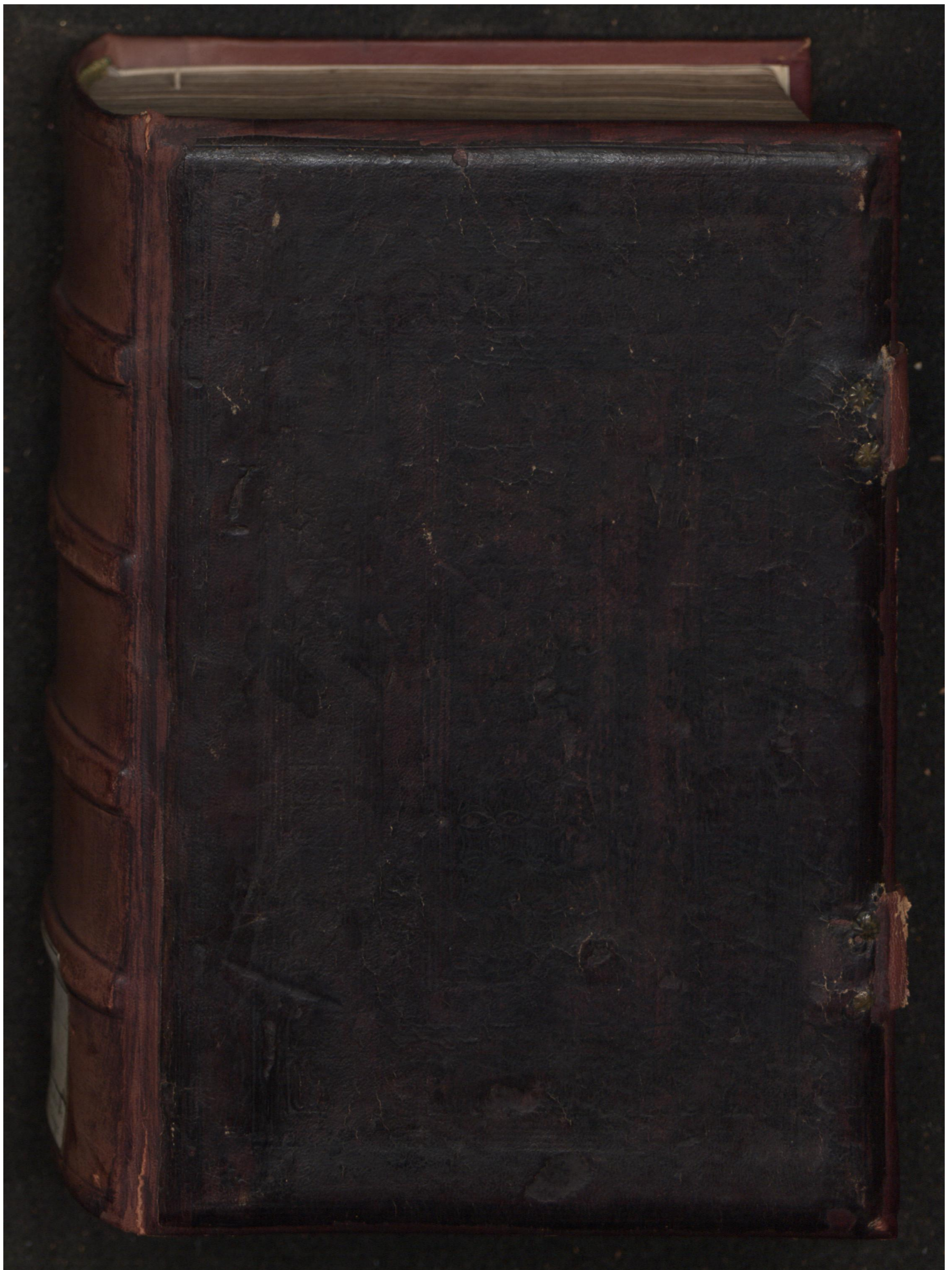
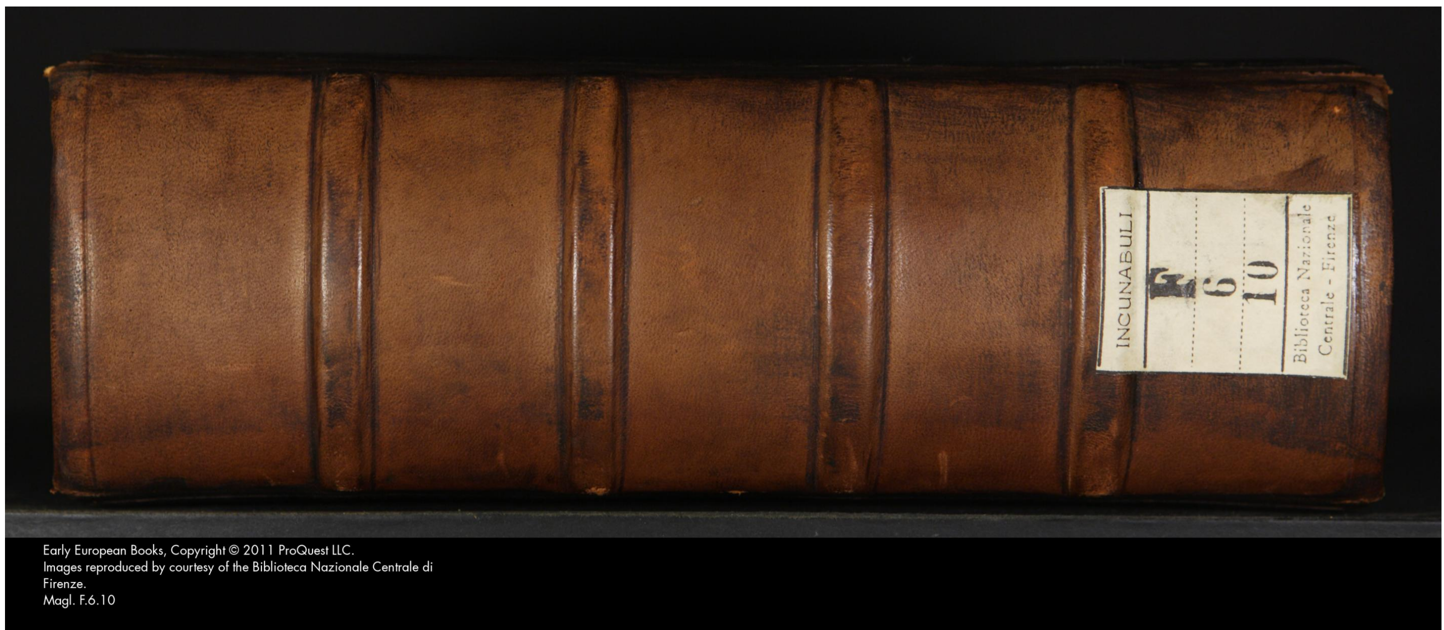
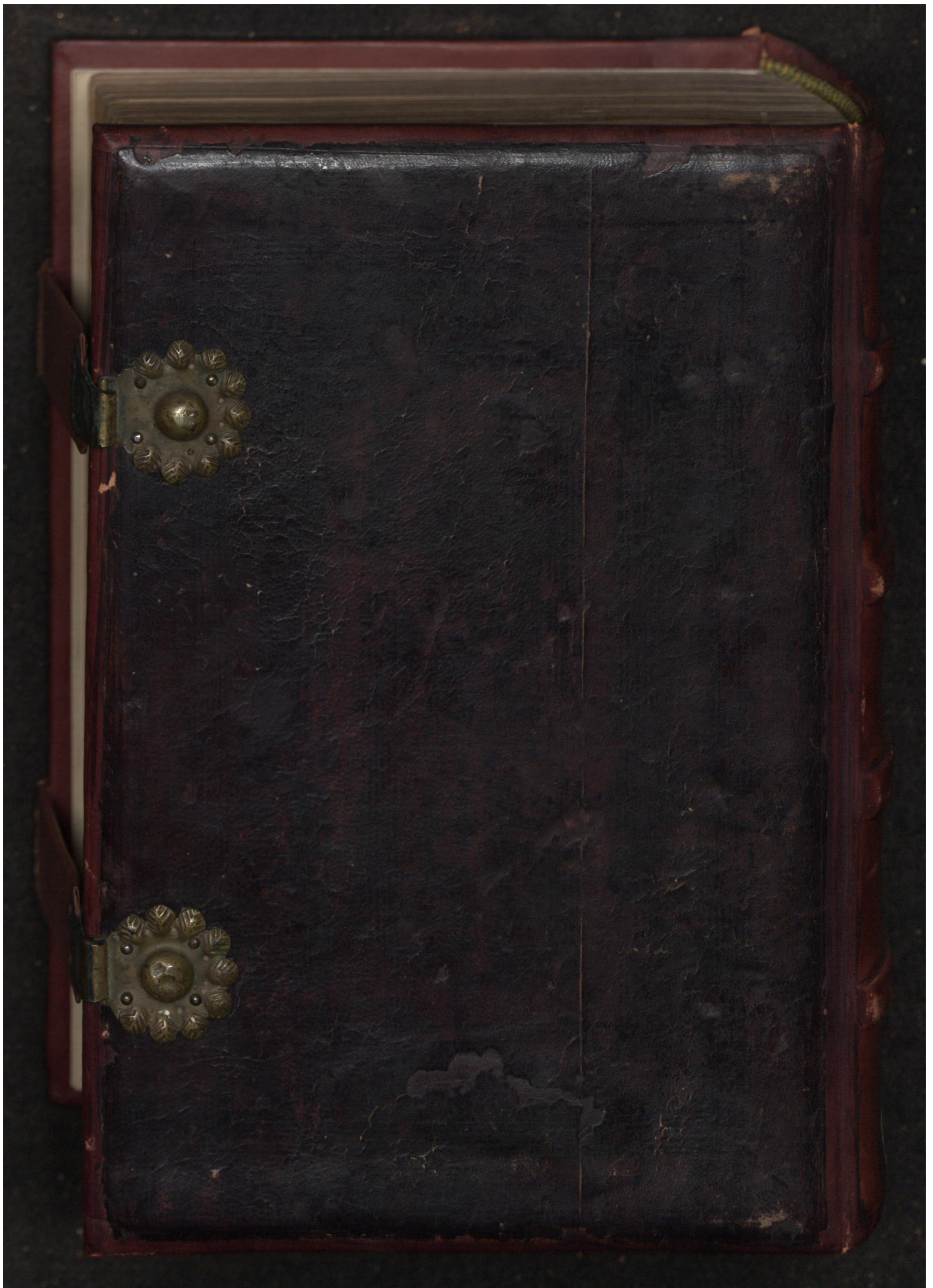

INCUNABULI
F
6
10
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

In nomine domini nr̃i iesu xp̃i amen.
Incipit liber qui dicitur supplemẽtũ.

Quoniam summa que
magistrutia seu pisanalla vulgariter
nũcpat̃.ppt̃ ei⁹ ɔpẽdiositatẽ apud ɔfes
sores cõmunius ioleuit.Et qa ppt̃ ei⁹
abachichas q̊tationes nimiũ ĩ suis q̃
t] r̃pit̃ corrupta ac pp ei⁹ bñitatẽ i ple
risq̧ suis decisionibus ualde dubia:ð
claratiõe ⁊ suppletiõe indigẽs: idcirco
ad cõe3 simpliciũ ɔfessoꝝ utilitatẽ q̧̃
tũ mihi dñs dederit decreui dictã sum
mã emẽdatã ad cõem q̊tationẽ redu
cere ac ei⁹ bñitati q̧̃ bñi⁹ valuero qð
visũ fuerit expedire:addẽdo supplere
vtq̧ additio cognoscat̃ ĩ ei⁹ pricipio A
In fine ꝟo B lr̃a ex rubro ponet̃: dcẽ
sũme alphabeticũ ordinẽ sequẽdo.⁊
pagraphos ĩ mãgib⁹ p q̊tas notãdo p⁹
principiũ capl̃i:l3 ĩ p̃fata sũma ɔpute
tur principiũ p.§.primo.Et ppt̃ pdcã
hoc op⁹ supplemẽtũ appellari põt. B

Abbas in suo mõasterio cõ
ferre põt suis subdi
tis primã tõsurã:duos ordies
minores dũmõ sit sacerdos:⁊ man⁹ i
põita sit ei ₰m morẽ p̃ficiẽdoꝝ.extra ð
eta.⁊ q̈li.cũ ɔtigat.⁊ 69.dis.qm̃ videm⁹
A. Ordines miores sũt hostiariatus.
psalmistatus:⁊ lectoratus:exorcistat⁹
accolitat⁹.21.dis.cleros.Et psalmistat⁹
⁊ lectorat⁹ idẽ sũt vt põt colligi ex te
xtu ⁊ glo.dci.c.cũ ɔtigat.Abbas aũt cõ
ferre põt lectoratũ.dcõ.c.cũ ɔtigat.⁊.c
qm̃ ɔsequẽter.⁊ hostiariatũ q p̃cedit
⁊ sic istos duos cũ ad ordines nõ sit p
cedẽdũ per saltũ.vt extra de cle.p sal.
p.c.vno.B.Hoc etiã põt electus ĩ ab
batẽ si ep̃s differat eũ bñdicẽ.extra ð
supple.ne.p̃la.statuim⁹ A.Ibi dr̃ si ep̃s
tertio cũ hũilitate ac ðuotiõe sicut cõ
uenit requisit⁹ abbates bñdicẽ forte
renuerit eisdẽ abbatib⁹ liceat pprios
monachos bñdicẽ:⁊ alia q̃ ad officiu3
huiusmõi ptinẽt exercere.donec ipi
ep̃i duritiã suã recogitent:⁊ abbates
bñdicẽ nõ recusẽt.B.Alienis aũt con
ferre nõ põt.extra de priui.abbates li.º
6.º A.Ibi dr̃.Nec abbatib⁹ licitũ sit ali
is q̧̃ mõasterioꝝ suoꝝ ɔuersis:⁊ q ad
illa ɔuolauerit ⁊ ĩ q̊s ecclĩasticas ⁊ q̈si
ep̃alẽ iurisdictionẽ obtinẽt primã cle
ricalẽ ɔferre tõsurã.nisi eis id ɔpetat
ex pleno p̃fate sedis idulto. B. Ab
bas ⁊ qlib3 ɔuẽtual̃ p̃latus requirere
debet monachos fugitiuos.A.Adde.⁊
electos.vt i.c.ne vagãdi.infra all̃ato.
B.Et ad claustꝝ reducẽ salua ordinis
disciplia.extra de regl̃a.ne vagãdi.A
Al̃icipit.ne religiosi.vide ifra.aposta
sia.5.§.2.º B.

Utrꝝ abbas possit licentiare subdi
tos suos ad aliã religione3: R̃ndeo ₰m
Monaldũ.Põt qdẽ licẽtiare ad eq̃le3
religionẽ de ɔsẽsu capl̃i.alit̃ nõ.ad mi
nore3 vero nõ põt.ar.19.q.3.statuim⁹.
12.q.2.sine exceptiõe.De artiori ꝟo reli
giõe dic vt ĩfra r̃ligio.5.º§.primo.A.Ex
ibi dict] põt colligi q̧ ad artiorẽ põt li
cẽtiare nisi cederet ĩ g̈uẽ iacturã seu ĩ
famiã ɔgregatiõis vnde trãsit.B.Ad
ep̃atũ q̊q̧ si subdit⁹ eligat̃ p̃lat⁹ licẽti
are põt ẽt non reqsito ɔuẽtu.extra.de
elec.si religios⁹ ĩ fine libro.6.º A.Intelli
ge si iã fuerit fcã electio.nõ aũt electio
ni future.vt ĩ cle.si extra ð elec.vbi dr̃
Cũ ɔcessa religioso a supiore suo licen
tia.vt electiõi vel puisiõi si qua ð ipo
ɔtigerit fieri suũ dare possit assẽsum
ãbitiõis vitio viã paret nulli⁹ eã existẽ
posse volum⁹ firmitat]. B.

Abbas vn⁹ nõ põt p̃sidẽ ĩ diuersis
monasteriis.extra.ð.relig].do.c.vlt] ĩ fi.

A. Jbi ēt dr̄. Ne qs ī diuersis monaste
rus locū monachi hr̄e p̄sumat. B. Ui
de ꝺ hoc . ī. religio p̄mo. §. x.º A. Ex ibi
dictis pȝ ꝙ religiosus nō pōt p̄esse pl'
ribus mōasterus seu ecclesuſ curā ani
maꝝ hn̄tib' ſine auctoritate ſediſ apli
ce . niſi unū mōasteriū ſeu eccleſiia de
pēdeat ex alio ul' ad iuicē ſit ānexe. B

Abbas ī collatiōe alicui' p̄orat' nō
pōt aliqꝺ nouū on' iponē. Hoc exp̄sse
ꝯtinebat̄ in q̈dā decretali extrauagāti
Alexādri q̄rti. q̄ lȝ hodie reuocata ſit ꝑ
ꝓhemiū Gregorianū libri ſexti . hoc
tn̄ ē ēt ꝺ iure cōi. extra ut bn̄ficia eccle
ſiaſtica. c. ut nr̄ȝ. ꝛ de ſupple. ne p̄la. qa
regulares ī cle. A . Jn hac cle. hoc cla
re dicitur. B

Utꝝ abbas poſſit dare licētiā mōa
cho aliqua retinē. R̄ndeo. ꝙ monach'
teneat aliqd tāꝗ̄ ꝓpriū nullo mō ab
bas pōt. extra de ſta. mo. cū ad mōaſte
riū ī fi. ſȝ ꝙ teneat q̄ꝫtū ad uſū ita tn̄ ꝙ
ꝓprietas ſit monaſterii ꝯcedē pōt. ut
ponit ꝫꝫ. ſ. gloſator Ray.

Si ep̄us uoluerit monachū inſtitu
ere ī p̄latū ī ecclesia ſeculari ꝛ abbas
nolit obediēdū ē abbati. 6. q. i. cū ꝓ uti
litate ꝛ. 58. diſ. c. i. ꝛ. 2. Sȝ ſi utilitas ec
cleſie exigat cogi debet abbas ꝑ ſuuȝ
ſupiorē. ut i. c. cū ꝓ utiliate. A . Jn hoc
c. de hoc ultio nil dr̄ . ſȝ ex iurib' ibi ꝑ
glo. ī ꝯtrariū all'at]. uidelȝ. 2. q. 7. cū pa
ſtor]. ꝛ. 16. q. i. q uere. forte pōt ſumi ra
tio hui' ultimi dicti. B

Utꝝ abbas poſſit ꝓhibē monachiſ
ne ꝯfiteant̄ ep̄o uel ei' pn̄iario. R̄ndꝺ
ſm̄. ꝫꝫ. Nō p̄t cū ep̄s ſit ordinari' oiuȝ
ſubditoꝝ. niſi forte eēnt exēpti. ul' ꝯriū
ſit i eoꝝ ꝯſtitutioib' ꝯfirmat] a papa
ul' i eoꝝ p̄uilegiis. A . Addit glo. Ray
ꝙ nihilomin' monach' tenet̄ abbati
ſuo uel alteri de mādato eius ꝯfiteri ſi
hoc ei p̄cipiat p'q̄ꝫ ꝯfeſſus fuerit ep̄o
uel ei' pn̄iario. Sȝ i hoc ut notat̄ i ſū.
con. li.º 3.º ti. 33. q. 17. ꝯtradicunt theologi
cōiter. qa ꝯfeſſionē ſemel bona fiꝺ fac
tā ei q potuit abſoluē nunq̄ꝫ tenet̄ hō
reiterare niſi uelit. imo etiā dic Tho.

in q̈dā qōne de q̄libet. ꝙ nō pōt aliqs
auctoritate cuiuſcūqꝫ hois ꝯpelli ad
ꝯfitēdū pctm̄ qꝺ alteri ꝯfeſſus ē q ab
ſoluē potuit. qa ꝯfeſſio pctōꝝ ē qꝺdaȝ
ſacramētale diuino iperio ſubiacēs n̄

ABbatiſſa

C hūano. B
ſtatim poſt ꝯfir
mationē pōt conferre eccleſias
et bn̄ficia ꝛ iſtituē clericos in eccleſiis
ad ſuū monaſteriū ꝑtinētib' ſic̄ faci
unt alii ꝯfirmati. extra de elec. noſti. ꝛ
de his q̄ fiūt a p̄la. ea noſcit̄. Con. Ber
ꝛ Hoſti. A . Jura all'ata nō bn̄ hoc ꝓ
bāt ſȝ bn̄ hoc not. glo. i. c. dilecta. ex̄ ꝺ
ma. ꝛ obe. ꝛ hēt̄ i ſū. cō. li.º 3.º ti. 23. q. i. B

Utruȝ poſſit excōicare. R̄ndeo nec
excōicare pōt nec ab excōicatione ab
ſoluere. de ma. ꝛ obe. dilecta. ꝛ extra ꝺ
ſen. exco. de mōialibus. Sȝ ꝛ addit hoc
ꝫꝫ. dicēs. Credo ꝙ poſſit p̄cipē p̄ſby
ter] ſuis ꝙ excōicēt uel abſoluant mo
niales ꝺliquētes. ꝛ illi tenēt̄ obedire.
ſi tn̄ hoc hn̄t p̄ſbyteri ex ꝯceſſiōe gnā
li uel ſpeciali dioceſani uel pape . uel
de antiq̄ uel approbata ꝯſuetudie. A.
Jꝺ dr̄ i ſū. con . dcā. q. i B

Utrū abbatiſſa poſſit aquā bn̄dicē
ꝯfeſſiōes audire. ſacrāles pn̄ias iponē
R̄º Breuit̄. nl'ū actū ſacr̄alē exercē
poteſt. ex̄ ꝺ pe. ꝛ re. noua. A . Jbi etiaȝ
dr̄ ꝙ nō pn̄t moniales ꝓprias bn̄dicē
nec p̄dicare publice. ſȝ de bn̄dictione
aque nil dr̄ niſi forte ſumat̄ ex ei' rōe
Et in p̄dictis con. Albricus. B

Utrū poſſit ſuſpēdere uel iterdicē.
R̄ndeo ſm̄ Hoſti. Ab officio ſuſpēdē
nō pōt. qa hoc quaſi clauiū ē ꝛ ſub no
mine cenſure eccleſiaſtice ꝯtinet̄ . Si
milit̄ nec iterdicē poſſet. poſſet tn̄ ſm̄
Jnno. ſi eēt ꝯſuetudo. a bn̄ficio ꝫo ſuſ
pēdē pōt. extra de ma. ꝛ obe. dilecta. A
Lȝ ſic dixerit Hoſti. tn̄ glo. in dcō. c. di
lecta dic ꝙ pōt ſuſpēdē ab officio ꝛ bn̄
ficō monachaſ ſuas ꝛ clericoſ ſue iuriſ
dcōi ſubiectos ſm̄ ꝙ h̄ ſat] innuit̄. Hoc
ēt tenȝ glo. Ray.. ꝛ q̈dā alii. ut i ſū. cō li.º
3.º ti. 23. q. i. Jnno. ēt i dcō. c. dilecta dic ꝙ
abbatiſſa pōt ſuſpēdē clericos ſuos ab

officio z bñficio z hoc ē ea rōe. qa ex cō
suetudīe iurisdictionē ordiariā hȝ. ifra
de arbi. dilecti. Al'. n. ē ɔ̄ ius cōe. C. de ar
bi. l. vlt. hec ille. Et hoc vr̄ veri⁹ ꝙ ex ɔ
suetudīe possit abbatissa suspendē ab
officio z bñficio per iura ꝓallegata. Et
subdit Inno. ubi sup̄ ꝙ ex ɔsuetudīe i
duci ñ pōt vt ic̄dem ꝺ iure ponē possit
sicut nec excōicationē. Forte hoc ideo
dicit Inno. q2 res ē magni pōderis. B.

Utꝝ possit ꝓdicare. Rndeo. Nec pōt
ꝓdicare nec publice docē. vt dr̄ ifra fe
mia. §. pmo. A. Ibi ad hoc allegāt iura
ꝑ q̊ ēt facit extra de pe. z re. noua. B.
Pōt tñ suas subditas exhortari z ifor
mar̄. Itē nō pōt ordinē recipe nec sup
spūalib⁹ iudicare. z q̄dā huiusmōi q̄ fe
mis ꝓhibēt. ut. i. feia p to. De electōe
abbatisse hr̄. i. electio pmo. §. fi. Et qñ z
q̄lit ꝓ homagio pōt egredi clausuraȝ
mōialiū. vid̄ .i. mōiał. §. 3°. A. Hic allḡa
t. §. 3⁹. ɔputādo pncpiū capl'i ꝓ vno. §.
sȝ ñ sic pōit i q̊tatiōe quā h̄ signo cū se
patim soleat allḡari pncipium capl'i ab
eius. §. B

Absolutio p̊ cōmuniter ꝺ absolutione ab excoicatione sciendūȝ est ꝙ ab oī excōicatione siue maiori siue minori lata a iur̄ pt exɔicat⁹ absol ui a suo ep̄o nisi ɔditor canōis sibi res uauēit. vt extra ꝺ sen. exco. nup. §. i. 2°. Pōt ēt ꝓpri⁹ sacerdos absoluē a mio ri. ut i dcō. c. nup. nō āt a maiori. ut dr̄ i fra ɔfessor pmo. §. pmo. A. Intellige ni si ꝓp̄⁹ sacerdos p̄sit ecclesie collegiate vt abbas archip̄sbyt. z h⁹. tales. n. pñt exōicare. z similit̄ iferiores qbus hoc p̄ bet ɔsuetudo. ut i sū. con. li° 3°. ti. 33. q. 50. Et sicut pñt a maiori excōicatōe excōi care. ita z ab illa absoluē. ut i. §. se. B. A sñia ꝓo iudicis nō pōt qs absolui nisi ab excōicatore vel ab ei⁹ supiore si ad illū fuerit appellatū. vel si excōicator negligēt vel malitiose differat absolu tōȝ. z i aliis casib⁹ i qbus archiep̄s pōt iudicare ꝺ subditis suffraganeoꝝ suoꝝ q̊s hēs ifra archiep̄s. §. 3°.

Absoluē pōt q ligare seu exɔicare pōt. 21. dis. iferior. Fallit h° i. 7. casib⁹. pmo i ꝺlegato pap̄ q iobdiētē sue sñie excōi care pōt: sȝ post annū absoluē ñ pōt. ex tra ꝺ offi. ꝺlegati querēti. A. Intellige post ānū. s. a diffinitiua sñia. vt pȝ ibi ꝑ glo. B. 2° qñ iudex eēt excōicat⁹ maio ri excōicatōe. qa tūc nec excōicare nec absoluere p̄t. 24. q. i. audiuimus. Sec⁹ si eēt excōicatus minori excōicatōe. ex tra ꝺ sen. exco. duobus. z ꝺ cle. exco. mi. si celebrat. 3° fallit qñ ꝑ ep̄m excōicat̄ i cēdiari⁹. q postq̄ȝ fuerit publicatus nō absoluit̄ nisi a papa. extra ꝺ sen. exco. tua. 4° i clēicis q exhibēt hereticis eccle siastica sacr̄a q̊s ordiarius officio p̊ua re pōt. sȝ ñ restituē extra ꝺ hereticis ex cōicamus. A. i. §. sane. vbi ēt dr̄ idē ꝺ re cipiētibus ab hereticis elyas aut obla tiōes seu q tradiderūt eos ecclesiasti ce sepulture. z qꝺ dictū ē ꝺ clericis idē z ibi dr̄ de regularib⁹ z subditur qbus ēt hoc ifligat̄. vt eoꝝ p̊uilegia i illa dio cesi ñ ualēt i q̄ tales excessus p̄sūpserit ꝑpetrare. B. 5° qñ qs ꝑ ɔciliū p⁹ pmā z secūdā mōitiōeȝ fuerit reptus culpa bilis i ɔferēdo bñficia idignis. qa dȝ ꝑ ip̄ȝ ɔciliū suspēdi a ɔferēdis bñficiis. quā sñiaȝ nullus nisi papa vel vnus ꝺ pncipalibus p̄riarchis potit relaxare. extra ꝺ p̄bē. g̃ue. 6° i ꝺ g̃dato. quē si ep̄s ꝺgradat solus papa restituit. extra ꝺ cle. nō re. ex tue. A. ibi nō clare hoc dr̄. tñ idē dic Albricus. B. 7° si excōicator nō fuerit sacerdos. qa q̄uis possit excōi care z ēt absoluē a sñia iudiciali. dȝ tñ dicē absoluto vt oñdat se sacēdoti q rō ne clauis ip̄ȝ absoluat q̄tū ad solēneȝ recōciliatōeȝ ecclesie. Si. n. minoris excōi catiōis absolutio reqrit sacerdotē. vt extra ꝺ sen. exco. nup. multo magis req rit̄ i maiori. A. Con. Albric⁹. B. Hāc qōnē vide plenius hic infra. §. penult.

Absolutio excōicatoꝝ i certis casibus ad solū papā ꝑtinet. pmus ē ꝺ eo q ꝑ cusserat clericū. 17. q. 4. si qs suadēte. Hic tñ casus hȝ multas exceptiōes q̊s vid̄ ifra absolutio. 2° ꝑ totū. 2⁹ ē ꝺ eo q icen

dit vel frãgit ecclesiã vel locũ religio
sũ aut cimiteriũ: q añq̃ꝫ denũciet põt
absolui a solo epõ. postea ꝟo nõ nisi a
papa. extra de sen. excõi. cõq̃sti. Et idẽ
ẽ ꝺ q̃cũqꝫ alio icendiario si forte excõi
cet ꝛ publicet. extra ꝺ sẽ. ex. tua. Et ui
de hũc casũ. ĩ. excõicatõ 4.º 3ᵒ qñ papa
aliquẽ noĩati excõicat quẽ solᵒ papa
absoluit. ꝛ sic ẽt solᵒ absoluit oẽs ei ꝑti
cipãtes. s. i crimie ꝓpt qꝺ excõicatᵒ ẽ.
ex ꝺ sẽ. ex. significauit. uĺ ẽt q ei sciẽt ꝑ
ticipat i diuis ut qdã dicũt ꝑ dictũ. c. si
gnificauit. Sꝫ alii exponũt. s. qñ p̃muſ
erat excõicatᵒ a papa cũ ꝑticipãtibus
uel ꝙ dcm̃. c. loq̃t ꝺ ꝑticipãtibᵒ i crimi
ne. A. Ueritas ẽ ut ex ip̃o textu colli
git ꝛ notat i directoria li. 3.º ti. ii. §. 41.º
ꝙ dictũ. c. significauit loqt ꝺ clic̾ q sci
ẽt ꝛ spõte ꝑticipãt excõicato a papa i
officiis diuis. Jõ ut ibi dr̃ ad hº ut ista
excõicatõ obtineat: oꝫ ꝙ ꝑticipantes
sint clerici. Jtẽ ꝙ i diuis ꝑticipẽt. Jtẽ
ꝙ illi sint excõicati a papa. Jtẽ ꝙ ꝑti
cipatõ ꝛ admissio fiat spõte ꝛ sciẽt sic
hº totũ manifeste colligit ex textu di
cte decretaĺ. ubi hº no. Hosti. ꝛ Archi.
xi. q. 3. placuit. ꝛ Jo. an. ex̃. e. statuimᵒ li.
6.º Lõ. Albricᵒ. Et itelligit siue ista ꝑti
cipatõ i diuis fiat i eccl̃ia siue extra ut
i sũ. cõ. li. 3.º ti. 33. q. 34. ultra mediũ. B.
4ᵒ ꝺ falsante lr̃as papales uel sciẽter
falsis utẽte. extra ꝺ falꝭ duraˡ. Sũt ꝛ a
lii casus papales ꝑt p̃dcõs. Jn sexto ha
bẽt duo. Primᵒ ẽ ꝺ isecutoribᵒ cardia
liũ q icurrũt mĺtas ꝛ g̃ues pẽas: ut ex
tra ꝺ pe. felic̾. eo. li. 2ᵒ ꝺ illis q occasiõe
snie excõicatõis suspẽsiõis uel intdci
late dãt lniaꝫ g̃uãdi illos q tulerũt uĺ
suos i ꝑsonis uel bõis: ut extra ꝺ sen.
ex. qcũqꝫ. Uide pleniᵒ. ĩ. excõicatõ pº. §
5.º ꝟ. 21. A. Potiᵒ ẽ. §. 3ᵒ ẜm q̊tatõꝫ eiᵒ.
B. Jtẽ qcũqꝫ corpᵒ alicᵒ defũcti inci
dẽt uel decoq̃ret ꝓ ossibᵒ trãsferẽdis.
Hoc i q̃dã extrauag̾. Bõifacii octaui
q̃ icipit detestãde. Jn clemẽtinis sũt. 5.
Primᵒ ẽ si iq̃sitores hẽticoꝝ: odio: grã
amore: uĺ lucro ꝯ iusticiã ꝛ ꝯsciaꝫ omi
serit ꝯ quẽpiã ꝓcedẽ: uel ip̃sã hẽsim a
licui iponerẽt: aut iponerẽt ꝙ ipediãt

officiũ suũ: ut ꝺ hẽ. multoꝝ. i fi. 2ᵒ ẽ de
r̃ligiosis q absqꝫ spãli lnia ꝓprii sacer
dot̾ solẽnizarẽt mr̃imonia aut mistra
rẽt sacr̃a eucharistie uĺ extreme uncti
onis. Suffic̃ tñ lnia ꝑrochiaĺ ẽt si non
dũ ẽ sacerdos. A. Lõ. glo. i cle. religiosi
suꝑ ꝟ. p̃sbyteri. ꝺ p̃ui. Sꝫ hº dꝫ itelligi
dũmõ sit i. 25.º ãno sue etat̾: ꝛ faciat se
ꝓmoueri ifra ãnũ a ꝯmissione cure si
bi facte ad sacerdotiũ. aĺ ip̃o iure p̃ua
tᵒ ẽ bñficio: ut i. c. lꝫ. de elec. li. 6.º nisi ec
clesia ꝑrochiaĺ foret collegiata. Tunc
n. ñ p̃uat ip̃o iur̃. sꝫ si admoĩtᵒ se ñ faci
at ifra p̃dictũ tẽpᵒ ordiari dꝫ p̃uari. ex
tra ꝺ elec. cũ i cũct̾. §. iferiora. ꝛ i. c. sta
tutũ. eo. ti. li. 6.º nisi ꝙ epĩ ꝛ superiores
pñt occasione studii scie clic̾ ꝯueniẽt̾
cũ aliq̃bᵒ dispẽsare ꝙ ñ teneãt ꝓmo
ueri ad sacerdotiũ nisi pᵒ septẽniũ. dũ
mõ ifra ãnũ ꝓmoueat ad subdiacona
tũ ꝛ pᵒ septẽniũ ifra ãnũ ad diacona
tũ ꝛ p̃sbyteratũ. aĺ sũt ip̃o iure p̃uati.
Porro dcõ septẽnio durãte epĩ ꝛ suꝑi
ores dñt sollicite ꝓuidẽ ut ꝑ bonos et
sufficiẽtes uicarios ab eis i hᵒmõi ec
clesiis deputãdos aiaꝝ cura diligẽt ex
erceat ꝛ desuiat laudabilit i diuis: q
bᵒ ꝺ eccl̃iaꝝ ip̃aꝝ ꝓuẽtibus nccĩa con
grue mistrẽt. eo. ti. cum ex eo. li. 6.º B.
Sufficit ẽt lnia illiᵒ uicarii q gerit ordĩa
riã curã eccl̃ie. A. Lõ. glo. ubi s̃ q̃ dicit
ꝙ ur̃ sufficẽ lnia uicariiᵒ gerẽt̾ curã ꝑ
modũ dcẽ decre. cũ ex eo. B. Jtẽ suf
ficit lnia diocesani: ut notat Jo. an. ex
tra ꝺ p̃ui. religiosi. i cle. A. Jn directo
ria li. 3.º ti. 2. §. 229.º dr̃ ꝙ ad p̃dcã ñ suffic̃
lnia epĩ. Glo. ꝟo i dcã cle. religiosi. suꝑ
ꝟbo p̃sbyt̃i dic̃. puto pᵒ factũ a pẽis ex
cusari illũ q hº fec̃. nã diocesanᵒ ẽ ꝑro
chianᵒ. ꝺ dona. apl̃ice. ꝛ epꝯ p̃sbyt̃. 95.
dis. oli. ꝛ ꝺ pecu. cle. c. 2.º ꝛ fac̃ qꝺ scripsi
ꝺ pe. ꝛ re. oĩs. suꝑ ꝟbo ꝓp̃o. ꝛ tũc eo for
tiᵒ qñ uacat ꝑrochiaĺ eccl̃ia. sꝫ qñ ñ ua
cat ꝯsulas abstieri ꝛ ex lnia epĩ ĺ archi
epĩ hoc ñ fiẽi. lꝫ ab illis r̃cipi possint ut
scripsi ꝺ officio archiepĩ. c. 3.º hec ibi.
tale ꝯsiliũ ur̃ tenẽdũ nisi ꝯsuetudo sit
i ꝯriũ. qꝛ optia legũ iterp̃s ẽ ꝯsuetudo
ff. de legi. si ꝺ int̾p̃tatiõe. ꝛ ꝯsuetudo ñ

mala ꝑ lege hñda ē.dis.i.ↄsuetudo. et
ff.de legi.ſ; ea.⁊ regrit lnia ſpālr.hoc ē
ꝙ de ꝑſonis ↄferēte ⁊ recipiēte ⁊ ꝺ ſa
cramēt| fiat ſpecificatō ut bñ ſatiſfa
ciat lre decret|.ſm glo.ſup ꝟbo ſpāli.
Credere tñ ꝙ exq̊ ꝺ ſacro fit ſpecifica
tio l; ñ exꝓmat nomē ꝑrochialr cū dat
lnia religioſo.ulr nomē religioſi cū dat
lnia ꝑrochiano euitet pena.ut ibide;
ſubdit glo. B .Itē ſilr excōicati ſunt
religioſi q excōicatos a canone abſol
uūt i cāib⁹ ñ ↄceſſis.aut abſoluerēt a
ſētētiis ꝑ ſtatuta ꝓuicialia ſiue ſyno
dalia ꝓmulgat|. A .Glo.i dcā cle.reli
gioſi.ſup ꝟbo ſentētiis dicit. Puto ꝙ
oēm ſniaʒ icludit excōicatōis:ſuſpēſi
onis ulr intdicti cui⁹ nccia fuerit abſo
lutō.Itē ſup ꝟbo a canōe dic ꝙ hec ex
cōicatō ñ obtinēt ſi religioſus abſolue
ret a ſnia iudic|.Idē ēt no.i directoria
li.3°.ti.2.§.223°.ēt ſi ſnia iudicialr eēt la
ta a papa.Itē eo.ti.§.234°.no.ꝙ ſi reli
gioſus abſoluit a pctō ꝓpt qꝺ icurrit
qs excōicatōe; lr aliā ꝺ ꝑdcis ſentētiis
dūmō ñ abſoluat ab excōicatōe ipa lr
ſnia ñ icurrit hāc penā. B .aut abſol
uerēt a culpa ⁊ pēa.ut i dcō.c.rligioſi 3⁹
ē ꝺ iſecutorib⁹ epoꝝ.ut ꝺ pe.ſi qs.4⁹ ē
de cleric| ⁊ religioſ iducētib⁹ ad uouē
dū:iurādū lr ꝓmittēdū ꝺ eligēdo apꝺ
eos ſepulturā.ulr ut iā electā ulti⁹ nō i
mutēt.ut de pe.cupiētes.De h° uide.ī.
ſepulta 2°.§.1. A .Ibi iſte cāus latius
ponit. B .5⁹ ꝺ his q cogūt celebrari i
loco intdcō lr ad audiēdū uocant excōi
catos lr intdcōs.ulr ꝓhibēt eis ne moni
ti exeāt.⁊ ꝺ illr q moniti noiati ñ exeūt
ut ꝺ ſē.ex.grauis. A .Ibi dr. Ne igit ex
ceſſus ſic grauēs excedētiū ipunitate tra
hant ab aliis i exēplū ꝑſūptores ꝑſa
tos q i loc| intdcō ſuppoſit| queq̃ ꝺ ce
tero celebrare officia q̊modolib; cogē
aut q mō ꝑdcō u; ꝑ cāpanaꝝ pulſatō;
ulr uocē ꝑconiā ut ibi ad officia eade;
audiēda aliq̊s excōicatos ꝑſerti ulr int
dicti ſnia innodatos euocare ſeu q ex
cōicati publice aut intdicti de ecclis
dū i ipis miſſaꝝ ſolēnia a celebrātib⁹
mōiti ut exeāt ꝓhibē.necnō ⁊ excōica
tos publice lr intdcōs q i ipis ecclīis no
miati a celebrātib⁹ ut exeāt mōiti re
manē ꝑſūpſerit excoicam⁹. B .Itē ꝺ
illr q ferrū eq̊s arma ⁊ ad ipugnādum
xꝑianos nccia defert lr trāſmittūt ſeu
galeas aut naues uēdūt lr i piratic| ſar
racenoꝝ nauib⁹ gubnatō; exercēt.ulr ī
pēdūt ↄſiliū lr auxiliū i diſpēdiū tre ſā
cte.ex ꝺ iudeis.ita q̊rūdā.2.c.ad liberā
dū.⁊ ē cāus papalr ꝑ extrauagātē ut hēs.ī
ſarracen⁹.§.2. A .Ibi ꝺ h° lati⁹ dr.mlr
te alie ſt excōicatōes papales q̄s h ob
breuitatē omitto cū ꝺ his lati⁹ dixerī
i q̊dā itrogatorio qꝺ ↄpilaui.⁊ ēt i qua
driga. B .Etiā.ī.uſus clauiū ꝑmo.

¶ Defūcto ulr amoto epo q excōicaue
rat ⁊ uacante ſede:caplm ſiue ille ad
quē epalr iuriſditō tūc ꝑtin; pōt abſol
uē a ſnia ſiue iur| ſiue iudic| ſic eps po
terat.ut i 6°.ꝺ ma.⁊ obe.c.1.Eodē mō ēt
ſucceſſor abſoluē pōt a ſnia quaʒ ꝑde
ceſſor tulit.ar.xi.q.3.ſi eps. A .2°.⁊ ibi
h° plene ꝓbat. B

¶ Si archieps abſoluat excōicatos ab
epo i cāu ñ ↄceſſo. A .Qꝺ ē reglarit ni
ſi icāib⁹ except|.ꝺ qb⁹.ī.archieps. B.
ñ u; abſolutō q2 ē a ñ ſuo iudice.ex de
of.or.paſtoralr.S; ſi ꝑ applratō; cā de
fert ad eū potrit abſoluē.ita tñ ꝙ ñ ni
ſi uocat| ꝑtib⁹ ⁊ cognito ꝺ appellatōe
ex ꝺ appel.romana.li.6°.⁊ ꝺ ſē.ex.c.ue
nerabilib⁹. A .Cō.Albric⁹.⁊ ē cōis ſnia
ut i ſū.cō.li.3°.ti.33.q.14. B

¶ Eps exñs in aliena dioceſi abſoluē
nō pōt i his q̄ regrūt cāe cognitō;.qa
nec ſedē ꝓ tribunali pōt.9.q.2.epm.ſe
cus ſi nō regrāt cāe cognitō;.qa hec ꝑ
tinēt ad uolūtariā iuriſditionē.Idem
dico i legato de latē pape extra tmios
ſue legatōis.ar.ff.de offi.ꝓcō.⁊ le.l.2.⁊
extra de offi.le.excōicat|. A .In dcā.l
2.ſic dr.Oēs ꝓcōſules ſtati p⁹q̃ urbē
egreſſi fuerit hēant iuriſditionē:ſ; nō
cōtentioſā ſ; uolūtariā.ut ecce manu
mitti apud eos pñt tā liberi q̃ ſerui ⁊
adoptōes fieri.Con.ꝑdict| Albricus.
Et ꝑdicta faciūt ꝙ l; ut no.glo.in dcō
c.excōicat|.legat⁹ a latē p⁹q̃ egreſſus

ẽ vrbẽ quiſcꝫ i urbẽ reuertaᷓ poſſit ab
ſoluẽ oẽs a ſnīa iiectiõis manuuꝫ. hoc
tñ ñ poſſit facẽ niſi erga hoies ſue lega
tiõis ꝛ i terra ſue legatiõis quando re
quirit cauſe cognitõeꝫ. ꝛ videt ſentire
glo. eo.c.excommunicatis.dum dictos
legatos aſſimilat ꝓ conſulibꝰ.et facit
extra de offi.le.c.nouit.ꝛ ibi notat In
no. B. Epi aũt expulſi pñt exercere
iuriſdictõeꝫ i alia dioceſi. A .Petita
tñ lnia ab epõ dioceſis.ꝛ ſi nõ obtẽta.
ꝛ ita ꝙ ſubditi ñ expulſoreſ uꝉ eoꝝ fau
tores ſeu ↄſiliarii vltra duas dietas a
fine ſue dioceſis nõ trahanᷓ.ut i cle. ꝗꝫ
uis.de q̃.ĩ. B .Et ſic pñt abſoluẽ.ut ĩ
cle.de fo.ↄpe.ꝗꝫuis. A .Aduertendũ
etiã ꝙ qlibet eṕs põt etiã ↄtentioſam
iuriſdictionẽ i aliena dioceſi exercere
de ↄſenſu dioceſani.ut i ſũ.con.liͦ 3ͦ.ti.
33.q.53.Et idẽ ẽ etiã in aliis pꝛelatis.ut
notat Inno i dcõ.c.nouit.de offi.dele.
B .Eṕs abſoluẽ põt a ſnīa lata ꝑ ſuũ
archidiaconũ.plebanũ.uꝉ aliũ ſub eo
iuriſdictiõeꝫ hñtẽ.ſꝫ nõ dꝫ ſine cõſcia
illiꝰ ꝛ ↄgrua ſatiſfactiõe.ex̃ ꝺ offi.oꝛ.cũ
ab eccliaꝝ.ꝛ.c.ad reṕmẽdã' ſi tñ abſol
uerit vꝫ.ar.xi.q.i.de.ꝑſona.Et ẽ rõ qa
eṕs ẽ iudex oꝛdinariꝰ tã laicoꝝ ꝗꝫ cleri
coꝝ ſui eṕatꝰ.ar.in Auten.ꝺ defen.ci
i ṕn. A .In hoc coĩᷓ ↄueniunt doc.ut
notaᷓ i ſũ.cõ.liͦ 3ͦ.ti.33.q.94.Sꝫ ut ibi
pꝫ glo.Ray.dic̃:licꝫ ꝺ mgr̃ parificꝫ ſim
plicẽ ſacerdotem cũ plebano.tñ aliud
credo de ṕſbyt̃o ꝑꝛochiali q nõ hꝫ ↄtẽ
tioſã iuriſdictiõeꝫ.ꝛ q nõ ↄſueuit excoĩ
care niſi ꝓ dãnis q̊ꝝ ignoꝛãᷓ actoꝛes.
et credo ꝙ eṕs uel ille q ſuꝑ hoc gerit
vices eiꝰ iṕo irreqſito ſatiſfactiõe fac
ta añ ſi fieri põt ꝉ ꝓmiſſa cũ fieri poſſit
põt talẽ excõicatũ abſoluẽ. B .Et idẽ
ẽ ꝺ ſnīa interdicti.ut.ĩ. interdictum 5ͦ.§ ṕ

¶ Qui de vno eṕatu domiciliũ tranſ
fert ad aliũ põt ꝑ ſecũdũ eṕm abſolui
ab excõicatiõe iurꝭ quã icurrerat i dio
ceſi ṕoꝛis ſic etiã a pctõ ibi cõmiſſo.ut
ponit guil. A .Con.Albꝛicus. B

¶ Qñ eṕs ↄmittit alicui abſolutiõeꝫ
de oĩ excõicatiõe.ñ ꝓpᷓ hoc põt abſol
uẽ illũ excõicatũ ab eo cuiꝰ abſolutio
neꝫ ñ ↄmiſiſſet i ſpãli.foꝛte qa excoica
tus erat ꝓpᷓ dãnũ illatũ epõ uꝉ aliqd
hꝰmõi.ex̃.de re.iurꝭ.i gnãli.liͦ 6ͦ.

¶ Si papa mãdat alicui ꝙ aliquẽ ex
coicꝫ.nũqd pꝰea põt eũ abſoluẽ.Diſtin
gue.Si ↄmittit ei cãe cognitiõꝫ põt ab
ſoluẽ.ar.ꝛi.diſ.iferioꝛ.Si ꝟo papa iaꝫ
diffinierat negociũ ꝛ mandet excoica
ri ñ põt abſoluẽ.qa nõ ei iuriſdictio ſꝫ
puꝝ miſteriũ delegaᷓ.ex̃.de offi.dele.
qm̃. A .2ͦ.qꝺ ẽ.c.ſi.ꝛ hec ẽ ſnīa Hoſti
ꝛ Goff.ut i ſũ.con.liͦ 3ͦ.ti.33.q.98. B

¶ Papa ſi ſalutat aliquẽ excoicatuꝫ.
uꝉ ꝑticipat ei ſiue ſciẽᷓ ſiue ignoꝛãᷓ nõ
ꝓpᷓ hoc ille ẽ abſolutꝰ ut i cle.ſi ſũmꝰ
ꝺ ſen.exco. Si ꝑ papã fuẽit ↄfirma
ta aliq̃ excoicatiõis ſnīa quã iferioꝛ tu
lit.nũqd iferioꝛ ṕt abſoluẽ.Diſtingue.
qa ſi ↄfirmata ẽ ex certa ſcia nullꝰ ife
rioꝛ põt ſñ pape mãdato niſi eẽt certũ
ꝙ ꝑ fl̃i ſuggeſtiõꝫ fuiſſꝫ ↄfirmatio ipe
trata.ex̃ ꝺ ↄfir.vti.uꝉ iuti.c.2ͦ.Si ꝟo ſi
pliciᷓ ↄfirmat ꝛ ſñ cãe cognitõe.tũc ife
rioꝛ põt.ex̃.ꝺ iſti.ex frequentibus. A .
Hec fuit ſnīa.Hoſti.ꝛ glo.Ray.Sed
Goff.dixit Veriꝰ ẽ ꝙ ille q tulit ſniam
poſſit ab illa abſoluẽ.ꝑ dcm̃.c.ex freqñ
tibꝰ.ut in ſũ.con.liͦ 3ͦ.ti.33.q.100.ſꝫ ṕmũ
tutius videtur. B

¶ Si ꝺ facto abſoluo aliquẽ ab excõi
catiõe ꝺ q̃ nõ poſſuꝫ.ꝛ poſtea aduertaꝫ
debeo ſi poſſuꝫ eũ certificare ꝺ erroꝛe
meo ꝛ ↄſulẽ ꝙ ipetret abſolutiõeꝫ ꝛ in
teri ꝺbeo me hẽe ad illũ q̃i ñ abſoluiſ
ſem.guil. A .Ut i ſũ.cõ.liͦ 3ͦ.ti.33.q.cxi.
B ¶ Abſolutio ex cã falſa nõ vꝫ ṕm
Inno.ꝛ Hoſti.qa iudex ſic nõ itendit
abſoluẽ.utputa ſi abſoluendus dicat
ſe ſatiſfeciſſe uꝉ iiuriã ſibi remiſſã fuiſ
ſe.uꝉ aliqd tale qꝺ nõ ſit veꝝ. Aꝉ abſo
lutio ſiue ſit iuſta ſiue iiuſta tenet quo
ad eccleſiã militãtẽ.ar.ex̃.ꝺ re.iurꝭ.oĩſ
res.Itẽ qa iura ꝓmptioꝛa ſunt ad ab
ſoluẽdũ ꝗꝫ ad ↄdẽnãdũ.50.diſ.põderet
A .Melꝰ facit.c.cũ ſint.ꝺ re.iurꝭ.liͦ 6ͦ.
Et ṕdictis con.Albꝛicus. B

¶ Abſolui dꝫ excoicatꝰ q offert ſe ad

iusticiā nō obstāte si aduersari⁹ appel
let ne absoluat̄.ex̄ ō appel.q̄ frōte.sʒ ⁊
istū casū habes.ī.pleni⁹ intdictū 5° §.
3° A .Ibi dr̄ ꝙ an̄ absolutōʒ dʒ suffici
entē cautionē prestare de parēdo iuri
Et p̄dcā itelligēda sūt nisi aduersari⁹
dicat eū excōicatū ꝑ manifesta offēsa
q̊ casu t̄min⁹ octo dieꝝ ei dat̄ ad ꝓbā
dū.⁊ si ꝓbauerit non relaxat̄ sn̄ia nisi
p̄us sufficiēs p̄stet̄ emēda ul̄ cōpetēs
cautio de parēdo iuri si offensa dubia
ꝓponat̄.ut i.c. solet.de sen.ex.li° 6° B
Qō si excōicatus ipetrat sibi absoluti
onē sciente aduersario ⁊ non ɔ̄dicente
nec aliqd petēte ip̄e aduersari⁹ n̄ pōt
p⁹ea cōq̄ri.qa renuisse ur̄.ex̄ de sen.et
re.iu.q̄uis. A .Con.Albricus. B

Etiā iuit⁹ qs pōt ab excōicatōe ab
solui sicut ⁊ iuitus excōicari.imo etiā
manēte cōtumacia pōt aliqs discrete
excōicationē iuste latā remittere si ui
derit saluti illi⁹ expedire.Tho.4° sen.
dis.18.Idē Albric⁹. A .Idem dr̄ in sū.
con.li° 3° ti.33.q.iii.⁊ in.q.13. B

Cū de excōicatōe dubitat̄.nūqd dʒ
absolutio peti? Distigue.qa si qs sup
h° hʒ ɔsciaʒ scrupulosā nimis.depōat
eā ad ɔsiliū boni uiri.quā si nolit uel n̄
possit deponē.ul̄ h̄eat de h° ꝓbabileʒ
opionē:faciat se absolui ad cautelam
ar.ex̄ ō sē.ex.iq̄sitiōi. A .Cō.Albri. B

Si excōicat⁹ dic̄ cām excōicatōis fu
isse dubiā ul̄ nullā siue falsā ⁊ petit ab
solui ad cautelā.absoluet̄ cū iuratoria
cautione nisi excōicator l̄is ꝓ q̊ excōi
catio lata ē ifra octo dies ꝓbauērit de
cā.ex̄ ō sē.ex.solet.li° 6° A .Ibi nil dr̄
de iuratoria sʒ de cōpetēti cautione q̄
reqrit pignora ul̄ fideiussores ul̄ iura
mētū qn̄ alia nō p̄nt p̄stari.sicut ⁊ ido
nea cautōe dic̄ glo.i.c.Odoard⁹.ex̄ de
solu.Itē i dcō.c.solʒ.n̄ dr̄ ꝙ excōicatus
ꝓponat cām dubiā sʒ nullā siue iiustā
⁊ qn̄qꝫ i ꝓbatiōib⁹ remanet dubia. Et
qd ibi ad finē dr̄ si offensa dubia ꝓpo
nat̄.itelligit̄ n̄ ꝑ ꝓpōnē ptꝭ:sʒ i exami
ne iudicꝭ ꝑ defectū ꝓbatōis.ut ibi per
glo.⁊ ō h° dictū ē i additōe s̄.§.14° B

Excōicator cognoscēs errorem sue ex
cōicatōis dʒ reuocare siue absoluē nō
obstāte appellatōe adu̾sarii.sʒ si de er
rore dubitat pōt absoluē recepta cau
tōe ꝙ iuri pareat. A .Immo dʒ absol
uē r̄cepta sufficiēti cautōe.ut i.c.sac° ō
q̊.i. B .Sʒ caueat iudex ne errorē fin
gat i p̄iudiciū alti⁹ ptꝭ.ex̄ ō sē.ex.sac°.

Ligat⁹ plib⁹ sentētiis uel una ex di
uersis cāis si uult uere absolui dʒ exp̄
mere oēm sn̄iam ⁊ cām.⁊ sic una abso
lutio sufficit ad plēs excōicatōes tollē
das:alit̄ nō tenēt absolutō qa ꝑ subre
ptionē obtēta eēt.ex̄ de sē.ex.officii.

Utꝝ n̄ sacerdos absoluē possit excōi
catū. R° duplex est absolutō.Una pti
nēs ad foꝝ ɔtētiosū.⁊ ista pōt cōmitti
etiā nō sacerdoti.qa poti⁹ ē iurisditōis
q̄ ordis.Alia ē ptinēs ad foꝝ pn̄iale.⁊
hec cū ptineat ad ordinē sacerdotalē
n̄ pōt ɔmitti nisi sacerdoti:sic nec ab
solu° a pctō.ꝫ guil. A .Cō.Albri. B

In articlo mortꝭ pōt absolui excōica
tus a simplici sacerdote.ar.de pe.dis.i.
qm̄ penitʒ.ex̄ de sen.ex.nō dubiū.⁊ de
sepul.ꝑrochiano. Sʒ si nō fuerit abso
lut⁹ si tn̄ apparuerit i eo signa ɔtritōis
pōt absolui p⁹ mortē ab illo.s.q euʒ
sanū potat absoluē.ex̄ de sen.ex.a nob
2° ⁊ ualet tal̄ absolutio ꝫʒ guil. ut sepe
liat̄ in loco sacro uel ut sepultus nō ex
humet̄ sʒ ut oret̄ ⁊ celebret̄ ꝓ eo.Et ui
de.ī.absolutō 5° §.ulti. A .Articulus
mortꝭ itelligit̄ nō solū ō ꝑiculo mortꝭ
ꝓpt̄ ifirmitatē sʒ etiaʒ si sit i ꝑiculo q
cūꝫ uicio morti.puta si timeat hostē
ul̄ ꝑdonē ul̄ crudelitatē hoīs potentis
aut odiū sp̄āle alic⁹ l̄ si nauigatur⁹ sit
ꝑ loca piclosa l̄ loca isidiosa trāsiturus
ꝫm Inno.⁊ Hosti.⁊ i sū.cō.li° 3° ti.33.q
36.addēs Ho.ꝙ idē ē si sit obsessus ul̄
obsideat in loco ubi frequēt̄ machine
iaciūt̄ ⁊ baliste.Caueat tn̄ absoluēs ꝙ
n̄ nimis laxat habēas i h° cāu: alioqn
sub h° p̄textu possent fere oēs absolui
Et in articulo mortis ēt simplex sacer
dos pōt absoluē ab oi pctō ⁊ excōicati
one.dcō.c.ꝑrochiano.de sepul. nisi spe
cialit̄ aliud sit statutū.ut i excōicatio
nib⁹ ꝓcessus curie.ō qb⁹ i dcō itroga

torio. Itē qñ pōt epi copia hri ñ dʒ se simplex sacerdos de casib⁹ refuat] ēt i hoc articulo itromittē sʒ Jnn. ꝛ i dcā q.36.ad fi. Itē hoc cāu ꝛ i simili iiūget absoluēs excōicato ꝙ ipedimēto cessā te se illi repñtet a q̊ fuēat absoluēdus mādatū ei⁹ hūilit sup h°. rceptur⁹ ex̄ ð sē.ex.ea noscit. ꝛ no.i.d..q.36.i.pn. B.

Absolutio secūdo

A. s.pcutiētiū clericos. Iniicientes man⁹ uiolētas i clericū uel religiosū dñt absolui p papā tm̄.17.q.4.si qs suadēte.pñt ēt absolui p legatos q de latē pape missi sūt.ex̄ de sen.excōi.ad eminētiā.ꝛ de offi.le.ꝙ trāslatōꝫ.etiaꝫ si sūt ex̄ tmios sue legatōis dūmō sint i uia.ꝛ etiā si tales excōicati aliūde ueniāt.ex̄ de of.le.excōicat]. A. Ibi hoc notat glo.ꝛ itellige h° sʒ ea q̄ dcā sūt s̄ i additōne.absolutō p̊.§.5°. B. Legati ꝯo q nō mittūt de latē ex̄ tmios nemi nē talē pñt absoluē.si dū sint ifra tmi nos pñt absoluē tm̄ exeūtes ð puicia sibi cōmissa nō aliūde accedētes. Alii ꝯo legati locales q ex puilegio ecclesie sue hñt legatōꝫ.ut archiepī cātuar. ꝛ sites h° ñ pñt.ut i.dcō.c.excōicat]. Et si uis scire q sūt legati de latē.uide .i. legatus.§.p̊.

¶ Sūt casus fm Ho.i qb⁹ iiciēs man⁹ i clericos citra sedē aplicā absolui pōt. Prim⁹ i articulo mortis.17.q.4.si qs suadēte. Tñ iiūgendū ē ei ꝙ si euaseit sedi aplice se pñtet.uel ei q possit euꝫ absoluē mādatū ei⁹ sup h° receptur⁹ ex̄ ð sē.ex.a nob.2°. A. Meli⁹ fac.e.ti.c. qð de his. B. Et idē i cāib⁹ sequētibus remoto.s.ipedimēto pterq̄ i puero ut ex̄ de sen.ex.de ceto.i fi.ꝛ.c.ea noscitur in fi. A. In his.c.nil dr̄ de puero sʒ dr̄ eo.ti.c.q̄uis.ꝛ.c.fi.ꝛ ut ibi pʒ intelligit de puero ipubē.i.miore.14.ānoruꝫ. B Et si cessante ipedimēto nō se pñtat incidit i eādē sniaꝫ.ex̄ de sē.ex.eos li° 6°. Et uide.i.absolu° 4°.§.p̊.2⁹ casus ē qñ qs hʒ inimicitias capitales uel alias iustas excusatiōes ppt qð nō pōt se sedi aplice pñtare.ex̄ de sen.ex.de ceto. A.

In h°.c.ñ dr̄ de iusta excusatōe seu ipedimēto i gnē.sʒ dr̄ eo.ti.c.qð de his.ꝛ ð h° intelligit qð seqt. B. De ista excusatione stabitur arbitrio boni uiri. ff. de ꝯbo.ob.cōtinu⁹.§.cū ita.ꝛ ex̄ de uoto ꝙ sup his. A. Hoc.c.parū facit, sʒ meli⁹ facit de offi.dele.c.de causis. Et idē notat ð h⁹ arbitrio bōi uiri.i sū.cō. li°3°. ti.33.q.36. B 3⁹ i hostiario qui p textu officii clericū nō ꝗuit lesit. ex̄ de sen.excō.si ꝯo.4⁹ i officiali q arcendo turbā nō ppea ex pposito sʒ nō sine aliq̄li culpa clericū pcussit.ut no.i dcō c.si ꝯo.5⁹ si sit mulier.nec distigui debʒ utꝝ sit debil an fort].6⁹ si sit senex aut ualitudinari⁹.7⁹ si sit mēbr] destitut⁹ ita.s.ꝙ ad sedē aplicā accedē nō possit Tres casus prie dci hñt ex̄ ð sē.ex.mulieres.ꝛ.c.ea noscit.ꝛ.c.q̄uis.8⁹ de ifirmo.s.qñ ppetuuꝫ hʒ infirmitat] ipedimētū uł etiā tpale si timet ꝙ accedēt mors.ex̄ de sen.ex.qð de his. A. Ideꝫ etiā uidet lʒ ifirmitas nō sit perpetua sicut dr̄ de aliis ipedimētis tpalib⁹ eo. ti.c.q̄uis.ꝛ iō uř ꝙ quātitas ꝛ q̄litas i firmitatis relinquēda sit arbitrio boni uiri.cū sit idetermiata.ex̄ de offi.dele.de causis.ꝛ prie dictū est. B .9⁹ in paupere quem oportet mendicare.ut in dcō.c.qð de his. A. Ibi ista paupertas nō ē determinata ad mēdicitateꝫ ꝛ iō uidet ꝙ arbitrio boni uiri reliquēda sit ut prie patuit.x⁹ si regular] uerberat regularē.ex̄ de sen.ex.monachi. ꝛ.c.cū illorū.ꝛ etiam si pcussisset secularem.ex̄ de sen.ex.religioso.li° 6°. A. Intellige de seculari clerico.ut pʒ i dicto.c.religioso. B .ꝛ de h° hēs.i.§.7°. xi⁹ in his q nō sūt sui iur]. sicut filiifamilias ꝛ serui.ex̄ de sen.excō.mulieres A. Con. Albric⁹. Et uř cōis snia doc.lʒ aliq dixerit ꝙ h casus sit solū itelligē d⁹ ð seruis.ut pʒ i sū.cō.li°3°.ti.33.q.36. Sʒ pma uř uēior.qꝛ cū lex ñ distiguat nec nos distiguē dēm⁹.ut.l.3.ff.de offi. psi.ꝛ qa benigni⁹ leges interpretāde sūt ff.de le.l.benigni⁹. B.12⁹ i his q sūt nobiles ꝛ magne potentie:ꝛ sic delicati ꝙ laborē eūdi nō sustinerēt. Hic tñ

eēt p᷒ roman᷒ pōtifex ↄsulēd᷒.ut no.i
dcō.c.mulieres. A .Jbi h clare hr̄. B
13᷒ i ipubē.ex̄ de sen.ex.c.p̊ Et hoc etiā
si post pubertatē postulat se absolui.
ut i.c.fi.14᷒ de cl̕icꝭ q cōit uiuūt ꝛ sub
uno tectu dormiūt ꝛ in eadē domo ue
scūtur.ex̄ de ui.ꝛ ho.cle.qm̄.qđ cōit ex
ponit qn̄ simul uiuūt i aliq̊ eodē colle
gio. A .Lō.Albric᷒.ꝛ ad h᷒ bn̄ fac̄ dic
tū.c.qm̄. B .15᷒ i mōialib᷒.ex̄ de sē.ex.
de monialib᷒. A . Jstas absoluit ep̄s
ut ibi pꝫ. B .16᷒ i hospitalariis sci Jo.
hierosolimitani.ex̄ de sen.ex. canōica.
A .Hos absoluit p̄or su᷒ si ē sacerdos
nisi excessus difficil̕ fuerit ꝛ enormis
ut ibi. B .17᷒ i his q clericꝭ non enor
mē sꝫ modicā ꝛ leuē iuriā irrogarunt.
ex̄ de sen.ex.ꝑuenit.q̄ qdē decretal̕ nō
cōtinet dispensationē ut qdā dixer̄t.sꝫ
potius ↄtinet ius cōe.qđ hodie satꝭ in
nuit.ex̄ de sen.ex.religioso.lib᷒6᷒. A .
Lon.Albric᷒.ꝛ ē cōis snia ut pōt colligi
ex notatꝭ i sū.cō.dcā.q.36. B

Nūc q̄dā ad declarationē circa p̄di
ctos casus.dicem᷒.Lirca p̄mū q᷒ casū
s.đ ꝑiculo mortꝭ no.ꝙ itelligit̕ n̄ soluꝫ
ꝓpt̕ ifirmitatē sꝫ ēt si sit i q̄cūqꝫ ꝑicl̕o
morti uicino puta si timeat hostē uel
p̄donē uel crudelitatē potētꝭ aut odiū
spāle alic᷒.uel si nauigatur᷒ sit.ul̕ ꝑ lo
ca isidiosa trāsitur᷒.ff.de dona.cā mor.
l.3.ꝛ.4.Jdē ponit Hosti.ꝛ addit ꝙ idē
ē si sit obsessus uel obsideat ubi iaciū
tur machine uel baliste. A .De hoc di
ctū ē s̄ absolutio p̊ ad finem. B

Lirca t̕tiū ꝛ q̄rtū casū.s.đ hostiario
ꝛ officiali nota ꝙ si tal̕ n̄ casu fortuito
sꝫ ex deliberatiōe ꝑcussisset cl̕icū q̄uit
a papa dꝫ absolui.ex̄ de sen.excō. si ꝯo

Quid si cl̕ic᷒ armat᷒ uēit ad bellū
ul̕ facit isultū.ꝛ is ↄ̄ quē uenit ipsū ca
pit? R᷒ sꝫ Jnno.si h᷒ faciat sciēt̕ excōi
cat᷒ ē sꝫ ad papā n̄ mittit̕.si tn̄ h᷒ fit ad
defensiōꝫ nō ē excōicat᷒.dū tn̄ cessāte
cā defensionis ipm libē abire ꝑmittat
ut Hosti.dicit. A .Lon. Albric᷒. Et dr̄
idē in sū.con.li.3᷒.ti.33. q.36. ꝛ allegant
Jnno.in.c.si ꝯo.p̄.ex̄ de sen .ex . Sꝫ cer
te Jnno.ibi nō ur̄ illud ad qđ allegāt

dicē sꝫ solū ꝙ qn̄ qs usus ē moderata
tutela nō icidit i excōicationē.al̕ sic. B
Si etiā official̕ talēꝫ capiat auctorita
te ꝓp̄a q̄a alit̕ nō poterat ↄpesci ab in
iuria alt̕i᷒ nō ē excōicat᷒ imo mēr̄. 23.
q.3.fortitudo cū se.Et h᷒ dico si p̄latus
su᷒ n̄ fuit ibi q h᷒ faciat.ꝛ ip̄e eū p̄lato
ↄ̄citi᷒ pōt restituat:alioqn ↄ̄.ut ex̄ de
sē.ex.ut fame.§.laici. A .Lō.Albri. B

De muliere dubitat̕ si mutilauerit
ul̕ occiderit cl̕icū an sit mittēda ad cu
riā? R᷒ sm̄ guil. Jn ꝑtāte ep̄i ē mittē
uel nō.q̄a nō distiguit̕ circa eas inter
atrocē ꝛ nō atrocēꝫ iuriam. Et subdit.
Lredo tn̄ ꝙ expediat h᷒mōi mulierēꝫ
mitti ad curiā si ē fortis ꝛ si atrocitas
mag̃ ē:ꝛ nō fit alt̕i p̄iudiciū de ei᷒ mis
siōe. Mulier ꝯo icendiaria sacri loci
ul̕ falsificās lr̄as pape ut ibidē guil. di
cit mittēda ē ad curiā.q̄a n̄ iueniūt̕ iu
ra ꝑcē mulierib᷒ i hac ꝑte.ꝛ forte ē cā
q̄a nō ↄmittūt̕ h᷒mōi crimia nisi ꝑ ex
cogitatā malitiā.sꝫ man᷒ iniectio mul
totiēs fit ex subito ipetu. A .Lon. Al
bricus.ꝛ idē ponit̕ i sū.con.dcā.q.36. B

De regl̕arib᷒ nota ꝙ si excess᷒ fuissꝫ
difficil̕ ꝛ enormis ut si ad mutilatiōēꝫ
mēbri ul̕ effusionē sanguis sit ꝓcessū
ꝑ absolutiōe ad sedē ap̄l̕icā sūt mittēdi
ex̄ ↄ̄ sē.ex.cū illoꝝ.uiđ.ī.absolu᷒ 3᷒ §.p̊.

De filiofamilias ꝛ suo intelligēđ ē
ꝙ nō dn̄t mitti qn̄ h᷒ eēt i p̄iudicium
p̄ris uel dn̄i nisi fuisset tā enormis ex
cessus ꝙ ꝓpt̕ uitandū scādalū ad sedē
ap̄l̕icā eēnt mittēdi.ex̄ de sen.exc. rela
tū. A .Jbi dr̄ ꝙ serui sūt mittēdi nisi
h᷒ fecerit i fraudē dn̄oꝝ ut subtrahant
se ab obsequio eoꝝ.aut ipsi dn̄i ꝓpter
h᷒ sine culpa q̄ue dānū icurrūt. tunc i
utroqꝫ casu nō mittūt̕ cū nimis sint a
sede ap̄l̕ica remoti:sꝫ i recōpēsatōꝫ la
borꝭ quē in itinē sustierēt alia eis satis
factio iniūgat̕. Pro q̄ui ꝯo ꝛ enormi sꝑ
mittūt̕. B .Et itelligendū ē de suis q
s.sūt sui l̕ↄditiōis.nō de famul̕ seruiē
tib᷒. Sꝫ ꝛ de filiisfamilias itelligit Jn
no.si sūt impuberes.al̕ si sint adulti lꝫ
sint i p̄ria ꝑtāte mittēdi sunt ad curiā
quia in hoc sui iuris sunt q̄a p̄nt ire q̊

uolūt. A .De h° dictū ē s̄.§.p̄.vo.xi.° B
I De ipuberib⁹ dicēdū ē ꝙ si nō sunt
doli capaces nō iciderūt i excōicatōnē
Si āt sūt doli capaces tūc icidūt si aio
iiuriādi aut uindicādi ꝑcutiūt.Sed et
p⁹ꝗ ueniūt ad pubtatē.ut i. 15.° ul' 16.°
āno.si adhuc tales sunt ꝙ sine ꝑiculo
ad sedē ap'licā ire nō pn̄t ꝓpt' ibecilli
tatē corꝑis uel defectū discretiōis .ab
ep̄o pn̄t absolui recepto iuramēto ꝙ
ipedimēto sublato se pn̄tabūt . ut no.
ex̄ de sen.ex.c.si. A .Con.Albricus . et
fuit dictū glo. Ray.ut i sū.con . li° 3.° ti.
33.q.36.vo.14.° Doli aūt capax dr' .7 .an
norū aut sup̄ ut notat glo.i.c.p̄.ex̄ ꝫ de
lict' puerorū . Juramētū āt pueri ꝓpt'
defectū discretiōis nō ē ꝑcise nccīuz sꝫ
arbitrio ep̄i ul' alti⁹ absoluēt' ꝫmittit'
utrū expediat iuramētū p̄rare uel nō
ut no.in sū.con.eo.ti.q.104. B
T De iiuria vo enormi.s.q̄ dicat' ꝫter
minatū fuit ꝑ quādā decre . Inno.quar
ti.ex̄uagātē.q̄ icipit ꝑlectis . Sed qꝛ il
la decre.uacat ꝑ ꝓhemiū sexti pōt di
ci s'm ꝙ hēt' .i.enormia.§.2.° A . Dic la
ti⁹ ꝗ ibi.ꝙ enormis seu ḡuis iiuria dr'
si ad mutilationē mēbri uel effusionē
sanguis sit ꝓcessū aut ep̄o aut abbati
fuēit iiuria irrogata.ex̄ de sen.excō.cū
illorū.ubi dic̄ glo.ꝙ nō intelligit' de q̄li
bet ꝑua sanguis effusione: sꝫ ꝙ h° pu
tat ꝫmittēdū arbitrio iudic'.Dr' etiam
enormis ex aliis uariis circūstātiis.de
qb⁹ i Insti.de iiu.§.atrox. ubi dicitur.
Atrox iiuria extimat' ul' ex facto.uelu
ti si qs ab aliq̄ uulnerat⁹ fuerit uel fu
stibus cesus ul' ex loco.ueluti si cui in
theatro ul' i foro uel i p̄torio iiuria fac
ta sit.uel ex ꝑsona.ueluti si magr̄atus
iniuriam passus fuerit.uel si senatori
ab humili persona iiuria facta sit.aut
parenti uel patrono que fiat a liberis.
uel libertis.Et sc̄dm glo. Ray.et in sū.
con.li.3.° ti.33.q.36.i p̄dict' attēdit' etiaꝫ
circūstātia tēporū.Et idē dr' .i .enormia
forte alicui⁹ notabilis solēnitat'. In di
rectoria etiā li.3.° ti .4.° §.xi.° dr' ꝙ si iiu
ria fc̄a i foro dr' enormis .multo forti⁹

si fiat i ecclesia l' cimitēio l' dormitorio
ex̄ de sen.ex.cū ꝓ cā.Deniqꝫ i n̄ expres
sis stabit' iudic' arbitrio.ex̄ de offi. de
le.de causis. B . In oib⁹ p̄dictis casi
bus dicit Ber.ꝙ dꝫ absolui reqsito p̄⁹
ep̄o.ꝙ si non pōt haberi pōt absolui a
ꝓprio sacerdote.ex̄ de sen.ex .nuper i
fi. A De h° etiam s̄.absolutō primo
ad finē. Hoc etiā itelligendū ē p̄tꝗ in
regularib⁹.de qbus dicetur stati. B

A Bsolutio 3.° scilicet regula
riū. Regularis si ꝑcussit regu
larē eiusdē claustri ab abbate uel alit'
dicto p̄lato ꝓprio pōt absolui⁹ A Ali
q dixerūt ꝙ solū ab abbate: sꝫ ē ueri⁹
ꝙ ēt h° pōt fieri ab aliis p̄lat' diuersis
noib⁹ noiat'.ex̄ de sen.ex.cū illorū.ibi.
uolētes eorū p̄lat'.⁊c̄ . Et notat' in sum.
con.li.3.° ti.33.q.43. Idē ēt notat' i dire
ctoria li.3.° .ti.4.° §.39.° Et s'm glo. Ray.
⁊ in sū cō.eo.ti.q.48.inter dictos prela
tos cōputandi sūt p̄ores cōuentuales
fratrū p̄dicatorū ⁊ guardiani fratrū mio
rū ⁊ oēs p̄ores cōuentuales cuiuscūqꝫ
ordis sint q nō hn̄t sup se maiorē in eo
dē ꝫuētu.Sec⁹ de p̄orib⁹ triū uel q̄tu
or regulariū q ꝓ uolūtate sui supior'
p̄ficiūt' ⁊ amouēt'. In dicta etiaꝫ.q.48
dr' ꝙ ad h° ꝙ dicti p̄lati religiosorū pos
sint ab hac excōicatione absoluē dn̄t
eē sacerdotes.⁊ facit ex̄ de sē.excōi .ca
nōica.ubi dr' ꝙ frēs sci Joh̄ .hierosoli
mitāi pn̄t absolui a suo p̄ore sacerdo
te. B Si vo alti⁹ claustri tūc ꝑ abba
tē ꝓpū ⁊ ei⁹ q passus ē iiuriā absolue
t'.ex̄ de sen.excoi.cū illorū.ꝑ modū q h̄
ponit' i h° eodē.§.Si āt ꝑcussēit cl'icuꝫ
secularē absoluet' ꝑ ep̄m.ex̄ de sen.ex.
religioso li.6.° A .s.eo casu q̊ ep̄s pos
sit absoluē secularē clericū si aliū clēi
cū ꝑcussisset.ut ibi. B .Et hec itelligē
da sūt nisi excessus eorū sit difficilis et
enormis.ut si ad mutilatōꝫ mēbri uel
ad effusiōꝫ sanguis dico ex uulnē sit ꝓ
cessū .uel si i ep̄m uel i abbatē sit ma
n⁹ iiecta. A .Sanguis effusio n̄ reqri
t' ex uulnē: sꝫ q̄litcūqꝫ fiat s'm arbitriū

iudic]. ut s absolutõ 2° ad finem. B. Eodẽ q3 mõ põt absolui regular] q añ igressũ religiõis tale aliqd ɔmisiss3 ut i. c. cũ illoꝝ. ꝙ si regular] ñ h3 p̃latũ q sit sacerdos. aut si sit defũct⁹ uel excõicat⁹ ad diocesanũ ẽ r̃currẽdũ. ut notat Hosti. ex̃ de sẽ. ex. monachi. Qð itelligẽdũ ẽ ɓm guil. tã ð exẽpt] ꝙ̃ ð ñ exẽptis siue sint monasteria uiroꝝ uel mulierũ. A. Idẽ no. in directoria li. 3° ti. 4° §. 43. z in sum. con. dcã. q. 48. B. Qñ duo abbates dñt absoluere fit sic. Abbas pcuciẽt] recipiet a pcutiẽte iuramẽtũ. z abbas pcussi ꝺberabit. que ꝺbera erũt loco satisfactiõis. qa monach⁹ nõ h3 unde satisfaciat. z demũ abbas pprius absoluet. Cõgruẽti⁹ tñ fi et si un⁹ alti ɔmittat totũ. ex̃ de of. oꝛ. c. fi. hec Host. Porro p̃dicta oia ð r̃gulari pcutiẽte nõ sũt extẽdẽda ad falsarios lr̃aꝝ dñi pape. aut alios cãus uel sñias de qb⁹ papa absolutionẽ refuat h°. n religiosis nullo iure ɔcedit. s3 nec abbates siue hui⁹mõi p̃lati pñt sbditos absoluẽ si ligati eẽnt p aliquã sentẽtiã latã ab hoie siue i gnãli siue exp̃ s o noie. hec guil. A. Con. Albꝛicus. Et aduertẽdũ ꝙ p̃latus religiosus sacerdos põt absoluẽ subditos suos etia3 si se pcusserit extra claustra seu extra septa dom⁹ uel ubicũq3. l3 Hosti. alit dixerit ut no. i directoria li. 3° ti. 4. q. 42. q2 i dcõ. c. cũ illoꝝ. §. nos tñ. non fit aliq̃ distinctio. Et pñt dicti p̃lati absoluere subditos q ẽt añ igressũ religiõis talẽ excõicationẽ icurrerit nisi excessus fuerit enoꝛmis. dcõ. §. nos tñ. B

Religiosus uni⁹ diocesis si pcutiat clericũ uel religiosũ alti⁹ diocesis tũc i absolutiõe regrẽ diocesan⁹ pcussi sicut nũc de duob⁹ abbatib⁹ dictum ẽ. Hoc tñ hodie nõ uidet regri s3 a ppo epõ pñt absolui. ex̃ de sen. ex. religioso li. 6°. A. Con. Albꝛicus. B

Qui dicit se excõicatũ ppt uiolẽtã man⁹ iiectõ3 ɓm Ray. ñ d3 recipi ad religionẽ. si tñ r̃cept⁹ fuerit põt p⁹ea absolui iuxta modũ s dictũ. §. p̃. Cõ. Ho. z Inno. l3 qdã dicãt ꝙ recipi põt ut addit guil. A. Idẽ no. i sũ cõ. li. 3° ti. 33. q. 44. z in directoria li. 3. ti. 4. §. 46. ubi dr̃ ꝙ talis nõ d3 recipi: si tñ recipiat tenet receptio l3 male fecerit q recepit. B. Ceteꝝ an tpe pbatõis absolui possit. dñdũ ɓ3 Hosti. ꝙ sic. s3 ɔditio ibi intelligit ipõ iur̃ si i eadẽ religiõe pseuerauẽit. ꝙ si nõ pseuerauerit reducẽd⁹ ẽ i eandẽ sñia3 ab eo q eũ absoluit. A. Cõ. Inno. z Archi. z notat i directoria eo. ti. 4. §. 48. ubi etiã subdit ꝙ p̃lat⁹ eũ absoluẽs d3 ei iiũgẽ ꝙ si egrediat religionẽ se ei q pńtat absoluẽ repñt3 qð si nõ fecerit ꝙ̃cito cõmode potit reicidit ipõ iure i eãdẽ sñia3. de sen. excõ. eos. li. 6. z i. §. se. subifert. qð si h° etia3 ei nõ fuerit iiunctũ z ifra tẽp⁹ pbatõnis egrediat. ipso facto reicidit in eandẽ excõicatõnẽ. quia tacite subitelligi d3 ꝙ h° sit sibi iiũctũ. ar. dci. c. eos. B

Absolutio iiii° quo ad satisfaciendum. Ubi sciẽdum ꝙ absoluti a sñia canõis uel hois cum neqũt recurrẽ ad illũ a q̊ fuerãt absoluẽdi ppt piculũ moꝛt] uel aliõ ipedimẽtũ si cessante piculo uel ipedimẽto se ñ pñtãt illi a q̊ debeãt absolui recepturi mandatũ eius z satisfacturi ut o3 reicidũt i eãdẽ sñia3. A. Hec pñtatõ d3 fieri ꝙ̃citi⁹ cõmode põt. ut i. c. eos. ð q̊. i. B. Et eodẽ mõ reicidũt absoluti a sede ap̃lica uel ei⁹ legat] qb⁹ iiungit ut oꝛdiario uel alti se pñtẽt p pnia z ꝙ iiuriat] satisfaciãt. z hoc faciãt ꝙ̃citi⁹ ɔmode poterũt. ex̃ de sen. ex. eos li. 6. Propt uiolẽtã manuũ iiectõ3 i clericũ, satisfactio pecũiaria fieri solet. q̃ qdẽ applicabit monastẽio si man⁹ iiecta fuerit i mõachũ uel clericũ uel cõuersũ. ar. 12. q. i. ñ dicat]. z ex̃ de sta. mo. cũ ad mõasteriũ. p̊ mĩso. Si ãt i clẽicu3 secularẽ: satisfactõ ipi clerico applicabit nisi i ɔtumeliã ecclesie fuẽit pulsat⁹. nã z tũc ecclesia agẽ põt iiuriaꝝ. insti. ð iiu. §. ꝙ si usufruct⁹. hec Goffre. z Hosti. A. Dict⁹. §. icipit. si cõi ɓuo. i q̃ §. ẽ ꝺsus. ꝙ si usufruct⁹. Et p̃dict] con. Albꝛicus. z l3 p̃dcõ cãu satisfactõ fiat

ecclesie nihilominus ⁊ clerico. qa uterq; potest agere iniuriarũ ⁊ lesus in cuius contumeliam facta est lesio. sicut ⁊ pro iniuria filii agit ⁊ pater ⁊ filius. in insti. de iniuriis. §. patitur. B

Excõicatus propter damnũ si satisfacere põt non debet absolui nisi satisfaciat ⁊ peccant qui talem absoluunt sed tamẽ absolutus ẽ ab excõicatione ſm guil. Si aũt emẽdam prestare nõ põt debet absolui recepta idonea cautione ꝙ satisfaciat si ad piguiorez fortunam peruenerit: ex̃ de ṽbo. sig. ex ꝑte ꝑ. ⁊ de solu. Odoardus. Et hec cautõ erit pignoraticia uel fideiussoria. qa dicit̃ hec idonea cautio quam si pstar̃ non põt saltem prestet iuratoriã. A. De hoc dictũ ẽ s̃ absolutio ꝑ. §. 17°. B. Absolutio enim nõ est deneganda. 26. q. 6. si presbyter. A. Conc. predict̃ Albricus. B. Talis quoq; ad petitõnez aduersarii tenet̃ cedẽ bõis ut dic̃ guil. ⁊ uide. ĩ. cautõ. A. Hec cessio possz obtinẽ de rigore iur̃ ciuil̃ sz i foro ꝯscie ñ sꝑ. sz tũc qñ creditor esset i arta nccĩtate nã qñ ẽ idigẽs d̃bitor ⁊ creditor ita sufficiẽs ꝙ ſm deũ tenẽt̃ ei sbuenir̃ debitor ñ tenet̃ stati restituẽ ſz Sco. De q̊ lati⁹ i mã restõnũ d̃o dãte dicet̃. B.

Absolutio v°. quo ad modum

Non potest quis absolui sub conditione: puta si satisfecerit quia taliter absolut⁹ nõ eẽt simpl̃r absolutus ſm guil. ex̃ de re. iur̃. act⁹. li° 6°. A. Cõ. Albricus. B

In absolutiõe a maiori excõicatõe 4. obseruãda sũt. Primũ ut excõicat⁹ iuret ꝑus star̃ mãdat̃ eccl̃ie. ex̃ de sẽ. ex. ex tenore. sz h° iuramẽtnz non ẽ de suba absolutiõis. ex̃ de sen. ex. cuz desideres. uñ ⁊ si omittat̃ qd̃ fieri non dz nõ ꝓpt̃ h° min⁹ tenz absolutõ. Porro de puer̃ an iurare debeãt iudicio epi relinqt̃: A. Idẽ dr̃ in sũ. cõ. li° 3°. ti. 33. q. 104. Sz h° uidet̃ itelligẽdũ de puberib⁹ al̃ secus. 22. q. 5. pueri. ubi dr̃. Pueri ante. 14. annos nõ cogãt̃ iurare lz aliq dixerit ꝙ h° dr̃ de iuramẽto testis. Sz certe tex. loqt̃ idistincte. uñ nec nos distiguẽ debem⁹ de decimis ad audientiã. B. Mulieres aũt idubitãt̃ iurar̃ debẽt. Secũdũ ut si excõicatus sit pro notoria i aliquẽ offẽsa ñ absoluit̃ nisi ꝑus sufficiẽs emẽda ꝑstet̃. Pro occulta ṽo offensa aut ꝯtumacia sufficit iuratoria cautio ubi nulle expẽse petũt̃ sz ubi expẽse petũt̃ uel satisfactõ dãni tenẽdũ ẽ qd̃ dictũ ẽ s̃ absolutio 4°. §. 2°. ⁊ 3°. Tertiũ ẽ ut absoluat̃ ꝑ eũ qui tulit suiam uel eius supiorẽ aut aliũ cui ꝯmiserit cũ spalmo ⁊ orõne ⁊ ṽberib⁹ ⁊ postea sbiũgat̃. absoluo te a tali excõicatione. ex̃ de senten. exc. a nobis 2°. Quartũ ut postmodũ excõicator faciat illi mãdata iusta ⁊ rõnabilia al̃ posset appellari. ex̃ d̃ pact̃. c. fi. ⁊ de appl̃. ut debit⁹. A. Dictũ. c. fi. paꝝ facit. B. De h° uide. ĩ. i se. §. Et sciẽdũ ꝙ in ꝑdictis nõ itelligit̃ absoluẽs ꝑticipare illicite cũ excõicato sz poti⁹ licite ⁊ in his q̃ ad salutẽ aie ꝑtinẽt. ⁊ sic nullã sniaz icurrit. ex̃ de sen. ex. cũ uolũtate. In excõicatione ṽo minori exprimet excõicat⁹ ꝓꝑo sacerdoti cãm. ⁊ sic se faciat absolui spãlit̃ ab hac. Et itelligit̃ ꝓꝑ⁹ sacerdos ꝑrochian⁹ ul̃ diocesan⁹ ṽl ille q de licẽtia eoꝝ ẽ elect⁹. Nec reqrit̃ iuratoria cautio ut ex̃ de sen. ex. nuper circa finẽ. A. De absolutione a maiori excõicatiõe lati⁹ dr̃ i sũ. con. li. 3°. ti. 33. q. 103. Et de hac ⁊ etiã d̃ absolutiõe a peccato late posui i q̃driga sp̃ali. li° 2°. ti. 5°. §. 9°. ⁊ x°. ⁊ ẽt i interrogatorio. ⁊. ĩ. usus clauiũ 2°. ĩõ h̃ transeo. B. Que ãt mãdata fieri debeãt absoluto q iurauit. Dicẽdũ ꝙ si erat excõicatus a canõe i iũgẽdũ ẽ ei ꝑncipalit̃ ꝙ ꝯ illũ canonẽ nũq; ueniat ut icẽdiario ꝙ nõ icẽdat ⁊ ꝑcussori clerici ꝙ ñ ꝑcutiat ⁊ siĩa. 23. q. ult̃. pessimã. A. Meli⁹ ex̃ de sẽ. ex. ex tenore. B. Aliqñ etiã reqrit̃ cautio ꝙ de cetero talia nõ faciãt. ex̃ d̃ sẽ. ex. q̃uẽ. A. Ibi h° scribit̃ i statutarios ꝯ libertatẽ ecclesie. B. Siliter etiam qñ hñs ipedimentũ absoluit̃ ab eo q

alias non posset. iniungendum est ut q̄
cito poterit se presentet. Uide s̄ abso
lutio 4°. §. p̄. Sed si apparuerit senten
tia iniusta nullum mandatum fiet ab
soluto. extra de senten. excommunica.
sacro. A. Con. Albricus. B

¶ Defunctus hoc modo absoluet. Si
est sepultus in cimiterio non exhuma
bitur: si alibi exhumabitur et corpus
uel sepulchrum uerberabitur ut fit cir
ca uiuos. ut notatur extra de sen. excō.
a nob 2°. A. s. in glo. Et intellige hoc
quando in defuncto apparuerunt sig̃
contritionis et penitentie. ut in sū. con.
li° 3°. ti. 33. q. 121. B Et ad quid ualet ta
lis absolutio. uide s̄ absolutio p̄. §. fin.

Absolutio vi°

s. a pctō. Forma
absolutionis in sacramēto pe
nitentie s̄m Alb. et Tho. in. 3. parte. q.
84. est. Ego absoluo te. A. Expressis
illis a quibus fit absolutio alias super
nihilo absolutio fundaretur. B. Sz
p̄mittit oratō. Misereat tui etc. ne for
te effectus sacramēti ipediatur ex par
te penitētis. Itē postea couenient ad
ponitur in noīe patris etc. ut exp̄matur
q sacerdos non ppria auctoritate ab
soluit sed quasi minister. et hoc relinq̄t
arbitrio sacerdotis. Nec etiam requi
ritur ipositio man⁹. qa hoc sacr̄m nō or
dinat ad ɔsequēdā aliquā excellētiaz
gr̄e sz ad remissionē pctōrū. Magis āt
cōpetēt crucis signatio. qa p signū cru
cis xp̄i remittūt pctā. et tm̄ nō ē d̄ ncci
tate sacr̄i. De mā absolutiōis pctōr ha
bēt p̄ta. i. ɔfessor et ɔfessio p totū. A.
De hac forma absolutōis lati⁹ dictū ē
ubi s̄ absolutio 5°. §. p̄. ad finem. B

Acceptilatio

Est q̄dam
imaginaria solutio. ut i insti.
qbus mo. to Lobli. §. p̄. et hz fieri h° mō
Interrogat debitor creditorem accep
tū ne habes? Et respōdz ille. Accept ū
habeo. et sic debitor liberat. ff. eo. l. i. et
l. an iutil. §. acceptū. A. Ibi dr̄ q acce
ptilatiōe nō tollit nisi obligatio ūbor
Forā aūt ponit in dcō. §. p̄ sic. Qō ego
tibi pmisi hēs ne acceptum? Et rūdet
creditor. Habeo acceptū qō tuli. B

Acceptio persona

rū. Pctm̄ acceptiōis persona
rū ɔmittit s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 63. qn̄
cūq aliqd ɔfert alicui non habito re
spectu ad cām. s. utrū sit dign⁹. Un̄ solz
queri utrū peccet ep̄s dādo bn̄ficium
bono si p̄termittat meliorē. R° scd̄m
Tho. i q̄dā q̄libet. Cōtingit aliquez eē
meliorē simpl'r q tm̄ nō ē melior q̄tuz
ad h° q p̄ficiat in ecclesia. Ep̄s āt n̄ te
net dar̄ meliori simpl'r sz meliori q̄tū
ad h°. un̄ si p̄ferat unū alti ppt cām q̄
ptinet ad honorē dei et ad utilitatē ec
clesie iste melior ē. Si aūt cā p̄ferendi
ad h° nō ptineat erit acceptio psonar
q̄ tāto ē g̃uior q̄to i reb⁹ diuis ɔmitti
tur. Idē Tho. scd̄a scd̄e. q. 63. A. Idez
no. in sū. con. li° 3°. ti. 33. q. 236. B

¶ Utrū peccet ep̄s dādo bn̄ficiū ɔsan
guineo. R° s̄m Tho. i q̄libz. Si consan
guine⁹ sit eq̄ idone⁹ pōt ep̄s eū p̄ferre
nisi forte ex h° scandalū oriat. uł aliq
exiō malū exēplū accipiāt. ut qn̄ pba
bilit timeret q alii p̄lati ex h° exēplo
iducāt ad dādū beneficia suis ɔsangui
neis etiā min⁹ dignis. al' i hoc cāu licz
satisfacere nāli amori q d̄ri⁹ caritati n̄
ē. Si aūt ɔsanguine⁹ sit min⁹ idoneus
non dz eū p̄ferre p⁹posito meliori du
plici rōne. p̄ qa ifidelit agit dispēsator
q negociū dn̄i gerēs non meliorat cuz
possit. 2° qa hoc uidet ad acceptionem
psonarū ptinē. Conditio. n. ɔsanguini
tatis nō ē cōditio ptinēs ad curā eccl'ie.
q̄ nō obtinet iure sanguis sz diuo mu
nere. Est aūt cōditō faciēs ad negociū
dispensatiōis p̄rimonialiū bonor. un̄
si ep̄s ex his puideat suo ɔsanguineo
min⁹ idoneo nō ē acceptio psonarum.
Con. idē tho. scd̄a scd̄e. q. 63. A. Idem
etiā notat i sū. cō. li. 3. ti. 34. q. 237. B

Accidia

quid est? R° s̄m
Tho. scd̄a scd̄e
q. 35. Accidia s̄z Damasce. est

q̄dā tristicia aggṷās aīum hōīs ut ni
hil ei agere libeat. Et iō accidia impor
tat qōdā tediū opandi. H⁹mōi autē
tristicia qn̄q3 ē mala fm̄ se. qn̄q3 ꝟo fz
effectū. fm̄ se q̄dē si est ꝺ eo qō ē uere
bonū lȝ sit apparēs malum. sicut tristi
cia q̄ ē de spūali bono. Si ꝟo ē ꝺ malo
pōt eē mala fm̄ effectū. s. si sic hoiem
agg̃uet ut eū totalit̃ a bono ope retra
hat. ꝛ sic ē pctm̄ nō tn̄ sp mortale. Naȝ
si ichoatio pcti sit i sola sēsualitate et
nō ꝑueniat usq3 ad ꝯsensū rōnis. tunc
ꝓpt̃ iꝑfectionē actus ē pctm̄ ueniale.
Qn̄ ꝟo ꝑtigit ad rōnē q̄ ꝯsentit i hoꝛ
rorē ꝛ detestationē boni diui carne ꝯ̄
spm̄ ꝑualēte ē pctm̄ mortale. A. Hoc
itellige qn̄ hec tristicia ē circa ea q̄ sūt
p̄cepti seu necessitat] salutis. ut in sū.
con. li° 3° ti. 34. q. 221. B

Accommodatio

Uide. i. commodatum.

Accusare

Utrum homo teneat̃ accusare. R° fz Tho. secūda scꝺe. q. 68. Si crimen sit tale ꝙ ꝟgat i
detrimētū rei publice tenet̃ hō ad ac
cusationē dūmō possit sufficiēt̃ ꝓbar̃
puta cū pctm̄ alicui⁹ ꝟgit i multitudi
nis corruptelā corꝑalē siue spūalem.
Si aūt nō sit tale qō i multitudīnē re
dūdet. uel etiā si sufficiētē ꝓbationē
hr̃e nō possit: nō tenet̃ ad accusanduȝ
q̄a null⁹ tenet̃ ad id qō debito mō ꝑfi
cere nō pōt. A. Nec obstat p̄dictis si
reuelet̃ secretū. q̄a h° fit ꝓpt̃ cōe bonū
qō sp p̄ferēdū ē p̄uato. ꝛ iō ꝯ̄ bonū cōe
nullū secretū licet recipe. nec tamē ē
oīo secretū qō ꝑ sufficiētes testes pōt
ꝓbari fm̄ Tho. ubi s̄ ꝛ i sū. con. li° 2° ti
5. q. 190. B. Quō autē fieri debeat ac
cusatio. Sciēdū p̊ ꝙ debet fieri in scri
ptis. 2. q. ulti. q̄ crimē. Sed h° sp nō est
neciūȝ puta i leui crimie. ff. de accusa.
l. leuia. Silit̃ etiā i notoriis q̄a i huius
mōi nec accusator reqrit̃. ex̄ ꝺ accusa.
euidētia. Sec⁹ i nō notoriis etiā si ma
nifesta sint. xi. q. 3. eoꝝ. A. Notoriū dr̃
qō pȝ ꝑ sn̄iam uel ꝑ ꝯfessionē factam
in iure. aut ꝑ euidētiā rei q̄ t̃giuersati
one aliq̄ celari n̄ possit. ex̄ ꝺ coha. cle. ꝛ
mu. c. fi. Manifesta aūt dici pn̄t q̄ alit̃
liquēt. B. Itē dȝ accusatio fieri cum
iscriptiōe. i. ꝙ accusator debȝ se ad pe
nā taliōis obligare. ut. 2. q. ulti. q̄squis.
2. q. 3. calūniator. 2. c. q̄ nō ꝓbauerit. Ex
cipiūt̃ q̄dam casus. ut in leui crimine.
Itē i crimie apostasie. Itē cū maritus
accusat uxorē ꝺ adultio ꝛ i si lib⁹. Sȝ
sciēdū ꝙ ꝛ si accusator nō iscribat: ex
nā tn̄ accusatiōis h⁹mōi pena calūnie
uenit. C. de accusa. l. ulti. Itē accusatio
debet exp̄mi uiua uoce ꝛ pn̄te accusa
to. 2. q. ulti. ꝑ scripta. A. Con. p̄dictis
Albric⁹. ꝛ idē no. in sū. con. lib° 2° ti. 5°
q. 189. B

Si accusator accepit pecuniā ob ac
cusandū uel nō accusandū. crimē con
cussiōis cōmisit. ꝛ tenet̃ ad restitutiōē
sicut habetur. i. concussio.

Accusatio reddit̃ uitiosa tripliciter
ut hr̃. 2. q. 3. per totū. ꝛ Tho. tradidit se
cūda scꝺe. q. 68. dicens. Accusator aut
calūniat̃. s. falsa crimia iponēdo: aut p̄
uaricat̃. s. adhibēdo fraudē in accusati
one ꝛ adiuuādo aduersam ꝑtē crimia
uera fraudulent̃ abscondendo de q̄b⁹
accusauit colludēs cū reo ꝓp̄as ꝓba
tōes dissimulādo ꝛ falsas excusatōes
admittēdo. aut accusator t̃giuersat̃. s.
totalit̃ ab accusatiōe desistēdo. ꝛ h° cū
fit iordiate. Cōtingit. n. aliqn̄ desistere
ordiate dupl̄r. Uno° si in ip̄o accusatō
nis ꝓcessu cognouerit falsū eē illō de
q̊ accusabat. Alio° si p̄nceps ad quē ꝑ
tinet cura boni cōis accusationeȝ abo
leuerit. A. Idē no. in sū. con. li° 2° ti. 5°
q. 121. B. Accusatio ꝯ̄ mr̃imoniū. uiꝺ
i. mr̃imoniū 7° ꝛ mr̃imonium 8°

Accusatus

Utrū falso accusatus possit accusāti iniuriā remit
tere. R° fm̄ Tho. secūda secūde. q. 68.
Falso accusans spāliter facit iniuriaȝ

accusato. ꝛ iõ si ipe accusatus inocens fuerit pôt iuriã suã remittẽ: maxie si ille nõ calũniose accusauit ꝫ ex animi leuitate. Si ꝟo accusatoꝛ ab accusatio ne desistat ꝓpt aliquã collusionẽ cum aduersario. tũc facit iuriã rei publice ꝛ hoc mõ põt ei accusat⁹ remittere. sed hoc ad pncipẽ ptiet q reipublice curã gerit. A. Idẽ notat i sũ. cõ. li° 2°. ti. 5. q. 192. Sꝫ nec pnceps dꝫ fine iusta cã rmit tere. Naꝫ infest rei publice ne crimina remaneãt ipuita. ff. ad. l. acqꝫ. l. ita vul nerat⁹. ꝛ. ex. õ sen exco. ut fame. ꝛ qa fa cilitas venie incentiuuꝫ tribuit delin quendi. 23. q. 4. ẽ iniusta. B.

Utrꝫ accusat⁹ peccet mortalit negã do ꝟitatẽ i iudicio. R° ẽm Tho. ubi. s. A. Immo. q. 69. arti. pmo. B. Accusa t⁹ tenet iudici ꝟitatẽ exponẽ. quaꝫ ab eo ẽm formã iuri exigit. ꝛ iõ si cõfiteri noluerit ul' si mẽdacit negauẽit. morta lit peccat. Si vero iudex exgrat qð nõ põt ẽm ordinẽ iuris. nõ tenet ei accusa tus rñdẽ. ꝫ põt ꝑ appellatiõeꝫ uel alit licite subt fugẽ mẽdaciũ tñ dicẽ nõ licꝫ A Idem i sũ. con. li° 2°. ti. 5. q. 193. assig nando ẽm Tho. predictis⁹ rõnem ꝙ q cumqꝫ facit õ debitum iusticie morta liter peccat. B

Non licet accusato calũniose se de fendẽ ẽm Tho. ubi sup. A. s. dcã. q. 69 B. Nã i cã crimiali iuramẽtũ de calũ nia pstandũ ẽ ex. de iura. calũ. c. inherẽ tes. et quidẽ accusato licet se defendẽ ꝟitatẽ occultãdo quã cõfiteri nõ tenet ꝛ hoc ꝑ aliquẽ ꝯueniẽtẽ mõm. puta ꝙ nõ rñdeat. Hoc. n. nõ ẽ calũniose se de fendẽ ꝫ prudent euadẽ. Nõ aũt licet ei falsũ dicẽ nec etiã ꝟitatẽ illã tacere quã ꝯfiteri tenet. nec etiã aliquã frau dem uel dolũ adhibẽ. qa fraus ꝛ dolus vim mẽdacii hñt. ꝛ hoc ẽ calũniose se defendẽ. A. Ide i sũ. con. li° 2°. ti. 5. q. 194. ubi etiã dr ꝙ tũc iudex reqrit ve ritatẽ ẽm ordinẽ iuris cũ pcedit ifamia sup aliq̃ crimine. uel apparuerũt aliq̃ indicia. uel etiam cũ pcessit probatio semiplena. B

An liceat accusato appellare. R° ẽꝫ Tho. scða scðe. q. 69. Qñ appellatio fit ex ꝯfidẽtia iuste cãe. qa videlꝫ accusa tus iuste a iudice ğuat. licꝫ appellare. Sec⁹ si qs. appellet cã afferẽde more ne ꝯ eũ snia ꝓferat. Idẽ. 2. q. 6. qcũqꝫ

An liceat accusato ꝛ ad mortẽ ꝯdẽ nato se defendẽ uel fugẽ. R° ẽm Tho. ubi. s. Si dãnat⁹ fuerit iuste nõ licꝫ ei se defendẽ. ꝫ poti⁹ ꝯperit iudici resistẽ tem ipugnare. Si vero iiuste. tale iu diciũ sile ẽ violẽtie latronũ. ꝛ iõ i tali casu licet resistere pncipib⁹ malis. nisi forte ꝓpt scãdalũ vitãdũ. cũ ex hoc a liq̃ ğuis turbatio timeret. Accusato ãt cuicũqꝫ fugẽ licet. qa ꝛ si nõ liceat resi stere. nõ tñ tenet facẽ id vnde mors se quat. s. manẽ in loco vnde ducatur ad mortẽ. A. Sic etiã si aliqs sit dãnat⁹ ꝙ fame moriat. nõ peccat si sibi cibuꝫ occulte mistratũ sumat. qa nõ sumere eẽt seipm occidẽ. ẽm Tho. ibidẽ. ut in sũ. con. li° 2°. ti. 5. q. 196. B

Ultio sciẽdũ ẽ ꝙ de qb⁹ criminib⁹ absolut⁹ ẽ accusat⁹ nõ dꝫ accusatio re plicari. ex. de accu. õ his. 23. q. 4. si illic De mã aũt accusatiõis tangit. i. ignitio §. pmo De accusatiõe etiã ꝯ mrimoni um. i. mrimoniũ 7°. ꝛ matrimoniuꝫ 8° per totum.

Adiuratio

Utruꝫ liceat adiurare. R° ẽm Tho. scða scðe. q. 90. Si aliquis per inuocationem diui nois uel ꝑ inuocatione cuiuscũqꝫ rei sacre alicui hoi nõ sibi subdito adiurando in tendat ncci̾tatẽ agendi aliqd iponẽ sic imponit sibiipsi iurando. talis adiura tio illicita est. qa usurpat in aliũ ptãtẽ quã ñ hꝫ. sicut pnceps sacerdotũ psum psit dñm nostꝝ Jesum xp̃m adiurare. Math. 26. Tñ ꝓpt aliquã ncci̾tatem supiores tali gnẽ adiuratiõis pñt infe riores astringẽ Si ꝟo qs intẽdat solũ mõ ꝑ reuerẽtiã diui nois uel alicui⁹ rei sacre aliqd ab alio obtinẽ absqꝫ iposi tiõe ncci̾tatis. talis adiuratio licita est respectu q̃rũlibꝫ. Demões ãt possum⁹

adiurãdo ꝑ ꝟtutẽ diui nois tanq̃ iimi
cos expellẽ ne nob̃ noceant ſpũalit᷑ uł
corꝑalit᷑ ſm ptãtez nob̃ datam a xp̃o.
Luc.x.° Ecce dedi uob̃ ptãtẽ calcandi
ſuꝑ ſerpẽtes ⁊ nihil uob̃ nocebũt. Nõ
tñ licitũ eſt eos adiurare ad aliqd ab
eis addiſcẽdũ uel᷑ etiã ab eiſ obtinẽdũ
qa h° ꝑtinet ad aliquã ſocietatẽ cũ eiſ
hñdã: niſi forte ex ſpãli inſtinctu uł re
uelatiõe diua aliq ſci ad aliq̊s effect᷒
demonũ oꝑe utũt᷑. ſicut legit᷑ ꝺ beato
Jacobo q ꝑ demões fec̃ Hermogenẽ
ad ſe adduci. Adiuratio ꝟo ad irrõna
bilẽ creaturã põt intelligi dupl̇r. Uno
mõ ut adiuratio referat᷑ ad ipaz crea
turã irrõnabilẽ ſm ſe. ⁊ ſic uanuz eſſet
ipam adiurare. Alio° ut referat᷑ ad eũ
a q̊ ipa creatura agit᷑ ⁊ mouet᷑. ⁊ ſic du
plicit᷑ adiurat᷑ creat᷑a irrõnabiliſ. Uno
qdẽ mõ ꝑ modũ deꝑcatõis. qꝺ ꝑtinet
ad eos q diua iuocatione miracula fa
ciũt. Alio° ꝑ modũ cõpulſiõis adꝟſus
diabolũ q in nocumẽtũ nr̃m utit᷑ irrõ
nabilib᷒ creaturis. ⁊ talis ẽ modus ad
iurãdi i exorciſtis ꝑ q̊s demonũ ptãs
excludit᷑. His igit᷑ modis licet. Sz ſic
adiurare ꝙ ꝑ h° demonũ iploret᷑ auxi
liũ: nõ licet. A. Idẽ i ſũ. cõ. li. 3.° ti. 34.
q. 2. ⁊ 6. cum duobus ſe. B

ADoptio uel arrogatio. Adoptio ẽ ex
tranee perſone in filium uel
nepotẽ uel deinceps aſſũptio legitĩa. ſ
qa ꝑ adoptionẽ q filius nõ eſt ꝓ filio
habet᷑. A. Hec diffinitio fuit Ray.
Tho. Pe. ⁊ Al. ut in ſũ. cõ li. 4.° ti. 8. q. 2.
B. Cui᷒ due ſũt ſpẽs. Una dr̃ arroga
tio. ⁊ ẽ qñ ille q nõ hz p̃rez ſeu etiã qui
emãcipat᷒ ẽ trãſit cũ reb᷒ ſuis i ptãtẽ
arrogãtis. ⁊ hz h° fieri auctoritate p̂n
cipis. Alia ꝟo ſpẽs cõi noie. ſ. adoptio
nũcupat᷑ qñ adoptat᷑ q ẽ i ptãte p̃ris.
nec trãſit i ptãtẽ adoptãtis. ⁊ h° fit ipe
rio magiſtrat᷒. ff. eo. l. 2. ⁊ l. ſi pr̃. A. In
his. ll. nihil dr̃ ꝙ adoptat᷒ nõ tranſeat
in ptãtẽ. ſz dr̃. C. e. l. peṅl't. ⁊ reſeruatur
ei tm̃mõ ſucceſſio ab inteſtato in hẽdi
tate adoptãtis. ut ibi. Operat᷑ etiã hec
adoptio ipedimẽtũ m̃rimonii. extra ꝺ
cogna. le. c. uno. ⁊ null᷒ ali᷒ eius uidet᷑
effect᷒: niſi forte qs det᷑ i adoptionez
auo ł ꝓauo materno ſeu paterno qñ filius
ẽ emãcipat᷒. dcã. l. pe. Nã tũc tranſit i
plenã ptãtẽ adoptãti ut ibi. B. Qꝺ
ſi qs i domo ꝑ ſe uel etiã corã aliqbus
aliquẽ recepit i filiũ uel filiã. nulla eſt
adoptio. C. de ꝓba. l. non nudis.
T Adoptare põt p̃rfamilias q ſui iuris
ẽ ⁊ q generare põt. qm̃ q non põt gene
rare ſi h° ẽ ꝓpt᷑ aliqꝺ ipedimẽtũ nãle
nõ poterit adoptare. Sec᷒ ſi eẽt ꝓpt᷑ ipe
dimẽtũ accñtale ut ſpado ſiue gladio
caſtrat᷒. ff. e. l. 2. A. In hac. l. dr̃ de im
pedimento accñtali tm̃. ſ. ꝙ ſpado põt
adoptare. ſz de nãli dr̃. ff. e. l. adoptio.
B. Itẽ nõ põt adoptare minor ãnis
40. niſi iuſta cã interueniẽte. ff. eo. l. ſi pr̃
§. ulti. A. Quia magis liberorũ pro
creatõni ſtudẽ dz. niſi forte morb᷒ aut
ualitudo i cã ſit: aut iuſta cã arrogãdi
aut ſi cõiũctã ſibi ꝑſonã uelit adopta
re. i. arrogare. ut ex p̃cedẽtibus patet.
Itẽ ñ dz qs pluref ꝑſonas arrogare ni
ſi ex iuſta cã. ſz nec libertũ alienũ. dcõ
§. ult. l. i q̊ ñ dr̃ niſi ꝺ arrogatõne. Ideo
uidet᷑ ꝙ minor. 40. ãniſ poſſit adopta
re ⁊ ſi nõ arrogare. ut i ſũ. cõ. li. 4.° ti. 8.
q. 5. B. Itẽ mulier adoptare non põt
niſi ex reſcripto p̂ncipis in ſolatium li
berorũ amiſſoꝝ in bello. C. eo. l. mulie
rẽ. A. Idẽ ponit᷑ i ſũ. con. dcã. q. 5. ſz in
dcã. l. mulierẽ. ⁊ i iurib᷒ ibi allegatis nil
dr̃ i bello. B. Adoptari aũt quilibet
põt tã maſculus q̃ femia dũmõ ſit itã
tũ minor p̃re adoptãte ꝙ fili᷒ ei᷒ nãlis
eẽ poſſet. ff. eo. l. adoptio. Adoptat᷑ aũt
p̃ns ⁊ uolũtarius tm̃. ff. eo. nec̃ abſens.
A. Idem in ſũ. con. eo. ti. q. 6. B
Effect᷒ adoptõis ẽ ꝙ adoptat᷒ per
oĩa ut fili᷒ adoptãtis habeat᷑. A. Sal
uo qꝺ ſ̃ dictũ ẽ de ſimplici adoptato.
B. Ita ut etiã ab inteſtato ſuccedat
C. eo. l. pe. Itẽ ꝙ ſi ſit arrogat᷒ tũc filii
ei᷒ ⁊ nepotes ſi q̊s hz trãſeũt i ptãtem
arrogãtis. ſec᷒ ſi ſit ſolũ adoptat᷒. ut i

p̃.§.dictũ ē. A .Facit.ff.eo.l.ſi pr̃. B .
Jtē ꝙ arrogator tenet̃ relinq̃re arro
gato q̃rtã ptē bonoꝝ oiuꝫ q̃ hꝫ. ⁊ hoc ſi
ue in teſtõ ſiue uelit eũ emãcipare. Sꝫ
adoptator nihil tenet̃ relinquere ado
ptato niſi uelit. C.eo.l.i.⁊.2. A .Lex p̃
ma nihil facit.ſꝫ.2.⁊.l.penl̃. B .Jdem
Tho.in 4.° diſ.42. Quõ aũt adoptio i
pediat mr̃imoniũ uide ipedimētũ 7.°

Adulatio

Adulatio Utrum ſit peccatum. R° ſꝫ Tho. ſcđa ſcđe. q.115. Si aliquis uolens ad delectationem alt̃i loqui excedat modũ i delectãdo peccat Et ſi q̃dē h° faciat ſola intētione delectandi: uocat̃ placid° ſm ph̃m. Si aũt h° faciat intētiõe alicui⁹ lucri ↄſequēdi: uocat̃ blanditor uel adulator. Cõit̃ tñ nomē adulatiõis ſolꝫ attribui oib⁹ q ſup̃ debitũ modũ ỽtutis uolũt alioſ ỽbis uel factis delectare. ⁊ ſic ē pctm̃. ptinet aũt ad adulationē laudare aliquē in q̃b⁹ nõ ē laudãd⁹, q̃a forte ſunt mala uel nõ recta ſiue nõ certa bona. Aut etiã ſi timeri poſſit ꝙ ad inanem gloriã laudatus puocet̃. Si q̃s ỽo laudare uelit ppt̃ bonũ: puta ut aliquē cõſolet̃ ne i tribulatõib⁹ deficiat. ul̃ ut in bono pficiat aliis debitis circũſtãtiis ſeruatis. ptinebit hoc ad ỽtutē. A. Jdē i ſũ.cõ.li° 3.° ti.34.q.258. B

Utꝝ adulatio ſit pctm̃ mortale. R° ſm Tho. ubi ſ̃. Adulatio põt eē pctm̃. mortale tripliciť. p̃ mõ rõne m̃ãe. ſicut cũ laudat aliq̃s pctm̃ alic⁹. hoc. n. ↄ̃riatur dilectioni dei ↄ̃ cuius iuſticiã hõlogt̃. ⁊ dilectiõi pximi quē in peccato fouet. unde eſt peccatũ mortale. 2.° mõ ratione intentionis: puta cum aliquiſ adulat̃ alicui ad hoc ut fraudulent̃ ei noceat corporalit̃ uel ſpũalit̃. ⁊ hoc eſt etiã mortale. 3.° mõ p occaſionē: ſicut cũ laus adulatoris ſit alt̃i occaſio peccandi etiã p̃ter adulatoris itētõnem. ⁊ tũc cõſiderãdũ ē utrũ occaſio ſit data uel accepta uel q̃lis ruina ſeq̃t̃ ex hoc ſ. uenialis uel mortalis. ⁊ ſm hoc iudicãdũ ē. Si ãt aliq̃s ex ſola auiditate ꝺ̃lectandi uel ad euitandũ aliq̃đ malũ uel cõſequēduꝫ aliq̃d nccĩtatis alicui adulat⁹ fuerit: nõ ē ↄ̃ caritatē nec mortale ſed ueniale. A .Jdē i ſũ.cõ. eo .ti. q.261. B

Utrũ peccet adulator ſeu ali⁹ uolēdo placē hoib⁹. R° ſm Tho. ubi ſ̃. Uelle placē ppt̃ caritatē nutriendã ut eiſ ſpũalit̃ q̃a pficē poſſit: laudabile eſt. i. Cor.x.° Per oia oib⁹ placeo. Sꝫ ppt̃ inanē gloriã uel ppt̃ lucrũ uel etiã in malis eſt pctm̃. ſm illud p̃s. Deus diſſipauit oſſa eoꝝ q hoibus placēt. Et ad Gal. p̃. Si adhuc hoib⁹ placerē chriſti ſeru⁹ nõ eſſem. A .Jdē in ſũ.cõ.eo .ti. q.260. B

Utrũ dare adulatorib⁹ ſit peccatũ mortale. R° ſm Tho. ſcđa ſcđe. q.168. ⁊ etiã ſm guil. Non. niſi alit̃ appetit⁹ nimi⁹ uane glorie hoc cauſet. ſic̃ herodes delectabat̃ qñ laudes ſibi dabãt̃ nõ hoiuꝫ ſꝫ dei. uel niſi itēdat ⁊ cupiat illã adulationē. de q̃ dr̃ i p̃s. Laudatur pctõr i deſideriis aie ſue. Et i Jſa. Popule meus q btm̃ te dicũt ⁊c̃. Hec enĩ adulatio crimē ē. ⁊ tales largitores cõmunicãt eis i crimine. A .Jdeꝫ in ſũ. con.li.2.°.ti.5.q.22. B

Adulterium

Adulterium Eſt alieni thori uiolatio .32.q.5. Non mechaberis. Quid faciet mulier que ꝺ̃ adulterio ſuſcepit filium uel ſuppoſuit ſibi alienum partuꝫ. ⁊ ita q nõ ē fili⁹ ſuſcepit expēſas ab eo q putat̃ eē pr̃. ⁊ ē cã ꝙ illi q eēnt al̃ heredes ei⁹ ñ ſuccedũt? R° ſm Ray. Mulier i pñia reuelet ſacerdoti pito uel epõ ſeu utriꝗ. et tũc p̃dicti inquirãt diligēti⁹ ⁊ caute ꝺ̃ cõditõib⁹ ſpurii uel ſuppoſiti. ⁊ ſi inuenerit ꝙ ſit hõ ſpũalis ⁊ timēs deũ: tũc corã muliere ſi uiderit expedire recepto p̃us ſacro ab ipſa ꝙ nõ calũnioſe pcedat ēt ab illo ꝙ ſecretũ teneat. poterũt reuelare ſibi ⁊ ↄſulē ꝙ igrediat̃ religionē uel transferat ſe ad longinq̃

ita ꝙ nihil percipiat ꝺ bonis putatiui
p̄ris. Et addit hic Ul. ꝙ illa mulier pōt
reuelare marito ſi nō timet ꝑiculū. ſic
ſūt aliq̄ viri q̄ ſuſtinēt ſciētes adulteri
uꝫ vxorū. aliq̄ ſorte q̄ ꝯſētiūt. q̄a non
poſſūt ꝓpꝛios hr̄e filios. ꝛ huiꝰmōi i tl̄i
caſu tute mulier p̄t r̄uelare mārito: ꝛ ſi
acceptet abſoluta ē mulier. A. Niſi re
ſpectu eoꝝ q̄ nihilomiꝰ r̄manerēt i dā
no ſic poſſēt eē filii veri reſpectu por
tiōis legitīe vel ēt q̄cūq; alii q̄ ad totā
hereditatē q̄ñ talis filiꝰ eēt ex adult̄io
ſeu inceſtu q̄a penitꝰ excludiť a ſucceſ
ſiōe. C. ꝺ inceſtis nup. Autē. ex ꝯplexu
ꝛ de naturalibꝰ. Auten. liceat. ita vt ēt
alimēta eiſ negētur ex ſubſtātia parē
tis. dcā. Autē. ex ꝯplexu ꝛ extra qui fi.
ſint legit. ꝑ venerabilē ad fi. Sꝫ ꝺ eq̄ta
te canonica alimēta ꝯceduntꝛ extra de
eo q̄ dux. i ma. cū hrēt. ꝛ ibi glo. B. Si
uero illi ſpurio vel ſuppoito nō pōt re
uelari ſine periculo. vel ēt ſi pꝰ reuela
tionē ñ vult acq̄eſcē ꝯſilio. tūc iiūgaŧ
mulieri ꝙ de rebꝰ ſi q̄s hꝫ uel i futuro
hr̄e poťit ſatiſfaciat viro iuxta poſſe
dolēſ de peccato ꝛ ēt ꝺ eo ꝙ nō pōt ple
ne ſatiſfacē. Et tal' ſatiſfactio fiat ꝑ ali
uꝫ ſecrete ꝛ caute nō reuelādo ipi vi
ro ꝑſonā vxoris. ꝛ ita erit i bono ſtatu
ar. 22. q. 5. hoc videŧ ꝛ extra de peni. offi
cii. Idē Hoſti. Et teneŧ mulier viro ſa
tiſfacē etiā ꝺ ꝯſūptis ab iſto filio. De
hēditate āt teneŧ hēdibꝰ viri ab iteſta
to: vl' hēdibꝰ ſcriptꝭ. vel q̄bꝰ veriſimiliť
credit ꝙ reliq̄ſſet. ꝛ ſi hoc neſcitur det
pauperibꝰ. Itē dic Inno. ꝙ ſi mulier
nō hēꝫ ꝙ reſtituat ꝛ hēt ꝓbatiōes ꝑ
q̄s dicti ſucceſſores releuarēŧ a dāno
q̄ꝺ hñt dꝫ eas adducē niſi ḡue malum
eēt ꝓuētuꝝ tūc nō dꝫ facē q̄a minꝰ ma
lū ē dānū reꝝ q̄ꝫ ꝑiculū aīaꝝ ꝛ corpoꝝ.
Si vō nō hēt ꝓbatiōes ſileat. 2. q. 7. ple
riq;. Hec Ray. Hoſti. ꝛ Inno. A. Idē
in ſū. con. liᵒ 2ᵒ ti. 5. q. 23. B

Sꝫ nūq̄d dcūs filiꝰ teneŧ credē mulie
ri. R̄ndeo ſꝫ. guil. Nō teneŧ credē mu
lieri ſoli. q̄a poſſet eē muliebris falla
cia. ꝛ ſi ſana ꝯſcia nō credit. excuſatꝰ
ē tā de ꝑceptis q̄ꝫ de ꝑcipiendis. Si vō
honeſtas feīe ꝛ alie circūſtātie faciūt
eidē ꝺ hoc ꝓbabilē opionē ſiue ꝯſciaꝫ
ꝛ vult tutiorē viā eligē. nihil vlteriuſ
ꝑcipiat. ꝺ ꝑ̄ceptis aūt ꝛ ꝯſūptis q̄ꝫdiu
bonā fidē habuit Ray. dat cōſiliū ut
reſtituat uel cōponat. Sed tñ talis ut
dic nō ē cogēdus. q̄a poſſeſſor erat bo
ne fidei. C. de rei. uēdi. certū. Hoſti. q̄ꝫ
ꝛ Ul. ꝛ guil. dicūt ꝙ ñ teneŧ ꝺ ꝯſūptis
q̄ꝫdiu fuit bone fidei. A. Idē i ſū. con
dcā. q. 23. ubi dr̄ ſm Hoſti. ꝙ mulier te
neŧ reſtituere iſta cōſumpta ꝑ filium
putatiuū. B

Sed nūq̄d mulier poſſit filios ꝺ ad
ulterio ſuſceptos ſibi heredes iſtitue
re. R̄ᵒ Certe ſic. q̄a q̄libet pōt ſibi he
redē inſtituē eū cui non ꝓhibeŧ. reſer
uata ſꝑ legitia ꝑte liberis ſuiſ. De quo
uide infra legitīa ꝑ totū. A. Intelli
ge hoc niſi ꝯſuetudo regiōiſ repugnet
ſm Albricū ꝛ i ſū. con. liᵒ 2ᵒ ti. 5. q. 26. Pr̄
āt ñ pōt huiꝰmōi filios inſtituē. vt ſu
pra. §. primo. in additione. i. B

Uir hñs legitimos filios ſi viuente
vxore aliā ducat ſciētē ipedimētū. A.
Si. n. iuſtā hēꝫ ignorātie cāꝫ legitia
foret ꝓles. extra q̄ fi. ſint le. c. penultꝭ.
B. ꝛ ex ea filios hēat. nūq̄d tales filii
adulterini poſſint ſuccedere patri. an
vero teneantur reſtituere filiis primi
matrimonii. R̄ndeo ſcōm gui. Reſti
tuere tenentur totā hereditatē filiis ꝑ̄
mi matrimonii cū fructibuſ mala fiꝺ
ꝯſumptis q̄ꝫtūcūq; oporteat eos ma
le egere vel mēdicare. A. De hoc ſupra
abſolutio. 4ᵒ ad fi. B. Niſi bona fiꝺ cō
pleta ſit legitima p̄ſcriptio maxime ſi
etiam poſt completam legitimaꝫ pre
ſcriptionē retinēt bonam fidem. tunc
enim ñ tenentur. A. Idē i ſū. con. eo.
ti. q. 25. B. De accuſatiōe adulterii. ꝛ
quomō adultera poſſit dimitti. habes
ifra matrimonium. 8ᵒ per totuꝫ. Quō
etiam adulteriū ipediat matrimoniū
habes ī ipedimētum. 8. §. 2ᵒ Et vtrum
liceat vxorem adulteram occidere
ibidem. §. vltꝭ.

Aduocatus eē ñ pōt imo
exp̄ſſe ꝓhi
beť.p̊ gdē ſi ſit hētic᷒ ulˀ excōi
cat᷒ ulˀ pagan᷒.4.q.1.c.1.ꝛ ex̄ de heret].
excoicam᷒ p̊ ꝛ de pe.diſ.1.nemo ulˀ i fo
ro.Ubi etiā habes ꝙ peccat iudex ꝛ
puniri debet q ſciēter admittit tales.
Jtē ſi ſit monach᷒ uel religioſus. Ta
les.n.peccāt aduocādo niſi ꝓ mōaſte
rio de mādato p̄lati.16.q.1.monachi ex̄
de poſtu.ex parte.Jtē ꝓhibeť ſi ſit cle
ricus i ſacris ordib᷒ ꝯſtitut᷒ uel ēt i mi
norib᷒ dū tñ ſit bñficiat᷒.Talib᷒.n.ꝓ
hibita ē aduocatio corā iudice ſecula
ri niſi i ꝓpria cā uel ꝓ eccleſia ſua uel
ꝓ ꝯiūctis aut miſabilib᷒ pſōis.extra
de poſtu.clerici.ꝛ.c.cū ſacerdot].Sꝫ an
corā iudice eccleſiaſtico poſſint. ſatis
uideť ꝙ ſic.ar.i dcō.c.clerici. Exceptis
ep̄is ꝛ ēt ſacerdotib᷒ gb᷒ uideť ſiplici
ter inťdcm̄ niſi ut dcm̄ ē i cā ꝓp̄a ulˀ ec
cleſie.uel ꝓ ꝯiūctis aut miſerabilib᷒
pſonis.14.q.5.deniqꝫ.88.diſ.p̲latū.ꝛ ex
p̄ſſuis i illa decre.cū ſacerdotis.Et itel
lige dūmō i p̄dcis caſib᷒ diuīū officiuꝫ
nō ipediať.ar.diſ.91.cleric᷒. Et nota ꝙ
qcūqꝫ ē bñficiat᷒ i aliq̄ eccleſia ꝛ p̄ſtat
ꝓ extraneis patrociniū aduocatois ulˀ
ꝓcuratois ꝯtra eā dꝫ illo bñficio expo
liari.ut i p̄dcō.c.cū ſacerdot].A.Hoc.c
loqtur de clerico.Sꝫ ſm̄ Jnno.ibi.Jdē
ē ēt ſi ſit laicus i eccleſia bñficiatus.ut
bñficio illo p̄ueť.ut i ſū.cō.li᷒ p̊ ti.5.q.15
7.B.Jtē nō debꝫ qs eē iudex uel aſſeſ
ſor i cā illa in q̄ uult eē aduocatus. qa
duo officia i eadē cā ꝓhibeť exercē.4
q.4.c.1.ꝛ.2.Sūt ꝛ alie pſōe ab aduoca
tioē p canones ꝓhibite.ut ſurd᷒. A .ſ.
q penit᷒ nl audit.ff.d poſtu.l.2. B.mu
tus cec᷒. A .utroqꝫ oculo p̄uat᷒.dcā.l.i
B.furioſus ipubes uſqꝫ ad.18. ānū . ſe
natu mot᷒. A .De remoto a ſenatu nl
la uideť fieri mētio nec in allegatio
ne ifra poita.nec i dcā.l.1.ubi p̄dcā ori
ginaliť ponūť.nec i ſū.con.i dcā.q.157.
ubi eadē notāť.B.ſeru᷒.feia.ꝛ uir paſ
ſus muliebria.ſ..ꝯ.nām. A .Niſi uio
lenter fuiſſet paſſus dcā.l.1. B.Jtē dā
nat᷒ capitali crimie ulˀ calūnia publcii
iudicii.Jtem q operas ſuas locauit ut
pugnaret i arena cū beſtia.hec omnia
iii.q.7.§.tria.

Utrꝫ clericus beneficiatus i diuer
ſis eccleſiis poſſit p̄ſtare patrocinium
contra aliaꝫ.Rndeo ſm̄.Ber.Nō uiď
tur ꝙ poſſit.Si tñ eēt p̄lat᷒ i vna eccle
ſia.tūc rōe p̄latiōis pōt.Et ideꝫ dic Jn
no.A.ſ.i.c.fi.extra de poſtu.vbi p̄dcā di
cit Ber.Sed Jnno.in hoc diſcrepat a
Ber.qa tenet ꝙ clericus ēt nō p̄latus
poſſit aduocare ꝯ aliā.qa eccleſia non
ꝯputať inter extraneos ſup ɣbo dicēs
Secus ſi ꝓ alia eccleſia vbi ſimile bñ
ficiū hūit. B .Addēs ꝙ ſi nccio of
ficio fūgať pōt ad ſimilitu dinē tutor]
ff.ď poſtu.l.puto.ꝛ.l.vlt]. A .Nō dic ad
ſimilitudinē.ſꝫ dic ut tutor vel p̄latus
eccleſie exēplādo officiū neceſſarium.
Et idē videť facē i eo qď ſeqť.B. Jteꝫ
ꝛ ꝓ priori eccleſia pōt agē ꝯtra ſecūdā
ar.extra ď iure iur].tuā.ꝛ.c.itellecto. A
Predicta etiā notātur i ſū.con.li᷒ 2᷒ ti
5.q.169. B

Utrū iudex teneať dare aduocatū.
Rndeo teneť qñqꝫ.ut eis q hr̄e nō pn̄t
ꝓpter pauptate uel ꝓpter potētiā p
tiſ aduerſe.ff.ď offi.ꝓcō.l.nec qcqꝫ.§.fi
Et qdē ſi iudex hoc alicui aduocato p̄
cipiat.ꝛ ille ſine cā ďneget p̄t p iudicē
ppetuo remouēi ab officio aduocatio
nis.C.eo.ꝓuidēdū. A . Que ē i.c.ď po
ſtulādo . B .Dꝫ igiť obedire ſi tñ ꝯpe
tēs ſalariū ꝯſtituať ď q̊ vide ifra.§.6᷒
ꝛ.7᷒ A .Jdē in ſū.cō.li᷒ 2᷒ ti.5.q.170.Sꝫ
q̊ ad ſalariū addiť ſm̄ Hoſti.ꝙ ſi idi
gēs aduocato ſit paup aduocatus gra
tis aduocet.ꝛ a deo expectet remune
rationē. B

Aduocatus qui ſciēter defēdit cau
ſā iniuſtaꝫ abſqꝫ dubio grauiť peccat
ut dic Tho.ſcďa ſcďe.q.71. qa illicituꝫ
ē coopari alicui ad malū faciēdū ſiue
ꝯſulēdo .ſiue adiuuando.ſiue q̄liťcūqꝫ
conſentiendo Ro. primo . Digni ſunt
morte non ſoluꝫ qui faciunt ꝛc.Teneť
etiam ad reſtitutionē eius damni qď
contra iuſticiam per eius auxilium

liū alr̄a ps icurrit.Si aūt ignorat̄ iniu
stā cāz defēdat excusat̄ ƀm mōz q̊ igno
rantia excusare pōt.Si vero i pricipio
credit cāz iustā eē:ꝛ i ꝓcessu appareat
nō iusta nō dz eā ꝓdere. vt.s. alterā ꝑ
tē iuuet vel secreta sue cāe alt̄i parti
reueler.Dz ēt cāz deserere vel eū cui⁹
cāz agit ad cedēdū inducē.siue ad com
ponēdū sine aduersarii damno. Hec
oia.Tho.A.Idē in sū.con.eo.ti.q.171.
B.Porro i cā q̄zdiu dubia ē bn̄ pōt ad
uocat⁹ patrocinari secundum.ꝯꝯ.

Quis ē debit⁹ modus aduocādi:
Rndeo ƀm Ray.vt nō ꝓducat falsa i
str̄a neqꝫ falsos testes:seu corruptos
neqꝫ mētiat̄:neqꝫ iducat falsas leges:
aut q̈scūqꝫ ꝓbatiōes:neqꝫ q̄rat i ḡua
mē alteri⁹ ꝑtis dilatiōes nō nccīas.Itē
ꝙ fidelr̄ q̄ztū iusticia ꝑmittit cāz foue
at nihil de ꝯtigētib⁹ omittēdo.3.q.7.§
si quis aūt.ꝛ ar.extra de testi.itimauit
C.de iudi.l.ꝓperādū.§.illo ꝓculdubio
4.q.4.c.primo.ꝛ.2.Itē nō ꝓcacit̄ l'vo
ciferādo.q2 ꝓpter hoc ipedit̄ ꝓcessus
5.q.4.i loco.3.q7.si qs adeo.A.§.ē.ꝛ ibi
dr̄.Si qs adeo ꝓcax fuerit vt nō rōne
sz ꝓbris putet eē certādū opionis sue
d̄trimētū patiet̄.B.Itē dic Tho.secū
da scd̄e.q.71.ꝙ aduocato d̄fēdēti cāz
iustā licitū ē prudēter occultare ea q
bus impediri posset ꝓcessus eius.Nō
aūt licet ei vti aliqua falsitate.

Utꝝ aduocat⁹ possit petē salariuz:
Rndeo ƀm Ray.Pōt moderatū:siue
ab initio faciēs pactū:siue postea fini
ta cā.Et attēdi dz moderamē salarii se
cūdū q̄ztitatē cāe laborē aduocatiōis
ꝛ ꝯsuetudinē regiōis ꝛ sciētiaz ꝛ hone
statē aduocantis.3.q.7.§.apud urbē ꝛ
ꝛ ar.12.q.2.ul'terane.ꝛ.c.ꝯcesso.extra.de
prebē.de mlta.ꝯ.circa sublimes.ꝛc̄.dis
61.miramur.Con.Tho.scd̄a scd̄e.q.71.
Sz caueat aduocat⁹ ne petat salariū
cū ḡui damno litigatoꝝ.3.q.7.§.artēt
Itē ꝙ cā iceptaꝛ n̄ finita faciat pactū
cū litigatore quē i ꝓpriā recepit fidez
q2 posset eē occasio magni mali.3.q.7.
§.ꝑterea nō licet. Nā qn̄ videret cām
i periculo cogeret cliētulū inire pactū
ꝛ dare salariū ad libitū. Itē nūq̄z licet
aduocato pacisci de certa parte litꝫ.pu
ta de decia ul'cētesima.C.de postu.Si
qs aduocatoꝝ.ꝙ si nullū pactū certuz
fuit de salario pōt aduocat⁹ iplorare
auxiliū iudicis ꝓ ꝯpetēti salario.ff.de
vari.ꝛ.extraor.cog.l.i.§.i honorariis.A.
Aduertēdū ꝙ aduocato circa salariū
nō licet excedē ꝯstitutā sūmā.s.cētum
aureos:ƀm leges.ff.de varie.ꝛ extraor.
cog.l.i.§.si cui.Sz ƀz Gregoriū decimū
libras.20.vt i sū.con.li°2°ti.5.q.173.vbi
etiā sup̄dcā oia d̄ salario ƀm Ray.ꝛ ei⁹
glo.ꝛ hosti.ponūt̄.Sz illa ꝯstitutō gre
gorii hodie videt̄ sublata ꝑ ꝓhemiū
sexti.vbi tollūt̄ oēs priores ꝯstitutio
nes postea nō ꝯfirmate. B.

Utꝝ aduocat⁹ teneat̄ gratis p̄stare
patrocinū i cā pauperū: Rndeo ƀm
Tho.scd̄a scd̄e.q.71.Hic idē ē dicēduz
ꝙ de aliis opibus misicordie dr̄. Nul
lus.n.sufficit oibus indigētibus opem
misicordie ipēdē:ꝛ iō sicut Aug⁹dicit.
primo de doctrina xp̄iana.Cū oib⁹ ꝓ
desse nō possis his potissime ꝯsulēduz
ē q ꝓ locoꝝ uel tēpoꝝ uel quarūlibet
reꝝ opportunitatib⁹ꝯstricti⁹ tibi q̈si q̄
dā sorte iūgūt̄.Dic aūt ꝓ locoꝝ oppor
tunitatib⁹.q̄a nō tenet̄ hō ꝑ mūduz q̄
rere idigētes qb⁹ subueniat:sz sufficit
ꝙ eis q sibi occurrūt misicordie opus
ipēdat.Addit aūt ꝛ tēpoꝝ.q̄a nō tenet̄
hō future nccitati alteri⁹ ꝓuidē:sed
sufficit si i p̄nti nccitate ei subueniat
Subdit aūt uel q̈rūlibet reꝝ.q̄a hō si
bi ꝯiūctis q̈cunqꝫ nccitate marie debz
curā ipēdē.Quib⁹ tn̄ ꝯcurrētib⁹restat
vtꝝ aliqs tātā nccitatē patiat̄ ꝙ nō i
ꝓmptu appeat quō possit alit̄ ei sub
ueniri.Et i tali casu tenet̄ ei op⁹ misi
cordie ipēdē.Si aūt appareat quō ei
aliter subueniri possit.uel per se.uel ꝑ
aliā ꝑsonā magis ꝯiūctā.uel maiorez
facultatē hn̄tē nō tenet̄ ex nccitate in
digēti subuenire.ita ꝙ nō faciēdo pec
cet.q̄zuis si subuenerit in tali necessita
te laudabilit̄ faciat.Un̄ aduocat⁹ non

teneť sp cāe paupez patrociniū p̄staŕ.
sz solū ↄcurrētib' ↄditiōib' p̄dictis.A
Idē i sū.cō.li°2°ti.5.q.174.Et itellige p̄
dcā cū hoc.ꝙ licet possit paupi p aliū.
subuēiri tñ si ei ñ subuēiť nll' subuēire
potēs excusareť.86.dis.pasce.Iō nulla
ten' dz aduocat' q pōt pmittē iusticiā
paupez depire.ẜm Ray.q dič ꝙ aduo
catus p miserabilib' psonis q̄ ꝓpter
defectū aduocati quē nō pñt ↄducere
amittūt cās.ꝛ grauāť iiuste.teneť ad
uocare ꝛ de sua sciētia etyaz dare.xi.q
3.paup.Cō.Ul.hosti.ut i dcā.q .174.B

In qb' casib' ꝛ de qb' aduocat' te
neať ad restitutionē.Rndeo ẜm Ray.
p̄mo qa oiuz q̄ illi ↄ̄ q̊s aduocabat ꝓpť
ipius patrociniū iniuste amiserūt seu
dānificati fuerūt.Uñ si p cauillationē
suā abstulit aduersario bonā cāz ulēt
si ipz ḡuauit petēdo dilationē supfluā
uel alľando falsū ꝛ ↄ̄ ↄsciētiā uel faciē
do cauillosā positionē uel istruēdo fal
sū testē aut istruēdo cliētulū de negā
do ꝟitatē ꝛ silib' teneť aduersario ad
iteresse.Itē teneť illis qbus p̄stitit au
xiliū si ꝓpter suā ifidelitatē uel negli
gētiā uel iprudētiā amiserunt.Et hoc
qñ iactabat se sciētē ꝛ nō erat.ut dicit.
ꝟꝟ.A.Idē i sū.con.eo.ti.q.175.Ubi ēt
dr ẜm Ray.ꝙ silr teneť si extorsit sala
riū vñ nō debuit extorquē uel si ultra
q̄ꝫ debuit habere extorsit. B

AFfinitas ẜm Ray.ē ꝓxi mitas persona
ruz ex carnali copula ꝓueni
ēs oi careñs pētela.De hoc plene diceť.i.
inť ipedim̄ta m̄rimonii ipedim̄tū.14°

ALchimia De au.ꝛ ar.al chimico utruz
possint uendi uel emi uide.i.
ALea De oi ludo alee C ēptio.§.5°
uide ifra ludus alee p totuz.

ALienatio rei ecclesie i mobilis non
valet nisi in certis casibus ꝛ
debita forma seruata primo quidem
propter debitum urgens.x.q.2.§.hoc
ius.A.Quando aliūde solui non po
test ut ibi.B.Itē ꝓter redemptionez
captiuoz.Itē ꝓpter pauperes pascen
dos tēpore famis.12.q.2.aurū.ꝛ.c.gl'ia
Itē propter ecclesiā edificādā aut ꝓ
pter cimiteriū āpliādū.Itē ut emať
aliquid magis utile.Hec possunt ha
beri.12.q.2.sine exceptione.

Forma alienādi uariať ẜm uarieta
tē ecclesiaz.s.ep̄aliū monasteriorū:ꝛ
parochialiū.Colligūtur tñ oēs forme
i dcō.c.hoc ius.ꝛ.c.si quis ep̄s.ꝛ.12.q.2.
placuit.A.Adde ꝛ i.c.alienationes.ꝛ.c.
abbatib'.ꝛ.c.sine exceptione.B.Sed
ꝛ ꝟꝟ.specificat dicens sic.Ep̄us res ad
mēsā suā ptinētes uel res cathedralis
ecclesie nō pōt alienare sine ↄsensu ca
pituli.ꝛ si res sit modica ꝛ necessitas
magna nō ē neccīus ↄsēsus capľi.12.q.2
terrulas.Nec abbas res monasterii si
ne ↄsēsu ep̄i ꝛ ↄuēt' sui.nec p̄lbyť paro
chialis sine ↄsēsu ep̄i sui ẜm ꝙ dicūt.c
supi' alľata.Hoc de reb' imobilibus
Sec' ↄ̄ mobilib' i q̄z alienatiōe h'mo
di solēnitas ñ rgriť.A. Idē i sū.con.li°
p̄mo.ti.14.q.17.B.Ita tñ ꝙ nullus p̄
lat' religiosus pōt uēdē reddit' seu cō
cedere alicui ad uitā uel ad certū tp̄s
nisi necessitas uel utilitas loci expos
cat:ꝛ de ↄsensu ↄuēt'.uel si ↄuētū nō
habeat de cōsensu p̄lati sui.ut in cle.
monasterioz ↄ̄ re.eccle.nō alie.A.Ibi
tñ declarādo subdiť.Uez p̄missa ad lo
cationes uel etiā redituū aut fructuū
uēditiones ad tēpus modicū faciēdas
declaramus non extendi. B.

Alienationes rez ecclesiaz facte a
scismaticis uel itrusis nō ualēt.extra.
de scisma.c.p̄mo.12.q.2.alienationes.ꝛ
tenēť restituere loca ꝛ res ꝛ fructus p
ceptos ꝛ qui percipi potuissēt.A.s.a
iusto possessore.ut i.c.ḡuis.ifra alľato
B.Sic ꝛ qlibet raptor.extra de resti.
spo.ḡuis.Et q initiť talibus alienatiōi
b' excoicat' ē.ut i excoicatio p̊.§.2°ifi.

Si possessio data fuit ecclesie ea cō
ditione ne alieneť.an aliq̊ casu aliena
ri possit.uide ifra cōditio.§.3°alienare
qdā sua nō pñt.infra ludus alee.§.5°

Altare ñ dz eē ligneū l' tre
uz ſz lapideū. ō ɔſe.
diſ.i.altaria. Idē Tho.i.4.diſ.13.
ꝙ ſi ad celebrādū miſſā ñ habeat alta
re ɔſecratū ſaltez habeat tabula par
uula lapidea ɔſecrata q̄ dr̄ altare uia
ticuz .i q̄ ɔcedit ep̄is ⁊ eoꝝ ſuperiorib'
in itinere celebrare ⁊ celebrari facere
ubicūq3.extra de p̄ui.qm̄.li°6°. Idē ɔce
dit p̄dicatorib' ⁊ minorib'.ſine tn̄ p̄iu
dicio parochialis eccleſie .extra ō p̄ui.
in his. De conſecratione altāris habe
tur infra conſecratio.3°

PLicitū ē p̄ſbyteris īſtruē altaria in
eccleſia nō ɔſecrata.ſz i ɔſecrata nō lz:
niſi de licētia ep̄i.ar .diſ.68 .q̄uis .⁊ de
cōſe.diſ.i.null' p̄ſbyter . Eodē mō ſine
ɔſēſu ep̄i nō ſūt altaria ōſtruēda.ar.ō
cōſe.diſ.i.c.eccleſie.⁊.c.placuit . A. Idē
i ſū.con.li°3°.ti.24.q.148. In p̄dciſ iuri
bus nō videt ꝓbari ꝙ p̄ſbyter poſſit
erigere altaria in eccleſia nō ɔſecrata
niſi a d̄rio ſēſu illi'. c.nullus p̄ſbyter.
Et tenet glo. i dcō.c.q̄uiſ. B. Qui altāi
ſuit de altari uiuē debet.12.q.i. ex his.

AMbitio qd ē. R̄ndeo
ſm Tho . ſcd̄a
ſcd̄e.q.131. Ambitio ē iordiat' ap
petit' honoriſ. Qui qdē p̄t eē iordiat'
triplicit. p̄mo° p̄ hoc ꝙ aliqſ appetat
teſtimoniū ō excellētia quā ñ hz.qd̄ ē
appetē honorē ſup̄ ſuā ꝓportōnē.ſcd̄o
mō p̄ hoc ꝙ honorē ſibi cupit ñ referē
do in deū. Tertio mō p̄ hoc ꝙ appeti
tus eius in honore ip̄o qeſcit non refe
rēs honorē ad vtilitatē alioꝝ . ꝓpt̄ qd̄
ambitio ſēper ē peccatū. A. Idē in ſū.
con. li°3° ti.24.q.266. B.

ANgaria ⁊ p̄angaria .hec
duo ſt qdā ſuitu
tes ip̄ēſe p̄ extorſionē ſup̄ior).
Et ē angaria ſuit' p̄ſonaꝝ. Perāgaria
uero ſuit' p̄ſoāꝝ ⁊ reꝝ.uidelz quā facit
qs ꝓprio ſūptu.ut dicit Ray. A. Albri
cus dicit ꝙ āgaria ē ſuit' perſonarū ⁊
reꝝ cū quis facit ꝓprio ſūptu ſm Ray
Goff.⁊ Hoſti. Itē glo. i.c.nō min'.de i
mu.ec.dic ꝙ āgarie dicūt p̄ſonalia ob
ſeq̄a ꝓpriis ſūptibus p̄ſtita . Perāga
rie.ubi perſona ſuit ſūptibus alienis.
Sz de hoc nō ē multū curādū. B.

APpellatio Utꝝ liceat per
appellationez
iudiciū ōclinare. Uiō.s̄.accuſat'
§.4°. P' appellatiōez ſnia excoicatiōiſ
lata ñ vz . Etſi appellās nō ꝓſeq̄tur.ñ
ꝓpter hoc ſnia cōualeſcit. Tn̄ excoica
t' noiati ſi.i.tp̄s ſtatutū appellatōnē ñ
ꝓſeq̄t ut dz lapſo tp̄e dz ōnūtiari.ex̄.ō
ſen.exco.lz li°6°. A. Ibi dr̄ exoicat' noia
ti uel ſp̄alit ⁊ exp̄ſſe q p' appellationē
legitimā excoicatiōis ſniaz aſſerit i ſe
latā.ſi appellationē eādē ifra tēpuſ ad
ip̄az ꝓſequēdā ab hoie uel a iur̄ ſtatu
tū non fuerit ut debuit ꝓſecut'.lapſo
eodē tēpore excoicatus publice nun
ciari debebit . B.

APoſtaſia p̄° i gnāli qd ē
R̄°ſz Ray.
Goffre.⁊ Hoſtiē. Eſt temera
ri' a ſtatu fidei obie uel religioīs receſ
ſus. Et dr̄ q̄ſi poſtatio.i.retrograda ſta
tio. A. Idē i ſū .cō .li° p̄ ti.7.q.i B. Tri
plex ē apoſtaſia.ſ. perfidie qua uideli
cet recedit qs a fide ut Iulianus apo
ſtata . De hac habet.2.q.7.nō pòt. Itē i
obie.q̄.ſ.trāſgredit ſp̄ōtanea uolūtate
p̄ceptū ut Adā ⁊ Eua. Geñ.3° Silr ⁊ q
ſacr) canonib' obedire ɔtēnit . De hac
3.q.4.alieni .extra de ma. ⁊ obe. ſi qs
Itē irregularitat).⁊ hec ē duplex. Una
q̄ qs recedit a ſtatu clericat' . Altera
q̄ qſ recedit a ſtatu aſſūpte religioīs.
47.di .q̄tūlibet.16. q.i.legi. A . Idem
in ſū. con.eo. ti.q.2. B

APoſtaſia 2° ſ.a fide. Sci
ēdū ꝙ cum
apoſtata a fide ſit heretic' ⁊ ifi
delis .ip̄o iure excoicatus ē.extra ō he
ret).ad abolēdā . Itez res taliū ɔfiſcāt
⁊ ip̄i amittunt factionē teſtamēti.nec
etiā p̄acta penitētia i ſtatū p̄ſtinū re
ōūt. C.eodē.l.2.⁊.3. A. Meli' hoc ꝓbat
eo.ti. gazaros .q̄ ē ɔſtitutio Federici.⁊
hodie ſit iſta ɔfiſcatio ip̄o iur̄ .extra ō
heret).cū ſcd̄z.li°6°. B. Et ōbēt r̄cipi ſic

heretici.de qbus.ī.heretic᷒ p̊.§.14.º q i
cipit.Qualit̄ heretici ⁊c̄. Jtē sunt ifa
mes ⁊ repellūtur a dignitatib᷒ ⁊ aliis
multis.ex̄ de iureiur.q̄relā. 6.q.1.infa
mes.de cōse.di.3.celebritatē. A .Alias
incipit.Die dñica.Et idē dr̄ in sū.con.e.
ti.q.3.⁊.q.4.ſm Ray. B

Quid de his q lȝ interi᷒ sūt fideles
tñ ꝓpt̄ timorē faciūt exteri᷒ aliquem
actū ifidelitatis.puta reuerentiā idol.
R.º ſm Ray.Tales lȝ nō sint apostate
nec heretici:mortalit̄ peccant quātus
cūq̧ fuerit metus.quia ſm Aug.San
ctius ē mori fame q̄ȝ uesci idolatico.32
q.4.sicut sancti᷒.Co.Tho.scd̄a scd̄e.q
24. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.5. B

Utrū liceat xp̄iano i aliq̄ casu sumē
habitū infideliū. R.º ſm guil.Posset
h.º fieri ex rōnabili cā.sicut ⁊ btūs Se
bastian᷒ sub clamide militari xp̄i mi
litiā gerebat abscōditā.h.º itelligēduȝ
ē ſm eūdē guil.nisi eēt institutum ali
q̄d determiatū signū ad cognoscēduȝ
ꝓfessores alicui᷒ idolatrie.tūc eni nō
liceret. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.6. B

Apostasia 3.º s.inobedientie

Apostasia inobediētie q̄n q̄s
obedire contēnit precepto dei siue ca
nonū siue p̄latoꝝ.⁊ talis infamis effi
cit̄ ⁊ repellit̄ a testimonio.⁊ dȝ excōica
ri.3.q.4.si q̄s a suo.xi.q.3.si autem no
bis.⁊ si ꝑstiterit in contumacia debet
crescere ⁊ pena.ex̄ ut lite nō cont.l.q̄m
frequēter. A .Idē in sū.cō.eo.ti.q.3.ſȝ
Ray. B .Si autē redierit si non fuēit
excōicatus recipitur ad pn̄iam.si fue
rit excōicatus recipitur cū satisfactōe
quā excōicati tenēt̄ facē iuriā passis.
ut dr̄ s̄.absolutio 4.º §.3.º A Ideȝ in
sū.con.eo.ti.q.4. B

Apostasia iiii.º

s.ab ordie clericat᷒.Tal̄ aposta
ta fit multipl̄r.p̊.s.dimittēdo tōsuram
coronā uel h̄itū clicalē.20.q.3.c.p̊.2.º et
3.º ⁊ ex̄ eo.c.p̊.⁊ 3.º Itē accipiēdo uxoreȝ
ex̄ de cle.ꝯiu.ex ꝑte.Item cōuertendo
se ad negocia secularia.ex̄ de ui.⁊ ho.
cle.ex l̄ris.⁊ de sen.ex.in audiētia.et.c.
ꝑpendim᷒.⁊ talis si ē i sacris interi ab
accusatione ⁊ testimonio tāq̧ ifamis
repellit̄.2.q.7.alieni.3.q.4.beat᷒ Itē
iteri ad dignitatē ul̄ ordinē ꝓmoueri
nō pōt.16.q.1.legi.50.dis.c.ulti. Item si
admōitus se nō correxēit ē deponēd᷒
21.q.4.sine.⁊.c.p̄cipim᷒.Itē interiȝ ca
ret p̄uilegio clericali ita q̄ ꝯberās eū
nō icidit i canonē.Hoc tñ intelligas si
p᷒ trinā admonitionē ep̄i ñ se correxe
rit uel seditiōib᷒ uel enormitatib᷒ se
imisceat.ex̄.e.c.p̊.⁊ de sen.ex.cum ñ ab
hoie. A .De trina monitōe nō dicitur
his capl̄is.sȝ de sen.ex.in audientia.Et
p̄dicta etiā notant̄ in sū.con.eo.ti.q.2.⁊
q.4. B

Qui p̄mā tm̄ tōsurā accepit:utꝝ pos
sit eā deserere. R.º lȝ ꝑ antiq̄ iura uide
at̄ ꝓhibitū:hodie deserere pōt tam d̄
ꝯsuetudine q̄ȝ de iure.ex̄ de coha.cle.⁊
mu.c.ult. A .Ibi de h.º nil dr̄ sȝ uult al
legare.c.unū de cle.ꝯiu.li.º 6.º Et p̄dict
con.Albri.Sȝ de hoc oli fuerūt opiōes
ut in sū.con.li.º p̊.ti.7.q.7.Dimittendo
tñ tonsurā oȝ eū ecclesiasticū relinq̄re
bn̄ficiū.ex̄ de co.cle.⁊ mu.c.Jo̅hes.uel
clericalē deferre tonsurā.ut ibi. B

Cl̄ic᷒ i miorib᷒ ꝑdit p̄uilegiū clerica
le si trāsiuit ad actū ꝓrsus ordini ꝯriū
puta factus ē bigam᷒ ul̄ miles aut ex
ercuit seua puta recepit misteriū occi
dēdi:mutilādi:aut aduocādi i cāis cri
mialib᷒.dis.84.q̄sq̄s. A .Inno.in.c.p̊
ex̄ de apo.dic̄ q̄ lȝ cl̄ic᷒ fecerit se mili
tē dūmō nō exerceat seua pōt uiuē cl̄i
calit̄ ⁊ p̄uilegiis cl̄icalib᷒ gaudē cuȝ h̄
act᷒ ñ sit penit᷒ ꝯri᷒ ordini.sic̄ nec du
cē ꝯginē 32.dis.seriati.Et ex dc̄ō Inno.
pȝ q̄ nō sufficit accipe officiū seua ex
ercendi nisi illud executioni mādetur
Nec etiaȝ seua exercē ꝑ se p̄uat p̄uile
gio cl̄ricali nisi h.º fiat ex officio puta
iudic ul̄ executor ul̄ sil̄is ſȝ glo.Ray.
ut i sū.con.dc̄ā.q.7.ad fi.Et rō pōt esse
q̄a lȝ cleric᷒ deliq̄t seua exercēdo.tñ ex
h.º regularit̄ nō subiicit̄ curie scl̄ari.ex̄

b

de cle.diu.c.vno li°6°B. Item ꝑdit si nullo mō vult viuē clericalr.qđ ꝑ tria pōt patē.p̊ mō si sic ꝯbit.sic couenit ⁊ cōuenit sicut laic⁹ vadit i exercitū.tal liat ⁊ sustinet alia onera laicalia.2° si ꝉtio admōit⁹ nolit ad clericatū redire 3°si ꝯuēt⁹corā ecclesiastico iudice exci pit de foro seculari.vł alit̄ i iure ꝯfitet̄ ꝙ nō vult cł̄icalit̄ viuē.Si ꝟo ꝯtraxit cū vnica ⁊ ꝟgine.ñ oino ꝑdit p̄uilegiū Uide.ī.cł̄ic⁹ 2°.§.3°.⁊ se. A. Ad predi cta facit qđ notat Inno.i dcō.c.primo extra eo.Quod ⁊ ponitur in sum.con. dicta.q.7.⁊.q.8.ponuntur omnia pre dicta. B.

Cū cł̄ico q exñs i sacris de fcō duxit vxorē.si ad cł̄icatū redeat pōt eṗs dis pēsare.ex̄ q cle.vel vo.c.p̊ ⁊ 2°A. Ista dispēsatio ē vt vtat̄ ordine p̄us rite su scepto ⁊ etiā ascēdat ad supiores.vt pꝫ i dictis capł̄is.Et ñ fit nisi cū bñ contri to.dcō.c.p̊.Cū eo ꝟo de cui⁹ pnia dubi tat̄ eṗs non pōt dispēsare nisi vt vtat̄ minoribus ordinibus non autem maio ribus.nisi transierit ad religionē dcō .c.2.⁊ ibi glo. B.

Apostasia v° s.a reli gione ⁊ h⁹. Apostasia fit ꝑ te merariā h̄it⁹ dimissionē cū assūptōne sc̄łarꝫ vite. Nō tñ dꝫ iudicari apostata siue fugitiu⁹ ēt si diu aut ad lōginqua vagef.nisi postꝙ̄ sic viuit ꝙ aiūꝫ rede ūdi se deposuisse oñdit.ff.ď re mi.ďser torē.§.emāsor.Tñ ꝑ solā temerariam dimissionē h̄it⁹ excōicat⁹ ē.ex̄ ne cle.ł mo.vt ꝑiculosa.li°6°.Qđ si redierit re cipiet̄ i mōasteriū ꝓm ꝙ i regula cōti net̄. Hoc dico si monasteriū regularit̄ viuat.alit̄ in districti⁹ mōasteriū cum vsufructu reꝝ q̈s obtulerat p̄ori mōa sterio.q̄ res p⁹ea ad p̄mū monasteriū redibūt.27.q.i.si q̈ mōachaꝝ.⁊.c.si quis rapuerit.16.q.6.de lapsis.18.q.i.c.p̄mo. Alii dicūt ꝙ res simplr̄ erunt secundi mōasterii. A. Primā tenꝫ. Ray.⁊ Ho. in sū.con.li°p̊.ti.7.q.4.vbi ēt p̄dcā po

nūt̄ de receptōe redeūtis.⁊ p̄ma opio satꝫ vr̄ ꝓbari i dcō.c.ď laps. B. Qđ si nł̄ū mōasteriū vult eū recipe dic ut.ī religio p̊.§.9°A.s.q incipit.qd cōsulēdū Et vr̄.§⁹ꝓm eius cōputationem. B

Cui⁹ sūt bona q̄ mōach⁹ apostata acq̄siuit? R°si abbas noluit eū recipe vł neglexit eū reuocāe ⁊ sic decessit.de negabit̄ mōastrio bonoꝝ repetitio.ex q̊ maliciose denegauit alimēta.ex̄ de i fan.⁊ lan.c.p̊.87.dis.c.vltꝫ.Et ꝑtinebūt bona illa ad secūdū mōasteriū si igre diat̄ aliter ad eṗm.Et hoc itelligēdū si cōuēt⁹ tot⁹ deliq̄t i h°.Alit̄ delictū ꝑso ne nō dꝫ redūdare ad dānū eccł̄ie.16.q. 6.si eṗs.Si ꝟo nō renuit eū recipe.tūc q̄cq̄d acq̄siuit suo mōasterio acq̄siuit. sicut ꝓu⁹ dño.18.q.2.abbates.ff.de acq. re.do.etiā.⁊ eūdē casū vide.ī.religio p̊ §.8°A.s.q icipit.qd de his.Et idē ponit̄ i sū.con.li°p̊.ti.7.q.15.⁊.16. B

Monachus fugitiu⁹ si nō vult redire uel habituꝫ reassumere dꝫ capi.et sub q̄ui custodia carcerari.ex̄ de apo.a no b. A. Idē in sum.confess.eo.titu.q.17. ꝓm Goffre.⁊ Hosti. B.

Aqua benedcā vtrū sit sa crm. R°ꝫ Tho.i.4.dis.2. Nō sed ē sacr̄ale quasi q̄dā dispō ad sacr̄m Nō.n.ordiat̄ directē ad remediū ꝑstan dū.sꝫ ad remouēdū ꝓhibēs.Uñ dat̄ ꝯ̄ demonū neq̄tias ⁊ uenialia.⁊ ꝯ̄ oē qđ i pedire pōt ēt effectū sacr̄orū.Et ut di cūt Pe.⁊ Al.Remissio uenialiū q̄ fit ꝑ asꝑsionē aq̄ bñdicte.nō fit ꝑ modū sa cr̄i.sꝫ ꝑ modū meriti.vñ ut dictū ē non ē sacr̄ꝫ.A.Idē i sū.cō.li°3°ti.24.q.2 B.

Quid cū aq̄ bñdicta appōit̄ nō bñ dicte? R°ꝓm Tho.i.4.dis.12.Totū est bñdictū.ꝟt⁹.n.q̄ acq̄sita ē aq̄ ex bñdci one.ꝑuenit ad aquā additam.Idē dic̄ Pe.sicut ⁊ cōtigit de oleo cōsecrato.ī. oleū.§.3°. A Idē i sū.con.eo.ti.q.3.In tellige si aq̄ bñdicta sit maioris quāti tatis.q2 duob⁹ cōcurrētib⁹ p̄ualet qđ maius ē.ff.de sta.ho.l.q̄rit̄.Sec⁹ si essꝫ

ꝯtitatis mioris uel eq̈lis ſicut ⁊ de ſa cramēto eucharistie dr̄.dū apponit ui nū nō conſecratum ↄſecrato .i. eucha riſtia .2.° ad fi. B

Arbiter

Arbiter. Cū ab uno ꝰ plib᷒ arbitrꝭ ł iudicibuſ aliis p̄ntib᷒ ⁊ mandantib᷒ ſcripta ſen tentia recitat̄ ꝑinde ē ac ſi ab oib᷒ eēt recitata. Dꝫ āt ut q̄ recitat n̄ utat̄ ꝟb ſingularꝭ nūeri ſꝫ plal̄ dicēdo. Nos ta les arbitri ł iudices ꝑnūciam᷒ ⁊c̄. niſi i arbitris ſup electiōe q̄ dꝫ fiēi ab uno uice oiuꝫ. ex̄ de ſen. ⁊ re .iu. cuꝫ ab uno. lib° 6.° de h°. .i. electio .2.° §. 5.°

Archidiaconus

Archidiaconus. Qđ ē ei᷒ officiū: R̄° ſꝫ Ray. circa officia archidiacōi ꝑpoſiti ł đcāi fere q̊t ſt̄ eccl̄ie tot ſt̄ ↄſuetudies. ex̄ de ↄſue. cū oli. i fi. ⁊ đ excef. pla. ad hec. Si tn̄ uis ſcire q̄d iura dicūt đ talib᷒. uiđ 21. diſ. cleros. ⁊ 25. diſ. plecti. ⁊ ex̄ de offi. archi. per to. A. Precipue. c. p̊. ⁊ 2.° Et idem ponitur in ſum. con. lib° 3.° ti. 27. q. 8. B

Archiepiſcopus

Archiepiſcopus. A q̄b᷒ ⁊ ubi dꝫ ↄſecrari archi ep̄s. uiđ .i. ↄſecratō p̊. §. pe. ⁊ ulti.

¶ Archiep̄ſ pōt ↄpellē ſb̄dituꝫ ſui ſuf fraganei ad ſuſcipiēdas ↄmiſſiōes ei᷒ i cāis niſi ubi ſit ↄſuetudo. ex̄ de fo. cō. romana li° 6.° ⁊ ex̄ de offi. oꝛ. paſtoral̄. Sup q̊. c. dic̄ Hoſt. q̄ cū archiep̄o ſb̄ſit ep̄s. q̄a pigui᷒ ius hꝫ i eū ꝙ̄ i ſubdituꝫ pōt archiep̄s ep̄ꝫ cogē ut ↄpellat ſb̄di tū ad ſuſcipiēdū. Et ſi ep̄s .i. certū tp̄s ſibi āſſigtū h° facē neglexerit neq̄ ali qđ iuſtū ꝑtēdēit demū pōt cogē utrūꝫ ar. ex̄ đ of. oꝛ. ꝙ̄to. i fi. ⁊ c. irrefragabili. §. exceſſ᷒. Cō. Ber. etiā ſi ab ep̄o appel latū fuēit. A. Hoc dic̄ Ber. in dcō. c. pa ſtoral̄. Et idē pōit i ſū. cō. li. 3.° ti. 27. q. 4. Sꝫ ↄ̄ ꝑdcā fac̄ q̄a cū q̄d ꝓhibet̄ alicui una uia ad id alia n̄ admitti dꝫ. ut in. c. cū q̄d. de re. iu. li° 6.° nec allat̄a iura mł tū faciūt. nā loqūt̄ i correctiōe đlictoꝝ ⁊ n̄ i ↄmiſſiōe cāꝝ. iđ i nō exceptꝭ ſtam᷒ regl̄e uideꝫ q̄ archiep̄s nllā hꝫ ptātē i ſubditū ſuffraganei ſui niſi i exp̄ſſis dcō. c. paſtoral̄. iđ h° cāu ↄſulerē archi ep̄o q̄ n̄ cogēt ſꝫ ſb̄dito q̄ obediret. B Sꝫ h̄ ſciēdū q̄ iure nouo archiep̄ſ cāſ q̄ ꝑ appellatōꝫ uł alio iur̄ metropoliti co đferūt̄ ad ip̄ꝫ n̄ pōt audire ſeu ↄmit ter̄ alibi ꝙ̄ i ſua ciuitate ł dioceſi aut i eis i q̄b᷒ appellatū exiſtit uel cāe ip̄e ↄſiſtāt niſi aliud ſibi ↄpetat đ ↄſuetu dine. ex̄ de offi. oꝛ. ut litigātes lib° 6.°

¶ Archiep̄s nō hꝫ iuriſditōꝫ i ſb̄ditos ſuffraganei ſui niſi in q̄buſdā caſib᷒ q̄ notāt̄ ex̄ de of. oꝛ. paſtoral̄. A. ſ. in gl. B. p̊ q̄dē cū deuiāt in diuis officiis a ↄſuetudie metropolitāe eccleſie. 12. di. de his. Itē qn̄ ſubdit᷒ ep̄i deligt i dio ceſi archiep̄i. 6. q. 3. placuit. In h°. n. ca ſu efficit̄ aliq̄s de iuriſditōe alteri᷒ cu iuſlibꝫ. Itē ſi hꝫ ꝑdiū i dioceſi ſua. ex̄ đ fo. cō. c. ulti. Et iſte ēt caſ᷒ ptinꝫ ad quē cūq̄ aliū. Itē ſi cā đfert̄ ad eū ꝑ appel latōꝫ. ex̄ de of. le. c. p̊. ⁊ de offi. oꝛ. duo Itē cū abſolut᷒ ab archiep̄o n̄ uult pa rere ep̄o. ex̄ de of. oꝛ. ad rep̄mēdā. A. ſ ſatiſfaciēdo ep̄o ſup excōicatiōe q̄ ab ep̄o fuerat excōicat᷒ nec đ excōicatōiſ ↄſtat iiuſticia: ſꝫ ab archiep̄o fuēat ab ſolut᷒. q̄a ep̄s eū abſoluē nolebat. iđ ſi ep̄o ſatiſfacē ↄtēnit: archiep̄s eū in ex cōicatōꝫ r̄ducit ut ibi. B. Itē ſi crimi nał cā ſit int̄ ep̄m ⁊ cł̄icū ſuū dꝫ đduci ad ſynodū i q̄ p̄eſt archiep̄s. 6. q. 2. c. p̊. Itē ſi cł̄ic᷒ hꝫ ciuilē cām ↄ̄ ep̄m ſuum. xi. q. 1. ſi cł̄ic᷒. Itē qn̄ ē ep̄s negligēſ i eo qđ facē dꝫ. A. ſ. ad curā eccl̄ie ⁊ aiarū B. xi. q. 3. cū ſim᷒ ex̄ de ſen. ex. per tuaſ ⁊ đ appel. q̄ fronte. Itē qn̄ đfūcto ep̄o eccl̄ia idoneos cł̄icos n̄ hꝫ. 12. q. 2. nō lice at. A. Tūc. n. archiep̄s hꝫ curam rerū eccl̄ie ut ibi. B. Itē cū eiudēs ē ſniaꝫ ep̄i eē iiuſtā. ex̄ de ap. ſollicitudinē. A Hoc qn̄ a ſubdito fuerit ad archiep̄m q̄relatū lꝫ n̄ appellatū. tūc. n. rōe eiudē tie pōt archiep̄s declarare ſubditum

liuste ab epo excōicatū vt ibi. ꝛ poſit illū abſoluē vl remittē abſoluēdū ab epo. q ſi neglexeīt ipe abſolutōnē ipē dat. ex̄ ꝺ ſen. exco. p tuas. B. Jtē cū viſitat ꝓuiciā. ex̄ de pſcrip. cū ex officii. ꝛ ꝺ ceſi. ſopite. ꝛ. c. nup. Per ſolā vacationē epal' ſedis ñ archiepſ ſed capl'm ſupplet vices epi. ex̄ ꝺ ſupplē. ne. pla. ſi epſ. ꝛ. c. eccl'ie. li° 6°. Silr ſi epſ ſit excōicat' ex̄ ꝺ ſupplē. ne. pla. romana. li° 6°. Aut capt' a pagāis. vt i dcō. c. ſi epſ A. De his caſib' latius dr̄ i ſū. con. li 3° ti. 27. q. 4. Sed qꝛ multū nō occurrūt i foro pnie ꝓlixi' dicere nō curaui. B.

Sꝫ nūqd pōt archiepſ eccl'ie cathedrali vacāti dare viſitatorē ſeu adminiſtratorē? R°. Nō niſi forte capl'm in tpalib' ꝛ ſpūalibus negligēt vel male admiſtraret. tūc n. vocato ca° ꝛ cāe ſup hoc ꝯgnitiōe pmiſſa viſitatorē ſeu admiſtratorē pōt deputāe. q̄ quis hēat legitimā admiſtratōnē i tpalib' ꝛ ſpiritualib'. tñ illa bñficia q̄ ad ſolā collationē epi ptinēt ꝯferre ñ pōt. ſi ab alio q̄ romano pōtifice fuerit deputat'. ex̄ de ſupplen. ne. pla. eccleſie. li° 6°.

Archiepſ pōt ſuā ꝓuiciā viſitāe: lꝫ ñ ſint ei' ſuffraganei negligētes. ꝛ iterare viſitationē ꝛ ꝓcuratiōes recipe ñ obſtāte ꝯſuetudine ꝯ̄ria. Et dū viſitat pōt ꝯfeſſiōes audire ſuffraganeoꝝ. abſoluē ꝛ pnias iiūgē. ex̄ de cen. ppetuo. li° 6°. Sꝫ vtrū poſſit aliqd recipe vīꝺ. ī viſita°. §. 2° ꝛ 3°. ꝛ ibi pl'a ꝺ ei' viſitatōe §. p° ꝛ 4°. Archiepſ pōt ꝯciliū celebrare reqſito pmate. diſ. 92. ſiqs epſ vacāſ i fi. ꝛ 9. q. 3. ꝛ. c. 2° ꝛ 3°. A. Poti' vr̄. c. i. ꝛ. 2. B. Archiepſ trāſiēs p quis loca ſue ꝓuicie pōt facē an̄ ſe crucē portari bñdicē populo i pōtificalib' celebrare ꝛ h'. A. Jn. c. ī all'ato nil aliud pl' ꝯtinet niſi q̄ diuina officia puati vl' publice ibidē pōt audire. ꝛ q̄ ea pōt facē i ſua pñtia celebrāi ſine pōtificalib' i locis ēt exēpt;. B. Silr ꝛ epſ ēt i loc; exēpt; ſue dioceſis. vt in cle. archiepo. ꝺ pui. A. Hec tñ debēt ſine piudi° ꝛ moleſtia vel q̄uedie exēptoꝝ fieri. vt ibi. B.

Arra ſiue ſbarra°. Arre dicūt annul' pecūie ſiue alie reſ date ſpōſe. q̄ꝝ datō ſbarratō uocat pcipue qñ fit' p ānuli imiſſionē q̄ uulgo deſpōſa° dr̄. Et ſi qui dē fiāt hec int ſponſū ꝛ ſpōſam. ñ dico ꝯ̄hūt ſpōſalia ſꝫ pſumit ꝓ mrīmonio niſi ꝓbet ꝯ̄riū uel eēt ꝯ̄ria cōſuetudo uel repugnaret etas. ut no. ex̄ de ſpon. ipu. tue. Si ꝟo fiāt a pentib' tūc ſola ſpōſalia ꝯtrahūt. ut ibi dr̄. A. Jn glo. ubi hec ponūt. Et nō dicit glo. ꝯ̄hūt ſꝫ pſumūt ſpōſalia. Et idē dr̄ i ſū. cō. lib° 4°. ti. i. q. 2. ubi hec ſimilit notāt. B. Et h° itellige p modū q° ſpōſalia a parēti b' ꝯ̄hi pñt. uide. ī. ipedimētū 13°. §. fiñ.

Arre ſpōſalicie ñ ſecuto mrīmonio debēt reſtitui h° mō. Si mrīmoniū ñ fueīt ſecutū abſq; alti' culpa. ut ꝓpt ſupueniētē mortē uel religiōiſ igreſſū ꝛ h'. reſtitui dñt arre ſimplicit. ſi ꝟo ñ fuerit ſecutū ꝓpt culpā dātis pdit arras. ſi ꝓpt culpā recipientis reſtituet eas i duplū. C. de ſpō. l. arras. ꝛ. l. fi. A. Hoc ē uerū ſi accipiēs ē maior. 25. ānīſ uel ſi ueniā etatis ipetrauit. ꝛ eam in ꝯpetenti iudicio ꝓbauerit alias ñ tēt niſi i ſimplū. ut i dcā. l. fi. Et dictum duplū cū ſit pena nō debet i foro pnie niſi fueīt ad h° fcā ꝯdēna° ut pōt colligi ex notat; p gl. 12. q. 2. frīnitas. B. Et ꝺ h° uiꝺ. ī. ſpōſalia. §. 12. q icipit i qbus.

Arrogatio Uide ſupra adoptio.

Ars De arte notoria uide. ī ſortilegiū 2°. §. p°. De artificib' faciētib' ꝛ uēdētibuſ gladioſ: baliſtas: uenēa: taxilloſ: aleaſ ſerta. ꝛ h'. uiꝺ. ī. negociatō. §. 5°. ꝛ ſe.

Aſſaſſinuſ Aſſaſſini fuerunt ꝛ forte adhuc ſūt qdā ifideles qui ex qbuſdā falſis opionib' ꝺ facili mittebāt ad occidēdū quēlibet xp̄ianū: ñ curātes ſi ob h° occidēdi eēnt ipi. Contra q°ꝝ peſtē ſtatuit Jnno. 4'. q̄ qcūꝫ pnceps uel plat' uel alia pſōa aliquē xp̄ianū p aſſaſſinos intfici fecerit uel

mādauerit etiā ſi moꝛs nō fuēit ſubſe
cuta.⁊ q aſſaſſinos receptauerit uel oc
cultauerit nō ſolū excōicatiōis ⁊ depo
ſitiōis icurrīt ſnias ipſo facto. ſʒ ſunt ēt
cū oib⁹ ſuis bonis xp̄ianis expoſiti ⁊ ꝑ
petuo diffidati.ita ꝙ exq̄ de p̄dictis ł
aliq̄ p̄dictoꝝ ꝓbabilib⁹ conſtiterit do
cumētꝭ.nlła alia excōicatiōis depōnis
ſeu diffidatiōis ſnia reqratᷣ. ſʒ bn̄ficia
taliū ꝑ illos ad q̊s ꝑtinet collatio libē
ↄferātᷣ.ex̄ de homi ꝓ humani.li.º 6.º

Astutia ſm Tho. ſcd̄a
ſcd̄e. q.55.dicitᷣ
cū qs ad ↄſ̄n dū aliquē finē bo
nū uł malū utitᷣ n̄ ueris vijs.ſʒ ſimula
tis ⁊ apparētib⁹. Nō n.oꝫ etiā ad fineꝫ
bonū falſis uijs ⁊ ſimulatiſ ꝑuenire ſʒ
verꝭ. Un̄ aſtutia etiā ſi oꝛdietᷣ ad bonū
ē pctm̄.2.ad.Corꝭ.4.º Abdicam⁹ occłta
dedecorꝭ nō ābulātes i aſtutia neqꝫ ad
ulterātes ꝟbū dei. Aliqn̄ ꝟo propter ſi
militudieꝫ accipitᷣ i bonū. ꝓ ꝟ. p̊.ut detᷣ
ꝑuulis aſtutia.ſʒ ꝓp̄e accipitᷣ i malo ſi
cut ⁊ ph̄s dic̄ 6º ethicoꝝ. A. Idē i ſum.
con.li.º 3.º.ti.34.q.232. Aduertēdū tn̄ ꝙ
ſine mēdacio ⁊ leſione iuſticie alteri⁹
licet uti utili ſiłatiōe.exēplo multoꝝ
ſcōꝝ patꝝ ⁊ ipi⁹ xp̄i.ut dicit Iero⁹.22.q
2.utilē. B. De dolo aūt ⁊ fraude q̄ ſunt
ꝓpinq̄ aſtutie vide.ī.dol⁹.⁊.ī.fraus.

Auaricia ⁊ cupiditas
utrū ſit pec
catū. R̄º ſʒ Tho.ſcd̄a ſcd̄e
q.118. Sic.nā bonū hōis circa exterioꝛa
oꝫ ꝙ ↄſiſtat i q̄dā mēſura.ſ.ut q̄rat hr̄e
extioꝛes diuitias ꝓut ſūt nccīa ad vi
tā ei⁹ ſm ſuā ↄditionē. Et iō in exceſſu
eius mēſure cōſiſtit pctm̄. dū.ſ.aliqs
ſup̄ debitū modū uult eas acqrē uł re
tinē qđ ꝑtinet ad rōnē auaritie q̄ diffi
nitᷣ eē imoderat⁹ amoꝛ hn̄di. A .idē
i ſū.con.li.º 3.º.ti.13.q.1.

Sed utrū ſit moꝛtale. R̄º ſm Tho.
ubi ſ̄. Auaritia pōt capi dupłr. Uno º
ꝙ aliqs recipiat uł retineat iiuſte res
alienas.qđ ꝑtinet ad rapinā uł furtū.
⁊ ſic ex ſuo gnē ē pctm̄ moꝛtale. Cōtin
git tn̄ i hoc caſu ꝙ ē ueniale ꝓptᷣ ipꝑfec
tionē act⁹. ſicut de furto dr̄.ī.furtū.§.
4.º Alio º pōt accipi auaritia ſʒ ꝙ ipoꝛ
tat ioꝛdiatū amoꝛē diuitiarū.q ſi i tan
tū creſcit ꝙ p̄feratᷣ caritati.ut.ſ. ꝓpter
amoꝛē diuitiaꝝ aliqs n̄ uereatᷣ facē ↄ̄
amoꝛē dei ⁊ ꝓximi.erit pctm̄ moꝛtale
Si aūt ioꝛdiatio amorꝭ i h⁹ ↄſiſtat ut.ſ.
hō ꝗuis ſupflue diuitias amet nō p̄fe
rat earū amoꝛē amoꝛi dino.ſ.ꝙ ꝓpter
diuitias n̄ uelit aliqd facē ↄ̄ deū ⁊ ꝓxi
mū.ſic ē pctm̄ ueniale. A. Idē i ſū.cō.
e.ti.q.2.ꝑ diuerſa ꝟba.ſ.ꝙ auāitia.aut
oppōitᷣ iuſticie ⁊ ē pctm̄ moꝛtale.ut i p̊
mēbꝛo.aut oppōitᷣ libalitati ⁊ ē moꝛta
le uł uēiale ut i 2.º mēbꝛo.ſʒ đ h º pleni⁹
dr̄ i q̄driga. B. Auar⁹ ſeu cupid⁹ oꝛdi
nari nō dꝫ.uide.ī.oꝛdinādus.§.ꝓx.º

Baptiſmus primo
q̊ ad ſubāꝫ ⁊ foꝛmā. Quid eſt
baptiſmus. R̄º. Eſt ablutio facta p̄ſcri
pta foꝛma ꝟboꝝ ut ponit magiſter 4º
ſniaꝝ.diſ.3.uł q̄i eodē modo ſm Aug⁹.
Baptiſm⁹ ē tictio i aq̄ ꝟbo uite ſcifica
ta. De cui⁹ ſubā ſūt tria.ſ.mā̄ elementi
foꝛma ꝟbi: ⁊ intentio miſtri copulans
foꝛmā mā̄e. Un̄ Aug⁹. Accedit uerbūꝫ
ad elemētū ⁊ fit ſacr̄m.i.q.1.detrahe.
A. Idē i ſū.cō.li.º 3º ti.24.q.9. B.

Baptiſmi foꝛma hec ē. Ego te bap
tizo i noie pr̄is ⁊ filii ⁊ ſpūs ſci. extra đ
bap.c.p̊. A. In ſū.con.eo.ti.q.10.additᷣ
amē. Dr̄ tn̄ ibi ꝙ nō ē de ſubā. B.

Sʒ qd ſi mutetᷣ hec foꝛ̄a? R̄º ſʒ Tho.
i 4.º.diſ.3. Nulli licꝫ mutare ꝗtū ad id
qđ eſt de eēntia foꝛ̄e. Et ſi mutatᷣ nihil
agitᷣ.⁊ p̄ter hoc culpa icurritᷣ. Si ꝟo ali
qd qđ ꝑtinet ad foꝛmā ex ſola detᷣmia
tione eccłie mutatᷣ.nihilominꝰ ē ſacra
mētū.ſʒ culpa icurritᷣ. Uerū ab ap̄lis q
baptizabāt i noie xp̄i. nō fuit mutata
foꝛ̄a quātū ad itellectū.qa in xp̄i noie
tota trinitas itelligitur.ſʒ ſolū ꝗtū ad
uocē. Nec hoc ip̄m potuiſſēt niſi ex fa
miliari ↄſilio ſpūs ſci. Rō aūt mutatō
nis fuit ut nomē xp̄i amabile reddētᷣ.
Hoc etiā nūc eccłia poſſet ſi ſpālē p̄ce
ptū a ſpū ſcō hērꝫ.non āt propa aucte

Vñ mõ sic dicẽdo ñ eẽt baptism⁹ ꝗuis
gd ĩ ɔ̃riũ dicãt A .In.c.a quodam de
ɔ̃se.dis.3.dr̃ ꝙ baptizat⁹ in noie xp̃i nõ
ẽ rebaptizãdus.qa tꝫ baptismus licet
nõ debuerit fieri secũdũ glo.ibi.. B.
Quid si dicat̃.In noie trinitatꝫ? Nõ ẽ
baptismus.qa nõ exp̃mũt̃ ꝑsone sꝫ so
lũ nũer⁹ ꝑsoaꝝ.Silr̃ ñ ẽ baptism⁹ si di
cat̃.In noie genitorꝫ ⁊ geniti ⁊ ꝓcedẽtꝫ
ab utroqꝫ .qꝛ genitoꝛ nõ sigt̃ ꝑsonam
p̃ris.sic ypostasim subsistẽtẽ. sꝫ ꝑ mo
dũ act⁹.⁊ iõ nõ ẽ eadẽ significatio nec
eẽt baptizat⁹.⁊ eadẽ rõ de aliis ẽ. Quã
uis aũt ñ sit eadẽ uox i greco ⁊ latio.tñ
ẽ eadẽ significatio.Vñ i q̃libet lingua
illa ꝑtinẽt ad formã q̃ p̃ncipalius sunt
instituta ad significandũ ꝑsonas illas
A .Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.11.⁊.12. B

Quid si ṽba ꝓferant̃ corrupte? R̃o
ſm Tho.ubi s̃.Aut facit aliqs ex indu
stria.⁊ sic nõ vr̃ itendẽ qd̃ ecclesia iten
dit.vñ non ẽ baptismus. Aut facit ex
ignorantia uel defectu lingue.⁊ tunc si
tãta ẽ corruptio ꝙ oio auferat sensuꝫ
nõ ẽ baptism⁹.Si ṽo sensus remãet ẽ
baptismus ut dicẽdo patria ⁊ filia . sic
hr̃ de ɔ̃se.dis.4.retulert̃.Et hoc p̃cipue
accidit ꝙ sẽsus nõ mutat̃ qñ fit corru
ptio i fine.sꝫ mutatio ex ꝑte principii
variat sig̃tionẽ.⁊ iõ nõ ẽ baptismus.A
Hoc itellige ut plimũ. Si ãt occurrẽt
i aliq̃ ligua ꝙ corrup° ex ꝑte p̃ncipii ñ
mutaret ſm eãdẽ sig̃tionẽ saltẽ ſm ac
cõmodationẽ usus ñ uitiat baptismuꝫ
ſm Pe.et i sũ.cõ.dcã.q.xi. B

Quid si aliqd subtrahatur? R̃o ſm
Tho. in 4°.dis.3.Si illud qd̃ subtrahit̃
sit de eẽntia forme nõ ẽ baptismus. et
q sic baptizat g̃uiter peccat.ut si sb̃tra
hat̃ iuocatio triũ ꝑsonarũ uel exp̃ssio
actus ul' exp̃ssio ꝑsone baptizate.Sed
exp̃ssio ꝑsone baptizãtis non est d̃ for
ma ꝗtũ ad necessitatẽ sacr̃i sꝫ istitutõ
ne eccl'ie.Et iõ si omittat̃.ego.erit bap
tismus.sꝫ peccat baptizãs. A .Adde ſꝫ
Pe.⁊ Al.⁊ i sũ.cõ.dcã.q.xi.li°.3.ti.24.ꝙ
erga substãtialia ẽ distinguẽduꝫ.qa si
sb̃tractio seu diminutio fit ex uolũtate

uitiat baptismũ.Si ex necessitate.pie
credit̃ ꝙ sũmus sacerdos suppleat ut
si puer moreret̃ anteq̃ȝ sacerdos ṽba
forme ꝑficeret.vñ talis si moriat̃ in ci
miterio sepeliẽdus ẽ.Si ṽo supuixẽit.
credo ꝙ ratione dubii sub conditione
rebaptizandus est. B

Quid si addit̃ aliqd? R̃o ſm Tho.
ubi s̃.Duo hic obseruãda sũt.Primuꝫ
ex ꝑte addẽtis.qa si aliqd adderet itẽ
dens illud eẽ de forma q̃si uolẽs nouũ
ritũ adducẽ.cõstat ꝙ nõ intẽdit profer
re formã q̃ utit̃ ecclesia ⁊ ita nec facẽ
qd̃ fac̃ eccl'ia.q̃re ñ eẽt baptism⁹.Sec⁹
aũt eẽt q ex aliq̃ cã adderet ut ex deuo
tiõe q̃dã.Secũdũ ẽ ex ꝑte ei⁹ qd̃ addit̃
qa si ẽ corruptiuũ forme.non est bap
tism⁹.sicut si dicat̃.In noie p̃ris maio
ris ⁊ filii mioris corrũpit̃ fides quam
forma ꝓfitet̃.Si ṽo qd̃ addit̃ non est
corruptiuũ forme.sicut si addit̃.et btẽ
Marie.ꝓbabilius vr̃ ꝙ eẽt baptism⁹
A. Con. Pe.⁊ Al.ut in sũ. con.dicta.q.
xi. B

Quid si fiat iterruptio? R̃o ſꝫ Tho.
i 4°.sen.dis.3. Si sit tãta iterruptio ꝙ
itercipiat itẽtionẽ baptizãtis non est
baptismus.sicut si dicat̃. In noie p̃ris
⁊ int̃ponat̃ lõga fabula.⁊ postea dicat̃
⁊ filii.Si aũt fuerit ꝑua iterruptio .ut
puta ṽbi.nõ corrũpẽtis formã.ut si di
cat̃.In noie p̃ris oipotẽtis.aut intrup
tio silẽtii aut tussis ⁊ h⁹ qd̃ intẽtionem
nõ discõtinuet.ẽ baptismus A.Idẽ i
sũ.cõ.dcã.q.xi.Vbi etiã addit̃ secundũ
Tho.ꝙ si sacerdos uel baptizãs dicat
Ego intendo te baptizare.non est bap
tismus. B.

Quid si fiat trãspositio? R̃o scd̃m
Tho.ubi s̃.Si ẽ tal' trãspositio ꝙ mu
tet intellectũ.ñ fit baptismus. ut si di
cat̃.In noie p̃ris baptizo te.⁊ filii. Se
cus si nõ mutat intellectũ . ut si dicat̃
In noie p̃ris ⁊ filii ⁊ sp̃us sci baptizo
te.Alii dicũt ꝙ q̃litcũq̃ȝ mutet̃ ordo ṽ
borũ nõ uidet̃ itellectus mutari ⁊ erit
baptism⁹. A. Pe.dic̃.Si mutatio fiat
ex simplicitate.nõ nocet. si ex malicia

sic.ut i sũ.con.dcã.q.xi. Tuti⁹ uidet h° casu rebaptizare sub cõditõe rõne du bii.sicut i sili dictũ ẽ. B. De forma ūborũ qñ plures sil' baptizãt ul' qñ plures baptizant uide.i.baptism⁹ 3.° §.9.°

BAptismus 2.° q̊ ad mãz

Utruz aqua permixta possit ẽẽ couenies mã baptismi. R° secũdũ Tho.i 4.° dis.3. Permixtio põt esse duplex. Una q̃ tollit spẽm.s.qñ per alterationẽ trãsit i aliã spẽm:sicut per putrefactionẽ aliquã ul' digestionẽ trãsit i uinũ.aut etiã p additionẽ tãtã altius liquorꝭ:q̃ soluat spẽs aque.sicut si parũ aque multo uino admisceat. Alia permixtio ẽ q̃ ñ tollit spẽz aq̃ sicut bñ altatur aq̃ sm aliqd accñs z manet species ut i aq̃ calefacta.ul' qñ aque addit' aliqd qd illi nõ cõmiscet'.sicut si aliq̃ solida ponãt' i aq̃.ul' si sit ɔmiscibile. sicut aliqd humidũ ẽ tã pue quãtitatis ꝙ i aquã penit⁹ couertit'. In aq̃ g° p̊ mõ ꝑmixta nõ põt fieri baptism⁹.qa iã non ẽ aq̃.ꝑmixta aũt 2°.mõ põt fieri. Uñ in aq̃ maris põt fieri.silr' i lexiuio.z i aqs sulfureis z i aliis q̃ ex terra ꝑ quã trãseũt nõ mutant' in aliã spẽm. A. Idez in sũ.con.li° 3.° ti.24.q.13.ubi addit' ꝙ cognosci põt qñ mutata sit spẽs aque uel non ex raritate z densitate.uel qñ humor aliqs nõ calefierz calore uel ñ ɔstrigeret' frigore sicut aqua. ut pz in uino:oleo:lacte.z h⁹.uñ si aq̃ paludũ eẽt itantũ igrossata ꝙ recederz a uera raritate aque.nõ eẽt baptism⁹.sicut si eẽt lutũ. Silr' nõ põt fieri i brodio pinguiũ z h⁹.q̃ infrigidata cõgelant'. Nec i aqs q̃s faciũt alchimiste ad mutãda metalla. Dr' ẽt ibi ꝙ meli⁹ eẽt si sacerdos faceret fieri aquã calidã qa puuli ita qñq; penetrant' frigore aq̃ ꝙ ɔhũt mortales infirmitates z moriũt'. B

Utrũ baptism⁹ aq̃ possit in aliquo suppleri. R° sm Pe. Scdm cõez legẽ nõ põt i puulis suppleri cũ nõ possint hr̃e usũ liberi arbitrii. Sz si ꝓ xpo occideret':pie credit' ꝙ saluaret' sine baptismo. In adult' aũt põt ꝑ baptismũ flamis seu cõtritõis:z ꝑ baptismũ sanguinis.i.martyrii. Et h° intellige qñ ẽ articul⁹ necitatꝭ:nõ cõtẽptus religiõis Idẽ Tho.i 4.° dis.4. A. Idẽ in sũ.cõ. eo.ti.q.20. B

Prohibitũ ẽ ut nõ fiat baptismus nisi cũ crismate nouo.s. illi⁹ anni pret' q̃; in necitate mortis. Et punitur sacerdos si cõtrafecerit.de cõse.dis.4. si qs de alio. Idẽ intelligẽdũ ẽ ð ɔfirmatõe z tãto magꝭ quãto cõfirmatio minoris ẽ necitatis q̃; baptism⁹.arg.ex de sen. excõi.qm̃.lib° 6.°

BAptismus 3.° Quo ad ministruz.

Debitus minister baptismi sm oẽs theologos est sacerdos Sed in necitate qlibet põt baptizare uir siue mulier:ordinat⁹ z nõ ordiat⁹ fidelis z infidelis:dũmõ hẽant intentionẽ baptizandi z seruz formã ecclesie Uñ z si nõ credat sacrm baptismi neq; aliqd spũale ibi fieri:dũmõ in genere intendat facẽ qd facit ecclesia baptism⁹ ẽ. Sz tñ simplex cleric⁹ nõ dz baptizare pñte p̃sbyt'o:neq; laic⁹ pñte clerico.neq; mulier pñte uiro. Probãt' hec oia de cõse.dis.4.mulier.z.c romanus z 30.q.3.sup qb⁹. Idez Tho..in.3.pte.q. 67. A. Adde p̃dictis ut melius ꝓbent' de.cõ.dis.4.c.in necitate.z.c.a quodam iudeo.z.c.siue heretic⁹. Predicta etiã notãt' i sũ.con.li° 3.° ti.24.q.26. Ubi etiam dr' sm Tho. ꝙ p̃sbyter baptizare põt pñte episcopo quia de officio suo est. B

An baptism⁹ tradi possit a mal' ministris. R° sm pe.sic.qa bonitas ministri nõ ẽ de necitate sz de cõgruentia. Uñ dic' Aug⁹ ꝙ ꝑ ebriosũ: homicidã z ꝑ quecũq; malũ dat' baptism⁹.et baptizatis tot⁹ effect⁹ baptismi ɔfertur Idẽ Al.z Tho in 4.° dis.5.

Sed qd si sacerdos nolit baptizare nisi dato sibi p̃cio aliquo. R° sm pe.et Tho.i 4.° dis.5. A tali licet emẽ aquaz ꝓ baptismo etiã si aq̃ ɔsecrata ẽ sz nõ

licet ꝑ baptiſmo dare pecuniā nec ꝑ
ſe.qa i tali caſu ſufficit baptiſmus fla
minis.nec ꝑ alio.qa non ſūt facienda
mala ut ueniāt bona.Ro.3°.Tñ in caſu
nccītatis ille q gerit curaꝫ pueri licite
pōt baptizare.ul' a quocūqꝫ alio facere
baptizari.ut ponit Tho. ſcda ſcđe.q.
100. A .Idē i ſū.cō.eo.ti.q.24.Ubi ēt
ſubdit.Al.dič ꝙ i tli cāu lꝫ redimē uex
atione ſui iuris ꝛ pro ſe ſi baptizandus
eſt.ꝛ ꝑ paruulo quem uelit baptizari
Sꝫ Tho.dič ꝙ pmū uidet melius.hec
ibi.Hoc ita apparet.Nā hoc caſu ñ in
gerit aliq̄ uexatio ſꝫ sacri denegatō ni
ſi ſimoniace. B

Utꝝ malus miſter peccet mortalit 4
baptizando.R° ſm Tho.ꝛ Pe.ubi ſ.
Aut baptizat cuꝫ ſolēnitate ꝛ ut mini
ſter eccleſie.ꝛ tūc peccat mortaliter ſi
peccatū recolit nec penitet.Aut bapti
zat i articulo neceſſitatis ſicut uetula
baptizat:ꝛ tūc non peccat.

Utrū q ſciēter ſuſcipit baptiſmū a 5
malo miſtro peccet mortalit.R° ſm
Tho.ꝛ Pe.ubi ſ. Si malus miſter ſit
pciſus ab eccl'ia.ſuſcipiēs ſcient a tali
peccat.niſi i articulo nccitatis: i q̈ reci
pere poſſet a quocūqꝫ heretico. Sꝫ ſiñ
neceſſitate.nec ab hētico.nec ab excōi
cato.nec ſuſpēſo recipi dꝫ. Si aūt nō ē
pciſus.nec peccat ſuſcipiēs ab eo. niſi
forte ꝑ accidēs ſi hoc ipo foueat ei fo
uēdo eū i peccato. A .Idē i ſū.cō.eo.
ti.q.23. B

Utꝝ melior ſit baptiſm' q cōfert a 6
bono.R° ſm Tho.i 4°.diſ.5.Eq̄lis ē ab
utroqꝫ quātū ab ſubſtātiales effectus.
ſꝫ tñ cū effectu pncipali pōt aliqd pluſ
cōferri ex merito baptizātis.ſꝫ h effect'
accñtalis ē.Idē Pe. A Idē in ſū.cō.
eo.ti.q.27. B

Utꝝ angel' poſſit baptizare.R° ſm 7
Tho.ubi ſ. Angelo bono ex officio q
dē nō cōpetit baptizare nec eccleſiam
cōſecrare.Pōt tñ ex ſpāli mādato dei
Et qa nūqꝫ uſurparet ſibi alienū offi
ciū.iō ſi ſciat bon' angel' eē nō eēt qs
rebaptizādus neqꝫ eccl'ia recōſecrāda.
ut de eccl'ia ſci Michaelis factū ē.Ma
lo aūt angelo.i.diabolo ptās baptizan
di cōpetere nō pōt.neqꝫ ex officio neqꝫ
ex ſpāli mādato.nō.n.pōt eē miniſter
ſalutis ſꝫ punitiōis.Uñ ſp pſumendū
eēt ꝙ nō facēt intētiōe baptizādi ſꝫ de
cipiēdi.vñ Nullo mō pōt. A .Idē in
ſū.con.q.28.ꝛ.29. B.

Utꝝ i baptizāte regrat itētio.R° ſe 8
cūdū Tho.i.4°.diſ.6.Sic.Sed ſi qñ ꝑ
feret vba nō adſit actualis itentio.dū
mō pus itēderit.ꝛ ōria intētio ñ inter
uenerit ſufficit ad baptiſmū.Et ex his
pꝫ ꝙ furioſus ꝛ ebrius qñ oino uſu rō
nis carēt baptizare nō pñt.quia ñ pñt
habere intētionē. A .Idem in ſū.cō.
q.35.li°3.ti.24. B

Utꝝ plures pñt unū baptizare.R° 9
ſm Tho.i 4°.diſ.3.ꝛ in.3.pte.q.67.Pñt
dūmō qlibet itendat totū facē.Silr ꝛ
un' plures ſit dūmō intēdat baptizāe
oēs.Neutrū tñ dꝫ fieri ſine magna ne
ceſſitate. A .al' faciētes peccarēt ſcōꝫ
Pe.ut i ſū.con.eo.ti.q.25. B.Et quidē
qñ plures baptizāt ſi dicant nos bapti
zamus.nō ē baptiſmus. ſꝫ quilibet dꝫ
dicē.ego te baptizo.Qñ aūt vnus bap
tizat plures dicēs.ego uoſ baptizo bap
tizati ſunt.Et de hoc uide.ī.baptiſmuſ
4°.§.3. A .Uidet etiā Tho.ſentire ꝙ
etiā ſi un' baptizās dicat.nos baptiza
mus.nihil facit. Sꝫ Pe.dic. Puto ue
ri' ꝙ baptizāt ſi dicat.uos baptizam'
qa mod' exprimēdi actū nō eſt de ſuba
forme.ꝛ iō cū dr.baptizo uos.ſeruatur
ſufficient forma eccleſie.Frat Durād'
dic.ꝙ dicētes.nos baptizam'.non bap
tizāt niſi ſm loquēdi uſū intēdant pl'a
lē numerū ꝑ ſingulari ponē.ꝛ tūc ille
ſolus baptizat q pus vba cōplet mer
gēdo ſeu aquā īfūdendo.Puto ꝙ tuti
or ps ſit eligēda.ex̄ de homi.petitō. B

Baptiſmus iiii° quo ad

ſuſcipiētes. Utrū oēs teneāt
ad baptiſmū. R° ſm Tho.i 4°.diſ.6.
Quilibet tenet etiā ſcificat' i vtō ppt
tres rōes.p° qdē ppt acqrēd caracterē

q̊ ānumeref i pplo dei.ꝛ quasi depute
tur ad ꝑcipiēda sacra dina.2°ut ꝑ bap
tismi ꝑceptionē passiōi xp̄i etiā corꝑa
liter ꝯformet.3° ꝓpter bonū obie.ga
p̄ceptū de baptismo oībus datū ē.
Utꝝ i utero exn̄s puer possit bapti 2
zari.R°.ſm Tho.i.4°.dis.6. Nō potest.
ga tn̄s deo not᷒ ē nō eccl̄ie.nec subiici
pōt opatiōi mistroꝝ eccl̄ie. Un̄ dic̄ Au
g᷒.ꝙ sicut q nō uixerit non pōt mori.
ita q natus nō fuerit nō pōt renasci.
Nō dēt autē matr̄ scindi ut puer possit
nasci ꝛ baptizari.quia ſm aplm̄ n̄ sunt
facienda mala ut ueniant bona. Debe
ret aūt scindi si iā defūcta eēt.ut.ff.de
ioffi.testō.l.posthum᷒.Qn̄ āt apparet
aliqđ mēbrū ꝛ n̄ ē plene natus.expec
tanda ē talis egressio nisi mortis peri
culū imineat seu timeat̄.Nā in tali pe
riclo egressa ꝑte p̄ncipali.s.capite bap
tizari dꝫ.Secus de aliis ꝑtib᷒.ut d̄ ma
nu ꝛ de pede.ꝗuis nō noceat si ille par
tes asꝑgant̄ aqua baptismali.ga dina
mīa nō ē artāda.Et si postea nascatur
plenarie nō ē rebaptizādus ſm q̊sdaꝫ.
Sed nihil ꝑiculi accidit si ad cautelaꝫ
baptizet̄ sub hac forma.Si nō es bap
tizatus ego te baptizo ꝛc̄. A .Idē in
sū.con.eo.ti.q.32. B
Quid fiet qn̄ nascit̄ mōstꝝ? R° ſm 3
Tho.i.q̊libet.Aut certū ē eē duas aīas
rōnales.aut nō.Certū aūt ē si sūt duo
capita ꝛ duo colla ꝛ duo pectora.quia
erūt ꝑ cōsequēs duo corda.ꝛ sic sūt ba
ptizādi ut duo.Et ꝗuis p̄sumat̄ ꝙ plu
res possint simul baptizari dicēdo ego
uos baptizo.tutius tn̄ ē eos baptizari
singillatim.Si ꝟo dubiū ē utrum sint
due aīe.tūc p̊ baptizandus ē unus po
stea pōt alr̄ baptizari dubie sic.Si n̄ es
baptizat᷒.ego te baptizo. A .Idē in
sū.cō.eo.ti.q.33 .Ubi etiā dr̄ ꝙ tunc est
dubiū si sint duo capita disticta ul' qd
simile. B
Utꝝ i eo q ē baptizād᷒ reqrat̄ intē 4
tio ꝛ uolūtas.R°.ſm Pe. Suscipiētiū
baptismū tres sūt drīe. Quidaꝫ enim
nūꝗͣ habuerūt usū rōnis:ut paruuli ꝛ
ꝑpetuo furiosi.ꝛ i his n̄ reqrit̄ uolūtas
Quidā ꝟo aliqn̄ habuerūt.lꝫ tūc n̄ ha
beāt.ꝛ i his i nccitate sufficit ātecedēs
uolūtas. Itaqꝫ amentes ꝛ dormiētes
si ante furiam uel dormitioneꝫ hēant
ꝯriam uolūtatē nō recipiūt sacr̄m. Si
aūt habuerūt ꝓpositū.ꝛ h° ꝑ sig̃ aliq̄
inotuit tūc i articulo nccitatis debent
baptizari etiā si furiosus tūc ꝯdiceret.
Si tn̄ nccitas tūc nō sit dꝫ expectari lu
cidū iūallū uel uigilia dormiētꝭ. Qui
dā ꝟo hn̄t usū rōis tūc cū baptizatur
ꝛ in his reqrit̄ cōtritio ꝛ deuotio ad ꝑ
cipiendū rē sacr̄i ꝛ intētio ꝛ uoluntas
ad ꝑcipiendū sacr̄m. Nec tn̄ reqrit̄ uo
lūtas absoluta recipiēdi qđ eccl̄ia con
fert.sꝫ qn̄qꝫ sufficit uolūtas coacta.Et
si sit coactio sufficiēs ꝛ ex toto ab ex̄.
ut cū aliqs reclamās imergit̄ uiolent̄.
tal' nec sacr̄m suscipit nec rē sacr̄i. Si
aūt sit coactio iducēs. sicut minis l' fla
gell'.ita ꝙ potius ip̄e eligat baptismū
suscipe ꝗͣ talia pati.suscipit sacr̄m sed
n̄ rē sacr̄i. Idē Tho.i 4° dis.4.ꝛ.6.Silr̄
ꝛ Al.Sed ꝛ hec ꝓbāt̄.45.dis.de iudeis
ꝛ ex̄ de bap.ꝛ eius effectu maiores. cir
ca fi. A .Idē i sū.cō.li°3°.ti.27.q.36. B
Utꝝ i eo q dꝫ baptizari reqrat̄ fidēs 5
R° ſm. Pe. In ꝑuul' ꝛ nālit̄ stultꝭ ꝛ h᷒
q ꝑ se nō pn̄t credē n̄ reqrit̄ fides ꝓp̄a
sꝫ sufficit aliena. In aliis ꝟo reqrit̄ fi
des ꝓp̄a.n̄ qdē ad susceptionē sacr̄i ga
etiā sine ea recipet̄ caracter.sꝫ quātuꝫ
ad susceptōnē rei sacr̄i.i.gr̄e. Idē Tho.
i 4° dis.6. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.
37. B.
Baptism᷒ iterari nō dꝫ.i.q.i. quod 6
qdā.Pena aūt iterātis ſm leges ē de
capitatio.C.ne scm̄ baptismū.l.2. A .
Ibi nō dr̄ decapitatio sꝫ ultimū suppli
ciū.qđ iportat mortē qualitcūqꝫ ifera
tur. B .Scđꝫ canones ꝟo cl'es n̄ pn̄t
ꝓmouēi siue sciēt̄ rebaptizati sit siue
ignorāt̄.ꝛ postqꝫ sciuerit ratū habuer̄t
dis.50.cōfirmādū.Al' ꝟo q ignoranter
rebaptizati fuerūt ut ifantes uel coac
ti absolute pn̄t ꝓmoueri ſm quosdā d̄
iure. Secundum alios qđ tutius ē de

dispẽsatiõe.de ↄse dis.4.eos. A .Ar i
cipit hos.Sȝ meli⁹ facit.c.q bis.ea.dis.
ibi dr̃.Qui bis ignorant̃ baptizati sũt
nõ indigẽt ꝓ eo penitẽ nisi ꝙ ƀm cano
nes ordinari ñ possũt. nisi aliq̃ magna
nccĩtas cogat. B Jdẽ clerici iterãtes
baptismũ deponẽdi sũt.ar.i dcõ.c.eos
ꝛ.c.q bis.Laici ꝟo excõicandi ꝛ pena
plectẽdi ġuiori.ut ibi. A .Jbi nil dr̃
de excõicatiõe:sȝ de ġuib⁹ penitẽtus.
B .Si dubitet̃ an aliqs baptizat⁹ fue
rit baptizaret̃ his ꝟbis p̃missis.Si es
baptizat⁹ nõ te baptizo. si nõ es bapti
zat⁹ego te baptizo.Jn noie.pr̃is ꝛc̃. de
bapt.c.2° A .Eodẽ mõ faciẽdũ ẽ qñ
dubitat̃ ꝓbabilit̃ de collatiõe aliorum sa
cramẽtorum.puta an sit aliqs cõfirmat⁹.
uel ordiat⁹ ꝛ h⁹mõi ut in sum. con.eo.
ti.q.38. B

Cũ iude⁹ uel paganus petit baptismũ 7
an statĩ baptizãdus sit? R°.Si piculuȝ
ẽ in mora.ut qr baptizandus timet ne
alii infideles si h°senserint inficiãt.ul̃
eũ alit̃ ipediãt q̃cciti⁹ ẽ baptizãdus. de
ↄse.dis.4.ne qđ absit.Sed si periculuȝ
nõ iminet.tũc per octo mẽses uel alio
t̃mino arbitrato debet deferri.ꝛ inter
catecuminos teneri.de ↄse.dis.4. iudei.
ꝛ.c.se. A .Jdẽ i sũ.cõ.e.ti.q.41. B

De hac dilatiõe iterũ habes.ĩ. bap 8
tismus.5.§.2°.

Quid si qs nõ baptizat⁹ ꝓmoueat̃ 9
in sacerdotẽ ꝛ ep̃m.ꝛ postmodum cele
brat ꝛ multos ordinat? R° ƀm Tho.in
4.di.24.Nõ baptizat⁹nullũ ordinem
recipe põt.nec conficẽ.nec absoluẽ.nec
etiã ordinare.Tñ pie credi põt ꝙ q̃ctũ
ad ultimos effect⁹ sacrorum sũmus sacer
dos suppleret defectũ .ꝛ ꝙ nõ pmitterẽt
h°ita latẽ qđ i piculũ ecclesie iminere
posset. A .Albric⁹ aũt dic̃ ꝙ putat ta
lẽ ↄficẽ.nõ i ptãte sua sȝ i ptãte ecclesie
Descẽdit.n.tunc a ꝟtute spũs sci uege
tãtis ecclesiã ptãs i n illũ ne eccl̃ia deci
peat̃.ꝛ illũ excusat ignorãtia iuincibil̃
ut in sũ.con.li°.3°.ti.22.q.8. Primum ui
det̃ ueri⁹.Nã cũ de h°errore cõstiterit
talit̃ ordinati debẽt reordinari.ut in.c.

p̊.ex̃ de p̃sbyt̃o nõ bap. B.De fictis ac
cedentibus ad baptismum habes ĩfra
baptismus.7°.§°2°.

Aptismus v°. q̃ ad tẽpo

ra.Utrũ aliqđ tẽpus determi
natũ sit ad baptismũ. R° ƀm Tho.ĩ 4°
dis.6.ꝙ in baptismo duo considerãtur
s.suba sacri ꝛ q̃ctũ ad h°nõ ẽ aliqđ tem
pus det̃miatum imo q̃libet die ꝛ hora
baptism⁹ celebrari põt.Aliud ẽ solẽni
tas.ꝛ q̃ctũ ad h°etiã hȝ duplex tẽpus.s.
sabbatũ pasce ꝛ sabbatũ pentecostes.
A .Rõ h⁹ẽ.qa baptism⁹ hȝ efficaciaȝ
ex duob⁹. s.ex ꝟtute spũs sci ꝛ ex passi
one xp̃i.cui⁹morte aliqs configurat̃ p
baptismũ q̃i cõsepult⁹ xp̃o in morte.
Ro.6°ut i sũ.cõ.li°.3°.ti.24.q.29. B

Utrũ baptismus debeat p aliqđ tẽ 2
pus differri. R° ƀȝ.Tho.i 4°.dis.4.Ma
gis ẽ laudabile ꝙ puer q̃cciti⁹põt fiẽi
baptizet̃.p̊ quia iterim puer mori pos
set ꝛ dãnaretur. 2°.quia demones non
hñt tantã ptãtẽ i baptizatis sicut in ñ
baptizato.neq; quãtũ ad nocumenta
spũalia neq; q̃ctũ ad nocumẽta corpa
lia.3° qa in pueritia facili⁹ hõ iducit̃ ꝛ
assuescit i his q̃ sũt xp̃iane religiõis et
fortius iheret. Adultis aũt sicut dicit
Tho.i 3.pte.q.68.nõ stati cũ cõuertunt̃
ẽ sacr̃m hoc ↄferendum.p̊ qdẽ ne in ta
lib⁹eccl̃ia decipiat̃.2°ut añ baptismuȝ
de fide pleni⁹istruant̃.3° ꝓpter reuerẽ
tiã sacri.dũ ĩ solẽnitatib⁹ p̃cipuis.s.pa
sce ꝛ pẽtecostes hoĩes ad baptismum
admittunt̃. Si tñ plene eẽnt instructi
aut si mortis piculũ iminẽt.statim eẽnt
baptizãdi. A .Jdẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.40.
B .De differẽtib⁹autem baptismũ 3
usq; ad mortẽ uide.ĩ.ordinãdus:§:2°.

Aptismus vi°. q̃ ad

ritũ.Utrum imersio sit de neces
sitate baptismi. R° ƀm Tho.i.3.parte
q 66.Qñ ↄsuetudo eccl̃ie patit̃.uel qñ
nccitas icũbit ꝓpter defectũ aque. ul̃
ꝓpt̃ piculũ pueri de cui⁹ morte timet̃
ul̃ẽt qa sacerdos nõ posset sustentare

baptizandū pōt sine imersione baptis
m⁹ celebrari. Et etiā sufficit si tm̄ ca
put asp̲gat. Sȝ imergendi cōsuetudo
laudabilior ē. Silr̄ laudabili⁹ ē ꝙ ter
imergat qḋ sigt̄ fidē trinitat̄ ⁊ triduū
sepulture xp̄i. Hec tm̄ significatio non
ē de suba sacr̄i. tm̄ ꞡuiter peccarēt q cō
tra cōsuetudinē ecclesie semł tm̄ imer
gerēt. Idē Pe. ⁊ Al. A. Idē in sū. con.
q. 14. ⁊ 15. B

Quid si de duob⁹ sacerdotibus alr̄
sit manch⁹ ⁊ alr̄ mut⁹: uno ꝓferente ⁊
alio imergēte? R° ṡm Tho. i 4°. dist. 6.
Nō ē baptism⁹. Idē Hosti. A. qa ipa
ꝟba forme oñdūt ꝙ ab eodē dēat fiēi
imersio ⁊ ꝓnūciatio ꝟborū ut in sum.
con. eo. ti. q. 38. B

Quid significāt sacr̄alia q̄ fiūt i ba
ptismo? R° ṡm Pe. in 4°. sen. Quatu
or sacr̄alia fiūt añ baptismū q̄ signifi
cant h° mō. Exsufflatō ⁊ iflatio signifi
cāt spūs mali expulsionē ⁊ boni intro
ductionē. Salis imissio. gr̄am et sapiē
tiam: ⁊ a pctōrū putredie ꝑseruatōnē
Saliue ꝯtactus ad aures et nares: sen
suū spūaliū apitionē. Unctio olei i pe
ctore ⁊ inter scapulas legis dei amorē
⁊ deuotā subiectōnē. Tria q̊ȝ alia fiūt
p⁹ baptismū. s. crismatio i ꝟtice q̄ sigt̄
xp̄i gr̄am in mēte. ipositio cerei q̄ sigt̄
fidei ⁊ morū caritatē. uestis candida:
q̄ sigt̄ inocētie restitutionē. A. Ideȝ i
sū. con. e. ti. q. 44. ubi etiā dr̄. Nota ꝙ
lȝ pānū q̊ ligant̄ frōtes confirmatorū
seu uestē. q̄ ponit̄ i capite baptizati ite
rato sumē ad idē officiū. de conse. dist.
4. si quis uoluerit. in tex. ⁊ glo. B

Utꝝ i baptismo uel ꝯfirmatōe pos
sit leuare uel tenē q nō ē baptizat⁹ uł
ꝯfirmat⁹. R° non pōt. de cōse. dis. 4. in
baptismate nisi i nccitate. qa tūc etiaȝ
baptizare. pōt ⁊ de sacro fonte leuare.
Et de h° cāu hēs diffuse inter impedi
mēta matrimonii. i. impedimētū 6°. §.
pe. Religiosis nō licet de baptismo le
uare. Uide de h°. i. ipedimētū 6°. § . fin.
De cathacismo patrinis ⁊ eorū respō
sis habes. i. cathacismus.

Aptismus vii°.

q̊ ad ei⁹ effectū. Quis sit effe
ctus baptismi? R° ṡm Tho. in 4°. dis.
4. Paruuli qdē i baptismo mūdātur
ab origiali ⁊ dāt̄ eis ꝟtutes i habitu sȝ
nō in usu. Adultis aūt fit remissio om
niū peccatorū non solū originalis sed
etiam aliorū ⁊ totius pene. Neqȝ req
rit̄ alia pnia. Con. pe. ⁊ magr̄ sniarū. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. Ubi etiā dicit̄
ꝙ reqrit̄ attritio q̄ tollit indispōneȝ. s.
ꝓpositū peccandi. ⁊ ꝙ malū ei displi
cet ṡm pe. ⁊ tho. Alexāder aūt de ales
sup̲ 2°. sniarū. dis. 37. q. 10. q̄ icipit Octa
uo q̄rit̄. ⁊ q. xi. q̄ icipit. Querit̄ postea.
dicit ꝙ cū adultus uenit ad baptismū
de nccitate dȝ dolere ⁊ penitē de oibus
mortalib⁹ q̊rū recordat̄: ⁊ etiam ď ue
nialib⁹ in gnē: ⁊ forte ď maiorib⁹ ueni
alibus p̲ticularit̄ dolendo ꝙ cōmisit:
seu ꝙ sit in culpa alicui⁹ pcti etiaȝ ue
nialis. Qď si nō fecerit gratiā non reci
pit baptismalem. B

Utꝝ fictō ipediat effectū baptismi
R° ṡm pe. q fictus ē in h° ꝙ simulat se
uelle conferre uel suscip̲e baptismū ⁊
nō intēdit: effectū ei⁹ ipedit. Sed qui
simulat se dispositū iteri⁹ cū nō sit uel
qa nō credit: uel qa cū ꝓposito peccā
di accedit aut cōtēnit sacr̄m nō reuere
tur. ut i sū. cō. seqt̄. Nō suscipit rē sacr̄i
i. gr̄am sȝ caracterē suscipit. Et ut dicit
Aug⁹. Cōualescē incipit qñ fictio uera
ci ꝯfessiōe recesserit. Et baptism⁹ qdē
pctā añ cōmissa delet q̊ ad culpaȝ ⁊ pe
nā. sȝ cōmissa p⁹ baptismū delet quo
ad culpā. ⁊ h° p̲ accñs. qa magis delent̄
ꝟtute pnie. Con. Al. ⁊ Tho. i 4°. dis. 4.
A. Idem in sū. con. lib° 3° ti. 24. q. 17. ⁊
18. B

Utrū effect⁹ baptismi eq̄lis sit i oi
b⁹. R° ṡm pe. q̄tū ad caracteris ipssiōȝ
⁊ pctōrū ⁊ penarū remissionē eq̄lis ef
fect⁹ ē. Sȝ q̄tū ad dep̄ssionē fomitis ⁊
infusionē gr̄e ē ieq̄lis. qr ieq̄lis pōt eē
dispō uolūtatis. In puułr tm̄ qa eq̄lis ē
dispō ⁊ effectus eq̄lis erit. Con. Alb. et

Tho.i 4°.dis.4. A .Jdē i sū.con.eo.ti. q.21.ubi etiam dr̄ ꝙ ex priuilegio spāli pōt plus dare uni q̄ȝ alteri. A .Baptis mus nō tollit irregularitatē bigamie i.bigamia.§.6°. sȝ bñ tollit illā homici diū.i.homicidiū 4°.§.ꝑ.in fine.

Bellum ꝑ Cōiter ad h° ꝙ bellum sit iustū tria requirūtur secūduȝ Tho.scda scde.q.40.Primū.s.aucto ritas p̄ncipis.qa p̄uata ꝑsona i iudicio ius suū pōt ꝓseq.Et itellige principis siue ecclesiastici.ut qñ pugnat̄ pro ec clesia.siue p̄ncipis secularis.23.q.i.qd culpat̄.z.q.2.c.ꝑ.Et ɓm Ul.sufficit auc toritas iferiorū dignitatū ad defensio nē sibi subditorū qñ quis al' ꝑ iudiceȝ se iuuare nō pōt.Secūdū qd̄ reqrit̄ in bello iusto ex iusta cā.ut .s.illi ꝯ quos bellū mouet̄ ex aliq̄ culpa h°meruerīt Uñ Aug' in li° qōnū. Justa bella dñt diffiniri q̄ ulciscūt̄ iiurias si gēs uel ci uitas plectēda ē:q̄ l' iudicar̄ neglexēit quod a suis iprobe factū ē uel reddere quod ꝑ iiuriā ablatū ē.23.q.2.dominus Tertiū:reqrit̄ intentio recta.s.qua in tendit uel ut bonum ꝓmoueat̄ uel ut malū uitet̄.uñ ñ lȝ fieri ex odio et h'. sȝ ꝓpt̄ iusticiā z caritatē.ut in p̄dicto c.qd culpat̄.z.c.militare.Sūt alia duo q̄ ponūtur a qbusdā r̄quiri i iusto bel lo uidelȝ ut nō sit ꝑsona cui bellare nō lȝ.ut clericus.23.q.8.clerici. Sed hoc ē ꝓpter spālē ꝓhibitionē ut dicit̄.i.bel lū 2°.§.ꝑ.Jtem ut fiat pro rerū repeti tōe uel patrie defensione.z h'.23.q.2.c. ꝑ.Sȝ h° reducit̄ ad iustā cām. A .Jdē ꝓlixi' i sū.con.li° 2°.ti.5.q.45.ubi etiaȝ dr̄ ɓm glo.Ray.ꝙ p̄nceps qui nullum hȝ supiorem siue rex siue impator au ctoritate propria si iusta cā subsit pōt mouere bellū tā ꝯ subditos q̄ȝ ꝯ ex̄ne os.Pōt z subditis suis dare auc̄tatem mouēdi bellū ꝯ eosdē z eodē mō.Sed certe nullus ē p̄ter papā q ñ hēat supe riorē saltem ipsum papam.96.dis.duo sūt.Jō ad ipsū si pōt fieri ꝓ iusticia d̄ bet recurrē'.qa ab ipo ēt impator pōt iudicari.dicto.c.duo. B

Utrū sine p̄ncipis auctoritate ꝑ ali qd̄ ꝑticulare bellū liceat iiuriā repel lē.R° de iure nāli pōt qlibet uim ui re pellē:dū tñ icōtinēti z cū moderamie i culpate tutele.i.ꝙ tutela illa modera ta z sine culpa sit.nec sit ad sumēdā ui dictā sȝ ad ꝓpulsandā iiuriā.ex̄ de ho micidio significasti 2°.circa finē.Dico ꝓpulsandā siue a se siue a socio.23.q.3. nō inferēda.z.c.ulti. A .Pro socio itel lige quēcūqȝ iiuriam patiētē.ut ex dic tis capl'is pōt colligi .B .et si qdeȝ uis seu iiuria sit in ꝑsonā: tunc pōt uis re pelli añq̄ȝ sit illata.nam licitū ē occide re insidiantē:z eū q uult occidē: si alit̄ nō pōt qs man' eius euadē.ff.ad.l.aq. l.4.z.5. A .Si aūt aliqs post uim illa tā ꝑsone repcutiat:non ur̄ repulsio in iurie:sȝ uidicta q̄ ꝓhibita ē oib'.dcō.c significasti.Jō tenet̄ nisi uidēit iiuriā tē ꝑatū denuo ꝑcutē.ut notat glo.i.d. c.significasti.Ubi etiā dr̄ ꝙ moderam̄ intelligit̄ si illud tm̄ fiat quo omisso ui olētia repelli nō posset.z ꝙ si qs modū excedat nō tenet̄ si nō fecit ex ꝓposito ff.ad.l.aqui.si ex plagi.§.tabernarius. Ray.dicit h° uerū q̊ ad sniam excōica tiōis.qñ iniuria fieret in ꝑsonā ecclesi asticā.Sed q̄ȝtū ad aliā satisfactioneȝ de excessu ul' q̈ ad pniam ul' irregulari tatē si ꝓpter repcussionē mors secuta ē.tuti' credo ꝙ teneat̄.ut i sū.con.lib° 2°.ti.5.q.52.Sed dict'.§.tabernarius ñ loqtur de cōicatione sȝ de satisfactiōe illati dāni.ad quā dic̄ non teneri reper cutiendo excedētē nō ex ꝓposito ꝓpt̄ p̄cedētē culpā iuasori.ut ibi. B .Si āt uis iferat̄ i reb' tūc z illatā et inferen dā licet repellē.sȝ p' illatā dū tñ iconti nenti.i.q̄ȝcito sit illata uis p̄usq̄ȝ diuer tat ad alium actū:ex̄ de resti.spo.oli cām.z i p̄all'ato.c.significasti. A .Ubi dic̄ glo.ꝙ itelligit̄ incōtinēti fieri etiā collectis amicis.qd̄ puto itelligēduȝ si ista collectō fiat añq̄ȝ diuertat̄ ad act' i ꝑtinētes.ar.l.petēs.C.d pac. Al' posset diu durare z esse mā publice secte licȝ

aliud uideat̄ dici in sū.cō.eo.ti.q.53. B
Generalit̄ aūt sciēduȝ ē ꝙ ad talia
nemo tenet̄:imo ꝑfecti⁹ eēt remittet̄
iuxta illud Math.5º. si qs te ꝑcusserit
in unam maxillam ꝛc̄.
Utrū per bellū uel uiolentiā liceat
ꝓpria auc̄te rē iā ablatā ł inuasaȝ recu
ꝑare. Rº ſm Inno. ꝛ Hosti. Si hº fiat
incōtinēti:certe lȝ.prout i ꝓximo.§.di
ctū ē. Si ꝟo ex intuallo:non licet:imo
debet adiri iudex raptoris ꝛ ei⁹ aucto
ritate recuperari.nam si aliqs ꝓpria au
ctoritate uiolēt̄ recuꝑaret etiam rem
suā:cadit a iure suo et perdit eam. A
Facit ad hº.ff.qd̄ met⁹ cā.l.extat. B.
nisi forte nō posset ꝑ iudicē eā ꝯseq uł
recuꝑare.ut notat̄.1.dis.ius gentiū.
Quid si absq; auctoritate suꝑioris
aliqs dānificatus accepit d̄ reb⁹ dāni
ficātis:nūqd pōt retinere? Dicendum.
Si accepit absq; uitio:utputa q2 iuēit
uel alius sibi dedit ꝛ h⁹.nō peccauit.et
pōt licite retinē usq; ad ualorē dāni.ff.
de ꝯdi.ide.l.si nō fortē.§.si centū. Nisi
forte res q̄ ꝑuenit ad eum fuisset illi a
raptore ꝯmodata.C.de cōmodato.l.p̄
textu.uel etiā deposita.C.depositi.l.si
qs.nā i his casibus nō pōt retinē. Hec
īdubitāter uera sūt i foro iudiciali. sȝ
ſm q̊sdā etiā lȝ talis peccet ꝛ penitēti
am agē teneat̄.tñ i foro pniali ñ tenet̄
ad restitutionē. In hº cō.guil. ꝛ Ul. Et
ad hº facit qd̄ dic̄ Tho.d̄ illo q furtiue
accepit rē suā apud aliū iiuste detētaȝ
ut hētur.ī.depositū.§.ul. A. Hic pctm̄
ē i accipiēdo nō aūt i retinendo.at̄ non
posset ꝛ retinere ꝛ penitē.14.q.6.si res
Retinere aūt nō licēt qñ sine alterius
iiusto dāno uel ꝓximi malo exemplo
agē nō posset.ad Ro.14.ibi. Si ꝓpter
cibū ꝛc̄.ꝛ.2.Cor].6º. Nemi dātes ullam
offensionē.ut pōt cōstare ex dictis.ī.de
positū.§.fi. Posset etiam i accipiēdo ñ
peccare.ut qñ nō posset iusticiaȝ inue
nire ſm Inno.ꝛ in sū.con.libº 2º. ti.5.q.
45.ꝛ.§.proximo. B
Utꝝ i bello liceat uti īsidiis. Rº ſȝ
Tho.scd̄a sōd̄e.q.4. In bello iusto lȝ
uti īsidiis occultādo ab hostib⁹ ea per
q̄ uolumus eos īpugnare qa ꝓpositū
nostrū nō tenemur eis aꝑire.23.q.2.do
min⁹. Sed nō licet eos sic deciꝑe ꝙ di
cat̄ eis falsū uel nō seruet̄ eis ꝓmisū
23.q.1.noli. A. Idē i sū.cō.libº 2º. ti.5.q.
47. B
Qui hȝ iustū bellū suū facit qcqd
capit ab hoste:uel ei⁹ auxiliatoribus
siue subditis siue aliis quousq; sit sibi
plene satisfactū de oi dāno ꝛ labore et
oꝑis tā sui q̄ȝ suoruȝ.uel donec ipse ho
stis offerat se ad ius ꝛ uelit satisfacer̄
dis.1.ius gentiū.23.q.7.si d̄ reb⁹ ultra.
Hic aūt non dȝ aliqd acciꝑe nisi forte
eēt tał hostis ꝙ ꝓpt̄ hēsim:uel aliud
h⁹.bōa sua eēnt ꝑ edictū publicata. A
Uel nisi bellū eēt idictū a p̄ncipe qui
suꝑiorē nō hȝ. Tunc.n.nō tm̄ hostis: sȝ
etiā auxiliatorū iiuste iuuantium pōt
qs res ꝛ ꝑsonas caꝑe. Et capti serui fi
unt ſm Inno.ut in sū.con.eo.tit.q.45.
B. Subditi ꝟo iiuste bellantiū si in
tali bello ñ p̄stent dñis auxiliū ł fauo
rē nō sūt expoliādi uel i aliq̊ puniēdi.
Peccata.n.suos tm̄ debēt tenē auctores
ex̄ d̄ his q̄ fiūt a ma.ꝑ.ca.c.q̄siuit.1.q.4.
c.p̊. Qd̄ uerū ē etiā si dñs p̄dictoruȝ in
ipo iiusto bello utat̄ reb⁹ ipoꝝ ab eis
ablat]. Silr̄ nō sūt spoliādi clerici ꝛ re
ligiosi uel ꝯuersi:ꝑegrini:mercatores
rustici eūtes ꝛ redeūtes ꝛ in agricultu
ra exñtes.ꝛ aīalia qb⁹ arant ꝛ semina
portant.ex̄ de treuga.inouamus.24.q
3.si qs romipetas. Porro tota p̄da que
obuenit de bello iusto:dñi ē:ꝛ ipe tene
tur diuidē subdit] ſm ꝓportionē et q̄
litatē ꝑsonaruȝ.ut dis.1.ius militare. ꝛ
notat̄ 23.q.5.dicat. A.s.i glo.ꝛ idem no
glo.i dcō.c.ius militare. Et cum oibus
p̄dictis Con.Albricus. B
Quid cū subditus mouȝ bellū mā
dante sibi dño uel seqtur eum: nūqd
tenet̄ restituer̄ si q̄ ab hostib⁹ accepit
Rº si bellū sit iustū nō tenet̄ nisi iux̄
edictū dñi sui. Si uero sit iiustū ꝛ ipse
scit tenet̄:qa plus debuit timē deū q̄ȝ
hoiem. Si ꝟo dubitat utrū sit iustū uł

nõ:iterũ nõ teneť.23.q.i.qd culpať.i fi.
Excusať.n.ꝓpť obiam dñi sui licȝ dñs
peccauẽit si forte male p̃cepit. A .Lõ.
Albric⁹.Sed h⁹ põt itelligi uel ꝗ̊usq;
dubitat.uñ alia lr̃a hȝ interi non teneť
Nã cũ sciuerit bellũ eẽ iniustũ stati i
cipit eẽ male fidei:ꝛ teneť restituẽ qd̃
hȝ.ar.c.fi.extra de p̃scrip.Si ṽo qd̃ ac
cepit cõsũptũ ẽ bona fid̃ teneť inq̃ʒtũ
ex illo sit factus locupletior.L.de rei
uendi.l.certum. B

Sed queritur an sicut subditi mo
uẽtes bellũ excusanť in dubio ut nũc
dictũ ẽ.utrũ silr̃ excusenť amici cogna
ti stipẽdiarii.ꝛ h⁹.R° nõ.qꝛ non excu
sat eos obia.neq; i dubio dñt se cõmit
tẽ discrimi ut iuuẽt aliquẽ i p̃iudiciuȝ
alti⁹.14.q.5.deniq;. A .Hoc fuit dictũ
glo.Ray.ut in sũ.con.eo.ti.q.46.Et ad
dit.Nec ẽ silẽ ꝯ̃ aduocato quẽ excusat
bona fides q̃ʒdiu credit iustã esse cãm
quã fouet lȝ in ueritate sit iniusta.qa
ibi ẽ iudex supior q cãm examiat ꝛ de
allegatis iudicat.In bello ṽo uiribus
corpalib⁹ negociũ uinciť ꝛ nõ p rõneȝ
diiudicať.Con.Ul.ut ibi. B

Quid si subditus hȝ guerrã ꝯ̃ dñm
uel eo:? R.: ẜm guil.Cũ uasall⁹ comit
hȝ aliqd ꝯ̃ comitẽ.regrenda ẽ p̊ aucto
ritas regis.Si aũt comes hȝ aliqd ꝯ̃ re
gẽ ꝛ rex hũiliter reqsitus p ptes curie
nollet illi ius exhibẽ.credo q̃ si ius su
um defendat armis cũ moderamie ñ
peccat.Impugñre ṽo regẽ ꝓp̃a aucto
ritate nõ licet:sȝ denũciare hȝ pape q
poterit excõicare.ꝛ crescẽte ꝯtumacia
dare auctoritatẽ mouẽdi ꝯ̃ eũ arma.lʒ
cõqrať corã impatore si rex illi subsit
ꝛ illi⁹ auctoritate si optebit mouebit
bellũ.Qñ aũt rex hȝ cãm ꝯ̃ impatoreȝ
uel impator corã rege qui ñ subest illi
nõ erit ali⁹ corã quo q̃rimonia ponať
nisi papa.ut nũc dictũ ẽ.Tñ passus in
iuriã peccaret mouẽdo bellũ si alť of
ferret satisfactionẽ.Cũ aũt comes hȝ
aliqd cõtra subditũ.nõ ꝓpter h⁹ debȝ
sibi ius dicẽ.sed ulť auctoritate iudicis
supioris gladiũ sumat.lʒ ad diocesanuȝ
uasalli recurrat.cui si uasallus obedi
re recusauerit excõicabiť rõne peccati
ex̃ de iudi.nouit.Et si p annũ sic ꝑstitẽ
rit:diocesanus ipm ꝛ res ei⁹ capiẽdas
exponet.ar.xi.q.3.rursus.2.c.quisquis.
ꝛ ex̃ de hẽtic excõicam⁹ p̊.§.si uero do
minus. A .Hoc ultimuȝ dictum fuit
Hosti.ut i sũ.con.li° 2°.ti.5.q.48.ubi ẽt
oia p̃dicta ponũtur.Et non solũ subdi
tos sed ꝛ reges põt ep̃s iudicare.ꝛ per
ꝯñs eius auctoritate poterit ꝯ̃ eos bel
lũ moueri.qa ei subsunt.ex̃ de ma.et
obe.omnes.ꝛ ibi glo. B

De dãnis ꝛ uastatiõib⁹ q̃ fiũt i bellʒ
qs ꝛ cui teneať? R° ẜm guil.q̃ qui hȝ
iustũ bellũ nõ teneť de illis dãnis q̃ ip
se uel sui bona fide pugnãdo itulerũt
aut a qb⁹ comode abstinẽ nõ potuerť
Si aũt crassandi aĩo maliciose itulissȝ
cũ alť posset sibi ꝯsulẽ tenebiť ꝛ ꝯpẽsa
bũtur illa dãna cũ dãnis ꝓpť q̃ belluȝ
motũ ẽ:facta diligẽti ꝯputatiõe hic in
de.Suis ṽo hoib⁹ iste q iuste bellat ñ
teneť ꝯ̃ dãnis q̃ passi sũt ab adṽsariis
qa tales subditi se ꝛ sua teneť exponẽ
ꝓ dño.Et dico q̃ dñs nõ teneť nisi for
te ipse fuerit i culpa negligẽter defen
dẽdo eos.Talis etiã iuste bellãs teť oi
bus illis q̊s uocauit de dãnis si q̈ rece
perũt nisi uenerit illi ex debito uel cã
hũanitatis uel ꝯsanguinitat.23.q.3.nõ
iferẽda ꝛ aliis capl̃is ibi.Qui ṽo hȝ iu
stũ bellũ teneť p̊ aduersariis de oibus
dãnis illatis.Teneť ẽt suis ꝓpriis hoi
bus de dãnis que receperũt ab aduer
sario q iuste repugnabat:si ip̃e ꝓprii
hoies iuuerñt ipm bona fide.aut si in
ducti fuerũt ex eius ꝯsilio timore uel
coactiõe:ꝛ de se nõ erãt facturi.Secus
si mala fide iuuerũt illũ.In q̊ cãu nul
lã hñt actionẽ ꝯ̃ eũ.nã i re turpi nulla
cõtrahiť obligatõ.Insti.mandati.§.il
lud.ꝛ.ff.mãdati.si remunerandi.§.rei
turpis.ꝛ.l.si mandauero.§.qui eidem
A .In his iurib⁹ pȝ q̃ exequẽtes iniu
stũ mandatũ lȝ coacti uel alias iducti
nullã hñt actionẽ cũ bon⁹ hõ pl⁹ time
at pctm̃ q̃ʒ mortẽ.ff.qd̃ metus cã.l.isti

quidē. Sed istis iductis debet satisfac tio s'm modū pdictū solū i foro penitē tiali s'm glo. Ray. ꝛ Ul. ut in sum cō. eo. ti. q. 58. ubi ponūt etiā oia pdicta. B

Nūqd dn̄i qui bellauerūt pn̄t ꝯpo nere ad iuicē sup dānis q̄ eorū subditi passi fuerunt? R° s'm Guil. Si ꝯpō fiat de ꝯsēsu dānificatoꝝ. stādū ē illi. A Si ꝯsensus ē liber ꝛ debitores erāt pa rati satisfacere s'm eoꝝ posse al' nō. s'm glo. Ray. ut i sū. cō. li° 2° ti. 5. q. 25. Puto autē q̄ sufficiat liber consensus credi toris quo ad tollēdū restitutionē. cuꝫ i re ppa qlibet sit moderator ꝛ arbit. l. i re mādata. C. mādati. B. al' ille q iiu ste mouit bellū nō pōt p suam cōposi tionē piudicare hoib' suis. qn ipe tene at eis de ppo satisfacē. nisi ipi i culpa fuerit parit cū eo. ut i pcedēti. §. dictuꝫ est. Qui aūt habuit iustū bellū nō dēt cōponere cū aduersario in piudicium hoiuꝫ suoꝝ. sꝫ debet pcurare q̄ eis ab aduersario dāna reddāt. al' si cōponēt ita q̄ aduersari' nō satisfacēt subditis ipe teneret eis. Hoc itellige de dānis icendioꝝ rapinaꝝ ꝛ h'. Nā de expensis satis ꝯsueuerūt dn̄i auctoritate sua cō ponere uel ptrāsire. A. Hoc bn̄ pce dit ex iusta cā qn̄. s. ē ad utilitatē subdi toꝝ. al' cōsuetudo nō foret rationabilis qa eēt ꝯ pceptū diuinum q° phibetur tolli uel retineri seu. cōcupisci alienuꝫ. B. Qō etiā de pus dictis dānis ꝯcedi pōt si dn̄i ex pbabili cā uiderit ea esse remittēda poti' q̄ carē pacis cōmodo ꝛ icurrē belloꝝ picula. Et cū i hoc casu pnceps utilit' gerat negociū subditoꝝ ipi subditi tenent ratū hr̄e. Si aūt ab initio ꝯdicāt ne fiat ꝯpō nisi restitutis sibi dānis. nō pōt dn̄s ipa dāna qetare.

A. Nā gerēs negociū altius eo iuito nō pōt aliqd petē nisi p bn̄ gestis ante phibitionē. C. de negl. gest. l. fi. B. Sꝫ bn̄ pōt desistē a bellādo. qa sicut apud deū ē auctoritas mouēdi bellū ita ꝛ ꝯ sistēdi. Cō. Ul. ꝛ Hosti. A. Idem i sū con. eo. ti. q. 59. B

Utꝝ liceat facē noua castra. R° s'm. Inno. A. i. c. pisanis. de q°. i. B. Nō licet h° facē cū iiuria uel emulatiōe al terius. ul' ēt icastellāe ueta q̄ nō pbāt habitata. C. de edifi. pua. l. 3. A. Hāc. l. allat Inno. lꝫ aliq hic habeāt de edifi. publi. sed male. ꝛ ad pdicta melius fa cit. ff. de opib' pub. l. 3. ꝛ. l 2. C. de fundis limitosis. li° xi°. q̄s Inno. ibidē allegat. B. ꝛ ad h° pōt agē eps ut destruāt ul' i pstinā formā reducāt. ar. ex° de iudeis ꝯsuluit. A. Hoc uerū qn̄ epi iterest. ut in casu. c. pisanis. de q° logt' Inno. al' nō. sicut de qlibet alio. Ideo seqtur. B Et n̄ solū eps sꝫ qlibet q hēret ibi red ditus. Nā iuste p uitāda diminutione sui patrimonii qsq̄ agit. ar. ex° de resti. spo. pisanis. Idē Hosti. A. Predcā etiā notāt i sū. cō. li° 2°. ti. 5. q. 60. B

Utrū liceat bellare i festis. R° s'm Tho. scda scde. q. 40. Obsuātia festo rū nō ipedit ea q̄ ordinant' ad hoiuꝫ sa luteꝫ etiā corpalē. vn̄ dn̄s arguit iude os dicēs. Joh. 4°. Mihi indignami qa totū hoieꝫ saluū feci i sabbato. Inde ē etiaꝫ q̄ medici pn̄t licite medicare in die festo. Multo aūt magis ꝯseruāda ē salus rei publice q̄ vnius hois. Hoc aūt fit p bellū. ꝛ iō licitū ē bellare i die b' festis si nccitas h° exposcit. Nā ppt festū i nccitate cessare. eēt deū tēptaꝛ. Sꝫ nccitate cessāte nō licet. qa tūc de bēt hoies uacare spūalib'. Con. Ray. A. Idē i sū. cō. li° p°. ti. 12. q. 7. B. De fa ciētib' ꝛ uēdentib' arma. vide. i. nego ciatio. §. fi. A. imo poti'. §. q incipit Quid de artificib'. B

Bellum 2° quo ad cl'i cos. Clerici bellare non licet. 23. q. 8. p to tū. Et hoc ē s'm Tho. scda scde. q. 40. duplici rōne. Prima ē general'. qa ex ercitia bellorū inqetudines hn̄t ꝛ mul tum ipediunt a cōtēplatione diuorū. ꝛ laude dei. ꝛ orōne p popul' q̄ ad officiū ptinēt cl'icorū. Scda ē spāl' qa clerici ordināt' ad altari misteriū. in quo sub sacro representat' passio xp̄i. i. Cori. xi°. Quociēscūq̄ mādiucabiti panē hunc ꝛ

calicē bibitis mortē dñi ānunciabitis donec ueniat. Et idō nō cōpetit eis occidere uel effūdere sanguinē sꝫ magis eē paratos ad effusionē ꝓprii sanguinis ꝓ xp̄o ut imitēt̄ opꝰ qd̄ gerūt ministerio. A. Idē i sū. cō. liº 2º. ti. 5. q. 51. Sed nec p̄nt arma portar̄ absq̧ iusta cā. puta si transeāt ꝑ loca ꝑiculosa ad terrorē latronū. lꝫ ñ debeāt ꝑcutē. ar. 23. q. 3. maximianꝰ. ⁊ notat̄ ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. clerici p̊. A. In glo. Et subdit ꝙ alr̄ portare nō debēt. ⁊ si 3º admōiti nō destiterint. ꝑdūt priuilegiū illius canonis. 17. q. 4. si qs suadēte. ⁊ ex̄ de sen. excō. i audiētia ⁊ c. cōtigit. 2º. B. Nisi forte vi vi repellēdo. ut s̄. bellū p̊. §. 2º. ⁊ i̇. homicidiū p̊. §. 6º 7º ⁊ 8º. A. In. §. 8º. nil de hoc dr̄ sꝫ potiꝰ i. §. q icipit utꝝ liceat clicis. B

Quid si clericꝰ iuit cū h̄ntibꝰ iustuꝫ bellū. ⁊ cōsecutꝰ ē aliqd. nūquid tenet̄ restituē? Rº ſm Guil. Si datum fuit ei ab eis qbꝰ licuit rapꝰe. pōt illō tenē. Si aūt ip̄e rapuit tenet̄ ad restitutionem dānificato qdē si sit. alioqn paupibus. Nā sicut dñs eiꝰ nō potuit ei dare auctoritatē bellādi. ita neq̧ rapiēdi. Posset tñ retinere de cōsēsu dñi q iuste pugnauit si cōsenserit dum guerra durat qa ꝑinde ē qi dñs rē illā ei dedisset. A Idē in sū. con. eo. ti. q. 50. B

Utrū q bellis intersūt possint fieri clici. Rº ſm Ray. Si qs itersit bello licito. nec iterficit nec mutilat nec cām mortis p̄stat si alit̄ sit idoneꝰ. pōt ꝓmoueri. nec indiget dispēsatiōe. Si xᵒ in bello illicito ⁊ ibi hoies sūt occisi. etiā si nō ꝑ illū. eiꝰ iputabit̄ ꝓpter culpā p̄cedentē. ⁊ ita ꝓmoueri nō poterit. 15. q i. c. ultio. ar. ex̄ de cle. ꝑcu. p̄ntiū. ⁊ de homi. cōtinebat̄. A. Cō. Hoff. ⁊ Hostiē. ut i sum. cō. liº 2º. ti. 2º. q. 5. ⁊ ſm Hostien. ad secūdū mēbrū melius facit. c. si qs pꝰ acceptū. 51. dis. Et addit Ray. Credo tñ ꝙ cū tlibus possit ep̄s dispēsare. dūmō nec mors nec mēbri mutilatio fuerit subsecuta. ar. ex̄. d̄ cle. pu. i du. c. p̊. et 2º Glo. dic̄. Fuerit subsecuta ꝑ illos lꝫ fuerit subsecuta ꝑ alios. ut ibi. B

Licitū ē p̄latis ecclesiasticis ob defēsionē rerꝝ eccl̄ie ul' fidei iuocare ꝯ uiolētos brachiū sclare ⁊ hortari tales ñ qdem ut occidāt vulnerēt ul' mutilēt. hꝰ n. eēt directe ad hoicidiuꝫ ꝓuocare. sꝫ ut eccl'iam fidē uel patriā liberent. ⁊ terrā ab infidelibꝰ occupatā reducant ad xp̄m. ⁊ supꝰ hoc etiā facit remissiōes magnas. ⁊ lꝫ hic ide aliq occidāt nō est hꝰ p̄lato iputandū. imo peccaret nisi ꝯ tales se opponēt. 23. q. 5. de occidendis ex̄ de homi. postulasti. ⁊ c. tua nos. 23. q. 3. maximianus. ⁊ q. 8. igit̄. ⁊ c. scire. et. c. oi. ⁊ c. hortatu. ⁊ c. ut pridem. Tho. etiā secūda scđe. q. 40. dic̄ ꝙ ad clicos bñ ꝑtinet disponere ⁊ inducē aliū ad bellādū iusta bella. ⁊ lꝫ nō debeāt exercere bella manu ꝓp̄a. tñ possunt interesse ut iuste pugnātibꝰ spiritualit̄ subueniāt suis hortatiōibꝰ ⁊ absolutiōibꝰ ⁊ aliis spiritualibꝰ subuētiōibꝰ. A. Idē i sū. cō. liº 2º. ti. p̊. q. 4. 9. B. Si ꝑsona ecclesiastica uiolent̄ occupat domū alicuius ⁊ nō uult exire sine uiolētia. vide. i̇. excōicatio. 2º. §. 4º. Et de ista mā etiam uide multa. i̇. irregularitas p̊ ⁊ 2º. qi ꝑ totuꝫ.

Bellum 3º

inquantum ecclesias inuoluit. Quid de illis q i bello iiusto icendūt eccl'ias. an teneātur ad emēdationē? Rº ſm Guil. Si nō sūt in castellate ⁊ incēdunt̄ ex ꝓposito. icendentes tenēt̄ ad emēdā. Si uero sunt i castellate aut nō ex ꝓposito incēdunt̄ sed cāu. s. dū iuste illi bellantes p̄stant opā rei licite icēdēdo machias hostiū ⁊ hꝰ nō tenēt̄. Idē Ul. A. Idē i sū. cō. li. 2º. ti. 5. q. 63. ubi etiā declarat̄ illud hꝰ. qđ ē dū icēdūt castrum uel uillam quam alias expugnare comode non possunt. B

Quid de rebꝰ q̄ capiūt̄ de eccl'iis. aut que sūt de bōis eccl'iaꝝ seu clicoꝝ existentiū i terra illiꝰ ꝯ quē bellū agitur? Rº ſꝫ Guil. Raptores hoꝝ tenēt̄ ad restitutionē nisi auctoritate p̄lati ecclesiastici hꝰ fieret. Idē Ul. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 61. B. Uel nisi eēnt uictualia

z h⁹.ut i se.§. A .Nō tñ de bonis eccle
sie uel clericoꝝ ut pōt colligi ex dictis
i dcā.q.61.z etiam in.§.se. B

Quid si irruētib⁹ hostib⁹ ↄfugiunt
ad eccł'iam z capiūt ibi? R⁹ ḃm guil.si
tales ↄfugiētes icastellauerūt eccł'iaz
aut ide ipugnauerūt iustos hostes:nō
dñt gāudere imunitate eccł'ie quā ipsi
uiolauerūt ide pugnādo. Silr si repo
nāt ibi uictualia de qb⁹ sustētāt i ipu
gnatōe hostiū. qa si rapiāt a iuste bel
lātib⁹ ñ peccāt. z ñ tenēt ad restitutio
nē. Idē Ul. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.62
B .Ad h⁹ facit.i.emunitas confugien
tium.§.fina.

Benedictio

Benedicti
onē simpli
cē pñt dare sacerdotes etiam
pñte epo.95.dis.ecce. Sed non solēnez
ut ṗmittēdo: sit nomē domini zc.ł hu
miliate uos ad benedictionē zc.26.q.6
mistrare. A .Hoc fuit dictū Ray.et
eius glo.ut i sū.con.libro 3⁹ titu.27.q.10
ibi etiam dicit ꝙ sacerdos non debet
dicē.hūiliate uos zc.nisi calicē teneat
aut corꝑalia aut patenam aut crucez
aut tale qd ḃz gl.Dr etiā ibi ꝙ cū ṗsby
ter celebrat pñte epo dz sibi inuere an
ipse uelit bñdicē.Qd si uelit non bñdi
cat ṗsbyter.Si aūt nolit ṗsbyter beñ
dicat predicta simplici bñdictōe.Nec
erit etiā i pñtia epi licētia alia exṗssa
epi nccīa.qa h⁹ solo ꝙ ꝑmittit eū mis
saz celebrare itelligit ꝑ ↄñs oia ꝑmit
tē q̄ ad missā spectāt.ar.ex̄ de offi.del.
ṗterea.Et bñdictio ꝑtinet ad missam
de ↄse.dis.i.missas.Et ad ṗdicta facit.c
cū ad celebrandū.ea.dis.ubi dicitur ꝙ
ubi eps non fuerit ppłs benedictionē
accipiat a sacerdote.Et sic pz ꝙ ubi fu
erit ṗ dz regri ut dictū ē. B .uide de
hoc.i.sacerdos.§.3⁹ De aqua beñdicta
uide s̄ aq̄ bñdicta.An benedicēde sint
secūde nuptie uide.i.nuptie.§.2⁹

Beneficium

ṗ cōiter
.infra
quod tempus conferri debet
uacans beneficium. R⁹ Ecclesiastica
ministeria seu beñficia ecclesie seu of
ficia q̄libet nō dñt uacar ultra sex mē
ses.alioqn si collatio ꝑtiebat ad epz ð
uoluit ad capłm z eo⁹ z si fuerit negli
gēs ꝑ alios sex mēses deuoluit ad me
tropolitanū.z postea ad papā.ex̄ ð cō
ces.ṗben.nulla.Et intelligas solū pro
illa uice.ex̄ de supp.ne.ṗla.sicut nobis
Et si quis ṗdictoꝝ elapso tꝑe conferat
nihil ualet.ex̄ de supp.ne ṗla.c.fi.Et in
cipit currē tēpus ṗdictū nō a tꝑe uaca
tionis.sz a tꝑe scie seu noticie.ex̄ de cō
ces.ṗben.qa diuersitatem.Et de dictis
sex mēsib⁹ subtrahit tēpus suspēsiōis
z ꝑegrinatiōis.z reqrit ꝙ ꝑ suā culpā
uł negligētiā distulerit.sec⁹ si ꝑ ipotē
tiā iuris uł facti etiā ex culpa ↄtingētē
nisi fuisset negligēs i petēdo absolutō
nē ut no.i dcō.c.qa diuersitatē.Et si ta
lia eēnt officia seu admistratiōes q̊rū
collatio pertineret ad regulares z ipsi
negligerēt:diocesani supplere dñt.nō
obstāte si ipsi regulares fuerīt exēpti
ut i cle.qr regulars.ð supp.ne.ṗla.por
ro si fuisset eccł'ia cathedral' uł etiā re
gularis hēbūt electores soluz tres mē
ses.i.q̊s si iusto ipedimēto cessante ele
ctio nō fuerit celebrata.eligendi ptās
ad ꝓximū supiorē deuoluit.ex̄ ð elec.
ne ꝓ defectu.Et itellige cū alijs ↄditō
nib⁹ nūc s̄ dictis. A Predicta fere oia
notant etiā i sū cō.li⁹ ṗ ti.ṗ.q.92.Et cuz
oibus predictis Con.Albricus. B

Qui hz bñficiū cū cura si rcipiat se
cūdū iteꝝ cū cura:ipo iure uacat ṗmū
ex̄ de ṗben.de multa.z de elec.dudum
etiā rethomagi.uñ ex tūc cū tal' nō sit
ṗlat⁹ i ṗma nō pōt subditos in illa ab
soluē.nec aliqd tale facē.Et sic mō ua
cant etiā ṗbēde canōicoꝝ z eorū digni
tates.nā lz nō hēant curā aiarū:tñ reci
piēdo secūdaz uacat ṗma.ut in dcō.c.
cū multa.z de cōces.ṗben.lrās. A .De
dignitatib⁹ seu ꝑsonatib⁹ clarum est
dcō.c.de multa.De simplici uero ṗben
da ē dubiū.Et uidet idem ꝑ dcm̄.c.lrās
ubi dic glo.ꝙ eps pōt dispensare circa
bñficia simplicia:sz ñ i eadez ecclesia

habeat plura. Sꝫ ꝙ hᵒ eṗs ñ possit: sũt
opiones ẜm dñm Anto. ꝺ bu. ibi. Tan
cre. ⁊ qdã alii dixerũt istã uacationem
solũ optinẽ i bñficiis curat] ⁊ dignita
tibꝰ qbꝰ uĩ obstare dcĩ. c. lr̃as. Unde
Hoff. p hᵒ. c. dic̃ idẽ eẽ tenẽdũ ꝺ prebẽ
dis qꝺ de dignitatibꝰ cũ secũda ṗbẽ
da recipit̃ ut titulꝰ nõ ut simplex beñ
ficiũ uel stipẽdiũ. ut i sũ. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 13
q. 9. Dñs Anto. i dcõ. c. lr̃as. uidet̃ hoc sẽ
tire uerũ i casu dci. c. lr̃as. uidelicet qñ
ṗbende ɔferũt̃ i eadẽ ecclesia ⁊ alta ẽ
annexa alicui dignitati seu officio. qꝺ
oio ꝓhibet̃ sine dispensatiõe pape. ut
i. c. ṗ. ex̃ de ɔsu. libᵒ. 6ᵒ. uñ dic̃. Quero an
uacet ṗma ṗbẽda ꝑ receptionẽ secũꝺ
i eadẽ ecclesia. Rᵒ ꝙ ṗma ṗbenda bñ
uacat ꝑ receptionẽ ṗpositure. cui etiã
ẽ ãnexa ṗbẽda ẜm Inno. qa qs nõ põt
eẽ triplex ĩ una eccl̃ia. ut ꝺ cõsu. c. ṗ. liᵒ
6ᵒ. In. c. uero de multa. de ṗben. dicit
ẜm Hosti. Hoff. ⁊ Jo. an. ⁊ Uin. ꝙ acce
ptãdo secundã ṗbendã i titulũ uacat
ṗma. qꝺ cõfirmat Jo. an. eẽ uerum qñ
ṗbende dant̃ i eadẽ ecclesia. secꝰ si i di
uersis. de q̊ i dcõ. c. lr̃as. ubi uĩ casus et
cũ hᵒ transit. ⁊ ita hoc uĩ tenendũ. Itẽ
ṗma dignitas tũc uacat ꝑ acceptionẽ
secũde. qñ secũda accipit̃ i eadẽ eccl̃ia
Ita uĩ colligi ex textu dci. c. de multa.
⁊ ꝑ dñm An. ibi dũ dicit. Nota ꝙ sicut
pl̃alitas curationũ est inhibita: ita et
pluralitas ꝑsonatuũ ⁊ dignitatũ sine
cura i eadẽ ecclesia. B. Et tũc itelligi
tur qs recepisse secũdã ⁊ uacare ṗmã.
qñ habuit eiꝰ pacificã possessionẽ. ul̃ ꝑ
eũ stetit quo minꝰ hẽret. ex̃ de prebẽ.
licet. liᵒ 6ᵒ. Qꝺ si forte ꝑ papã fructus
istiꝰ secũdi eẽnt ad tẽpus ɔcessi alti. ñ
uacat ṗmũ q̃diu ille alter ꝑcipit istos
ex̃ de ṗben. si tibi a nob liᵒ 6ᵒ. Et ꝺ hac
etiã mã uide. ĩ. §. 4ᵒ. Et eodẽ modo ua
cat sine ꝑdit̃ ṗmũ bñficiũ si qs uiolẽt̃
occupat secũdũ. uel se sciẽter itrudat
i eo. ex̃ de ṗben. eũ q. liᵒ 6ᵒ. Et tales uio
lẽti seu iiqui occupatores ipso facto si
ius aliqꝺ habebant i bñficio qꝺ occu
pauerũt. ꝑdũt illud ⁊ uacat. ut i dcõ. c.

eũ q. Porro ille q hꝫ ɔferr̃ dcã bñficia
uacãtia debet ea ɔferre ifra sex mẽses
al̃ ptãs ɔferẽdi deuoluit̃ ad aliũ. ut in
ṗ. §. dictũ ẽ. Incurrit̃ etiã alia pena ni
si ɔferat ifra dictũ tẽpus uidelꝫ ꝙ ipe
teñt̃ assigñre i utilitatẽ ipiꝰ eccl̃ie uacã
tis de suis ꝓuẽtibꝰ. nõ de illis ecclesie
sue tm̃ q̃tũ a tꝑe ipiꝰ uacatõis ꝑceptũ
fuit a q̊cũq̃ ꝺtinẽte ipam. A. Hoc hr̃
i dcõ. c. de multa. ex̃ de ṗben. B. Et si
ꝓpriũ nõ hꝫ puniet̃ alia pena ad arbi
triũ iudicis. 16. q. 6. illud. 13. q. 6. si res. ul̃
repetẽt̃ ab eo q ꝑcepit qa ipse tanquã
inuasor oẽs fructꝰ restituẽ tenet̃. C. de
rei uendi. certũ. A. Cũ ṗdit] con. Albri
cꝰ. Et uĩ ꝙ ille q ꝑcepit fructꝰ ṗncipa
liꝰ teneat̃ cũ sit pricipalis malefactor
Nõ cõferẽs xᵒ in subsidiũ. ar. l. fi. ff. de
eo per quem fac. erit. B

Quicq̃ casus sũt i qbꝰ qs põt absq̃
dispẽsatiõe duas uel pl̃es eccl̃ias seu
ṗbẽdas hr̃e. Primꝰ ẽ qñ eccl̃ie sũt ita
tenues ꝙ neutra sufficẽt ad sustẽtatõ
nẽ. 10. q. 3. unio. ex̃ de relig. do. qa mona
steriũ. 2ꝰ si una pẽdet ex altera. ex̃ de
eta. ⁊ q̃li. eã te. 3ꝰ ẽ ꝓpt̃ raritatẽ cl̃icoꝝ.
21. q. 1. cl̃icꝰ i fi. 4ꝰ ẽ si eccl̃ia ẽ ãnexa di
gnitati ut ṗbẽde. i q̊ casu cũ ipe tenea
tur i maiori eccl̃ia ꝑsonalit̃ deseruire
tẽt̃ i ipa ꝓchiali hr̃e idoneũ ⁊ ꝑpetu
uꝫ uicariũ q ɔgruẽtẽ hẽat ꝺ ꝓuẽtibus
ipsiꝰ eccl̃ie portõnẽ. ex̃ de ṗbẽ. extirpã
de. 5ꝰ ẽ si hꝫ unã ititulatã ⁊ aliã ɔmẽda
tã. 21. q. 1. q plures. Sꝫ talis ɔmẽda ꝺ ec
clesia ꝑochiali nõ põt fieri nisi ei q at
tigerit. 25. annuꝫ. ⁊ q sit sacerdos. ⁊ ta
li etiã nõ põt cõmitti nisi una ⁊ ꝓ eui
denti necc̃itate uel utilitate ⁊ nõ durat
nisi ꝑ sex mẽses. ex̃ de elec. nemo. liᵒ 6ᵒ.
A. Predicti qnq̃ casus ponũt̃ etiã in
sũ. con. liᵒ 3ᵒ. ti. 13. q. 4. Ubi etiaꝫ dr̃ ẜm
Ray. ꝙ gnãlit̃ cõmẽdatõ nullatenꝰ dꝫ
fieri nisi subsit iusta cã ut qa nõ iueni
tur ṗlatus idoneꝰ uel aliqd sil̃e. al̃ epi
possent fraudes multas ɔmittẽ. Colli
git̃ etiã ex ṗdictis ꝙ ex̃ ṗfatos qnque
cãus qs ñ põt hr̃e pl̃a bñficia sine di s
pẽsatiõe. Sed quis dispẽsabit? Dic ꝙ i

bñficiis curatı̄ ⁊ dignitatū siue psona
tuū ul' ꝙ i eadē ecctia hēant due pben
de seu admĩstratio aliq̃ uel officiū ⁊ p
bēda.solus papa dispēsat.ut pꝫ ex dcis
s̄.§.p̊.In religs ṽo bñficiis simplicib⁹
ut notat̃ i sum.cō.eo.ti.q.7. Io.dixit ꝙ
ep̄s pōt dispēsare i eodē ep̄atu.sꝫ nō in
diuersis.⁊ h° ꝓpt̃ iurı̄ ipossibilitatē.qa
tenēt̃ utriq; obedir̃.⁊ ab utroq; ordies
recipē.qđ eē ñ posset si ɔ̄ria mādarent
Sꝫ hāc ꝑplexitatē sol⁹ papa tollē pos
set.q dispēsando vr̃ ei ɔcedē ꝙ eligat
cui uoluerit obedire.ul' a quo ordines
suscipere.Hoff.aūt dicit. Uerius puto
ꝙ siue in eodem episcopatu siue in di
uersis nullus dispensare possit nisi pa
pa ⁊ sic curia tenꝫ.Glo.ṽo Ray.ait.Cre
do ꝙ ep̄i pñt dispēsare ñ de iure scrip
to.sꝫ de cōsuetudine sola quā papa scit
⁊ ñ reprobat.⁊ iō p̄sumit̃ approbar̃ eā.
Uñ credo hodie derogatū eē ꝑ ɔ̄riā cō
suetudinē illi.c.scōꝶ.70.dis. ubi probi
bet̃ ꝙ qs sit canōic⁹ p̄bēdari⁹nisi uni⁹
eccl'ie i q̃ ɔscript⁹ ē.i.ititulat⁹.lꝫ ex dis
pensatiōe ep̄i vnus diuersis p̄esse pos
sit eccl'iis.Cō. Ul.⁊ Ber.⁊ glo.Barto.
brix.i dcō.c.scōꝶ.s.ꝙ ep̄s i talib⁹ possit
dispēsare.addēs.ul' ꝙ pōt etiā dispēsa
re ꝙ qs hēat bñficiū simplex.i.sine cu
ra ⁊ personatu cū alio qđ hꝫ curaꝫ aia
rū.Hosti.ṽo i.c.lr̃as.dic̄ ꝙ si ep̄i ñ pos
sint dispensare i pl'itate h⁹ p̄bēdaruꝫ q̊
ad titulū.dici tñ pōt ꝙ possit dispēsar̃
ob p̄rogatiuā meritoꝶ ꝙ teneat p̄mā
uel secūdā tanq; beneficiū ⁊ ponat vi
cariū q bene deseruiat ⁊ ad ɔpetenteꝫ
portionē habeat de p̄bēda.ex̄ de p̄bē.
exposuisti.⁊ de cle.nō re.cū ad h°. max
ime qñ i ecclesia ē talis ɔsuetudo.l' sta
tutū ex cā factū.ex̄ de consti.cū oēs.Et
sic sensit Hosti.ꝙ nec de iure nec đ cō
suetudie ep̄s pōt dispēsare sine cā.Et
bñ.qa irrōnabilis cōsuetudo non excu
sat sꝫ ḡuat.ex̄ đ ɔsue.c.fi.Et ut dic̄ glo.
Ray.⁊ Ul.dispēsatio etiā ꝑ papā facta
si fiat sine iusta cā nō excusat quo ad
deū.sꝫ tm̄ q̊ ad eccl'iā militātē. ⁊ addit
Ul.potius dispēsans i eadē dānatiōe
īuoluit̃ cū eo cū q̊ dispēsat.Aduertēdū
ēt ꝙ lꝫ ep̄s uel alius supior ɔferat l' cō
firmet bñficiū alicui ñ ꝑ h° itelligit̃ di
spēsare nisi exp̄sse dispēset ɓm glo. i di
cto.c.lr̃as.de cōces.p̄ben.Et idem dicit
Hosti.ut notat ibi dñs. An.⁊ Bu.Ad
h° bñ fac̄ cle.si sūmus de sen.excō.Qđ
puto uerū qñ ex ignorātia iurı̄ uel fac
ti.uel ex alia cā p̄cludit̃ libera uolūtas
supioris.alias ɔcessio sꝑ intelligit̃ fcā
cū oib⁹his sine qb⁹nō posset sortiri ef
fectuꝫ.ff.de iurı̄.oi.iudi.l.2. ⁊ ex̄ de offi.
delega.preterea. B
Quicunq; recipit dignitatē uel ꝑso
natū seu officiū uel bñficiū cui aiaruꝫ
cura sit ānexa si añ obtinebat sil'e.cuꝫ
sit p̄uat⁹ p̊ postq; possessioneꝫ habuit
de secūdo.uel ꝑ eū stetit q̊ min⁹ hēret
tenet̃ absq; mora dimittē i man⁹ ordi
narii i cui⁹ ep̄atu h° fuēit. alioqn oēs
tales etiā secūdo ip̄o iure sūt priuati.
⁊ ñ solū ad sacros ordies:sꝫ ēt ad qđcū
q; aliud beneficium fiūt inhabiles.Et
oia talia vacatura bñficia sedi ap'lice
reseruāt̃.Et si alius disponat de eis nō
ualet.hec Iohēs papa.22⁹. i ex̄uagāti
q̃ icipit.Execrabil'. A .Cō. Albric⁹.et
addit.ꝙ i dcā ex̄uagāti cū suis declara
tiōib⁹ plenissime hr̃ de bñficiis q̃ non
pñt sil' teneri sine dispēsatione. B
Qñ nō ꝓdest dispensatio sup pl'ali
tate bñficioꝶ.℞. Non ꝓdest qñ impe
trās substituit aliqđ quātūcūq; modi
cū bñficiū.Qñ etiā cōcedit̃ ut qs duo
beneficia curam aiarū hñtia possit sil'
hr̃e intelligit̃ de duob⁹ p̄mis bñficiis
p⁹ɔcessionē. A .Que.s.habuēit impe
trās.ut i.c.nō pōt.de q̊.i. B. Itē si mā
dat̃ ꝓuideri alicui đ bñficio ñ obstāte
ꝙ hēat aliud.ꝑ hoc nō ē dispēsatū ut
hēat ābo sil'.ex̄ de p̄bē.nō pōt.li° 6°.
Itē si papa motu ꝓp̄o alicui aliqđ bñ
ficiū obtinēti ɔferat aliud nō ɓita mē
tione de priori.nō ꝓpt̃ hoc iualida est
gr̃a.dūmō exp̄mat̃ i lr̃a ꝙ motu ꝓp̄o
cōcedit.Sec⁹ si ad petitionē alt̃i⁹ gr̃aꝫ
facit ex̄ de p̄ben.si motu.li.7.
Bñficiū nō uacās nulli ꝓmitti pōt

nec i gnāli.ut ꝓmittendo cū potuerit
ꝓuidere.ł cū facultas se obtulerit aut
sub q̄uis forma ꝟboꝝ.al' ꝓmissiōes p̄
dicte nec ualēt nec obligant.ex̄ de con
cess.p̄ben.detestando li°6°
Quibus clericis debeat ꝑ ordinatorē
tā de necessarius q̄ꝫ de bn̄ficio ꝓuidēi?
R°.Romana ecclesia nō cōsueuit cogē
ordinatorē ad ꝓuidēdū nō ꝯstitutꝭ in
sacris.ex̄.de p̄ben.eps.ꝛ.c.cū scd̄m. A
Con.Albric⁹. B. Et nota h̄ ꝙ si aliqs
eps ꝯmittit ex̄neo epo.ut uice ei⁹ i sua
diocesi teneat ordinatiōes. ꝛ ip̄e ꝓmo
uit ad sacros ordies aliquē nō hn̄tē ti
tulū.ip̄e q ordiauit tenet̄ ei necc̄ia ꝓui
dere.donec ꝑ eū uel aliū de bn̄ficio sit
ꝓuisū.Sec⁹ si ei ꝯmisit ordiare certas
ꝑsonas int̄ q̄s fuit aliqs sin̄ titulo. Nā
i hoc casu eps q ꝯmisit tenet̄ talit̄ ordi
nato. A .s.ad necc̄ia mistrāda.donec ꝑ
ip̄m bn̄ficiat⁹ fuēit.ut i.c.si eps.de q̄.i.
B. Silr̄ ꝛ ip̄e tenet̄ talit̄ ordinato qn̄
ꝯmittit alicui ut possit a quo uoluerit
epo ad sacros ordies ꝓmoueri.hec oia d̄
p̄ben.si eps.li° 6°. A .Dc̄a necc̄ioꝝ ꝓui
sio tūc dēt fieri qn̄ ordiat⁹ sine titulo d̄
sua uel p̄rna hereditate nō pōt sustēta
ri.de p̄ben.eps.ꝛ.c.tuis. B

Utꝝ ordiat⁹ ad titulū p̄rimonii sui
possit illud uēdere ul' donare. R° s̄m
Ber.ex̄ de p̄bē.c.tuis.lꝫ Uicētius dixe
rit ꝙ nō.tn̄ s̄m Lācre.uerius credo ꝙ
sic. Nā ꝛ bn̄ficio eccl'iastico renūciare
pōt. A. Con.Albric⁹.ꝛ idē i sum.con.
li°3°.ti.13.q.14. B

Capl'm sede uacāte nō pōt cōferre
ea bn̄ficia q̄ ad collatiōeꝫ epi ꝑtinēt.sꝫ
pōt admittē p̄n̄tatos a patronis ꝛ eos
istituē i bn̄ficiis i qb⁹ fuerūt p̄n̄tat .lꝫ
ad epm si uiuēt ꝑtinuisset.ex̄ de isti.ꝛ
si caplm.li°6°. Pōt etiā capl'm epo de
fūcto ul' a bn̄ficioꝝ collatiōe suspenso
ꝯferre p̄bēdas q̄ ad epm ꝛ capl'm cōit̄
ꝑtinēt.etiā si eps iteresse habeat i col
latiōe tali rāq̄ꝫ p̄lat⁹. Et idē pōt eps si
capl'm sit suspēsū.ul' singl'arit̄ oēs sint
excōicati. A .s.maiori excōicatiōe.ut
i.c.si ad epm.de q̄.i. B .Sꝫ si ꝑtinēt ad
epm cū ꝯsilio capl'i ul' assēsu. defuncto
epo ul' suspēso n̄ pōt capl'm se itromit
tē nisi eps suspēsus fuerit i mora d̄ pe
tēda relaxatiōe suspēsiōis.Ubi autem
de sp̄ali ꝯsuetudie. A .ul' statuto .dcō
c.si ad epm. B .bn̄ficioꝝ collatio ad
aliquē cū ꝯsilio epi ꝑtiet. sublato epo
de medio cū ꝯsiliū neq̄at peti nō ē col
latio differēda. Silr̄ ēt si eps egerit in
remotꝭ.ita ꝙ nō possit ei⁹ p̄n̄tia i breui
haberi.ex̄ ne se.ua.si ad epm.li°.6°

Bn̄ficia ꝛ oēs dignitates ł ꝑsonat⁹
uacātia i curia romana n̄ pn̄t ꝯferri ni
si ꝑ papā. Silr̄ ꝛ curialiū seu accedēti
um ul' redeūtiū de curia si decedāt i lo
cis uicis curie ad duas dietas legales.
A .Diete legales sūt.20.miliaria ꝓ die
ff.si qs cau.l.i.ꝛ nota.glo.i.c.p̄n̄ti de q̄ i
fra.Subiūgēs.ꝛ si modicū ēt supeēt n̄
icluderet̄ sub loco.ff.de ꝟboꝝ.sigꝭ.l.3.
Ibi.n.dr̄ ꝙ si sint .21.miliaria faciunt
duas dietas.Et p̄fata itelligēda sūt ni
si sup̄dicta morarēt̄ i loco ꝓprii domi
cilii seu dom⁹ ꝓp̄e.tūc.n.collatio n̄ ser
uat̄ pape nisi eēt curial' q lꝫ hērꝫ domi
ciliū seu domū sue originis i loco curie
tn̄ ibi occasione curie morabat̄.tūc.n.
reseruat̄. Silr̄ etiā si curiales moriāt̄
i loco vn̄ recedit curia.uel i itinē dū cu
riā seq̄rēt̄.quātūcūq̄ꝫ loc⁹ ubi decedūt
ab ip̄a curia sit remot⁹.dcō.c.p̄n̄ti. B
Oia hec ad papā tm̄ ꝑtinent nisi ꝙ p⁹
mēsē pn̄t ea ꝯferre illi ad q̄s ꝑtinent ꝑ
seip̄os tm̄.ul' ip̄is agētib⁹ i remotis ꝑ
suos uicarios gnāles qb⁹ illud ꝯmissū
sit i eoꝝ diocesib⁹ exn̄tes ul' nisi essent
eccl'ie prochiales ꝛ uacassēt uacāte se
de apl'ica.aut etiā si uacauerit an̄.ꝛ pa
pa p̄usq̄ꝫ cōferret defūct⁹ eēt. Probāt̄
hec oīa ex̄ de p̄bē.licet.ꝛ.c.statutū.et.c.
p̄n̄ti.ꝛ.c.si apl'ica.li°6°.

Si ꝑ epm cōferat̄ bn̄ficiū alicui ab
senti lꝫ nō fiat suū donec cōsentiat tn̄
eps nō poterit cōferre iteꝝ alti donec
ille recuset nec ualēt collatio.Secus si
eps notificata ip̄a collatiōe assignet a
liquē t̄minū ꝯpetētē ꝯsentiēdi. ꝛ ille n̄
consenserit infra terminū potest etiaꝫ

ɔsentire qñcūq̧.dūmō ꝓusq̧ bñficiuꝫ
ip̄m alteri ɔferať. A .Et p⁹ istū cōsen
sū nō poterit bñficiū alteri ɔferri. ut i
c.ī.allľato. B .ex̄ de p̄ben.si tibi absen
ti.libro 6°.

Si paup cľic⁹ cui mādať ꝓuidēi ð
bñficio iux̄ ei⁹ merita q nulluꝫ hēbat
postea assecut⁹ ē.nō teneť ei ápli⁹ ep̄s
ꝓuidē.ex̄ de p̄ben.si paup.li° 6°. Bñfi
ciati tenēť ad horas canonicas. ⁊ q̄liť.
uide.ī.hore. De bñficiis patꝝ nō habē
dis a filiis uide.ī.illegitimus.§.4°. De
resignatiōe bñficii.⁊ q̄litet fiat.uide.ī.
renūciatio ꝑ totū. De ꝑmutatōe bñfi
cioꝝ uide.ī.ꝑmutatio. Ad mām bñfici
orū sat| ꝑtinet.ī.eccľia 2° ⁊.ī.p̄bēda.

Beneficiū 2° quo ad fructus

bñficioꝝ. Fruct⁹ tempore ua
catiōis debēt i utilitatē ecclesie expē
di uel futur| successorib⁹ fideliť refua
ri alias i cathedralib⁹ ecclesiis ⁊ i r̄gu
larib⁹ ⁊ collegiat|.si fiat ɔ̄ ꝑ capitula
ɔuēt⁹ ⁊ collegia uel sigular̄s ꝑsōas ipi
ɔ̄ faciētes sī suspēsi ab officio ⁊ bñficio
A .q̄cūq̧ donec plene r̄stituerit ꝗcqͣd
de bonis ꝑceperit a p̄lat| mortuis di
missis uel uacatiōis tꝑe obueniētibus
ut i.c.ī.allegato. B. Nō obstātib⁹ p̄ui
legiis uel ɔsuetudib⁹.ex̄ de elec.qa se
pe li° 6°. A .Ubi similiť dr̄. Nō obstāti
b⁹ statutis iuramēto ɔfirmatiōe sedis
apostolice aut alia q̄cūꝫ firmitate ual
latis. B Itē similis ꝓhibitō fit gnāliť
ð oib⁹ ecclesiis ne bōa eaꝝ occupēť a
p̄latis qb⁹ subsūt seu ad q̄ꝝ custodiaꝫ
ꝑtinēt. A .Aut ab aliis qbuscūq̧ ꝑso
nis ecclesiastic| ad quoꝝ collationē or
dinationē p̄sentationē seu custodiam
ꝑtinēt dignitates: ꝑsonat⁹: p̄orat⁹.uel
ecclesie uacātes.ut i.c.ī.allegato. B
Nisi de spāli p̄uilegio uel ɔsuetudine
p̄scripta uel alia rōnabili cā. Aliť epi ⁊
supiores sūt suspēsi ab igressu eccle
sie.⁊ aliis ab officiis ⁊ bñficiis donec
satisfecerit.ex̄ ð or.pñti.li° 6°. A Ibi ēt
dr̄. Ubi ex p̄uilegio uel ɔsuetudie seu
alia de cā rōnabili sibi aliqs p̄dictorū

asserit bōa cōpetē sup̄dcā. Hoc ð illis
bonis solū dꝫ itelligi q̄ solut| debit| si
q̄ sint.⁊ his q̄ fuerit nccīa ꝓ seruitori
b⁹ ⁊ ministris ac icūbentib⁹ oneribus
q̧ ad nouos redditus supportādis con
grue reseruatis ex ipsis reperta fuerit
superesse. B

Indulgētie de ꝑcipiēdis fructibus
bñficioꝝ in absentia cōcesse ꝑsonis nō
ecclesiastic| uel dignitatib⁹ sūt casse ⁊
irrite.ex̄ de rescrip.c.fi.li° 6°. A . Istō
c.ut pꝫ ituenti loqť de ɔcessiōib⁹ fact|
añ illā decre.exinde ꝭo ostendit ꝙ cū
non sint faciende. B

Fruct⁹ iā ꝑcepti planū ē ꝙ aliēari
pñt.uide.ī.alienatō.§.p̄. Sꝫ ⁊ fruct⁹ q
debēt recipi pñt locari etiā si sit decie
⁊ alia.ex̄ de loca.ur̄a. Sꝫ hec locatō nō
extēdiť ultra tēpus uite locātis qꝛ clēi
cus i bñficio usufructuario ɔꝑať.16.q.
6.illud. A . Hec fuit opinio Hoff.ut in
sū.con.li°.p̄.ti.2.q.2. Sꝫ Inno.dicit ꝙ si
locatio fit noie ecclesie ⁊ utiliť. succes
sor teneť.ex̄ de solu.c.p̄ .⁊ .10.q.2.h° ius
⁊.12.q.2.ꝗcūq̧ suffragio. Sec⁹ si iutiliť
Si aūt suo noie locauit nō intēdēs ob
ligare ecclesiā.nō teneť successor. sed
nec heres eius.s.manutenere locatōꝫ
q̄ termiata ē in uita locantis. Et iō sub
dit Inno. Sicut neq̧ heres usufructu
arii nisi inq̄ꝫtū ad eū ꝑuenit. ff.locati
si qs domū.§.hic subiūgi. Et h° uerū ē
i ministro uel p̄lato ecclesie.s.ꝙ succes
sor teneť hr̄e ratū qð factū ē a p̄deces
sore. Sꝫ i canonico p̄bēdario sec⁹ dici
mus qa ille nūq̄ pōt locare p̄bendaꝫ
suā ultra tēpus uite sue lꝫ de illa possit
agē ⁊ ɔueniri sicut legitim⁹ admistra
tor. Dicit etiā ibi Inno.s.in.c.q̄relā.ex̄
ne prela.ui.suas. ꝙ ɔtractus init⁹ cuꝫ
p̄lato ecclesie. nō seruat| solēnitatib⁹
ipso iure nō ualet. seruat| ꝭo solēnita
tib⁹ ualet lꝫ si ɔ̄ctus ecclesie sit iutilis
possit petē restitutionē i integꝝ. Hosti.
etiā diē ꝙ inq̄ꝫtū pecūia ꝭsa ē i utilita
tē ecclesie: ratū dꝫ hr̄e successor uel r̄d
dere pecuniā.ar.ex̄ de solu.c.p̄ .ut i sū.
con.dcā.q.2. Hoc dictum pōt intelligi

etiā si locatio nō fiet noīe eccl'ie. uel si fiat a prebendario. al' locatō dz oīo rata eē. ut ex predcis ↄstare pōt. B. De hᵒ uide. ī. locatio. §. fi.

Canōici ⁊ alii bn̄ficiati cl'ici q diuis officiis nō intˢūt. nō pn̄t pcipe q̄tidianaſ distributōeſ nec ualz ↄsuetudo. A ſ. ↄ̄ria. ut i. c alt'ato. B. al' nō faciūt eas suas ⁊ tenēt ad restitutōz nisi excuset eos ifirmitas l' iusta ⁊ rōnabil' corpal' necessitas aut euidēs ecclesie utilitas ex̄ de cleri. nō re. c. p̊ liᵒ 6ᵒ. A. Ibi etiā subiūgit. i distributōib' etiā defunctorū āniuersariis largiēdis idez decernimus obseruādū. B. Ad materiā istā possūt ptinē ea q̄ dicūt. ī. cleric' p̊. §. fi. ⁊ clericus 4ᵒ per totum.

Eneficium 3ᵒ

qn̄ iniuste tenet. Qui nō rite ↄseqt bn̄ficiū aut dignitatē ut ait Ray. cū nō intret p ostiū ē fur ⁊ latro. nec hz uiaz salutis nisi resignādo. uel si ē dispensabile petat dispēsatōez ab eo q pōt. et in utroqꝫ cāu agat pniaz de ↄmisso. Sil'e s̄ bn̄ficiū p̊. §. p̊. A. Idē in sū. con. libᵒ 3ᵒ ti. 26. q. 20. B

Qn̄ aliqs male possidet bn̄ficiū ul' dignitatē: utꝝ subditi teneāt obedire ei uel debitores rn̄dē? Dicendum ꝙ lz i foro iudiciali multiplex eēt rn̄sio: tn̄ i foro ↄscie si qſ sciat ꝙ possessor ecclesie l' dignitatꝭ n̄ sit uer' plat'. certe nō tenet ei obedire nec soluē qd̄ dignitati uel eccl'ie dz. nec soluēdo libat. ar. ex̄ d̄ iuriurꝭ. etate. ⁊ de sen. excō. iqsitōi. A. Hoc uerꝝ nisi qs eēt p sniaz iurꝭ ordie latā nec appellatōe suspēsā ↄdēnatus tūc. n. dz obedire ſm Hosti. ut i sū. con. liᵒ 3ᵒ ti. 13. q. 20. Et pōt esse rō qa solutio uel qd sil'e nō ↄtinet i se pctm̄. Et cum dictis in hoc. §. con. Albricus. B

Nūqd male possidēs absoluit ignorātes? Dicēdū ꝙ nō. exq̊ nō ē plat'. ex̄ de pe. ois. ⁊ de pe. diſ. 6. placuit. Tamē i casu isto illi nō pirēt. nō qa iste absoluer posset: sz p fidē quā hn̄t i sacro. ex̄ de p̄sbyt'o nō bap. aplicā. ⁊ ppt iustaz cām ignorātie. Sz tn̄ sanguis eoꝝ requiret ab his q gerebāt se ut p̄latos ⁊ ipsos q̄ꝫtū i se fuit pdiderūt. ar. ex̄ de off. or. irrefragabili. De hᵒ. ī. ↄfessio 3ᵒ. §. fi. A. Con. Albric'. Sz ut hēt in sū. cō. liᵒ p̊. ti. p̊. q. ulti. Hosti. sup. c. dudū. 2ᵒ d̄ electi. ur sentire ↄ̄ dicēs. Tal' d̄ cōsilio tenet ur ↄfiteri ⁊ nō de nccitate. qſ tal' p̄sbyter ꝟe absoluit exq̊ curā tenz q̄ꝫdiu pbabil' ē ignorātia ⁊ ab eccl'ia tolerat. Sz sciēter nō dz ad talē ire. Et sic itelligit decre. ois. Ad hᵒ facit qa cōis ignorātia ⁊ tolerātia tribuit iurisditionez nō habēti etiā ihabili. ff. de offi. p̄to. l. barbari'. Sz hoc i hūanis i qb' pceditur ſz hūanā opionē. sec' i reb' ↄscie. i qb' pcedit ſm diuinā ꝟitatē. un̄ non uer' sacerdos nullaten' pōt absoluer ⁊ ei ↄfessus cū sciuerit tenet recōfiteri ut ⁊ tenet Inno. sup idē. c. lz referat ēt aliā opionē ⁊ ut pz i sū. cō. i dcā. q. ulti. Hoc idē sensit Hosti. i sū. dū dixit ꝙ a tali decipiūt aīe cū nō possit ligar. nec soluē cū iudex nō sit. ⁊ lz aīe iustā cām hēant ignorātie: tn̄ ac si amisse eēnt regret sanguis earū ab ipsis. B

Igamia

Multis mōis cōtrahitur bigamia. Prim' qui inter alios pprie dr esse cū quis successiue ⁊ diꝟsis temporib'. ⁊ duas habuit uxores: ⁊ utrāqꝫ cognouit. 21. q. 1. apiāt. 2' ē qn̄ diuersis tpib' hz p'les: unā d̄ iure et alterā de facto: ⁊ utrāqꝫ cognoscit. ex̄ eo. nup. Hic. n. reputat bigam' nō ppter sacr̄i defectū sz ppt itētōis affectū cū ope ↄsecuto ut ibi dr. 3' qn̄ hz plures eodē tpe. unā de iure: ⁊ alterā d̄ facto: l' ābas de fcō: ⁊ cognoscit utrāqꝫ. ut dcō c. nup. l' corruptā de fcō. 31. q. 1. quō. ex̄ d̄ diuor. gaudemus. ex̄ eo. a nobis. A Istud. c. a nob meli' facit. B. 4' qn̄ ↄ̄hit cū uidua ab al'o mārito cognita. 32 diſ. seriati. ⁊ 33. diſ. maritum. secus aūt si relicta fuisset ꝟgo. 34. diſ. c. fi. 5' quādo ↄ̄hit cū corrupta a q̄cunqꝫ alio siue ↄtrahat sciēt siue ignorāt ⁊ eā ↄgnosc diſ. 34. curādū. ⁊ c. p̄cipim'. 6' quando

vxorē ꝓpā ɔgnoſcit ſciēt uł ignorāter poſtq̄ cognita ē ab alio. diſ.34.ſi cui⁹. ꝛ.c.ſe.7⁹ qñ aliqs i ordie ſacro cōſtitutus.uel p⁹ factā ꝓfeſſionē i religiōe.ↄ̄ facto ↄ̄bit cū corrupta.ex̄.eo.a nob̄.27 q.i.q̊tq̄t.A.Idē ēt caſus notātur in ſū. con.li.3º.ti.3ºq.10. B

Qui virginē deflorauit.ꝛ poſtea in vxorē eā duxit.nunq̄d pōt ꝓmoueri? ℞º.Sic.quia nō diuiſit carnē ſuā i duas nec illa i duos. extra.eo.debitū.26. diſ.acutius.ꝛ ar.extra qui fi.ſint le.tanta. A. Alii.contra aſſerentes ꝙ oꝫ ꝙ mulier ſit ꝟgo tpe q̊ ↄ̄bit m̄rimoniuꝫ ad hoc ꝙ ↄ̄hētes nō icurrāt irregularitatē.32.diſ.nemo. ꝛ expreſſū vꝛ̄.30.q.5. q̄ł.ꝟ.ꝟgo caſta.ꝛ deſponſata in ꝟginitate ꝛc̄.Et hanc opinionē tenet Hoſti. ut i ſū con.li⁹3º.ti.3.q.5.Sed ut ibi patꝫ ꝑmam tenet Ray.Tho.ꝛ Pe.Hoff.et Ul.ꝛ ſic vꝛ̄ cōior ꝛ tenēda.Et ad cōtraria dicūt ꝙ dꝫ eē ꝟgo.i.nō ab alio ɔgnita.Dicit etiā Ul.ꝙ cū oia ꝓcedentia legitimēt ꝑ ſequēs matrimonium.dcō c.tāta.ꝓſumit ꝟgo hoc caſu q̄i i ꝟginitate eēt deſpōſata.Prima r̄nſio efficatior ē.Secūda.n.aliqñ ñ tꝫ.Nā ſi deflorató fuiſſet facta ab vxorato.ꝑ ſequēſ m̄rimoniū cū deflorata ñ fit aliq̄ legitimatio.dcō.c.tanta. B

Quid ſi credit ↄ̄hē cū ꝟgie: ꝛ inuenit corruptā? ℞º.Nō pōt ꝓmoueri. cū ſit maritus corrupte.32.q.5.ille.15.q.i.c.fi. A.Melius fac̄.52.diſ.q̄ in aliquo. Nec ſm Ray.excuſat error.nec uiolentia. Lex.n.ꝓmotiōis factū req̄rit nō uolūtatē dcō.c.fi.ꝛ c.ille aūt. Idē Tho.Pe. ꝛ Hoſti.ut i ſum con.li⁹ 3º.ti.3.q.6. B

Quid ſi quis habuit vnā uxorē nec ɔgnouit ꝛ poſtea ducit aliā ꝟginē ꝛ cognoſcit ꝛ eɔº.ꝑmā cognoſcit ꝛ ñ ſecundā? ℞º.Nō repellit a ꝓmotiōe.ex̄ eo. debitū.A.Idē dicas per eandē rōnem ſi aliqs ducat i uxorē mulierē ab alio deſpōſatā ꝛ traductā ñ tñ cognitā ſm Ray.Tho.ꝛ Pe. ꝛ Hoſti.34.diſ.c.vltⁱ ꝛ i ſū.cō.eo.ti.q.7. Sꝫ iſte caſus eſt clarus ꝛ formalis.dicti.c.debitū. B

Quid ſi marit⁹ accuſat uxorē ↄ̄ adulterio.ꝛ pēdēte accuſatiōe iur ad ꝓceptuꝫ eccleſie reddit debitū uxori? ℞º. ſm Ray.Tho.ꝛ Hoſti.Irregularⁱ ſiue bigam⁹ cēſet.nā irregularitas ſepe cōtrahit ſolo facto.A.Idē i ſū con.eo.ti.q 9.Et addit Hoſti.ꝙ nō peccat i hoc caſu debitū nō reddēs cū vult ꝓmoueri q̄a uxorē repellit ꝑ exceptionē ortam ex adulterio.Sꝫ.Ray.ait ꝙ tenet reddere cū nō debeat eū ſpoliare poſſeſſione ſui corpis uſq3 ad ſniaꝫ.xi.q.i.quia res.8.q.4.nōne.ꝓcipue cū h⁹ ſibi ꝓcipitur ab eccłia. Dictū Hoſti.pōt teneri qñ marit⁹ offert ſe ſtati ꝓbaturꝫ ɔmiſſū adultiū.ut ifra octo dies uel circa. ar.c.ſolet.de ſen.excō.li⁹ 6º. Quidā tñ ut i dcā.q.9.pꝫ dicūt ꝙ i h⁹ caſu cognoſcēs uxorē adulterā nō fit irregularis cū nō agat.ſꝫ poti⁹ patiat.ſ. q̄a ɔpellit a iudice.Sꝫ ꝑmo dictū ꝓbabili⁹ ꝛ tenēdū uidet. B

Quid ↄ̄ eo q̄ hūit unā uxorē añ baptiſmū.ꝛ aliā p⁹ baptiſmū.uel utranq3 añ baptiſmū? ℞º.irregłarⁱ ē diſ.34.ſi q̄s uiduā.A.Poti⁹ ē.c.is q̄ uiduam.B Et.26.diſ.ꝑ totū.Silr ꝛ q̄ añ baptiſmū dimiſit uxorē ꝓpter fornicationē poſtea accepit eā.Nā ꝑ baptiſmū nō tollit hec irregłaritas.ut clāe pꝫ ꝑ Tho.i 4.diſ.27.lꝫ irregłaritaſ hōicidii tollat. ut.i.hoicidiū.4º.§.ꝑ i fi.A. Idē reſpcū ꝑmi dci.i ſū con.eo.ti.q.xi.Sed ꝛ ſecundū dictū colligit ex eadē rōne. B

Quare bigam⁹ ñ pōt ꝓmoueri? ℞º. Tres ſūt cāe.Pria ꝓpt ↄ̄fectū ſacr̄i.ſ. vnitatⁱ ipi⁹.cū ñ ſit un⁹ uni⁹. ex q̊ diuiſit carnē ſuā in duas.26.diſ.acutius.ex̄ eo.debitū.Et hec ē ꝑma ꝛ realˀcā de q̄ h̄ i.nūc dicem⁹.Secūda cā ē ꝓpter dignitatē ordinū.16.diſ.una.ꝛ.c.vltⁱ.Tertia ē ꝓpt ſignū icōtinētie.diſ.82.propoſuiſti.U.Sed ꝛ fortaſſe. Uñ ꝛ Ambro. Quō erit hortator uiduitatis q̄ ipa cōiugia frequētauit.A . Hoc hꝛ̄ i dcō.c. una.B.Ad itellectū āt ꝑme cāe nota ꝙ i m̄rimonio attēdit duplex.ſacr̄m ꝓpter duplicē cōiūctionē q̄ ē i ipo. Pria

est cōiūctio aīoꝝ.Secūda corpoꝝ.ꝑma
sigt ꝯiūctionē aīe ad deū.secūda sigt
ꝯiūctionē xp̄i ⁊ eccl'ie q̄ fuit q̄si matri
moniū īitiatū qdē ī patriarchis ⁊ pro
phet̄.ratū ī tpe grē.s.ī natiuitate xp̄i
ꝯsumatū ī cruce.ul' ratū ī cruce:et con
sumabit' ī gl'ia.Itē secūda ꝯiūctō sigt
etiā unionē diuitat̄ ⁊ hūanitat̄ factā
ī utero ꝟginis.26.dis.acuti⁹.ō ꝯse.dis.2
ī xp̄o pr̄.ex̄ eo.debitū.Cū g° tam ꝯiun
ctio xp̄i ⁊ eccl'ie q̄ꝫ unio diuinitatis et
hūanitat̄ nō sit nisi unica .merito sig
nificat' ī ꝯiūctiōe ꝑmi mr̄imonii. Sed
cū qs transit ad secūdā recedit ab uni
tate.⁊ sic nō pōt significare dictaꝫ uni
cā ꝯiūctionē.Et hāc rōnē tangit Aug⁹
ī dcō.c.acuti⁹.ī fi. A .Idem in sū .cō.
li.3.ti.8.q.2. B

Utꝝ liceat dispensare cū bigamis?
q̄ꝫuis diuersimode rn̄deāt.mihi uidet'
tenēdū qd̄ tenꝫ Tho.ī 4.° dis.27. dicēs
sic.Bigamie n̄ ē adiūcta irregularitas
de iure nāli:sꝫ de iure positiuo.nec ite
rū ē de eēntialib⁹ ordis ꝙ aliqs nō sit
bigam⁹.Pꝫ ex h° ꝙ si aliqs bigamus
ad ordies accedat caracterē recipit.Et
iō papa pōt dispēsare ī tali irregulari
tate.Qd̄ āt obiici posset ꝑ decre.ex̄.e.
nup.soluit Tho.dicēs ꝙ ꝑ illā decr'.on̄
dit' ꝙ eadē ē difficultas dispēsandi in
ill' q de facto cū plurib⁹ ꝯ̄xerūt. sicut
si de iure ꝯtraxissent nō ꝙ subtrahat'
ptās dispensandi.Qd̄ etiā obiicit' ꝙ ꝯ̄
doctrinā apl'i dispēsare non lꝫ.soluit di
cēs ꝙ h° uerū ē q̄ꝫtū ad ea q̄ sūt ō iur'
nāli.⁊ q̄ꝫtū ad ea q̄ sūt ō nccītate sacra
mētoꝝ ⁊ fidei ⁊ ī aliis q̄ sūt de istitutō
ne aplorū cū eccl'ia hēat nūc eādeꝫ po
testatē statuēdi ⁊ destituēdi quā tunc
hēbat.pōt ꝑ eū q ꝑmatū ī eccl'ia tenet
dispensari.hec Tho.Sꝫ q̄ꝫuis possit dr̄
ꝙ n̄ lꝫ qa nūq̄ꝫ facēt. nisi forte aliqua
cā maxia subeēt. A .De h° opiones re
ferūt' in sū.con.eo.ti.q.12. Sꝫ cuꝫ Tho.
cō. Pe.⁊ Al.⁊ h° ur' tuti⁹.ar.c.h° ē.24.q
i. B .Sꝫ de ep̄o tenet' ꝙ nullo mō pōt
ut ponit Io.an.ꝑ.c.i.e.ti.li.6.° A .Sil'r
de hoc recitant' opiones ī dcā.q.12. Sꝫ

h° ur' ueri⁹.⁊ exp̄sse haberi i.c. a nobis
ex̄ eo.⁊ dcō.c.unico.ī 6.° B

Bigami iure cōi nudati sūt oī ꝑui
legio cl'icali ⁊ additi foro scl'ari non ob
stāte cōsuetudine.⁊ eis sub pena excōi
catiōis ihibitū ē deferre tōsurā uel ha
bitū cl'icalē.ex̄ eo.cum alr̄catiōis li° 6.°
A .Glo.ibi dic̄ hoc itelligēdū de his q
fci sūt bigami siue ꝟe siue interp̄tatiē
ī mioib⁹.sec⁹ si ī maioib⁹ ordib⁹. B

Blasphemia

ꝫm Ambrosiuꝫ ē ul' cū deo attribuit' qd̄ ei nō
ꝯuenit.uel cū ab eo remouet' qd̄ ei cō
uenit. Hec tn̄ duo.s.affirmatio ⁊ nega
tio nō diuersificāt spēm blasfemie. A.
Idē ī sū.cō.li°3.° ti.34.q.207. Sꝫ Tho.
scd̄a scd̄e.q.13.arti.p̊.addit tertiuꝫ mo
dū uideliꝫ cū attribuit' creature quod
appropat' deo. B .Et scd̄m gen⁹ suuꝫ
ē pctm̄ mortale quia r̄pugnat caritati
diuine.Sꝫ posset cōtingē ꝙ blasfemia
absq̄ꝫ ōliberatiōe ⁊ ex surreptiōe ꝓce
dēt ⁊ h° dupl'r.p̊ mō ꝙ alqs nō aduer
tit hoc qd̄ dic̄ eē blasfemiā.ut cū aliqs
subito ex aliq̄ passiōe ī ꝟba ꝯtumelio
sa ꝓrūpet quoꝝ significationē nō cōsi
deraret:tūc est pctm̄ ueniale. A .Hoc
puto uerū nisi h° ei frequēter accidēt
ex lata culpa ei⁹ nō curādo adhibē re
mediū.Lata.n.culpa eq̄pat' dolo.ff.de
positi.l.qd̄ nerua.⁊ i.c.ut aīaꝝ.de cōsti.
li° 6.° B .2° mō qn̄ aduertit h° eē blas
femiā ꝯsiderās sigta ꝟboꝝ.⁊ tūc nō ex
cusat' a pctō mortali.sicut nec ille qui
ex cubito motu ire aliquē occidit. A
Idē in sū.con.eo.ti.q.20.Et puto a mor
tali nō excusari blasfemū si nō recto
aīo moueat' lꝫ ignoreꝫ sua ꝟba īporta
re blasfemiā.Nā ut dr̄.i. Cor̄ .14.° Si
qs ignorat ignorabit':⁊ stult⁹ ī cl'pa sa
piēs erit ī pena.38.dis.qui ea. B Hec
Tho.scd̄a scd̄e.q. 13. De blasfemia in
deū uel in scōs q̄ proprie dicit' maledi
ctio.uide.ī.maledictio.§.2.° ⁊.3.°

c

Babella

Uide.ī.pedagiū ⁊ uiō.ī.tallia.q2 ꝓ eodē accipiūtur uel quasi.

Calix non debet fieri de ui tro.ligno.ere. uel au ricalco.nec de criſtallo. aut la pide.ſed tm̄ de auro argēto aut ſtagno de ꝯſe.diſ.i.vaſa.⁊.c.ut calix. De conſe cratione calicis:⁊ an poſſit vendi uide ī.cōſecratio 5°.

Calumniari quid ſit.ꝑ uaricari. ⁊ tergiuerſari. uide ſ̄ accuſa tio.§.4.

Canonica portio ē illud qđ eccleſia ꝓpa debet recipe q̄n qs eligit alibi ſepulturā. De q̄ uide.ī.ſepultura.3° per totum.

Canonicus Uide.ī.ꝑ benda.et ſ̄. beneficium.⁊ infra ſimōia 1°⁊3°.

Canonizatio Non li cet ali quem uenerari pro ſancto. ni ſi fuerit canonizat⁹ auctoritate roma ne eccleſie.ex̄ de reli.⁊ uene.ſāc.c.ꝑ. In qua quidē canonizatione.ꝑ inquirit̄ đ uita eius q canonizādus ē. ſi fuit in la boribus iuſtis ⁊ multis.ſi morib⁹ caſt⁹ ⁊ actib⁹ ſtrenu⁹.Oportet.n.ꝓnti teſtifi catione ꝑdicari ⁊ bone fame ꝑconis n̄ taceri.61.diſ. miramur.12.q.2. quatuor. Et ē maxime q̄rendū de ſimplicitate ⁊ humilitate.ex̄ de ꝑſūp.ex ſtudiis.Itē queri ſolet an ſuſtinuerit ꝑſecutiones 7.q.i.oīs q gemebat.⁊.c.ibi .Et an illas ſuſtinuerit cū caritate.1. q.i. uide quā tum.Inquirendū ē etiā de miraculis factis in uita ⁊ poſt mortem.Porro de martyrib⁹ nō fit tāta examiatio.ſ3 q̄ri tur tm̄ de miraculis.⁊ cā ꝓpt̄ quā paſſi ſūt.ar.de cōſe.diſ.4.cathecuminum. ⁊ c.baptiſmi uicē.His rite pactiſ pōt ad canonizationē ꝓcedi. A. Idē i ſum. con.li.ꝑ.ti.14.q.25.ubi ſubiungitur.Or dinē ⁊ modū quo cōſueuit curia roma na ꝓcedē i canonizatione ſcōꝝ ꝑfcē po nit Hoſti.⁊ Goff.ſup.c.audiuimus ſ̄.đ reli.⁊ uene.ſanc. B

Utrū liceat porrigere orōnē ad ali quē nō canōizatū. Rᵒ ſm Inno. Non negam⁹ qui nō liceat porrigē ꝑces ali cui defūcto.quē qs credit bonū uixꝫ.qa dn̄s fidē orāt attēdit.ſ3 facē ꝓ eo offi ciū uł ꝑces ſolēnes non licet.ut in ꝑ.§. dictū ē. A .Con.Albric⁹ ⁊ Hoſti.ut i ſum.con.eo.ti.q.22.in fi. B

Caracter ſecūdū Dio.ē ſignū ſanctū cōionis fidei ⁊ ſcē ordiatiōis datū a Ierarcha.Uł ſ3 modernos the ologos. Caracter.ē diſtinctio a caractē etno impſſo aie rōnali ſm imaginē:cō figurās trinitatē creatā trinitati creā ti a recreāti diſtiguēs ⁊ nō figuratis ſe cūdū ſtatū fidei.Et quidē caracter nō ip̄rimit̄ ꝑ oīa ſacra etiā noue leg. ſ3 ſo lū ꝑ illa ꝑ q̄ mācipat̄ qs ad aliqđ ſacra mentū ſpūale exercēdū.ſicut ē baptiſ mus.cōfirmatio ⁊ ordo.hec Tho.i 4°. q.4. A .Cō.Albric⁹. B .De caractē etiā ordinis habes pła.ī.ordo.3°.ꝑ totū

Carcer ſeu icarceratio. Utrū liceat aliquē icarcerare uł detinere Rᵒ ſm Tho.ſcđa ſcđe.q.65. In bonis corpis tria ꝑ ordinē cōſiderāt̄.ꝑ quidē integritas corpał ſubſtātie.cui detrimē tū affert̄ ꝑ occiſionē uł mutilationem 2° delectatio uel ges ſenſus cui opponi tur ūberatio.uł aliud qđlibet ſenſum dolore afficiēs.3° motus ⁊ uſus mēbro rū q ipedit̄ ꝑ ligationē uel icarceratō nē.Et iō icarcerare aliquē uł q̄litcūqꝫ detinē ē illicitū:niſi fiat ſecūdū ordiē iuſticie.aut ad penā.aut ad cautelā ali cui⁹ mali uitandi. ⁊ h° licet tm̄ iudici. Uerūtn̄ detinē hoiem ad horā ab aliq̄ ope illicito ſtati ꝑpetrādo.cuilibet licꝫ ſicut cū quis detinet aliquē ne ſe preci pitet.uel ne aliū feriat.S3 ſimplr aliū icludē uł ligare ad eū ꝑtinet ſolū q hꝫ vłiter diſponē de actib⁹ ⁊ vita alteriuſ hec Tho.Nā ⁊ ꝑuata ꝑſona hec faciēſ ſecūdū leges morte punit̄.C.de priua. carce.l.vnica.

Aritas Utrum caritas
semel hita pos
sit amitti. R° ẜm Tho. scđa
scđe. q. 24. Caritatē possum⁹ triplicit̄
ↄsiderare. p̄ mō ex p̄te spirit⁹ sci mouē
tis aiam ad diligendū deū. ꝛ ex hac p̄
te caritas ipeccabilitatē h₃. q̄a ipossibi
le ē hec duo sil̄ ee uera. s. ꝙ spirit⁹ san
ct⁹ uelit mouē aliquē ad actū caritat̄
ꝛ ꝙ ipe caritatē amittat peccādo. na₃
donū p̄seuerantie ↄputat̄ int̄ bn̄ficia
dei qb⁹ certissime liberāt̄ q̄cūq₃ libe
rāt̄ ut dic̄ Aug⁹ i lib° de p̄destinatiōe
scōꝝ. 2° mō pōt ↄsiderari caritas ẜm p̄
p̄riā rōnē. ꝛ sic caritas nō pōt amitti: ni
si id qđ p̄tinet ad caritatis rationem
amittat̄. uñ caritas nullo mō pōt pec
care. sicut calor ñ pōt frigidare. sic nec
iiusticia nō pōt bonū facē. ut Aug⁹ dic̄
in li° de sermone dñi in mōte. 3° pōt cō
siderari caritas ex p̄te subi. qđ ē v̄tibi
le scđm arbitrii libertatē. ꝛ isto mō ca
ritas uie amitti pōt: nō aūt caritas pa
trie. q̄a ibi deus p̄ eēntiā uidet̄ q̄ ē ipa
essentia bonitatis.

Que sunt ex caritate diligēda? R°
ẜm Tho. scđa scđe. q. 25. Quatuor sunt
ut ait Aug⁹ i li° đ doctria xp̄iana. unū
qđ sup̄ nos ē. s. de⁹. secūdum qđ nos su
mus. tertiū qđ iux̄ nos ē. s. p̄xim⁹. i. hō
ul̄ angel⁹. q̄rtū qđ ifra nos ē. s. corp⁹ p̄
p̄ū. A. Idē i sū. cō. lib° 3°. ti. 34. q. 216.
Pōt addi. Silr̄ ꝛ corp⁹ p̄ximi cui exhi
bere debem⁹ op̄a corp̄alia caritatis.
Math. 25. sed h° pōt icludi i eo qđ sup̄
dictū ē. nos debē diligē p̄ximū iux̄ nos
B. Et sūt itelligēda h° ordine. p̄ et p̄
oibus de⁹. deide debem⁹ diligere nos
ipos. deide p̄ximū. ultimo corp⁹ nr̄m
Et tūc subdit sic idē Tho. scđa scđe. q.
26. Nō ē tñ đ nccitate caritat̄ ꝙ hō p̄
p̄riū corp⁹ exponat p̄ salute p̄ximi ni
si i cāu q̄ tenet̄ ei⁹ p̄uidē saluti. s₃ ꝙ a
liq̄s spōte se offerat p̄tinet ad p̄fectō₃
caritat̄. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 217.
Et hoc ultimū debet intelligi quo ad
salutem corpoream. q̄a q̄s nō obligat̄
exponere regularit̄ p̄p̄riū corpus p̄
corpore p̄ximi sui. sed p̄ salute anime
sic. cū aia p̄ximi icōp̄abilit̄ sit p̄ciosior
corp̄e nr̄o. 24. q. 3. si habes. uñ ꝛ sup̄ in
ordine caritatis p̄ximū p̄ponē corpo
ri nr̄o. ꝛ Tho. scđa scđe. q. 33. dic̄ morta
lit̄ peccare qui q̄cūq₃ timore ēt corp̄al̄
mortis omitteret p̄ximū corrigē: qñ
ex h° v̄isilr̄ p̄uideret̄ eius saluti. B.
Et hic ordo caritatis sub p̄cepto est ut
Tho. tradit scđa scđe. q. 44. A. Silr̄
etiā ē sub p̄cepto ut diligam⁹ meliorēs
uel mag̃ cōiūctos pl⁹ aliis. ut ibidem
dic̄ Tho. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 218. B

Utꝝ magis debeam⁹ diligē melio
res q̄₃ nobis cōiūctiores. R° ẜm Tho.
scđa. scđe. q. 26. Meliori q̄dē q̄a ē deo
p̄p̄iqor mai⁹ bonū ex caritate debē⁹
uelle. s. maiorē ḡdū b̄titudis. quia ad
caritatē p̄tinet ut uelit iusticiā dei ser
uari. ẜm quā meliores p̄fecti⁹ beatitu
dinē p̄ticipāt. s₃ tñ hō rōnabilit̄ magis
intense diligit ↄiūctos. ꝛ h° triplr̄. p̄ q̄
dē itensiori affectu diligit ad illud bo
num ad qđ diligit eos: q̄₃ meliores ad
mai⁹ bonū. 2°. q̄a inter ↄiūctos aliq̄ sūt
nob̄ p̄p̄iq̄ ẜm nālē originē a qua disce
dere nō p̄nt. s₃ bonitas scđm quā aliq̄
appropiquāt deo pōt accedē ꝛ receder̄
augeri ꝛ minui. ꝛ iō possū ex caritate
uelle ꝙ ille qui ē mihi ↄiūctus sit me
lior alio. ꝛ sic ad maioris b̄titudinis ḡ
dū p̄uenire possit. 3° q̄a plurib⁹ mōis
siue cāis ↄiūctos diligim⁹. nā ad alios
nō hēmus nisi amicitiā caritatis. s₃ ad
ↄiūctos nob̄ hēmus alias amicitias.
ẜm modū ↄiūctiōis ipoꝝ ad nos. ut q̄a
aliq̄s ē ↄsanguine⁹ ul̄ ↄiūx uel cōciuis
uel p̄pter qđcūq₃ aliud licitū. ꝛ ita ex
caritate plurimis mōis diligim⁹ ma
gis nob̄ ↄiūctos. A. Idem in sū. cō.
eo. ti. q. 218. Et cōclusio ē ꝙ meliores đ
bem⁹ plus diligē. q̄a hoc iusticia diuia
req̄rit Math. 12°. ibi. Que est mr̄ mea
ꝛc̄. s₃ possumus optare ꝙ p̄p̄inqui sint
meliores. B

Utrū diligē iimicos sit de nccitate
caritatis. R°. ẜ₃ Tho. scđa scđe. q. 25. Di
lectio iimicoꝝ triplr̄ pōt cōsiderari. p̄

mō ut diligant̄ inquātū īimici.ꝛ hoc ē
diligē malū alt̄ius.2ᵒmō quātū ad na
turā.ꝛ sic i vlī.ꝛ sic dilectio īimicoꝝ est
de nccitate caritatꝭ.ut.s.aliqs diligens
deū ꝛ ꝓximū ab illa generalitate ini
micos ñ excludat.3ᵒmō pōt ↄsiderāi in
spāli.ut.s.aliqs i spāli moueat̄ motu di
lectiōis ad īimicū.ꝛ illud ñ ē ꝺ nccitate
caritatꝭ ut salutis absolute.qꝛ nec mo
ueri motu dilectiōis i spāli ad q̄slibet
hoies singulariter ē de nccitate carita
tis nisi scd̄m ꝑpationē ai.ut.s.hō hēat
animū ꝑparatū ad hoc ꝙ in singulari
inimicum diligeret si nccitas occurre
ret. Sed ꝙ absq̧ nccitatis articulo di
ligat pertinet ad caritatis ꝑfectionē3.
A .Idē i sū.con.liᵒ3ᵒti.34.q.213. B
Utrū sit de nccitate caritatis ꝙ hō
inimico signa uel effectus exhibeat di
lectiōis.℞ᵉ ꝫm Tho.scd̄a scd̄e.q.25.Si
cut hō i cōi tenet̄ diligere ꝛ non in spe
ciali nisi scd̄m ꝑparationē ai: ut nunc
dictū ē.ita signa ꝛ effectus dilectiōis q̄
in cōi consueuerunt ꝓximo exhiberi
tenet̄ etiā inimicis exhibē.puta cū ali
quis orat ꝓ oibus fidelib᷒.uel ꝓ toto
pplō.uel cū aliqd̄ bñficiū ipendit toti
cōitati.tūc etiam hoc īimicis exhibē ē
de nccitate ꝑcepti.ꝛ ↄtrafacere ꝑtinet
ad liuorē vindicte.Specialia vero bñ
ficia uel dilectiōis signa q̄ qs exhibet
ꝑticulariter aliqbus ꝙ exhibeat īimi
cis ñ ē de nccitate.nisi scd̄m ꝑparationē
ai.ut.s.iuuet̄ i articulo nccitatis scd̄m
illud ꝓꝟ.25.Si esurierit inimic᷒ tuus
ciba illū ꝛc̄.Sȝ hᵒ facē preter nccitatis
articulū ꝑtinet ad ꝑfectionē caritatis
ꝑ quā aliqs cauet ñ solū vinci a malo.
sȝ vult vicere i bono malū. qa.s.nō so
lū cauet ne ꝓpt̄ iniuriā illatā ꝑtrahat̄
ad odiū sȝ etiā intēdit inimicū ad suuȝ
amorē ꝑtrahē. A .Cō.hīs Pe.ut in
sū.con.eo.ti.q.214. B
Utrꝫ inimicis veniā petētib᷒ tenea
mur remittē.℞ᵉ ꝫm Pe.3ᵒ sniaruȝ.Ex
iiuria uel dāno dato alicui solent in eo
cui fit tria oriri.s.rancor in affectu.sig̃
rācoris i effectu.ꝛ actio iuris ↄ̄ iiurian
tē.Primū tenet̄ hō remittē imo nūq̃3
i corde hr̄e. A .Math.18.ibi.Sic ꝛ pr̄
meus ꝛc̄. B Secūdū tenet̄ hō remit
tē veniā veraciter petenti.i.ꝑato emē
dare scd̄m facultatē suā.de q̊ pōt itelli
gi qd̄ dr̄ Luc.17.Si reuersus fuerit ad
te dicēs.penitet me.dimitte illi.immo
etiā si nō petat.ut i ꝓximo.§.dcm̄ est.
A .Istud imo.nō vr̄ dictū Pe. ut pōt
colligi ex habitis i sū. con.eo.ti.q.215.sȝ
potius eius dicto aduersatur.Et cū hᵒ
dicto con.Albricus.ut non dēat expec
tari petitio.ꝛ istud videt̄ uerius.Nam
si nō dȝ rācor teneri i corde.sitr nec ab
ex̄ oñdi i oꝑe.qꝛ nō solū a malo sȝ etiā
ab oi spē mali abstinendū ē.1.Thesal.
c.fi.B. Sed tertiū nō tenet̄ remittere
nisi ille satisfaciat ꝓ posse.ut.c.si quis
cōtristatus.90.dis.ꝛ nota i.c.ad apl̄ice.
de re.iu.liᵒ6ᵒ.80.ꝛ i remissiōib᷒ dcōrū iu
riū.ꝛ ex̄ de male.inotuit.cū ↄcordātiis
ibi positis. A .Hoc satis claꝝ ē.qa le
gitime pōt peti eximatio iniurie etiā
ultra iterēē reꝝ.ex̄ de imu.ec. qm̄ liᵒ6ᵒ.
nisi ex hoc oriret̄ ꝑponderans scādalū
respectu salutis aie uel corꝑis. qa i or
dine caritatis hec ꝑferenda sūt.ut pōt
cōstare ex dictis ꝫ.§.p̊. B
Utrꝫ oꝑa bona ex̄ caritatē facta ali
qd ualeāt.℞ᵉ ꝫm Ray. Quāuis nō ua
leāt directe ad uitā eternā.tñ ualēt ad
alia quiq̧.p̊ ad tolerabiliuś iudiciū fu
turū ꝑferēdū.de pe.dis.3.si qs aūt. A
Ricardus suꝑ 4ᵒ sniaꝝ dis.15.dicit ꝙ
bonū ꝛ pnīa acta i mortali sicut nō ua
let ad obtinendū regnū: ita nec ad re
missionē penarū.qꝛ ꝓpter illud nō mi
nuet̄ pena ꝓ pctis ꝑorib᷒ debita.sȝ bñ
minorē penā sustinebit i inferno.quia
interī dū facit illud bonū cauet a ma
lo.q̃rū occasiōe si faceret ampli᷒ puni
ret̄.Et ita dicit̄ intelligendū dictū asse
rentiū minorē penā sustinēdā ꝓpt̄ bo
nū sine caritate factū. Sed ↄ̄ hᵒ videt̄
qd̄ legit̄ in uita patꝝ ꝙ cuidā scō patri
reuelatū ē.de quodā q ꝓpter luxuriaȝ
exclusus ē a ꝑadiso ꝙ ꝓpt̄ abūdātes
elẏas q̃s faciebat liberat᷒ ē ab icēdio

ignis. B 2º ad tꝑalē ꝓſꝑitatem. de pe.diſ.3.cauendū.22.q.2.ſi q̄libet.3º ad hꝰ ꝙ qs citius illuſtreť ad pniaʒ ꝺ pe. diſ.5. falſas.i fi.4.º ad aſſuefactionem bonoꝝ operū.ſicut faciebat olī beatꝰ Johes.ꝺ ꝯſe.diſ.4.nō regnabāť.5º qa diabolꝰ nō hʒ i eo tantā ptātē quantā hēret ſi bona oꝑa nō facēt.ſicut Gregl refert ī dialogo.liº 3º.c.7º de iudeo qui ſignatus erat ſigno crucꝭ ꝙ demōes ñ potuerūt ei nocē. A .Aduertēduʒ tñ ꝙ remuneratio q̄ fit ꝑ talibꝰ oꝑibus ſʒ Ric.i loco p̄allťato.ñ ē ex debito iuſti cie ſʒ ſolū ex dei clemētia.forte iō qa q ex ꝯtumacia ꝯ̄ deū mereť ſui ꝑditio nē quō pōt extrinſecꝰ aliquid mereri? B .Utrū hō poſſit ꝺo ſatiſfacē ꝑ oꝑa extra caritatē facta hēs.ī.ſatiſfactio. §.xiº.Et plura de caritate habes in ſe quen.§.

Utꝝ oꝑa extra caritatē exñtiū unq̄ʒ ualeant. Rº ſm Ray. Oꝑa uiua q̄ fctā fuerūt i caritate mortificātur ꝑ ſeq̄nſ mortale pctm̄.ꝛ ſi uera ſeq̄ť pnia reui uiſcūt. Jlla ṽo que nūq̄ʒ uiua fuerunt puta q̄ in pctō mortali facta ſūt.uiueť nō pñt qa mortua nata fuerūt.uerſus Jlla reuiuiſcūt q̄ mortificata fuerunt Uiuē ñ pñt q̄ mortua nata fuerūt.Cō. Tho.i 4º.diſ.23. A .Predictuʒ dixit Ray.i ti.de pe.ꝛ re.§.item circa idem q̄ritur.Tho.etiā in.3.ꝑte.q.89.arti.5.et 6º. B .De cōfeſſione facta ex̄ carita tē.uide.ī.cōfeſſio p̊.§.3º. Utꝝ occaſione religionis ſint p̄termittēda oꝑa carita tis in parētes.uide.ī.religio p̊.§.3º.

Casus episcopales

Jllos caſus a q̄bus nō pōt ab ſoluere ſacerdos ꝑochialis.uide.ī.cō feſſor p̊.§.p̊.

Cathecismus et

exorciſmꝰ. Utrū cathecismꝰ cōuenient̄er dēat p̄cedē baptiſmuʒ. Rº ſm pe.in 4º.ſic. Nā i baptizādo requi riūꝛ ea que ſūt de neccitate fidei.q̄ ſunt tria.ſ.fidei ſuſceptio:ꝛ eiuſdē ꝓfeſſio. ꝛ ipſius obſeruatio. ꝛ ꝓpť hec tria ca thecismꝰ inuētus ē.qa in eo fit inſtru ctio ad fidei ſuſceptionē.fit etiā rñſio ad fidei ꝓfeſſionē:ꝛ promiſſio ad fidi obſeruationeʒ. Et qa adultus ꝑ ſe cre dere ꝛ ꝓmittere pōt:req̄rūť hec ab eo ꝑ ſeipm̄. Jn ꝑuulo ṽo req̄runť ꝑ uica riū.ſ.ꝑ patrinū qui i ꝑſona ꝑuuli rñdʒ Credo. Et ſicut dicit Tho. duplex pōt eē ſenſus. Unus:credo.i.ego paruulus qñ ad ꝑfectā etatē ueniā credam. uel credo.i.ego patrinꝰ operā dabo ꝙ iſte credat. A .Jſte ſenſus ē magꝭ ꝯueni ēs.nā tenentes ad baptiſmū fideiuſſo res fiūt ſuſcepti.ꝺ ꝯſe.di.4.uos añ oia. B .Nec ē icōueniēs ꝙ patrinꝰ ꝓ par uulo ꝓmittat.qa de illis ad q̄ oēſ tenē tur unꝰ aliū obligare pōt. Secꝰ āt i hiſ ad q̄ oēs nō teneť. Et ſi dicis ꝙ patrinꝰ ſic obligať ad inſtruendū paruuluʒ ꝺ fide. Rñdet Tho. ꝙ non ē ibi magnuʒ ꝑiculū q̄ʒtū ad modernū tēpꝰ.qa ꝛ pa rentes pueri ſūt xp̄iani ꝛ inť xp̄ianos nutriūtur. Secꝰ āt erat i p̄mitia eccl'ia qa tūc diligētioꝛ cura habēda erat. Et ſil'r nūc eēt ſi pētes pueri eēnt ſuſpci de infidelitate.uel ſi puer inť īfideles cōuerſatus eēt. A .Jdē ēt eēt ſi parē tes eēnt ſuſpecti i moribꝰ.nā ſuſcipiē tes de baptiſmo ſūt fideiuſſores nō ſo lū fidei ſed etiā morū.uñ in dcō.c.uos eis dr̄. Jō ſꝑ eos admonete ut caſtita tē cuſtodiāt:iuſticiā diligāt:caritateʒ teneāt. Añ oia ſymbolū ꝛ orōnē domi nicā etiā uos ip̄i tenete ꝛ illis quos ex cepiſtis oñdite. Dicta ēt in hº.§.notāť ut i ſū.con.liº 3º.ti.24.q.42. B

Sʒ ad q̄d ꝓdeſt exorciſmꝰ? Rº ſm pe.ꝛ tho.in 4º.diſ.6. Habet effectuʒ in corꝑe ꝛ i aīa.qa minuit ptātem demo nis ne poſſit tm̄ i hoīe ſicut p̊us:ne ba ptiſmū ꝛ alia bona īpediat. Sʒ p̄dicta ptās totl'r i baptiſmo tolliť.ſicut Pha rao p̊us flagellatꝰ ē ppl'o nō egreſſo ꝺ egypto ꝛ pꝰea totl'r in mari rubro.qꝺ ē figura baptiſmi:ſubmerſus ē. A. Jō i ſū.con.eo.ti.q.43.ubi etiā dr̄ ꝙ circa hūc effectū cathecismi plures fuerūt

opiones.Sȝ qđ dictū ē meli⁹ uꝛ. B.
Quid significēt sacr̄alia alia q̄ fiūt an̄ baptismū i cathecismo.unde s̄ baptismˀ 6°.§.3°. Per cathecismū ipedit m̄ri moniū ɔ̄hendū.i.ipedimētū 6°.§.2°

Autio

Noīe cautōis qñ simpl'r ponit̄ itelligit̄ nuda ꝓmissio. Sed per cautionē idoneā siue sufficiētē itelligitur fideiussoria l'pignoraticia.ut notatur ex̄ đ pigno.cū ɔstet. A .In glo. B De hac uiđ s̄ absolutō 4°.§.fi. A .De h° ēt dr̄ s̄.absolu° p̄.§.17°. i additōe. B

Ecitas mentis

Utrū cecitas ment| sit pctm̄. R° ƀm Tho. scđa scđe.q.15.Greg|.31. moral.ponit cecitatē mentis int̄ uitia q̄ cānt̄ a luxuria. Ad cui⁹ uitii intellectū ē sciēdū ꝙ p̄ncipiū itellectualis uisionis ē aliqđ intelligibile p̄ncipiuȝ ꝑ qđ hō itelligit alia.cui qdē intelligibili p̄ncipio mēs hois pōt itēdere.ꝛ ꝙ ei nō itendat pōt dupl'r cōtigē.qñq3 qdeȝ ex h° q2 hȝ uolūtatē spōtanee se auertētē a ɔsideratione talis p̄ncipii.scđm illud p̊s. Noluit intelligē ut bñ ageret Alio mō ꝑ occupationē circa alia que magi| distrahūt qb⁹ ab īspectōe h⁹ p̄ncipii auertit̄.ƀm illud p̊s. Supcecidit ignis.s.cōcupie ꝛ nō uiderūt solem. Et utroq3 mō cecitas mentis ē pctm̄ Sed qñ ē ex nāli defectu.ut i amentibus: ñ ē pctm̄. A .Idē in sum.con.lib° 3°.ti. 30.q.209. B

Ensura ecclesiastica

Nomine censure tria cōprehēdūtur.s.interdictū.excōicatio. et suspēsio.ex̄ de ꝟbo.sig|.q̄renti. Et de singul'horū uide.ī.i uocabulis ꝓprius ut ī.excōicatio.ꝛ.ī.int̄dictū.ꝛiī.suspensio.

Essatio a diuinis

Cessat̄ qñq3 i aliq̄ eccl'ia a diuinis ꝓpter iuriā uel offensaȝ alicui de ecclesia uel ecclesie factā. Et tūc posito ꝙ etiā aliqs de canonicis q statuerūt cessationē a dīnis ibi celebraret ñ icurrēt irregularitatē.q2 nō ē interdictū ordinariū ut dicit Inno.ex̄ đ appl'. dilectis filio decano. Et nō dȝ cessari a dinis ꝑ capitulū collegiū uel aliqueȝ cōuentū alicui⁹ eccl'ie nisi uocat| oib⁹ ꝓut sūt uocandi ad electionē.et nisi đ liberatiōe hita diligēti. ꝛ p⁹ hec reqsito uel clerico ul' laico cuiuscūq3 dignitat| aut ɔditōis l'stat⁹ ꝓpt̄ cui⁹ īiuriā uel offensaȝ ur̄ cessatio faciēda ꝙ iiuriam offensam emēdet. ꝛ si noluerit em̄dare ñ poterit cessari.ꝙ si ꝓcedat̄ predicto mō ꝛ cesset̄.ex tūc tā ꝑs eorū q cessant q̄3 ei⁹ ɔ̄ quē cessat̄.i.unū mēseȝ ꝑ se ul'ꝑ ꝓcuratorē cōtinuat| dieb⁹ad sedē apl'icā tenēt̄ se p̄ñtar̄. A .Immo iter arripe.ut i textu.ī.all'ato.ubi etiaȝ pȝ ꝙ debēt ita cōtinuare. ut q̄3 cito cōmode poterūt se apl'ico ɔspectui rep̄ñtēt. B .cū act| ꝛ muniment| negocii nisi ꝑ ɔcordiā ifra dictū tēp⁹ cessaret ipsa cessatio.ꝛ sic ꝑtib⁹ uenietib⁹: uel una ꝛ ñ altā ueniēte:ꝑs culpabil' puniat̄.et nihilomin⁹ si ꝑs q̄ cessauit nō ueniret nec mitteret nō seruabit̄ cessatō nec ualebit.ex̄ de offi. or .q̄3uis. lib° 6°. A .Ibi dr̄. Parte insuꝑ a dinis cessante sup̄scripta tā in cessando q̄3 i ueniēdo seu i mittēdo ad sedē apl'icā nō seruante nō seruet̄ ipa cessatō sed ea nō obstante ut p̄us i ipsa celebret̄. Et cō. predictis Albricus. B

Qui uolūt cessare a diuinis debent causam idoneā cōscribē i instrumēto publico uel patētib⁹ l'ris cū autēticis sigillis. A .s.ꝓprius qñ hoc collegiū facit.uel cū uno sigillo unius alterius autētici.ut i textu.ī.allegato. B .Et assignare illi ɔ̄ quē cessare intēdūt. ꝙ si hoc p̄termiserit uel cā nō fuisset.iuēta canonica:restituent oia que tꝑe cessatiōis ꝑceperūt đ eccl'ia illa ubi cessatū ē.ꝛ q̄ ꝓ illo tꝑe debēt̄ eis de eccl'ia ñ ꝑcipiēt.ꝛ ei ɔ̄ quē cessauerūt: de dānis ꝛ iiuriis satisfacient. Si ꝟo cā fuerit iudicata canonica tūc illi q occasionē dederunt condēnandi sūt ad oē interesse

canōicꝭ.Et ad certā quātitatē taxādaȝ
ipi eccl'ie in q̄ cessatū ē ꝯuertēdā i cul
tū dinū.ex̄ ð of.oꝛ.si canonici.libꝛo 6°
A .Ubi pȝ ꝙ dcā quātitas taxaꝛ supe
rioꝛis arbitrio. B

Qui ad agguationē cessatiōis ima
gines crucis:btē uirginis:ꝛ alioꝝ scōꝝ
irreuerēter tractāt:ꝓsternūt urticis:
ul' spinis supponūt:ul' aliqd hui⁹mōi
faciūt:repꝛobāꝛ ꝛ grauiꝛ sūt puniēdi
ex̄ de of.oꝛ.si canōici. lib° 6° Qualiter
gnālē cessationē a dinis religiosi tenē
tur seruare.uide.ī.iterdictū p̄.§.xi° q
incipit.Qn̄ sententia.

Imiterium hȝ eādeȝ imunita
tem quaȝ ecclesia quo ad oīa
capitula.q̄ uide.ī.imunitas ecclesie et
emunitas cōfugientiū.Et hoc p̄terq̄
i duob⁹ casib⁹.s.ꝙ nullus moꝛtu⁹ dȝ i
eccl'ia sepeliri.ut.ī.emunitas ecclesie.
§.2° ꝛ ꝙ laici in choꝛo eē nō debēt.hec
Ray.ꝛ Hosti. A .Idē in sū.con.lib° p̄
ti.14.q.6. B

Cimiteriū pollutū esse cēseꝛ qn̄ ec
clesia ē polluta effusione sanguis uel
seminis.dico si sit cōtiguū ipi ecclesie
Et anq̄ recōciliatū sit nō dȝ i eo aliqs
sepeliri.Sec⁹ si cimiteriū ipm esset re
motū ab ecclesia.Sȝ eꝯ° polluto cimi
terio n̄ ē polluta ecclesia.ne minus di
gnū trahē uideaꝛ ad se mai⁹dignū.ex̄
ð ꝯse.ec.si ecclesia li 6° Et n̄ ē cimitēiū
unū sȝ plura qn̄ paries ē i medio lȝ sit
ibi poꝛta. A .s.q̄ itur de uno ad aliud
ut i p̄allegato.c. B .Un̄ uno uiolato
nō ē uiolatū alterū.ut i dcō.c. Circa cō
secrationē cimiterii uide.ī .cōsecratio
p̄.§.p̄.ꝛ 2°

Lauis ꝓut hic sumiꝛ ē ptās ligādi atq̄
soluēdi. q̄ ecclesiastic⁹ iudex
dignos dȝ recipe:ꝛ indignos excludeꝛ
a regno ut pȝ 4° sniaꝝ.ꝛ p glo.Jero.su
p Math.16. A .Ray.ꝟo dic̄ ꝙ claues
hic dicūꝛ scia discernēdi inꝛ peccatū ꝛ
pctm̄:ꝛ ptās ligādi atq̄ soluēdi.dis.20.
§.p̄.Pe.ꝟo ut in sū.cō.lib° 3° tit.34 .q.
171.dic̄ ꝙ clauis ē q̄dā ptās spūal'.sup
nāliꝛ a deo data ꝛ infusa:nō inata nec
acqsita.He oēs rēdūt ad idē: sed una
magis declarat aliā.Diffinitō.n.Ray.
oñdit ꝙ ptāti dȝ ānecti snīa.Ista uero
Pe.idicat a q̄ est hec potestas.B

Quot sūt claues? R° sm Tho.i 4°
dis.18.quia p clauē ut nūc dictū est iu
dex dȝ dignos recipe ꝛ indignos exclu
dere:indiget iudicio discretiōis q̄ ido
neitatē iudicet ꝛ indiget ipo actu rece
ptionis:ꝛ ad utrāq̄ eoꝛū ptās q̄dā seu
auctoꝛiras reqriꝛ.Et scōm h° due cla
ues distiguūꝛ.Una q̄rū ptinet ad iudi
ciū eius q absoluēd⁹ ē.Alia ad ipaȝ ab
solutionē.Et he due claues n̄ distiguū
tur i eēntia auctoꝛitatꝭ.qꝛ utrūq̄ sibi
ex officio cōpetit.sȝ ex ꝯparōne actus
quoꝝ un⁹ aliū supponit.nā clauis que
dr ptās ligādi ꝛ soluēdi imediate apit
sed q̄ dr scia discernēdi:oñdit cui apiē
dū sit p illā.De his clauib⁹ hētur dist.
20.§.p̄. A .Sȝ ut pȝ in sū.con. li° 3° tit.
34.q.172.Ray.dic̄.Credo uerius eē ꝙ
no ē nisi una clauis q̄ ē ptās siue iuris
ditio.Dicūtur tn̄ pluraliꝛ claues ꝓpꝛ
plures ei⁹ effect⁹ qui sūt ligaꝛ ꝛ soluē
claudē ꝛ apire.adistar clauis mālis.et
ꝙ alicubi iueniꝛ scia cōiūcta ptāti nō
ē iō ꝙ scia sit clauis.sȝ qꝛ nccie ē ptātē
hn̄ti.sicut lucerna i tenebꝛis ābulanti
ne al' seqꝛ qð ait dn̄s Math.15. Si ce
cus cecuȝ ducit ꝛc̄.Con.pe .dicens . In
sole potētia liq̄faciēdi ꝛ indurādi una
ē i radice ꝛ due i effectib⁹.Sic una tm̄
ē clauis i radice.sȝ due i effectib⁹. B

Harū clauiū seu hui⁹ clauis usus ē
ad apiendū ꝛ claudendū sm pe . sicut
ꝛ clauis materialis sȝ differēter . quia
clauis mālis p̄ ꝛ p̄ncipaliꝛ est ad clau
dēdū:ꝛ ex ꝯn̄ti ē ad apienduȝ. Clauis
ꝟo spūalis eꝯ.p̄ ē ad apiendū ꝛ secūda
rio ad claudēdū. A .Et scōm eūdem
pe.ista clausio fit tripl'r .Uno mō q̄ ad
culpā nō absoluēdo ab ea.Alio modo
q̄ ad penā sensus ligādo tpali pena .3°
mō quo ad penā dāni p sniam excōica
tiōis ut in sū.cō.eo.ti.q.173. Idē etiam

pōt itelligi de aliis cēsuris.ex̄ de v̄bo.
sig.ꝗrenti.⁊ s̄ censura.Et ut pꝫ in sum.
con.eo.ti.q.172.dic̄.idē pe.ꝙ ptās ligan
di atqꝫ soluēdi itegr̄ ex duobꝰ.s. ex po
testate ordinis.⁊ ex ptāte iurisditōis
Jurisditio.n.dat mām.p̄ma ergo pote
stas clauis ē essentialiter. secunda ac
cidentaliter. B

Soli sacerdotes hn̄t claues qa sm
Tho.i 4.° dis.18.⁊.19.solis sacerdotibus
data ē hec ptās a dn̄o.ubi ait.Quorū
remiseritis pctā ⁊c̄.Jo.20.Nec obstat
ꝙ soli petro dictū ē.Tibi dabo claues
regni celorū.Math.16.qa illud fec̄ do
minꝰ ad demōstrādū ecclesie unitatē
ut oēs a Petro ⁊ successoribꝰ suis acci
perēt sue ptātis originē.24.q.i. qcūqꝫ.
⁊.c.loqtur.Et lꝫ oēs sacerdotes habeāt
ptātē clauiū ꝗtū ad ordinē:nō tamen
hn̄t usū ptātis.qa deficit eis iurisditō
q̄ mistrat mām.un̄ q nō hꝫ iurisditōeꝫ
super subditos pōt dici ꝙ ꝗtū ad hꝰ n̄
habet usum clauiū.Sed tamen sacer
dos malus ꝗuis sit gr̄a p̄uatus nullo
mō p̄natur usu clauiū i quo ipse nō est
agēs p̄ncipale sꝫ instrumētale.h Tho.
silr̄ Pe.⁊ Ray. A .Hoc intelligit̄ de
sacerdote ab eccl̄ia nō absciso q licꝫ sit
malꝰ tn̄ utitur clauibꝰ istrumetalit̄.i.
loco dei.ut i sū.cō.lib° 3.° ti.34.q.174.⁊
175.ubi etiā omnia p̄dicta notant̄.De
hoc.ī.§.se. B

Utrū scismatici:heretici:excōicati
suspēsi:degradati:habeant usū claui
um.R° sm Tho.i 4.° dis.19.Hn̄t qdē
usū in se ꝗtū ad eētiā. sed talis usus
ipedit̄ ex defectu materie.qa talibus
ecclesia subtrahit subditos ỉ simplr̄ uỉ
ad tēpus.un̄ quantū ad hoc p̄uati sūt
usu clauiū. A .Cō.pe.ut in sum.con.
eo.ti.q.176. B

Quid operetur usus clauiū.R° scd̄ꝫ
Tho.⁊ pe.ubi s̄.Opat̄ istrumentalit̄
disponēdo ad gr̄am ⁊ iustificationē:n̄
aūt principalit̄ ⁊ imediate ip̄am gr̄aꝫ
⁊ iustificationē efficiēdo.qa hꝰ ē solius
dei.Sed sicut ad mūdationē origiaỉ i
baptismo ualet ablutio.ita ad emūda
tionē actualỉ ualet absolutio. A .Jdē
in sū.con.eo.ti.q.177.ubi addit̄ secūdū
Tho.ꝙ si an̄ absolutionē sacerdotis ali
qs nō fuisset ꝑfecte dispositꝰ ad gr̄am
suscipiēdā i ipsa cōfessione ⁊ absolutō
ne sacr̄ali gr̄am ꝯseq̄ret̄ si obicē nō po
nēt.Jdē pe.⁊ addit ꝙ sufficiēt̄ cōtrito
datur ibi augmentum gr̄e. B

Qualiter ꝑ claues sacerdotes dicā
tur soluē ỉ ligare.R° sm Ray.Tribꝰ
mōis.p° ligāt ⁊ soluūt.i.oñdūt aliquem
ligatū uel solutū a deo.Un̄ dn̄s Luc.
17.leprosos ꝑ se p̄us mūdauit.deinde
ad sacerdotes misit ꝗrū iudicio ostēd
rēt̄ mūdati. A .Jmmo uidet̄ ꝙ nō so
lū oñdāt absolutū.sꝫ etiaꝫ absoluant i
strumētalit̄ tn̄.ut.s̄.§.p̄rio.nā lꝫ uera
cōtritio resuscitet pctōrē.remanet tn̄
adhuc ligatꝰ donec si pōt sacerdoti se
p̄ntet:⁊ ab eo fuerit absolutus.nā ꝯtri
tio ab hac obligatōe nō pōt libare.de
pe.dis.i.nō pōt.⁊ de pe.⁊ re.c.ois.unde
⁊ dn̄s Lazarū ab eo resuscitatū dedit
discipulỉ absoluēdū.Joh.xi.° B .2.° sol
uūt qn̄ a pctō sacr̄alit̄ absoluūt ⁊ ligāt
ad pniam ꝑagēdā. A .Jn sū.cō.eo.ti.q
178.ubi hec ponūt̄.dr̄ ꝙ 2ꝰ modꝰ ligā
di ē cū satisfactionē pnie iponūt peni
tētibꝰ.soluēdi v̄o cū aliqd dimittūt:ỉ
ꝑ eā purgatos ad sacr̄orū cōionem ad
mittūt. B .Un̄ Leo papa.Xp̄us hāc
p̄positis eccl̄ie tradidit ptātē ut ꝯfitēti
bus pnie satisfactionē darēt ⁊c̄.de pe.
dis.i.mlr̄tiplex.3° ligāt uel soluunt ꝑ ex
cōicationē.Et ad istos oēs modos pōt
ꝯuenire illd̄.Qd̄cūqꝫ solueris suꝑ traꝫ
⁊c̄.qd̄ locū hꝫ cū sacerdos iuste iudicat
ligādo ỉ soluēdo. A .Oia p̄dcā pleniꝰ
hn̄t i sū.con.dcā.q.178. B .De q̄ mā ꝗ
tū ad excōicationē uide s̄ absolutio.et
ī.excōicatio ꝑ totū.De absolutiōe pec
catorū ⁊ pnia uide s̄ absolutio 6.°.⁊.ī.
ꝯfessor ⁊ ꝯfessio ꝑ totū.⁊.ī.pnia per to
tū.⁊.ī.pctm̄ ꝑ to.Et p̄dictā expōnem li
gandi ⁊ soluendi hēs.ī.sacerdos.§.p°.

Lericus p° Cōmunit̄
Ad hoc ꝙ
qs sit uere clericꝰ nō suffic̄ ꝙ

sit lr̄atus nisi hēat aliquē ordinē clīca
lē uł saltē p̄mā tōsurā ab eo q dāe pōt.
A .Per p̄mā.n.tōsurā qs cōstituit cle
ric⁹.ex̄ de eta.ꝛ q̄li.cū cōtigat. B.Tn̄
q̄ꝫdiu hꝫ solū p̄mā tōsurā uel minores
ordines pōt si voluerit deserere cleri
catū.ut.s̄.apostasia.4.° §.2° ꝛ 3°.

Cleric⁹ ornatus dēt eē duplici orna
mēto.i.iteriori ꝛ exteriori.Interius or
namētū cōsistit i ꝟtutib⁹ qb⁹ debēt eē
ornati clerici ꝛ p̄cipue sacerdotes atqꝫ
p̄lati.ne al' male sedētes i cathedra ca
thedre iiuriā faciant.40.dis.multi. Ex
terius ornamētū consistit i q̄tuor.p̊ in
icessu.ut nō currēdo sꝫ moderato et eq̄
li gressu icedāt.ut sic maturitatē et eq̄
litatē idicēt mēt|.4 .dis.§.vlt|. Nec in
solo icessu.sꝫ etiā q oculos liguā et oia
mēbra debēt clīci sub freno castitatis
ꝛ modestie coercē.6.q.i.ex merito.32.q.
5.nec solo.2° in habitu. ut nō deferant
vestes incisas ꝛ ligulatas. A .s.frapa
tas.Ligula.n.ƀm Catholicō est p̄ua lin
gua .ꝛ p̄ silitudinē pōt incissura accipi
vestis q̄ i modū ligue solet fieri.Et ide
ligulat⁹.i.sic icisus . Un̄.ꝛ i sū.con.li° 3°
ti.7.q.i.vbi hec oia ponūt q̄ fuerūt ori
ginalr̄ dcā Ray.dr̄. Nō deferāt vestes
icisas.i.ligulatas ad modū ioculatorū
B.neqꝫ uarii coloris.nec rubeas.neqꝫ
virides.neqꝫ nimis lōgas neqꝫ breues.
Itē neqꝫ de serico sꝫ de lana nō nimis
p̄ciosa uel vili.41.dis.§.i .Et p̄cipue in
hitu debēt se ↄformare q̄ꝫtū p̄nt ill' int
q̊s viuūt seruata sp̄ honestate.ar.dis.
4.§.erit.ꝛ dis.30.si qs viroꝝ. A .Hec
oia i dcā.q.i.i sum .cō .ubi.etiā addit ꝙ
i hitu pōt cōp̄hēdi etiā tonsura : qa co
mā ꝛ barbā debēt deponere.ex̄ de vi.ꝛ
hone.cle.cleric⁹ p̊. B .Et nota ꝙ ex cā
timor|.p̄egrinatiōis.uł alia sił licitū ē
clerico hitū trāsforma re.21.q.4.ep̄i ex̄
de vi.ꝛ hone.cle.clerici 2°. A .In h°.c.
clerici.dr̄ de cā timor|.In dcō ꝟo.c.ep̄i
dr̄ de cā p̄egriatiōis.qn̄.s.lōgo tp̄e āmbu
larēt.ut ibi dr̄.De sił cā i dict| capitul'
nō dr̄. Nec ēt puto ꝙ cā p̄egrinationis
etiam longissime si causa timor| iusta

nō adsit dēat ita hitū trāsformare ꝙ
clīc⁹ n̄ appareat. Hoc.n.strictissime p̄
hibet.ut i.c.contigit.2°.ex̄ de sen.excōi.
Sꝫ forte ꝑpt dictā lōgā p̄egrinationē
licet vestes ferre breuiores.Et i p̄alle
gato.c.clerici . plura alia de sił mā po
nūt. B .qcūqꝫ aūt clīc⁹ virgata uel
p̄tita vtit veste publice sine cā si bn̄fi
ciat⁹ ē.suspēsus ē a fructuū p̄ceptiōe p̄
sex mēses . Si n̄ ē bn̄ficiat⁹ ꝛ ē i sacris
citra sacerdotiū.p̄ idē tēp⁹ ē ihabił ad
bn̄ficiū obtinendū.Si hꝫ dignitatem
uel bn̄ficiū cū cura uel ē sacerdos aut
religiosus ē suspēsus p̄ annū a bn̄ficio
ꝛ p̄ idē tēp⁹ ē ihabilis ad obtinendum
qdcūqꝫ bn̄ficiū ecclīasticū.ut i cle. qm̄
de vi.ꝛ ho. cle.3° cōsistit clīcoꝝ ornamē
tū exterius i cibo.de q̊ vide.i̅. gula per
totū.4° i potu de q̊.i̅. ebrietas.§.3°.et.i̅.
sobrietas.§.p̊ ꝛ 2°.

Cleric⁹ hꝫ deferre rasurā i modū co
rone sup̄.ꝛ tōsuram capilloꝝ ab infra.
Cui⁹ rōnē assigt̄ . Tho.i 4° sen.dis.24.
qa corona ē signū regni ꝛ p̄fectiōis cū
sit circularis. Illi aūt q diuis misteriis
applicāt adipiscūt regiā dignitatē.et
p̄fecti i ꝟtute eē debēt. Cōpetit etiam
eis subtractō capillorū ex p̄te sup̄iori.
ne mēs eorū tp̄alib⁹ occupatiōib⁹ a cō
tēplatōe diuorū retardet: ꝛ ex iferiori
p̄ tōsurā ne eorū sensus tp̄alib⁹ obuol
uāt .Cōuersi ēt tōdēt ꝑpt renūciatōꝫ
tp̄aliū:sꝫ nō radūt qa nō occupāt diui
nis misteriis in qb⁹ oporteat eos dina
mēte ↄtēplari. A .Idē in sū.con.libro
3° ti.7° q.3. B

In ↄuiuio clīcoꝝ sūt p̄cipue sex ob
seruāda q̄ hn̄t dis.44.ↄuiuia.Ut uide
lꝫ uita absentiū nō mordeat .Ut p̄sen
tes nō irrideāt.Ut iania sclāriū nō re
citentur.Ut ꝟba sacre lectiōis legāt ꝛ
audiāt.Ut cib⁹ nō nisi ad sustētatōnē
sumat.Et ut i p̄ncipio ꝛ i ine laudes
deo referāt.hec ibi.ꝛ.c. p̄ reuerentia.
A .In allegat| iurib⁹ nil dr̄ de istis lau
dib⁹.sꝫ eadē dis.c.ut nō liceat.ubi dicit
Nō oꝫ clericos uel laicos religiosos an̄
sacrā horā diei tertiā inire ↄuiuia .nec

aliqñ clericos nisi hymno dcõ ederẽ pa
nẽ ꝛ p⁹ cibos grãs auctori d̃o referrẽ B
Cleric⁹ dʒ i bñficio residẽ ꝛ i eo sua
officia iplẽ. Et illi q̃ ñ iplẽt ſʒ uolupta
tibus uacãt ſm Ul. nihil hñt iuris i re
b⁹ ecclia**sticis**. ꝛ si recipiũt tenẽr restitu
ere. Reddit⁹. n. eccliaꝝ ſũt stipẽdia ser
uitutũ. uñ ꝛ iura idixerũt clericis psõa
lem residentiã. q̃ tñ in multis casibus
pmittũt absentiã ɔtinue: uel ad tẽpus
Tñ qcqd sit de foro cõtentioso uidẽr
sufficẽ ad salutẽ si ipe sua cura ꝛ ipẽsis
puidet ꝙ ecclia decẽter officiẽr ꝛ po
pul⁹ sufficiẽr regaẽr. ꝛ ipe honeste uite
ꝛ morũ bonũ exemplũ subditis oñdat
ꝛ interdũ p se ad locũ accedat. ꝛ de p̃
dictis certificeẽr. ꝛ qñq3 p se officium ex
oluat. A. Nõ sic dic Ul. ſʒ ait. Et p se
dinũ officiũ diligẽẽr exoluat ꝛ mistris
ſʒ possibilitatẽ bñficii puideat suffici
enẽr. ut i sũ. cõ. li⁹ p̊. ti. 7. q. 29. Et ex h⁹ ui
deẽr colligi ꝙ clericus exñs in mortali
teneaẽr ad restitutionẽ pceptoꝝ ex bñ
ficio illo tpe. qa nõ potuit bñficio d̃bi
te deseruire nec dinũ officiũ diligenẽr
seu ɔueniẽẽr exoluẽ p̃serti si sit notori⁹
cũ glibet pctõr notori⁹ sit ipo iure su
spẽsus ut põt colligi ex notatis i sũ. cõ.
li⁹ 3⁹ ti. 29. q. 3. ꝛ. 5. Et ideʒ uidetur posse
dici de illo q ex ideuotõne ꝛ lata negli
gentia nimis celeriẽr l' aẽr dissolute seu
irreuerẽter dicit officiũ qꝛ sic ñ diligẽ
ter exoluit. ꝛ qꝛ fac̃ ɔ̃ pceptũ ecclie. i. c.
dolẽtes. de cele. mis. B. Tuti⁹ tñ ẽ si
p se cõtinue faciat. Reliq̃ uid̃. i̅. residẽ
tia. A. Ibi lati⁹ dr̃ de hac residẽtia. et
ex ibi dictis põt patẽ ꝙ nõ solũ ẽ tutius
p se residerẽ: ſʒ ẽt ẽ necessariũ i bñficio
curato. ꝛ qñq3 ẽt i aliis. B. De trãsitu
clicoꝝ d̃ ecclia ad ecclĩã. uid̃. i̅. trãsit⁹.

Clericus 2⁹ s. ꝙ cleri
ci a qb⁹
dã actib⁹ sclaribⁿ sũt remoti
Nõ. n. debent intendẽ negotiationi de
rebus uẽdẽdis ꝛ emẽdis ꝛ h⁹. ex̃ ne cle
ri. uel mo. c. p̊. ꝛ. 78. dis. fornicari. De h⁹
i̅. negociatio. §. 2⁹ ꝛ. §. añpe⁹ Itẽ nec q̃sti
onibus in iudicio seculari etiam si be
neficiũ nõ hñt; dũmõ sint i sacris fiue
etiã sint in miorib⁹ ꝛ hẽant bñficiũ et
h⁹ nisi p se ꝛ miserabilib⁹ psonis. ex̃ d̃
postu. c. p̊. A. Ibi ẽt dr̃ p ecclesia sua
B. ꝛ. 86. dis. peruenit. uel nisi suã uł su
orũ iuriã psequtur. 4. q. 6. oibus. A
Ibi nõ dr̃ nisi de iuria ppria. ſʒ etiaʒ
p cõiũctis põt agere i q̃cũq3 honesta
cã si nccitas imineat. ut. in. c. cũ sacerdo
tis. ex̃ d̃ postu. B. Itẽ nõ pñt suscipẽr
gubernatiões aliẽarũ rerũ seu procu
rationes alienorũ negociorũ. Bñ aũt
pñt suscipe tutelas a legib⁹ ipositas.
ſʒ ꝛ curã orphanorũ ꝛ uiduarũ q̃ inde
fense sunt. A. Aut earũ psonarũ que
marie ecclesiastico idigẽt adminiculo
ut. i. c. i̅. allegato. B. Et ẽt de licentia
epõrũ gubernacula ecclesiasticaꝝ reꝝ
ut i dcõ. c. puenit. Et uide. i̅. tutela. §. 2⁹ ꝛ
3⁹ An ẞo cleric⁹ possit exercere aliqd̃
artificiũ uel culturã possessionũ et h⁹.
uide. i̅. negociatio §. pe. Et an possit ex
ercẽ officiũ tabellionat⁹. uide. i̅. tabel
lio. §. 2⁹
Clerici nõ debẽt mistrare i taberna
nec in ea comedẽ uel bibẽ nisi cã ncci
tatis i pegrinatõne. 44. dis. nõ oportʒ
p̊. ꝛ. c. nulli. ꝛ. c. clerici.
Clerici q relicto clericali hĩtu por
tant arma. si tertio moniti ñ deponũt
pdũt puilegiũ clericale. ex̃ de sen. exc.
i audiẽtia. Silr̃ etiã si nõ sint moniti ꝛ
imiscent se tyrãnidi ꝛ enormitati. ex̃
de sen. excõ. cũ ñ ab hoie. pñt tñ arma
portare modo quo dr̃ s̃ bellũ 2⁹ §. p̊.
Clerici goliardi aut buffones. A
i. ioculatores. ut pʒ i tex. i̅. allegato. ꝛ gl.
ibi dic ꝙ p̃mũ ẽ uulgare gallicũ scd̃m
uulgare tuscoꝝ. B. si h⁹ p ãnũ exer
cuerint carẽt puilegio clericali. A. s.
oi. ut i texto pdcõ. B. Et eodẽ modo si
miori tẽpore ꝛ admoniti nõ destiterit
ex̃ d̃ ui. ꝛ ho. cle. clici. li⁹ 6⁹ A. Ubi pʒ
ꝙ requiritur trina monitio. B
Clerici q carnificiũ macellarioruʒ
seu tabnarioꝝ officiũ publice faciunt
A. psonaliẽr. ut i. c. i̅. allegato. B. si 3⁹
moniti. A. noiatim ut ibi. B. non de

ſiſtāt ſeu r̄ſumāt. ⁊ ſi ſūt ꝯiugati ꝑdūt
ꝓuilegiū clericale. A .oīo ut ibi. B
Nō ꝯiugati ṽo q̄ icedūt ut laici ꝑdūt
ī ꝑſonis. A .Sed ſi nō incedāt ut laici
ꝑdūt i rebus tm̄.ut ibi. B .q̄dıu hoc
agunt. A .Jn textu cle.dioceſanis ad
lr̄am ſic dr̄.Si moniti ab his nō deſti
terit aut ip̄a ut p̄miſſū ē exercendo re
ſūpſerit qn̄cūq̄ ꝯiugati oīo . Nō cōiu
gati ṽo i reb⁹ ⁊ ſi oīo icedāt ut laici in
ꝑſōis ꝓuilegiū clericale q̄diu p̄miſſis
īſtiterit eo ipſo amittant. B .De uita
⁊ hono.cle.clerici.li° 6°. dioceſanis . Jn
cle.eo.ti. A .Jn p̄dicto.c.clerici.nihil ꝺ
h° pōiť ſꝫ ſolū qꝺ dcm̄ ē i p̄cedēti.§. B
Clericus ꝯiugat⁹ ſi ꝯtraxit cū unica
⁊ ṽgine ⁊ deferat tōſurā ⁊ ueſtes cleri
cales retinꝫ ꝓuilegiū clericale i duob⁹
ſ.q̄ ꝑcutiēs eū ē excōicat⁹. ⁊ q̄ nō pōt
diſtrigi nec ꝯdēnari a iudice ſclr̄ari nec
ciuiliť nec crimialiť. Jn ceterꝭ ṽo non
retinet.Jtē ſi nō defert tōſurā ⁊ hitū i
nullo retinet.ex̄ de cle.ꝯiu.clerici lib°
6°. Quō cleric⁹ pōt iudex eē uel iudica
re.ī.iudex 2°. §.p̄ ⁊ 6°. Et ꝑ q̄s actus cle
ricus i mioꝛib⁹ ꝑdit ꝓuilegiū cl̄icale.
unde ḡ apoſtaſia 4°. §.pe.⁊ ulti.Et que
negocia clericis ſūt inťdicta.ī.negocia
tio.in tribus ultimis.§.

Lericus 3°. ſcilꝫ q̄tuꝫ
ad coha
bitationē mulierum ⁊ hone
ſtatē.Clerici nāq̄ non debēt habitare
cū mulierib⁹ diſ.32.hoſpitiolū.⁊ diſ.ſi.
legiť.Naꝫ cohitatio ē aliqn̄ adulterii
occaſio.15.q.2.diffinim⁹. Excipiūť mr̄
ſoꝛoꝛ amita matertera. A .Amita ē
ſoꝛoꝛ pr̄is.matertera ṽo mr̄is ſecūdū
Catho. B .Et generaliť ꝑ lineā trāſ
uerſalē oēs cōſanguinee q̄ ſūt infra ſe
cūdū ḡdū.ar.diſ.ſi.cū oibus.Sꝫ ꝑ line
aꝫ aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū uſq̄ ad q̄rtū
gradū.ar.ex̄ de ꝯſan.⁊ affi.nō debet . ⁊
diſ.32.iterdixit.⁊ diſ.ſi.cū oib⁹.⁊.c.uolu
mus.Et eſt rō q̄a in iſtis fedus nāle ni
hil ꝑmittit ſeui crimis ſuſpicari . ex̄ ꝺ
coha.cle.⁊ mu.a nobis.ex̄ de p̄ſumptꝭ.
cū in iuuētute. A .Jn allegatꝭ iurib⁹
nō clare monſtrať de iſto q̄rto ḡdu ad
hoc ꝓpoſitū.ſꝫ tn̄ idē dič Ray .ut i ſū.
cō.li° 3°. ti.30.q.xi.Jdē ēt dič glo.in .c.p̄.
ex̄ de coha.cle.⁊ mu.aſſignās aliā ratō
nem uidelꝫ q̄a uř q̄ in iſta linea recta
āplius poſſit extēdi ꝑmiſſio q̄ i colla
terali.Et bn̄ q̄a in linea recta quāto ḡ
dus ē diſtātioꝛ tāto ē antigoꝛ ꝑſona ⁊
mioꝛis ſuſpitiōis ⁊ ꝑ ꝯn̄s maioꝛis per
miſſionis.32.diſ.iterdixit. B .Et hoc
intellige niſi hērent ſecū pediſſeq̄s uł
aliq̄s mulieř ſuſpectas. A .Ad hoc
facit .ſi.diſ.legiť. B .Poꝛro etiā cuꝫ
p̄us dictis cleric⁹ nō dꝫ hr̄e imoderatā
familiaritatē.ne ꝯtēptibiľ hēať.33.diſ.
q̄rūdā.Poſſūt etiā ultra p̄dictos ꝯha
bitare.ſi eēnt antiq̄ ⁊ nō ſuſpecte . diſ.
ſi.femias.⁊ i p̄dcō.c.interdixit.i fi. A
Pn̄t etiaꝫ hitare aliq̄ affines ⁊ dome
ſtice.ſi.diſ.cum oib⁹.ubi ex cōcilio car
thagin̄.dr̄ .Cū oib⁹.n .clericꝭ extranee
femie nō cohabitēt ſꝫ ſole mr̄es auie ⁊
matertere amite ſoꝛoꝛes ⁊ filie fratꝝ
aut ſoꝛoꝛū ⁊ quecūq̄ ex familia dome
ſtica ex nccitate etiā an̄q̄ oꝛdinarenť
iā cū eis habitabāt.uel ſi filii eoꝛū iaꝫ
oꝛdinatis parētib⁹ uxoꝛes acceperūt
aut ſeruis nō hn̄tib⁹ in domo quas du
cāt aliūde ducē neceſſitas fuit.hec ibi
Jtem pōt cohabitare uxoꝛ ip̄ius cleri
ci an̄ oꝛdinationē habita q̄ caſte regē
da ē.ſi.diſ.uolum⁹. Qꝺ intelligiť quā
do uxoꝛ ē iā uetula ⁊ nō ſuſpecta. ut in
dcā.q.xi.⁊ i ſū.cō.notať. Jtē ſciēduꝫ q̄
cū nulla ſuſpecta debet cohabitari ēt
ſtrictiſſime ꝯſanguinitatꝭ.ex̄ de coha.
cle.⁊ mu.c.p̄.ubi dr̄.Jnhibendū quoq̄
eſt ut nullus ſacerdos femīas de q̄b⁹
ſuſpitio pōt eſſe retineat . ſꝫ neq̄ illas
q̄s canones cōcedūt matrē amitā ⁊ ſo
roꝛē q̄a īſtigāte diabolo etiam in illis
ſcelus ꝑpetratū repitur. ⁊ etiā ipediſ
ſeq̄s earūdē.Sed ſi quā de his neceſſi
tatē habēt p̄ſbyteri habeāt i uico aut
in uilla domū longe a ſua ꝯuerſatōne
⁊ ibi eis que ſūt nccia admiſtrēt. Pro
hibēdū quoq̄ ē ut nl̄la femia ad altaꝛ
p̄ſumat accedē aut p̄ſbytero miſtraꝛ

aut infra cãcellos stare ł sedẽ. hec ibi.
Sed ut hr̃ i sũ.cõ.dcã.q.xi. videnť aliq
itelligẽ hũc textũ.qñ cõsanguinee hñt
secũ pedissequas ex̃neas. Sʒ certe de
cre.ponderat suspitionẽ nõ solũ pedis
seq̃ꝝ.sed etiã ipaꝝ cõsanguineaꝝ.ibi.
quia instigãte diabolo ⁊c̃. Uñ etiam si
nõ habeãt secũ ex̃neas.dẽt consangui
nearũ suspectarũ cohabitatio vitari.
ut sup h°.c.sentit.glo.dicẽs. Qd̃ dr̃ h̃ i
tellige de suspectis clericis iuuenib⁹.⁊
mulierib⁹ suspectis.qa si suspecte sũt
ñ debẽt secũ manẽ.34.dis. quorundã.
Cõtraria loquũť de illis mulierib⁹ de
qb⁹ nulla ẽ suspitio mali. Jtẽ ẞm Hoff.
⁊ Host.eps ⁊ religiosus indistincte nõ
pñt cũ aliq̃ etiã cõsãguinea h̃itare.ar.
dci.c.quorũdã.⁊ i Autẽ.de sanctissimis
epis.§.epm.coll.9.⁊ de monachis.§.co
gitandũ.coll.i. Ray.ꝟo dicit. Licet hoc
tutũ ⁊ honestũ esset tñ nõ obstãt eis il
la iura.qa.c.quoꝝdã. loqť qñ imodera
tã familiaritateʒ eps habebat cũ filia
cui⁹ occasiõe uilis ac cõtẽptibilis a sub
ditis hẽbať .c.uero sane.loqť de vxore
epi que oio dʒ itrare religionẽ. hec i di
cta.q.xi.i sũ.cõ. Primũ ueri⁹ vr̃. Nã de
religiosis exp̃sse hr̃.18.q.2. diffinimus.
De epis ꝟo i dcõ.§.epm. Et sicut nõ de
dignãť leges sacros canones imitari
ita ⁊ sacroꝝ statuta canonũ p̃ncipum
cõstitutionib⁹ adiuuanť.extra de noui
opis nũ.c.p̊. B.

Utrũ cl̃icus icõtinẽs ⁊ fornicarius
sit suspẽsus ⁊ debeat i officiis euitari.
R. Quilibet ꝓ mortali pctõ ẽ suspen
sus quo ad se.tñ talis non ẽ suspẽsus q̊
ad alios.nec debʒ i officiis euitari.nisi
si pctm̃ ẽ notoriũ.ut q2 dãnatus est de
illo.aut spõte ɔfessus ẽ i iure. A .uel
etiã nõ spõte.q2 hec distictio nõ fit i.c.
q̃situ.i.allato.vbi etiã glo.dicit.ꝙ hoc
casu ɔdẽnatio dẽt fieri ꝑ sniam diffini
tiuã. B .uel euidẽtia facti que non
põt aliq̃ tergiuersatiõe celari.vt puta
quia mulierẽ multũ suspectã tenʒ pu
blice.aut qa apparẽt inde argumenta
g̃diẽtia sup terrã.ex̃ de coha.cle.⁊ mu.
q̃situ. A .Jbi nõ dr̃ de signis h⁹mõi
euidẽtie.sʒ hec ponit Ray. ut i sũ.con.
li°3.°ti.30.q.12. B .Et de hoc habes.i.
fornicatio.§.2.°Et ibi de ꝑena cl̃ici qui
duxit vxorẽ.§.3.°Utrũ aũt a fornicario
liceat accipe sacr̃a.hr̃.i.ordiatus p̊.§.3.°
A .Sup his ⁊ sil̃ib⁹ hodie ẽ facta ma
gna inouatio per ɔciliũ.Cõstantiense.
⁊ postea Basiliẽse.añq̃ reuocareť.i q̊
Basil.cõcilio facta fuit q̃dã cõstitutio
approbãte dño.Eugenio papa 4.°quã
ego extraxi de lib° dñi cardinal Julia
ni tituli sancte Sabine.q vulgariť dr̃
sci.ãgeli.q p̃fuit dcõ ɔcilio. ⁊ mihi hãc
ɔstitutionẽ ostẽdit in camera ⁊ studio
suo Florentie.die.2.decembris.1440.
cui⁹ tenor seqť ⁊ ẽ talis. Ad vitandum
scandalũ ac multa ꝑicula subueniẽdũ
q̊q̃ ɔscientiis timoratis.statuit. ꝙ ne
mo deiceps a cõione alicui⁹ in sacr̃orũ
admistratiõe.aut aliis q̃buscũq̃ diuis
uł ex̃.ꝑtextu cuiuscũq̃ snie aut cẽsure
ecclesiastice seu suspẽsiõis aut ꝓhibi
tionis ab hoie uł a iur̃ gnãliť ꝓmulga
te teneať abstinẽ.uł aliquẽ vitare. aut
iterdictũ ecclesiasticũ obseruare. nisi
sententia ꝓhibitio suspẽsio uel cẽsura
huiusmõi fuerit,uel cõtra ꝑsonã colle
giũ vel vniuersitatẽ eccłiam aut locũ
certum aut certam.a iudice publicata
uel denunciata spãliter ⁊ exp̃sse.aut si
aliquẽ ita notorie excoicatiõis sniam
ɔstiterit incidisse ꝙ nulla possit tergi
uersatione celari.aut aliq̊ iuris suffra
gio excusari.nõ a cõioue illi⁹ abstineri
vult iuxta canõicas sanctiões. Propť
hoc tñ h⁹mõi excõicatos suspectos in
terdictos seu ꝓhibitos nõ intendit in
aliquo releuare.nec eis quomodolibʒ
suffragari. B.

Lericus iiii.° quãtuʒ ad bõa

tꝑalia. Utrum clerici possint
habere ꝓpriũ. R. Sic.12.q.i.epi. Et si
qua capitula inueniant ɔ̃ria. intelligi
debẽt scd̃m statũ p̃mitiue eccł̃e.qñ ni
hil ꝓpriũ possidebãt, uel de religiosis

q renũciauerũt ꝓpriis. Et tñ sicut ait Tho. scđa scđe. q. 185. Clerici non sic debent ꝓpriũ possidere ut dũ curãt ꝓpria defectũ faciãt i his q̃ ptinẽt ad cultuz diuinũ. A. Ar. nõ pñt dicẽ sicut cuz effectu debẽt ps mea dñs. Hoc. n. dicere nõ põt q ex̃ dominũ aliqd hꝫ. 12. q. 1. clericus. Et ut dicit Tho. i loco ꝑallegato ille cũ deo alias partes hꝫ cui⁹ studiuz diminuit̃ circa ea que dei sũt dũ itẽdit his q̃ mũdi sũt. Et ꝑdictũ etiã notatur in sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. xi. B.

Utrũ clerici possint facẽ testm̃ ul' donationem iter viuos. R°. Si habẽt de pr̃imonialib⁹ uel q̃ sibi aduenerũt aliunde puta ex successione ul' donatiõe facta ꝑsone nõ ituitu eccl'ie. uel de illis que ipsi sibi ꝑ scripturã uel h⁹mõi artificiũ licitũ q̃sierunt indubitant̃ pñt de his facẽ testm̃ uel etiã donare. 12. q. 3. c. p̊. ꝛ 2° ex̃ de testa. ad hec. ꝛ. c. q̃a nos. Et hec etiã hñt locũ si cleric⁹ sit in ptã te pr̃is uel aui cõstitut⁹. C. ꝺ epis ꝛ cle. Autẽ. ꝑsbyteros. lꝫ i aliis ꝑsonis secus sit ut. ĩ. peculiũ. De reb⁹ ãt ecclesiastic̨ mobilib⁹ ꝛ imobilib⁹ nõ põt clericus testari sꝫ põt de mobilib⁹ ꝛ fructib⁹ ꝑceptis in egritudine cẽstitut⁹ dũ tñ sit cõpos mẽtis ꝯferre paupib⁹ ꝛ religiosis locis ꝛ his q sibi honeste seruierũt ut dcõ. c. ad hec. ꝛ ex̃ de testa. relatuz 2°. A. Hoc ẽt põt clericus uidelꝫ donare de reb⁹ mobilib⁹ fructib⁹ ꝛ silib⁹ ex iusta cã dũ san⁹ ẽ dũmõ tꝑate. ex̃ ꝺ don. ceteꝝ. ꝛ. c. ad ap'lice. Et notat̃ i sũ. cõ. e. ti. q. 12. etiã cõsanguineis q sibi honeste seruierũt. dcõ. c. relatũ 2°. de testa. B

De cõsuetudine tñ clerici alicubi testãtur ꝺ fructib⁹ ꝛ reb⁹ mobilib⁹ eccl'ie acq̃sit̨. tñ ꝺ iure ꝯ ẽ. ut i ꝑdcis capit'lis ꝛ iurib⁹. A. Et ut notat̃ in sũ. cõ. dcã q. 12. ſm Ul. ꝺ h⁹mõi reb⁹ testari nõ esset illicitũ nisi q̃a i fauorẽ eccl'iaꝝ prohibitũ ẽ. uñ etiã q̃a rõ suadꝫ oppositũ credo ubi hec cõsuetudo ẽ. ꝙ de rebus eccl'iastic̨ mobilib⁹ possint clerici facẽ testm̃. hec ille. Hoc itellige uerũ nisi ꝺ sacris uasis. Sup his. n. nullã non solũ donationẽ sꝫ nec alienatõnez pñt facẽ clerici. 12. q. 2. c. 2 nisi forte habent sup̱flua uasa. Nec ex aliis mobilibus posset debitis satisfieri. 10. q. 2. h° ius. Et forte idẽ posset dici in aliis ad diuinũ cultũ deputatis. ar. c. fi. ex̃ de testa. Immo idẽ etiã de aliis reb⁹ nisi forte cõsuetudo foret ꝙ cleric⁹ testaret̃ de mobilib⁹ que recepit ut stipẽdia ꝑsonalia. de aliis ẜo ñ põt testari ut notat dñs An. i. c. relatũ 2°. de testa. ꝛ domin⁹ Dominicus de scõ Geminiano. in. c. ꝑsenti. de offi. or. li° 6°. B

Quis succedit clerico ab intestato. R°. In bonis acq̃sit̨ ꝑ eccl'iã succedit eccl'ia. sꝫ in aliis succedũt cõsanguinei scđm ordinẽ iur̨. q̃b⁹ deficiẽtib⁹ succedit eccl'ia. 12. q. 5. c. fi. A. Potius uidet̃ c. pe. qꝺ incipit. q̃cunqꜭ. B. ex̃ de succe. ab inte. p̊ ꝛ 2°. c. cũ dilect⁹. i fi. Et de h° casu habes diffuse. ĩ. successio. §. 2°. A. Noie aũt ecclesie nõ eps uel successor clerici moriẽt̨ ubi ẽ collegiũ clericoꝝ sꝫ cõis ꝯgregatio intelligit̃ que reꝝ illarũ dꝫ canonicã distributionẽ ꝛ curã hr̃e. Ubi aũt in loco defũcti tm̃ unus ẽ ordinarius is ea bona hẽbit dcõ. c. relatum 2°. ex̃ de testa. B

Quid si nescit̃ utrũ res fuerit eccl'ie uel ꝑsone? R°. Presumũtur oia eẽ ecclesie. si tñ cõstat eũ hũisse res q̃ ñ erãt eccl'ie sꝫ ꝑsone ꝛ dubitat̃ de q̃bus. ꝑsumit̃ pro eo q ẽ in possessione rei ꝺ q̃ ẽ q̃stio. uñ si post mortẽ eccl'ia iuenit̃ in possessione. heredib⁹ icũbit ꝓbatõ. sꝫ si heredes sũt i possessione ꝓbabit ecclesia. ar. 12. q. 4. c. p̊. ꝛ. q. 5. c. p̊. in fin. et si possessio ẽ oio cõfusa uel ꝓbat̃. uide ĩ. successio. §. 2°. A. Ibi dr̃ ꝙ eq̃lis debꝫ fieri distributõ int̃ ecclesiã ꝛ consanguineos seu heredes nisi forte quis ex seruo factus sit cleric⁹. tũc. n. fiet quod dr̃ ex̃ de suc. ab ite. c. 2°. ubi h° idẽ dicit glo. ꝛ ut no. in sum. con. lib°. 2°. ti. 5. q. 13. Ray. etiã con. ꝑdictis de onere ꝓbãdi ꝛ ꝙ ꝺ seruo facto clerico itelligat̃ dcm̃ c. 2. ubi dr̃ ꝙ peculiũ decedẽt̃ dꝫ diuidi i. 4. ptes. q̃rũ una epo. alt̃a eccl'e. t̃tia

paupib᷒.q̄rta parētib᷒ assignet͛ .et si
nō parētes sint:eps̄ eā recipiat.ꝛ i usū
eccl̄ie diligēter distribuat. B

Utrꝝ clerici siue p̄lati q bona eccl̄iaꝝ
cōsumūt i usus illicitos sint raptores.
R° ſm Ray. Clerici q consanguineis
aut potentib᷒.diuitib᷒.meretricib᷒.hi
strionib᷒.ꝛ silib᷒ bona eccl̄iastica pau
perib᷒ debita tribuūt raptores sūt.qa
qcquid hn̄t paupū est.16.q.1.c.fi. Nam
paupib᷒ debēt͛. Un̄ tales clerici tenēt͛
ad restitutionē oiuꝫ paupib᷒.uel i uti
litatem eccl̄ie.12.q.2.gl̄ia.ꝛ.c.ꝛ si illi. Et
peccāt mortalit͛ nō solū qa paupibus
subtrahūt.sꝫ etiā qm̄ turpibus p̄sonis
tribuunt.86.dis.q venatoribus. ꝛ.c. do
nare:Et qd̄ dictū ē de cōsāguineis.itel
ligēdū ē ſm Guil.qn̄ dat͛ eis nō ut pau
perib᷒ sꝫ ultra statū cōditiōis eoꝝ. A
Idē i sū.con.li°.2°.ti.5.q.14.Ubi quo ad
diuites ꝛ potētes dr̄ qn̄ eis datur non
ꝑpter aliquā cām licitā ꝛ honestā.sed
ꝑpter fauorē ꝛ pompā seculi. B.Silu̾
ponit͛ ꝑ Tho.scd̄a scd̄e.q.185.de ep̄is.
Dicit.n.ꝙ si disticta sint bona q̄ obent͛
in usū eccl̄ie ab his q̄ sūt paupibus et
mistris eroganda.ꝛ aliqd ep̄s sibi reti
nuerit de his q̄ paupibus erogāda sūt
ul̄ i usū mistroꝝ ul̄ i cultū diuinum ex
pēdenda.nō est dubiū ꝙ mortalit͛ pec
cat ꝛ ad restitutionē tenet͛. De his aūt
q̄ sūt spālit͛ suo usui deputata peccant
si imoderata sibi retineant.ꝛ aliis non
subueniāt sicut reqrit debitū caritat]
Si ꝟo predicta bona nō sint distincta
eorū distributio eius fidei ɔmittit͛. Et
siqdē in modico deficiat aut supabun
det.pōt hoc fieri absq̄ bone fidei d̄tri
mēto.qa non pōt hō i talib᷒ punctalit͛
accipe illd̄ qd̄ fieri oꝫ.Si ꝟo sit multū
excessus.non pōt latē.vn̄ dr̄ bone fidei
repugnare.Et iō nō est absq̄ pctō mor
tali.Et idē iudiciū ē de bōis.alioꝝ cleri
corū.ut ponit idē Tho.in q̊dā q̊libet.
A .Idē in sū.con.li°.2°.ti.5.q.16.ubi q̊q̄
subditur. Nota etiā ꝙ p̄latus tenetur
de bonis amissis eccl̄ie dolo ꝛ culpa la
ta ꝛ leui ſm Ber.ꝛ Hosti.ex̄.de offi.ar
chi.c.ea que. B

Clericus siue p̄latus tenet͛ de bonis
eccl̄ie sue amissis sua negligētia.dolo.
uel culpa.siue lata siue leui. Notat͛ ex̄
de offi.archi.ea que. Idē Hosti.

Nūqd clericus q hꝫ sufficiēs patri
moniū pōt viuē de bonis ecclesie? R°
ſm Ul. Si deseruit eccl̄ie.pōt viuē de
bonis eccl̄ie ei᷒.sꝫ si n̄ d̄seruiat ul̄ i ma
los usus expēdat mortalit͛.peccat. Cō.
Hosti.Silu̾.i.decime.1.§.pl̄t. A .Idē
i sū.con.eo.eo.ti.q.17.ubi addit͛. Qd̄ at
dic Jero.q bonis p̄entū sustētari pn̄t
si qd̄ ē paupū accipiūt.sacrilegiū icur
rūt.16.q.1.c.vlt]. Intelligendū ē ut dic̄
Ul. cū extrema nccītas paupū hoc re
qrit.tūc.n.ꝛ sua tenēt͛ erogare. Hosti.
dicit ꝙ he ꝛ silr̄es auctoritates itelligū
tur ꝙ d̄ sup̄fluo debēt largas el̄yas fa
cē hec ibi.Et sic non ē expectāda extre
ma nccitas.sꝫ d̄ bōis cl̄icorum ꝛ eccl̄ie.
paupib᷒ large subueniēdū ē. qd̄ mag]
cōsonat p̄dicto.c.vlt].At̄ n̄ eēt dr̄ia int͛
clericos ꝛ laicos.ꝛ int͛ bona ecclesie et
bona cetoꝝ.cū i extrema nccitate oēs
d̄ oib᷒ bōis iuxta eorū facultatē tene
ant͛ ꝑrimo subuenire.86.dis.pasce. B

An q male recipiūt a p̄sonis eccl̄ia
sticis teneant͛ ad restitutionē? R° ſm
Ray. Fornicarie ꝛ h᷒mōi turpes p̄so
ne tenent͛ restituē ip̄i eccl̄ie. nisi forte
eis fuerit datū cā el̄ye i sūma nccitate
qa tūc fuit debitū.86.dis.pasce. Idem
Host. Diuites ꝟo ꝛ potētes q receput͛
ꝑ fraudes.minas.iportunitates ꝛ h᷒.
tenent͛.ꝛ cl̄icus q dedit redimendo ue
xationē suā excusat͛. ex̄ d̄ simo.dilect᷒
p̊.Si ꝟo nō sūt data ꝑpter p̄dicta:sed
ꝑpter aliā nccīam uel honestā cāꝫ ut
rōne hospitalitat] aut el̄ye.n̄ tenēt ar.
xi.q.3.qm̄ multos.42.dis.quiescamus.
A .Ponit exēplū Ray.ut pꝫ in sū.cō.
li°.2°.tit.5.q.18.qn̄ p̄dicti diuites et po
tētes casu fortuito ꝑpt͛ aliquā cām ne
cessariā uel honestā uenerūt ꝛ ipediti
nō pn̄t redire ad ꝑp̄a. nec ibi iuenitur
aliqd ad emendū. uel nō hn̄t un̄ emāt
ꝛ ꝑcurāt t p̄ate cā el̄ye. B .Idē dicēd̄

si erãt bene meriti ⁊ honesti viri p̄ser ti.q2 iã ipẽderẽt eccl̃ie seruitum defen dẽdo.uel patrocinium i cã p̄stãdo. aut elẏas ↄferẽdo ⁊ h⁹. ga talib⁹ eccl̃ia te neť rependẽ.12.q.2. gcũq3 suffragio. et c.ecclesiasticis. A Ul.tñ ut p3 i dcã.q is.dic̃ ꝙ etiã illi q accepẽrũt ex illegi tima cã restituẽ nõ teneť.nisi ipe cleri cus ꝑpť h⁹mõi donationẽ fact⁹ sit non soluẽdo.sicut etiã i usura.⁊ h° excepto eo q extorsit per fraudẽ uel minas aut violẽtiã uel h⁹mõi.hic etiã teneť si cle ricus sit soluẽdo.Si aũt clericus nõ sit soluendo.teneneť ad restitutionẽ oẽs q̄ illicite accepũt.hec ibi. Primũ dictuz Vi⁹ vr̃.ꝙ siue cl̃icus sit soluẽdo uel nõ illicite suscipiens teneať ad restitutio nẽ.q2 illicita donatio rei eccl̃ie de iure nõ tenet.ex̃ de dona.c.2. B .S3 si dẽat fieri restitutio cui fiet. R° Qñ non tur piť dederit.s3 tiore ul'h⁹mõi. restitueť eidẽ qui dedit.Al'auctoritate supioris ↄuerteť i vtilitatẽ eccl̃ie uel paupib⁹ erogabiť.ar.17.q.4.si qs i atrio.Satis con.Tho.scđa scđe.q.62. A .De hoc i dcã.q.is.clarius dr̃ ƀm Ray.sic. Credo ꝙ auctoritate iudicis penitẽtial' dẽat fieri eccl̃ie cui sic iniuriose ablatũ ẽ.ita ꝙ illi eidẽ g dedit nisi cũ turpiť dedit. tũc.n.nõ sibi sed successori suo poterit fieri.uel supiori.ut dicit Hosti.Uel in vtilitatẽ eccl̃ie ↄuertať.ul'etiã eiusdẽ loci paupib⁹ si hoc expedire videbiť erogeť.ar.dci.c.si qs i atO. Hoc ultimũ s.ꝙ deť paupib⁹ dicit glo.Ray.ꝙ me lius ẽ.s.cũ idigẽt paupes uel satis abũ det ecclesia:alioquin meli⁹ ẽ ꝙ in uti litatẽ eccl̃ie paupis ↄuertať. Idẽ Ul. Sup eo Vo qđ dic̃ Ray.đ ancte iudici pnialis glo.ei⁹ dicit.si tñ sup talib⁹ di sponẽdi habeãt ptãtẽ. B .De fructib⁹ bñficiorũ habenť plura s̃ bñficiũ 2° p totũ.Cleric⁹ nõ debet recipere eccl̃ia3 de manu laici ut.i.ecclesia p̊.§.pe. Cle ricus an debeat iurare corã laico uide 22.q.ulti.null⁹.Et habes ibi ꝙ non p̄su mat iurare in manibus laici. A .s.ad petitionẽ cuiuscũq3 laici nisi fuerit p iudicẽ ecclesiasticũ regsit⁹.ut ibi. B

Coadiutor

Quõ et qñ episcop⁹ as sumere possit coadiutorẽ. ui de.i.uiriat⁹ corpe.§.2° in fine.⁊.§.fina.

Cognatio

Triplex ẽ co gnatio.q̄da3 carnalis que dr̃ consanguini tas.quedam spũalis que dicitur com paternitas uel cognatio spũalis q̄ ex cõpaťnitate ꝓcedit.quedã legal' q̄ dr̃ adoptio. Iste cognatiões multipliciť ipediũt mr̃imoniũ.Et iõ de eis regre.i ipedimẽtũ 5° 6° ⁊ 7° ⁊ s̃ adoptio.

Comenda ecclesie

Talis comenda nõ põt fieri nisi p modũ q dr̃ s̃ bñficiũ p̊.§.3° in fi.

Committere

altẽi ui ces suas require.i.delegare.⁊.i. uicari us.⁊.i.cõfessor p̊.§.pe.⁊ antepe.

Commodatuz

Cõ mo dare est alicui⁹ rei ad aliquẽ certum usum gratuita concessio.nam si merces iteruenit nõ ẽ cõmodatũ s3 locatõ uel ali⁹ cõtract⁹ inoiat⁹ ƀ3 Ho sti.⁊ Hoff. A Idẽ i sũ.cõ.li° 2° ti.6.q.is Et est locatõ qñ iteruenit merces pe cunie. Hoc.n.casu si trãsferť dñiũ est uẽditõ.Si Vo nõ trãsferť ẽ locatõ. ut i Insti.de emp.⁊ uen.p totũ.⁊ de locati one ⁊ con.i p̄ncipio.Si Vo nõ iterueni at merces pecunie ẽ cõtractus inoiat⁹ g fit q̈druplr.uidel3.Do ut des. Do ut facias.Facio ut des.Facio ut facias.ff de prescripti uerb.l.nãl'. B

Cõmodare põt ⁊ ei cõmodari g põt ⁊ ↄhere.uñ nõ solũ p̄latus põt cõmoda re ⁊ ei cõmodari.s3 etiã Iconomus.q2 is cõtrahẽ põt.x.q.2.hoc ius porrectuz Porro si pupill⁹ cõmodet nõ ẽ obliga tus:s3 alius ei obligať.ff.de acti.emp. ⁊ uẽ.l.iulian⁹.§.anpe. A .Idẽ in sum. con.eo.ti.q.20.ƀm Hosti.Et addit. Te neť tñ pupill⁹ iq̃tũ locupletior fact⁹ ẽ Sic ⁊ si psone ñ eccl̃ie ↄmodatũ fuẽit teť eccl̃ia iq̃tũ i utilitatẽ ei⁹ Vsũ ẽ. B Possum⁹ ẽt comodare nõ sc lum nr̃a

ſʒ etiã aliena q̃ poſſidem⁹.ff.cõmo.l.cõmodare.⁊.l.ita. A Ibi dicit̃.Ita ut ſi fur uel p̃do ꝯmodauerit hẽat cõmodati actionẽ.Aduertẽdũ tñ ꝙ de bone fidei poſſeſſore nõ ẽ dubitatõ. Male fidei ᵯo poſſeſſori cõmodare non licet imo cõmodando furtũ ꝯmittit q̃a ẽ cõtractio fraudulẽta rei aliene iuito dño ff.de furt].l.i.Siľr ⁊ rẽ alienã retinẽdo rapinã cõmittit.14.q.5.ſi qd. Sʒ dicit̃ poſſe cõmodare q̊ ad h° ut poſſit ꝯ cõmodatariũ agẽ cõmodati.dcã.l.ita.niſi forte ꝯcurrat dñs rei cũ legitis ꝓbationib⁹.nã tũc ei ꝯio libera faciẽda eſt reſtitutio.C.de furt].l.in ciuilem. B Nõ tñ licet nobis ꝯmodare ea q̃ nobiſ ſũt ꝯmodata tm̃ ad uſũ nr̃m ut.i.§.4°

In cõmodato dʒ reſtitui res ip̃a diſ.i.ius aũt nãle.Nec põt reſtitutio p̃ter tu alicui⁹ debiti retineri.C.cõmo.l.fin. Et ñ ꝯteriorata.ut.i.depoſitũ.§.añpe.

Quid ſi cõmodaui tibi rẽ ad certum uſũ ⁊ tu uter] ad aliũ. puta cõmodaui tibi equũ uſq; ad certũ locũ ⁊ tu ꝓcedis ulti⁹.uľ cõmodaui eũ ut ducẽs ad uillã ⁊ tu duxiſti eũ ad bellũ.uľ rẽ quã tibi ꝯmodaui ꝯmodaſti alti? R° In oib⁹ p̃dcis furtũ ꝯmittit̃ niſi qñ ꝯmodatari⁹ credebat dñʒ ꝓmiſſurũ ⁊ erat iuſta cã credẽdi.ff.ꝯ furt].l.q̃ re. A .In hac.l.ñ dr̃ niſi de 2°.ſ.qñ excuſat̃ a furto.ſʒ p̃mũ.ſ.qñ tenet̃ rõe mutati uſus ꝓbat̃.ff.ꝯmodati.l.ſi ut certo.§.q̃nimo ⁊.ff.de furt].l.q̃ iumẽta. Et i dubio p̃ſumit̃ dñs ñ ꝓmiſſur⁹ ⁊ iuit⁹.ff.de furt].l.q̃ vas.§.uetare. B .Itaq; ſi i dcis caſib⁹ res piit ľ deťiorata ẽ ille q̃ ꝯmodatũ recepit.idubitãt̃ tenet̃ ad reſtitutõnẽ. A .Idẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.19. B

Sʒ nũqd aliť ꝯmodatari⁹ tenet̃ ſi res perit uľ deťiorat̃? R° Diſtiguẽdũ ẽ.qꝛ ſi quis accepit ꝯmodatũ gr̃a ſui tm̃.ut frequẽti⁹ ſolet fieri.ip̃e tenet̃ de dolo ⁊ culpa ſiue lata ſiue leui ſiue leuiſſima ex̃ eo.c.vnico. qꝛ i tľib⁹ talẽ diligentiã q̃lẽ i reb⁹ ſuis debet adhibẽ. Nec h° ẽt ſufficit ſi res diligẽti⁹ cuſtodiri potuit ff.ꝯ ac.⁊ ob.l.i.§.is q̊q; cui. De caſu ᵯo fortuito q̃ nõ accidit culpa ſua:non tenet̃ ad reſtitutionẽʒ niſi interuenerit pactũ uľ mora.ſ.reſtituẽdi.ut i dicto.c.ex̃.Qꝺ ſi cõmodatũ fuiſſet factũ gr̃a dãtis tm̃.ᵯbi gr̃a. Cõmodaui uxori ut ad me ornatior ducẽt̃.tũc ꝯmodatari⁹ non tenet̃ niſi de dolo tm̃.ut.ff.eo.ſi ut certo. A .in.§.interdum.ubi dicit̃ de dolo tm̃.Sʒ Hoſti.dic̃ ꝙ tenet̃ h° caſu etiã de lata culpa.ut i ſũ.con.eo.ti.q.21.ubi hec oĩa notãt̃ ꝓ q̊ facit.q̃a lata culpa eq̃parat̃ dolo.ff.ꝯpoſiti.l.ꝙ nerua. Et ibi ẽt pʒ ꝙ lata culpa dr̃ qñ mioreʒ curã adhibet alienis q̃; ſuis. B .Si ᵯo comodatũ fuerit gr̃a vtriuſq;.tũc tenetur ſolũ de dolo ⁊ lata culpa.ff.eo.i reb⁹.ꝓ.rñſo.ad fi. A .Immo h° caſu tenet̃ etiã ꝯ culpa leui.ut notat glo.i dcã l.i reb⁹. B .Idẽ.dicit Hoſti.ut pʒ in dicta.q.21.

Cõmodans tenet̃ comodatario ſi ei ſciẽter cõmodauit vaſa uitioſa ꝓpter quã cãm vinũ ⁊ oleũ effuſũ ẽ.ff.eo.l.in rebus. Itẽ ſi añ tẽpus reuocaui comodatũ.ff.eo.i comodato. A .Tenet̃ ẽt de ip̃ẽſis factis i rebus comodatis ƀm modũ q̃ hr̃ i dcã.l.i rebuſ.§.pñt.ubi dr̃. Poſſunt iuſte cãe interuenire.de q̃b⁹ cũ eo q̃ comodaſſet agi debẽt. ueluti de ip̃ẽſis i ualitudie ſerui factis.q̃ ꝓpť fugã regrẽdi reducẽdiq; ei⁹ cã facte eẽnt Nã cibarioꝝ ip̃ẽſe nãli rõne ad eum ꝑtinẽt.qui vtendum accepiſſet. Sed et id qꝺ de ip̃ẽſis valitudis aut fuge diximus.ad maioreſ ip̃ẽſas ꝑtinere debet Modica.n.ip̃endia veri⁹ ẽ ut ſicuti cibarioꝝ ad eundẽ ꝑtineãt. Itẽ q̃ ſciens vaſa vitioſa comodauit.ſi i fuſũ vinũ uel oleũ corruptũ effuſũue eſt. B.

Compaternitas

Regre.i.ip̃edimẽtũ 6°

Communicare id

eſt corpus xp̄i ſumere. Quilibet fidelis poſtq̃; ad annos diſcretiõis peruenerit cõicare tenet̃ ſaltẽ i paſcate.niſi de ꝯſilio ꝓprii ſacerdotis ⁊ ꝓpť

aliquã rõnabilẽ cãm ad tẽp⁹ abstieat
ex̃ de pe. ⁊ re. c. ois. A .Rõnabil' causa
ẽ ad faciẽdã debitã p̃pationẽ quaꝫ ne
gligenter omisit. iuxta illud. i. Cor]. xi°
Probet aũt seip̃m hõ. ⁊ sic de pane il
lo edat. Nõ. n. cõuenit ut q multis seu
magnis pctis fuerit iuolut⁹. stati ẽt p⁹
ↄfessionẽ accedat. ſꝫ si tẽp⁹ patif debꝫ
pluries cõfiteri ⁊ orõnib⁹ ⁊ ieiunijs et
elemosynis se mũdũ ⁊ odorifeꝝ rddef
ꝑ quãto tpe suo sacerdoti q ei⁹ nouit
ↄscie secreta uisũ fuerit expedir̃. ꝺ pe.
dis. i. nõ sufficit. ⁊ c. i accusatiõe. non est
aũt iusta cã differẽdi. qa dicat quis se
nõ posse indulgere uł ñ uult alienum
restituẽ seu aliud ad qꝺ obligat̃ facer̃
Hic. n. nisi peniteat excõicãd⁹ ẽ ꝺ ↄse.
dis 2. si qs intrat. B .Sed q̃tũ etatis
cõicans debet hr̃e uide. i. §. penult].
Quicunqꜫ cũ ↄscia pcti mortał ad
cõionẽ accedit: peccat mortalit̃. i. Cor].
xi° Qui mãducat idigne: iudiciuꝫ sibi
manducat. Et h° ip̃m ponit Tho. i 4°
dis. 9. ⁊ addit sic. ꝙ aliquis sit a peccato
oio imunis nõ põt ꝑ certitudie sciri. i.
Cor]. 4.° Nihil mihi ↄscius sũ. ſꝫ i hoc
iustificat⁹ nõ sũ. Põt tñ de h° hr̃i aliq̃
ↄiectura: p̃cipue per. 4 sig̃. sicut dicit
Ber. p̊ cũ qs ṽba dei deuote audit ut
Joh. 8. Qui ex deo ẽ ṽba dei audit. 2°
cũ quis ad ꝓmptũ ad bñ agendũ se i
uenit. q2 ꝓbatio dilectõis exhibitõ est
opis. ut dic̃ btũs Greg⁹ 3° cũ qs a pctis
abstinẽdi i futuꝝ ꝓpositũ hꝫ. 4° cũ ꝺ
p̃terit] dolet. q2 i his ṽba pnia ſꝫ Greg]
ↄsistit. uñ si aliqs p h⁹mõi sig̃ facta di
ligenti discussione sue ↄscie q̃uis for
te nõ sufficiẽti ad cõionẽ deuote acce
dat aliq̊ pctõ mortali i ip̃o remanẽte
qꝺ ei⁹ cognitionẽ p̃terfugiat ñ peccat
imo mag] ex ui sacr̃i pcti remissioneꝫ
cõseqtur. A .Con. p̃dictis pe. ut. in sũ.
con. lib° 3° ti. 24. q. 69. Ibi etiam dicit̃
ſm Al. ꝙ tale pctm̃ de quo ꝓxime dic
tũ ẽ in contritione generali dimissuꝫ ẽ
ſꝫ nõ ita plene sicut ea que in specie cõ
fessus ẽ. Ibi etiã dr̃ ſm pe. ꝙ cõsciẽtia
peccati mortalis potest eẽ multiplex.
quia aut illa cõscia surgit ex certitudi
ne sufficiẽti. ut qa scit se fornicatũ uel
sił. Aut ꝓbabili. ut qa morose delecta
tus ẽ ⁊ timet affuisse ↄsensũ mortalẽ.
Aut ex leui ut hõ scrupulosus q timet
de leui delectatione ne fuerit peccatũ
mortale. In p̊ cãu ad cõionẽ accedens
peccat mortalit̃. Sił̃r i 2°. nã i p̊ contẽ
nit. In 2° discrimini se exponit. In 3° ñ
Hoc itellige ueꝝ si ↄsciam scrupulosã
deponat seu illi nõ cõsentiat. ex̃ de sẽ.
excõi. inqsitõi. Alit̃ nõ debet accedere
qa qcqd fit ꝯ ↄsciam edificat ad gehẽ
nã. ex̃ de simo. p tuas. 2° Et subdit pe.
Si aũt nõ hꝫ quis ↄsciam pcti mortał
Aut hoc ẽ qa p̃parauit ⁊ discussit. p̃pa
ratione sufficiẽti diligẽtissime ↄsciam
suam examinãdo ⁊ p pitos consulẽdo
aut ꝓbabili ↄsciam suã. s. ꝓbabilit̃ ex
aminando ⁊ ↄfitẽdo. aut negligẽti. In
p̊ casu nõ peccat sed remissionẽ pctoꝝ
etiã si q̃ latent accipit ⁊ meret̃. In 2° ñ
peccat. ſꝫ tñ remissionẽ nõ accipit nec
meret. In 3° ṽo peccat mortalit̃ ⁊ de
meret̃. ⁊ maxie si negligẽtia sit mag̃.
hec ille. Et dꝫ intelligi ſꝫ p̃dcã. s. ꝙ me
ritũ cõionis ⁊ effect⁹ ñ pdat̃ ꝓpt̃ quã
libet leuẽ negligentiam. B
Nõ sufficit uolenti cõicare ꝙ sit so
lũ ↄtrit⁹: imo si hꝫ copiã sacerdot] qui
eũ possit absoluẽ: peccat sine ↄfessiõe
cõicando. Si ṽo nõ hꝫ copiã. tũc si imi
net nccitas cõicãdi uł celebrãdi ut qa
timet scãdalũ ppł'i. uel iã icepit miste
riũ sacr̃i ł aliqs ifirm⁹ amisit loq̃lã ⁊ ẽ
i ꝓposito ↄfitẽdi q̃ citi⁹ põt: nõ peccat
cõicando. hec pe. ⁊ Al. Sił'e Tho. i. ↄfes
sio 2°. §. 5. ⁊ Ray. i. missa. §. 8° A .Idem
i sũ. con. eo. ti. q. 70. ⁊ icipit misterium
sacr̃i ifra canonẽ anteq̃ sacerdos cõfi
ciat. ut pꝫ in dcõ. §. 8. ſm Ray. Et sicut
uidetur post offertorium. B
Quãuis exñti i pctõ nõ liceat cõicar̃
ut dictũ ẽ s. §. 7° uidendo tñ corp⁹ xp̃i
ñ peccat. Attñ si iterdũ ꝓpter humili
tatẽ abstineat a uidẽdo laudãd⁹ ẽ ſm
Tho. i 4° dis. 9. Con. Al. dicẽs ꝙ pctor
non dꝫ uidẽ multo aspectu sed eo uiso

pcutē pect⁹ q̄si nō sit dign⁹ ei⁹ aspectu
⁹Heretici u̾o scd̄m eūdē Tho. arcendi
sūt oio a uisiōe. A. Idē etiā ē d̄ oib⁹
ifidelib⁹. ut pʒ i sū. cō eo. ti. q. 71. ubi ēt
sup̄dicta nōnt̄. B. Silr̄ nō peccat qs
tangendo cū timore ꝛ reuerētia corp⁹
xp̄i ut qa erigit hostiā de terra ꝛ hui⁹
mōi. Aliter peccat. ut dicit Inno. A
Idē in sū. cō. eo. ti. q. 72. ubi dr̄ ƀm Pe.
ꝙ pctōr his casib⁹ excusat̄ ꝑpt̄ neces
sitatē. Et idē Inno. i. c. qd̄ i te. ex̄ de pe.
ꝛ re. ꝛ addit. ꝙ idē ē si sacerdos pctōr
alicui i nccitate ꝯstituto eucharistiaꝫ
tribuit. Hec uidet̄ itelligēda qn̄ pctōr
ē uere ꝯtritus cū ꝓposito ꝯfitendi. al̄r
ē qd̄ sibi possit iputari. ꝛ iō nō ur̄ excu
sari. ut pōt colligi ex dictis s̄. §. 2°. B

Utrꝫ nocturna pollutio ipediat cōi
onē seu celebrationē. R̄ ƀm Tho i 4°
dis. 9. q. 4. arti. 2°. Ad h° ut hō digne ad
sacr̄m eucharistie accedat: tria requi
rūtur. p̄mo. n. reqritur mūditia cōscie
que nō nisi p peccatuꝫ tollit̄. 2°. reqrit̄
eleuatio mentis ad deū p actualeꝫ de
uotioneꝫ. ꝛ hec int̄dū sine pctō amitti
tur ut p mēt hebetudinē ul̄ occupati
onē aut euagationē. 3°. mūditia corpa
lis. unde ꝛ celebrātes uel ēt tractātes
aliqd̄ sacramentū ꝓpter reuerentiaꝫ
lauāt manus. Itaqꝫ p̄mo ꝛ p̄ncipalit̄
pctm̄ ipedit. 2°. ideuotio seu hebetudo
ment 3° corpalis imūditia. Et hec tria
qn̄qꝫ ꝯcurrūt i aliq̄ nocturna pollutōe
qn̄qꝫ duo ex ip̄is. qn̄qꝫ unū tm̄. Et scd̄ꝫ
h° hō mag l̄ min⁹ ipedit̄. Et iō distin
guēdū ē de pollutōe q̄ pōt multiplicit̄
cōtingē. Et p̄mo quidē cōtingit ex sola
dispōne nāe ꝛ nō ex p̄cedēti cogitatōe
ꝛ tūc non ē signū alicui⁹ pcti sꝫ pōt he
betudinē mētis iducē: si sit̄ cū imagia
tōe ꝯtingit. Immūditiā u̾o corpaleꝫ
hꝫ. ꝛ iō si nccitas uel deuotio exposcat
nō ipedit. p̄cipue qn̄ sine imaginatōe
accidit. tn̄ si ꝑpt̄ reuerētiā quis absti
neat laudandus ē. qn̄ talis dispō non ē
ppetua. 2° u̾o pōt cōtingē ex p̄cedenti
cogitatiōe. Et h̄ dicēdū ē ꝙ cogitatio
hui⁹mōi turpiū. qn̄qꝫ pōt eē sine pctō

sicut cū ē cogitatio tm̄. uel cū qs dispu
tādo d̄ talib⁹ oꝫ ꝙ loquēs cogitet. Ali
qn̄ ē cū peccato ueniali. s. qn̄ cogitatio
ptigit ad affectōnē. ꝛ i sola delectatōe
finit̄ sine ullo deliberatiuo consensu.
Qn̄qꝫ aūt ē mortale. s. qn̄ cōsensus ad
iūgit̄. ꝛ qꝛ cogitationi tali d̄ ꝓpinq̊ est
delectatō ꝛ delectatōni cōsensus. iō in
dubiū uerti pōt. utrū sequēs pollutio
ex pctō acciderit: uel nō: ꝛ an ueniali
uel mortali. Qn̄ g° sic dubitat̄ d̄ prece
denti cōsensu: oio abstinendū ē. Si āt
nō dubitat̄ sꝫ exp̄sse iueniat qs consē
sum nō p̄cessisse ꝛ nccitas urgeat. aut
si aliq̄ potior cā pōt accedē aut etiā ce
lebrare. ꝙ si cā aut nccitas nō sit ꝛ tn̄
celebrat: nō peccat mortalit̄ sꝫ uenali
ter. meli⁹ tn̄ ē abstinē ꝓpter reuerētiā
sacr̄i. 3° pōt ꝯtingē ex cibo uel potu p̄
cedēti. ꝛ tūc idē ē iudiciū sicut ex illa
pollutiōe que ex turpi cogitatiōe pro
cessit nisi i tantū ꝙ nō ita de facili ꝯti
git peccare mortalit̄ i susceptiōe cibi
sic̄ i cogitatōe turpi. 4°. pōt ꝯtigē ex il
lusione. ꝛ qdē si illusiōis cā i nob̄ p̄ces
sit: idē ē iudiciū qd̄ d̄ cogitatōe p̄cedē
te. Si aūt i nob̄ cā non precessit immo
poti⁹ ꝯ̄ria cā ꝛ frequēter accidit ꝛ pre
cipue i dieb⁹ i qbus qs cōicare debet
signū ē ꝙ diabolus hoi fructū eucha
ristie auferre conat̄. un̄ i tali casu ꝯsul
tū fuit cuidā monacho ut i collatōib⁹
paꝝ legit̄ ꝙ cōicarꝫ. ꝛ sic diabol⁹ uidēs
se nō posse cōseq itentuꝫ ab illusione
cessauit. Generalit̄ tn̄ qa cā ex qua ꝯti
git nō pōt ita pcipi de facili. tuti⁹ ē sp
abstinē nisi nccitas icūbat: sꝫ dꝫ absti
nere usqꝫ ad 24. horas. qa i tali spatio
nā que p corpalē imūditiā ꝛ mēt he
betudinē fuerat deordinata. reordiat̄
A. Idē i sū. cō. lib° 3°. ti. 24. q. 73. ubi ēt
dr̄ ƀm Tho. ꝙ pollutus nisi pollutō ha
beat ortū ex pctō mortali debēt cele
brare p alio q ē i pctō mortali ne ille
celebrando peccaret mortaliter. B

Corpus xp̄i a ieiunis tm̄ debꝫ pcipi
7. q. i. nihil. de ꝯse. dis. 2. liqdo. Quod in
reuerētiā tāti sacr̄i istitutū ē nisi ꝑpt̄

necitatē iminētis mortꝭ.ne ↄtigat ſine
uiatico ex hac uita trāſire.Eſt tñ ſcien
dū ꝙ duplex ē ieiuniū .ſ.nāe ⁊ eccleſie
Jeiuniū nāe ē qᵭ iportat ꝑuationem
cuiuſcūq; ꝑaſſūpti ꝑ modū cibi ꝉ pot⁹
⁊ tale ieiuniū reqrit̄ ad hoc ſacr̄m ſci
piendū.Nec refert utrū aliqd nutriat
uel ñ:aut ꝑ ſe aut cū aliiſ:āut cibi aut
etiā medicie iq̄ʒtūcūq; ꝑua quātitate
dūmodo ſumat̄ ꝑ modū cibi uel pot⁹
nō licet hᵒ ſacr̄ʒ accipe.Relige tñ cibi
remanētis i ore ſi caſualit̄ trāſglutiāt̄
nō ipediūt ſūptionē h⁹mōi ſacr̄i .quia
nō traiitiūt̄ ꝑ modū cibi ⁊ pot⁹.ſed ꝑ
modū ſaliue qᵭ uitari nō pōt.Aliud ē
ieiuniū eccleſie qᵭ inſtituit̄ ad carnis
macerationē.⁊ tale ieiuniū non ſoluit̄
per ꝑdicta.qa non multū nutriūt ſed
magis ad alterandū ſumuntur. A .
Jdē i ſū.con.eo.ti.q.64.ubi etiaʒ dicit̄
ſm Tho.ꝙ ſilr̄ nō ipediūt cōionē ſi ca
ſualit̄ ſumant̄ relige aq̄ uel uini qbuſ
os abluit̄.dūmodo nō traiitiāt̄ i mag̃
quātitate. B .Porro eccl̄ia diē nālez
incipit a media nocte.⁊ iō ſi p⁹ mediaʒ
noctē aliqs ſūpſit aliqd ꝑ moduʒ cibi
uel pot⁹:nō pōt ea die hᵒ ſacr̄m ſume
re.pōt ꝟo ſi añ mediā noctē.nec refert
utrū poſt cibū uel potū dormierit aut
etiā digeſt⁹ſit q̄ʒtū ad rōnem precepti
Refert aūt q̄ʒtū ad ꝑturbationē mētꝭ
quā patiūtur homines ꝓpt̄ iſomnita
tē uel indigeſtionē.ex qb⁹ ſi mēſ mlt̄ū
ꝑturbet̄ hō reddit̄ inept⁹ ad ſūptōem
huius ſacr̄i.hec Tho.i.3.ꝑte.q.80. A
Jdē in ſū.con.q.65. B .Dubiuʒ occur
rēs ſuꝑ ſūptiōe a ieiuniis.uide.ī.eucha
riſtia 3ᵒ §.6ᵒ in fi.

Utrū poſt factā cōionē liceat ſtatim
comedere.R̄ꝰ ſm Tho.ſcᵭa ſcᵭe in.3.
ꝑte.q.80.Jn ſuſceptiōe hui⁹ ſacr̄i req
rit̄ magna deuotio q̄ qdē magꝭ ipedit̄
ꝓpter ꝑcedētia q̄ʒ ꝓpter ſequētia . et
iō magꝭ ē iſtitutū ꝙ hoīes ieiunēt añ
ſūptionē q̄ʒ p⁹.Debet.tñ eē aliq̄ mora
inter ſūptionē eius ⁊ reliq̊s cibos.uñ ⁊
in miſſa orō gr̄arū actiōis poſt cōionē
dr̄.⁊ qui cōicant ſuas ꝑuatas oratōes

dicūt. A .Cōtra hᵒ ur̄ de ↄſe.diſ.2.tri
bus.ubi Clemēs dic̄ ꝙ q mane cōica
uerit uſq; ad ſextā ieiunet.q ꝟo tertia
uel q̄rta hora ieiunet uſq; ad ueſꝑam
ſic ſecreta ſcificatione eterna cuſtodi
ēda ſūt ſacr̄a.Sʒ ut no.i ſū.con.liᵒ 3ᵒ ti.
24.q.66.Pe.dic̄ ꝙ hᵒ decretuʒ loqtur
ſcᵭm antiq̄ tꝑa qñ raro celebrabātur
miſſe.Scᵭm gᵒ hāc rōnem pe.etiā ho
die obtinet i raro celebrātibus:uel i ñ
ſepe cōicātib⁹.Puto gᵒ ꝙ q̄ʒtū pōt co
mode fieri etiā hodie hᵒ decretū dēat
ſeruari.Cōtrariū ꝟo nō ꝓcedit niſi ex
indeuotione.ideo nulla poteſt conſue
tudine iuuari . extra de conſue .c .fina
li. B

Duo ſūt mōi māducādi corpus xp̄i
ſm Augꝭ.Un⁹ ſacr̄alit̄.⁊ ſic boni ⁊ ma
li edūt.Ali⁹ ſpūalit̄.⁊ ſic ſoli boni mā
ducāt q i unitate xp̄i ⁊ eccl̄ie quā hᵒ ſa
cram̄tū ſignificat manēt .hec mgr̄ 4ᵒ
ſē.diſ.9. A .Jdē i ſū.cō.e.ti.q.67.Et illi
dicūt̄ manē i unitate eccl̄ie ⁊ xp̄i q ei
cordiali fide ⁊ oꝑe adherēt.24.q.3.ᵭ il
lis.⁊ ᵭ cōſe.diſ.2.credē.Jn q̊ ēt caᵒ patʒ
ꝙ duplex ē mod⁹ māducādi ſpūaliter
Un⁹ deuota fide tm̄.unde ibi dr̄ . Qui
credit māducat.Alius ē fide ⁊ debita
ſacramenti perceptione B

Jnterdict⁹ ſuſpēſus excōicat⁹ etiā
iiuſte cōicare nō dʒ.qa i talib⁹ ē defec
t⁹ rei ſig̃te.ſ.unitas corꝑis myſtici ſm
pe. A .Jdeſt eccl̄ie.q̄ myſtice dr̄ corp⁹
xp̄i ad Ro.12ᵒ ibi.Sicut.n. i uno corꝑe
⁊c.⁊ 24.q.1.Ubi ſana fides ⁊ huiuſ cor
poris unitas. hᵒ ē ꝙ fideles debēt in
uicē uniri fide ⁊ caritate i hᵒ ſacr̄o ſig̃
tis.Uñ ⁊ uocat̄ myſteriuʒ unitatis . ex̄
de ſū.tri.⁊ fi.ca.c.p̊.§.una ꝟo.Et predic
tis i hᵒ.§.con.Ul.Et quo ad excōicatos
clarū ē.nā etiā mior excōicatō ſeꝑat a
ꝑceptōe ſacr̄oꝝ.ex̄ de ſen.excōi.c.penl̄.
Et regularit̄ excōicatio etiā iiuſta tim̄
da ⁊ obſeruāda ē.xi.q.3.c.p̊.⁊ ex̄ de ſen.
excōi.ꝑ tuas.Quo ad interdictos dicē
dū ꝙ etiā eis denegat̄ niſi in articulo
mortꝭ.ex̄ de ſpon.nō ē nobis.ↄiūcto .c.
qᵭ in te.de pe.⁊ re.Quo āt ad ſuſpēſoſ

dicendū ꝙ tūc eis cōicatio negaꝛ qn̄ a
ꝑceptiōe sacroꝝ fuerit suspēsi. Secus
si ab aliis ut pōt colligi ex notatꝭ i sū.
cō. li° 3° ti. 33. q. 81. ad fi. ubi pȝ ƀm ᷠHos.
ꝙ suspensio nō egrediꝛ terminos snie
date. ꝛ. ī. suspēsus ꝑ totū. Sȝ h° ocīn pe.
fuit multū breue qd̄ ponitur i sū. cō. li
bro 3° ti. 24. q. 77. in fi. B

Trū act⁹ coitus mr̄imonialꝭ ipediat
a cōione. R° ƀm Tho. in. 3. parte. q. 80.
Coit⁹ cōiugalꝭ si sit sine pctō. puta cā ꝓ
lis generāde lꝭ cā reddēdi debitū n̄ ali
ter ipedit nisi sicut dictū ē d̄ pollutōe
nocturna q̄ accidit sine pctō. s. ꝓpter i
mūditiā corpalē ꝛ mētꝭ distractōnem
In tli g° cāu ut dic̄ beat⁹ Greg⁹ sc̄ suo
iudicio relinquēdi. A. Hoc hēꝛ i. c. uir
ī. allegato. B. Sed q uoluptate do
mināte ꝯiugi misceꝛ ꝓhiberi debȝ ab
hoc sacro. 33. q. 4. uir cū ꝓpia. A. Jō
in sū cō. eo. ti. q. 75. Et addiꝛ ƀm Al. sup
4° sen. dis. 32. ꝙ exigēs infirmitate du
ctus lȝ moneri debeat ne accedat. si tn̄
oibus modis ex deuotione se ingerat
nō est ꝓhibēdus. Glo. etiā in. c. ois hō.
de ꝯse. dis. 2. dicit ꝙ illud qd̄ ibi diciꝛ d̄
abstinēdo ab uxore an̄ cōionē. ꝯsiliū ē
nō preceptū ꝑ dictuȝ. c. uir. Sed certe
uꝛ ꝙ cōionē ipediat ois coitus matri
monialis etiā in reddēdo. ut exp̄sse hꝛ
33. q. 4. sciatꝭ. Ubi Jero⁹ dic̄. Sciatꝭ fra
tres carissimi ꝙ qcūqȝ uxori debitum
reddit: uacare nō pōt orōni neqȝ d̄ car
nib⁹ agni comedē dȝ. Qd̄ ħo dr̄ i dcō. c.
uir. pōt itelligi qn̄ oio ꝯstaret ꝙ i dcō
coitu qs penit⁹ imunis foret ab oi uo
luptate ꝛ mētis hebetudie. cui⁹ ꝯriuȝ
p̄sumiꝛ. ut i dcō. c. sciatis. ꝛ in. c. uir. ubi
dr̄. Licita ipa admixtio ꝯiugis sine uo
luptate carnis fieri non pōt. ergo non
solū exactio: sȝ etiā redditō mr̄imoni
alis debiti cōionem ipedire regulariꝛ
uideꝛ nisi forte nccitas imineat. uꝭ qs
nimis frequēter reddeꝛ cogereꝛ ne sꝑ
uel nimis diu careat nccia cōione. Un̄
ꝛ ꝯsiliū Elibertanū dic̄. Ois hō āte sa
crā cōionē a ꝓpia dȝ abstinē uxoꝛ tri
bus aut quatuor aut. 5. aut. 6. aut. 7. di

eb⁹ de ꝯse. dis. 2. ois hō. Et ut pȝ i sum.
con. dcā. q. 75. Al. in scripto. dis. 13. dicit
Bn̄ puto ꝙ sic sit faciendū. si tn̄ alter
ꝯiugū inueniaꝛ debitū reddē coactus ꝛ
non expetē ꝛ h° frequēter facē. eo ꝙ al
ter etiā illo tꝑe non uult abstineꝛ. ego
cōicare ꝯcedere illi q reddit inuitus. et
alteri nō q extorquet debitū qn̄ nō ē
extorquēdū. qꝛ ꝯstat ꝙ etiā illo tꝑe rd
dē teneꝛ si ꝓbabiliꝛ timet de icōtinē
tia alti⁹. hec ibi. Scdm̄ ergo p̄dcā itel
ligēda uideꝛ sup h° dicta doctoꝝ. B.
Et ƀm Al. etiā p⁹ factā cōionē n̄ licȝ eo
die debitū exigē nec etiā exactuȝ red
dere: nisi cū difficultate. sȝ tn̄ ꝯriū non
puto esse mortale. A. Jdē i sū. cō. lib°
3° tit. 24. q. 76. Et ego credo ꝙ aia hoc
agentis male se hr̄et et dina gratia ari
da remanēt ob tantā irreuerentiā. cuȝ
ꝓpter deuotionem et reuerētiā tanti
sacri nō solū ab imūditia tali: sȝ etiā a
mālī cibo q̄tū comode fieri posset ab
stineri deberet. de cōse. dis. 2. trib⁹. B

Utrū imūditia pure corpalis ipedi
at cōionē. R° ƀm Tho. i 4° dis. 9. Cum
iste cib⁹ n̄ sit corpis sȝ mētꝭ. magꝭ i ei⁹
sūptione ꝯsiderāda ē mūditia mētꝭ q̄
corpis. Et iō distiguendū est de imūdi
tia corpali. qꝛ si sit perpetua siue diuꝛ
na tūc nullo mō ꝓpꝛ h° aliqs abstinē
debet ne ꝓpꝛ imūditiā corpis ꝑdatur
fruct⁹ mētꝭ. sicut accidit i leprosis ꝛ pa
tiētib⁹ fluxū sanguis uꝭ semis. Si aūt
sit tꝑalꝭ ꝛ facile purgabilꝭ. tunc si aliqs
sit i mēte bn̄ disposit⁹: sumē nō ꝓhibe
tur: q̄uis possit ad tēp⁹ laudabiliꝛ ab
stinē ꝓpꝛ reuerētiā tāti sacri. dis. 5. ad
eius. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 77. B.
De sacerdpte aūt leproso utꝝ possit ce
lebrare. uide. ī. leprosus. §. fi.

Utrū dēat hō corp⁹ xp̄i frequenꝛ su
mere. R° ƀm Tho. i 4° dis. 12. Ea que i
hoc sacro gerūtur hn̄t silitudinē cum
his q̄ accidūt i corpali nutrimēto. qa
n. fit q̄si continua deperditio nālis hu
moris ꝑ actionē nālis caloris ꝛ exerci
tiū laborꝭ. iō oȝ frequēꝛ corpalē cibuȝ
assumē ad rſtauratōȝ ꝯtinue d̄ꝑditōis

ne pditio cõtinua mortẽ inducat. Silr
aũt ex ꝯcupia inata ⁊ occupatõe circa
extiora fit depditõ feruorꝭ ⁊ deuotõis
ſm q̃ hõ i deũ colligit᷑. uñ oꝫ ꝙ pluries
depdita reſtaurent᷑ ne hõ totalit᷑ alie
net᷑ a deo. Sed tñ ſemel i ãno ſumere
nccẽ ẽ ut s̃. §. p̊. A. Olĩ aũt ſtatutum
erat ꝙ ter i ãno uidelꝫ i natali domini
paſca: ⁊ pẽthecoſtẽ hoies cõicarẽt. de
ꝯſe. diſ. 2. ⁊ ſi nõ frequẽti⁹. Non facien
tes aũt int᷑ fideles nõ habebãt᷑. ea. diſ.
c. ſeculares. In primitiua ãt eccl'ia q̊ti
die cõicabãt qꝛ uigebat deuotõ maior
ut no. in ſũ. cõ. li° 3.° ti. 24. q. 119. B
Sed utꝝ q̈libet die ſit cõicãdũ. R°
ſm Tho. i 4.° diſ. 12. In recipiẽte ſacr̃ꝫ
iſta duo reqrũt᷑. ſ. deſideriũ cõiunctõiſ
ad deũ qd̃ facit amor. ⁊ 2° reqrit᷑ reue
rentia ſacr̃i q̃ ad donũ timoris ptinet.
Primũ icitat ad frequẽtiã ſacr̃i hui⁹
q̊tidianã. ſꝫ ſecundũ retrahit. iõ ſi ali
qs expimẽtalit᷑ cognoſcẽt ex q̊tidiana
ſũptõe feruorẽ amorꝭ augeri ⁊ reuerẽ
tiã nõ minui. tal' debẽt q̈tidie cõicare
Si aũt ſentiat reuerẽtiaꝫ minui ⁊ fer
uorẽ nõ multũ augeri. debẽt interduꝫ
abſtinẽ ut cũ maiori reuerẽtia ⁊ deuo
tiõe poſtmodũ accedẽt. uñ q̄tũ ad h°
unuſqſq; relinquẽdus ẽ iudicio ſuo. A.
Hec fuit ſnia Augꝭ. ut pꝫ de cõ. diſ. 2. q̊
tidie. ibi. dixerit qſpiã ⁊c̃. Sed put cõi
ter accidit q̊tidiana ſũptio nõ ẽ lauda
bilis uel uitupabilis. Uñ i dcõ. c. quoti
die. i p̃ncipio dicit Augꝭ. Quotidie eu
chariſtie cõionẽ accipe nec laudo nec
uitupo. Oib⁹ tñ dñicꝭ dieb⁹ cõicanduꝫ
hortor. ⁊ put notat᷑ i dcã. q. 119. al's in li
bro de miſſa i fi. dicit ꝙ mediũ tenere
ẽ bonũ. ſ. aliqñ celebrar᷑ ⁊ aliqñ dimit
tere niſi officiũ exigat ut in oi die cele
bret᷑. De his aũt q mulieres oi die cõi
cant uidet᷑ mihi ꝙ acrit᷑ rephẽdẽdi ſt᷑
qꝛ nimio uſu faciũt uileſcere ſacr̃m. et
poti⁹ ex leuitate mulierũ putat᷑ eẽ de
ſideriũ q̄ deuotõe tm̃. In ſcripto autẽ
diſ. 13. dicit. Prepantes ſe ad cõionẽ p
abſtiam a coitu. Et uidue ſiue i caſtita
te uiuẽtes nõ dñt phiberi a cõione fre
quẽti: p̃cipue de menſe i menſẽ ſcd̃m

ſolẽnitates maiores qa iiuſte arcẽtur
q digni ſũt: ⁊ ipie agit᷑ qñ ſubtrahitur
eis cibus ſalutaris qui dat⁹ augẽt eis
gr̃am quam acceperunt. B
Utꝝ liceat cõicare pluries i die. R°
ſm Tho. i 4.° diſ. 12. Nõ licet niſi ſeml'
ut ſaltẽ q̄tũ ad unũ diẽ repreſentetur
unitas dñice paſſionis. ⁊ ut q̄tũ ad ali
qd reuerentia exhibeat᷑ ſacr̃o. Sacer
dos ãt q non ſolũ p ſe ſꝫ ⁊ p alijs cele
brat cũ ſit pſona publica nccitate co
gẽte põt pluries in die celebrare. ut. i.
miſſa. §. x.° A. ut dr̃ i ſũ. cõ. e. ti. q. 120. B
A quo qs dꝫ recipe cõionis ſacr̃m?
R° a pprio ſacerdote uel eius ſupior᷑
ſiue alio de ei⁹ lnia. Si qs uero religi
oſus abſq; licẽtia pprii ſacerdotꝭ ſpe
ciali alicui daret icurrit excõicatõnẽ d̃
q̊ s̃ abſolutio p̊. §. 3.° circa mediuꝫ. ꝙ ſi
ſacerdos pprius mal⁹ ſit an poſſit ab
eo recipi habes s̈ clericus 3.° § . 2.° et. i.
ordinatus p̊. §. 3.°
Utrũ ſacerdos poſſit dare corp⁹ xp̃i
ei quẽ ſcit eẽ in pctõ mortali. R° ſcd̃ꝫ
Tho. i 4.° diſ. 9. Si peccatũ ẽ occultuꝫ
puta p cõfeſſionẽ uel al' ſecrete ſcituꝫ
⁊ ille i occulto petit dꝫ ei negare ⁊ mo
net᷑ eũ ne i publico petat. Si ãt i publi
co petat dꝫ eidẽ dar᷑. d̃ ꝯſe. diſ. 2. nõ phi
beat. Si xo pctm̃ ẽ manifeſtũ tũc ſiue
i occulto ſiue i manifeſto petat: debet
ei negare. ꝙ ſi dicat ſe cõfeſſũ ⁊ abſo
lutũ an credẽ ei debeat uide. i. cõfeſſio
3.° §. x.° q icipit. utrum ſacerdoſ prochi
alis ⁊c̃. A. Sup̃dicta in hoc. § . hñtur
etiã i ſũ. con. li° 3.° ti. 24. q. 78. B
Utrũ aliquo caſu poſſit dari hoſtia
nõ conſecrata loco cõſecrate. R° ſcd̃ꝫ
Tho. i 4.° diſ. 9. In nullo caſu. tũ qa in
ſacramẽto ueritatis nulla debꝫ eſſe fi
ctio. tũ qa cũ mãducans adoret quod
mãducat. ut dicit Augꝭ. daret ſacerdoſ
ei mãm idolatrãdi. uñ ⁊ decre. dicit in
caſu ꝯſil'i. qa falſa ſũt abiiciẽda reme
dia q̃ ueris ſunt picul'õſiora. ex̃ de ce
le. miſ. de homine.
Utrũ corp⁹ xp̃i dẽat dari ſuſpectis
de crimie. R° ſm Tho. ubi s̃. Triplex
ẽ ſuſpitio. Quedã uiolenta q̃ p facto

reputat̃.ut si īueniat̃ suspect᷑ cū suspecta ī eodē lecto.ꝛ h᷑.ꝛ ꝑpt̃ hāc cāꝫ sicut ꝑpter pctm̄ mortale negāda ē cōio ita uideꝫ ꝙ si talis suspitio ꝓcedit ex publica fama:nō dꝫ cōio dari neqꝫ pet ēti publice neqꝫ secrete.Sꝫ si tal' suspitio sit soli sacerdoti dꝫ dāī si petat ī publico:n̄ aūt ī occulto sicut an̄ dictum ē.qn̄ crimē occultū sit ul' publicuꝫ.s.§.15.q ē sup̄ an̄ ꝓximū.§.Quedā ū'o suspitō ē ꝓbabil̃ ut si īueniat̃ sol᷑ cū sola tpe ꝛ loco suspecto colloquētes ꝛ frequēter ꝑpt̃ hāc gᵒ nō dꝫ denegari qa pena nō īfligit̃ ubi culpa ignorat̃. Quedaꝫ ē leuis ut si appareāt aliq̄ signa.nō tn̄ oīo certa.ꝛ ꝑpt̃ hāc etiā negari n̄ debꝫ. A Idē etiā ſm pe.ut ī sū.cō.eo.ti.q.so. B

Utrū corpus xp̄i debeat dari ad sumēdū ad aliqđ expimētū siue ꝑpt̃ aliquā purgationē īfamie ꝛ h᷑. Rᵒ scđm Tho.ī.3.pte.q.so.nō.qa tales purgatōnes īhibite sūt.ex̄ de pur.ca.ex tuaruꝫ. A. Idem in sū.con.eo.ti.q.si. B

Utꝝ corp᷑ xp̄i dēat dari histriōib᷑ Rᵒ nō.qa nec dine maiestati nec ecclesiastice disciplie ɔpetit de ɔse.dis.2.ꝓ dilectiōe.Et ītelligit̃ de histriōib᷑ qui artē illā exercēt illicite.uide.ī.histrio. A.Idē ī sū.cō.liᵒ.3ᵒ.ti.24.q.82. B

Utꝝ corpus xp̄i dēat dari amētib᷑ Rᵒ ſm Tho.ī 4ᵒ.dis.9.Distiguēdum ē quidā.n.dicūt̃ large amētes qa debilē hn̄t mētē ꝛ tn̄ sūt aliq̄ mō docibiles eorū q̄ ptinēt ad fidē ꝛ deuotionē sacr̄i.ꝛ talibus nō dꝫ corpus xp̄i denegari.quidā ū'o sūt oīo carētes iudicio rationis ꝛ isti si fuerint tales a natiuitate nō dꝫ eis dari.qa nō pn̄t ad deuotionē īduci q̄ reqrit̃ ad hᵒ sacr̄m.Si ū'o īciderūt ī amētiā post fidē ꝛ deuotionē sacr̄i. A. ut qa ꝑ p̄us erant bn̄ dispositi ꝛ sacr̄m petierāt ſm pe.ut ī sū.con.eo.tit.q.83. ubi hec oīa ponūt̃. B.tūc dꝫ eis dari nisi timeat̃ piculū de uomitu l' ō exputiōe ul' aliq̄ h᷑ mōi.26.q.6.his qui. A. In dcā.q.83.dr̃ etiā ſꝫ Tho. ꝙ demoniacis nō ē denegāda cōio nisi forte certū sit ꝙ ꝑ aliq̄ crimie a diabolo torq̄

ant̃.puto addendū.uel nisi timeat̃ de ꝑiculo ut p̄tactum ē. B

Utꝝ sit dandū puerꝭ. Rᵒ ſm Tho. ubi s̄.Pueris carētib᷑ usu rōnis q nō pn̄t discernē inter cibū corꝑalē ꝛ cibū spūalē nō dꝫ corpus xp̄i dari.qꝛ ad ipꝫ exigit̃ actual' deuotō quaꝫ tales pueri hr̄e nō pn̄t.Sꝫ puerꝭ īcipiētib᷑ hr̄e discretōnē etiā an̄ etatē ꝑfectā puta cum sint.x.uel.xi.annoꝝ pōt dari si ī eis sig̃ discretiōis ꝛ deuotiōis appareāt. A. Cō.pe.ut ī sū.cō.eo.ti.q.84. B

Utꝝ corp᷑ xp̄i dēat dari his qui ꝓ crimib᷑ sūt suspēdēdi uel decapitādi. Rᵒ si sūt cōfessi ꝛ penitēt nō debꝫ eis denegari.13.q.2.c.fi.Multa alia hn̄t de sacr̄o eucharistie.ī.eucharistia p̊ 2ᵒ.3ᵒ.ꝛ 4ᵒ.Itē spāliter circa sacerdoteꝫ ꝛ missam.ī.eucharistia.3ᵒ.ꝛ.ī.missa.

Concussio

Crimen concussionis est cū quis in officio constitutus extorquet aliqd a subditis ꝑ metum. aut cū nō uult facē qđ tenet̃ nisi data pecunia.aut cū aliqs official' ultra cōstituta sibi stipēdia pecuniā extorq̄t.l' cū qs accusat seu ab accusatōe ōsistit ꝑpter pecuniā. A.Hoc fuit dictum glo.Ray.cū con.Ul.ut pꝫ in sū.cō.libᵒ 2ᵒ.ti.5ᵒ.q.139.ad fi.ubi ideꝫ dr̃ de militib᷑ seu stipēdiariis qđ h̄ dr̃ de officialibus.Iux̄ illud Io.bap.Lucꝭ.3ᵒ. Neminē cōcutiatꝭ:cōtēti estote stipēdiis ur̄is Predicta etiā ꝓbant̃ ī.l.i.ꝛ.2.ff.de concussionib᷑. B.Et tal' ad restitutōnē tenet̃ ei qui dedit si nō turpit̃ dedit:al' ei in cui᷑ iīuriā data fuit.i.q.i.iubem᷑. A.Istud.c.ē.l.iubem᷑.C.ad.l.iuliam repetūdarū ubi nihil ō hac restitutōe dr̃.sꝫ bn̄ uerū ē ꝙ dāti facienda ē restitutio qn̄ nō turpit̃ dedit.ꝑ.c.non sane. 14.q.5.ſm Ray.ut ī sū.con.liᵒ 2ᵒ.ti.5ᵒ.q 140.Et subdit Ray.ꝙ si turpit̃ dedit n̄ illi sꝫ paupibus.uel illi ī cui᷑ iniuriam data ē.iux̄ arbitriū eccl'ie restituēda ē pecunia.ut ī p̄allegato.c.nō sane.Glo. ū'o Ray.dicit ꝙ illud qđ h̄ dr̃ ō restitutiōe faciēda ē ueꝝ in foro cāꝝ.In foro

ſt pnīali forte magꝭ ē ꝯſiliū q̄ȝ neceſſi tas. Scōm Ul. ꝟo dēt de hoc fieri ſicut de alio turpi lucro. cuius reſtitutio qñ turpitudo ē ex ꝑte dātis ⁊ accipientis. regularit̄ ē de ꝯſilio. niſi i caſib⁹ a iure exp̄ſſis. ut i ſimonia ⁊ ſilib⁹. Pōt etiā reddi ei q turpit̄ dedit. niſi aliud deter minaret ius in ſpecie. ſicut in ſimonia de q̄ exp̄ſſū ē ꝙ pecūia ſimōiaca reſti tuēda ē eccl'ie i cui⁹ ignominiā ē accep ta. Et hec poſſūt colligi ex notatꝭ in ſū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 19. B

Ondemnatus.

Utrū ꝯdēnatus poſſit fugere uel ſe defēdere. vide. s̄. accuſatus. §. 5.

Onditio

De conditionib⁹ q̄ q̄nq̄ apponun tur i matrimonio vide. ī. ma trimoniū. ſ. ꝑ to. De cōditionib⁹ q̄ q̄nq̄ apponūtur in quibuſdā contractibus vide ibidē. §. 5°. Itē de conditiōib⁹ q̄ ap ponūt̄ in ſpōſalib⁹. ī. ſponſalia. §. fi. ⁊ ī. impedimētū. 13°. §. 5.

Si aliq̄ poſſeſſio fuit data eccl'ie ibi aliq̄ appoſita cōditiōe ſiue mō. ut ſi ali qd fieret. Si nō fiat nō ꝓpter hoc pōt reuocari datio. niſi ſic facta fuerit. ſ. ꝙ ceſſāte cōditiōe ul'mō reuocari poſſet ex̄ de con. appo. ver. A. Hoc itelligit̄ de ꝯditiōe i ꝓp̄e ſūpta. uidelȝ ꝓ modo Cōditio. n. ꝓp̄e ſuſpendit dationem. ſȝ modus nō. Et ꝯditio fit ꝑ ſi. modus ꝟo ꝑ ut. ſicut notat glo. i dcō. c. uerū. ubi ēt dic̄. ꝙ ꝯditione nō ipleta nec ualet do natio. B

Si poſſeſſio data fuit eccl'ie ea cōdi tiōe ne alienet̄. nūqd poterit alienari. R°. ſm Ray. Diſtinguendum ē. Nā ſi eccl'ia cui datū ſeu relictū ē hēat alias poſſeſſiōes. nō pōt alienari i aliq̄ caſu. Et ſic itelligit̄ Autē. de alie. ⁊ emphi. §. ſanctiſſimas. Si ꝟo eccl'ia ñ hēat alias poſſeſſiōes q̄s alienet tūc iſtas alienāe pōt i caſib⁹ a iure ꝑmiſſis de qb⁹ vide s̄. alienatō. Nā ꝓhibitō fcā a donator̄ ꝑ ñ adiecta ē hñda tanq̄ȝ turpis. Con. Hoff. Inno. ⁊ Hoſti. A. Idē i ſū. cō. li. 4°. ti. 4. q. fi. B. Cū ñ ſtat ꝑ cū ad quē ꝑtinȝ q̄ min⁹ cōditō ipleat̄. hñi dȝ ac ſi i pleta fuiſſet. ex̄ de re. iurꝭ. cū ſtat. li°. 6°.

Onfeſſio primo

cōit̄ qd ſit. R°. ſm Tho in 4°. diſ. 17. Couenietiſſime diffinit̄ ab Aug⁹ ſic. Cōfeſſio ē ꝑ quā morb⁹ latēs ſpe ve nie aperit̄. A. Cō. Pe. ut i ſū. cō. li°. 3°. ti. 34. q. 30. Ad cui⁹ itellectū dic̄. Nota ꝙ ꝯfeſſio tripl'r fit. aut i foro aīe iteri⁹ co rā deo. aut i foro pnīe exti⁹ corā dei vi cario. aut i foro ꝯtētioſo corā iudice In p̄ma pctm̄ latēs nō apit̄. qa deo aptuȝ erat. In vltima non apitur ſpe venie. In media ꝟo apit̄ ſpe vēie pctm̄ latēs Uñ ꝯfeſſio ſacr̄alis que ē ps pnīe cōue nient̄ deſcribit̄ ꝑ māam q̄ ē pctm̄. ⁊ per actū q ē apire. ⁊ ꝑ finē q ē ſpes venie. Pōt addi ꝙ iō dr̄ ſpe venie qa ſi alia de cā apiat̄ pctm̄: ñ ē ꝯfeſſio. Nā ſi api atur cā ꝯſilii ē ꝯſultatio. Si ꝟo ex laſci uia l' leuitate ē diſſolutio. Si ꝟo ad ali quē malū finē ē malignatio. Et ex his ſatis pȝ ꝙ pctm̄ qd dr̄ nō ſpe venie ſeu ad impetrādum ueniam non pōt dici dictū i cōfeſſione. nec tenet̄ illud ſacer dos ſecretū tenē. ut pȝ ꝑ Ray. ſub ti. de pe. ⁊ re. §. Pone ꝙ aliqs. ⁊ per glo. eius eo. ti. §. de pena ſacerdotis. ſuꝑ verbo pctm̄. Et qa non oīs q ſpe venie aperit pctm̄ ꝯſeqt̄ veniā. ut ſi nō confiteat̄ ſa cerdoti idoneo. ex̄ de pe. ⁊ re. c. oīs. ⁊ de pe diſ. 6. q vult. uel al' idebite confitet̄ de pe. diſ. 5. falſas. ⁊ c. frēs. Ideo Ray. ſub ti. de pe. ⁊ re. §. ſup̄dicto diffinit ut ſequitur. B. Uel ſm Ray. Cōfeſſio ē legitia corā ſacerdote pcti declaratio. A. Et ſubdit Ray. in dcō. §. 2°. ꝙ confeſ ſio dr̄ q̄ſi ſimul ex toto ul' vndiq̄ faſſio Nā ille confitet̄ q totū fatet̄. Glo. ſuꝑ ꝟbo vndiq̄. i. de oīb⁹ pctis q̄ occurrūt memorie. ⁊ de circūſtātiis eorūdē agg̃ uantib⁹ i aliud gen⁹ pcti. ut ſi ꝑcuſſio uel furtū i eccl'ia factū fuerit. quia hic locus trahit ad ſacrilegium. B

Quot ſūt ꝯditiōes q̄s dȝ hr̄e ꝯfeſſio R°. ſm Tho. i 4°. diſ. 17. Sexdeci ſunt q̄ i his ꝟſib⁹ cōtinēt̄. Sit ſimplex. humil' ꝯfeſſio pura. fidel'. Atq̄ frequēs nuda.

discreta:libēs:uerecūda. Integ̃:secre
ta:lachrymabilis:accelerata. Fortis:et
accusans:et sit parē pata. Quorum exp ō
talis ē sit simplex.s.ut nō recitet in cō
fessiōe nisi qđ ad quātitatē pcti perti
net. Humil.s.ut miserū se et ifirmū ofi
teat.pura.s.ut recta sit ofitētis itētō. Fi
del.i.uera et sine falsitate. A .In sū.
con.eo.ti.q.66.qđ de sacerdote dr. Fid
lis.i.ut tā ipe cōfitēs q sacerdos sit in
fide catholica.et s3 doctrinā eccl'ie fiat
nō hēticorū. Itē q fiat sub spe uenie:
al'nō ualeret.sicut pnia Caym q dixit.
Maior ē inigtas mea q ut ueniā mer
ar. De p hētur fm Aug.de pe.dis.6.qui
uult.de 2.° de pe.dis.i.quē penitet.meli
us ea.dis.c.nemo. B .Atq frequens
istud ē de bn̄ eē ofessiōis.s.q hō freqn
ter cōfiteat. A .In dcā.q.66.dr q h°
duobus mōis pōt intelligi. Uno mō ut
si frequēter cadit in pctm̄ mortale fre
quēt resurgat p pniam.de pe.dis.3.sep
ties. Alio° ut eadē pctā frequēt cōfite
atur. Aug°. Quāto pluribus ofitebit
qs sub spe uenie turpitudinē crimis.
tāto facili° osegt grām remissiōis. de
pe.dis.i.quē penitet. Nō tn̄ ad h° tene
tur qs nisi i aligbus casib°. Est etiā de
osilio ista frequētatō respectu uenialt
um.ad q̃rū ofessionē secularis n̄ tenet
nisi semel i āno: nisi fuerit i pctō mor
tali ut no. Bōauētura i 4.° dis.17. B.
Nuda ut nō iuoluat obscuritatē ūbo
rū. Discreta.s.ut maiora cū maiori pō
dē ofiteat. A .In dcā.q.66.dr .s.ut di
scretū q̃rat sacerdotē sciētez ligare et
soluē.de pe.dis.i.quē penitet. Item qa
d3 disticte et sepati singl'a pctā ofiteri.
B .Libēs.i.spōtanea nō coacta. Uere
cūda.ut.s.erubescat et se n̄ iactet ō pec
catis ppt aliquā seculi uanitatē. Inte
gra ut.s.nō subtrahat aligd de his que
māifestāda sūt. Secreta.s.q̃tū ad odi
tionē fori i q ō occultis oscie agitur. La
chrymabil'q ad dolorē ō pctō omisso.
Accelerata ut.s.n̄ differat de die i diez
s3 stati uel q citi° pōt ofiteat. Fortis ut
s.nil ppt uerecundiā dimittat. Et accu
sans se ipm et nō aliū. Et sit parē pata
s.sacerdoti. A .De his oditiōib° lati°
et clari° dixi in q̃driga.ubi etiā he.16.re
ducūtur ad.xi.io h omitto. B

Utrū cōfessio facta sine otritiōe et
sine caritate ualeat.utputa q n̄ dolet
de oib° pctis.uel n̄ uult abstinē ab om
nib°. R.° fm Tho.ubi s. Cōfessio h3 q
ē actus ūtutis nō ualet sine caritate q
ē pncipiū merēdi.s3 fm q ofessio ē ps
sacri ordinat ofitētē ad sacerdotē qui
h3 clauē ecclesie et p ofessiōz ognoscit
osciam cōfitētis. Scdm h° etiā pōt esse
i eo q nō ē otrit°.q pōt pctā sua sacer
doti nota facē et clauib° eccl'ie se subii
cē.et q̃uis tūc n̄ pcipiat absolutōis fru
ctū tn̄ recedēte fictōe pcipe icipiet.sic
et i aliis sacris.un̄ nō tenet iterare con
fessionē ad quā fict° accedit.s3 tēt post
modū fictionē suā cōfiteri. Con.pe. Et
ad istā opionē nō solū pdicta rō facere
uidet.s3 et de pe.dis.i.mensurā.§.nō ita
ubi dr q nō ē ncce ut que sacerdoti sel
cōfessi fuerim° de nouo ofiteamur. s3
Ray.et Hosti. tenēt q talis tenet ofes
sionē iterare.qa pōr cōfessio q nō fuit
facta i caritate nō ualuit. Sed pmū ui
det ueri°.ex de pe.et re.q gdam. A .
Istud.c.n̄ bn̄ h° pbat. S3 p cōcordātia
pōt dici q itm̄ valet ofessio nec o3 illā
iterari spālit inq̃tū duret effect° ipi°
expssiōis uocal'q ē ps sacri.al'nō. Na3
itelligētia dcōrum ex cā ē assumēda dicē
di ex de ūbo.sig.intelligētia. Un̄ dicē
dū ē fm glo. Ray. put etiā notatur in
sū.con.li° 3.° ti.34.q.66.q in his casib°
si ille q ē indebite cōfessus cōfiteatur
eidē sacerdoti cui pus et adhuc habeat
i memoria pctā sua q audiuit n̄ tenet
iterare cōfessionē. Si aūt cōfiteat no
uo q alias n̄ audiuit eū.aut ēt p si obli
tus ē o3 iterum cōfiteri totū. B

Utrum liceat i ofessiōe dicē aliēa pec
cata. R° s3 tho.i 4.° dis.16. Hō in ofessi
one o3 famā alti° custodir q̃tū pōt.s3
suā osciam magis purgare o3.et iō si cir
cūstantia que ducit in cognitionē pso
ne sit de nccitate ofessiōis ut q trahit

ī aliā spēm pcti mortalis. tunc dꝫ confi
teri. sꝑ tñ si pōt occultādo ꝑsonam. Si
aūt nō sit de nccitate cōfessionis dꝫ di
mittē. ne pctm̄ altius ꝓdat uel petita
lñia ꝯfiteaꝛ alteri. aut supiori q ꝑsonā
ignoret. A .Con. Pe. ꝛ addit ꝙ etiaꝫ
qñ circūstātia ē nccia ꝛ nō pōt exꝑmi
sine ꝑiculo altius omittēda ē. ꝛ suffic̄
pctm̄ dicē sine hꝰmōi circūstātia. ut in
sū. con. eo. ti. q. 67. B .Si tñ exprimat
eā bona intētiōe nō ut ꝓdat. sꝫ ut pnia
rius oret ꝓ eo ut secrero emēdet: non
peccat sed mereꝛ. 22. q. 7. hoc uideꝛ. A
Cō. glo. Ray. ut ī sū. cō. eo. ti. q. 87. quero
etiam. B

Utrꝫ liceat ꝯfessionē diuidē. Rꝰ ꝫm
Tho in 4.º dis. 17. Nō licet. sꝫ integralr̄
dꝫ qs oīa vni sacerdoti cōfiteri. de pe.
dis. 5. c. ꝑ. circa fi. ꝛ dis. 3. sūt plures. Naꝫ
sicut in medicina corꝑali oꝫ ꝙ medicꝰ
nō solū vnū morbū ꝯ quē medicinam
dare debet cognoscat: sꝫ etiā vlr̄ totaꝫ
hebetudinē ipiusī ifirmi. eo ꝙ vnꝰ mor
bꝰ ex adiūctiōe altius agg̃uaꝛ. ꝛ medi
cīa q̄ vni morbo ꝯpetēt alti nocumētū
ꝑstaret. Silr̄ ē ī pctis. qa vnū agg̃uaꝛ
ex adiūctiōe altius. ꝛ illud qđ vni pec
cato eēt cōueniēs medicina alteri incē
tiuū ꝑstaret. cū qñꝗ aliqs ꝯtrus pctis
īfectꝰ sit. Et iō de nccitate confessionis
ē ꝙ hō oīa pctā cōfiteaꝛ q̄ in memoria
hꝫ. aliogn nō ē cōfessio sed cōfessionis
sitatio. ꝛ si qd nō habuit in memoria ꝛ
postea recordaꝛ. sufficit ꝙ hº pctm̄ ꝯfi
tēs postea dicat explicite ꝛ alia ī gnā
li dicēdo ꝙ cū alia mlta cōfitereꝛ hoc
oblitus fuit. A .Et hº etiā si confitea
tur alteri cōfessori. ut ī sū. cō. eo. ti. q. 72
scđm eundē Tho. Con. Pe. B.

Utrū liceat cōfiteri ꝑ aliā ꝑsonā ulꝛ
ꝑ scripturā. Rꝰ ꝫm Tho. ubi s̄. Quāuis
ad cōfessionē ꝓut ē actus ꝟtutꝭ suffice
ret q̄litcūꝗ fieret. ꝫm tñ ꝙ est ꝑs sacri
hꝫ detmiatū actū sic̄ ꝛ alia sacra hñt đ
terminatā materiā. Et sicut in baptis
mo assumiꝛ illud elemētū cuius ē ma
xime usus ī abluēdo. ita ī ꝯfessione ille
actus assumiꝛ q̊ maxime cōsueuimus
manifestāe. s. ꝑ ꝓpriū ꝟbū. Alii. n. mōi
īducti sūt ī supplemētū. In eo aūt qē
mutus uel altiꝰ ligue sufficit ꝙ ꝑ scri
ptum. aut nutū aut intꝑretē cōfiteaꝛ.
qa nō exigiꝛ ab hoie plus q̄ꝫ possit. Sꝫ
ñ sufficeret si ipse dicē posset. In absē
tia aūt ꝓprii sacerdotis nō oꝫ ꝙ ꝑ scri
ptū fiat cōfessio. sꝫ pōt ēt laico fieri. qa
plus ꝑtinet ad nccitatē cōfessiōis actꝰ
q̄ꝫ ille cui fit confessio. A .Ad ꝑdicta
facit. c. quē penitet. de pe. dis. 1. B

Quid si sacerdos interroget cōfitēteꝫ
ꝛ ille rñdeat. Rꝰ ꝫm Guil. Suffic̄ q̄ꝫtū
ad ea de qbꝰ iterrogat. nisi sit talꝛ ꝙ po
tius dimitteret cōfiteri q̄ꝫ ore proprio
confitereꝛ peccatū. Hoc. n. de supbia
ē. ꝛ de pe. dis. 5. c. ꝑ. ꝟsus fi. De interroga
tionibus etiā habes. ī. confessor. 2. §. pe
nultꝭ. ꝛ ultꝭ. A .Predicta etiā hñtur
ī. sum. con. eo. ti. q. 77. B

Utrū liceat cōfiteri pctā q̄ qs ñ cō
misit. Rꝰ ꝫm Tho. ī 4.º dis. 21. Non licet
Talis. n. si ñ eēt peccator. mētiēdo pec
cator efficiꝛ. 22. q. 2. cū humilitatis.

Utrū cū quis dubitat de aliq̊ pctō
an sit mortale teneaꝛ illud cōfiteri. Rꝰ
ꝫm Tho. in 4.º dis. 21. Teneꝛ. alꝛ ꝑiculo
se cōmittit si negligit cōfiteri. ꝛ morta
liter peccat. sicut q aliquid cōmittit ulꝛ
omittit ī q̊ dubitat eē peccatū morta
le. taliꝛ tñ dubitans nō dēt ī cōfessione
asserē illud eē mortale. sꝫ factū narret.
ꝛ iudicio reliquat sacerdotꝭ. A .Idē
ī sū. con. eo. ti. q. 79. ubi etiā subdiꝛ Qđ
aūt Gregꝰ dic̄ ꝙ bonarū mētium ē ibi
culpā agnoscē ubi culpa non ē. dis. 5. ad
eiꝰ itelligiꝛ ꝫm Tho. ñ eē de suba actꝰ
s. ut credat se cōmisisse qđ nō cōmisit.
qa hº ē errare. sꝫ itelligiꝛ de ꝯditiōe ac
tus. qa sꝑ ē ī formidie ne aliqs defectꝰ
sit ex ꝑte sui. ut supbia ꝛ vana gl̃ia aut
hꝰꝫ illđ Job. 9. Uerebar oīa oꝑa mea
Nec etiā ꝑdcā itelligēda sūt de dubio
scrupuloso qđ repellēdum ē ad sui pa
storꝭ cōsiliū. ex. de sen. excō. īqsitiōi. B

Quid de cōfessiōe gnāli ī q̄ q̄dā cōfi
teꝛ se cōmisisse oīa pctā ꝛ hꝰ. R. scđm
Ray. Dicas ꝙ taliꝛ cōfitēs loquitur in

ꝑsona ecclesie.ꝉ q2 ƀʒ Augꝰ. i uno pctō
pñt multa pctā notari.ꝉ ꝉ itelligit̄ d̄ ge
nerib⁹ singuloꝝ ⁊ ñ de singul̄ generū.
q̄si dicēt.peccaui cogitatōe locutōe et
ope ⁊ omissione.nō tñ hoc sufficēt ad
cōfessionē ꝓ mortalib⁹ ad q̄ reqrit̄ cō
fessio spālis.Con. Hosti. A .Idē i sū.
con.lib° 3° ti.34.° q.80. B

Utrū p ↄfessionē generalē deleant̄
pctā uenialia.℞° ƀm Tho.i 4.° dis.21.
Duplex ē cōfessio gnāl̄. Quedā sacrā
lis.qñ.s.aliqs i secreto cōfitet̄ sacerdo
ti q̄dā q̄ꝝ meminit.⁊ alia uenialia i ge
nerali.⁊ tūc illa generalis ↄfessio ex q̄
ruoꝛ hʒ ꝙ ualet ad remissionē pctōꝝ
uenialiū i toto uel i pte.s.ex cōtritōne
cōfitētis ⁊ hūiliate cōfessiōis. ⁊ ex orō
ne sacerdotis inq̄ꝫtū ē quedā ꝑsona pu
blica ⁊ ex ui clauiū.Alia ē cōfessio ge
neral̄ ñ sacrālis q̄ fit publice corā mul
tis ⁊ eū mltis.⁊ hec hʒ efficaciā ad dimis
sionē uenialiū ex trib⁹ p̄miss ⁊ nō ex ui
clauiū. A .Et ꝓpt̄ hoc nō subiūgitur
i p̄ma ⁊ i ↄpletorio absolutio nec satis
factiōis iniūctio sʒ solū orō . Misereat̄
ut in sū.con.eo.ti.q.156.ubi hec omnia
ponūt̄.Et ubi etiā dr̄ ꝙ hec dimissio
fit q̄ ad culpā ⁊ penā. B . Con.Pe.

Utrū p generalē cōfessionē deleant̄
mortalia oblita.℞° ƀʒ Pe.De⁹ nō req
rit ab hoīe nisi qd̄ pōt.uñ cū pctā obli
ta spālit̄ confiteri nō sit i ptāte hois sʒ
gnālit̄ tm̄.h⁹mōi gnālis confessio cum
cōtritione generali delet pctā oblita.
Idē Ray. A .Idē i sū.cō.eo.ti.q.157.
Et intellige de cōfessione gnāli sacrāli
q̄ fit sacdoti sine q̄ si fiēi pōt pctā mor
talia nō dimittūt̄.d̄ pe.dis.6.agite. B

Utrū reqrat̄ cōfessio de pctis añ ba
ptismū.℞° ƀʒ pe.Triplex ē ↄfessio pec
catoꝝ.Pria mētal̄ que fit deo ⁊ hec re
qrit̄ a baptizādis adultis.Secūda uo
calis que fit hōi ut dei uicario.⁊ hec d̄
pctis añ baptismū nō reqrit̄ nec ātea
nec post. A .nisi a ficte accedētibus
ƀm eū.pe.ut in sū.con.eo.ti .q.145. B
Tertia q̄ fit hoi tanq̄ꝫ sapiēti ↄsiliario
ꝓpt̄ cōsiliū aīe.⁊ hec reqrit̄ ex ↄgruo
nō ex debito. A .Idē i dcā.q.145. B

Pudor cōfitēdi multos retrahit a
pnia ↄ quē ƀm Ray. est triplex reme
diū.Primū ē rō nāl̄.si.n.nō erubuisti
peccare qd̄ inhonestū ⁊ nociuū fuit.ñ
debes erubescē qd̄ honestū ē confitēi
⁊ utile.Secūdū ē rō diue intuitionis
cui nihil celare potes.Oia.n.nuda ⁊ a
pta sūt ocul̄ ei⁹.ut hētur ad Heb.4.°
Tertiū ē opatio future ↄfusiōis.Naū.
3.° Reuelabo pudēda tua ⁊ oñdam gē
tib⁹ nuditatē tuā ⁊ regnis ignominiā
tuā.Et Hiere.20. Confūdentur uehe
mēter qa nō intellexerūt obprobriuꝫ
sempiternū qd̄ nūq̄ꝫ delebitur.

Sacerdos q non uult dare licētiaꝫ
suo prochiano ꝙ ↄfiteat̄ alteri nisi ꝓ
pecunia simoniā cōmittit.sicut,⁊ Ray
refert. A .Hoc poti⁹ uī fuisse dictū
glo.Ray.ut i sū.con.li⁹ p̊.q.36. B

Onfessio 2.° qualit̄ teneamur ad eā.Utrū sit de necessi
tate salutis.℞° ƀm Tho.i 4.°. dist.17.
Cōfessio de nccitate salutis ē i eo q in
pctm̄ actuale mortale cecidit.Et ꝓp̄e
loquēdo nō ē de iure nāli: sʒ diuo ⁊ no
ue legis.nam in lege ueteri nō tenebā
tur hoies ad ↄfessionē pctōꝝ spālē ⁊ di
stictā: sʒ ad gnālē ⁊ idistictā .ad quam
tenebāt̄ p determiatione sacrificioꝝ
Con.pe.dis.15. A .Idē i sū.con.libro
3.° ti.34.q.31.⁊ 32.Idē etiā Ray.in ti.de
pe.⁊ re.§.sup̄dicta.ubi dicit ⁊ probat
cōtritionē cōfessionē ⁊ satisfactōnē fo
re de p̄cepto legꝭ diue.Itē Ricar i 4.°
dis.17.asserit ↄfessionē fore d̄ nccitate
iuris diuini adeo ut ad ip̄am dicat te
neri etiā infideles.tñ eis ñ pcipit eccle
sia qa ꝓpt̄ eoꝝ culpā eis inutilis foret
Glo.ꝟo de pe.dis.5.i sūma uī sentir ꝙ
cōfessio in spāli nō sit de iuī diuo . etiā
nouo.Sʒ ueri⁹ ē qd̄ p̄dicti theologi di
cūt sicut pōt.cōstare ex his q̄ latius po
sui in q̄driga li° 2.° ti.6.§.2.° B

Utrū papa possit cū aliq̊ dispēsare
ne ↄfiteret̄.℞° ƀʒ Tho.ubi s̄. nō possʒ
eo ꝙ ip̄e sacroꝝ nccitatē ñ pōt tollere

ſicut nec noua sacra iſtituē. Sūt .n. ex iſtitutōne dina lȝ diſpēſare poſſet ō tē pore ut .ſ. differret ultra ānū. A .Jō i ſū.con.eo.ti.q.34. Et de iſta diſpēſati one circa tēpus itelligēdū ē iq̄tum re ſpicit terminū cōſtitutōis eccl'iaſtice ut .ſ. p hº quis nō icurreret penā .c. ois. ex̄ de pe. ꝛ re. Non aūt inq̄tū reſpicit terminū leg] dine: p quaȝ qs uidetur ad cōfeſſionē obligari: ſtati hita como ditate pᵓ caſū mortal' culpe ut pōt cō ſtar̄ ex poſit] i q̄driga.li.2º.ti.7º.§.2º. B

Ois fidelis ſaltē ſemel i anno tenet ex p̄cepto poſtq̄ ad ānoſ diſcretōis ue nerit cōfiteri oia pctā ſua ꝛ cōicare ex̄ de pe.ois. ꝛ adde qō dr̄. s̄. cōicare. §. p̄. A .Anni diſcretōis q̄ ad confeſſioneȝ iudicāt: cū ē doli capax. ut notat glo. i dcō.c.ois. ſup ꝟbo diſcretōis. Doli aūt capax dr̄ puer uel puella .7. annorū et ſup̄ ut notat glo. i .c.1. ex̄ de delictis .pu erorū. Et ſic puer uel puella .7. annoꝝ obligat̄ ad cōfeſſionē ut etiā notatur in directoria liº p̄.ti.15.§.65. B

Utrū teneamur cōfiteri pctā q̄ ma nifeſta ſūt. Rᵒ ſm Tho. ꝛ pe. i 4º diſt. 17. Non ſufficit aliqd eē notū iudici ni ſi ſit ei notū in forma iudicii. ꝛ iō q̄uis pctā manifeſta nota ſint ſacerdoti qa tñ nō i forma iudicii oȝ ea cōfiteri. A Jdē in ſū cō.eo.ti.q.68. B

Utꝝ hō ſtati teneat̄ cōfiteri. Rº ſm Tho. ubi s̄. Ad ꝓpoſitū cōfitēdi tenet̄ qs qñ ꝛ ad cōtritionē tenet̄ .ſ. qñ. pctā memorie occurrūt. Sed ad cōfeſſionē actualit̄ faciēdam tenet̄ ſi debeat eu chariſtiā pcipe ad quā nullᵓ pᵓ pctm̄ mortale niſi cōfeſſus debet accedē co pia ſacerdot] oblata ꝛ nccitate ñ urgē te. A .Jdem ſm Pe. ſi qs dēat ſacrū ordinē recipe uel hᵓmōi ut i ſū.cō.libº 3º ti.14.q.69. B .Silr ēt tenet̄ ſi picu lū mort] iminet alit̄ ñ tenet̄ hō ex pre cepto ad ſtati cōfitēdū q̄uis piculoſū ſit differre. Ex p̄cepto aūt eccl'ie tenet̄ ſaltē ſemel i āno. ut s̄.§.3º A .pe. aūt ut pȝ i dcā.q.69. dic̄ ꝙ qs etiā tenet̄ ſta ti confiteri rōne cōſcie. ut ſi dictat ſibi ɔſcia ꝙ ſtati teneatur. Jtē rōne dubii ut ſi nō ſperat copiā ɔfeſſoꝝ ſibi āpliᵓ illo anno occurrē. uel ſi hȝ caſū de quo ſolus papa pōt abſoluē ꝛ hȝ mō copiā pniarii pape. Dic ēt Tho. i q̄dā.q. de q̄ libet ꝙ laudabile ē ꝙ pctōr peccatuȝ ſuū q̄ citius pōt ɔfiteat̄. Per accñs āt poſſet dilatio eē meritoria: dūmō non differat ultra ānū uidelȝ ſi ad hº diffe rat ut prudētiori cōfiteat̄. ul' deuotius ꝓpt̄ ſacꝝ tēpᵓ. Glo de pe.diſ.5. in ſūma dic̄ ꝙ ſi pctm̄ ē publicū tenemur ſtati ɔfiteri ſub obligatiōe pcti mortal'. Jn no. ꝟo i dcō.c.ois. ur̄ tenē indiſtincte ēt in pctis nō publicis ꝙ ſtati teneamur cōfiteri habita rōnabili cōmoditate. Et ſubdit. Alii dicūt ō. Sȝ p̄mū tutius ur̄. Jdē qō Jnno. ur̄ ſentire Archi. in .c. ille rex. de pe.diſ.3. Bonauentura etiā late hūc paſſū tāgit i 4º diſ.17. ꝛ ɔclu ſiue ſentit ꝙ religioſi teneant̄ ſtati cō fiteri. Et idē q̄ſi ſentit de cleric] qbᵓ cū q̄ ſȝ ſub dubio. De laicis ꝟo aſſerit ꝙ teneāt̄ ſil'it̄ qñ adeſt tal' opportunitas ꝙ nū q̄ rōnabilit̄ maior expectat̄. nec q̄ ad tēpᵓ nec q̄ ad ſacerdotē. ſȝ qa tps q̄dragesimale ur̄ eis mag] opportunū uidet̄ ꝙ tēpus illud rōnabilit̄ poſſint expectare. Sȝ hº dȝ intelligi qñ p p̄us opportunitatē nō hñt. Al' illud etiā tē pus mag] opportunū ē q̄ p̄mū poſſint debite cōfiteri ꝓpt̄ more piculū. Unō ipe Bonauētura ꝛ oēs cōſulūt ꝙ poſt lapſū mortal' culpe q̄ citius pōt qlibȝ ɔfiteat̄ quorū ɔſiliū uanū foret niſi eſ ſet ō meliori. Uñ Jſidorᵓ i liº 2º de ſū mo bono dic̄. Cito corrigit̄ culpa q̄ ci to cognoſcit̄. tardiᵓ aūt ſanat̄ uulnus qō iā putreſcētibᵓ mēbris lōgo pᵓ tpe curatōibᵓ adhibet̄. Preter̄a ꝛ ipe Bo nauētura inuit ꝙ religioſi ex ui ſacri nō teneāt̄ plus q̄ laici niſi rōne occur rētis opportunitat]. Ergo ꝛ cū laic] oc currerit opportūitaſ eodē mō tenētur Sic igit̄ lȝ uériſil'r religioſiſ citiᵓ occur rat ɔfitēdi opportunitas q̄ ſecl'aribus

clericꝭ.⁊ ip̄is clericꝭ citiꝰ q̃ laicꝭ.tñ oēs
etiā laici cum eis cōgrua opportūitas
occurrerit uidētur teneri ad statim cō
fitēdū.sicut ⁊ latius ostenditur in qua
driga liº 2º. ti.7 s̄.§.2º. B
Utrū teneamur cōfiteri circūstāti
as pctōꝝ. Rº ſm Tho.i 4º. dis.16.Non
sūt de nccitate cōfitēde nisi ille circun
stātie q̄ ad aliud genꝰ pcti mortal' tra
hūt: ga uenialia nō sūt de nccitate con
fessiōis ſꝫ solū mortalia Tñ ⁊ alias cir
cūstantias cōfiteri ꝑfectōis ē. sicut et
uenialia pctā. A. Bōauētura i 4º. dis.
17.dic̄ ꝙ circūstātiaꝝ pcti q̄dam sūt al
leuiātes.q̄dā i aliud genꝰ trahentes.q̄
dā illud i aliq̄ mō agg̃uātes. Circūstā
tias i aliud genꝰ trahētes ꝯfiteri ē ne
cessariū ga genꝰ pcti ꝯfiteri oꝫ. Circū
stantias ꝟo alleuiātes cōfiteri nō ē bo
nū nisi ꝓpter hoc ut satisfaciat aliene
inq̄sitiōni.uel ut ꝓuideat eiꝰ scādalo
⁊ ꝑturbationi ut puta si timeat ꝯfesso
rē ex hoc accipe occasionē ad malū uł
si i tātū diminuit ut sit i genē uenialis
sic̄ comedē carnes i q̄dragesima ꝓpt̄
īfirmitatē ita tñ ꝙ alit̄ ñ sit gulositas
aliq̄.Et rō hꝰ ē ga i ꝯfessiōe nō debꝫ se
pctōr excusare ſꝫ accusar̄. De circūstā
tiis aūt q̄ agg̃uant ſꝫ genꝰ pcti nō uari
ant ē int̄ doctoꝝs opīo diuersa. Quidā
eni dicūt ꝙ penitēs tenet̄ ꝯfiteri ſꝫ ꝑ
ceptū affirmatiuū ē: ⁊ obligat ñ ad sꝑ
sed ꝓ loco ⁊ tpe.s.qñ eas ꝯgnoscit siue
ꝑ se siue ꝑ iq̄sitionē alienā. Uñ sapi
ens ⁊ itelligēs tenet̄ ꝯfiteri absq̃ iq̄si
tōe. Siplex ꝟo tēt̄ si ab eo igrat̄. Alii
dicūt ꝙ nō tenet̄ ad ꝯfessionē haꝝ cir
cūstātiaꝝ tentiōe nccitatꝭ.ſꝫ d̄ bono et
eq̄ ⁊ q̃to magꝭ sapiētes ⁊ ꝑfecti sūt: tā
to magꝭ debeāt eas distictiꝰ explicare
Sed nō tenēt̄ ad hº nisi forte ex ꝓpa
ꝯsciā obligēt̄. Hāc opiōnē credo ꝓba
biliorē. Uñ dicendū ꝙ cōfessio circun
stantiaꝝ i aliud genꝰ trahētiū spectat
ad cōfessionē q̊ ad nccitatē. Confessio
aggrauantiū q̊ ad ꝯgruitatē. Cōfessio
ꝟo alleuiantiū potius facit in ꝯgrui
tatem. Et hoc intelligitur exceptis ca
sibus predictis. Omnes igitur ratio
nes probantes circunstantias esse cō
fitendas sunt congruitatis quo ad ag
grauantes.hec ille. Solum ergo d̄ ne
cessitate confessionis sunt circūstātie
trahentes in aliam speciem seu genꝰ
peccati.⁊ hoc communiter tenent do
ctores ut ⁊ notatur in sum.conf. libro
tertio titulo.33.q.si. licet alii dicant
etiaꝫ alias fore necessarias quoꝝūdic
tum ut potest colligi ex notatis in dic
ta q.si.potest saluari quo ad illas que
licet non trahant in aliam speciem
tamen sunt tales ꝙ sine eis sac̄dos nō
pōt discernē q̄d sit acturꝰ.uł rōne iuris
ditōis.puta si iuria sit illata in clēicū
uel similē ꝑsonā ga ē casus papał ſm
q̄litatem iuirie uel ꝑsone.ex̄ de sen.ex
cōi.cū illoꝝ. Jtē q̃tū sit dānū datū ga
qñq̃ epi retinēt sibi restitutiōes icer
toꝝ usq̃ ad certā quātitatē uel ut scia
tur cui debet fieri satisfactio ⁊ q̄liter ⁊
idē i silibꝰ. Jō ꝯfitēs dꝫ eas circūstāti
as ꝯfiteri si nouit.uł si a ꝯfessore iterro
get̄ ad cuiꝰ officiū uidet̄ ꝑncipalit̄ ꝑti
nere de dictꝭ circūstātiis iterrogare ut
sciat q̄liter suo sit functurꝰ officio. Cir
cūstātie gº ꝑtinētes de nccitate ⁊ ꝑnci
palit̄ ad ꝯfessionē ēt si de his nō inter
roget̄: sūt que trahūt ad aliā speꝫ pcti
seu ad aliud ꝑticular̄ mortale pctm̄ q̄
pñt esse circa octo uidelꝫ.conditio rei.
modus peccandi. locus. tempus. nu
merus.qualitas.inductio. ⁊ accidens.
sicut de his latius dicitur in quadriga
libro secundo titulo septimo.§.deci
mo. B
Utrū hō teneat̄ ꝯfiteri uenialia pec
cata. Rº ſm Tho.ubi s̄. Cōfessio ad hº
ē nccia ut penitēs satisfactionē accipi
at ſm modū delicti. Pctō aūt ueniali
nō debet̄ pena taxata ga pēa illa essꝫ
ꝓportionata pene pcti mortał a quo
pctm̄ ueniale i ifinitū distat. Und̄ ꝑ so
lā cōtritionē interiorem pctm̄ ueniale
remitti potest. Sed an saltem semel i

anno teneat ↄfiteri qui non habꝫ nisi
uenialia. Dicūt quidā ꝙ in hoc cāu ꝓ
pter p̄ceptū eccłie tenet uenialia ↄfi
teri. Alii āt dicūt ꝙ sufficit ꝙ pn̄tet se
sacerdoti ⁊ ꝙ se imunē a pctō mortali
oñdat ut ad cōionē admitti possit. pre
ceptū. n. ē ad obligandū illos q habēt
aliq̈ q̄ cōfiteri debeāt. Un̄ si alicui per
grām collatū eēt sicut btē uirgini est
collatū ut a pctō ueniali imunis eēt n̄
teneret ad illud p̄ceptū. A. Hoc ue
risilr nō pōt ↄtiger ga nō ē iuēta nec in
uenier nisi una ꝟgo Maria. Et. i. Joh.
p̊ dr. Si dixerim⁹ qꝛ pctm̄ n̄ hēim⁹ ipsi
nos seducim⁹. un̄ ⁊ p̊mū ueri⁹ ur cū ēt
nesciā quō aliqs audeat imunē a mor
tali se existiare ifra ānū. uel qualiter
h⁰ ualeat oñdere. cū p̊s. 18. dicat. Delic
ta qs intelligit ⁊c̄. Et iō fatu⁹ ualde fo
ret q sic dicēti ⁊ alit nō cōfitēti mīstra
ret eucharistiā. un̄ ⁊ Bōauētura i 4°
dis. 17. dic. ꝙ cōgruū ē maxie uiris ꝑfe
ctis cōfiteri pctā uenialia regulariter
Tn̄ nō ē nccium nisi i duob⁹ casib⁹ ui
delꝫ ꝓpter dubiū et ꝓpter statutum.
Propter dubiū uidelꝫ cū qs ꝓbabili
ter dubitat de pctō utrū sit mortale ł
ueniale. ⁊ iō si nō penitet sicut de mor
tali. discrimi se cōmittit. Jō dꝫ ↄfiteri
sicut iacet i cōscia ⁊ iudicio sacerdotis
reliq̈t utrū sit mortale uł uēiale. Con.
Tho. ut s̄ cōfessio p̊. §. 8°. Seqr i Bona
uētura. Propt ecclīasticū statutuꝫ qs
tenet. qꝛ ois fidelis tenet semel i āno
ↄfiteri. sꝫ h⁰ n̄ ē rōne uenial sꝫ ꝓpt pre
ceptū. Lō. Jnno. in. c. ois. ex̄ de pe. et re.
Et ex h⁰ pꝫ ꝙ religiosi tenēt uenialia
cōfiteri semel seu bis i mēse uel ebdo
moda uel frequēti⁹ siue rari⁹ s̄ꝫ suarū
cōstitutionū formā. qđ intelligēdū ur
de uenialib⁹ notabilib⁹ q̊ ad cōfessiōꝫ
spālē. Reliq̈ ꝟo uix uel nūꝗ posset qs
spāliter cōfiteri cū qi oi momēto com
mittāt. un̄ ur sufficē illa cōfiteri gnāli
ter. B. ꝙ aūt de ueniali tenemur cō
ritionē hr̄e alit nō remittit. uide ifra
pctm̄ 3°. §. 3°. ⁊ 7°. ⁊ cōfessio 3°. §. p̊.
Utrū i aliq̊ casu teneat qs ↄfessionē

iterare. R° s̄ꝫ pe. Jterare tenemur in
4. casib⁹. Prim⁹ si sacerdos nō potuit
absoluē. A. Quia nō hēbat iurisdi
tionē siue delegatā siue ordinariā. ex̄
de pe. ⁊ re. ois. B. 2⁹ si nesciuit discer
nē. 3⁹ si ↄfessio nō fuit itegra ut qꝛ sciē
ter tacuit aliqđ mortale. 4⁹ si ↄtēpsit
uł neglexit satisfacē ⁊ oblit⁹ ē satisfac
tionē iniūctā. nā si sciret ⁊ iplere uellꝫ n̄
oꝫ eā iterare. A. Lō. Ray. ⁊ Hostiē.
Jpsi tn̄ ponūt ꝓ q̈rto cāu cū qs ↄfitet
cū idebita dispōe. Sꝫ glo. Ray. simpli
citer con. cū pe. ut in sū. cō. li. 3. titu. 34.
q. 70. Et q̊ ad secūdū casū sciēdum ꝙ
ex eo qdā inferūt ꝙ ꝓpter ignorātiaꝫ
sacerdotꝭ ꝑdat auctoritas absoluēdi.
Sꝫ h⁰ n̄ ur ueꝝ qꝛ ptās clauiū ↄsistit i
iurisditiōe ⁊ nō i scia. s̄m Ray. in ti. de
pe. ⁊ re. §. itē q̄rit qd remittit sacerdos
⁊ s̄ clauis. §. p̊. Sꝫ dictum eorū pōt in
telligi quādo quis cū possit sacerdoti
idoneo scia ⁊ ↄscia cōfiteri: tn̄ eligit in
sufficiētē. qa ur đ ꝓpria n̄ curare salu
te. ⁊ sic ex sua mala dispōne confessio
ur deo nō grata ⁊ inualida. de pe. dis. 6
q uult cōfiteri. Sꝫ i q̊cūqꝫ cāu cōfessio
facta fuerit ab ignorāte sacerdote nō
sufficiēti. p̄serti de multꝭ seu g̃uib⁹ pec
catꝭ. optimū ē ↄsiliū illā iterāre cū qs
cōmoditatē hūerit sacerdotꝭ ꝑiti scia
⁊ ↄscia cū ignorātia sacerdotꝭ i ↄfessio
ne sit młtū ꝑiculosa ut colligit ex dcis
ꝑ Augꝭ. i. dcō. c. q uult. ⁊ ꝑ Ray. i dicto
§. itē q̄rit. Quo ad tertiū casū dicēduꝫ
ꝙ idē ē etiā si qs omiserit pctm̄. đ quo
dubitauit utrū fuerit mortale. ut s̄. §.
ꝓxio uel ei⁹ nccīam circūstātiā ut. s̄.
§. 5°. Et nō solū si h⁰ fiat sciēt sꝫ etiaꝫ si
fiat ex ignorātia seu obliuione p̄cedē
te a ꝓpria notabili cłpa. ut colligit ex
notatꝭ ꝑ glo. Ray. sub ti. de pe. et re. §.
Jtē circa p̊ncipes. Ad hoc etiam facit
qa lata culpa eqꝑat dolo. ut i. c. ut aīa
rū. de ↄsti. li° 6°. Et iō si qs ex sua cłpa
ignorat q̊ dꝫ cōfiteri seu eoꝝ oblit⁹ est
dꝫ de h⁹mōi negligētia ex corde dolet
⁊ firmit ꝓponē emēdari ut legitie ua
leat ↄfiteri. ut no. i sū. cō. li 3° ti. 34. q. 19

Qñ aũt qs sciens/omittit aliqd de pti
nẽtib⁹ nccio ad ɔfessionẽ nõ solũ ãnul
lat ɔfessionẽ sȝ ẽt nouũ ɔmittit pctm̃
mortale.ut s̃ confessio p̊.§.8º Quo ad
q̈rtũ casũ ẽ sciẽdũ ꝙ ex ɔtẽptu seu ex
negligẽtia omittẽs facẽ iniũctã sibi pe
nitẽtiam mortalit̃ peccat.ħȝ Scotũ in
4º dis.15.qa facit ɔ̃ p̄ceptũ uicarii dei
i.cõfessoris ꝛ ẽt eccl̃ie.ut i.c.ois.de pe.ꝛ
re. B .Silr̃ ẽt ħm quosdã iterare te
net̃ is q cõfessus ẽ nõ cõtrit⁹ exñs i ꝓ
posito nõ deserẽdi pctm̃ ut dcm̃ est s̃ ɔ
fessio p̊.§.3º A .Et ibi d̃ h° pleni⁹ in
additione.Et sic hic ẽ 5⁹ cãus. Et sext⁹
adiicit̃ i directoria lib° p̊ ti.15.§.47º s.
cũ cõfessor i aliq̊ nõ hȝ iurisditionem.
Oportet.n.tũc ꝙ ꝓ illo penitẽs recur
rat ad hñtẽ ptãtẽ ꝛ ei illud iterũ cõfite
atur.ar.ex̃ de pe.ꝛ re.significauit.ꝛ sic
tres casus sunt ex parte confessoris et
tres ex pte cõfitẽtis. B .Hic tñ sciẽ
dũ ħȝ Tho.i 4º dis.17.ꝙ quãto qs plu
rib⁹ sacerdotib⁹ cõfitet̃ tãto plus d̃ pe
na ei r̃mittit̃.tũ ex erubescẽtia ɔfessio
nis q̃ in penã satisfactoriam cõputat̃
tũ ex ui clauiũ.uñ totiẽs posset qs cõfi
teri ꝙ ab oi pena liberaretur.

Sȝ utrũ recidiuãs teneat̃ confiteri
priora pctã. R° ħm Tho.in 4º dist.22.
Directe qdeȝ recidiuans pctã dimissa
nullo mõ tenet̃ nec in gnãli nec i spãli
cuicũq; cõfiteri sȝ indirecte. sicut illd̃
sine q̊ sciri nõ põt debit⁹ satisfactõnis
mod⁹ tenet̃ recidiuãs notificare pctã
dimissa q̃tũ sufficit ad h°ut sciat̃ q̃ sa
tisfactio ei ɔgrue possit iniũgi.ut si ipe
frequẽter lapsũ carnis passus ẽ ex aliq̈
occasione.illa occasio ꝑ satisfactioneȝ
p̄cidat̃.ꝛ silr̃ de aliis pctis.ꝛ ad h° ur̃
sufficẽ ɔfessio dimissorũ pctõꝝ i gnãli
Tñ qñq; ad alia spãlia oȝ descẽdẽ ħm
ꝙ cõfitẽs uiderit opportunũ.nõ.n.põt
i his aliq̈ certa mẽsura p̄figi. A .Inn.
i.c.ois.de pe.ꝛ re.sentit ꝙ recidiuãs te
neat̃ cõfessionẽ iterare rõne ingratitu
dinis.ꝑ q̊ ur̃ facẽ illud qd̃ dr̃ Math.18
de seruo nequã.ꝛ de pe.dis.4.q diuini
Itẽ glo.Ray.i ti.de pe.ꝛ re.§.itẽ nũqd
fel dimissa pctã.dicit ꝙ recidiuãs nõ
tenet̃ dicẽ spãlit̃ ꝛ distincte ea q̃ añ con
fessus ẽ.sȝ sufficit cõfiteri i gnãli d̃ illis
exp̄mẽdo ingr̃titudinẽ suã ꝛ dicẽdo.De
multis ꝛ magnis pctis mortalib⁹ me
liberauit dñs ꝑ pniaȝ:ꝛ ego nihilomi
n⁹ igt⁹ exñs offẽdi eũ.Et si forte nesci
at exp̄mẽ.aut ñ exp̄mat nomẽ ĩgtitu
dinis ñ nocet dũmõ talia dicat ṽba ex
qb⁹ sacerdos igratitudinẽ possit itelli
gere.Et idẽ no.in sũ.cõ.li° 3º ti.34.q.71
Hoc dictũ glo.ur̃ intelligẽduȝ qñ ista
circũstãtia ĩgtitudis uenit ad ꝑticula
rẽ pcti spẽm.nã alie circũstantie regu
larit̃ ñ st̃ de nccitate ɔfessiõis.ut s̃.§.5
Qñ ṽo ĩgtitudo iducat ꝑticularẽ spẽȝ
pcti notat Tho.i.3.ꝑte.q.88.arti.4º di
cẽs.Qd̃ seqt̃ oia pctã nõ ẽ spãle pctm̃.
Sed ꝑ qd̃cũq; pctm̃ mortale aliqs effi
cit̃ deo ĩgt⁹.g° ĩgtitudo ñ ẽ spãle pctm̃
R° dicẽdũ ꝙ igratitudo peccãtꝫ qñq;
ẽ spãle peccatũ.qñȝ ãt nõ sȝ ẽ circũstã
tia gnãlit̃ cõsequens oẽ pctm̃ mortale
qd̃ ɔ̃ deũ ɔmittit̃. Pctm̃.n.recipit spe
ciẽ ex intẽtione peccãtis.ut pħs igt 5º
ethicoꝝ.Ille q mechat̃ ut furet̃ magꝫ
ẽ fur q̃ mech⁹.Si igit̃ aliqs peccator
i ɔtẽptũ dei ꝛ suscepti bñficii aliquod
pctm̃ ɔmittit illd̃ pctm̃ trahit̃ ad spẽȝ
ĩgtitudis.ꝛ ħ ĩgtitudo peccãtꝫ ẽ spãle
pctm̃.Ut aũt Augꝫ dic̃ i li° d̃ nã ꝛ gr̃a.
Nõ oẽ pctm̃ ẽ ex ɔtẽptu.ꝛ tñ i oi pctõ
de⁹ ɔtẽnit̃ i suis p̄ceptꝫ.Uñ manifestũ
ẽ ꝙ ĩgtitudo peccãtꝫ qñȝ ẽ spãle pctm̃
sȝ nõ sp.ħ ille. Pȝ g° ꝙ recidiuãs ñ tet̃
recõfiti nisi iq̃tũ op⁹ sit ad oñdẽdũ sa
tisfactiõis debitũ modũ ħm Tho.ꝛ ad
demõstrãdũ igratitudis modũ ħȝ In
no.ꝛ glo.Ray.ꝛ h° qñ ĩgtitudo ẽ spãle
pctm̃. B .De p̄cepto i medicos ꝙ idu
cãt ĩfirmos ad ɔfessionẽ.uide.ĩ.medi
cus.§.p̊.ꝛ ex̃ de pe.cũ infirmitas.

Confessio 3º cui scilicȝ sit cõfitẽdum.

Et qdẽ regularit̃ qlibet
dȝ sacerdoti ɔfiteri.nã solis sacerdoti
bus dedit dñs ptãtẽ ligãdi ꝛ soluendi
cũ dixit Joħ.20. Quorum remiseritis

peccata remittūť eis ⁊c̄.de pe.diſ.i.Ꝟ
bū dei.⁊ hͦ itelligēdū ē de mortalibuſ
Sʒ uenialia nō oʒ ꝙ aliqs ſacerdoti ꝯ
fiteať qa ip̄a ꝯfeſſio laico fc̄tā ſacr̄ale
qōdā ē ꝗuis nō ſit ſacr̄m ꝑfectū.ex ip
ſa caritate ꝓcedit ⁊ ꝑ talia notū ē ue
niale dimitti ſicut ⁊ ꝑ tūſionē pectorꝶ
⁊ aquā bn̄dictā ⁊ hꝰ mōi.ut.ī. peccatuʒ
3ͦ §.fi.hec Tho.in 4ͦ diſ.17.

Utrū nccē ſit cōfiteri ꝓp̄o ſacerdo
ti.℞ͦ ſm Tho.i 4ͦ diſ.17.Cū ſacerdoſ
nō abſoluat niſi ligādo ad aliqd faciē
dū ille ſolꝰ pōt abſoluē q pōt ꝑ ipium
ad aliqd faciēdū ligare.iō oʒ ꝙ hō ꝯfi
teať ꝓp̄o ſacerdoti.Alienꝰ.n.eū abſol
uē nō pōt uel ligare.ex̄ de pe.oīs.⁊ de
pe.diſ.6.c.placuit.Prop̄us aūt ſac̄dos
itelligiť q̊ ad hͦ oīs ille q curā aīe illiꝰ
ordinariā hʒ ſicut papa:legatꝰ:ep̄s:ſa
cerdos ꝑochiaľ. A .Jdē i ſū.cō.li.3ͦ
ti.34.q.38. B .Sʒ nec ꝑochiaľ pōt
abſoluē ab oībꝰ qa excipiūť cāus ep̄a
les de qbus hr̄.ī.cōfeſſor p̊.§.p̊.

Utrū ꝓpriꝰ ſacerdos poſſit ubiꝗ
ſuū ſubditū audire ⁊ abſoluē.℞ͦ ſm
Hoſti.Ubiꝗ pōt ſiue itra territoriuʒ
ſue ꝑochie ſiue ex̄.Pn̄ia.n.ē de iuriſ
ditione uolūtaria.ff.de of.ꝓcon.l.2.uñ
⁊ de loco nihil exp̄miť.ex̄ de pe.oīs. A
Jdē in ſū.cō.eo.ti.q.35.in fi. B

Utrū audiētia cōfeſſionuʒ cōmitti
poſſit alteri.℞ͦ ſm Tho.in 4ͦ diſ.17.
Si aliqs icc irco nō poſſit audire ꝯfeſſi
onē alteriꝰ.qa nō hʒ iuriſditionē i ip̄oſ
q audiēdi ſūt.pōt ei cōmitti ꝑ quēcūʒ
hn̄tē iuriſditionē i ip̄os q audiēdi ſūt
ut ꝑ ꝓpriū ſacerdotē ſiue ꝑ ep̄m ſiue
ꝑ papā.Si āt aliqs nō pōt audire quia
non hʒ executionē ordinis nō pōt ſibi
cōcedi ut cōfeſſiones audiat niſi ꝑ eū
q hͦ ipedimētū remouē pōt. A .Jm
pediti in executione ordinū ſūt:inťdi
cti:ſuſpēſi:uľ degͣdati ⁊ excōicati.ō q
bꝰ ex̄ de clerico excōicato inťdicto uel
depoſito miſtrāte.i rubro ⁊ nigro ꝑ to
tū.et fortiꝰ hētici ⁊ ſciſmatici.uñ ⁊ i ſū.
con.eo.ti.q.44.dr̄.Nūqd in articulo
nccitatis teneť qs confiteri ſacerdoti
heretico ſciſmatico uel ſiľi ſi nō pōt in
uenire catholicū.℞ͦ ſm Ray.Credo
ꝙ nō.imo ſaluo meliori iudicio ꝯſule
rē ꝙ nullo mō confitereť ei:ſʒ doleat
de pc̄tis.⁊ qa tm̄ diſtulit cōfeſſionē.et
ꝯfiteať in corde ſuo ⁊ ſufficit ei.Tales
n.ponerēt eū ō facili i aliq̊ erroř uľ de
ſꝑatiōe.ſicut phariſei iudā dicētes cū
ꝯfitēť eis pc̄tm̄.Quid ad nos tu uiderꝭ
Math.27.⁊ de pe.diſ.6.c.p̊.ubi hec ſatꝭ
exp̄ſſe dicūtur i tex.⁊ glo.Jdem credo
de excōicato excōicatione maiori.naʒ
etiā illi i articulo nccitatiſ nō ē cōfiten
dū.Con.Hoſti.⁊ Tho.Jtē eo.liͦ ti.24.
q.7.notať ꝙ ab hēticꝭ ſciſmaticꝭ uľ ex
cōicatis nullū ſacr̄m dʒ recipi niſi bap
tiſmus i nccitate mortꝭ catholico defi
ciēte. B .Et nota ħ ꝙ ſi etiā ꝑ ꝓpriū
ſacerdotē cōmittiť nō ꝓpť hͦ oʒ ꝙ cō
mittať tali q alias hēat iuriſditōnem
ſuꝑ ppľm.Sufficit.n.ꝙ hēat iuriſditō
nē ip̄e q ſacerdoti cōmittit.Jtē no.ſm
Tho.ꝙ qn̄ alicui ſacerdoti ꝯmittiť ꝑ
ſuꝑiorē ꝙ poſſit audire aliēos ꝑochi
anos nō fit p̄iudiciū ꝓp̄o ſacerdoti eo
ꝙ iuriſditōis ptās ñ ē cōmiſſa alicui i
fauorē ſuū ſʒ i utilitatē plebis ⁊ ad ho
norē dei.Et iō ſi ſuꝑioribꝰ p̄latꝭ uidea
tur expedire ad ſalutē pleb̄ ⁊ ad hono
rē dei ꝙ aliiſ ꝯmittāt:i nullo fit p̄iudi
ciū iferioribꝰ p̄latꝭ.nec teť ſubditꝰ ite
rū petē lniaʒ a ꝓp̄o ſacerdote.lʒ Ber.
i qdā glo.dicat ſic. A .ſ.i.c.oīs.de pe.
⁊ re. B .q̄ glo.pꝰea ꝑ Clemētē q̄rtū tā
ꝗ oīo fľa dānata fuit i q̊dā p̄uilegio i
dulto p̄dicatoribꝰ ⁊ mioribꝰ.qō icipit
Quidā temē.⁊ fuit determiatū i eo ꝙ
illi qbꝰ a ſuꝑioribꝰ ꝯmittiť pn̄t audiř
etiā ꝑochialibꝰ ſacerdotibus ꝯdicēti
bus ⁊ iuitis.Et hͦ ēt tʒ Jo.an.ex̄ de pe.
ſi ep̄s.liͦ 6ͦ A .Satis con.p̄dictis pe.
ut in ſū.con.liͦ 3ͦ ti.34.q.46. B .Et ꝯ
feſſus ſacerdoti hn̄ti ꝯmiſſionē a ſuꝑi
ori.ut dictū ē nō teneť cōfiteri ꝓp̄o ſa
cerdoti illa pc̄tā q̄ iā cōfeſſus ē cum di
miſſa ſunt.Sʒ ꝓpť ſtatutū eccleſie de
ꝯfeſſiōe faciēda ꝓp̄o ſacerdoti ſeľi an
no dʒ eo mō ſe hr̄e.ſicut ille q hʒ ſoluʒ

ueníalia ⁊ illa cõfiteri.ut qdã dicũt.uł
ꝯfiteri se a pctõ mortali imunẽ.ut in
ex̃uagãti Ioh.22.q̃ icipit.Uas electõis
A. Ibi dr̃ ꝙ ꝯfessi r̃ligiosis seu sacerdo
tib⁹ qb⁹ fuerit fcã a supiore ꝯmissio ñ
magis tenẽt iterũ eadẽ pctã cõfiteri q̃
si alias illi ꝯfessi fuissent ꝓpõ sacẽdoti
Et i h° approbata fuit snĩa Ioh.an.h°
affirmãtis.⁊ reꝓbata opĩo guil.⁊ alioꝝ
ꝯ̃riũ tenẽtiũ.ut no.i directoria lib° p̊.t.
15.§.77°. Quia tñ ꝓpus sacerdos tẽť
de eo reddere rõnẽ ⁊ ei sacr̃a ministra
re.teneť alteri cõfessus saltẽ seł i anno
oñdere se ꝓprio sacerdoti ⁊ d̃clarař se
ꝯfessũ.ut pꝫ ex notatis p̃ pe.i sũ.cõ.dcã
q.46.Et puto ꝙ sufficiat notificař cui
cunq̃ ꝓprio siue prochiali siue epõ si
ue alteri.qa i.c.ois.ex̃ de pe.nõ fit disti
ctio de istis ꝓprius sacerdotib⁹ B
Utrũ i aliq̊ cãu possit qs ꝯfiteri alteri
q̃ ꝓpõ sacerdoti.R° ꝑm Tho 14°. dis.
17.Si sb̃dit⁹ scit sacẽdotẽ ꝓpũ hẽticuꝫ
eẽ:aut sollicitãtẽ ad malũ.aut fragilẽ
qꝛ ad pctm̃ qd̃ qs ei ꝯfiteť ẽ ꝓn⁹.uel si
ꝓbabiliť estimať reuelatoꝛ ꝯfessiõis
uel si pctm̃ de q̊ qs ꝯfiteri dꝫ ꝯ̃ illuꝫ sit
ꝯmissũ.i hĩs casib⁹ ⁊ silĩb⁹ i qb⁹ ꝓbabi
liť timet penitẽs ex ꝯfessione faciẽda
piculũ sibi uel sacerdoti iminẽ.debet
recurrẽ ad supiorẽ uł ad ipm̃ sacerdo
tẽ ⁊ petẽ lniaꝫ alteri ꝯfitẽdi:quãsi hr̃e
nõ possit.idẽ ẽ iudiciũ qd̃ de illo q nõ
hꝫ copiã sacẽdotis.unñ magis dꝫ eligeř lai
co cõfiteri.nec i h° trãsgrediť mãdatũ
eccł̃e.qꝛ p̃cepta iuris ñ se extẽdunt ul
tra caritatẽ.nec ẽt fit iuria sacerdoti,
qa p̃uilegiũ mẽť amittere q concessa
sibi abutiť ptãte. A .ex̃ d̃ regis.lꝫ. B
Con.Al.Inno.⁊ guil.Et cõiť addunt ꝙ
si nullo mõ põt hr̃e aliũ sacerdotem.⁊
nccitas immineat ꝯfiteať pctm̃ i genere
sine eo d̃ quo posset malũ puenire. A
Idẽ i sũ.cõ.li° 3°. titu.34.q.39.i p̃ncipio
B. Hosti.q̊q̃ magis explicat.⁊ ponit
octo casus i qb⁹ põt qs audire ꝯfessiõꝫ
alt̃i⁹ prochiał.p̊ qñ ꝓprius sacerdos
oĩo ẽ idiscretus.de pe.dis.6.placuit.nã
qui uult cõfiteri dꝫ q̃rere sacerdotem

qui sciat soluere ⁊ ligare. de pe. dist.6.
qui uult.Sꝫ hoc dꝫ fieri cu [illegible]nia.ex̃. de
pe.oĩo.quã licẽtiã si ꝓprius sacerdos ñ
uult dare:põt ipe ad aliũ ire.ex d̃ regis
licꝫ.uł uadat ad supiorẽ ut eũ ꝯpellat
uel ipe lniam det.ex̃ d̃ iure patronat⁹
nullus. A Tuti⁹ ẽ h° fieri si põt.tñ nõ
uideť ncciuꝫ cũ rõe ignorãtie sacerdo
tis uideať ipõ iure ꝯcessa lnia ꝯfitẽdi
alteri.ut i.c.placuit.de pe.dist.6. Et ibi
hoc sentit glo.⁊ multo magis si ꝓprius
sacerdos eẽt mãifeste uitiosus cũ ma
litia sit piculosioꝛ ⁊ g̃uioꝛ ignorantia
ꝓpter qd̃ duri⁹ puniť.Lucis.12.ibi.Ille
aũt seru⁹ q cognouit uolũtatẽ domini
sui ⁊c̃.Et illa sũt g̃uiora q̃ a deo grau⁹
puniũť.ut dicit Hiero⁹.24.q.1.nõ affe
ram⁹.Sꝫ si ꝓprius sacẽdos eẽt hẽticus
scismaticus uł excõicat⁹.claꝝ est ꝙ ab
istis nõ dꝫ peti lnia cũ etiã locutio cuꝫ
talib⁹ ꝓhibeať.xi.q.3.cum excõicato
Idẽ ẽt uideť si eẽt intdictus seu suspẽ
sus.qa nemo põt plus iuris trãsferre i
aliũ q̃ sibi cõpetẽ dignoscať. ut i.c.ne
mo.ex̃ de re.iuris.li.6°. Sꝫ si cã ꝓpť quã
qs uult alieno ꝯfiteri nõ ꝓcedit ex de
fectu ꝓprii sacerdotis.sꝫ aliter.puta qꝛ
aliqd cõmissũ ẽ ꝯ̃ eũ uel suos ⁊ ꝟisilr ti
meť scãdalũ si ei fiat confessio dꝫ peti
lnia.ut ex̃ d̃ pe.⁊ re.c.ois.ibi.Si qs aũt
alieno sacerdoti uoluerit iusta de cau
sa ꝯfiteri pctã.lniam prius postulet et
obtineat a ꝓprio sacerdote.Et debꝫ sa
cerdos credẽ petẽti ⁊ allegãti saltẽ in
genere iustã cãm.qa nõ ẽ ꝟisiłe ꝙ cuꝫ
fallaciis uadat ad pniam.ut dicit glo.
i dcõ.c.placuit.de pe.dis.6. Et si licẽtia
absq̃ rõnabili cã deneget uideť ꝙ siñ
alia lnia possit ire ad aliũ.qa nõ debꝫ
cedi idiscretioni ⁊ ꝓteruie p̃lati. Et p̃
uilegiũ mereť amittẽ ⁊c̃.ex̃ de regis.lꝫ.
ubi si h° ꝯcediť cã meliorãde uite quã
to forti⁹ cã recupande salutis.qd̃ magis
ẽ ncciuꝫ.Unde ⁊ Lucis.15°. Gaudiũ ẽ in
celo sup uno peccatore pniam agente
magis q̃ sup.99.iustis q non indigent
pnia.Idẽ etiã putarẽ.s.ꝙ deberꝫ peti
lnia mõ p̃dcõ quãdo cã eẽt ex defectu

ꝓꝑrii sacerdotꝭ ꝓpt̉ pct̄m ñ māifestū
ga ex eo nō dꝫ qs a iurisditōne pꝛelati
sui discedē.s.q.4.nōne. ℬ .2° qñ pro
chian⁹ trāstulit domiciliū suū.nā tūc
ille ad quē trāsit iā ñ ē alien⁹ sꝫ ꝓpꝰs.
ex̄ de prochus.c.fi.3° qñ qs ē uagabū
dus.ff.de iudiciis.l.heres absēs.4° qñ
qs q̄rit domiciliū q̊ se trāsferat.nā et
is sine domicilio ē.ff.ad municipales
l.labeo.i p̄n.ꝛ.l.ei⁹.§.celsus.5° qñ quis
deliq̄t i aliena prochia.ex̄ ꝺ rap.c.p̊.6.
q.3 placuit.Si tñ pct̄m occultū ē ꝛ non
sit excōicat⁹ a p̄lato illi⁹ loci.pōt etiaꝫ
de hoc ꝯfiteri ꝓꝑrio sacerdoti.Si āt
sit excōicatus a p̄lato illi⁹ loci ꝓpt̉ il
lud pct̄m.sicut ꝯsueuit fieri i furtꝭ ꝛ h⁹
q̊ꝝ ignorāť actores:mittēd⁹ē taľ ad ex
cōicatorē absoluēd⁹ ab eo. 𝔄 Cō.gof.
Ray.ꝛ Tho.i eo.qꝺ̄ s̈ dictū ē ꝙ qs foꝛ
tiať foꝝ rōne delicti.ut i sū.cō.li° 3° tit.
34.q.36.Sꝫ glo.Ray.ut ibi pꝫ hunc ca
sū nō recipit subiūgēs ga qꝺ̄ dic̄ iuſ ꝙ
rōne delicti soꝛtiať qs foꝝ.itelligēduꝫ
q̊ ad ꝑtinētia ad foꝝ cōtētiosū.ga pōt
illic cōueniri ꝛ iudicari ꝛ puniri de cri
mine ibi cōmisso.h̄ ille. Nō fit g° trāſ
latō fori i pnialib⁹ rōne cōmissionis ꝺ
licti.alr̉ opoꝛtēt ꝙ qs diuideret cōfessi
onē cōfitēdo diuersa delicta diuersis
sacerdotib⁹ ƀm ꝙ i dr̄sis deliquit pro
chiis ꝯ̄ id qꝺ̄ dr̄ de pe.dis.5.c.cōsideret
ibi caut⁹ sit penitēs ꝛc̄. Pro h° ēt fac̄
ga dr̄ia mag̈ ē int̉ foꝝ seculare ꝛ spūa
le.qꝛ spūale nō pōt ita facil̉r trāsferri.
ex̄ ꝺ fo.ꝯpe.si diligēti.ꝛ.c.significasti.
ubi pꝫ ꝙ lꝫ secularꝭ possit se ꝓ sua uo
lūtate alieno subiicere iudici.clericus
tñ ñ pōt se subiicē iudici scľari.dcō.c.si
diligēti.nec etiā ecľiastico nō suo sine
lnia sui epi.dcō.c.significasti. Itēꝫ est
magna dr̄ia int̉ foꝝ iudiciale ēt in spi
ritualib⁹.ꝛ foꝝ pniale ga foꝝ pniale ē
min⁹ trāsferibile ut notat glo.in.c.ne
ꝓ dilatione.ex̄ de pe.ꝛ re.Et iō cū ñ re
periať aliq̊ iure cautum ꝙ rōne ꝺlicti
qs soꝛtiať foꝝ pniale.nō ur̄ ꝙ h° possit
fieri.ꝛ ꝙ stādū sit regule gnāli de pro
pꝛio sacerdote.ut i.c.ois.de pe.Et iura

in ꝯtrariū alľata loquūť i iudicialib⁹
ut satis pꝫ ituētib⁹. Hoc ēt appꝛobat
gnālis consuetudo ga uidem⁹ ꝙ peni
tēs ꝯfiteť uni sacerdoti uniuersa pctā
q̄ cōmisit ꝑ totū mūdū ꝛ nūq̄ꝫ remitti
tur ad sacerdotes locoꝝ i qb⁹ deliq̄t
ꝓ absolutione. Et optia legū intp̄res
ē cōsuetudo.ff.de legib⁹.l.si de intp̄re
tatione. ℬ .6° rōne studii ut qñ cľici
de p̄latoꝝ suoꝝ licētia accedūt ad stu
dia.nā tūc efficiūť ꝺ foro ꝛ eccľia illi⁹
ad quē accedūt dū ibi manēt.ar.ff.de
iudi.l.si lōgi⁹.§.p̊. 𝔄 .Inno.i.c.ois.ꝺ
pe.dicit ꝙ scholareſ ꝛ alii incole anna
les ꝛ mercēnarii dn̄t confiteri sacerdo
ti prochie quā icolūt ꝑ ānū ꝛ ab eo po
terūt absolui.ar.16.q.1.q̄sti.ubi dicitur
ꝙ debēt ibi soluē decimas ꝑsonales.
qꝛ ibi recipiūt eccľiastica sacr̄a ꝑ anni
circulū. Alii tñ dicūt ꝙ idem ē ēt si ad
min⁹ tēp⁹ ꝯducāt domos.ar.ex̄ ꝺ deci
mis ad aplice.ꝛ maxie si ꝓrogareť sñ
fraude cōductio ul̉ hitatio ultra nati
uitatē uel pasca.ga tūc ex p̄cepto dcē
decre.ois.sꝑ debēt ꝯfiteri ꝛ cōicare.h̄
ille.Uidētur p̄dicta posse concoꝛdari
ut secūda opio itelligať qñ qs licꝫ non
steterit i aliena prochia ꝑ ānū.tñ deli
berauit ibidē stare.nā eo ip̄o ꝙ qs ꝺli
berat i aliq̊ loco habere domiciliū ibi
soꝛtiť ꝛ foꝝ.ut i.c.fi.ex̄ de prochiis.Et
habitatio ānualis ur̄ q̊ddā domiciliū
q̊ ad sacr̄oꝝ ꝑceptionē.dcō.c.questi.ul̉
qñ habitare deliberauit parū minus
q̄ꝫ ꝑ ānū.nā id qꝺ̄ modicuꝫ ē rō appꝛe
hendit q̄ si nihil.ut no.Tho.scꝺ̄a scꝺ̄e
q.66.ar.6°. Uel qñ sic se hꝫ consuetudo
Nā ꝯsuetudo i talib⁹ cōfert iurisditio
nē.ut no.in sū.cō.li° 3° ti.34.q.57.circa
finē.Uel qñ scholares accedūt ꝺ lnia
p̄latoꝝ suoꝝ ad studiū. Tunc.n.uideť
eis data lnia recipiēdi sacr̄a.ibidē.ut
i.§.proximo. Et qꝺ̄ dictuꝫ ē i scholari.
idē ē ꝛ i q̊cūq̄ꝫ alio.ut ꝛ dic̄ Inno. Qui
etiā subdit.In oib⁹ tñ p̄missis tuti⁹ ē
ꝙ ꝛ uiatores ꝛ alii sꝑ a ꝓp̄o sacerdo
te lniaꝫ accipiāt spālē. ℬ .7° tpe ne
cessitatꝭ ut qꝛ iſ́rmať ad moꝛtē.uel dꝫ

ſtrare iuſtū bellū ſeu mãe ⁊ deeſt pro
pri⁹ ſacerdos ita ꝙ etiã laico licet tūc
cõfiteri. de pe. diſ. i. .quē penitet. ꝺ ɔſe.
diſ. 4. .ſanctū. s° ſi ponat ſpē i ratihabi
tione ꝓprii ſacerdotis. h̄ Hoſti. Sed
iſte caſus s⁹ cõiter nõ tenet q² ratiha
bitio i talib⁹ nõ h₃ locu₃. ex̄ de re. iuri.
actus lib° 6°. A. Dictū Hoſti. pōt itel
ligi qñ iſta ratihabitio non refert ad
futurū. ſi p̄latus ɔfitentis cõtentabit
ſ₃ ſuper pñti qa cõtētat ut pōt extima
ri ex aliqbus ɔiecturis ex qb⁹ elicitur
ipſius p̄lati tacitus ɔſenſus. ut. i. §. 7°.
Utrū unus Et ſm hoc uidet itelligen
dū qꝺ dicit glo. Ray. ut notat i ſū. con.
li° 3°. ti. 34. q. 45. uidel₃ ꝙ ſub hac ſpe
rati nullus pōt abſoluere alienū pro
chianū. ⁊ ſi de facto abſoluat eū etia₃
noie p̄lati ſui. nõ debet ſe gerē pro ab
ſoluto ante ratihabitionē ꝓprii ſacer
dotis. nec ante intrare eccłiam. nec in
gerere ſe cõioni fidelium ſi erat excõi
catus maiori excõicatõe. aut ēt recipe
eucharíſtiã ſi mortale erat pctm̄ ꝺ q̊ ɔ
feſſus ē alieno ſacerdoti. B. Addunt
ulteri⁹ Hoſti. ⁊ Ray. ꝙ i oi caſu i q̊ ſa
cerdos pōt audire prochianū alienu₃
ɔſulūt ꝙ ei iniūgat ut ſe ſacerdoti ꝓ
prio repñtet. ar. ex̄ ꝺ ſen. ex. ꝺ ceto. ⁊ c.
ea noſcit. ⁊ c. qꝺ de his i fi. A. Hoſti.
ſimplicit dicit iiūgat. ſ₃ Ray. ɔſulit. uñ
etiã ⁊ glo. eius ſup ꝟbo cõſulo ait. Ex q̊
magr̄ dic̄ ɔſulo. ē argumētū ꝙ nõ tēt
q² ad cõſilia nullus tenet niſi obliget
ſe ad illa. Pōt dici ꝙ q̊ ad ſimplice₃ re
pñtationē oio expedit ſaltē ſeł i anno
ꝓpter ſtatutū eccłie. q̊ ꝟo ad iterādu₃
ɔfeſſionē uel ad accipiēdū pniam non
uꝛ ncc̄ē ex q̊ ſeł fuit legitie abſolutus.
ut s̄. §. 3°. niſi forte ipi ſacerdoteſ nullã
hērent cura de ſuis prochialib⁹ utru₃
ɔfiteant uł nõ. qa tūc illa pñtatio fru
ſtra fieret. Itē niſi ī caſu excõicatiõis
tūc. n. abſoluto d₃ iniungi ut q̄ꝫ citius
poterit ſe pñtet ei a q̊ fuerat abſoluen
d⁹ ipi⁹ mādatū hūilit receptur⁹. ꝺ c̄ō. c.
ea noſcit. cū religs. Et h° argumēto idē
uꝛ dicēdū de oibus caſib⁹ ſpālit reſer

uatis pape ſeu epis maxie circa iple
mētū uel diſpēſationē uotorū ut iiun
gatur ɔfitētib⁹ ut q̄ꝫ citi⁹ poterūt ſe r
pñtent eiſdē ad accipiēdã nccĩam ab
ſolutionē uel diſpēſationē ne i h° a ne
gligētia teneãt. B. Itē dicūt ꝙ non
debēt cõfiteri cuicūq̄ ſacerdoti ſ₃ po
ti⁹ ei q ał iuriſditionē h₃. A. Hoc nõ
uꝛ ncciu₃ ut pōt colligi ex dciſ s̄. §. 3°. ni
ſi forte q̊ ad ſacerdotes qd ɔfeſſiones
audiēdas nõ habilitatos. ſicut pōt pa
tē ex poſitis i ſū. con. co. ti. q. 40. ubi dꝛ
ſm Ray. ꝙ i caſib⁹ i qb⁹ pōt confiteri
alteri q̄ꝫ ꝓprio ſacerdoti. nõ pñt audir
cõfeſſiones illi ſacerdotes qb⁹ nõ ē da
ta ptãſ ab epo excepto articulo nccita
tis. Et duplex ē rõ. Una qa iſti nõ ſunt
inõi dādi iuriſditionē ei q ał nõ h₃. i. ꝓ
pter hos caſuſ. dic̄ glo. nõ dat iuriſditō
illi q ał nõ h₃. Alia rõ ē q² l₃ ipi penitē
tes ſint abſoluti ꝙ poſſint ɔfiteri alii
q̄ꝫ ꝓprio ſacerdoti: non tñ iſti ſūt abſo
luti ꝙ poſſint audire. Itē ꝓpri⁹ ſacer
dos nõ potuit dare talibus iuriſditõm
ſeu ptãtē talē. ſ₃ eps ſolus pōt illiſ qui
ſūt i ſuo epatu. nõ tñ aliis q ſūt i aliis
epatib⁹. ar. 16. q. i. ꝑuenit. ⁊ §. ecce i hoc
⁊ §. h° idē. Glo ſup ꝟbo nõ tñ aliis. dic̄
Ego credo ſine p̄iudicio ꝙ pōt cõmit
tere etiã illis q ſūt i aliis epatib⁹ ea q̄
ꝑtinēt ad iuriſditionē uolūtariã. ſed il
los nõ pōt cõpellere ad ſuſcipiendū ɔ
miſſionē eius cū eis nihil p̄cipe poſſit
S₃ certe Ray. nõ loqt de cõmiſſiõe: ſ₃
ꝺ habilitatione ad audiētiã ɔfeſſionū
quã nõ uꝛ poſſe cõferre eps nõ ſuo clēi
co. ſicut ⁊ ipm ordinare nõ pōt. 71. diſ.
ſi quis. cū ſup̄dictis. ſ. ꝙ ſacerdotes nõ
poſſunt audire confeſſiones niſi priuſ
fuerint ab epo inſtituti ſiue licentiati
Con. Goff. ut in dicta. q. 40. dicēs gene
raliter nõ licere religioſis. niſi ab epo
de conſenſu ſui p̄lati fuerint inſtituti.
Con. etiã cū h° glo Ray. Sed Hoſti. di
cit ꝙ ſi qs hēat lniam iudici ſui ꝙ ſpã
liter tali poſſit ɔfiteri imo etiãſi lnia₃
hēret i genē ꝙ poſſit ɔfiteri cuicū₃ uo
luerit uel ſiplicit ꝙ alteri poſſit ɔfitēt

in his duobꝰ casibus si subditus recur
rerit ad discretiorē siue religiosū siue
aliū.ulꝫ ex cā ad nō ita ꝑitū dū tñ ꝑitū
ꝛ honestū secure cōfiteꝛ ꝛ aliꝰ secure
audiat.ar.ex̄ eo.ne ꝓ dilatōe. Jura āt
q̄ ꝓ se iducūt Ray.ꝛ Hoff.itelligit ho.
qñ hꝰmōi sacerdotes ꝛ religiosi uolūt
audire sine lnia iudicꝫ peccatorꝫ.uel si
ne lnia abbatꝫ nulla alia nccitate istā
te.Secus tñ i casibꝰ q ad epm ꝑtinent
ꝫ ibi.Dictū hosti.ut mihi uꝛ ñ ꝯriaꝛ ꝑ
dictis.qa ip̄e loqꝛ de sacerdotibus ad
cōfessionē habilitatis .Ray.ꝟo ꝛ goff.
de non habilitatis qui habilitari non
pñt nisi a ꝓprio ep̄o de consensu sui ꝑ
lati qñ habilitādus ē religiosus. Et ex
ꝑdictis pōt cōstare ꝙ sacerdoti nō ha
bilitato nō pōt cōmitti audiētia cōfes
sionū nisi ꝑ eū q pōt eū habilitaꝛ. B
An ꝑegrini ꝛ romipete possint ꝯfitēi
alieno sacerdoti. Rꝰ ꝺm guil . Si acce
perūt perā ꝛ baculum a ꝓprijs sacer
dotibꝰ siue alr ꝺ eoꝝ lnia it arripiāt.ꝑ
sumēdū ē datā eis eē lniaꝫ ꝯfitēdi. A
Ad hꝰ addit ip̄e guil.ꝺ eis q̄ ꝯmiserūt
i uia.uel q̄ ꝑ obliuionē dimiserūt cōfi
teri:aut etiā sciēter.dū tñ de illis ꝓpo
nātꝫ cōfiteri ꝓprio sacerdoti postq̄ꝫ re
dierit.Sꝫ forte hꝰ posset itelligi ꝺ casi
bꝰ reseruatꝫ.nā de aliis cū semꝫ legitime
fuerit cōfessus ꝛ absolutus nō oꝫ ꝙ ite
rū ꝯfiteaꝛ.ut pꝫ s̄ abbas ad fi.i additō
ne.Uñ ꝛ Jnno.i.c.oīs.ex̄ ꝺ pe.ꝛ re.dicit
his casibꝰ simpliciꝛ datā eē lniaꝫ et nō
addit hāc limitationē quaꝫ ponit glo.
Ray.seqꝛ i glo . Ray.ꝛ etiā notaꝛ i sū.
con.eo.ti.q.39.Jntelligo ēt talibꝰ datā
lniam eē recipiēdi eucharistiā i pasca
Jdē dicit Jnno.i dcō.c.oīs.Et de religꝫ
sacramētis puto ꝙ sit itelligēdū de ne
cessariis cū rōne nccitatꝫ intelligāꝛ ꝫ
ꝑmissa ꝛ nō aliꝛ. B . Si aūt sine lnia
ꝓprii sacerdotꝫ ꝑegrināꝛ nō pñt absol
ui ab alio nisi i nccitate.Et idē ē ꝺ aliis
negociatoribꝰ ꝛ uiatoribꝰ.Con.Jnno.
ꝛ hosti. A .Jmmo ꝫ fuerūt ꝓp̄e dcā
nō guil.sꝫ Jnno.Et addit.Tutiꝰ ē sꝑ in
talibꝰ lniaꝫ a ꝓp̄o sacerdote sp̄alē hr̄e
ut dicit i dcō.c.oīs.ꝛ pꝫ ēt i dcā.q.39. B
Utrū ꝑegrinās q hꝫ crimē cuiꝰ abso
lutionē retinuerat sibi ep̄s: i ꝑegrina
tione possit absolui a simplici sacerdo
te. Rꝰ ꝫ guil.Pōt absolui maxie si in
stet tēpꝰ gnālꝫ cōiōis ut in pasca.Sꝫ dꝫ
ei iniūgi ꝙ cū hūerit copiā sui ep̄i iteꝝ
ꝯfiteaꝛ ei.ꝛ ab eo recipiat pniaꝫ ꝺ illo
ꝫ guil. A .Jdē in sū.cō.dcā.q.39 .pꝰ ꝑn
cipiū. B .Ueriꝰ uꝛ ꝙ si tāta fuerit ne
cessitas ꝙ iste potuit absolui ab alio.
nō oꝫ ꝙ iterū cōfiteaꝛ uel absoluaꝛ. sꝫ
tñ si ē aliqd satisfaciēdū ꝙ satisfaciat
ꝛ ēt si ob dictā cāꝫ fuissꝫ excōicatꝰ ꝛ ab
ip̄o sacerdote fuisset absolutꝰ.si pꝰea
nō repñtat se ep̄o rēcidit i eandē sniā
ut s̄ absolutō 4.° §.ꝑ.Si uero non fuit
nccitas nec absolutio ualuit.De q̄ ncci
tate dictuꝫ ē s̄.§.5.°.ꝟ.7.° A .Jbi dicꝛ
de nccitate ꝑiculi mortꝫ.Et sic uꝛ sētiꝛ
ꝙ instās tēpꝰ cōiōnis ñ sit iusta causa
q̄re qs possit absolui ab alieno sacer
dote ꝛ sp̄aliꝛ de casibꝰ ep̄alibꝰ. Et beñ
qꝛ hꝰ ñ uꝛ reꝑiri iure cautū maxie cuꝫ
cōiō possit differri ad tēpꝰ ex cā.ex̄ de
pe.ꝛ re.oīs.Et iteri pōt redire ad ꝓp̄uꝫ
sacerdotē.ulꝫ ab eo ꝑ nūciū seu litterā
lniam postulare.qđ si nō facit cū pos
sit uꝛ potius malitia q̄ꝫ nccitas:ulꝫ si ali
q̄ iusto ipedimēto ꝓtēdēꝛ eius ꝑegria
tio ꝑ ānū efficiꝛ fori illiꝰ loci ꝛ ibi pōt
recipe sacrā.ut s̄ §.4.° ꝟ.6.°. B
Utꝝ uniꝰ sacerdos ꝑrochialꝫ possit au
dire ꝛ absoluē aliū sacerdoteꝫ. Rꝰ ꝺm
guil.nō pōt sine lnia sußioris gnāli ulꝫ
sp̄āli lnia exp̄ssa uel tacita.nā ꝛ si ep̄s
scit cōiter sic fieri ꝛ tolerat.eo ip̄o p̄su
mēdū ē tacite approbare ꝛ lniam daꝛ
Jdē hosti. A .Jdē in sū.cō.liꝰ 3.° ti.34.
q.42.ubi addiꝛ ꝺm hosti.ꝙ hꝰ nō mul
tū expedit fieri.Jdē eadē rōne uꝛ i ali
is q cōfitenꝛ nō suis sacerdotibꝰ suis
sciētibꝰ ꝛ nō cōtradicētibꝰ cū possent.
ar.83.dist.error.ꝛ ex̄ de ꝟbo.sig.intelli
gentia.Nulla tñ consuetudine pōt in
duci ut qs p̄ter uolūtatē ꝓprii sacdo
tis possit cōfessorē eligē.ex̄ de pe. ꝛ re.
si ep̄s liꝰ 6.° B

Utrū liceat ɔfiteri laico. R° ſm pe.
nō licet niſi i neccitatꝭ articulo ut ſi i ex
tremis agēs nō hēret ſacerdotē. ꝛ tūc
ſꝫ q̊ſdā teneť laico ɔfitēi. Sꝫ ꝓbabili⁹
ꝛ ueri⁹ ē ꝙ nō teneť ꝺ̄ neccitate. ſꝫ ꝺ̄ tľi
iudicādū ē ſicut de illo q nō hꝫ copiaꝫ
cōfeſſoris. A. Et rō pōt eē q2 ſolis ſac̄
dotib⁹ conceſſa ē ptās ligandi atqꝫ ſol
uēdi. de pe. diſ. i. ꝟbū dei. B. Et lꝫ lai
co cōfiteri nō ſit de p̄cepto: ē tñ de con
ſilio. Cō. guil. A. Jdē i ſū. cō. eo. t. q. 43.
ubi pe. nō diē ꝙ nō liceat cōfiteri laico
ſꝫ ꝙ nō ē ſufficiēs niſi i neccitate. uľ niſi
reſpectu pctōꝝ uenialiū. qȯ puto itel
ligendū niſi i illis caſib⁹ in qb⁹ uenia
lia ſūt ꝺ̄ neccitate ɔfeſſiōis. ꝺ̄ q̄ s̄ cōfeſ
ſio 2° §. 6° in additione. B. Et ita itel
lige dcā Tho. s̄. §. p̊ ꝛ. 5°

An liceat i neccitate cōfiteri ſacerdo
ti hētico ſciſmatico uel excōicato uel
ſiḿ. R° ſm Ray. Nullo mō. de pe. diſt.
6. c. p̊. Sꝫ doleat ꝺ̄ pctis. ꝛ ꝙ tm̄ diſtulit
cōfeſſionē ꝛ ſufficit. Con. Hoſti. ꝛ tho.
A. De h° lati⁹ s̄. §. 3° i additōe. B

Utrū ſacerdos prochiaľ dēat credeř
ſubdito dicēti ſe ɔfeſſū alteri ut ſic ei
det eucharistiā. R° ſm Tho. i q̊dā q̊li
bet. Jn foro iudiciali crediť hoi ɔ̄ ſe ꝛ
ñ ꝓ ſe. Jn foro aūt pniali crediť hoi ꝓ
ſe ꝛ ɔ̄ ſe. Si g° ſit ipedimentū euchari
ſtie tľe qȯ ad foꝝ iudiciale ptinet. pu
ta excōicatō ñ teneť ſacerdos credē ſb
dito quē excōicatū nouit niſi ei ꝺ̄ abſo
lutōe cōſtet. Si aūt ſit ipedimētū qȯ
ad forū pnie ptineat. ſ. pctm̄. teneť cre
dē ꝛ iuſte agit ſi eucharistiā denegat
Cō. pe. ꝛ hoſti. A. Glo. ꝟo Ray. ut pꝫ i
ſū. cō. li° 3° ti. 34. q. 48. diē ꝙ non teneť
ei credē etiā ꝙ ɔfeſſus ſit ſupiori ꝛ ab
ſolut⁹ niſi cōſtiterit ei de h° p lrās ſu
perioris uel alio mō legitimo. Et ſubdit
auctor ſūme. Sꝫ h̄ ne ɔ̄ria ſint p̄miſſiſ
itelligas ꝺ̄ pctis manifeſtis. uel quan
do ſuū ſubditū ꝓbabiliť hꝫ ſuſpectuꝫ
nā de occultꝭ nihil pōt ſcire ſacerdos:
niſi p ipm. Satis uř poſſe dici ꝙ nō te
neať ei credē etiā de occultꝭ. Licet eni
pctā occulta ſint ſolū fori penitētialis
tñ nō cōfiteri ptinet ad foꝝ iudiciale.
cū nō cōfitēs debeat ab ecclia arceri ꝛ
eccliaſtica p̄uari ſepultura. ex̄ de pe. ꝛ
re. c. ois. Poſſet tñ credē fidedigne ꝛ ti
morate pſōe qa ꝟiſiľr h⁹mōi pſona ñ
mētireť. ar. xi. q 3. q oipotētem. B

Utꝝ frib⁹ p̄dicatorib⁹ ꝛ miorib⁹
liceat cōfeſſiones audire. R° olim lice
bat eis ex p̄uilegiis ꝛ ſpāliter ex cōſti
tutione Bñdicti. xi. q̄ incipit. Jnter cū
ctas. q̄ hodie oīa uacāt. ſꝫ ad h° ꝙ poſ
ſint audire oꝫ ꝙ mgř uel ꝓuiciaľ p̄di
catorū uľ eorū uicarii ꝛ gnālis uľ ꝓui
ciales miſtri uel cuſtodes mioꝝ. p̊ qdē
accedāt ad pñtia ordinarioꝝ p ſe uľ p
alios frēſ ꝛ petāt ut frēſ q electi fuerit
i eorū ciuitatib⁹ ꝛ diocesib⁹ cōfeſſiōes
audire ualeāt ꝛ pnias iponere et peni
tentes abſoluē. Poſt hoc dicti p̄lati or
dinū eligant pſonas idoneas ꝛ preſen
tēt uľ pñtari faciāt dictis p̄latis eccľia
rū ut de ipoꝝ lnia ꝛ gr̄a poſſint audiř
tñ pñtati nō ꝓpter h° poterūt audire
i alio epatu. A. Jntellige niſi pſonaſ
dioceſis ubi fuerit cōſtituti. q2 cuꝫ ſit
uolūtarie iuriſditōis pōt ubiqꝫ exerce
ri. ut. s̄. §. 2. B. Et debēt ipi electi i nu
mero eē ꝓut uniuerſitas cleri uľ ppľi
exigit. Et ſi p̄lati lniam cōceſſerit tūc
p̄dicte pſone officiū dictū exeqnť. Sꝫ
ſi dicti p̄lati eccľiarū quēqꝫ de pñtatiſ
nō admiſerit loco ei⁹ ponať alter. Si
ꝟo abſolute dare lniam recuſauerint
ɔcediť eiſ licētia auctōitate apľica. tñ
i hoc ñ hñt pluſ q̄ ſacerdotes prochia
les. A. ſ. hēant de iure cōi. ut ī textu. ī
alľato. B. niſi eccľiarū p̄lati ampli⁹
dare uellēt ſibi. h̄ ī cle. de ſepul. duduꝫ.
A. in. §. ſtatuim⁹. Et itelligiť de dioce
ſibus i qb⁹ ſūt loca fratꝝ. uel ꝺ̄ ꝓpigs
qñ ibi nō ſūt loca. Uñ in dcō. §. dř. Sta
tuim⁹ auctoritate apľica. ut i ſinguľ ci
uitatib⁹ ꝛ diocesib⁹ i qb⁹ loca fratruꝫ
ipoꝝ ɔſiſtere dignoſcūť. ꝛ i ciuitatib⁹
ꝛ diocesib⁹ locis ipis uicinis i qb⁹ loca
h⁹mōi nō habēť. mgř poreſ ꝛč. Siľr
etiā ut ibi pꝫ ꝙ frēs p̄dicti non pñt de
putari ad audiendum cōfeſſiones per

ꝓuintias sꝫ ꝑ dictas tm̄ dioceses. Itē
ibi dr̄ ꝙ ista pn̄tatio dꝫ fieri p̄latis lo
corū. ꝛ ƀm guil. ꝛ i directoria li° p̄. ti. 15.
§. 16 Hic noie p̄latorū dēmus itelligē
ep̄os ꝛ eorū loca tenētes de iure ul' cō
suetudine. sicut sūt illi q de iure ul' ꝺ ꝯ
suetudine sede uacāte eccl'ias regūt. ꝛ
stricte accipit nomē p̄lati. ꝛ sic ex̄ ꝺ of
fi. ordi. si ep̄s. ꝛ de tēpo. or. cū nullus. li°
6°. Large accipit. ex̄ de offi. or. cū ab ec
clesiarū. Sed qd si p̄lati p̄ma oblatōe
facta rn̄deant ꝓuicialib' p̄orib' ul' mi
nistris seu missis ab eis nō eligat: ne
ꝙ pn̄tetis aliq̊s nobis: qꝛ nō admitte
m' eos: nūqd poterūt electi ꝑ eos sin̄
aliq̄ alia pn̄tatiōe auctoritate pape ꝯ
fessiōes audire? R° i directoria eo. ti. §
72°. dr̄ ꝙ sic. qa i his q̄ certa sūt nō est
loc' ꝯiecturꝫ. ar. i cle. q̄uis. de appl'. nec
refert an p̄' uel posteri' h° ꝺneget. B

Sed nūqd ep̄s sine p̄dicta solēnita
te pōt dictos religiosos ad ꝯfessiones
acceptare? R° certe pōt ꝯmittēdo eis
iurisditionē suā. ut s̄. §. 4°. A. Idē i di
rectoria eo. ti. §. 73°. B. Immo ēt hn̄t
ex p̄uilegio Clemētꝫ q̈rti ꝙ si p̄lati h°
ꝯcedāt cōcessio ip̄a durat etiā p' mor
tē p̄latoꝝ donec eccl'iis ꝓuisū fuerit ꝺ
pastore.

Cui debēt cōfiteri curiales? R° ƀm
Hosti. papa pōt sibi eligē quēcūꝫ uult
Cardinalis absens cā legatōis eodem
mō pōt sibi eligē. ar. ex̄ ꝺ pe. ne ꝓ dila
tōe. Si āt ē i curia ꝯfiteri dꝫ pape l' pe
nitētiario. Est tn̄ tuti' ꝙ a papa lniaꝫ
hēat. A. ut sibi eligē possit ꝯfessorem
cū tal' pape s'bsit imediate. Et h° dico
exceptꝫ ep̄is q oēs i h° st̄ p̄uilegiati. d
c. ne ꝓ dilatōe. ꝛ i sū. cō. li° 3° ti. 34. q. 57
B. Capellani ꝟo ꝛ ceti curiales q sūt
de familia pape ꝯfiteāt pniario ꝛ non
aliis. Si sūt cū cardinalib' possunt de
lnia dn̄i sui q curā eorū hꝫ ꝺ ꝯsuetudi
ne curie ēt alii ꝯfiteri. ar. 6. q. 3. placuit
ꝛ ex̄ de pe. ois. A. Idē in dcā. q. 57. ubi
ēt imediate subiūgit. Sꝫ ꝛ pniario pa
pe pn̄t oēs sine aliq̄ lnia cōfiteri. B

Cui debēt cōfiteri p̄lati. R° ƀꝫ Ho
sti. Patriarche: archiep̄i: ep̄i: oēs etiā
inferiores p̄lati exēpti pn̄t sibi eligē
ꝯfessorē ꝓuidū. ex̄ ꝺ pe. ne ꝓ dilatōne
A. Etiā si isti p̄lati uenerit siue sint in
curia romana lꝫ qdā ꝯtrariū dixerint
ƀm Hosti. ut i sū. cō. dcā. q. 57. Et ut hr̄
eo. tit. q. 61. Ray. uī h° limita redicens.
Pōt ep̄s ꝛ exēptus eligē sibi ꝯfessorē
Hoc aūt intelligo nisi sit excōicatus
maiori excōicatōe. ar. ex̄ de cle. ex. mi.
c. si celebrat. Sꝫ glo. ei' expōnēs dic̄. s.
ille q eligit i ꝯfessorē. qꝛ tūc n̄ possꝫ eū
absoluē sic ligat'. Si. n. eēt ligat' mio
ri excōicatōe tm̄ posset eū absoluē. ar.
dci. c. si celebrat. Itē ƀm glo. Ray. et in
dcā. q. 57. si aliq̄ eccl'ia exēpta ē n̄ ꝓpt
h° singuli de collegio pn̄t sibi eligē cō
fessores ex q̊ hn̄t abbatē ul' p̄orē uel ꝺ
canū cui subsūt. sed h'mōi abbati uel
priori uel decano ꝯfiteri debēt. ul' alii
de mādato ei'. Si aūt h'mōi decanus
uel p̄positus de ꝯsuetudine nō hꝫ curā
aīaꝝ illaruꝫ. nec ordinari' nec ip̄a uni
uersitas: nec alius nisi solus papa. nec
tūc singuli possent sibi eligē ꝯfessoreꝫ
qa illud. c. ne ꝓ dilatōe nō loqt nisi de
p̄latis tm̄. uñ in h° casu recurrendum
est ad papā qui ꝓuideat talibus ꝺ cō
fessore. B. Sꝫ tn̄ sic electus non habꝫ
potestatem absoluendi ab excōicatio
ne maiori uel a casibus grauioribus
lꝫ qdā ꝯriū dixerit. ar. ex̄ de pe. si ep̄us
li° 6°. A. Ibi dr̄ ꝙ ꝯfessor elect' ex licē
tia ꝓprii ep̄i nō pōt absoluē a casib'
ep̄o sp̄alit reseruatis. Iō nō ꝓbat illō
ad qꝺ allegat. sꝫ ꝙ cōfessor electus a
p̄dictis de licētia pape nō possit se itro
mittere de reseruatis pape. de aliis āt
sic. sicut ꝛ sentit Hosti. dicēs ꝙ ubi ex
empt' eligit hꝫ ptātē electus pniarii
pape. Si ꝟo ali' eligat hꝫ ptātē iudicꝫ
illi' cui subest is qui eligit. ut tn̄ sp. pu
blica ꝛ ꝗuia excipias. ut i sū. cō. dicta. q
61. Pro istis publicꝫ ꝛ ꝗuib' intelligo
casus ep̄ales. ꝑ dcm̄. c. si ep̄s. Item ut
pꝫ in eadē. q. 61. glo. Ray. dic̄ ꝙ benefi
cia p̄ncipū late intp̄retanda sunt. ff. ꝺ
ꝯsti. p̄n. l. fi. Pōt dici ꝙ illud. c. ne pro

dilatione nõ loq̄r tm̄ ꝺ absolutõe ma
ioris excõicatõis dũ tñ absolutõnẽ h⁹
mõi sibi ñ reſuauerit papa. ł nisi snīa
lata sit ab hoie. q̄a tũc ab ip̄o excõica
tore peteñda ẽ absolutio. Et cũ h° uꝛ cõ
cordare sat̄ dictũ Hosti. sup̄ positum
ut ⁊ ibi ſbdit. B. Alii iferiores p̄lati
nõ p̄ñt eligẽ sibi nisi de lnīa pape ł ep̄i
uel ꝓprii sacerdot̄. uñ ⁊ abbas ⁊ q̄cũ
ꝗ p̄latus nõ ep̄us. nec exẽptus ꝯfiteri
dꝫ ep̄o: monachi abbati. uel ſꝫ regule
statuta possunt etiã confiteri ep̄o si ei
subsũt. Decanus: p̄posit⁹: thesaurari⁹
⁊ q̄libet canonic⁹ ⁊ sacerdotes ꝑrochi
ales. ⁊ familia ep̄i ꝯfiteri debẽt ep̄o uł
alteri de eius lnīa. A Idẽ i sũ. cõ. lib°
3° ti. 34°. q. 57. ubi dꝛ etiã de ꝑrochiali
ꝗ ꝯfiteri dꝫ ep̄o uel alii cui forte subẽ
Itẽ de familia ep̄i nihil ibi dꝛ ſꝫ in. q.
60. dꝛ ſm Hosti. ꝗ familia ep̄i uel ar
chiep̄i si sit de aliena diocesi. idẽ ꝺ illa
uꝛ qꝺ de familia alteri⁹ p̄ncipis laici
Si ꝟo sit i diocesi ꝓpria tũc ei confite
ri dꝫ uel cui ip̄e mãdauẽit. ſꝫ ẽt põt ꝓ
p̄o sacerdoti de c⁹ ꝑrochia ẽ ꝯfitẽi. B

Cui debẽt ꝯfiteri reges ⁊ alii secłares
dñi? R° ſm Host. Si rex hꝫ domiciliũ
p̄ncipale i aliq̃ ciuitate: illi ep̄o ꝯfitẽi
dꝫ uel sacerdoti nisi sup̄ hoc h̄ret p̄ui
legiũ. Idẽ dicẽdũ ẽ ꝺ duce: marchiõe
⁊ oibus h̄ñtib⁹ latas iurisditões in di
uersis ep̄atib⁹. Sꝫ si h̄ñt domicilia in
diuersis locis: ⁊ nõ apparet qꝺ sit p̄nci
palius p̄ñt ꝯfiteri ei in cuius ꝑrochia
morãꝛ. uel qꝺ tuti° ẽ de licẽtia ep̄i eli
gant sibi ꝯfessorẽ. aut si loca sũt i di⁹
sis ep̄atib⁹ de lnīa utriusꝗ ep̄i. A. ut
pꝫ in sũ. con. eo. ti. q. 57. Hosti. aliter ui
detur loqui dicẽs sic. Imperator ⁊ im
peratrix de antiquissima cõsuetudine
ꝯfitẽꝛ capellanis suis q̄ h̄ñt curã aiaꝝ
de cõsuetudine nõ reprobata ꝑ papaꝫ
ar. ex̄ de fo. cõpe. cũ cõtingat. Papa tñ
si uellet talẽ posset cõsuetudinẽ repro
bare. Tutior ẽ uia ꝗ tales ꝓ se ⁊ fami
lia sua ip̄etrẽt lnīaꝫ ꝯfessorẽ eligẽdi ni
si alio p̄uilegio sint muniti. Rex si hꝫ
domiciliũ ꝓpriũ ⁊ p̄ncipale i aliq̃ ciui
tate: illi ep̄o cõfiteri dꝫ. nisi forte secus
obtineat de cõsuetudine ãtiq̃ q̃ alicui
eccłie h° p̄uilegiũ daret. uel nisi super
h° h̄ẽret aliqꝺ p̄uilegiũ sp̄ale. Et qꝺ di
ctũ ẽ de rege idẽ intelligendũ ẽ ⁊ de oi
bus h̄ñtibus latas iurisditões ⁊ i di⁹
sis ep̄atibus siue sit dux siue marchio
siue comes. Idẽ dico ꝺ ꝓcere siue ba
rone si tãtus ẽ ꝗ sub se h̄eat ciuitateꝫ
uel ciuitates. Si tm̄ castra h̄eat confi
teri debet illi sacerdoti ifra cuius ꝑro
chiã ꝓp̄ũ ⁊ p̄ncipale domiciliũ hꝫ. uł
de ip̄i⁹ lnīa alii. ex̄. eo. ois. Si tñ baro
habeat domiciliũ i di⁹sis castris. nec
apparet qꝺ sit p̄ncipali⁹ ſm Hosti. ⁊ i
sũ. cõ. eo. ti. q. 58. uꝛ ꝗ possit ꝯfiteri cui
libet q̄ꝺdiu ifra ꝑrochiã suã moratur.
uel qꝺ tuti⁹ ẽ ꝺ lnīa sui ep̄i eligat sibi
unũ cõfessorẽ. ꝗ si castra ⁊ domicilia
sint i d̄ſis ep̄atib⁹ ab utroꝗ ep̄o lnīa
ip̄etreꝛ. uel a metropolitano. Sꝫ si sũt
i diuersis ꝓuitiis recurraꝛ ad p̄imateꝫ
uel ad papã. H ibi. Videꝛ tñ ꝗ lnīa pri
matis siue archiep̄i nõ sufficiat cũ nõ
h̄eat hãc iurisditiouem erga subditos
suffraganeoꝝ. nisi dũ uisitat ꝓuinciã
ex̄ de cẽsib⁹. c. ꝑpetuo. li° 6°. licet dẽat
scire q̄s sit cõfessor ep̄i. ⁊ ẽt ip̄m possit
cõpellẽ ut sibi cõfiteaꝛ si suspectũ ha
beat cõfessorẽ. q̄a ab ip̄o de aia eius rõ
exigeꝛ. ut ex̄ de of. or. pastoralis. ⁊. c. ir
refragabili. ſm Hosti. ⁊ i sũ. con. eo. ti.
q. 64. Distigue tñ inter crimina publi
ca ⁊ occulta. ut idem hosti. dicit sup̄. c.
ne ꝓ dilatione. H ibi. Hec distictio uꝛ
obtinere ad processum iudccialem in
quo agitur de manifestis tñ. non quo
ad pnialẽ i q̊ p̄ncipaliter agiꝛ ꝺ occul
tis ut in. c. fi. ex̄ de simonia. B

Quid ꝺ his q̄ ꝓ ꝑte anni manent in
una ꝑrochia ⁊ ꝓ ꝑte ãni manẽt i alia.
R° ſm hosti. Si se trãsferũt aio rema
nẽdi: fiũt ꝑrochiani illi⁹. Si aũt nõ in
tendũt relinq̄re domiciliũ ãtiquũ: de
bẽt antiq̊ presbytero antiq̄ domicilii
ꝯfiteri. Et idẽ dicẽdũ ẽ de familiarib⁹
q̄ cũ eis moraꝛ. A. Idẽ i sũ. cõ. lib° 3°
ti. 34. q. 59. Et hec uideꝛ itelligenda q̄ñ

apparet q̄ꝺ domiciliū ſit p̄ncipali⁹. aľ
idē foret h dicēdū q̄ꝺ ꝓxime dictū eſt
de baronib⁹ ꝓpter eandē rōnē. uel in
ſi p āñū moraret̄ in aliq̄ prochia. Tūc
eni oio efficiūt̄ de foro illi⁹ prochie lȝ
nō intēderet trāſferre pmū domiciliū
ut ſ̄. §. 4. xo. 6. in additione. B
Nulla ꝯſuetudie pōt itroduci ꝙ ali
qs preter ſui ſupioris liāȝ ſibi poſſit
eligē cōfeſſorē q eū poſſit ſoluē uľ liga
re ex̄ de pe. ſi ep̄s li. 6.
Nūqd ep̄s pōt eligē diuerſos ꝯfeſſo
res ꝛ ſepius uariare. R̄ ſm hoſti. Nō
cōſulo ꝙ hoc faciat q̄ꝺdiu pōt hr̄e copi
ā illi⁹ quē eligit. Si tñ habeat diūſos
ꝯfeſſores qb⁹ uelit oia pctā itegre cōfi
teri cōmēdandus ē. Sec⁹ ſi in fraudeȝ
h⁹ facēt. A. Hoc. n. eēt deteſtandū. ut
i ſū. con. eo. ti. q. 62. ubi idem ponit̄. Ubi
ēt dr̄ ſm eūdē ꝙ pōt alii in ſubſidium
cōfiteri. ut tñ ſi mortale ſit ꝯfiteat̄ illi
quē eligit q̄ꝺcito illi⁹ copiā hēbit. Se
cus aūt ē de uenialib⁹. B. Et no. ꝙ eo
ipo ꝙ ep̄s cōfitet̄ alicui uidet̄ ipſū eli
gere. quia plus ē factis ꝛ intētōe mēti
eligē q̄ꝺ ūbis. ar. ff. de legib⁹. de qb⁹. ex̄
de ma. ꝛ obe. legebat̄. 15. q. 6. c. p̊. ad finē
A. Idē in ſū. cō. eo. ti. q. 63. B
Quid de ꝯfeſſione facta ſacerdoti q
nō ō iure tenet bñficiū. R̄ ſm hoſt.
Cū talis ſacerdos nec ſoluē nec ligare
poſſit ꝺcipiūt̄ aīe. ex̄ ō prochiīſ null⁹.
Et lȝ aie habeāt iuſtā cāmi ignorantie.
tñ ac ſi amiſſe eēnt regret̄ ſanguis ea
rū ab his qui eas ꝑdere uoluerūt. In.
addit ꝙ ſi qs ignorās a tali pniaȝ acci
pit ꝛ poſtea ſciat. dȝ ire ad ſacerdoteȝ
uerū ꝛ ei cōfiteri ꝛ ab eo abſolui. ex̄ de
pe. ois. i p̄ncipio. ꝛ ex̄ de p̄ſby. nō bap.
ueniēs. Idē ſ̄ bñficiū 3. §. fi. A. Ibi ō
h⁹ lati⁹ dictū ē i additiōe. Et q̄ꝺ dcm̄ ē
ponit Inno. i. c. dudum. 2. ex̄ de elec. et
poſtea ſubdit. Uel pōt dici ꝙ iſte itru
ſus uere abſoluit q̄ꝺdiu tolerat̄ a ſupe
riore. s. q. 4. nōne. Glo. xo i dcō. c. ſentit
ꝙ talis ſacerdos nō poſſit abſoluē uel
ligare lȝ excuſent̄ aie iuſta ignorantia
ꝛ h⁹ uī̄ ueri⁹. ut tactū ē i. §. fi. pallegato

Et forte etiā talis ſacerdos tenet̄ defe
ctū ſuū manifeſtare ad ſatiſfactōneȝ
aiab⁹ cepti ut accipiāt uerā abſolutōȝ
ꝛ ut r̄ddat ius alienū q̄ꝺ male uſurpa
uit. p q̊ facit q̄ꝺ dictū ē ſ̄ abſolutio p̊.
§. 12. niſi imineret piculū. qa tūc forte
non teneret̄ reuelare ſed aľ ꝓut poſſȝ
ſatiſfacē. ex̄ de pe. ꝛ re. officii. Et eadeȝ
rōne ideȝ uī̄ in oibus ſine auctoritate
abſoluētibus ō facto lȝ nō affuerit tm̄
pctm̄: ꝛ q̄ñq̄ȝ nullū cū nō ſciēt hoc ege
rint: tñ tenēt̄ notificare nō uere abſo
luto q̄ꝺcitius comode poterūt. ut i cle.
cupiētes. circa p̄ncipiū. de penis. et i di
cto. §. 12. B. De caſib⁹ cōfeſſionū qui
ꝑtinent ad ep̄m habes. i. ꝯfeſſor p̊. §. p̊.

Onfessionis celatio.

Utrum
ſacerdos in omni caſu tenea
tur celare confeſſionem. R̄ ſm Tho.
ꝛ pe. in 4. diſ. 21. Sic. Nā in ſacramēti
illud quod geritur exteriuſ ē ſignū ei⁹
quod geritur iterius. unde ſicut deus
pctm̄ tegit iterius ſic ꝯfeſſor debet te
gere exterius. Et iō tāq̄ȝ uiolator ſacri
peccat qui reuelat. Per celationē etiā
hoies magi ad cōfeſſionē attrahūtur
ꝛ ſimplici⁹ ꝯfitent̄. Uñ etiā ſi aliq̄ꝺ pi
culū futurū iminēt: ꝛ hoc ſciret̄ ſolum
p cōfeſſionē: ut de hētico qui corrūpe
ret fidē. uľ de mrīmonio illicito q̄ꝺ ali
qui uelit facē. uel. aliq̊ magno dāno tē
porali nō ꝓpter hoc reuelare dȝ: ſȝ po
ti⁹ eos qui ꝯfitēt̄ monē ut obuiēt ꝛ de
ſiſtāt. ꝛ p̊lato dicē ꝙ uigilet ſup gregē
ꝛ h⁹mōi ſine ulla reuelatiōe. de pe. diſ.
6. ſacerdos. ꝛ ex̄ de pe. ois. A. Ideȝ in
ſum. con. li. 3. ti. 34. q. 91. Et hec intelli
genda ſūt qñ qs confiteret̄ uere. Sec⁹
ſi ficte ut opet̄ malū aliq̄ꝺ. uel ut a cō
feſſore ipetret auxiliū uľ ꝯſiliū ſup ali
q̊ pctō. Hoc. n. nō pōt dici fore auditū
i cōfeſſione cū hoc nō ſit ꝯfeſſio ſȝ ꝯfeſ
ſionis deſtructio. Iō nō uī̄ ꝙ ſacerdos
obliget̄ ſecretū tenē. ut ꝛ Ray. ſētit in
ti. de pe. ꝛ re. §. pone ꝙ aliqs. ꝛ ei⁹ glo.
eo. titu. §. de pena ſacerdotis. ſup ūbo

pctm̄. Innō. etiā in dcō. c. oīs. ait φ si cōfitēs dicat se ab aliq̄ pctō abstinē non posse ⁊ dolet. φ ⁊ hoc ꝑtinet ad sigillū ꝯfessiōis ⁊ ñ debet aliq̄tenus reuelari ex̄ eo. φ quidā. subiūgēs. Illos aūt nō credimus ut mistro cōfiteri q̄ nō ut peniteāt sꝫ ut cōsiliū uel auxiliū ab aliq̄ accipiāt dicūt sibi pctm̄ suū. licꝫ dicāt hꝰ dico tibi i cōfessione uel i pnia. cum nō sit uerꝫ φ dicāt i pnia ul' dei mistro cū q̄ie cōsiliū nō reqrāt. Et tales bñ sꝫ cogēdi sup ꝑmissis ferr̄ testimōiū. B

Que sit pena reuelātꝭ ꝯfessionē? Rꝰ de iure antiq̄ debet deponi. ⁊ oibꝰ diebus uite sue ignominosꝰ ꝑegrinari. de pe. dis. 6. sacerdos. Sꝫ ƀm decr. ex̄ ō pe. ōis. debet deponi. ⁊ ad agendā ꝑpetuā pniam i artū monasteriū detrudi. A Glo. in dcō. c. ois. dicit. Hodie hec ipōitur quasi inuat φ pena. c. sacerdos. sit sublata. Sꝫ ut pꝫ in sū. con. eo. tit. q. 99. Hosti. sup eo. c. ois. dicit. Intelligaſ penitētiā Gregorii. s. ꝑegrinationē q̄ꝫdiu ē i pnia tꝑali. puta usq̄ꝫ ad septēniū ul' decēniū uel plus uel minꝰ ƀm φ ē pēitētia limitata. 30. q. 1. si qs sacerdos. q̄ elapso ē in monasterio detrudēdꝰ. ut ibi ꝑpetuaꝫ agat pniam. ut dr̄ in. c. ois Et sic unū ius suppleſ ꝑ aliud. Itē dic hosti. ibidē φ hāc penā ordinariā patietur sac̄dos si cōuincit̄ i iudicio. Si āt sacerdos neget ꝓditionē nec ille ꝓbare pōt. nec sacerdos ēt ꝓbar̄ pōt φ aliunde ꝑuenerit ad ipm. nec cōuicē possit ipm ꝑrochianū de crimie: tūc arbitrarie puniet̄. 7. q. 2. si tm̄. ⁊. c. placuit. uider̄ intelligē hosti. de crimie ō q̄ sacerdos accusauit ul' ifamauit ꝑrochianū Uñ ⁊subiūgit. Caueat gꝰ sibi sacerdos ne ꝑrochiano ul' alteri detrahat. sicut nec uult φ sibi ab alto detrahat̄. 6. q. 1. deteriores. ⁊. c. sequenti. B

Quid si iudex instat uel inquirat an aligd sciat ō hoc ꝑ ꝯfessionē siue alio mō? Rꝰ ƀm guil. Si sac̄dos nō pōt alio mō iiquū iudicē declinare. r̄ndere posset nihil ide scio. qꝛ subintelligit̄ ut hō uel nihil scio ꝑ cōfessionē: q̄a subitelligit̄ nihil scio. s. tibi reuelandū. sicut dr̄ Mar. 13. De die autē illo ⁊ hora nemo scit: neq̄ꝫ angeli in celo: neq̄ꝫ filius. Et subitelligit̄ φ filius nihil scit. s. reuelādū nob̄. A. Idē i sū. con. eo. titu. q. 92. Et ut pꝫ eo. ti. q. 91. Tho. ⁊ pe. dicūt φ si etiā ꝑlatus ꝑcipiat alicui dicē crimen alicuius qō solū scit ꝑ confessionē: nō tenet̄ ei obedire. nec excōicatō i euꝫ ꝓpter hꝰ lata teneret. nec i testē adductus tenet̄ aligd dicē. de hoc ⁊ pōt iurar̄ φ nihil dꝫ hoc sciat. q̄a nō scit ut hō sꝫ ut deus. Con. his hosti. Et i dcā. q. 92. dr̄. Credo φ huiusmodi questio quando. s. expsse q̄reret̄ de scia ꝑ cōfessionē cōdēnanda eēt: ⁊ q̄rens tāq̄ꝫ tyrānus ad idolatriā peccatum mortale iducens obiurgādus. ⁊ ei esset in facie resistendum. B

Utrū liceat sacerdoti reuelare pctm̄ qō aliter ꝑter cōfessionē scit. Rꝰ ƀm Tho. ⁊ pe. i 4ꝰ dis. 21. Si alio mō scit: reuelare pōt. sꝫ nō dꝫ dicē φ audiuit i cōfessione. ⁊ nihilominꝰ ꝓpter scandalū debet abstinē q̄ꝫtū pōt. ⁊ de hꝰ nō loq̄t̄ nisi nccitas imineat. A. Idē i sū. con. eo. t. q. 93. B

Quid si abbas scit ꝑ cōfessionē peccatū alicuꝰ ꝑoris sibi subditi. cꝰ pcti ꝑoratus occasio ē? Rꝰ ƀm Tho. dis. 21. Dicēdū φ absq̄ꝫ lesione cōscie pōt ꝑlatus ipunitum relinquere pctm̄ qō scit ut deꝰ. nec ullū tenet̄ adhibē r̄mediū: nisi eo mō q̄ ad ipm defert̄. Uñ tm̄ i foro pniali dꝫ remediū adhibē monēdo ipm ut resignet. uel pōt ex aliq̄ alia occasione absoluē ipm ita tm̄ φ ois suspitō de cōfessione uitet̄. A. Idem i sum. con. eo. t. q. 94. ubi ēt idem faciendum i silibus dr̄. B

Utrū sigillū cōfessiōis se extendit ad alia que non sunt de confessione. Respondeo secundum Thom̄. ubi supra. sigillum confessionis directe nō se extendat nisi ad illa que cadunt sub sacmentali confessione. sed idirecte etiaꝫ

illud qd nō cadit sub sacrāli ꝯfessione ad sigillū ꝯfessiōis ptinet. sicut sunt illa p q̄ posset pctm̄ ꝯphēdi nihilominꝰ etiā alia que interdū in confessione dicūtur nō ptinētia ad confessionē summo studio sūt celāda. tū ppter scandalū. tū ppter pnitatē que ex ꝯsuetudine posset accidē. A .Idē in sū.cō.eo. ti.q.95. B

Quid cū aliqs dicit alicui secretū sub sigillo cōfessiōis; Rꝫ sm Tho.i 4. dis.21. ho nō de facili debet recipe aliquid hꝰ mō. Si āt recipiat tenet ex pmissione hꝰ mō celare ac si i ꝯfessione hrēt. Cō. hosti. A .Idē i sū.cō.eo.ti. q.96. ubi dr q pmittēs sic tenet q̄uis sub sigillo cōfessionis non habeat. Et sic ex his pꝫ q nō obligat ex cōfessiōe sꝫ solū ex pmissiōe. ⁊ iō cogēte necitate bn̄ poterit reuelare. ut. i. §. s. Sine necessitate aūt reuelās nō icurrit penā reuelātis cōfessionē cū hꝰ nō habuērit i ꝯfessione. Sed bn̄ posset peccar mortaliter rōne fracte fidei ⁊ mēdacii pnitiosi sm notata p Tho. scda scdē. q.110 arti.4. B

Utrū nō sacerdotes q iterdū sūt interptes ꝯfitētis teneāt celare cōfessionē Rꝫ sm Tho. ubi s. sic. q̄uis. n. proprie sigillū cōfessionis nō habeāt. tn̄ participant in hoc casu aliqd de actu sigilli cōfessionis. Con. Inno. ⁊ etiā hosti. A Idē in sū.cō.eo.ti.q.97. ubi etiā additur sm hosti. q si pctōrē talis pdat lꝫ nō hēat locū pena dci.c. omnis. quia nec sacerdos ē. tn̄ talis arbitrarie pūietur. ex̄ de offi. dele. de causis in fi. Et idē ē qn̄ ut sacerdos ēt laicus audiret confessionē i necessitate qa tenet celare. sicut ⁊ sacerdos sm Inno. i dcō. c. oīs. B

Quid si aliqs i cōfessione reuelat sacerdoti debita credita uel deposita ⁊ postea fiat publica inqsitō de pdictis Rꝫ sm guil. q si quis hoc mō reuelet sacerdoti id qd habuit p furtū. uel aliter cū pctō sacerdos tenet celare. Si aūt absolute dixerit ea q̄ dꝫ uel q̄ sibi debent etiā sub sigillo cōfessiōis n̄ dꝫ recipe. q si recepit ⁊ fiat iqsitō p epm ul aliū q hꝫ sup hꝰ ptātē: tenet ueritatē dicē. qa q sic recepit ī hoc casu non cogitauit uel si cogitasset ⁊ pmisisset seu etiā iurasset nō reuelare: illicitū esset pmissū ul iuramētū. nec obseruādū i piudiciū iuris alieni. secꝰ si iniuste ⁊ p tyrānidē igreret. qꝛ tunc subterfugere dꝫ tacēdo uel sophistice respōdēdo. A .Con. his Tho. ⁊ hosti. ut i sū. con. liº 3. ti.34.q.98. B

Utrū cōfessio possit reuelari de lnia cōfitētis. Rꝫ sm Tho. ⁊ pe. i 4. dist.21 dicē pōt nihilominꝰ scandalū dꝫ uitare: ⁊ inq̄tū pōt nō uti tali lnia ubi scādalū timet. Ille q̄q cui sic reuelat de lnia confitentis tenet illud celare nisi forte pctōr uelit q ille absolute ⁊ libē sciat. s. hoc pctm̄ qd dictū ē. A .Idē in sū.cō.e.ti. q.100. ubi etiā rō assignatur qa cōfessio celari dꝫ ppter duo. s. ppt sacrm̄. qa q̄si de eēntia sacri ē cōfessionē celare ⁊ ppter scādalū. pmū tollit p lniam cōfitentis: sed secundū nihilominus manet. B

Confessor p̊

Quos et a quibus pōt absoluere simplex sacerdos. ⁊ q sūt casus epales? Rꝫ de hꝰ fuerūt multe ⁊ uarie opiones diuersorꝫ doctorū. A .que aliq̄tenꝰ referūt in sū. con. liº 3. ti.34.q.50. ⁊ ēt p Albricū q etiā cōcordat cū oibꝰ q̄ ponūt i hoc §. B .nec fuerūt determiate usq ad tēpora Bn̄dicti. xi. q ꝯclarauit q quatuor sūt casus epales de iure. p̊. s. pctm̄ clerici ppter qd incurrisset irregularitatē. A .Glo. Ray. i. §. item nunquid prochialis. sup ibo ppt illā de pe. ⁊ re. ⁊ i sū.cō. dcā. q.50. dic hꝰ ec uerū quo ad dispēsationē nō q̄ ad absolutionē. Sꝫ certe ista delaratio que forte fuit post illā glo. nō uidet loqui de dispensatione sed de absolutione. Al multi alii casus eēnt epales. ut dispēsatō uotorū ⁊ aliorū multorū. B .2. de icendiariis A .s. dolosis. ⁊ ō mādātibꝰ hoc fiēi siue i hꝰ dātibꝰ cōsiliū uel auxiliū. nā etiā

debēt excōicari nec absolui nisi p᷑ dā
no cui itulerit resarcito ſm facultates
suas. ꝛ iurēt se ulteri᷑ ignē ñ apposituros
ꝛ debēt hierosolymis aut in hispa
nia ꝑ annū itegꝝ i dei seruitō ꝑmanē
Si qs aūt archieps uel eps hoc ꝯlaxa
uerit dānū restituat ꝛ ꝑ annū ab offi
cio epali abstineat. 23. q. 8. pessimā. B
3º. ubi eēt indicēda solennis pnia. de q̈
dr̃ i pnia 3º. A Ista pnia idicenda ē ꝓ
aliq̄ delicto ꝗui qd̄ totā cōmouit ciui
tatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et iō iste cāus
ē epalis qa dari oꝫ pniam solēnē ꝛ pu
blicam ad satisfaciendū scandalo ꝓx
imi dcō. c. fi. Ideo simplex sacerdos ēt
si ei ab epo cōmittēt: deberet quātuꝫ
bono mō fieri posset uitare itromittē
se sup h᷑. qa cōiter circa talia non pōt
simplex sacerdos nocciam ꝛ ꝯuenietēꝫ
idicere pniam. Et int̃ alia pctā ꝓ qb᷑
idicenda ē pnia solennis ꝛ publica est
blasfemia dei ul' scōꝝ publice ꝑpetra
ta. ex̃ de male. c. statuimus. Ad cuius
itellectū dn̄s Anto. de bu. qōnes aliq̄s
formās dic̄. An inferior epo absoluat
a pctō isto. Dic ꝙ nō q̄ ē de casib᷑ epo
reseruat]. ut hic ibi ꝑ epm de qbus. ī.
de pe. ꝛ re. si eps li° 6º. quod ē uerꝝ scōꝫ
Hosti. de publico. ꝯ occulto ois p̄sbyt̃
absoluē pōt ſm eū. Su᷑ ꝟo eps posset
ꝯmittē nō epo. ut in dcō. c. si eps. Ad h°
26. q. 6. c. fi. 2° quero. Qñ qs dicatur pu
blice blasfemare? Dic qñ h° facit siue
in platea siue in camera multis audi
ētib᷑ ꝛ epo referētib᷑. Ad h° s̄. c. ꝓrio
ꝛ de exces. pla. int̃ dilectos. ꝛ. c. q̃s sit gra
ue. ꝛ. ff. de ꝟbo. obli. palā. Dum tamen
id ꝯfiteat̃. uel si negauerit ꝯuincat̃ de
actu si cōstiterit. Sec᷑ ē si nō cōuincat̃
lꝫ dixerit corā plurib᷑. puta qa illi sūt
tales a qb᷑ cōuinci nō pōt. puta furio
si uel pupilli ſm Hosti. uel scōm eum
dr̃ publica qñ ē uulgatissimū ꝛ ex hoc
pctō multos scādalizat. 26. q. 6. c. fin. ut
q̄ frequēter hoc ꝯmittit. ul' q̄ notori
um iur] ꝯfci. de coha. cle. ꝛ mu. uestra.
Itē 3º. Quid ꝯ clerico? Dic ꝙ nō hꝫ lo
cū hec pena. qa nō oꝫ publice penitet̃

sꝫ al' ad arbitriū punit̃. ꝯ biga. c. p̄. et 3°
Itē 4º. Quid si h° dixēit ex calore ira
cūdie uel ebrietate? Dic ꝙ nō hꝫ locuꝫ
hec pēa. ꝑ ꝟbū p̄sūpserit i h°. c. positū
Licet. n. forte peccet nō in tātum. Iteꝫ
5º. An si hic blasfem᷑ uult penitē in ex
tremis det̃ ei ecclastica sepultura? Di
cit Uicētius. Si ꝑ epꝫ lata ē ꝯ eū snia
nō sepeliet̃. al' sic. Itē 6º. Quis habebit
hāc pecuniariā penā. ꝯ q̈ in h°. c. statui
mus dr̃? Aliq dicūt ꝙ secularis iudex
a clico ꝛ laico ꝑ id qd̄ seqtur inter alia
cōitatuꝫ statuta ꝛc̄. Alii econtra ꝙ iu
dex eccłastic᷑ ab utroqꝫ cū sit crimen
ecclasticū. dicit Hoff. ꝙ iudex laicus
hēbit penā laici ꝛ ecclasticus penā cli
ci. Et ad h° de heret]. excōicam᷑. ꝛ ꝯ iu
deis. ita q̊rūdā. Itē 7º. An indistincte
repellat̃ ois dispēsatio i his penis? Di
cit Hosti. ꝙ sic nisi ex mag̃ cā dispēsa
ret̃. ut si sit honorabilis ꝑsona quā nō
decꝫ publice penitē ꝛ uult illā redimē
magnis elemosynis. Ad h° de sen. exc.
mulieres. Et subdit. Itē oppono ꝙ im
ponat̃ alia pena. i auten. ut nō luxuriē
tur ꝯ nām. coll'. 6. Solutio punit̃ pena
illa ꝛ ista qa punit̃ illo supplicio. ꝛ ſm
canones excōicat̃. ꝛ clicus deponit̃. 22.
q. 1. si qs ꝑ capillū. h ille. B. 4º. ꝯ excōi
catis. de qb᷑ etiā aliq ꝑtinent ad papā
ut. ī. dispēsatio. §. 6º. ꝛ s̄. absolutio p̊. §. 3.
A. Hoc ē regulare. Quādoqꝫ aūt ab
soluūt a maiori excōicatione etiā infe
riores epo. ut s̄ absolutio 2º. per totuꝫ
ꝛ s̄ absolutio p̊. i p̄ncipio. in additione
B. Itē declarauit ꝙ qnqꝫ sūt casus
de ꝯsuetudine approbati. Prim᷑. s. ho
micidii uolūtarii. A. Idē ur̃ i muti
latōe mēbrorū. nā ꝓ h° pctō ur̃ ab illo
pnia dāda q eandē debeat icendiario
dare ꝛ ꝙ nec mutilās nec mutilationē
fieri mādans nec cōsentiēs debeat ab
solui nisi satisfactione p̄missa. 23. q. 8. si
qs mēbrorū. B. 2᷑ falsarii. 3᷑ uiolato
ris ecclastice libtatis. A. s. q iniuste
personas uel res ecclasticas ꝗuat ut si
quis seclāris iurisditionē ecclasticaꝫ
ipediret. ul' si usurparet sibi iurisditōnem

sup personas ul' res eccl'iasticas quod
ius ꝓhibet.ex̃ de fo.cõpe.si diligẽti. B
4.ͦ uiolatoris eccl'iastice imunitatis.
A .Hoc ẽ q in eccl'ia seu i loco sacro ul'
i spacio ꝓuilegiato i circuitu eccl'ie ꝓ
ximũ i ꝑsona seu i reb' offẽdit.17.q.4.
si qs iuentus.uel alr̃ ei' imunitatẽ le
dit.ꝛ ita oẽ sacrilegiũ ur̃ casus ep̃alis
B 5ͦ sortilegi.i.diuinatoris.ut.26.q.6.c.
ꝑ.hec i q̃dã decre.que icipit.Inter cun
ctas.i qua decre.multa alia constituit
de religiosis circa ꝑdicatões ꝛ ꝯfessio
nes ꝛ sepulturas. Post hec ꝑdcã decr̃.
fuit reuocata i Uienen̄.ꝯcilio ꝛ multa
noua circa h̃ statuta sũt.ut i cle.dudũ.
d̃ sepul.De ꝑdictis ꝯ̃o casib' nihil in
nouatũ ẽ.nã in ꝑdcã decre.Bñdicti.xi
de his casib' non fuit facta constitutõ
Sed ut dicit ibi ẽ solum declaratõ.uñ
dicẽdũ ur̃ ꝙ illi idẽ casus sunt hodie.
nisi diceret̃ ꝙ ipse falsum declarauit.
qd̃ non eẽt bñ dictũ.aut noua cõstitu
tio seu consuetudo fieret.Possũt tñ ni
hilomin' ep̃i i suis ep̃atib' casus ꝓut
eis magis expedire uidebit̃ reseruare
sicut ꝛ pñt cõstitutõnes facẽ et multo
magis h' posset cõciliũ synodale l' ꝓui
ciale a cuius sententiis religiosi ñ pñt
absoluẽ ut s̃ absolutio ꝑ.§.3ͦ circa fin.
A .De h' i directoria libͦ ꝑ.ti.15.§.76ͦ
sic dr̃.Nũqd ep̃i poterũt de die i diem
nouos casus ꝑ cõstitutões suas reser ua
re.R° ñ ur̃.qꝛ possẽt totalit̃ fructũ gr̃e
fcẽ frib' ꝑdicatorib' ꝛ miorib' absoꝛ
bẽ ꝛ ip̃oꝝ ꝓuilegiũ detrũcare.qd̃ ñ lz
21.dis.iferior.ex̃ d̃ priui.dilecti.ꝛ.c.q̃to
guil.dic̃ ꝙ sic.dũ tñ ñ appareat ꝙ ma
litiose hoc faciant.Tu distinguas.aut
ep̃i faciũt statuta synodalia in quib'
sibi seruãt absolutionẽ.ꝛ i h' cãu cura
ti absoluẽ non pñt.Sed ꝑdicti fratres
bñ absoluũt qa statuta ꝯcessioni ꝯ̃ria
reuocãtur.ex̃ de sepul.dudũ.§.ulti.liͦ
6ͦ Aut faciũt statuta excõicatiõe lata
ꝛ tũc frẽs nõ pñt absoluẽ.ex̃ de priui.
religiosi.i pñ.liͦ 6ͦ ꝛ sic loqt̃ guil.hec
ibi.Qd̃ h̃ dicit̃ de excõicatõe.idẽ etiaꝫ
intelligit̃ de aliis sentẽtiis statutoꝝ

synodaliũ ꝛ ꝓuincialiũ.ut in dcã Cle.
religiosi.Itẽ qd̃ dr̃ d̃ curatis idẽ ꝑ eãdẽ
rõnẽ intelligit̃ ꝛ de aliis nõ ꝓuilegiatis
Itẽ in.§.ꝑcedenti uidelꝫ.75ͦ i directo
ria dr̃ ꝙ nec cõsuetudo que ep̃is aliq̊s
casus reseruat dcis frib' ꝑiudicat cũ
cõsuetudines eoꝝ cõcessiõib' ꝯtrarie
penitus reuocẽt̃.dcã cle.dudũ.§.nos ꝛ
eni. B .Et no.ꝙ hic ñ fit mẽtio de cõ
mutatione uotoꝝ aut dispẽsatõne in
certoꝝ.qa h̃ nõ sũt de cõfessione l' ab
solutione.Sed dicem'.i. uotũ 5ͦ ꝛ.i.re
stitutio 6ͦ A .Ex ꝑdictis patere põt
ꝙ nõ pñt oẽs casus ep̃ales bñ ꝑticula
riter sciri.uñ bonũ ur̃ ꝙ accipiẽtes ab
ep̃is auctoritatẽ audiẽdi cõfessiones
faciant sibi ab eis declarari q̂s casus
sibi reseruãt.ꝛ ꝙ i aliis gnãlẽ auctori
tatẽ ꝯcedãt absoluẽdi.ꝛ qa differt ab
solutio a dispensatione si uolũt sup a
liq̊ uoto ul' aliis posse dispẽsare de his
faciãt fieri spãlẽ mẽtionẽ ul' ꝙ autori
tate ep̃i pñt dispẽsare sup oibus ad fo
rũ pnie pertinentibus. B

Quid gͦ agendũ cũ qs hꝫ aliq̃ pctã
a qb' ille cui cõfitet̃ nõ põt absoluere.
R° ſm Tho.i q̊dã q̊libet.Sacerdos ñ
absoluit aliquẽ nisi q diuinitus credi
tur absolut'. A .uel etiã de q̊ dubitat̃
Nec dubitationis facile põt hr̃i certi
tudo si pniam petat.de pe.dis.7.si qs.
positus. B .Sꝫ postq̃ a deo ẽ absolu
tus tenet̃ adhuc eccl'ie ꝯfiteri.ꝛ qꝛ dis
pẽsatõ absolutõis ñ ẽ tota ꝯmissa mio
ri tẽt̃ totũ cõfiteri ei ꝛ ip̃e dꝫ absoluer̃
ab his a qb' põt.Deide tenet̃ remittẽ
eũ ad supiorẽ de residuo absoluendũ
ar.33.q.2.latorẽ.ꝛ ex̃ de pe.significauit
A .Idẽ in sũ.cõ.eo.ti.q.73. B .Cete
rũ si iferior de facto eũ absoluit ponit
idẽ Tho.ꝙ nõ credit eũ absolutũ.Tñ
accusat̃ ꝑ ignorãtiã iuris.nõ aũt sacer
dos cui hoc ius ignorare non licet. A
Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.74.Sꝫ certe pos
set eẽ ꝙ q̃nq; minus excusaret̃ cõfitẽs
q̃ cõfessor cũ cõfessor nõ teneat̃ scire
oẽs casus imo i cõi.nec multũ subtilia
ut notat̃ i sũ.cõ.libͦ 3ͦ ti.5.q.2.et unus

gſq₃ mag᷑ obligeť ꝓpe ſaluti q̄ȝ aliene
de pe.diſ.3.q uult. B
Quid ſi cõfitẽs ſit excõicatus ⁊ nõ
poſſit abſolui a ſuo cõfeſſore nũqd ab
ſoluet eũ ab alijs pctis. R° ẜm Tho.i
4.° diſ.18. Sacerdos nullũ excõicatum
abſoluẽ põt a culpa niſi abſolutus ſit
prius ab excõicatione. quia excõicat᷒
nõ ẽ ꝑticeps ſacroꝝ eccľie. A .S₃ cer
te h° itelligẽdũ uř qñ cõfitẽs nõ foret
ꝑatus ſollicite ⁊ debite petẽ abſolutõ
nẽ ab excõicatõe uľ aliť nõ bene diſpo
ſit᷒. Alš etiã excõicatuſ bene diſpoſit᷒
põt abſolui a pctis. nã capax ẽ ſacram̃
ti pnie. qḋ nulli negať etiã excõicato ⁊
hẽtico. ex̃ de heret᷑. ſuꝑ eo .li° 6.° Eſt ẽt
capax abſolutionis ꝓpter qḋ põt ab
ſolui ab una excõicatione ⁊ remanere
in alia. ex̃ de ſen. exc. cũ pro cã. ⁊ notat
glo. in. c. officii. eo. ti. ubi dicit ꝙ excõi
catus a pluribus poterit ab unoq̊que
ſingillatim abſolui. ⁊ ultia abſolutio
cõfirmat oẽs. Dic tñ ꝙ un᷒ nõ d₃ abſol
uẽ niſi abſoluẽdus caueat ꝙ ſe faciet
abſolui ab alijs. Et nõ d₃ denũci ari ab
ſolut᷒ añq̄ȝ ſit ab oibus abſolut᷒. Et i
dcõ. c. cũ ꝓ cauſa dicit ꝙ excõicat᷒ ex
pluribus cãis põt abſolui ab una ⁊ re
manet ligatus ꝓ alia. Jdẽ ẽt no. Ray.
li° 3.° ſue ſũme i tractatu de excõicatõ
ne. §. ſ₃ nũqd. ubi ẽt ſentit ꝙ ſi ẽt excõi
catus nõ exꝑmat oẽs cãs excõicatiõis
tñ ten₃ abſolutõ ꝓ exꝓſſis. Et idẽ ſẽtit
glo. i. c. ex ꝑte. ex̃ de of. or. Sed in dcõ. c.
cũ ꝓ cã. dicit ꝙ ſi abſoluẽti nõ exꝑmã
tur oẽs cãe nõ ualet abſolutõ tãq̄ȝ ſur
reptitia. Põt dici ꝙ ſi cãe taceanť ma
litioſe: nõ ualet abſolutõ. Secus ſi bo
na fide. ſicut ⁊ i cõfeſſiõe pctõꝝ p₃ ſuꝑ
ↄfeſſio p̊. §. 4.° Eſt g° excõicatus capax
pnie ⁊ abſolutõnis. ⁊ iõ ſi ẽ bñ diſpoſi
tus põt a pctõ abſolui. Uñ ⁊ i gl. Ray.
i. d. §. ſ₃ nũqd. ſuꝑ ꝟbo. ad illã. formãs
hãc qõnẽ rñdet. Dicunt quidam ꝙ nõ
ga manenti in excõicatione nõ ſunt i
pẽdẽda ſacr̃a eccľie. Ueri᷒ credo ꝙ ſi ñ
ſtetit ꝑ eũ qn abſoluať neq̄ȝ ẽ in mora
petende abſolutiõis neq̄ȝ timeť ꝙ ne
gligẽtior fiat ad petẽdã abſolutionẽ₃
ſuꝑ h᷒mõi excõicatõe ꝓpter abſoluti
onẽ ipetratã ſuꝑ alijs pctis poterit eũ
cõfeſſor ſuus abſoluẽ ꝺ alijs peccatis
ſicut qñ eṗs retinet ſibi abſolutionẽ₃
de aliq̊bus criminibus ſacerdos ꝑrochi
alis põt cõfitẽtẽ abſoluẽ de alijs ⁊ po
ſtea eṗus abſoluat de illo qḋ ſibi reti
nuit. ⁊ due ꝑticulares faciũt unam ite
grã ⁊ una ẽ ꝑꝑatoria ad řliquã. ⁊ iõ in
h° cãu põt cõicaŕ ↄfeſſor tľr excõicato
ſič cõicať i ſceptõne iuramẽti añ abſo
lutõnẽ. Regulari᷒ tñ fieret ſi abſoluẽť
ab hui᷒mõi excõicatõe: ⁊ poſtea de ce
teris pctis. cũ excõicatio ſit forti᷒ uin
culũ. Et h° ſeruant qdã cõfeſſores. S₃
benignior ẽ ꝓus dicta ſnia. ſecunda tñ
tenẽda ẽ ſi timeať ꝙ ꝓpť h᷒mõi abſo
lutionẽ fier₃ negligẽtior ad petẽdum
abſolutionẽ excõicationis. Credo etiã
ꝙ cõfeſſor nõ teneať abſoluere de pec
cat᷑ añ abſolutionẽ excõicatõis. H ille
Hoc ultimum puto ueꝝ niſi excõicati
notabiliť intereẽt ipm abſolui a pctis
añ abſolutionẽ excõicatõis. nã cũ poſ
ſit abſolui ut ꝑoſtenſũ ẽ. nõ deb₃ ↄfeſ
ſor ipm notabiliť dãnificare cũ ab ei᷒
dãno poſſit legitie abſtinẽ. nã Math.
7.° dicitur. Oia q̊cũq̄ȝ uult᷑ ut faciant
uob̃ hoies ⁊ uos facite ilľ. B .S₃ quõ
abſoluẽ poſſit ſi nõ põt recurrẽ ad eu₃
a quo fuerit abſoluendus. uide s̃ abſo
lutio 4.° §. p̊.
Nũqd unus ſacerdos poſſit audire
⁊ alius abſoluẽ: R° ẜm guil. nõ. qa ſa
cramẽtũ pnie diuidi non põt. ſicut nec
alia ſacr̃a eccľie. 23. diſ. q̊rũdã. A. Jdẽ
in ſũ. con. libro 3.° ti. 34. q. 78. B
Utrũ ſacerdos poſſit abſoluẽ illa₃
cũ q̄ peccauit. R° ẜm guil. nõ d₃ q₂ tol
liť erubeſcẽtia q̄ ẽ maxia ꝑs ſatiſfacti
onis. uñ d₃ eã remittẽ ad aliũ ſacerdo
tẽ. Sic notauit Hugo 30. q. 1. ſuꝑ. c. oĩs.
A. ſ. circa ꝑ̃ſbyteꝝ grecũ ⁊ uxorẽ ꝓꝑã
⁊ hř i glo. dci. c. oĩs. ⁊ i ſũ. con. eo. ti. q. 66.
B. Et idem de oi pctõ in q̊ ſacerdos
fuit conſentiens uel cooꝑator. Si tñ i
his caſib᷒ abſoluat: ualebit abſolutõ

Con. Tho. i 4° dis. 19. A. Idē in dcā. q. 66. ubi etiā addit̃ s̃z eūdē guil. Nec est ɔtra ꝙ eṗs nō pōt dispēsare i simonia cū eo cōmissa: q̄z dispēsatō ē dignitat̄ absolutio nccitatis. Et iō nō taz facile qs amittit ptātē absoluēdi sicut dispēsandi. B. Archiepṡ qñ uisitat pōt audire cōfessiones subditorū suffraganeorū ⁊ absoluē ⁊ pnias iponere. ex̃ ō cēsi. perpetuo li° 6°.

Si eṗs ɔmittit alicui uices suas circa ɔfessiōes audiēdas. nūqd talis pōt circa casus maiores ⁊ eṗales? R° non pōt nisi exṗsse ei ɔmittat. ex̃ de re. iur̄ i gnāli. ⁊ de pe. si eṗs li° 6°. Is q̊ꝙ cui ɔmissū ē ñ pōt cōmittē alteri. ex̃ ō offi. dele. qm̄ aplica. i fi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 51. B. Et itelligas ꝙ nō pōt ō iure cōi. Sec⁹ qñ exṗmit ꝙ possit. ar. ex̃ de offi. dele. is cui. li° 6°. ⁊ p̱ ea q̄ no. ibi Jo. an. A. S̃z qd si dicat eṗs. ɔmitto uob̄ auctoritatē meā in foro pniali ut possitis absoluē i oib⁹ casib⁹ i qbus possumus? R° s̄m glo. Ray. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 52. Licet q oia dicit nihil excipiat. 19. dis. si romanorū. nō tñ est tutum ꝓpter h⁹mōi ɔmissionē gnālem usurpare ea q̄ a iure eṗo sūt reseruata specialit̃ nisi certū sit ꝙ h⁹mōi eṗs p̱ h⁹mōi ṽba gnālia itēderit ɔmittē spālia Et tñ q̄ in synodo sua eṗs reseruare ɔsueuit satis credo ꝙ p̱ h⁹mōi gnālia ṽba cōmissa eē debeāt itelligi. Absolutiōes tñ excōicationū q̄ fiūt a sacerdotib⁹ ꝓ furtis ⁊ dānis q̊rum ignorant̃ actores cū nō solū ptineāt ad foꝝ pniale. s̃z q̊ ad qd spectēt ad foꝝ ɔtentiosū nō sūt itelligēde delegari p̱ h⁹mōi generalia ṽba. ⁊ multo forti⁹ nec absolutiones eoꝝ q in forma iudicii excōicati sūt ꝓ cōtumacia aut ꝓ re iudicata aut ꝓ offensa q̄tūcūq̄ etiā gnālit̃ eṗs ɔmittat uices suas q̊ ad foꝝ pniale alicui nō ꝓpt̃ h° ille sine spāli mandato d̄z mutare uota aut relaxare iuramēta ō qb⁹ certū ē ꝙ possint. uel ō qb⁹ est dubiū an possint licite obseruari l̄z de trāsgressione uoti iā facta. ⁊ de p̱iurio possint pniam iiūgē. B glo. Et subdit̃ i dcā. q. 52. In h⁹mōi g° cōfessor i dubio nō ꝓcedat s̃z a suo eṗo certificet i speciali i qb⁹ casib⁹ ṽlt sibi ɔmittē suam auctoritatē ⁊ i qb⁹ nō. Satis uр̄ posse dici ꝙ cōfessio sic gnālit̃ accipiēda sit sicut sonat. nā uerba gnālia gnālit̃ sūt accipiēda. 1. q. i. sūt nōnulli. ⁊ ex̃ ō deci. ad audiētiā. ꝓsertim in fauorem salutis aiarū q̊ nihil ē fauorabili⁹. 24. q. 3. si habes. ⁊ ex̃ de pe. ⁊ re. ne ꝓ dilatōne nisi forte fuisset aliqd tale qō ñ fuiss̃z delegās ṽisilr̃ i spē cōcessur⁹. ex̃ ō re. iur̄. i generali li° 6°. Que aūt sint ista cū sint idetmiata sat̄ uident̃ relinqui iudicio discreti iudicis ⁊ cōfessoris. ex̃ de offi. dele. de causis. Et ad hoc etiam faciūt q̄ dcē sunt s̃ i ṗncipio in ultima additione. q̄ incipit. Ex ṗdictis. B

S̃z utꝝ officialis eṗi habeat auctoritatē i penitētius casuū eṗaliū. R° s̃z Hosti. Nō h̃z nisi exṗsse pateat ꝙ h° uoluerit eṗs ⁊ si h̃z ⁊ ñ ē sacerdos d̄z alteri delegare. ex̃ ō procu. petitio. A Idē i sū con. eo. ti. q. 55. Et in. q. 56 dicit̃. s̄m Hosti. ꝙ cū eṗs ad remotā regiōz se trāsfert ⁊ aliū eṗm uicariū generalē relinqt talis uicari⁹ pōt oia sicut ille q ipm instituit posset si pn̄s eēt. B

In articulo mortis oib⁹ sacerdotib⁹ ⁊ de oibus pctis ⁊ sentētiis ɔcedit̃ absolutio. ar. de pe. dis. i. quē penitet. ⁊ ex̃ de sen. excōi. non dubiū. A. Intellige nisi i executōe ordis fuerit ipediti. ut s̃ cōfessio 3° §. 3°. ⁊ 4°. ad fi. ꝑin additōe De articulo āt mort̄ ⁊ q̄lit̃ tūc sit agēdū dictū ē s̃ absolutō ṗ. ad fi. i additōe B. Quis sit cōfessor curialiū uel prelatorū uel regū. uide s̃ cōfessio 3°. §. 14 qui incipit. Cui debent. ⁊ in duobus §. sequentibus.

Onfessor 2°. scil̃z qd debeat agere? Quid agendum cōfessori si credat ꝙ cōfessus nō faciat pēitētiā aut aliud qō ꝓmittit? R°. scdm guil. Nō debet ꝓpt̃ hoc exigē ꝓmissionē siue uotū uel iuramētū s̃z sufficit

si dicat se hr̄e ꝓpositū faciēdi. ꝛ sic ꝙ
absoluē simplr̄ ꝛ sine ꝯditōe. facta tn̄
ꝓtestatōe si suspect⁹ hētur. ꝙ si nō re
stituet qđ abstulit. aut nō faciat id qđ
iiūgiť fructu cōfessionis carebit. A.
Idē in sum. cō. lib⁹ 3.º ti. 34. q. 136. B
Excipiūť excōicati q iurāt ut ē absolu
tio 5.º §. 2.º A .Et nō solū iurant sꝫ et i
am anq̄ꝫ absoluāť pus satisfacē debēt
qn̄ sūt excōicati ꝓ notoria seu māife
sta offensa. ut i. c. solet. de sen. exc. lib⁹
6.º. ꝛ ē singulariť expssū i multꝭ excōi
cationū casib⁹ sicut illos discutiēti po
test patē. Silr̄ etiā i aliis casib⁹ a iure
expssis. ut dr̄ i dcā. q. 136. lꝫ ibi spālir̄ nō
ponāť. un̄ 2⁹ post pdictū ē i icendiario
q iniuste ꝓximū dānificauit icendēdo
seu icendi faciēdo uel h⁹ faciētib⁹ con
siliū seu auxiliū i his dādo. Nam et hi
nō uideť debē absolui nisi pus satisfe
cerit. 23. q. 8. pessimā. ibi. Nec absoluať
nisi prius dāno cui intulerit sm̄ facul
tatē suā resarcito ꝛ iuret se ulteri⁹ ig
nē nō appositurū ꝛc̄. 3⁹ uř ꝯ mutillātē
ꝓximū seu mutilari faciētē seu i h⁹ ꝯ
sentiētē. nā ꝛ tales eqpanť pdictꝭ icen
diariis. Et ita uideť ꝙ absolui nō đbe
ant nisi pus satisfecerit. 23. q. 8. si quis
mēbrorū. 4⁹ ē ꝯ manifestos raptores
ꝛ eccl̄ie uiolatores qui nec absolui de
bēt nec ēt ad pniam recipi ī uita uel i
morte nisi pus iuxta eorū facultatem
satisfecerit uel de satisfaciēda idoneā
cautionē dederit. ex̄ đ rap. sup eo. ubi
dr̄. Statuim⁹ ut qcūq̄ ex his q uiolen
ter surrexerit i rapinā seu eccl̄iaꝝ uio
lationē manifeste fuerit deprehensus
nisi pus ablata restituat si poterit uel
emēdandi plenā ꝛ firmam securitatē
fecerit pnie bn̄ficiū ei penit⁹ deneget
Et. i. Qui aūt i sanitate obstinata mē
te nō penituerit uel emēdauerit et in
morte securitatē pstare nequerit solē
nitas pnie paꝝ ꝓdesse uideť sicut cre
dimus. Sꝫ de pctō cōtrito uiaticū ꝫ nō
negeť ita tn̄ ut null⁹ cl̄icorū sepulture
illius intersit nec ei⁹ elyaꝫ psumat ac
cipe. ꝙ si q cl̄icoꝝ uel psbyteroꝝ cōtra
h⁹ i uita ul̄ i morte penitētias dař aut
sepulture itteresse uel eorū elyas acci
pe attēptauerit seu h⁹mōi rapie ꝑtici
pes iuēti fuerint: ordis sui dānū irr̄cu
ꝑabiliť patianť ꝛ eccl̄iastico beñficio
careāt. hec ille. Est āt aduertēdū scđm
Hosti. i sū. cō. lib⁹ p. ti. 16. q. 6. ꝙ pdicta
itelligūť qn̄ raptor seu uiolator eccl̄ie
fuit monit⁹ de restituēdo: ꝛ p⁹ admōi
tionē diu i cōtumacia ꝑseuerauēit. alr̄
dcā pena nō obtinet. ut i. c. fi. đ sepult.
ꝛ de rap. c. i lrīs. 5⁹ ē ꝯ manifestos usu
rarios q nec absolui nec ad cōfessionē
admitti debēt nisi pus satisfecerit ul̄
de satisfaciēdo idoneā cautionē pstite
rint. ex̄ de usuris. c. q̄ꝫ q̄ꝫ. li⁹ 6.º ubi inter
alia dr̄. Nullus manifestoꝝ usurarioꝝ
testamētis iterfit. aut eos ad ꝯfessiōm
admittat seu ipos absoluat nisi đ usu
ris satisfecerit ul̄ de satisfaciēdo ꝓ su
arū uirib⁹ facultatū pstiterit ut ꝑmit
tiť idoneā cautionē. Testamēta q̄que
māifestoꝝ usurarioꝝ aliť fcā n̄ ualēt sꝫ
sūt irrita ipo iure. 6⁹ uř ꝯ sacrilegum
s. qui aliqd abstulit de loco sacro seu q
iiuriatus ē ꝑsonis ecclesiasticꝭ. q nō uř
absoluēdus si admonit⁹ pus non satis
fecerit. 17. q. 4. si qs iuētus. ubi diciť.
Si qs domū dei uiolauerit ꝛ aliq̄ sine
lnia illius cui ꝯmissa eē dignosciť idē
abstulerit uel ecclesiasticꝭ personis in
iuriā fecerit donec i cōuentu admoni
tus legitie satisfaciat: sciat se cōione
esse puatū. Si xᵒ post secūdā ꝛ tertiā
ꝯuentionē corā epō satisfacē detracta
uerit sacrilegii ꝑiculo ab oibus obno
xius teneať ita ut sm̄ apl̄m nemini fi
delium misceatur. B

An confessor teneať ad memoriaꝫ
reducē cōfitēti pctā q̄ audiuit ł sciuit
eū cōmisisse. R° sm̄ guil. Si scit ul̄ hꝫ
ꝓbabilē opionē dꝫ ei ad memoriā re
ducē qa timere pōt ne cōfitēs sup hac
crassam habeat ignorātiā ul̄ ꝙ nō ad
hibeat debitā diligētiā. A .s. ad reco
lenda sua pctā. ut i sū. cō. li⁹. 3.º. titu. 34
q. 85. ubi hec notanť. B. qđ n̄ excusat
Si sacerdos hēat aliqs ꝑrochianos

ſurdos.cecoſ.mutoſ.uel furioſos.uł̄ de
moniacos.⁊ ſiłes.q̊s ſcit eē in peccato
mortali qd faciet: Rꝫ ſm Ray.Debet
facē poſſe ſuū ut inducat eos ad pniaꝫ
ſcḋm ꝙ ē poſſibile.ꝙ ſi nō pōt ꝓficeꝛ
oret ⁊ faciet orari ut deuſ illuſtret cor
da eorum de ↄſe.diſ.4.ſolet queri. A
Ideꝫ in ſū.cō.eo.ti.q.88.ubi etiaꝫ dicitꝛ
ꝙ lꝫ ſacerdos faciat tūc poſſe ſuū.tn̄ ē
caſus i q̄ nō excuſatur uidelicꝫ ſi ex ne
gligētia ſua ꝓceſſit hꝰmōi caſus.hec
ibi.Eſt ēt ſciēdū ꝙ furioſis ſeu ameti
bꝰ i mortali exn̄tibus nulluꝫ pōt dari
mediū niſi reuertantꝛ ad mētē.qa ipi
⁊ dormiētes egꝑantꝛ.⁊ intelligunt ꝑſe
uerare i eadē uolūtate ⁊ ſtatu q̊ erāt i
mediate an̄ dormitōnē uł̄ amētiā q̊uſ
ꝗ dormiētes exiſtūt ſeu amentes ex̄
de bap.c.maiores.ad fi.iō nō reſtat ꝓ
eis niſi oratio. B

Tria ſm Al.debēt eē i cōfeſſiōe.ſ.ſci
entia diſcernēdi intꝛ pctm̄.īqſitio ꝺ eiſ
cauta.⁊ diſcreta pnie ſeu ſatiſfactōis
iniūctio. A .Idē i ſū.cō.li.3º ti.5º q.2.
ubi etiā dicitꝛ ſm eūdē Al.ꝙ ſacerdos
nō tenetꝛ ſcire diſcernē niſi in cōi.ſ.que
ſint capitalia ⁊ q̄ mortalia cōia ⁊ que
uenialia ex genere.Et ſciēs hec ſuffici
ens reputatꝛ ꝓ tēporis hꝰ neceſſitate
ad cōfeſſiones audiēdas.Sꝫ bn̄ puto
ꝙ hec neſciēs peccat mortalitꝛ audien
do ⁊ eū īſtituēs peccat ad hec plꝰ ꝗ ip
ſe.⁊ ꝑmittēs īſtitutū miſtrare morta
litꝛ peccat ſi ſua īntēſt tales ꝓhibere.
Pōt addi ꝙ ꝑiculoſū ē ēt audire ↄfeſ
ſiones nō hn̄ti ↄpetētē noticiā caſuuꝫ
pape ⁊ epoꝝ.ut i cle.religioſi.de ꝑuile
giis.Et iō ſup his ignorātia ↄfeſſoris
regularitꝛ dꝛ iexcuſabił̄ ut ꝫ.ↄfeſſio p̊.§
p̊.ad fi.Siłr ⁊ neſciēti cōpetentꝛ oppor
tuna cuilibet xp̄iano uidelꝫ articłos fi
dei ⁊ ſacr̄a eccłie precepta decalogi ⁊
oꝑa caritatꝭ ⁊ modū debite ↄfitēdi et
penitēdi.nā Math.15º dꝛ.Si cecꝰ ceco
ducatū p̄ſtet ābo i foueā cadūt.Ad hº
etiā fortiꝰ obligatꝛ q̇ obtulit ſe officio.
talis.n.tenetꝛ de oī exacta diligētia.ar.
ff.ꝺpoſiti.l.j.§.ſepe.ubi dꝛ ꝙ q obtulit
ſe depoſito tenetꝛ ꝺ leuiſſima culpa:lꝫ
alitꝛ nō teneretꝛ niſi ꝺ dolo ⁊ lata culpa
cū ſcipiat ad utilitatē alteriꝰ tm̄.Qui
aūt nō ingerit ſe ſꝫ reqſitꝰ exercet ex
caritate.ſatꝭ uidetꝛ ꝙ nō tenetꝛ.niſi iꝗ
tū ſcit uł̄ pōt cōmode ſcire qa ipoſſibi
liū nulla ē obligatō.ff.ꝺ re.iurꝭ.l.ipoſſi
biliū.Et qꝛ hoc agitꝛ ad merā utilitatē
alterius ſicut ⁊ depoſitū.Et hꝰ ſi ibi n̄
iuenitꝛ uita ⁊ ſcia idoneꝰ q uelit ⁊ poſ
ſit hº officiū exercē.Quo cāu ēt minꝰ
idoneꝰ ⁊ i p̄dcis n̄ īſtructꝰ ſi fac̄ ex ca
ritate.pōt ſe igerē.nā qꝺ nō ē licituꝫ
nccitas licitū facit.ex̄ de re iurꝭ qꝺ n̄ ē
Un̄ ⁊ i nccitate ēt laico pōt fieri cōfeſ
ſio.de pe.diſ.6.q uult.Et ħ ↄfeſſor hoc
caſu nō tenetꝛ niſi inꝗtū ſcit ⁊ pōt:uel
ſcire pōt.Paria.n.ſūt ſcire uł̄ ſcire de
bere.ut i.c.fi.ex̄ ꝺ iniuriis.Si aūt huiꝰ
mōi iꝑitus etiā i caſu nccitatis audiē
do deꝑhēdat peccantē ꝗuibꝰ iuolutuꝫ
ꝓuide facit ſi ei cōſulit ꝙ ꝺ illis iterū
cōfiteatꝛ ꝑito.uel ab eo cōſiliū poſtulꝫ
cū eius copiā hr̄e poterit ne forte ipſe
ſuꝑ hiſ i aliq̊ errauēit.Itē ſi magꝭ ꝑi
tꝰ reꝑitꝛ ſcia ⁊ cōſcia ⁊ aliqs ꝓ ēto cog
noſcat ſe n̄ cōpetētꝛ ꝑitū nł̄ɫatenꝰ ſe in
tromittetꝛ dꝫ ēt reqſitꝰ.alr̄ fac̄ ↄ̄ dcām
ſcripturā.Si cecꝰ ceco ⁊c̄.Itē ↄ̄ iura ꝺ
pe.⁊ re.oīs.⁊ de pe.diſ.6.q uult.Si xº
dubitat de ſua cōpetēti ꝑitia ꝑ ſciam
ſeu exꝑientiā.uel ēt dubitat ſi aliuſ ꝑi
tior reꝑiatꝛ q hº poſſit ⁊ uelit.excuſatꝛ
obia p̄lati.23.q.i.qd culpatꝛ.ut pōt cre
dere penitēti ſi dicat ſe nō poſſe habē
ꝑitiorē cū nō ſit uériſiłe cū mēdaciis
ad pniaꝫ accedē.Itē i cōfeſſore reqritꝛ
cōſcia mł̄to magꝭ ꝗ ſcia.Un̄ i dcō.c.q
uult.de pe.diſt.6.dic̄ Augꝰ.Sacerdos
itaqꝫ cui oīs pctōr offertꝛ.an̄ quē ſtatui
tur oīs lāguor i nullo eoꝝ ſit iudicādꝰ
q̄ i alio iudicatꝛ ꝓmptꝰ ē ⁊c̄.Et iō exn̄s
i mortali audiēdo cōfeſſiones morta
litꝛ peccat.Nam ſm Tho.⁊ Al.⁊ in ſū.
cō.li.3º ti.22.q.25.exn̄s in peccato mor
tali qn̄cūqꝫ i aliq̊ actu exhibꝫ ſe ut mi
niſtꝝ eccłie mortalitꝛ peccat.Et totiēſ
mortalitꝛ q̊tiēs hꝰmōi actū facit.Et iō

etiā si nō possit hrī cōfessoꝛ scia ⁊ ꝯscia
idone⁹ debem⁹ ꝑeligē ꝯsciaꝫ.q̄a meli
oꝛ ē isipiētia cū timoꝛe ꝙ̄ apparēs sa
piētia.Eccl.19.º Et q̄a q sibi nequaꝫ est
cui alii bon⁹ erit.Eccl.14.º Itē ipꝑfectū
scie supplere pōt ꝑfectio caritatꝭ.ex̄ ð
renū.c nisi.§.ꝑ defectu.sicut pꝫ in btō
Nicolao ⁊ aliis multꝭ.Sed iperfectuꝫ
inocētie n̄ supplet scia. Sꝫ hº cāu q̄to
ē maioꝛ tāto ē ꝑiculosioꝛ.sicut ⁊ bon⁹
gladius i manu furiosi.ut pꝫ i.demone
q sic nuncupatus ē a scia.Un̄.i.Corꝭ.8º
Scia iflat.caritas edificat.Sup q̊ glo.
mgr̄i sniaꝝ ẜm Augꝭ.dicit.Addite scie
caritatē ⁊ utilis erit.Scia cū caritate
utilis ē.ꝑ se iflat i supbiā.ut demones
q greco noie a scia sic sūt noiati i qb⁹
scia ē sine caritate.Itē q̄a ut proxime
patuit deficiēs scia pōt i casu nccitatꝭ
sine pctō ꝯfessiōes audire.Sed nō defi
ciēs ꝯscia c⁹ pctō ur̄ ānecti q ei peccan
di occasionē ꝑbet qn̄ pōt sibi alit̄ ꝓui
dere.Sed an possit fieri confessio exn̄
ti i moꝛtali ur̄ ꝙ nō q̄a talis sacerdos
ut ꝫ pꝫ peccat ⁊ ei⁹ pctō ānectit̄ q ei in
actu pcti cōsentit.ad Ro.p̊.In ꝯriū fa
cit.q̄a nemo suū dꝫ uitare ꝑlatū lꝫ pec
catoꝛ ē nisi ꝑus ꝯdēnatū.s.q.4.nonne
De hº sic dr̄ i sum.cō.libº 3.º ti.22.q.24.
Tho.ait.Licꝫ subditus teneat̄ recipeꝛ̄
sacr̄a a mistro eccl̄ie etiā exn̄ti in moꝛ
tali q̊usqꝫ ab eccl̄ia tolerat̄ qui adhuc
ei obligat̄.tn̄ excepto nccitatis cāu nō
foret tutū h⁹mōi iducē ad executōneꝫ
alicui⁹ actus spectātis ad suū oꝛdineꝫ
durāte ꝯscia ꝙ ꝑdict⁹ mister sit i moꝛ
tali quā ꝯsciam pōt deponē q̄a i istāti
pōt ex dina gr̄a emēdari.hec ibi. Hec
qō pōt clari⁹ solui ꝑ id qō i sit̄i dic̄ tho.
scōa scōe.q.77.arti.4.º uidlꝫ ꝙ nō lꝫ i
ducē aliquē ad mutuādū sub usura.tn̄
occurrēte rōnabili nccitate lꝫ recipere
sub usura a ꝑꝑato ad mutuād̄ō. Itaqꝫ
ex ꝑdictis pōt colligi ꝙ dū qs cogit̄ a
suo ꝑlato pōt ab eo recipe eccl̄iastica
sacr̄a lꝫ sit i moꝛtali si ab eccl̄ia tolēat̄
Si nō cogit̄ a ꝑlato ⁊ aliū posset habē
sacerdotē:nō debet ei quē putat eē in

moꝛtali cōfiteri uel ab eo aliqō sacr̄m
recipe.nec ipm inducē ad exequēdum
aliquē actū sui oꝛdinis.Si ṽo aliuꝫ sa
cerdotē hr̄e nō possit.pōt urgēte rōna
bili cā cōfiteri sacerdoti ad hº ꝑato ēt
in moꝛtali exn̄ti.⁊ ab eo alia recipe sa
cramēta sꝫ nullatenus dꝫ ipm ad hº n̄
dispositū inducere. B

An iterrogatōes sint faciēde i con
fessione? Rº ẜm Ray.ꝙ sic dūmō dis
crete fiāt.de q̄bus habes plene de pe
dis.5.c.p̊.⁊ dis.6.c.q uult.i ꝑncipio. et ul
tra mediū.ex̄ de pe.⁊ re.oīs.§.sacerdos
aūt.Et debēt eē iterrogatōes ꝑncipa
liter de septē uitiis capitalib⁹ que sūt
supbia.auaritia.gula.luxuria.inuidia
ira.⁊ accidia. A .Predcā pleni⁹ dicū
tur i sū.cō.liº 3.º ti.34.q.3.Et nō solū int̄
rogationes faciēde sūt de his uitiis sꝫ
etiā de articul̄ fidei.⁊ de sacr̄is eccl̄ie.⁊
de ꝑceptꝭ decalogi.⁊ de opib⁹ caritatꝭ
⁊ de ꝑitia cōfitēdi.⁊ de multis aliis de
qb⁹ latius dixi in iterrogatoꝛio. B .⁊
de circūstantiis eoꝛū q̄ sūt. Quis. qd.
ubi.ꝑ q̊s.q̊tiēs.cur.quō.qn̄. A .De istis
circūstantiis clari⁹ dr̄ i ꝑfata.q.83.Sꝫ
⁊ latius dictū ē sup̄ cōfessio 2.º §.5.º in
additione. B

Utrū liceat sacerdoti ingrē a ꝯfitē
te specificationē ꝑsone cū q̄ peccauit.
Rº ẜm Ray.sic̄ cōfitēs n̄ dꝫ specifica
re nisi ut dr̄ ꝫ ꝯfessio p̊.§.4.º ita nec sa
cerdos dꝫ interrogare nisi ut ibi dr̄.
A Idē i sū.cō.eo.ti.q.87. B .Quō cō
fessoꝛ religiosus teneat̄ facē ꝯfitenti
ꝯsciam ð decis.hēt̄.i.decime p̊.§.8.º A
Sed quid si cōfessoꝛi occurrit aliqd ð
q̊ dubitat qd agē ðbeat? Rº ꝙ hec du
bitatio aut ꝓcedit ex uarietate opio
nū doctoꝝ:aut ex sua ipitia.In p̊ casu
dicit glo.Ray.in ti.de matrimonio.§.
sꝫ nūqd peccant uxoꝛes.sup ṽbo absti
nēdū ꝙ hº cāu nō ē ꝑcipitāda snia nec
denegāda absolutio sꝫ uia tutioꝛ ē ꝯsu
lēda ⁊ terroꝛ icutiēd⁹ ex ꝑiculo.Qō ur̄
uerū cū penitēs ex aliq̈ ꝓbabili rōne
adheret alic⁹ doctoꝛis notabil̄ opioni
uolēs eā tenē.nam hoc casu ꝓpt̄ uari

etatē prudētiū doctoꝝ ꝯfessor cōsulen
do sibi uiā tutiorē.ꝛ qđ sibi uerius uꝫ
ſm deū si acqescē nolit illud sup̄ ꝯsciē
tiā suā relinqt.Qñ ꝟo aliqs nō habet
in se aliquā bonā rōnē q̄re magis dēat
opioni uni⁹ q̄ȝ alteri⁹ adherē. cōuenie
ter remanet in dubio ꝓpt̄ qđ si dubiū
sit sup aliq̊ utrū sit pctm̄ uel nō oio ē
neciuꝫ ꝙ ab illo abstineat.ꝛ de illo de
bite peniteat eligēdo ꝑtē tutiorē ne a
liꝫ discrimi se disponat ut s̄ ꝯfessio p̊.
§.8.ͦ Si ꝟo dubiū nō sit ꝑncipaliꝫ sup
pctō.sꝫ utrū qs teneat ad aliqd faciēđ
uel dandū seu penā subeūdā dꝫ benig
nior snīa eligi uidelꝫ ut i h⁹ dubio qs
ad nihil obligeꝫ.nā in dubio regulariꝫ
ꝓ reo dāda ē snīa nisi in cā mrīmonii
dotis seu libtatis uel testamēti qñ ꝓ
istis data fuerit snīa.ut in.c.fi.ex̄ ō re.
iur].ꝛ in.c.cū sit.ꝛ.c.odia.de rē.iu. libro
6.ͦ ꝛ.ff.de legib⁹.l.benignius.nisi forte
esset aliqd faciēdū qđ posset faciliꝫ ex
pediri ut si dubitaꝫ utrū qs sit excōica
tus ꝛ possit cōmode facē se absolui ad
cautelā.tūc.n.ē ꝯsulendū ꝓ tutiori ꝑ
te ꝙ h⁹ faciat.ꝛ sic pōt intelligi qđ dicꝫ
glo.Ray.ꝛ poniꝫ in sū.cō.li.ͦ 3.ͦ ti.33.q.
64.uidelꝫ ꝙ si iudex ecclīastic⁹ dicat.
Scias te eē excōicatū uel h⁹mōi ꝟba
ꝙ si ō excōicatione ꝑ ꝟba talia agaꝫ
i foro iudicii ñ reputabiꝫ excōicat⁹ ni
si alias cōstiterit de intētōe excōicātis
ut qa semꝑ solit⁹ ē sic dicere qñ excōi
cat.uel alio mō.Jn foro aūt pniali eli
genda ē in dubio tutior uia.ut.s. talis
reputeꝫ excōicat⁹ ꝛ ipetret absolutōꝫ
Et idē consulit Hosti. in his ꝛ siꝫibus
quādo dubitaꝫ de excōicatiōe.Jtē qđ
dictū ē fallit qñ uehemēs seu ꝓbabiꝫ
cōiectura eēt in cōtrariū qa inspicim⁹
in obscuris qđ ē uerisiꝫius uꝫ qđ ō ple
rūq̄ȝ fieri cōsueuit.ut in.c.īspicim⁹.de
re.iu.li.ͦ 6.ͦ ut si cōstet aliquē fuisse ex
cōicatū ꝛ dubiteꝫ utꝝ fuerit absolut⁹
tūc.n.hēbiꝫ ꝓ excōicato donec de ab
solutione cōstet legitie ut in sū.cō. li.ͦ
3.ͦ ti.34.q.48.Jteꝫ si sit publica fama
de delicto uel excōicatōe.ut ex̄ de sen.

excōi.cū desideres.§.2.ͦ ubi dꝫ.ꝙ si est
publica fama aliquē ꝟberasse clericū
ꝙ nec ep̄us nec alius cōicare sibi debꝫ
nisi ad arbitriū ep̄i de hoc se purgaue
rit uel ad cautelā absolut⁹ fuerit. Si
aūt ꝓcedit dubitatō ex impitia cōfes
soris tūc q̄rat cōsiliū ꝑiti ex̄ ō pe. ꝛ re.
ois.ꝙ si nō hr̄e pōt remittat cōfitētēꝫ
ad cōfessorē scia ꝛ ꝯscia prudētioreꝫ si
cut medic⁹ ipit⁹ dꝫ ad ꝑitiorē egrotū
remittē.ar.de pe.dis.6.q uult.ꝙ si nec
hoc pōt fieri exigat a cōfitēte ꝙ sit pa
ratus facere oē ad qđ obligaꝫ ꝛ quere
re diligenꝫ illud noscere a ꝑitis iuxta
posse.ꝛ cōsulat cōfitenti qđ tuti⁹ ē.ꝛ in
dubio absolutionē sibi nō retineat ut
dictū ē.sed ip̄m inq̄ȝtū auctoritas sua
se extendit absoluat.de pe.dis.7.si qs
posit⁹.ubi daꝫ absolutō penitēti in ex
tremis lꝫ de eius salute penit⁹ dubite
tur ut ibi.ꝛ ea.q.c.nullus.2.ͦ utrū abso
lutio possit fieri ꝑ litterā. R.ͦ ſm glo.
Ray.in sū.cō.li.ͦ 3.ͦ ti.34.q.77.ꝙ nō sꝫ
presens confitens a p̄senti sacerdote
pōt absolui.Facit de pe.dis.1.quē peni
tet.Ex q̊ pꝫ ꝙ eodē mō nō pōt fieri per
nūciū.Jtē nō pōt un⁹ audire ꝛ alꝫ ab
soluē ut s̄ cōfessor p̊.§.3.ͦ Absolutō ꝟo
ab excōicatione pōt fieri etiā in absen
tia qa ignorās ꝛ inuitus ab ea pōt ab
solui ut in sū.con.lib.ͦ 3.ͦ ti.33.q.iiꝫ.ꝛ s̄
absolutō p̊.§.15.3.ͦ an sacerdos debeat
p̊ absoluere q̄ȝ pniam iponere. R.ͦ ut
notatur i directoria li.ͦ p̊.ti.15.§ 124.ͦ ꝙ
nō qa cū in pnie ipositione appareat
tertia pars ꝑncipalis materie.i.satisfa
ctio qtūs ē ex ꝑte pctōris sine q̄ salteꝫ
in affectu nō est ꝑfectū h⁹mōi sacr̄m
nec pōt debita forma apponi ꝑ mistꝝ
donec ip̄a materia debita p̊ itegre sit
ꝑacta que in tribus cōsistit.s.cordis ꝯ
tritione:oris cōfessione:ꝛ opis satisfa
ctione.ar.ex̄ eo.ꝙ qdā.Jō hūc ordinē
debet cōfessor seruare in pnie sacr̄o.p̊
dꝫ audire cōfessionē.2.ͦ iponē pniaꝫ.3.ͦ
absoluē sacr̄aliꝫ.ut i cle.dudū.§.statui
mus.de sepul.ubi hoc notant Guil. et
Jo.an.hec ibi.Uideꝫ g.ͦ ꝙ nisi ipositō

pnie precedat absolutõnē: ipa absolu
tio est nulla. Sed forte posset excusari
si statim post absolutionē añq̃ diuer
tať ad ex̃neos actus iponať pnia. naʒ
qđ fit icontinenti uř iesse. C. de pactis
l. petens. Tutius tamen ē ꝙ precedat.
ut ex predictis patet. B

Onfirmatio elec

torū. A quo cõfirmāda sit ele
ctio. R° ſm host. A primo supiore. uñ
ep̃s cõfirmat sibi subiectos. ex̃ đ elec
cū monasteriū. nisi aliqs sit exēpt⁹. ex̃.
de cõsue. cū uenerabiř. Itē archiep̃us
ꝯfirmat ep̃m. ex̃ de elec. cū dilect⁹. i fi.
64. dis. illud. Archiep̃m ꝟo cõfirmat p̃
mas uel p̃iarcha nisi ip̃e archiep̃s ex
ēpt⁹ sit. ex̃ de elec. bone. ꝛ. c. nihil. P̃ri
archas ľ exēptos ꝯfirmat papa. ex̃ de
elec. scriptū. ľ ēt legat⁹ đ latē. ex̃ đ elec.
si abbatē. li° 6°. A. ubi dř ꝙ legat⁹ de
latē pōt ꝯfirmare electões archiep̃oꝝ
ꝛ exēptoꝝ. ꝛ abbati exēpto in ep̃m ele
cto dare lniaʒ ꝯsētiēdi. Et ab alio eidē
talis lnia dari non pōt nisi a papa. B
Siľr etiā papa cõfirmat ipatorē. ex̃ đ
elec. uenerabilē. A. Idē in sū. con. lib°
3°. ti. 26. q. 21. B

Qualiter fieri debeat ꝯfirmatõ. R°
ſm hosti. Dʒ p̊ fieri examiatio p̱sonaꝝ
tā eligentiū q̃ȝ electi. etiā si nihil oppo
nať. A. Facit ex̃ de elec. cū nobis oliʒ
B. Consulit ēt supiori ut ip̃m electuʒ
ad p̱tē trahat. ꝛ de his q̃ ipedire ipsuʒ
pñt diligenť exq̱rat. ꝛ si ipedimētū in
uenerit secreto ad renūciandū iducat
ex̃ de elec. dudū 2°. i fi. 2 ex̃ de simo. per
tuas. i fi. A. Nō tñ ip̃m publicet uľ in
famet ſm eūdē hostiē. ut in sū. con. eo.
ti. q. 22. B. Alľ ꝟo ſm alľata ꝛ p̱bata
p̱cedat. A. Sʒ si i occulto sit ipedimē
tū ꝛ ille istat p̱ ꝯfirmatõe i manifesto
caueat q̃ȝtū pōt ne faciat ꝯ̄ ꝯsciā. ut dř
i dcā. q. 22. B. Nota ēt ꝙ si inť cetera
q̃ obiciūť electo seu postulato seu ali
ter p̱mouēdo ad dignitatē oppōatur
đ euidēti defectu scie uel p̱sone. ꝛ p̊ dʒ
đ h° examiatio fieri, ꝛ si h° iueniatur

falsū opponētes excludūť ab oib⁹ ali
is q̃ opposuerāt. ꝛ ēt pũiūť ac si i p̱ba
tõe oiuʒ đfecissēt. ex̃ đ elec. si fōte li. 6°.
Si cõfirmatio fiat nō uocato cōpeti
tore uel alio q se uellet opponē ꝛ ñ dis
cusso negocio irrita ē. Et debʒ fieri taľ
uocatio noiati qñ ē coelectus. uľ appa
ret oppositoꝝ. alľ gnāliť i eccľia i q̃ elec
tio facta ē. ut si uolūt se opponē appa
reāt i ꝯpetēti termio p̄ēptorie assigto
Et h̃ h̃nt locū siue electio sit i cõcordia
siue i discordia. ex̃ đ elec. qm̃. li 6°. Utꝝ
q oppōit electo aliqđ crimē teneať se
iscribē. uide. ī. iscriptio. §. 2°. Uide đ his
q̃ pñt ipedire cõfirmationē. ī. de elect.
in multis locis. ꝛ. ī. ordināďus p̱ totū.

Onfirmatio sacra

menti. Sacrm̃ cõfirmationis
utrū sit de nccitate salutis. R° ſm pe.
Duplex ē nccitas salutꝭ. quedā p̱tinēs
ad eē. ꝛ q̃dā ad bñ eē. Et quidē 2° modo
cõfirmatio ē nccĩa. nō p̊. nā ꝛ sine ea po
test hō saluari. Est aūt nccĩa p̱pť spi
ritualē pugnā ad quā adiuuať hō per
confirmationē. lʒ simpliciť nō sit sacrm̃
nccitatis. sʒ nihilominꝰ ꝯtēpt⁹ ei⁹ dāna
bilis ē. Con. Tho. ꝛ Al. i 4°. dis. 7. A
Idē in sū. con. libro 3°. ti 24. q. 45. B
Que sūt de suba cõfirmatõis? R° ſʒ
pe. q̃nq̃ȝ. Duo q̃dē ex p̱te ipsi⁹ sacri scʒ
materia crismatis ꝛ forma uerborum
Duo ex p̱te mistri. s. dignitas pontifica
lis ꝛ intentio. Unū ex p̱te suscipiētꝭ. s.
ꝙ crismeť in fronte. nā qꝛ i ꝯfirmatõe
ꝯferť audacia spūaľ euidēti⁹ fit i frōte
Con. Tho. ꝛ Al. ubi s̃. A. Idē in sū. cõ.
eo. ti. q. 46. ubi ēt dř ꝙ crisma ē oleuʒ
cū balsamo ab ep̃o sanctificatū. B
Quis ē mister cõfirmationis. R° So
lus ep̃s. đ ꝯse. dis. 5. man⁹. ꝛ. c. nouissime
ꝛ. c. ut ieiuni. A. Idē i dcā. q. 46.
Sʒ nūq̱d papa possit cõmittē alteri?
R° ſm Tho. ꝛ pe. Lʒ de hoc sint opio
nes p̱babili⁹ dř ꝙ possit ꝯmittē sacer
doti sʒ nō iferiori. 95. dis. peruenit. A
Idem in sum. con. eo. ti. q. 47. Con. etiā
Albricus. B

Que sit forma cõfirmatõis? R° scd̃z Tho. ꝛ pe. ꝛ Al. Forma ẽ h̃. Consigno te signo crucis ꝛ cõfirmo te crismate salutis. In noĩe pr̃is ꝛ filii ꝛ spũs sci am̃. A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 48. ubi etiã dr̃ s̃m Al. ꝙ oĩa illa q̃ s̃ dcã sũt de mutatione forme baptismi eodẽ mõ itelligẽda sunt ꝛ de forma ↄfirmatiõis. B

Utꝝ i sacr̃o ↄfirmatõis cõferat gr̃a. R° s̃m Tho. ꝛ pe. Gr̃a cõfert non solũ cõiter sicut i q̊libet sacr̃o cõfert gratia emũdãs a pctõ. A. uel a reliquiis pcti ut in sũ. con. eo. ti. q. 49. B. sed etiaꝫ spũalis gr̃a ꝑ quã qs deputat ad officiũ sanctitatis ꝛ idoneus efficitur ad xp̃m cõfitendũ. unde ꝛ de grato facit magis g̃tũ. A. Idẽ in dcã. q. 49. B

Quibus debeat sacr̃m cõfirmatõis cõferri? R° s̃m Tho. ꝛ Pe. Oib⁹ xp̃ianis. Nam ꝛ pueris cõuenient cõfertur quia minus habent fictionis ꝛ uiris et mulieribus quibus cõis est pugna spiritual. Item mutis. qa licet nõ uerbo signo tñ possunt cõfiteri. Itẽ morientibus quibus lꝫ subtrahat pugna tñ pergunt ad p̃miũ militantiũ. ꝛ iõ cõueniẽter accipiũt xp̃iane militie signum. A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 50. B

Utꝝ cõfirmatio possit iterari. R° s̃ꝫ Aug. ꝛ oẽs theologos. nõ põt. eo ꝙ imprimat effectũ indelibilẽ. de ↄse. dis. 5. dictũ. ꝛ c. õ hoie. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 51. ubi etiã idẽ dr̃ de sacramẽto baptismi ꝛ ordinis ꝛ ꝙ alia quatuor sac̃menta possunt iterari. B

Utrũ cõfirmatõ cõferri dẽat ieiunis ꝛ a ieiunis. R° s̃m Al. Sic. ꝑpter reuerentiã sacramẽti. de con. dis. 5. ut epi. et c. ut ieiuni. Tñ in nccitate melius esset confirmari post prandium q̃ si epõ discedente ꝛ huiusmõi quis nõ possit cõfirmari. A. Idem in sum. con. eo. tit. q. 52. B

Utrũ alius debeat tenẽ aliquẽ ad cõfirmationẽ. R° s̃m Tho. in. 3. parte. q. 72. Propter hoc aliqs ad cõfirmatõnẽ accedi qa se habere robur standi non p̃sumit. Iõqꝫ ab alio debet teneri. nec differt utrũ uir uel mulier teneat. Sꝫ nõ cõfirmatus c̃trũ ẽ de rõne sacramẽti non debet tenẽ. sed si contrariũ fiat peccat. Sed nõ ꝑpter hoc ẽ irritum sacramentũ. de cõse. dis. 4. c. i baptismo. A. Con. Al. ut in sũ. con. eo. ti. q. 53. B Et uide. ĩ. ipedimẽtũ 6°. §. pe.

Utrũ uxor possit in cõfirmatiõe tenẽ maritũ uel eꝯ? R° nõ. quia cõtrahit cognatio spiritualis. ꝛ est ipedimentũ matrimonii ꝛ coniugalis actus. Itẽ ñ dꝫ qs tenere ꝑpriũ filiũ uel fr̃em aut sororẽ. quia sufficit int̃ tales uinculuꝫ carnale. A. Idẽ in sũ. cõ. dcã. q. 53. B Quõ aũt cõfirmatõ ipediat m̃rimoniũ uide. ĩ. impedimẽtũ 6°. De crismate. s. qð ẽ materia confirmationis hẽtur s̃ baptismus 2°. §. 3°. ꝛ. ĩ. oleũ sanctum.

Consanguinitas

uið õ h°. ĩ. ipedim̃tũ 5°. ꝑ totũ.

Conscientia

Utrũ conscíẽtia erronea obliget ad faciẽdũ aliquid uel dimittendũ. R° s̃m Pe. Credens se teneri ad aliquid ꝛ non faciẽs incurrit contemptum. Et faciens illud quod putat peccatum peccat. Uñ glo. super illud Ro. 14°. Omne quod nõ ẽ ex fide pcm̃ ẽ. dicit sic. Omne quod fit ↄ cõsciam edificat ad gehẽnam. Item Luc. x°. Si oculus tuus nequã fuerit: totũ corp⁹ tuũ tenebrosũ erit. Manẽte g° conscia erronea hõ ꝑplex⁹ ẽ ñ tñ simpl'r. q2 põt ꝛ dꝫ deponẽ ↄsciaꝫ taleꝫ ꝑ se uel ꝑ alteri⁹ cõsiliũ. Con. Tho. prima scd̃e. q. 19. arti. 5°. ꝛ 6°. A. Ideꝫ in sum. con. li° 3°. ti. 32. q. fi. B

Consecratio ꝓ

scilicꝫ epoꝝ ꝛ supra. De forma consecrationis ep̃orũ diffuse ꝛ copiose tractatur ꝛ hñt epi i ordinariis suis. ꝛ de ipsa. 23. dis. qui ep̃s. ꝛ dis. 75. ordinationes. ꝛ ex̃ de sacra uncti. cũ uenissꝫ. Et dꝫ fieri in die dñica tm̃. dcõ. c. ordinationes. Nec ẽ nccĩuꝫ cõtinuare ieiuniũ a sabbato. i. ꝙ i p̃cedenti sabbato icipiẽs ieiunare

nō comedat ꝗuſcꝫ ī dñica fuerit ordia
t᷒.nā ⁊ ī ipa dñica añ prandiū itelligiť
ieiun᷒ eē. A .Hec fuerūt dcā Ray.ut
ī ſū.con. li° 3° ti.22.q.33.⁊.31.⁊ ī hac etiaꝫ
additur ꝙ debet fieri hora tertia. B

Cōſecratio epoꝝ ultra tres menſes
p᷒ cōfirmationē differri non dꝫ niſi ex
cā.75.diſ.§.p̄. A .In h°.§.nō dr̄ p᷒ ꝯfir
mationē ſꝫ p᷒ electionez.⁊ ita tꝫ Ray.
ut pꝫ in ſū.con.dcā q.31. Sꝫ poti᷒ uī ꝙ
cōputatio fiat a tpe cōfirmatōis. Naꝫ
p̄us cōſecrari nō pōt. Jō illud tēp᷒ nō
dꝫ cōputari ſicut nec tēp᷒ ſuſpēſiōis ī
collatōe bñficioꝝ.ut in.c.ga diuerſita
tē.ex̄ de ꝯceſ.p̄bē. Uñ ut pꝫ in dcā .q.31.
glo. Ray. dicit ꝙ tēpore cōfirmatōnis
fit iſta cōputatō.ſicut notauit Hugl.
ea.diſ.qm̄. Et niſi fecerit ifra dictū tpꝰ
ſe ꝯſecrari eōione p̄uat᷒ expectabitur
ad h̄ p duos mēſes ifra q̊s ſi nō purga
uēit morā cedꝫ metropolitani iudicio
nec ibi nec alibi poſtea ꝯſecrabiť.⁊ h°
niſi fuerit ipedimēto legitīo ipeditus
dcō.c.qm̄.⁊ diſ.45.qm̄. Pōt aūt itelligi
dictū Ray.qñ elect᷒ fuiſſet negligens
ad petēdā cōfirmationē.naꝫ ⁊ tēp᷒ ſu
ſpenſionis ī collatōe bñficioꝝ cōputa
tur negligēti petē ſolutōnē. ut no.gl.ī
dcō.c.ga diuerſitatē.⁊ ꝯ̄ bñficiū p̄mo.ī
principio. B

A q̊ cōſecrēť ſinguli p̄lati: R° Papa
cōſecrať ab epō Hoſtiēſi.q ī h° uiceꝫ
metropolitani obtinꝫ ulēt a q̊ vlt.diſ.
23.ī noīe dñi. A .ibi non ſic diciť ſꝫ ita
Quia ſedes ap̄lica cūctꝭ ī orbe ťrarūꝫ
p̄ferť ecctus.atqꝫ iō ſup ſe metropoli
tanū hr̄e nō pōt. Cardinales: epi: me
tropolitani ꝓculdubio uice fūgūť: q
uꝫ electū antiſtitē ad ap̄li culmis api
cē ꝓuebāt. Et ita a dictꝭ a epīs cardia
lib᷒ dꝫ papa ꝯſecrari ſꝫ Ray.⁊ ī ſū. cō.
eo.ti.q.29.niſi forte ex ꝯſuetudine uel
ex ipi᷒ electi diſpōne aliō ꝓcedēt cuꝫ
papa ſtati p᷒electionē hēat oiuꝫ pleni
tudinē ptātꝭ dcō.c.ī noīe dñi. Et ita pōt
itelligi qđ dr̄ ō epō Hoſtiēſi.⁊ fuit dic
tū Hoſt.ut ī dcā.q.29. B .Primates
ꝯo ⁊ metropolitāi ꝯſecrari debēt a tri
b᷒ epīs eorum ſuffraganeis oīb᷒ aliis
ſuffraganeis p̄ſonaliť aduenientib᷒ ni
ſi eēnt nccīte ipediti.⁊ tūc ꝯſētiāt per
lrās.64.diſ.ga.⁊.66.diſ.archiep̄us.⁊.c.
porro.⁊ diſ.51.q in aliq̊.in fi.⁊ ex̄ ō tēp.
or.ſi archiep̄s. Et lꝫ ita ſit de mero iuī
hodie tñ de cōſuetudine q̄ſi nullus ar
chiep̄s: pr̄iarcha uel p̄mas ꝯſecrať ni
ſi a papa uel ab alio de mādato ei᷒.ar.
24.q.1.pudēda. A .Hoc fuit dcm̄ Ray
ut pꝫ in ſū.cō.eo.ti.q.28. Sꝫ ei᷒ gl.dič ꝙ
nō credit ꝙ h᷒mōi cōſuetudo ſit gnāľ.
B .ꝙ ſi ab alio forſitan cōſecrarētur
paꝝ ꝓdeſſet qꝛ añqꝫ poſſent ſe archie
piſcopos ľpr̄iarchas noīare ⁊ plura a
lia facē oportēt ꝙ palliū a papa hērēt
niſi forte hr̄e poſſent a pr̄iarcha. De q̄
mā uide.ī.palliū.⁊.ī.pr̄iarcha.§.2° A
In his locꝭ pꝫ ꝙ iſtō palliū ñ pōt ꝯfer
ri niſi a papa uel ab uno ō q̄tuor p̄nci
palib᷒ pr̄iarchis .uꝫ Conſtātinopolita
no. Alexādriuo. Antioceno .⁊ Hieroſo
lymitano. B .Epi ꝯo ſi ſūt exēpti ſiľr
debent a papa uel ab alio ō ei᷒ mādа
to ꝯſecrari A .Cō.Al. B .Si ñ ſūt ex
ēpti dñt ꝯſecrari ab oībus aliis ſuffra
ganeis ⁊ auctoritate metropolitāi.uel
ſi nō oēs pñt ꝯueniī ſaltē a trib᷒ epīs
iuſſu archiep̄i uel ab archiepō cū duo
bus epīs cōſecrēť aliis p lrās ꝯſentien
tib᷒.diſ.64.p totū. A .Hoc fuit dcm̄
Ray.ut in ſū.cō.eo.ti.q.27. B .Et nota
h̄ ꝙ ternari᷒ numer᷒ epoꝝ ē de ſuba
ꝯſecratōis.uñ ſi a paucioꝝib᷒ ꝯſecrarē
ť nihil agēť.ut no.Hugl. ī p̄dcō .c.por
ro. A .Hoc ēt tꝫ glo.ī.c.epi.ex̄ ō tē.or.
⁊ ēt glo.Ray.ut in dcā q.27.que etiam
dicit notaſſe Hugl.ī dcō.c.porro.ꝙ ſi ñ
eēt mō niſi un᷒ ep̄s uľ duo.ñ poſſet cō
ſecrari ep̄s donec aliud cōſtitueretur
a papa uel mortuo papa gnāľ eccleſia
poſſet mutare hāc formā.lꝫ ab ap̄lis ı
ſtitutā ⁊ ſtatuē ꝙ un᷒ ep̄s ſol᷒ ut duo
ꝯſecrarēt epm̄.uel ſi null᷒ eēt ep̄s ꝙ.ſ.
p̄ſbyteri cōſecrarēt eū. Si aūt nec ep̄s
nec p̄ſbyter eēt.tūc dič diuū iplorādū
iudiciū eſſe quid fieri debeat B Et
unus dictoꝝ triū ē p̄ncipaliť ꝯſecrāſ

q oz totā cõsecrationē ꝑficiat alr̃ ni
hil agit. A .si unꝰ ptē unā facit ⁊ aliꝰ
ptē aliā.uel si unꝰ eps manũ iponat ⁊
simplex p̃sbyter uľ etiā aliꝰ eps bñdi
ctionē infũdat.dcā.q.27. B . Alii duo
sũt q̃si coadiutores.tñ oẽs pronuncia
re debẽt qr oẽs cõsecrãt.hec Hugu.Et
Cõ.Hoff. A .Imnio hꝰ uʳ potiꝰ fuisse
dictuz Hosti.Hugu.aũt ⁊ glo. Ray.di
cũt ꝙ cũ tres epi cõsecrẽt epm põt cõ
cedi ꝙ qlibet illoꝝ cõsecret sz nõ solus
i.cũ alio sacrat.Et ꝙ sũt ibi tres actio
nes sz una sola passio i cõsecrato .sicut
i tribꝰ hoibꝰ ferẽtibꝰ lapidẽ tres sunt
actões i ferẽtibꝰ.sz una passio i lapide
ut i.d.q.27.Cõueniẽtius uʳ dictũ Host.
quia saltẽ iiũctio manuũ ⁊ capitis cõ
secrãdi cũ sacro crismate nõ põt fieri:
nisi ꝑ unũ aliis assistẽtibꝰ.ut ex̃ õ sac
unc.c.uno in p̃ncipio. B .Pñt autem
siľ ab eodẽ plures epi cõsecrari . ex̃ de
cõse.ec.uel al.cũ sis. A .Ibi dr̃ noueris
ꝙ plura i eadẽ ecclia altaria. ⁊ plures
epos siľ poteris consecrare. B

Ubi singuli p̃lati sũt consecrãdi? Rꝰ
Papa in sua ecclia si fieri põt:alľ i q̃cũ
q̃ ẽt ex̃ urbẽ.dis.23.i noie dñi. Patriar
cha uo p̃mas ⁊ metropolitanꝰ debẽt
cõsecrari in ꝓpriis ecclesiis nisi nccitas
aliud iudicat. A .uel cõsuetudo appro
bata etiā in cõsecratiõe pape ſm glo.
Ray.ut in sũ.cõ.eo.ti.q.32. B .24 .q.i.
pudẽda.ex̃ de tẽpo.or.si archieps.eps
aũt dz cõsecrari ubi elegerit metropo
litanꝰ.dis.51.c.ulti.i fi. A .Nisi aliđ ob
seruandũ sit de cõsuetudine approba
ta ſm glo.Ray.ut i dcā.q.32.ubi etiam
dr̃ ſm Ray ꝙ si eps fuerit cõsecratꝰ i
alia ecclesia q̃ metropolitani lnia:dz
se p̃ñtarⁱ metropolitano suo.i.tres mẽ
ses a tpe cõsecratõis.dis.63.cũ lõge. B

Consecratio zꝰ scilz eccľ
sie.uľ recõciliatio eiꝰ.Ecclesia
a solo epo põt cõsecrari.de conse.dist.
i.nemo.neq̃ eps põt hꝰ alteri delegarⁱ
nisi epo.sicut neq̃ recõciliationem.ex̃
eo.aqua.Et põt cõsecrari tā i diebꝰ dñi
eis q̃ p̃uatu.ex̃ eo.tua.Nec dz cõsecrari
sine missa.de cõse.dist.i.c.2.⁊.c.de fabri
ca.i fi. A .Idẽ in sũ.con.liꝰ 3ꝰ ti.24.q.
48.ſm Hosti.subdendo .Et dixit Ba
tianus.s.ꝙ missa eẽt de suba consecra
tionis.Hugu.uo dixit õ.Nam ſz ipsuz
si epus cõsecret ⁊ p̃sbyter dicat missā
ecclia cõsecrata erit.H ibi . Puto ꝙ at
tẽdẽda sit cõsuetudo q̃ ẽ optima leguz
iterpres.ff.de legibꝰ.si de intp̃tatione
B .Et si eps nõ petiuit dotẽ eccľie cõ
petẽtẽ qñ p̃mariũ lapidẽ posuit:dz in
cõsecratione supplere .qa ad hꝰ teneᵗ
fabricator ⁊ eius heres.ex̃ eo.cuz sicut
i.q.2.placuit.Si eccľia i alieno solo sit
cõstructa uel consecrata.uide.i .ecclia
p̊.§.p̊. B

Presumiᵗ ecclesia cõsecrata quan
do de hꝰ aliq̃ scriptura apparet uľ i in
strumẽto dotatiõis uľ i libro eccľie uľ
i colũna uel in tabula marmorea ⁊ hꝰ
uel etiā si appareat unus testis õ uisu
uel de auditu.de cõse.dis.i. solẽnitates
dedicationũ. A .Ibi non dicitur aliđ
nisi ꝙ solennitates dedicatõnum fiãt
ꝑ singulos ānos.⁊ ꝙ si certa scriptura
uel testes nõ appareãt õ cõsecratiõe ec
clesie cõsecreᵗ.Et idẽ ea.dis.c.ecclie.⁊ tñ
p̃dicta dixit Ray .allegās etiā ad hoc
24.q.2.sane ꝓferᵗ .ibi. In sacris dicti
tiis scripserũt.Et ſm glo. eius dictitie
sũt colũne eccclie.ut i sũ.con .eo.tit .q.
150.Sz glo.in dcõ.c.sane.dic̃ ꝙ dictitie
tabule dicũᵗ a dico dicu.dic̃ ẽt ꝙ ibi est
ar.ꝙ si i lapide uľ colũna iueniaᵗ scri
ptura fides ẽ ei adhibẽda. B .Et itel
ligas tales ꝓbatões semiplenas suffi
cẽ.ubi ñ eẽt õ hꝰ cõtẽtio ꝑ quā tolleret
ista ꝓbatõ ut qr fieret inde alteri p̃iu
diciũ.ex̃ eo.ꝓposuisti.⁊ ex̃ de adultu.si
gnificasti. A .Ista capľa paꝝ uidẽᵗ fa
cẽ ad hꝰ dictũ tñ i se uʳ ueꝝ.qr cũ õ al
teriꝰ agiᵗ p̃iudicio regulariᵗ reqritur
plena ꝓbatõ.ut i.c.cũ sint.ex̃ õ re.iuri.
liꝰ 6ꝰ.Et q̃ dicũtur i hoc.§.fuerũt dicta
Ray.⁊ Inno.ut i.d.q.150. B

Tres casus sũt i qbꝰ ecclia cõsecrata
dz recõsecrari. Primꝰ si ecclia cõbusta

fuerit: ita ꝙ pietes sint cōbusti uel di
rupti seu notabilit̃ decrustati. uel i to
to uł̃ i maiori ꝑte. de ɔse. dis. i. ecclesiis
Sec⁹ si solū tectū exustū fuerit. ex̃ eo.
ligneis. 2⁹ si q̊cunqꝫ mō tota eccl̃ia uel
maior ps destructa uł̃ dirupta ē. si ꝟo
pietes successiue fuerūt reꝑati eadēʒ
eccl̃ia itelligit̃. Et iō sufficit si tm̄ recō
cilietur cū aq̄ exorcizata ⁊ cū solēnitate
misse. A. Hoc casu ẜm Hosti. ⁊ i sū.
con. dcā. q. 150. nō ē ius expſſū de recon
ciliatōe. tuti⁹ tn̄ ⁊ deuoti⁹ ē ꝙ fiat. B
Secus si tota fuit p̊ ɔ̄structa. etiā si ex
eisdē lapidib⁹ reedificata fuerit. cōse
secrāda. n. ē. de conse. dis. i. de fabrica.
3⁹ casus ē qn̄ dubitat̃ an fuerit ɔsecra
ta nec apparet aliq̄ ꝓbatō de his que
dcā sūt s. §. primo. A. Idē i sū. con. di
cta. q. 150. li° 3° ti. 24. ⁊ no. gl. i. c. ꝓposui
sti. ex̃ de conse. ecclesie. B
Sūt alii casus i qb⁹ eccl̃ia n̄ dʒ recō
secrari sed recōciliari. Prim⁹ ē ꝓpter
homicidiū uel ēt enormeʒ sanguis ef
fusionē ibi cōmissam. ex̃ de cōse. ec. ꝓ
posuisti. Sec⁹ ō leui ut sił̃ casu sanguis
de narib⁹ emittit̃ ⁊ si qs ungue aliquā
tulū excoriet̃ ⁊ sanguineʒ emittat. 2⁹
ꝓpter adulteriū uel semis effusioneʒ
ex̃ de adul. significasti. 3⁹ si excōicatus
i eccl̃ia fuerit sepult⁹. de conse. dis. i. ec
clesiā. ex̃ eo. consuluisti. A. Idē etiaʒ
ē si i ea fuerit sepult⁹ pagan⁹ uł̃ ifidel̃
tūc. n. nō solū corꝑa extumulāda sunt
⁊ abiiciēda sʒ ⁊ pietes radēdi ⁊ ei⁹ ti
gna. dcō. c. ecclesiā. ⁊ c. se. Et sił̃r dʒ fieri
qn̄ fuerit ibi sepult⁹ excōicat⁹ secūdū
Hosti. ⁊ i dcā. q. 150. B 4⁹ si ecclesia
ab ep̄o publice excōicato cōsecrata fu
erit. A. uel etiā bn̄dicta. ut i dcā. q. 150
ubi ēt idē dr̃ ō cimiterio uel alio q̊cūʒ
sacro a tali excōicato cōsecrato uel be
nedicto. B. Nā ẜm Hosti. si corpus
mortui excōicati polluit eccl̃iā. mł̃to
fortius ubi ip̄a cōsecratō ꝑficit̃ ꝑ os ⁊
man⁹ excōicati. A. Sec⁹ tn̄ ē in sacris
q̄ itrinsec⁹ oꝑant̃ ẜm eūdē Hosti. ut i
dicta. q. 150. ad fi. ubi ēt ħ oia notantur
p̄ter id qō dictū ē de leui effusiōe san

guinis. Sʒ ad h° facit qō notat glo. ex̃
de sen. excōi. c. cū illoꝝ. §. nos tn̄. sup ꝟ
bo effusionē. B
Quid si de lapide cadēte de ecclesia
aliqs occidat̃. aut si aliqs furiosus ibi
se occidat. R° Nō ē i his casib⁹ recōci
lianda. ex q̊ nō ē sanguis ꝑ cōtentōnē
effusus nec fuit mala uolūtas ad uio
lentiā sʒ fortuit⁹ casus. Hosti. ⁊ Hug̃
A. Idē i sū. cō. li° 3° ti. 23. q. 151. B
Quid si i ecclesia aliqs uulneret̃ le
talit̃ ⁊ p⁹ea i domo sua moriat̃? R°. ẜʒ
guil. ⁊ hug̃. recōciliari dʒ. nā ibi dicet̃
mortu⁹ ubi mort̃ cām accepit. Si ꝟo
ecōtra ex̃ ecclesiā uulnerat⁹ sit ⁊ in ec
clesia postea moriat̃: nō erit eccl̃ia ui
olata ut recōcilianda. A. Idem i sū.
con. eo. ti. q. 152. B
Quid si i eccl̃ia martyr occidit̃? R°
ẜm guil. Dicūt qdā ꝙ ꝓpt̃ h° eccl̃ia n̄
ē recōciliāda. qr h⁹mōi sanguis effusio
ecclesiaʒ nō polluit sʒ poti⁹ ɔsecrat. A
Idē i sū. cō. eo. ti. q. 153. B
Qn̄ ꝑ semis effusionē recōcilianda ē
eccl̃ia. R° ẜm guil. Pro adulterio qdē
⁊ fornicatōne. de cōse. dis. i. ecclesiis. ex̃
eo. c. fi. Propt̃ pollutōnē aūt nocturnā
in sōnis nō dʒ. Si aūt uir uxorē ibi cog
noscat credo ꝙ idiget recōciliatione.
Et ita tenet Io. ⁊ iteꝝ Io. an. A. Con
trariū ur̃ aūt tenē glo. ẜm Hug̃. i dcō
c. ecclesiis. Sʒ p̄mū ur̃ ueri⁹. ar. c. uir. 33
q. 4. Vn̄ ⁊ in sum. con. eo. ti. q. 154. dr̃ ꝙ
Hug̃. ur̃ loq̄ de recōsecratōe. B. Si
milit̃ r̃cōciliāda ē ꝓ uitio sodomitico
ibi cōmisso. Ceteꝝ nō ur̃ reconciliāda
A. s. de nccitate sʒ de ɔsilio. ut in dicta
q. 154. B. qn̄ h⁹mōi sūt occulta. Sat̃
con. hosti. ɔ̄trū ē i sūma uel snia. A. qa
lʒ hosti. in diuersis locis diuersimode
locutus sit. tandeʒ hoc tenuit ꝙ ꝓ oc
cultis nō sit nccē eccl̃iam reconciliari.
ut pʒ in dcā. q. 154. B
Sʒ qs pōt ecclesiam recōciliare? R°
ẜm Ray. ep̄s ꝓpri⁹ ꝑ se uel per alium
ep̄m. Et pōt unus aquā bn̄dicere. ⁊ ali
us recōciliare. Per siplices ꝟo sacer
dotes nō pōt etiam si sit consuetudo.

ex̄.eo.c.aqua. A .Idem i sū.cō.eo.ti.q. 155. B .Sʒ ſm Inno.ex ꝯmiſſione pape ſacerdotes ſimplices pn̄t eccleſiaʒ recōciliare aqua tn̄ ꝑus ꝑ ep̄m bn̄dicta A .Inno.ſic dic̄ i dcō.c.aqua.Uidimus aūt ꝙ papa plurib⁹ ep̄is indulſit ꝙ ꝑ ſimplices ſacerdotes poſſent recōciliare eccleſias aqua tamen ꝑus ꝑ ep̄m benedicta. B

Quid ſi quis celebrat i eccl̄ia ſemis uel ſanguinis effuſione polluta? R° ēt ſi ſciēter i ea celebrat nō ꝓpt̄ h° ē irregularis.ex̄ de ſen.excō.is q.li° 6°.T n̄ talis grauiter peccat.ut ibidē dr̄. A .Dr̄ n.ibi ꝙ ē ꝓ temeritate h⁹mōi puniēd⁹ B .Uide h° diffuſe.ī.iterdictuʒ.4.§.penul. A .Ibi dr̄ de pena celebrāti in loco prohibito. B

Quid fiet ſi eccleſia n̄ ꝯſecrata fuēit ſemis uel ſanguinis effuſiōe polluta? R° debet aq̈ exorcizata ꝑ ſacerdotes lauari ne diue laudis organa ſuſpēdātur ꝛ ꝗꝫ citius cōſecrari.ex̄ eo.ſi eccl̄ia. A .Ibi nō dr̄ ꝙ dcā ablutō debeat fieri ꝑ ſacerdotes niſi i glo.q̄ h° ibi notat Idē ēt tenet gl.Ray.ut in ſū.cō.eo.ti.q 156.dicēs ꝙ aq̈ ħ cōfici pōt ꝑ ſimplices ſacerdotes.ꝛ talis eccl̄ia ꝑ eos lauari ſiñ mādato ep̄i ſpāli.ar.i dcō.c.ſi eccleſia.qa dicit ꝙ dēat ꝓtinus lauari: qꝺ nō fieret ſi oportēt mandatū ep̄i expectari.Alii tn̄ dicūt ut ibi pʒ ꝙ auctoritas ep̄i ē nccia i hoc caſu.qa ſic neceſſaria eſt auctoritas ep̄i ad h° ꝙ eccleſia edificet̄.ꝛ ꝙ ibi celebrent̄ diuina a ꝑncipio.de cōſe.diſ.1.nemo ifra.dicūt ꝙ neceſſaria ē auctoritas ep̄i q̊ ad recōciliationē ei⁹ poſtꝗꝫ talit̄ ē polluta: ħ ibi. hoc uidet̄ tutiꝰ. B .Nec ē ꝓpt̄ h° eccleſia intˀdicta nec q ibi celebrat irregularis ē etiā ſi cōſecrata fuiſſet .ut in ꝓrio.§.dictū ē. A .lʒ Hoſti.dixerit cōtrariū ut pʒ i dcā.q.156. B

Eccl̄ia ꝑcipue ꝯſecr̄ta ꝛ oratoria mōaſteria ꝛ h⁹.nō dn̄t reuerti ad ſeculareʒ habitationē ꝛ ꝓphanos uſus.19.q.3.q ſet.ꝛ.c.qm̄.17.q.ult.q̄ſti.ex̄ de relig.do.ad ħ. A .In h°.c.dr̄ de hoſpitali:quod nullaten⁹ dʒ mūdanis uſib⁹ deputari cū ſit loc⁹ religioſus.Hec ēt oia notāt̄ in ſū.con.eo.ti.q.160.ſm Ray. B

Conſecratio 3°.ſ.altaris

Alia ē cōſecratō eccleſie.alia altaris.Et iō una ſine alia pōt fieri.ex̄ eo.c.p̊.Altaria ſine reliquiis cōſecrari nō debēt.de cōſe.diſ.1.placuit.ꝛ.c.nō oʒ Et pōt ep̄s i eadē eccleſia plura ſimul altaria ꝯſecrare.ex̄ eo.cū ſis.

Altare qn̄ ſit r̄cōſecradū? R° ſʒ hoſt. Reconſecrandū ē ſi mota rupta ſeu enormiter deſtructa ſit tabula eius ſuꝑior q̄ dicit̄ menſa ꝑcipue in angulis ſiue cornib⁹ in qbus ꝑcipue ſolet fieri altaris ꝯſecratō. A .Iſta enormis deſtructō dʒ eē talis q̄ inducat deformitatē arbitrio ep̄i iudicādā ſm Hoſtiē. ꝛ Inno.ut i ſū.cō.li° 3°.ti.24.q.150. B Itē ſi motus fuerit aliqs de lapidib⁹ ꝑncipalib⁹ ſtipitis mēſam contingentibus.nam in illa cōiūctione ꝑcipue itelligit̄ eē altaris ꝯſēcratō.ex̄ eo.ad ħ.ꝛ.c.qꝺ i dubiis.qꝺ quidā itelligunt qn̄ ſuꝑ q̈tuor colūnas ē altare ꝛ ꝛ una mota ſit. A .Hoc fuit dictū glo. Ray .ut i dcā.q.150. B .Sec⁹ ē de aliis lapidib⁹ ſtipitis ſiue pariet̄ q nō cōtigūt mēſā qa ꝓpter illorū motionē n̄ ē altare recōſecrādū. A .Idē ē ēt ſi lapides tāgerēt mēſā dūmō nō eēnt de ꝑncipalib⁹ ut dcā.q.150. B .Silr̄ nō ē recōſecrāꝺ ſi tota menſa cuʒ ſibi adherētib⁹ trāſferatur ſicut nec ꝯſecratur altare portatile. Item reconſecrādū ē ſi ſigillū lapidis quo ſigillant̄ relıqe fractuʒ ſit uel diminutū.ex eo.c.p̊.ꝛ.c. quod in dubiis.ꝛ de cōſe.diſ.1.ſi motū. A .Idē ēt eſt ſi dictū ſigillū fuerit motuʒ .dcō .c. qꝺ i dubiis.ꝛ in.dcā.q.150. B Si autē altare intantū augmentet̄ ꝙ amittat priorē formā recōſecrādū ē qa forma eſt eē rei.ar.10.q.2.hoc ius.Con . Inno. ꝛ Ber. A .Glo.h dic̄ ex̄.eo.c.p̊: Secus ſi additio uel diminutio non tollit formā ſm glo. Ray.ꝛ in dcā.q.150.ubi oia que dicta ſūt in h°.c.notantur. B

Altaria in quibus degdati ꝛ hꝰmodi celebrauerũt nõ debẽt ꝓpter hᵒ ꝯsecr̃ri nec recõciliari.ex̃ ð sacra.iter.a nob. A .Ibi nihil dr̃ ð recõciliatõe ſ; solũ ð recõsecratõe. Idẽ tñ põt itelligi ꝛ ð recõciliatõe cũ nõ sit iure cautũ ꝙ hᵒ casu recõciliatõ fieri dẽat.ar.c. is qui . de sen.excõi.liᵒ 6ᵒ. B .De altari uide quedam alia supra altare.

Onsecratio iiiiᵒ.

s.cimiterii.Alia ẽ ꝯsecratõ ecclesie.Alia cimiterii. Si gᵒ cimiteriu; fuisset pollutũ effusione sanguinis ul' semis.uide s̃ cimiteriũ.§.fi.Ceterũ si in cimiterio corpa fideliũ defũctoꝝ sepl'ta sũt ab excõicatis scismatici ul' ifidelibus ꝛ hꝰmõi.nõ ꝓpt̃ hᵒ debent exhumari.ex̃ de sacra.iter.a nob.

Cimiteria nõ cõsecrata in qbꝰ corpa paganoꝝ uel hẽticorũ seu excõicatorum sepulta sunt nõ debent cõsecr̃ri. de ꝯse.dis.i.eccl'ia;.ſ; corpa sepulta ibi dñt ide ṗus eiici. A .Et ꝑietes ꝛ tigna radi.ꝛ tũc si apta fuerit poterũt consecrari.dcõ.c.ecclesiã. B .Si aũt ꝯsecrata fuerãt ṗus eodẽ mõ corpora ṗdicta iñ eiiciẽda sũt si discerni pñt alit' ñ .ex̃ ð sepul.sacri. ꝛ ipa cimiteria recõciliã sũt.sicut de ecclesia dcm̃ ẽ s̃. ꝯsecratio 2ᵒ. §.4.circa finẽ. A Idẽ i sũ.con.liᵒ 3ᵒ ti.24.q.159.ſm hosti.Et addit. Corpora sanctorũ nemo ṗsumat transferre siñ licẽtia ṗncipis uel episcopi. ð cõse.dis. i.de loco.ubi dicit glo.ꝙ ꝑ principe h̃ inteligit' papa.Et hoc uerũ est si corpora tradita sunt ꝑpetue sepulture al' sine auctoritate alicꝰ pñt trãsferri.ſm glo.ibi.Dicit ẽt hosti.ꝙ idẽ ur̃ ð ossibꝰ aliorũ fidelium.ff.de reli.ꝛ sump. fu.l. ossa. B

Onsecratio vᵒ. s.uestiũ

pallaꝝ ꝛ uasorũ.Uestes sacerdotũ ꝛ mistroꝝ.palle altaris ꝛ uasa sacra ꝛ oia silia non debent conuerti ad usũ laicorũ ſ; si qua sũt uetustate consũpta cõburi debẽt ꝛ cineres i ecclesia reponi.19.q.3.q̃ semel.ꝛ.c.qm̃ .de conse. dis.i.altaris. A .Ibi dr̃.Altaris palla cathedra:cãdelabrũ:ꝛ uelũ:si fuerint uetustate cõsũpta icẽdio dent' qm̃ nõ lic; ea q̃ i sacrario fuerũt male tractari sed icendio tradãt' uniuersa.Cineres q̃ꝙ eorũ i baptisterio inferantur: ubi nullus transitũ hẽat aut in ꝑiete: aut in fossis pauimẽtoꝝ iactẽt' ne introeũtiũ pedibus coingnẽtur. Ite; ut pat; in sũ.cõ.liᵒ 3ᵒ ti.24.q.160 ſm Ray.ide; ẽt ẽ de peliii in q̃ diaconꝰ ad cꝰ officiũ spectat cũ mistris hũilibus abluit corporalia itra scũariũ.Idẽ ẽt dicit ð uelamibus .Et ſm glo.eius palla dicitur uestis q̃ altare coopitur. Itẽ dr̃ corpale ubi corpꝰ dñicũ iuolut'.Uelũ aũt ꝛ cortinã possumꝰ noiare pãnũ q sub altare depẽdet.uel qð i q̃dragesima extẽditur añ altare l' ea q̃ depẽdẽt ad ꝑietes eccl'ie.Dic̃ ẽt ꝙ ex hᵒ p; ꝙ corpalia nõ sũt abluẽda ꝑ laicos aut mł'eres etiã moniales de iure:l; de ꝯsuetudie fiat ꝯ̃riũ.Itẽ in.c.ligna.de ꝯse.dis.i .dr̃. Ligna ecclesie dedicata nõ debẽt ad aliud opꝰ iũgi nisi ad aliã ecclesia; uel igni ꝯburẽda sũt uel ad ꝓfectũ monasterioꝝ fratribꝰ.In laicoꝝ opa ñ dñt admitti ubi dicit gl. ꝙ dicta ligna pñt poni in locis honestis.s.in capitulo ul' dormitorio uel sil'i ſ; nõ i cogna uel uineis pastinãdis ꝛ hꝰmõi.Et idẽ dicitur in dcã.q.160. B .Si ꝯo nõ sũt ꝯsũpta sed reparẽt' remanẽte suba non o; iterato ꝯsecrari etiã si ꝑtes plures refici ant'.secꝰ si forma tota sil' soluat'.Albr. ꝛ Ber. A .Hoc notat glo.ex̃ ð ꝯse.ec. uel al.c.qð i dubiis.Nec dicit Al.l' dcã glo .si tota forma sil' soluat'. S; Al.dic̃ si forma soluat' siue mutet'. Et ẽ ar.ad hᵒ qð dr̃ de repatõe eccl'ie.ut in sũ.cõ. eo.ti.q.172. B

Utrũ uasa sacra possint uẽdi. Rᵒ ꝓpter necitatẽ pñt uẽdi in eadẽ forma alteri ecclesie ſ; ꝯfracta possũt uendi cuilibet.de cõse.dis.i.ligna. A .Melꝰ facit.10.q.2.hᵒ ius.ubi nõ dr̃ cõfracta ſ; ꝯflata.ꝛ forte q̃ ad hᵒ idẽ iportãt. B

Onſecratio virginũ ⁊ De bac. i virginũ conſecratio.

Onſeruator qs poſ ſit eẽ cõſeruator? R° Epiſcopi ⁊ eoꝝ ſuperiores aut abbates ſeu illi qui in cathedralib⁹ uel collegiatis eccleſiis obtinent dignitates uel perſonatus. Alii nõ pñt eẽ. nec aliqs põt eẽ conſeruator ſui cõſeruatoris. nec aliquis poteſt hr̃e cõſeruatorẽ eũ q ẽ ſub ſua iuriſditõe dominio uel diſtrictu eccleſiaſtico uel tp̃ali. except) regib⁹ ul' regis ex̃ de offi. dele. hac cõſtitutõe. li° 6°.

Conſeruatores nõ pñt ꝓcedẽ contra aliq̊s extra ciuitates uel dioceſes in q̃bus fuerint deputati. nec pñt aliq̊s citare ultra unã dietã a fine illoꝝ dioceſis. ex̃ de offi. dele. hac conſtitutione li° 6°. A. Jn. §. ꝑ. ubi etiã dr̃ ꝙ iſti conſeruatores nõ debẽt etiã ꝓcedẽ niſi i ciuitatib⁹ ſeu locis iſignib⁹ ubi poſſit peritorũ copia haberi. B

Cõſeruatores nõ pñt cõmittẽ uices ſuas exceptis citatõib⁹ ⁊ ſñiarũ denũciationib⁹ niſi aliud eis ꝑ lr̃as ꝯmitteret. ⁊ tũc cõmittẽ poſſent ĩfra loca i q̃b⁹ fuerit deputati ⁊ ꝑſonis predictis i ꝑ. §. ex̃ de offi. dele. hac cõſtitutione li° 6°. A. §. 2°. B

Cõſeruatores nõ pñt ſe ĩtromittere de aliis q̃s de manifeſtiſ ĩiuriis ⁊ uiolẽtiis. ex̃ de offi. dele. ſtatuim⁹. li° 6°. ꝙ ſi ꝯ aliis ſiue q̃ ĩdaginẽ iudicialẽ reqrũt ſe intromiſerit: ſũt ſuſpẽſi ꝑ unũ ãnũ ab officio: ⁊ ꝑs q̃ h° fieri ꝓcurat incurrit ſñiam excõicatõis a qua nõ põt abſolui niſi ꝑti ĝuate ſatiſfaciat de expẽſis. ut i ꝑdcã decre. hac ꝯſtitutõe. Nec ꝓceſſus ualet qa excedit fines mãdati. ex̃ ꝯ reſcript). cũ dilecta. Sciẽduz tñ ẜ Jnno. A. Jn dicto. c. ſtatuimus. B ꝙ lꝫ ꝑncipalit̃ nõ habeãt iudicialem idaginẽ: i notoriiſ tñ hñt qa oia illa ſiñ qbus eoꝝ iuriſditõ ñ poſſet explicari intelligunt̃ eis eẽ commiſſa. ff. de iur). om. iudi. l. 2. Uñ cõſeruator põt citare ⁊ ꝯtumaces punire. ex̃ de offi. dele. de cãis. ff. ſi qs ius di. l. 1. Jtẽ ſi maleficiuz ẽ notoriũ aliis ⁊ nõ iudici. oꝫ ꝙ ſup h° ꝓbationes q̃rat ⁊ cogat teſtes. 2. q. 1. in ꝑmis. ex̃ de teſtib⁹. c. 2°. A. Melius facit ex̃ de teſtib⁹ cog. c. ꝑ. ⁊ ꝑ totũ. Et ut no. Jnno. ubi ẜ dicũt qdã ꝙ teſtes qui inducũt̃ ſup notorio debẽt dicẽ factuz eẽ notoriũ: ⁊ ſi q̃rat̃ quõ ſcit põt rñdet̃ qa ego ꝑ̃ſens fui ⁊ uidi qñ publice in platea multis ꝑ̃ſentib⁹ fecit illud. immo plus uidet̃ ꝙ ſi etiã dicat. Ego non uidi qñ fecit maleficiũ. ſꝫ uidi qñ ductus fuit corã iudice ⁊ iterrogat⁹ ꝯ maleficio nõ negauit: uel confeſſus fuit. ſ. ꝙ ſic publice fecerit. Quidã dicũt idẽ etiã ſi corã multis cõfitet̃. Jtẽ ſi dic̃ ſic Ego nõ uidi qñ fecit maleficiũ: ſꝫ uidi eũ fugiẽtẽ uel latitãtẽ ꝓpt̃ h° ⁊ nullo modo ſe excuſantẽ: nec ſuberat cauſa q̈re ſe nõ excuſaret. uel qa de hoc cum aliqb⁹ trãſegit. ff. ex qb⁹ ca. infa. irro. l. athlethas. §. fi. ⁊ l. ſe. Et ſic ẽ multa talia iuẽire. Alii tñ ꝯ̈dicũt. hec ille. Jſtorũ dictũ põt itelligi i his q̃ nõ ſunt notoria ꝑ ſñiam uel cõfeſſionẽ in iure ul' ꝑ euidẽtiã facti. ut in. c. fin. ex̃ de cohabi. cle. ⁊ mu. B. Jtẽ qa etiaꝫ in notoriis aliquis ordo neccĩus ẽ. ex̃ ꝯ iureiur). ad noſtrã. Jtẽ ſi reus ꝯfitet̃ factũ ſꝫ dicat̃ ꝙ uſus fuit iure ſuo. i h° cãu admittit ꝓbatiões. Alit̃. n. nõ põt explẽ iuriſditionẽ ſibi ꝯmiſſã. Silr̃ oꝫ ꝙ ꝓcedat ad iq̃ſitionez qñ factũ qdẽ ẽ notoriũ ſed neſcit̃ qs fecẽit. Jtẽ ad repellẽdã iuriaz põt iuocare brachiũ ſec̃lare. ſicut ⁊ alii iudices. ex̃ de offi. or. c. ꝑ. ⁊. c. qm̃ in pleriſq; i fi. A. Et ad h° ptãs ſec̃laris tenet̃. al' ꝯſeruator põt illũ excõicare. cũ h° ſit acceſſoriũ ad officiũ ꝯſeruatoris. 23. q. 5. admiſtratoreſ. ẜ Ber. ⁊ i ſũ. con. li° 2°. ti. 5. q. 147. ubi ẜ oia notãtur B. Jtẽ ſi reus q fuerat ꝯdẽnat⁹ ⁊ excõicatus ꝯpareat infra ãnũ. ⁊ dicat ſe uelle ſatiſfacẽ: cognoſcit ꝯſeruator ꝯ quãtitate dãni ⁊ h⁹mõi. ẜ Jnn. A. Et ſi nollꝫ actor ꝙ ꝯ h° ꝯgnoſcẽr ꝯſuator reum abſoluet. ut in dicta. q. 157. Et cũ

ꝑdictis i h°.§.satis uꝛ ꝯcordare. Al. B

Officiū cōseruatoris expirat morte ꝯcedētis quo ad negocia non cepta ut extra de offi.dele.hac cōstitutōe libro 6°. Intellige nisi aliud exprimeretur in suis litteris.

Si re⁹ negat maleficiū ⁊ actor uelit ꝓbare eē notoriū: ꝯseruator cognoscē hꝫ. aliter iutile eēt officiū eius. quia ꝗlibet posset negare. Nam ⁊ quilibet iudex potest cognoscere an sua sit iurisditio.ff.de iudici. si quis ex aliena. Similiꝰ si re⁹ ꝯfiteretꝰ maleficiū: sꝫ dicꝰ nō eē notoriū ga ꝑ ei⁹ ꝯfessionē factuꝫ ē notoriū. ut ex̄ de coha.cle.⁊ mu.uestra A. Meli⁹ eo.ti.c.fi.⁊ idē i sū.cō.eo.ti.q 154. B. De notorio uide.ī.notorium.

Postq̄ꝫ ꝯseruator aliquē iniuriatoreꝫ citauit ⁊ eū ob cōtumaciā excōicauit si ꝯstat postea eū iniuriatū fuisse sꝫ nō manifestū eē: nūqd uere erit excōicat⁹? R° sꝫ Inno. Nō. ga iurisditionē nō hꝫ nisi de manifestis ut dictū ē s̄.§.4°

A. Albric⁹ dicꝰ ꝙ h° cāu erit uere excōicatus ꝭm Inno.i.c.tua.ex̄ de coha.cle.⁊ mu.lꝫ gdā ꝯtra. Puto distiguēdū ꝙ si snīa sit lata sup negocio ꝑncipali nō tenet cū nō sit notoriū nec ad ꝯseruatoris iurisditionē ꝑtineat. Et ita potest itelligi qꝺ dꝛ i isto.§.⁊ in sū.cō.lib° 2°. ti.5.q.156. Si ꝟo sit lata ꝓpter cōtumaciā nō cōparēdi: snīa teneꝫ ga ad eū ꝑtinet cognoscē an sua sit iurisditō. ut s̄.§.ꝓximo. Et ita intelligatur dictum Albrici. B

Onstitutio

ꝺ hac materia uiꝺ infra lex. Ff. 175.

Onsuetudo

ē ius qꝺ dā moribus institutum. Unde ⁊ dicitur cōsuetudo quod in cōmuni usu est. dist. i. cōsuetudo.

Cōsuetudo iducitꝛ ꝑ binū actū.25.q.2 ita nos. A. Non tn̄ efficax cū dēat eē rōnabilis ⁊ ꝑscripta. ut in.c.fi. extra de consue. nisi forte act⁹ illi eēnt ꝑmanētes tꝑe legitimo ad ꝑscriptionē. de q° i. B. Et tūc cū ꝑpl̄s icipit aliqd obꝟuare ea mente ut de cetero sit cōsuetudo al'nō.ar.ff.de iti.actuqꝫ pri.l.ulti. Et ubicūqꝫ ius deficit cōsuetudo uim hꝫ legis.dis.i.ꝯsuetudo. Intellige dūmō nō sit iniqua uel a iure reprobata. A 8.dis.mala.cū se.⁊ dcō.c.fi. B. Silr̄ et cōsuetudo interꝑtatꝛ legē.ex̄ cuꝫ dilect⁹. A. meli⁹.ff.ꝺ legi.si ꝺ intꝑtatōe. B

An cōsuetudo ꝑiudicet iuri? R° Contra legē dinaꝫ uel nālem nulla ꝑualet consuetudo.ex̄ eo.c.ulti.32.q.7.flagitia Sed ꝯ ius posituū preualet dūmodo sit rōnabilis ⁊ ꝑscripta. ut ex̄ i ꝑal'r.o.c

Sꝫ que dicetꝛ rōnabil'? R° ꝭm Inno. Rōnabilis dꝛ oīs cōsuetudo q̄ nō reꝓbatꝛ sꝫ sustinetꝛ a iure. ut etiā notatꝛ ex̄ de ꝯsue.c.ulti. A. Hosti.aūt dicꝰ utruꝫ ꝯsuetudo sit rōnabilis uel nō reliquo iudici: cū nec certa regula possit tradi ar.ex̄ de offi.dele.de cāis. ut in sū.cō.li. 2°. ti.5.q.206. Hec satis cōcordat cū precedēti. ga oē irrōnabile ꝓhibet ius.ff. de legi.qꝺ nō rōne.⁊ dis.i.c. cōsuetudo Sed ga istud nō pōt spālitꝛ i oibus determiari reliquitꝛ iudicio recti iudicis dcō.c.de causis. B

Sed quāto tꝑe ꝑscribitꝛ seu firmatꝛ consuetudo? R° ut hostiē.ait ꝭm canonistas reqritꝛ tēpus.40.annorū. ex̄ de elec.cumana.⁊ ex̄ de cēsi.oliꝫ. A. Melius facit ex̄ de ꝑscrip.audit]. Et dicit hosti. ꝙ oēs canoniste dicūt expectandū tēpus.40.annoꝝ. ut i sū.cō.eo. ti. q. 207. Sꝫ h° dꝫ itelligi cū agitꝛ de prescriptōe alicui⁹ rei seu iuris ecclesiastici. ut pꝫ i iurib⁹ ad hoc all'atis. ⁊ ħ sequitꝛ B. Et hec hn̄t locū i eccl'asticis. scꝺꝫ leges tn̄ ē diuersitas. nā ꝭm aliqs sufficiūt.10.āni iter pn̄tes.⁊ 20.intꝛ absentes Sꝫ ꝭm alios expectandū ē tēp⁹ tantū ꝙ i cōtrariū memoria nō existat. Primū ueri⁹ uꝛ. ut no. C. que sit lon. ꝯsue. in rubro. A. Puto ꝙ uelit allegare. C. de ꝑscrip.lon.tēpo.10.uel.20.an. Et.e. ti.l.fi. hētur clare ꝙ longū tēpus quo iducitꝛ ꝑscriptio. dicitur.10.annoruꝫ intꝛ

pҁesentes.ꝛ.20.inter absentes. B
Cõsuetudini rõnabili alicuius loci ꝺ̄
rogaẗ ꝑ statutũ nouũ pape: nisi illud
exp̄maẗ ex̄ de consti.licet.lib° 6°.
Que aũt ē dria inter cõsuetudinē et
p̄scriptionē? R° ſm hosti .sex possunt
drie assignari. Prima qa p̄scriptio lo
cũ hꝫ i reb᷒ mobilib᷒ ꝛ īmobilib᷒ coꝛ
ꝑalib᷒ ꝛ icoꝛꝑalib᷒.ex̄ de p̄script.audi
tꝭ.ꝛ.c.se. Cõsuetudo ꝟo i icoꝛꝑalib᷒ tm̄
ut i ſuitutib᷒ iurisdictõib᷒ electõib᷒ et
h᷒. Scd̄a qꝛ p̄scriptio acqriẗ singulari
et p̄uato: ſꝫ cõsuetudo non acquiritur
magis isti q̄ꝫ illi. Tertia qa i p̄scriptõe
exigiẗ titul᷒ ꝛ bona fides.ex̄ ꝺ̄ p̄scrip.
si diligēti: ſꝫ in cõsuetudine non reqriẗ
titulus ſꝫ solũ tēpus.ff.de usurꝭ.l.cũ de
in rem. A .Melius.ff.de legi.de qb᷒ et
dis.i.cõsuetudo. B . Quarta qa p̄scri
ptio ꝛ p̄uilegiũ nõ cõcurrũt.ex̄ de fide
instru.inter dilectos.§.ceterũ.ꝛ ex̄ ꝺ̄ p̄
scrip.ueniēs. Sꝫ cõsuetudo ꝛ p̄uilegiũ
bn̄ concurrũt.ex̄ eo.cũ dilect᷒. ꝛ ex̄ de
ꝟbo.sig.abbate. Quita qa p̄scriptio ꝓ
pꝛie ē exclusio actõis siue petitionis ſꝫ
ↄsuetudo ē actõis siue iurꝭ acqsitio.ex̄
de elec.cõstitut᷒.ꝛ.c.in genesi in fi. A
Põt tn̄ ſm eundē Hosti. Consuetudo
etiā negatiuā respiceẗ ubicũqꝫ ꝓbari
põt.s. q̄ tale qd fieri nõ deat.ar. ex̄ de
elec.cuꝫ ecc̄lia vulterana.ad fi.ꝛ in sũ.
con.lib° 2° tit.5.q.208.ubi hi casus oēs
notāẗ. B .Sexta qa consuetudo erro
nea nihil iuuat.secus in pꝛescriptione
qa titulus putatiu᷒ ꝛ si uerus n̄ sit dũ
tn̄ ꝓbabilis erroꝛ excuset dat cāꝫ pꝛe
scribēdi.ff.ꝓ empto.qꝺ̄ uulgo.ꝛ. ff. ꝓ
suo.l.ulti.

Ontentio utrum

sit pctm̄ moꝛtale. R° ſꝫ tho.se
cũda scd̄e.q.38.si accipiaẗ ↄtētõ ſꝫ q̄ i
poꝛtat īpugnatõnē ꝟitatꝭ ꝛ ioꝛdiatuꝫ
modũ sic ē pctm̄ moꝛtale ꝛ hoc modo
diffinit Amb° cõtētionē dicēs q̄ ē im
pugnatõ ꝟitatis cũ ↄfidentia clamorꝭ
Si aũt contētio dicaẗ īpugnatio falsi
tatis cũ debito mꝺ̄ acrimonie.sic cõtē
tio ē laudabiẗ. Si aũt cũ ioꝛdiato mõ
sic põt eē uenale pctm̄ nisi foꝛte tāta
ioꝛdinatio fiat in cõtēdēdo q̄ genereẗ
ex h° scandalũ. Un̄ ap̄lus cũ dixisset.2.
Thimotꝭ.2° Noli contendere ꝟbis ſb
dit. Ad nihil.n.utile ē nisi ad subuersi
onē audientiũ. A .Idē in sũ.con.li.3.t.
34.q.226.ubi etiā dr̄ ſm eũdē Tho. q̄
contēdere ē ↄ̄ aliquē tēdē. Et sicut dis
coꝛdia ↄ̄rietatē quādā īpoꝛtat i uolun
tate ita contentio quandam ↄ̄rietateꝫ
īpoꝛtat locutionũ ꝛ q̄ debitus modus
contēdendi attendiẗ si ↄuenit ꝑsonis
ꝛ negocio. B

Ontractus

secundũ guil.ē ul
tro citroqꝫ obligatio ex uolũ
tate ꝑtium surgēs ut ēptõ uēditõ loca
tio conductio mutuũ ꝛ sīlia. Quasi cõ
tractus ē obligatõ q̄ quis obligaẗ ali
cui ex aliquo officio uel facto licito et
honesto: lꝫ nõ interuenerit exp̄ssa uo
luntas utriusqꝫ ut tutela uel cura aut
negocioꝛũ alienoꝛũ gestio ꝛ h᷒mõi.nā
q̄ꝫuis pupillus hn̄s tutoꝛē: aut pubes
siue furiosus hn̄s curatoꝛē: uel ille cu
ius ignoꝛātꝭ gerit qs negociũ nõ exp̄s
se ↄ̄xerit nihilominus tutoꝛ curatoꝛ ꝛ
negocioꝝ gestoꝛ obligant̄ q̄si ↄ̄xissent
Idē Ul. A . Idē in sũ.con.libꝛo 2° ti.5.
q.91.ad fi. Sed de his latius hēẗ i istit.
de obli.ꝑ to.cũ multis se.ti.ꝛ in ti.ꝺ̄ ob
li.q̄ ex q̄si cõtrac.nas.ꝑ to. B .De con
tractib᷒ sub conditione ꝛ h᷒modi.uiꝺ̄
ī.mr̄imonium 5°.§.5°.

Ontritio

quid sit? R° ſm Pe i 4°
dis.17. Contritio a magistris
sic diffinitur. Contritio ē doloꝛ uolũta
rie assũptus ꝓ pctis cum ꝓposito cõ
fitēdi ꝛ satisfaciēdi.nam sicut in mālī
b᷒ aliqd conteri dr̄ qn̄ totaliẗ i minimaſ
ꝑtes redigiẗ.ita coꝛ hois conteri dr̄ qn̄
affectus pcti ſm oēm sui ꝑtē i eo tota
liẗ cõfrigiẗ ꝛ ꝑfecte a pctõ resilit. Et qꝛ
taliẗ resilitio doloꝛ qdē ē iõ ↄtritio ꝑ do
loꝛem tāqꝫ ꝑ ꝓpꝛium gen᷒ diffinitur.

Addit aũt uolũtarie assũpt⁹.tanq̃ dif
ferẽtia ponẽs i gñe morali.Et additur
ꝓ pctis tanq̃ mã specificãs loco ultie
dr̃ie. Hec ẽ gᵒ diffinitõ cõpetẽs cõtri
tioni iq̃tũ ẽ act⁹ ꝟtutꝭ.sed ut est ps sa
cramẽti pnie sic oꝫ ꝙ addat aliqd per
respectũ ad alias ptes.ꝛ iõ addit cũ ꝓ
posito cõfitẽdi ꝛ satisfaciẽdi.Cõ.Tho.
ibidẽ. A .Idẽ i sũ.cõ.li.3.t.34.q.17. B

Que dr̃ia ẽ int cõtritionẽ ꝛ attritõeꝫ
Rᵒ ꝺm Tho.i 4.ᵒ dis.17.sicut i corpali
b⁹ attrita eẽ dicũt q̃ aliq̊ mõ sũt cõmi
nuta lꝫ ñ pfecte.Contrita ꝟo qñ oẽs p
tes sil ꝛ pfecte trita sũt.sic i spũalibus
attritio significat quãdã displicẽtiã ꝺ
pctis sꝫ nõ pfectã. Cõtritõ ãt pfectam
displicẽtiã. A .Idẽ in sũ .cõ.co.ti.q 18.
Et ista pfecta displicẽtia iportat sum
mũ dolorẽ ꝛ ex toto corde .Uñ ꝛ Ray.
in ti.de pe.§.18.seqt q̃lis dꝫ eẽ.ait ꝙ cõ
tritio dr̃ q̃si sil ꝛ ex toto tritio qꝛ totuꝫ
cor ad lr̃am q̃si terit ꝛ scindit p̃ nimia
angustia ꝛ dolore ira ꝛ indignatione:
q̃ ꝯcepit ꝯ̃ ipa pctã.uñ dñs p ꝓphetaꝫ
Joel.2.Scidite corda uestra ꝛ nõ uesti
mẽta uestra. Itẽ ps.50.Sacrificiũ deo
spũs ꝯtribulat⁹:cor ꝯtritũ ꝛ hũiliatuꝫ
deus nõ despicies ꝛc̃. Pũge igit ꝛ pcu
te cor tuũ si nccẽ fuerit:spinis :clauis:
lancea ꝛ aliis qb⁹ ipe xp̃s fuit ꝓ te pũ
ctus i cruce.H ille. Tãto.n.qs dolere dꝫ
q̃to ẽ grauedo pcti.Grauedo etiã uni
us pcti mortalis tm̃ ẽ sũma ꝛ infinita.
cũ sit ꝯ̃ sũmũ ꝛ ifinitũ deũ.ar. i instit.
de iiuriis.§.atrox.ꝛ ex̃ de sen .excõi .cũ
illorũ.§.nos tñ.uñ ꝛ unũ solũ excludit
a sũmo ꝛ ifinito bono ꝛ mittit ad ifini
tũ malũ.de pe.dis.5.frẽs .Et sic etiã ꝓ
pter unũ solũ pctm̃ mortale debẽt qs
sũme ꝛ infinite dolẽ ꝓpter qδ si fũde
ret lachrymas ad eq̃litatẽ aque marꝭ
cõdigne dolẽ nõ posset. Debet gᵒ quis
recognoscẽ ꝙ ñ posset etiã ꝓ uno pec
cato q̃tũ debẽt dolẽ ꝛ si non põt qδ dꝫ
speret i mĩa dei faciẽdo qδ põt.i.ex to
to corde dolẽdo.Et tãto magis quanto
plura ꝛ grauiora commisit pctã. Joel.2.ᵒ
Cõuertimi ad me in toto corde uestro
ꝛc̃.ꝛ de pe.dis.1.quem penitet. B

Utrũ reqrat cõtritio de q̊libet pctõ
mortali. Rᵒ ꝺm pe.i 4.ᵒ dis.17. quia in
oi pctõ mortali ẽ ac ualis auersio uo
lũtatis a deo ad pctm̃.Et ꝯ̃ria ꝯtrarius
curãt. Oꝫ ꝙ i oi r̃missiõe peccati mor
tal sit actualis auersio a pctõ ad deuꝫ
q̃ qdẽ cõtritio appellat.De pctis tñ ob
litis sufficit cõtritio generalꝭ cũ cõatu
ad recordandũ ꝛ dolẽdũ. Nec soluꝫ de
pctõ oblito dꝫ qs in genẽ dolẽ sꝫ etiã ꝺ
obliuiõe eiusdẽ q̃ ex negligẽtia ꝯtigit
A . Hoc ultimũ dictũ ꝺ dolore obliui
onis fuit Oph.q con.p̃dictꝭ sil cũ Ray
ut in sũ.con.co.ti.q.19. B

Utrũ spãlis contritio de q̊libet pctõ
reqrat. Rᵒ ꝫ Tho.i 4.ᵒ dis.17 .ꝙ q̃tũ
ad p̃ncipiũ cõtritõis .s.cũ quis ꝺ pctis
suis cogitet ꝛ dolet.ꝛ si nõ dolore cõtri
tionis saltẽ dolore attritõnis .sic oꝫ ꝙ
sit spãlis de singulis pctis q̃ qs i mẽo
ria hꝫ.Sꝫ q̃tũ ad terminũ q. s.ẽ dolor
iã gr̃a iformat⁹ sufficit ꝙ sit una cõis
cõtritio de oibus.tũc.n.mot⁹ agit i uir
tute oiuꝫ dispõnum precedentiũ. A
Idẽ in sũ con.eo.ti.q.20.ꝛ ut ibi pꝫ cir
ca hᵒ clarius loqt pe.sic dicens .De⁹ ñ
reqrit ab hoie ipossibile sed possibile.
Aut gᵒ põt hr̃i ꝯtritio spãl siue añ siue
p⁹ ꝛ tũc reqrit.aut nõ.ꝛ tũc dico ꝙ suf
ficit generalꝭ.nã i momẽto põt hõ ꝯuer
ti ꝛ i momẽto nõ põt hõ ꝯteri de singu
lis.sꝫ postea si tẽpus hꝫ de his conteri
dꝫ . gnãlis tñ contritio ꝺ q̃ dicit Aug⁹
in li.de pnia. Penitẽtẽ oꝫ ul dolẽ de oi
crimie.h ẽ dispositõ ad gr̃aꝫ imediata
nã dolẽ de uno pctõ sine alio nõ suffic̃
ad salutẽ.Et ex his pꝫ ꝙ sufficit ꝯtritõ
generalis ꝛ ẽ nccia.qa pticularꝭ nõ suf
ficit sꝫ p⁹ea si facultas adest:deuenire
nccẽ ẽ ad spãlẽ.sicut oꝫ uenire ad speci
alẽ eorũ recogitationẽ ꝛ cõfessionem
de pe.dis.5.consideret. B

Quot ꝛ q̃ sũt cãe iductiue contritõnis
Rᵒ ꝺm Ray.Sex. Prima ipa pctõruꝫ
r̃cogitatõ. Isa.38. Recogitabo tibi oẽs
ãnos meos i amaritudie aie mee . Se
cũda pudor q ad cogitatõnẽ seqt . ꝓꝟ.
12.ᵒ Putredo i ossib⁹ ei⁹ q ꝯfusiõe res

dignas gēit. Tertia pctōꝝ utilitas Di
ere.2°. ꝙ uilis facta es nimis iterās ui
as tuas. Quāta timoꝝ extremi iudicii
ꝛ tormēti.i. Petri.4. Impius ꝛ pctōꝛ
ubi apparebūt Ro.6°. Stipendia pcti
mors. Quīta doloꝛ.s. de amissione pr̄ie
celestis. Apocꝫ.3°. Tene qd̄ habes ut ne
mo accipiat coronā tuā. Silr̄ doloꝛ de
offēsa dei. hic doloꝛ dꝫ eē acer: qa offē
dim⁹ deū creatorē. acrioꝛ qa patrem
nostrū celestē. acerrim⁹ qa ꝛ nr̄ꝫ redē
ptorē q nos ꝓprio sanguie libauit. Se
xta spes q̄ ē triplex.s. uenie qua pctā di
mittūtur. gr̄e q̄ bona opamur ꝛ gl̄ie q̄
remunerabimur. Apocꝫ.3°. Ego sto ad
hostiū ꝛ pulso: si qs audierit uocē meā
ꝛ apuerit mihi ianuā itroibo ad illum
ꝛ cenabo cū illo ꝛ ille mecū. A. Idēꝫ i
sū. con. eo. ti. q.21. ubi hec aliquantuluꝫ
latius ponūtur. B

Post h̄ q̄rit. Utꝝ doloꝛ cōtritōnis de
beat eē itellectual' uel sensibil'. R° s̄m
Pe. i 4° dis.17. sicut dicit Criso⁹. Unū
qd̄qꝫ p q̄scūqꝫ cās nascit̄ p easdē dissol
uit̄. ex̄ de re. iurꝫ. c. p̄. Cū g° pctm̄ p actū
uolūtatis sufficiēt̄ possit nasci, sufficiē
ter ēt p solū actū uolūtatꝫ.s. p displicē
tiam ꝛ dolorē q̄ꝫtū ē ex pte nostra pōt
tolli. Et cū h⁹mōi dolorē h̄re semp sit
i ptāte hois. nō aūt h̄re dolorē sensibi
lē. iō deus nō reqrit dolorē sensibilem
de ꝯtritōnis nccitate: sꝫ est de eius per
fectōe. Con. Hosti. A. Con. etiā Tho.
ut in sū. cō. eo. ti. q.22. Debet etiā hō ad
dolorē sensibilē ꝛ lachrymatōnē cona
ri. ut pꝫ p Augꝫ. de pe. dis.i. quē penitet
Et si nō pōt ō h° ipo debet dolē ꝛ uelle
poti⁹ mortē ꝛ oia mala subiisse ꝙ uni
pctō ꝯsensisse ꝛ disponē poti⁹ mortem
ꝛ q̄libꝫ mala i futurū tolerare ꝙ pctō
āplius cōsentire. 32. q.2. ita ne. B

Utrū ꝯtritio possit eē nimia. R° s̄m
Tho. i.4°. dis.17. Dicēdū ꝙ cōtritio ex
pte dolorꝫ q i rōne ē.s. displicētia pcti i
q̄ꝫtū ē offēsa dei nō pōt eē nimia sicut
nec amoꝛ caritati dei q̄ itēso displicen
tia pcti itēdit̄. Sꝫ q̄ꝫtū ad dolorē sensi
bilē pōt eē nimia sicut etiam exterioꝛ
corpis afflictō ut ieiuniū ꝛ h⁹mōi. In
his.n. oib⁹ dꝫ accipi ꝓ mēsura debita
ꝯseruatō subiecti. Propt̄ qd̄ dr̄ Ro.12.
Rōnabile obseqū ur̄m. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q.23. B

Utꝝ i ꝯtritōe reqrat̄ maioꝛ doloꝛ de
uno pctō ꝙ de alio. R° s̄ꝫ Pe. ubi sup̄
De pctis in cōi iq̄ꝫtū sūt offensa dei dꝫ
eē maioꝛ doloꝛ ō maiori pctō habitu
alit̄ qdē nō actualit̄. Sic etiaꝫ in spāli
dꝫ eē maioꝛ doloꝛ ō maiori pctō eo ꝙ
hꝫ maiorē rōnē doloris. Doloꝛ q̄qꝫ sen
sibilis.s. penalitatis ꝯueniens ē ut sit
maioꝛ non tn̄ nccium qꝛ maiori offēse
maioꝛ pena debet̄. Con. Tho. ibidē. A
Idē in sū. con. eo. ti. q.24. ubi etiā dicit̄
q̄ ad dolorē sensibilē lꝫ sit cōueniens ꝙ
sit maioꝛ: tn̄ nō est nccius qa etiā sine
eo pōt eē uera contritio. B

Utrū post remissionē pcti debeat de
eo eē ꝯtritio. R° s̄m Tho. in 4°. dis.17.
Doloꝛ cōtritōis r̄ndet culpe ex parte
auersionis ex q̄ ipsa culpa quādā ifini
tatē hꝫ. Et iō uera cōtritio dꝫ saltē i ha
bitu sp manē. A. Cō. pe. ut in sū. con.
eo. ti. q.25. Et ad h° ō pe. dis.1. nō ita. ubi
dr̄. Lingua cordis nō carnis apud ueꝝ
iudicē pctā iugit̄ ꝯfiteri dēmus. B

Utrū cōtrit⁹ dēat poti⁹ uelle eē i in
ferno ꝙ peccare. R° s̄m Tho. i q̄libet
Cōtritus tenet̄ ex caritate plus diligē
deū ꝙ seipꝫ. Peccare aūt ē facē ō deū
Penā aūt sustinē ē ō se ipm. Iō oꝫ ꝙ
cōtritus quālibet penā p̄eligat culpe
sꝫ tn̄ descēdē i spāli ad hāc penā uł ad
illā nō tenet̄: imo stulte faceret si qs se
ipm uel aliū sollicitaret sup h⁹mōi p
ticularib⁹ penis. Con. Inno. A. Con. ꝛ
Al. ut in sū. cō. eo. ti. q.26. ubi etiā dicit̄
s̄m Ansel. i lib° de silitudinib⁹ ꝙ qs dꝫ
magꝫ eligē eē i iferno sine culpa ꝙ in
padiso cum culpa. B

Utꝝ pcti r̄missio sit ꝯtritōnis effect⁹
R° s̄m Tho. i 4°. dis.17. Contritio pōt
dupliciter ꝯsiderari. uel iq̄ꝫtū ē ps sacr̄i
uel iq̄ꝫtū ē actus ꝟtutꝫ. Et utroqꝫ mō ē
cā remissiōis pcti sed diuersimode. qꝛ
in quātū ē ps sacr̄i coopatur ad remis

sionē pcti istrumētalit̄ sicut ⁊ alia sacr̄
mēta. Inq̄stū aūt ē actus v̄tutis sic ē
quasi cā mālis remissionis pcti sicut ⁊
māe dispō. Et addit Hosti. q̄ lȝ i cōtri
tione dimittat̄ pctm̄ qn̄ fit cū pposito
cōfitēdi ⁊ satisfaciēdi. si tn̄ postea tpe
debito nō seq̄t̄ ɔfessio ⁊ satisfactō pec
catū qdā dimissū nō redit sȝ mortalit̄
peccat q omittit. Et sic intellige de pe.
dis. i. magna. A. Idē i sū. con. eo. tit. q.
27. Con. etiā p̄dictis Ray. in tit. de pe.
§. 19. qui icipit. q̄liter. Refert tn̄ ibi ali
q̄s dicē q̄ sicut trib⁹ mōis deū offendi
mus: corde: ore: ⁊ ope. ita trib⁹ modis
ē nccio satisfaciēdū. al' nō dimittit̄ pec
catuȝ. ar. de pe. dis. 3. pfecta. Auctorita
tes aūt illoꝝ qui dicūt pctm̄ dimitti so
la cordis cōtritōe asserūt intelligēdas
eē cū articul⁹ nccitatꝭ excludit oris cō
fessionē ⁊ satisfactionē. Alii v̄o dicūt ɔ
ditōnalit̄ fiēi remissionē p cordis ɔtri
tionē. ar. d̄ pe. dis. 3. sane i fi. Dic̄ tn̄ Ray
q̄ p̄ma opio uidelȝ q̄ p ɔtritionem re
mittat̄ pctm̄ ē celebrior cui⁹ v̄itas igt
pȝ p exēplū Lazari quem p̄ suscitauit
dn̄s q̄ꝫ a discipulī soluēt̄. Ioh. xi. Item
p. 10. le. psos q i uia anq̄ꝫ uenirēt ad sa
cerdotes mūdati sunt. Lucꝭ. 17. ⁊ p̄s. 31.
Dixi confitebor aduersū me iiusticiaȝ
meā dn̄o ⁊ tu remisisti impietatē pcti
mei. dixi. i. firmiter in aio pposui. hec
ille. Puto āt q̄ ⁊ due alie opiones p̄di
cte saluari possint. naȝ lȝ ɔtritio ponat
uere ɔtritū i statu salutꝭ. tn̄ ppt̄ illā n̄
ur̄ fieri simplex remissio cū cōtrit⁹ ad
huc remaneat iux̄ posse ad ɔfessioneȝ
obligat⁹. Un̄ q̄usq̄ꝫ fuerit p sacerdoteȝ
i ɔfessione absolutus n̄ ur̄ plene dimis
sus. ut pȝ in Lazaro q lȝ fuerit resusci
tatus a dn̄o. adhuc tn̄ erat ligat⁹ q̄usq̄ꝫ
fuit p discipulos absolut⁹. Ioh. xi. Iō
plena remissio nō ur̄ dari an̄ ɔfessionē
nisi ipossibilitas illā penit⁹ excludat.
Un̄ in li. d̄ padiso ⁊ de pe. dis. 1. n̄ pōt. di
cit Amb⁹. Nō pōt a pctō iustificari qs
q̄ꝫ nisi fuerit pctm̄ an̄ confessus. B

Utꝝ cōtritio possit delē totū reatum
pene. R° s̄m pe. ubi s̄ cōtritōnis itēsio
pōt attēdi dupl'r. uel ex pte caritatis q̄
cāt displicētiā pcti. uel ex pte doloris
q i sensitiua excitat̄ ⁊ utroq̄ꝫ mō pōt
tātū itēdi cōtritō q̄ tota pēa remittēt̄
nihilomin⁹ tn̄ ɔfessio ⁊ pnie iniūcte ex
pletio reqrit̄ ppt̄ p̄ceptū ⁊ etiā ppter
icertitudinē. q̄a. s. nō e q̄s cert⁹ q̄ sua ɔ
tritio fuerit sufficiēs ad totū reatum
tollendum. Idē tho. ubi s̄. A. Idē in
sū. con. eo. ti. q. 28. B

Ontumacia

Triplex est cōtumacia. nam alia est in nō ueni
endo ad iudiciuȝ. Et hec triplex. p̄ mō
qn̄ pemptorie citatus uenire cōtenit
2° mō qn̄ malitiose se occultat. 3° quia
ipedit ne citatō ad eū puenire possit.
De qb⁹ ex̄ ut lite nō cōtes. qm̄ frequēt̄
Secūda cōtumacia ē qn̄ citatus ad iu
diciū uenit qdē sȝ non uult iuri parer̄
uel an̄ finita cāe examiatōnē cōtuma
cit̄ recedit. xi. q. 3. certū. Tertia qn̄ offē
sa eius ē manifesta ⁊ iussus a iudice n̄
uult emēdare. ex̄ de v̄bo. sig. ex parte
in fi.

Nunq̄d aliq̄ casu lite nō contestata
possint ɔ̄ ɔtumacē testes recipi ⁊ ad sē
tētiam diffinitiuā pcedi? R° Sic ex a
liq̄ spāli cā. puta si qō moueat̄ sup ali
cui⁹ electōe. ⁊ h° ne ppt̄ longaȝ moraȝ
ecclesia patiat̄ i spūalib⁹ ⁊ tpalib⁹ le
sionē. Itē si moueat̄ qō sup copl'a ma
ritali ne uiro uel mulieri fornicatiōis
occasio p̄beat̄. maxie cū ppigtatꝭ q̄d⁹
opponit̄ dina lege phibit⁹. ex̄ ut lite n̄
contest. qm̄ frequenter.

Ontumelia

⁊ ɔuitiuȝ. Hic p̄ q̄rit̄ quid sit contumelia. R°
s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 72. q̄ cōtumelia
iportat dehonorationem alicuius per
uerba siue per facta. aut qcquid ui sig
nificandi hȝ. Differt aūt a couitio i h°
q̄ a p v̄ba cōtumeliosa repn̄tat̄ pprie
defect⁹ culpe. Sȝ p conuitiuȝ repn̄tat̄
gnāliter qcūq̄ꝫ defect⁹ siue culpe siue
pene. un̄ si aliqs dicat alteri iniuriose
eū eē cecū. couitiū qdē dicit sȝ nō con

tumeliā. Si āt dicat q̄ sit fur ñ solū cō
uitiū sȝ etiā ɔtumeliā infert. Sepe tñ
unū p altero ponit̄. A. Idē i sū. con.
lib° 3° ti. 34. q. 238. B

Utrū ɔtumelia siue ɔuitiū sit pctm̄
mortale. R° fm Tho. scd̄a scd̄e. q. 72.
Prope r p se utrūq̄ hoꝝ pctm̄ morta
le ē nō min⁹ q̄ furtū uel rapina. Nō. n.
hō min⁹ amat suū honorē q̄ rē posses
sā. Si tñ aliq̄s cōuitiū uel cōtumeliaȝ
dixerit nō aīo dehonestādi sȝ ppt̄ cor
rectionē uel aliq̄d h⁹ mōi. nō dicit ɔui
tiū uł ɔtumeliā p se sȝ p accñs. und̄ h°
pōt eē qñq̄ ueniale pctm̄ qñq̄ siñ pec
cato. A. q̄a fm tho. ibidē sicut licituȝ
ē aliquē uerberare uł in rebus dāmifi
care cā disciplie. sic etiā pōt aliq̄s altē
quē corrigē dȝ ūbū aliqd̄ ɔuitiosuȝ di
cē. r h° mō dñs discipulos uocauit stul
tos. Luc. ulti. Et apłus Galathas isēsa
tos. Gal. 3° tñ sicut dic̄ Aug⁹ i li° d̄ ser
mone dñi i mōte. Raro r ex magna ne
cessitate obiurgatōes sūt adhibēde. i
q̄bus nō ut nob̄ sȝ ut dño suiat̄ istem⁹.
B In q̄ tñ ē nccia discretō ut hō mod̄
rate talib⁹ ūbis utat̄ q̄a possȝ ita ḡue
eē cōuitiū q̄ p icautelā platū auferrȝ
honorē eius ɔ̄ quē pfert̄: r tūc posset
hō peccare mortalit̄ etiā si nō itendēt
dehonorationē alt̄ius. sicut ēt si quis i
caute aliū ex ludo pcutiēs ḡuit̄ ledat

An liceat cā correctōis ɔuitiū dicere
R° sȝ Tho. scd̄a scd̄e. q. 72. Sicut lici
tū ē aliquē ūberare uel i rebus dāmifi
care cā discipline. ita ēt pōt aliq̄s altēi
quē corrigē dȝ aliqd̄ ūbū cōuitiosum
dicere. r h° mō dñs discipulos uocauit
stultos. Luc. ul. Et apłus galathas in
sensatos. Gal. 3°. Tñ ut dic̄ Aug⁹ ex ma
gna nccitate obiurgatōes sūt adhibē
de i q̄bus nō ut nob̄ sȝ ut dño seruiat̄
istem⁹. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 239. r h̄
satis possūt ɔp̄hendi ex dcis s̄. §. pxio
p̄cedenti. B

Utrū hō dēat ɔtumelias sibi illatas
sustinē. R° fm Tho. ubi s̄. Sic̄ in aliis
iniuriis. sic r in uerbis ɔtumeliosis te
nemur hr̄e aiuȝ p̄patū ad tolerātiā si

expedicēs fuēit. qñȝ tñ oȝ ut cōtumeliā
repellam⁹ ppt̄ duo. Primo q̄dē ppt̄
bonū eius q̄ ɔtumeliā ifert ut eius au
dacia rep̄mat̄. r d̄ cetero talia ñ attēp
tet. A. Juxta illd̄ pūb. 26°. Rñde stłto
iux̄ stłticiā suā ne sibi sapiēs uideat̄. r
h° qñ ūisilr pōt pdesse. ał sec⁹. uñ r ibi
dē imediate p̄mittit̄. Ne rñdeas stłto
iux̄ stulticiā suā ne efficiaris ei similis
B. 2° ppt̄ bonū multoꝝ q̄ꝝ pfectus
p cōtumelias nobis illatas ipedit̄. A
Uñ Greg⁹ sup Ezech. omł. 9. dic̄. Hi q̄ꝝ
uita i exēplo imitatōis ē posita debēt
si possūt detrahētiū ūba ɔpescē ne eo
rū p̄dicationē audiant q̄ audire pote
rāt r i prauis morib⁹ remanētes bñ ui
uere ɔtēnāt. hec ēt notāt̄ i sū. cō. eo. tit.
q. 240. B

Chorea Utruȝ chorea et huiusmodi ludi sint liciti. R° fm Al. i 4° dis.
16. H⁹ mōi ludi fm se nō sūt mali quia
bñ fieri pñt. Sȝ triplici d̄ cā possūt fiēi
mali. p̄ si fiāt ad puocādū libidineȝ r
h⁹ mōi. 2° si nō cōueniūt p̄sone ut cłici
siue religiosis aut aliis h⁹ mōi. 3° si fiāt
nō cōgruo tp̄e: tristitie uel penitentie
Si ūo fiāt ex cā alicui⁹ honeste leticie
r a p̄sonis secularibus r ɔgruo tp̄e ac
aliis debitis circūstātiis nō ē illicituȝ
uide. ī. ludus r iocus. A. Al. plura r cla
rius loquit̄ ut stati patebit. B

Utrū ducētes illicitas choreas pec
cēt mortalit̄. R° sȝ guil. cr̄do q̄ sic siue
i festis siue i pfestis si h° faciāt cā ici
tādi ad libidinē se ł alios. aut si chore
as ducāt d̄ cōsuetudīe. uñ Hiero⁹ in q̄
dā omł. Nō credo uiro si dicit se illesū
euasisse a spectaculł taliū. cū Dauid ex
eo q̄ uidit Bersabee lauātē se ad libi
dinē puocat⁹ sit. Si aūt aliq̄s uel aliq̄
nō corrupta intētōe aliqñ imisceat se
h⁹ mōi choreis tene qd̄ i p̄cedēti. §. dr̄
A. Dict⁹ guil. clari⁹ loq̄t. Nam asserit
chorizantem corrupta intētōe peccat̄
mortalit̄ r silr chorizantē de consuetu
dine. lȝ etiā nō faciat corrupta itentōe
subiūgēs. Si aūt aliq̄s uel aliq̄ raro r

ſine aliq̄ corrupta intētōe ſe inmiſceat
h᷒mōi choreiſ nō audeo dicē ꝙ ſit pec
catū mortale.ſed nec audeo eū uľ eaꝫ
excuſare uel aſſecurarī a pctō mortali
cū ingerat ſe ꝑiculo ꝓuocādi alios ad
libidinē ⁊ ipſo facto uideatꝰ approbarꝰ
choreas: ⁊ exēplo ſui auctoritatē alus
ſiꝉia faciēdi ꝑſtare.ut in ſū.cō.lib᷒ 3ºti.
34.q.281. Jō glo. Ray.ſic loqꝰ.quia mľ
tis cōcurrētibus pñt choree aliquādo
excuſari.iō illas ꝑciſe nō dānat ſed qꝛ
ut plurimū ⁊ q̈ſi ſꝑ occurrūt oppoſita ⁊
multorū pctōꝝ occaſiones.ꝓpterea ꝑ
dictos excuſare nō audet. Uñ ut ſciatꝰ
qñ pñt excuſari ⁊ qñ nō.ſciendū ē ſm
Al.ubi ſ̄.⁊ in ſū.con.eo.ti.q.280.ꝙ qñ
concurrētib᷒ ad choream pōt excuſa
ri. Primū ꝙ ſit debito tꝑe.ſ.gaudii ſi
cut in nuptiis uel tꝑe uictorie uel libe
ratōis hōis uel pr̄ie uľ in aduētu ami
ci ď terra lōgiq̄.Secūd ꝙ ſit cū hone
ſtis ꝑſonis de qbus non oriatꝰ ꝑſūptio
mali: nō cū leccatorib᷒ uel cū leccatri
cibus.Tertiū ꝙ fiat a ꝑſonis ſeculari
b᷒ qa monialibus ⁊ monachis ⁊ clīcis
qꝛ ī alus dñt occupari oēꝫ choreaꝫ pu
tat eē illicitā. Quartū ē ꝙ hōeſto mō
fiāt nō geſticulatōib᷒ nimis ihoneſtis
uľ iordinat]. Quītū ē ꝙ cātus excitās
ī talib᷒ ⁊ muſica nō ſit de illicitis: ſꝫ de
morib᷒ uel de deo. Predcis pñt ⁊ alia
addi uidelꝫ rectitudo itentōis. Unď et
idē Al.dicͭ ubi ſ̄ ꝙ ꝑcipua cā q̄ chorea
ſit illicita eſt mala itentio ut qñ fit ad
oñdēdā uľ ꝓuocādā libidinē ſicut fefꝰ
mō igt oēs exercēt. Secūdū ꝙ nō fiat
tꝑe triſticie ſeu penitētie ſm eūdem
ſicut dīꝰ. Eccl. 22º. Muſica ī luctu ipor
tuna ē narratio. Et hº mō dicͭ intdicitꝰ
penitēti ne ſit in ludis qa dū penitꝫ tē
pus ē flēdi. Tertiū ꝙ nō fiat tꝑe deuo
tioni deputato.ut pꝫ ab aduētu uſque
ad epiphaniā in quo etiā ſolēnitas nu
ptiarū ꝓhibetꝰ.34.q.4.ñ oꝫ. Quartuꝫ
cōuenientia loci.nā nullo mō licꝫ talia
agē in locis ſiue oratoriis q̄ ſolūmodo
deputantꝰ ad dina. Math.21. Domus
mea dom᷒ orōnis uocabitꝰ. Et diſt.42.
oratoriū ubi dīꝰ. Oratoriū hº ſit qď dīꝰ
ut ibi.nec qcq̄ꝫ aliud geratꝰ aut credatꝰ
q̄ꝫ qď dinis laudib᷒ ꝯueniat. Ad idē di.
ea.in oratorio. Et ſic reqſita ad excuſa
tionē choree ſūt nouē. Pñt aūt reduci
ad ſex.uidelꝫ.rectitudo itētiōnis.rōna
bilis cā ut ꝓpter nuptiaſ ⁊ h᷒mōi. Jtē
ꝯueniētia tꝑis ⁊ loci. Jtē cōueniētia ꝑ
ſone ⁊ mōi. Et his ꝯcurrētib᷒ pñt cho
ree excuſari alꝰ non. Uñ ⁊ Luc.6º. dicitꝰ
Ue uob̄ qui ridetis nūc. Sꝫ certe ꝑdcā
oīa ut plurimū ī choreis occurrūt ī ꝯ̄
riū ita ꝙ etiā multa mortalia pctā in
eis ꝯmittūtꝰ uidelꝫ ſiniſtra intētio.naꝫ
⁊ ut ipē aliaſ dicit fere oēs mō exercēt
tripudia ad oñdendū ſeu ꝓuocādum
libidinē. Jtē 2º. defectus cauſe qa ſepe
fiūt ſine aliq̄ rōnabili cā.ſꝫ ꝓpter libi
dinē uel uanitatē uel leuitatē. Jtē 3º. ī
cōueniētia tꝑis.qa ut plurimū fiūt in
tꝑe pn̄ie ⁊ tꝑe deuotiori uľ ſolēniori.ſi
cut ē a.70.uſq̄ꝫ ad octauā paſce ī q̊ pro
hibetꝰ ēt ſolēnitas nuptiarū.33.q.4.nō
oꝫ.uľ alus ſiſib᷒ tꝑib᷒. Jtē 4º. icōueni
ētia loci.ſepe.n.fiūt ī locis ad dinū cul
tū ďputat]. Jtē 5º icōueniētia ꝑſone qꝛ
nō nūq̄ꝫ intmiſcētꝰ religioſi uel monia
les ſeu clerici ⁊ frequētius fiunt cuꝫ ꝑ
ſonis ihoneſtis leuibuſ uel ſuſpectiſ ⁊
cū mulierib᷒ ornatu meretritio ꝑpat]
ad capiēdas aīas. ꝓu.7º. Jtē 6º. incon
ueniētia mōi qa ut plurimū fiūt geſti
bus laſciuiſ ⁊ diſſolut]. Jtē cū ſono ſeu
cātu ihoneſtoꝝ ⁊ ad luxuriā ſeu ad ali
ud pctm̄ ꝑtinētiuꝫ. Ue gº iſtis tripudi
antib᷒ uel delectabiliꝰ aſpiciētib᷒ ſeu
aſtātibus.86.diſ.uidēt.uel q̄litercunq̄ꝫ
ꝯſētiētib᷒.ad Ro.ꝑ.ibi. Digni ſūt mor
te ⁊c. Jtē non reſiſtentibus cū poſſint
83.diſ.error.2.q.7 negligē. B

Correctio ꝑ̊ .ſ.punitio quā ꝑlat᷒ habet facere. Habet.n.corri
gere delicta ſubditoꝝ nō ex odio: ſꝫ ex
caritate.86.diſ.odio.ꝙ ſi negligit ḡui
ter peccat ⁊ grauiter puniēdus ē. Talꝰ
n.canis ipudic᷒ dicēd᷒ ē potius q̄ꝫ eps
83.diſtincti.nemo.⁊.c.error.et capitulo

nihil.nec circa h° dz eē remissus qꝛ dū
uni parcit idigno ad contagiū ꝓuocat
uniuersos.Facilitas.n.uenie icentiuū
tribuit deliquēdi.23.q.4.ē iniusta .z.c.
se.Itē nō dz eē crudelis uel seuer⁹.45
dis.lz.z ꝓx.30.qui nimis emūgit elicit
sanguinē.z siue plectēdo siue ignoscē
do h° solū bñ agit̄ ut uita hominū cor
rigat̄.23.q.5.ꝓdest.Justicia .n.uel mīa
multū destruit̄ si una sine alia teneat̄
45.dis.disciplina . Melius ē aūt de ni
mia mīa ꝗ̄ de nimia seueritate redde
re rōnē.50.dis.ponderet in fi.26 .q .ulti.
alligant.nā z leuit̄ castigat⁹ reuerētiā
exhibet castigāti.Asperitatis autez ni
mie increpatio nec correctōnē recipit
nec salutē.45.dis.cum beatus.

Quid si ꝑlatus i corrigendo excedit
modū? R° si ex caritate correxit nō ex
igit̄ a subditis ueniā postulare.86.dis.
qñ.Si aūt ex odio tenet̄ tūc iniuriaruz
ff.ad.l.aquil.quēadmodū.§.municipa
les. A .Al'icipit.§.magistrat⁹. B .fa
cilius tñ parcit̄ i h° casu ꝑlatis ꝗ̄ aliis
qꝛ i cura rei familiaris uix pōt uitari
pctm̄.25.dis.q̈lis. A .hoc ē uerū qñ pec
catū ꝓcedit ex nimia occupatōe cure
Secus si ex malignitate.tūc.n.prelati
ḡui⁹ deliquūt z durius sūt puniēdi q
aliorū trāsgressiōib⁹ debuerūt obuia
re.xi.q.3.ꝑcipue. B

Utrū aliqs dēat cessare a correctōe
timēdo ne ille fiat detior. R° ſm Tho
scōa scōe.q.33.Correctō ꝑtinens ad ꝑ
latos nō ē dimittenda ꝓpter turbatō
nē eius q corrigit̄.tū qa z si sponte ꝓ
ꝑa emēdari nō uelit corrigēdus ē p pe
nas ut peccare desistat.tū ēt qꝛ z si in
corrigibil'sit ꝓuidet̄ bono cōi dū ſuat̄
ordo iusticie z uni⁹ exēplo alii deterrē
tur.sec⁹ āt ē ō correctōne frna.ut.i.cor
rectio 2°.§.ꝑ z 5°. A .Idē in sum. con.
li° 3° ti.9 q.8. B

Utrū pctōr possit aliū corrigē. R° ſz
Tho.ubi s̈.Correctō ꝑtinet ad aliquē
inq̄ꝫtū i eo uiget rectuz rōnis iudiciuz
Pctm̄ aūt nō tollit qn remaneat i pec
cāte aliqd de recto iudicio . Et ſm hoc
pōt sibi cōpetē delicta subditorū cor
rigē z arguere.Sz tñ pctm̄ ꝑcedēs ipe
dimentū affert ꝓpter tria ꝑ̊ qa ex pec
cato suo idign⁹ reddit̄ ut aliquē corri
gat ꝑcipue si maius pctm̄ ɔmisit.2° ex
scādalo qō seqt̄ iñ si pctm̄ corrigēt̄ sit
manifestū qa ui̅ꝑ nō corrigat ex cari
tate sz mag̃ sui ostētatōne.3° ꝓpt̄ sup
biā corrigēt̃ q sua pctā ꝑuipēdēs se ip
sū ꝓxio ꝑfert.Itaqꝫ si pctōr cuz hūili
tate corrigat nō peccat.lz p h° l'i ɔscia
fris uel saltē i sua ɔdēnabilē se oñdat
A .Idē i sū.con.eo.tit.q.7 .Ubi etiā dr̄
ꝙ sic itelligēdū ē illud Ro.2° In q̊ ali
um iudicas te ipm̄ cōdēnas.eadē eniz
agis q̄ iudicas.Et intelligo h° cū hūili
tate.i.cū uera recognitōe z ɔtritōe suo
rū pctōrū al'nō pōt eē hūilitas ubi est
dine uoluntatis rebellio . Numeri.15°
ibi.aīa q̄ p supbiā zc.Itē qa ꝑsistēs in
pctō oīno remanz indignus officio iu
dicādi.Uñ Greg⁹ omel.20.Durū qppe
ē ut q nescit tenē moderamīa uite sue
iudex uite fiat aliene. B

Qualit̄ ꝓcedēdū ē i correctōe cū mł
titudo ē i scelē? R° ſm Tho .scōa scōe
q.108.Qñ tota multitudo peccat ō ea
debet sumi uidicta .uel q̄ꝫtuz ad totū
sicut egiptii submersi sūt i mari rub°
ꝑsequētes filios Isrł.z sicut sodomite
vl'r ꝑierūt.Uel q̄ꝫtū ad magnā multi
tudinis ꝑtē.sicut pz Exo.32° i pena eoꝝ
q adorauerūt uitulū .Qñ xo spat̄ mł
torū correctio dz seueritas uidicte ex
erceri i paucos aliq̊s ꝑncipaliores qui
b⁹ ceteri terreant̄.sicut dñs Nūeri.25.
mādauit suspēdi ꝑncipes ppl'i ꝓ pctō
multitudis.Si aūt nō tota multitudo
peccauit sz ꝓ parte tūc si pñt mali se
cerni a bonis dz i eos uidicta exerceri
si sine aliorū scādalo pōt fieri: alioqn
ꝑcēdū ē multitudini z detrahēdō seuēi
tati.Et eodē mō tolerādū eēt pctm̄ ꝑn
cipis si sine scādalo multitudinis puni
ri nō posset nisi forte eēt pctm̄ tale qō
mag̃ nocēt multitudini ul'spūalit̄.uel
tꝑalit̄ ꝗ̄ scādalū qō timet̄. A .Ad h°
50.dis.ut cōstitueret̄.Et Con.ꝑdcis Ul.

ꝛ Ray.ut i sũ.con.li.3° ti.33.q.8.ubi etiã
addit̃ ſm Ray.ꝙ ſi pctm̃ qđ faciũt au
ctoritate defendũt quaſi non ſit pctm̃
tũc nõ dꝫ ꝯ tales dormire ſeueritas di
ſcipline.ga etiã hẽtici pñt dici.de pen.
diſ.6.c.p̃.i fi.diſ.50.domino ſancto.diſt.
82.plurimos. Et ſm glo. Ray.idem uꝛ̃
ſeruandũ circa publicam p̃dicationẽ
ꝯ delinquẽtẽ multitudinẽ uel p̃ncipeꝫ
qđ dictum ẽ de correctõe. B
Quatuoꝛ ſũt cãe diſſimulandi ꝛ non
corrigendi delicta ut ponit Ul.prima
cũ mali ſũt occulti ita ꝙ nõ pñt diſcer
ni a bonis.Secũda cũ multitudo ẽ tã
ta ꝙ nõ poſſit extirpari ſine ſciſmate
eccl'ie uel cũ nõ põt fieri gn boni iuol
uerẽt̃.ꝯ quo uide s̃. §.pxio.Tertia qñ
pbabilit̃ p̃ſumit̃ de emẽdatõe ut ga
peccat ex ifirmitate uel ignorãtia ꝛ ñ
ex obſtinata malitia.Quarta ſi exerci
tãdo bonos pſũt eccl'ie.tũc.n.toleran
di ſũt ne boni ocio toꝛpeſcãt.Probãt̃
h.44.diſ ꝯmeſſatiões.ꝛ 50.diſ.ut con
ſtitueret̃.23.q.4.ipa pietaſ.ꝛ.c.cũ gſgſ
Con.Ray. A .Idẽ i ſũ.con.dicta.q.8.
ubi circa q̃rtã cãm addit̃ ſm eundem
Ul.Qñ tales talit̃ pſũt eccleſie ꝙ nõ
obſũt.tũc.n.p̃dicta de cã tolerari pñt.
iuxͣ illud p̊ſ.Dñs oſtẽdit mihi ſup iimi
cos meos ne occidas eos.Et Iudic 2°
dixit dñs.Nõ delebo gẽtes q̃s dimiſit
Ioſue ut in ipiſ expiat iſrl'.h ibi.ꝙ iſti
pſint ita ꝙ nõ abſint ul'ꝙ pl' pſint.
puto uix poſſe diſcerni niſi a deo. B
de mã iſta plura hẽs.ĩ.pena p̊.Itẽ.ĩ.p
cutẽ.Itẽ de ꝯtumeliis ꝛ ꝯuitiis cauſa
correctiõis dictis.uide s̃ ꝯtumelia.§.
3°.De punitõe an dimittẽda ſit pPter
ſcãdalũ uide ifra ſcãdalũ.§.6°.De coꝛ
rectiõe q̃ pmittit̃ doctoꝛibus.uiđ.ĩ.ex
cõicatõ 2°.§.2°.circa mediũ.ꝛ.ĩ.locatio
§.5°.ꝛ.ĩ.magiſter p̊.§.fi.

Orrectio 2°.

.ſ.frat̃na.Correctio fraťna ſꝫ Tho.ſcđa ſe
cũde.q.33.i p̃cepto ẽ.Sꝫ ga p̃ceptũ eſt
affirmatiuũ ñ obligat ad ſp ſꝫ p loco
ꝛ tpe.uñ omiſſio ei' uno mõ fit mẽito
rie ut qñ qs oppoꝛtunũ tẽp' iqrit.ul'ꝯ
ipis metuit ne deterioꝛes fiãt.l'ad bo
nã uitã alios ipediant.ꝛ h'mõi.2° mõ
omittit̃.ſ.cũ pctõ moꝛtali.ſ.cuꝫ foꝛmi
datur iudiciũ uulgi ꝛ carnis cruciatio
ſeu pẽptõ.dũ tñ h ita dñent̃ in aio ꝙ
frateme caritati p̃ponãt̃. A .Et h° uꝛ̃
ꝯtigẽ ſm eũdẽ Tho.ibidẽ.arti.2°.qñ a
liqs p̃ſumit ꝯ aliq̃ delinquẽte pbabi
liter ꝙ poſſꝫ eũ a pctõ retrahẽ:ꝛ tñ p
pter timoꝛẽ uel cupiditateꝫ p̃mittit.
B .Tertio mõ ẽ ueniale qñ timoꝛ et
cupiditas tardioꝛẽ facit ad corrigẽdũ
delicta fr̃is nõ ita tñ ꝙ ſi cõſtaret ei ꝙ
frẽm poſſet a pctõ retrahẽ dimitteret
ppt̃ timoꝛẽ ꝛ cupiditatẽ qui i aio pꝛe
poſuit caritatẽ.ut dic̃ Aug'. A .Ideꝫ
i ſũ.con.li° 3° ti.9.q.3. B
Utrũ oporteat q̃rẽ q̃s corripiamus.
R° ſm Tho.ubi s̃.Dicẽdũ ꝙ illa beñ
ficia q̃ nõ debẽt̃ certe pſone ſꝫ cõit̃ oĩ
b' ſiue ſint tpalia ſiue ſpũalia non oꝫ
nos q̃rere etiã qb' ipẽdamus ſꝫ ſuffic̃
ꝙ ipẽdam' eis q nob̃ occurrũt.aliogn
efficeremur exploratores uite aliene
ꝯ illud pv.24.Ne q̃ras ipietatẽ i do
mo iuſti.uñ pꝫ ꝙ nec religioſos oꝫ exi
re clauſtrũ ad corrigẽdũ delinquẽtes.
A .Idẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.4.ubi etiam dr̃
ꝙ qui habet ſpãlem curã alicui' debꝫ
eũ q̃rer̃ ad h° ut eũ corrigat ꝯ pctõ. B
Utrũ p̃ceptũ de correctõe fratna ſe
extẽdat ad oẽs.R° ſm Tho.ſcđa ſcđe
q.33.Duplex ẽ correctõ.Una q̃ ẽ actus
caritatis ꝛ ẽ p ſimplicẽ admonitõneꝫ
ꝛ h ptinet ad quẽlibꝫ caritatẽ hñtem
ſiue ſit ſubdit' ſiue p̃latus.Eſt etiam
alia correctio q̃ ẽ actus iuſticie q̃ nõ ſo
lũ fit p admonitõnẽ ſꝫ etiã int̃dum fit
p punitionẽ ut alii timẽtes a pctõ deſi
ſtãt.ꝛ h ptiet ad ſolos p̃latos. A .Idẽ
i ſũ.con.eo.ti.q.5.ubi etiã pꝫ ꝙ p̃ma q̃
ppe dicit̃ correctio fraterna tẽdit ad
emendationẽ fr̃iſ deliquẽtis.Secũda
vo q̃ pprie dr̃ correctio iuſticie tẽdit
ad bonũ cõe:qđ nõ ſolũ pcurat̃ p ad
mõitõꝫ fr̃is ſꝫ ẽt int̃dũ p pũitõꝫ. B
Utrũ ſubditi teneãt̃ corrigẽ p̃latos.

R° ꝫm Tho.ubi s.Subditi nō tenent
nec debent corrigere ꝓlatos correctōe
illa q̄ ē iusticie ꝑ cohertionē pene. T e
nent aūt correctōe illa q̄ ē caritat] si in
eis aliqd ē corrigibile.ita tñ ꝙ nō cuȝ
ꝓteruia sȝ cū mā̄suetudie ꝛ reuerētia
A .qa.1.ad Thimot].5° dr.Seniorē ne
īcrepaueris sȝ obsecra ut prēȝ:nisi im
mineret ꝑiculuȝ fidei .Tūc.n.ēt publi
ce eēnt ꝓlati a subdit] redarguēdi ꝫm
Tho.ibidē.ꝛ in sū.con.li° 3° ti.9.q.6.un̄
ꝛ Paulus q erat subdit⁹ Pet° propt
imine̅s ꝑiculū scādali circa fidē Petꝛ
publice redarguit:ꝛ petr⁹ hūilit ꝛ pa
tienter correctionē recepit ad Gal.2°
ubi etiā glo.Aug] dic ꝙ petrus maio
rib⁹ dedit exēplū ꝙ si i aliq̊ delirarēt
nō dedignarent ab iferioribus corripi.
ꝛ nō solū ob ꝑiculū fidei:sȝ etiā ꝓpt in
ordiatos mores qñ eēnt publici ꝛ scan
dalosi deberēt dure ꝛ publice ꝓlati re
ꝓhendi.2.q.7.paulus dicit. B

Quo ordine ꝓcedēdū sit i correctōe
fraterna. R° ꝫm Tho.scda scde. q.33.
Peccata publica ꝫm aplm. i .ad Thi
mot].5° sūt publice arguēda. In pctis
ꝟo occult] locū hȝ qd dicit i euangelio
dn̄s.Si peccauerit i te frat tu⁹ ꝛc. A
Math.18° B .Nā si te offendit publi
ce corā aliis iā nō solū i te peccat sȝ ēt
in alios q̄s turbat. A .Ur āt ꝙ pctā
debeāt dici publica nō solū si oibus sȝ
etiā si mult] nota sint ꝓut i ꝓallegato
loco dic Tho.de Joseph.q ut hr Gen.
37° accusauit frēs suos apud prēm de
crimine pessimo.Dicit Tho.ꝙ q̄uis n̄
scribat dȝ tñ credi ꝙ Joseph ꝑus frēs
suos monuerit q̄ accusauerit .ul quia
pctm̄ erat publicū saltē iter frēs.Und
pluralit loquēdo dr.Accusauit fratres
suos. Et sic Tho.sentit posse pctm̄ dici
publicū q̊ ad denūciationē siue admo
nitionē faciēdā ēt si notū sit tm̄ aliqui
bus.Itē q̊ ad ꝯsciaȝ necē ē ꝓcedē mōi
tionē i accusatione sicut ꝛ in denuncia
tōe. B .Uerū qa i occultis pctis pōt
ꝑpetrari ꝓximorū offensa.iō distiguē
duȝ ē qa si h⁹mōi occulta pctā sunt in
nocumētū ꝓximoꝝ l corꝑale ul spūa
le.puta si aliqs occulte tractet quō ci
uitates tradāt hostib⁹.ul si hereticus ꝓ
uati hoies a fide auertat dȝ qs statim
ad denūciatōnē ꝓcedē nisi forte aliqs
firmiter extimaret ꝙ ꝑ admonitōȝ se
cretā stati posset h⁹modi mala ipedir
Si ꝟo sūt talia pctā q̄ sūt solū i malū
peccātis ꝛ eius i quē peccat . uel qa le
ditur ab eo ul saltē ex sola noticia.tūc
dȝ si pōt sic emēdare frēm ut fama ei⁹
ꝯseruet. ꝛ sic de necitate ꝓcepti ē ꝙ se
creta admonitio publicā denūciatōeȝ
ꝓcedat. A .Nisi forte ex manifesta d
nūciatōe uel correctōe alicui⁹ delicti
secreti ꝟisilr publica utilitas resulta
ret.sicut Actuū 5° Petr⁹ pctm̄ occltuȝ
Ananie ꝛ Saphire cōiug] manifesta
uit ipsos publice sine alia admonitōe
redarguēdo de fraude ꝓcii rerū uendi
tarū qa sciebat ex dicta correctōe uti
litatē publicā resultare.Un̄ ꝛ ibidē dr
ꝙ dci Anania ꝛ Safira a petro redar
guiti stati mortui sūt ex q̊ magn⁹ tior
fact⁹ ē i oi eccl̄ia ꝛ i oib⁹ qui audierāt
Et iō Aug⁹ ut ꝛ refert Tho.ibidē arti.
2° dicit ꝙ ex gestis scōrum possumus
agnoscer q̄lit ꝓcepta diuine scripture
sint itelligēda. Itē n̄ ē necē secretā ad
monitōȝ ꝓcedē denūciationē gnālem
q̄ qñq̧ ex aliq̄ cā fit.sicut Math.26. de
iuda dn̄s dixit.Un⁹ urm̄ me traditur⁹
ē. B .Et hec secreta admonitio dȝ ul
sel l pluries fiēi ꝙdiu spes de correcti
one ex ea ꝓbabilit hēt. Cū autem iaȝ
ꝓbabilit cognoscē possum⁹ ꝙ secreta
admonitō nō ualet ꝓcedēdū ē ulteri⁹
q̄tūcūq̧ pctm̄ sit occultū ad testiū in
ductionē nisi forte ꝓbabilit extimare
tur ꝙ h° ad emēdationē fris nō ꝓficēt
qa tūc a correctōe cessandū eēt.Añ tñ
q̄ testes iducāt ꝫm Aug].ꝑus ondi dȝ
ꝓlato ut ē singularis ꝑsona. A. Hoc ē
ueꝝ qñ h° regrēt a ꝓlato ad quē ꝑtinȝ
cū oi sollicitudine scire facta sbditorū
Nā nō pōt eē pastor] excusatō si lup⁹
oues comedit ꝛ pastor nescit.ut in.c.q̄
uis.ex de reaur]. Itē qñ hoc ē salubri⁹

etiā si nō reqraṫ. alṙ nō decet ꝑus denū
ciare ꝑlato cū nō sit ſm ordinē euāge
lii. ut pʒ Math. 18. Un̄ ⁊ Tho. ibidez ar
ti. 8º dicit ꝙ ꝓcedendū ē ad testiū idu
ctionē nisi ꝓbabiliṫ extimareṫ ex hoc
ꝓximū deteriorari. qa hoc casu possʒ
qs correctionē penit᷒ omittē uḷ secre
te denūciare ei q ad emēdationē ꝓxi
mi sit magꝭ idone᷒ uidelʒ suo ꝑlato cō
fessori uel sibi. Et ſm hāc distictionē di
cit debē itelligi dictū Augꝭ. in regula
ubi dicit ꝙ pctm̄ ꝑus dʒ denūciari pre
lato q̄ꝫ testib᷒ nō ut iudici ſʒ ut ꝑuate
ꝑsone q pl᷒ pōt ꝓdesse q̄ꝫ alṫ. ⁊ ad hoc
bn̄ facit dcm̄ Augꝭ 22. q. 5. hº uṙ. ⁊ scōm
Tho. i dcō. arti. 8º. testes aducūṫ trib᷒
rōnib᷒. Prima ſm Hiero. ut peccanti
ōndaṫ ꝙ dignū correctōe egēit. Scḋa
iuxta Augꝭ. i regula ut possit delictuʒ
ꝓbari ꝯ se n̄ emēdātē. Tertia secūdū
Criso. ad ꝓbandū admonitōes fore fa
ctas. Pōt addi ⁊ etiā ad hoc ut testes
peccātē siḷ moneāt. Jō euāgeliū diċ ꝙ
si nō audierit eos ⁊c̄. B. Et si sic n̄ cor
rigiṫ i publico ē ꝯuicēd᷒. ꝙ si ꝑlatus ꝑ
cipet aliqd ꝯ hūc ordinem: nō esset ei
obediēdū quia obediṙ oʒ deo magꝭ q̄ꝫ
hoib᷒. iō qn̄ ꝑlatus ꝑcipit ut sibi dicaṫ
qḋ qs sciuerit corrigēdū itelligēdū ē
saluo ordine correctōnis fratne siue ꝑ
ceptū fiat ad oēs cōiter siue ad unum
spāliter. Et nō solū nō ē obediēdū: sed
etiā ꝑcipiēdo peccaret. qa ipē non est
iudex occultoꝝ ſʒ deus sol᷒. Hoc dico
nisi iq̄ꝫtū ꝑ aliq̄ idicia peccata manife
stāṫ. puta ꝑ ifamiā: ꝑsūptōes ⁊ h᷒mōi
tūc. n. pōt ꝑlat᷒ ꝑcipe sicut ⁊ iudex ali᷒
iuramētū exigē. A. sup ueritate dicē
da ſm tho. ibidē arti. 7º. B. Jtē nota
ꝙ ꝑdictā solēnitatē ⁊ ordinē nō oʒ ser
uari nisi i ḡuib᷒ pctis qa leuia nō ꝺro
gāt fame. Un̄ ⁊ religiosi i capl̄is se ꝓ
clamāt ꝑmisso ordine nō seruato. A. s
i delictis leuib᷒ etiā secretꝭ de qb᷒ pre
lati i capl̄is suis publice redarguūt ſb
ditos qa talia sūt q̄ nō derogāt fame.
qa tales denūciatōes poti᷒ dn̄t dici re
memoratō oblitaꝝ culparū q̄ꝫ accusa
tiones seu denūciatōes ſm Tho. i dcō
arti. 7º. Et ex ꝑdcis pōt colligi ꝙ denū
ciatōnes gn̄ales fieri pn̄t sine secreta
admonitōe. Jdē etiā ē i denūciatōib᷒
ꝑticularib᷒ respcū certe ꝑsone qn̄ pec
cata sūt leuia ⁊ nō diffamatoria. ⁊ siḷr
si sūt grauia ⁊ publica. ⁊ idē qn̄ sūt oc
culta ⁊ ꝑiculosa corꝑaliṫ ḷ spūaliṫ. qb᷒
ꝑ secretā admonitionē ꝓuidēi n̄ pōt.
uel si ex correctōe seqreṫ ꝟsiḷr publi
ca ⁊ reputabilis utilitas. Jn his gº oi
bus ad denūciatōnē nō reqriṫ secreta
admonitio. Jn aliis ꝟo casib᷒ qn̄ pctm̄
ē ḡue ⁊ diffamatoriū dʒ oīo secreta ꝑ
cedē admonitō: q̄ inṫ solū ⁊ solū semel
⁊ pluries dʒ fieri q̄usqꝫ ꝓbabilis spes
emēdatōis ꝑ secretā admōitōʒ possit
hr̄i. si ꝟo dcā nō sufficiat admōitio ad
di debēt testes bōi ⁊ idonei q̄ꝫtū como
de pn̄t hr̄i q siḷ cū ꝑº admonitore ꝯmō
strēt culpabili suū errorē ⁊ pctm̄ ⁊ de
emēdatiōe admoneāt. ⁊ si nō vḷt emē
dare denūcieṫ ꝑlatꝭ ecclesie corā qb᷒
testificabūṫ denūciatorē debitaṡ fecis
se admonitōes ⁊ monitū noluisse emē
dare. Et ꝑdicta sūt diligēṫ notāda ut a
manifestatōe defectuū ꝓxi sciat qsqꝫ
refrenare liguā: ⁊ si māifestare nccē ē
nouerit manifestādi ordinē ut nō icur
rat mortale pctm̄ ⁊ obligeṫ ꝓxio ad re
stitutionē fame ⁊ toti᷒ iṫesse. naʒ ſm
Tho. scḋa scḋe. q. 62. arti. 2º. si qs ꝯ ordi
nē ꝑdictū manifestet pctm̄ alṫi᷒ etiaʒ
ueꝝ. offendit iusticiā ⁊ caritatē ꝓximi
⁊ teneṫ ad restitutionē q̄ꝫtuʒ fieri pōt
sine mēdacio ⁊ si nō pōt famā restituē
dʒ diffamato recōpensationē facerei
pecunia uel alio mō. B

Si scia de aliq̄ aliq̄ ipedimēta uḷ cri
mina q̄ etiā ille q ꝯmisit ignorat an ꝺ
beā ꝓcedē ad correctionē fratnaʒ ⁊ di
cē ei. ꝟbi gr̄a. Scio aliquē ꝑcussisse ali
uʒ ⁊ iū mortuū fuisse queʒ ꝑcussor ne
scit ⁊ uideo ꝑcussorē i officio sacerdo
tali celebraṙ. Jtē si scio aliquē mistraṙ
⁊ n̄ fuisse ordiatū rite uḷ n̄ fuisse bapti
zatū ⁊ h᷒. Jtē si scio aliquē excōicatuʒ
ignorāṫ ordiatū. itē si scio aliquē hr̄e i

ux orē quā de iure hr̄e n̄ pōt: aut eccle
siā p alienā simoniā ul' tenē rē alienaz
R. s̄z guil. si tales laborāt crassa ⁊ su
pina ignorātia q̄ n̄ excusat eos teneor
eis dicē si comode possū ⁊ maxie si cre
do eos corrigibiles eē. s̄z si laborāt ig
norātia ꝓbabili: credo nihilominꝰ ꝙ
teneor eis dicē ỽitatē n̄ qa ipi peccent
s̄z ꝓpt̄ piculū ul' dānū alienū ⁊ iiuriaz
sacr̄oꝝ. nā n̄ ordiatꝰ celebrās decipit
audiētes ⁊ q tenet rē ꝓximi eū dānifi
cat. hec ⁊ silia dico si talis psona sit p
suasibilis. secꝰ si n̄ sit s̄z timēt ō scāda
lo. tūc. n. suffic̄ si dicā p̄lato n̄ denūciā
do ul' accusādo s̄z simpl'r notificādo si
forte remediū couenies possit adhibe
ri. A. Idē i sū. cō. liᵒ 3. ti. 9. q. 10. B De
eo q hz uxorē quā de iure hr̄e n̄ pōt. ha
bes adhuc. i. ipedimētū p̊. §. 8ᵒ. ⁊ 9ᵒ.

Sz qd si p̄dcā uel aliqō p̄dictoꝝ pro
bare possū: nūqd teneor? R. s̄z eūdez
guil. n̄. nisi forte sit piculū alioꝝ: puta
si alius sacr̄a mistrat ⁊ eos decipit. tūc
eni probare teneor. A. Idē in sū. con.
eo. ti. q. xi. ubi ēt pz ꝙ lz n̄ assit piculuz
aliorū tenemur probare eo casu q̊ te
nemur ad fraternā correctionē. uidelz
cū ỽisil'r possumꝰ proficē ut ex p̄dcis
pz. B Utrū correctio fr̄na sit dimit
tēda ꝓpt̄ scādalū. uiō. i. scādalū. §. 9.

Corpora sanctorū

Uied. i. reliquie.

Corporale uel cor

poralia n̄ sūt abluenda p lai
cos aut mulieres ēt scimoniales cū po
tiꝰ hec abluē ptinet ad officiū diaconi
cū hūilibꝰ mistris. de ɔse. dist. i. nemo.
De eiꝰ ɔsecratōe uide s̄. ɔsecratō 5ᵒ. A
Et i dcō. c. nemo. idē dr̄ ō lauādis aliis
pānis ad diuū cultuz deputat]. ⁊ ꝙ dz
hr̄i peluis noua nulli alii usui deputa
ta nisi ad lauādū pānos ad cultuz do
minici altar] deputatos ⁊ ptinētes. et
ꝙ dn̄t dicti pāni lauari intra sacrariū
Syndō ỽo q̄ s̄m glo. ibi ē scōa uestis
sacerdotalis dz foris lauari. Dic̄ tn̄ gl.
ibi hodie huic derogatū ē ɔsuetudini
generali. Ego aūt puto ꝙ hec cōsuetu
do inq̄tū ɔtineat diuinū irreuerētiaz
nec derogz nec excuset. ex̄ ō ɔsue. c. fi.
Itē corporale nō debet fieri de serico
nec de pāno itīcto. s̄z de pāno lineo pu
to ab epo ɔsecrato. sic̄ corpꝰ dn̄i in syn
done mūda linea sepultū fuit. de con.
dis. i. cōsulto. Itē corpalia ⁊ ad dinum
cultū ōputata debēt nitida teneri. ex̄
de custo. eucha. relige. ubi dr̄. Precipi
mus q̊ꝙ ut oratoria: uasa misterii: cor
poralia ⁊ uestimēta p̄dcā. s. mistroruz
⁊ palle altaris. ut ibi mūda ⁊ nitida cō
seruēt̄. nimis. n. ur̄ absurduz in sacris
sordes negligē q̄ dedecēt i ꝓphāis. B

Corpore uitiatus

an possit ordinari ul' mistrar̄
uide. i. uitiatus corpe.

Corpus christi

Uiō sup̄ cōicare. ⁊. i. eucharistia. ⁊ satis
etiam. i. missa.

Crimen

Crimis appella
tio aliqn̄ cōplec
titur omne peccatū. aliqn̄ il
lud solū qō ad dānationē sufficit. dist.
25. §. qō aūt. A. Potiꝰ ē. §. criminis. et
§. al' aūt. Sz ꝓprie appellatōe crimis
itelligit̄ mortale. Un̄ Omel. 21. Gregꝰ
dicit. Hoc int̄ pctm̄ distat ⁊ crimē. qa
oē crimen pctm̄ ē: nō oē pctm̄ crimen.
Et. i. In q̄ uidelz criminū ⁊ pctōꝝ disti
ctione pēsandū ē qa nō nulla pctā ani
mā polluūt: crimia extinguūt. B

Crimia q̄dā sunt enormia int̄ q̄ tria
s. heresis homicidiū uolūtariū ⁊ simo
nia in ordine ⁊ bn̄ficio ēt pꝰ pniaz im
pediūt ꝓmouēdū ⁊ deiiciunt iā ꝓmo
tū siue sint occulta siue manifesta. i. q.
i. uētū ē. ex̄ ō heret]. qcūq3. ⁊. c. statutū.
liᵒ 6ᵒ. ex̄ de tēpo. or. q̄situ. ⁊ de simo. tā
ta. Et de his uide. i. enormia. ⁊. i. dispen
satio. §. 6ᵒ. ⁊ 7ᵒ. A. Et qō h̄ dr̄ de homi
cidio uolūtario. idē etiā est de non uo
lūtario qn̄ casū p̄cessit culpa. ex̄ de ho
mici. continebatur. Secus si culpa nō

p̃cessit eo.t.ex lr̃is.c.p̊.τ 2º B .Alia ꝟo enormia occulta p⁹ pniam nõ ipediũt ꝓmouẽdũ nec deiciũt iã ꝓmotũ.ut i p̃dcõ.c.quesitũ. A .Suadẽdũ.n.ẽ.ꝓpt̃ talia ne quis faciat se ordinari etiam p⁹ pniã;.Sʒ tñ ex q̊ sũt occulta ñ sẽ pe nit⁹ ꝓhibẽdi.ex̃ de tẽpo.or.ex tenore. B .Sũt τ alia crimina mediocria i q buſ distigue qa aut sũt manifesta aut occulta.Si mãifesta ẽt repellũt ꝓmo uendũ τ deiciũt iã ꝓmotũ. A .Hoc ẽ uerũ añ pniaʒ nõ p⁹.sicut i. c. frat̃nita tis.34.dis.p3.τ ex̃ ð coha.cle.τ mu. clẽi cos.ubi clerici publici ɔcubinarii non deiciũt̃ nisi moniti fuerit cõtumaces τ in illo.c.frat̃nitatis fuit ꝓmotus qui publice hũerat ɔcubinã nisi aliqð ð li ctũ seq̃ret̃ ifamia iur| ul'facti.hoc. n.ñ tollit̃ per pniam qñ eẽt publicũ .puta ꝑiuriũ:falsũ testimoniũ:adulteriũ:et similia.dcõ.c.q̄sitũ.Et h̃ pñt dici medi ocria respcũ illoꝝ q̃ deiciũt etiã si sint occlta.τ respcũ illoꝝ q̃ p⁹ pniam nõ de iiciũt etiã si fuerint publica. B .Et in tellige qñ sũt manifesta ꝑ sniam : uel cõfessionẽ in iure uel euidẽtiam fci.ut i.c.q̄sitũ.ꝙ si sũt mãifesta solũ per fa mã.idicit̃ purgatio q̃ p̃stita absoluet̃: τ si in ea defecerit deponet̃.ex̃ ð adul. significasti.τ ex̃ de pur.ca.ex tuarũ.Si ꝟo h⁹mõi crimia sũt occulta pñt taleſ p⁹ pniam remanẽ i susceptis τ promo ueri ad suꝑiores ordines.ex̃ de tẽpor. ordi.ex tenore.τ.c.q̄sitũ. A .Hoc ple nius nota.i sũ.cõ.li° 3º ti.29.q.3. B

An si aliqs sol⁹ scit crimẽ alti⁹ teñat̃ reuelare p̃lato? R° ñ tenet̃ etiã si iura uit denũciar̃ nisi posset ꝓbare.nã eẽt ꝓditor crimis.2.q.1.si peccauerit.2.q.7 pleriqꝫ.2.6.q.2.si tñ.nisi uellet reuelar̃ secreto cũ p̃latus secrete habeat corri gere criminosos.ar.22.q.5.h° ur̃.Debet qꝫ idicare talib⁹ q magi| pñt ꝓdesse q̃ obeẽ.siue eũ corrigendo siue pro eo orãdo .nã ad talẽ denũciationeʒ qlibʒ tenet̃ ut i.d.c.h° ur̃.τ uide s̃ correctõ 2º §.5º τ in se.τ.i.familia.§.3º A .Ibi nõ est nisi unus.§. B

Cõtra crimia ꝓcedit̃ qñqꝫ ꝑ accusa tionẽ de q̃ uide s̃ accusare τ accusatus qñqꝫ ꝑ denũciationẽ uel inquisitionẽ. de quibus habes.i.inq̄sitio.§.p̊. Qñqꝫ ꝟo nõ agit̃ directe ɔ̃ crimẽ sʒ ꝑ moduʒ exceptiõis.de q̊ habes.i.inscriptõ .§.p̊. τ 2º De correctõe τ pena criminũ hẽs s̃ correctio.τ.i.pena p̊. Ad materiã cri minis põt ꝑtinẽ.i.pctm̃.τ.i.uitiũ.

Risma supra baptism⁹ 2º §.finali. τ ifra oleum sanctum.

Ruce signatus. De idul gentia cruce signatorũ .uide i.indulgentia.§.antepenul.τ se.De uo to cruce signatorũ uide.i .uotum .§ 2º 6º τ 7º

Upidus nõ est ordinã dus.uide infra ordinandus.§.xiº

Urialis Curiales q̊ q̃ue ꝓhibent̃ ordi nari.uide infra ordinãdus. §. 15º

Uriositas ẽm Tho.se cũda scđe q.167.ẽ uitiũ circa iordinatũ appetitum cognitionis. A .Põt ẽt dici curiositas superuacuũ studiuʒ ad aliqd ꝑagẽdũ.Unde τ ideʒ Tho .scđa scđe q.169 .arti. 2º dicit ꝙ artifices or namentorũ peccant inueniendo suꝑ flua τ curiosa. B

Querit̃ g° utrũ uitiũ curiositati| pos sit eẽ i cognitiõe itellectiua. R° ẽʒ tho. ubi s̃.Ueritatis cognitio de se bona ẽ sʒ põt eẽ mala rõne alicuius ɔñtis sex mõis.s.inq̃tũ aliqs de cognitõe ꝟitati| suꝑbit ẽm illud.i.Cor|.8º Scia inflat. Uel inq̃tũ hõ cognitõe ꝟitatis utitur ad peccandũ.Uel inq̃tũ ꝑ studiũ mi n⁹ utile retrahit̃ a studio qð ei ex neci tate icũbit .Uel iq̃tũ hõ studʒ discẽ a q̊ nõ lʒ.sicut q futura a demõibus ꝑq rũt.Ul'inq̃tũ appetit ɔgnoscẽ ꝟitatẽ circa creaturã nõ referẽdo ad ðbitũ fi nẽ.s.ad cognitõʒ dei . Uel inq̃tũ aliqs

ſtudet ad cognoſcēdū ueritatem ſup̄
facultatē ꝓprii igenii.Eccl.13.° Altiora
te ne q̄ſieris ⁊ fortiora te ne ſcrutatus
fueris.Et i plurib' opib' eius ne fueris
curioſus.⁊ iſtis mōis uiciū curioſitatis
i pte itellectiua ē. A .Idē i ſū.con .li°
3.° ti.34.q.276. B

Utrū curioſitas poſſit eē circa ſenſi
tiuā cognitionē.R° ſʒ Tho .ſcōa ſcōe
q.167.ꝙ ſtudiū circa ſenſibilia cogno
ſcēda dupl'r pōt eē uitioſū.Uno modo
iq̄tū cognitō ſenſitiua nō ordinat ad
aliqđ utile ſʒ poti' auertit. A .ſ.ab uti
li ɔſideratōe ſicut Aug' i x.° ɔfeſ.confi
tet culpā ſuā ꝙ libēter uidit canē cur
rētē p' leporē.qa ut ibidē dic̄. Hec ua
na a bonis cogitatōib' ipediūt ut i ſū.
con.eo.ti.q.277. B .Alio mō iq̄tum
cognitio ſenſitiua ordiat ad aliqđ no
xiū.ſicut inſpectō mulieris ordiat ad ɔ
cupiſcēdū.⁊ inqſitio eorū q̄ ab aliis fi
ūt ordiat ad detrahēdū.⁊ ſic ē curioſi
tatis uitiū.Si qs aūt ɔgnitionē ſenſibi
liū itēdit ordiare ad nccitatē ſuſtētati
onis uel ad ſtudiū itelligēde ꝟitatis.ſic
ē ꝟtuoſa ſtudioſitas. A .Idē in dcā.q.
277.ubi etiā addit. Ex q̄ pʒ ꝙ iſpectio
ſpectaculorū uitioſa reddit inq̄tum
p h° fit hō ꝓnuſ ad uitia ul' laſciuie ul'
crudelitatis p ea q̄ ibi repn̄tant. Unde
Criſo' dic̄ ꝙ adulteras ⁊ inuerecūdas
conſtituūt mentes tales iſpectōes. B

Damnificatus

an poſſit accipe ſibi de
reb' dānificātis.hr̄ s̄ bel
lum p̄ .§. 4.°.⁊ . infra de
poſitum.§.ulti.

Debitum coniuga

le.Utrū alter cōiugū ſtati ɔ̄c
to mr̄imonio teneat ad redditōnē đbi
ti.R° ſm Tho.i 4.° diſ.32. Nō tenetur
ſtati ſʒ dat tēp' duoꝝ mēſiū ꝓpt tria
p̄ ut poſſit deliberare đ trāſitu ad reli
gionē.2° ut ꝑpent q̄ ſūt nccia ad nupti
arū ſolēnitatē.3° ne uilē habeat mari
tus datā quam nō ſuſpirauit dilatam

Con.Al.Hoſti.ꝟo dic̄ ꝙ magis putat
debē ſtatui tēp' arbitrio iudicis ifra qđ
trāſeat uel cōiugi adhereat.Sil'e.i.uo
tū.§.4.° ⁊ 5.° Idē Ber. A .ſ.in.c.ex pu
blico.ex̄ đ ɔuer.coniu.⁊ Hoſti.⁊ Ber.
loquūt de uolēte itrare religionē cui
licʒ uideat ſtatui termin' duoꝝ mēſiū
i dcō.c.ex publico.dicūt tn̄ illud tēpus
poti' eē arbitrariū.Sup eo ꝟo q nō aſ
ſerit ſe uelle intrare religionē nullum
tēp' vr̄ ſtatutū.vn̄ ſʒ pe.in ſū.con.lib°
2.° ti.2.q.34.talis tenet ſi petat ſtatim
reddē debitū cū nō hēat exceptionem
legitimā ad repellēdū.H ibi . Puto ꝙ
legitima ſit exceptio ut tātū tēp' con
cedat q̄tū ſit ncciuʒ ad ꝑpationē ⁊ ad
obſeruationē conſuetarū ⁊ honeſtarū
ſolēnitatū ⁊ cerimōiarū.qa.i. ad Cor.
14.° dr̄.Oia honeſte ⁊ ſm ordinē fiant
i uob.⁊ ſm h° pōt itelligi dictū Tho.⁊
Al.⁊ id qđ ſeqt. B .nā ⁊ ſm guil.mor
taliter peccat q an̄ bn̄dictionē nuptia
lē uxorē cognoſcit in locis ubi ē cōſue
tū benedictionē adhiberi.hoc dicit gl.
Ray.in ti.de mr̄imonio. §.iteʒ nota ꝙ
matrimoniū ubi dicit h° eē uetꝫ qn̄ fi
eret ſine diſpenſatōe ⁊ iuſta cā.⁊ idem
dic̄ ſi obmittant alie conſuete ſolenni
tates cū Hugo.notauēit.27.q.2.cū ini
ciat ꝙ ſi qs cognoſcat ſpōſaʒ an̄q̄ eaʒ
traducat pnia unius anni ē ei idicēda
ſʒ q̊ſdā cāones pniales q n̄ hn̄t i corpe
canonum.

An rōne infirmitatis ul' ipotētie excu
ſet ɔiūx a redditiōe đbiti? R° ſʒ Tho.
ubi s̄.Uxor nō hʒ ptātē i corpe uiri ni
ſi ſalua ſuba ſue pſone.unđ ſi ultra ex
igit nō ē petitio debiti ſʒ iniuſta exac
tio.⁊ ꝓpt h° nō tenet. A .Cō.pe.⁊ Al.
ut in ſū.cō.eo.ti.2.q.35. B

Utrū peccet q ſe facit ipotētē ad red
dendū debitū.R° ſm Tho.i 4.° diſ.32
ſi factus eſt ipotēs ꝓpter redditioneʒ
ꝑcedētē:mulier nō hʒ ius ulteri' petē
di.Si aūt factus ē ipotēſ ex alia cauſa
tūc aut illa cā fuit licita . ut ieiunium
moderatū ⁊ h' mōi.⁊ tūc n̄ peccat:aut
illicita:⁊ tūc peccat.⁊ pctm̄ uxoris ſi i
fornicationē labit aliq̄ mō iputat ſibi

Et iō q̄tū pōt d3 dare opā3 ut uxoꝛ cō
tineat. Idē Al. A . Idē in sū.con. eo.
ti.q.36. B

Utrū cōiugalis act⁹ sit pctm̄? R° ꝭm
Ray. Si cōiūgunt cā suscipiende ꝓlis
nō h3 culpā s3 poti⁹ meritū. de quo ifra
mr̄imoniū p̄. §. 7. i. Cor]. 7. Si nupserit
uirgo nō peccat. Gen̄. s°. Crescite ꝛ mul
tiplicamini ꝛc̄. Si ꝟo cōiūgūtur causa
reddendi debitū adhuc nō est pctm̄. i.
Cor]. 7°. Uxoꝛi uir debitū reddat. A
In his g° duobus casib⁹ nō ē pctm̄. qđ
uerū ē si rectitudo intētōis postea ali
q̄ten⁹ nō mutet. h° ē ꝙ in executōe ip
si⁹ act⁹ nulla uoluptat] delectatōe te
neat. S3 ut dicit Greg⁹. 33. q. 4. uir. cu3
ꝓp̄a. ualde difficile ē ut stās i igne ne
sciat ardere. Pōt aūt ɔtingere ex sin
gulari dono dei ꝛ n̄ alit. un̄ ꝛ ibidē dicit
Greg⁹. Ip̄a licita admixtio ɔiug] sine
carnis uoluptate fieri nō pōt. iō a sacri
loci igressu ē abstinēdū. B . Si ꝟo cā
remedii. ut q ɔtinē nō pn̄t. sic ē pctm̄
ueniale. Aug9. Incōtinētie malū ē ꝙ
uir cognoscit uxoꝛē etiā ultra nccitatē
ꝓcreandi filios. s3 ꝛ ibi ē nuptiarū bo
nū. ꝛ illud malū fit ueniale ꝓpt̄ bonū
nuptiale. A . Aliq dixerūt h° casu nl̄
lū eē pctm̄. ut notat glo. in. c. qcqd. 32. q.
2. ꝛ glo. Ray. in ti. de mr̄imonio. §. s3 nū
qd ħ tria sup ꝟbo ueniale. S3 ut dicit
glo. Ray. ibidē. h° exp̄sse ē ɔ̄ dictū Au
g]. 25. dis. §. criminis. ubi inter alia pctā
uenialia dicit: Quotiēs excepto filioꝝ
desiderio uxoꝛē suā cognouerit. Et ibi
sentit glo. dū dicit sup ꝟbo desiderio.
Supple ꝛ cā reddēdi debitū quasi di
cat. exceptis his duobus casib⁹ in usu
mr̄imonii sp̄ peccat saltē uenialit̄: et
ita ē ꝟitas. ut no. i sū. cō. li° 4°. ti. 2. q. 37
B . Et ē itelligēdū b°ꝭm Tho. qn̄ quis
ita ꝓpter uoluptatē ɔiugi miscet̄ ꝙ si
stat ifra limites mr̄imonii. uidel3 ꝙ cū
alia hoc nō facēt. nā tūc ē ueniale. Se
cus si excedit fines mr̄imonii: ita etiā
ꝙ si nō eēt sua uxoꝛ facēt idē: tunc est
moꝛtale. nā adulter ē in suam uxoꝛe3
amatoꝛ ardētioꝛ. nihil. n. fedius est q̄꜄
uxoꝛē amare q̄si adulterā3. 32. q. 4. oꝛi
go. A . Idē etiā dicit glo. Ray. i dcō
§. sed nūqd. sup ꝟbo fedius. Et hoc est
idubitabile. q̄a sola intentō ad moꝛta
le ē moꝛtale. Math. 15. Qui uidērit mu
lierē ꝛc̄. Ex q° bn̄ iuestigāti appareb t
ꝙ facili⁹ ē religioso int̄ regularit̄ uiuē
tes oīmodā castitatē seruare q̄꜄ ɔiugi
b⁹ i usu mr̄imonii a moꝛtali se custodi
re. q̄a r̄ligiosus abē ab icētiuo luxurie
ꝛ ɔ̄ ip̄m h3 multa ꝛ continua remedia
Cōiuges ꝟo sūt secus libidinis ignē. ꝛ
ad eā incētiua multa habēt. ꝛ ignis ac
census sol3 ardere qđcūq3 lignū appo
natur. ꝛ sic mēs cupidine accēsa n̄ sol3
respicē q̄litatē ꝑsone. ꝛ utrū liceat uel
nō adeo ut n̄ sit tuta mr̄ cū filio ꝛ sic̄es
ut in. c. p̊. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. un̄ ꝛ Ecc]
19°. dr̄. Uinū ꝛ mulieres apostatare fa
ciūt etiā sapiētes. Et iō ualde discretū
ꝛ timoratū o3 eē ɔiugē. ut cū accensus
ē cupidine nō trāsgrediat̄ t̄minos mr̄i
monii saltē intentiōe. B ꝙ si qs uxo
rē ꝓpter sanitatē coꝛꝑalē cognoscere3
nō excusat̄ a pctō q̄a q̄rit sanitatē per
id qđ ad h° nō oꝛdinat̄. sicut q ꝑ sacra
mētū baptismi tm̄ coꝛꝑalē sanitatē q̄
rēt. ut pōit tho. i 4°. dis 32. i solutōne c⁹
dā argumēti. A . Idē i sū. cō. eo. ti. 2. q.
37. ꝛ 38. Addit ēt Ray. in dcō. § . sed nū
qd. ꝙ usus mr̄imonii cā saturāde libi
dinis ē pctm̄ moꝛtale. ꝛ ut dicit ibi gl.
eius. idē notauit Hug]. 32. q. 2. §. his ita
et hoc dictū Hug] . refert glo. Io. in. c.
qcquid. super uerbo adulterio. ea. cā. ꝛ
q. Et dic̄ Hug]. eē drām int̄ coitum cā
incōtinētie ꝛ cā libidinis iplēde. quia i
p̊ casu ꝑuenit hoc agēs a uoluptate. et
poti⁹ ul̄r sic peccare q̄꜄ foꝛnicari. In 2°
cāu ꝑuenit uoluptatē ꝛ pꝛouocat eam
manib⁹ ul̄ cogitatōe uel utēdo calidis
ꝛ intētiuis ut pl̄ies possit cū uxoꝛe coi
re. Alii tn̄ dicūt i hoc casu eē tm̄ uēiale
ut dic̄ glo. in dcō. c. qcqd propter illud
apl̄i. i. Cor]. 7°. Propter foꝛnicatione3
unusq̄sq3 suā uxoꝛē hēat. ꝛ unaq̄q3 suū
uirū. S3 p̄mū dictū ur̄ rōnabili⁹ q̄a coi
t⁹ int̄ ɔiuges solū ē i duob⁹ cāib⁹ licite

ꝑmissus .uidelꝫ ꝓpt̃ filioꝝ ꝓcreatōnē ⁊ debiti redditionē cū debita honesta te ⁊ tpiſ ⁊ loci ⁊ mōi. Jn 3° āt ē a morta li excusatus uidelꝫ cū fit cā uitāde for nicationis dcō .c. qcqd. Restat g° ꝙ in alijs casibus stet sub ꝓhibitiōe forni catōnis q̄ habet culpā mortalē cuꝫ sit ꝯ sextū ꝑceptū decalogi. Exo.20. nā qñ regula est ꝓhibitiua oē intelligit̃ ꝓhi bitū quod nō ē ſpāliter ꝯcessū .ut i cle. exiui. de ꝟbo. sig. Hoc etiā satis uidet̃ ꝓbari Thob.6. ubi angelus Raphael dixit ad Thobiaꝫ filiū Thobie. Audi me ⁊ oñdam tibi qui sunt qbus ꝑualē pōt demoniū. Jn eos qui ꝯiugiū ita su scipiūt ut deum a se ⁊ sua mēte exclu dāt ⁊ sue libidini ita uacēt sicut equus ⁊ mulus in quibus non ē itellectus hꝫ super eos ptātem demonium. hec ibi Equus ⁊ mulus nō utūt̃ coitu aliq̄ mō ināli uel alias monstruoso. sꝫ ad ipsuꝫ nullo fine rōnabili cū careant rōne. sꝫ libidine dilabūtur. Et sic q ad hunc fi nē uel suscipiūt mr̃imoniū uel eo utū tur dant̃ i ptāteꝫ diaboli. etiā si nullā aliā inhonestatē uel actualit̃ uel intē tionalit̃ exerceāt. ⁊ ita includit̃ in hoc mortale. nā ꝓpter ueniale nemo dat̃ in ptātem diaboli maxie usq₃ ad mor teꝫ sicut dant̃ isti. ut in dcō. c.6° Thob. Nullus ē.n. ita iustus q careat ueniali Joh.ꝑ. Si dixerim⁹ qa pctm̄ nō hēm⁹ ipsi nos seducim⁹. Predictis aūt uide tur obstare dictū Aug. in glo. sup ꝑnc. c.7.1. ad Cor. ubi ait. Cōiugalis cōcubi tus generādi gr̃a nō habet culpā. Con cupie uero satiande. sꝫ tñ cū cōiuge hꝫ culpā ꝓpter thori fidem uenialē. Sꝫ ad hoc dicēdū ꝙ ibi satiāde dꝫ itelligi i. implende quādo ab ea ꝑuenit̃ ad ex̃ ordinariā fornicationē uitandā. qꝛ ma trimoniū p⁹ filiorū ꝓcreationē datur etiā in remediū infirmitatis ad illici tos cōcubitus euitādos. 32.q.2. qcquid. Nō aūt ad iplemētū uoluptatis. Unō 32.q.4.c. liberoꝝ. dicit Hiero⁹. Libero rū ut diximus i mr̃imoniū opa ꝯcessa sunt uoluptates aūt q̄ ꝺ mereiricū ca

piūtur amplexib⁹ i uxorē dānate sunt Constat aūt ꝙ amplex⁹ i meretricib⁹ fiūt cā iplēde uoluptatis. ⁊ hoc dānat̃ cū uxore. Glo. tamen ibi dicit. Jn uxor̃ dānate sūt. i. puniende ꝓpter ueniale. Sꝫ hec glo. extorqnet lr̃am qō fieri re gulariter nō debet. ff. de le.3.l. nō aliter nec fūdat̃ sup aliq̄ auctoritate. Jtē nō obstat illud apl̃i qō allegat̃ a gl. i dcō c. quicqd. uidelꝫ. ꝓpter fornicationem ⁊c. ut s̃. qa ſm glo. ibi. uxor dꝫ accipi a nolente castitatē seruare ꝓpter forni cationē nō saturandā sꝫ uitandaꝫ. B

Utrū uir teneat̃ reddē debitū uxori nō petēti? R° ſm Tho. ubi s̃. Dicendū ꝙ uir nō solū tenet̃ reddē qñ uxor ex presse petit. sꝫ etiā qñ per signa h° ap paret. Nō tamē idē iudiciū ē de petiti one uiri. qa mulieres magis solēt uere cūdare de petitione debiti q̄₃ uiri. Jdē pe. ⁊ Al. A. Jdē in sū. con. li° 4.° tit.2. q.40. B

Utrū uir debeat uxorē auertē ne pe tat. R° ſm Tho. i 4.° dis.22. Dicendum ꝙ nō debet h° facere nisi ꝓpt̃ aliquaꝫ rōnabilē cām. ⁊ tūc ēt nō debet cū ma gna instātia auerti ꝓpter ꝑicula que possent iminere. A Con. Al. ut in sū. con. eo. ti. q.41. B

Utrū peccēt ꝯiuges exigēdo uel red dendo debitū i solēnitatib⁹ ⁊ ieiunijs R° ſm Ray. Exactus dꝫ reddē nisi cau te ⁊ sine ꝑiculo posset differre. exigere tñ nō debet in ꝑdcis tpibus. i. Cor. 7.° Nolite fraudare inuicem nisi forte ex cōsensu ad tēpus ut uacetis orōni. naꝫ ꝓpter dies ꝓcessionis ⁊ ieiunii conue nire nō debēt qa ēt a licitis abstinēdū est ut facilius ipetrari possit quod po stulat̃. 32.q.4. xp̄iano. Jdē dicit̃ de tpi bus festiuis. 33.q.4. quotiēscunq₃. A Jdē etiaꝫ de tpe aduētus. uñ Ambro. in sermone de aduentu. ⁊ 33.q.4. frēs. dicit. Fratres nō solū dētis ab oī imū dicia abstinere: sed etiā ab uxorib⁹ ꝓ priis studiosissime cōtineatis. Nullus oīo uxori sue iūgat̃. Jdē ur̃ de similib⁹ tpibus uidelicꝫ ad deuotioneꝫ seu ad

pniaꝫ deputat̄ꝭ i qbꝰ ꝑiꝭ ꝓhibeꝛ solen
nitas nuptiaꝝ.sicut i aduētu uidelicet
a septuagesima usqꝫ ad octauā pasce.
⁊ ꝑ tres dies añ ascēsionē usqꝫ ad octa
uā pētꝭ.33.q.4.ñ oꝫ.⁊ ex̄ ō feriis. capel
lanus.Et aliq dicūt his tꝑibꝰ usū m̄ri
monii ñ eē ꝓhibitū.pōt itelligi nisi ꝓ
ut i sitibꝰ tꝑibꝰ ꝑserti cū de tꝑe aduē
tꝰ ⁊ ꝓcessiōis qō ē añ ascēsionē sit ꝑti
culariꝛ expssū.d.c.frēs.⁊.c.xp̄iano. B
Itaqꝫ q reddit illis tp̄ibꝰ non peccat:
ſꝫ q exigiꝛ aliq̄ ifirmitate puta ꝯcupi
scētia ductꝰ sine ꝯtēptu tꝑis seu eccl̄i
astice exhortatōis.uenialiꝛ tm̄ peccat.
Con.Tho. A .hᵒ ultimū dictū uꝛ fuis
se nō Ray.ſꝫ pe.cū quo cōcordat Tho.
⁊ glo.Ray.ut i sū.con eo.ti.q.42.ubi ēt
idē diciꝛ secundū Hugꝭ.addentem ꝙ
qui cā satiāde libidinis petit ōbitū sꝑ
peccat mortaliꝛ ſꝫ plus in istis diebus
de qbꝰ ꝓrie dictū ē.Et ut ex ꝑdictis
pōt patē ſm oēs his tꝑibꝰ nō excusaꝛ
usus m̄rimonii a mortali qñ fieret in
ꝯtētū tꝑis seu ecclesiastice ordiatōis
Cōtemnere aūt uꝛ qs si pōt sine mag̃
difficultate abstinē ⁊ exigit seu libēꝛ
reddit.nā nihil aliud uꝛ eē contēptus
q̄ꝫ nō curare agere qō oꝫ.Uñ Math.6
dꝛ.Aut unū sustinebit ⁊ alteꝝ cōtēnet
Sup q̄ Augꝭ.ut ⁊ ibi refert tho. Nulli
us fere ꝯscia pōt odisse deū.Cōtemnit
aūt.i.nō timet eū dū q̄si de eiꝰ bōitate
securꝰ ē.Itē ad Ro.2ᵒ An diuitias bōi
tatꝭ eiꝰ ⁊ patiē ⁊ lōganimitatꝭ contem
nis.Sup q̊ glo.mḡri sniarū.Hic aūt ꝯ
tēnit q ñ sic utiꝛ ad pniam.Et Isidorꝰ
in liᵒ 2ᵒ de sūmo bono.Uolūtatē qꝑpe
ꝓprii dñi nolle scire:qd ē aliud q̄ꝫ uel
le deū suꝑbiendo contēnere.Et multo
plus ē nolle facē cū sit facē finis sciēdi
⁊ i faciēdo cōsistat ois salutꝭ effectus.
Math.7ᵒ Nec qs uꝛ excusari si his tē
poribꝰ exigat seu libēꝛ reddat cā ꝓlis
Uñ Ambᵒ sup ꝑmā ad Corꝭ.⁊.33.q.4.
dicā dic.Si cā ꝓcreandoꝝ filioꝝ duciꝛ
uxor nō multū tēpus ꝯcessū uꝛ ad ipꝫ
usū.qa ⁊ dies festi ⁊ dies ꝓcessionis ⁊
ipsa rō cōceptꝰ ⁊ ꝑtꝰ iuxta legē cessaꝛ
usum carnis his debere temporibus
demonstratur. B

Utrū licet debitū reddere i loco sacᵒ
Rᵒ ſm Tho.⁊ pe.ubi s̄.Licet debituꝫ
sit reddēdū oi tꝑe:nō tñ sil̄r ē de loco.
qa locus pollui pōt ita ut idigeat recō
ciliatōe nō aūt tēpus.Itē qꝛ debitum
reddendū ē salua sꝑ debita honestate
q̄ i talibꝰ exigiꝛ.Uñ etiā nō oꝫ ꝙ stati
i publico reddat debitū. A .Idē in sū
con.eo.ti.2.q.43.ubi ēt dꝛ ſm Alb. ꝙ si
alius locus h̄ri pōt nō teneꝛ reddē i lo
co sacro.Si nō potest alius locꝰ haberi
tūc reddat cū dolore cordis.⁊ etiam si
exigat cū planctu non credo ꝙ peccet
mortaliꝛ.Con.glo.Ray.⁊ addit ꝙ si a
lius locꝰ haberi pōt peccat mortaliter
q i loco sacro debitū r̄ddit.Dictū etiaꝫ
tho.⁊ pe.ueriꝰ ē qa satꝭ uꝛ ridiculum ⁊
absonū ꝙ i loco dino cultui deputato
liceat aliq̊ casu tale qd agē.Quis.n.hᵒ
auderet i camera ul̄ auditorio magni
regis?Quāto minꝰ debēt audē in pala
tio ⁊ auditorio regis celestis?Oratori
um.n.hᵒ dꝫ esse quod dicitur ut ibi nil
aliud geraꝛ nisi qō dinis laudibꝰ con
ueniat.42.dis.oratoriū.Et iō ꝓpter re
uerentiam talis loci nullū negociū se
culare q̄ꝫtūcūqꝫ paruū ⁊ honestū i eo
geri debet.Uñ ⁊ Math.xi.dꝛ ꝙ dñs ñ
sinebat ut qsq̄ꝫ trāsferret uas per tem
plū.Si gᵒ talia honesta in se fieri i tē
plo nō dn̄t:q̄ꝫto minꝰ illa ihonesta ⁊ q̄
sūme derogant dine reuerētie:⁊ ihōe
stant imo uiolant locū.qa i eccl̄ia pol
luta sanguine ul̄ semīe dine laudis or
gana suspēdūꝛ.ex̄ de ꝯse.eccle.uel al.
c.fi.⁊ de sen.excōi.is q.liᵒ 6ᵒ ꝓpterā ut
dꝛ i.c.decet de imu.eccle.eo.liᵒ quecūꝫ
dinū officiū pn̄t turbare uel oculos di
uine maiestatis offendē ab his locꝭ de
bēt eē ꝓrsus ex̄nea:ne ubi pctōꝝ est
uenia postulāda:ibi peccādi deꝛ occa
sio uel deꝑhēdāꝛ pctā ꝯmitti.Quātuꝫ
etiā sit absonū ul̄ cogitare in tali loco
licē debitū ꝯiugale reddere.pꝫ q̊qꝫ ex
eo ꝙ q alibi loco ꝯgruo r̄ddidēit debꝫ
ab igressu eccl̄e abstinē.33.q.4.uir. B

Utrũ liceat debitũ reddẽ uel exigeꝛ tpe ꝑgnatõis. R° ſm Pe. Si põt eſſe ſine piculo aboꝛſuſ reddi dꝫ ⁊ etiã põt ſine moꝛtali peccato exigi qꝛ uſuſ mr̃imonii nõ tm̃ ẽ i officiũ ſꝫ ẽt i remediuꝫ Si vo eẽt piculũ nec dꝫ exigi nec reddi. qa in mr̃imonio pꝛincipalioꝛ ẽ iſtitutio in officiũ q̃ꝫ in remediũ. Cõ. guil. A. Idẽ in ſũ. cõ. libꝛo 4. ti. 2. q. 44. Et ita quãdo nõ iminet piculũ non exigẽ tali tpe ẽ conſilii. Et ita intelligat̃ .c. ſi cã. 33. q. 4 ⁊. qð ibi dicit glo. Sꝫ tñ omiſſio h' cõſilii nõ ur̃ ſine pctõ ueniali cũ uxoꝛe iã gũida ðbitũ peti nõ poſſit niſi rõne icontinẽtie q̃ ſaltẽ icludit pctm̃ ueniale. diſ. 25. §. alias aũt. ꝑſertim cuꝫ illo tpe etiã cã ꝓlis inhibeat̃ uſus matrimonii. dcõ. c. ſi cã. ⁊ 32. q. 4. oꝛigo. B

Sꝫ utrũ liceat p' ptũ añ purificatõnẽ uide. i. purificatio poſt ptũ. A. Ibi ñ uideꝛ plene de h° dici. ſꝫ ibi erit hoc tãgendum. B

Utrũ liceat debitũ reddẽ uel exigẽ tẽpoꝛe mẽſtruoꝛũ. R° ſm Tho. i 4.° diſ. 32. Flux' mẽſtruoꝝ põt eẽ inãl̃ qñ ẽ inoꝛdinatus ⁊ q̃ſi cõtinuus ⁊ in tali caſu nõ ẽ ꝓhibituꝫ petẽ aliogn opoꝛtẽt ꝙ uir q̃ſi ppetuo abſtineret. Sꝫ qñ ẽ nãl̃ ꝓhibitũ ẽ mulieri petẽ. Si aũt uir petat diſtiguẽdũ ẽ qa ſi petit ſciẽꝛ debet eũ auertẽ ꝑcib' ⁊ monitis nõ tñ ita efficacit̃ ꝙ ex h° poſſit ei eẽ occaſio icidẽdi i alias dãnabiles coꝛꝛuptelas. ſi vo ignoꝛãt̃ petat tũc mulier põt aliquaꝫ occaſionẽ ꝑtẽdere ul̃ infirmitatẽ allegare ne uir debitũ petat. Si tñ nõ deſiſtat dꝫ mulier debituꝫ reddẽ petenti. Paſſionẽ aũt ſuã nõ ſp ẽ tutũ uiro idicare ne ex h° abhominatõnẽ cõcipiat. niſi fõte uxoꝛ ð uiri prudẽtia ꝑſumat A. Ad itelligẽtiã ꝑdictoꝝ ſciẽdum ſm Nico. de lyra ſup. 15. Leuitꝭ. ꝙ mẽſtruum ẽ quidã ſanguinis fluxus quẽ mulieres a tpe q̊ ſũt idonee ad generãdũ uſq; ad tẽpus ſterilitatiſ ſolẽt quolibꝫ mẽſe pati niſi ifirmitas h° ipedirꝫ. Et de ꝓhibitione talis tpis hr̃ Leuitꝭ. 20. ubi dr̃. Qui coierit cũ muliere i fluxu mẽſtruo ⁊ reuelauerit turpitudinem ei': ipaq; apuerit fontẽ ſanguis ſui interficieꝛ ãbo ð medio ppl̃i ſui. ⁊ h° loqꝛ Aug'. 5. diſ. ad eius. De h° q̊q; dr̃ in ſũ. con. eo. ti. q. 46. ſm Pe. ſic. Circa hanc mãm diuerſi diuerſa dicũt. Quidaꝫ. n. dicũt ꝙ exigẽ ẽ i uolũtate cõiugꝭ. Sed reddẽ de nccitate iurꝭ. Primũ intẽdit Moyſes ꝓhibẽ tpe mẽſtruoꝝ. Leuitꝭ 20. ſꝫ nõ ſecũdũ. Alii dicũt ꝙ aut petẽti iminet piculũ ꝑſũptũ ꝓbabilit̃ de foꝛnicatõne aut nõ. Si ſic. dꝫ reddi. Si ñ reddi nõ dꝫ. qꝛ ꝑceptũ moꝛale ẽ ⁊ nõ cerimoniale ſeu figurale. Alii dicũt ꝙ aut paſſio ẽ nãl̃. ſ. detmiato tpe ɔtigẽs ⁊ tũc ñ lꝫ exigẽ ul̃ reddẽ. ⁊ gcũq; ſcient̃ exigit ul̃ reddit uolũtarie peccat moꝛtalit̃. qa tũc ɔcipi pñt ⁊ ɔcipi ɔſueueꝛt fet' dãnati lepꝛoſi ⁊ h'. Aut paſſio eſt inãlis. ⁊ tũc ſaltẽ licet reddẽ qa tũc nõ pñt fet' ɔcipi. Sꝫ i his opionib' ꝑma ſecurioꝛ ẽ ⁊ cõioꝛ pe. Glo. vo Ray. in. t. de mr̃imonio. §. ſed nũgd peccant uxores. ſup vbo abſtinẽdũ. dicit. De tẽpoꝛ mẽſtruoꝝ no. Hugꝭ. 5. diſ. ad eius. ꝙ tã mulier q̃ꝫ uir q exigit debitũ ſciẽꝛ tpe mẽſtruoꝝ peccat moꝛtalit̃. qa ꝑceptũ de nõ coeũdo tpe illo moꝛale eſt ſicut dicũt etiã hodie multi theologi. ⁊ uiðtur exꝑſſe hr̃i ex glo. Jero. ſup Ezech. 18.° ⁊ ex gl. ſup Leuitꝭ. 15.° 18.° ⁊ 20. Dicit etiã Hugꝭ. ꝙ q reddit exact' debituꝫ h° tpe ñ peccat põt tñ negare ſine peccato niſi uideret exigẽti foꝛnicatõis piculũ iminẽ. Dicit ẽt ꝙ mulier teneꝛ reuelare menſtruũ uiro ſuo ſi exigat ab ea debitũ ⁊ ẽt ſi nõ exigat. ne foꝛte ad exactionẽ ipſius mulierꝭ reddat ei nil ſciẽs de mẽſtruo. Hoc puto intelligẽð qñ nõ timeꝛ de ſcãdalo ſm Tho. ubi ſ Segꝛ in glo. Alii dicũt ꝙ exigẽ in mẽſtruo debitũ ẽt ſcient̃ nõ eſt pctm̃ moꝛtale int̃ ɔiuges ſꝫ tm̃ ueniale. Pria tñ opio uideꝛ uerioꝛ ⁊ magis ɔſonat auctoꝛitatib' ſcõꝝ. In talib' ẽt i foꝛo pniali ñ ẽ ꝑcipitãda ſnia nec denegãda abſolutio ſi nolit ɔiugat' tpe mẽſtruoꝛũ abſtinẽ ſꝫ uia tutioꝛ ẽ ɔſulẽda. ⁊ terroꝛ

incutiēdus ex piculo glo. Saluo meli
ori iudicio int oēs pdictas opiones il
la uī uerioꝛ q̄ dicit ꝙ qn̄ hec passio est
nāl' tā petitio ꝙ̄ redditō ꝓhibet̄ qa ut
s̄ pꝫ pceptū sup hac ꝓhibitōe moꝛale
ē. nā oīs moꝛalitas indicat usū mr̄imo
nii illo tēpoꝛe cessare debē qn̄ filii pn̄t
ꝛ solēt moꝛbosi uel lepꝛosi gnāri. ꝛ cuꝫ
sit moꝛale obtinet ēt hodie sicut ꝛ ce
tera moꝛalia ꝺm oēs theologos. iō pe
titō ꝛ redditō pꝛohibita uī Leuit. 20.
ubi dī ꝙ ambo coeūtiū tpe menstrui
interficiant̄. Itē si ꝓhibet̄ petitio ꝯnt̄
ad reddēdū alter nō obligat̄ ꝛ cum nō
obliget̄: reddēdo uī ꝯsentir̄ pctō petē
tis. ꝛ sic in eadē se culpa ligare ad Ro.
p. De eo aūt qō glo. tangit qd agēdum
ꝯfessoꝛi sup casu sic dubio. latius dcm̄
ē s̄ confessoꝛ 2°. §. 5°. i additōne. B
Utrū uir cognoscēs uxoꝛē suā alit̄ ꝙ̄
mō nāli peccet moꝛtalit̄. R° ꝺm Tho.
i 4°. dis. 31. in expōne lr̄e. Usus ꝯiug̃ ꝯ̈
nām ē duplex. uel qn̄ debitū uas pter
mittit̄ uel debit' mod' a nā statut' ꝙ̄
tū ad sitū. Et i p° qdeꝫ sp ē pctm̄ moꝛta
le qa ꝓles seq nō pōt. ꝛ sic totalit̄ nāe i
itētio frustrat̄. Sꝫ i 2° n̄ sp ē pctm̄ moꝛ
tale ut qdā dicūt sꝫ qn̄qꝫ pōt eē signuꝫ
moꝛtal' ꝯcupie: i quo ꝙ̄to magis a nāli
dispōne recedit̄ tanto ē g̃uius. Qn̄qꝫ
etiā pōt sine pctō eē ut cū dispō coꝛpo
ris aliū modū non patit̄ ꝛ eodem mō
excusat̄ ꝺm guil. ꝓpt̄ egritudinē ul' ꝓ
pter piculū suffocādi fetū i utero aut
aliā cām rōnabilē. A. Et dic̄ idē guil.
i loco de q. i. ꝙ his casib' uir nō peccat
moꝛtalit̄: lꝫ tuti' eēt ꝙ hēret eaꝫ ut so
roꝛē in h' mōi casib' ꝙ̄ sic eā cognosce
ret. ꝛ ad pdicti casus maioꝛē intelligē
tiā sciēdū ꝙ Al. i 4°. dis. 31. ꝛ in sū. con.
co. ti. q. 47. ait. Uī dicēdū ꝙ nihil eoꝝ
q̄ facit marit' cū uxoꝛe seruato uase d
bito scd̄m se ē pctm̄ moꝛtale sꝫ pōt eē
signū moꝛtalis ꝯcupie. qn̄. s. nō sufficit
eis modus quē nā determiat. Ut aūt
h° meli' intelligat̄ qs. s. sit mod' nālis
ꝛ qs plus ul' min' ab illo mō nāli deui
et. Nota ꝙ debit' mod' quē nā docet
ē ut mulier iaceat i doꝛso: uir aūt i uē
tre icūbat ei. Et sic facili' ꝯcipiūt mu
lieres nisi p accn̄s ipediat̄. Dioꝛ autē
deuiatō ab illo ē lateralis ꝯcubitus et
maioꝛ sedēt. ꝛ adhuc maioꝛ stātiū. et
hoꝛū maxim' q ē retro moꝛe iumētoꝝ
Et iō qdā hūc modū ultimū dixerunt
eē pctm̄ moꝛtale qō mihi non placet
Ex pdict tria notāda sūt. Pꝛimū ē ꝙ
agēs cū uxoꝛe ex̄ uas nāle: idubitāt̄ sp
peccat moꝛtalit̄ ꝺm oēs ꝛ ē g̃uissimuꝫ
moꝛtale. Un̄ 32. q. 7. adulterii dic̄ Aug'
Usus q ē ꝯ̈ nām execrabilit̄ fit i mētri
ce. sꝫ execrabili' i uxoꝛe. Ibi etiā dicit
ꝙ usus ꝯ̈ nām g̃uior ē icestu materno
Secūdū ē ꝙ nihil eoꝛū q̄ facit marit'
cū uxoꝛe seruato uase debito ꝺm se ē
pctm̄ moꝛtale. ꝛ ex h° dcō occasionem
capiūt lasciui ihōesta plurima q̄si lice
ret pagēdi. tn̄ ut pꝫ ex pdictis nō affir
mat h° Tho. sꝫ dic̄ i isto cāu. non semp
ē pctm̄ moꝛtale ut qdā dicūt quasi di
cat. Hoc n̄ audeo dicē ego. pōt tn̄ h° di
ctū i certo casu saluari d q̊ stati. i. Ter
tiū ē ꝙ mod' ināl' lꝫ i uase ꝓpꝛio. pōt
eē signū moꝛtalis ꝯcupie. Sic g° qn̄qꝫ
ē signū moꝛtal' qn̄qꝫ uenialis. Signuꝫ
uenial' ē qn̄ subest aliq̄ cā excusās sed
nō sufficiēs. ut qa foꝛte sine piculo nō
pōt aliter agē cū uxore. ꝛ h° ipm agit
ꝓpter icōtinētiā seu uitandā ex̄oꝛdia
riam foꝛnicationē. q̊ casu nō deest sal
tē ueniale. 25. dis. §. al' aūt. ꝛ tāto g̃uius
quāto plus discedit̄ a mō nāli lꝫ excu
set̄ a moꝛtali ꝓpter subsistētem cām
Signū aūt moꝛtal' uī qn̄ nulla rōnabi
li subsistēte cā. solū cā uoluptat agit̄
ꝛ tanto ē mai' signū ꝛ pctm̄ quāto est
minus nālis. ꝛ hoc uī sentire glo. Ray.
i ti. de mr̄monio. §. sꝫ nūqd hec tria. su
per ꝟbo fedius. ubi ait. Nūqd peccat
moꝛtaliter uir si cognoscat uxoꝛē non
ꝯsueto mō dū tn̄ h° faciat i uase nāli?
R°. Credo sine piudicio ꝙ si h° faciat
cā soli' uoluptat āplius sic q̄rēde pec
cat moꝛtalit̄. Si ꝟo subsistēt iusta cā
sic agēdi ꝛ sciēter ex̄ semē nō effūdit
nō peccaret moꝛtalit̄: lꝫ tutius esset in

his casib⁹ ut dictũ ē eã tenē ut sororē
subdēs. Nō ē ꝯ.32.q.7.adulterii. qa qđ
ibi dr̃ intelligit de alus ꝯ nãm cogno
scētib⁹ uxores aut ex̄ordinarie polluē
tibus aut cã libidinis saturande ꝛ sin̄
cã hoc faciētibus. B

Utrũ uir teneat reddē debitũ uxori
quã accusat de adulterio lite pēdente.
R̄ṗ ſm Ray. Aut ē notoriũ illã eē adl̄
terã aut nō. In p̄ cãu nec reddē nec ex
igē dʒ alit̄ mortaliter peccat nisi forte
ipsa uelit abstinē a pctõ adulterii.ꝛ pe
nitētiã agē.tũc.n.ip̄e pōt eã sibi recon
ciliare.32.q.1.c.p̄. Et ex sequētib⁹ cãis.
ex̄ de diuor.significasti.ꝛ ex̄ de adul.si
uir. A .De isto pccato dicet̄.i.§.13. B
In 2.° casu.s.cũ nō ē notoriũ dʒ petenti
reddē.Sʒ ſʒ Tho.i 4.° dis.35.uir q̄ʒ cito
sibi constat de fornicatõe uxor|nō tēt̄
debitũ reddere.al̄ nō solum icurreret
irregularitatē bigamie sʒ etiã genera
ret sibi p̄iudiciũ accusãdi.Et hec snia
uerior ur̄. A .Pōt ꝛ p̄mũ dictũ itelli
gi qñ uir cõpellēt̄ a iudice adulterio ñ
dũ ꝓbato.qa dʒ obedire ex q̄ pōt sine
detrimēto salutis agē.xi.q.3.c. p̄. Nisi
forte uelit adulteriũ incōtinenti seu i
fra paucos dies ꝓbare.ar.c.solet.ꝺ sē.
exc.li° 6.° B .Uerũtamen in hoc cãu
uxorē dimittere sine iudicio eccl̄ie nō
pōt:imo etiã si debitũ reddat ꝯpulsus
auctoritate ecclesie lʒ irregularitatē
icurrat nō sibi gnãt p̄iudiciũ accusãdi
Et de hac mã hēs .i.matrimonium.8.°
§.9.°

Uir ꝓpter fornicationem uxoris nō
solũ nō tenet̄ ei debitum reddē sʒ etiã
pōt eã dimittere nisi i septē casib⁹ q̊s
hēs.i.mr̄imoniũ.8.° §.x.°

Sed nũqd peccat uir mortalit̄ exigē
do debitũ ab uxore ꝑmanēte in adul
terio? R̄ṗ ſm q̄ notat Hug.32.q.i.si
qs uxorē.Si alter ꝯiugũ scient̄ exigat
debitũ a reliq̊ ꝑmanēte i adulterio si
ue occulto siue manifesto peccat mor
talit̄ qꝛ facit ꝯ ꝯstitutionē ecclesie. A
ex̄ de adult̄.si uir.Et p̄dicta notat glo.
Ray.in ti.de mr̄imonio.§.Itē pone q̄

uir.sup ṽbo si uir.Et addit.Etiam pec
cat reddēdo si celebratũ ē diuortiũ iu
dicio eccl̄ie aut si publice morat̄ i ad
ulterio.Si neutrũ istoꝝ sit nō peccat
reddēdo qa ad h° tenet̄ . Si aũt ꝓpt̄ i
cōtinētiã ꝛ fragilitatē carnis exigit de
bitũ peccat mortalit̄ qꝛ facit ꝯ ꝯstitu
tionē eccl̄ie.min⁹ tñ peccat cũ adulťiũ
occultũ ē.Alii dicũt q̄ ipotētia ꝯtinen
di a copula carnali excusat exigētē in
h° cãn q̊rũ snia ē benignior lʒ forte nō
uerior glo.Et idē notat̄ i sũ.con.li°.4.°
ti.2.q.49.Aliq tñ nō iprobabilit̄ uidē
tur asserē q̄ si abstinētia a reddeudo
seu exigēdo debitũ ñ corrigit adulteꝝ
sʒ poti⁹ ad deťiora ꝓuocat ul̄ alit̄ iuti
lit̄ scãdala opat̄ q̄ licite possit ꝛ reddi
ꝛ exigi: qꝛ ordiatõ eccl̄ie facta ē nō ad
itroducēdũ sʒ ad remouēdũ scandala
ꝛ cessante causa cessat effectus . ex̄ de
appel.cũ cessante.Et intelligētia dcõꝝ
ex cãis ē assumēda dicēdi. ex̄ de ṽbo.
sig.intelligentia.Itē pōt peti debitũ ꝛ
reddi si adulter seu adulťa egēit peni
tētiã.dcõ.c.si uir.de adul. Et i.c.si quis
uxorē.32.q.i.dr̄ q̄ uir abstieat a matri
monio adultē donec ipleat̄ satifactio
crimis.iõ qa p⁹ satisfactionē pnīe non
meret̄ uocari adultera.Et glo.sup uer
bo expleat̄ dic̄.ul̄ saltē ichoet̄.nã si uo
luerit eã sibi recõciliare etiã ifra tēp⁹
pnīe ab ea pōt exigē debitũ.ex̄ de fur.
ex lr̄is ex̄ de eo q cogno.cõsang.uxoris
sue.c.ueniēs.ꝛ in dcõ.c.si uir.dr̄ q̄ uir ñ
dʒ sepe recipe peccatricē . Sʒ in. c.quē
admodũ.ex̄ de iureiuran.dr̄ q̄ uir pōt
dimittē uxori peccãti nō solũ septies
sʒ etiã usq̄ʒ septuagies septies ſʒ euan
gelicã ṽitatē Math.18.Glo.in dcõ.c.si
uir.sup ṽbo sepe.dic̄.Marit⁹ sp pōt ei
parcer̄ si uult ꝛ eã recipe p⁹ pnīaʒ ſm
euangelicã ueritatē sʒ eccl̄ia nō intce
dat ꝓ ea.ex q̄ aliq̊tiēs ei pepcit . ne ui
deat̄ ei dare peccãdi lnīaʒ.Et ad ťrorē
dr̄ ēt h° i gl.Sʒ certe i.c.si uir.ñ dicitur
de intercessione eccl̄ie sʒ ꝺ receptõe ui
ri.uñ sat| ur̄ posse dici q̄ sp uir pōt ṙci
ꝑe eam p⁹ uerã pnīaʒ et eo casu possit

etiā ꝓ ea eccl'ia incedē. In ꝯriū nō uꝛ
nec auctoritas nec rō.nō.n. ꝓpter hoc
daꝛ lĩia peccandi cū ꝓsupponaꝛ uera
penitētia. Si.n.i hoc uidereꝛ dari lĩia
ad peccādū nec marito eā recipe licēt
qa patron⁹ eēt turpitudis.32.q.1. si cru
delis. Qñ aūt sepe peccauit nō ita faci
liꝛ ē recipiēda ſʒ uigilāter ne forte non
sit uere penitēs.ⲧ ita pōt intelligi dcm̄
c.si uir. Rō aūt ē qa sepe peccans seu
recidiuās ꝓsumiꝛ uerā pniaȝ non hr̃e
de pe.dis.3.irrisor. Itē gl.in dcō.c.si uir
sup ꝟbo reus.dicit ꝙ nisi maritus de
nūciet adulteram ad pniam mortaliꝛ
peccat.2.q.1.si peccauerit.et dcō.c.quē
admodū.glo. Forte idē si uxoꝛ non de
nūciet adulterū si pōt.qa uxoꝛ non ad
ipaꝛia iudicaꝛ dcō.c.si qs uxorē. B

Nūqd ꝯiūx ꝓpter adulteriū a se cō
missū stati ꝑdit ius exigēdi debitum?
R° ſm Ray.uꝛ ꝙ sic.saltē q̄ ad iudici
um aīe qa peccādo i legē mr̄imonii rd
dit se idignuȝ.ⲧ iō ñ dȝ petē nisi purga
ta culpa reddē tñ teneꝛ exact⁹. A Jō
i sū.cō.eo.ti.2.q.50.ubi ēt dꝛ ꝙ lȝ adulꝛ
ipo iure amittat ius petendi debituȝ
si tñ petit ⲧ adulterium sit occultum:
dȝ sibi reddi.qa ſm glo. Ray.uterqꝫ cō
iugū duplex ius hȝ in reliq̊.s.ius exigē
di.ⲧ ius quod sibi exigenti debituȝ red
daꝛ. Primū amittit fornicando: sed ñ
secūdū. Sic ⲧ ꝓlatus ius non habȝ im
ꝑandi aliqđ illicitū uꝉ đ q̊ dubitat an
sit illicitū.subditus tñ dȝ ei obedire in
dubio illicito.ⲧ h⁹ ius hȝ ꝓlatus i eo lȝ
nō hēat ius iꝑandi: ſʒ peccat iꝑando i
h° cāu.23.q.1.qd culpaꝛ glo. Hoc puto
ueꝝ nisi cā ꝓhibēs exactionē ꝯcernēt
utrāqꝫ ꝑtē.tūc.n. ēt si sit occultū reddi
nō dȝ.ut i.c.inq̊sitōni.ex̃ de sen.ex. Iteȝ
ⲧ qñ qs cogiꝛ iudicialiꝛ.alꝉ secus.s.qa ñ
teneꝛ reddere etiā si impedimentum
sit secretū. Et sic pōt intelligi qđ dictū
ē s.§.9.° ad fi.in additōne. B. Sic ⲧ te
neꝛ q cognouit cōsanguineā uxoris: ſʒ
nūqꝫ exigē pōt.ex̃ de eo qui cog.cōsan.
uxoris.trāsmisse. A. Ibi dꝛ ꝙ q ꝯgno
uit suā ꝓuignā ex uxore ꝓmortua ⲧ du
cta alia legitia uxore cū ꝓuigna publi
ce ad peccādū redijt: nō pōt debitū pe
tē ⲧ exact⁹ dȝ cū ḡui cordis dolore red
dē.ⲧ si ꝓmoriaꝛ secunda dȝ sic sine spe
cōiugii ꝑpetuo manere. B

Qui cōtraxit cū aliq̄ clādestine ⲧ po
stea cū alia publice nūqd exactus a ꝓ
ma teneꝛ ad redditionē debiti? R° ſm
guil. Credo ꝙ nō teneꝛ si ē i loco ubi ꝯ
suetū ē ꝙ añ carnalē copulā adhibea
tur bñdictō nuptialꝛ. A. Idē puto ēt si
nō sit cōsuetū ⲧ reddi nō possit sine scā
dalo cū ab oī spē mali abstinēdū sit.1.
ad Thesalꝛ.ulti. B. ⲧ sibi iputet illa
q̄ clamdestine ꝯxit ⲧ ingessit se ꝑiculo
Credo tñ ꝙ si secūda rlicta trāseat ad
alias ꝑtes cū ꝓma i qb⁹ sine scandalo
possunt adhiberi solēnitates đbite uꝉ
si đ solēnitatib⁹ nō ē cōsuetudo possit
ei cohabitare. Et si sic fecerit licituȝ ē
A. De h° lati⁹ dꝛ in sū.con.li° 4.° tit.2.
q.63.ubi pȝ ſm aliq̊s ꝙ iste nō tenetur
recedē a secūda lȝ ei nō dēat debitum
reddere ut uadat cū ꝓma ⲧ sibi iputȝ
q̄ clādestie ꝯxit.qđ puto itelligēdū qñ
a secūda nō pōt recedē sine scādalo si
ue spē mali.ex̃ de uita ⲧ hone.cle.cum
ab oī.ⲧ ꝓtactū ē.alꝉ bñ teneꝛ recedere ⲧ
posset hoc agē ꝓpa auctoritate.ut i di
cta.q.63.ſm glo. Ray. Et addit. Non ē
ꝯ qđ solet dici ꝙ uir non dȝ dimittere
uxorē sine iudicio ecclesie. Hoc.n. itel
ligēdū ē qñ inter eos ē impedimētum
aliud qꝫ sit ligatio matrimonii ꝓcedē
tis uꝉ qꝫ sit uotū solenne ꝓpꝛ qđ ipedi
mētū nō pōt ꝯmisceri cuȝ ea sine pctō
mortali. In q̊ tñ casu sic notauit hugl.
35.q.6.multoꝝ.ⲧ si ꝓcepto ecclesie ñ te
netur.obedire qꝫtū ad rddēdū debitū
tñ in cohabitatōe ⲧ nccioꝝ exhibitōe
teneꝛ ei obedire ⲧ sine ordine iuris non
dȝ h° denegare uxori cui đ fcō se copu
lauit.sec⁹ ē ubi qs ꝯxit mr̄imoniū cuȝ
duab⁹ de pñti successiue.qa cū eo ipo
ꝙ ꝯxit cū ꝓma teneaꝛ ei cohabitare ⲧ
nccia exhibē qꝫtū ad h°.ñ potuit se ob
ligare secūde.uñ teneꝛ redire ad ꝓmā
iudicio tñ ecclesie si hoc possit fieri.si

aũt nõ possit qa forte ꝟitas ꝓbari nõ põt. Credo sine ꝑiudicio ꝙ auctoritate ꝓp̃a hoc põt facẽ: imo teneť ꝑsertiꝫ si ꝑma nõ fuit i culpa uel si ignorauerit ius qđ ẽ circa clãdestina mřimonia ꝫ ˀHugl. qui ẽt dixit ꝙ cũ aliqs ꝯxit clã destine cum ꝑma ⁊ postea manifeste cũ secũda. ꝓ ꝺꝫ obediř ꝯscie q̃ȝ ecclesie excõicãti. Si tñ põt utrãqȝ exhibere cř do ꝙ secundã exhibẽ teneť q ea q̃ põt facere sine pctõ teneť ei facẽ ad prece ptũ ecclesie. nec ea ꝺꝫ ei sine ordine iu diciario denegare. Et eodeꝫ mõ credo ꝙ si aliqs pˀ ꝓfessionẽ legitie factã in monasterio exeat de facto ⁊ ꝯ̃hat mři moniũ de facto i facie eccľie. si postea reuertať ad cor: põt reuerti ad religio nẽ auctoritate ꝓpria. ⁊ potiˀ teneť seq ꝯsciam de ꝓfessione facta ab eo i reli gione q̃ȝ obedire ꝑlato uľ eccľie ꝑcipi enti manere cũ uxore. Idẽ credo in op posito casu. s. cuꝫ qs pˀ mřimoniũ legi tie ꝯ̃ctũ ⁊ ꝯsumatũ iuita uxore transit ad monasteriũ ⁊ ibi facit ꝓfessionẽ. qꝛ in hᵒ casu nõ obstãte ꝓhibitõne ꝑlati aut excõicatõe eccľie auctoritate ꝓp̃a põt reuerti ad uxorẽ. ⁊ ad hᵒ teneť nisi ab uxore ꝯtinẽtiã ꝓfitẽte possit liniaꝫ remanẽdi i religione ĩpetrare. aut nisi ip̃a fuerit fornicata ꝙ ꝑtextu fornica tõis possit eã repelleř. i q̃ casu poterit ibi manẽ ea iuita. H oĩa gl. B. De hac ma͠ uide plura. i. mřimoniũ 7ᵒ p totuꝫ De debito reddẽdo leproso. uide. i. le ꝓ sus. §. ꝓ. ⁊ 2ᵒ

Ecanus De officio de cani uide sup̃ archidiaconus.

Ecime ꝓ cõiter ꝺcima ẽ pars oium bonoꝝ iuste acqsitoꝝ ꝺo ꝺbi ta. ex̃ eo. tua nobis. A. Huiˀ ptis q̃ta ẽ sicut uerba sonãt. s. decia ꝫm Ray. ⁊ Hosti. ut in sũ. con. li. ꝓ. ti. 15. q. 1. B

Decimarũ q̃dã sũt ꝑsonales ⁊ q̃dam sũt ꝑdiales. Personales sũt q̃ ꝺbẽť ex negociatione uel artificio seu scia mi litia aut uenatõe ⁊ hˀ. Prediales ꝟo sũt q̃ ꝓueniũt ex ipsis ꝑdiis. ut ex̃ eꝺ. ad aplice. ⁊ c. pastoraľ. ⁊ ex̃ ꝺ prochꝫ c. ulti. Sꝫ de qbusdã dubiũ uideť utrũ sint ꝑdiales uel ꝑsonales. ut de agnis ⁊ aliis fetibˀ aialiũ q̃ i pascuis sť. ⁊ põt dici ꝙ sint mixte cũ ꝑtim a ꝑdiis ueni ant uñ uiuũt aialia. ar. ex̃. eo. c. ꝯmissũ ⁊ sic sũt ꝑdiales. pri ꝟo ꝓueniãt a ꝑso nis. i. a custodia ꝑsonarũ: ⁊ sic uidẽť ꝑ sonales. A. Hec fuerũt dicta Hosti. lꝫ q̃ ad ultimũ mẽbrũ diuersi diuersa dixerint ut in sũ. con. eo. ti. q. 2. B

Utrũ de decimis ꝺduci possint expẽ se. Rᵒ Prediales decie dari ꝺñt idisti cte nõ deductis expẽsis. nec etiam illiſ q̃ fiũt ꝓ fructibˀ colligẽdis. ex̃ eo. cuꝫ hoies. A. Uñ nec semẽ deducẽdũ est ꝫm Goff. ⁊ Hosti. ut in sũ. cõ. libᵒ ꝓ. tit. 15. q. 23. B. De ꝑsonalibˀ ꝟo distinguẽ dum ẽ. qa si surgũt ex rebˀ iã decima tis deducũtur expẽse: aliť nõ. ex̃ eo. pa storaľ. De lucro ãt aduocatõis ꝫ guil. nõ ꝺñt expẽse deduci. A sicut q locat opas suas nõ deducit expẽsas. ut i ꝺcã q. 23. ubi hec oia notãť. B

Qñ debẽt decime dari? Rᵒ Predia les debẽt dari stati. qñ fructˀ ꝑcipiunť ⁊ añq̃ȝ sepeť ide cẽsus uel tributuꝫ uel hˀmoi. Et si ꝓ facta fuerit talis sepatõ nihilominˀ decia iteğ dãda ẽ. A. qꝛ sicut rusticus teneť decimare qđ sibi remanet. ita dñs hᵒ qđ de aceruo idecĩ mato accepit. ut in ꝺcã. q. 23. B. Ex̃ eo tua nob. ⁊ c. cũ nõ sitis. Personales ãt ꝑñt dari i fine ãni. ar. ex̃ de pig. ex lřis. A. In isto. c. nihil ꝺř de hᵒ. Sꝫ in ꝺcã. q. 23. no. ꝫm Ray. ꝙ ꝑsonales ꝑñt dari in fine ãni: ut sic maior utilitas ꝓueniat eccľie q̃ȝ si p minutias soluereť. ar. ꝺcĩ c. ex lřis. Idẽ dicit Host. ⁊ addit. Uerũ si añ annũ uelit qs soluẽ non uideo ꝙ possit refutari. qa hᵒ iure nõ ẽ exꝑssuꝫ Con. Inn. ut ibi. Uř posse dici ꝙ facto lucro stati qs soluẽ teneať. nam scõm Tho. scđa scđe. q. 87. arti. ꝓ. qđ sine tẽ poris determiatõe debeť nisi stati sol uať obligat ad pctm̃. Posset ẽt solutio retardari inq̃ȝtũ concernat utilitatem

ecclesie ut dicũt dicti doctores. B
Utrũ optia debeãt dari pro decimis
R° agnos pullos uitulos ⁊ h'mõi nõ
teneẽ qs dare optimos nec deťiores ꝭ
mediocres uel ſicut trãſeũt ſub uirga
paſtoris. A .De h° ſic dr̃ Leuit. ulti.
Oiuꝫ deciaꝝ bouis ⁊ ouis ⁊ capre que
ſub paſtoris uirga tranſeũt qcqd deci
mũ uenerit ſanctificabiẽ dño. B .In
dignũ ẽ.n.daẽ deo qȏ dedignaẽ hõ.diſ.
49.c.ult.16.q.6.oẽs decie. A .Ideꝫ in
ſũ.con.li°.1.ti.15.q.23 ſm Inno. Hoſti.
⁊ Goff. B
Utrũ debeãt ſolui i uinea uel predio
an debeãt deportari ad eccľiaꝫ. R° ſꝫ
Hoſti.põt dici ꝙ in h° debet ſeruari ꝯ
ſuetudo.ex ȏ ſepul.certificari. A .Iȏ
in ſũ.cõ.eo.ti.q.24.ubi ẽt dr̃ ꝙ expenſe
ꝑ colligẽdis fructib' nõ deducũẽ ſcȏꝫ
Hoſti.ſꝫ ſi ſup p̃dictis nõ appareat cõ
ſuetudo puto ꝙ decime debeãt porta
ri ad eccľiam.qa qñ ẽ ſpãlis ⁊ cert' cre
ditor regulariẽ dꝫ a debitore requiri ut
ei debitũ ꝑſoluat ſꝫ Tho.ſcȏa ſecũde
q.33.arti.2.° ad fi. B
Utrũ dare decimas ſit p̃ceptũ. R° ſꝫ
Tho.ſcȏa ſcȏe.q.87.Decime in ueteri
lege debebãẽ ad ſuſtẽtationẽ miſtroꝝ
dei Malach.3. Inferte oẽm decimati
onẽ i horreũ meum ut ſit cib' i domo
mea.Uñ p̃ceptũ de ſolutõe deciarũ ꝑ
ti qdẽ erat morale inductũ rõne nãli.
ꝑti aũt iudiciale ex dĩna iſtitutõne ro
bur hñs. Rȏ aũt nãlis dictat ut his q
dino cultui miſtrãt ipſe ppľs nccia mi
niſtraret.1.Cor.9.Quiſ militat ſuis ſti
pẽdiis unꝗ? Determiatio aũt certe ꝑ
tis itroducta ẽ ex iſtitutiõe dĩna quia
trib' leuitica dinis miſteriis mancipa
ta poſſeſſiões nõ hẽbat ⁊ ſic erat iudi
ciale ꝑtinẽs ad eq̃litatẽ inẽ hoies ſm
ꝯditões illi' ppľi ꝯſeruãdam.ſꝫ ⁊ cõue
niebat cũ cerimõialib' q̃tũ ad aliquã
ſignificatõnẽ. A .Sicut ⁊ oia antiq̃ le
gis facta ſm illud.1.ad Cor.x.Oia in fi
gura cõtigebãt illis. Qui.n.decimam
dat q̃ ẽ ꝑfectiõis ſignũ eo ꝙ denarius
ẽ numer' ꝑfect' q̃ſi p̃m' limes nume
roꝝ ultra quẽ numeri nõ ꝓcedũt ſꝫ re
uertũẽ ab uno nouẽ ꝑtibus r̃ſeruatis
ꝓteſtaẽ q̃ſi i q̊dã ſigno ad ſe ꝑtinẽ ip
fectionẽ.ꝑfectionẽ xᵒ q̃ erat futura ꝑ
xp̃m eẽ expectãdã a deo ſm Tho.i di
cta.q.87.arti.p̊.ubi ponũẽ ẽt oia que i
h°.§.ꝯtinẽẽ. B .Eſt aũt dria inter ceri
mõialia ⁊ iudicialia p̃cepta. quia ceri
monialia illicitũ ẽ obſeruare tꝑe leg
noue. Iudicialia xᵒ ⁊ ſi ñ oblıgãt tꝑe
grẽ tñ pñt obſeruari ſine pctõ ⁊ ad eo
rũ obſeruãtiã aliqui obligãẽ ſi ſtatuã
tur auctoritate eorũ q̊rũ ẽ leges cõdeẽ
ſicut ſi nũc aliqs p̃nceps ſtatuẽt ut q
furatus fuerat ouẽ reddat q̃tuor oues
ut legiẽ Exo.22.eius ſubditi tenerẽtur
obſeruare. ita etiã determiatio decie
ꝑti ẽ iſtituta auctoritate eccľie tꝑe no
ue leg ut.ſ.nõ min' ppľs noue leg mi
ſtri noui teſti exhibeat q̃ꝫ ppľs ueteriſ
leg miſtri ueteri teſti.cũ tñ ppľs noue
leg ad maiora obligeẽ ſꝫ illud Math.
5.° Niſi abundauẽit iuſticia ur̃a ⁊c̃.2 ẽt
miſtri noui teſti maiori ſũt dignitatis
q̃ꝫ miniſtri ueteri ut ꝓbat apľus.1. Co
r.3.° Sic g° ad ſolutionẽ decimarũ ho
mies teneẽ ꝑti qdẽ ex iure nãli.ꝑtim
ex inſtitutõe ecccľie q̃ tñ pẽſatis oppõ
tunitatib' tẽporũ ⁊ ꝑſonarũ poſſꝫ ali
am ꝑtẽ determiare. A .Hec Tho.i.d.
arti.p̊ ubi etiã dicit ꝙ p̃ceptũ ȏ ſolutõ
ne deciaꝝ iq̃tũ ẽ morale daẽ a domio
Math.x. Ibi.Dign' ẽ.n.oparius cibo
ſuo ⁊c̃.Et ab apľo.1.Cor.9.° B
De ſoluẽdis decis confeſſores religi
oſi teneẽ facẽ ꝯſciam ꝯfitẽtib'.ꝙ ſi ſci
enter obmiſerit ſuſpẽſi ſũt ab officio
p̃dicatõis donec faciãt ſi cõmode pñt
⁊ ſi interi p̃dicãt ſũt excõicari. A .hoc
ẽ uerũ ſi ab eccľiarũ rectoribus ľ eorũ
loca tenẽtib' fuerit requiſiti dicti ꝯfeſ
ſores ad hãc ꝯſciaꝫ faciendã alias non
ſubiiciũẽ huic pene.ut colligiẽ ex tex.
cle.cupiẽteſ.i.alľato.⁊ notaẽ in directo
ria libro 3.° titulo.2.§.266.⁊ titulo.6.§.
.30. B
Illi autem religioſi qui dicunt aliqua
ut a ſolutione decimarum retrahant

audientes excõicati sunt ipso facto. A
Siue h dicãt i p̃dicatõib⁹ siue alibi ut
retrahãt a solutiõe decimarũ ecclesiis
debitaꝝ.ut i dcã cle.cupiẽtes. B .Itẽ
p̃ceptũ ḡuissimũ fit p̃dicatorib⁹ ꝙ in
p̃ma dñica q̈dragesime:ꝛ q̈rta:ꝛ ultia
ꝛ in festis ascẽsionis dñi:pẽthecostes:
natiuitatis sci Joh.baptiste:assũptio
nis:ꝛ natiuitat̄ btẽ Marie: audiẽtes
informent si fuerit reqsiti ꝙ decimas
soluãt.Sꝫ p̃dicta nõ extẽdũt ad religi
osos q decias recipiũt. A .Ipsi .n.non
icurrũt dictas penas.qa soli nõ ꝑcipiẽ
tes solẽt i p̃dict̄ deliquere ẜm gl.i tex.
ꝰ q̊ stati sup ꝟbo ꝑcipiẽtiũ. B .Hec
oia i cle.cupiẽtes.de penis.

Utrũ i decimis excuset ꝯsuetudo de
nõ soluẽdo. R° ẜm Ray.ꝛ Hosti. Deci
me ꝑsonales non dino iure sicut p̃dia
les:sꝫ p̃cepto hois debẽtur.nã ꝛ Leui.
ulti.tñ de p̃dialib⁹ fit mẽtio .Cõsuetu
do aũt ius hũanũ tollit.uel i toto si est
gnãlis.uel i ꝑte si ẽ ꝑticularis.dis.12.cõ
suetudo.uñ uĩ ꝙ ꝯsuetudo ꝯ̃ria a cl̃pa
liberet nõ soluẽtes illas.nã necessario
ille decime soluẽde sunt q̃ debẽtur ex
lege dina ul̃ loci ꝯsuetudine approba
ta.s.p̃diales.ex̃ eo.i aliqb⁹. A .In hoc
c.nõ fit aliq̃ mẽtio de ꝑsonalib⁹ uel p̃
dialib⁹.sꝫ solũ ꝙ ille decime sũt nccio
soluẽde q̃ debẽt ex lege dina uel loci ꝯ
suetudine approbata. Cuꝫ p̃dcis tñ ꝙ
ꝯsuetudo excuset i ꝑsonalib⁹ cũ Ray.
ꝛ Hosti.con.Goff.ꝛ glo .Ray .ut in sũ.
con.lib° p̊.ti.15.q.41. B .Sani⁹ ꝯsiliuꝫ
eẽt soluẽ etiã ꝑsonales ul̃ sibi remitti
facẽ. A . Hoc fuit dictũ Ray.q ut pꝫ
in dcã.q.41.p⁹ p̃dcã subiunxit. Hoc tñ
diffinire nõ audeo.s.ꝙ ꝯsuetudo excu
set nõ soluẽtes decimas ꝑsonales. Sa
nũ cõsiliũ eẽt ut soluerẽt uel saltez au
ctoritate epi ꝛ ecclesiarũ qbus eẽnt ꝑ
soluẽde erogaret qlibet vel sil̃ vl̃ ꝑ q̊
tidianas elyas in usus pauperuꝫ. ꝛ ꝙ
idẽ facẽt de decimis q̈s retinuit p̃teri
t̄ tꝑib⁹.uel petẽt saltẽ a p̃dcis ꝑsonis
remitti intuitu dei ꝛ elye. Glo.ei⁹ ait.
Bñ dic̃ ꝯsiliũ.qa nõ ẽ ncciuꝫ h° fieri cũ
ꝯsuetudo reuera i hac ꝑte excuset. H
ibi. Uĩ dicẽdũ ꝙ p̃ceptũ deciaꝝ hodie
itantũ ẽ de iure dino cui cõsuetudo nõ
derogat inq̈ꝫtũ ẽ morale.uidelꝫ iq̈ꝫtuꝫ
cõcernit ncciam subuẽtionẽ mistrãti
um dinis.ꝛ iõ nulla cõsuetudine uĩ ex
cusari qñ qs iuxta facultates suas siue
ex p̃diis siue ex lucro ꝑsone teneatur
subuenire idigẽtiis mistrãtiũ sibi spi
ritualia.qa ad h° obligat̃ ex lege dina
Math.x°.ꝛ.1.ad Cori.9.ꝛ pꝫ ex hitis s̃
§.6°. in additione. B

Quid de illis q ex antiq̈ consuetudie
nullã decimã soluũt? R° ẜꝫ Tho .scõa
scõe.q.87.Dicẽdũ ꝙ lꝫ eccl̃ia possit re
qrere decimas:tñ laudabiliter nõ req
rit eas in locis ubi sine scãdalo reqri ñ
possent ꝓpter dissuetudinẽ uel aliam
cãꝫ.nec tñ illi q nõ soluũt i locis illis st̃
i statu dãnatõis nisi forte ꝓpt̃ obstia
tionẽ hñtes uolũtatẽ nõ soluendi. A
Hec itelligẽda sũt ꝺ decimis iuĩ dino
debit̄.nã i aliis plene excusat cõsuetu
do ut s̈.§.ꝓxio. B .Uel põt dici scõm
guil.ꝙ qñ nulla decia soluit̃ uĩ ꝙ dñi
p̃dioꝝ breui manu soluerit eccl̃ie deci
mas ꝛ eis deiceps eccl̃ia redonauerit.
A .hoc idẽ ẽ cũ snia Tho.s̃ posita.nã ꝛ
Tho.inuit illos interi absolui ex taci
ta remissione.Sꝫ ut pꝫ i sũ.con.eo.ti.q.
42.iste guil.addit ꝙ si ita obtentũ ẽ a
tꝑe cui⁹ nõ extat memoria excusatur
q nil l̃ min⁹ soluit q̈ꝫ decia sit .nec pñt
auctoritate ꝓpria q sustinuerũt hui⁹
mõi cõsuetudinẽ uel successores eorũ
aliqd pl⁹ solito exigẽ:aut ꝺ reb⁹ ꝺ qb⁹
ñ ꝯsueuert̃ decie solui ꝺ nouo aliqd ex
igẽ.nec dñi p̃dioꝝ ultra solitũ tenẽtur
aliqd soluẽ nisi eccl̃ia ad iopiã rediga
tur ul̃ nisi auctoritate dñi pape h° fiat
ex certa scia reuocãt̄ p̃dictã ꝯsuetudi
nẽ.ueꝝ ẽ tñ ꝙ sola ꝯsuetudo ñ liberat
debitorẽ decimaꝝ i p̃dcis cãib⁹.sꝫ ꝯpo
sitio uel remissio facta ab eccl̃ia exp̃s
se ul̃ tacite siue p̃sũpte ex h° ꝙ ꝑ tãtũ
tẽpus pacifice sustinuit:ꝙ aut nil pro
decima soluẽt̃:aut min⁹ q̈ꝫ decia.glo.
Ego puto ꝙ i decimis q̃ nõ sũt de iure

dīno consuetudo excuset etiā nō tā lō
ga dūmō rōnabilis ⁊ p̄scripta.ex̄ de cō
sue.c.fi. In his/ꝯo q̄ sūt de iure dino nl̄
la cōsuetudo excusat.ut s̄.§.px.nisi ꝑ
ut dicit Tho.⁊ ſm hº ēt pōt itelligi dic
tū Inno.qd̄ nūc seqt̄. B .Porro In
no.ex̄ eo.i aliqb᷒ dic̄ ꝙ i eo ꝙ nō soluū
tur decime ul̄ min᷒ plene nulla ꝯsue
tudo u3.16.q.7.qcūq3.s3 tn̄ ſ3 hosti.sup
c.statuim᷒.ex̄ de transac. ꝯpositio int̄
ꝑsonā ecclesiasticā ⁊ laicū sup aliqua
ꝑte seu q̄ta decime facta de ꝯsensu su
pioris p̄lati ual3. A .Cō.glo.Ray.ut i
sū.con.libº p̄ ti.15.q.42. Sed Inno. i.c.
uenerabilis.de con.uti.ul̄ iuti.⁊ in sū.
con.eo.ti.q.43.dicit ꝙ nec compositio
nec pactū pōt ualē i remissiōe deciaꝝ
qd̄ pōt itelligi qn̄ h̄ fieret sup decimis
dīno debit] ⁊ sine rōnabili cā.ut s̄ alie
natio.ul̄ qn̄ fieret uolūtate nō libera
sicut regritur ad remissionē faciēdam
ut no.in sū.cō.li.2º ti.5.q.25.al̄ ꝯpositio
⁊ pactū sup decimis bn̄ ualet de ꝯsen
su supioris.ut clare dr̄ in dcō.c.statui
mus.de transac. B

Que sit remuneratio fidelit̄ soluēti
um decias? R̄ ſm Ray.quadruplex ē
Prima ē abūdantia fructuū.Secūda
sanitas corpis.De his duab᷒ Aug᷒. si
decimā deder] nō solū abūdātiā fruc
tuū s3 etiā sanitatē corpis ꝯseqris .16.
q.1.decime.Tertia ē remissio pctōru3.
Quarta celeste regnū.De his duabus
Aug᷒ ibidē.Qui p̄miū ꝯpare aut pec
catorū indulgētiā desiderat ꝓmereri
reddat decimā.⁊ de nouē ꝑtib᷒ elyam
studeat dare paupib᷒.Ecōtra q n̄ dat
punit̄ ꝑ opposita.Malach.3º quia mi
hi nō reddidisti decias ⁊ p̄mitias. Ic
circo fame ⁊ penuria maledicti estis.
Itē Aug᷒ ubi s̄.Cū decimas dādo ⁊ t̄
rena ⁊ celestia possis ꝓmereri ꝑ aua
ritia duplicē bn̄dictōe3 fraudas. A .i.
fraudādo tibi subtrahis.ut i sū.cō.eo.
ti.q.45. B. Hec ē dn̄i iustissima ꝯsue
tudo ut si tu illi decia3 nō deder] tu ad
decia3 reuocer].Dabis ipio militi qd̄ n̄
uis dare sacerdoti.Itē Aug᷒ ubi s̄.nō

de᷒ p̄miū postulat/s3 honorē.⁊ q digna
tur totū dare:decimā a nob̄ dignat̄ re
cipe.nec sibi s3 nob̄ ꝓculdubio ꝓfutu
rā.Hec oīa i p̄dcō.c.decie.nā ⁊ antiqui
p̄res copiis oīb᷒ abūdabāt qa decias
deo dabāt.mō aūt hec tollit fisc᷒ q̄ nō
accepit xp̄us.16.q.7.c.maiores.

Decime 2º A quib᷒ de
cime dāi d̄
beāt? R̄º Decime dari debēt
ab oīb᷒ laic].16.q.7.decias.ex̄ eo.a nob̄
Itē clerici tenēt̄ dare decias nō de ec
clesiis/sed de suis reb᷒.ex̄ eo.c.2.et.c.a
nobis.de ꝯse.dis.5.q̄dragesima. A .hº
no.glo.in dcō.c.2º ⁊ ibi in textu pat3 ꝙ
etiā clerici dn̄t soluē decias ꝑsonales
his a quibus recipiūt sacr̄a.Clerici ui
uētes i cōi sicut ⁊ religiosi nō tenēt̄ sol
uē decimā d̄ laborib᷒ seu nutrimentis
suis ꝓpriis.16.q.1.d̄cias. B.Itē religi
osi tā exēpti q̄ n̄ exēpti d̄ t̄ris ⁊ posses
siōib᷒ acqsitis ⁊ acqrēdis tenēt̄ itegre
soluē decias illis qb᷒ eedē possessiōes
⁊ terre fuerāt deciales.ex̄ eo.statuto.§
ceterū li.6º Itē ēt leprosi tenēt̄ ad de
cimas.Si tn̄ sint cōiter uiuentes non
tenent̄ de hortis ⁊ nutrimētis aialiu3
ubi ēt itelligūt̄ fet᷒.ex̄ d̄ eccle.edi.c.2.
A .Ibi nil dr̄ de fetib᷒ s3 solū de hort]
⁊ nutrimētis aialiū int̄ q̄ iste iterp̄tat̄
fet᷒.Et cū eo con.Albri. B .Et omnia
p̄dcā itelligas de iure cōi. Sec᷒ aūt si
q aliud h̄ent ex p̄uilegio. A . Hec ēt
notant̄ in sū.con.li.p̄.ti.15.q.12. B

Utrū iudei teneant̄ dare decias. R̄º
Personales nō tenēt̄ dare decias cū n̄
recipiāt ecclesiastica sacr̄a nec audiāt
dina imo nec sint de corpe eccl̄ie.ff.de
cēsi.forma.§.si ꝯo qs. A . Idē in sum.
con.eo.ti.q.15. B. Sec᷒ de p̄dialibus.
ex̄ eo.de terris.Et de hoc casu habes.i
iudeus p̄.§.pe.

Utrū cl̄ici teneāt̄ dare decimā ul̄ pe
cuniā pape regrenti. R̄º ſ3 Tho.scd̄a
scd̄e.q.87.Dicēd̄ ꝙ i ueteri lege dabāt
p̄mitie sacerdotib᷒.decie aūt leuitis.⁊
qa sacerdotib᷒ leuite subditi erant do
min᷒ mādauit leuit] ut ipi loco p̄miti

arũ soluerẽt põtifici sũmo sacerdoti d
cimã decime. Unũ nũc eadẽ rõne tenẽt
clici sũmo põtifici dare decimaꝫ si exi
git. nãlis aũt rõ dictat utꝫ illi q hꝫ curã
de cõi statu ꝓuideat unð possit exeq
ea q̃ ꝑtinẽt ad cõem salutẽ. A. Idẽ i
sũ. con. eo. ti. q. 16. B

Cũ qs uẽdit aceruũ añ deciatiõnem
qs tenet ad decimã? R° uterqꝫ tenet.
Uẽditor qdẽ ꝑpt dolũ quẽ ɔmisit. et
etiã q hꝫ p̃ciũ qð succedit loco rei uen
dite. ar. 12. q. 2. monemus: ff. de peti. hẽ.
si r rẽ r p̃ciũ. Emptor ṽo tenet. qa res
trãsiuit ad eũ cũ onẽ deciarũ. ex̃. eo. pa
storalis. 12. q. 2. c. Augustio. r ita ecclesia
poterit petẽ a quo maluerit si tñ obti
nuerit ab uno libatus ẽ alt. Absit. n. ꝙ
ecclesia suũ recipiat cũ augmẽto. hec
Ray. r Tho. ubi s̃. Addit aũt Ray. ꝙ
si ẽptor fuit bone fidei q r postea sol
uit decimã uẽditor tenet ei. A. Idẽ i
sũ. cõ. eo. ti. q. 17. ubi ẽt addit scðꝫ Ray.
ꝙ si ẽptor fuit male fidei uẽditor non
tenet ei nisi exp̃sse dictuꝫ fuerit r cau
tũ. sꝫ tñ uterqꝫ dꝫ agẽ pniam de dolo r
q̃si de furto. qa ɔtractauerũt decimaꝫ
iuito dño. In foro aũt pniali tuti⁹ ẽ si
emptor ꝑsoluit decimã ꝙ uẽditor sibi
restituat nisi forte i casu. s. si ẽptor non
iuenit decept⁹ i re. qa bñ ualet adhuc
p̃ciũ. Sꝫ glo. ei⁹ dic. Uf qbusdã ꝓbabi
liter ꝙ r si res adhuc uꝫ p̃ciũ soluta d
cima. tñ i foro pniali uenditor tenetur
ẽptori restituere id qð soluit ecclie. dũ
tñ i ɔtractu abfuerit fraus r dol⁹. nec
decept⁹ fuerit ultra dimidiũ iusti p̃cii
Glo. hoc uerũ in foro iudiciali. i pniali
ṽo tenet qs restituere etiã ꝑpt decep
tionẽ miorẽ dũmõ nõ ualde ꝑuã. ut. i
emptor. §. 2°. B

Quid si aliqs uiolẽter uel furtiue ra
puit aceruũ de area rustici añ solutio
nẽ decimarũ: nũqd tenet rusticus? R°
Cũ decie stati collectis fructib⁹ debe
ant dari. 16. q. i. decie. ex̃. eo. cũ homies
g° si ñ soluãt stati cũ cõpetet solui pñt
rustic⁹ ẽ in mora q̃re ꝑiculũ spectat ad
ipm r sic tenet. sed tñ si soluerit dabit

ei ecclesia actões suas ɔ̃ raptorẽ. si ṽo
ñ erat adhuc i mora r uiolẽt sibi abla
tũ ẽ ñ tenet sꝫ aget ecclia ɔ̃ ipm rapto
rẽ. ff. locati. l. si i lege. §. itẽ utilit. Et silr
si aliq̃ mõ sacerdos fuisset in culpa ul
cã more. qa nõ tenebit rustic⁹. A. Id
in sũ. con. eo. ti. q. 18. ẽm Ray. qui etiam
addit. Et h° teneas ꝓ regula ꝙ sꝑ po
sterior mora nocet ei ꝑ quẽ fit. ff. d ꝑi
cu. r cõmo. rei nen. l. illud. Et iõ si eccle
sia fuerit i ultima mora rusticus non
tenet soluẽ decimã de sublato. sꝫ tm̃ d
residuo nisi in casu. s. si ꝑpt morã eccle
sie sine c⁹ lnia ñ audebat rustic⁹ tangẽ
fruct⁹. nec iposuerat fruct⁹ q̊s alt repo
suisset in locũ securũ tunc qcqd aspor
tat cedit i ꝑiculũ ecclie ad minus usqꝫ
ad ɔplemẽtũ decie. uel si plus ul tãtũ
asportatũ ẽ q̃tũ ualet decia. ecclia. n.
nõ dꝫ petẽ lucꝝ cũ dãno aliorũ. 12. q. 2.
fraternitatis. imo ẽm glo. ei⁹ si de ɔsue
tudine uel ɔstitutõe aliq̃ non licebat
rustico tollere r reponẽ fruct⁹ suos ni
si de lnia ecclesie si ecclia fuit in mora
dãdi lniaꝫ: ecclia tenebit rustico ad re
stitutioneꝫ toti⁹ dãni. hec ibi. Sꝫ certe
ut ꝙ p̃lat⁹ q fuit i mora seu alt r ñ ec
clesia teneat nisi forte tota ecclia fuis
set i culpa. qa delictũ ꝑsone i dãnũ ñ dꝫ
rdũdat ecclie. ex̃ d re. iu. d lictũ li. 6. B

Quid si aliqs lõgo tꝑe recepit uel re
tinuit decias r nũc ueniẽs ad satisfac
tionẽ postulat sibi rmitti qa alit opor
teret eũ mẽdicare? R° ẽm Ray. Si sa
cerdos uideat istũ ɔtritũ r p̃ces suas
uti ṽitate: dꝫ ei tãqꝫ pauꝑi remittẽ uñ
uiuat. cũ h° idẽ ei postea dare dẽret. 16
q. i. qm̃. A. Et addit Ray. ꝙ h° põt fa
cere eps sine ɔsensu capli cũ sic decie
ad ecclesiã reuertãt ex̃ de his que fi. a
p̃la. sine cõsen. ca. cũ aplica. Et con. In
no. r Goff. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 39. Sꝫ gof
addit. Imponet etiã ei ut in totũ satis
faciat si ad fortunã deuenerit pĩguio
rẽ. ut ex̃ de solu. Odoardus. ff. de cessi.
bo. l. 3. B. guil. ṽo addit ꝙ etiam si di
ues sit põt ei g̃tis dimittẽ ul in totum
ul i ꝑtẽ. ex q̊ uult i posterꝝ abstinẽ r ec

clesiā restituere iuri suo. A .Et h° pōt
eṗs i h° casu.s.dare uł remittē fruct⁹ ꝑ
ceptos ꝓpť utilitatē eccłie ꝓchialis
ſm eūdē guil.ut i dcā.q.39. Et ego hoc
puto uerū q̊ ad excusationē remittēt]
ñ q̊ ad libationē ei⁹ cui fit remissio. cū
fit potēs restituē ⁊ ñ sit ꝑat⁹ ꝓut dꝫ ad
h° ꝙ remissio ualeat ut ꞩ bellū p̊.§.x°
i additōe.i. Si xo sit ꝑat⁹ nō pōt ei fiēi
remissio i dānū eccłie.cū ut ꞩ pꝫ ēt pau
peri qñ fit ei remissio dꝫ iiūgi ꝙ si ue
nerit ad facultatē restituat: nisi forte
eret libał remissio suꝑ decis ñ solut]
ꝓpť dissuetudinē.ut ꞩ decie p̊.§.8.⁊.9°
ga ut ibi pꝫ ñ solū remissio ſꝫ etiā taci
turnitas prelati excusat omnes ꝯbite
paratos. B

Ecime 3°. Cui ⁊ quib⁹
dari debeat
decima personalis? R° scdm
Hosti. Jure cōi danda ē eccłie ꝓchi
ali siue baptismali ubi qs audit dina
⁊ recipit sacr̄a.16.q.i.q̄sti.§.p̊. Predial
xo dāda ē ecclesie ifra cui⁹ ꝓchiam
p̄diū situ ē.ex̄ de ꝓch.c.ult] .⁊ ex̄ eo.
qm̄.16.q.i.si qs laicus.13.q.i.§.p̊. Et hoc
nisi aliud obtineat de cōsuetudine.ex̄
eo.c.p̊.⁊ 2°.⁊.c.ꝯmissū.⁊.c.ad apostolice
uel nisi p̄scripte sint.ſm Hosti. Ray.
⁊ Tho. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.3. Et
qꝺ dr̄ de ꝯsuetudine intelligendū ē q̊
ad p̄diales.nam ꝑsonales sꝑ dant illi
eccłie ubi eccłiastica ꝑcipiūt sacr̄a .ut
i dcō.c.ad apłice.ex̄ eo. A .B .De mix
t] xo decis de qb⁹ dictū ē ꞩ decie p̊.§.
2°. dicēdū ſm Hosti.ꝙ si appareat con
suetudo seruāda ē: si nō apparet tūc si
aīalia pascūt ꝯtinuo i p̄diis ꝓprie ꝓ
chie ei⁹ q dn̄s ē ⁊ curā eoꝝ gerit idubi
tanť illi ꝓchie soluēde sūt. Si uero
pascāt in p̄diis ꝓchie aliene ur̄ ꝙ di
uidi debeāt inť ecclesiā ubi pascūt et
ꝓpriā.ar.ff.ꝺ le.3°.q saltum.ex̄ ꝺ testa.
relatū.§.ulti. Ray.xo dic̄ ꝙ si aliquis
pascat pecora i una ꝓchia ⁊ hꝫ ouile
i alia ꝙ de lacte fetu ⁊ lana dꝫ dari de
cia eccłie ubi sť pascua.ar.ex̄.c.ꝯmissū
Cō Tho.scꝺa scꝺe.q.87. Sꝫ ſm Alanū
si ꝯtinue iacēt i una ꝓchia ⁊ ꝯtinue
pascūť i alia: decime diuidi dn̄t .⁊ ideꝫ
si ꝑ medietatē āni pascuntur in una ꝑ
rochia ⁊ ꝑ medietatē i alia.h Ber .ex̄
eo.ad apłice. Cōsuetudo tñ in talib⁹ ē
tenēda. A .Idē dr̄ in sū.cō.eo.ti.q.3.
Sꝫ si ꝯsuetudo nō apparꝫ satis uideť
eq̄ opio Hosti.ꝯiungēdo eā cum dicto
Ber.⁊ Alani.cū iste decie ꝑtim sint p̄
diales ⁊ ꝑtim ꝑsonales ut ꞩ decie p̊.§.
p̊. B

Sꝫ cui soluēt decimas personales re
ges ⁊ p̄ncipes? R° ſꝫ Inno. Eṗo soluēt
in cui⁹ diocesi hn̄t p̄ncipale domiciliū
⁊ si in duab⁹ diocesib⁹ hn̄t diuidēť inť
illas. A .Ideꝫ in sū.con.lib° p̊.titu.15.
q.4. B

Cui debeť decia uēatōis: piscatōis: ⁊
h⁹mōi? R° ſm Inno. Tales decie ꝑso
nales sūt.ga oꝑe hois ueniūt. Un̄ dan
de sūt eccłie ubi ꝑcipiūtur ecclesiasti
ca sacr̄a. A .Idē in sū.con.dcā.q.4.et
subiūgiť ſm eūdē. Et h intelligo uera
ubi libē qs piscať nullo p̄cio dato: nec
ꝑte piscatōnis.ga si inde dareť p̄ciuꝫ
uel ꝑs tūc bñ uidēť ꝙ de illo p̄cio uel
ꝑte dāde eēnt decie eccłie baptismali.
qꝛ ñ ex misterio hoīs ſꝫ ex aq̄ ⁊ terra ꝓ
ueniūt. Idē dico ꝺ uenatōe ⁊ h⁹modi.
Itē ur̄ ꝙ si aliqs capiat pisces i māi ⁊
portet i stagnū ⁊ ibi uiuāt aliq̊t dieb⁹
ꝙ ꝺcimā dēat ide hr̄e eccłia i cui⁹ ꝓ
chia ē stagnū. Idē ur̄ de bestiis reclus
Alii dicūt ꝙ sunt decie ꝑsonales: ⁊ ꝙ
dāde sūt ecclesie ubi ꝑcipiūť eccłiasti
ca sacr̄a.h ibi. Ur̄ posse dici ut ex p̄dcis
pōt colligi ꝙ si dcā aīalia r̄clusa uiuāt
p̄ncipaliter ex terra uel aq̄ sine labor̄
hoiuꝫ ꝑtineāt ad p̄diales. Si xo uiuūt
etiā cū labor̄ hoiuꝫ ꝑtineāt ad mixtas
⁊ ꝺ ipis fiat qꝺ ꞩ dictū ē ꝺ mixtis. B

Quid si arborē excisaꝫ i silua qs por
tet ad locū ubi multū pl⁹ ualet? Dicē
dū ſm Inno.ꝙ soluet decimā ecclesie
ubi ē silua deductis expēsis q̄s fecit in
transferēdo. A .Idē in sū.cō. in dcā.q.
4.ubi etiā poniť ⁊ id qꝺ dr̄ in.§.se. B

Quid si pascua ꝓ aīalibus annuatiꝫ

uēdant? R° ƀ3 Jnno. Decia p̄cii soluet
ecclesie ubi sūt pascua. Et si dñs fundi
patiat̄ ḡtis pasci bestias i fūdo cū her
ba quā euellit bestia trāseat cū onere
suo. s. decie. dñs bestie tenebit̄ dare ēt
decimā ualoris herbe. ff. de usufruc. si
usufructuari⁹. A. Jsta lex nō uidetur
hr̄i i illo ti. uñ puto ꝙ uelit allegare. l.
si usufructus 2° §. p̊. B

Quid si qs tenet decias in feudum.
nūqd ꝑpt̄ h° recipiet decias noualiū
R° ƀm Ray. non. sed debēt ecclīe pro
chiali. qa h⁹mōi ɔcessiones ⁊ p̄uilegia
artāda sūt ñ āpliāda. ex̄ eo. tua. nisi for
te sint religiosi. ⁊ ex p̄uilegio decimas
ꝑcipiāt. qa ꝑcipiēt etiā noualiū. ex̄ eo.
ex pte 3°. A. Jdē i sū. con. lib° p̊. tit. 15.
q. 5. ubi etiā ponit̄ qd̄ dr̄ in. §. se. ƀm eū
dē Ray. Hosti. ⁊ Jnno. B

Qd̄ si ipi religiosi ñ ex p̄uilegio deci
mas alic⁹ ecclīe ꝑcipiebāt s3 ex p̄scrip
tiōe. tūc decie noualiū nō eis s3 ecclīe
soluende sūt. ex̄ eo. cū ɔtingat.

Cū ɔcedit̄ a papa aliqb⁹ ut noualiū
decias r̄cipe ualeāt ꝑ portione q̄ uete
res eos ɔtingūt: nō itelligit̄ de illis no
ualiū decimis q̄s tpe h⁹mōi ipetratō
nis alii possidebāt. nec etiā h3 locu3 ni
si solū i locis i qb⁹ ipi ipetratores uetēs
hēbāt. ⁊ ꝑ ea tm̄ portōe. ꝙ si ipetrato
res tēpore ipetratōis possidebant d̄ci
mas ueteres i totū uel ultra medieta
tē nō extēdit̄ indultum ultra medieta
tē noualiū nisi fuerint cisterciēses uel
cartusienses. Jtē si ꝑ h⁹mōi ɔcessiōes
ecclesie ꝑrochiales adeo ḡuarēt ꝙ nō
possēt comode sustētari. ⁊ iura ep̄ alia
soluē ꝓuideat̄ ꝑ ordinarios ꝙ hec pos
sint. Jtē q̄uis forte a religiosꝭ exēptis
⁊ aliis fiāt ifeudatōnes deciaꝝ. A. s. a
laicis retētarū ⁊ recognoscēdo laicos
ab ipis religiosis se in feudū detinere
ut i. c. statuto. de q̄. i. B. nō l3 p⁹ tale3
ifeudationē sic d̄ facto p̄sūptā h⁹mōi
decias de manib⁹ laicorū recipē absq3
diocesanorū assensu: ⁊ ille tm̄ decime
pn̄t taliter de manib⁹ laicorū a religi
osis acqri q̄ añ lateranēse ɔciliū in feu
dū ꝑpetuo fuēt ɔcesse ⁊ diocesani fa
ciāt iusticiā ꝑrochialib⁹ ecclesiis de d̄
cimis q̄s religiosi hñt nisi agat̄ d̄ reb⁹
exēptis. Hec oia p̄dicta habēt ex̄ eo.
statuto li° 6°.

Utrū decie illarū reꝝ de qb⁹ ātiqtus
nō ɔsueuerūt dari debeant̄ illis q eas
hñt in feudū uel eas recuꝑauerūt aut
ecclesie? R° ƀm Ray. Ur̄ ꝙ milites q
alias decias ꝑcipiūt possint illas petē
eo ꝙ eis terra illa ab antiq̊ fuit decia
lis ⁊ una eadēq3 res nō debeat duplici
iure cēseri. ex̄ eo. cum in tua. Uel forte
uerū ē in monasterio ł ecclīa. A. Ray
ñ dic̄ uł forte. s3 dicit. id uerū ē i mona
sterio uł eccclesia s3 i laico forte secus.
ut in sū. cō. eo. ti. q. 7. Ueritas ē eni ꝙ. c.
cū in tua loqt̄ tm̄ de mōasteriis ⁊ eccle
siis. B. Secus i laico qa nō d3 eas re
cipe sicut nec decimas noualiū. ar. ff.
de ɔ̄hen. emp. i lege. Uñ ɔsulendū ē ꝙ
soluāt̄ ꝑrochiali ecclesie. Jdē Hostiē.
A. Jdē in sū. con. dcā. q. 7. B

Qui diu decias nō soluit ⁊ nūc uult
soluē nō d3 soluē illis q ex sola p̄scrip
tione hacten⁹ decias perceperūt s3 ec
clesie ꝑrochiali ƀm guil. A. Jdē i. d. q.
7. ubi addit̄ s3 Ray. ꝑ hec nota pleros
q3 ep̄os male facē q oēs decias nouali
um sue diocesꝭ ⁊ alias q̄scūq3 pn̄t a mi
litibus recuꝑare sibi usurpāt qd̄ ñ l3
de iure nisi cū illa noualia uel alia nō
sūt ifra termios alicui⁹ ꝑrochie uł nisi
aliā cā3 rōnabilē oñdāt. ex̄ eo. cū i tua.
⁊. c. qm̄. Jdē Hosti. dicēs. Sic ē ueritas
ꝙ nec de noualibus nec de recuꝑatis a
laicis d3 ep̄s retinē nisi suā canonica3
h° ē quaten⁹ ꝑcipiebat d̄ antiqs ⁊ de
his ꝑcipiat: ⁊ si nil ꝑcipiebat ep̄s d̄ an
tiqs ad min⁹ sua q̄rta fraudari non d3
ex̄. eo. qm̄. Jbi ēt h°. notat glo. B

Quid si sit ɔsuetudo ꝙ una ꝑrochia
A. i. una ecclesia uł aliq̊ ꝑrochia ut in
sū. cō. eo. ti. q. 8. B. recipiat decimam
de blado ⁊ alia d̄ uino: ⁊ terra q̄ redde
bat granū mutet̄ ⁊ reddat uinū ⁊ eō.
q̄ ecclesia ꝑcipiet decimā? R° s3 host.
Jlla q̄ ꝑcipiebat de blado ꝑcipiet de

68

dino ⁊ eo᷒. qa lꝫ mutēt q̄litates terre n̄
tn̄ subā.ex̄ eo.ꝯmissū.§.sicut. A .Jdeꝫ
in dcā.q.8. B

Utrꝝ decime p̄scribi possint. R̄° a lai
cis n̄.ex̄ ꝺ p̄scrip.cāꝫ.⁊ ꝺ h°.i.p̄scriptō.
§.2. Sꝫ a cl̄icis si prochiā hēant p̄scribi
pn̄t.ex̄ de p̄scrip.ꝺ q̄rta. Religiosi q̄cꝫ
si n̄ hn̄t prochiā ip̄as p̄scribē n̄ pn̄t.qꝛ
nec possidē.16.q.i.placuit.hoc puto ue
rū de personalibus q̄ dāt̄ rōne sacroꝝ
q̄ religiosi mistrare nō hn̄t nisi obtine
ant prochiā. Prediales aūt licite pn̄t
hr̄e ⁊ possidere.16.q.i.c.fi. Sed si habēt
tūc rōne prochiaꝝ ip̄as q̄nꝫ p̄scribūt
ex̄.eo.cū ꝯtigat.⁊.c.cū in tua. Et no.hic
ꝙ ep̄s'q dic̄ se p̄scripsisse decias i alie
no ep̄atu oꝫ ꝙ alleget ⁊ ꝓbet tituluꝫ
qa ius cōe ē ꝯ eū nisi tāti tp̄is alleget̄
p̄scriptio c⁹ ꝯrii memoria nō extat.ex̄
de p̄scrip.ep̄m lib° 6°. A .Jbi etiaꝫ dr̄
ꝙ ei q rē p̄scribit ecclesiasticā si sibi n̄
ē ꝯriū ius cōe uel ꝯ ipsū p̄sūptio non
hētur: sufficit bona fides.al̄ cū bōa fiō
reqrit̄ ēt titul⁹ ut p̄dictū ē. B

Sꝫ ꝯsuetudo ꝑcipiēdi decimaꝫ fuit
p̄scripta in uno p̄dio alicui⁹ prochie.n̄
extēdit̄ ꝓpter h° ad aliud p̄dium qō
de nouo colit̄.ex̄ eo.cū ꝯtigat.ff. ꝺ pa
ctis.si unus.§.ante oīa.

Quid de clericis q hn̄tes sufficiēs pr̄i
moniū uel aliq̄s reddit⁹ recipiūt deci
mas? R̄° ßm Ray. Si deseruiūt eccl̄ie
⁊ ꝑcipiūt decias nō ut eas i malos us⁹
sꝫ i pios ꝯuertāt nō peccāt.alit̄ sacrile
giū ꝯmittūt.16.q.i.q̄m.i.q.2.pastor. A
Jdē in sū.con.li° p̄ ti.15.q.9.ubi ēt addi
tur ßm Hosti.ꝙ si cl̄ic⁹ non facit serui
tiū ecclesie ut oꝫ: ul̄ notori⁹ fornicator
sit laicus nō tenet̄ ei dare decimā sed
ꝓprio supiori.⁊ ꝙ ille oꝫ in utilitatem
illi⁹ eccl̄ie decimā ꝯuertē subdens ꝙ
id qō dic̄ decre.tua nob.ex̄ eo.s.ꝙ non
obstat negtia clericorū intelligit̄ ꝺ oc
cultis. B .Sil̄e s̄ clericus 4°.§.pe.

Quid si ep̄i uel religiosi de ꝯsuetu
dine uel de p̄uilegio ꝑcipiunt oēs deci
mas alic⁹ prochie utrū hoc nō obstāte
ꝺbeat p̄sbytero ꝯpetēs portō assig̃ri

R̄° sic.ex̄ de p̄ben.extirpāde.§.cū igit̄
ex̄ de decimis.statuto.lib° 6° ⁊ s̄ in 7°
§.dictū ē. A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.xi.
ßm Hosti. B

Decime iiii°

de quib⁹ decime debeāt dari. R̄° ßm Ray. De
oībus fructib⁹ terrarū: arborū: horto
rū: nutrimētis aīaliū: lacte: lana: feno
lignis: piscationib⁹: uenatōib⁹: afflict̄is
pēsionibus: molēdinis ēt ad uentum⁊
balneis: fullonis: lapidicinis: metalla
riis. Jtem de negociis ⁊ artificiis ⁊ ce
teris bonis. Etiā de tēpore.de ꝯse.dis.
5.q̄dragesima.16.q.i.decime tributa. ⁊
q.7.qcūqꝫ recognouerit.⁊.c.omnes de
cime.ex̄ eo.ꝯmissū.⁊.c.nūcios.⁊.c.non
ē in p̄tāte.⁊ gnāliter de oī lucro licito.
ut Hosti.dicit ⁊ Tho. A .Jdem in sū.
con.li° p̄.ti.15.q.19. B

Quid si in eadē terra eodē anno di
sa semina semināt̄? R̄° de omnib⁹ de
cima debꝫ dari.ex̄.eo.ex ꝑte canōicoꝝ
A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.20. B

Sꝫ nūqd de rebus donatis ul̄ legatis
ul̄ successiue acquisitis. A .i.iur̄ succes
sionis.ut in sū.cō.e.ti.q.21. B .dēant
dari decie? R̄° ßm guil. Alanus dixit
ꝙ nō.qa ex his tm̄ q̄ nāliter uel de ope
rib⁹ suis quis acq̄sierit tenet̄ soluere.
ꝓbabilius tamē ur̄ notasse Hug.16.
q.i.decime.s.ꝙ legatarius ⁊ donatari⁹
tenetur dare decimā de re donata ⁊ le
gata licet decimata fuerit a donatore
uel legatore.filius tamen si succedat
patri cū oīa patris quodāmō pertine
āt ad ip̄m nō tenet̄ ea deciare si decia
ta sunt a patre.sꝫ heres ex̄neus hn̄ te
net̄. A .Jdē in sū.cō.dcā.q.21. Tamen
ut ibi pꝫ Jnno.recitādo dictas opiōes
nō uidet̄ multū unaꝫalteri ꝓferre.iō
putarē in hoc standū fore ꝯsuetudini
que est optima legū interpres.ff. ꝺ le
gi.si de interp̄tatione. B

Sꝫ utrū de illicite acq̄sitis teneatur
qs dare decimā? R̄° ßm Hosti. Predi
ales decime indistincte solui debēt a
possidēte predia siue possessore iusto

siue iniusto. nec solū a catholico sed ēt a iudeo heretico ⁊ scismatico uł pagano. ex̄ eo. de terris. ⁊ hoc quia dant̄ rōne ꝑdiorū etiā si terra seminata fuiss₃ semie furtiuo uel h⁹mōi. Con. Ray. et Tho. De ꝑsonalib⁹ ẜo distiguit̄ utru₃ qs teneat̄ ad restitutionē. ut in furto. rapina: simonia: usura: ludo: iiusta exactōe: ⁊ iiusta snia: ⁊ iniusto bello ⁊ h⁹ mōi. qa tūc nō debet dari decia nec recipi. Si ẜo nō teneat̄ qs ad restitutionē. ut in meretritō: histrionatu: ⁊ simi lib⁹. tūc si ex pctō notorio q̄stus ꝓuenit: ecclesia non d₃ recipe ne uideatur pctm̄ approbare. A. Lic₃ eccłia nō d₃ recipe. tn̄ ipse tenet̄ dare. ut in sum. cō. li° ꝑ. ti. 15. q. 22. ẜm Inno. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. Consulo ꝙ mēr̄trix ⁊ histrio īde faciāt elemosyna ex q̊ ꝗeccłia ñ rcipit ut sic de⁹ citius eos extrahat a peccato. ⁊ ẜ₃ Ray. ⁊ Inno. si tales ad penitētiā couertāt̄: pōt ecclesia ēt decimas ꝓteritas recipe. qa ẜm Greg. nō deb₃ despici i eo ꝙ fuit. s. pctōr. qa iā incipit eē qd̄ nō fuit dis. 50. ferrū. Cō. Tho. B Secus si occultū eēt q̄uis ꝑlatus hoc sciret. ar. 32. q. 5. xp̄iana. 6. q. 1. si oia. Idē Tho. scd̄a sd̄e. q. 87. A. Idem in sum. con. d. q. 22. B

Ecime v°. quo ad laicos. Utrum laici aliq̊ casu absq₃ pctō possint i feudū decimas hr̄e. R° ẜm Ray A tpe lateranēsis cōcilii celebrati sub Alexādro papa nullo mō pn̄t decime laicis cōferri. nec u₃ tał collatio seu infeudatio. ex̄ eo. ꝓhibem⁹. immo etia₃ deponēdi sūt trāsgressores. ex̄ eo. q̄uis ꝙ si ius ꝑcipiēdi fruct⁹ tꝑales decia₃ fuit laico ꝯcessū in feudū añ dictū ꝯciliū ⁊ laic⁹ bñ uiuat ⁊ defendat eccłia₃ sicut bonus uasallus: pōt excusari alit̄ i ꝑiculū aie tenet. Hosti. ẜo dic̄ ꝙ a tēpore multu₃ anteriori. A. s. a tpe Urbani pape. ut i tex. i. allrato. B. nō potuerūt decie laico ꝯcedi. sicut nec mō pn̄t ab alio q̄₃ a papa. ut in ꝯstitutione feudorū epm uel abbatē. Et addit ꝙ Ray. forte nō uiderat illā ꝯstitutione₃ A. Idē in sū. cō. li. ꝑ. ti. 15. q. 25. ubi etiā p₃ ꝙ Ray. post ꝑdicta uidet̄ finaliter tenē ꝙ nullo tēpore potuerūt decime dari in feudū laico sine ꝓuilegio sedis apłice ob cām rōnabilē ꝯcesso. Hoff. et Hosti. dicūt ꝙ hodie nolpn̄t cōcedi decime etiā q̊ ad fruct⁹ ab alio q̄₃ a papa ex iusta cā nisi ad tēpus. nō in ꝑpetuū ita. s. ꝙ nō trāseant ad heredes. Ibi ēt dic̄ Ray. ꝙ etiā qñ papa ꝯcedit decias laico intelligit̄ q̊ ad ꝑceptionē fructuu₃ nō q̊ ad ꝓꝑetatē. qa illud ē quoddā ius spūale qd̄ cōuenit deputar] diuinis obsequiis ⁊ nō laicis. Dn̄s Garsias de hispania sup h° dicit. Ante debemus ponere casus idubitabiles. Prim⁹ qñ ꝯcessio habuit originē añ cōciliū lateranēse. c. ꝓhibem⁹. ex̄ ꝺ decimis. quod fuit editū ⁊ ꝓmulgatū anno dn̄i. M. clxxix. ẜm cronicā martinianā ut etia₃ refert Io. an. 2⁹ casus qñ p⁹ dictu₃ conciliū fuit facta ꝯcessio ꝑ papā seu eius auctoritate. his. n. duob⁹ casibus si de eis ꝯstat: nemini ī dubiū ẜtit̄ qn laic⁹ ⁊ ei⁹ successores possint tenē tale feudū decia₃ sine pctō. 3⁹ casus ē dubitabilis qñ ñ ꝯstat ꝺ auc̄te pape nec ꝺ origine ꝯcessiōis i titulū feudi u₃ ante cōciliū lateranēse uel p⁹: tūc ē dubiū an laic⁹ possit tenē tale feudū sine pctō. ⁊ Hosti. apte tenet ꝙ nō. ut in sū. cō. eo. ti. de decimis. §. ⁊ utrū ꝑscribi. ẜ. qd si laic⁹. ⁊ i. c. q̄uis de decimis. ꝑ p̄łes rōes q̄ sibi pōit. ⁊ Io. an. r̄petit. i. c. cū apłica. de his q̄ fiūt a ꝑlat]. Idē tenuerūt Archi. ⁊ Io. mo. in. c. 2°. §. illos. de decimis li° 6°. ⁊ per easde₃ rationes ⁊ motiua Io. an. tenet ꝯ̄riū si initii in contrarium memoria nō existat. ⁊ de hoc sit cōmunis opio q̄ fūdat̄ sup tali ātiqtate Et h° ꝑ tex. c. 1. ꝺ ꝑscrip. li° 6°. ⁊. c. super qbusdā. ex̄ de ẜbo. sig]. Hoc ten₃ dcūs Io. an. i oib⁹ dcis loc]. ⁊ maxie in dcō. c. cū apłica. Possessio. n. tā diut̄ni tēpor] fūdata sup tali cōi opione h₃ istar concessionis apłice. ut i dcis iurib⁹ ⁊ ꝓncipalis auctoritatis. l. h° iure. §. aq̊ duct⁹

ff.de aq̈ coti.ꝛ esti.ꝛ de aq̈ plu. arcen. l.
i.§.fi.ꝛ.l.2.§.idē labeo.ꝛ.l.fi.eo.ti.cū sifi
b⁹.hec ille. Aduertēdū ꝙ tūc dicit̄ rei
nō extare memoriā quādo nemo supē
g sciuerit factā fuisse.ul̄ g audierit ab
eo q sciuit.ut in dcō.§.idē labeo. Notā
dū ēt ꝙ ꝑdicta iura de possessiōe tā lō
ga uidet̄ loq de reb⁹ ꝑscriptibilib⁹.de
cime ṽo a seclarib⁹ ꝑscribi nō pn̄t. ut
s̄ decie 3.° §.xi.° unū nulla ɔsuetudie int°
duci pōt ꝙ laici ɔpetat recipe q̄ datur
rōne dinoꝝ obseqoꝝū cū sit ɔ̄ ius dinū
ut expsse hēt̄ i.c.hāc ɔsuetudinē.io.q.i.
ꝛ.16.q.i.c.fi. Itē etiā quādo ifeudatō fit
auctoritate pape requirit̄ ꝙ fiat ex iu
sta cā ut dicūt ꝑfati doctores uidelz ꝙ
ifeudati faciāt uel fecerit ɔdecentē re
cōpensationē eccl̄ie spūalē ul̄ tpalem.
ut s̄ dixit Ray.cū nec ipi cl̄ici possint
uti reb⁹ eccl̄iastici iuri sine debita rcō
pensatōe nec ēt papa. Unī scūs Greg⁹
lz eēt papa loquēdo ɔ̄ se ꝛ aliis.omel.13
dic̄. Pēsem⁹ cui⁹ dānatōis sit sine labo
re h̄ ꝑcipe mercedē labori. Ecce ex ob
latione fideliū uiuim⁹ sz qd ꝓ aiabus
fideliū laboram⁹? Illa i nr̄m stipēdiū
sumim⁹ q̄ ꝓ redimēdis pctis suis fiō
les obtulerūt.nec tn̄ ɔ̄ pctā eadem uel
orōnis studio uel ꝑdicatōis ut dignuz
ē isudam⁹. Itē cōcessio pape sꝑ itl̄ligi
tur ea ɔditōe ut ꝑ h° eccl̄ie nō ꝑuet̄ su
is necessariis.ut i.c.statuto.§.ubi autē
ex̄ de decimis lib.° 6.° Ex ꝑdictis g° pōt
colligi ꝙ si ꝑ ifeudationē deciaꝝ eccle
sie defraudāt̄ suis necessariis nō ualz
Si nō ꝑnātur tūc si nō fiat ex iusta cā.
ꝛ decēti recōpensatōe.sil̄r nō uz .si adē
iusta cā ꝛ pape auctoritas ualet . si de
est auctoritas pape: tunc si ɔstat fuis
se factū an̄ ɔciliū lateranēse uz.al̄ non
Itē ꝑm Inno.ꝛ in.d.q.25.in sū.con.lib°
ꝑ.ti.15.sicut nō lz decias ɔcedere in feu
dū.ita nec in emphiteosim.nec in loca
tionē ad lōgū tēpus.nullū.n.cōtractuz
suꝑ eis inire dz eccl̄ia ꝑ quē fiat ul̄ feu
dū uel alienatō q̄ fit ꝑ dictos cōtract⁹
ex̄ de re.eccle.nō alie.nulli. Ad firmaz
āt ꝛ ad certū tēp⁹ ɔcedi pn̄t.ex̄ ɔ̄ loca.

ꝛ conduc.c.2.° B

Utrū laic⁹ tenēs ab eccl̄ia decimā iu
feudū possit ipm feudū in aliū laicuz
trāsferre. R° ꝑm Ber. Si ab antiq̊ ꝛ li
cite teneat satis uidet̄ ꝙ ɔ̄ ɔsensu epi
possit ꝑm similitudinē alioꝝū feudoꝝū
nec dr̄ epus i feudū illas tunc dare.ex̄
de feu.c.2.° Si ṽo laic⁹ nō i feudū sz de
facto teneret decias nec i laicos nec in
clericos trāsferre pōt: ēt de ɔsensu epi
ex̄ de his q̄ fiūt a ꝑlatis.cū apl̄ica. A
Hec notat glo.i.c.ꝓhibem⁹.ex̄ ɔ̄ ɔ̄cis
ut.pz i sū.cō.eo.ti.q.26. Cum predictis
con.glo Ray.ꝛ Hosti.in.dicto.c.ꝓhibe
mus lz dicat alioꝝ opionē tenētiuz ꝙ
nō possit tale feudū trāsferri tutiorez
eē. Hec uidētur sic posse ɔcordari uid̄
lz ꝙ si ɔcurrāt ɔditōes dicte s̄ ꝓxie ꝑ
serti de iusta cā ꝛ debita recōpēsatōne
ualz al̄n̄.ut pōt ɔstar̄ ex ibi dcis. B
Utrū laicus quālibet decimā sibi in
feudū ɔcessaz possit dimisso iure feu
di liberā ɔ̄ ɔsensu epi i locū religiosū
simpl̄r trāsferr̄. R° h° ur̄ ɔcedē decre.
ex̄ de his q̄ fiūt a ꝑlatis.cuz apl̄ica . su
ꝑ quā Inno.dicit sic.nōndum hic ꝙ re
uocatio itelligit̄ fieri ad eccl̄iam non
solū si ad illā ruocet̄ ad quā ɔ̄ iure spe
ctat sz etiā si ad quācūqꝫ aliā . ꝛ ita ꝑm
quosdā pōt eps decimas que tenētur
ab una eccl̄ia ɔferre alteri.qa modicū
dānū fit eccl̄ie a q̄ tenebāt̄ .ꝛ magnū ē
lucꝝ illi cui ɔferūt̄. Sz meli⁹ placet ꝙ
dcā decre.loqt̄ ɔ̄ decimis q̄ tenēt̄ i feu
dū ab epis. Nec mirū qɔ̄ dic̄ ꝙ admo
nēd⁹ ē feudatari⁹ ꝙ restituat ecclesie
ꝑrochiali.qa h° itelligēdū ē si eps a q̊
tenēt̄ i feudū ɔsēserit.sicut ibi dr̄ . nec
sine ei⁹ cōsēsu aufert̄ ab eo feudū suū
Itē nō ē mirandū si dicit poti⁹ ꝙ resti
tuat̄ eccl̄ie ꝑrochiali qꝫ alteri.qa res ɔ̄
facili redit ad nām suam. Credit̄.n.ꝙ
qn̄ eps illā decimā dederit i feudū . fu
it accepta ab eccl̄ia ꝑrochiali ꝓ aliq̄
utilitate epat⁹. A .Qɔ̄ lz. Iō poti⁹ dz
ad eandē redire.imo si eps nollet cōsē
tire suꝑior deberet eū aliquādo cogē
ex̄ de iure patro.null⁹.ꝑm eūdē Inno.

ut l sū.con.eo.ti.q.30.ubi etiā ponūtur
q̄ i h°.§.habēt. B. Nā si ab alia eccle
sia q̄ꝫ prochiali tenebat. A. Istud dī
dū prochiali nō ē Inno.nec bn̄ sonat.
qa ideꝫ ē etiā si tenebat ab ecclia pro
chiali.sꝫ dū dr̄ ab alia ecclia subaudi.s
q̄ꝫ epāli ut pōt colligi ex dcis Inno.i.d
c.cū aplica. B. nō sufficēt ꝯsens̄ epi
ut illa pderet feudū suū nisi mag̃ cau
sa subeēt.ar.ex̄ de re.eccle.n̄ alie.c.i. A
Idē in dcā.q.30. B

An rustici soluēdo decimas militib⁹
q possident eas excusent a solutōe ꝛ a
pctō. R° ſm Ray.Si rustici sciūt ul̄ cr̄
dunt milites auctoritate eccl̄ie licite
petē uel recipe excusant:p̄serti cuꝫ ec
clesia:nec a rusticis petat nec militib⁹
ꝯdicat. Si uo sciūt q̄ illicite decimas
recipiūt n̄ liberāt.si tn̄ p metum solue
rēt excusant i pte.32.q.5.ita ne]. ex̄ qd
metus cā.sacris.guil. uo dic̄ absolute
q̄ rustici libant ꝛ n̄ peccāt soluēdo. A
hoc n̄ dic̄ absolute guil.sꝫ ubi ecclia n̄
petit a rustic] sꝫ pmittit tolli a militi
b⁹.ut i sū.cō.eo.ti.q.33. B. nisi placēt
eis hoc mō ecclesiā defraudare. A
Dr̄ aūt eis placē qn̄ pn̄t ꝯdicere ꝛ non
curāt.qa error cui nō resistit approba
tur.93.dis.error. B

Utrū ecclia possit ab aliq̊ iiusto pos
sessore redimē decimas absq̄ꝫ simonia
R° ſm Ray.pōt dici q̄ redimē possit
dū tn̄ fiat auctoritate epi q̄ multuꝫ ex
cusat in talib⁹.ex̄ de p̄ben.nisi.ꝫ ex̄ de
re.pmu.q̄situ̅. Idē Hoff.ꝛ Hosti. Sed
ꝛ guil.addit q̄ si prochial̄ ecclia uelit
redimē h⁹mōi decias nō ē nccia aucto
ritas epi:tū qa cuilibet licitū ē r̄dimē
ius suū.tū qa nō dat tēporale p spiri
tuali sꝫ tm̄ tpale p tpali.s.p fructibus
deciarū.nā ius spūale pcipiēdi d̄cias
remanet sp penes eccl̄iaꝫ.ꝛ eadē rōne
miles lꝫ peccet tn̄ n̄ ꝯmittit simoniaꝫ.
A. Idē i sū.cō.li.p̊.ti.15.q.34. B. Licꝫ
Hosti.ꝯriū dicat. A. s.q̄ laic⁹ ꝯmittit
simoniā q n̄ uult decimā male detētaꝫ
dimittē nisi det sibi pecunia.ut no. in
sū.con.li°.p̊ ti.1.q.68.qd pōt intelligi q̄
ad simoniā mētalē.s.si intēdit uender
aliquod spūale ſꝫ eūdē guil. Qui etiā
dicit q̄ si alia ecclia q̄ꝫ prochialis.i.ad
quā ptinēt decie uelit h⁹mōi decimas
redimē nccia ē auctoritas epi.Et cr̄do
q̄ sufficiat auctoritas epi sine ꝯsensu
capl̄i qn̄ redimūt decie laic] in feudū
ppetuo ꝯcesse.sicut sufficit i g̃tuita cō
cessione.ut ex̄ de his q̄ fiūt a p̄lat].cuꝫ
apl̄ca.ꝛ h° cāu tuti⁹ eēt q̄ oia ponerēt
i manu epi ꝛ postea eps aliqd dari fa
ceret laico ab illa ecclia.ar.ex̄ de p̄bē.
nisi i fi.ꝛ de re.pmu.ad qōnes.ut in sū.
con.dcā.q.34. B

Utrū ecclesia possit ab aliquo iiusto
possessore decimas in pignus recipe
R° ſm Ray.Ecclesia decimas que si
bi debētur pōt utiq̄ꝫ in pignus recipe.
nec tenet fructus cōputare in sortem
Et eodē mō dicēdū si q̄ possessiones d̄
fructib⁹ deciaꝝ fuerit ēpte ab illo pos
sessore.s.q̄ illas pōt recipe i pign⁹ ꝛ n̄
tenet fructus cōputare i sortē.nā res q̄
cunq̄ꝫ ēpta de pecūia eccl̄ie ipi eccl̄ie
acqrit.ꝛ h° dico si ecclia nō d̄ facili pōt
eas alit̄ recupare.ex̄ d̄ his q̄ fi.a p̄lat].
cū apl̄ica. Porro decias q̄ alt̄i eccl̄ie d̄
bēt n̄ dꝫ ecclia i pign⁹ nec alit̄ a laic] re
cipe.ex̄ eo.int̄dicim⁹. A. Idē in sum.
cō.li.p̊.ti.15.q.35. B

Efunctus De suffra
giis pro de
fūctis. uide infra purgatori
um.ꝛ.ī.suffragiū. Itē de defunctis uid̄
ī.mortuus.ꝛ.ī.sepultura.

Egradatio Duplex ē
deg̃datō
Quedam enim est uerbalis.
s.depositio ab ordib⁹ seu g̃dib⁹ ecclesi
asticis eorū qui sūt iu sacris ordibus
Et h̄ faciēda ē a ppō epō assistēte sibi
canonico numero epōruꝫ. A. s. ad mi
nus.12.i deg̃datōe epi. In p̄sbyteri uo
6.in diaconi.3.ꝛ cōsequenter in subdia
coni totidē.ꝛ ppri⁹ eps eorū.15.q.7.fe
lix.ꝛ.c.se.ꝛ i.c.degradatio.ī.all'ato. B
Si uo deponēdus nō eēt i ſacr] sufficit
sn̄ia pprii epi sine aliorū pn̄tia. q̄daꝫ

ꝟo deḡdatio ē actualis siue solennis q̄
dꝫ sic fieri. Clīcus deḡdād9 idutus sa
cris uestib9 hn̄s in manib9 uas ul' aliō
istrumētū seu ornamētū ad ordinem
suū spectās ac si debēt i officio suo so
lēnit' mistrare ad ep̄i pn̄tiā adducatur
ꝛ tūc calix liber seu quis'alia res q̄ i or
dinatōe ab ep̄o fuerat ei tradita sigu
lari' auferat' incipiēdo ab eo qđ ei ul
timo datū fuerat. ꝛ sic gradati ꝓcedē
do usqꝫ ad p̄mā uestē q̄ tradi' i collati
one tōsure ꝛ p9 radi' ul' tōde'. Potēit
aūt uti ep̄us uerbis aliqbus ad trorē
opposit] illis q̄ i collatōne ordinū ꝓla
ta sūt h° mō l'sili. Auferim9 tibi uestē
sacerdotalē ꝛ te ordine sacerdotali pri
uamus. ꝛ sic đ aliis. ꝛ ultio dicēdo. Auc
toritate dei oipotētis pr̄is ꝛ filii ꝛ spi
ritus sancti ac nr̄a tibi auferim9 hituꝫ
clericalē ꝛ deponim9 ꝛ deḡdam9 ꝛ spo
liam9 ꝛ exuim9 te oi ordie ꝛ bn̄ficio et
p̄uilegio clericali. hec oia ex̄ de penis.
degradatio. li. 6°

Sacerdos uel ali9 clīc9 i sacris cum
ꝓ heresi fuerit seculari curie reliquen
d9 seu deḡdād9. A .lꝫ seculari curie n̄
reliquēdus sꝫ ꝑpetuo deponēd9. ut in
tex. i. all'ato. B. poterit fieri per soluꝫ
suū ep̄m ꝯuocatis abbatibus ꝛ aliis p̄
latis ꝛ religiosis ꝛ lr̄at] sue dioces. sicut
expedire uidebi'. ex̄ de hēt]. qm̄. li. 6°

Quali' cleric9 deḡdat9 ꝓpt' heresiꝫ
uel h9mōi tradi dꝫ ptāti secl'ari. R°. ei9
deḡdatio pn̄te potestate celebranda ē
q̊ sco dice' ei ut in suū forū recipiat đ
ḡdatū. ꝛ sic itelligi' tradi sꝫ ꝓ eo debꝫ
eccl'ia intercedē. A .efficaci'. ut i tex.
i. allegato. B. ꝙ nō moriat' ex̄ đ ꝟbo.
sig]. nouimus.

Nō ois deḡdatus tradēd9 ē ptāti se
culari sꝫ solū in trib9 casib9. Prim9 in
crimie hēsis. ex̄ de hēt]. ad abolēdaꝫ. §.
p̊. ꝛ 2° nisi incōtinēti ad pniam redire
uoluēit. ex̄ de hēt]. excōicam9. §. dānati
A .Ibi tn̄ dr' ꝙ sūt ꝑpetuo carceri mā
cipādi si redire noluerit postq̄ fuerit
dep̄hēsi. B .2° casus ē in falsario lr̄a
rū dn̄i pape. ex̄ de cri. fal. ad falsarioꝝ.

3° cāns cū qs deponi' ꝓpt' calūniam
quā itulit suo ep̄o. xi. q. i. si qs sacerdo
tū. A .Idē cāus no. i sū. cō. li. i. t. 5°. q. x. ꝟꝫ
hosti. Sꝫ i dcō. c. si qs. ponū' plura alia
dr'. n. ibi. Si qs sacerdotū uel reliq̊ruꝫ
clericoꝝ suo ep̄o fuerit inobediēs: aut
ei insidias parauerit: aut cōtumeliaꝫ
aut calūniā uel ꝯuitia itulerit ꝛ ꝯuici
poterit mox deposit9 curie tradat' ꝛ re
cipiat quod inique gessit. B

Deḡdat9 ſm guil. si fuit i sacris be ne
dicē tene' horas canonicas: qa n̄ libe
ra' sꝫ obligat9 remanet ad ea q̄ sūt one
ris. Nō tn̄ dicat dn̄s uobiscū ꝛ similia
ꝟba q̄ ad dignitatē ordis ꝑtinent. A
Idē in sū. cō. li. p̊. ti. 7. q. 18. ad fi. ubi eti
am dr' ſm eūdē guil. ꝙ ēt idē ē in deḡ
dato beneficiato q̄diu tenet bn̄ficiuꝫ
lꝫ nō fuerit i sacris. ꝛ ꝙ deḡdatus ul' su
spēsus nō dꝫ officiare eccl'iam. B .De
ḡdatū ep̄s nō pōt restituē. i. ep̄s. §. 6°

Electatio

Utrū cōsensus i đlectationē pcti mortalis sit pecca
tū mortale. R° ſm Tho. secunda secū
de. q. 74. A .Ibi nil ur' đ h° dici. sꝫ ali
qd tangi' scda scđe. q. 154. arti. 4°. et
pria scđe. q. 83. B .Dicēdū ꝙ sic. sicut
ꝛ theologi cōiter dicūt. nam ꝛ Augusti
nus dic. 12. de trinitate ꝙ ꝓpt' peccata
cogitatiōis etiā sine uolūtate ꝑficiēdi
sꝫ cū uolūtate oblectādi tot9 hō dāna
bitur. ꝙ. n. aliqs consentiat i talem de
lectationē nil aliud ē q̄ꝫ ꝙ cōsentiat ꝙ
affect9 su9 sit iclinat9 i fornicationem
Null9. n. delecta' nisi i eo qđ ē ꝯforme
appetitui eius. Et notādū h̄ ꝙ ut dicit
idē Tho. Delectatio morosa nō dr' ſm
diuturnitatē tp̄is: sꝫ ex eo ꝙ rō delibe
rās circa eā imora' nec eā repellit: te
nēs ꝛ uolēs libē' ea q̄ stati ut attigūt
aimū respui debuerūt. ut dic̄ Aug9. 12.
đ trini. A .Idē i sū. con. lib° 3°. ti. 34. q.
271. ubi allega' h° Tho. dicē i p̄ma ꝑte
scđe. q. 84. arti. 8°. Et ut ibi pꝫ ex p̄dict]
con. Ul. ꝛ Pe. i aliq̊ clari9 loquendo di
cit ꝙ nō solū ē pctm̄ mortale qn̄ ratio
exp̄sse consentit: sed ēt qn̄ non exp̄sse

dū negligit repmere mot⁹ pcti ꝛ man
talis cōplacentia p⁹ sufficiētē delibe
ratione ꝛ aiaduersionē piculi. B .De
tactibus ꝛ osculis ꝛ h⁹mōi uide.ī.luxu
ria.§.fina.

Elegare est uices suas alteri ꝯmittē

Queritᷣ ergo an epūs possit d
legare ꝛ cui. R° ẜm Ray. ꝛ guil. Distin
guēdū ē ꝙ qdā sūt q ptinēt ad ordinē
epalē. sicut cōsecratio uel recōciliatio
ecclīarū: ordinatio clericorū ꝛ silīa. et
ista pōt epūs delegare tm̄ epis. ex̄ d of
fi.or.ꝙ sedē. ꝛ d ꝯse.ec.aq̄. Qui ēt met°
politanus p⁹ ꝯfirmatōnē an̄ pallii rece
ptionē pōt epis cōmittē ꝯsecrationē
suffraganei sui. ex̄ d elec. suffraganeis
Sūt alia qdā q ptinēt ad iurisditionē
sicut ē audiētia cārū ꝛ absolutō pctōꝝ
ꝛ h⁹mōi. Et ista indubitātᷣ pōt alteri d
legare. ut i dcō.c.aq̄. ita tn̄ ꝙ crimiales
cās clericorū cū agitᷣ ad depositōnem
nō pōt delegare nisi in casu .s. si incipe
ret abeē ꝓpt eccl̄e sue nccitatē l' aliā
magnā cām: ꝛ tūc ꝯmittēt nō diffiniti
onē cāe sꝫ cognitionē tm̄. ar. ff. de offic.
ei⁹ cui mā. ē iurī. l. i. C. de peda. iudi. l. z.
nisi cōmittēt diffinitionē totius cause
alteri epo: qd pōt facē ẜm q̄sdā cuꝫ nō
sit ei ihibitū. Sūt ꝛ alie cāe q lꝫ n̄ sint
crimiales. tn̄ ꝓpter earū excellētiā, nō
dꝫ eas delegare nisi i cā nccia ꝛ multū
iusta ipedit⁹. ut ē cā m̄rimonii ꝛ silēs.
ex̄ de ꝯsang. ꝛ affi. ex lr̄is i fi. A .Et tūc
etiā nō dꝫ ꝯmitti idiotī uel leuib⁹ sed
lr̄atī ꝛ g̃uib⁹ ꝑsonis ut pōt colligi ex. d
c. ex lr̄is. ẜm eūdē Ray. ut in sū. con. li°
3°. ti. 32. q. 5. ubi notātur etiā omnia que
in hoc. §. ponuntur. B .Non debet
etiā delegare ptātem dispēsandi cū ir
reglarib⁹ nec absoluendi eos q man⁹
uiolētas iiecerūt i clericos icasib⁹ sibi
a iure cōcessis. ut de puerī ꝛ mulierib⁹
ꝛ silib⁹. ꝛ lꝫ h° delegare nō dēat: potest
tn̄ cū nō sit ei ꝓhibitū. A .dū tn̄ ꝯmit
tat discretī ꝛ honestis ẜm glo. Ray. ut
in dcā. q. 5. B .Immo de pcutiētib⁹
clericos cōcedit. ex̄ de offi. ordi. eis. A

ubi pꝫ ꝙ hoc cōceditᷣ nō solū episcopis
sed etiā omnibus quibus ex officio in
certis casibus competit dicta absolu
tio. B .Alias uero causas minores
etiā spirituales ut de decimis: de iure
patronatus ꝛ simi les potest delegare
nō tn̄ laicis sꝫ clericis tm̄. ex̄ de iudi. de
cernim⁹. ꝛ. c. quanto. Pecuniarias ho
cās pōt. imo forte idisticte dꝫ delegare
nec dꝫ ipē i talib⁹ occupari. argu. xi. q.
i. te quidem.

Sꝫ utrū delegatus possit alteri cām
subdelegare. R° nō pōt. nisi in tribus
casib⁹. Prim⁹ ē si lis ē corā eo ꝯtestata
ꝛ sic itelligitᷣ ex̄ d sen. ꝛ re iudi. cū Ber
oldus. ar. C. de ꝓcura. l. neqꝫ tutores.
2⁹ ē qn̄ uniuersitas cārū alicuius uille
ul' castri ul' eccl̄ie ē alicui delegata. tūc
n. pōt unā cām delegare. ff. de iudi. cuꝫ
ptor. 3⁹ si ē delegatus a papa ul' a pnci
pe. tūc. n. pōt totā cām indisticte l' ptē
ei⁹ alteri delegare. ex̄ d offi. dele. q̄uis
ꝛ. c. sup qōnū. ꝛ. c. pastoralis. Ille tn̄ cui
papa ꝯmittit inquisitionē uel ꝓuisio
nē eccl̄is d p̄latī seu aliis mistris qꝛ in
h⁹mōi casib⁹ idustria ꝛ fidēs ꝑsone cui
ꝯmittitᷣ eligi uʳ: non pōt h°. alteri dele
gare. Itē nec ille pōt delegare cui pa
pa cōmittit p̄dicare crucē: excōicarᷣ: ul'
absoluē aliquos: dispēsare cū irregla
rib⁹: ul' iiūgē pnias. qꝛ nō ꝯmittitᷣ sibi
iurisditio sꝫ certū misteriū. Salua sp
auctoritate legatoꝝ sedis apl̄ice. ex̄ d
offi. dle. qm̄ apl̄ica. A .Idem in sū.
con. li° 3°. tit. 32. q. 6. B .Et saluo si ha
beret spāle mādatū subdelegandi. ut
notat Jo. an. ex̄ de offi. dele. is cui li. 6°.
A .ꝛ in dcō. c. is cui. exp̄sse colligitᷣ ubi
dr̄ ꝙ is cui cōmittitᷣ a sede apl̄ica ut ꝓ
uideat certe ꝑsone de bn̄ficio in certa
eccl̄ia diocesi ul' ꝓuincia pōt h° alteri
subdelegare. sec⁹ si ei ꝯmittatᷣ ut ꝓui
deat eccl̄e de ꝑsona. tūc. n. nō pōt sub
delegare nisi subdelegādi hēat specia
le mandatū. B

Sꝫ nūqd epūs pōt delegare his q sūt
de alieno epatu? R° sꝫ guil. Delegare
pōt ea que pertinēt ad iurisditionem

uolũtariã ſꝫ ñ põt eoſ ↄpellẽ ad ſuſcipiẽdũ ei⁹ ↄmiſſionẽ cũ eis nil ꝑcipe poſſit. A. Idẽ in ſũ.cõ.li° 3° tit.34.q.40. B. Bꝫ nõ põt eis delegarẽ ea q̃ ꝑtinẽt ad iuriſditionẽ ↄtentioſam q̃ nõ habꝫ locũ niſi in aleno ẽpatu. A. Ad h° ex̃ ↄ ↄſti.ut aiaꝝ.§.ꝑ.li.6°. B. De iudice delegato ꝛ eius officialib⁹ ꝛ an poſſit aliq̃d recipẽ.hẽtur.ĩ.iudex ꝑ.§.4° ꝛ 5°

Enunciatio

Duplex ẽ denunciatio. Una q̃ fit ꝑlato nõ tanq̃ iudici ſꝫ tanq̃ ſingulari perſone ſcḋm exigentiã correctõis fraterne. De hac uide ↄ̃ correctio 2°. A. Et ibi patet ꝙ iſta fit etiam ꝑlato tanq̃ iudici nõ ad puniẽdũ ſꝫ ad emẽdandũ denũciatuꝫ. B. Alia ẽ denũciatio q̃ fit ꝑlato tanq̃ iudici ut inquirat ꝛ puniat. Et de hac uide.ĩ.inq̃ſitio ꝑ totũ ꝛ ↄ̃ crimen.§.fi.

Epositum

Quomõ ꝛ quando ↄ̃poſitũ reddi dꝫ? R° reddi dꝫ ipſa res depoſita ad petitionẽ ꝛ uoluntatẽ deponẽtis.qḋ tñ fallit ĩ.4.caſib⁹ Prim⁹ cũ q̃s gladiũ depoſuit deinde furioſuſ fact⁹ ipm repetit.22 q.2.ne q̃s. Secundus ſi deponẽs fuerit deportatus.naꝫ oĩa bona ſua publicantur.ff.e.bona fides.3⁹ qñ fur depoſuit ꝛ cũ dñõ ĩ petitõe cõcurrit.ut ĩ ꝑdcã.l.bõa fides ꝛ.12.q.2.cum deuotiſſimam.4⁹ qñ fur depoſuit apud illũ cui ſubripuit ł apḋ ꝓpetariũ ut ꝓbatᷓ ꝑ eadẽ iura. A. ſ.ĩ dcã.l.bona fides ad fi. ꝛ idẽ no. in ſum.con.libro 2° ti.6° q.23. B

Depoſitori licet ꝓ uolũtate ſua ↄ̃poſitũ reuocare.ex̃ eo.bona fideſ.ꝛ ut In no.ibi no.ẽt ↄ̃ pactuꝫ appoſitũ.q̃a põt peniteᷓ.ff.eo.l.i. A. Ibi hoc clare hẽᷓ in.§.penul. B

Cõtra depoſitũ nõ ẽ locus ↄpẽſatõni ſ.in totũ.uel deductõi.ſ.ꝓ ꝑte.lꝫ ↄpẽſatio admittaᷓ ĩ aliis ſi cã ẽ liq̃da ita ꝙ facilẽ exitũ hr̃e credatᷓ.ex̃ eo.bõa fidẽs A. Et ibi pꝫ ꝑ glo.ꝙ etiam in aliis nõ fit cõpenſatio ſpẽi ad pecũiam niſi qñ ſpẽs ut equ⁹ uel q̃d ſilẽ dari ñ poſſet a debitore ꝛ deueniret ad extiãtõnẽ. B

Utrũ depoſitari⁹ teneat ſatiſfacere deponẽti ſi res aput eũ ꝑeat. R° tenetur ſi ↄmiſit dolũ uł latã culpã utputa ſi deponis apud me ſuum uictũ ꝛ ego inĩa duct⁹ ſoluo eũ.ff.eo.ſi hoĩeꝫ. Iteꝫ qñ depoſitari⁹ res ſuas hꝫ ſaluas ꝛ depoſitas amiſit ꝑſumitᷓ contra ipm.q̃a ſuas clauſit ĩ archa ꝛ depoſitas ñ clauſit. Sed ꝛ tenetur etiam de leuiſſima culpa ſi ſit in mora uel ſi obtulerit ſe depoſito ł ſi recepit aliq̃d ꝓ cuſtodia A. Hoc caſu cũ ↄtract⁹ ↄcernat ↄmoditatẽ utriuſq̃ nõ utriq̃ teneatᷓ niſi de leui tñ.ꝛ ſentit gl.in dcõ.c.bona fides.ſuꝑ ꝟbo de culpa.ꝛ expreſſe dicit gof.ut in ſũ.cõ.eo.ti.q.24. B. Aut ſi grã ↄ̃poſitarii fiat depoſitũ.de caſu ẽt fortuito tenetur ſi pactũ culpa uel mora ꝑceſſerit. Hec oĩa ex̃ eo.bona fides. A Predicta ẽt oĩa notantᷓ in dicta.q.24.ſcḋm Hoſti. B

Eccleſia nõ teneᷓ ↄ̃ depoſito niſi qñ ↄ̃poſitũ fuerit factũ ꝑlato ꝛ ↄuẽtui uel capłõ pñtib⁹ ꝛ recipiẽtib⁹: aut niſi idq̃ tuꝫ locupletior eẽt.ex̃.eo.c.ꝑ. A. Hoc fuit dcm̃ hoſt.ut pꝫ ĩ ſũ.cõ.dcã.q.24. B

Utrũ depoſitario liceat uti re depoſita. R° depoſitarius utẽdo ↄmittit furtũ.ff.de ↄdi.fur.q̃ furtũ. Et h° intellige qñ ẽ expꝛ̃ſſe ꝓhibitũ ne utatᷓ: aliᷓ non cõmittit.ſi tñ putauit dñm ꝑmiſſuruꝫ. A. etiã ſi min⁹ ꝓbabiliᷓ h° putauit ſcḋm Hoſti.ut in ſũ.cõ.li.2° ti.6.q.25.per.l.q̃ re.ĩ.allatã q̃ ad h° bñ facit. Si tamẽ nõ hũerit cãm putãdi ꝑſumitᷓ ↄ̃ euꝫ.ff.de fur.l.qui uas.§.uetare ubi dr̃. Uetare aũt dñm accipim⁹ eũ q nõ cõſentit. B ut.ff.de fur.l.q̃ re. Itẽ intellige niſi deponatᷓ qḋ cõtineᷓ numero põdẽ ł menſura ꝛ nõ obſigneᷓ. Hic.n.exceduntur fines depoſiti ꝛ trãſferᷓ dñiuꝫ.ꝛ ſic uti põt. Si ꝟo obſignatᷓ uł clauditᷓ eo ipſo uᷓ ꝓhibuiſſe ne depoſitari⁹ utatᷓ niſi ↄ̃triũ dicẽᷓ expꝛ̃ſſe.ut.ff.e.l.licꝫ.§.rei.ꝛ.l.die.§.qui pecuniaꝫ.ꝛ.l.q̃ntus. A. Hec fuerũt dicta Hoſti.cũ q̃ cõcor.Goff.et Monal.ut dcã.q.25. B

Quid si res deterior reddit? R° reddi at nō uī.ff.eo.l.1.§.si res. A. Hoc intel lige qñ deterioratō facta ē culpa depo sitarii ꝛ nō al'ut s̄.§.3°. B

Heres depositarii tenet ꝯ ꝑcio rei ꝯ posite ignorāter ab eo uēdite: imo eti am si nō sit heres nihilominus ab eo id ꝙ ꝯsecut' ē extor ꝙtur.ff.eo.l.1.§ ulti.ꝛ.l.2.ꝛ.3. A. Addita.l.4. ubi dicit de non herede q putabat se heredem cum uendidit. B

Utrū peccet qui rem suam apud ali um depositā ul'ēt iniuste detētaz furtiz accipit. R° ꝺm Tho.scða scðe.q.66. Il le q furti accipit rē suā apud aliū ꝺpo sitā ḡuat depositariū.qa ille tenet ad restituendū uel ad oñdendū se inoxiū Uñ manifestū ē ꝙ peccat ꝛ ꝙ tenetur ad releuandū ḡuamē depositarii. A Hoc puto uerū nisi ipse depositarius sciēter accepisset i depositū rē alienaz uel si dño ꝓbanti rē suā denegasset re stituē sicut dz.ut s̄ i ꝑncipio.his.n.casi b' depositari' furtuz ꝯmittit ꝛ tenet ad restitutōnē.C.de fur.l.ancille.iō h° casu idē iudicādū ꝯ depositario ꝙ de ipo fure. B. Qui ꝯo furtiz accipit rē suā apud aliū iniuste detētaz: peccat q dē nō qa ḡuat eū q detinet: nec tenet ad restituendū aliqd. A. nisi eēt con dēnatus.nam pōt ꝓpter hoc ꝯdēnari ad amissionē rei sue ut s̄ belluz ꝑ.§.2°. B. sz peccat ꝯ cōez iusticiā dū ipe sibi usurpat sue rei iudiciū iuris ordie pre termisso.ꝛ iō tenet reo satisfacē. A. s. in foro iudiciali ut dictū ē. B. Et dat opā ut scādalū ꝓxioꝝ si uñ ortū ē sedꝫ

Erisio

Utruz derisio sit speciale peccatū R° ꝺm Tho.scða scðe.q.75. Dicēdū ꝙ sicut aliqs ꝯuitiādo intēdit depmē ꝯuitiati honorē ꝛ detrahendo diminuē famā ꝛ susurrādo tollē amici tiā: ita irridēdo intēdit ꝙ ille q irridet erubescat.ꝛ qa hic finis distictus ē ab aliis: iō etiā pctm̄ derisionis distiguit a dctis peccatis. A. Idē in sū.cō.li° 3°. ti.34.q.242.

Utrū derisio sit pctm̄ mortale. R° ꝺz Tho.ubi s̄ ꝙ cū aliqs malū alicui' ꝑ sone uel defectū i risū uel ludū ponit. derisio dr̄ ꝛ si qdē h° fiat inq̄tū maluz ē ꝑuū ꝺm se: sic derisio ē ueniale.sz qñ accipit q̄si ꝑuū rōne ꝑsone sic aliquez irridē ē eū oino ꝑuipēdē ꝛ tā uilē extia re ut de eius malo nō sit curandum: sz sit q̄si ꝓ ludo hñdū. A. sicut solet hri defectus puerorū ꝛ stultoꝝ ꝺm eūdez Tho. B. Et sic derisio ē pctm̄ morta le ꝛ ḡui' q̄ ꝯtumelia qa cōtumeliosus uī accipe malū alteri' seriose. Irrisor aūt siue illusor i ludum.ꝛ ita uī eē ma ior cōtēptus ꝛ dehonoratō. Et ꝺm h° ē ḡue pctm̄: ꝛ tanto ḡuius q̄to maior re uerētia debet ꝑsone q̄ illudit uñ ḡuis simū ē irridē deū ꝛ ea q̄ dei st.2° ē ḡui' irrisio ꝑentū.3° derisio iustoꝝ ꝑ quam hoies etiā a bene agēdo ipediunt. A Idem i sū.con.eo.ti.q.243. B

Esperatio

utꝝ sit pec catum. R° ꝺz Tho.scða scðe.q.20. Circa deū uera extimatio intellectus ē ꝙ ex ipo ꝓuenit hoium salus ꝛ uenia pctō ribus dat.ꝺz illud Ezech.18. Nolo mor tē pctōris sed ut conuertatur ꝛ uiuat. Falsa aūt opio ē ꝙ pctōri penitēti ue niā deneget.uel ꝙ pctōres ad se nō cō uertat ꝑ grām iustificantem.ꝛ iō sicut mot' spei q ꝯformit se hz ad extiatōz uerā laudabil' ē: ita oppositus motus s.desꝑationis qui se conformat extia tioni false de deo ē uitiosus ꝛ pctm̄.ꝛ ꝯ hac mā hēt.i.ꝑsūptio circa mediū. De desꝑatōe iq̄tū ē unū ꝯ ipedimentū pe nitētie.uide.i.pnia.4°.§.ꝑ. A. Idē ꝙ in hoc.c.notat in sū.con.lib°.3°. titu.34. q.211. B

Etractio

Detractores ꝺm Ray. sūt qui uitāl' bonos mores alioꝝ corrūpere uel minuere nitūtur.

Detractio ꝺm Thom.scða scðe.q.73. differt a ꝯtumelia dupl'r.ꝑ qdē quātuz ad modū ꝓponēdi ꝯba.qa.s.cōtumeli osus māifeste ꝯ aliquē logt: detractor

occulte.2° q̄tū ad finē intētū siue q̄tū ad nocumētū illatū q̄a. s. contumeliosus derogat honori: detractor fame. ꝛ dicūtur uerba detractōis occulta non simplr̄ sȝ ꝑ ꝯparationē ad eū de q̊ dicūt̄ quia eo absente uel ignorāte dicūtur etiam si coram multis aliis dicantur. A Cōtumeliosus aūt i faciē ꝯ hoiem loq̄t̄ etiā si sol⁹ sit pn̄s ſm eūdē Tho. ut in sū.cō.li.2°. ti.5.q.197. B

Quot mōis detractor famā alicuius diminuit. R° ſȝ Tho.ubi s̄. Detractor h° agit duplr̄.qn̄q̄ q̄dē directe.qn̄que uero idirecte. Directe quadrupliciter ꝑ̊ mō qn̄ falsū alteri iponit.2° qn̄ pctm̄ suis uerbis adauget.3° quādo occultū reuelat pctm̄ ꝟbis cōibus: cantilenis: signis seu etiā in scriptis q̄ appellāt̄ libelli famosi.ꝯ q̄b⁹ uiꝺ.ī.libell⁹ famosus. A .Siue ēt ꝟbis artificiosis ſm Ray.ut i dcā.q.197. B .4° qn̄ id qꝺ ē bonū dic̄ mala itētōe factū. Indirecte ꝟo dupliciter.s.l̄ negādo bonū alteri⁹ uel malitiose retinēdo. A .Idē i sū.cō li.2°. ti.5.q.198. B

Utrū detractō sit pctm̄ mortale. R° ſm Tho.scđa scđe.q.73.Dicēdū ꝙ q̄a inter res tꝑales fama uı̄ ꝓciosior ꝛ ꝑ ei⁹ defectū hō ipedit̄ a multis bn̄ agēdis.iō detractō ꝑ se loquēdo ē peccatū mortale. A .Cō. Ray.ꝛ dr̄ detractio ꝑ se pctm̄ mortale ſȝ eosdē qn̄ detrahēs intēdit ad denigrādā famā eius cui ꝺ trahit.ut in sū.con.eo.ti.q.199.ubi etiā hn̄tur oia q̄ i h°.§.ponūt̄. B .Cōtigit tn̄ qn̄q̄ ꝙ aliq̄s ꝓfert uerba per que fama altius diminuit̄ ꝛ nō ē detractō formalit̄ loquēdo ut si ꝓferat ꝓpt̄ aliqꝺ bonū ul̄ ncciuȝ cū debitis circūstātiis.ꝛ sic nō ē pctm̄.ut pȝ i denūciatōe uel accusatōe. Si aūt ꝓferat ex ai leuitate uel ꝓpter aliqꝺ nō ncciuȝ nō est peccatū mortale nisi forte ꝟbū qꝺ dr̄ sit adeo ḡue ꝙ notabilit̄ eius famam ledat ꝛ ꝓcipue i his q̄ ꝑtinēt ad honestatē uite.q̄a h° ex ipo gnē ꝟbor̄ hȝ rōnē pcti mortalis.ꝛ tenet̄ aliq̄s ad restitutionem fame sicut ꝛ alterius rei. A

Propterēa dr̄ ꝓꝟ.24.Cū detractoribus ne ꝯmiscearis qm̄ repēte surget ꝑditio eorū ꝛ ruinā utriusq̄ q̄s nouit. Super q̊ glo.h° spālit̄ uitio.s.detractōis ꝑiclitat̄ totū pene gen⁹ hūanū.unde Aug⁹ in mēsa sua. Quisquis amat dictis absentū carꝑe uitam. Hanc mēsam idignam nouerit esse sibi. B

Sȝ q̄liter detractor restituet famaȝ. R° ſm Tho.scđa scđe.q.62. Dicēdum ꝙ aliquis pōt alicui famā auferre tripliciť.ꝑ̊ mō uer̄ dicēdo ꝛ iuste.puta cū aliquis crimē alicui⁹ ꝓdit seruato debito ordīe ꝛ tūc nō tenet̄ ad restitutionē fame.2° mō falsū dicendo ꝛ iniuste. puta cū aliq̄s iponit crimē alteri qꝺ n̄ fecit i audiētia multorūȝ: ꝛ tunc tenet̄ famā restituere ꝯfitēdo falsū dixisse ꝛ iiuste.3° mō uer̄ dicēdo sȝ iiuste. puta cū aliq̄s ꝓdit crimē altius ꝯ ordinem debitū ꝛ tūc tenet̄ ad restitutionēȝ q̄tū pōt sine mēdacio tn̄.utpote ꝙ dicat se male dixisse.ul̄ ꝙ iiuste eū diffamauit.uel si non pōt famā restituere dȝ ei alit̄ recōpensare.sicut ꝛ i aliis iiuriis. Probāt̄ h̄.5.q.1.q̄dā.ꝛ.14.q.6.si res. A Con.Ul.Pe.ꝛ Ray.ut in sū.cō.lib° 2°.t.5.q.201.ubi etiā addit̄ ſm Ray.ꝙ restitutio fiet h° mō.uidelicet ubi publice dixit ꝟbū uel cantilenā.ꝑ se uel ꝑ aliū uel etiā ubi ꝓiecit libellū famosū nec nō ꝛ i aliis locis ubi itelligeret illū ꝯtra quē h̄ acta sūt infamatū occasiōe sui dicti ul̄ facti l̄ signi: publice ꝛ siplr̄ recognoscat errorē suū ꝛ culpā ꝛ ꝓ posse remoueat ul̄ saltē alleuiet sic ifamiaȝ.ar.ex̄ ꝺ pur.ca.int̄ sollicitudies.§.ꝑ̊cipias. Idē host. Dic̄ tn̄ ꝙ h̄ publica recognitō faciēda ē nisi ex tali recognitōne publica ille ifamat⁹ āplius ifamaret̄. Et ſm glo. Ray.intelligenda sunt h̄.s.si audet h° facē.secus si non audet ꝓpter potētiā ul̄ crudelitatē aduersarii. Addit Ray. Tenet̄ etiā secū ꝯponē de iniuria ꝛ hūiliter ueniam postulār Idē Hosti. Et ſm glo. Ray.oportȝ ueniā postulare i ꝓpria ꝑsona si audȝ.alr̄ saltē ꝑ interpositā ꝑsonam. B

Utrū peccet aliq̄s audiēdo detracto
rē. R° ſm Tho. ſcđa ſcđe .q.73. Si ali
q̄s detractores audiat abſq͡ʒ reſiſtēcia
uıꝫ detractori cōſentire. uñ fit ꝑticeps
ꝑcti ei⁹ ⁊ ſi q̄dē īducat eū ad detrahē
dū uel ſaltē placeat ei d̄tractio ꝓpter
odiū eiuſ cui detrahiť nō min⁹ peccat
q̄ꝫ detrahēs ⁊ q̄nq͡ʒ magꝭ. Si xͦo ei pec
catū nō placet ſʒ ex timore uł neglīgē
tia ł ēt uerecūdia q̄dā omittit repellē
detrahētē ⁊ oñdē ꝙ ei detractio diſpli
ceat. tūc peccat q̄dē ſʒ multo min⁹ q̄ꝫ
detrahēs ⁊ plerūq͡ʒ uenialiť. Qñq͡ʒ eti
am h° ip̄m pōt mortale eē. ut q̄a ex of
ficio incūbit ei detrahētē corrigē uł ēt
ꝓpter aliq̄đ ꝑiculū īde cōſequens. uel
ꝓpter radicē q̄ timor human⁹ q̄nque
pōt eē pctm̄ mortale. De q̄ uiđ. ī. timor
§. ꝑ. Detractio ī quo differt a ſuſurrati
one. uide. ī. ſuſurratio. A. Idē quod
in hoc. §. hētur in ſum. con. li. 2° tit. 5. q.
102 B

Jaconus An liceat di
acono corp⁹
dñi deferre ad infirmū ⁊ euꝫ
cōicare. R° ſm guil. Non: niſi in extre
ma nccitate abſentib⁹ epiſcopis et p̄ſ
byteris. ut diſ. 93. diaconi. nam in neceſ
ſitate etiā p̄ñte p̄ſbytero pōt diacon⁹
iuſſuſ eucharistiā populo diſpēſare. ut
diſ. 93. diaconi ita ſe. A. Potius eſt. c.
p̄ñte. Nccitas aūt ē q̄ñ p̄ſbyter eſt feſ
ſus uł alť ipotēs h° facē ſm eundē guil.
ut in ſū. cō. li. 3° ti. 27. q. xi. B. Et ſicut
ibidē notauit Hugꝭ. etiā abſente preſ
bytero ſi tanta ſit nccitas ꝙ iuſſus p̄ſ
byteri expectari nō poſſit: nō ē expec
tandus. ꝙ ſi p̄ſbyter diacono etiaꝫ in
nccitate ꝓhibeat ⁊ exp̄ſſa cā. ut quia
forte uſurarius uł alť īpenitēs ē q̄ petit
coīonē obediēdū ē ei aliť nō. A. Ideꝫ
in dcā. q. xi. ubi ēt dr̄ ꝙ laicus in nulla
nccitate nec ſe ip̄m nec aliuꝫ cōicare
dʒ. B. nā ⁊ tho. ī 4° diſ. 13. dic̄ ꝙ diaco
nus lʒ poſſit ſanguinē ī calice diſpēſa
re ſicut adhuc ī q̄buſdā eccleſiis diaco
nus diſpēſat miſtris ſanguinē. ñ tñ dʒ
corpus xp̄i diſpēſare q̄a nō hʒ manus
ꝯſecratas ad tangendū. ⁊ h° ītellige ni
ſi de mādato p̄ſbyteri uel ep̄i uł p̄ſby
tero lōg⁹ poſito in caſu nccitatꝭ. ut diſ.
93. p̄ñte. Quō diacon⁹ hēt ꝓuidē de lo
tione corporał ⁊ huiuſmodi. uide ſup̄
corporale.

Ignitas Dignitas eccł
ſiaſtica ſcđm
Inno. ⁊ Hoſti. ē quedam pre
eminētia in ḡdu. ⁊ quaſi pro eodeꝫ ſu
mitur dignitas ⁊ ꝑſonatus ut archidi
aconatus ⁊ p̄mіceriatus ⁊ decanat⁹ et
h⁹mōi. A. Hoſti etiā dicit ꝙ iſta dig
nitas aliq̄ñ uocať cuſtodia ⁊ aliquādo
miſteriū. ⁊ Inno. dicit ꝙ ſꝑ pro eodeꝫ
ſūiť ꝑſonatus ⁊ dignitas ut in ſū. cō. li.
3° ti. 13. q. 17. B. ⁊ ītelligiť eē dignitas
uel ꝑſonatus ſm īſtitutionē uel cōſue
tudinē eccłie. nam poſſet eē ꝙ aliquis
in aliq̄ eccleſia exercēt officiū archidi
aconi cognoſcēdo de cāis cłicoruꝫ ⁊ de
aliis nō tñ ē reputādus ob hoc eē ī dig
nitate niſi uoceť noie q̄đ dignitatē ſo
nat. ꝙ ſi uoceť aliq̄ noie dignitatꝭ uł ꝑ
ſona ī dignitate ꝯſtituta reputeť lʒ nł
lū miſteriū dignitatis facēt reputād⁹
ē ī dignitate. dūmō ꝑpetuo eā obtine
at. ex̄ de ſta. mo. c. 2° §. fi. A. Hoc fuit
dictū Inn. q̄ ītelligit iſta q̄ ad diſpōeꝫ
c. de multa. ex̄ de p̄ben. ut pʒ in dicta. q.
17. De mā aūt. c. de multa ē tactuꝫ ſup
bñficiū ꝑ. §. ꝑ. ⁊ tāgiť h ī. §. ſe. B
Nemo pōt hr̄e ſił pł̄es eccleſiaſticas
dignitates. nec ēt plura bñficia curaꝫ
aiarū hñtia. uide h° s̄ bñficiū ꝑ. §. 2°
Dignitaſ ſine cura ab eo q̄ iam. 20. an
nos cōpleuit ex diſpēſatōe ep̄i pōt hr̄i
ex̄ de eta. ⁊ q̄li. ꝑmittim⁹ li. 6°

Iſcere debet q̄libet eti
am prelatus qui
cūq͡ʒ nō ſolū a maiori ſʒ etiā a
mīmo: dū tñ erudito. Uñ diſ. 38. Nul
lus ep̄s ꝓpter oppro briū ſenectutꝭ uł
nobilitatē generis a ꝑuulis eruditꝭ et
minimis ſi q̄d forte ē utilitatꝭ ac ſalu
tꝭ igreť negligat. Qui. n. rebelliť uiuit
⁊ diſcē atq͡ʒ agere bona recuſat magis
diaboli mēbꝝ q̄ꝫ xp̄i eē oñdiť ⁊ potius

ĩfidelis q̃ꝫ fidelis eẽ mõstraṫ. Unde et Aug⁹ ait. Ego senex a iuuene ⁊ eṗs tot ãnoꝝ a collega nõdũ ãniculo ꝑat⁹ sũ doceri. 24. q. 3. si habes. Ad materiã docendi facit. i. mgr̃ p̊. ⁊ mgr̃ 2.º ⁊. i. scia ⁊. i. studium.

Disciplina correc

tionis siue punitionis quã ṗlati qñq₃ iponũt ñ dꝫ eẽ usq₃ ad effusionẽ sanguis. ar. ex̃ de rap. i archiepatu ⁊ ſm guil. intelligi debet de effusione enormi. A. Idẽ i sũ. cõ. li.º p̊ tit. 4. q. 6. B. De correctõe ṗlatorũ uide sup̄ correctio p̊. 57.

Discordia

Utrũ sit peccatuꝫ mortale. R.º ſꝫ Tho. scd̃a scd̃e. q. 37. Qñ aliqs sciẽter ⁊ ex intẽtione discordat a bono diuino ⁊ a bono ꝓximi i quo dꝫ consẽtire. h.º ẽ pctm̃ mortale ex suo genere ꝑpter õrietatẽ suaꝫ ad caritatẽ lꝫ ṗmi mot⁹ h⁹ discordie sint pctã uenialia ꝑpter iꝑfectionẽ actus. Sed cũ intẽtio aliq̃ꝝ ẽ ad aliqd̃ bonũ quod ꝑtinet ad honorẽ dei uel ad utilitateꝫ ꝓximi tñ un⁹ existimat hoc eẽ bonũ ali⁹ añt hꝫ õriã opionẽ nõ ẽ peccatum A. qa talis discordia ẽ ꝑ accñs ⁊ quia concordia q̃ ẽ caritatis effectus ẽ unio uolũtatũ nõ opionũ ſꝫ eũdeꝫ Tho. ut in sũ. con. li.º 3.º ti. 34. q. 226. ubi etiaꝫ notãtur q̃ ⁊ h̃. B. nisi h⁹mõi discordia uel sit cũ errore circa ea q̃ sũt de necessitate salut̄. uel si ꝑtinacia idebite adhibeaṫ. Ex q̃ etiã pꝫ q̃ꝫ discordia qñq₃ ẽ ex pctõ uni⁹ tm̃. qñq₃ ẽ cum peccato utriusq₃. puta cũ uterq₃ dissentit a bono alterius ⁊ diligit bonũ ꝓpriũ ⁊ uid̃ infra litigium.

Dispensatio

ſm Ray. ẽ iuris relaxatio. uñ uocaṫ uuln⁹ quia uulnerat ius cõmune. 23. q. 4. ipsa pietas. circa fi. Hosti. q̃q₃ dicit sic. Dispensatõ ẽ rigoris iur̄ ꝑ eũ ad quẽ spectat misericors ⁊ canonice fc̃a relaxatio ut colligiṫ. i. q. 7. §. n̄ si rigor. ⁊. c. se. A Idẽ in sum. con. libro 3.º ti. 29. q. i. ad fi. B

Sed nũqd dispensatio ẽ ius? R.º ſm Ray. Dispensatio ſm q̃ꝫ ẽ in dispẽsante ẽ ꝑtãs siue act⁹ ꝑtãtis a iure ↄcess⁹ Sꝫ scd̃m q̃ꝫ ẽ i eo cũ q̊ dispẽsatũ ẽ: sic ẽ ius ṗuatũ. i. licẽtia uel ꝑmissio q̃daꝫ alicui facta õ rigorẽ iuris sꝫ nõ est ius cõe. ar. 32. q. 2. iterfectores. ⁊. c. in adolescẽtia. Con Hosti. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 2. B

Utrũ dispẽsatõ sit nccia in occultis. R.º ſm guil. In occultis i qbus põt dispẽsari dispẽsatio nccia ẽ nõ ꝑpṫ depositõnẽ uitãdã qa occl̃ta pctã uidcãꝫ ñ hñt: sꝫ qa de eo sup̱ quo dispẽsatũ ẽ accusari qs nõ põt. ar. ex̃ õ fi. ṗsby. ex tua Aliogn etiã p⁹ ꝑactã pniam posset accusari. ar. 33. q. 2. admonẽ. 15. q. 5. ṗsbyter A. Idem i sum. confessio. in dicta. q. 2. in fi. B

Dispẽsatõnũ aliq̃ ẽ debita aliq̃ ꝓhibita aliq̃ ꝑmissa. Debita ẽ cũ multorum scandalũ timeṫ. dis. 50. ut cõstitueret. Caue tñ ne decipiaris i scãdalo. uid̃. i. scandalũ. Itẽ debita ẽ dispẽsatio rõne tp̄is uel ꝑsone uel pietatis uel nccitatis siue utilitatis eccl̄ie uel euẽtus rei ⁊ õ singulis hoꝝ põiṫ. i. q. 7. §. nisi rigor ⁊. c. ⁊. §. se. usq₃ ad. §. ecclesie. A. Hec ⁊ sequẽtia i isto. §. fuerunt dicta Ray. ut pꝫ in sũ. con. lib.º 3.º tit. 29. q. 10. ⁊ glo. Ray. exemplificat euentũ rei õ laicis ꝓmotis in eṗos de facto ut dcã. q. 7. c. exigũt. Sꝫ ut põt ↄstare ex all̄atis iuribus oia ṗdicta reducũṫ ad tria. uidelicet ad cãm nccitat̄ siue utilitat̄. i. q. 7. ⁊ si illa. seu pietatis ut cũ ꝓpter pietatẽ dispensaṫ cũ corꝑe uitiatis uel illr̃atis ut remaneãt i suis ordinib⁹ ad q̂s idebite fuerũt assũpti. i. q. 7. hi qui ⁊ ṗdicta cãnṫ qñq₃ ex ꝑsona ul̄ tꝑe seu loco siue accñtib⁹ aliis ut ex dcĩs iuribus põt cõstare. B. Et breuiṫ ubicũꝫ subẽ iusta cã dispẽsatio debita ẽ. dist. 50. dño. scõ ※. deide. ⁊ ※. ecce. ⁊. c. considerãdũ. et lꝫ ex cãis ṗdictis dispẽsatio debita sit ⁊ peccet ṗlatus nõ dispẽsãdo ut est argu. 2. q. 5. quanto. in fine. tamen

subditi nõ habent ius petendi nisi for
te supplicãdo. Dispẽsatio ẜo ꝓhibita
ẽ ubicũqꝫ ñ põt fieri sine manifesta ꝺ
coloratione eccl'ie. Itẽ ubicũqꝫ non ẽ
iusta cã dispẽsandi.i.q.7.tali.ꝛ.c.si illa.
ex̄ de elec.inotuit.§.mlta.ꝛ.§.fi. Dispẽ
satio uero permissa ẽ aliquãdo in cãu
ut dis.50.si qs p̄sbyter.ꝛ multis casibꝰ
quibus iura permittũt dispẽsationez
A. In dcõ.c.si quis p̄sbyter.dr̄. Si quis
p̄sbyter aut diaconus iuẽtus fuerit ali
quid de misteriis ecclesie uenũdasse.
quia sacrilegiũ cõmisit.placuit eũ i or
dinatione ecclesiastica non haberi. in
iudicio tamẽ ep̄i dimittẽdus ẽ si i suo
debeat recipi gradu. B

Quid si ep̄s indisticte dispensat. Rº
ꝫm Ray.si de hoc fuerit accusatꝰ puni
endus ẽ pena depõnis dis.51.c.p̊. in fi.ꝛ
c. qui in aliquo in fi. Sed Hosti.dic ꝙ
hoc forte locum habet si cõmonitꝰ in
corrigibilis sit ꝛ ꝓpter hoc suspensus
ꝛ sñiam suspẽsionis contẽnens etiã in
sua cõtumacia perseuerat.ar. ex̄ de p̄
ben.graue.§.nolẽtes. Uel p̄dicta.c.pos
sunt intelligi qñ ep̄us dispensat in eo
quod de iure nõ põt. A. Idem i sum.
con.eo.ti.q.xi. Et sentẽtia Hosti. beni
gnior uidet̃ ꝛ tenẽda.ff.de legi. l. beni
gnius. B. Dispensatio in multis casi
bus episcopis ꝓhibita ẽ.p̊ quidẽ i hõi
cidio.dis.50.miror. Et intellige siue iũ
sto siue iniusto ꝛ quõcunqꝫ fiat.ut si qs
uindictaz sanguinis dictat uel scribit:
aut cirurgiã exercet aut uindicte san
guinis auctoritatẽ exhibet ꝛ in oibus
similibus si inde mors fuerit subsecu
ta uel etiã mutilatõ mẽbri .que notãt
Inno.ꝛ Hostiẽ.ex̄ de cle.pu.in du.c.p̊.
Cũ nullo.n.taliũ potest ep̄us dispẽsar̃
in officio. Secus ꝙ clericus possit esse
in beneficio.ex̄ de cle.pu.in du.c 2. Aut
etiã secus si mors uel mutilatio nõ inr̃
uenit .ut i p̄allegato.c.p̊. De ista mate
ria uide plura.ĩ.irregularitas p̊. 2º i si
monia ordinis siue beneficii scienter
per simoniã acquisiti .uide.ĩ.simonia
7º.in §.ultimis.§. 3º in illo qui cũ esset
suspensus interdictus uel excõicatus
dãnabiliter ingessit se diuinis.ex̄ de sen.
ꝛ re iu.cũ eterni.ꝛ ex̄ de sen.excõi.cum
medicinalis.libº 6º. 4º in clerico q ex
cõicatus in concilio accedit ad iudiciũ
p̄ncipis cõtẽpto iudice ecclesiastico.2i
q.5.si quis ep̄us. 5º in bigamo.ex̄ ꝺ bi
gamis.c.nuper.ꝛ.c.fi.uiꝺ sup̄ bigamia
§.8. 6º in clerico nõ ordiato mistrante.
de quo uide.ĩ.ordiatus 3º A. Ubi pa
tet ꝙ ep̄us nõ põt dispensare ꝙ talis
ascendat ad supiores ordines: sed bñ
ꝙ utatur ordine iã suscepto. B 7º i
clerico per saltũ promoto.uide.ĩ.ordi
natus 2º. A .ubi patet ꝙ hoc intelli
git̃ quo ad illuz qui scient̃ sic ẽ promo
tus ꝛ i ordine sic suscepto sine dispẽsa
tõne mistrauit. Tũc.n.nõ potest dispẽ
sari ꝙ ulterius ascẽdat nisi per papaz
sed i ordine suscepto adhuc põt dispẽ
sari p ep̄m. B .8º i illo qui ordinem
furtiue suscepit.uide.ĩ.ordinatus p̊.§.
4. A .Ibi nil aliud dr̄ nisi quõ dicat̃
furtiue ordinatus. De dispẽsatõe autẽ
dic ꝫm Ray.ut in sũ.con.li.3.ti.22 .q. 4.
quia aut fuit ꝓhibitus ab ep̄o seu ab
alio p̄lato sub intermiatõe anathatis
aut nõ. In p̊ casu poterit cõdigna satis
factõe p̄missa cũ eo ut in susceptis mi
nistret ordibus ep̄us dispensare. Et si
intrauerit religionẽ etiã i suscipiẽdis
postqꝫ aliqꝫto tẽpore i ea fuerit lauda
bilit̃ conuersatus. In secundo casu po
terit cũ tali etiã in seculo remanente
post cõdignam satisfactionẽ tã i susce
ptis qꝫ i suscipiẽdis ordinibus dispen
sare.ex̄ de eo qui fur.ordi.susce.c.p̄mo
Hosti.aũt sup eo.c.ait. Quicqd dicat̃
hic cũ furtiue ordinato etiam si nõ sit
excõicatus nisi aliquã religionẽ ingre
diat̃ etiã romana ecclesia ꝺ facili non
dispensat. Cõcedit tñ Hosti.in.c.2º eo.
ti.ꝙ episcopus dispensat i hºcãu ĩ mi
noribus ordibus tm̄.ut inuit̃ a ꝺño sẽ
su dci.c.primi. B .9º cuz quis fuerit
ordiatus extra tp̄a uel ab alieno ep̄o
ꝛ añ dispensationẽ mistrauerit secũꝺ
q̄sdam,ar.ex̄ de sacra.nõ ite.c, p̊. dis.52.

ſollicitudo. Sꝫ ueri⁹ ē ꝙ dioceſanuſ cū
tali poterit diſpenſare.ut.9.q.2.lugdu
neñ.ex̄ ꝺ tēpo.ordi.ↄſultatōi. A .In
hoc.c.dr̄ ꝙ ep̄s pōt diſpēſare cū ordia
tis extra tpa.p̊ eiſ pnia ipoſita ↄpetēti
in ſuſceptis ordib⁹. Sec⁹ ē gͦ i ordib⁹
ſuſcipiēdis.ut ⁊ no.ī.ordo 2º §.que pēa
B .niſi forte fuiſſet ſibi iterdicta ex
ecutio ⁊ poſtea miniſtraſſet ut dictuꝫ
ē.xº ſi quis excōicat⁹ ordines ſuſcepit
ex̄ de ſen.ex.cū illorū p̊ rñſo. Et codeꝫ
mō ſi ſuſcepit ordines exñs apoſtata
a religione.ex̄ ꝺ apoſta.c.fi. A. Ibi dr̄
ꝺ religioſo ſcipiēte i apoſtaſia ordieꝫ
ſacrū.ſecus gͦ ur̄ de ordib⁹ mioribus.
niſi i apoſtaſia dimiſiſſet hitū: tūc.n.
eēt excōicatus.ex̄ ne cle.uł mo.ut pꝛicu
loſa.li.6º B .In p̄dictis gͦ caſibus
ad papā ptinet diſpēſatō nec diſpēſat
faciliter ut ē i homicidio uolūtario.in
ſimonia ⁊ bigamia.⁊ uide etiā.§.ſe.ſ.ꝺ
caſibus papalibus.

Sūt alii caſus diſpēſatiōis ad papā
ptinētes i qbus raro imo nūqꝫ diſpen
ſat. Prim⁹ qñ qs ſciēter ſe baptizari p
miſerit bis.de ↄſe.diſ.4.eos.⁊.c.q bis.
⁊ idē ſi ignorāt.⁊ p⁹ea cū ſciuerit ratū
hūerit. A .Si ꝟo nō hūerit ratū pōt
pmoueri.i.q.4.placuit.ſcd̄m aliquos
de iure.ſm alios ꝺ diſpēſatiōe qꝺ tuti
us ē.de ↄſe.diſ.4.q bis.ſm Ray.⁊ i ſū.
con.li.3.ti.24.q.7.⁊ i dcō.c.q bis.ubi pꝫ
ꝙ rebaptizat⁹ etiā ſi nullā culpā ↄtra
xerit erga rebaptizationeꝫ: tamē non
pōt ordinārī niſi mag̃ nccitas cogat. B
Silr̄ qui bis ſciēter recepit eundeꝫ or
dinē.i.q.7.ſaluberrimū. Idem etiā in
telligas de recōfirmato.ar.68.diſ.c.p̊.⁊
de ↄſe.diſ.5.c.dictū. A .Ideꝫ in ſū.cō.
dcā.q.7. B.2⁹ ē cū qs ad ſubuertēduꝫ
fideꝫ ſe fecerit ab hēticis ordinari.i.q.
7.ↄueniētib⁹.3⁹ ē ſi qs ordinet̄ ita ꝙ
ſimonia intueniat taꝫ ex pte ordiati qꝫ
ex pte ordiatoꝝ.9.q.i.ab excōicatꝭ.i.q.
i.ſi qs eps. A .Hodie ꝟo nō pōt diſpē
ſari niſi p papā qualitercūqꝫ ordiatio
fuerit facta ſimoniace.ut in ex̄uagāti
Martini qnti q̄ incipit.dānabile,⁊ in
alia Eugenii q̄rti q̄ incipit. Cū deteſta
bile. B .De his caſib⁹ ſūt ꝟſus. Siue
bis ordo det̄ ſiue baptiſm⁹ repetatur.
Siue ut uertat̄ fidei ſtat⁹ ordo petat̄.
Uel ſiue p̄ſtet̄ utriqꝫ ſimō opet̄. ut di
ſpenſet̄ ſpes irrita proꝛſus hētur.

Sꝫ p̄ter p̄dictos caſus q ſūt irregula
ritatū inductiui ſūt adhuc alii caſus i
qbus dioceſani diſpēſare nō pñt ut ꝙ
uni eccleſie duo piter p̄ſint.21.q.2.c.pe.
nec ꝙ un⁹ hēat plura bñficia cū cura.
ex̄ de p̄bē.ꝺ multa.niſi i caſib⁹ q̊s hēs
s̄ bñficiū p̊.§.3º Itē non pñt diſpēſare
cū illegitie natꝭ niſi ad miores ordies
⁊ bñficiū ſine cura.ex̄ ꝺ fi.p̄ſby.is qui.
li.6º A .ubi ēt pꝫ ꝙ ſimilr̄ epiſcop⁹ nō
pōt diſpēſare cū talibus erga benefi
cia dignitatis ſeu pſonat⁹. B. Itē nō
diſpēſat cū eo q ē ſuſpēſus in ↄcilio p
pter iiuſtā bñficiorū collationē.ex̄ ꝺ p
bē.gue in fi. Itē nec i aliis caſib⁹ ſpāli
ter ſūmo pōtifici reſeruatꝭ.de qb⁹ uiꝺ
ī.papa.§.4.⁊ ſe. A .poti⁹ ur̄ §.3⁹ etiaꝫ
ſm eius cōputationem. B

Utrū epſ poſſit diſpēſare cū eis qui
patiūt̄ defectū in etate. Rº ſm Io.an.
ꝙ aliqs poſſit pmoueri ad epatū ſi ñ
ↄpleuerit.30.annū.ſolus papa diſpen
ſare pōt.ex̄ de electōe.cū nob oli.§.fin.
Sꝫ qꝫtū ad aliaſ dignitates ſi tñ ſint ſi
ne cura pñt epi diſpēſar̄ cū eis q cōple
uerūt 20.annuꝫ.ex̄ de eta.⁊ q̄li. pmitti
mus liº 6º uide.ī.uicari⁹.§.4º A .Ibi
nil de hº dici uidet̄. B .qꝫtuꝫ ꝟo ad p
rochiales eccl̄ias non pñt ut idē Io.di
xit.ex̄ ꝺ elec.lꝫ canō.liº 6º A .De hº la
ti⁹ dictū ē s̄ abſolutō p̊.§.2º ꝟ.2⁹ ē.i ad
ditione. Silr̄ etiā epſ nō pōt diſpēſare
circa etatē ordinū.ut notat gl.i cle.ge
neralē.de eta.⁊ q̄li. B

Utrū epſ poſſit diſpēſare cū eis qui
patiūt̄ defectū i ordine. A . Hoc ē ꝙ
rōne ordinis eis deficiētꝭ nō pñt eligi
ad aliqꝺ officiū ſeu dignitatē eccleſia
ſticā ſicut ē regulariť ꝙ abbas dꝫ eſſe
ſacerdos.ex̄ ꝺ eta.⁊ q̄li.c.p̊. B .Rº ſꝫ
Io.an.li.6º. In epatib⁹ ſol⁹ papa diſpē
ſat.ex̄ ꝺ of.lega.ꝙ trāſlatōꝫ.⁊ ꝺ exceſ.

p̄la. ſicut unire. Sꝫ q̊ ad alia pōt ep̄s.
ex̄ de eta. ꝛ q̄li. preterea. A. Ibi dr̄.
Licꝫ ad regimē pochial' eccl'e nō debe
at aliqs niſi ſubdiacon⁹ ſit ad min⁹ ad
mitti diſpēſatiue tñ in miorib⁹ ordib⁹
ꝯſtituti ꝯſueuer̄t aſſumi. dū tales ſint
ꝙ i breui tp̄e poſſint i p̄ſbyteros ordi
nari. B. ꝛ. c. tuā. A. Ibi dr̄ ꝙ ꝑpt' iſtā
tē nccitatē pōt i abbatē aſſumi etiam
i miorib⁹ ordib⁹ ꝯſtitut⁹. B. De diſpē
ſatiōe ep̄oꝝ uide. ī. ep̄s. §. 5°. De di
ſpenſatiōe i legib⁹ ꝛ ꝯſtitutiōib⁹. vide
. ī. lex. De diſpenſatione in votis. vi
de. ī. votū 5°. De diſpenſatiōe icertoꝝ
vide. ī. reſtitutio 6°.

Diuinatio quid ꝛ q̄t eius ſpēs. ꝛ plura de hac materia vi
de. ī. ſortilegiū p̊.

Diuortium. Sicut po
nit Ray.
diuortiū multipliciter hꝫ fie
ri. Nā aut dirimit m̄rimoniū i totum
ita ꝙ uel vterqꝫ ꝯiugum ꝯ̄here poteſt
vt in maleficiatis. vel ſaltē alter. vt i
frigidis. aut dirimit in p̄te. s. q̊ ad mu
tuā ſeruitutē ꝯiugalis debiti ſeu coha
bitatōis. ita tñ ꝙ neuter eoꝝ ꝯ̄here po
teſt: ſicut i his q ſeparāt̄ur ꝑpter adul
teriū ꝯmiſſū vl' cā religiōis p⁹ carnalē
copulā. Nā ſi añ copulā carnalē alt' cō
iugū fieret religioſus: alter ꝯ̄hē poſſet
vide. ī. ipedimētū p̊. §. 2°. A. Idē in ſū.
cō. li° 4° ti. 19. i p̄ncipio. B.

Qñ uir petit diuortiū allegās frigi
ditatē ſuā quō ꝓcedet'? R° ꝫm Hoſti.
Uir hoc ꝓponēs dꝫ eē maior ānis. 18. qꝛ
i hoc caſu reputat' plena pubertas. Et
ſi qdē mulier h° ip̄m ꝯfitet': dabit' a iu
dice tp̄s arbitrariū. vt uni⁹ mēſis aut
trium aut āni ꝑ qō ſimul morentur ꝛ
poſtea iurabit uir ſe nō poſſe cognoſcē
mulierē nec moueri ad appetitū coit⁹
A. Nā ſi aliquotiēs moueret' lꝫ nō poſ
ſet ꝑficē ñ eēt nāli' frigidus: ſꝫ ꝑ male
ficiū ipotēs. vt i ſū. con. li° 4° ti. 16. q. 16.
vbi hec oia notāt' q̄ h̄ hñt'. B. Muli
er ꝟbo iurabit ꝙ nūqꝫ aliq̊ mō ꝑcepit
ip̄m ad h° moueri. ꝛ vt'qꝫ ꝙ diligētiāꝫ
adhibuit ad h°. ꝛ ut'qꝫ hēbit ſeptē ꝓpi
q̊s ſeu uicinos bone fame q iurabunt
ſe credē ꝙ illi iurauerunt ueꝝ. ꝛ ſic di
uortiū celebrabit': ꝛ mul'r nubet i dño
ſꝫ viro mādabit' ne aliam ducat. Et ſi
duxerit ꝛ cognouerit: re⁹ ꝑiuriū hēbit'.
ꝛ p̄⁹ m̄rimoniū reparādū erit: ita tñ ꝙ
vxor pōt repellē eū ꝑpt' cōmiſſū adul
teriū. ar. 32. q. 1. d̄ bñdicto. ꝛ. q. 6. nihil ini
qui⁹. Hoc dico niſi vxor qñ fuit ꝯfeſſa
frigiditatē: fuiſſet cōſcia fraudis. qa ſi
hoc fuiſſet ñ poſſꝫ nūc eū repellē. ar. ff.
ad. l. iul'. de adul. ſi vxor. §. iudex. ꝛ. §. fi.
Qd̄ ſi mulier negat frigiditatē viri: ꝛ
aſſerit ſe ab eo cognitā puto ſtandum
ꝟbo mulieris. qa nō vr̄ ꝙ aſſerēt niſi
veꝝ eēt. eo ꝙ p̄iudiciuꝫ ſibi facēt. ſ. de
hēndo ipotētē viꝝ. Itē cū rea ſit ꝛ ſi ni
hil ꝓbauerit: abſoluēda ē. vt. 6. q. vlt̄.
actor. Aliogn multi incurrerēt ꝑiuriū
ut poſſēt ſepari ab vxore. A. Hoc ve
rū niſi forte marit⁹ ꝯuincat mulierē ꝑ
aſpectū corꝑis: vt' dr̄ i ſū. con. i dicta. q.
16. B. Si āt mulier diuortiū petat ꝓ
pter frigiditatē viri: ꝛ vir hoc fatet' fi
et vt s̄. i ꝓxio. §. ꝛ celebrabit' diuortiū.
Sꝫ ſi vir poſtea cū alia ꝯ̄xerit: ambo
ꝯiuges rei ꝑiurii hēbunt': ꝛ pnia iniū
cta ad p̄ora ꝯnubia reuertētur. ut ex̄ d̄
fri. ꝛ male. laudabilē. in fi. Qd̄ ſi vir ne
gat ſe frigidum ꝛ aſſerit ſe cognouiſſe
vxorē ſtandū ē ꝟbo viri: qa caput eſt
mulieris. ex̄ de deſpon. impu. ꝯtinebat'
ꝛ. 33. q. 1. ſi qs accepit. Niſi forte mul'r ꝑ
aſpectū corꝑis ꝓbet ſe ꝟginē. ex̄ de ꝓ
ba. ꝓpoſuiſti. Que ꝓbatio dꝫ caute fie
ri ꝑ duas vl' ꝑ pl'es matrōas honeſtas
ꝛ d̄ hoc peritas. ex̄ de fri. ꝛ male. c. fi. ff.
d̄ ven. iſpi. l. i. qa hec res occulta ē. ꝛ qa
man⁹ ꝛ oculus obſtetricū qñꝫ i h° falli
tur. 27. q. 1. nec aliq̄. Sꝫ ſi mulier non al
legaret frigiditatē viri. ſed poti⁹ dicēt
eū ſectū ſeu caſtratū fuiſſe ſiue deſcīm
mēbri patiētē añqꝫ eā cognoſcēt. ꝛ ſic
diuortiū petēt. vir ꝟo hoc negaret. cer
te nō dꝫ ſtare dcō viri eo ꝙ ꝓbari poſ
ſet ꝑ aſpectū. A. Predicta etiā notāt'

i dicta.q.16.in sū.cō.li°.4°.ti.16. B.
Quid si ꝑ virꝫ uel mulierē petatur
diuortiū ꝓpt̄ artitudinē mulieris? R°.
Uocabūt matrōe fide digne atqꝫ ꝑite
ꝛ iurabūt ꝙ diligēter īgrēt ꝛ referent
an sit arta: ꝛ an possit fieri mr̄. ꝛ si dixe
rit ꝙ nō sit arta n̄ ꝓcedet ad diuortiū.
si āt dixerit ꝙ sit arta: ꝛ ꝙ n̄ possit fiēi
mr̄. icōtinēti ꝑt diuortiū fiēi: ꝛ dabit vi
ro lnia ōbēdi cū alia. sꝫ mulieri ꝯtinen
tia indicet. vt ex̄ de fri. ꝛ male. fraterni
tatis. ꝑ rn̄so. Si tn̄ pꝰ diuortiū mulier in
ueniat ꝗ possit hꝰmōi seras reserare:
reꝑabit ꝑmū mr̄imoniū. qđ verꝫ fuit
ēt si vir accepit aliā. ar. in ꝑdcō. c. frni
tatis. A. Ibi videt casus exꝑssus qn̄ ꝑ
or vir erat sitis illi ꝗ aꝑuit. Si aūt a ꝑ
ori viro ꝓpter disparitatē nō posat co
gnosci sine gui periculo nō ē ei redden
da: lꝫ ꝑ ꝯsuetudinē secūdi reddita sit
apta ꝑ. vt notat. glo. i dcō. c. frat̄nitatis.
suꝑ v̄bo sitis. Con. Gof. ut i sū. con. li°. 4°.
ti.16.q.5. lꝫ ibi referāt diuerse alie opio
nes dicētiū mulierē debē restitui ꝑ. q̄
possūt itelligi qn̄ ꝑmus erat vel dubi
tat vtrū sit sitis 2°. Secꝰ si cōstet ꝙ ꝓ
pter disparitatē ꝑsone a ꝑ nō posat co
gnosci: vt dictū. est. Et de hac mā dicit
latiꝰ. i. impedimētū. 15°. B.
Quid si petat diuortiū ꝓpt̄ malefi
ciū. vt ꝗa vir pōt cognoscere alias ꝛ n̄
vxorē? R°. Debēt ꝑ ꝯfiteri ne forte hꝰ
ꝯtīgat ꝓpter aliqđ pctm̄ eorꝫ. 33. q. i. si ꝑ
sortarias. ꝛ sub recepto sacro iniūgat
eis ut sil cohabitēt ꝛ bona fide operaꝫ
dent ad debitū carnale. ꝛ sic ꝑ triēniū
sil habitabūt. A. nisi forte iā hitaue
rit. tūc n̄ videt necessariū dari triēniū
sꝫ aliqs aliꝰ terminꝰ arbitrarius ad cō
sitēdū. ꝛ alia debita remedia adhiben
da. dcō. c. si ꝑ sortarias. ꝛ ex̄ de fri. ꝛ ma
le. c. fi. B. Quo pacto iterꝫ accedēt ad
epm̄ iurātes ꝙ sicut ꝓmiserāt fecerūt
ꝛ nō potuerūt ꝯiūgi: ꝛ tūc adiuncto sa
cramēto ꝓpiquorꝫ: vt dictū ē. §. 2°. cele
brabit diuortiū: ꝛ dabit vtriqꝫ lnia cō
trahēdi. ex̄ de fri. ꝛ malefi. c. vlt. ꝛ i di
cto. c. si per sortarias.

Sꝫ qlr̄ itelligēda ē ꝑdicta cohabita
tio triēnii? R°. Sufficit ꝙ ꝑ maiorem
ꝑtē āni cohabitēt. ꝛ ꝙ bona fide oꝑaꝫ
dent. ar. ff. de aq̄ coti. ꝛ esti. l. i. §. duo. ꝛ
. §. qđ aūt. Qđ si infirmitate vel alio
casu ipediat vr̄ tēpus restituēdū. ff. de
iti. actuqꝫ pri. l. i. §. 2°. ꝛ se. A. Hoc fuit di
ctū Hosti. vt pꝫ in sū. con. libꝰ 4°. ti. 16.
. q. 17. Tn̄ i. c. fi. ex̄ de fri. ꝛ male. dicit ꝙ
debēt cohabitare ꝑ ꝯtinuū triennium.
Ubi etiā dicit glo. silr̄ ꝙ ꝑ trienniū de
bēt cohitare qn̄ ꝓpter frigiditatē peti
tur diuortiū. Sꝫ hꝰ ē verꝫ si frigiditas
ꝑus ꝓbari nō possit: vt exꝑsse dr̄ eo. ti.
. c. laudabilem. B.
Quid si alter ꝯiugū nō vult cohita
re? R°. Dicas excōicādū ꝑ quē stabit ꝛ
cautionē idoneā exigēdam vt cohabi
tent. ar. ex̄ vt lite non cōtes. qm̄. §. vlt.
vel distringat ꝑ curiā secularē. ex̄ đ iu
di. cū nō ab hoie. Idē fiat si cohabitēt
ꝛ nō attētant. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.
18. fm̄ Hosti. ꝛ glo. Ray. B.
Quid si ecclia decepta ꝑ aliq̄s falsas
ꝓbatōes ulꝰ hꝰmōi celebrat diuortiuꝫ
ꝛ postea vir factꝰ ē sacerdos. deinde cō
pertū ē ꝙ ecclia fuit decepta. nungd
iste sacerdos restituet vxori eū repetē
ti? R°. fm̄ Ray. Si nō pōt induci ad cō
tinētiā fiat ut dr̄. i. mr̄imoniū. 8°. §. 14°.
ꝗ icipit. gd si pꝰ latā. A. s. ꝙ restituet.
ꝗa etiā monachꝰ restituēt sibi: ꝛ tene
bit iste debitū reddē vxori petēti: sed
nō dꝫ exigē. ꝗa q̄stū in se ē solēnizauit
votū. ut ꝛ no. i sū. cō. li°. 4°. ti. 19. q. 4. B.
At si posito ꝑdcō casu mlr̄ gdē nō repe
tat virꝫ. nūgd vir poterit vxorē repete
re? R°. fm̄ Guil. Nō. ꝗa vir ꝑ sacri ordi
nis susceptōeꝫ ꝑiudicauit sibi. A. Idē
in sū. con. eo. ti. q. 5. B.
Pone ꝙ mulier credēs diuortiū iu
ste celebratū ingressa ē mōasteriū. an
cōꝑta v̄itate de iniusto diuortio poterit
virū repetē iā i sacris ordinatū vel fa
ctū monachū? R°. fm̄ Guil. Non. ꝗa
falsa cā n̄ ipedit votū monachatꝰ. ar.
ex̄ de voto. magne. ꝛ de conuer. coniu.
ex ꝑte. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 6. B.

Pone q duo frẽs duxerũt duas soro res seu ↄsanguineas ⁊ inť alterũ ⁊ uxo rẽ ferť diuortii snia ꝓpter ↄsanguita tẽ: querit utrũ alter debeat ꝓpť h° se pari ab uxore sua. R° fm Ray. Nõ. qꝛ res inter alios acta aliis nõ ꝑiudicat. ex̃ de fide istru. inť dilectos. Sz q̃tũ ad carnis copulã distiguo. qa si alter cõiu gũ scit eẽ ipedimẽtũ inť se ⁊ uxorẽ nõ exigat debituz neqꝫ reddat. Si ꝟo cre dat ex cã probabili: reddat sz ñ exigat Si aũt cr̃dat ex aliq̃ cã temeraria red dat. ⁊ si põt dimittat erroneã ↄsciaz. et sic exigat. ex̃ de sen. excõi. inquisitioni A. Cõ. ꝑdict] Tho. ⁊ Pe. ut in sũ. con. li° 4.° ti. 21. q. 2. B

Utrũ uir ⁊ uxor i cã diuortii iudicãdi sint pᵲ. R° fz Tho. ⁊ Pe. Ad paria iu dicãtur. qa sicut lz uiro dimittẽ uxorẽ ob cãm fornicatõis: ita licet uxori uiꝝ dimittere. 32. q. 1. si qs uxorẽ.

Post latam sniam diuortii ⁊ sepato thoro ꝓpter adultẽiũ uxoris si uir for niceť nũqd mulier poteit uirũ repetẽ R° fm Ray. Judex ex officio suo dz ui rũ cogẽ redire ad uxorẽ suã. ar. ex̃ ꝺ iu re iur] tua nos. ⁊ ex̃ de diuor. ex litteris Jdẽ Tho. ⁊ uide hũc casũ. ĩ. m̃rimoniũ 8. §. 15. q incipit. Pone q lata. De mã diuortii multa hñi pñt ex ipedimentis matrimonii uiꝺ. ĩ. ipedimẽtum. Diuor tio facto apud quẽ filius nutriri dẽat uide. ĩ. filius. §. 3.°

Doctor uel docere uide ĩ fra magister. ⁊ su pra discere.

Dolus Quid ẽ dolus aut lata culpa. ⁊ h' mo di? R° fm Hosti. Dolus ẽ isi diosa machinatio: ut si cõmodatarius surripi fecit rẽ cõmodatã. ff. de dolo. l. i. Lata clpa ẽ ñ itľligẽ qꝺ oẽs itelligũt ľsciũt ut si ↄmodatari' dimisit rẽ ↄmo datã i platea ⁊ fuẽit ablata ⁊ ipẽ dicat q ñ credebat q accipeť. Leuis culpa ẽ desidia siue negligẽtia. ut isti. q. mo. re ↄtrahiť ob. §. ꝑ. ut si cõmodatarius reposuit rẽ cõmodatã in camera sua: ⁊ recessit relicto ostio apto. Leuissima culpa ẽ q̃ aliq̃ mõ põt ꝓuideri. ff. ad. l. aq. l. si putator. ⁊. 50. dis. hi. qui arborez ut si cõmodatarius rẽ quidez in archa reposuit sz nõ firmauit. A. s. cũ claue ut in loco de q̃ stati. B. Qꝺ si fecisset fur nõ surripuisset. Casus fortuit' ẽ q nullatenus põt ꝓuideri. sicut incẽdiũ ruina: naufragiũ: rapia. ut. C. cõmo. l. i. A. Jdẽ in sũ. cõ. li. 2.° ti. 6. q. 22. B

Dol' i aliq̃ ꝯctu dupliciť interuenit. Nã qñqꝫ dat cãm ↄtractui. puta dolo te induxi ut uẽderes qꝺ alias nõ eras uẽditurus. ⁊ tũc nõ tenet ꝯctus. ff. ꝺ do lo. l. elegãter. 12. q. 2. qsquis eps. in fine. Qñqꝫ dol' icidit i ꝯctu. ut qa eras uen diturus: sz per dolũ te induxi ut mino ri ꝑcio uẽderes: ⁊ tũc tenet quidẽ ↄtra ctus sz satisfaciẽdũ ẽ ꝺ dolo. ut. ff. ꝺ ac. emp. ⁊ uen. l. Julian'. Et no. h̃ q ẽptor bone fidei nõ teneť ꝺ dolo mediatoris sz ipse mediator. ut in ꝑ. l. eleganter. et ff. de ꝓsenetis. l. 2. ⁊. 3. nisi in subsidium qñ. s. mediator deficẽt uľ nõ posset. ut i ꝺcã. l. eleganter. A. Meli' facit. l. fi. ff. ꝺ eo ꝑ quẽ fac. erit. ubi dr̃ q qñ dolos' nõ ẽ soluẽdo nõ ẽ equũ q qs lucretur ex dolo alieno cũ dãno alteri'. ⁊ oia ꝑ dicta notãť etiaz in sũ. cõ. li°. 2.° ti. 8. q. 8. fm Gof. ⁊ Hosti. ubi ẽt poniť quod sta tim sequiť. B. Jtẽ no. fm guil. q i mo nachatu ⁊ m̃rimonio etiã si dolus det cãm contractui nihilomin' tenet. qui dolũ allegat dolũ ꝓbare debet. ut hẽs ĩ. locatio. §. 6.° in fi.

Domicilium Quando dicať qs trãsferre domiciliũ ita q fac tus sit de iurisditõe alterius? R° scꝺz Hosti. Puto q fm ius canonicũ q̃ci to ad aliã ꝓchiã transit ⁊ hospitiuz constituit explicãdo sarcinulas suas: ⁊ se in ipõ recipit aio remanẽdi statiz fit ꝓchian' illi'. ex̃ de ꝓchiis. c. ul. ⁊ ex̃ de decimis. ad aplice. A. Jdez in sũ. cõ. li. ꝑ. ti. 16. q. 13. B

Dominica dies Diez domi

ul cõstat int̃ sũmas ⁊ p̃cipuas festiui
tates ↄtineri Exo.20. Memẽto ut diez
sabbati sanctifices. Dñicam.n. colẽ de
bem⁹ ꝓpter honorẽ ⁊ gaudiũ resurre
ctõis dñice. de ↄse. dis.3.c.sabbato. Nul
la operatio i illa scã die agat̃: nisi tm̃
hymnis ⁊ psalmis ⁊ cãticis spũalibus
dies illa trãsigat̃. de cõse. di.3. ieiunia.
Itẽ tãta est excellẽtia h⁹ diei ꝙ i nullo
alio die põt eps̃ ↄsecrari. dis.75. ꝙ die
dñico. ubi ẽt subdit̃. ꝙ qcq̃d insigne a
deo ẽ ↄstitutũ in terris: in h⁹ diei digni
tate gestũ ẽ. In hac mundus sũpsit ex
ordiũ. In hac ꝑ resurrectõez ⁊ mors in
teritũ ⁊ uita accepit ꝑnncipiũ. A. Hec
fuerũt dicta Ray. ut pʒ in sũ. ↄfes. li.p̊.
ti.12.q.3. B.

Utrꝫ obſuatio diei dñice succedat lo
co diei sabbati. R° ſm Tho. scd̃a scd̃e
q.122. Non succedit ex ui p̃cepti: sed ex
ↄstitutõe ecclesie: ⁊ ex cõstitutione po
puli xp̃iani. Ideo nõ est ita arta ꝓhibi
tio operãdi in die dñico sicut fuit ĩ die
sabbati: sed q̃dam opa ↄcedunt̃ q̃ die
sabbati ꝓhibebant̃: sic̃ decoctio ciboꝝ
⁊ alia h⁹ mõi. de ↄse. dis.3. ꝑuenit. in fi.
Et i q̃busdã opib⁹ ꝓhibitis facilius di
spẽsat̃ in noua q̃ȝ in ueteri lege. Quin
ẽt ſʒ Hosti. in sabbat̄ marie opari de
bem⁹ ne uideamur iudaizare. A. Idẽ
in sũ. cõ li.p̊.ti.12.q.6. Ur̃ g° ꝙ dñica nec
aliq̃d festũ hodie sit ex p̃cepto dino. ⁊
sic uacat tertiũ p̃ceptũ decalogi. Me
mẽto. ⁊c̃. Sʒ poti⁹ dicẽdũ est ꝙ non ua
cat. Nã lʒ eẽt q̊ ad spãlẽ diẽ sabbati ce
rimoniale: est tñ morale q̃ȝtuȝ ad h° ꝙ
aliq̃s dies hebdomad̃ ꝺputet̃ ad dinũ
cultũ ſm Nicolaũ de Lira sup.20.ca°.
Exo. ⁊ alios theologos. Uñ ⁊ ↄueniens
ualde fuit: ut sicut añ xp̃i aduẽtũ cum
uacabat gr̃a deputat⁹ fuerat ad festã
dũ dies uacatõis qñ de⁹ cessauit opari
ita ⁊ post aduẽtũ xp̃i ⁊ in tp̃e quo dñs
opat⁹ ẽ salutẽ nr̃aȝ ꝺputaret̃ dies ma
gnifice opatõis. Et lʒ scriptura nõ ꝺcla
rauerit exp̃sse q̃s sit dies tñ satis ꝺcla
rauit tacite ⁊ sufficient̃ demõstrando
magl̃ia opa q̃ fecit dñica die. In illa.n.
ichoauit mũdũ Geñ.p̊. Xp̃s resurrexit
a mortuis. de ↄse. di.3. sabbato. In eo
spũs scũs dat⁹ ẽ apl̃is. ⁊ breuit̃ qcq̃d in
signe ẽ ↄstitutũ a deo: i h⁹ diei dignita
te ẽ gestũ. 75. di.c.ꝙ die dñico. Itaqȝ ec
clesia ñ statuit hũc diẽ ut ex se: ſʒ poti
us ex auctoritate dine scripture: ita ꝙ
ↄuenient̃ a deo dr̃ statut⁹. Iõ ẽt eccl̃ia
in.c.licet. ex̃ de feriis. dicit ꝙ ẽt scriptu
ra noui testi p̃cipit diẽ septimũ. Claret
aũt: q² hoc nõ põt intelligi ꝺ sabbato
de ↄse. di.3. ꝑuenit. g° itelligit̃ de dñico.
dcõ.c.ꝙ die dñico. Et ita dies dñicus q̃
hodie subrogat⁹ ẽ loco sabbati p̃cipit̃
ex lege dina. Qui aũt dicẽ uidẽtur ꝙ ñ
sit ex lege dina pñt itelligi q̊ ad exp̃ssã
declarationẽ: q² nõ p̃cepit exp̃sse ſʒ ta
cite ⁊ sufficient̃: ut p̃ostẽsuȝ ẽ. Et si dñi
ca diuina lege p̃cipit̃: mľto magl̄ festi
uitates maiores dñica quas enumẽat
glo. i dcõ.c.licet de feriis. videlʒ natiui
tatẽ dñi. epiphaniã. pasca resurrectõis
ascẽsionẽ dñi. ⁊ penthe costen. Põt ad
di ⁊ dies uener̄ scã: uidelʒ dies ꝓp̃us
passionis. q² mľto plus ꝓfuit ꝓ nobis
mori q̃ȝ nasci. ⁊ mai⁹ opus nõ repitur
de⁹ fecisse q̃ȝ q̃d illa die fecit tãtã i se
metip̃o ꝓ nob̃ recipiẽdo passionẽ. Et
q² ẽt sup ope illius diei fũdat̃ salus to
tius mũdi sine q̃ oẽs alie festiuitates
frustratorie forẽt. Itẽ q̃d dictũ ẽ nõ eẽ
hodie ita artã obseruãtiã dñice sic̃ olĩ
sabbati dʒ intelligi ueꝝ q̊ ad cerimõia
lia: sicut erat nõ ãbulare ultra unũ mi
liare in sabbato. Act̄.p̊.ul̊ q̃d sit̃e. q̃ i se
ↄtinebãt poti⁹ figurã futuroꝝ q̃ȝ aliud
Quoꝺ̃o ad moralia: uidelʒ ut intẽdat̃
diuinis obsequiis ⁊ ad dei honorẽ ⁊ no
strã salutẽ ꝑtinẽtib⁹ artius nũc obliga
mur q̃ȝ oli ex ueťi testõ. cũ nouũ testa
mẽtũ maiorẽ r̃grat iusticiã. Math.5°
ibi. Nisi abundauerit iusticia ur̃a. ⁊c̃.
Uñ Aug⁹ i quodã ſmone dicit. Super
hec oia ꝓtestamur ut oẽs dies dñicos
ad eccl̃iaȝ ueniat̄ ut diligẽti⁹ script̃as
q̃ ibi legũt̃ audiat̄. ⁊ ip̃o die scõ pausa
tionẽ hẽat̄. Si.n. ifelices iudei i tanta
deuotione celebrant sabbatum ut in

eo nulla opera terrena exerceant: q̄to
magis xp̄iani in die dñico soli deo va
care uel depcari ꝓ aīe salute debēt et
ad ecctiaꝫ ꝑuenire. B. De mā dñice
ꝛ aliaꝝ feriaꝝ.i.festoꝝ: vide.ī.ferie.

Dominus tempo

ralis aliq̄ꝝ. De q̄stis ꝛ talliis
q̄s dñi tp̄ales a subditis exigunt. vide
ī.tallia.

An i aliqb⁹ casib⁹ possit dñs a subdi
tis exigē ultra ꝯsuetū uł cōe statutuꝫ?
R° ſm Ray.ꝛ Hosti. Pōt. Et p̄ qdē ꝓ
defēsione tre sue. Ad h°.n.tenētur oēs
nō solū ꝺ reb⁹ ſꝫ ēt laborare corꝑalit̄
vt sic seipos saluēt.23.q.3.fortitudo.ex̄
de imu.eccle.ꝑuenit. Itē si ułt dñs ire ī
exercitū indictū ab ecctia uł p̄ncipe ꝯ̄
h̄ēticos uł paganos. nec sufficit ad ex
pēsas: pōt a subditis petē moderatuꝫ
auxiliū. Itē si i bello ex ꝑte sua iusto
fuit capt⁹ ab hostib⁹ nec sufficit se redi
mere absqꝫ g̃ui dāno. Itē si vłt ire ad
p̄ncipē ꝓ obtinēdo p̄uilegio ꝓtectiōis
spāł ꝓ se ꝛ subditis.ꝛ nō pōt ꝯmode ex
pēsas ad h°nccīas facē.ꝛ si aliq̄ alia si
mił cā emergat. puta qñ maritat filiā.
Nam acqrit sibi affines ꝛ amicos. aut
qñ fac̄ filiū militē: aut accipit qꝺ erat
feudū ſuū: vł nouū feudū acqrit. A.
Hec exēpla fuerūt glo. Ray. addētis:
ꝙ cū talia uideātur respicē ꝯmodum
subditoꝝ: nō credo ꝙ dānādi sint q ta
lia recipiūt vbi ꝯstitutū vł ꝯsuetū est.
dū tñ nō recipiāt ultra q̄ꝫ ꝯstitutū vel
ꝯsuetū ē. Et si aliqꝺ ꝯsuetū ē ꝛ ad arbi
triū exigi ꝯsueuit cū moderamine exi
gat̄. Con. ēt tā cū Ray. q̄ꝫ cū glo. i p̄dcis
cāis Ul. Con. ēt Tho. i genē ꝛ Hosti. ad
dēs qꝺ statiꝫ seqt̄ de refectōe viaꝝ et
pōtiū ꝛ ꝺpaupatōe ex iusta cā: subdēs
Sec⁹ si egēt dñs ex cā iiusta. vt i sū. cō.
li°.2°.ti.5°.q.35. B. vł ad refectōem pon
tiū ꝛ uiaꝝ. vł qñ sine culpa depaupat⁹
ē uel obligat⁹. dū tñ sꝑ moderate ꝛ nō
ad g̃uamē exigat.10.q.3.vnio. circa me
diū. ex̄ de cē. cū apłs.§. ꝓhibem⁹.22.q.
5. de forma fidelitatis. Qꝺ si qd p̄lati
īpendant legato uł aliis maiorib⁹. deī
de plus ꝓpt̄ h° a subditꝭ magis extor
queāt q̄ꝫ ipendāt: tenēt̄ extorta restitu
ere ꝛ tātūdē pauperib⁹ erogare. Supi
or ēt cui fuerit de h° q̄rela deposita si
i hoc negligēs fuerit canonice subiace
at vltōi. ex̄ ꝺ īmu. eccle. qa pleriqꝫ. Qñ
ꝯ̄o dñs sine iusta cā extorquet a subdi
tis tenet̄ ad restitutōem ſm Ray. vñ
si uelit ludē uł ultra uires suas ad ua
nitatē expēdē: vł si i bello quod ex ꝑte
sua iiustū erat cogat̄ se redimē: tūc si
qd ꝑ eū uł ei⁹ officiales a subditis exa
ctū ē ꝛ ad dominos ip̄os ꝑuenit tenet̄
restituere illis a qb⁹ exactū est. si sciū
tur. ał in pias cās uł in vtilitatē cōem.
Si aūt ad eos nō ꝑuenit: nihilominus
debēt officiales suos ad restitutōeꝫ cō
pelle... ꝛ eos punire. Con. Tho. in epła
q̄dā ad ducissam Lotringie ꝛ Barban
tis. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.36. B.

Quid si subditi hn̄t vsuariū i aliquo
nemore ꝛ dñs aufert eis: nunqd tenet̄
ad restitutōem. aut si ali⁹ abstulit eis
aliqd: nūqd sufficit si satisfaciat dño il
loꝝ? R° ſm Guił. Tales subditi si ita st̄
ſui ꝙ nihil hēant ꝓpriū: sed peculiū si
qꝺ hn̄t ē in ꝑtāte dñi ut reuocet̄ qñ uo
luerit.ꝛ ip̄m usuariū hn̄t ꝓ peculio do
minus pōt reuocare. Itē etiā de dānis
eis illatis ab alio sufficit satisfieri dño
Si aūt tales subditi sūt ꝙ nihilomin⁹
hēnt res suas ꝓprias: tūc nec dñs pōt
eis anferre vsuariū nec de dānis eis il
latis pōt dño satisfieri. A. etiā si eēnt
tales subditi ꝙ eoꝝ dñs posset de con
suetudine quātū ꝛ qñ ułt de bonis eo
rū caꝑe: q2 in talib⁹ restringēda ē h⁹ i
abusio ꝛ extorsio poti⁹ q̄ꝫ laxāda ſꝫ eū
dē Guił. vt i sū. con. li°.2°.ti.5.q.42. B.
De talliis ꝛ gabellis ꝛ pedagiis q̄s ꝛ q̄
dñi siue cōitates qñꝫ exigūt vide. ī. pe
dagiū.ꝛ.ī.tallia.

Donatio p°

inter uiuos
qd sit? R°
ſꝫ Hosti. Est licite rei nłło iur̄
cogente mera liberalitate facta collꝺ.
A. Idē in sū. con. li° p̄. ti.15.q.72. B.

Quis pōt donare? R̷ᵒ ſm Hoſti. Donare pōt pr̄familias ⁊ dn̄s rei. Non ḡᵒ ſeruus: nō filiuſfamilias. ff. eo. l. filius. Itē nō mioꝛ. 25. ānis. C. ſi maioꝛ fac. ra. ha. l. vlt. Et multo minꝰ pupillus q̲ alienare nihil pōt ſine tutoꝛis auctoꝛitate. ff. de acqr. re. do. l. pupillus. Itē nec monachꝰ vl̄ ꝯuerſus. 54. di. abbati. De cl̄icis an poſſint donare h̄r. i. §. pl̄t. Item nō pōt donare q̲ nō ē ꝯpos mētis. vt furioſus: nec ꝓdigꝰ. ff. de cura. fu. l. Julianꝰ. Sꝫ nec is cui alienatio ꝑ legē īterdicta ē: vt q̄ ꝯmiſit crimē leſe maieſtatis. C. ad. l. iul. ma. l. ulti. vl̄ hēticꝰ ē. C. de hereticis. l. manicheos. A. Ibi ſolū dr̄ ꝯ q̲buſdā hēticis. Sꝫ eo. ti. l. gazaros. dr̄ de oībus. Nō tn̄ fit executio huiꝰ ſnīe niſi fuerit ꝑ eccl̄iaſticos iudices hētici iudicialr̄ ꝓnūciati. vt in. c. cū ſcōm: de hēticis li. 6ᵒ. B. Itē nec ꝯdēnatꝰ ꝯ publico crimie. lꝫ añ ſnīaꝫ donare poſſet. ff. eo. l. pꝰ ꝯtractū. ⁊. l. donatōes. §. vlti. A. Idē in ſū. con. li. p̄. ti. 15. q. 73. Pōt ēt filiuſfamilias aliqn̄ donare: vt in dcā. l. filius. ff. de dona. vbi dr̄. Filiuſfamilias donare nō pōt nec ſi liberā peculii adminiſtratōem hēat niſi iuſta rōne motꝰ donet: vl̄ niſi expꝛeſſe ei ſit ꝯceſſum donare: vl̄ niſi ex ꝑſona hᵒ colligatur. vt ſi ē filiꝰ ſenatoꝛis vl̄ alicꝰ alteriꝰ dignitatis. Tūc. n. niſi filio ſpālr̄ donandi facultas adimat̄ ꝯceſſiſſe vr̄ dū ei liberā dat peculii admiſtratōem. Pōt ēt donare ꝯ caſtrēſi vl̄ q̄ſi caſtrenſi peculio int̄ uiuos ⁊ moꝛtis cā. cū de eo ēt teſti factōem hēat. Et exceptis his caſibus filiuſfa. nō pōt donare. Et ſi cui ꝑmiſſū eſt dōare niſi ſpālr̄ etiā moꝛtis cā fuerit donare ꝑmiſſum nō pōt moꝛtis cā donare. hec ibi. B.

Cui poſſit donari? R̷ᵒ ſm Hoſti. Cuilibꝫ niſi ꝑ legē ꝓhibeat̄: ſiue ſit pn̄s ſiue ſit abſēs. notꝰ vl̄ ignotꝰ. Itē pr̄fa. ⁊ filiofa. dico ex̄neo. Nam filiofa. ſuo q̄ diu ē in ptāte pr̄is nō valꝫ facta donatio: ſed ꝯualeſcit ꝑ emācipatōem. C. e. l. ſine. A. Hoc verꝫ ē niſi fuerit reuocata: vt in dicta. l. ſine. B. vide. i. §. añ pl̄t. Itē nec inter uirꝫ ⁊ vxoꝛē valet. vide. i. §. 6ᵒ. 7ᵒ. ⁊ 8ᵒ. Itē nec miles pōt donare meretrici. C. de dona. int̄ uirꝫ ⁊ vxorē. l. ſi ācillā. A. Idē ī ſū. con. li. p̄. ti. 15. q. 73. B. Immo ēt q̲libet ꝓhibetur donare meretrici. 86. di. q̲ uenatoꝛibus Si tn̄ donaui repetere nō poſſū: ut ibi no. A. q̄a in pari cā turpitudinis potioꝛ ē ꝯditio poſſidētis. ff. de ꝯdi. ob tur. cau. l. ſi ob turpē. §. poꝛꝛo. Fallit in milite q̲ pōt reuocare donatōem quaꝫ fecit focarie. Et ſi talis ꝓhibitio donādi ē erga milites terrenos: foꝛtius erga cl̄icos ſm Hoſti. ut in dicta. q. 73. B. De dādo ſiue donādo adulatoꝛibus vide ſ. adulatō. §. fi. De dādo hiſtrionibꝰ vide. i. hiſtrio. A. Aduertēdū etiā q̄ nō pōt donari iudicibus ſiue rectoꝛibꝰ q̲bꝰ certū ſalariū ꝯſtitutū ē. Al̄ punit̄ dās ⁊ r̄cipiēs. ut. l. fi. C. ad. l. iul. repe. niſi eſculētū uel poculētū mera lib̄alitate oblatū: q̄ꝺ paucis diebꝰ ꝯſumi poſſit. extra de reſcrip. c. ſtatutum. §. inſuper li. 6ᵒ. B.

Donatio multis de cāis reuocari pōt p̄cipue modis illis q̲bꝰ libertꝰ ſit ſuꝰ vide. ī. libertus. §. 2ᵒ.

Utrꝫ donatio facta ſub ꝯditōe ſit idē q̄ꝺ facta ſub mō. R̷ᵒ. Nō. Nā illa q̄ fit ſub ꝯditōe. puta ſi tale q̲d fiat vl̄ ſit nō tenet niſi ex̄ite ꝯditōe. ſed illa q̄ fit ſb̄ mō puto ut tale q̲d fiat ſtati tenet: ſed nō extāte illo pōt reuocari. C. de dona. ſub mō. l. i. ⁊. 2. A. In his legibꝰ dr̄ ſolū de donatōe ſub mō. Sꝫ eo. ti. l. fi. dicit̄ de donatōe ſub ꝯditōe. B. Et idē dicēdū eſt de vēditōibꝰ ⁊ huiuſmōi ꝯ̄ctibꝰ Et vide de hoc infra matrimonium. 5ᵒ et 6ᵒ.

An ꝯiuges ſibi inuicē donare poſſint R̷ᵒ q̄ nō. Nec ualet donatio. q̄n potiꝰ ꝓhibita ē tā iure canonico q̄ ciuili. ex̄ eo. donatio. ⁊. ff. eo. l. i. niſi in certis caſibus q̄s hēs in ſe. §. Hꝰ aūt ꝓhibitiōis ſūt. 4. cāe. Prima ē ne ꝓpter amoreꝫ alt̄ ꝯiugū ñ obtēperādo dōatōibꝰ faciliter ſpoliaret̄. ff. eo. l. i. A. Hoc auteꝫ receptū eſt ne mutuo amoꝛe inuicē ſe

ſpoliarēt donatõib⁹ nō obtēperātes: ſꝫ
ꝓfuſa erga ſe facltate agētes. B .Se
cūda ne melioꝛ in pauꝑtatē incidēt: ⁊
ꝯterioꝛ ditioꝛ fiēt.ff.e.l.3.Tertia ne foꝛ
te ꝯiuges intēti ad acqrēdū ſibi ꝑ dōa
tōeſ:nō eēnt ſtudioſi libos hn̄di uł edu
cādi.ff.eo.l.2.Quarta ne amoꝛ honeſt⁹
⁊ ꝯbiti exhitō q̄ ꝯbēt eē iŕ ꝯiuges ꝑcio
ꝯciliari uiderēt.ff.eo.l.3.Et ſic inŕ eos
donatio nō ualet etiaꝫ ſi fiat ꝑ inŕpoſi
tā ꝑſonā.ff.eo.l.ſi ſponſus.§.gnālr. A.
Hic.§.nō uideŕ hēri in hac.l. ſed h° di
ctū ꝓbaŕ bn̄ ea.l.in ꝑncipio. B .Nec
ualet inter eos remiſſio alicui⁹ debiti
aut aſſignatio cuiuſcūqꝫ debitoꝛis.qa
hec oīa donatōes ſūt. A .Hec ꝓbanŕ
in dcā.l.ſi ſpōſus:ubi ēt hēŕ i ꝑncipio:
ꝙ donatio inŕ ſpōſuꝫ ⁊ ſpōſaꝫ ualet. ⁊
no.ēt i ſū con.li.° ꝓ.ti.15.q.76. B.

Sūt tn̄ caſus qbus donatio inŕ cōiu
ges ualꝫ.Et ꝓ qdē ſi is q donauit ꝑmā
ſit i eadē uolūtate uſqꝫ ad moꝛtē.Naꝫ
h⁹mōi donatio moꝛte donatoꝛi ꝯuale
ſcit.ex̄ eo.donatio.Itē ualꝫ donatio ſi
alŕ nō fit inde pauꝑioꝛ:lꝫ alŕ fiat ditioꝛ:ut ſi marit⁹ hēs ab aliq̊ iſtitut⁹ non
adeat ut uxoꝛi ſubſtitute locū faciat.
Itē eodē mō ualꝫ ſi alŕ n̄ fiat ditioꝛ: lꝫ
alŕ fiat ide pauꝑioꝛ:ut ſi uir donauit
uxoꝛi ad emēdū unguēta ⁊ h⁹mōi:ut i
dcō.c.donatio.⁊.ff.eo.cū h̄ ſtatus. A.
Meli⁹ uŕ facē eo.ti.l.ſi ſpōſus.§.pŕt. et
.§.fi.⁊.l.ſe. B .Sꝫ ⁊ donatio iter ſpōſū
⁊ ſpōſaꝫ ualet:ut i dcā.l.cū h̄ ſtat⁹.

Quib⁹ mōis donatio facta inŕ uiꝝ ⁊
uxoꝛē reuocaŕ? R.° Primo qdē reuoca
tur expꝛeſſe per pniam .ff.eo.cum hic
ſtatus.§.ꝓ. A .Et ibi pꝫ ꝙ dꝫ attēdi ſu
pꝛema ſiue ultima uoluntas qn̄ pŕies
mutāt intētōem. B .Item reuocaŕ ſi
res donata ꝑ donatoꝛē alieneŕ.C.eo.l.
ſi marit⁹. A .Ibi h° nō ꝓbaŕ.ſꝫ i dcā.l.
cū h̄ ſtat⁹.§.ſi marit⁹.Ubi pꝫ ꝙ nō ſo
lū alienādo uŕ tacite reuocare dōatio
nē:ſꝫ ēt pignoꝛi obligādo: niſi exꝓſſe
aliđ oñdaŕ. B .Itē ſi ꝑmoꝛiaŕ ille qui
donatōem accepit.ex̄ eo.donatio.Iteꝫ
ſi diuoꝛtiū fiat:ut i dcā.l.cū h̄ ſtat⁹.§.
diuoꝛtiū. A .Et ibi pꝫ ꝙ h° ueꝝ eſt qn̄
diuoꝛtiū fit ex diſplicētia. Sec⁹ ſi fiēt
cū bona gr̄a:ut ſi fieret cā religionis.
Itē ſec⁹ ſi p⁹ diuoꝛtiū mr̄imoniū rſtau
raŕ.ut ibi B .Itē cū ſocer nūciū diuoꝛ
tii mittit nurui cui dōauerat.ut i ea.l.
cū h̄ ſtat⁹.§.ſi ſocer. A .Oia q̄ habenŕ
i h°.§.fuerūt dcā Hoff.ut pꝫ in ſū. con.
li.° ꝓ.ti.15.q.77.Et ꝑdcā non ſolum obti
nēt inŕ uiꝝ ⁊ uxoꝛē:ſꝫ ēt inŕ ſoceꝝ ⁊ ge
neꝝ ſeu nuꝝ.⁊ inŕ ꝯſoceros q copłatos
in mr̄imonio in ptāte hēnt dcā.l. cuꝫ h̄
ſtat⁹.§.oīo. B.

Pr̄ ⁊ fili⁹ q ē in ei⁹ ptāte ſibi donare
nō pn̄t:eo ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ q̈ſi una ſūt ꝑſōa
.C.de impu.⁊ alus ſubſtitut.l.l.ulti.Fal
lit tn̄ i dote ⁊ dōatōe ꝓpŕ nuptias:quā
pr̄ filio ⁊ filie donare pōt.Itē fallit cū
filiofami.eūti in caſtra:pr̄ dōat mobi
lia.Itē ualꝫ ſi pr̄ remittat filio uſufru
ctū quē hꝫ i reb⁹ illi⁹ aduēticiis.Itē ua
let ſi fiat ob alimēta.hec Hoſti. A .
Idē i ſū.con.eo.ti.q.78.ubi ēt dr̄ ſm eū
dē ꝙ qcqd dr̄ de donatōib⁹ inŕ uiruꝫ ⁊
uxoꝛē ꝓhibitis:idē pene intelligas de
donatoibus inŕ pr̄es ⁊ filios. B.

Utꝝ ſacerdotes parochiales ⁊ alii
cłici ſiue ꝑlati poſſint dōare. R.° Quā
tū ē de pr̄imōialib⁹ ſiue de ſuis ꝓpꝛiiſ
aut q̄ ꝑ aliquā hereditatē uel alio mō
ītuitu ꝑſone acqſierit:donare poſſūt.
ex̄ de ſuc.ab iteſ.c.ꝓ.Sꝫ ⁊ ꝯ fructib⁹ bn̄
ficioꝝ ſuoꝝ donare pn̄t quedā modica
ſm eoꝝ ſtatū:ſꝫ tn̄ tenēŕ ⁊ debēt dona
re paupib⁹ ꝑſōis ⁊ hōeſtis: qa q̊dāmō
bona cłicoꝝ ſūt paupeꝝ. At ꝑſonis in
honeſtis donare nō licet:ut s̄.3.° §. dcm̄
ē.Et ad iſtā materiā facit s̄. cłic⁹ 4.° §.
5.° A .Et ſm ea que ibi ⁊ h̄ dicūŕ uideŕ
ītelligēda q̄ notāŕ in ſū.con.li.° ꝓ.ti.15.q.
79.lꝫ ibi uideanŕ dicta latioꝛa poni ſꝫ
Hoſti. Ibi etiā dr̄ ſm Hoff.ꝙ in dona
tōe rei modice nō reqriŕ cōſenſus uel
ꝯſiliū cłicoꝝ.Et ad hoc facit ex̄ eo. cete
rū.Itē ꝙ ep̄s ad ꝯſtruēdū mōaſteriū
ꝑt ꝯferre qnq̈geſimā bonoꝝ ſue eccle
ſie.Ad edificatōem ꝯo alteri⁹ eccłie ſo
lū cēteſimā.12.q.2.bone rei.Nec reqriŕ

nouus ↄsensus:cũ semel a iure ↄcessũ
sit.Et si plres donatões fecit q̃ excedãt
q̃nquagesimã uel cẽtesimã lꝫ diuersa
circa hoc dicta sint a diuersis:meli⁹ vr̃
ut excedẽs reuocet.ꝛ nõ oẽs ẜm eũdeꝫ
Hos.Itẽ ðcã q̃nq̃gesima ul'cẽtesima ñ
dꝫ dari q̃ñ⁹eẽt in graue dãnũ ecclesie.
ex̃ eo.ad aplice.Itẽ ẽt ꝛ in reꝝ donatio
ne dꝫ attẽdi rõnabilis ↄsuetudo loci.
ex̃ eo.ceteꝝ. B.

Utꝝ plati eccl'aꝝ donare possint. R.
Dicendũ ꝙ pñt q̃dã modica.12.q.2.ter
rulas.cõsiderata tñ rei donate quãtita
te ꝛ loci ↄsuetudie.ex̃ de dona.ceteruꝫ.
De hac mã uide s̃ cl'ic⁹ 4.§.2.ꝛ 5.Quã
tũ eccl'iis donari possit vide.i.ecclesia.
p̊.§.6.

Donatio 2. .s.cã mort]

Dõatio cã
mortis est cum q̃s magis ult
se hre q̃ꝫ eũ cui donat:magisq̃ꝫ eũ cui
donat q̃ꝫ heredẽ suũ.ut.ff.de dona.cã
mor.l.i.ꝛ Insti.de dona.§.2.

In q̊ differt donatio cã mort a lega
to. R.Donatio cã mortis ad instar le
gatoꝝ redacta ẽ:ut idẽ iur sit i utroq̃ꝫ
ut isti.de dona.§.2.Differũt tñ in q̃buſ
dã.p̊ q2 legatũ sp̃ tradit ab herede:sed
donatio cã mortis q̃ñq̃ꝫ ab hẽde q̃ñq̃ꝫ
a testatore.Itẽ si q̃s accusat testm̃ ut
falsũ amittit legatũ:sed nõ donatõem
cã mortis.Alr si ex aliq̃ cã rescindat te
stamẽtũ ꝛ donatio cã mortis.ff.eo.l.si
aliq̃s.ꝛ.l.si debitor. A.Idẽ i sũ.cõ.li.p̊
ti.15.q.50.ẜm glo.Ray.q̃ ẽt dic ꝙ alie st
ↄrie que solẽt notari.C.ð dõa.cã mor.
i sũma ꝛ in littera. B.

Reuocat donatio cã mortis si donan
tẽ peniteat.vel si liberat⁹ ẽ de periclo
i quo erat:uel si deficiat ↄditio sub q̃
donatio facta fuit.ff.si cer.petat.l.non
ois.Itẽ si donatari⁹ p̄us decedat q̃ꝫ do
nator.ff.eo.si filio.ꝛ.l.se.ꝛ fi. A.Idẽ in
sũ.con.eo.ti.q.75.ẜm Hosti.q̃ etiaꝫ ad
dit ꝙ idẽ est ꝛ si nõ adipleat cã sub q̃
donatio facta ẽ:ꝛ ꝙ p̄dicta ꝟa sũt nisi
sic datũ fuerit ut statiꝫ trãseat dñium
nec ꝛ̃uocari possit.q̃a talis donatio int
viuos facta censet.Et ex quo facta est
nec ↄditõem nec modũ nec pniam siñ
cã admittit.ex cã tñ reuocari põt:ut ꝓ
pter supuenientẽ filioꝝ natiuitateꝫ.17.
q.ult].quecunq̃ꝫ. B.

Donatio 3. .s.ꝓpter nu

ptias.Dona
tio ꝓpt nuptias ẽ q̃ð spõsus
sponse donat q̃ñ ab ea dotẽ accipit.ex̃
de dona.int virũ ꝛ vxo.c.nup. A.Et
ibi pꝫ ꝙ idẽ ẽ etiã si sponsus donat q̃ñ
nõ accipit dotẽ.q2 siue accipiat dotem
siue nõ:illud q̃ð donat sic uocat.vñ ꝛ i
ðcõ.c.nup.i fi.dr.Illud te nolum⁹ igno
rare ꝙ vxor dr dare dotẽ uiro.uir autẽ
vxori donatõem facẽ ꝓpter nuptias.
B.H⁹mõi aũt donatõis ꝓpriũ ẽ ꝙ
si paciscat marit⁹ de dote uel pte dot]
lucrãda uxore p̄mortua:talẽ partẽ dꝫ
lucrari mulier ð donatõe ꝓpt nuptias
p̄mortuo uiro.ex̃ ð dona.int uiꝝ ꝛ uxo
rẽ.donatio.§.sane.ꝛ.C.ð pac.ↄuen.l.ex
morte. A.Ubi ẽt pꝫ ꝙ ẽt si diuerse sint
quãtitates maioris uel minoris dotis
ꝛ donatõis ꝓpter nuptias.q2 ẽt tũc eq̃
litas de nccitate req̃rit in quota ꝛ non
i quãtitate.ꝛ ꝙ si pactio ↄ̃ria facta fue
rit:nõ ualet.Et subdit.Eadẽ custodiri
cẽsem⁹ siue pater ꝓ filio siue mater si
ue ip̄e ductur⁹ uxorẽ sui iuris ↄstitut⁹
siue q̃libet alius ꝓ eo añ nuptias dõa
tionẽ nupture dederit.Sili quoq̃ꝫ mõ
pr̃ ꝓ filia:siue mr̃ siue ip̄a ꝓ se sui iur]
ↄstituta siue q̃libet ali⁹ ꝓ ea vxorem
ducturo dotẽ dederit seu ꝓmisit:q̃m̃
ꝛ alio ꝓ ea offerẽte dotem ip̄a eã p se
vr̃ offerre.Qð adeo ueꝝ ẽ ut ꝛ ip̄a ab
alio ꝓ se oblatã dotẽ in lucꝝ suũ repo
scat:nisi forte is q̃ eã obtulit statim .i.
tp̄e obligatõis seu ꝓmissionis stipula
tus ul'pact⁹ sit ut sibi dos p̄dcã redda
tur.hec ibi.Hodie ãt dꝫ eq̃litas eẽ ñ so
lũ i q̊ta sꝫ ẽt i q̃ꝫtitate.ut in auc.de eq̃
li.do.§.p̊.coll.7.Itẽ i ðcõ.c.donatio dr.
Sane soluto mr̃imonio sic dos ad mu
lierẽ:ita donatio ꝓpter nuptias redit
ad viꝝ.nisi de ↄsuetudine secus obtie
at. B.Donatio ꝓpt nuptias alienari

non pōt.ut.ī.dos.§.3°

Dos ē que dat̃ uiro a mulie
re ꝓ onere q̄ꝺ de mr̄i
monio sustinet. vñ tā diu du
rat q̄diu ⁊ mr̄imoniū.sed eo soluto sol
uit̃.qꝛ sine eo eē nō pōt.ff.ꝺ iure dotiū
.l.3.Et ē dos q̄i ꝓpriū pr̄imoniū mulie
ris.ff.de mino.l.deniqꝫ.§.ſ3 uerū. in fi.
S3 q̄diu stat in mr̄imonio dñiu3 dota
liū ē penes uiꝝ.vñ ⁊ ꝯ uolūtatē uiri ñ
pōt ide ēt elynā facē. ut.ī. elyna.⁊°.§.3°

Quot st̃ spēs dotꝭ? R°. Due. Nā alia
ꝓfecticia.alia aduēticia. Profecticia
dos ē q̄ a pr̄e ꝓ filia.uel ab auo ꝓ nep
te.uel ab alio noīe eoꝝ seu de bonis eo
rū dat̃ .ff.de iure do.ꝓfecticia.Aduēti
cia ꝟo ē quā ipa mulier dat ꝓ se uł ali
us a pr̄e uel auo siue sit frat̃ siue sit ali
us quis.Itē dos alia extimata .alia in
extimata.Si extimata dat̃ tā lucrū q̄
dānū ptinet ad mãitū sicut ad rei em
ptorē. A.Extiatio.n.induc̄ emptōem.
ut ī.l.plerūqꝫ de q̄.ī. B.Si ꝟo iextia
ta:dānū ⁊ lucrū ptinet ad mulierē.ff.
de iure dotꝭ.plerūqꝫ. Fruct⁹ tñ ptinēt
ad maritū ꝓpter onera mr̄imonii.Vñ
fet⁹ dotaliū pecoꝝ ad maritū ptinent.
qꝛ i fructib⁹ ꝯputant̃.sic tñ ut suppleat
demortua capita ex iā natis fetib⁹: ut
ī dcā.l.plerūqꝫ. A.Idē in sū.con. libro
4°.ti.25.q.2. B.

Pactū pr̄i factū a filia dum nuptui
traderet̃ ꝙ dote ꝯtēta nullū ad bona
pr̄na regressū h̄ret:iprobat lex ciuilis.
Si tñ iuramēto nō ui nec dolo p̄stito
firmatū fuerit:seruari d3.ex̄ de pac.c.
q̄uis.li°.6°

Dos ⁊ donatio ꝓpt̃ nuptias alienari
nō pōt ēt ꝯsentiēte uxore.ff.de fū.do.l.
lex iulia. A.Ibi nil aliud dr̄ nisi ꝙ ali
enatio ꝓhibita marito ꝓhibet̃ ⁊ spon
so.S3 h° bñ dr̄ i.c.cū ꝯtingat.ī. allega
to. B.Nec ualet alienatio nisi uxor
iurauerit nō ꝯuenire. ex̄ de iureiuran
do.c.cum contingat. ⁊ de iureiurando
.c.licet.li°.6°. A.Hoc est uerū qñ sine
ui uel dolo sponte p̄stitum fuerit iura
mētum:ut in dictis.c. B.

In q̄bus casib⁹ marit⁹ lucrat̃ dotē3?
R°. Lucrat̃ ex pacto:ut si paciscat̃ ꝺ to
ta dote uel ei⁹ pte post uxoris morte3
lucrāda.vt.C.de pac.ꝯuen.l.ex morte.
in p̄n.⁊ in auc̄.ibi posita.Itē lucrat̃ ex
lege:ut si ꝓpt̃ adulteriū mulieris fiat
diuortiū mulier dotē amittit.ex̄ ꝺ do
na.int̃ uiꝝ ⁊ uxorē.plerūqꝫ. A.Ubi ēt
p3 ꝙ idē ē qñ propt̃ fornicatōem ipsa
per se sine alio iudicio recesserit.Et ꝙ
his casib⁹ amissio h3 locū nisi postea
recōciliata fuerit uiro.In dcō ēt.c. ple
runqꝫ:p3 ꝙ idē q̄ꝺ i dote ē etiā in dota
licio:q̄ꝺ b3 glo.ibi ē illud q̄ꝺ mulier lu
craret̃ ex pacto de donatōe propt̃ nu
ptias.uel ꝙ pro dotalicio itelligunt̃
pafernales. B.Itē mortua uxore in
testata ⁊ deficiētib⁹ liberis ⁊ ꝓpiquis
vir succedit uxori ⁊ lucrat̃ dote3 ⁊ eꝯ.
ut.C.vñ uir ⁊ uxor.l.i.In aliis aūt casi
bus dos ad mulierē:⁊ donatio ꝓpt̃ nu
ptias redit ad uiꝝ.nisi sec⁹ obtineat ꝺ
cōsuetudine approbata.ex̄ ꝺ dona.int̃
vi.⁊ uxo.c.dōatio.§.sane. A.Hec oīa
notant̃ i sū.con.li°.4°.ti.25.q.5.s̄m Ray.
⁊ glo.eius q̄ etiā exp̄mit s̄m ius ciuile
multas alias cās ex q̄b⁹ marit⁹ pōt im
pune repudiare uxorē ⁊ dotē lucrari.
ut i auc̄.ut liceat ma. ⁊ auie.§.q̄a uero
coll.s.et subdit.Nota tñ ꝙ q̄cq̄d dicat
lex ista uir nō pōt dimittere uxorē nisi
ꝓpt̃ fornicatōem. B.

Pone ꝙ ꝓpt̃ adulteriū uxoris facta
sepatōe thori mulier dotē amisit. nūc
aūt ꝓbata ꝯsanguinitate separāt̃ oio.
nūq̄d poterit mulier dotē repetē? R°.
Nō.Nā l3 mō appareat ꝙ ñ fuēit ma
trimoniū:mulier nihilominꝰ puniēda
ē ꝓpt̃ intētōem cū ope subsecuto.ex̄ ꝺ
biga.nup.⁊.c.ultꝭ.⁊ etiā ut p hoc ceterꝭ
delinquēdi mā auferat̃ ⁊ ne excogite
tur falsa ꝓbatio ꝯ mr̄imoniū.hec Ho
sti.Lau.Gof.Ber.⁊ Io. A.Idē in sū.
con.eo.ti.q.6.l3 ut ibi p3 Tancre.dixēit
contrarium. B.

Cui restituēda sit dos? R°. Si dos fu
erit a pr̄e ꝓfecta.tunc si i mr̄imonio fi
lia p̄moriat̃:deb3 dos reddi pr̄i.C.solu.

ma.l.dos a pr̃e. A .Hoc ueꝝ ē qñ filia erat tpe mortis sub ptāte pr̃is.Secus si erat emācipata.ut no.ibi glo. B .ni si si mulier reliq̃rit liberos:qꝛ tūc lꝫ ꝯ iure deberet pr̃i. tñ de ꝯsuetudine remanet penes libos.ut no.in dcā.l. dos. A .s.in glo.Quidā ēt intelligūt hº eē ꝯ iure.ar.l.p⁹dotē.ff.solu.ma.Alii ꝯdicūt Sꝫ p̄ma opio p̄ualet.ut no.in sū.cō.eo.ti.q.7.ubi ēt notāt oia q̄ i hº.§.hñt. B. Si ꝟo uir p̄moriat:tūc talis dos pr̃i ꝛ filie reddēda ē. A .Ueꝝ ē qñ filia ē in ptāte pr̃is.alr̃ uidet dāda solū filie: ut uidet colligi ex .l.2.ī allata ꝛ ex glo.ī dicta.l.dos. nisi pr̃ fuerit tpe datōis stipulat⁹eā sibi reddi.ut dr̃.ī.Qñ ꝟo filia ē sub ptāte pr̃is:tūc fit qđ dictū ē.s. ꝛ qđ seq̃tur. B .Jta tñ ꝙ nec pr̃ alit q̄ʒ ex uolūtate filie eā petē p̄t.ff.solu.ma. .l.2. A .Ubi ēt pꝫ ꝙ silr̃ nec filia pōt petere sine pr̃e.Et dr̃ filia pr̃i ꝯsentire qñ scit ꝛ nō ꝯdicit.uel qñ effecta fuerit demēs. B .Qđ si pr̃ nō uiuat uxori reddēda ē.ut ibi.Si ꝟo dos fuerit a q̊cūq̄ʒ alio ꝓfecta:tūc si p̄moriat uxor ad heredes eius ptinebit dos.Si p̄moriat uir:dos ad uxorē redibit.Jntellige hº nisi ille q dedit fuerit stipulat⁹dotē sibi reddi.C.de rei uxo.ac.l.unica.ꝛ .ff.solu.ma.l.q̊tiēs.§.p̄. A .Hoc ueꝝ ē qñ stipulatio facta ē tpe quo dos data ul̃ ꝓmissa fuit.Sec⁹ si postea:cū ius iā q̄situm sit mulieri.dicta.l. post dotem .ff.solu.ma. B.

Qñ restituēda sit dos? R̃º Si dos cōsistit i rebus.s.mobilib⁹:restituēda est statim solu.mr̃imonio.Si ꝟo imobilibus dꝫ restitui ifra ānū .C.de rei uxo.ac.l.unica.§.cū aūt. A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.8.ꝭm Ray.

An sp marit⁹i casu restituēde dotis ꝯpellat reddē in totū. R̃º Maritus in restituēda dote nō cōdēnat nisi inq̄ʒtū facē pōt.s.hita rōne ne egeat si nō dolo ꝟsat⁹est.C.de rei uxo.ac.l.unica. A .§.cū aūt.ꝯiuncta.l.i ꝯdēnatōe.ff.de reg.iur. B .Et dꝫ cautōem exp̄mere ꝙ si ad meliorē fortunā ꝑuenerit soluet residuū.Hoc ēt p̄uilegiū trāsit ad filios eiusdē mr̃imonii.ut.ff.solu.ma.l. maritū. A .Meli⁹facit.ff.eo.ti.l.ēt. Jn .l.n.maritū.nil aliud dr̃ nisi ꝙ hº p̄uilegiū ñ trāsit ad hēdē. B .Sꝫ hº heredi ex̃neo nō ē p̄stādū.qꝛ tale bñficium ꝑsonale ē ꝛ cū ꝑsona extiguit. A .Hoc dicit.ff.solu.ma.l.qꝛ. q̄ seq̄t imediate p⁹ dictā.l.maritū.Et oia q̄ hñt in hoc.§.notātur ēt in sū.con.eo.ti.q.9.ꝭm Ray.

Aduertēdū ēt ꝙ si marit⁹ paciscētur ꝙ possꝫ ꝯueniri ultra q̄ʒ facē possit:est ꝯ bonos mores ꝛ nō ualet pactū .ff.solu.ma.l.alia.§.p̄. B.

Utrū marit⁹uel ei⁹heredes i r̃stituēda dote possint detrahere expēsas. R̃º Expēsas nccīas:utputa ꝙ domū refecꝛ hi⁹:retinere pōt.ut.C.de ipen.ī re.dota.fac.l.i.expēsas ꝟo uolūtarias ul̃ uoluptuosas ꝑdit ēt si uolūtate mulieris facte sūt.ff. solu. ma .l. in uoluntariis. A .Jsta.l.ē poti⁹.ff.de ipen.in re. dota.fac.ꝛ qđ hr̃ in hoc.§.fuit dictum Ray.ut pꝫ in sū.con.i dicta.q.9. B.

Quid si marit⁹tenet de dote ꝛ habꝫ alia ꝺbita. R̃º Mulier ꝓ dote hꝫ obligata oia bona uiri i tāt̊ ꝙ p̄fert oib⁹ creditorib⁹ñ hñtib⁹ exp̄ssaꝫ hypotecā et hoc nisi ali⁹p̄or sit i sili iure:ut qꝛ petit dotē p̄cedētē.ut.C.q po.in pig. ha.l.fi.uide.ī.restitutio.2º.§.5º Sꝫ i donatōe ꝓpt nuptias nō p̄fert mulier creditorib⁹nisi posteriorib⁹. A .Hoc idē colligitur ī dicta.l.fi.in fi.ꝛ idē qđ i hº.§.dr̃ notat i sū.con.liº.4º.ti.25º.q.xi. B.

Etiā ꝯstāte mr̃imonio mulier pōt recuperare dotē:ut qñ uir ꝟgit ad iopiā .C.de iure do.l.ubi. A .Jbi etiā dr̃ ꝙ nō dꝫ mulier hoc casu dotē alienare sꝫ ꝯseruare ꝓ sustentatōe sui ꝛ mariti ꝛ filiorum. B.

Pro ꝺlicto viri ñ dꝫ vxor dotē amittē ex̃ ꝺ pig.ex lr̃is.ēt si cōmisit crimen lese maiestatis.C.ad.l.iul.ma.q̄squis.

Pro possessiōe pignorata generō ꝓ dote fruct⁹ ñ ꝺbēt ꝯputāi i sortē si gener sustiet onera mr̃imōii.ex̃ ꝺ vs.salubriter.vide hoc.ī.vsura p̄.§.16.qui incipit

ꝓone qdam gener.
Qui hꝫ cognoscē de mr̄imonio hꝫ co
gnoscere ⁊ de dote tāq̄ꝫ ꝺ accessorio.ex̄
ꝺ dona·int̄ vi.⁊ uxo.c.p̊.2°.⁊.3°.ff.de iure
dō.l.2.⁊.3. A .In his.ll.nil de h° dr̄. sed
ad h° bn̄ facit.l.2.ff.de iur].om.iudi. B

Ubia. Utrum dubia sint
in meliorē partez
intꝓretāda. R° ſm Tho.scda
scōe.q.60. Dicendū ꝙ sic. ut dicit glo.
suꝑ illud Ro.14°.Qui nō māducat mā
ducātē n̄ iudicet. Nā ex h° ꝙ aliqs hēt
malā opinionē de aliq̊ absq̄ꝫ sufficiēti
cā iniuriat̄ ei ⁊ cōtēnit ipm. Nullus āt
dꝫ aliū ꝯtēnere ul' nocumētū qđcunq̄ꝫ
īferre absꝫ cā cogēte.Et iō ubi nō appa
rēt de malicia alicui⁹ manifesta īdicia
debem⁹ eū bonū hr̄e intꝓretādo id qđ
dubium est in meliorē partem. Et me
lius est ꝙ aliqs frequēter fallatur ha
bēs bonā opinionē de aliquo malo ho
mie q̄ꝫ ꝙ rari⁹ fallat̄ hn̄s malā opionē
ꝺ aliq̊ bono.qꝛ ex h° fit īiuria alicui . n̄
āt ex p̊.ex̄ de re.iu.estote. A .Idē ī sū.
con.li°.3°.ti.34.q.235. B .In dubiis via
tutior est eligenda.ex̄ de homici.ad au
dientiam.

Uellum est singularis
pugna pro pro
batōe ꝟitatis:ita videlꝫ ut q
uicerit ꝓbasse iutelligat̄:⁊ si nō vicēit
defecisse in ꝓbatōe putet̄.⁊ dr̄ duelluꝫ
q̄ſi duoꝝ bellū.Dr̄ ēt monachia.i.singu
laris pugna. A .Idē ēt in sū.con.li°.2°.
ti.3.q.i.ſm Ray.·Hosti.⁊ Goff.Et addit
Ray. Dr̄ etiaꝫ uulgo in quibusdaꝫ ꝑti
bus iudicium:eo ꝙ ibi iudiciuꝫ dei ex
pectat̄. B.

Duellū facē n̄ ē licitū.2.q.5. monoma
chiā. Nā est ꝯ ꝓceptū illud . Nō tenta
bis dn̄m deū tuū.Deut°.6°.⁊ Math.4°.
Contra qđ nullo mō faciēdū est. ⁊.2.q.
.2.querit̄. Item exꝓsse ꝓhibet̄ lege se
culari.C.de gladiatorib⁹.l.unica.li°.xi°.
Con.i h° Gof.⁊ ·Hosti.⁊ Tho.scda scōe
q.25. A .imo.95.arti.8°.Et h° fuit ꝓncipa
le dictū Ray.ut pꝫ i sū.con.li.2°.ti.3.q.2.
Et addit Ray. Nec obstat ꝙ crimē le
se maiestat] crimē ꝑduellionis appel
lat̄.qa illud nō iō dr̄ ꝙ in illo crimine
sit admittēdū duellū ꝓut qdā male in
tellexerūt.sꝫ qꝛ ꝑduelles dicuntur ho
stes.vult g° dicē crimē ꝑduelliōis.i. cri
mē hostile.ff.de ꝟbo.sig].l.q̊ nos B.

Utꝝ i duello ꝯsuetudo gnālis aliquē
excuset. R° ſm Ray. ⁊ ·Hosti. Nulla
ꝯsuetudo uel ueri⁹ corruptela pōt ali
quē excusare.qꝛ diuturnitas tꝑis non
minuit pctm̄ sꝫ auget.ex̄ de simo.nō sa
tis.⁊.c.cū i eccl'ie. Peccāt g° oēs morta
lit̄ sꝫ differenter.Grauit̄.n.peccat q su
scipit etiā ꝓpt̄ quēcūq̄ꝫ metū. Attenu
atur aūt pctm̄ eius multū ꝓpt̄ ꝑiculū
reꝝ l'ꝑsōaꝝ.32.q.5.ita ne.ex̄ qđ met⁹ cā.
sacr]. Ille āt q spōte suscipit ⁊ q offert
⁊ iudex q defert ul' auctoritatē ꝓstat .
Item ille q ex officio dat ꝯsiliū auxili
um ul' fauorē. Itē sacerdotes q dāt bn̄
dictōēꝫ sic alicubi ē ꝯsuetudo oēs dico
lōge peccāt grauius.Et si ꝯtigerit ibi ho
micidiū oēs fierēt irregl'ares.17.q.4.
oēs.Si g° cl'ico offerat̄ duellum: nullo
mō suscipiat nec ꝑ se nec ꝑ alium loco
sui.qꝛ de iure dꝫ deponi.ex̄ eo.c. p̊. ⁊ 2°.
A .Pōt tn̄ eps cū illo dispēsare dūmō
ex duello mors uel mutilatio secuta n̄
fuerit dcō.c.p̊. B . Sꝫ dꝫ eū eps defen
dere uel eccl'ia:de cui⁹ iurisdictōe est.
ex̄ de fo.ꝯpe.c.i.⁊.xi.q.i.c.p̊.⁊.2°. A .Cō.
etiaꝫ ꝓdictis Goff.ut in sum.con. eo. ti
.q.3. B.

Nūqd fiūt irregl'ares cl'ici q afferūt
reliqas ad iurādū pugnatur] i duello?
R° ſm Guil'. Ray.uidet̄ sentire ꝙ sic.
qꝛ uidet̄ coadiuuare ad h° ꝙ duellum
fiat.sicut illi q dāt bn̄dictōēꝫ. Mihi tn̄
uidet̄ dicēdū ꝙ si tales cl'ici soluꝫ affe
rūt r̄liqas ad iurādū:ita ꝙ eis n̄ afferē
tib⁹ nihilominus fieret duellum non
sunt cooperatores nec uidētur eē irre
gulares.al'r sic. A .Ueritas ē ꝙ nō po
test negāi qn aliq̊ mō sint coopatores.
Et cū bellū sit iiustū merito īcurrūt ir
regularitatē.ut pōt colligi.s̄.belluꝫ.2°.
.§.2°. Un̄ ⁊ idē Guil'.dicit ꝙ nō ē securū
dicē ꝯriū.ut pꝫ ī sū.cō.li°.2°.ti.3.q.4. B.

Quid de epis.abbatib⁹.ꝛ capl'is ꝛ cli
cis:q a seculari dño cogunt̄ aut subire
duellū:aut res eccl'iasticas ꝑdere.Itē
qd de epis ꝛ p̄latis hn̄tib⁹ iurisdictio
nes tꝑales:ꝛ i eoꝝ curiis inducūt̄ ꝛ iu
dicātur duella? R̄ꝰ ſm Guil'.In oibus
h⁹i casib⁹ si p̄lati seu clerici offerunt
seu suscipiūt duella aut ꝑ se aut ēt ꝑ
alios de eoꝝ mādato:aut ꝑ ea iudicāt
aut aliquā auctoritatē spālē p̄stāt:pec
cāt mortal'r.Et si seq̄t̄ mors fiunt irre
gulares.Si aūt talia fiāt ꝑ Iconomos
ul' p̄positos secl'ares administratores p̄
latoꝝ sine spāli mādato.p̄lati qdē pec
cāt mortalit̄ talia tolerādo.n̄ tn̄ credo
ꝙ icurrāt irregularitatē.ex quo super
hoc spālem auctoritatē nō p̄stant:lꝫ p̄ci
piāt baliuis suis ꝙ iusticiā faciāt i ta
li uel tali cā.qꝛ i tali gn̄āli mādato nō
intelligit̄ aliqd mādari de duello.ꝛ in
h⁹mōi casib⁹ si rex uelit ꝑsonā eccl'ia
sticā ꝯpellere ad duellū aut auferre ei
bona sua:debēt epi se inuicē uirilit̄ ad
iuuare.Cleric⁹ aūt dꝫ potius oia mala
tolerare q̄ꝫ tali malo cōsentire.Et oia
p̄dicta itellige eodē mō de iudicio fer
ri cādētis ꝛ aque buliētis:in qb⁹ oib⁹
tētat̄ d̄s ꝑpt̄ qd̄ ꝓhibita sūt exp̄sse.2.
q.5.mēnāꝫ.ꝛ.c.ꝯsuluisti.ꝛ ex̄ d̄ pur.vul.
c.ult'. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.5.Et ad
dit̄ ab eodē Guil'.Credo ēt ꝙ in publi
cis p̄dicatōib⁹ pōt itimari scl'arib⁹ ru
sticis.ꝛ plebib⁹:dū tn̄ mature ꝛ mode
ste ꝛ q̄si per modū cōpassiōis dicatur
eis ꝙ si hoc faciunt nō sūt i statu saluā
doꝝ.ꝛ p̄sertiꝫ in his locis ubi sup hꝰ cre
dunt̄ iur' ignorātia laborare q̄ in epis
ꝛ abbatib⁹ ꝛ ceteris eccl'iasticis perso
nis non est tolerabilis qcquid sit de se
cularibus. B.

Pena pugnātiū in duello ſm Ray.ē
depositio si erāt cl'ici.Et si mors inde
uel mutilatio subsecuta fuerit:nō pōt
eps cū talibus dispēsare in officio sed
in bn̄ficio sic.Hosti.u°o dicit ꝙ nō pōt
Et possꝫ dici ꝙ nō pōt dispēsare i asse
q̄ndo nouū bn̄ficiū:sꝫ i retinēdo hituꝫ
ad sustētatōeꝫ. A .Sꝫ certe i.c.2°.ex̄ de
cle.pug.i du.dr̄ ꝙ pōt cū talib⁹ sup hn̄
do bn̄ficio dispēsari.Et ita dicit Ray.
Nec ꝯdicit Hosti.dic̄.n.ꝙ cū talibus
ad bn̄ficiū hn̄s curā aiaꝝ nō dispensa
bit inferior papa.vt pꝫ i sū.cō.eo.ti.q.
6.vbi etiā dr̄ ꝙ bn̄ficiū sup quo fuēit
dispēsatū tales hr̄e poterūt ut tituluꝫ
ſm Hoff.Scd̄m alios u°o hēbūt tm̄ vt
stipēdiū sicut laicus ꝛ extra ecclesiam
32.dis.si q u°o.Et hoc vr̄ uerius qꝛ bn̄fi
ciū dat̄ ꝑpter officiū.16.q.1.generalit̄.
Vn̄ cū non possint uti officio:nō uidet̄
ꝙ possint in titulū hr̄e bn̄ficium. B.
Q̄d si nec mors nec mutilatio fuerit
subsecuta etiā si sacerdos uel cl'ic⁹ i du
ello oblato uel spōte suscepto amisissꝫ
ꝑtē digiti:sꝫ nō tātā qn sin̄ scādalo pos
set celebrare q̄ꝫtūcūqꝫ fuerit g̃uis ex
cessus pōt eps cū tali p⁹ ꝑactā ꝑniam
dispēsare.ex̄ eo.c.p̄.ꝛ.2°. A .Hoc uerū
ſm eundeꝫ Ray.si al'r nccitas uel utili
tas hoc exposcat:ut in dcā.q.6. B .De
pugnātib⁹ in torneamētis vide i. tor
neamētū.

Brietas utrum sit peccatum mortale. R̄ꝰ ſm Tho.scd̄a scd̄a .q.
150.Inmoderatus usus uini pōt ꝯtin
gere triplicit̄.p̄mo mō ita ꝙ utens ne
sciat potū esse imoderatū ꝛ inebriare
potētem.Et sic ebrietas pōt esse sine
pctō.ꝛ sic de Noe credit̄.2°.mō qn̄ aliqs
ꝑcipiat potū esse imoderatū:nō tamē
extimet posse inebriare:Et sic pōt esse
cū pctō ueniali. A .Nisi hoc casu ebri
etas sit frequēs seu assidua.tūc.n.est
mortale ſꝫ Aug.25.dis.§.al'aūt.u°.ebri
etas ēt.ꝛ ut no.in sū.con.li°.3°.ti.4.q.2.
assiduitas ut dicit Aug⁹ facit ebrieta
tem esse pctm̄ mortale nō ꝑpter solaꝫ
iteratōeꝫ act⁹.qꝛ multiplicatio actuū
uenialiū nō auget i infinitū.sꝫ qa non
pōt eē ꝙ hō assidue iebriet̄ qn sciēs ꝛ
uolēs ebrietatē icurrat:dū mltotiens
expit̄ fortitudinē uini ꝛ suā habilita
tē ad ebrietatē.Ul' melior rō ē ſꝫ Alex
de ales.sup 2°.sen.dis.39.q.6.ꝙ cum hō
hēt sufficiēter tp̄s delibationis tenet̄

repmere mot' veniales ne ꝓcedat re gnū pcti siue dñiuȝ. Nō gͦ ꝑ diuturni tate ł assiduitate ↄputat̾ pctm̄ morta le: sȝ ꝑ manifestū dat̾ intelligi occultū .s. ipse cōtēpt' rōnis. Jdē sentit etiam Pe. ut pȝ. ꝙ. delectatio. ad fi. in additio ne. B. 3ͦ mō qñ qs bñ aduertit potū eē imoderatū ⁊ inebriātē: ⁊ tñ magis uult ebrietatē incurrē ꝙ̄ a potu absti nē. Et talis ꝓpe dr̄ ebri'. ⁊ sic ebrietas est pctm̄ mortale.

Quid cū alicui dat̾ imoderatus pot' uł cib' cā medicine ad ꝓuocādū vomi tū? R. ᵒ ꝺm Tho. scda scđe. q. 150. Jn hͦ casu nō ē pctm̄. qꝛ lȝ talis cib' uel pot' sano eēt sup̄fluus: nō tñ ifirmo. lȝ ꝓpt̾ hāc cām nō dȝ pot' dari usqȝ ad ebrie tatē: qꝛ tūc nō excusaret̾ a pctō.

Que pena cłici q ebrietati deseruit R. ᵒ ꝺm Ray. Pena ē ꝙ si ē eṗs uł pre sbyter uł diacon' ⁊ admonit' n̄ ↄ̄sistat deponat̾. Si ꝟo ē subdiacon' uel ifra: aut ēt laicus: cōione ꝑuet̾ uel ꝟberet̾ .35. dis. eṗs. ⁊ c. añ oia. 15. q. i. sane. de vi. ⁊ hone. cle. cłici. ⁊ c. a crapula. in fi. A. Con. Hosti. ut i sū. con. lib. 3ͦ ti. 4. q. 4. B. Et nota ꝙ ꝺm Hosti. idē ē hodie ↄ̄ subdiacono qđ de diacono. vide. ī. lud' alee §. 4ͦ

Ebrietas vtꝝ excuset hoiem a pctō qđ cōmittit. R. ᵒ ꝺm Ray. Si qs i ebrie tatē icidit sine culpa sua ⁊ sit oio alie natus mēte certe excusat̾. 15. q. i. sane. Secus si culpa sua inebriatus aut nō oio alienat' fuerit. A. Hoc casu cum qs ebrietatē uel aliā demētiā incurrit culpa sua: dicūt aliq ꝙ excusat̾ q tāto ⁊ nō a toto. Alii aūt dicūt ꝙ excusat̾ a toto: si nullū hȝ iudiciū rōnis. Et ut no. in sū. con. liͦ 3ͦ ti. 3. q. 17. hoc ē ꝓbabili' ⁊ uerius. Et ↄsentit cū hoc Ray. Ur̄ pos se dici ꝙ qs bñ excusat̾ penitus ab eo qđ fecit i oimoda amētia. sed non a cā amētie ꝑ qua dȝ puniri. Et utrūqȝ vr̄ ꝓ bari i dicto. c. sane. 15. q. i. ⁊ ibi glo. Tñ ꝓ delicto ēt in oimoda amētia facto ad cautelā pnia iniūgēda ē. sed leuior ad mētē reuerso. 15. q. i. si qs insaniēs. ⁊ no

tatur i sū. con. in dcā. q. 17. B.

Sȝ nūqd ebri' pōt ↄ̄here mr̄imoniū? R. ᵒ ꝺȝ Guil. Si ita ebri' ē ꝙ oio careat usu rōnis: non pōt. qa deest ei ↄsensus rōnis sine q nō pōt eē mr̄imoniū. Sec' si usuȝ rōnis hȝ. A. Jdē i sū. con. liͦ 4ͦ ti. 2. q. 27. B. Qđ ebrietas ipedit ordi nādos uide. ī. ordinādus. §. 3ͦ

Ecclesia ꝑ cōiter. Eccle sia si fūdata fuit in alieno solo qd fiet? R. ᵒ ꝺm Ray. ⁊ Hosti. Si dñs soli laic' erat ⁊ hoc sciuit ⁊ nō ↄ̄dixit sibi iputabit̾ ⁊ eccłia liba remanebit: ar. 54. dis. si ser uus. Si ꝟo ignorauit eccłia qppe r̄ma nebit ↄstructa ⁊ libera nec efficiet̾ lai co cēsualis. sed ille tñ q ↄstruxit tenet̾ dñm seruare idēnem. vł etiā eṗs si po nēdo ꝑmariū lapidē uel posteā i conse cratōe eccłie fuit negligēs. A. s. in exa minatōe dotis uel māsi. ut i sū. con. liͦ ꝑͦ. ti. 14. q. 15. ubi etiā habētur oia que i hoc. §. ponuntur. B. de con. dis. i. ne mo. 14. q. ult. ↄꝑimus. dis. 70. scōrum. Si ꝟo solū erat alterius eccłie uel col legii ecclesiastici dȝ ei restitui hͦ mō ꝙ eccłia cōstructa fiet ibi subdita quo ad ius patronatus. 12. q. 2. apłicos. 17. q. 4. questi.

Eccłiam nemo edificare pōt nisi au ctoritate diocesani q dȝ ponē ꝑmariū lapidē. crucē figere. ⁊ cimiteriū ↄ̄sigr̄e ⁊ etiā petē dotē sufficiētē assigr̄i. sin̄ q ↄsecrari nō dȝ. de ↄse. di. i. nemo. ⁊ c. pla cuit. Et hodie qdem sufficit ꝙ assigne tur ꝓ dote unus māsus. i. vnū ꝑdium sufficiēs ꝓ uno pari boum totalr̄ libe rū. ex̄ ↄ̄ cēsi. c. ꝑͦ. A. Et ibi glo. no. ꝙ mā sus dr̄ ꝙ̄titas terre q sufficit duob' bo bus ad laborādū i anno. B. Talis tñ eccłia donec i hac pauꝑtate fuerit nō tenebit̾ ad hospitalitatem seruandaȝ nec eṗo aliqd ꝑsoluēdū nisi inquātuȝ pōt. A. Hosti. cui' hec fuerūt dcā dic̄ ꝙ nō tenet̾ talis eccłia ad iura eṗalia ꝑsoluenda: nisi forte aliqd noie cathe dratici. qꝛ nō pōt. ut i sū. con. liͦ 3ͦ ti. 24. q. 48. B. donec ꝑueniat ad pinguio

rē fortunā.ar.ex̄ de ɔ͂sue.cū dilect⁹. A
Meli⁹ vr̄ facē dcīm.c.pmū i fi.ō cēsi.ibi
Et si aligd āpli⁹ habuērit ide senioꝛib⁹
debitū seruitiū ipēdat. B

Exempti ñ pñt ɔstruē oratoria siue
ecclias uel capellas in locis nō exēptis
sine diocesanoꝝ lnia. vide.ī .exempt⁹ .
§.6º. De oratoriis autē p̄uatis vide.ī.
oratoriū.Eccle quō nō debēt reuerti
ad secularē habitationem hr̄.s̄.ɔsecra
tio ecclesie.§.fi.

Quis tenet̃ ecclīā cū idiget repara
re? R̄. sm Hosti.Si fabrica hʒ portio
nem deputatā de illa repari dʒ.10.q.3.
vnio.Et si nō sufficit tunc rector ⁊ alii
i ea bñficiati ɔferre debēt ex̄.eo.c.p̊.et
.c.ō his.16.q.i.si monachus. In q̊ casu
standū ē dispōni epi ⁊ maioris ptis ca
pituli.ex̄ de his q̄ fiūt a ma.pte ca.c.fi.
In gbusdā etiā regionib⁹ laici hoc fa
ciūt expensis suis.Et vbi ɔsuetudo est
tenet̃.cū i ea pcipiāt sacr̄a eccliastica ⁊
audiant dina.16.q .7.gcunqꝫ ⁊.c.et hoc
diximus ⁊.c.filius.Et ɔpellēdi sūt talez
ɔsuetudinē seruare. ex̄ ō simo.ad apli
cā.Si talis ɔsuetudo non reperit̃.q̄rta
p̄uētuū q̄ quondā a scis patrib⁹ fabri
ce deputata ē ad hoc tenet̃:ita ut g eā
pcipiūt soluāt nō obstāte vlla p̄scrip
tione seu ɔsuetudie.sʒ post reparatōeʒ
redibit q̄rta ad illos g eā pcipe cōsue
uerūt.Sic itelligit̃.12.q.2.de redditib⁹.
⁊ vsqꝫ ad.c.statuim⁹. A .Idē in sum.
con.li.º 3.º ti.24.q.161. B.

Quātū eccliis donari pōt? R̄. Dōa
ri pōt i ifinitū absqꝫ alia insinuatōoe.i
Auten.de non alie.aut pmu.re.eccle.
§.si minus coll.º 2. Nam ceteris persōis
nō licet donare ul̄ recipe ultra gnqua
gīnta solidos nisi p̄cedat isinuatio ⁊ ni
si in certis casibus.C.de dona.l.sigs ꝓ
redēptione. A ubi pʒ ꝙ ista isinuatō
nō ē nccia i his q̄ donant̃ ꝓ redēptōne
captiuoꝝ.Itē qñ mgr̄i militū donant
militibus.Itē qñ donat̃ ꝓ refectōe do
mus his quoꝝ icēdio uel ruina dom⁹
corrupte sūt.Item in donatiōe propt̃
nuptias vsqꝫ ad q̄ntitatē dotis.ut.C.ō
dona.auten.eo dē cursu.⁊ no.glo.i.l.fa
cimus.C.de dona.Que donatio pōt a
viro fieri etiā post ɔtractū mr̄imoniū
ut.l.cū multe.C.de dona.Silr̄ nō ur̄ ne
cessaria insinnatio ēt ī his q̄ dant̃ ꝓ q̄
cūqꝫ pia cā.Nā dicit dñs.Uende oīa q̄
hēs ⁊ da paupibus.Math.19. B.

Relictū ecclesie ul̄ ad alias pias cās
i testō ēt min⁹ solēni uolūtate facto te
net.ex̄ ō testa.cū eēs.⁊.c.relatū. Nā in
tali legato sufficiūt duo aut tres testes
ut ibi dr̄. A .Sʒ in dcō.c.cū eēs. udet̃
ēt regri pñtia p̄sbyti.Ad cui⁹ intelligē
tiā querit ibi dñs An. de bu. Quot te
stes regrūtur de iure ciuili in testamē
to.⁊ rñdet ꝙ septē.sed in codicillis .5.
nisi ꝙ in testamēto rusticoꝝ sufficiūt
.5.C.de testa.l.fi.⁊ subdit.Quero ēt an
testm̄ corā duob⁹ tm̄ testib⁹ nō assisten
te presbytero parochiali ualeat R̄.Di
cūt doc.ꝙ illud testm̄ ualet q̄ntū ad le
gatū i pias cās:sed i aliis nō piis cāis
nō ualet nisi assit p̄sbyter cū.duob⁹ te
stibus.et sic istud.c.dʒ intelligi sm.c.se.
Et istud cōiter ur̄ placē doc.ga p pñtiā
p̄sbyteri tollit̃ p̄sumptio falsitat̄. Et
dicit Specu.ꝙ si interessent tres alii te
stes sine p̄sbytero nō ualēt testm̄. Idē
dicit. ⁊ si adest alius p̄sbyter ⁊ nō su⁹.
ga a solēnitate legali nō dʒ recedi nisi
inq̄ntū est exp̄ssuʒ in iure canonico . et
ga iste tex.r̄grit p̄sbyteꝝ suū.g°dēpto
p̄sbytero suo remanem⁹ i dispōne iuris
ciuilis.et ista ē cōis opinio.Sʒ mihi ur̄
ꝙ h⁹mōi testm̄ ualeat in pñtia duoꝝ
testiū siue ad pias cās:siue ad q̄cunqꝫ.
attenta dispōne h⁹.c. qō nō logt̃ dispo
sitiue corrigēdo ius ciuile.sed declarā
do irrōabilitatē iur̄ ciuilis. Naʒ p̄sup
ponēdo uolūtatē defuncti i pñtia duo
rū testiū:pctm̄ eēt ⁊ ō ius nāle ꝙ illud
testm̄ nō executōi daret̃.et ga canones
cōsulūt aie.g°qꝛ pctm̄ eēt non exequi
uolūtatē defuncti ō iure ciuili ⁊ cano
nico exeq dʒ.Item si oīa alia iura defi
cerēt tūc p uiā denūciatōis euāgelice
deberet exeq. Nec obstat qō hic dicit̃

corã p̃ſbyt̃o ſuo. qꝛ hͦ nõ dic̃ miſterio
iuris.ſꝫ qꝛ de facto ſic accidit. Jtẽ ꝑ rõ
nẽ decre.probatur ꝙ ſufficiunt duo te
ſtes.q̃a in oꝛe duoꝝ uel triũ .⁊c̃. Nõ ob
ſtat etiã qꝺ dicũt legiſte ꝙ illa ꝯſuetu
do ẽ rõnabilis.ſ.ꝙ.5. uel.7. teſtes req
rãtur in teſtõ ut ſic fraudibꝰ obuiet̃.qꝛ
hoc ẽ veꝝ qñ eẽt dubiũ de uolũtate de
fũcti.ſꝫ qñ eẽt certũ: vt in caſu hꝰ.c.tũc
dico ꝙ duo teſtes ſufficiũt.hec ille. Et
ꝓbatio duoꝝ teſtiũ idoneoꝝ vr̃ volun
tatẽ defũcti oĩo reddẽ certã .ut i dcõ.c.
cũ eẽs.⁊ i.c.ſe. Pꝫ ẽt ex p̃dictis ꝙ q̃lit̃
cũqꝫ ꝯſtet ꝓ certo de uolũtate teſtato
ris oĩo dꝫ ſeruari in foꝛo ꝯſcie ſi legiti
ma eſt.q̃a nõ põt ꝯueniri ſine pctõ. Sꝫ
i foꝛo iudiciali reqrũtur duo idonei te
ſtes.iõ.13.q.2.c.vltima dr̃. Ultia uolun
tas defũcti modis oĩbꝰ ꝯſeruet̃. B

Quicq̃d ẽptũ fuerit de pecunia ec
cleſie: eiꝰ erit.12.q.3.c.p̃.⁊.q.5. fixũ . Qꝺ
adeo veꝝ ẽ ꝙ ſi cleric̃ꝰ hẽat pecuniam
de p̃benda ſiue eccl̃ia ſua.,⁊ ĩde emat
p̃diũ: lꝫ illã pecuniã potuiſſꝫ dare aliiſ
ĩtuitu pietatis.nõ tñ dare põt p̃dium .
qꝛ ſtati acq̃ſitũ fuit eccl̃ie.ſiue emptũ
fuit noĩe eccl̃ie ſiue noĩe alieno . ex̃ de
pecu.cle.c.p̃.⁊.c.ingrendũ. Et ꝓpter hͦ
nõ põt hꝰmõi cleric̃ꝰ illud alienare. Eo
dẽ mõ ſiq̃s de pecunia ecccl̃ie quã ha
buerit furto uel rapina ſeu depoſito
poſſeſſionẽ ſibi emit.q̃a eccl̃ie fit ut di
ctũ ẽ. A . Hec fuerũt glo. Ray.ut pꝫ in
ſũ.con.liͦ.p̃.ti.14.q.17. B.

Eccl̃ia ꝓ alienis debitꝭ nõ põt obliga
ri nec eiꝰ poſſeſſiões. Et ſi q̃s obligaue
rit ẽ ſuſpẽſus ab adminiſtratõe tpaliuꝫ
⁊ ſpũaliũ.ex̃ de ſolu.c.2ͦ. Poterit tamẽ
hec ſn̄ia ꝑ epũ relaxari: qꝛ papa hͦ ſibi
nõ retinuit.ex̃ de ſen.ex.nup. Sꝫ nõ dꝫ
hͦ facẽ niſi indẽnitati eccl̃ie ꝯſulat̃.ar.
ex̃ de ꝟbo.ſigni.cũ oli. A . Melius,fa
cit eo.ti.ex pte p̃. Et idẽ qꝺ i hͦ.§.notat̃
i ſũ.con.in dicta q.17.ad fi.⁊ additur ꝙ
hec pena ſuſpẽſiõis nõ cõp̃hẽdit epõs
cũ de ip̃is nõ fiat ſpãlis mẽtio.ex̃ ꝺ ſẽ.
exco.qꝛ p̃iculoſum.liͦ.6ͦ. B.

Quicũqꝫ de nouo in eccl̃iis, monaſte
riis ſeu i aliis piis locꝭ uſurpãtes rega
lia.i.collectã q̃ fit rõne regis uel impa
toꝛis ſeu tributũ regi debitũ ſm Joh.
an.ſilr̃ uſurpãtes cuſtodiã ſeu guardiã
titulũ aduocatõis uel ꝺfẽſionis q̃ ꝓp̃e
ſẽ noĩa p̃ſonatꝰ ip̃oꝝ locoꝝ uacãtiũ bo
na occupãt.⁊ clerici aut monachi ip̃oꝝ
locoꝝ. A . Ac ẽt certe ꝑſone eoꝛũdem
locoꝝ.vt i.c.gñali.de q̊.ĩ. B . q hec fiẽi
ꝓcurãt ip̃o fcõ incidunt in excõicatio
nẽ. Cl̃ici ãt q nõ opponũt ſe talibus ni
hil debẽt ꝑcipe de ꝓuẽtibꝰ ip̃oꝝ locoꝝ
A . ꝓ tpe q̊ p̃miſſa ſiñ ꝯ̃dictiõe debita
fieri ꝑmiſerũt.ut in tex.de q̊ ſtatiꝫ. B.
ex̃ de elec.generali.liͦ.6ͦ.

Cleric̃ꝰ q ex collatõe laici recipit ec
cleſiã uel tenet ſi monitꝰ nõ renũciaue
rit. A .i.reſignauerit.ut.ĩ.c.relatũ . de
q̊.ĩ. B .ab officio uel bñficio ſuſpẽdẽ
dus ẽ. Et ſi ꝯtumax ꝑſeuerer deponen
dus ẽ.laicꝰ ꝟo excõicãdus.ex̃ de iur̃.pa.
p̃terea.⁊.c.relatũ. A .ꝯiũcto.c.ſi autẽ.
.xi.q.3.⁊ ex̃ de iudi.cũ nõ ab hoĩe. B.
Eccleſiaꝝ uacãtiũ bona nõ debent ab
aliis occupari.s̃.bñficiũ.2ͦ.§.p̃. Qualit̃
res eccleſie alienari poſſint vide.s̃.ali
enatio. De eccleſia ⁊ eius cimiterio .ĩ.
emunitas. De p̃uatis oꝛatoꝛiis hẽs .ĩ.
oꝛatoꝛiũ.⁊.ĩ.emunitas eccleſie.§.6ͦ. De
eccleſia uiolata aut ꝯſecrãda uide .s̃.
ceſſatio.⁊.s̃.conſecratio.2ͦ.

Eccleſia 2ͦ.

ſ parochi
alis. Colla
tiones de eccleſiis parochiali
bus his q nõ attigerũt.25.annũ ip̃o fa
cto nõ ualẽt. Et tenet̃ q aſſumit̃ fiẽi ſa
cerdos infra annũ a tpe cõmiſſionis.
alr̃ p̃uatꝰ ẽ ea. Jtẽ tenet̃ ꝑſonal r̃ reſi
dere. Jn hͦ tñ ep̃s ex cã diſpẽſare põt
ad tp̃s.ex̃ ꝺ elec.lꝫ canõ liͦ.6ͦ. Et no.h̃ ꝙ
lꝫ tãtũ ꝺ ãno trãſierit ꝙ talis ñ poſſit
ad ſacerdotiũ ꝓmoueri: ñ tñ uacat ec
cleſia ip̃a nec põt ꝯferri altĩ niſi pꝰ ela
pſũ ãnũ: q q̃dẽ ãnus icipit tunc poſtq̃
poſſeſſionẽ illiꝰ pacificã hũit l̃ꝫ ꝑ eũ ſte
tit q̊ minꝰ hr̃et nec currit ſi iuſto ĩpedi
mẽto detẽtus oꝛdiari nõ potuit . Alio
q̃n ſi ſic p̃uatꝰ ſit eccleſia ip̃a ei r̃ſtitui

nō pōt. A .s. ꝑ ea uice.ut i.c.ↄmissa. de quo.i. B .Itē no.ꝙ si recepit eā nō intēdēs eē sacerdos ſ3 ut ꝑ ānū hr̄et fructus teneť ad restitutōem.Silr̄ ⁊ ille q ↄtulit ei quē nō credebat ꝓmouēdum ad sacerdotiū teneť eccl'ia3 ipam uare indēnem.Hec oīa ex̄ de elec.ↄmissa li.º 6º.

Epi pn̄t dispēsare ꝙ q obtinēt parochiales eccl'ias isistēdo studio nō teneanť ꝓmoueri infra ānū nisi ad subdiaconatū:ad quē si nō fuerit ꝓmoti ꝑuati sūt:ut in ꝓximo.§.ꝺ sacerdotio dcm̄ ē.Ad sacerdotiū ṽo nō tenebūtur usq3 ad septēniū:⁊ inťi3 ꝓuideať eccl'ie ꝑ uicariū:⁊ elapso septēnio ifra ānū debēt fieri sacerdotes.Aliogn incurrūt dictā penā.ex̄ de elec.cū ex eo li.º 6º.

Si ad eccl'iam parochialē pn̄teť q n̄ ē i sacris dū tn̄ alr̄ sit idone⁹ ⁊ possit infra statutū tp̄s ordinari admittēdus ē ex̄ de insti.si is.li.º 6º.Et tn̄ sm̄ Io.an.talr̄ nō pn̄tatus nō posset in tali eccl'ia institui.ex̄ de eta.⁊ qli.ꝑterea.nisi dispensatiue.ut ibi.

Lectio p.º cōiter q sit? R.º Electio ꝓut h sumiť ē alic⁹ ꝑsone ad dignitatē uocatio.ut colligiť ex̄ eo.cu3 in cūctis.§.q2 ꝑpter. A .Hoc fuit dc̄3 Goff.⁊ addit.Quāuis ṽbū eligē ad mlr̄ta se hēat.Nā dr̄ qs eligi in canonicū. ex̄ eo.cū eccl'ia ulterana. Diciť ēt eligi arbiter.ex̄ eo.in cāis.In his ⁊ silib⁹ dr̄ fiēi electio laxato uocabulo:sicut ⁊ poma dicūtur eligi de canistro.Hosti.uero dicit ꝙ tūc hec descriptio cōueniat noiatōi ⁊ postulatōi sic ꝺscribe.Electō ē alicui⁹ ꝑsone idonee ad dignitatē ulr̄ fraternā societatē ꝑuata forma canonica facta uocatio. Colligūtur hec ex̄ eo.cū in cūctis.⁊.c.cū eccl'ia ulterana. ⁊.c.q2 ꝑpter.⁊ ex̄ de arbi.cū olim.ut in sū.con.li.º 3.º ti.26.q.1.Videť posse addi: ꝙ nō solū uocatio ad dignitatē ulr̄ fraťnitatē ſ3 ad misteriū alic⁹ officii: sicut cū eligūtur arbitri ad eligēdū dcō .c. i cāis.ex̄ eo.uel ad regimē hospitalis.dicto.c.cū oli3.de arbi.⁊ idē in silib⁹. B.

Ad quē ꝑtinet electio de iure cōi? R.º Spectat ad collegiū etiā si duo solum uel tres fuerit.ex̄ eo.c.p̊.⁊ ex̄ de cōsue.cū dilect⁹.63.dis.Adrian⁹. A .c.Adrianus pa3 ad hoc facit.ſ3 fac̄ ad h.º ꝙ qn̄3 laici admittūtur ad electōe3 ⁊ ꝑcipue ꝑncipes ꝓ pace tenēda: ⁊ ut defendāt ab opp̄ssiōib⁹ sm̄ Gof.ut in sū.con.eo.ti.q.2.ubi ēt ponūtur q̄ue hn̄ť in isto.§. sm̄ Monal.⁊ Gof. B .S3 si cl'ici non sint in eccl'ia ut collegiū:ſ3 ut singulares ꝑsone:tūc supior ꝓuidebit ꝑ se ulr̄ ad pn̄tatōem patroni si qs sit.ex̄ de iure pa.pastoralis.Et electō qdē nō solū ad collegiū ꝑtinet: ſ3 plerūq3 de ↄsuetudine ulr̄ ꝑuilegio alieni uocāť. ex̄ eo. cumana.Vn̄ ⁊ q ē in q̄si possessione eligēdi eligē pōt ēt si postea possessionē amittat.ex̄ de iure pa.ↄsultatōib⁹.⁊.c. cū ꝑpter.⁊ ex̄ eo.querelā. Itē eligere pōt p̄latus ⁊ qlibet cl'icus in quē ↄpromissū fuerit:ut hr̄.i.electio.2.º ꝑ totum

Quis nō pōt eligē? R.º Nō pōt eligē excōicat⁹ maiori excōicatōe:ut notať ex̄ de appel.ↄstitutis.p̊. A .in glo. que ibi dicit.ꝙ excōicati ulr̄ suspēsi nec eligere nec eligi pn̄t. B .Sec⁹ si minori. ex̄ de cle.exco.mi.c.ult.Itē nec suspensus ex̄ de ↄsue.cū dilect⁹.Itē nec inťdictus ex̄ eo.cū inť.Itē nec ille q sciēter celebrauit in loco inťdicto.ex̄ ꝺ sen.ex co.is qui li.º 6º.Itē nec illi qb⁹ iterdictū ē eligē absq3 supioris lnīa.ex̄ eo.c.ult.Itē nec illi q i ea uacatōe elegerūt scienť indignū.ex̄ eo.cū in cūctis.⁊.c.innotuit i fi.Nā tales sūt ip̄o iure ea uice eligēdi ptāte ꝑuati.Et idē dō si peccauerūt i postulādo.ex̄ eo.scriptū . Et h.º ue3 ē qn̄ facta noiatōe seqtur electio ulr̄ postulatio.Sec⁹ si nō seqť. q2 tūc n̄ eēnt ꝓpter h.º ꝑuati.ex̄ eo.ꝑpetue.lib.º 6º. A .Ibi dr̄.Perpetue sāctōis oraculo ꝺclaram⁹:ꝙ sciēter i electōibus nomināntes idignū ꝓpť suffragiū i scrutinio p̄stitū nisi adeo i eo ꝑstiterit ꝙ ex uot.eo3 cōis electio subseqť nequaq3 eligēdi ptāte ꝑuātur.l3 ꝓ eo ꝙ idigni

noiando scient ꝯ conscias suas agunt
a ꝺo ꝛ aplica sede puniri mereant. B.
Itē eligē nō possūt q peccauerūt i ele
ctōis forma: qa debēt ꝓuari iure eligē
di. ex̄ eo. qa ꝓpter. A. De talib⁹ ibi dr̄.
Eligēdi ea uice ptāte ꝓuent. B. Itez
nec illi q neglexerūt usq̄ ad lapsū tpis
vide. i. §. pxi. A. Predci ēt casus notā
tur i sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 3. ſm Hof. ꝛ Mo
nal. ꝛ Hosti. Et addit Hosti. Itē q per
laicalē abusū elegerūt. ex̄ eo. qsqs. ibi
dr̄. Quisqs electōi de se facte p seclar]
ptāt] abusū ꝯsentire ꝓsūpserit ꝯ cano
nicā libtatē ꝛ electōis cōmodo careat
ꝛ ineligibilis fiat. nec absq̄ dispēsatōe
ad aliquā eligi valeat dignitatē. Qui
ꝟo electōem huiusmōi quā ipso iure
irritā esse cēsem⁹ ꝓsumpserint celebra
re ab officiis ꝛ bn̄ficiis penit⁹ suspēdā
tur p triēniū: eligēdi tunc ptāte ꝓuati.
B. Itē nō pn̄t eligē pupilli: nec ēt i lo
cis regularib⁹ q nō sūt ꝓfessi tacite uł
exp̄sse. sed neq̄ ꝯuersi. ex̄ de elec. ex eo.
li. 6. Itē in cathedralib⁹ collegiatis se
cularib⁹ uł regularib⁹ eccliis uocē non
hn̄t q nō sūt subdiaconi nec i eligēdo:
nec in aliis sacris capli: ēt si ab aliis li
bere ꝯcedat. ut i cle. vt hi q. ꝺ eta. ꝛ qli.
A. Ibi ēt addit. Nō obstātib⁹ qbuslibz
ꝯsuetudinib⁹ uel statutꝭ. Sed tn̄ cle. ut
hi. nō loqr̄ nisi q̊ ad clicos q ꝺclinarēt
ordinari: vt pōt colligi ex tex. ꝛ glo. di
cte cle. Un̄ lz laici ēt ꝯuersi de iure cōi
nō admittāt ad electōem sił cū clicis.
ut i. c. ex eo. de elec. li. 6. tn̄ ſm glo. i eo.
c. ex eo. ex ꝯsuetudine ꝓscripta laici cō
uersi deberēt admitti sz nō seclares. ut
i. c. massana. ex̄ de elec. Laici ꝟo ꝓfessi
admittunt ēt de iure cōi. qa in dcō. c. ex
eo nō excludūt nisi laici ꝯuersi. nō aūt
laici ꝓfessi ſm glo. in dcō. c. ex eo. ꝛ i di
cta cle. ut hi q. B.

Infra qꝺ tps dz fieri electio? R. In
ecclia cathedrali uel regulari hn̄t ele
ctores tps triū mēsiuz ifra qꝺ si iusto
īpedimēto cessāte nō elegerit: ad ꝓxi
mū supiorē deuoluit. ut ex̄ eo. ne ꝓ de
fectu. Deinde debēt electores pn̄tare
electōez electo: ꝛ petē ꝯsensū ei⁹. ꝛ ifra
octo dies postq̄ cōmode pn̄t. Alioqn
negligētes excludunt a ꝓsecutōe ꝓces
sus: ꝛ sunt suspensi per tres ānos ab oi
bus bn̄ficiis ipius eccle. ex̄. eo. cupien
tes. §. cetez li. 6. Electus ꝟo tenet ꝯsen
tire ifra mēsem a pn̄tatōe. alr̄ ꝓuat⁹ ē
iure electōis. nisi forte ea sit electi ꝯdi
tio q̄ nō possit ꝯsentire absq̄ lnīa sup
ioris. Quo casu tenet elect⁹ uel electo
res petē licētiā cū ea celeritate quā su
pioris abn̄tia uł pn̄tia patit. Et si non
hēatur ex tūc ad electōez aliā ꝓcedāt.
Quilibz ēt elect⁹ post ꝯsensuz ifra tres
mēses tenet petē ꝯfirmationē. aliter
irrita ē electio. ex̄ de elec. q̄ sit. li. 6. ni
si petēda sit ꝯfirmatio a papa: qa tunc
elect⁹ tenet infra mēsez post ꝯsensum.
vel si nō fuerit ei electio pn̄tata infra
mēsem a noticia iter arripe ꝟsus curi
am: ꝛ sic petē ꝯfirmatōem ac negociū
ꝓseq. vt in dcō. c. cupiētes. In aliis ꝟo
eccliis dz ꝓuideri ifra. 6. mēses. alr̄ eo
dē ꝓdicto mō ad ꝓximū supiorē ꝺuol
uit. ex̄ de ꝓben. de multa. ꝛ ꝺ ꝯces. pre
ben. nulla. Et h⁹ etiā hr̄ s. bn̄ficiū p̊. §. p̊

In q̊ loco dz fieri electio? R. Pōt fie
ri in ecclia uel i caplo uel sili loco hōe
sto ꝛ marie iuxta ꝯsuetudinē. ex̄ eo. in
causis. Sz tn̄ ꝓcipue electōes epoꝝ so
lēt in eccliis fieri. ex̄ eo. q̄ sicut. Sz ex
cā ēt extra ciuitatē possēt fieri. 23. di. in
noie dn̄i. A. Hosti. aūt simplr̄ dic̄ q̄ i
hoc seruāda ē ꝯsuetudo: nisi ex aliq̄ cā
alibi fieret. Qꝺ si ꝯsuetudo n̄ apparet
tūc non ē vis ubi fiat. dūmō sit loc⁹ cle
ricoꝝ ꝛ honestus. vt in sū. con. li. 3. ti. 26.
q. 6. Electio aūt epi si fieri potest. debz
fieri i ecclia cathedrali. ut exp̄sse dicit
ex̄ eo. q̄ sicut. ꝛ dixit Hoff. vt in dcā. q.
6. B. Et nō dz fieri an̄ sepulturā ꝓde
cessoris. ex̄ eo. bone memorie. Sz tn̄ si
fieret ualēt. A. Hoc sentit glo. in dcō
c. bone. sup ꝟbo tractatū. ꝛ Hosti. etiā
ibidē. vt in sū. con. eo. ti. q. 7. B.

Oēs electores q i ciuitate sūt debēt
ad electōem uocari ꝟbo vel scripto uł
ꝯsueto signo cāpane. Itē q sūt i hortis

ciuitat] .ar.ff.de pcu.l.i. A .ɔiuncta.l.5.
B. Itē debēt uocari oēs q sūt in puin
cia p lr̄as ul' p nūciū.ex̄ eo.corā. Hoc
dico ꝫm ɔsuetudinē obseruādū. A. In
no.dic̄ ꝙ uocādi sūt nō solū pn̄tes i ca
pitulo: sꝫ ēt ex̄ si sciunt̄ eē circa capl'm.
ga si alit̄ fieret essꝫ malicia q̄ oio i ele
ctiōib' ē uitāda. Cōsulo etiā ꝙ uocētur
etiā si sint' in ciuitate. ar.ff. de pcu.l.5.
nisi forte antiq̄ ɔsuetudo excuset uel
certā formā det. Host.ēt putat consue
tudinē eē seruādā i vocatōe abn̄tium
nisi mora vtat̄ in piculū. vt in sū. con.
dcā.q.7. B. Et si uocati ad ɔpetētē ter
minū eis a uocātib' assignatū nō veni
ant non oꝫ eos vlteri' expectari. ex̄.e.
cū inf.r.c.cū nob. A. Hoc fuit dictum
Goff.addentis.ga duꝝ esset vsqꝫ ad fi
nē termini expectare.s.ad finē trium
mēsiū.cū mora in electōibus sit dāno
sa.ex̄ eo.cū inter vniuersas. Hosti. vo
dicit ꝙ in hoc casu si due ptes sī pn̄tes
r cā coartatōis assignet̄: putat hāc sen
tētiā verā.qꝛ tūc dꝫ abn̄s saltē vni de
collegio cōmittere uices suas.ex̄ eo.qꝛ
ppter. Si vo due ptes abn̄tes sint vl'
nō assignet̄ cā: putat uerā sn̄iam Jo.q
dixit expectādos eē usqꝫ circa finē triū
mensiū. Dicit ēt Hosti.ꝙ scrutatores
debēt ire ad infirmos q sunt i ciuitate
r ingrere uota eoꝝ sicut alioꝝ pn̄tium
Nā r pn̄s ē q in hortis ē .ff. de pcu.l.5.
Nec erit necesse ipos in collatōe uel i
aliis q̄ sequūt̄ regrē.sꝫ sufficit ɔsēsus i
scrutinio bitus. Pn̄t ēt isti uni de colle
gio uices suas ɔmittē.ga sunt ipediti.
Sꝫ pus dcm̄.s.ꝙ ad eos uadāt vr̄ expe
diti'. Cō. Inno.ut i sū.cō.dcā.q.7. B.

An elector abn̄s possit ɔstituē pcura
torē? R. Si iusto ipedimēto tenetur
pōt uni uel plurib' cōmittē vices suas
dū tn̄ cuilibꝫ insolidū.r erit melior cō
ditio occupātis. Qd̄ si ambo ɔcurrāt r
petāt admitti: nō admittētur ābo. sed
is quē capl'm uel maior ps elegerit. et
si nō cōcordēt: admittet̄ ille q i ɔmissi
one p̊ noiatus ē. At si nullus sit isolidū
nō valet. Qn̄ autē pcurator vnum no
miat p se: r aliū noie eius q ɔmisit: ni
bil agit: nisi de certa psona hūerit spā
le mādatū.ga tūc aliū noie suo potēit
nomiare. Porro si nullus de collegio
ul't eē pcurator nō pōt absens nolente
capl'o ex̄neū deputare. Nō pōt ēt p lit
teras expm̄ē uotū suū. Hec oia ex̄ de
elec.si qs iusto li.° A. Dictus etiaꝫ p
curator nullatenus pōt institui cessan
te impedimēto uel loci ɔgruitate.ex̄ ō
elec.c.ga ppt̄.§.illud.ubi dr̄. Illud aūt
penit' inħdicim' ne qs in electiōis ne
gocio pcuratorē ɔstituat: nisi sit abn̄s
i eo loco i quo debeat aduocari.iustoqꝫ
ipedimēto detētus venire nō possit su
per quo si opus fuerit fidem faciat iu
ramento. B.

Si qs electoꝝ ɔtēptus nec uocat' ad
electōem fuit: ad petitōem ei' cassāda
ē electio.pōt tn̄ si uult eā ratā hr̄e.ex̄.e.
ꝙ sicut.

Utrū elector possit renunciare uoci
sue? R. Sic. Nā qlibꝫ pōt r̄nūciare iu
ri qd̄ sibi ɔpetit. Un̄ r qd̄ postea fit p
alios ipe nō poterit ipugnare. Si tamē
tal' accedat electōe nōdū facta admit
tēdus ē in oibus q̄ circa ipam restāt fa
ciēda. ex̄ eo.eccl'a vr̄a.p̊ rn̄so. A. Ibi
nō uidet̄ clare h° dici ꝙ talis ōbeat re
admitti. Tn̄ cū pdcis con. Albric'. Sꝫ
ꝙ qs posset renūciare iuri suo hoc cla
rū ē. C. de pac.l.si qs i ɔscribēdo. B.

Quot sūt forme electōis. R. Tres.
Nā aut fit p scrutiniū: aut p ɔpromis
sū: aut p cōem inspiratōem.et q ō pdi
ctas formas eligē attētauerit: ea uice
dꝫ eligēdi ptāte puari.ex̄ eo.qa ppter
A. Ibi dr̄. Statuim' ut cū electio fue
rit celebrāda pn̄tib' oibus q ōbēt r uo
lūt r pn̄t ɔmode iteresse assumāt̄ tres
de collegio fide digni q secreto r singil
latiꝫ vota cūctoꝝ diligēter ingrāt r in
scriptis redacta mox publicēt i cōi nul
lo prorsus appellatōis obstaculo inīie
cto ut is collatōe habita eligat̄ i queꝫ
oēs ul' maior r sanior ps capl'i ɔsētit.
vl' saltē eligēdi ptās aliqb' viris idōe
is ɔmittat̄ q vice oīum eccl'ie uiduate

ꝓuideāt de pastore. Alr̄ electio facta
n̄ ualeat nisi forte cōiter eēt ab oibus
q̄si ꝑ īspiratōez dei absꝫ uitio celebra
ta. Qui xͦo ꝯ ꝑdcās formas eligē atten
tauerit eligēdi eauice ꝑtāte ꝓuenī. Et
ita electōes q̊ꝗꝫ clādestias reprobam⁹
statuētes ut q̄ꝫ cito electio fuerit cele
brata solēniter publiceť. B.
Qn̄ ꝓcedit ꝑ formā scrutinii debent
eligi tres scrutatores q in secreto exq
rāt uota singuloꝝ. Et ipi q̄dē ꝑ debent
seip̄os de suis uotis examinare. deide
alioꝝ uota secreto ꝛ singillatī ad h° ꝙ
glibet liberi⁹ dicat qđ sibi ur̄. Un̄ si ex
aminatio publice fieret: non seruareť
forma nec ualēt electio: etiā si oēs con
sentirēt. ex̄ eo. in genesi.
Per quē uota scribenť? R°. ꝑ tabelli
onē. ul' qđ meli⁹ ē un⁹ de scrutatoribus
uidētib⁹ aliis ꝯscribet ꝛ postea publi
cabit. Et si qs electoꝝ uellet ꝯdicē scri
pture nihilomin⁹ ei stādū ē. ar. ex̄ de te
sti. co. ꝑterea. §. fi. A. Hoc fuit dictuꝫ
Hosti. q etiā dič ꝙ dicta uota poterūt
scribi ꝑ tabellionē etiā in sacris ꝑ ep̄z
ꝯstitutū: lꝫ Inno. dixerit ꝑ tabellioneꝫ
laicū. ut ĩ sū. cō. li°. 3°. ti. 26. q. 7. B.
Quid si electoresſ pauci sūt? R°. ꝫꝫ In
no. Si sūt tm̄ tres: duo ex eis scrutabū
tur tertiū: ꝛ sic ꝓcedēt ad electionem.
Si xͦo sūt duo tm̄: un⁹ scrutabiť alium
Qđ si un⁹ tm̄: ꝛ ille solus uocatꝭ testib⁹
exp̄met uotū suū: ꝛ eligꝫ ꝛ publicabit.
A. Con. Albricus. B.
In electōib⁹ uota incerta ꝛ ꝯditōata
nō ualēt: ꝛ debēt hr̄i ꝓ nō adiectis: pu
ta ꝯsētio in quē talis cōsentit. ul' si Pe
trū hr̄e nō potero ꝯsentio in Iohem. ꝛ
silr̄a. ex̄ eo. in electōib⁹ li°. 6°. A. Ibi dr̄
In electōib⁹ ꝛ postulationib⁹ ac scruti
niis ex qb⁹ ius oriť eligēdi uota ꝯditio
nalia altn̄atiua ꝛ incerta penit⁹ repro
bam⁹: statuētes ut h⁹ mōi uotis ꝓ non
adiectis habitis ex puris ꝯsensibus ce
lebreť electio uocē illoꝝ q nō pure con
senserit ea uice ĩ alios residere. B
Publicato scrutinio electores neq̄
unt uariare uoces: sed faciēda ē colla
tio ꝛ electio celebrāda. Ille tn̄ q nō cō
sēsit pōt cōsentire ĩ eū q alr̄ eligēdus
ē. Alr̄ nō pōt ad aliū accedi. ex̄ eo. audi
tis. §. ꝑ°. ꝛ. c. eccl'ia ur̄a. §. ꝑs xͦo. A. ꝯiū
cto. c. publicato. eo. ti. B. Qđ si ꝑ uim
facti scrutinii nullus possit eligi: pote
rūt ꝓcedē ad secūdū ꝛ tertiū scrutiniū
donec aliqs eligi possit. A. Cū ꝑdictꝭ
ĩ hoc. §. con. Albricus. B.
Collatio ꝑdicta q̄ dꝫ p⁹ publicatōem
scrutinii fieri triplex ē. s. numeri ad nu
meꝝ. zeli ad zelū. meriti ad meritū: ut
ex̄ eo. in genesi. Si tn̄ una ꝑs eligētiū
fuerit duplo maior: nō pōt ei opponi
extenuatio zeli ul' mēiti. ex̄ eo. si qn̄. li°.
6°. A. ubi ēt subdiť. Si qd aūt oppo
nere uoluerit q̊ uotū illi⁹ cui oppoiť
nullū redderet ip̄o iure: id eis nō itelli
gim⁹ interdictū. B. Qđ si oēs ĩ unū cō
ueniāt nihilomin⁹ faciēda ē collatio n̄
de numero sꝫ de electorib⁹. vtruꝫ. s. ali
qs sit ꝯtēptus ul' aliqs affuerit c⁹ uox
nō sit cōputanda ꝛ h⁹ mōi. Et si hac col
latōe facta nullū occurrit dubium ad
electōem ꝓcedať. aliogn discutiať ple
ne. ex̄. eo. cū terra. Alii dicūt ꝙ ubi om
nes ĩ unā ꝑsonā ꝯcurrūt: ualet electio
ꝛ si collatio sit omissa. A. Hoc ur̄ sa
tis ꝓbari. ex̄ eo. qꝛ ꝓpter. ibi. nisi forte.
ꝛc̄. Nā in electōe nō fit collatio nisi nu
meri. zeli. ꝛ meriti. dcō. c. in genesi. q̄ nō
pōt locū hr̄e ĩ electōe uniformiť ꝯcor
di. De aliis aūt faciēda ur̄ discussio an̄
scrutiniū uel ĩ cōfirmatōe. dcō. c. qꝛ ꝓ
pter. ꝛ eo. ti. c. auditis. B.
In numero eligētiū nō ur̄ cōputari
elect⁹. qꝛ nullus pōt eligē seip̄m. ex̄. e.
cumana. A. Hoc. c. paꝝ ad hoc facit.
sꝫ meli⁹ ex̄ de insti. cū ad nr̄m. ꝛ de iure
pa. ꝑ nr̄as. B. lꝫ aliqn̄ hoc locū hēat
qn̄ ꝓcediť ꝑ uiā ꝯpromissi. ut. ĩ. electio
2°. §. 4°.
Facta collatōe eligi dꝫ is in quem
maior ꝑs ꝛ sanior capl'i consenserit. ꝛ
maior ꝑs dicet miori. Cū talis sit eligē
dus si placet uob̄ ip̄m cōiter eligam⁹.
Et si ꝯsenserit tūc is q ꝑorē uocē hꝫ in
capl'o surgēs dicet. Ego ꝓ me ꝛ ꝓ toto

captľo eligo talē ⁊c̄. Et oēs acceptabūt
Qδ ſi mioꝛ ps uel nō oēs ↄſenſerit. di
cet. Ego ꝓ me ⁊ ꝓ ills q mecum ↄſenti
unt eligo talē ⁊c̄. Hec ex decre. ga ꝑpť
extra eo. A. Con. Albꝛic⁹ B
Jn oi electōe ſiue poſtulatiōe ſi di
cať. Ego eligo poſtulādo ſiue poſtulā
dū aut i poſtulandū. uel poſtulo eligē
do ſiue eligendū aut i eligendū. nihil
agiť. Silr̄ nec ſub hac foꝛma. Eligo ⁊
poſtolo ꝓut meli⁹ pōt de iure ualē niſi
qñ ꝓbabiliť dubitareť utꝝ qſ ſit eligē
dus uel poſtulād⁹. q̊ cāu ſic poſtulat⁹
uel elect⁹ teneť unā tm̄ detminatā uiā
acceptare. A. tꝑe cōſenſuſ. Et redeū
di ad aliā poſtꝙ unā elegerit ſibi licē
tia ē penit⁹ īterdicta. ut i. c. de q̊ ſtati
B. ex̄ de poſtu. c. ꝑpetuo. li° 6°.
Electio ſꝑ dꝫ fieri ꝑ ꝟba numeri ſin
gularis. ſiue fiat ꝑ ſcrutiniū. ſiue fiat ꝑ
ↄꝓmiſſū. aliť ñ ualꝫ. ex̄ eo. ſicut li° 6°.
Collige q̄ ſūt de ſuba foꝛme electōis
ꝑ ſcrutiniū. ꝑ̊ qdē ꝙ electoꝛeſ ↄgregēť
Jtē ꝙ ſcrutatoꝛes aſſumātur. A. ſ. ō
collegīo eligentiū. ex̄. eo. ga ꝑpter. et
dicit Hoſti. in ſū. cō. li. 3. ti. 26. q. 7 ad fi.
ubi etiā nota q̊ ⁊ h̄ ponūtur. B. Jtē
ꝙ in ſecreto uota exgrāť. Jtez ꝙ uota
ſcribāť. Jtē ꝙ ſcripta i cōi publicētur
Jtē ꝙ fiat collatio. Jtē ꝙ ſeq̄ť electio
de illo in quē maioꝛ pſ ⁊ ſanioꝛ capitu
li ↄſenſerit. Hec oia ex̄ eo. ga ꝑpť. A
Jbi etiā dŕ ꝙ uota in ſcriptis redacta
dñt i cōi publicari mox. i. nullo actu cō
trario intueniēte. ut no. i. d. q. 7. Dŕ etiā
in dcō. c. ga ꝑpter. ut ꝙ̄ cito electō fue
rit celebꝛata ſolenniť publiceť. i. ↄgre
gatis electoꝛib⁹ ſurgat un⁹ ⁊ ānūciet
ꝑplō ↄuocato ut moꝛis ē ad electionē
factā. Si tm̄ iſta publicatō omittiť nō
ē ꝑpter h° electō caſſāda ſꝫ Jnn. Alii
tm̄ dicūt aliť ſꝫ Hoſt. ut i. d. q. 7. Dictuꝫ
Jnno. ueri⁹ uŕ ut pōt colligi ex dcō. c. qꝛ
ꝑpť. imo ſi ꝑiculum imineret talis pu
blicatio nō ē faciēda. ar. 23. diſ. in nomi
ne dñi ibi. ꝙ ſi ꝑ̄uoꝝ atqꝫ iniquoꝛū ⁊c̄.
Jtē Jnno. in. c. ga ꝑpť. ex̄ eo. dicit ꝙ ꝓ
curatoꝛ inſtitut⁹ ad eligēdū dꝫ habeŕ
ſpāle mādatū ad iurandū in aiam do
mini ꝙ credat ꝙ tꝑe electōiſ erat bōa
fide. ſ. ſine fraude infra fineſ q deputa
ti ſūt ad uacationes electōnuꝫ: ⁊ ꝙ iu
ſto ipedimēto teneť. quare electōi inť
eſſe nō pōt mō: ⁊ credit uel dubitat ꝙ
eodē ipedimēto tenebiť tꝑe q̊ electio
faciēda erit. ⁊ h° dŕ h̄. Et dꝫ exꝑmē ipe
dimētū ⁊ fines. nō. n. i ſuo iuramēto dꝫ
exponē ꝟba iuris. Et ſubdit. Jllud aūt
placet ꝙ nō poſſit qs cōſtituere ꝓcu
ratoꝛē ad eligēdū niſi ⁊ det ei ꝑtātē iu
rādi i aiam ſuā. ga nō uenit iſtruct⁹. et
uñ ſeq̄reť abſurditas. ga uľ opoꝛteret
capľm ↄgregatū expectare q̊uſqꝫ nū
cius iret. ⁊ rediret ab eo: uel iteꝝ aliuꝫ
terminū aſſigñre electōi: q̊ abſurditas
i ſīli caſu tolliť. 63. diſ. cū lōge. ar. ad h°
c. diſ. optatū. Jtē uŕ ꝙ poſt ꝑ̄ſtitū iura
mentū ſi ali⁹ cui uox eius ꝑ̄iudicaret
ueliet ꝓbare ꝙ dñs tꝑe electōis erat
in eo loco uñ uocari ñ dēbat: uel ꝙ nō
detinebať iuſto ipedimēto ꝙ ñ ſit au
diēdus. ar. ff. de dolo. ꝙ ſi differēte niſi
foꝛte aliud dicas in ſpūalib⁹ ubi reuo
catur qcqd fit ꝑ obreptionē etiā p⁹ ſē
tētiā. ex̄ de reſcrip. dilect⁹ fili⁹ abbas.
⁊. c. cōſtitut⁹. ⁊. c. ad audiētiā. ꝙ ſi nō ex
igāt iuramētū ꝑ̄dictū a ꝓcuratoŕ: tūc
de cetō nō pñt neqꝫ de loco neqꝫ de ipe
dimēto excipe. ga hāc exceptioneꝫ uŕ
remiſiſſe capľm qñ ſibi iuramentū re
miſit. et ſi dicať ꝙ capitulū deceptuꝫ
fuerit ignoꝛātia facti q̄ etiā ꝑitiſſimoſ
fallit. ff. ō iur ⁊ fac. ign. l. 2. puta ga cre
debat aduerſario h° aſſerēti. diceť ei
ꝙ ſupina fuit ei⁹ ignoꝛātia. ga ius ī ta
lib⁹ ꝓuidꝫ ꝙ poſſit exigē iuramtū. B
Qñ ptās eligēdi deuoluiť ad alium.
R° Jn cathedralib⁹ eccleſiis ſi ifra tē
p⁹ triū mēſiū nō eligāt deuoluiť ad ꝓ
ximū ſuꝑioꝛē. ꝙ ſi infra alios tres mē
ſes nō elegerit: deuoluiť ad aliū ſuꝑio
rē: ⁊ ſic uſqꝫ ad papā. Si ꝟo eligūt ſciē
ter idignū: ⁊ ſic ſint ꝑ̄uati iure eligēdi
uel ꝑ̄ueť ꝑ ſniaꝫ. ga nō ſeruāt debitaꝫ
foꝛmā: ad papaꝫ deuoluiť. Jn iferioꝛ
bus āt eccleſiis ſꝑ ad ꝓximū ſuꝑioꝛē

deuoluit.ex̄ eo.quãq̃.li° 6° de hac mã
vide s̄.§.3°.z.s̄.bñficiũ.p̊.§.p̊.
Cassanda ē electio illius q̄ regsit᷒
añq̃ eēt elect᷒ ɔsensit electõi de se faci
ende: q̄a p̄sumit̄ ãbitiosus.ex̄ eo. cum
post petitã.z.c.officii.
Qñ maior ps capl̄i deliq̄t electio de
uoluit̄ ad pauciores: vt notat̄ ex̄ d̄ po
stu.c.2°. Itē deuoluit̄ ēt ad vnũ ꝓpter
oium alioꝝ d̄lictũ.65.dis.si forte.ex̄ eo.
bone. A. In his.c.nõ bñ h° ꝓbat̄.sȝ i di
cto.c.2°.de postu.hoc notat glo. z videt̄
hoc intelligere qñ electores peccaue
rũt in eligendo indignũ. Sec᷒ si ex cõ
tēptu aliquoꝝ ex hẽntibus vocem. q̄a
tunc non deuoluit̄ ptãs eligendi ad cõ
tēptos.q̄a nõ tm̄ in hoc peccauerũt eli
gētes.iõ suffic̄ q̄ hoc casu cassetur ele
ctio. Põt dici q̄ hoc veꝝ ē añq̃ eligen
tes sint p̄uati p̄ iudicē iure eligēdi. nã
ꝓpter pctm̄ forme nõ sũt ip̄o iure p̄ua
ti sed p̄uãdi.ex̄ eo.q̄a ꝓpter. z ibi hoc
sentit Inno.sup̄ v̄bo p̄uetur. dicēs q̄
facta p̄uatõe p̄ iudicē ꝓpter pctm̄ for
me: tũc ptãs deuoluat̄ ad nõ culposos
nec p̄uatos. Idē in sũ.con.li° 3° ti.26.q.
.7.dicitur. Itē nota q̄ si aliq̄ peccãt in
eligēdo ɔ̄ formã.in nõ delinquentes ēt
si sit minor ps cadit ius eligēdi etiã si
vn᷒ solus sit.z hoc uel per sniam sup̄io
ris s̄m quosdã ul̄ s̄ȝ alios ip̄o iure. Alii
tñ dicũt alr̄.sed p̄ma opio ē magis ap
probãda.hec ibi. Aliq̄ etiã dicebant q̄
si maior ps d̄liq̄rat; tũc ptãs nõ deuol
uebat̄ ad pauciores q̊ꝝ dictũ nõ ꝓbat̄
nec ē rõnabile: vt pȝ p̄ Inno. in dcõ.c.
q̄a ꝓpter. Uñ ut dictũ ē bñ deuoluitur
ptãs ēt ad pauciores ip̄o iure. sed p̄ iu
dicē p̄us lata p̄uatõis snia.z sic põt itel
ligi assertio dicētiũ q̄ hoc dȝ fieri p̄ sē
tētiã sup̄ioris. B. Qd̄ si oēs deliquãt
ɔ̄uoluit̄ ad sup̄iorē siue ad papã. vt di
ctũ ē.s̄.§.qui est hic añ ꝓximũ.
Electões clãdestine reprobant̄. ex̄
eo.q̄a ꝓpter.z dicunt̄ clãdestine q̄ i ca
meris p̄ occulta côuēticula fiunt.79.
dis.c.2°. z.c.si trãsit᷒. Silr̄ z ille q̄s int̄ se
electores secretas tenent: cuȝ celebra
te d̄beãt solēnit̄ publicari.ut i dcõ.c.q̄r
ꝓpt̄. A. Idē i sũ.cõ.dcã.q.7.ad fi. B.
Quis põt eligi? R°. Eligēdus ē do
ctior z sanctior.cui᷒ ɔparatõe ceti grex
dicãt̄.8.q.i.lȝ g°.z qui sit de mr̄imonio
legitio nat᷒ z etatis legitie.ex̄ eo. cuȝ i
cunctis. Nã ep̄s dȝ eligi.30.ãnoꝝ ɔpleto
rũ. Inferiores v̄o p̄lati z alii q̄ curam
debēt h̄re aiaꝝ tegrit̄ q̄ attigerit ãnũ
25. A.vt i dcõ.c.cũ i cũctis. B. Alr̄ eli
gentes sũt illa vice eligēdi ptãte p̄ua
ti.s̄.§.22°. q̄ incipit qñ ptãs. Subdiaco
nus q̊q̃ põt i ep̄m eligi.ex̄ d̄ eta. z q̄li.
a multis. Itē q̄ ad vnã dignitatē repu
tat̄ dignus si postea eligat̄ ad aliaȝ dȝ
r̄putari dign᷒. A.s.ad eq̄lē vl̄ minorē
ut põt colligi ex.c.de quo statiȝ. B.
.74.dis.gesta. Fallit qñq̃. Nã lȝ qñq̃
q̄s tolleret̄ i officio miori nõ tñ ꝓpter
h° i maiori tolerari dȝ idign᷒.12.dis.nos
ɔsuetudinē. Abbas quoq̃ exēpt᷒ bene
põt eligi siue i ep̄m siue i abbatē eius
dē regl̄e z hit᷒.sȝ nõ põt trãsire siñ lnia
pape ul̄ legati de latē si sit i ꝓuicia. ex̄
eo.si abbatē li° 6°. Religiosus q̊q̃ lȝ nõ
exp̄sse ꝓfessus q̄n ēt nouiti᷒ eligi põt
ad ep̄atũ.ex̄ eo.nnll᷒ li° 6°. A. Siue eli
gat̄ i secl̄arib᷒ siue in regl̄arib᷒ eccl̄is
ad p̄laturã tñ sue ul̄ alteri᷒ religionis
nõ nisi exp̄sse ꝓfessus.ut ibi. nullus ãt
religiosus põt eligi i abbatē uel p̄latũ
alteri᷒ religiõis ul̄ hit᷒. Qd̄ si sec᷒ actũ
fuerit eo ip̄o ē irritũ z inane: vt in cle.i.
ex̄.eo. B. De cl̄icis alteri᷒ diocesis vtꝝ
possint eligi vide.ī.postulatio.§.3°.
Quis nõ põt eligi? R°. Excõicatus
maiori excõicatõe.ex̄ d̄ appel.ɔstitutī
p̊. Itē nec excõicat᷒ miori q̄ si sciēt̄ ele
ctus fuerit cassanda ē ei᷒ electio.ex̄ de
cle.exco.mi.si celebrat. A. Et ibi glo.di
cit q̄ si etiã ignorãter eligat̄ excõicat᷒
minori nõ ualet electio.q̄a ignorantia
eligētiũ nõ facit ip̄ȝ habilē.z si sciēter
talē eligerēt p̄uarēt̄ iure eligēdi.ex̄ de
elec.cũ in cũctis. B. Itē nec suspēsus
nec intd̄ict᷒ nec q̄ intd̄ictũ nõ seruauit
ex̄ d̄ postu.c.p̊.z.c.cũ dilect᷒. A. Hoc.c.
cum dilect᷒.nõ ē i ti.de postu.sȝ d̄ ɔsue

tudie. B. Jtē nō dz eligi psona cui ali
qd obsistit de ipedimētis circa ordinā
dos. de qb' hr̃.i.ordinādus p totū. Jtē
nec is q ppt̃ vitiū psone sel̃ reprobat'
fuit.talis.n.nec ibi nec alibi eligi pōt.
ex̃.eo.sup eo.Sec' aūt si cassata fuēit
electio ppter uitiosū pcessuz.qa tūc ñ
ipedit̃ pmotio ei' ēt in eadē eccl̃ia .ut
i dcō.c.sup eo.z.c.inotuit. A.etiā pma
uice.ut in dcō.c.innotuit. Ubi vo duo
electi fuerit z utriusq uitiosa ē electio
neuter ē eligēdus pma uice.ex̃ eo.cōsi
derauim'.z h°ut discordia uitet̃.Si āt
alter istoz cōiter eligat̃ deficit rō.z iō
ofirmat̃.ex̃ eo.cū int̃.R.semorē: ut in
sū.con.li°.3°.ti.26.q.5.ubi etiā pdicti ca
sus notant̃. B.Jtē nō pōt eligi ep̃s.s.
q iā alligat' ē alii eccl̃ie.sz pōt postula
ri.s.a papa.ex̃ de postu.c.fi. Jtē in pla
tū religiosoz nō pōt eligi nisi expsse p
fessus alit̃ nō valz electio.ex̃ eo.nullus
li°.6°. Nec ēt aliqs q sit alti' religiōis
ul̃ hitus.ut i cle.cū rōi.ex̃ eo. Jtem nul
lus religiosus pōt eligi si trāsiuit de or
dine mendicātiū ad non mēdicantes.
ut hr̃.i.religio.5°.§.fi.

Elect' p' ɔsēsū ɔiūgit̃ spūalr̃ eccl̃e ui
duate.ut ex̃ eo.cū int̃ canonicos.ex̃ de
trās.int̃ corpalia.§.p.z.2°. Jtē electio gi
gnit ɔfirmatōez.ex̃ eo.nihil.ɔfirmatio
dat admistratōez.ex̃ eo.trāsmissaz.De
ɔfirmatōe uide s.ɔfirmatio electoz.

Si elect' añ ɔfirmatōez admīstret
remouēdus ē.ex̃ eo.q̃lr.nisi i sūmo pō
tifice q i eligēdo ɔfirmat̃.dis.23.i noie
dñi.vl̃ nisi sic admistrāti parcat̃.ex̃ eo.
nosti.ul̃ nisi ptineat ad papā. A.s.ɔfir
matio: vt i.c.de q.i. B.z sic ualde r̃mo
tus a sede apl̃ica. A.videlz ultra Jta
liā ɔstitut'.ut i.e.c.nihil. B.Qui tal̃s
si sint i ɔcordia electi admistrare pñt
ēt añ.ita tñ q nihil penit' alienēt nec
pōt eis ɔmitti admistratio sub nomie
Jconomat' uel pcuratōis z h'i nec in
toto nec i pte.nec i spūalib' nec i tpali
bus.Qd si susceperit puati sūt oi iure
electōis ipsi'.ex̃ eo.auaritie.lib°.6°. A.
Jbi dicit̃.Cū itaq nō sit malitius idul
gēdū sācim' ut nullus ɔceso admistra
tōem dignitat) ad quā elect' ē puisq ce
lebrata ɔ ipo electio cōfirmet sub J
conomat' ul̃ pcuratōis noie alio ɔ no
uo q̃sito colore i spūalib' ul̃ tpalib' p
se ul̃ p aliū p pte ul̃ i totū gerē ul̃ reci
pe aut illi se imiscē psumat oēs illos q
sec' fecerit iure si qd eis p electōez q̃si
tū fuēit ɔcernētes eoipo puatos.Et idē
qd i h°.§ no.i sū.cō.li°.3°.ti.26.q.12. B.

An religioso acqrat̃ ius electōis ex̃
ordinē suū? R°. Nulli r̃ligioso pdicato
rū.mioz.hēmitaz.z q̃rūlibz mēdican
tiū ex electōe postulatōe puisione seu
uocatōe ad platurā ex̃ suū ordinē i di
scordia fcā ius aliqd acqrit̃.nec ipe cō
sētire pt ēt hita lnia.ex̃.e.q̃rūdā.li°.6°.z
dz itelligi discordia q̃ eēt siue de iure si
ue ɔ fcō.ut i cle.e.ti.qd circa. A.Jbi ñ
clare h° pbat̃.sz ad h° fac̃.qa cū i dcō.c.
q̃rūdā dicat̃ ɔ discordia dz idisticte in
telligi ex̃ ɔ ɔcis.ad audiētiā. B.Sz z
aliis r̃ligiosis ñ acqrit̃ ius i electōib'.
nec ɔsētire pñt si fuerit electi a mior)
pte nūero.ut i dcō.c.q̃rūdā. Et nota q
si r̃ligiosus electōi ɔ se fcē ad platōem
aliq ex̃ suū mōasteriū ul̃ eccl̃iā ñ peti
ta lnia z obtēta ɔsēsit ɔsēsus ñ valz.z
electō ipa uirib' uacuat̃. Jtē no.q pla
ti r̃ligiosoz irreglsit) ɔuētib' pñt h'i li
cētiā dare.ex̃ eo.c.si r̃ligiosus.li°.6°. Nō
āt ualēt lnia q̃ ɔcedit̃ p futura electōe
quā fieri ɔtigēt.ut i cle.cū ɔcessa.ex̃.e.
Nec aliqs r̃ligios' pt pfici i aliq̃ eccl̃a
q̃ clero careat z pplo xpiāo.ut i cle.ple
riq.extra eo.

Quid si due electōes fiant? R° fm
hosti.si sil̃ z i ɔtinēti fiūt puta qr i scru
tinio diuisa sūt uota: tūc illa ualz q̃ me
liorib' z maiorib' mēit) adiuuat̃.ex̃.e.
c.licz.i fi.z.c.dudū.Si vo electōes fiāt
ex intūallo z pma fuit rite fcā.illa ualz
imo ēt si pma ānullāda sit scda nihilo
min' cassari dz.ex̃ eo.bone memorie
cre.nisi grā fiat.sic qdā itelligūt.ex̃ eo
bone mēorie magi.Silr̃ ēt cassanda ē
scda ēt si pma nulla fuerit ppter cām
nōdū patentē.ex̃ eo.consideratis.z.c.

auditꝰ.ꝙ ſi pͥma ex cā notoria nulla fu
it ualebit ſecūda rite facta. ex̄ de ſup
plē.negli.pla.c.fi.ꝛ ex̄ eo.uenerabilem
ꝛ.§.fi. A .Idē in ſū.cō.libº 3º.ti.26.q.8
ubi etiā ſubdit. Nota etiā ꝙ ſola noia
tio nō preſtat ipedimētū ſequēti elec
tioni.ut patet ex̄ eo.ꝙ ſicut. qa ꝑ ſim
plicem nominationē nullū ius acqrit
noiato.ſecus tñ ſm Ber.ibidez in glo.
de noiatione in ſcrutinio poſt publica
tōnem.qa tūc nec uariare pñt. ex̄ .eo.
publicato. B

Sūt caſus in quibꝰ electores iteruʒ
pñt eligere ut puta ſi electus nō uult
conſentire uel pꝰ cōſenſum renunciat
iuri ſuo uel morit:uel ꝓpter occultuʒ
eius uitium irritat.Et his caſibus hñt
electores integrū tēpus a diſſenſu uł
renūciatōe uł morte ſeu irritatōne ac
ſi uocatio noua eēt dūmodo nihil ege
rint fraudulēter.ex̄ eo.ſi electio liº 6º.
Duas electiones in una eccleſia de ſe
factas nemo pōt ꝓſequi:ſʒ unā tm̄ eli
gat.ex̄ eo.ut qs.libº 6º.

Quicūqꝫ grauāt clericos uel alias ꝑ
ſonas eccleſiaſticas ad q̄s ſpectat elec
tio. A .In aliquibus eccleſiis mōa
ſteriis aut aliis piis locis. B .ꝓ eo
ꝙ rogati ſeu alʳ inducti eum ꝓ q̊ roga
bant ſiue inducebāt eligere noluerit
uel conſanguineos eoruʒ:aut ip̄as ec
cleſias ſeu loca bñficiis ſeu aliis boniſ
ſpoliādo ſeu alʳiniuſte ꝑſequēdo . excōi
cati ſūt ipſo facto.ex̄.eo.ſciant cuncti.
libro 6º.

Quid ſi qs aliquē ex odio elegit.Rꝰ
Tenet ei ad omne dānū quod inde ei
accidit.diſ.74.honoratꝰ.ꝛ .C.ſi ꝓpter
inimicitias creatio facta ſit.l.unica. li
bro.xº.

Circa electiones monialium nota ꝙ
nulla debet ad electionē admitti niſi
12.annū ꝑegerit ꝛ ꝓfeſſa fuerit tacite
uel exp̄ſſe nec i abbatiſſaʒ uł p̄oriſſaʒ
ubi per prioriſſam gubernantur eligi
pōt niſi poſt.30.annū.ꝛ niſi fuerit exp̄ſ
ſe ꝓfeſſa.Item nota ꝙ cū ꝑ ſcrutiniū
ꝓcedit illa electio q̄ a duabus ꝑtibus
fuerit celebrata nō obſtante appella
tione partis alterius.p̄miſſa diligenti
examinatione ſi alit iuēta fuerit cano
nica ꝯfirmet ꝛ bñdicēda benedicatur
A Benedicēda ē cōfirmata i abbatiſ
ſam.ut in.c.indēnitatibus.de q̊.i. B
Si aūt nulla electio eēt a duabus ꝑti
bus celebrata:tūc nō obſtāte ꝙ ſit pu
blicatum ſcrutiniū aut etiā ad electio
nē proceſſum pñt alie moniales an̄qꝫ
ad actus ex̄neos diuertāt ad illā acce
dere q̄ a maiori numero ē electa .Et ſi
per hoc ꝑueniatur ad duas ꝑtes cōfir
metur ut p̄us dcm̄ ē ſʒ nihilominꝰ ꝯ eā
ſic ꝯfirmatā poſtqꝫ fuerit i admiſtrati
one poterūt alie opponē in moduʒ de
nūciationis uel accuſatiōis ut a digni
tate remoueat.ꝙ ſi ad illā q̄ a maiori
ꝑte electa ē alie nolūt accedere uel nō
tot quot accedāt ad duas ꝑteſ tūc ſuꝑ
obiectis que faceret pars altera ꝛ ſuꝑ
aliis q̄ ſūt ingrēda plane ꝛ ſine ſtrepi
tu iudicii ꝑ ſuperiorē inquirat anteqꝫ
ꝯfirmet:ſʒ ipſa interi in tꝑalibus ꝛ ſpi
ritualibus admiſtret.ita tñ ꝙ de rebꝰ
monaſterii nihil alienet nec monialeʒ
ꝛcipiat.Si q̄ uero a minori ꝑte electa
uel nominata fuerit nō ualet nec pōt
ad eā p̄dicto mō accedi.Item nota ꝙ
nūqꝫ in electionibus monialiū dʒ fieri
collatio ʒeli.ad ʒelū uel meriti ad me
ritū:ſʒ ſolū numeri ad numerū.Si ꝟo
ꝓcedit ꝑ formā ꝯpromiſſi ſi minor pſ
ſe oppōit electe nihilominꝰ cōfirmet
ꝛ bñdicat ꝯdictione ꝑtis nō obſtāte.ſi
aūt maior ꝑs ſe opponit. differt cōfir
matio donec de obiectis ꝛ aliis fuerit
inqſitū:ſʒ interi admiſtrabit ut p̄mit
tit niſi ꝑs opponētiū fuerit duplo ma
ior qꝛ tūc nō admiſtrabit ſed expecta
bit litis euentū.Itē nota ꝙ ſi i hꝰmōi
electionibꝰ cōtigerit ad curiā appella
ri debēt cauſe exprimi ſm modū ꝯſti
tutiōis.c.ut circa.ex̄ eo.liº 6º. A .Ibi
dicitur.Prouidemꝰ ſi qñ aliqui electi
onibus poſtulationibus ꝓuiſionibuſ
ſe opponūt ꝓponēdo aliq ꝯ electōnis
poſtulationis ſeu ꝓuiſionis formam

aut psonas eligētiū uel electi siue illi⁹ cui puisio erat faciēda ul' fcā: ꝛ pp̄t h⁹ ɔtigerit appellari appellātes in instr̄o publico seu litteris sup appellatōe cō fect] oia ꝛ singula exp̄māt q̄ in formā intēdūt obiicē ul' psonas corā psonis autēticis aut psonā q̄ sup hoc testimo niū phibeāt ueritati corpali p̄stito iu ramēto ꝙ credūt ea q̄ sic exp̄mūt esse uera: ꝛ se posse pbare. Aliogn tā oppo nētes q̄z tpe appellatōis ul' postmodū adherētes eisdē obiiciēdi aliq̄ que nō fuerūt i h⁹mōi lr̄is uel istr̄is expressa ptātē sibi nouerit intdictā: nisi postea forsan aliqd emerserit uel sup antiqs supuenerit pbandi facultas aut aliq̄ in opponētiū noticiam de nouo puene rint q̄ appellātes appellatōis tpe v̄isi milr̄ ignorare potuerūt ꝛ ignorauerūt sup h⁹ i āt ignorātia ꝛ supuēiēte facul tate pbādi fidē p ppuz p̄stādū corpa lit̄ faciāt iuramētū h⁹ adiiciendo iura mēto eodē ꝙ ad ea pbāda credunt se sufficiētes pbatōes hr̄e. hec ibi. nō di stricto siue appellet̄ ad curiā siue ad ali um. B. Sȝ nō debēt ip̄e ire qn poti⁹ pcuratores ɔstituē. Itē no. ꝙ hi q euo cant̄ ad dirigēdas mōiales i electōib⁹ nisi abstineāt ab his p q̄ int̄ eas oriri possȝ circa hec discordia ul' nutriri ex cōicati st̄. ꝛ oia p̄dicta hn̄t locū ēt apō mulieres q̄ uiuūt q̄i canōisse. A. i. q̄ ui uūt ut i seclarib⁹ eccl'iis canōici secla res. dcō. c. idēnitatib⁹. B. Excepto ō p fessiōe. qꝛ tales n̄ pfitēt̄. hec oia ex̄ eo. idēnitatib⁹ li°. 6°. De ɔfirmatōe electio nis hēs. s̄. ɔfirmatio electoꝝ. p totū. De electōe pape uide. i. papa. §. i. De hac mā uide. i. postl'atio. ꝛ facit. s̄. acceptio

Lectio z°.

s. p cōpromissuȝ. Eligendi ptās pōt alicui ul' aliq b⁹ ɔmitti. ex̄. e. cū i ueti. sȝ ɔpetēti⁹ com mittit̄ i nūero ipari. ex̄. e. i cāis. ꝛ. c. cū di lect⁹. ꝛ. c. cū i iure. Et uni ɔmitti pōt ēt nō p̄lato. ex̄ ō renū. p⁹ trāslatōez. p̄ rn̄so Nec reqrit̄ ꝙ hi qb⁹ ɔmittit̄ sint ō col legio. ex̄ eo. cām q̄. Sȝ tn̄ i hac ɔmissiōe si un⁹ dissentiat nō suat̄ forma nec va let. ex̄. eo. qꝛ pp. A. Et ibi h⁹ no. glo. B ꝛ. c. cū dilect⁹. Nec. n. cogit̄ qs r̄nūciare iuri suo iuit⁹. ex̄ qō me. cā. abbas. ꝛ. c. ad audiētiā. Itē nota ꝙ re itegra talis ptās reuocari pōt. ex̄ eo. in cāis. A. Et ibi pȝ ꝙ nō dr̄ res itegra qn̄ cōpromis sarii ad electōez iceperūt pcedē. B.

Illi i q̄s ptās eligēdi ɔmittit̄ pn̄t de psona cuiuscūqȝ loci puidē. ar. 63. dis. le ct]. ꝛ. c. reathina. Tuti⁹ tn̄ ꝛ meli⁹ ē ꝙ ō ip̄a eccl'a eligāt. ex̄ eo. ꝙ sicut. ꝛ. 23. dis. i noie dn̄i. A. c. ꝙ sicut. modicū vr̄ facē. sȝ bn̄. c. in noie dn̄i. B

Nō ualet ɔmissio sub hac forma: vt qs q̄sitis uot] i secreto illū eligat i quē plēs ɔsenserit. A. Partiū ɔpatōe mi noꝝ: lȝ ɔsentiētes maiorē ptē capl'i nō attigāt. ut i. c. de q̊ statim. B. ex̄ eo. si cui. li°. 6°. sȝ bn̄ ualet si ei ɔmittit̄ ut illū eligat in quē maior ps capl'i ɔsenserit ex̄ eo. cū expediat li°. 6°.

An ɔpromissarii pn̄t eligē unū ō ipis R°. si h⁹ hr̄ ex forma ɔpromissi pn̄t. alr̄ n̄. ex̄ ō fortile. c. vlt. ꝛ ex̄. e. cumana. A. c. cumana paꝝ fac ad h⁹: sȝ bn̄ h⁹ notat glo. i dcō. c. ult. ꝛ ex̄. e. cū in iure. B.

Siue ɔmissū sit uni siue plib⁹ electio dȝ fieri p v̄ba numeri singl'aris. alr̄ nō ualet. ex̄ eo. sicut. li°. 6°. ꝛ de re iudi. cum ab uno. li°. 6°.

Cōpromissari⁹ si non eligit infra tp̄s electōis a iure statutū ad supiorē ptās deuoluit̄. Si v̄o eligat idignū siue sciē ter siue ignorāter: eligēdi ptās reuerti tur ad electores: nisi sciēter electōez fa ctā ratā hr̄ent. ꝛ eodeȝ mō reuertit̄ ad eos si eligat idoneū: ꝛ ille nō consentit Porro cōpromissari⁹ qn̄ eligit scient̄ idignū n̄ puniūt̄ ɔpromittētes nisi ra tā hūerit: sȝ ip̄e suspēsus ē triēnio a bn̄ ficiis q̄ obtinet i illa eccl'ia quā sic eli gēdo offēdit. ꝛ h⁹ nō hȝ locū nisi ɔpro missari⁹ sit ep̄s. ex̄ eo. si ɔpromissari⁹. li°. 6°. A. Ibi ēt pȝ ꝙ dcā suspēsio sil'r n̄ obtinet nisi cū peccat̄ i electōib⁹ ep̄oꝝ ꝛ supioꝝ ip̄oꝝ. ꝛ subdit. Et idē i illi⁹ bn̄ ficiis ē cēsendū q alicuius electionem

postulationē aut ꝓuisionē impugnās
i ꝓbatōe deficit eius qđ obiicit in ꝑso
nā.s.ꝙ triēnio sit suspēsus a bñficiis q̄
hꝫ in ecclīa offēsa. B

Elemosyna ꝑ̊ cōiter Scđꝫ

Tho.scđa scđe.q.32.q̄dā elyne sūt cor
porales.s.septē oꝑa mīe.videlꝫ esuriē
tē pascē.potare sitiētē.vestire nuduꝫ.
recolligē hospitē.visitare infirmū.re
dimere captiuū.⁊ sepelire mortuum.
vñ ꝟsus.Uisito poto cibo redimo tego
colligo condo.Sūt ⁊ alie septē spūales
.s.docere ignorātem.consulere dubitā
ti.corrigere peccantē.⁊ consolari tristē
remittere offendēti.supportare onero
sos.ꝓ oibus orare.vnde ꝟsus.Cōsule
castiga remitte solare fer ora.In quo
ꝟsu cū dr̄ ꝯsule:intellige cōsulere ⁊ do
cere. A.Idē i sū.cō.li.°3.°ti.8.q.2. B Et
q̄dē elyne spūales absolute loquendo
meliores sūt q̄ corporales.ꝑ̊ q̄dē q̄a il
lud qđ exhibet nobili⁹ ē.s.donuꝫ spūa
le qđ ꝑ̄eminet corꝑali. 2°rōne eius cui
subuenit.q2 spūs nobilior ē corpore.
3°q̄tū ad ip̄os act⁹ q̄bus subuenit: q2
spūales act⁹ sūt nobiliores corꝑalib⁹.
Pōt tñ ꝯtingē ꝙ corꝑalis elyna ꝑ̄fera
tur spūali i aliq̊ ꝑticulari casu.puta si
q̄s fame deficeret poti⁹ eēt pascēdus
q̄ docēd⁹. A.Idē i sū.cō.eo.ti.q.3. B.
Utrū dare elynā sit in p̄cepto. R°ꝺm
Tho.scđa scđe.q.32.dicēdū ꝙ sic.omit
tēs.n.hoc facē eťnalr̄ punit.vt pꝫ Ma
th.25.Esuriui.n.⁊ nō dedistis mihi mā
ducare.⁊c̄.Et hoc intelligēdū ē ꝺm ꝙ
recta rō reꝗrit ꝺm quā ꝯsiderat aliq̄d
ex ꝑte dantis.s.ut id qđ i elynis erogā
dū ē nō sit necc̄ium ei sꝫ suꝑfluū nō so
lū respectu suiip̄ius sꝫ ēt respectu ali
orū quorū cura sibi icūbit.q2 p̄us oꝫ ꝙ
vnusq̄sq̄ sibiip̄i ⁊ suis ꝓuideat:⁊ đ re
siduo pauꝑib⁹ subuēiat. Ex ꝑte quoq̄
recipiētis reꝗrit ꝙ neccitatē hēat.alio
q̄n nō eēt rō q̄re elyna ei daret.sꝫ cuꝫ
nō possit ab aliq̊ vno oib⁹ neccitatē hñ
tib⁹ subueniri ñ ois neccitas obligat ad
p̄ceptū:sꝫ solū cū is q̄ neccitatē patitur
sustētari nō pōt:tūc locū hꝫ qđ Amb.°
dic̄.Pasce fame moriētē:si nō pauerꝭ
occidisti.sic g°dare elynā de suꝑfluo ē
i p̄cepto.⁊ silr̄ dare elynā ei q̄ ē i extre
ma neccitate.alr̄ dare elynā ē i cōsilio.si
cut ⁊ de quolibꝫ meliori bono dantur
ꝯsilia.⁊ dico ꝙ suꝑflua đ neccitate p̄ce
pti sūt erogāda.q2 lꝫ isti⁹ sint q̄tū ad
ꝓprietatē.tñ ēt aliorū sūt quo ad vsuꝫ
.s.illorū q̄ ex eis sustētari pñt.vñ Basi
li⁹.Si fateꝛꝭ ea tibi diuit⁹ ꝓuenisse an
iiust⁹ ē đs ieq̄lr̄ nob̄ res distribuēs.cur
tu abūdas:ille ꝟo mēdicat?nisi vt tu
bone dispēsatōis merita ꝯseq̄ris: ille
ꝟo patīe brauiis decoret.est famelici
panis quē tu tenes i archa. nudi tuni
ca quā i ꝯclaui ꝯfuas. discalciati cal
ceus q̄ penes te marcescit.indigētꝭ ar
gētū qđ possides humatū. q̊ circa tot
iniuriaꝝ quot dare valēs.⁊ hoc idē di
cit Amb.° 47.di.sicut hi.⁊ qđ p̄dictuꝫ
ē ꝙ nō sit dāti necc̄iuꝫ iudicādū ē ꝺꝫ ꝙ
ꝓbabilr̄ extimari pōt.Nec oꝫ ꝙ consi
derētur oēs casus q̄ pñt ꝯtingē i futu
rū.sꝫ oꝫ iudicari suꝑfluū ⁊ necc̄iuꝫ ꝺꝫ ea
que ꝓbabilr̄ ⁊ ꝟisilr̄ occurrūt. A.Idē
i sū.con.li.°3.°ti.8.q.4. vbi ēt addit ꝺm
eūdē Tho.ꝙ tūc intelligēdus ē casus
extreme neccitatis qñ apparēt ꝓbabi
lit signa extreme neccitatis future nisi
ei subueniat.vt cū aliq̄s videt aliq̄s
ipotētes vel pigros ad subueniēdū et
pauperē idigētē cibo ⁊ potu ⁊ aliis vi
te necessariis nec sibi posse satisfacē.ñ
.n.expectāda ē vltima neccitas.q2 tunc
forte nō possꝫ iuuari nā fame vel siti
ꝯsumpta.hec ibi.Itē vr̄ ꝙ neccitas ely
ne ñ sit solū respc̄u extreme neccitatis
idigētꝭ:sꝫ ēt alteri⁹.Nā ⁊ i aliis neccita
tib⁹ vellꝫ q̄s sibi rōabilr̄ subueniri. sic
g°⁊ ip̄e inq̄tū pōt dꝫ aliis subuenire.
Math.7.°ibi. Oia q̄cūq̄ vultꝭ vt faci
āt vob̄ hoies.⁊c̄.Et.1.Io.3.°Qui hūerit
subāꝫ mūdi h⁹ ⁊ viderit frēm suū ne
cessitatē hr̄e:⁊ clausēit viscera sua ab
eo quō caritas dei manet i illo?Uñ et
Ricar.suꝑ 4.°sniaꝝ di.15.dicit. Cū p̄ce
ptū đ elyna sit affirmatiuū q̄uis obli

get ad sp:nō tñ ꝑ sp.ſʒ ꝑ loco ꝛ tpe.cō
siderāda ē.n.facultas hñtꝭ ꝛ miseria in
digētis.Si.n.hō hēat aliqd qđ non sit
necciũ sustētatōi sue nāe nec illoꝝ q
bus tenet̄ ꝓuidē sicut vxoꝛ ꝛ filii sui
ꝛ ācille ꝛ sit cā necitatꝭ seu notabil̄ idi
gētie ex pte illi⁹ cui dādū ē ꝙ imineāt
ꝓbabilia sigͣ extreme necitatꝭ:tūc ha
bēs tenet̄ ex p̄cepto subuenire idigēti
Si ꝟo nō hʒ aliqd supfluū nō tm̄ sustē
tatōi nāe ſʒ ēt decētie sui stat⁹ tenet̄ d̄
illo elͤynā facē idigētib⁹ etiā si nō inue
niant q eēnt ɔstituti i necitate p̄dicta
Et si plēs occurrāt indigētes quib⁹ oī
bus subueniri nō possit:tenet̄ ceteris
ꝑib⁹ magis idigētib⁹ subuenire. B.

Utꝝ elͤyna debeat dari de neccīo. R°
ſʒ Tho.scđa scđe.q.32.Necciũ dr̄ dupli
cit̄.Uno° sine q̊ aliqs nō pōt eē.de tali
neccīo elͤyna dari nō dʒ.puta si aliqs in
articulo necitatꝭ ɔstitut⁹ solū hr̄et vñ
posset sustētari ip̄e ꝛ filii ꝛ alii ad euʒ
ꝑtinētes.de h°.n.elͤynā dare esſʒ sibi ui
tā subtrahere.ſʒ si forte talis casus im
minēt vt subtrahēdo sibi daret alicui
magne ꝑsone ꝑ quā eccl̄a vel respub.
sustētarēt̄ certe ꝓ talis ꝑsone libatōe
seip̄m ꝛ suos laudabil̄r ꝑiculo mortis
exponēt.cū bonū cōe sit ꝓp̄o p̄ferēdū
Alio° dr̄ aliqd necciũ sine quo nō pōt
ɔuenit̄er vita trāsigi ſm statū vel cō
ditōeʒ ꝓp̄e ꝑsone vel aliaꝝ q̃rū sibi cu
ra icūbit.de h⁹ı gͦ dare elͤynā ē bonuʒ
ꝛ nō cadit sub p̄cepto ſʒ sub ɔsilio. A.
Idē i sū.con.li°.3°.ti.8.q.5.Et hec intelli
gēda sūt ſm ea q̄ dicta sūt.s.§.ꝓx.i ad
ditōe. B.

Quib⁹ poti⁹ elͤyna dāda sit? R° ſm
Tho.scđa scđe.q.32.sic Aug⁹ dic̄ i p̊ li°
de doctrina xp̄iana.Illis q nob magꝭ
sūt ɔiūcti magis ꝓuidē debem⁹ q̄ꝫ eis
qui q̄dā forte nob aduenīūt.Est tñ cir
ca hoc discretōis rō adhibēda ſm dif
ferētiā ɔiūctiōis ɔscitatis ꝛ vtilitatis.
Nā multo sāctiori magis idigētiā pa
tiēti ꝛ magis vtili ad cōe bonuʒ esset
magis elͤyna dāda q̄ꝫ ꝑsone ꝓpinqori.
maxie si ñ sit mltū ɔiūcta c⁹ cura spā

lis nob imineat.ꝛ si necitatē magnam
nō patiat̄. A Idē i sū.con.co.ti.q.6.ubi
ēt pʒ ꝙ ceteris parib⁹ magis ɔiunctis
ē citi⁹ subueniēdū. B.Et vide s.adu
catus.§.plt.

Utꝝ i elͤyna p̄ponēdus sit pr̄ ifidelis
extͣneo fideli.R° ſm Ray.In exhibitō
ne nutrimēti p̄ferēdus ē pr̄:lʒ i dilecti
one p̄ponēdus sit extͣne⁹.ar.30.dis.c.p̄.
Preceptū.n.dñi est Exo.20.Honora
p̄rem tuū ꝛ m̄rem tuā.Nullū.n.bñfi
ciū ē tantū sicut parētū:nō parētes in
recōpēsādis bñficiis sūt oib⁹ aliis p̄fe
rēdi:nisi necitas ex alia pte p̄ponderēt
uel aliq̃ alia ɔditio puta cōis vtilitas
ecclesie vel reipu.Uñ ꝛ i extrema neci
tate magis eēnt filii deserēdi q̄ꝫ parē
tes.Con.Tho.scđa scđe.q.31.A.Cō.ēt
Gof.ꝛ Hosti.ꝛ Pe.vt in sū.con.co.ti.q.
7.vbi ēt pʒ ꝙ h° fuit spāle dictū Tho.
cui ɔcordat Pe.videlʒ ꝙ filii magis
deserēdi sunt q̄ꝫ parētes. B.

Elemosyna paupꝑib⁹ dāda ē qui suis
manib⁹ laborare nō pñt.82.di.§.p̄.Nā
ꝛ ſm leges q laborare pōt ꝛ se imiscet
elͤyne redigit̄ i seruitutē ip̄atoris.C.d̄
mendi.vali.l.vnica.li.xi°. A.Ibi alit̄
dr̄ sic.Cunctis quos i publicū q̄stuʒ in
certa mēdicitas vocauerit ispectis ex
ploret̄ i singulis ꝛ itegritas corpoꝝ ꝛ
robur ānoꝝ atq̄ꝫ ihertib⁹ ꝛ absq̄ꝫ vlla
d̄bilitate.Dicit glo.ibi.s.q sic se gerūt
q̃i nō hēant artē cū hēant:ꝛ q̃i sint de
biles cū sint fortes.q̄ꝛ nolūt laborare:
ſʒ mēdicādo sine labore viuē.seqt̄.mi
serādis necitas inferat̄:vt eoꝝ qdē q̊s
tenet ɔditio ſuilis ꝓditoꝛ studiosus ꝛ
diligēs dñiuʒ ɔseq̄tur.eoꝝ ꝟo q̄s nata
liū sola libtas ꝑseqt̄ colonatu ꝑpetuo
fulciat̄.Glo.dic̄ ɔ̄ i auc̄.de q̄sto.§.si ꝟo
coll̄.6.vbi dr̄ ꝙ serui dñis.liberi operi
publico mācipātur.Sʒ hec.l.corrigit̄
ſm quosdā.vel ibi i his qui i sacra vꝛ
be reperiunt̄ q̄si cū eis miti⁹ sit agēdū
vel ħ loqtur de his q faciūt se videri
egros apponētes herbā vel aliud per
qđ ɔtūescat.ibi ñ sic d̄liquūt ſʒ solū fi
gūt pauptatē seu d̄bilitatē.glo.ꝟitat̄ ē

qꝺ̄ dr̄ ibi de reꝑtis ĩ vrbe iꝑiali. Item
glo. suꝑ rubrica dic̄ ꝙ mēdicātes validi
misis ꝛ ꝓe debilibꝰ panē auferūt. ꝛ ꝯ
talibꝰ cū ꝯstat allegat glo. suꝑ Math.
dicētē. Iustiꝰ feceris si iniuste petentē
correxeris ꝙ̄ si ei dederis. B. Cū aūt
aliqs idiget ꝛ ponit̄ distributor elꝫyna
rū pōt ꝛ sibi accipe sicut aliis admini
strat. Tho. scd̄a scd̄e. q. 32.

Utꝝ elꝫyna hoibꝰ malis dāda sit. R°
ſm Tho. ĩ 4.° dis. 15. Dicēdū ſm Aug. ꝙ
sic diligēdi sīt hoies vt eoꝝ n̄ diligant̄
errores. ꝛ q̄ꝛ exhibitio bn̄ficii dilectōi
corrn̄det iō pctōri ad sustētatōem nāe
dꝫ elꝫyna dari si indigeat: cum ꝑcipiat̄
nob̄ etiā bn̄ facē inimicis. sed ad fouē
dū eoꝝ maliciā nō debemꝰ aliqd dare
eis. Un̄ si ꝯstaret ꝙ eo qꝺ̄ aliqs dat in
pctm̄ abuterent̄ nō debēt eis dari nisi
nccitas extrema exposcēt. A. Idem i
sū. con. li.° 3.° ti. 8. q. 8. B.

Utꝝ elꝫyna sit danda abūdant̄. R° ſꝫ
Tho. scd̄a scd̄e. q. 32. Dicendum ꝙ abū
dantia elꝫyne duplr̄ pōt ꝯsiderari. p̊ q
dem ex ꝑte dātis. s. cū qs dat qꝺ̄ ē mul
tū ſm ꝓportōem ꝓꝑe facultatis. ꝛ sic
laudabile ē abundant̄ dare. Thob. 4.°
Si multū fuerit abundant̄ tribue. vn̄
ꝛ dn̄s Luc. 21.° laudauit viduam q̄ ex eo
ꝙ ꝺ̄erat illi totū victū quē hūit misit
obſuatis tn̄ his q̄ dicta sunt de elꝫyna
faciēda de necessariis s̄. §. 3.° 2.° pōt ꝯsi
derari ex ꝑte eiꝰ cui dat̄. ꝛ sic ē abūdās
duplr̄. Uno mō ꝙ suppleat sufficient̄
eius indigētiā. ꝛ sic laudabile ē abūdā
ter tribuē. Alioꝰ vt abūdet ad suꝑflui
tatē. ꝛ h°n̄ ē laudabile: sꝫ ē meliꝰ pluri
bus indigētibꝰ nccīa elargiri. In h° ēt
ꝯsiderādū ē ꝙ qdā egētes delicatiori
bus cibis ꝛ vestibus idigent ꝙ̄ alii. vt
Tho. subdit ibidē. A. Idē ĩ sū. con. eo.
ti. q. 9. B.

Quid si qs furat̄ ab vsurario ꝛ huiꝰ
modi vt elꝫynā ide faciat? R° ſm Ray.
Dico furtū ꝯmitti. Nō. n. faciēda sīt ma
la vt veniāt q̄cūq̄ bona. 14. q. 5. forte.

Utꝝ de illicite acqsitꝭ elꝫyna possit fi
eri. R° ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 32. Aliqd
pōt eē illicite acqsitū triplr̄. p̊ mō qn̄
id qꝺ̄ illicite acqrit̄ debet̄ ei a q̄ acqsi
tū ē. ꝛ h° siue nō trāsferat̄ dn̄iuꝫ vt ĩ ra
pia ꝛ furto. siue etiā trāsferat̄: vt ĩ vsu
ra: ꝛ de talibꝰ cū qs teneat̄ ad r̄stitutio
nē nō pōt elꝫyna fieri. 2° mō ē aliqd illi
cite acqsitū qꝺ̄ ille q acqsiuit n̄ pōt re
tinere: nec tn̄ debet̄ ei a quo acqsiuit.
q̄a. s. ꝯ̄ iusticiā ē datū ꝛ ꝯtra iusticiā fu
it acceptū vt in simonia. vbi vtq̄ ꝯ̄ le
gē dei agit. ꝛ iō dꝫ h° ĩ pias cās erogari
Et eadē rō ĩ sīlibus ĩ qbus datio ꝛ acq
sitio ē ꝯ̄ legē. 3.° mō ē aliqd illicite acqsi
tū nō qdē q̄a ip̄a acqsitio sit illicita: sꝫ
q̄a illud ex quo acqrit̄ ē illicitū: ꝛ ĩ his
qdē trāsfert̄ dn̄ium: nec ꝯpetit repeti
tio. sicut pꝫ de eo qꝺ̄ mulier acqsiuit ꝑ
meretriciū. ꝛ h° ꝓꝑe vocat̄ turpe lucꝝ
talis. n. mulier turpit̄ agit ꝛ ꝯ̄ legē. sꝫ in
eo qꝺ̄ accipit iuste nō agit nec ꝯ̄ legē.
vn̄ qꝺ̄ accipit retineri pōt: ꝛ etiā de eo
elꝫyna fieri: sꝫ nō oblatio publica ad al
tare. A. Iux̄ illud Deut°. 23.° Nō offe
ras mercedē ꝓstibuli. ꝛc̄. B. Et hanc
distinctōeꝫ ꝓbat Augꝰ. ĩ 4. q. 5. nō sane
ĩ fi. A. Idē qꝺ̄ ĩ h.° §. notat̄ ĩ sū. con. li.°
2.° ti. 8. q. 21. Et ad p̄dictoꝝ intelligētiam
sciēdū ꝙ qn̄ turpitudo ē ex ꝑte dātis ꝛ
accipiētis regularit̄ ĩ foro pn̄iali nō co
git̄ qs erogare uel restituē nisi ad hoc
fuerit iudicialit̄ ꝯdēnatus uel sibi a cō
fessore fuerit iniūctū ꝓ satisfactione
pcti ul̄ nisi a iure sit ꝑticularit̄ exp̄ssuꝫ
vt in simonia ex qua regularit̄ restitu
tio ē faciēda ecclie ĩ cꝰ iuriā acceptū ē
Et hec pn̄t colligi ex notatꝭ ꝑ glo. Ray.
in ti. de rapto. §. nūqd ꝯ̄ fornicariis. su
ꝑ ꝟbo restituē. ꝛ §. circa pedagia. suꝑ
ꝟbo tenet̄. Et qn̄ erogatio nccīa facien
da ē vocat̄ potiꝰ restitutio seu satisfa
ctio etiā qn̄ ĩ pauꝑes faciēda sit. ex̄ de
vsur. cū tu. Sꝫ qn̄ erogatio non ē nccīa
vocat̄ ꝓꝑe elꝫyna. Iux̄ illud Thob. 4.°
Ex tua suba fac elꝫynā. ꝛ qn̄ restitutio n̄
ē nccīa faciēda certe ꝑsone sp̄ pōt dari
pauꝑibꝰ. dicto. c. cū tu. Sed aliqn̄ dat̄
vt satisfactio: aliqn̄ vt elꝫyna. vt pꝫ ex
p̄dictꝭ. B. Et ꝯ̄ ista mā̄ uide. ĩ. r̄stitutio

p̄.§.añplt.De acqſitis p ludū alee vid̄ .ī.ludus alee.De mā'ēt elẏne hēs etiā plura.ī.ſatiſfactio.§.5.º z vlt.

Lemoſyna z.º

quis pōt facere eā? Utrū r̄ligioſus poſſit facē elẏnā. R̄.º ſm Ray. Nō.q̄a nihil hz di.54.abbati.z.12.q.i. nō dicatis. ex̄ de ſta.mo.cū ad monaſteriū.in fi. Si āt monach' adminiſtratōem hz pōt et dz facere elẏnā.imo q̄cq̄d ſupeſt ī piaſ cās erogādū ē.12.q.i.q̄a tua.ī fi.86.diſ.n̄ ſatis.vltra mediū.niſi forte talis eſſet adminiſtratio q̄ q̄cq̄d ſupeſt refundat ad monaſteriū vel aliquē ſpālem vſū vt ī q̄buſdā p̄oratib'. Itē ſi monach' videt aliquē indigē ad morte dz dare. q̄a in hoc caſu oia ſunt cōia.47.diſ.ſic hi. Nec obſtat ſi abbas ɔ̄dicēt.q̄z debz magis obedire dō q̄ hoibus.Cō.Tho. ſcd̄a ſcd̄e.q.32.z in 4.º di.15.addēs q̄ citra extremā nccitatē monach' aliquid modicū dare pōt abſente abbate ſub ſpe ratihabitōis. A Con.etiā Hoſt.vt in ſū con.li.º 2.º ti.8.q.26.vbi hēnt oia q̄ i hoc.§.dicunt. B.

Quid ſi monach' de volūtate abbatis vadit Romā vel ē in ſtudio: nūq̄d pōt facē elẏnā? R̄.º ſm Ray.ſic. Nā eo ip̄o q̄ dedit ſibi lniam eūdi uel ſtandi intelligit ei ɔceſſiſſe lniam faciēdi ea q̄ honeſti ſcholares z p̄egrini ſolent facē.ar.ex̄ de offi.del.p̄terea.ff.de iuriſ.om.iudi.l.2.z.ff.de iudi.ſi longi'.ita tn̄ q̄ moderate faciat.ff.ad macedo.itē ſi fili'.§.q̄d dr̄.Cō.Hoſti.z Tho.in 4.º di.15. A.Con.ēt Albric':vt in ſū.con.eo.ti.q.27. B.

Nūq̄d.vxor pōt facē elẏnā ſine licētia viri. R̄.º ſm Ray.Si vxor hz res p̄afernales.i.p̄p̄as p̄ter dotē vbi h'i p̄afernalia de cōſuetudine locū hēnt z vxoris ſūt:pōt de illis etiā inuito marito elẏnā facē.C.de pac.con.hac lege. A. Et ibi pz q̄ hec bona p̄afernalia que ſūt p̄ter dotē nō ſolū de ɔſuetudine.ſz ēt de iure p̄tinēt ad vxorē.huic tn̄ iuri poſſet derogari p̄ ɔ̄riā ɔſuetudinē.ſicɔtingit in aliq̄b' p̄tibus ſm glo. Ray. vt in ſū.con.eo.ti.q.28. B.Itē ſi vxor ē lucroſa:ita.ſ.q̄ exhibita debita gub̄natōe dom' op̄ib' ſuis lucret:pōt d̄ h.º facē elẏnā.nec intelligo deducēdas ex p̄ēſas vict' ſui:q̄a vir tenet ad oia ei' onera p̄pter dotem z etiā p̄pter obſequiū ab vxore exhibitum. A. Hoc vr̄ fuiſſe dcm̄ Albrici.ſ.q̄ vxor ex dicto lucro pōt facē elẏnā.vt pz in dcā.q.28. B De rebus quoq̄ viri vt de pane vino z h'i q̄ de approbato more ſolēt ad diſpenſatōez vxoris p̄tinē:pōt z dz facē elẏnas.moderate tn̄ z ſm facultates viri z maiorē vel miorē multitudinē z nccitatez paupez.z dz ſibi formare ɔſciam q̄ nō diſpliceat marito:licz aliq̄n̄ p̄hibuēit.q̄z q̄n̄z p̄hibēt vt tēperēt vxores nō a toto:ſz ab exceſſu. Pōt ēt ſibi formare ɔſciam ex miſeria pauperis cogitās q̄ ſi marit' viderit illū:placeret ei q̄ ſibi facēt elẏnā.Si aūt oino dictat ſibi ɔſcia q̄ viro diſpliceat:deponat eā ſi pōt.z ſi nō pōt deponē non dz dare.h' dico niſi vidēt eū indigentē ad mortē.Et q̄d dixi de reb' viri:intelligas etiā de reb' dotalib'.nā illaz dominiū penes viz eſt.C.d̄ rei ven.doce ācillā.C.de iur do.in reb'. Con. Hoſti. z Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.32.z i 4.º di.15. A.Cō. etiam Albric'.vt pz in dcā.q.28.vbi ēt dr̄ ſm glo.Ray.q̄ ſi mulier etiā latent det elẏnas moderatas p̄ ſe z pro viro ſuo vtiliter gerēdo cōe negociū n̄ peccat q̄uis credat q̄ viro diſplicēt ſi ſciret.z ſufficit in hoc caſu q̄ non veniat ɔ̄ p̄hibitōem mariti z q̄ eū nō ſcādalizet. B.Sz an vxor exn̄s in mr̄imonio 2.º poſſit p̄uidē filiis q̄s hūit ex p̄.vide .ī.vxor.§.2.º

Nūq̄d filiuſfamilias pōt elẏnā facē R̄.º ſm Ray.ſi hz peculiū caſtrēſe vel q̄ſi pōt.nā q̄tū ad illud p̄rfamilias cenſet.ff.ad Macedo.l.i.De peculio ꝟo p̄fecticio z aduēticio poteſt ſi credit patrē p̄miſſuz.aliter non.q̄a p̄fecticium z q̄cq̄d ex eo acq̄rit p̄ris eſt. aduēticiū ꝟo ē p̄ris q̄ ad vſufructū.vt Inſti.per

q̄s pſo.no.ac.§.p̄.Si tñ eēt in ſcholis ꝺ
lnia pr̄is vel i ꝑegrinatōe poſſet de ꝑ
fecticio ⁊ aduēticio elynaȝ dare.ar.ff.
de iudi.ſi longi᷒.⁊.ff.ad macedo.Jteȝ
ſi filiusfa.§.qꝺ dr̄.Quid aūt ſit pecu
liū caſtrēſe ⁊ h᷒mōi vide.i.peculiū.A
De.his peculiis:⁊ de his ēt q̄ ſūt i hoc
.§.hr̄ i ſū.con.li°.2°.ti.8.q.31. B.
Utꝝ ſeru᷒ vel ācilla poſſit facē elynā
de reb᷒ dñi.R° ſm Tho.i 4°.diſ.15.Ser
ui ācille ⁊ famuli q̄uis ſint libere ꝯdi
tōis nō pn̄t elynas dare de reb᷒ dñoꝝ
ſine eoꝝ ꝯſenſu niſi panē ⁊ h᷒mōi que
nō inferūt ſenſibile nocumētū.Si ēt
ipē famul᷒ ſit diſpēſator reꝝ:nō tamē
ponit̄ diſpēſator q̄i ptātē aliquā i rem
dñi hn̄s.ſed q̄i tractās eā ad vtilitateȝ
dñi.De p̄cio aūt ſui ſeruitii ꝯſtat ꝙ po
teſt elynam dare.A.Jdē in ſū.con.eo.
ti.q.32. B.

Emphiteoſis quid

ē?R°.Emphiteoſis grece lati
ne melioratio dr̄.Ab initio.n.ꝑ hūc cō
tractū viles q̄dā terre ꝯcedebātur q̄s
recipiēs meliorabat:⁊ meliorationes
ſue erāt:qꝺ poſtea ꝑmiſſū ē de fertili
bus ⁊ fructuoſis ⁊ ꝯſiſtit in reb᷒ ſoli tm̄
A.Hoc fuit dictū Hoſti.vt pȝ in ſum.
con.li°.2°.ti.8.q.39.in p̄ncipio.B.Qꝺ ⁊
iux̄ vulgare q̄rūdā dr̄ datio ad liuellū
Emphiteoſis nō alr̄ ꝯhit̄ niſi ſcriptu
ra interueniēte.C.eo.l.i.Jtē ꝑ ꝯſenſū dñi
⁊ emphiteote i hoc.s.vt ſtatiȝ dñs ali
q̄d ꝑ re accipiat.ſ.qꝺ int̄ eos ꝯuenēit.
Item vt decetero ſingulis annis con
uētū canonē ſoluat.vt Inſti.locati.§.
adeo.A.Jdē i ſū.cō.dcā.q.39.vbi etiaȝ
ponit̄ ſm Hoſti.qꝺ in.§.ſe.hr̄. B.
Cōtrahit̄ aliq̄n ad tp̄s.i.vſq₃ ad.10.
vel.20.ānos i quo ēt ſuccedit heres vſȝ
ad ipm tp̄ſ.aliq̄n ꝯhit̄ in ꝑpetuū ⁊ tūc
non aufertur emphiteote vel etiam
heredibus eius q̄diu ſoluerint cano
nem.
Poſſeſſio eccl̄ie nō pōt de nouo dari
i ēphiteoſiȝ ꝑpetuo.ex̄ ꝺ re.eccle.ñ ali.
nulli.A.Jbi prohibet̄ gnāliter oīs ali
enatio rei imobilis eccl̄ie.Jbi etiā no.
dñs An.de bu.ꝙ locatio dr̄ alienatio
q̄n ē ad decē ānos vel vltra.B.Si tñ
poſſeſſio ipa p̄us erat emphiteotica ⁊
ꝑuenit libe ad eccl̄iā:bñ poterit dari i
emphiteoſiȝ alteri ēt ꝑpetuo.A.Hoc
nō ꝑbauit. B.
Quid ſit nā hui᷒ ꝯ̄ct᷒?R°ſm Hoſti.
De nā hui᷒ ꝯ̄ct᷒ ē:vt ſi ꝯ̄hētes aliq̄d pa
cti ſūt id obſuet̄.⁊ ſi nihil paciſcāt̄ dȝ
pēſio ſolui niſi res ex toto ꝑierit.Qui
dam ēt intelligunt ſi ſeptē partes peri
erūt.Alii intelligūt ſi tm̄ medietas ꝑi
erit.qꝺ equs ē.ar.ff.de vſufruc.etiam
ꝑtis.A.Jbi ēt dr̄ ꝙ in dubio ꝑtis ap
pellatione intelligit̄ dimidia.Jō cum
iura dicāt ꝙ ex ꝑtis deꝑditiōe ñ libat̄
emphiteota intelligit̄ de dimidia tm̄.
vt vſq₃ ad iſtā partē i nullo liberetur.
ſed vltra medietatē deꝑditio nō libet
in totū ſȝ ꝑ rata.ar.l.q̄ de tota.ff.de rei
vēdi.⁊ ſm hoc pōt teneri p̄ma opio.B
Jtē de nā h᷒ ꝯ̄ct᷒ ē vt liceat emphiteo
tā repellere ſi ꝑ triēniū in ſecularib᷒:
vel ꝑ biēniū in eccl̄aſticis non ſoluēit
pēſionē.10.q.2.hoc ius.⁊.q̄ rē.nec tene
tur dñs cēſuȝ regrere.q₂ dies ſtatuta
ꝑ dño int̄pellat.C.eo.l.2.§.ſi aūt nihil
Repellet aūt ſm quoſdā ꝑ p̄a auctori
tate ſm alios qꝺ veri᷒ ē ꝑ iudicē.Jdē
Jnno.⁊ hoc niſi celerit̄ ſatiſfaciat ſm
ꝙ dr̄ ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.ꝑpter.in fi.⁊ di
co celerit̄.i.āteq₃ patiat̄ ſe trahi ad iu
diciū.alii tñ alr̄ exponūt illā celerē ſa
tiſfactōem.A.Glo.in.c.fi.ex̄ de loca.di
cit ꝙ hec celeritas ad modicū tp̄s re
fertur p᷒ biēniū reſpectu ipius biēnii.
ſicut hec adiectio plus ad modicā quā
titatē refert̄ reſpectu quātitatꝭ noiate
.ff.de ⁊b.ſig.hec adiectio.Et illud mo
dicū ꝯſiderabit̄ iudicis arbitrio exq̄
determinatū nō eſt i iure.s̄.de offi.de
le.de cāis.Dñs ⁊o An.de bu.ibidē dic̄.
ꝙ nō ſoluēs canonē ifra biēniū p̄uat᷒
ē ipo iure ſm cōem ſniam doc.⁊ ꝙ re
gularit̄ executōe facta a iure ñ admit
tit̄ purgatio:ſȝ h̄ ex gr̄a.⁊ ſpālit̄ admit
tit̄ dūmō fiat celerit̄.ſubdēs ꝙ dr̄ cele

rit̃ satisfieri qñ incõtinẽti purgat mo
rã sine aliquo iudicio ꝛ spontanee.si gͦ
expectat iudiciũ non vr̃ celerit̃ satisfa
cere.hec ille.Ur̃ gͦ ꝙ pꝰ vocatõem ad
iudiciũ nõ possit purgari dicta moꝛa.
añ ꝟo sic dũmõ ĩfra modicũ tp̃s arbi
trariũ. B. Jtẽ põt emphiteota ius su
uꝫ alt̃i vẽdẽ:tñ p̃us regsito dño ꝛ ꝓpo
sito p̃cio q̃tũ reuera ĩuenire põt. dñs
.n.si ꝯpare velit cuilibꝫ emptoꝛi p̃po
nẽdus ẽ.sꝫ si lniam dat vẽdi põt gn ẽt
si taceat lapsis a denũciatõe duobus
mẽsibꝰ vẽdi põt ẽt siñ ꝯsensu dñi: duꝫ
tñ nõ ꝑsonis ꝓhibit]:vt sũt ꝑsone po
tẽtioꝛes:vel alie q̃ nõ sũt soluẽdo. ar.
ff.q satisda.co.l.2.ꝛ illũ qdẽ cui sic ven
dit̃ tenet̃ dñs suscipe.emphiteota ꝟo
si secꝰ fecerit ius suum amittit.De his
oibꝰno.ex̃ de loca.ꝛ ꝯduc.potuit. A.
Jdẽ qð hẽtur in hoc.§.hẽtur etiã i sũ.
con.liͦ.2ͦ.ti.8.q.40. B.

Utꝝ emphiteota possit ius suũ dõa
re sine ꝯsensu dñi. Rͦ ƀm Hosti. Põt
etiã dño irregsito.C.de fũdis.l.i.liͦ.xiͦ.
Jnsti.locati.§.adeo. Foꝛte silr̃ ẽt põt
pignoꝛi dare.Jdẽ Jnno.ꝛ Ber. A. Hͦ
tãgit glo.ex̃ de loca.c.fi.ꝛ idẽ qð in hͦ
§.hr̃ in sũ.con.eo.ti.q.41. B.

Quid si emphiteota soluit cẽsuꝫ pñ
tibꝰ ãnis lꝫ añ cessauerit a solutõe per
10.ãnos vel plẽs:nũgd põt expelli? Rͦ.
Nõ.sꝫ tutꝰ ẽ.C.de iure emphi.l.plt. A.
Jsta.l.paꝝ facit. Jdẽ tñ no.i sũ.con.eo.
ti.q.42.ƀm Hosti.ꝑ.l.plt.C.de apoc.liͦ.
10.Jdẽ ẽt no.glo.in.c.fi. de loca. Addit
tñ ꝙ hͦ veꝝ ẽ in p̃uato ꝛ in eccl̃ia non
collegiata qñ eius rectoꝛ recepit cano
nẽ.nõ aũt i collegiata qñ p̃latꝰ recepit
censuꝫ sine ꝯsensu capl̃i:nisi postea ca
plm̃ ꝯsensisset.Et ibi no. dñs Anto. de
bu.ꝙ ex hoc põt argui ꝙ q̃uis delictũ
p̃lati non noceat eccl̃ie: tñ delictũ col
legii bñ nocet:vt ẽ glo.no.de oꝛdi.cog.
c.2ͦ.ꝛ de dolo ꝛ ꝯtu.c.plt.ꝛ in regula. de
lictũ.Jtẽ ẽt delictũ vniꝰ rectoꝛis p̃iu
dicat eccl̃ie q̃ hꝫ solũmõ vnũ rectoꝛẽ.
Secꝰ aũt in eccl̃ia collegiata. Refert
ẽt ibi Bar.i.l.2.C.de iure emphi. limi

tare p̃dicta dicẽdo ꝙ si dñs emphiteo
sis recepit ꝓ tp̃e p̃terito pensionẽ:tũc
ꝑ hanc receptõem sibi non p̃iudicat.
q2 põt ip̃e vtrũqꝫ petere.s.pensionẽ ꝛ
expulsionẽ.gͦ ꝑ receptõem vniꝰ nõ vr̃
renũciare alteri.Si vero recepit pen
sionẽ pꝛo futuro sine ꝓtestatõe: tũc si
bi p̃iudicat.Dñs Anto.ꝛ glo.ibi silr̃ et
p̃fati doc.vident̃ ibi sentire ꝙ etiã re
ceptio p̃teritaꝝ pensionũ p̃iudicat ni
si fiat cũ ꝓtestatõe.sꝫ dñuꝫ Anto. Po
test ꝯcoꝛdari ꝙ si pensio recipiat̃ ꝓ tẽ
poꝛe q̃ nõdũ emphiteota ceciderat a
iure suo nõ p̃iudicet cũ illi debeat̃ silr̃
ꝛ ius subsequens expulsionis: vt dicit
Bar.Qð si recipiat̃ ꝓ tp̃e q̃ emphite
ota iã ceciderat a iure suo p̃iudicet siñ
ꝓtestatõe: cũ iam nõ pensio ꝓ re sed
ois fructꝰ ꝛ res rei debeat̃.C.de rei vẽ
di.certũ.iõ tunc in recipiendo sibi p̃iu
dicat nisi ꝓtestet̃ ƀm dñm Anto.ð bu.
2ͦ etiã dcõ ꝯtrariat̃ dñs Anto. dicẽs ꝙ
recipiẽs cẽsuꝫ ꝓ tp̃e futuro siue ꝓteste
tur siue nõ sp̃ sibi p̃iudicat nec ꝓtesta
tio ip̃m in aliq̃ iũuat.nam illa ꝓtesta
tio ẽ ꝯ̃ria facto.q2 nõ ẽ possibile ꝙ pen
sionẽ recipiat ꝓ ãno futuro ꝛ ꝙ possit
eũ expellere.ar.c.cũ.M.de consti. Põt
dici ꝙ hoc veꝝ ẽ recipiẽdo noie pẽsio
nis.sꝫ si ꝓtestet̃ ꝙ nõ recipit pꝛo pẽsio
ne:sꝫ ꝓ ꝑte sui debiti nõ p̃iudicet.cum
hͦ fcm̃ ñ ꝯ̃riat̃ ꝓtestatõi. ꝛ ita ĩtelligit̃
dcm̃ Bar.Jtẽ glo.i dcõ.c.fi.ex̃ ð loca.sẽ
tit ꝙ dñs possit emphiteotã nõ soluen
tẽ expellẽ iur] auctoꝛitate ẽt siñ aucto
ritate iudicis. Dñs Anto. refert Bar.
dicẽ i.l.2.C.de iure emphi.ꝙ dñs habꝫ
ptãtẽ turbãdi:sꝫ nõ expellẽdi emphi
teotã nõ soluẽtẽ canonẽ ĩfra biẽnium.
q2 emphiteota hꝫ possessionẽ nãlẽ: sꝫ
dñs ciuilẽ.sꝫ ꝑ viã iudicii bñ possꝫ ꝛ il
lud credo veꝝ nisi ex detẽtõe possessio
nis nãlis ꝯtingẽt repulsio dñi a sua ci
uili quã tenet aio.nã tũc dñs põt se de
fendẽ ꝛ icõtinẽti emphiteotã expellẽ
a sua nãli.ar.l.clã possidere.§.q ad nun
dinas.ff de acq.pos.ꝛ ex̃ de ꝓba.lꝫ cãm
Jtẽ glo.i dcõ.c.fi.dic̃.ꝙ ꝓpt̃ sterilitatẽ

rei emphiteotice nõ minuit͛ pensio: sꝫ
miuat͛ ꝓpt͛ sterilitatẽ rei locate: vt ex̃
de loca.c.pꝛ̃t.Et vt no.dñs Anto.i dcõ
.c.fi.Jdẽ dicũt Specu.ꝛ Jaco.de are.ꝛ
Cy.ꝛ Bar.subiũgẽs rõem.qꝛ in locatõ
ne ꝓciũ qđ ãnuatĩ exoluit͛ dat͛ respc̃u
fructuũ q ꝑcipiũtur.ꝛ q̊dãmõ vr̃ in ea
tacita emptio fructuũ.g̃ si decipit͛ vl
tra dimidiã iusti ꝓcii põt petẽ remissi
onẽ nõ aũt ẽ sic i ꝯctu emphiteotico.
qꝛ ibi nihil dat͛ ꝑ respectũ ad fructus
sꝫ in recognitõe dñii.Sec⁹ si census eẽt
magnus rõne fructuũ .qꝛ tũc bñ debe
ret fieri restitutio fruct⁹.

Emptio et uẽditio

Scđm Hosti.cũ pure fit ven
ditio etiã sine scriptis de re q̃ degusta
tionẽ nõ exigit oẽ ꝑiculum spectat ad
emptoꝛẽ excepto casu publicationis ꝛ
nisi pactũ moꝛa vel culpa seu callidi
tas intuenerit. Jdẽ de emolumento.
A .Jdẽ i sũ.con.li.2.ti.8.q.7. B.

Quid si dolus dat cãm ꝯctui. R. Nõ
tenebit vẽditio.vt.s̃.dolus.§.2.

Utꝝ liceat aliqđ uẽdere plus q̃ȝ vale
at vel emẽ minoꝛi ꝓcio. R. ßm Tho.
scđa scđe.q.77.Dicẽdũ ꝙ cari⁹ vendẽ
aut vili⁹ emẽ rẽ q̃ȝ valeat ẽ iniustũ et
illicitũ.nisi res q̃ vendit͛ cedat in detri
mẽtũ vẽditoꝛis q multũ re illa idiget
nã i tali casu iustũ ꝓciũ ẽ vt nõ solum
respiciat͛ ad rẽ q̃ vendit͛: sꝫ ẽt ad dãnũ
qđ vẽditoꝛ incurrit ex vẽditõe. ꝛ sic li
cite põt vẽdẽ plus q̃ȝ valeat ßm se: q̃ȝ
uis nõ vẽdat͛ plus q̃ȝ valeat ipi vendi
toꝛi. Qđ si emptoꝛ iuuet͛ ex re quam
emit.sꝫ vẽditoꝛ nõ dãnificat͛ carẽdo re
illa nõ dꝫ eã supuẽdẽ.qꝛ vtilitas q̃ alti
accrescit nõ est ex vẽdente: sed ex ꝯdi
tione emẽtis. Nullus aũt dꝫ vendẽ al
teri qđ ñ ẽ suũ. Qđ ãt lex hũana hanc
ieq̃litatẽ totalr̃ nõ ꝓhibet. Dicẽduꝫ ꝙ
lex hũana mł̃ta ꝑmittit ipunita. Uñ
i hoc casu punit solũ qñ ẽ magn⁹ exces
sus.puta si aliqs sit deceptus vltra di
midiã iusti ꝓcii.tũc.n.cogit ad restitu
tõeꝫ. A .i.vł ꝙ restituat͛ res vł reddat͛
ꝓciũ vł ꝙ ẽptoꝛ suppleat qđ deest iu
sto ꝓcio. C.ꝺ rescin.vẽdi.l.2. B .Lex ãt
dĩna nihil ipunitũ reliq̃t.vñ ßꝫ dĩnã le
gẽ illicitũ reputat͛ si i emptõe ꝛ vendi
tõe nõ sit obseruata eq̃litas iusticie ꝛ
tenet͛ iste q plus hꝫ recõpẽsare ei q dã
nificat⁹ ẽ si sit notabile dãnũ. qđ ideo
dico: qꝛ iustũ ꝓciũ reꝝ q̃ñq̃ȝ nõ est pun
ctaliter determinatũ.sꝫ magis i q̈daꝫ
extimatiõe ꝯsistit: ita ꝙ modica addi
tio vł diminutio nõ vr̃ tollẽ eq̃litatem
iusticie.De hac ẽt mã no.10.q.2.hoc ius
vbi dr̃. A .nõ i tex.sꝫ in glo. B .ꝙ si in
vẽditõe plus offerat͛ q̃ȝ res valeat: ec
clesia nõ sꝫ plus recipe: sꝫ tm̃ iustũ pꝛe
ciũ: lꝫ lex dicat ꝙ ꝯhẽtes pñt se iuicẽ ꝺ
cipe. A .ff.ꝺ mĩo.l.i cãe scđa.§.pꝛ̃t. B .
Nã eccł̃ia i suis ꝯctib⁹ nõ dꝫ dolũ facẽ
ex̃ de dona.ꝑ tuas. A .Jdẽ qđ i h.§.no
tat͛ in sũ.con.eo.ti.q.9. B .

Utꝝ negociãdo liceat cari⁹ aliqđ vẽ
dere q̃ȝ emptũ sit. R. ßm Tho.scđa se
cũde.q.77. Nihil ꝓhibet lucrũ oꝛdina
ri ad aliquẽ finẽ nccĩum vł honestũ. ꝛ
sic negocia licita reddẽt͛.sicut cũ aliqs
lucrũ moderatũ qđ negociãdo q̃rit oꝛ
dinat ad dom⁹ sue sustẽtatõeꝫ: vł etiã
ad subueniẽdũ idigẽtib⁹: aut ẽt cũ ali
qs negociatõi intẽdit ꝓpt͛ publicã vti
litatẽ: ne.s.res nccĩe ad vitã patrie de
sint.ꝛ lucrũ expetit nõ q̈si finẽ sꝫ q̈si sti
ꝓẽdiũ sui laboꝛis.ꝛ sic põt qs cari⁹ vẽ
dere q̃ȝ emit. A .Pꝛopt͛ ꝓdicta vitiuꝫ
uitat͛ intentõis vt negociatio nõ dicat͛
illicita ex itẽtione.nõ tñ ex his põt res
pluris vẽdi.vt põt colligi ex dcis eiu͛
dẽ Tho.ꝛ ex his q̃ notãt͛ i sũ.con.lib.2.
ti.8.q.15. Nã nõ licet rẽ cari⁹ vendẽ q̃ȝ
fuerit empta.nisi fuerit mutatũ ꝓciũ
rõne foꝛme tꝑis vel loci ßm doc. ꝛ no.
dñs Pe.de anchoꝛano.i.c.ꝑ̊.de vsuris.
li.6.ꝛ int͛ mutatões foꝛme vr̃ ẽt posse
ꝯꝓhendi.si qs emerit merces i magna
q̃ȝtitate ꝛ minuti vendat.solent.n.res
i magna q̃ȝtitate cõit͛ melioꝛi foꝛo vẽ
di. B .Silr̃ etiã si ipe in aliq̃ melioꝛa
uit rẽ: aut etiã qꝛ ꝓciũ rei mutatũ est
ßm diuersitatẽ loci vel tꝑis.vel ꝓpter

p̲iculũ cui se exposuit trãsferẽdo ꝺ lo
co ad locũ. vel eã ferri faciẽdo: duꝫ tñ
moderate. vt Ray. addit. A. Ideꝫ ꝭm
Tho. hr̃ i sũ. cõ. dicta. q. 15. B. Et ꝺ hac
mã hr̃. i. vsura. 3°. §. 9°.

Utrꝫ vẽditio reddaꝛ iniusta ꝑpꝛ ꝺfe
ctũ rei vẽdite. vel ẽt ꝑpꝛ latẽtẽ ei⁹ bo
nitatẽ. R° ꝭm Tho. scꝺa scꝺe. q. 77. Cir
ca rẽ q̃ vẽdiꝛ triplex defect⁹ ꝯsiderari
põt. Prim⁹ qdẽ ꝭm spẽm rei. vtputa
si vẽdiꝛ auricalcũ ꝓ auro: aut vinum
mixtũ aqua ꝓ puro. 2⁹ defect⁹ ẽ ꝭꝫ quã
titatẽ põderꝭ vel mẽsure. vt si qs vtaꝛ
scienꝛ deficiẽti pondẽ vel mensura. 3⁹
defect⁹ ẽ ex p̲te q̈litatis: puta si aĩal in
firmũ uẽdaꝛ q̃si sanũ. i his trib⁹ casib⁹
si qs vẽditor sciẽter offẽderit fraudeꝫ
ꝯmittit ꝛ illicita ẽ vẽditio: ꝛ ad restitu
tõeꝫ teneꝛ. Si ꝟo eo ignorãte aliqs p̃
dictoꝝ defectuũ i re vẽdita fuerit: vẽ
ditor qdẽ nõ peccauit tñ cũ ad ei⁹ noti
ciã p̲uenẽit teneꝛ dãnũ recõpẽsare em
ptori. Et ex his pꝫ ꝙ illicitũ ẽ vendere
auꝝ vel argẽtũ alchimichũ ꝓ ꝟo. qꝛ ñ
ẽ adeo puꝝ sicut veꝝ: nec hꝫ oĩo easdẽ
ꝓp̃etates. sicut ꝓp̃etatẽ letificãdi. aut
ꝙ valet ꝯ̃ certas ĩfirmitates ꝛ h⁹mõi.
Si aũt p̲ alchimiã fieret veꝝ aurũ nõ
esset illicitũ vẽdere ꝓ ꝟo. qꝛ nihil ꝓhi
bet artẽ vti aliqb⁹ nãlib⁹ causis ad ꝓ
ducẽdos nãles ꝛ ꝟos effect⁹. sic̃ Aug⁹
dicit i li°. de tri. de his q̃ arte demonum
fiũt. Et qꝺ dcm̃ ẽ ꝺ vẽditore ĩtelligẽdũ
ẽ etiã ex p̲te emptoris. vt quãdo ven
ditor credẽt rẽ suã min⁹ p̃ciosaꝫ esse ꝙ̃
sit. vtputa vẽdit auꝝ ꝓ minori p̃cio. qꝛ
credit eẽ auricalcũ. aut aĩal sanum qꝺ
putat infirmũ. nã ẽptor si h° cognoscit
iniuste emit: ꝛ ad restitutõeꝫ teneꝛ. A.
Idẽ qꝺ i hoc. §. hr̃ in sum. con. li°. 2°. ti. 8.
q. xi. B.

Utrꝫ vẽditor teneaꝛ dicẽ vitium rei
tradite. R° ꝭm Tho. vbi s̃. Uẽditor q
rẽ vitiosã uendẽdã exponit ex hoc ĩpo
dat ẽptori dãni vꝉ p̲iculi occasionẽ. dã
ni qdẽ si ꝓpter h⁹mõi vitiũ res sit mi
noris p̃cii: ꝛ ĩp̃e ꝺ p̃cio nil minuit. peri
culi aũt si ꝓpter h⁹modi vitiũ vsus
rei reddaꝛ ĩpedit⁹ vꝉ noxi⁹. puta si qs
vẽdat alicui equũ claudicãtẽ ꝓ veloci
vꝉ domũ ruinosã ꝓ firma. vꝉ cibũ cor
ruptũ aut venẽosũ pro bono. vñ si h⁹i
vitia sint occulta ꝛ venditor nõ dete
gat ẽ dolosa ꝛ illicita venditio ꝛ vendi
tor teneꝛ ad dãni recõpẽsatõeꝫ. Si ꝟo
vitiũ sit manifestũ puta cũ equus sit
monoculus vꝉ vsus rei. ꝛ si nõ ꝯpetat
vni põt ꝯpetẽ alt̃i. ꝛ uẽditor ꝑpꝛ h⁹i vi
tiũ subtrahat ꝺ p̃cio ꝙ̃tũ oꝫ: nõ teneꝛ
ad manifestãdũ vitiũ rei: qꝛ forte ꝑpꝛ
h⁹i vitiũ emptor vellet plus subtra
here ꝙ̃ eẽt subtrahẽdũ. vñ vẽditor p̃t
licite vitiũ rei reticere. A. Idẽ i sũ. cõ.
eo. ti. q. 13. B.

Quid si aliqs portãs merces ad locũ
vnũ scit multos se seq cũ sil̃ib⁹: qꝺ si
dicẽt ñ possꝫ mẽces suas adeo care vẽ
dẽ. R° ꝭꝫ Tho. scꝺa scꝺe. q. 77. Uẽditor
q vẽdit rẽ ꝭm p̃ciũ qꝺ inuenit: non vꝛ
ꝯ̃ iusticiã facẽ si qꝺ …tuꝝ ẽ nõ dicit. si
tñ dicẽt vel ꝺe p̃cio …btrahẽt abũdã
tioris eẽt ꝟtutis: ꝙ̃uis ad hoc nõ vide
atur teneri ex iusticie debito. A Idem
i sũ. con. eo. ti. q. 14. B.

Quid de mercatorib⁹ q inꝛ se ꝯueni
unt vt certo p̃cio vẽdãt. R° ꝭm Host.
Pactũ illicitũ ẽ. ꝛ sil̃r si qs in ciuitate
ĩpetraret vt sibi soli vendẽ licẽt. ꝙ si
quis h⁹modi officium exerceat oꝫ ꝭm
leges suis bonis expoliari ꝛ exilio p̲
petuo dãnari ꝛ sil̃r ꝯcedẽtes puniri. A.
i. officiales q p̃dcã monopolia ꝯcedũt
vel nõ puniũt: vt i. l. de qua statiꝫ. B.
C. de monopo. l. vna. A. Ibi dꝛ. Iube
m⁹ ne qs cuiuscũꝙ vestꝭ aut piscis aut
pectinũ vꝉ cuiuslibꝫ alteri⁹ ad victum
uꝉ ad quẽcũꝙ usũ p̲tinẽtꝭ spẽi uꝉ cuiuſ
libꝫ mãe ꝓ sua auctoritate vꝉ sacro iã
elicito aut ĩ posteꝝ eliciẽdo rescripto.
aut pragmatica sãctõe. i. cãli seu statu
taria ordiatõe. pragma. tis. n. ẽ cã. inde
pragmatic⁹. i. cãtiuus vꝉ causidic⁹ ꝭm
Catholicõ. Seqꝛ. vel sacra nr̃e pietatꝭ
ãnotatõe monopoliũ audeat exercere
Ne ve qs illicitꝭ hĩtis ꝯuẽtõib⁹ ꝯiuret
aut paciscaꝛ vt spẽs dr̃soꝝ corporum

negociacionis nō minori q̄ȝ inť se sta
tuerit venūdenť. Edificioꝝ quoqȝ arti
fices alioꝝqȝ diuersoꝝ opeꝝ ꝓfessores
ꝛ balneatores penit⁹ arceantur pacta
inť se ꝯponē. vt ne qs qđ alteri ꝯmissū
sit op⁹ iplet vt iniunctā alťi sollicitudi
nē alť incipiat data lnia vnicuiqȝ ab
alťo ichoatū ꝛ derelictū op⁹ ꝑ alteruȝ
sine aliq̊ timore dispēdii implē. si qs
āt monopoliū ausus fuerit exercē bo
nis ꝓpriis spoliat⁹: ꝑpetuitate dāneť
exilii. B.

Quid de illis q vēdē nec emē noue
rūt nisi cū mēdaciis piuriis ꝛ iuramē
tis? R. ꝫ Ray. Quotiēs cā decipiendi
piurāt vľ mētiunť peccāt mortalr ꝛ te
nētur ad restitutōem. A. s. in q̄ȝtū deci
pit ꝓximū: vt diċ glo. Ray. ñ distiguit
vtꝝ decepit i modico vľ magno: vt in
sū. con. eo. ti. q. 18. B. Si aūt qs ignorā
ter dicit falsū credēs dicē veꝝ vel etiā
si dicit sciēter nō intēdēs nocē ꝓximo:
ſȝ se indēnē seruare: nec ꝓpť h⁹ rē āpli⁹
ꝺbito supuēdat: tale mendaciū pōt di
ci veniale. si tñ iurat vľ piurat peccat
mortalr. vide. ī. piuriū. A. Idē i sū. cō.
dcā. q. 18. vbi addiť q̄ dicti tales debēt
ꝑter rstitutōeȝ iduci ad largas elynas
faciēdas ꝑ aiab⁹ illoꝝ: de quoꝝ rebus
lȝ ignorāter forte aliq̄ hūerūt. Ibi ēt
dr ꝫm Hosti. q̄ lȝ Ray. dixēit mēdaciū
ex q̊ alť ñ dānificať vēiale. tñ ex q̊ assi
due ꝛ de ꝯsuetudie qs mētiť vr̄ morta
le. sič ꝛ ebrietas si sit assidua mortale
ē. 25. di. §. alias. Idē ēt de mēdacio ꝯsue
tudinario vr̄ sētire Tho. scđa scđe. q.
110. arti. 4.° Itē vt patet i dcā. q. 18. glo.
Ray. dicit q̄ mēcator de suis mercib⁹
pōt accipe moderatuȝ lucrū qđ ad ar
bitriū boni viri limitādū ē. q2 nō deť
minatū q̄ȝtū in singulis solidis aut li
bris aut marchis accipe liceat ꝺ lucro
Tō. Tho. Host. aūt diċ q̄ ad h⁹ q̄ mer
catores sñ oi fraude officia sua exer
ceāt bona fide. ꝯsulerē talib⁹ q̄ de lnia
epi sui facerēt q̄ȝtū pñt lucrari i mēsu
ra bladi ꝛ vini ꝛ silib⁹. vel q̄ȝtū pñt vl
tra q̄ȝ emerēt ꝑ libra vēdē i recōpēsa

tōe labor ꝛ expēsaꝝ. ꝛ si sic vēderēt sñ
mēdacio ipos crederē eē i tuto. Hi āt
q hec ñ faciūt sñ piclo vix euadūt. B.

Quicqd aliqs emerit noie suo ēt de
pecunia aliena ēptori acqriť. ñ ei c⁹ fu
it pecunia. C. de rei vēdi. si ex ea. nisi in
qbusdā casib⁹. Nā qcqd emiť de pecu
nia eccľie ipi⁹ ē. vt dr̄ s. eccľa p̊. §. 7.° Eo
dē mō si tutor vľ curator ꝺ pecūia mi
noris emerit sibi ipi p̄diū. nā mior vē
dicare potit illud. ff. qñ ex facto tu. l. 2.
Idē de milite si de pecunia sua alius
emerit p̄diū. C. de rei ven. si vt ꝓpōis
Idē i marito ꝛ vxore. q2 si alť eoꝝ ali
qd emerit de pecunia quā ei alť dona
uit: potit ille c⁹ fuit pecunia illud vtili
ter vēdicare. ff. de dona. inť vi. ꝛ vxo. l.
vxor marito. A. Et ibi pȝ q̄ h° vr̄ veꝝ
qñ vxor vľ vir q accepit donū efficiť
ñ soluēdo. Et idē casus q hñť i isto. §.
notāť i sū. cō. li.° p̊. ti. 14. q. 17. B.

Utꝝ lib hō vľ ꝓpus fili⁹ vēdi possit.
R. ꝫ Host. Nō. nisi solľ q̄ pr̄ vēdē pōt
filiū nccitate famis vrgēte: ita tñ q̄ si
restituať ēptori p̄ciū siue a filio siue
ab alio q̊cūqȝ ꝛ qñcūqȝ ipe fili⁹ i genu
itatē pueniat. i nullo āt alio casu licet
pr̄i filiū vēdē. Pri ēt ñ vrgēte nccita
te famis nō licet vēdere filiū. A. Idē
i sū. cō. li.° 2.° ti. 8. q. 17. Et p̄dicta ꝓbātur
in. l. i. ꝛ. 2. C. de pa. q fi. di. ex his q̊ ibi ha
bētur i tex. ꝛ glo. Itē lib hō efficiť su⁹
si patiať se vēdi ad p̄ciū participādū.
Insti. de iure pso. §. serui. B. Ad māȝ
ēptōis ꝛ vēditōis pñt ꝑtinē mľta que
hēs. ī. negociatio. De his q̊ emūtur ad
certū terminū. ꝛ de his q emūt vinuȝ
bladū vt cari⁹ vēdāt. ꝛ pľa h⁹modi vi
de. ī. vsura. 3.°

Munitas ecclesie

Emunitas est p̄uilegiū eccľia
stice libtatis vel ꝑsonaꝝ vel reꝝ ad eā
ꝑtinētiū. Et dr̄ emunitas q̄i ex̄ niunia
.i. officia a qbus sūt imunes. vt. ī. pate
bit. A. Hoc fuit dictū Ray. vt in sum.
con. li. p̊. ti. 14. q. i. B.

Quā emunitatē hȝ eccľia ꝯsecrata?

R° ſm Ray. Hȝ p̊ vt nullus ide ꝑ viȝ abſtrahat niſi i caſib⁹ q̊s vide. i. emūni tas ↄfugiētiū. §. p̄. Itē ea q̄ i eccl'ia po ſita ſūt nec ꝑ viȝ nec ꝑ furtū auferēda ſūt: al' ſacrilegiū ↄmittit 17. q. 4. q̇ſq̇ſ A. Al' icipit ſi q̇s iuēt⁹. B. Itē ꝙ nul lus mortu⁹ i eccl'a ſepeliat niſi ep̄i ab bates aut digni p̄ſbyt̄i aut ēt fideles laici. 13. q. 2. null⁹. Et itelligūt q̇dā de il lis laicꝫ q miracl'a faciūt. Alii itelligūt de fideli i dignitate ↄſtituto ſic comi te ⁊ rege. A. Hoc fuit dictū Hoſt. q ēt addit ꝙ ſic de facto ſuat. vt i ſū. con. e. ti. q. 2. Glo. āt in dcō. c. nullus. intelligit tex. illū gnāl' ſicut ſonat. videlȝ ꝙ ois xp̄ianus poſſit ſepeliri i eccl'ia niſi ex preſſe i pctō mortali moriat: vl' ei ſpā liter ſepultura deneget ⁊ ita hodie ſer uat. ſȝ d̄ iure alid̄ vr̄. vn̄ ⁊ ꝓ ſepeliēdis corꝑib⁹ videm⁹ cimiteria ſeꝑati ab ec cleſia ↄſtituta. B. Itē emunitatē hēt eccl'a ꝙ in choro nō debēt morari lai ci cū cl'icis. ex̄ d̄ vi. ⁊ hone. cle. c. p̊. d̄ ↄſe. di. 2. ſacerdotū. Itē ꝙ i ſcl'are hitaculū deceto nō ↄuertat. de ↄſe. di. i. ligna. ⁊ i §. c. ſe. ex̄ de reli. do. ad hec. A. In his ēt. c. pȝ ꝙ ſil'r nec vaſa eccl'iaſtica nec cortine nec veſtimenta nec ceta orna mēta debēt pollui ↄuiuiis nuptiaꝝ vl' aliis ſcl'arib⁹ vſib⁹. Dicit tn̄ glo. Ray. vt pȝ i dcā. q. 2. ꝙ ſi legat⁹ ap̄lice ſedis vel ep̄s vel archiep̄s reciꝑet ab ep̄o vl' capl'o alic⁹ eccl'ie vl' mōaſterio: bn̄ poſſet ornari dom⁹ eccl'iaſtica i q̄ reci ꝑet cortinis ⁊ ornamētꝫ eccl'ie. B. Itē ꝙ nō poſſit vēdi ꝓpt̄ aliquā nccitatē. in auc. de alie. ⁊ emphi. §. ⁊ qm̄. colt. 9. Itē ꝙ i ea placita ſcl'aria non ſūt faciē da. ⁊ maxie de cā ſāguis. ex̄. e. c. p̊. ⁊. c. cū eccl'ia. nec fiāt ibi parlamēta nec nego ciatōeſ: ⁊ p̄cipue nūdinaꝝ. nec ſtrepit⁹ iudicioꝝ ſcl'ariū: nec ꝓceſſus iudicum ſcl'ariū. ⁊ ſnie i dictꝫ locis ꝓlate ip̄o iu re nō valēt. ex̄ eo. decet domū. li° 6°. A. Ibi dr̄ ꝓceſſus iudicū ſcl'ariū ac ſpāl'r ꝓlate ſnie i eiſdē locis oi careāt robo re firmitatis. B. Itē ꝙ ibi nō fiant lu di theatrales cū laruis ⁊ ſilib⁹ ibone

ſtis. ex̄ de vi. ⁊ hone. cle. cū decorē. Se cus vero de honeſtis ⁊ deuotis repn̄ta tionib⁹. vt repn̄tare p̄ſepe dn̄i. Hero dē magos. ⁊ ceta h⁹mōi q̄ magi iducūt ad deuotōeȝ q̄ȝ ad vanitatē. Et ꝙ talia poſſint fieri. ē ar. de ↄſe. di. 2. ſemel. ⁊ di. 4. g̃ris. circa finē. nā ⁊ q̇dlibȝ feſtū ē ſi gnū p̄teritaꝝ reꝝ. 75. di. qd̄ die. A. Idē quod notatur in hoc. §. habetur in ſū. con. dicta. q. 2. B.

Utrū eccl'ie nō ↄſecrate hēant p̄dcāſ emunitates. R° ſm Ray. Hn̄t. ex̄ eo. eccl'ie. Hoc aūt intelligēdū ſi auctori tate ep̄oꝝ ſuoꝝ ſūt edificate. ar. ex̄ de reli. do. ad hec. Et vbi ep̄s poſuit p̄mū lapidē ⁊ edificate ſt̄ vt ↄſecret̄. Lō. In no. ⁊ Hoſt. A. Idē i ſū. cō eo. ti. q. 7. B.

Utꝝ cimiteria hēant emunitatem. R° ſm Ray. ⁊ Hoſti. Habēt eandem quaȝ eccleſia: vt dictū eſt. ſ̃. cimiteriū. §. p̄. A. Niſi i duobus caſibus. vt ibi in ſum. con. eo. ti. q. 6. B.

Utꝝ eccl'ia intdicta p̄uilegiū emuni tatis retineat. R° ſm Hoſti. ⁊ Goffre. Dicendū ꝙ ſic. hec. n. reuerētia deo de bet. q nō delinqt nec etiam eccl'ia ſua: iōq; nō ꝑdit p̄uilegiū q̄ culpā nō ↄmit tit. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 8. B.

Utꝝ p̄uata oratoria domoꝝ habeāt p̄uilegia emunitatis. R° ſm Hoſti. ⁊ Goff. ꝙ non. Hodie nāq; qd̄ eſt orato rium cras poterit eē camera. A. Ideȝ in ſum. con. li° p̄. ti. 14. q. 9. B.

Que ē emunitas ꝑſonaꝝ eccl'ie? R° ſm Ray. Nō debēt fatigari angariis ⁊ ꝑāgariis. i. ſuitutib⁹ ꝑſonaꝝ ⁊ reꝝ. L. de ep̄is ⁊ cle. ois. ⁊. l. p̄ſbyteros. 12. q. 2. eccl'iaꝝ. In nccitate tn̄ vt ſi ciuitas eſ ſet obſeſſa: non dȝ pati eccl'ia ſuos ru ſticos aliquo defendi p̄uilegio a cuſto dia ⁊ h⁹modi. imo dȝ eos ↄpellē. ex̄. eo. ꝑuenit. A. Idē in ſū. con. eo. ti q. 16. B.

Quā emunitatē hȝ eccl'a circa res tē porales? R°. p̊ q̇dē ꝙ eccl'iis donari p̄t i ifinitū: vt dictū ē. ſ̃. eccl'ia p̊. §. 4°. Itē ꝙ ↄtractū eccl'iis, etiā min⁹ ſolēnit̄ valȝ vt. ſ̃. eccl'ia p̊. §. 5°. Itē ꝙ i eccl'ia trāſfer tur dn̄iuȝ rei ſolo pacto. cū aliis ꝑſonis

sit nccia tradictio. C. de sacrosan. eccle. vt int diuinū. A. Ibi ēt pz ꝙ idē est et circa hospitalia ꝛ circa ↄcessa i redem ptōez captiuoꝝ. B. Itē ꝙ gcquid em ptū fuerit de pecunia eccl'e ad eā dz re uerti. vt s̄ eccl'ia p̄. §. 7.° Itē ꝙ nō valz aliendtio rei ecclesiastice nisi in casib⁹ q̊s hēs. s̄. alienatio. §. p̄. A. Idē etiaz ca sus notant in sū. con. eo. ti. q. 17. B.

Tꝛ ales dn̄i q subditis intdicūt ne p̄ latis siue p̄sonis eccl'astic] gcq̄ꝫ vēdāt vel emāt ab eis vel ip̄is bladū molāt coquāt panē aut alia h⁹mōi obsequia exhibere presumāt: eoip̄o sunt excōi cati. ex̄ eo. eos. li.° 6.°

Que est emunitas p̄dioꝝ eccl'iastico rū. R.° b̄z Ray. Nō debent ḡuari sordi dis mūerib⁹. vt calc] coq̄nde. arene fo diēde. cloace purgāde ꝛ sil'ibus q̄ vilia sūt. 16. q. i. §. nouaꝝ. A. Al' incipit nouel laꝝ. B. ad honesta ꝯo munera sic̄ sūt tributa ordinaria tenent etiā p̄dia ec clesiaꝝ. 23. q. vlt. tributū. Fallit tn̄ i do mib⁹. atrus. ꝛ hortis iux̄ ecclesiā posit] ꝛ etiā i māso i q̊ ecclesia dotata ē. A. Alii dicūt i q̄ eccl'ia sita ē. vt i sū. cō. eo. ti. q. 18. vbi etiā notātur oia q̄ hn̄t in h° §. Sz potius vr̄ intelligēdū de manso dotis. vt vr̄ posse colligi ex̄ de censi. c. p̊ vbi ēt glo. dicit ꝙ māsus ē q̄ntitas tre q̄ sufficit duob⁹ bob⁹ in vno āno ad la borādū. In dcō ēt. c. p̄. dr̄ ꝙ sil'r nihil dz solui de decimis ꝛ oblatōib⁹. B. de q bus nullū dz dari tributū. de aliis sic: nisi exp̄sse fuerit remissuz ab eo q po tuit. Nā res ad eccl'iaz trāsiuit cū one re suo. 23. q. vlt. fm canonicā. ex̄ de cēsi. sancitū. 16. q. i. si qs laic⁹. Si ꝯo sūt ex̄ ordinaria ꝛ de nouo sup̄indicta non te nentur. 16. q. i. placet. A. Nisi q̈ten⁹ an tiqtus tenebāt ad sup̄indicta. qꝛ tran seunt cū onere suo fm glo. Ray. ꝛ i. dcā q. 18. i sū. con. B. Sil'r nec ad ea q̄ subi to iniūgūt: nisi r̄spiciāt ad pias cās. vt qꝛ p̄nceps mouet exercitū ↄ̄ sarracēos vel hēticos. vel qꝛ petit ad ↄstructōez pontiū vel aliā sil'em cām. In talibus .n. si nccitas exposcat debēt dn̄i secula res nō auctoritate p̄p̄a accip̄e: s̄z hūili ter ab ep̄o ꝛ cleric] postulare. ꝛ illi uisa nccitate poterūt ↄferre. ex̄ eo. nō min⁹ ꝛ ex̄ de censi. cū apl's. Sed hodie nihil ↄferre debēt i auxiliū p̄ncipū nisi con sulto papa. ex̄ eo. aduersus.

Utꝝ laici possint hospitiū exigē ab eccl'ia. R.° fm Hosti. Hospitiuz exigē violēter ꝛ tanq̄ꝫ ex debito nō pn̄t. ex̄. e. .c. p̊. 42. dis. gescam⁹. caritatiuū tn̄ ðne gādū non est. Dicit tn̄ Inno. ꝙ si qs in recognitōe bn̄ficioꝝ suoꝝ reruasset si bi hospitiū in aliq̄ ecclesia illud debet 18. q. vlt. Eleuteri⁹. Sz nō licet tali irrū pere violēter domos eccl'ie rōc alicui⁹ iur] sibi debiti. alit sacrilegiū ↄmittit 12. q. 2. nulli. Et eadē rōne nō pōt tollere inde nccia hospitiū violēter igredien do. A. Quia ēt fm eūdē Inno. ex̄ eo. c. p̊. i p̄dicto casu nulla dom⁹ nec aliq̄ res dz hāc s̄uitutē. vel etiā ad h° sunt obli gate. sed ecclesia ē obligata ad h°: ꝛ p̲ sonalis actio nō realis ↄpetit ↄ̄ eccl'iaz Sec⁹ tn̄ de ep̄o vel abbate vel alio ha bēte iurisdictōez i eccl'ia aliq̄: q posset aliū iniq̄ intrātē violēter expellē ꝛ do mū irrūpete. Et idē de possessore alic⁹ eccl'ie q̈si p̄lat⁹. Sec⁹ de abbate respe ctu domoꝝ capelle sibi subiecte. qa ca pellā nō possidet: lz in ea ius subiectio nis hēat. ar. ff. ad. l. aql. quēadmodum. §. p̊. ꝛ. 2.° Et oia etiā q̄ sunt i h.° §. hēntur etiā i sū. con. li.° p̊. ti. 14. q. 19. B.

Quid si possessio aliq̄ siue dom⁹ tene bat albergū facē alicui ꝛ ip̄a postea p̲ uenit ad ecclesiā. R.° b̄z Hosti. Ecclesia tenebit aut rei s̄uitiū exhibē. aut ip̄sā possessionē vēdere. Idē Inno. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 20. B.

Que pena violantiū ecclesie emuni tatē. R.° b̄z Hos. Qui aliq̊ mō ecclesias violāt seu p̲sonas vel ab ip̄is recipiūt violent seu vsurpāt bona ip̄aꝝ: sacrile giū ↄmittūt ꝛ excōicādi st̄. 17. q. 4. nul lus. ꝛ. c. si qs deiceps. In cert] ēt casib⁹ excōicati sūt ip̄o iure. vt icēdiari⁹ ꝛ ef fractor ecclesie. xi. q. 3. canōica. 17. q. 4. oēs ecclesie. extra de sen. ex. conquesti.

Violatoꝛ quoqꝫ eccl'iastice emunitat]
ñ solũ pena spũali ut dcm̃ ẽ puniť: sed
ẽt pena pecũiaria qñ3 maioꝛi qñ3 mi
noꝛi. 17. q. 4. q̄sq̄ſ. ⁊. c. si qs ↄtumax. hec
arbitrio iudic] relinquẽda ẽ: ⁊ d3 dari ꝑ
sone uel loco cui facta ẽ iíuria uľ cuiꝰ
emunitas ẽ violata. ex̃ de sen. ex. paro
chianos. ⁊. c. se. ex̃ de simo. de hoc autẽ
17. q. 4. si qs i atrio. A. Hoc fuit dictũ
Ray. dicẽt] ꝙ l3 pena pecuniaria sacri
legii diuersimode i diuersis. c. ponať:
credo tñ ꝙ hodie pena illa arbitrio iu
dicis relinq̃ť. Hosti. tñ exp̃mit ꝑticl'a
res penas ꝫm diuersa iura. vt i sũ. con.
eo. ti. q. 21. B. De pena eoꝝ q ꝺ nouo
submittũt sibi guardiã vacãtiũ eccl'a
rũ. vide s̃ eccl'iã p̊. §. plt. Qꝺ eccl'astice
ꝑsone nõ tenẽť ad tallias ẽt rõne suaꝝ
possessionũ. i. tallia. §. fi. A. Nisi foꝛte
tales possessiones ꝑ p̃us fuissent huiꝰ
mõi talliis subiecte: q̄a trãseũt cũ one
re suo. s̃. §. 9°. B.

Emunitas confu

giẽtiũ ad eccl'am. Nullus ad
eccl'iã ↄfugiẽs inde ꝑ vi exhi d3 p̃ter q̄ꝫ
i casibꝰ: puta si ille q ↄfugit ad eam sit
publicꝰ latro. s. q stratas publicas insi
diis ⁊ aggressiõibꝰ obsidet. Siľr ⁊ si sit
nocturnꝰ agroꝝ popl'atoꝛ. s. q de nocte
agros depopulať. i. vastat vel ↄburit:
tales ipune pñt extrahi. 17. q. 4. sicut.
ex̃ eo. inť alia. Et de talibꝰ vř itelligen
dũ qꝺ p̃cepit dñs Exo. 21°. Si qs ꝺ idu
stria occiderit ꝓximũ suũ ⁊ ꝑ isidias:
ab altari nõ euellas eũ vt moꝛiať ꝫm
Ray. cꝰ fuerũt dcã oĩa q̃ i isto p̃ncipio
habẽtur: vt in sum. con. li° p̊. ti. 14°. q. 2.
Itẽ glo. in dicto. c. sicut. 17. q. 4. dicit ꝙ
l3 leges plures alias ꝑsonas excipiant
ab hac emunitate vt homicidas: adul
teros: ⁊ raptoꝛes ꝟginũ: tamẽ ꝫm ius
canonicũ excipiũtur solũ p̃dci videl3
publicꝰ latro ⁊ nocturnꝰ ppl'atoꝛ agro
rũ. vñ ⁊ i hac ꝑte legi derogatũ ẽ. ⁊ stã
dũ ẽ decretali: vt notať i dcã. q. 2. ad fi.
idẽ ẽt dicẽdũ ẽ de seq̃ntibꝰ. B. Itẽ si
qs in ip̃a ↄmisit maleficiũ sperans se

ab eccl'a ꝺfẽdi: qꝺ sꝑ p̃sumiť nisi ↄ̃riũ
ꝓbeť: nõ d3 ꝑ eccl'iã defẽdi. ex̃ eo. imu
nitatẽ. A. Ibi ẽt idẽ dř ꝺ deliquẽte in
cimiterio: s3 de dcã p̃sũptõe nihil dř. s3
fuit dictũ glo. Ray. vt p3 i dcã. q. 2. B.
Itẽ si ↄfugiẽs sit ꝫuuś q si p̃stita a dño
cautõe de ipunitate nõ velit de eccl'ia
exire: iuitꝰ ↄpelliť ⁊ reddiť dño. 17. q. 4.
A. Id ↄstituimꝰ ex̃ eo. inter. B.
Quid si ↄmisit maleficiũ i vna eccl'ia
nũqd ꝺfẽdiť ↄfugiẽdo ad aliã? R° ꝫm
Guiľ. Non. q2 cũ vna sit eccl'ia in toto
oꝛbe: iux̃ illud Cant]. p̃. Una ẽ colũba
mea. l3 sint mľte ꝑticulares eccl'ie. q in
iuriã facit vni facit ⁊ oĩbus. l3 foꝛte de.
ↄsuetudĩe apud aliquos alř obserueť
A. Foꝛte putãtes ꝙ sicͭ mioꝛ vtiť p̃ui
legio suo ↄ̃ aliũ mioꝛẽ: ita una eccl'ia ↄ̃
aliã s3 eũdẽ Guiľ. vt i sũ. cõ. e. ti. q. 3. B.
Quõ d3 defẽdi malefactoꝛ q ad eccle
siã cõfugit? R°. q̄ꝫtũcũqꝫ g̃ue ꝺlictũ cõ
miserit p̃ter ea q̃ i duobꝰ ꝓximis. §. di
cta sũt: debẽt ei rectoꝛes eccl'iaꝝ salua
re vitã ⁊ mẽbꝛa. ⁊ poterũt eũ petenti
ↄcedẽ recepta suꝑ illius ipunitate ido
nea cautõe. s. uľ iuratoꝛia tm̃. 17. q. 4.
id ↄstituimꝰ. vľ ẽt fideiussoꝛia ⁊ pena
li si timeať ꝙ ille q petit nõ bñ obſuet
iuramẽtũ. ar. ex̃ ꝺ r̃sti. spo. ex trãsmissa
⁊. c. lřas. §. fi. A. His ẽt iuribꝰ p3 ꝙ si ñ
poss3 sufficiẽs cautio ꝓuideri: nõ solu3
nõ d3 petẽti restitui: s3 ab eo potiꝰ amo
ueri. B. Suꝑ eo aũt qꝺ iniq̃ fecit alř
legitime puniẽdus ẽ. ex̃. e. inť alia. §. si
liber. A. Et ibi dř ꝙ talis ↄfugiẽs dã
nari nõ d3 ad moꝛtẽ uel ad penã. Uñ ⁊
glo. ibi suꝑ ꝟbo puniẽdus. dicͭ: ꝙ dictꝰ
ↄfugiẽs puniẽdus ẽ pecũialř dũtaxat
vel alia satisfactõe p̃ter penã coꝛꝑalẽ
B. Poꝛro talis q̄ꝫdiu ẽ i eccl'ia non so
lũ nõ exhẽdus ẽ: s3 ẽt nec molestãdus
nec vestis nec victualia denegãda. C.
ꝺ his q ad eccle. ↄfu. l. pñti. §. p̊. Qꝺ si
qs ↄ̃fecerit: sciat se maiestatis crimĩe
irretitũ: ⁊ sic vltio supplicio puniẽdu3
A. De h° in dcã. l. pñti. sic dř. Decerni
mus nullos penitꝰ cuiuscũqꝫ ↄditõis ꝺ
sacrosanctis eccl'iis oꝛthodoxe fidei

expelli aut tradi ꝯfugas:nec ꝓ his ve
nerabiles epos aut religiosos Ycono
mos exigi q̄ a ꝯfugis debeant.eos qui
hꝰ emoliri aut facē aut nuda saltē cogi
tatōe atq̧ tractatu ausi fuerit tētat̃ ca
pitali ⁊ vltia supplicii aiaduersiōe ple
ctēdos.Et ꝯ̄ crimie maiestat̃ dr̃.e.ti.l.
2. B. Hāc āt libtatē hꝫ ꝯfugiēs ad ec
cliā:⁊ ex̃ eā īfra.30.passus.17.q.4.qsqs
⁊.c.diffiniuit. A.Et si ē ecclia maioꝛ.i.
matrix:ēt īfra.40.passus.17.q.4.sic̄. ⁊
no.i sū.cō.li.º p̄.ti.14.q.2.ꝫ Hosti.cꝰ ēt fu
isse videt̃ oia q̄ i hꝰ.§.hn̄t vt ibi: B.vt
ad reqsita nāe exeāt ꝯ̄bit̃ locis: ita tn̄
ꝙ nō accedāt ad alias domos.vt i dcō
.c.diffiniuit. A.s.ad domos extraneas.
vt i ipo.c.diffiniuit.ibi.absꝫ domoꝝ ex̃
neaꝝ receptaculo.⁊c̄. B. Hoc ꝯ̄o p̄ui
legiū de.30.passibꝰ n̄ hn̄t capelle q̄ sūt
īfra āmbitū muroꝝ i castris: vt dcō.c. qs
qs. A.Ibi dr̃.Capelle q̄ sūt īfra ambi
tū muroꝝ castelloꝝ nō ponūt i hac.30.
passuū obseruatōe.tn̄ i sū.con.dcā.q.2.
idē dr̃ de exn̄tibꝰ.i.āmbitū muroꝝ ville
vel ciuitatis.sꝫ forte pōt itelligi ꝯ̄ pa
ua ciuitate. B.

Quid si iudeꝰ paganꝰ vel excōicatus
ꝯfugit ad ecclīā.nunqd defendet̃? Rꝰ
ꝫm Guil.De iudeo ⁊ pagano satis cre
do ꝙ sic.Cō.Inno.⁊ Bar.p.l.i.C.ꝯ̄ his
q ad eccle.ꝯfu.De excōicato aūt qdaꝫ
dubitant cū sit ex̃ ecclīā numero ⁊ me
rito.Et subdit ipe Guil.Credo ꝙ idem
debeat eē iudiciū ꝯ̄ vtrisq̧.puto tn̄ in
hꝰ ꝯsuetudinē approbatā eē tenēdam.
A.Idē i sū.con.li.º p̄.ti.14.q.5.vbi ēt ad
dit ꝫm Hosti.ꝙ si iudeꝰ q obligat̃ xp̄i
ano ꝯfugēit ad ecclīā nō recipit̃ q̄usq̧
debita reddiderit vniuersa. B.

An defendat̃ ꝯfugiēs ad palatiū epi
Rꝰ.Eodē mō defēdit̃ sic̄ ꝯfugiēs ad ec
cliā.17.q.4.id ꝯstituimꝰ.qꝯ̄ itelligunt
qdā qn̄ palatiū ē ꝯiūctū ecclie: tn̄ p̄di
ctū.c.n̄ distiguit:sꝫ absolute loqt̃ ꝯ̄ do
mo epi. A.Et ita absolute vr̃ itelligē
dū sic̄ ēt tenē vr̃ Ray.vt i sū.cō.eo.ti.q.
xi.⁊ firmat glo.i dcō.c.id ꝯstituimꝰ. B.

Quid si qs ꝯfugiēdo ad ecclīā obuia
uerit sacerdoti portanti corpꝰ xp̄i:⁊ ei
adhereat:nūqd defēdet̃? Rꝰ ꝫ Hosti.
Sic q̄uis nō sit exp̄ssuꝫ i iure:tn̄ qlibꝫ
catholicꝰ hꝰ fouē dꝫ.Nā ⁊ mulier q̄ teti
git fimbriā vestimēti xp̄i salua fcā ē.
Math.9.º sꝫ ⁊ ꝫ leges statua p̄fecti sal
uat hoiem si ad eā ꝯfugerit.

Quis ꝓuidebit de expēsis ei q ad ec
clesiā ꝯfugerit? Rꝰ.Ecclia ꝓuidebit.C.
de his q ad eccle.ꝯfu.l.pn̄ti.i fi. sic̄ ⁊ re
ctoꝛ carcer̃ ꝓuidebit captiuis.C.ꝯ̄ epi.
audiē.iudices.hꝰ no.17.q.4. diffiniuit.
A.s.in glo.⁊ idē i sū.cō.eo.ti.q.12.sꝫ i dcā
.l.pn̄ti nō bn̄ hꝰ ꝓbat̃. B.

An iminēte ꝑsecutōe hostili hoies cū
familiis ⁊ rebꝰ possint se i ecclia recipe
Rꝰ.Ecclie cū oibꝰ suis ornamentis de
bēt teneri mūde.nec debēt ibi ꝯuiuia
fieri ul̃ hoies iacē aut supellectilia sua
mittē nisi ꝓpt̃ hostiles incursus aut in
cēdia repentina seu alias nccitates vr
gētes.sic tn̄ ꝙ nccitate cessante ide res
i loca p̄stina reportētur.ex̃ ꝯ̄ custo. eu
cha.relige.di.42.c.pe.⁊ vlt. A. Idem
in sū.con.eo.ti.q.13. B.

An i ecclia possint fieri ꝓpugn̄cula et
ide pugn̄ri ꝯ̄ hostes? Rꝰ ꝫm Ray.Nō dꝫ
ecclesia icastellari uel muniri ita ꝙ in̄
fiat guērra vel r̃cipiāt̃ q guerrā faciūt
⁊ p̄cipue p̄dones: alr̃ ꝓpt̃ metū paga
noꝝ hēticoꝝ pirrataꝝ siue p̄donū pōt
muniri:⁊ pn̄t ibi hr̃e recursū nō soluꝫ
clici sꝫ ēt laici ⁊ defēdē ecclesiā ⁊ q̄ i ea
sūt.ar.ex̃ de custo. eucha. relige.14.q.
.6.si res.⁊.c.hi.q.ita tn̄ ꝙ cessāte nccita
te icastellatio cessꝫ. A.Con.Ul. Inno.
⁊ Hosti.dicit tn̄ Hosti.ꝙ cū icūbit ne
cessitas ista icastellatio dꝫ fieri aucto
ritate epi:vt i sū.cō.eo.ti.q.14. B.Et
facit ad hꝰ s̄.bellū 3.º §.fi. A.Predictis
ēt ē addēdū ꝙ si qs i ecclia fac̄ tumul
tū seu ipetū:dꝫ ꝫ leges occidi.C.ꝯ̄ his
q ad eccle.ꝯfu.l.3.vbi dr̃. Denūciamus
vob oibꝰ vt i sacrosāctis ecclesiis ⁊ in
aliis qdē venerabilibꝰ locis i qbus cū
pace ⁊ qete ꝯpetit celebrari abstieat̃
ab oi seditōe.nemo ꝯclamatōibꝰ vtat̃.
nemo moueat tumultuꝫ aut ipetum

ꝯmittat vł ꝯuēticula collecta multitu
dine ĩ q̈libet ꝑte ciuitatis vel vici vel
cuiuſcūq loci colligē aut celebrare co
neť. Nã ſi qs aliqd ꝯ̃ leges a qbuſdam
ſibimet extiet ꝑpetrari liceat ei adire
iudicē ⁊ legitimū poſtłare ꝑ̄ſidiū. Sci
ant ſane oēs ꝙ ſi qs ꝯ̃ hꝰ edicti normā
aut agē aliqd aut ſeditōem mouē tēta
uerit vltimo ſupplicio ſubiacebit. B.

Normia que ſūt. ℞ꝰ Enormia ſꝫ
canones dicūtur dupłr̃. p̄ mō
illa que ad normā penitētie plene re
duci nō pn̄t qn ſꝑ r̃maneat aliqd ō pe
na. nā ⁊ ĩpediūt ordĩſ executōeꝫ ⁊ bn̄fi
cii retētōeꝫ. A. ſ. ēt pꝰ penitētiā: vt ĩ iu
ribꝰ. ĩ. allegatꝭ. B. Talia ſūt tria. ſ. ho
micidiū. 50. di. miror. i. q. 7. ſi qs oēm. ō
ꝯſe. di. i. c. p̄. Itē hēſis in q̈ pꝰ vulnꝰ ſa
natū remanet cicatrix. i. q. i. vētū. Iteꝫ
ſimonia in ordine. ex̃ ō accu. inq̃ſitōis.
⁊ ibi pꝫ ꝙ idē ē ō ſimonia ĩ bn̄ficio. i. ſi
qs adeptꝰ eēt ordinē vel bn̄ficium ꝑ ſi
mōiā vt ibi. A. De his ēt vide s̈. crimē.
§. 2º B. 2º mō dicūť enormia qꝛ diſpē
ſatōem nō recipiūt. vt ſimonia in bn̄fi
cio. i. q. i. erga. 2. q. vlt. pꝫ. hꝰ ēt mō dicūť
enormia oīa illa delicta q̄ inducūt ĩfa
miā ciuilē. i. ex qbꝰ qs r̃maēt ĩfamis ēt
pꝰ penitētiā vt in iuribꝰ de qbꝰ ſtatiꝫ.
3. q. 7. §. porro. 2. 2. q. 3. §. hic colligiť. A.
Idem qō in hoc. §. notať in ſū. con. libꝰ
3º ti. 31. q. 7. B.

Enormiſ iniuria in cłicū dr̃ qn̄ ad mu
tilatōeꝫ mēbri ſeu effuſionē ſāguinis
. ſ. ꝑ vulnꝰ illatū ꝓceſſū fuerit. aut ſi in
ep̄m vel in abbatē ꝓpriū manꝰ violē
ta iniecta ſit. ex̃ de ſen. ex. cū illoꝝ. aut
ēt dr̃ enormis ex arbitrio boni viri et
circūſtātiis locoꝝ. tēpoꝝ ⁊ ꝑſonaꝝ. vt
Inſti. de iniur. §. atrox. A. De his latiꝰ
dictū ē s̈. abſolꝰ. 2º §. fi. in additōe. B.

Piſcopus. Utꝝ ſtatꝰ epoꝝ ſit ꝑ
fectior q̄ ſtatꝰ religioſoꝝ. ℞ꝰ
ſm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 184. In omni ge
nē ſꝑ agens eſt ꝑ̄ſtātiꝰ patiente. in ge
nē āt ꝑfectōis epi ſm Diony. ſe hn̄t vt
ꝑfectiores. religioſi ꝟo vt ꝑfecti: q̊ruꝫ
vnum ꝑtinet ad actōem. alteꝝ ad paſ
ſioneꝫ. Un̄ ⁊ manifeſtuꝫ eſt ꝙ ſtatꝰ ꝑ
fectōis potius eſt in ep̄is q̄ in religio
ſis. ſi tn̄ ſtatꝰ ep̄oꝝ ꝑfunctorie agať ni
hil eſt miſerius aut ꝑiculoſius. vt. ĩ. ne
gociatio. §. 3º in fi.

Utꝝ liceat ep̄atū appetē. ℞ꝰ ſꝫ Tho.
ſcd̄a ſcd̄e. q. 185. ſicut dic̄ Augꝰ. 19. de ci
ui. dei. Locꝰ ſuꝑior ⁊ ſi āminiſtreť vt
decet tamē indecenť appetiť. A. Uř
etiā. s. q. i. q ep̄atū. B. Cōtingit. n. ip̄m
appetē ꝓpť altitudineꝫ ğdus ad queꝫ
ſeqť r̃uerentia honor ⁊ ſufficiētia tꝑa
liū. ⁊ hꝰ mō appetē illicitū eſt ⁊ ꝑtinet
ad cupiditateꝫ ⁊ ad ābitōeꝫ. ſꝫ appetē
ꝓximis ꝓdeſſe ꝑ ſe laudabile eſt. tam̄
ꝑ̄ſūptuoſū vr̃ eē ꝙ aliqs ꝑ̄eē appetat
ad hꝰ ꝙ ſubditꝭ ꝓſit. p̄t tamē ſine ꝑ̄ſū
ptōe q libꝫ appetē talia oꝑa facē ſi eū
ꝯtigēt in tali officio eē. hec Tho. Qua
lia āt ōbēt eſſe oꝑa ep̄oꝝ ⁊ q̄ qs appe
tē dꝫ ſatꝭ oſtēdit Gregꝰ in paſtorali mł
ta ō his tractās. ſꝫ in q̊dā gnāli dic̄ ibi
ſic. Sit rctor cogitatōe mūdꝰ. actiōe ꝑ̄
cipuꝰ. diſcretꝰ ĩ ſilētio. vtiliſ in ꝟbo. ſin
gulis ꝑ ꝯpaſſionē ſociꝰ. p̄ cūctꝭ ꝯtēpla
tōe ſuſpēſus. intnoꝝ curā extioꝝ occu
patōe nō minuēs. extioꝝ ꝓuidētia intꝛ
noꝝ ſollicitudinem non relinquens.

Utꝝ ep̄alis dignitas libet a ꝯditiōe
ſuili vł aſcripticia. ℞ꝰ Ab utraq libat
etiā dignitas ſacerdotalis. di. 54. ſi ſer
uus ſciente. A. Ibi nihil dr̃ de ſacerdo
tali ſꝫ de ep̄ali tm̄ ſic. ep̄alis. n. ordo li
berat a fortuna ſeruili vel aſcripticia
ſꝫ nō a curiali ſeu officiali. Et glo. ſuꝑ
ꝟbo ep̄ali dicit etiā ſacerdotalis s̈. ea.
diſ ex antiqs. ⁊ dictum. c. ſi ſeruus. vt
ibi pꝫ eſt lex leonina. B. Et ſm cano
nes etiam a curiali. diſ. 54. ex ātiquis
A. Ibi non videtur dici niſi de ſeruili.
Sꝫ glo. in dicto. c. ſi ſeruus. ſuper ꝟbo.
curiali dicit. Scd̄m iura canonica hꝰ
non tenet. qꝛ cum ordo liberet a ſerui
li fortuna. multo fortius a curiali. B.
Et q̄trū ad hoc non tenet. c. illud. ſi ſuꝰ
ſciente. verūtamē nec ſuꝰ nec aſcripꝭ

ci⁹ nec ēt curialis ordinari dz nisi ꝭz di
stinctōem quā hēs.ī.seruus .2.° ꝑ totū.
A .videlz qꝛ nō debēt ordinari nisi p⁹
fuerit a ꝭuili ascripticia ul'curiali con
ditōe absoluti ⁊ ab aliis irregularitati
bus sint imunes: vt notat̃ i sū.con.lib°
3.°ti.16.q.2. A.

Int̃ epm ⁊ p̄sbyteꝝ q̄tū ad appella
tionē qn̄z nō fuit dria.qa isti ⁊ illi dice
bāt̃ p̄sbyti ⁊ epi.sꝫ tn̄ fuit dria realis.
vn̄ ⁊ i p̄mitiua eccl'ia soli apl'i cōfirma
bāt Act].8.° A .i.ꝑ man⁹ īpositōem spi
ritū.sanctū dabant.ut ibi.que imposi
tio designat̃ ꝑ ꝯfirmatōez seu crisma
tionē.⁊ iō soli epi sunt q vice apl'oꝝ
ꝯfirmāt.vt ex̄ d̄ sac̄ vnc.c.vno.§.ꝑ frō
tis. B .Erāt ⁊ olim qdā p̄lati q dicebā
tur coꝛ epi d̄ qb⁹ ꝑtrāseūdū ē.qꝛ amo
ti sūt .68.dis.§.hi ꝟo.⁊.c.se.

Eps dispēsare pōt i oi crimie nisi ex
p̄sse sibi ꝓhibeat̃ a iure.di.82.p̄sbyter
⁊ de pe.di.6.c p̊.in fi.ex̄ de sen.ex.nuꝑ.
circa fi.ad idē.ff.q.ex cau.ma.l.nec nō.
.§.qd̄ eis.⁊ hec coioꝛ doctoꝛuz snīa ꝭm
Ber.⁊ no.50.di.si qs p̄sbyt̃.⁊ uide s̄. di
spēsatio.§.6.°ꝑ totū. A .Hoc intelligē
duz nisi suꝑ aliq̊ crimine epis denege
tur absolutio.nam tunc ꝯsequēter mlt̃
to magis intelligit̃ denegata dispensa
tio.ex̄ de sen.ex.cum illoꝝ.vel nisi i iu
re sit simpl'r pena exp̄ssa ⁊ nihil de di
spēsatōe dictū.tūc.n.nō ē ꝯ ius dispēsā
dū: sꝫ iuri parēdū ⁊ pena exp̄ssa irrogā
da.ex̄ de offi.del.de cāis. B.

Eps nō pōt restituē depositū siue de
gradatū sed tm̄ papa.di.50.c.p̊.⁊.2.° Nā
nec p̄ses ꝓuīcie pōt illum restituē quē
dānauit.ff.de q̄sti.l.i.in fi.

Epi ⁊ suꝑiores nullā sniam suspēsio
nis uel int̃dicti icurrūt ip̄o iure nisi de
eis exp̄sse dicat̃.ex̄ de sen.exco.qꝛ ꝑicu
losuz.li.° 6.°

Eps in tota sua diocesi iurisdictionē
hꝫ ordinariā.vn̄ pōt ꝑ se ⁊ ꝑ aliū i quo
libz loco nō exēpto ꝓ tribunali sedere
cās audire.⁊ ꝑsonas eccl'iasticas cum
oꝑtuerit caꝑe.carceri deputare.⁊ cet̃a
officia. A .q̄ ad ip̄ius spectāt officium
ut.ī.c.de q̊ statiz. B .libe exercē.ex̄ d̄
offi.oꝛ.cū ep̄s.li.° 6.° Sz quō possit i dio
cesi aliēa hoc facere.vide s̄. absolutio
p̊.§.6.°

Eps q i aliq̊ loco hꝫ iurisdictōez tꝑalē
q̄liter exequet̃: R.° ꝭm Ray.Debet cō
stituere iudicē secl'arē q cās audiat ꝑci
pue sanguis cui pōt ⁊ dz ꝑcipe ꝙ vni
cuiq3 faciat iusticiā.Qd̄ si iudex intro
gat eū i spāli qd agendū de tali q.s.pe
nā sanguis meret̃ pōt rn̄dere ꝯsule iu
ris ꝑitos. ⁊ caueat ne ꝓpt̃ suā rn̄sionē
directā uel idirectā iudex itelligat ꝙ
debeat eū sāguie punire.De h.° cāu hr̄
.ī.homicidiū 2.° §.p̊. ⁊ homicidiū.4.°§.
3.° A .Idē i sū.con.li.° 2.°ti.p̊.q.53.ubi ēt
dr̄ ꝭm glo.Ray.ꝙ h.° casu pōt ep̄us rn̄
dere ⁊ ei ꝑcipe ꝙ puniat reum ꝭm ꝙ
ius dictauerit dūmō nō exp̄mat ꝙ pu
niat eū ad sanguinē uel ad moꝛtē. sic
notat Hugo di.3. ois aūt lex. ⁊ addit
Ray.ꝙ talis p̄lat⁹ nō dz etiā p̄n̄tialit̃
int̃esse cāe sāguis nec executōi snīe sā
guis.nā cito possꝫ incidē in cām depo
sitōis.ex̄ de exces.p̄la.ex l'ris.vbi dicit̃
de ep̄o q int̃fuit suspēsioni cuiusdā fu
ris ⁊ iudici q̄rēti ab eo ꝯsiliū rn̄derat.
malū ē si sic euadat.⁊ mādat papa ꝙ
cedat ep̄atui aut amoueat̃.⁊ dic̄ glo.
Ray.ꝙ ob h.° nō dz interesse executōi
snīe in talib⁹.qꝛ vr̄ int̃esse tanq̄ p̄stās
auctoꝛitatē.alr̄ aūt ubi aliqs p̄uatus
ex sola curiositate itereēst talib⁹ n̄ icur
rit irregularitatē .Subdit ēt Ray.ꝙ
si nō apparet casus de facto ⁊ introga
tur ep̄s ul'ali⁹ cl'ic⁹ q̄ pena eēt iāigēda
ꝓ furto ⁊ homicidio ⁊ ꝯsilib⁹: possꝫ di
cere talis uel tal' ꝭm leges. B .Sz bn̄
pōt d̄legare alicui ēt spālr̄ suꝑ aliquo
maleficio ut homicidio ⁊ h⁹i i iurisdi
ctōe sua ꝯmisso: ut iq̄sita ꝟitate iusti
ciā exeq̄tur.nec ꝓpt̃ secutā penaz fiēt
irregular].ex̄ ne cle.uel mo.ep̄s.li.° 6.°
A .Et ididē dr̄ de q̊cūq3 alio p̄lato seu
cl'ico tꝑalē iurisdictōem obtinēte. B.

Epi debēt hr̄e Iconomos.s.q p̄sint
reb⁹ eccl'ie: ⁊ vicedn̄os.s.q p̄sint rebus
epi.⁊ tales nō debēt eē laici sꝫ ꝓbati

clerici eiusdē eccl'ie.89.di.volum⁹.ꝛ.c.
ga in qbusdā.ꝛ.c.indicatū. A. Idē ī sū.
cō.li°.3°.ti.13.q.18.ꝫm Ray.q etiā addit.
Itē n̄ ꝺbēt dispēsatōez reꝝ eccl'e ꝯmit
tere ꝓpiqs vel fauore hūano ꝛ ihone
ste sibi ꝯiunctis:qꝺ si fecerit peccāt et
debēt excōicatōi ānue subiacē.89.dis.
decent. Quidā tn̄ intelligūt hoc ꝺ ma
lis ꝓpiqs.nā si boni sūt vidētur ēt ali
is ꝑferēdi:qꝺ veꝝ ē q̊ ad sustētatōem
nāe.hec ibi. Idē ēt videt̄ quo ad admi
nistratōez qn̄ sūt boni.cū h° casu cesset
rō ꝓhibitōis:nisi forte ꝯriret̄ scādaluꝫ
ex suspitōe. B. Et ꝙ epi possūt qn̄qꝫ a
subditis modēatū auxiliū exigē.vide
s̈.dn̄s.§.2°. A. Meli⁹ hr̄ in.c.cū apl'ts.§.
ꝓhibem⁹.ex̄ de censi. B.

Utrū ep̄s possit iudicare imediate ꝺ
subditis ꝑlatoꝝ q sub eo sūt nisi q̄dati
ad eū deferat̄. R° ꝫm Hosti. Licꝫ suꝑ
hoc a diuersis dr̄sa notata sint:dico cō
suetudinē cuiuslibꝫ eccl'ie obſuādaꝫ q̄
iurisditionē tribuit. Idē Hoff. A. Idē
ī sū.con.li°.3°.ti.27.q.5. B.

Epi singuli ī suis diocesib⁹ ēt sine cō
silio metropolitāi pn̄t ꝑlima vt Ray.
pōit:puta ꝯsecrare ꝟgies silr̄ ꝛ eccl'as
ordinare cl'icos.erigē altaria ī eccl'a cō
secrata.nā ī nō ꝯsecrata sacerdos hoc
pōt.vt s̈ altare.§.fi. Itē crisma conficē
baptizatos ꝯfirmare.recōciliare solen
nit̄ penitētes.lr̄as formatas seu ꝯmē
daticias cl'icis dare.hec oīa.68.di.q̄uis
de ꝯse.di.i.nullus ꝑ̄sbyter.si.di.ex̄ne⁹.
Itē pn̄t int̄ subditos iudicare: vt s̈.§.
ꝓrio. Itē anathematizare cū solēnita
te.de q̄ hr̄.xi.q.3.debēt. A.s.qꝛ debēt as
sistere.12.sacerdotes cū cādelis accen
sis.vt ibi dr̄. B. Itē diuidē vnā eccl'iaꝫ
ī duas:ꝛ duas vnire..vnā subiacē alti
ꝛ nouas eccl'ias erigere.ꝛ hec qdem ex
cā pn̄t facē.nō alit̄.ꝛ nihilomin⁹ reqsi
to cōsensu illoꝝ quoꝝ int̄est.ꝛ q forsan
ex hoc ledi pn̄t:etiā qn̄qꝫ illoꝝ cōsensu
nō obtēto. A. Ray.dicit.reqsito ꝯsēsu
illoꝝ quorum int̄est etiā si forte nō ob
tēto.vt ī sū.con.eo.ti.q.7.vbi ēt ponun
tur oīa q̄ in isto.§.hēnt̄. B.ex̄ ꝺ exces.
ꝑrela.sicut.ex̄ de eccle.edifi.ad audien
tiā.10.q.2.c.vlt.12.q.2.placuit. Item pos
sunt ep̄alem synodū celebrare.38.dis.
quādo. Item reuertentes ab heresi re
conciliare.ex̄ de hereti.ad abolendaꝫ.
A. Intellige hoc ꝫm glo. Ray.ꝛ in dcā
.q.7.quo ad deꝑhensos in heresi.quia
occultos hereticos credit absolui pos
se ꝑ simplices sacerdotes nisi ep̄s loci
retinuerit sibi taliū absolutōem.hec il
le. Sed certe hodie iste casus est papa
lis etiā quo ad occultos.vt pꝫ in anna
li ꝓcessu curie. B. Itē canonē late sen
tentie quo ad suā diocesim ꝯdē.3.q.4.
nullus. Multa quoqꝫ alia q̄ difficile es
set numerare:cū ep̄s ꝑordinator sit in
cunctis.25.dis.ꝑlectis.

Utꝝ ep̄s ꝑ̄ncipalr̄ debeat intēdē cu
re pastorali vel multiplicatōi tꝑaliū.
R° ꝫm Tho.ī q̊libet. Sollicitudo ꝑlati
ꝓꝑa ꝛ ꝑ̄cipua dꝫ eē circa gregis custo
diā orādo.ꝑdicādo.sacr̄a dispēsādo.et
sua iuxta qꝺ res exigit erogādo.multi
plicatio aūt tꝑaliū pōt exercēi oppor
tunitate se offerēte sine spūaliū nota
bili dāno.ꝛ sic pium est mltiplicare ea
ad eccl'ie vtilitatē. Qꝺ si opportūitas
nō se offerat nullatenus licet ei seipsū
distractōi ingerere:ꝛ secl'arib⁹ occupa
re cū īpedimēto notabili. Idē ēt Tho.
scꝺa scꝺe.q.183. A. Idē in sū.con.li°.3°.
ti.34.q.289. B. Ad mām istā pōt perti
nere.ī.sollicitudo.

Utrū liceat epō ꝓpter aliqnā ꝑse
cutionē deserere gregē. R° ꝫm Tho.se
cūda scꝺe.q.185. Ubi subditoꝝ sal⁹ exi
git ꝑsone pastoris pn̄tiam non debet
pastor gregē suum deserere nec ꝓpter
aliqꝺ icōmodū tēporale:nec ꝓpter ali
qꝺ personale periculū iminens:cū bo
nus pastor aiam suā teneat̄ ponere ꝓ
ouibus suis. Si ꝟo subditoꝝ saluti pos
set sufficiēter ī absentia pastoris ꝑ ali
um ꝓuideri.tunc licitū est pastori ꝓpt̄
aliquod eccl'ie cōmodū vl' ꝓpt̄ ꝑsone
ꝑiculū corꝑalr̄ gregē suū deserē.ꝛ hoc
ipm colligit̄.7.q.i.sciscitaris. A. Ideꝫ
ī sū.cō.eo.ti.q.288. B. Posset ēt deserē

plebē ꝓpꝑ ipſius malitiā. vt .ī. renūcia
tio ꝑ.§.2º.ꝟ.Quarta ē. De caſib⁹ cōfeſ
ſionū q ꝑtineāt ad epꝫ ꝛ q ad ſacerdo
tes: vide ſ.confeſſoꝝ.ꝑ.§.ꝑ. Quō epus
tenet dare paupibus.ſ. cleric⁹.4º.§.5º
Qñ epus ē ſenex vel infirm⁹ qd agē
dū vide .ī. vitiat⁹ corpe.§.fi.

Quitas quid ſit vide.ī. ius.§.ꝑ.

Eucharistia pº cōiter ꝛ ō ei⁹

forma.Et qrit ꝑ.Utrū eucha
riſtia ſit ſacrm. Rº ſm Pe in 4º diſ.s.
ē ſacrm ꝛ mō cōi cū aliis ſacris.s. ſācti
ficādo ſeu cāndo ſcitatē. ꝛ mō ſpāli .s.
ꝯtinēdo toti⁹ ſanctitatis auctorē . ꝛ ꝓ
pter hoc excellētiſſimū ē oīum alioꝝ
ſacroꝝ. Jdē Tho. A. Jdē in ſū. con. liº
3º.ti.24.q.54. B.

Utrū ſacrm euchariſtie ſit vnū. Rº
ſm Pe. ꝛ Tho. vbi ſ. Unū qdē eſt vni
tate ꝑfectōis.qꝛ ad ei⁹ integritatē pl'a
regrūtur: ſicut ꝛ dom⁹ ꝑfecta dr vna.
nō aūt ē vnū vnitate indiuiſibilitatis
vel ꝯtinuitatis.vñ qñ pl'alit dr. Perfi
ciāt in nob qs dñe tua ſacra qō ꝯtinēt
ꝛ h⁹mōi: intelligit illa plītas ſoluꝫ mā
liter. A. Jdē i ſū.con.dcā.q.54. B.

Que ē forma ſacri euchariſtie? Rº
ſm Tho. ꝛ ſcōs vbi.ſ. hec ē forma ꝯſe
cratōis panis. Hoc ē.n.corp⁹ meū. ꝯiū
ctio aūt enī: non eſt de ſuba forme: tñ
apponi dꝫ ſm vſū eccl'ie: q vſus a btō
Petro initiū ſūpſit. Qō aūt ꝑmittit
accipite ꝛ māducate ex hoc oēs: ꝑtiet
ad vſū ſacri: ꝛ nō ē de ſuba forme. For
ma aūt ꝯſecratōis ſanguinis hec eſt.
Hic ē.n.calix ſanguis mei noui ꝛ eter
ni teſti myſteriū fidei q ꝓ vob ꝛ ꝓ mlꝫ
tis effūdet i remiſſionē pctoꝝ. A. Jdē
in ſū.con.eo.ti.q.55.vbi ēt addit ꝛ ſētit
Pe. ꝙ tm̄ illud ſit de ſuba forme. H eſt
calix ſanguis mei. Et idē dicit Albert⁹
in liº de miſſa. Ul. aūt dicit. forma ꝟbo
rū hec ē ꝛ nō plus. hº eſt corpus meuꝫ
ꝛ H ē ſanguis me⁹. de ꝯſe. di.2. qꝛ corp⁹.
Sꝫ vt pꝫ in dcā.q.55. Tho. dic ꝙ qꝛ cōdi
tōes adiecte ad ſubꝫ vlꝑtū ſt ō itegri
tate locutōiſ alic⁹. Jō alii ꝓbabili⁹ dñt
ꝙ totū qō ſeqtur ē de forma: cū totuꝫ
hoc qō addit nō ſit locutio ꝑ ſe: ſed ſit
detminatio pti. hec ibi. Alii ꝟo ſentire
vñt ꝙ totū ſit ō ſuba vſqꝫ ad. vñ ꝛ me
mores: cū totū videat ꝯnexū: vt hr in
directoria liº ꝑ. ſub ti. de ſacro euchari
ſtie. Puto ꝙ ꝑs tutior ſit eligēda. ex ō
homici. ad audiētiā. videlꝫ vt non fiat
adoratio ſanguis niſi pactis ꝟbis vſꝫ
ad. vñ ꝛ memores. Si ꝟo aliqs dicto
tm̄ H ē calix ſanguinis mei. vel hic eſt
ſanguis me⁹. ꝛ aliis omiſſis ꝓceſſerit
ad vlteriora hēatur ꝓ ꝯſecrato. B.

Quid ſi mutētur iſte forme? Rº ſm
Albertū in liº de miſſa. Nō debēt mu
tari: alr nō ꝯficeret etiā ſi eūdē ſenſuꝫ
hēre videant. Silr non dꝫ aliqd dimi
nui: qꝛ ſi dicat hoc ē meū: rmanet ide
terminatum quid meū ſit. Et ſi dicat.
hoc ē corp⁹: nō ſignificat ꝓpriū corp⁹
xp̄i. Et ſi aliqd addat qō ſignificatōeꝫ
nō mutet nec errorē inducat: nihilomi
nus fit ꝯſecratio. vt ſi dicat hoc eſt cor
pus meū dilectū vel ſcm̄. tñ q hº facēt
valde increpādus eēt. A. Jdē i ſū.cō.
eo.ti.q.56. B.

Qualit ſit xp̄s in hoc ſacro? Rº ſm
Tho. ꝛ Pe.i 4º di.10. Xp̄s ideꝫ q de vir
gine natus ꝛ ꝓ nob paſſus ē i hº ſacro
ꝯtinet. ꝛ ſic ē ibi ꝟe xp̄s ita ē etiam ibi
ſub ſua qntitate: ſꝫ nō vtit ea occupan
do locū: ſicut ēt nō vtit claritate ſua il
luminādo aerē. Jtē pōt eſſe ſil i plibus
locis iquātū pl'a idiuidua.i. ples panes
trāſubant i ipꝫ. Jtē i qlibet ꝑte hoſtie
ē tot⁹ xp̄s ēt in minima.s. qdiu manet
ſpēs panis aut vini. A. Uñ ples hoies
dṽſis ꝑtib⁹ vni⁹ hoſtie cōicari pñt: vt i
ſū.con.eo.ti.q.85. vbi ēt hñt oio q̄ i hoc
§. dicūtur. B. Et idē dicēdū qdiu ma
net i ſtomacho ſub dictꝭ ſpēb⁹. Et eo
dē mō qñ hoſtia cōſecrata diu ſuaret
dūmō ſpēs panis nō mutet. alit ō. A.
Glo. tñ i.c. nō iſte. de ꝯſe. di.2. dic ꝙ ſpēs
panis ꝛ vini bñ vadūt in corp⁹. Et ſub
dit. Sed nunqd eſt ibi ſacrm. Et rñdet

nō.qꝛ tā diu ē ibi sacr̄m q̄diu ē ibi corpus xp̄i.sed q̄diu hoc sit.i.vsq3 ad quē locū ꝓcedat p gulā nescio. s3 l3 non sit sacr3 dū ē in corpe. si tn̄ qs vomit illō cū veneratōe ē seruādū qa sacr̄m fuit B. Itē l3 ex ꝟtute sacri sub specie panis sit tm̄ corp⁹.ꝛ tm̄ sāguis sub specie vini.tn̄ ꝓpter nālē ɔcomitantiam sub vtraq3 specie ē tot⁹ xp̄s.s.b3 corp⁹ ꝛ animā ꝛ diuinitatē.qꝛ hec tria sepata n̄ sṫ

Utꝝ xp̄s i sacro eucharistie aliqn̄ videaṫ oculo corpali. R° bm Pe. ꝛ Tho. vbi s̄. In specie qdē ꝓpa nō vr̄ ibi.sed tn̄ qn̄q3 illa spēs panis circūfundiṫ qbusdā accn̄tibus carnis vel pueri que nō sūt ꝓpe accn̄tia corpis xp̄i.vn̄ q̄uis ibi exp̄ssiori signo videaṫ:nō tn̄ videṫ in specie ꝓpa. A. Idē in sū.con.li°.3°. ti. 24.q.86. B.

Quid agēdū sit qn̄ corp⁹ xp̄i sic appareret in alia specie. R° b3 Tho.vbi s̄.cu3 vsus h⁹mōi sacri sit p māducatione:iō quādo apparet i specie pueri vl' carnis cruētate ul' sili nō h3 rōem cibi nec assumi d3 ab eo cui sic apparet.Qd̄ si oibus appareret d3 cū reliquiis poni. A. Idē i sū.con.eo.ti.q.87.vbi subdiṫ. Idē dicit Albꝛic⁹ in scripto.Et si sic appareret sacerdoti in altari in missa. dicūt qdā ꝙ d3 iteꝝ celebrare ꝛ corpus xp̄i sumē.qa bm canones q ɔsecrat ēt sumē d3.de ɔse.di.2.relatū.Et si 2° h° acciderit 3° celebrare d3 ꝛ sumē.Quida3 aūt dicūt ꝙ i tali casu sufficit spūalis māducatio:nec ꝓpṫ h° efficiṫ trāsgressoꝛ ɔstitutionis eccl'ie.quia ad ea q̄ freqūti⁹ accidūt leges aptātur. B.

Utrū ꝟtute vboꝝ possit sacerdos q̄tācūq3 mām ɔsecre. R° bm Tho.in 4°. dis.xi.Quātitas pua vel magna nihil ad hoc facit.s3 tn̄ ip̄a forma ꝓnoie demr̄atiuo vtēs ondit ꝙ mā ɔsecranda d3 eē corā sacerdote.vn̄ sacerdos exn̄s i domo sua nō poss3 ɔsecrare panē q ē i altari aut etiā i foro.neq3 totū vinu3 qd̄ ē i celario.s3 q̄tacūq3 sit q̄titas panis vel vini que ꝓpōiṫ corā sacerdote posset ab ip̄o consecri. A. Dūmō quantitas sit sumibilis ab hoibus. vt i sū. con.eo.ti.q.108 bm eūdē Tho. Unde ꝛ Alex.d̄ ales sup 4°.i mā eucharistie.q. q̄ incipit.ɔn̄ter q̄riṫ vtꝝ ꝟtus data verbis.ꝛc̄.diċ. R° sine p̄iudicio ꝙ nō ē data ꝟt⁹ verb̄ ɔuertēdi ext̄a cuiuscūq3 q̄titatis s3 solūmō alicui⁹ quātitat]].s. quā rōnabilr̄ ɔuertēt itētio ordinata: dico itētionē ordinatā q̄ ɔformis ē aliq̄ mō intētōi eccl'ie.eccl'a aūt nullo modo intenderet consecrare totum panē q ē i foro sed solum qui possit sumi a fidelibus.Dicit eni3 Hug]. Exq̄ qd̄ l3 sacr̄m quod contra institutione3 celebratur irritū deputatur. Unde mihi videtur hoc tamē nō assero ꝙ i hoc sacro reqritur intentio conficiēdi:ut sumaṫ i vsū nec sufficit intentio consecrādi simpliciter:sed requiriṫ itētio cōsecrandi ꝟt sumatur in vsu3.qd̄ videtur ex forma tradita a domino dicente.Accipite et manducate ꝛc̄.vnde sicut intentio dn̄i dantis formā conficiendi fuit ut sumeretur.ita est intentio ecclesie et debet esse vniuscuiusq3 sacerdotis.Quia igitur si aliquis intendēt consecrare totū panē q ē i foro:nullo modo ɔformaret itētionē suā itētioni eccl'ie.dico ꝙ non ɔsecraret.ꝛ.i. S3 ɔ̄ hoc opponiṫ. Ponatur ꝙ aliqs intēderet ɔsecrare solū ut posset corp⁹ xp̄i aliq̄ loco collocatū honorare ꝛ venerari ꝛ nō ut sumereṫ in vsū. nūqd nō cōsecrareṫ. R° sine p̄iudicio ꝙ sic.qꝛ intendēs circa veneratōnē corpis xp̄i spūaliṫ sumit.licet nō sacramētaliṫ.hec ille. B. Quin ēt si sacerdos itēdēt ɔsecrare nō ad sum̄dū:s3 ad vtēdū i veneficiis uel ad derisionē nihilomin⁹ ɔsecratū eēt. A. Huic dcō ɔ̄riaṫ Alex.d̄ ales.ut ꝓrie patuit.filr ꝛ Pe.dic].ꝙ sacerdos pōt ɔsecrare quātācūq3 mā3 dūmō itendat ɔsecrare ad vsū ꝛ alim̄tū fideliū. s3 dimittēdo hāc itētionē nō pōt.qꝛ deest itētio faciēdi qd̄ facit eccl'ia;ut in sū.con.dicta.q.108. Idē.Al.vn̄ i suo cōpēdio theologie diċ Sciēdū ꝙ nō solū reqriṫ itētio ɔsecrātis;s3 ēt itētio illō sacr3 istituētis.vn̄ si

sacerdos aliqs staret in foro ꝛ sup oēs
panes pferret ꝟboꝝ formaꝫ etiā cum
intētōe ꝯsecrādi ñ fiēt ibi transubatio
ꝛ hoc non eēt ppter defectū ꝟtutꝭ ver
boꝝ .cū vna vice sacerdos posset ꝯsec̄
re tot hostias ꝙ toti mūdo sufficerēt
si eēt nccitas eccl'ie.sed ppt̄ defectum
intētōis illius q hᵒ sacr̄m instituit.q ñ
intēdit ꝙ cū tali ludibrio ꝛ stulticia fi
eret ꝯsecratio.sed p vtilitate ꝛ nccita
te eccl'ie gnālis vel particularis. B

Utꝝ si aliq̄ hostie ex obliuione rema
nēt in altari aut si aliq̄ ps vini:ꝛ sacer
dos ꝯficit:nūqd sūt ꝯsecrate? Rᵒ ƀm
Al.i li.ᵒ de missa.Nō.qꝛ de eis nō intēdi
tur.Et ƀm Augꝭ.sine intētōe i sacr̄o ni
hil agit̄. A .Predcā vera sunt etiaꝫ si
gutta vel pt̄es gutte vini adhereant
pedi calicis.vt in sū.con.eo.ti.q.109. B

Quid ꝺ accn̄tibꝰ q̄ videtur i hᵒ sacr̄o?
Rᵒ ƀm Tho.ꝛ Pe.i 4.ᵒ dis.12.Dicēdum
ꝙ cū suba panis ꝛ vini pꝰ ꝯsecrationē
nō remaneāt accn̄tia q̄ ibi apparēt si
ue videtur:ꝟtute dina subsistūt sine
subo .sic.n.imediatius ducūt i corpus
xp̄i qꝺ sub eis ꝯtinet̄.retinēt ēt modū
agēdi ꝛ patiēdi quē p̄us hēbant.vnde
fractio ꝛ diuisio fit tm̄ in spēbꝰ ꝛ non in
corpore xp̄i. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.
cxi.vbi etiam dicit̄ ꝙ hec est cōis snīa
theologoꝝ.ad hoc etiā ex̄ de sū.tri.ꝛ fi.
ca.c.p̊.§.vna ꝟo.ibi trāsubatis pane in
corpꝰ ꝛ vino i sanguinē ptāte dina. B

Eucharistia 2.ᵒ q̊ ad eius

māꝫ.Que sit mā hꝰ sacr̄i ? Rᵒ
ƀꝫ Tho.i 4.ᵒ dis.xi.Mā ꝯpetēs ē panis
triticeus ꝛ vinū vitis cuius p̄cipua cā
ē istitutio dina .sꝫ ꝛ qꝛ hec duo p̄cipue
i cibū ꝛ potū veniūt ꝯueniētius ꝓ hec
cibū ꝛ potū spūalē māducamꝰ. A .Lō.
Pe.vt in sū con.li.ᵒ 3.ᵒ ti.24.q.88. B.

Utꝝ possit ꝯfici de pane facto ꝺ spel
ta vel farre. Rᵒ ƀꝫ Pe.De cōi snīa doc.
nō pōt confici nisi de pane triticeo.tū
quia ipse dominus cōparauit se grano
tritici Ioh.12.tū qꝛ ꝛ ipse creditur cele
b[r]asse in pane triticeo ꝛ sic instituisse.
tum qꝛ vsus eccl'ie traditus ab apl'is
qui pn̄tes fuerūt hēt vt in solo grano
triticeo celebretur:lꝫ qdam ꝯ̄ꝛium sen
tiāt de spelta ꝛ farre dicentes ꝙ spēs
frumēti est. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.
89.ꝛ addit̄.Albricꝰ autē i scripto dicit
sic.Absqꝫ dubio frumētū genꝰ est ꝛ nō
spēs grani:ꝛ hꝫ sub se triticū ꝛ speltā .
vn̄ spelta frumētū est ꝛ de ip̄a confici
pōt corpus dn̄i sicut de tritico.ꝛ hᵒ nul
li dubiū est ꝯsiderāti granum cū ḡno
ꝛ panē cū pane.sunt gᵒ triticū ꝛ spelta
non vniꝰ spēi sed vniꝰ generis pximi
qꝺ est frumētum.ꝛ sunt vicine valde
spēs.ꝛ iō paꝝ distāt i spicaꝝ formatio
ne .sed quasi nihil distāt in forma gra
noꝝ ꝛ colore ꝛ sapore panis. B.

Quid si grana alteriꝰ generis admi
xta sunt tritico? Rᵒ ƀm Pe. Al. ꝛ Tho.
Si tāta ē ꝯmixtio ꝙ trahat ad aliam
spēm.vt qn̄ appositū ē p̄dominans.vl'
etiam ad spēꝫ mediā.vt qn̄ ē eq̄lis vir
tus i vtroqꝫ miscibiliū:tunc nō pōt cō
fici.qꝛ mutata est spēs panis triticei.
Secꝰ si nō est tanta additio qn manet
spēs qa tunc confici pōt. A .Idem i sū.
con.eo.ti.q.90.ꝛ addit̄.Qn̄ aūt mutata
sit spēs vl' nō cognosci pōt ex accn̄tibꝰ
vt ex colore ꝛ p̄cipue ex sapore.Accn̄
tia.n.magnā partē ꝯferūt ad cognoscē
dū quod qd est.ƀꝫ phm in li.ᵒ de aīa. B

Quid si panis fieret de aq̄ rosacea ꝛ
hꝰ mōi? Rᵒ ƀm Pe.Dicūt qdā ꝙ possꝫ
ꝯfici qꝛ aq̄ i pane non remanet.Alii di
cūt ꝙ nō.qꝛ ꝑtes p̄ncipales panis q ē
mā hꝰ sacr̄i sunt aq̄ nālis ꝛ farina:hāc
opionē esse pbabiliorē dicit Tho.i 4.ᵒ
di.xi. A .Idē i sū.con.eo.ti.q.102. B.

Quid cum hostia consecrāda tā diu
steterit ꝙ incipit corrūpi? Rᵒ ƀm Tho.i
4.ᵒ dis.xi.dicēdum:ꝙ si sit tanta corru
ptio ꝙ spēs panis non remaneat:tunc
ñ pōt ex ea confici.Si autē specie ma
nēte sit aliq̄ dispositio ad corruptionē
pōt cōfici q̄uis grauiter peccet cōfici
ens ex tali scienter ppter irreuerētiaꝫ
sacramenti.ꝛ ꝙ spēs remaneat pōt co
gnosci ex hoc:qꝛ ꝯtinuitas nō ē soluta

nec alia accidētia oīo ablata. Idez Al. A. Idez i sum.con.eo.ti.q.91. B.

Utrū ɔfici possit in fermētato. R° s3 Tho. vbi s̄. Sic. s3 ɔfici nō d3 nisi in azimo. ꝛ qui ɔ̄facēt ꝑuiter peccaret agēs ɔ̄ statutū ꝛ ɔsuetudinē eccl'ie. A. Con. Pe. ꝛ. Al. vt in sū.con.eo.ti.q.94. vbi ēt ponit totū qd̄ i h° §. hr̄. B. Addit autē Tho. i tertia ꝑte. q.74. ꝙ cum ɔsuetudo ɔficiēdi i azimo rōnabilioꝛ sit: grecus tñ peccaret ɔficiēdo i azimo: q̄si ꝑuertēs eccl'ie sue ritū.

De q̊ vino possit ɔfici? R° s̄m Tho. ꝛ Pe. in 4.° dis.xi. Dicēdū ꝙ tm̄ de vino vitis. q2 in eo ꝛ xp̄s ɔfecit: ꝛ hoc solum ꝓp̄e vinū ē: ꝛ cōius ēt in potū sumit. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.95. B.

Utꝝ ɔfici possit ō aceto ꝛ h°mōi. R° s̄m Tho. vbi. s̄. Si vinū est factū oīno acetū nō pōt ɔfici. q2 differūt vinū et acetū: sicut viuum ꝛ moꝛtuū s̄m ph̄m .8. metaph̄. sed si vinū sit q̄si in via accescēdi: idē ē iudiciū qd̄ de pane q̄ ē in via ad coꝛruptōez. s. ꝙ pōt ɔfici. peccat tñ ɔficiēs ꝓpter irreuerētiā sacr̄i. Con. Al. ꝛ addit ꝙ si vinū ē putriduz adeo ꝙ vini nām ꝑdidit nō pōt ɔfici. Si aūt nō sit coꝛruptū s3 in via ad coꝛruptōez ɔfici q̄dē pōt. sed ꝓpter reuerētiā sacr̄i nō est assumēdū. A. Si hēri de facili aliud pōt s̄m eundē Al. vt in sū.con.e. ti.q.96. B. Et idē est dicendū de vino m̄ltū pontico seu acri. A. De hoc sic dicit idē Al. Si āt i vino cū sapoꝛe vinoso ē sapoꝛ aromatic° vel pontic° vel stiptic° vel sapoꝛ acer ex min° ꝑfecta digestione vini pōt fieri ɔfectio. q2 remanet sp̄ēs vini: vt i dicta. q.96. vbi etiaz subdit. ꝛ no. s̄m Tho. ꝛ Pe. ꝙ si hostia ɔsec̄ta taz diu seruaret ꝙ coꝛrūperetur sp̄ēs panis non eēt ibi ampli° coꝛpus xp̄i. ita sil'r de sanguine si tā diu seruaretur ꝙ sp̄ēs ille ɔ̄uterētur i acetū. Secus aūt esset qñ adhuc eēt i via ad coꝛruptōem. B.

Utꝝ ɔfici possit de agresto. R° s3 Al. ꝛ Tho. in 4.° dis.xi. Nō. q2 adhuc nō h3 spē3 vini: sed tñ est i via generatiōis A. Con. Pe. vt in sū. con. li.° 3.° ti.24.q. 97. B.

Utꝝ ɔfici possit ō musto. R° s3 Tho. ꝛ Pe. vbi. s̄. Sic. q2 ɔpletā hēt spē3 vini. nō tñ est faciēdū de multū recenti ꝓpter ipuritatē. A. Hoc veꝝ nisi necc̄itas imineat: vt i sū.cō.eo.ti.q.98. B

Utrū aq̄ debeat apponi vino ꝛ q̄ta. R° s̄m Tho. ꝛ Pe. i 4.° dis.xi. Aqua apponit nō tanq̄ de necc̄itate sacr̄i. q2 ꝛ sine ea ɔficeret: s3 tanq̄ ō bñ esse. s. ꝓpt̄ significationē vnionis ppl'i ad xp̄um. Aque. n. m̄lte ppl'i m̄lti. Apoc. 17.° Grauiter tñ peccaret q̄ sciēter omittēt aq̄ appositionē. q2 agēt ɔ̄ institutionē ecclesie. ꝛ q2 dñs apposuisse credit. Deb3 aūt apponi adeo paꝝ vt i vinū totalit̄ ɔuertatur al'nō ɔficeret. A. Et ideo ō auino siue aq̄tico nō pōt ɔfici. q2 nō est vinū s3 aq̄ aliquātulū uinata: vt in sū. con.eo.ti.q.99. B. Et nō d3 apponi aq̄ rosacea vel alia artificialis. Si tñ apponeret nihilomin° ɔficeret. Nā ipsa in vinum ɔuerteret sicut aq̄ nālis. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.101. B.

Quid si apponēt aq̄ qñ adhuc vinū eēt in dolio? R° s̄m Tho. vbi s̄. Nō sufficēt. q2 hoc nō significaret aliq̄d: s3 o3 vt iminēte oblatōe apponat ad sacr̄m A. Idē in sū.con.eo.ti.q.103. B.

Utꝝ i terris vbi nō ē vinū possit confici cū aq̄ rubea in qua lot° ē pannus vino rubeo intinct°. R° s̄m Tho. i 4.° dis.xi. nō. q2 illud ē magis aq̄ rubea q̄ vinū. vñ hoc dānat. de ɔse. dis.2. cu3 oē. Quid g° fiet in illis terris vbi vinū ñ pōt hēri? R°. Nō ē aliq̄ terra ad quam nō possit tātu3 poꝛtari de vino q̄tum sufficeret ad celebrādū. Uel s̄m Al. dicēdū vr̄ ꝙ de hoc cōsulēdus eēt papa cū ꝓpter intolerabile dānū aīaru3 qd̄ incurritur ex sacr̄i defectu dispēsādu3 videret vt coꝛpus xp̄i absq3 vino conficeret. q2 coꝛpus nō ē sine sanguine: vt dc̄m est s̄. eucharistia p̊. §.5.° A. Idē i sū.con.eo.ti.q.105. B.

Utrū in eucharistia possit aliq̄s liq̊r ꝑmisceri sp̄ēbus vini. R° s̄m Pe. i 4.°

dis.12. Si addit res alteri⁹ nãe ꝛ maio
ris ṽtutis trãsmutat spẽm vini in se. ꝛ
si eq̃lis ṽtutis trãsmutat vtrũq; i nãz
tertiã. ꝛ sic vtroq; mõ desinit ibi eẽ spe
cies vini ꝛ ꝑ ꝯseq̃ẽs sanguis xp̃i. Si
ṽo sit minoris ṽtutis trãsmutat i nãm
spẽi vini. Uerũtñ sub ꝑtib⁹ illis ad q̃s
liquor addit⁹ penetrat cũ ñ sint ibi ac
cidẽtia sine subo ꝺsinit eẽ sanguis xp̃i
Qꝺ si liq̃r addit⁹ sit eiusdẽ nãe ꝛ ma
ior tũc ad oẽs diuisiones spẽi ꝑuenit ꝛ
ei⁹ ꝯtinuitatẽ totalr̃ soluit. ꝛ sic icipit
eẽ ali⁹ liquor ꝛ sanguis xp̃i ibi eẽ desi
nit. ꝛ idẽ si eq̃lis sit. Si ṽo sit mior tũc
nõ ꝑuenit ad oẽs diuisiones spẽi. Sub
partib⁹ g° illis ad q̃s vinũ additũ ꝑue
nit desinit eẽ sanguis: cũ iã accñtia nõ
sint sine subo. ꝛ ꝯtinuitas spẽi q̃ erat si
ne subo soluta sit. Sub ꝑtibus ṽo illis
ad q̃s nõ ꝑuenit manet xp̃i sãguis. Sa
tis con. Tho ibidẽ. A. Idẽ i sũ. con. eo.
ti. q. 123. Et addit ſm eũ. Pe. Puto tñ ꝙ
si nõ ẽ nimis notabilr̃ excellẽs qꝺ addi
tur ꝓpt dubiũ toto liquore ip̃o tanq̃
sacro vtẽdũ ẽ. Et ꝙ i p̊ casu videlz qñ
apponit liquor alteri⁹ spẽi maioritas
consideranda est non tm̃ quantitate sz
etiã virtute. B.

Eucharistia 3° q̊ ad mini

strũ. s. sacerdotẽ ꝛ eius missaz
Et querit p̊ vtꝝ sacerdos ꝯsecrãs sem
per debeat sumere. R° ſm Tho. in 4°
di. 12. Dicẽdũ ꝙ sic. vt de ꝯse. di. 2. relatũ
Totiẽs ãt sumat q̊tiẽs celebrat. qꝛ ip̃z
sacrm̃ in sumptõe ꝯplemẽtũ sue signi
ficatõis accipit. Et intellige nisi ipedia
tur ꝑ violẽtiã. ifirmitatẽ. mortem. aut
aliq̃d h⁹modi. Qꝺ si pl̃es missas cele
brat solũ i vltima ꝑcipiet ꝑfusionẽ ꝛ
nõ i p̃cedẽti. qꝛ tunc nõ essz ieiun⁹: nec
aliã missã posset celebrare. ex̃ de cele.
mis. ex parte. Qꝺ si sacerdos post cõse
crationẽ ifirmet ꝛ nõ hẽat alia hostia
nihilomin⁹ dz alius sacerdos hostiã di
uidere ꝛ vnã ꝑtẽ ip̃e sumẽ ꝛ aliã infir
mo dare. A. Idẽ in sũ. con. li° 3° ti. 24. q.
122. vbi ẽt pꝫ ꝙ idẽ est ꝛ si ali⁹ ꝗcũq; in
firmet ad mortẽ. ꝛ nõ repiret nisi vna
hostia ꝯsecrata i missa. B. Utꝝ aũt ꝛ
qñ liceat pl̃es missas in die celebrare:
hr̃. i. missa. §. 10.

Quis possit ꝯficẽ sacrm̃ eucharistie.
R° ſm Tho. i 4° dis. 13. solus sacerdos
põt. Quinẽt si fuerit hẽtic⁹. scismatic⁹
excõicat⁹. aut deg̃dat⁹: si celebrat ꝯfic̃
q̃uis ad suã ꝑditõem. Laic⁹ ṽo q̃tuz
cunq; scũs celebrãdo nihil ageret. Lõ.
Host. Al. ꝛ Pe. A. ꝛ ceteri theologi cõi
ter. vt in sũ. con. eo. ti. q. 123. B.

Utꝝ pl̃es sacerdotes possint silr̃ ean
dẽ hostiã consecrare. R°. Al. tenet ꝙ ñ
Sz ꝓbabili⁹ vr̃ ꝙ sic ſm Tho. i 4° dis.
13. vbi dicit ꝙ ſm morẽ quarũdã eccl̃a
rũ sacerdotes qñ ordinãtur ꝯcelebrãt
ep̃o ad repñtãdũ ꝙ qñ dñs hoc sacrm̃
instituit ꝛ ꝑtãtẽ ꝯsecrãdi discipulis de
dit: silr̃ cũ eis cenauit. sic ep̃s silr̃ cũ ordi
natis p̃sbyteris celebrat. Et tũc oẽs de
bẽt itẽtõem referre ad illud instãs i q̊
ep̃s ṽba ꝓfert. ꝛ sic ẽ vna tm̃ ꝯsecratio
A. Lon. Inno. vt in sũ. con. eo. ti. q. 127.
Sz vt ibi pꝫ Al. dicit ꝙ sine p̃iudició
meliorũ snie dicẽdũ vr̃ ꝙ pl̃es sacerdo
tes silr̃ non pñt nec debẽt silr̃ vnã ꝯficẽ
hostiaz. qꝛ ꝓ certo ſm Aug. iniuria fit
sacro. Adhuc aũt vanũ ẽ pl̃ib⁹ facẽ qꝺ
melius ab vno põt fieri. vanũ ãt nihil
ẽ in oꝑib⁹ nãe: ꝛ mlt̃o min⁹ in oꝑibus
g̃re. Et ꝙ aliqñ pl̃es sacẽdotes assistũt
pape h⁹ fit ꝓpter obsequiũ nõ ꝓpt con
secratõem. Et si obiicit ꝙ illi assistẽtes
faciũt signa ꝛ dicũt ṽba. Dicẽdũ ꝙ iu
dicio meo fieri non debet: nec etiã fit.
qꝛ iniuria fieret sacro. Et si obiicit de
sacerdotib⁹ de nouo ordiatis ꝙ illi as
sistũt ꝛ ꝯcelebrãt ep̃o. Dicẽdum ꝙ illi
ṽba non ꝓnũciant: sed assistũt ꝓpter
reuerẽtiã sacri ꝛ ꝓpter doctrinã. ꝛ ideo
sig̃ faciũt ad imitatõem ep̃i: vt discãt
signare. hec ibi. Pro hoc ẽt facit. qꝛ il
la cena facta cũ discipulis satis repñtat
i cõione quã accipiũt ordiati absz alia
consecratione cũ discipuli tũc non con
secrauerit sz solũ cõionẽ acceperit. B.

Quis minister possit sacrm̃ euchari

ſtie diſpēſare? R° ſm Tho. in 4.° diſ. 13. Solus ſacerdos ē diſpēſator ꝓpri⁹. vñ laicus nō dꝫ ēt in nccitate aliquē cōica re. qꝛ h° nō ē ſacr̄m nccitatis. Diacon⁹ aūt quō poſſit no. ꝟ. diacon⁹. A. Idē in ſū. cō. eo. ti. q. 136. B. Religioſus diſpē ſās corpus xp̄i incurrit excōicatōem. ꝺ qua vide ꝟ. cōmunicare. §. 15.° g incipit a quo.

Utꝝ vno ſacerdote deficiente in miſ ſa debeat ꝑ aliū ſuppleri. R° ſm Tho. in tertia ꝑte. q. 83. Si ſacerdos morte aut infirmitate graui occupeť añ cōſe cratōem corpis chriſti nō dꝫ ꝙ ꝑ aliuꝫ ſuppleať. Si ꝟo cōſecrato corpore añ cōſecrationē ſanguis: vel ēt ꝯſecrato vtroqꝫ dꝫ miſſe celebritas ꝑ alium ex pleri. 7. q. i. nihil. A. In ſum. con. eo. ti. q. 59. dť ꝙ ſeqñs ſacerdos debꝫ inchoa re vbi p̄m⁹ dimiſit ſꝫ Pe. ꝛ Tho. ſi ſci atur. Si aūt neſciť dꝫ a capite icipere Et ſic inuiť ꝙ lꝫ añ ꝯſecratōeꝫ ñ ſit ne ceſſe miſſā ſuppleri. tñ pōt. Et ad p̄dcō rū maiorē declaratōem i ſū. cō. eo. ti. q. 60. ſic dť. Nō. ſm Al. in li.° de miſſa. circa fi. ꝙ ſi ſacerdos añ canonē i miſſa defi ciat aliquo caſu: tūc ꝓ certo ali⁹ ſacer dos dꝫ reincipe ꝛ totū rite ꝑagere. qa ea que añ canonē i miſſa fiunt nō ſunt de ſacr̄i cōfectiōe ſed poti⁹ de ppl̄i in ſtructione. Si aūt in canone deficiat factis iā aliqb⁹ ſignis ſuꝑ hoſtias obla tas: añ tñ trāſubatōem vť mihi ꝙ ali⁹ ſacerdos nō ab initio debeat miſſam reicipe ſꝫ poti⁹ vbi ille dimiſit dꝫ ſup plere qꝺ omiſſū ē. ꝛ hoc ꝓpť duas cās. q̄rū vna eſt ex parte ſacr̄i. alia ex ꝑte ppl̄i. Ex ꝑte ſacr̄i quia q̄uis ex illis ſi gnis ſuba panis ꝛ vini nō trāſubetur. tñ ex ip̄a mā ex ꝟbis ꝛ ſignis recipit ſāctitatē: ex qua efficiť magis idonea ꝙ i corp⁹ xp̄i trāſubetur. ꝛ hoc nō ē re petēdū ſuꝑ illā hoſtiā: ne iniuria fiat ꝟtuti ꝟboꝝ que tanq̄ nihil hēntur qñ iteꝝ ꝟba eadē ſuꝑ hoſtiā iteráť tanq̄ p̄ora ꝟba a p̄ori ſacerdote dicta nullā ꝟtutē hūiſſent. Cā aūt ex ꝑte ppl̄i ē. qꝛ ppl̄s ex hoc min⁹ ꝟba ꝛ ſigna canonis ap̄p̄ciaret: ſi videŕet ea tā facile reperi q̄i p̄us dicta viderētur ānullata. Lꝫ. n. ſigna illa nō trāſbantiēt: tñ paſſioneꝫ xp̄i i myſterio rep̄ntāt. ꝛ paſſio xp̄i nū q̄ irrita dꝫ reputari. Si aūt ſacerdos i ipſa ꝓlatōe ꝟboꝝ q̄ ſūt forma ſacr̄i de ficiat ꝟbis iā i ꝑte ꝓnunciatꝭ ſaluo iu dicio ſnīe maioꝝ. ꝯſulerē ꝙ illa hoſtia ꝓ r̄liquiis i altari ꝯſuareť ꝛ miſſa alia celebrareť. Sꝫ Inno. in. c. p̄ſbyter. ex̄ de ſacra. ite. dicit ꝙ in hoc caſu ali⁹ ſa cerdos dꝫ incipere ibi. Qui p̄die q̄ pa tereť. ꝛc̄. Dicit. n. ibi Inno. ꝙ ſi qs itra conficiēdū ſacr̄m euchariſtie dū eſt in ꝟbis illis. ſ. h° ē corp⁹ meū deficiat. ali⁹ incipiat a capite. ſ. ibi. Qui p̄die. ꝛc̄. Et idem dicimus in baptiſmo. Ideo ideꝫ putarē ſi dubitareť vtꝝ p̄m⁹ ſacerdos ꝯpleuerit ꝟba ꝯſecretōis. vt ēt tunc re incipiať ibi. Qui p̄die. ꝛc̄. qꝛ non itelli gitur iteratū qꝺ ambigiť eſſe factum extra de preſby. non baptiza. apoſtoli cam. B.

Quid ſi ſacerdos poſt ꝯſecratōeꝫ cor poris: ſed añ ꝯſecratōeꝫ ſāguinis ꝑcipi at vinū aut aquā nō eē in calice? R° ſꝫ Tho. in tertia parte. q. 83. Debꝫ ſtatim apponē ꝛ ꝯſecrare. Si ꝟo poſt oīa ꝯſe cratōis ꝟba ꝑcipiat ꝙ aq̄ deſit dꝫ nihi lomin⁹ ꝓcedē. qꝛ appoſitio aq̄ non ē ꝺ nccitate ſacr̄i. Nullo aūt mō dꝫ aqua vino iā ꝯſecrato miſceri. Si ꝟo poſt ip ſaꝫ ꝯſecratōeꝫ ꝑcipit ꝙ vinum nō fuit appoſitū. ſiqdē ꝑcipiat h° añ ſumptio nē corporis dꝫ depoſita aq̄ ſi ibi fuerit ponē vinū cū aq̄ ꝛ reſumē a ꝟbis ꝯſec̄ tionis ſanguis. Si ꝟo h° ꝑcipit p⁹ ſum ptōeꝫ corpis dꝫ apponē aliā hoſtiā ite rū ſiť cū ſaguie ꝯſecrādā. ꝛ i fine ſumē hoſtiā iteꝝ. ꝯſecratā ꝛ ſanguinē. nō ob ſtāte etiā ſi p̄us ſūpſit aquā q̄ erat i ca lice. qꝛ p̄ceptū de ꝑfectōe ſacr̄i maiorꝭ ē ponderis q̄ p̄ceptū ꝙ hoc ſacr̄m a ie iunis ſumať. A. Idē in ſū. con. lib.° 3.° ti. 24. q. 60. ad finē. B.

Quid ſi ſacerdos nō recolit ſe dixiſſe ea que i cōſecratōe euchariſtie dicūť R° ſꝫ Tho. i ťtia ꝑte. q. 83. Nō dꝫ ex h°

turbari. Nõ.n.q multa dicit recolit oi
um que dicit. Si tñ sacerdoti cõstat ꝓ
babilit̃ se aliq̃ omisisse si q̃dẽ nõ sunt
de nccitate sacři nõ dꝫ resumẽ imutan
do sacrificii ordinẽ sed dꝫ vlteriꝰ ꝓce
dere. Si vo certificet̃ se omisisse aliq̃d
eoꝝ q̄ sũt de nccitate sacři.s.formã con
secratõis dꝫ resumi ipsa forma ⁊ ceťa
ꝑ ordinẽ reiterari. A. Idẽ in sũ. con.e.
ti.q.61. Silr̃ etiaꝫ si q̃s ex lapsu lingue
vel iperitia omittẽt vl̃ mutaret vl̃ nõ
bñ ꝓferret aliquã syllabã apte pꝰ ni
hil ẽ iterandum: ar. de conse.di.4. retu
lerunt. B.

Quid si ꝓpter frigus vel ex negligẽ
tia hostia dilabat̃ i calicẽ? R° s̃ꝫ Tho.
vbi s̃.ꝙ solũ mima ꝑs hostie mittat̃ i
calicẽ hoc respicit corpꝰ xp̃i mysticuꝫ.
⁊ ideo hꝰmodi ꝓtermissio nõ facit im
ꝑfectõem sacři vt ꝓpt̃ hoc sit necesse
aliq̃d iterari. A. ⁊ siue dilabat̃ añ fra
ctõem siue post. q̃ꝛ silr̃ nec omissio fra
ctõis facit iperfectõem sacři: vt in sũ.
con.eo.ti.q.62. s̃m eũdẽ Tho. B.

Quid si sacerdos infra missã aduer
tit hostiã triticeã nõ esse vel corruptã
R° s̃m Pe. Dicẽdum ꝙ si añ consecra
tionẽ aduertit remota illa hostia aliã
ponat ⁊ a canone reincipiat. Si vo pꝰ
ꝯsecrationẽ idẽ faciat ponẽdo aliã ho
stiã ⁊ eã sumẽdo. sed ⁊ nihilominꝰ post
ea ꝓmã hostiã illã sumat aut aliis su
mẽdã tradat aut reuerenter reseruet.
Si vo aduerterit postq̃ꝫ sũpserit ĩ isto
casu variãt doc. A. Nã idẽ Pe. ⁊ glo.
Ray. sentiunt ꝙ hoc casu sacerdos nõ
celebret iterum: q̃ꝛ ieiunꝰ nõ est: vt in
sũ.con.eo.ti.q.93. B. Tho. tñ in tertia
ꝑte tenet ꝙ dꝫ ponẽ aliã hostiã ⁊ cõse
crare ⁊ sumere. q̃ꝛ ꝓceptũ de ꝑfectiõe
sacři maioris ẽ ponderis q̃ꝫ preceptuꝫ
ꝙ a ieiunis sumatur: vt ⁊ supra .§.6°.
dictum est.

Quid si musca vel aranea in caliceꝫ
ceciderit: aut venenũ imixtuꝫ fuerit?
R° s̃m Tho. i tertia ꝑte.q.83. Si sacer
dos hoc añ ꝯsecrationẽ deprehenderit
dꝫ calix ablui ⁊ aliud vinũ poni. Si ve
ro aliq̃d hoꝝ pꝰ ꝯsectõeꝫ acciderit debꝫ
aĩal caute capi ⁊ diligẽter lauãi ⁊ ꝯbu
ri ⁊ ablutio i sacrariũ mitti. A. silr̃ cũ ci
neribꝰ s̃m eũdẽ Tho. vt in sũ.con.e.ti.
.q.107. vbi ẽt ponũt̃ oĩa q̄ i h°.§. hñt̃. B
Qõ si venenũ ibi eẽ deꝓhẽderit nullo
mõ dꝫ sumẽ nec aliis dare: ne vite ca
lix i mortẽ vtat̃: sꝫ dꝫ diligẽter i vascu
lo ꝯseruari. ⁊ ne sacřm remaneat imꝑ
fectũ dꝫ vinũ apponi ⁊ sacerdos d̃nuo
resumẽ ꝯsecratõem sanguis ⁊ sacřꝫ ꝑ
ficere. Nihil.n. abhoĩabile assumi dꝫ
occasione hꝰ sacři: ar. de ꝯse.di.2. si per
negligẽtiã. A. Et ibi h°no.glo. B.

Quid significẽt diuisiones hostie q̃s
sacerdos facit? R° s̃m Tho. in 4°. di.12.
triplicẽ hñt significatõeꝫ. Nã ꝓ° q̃dẽ si
gnificãt diuisionẽ q̄ fuit i corꝑe xp̃i ꝑ
eius passionẽ. 2° distributõeꝫ redẽptio
nis ꝑ diuersa mẽbra eccľie. 3° sig̃tur ꝙ
i corpore xp̃i mystico.s. in eccľa q̃dã ꝑs
adhuc ẽ i h° mũdo ⁊ eiꝰ tribulatõibus
⁊ hoc sig̃t ꝑs comesta. Illi aũt q iã sũt
i celo i corꝑe ⁊ aĩa: vt xp̃s ⁊ btã vgo si
gnificãtur ꝑ partẽ missã i calice. q̃ꝛ ine
briant̃ ab vbtate domꝰ dei. Sed illi q
sũt in celo sola aĩa ⁊ expectãt gl̃iam q̄
ad corpꝰ. silr̃ ⁊ qui sũt in purgatorio si
gnificãtur ꝑ partẽ illã que oliꝫ s̃ꝫ ꝓmi
tiuã eccľiaꝫ seruabat̃ vsq̃ꝫ ad finẽ mis
se. A. Et lꝫ hodie nõ seruet̃ remanꝫ tñ
eadẽ significatio ꝑtiũ: vt i sũ. con.e.ti.
.q.112. Et ad ꝓdicta facit.c. triforme. de
ꝯse.di.2. B.

Quid agendũ si stilla sanguis cecide
rit ext̃? R°. Si ꝑ negligẽtiã aliq̃d de sã
guĩe ceciderit. si q̃dẽ sup tabulã ligua
lãbat̃ ⁊ tabula radat̃. Sꝫ si non fuerit
tabula locꝰ ille radat̃ ⁊ ꝯburet̃ ⁊ cinis
iux̃ altare ꝯdet̃ ⁊ sacerdos. 40. diebus
peniteat. Si vo ceciderit sup lapidẽ al
taris: orbeat sacerdos stillã ⁊ tribus
diebꝰ peniteat. Si vo sup lintheũ alta
ris ⁊ ad aliõ lintheũ stilla ꝑuenẽit. 4.
diebꝰ peniteat. Si ꝑuenẽit vsq̃ꝫ ad ter
tiũ. 9. diebꝰ peniteat. Si vsq̃ꝫ ad q̃rtuꝫ
.20. diebus peniteat: ⁊ abluat tribꝰ vici
bꝰ linthea mina q̄ stilla tetigerit calice

suppposito: ꝛ aqua ablutõis iuxᵗ altare ꝯdat. de ꝯse. di. 2. si p negligẽtiã. Possz ẽt sumi a sacerdote nisi ꝓpter abhominatõem dimitteret: vt ponit Tho. in tertia parte. Et vt idẽ dicit in 4.º dis. 13. cautũ est vt pars illa lithei seu palle post ablutionẽ abscidat ꝛ cõburat ꝛ cinis in altari ꝯdat. A. Idẽ dicit etiã in tertia parte. B.

Quid si qs eucharistiã vomerit. R.º Si sit laicꝰ ꝛ ꝓpter ebrietatẽ vel voracitatẽ vomerit. 40. diebꝰ peniteat. Clerici vo vel monachi p̄sbyteri seu diaconi. 70. diebꝰ peniteat. eps vo. 90. Si vo cã infirmitatis euomerit. 7. diebꝰ peniteat. de ꝯse. di. 2. si qs p ebrietatẽ. Et dz vomitꝰ cremari ꝛ cineres iuxᵗ altare recõdi: vt s̃. i. ꝓxio. §. dcm̃ est. De missa et eius celebratõe hẽs pła. ĩ. missa. De eucharistia q̊ ad sumẽtes hr̃. s̃. cõicare. Et vtꝝ a malo ministro liceat accipe eucharistiã ꝛ sacra. vide. ĩ. ordiatꝰ p̃. §. 3.º

Eucharistia quarto

q̃tũ ad eiꝰ effectũ. Quis sit p̃ncipalis effectus eucharistie. R.º ſm Tho. in 4.º dis. 12. Proprius effectꝰ ẽ ꝯuersionis hois in xp̃m: vt dicat cuz aplo. Viuo ego iã nõ ego viuit vo i me xp̃s Gal. 2.º Et ad hũc sequunt duo effectꝰ. s. augmẽtũ vtutũ: ꝛ restauratio deperditoꝝ per pctã venialia vł alios p̃cedẽtes defectꝰ. A. Quasi idẽ dicunt Pe. ꝛ Al. sed sub diuersis vbis: vt i sũ. con. lib.º 3.º ti. 24. q. 114. B.

Vtꝝ pctã venialia possint ĩpedire effectũ sacri eucharistie. R.º ſm Tho. in 4.º dis. 12. Ad hº vt sacrm̃ hoc plene effectũ suũ hẽat oz ꝙ assit actualis d̃uotio. ꝛ qꝛ intdũ actualis deuotio ĩpediri põt absq; mortali pctõ: põt effectꝰ hꝰ sacri ĩpediri: ita ꝙ aliqs augmẽtũ grẽ ñ ꝯseq̃t. nec tñ reatũ mortał pcti incurret sed forte reatũ venialis. qꝛ iperatꝰ accedit. Nõ tñ oẽ veniale pctm̃ ĩpedit effectũ hꝰ sacri: sz solum illd̃ qd̃ tollit actualẽ deuotõez q̃ i hº sacro r̃gri. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 115. B.

Vtꝝ ꝓpter hoc sacrm̃ deleãtur venialia. R.º ſz Tho. vbi s̃. Sic. Nõ tñ oz ꝙ sp oĩa venialia deleant: sz ſm mẽsurã deuotõis. Posset tñ eẽ feruor tãtus ꝙ omnia venialia deleret. Idẽ Pe. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 116. B.

Vtrũ ꝓpť hº sacrm̃ deleãt mortalia. R.º ſm Tho. in 4.º dis. 12. Nõ delet mortalia nisi oblita. vñ qd̃ dr̃. Sit ablutio scelerꝝ duplr̃ põt intelligi. s. ꝙ vel dicit crimina abluere inq̃tũ ea impedit. vł de his q̃ nõ sunt in hois cõscia vel memoria. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 117. B

Xactio

que fit aliqñ a dominis vel a prelatis: vide s̃. dominus. §. p̃. ꝛ. ĩ. tallia. per totum. Item. ĩ. pedagium.

Xcommunicator

Dicturi de excõicatõe p̃ dicemus aliq̃ de eo q põt excõicare siue de ipso excõicatore. Vñ sciẽdũ ꝙ excõicationẽ a iure põt facẽ qcũq; põt ius condere: vt papa in vłi eccła: ꝛ singuli epi in diocesibꝰ suis. 16. q. 2. visis. in fi. 24. q. 3. corripiãtur. Itẽ excõicare possũt eorũ officiales. silr̃ ꝛ oẽs prelati ĩferiores q collegiis p̃sunt: vt abbates ẽt nõ bñdicti: dũ tñ fuerit ꝯfirmati. ꝛ siłes. ex̃ d̃ simo. sicut tuis. ex̃ de offi. ordi. cũ ab ecclesiaꝝ. A. Hoc veꝝ q̊ ad istos inferiores p̃latos collegiis p̃sidẽtes nisi ꝯ̃ria cõsuetudo vł dissuetudo repugnet: vt in sũ. con. li.º 3.º ti. 33. q. 50. vbi hec notant ſm Ray. ꝛ Hof. B. Itẽ vr̃ ꝙ archidiaconꝰ possit excõicare: lz nõ sit p̃sbyter: ar. dis. 25. plectꝛ. ex̃ de offi. archi. c. p̃. ex̃ de appeł. reprehẽsibilis. Solus tñ eps põt excõicare cũ illa solẽnitate que hr̃ xi. q. 3. debẽt. A. s. qꝛ debẽt ei assistere seu circũstare. 12. sacerdotes cũ candelis accẽsis. vt ibi. B. Alii aũt p̃lati in collegiatis eccłiis q iurisditõem hẽnt sup subditos sine p̃dicta solẽnitate excõicare possunt. Sacerdotes vo parochiales excõicare nõ p̃nt nisi vbi esset ꝯsuetudo q̃ etiã tribuit iurisditionẽ. 9. q. 3. ꝯquestus. Con. Hoff. Tho. ꝛ Al. A.

Hec fuerūt dicta Ray.ꝑncipalr: vt p3
in dicta.q.50.Ubi etiā addit ꝯm Host.
ꝙ sacerdos exquo curā hēt i notoriis:
h3 ptātē excōicādi ꝑmissa āmonitōe. ⁊
in oib⁹ his q̄ sine libelli oblatōe expe
diri pñt.ex̄ de clādesti. despon. cū inhi
bitio.Et sic itellige capl'a q̄ de hac mā
loquūtur.⁊ h° nisi forte ꝯsuetudo ꝯria
vel supioris inhibitio.s.epi impediat.
In occult] vo vl' que reqrūt iudicialē
idaginem nō pñt excōicare nisi ꝯria cō
suetudo vl' spālis ꝺlegatio siue ꝯcessio
eis plus idulgeat.Nā ⁊ capl'm de ꝯsue
tudine vel indulgētia excōicat ⁊ intdi
cit.ex̄ de rescrip.ex pte decani. ⁊ de cō
sue.cū int vos.Et sic dicit itelligēdam
sniam Ray.Itē ēt nō sacerdos pōt ex
cōicare ⁊ absoluere quo ad foꝝ ꝯtētio
sū:s3 i pniali solus sacerdos.S3 ad ptā
tē excōicādi rqrit iurisditio eccl'astica
ordinaria vel delegata ꝯm Pe.⁊ in sū.
con.eo.ti.q.51.vbi ēt nō.ꝯm Bar.bri.ꝙ
hec ptās poss3 cōmitti ēt laico ꝑ papā
sed nō ꝑ epm. B.
Utru3 excōicatio lata ab alieno epo
possit rata hēri a ꝓpō. R° ꝯm Bar.et
Ber. Non.qꝛ a ꝑncipio nulla fuit. A.
Idē in sū.con eo.ti.q.52. B.
Utꝝ plat⁹ possit excōicare ex̄ tritori
um suū. R° ꝯm Hosti.Eps ex̄ suā dio
cesim ⁊ h⁹modi plati ex̄ territoriū suū
nō pñt ea que sūt iurisditōis ꝯtētiose.
A .nisi ꝺ ꝯsensu illi⁹ i cui⁹ territorio ē
ꝯ3 eūdē Host.ꝑ capl'3 eps.9.q.3.vt i sū.
con.eo.ti.q.53. B .Un̄ qꝛ qs nō ē excōi
cādus sine cāe cognitōe.xi.q.3.nemo.iō
talis nō pōt excōicare nec sedē ꝓ tribu
nali.nec aliqd disponē.9.q.2.ep3.⁊.c.se.
Et intellige nisi inꝯtū dictū ē s̄. abso
lutio⁹p.§.6°. A .In dcā.q.53.dr̄. Quida3
vo asserūt ꝙ ex̄ suā diocesim ex̄ns eps
pōt excōicare.sicut Paulus excōicauit
Corinthū abn̄tē ⁊ irreqsitū. ex̄ de ap
pel.cū sit romana.i fi.qd̄ ꝑt ꝯcedi i no
toriis.qꝛ nec illa reqrūt cāe examiatio
nē .9.q.3.§.fi.⁊ dcō.c.cū sit. Ibi ēt dicit
ꝙ eps ex̄ns ex̄ pōt denūciare excōica
tū.qa ꝑ hoc āplius nō ligat.Item ꝙ si
legatus excōicauit aliquē dū erat i ꝓ
uincia nō pōt eū absoluere postq̄3 exi
uit ꝓuinciā dimisso officio.Sec⁹ si exi
uit reuersur⁹.qꝛ tunc pōt ꝯm ꝙ ꝑdictū
ē de aliis ordinariis. B.
Prelat⁹ q in aliq̊ loco h3 tm̄ tꝑalē iu
risditionē nō ꝓpt h° poterit excōicare.
ar.ex̄ de offi.or.dilect⁹. A .Idē in sū.cō.
li.3°.ti.33.q.54.ꝯm Hosti. B.
Excōicare non pōt excōicat⁹ qcunq3.
vñ nec heretic⁹ nec scismatic⁹.nec apo
stata a fide.24.q.1.audiuim⁹.⁊.§.si aūt
in fi.Itē nec intrusus nec suspēsus a iu
risditōe.12.q.2.alienatōes.⁊.c.ꝑcarie.ex̄
de ꝯces.ꝑben.qꝛ.Itē nec ille q violauit
intdictū.ex̄ de exces.pla.c.fi. A .Ibi nō
bene videt hoc ꝓbari:tñ ide3 dicit Al
bric⁹ ⁊ Hosti.circa intdictū hois: vt i
sū.con.li°.3°.ti.33.q.73. B.

Xcōmunicatio p°

cōiter qd sit? R°. Excōicatio ē
a q̄libet licita cōione ⁊ legitio actu se
paratio .xi.q.3.§.euidēter. A . Hoc fuit
dictū Ray.vt p3 i sū.con.li°.3°.ti.33.q.32.
Et ide inqt Adā dr̄ excōicat⁹ ab esu li
gni vite.dicēte dño Gen̄.3°. Uidete ne
forte sumat de ligno vite.dcō.§.euidē
ter.Con. Hosti.⁊ Gof.Sed i directoria
li.3°.ti.2.i ꝑncipio.dr̄ ꝙ hec diffinitio nō
cōprehēdit minorē excōicatōe3.Unde
ibi sic dr̄.Excōicatio ē a participatione
sacroꝝ exclusio.vel a cōione fidelium
separatio.dicto.§.euidenter.⁊ extra ꝺ
excep.a nobis.Sed he diffinitiones vi
dentur particulares.vnde satis videt
ꝙ pro generali diffinitione possit dici
ꝙ excōicatio ē a cōione seu consortio
fidelium separatio.xi.q.3.omnis. Sed
quādoq3 particularit ⁊ quādoq3 vl'r ꝯ3
suas spēs de quibus statim.Et ad hūc
sensum potest reduci ꝑma diffinitio
Ray.intelligendo eam disiunctiue ⁊
non copulatiue. B .Cuius ꝑncipaliter
due sunt spēs.vna que separat a sacra
mētis ⁊ ab igressu eccl'ie ⁊ a cōione fi
deliū.⁊ hec dr̄ maior excōicatio vl' ana
tha.alia q̄ seꝑat a sacris tm̄. A .videl3 a

ꝑceptõe ꝑncipalr̃ ñ a collatõe. Peccat
tñ talit̃ excõicat⁹ cõferẽdo eccl'iastica
sacr̃a. sed ab eo collata ꝟtutis nõ carẽt
effectu. ex̃ de cle. ex. mi si celebrat. B.
Et hec dr̃ minor. Et de vtraqȝ hr̃. 3. q. 4.
Engeltrudã ⁊ ex̃ eo. si quẽ. A. Scdm
Ray. ⁊ i sũ. con. eo. ti. q. 33. spẽs excõicati
onis q̃i infinite sunt. Quot. n. sũt spẽs
cõionis: tot sũt vel eẽ pñt spẽs excõica
tõis. Sȝ de ꝑdictis duab⁹ frequẽter tra
ctat eccl'ia. ⁊ in dubio cũ noiat̃ excõica
tio itelligit̃ de maiori. dcõ. c. si quẽ. Itẽ
excõicationũ alia ẽ iuris. s. quã quis in
currit ip̃o iure delicto ɔmisso: vt si qs
iniciat man⁹ violẽtas in cl'icũ. 17. q. 4.
si qs suadẽte. alia ẽ iudicij. s. que irroga
tur a iudice ptãtẽ hñte ꝑ ꝓcessuȝ iudi
ciariũ. ex̃ eo. nuꝑ. Et qs possit excõica
re maiori excõicatõe dcm̃ ẽ s̃. c. ꝓximo
Minori ãt excõicatõe excõicare pñt ñ
solũ ep̃i: sed ⁊ alii ꝑlati eccl'iaꝝ inferio
res ꝰm Ray. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 55. B.
In quib⁹ casib⁹ incidit quis maiorẽ
excõicatõem ip̃o facto? R̃. In multis
Nã excõicatio a qua solus papa absol
uit icurrit̃ i. 13. casib⁹: q̊s oẽs hẽs. s̃. ab
solutio ꝑ. §. 3. Sunt ⁊ alii casus plimi.
Primus cũ qs incidit i heresim iã dã
natã. 24. q. 1. c. ꝑ̊. ⁊. 2. Aut nouã heresim
ɔfingit. ex̃ de hẽticis. ad abolendã. ⁊. c.
excõicam⁹. Aut ẽ credẽs r̃ceptator vel
fautor hẽticoꝝ. ex̃ de hẽticis. sicut ait.
A. Hic cas⁹ ⁊ seq̃ns ⁊ ẽt q̃rt⁹ hodie vi
dẽtur papales: vt pȝ i ꝓcessu annali cu
rie. B. 2⁹ cũ qs asserendo dicit roma
nã eccl'iam nõ eẽ caput oiuȝ eccl'iaruȝ.
nec ei tanq̃ȝ capiti obediẽdũ. dis. 19. nul
li fas. 3⁹ qñ rectores ciuitatũ faciũt ex
actões idebitas i cl'icos ⁊ eccl'ias ⁊ am
moniti nõ desistũt. ex̃ de imu. eccle. nõ
minus. A. Et ibi pȝ ꝙ ẽt est silis snĩa ɔ̃
fautores eoꝝ nec debẽt absolui donec
satisfecerit cõpetẽter. B. 4⁹ ẽ cũ quis
nõ elect⁹ a duab⁹ ꝑtibus cardinaliũ ge
rit se ꝓ papa. ex̃ de elec. licet. A. Et vt
ibi pȝ eadẽ est snĩa ɔ̃ eos q ꝓ papa ip̃ȝ
recipiũt. sed vt ꝑdictũ ẽ iste casus ho
die est papalis. B. 5⁹ cũ qs magister

vel scholaris tractat cũ aliq̊ ciue Bo
noñ. de ɔductõe hospitii irreq̃sitis inq
linis nisi tp̃s ɔductionis fuerit elapsũ
ex̃ õ loca. ex rescripto. A. Ibi pȝ ꝙ iste
casus est ɔ̃ magistros ⁊ scholares q in
ciuitate Bononie sũt suꝑ ɔducendis
domib⁹ alioꝝ videlȝ scholariũ ꝰȝ glo.
Idẽ posset forte itelligi ẽt õ magistrj
q suꝑ hospitiis i lesionẽ vel ꝑiudiciuȝ
hitantiũ audẽt tractare nisi ꝑus cõsti
terit tp̃s cõductõis elapsuȝ. vel iquili
ni i h⁹ fauorẽ suũ ꝑstiterit ⁊ ɔsensũ. B
6⁹ cũ mõachi. canõici regl'ares. archidi
acõi. decani ꝑpositi. plebani. cantores.
⁊ alii clerici ꝑsonatũ hñtes: aut etiã q
cunqȝ ꝑ̄sbyteri audiãt leges vl' physi
cã. A. nisi religiosi ifra duoꝝ mẽsium
spacium ad claustrũ redierit. ⁊ alii cle
rici infra dictũ spatiũ a ꝑfatis destite
rint. vt in. c. de q̃bus statim. B. ex̃ ne
cle. vel mona. non magnoꝑe. ⁊. c. super
specl'a. Sec⁹ si habẽt parochialẽ eccle
siã tm̃ ⁊ nõ sũt ꝑ̄sbyteri. ex̃ ne cle. vel
mo. statutũ. li. 6. A. Et ibi nõt glo. ⁊ do
min⁹ Pe. de anchora. ꝙ qñ parochia
les sunt ꝑ̄sbyteri incurrũt dictã snĩaȝ
non rõe eccl'iaꝝ sed ordinis ꝑ dictũ. c.
super specula. B. 7⁹ cũ qs ꝑticipat ex
cõicato i crimie ꝓpter qð excõicatus
est dando ei auxiliũ ɔsiliũ vel fauoreȝ
ex̃ eo. si cõcubine. A. q² eodẽ vinculo
ligat̃ cũ excõicato dicto. c. si cõcubine.
⁊ eo. ti. c. nuꝑ. §. in secũda. Vñ nõ videt̃
iste casus ꝑticularis: sed regula gñalis
B. 8⁹ ɔ̃ oẽs qui fecerint statuta ɔ̃ lib
tatẽ ecclesie ⁊ scriptores eoꝝ. silr̃ ⁊ ptã
tes ⁊ cõsules ⁊ rectores ⁊ ɔsiliarios lo
coꝝ: vbi talia statuta seu etiã cõsuetu
dines edite suut vel seruate. ⁊ q serua
re fecerint. ⁊ illos q ꝰm ea iudicauerit
vel in publicã formã redegerit iudica
ta. ex̃ eo. grauẽ. ⁊. c. nouerit. 9⁹ ɔ̃ illos q
inituñt ordinatõibus vl' alienatõib⁹ a
scismaticis factis. ex̃ de scisma. c. ꝑ̊. A.
Ibi dicit̃ ꝙ res eccl'ie a scismaticis ali
enate debẽt ad eccl'iam sine vllo onẽ
reuerti. ⁊ si qs ɔ̃ire ꝑsumpserit excõica
tionem incurrit. B. Dicti casus oẽs ex

iurib⁹ magis ātiqs collecti sūt. A. Sūt
i dictꝗ iurib⁹ ⁊ alii casus. Uñ decim⁹ ē
.i.c.qm̄.de offi.ordi. vbi ꝓhibet̃ ꝙ i ea
dē ciuitate sint pl'es epi. Sed si ꝓpter
diuersitatē hitantiū ꝓpri⁹ eps nō pōt
oibus deseruire pōt ⁊ dꝫ quo ad hᵉ aliū
epm sibi vicariū cōstituē forte grecū
q valeat ibi grecꝗ hitantibus ministra
re q vicari⁹ ꝑ oia dꝫ eē obediēs ⁊ subie
ct⁹ pncipali epo. Et subdit̃. vñ si qs al'r
se ingesserit: excōicatōis se nouēit mu
crone ꝑcussuꝫ. Dicit glo. Et ita ē canon
late snie. xi⁹ ē i.c.cl'icis. ex̄ ne cle. vl' mo.
vbi dicit̃. Jubem⁹ ēt sub intminatiōe
anathēatis ne qs sacerdotū officiū ha
beat vicecomitꝗ aut ꝑpositi scl'arꝗ. Si
qs aūt ꝯ hoc venire psūpserit ⁊ moni
tus emēdare noluerit: excōicatiōi sub
iaceat. Dicit glo. Sic vr̃ canon late sen
tētie. 12⁹ casus est. i.c. excōicatōi. ex̄ de
rapto. vbi dr̃. Excōicatōi subdātur q ro
mipetas vel alios xp̄ianos ꝓ negocia
tione vel aliis honestꝗ cāis in nauigio
vectos aut cape aut reb⁹ suis spoliare
psumunt. Jlli etiaꝫ q xp̄ianos naufra
giū patiētes qbus fm regulā fidei cōsi
lio eē tenētur dānata cupiditate spoli
ant rebus suis nisi ablata reddiderint
excōicatōi se nouerint subiacere. Dicit
glo. Et sic q ꝯ hoc faciūt sunt ipso iure
excōicati. Et hoc veꝝ est quo ad hunc
vltimū casū. quo ꝟo ad pmū ē canon
ferende snie: vt ex ipso tex. pꝫ. Et nōt
ibi dñs Anto. de bu. cū Jo. an. vbi ēt di
cit fm Joh. an. ꝙ pirate ter in anno ex
cōicant̃ ex ore pape. B

Eodē mō sūt alii casus excōicationū
q hñt̃ in li.º 6.º de qbus duo sūt ꝑtinētes
ad papā: vt dictū ē. s̄. absolutio p̊. §. 3.
Prim⁹ de quocūqꝫ q loqtur secrete vl'
mittit scripturā vel nūciū alicui cardi
nali qñ sūt reclusi occasione electionis
pape. ex̄ de elec. vbi periculū. Et de do
minis rectorib⁹ ⁊ officialib⁹ q iminēte
dicta electōe nō seruarēt dictā cōstitu
tionē. A. vel nō facerēt obꝟuari. dcō. c.
vbi. B. 2⁹ de his q grauāt alios. qꝛ eū
ꝓ quo rogabant̃ noluerūt eligē. vide
s̄. electio p̊. §. 33. q incipit. Quicunqꝫ. 3⁹
ē quicūqꝫ vsurpātes custodiā vacātiū
eccl'arū seu in aliis piis locꝗ occupant
bona ipsoꝝ. ⁊ clerici ⁊ alie ꝑsone eorū
dē locoꝝ q hoc fieri ꝓcurāt. ex̄ de elec.
gnāli. Hunc etiā casū hēs. s̄. eccl'a p̊ §.
pl't. 4⁹ ē de electorib⁹ ad regimē vrbis
romane. ⁊ de electꝗ ⁊ fautoribus q fece
rit ꝯ ꝯstitutōeꝫ sup hoc factā. ex̄ ꝺ ele.
fundamēta. A. Certe absolutio istius
casus videt̃ reseruari pape ꝑter q̄ꝫ in
mortis articulo. Et nō solū ꝯ ꝑlatos: sꝫ
etiā ꝯ obediētes dictis officialibus ele
ctis illegitime seu assūptis: vt in dicto
.c. fundamenta. §. ꝙ si secus. ⁊ §. contē
ptores. Et hoc communiter semper acci
dit quando ad obedientiam apostoli
ce sedis Roma non est. B. 5⁹ de his
q vocant̃ ad dirigēdas moniales i ele
ctionibus. nisi abstineant ab his per q̄
posset in eis discordia oriri vel nutriri
ex̄ de elec. indēnitatibus. 6⁹ de his q ꝓ
curant ꝙ ꝯseruatores dati itromittūt
se ꝺ his que nō licēt. vide. s̄. ꝯseruator
.§. 4.º 7⁹ de his q absolutionē ab aliq̄
excōicatōe vel reuocatione eius: aut
etiā suspēsionis ⁊ interdicti extorq̄nt
per viꝫ vel per metū. Nā nec valꝫ ab
solutio. ⁊ incurrit̃ noua excōicatio. ex̄
de his que vi. absolutōis. 8⁹ de eo q fin
git fraudulēter casū ꝑ quē aliqs iudex
vadat vel mittat ad aliquā mulierem
ꝓ testimonio. ex̄ de iudi. mulieres. A.
Jbi nō videt̃ notari h̄ casus nisi quan
do fictio fit ad hoc vt iudex ꝑsonalit̃
accedat. B. 9⁹ de his q ꝑlatos vel eoꝝ
capl'a seu alias personas eccl'iasticas
ꝯpellūt ad submittendū laicis. vel ali
enādū bona imobilia seu iura eccl'iaꝝ
⁊ sil'r laici q vsurpāt sibi illicite h⁹moi
nisi moniti destiterint. ex̄ ꝺ re. eccle. hᵒ
ꝯsultissimo. A. Jbi dat̃ ista snia cōtra
illos q coegerit ꝑlatos vl' capl'a eccl'aꝝ
aut alias ꝑsonas eccl'asticas submitte
re eis ecclesias ip̄is ꝯmissas vel bona
imobilia seu iura ip̄aꝝ recognoscendo
ab ip̄is ea tanq̄ꝫ a superiorib⁹ se tenē
seu ab ip̄is eadē aduocādo ꝓut i qbus

ptib⁹ oȝ aduocare vel ipsos patronos
vel aduocatos ecclarū seu bonoꝝ ipsa
rū perpetuo aut ad tp̄s non modicuȝ
statuēdo. Nā cuiuscūq̄ sint ↄditionis
aut stat⁹ q ad hec coegerit excōicatōeȝ
icurrūt: nisi hec fierēt cū ↄsensu capli
ꝛ aplice sedis lnia spāli. ꝛ tūc occasiōe
illoꝝ laici ultra id qd̄ ex nā ↄctuū ipoꝝ
vel adhibita i ilr lege pmittit aliqd n̄
vsurpēt. Qui vo sec⁹ egerit nisi āmoni
ti ab h⁹modi destiterit restituendo ea
que talr vsurparāt: eoipo sniam excōi
cationis icurrūt. ꝛ extunc ad supponē
dum terrā ipsoꝝ si opus fuerit ecclasti
co interdicto libere ꝑcedat. hec ibi. B
x⁹ qcūq̄ ab ecclesiis uel personis eccle
siasticis per se vl per aliū noie suo vel
alieno ꝑ personis vel reb⁹ quas nō cā
negociatōis deferūt vel deferri faciūt
seu trāsmittūt: exigūt aliqd̄ pedagiuȝ
seu guidagiū. ex̄ de censi. quanq̄. li. 6.
Et d̄ h cāu hr̄. i. diffusi⁹ pedagiuȝ. §. fi.
xi⁹ ē d̄ his q ipedirēt officiuȝ delegati
vel cuiuscūq̄ iudicis ecclastici. ex̄ d̄ im
mu. eccle qm̄. quē casū diffusius hēs. i.
iudex. 2. §. 5. 12⁹ de dn̄is q inhibent sub
ditis ne ꝑsonis ecclasticis vendant ꝛ h⁹i
vide. i. emunitas. §. 9. 13⁹ de religioso q
temere vbicūq̄ hituȝ sue religiōis di
mittit vel accedit ad studia nisi a suo
p̄lato cū cōsilio maioris ꝑtis ↄuent⁹ si
bi lnia sit ↄcessa. 14⁹ de doctorib⁹ seu
magistris q sciēter illos religiosos qui
dimiserūt habitū docent leges vl phy
sicā. Predicti duo casus hentur ex̄ ne
cle. vl mo. vt ꝑiculosa. A. Ibi dicit. Di
stricti⁹ inhibem⁹ ne deceto aliqs quā
cūq̄ religionē tacite vl exp̄sse ꝑfessus
i schol vl alibi temē hitū sue religiōis
dimittat: nec accedat ad q̄uis studia
lraꝝ nisi a suo p̄lato cū ↄsilio sui ↄuēt⁹
vl maioris ꝑtis eiusdē sibi eundi ad stu
diū lnia p̄mit⁹ sit cōcessa. Si qs aūt ꝛ
i. Doctores quoq̄ seu magistri q reli
giosos hitu suo dimisso leges aut phy
sicā audiētes sciēter docē aut i scholis
suis p̄sūpserit retinē. sicut eoipo sint sen
tētia inodati. Sup q̄ Jo. an. in nouella

dicit. Nō puto q̄ de mēte cōstitutiōis
sit q̄ monach⁹ i cella sua dimittēs ha
bitū vel dū balneū intret occulte vel
iacēs sine hitu liget hac ↄstitutōe. Al
pauci iuenirētur nō ligati. Sȝ qn̄ exhi
bet se ↄspectib⁹ hoium sine hitu vel i
hitu laicali: vel clici secularis sine iu
sta cā: tūc liget Et ad hoc facit p̄ncipiū
decre. qd̄ vlt ipoꝝ vagatōi ꝑuidē. B.
15⁹ qcūq̄ hereticos vel credētes vl re
ceptores. vel defensores vel fautores
eoꝝ sciēter tradēt ecclastice sepulture
ex̄ de hereti. qcunq̄. li. 6. A. Et ibi etiā
pȝ q̄ loc⁹ vbi tales sepulti fuerint dȝ
ꝑpetuo sepultura carere. B. De q̄ ab
soluēdo vide. i. heretic⁹. 2. §. 2. 16⁹ qcūq̄
rector scłaris vel qcūq̄ officialis eius
cognoscēt de crimine hēsis: aut captos
liberaret vel diocesanoꝝ vl inqsitoꝝ
officiū ipediret. ex̄ de hēticis. c. inqsitio
nis. A. Ibi pȝ q̄ iste casus ē ↄ rectores
quoscūq̄ tꝑales q cognoscūt vel iudi
cant de crimine heresis: vel captos ꝑ
heresi relaxāt sine lnia vl mādato epi
vel inqsitoris. aut recusāt implere exe
cutōeȝ eis ꝑ h⁹modi crimine a diocesa
no vel inqsitorib⁹ iniūctā ꝑut ad eoꝝ
spectat officiū. vel alr officiū epi vl in
qsitoꝝ sniam vel ꝑcessū directe vel in
directe ipedire p̄sūpserit. Et si i excōi
catōe ꝑmanserit ꝑ ānū aio ꝑtinaci: ve
lut hētici sūt ↄdēnandi. B. 17⁹ ē d̄ his
q ꝑ assassinos quēq̄ xp̄ianū interfici
ꝑcurauerint. vide. s. assassin⁹. 18⁹ d̄ cle
ricis qui manifestis vsurariis domos
locant: vel alio titulo ↄcedūt. ex̄ d̄ vsu
ris. c. vsuraꝝ. vide. i. vsura. 4. §. 4. 19⁹
de his q̄ ↄcedūt rep̄salias ↄ personas
ecclasticas spālr siue gnālit. ex̄ de iure
iurā. ꝛ si. A. Ut ibi pȝ iste casus ē ↄtra
ↄcedētes rep̄salias ↄtra clicos vel eoꝝ
bona. vel gnālit ↄcessas extēdentes ad
eos: quā ↄcessionē vel extēsionē nisi re
uocauerit infra mēseȝ a tꝑe ↄcessiōis
vel extēsionis singularis ꝑsona excōi
cationē. ꝛ vniuersitas iterdictum icur
rūt: vt ibi. B. 20⁹ si dn̄s vl rector tꝑal
n̄ fecēit obseruari ea que statuūt ↄtra

insecutores cardinaliũ seu alic⁹ de fa
milia eoꝝ vel pape.ex̄ de pe.felic. A.
Hoc veꝝ ē si nō fecerit dict⁹ rector vel
tpalis vl' spūalis vel officialis ei⁹ obs
uari pdicta ifra mēsez postq̄ delictuz
ad eoꝝ noticiā puenerit. Et ciuitas q̄li
bet pter vrbē si nō facit pdicta: vt dcz
est infra mēsem cū facultas ei affuerit
puatᵉ eo ipo pontificali dignitate. vt s.
ꝛ nihilominus remanet interdicta: vt
ibi. 21⁹ qcunq̄ dat lniam occidendi ca
piendi seu aliter in bonis vel personis
suis vel suoꝝ grauandi eos qui contra
reges baronos nobiles vel quoscunq̄
alios tulerunt excōmunicatiōis suspē
sionis vel iterdicti sentētias. siue illos
quorū occasione sunt ꝓlate: vel eos q
eas obseruant. aut eos q talᵉ excōica
tis cōicare nolunt: nisi lniam ipam re
integra. reuocēt ꝛ si qua sint ablata re
stituant siue ꝓ illis satisfaciāt. A. In
c. qcunq̄. de quo. i. dr̄ nisi lniam ipsam
re integra reuocauerint. vl' si ad bono
rum captionem occasione ipsius lnie
sit ꝓcessuz bona ipa fuerit ifra octo di
erū spaciū restituta: aut satisfactio ꝓ
ipis impēsa. B. Silr ꝛ qui dicta lnia
vsi fuerit: vel ēt sin̄ lnia suo motu hec
fecerint: excōicationē icurrūt: in qua si
ꝑmāserint ꝑ duos mēses nō nisi ꝑ pa
pā absoluētur. ex̄ de sen. exco. qcunq̄.
22⁹ qn̄ qs ab excōicatōe absolutus fue
rit in mortis articulo vl' alio impedimē
to. si cessante articulo vel impedimē
to non repn̄tet se q̄ citi⁹ cōmode po
terit ei a quo absolui debebat reicidit
i eādē sniam. ex̄ eo. eos. 23⁹ qn̄ aliq ab
soluūtur a sede aplica vel a legatis ꝛ in
iungitᵉ eis q̄ se pn̄tēt ordinariis vl' ali
is suscepturi pniam. ꝛ passis iniuriam
seu eis qb⁹ obligati sūt satisfaciāt. silr
si hᵒ non faciāt q̄ primū cōmode pote
rūt reincidāt in eādē sniaz: vt dcō. c. eos
Itē sūt alii casus excōicationū i cle.
de qb⁹ qnq̄ sūt papales: vt dictū ē s. ab
solutio p. §. 3ᵒ. Alii sūt isti. Prim⁹ ē de ill'
q in cimiteriis sepeliūt corpora tpe in
terdicti in casib⁹ nō cōcessis a iure: vel
excōicatos publice aut noīatiz interdi
ctos aut vsurarios manifestos sciēter
sepeliūt. A qua excōicatōe non debēt
absolui nisi ad arbitrium diocesani sa
tisfecerint eis quib⁹ ꝑ pmissa fuerit in
iuria irrogata: vt de sepul. eos. A. Et
ibi additᵉ. Nullo eis ꝯ pmissa exēptōis
vel quouis alio pnilegio q̄cūq̄ forma
verboꝝ ꝯcesso aliq̄lᵉ suffragāte. B. 2⁹
de religiosis q decimas eccl'iis ꝺbitas
sibi appropriāt vel vsurpāt siue q nō
ꝑmittūt solui eccl'iis decimas de aiali
bus familiariū ꝛ pastoꝝ suoꝝ vel alio
rū imiscētiū ipa aialia gregib⁹ eoꝝ. vl'
de aialib⁹ q̄ in fraudē eccl'iaꝝ emūt et
empta tradūt vēditorib⁹ vel aliis ab
ipis tenēda: seu q nō ꝑmittūt vel ꝓhi
bēt solui decimas eccl'iis de terris q̄s
tradūt aliis excolēdas nisi reqsiti. A.
per eos quoꝝ interest: vt in cle. religio
si. de q̄. i. B. destiterit ifra mēsē. aut si
de his q̄ vsurpauerūt ꝯ pmissa. A. vel
retinē psūpserit: vt in dcā cle. B. n̄ sa
tisfecerit dānificatis eccl'iis infra duos
mēses sūt suspēsi ab admīstratōib⁹ et
bn̄ficiis suis. Qđ si nō hn̄t admīstratō
nes ꝛ bn̄ficia ipo fcō excōicatōem icur
rūt: vt ex̄ de deci. religiosi. 3⁹ ē de mōa
chis vel canonicis regularib⁹ q nō hēnt
admīstratōez ꝛ trāsferūt se ad curias
pncipū sine lnia platoꝝ suoꝝ vt dānū
aliqđ iferāt suis platis aut monasterio
vt de sta. mo. ne i agro. A. §. qr vero: vbi
dr̄. Prohibem⁹ ne mōachi aut regula
res canonici admīstratōez aliquā non
hn̄tes ad curias pncipū absq̄ lnia spāli
platoꝝ suoꝝ se ꝯferre psumant. Qđ si
vt suis platis aut mōasteriis dānuz ali
qđ iferāt ad dcās curias se ꝯferre psū
serit excōicatōis sniaz eos icurrē volu
mus ipo facto. Et directe ibidē iniūgitᵉ
platis vt ipos a curiaꝝ accessu ꝛ qbusli
bet vagatōib⁹ ꝛ discursu diligenter cō
pescāt. B. 4⁹ de monachis q infra se
pta monasterii sine lnia arma tenent:
vt in dcō. c. ne i agro. A. In. §. prefate.
vbi p⁹ dictū. §. qr vero imediate subiun
gitᵉ. prefate q̄z snie mōachos ifra septa

mōasterii suū lnīa abbatū suoꝝ arma
tenētes decernim⁹ subiacē. Et ut ponit
i directoria li. 3. ti. 2. §. 254. dicit Guil.
ꝙ hoc itelligit ꝺ ɔtinue tenētib⁹. q2 si
dū itrēt septa arma portāt secū: nō tn̄
aīo nocēdi vl' secū int⁹ retinēdi nō ipu
taṫ. q2 tenē ē ex ꝓposito cū effectu. ex̄
de cle. nō resi. relatū. Et hº ēt intelligit
tm̄ de suo monasterio nō de alio. cū nō
posset hr̄e lniaȝ sui abbatꝭ ex̄ tritoriū
suū. ex̄ de ɔsti. vt aiaꝝ. li. 6. Et noīe ar
moꝝ nō solū scuta gladios ⁊ galeas in
telligimus: sed ēt fustos ⁊ lapides. ff. ꝺ
ꝟbo. sigꝭ. armoꝝ. siue sint defensiōis si
ue inuasionis. ar. ex̄ de homi. c. sicut di
gnū. §. illi etiā. B. 5⁹ de his q impedi
rent visitatores monialiū vel canoni
caꝝ. A. s. sc̄tarū. vt in cle. de qua. ī. B.
nisi moniti destiterit: vt de sta. mona.
attendentes. A. q2 vt ibi pȝ excōicatō
nem incurrunt non obstantib⁹ quibus
cunqȝ p̄uilegiis statutꝭ vel consuetudi
nib⁹. Et intelligit de monialib⁹ qbus
cunqȝ: vt dr̄ i directoria eo. ti. §. 255. B.
6⁹ est de quibusdam mulierib⁹ que be
ghine vulgarit nuncupant. simlr̄ ⁊ re
ligiosi qui eas in illo statu fouent. A.
vl' ad talem statuȝ adducūt: vt in cle.
de qua. statim. B. vt in cle. de reli. do.
cum de quibusdā. vide. ī. religio p̊. §. fi.
7⁹ ꝺ his q sciēter ɔtrahunt mr̄imonia
in gradibus cōsanguinitatꝭ vel affini
tatis ꝓhibitꝭ vel cum monialib⁹ vel
ꝺhētes q sunt religiosi siue moniales
aut clerici in sacris: vt de ɔsan. ⁊ affini.
eos. A. Ibi etiā p̄cipit eccl'aꝝ p̄latꝭ: vt
p̄fatos tā diu nuncient excōicatos seu
a suis faciāt subditꝭ nunciari: donec su
um humiliter recognoscētes errorem
separent ab inuicē: ⁊ absolutōis obti
nere beneficium mereant. B. 8⁹ de in
qsitorib⁹ hereticoꝝ qui p̄textu officii
inqsitōis qbusuis mōis illicitꝭ pecuni
am extorquēt: vel scienter bona eccl'a
rum ob delictū cl'icoꝝ fisco ecclesie ap
plicarēt. A. Et ibi ⁊ io forti⁹ si fisco sc̄la
ri: vt in cle. de qua. ī. B. nec pn̄t absol
ui nisi i mortꝭ articulo donec illis qb⁹

extorserūt plene satiffecerint de pecu
nia. A. sic extorta: vt i cle. de q. ī. B. nl'
lis p̄uilegiis pactꝭ aut remissionib⁹ su
per hoc valituris: vt de here. nolentes
A. Et ibi dr̄ de cōmissarius iqsitoꝝ seu
ep̄orum vel capl'oꝝ sede vacāte q p̄di
cta agerēt. B. 9⁹ ꝑtātes. capitanei. re
ctores. ɔsules. iudices. ⁊ ɔsiliarii. ⁊ alii
officiales q statuta faciūt scribūt vel
dictant per que qs cōpellat soluē vsu
ras vel solutas nō repetere. A. vel ꝙ
solute non restituātur plene: vt i cle. ꝺ
q̄. ī. B. ⁊ q hȝ ea iudicāt. A. vel alr̄ q̄lit
cūqȝ sciēter iudicare p̄sūpserit ꝙ vsu
re soluant: vel nō plene restituātur: vt
in dicta cle. B. ⁊ q hn̄t sup hº ꝑtātem
nisi statuta ip̄a deleuerit. A. ifra tres
mēses: vt i ea cle. B. vl' si ea p̄sūpserit
obſuare. A. vel ɔsuetudies eoꝝ effcm̄
hn̄tes: vt in tex. de q̊ statim. B. vt de
vsur. ex gui. x⁹ de religiosis mēdicanti
bus q domos ad hitandū vl' loca ꝺ no
uo reciperēt vl' recepta mutarent seu
alienarēt: vt de penis. cupiētes. A. Et
ibi pȝ ꝙ idē ē ēt si dcā loca seu domos
dimitterēt se ad alia trāsferēdo. Et hº
nisi p̄dcā fiāt de sedis apl'ice lnia sp̄ali
plene ⁊ exp̄sse faciēte de ꝓhibitiōe h⁹
modi mētionē. Per hoc tn̄ nō ꝓhibet
illis q vitā hēmiticā vl' solitariā duxe
rit eligēdā de lnia maioꝝ suorum qn
cellas. mansiones seu hitacula i hēmis
possint acqrere ac mutare. ex̄ de exces.
p̄la. cū ex eo. li. 6. ⁊ nōt i directoria li.
3. ti. 2. §. 263. Et i dcō. c. cū ex eo. exp̄mit
vita heremitica seu solitaria: vbi non
sit hoium hitatio de ꝓpinquo. B. xi⁹
de religiosis q dicūt aliq̄ ꝟba vt retra
hāt audiētes a solutōe decimaꝝ: vt in
dcō. c. cupiētes. A. § illos etiā. siue dcā
ꝟba dicant in p̄dicatōe: vel alibi: vt
ibi. B. 12⁹ de religiosis q ɔfitētib⁹ sibi
n̄ faciūt ɔsciaȝ de decimis soluēdis qui
sūt suspēsi ab officio p̄dicatōis donec
si cōmode pn̄t faciant eis ɔsciam. Et si
interiȝ p̄dicāt excōicati sūt: vt i dcō. c.
cupiētes. A. in. §. ⁊ q2. vbi pȝ ꝙ hº locū
hȝ qn̄ dicti religiosi scienter omiserint

facere ↄsciam:⁊ si fuerit reqsiti ⁊ nõ alr
vt ex ipso tex.colligit̃: vbi dr̃ ꝙ religio
si teneãtur certis tpibus iformare po
pulũ de solutõe decimaꝝ si ab eccliaꝝ
rectorib' vl' vicariis aut loca tenẽtib'
eorũdẽ fuerit rqsiti.⁊ imediate sb eoꝺ
cõtextu seqt̃ q̊ ad ↄfessiones. Necnõ ⁊
his quoꝝ ↄfessiones.⁊c̃. Hoc ẽt notat̃ ĩ
directoria li.º3.º ti.2.§.266.⁊ ti.6.§.30. B
iz' de religiosis qbuscũq; qui nõ serua
rẽt interdictũ qꝺ seruat matrix eccl'a. Et
istũ casũ pleni' vide.ĩ.interdictũ.p̊.§.xi.º
qui icipit. Qñ snia.⁊c̃. 14' de fratrib'
minorib' q tpe interdicti reciperẽt ad di
uina fr̃es vl' sorores de tertio ordine q̃
continẽtes vocãtur.ex̃ de sen.ex.cũ ex
eo. A. Etiã si sup hoc hi vl' isti fr̃es mi
nores vl' tertii ordis priuil'iis qb'cũq; mu
niti fuerit. Nec ab ista excõicatõe pñt
absolui ab alio q̃ a papa.vl' satisfacti
one p̃missa a locoꝝ epis q auctoritate
apl'ica in hac parte ip̃o iure fũgũt: vt
ibi. B. Alius casus Bñdicti pape xi.ĩ.
extrauagãti q̃ incipit. Quia vt nulli. hr̃.ĩ.
papa.§.fi. de opponẽtib' lr̃is electi in
papã. A. Itẽ 15' ẽ i cle.vna de seques.
pos.⁊ fruc.vbi dr̃. Ad cõpescẽdas litigã
tiũ malitias diffinim' vt vna ꝯ posses
sorẽ diffinitiua snia sup beneficio apꝺ
sedẽ dũtaxat apl'icam in petitorio vel
possessorio ꝓmulgata bñficiũ ip̃m ẽt
si dignitas vel psonat' existat ⁊ curaz
hẽat aiarũ a possessore h'modi: dũ tñ
triẽnio pacifice antea possessuz ab eo
nõ fuerit.per loci ordinariũ apꝺ aliq̃s
psonã idoneã sequestret̃ q plenã de ip
so ⁊ debitã curã gerẽs: id qꝺ fructibus
illi' debitis eiusdẽ supportãdis oneri
bus supeẽ ↄtigerit illi restituat q fina
lẽ in cã victoriã obtinebit. Si qs autez
sequestratõez h' mõi ipedire vl' fruct'
seq̃stratos quoq̊ mõ p̃sumpſit occupa
re: excõicatõis sniam icurrat ipso fcõ.
a qua nisi p̃us ipedimẽto amoto ⁊ oc
cupatis p eũ fructib' restituti nullate
nus absoluat̃. Itẽ qdã ali' casus excõi
catõis vr̃ in.c.religionũ.de reli.do.lib.º
6.º contra quosdam ordines mẽdican
tiũ reprobatos qui nõ videntur hodie
reperiri: iõ ꝺ illo dicere nõ curo. Alii
sũt in qbusdã extrauagantibus: de qbus
.ĩ. vsus clauium p̊.§.fi. B.

Ubi dr̃ sub pena excõicatõis non hẽt
vim late snie sz cõminatõis: vt.C.com
minatões epl'as. A. Ibi dr̃. Cõminatio
nes epl'as pragmata subscriptões au
ctoritatẽ rei iudicate non hẽre. B. Et
nõtur ex̃ de sagittariis.artẽ. A.s.i glo.
B. Et hũc casũ etiã hẽs.ĩ.sagittarius.
.§.2.º A. vt pz in sũ.cõ.li.º2.º ti.4.q.2. Qui
dã dicũt ꝙ h' modi vel sil'ia v̇ba hẽnt
vim late snie. Sed cõior ⁊ v̇ior opinio
est ꝙ hẽant tm̃ viz cõminatõis. Hosti.
v̇o ⁊ Hug. dicũt ꝙ qñ fit ꝓhibitio a le
ge.i.a canone hec v̇ba hẽnt vim ↄmia
tõis.30 dis.p totũ. Qñ aũt a iudice tũc
ẽ canõ late snie: dũ tñ iudex hec verba
ꝓferẽs hoc intendat. Con.glo.Ray. Et
addit Hosti. Puto ꝙ iudici i hoc cre
dẽdũ sit: qñ dicit ꝙ sic vel sic itenderit
sz añq; h' declarauerit puto excusatũ
illũ qui sniaz nõ seruauit cũ ꝓbabilit̃
credere potuerit ꝙ ↄmiatio tm̃ eẽt. B

Sentẽtiis p statuta ordinarioꝝ. A.
q̊rũcũq;: vt in.c.de quo.ĩ. B. Nõ ligan
tur ignorãtes: nisi ignorãtia fuẽit cras
sa aut supina.extra de cõsti. vt anima
rum.lib.º 6.º ⁊ infra.lex.§:5.º

Utꝝ sola ↄsuetudo absq; snia vel cõ
stitutõe reddat aliquẽ excõicatũ: R.º
Non.q2 iste non est modus ferende sẽ
tentie excõicatõis. A. Hosti.autẽ dicit
ꝙ ↄsuetudo approbata reddit aliquos
ip̃o iure excõicatos q al' nõ eẽnt. Ray.
nil super hoc determinat: sed glo. eius
ait Re vera sine cõstitutione tacita vl'
expressa non potest cõsuetudo aliquẽ
facere excõicatũ.sz intelligẽdum ẽ ex
quo papa ⁊ prelati ecclesie tales repu
tant excõicatos. constitutõem sup h'
editam eẽ.⁊ ita lata est constitutio vel
sententia vera vel sumpta: vt in sum.
con.li.º 2.º ti.5.q.10. B.

Quibus ex cãis snia excõicatiõis sit
ferẽda a iudice: R.º Tres cãe possũt eẽ
Prima ẽ ↄtumacia. vt qñ aliqs fuerit

vocatus siue āmonit⁹ p iudicē tribus
edictis vł vno p oib⁹ ꝛ ipse sit ɔtumax
siue inobediēs. Scđa qñ qs p aliq̄ cer
to dāno vel offensa p qua nō vult satis
facere excōicať. Et pbanť p̄dicta duo.
ex̄ vt lite nō ɔtes. qm̄ frequēter. xi. q. 3.
certe. ex̄ de vbo. sig. ex parte. Sup istí
casib⁹ dicit Tho. i 4.º sniaꝝ. dis. 18. Nul
lus dꝫ excōicari nisi p peccato morta
li. Et qꝛ in dānificādo aliquē ēt corpali
ter siue in reb⁹ corpalibus aliqs mor
taliter peccat. iō p dānō tpali eccl̃a ex
cōicare pōt. Sꝫ qꝛ excōicatio ē grauissi
ma penaꝝ nō dꝫ infligi ēt p pctō mor
tali nisi qs ɔtumax fuerit. vel nō veni
endo ad iudiciū. vel inde sine lnia rece
dēdo. vel deťminatōi iudicis nō paren
do. tūc. n. postq̄ monit⁹ fuerit excōica
ri dꝫ. A. i. pōt. Et p̄dicta satis pbanť i
iuribus p̄allegatis. B. Tertia cā siue
modus excōicatōis est qñ psona igno
rať: sed excōicať i gnāli: vt q̄cunq̄ fur
tū fecit nisi restituat: vel q scit nisi re
uelet. ex̄ eo. a nobis. Cui aūt debeat re
uelare hēs. i. reuelatio. §. p̄. A. Ueritas
ē q̄ p oi peccato mortali a quo qs no
lit corrigi p̄t excōicari ēt maiori excōi
catōe. xi. q. 3. nēo epoꝝ. ꝛ p̄cipue p ɔtūa
cia ɔtra legitimā obiam. xi. q. 3. si autē
nob. nō distincto vtꝝ p modica vł ma
gna cā fiat obia. vocatio seu ammo
nitio. qꝛ sp ē ibi ɔtumacia: que ē crimē
maximū ꝛ gen⁹ idolatrie p̄. Reg. 15. ꝛ i
sū. con. li.º 3.º ti. 33. q. 54. vbi ēt poniť quō
etiā minor excōicatio pōt a iudice irro
gari p ɔtūacia. ꝛ silr ēt loco pene ad tē
pus infligēde tā in foro iudiciali q̄ pe
nitētiali. B. Pro pctō vo alterius ne
mo pōt excōicari. 24. q. 3. si hēs.

Quō debeat fieri excōicatiōis snia?
R.º Debꝫ p̄mitti triplex monitio vel
vna p trib⁹. aliť ē iniusta. ꝛ iudex ē su
spensus p mēsem ab ingressu eccľe. ex̄
eo. sacro. Et dꝫ hēre tēpoꝝ ɔueniētia in
terualla nisi facti nccitas aliud suabit.
Et dꝫ ferri in scriptis ɔtinētib⁹ cām ex
cōicatōis. aliter excōicans ē suspēsus
non solū ab ingressu eccľie sed etiā a
diuinis p mēsem. q̄ si qdē exeq̄tur: ir
regularis efficiť. nec nisi per papā po
terit cū eo dispēsari. ex̄ eo. cū medicialʼ
Sed he pene non tāgunt epos cū non
fiat spālis mētio de eis sicut opꝫ: vt dř
ꝭ. eps. §. 7.º De h.º ēt casu hēs. i. inťdictū
p̄. §. 6.º A. Ad p̄dictoꝝ clariorē itellectū
sciēdū q̄ iste est modus ꝛ forma pce
dendi ad excōicatōēꝫ. p̄ nāq̄ dꝫ p̄cedē
rōnabilis ꝛ manifesta cā. ex̄ eo. sacro.
vbi d̄ p̄lato dř. Caueat diligēter ne ad
excōicatōem cuiuscūq̄ absq̄ manife
sta ꝛ rōnabili cā pcedat. 2.º dꝫ p̄mitti
monitio. vñ in dcō. c. sacro dř. Prohibe
mus ne qs in aliquā excōicatōis sniā
nisi ɔpetēti āmonitōe p̄missa ꝛ pñtib⁹
psonis idoneis p quas si necesse fuēit
possit pbari monitio pmulgare presu
mat. Qđ si p̄sumpserit ēt si iusta fue
rit excōicatōis snia igressū eccľie sibi
p mēsēꝫ nouerit interdictū. alia nihilo
min⁹ pena mulctādus si visū fuerit ex
pedire. Et intelligiť h̄ de monitiōe tri
na s̄m glo. Sed in sū. cō. li.º 3.º ti. 31. q. 56.
notatur q̄ cōpetēs monitio diciť ad ar
bitriū iudicis. siue trina siue vna p tri
bus: maxime in notoriis. 24. q. 3. de illi
cita. Et h⁹modi monitōes siue tres si
ue vna pro trib⁹ debēt fieri cū cōpetē
tib⁹ interuallis aliq̄rū dieꝝ: nisi nccitas
aliud suaserit. ex̄ eo. ɔstitutōem. lib.º 6.º
3.º snia excōicatōis dꝫ ferri in scriptis.
ꝛ scripture copia dari infra mēsem re
quirenti. ex̄ eo. cum medicinalis. lib.º
6.º vbi dř. Quisqs excōicat excōicatōēꝫ
i scriptis pferat: ꝛ cām excōicatōis ex
p̄sse ɔscribat ppť quā excōicatio profe
ratur. Exēplū vo huius scripture tene
atur excōicator tradere infra mensem
si fuerit req̄sit⁹. sup qua req̄sitōe fieri
volum⁹ publicū instrm̄ vel lr̃as testi
moniales ɔfici sigillo autētico ɔsigna
tas. Et si dicta forma ɔseruata nō fue
rit tñ snia tenet: sed excōicatus de faci
li absoluiť: ꝛ excōicans ad interesse ɔdē
natur. ꝛ ad alias penas. dcō. c. sacro. ꝛ. c.
cū medicialis. ubi dř. Si qs aūt iudicū
huius ɔstitutōis temerarius extiterit

violatoꝛ.ꝑ mensē vnū ab ingressu ec
clesie ⁊ diuinis se nouerit suspensū. su
perioꝛ vero ad quē recurrit sniam ip
sam sine difficultate relaxans: latoꝛē
excōicato ad expensas ⁊ ad oē intereē
condemnet. ⁊ aliter puniat aīaduersi
one condigna. ut pena docēte discant
iudices ꝙ͞ graue sit excōicationū sentē
tias sine maturitate debita fulminare.
Et hec eadē i suspensionis ⁊ in interdi
cti sententiis volumus obseruari. Ca
ueant autē ⁊c̄. Item 4.° q̊ ad formam
requirit cōgruitas ꝟboꝝ. Unde ꝓut
notat i sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 68. sic consue
uit ferri sententia excōicationis. Pro
pter talē causam te uel talē excōico uł
excōicamus i scriptis. Huiusmōi ergo
ꝟbis vel equipollentibus vti dʒ excōi
cans. ⁊ satis colligit in dicto. c. cū medi
cinalis. Ar. etiā ad hoc. 2. q. 6. §. diffiniti
ua. vbi dicitur. Diffinitiua quoqꝫ snia
q̄ absolutionē uel cōdēnationē non cō
tinet ꝓ nulla hr̄. vn̄ ⁊ Ray. dicit Nō ap
probo ꝯsuetudinē q̊rūdā simpliciuʒ sa
cerdotū dicentiū. denunciamus talem
excōicatū. ⁊ nūqꝫ excōicauerūt eū ꝑus
nec illa ꝟba sūt apta ad excōicationeʒ
Et glo. Ray. dic̄ ꝙ re vera hꝰmōi ꝟba
nō sunt apta ad excōicandū. Et lʒ talis
euitandus sit ab illis qbꝰ fit denuncia
tio: qꝛ nō ē ipsoꝛum iudicare vtꝝ sit ex
cōicatꝰ nec ne. tn̄ si d̄ hoc agat i forma
iudicii nō reputabit excōicatꝰ ꝓpt hꝰ
mōi ꝟba. nisi alr̄ ꝓbet excōicatꝰ. B
Cum iudex dicit excōico illū uł sīlia
verba itelligit de excōicatōne maioꝛi
ex̄ eo. si quem.
Si eps excōicat oēs q furtū fecerit
nūqd subditi eius talia ꝯmittētes ex̄
suā diocesim sūt excōicati. R̄.° Nō. ut
ex̄ de cōsti. ut aīaꝝ li.° 6.°
Utrū alieni q offēdūt i diocesi illiꝰ
q i gnāli excōicauit icidāt i eiꝰ excōica
tionē. R̄.° Sic. nā eius subditi fiūt rōe
loci ubi offendūt. A. Hoc tenet glo. i
. c. a nob. ꝑ. ex̄. eo. B. nisi ignorauerit.
ut dictum est hic supra. §. 7.°
Quid si metropolitanꝰ exn̄s i diocesi
sui suffraganei veniat d̄ sniam ab eo
latā. R̄.° ſʒ Hosti. Sicut snia vel canō
n̄ ligat ꝓferētē: sic nec ꝓferēt] supioꝛē
puta metropolitanū ꝓpꝛiū. ex̄ de ma.
⁊ obe. cum iferioꝛ. ⁊ ex̄ eo. a nobis. Con.
Tho. in 4.° dis. 18. A. lʒ Hugꝰ. dixerit h°
casu metropolitanū ligari nō snia hoīs
sed iuris. vt i sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 59. vbi
etiā innuit ſm Hosti. ꝙ alius eps vel
archieps cui nō subest eps q ꝓmulga
uit sniam bn̄ ligaret. sed ⁊ dictū Hug.
vr̄ posse saluari qn̄ ꝓꝑus metropolita
nus participaret cū subdito suffraga
nei in crimine dānato. tunc. n. videtur
ligari sētētia iuris. ex̄ eo. si ꝯcubie. B
Quid si iudex dicit. excōico vnum d̄
istis duobꝰ. R̄.° ſm Guił. Credo sin̄ ꝑiu
dicio ꝙ ille ē excōicatus de q̊ iudex in
tellexit. Si tn̄ nō pōt sciri: neuter vitā
dus est. similit nec excōicat si vaga fu
erit eius intētio. A. Nō magis se refe
rēs ad vnū ꝙ͞ ad aliū cū non intēderit
vtrūqꝫ ligare: ideo neuter est ligatus:
vt in sum. con. eo. ti. q. 70. B.
Quid si dicat. excōico te si appellas
vel ꝑparaueris appellare. R̄.° ſʒ Ho
sti. Videt ꝙ non teneat snia cuʒ qlibʒ
oppꝛessus appellare possit. vn̄ talis sē
tentia videtur intolerabilē erroꝛē con
tinere. ex̄ eo. per tuas. §. nos igitur. A.
Idē in sū. con. eo. ti q. 79. Et addit. Gof.
tamē dicit ꝯtrarium. Hoc dictū Goff.
videt posse intelligi quādo appellatio
eēt inhibita vel respectu appellatōis
friuole. extra de appella. vt debitꝰ. B
Quid si dicat ꝓlatus. habeo te ꝓ ex
cōicato ⁊ hꝰmodi: nunqd ꝟe erit excōi
catꝰ. R̄.° ſʒ Guił. si ꝑ talia ꝟba agat in
foꝛo iudicii nō reputabit excōicatꝰ. ni
si alr̄ constiterit de intētōe excōicātis
vt qꝛ sꝑ solitꝰ est ita dicē ⁊ hꝰi. In foꝛo
aūt pn̄iali eligēda ē tutioꝛ via. s. vt pu
tet se excōicatū ⁊ absolutionē petat.
Idē Hosti. A. Et dic̄ Hosti. Nō facio
vim vtrū iudex dicat. excōico te. vł sci
as te excōicatū. vel te excōicatū cogno
scas. vel hēas seu geras te ꝓ excōicato
vel reputes te excōicatū. vł alia q̄cūqꝫ

vis dūmō volūtatē ⁊ ꝯsensū iudicis ꝯ
pn̄ti exp̄māt. sicut ⁊ alias sitē dr̄ extra
de spon. si int̄ virum. ⁊ de spon. duo. c. p̊.
Et volūtas iudicis spūal'oio seruāda ē
ꝑ lege. xi. q. 3. audi. Et secūdū glo. Ray
gcqd dictū ē ꝯ ꝟbis dr̄simode ꝓlatis
cū snia excoīcatiōis ꝓfert. idē itelligē
dū ē si sb eisdē ꝟbis qs ab excoīcatiōe
absoluat̄. Con. Hosti. ut i sū con. lib° 3°
ti. 33 q. 69. B

Quid si dicat excoīco te. ⁊ absoluo te
R° ſm Guil' Si uoluit iudex sil' excoi
care ⁊ absoluere: nō potuit. ⁊ nihil egit
Si aūt voluit excoicar̄ ⁊ postea absol
uere utrūq3 valuit. A. Idē i sū con. eo
ti. q. 71. Et ex his p3 ꝙ excoicatio regu
lariter tenet etiā nullo ordine seruato
ut ⁊ clarius notat̄ eo. ti. q. 73. Et eodem
mō tenet absolutio ꝗtūcūq3 simplcit̄
⁊ isolēnit̄ data. ⁊ h° nisi aliq° casu aliꝰ
ꝑticularit̄ exp̄mat̄. q2 generi ꝑ spēm ꝯ
rogat̄. ut i. c. generi. ꝯ re. iur. li° 6° B

Quid de duob⁹ qb⁹ mādatum ē ut ali
quē excoīcent: ⁊ vterq3 eorum eodem
momēto dic excoīco te si ille n̄ excoica
uit te? R° ſm Hugu. Uterq3 illorū iudi
cū excoicat. q2 itētio eo⁊ ē ꝙ ille excoi
cet̄. A. Idē i sū cō. eo. ti. q. 72. B

Quid si is q snia3 gnālem promulga
uit morit̄ uel amouet̄. nungd q postea
ꝯtrafacit ē excoicat⁹? R° ſ3 Hosti. Nō
nisi diffiniendo statuerit. ff. ꝯ offi. p̄fec
v2. l. i. §. fi. uel nisi a successo2e expresse
ꝯfirmet̄. ex̄ de loca. c. p̊. ⁊. ff. de off. le. c. p̊
A. In hoc. c. p̊ nihil ꝯ hoc hr̄. sed poti⁹
eo. ti. c. fi. ubi hr̄ ꝙ cōstitutio legati du
rat etiā post eius officium. Et idē qꝯ in
hoc. §. notat glo. ex̄ eo. a nobis p̊. ⁊ i sū.
con. eo. ti. q. 60. B

Quid de illis q excoicati o2dies reci
piunt? R° Si sciētes se excoicatos re
ceperunt a susceptis o2dinibus sūt i ꝑ
petuū ꝯponēdi. A. Hoc verū si sīt cle
rici seclares. Si ꝟo iā sīt effecti religio
si sīt suspēsi ab executiōe suscepti o2di
nis ⁊ officii. ut i. c. cū illorū. ꝯ q°. i. B.
Si ꝟo n̄ ſcolētes factū ꝑ q° in excoica
tionē icidert̄ l' factū qdē sciētes s3 iur

ignari nesciebāt se excōicatos. tūc cu3
talibus si sūt seculares archiep̄i vel
ep̄i dispēsare nō possunt absq3 manda
to sedis ap̄lice. Si ꝟo sūt reglares ab
bates ipso⁊ post iniūctā pniam ⁊ pa
ctā poterūt cū eis dispēsare nisi graue
fuerit ⁊ notabile factū vel qui fecerit
adult⁹ fuerit vel discret⁹. vt violenter
ꝯ obliuionē ⁊ igno2ātiā p̄sumat̄. Pro
bant̄ hec oia. ex̄ eo. cū illo⁊.

Clericus excōicatus quō teneatur di
cere ho2as canonicas. vide. i. ho2e. §. 8°
qui incipit. Utru3 clericus. Quid vero
fiet de fructib⁹ eccl'ie clerici excōicati
R° ſm Ber. Debēt assignari alicui q
celeb2āt ꝑ eo donec ipse est excōicat⁹.
ex̄ de appel. ꝑuenit. Qꝯ si iniuste fuis
set excōicatus recuperabit fruct⁹ sibi
sublatos. 2. q. 5. sup cā. Idē Ray. ⁊ Goff.
Si ꝟo iuste: nō pōt. C. ꝯ re mili. cū alle
gatis. li° 12° Ad hoc facit ex̄ ꝯ sen. exco.
sacro. A. Possent tn̄ sibi i hoc casu ēt
fruct⁹ restitui de gr̄a. C. de re mili. l. sti
pēdia. ſm Hosti. q etiā addit. Qꝯ tn̄ ꝯ
facili fieri nō d3 ne ꝯtēnat̄ rigo2 eccl'ia
stice discipline: vt in sū. con. li° 3° ti. 33. q.
83. Itē tūc excōicatus nō percipit fru
ctus bn̄ficii qn̄ ē in mo2a absolutionis
petēde. alit̄ sic ſm Ray. ar. c. q2 diuersi
tatē. ex̄ de ꝯces. p̄ben. vt i sū. cō. eo. ti. q.
81. vbi etiā notat̄ ꝙ illud qꝯ dictū ē de
excōicato circa hāc receptionē fructu
um. intelligēdū ē ēt i suspēso a bn̄ficio
ex̄ de elec. cum i cūctis. §. clerici sane.
Et ſm Inno. in. c. pasto2alis. ex̄ de app.
idē ē de suspēso ab officio tm̄. Sed Ho
sti. hoc itelligit qn̄ ex gūi cā suspēsus ē
ex̄ de pur. ca. inter sollicitudines. Sec⁹
si ex leui cā: puta ꝑpter scādalū ppl'i
vel infamiā solam: nec diu stetit cōtu
max. Idē Goff. vt in dicta. q. 81. B.

Utrum sententia excōmunicatōis
lata sub cōditione liget āteq3 extet cō
ditio. R° ſm Hosti. Non ligat. ex̄ de
appella. preterea 2° ⁊ ex̄ eo. a nobis p̊.
Unde ⁊ si pendēte conditiōe appellet̄
tenet appellatio. A. ⁊ impedit effe
ctu3 sentētie cōditione etiā postmodū

p appellatione nō
releuat excoicatus

ↄduenīēte: vt in dicto.c.ꝑterea. ꝭm eū dē Hosti.ꝛ in sū.con.eo.ti.q.75. B. Sꝫ si pure snīa fert̃ nō releuat ꝑ appellationē.ex̄ de appel.pastoꝛalis. Trāsfert tn̄ cāe cognitionē in suꝑioꝛē.ex̄ de sen. exco.per tuas. A. Idē in dcā.q.75. B.

Sꝫ qd si pēdente ↄditōe desinat esse eius subdit⁹. R̃. Tenet snīa nisi appellet.ex̄ de foꝛo ↄpe.c.ꝑlt.ex̄ de offi. dele. gratū.ꝛ.c.relatū.Idē Inno. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.77. B.

Quid si dicat iudex.excōico te si hēs res furtiuas nunqd ꝑ appellationē suspēdet̃. R̃. ꝭm Hosti. Nō suspendet̃ si hꝫ res illas.si tn̄ occultū ē eccl̃a non iudicat de occultis.sed apud deū ligat⁹ ē A. Idē ī sū.con.eo.ti.q.78. B.

Quid si dicat.excōico te.qꝛ fecisti furtū: ꝛ tn̄ falsū est. R̃. ꝭm Guil. Inno. et Hosti. Tuti⁹ ē dicē ꝙ excōicatio teneat: vt.xi.q.3.c.ꝑ.ꝛ.c.si ep̄s.qꝛ nō ē erroꝛ ītolerabilis expꝛessus.ꝛ cā lꝫ sit falsa nō ē īpossibilis.vn̄ ↄsulēdū ē ꝙ absoluatur ad cautelā q̊ ad foꝝ iudiciale: sꝫ q̊ ad deū nō ē ligat⁹ nisi foꝛte ex ↄtemptu. A. Cōtēnere aūt d̃r qn̄ excōicationē nō seruaret anq̄ ↄ̄claret̃ iniusta vł nulla.ꝛ ex eo ↄtēptu etiā snīa nulla fieret aliq̄ ꝛ tenēt: vt no glo.in.c.ꝑ tuas. suꝑ v̄bo cōtēnere.ex̄ de sen.ex. aliq tn̄ dicūt ꝙ hoc casu excōicatio ex cā falsa lata nō liget: vt in sū.con.eo.ti.q.74. ꝓ q̊ bn̄ facit: qꝛ iura pꝛōptioꝛa sūt ad absoluēdū q̄ ad obligādū: vt in .c. cuꝫ sint.de re.iur]. li.º 6.º Sꝫ absolutio ex cā falsa facta nō valet nisi aliud ↄstiterit de mēte absoluētis: vt in.c.officii.ex̄ ↄ̄ sen.ex.ꝛ no.in dicta.q.74. g.º multo foꝛtius nec excōicatio.qđ pōt concedi nisi aliud expꝛesse ↄstaret de mente excōicantis. Et in hoc casu pōt ītelligi ꝑ̄ma opio.ꝛ etiā qn̄ nō ↄstat manifeste ↄ̄ falsitate cāe ꝛ nullitate snīe.tūc.n.lꝫ foꝛet nulla tn̄ seruari dꝫ: vt ꝑ̄nsum est. B.

Quid si iudex ꝑ̄cipiat alicui debitori ꝙ soluat īfra certū t̃minū alioqn sit excōicatus.vtrū creditoꝛ possit t̃minū ꝓrogare. R̃. ꝭm Inno. ꝛ Hosti. Non pōt ꝓrogare q̄tū ad snīam excōicationis: nisi iudex ↄsentiat ꝓrogatōi.ꝛ tūc si adueniēte 2.º termino nō soluerit iterū ē excōicat⁹.qꝛ termin⁹ vł ꝓrogat⁹ cū accessoꝛiis: ar.ff.de ꝑca.lꝫ.ꝛ si manēte. Si tn̄ ꝑsona ī ꝑ̄ reputat sibi vt satisfactū cessat tota excōicatio. A. Idē in sū.con.li.º 3.º ti.33.q.76. B.

Excōicat⁹ q ↄtēnit snīam seruare et ingerit se cōioni fideliū ēt si snīa erat foꝛsitā iniusta fit iusta.s.qꝛ ꝓpter ↄtēptū pōt iuste excōicari.xi.q.3.§.cū g.º ꝛ .§.huic. Et talis ēt tardi⁹ absoluet̃.xi.q.3.qui iubēte.vn̄ talibus ↄsulēdū ē: ꝙ etsi sciāt iniustā snīam: ipam diligent̃ obseruent. A. Glo.in.c.per tuas.suꝑ verbo ↄtēnere dicit ꝙ ꝓpter contēptū sententia que alr̃ erat iniusta vł nulla teneret. Et iō ꝭm Ray. ꝛ in sū.cō. eo.ti.q.73. ad fi.taliter excōicat⁹ dꝫ humiliter sententiā obseruare ꝛ se excōicatoꝛi pn̄tare offerens canonicam satisfactōem si in aliquo offendit. ꝛ sic instant̃ petat absolutōeꝫ. Si ita fecerit erit ei ad meritū.alr̃ si ↄtēneret peccaret moꝛtaliter ex̄ eo.per tuas. Con. Tho. ꝛ Hosti. Itē pōt ꝓponere querimoniam contra excōmunicatoꝛem coꝛam superioꝛe. ex̄ eo.sacro.vt ibi. B.

In qbus casib⁹ snīa excōicatōis nulla est ip̄o iure. R̃. In qnq̄. Primus ē si ille qui tulit eā nō hēbat de hoc ptātem: vt qꝛ nō erat eius iudex.io.q.3.snīa. A. Melius ex̄ ↄ̄ pe.ꝛ re.oīs. B vel excōicatus: vel h⁹modi. A. Istud h⁹modi declarat̃ per id quod hētur s̄. excōicatoꝛ.ad fi.ꝛ in sū.con.lib.º 3.º ti.33.q.73.vbi dicitur ꝭm Ray. ꝙ idem qđ de excōicatis ē etiā de intrusis ꝛ suspēsis ꝛ a iurisditōe alienis.quia tales excōicare non possūt: ar.12.q.2. alienationes.ꝛ.c.ꝑcarie.ꝛ de ↄces.ꝑben.quia. Si tn̄ crimen eoꝝ occultū eēt tolerāda esset illoꝝ snīa: lꝫ nulla q̄diu crimen esset occultū ꝛ illi tolerentur ab ecclesia ar.8.q.4.nonne.ꝛ.3.q.7.§.tria.vbi dicit̃ ꝙ si seruus dū putat̃ liber ex delegatione snīam dixerit: ꝛ postea ī seruitute

depħēsus sit snia ab eo dcā valet. Jtez
ad hᵒ ex̄ de iurepa. ɔsultatōib᷒. vbi dr̄
ꝙ pn̄tatō facta ab eo q habebat̄ ꝑ pa
trono valʒ. Jntellige si possidebat ius
patronatus: ⁊ non alr̄: vt dicto. c. ɔsulta
tionibus. Sequitur in sū. con. Cū ꝑdi
ctis con. Hosti. Pe. ⁊ Tho. Addit autē
Tho. ꝙ suspēsus a iurisditione nō pōt
excōicare. Suspēsus aūt ab ordie tm̄
non pōt ea que sunt ordinis: sʒ pōt ea
q̄ sunt iurisditionis. ⁊ eɔᵒ si sit suspēsus
a iurisditōe ⁊ nō ab ordie: si ab vtroqꝫ
neutꝝ pōt. B. 2᷒ qn̄ est lata post appel
latōem legitimā. 3᷒ qn̄ ɔtinet intolera
bilē errorē. hi duo casus hn̄tur ex̄ eo. ꝑ
tuas. Jn qb᷒ casib᷒ ille q eos ꝓpōit ēt
si nō petat absolutionē dʒ audiri. vt in
dicto. c. ꝑ tuas. Sʒ ⁊ si ad cautelā petat
absolutōem non dʒ denegari ꝙuis ad
uersarius ei᷒ vel excōicator se oppōat
nisi dicēt eū excōicatū ꝑ manifesta of
fensa qꝛ tūc dabit̄ sic dicēti tmin᷒ octo
dieꝝ. ⁊ si ꝓbauerit nō absoluet̄ nisi pre
stet emēdā vel det cautōem de paren
do iuri si offensa ꝓponat̄ dubia. Si tn̄
pendēte ꝓbatōe ꝑma. s. illi᷒ qui sic fue
rat excōicat᷒: dʒ euitari i illis oib᷒ que
vt actor in iudiciis attētauerit. Ex̄ iu
diciū vo i officiis. electōib᷒. postulatō
nibus ⁊ aliis legitimis actib᷒ dʒ admit
ti. ex̄. e. solet liᵒ. 6ᵒ. Qđ si appellationem
sup hᵒ n̄ fuerit ꝓsecut᷒ vt debuit infra
tp̄s statutuʒ a iure vel a iudice ⁊ ipse
fuerit excōicat᷒ noīatim ⁊ exp̄sse: dcō
lapso tpe dʒ denūciari. ⁊ tā a iudiciali
bus ꝙ extraiudicialib᷒ actib᷒ remoueri
donec de ip̄ius snie docuerit nullitate
ex̄ eo. licet. liᵒ. 6ᵒ. A. De tpe appellatōis
hr̄ ex̄ de appel. cū sit. vbi dr̄ ꝙ si an̄ sen
tētiā vel p᷒ fuerit appellatū: h᷒modi
appellātib᷒ ānus idl'get̄. aut ex nccīa ⁊
euidēti cā biēniū: nisi forte iudex a q̄
appellatū fuerit ꝫm locoꝝ distātiā ⁊ ꝑ
sonaꝝ ⁊ negocii q̄litatē ꝑcisuʒ tp̄s fue
rit moderat᷒ ifra qđ si is q appellaue
rit cām appellatōis nō fuerit ꝓsecut᷒
tenebit snia. si post sniam appellauēit
⁊ a causa sua cecidisse videt̄ nec āpli᷒
sup eodē negocio audiet̄ appellās. hec
ibi. Hoc fallit in snia excōicatōis que
p᷒ lapsū dicti tp̄is nō ratificat̄. ⁊ potest
eius nullitas allegari. dcō. c. licet. B
4᷒ casus ē qn̄ aliqs excōicaret maiori
excōicatōe illos qui excōicato ꝑticipa
rēt nō in crimine sed i locutōe ⁊ i aliis
casibus qbus incurrit̄ minor excōica
tio. Nā talis snia nō valet nisi ꝑmissa
trina monitōe vel vna ꝑ trib᷒. ⁊ nisi
exp̄mātur noīatiʒ ip̄i āmonēdi. ex̄. e.
statutū. ⁊. c. cōstitutōem liᵒ. 6ᵒ. A. hᵒ ēt
casu silr̄ nō valet snia excōicatōis vel
iterdicti dcō. c. statutū. Et in dcīs trib᷒
monitōib᷒ siue vna ꝑ trib᷒ debēt adesse
se aliquoꝝ dieꝝ cōpetētia infualla: ni
si facti nccitas aliud suaserit. dcō. c. con
stitutionē. B. 5᷒ ē qn̄ ꝑlati iterdicerēt
subditi suis ne exponerēt suis supiori
bus aut apl'ice sedis legatis vl' iqsitori
bus. A. a sede apl'ica deputatis vl' ali
is qbuscūqꝫ ꝑsonis ꝑ q̄s ad ꝑdictoꝝ no
ticiā valeat ꝑuenire. vt in dicto. c. qa.
de q̊. i. B. statū eccl'aꝝ suaꝝ siue mōa
sterioꝝ. ⁊ de hoc ferrent sniam excōica
tōis. ex̄ de offi. ordi. qꝛ plerīqꝫ. liᵒ. 6ᵒ. A.
vbi pʒ ꝙ hoc casu talis snia nō valet:
silr̄ nec interdicti vel suspēsionis. Jdē
etiā casus notant̄ i sū. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q.
73. ꝫm Hosti. Et addit̄ ali᷒ videlʒ si qs
excōicet̄ a delegato ɔ̄ intentionē dele
gātis. ex̄ de ꝑben. c. fi. B.

Utꝝ excōicatus obliget sibi aliquez
ɔ̄hendo. Rᵒ Hosti. dicit ꝙ nō. A. Dicit
. n. Hosti. ꝙ excōicat᷒ ɔ̄hendo pōt ɔdi
tionē suā facē deteriorē nō meliorem
⁊ iō obligat̄ alteri ⁊ nō obligat sibi ali
um. vt i sū. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q. 84. B. Sed
verius vr̄ qđ Jnno. dicit videlʒ ꝙ oēs
ɔ̄ctus initi cū excōicato non solū igno
ranter sʒ etiā sciēter ⁊ ēt durāte excōi
catōe tenent: ⁊ ex eis qdē agit̄ ɔ̄ excōi
catū. ipse āt durāte excōicatōe agē. nō
pōt. Poterit tn̄ post absolutionē ēt de
ɔ̄ctu inito dū erat excōicat᷒. xi. q. 3. qm̄
multos. in fi. ex̄ eo. si vo. Con Suit. A.
Jdē i sū. cō. dcā. q. 84. Et vt notat̄ eo. ti.
. q. 133. glo. Ray. dicit ꝙ in hᵒ distiguēdū

est ꝙ si talis ē contractus ꝙ ex illo trā
sit alterutꝛ i ptātē alteri⁹ tenet contrac
tus:ut cum quis dat se i arrogationez
alicuius excōicati fm illud. Arrogo q
suus ē:sz hz meus eē necesse.uel qñ qs
vendit se in seruū uel ꝯhit mrīmoniū
cū ꝑsona excōicata.Et ī his casib⁹ pñt
taliter cōtrahentes sibi inuicē cōicare
tꝑe excōicatōis.sicut cuz aliquis excōi
catus recipitur in monasterio ad pro
fessionē aut recipitꝛ ab excōicatꝭ credo
ꝙ possint sibi īuicē cōicare fz ꝙ excōi
catis regularib⁹ solz ab aliis fratribus
cōicari.Jn aliis cōtractib⁹ distiguēdū.
qꝛ si ꝯhēs nō obligat se ad cōicandum
cū excōicato tꝑe excōicatōis.lz peccet
mortaliter ꝯhendo.tñ tenet ꝯct⁹.ut si
qs vēdat ꝛ vēdēdo tradat aliqd excōi
cato ꝑcio statī tradito. Si aūt obliget
se ad cōicandū cū excōicato tꝑe excōi
cationis:uel i casu nō cōcesso nō tenet
ꝯctus.ut si qs iuret excōicato ꝙ vēdet
ei aliqd aut locabit aut ꝑuiet ei aut fa
ciet aliqd ei.qꝛ illicituz ē qꝺ ei ꝓmitti
tur tꝑe excōicatōis.Qꝺ si iurassz ꝙ p⁹
absolutionē aliq̄s oꝑas ei facēt obliga
retꝛ:lz peccaret sic iurando. B

Utꝝ excōicat⁹ possit ītrare ecclīam
Rᷠ fm Ray.Excōicati excōicatōe ma
iori siue occulti siue manifesti non de
bēt ītrare ecclesiā q̄diu sūt excōicati.
Et ītelligitꝛ fm Guil.ad orādū siue duz
aguntur ibi dīna officia.Sec⁹ si soluz ī
trāt ad trāseūdū ꝑ eā. A .dū tñ tūc ñ
celebrentꝛ ibi dīna.ut dic̄ idē Guil. B
aut si ad audiēdū ꝑdicationē q̄ audita
statim exeāt .ex̄.eo.rñso. A .Jdē i sū.
cō.liᵒ.3ᵒ ti.33.q.166.ubi ēt additur scꝺm
Ray.Et idē ītelligas de interdicto ꝛ su
spēso ab īgressu eccl̄ie.ar.33.q.4. vir cū
propria.ꝛ.21.dis.cleros.in fi. Dic̄ tñ glo.
Ray.Sec⁹ eēt si eēt suspensus ab offō
tm̄ uel intꝛdict⁹ a sacr̄is ecclesie:qꝛ tūc
posset orare in eccl̄ia ꝛ audire ibi dīna
Dic̄ ēt glo.ꝙ ex hoc pz ꝙ excōicat⁹ licz
occulte peccat si ītrat eccl̄iā uel alioꝝ
cōioni se ingerit.lz qdā dicant ꝯriū. et
male ut credo excusantes talē ꝑ hᵒ ꝙ
dicūt ꝙ nō tenetur se reddere notabi
lem de excōicatione occulta. qꝺ facēt
si vitaret cōionē alioꝝ.qꝛ cū alius non
ꝺbeat eū prodere vitādo eū i publico
multo fortius nec ip se tenetꝛ se prode
re:ut dicunt.Sz nō est simile.qꝛ nō ē in
ptāte alterius eum corrigere talitꝛ euz
vitando.sz in ptāte ipsius ē se corrigē
ꝛ absolutionē īpetrare.hec ibi.Hec rō
glo.non militat nisi in obstinato. Pre
terea licet qs peccauerit in vno nō tñ
debet peccare in alio.s.ꝓdēdo delictū
suū i malū exēplū ꝛ scandalū proximi
qꝺ pctm̄ ē de pnīa.dis.5.ꝯsideret.vñ nō
puto ꝙ debeat se ꝓdē.tñ q̄diu ē i mo
ra petēde absolutōis peccat cōicando
cū aliis cū ꝓcedat ex ꝓp̄a culpa.sicut
ꝛ i sil̄i dicit Ber.ī meditatōib⁹ ꝺ pctō
re ꝙ peccat si docet ꝛ si nō docet. B

Utꝝ excōicat⁹ possit recipi ad religio
nem.vide.s̄.absolutio.3ᵒ §.fi.

Uniuersitas uel collegiū excōicari
nō pōt.qꝛ posset irretire inoxios.ex̄.eo.
romana.in fi.liᵒ 6ᵒ

Utꝝ excōicat⁹ possit amplius excōi
cari.Rᷠ fm Ray.Pōt siue ꝓ eadez cā
siue pro diuersa siue ab eodē iudice si
ue a diuersis.3.q.4.Engeltrudā.xi.q.3.
excellentissim⁹.12.q.2.de viro. A .Cō.
ꝛ alii doc.cōiter.ut in sū.con.liᵒ 3ᵒ ti.33.
q.80. B

Quis ē effect⁹ maiorꝭ excōicatōis?
Rᷠ fm Hosti.pᵒ qdē ut nullus cuz eo ꝑ
ticipz neq̄ loquēdo.neq̄ orādo.salutā
do.cōicando.comedendo.uel bibendo.
xi.q.3.sicut.ꝛ in tribus.c.se.Jtem ꝙ nō
possit eligere uel eligi.ut notatur.ex̄ ꝺ
appel.cōstitutꝭ. A .pᵒ.Et ibi glo.dicit
idem etiā in suspēso.Et notatur in sū.
con.liᵒ 3ᵒ ti.33.q.81.vbi etiā dr̄ de aliis
subsequētibus excōicationū effectib⁹
B .Jtē ꝙ nullū bñficiū eccl̄iasticum
acqrē possit.ex̄ de cle.exco.mi.postu
lastis.ex̄ de eta.ꝛ q̄li.cū bone in fi. A
Silr̄ nō valet illud licite retinere.nisi
fuerit cū eo misericorditꝛ dispensatuz.
cū illud nō fuerit canonice ꝯsecut⁹.ut ī
dcō.c.postulastis.Et fm glo.ibi ex quo

nō dicit a quo debeat dispēsari vī reli
cta ptās dispēsādi epis.ar.ex̄ d̄ sen. ex.
nuper.Et ȝm dn̄m Anto.de bu.ibidem
hāc glo.tenet Hoff.ꝛ Inno.ex̄ de tēpo.
ordi.dilect⁹; Guil. Ro in specu. de dele
gato.§.nūc epoꝝ.ꝯdicit in excōicato ꝓ
pter ꝯtēptum sedis aplice. Hosti.dicit
ꝙ si ē talis excōicatio a qua absoluere
possit ep̄s:tūc ep̄s poterit dispensare.
Si n̄ ē talis solus papa poterit dispen
sare.ar.ex̄ de offi.ordi.c pastoralis. ꝛ d̄
sen. exco.a nobis 2°. Itaqȝ ȝm Hosti. il
le potit dispēsare qui pōt ab excōica
tōe absoluere ꝛ nō alius.Et ꝓ h° bene
vī facere.ex̄ de sen.ex.cuȝ illoꝝ. ibi. Di
spensandi facultatē se nouerit nō hr̄e.
qbus ē etiā absolutio taliū interdicta
B.Itē vt q̄diu excōicat⁹ ē d̄ bn̄ficiis
suis nihil ꝑcipiat.ex̄ de appel.pastora
lis.i fi. Hoc dico q̄diu est in mora ab
solutōis petēde.alr nō.ex̄ de ꝯces.ꝑbē.
qꝛ ofsitatē. A. Hoc fuit dictū Ray.vt
i sū.con.dcā.q.si.vbi ēt pȝ ꝙ idē ē in su
spēso a bn̄ficio.ex̄ de elec.cū in cunct]
.§.clerici sane.Et ȝm Inno.in dcō.c. pa
storalis.idē est i suspēso ab officio tm̄.
Sed Hosti.hoc intelligit qn̄ ex graui
cā suspensus est.ex̄ de pur.ca.inter sol
licitudies.Sec⁹ si ex leui cā.puta ꝓpt
scādalū populi vel infamiā solaȝ: nec
diu stetit ꝯtumax.Con. Hoff. B.Itē
non pōt ꝯstitui ꝓcurator.ex̄ de ꝓba.p⁹
cessionē.nec ēt pōt cōstituere. A.nisi
ad se defendēdū.vt i.c. intellexim⁹..ex̄
d̄ iudi. B.Quinimo si q̄ cōitas aliquē
ꝓcuratorē instituit ꝛ ipse excōicatus
int ꝯstituētes fuit vel rector vel p̄nci
palis ꝛ expressus. A.s.in lr̄is ꝓcurato
riis.vt in.c.de quo.i. B.vl eius aucto
ritate fact⁹ eēt ꝓcurator.vel si ip̄a cōi
tas sciēdo ip̄ȝ talē vna cū eo ꝓcurato
rē fecisset:nō valēt. ex̄ de ꝓcu.c. fi. Si
tn̄ excōicat⁹ sit reus bn̄ pōt in iudicio
se defēdere ꝛ ad hoc ꝓcuratorē ꝯstitu
ere.ex̄ de iudi itellexim⁹. A.vbi notat
glo.ꝙ si nō pōt ꝓcuratorē hr̄e vel fi
delem reperire pōt rn̄dere ēt ꝑ seip̄m
B.Sec⁹ si sit actor vel recōueniat. ex̄
de ꝓba.post cessionē. A.Melius facit
ex̄ de excep.cū int. B.Itē ꝯstitutiōes
ꝛ sentētie q̄ ferūtur ab excōicato vl d̄
ip̄ius mādato sūt irrite ipso iure ꝛ nul
lo vnq̄ tp̄e valebūt.ex̄ de imu. eccle.
aduersus. A. Hoc fuit dictuȝ Ray. vt
pȝ i sū.con.dcā.q.si.Et addit glo. Ray.
ꝙ si detegit excōicatio alr post sn̄iam
reuocatur sn̄ia.ex̄ de re iudi. ad ꝓban
dū.ꝛ ꝙ huic iuri derogat ꝑ ꝯtrariā cō
suetudinē q̄tuȝ ad p̄ncipes ꝛ magr̄at⁹
ꝛ baliuos eoꝝ excōicatos q faciūt obs
uari sn̄ias latas ab ip̄is tp̄e excōicatio
nis.qd̄ tn̄ fieri n̄ dȝ .hec glo. B.Et bre
uiter excōicato maiori ē ois legitimus
actus intdict⁹.vt dictū ē.s̄.§.p̄. Itē ex
cōicatio nō suspēdit ꝑ appellationē se
quentē.ex̄ de appel.pastoralis. Iteȝ q
cunq̄ ē excōicat⁹:est ab officio ꝛ bn̄fi
cio suspēsus: vt i dcō.c.pastoralis.§. fi.
vnde nō pōt bn̄ficiū ꝯferre.ex̄ d̄ exces.
p̄la.tāta.tn̄ q̄diu tolerat valet qd̄ fit
ab eo.vt si ꝓuidēt alicui eccle vel si cō
firmaret alicu⁹ electionē.ar.s.q.4.nō
ne.6.q.4.c.p̄.ꝛ.3°.nisi eēt notoriū. A.vl
aliter ꝓbari posset ꝙ esset publice ex
cōicatus ȝm Hosti.cui⁹ hec fuerūt di
cta.vt pȝ in sū.con.dicta.q.si. B.Iteȝ
excōicatus sicut ꝛ quilibet suspensus
si sciens se igerat diuinis fit irreglaris
ex̄ de cle.exco.aplice.nec cū eo dispen
sari pōt nisi ꝑ papā.ex̄ d̄ sen. ꝛ re iudi.
cū eterni.ꝛ ex̄ eo.cū medicinalis.li°. 6°.
Excōicat⁹ quoq̄ si impetret aliquod
rescriptū sup̄ alio articulo q̄ appella
tionis vl excōicationis nō valet. ex̄ de
rescrip.ip̄o iure.li°.6°.

Nūqd excōicato licet baptizare? R.
ȝ Guil.durā.Si excōicat⁹ parat⁹ solē
niter baptizat:irregular] efficit. Sec⁹
si alit i necitate h° facit.sicut ꝛ de ma
lo ministro dictū est s̄.baptism⁹ 3°.§.3°.

Judices seculares cōpellendi sūt ab
ecclesiasticis iudicibus repellē excōi
catos ab agendo patrocinando ꝛ testi
ficando in curiis suis.extra eo.decerni
mus.li°.6°.

Qn̄ rector aliqs fuit excōicat⁹ ꝓ eo

qđ fecit in suo regimine si postea amo
tus sit nihilominus excõicat⁹ est: qn ẽt
successor eius. Nam vterq₃ dʒ ecclesie
satisfacere ꝑ his q̄ statuit vel i qb⁹ suc
cedit. ex̄ đ imu. eccle. aduersus. A. Ibi
dr̄ de excõicatõe q̄ irrogat rõne exacti
onũ seu oneꝝ ecclesiis seu clicis idebi
te iniũctaꝝ. Et qđ de successore dictuʒ
ẽ intelligit nisi satisfecerit infra mẽsẽ
vt dcõ. c. aduersus. qđ põt intelligi de
eo quod versuʒ est in ꝓpriũ vel cõita
tis vtilitatẽ. alit non est rõ q̄lr debeat
teneri. Intelligit. n. de successore in di
gnitate. vt pʒ ex tex. ibi. cũ succedat in
onere q substituit i honore. ꝛ ex ibi no
tat ꝑ Inno. q ẽt ibi videlʒ in dcđ. c. ad
uersus dicit ꝙ hec hñt locũ tm̃ qñ qs
succedit in regimine illi⁹ q est excõica
tus ex p̄dictis cãis vel ꝓpter libtatem
eccl'ie. Sec⁹ est si ex cã alia vel ipe ptãs
vel etiã consiliũ vel cõe esset excõica
tũ vel intdictũ. qꝛ tunc successor nõ es
set excõicat⁹. hec ille. De excõicatõe ꝓ
pter libtatẽ eccl'ie. s. rõne statutoꝝ seu
edictoꝝ vel ↄsuetudinũ itroductarum
ↄ̄ dictã libtatẽ eccl'ie. ꝛ quõ dicta excõi
catio trãsit ad successores officii nisi p̄
dicta fecerit aboleri hr̄ ex̄ eo. c. graueʒ.
ꝛ. c. nouerit. B. Priuilegia q̊rũdaʒ ne
possint excõicari restringuntur: vt. i. in
terdictum p̊. §. 9.

Xcõmunicatio 2.

. s. de ꝑcutiẽtib⁹ clicos. Tales
. n. excõicati sũt nec nisi a papa absolui
pñt. 17. q. 4. si qs suadẽte. Et đ hac mã
vide s̄. absolutio 2. ꝑ totũ.

Sũt casus i qbus ꝑcutiẽs clericũ nõ
est excõicat⁹. p̊ qñ ignorabat ꝙ eẽt cle
ricus: puta qꝛ comã nutriebat. ex̄ eo. si
ꝟo. 2° in clicis q nõ ferũt hitũ clicaleʒ
nec tõsurã nec aliqd de clericatu osten
dũt si 3° ãmoniti nõ se correxerit. ex̄. e.
ptigit 2. A. Et suffic ꝙ ãmonitio fiat
nõ solũ ab epõ: sed ẽt a quocũq₃ ꝓprio
p̄lato. ex̄ eo. in audiẽtia. vbi dr̄ gnãlit
đ p̄latis ꝓpriis. ꝛ notat i directoria li.
3. ti. 2. §. 54. B. 3° i clico q ↄtẽpto hitu
fert arma. ꝛ 3. ãmonit⁹ nõ se correxẽit
ex̄ eo. in audiẽtia. Et ẽt si nõ sit monit⁹
sʒ imisceat se tyrãnidi. ex̄ eo. cũ nõ ab
hoie. A. Et ibi h° notat glo. ꝛ Inno. ex̄
eo. c. nõ dubiũ. vbi idẽ dicit de clico se
ditionẽ ꝛ iniustã guerrã faciẽte. ex̄ eo.
ꝑpendim⁹. B. 4. in clico exercẽte ne
gocia secularia. ꝛ iteꝝ si ãmonit⁹ fuerit
vt dictũ ẽ. ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. c. fi. Idẽ in
sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 34. Et i dcõ. c. fi. sic dr̄
Mãdam⁹ q̄ten⁹ si tales 3° a te moniti
ab h⁹modi nõ respuerit: sʒ p̄termissis
diuinis officiis negociatõibus istiterint
secularib⁹: cũ facto ipõ p̄uilegiũ abii
ciãt clericale. tu quoq₃ min⁹ duʒ his se
iplicãt de suis facultatibus statutis ꝛ
ↄsuetudinib⁹ p̄rie subiaceãt nõ defen
das eosdẽ. Et sic hoc casu vr̄ ꝑdi p̄uile
giũ in reb⁹ tm̃. Pro hoc etiã facit cle. i.
de vi. ꝛ hone. cle. B. 5° in clerico ↄiuga
to si nõ defert hitum. vt s̄ cleric⁹. 2. §.
fi. A. Idẽ est etiã si nõ ferrent tõsurã.
vt in. c. vno de cle. ↄiu. li. 6. B. 6. in cli
cis bufonib⁹ ꝛ etiã macellariis. de qb⁹
hẽs. s̄. clicus 2. §. 4. ꝛ 5. 7° in illis q nõ
ex ira sed iocose se ꝑcutiũt. ex̄. e. c. p̊. 8. i
migro q tñ hoc facit leuiter ꝛ cã discipli
ne. ex̄. eo. cũ volũtate. §. fi. 9° in eo qui
incõtinẽti vim vi repellit ꝑ pate. ex̄. e.
si ꝟo p̊. §. 2. x° cũ qs inuenit clicũ tur
pit agentẽ cũ vxore mr̄e sorore vel fi
lia ꝓpa. vt i dcõ. c. si ꝟo. §. nec ille. xi. si
fiat a p̄lato vel de mãdato eius causa
correctõis. vt in dcõ. c. cum voluntate.
ꝛ. c. ex tenore. Et si nõ fiat cã correctõis
tã ꝟberans q̄₃ p̄cipiẽs incurrit excõica
tõem. ex̄ eo. vniuersitatis. Qđ si causa
subest: põt clericũ cape ꝛ carcerare ẽt
ꝑ laicũ. ex̄ eo. si clericos. li. 6. A. lʒ non
dũ appareãt incorrigibiles. vt ibi. B.
Sʒ ꝑcussio non dʒ fieri ꝑ laicũ alioqn
iteꝝ ambo icurrerẽt excõicationẽ. vt i
dcõ. c. vniuersitatis. nisi clicus aliqs es
set adeo icorrigibilis ꝙ alr̄ capi ꝛ cor
rigi nõ posset. ex̄. e. vt fame. 12. i turbã
te diuina officia quẽ p̄sbyter vel ali⁹
ad quẽ spectat põt eiicẽ de eccl'ia. ex̄. e.
veniẽs. ꝛ. c. cũ volũtate. §. si q ꝟo. Silr

cū q̄s rõne officii q̄ð in eccl'ia obtinet ꝑ
cutit cl'icū: aut ēt cū senioꝛ cā deuotio
nis hoc faciat: aut dñs aut parēs siue
ꝓpinqu⁹ q̄ familiā coꝛrigit. Hec oīa i
hoc. 12. ꝟsu dicta intellige cū sint i mio
rib⁹ oꝛdinib⁹: vt in. c. cū volūtate. §. fi.
A. Ibi sic dicit. Si qui ꝟo rõne officii
q̄ð in eccl'ia obtinēt aut ēt cl'ici alii ₛm
moꝛes zelo deuotõis pueros aut adole
scētes i mioꝛib⁹ oꝛdinib⁹ ꝯstitutos tur
bantes diuinum officiū. ꝛ hi q̄ obtētu ꝑ
latõis vl' magisterii subditos ꝛ schola
res coꝛrectõis cā leuiter foꝛte ꝑcusse
rint: excõicatõis sniam nō incurrunt.
Qð ꝛ de his dicēdū ē q̄ aliq̄s de fami
lia sua vel ꝓpinq̄s inferioꝝ graduū. i.
oꝛdinū minoꝝ ₛm glo. ibi. Seq̄tur. Si
mili mō vt cohibeant ab insolētiis su
is ꝛ scia boniſq; moꝛib⁹ infoꝛmētur du
xerūt coꝛrigēdos. hec ibi. Et vt nōt in
directoꝛia li. 3. ti. 2. §. 70. quo ad ꝑlatuz
ꝛ magistrū nō distinguit. vtꝝ coꝛrecti
sint in minoꝛib⁹ vl' in sacris. Sed q̄d si
ꝑncipalis magister ꝓhibeat submgr̄o
vel alii cui ꝯmittit aliq̄s pueros docen
dos ne ꝑcutiat eos: ꝛ tal' ꝓhibit⁹ eos
ꝑcutiat: nūquid incidit in canonē? R°
ₛm glo. Ray. ꝛ in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 35.
Credo ꝙ nō. q2 nō pōt mgr̄ ꝑ ꝓhibitio
nē h⁹modi auferre ei bñficiū iuris per
q̄ð ꝯcedit docētib⁹ coꝛrigē quos docēt
B. 13. si cl'ic⁹ deposit⁹ sit: vel deḡdat⁹
ex̄ de iudi. cū nō ab hoīe. ꝛ ex̄ de pe. de
gradatio. in fi. li. 6. A. Si tñ cl'ic⁹ sit de
posit⁹ vl' deḡdat⁹ ꝛ nō sit tradit⁹ curie
scl'ari: nō obtinet h̄ casus. Nā talis ꝑui
legiū retinet i memoꝛiā officii ꝑteriti
vt nō. in sū. con. dcā q. 35. B. 14. quan
do cl'ic⁹ trāsfert se ad actū pꝛoꝛsus ꝯ̄ri
um. vtputa erat i minoꝛib⁹ ꝛ fact⁹ est
miles vel bigam⁹ ꝛ h⁹mōi. 84. dis. q̄s
q̄s. A. Idē in dcā. q. 35. vbi ēt addit ali⁹
casus videlꝫ ꝺ illis q̄ ꝯ̄ ꝓhibitionē dio
cesani publice factā recipiūt admini
strationē seculariū ꝑsonaꝝ. ex̄ ne cle.
vel mo. c. 2. ibi Aug⁹ papa Luceñ. epo
dicit. Sacerdotib⁹ ꝛ cl'icis tuis denun
cies publice ne mīstri laicoꝝ fiāt: nec

in reb⁹ eoꝝ ꝓcuratoꝛes existāt. q̄ð si p⁹
modū facere ꝑsūpserint. ꝛ occasione
ipsi⁹ administratõis ꝓpter pecuniariā
cām depꝛehēdant in fraudē. indignuz
ē eis ab eccl'ia subueniri ꝑ quos ꝯstat
in eccl'ia gnāri scādalū. B.

Sed quid si quis non ob sui tuitõem
sed ob tuitionem patris. matris. vxoꝛi
familie. filii. vel ēt ex̄neoꝛum cl'icuz le
dat? R° ₛm Inno. Talis non icidit i ca
nonez. ar. ff. q̄ð me. cā. isti q̄dē. §. fi. Nā
ꝛ socii iniuria ꝓpulsanda ē. 23. q. 3. foꝛti
tudo. ꝛ. c. nō inferēda. Quidā tñ dicunt
ꝙ hoc ē veꝝ ꝺ defensione illaꝝ solum
mō personaꝝ ꝑ quas itelligit nob̄ iniu
ria fieri. vt Insti. de iniu. §. patitur. A.
idem q̄ð. in hoc. §. recitat i sū. con. dcā
. q. 35. Et ꝑmū dictū Inno. videlꝫ ꝙ idē
sit in repulsiõe. iniurie cuiuscūq; vide
tur veri⁹: vt ꝛ nō. in directoꝛia li. 3. ti.
2. §. 90. B.

Sꝫ quid si ꝑsona eccl'astica domū oc
cupat alicui⁹: ꝛ nō vult exire sine vio
lētia? R° ₛm Inno. Eiiciēs non incidit
in canonē. vt colligit ex̄ ꝺ resti. spo. oli
cām. ꝛ ex̄ de homici. significasti. A. h⁹
veꝝ est si fiat incōtinēti: ꝛ cū modera
mine inculpate tutele: vt colligit ex
tex. ꝛ glo. dicti. c. olīꝫ. ꝛ ibi etiā ꝑ Inno.
ad fi. B.

Quid de nō defendētib⁹ cl'icos cum
possint? R° Fauē vidētur. q2 cum pos
sint manifesto facinoꝛi desinūt obuia
re. ex̄ eo. quāte. Intelligas tñ ꝙ solum
illi excõicati sūt ad q̄ꝝ officiū ꝑtiet de
fendere. ar. 13. q. 5. administratoꝛes. 2. q.
. 4. foꝛte. ꝛ. c. est iniusta. A. Dñs Anto.
de bu. in dcō. c. quāte. lꝫ aliud ibi glo. vi
deat sētire: dicit ꝙ cōis ē opinio ꝙ in
cidat in. canonē patiēs ꝟberari clericū
ꝛ dolose nō ꝓhibēs. siue hēat ꝟberan
tē i ptāte siue nō. Et idē nōt ₛm Host.
in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 34. Sꝫ quid de cō
uersis. B.

Quid si cl'ic⁹ volēs alicui satisfacere
spōte subiicit se ꝟberib⁹? R° ₛm Ray.
Ipe cl'ic⁹ dꝫ excõicari: ꝛ ꝟberās ē excõi
cat⁹. Talis. n. iniectio ꝛsi nō sit violēta

ē tñ iniuriosa saltē ordini clicali i cui⁹
fauorē canō ille ꝓmulgat⁹ ē.ex̄ eo.con
tingit p̊.Jn h⁹ ɔcordāt q̄si oēs. A.·Hāc
excōicatōem icurrit etiā clic⁹.vel siłis
ꝑsona irato aīo ꝑcutiēs seipm̄. qa fac̄
iniuriā ordini clericali siue religioni.
Jtē q2 sicut nō licet offēdere aliū: ita
nec seipm̄.24.q.5.si ꝯo licet.vbi hoc te
net Archi.ꝛ nōt̄ in directoria li.⁹ 3.⁹ ti.2.
§.120. B.

Sꝫ qd si magister vel p̄lat⁹ ex ira ꝑ
cutit.℞⁹ ſꝫ Guił.Nō icidit in canonez.
exquo cā correctōis h⁹ facit.ꝛ si de cor
rectōe nō cogitet actu:si tñ hꝫ hunc fi
nē in hitu sufficit:nec distiguo vtꝝ sit
i sacris vel nō sacris.ex̄ eo.cū volunta
te.q̄ in casu correctōis q̄ fit a mgr̄o vel
p̄lato indistincte loqr̄. Qđ si p̄ncipalis
magister ꝓhibeat mgr̄o iferiori ne ꝑ
cutiat.si ꝑcutiat nō vr̄ ꝙ icidat.q2 nō
pōt p̄ncipalis mgr̄ auferre bn̄ficiū iu
ris ꝑ qđ ɔcedit̄ corrigere posse quos
qs docet.

Sꝫ qd si officiat⁹ i eccl'a p̄lat⁹.magr̄.
dn̄s dom⁹.vł ɔsanguinei excedant mo
dū i corrigēdo.℞⁹ ſꝫ ·Hosti. Nisi ex ꝓ
posito ꝛ irato aīo mltū excedāt:nō cre
do ꝙ incidāt i canonē q solūmō doluꝫ
ꝑseqr̄:qđ colligit̄.17.q.4.si qs suaden
te.ꝛ ex̄ eo.c.p̊.Violētia.n.nō ɔmittit̄ si
ne dolo.ꝛ hoc ēt innuit p̄ncipiū. ex̄ eo.
cū volūtate.Cō.Ber.ꝛ Guil. A.Jdem
i sū.con.dcā.q.35. B.

Quid de illo q a clico ludēte ḡuit̄ tñ
ꝑcussus cū aīo vīdicādi ḡuiter reꝑcu
tit.℞⁹ ſꝫ Guil.Exq̊ aīo vīdicte ꝛ nō io
cosa leuitate reꝑcutit icidit i canonez.
A.lꝫ sine deliberatōe reꝑcutiat h⁹ non
factur⁹ si plene deliberasset.nisi tanta
eēt surreptio ꝙ se nec vīdicare nec in
iuriari itēderet tūc.n.nō icideret ſꝫ eū
Guil.vt i sū.cō.li.⁹ 3.⁹ ti.33.q.200. B.Sꝫ
ꝛ si iocose ꝑcussus a clico ḡuiter reꝑcu
tit:sꝫ tñ cū iocosa leuitate ꝛ sine dolo ñ
icidit. A.lꝫ ḡuiter reꝑcutiat ꝛ cū ira.
q2 vr̄ ea ɔditio ludētiū ꝙ ḡuiter ꝑcus
sus ꝑcussorē suū ḡuit̄ reꝑcutē pōt ne
inferior videatur i illo ludo aut min⁹

strenuus ſm eūdē Guił.vt in sū.con.e.
ti.q.201. B.Siłr ēt nec sacerdos q pue
rū clicū iportune ludētē secū irat⁹ ꝑcu
tit nō iniuriādi aīo vel libidine vindi
cte. A.sed ꝓpter insolētiā pueri repel
lēdā:vt in sū.con.eo.ti.q.202. B.

Quid si aliqs nō mittit man⁹ i clicū
sed spuit aut aliqd effūdit suꝑ eū. aut
claudit ei hostiū.vel pōit custodes ad
capiēdū eū si de domo exeat.vel ei eq
tanti capit habenas eq vel rūpit cigu
lū selle.vel minis ꝛ terrorib⁹ arrestat
eū.vel facit ire q̄i captū ad iudicē.℞⁹
ſm Ray.ꝛ alios cōiter.Oēs tales sunt
excōicati.nec refert an iniciat qs ma
man⁹ i eū.aut i rē sibi talit̄ coherētem
aut rē de manu ei⁹ rapiat.aut vestes
qb⁹ indut⁹ ē scindat.Sec⁹ tñ si solo me
tu cogit vt se r̄dimat.vel vt sibi aliqd
det.Nā talis nec i ꝑsonā nec in res sibi
coherētes mittit manū. A.Jdē i sū.cō.
li.⁹ 3.⁹ ti.33.q.203.ꝛ in directoria li.⁹ 3.⁹ ti.2.§.
114.cum se. B.

Quid si aliqs arrestat clicū asportā
tē res q̄s ei fuerat furat⁹: ꝛ ꝑ violētiā
auferat ei.℞⁹ ſm Guil.Nō credo ꝙ in
cidat i canonē si res illas ei aufert dū ē
in asportando anq̄ꝫ asportās se recipi
at ad locū determinatū.Sec⁹ si ex int̄
uallo qa nō licet ius sibi dicē. A.Jdē i
sum.con.eo.ti.q.205. B.

Quid si qs inueniēs clicū turpit̄ agē
tē cū vxore.mr̄e.sorore.vel filia: eum
mutilat vel occidit.℞⁹ ſm Guil. Et si
possit dici ꝙ tali parcit̄ q̊ ad excōicatō
nem.eo ꝙ decre.ex̄ eo.si ꝯo.non distin
guit inter atrocē iniuriā ꝛ nō atrocē:ni
hilomin⁹ nō licebit ei occidē.ex̄ de pe.
.c.2.⁹ A.·Host.ēt suꝑ h⁹ dcō.c.si ꝯo.dicit
ꝙ ſm canones nō licet eū ꝑimē si aliđ
fieri pōt:vt in sū.cō.eo.ti.q.35. vbi etiā
patꝫ ꝙ idē Guil.altr̄ ɔcludit q̄ꝫ s̄.positū
sit.Dicit.n.ꝙ cū p̄fata decre.si ꝯo. non
videat̄ excusare nisi eos q simpl'r ma
nus iniciūt violētas i tales. ꝛ distigu
at i hostiario q clicos vulnerat ꝛ eos q
sine vl'nerib⁹ eos ledūt:vr̄ tuti⁹ dicen
dū ꝙ eos tal'r mutilātes vel occidētes

icidūt in canonē. Dicit ēt ꝙ illud qđ in dcō.c.si ꝟo.ponit̃ de clico turpit̃ agēte: putat nō eē restringēdū solū ad coitū sed ēt ad amplexꝰ ꝛ deosculatōes. ꝛ qñ aliqs ꝑparat se ad opꝰ carnis. Si tñ ñ i loco suspecto sed ī publico talia facēt sicut aliqñ fit i ludo. aliud eēt qꝛ ꝟbe rans icidēt i canonē. Cū aūt constat ꝑ signa ꝙ clicꝰ iā expleuit factum credo ꝙ si talia sūt signa ꝛ tā ꝓpinqua nego cio ꝙ ꝯstet turpitudinē coitꝰ ibidē cō pletā nō ē excōicatꝰ statim ꝟberās ta lē si sint de ꝑfatis ꝑsonis. Si aūt nō sīt ꝓbabilia sig̃. nec icōtinēti pꝰ factū ver berat sed postq̄ iā clicꝰ ad alia diuētit ꝛ a loco discessit. icidit i canonē. B.

Sꝫ vtꝝ maritꝰ sic iueniēs clicū possit eū tenē inuitū. Rꝫ ꝫm Guil. Pōt tenē vtrūq̄. s. clicū ꝛ vxorē sine excōicatōe donec aduocet testes. ff. de adul. capite ex̃ de sen. ex. c. si ꝟo alicꝰ. §. fi. Idē Ber. A. In illa. l. capite dr̃ ꝙ ista detētio nō debet fieri vltra. 20. horas ꝯtinuas. Et idē qđ i hꝰ. §. nōt in sū. cō. liº. 3º. ti. 33. q. 25. vbi etiā dr̃ ꝫm Inno. in dicto. c. si vero. ꝙ noie mr̃is intelligunt̃ oēs ascenden tes. ꝛ noie filie oēs descēdentes. In col lateralibꝰ ꝟo vel affinibꝰ dicit ꝙ non audet extendere. Alii aūt dicūt ꝙ sim plicit̃ ꝑsonas noiatas hꝰ ꝑuilegiū non excedit. Et hoc dicit Hosti. ibidē tutiꝰ eē. Dicit̃ etiā ibi ꝫm Ber. ꝛ Hosti. i eo. c. si ꝟo. ꝙ noie vxoris intelligit̃ hic ēt sponsa de pn̄ti. ꝛ ꝙ ꝫm Hōsti. intelligi tur de mr̃e filia vel sorore tā legitima q̄ ēt nāli sed nō de adoptina. B.

Quid de illo q ordinat cū vxore sua vt clicꝰ vocet̃ ad turpitudinē. ꝛ sic ver berat eū. Rꝫ ꝫm Guil. Credo ꝙ tā vir q̄ vxor icidūt i canonē cū ꝓuocauerit A. Idē i sū. con. dicta. q. 35. B.

Quid de muliere q̄ ꝑcutit sacerdotē petētē eā de turpitudine. Rꝫ ꝫm Guil. Si solū verb̄ eā ipetat: icidit ī canonē Si aūt tangit iuitā: ꝛ illa se ꝺfendens cū moderamie iculpate tutele eū ꝑcu tiat nō credo ꝙ incidat. Securiꝰ tñ est ꝙ faciat se absolui ad cautelā. A. Idē in dicta. q. 35. B.

Quid si qs iratꝰ vadit ꝯtra clicū ele uato pugno ense vel hasta q̄si ꝑcussu rus. Rꝫ ꝫm Ray. Nō icidat. qꝛ manuꝫ nō iniecit. Idē Hosti. ꝛ Goff. A. Idem i sū. con. liº. 3º. ti. 33. q. 207. B.

Quid de illo q ꝑsequitur clicū fugiētē ꝛ clicus sine ꝑcussione cadit ꝛ leditur. Rꝫ ꝫm Guil. Non credo ꝙ incidit. Se cus si ipe fugiēs ꝛ q̄i coactꝰ ꝑcipitet se i aquā vl̄ i aliud ꝑiculū se igerit vt eua dat. qꝛ tūc ꝑsequēs incidit in canoneꝫ. A. Idem in sū con. eo. ti. q. 206. Sed si bñ pēsetur vtriusq̄ casus nō videt̃ rō diuersitatis cū i vtroq̄ lesio causet̃ a ꝑsequēte. ꝛ iō vr̃ in vtroq̄ locū hēre ex cōmunicatio: ar. l. nō possūt. ꝛ. l. de qbꝰ. ff. de legi. B.

Quid si qs accipiēs clicū ꝑ capillos ꝛ hꝰmodi dicat. nisi eēs clicꝰ ꝑcuterem te. Rꝫ ꝫm Guil. Si aīo iniuriādi iratus hoc facit credo ꝙ incidat: alr̃ non. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 210. B.

Quid si qs furto accipit corrigiam a clico qua cinctꝰ erat vl̄ vestē qua erat idutꝰ. Rꝫ ꝫm Hosti. Nō vr̃ excōicatus qꝛ minima vel nulla ē violētia ꝑsone eo ꝙ nō sentiat̃. A. Idē i sū. con. liº. 3º. ti. 33. q. 209. Et in directoria liº. 3º. ti. 2. §. 14. cum se. B.

Quid si ꝟberet̃ ꝯuersus. Rꝫ ꝫm Ho sti. Si tales sūt ꝯuersi q se ꝛ sua tradi derūt deo ꝛ totalr̃ translati facti sunt eccl̃astici. siue eccl̃ia sit regularis siue secularis. ꝛ tales debēt gaudere eccl̃a stica libertate. 17. q. 4. q̄squis. Secus si esset conuersus remanēs i domo sua ꝓ pria tanq̄ laicus. ex̃ de ꝑuilegiis. vt ꝑ uilegia. §. ꝑ. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 34. Hoc etiam tenet glo. in. c. non du bium. ex̃ eo. B.

Quid si ꝟbēt̃ nouitiꝰ. Rꝫ Uerberās excōicatus ē. ex̃ eo. religioso. libº. 6º.

Quid si qs credēs ꝟberare clericum ꝟbat laicū. Rꝫ ꝫm Ray. Nō ē excōica tꝰ. Hoc dico ꝓpt̃ lr̃aꝫ canonis q̄ exigit actū cū dicit si qs iniecerit manus vio lētas in clericū. A. Con. Hosti. ꝛ addit

.f. q̄diu conſciam hꝫ leſaꝫ debꝫ ſe ꝑ ex
cōicato gerere quouſqꝫ ſciat ꝟitatem:
vt in ſū.con.eo.ti.q.211. B.
Quid de eo q̄ ꝟberat clīcū credēs eū
laicū? R° ſm Hoſti. Si talis errauit i
ꝑſona: vt qꝛ volēs percutere Titium
laicū ꝑcuſſit Seyū clīcū: cū vtrūqꝫ co
gnoſcit: tutioꝛ ē ſnīa ꝙ incidit. Nā i clī
cū man⁹ violētas iniecit. A. Tancre. ꝛ
glo. Ray. tenēt ꝯ̄riū: quoꝝ dictū pōt in
telligi qn̄ ꝑcutiēs nō fuit in craſſo ſed
iuſto erroꝛe: vt ſatis pōt colligi ex dcō
eoꝝ: vt in ſū.con.eo.ti.q.212. ſicut in ſilī
pꝫ. ꝛ i ſe. caſu. B. Si āt errauit i q̄lita
te. qꝛ de iſto q̄ ē clīc⁹ putabat ꝙ eēt lai
cus. Nā videbat eū i hītu laicali ꝛ non
gerētē ſe ꝑ clerico. non incidit. ex̄ eo .ſi
ꝟo. 2°. Sec⁹ aūt ſi vidit eū in hītu clīca
li ꝛ ꝑ clerico reputabaꝛ: qꝛ tūc incidit
in canoneꝫ. A. niſi hoc caſu putaret lu
do talē hītum eē aſſumptū ꝛ hēret cre
dēdi ꝓbabilē cāꝫ ſꝫ glo. Ray. que etiaꝫ
dicit ꝙ ſi dubitat vtꝝ ſit cleric⁹ vel lai
cus incidit i canonē cum in dubio tene
atur vitare periculum. Si aūt nō con
ſtet vtruꝫ ſit laic⁹ vel cleric⁹ dicit ꝙ ſi
ita affect⁹ ē vel cōmot⁹ ꝙ ꝛ ſi ſciret eū
eſſe clericū nihilomin⁹ ꝑcutēt eū. inci
dit i canonē. Si aūt nō ꝑcutēt nō icidit
vt in ſū.con. dicta. q.212. B.
Quid ſi aliquē clīcū paratū facē ali
quod flagitiū teneo violenꝛ zelo d̄i ne
illud faciat? R° ſꝫ Guil. Si talē teneo
modico tp̄e iuitū etiā ꝛ renitētē citra
tn̄ iniuriā ꝑcuſſionis. nō credo me inci
dere i canonē. Satis con. Inno. ꝛ Ho
ſti. A. Iſtud modicū tēpus puto deter
minādū inq̄ꝝtū ſeu ꝑ q̄ꝝto expediat ad
obuiādū pctō: ar. c. erroꝛ. 83. diſ. Aliquo
etiā caſu licēt ꝑcutē. ſ. ob tuitioneꝫ ſui
vel alioꝝ. vt. ſ. §. 2°. B. Idē dicēduꝫ eſt
ſm Inno. ſi ſuꝑueniētib⁹ inimicis clī
cus teneꝛ ne icidēt in man⁹ eoꝝ: qꝛ tali
nō irrogaꝛ iniuria: ſꝫ poti⁹ ſalus ꝓcura
tur. ar. 44. diſ. cū beatus.
Quid de illo q̄ mādat man⁹ iniici in
clīcum. R° ſm Ray. Si ſeq̄tur effectus
tā mādās q̄ꝫ is cui mādatur incidit in
canonē. ex̄ eo. mulieres. §. fi. Qđ ſi mā
datoꝛ miſit ad reuocādū mādatū: tūc
diſtinguēdū. qꝛ ſi mādatari⁹ anq̄ꝫ reuo
catio ꝑueniſſet ad eū ꝟberauit. vterqꝫ
ē excōicat⁹. A. Glo. Ray. dicit cōtra. ſi
mādatoꝛē ſufficienꝛ penituit. ꝛ ē in ca
ritate. Nullū. n. exiſtētē i caritate ius
ligare intēdit vinculo excōicatiōis. qa
h° iniuſtū eſſꝫ. lꝫ talis ab hoie poſſit ex
cōicāi: q̄ aliqn̄ iiuſte ligat: vt i ſū.cō.li°
3°. ti. 33. q. 215. Dictū tn̄ Ray. cū quo ꝯcoꝛ
dāt ꝛ alii doc. de qb⁹. i. veri⁹ vr̄. qꝛ ꝑ̄ceſ
ſit culpa moꝛtalis ꝛ ei⁹ occaſiōe dānuꝫ
irrogatur. iō dꝫ ſentire penā. ex̄ de iniu
riis. c. fi. Ad h° etiā ex̄ d̄ homici. c. fi. li°
6°. B. Si ꝟo reuocatio ꝑ̄us ꝑuenit nō
ē excōicat⁹ mādatoꝛ: ar. ex̄ de ꝓcu. ex in
ſinuatōe. ꝛ. c. i nr̄a. ꝛ in ꝑ̄dicto. c. mulie
res. in fi. Con. Hoſti. Ber. ꝛ Goff. Eadē
qō ꝛ ſolutio pōt fieri de eo qui ꝯſuluit
clericum ꝟberari ſi ei⁹ ꝯſilio fiat. A.
Idē in ſū.con. dicta. q. 215. B.
Quid ſi mādās clīcū ꝟberari ꝑ̄us q̄ꝫ
ꝟbereꝛ decedat. R° ſm Hoſti. Si no
toꝛiū ſit: ꝛ talis i fine nō fuit abſolut⁹
vel ſigna pnīe nō apparuerūt: hēri dꝫ
ꝑ excōicato: nec dꝫ ſepeliri in cimitēio
A. In h° caſu Goff. dicit ꝙ mādās ē ex
cōicat⁹ niſi mādatū reuocauerit ante
moꝛtē. cū intelligaꝛ tūc in eadē volun
tate decedere. Glo. ꝟo in. c. mulieres,
ex̄ eo. dicit ꝙ nō ē excōicat⁹. qꝛ moꝛte
mandatoꝛis ſoluiꝛ mandatū. ff. māda
ti. inter cās. Hoſti. ꝟo vt pꝫ i ſū.con.eo.
ti. q. 216. ait. Tu dicas ꝙ q̄ ad ſnīam mi
litātis eccl̄ie nullo mō ligaꝛ ſub terra
ſed dū ē ſuꝑſtes tm̄. 24. q. 1. qđcūqꝫ. Ve
rūtn̄ ſi h° notoꝛiū ſit ꝛ abſolut⁹ nō fue
rit i fine. vel ſigna pnīe nulla apparue
rint: hēri dꝫ ꝑ excōicato. non ex vi ſen
tētie eccl̄ie militātꝫ: ſed rōne pcti noto
rii. vn̄ nō ē ſepeliendus i cimiterio. Se
cus ſi ſigna pnīe apparuerint. B.
Quid ſi nō mādauit: ſed qđ factuꝫ ē
ratū hūit. R°. Si iniecta ē man⁹ in clī
cum noīe tuo licet ſine mādato: ꝛ tu ra
tum hoc hūeris excōicationē incurris
Si ꝟo nō fuit facta nomie tuo peccas

bn̄do ratū:sed non incurris excōmuni
cationem. extra eo cum quis. libro 6º
Quid de illo qui dicit suis q̄ veller
vīdicari ō tali clīco:ꝛ sic illi ꝯberāt eū
R°ꝯm guil. Si ea dixit aio ꝓuocandi
eos.ꝛ ipi ob hoc moti fecerūt ēt nō no
mine dicētis.ipe dicēs nihilomin⁹ inci
dit i canonē. A. Idē i sū.cō. eo.ti.q.218.
Et forte idē est ēt si nō dixit eo aio.cuꝫ
dicēdo fuerit in culpa ꝛ debuit cogita
re hoc euenire potuisse:ar.c.fi.ex̄ ō ho
mi.lib°.6°. B. Si iudex laic⁹ malefacto
rē captū detineat:ꝛ ipe se clīcū dicat.
vide.ī.iudex.2°.§.3°.

Xcommunicatio

3°. de excōicatōe falsarioꝝ.

Et qdē cū qs per se vel ꝑ aliū falsat lit
teras pape cū fautorib⁹ suis. vel scien
ter vtit̄ eis ē excōicat⁹.ex̄ de cri.fal.ad
falsarioꝝ. A. Cui⁹ absolutio reſuat̄ pa
pe ꝑterq̄ i morti articulo.eo.ti.c.dura.
B. Et si qs h⁹modi falsas lr̄as se hēre
cognoscit ifra.20.dies aut destruat eas
aut resignet si penā excōicatōis volu
erit euadē:vt ex̄ de cri.fal.dura. Qō in
telligēdū est solum qn̄ aliq̄ casu lr̄e ad
eū ꝑuenerūt. Sec⁹ si fuerit ꝯscius. qa
tūc indisticte ē excōicat⁹. Clici q̄q̄ fal
sarii debēt degradari ꝛ tradi sclari po
testati puniēdi:vt i dcō.c.ad falsarioꝝ
Quid si qs vtit̄ talib⁹ lr̄is ignorāter.
R°ꝯm Hosti. Non excusat̄.qꝛ ꝑ alios
iuestigare ōbuit:ar.37.dis.§.vlt. Si tn̄
falsitas erat ita latēs q̄ n̄ bn̄ ꝑcipi po
terat ꝛ ipse adhibuit diligētiā quā po
tuit nec ꝑcepit:excusat⁹ ē. aliogn non
ex̄ ō homi. Johes.ꝛ.c.vlt.ff. de redibi.
act.l.i. Et nō q̄ ꝑceptū ē q̄ in lr̄is papa
lib⁹ nec i magno nec i modico audeat
qs apponē manū ēt vnā lr̄am vl̄ vnū
punctū corrigēdo.aliogn manū appo
nēs sniam excōicatōis incurrit que nō
pōt ēt citra sedē aplicā relaxari. Hec
per sententiam in curia latam.

Xcommunicatio

4°. de excōicatōe incēdiario
rū ꝛ effractoꝝ eccl̄ie. Ois.n.incēdiari⁹
eccl̄e vel loci religiosi vel cimiterii vl̄
spacii ꝑuilegiati i circuitu eccl̄ie est ex
cōicatus ipso iure.sed anteq̄ sit denun
ciat⁹ pōt absolui ab epo. postq̄ ꝯo de
nunciatus est siue noiatim siue i gn̄ali
puta denūciamus excōicatos oēs illos
qui tale incendium fecerūt.tales solū
a papa possunt absolui.ex̄ eo.tua nos.
ꝛ.c.conquesti. A. Qō aūt dictū est de
incēdiariis intelligas etiā de effracto
ribus qui silr̄ sūt excōicati ꝛ a papa ab
soluēdi. Et sic idem intelligēdū est de
effractorib⁹ cimiterii ꝛ alioꝝ locoꝝ ec
clesie adherētiū.de qbus ꝓxime dictū
est. Vn̄ in directoria li°.5°.ti.2.§.22°.dicit̄
q̄ sicut violator eccl̄ie excōicatus est:
sic ꝛ violator claustri eccl̄ie adherētis
ar.ff.de rei ven.q̄ religiosis.ꝛ ex̄ de iu
di.quāto. Et ꝯm glo. Ray.ꝛ in sū.con.li°
3°.ti.33.q.34.fractor eccl̄ie iudicādus ē
qui dolo malo:aut per iniuriā violent̄
vel ēt latenter parietē fodit. aut fene
straꝫ vitream fregit.aut seraturā. aut
ostia.aut cardies.aut vectes dū tenēt
ostia firmata.aut ipsū tectū ecclesie.
B. Et idē dicūt qdam cū qs per violē
tiā i eccl̄ia multū enormia ꝯmittit. vt
diruēdo altare.vel frāgendo crucē vel
enormiter tractādo corpus xp̄i ꝛ sil̄ia.
Cōcedūt tn̄ q̄ isti nūc dicti ꝑ epm ꝑn̄t
absolui. A. Hoc pōt itelligi veꝝ nisi fu
erit denunciati:vt ꝑtactū est. Nā vio
lator eccl̄ie,ipso iure incurrit excōicati
onē.xi.q.3.canonica.ꝛ silr̄ raptor eccl̄ie
17.q.4.oēs. Et idē vr̄ dō de talibus qō
de effractorib⁹:vt pōt colligi ex nōtis
in dcō.§.22°.vbi de his sil̄r sic dr̄. Rapto
res eccl̄iaꝝ ꝛ violatores sūt excōicati.
dicto.c.canonica.ꝛ.c.oēs.ꝛ ex̄ eo.conq̄sti
Et dicitur violator ecclesie siue raptor
q ipam eccl̄iam frangēdo ostia. capiē
do res suas vel iuadēdo.ꝑuilegia sua
non custodiendo vel corrūpendo offē
dit.de qbus.17.q.4.ꝑ totum.vt notat
Hosti.eo.ti.de violatiōe.§.ꝑ.Et.i. Qō
si inferentes vim in ecclesia ꝛ res que
intra sunt spoliantes excōicati sunt.

multo fortius in ipa hoies ꝯberantes q₂ maior ē violētia corpoꝝ ꝙ rez.12.q.1.pcipim⁹.qđ ꝓbaf māifeste.ex̄ eo.cū ꝓ cā.vbi h° notat⁹ Hosti.Et adde qđ dictū ē.§.se.vbi dr̄ de incēdiariis.ꝙ post ꝙ fuerit denūciati non possūt absolui nisi p papā.Et sic idē intelligit de s̄ dictꝭ.Et subdit.Alii aūt q alr̄ offendūt ecclesias vl̄ bōa eaꝝ diripiūt nō sunt ipo iure excōicati sꝫ excōicādi:·lꝫ sacrilegi iudicētur.Con.glo.in h° dcō.c.canonica ⁊.c.oēs. B.De ꝯasib⁹ istis ⁊ hac mā vide s̄.absolutio p̊.§.3°⁊.1. incēdiarius.

Xcommunicatio

5°·de statuētib⁹ ꝯ̄ libtatem eccl'e. Nā oēs tal's sꝫ excōicati cū diuērsis fautoribus: vt s̄. excōmunicatio p̊.§.2°ꝯ.8°

Utrū heremite ⁊ reclusi intelligant hic nomine eccl'ie.R° ƀm Guil.Nō.nisi subiecerint se alicui religioni approbate.Con.Inno.⁊ Hosti. A.Con.etiaꝫ Albric⁹.Puto hoc intelligēdū de heremitis seu reclusis q ab ecclesia nullaꝫ hēnt approbatōem tacitā vel expssaꝫ cū regulariter sit inhibitū nouā religionem seu nouum ordinē adinuenire.vel habitū noue religionis assumere sine licētia sedis aplice:vt in.c.religionū.de reli.do.li°.6°.Al' heremite bn̄ gaudent p̄uilegio cl'icali.16.q.1.q vere.⁊ ibi glo.Silr̄ mulier inclusa.xi.q.1.de persona.Et notat dn̄s Anto.de bu.in.c.null⁹.ex̄ de foro ꝯpe.vbi ēt dicit ꝙ gnāliter oēs psone que regl'ariter viuunt sūt ecclesiastice psone:lꝫ non faciant ꝓfessionem ⁊ gaudēt p̄uilegio clericali:vt notat glo.⁊ tex.in.c.indēnitatibus.ad fi.ꝺ elec.li°.6° ⁊ notatur.12.q.vlt.c.fi.⁊ ꝺ maio.⁊ obe.c.dilecta.in glo.pl't.quod facit dicit ipe ꝓ istis iesuatis ⁊ marib⁹ ⁊ mulierib⁹.⁊ dicit ēt ibi ꝙ hēnt p̄fate psōe p̄dictū p̄uilegiū ꝙdiu sic viuunt etiaꝫ si non intendant perpetuo sic viuē. B

An predicta pena sit extendenda ad illos qui attētant aliquid contra particulares cōsuetudines aliquarū eccl'aꝝ vt quia volunt cognoscere de oībus cōtractib⁹ iuramenti interpositione vallatis.R° ƀm Guil.Non.Con.Inno.et Hosti. A.Idē in sum.con.li°.3° ti.33.q.34.ꝯ.item statutarii.vbi ꝺclaratur ꝙ hec pena solū obtinet circa p̄uilegia concessa eccl'ie vniuersali siue a deo siue a papa siue a p̄ncipibus.non auteꝫ quādo sic fit ꝯ̄ spālia p̄uilegia pticularia eccl'aꝝ.de quo etiā in.§.se.dicif. B

Que sunt illa ꝯtra que faciēdo fit cōtra libertateꝫ eccl'ie.R° ƀm Guil.Plura.vt ꝙ decime ⁊ oblatōes ad clericos spectēt.16.q.1.reuertimini.Itē ꝙ ecclesia sit libera.⁊ sola res eccl'iasticas administret.96.di.si imperator.Item ꝙ de spūalibus ius cōdere ⁊ iudicare potest. A.Et ista sūt cōcessa a deo:vt pꝫ i iurib⁹ allegatis.⁊ multa alia p̄uilegia que continētur in nouo ⁊ veteri testamēto:vt dicif in dicta.q.34. B.Qđ ꝑcutiēs clericū sit excōicatus.17.q.4.si quis suadente.Qđ in legatis ad pias cās sufficiāt duo testes.extra de testa.relatum p̊. A.Et hec concessa sūt a papa:vt pꝫ i iurib⁹ allegatꝭ. B.Silr̄ ⁊ si fiat ꝯ̄ generalia p̄uilegia eccl'ie ab iperatorib⁹ data que in iure ciuili cōtinētur.non aūt si spālif alicui eccl'ie vl' ecclesiis data sint.Cō.Inno.⁊ Hosti. A.Ideꝫ in sū.con.dicta.q.34.vbi etiā additur ƀm Hosti.ꝙ constitutio que irrogat hanc excōicatōem.videlꝫ.c.nouērit ex̄ de sen.ex.modo ligat oēs statim et nō post duos mēses.q₂ iādudum fluxerūt illi duo mēses de qbus fit mētio in dcō.c.nouerit.infra quos talia statuta debēt deleri de capitulariis.Addit aūt ꝙ alii ponūt duos mēses post publicationem.1.postꝙ in singulis locꝭ hec cōstitutio fuerit publicata.Sed cū Hosti.concordat Inno.vt in dcō.c.nouerit videlꝫ vt statiꝫ liget.Et dicunt oēs ꝙ hec cōstitutio frequēter publicāda est ne quis possit ignorantiam allegare.Itē dicūt ꝙ q ignorat statutū h⁹mōi nō icidit in excōicatōem que nō est nisi ꝓ magnis crimib⁹ īfligēda.⁊ i ꝯtūacē.

.xi.q.3.nemo epoꝝ. Et subdit in dcā .q.
34. Et h° benignius est. Intellige nisi
ignorātia crassa fuerit ꝛ supina. ex̄ de
ↄsti. vt aiaꝝ. li°.6°. Segtur. Item addit
Host. ꝙ statutarii ꝛ scriptores statuto
rū stati₃ ligant: nec excusatōem hēre
possūt i toto l₃ qñqȝ excusent a tanto.
Ptātes aūt ↄsules ꝛ rectores pñt hr̄e
qñqȝ excusatōem q̄tum ad obſuatōe₃
seu deletionē statutoꝝ p̄dictoꝝ q̄ igno
rare pñt. Ex̄q̄ vero certificati sūt ꝛ obe
dire negligūt ↄstitutio eos ligat. quod
ad arbitriū boni viri referēdū ē. qñ.s.
scire potuerūt vel nō vl̄ ipedire ne ser
uent. Cōsiliarii aūt ita demū ligant si
ↄsentiāt i delicto ſ₃ Inno. ꝛ Hosti. B

Xcommunicatio

6°. d̄ participatōe cū excōica
to: vbi sciēdū ꝙ est quedā ꝑticipatio
illicita: q̄ quidē pōt ↄtingere q̄druplici
ter. p̄.s. qñ qs ꝑticipat cū excōicato in
eodē crimie ꝓpt qđ excōicat⁹ ē.s. dādo
ↄsiliū auxilium vel fauorē. ꝛ talis icur
rit eādem sn̄iam. ex̄ eo. si cōcubine. ꝛ.c.
nuper. Et intellige cōsiliū sine quo nō
erat facturus. ex̄ de homi. sicut dignū.
.§. qui ṽo. A. Paꝝ facit. Uñ vr̄ intelli
gēdū d̄ consilio ēt si alr̄ fuisset factur⁹
q̄ꝛ nihilomin⁹ ꝑticipat i crimie: vt no
tatur i directoria li°.3°. ti.2.§.125. ꝛ tenet
Inno. ex̄ eo. nuper. cū quo ēt vr̄ trāsire
dñs Antō. de bu. B .2°. qñ qs ꝑticipat
q̄dē in crimine mortali. sed nō in illo ꝓ
pter qđ excōicat⁹ ē. ꝛ talis mortalr̄ pec
cat: sed non incurrit eādē sn̄iam ſ₃ icur
rit minorem excōicatōem. A. Cō. In
no. in dicto. c. nup. B .3°. qñ ꝑticipat ei
i diuinis. s. recipiēdo eū ad dina officia
seu eccl̄iastica sacr̄a: vel ad ecclesiasti
cā sepulturā. ꝛ talis q̄dem l₃ non sit ir
regularis: vt ex̄ eo. is q. li°.6°. peccat tñ
mortalit̄ ꝛ ē valde ꝓpinquus irregula
ritati. Nā est ei intdict⁹ ingressus eccle
sie donec de trāsgressione huiusmodi
ad arbitriū ei⁹ cui⁹ sn̄iam ↄtēpsit satis
fecēit ↄpetēter. ex̄ d̄ ꝑuile. c. epoꝝ. li°.6°.

A. Et ibi sentit Archi. vt ꝛ ponit Ioh.
an. in nouella. ꝙ dictū. c. vr̄ solū hr̄e lo
cū in celebrantib⁹ excōicatis ab hoie ꝛ
nō a iure ꝓpter ṽba ibi posita ad arbi
triū ei⁹. ꝛc̄. B. Et si postq̄ est sic intdi
ctus igerit se dīnis in suo officio sicut
p̄us irregularis efficit. Itē si d̄cedat sic
iterdict⁹ nō d₃ i cimiterio sepeliri. ex̄
.e. is cui. li°.6°. S₃ h̄ caue q̄ꝛ si sepelit he
reticū. dic vt. i. heretic⁹. 2°. §. 2°. Itē si se
peliat excōicatū publice: dic vt s̄. excō
municatio p̄. §. 3°. in p̄ncipio. A. Hos. n.
locis p₃ ꝙ i istis casib⁹ maior excōica
tio ip̄o facto irrogat. Silr̄ ꝛ si qs cl̄icus
scient ꝛ spōte recipiat ad diuina excōi
catū iudicialr̄ a papa. ex̄ eo. significa
uit. ꝛ p₃ s̄. absolutio p̄. §. 2°. i additōe. B
Qđ si talis participatio i diuinis fit ꝑ
metū: vt q̄ꝛ tyrānus cogit metu mortis
sacēdotē sibi celebrare. beat⁹ eēt sacer
dos ſm Hosti. si se ad martyriū p̄para
ret. Met⁹. n. ꝛ si culpā attenuet, simplr̄
nō excusat. 32. q. 5. ita ne. tñ ſm Guil. et
Hug. bñ excusat met⁹ q cadēt i ↄstan
tē viꝝ. A. In sū. con. li°.3°. ti.33. q.173. r̄fer
tur dcm̄ Hosti. ſ₃ eo. ti. q.165. dr̄. ꝙ scđa
opio vr̄ hūanior ꝛ ṽior cū casus nccita
tis excuset i talib⁹ ꝛ ēt casus vtilitatis:
qđ min⁹ ē. hec ibi. Primū tñ dictū pōt
intelligi qñ qs ex metu par⁹ eēt ↄsenti
re ēt pctō. tūc. n. nō eēt excusabilis. dcō
.c. ita ne. B .4°. qñ ꝑticipat non in cri
mine sed i loq̄ndo vel secū orādo vl̄ co
medēdo ꝛ h⁹mōi: vt dictū ē s̄. excōica
tio p̄. circa finem. in. §. Quis effect⁹. ꝛc̄.
De talit̄ ꝑticipāte dic̄ Tho. in 4°. dis.18.
ꝙ q̄dā dicūt ꝙ peccat mortalr̄. Et sub
dit. S₃ h° vr̄ valde ḡue ꝙ homo ꝓ vno
ṽbo leui q̄ excōicato loq̄tur mortalit̄
peccet. ꝛ ipsi excōicantes multis laq̄u₃
dānatōis iniicerēt. qđ i eos retorq̄ret.
Iō ꝓbabili⁹ vr̄ ꝙ nō pecc₃ mortaliter
cōicando nisi i crimie vl̄ in diuinis: vt
dictū est. vel i ↄtēptu eccl̄iastice disci
pline. qđ intelligit decre. videl₃ ↄ̄ ꝓhi
bitōe₃ sup̄ioris. ex̄ de cle. exco. mi. si ce
lebrat. Iō si aliqs ꝑtinacit̄ excōicatis

participat excõicari põt maiori excõi
catõe.q2 mortalit peccat. Jõ Al.z Pe.
A. Et vt pz in sũ.co.li.3º ti.33.q.165. pre
dictis con.ẽt Hosti. Dicit.n.ꝙ qui sim
plr cõicat excõicato ꝯ ꝓhibitõez cano
nis venialr peccat: nisi hoc facẽt i ꝯtẽ
ptũ canonis. Sz si hoc facit ptinaciter
ꝯ ꝓhibitõez iudicis gnãlr vel spãliter
sibi factã.cũ ꝓ hoc casu excõicãdus sit
pz ꝙ mortalr peccat: ar.ex̃ eo.in nouel
la. Jnno.statuim⁹.li.6º vbi dr in fi. Alr
aũt in participãtes excõicatio ꝓlata ñ
teneat.zc. Jmmo ẽt nũc nouo iure ne
cessaria ẽ ãmonitio noiatim exp̃ssa: vt
in nouella Greg.decimi.ex̃ eo. ꝯstituti
onẽ.li.6º Satis etiã con. Goff.per dcm̃
.c.si celebrat.in fi.qđ z Hosti. adducit
Et ad.c.sacris.ex̃ de his q̃ vi. Tancre.
dicit ꝙ loqtur de pticipãte in crimine
Et Tho.z Pe.rñdent ꝙ loqtur de pti
cipãte i diuinis.z ꝙ dici põt ꝙ sicut ne
quaꝗ mortale pctm̃ ita nec vẽiale dz
hõ ꝯmittere metu mortis eo mõ ꝯbiti
q̃ debẽt venialia vitari. Con. etiã dire
ctoria li.3º ti.33.§.148º vbi iter alia dr
ꝙ participãs cũ excõicato non peccat
mortalr nisi i trib⁹ casib⁹. p̊ si pticipat
excõicato i crimie.ex̃.e.nup.§.i secũda
z.c.si concubine.2º si participat postꝗ
monitus fuerit.ex̃ eo.statuim⁹ li.6º et
ꝙ mer⁹ cã sacris.3º si pticipat i sacris.
xi.q.3.rogo bz Hug. Et adde q̃rtũ si ex
studio vl ꝯtẽptu pticipet reputãs excõi
catõem trufam bm Hosti.ex̃ eo.ꝙ i du
biis.z Joh.z Archi.xi.q.3.rogo. B.

Sed nunqd delegat⁹ põt excõicare
maiori illos qui in locutõe z h⁹mõi pti
cipãt excõicatis ab eo. Rº Põt.z sic ex
cõicati debẽt petere absolutõez ab eo
vel a delegante: vtputa papa, ex̃ de of
fi.dele.p̃terea.z.c.significasti.z.c.prudẽ
tia.in fi. Jntelligendũ tñ ꝙ ipsi ptici
pantes nõ pñt excõicari nisi cũ illa so
lẽnitate q̃ dr s̃.excõicatio p̊.§.27º q inci
pit. Jn qbus casib⁹ snia.v.q̃rtus casus
Et ẽ sciẽdũ ꝙ excõicatio nõ trãsit i ter
tiã psonã: ut pz s̃ seq̃nti.§.circa mediũ
Sũt z alii casus i qbus qs licite pti
cipat excõicato. p̊ qdẽ qñ aliqs loqtur
ei i his q̃ pertinẽt ad absolutõem z sa
lutẽ aie lz alia v̇ba icidẽter intpõat ut
magis ꝓficiat. Et p huc ẽt modũ p̃di
catores q apud excõicatos i p̃dicatiõi
bus z cõfessionib⁹ q̃i gerũt cãs eoꝝ q
ab ipsis expoliati fuerãt possũt elynas
licite accipe ab ipis excõicatis. p̃sertiz
si alr in locis illis nõ valent sustẽtatio
nẽ hẽre.ex̃ eo.cũ volũtate. Et de h⁹ i p̃
dicatorib⁹ vide.s̃. restitutio 5º.§.fi. z s̃
.s̃.§.pñt. Jtẽ Grego⁹ xi.q.3.qm̃ multos.
subtrahit a minori excõicatione pl̃es
cõicãtes. videlz vxores.filios.suos. an
cillas seu mãcipia.rusticos z suiẽtes.
ac oẽs alios.s.ei⁹ familiares z subiectos
q nõ adeo curiales sũt vt eoꝝ consilio
scelera ppetrẽtur.z eos q ignorãter ex
cõmunicatis cõicant: siue illos qui ex
cõicatis coicant. Quicũꝗ aũt orator.i.
cã oratõis vadẽs aut pegrinus.aut vi
ator i terrã excõicatoꝝ deueniunt vbi
nõ possint emẽ vel nõ hñt vnde emãt:
dat licentiam ab excõicatis accipiẽdi

Et nota ꝙ circa p̃dictas psonas disti⁹
guendũ est inter illos q añ erãt obno
xii siue obligati excõicatis: vt vxor. fi
lii.serui.z isti tenent eis sicut p̃us tene
bãt. Qui v̇o nõ erant eis obnoxii: nec
ẽt nũc sunt.sed pñt cũ eis cõicare ꝓut
z qñ nccẽ fuerit.ex̃ eo.int alia. A. Jdẽ
in sũ.con.li.3º ti.33º q.25. Con.ẽt Jnno. i
dicto.c.inter alia. B. De ista mã nota
v̇sus. Utile lex humile res ignorata ne
cesse. Hec anathema qdẽ faciunt ne
possit obesse. Utile.i.ꝓpter vtilitatem
excõicati vel ẽt participãtis. vt statim
dicet. Lex.i.m̃rimonii excusat. Humi
le.i.serui z filii excusantur. Res ignora
ta.i.qñ nesciuit eũ excõicatũ. Necesse
i.ꝓpter nccitatẽ cõicãs excusat.de qb⁹
pl̃es z varias q̃ones vide hic.s̃.

Utilitas qº excusat a pticipatione ex
coicatoꝝ z hec põt duplex eẽ. Naz põt
eẽ vtilitas excõicati: vt qñ qs loqt ei
de his que ptinẽt ad eius salutẽ: vt di
ctum est in ꝓximo.§. vnde z ad p̃dica
tionem admitti põt.ex̃ e.rñsio. p̊ respõ

ſo. Item poteſt eē vtilitas ex parte ꝑti
cipantis. vt cum petit ab excōicato qđ
ei debet: vt in. c. ſi vero. ex̄ eo. Unde et
ſi nolit ſoluere poteſt in iudicio conue
niri. aliter ex delicto ſuo commodum
reportaret. extra de iudi. intelleximꝰ.
Poſſet etiam loqui licite de ſalute ani
me ſue ꝓprie ſi eſt neceſſitas ꝛ nō poſ
ſit habere recurſum ad aliuꝫ qui con
ſulat ei. hec ſm̄ Guil. A. Idem in ſum.
con. liº. 3º. ti. 32. q. 127. vbi etiā dicitur ſm̄
eundem Guil. ꝙ neceſſitate imminen
te poſſum petere ab excōmunicato cō
ſilium etiā ſuper temporalibus. Pro
quanta autem neceſſitate vel vtilita
te liceat hoc agere arbitrio viri limitā
dum dicit. ꝛ hoc de conſilio. Secus au
tem de confeſſione: quia etiaꝫ in caſu
neceſſitatis non licet excommunicato
ꝯfiteri: vt nō. i ſū. con. liº. 3º. ti. 34. q. 64.
vel aliđ ſacr̄ꝫ ab eo recipe p̄ter baptiſ
mū morte immēte ꝛ catholico deficiē
te: vt notat̄ eo. liº. ti. 24. q. 8. B.

Uxor excuſat̄ a ꝑticipatōe cū viro. ſ.
qñ de m̄rimonio cōſtat. xi. q. 3. qm̄ mul
tos. Sꝫ nūqd ecōꝰ excuſatur vir partici
pādo vxori? Dicas ꝙ ſiue vir ſiue mu
lier excōicatōi ſubdatur ꝓpter m̄rimo
niū illicite cōtractū nō licet participa
re. ſed ſi alter eoꝝ excōicatus ſit ꝓpter
aliud delictū: tunc vterqꝫ excuſat̄ quo
ad redditionē debiti. A. ꝛ etiā quo ad
petitōem nō ſolū debiti m̄rimonialis:
ſed etiā alterius: cū etiā ab excōicato
debitum peti poſſit. ex̄ de iudi. intelle
ximus. B. Sed in aliis vir nō excuſa
tur: eo ꝙ dꝫ cogē vxorē vt faciat ſe ab
ſolui: ar. 7. q. 1. ſicut. Hec Hoſt. Goff. et
Ray. A. Idē in ſū. cō. eo. ti. q. 129. ꝛ in di
rectoria liº. 3º. ti. 2. §. 135º. B.

Sꝫ qđ ſi vir vocet excoicatū ad men
ſā. nūqd ꝛ vxor poterit ad ipſā mēſam
comedē. Rꝫº. ſm̄ guil. Credo ꝙ non tñ
poterit comedē ad aliā menſā i eadeꝫ
domo ita remotam ꝙ merito poſſꝫ di
ci ꝙ ñ comedāt ſiꝉ. A. Idē i ſū. con. eo.
ti. q. 130. B

Utrū filii excuſent̄ a ꝑticipatiōe pa
tris? Rꝫº ſꝫ guil. Filii q ſūt i p̄ria p̄tāte
vel etiā emācipati q ſūt ꝯmēſales p̄ri
ꝛ ab eo hñt nccīa excuſant̄. alii vo nō. 1
A. Idem i ſū. con. eo. ti. q. 131. B

Itē ut. s. dcm̄ ē excuſant̄ ſerui. ācille
ruſtici. ſeruientes. ꝛ alii ſubiecti qui ñ
adeo curiales ſūt ut eorum ꝯſilio ſcele
ra ꝑpetrent̄. Naꝫ tales ꝑſone añ ſniaꝫ
aſtricte erāt ad familiare obſeqū. ꝛ ſic
ēt nūc tenēt̄. ꝛ coicare pñt. ex̄ eo. inter
alia. Qđ itelligit̄ ſm̄ Guil. qñ ipi ante
excoicationē dñi obligauerūt ſe ſerui
re ꝛ ſeruitiū itrauerūt. Si aūt pꝰ eius
excoicationē itrauerūt. diſtigue qa ſi
ignorauerūt ꝛ pꝰea ſciūt nō tenēt diſ
cedere cū dāno ſuo. Si vo ſciuerunt a
ꝑncipio. tenēt diſcedē. niſi nccitas eos
cōpuliſſēt ꝙ fierēt de eius familia. Et
qđ dīc đ ruſticis itellige q colūt terrā
dñoꝝ ſuoꝝ. Et ſm̄ eūdē guil. extēdit̄ ēt
ad illoſ q dicūt̄ medietarii. ꝛ q ꝓpt̄ cul
turam recipiūt certā portiōem fructu
um. Nā ꝛ poſſunt coicare q̄tū oꝫ pro
pter culturā ꝛ hꝰmōi rōnem Idē itelli
gēdū ē ſm̄ Hoſti. đ nutricibꝰ ꝛ ſiľibꝰ. q̄
ſi a dño recederēt ñ hērēt vñ viuerēt
ar. ex̄ eo. ſi vere. vbi excuſant̄ q cū ex
coicatis nautꝭ ꝯueniūt đ tranſfretādo
ꝯ ſarracenos. A. Idē i ſū. cō liº 3º. ti. 33.
q. 131. ꝛ q. 132. B.

Sꝫ nūqd p̄res ꝛ dñi excuſant̄ ſi ꝑtici
pant cum filiis ſuis excoicatꝭ? Rꝫº ſm̄
Ray. ꝛ guiel. dicūt qdā ꝙ ſic. Sed tuti
us ē dicē ꝙ ñ excuſant̄. qa tenebāt̄ cor
rigere ſuos miores ne iciderent i cām
anathatis. ar. 27. q. i. de filia. Iđ Goff. ꝛ
Hoſti. Tñ ſm̄ Tho. i. 4. diſ. 18. ad minꝰ
debēt eis coicere in his i qbus obliga
ti ſunt. qa ſicut inferiores obligant̄ ad
obſeqū ſuꝑioꝝ: ita ꝛ ſuꝑiores ad ꝓui
dētiā iferioꝝ. A. Pñt ēt parētes coica
re filiis excoicatꝭ qñ ab eis alimēta ſu
merent: vt nōt̄ i ſū. con. dcā. q. 131. B.
Et eodē mō vr̄ dicēdū đ ſeruis excōica
tis q dño ſubſūt. A. Idē i ſū. cō. dcā. q.
132. B. Seruis ꝛ mercēnariis non poſ
ſunt cōicare ſm̄ Hoſti. niſi ſine magꝰ
icōmodo eos vitare nō poſſunt. Et idē

de sociis hñtibus aliqd cõe. Con. Ber.
A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.138. B.
Nũqd armiger vel fuiẽs militi põt
cõicare cũ illis excõicatis cũ qb' dñs
suus coicat? R° fm Guil. Nõ põt: lз ex
cuset cõicãdo dño suo excõicato: vt di
ctũ ẽ.s̃.§.3°.ꝛ 8°. A. Et idẽ ẽ in sĩlib' fm
eũdẽ Guil. vt in sũ.con.eo.ti.q.141. B.
Sз nũqd vasalli pñt cõicare dñis su
is excõicatis? R° fm Guil. De h'i vasal
lis nõuit Hug. ꝙ absoluti sũt ab obse
qo fidelitatis q̃diu dñs illoꝝ est excõi
cat': ꝛ debent ab eo abstinẽ: vt.15.q.6.
nos scõꝝ. Tenẽtur tñ ei reddẽ tributa
ꝛ pensiones: nec peccãt sic cõicãdo ei lз
soluãt i ppa psona. qꝛ nccitas ẽ vt qdã
dicũt. Uide h°.i.§.27.q incipit. Quid si
teneoꝛ. A. Idẽ i sũ.con.eo. ti.q.136. vbi
ẽt subdit fm eũdẽ Guil. Sз qꝛ tota die
videm' fieri ɔtrariũ: põt dici ꝙ illð .c.
nos scõꝝ loqt in eo casu cũ agguat sen
tẽtia ɔ̃ nobilẽ excõicatũ. ꝛ p̃cipit in pe
nã eius vasallis suis ꝙ nõ obediãt ei.
ꝛ tũc tenent eũ vitare sicut dicit Hug.
sз ei' snia securioꝛ ẽ. hec ille. Et seqtur
in dcã.q.136. Ambigue de h° loquũt In
no. ꝛ Hosti. ex̃ de do. ꝛ ɔtu.i.c. veritatis
qꝛ qdã dicũt ꝙ absoluti sũt ab executi
one fidelitatis durãte excõicatiõe dño
rum. Alii aũt dicũt ꝙ nõ. nisi snia agg̃
uet. hec ibi. Puto posse dici ꝙ p̃ma p
cedat qñ vasalli pñt a cõione domioꝝ
excõicatoꝝ cõmode abstinẽ. p.c. nos sã
ctoꝝ. al' pcedat secũda. cum i h° cãu ne
cessitas ꝛ ẽt vtilitas excuset. xi.q.3. qm̃
multos. ꝛ s̃.§.4°. B.
An possit vẽdi aliqd fuiẽti excõicato
vl' ab eo emi? R° sз guil. Si emat vl' vẽ
dat noie excõicati ñ ẽ ɔ̃hẽdũ cũ eo: sic
nec cũ excõicato. Secus si noie suo ali
quid tale faciat dũ tñ nõ i fraudẽ. A.
Idẽ i sũ.cõ.li°.3°.ti.33.q.142. B.
Posito ꝙ aliqs videt aliquẽ afferen
tẽ victualia de mercato publice excõi
cato: nũqd tenebit illũ vitare? R° fm
Guil. Propt hoc solũ ꝙ video eos af
ferẽtes talia nõ teneoꝛ illos vitare. ni
si aliter innotescat mihi ꝙ ibi ea eme
rint. De reb' aũt emptis ibi qlibet põt
comedere ꝛ vti si nõ fuit i culpa emen
di. A. maxime. vt in sũ.con. eo.ti.q.193.
vbi hec ponũtur. ꝛ sic nõ denegat ɔ̃ ne
cessitate vsus dictaꝝ reruз ẽt si fuit in
culpa. B.
Quid si p̃sbyter locauit opas suas
alicui dño ꝛ dñs excõicat' ẽ. R° sз Ho
sti. Si tpe locatõis excõicat' erat ñ va
luit locatio. Si vo postea fuit excõica
tus: caueat ne ei seruiat i diuis. ex̃ eo.
significauit. A. etiã si eps sit. qꝛ i h° ei
nõ ẽ obediẽdũ fm eũdũ Hosti. vt i sũ.
con.eo.ti.q.142. B.
Utꝝ excõicat' peccet si igerat se cõio
ni alioꝝ. R° fm Ray. Sic.6.q.2.si tm̃.ex̃
de cle.exco.mi.illud.circa finẽ. Et qdeз
excõicat' ẽt alios excõicatos vitare dз
Idẽ Hosti. A. Idem in sũ.con.eo.ti.q.
167. B.
Utꝝ si excõicat' itret eccl'iam alii exi
re teneant. R° fm Ray. si manifestuз
ẽ eũ eẽ excõicatũ. alii exire tenẽtur vl'
pcurare ꝙ ille exeat. xi.q.3. sicut apl'i.
24.q.i.c.oĩs q. Si vo ẽ occultũ. tunc q
sciũt exibũt secrete ꝛ caute ita ꝙ non
sequat manifestatio si pñt. aliter non
exibũt.6.q.2.si tm̃. A. Clari' ad hec ex̃
eo. cũ non ab hoie. B. Occulte anqз
excõicat' occulte dз moneri vt exeat.
A. Sз si nõ vult exire tũc fiet qð dictũ
ẽ fm Gof. ꝛ in sũ.cõ.eo.ti.q.171. B. Cõ.
Goff. Si aũt excõicat' est in eccl'ia non
causa oꝛandi: sed p alio negocio: nõ vi
det q̃re in eadẽ eccl'ia oꝛare nõ possim
vt Inno. ait. A. In.c.nup.ex̃ eo. Alii tñ
ɔ̃. ꝛ his vr magis ɔsentire Hosti. ibidẽ
vt ꝛ nõt in dcã.q.171. B
Quid si qñ excõicat' intrat eccl'iaз sa
cerdos iam icepit missaз. R° fm Ray.
Si ẽ occultũ nõ dз dimittẽ officium.7.
q.i.nihil. Si vo est manifestum mone
at eũ publice vt exeat. ꝛ si qdem non
vult exire ꝛ sacerdos nõdum ichoauit
canonẽ dз dimittẽ: ar.24.q.i.oĩs q. A.
Puto ꝙ hic canõ accipiat ab offerto
rio vltra: vt p̃t colligi ex dictis.s̃.eucha
ristia 3°.§.4°. in additõe. B. Si vo pius

ꝙ ille intraret eccliam vel p̄us ꝙ̄ sacē
dos eū videt iā canonē ichoauit: dꝫ sa
cēdos ꝓcedē ī officio sic̄ cū eo q assistit
ei. A .i.ad missaꝫ seruit: vt pꝫ in sū.cō.
li.º3.º ti.33.q.172. vbi hec ponūt. B .ita
tn̄ ꝙ finito canone: ꝛ sūpto sacro añꝙ̄
dicat post cōio moneat illū ut exeat. d
ɔse.dis.2.relatū. Con. Hosti.ꝛ Goff. Qđ
si nō vult exire pōt eū sacerdos eiicē
etiā si clīcus sit. A .dūmō tantā ptātē
hēat ꝙ sine effusione sanguinis hº fa
cerē possit: ar.ex̄ eo.veniēs. alr̄ pōt re
currē ad brachiuꝫ sclāre ꝙ̄uis videat
ibi effusionē sanguinis iminere: ar. ex̄
de homi.postulasti. ꝭm Hosti.ꝛ i dicta
.q.172. B .Et si nō pōt eiici: in sacristiā
r̄diēs dicat pºcoionē ꝛ orōes q̄ r̄stabāt.

Utꝝ aliq possint eē in iudicio corā iu
dicibꝰ excōicatꝭ. R̄ ꝭm Guil. Si sūt de
iurisditione illoꝝ ꝛ vocati ab eis stant
iuri vr̄ eē casus nccitatis. Silr̄ ꝛ si corā
eis ɔueniūt iniuriatores suos. Nā ꝛ in
hoc nō solū est nccitas sꝫ ꝛ tali coīcant
ī his que ptinēt ad salutē aīe.s. reddē
vnicuiꝙ̄ ius suū. alr̄ apiret via liber
tatis raptoribꝰ. A .Si autē ī aliis casi
bus qs cōicet hꝰmodi iudicibꝰ ꝛ recto
ribꝰ excōicatis: puta comedēdo vel simi
bus: nō excusat: qꝛ nō sūt de ꝑsonis ex
ceptis ꝭm Guil.ꝛ i sū.cō.eo.ti.q.137. B

Utꝝ clerici possint cōicare epō suo ex
cōicato. R̄ ꝭm Hosti. Nō. 93.dis.irat
ex̄ de excess.pla.c.fi. nisi forte eēnt eius
ꝭuitio deputati. qꝛ tunc eodeꝫ mō pn̄t
sicut alii seruiētes. Idē. Guil. A . Ideꝫ
i sū.con.eo.ti.q.139. B

Sꝫ qd de monachis cū abbas ē excō
muuicatus. R̄ ꝭm Guil. Credo ꝙ pn̄t
cōicare ei. qꝛ q̄si de familia sūt. A . Idē
i sū.cō.eo.ti.q.140. B.

Quid si ille q clīcū ꝟberauit iā ɔpo
suit cū eo. vel etiā vadit ꝓ absolutiōe
vel si nōdū ē denūciatus. R̄º ꝭꝫ Ray.
In oibus p̄dictis casibꝰ eū vitare tene
tur qlibet cū nōdū sit absolutꝰ. ex̄ eo.
cum desideres.ꝛ c.a nobis.2º A .ɔiūcto
.c.cū nō ab hoie.eo.ti. B .Eunti tn̄ ad
curiā ꝓ absolutōe vēdi pōt ꝛ recipi po

test ꝛ cōicari in his q̄ ad viaꝫ ptinent.

Quid si excōicatꝰ iā iurauit stare mā
dato epi: ꝛ eps cōicat ei: nunqd p hoc
eps intelligit eū absoluere. R̄º ꝭꝫ Ray.
Nō. imo icidit ī minorem eps ꝛ alii cōi
cātes. ex̄ eo. cū ɔsideres. Nā ēt si papa
salutat aliquē excōicatū vel pticipat
ei nō intelligit eū absoluē. vt s̄. absolu
tio p̄.§.xi.q incipit.papa.ꝛc̄. Et itelligē
dū ꝙ eps icidit cōicando ēt si ille fue
rat excōicatus ab ipo epo cui nec ipse
cōicare pōt nec aliis dare licentiā cōi
candi ei: qn icidat in excōicatōem mio
rē. ex̄ eo.nup.xi.q.3.excōicatis. A .Con.
Hosti.ꝛ glo.Ray. vt in sū.con.eo.ti.q.
161. B.

Quid si eps cōicat in crimine cū illo
quem ꝓpter illđ crimē excōicauit. R̄º
ꝭm Ray. Eandē sniam icurrit ꝛ ligat n̄
sua snia sꝫ iurꝭ: ar. ex̄ eo.nup. ꝛ a supio
re optebit ꝙ absoluat. Con. Hosti. et
Inno. A .lꝫ Ber.ꝛ Goff. dixerit ꝙ hoc
casu incurrat eps solū minorē. alr̄ liga
ret sua snia: qđ nō pōt fieri cum nemo
possit sua snia ligari: ar. ff. đ arbi.l. plr̄.
ꝛ de iudi.l. Julianꝰ. Sꝫ Ray. Inno. Ho
sti. Jo.mo.ꝛ Archi. dicūt ꝙ eps icurrit
maiorē. ꝛ ꝙ ligat nō sua snia, sed iuris
lꝫ occasione sue snie. ꝛ ꝙ sic itelligitur
.xi.q.3. sicut apli.cū tribꝰ.c. seqntibꝰ. et
ex̄ eo. si ɔcubie. Dic̄ ēt Hosti. ꝙ vtrāꝙ̄
icurrit.s. maiorē ꝛ minorē. Sꝫ si qs ex
cōicasset aliquē cū oibus q dedissēt ei
auxiliū ad aliqd faciendū. ꝛ ipe excōi
cator fuerit de illis auxiliatoribꝰ nō li
gat. qꝛ nō pōt dici ꝙ talis sit ligatus a
iure: sꝫ a se tm̄. qđ eē non pōt. qꝛ nemo
potest se absoluē vel condēnare. sed su
perior tm̄. 21.di. inferior. ex̄ de malo. et
obe. cū inferior. ꝭm Inno. ex̄ eo. cum in
dubiis. ꝛ Jo.mo.ꝛ Archi. ex̄ e. statumꝰ
li.º6.º Et con. Hosti. vt in directoria li.º
3.º ti.2.º §.127.º vbi hec oīa notant. Et eo.
ti.§.128. dicit. ꝙ pōt sciri excōicatorem
participare cū excōicato in crimine:
vt si eps excommunicauit suū cōsan
guineum vel amicū pro rapina facta
mihi quem forte odio hꝫ ꝛ latēt fauet

raptori ꝛ ꝑticipat cū eo. vel ipm̄ rece
ptat. vel cognouit mulierē quaȝ excōi
cauerat ꝓpter fornicationē. ex̄ eo. si cō
cubine. ſm Hosti. B.

Utrū sit orādū ꝓ excōicatis. R° ſȝ Tho.
in 4.° di. 18. Pro excōicato orari pōt q̄ꝫ
uis nō int̄ orōnes q̄ ꝓ mēbris eccl̄ie fi
unt: ꝛ tñ fructū nō ꝑcipiunt q̄ꝫdiu i ex
cōicatione manēt. sȝ oratur vt det̄ eis
spūs pn̄ie vt ab excōicatiōe soluātur.
A. Idē in sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 169. vbi cla
rius h° ponit̄. Et dr̄ ꝙ ꝓ excoicato orari
pōt i ꝓuato sed nō publice int̄ orōes q̄
fiūt ꝓ mēbris eccl̄ie. Ibi dr̄ ēt ꝙ suffra
gia ecclesie q̄ ꝓ tota eccl̄ia fiūt excōica
to nō ꝓsunt. Et Hosti. dicit ꝙ ꝓ excōi
cato nō ē orādū spāliter. Intellige pu
blice. Nā pro hereticis in genē orat in
parasceue ecclesia. hec ibi. B.

Quid si iudex mandat sacerdoti ꝙ
denūciet aliquem excōicatū. nunquid
visis lr̄is tenet̄ eū vitare? R° ſm Guil.
Si ille q mādat ē iudex ordinarius sa
cerdos dȝ eū ꝓsumere excōicatū. Ideȝ
dico de iudice dlegato nisi ꝓbabiliter
dubitet̄ de eius auctoritate. A. Idem
i sū. con. eo. ti. q. 179. vbi etiā subdit̄ ꝙ
idē Guil. nō credit h°modi mādatum
seu lr̄as mādati sufficē ad ꝓbandū eē
excōicatū si postmodū deducat̄ res in
iudiciū ꝛ ille neget se eē excōicatū nisi
aliomō de excōicatōe ɔstiterit: hoc pu
to intelligēdū qñ ageret̄ ɔ iudicem ex
cōicantē seu mādātē denūciari coram
supiore corā quo dȝ iudex iusticiā cāe
ꝛ iudicii oñdere. ex̄ de sen. ex. sacro. Al'
i dubio stādū est lr̄is iudicis. ex̄ d ꝓba.
post cessionē. Seqtur. Si āt iudex mā
dat sacēdoti ꝙ aliquem excōmunicet.
non tenetur eum vitare publice vel ꝓ
uatim donec eum excōicauerit. B.

Utrum cōtractus initus cum excōi
cato teneat de iure. R° ſm Ray. Si cō
trahens non obliget se ad cōicandum
cum excōicato lȝ peccet nunc cōicādo
in ɔtractu: tñ tenet contract°: vt si qs
vendat ꝛ tradat rem excōicato ꝛ stati
ꝓcium recipiat. Si vero obliget se ad
cōicandū cū excōicato i casu nō ɔcesso
non tenet cōtractus: vt si ꝓmittat vel
etiā iuret ꝙ vendet ei aliqd aut loca
bit. Et vide. s̄. excōicatio p̊. circa fi. §.
Utrum excōicatus obliget. A. Et ibi
latius in additione. B.

172 Quid si teneor iuramēto alicui solue
re in certo termino ꝛ ille interiȝ excōi
catur. R° ſm Ray. Nō debeo soluere
15. q. 6. nos sanctoꝝ. sed debeo deponere
i ede sacra. ꝛ sic vtiliter agetur eius ne
gocium: vt per hoc citius veniat ad sa
tisfactiōem. Si tñ verius videtur ꝙ
Inno. dicit sic. Si quis cum iuramēto
ꝓmisit aliqd dare excōicato. cōsulim°
ei ꝙ det. Nā ꝛ seruiēs tenet̄ seruire ei
vt ꝓmisit. xi. q. 3. qm̄ multos. A. Sȝ cer
te ibi solum videt̄ dici de obligatōe ꝓ
cedēte ex q̈dā domestica seu familiari
ɔuersatione seu nccitate. Unde vt pȝ i
sū. con. eo. ti. q. 34. Hosti. tenet ꝓmā cū
Ray. ꝛ addit ꝙ depositio in ede sacra
dȝ fieri. nisi forte supior ɔtumacia ex
cōicati exigēte absoluerit me in obser
uatione iuramēti q̄ꝫdiu fuerit sic liga
tus quod facere pōt ecclesia. vt pȝ. 15. q.
6. iuratos. ꝛ ex̄ de iureiur̄. venientes. et
de pe. c. fi. Sȝ glo. Ray. ait. Pōt dici ꝙ
nō tenet̄ soluere vel deponere q̄ꝫdiu ē
i excōicatōe qꝛ subītelligit̄ tacite in iu
ramēto vl' obligatōe si talis ꝑmāserit
cui liceat cōicare. ar. 22. q. 2. ne qs. Et sb
dit. Credo veri° ꝙ si ex auaritia nō ex
zelo iusticie differt soluere peccat quo
ad deū: lȝ nō puniat̄ quo ad eccl̄iam. si
cut hebrei qui ex cupiditate bona egy
ptioꝝ exportauerūt. Qui āt ꝓpter obe
dientiam hoc fecerūt meruerūt. Seq
tur. ī. Ray. Uel si vis tenē ꝓmā opinio
nem. s. ꝙ solutio debeat fieri excōica
to. cōsulo ꝙ veniat debitor cū testib°
ad domum excōicati ꝛ dicat. Sitis mi
hi testes ꝙ ego pono hic pecuniā quā
debeo sibi. vel numero eam vxori sue
vel filio suo vel baiulo accipienti no
mine ipsius ꝛ ipso presente ꝛ non con
tradicente. ꝛ sic liberabitur. Et hoc ca
su ſm glo. licȝ quantuȝ ad veritatē idē

sit᷑ qñ soluit᷑ alteri nomīe suo ac si sibi
soluēēt: nō ē ꝯtū ad spēm facti ⁊ opini
onē hoīuʒ ⁊ exteriore supficiē sicut ex
cōicat᷒ ꝯpellit᷑ rñdere ꝑ ꝓcuratorē. ex
de iudi. itellexim᷒. Sed ꝑdictū ꝯsiliuʒ
reprobat Hosti. duplici rōne. ꝑma est
qꝛ fit fraus canonib᷒ ꝑticipatōeʒ ꝓhi
bētib᷒. Sic.n. nō debeo ei soluē sic nec
alii noīe suo. Itē tal᷑ solutio ñ libat me
nisi ratū hrēt: ⁊ ex sua fiēt volūtate. ex
de iureiur᷑. ea te. Et.n. ꝓcuratori nisi ad
h᷒ spālit᷑ dat᷒ sit nō recte soluit᷑. Itē ad
dit Ray. Uel dic ꝙ si ipē fact᷒ ē hētic᷒
vel al᷑ hostꝭ ⁊ ꝑsecutor eccl'ie. paupeꝝ.
pupilloꝝ. viduaꝝ. vel aliaꝝ mīsabiliuʒ
ꝑsonaꝝ. ⁊ ꝑpt h᷒ ē excōicat᷒ tūc nullo
mō ē ei soluēdū: sʒ est faciēdū iux᷑ secū
dā opinionē: videlʒ de depositōe nisi i
casu. s. si pagani vel hostes reipublice
venirēt i forti brachio ad patriā deua
stādā ⁊ ipē excōicat᷒ se oppōeret ex ad
uerso pugnās ꝓ patria. tūc.n. eēt soluē
dū ei. ⁊ vasalli ⁊ curati sui deberēt euʒ
seq: ar. xi. q. 3. Julian᷒. vbi dr᷑. ꝙ cū Juli
anus ꝑcipet xp̄ianos aciē ꝓducē ꝓ de
fensione reipublice obediebāt ei. Ho
sti. dicit hoc veꝝ eē si eēt dñs terre. vl᷑
si nō eēt ali᷒ q posset pr̄iam defendere
alr̄ nō eēt ei obediēdū nec soluēdū. B

Quid si qs recipiat mutuū ab excōi
cato: nūqd tenebit᷑ reddere i termino
durāte adhuc excōicatōe. vel si ꝯducit
aliqd ab eo ꝓ ꝑcio reddēdo tpe excōi
catōis ⁊ h᷒ modi. R᷒ sʒ Host. Qui ꝯhit
cū excoicato obligat᷑ ei quo ad nālem
obligatōem ex q̄ si solutū sit non pōt
repeti. sed nō quo ad ciuilē obligatōeʒ
ex qua actio nascit᷑ ⁊ pōt peti. ⁊ iō non
dʒ ei reddere nisi post absolutōeʒ. A.
Idē frat᷑ Brucardus i sua sūmula: vt
i sū. con. eo. ti. q. 135. ⁊ hoc depēdet ex di
ctis. s. §. ꝓxio. B.

An possit aliqd recipi ab excōicatis.
R᷒ ſm Guil. Oratores. ꝑegrini. viato
res. ⁊ siles in nccitate ꝯstituti recipere
possūt. ⁊ dicit᷑ h orator q locū aliqueʒ
cā orōis visitat. Idē Inno. ⁊ Host. H᷒
ſpm tactū ē. s. §. 3. A. Idē pōt fiēri d azi
mo iudeoꝝ: vt i nccitate emat᷑ ⁊ come
dat᷑ sʒ eūdē guil᷑. vt i sū. cō. e. ti. q. 125. B

Utꝝ excōicatꝭ possit aliqd dari. R᷒ sʒ
Guil. Pōt cā hūanitatꝭ ⁊ i sustētatōeʒ
s. qñ idigēt. Nec expectāda ē vltia ne
cessitas. Et ēt si excoicat᷒ petit hospiti
um nō tenet᷑ aliqs expectare donec ab
aliis oib᷒ sit repulsus. Et h᷒ itelligo so
lū q̊ ad nccia vite vt alimēta. vestes ⁊
hospitiū. Sec᷒ si petat alia vtēsilia. vt
securi fossoriū ⁊ h᷒ modi. xi. q. 3. qm̄ mul
tos. A. Idē ēt itelligēdū est de ceteris
sine qb᷒ viuē nō pōt: vt possint excōi
cato dari. Uñ ⁊ intātū possʒ idigere di
ctis securi ⁊ fossorio ⁊ silib᷒ ꝙ possent
ei dari: quod arbitrio boni viri limitā
dū ē ſm eūdē Guil. Tho. ēt dic᷑ ꝙ i cāu
i quo homo ex ꝑcepto caritatꝭ tenetur
coīo nō ꝓhibetur: vt i sū. con. li. 3. ti. 33.
q. 154. B.

Quid de illo q amico suo excoicato
veniēte comedē ad domū suā dimittit
ei domū ⁊ claues: vel ꝑmittit eū come
dere sepatiʒ: nunqd itelligit᷑ ꝑticipare
excoicato. R᷒ ſm Guil. Si h᷒ fac᷑ i frau
dē vt sic eū nō offēdat sʒ fauorē ei᷒ acq
rat icurrit miorē excoicatōem. Si aūt
fac᷑ forte qa timet ne ille viʒ iferat nō
icurrit. Si ꝟo facit qꝛ putat euʒ idigē
hospitio vl᷑ alimētꝭ pōt eum cā huma
nitatis recipe facta de h᷒ ꝓtestatōe.
A. Et hoc ne vel recept᷒ credat fieri ꝓ
pter aliud ⁊ alii q h᷒ viderit scādaliʒ ēt᷑
sʒ eūdē Guil. vt i sū. cō. e. ti. q. 155. B.

Sʒ nūqd ab vxore vel familia excōi
cati possum᷒ aliqd recipe. R᷒ sʒ Guil.
De bonis ꝓpriis vxorꝭ vel familiaris
si noīe suo dederit recipe possum᷒. nō
āt de bonis coib᷒ aut de his q̄ dant᷑ no
mīe mariti. aut dñi ⁊ suo sil᷑. nisi forte a
marito ꝯcessū eēt vxori ꝙ suo ꝓꝑo no
mīe possʒ dare. A. Ita tñ ꝙ h᷒ mōi cō
cessiones nō fiāt i fraudē canonis: vt
qñ excōicatus sciens ꝙ nihil recipet᷑
ex ꝑte ei᷒ dat lniam seruienti suo vel
vxori dādi mihi aliqd de suo. Et si du
bitat᷑ vtꝝ noīe suo vel mariti seu dñi
vel vtriusqꝫ si sine lnia aut cū licentia

det tenēdū ē cētū ⁊ dimittēdū icētū.ne
recipiēs ɔmittat se discrimini ꝺ̄ʒ eūdē
Guil.vt i sū.con.eo.ti.q.150.Possʒ etiā
eē tāta nccitas vt ēt ab ipo excōicato
possʒ ꝛcipi elyna:cū aliūde nō pōt sub
ueniri:vt i sū.con.eo.ti.q.146. B.Non
tñ oʒ mltū iformare ⁊ istituē talē vxo
rē aut familiā ꝙ dēt.⁊ hº pp notā cupi
ditatis euadendā.

Quid si hospitat'sū in aliq̄ domo ad
mēsā ⁊ supueniat ⁊ ingerat se excōica
tus nūquid teneoꝛ surgē.Rᵒ ꝺm Guil.
Si ē publice excōicat':surgere teneoꝛ
nō obstāte quocūqꝫ scādalo.Si ꝟo est
occultū ⁊ nō possū sine ei' nota:ñ tene
oꝛ surgē. A.Jmmo.hº casu teneoꝛ nō
surgē.ꝺ̄ʒ eū.guil.vt i sū.cō.e.ti.q.176.B

Sʒ an supueniēte publice excōicato
ego tenear exire de domo.Rᵒ ꝺ̄ʒ Guil.
nō. A.Dū tñ possū hr̄e locū sepatū ita
ꝙ nō opoꝛteat me coicare i aliquo cuʒ
eo:⁊ ex hoc nō timeā scādalū ifirmoꝝ
ꝺ̄ʒ eū.Guil.i dcā.q.176. B.Jmmo ēt lʒ
sciā aliquē publice excōicatū receptuʒ
eē i aliq̄ domo possū ibi hospitari si tā
te capacitat| sit ꝙ possū ei' cōionē vi
tare. A.⁊ scādalū silr:vt dictū ē ⁊ pʒ in
ea.q.176. B.Nā licet mihi cū excōica
to i eadē camēa comedē sʒ ñ i eadē mē
sa.silr nec i eodē lecto iacē. A.Sʒ nec i
eadē camera nisi nccitate vꝛgente:vt
pʒ p Jnno.i.c.nup.ex̄ eo.cui'hoc fuit di
ctū oꝛigiale.vbi sic dic̄.Nō ꝙ nō dicoꝛ
cōicare excōicato:lʒ ego ⁊ ipse sim' in
aliq̄ domo ego ꝓ meis negociis ⁊ ipse
ꝓ suis.Sʒ si ego ⁊ excōicat' silr hr̄em'
vnā camerā cōem:bñ licet mihi cū ex
cōicato eē i eadē camēa ⁊ iacē ⁊ come
dē.sʒ ñ i eadē mēsa vl i eoð lecto.qꝛ hº
ñ pōt eē siñ volūtaria coione.Jbi ēt di
cit ꝙ si excōicat' sit ex̄ ecclīā ⁊ audiat
missaʒ:statiʒ sacerdos dʒ cessare nisi in
cepissʒ canonē misse ⁊ oēs alii debent
ꝛcedē pter scholarē ꝺuiētē misse. B.

Qð si veniā iuitat'ad aliqð festū vel
ɔuiuiū:⁊ iueniā ibi aliquē excōicatum
publice teneoꝛ ꝛcedē nec ðbeo ibi epu
lari lʒ sedeat ad aliā mēsā.qꝛ oēs talr
veniētes ad festū vl ɔuiuiū silr iuicem
cōicare dicēdi st. A.Jdē i sū cō.liᵒ.3ᵒ ti.
33.q.177. B.

Nūgd possū ꝛcipe lr̄as excōicati vel
ei mittē siue ēt nūcios vl encēia.Rᵒꝺ̄ʒ
Guil.Sic nō.Hug.nullū eoꝝ licʒ nisi i
cāu i q̊ licʒ ei loq.Cū tñ scribit ñ ē salu
tād'sʒ loco salutatōis solʒ dici.Spʒ ɔsi
lii sanior|.vñ ⁊ q ꝟbo salutat ab excōi
cato ñ dʒ eū salutare.sʒ pt dicē.de'emē
det vos ⁊ h'i. A.Jdē i sū.cō.e.ti.q.143.
⁊ i directoꝛia liᵒ.3ᵒ.ti.2.§.146.B.Qui āt
mun'ab eo sciēter ꝛcipit lʒ ñ liceat:tñ
ñ tenet reddē:sʒ iducēd'ē ꝙ i pios vs'
ɔuertat.vl ēt ꝙ bñ facēt si ad ruboꝛeʒ
iducēdū excōicato ꝛmittēt. A.ēt si igᵒ
rāt ꝛcepissʒ:vt i sū cō.e.ti.q.148. B.

Quid si aliqs assurgat vl ꝛuerētiā ex
hibeat excōicato aut ei salutāti se icli
net aut moueat labia q̄i ꝛsalutāt eū.tñ
nihil dicat.Rᵒꝺ̄ʒ guil.Nō icurrit excōi
catōeʒ.pene.n.ñ st extēdēde sʒ restrigē
de. A.Jdē i sū.cō.e.ti.q.145.sʒ i directo
ria dcō.§.146.dr ꝙ hō logt ñ solū ꝟbo
sʒ ēt nutu ⁊ signis ꝓ q̊ fac̄.26.q.6.q rece
dūt.ad fi.⁊ sic pdcā ñ videt licē. B.

Utꝝ familiaritas aut pudoꝛ excuset
pticipātes excōicato.Rᵒꝺ̄ʒ Guil.Dicē
dū ꝙ si ē familiaritas q̄ expmit in illo
.c.qm̄ mltos.qð ēt pōit h̄ s.§.3ᵒ.excusat
pticipātē.al nō. A.Jdē i sū.con.eo.ti.q.
166. B.

Utꝝ ignoꝛātia excuset.Rᵒꝺ̄ʒ guil.qñ
ē ꝓbabil ignoꝛātia ꝛci excusat.ex̄ ð cle.
ex.mi.aplīce.⁊ ex̄.e.significauit.sʒ igno
rātia iur| ñ excusat nisi illos qb' lʒ ius
ignoꝛare.vt pueros nōdū doli capaces
A.⁊ ēt oēs q nec ꝑ se nec ꝑ pitos potu
erūt scire.pꝺtiʒ mioꝛes.25.ānis.⁊ mlie
res.ff.ð iur.⁊ fac.igᵒ.l.regla.nisi ignoꝛā
tia fuēit crassa ⁊ supia.ex̄ ð ɔsti.vt aia
rū.liᵒ.6ᵒ. B.Dr āt qs ignoꝛare ꝛcm̄ vt
qꝛ ñ ɔstat ei ꝙ iste fec̄ tale qd.puta clīi
cū ꝟbauit.qꝛ nec ipe vidit.nec ē fama
ita publica ꝙ oio ðbeat credi.vide de
hᵒ.i.§.44.ᵒq icipit.Sed qd si ē publica
nā ⁊ si ab aduēsāio audiat l leui fama
nō dʒ sibi ð hᵒformare ɔsciaʒ.22.q.5.h'

vł.ꝛ ex̄ eo.cū desideres.ꝛ.ꝛ.q.i.c.p̄.ꝛ.xi.
q.3.nō solū. Jus āt dr̄ ignorare. vtputa
si nesciebat ꝙ ille quē vidit clicū ꝯbe
rasse eēt excōicatꝰ.q̄ ignorātia vt dcm̄
ē n̄ excusat.quō āt ꝛ qn̄ ignorātia excu
set a pctō hēs.ī ignorātia.§.ꝛ°. A.Cō.p̄
dict] Gof.ꝛ Host.vt ī sū.con.li°.3°.ti.33.
q.154. Sed vidēdū ē qs dicat scire ali
quē eē excōicatū. R° ꝭm Ray.ꝛ Host.
ꝛ in sū.cō.eo.ti.q.150. Dr̄ qs hoc scire cū
videt illū ꝯberare clericū in casu non
ꝯcesso vł sił.vel erat pn̄s ꝛ audiuit fer
ri sniam.vł ipam publice denūciari.vł
ipemet excōicatꝰ vel p̄latꝰ excōicati
maxie si sit eps dixi[...]ei.vel ab alio cui
merito credēdū ē hoc [...]diuit.vel ē pu
blica fama ipm eē excōicatū. Secus si
audiuit ab aduersario vel a leui fama
Nota ēt ꝭm Ray.ꝙ non ē ꝓbabił ig°
rātia si ignoreł qd̄ scił a viciniſ aut cū
ē in ꝑrochia in q̄ aliqs ē eo tp̄e publice
ꝺnūciatꝰ excōicatꝰ: aut si dicat se igno
rasse sniam ꝓpꝛii ep̄i.vł qd̄ publice fa
ctū ē in ꝓuincia.12.q.ꝛ.q ꝛ.hūanis.16.di.
qd̄ dicit]. Adeo tn̄ qs posset eē remotꝰ
a suo ep̄o vel a loco publicatōis snie.ꝛ
tā recens posset eē publicatio ꝙ ꝓba
bilis posset eē ignorātia. Non aūt est
ꝓbabilis ꝭm leges si ignoreł ꝙ publi
ce ꝓmulgatū ē ꝛ factū.ex q̄ lapsi sł duo
mēses.in auc̄.vt facte noue ꝯstitutōes
circa p̄ncipium. Et addit glo. Credo ēt
ꝙ iudex q iudicat ex p̄sūptōibꝰ qn̄ʒ iu
dicaret aliquam crassam ignorātiam
eē ꝛ ꝑ ꝯn̄s illū eē excōicatū vbi ꝺs qui
de hoc videt ꝯitatem iudicaret ꝓba
bilem ignorātiam ꝛ illum non esse ex
cōmunicatum. B.

Quid si sciam aliquē habitu eē excō
municatū sed actu nō aduerto ꝛ cōico
ei. R° ꝭm guił. Si hꝰ faciam subito et
nō aduerto: credo ꝙ n̄ pecco nec excōi
catōem icido. A. Jō ī sū.cō.e.ti.q.181. B

Quō vitādi sunt illi de quoꝝ excōica
tōe dubitatio ē. A.nō facti.qꝛ de eo ꝓ
xime dcm̄ ē.sed iuris ꝓpł varietatem
opinionū: vt in sū.con.li°.3°.ti.33.q.194.
B. R° ꝭm Tho.in quolibet. Dubitatō
de excōicatione aliquoꝝ aut precedit
sententiā iudicū.aut seqtur. Si p̄cedit
puta ꝙ nondū est declaratū ꝑ iudicuʒ
cōsensum non sunt vitādi quousq; cer
to iudicio termineł. Sed si post cōcor
dem iudicum determinationē adhuc
ambiguum sit: magiſ standū est sentē
tie iudicum.ꝛ illi vitandi sunt. A.si sic
fuerit iudicatum ex duplici rōne. p° qa
iudices sollicitiꝰ discutiētes negocium
plenius possūt percipere ꝯitatē etiam
si sint minꝰ periti q̄ alii qui ꝑfūctorie
ꝯsiderant ꝛ ex̄ordinarie.ꝛ° qꝛ hoc eēt ī
magnum nocumētum vtilitatis cōis
statuſ hominū si sentētie non staretur
sed qlibet ꝓ suo libitu vellet sentētie
calūniā ingerē: qꝛ sic litigia eēnt inter
mīabilia.ꝛ iō in tali casu magis ē stan
dum sententie iudicum: nisi sit per ap
pellationem suspensa. ꝭm Tho. vt in
dicta.q.194. B.

Quid si audiui ab aliq̄ dicēte de seip
so ꝙ sit excōicatꝰ.nūqd teneoꝛ eū vita
re. Dicēdū ꝭm Guil. Si audiui ab eo ī
ꝯfessiōe nō teneoꝛ eū vitare.qꝛ nescio
sicut hō sʒ sic̄ ꝺs ꝛ ne ꝯfessio reddatur
odiosa. Jō Hosti.lʒ Hug.ꝯꝛiū dixerit.
A. Cuiꝰ dictū pōt intelligi ꝙ debeo vi
tare q̄tum possuʒ sine scādalo eius ne
dem ei occasionē peccādi ꝛ ingerendi
se ꝯ iuris ꝓhibitōem alioꝝ cōini. iō de
beo ꝺ hꝰ eū in secreto monē: ar.6.q.ꝛ.si
tm̄.ꝛ ex̄ ꝺ of.oꝛ.si sacerdos.ꝛ ēt qn̄ scio
alił q̄ per ꝯfessionē ꝛ in cōfessione. B
Si aūt qs ex̄ ꝯfessionē se excōicatū di
cit ꝭm oēs eū vitare teneoꝛ solū ī occł
to nisi eēt excōicatꝰ publice. A. Jdem
in sū.con.eo.ti.q.188. B.

Quid si audiui ab ep̄o vł alio eiꝰ p̄la
to seu eiꝰ ꝑrochiali sacerdote ꝙ talis
sit excōicatꝰ. R° ꝭm Guil. Si aliqs p̄di
ctoꝝ dicat mihi denūciādo sentētiam
ꝛ talē casus de q̄ solet fieri excōicatio
A.i.ꝑtineat ad iurisditōem excōicātis
vt pʒ ī loco de q̄.ī. B.debeo ei credē ꝛ
eū vitare. Secꝰ si dicat mihi cēi locutō
ne. qꝛ non teneoꝛ credē nec eū vitare
A. Hoc verum si dicat se excōicasse.

parochianũ alienũ auctoritate supio
ris. tunc.n.nõ teneor ei credẽ si ꝓbabi
lit̃ dubitẽ de mãdato.ꝑsertiƺ si hͦ dicat
in cõi locutõe. Tãte ẽt possent eẽ inimi
citie int̃ eṗm vel sacerdotẽ ⁊ parochia
nũ suũ quẽ dicit se excõicasse ille eṗs
vel sacerdos ꝙ nõ tenerer credere vł
uitare illum: nisi alio mõ ꝗ̃ ꝑ ꝟbũ illi⁹
ↄstaret mihi de illa excõicatõe ꝭm eũ.
Guil. ⁊ in sũ.con.eo.ti.q.185. Itaqꝫ etiaƺ
in cõi locutõe videt̃ credẽdũ ꝓ̄latis de
subditꝭ suis ⁊ circa ptinẽtia ad eoꝝ iu
risditionẽ nisi in casib⁹ ꝓ̄dictꝭ. B.

Quid si ꝓ̄lat⁹ vel sacerdos parochia
lis dicat mihi ꝙ vidit ꝑochianũ suũ
aligd faciẽtẽ ꝓpt̃ qδ incidit i excõica
tõem. nõ aũt ẽ publicũ. nungd teneor
eũ vitare? Rͦ ꝭm Guil. Siue credaƺ si
ue nõ: nõ teneor eũ vitare nec i publi
co nec i occłto ꝗ̃tũ ad vitandũ pericu
lũ mioris excõicatõis. ⁊ młto min⁹ si di
cat mihi ali⁹. tñ si credã nõ debeo me
ingerẽ cõioni illius si possũ sine scãda
lo. ⁊ hͦ ne dem illi mãm peccãdi dũ mi
bi se cõicat. A. Istud põt hodie ꝓcedẽ
qñ nõ ẽ necesse vitare nisi publice ex
cõicatũ: vt pƺ. s̃. clic⁹ 3ͦ. ad fi. i additiõe
Sƺ oli erat nccẽ vitare ẽt occłtũ: sƺ i oc
culto: vt ex̃. e. cũ ñ ab hoie. ẽt si sciatur
excõicat⁹ ꝑ delatõem ꝓ̄lati vel fide di
gne ꝑsone: vt. s̃. § 39ͦ. i additõe. B.

Sƺ gd si ẽ publica fama vel audio a
fide dignis aliquẽ eẽ publice excõica
tũ. Rͦ ꝭƺ Ray. Si publica fama est ꝙ
ipse sit excõicat⁹ publice. vel qꝛ noto
rie fecit aligd ꝓpter qδ icidit in maio
rẽ excõicatõeƺ: teneor eũ vitare. Silr
si audio a fide dignis ꝙ eũ audierunt
denunciari. vel ꝙ viderũt eũ notorie
fecisse aligd ex q̃ incidit in excõicatõeƺ
teneor igrẽ ꝟitatẽ. ⁊ iteriƺ eũ vitare ⁊
i publico ⁊ i occulto donec certificatus
fueri. A. Ad hͦ facit ex̃ eo. cuƺ desidẽs.
§. scδe. ⁊ de reg. iurꝭ. ispicim⁹. liͦ. 6ͦ. B

Quid si Parisi⁹ audiui aliquẽ publi
cari quẽ postea inuenio Bononie vbi
dẽ hoc nihil scit̃. Rͦ ꝭƺ Guil. dicũt qdã
ꝙ teneor eũ uitare vbiqꝫ. Põt tñ beni
gni⁹ dici ꝙ si possũ facile ꝓbare excõi
catõeƺ. vt quia habeo testes vł instr̃a
teneor vitare alit̃ nõ nisi in illa dioce
si. A. s. vbi est publicatio fcã ꝭm eũdẽ
Guil. vt i loco de quo statim. B. ar. ex̃
g ma. ac. pos. cũ in tua. A. Idẽ in sum.
con. liͦ. 3ͦ. ti. 33. q. 192. B.

Quid si audiui aliquẽ excõicari vel
vidi icidere i excõicationẽ. postea non
vidi nisi p⁹ ãnũ: nũquid teneor euƺ vi
tare. Rͦ ꝭm Guil. Si hõ ẽ talis q creda
tur timorosus ⁊ q tũc seruabat excõica
tionẽ ⁊ mõ nõ seruat possuƺ credẽ euƺ
absolutũ. ar. ex̃ de offi. ordi. ex pte. Si
ꝟo nõ ẽ talis debeo eũ vitare. si occłtũ
ẽ occulte. si manifestũ publice. A. do
nec ↄstiterit vel ꝓbabilit̃ ꝑsumat̃ de
ei⁹ absolutõe. vt in sũ. cõ eo. ti. q. 191. B.

Quid si sacerdos videat aliqueƺ qñ
missa dr̃ audire eã stando ex̃ ⁊ nolẽteƺ
intrare: nungd dƺ ꝑsumẽ eũ excõicatũ
⁊ sic eũ vitare. Rͦ ꝭm Guil. Nõ est cã
sufficiẽs q̃re debeat talẽ reputare ex
cõicatũ vel int̃dictũ. Si tñ est ꝓ̄ꝓ̄us sa
cerdos q tenet̃ cognoscẽ vultũ pecorꝭ
sui dƺ ingrere ab eo. ⁊ ei vt melius po
test consulere.

Utrꝫ ꝓ̄dicatores possint passiƺ excõi
catis ꝑticipare. Rͦ ꝭm Guil. Elynas q
dem possũt accipe tꝑe ⁊ occasione pre
dicatõis vel ↄfessionis: vt h. s̃. §. 3ͦ. dcm̃
ẽ etiã si aliũde possint sibi ꝓuidere ꝭm
quosdã. qꝛ vt ibi dicit Hosti. illa cõsti
tutio ex̃ eo. cũ volũtate. spãliter ꝓpter
ꝓ̄dicantes facta fuit. Nã tꝑe nccitatis
ẽt sine cã ꝓ̄dicatõis vel ↄfessionis pñt
recipere. xi. q. 3. qm̃ multos. Sƺ ꝓ̄ter cãƺ
nccitatꝭ ⁊ ꝓ̄ter nũc dcãs cãs ꝓ̄dicatõis
⁊ ↄfessionis nõ debẽt recipere ab excõ
municatꝭ ⁊ silib⁹. A. s. ab oppressorib⁹
paupeꝝ ⁊ dissidẽtib⁹. vt in. c. statiƺ alle
gatꝭ. B. dis. 90. oblatões. ⁊ c. eoruƺ. 17.
q. 4. miror. Con. Ber. A. Idem i sũ. cõ.
libͦ. 3ͦ. ti. 33. q. 157. B. Tuti⁹ tñ vr̃ ꝭm
Inno. A. i. c. cũ volũtate. ex̃ eo. B. s. ꝙ
occasione ꝓ̄dicationis si aliũde sibi ꝓ
uidere pñt non possint ab excõicatꝭ re
cipere. A. Quod videt̃ intelligẽdum

nisi refutatio impediret fructū ꝑdica
tionis: cū ꝓ fructu ei⁹ possint ēt ꝟba ñ
ꝑtinētia inꝑponi. vt apud excōicatos
magis ꝓficiat ꝑdicatio. dcō. c. cū volū
tate. Et sic pñt ꝯcordari. videlꝫ ut elꝭ
ne nō recipiant ab excōicatꝭ: nisi i ncci
tate sustētatōis vel ꝓfect⁹ ꝑdicatōis.
B. Ad eādē quoqꝫ mēsam nō debēt co
medere ſm vtrosqꝫ. A. Uerꝫ ē si alꝭ pos
sūt sibi ꝓuidē ſꝫ glo. Ray. vt i dicta. q.
157. B. Qđ ꝛ si ꝑdicatores nō ꝓficiāt
qꝫdiu tñ sperāt ꝓbabilr̄ de ꝓficiēdo re
cipe pñt: vt. ff. de nego. gel. ſꝫ an vltro.
A. ꝛ alꝭ non. ſm glo. Ray. ꝛ Hosti. vt in
sū. con. eo. ti. q. 158. Ex casus g⁰ ꝑdictos
nō licet ab excōicato elꝭnā recipe. Et
vt nōt in sū. cō. eo. ti. q. 146. Inno. i dcō
. c. cū volūtate: sentit ꝙ legatuꝫ possit
recipi ab excōicato: nisi sit factū ad h⁰
vt oret ꝓ aīa eius. dicēs ꝙ licꝫ mortua
ria q̄ ꝓ aīa dātur nō sint recipiēda ab
excōicato cū ꝓ eodē orādū nō sit. tamē
si nō ꝓ aīa: sed sicut alꝭ ꝑuato excōica
tus aliqd leget eccl̄ie: illud recipe pōt
qꝛ nec testari ꝓhibet excōicatus. Lon.
Pe. de Sāpsona. Sꝫ Hosti. sentit ꝯriū
hec ibi. Dictū Hosti. pōt itelligi quādo
lꝫ legatū non eēt factū ꝓ mortuario:
tñ est factum vt alꝭ oret ꝓ aīa excōica
ti: qđ non licet nisi fuisset mortuus cū
signis pnie ꝛ absolut⁹ ēt post mortem
vt in. c. a nobis. 2⁰ de sen. exco. Alꝭ autēꝫ
bñ possit recipi legatū ab excōicato. qꝛ
p⁹ mortē excōicati cessat cā talis ꝓhi
bite coionis ꝛ receptōis. s. ei⁹ correctio
ex eo. cū medicinalis. li⁰ 6⁰ Sꝫ ꝓ quāta
nccitate licet recipe elꝭnā ab excōica
to: Glo. Ray. vt pꝫ in dicta. q. 146. dicit
Nō credo eē restrīgēdū ad extremam
nccitatē: sed sufficit ad excusatōem ꝙ
indigeat: ꝛ nō possit cōmode ꝛ de facili
hr̄e nccīa aliūde. In directoria aūt li⁰
3⁰ ti. 2. §. 145. dr̄ ꝙ aliq̄ ē sustinēda incō
moditas vt eccl̄astica hueꝛ iusticia. 19.
dis. i memoriā. Et vtꝝ nccitas sit mag̃
vl̄ iudicādū arbitrio suꝑioris. ex ꝯ of
ficio del. de causis. Quia tñ in trāseun
tib⁹ res dilatōeꝫ nō capit qsqꝫ suo iudi

cio relinqtur. xi. q. 3. ꝙ ꝑdecessor. Item
an licebit mihi hospitari i domo excōi
cati ipso abñte aut sumere inde nccīa
aut vinū ad celebrādū missaꝫ. R⁰ ſm
glo. Ray. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 151. ꝙ nō li
cet nisi recipiaꝛ ꝛ recipiā ab vxore vl̄
dispēsatore ei⁹ ſꝫ ꝙ dictū ē. s. §. 33⁰ Itē
nunqd licebit mihi hospitari vl̄ nccīa
recipe in domo excōicati quā inuenio
sine custodia. R⁰ ſm glo. Ray. ꝛ in sū.
cō. eo. ti. q. 152. Si ex cōfidētia amicitie
hoc facio: nō licet. qꝛ sic q̊dāmodo ꝯho
cum eo: ꝛ obligo me ad antidota ꝛ ei
cōico. alꝭ si credo ei displicē cū sciuerit
furtū vel aliud pcm̄ cōmitto: ſꝫ excōi
cationē minorē nō incurro. Itē qd de
illo q solit⁹ ē fratrib⁹ dare certā sūmā
singulꝭ septimāis: ꝛ cū sciret ꝙ i breui
excōicareꝛ rogauit vnū de amicꝭ ꝙ di
ctā sūmā daret fr̄ibus ꝑdictꝭ vsqꝫ dum
reuocareꝛ mādatū ꝓmittēs se ei suꝑ
hoc satisfactuꝝ: nunqd fratres sciētes
h⁰ deberēt recipe illā sūmā ab illo. R⁰
ſm glo. Ray. ꝛ in sū. con. eo. ti. q. 149. Si
fr̄es hoc nō ꝓcurauerūt. nec peccabūt
recipiēdo ab illo amico dāte noie suo.
nec ille peccabit q ita sibi ꝓuidit in fu
tuꝝ ꝓꝓo motu ꝛ pia itētōe sciēs ꝙ fra
tres nihil reciperēt ab eo tꝑe excōica
tōis. Si āt ꝓcurātib⁹ fr̄ib⁹ eēt h⁰ fcm̄: il
licitū eēt: lꝫ ille amic⁹ ꝓꝓo noie daret
ꝛ fr̄es in hoc casu facerēt fraudē canōi
q ꝓhibet cōicari cū excōicatꝭ. Fit eniꝫ
fraus canoni vel legi cū salua suꝑficie
lr̄e ꝑ adinuētionē aliquā dolo malo ꝯ
mentē eius venit. ff. de legi. l. ꝯ legem.
Nō ēt ſm Hosti. ꝛ in sū cō. eo. ti. q. 154.
ꝙ lꝫ in dictis casib⁹ puta i viatore et
ꝑegrino ꝛ simib⁹ cōicari possit excōicatꝭ
sūt tñ ēt in illis qꝫtū bono mō fieri po
tēit euitādi: vt pꝫ ex mēte dictoꝝ iuriū
. s. xi. q. 3. qm̄ multos. ꝛ ex eo. int alia. ꝛ c.
cū volūtate. ꝛ spālit in. c. si ꝟe. in fi. Itē
vt pꝫ i directoria li⁰ 3⁰ ti. 2. §. 145⁰ i cā he
resis pōt testis excōicat⁹ recipi. ex de
hereticis. in fidei. li⁰ 6⁰ Itē iudex excōi
cat⁹ requiri pōt vt iuuet inqsitores ꝯ
hēticos: nec igrētes icurrt excōicatōeꝫ.

ex̄ de hereti. p̄sidētes. li. 6. B

Ultimo notādū ꝙ cui cōicam⁹ viuo cōicare debem⁹ ⁊ mortuo. ex̄ de sepul. ex parte 2. nisi p⁹ mortē appareat q̄re ei i vita cōicādū nō erat. puta si p⁹ mortē ꝯuincat̃ de heresi. 2. q. 2. sane. 2. ⁊ p̄ter casū de torneamēto. de quo vide. i. torneamētū. §. 3. Itē notādū ē ꝯ cui nō cōicam⁹ viuo nec mortuo cōicare d̄bem⁹ ex̄ d̄ sepul. sacris. Hoc sil̄r nisi appareat q̄re ei in vita cōicādū fuisset. ex̄ eo. a nobis. 2. ⁊ ex̄ de sepul. ꝓchiano.

Excommunicatio

7. de miori excōicatōe. Hec excōicatio ē q̄ sepat a sacr̄is ꝑcipiēdis A. ex̄ d̄ cle. ex. mi. si celebrat. B. q̄ q̄dē quo ad deū ꝯtingit q̄ꝫcito pctm̄ mortale cōmittit̃. xi. q. 3. audi. Nā talis eucharistia ⁊ cetera sacr̄a recipit in sui dānatiōnē. ex̄ de cohabi. cle. ⁊ mu. c. fi. Sꝫ q̄ ad ecclīā īfligit̃ mior excōicatio ip̄o iure ⁊ ꝓhibēt̃ sacr̄a. ꝓ q̄dē ⁊ p̄ncipal̄r cuꝫ cōicat q̄s excōicato: vt tractatū est i ꝓximo. c. §. excōicatio 6. 2. cū q̄s sacrilegiū cōmittit. 17. q. 4. miror. A. Meli⁹ vr̄ facē ea. q. c. si q̄s inuētus. ibi. Donec i ꝯuētu admonit⁹. ⁊c̄. Aliq̄n tn̄ sacrilegiū incurrit i maiorē: vt si iniuriā irroget i ꝑsonā ecclīasticā. ex̄ eo. nō dubiū vel si incēdat vel frangat ecclīaꝫ. ex̄. e. ꝯq̄sti. vel si tal̄a agat. de q̄. §. excōicatio 4. B. 3. cū q̄s ē notori⁹ fornicator. ex̄ d̄ coha. cle. ⁊ mu. c. vr̄a. 4. cū q̄s ē simoniacus. ex̄ de simo. tāta. A. Hodie iste casus ē excōicatio maior ⁊ papalis. vt pꝫ ꝑ ex̄uagātes Martini q̄nti. vnaꝫ q̄ icipit. Multe. ⁊ aliā q̄ incipit dānabile ⁊ Eugenii q̄rti q̄ incipit. Cū d̄testabile B. 5. cum q̄s recipit ecclīaꝫ de manu laici. 16. q. 7. si q̄s deinceps. ar. ad idē ex̄ de elec. quisquis. A. Et tā laic⁹ dās q̄ꝫ clīc⁹ recipiēs nisi emēdauerit dꝫ maiori excōicatōe feri: ex̄ de iurepa. p̄terea. B. 6. lꝫ q̄sdā q̄n q̄s i bello iusto seu ꝯ xp̄ianos exercet artē balistarioꝝ seu sagittarioꝝ. ex̄ de sagitta. artē. A. Ibi male vr̄ ꝓbari cū ibi nil aliud dicat̃ nisi ꝙ dictā artē sub anathēate ꝓhibem⁹ nisi forte intelligat̃ rōne notorietatis q2 talis ars coiter notorie exercetur. ⁊ ois notori⁹ pctōr icurrit minorē excōicatōeꝫ: vt. i. §. 9. B. 7. in dissidētibus ⁊ paupeꝝ oppressorib⁹. māifestis raptoribus. publicis vsurariis. meretricib⁹ qui large dicūtur excōicati. i. q̄ꝫtū oblatōes eoꝝ ad altare nō recipiūt̃. A. Adde. ⁊ q2 ēt denegātur eis ecclīastica sacr̄a. sicut aliis pctōrib⁹ de q̄ stati. B. 8. in illis q̄b⁹ negat̃ ecclīastica sepult̄a A. de q̄bus. i. sepultura. 4. in p̄n. B. vt q̄ morit̃ in torneamēto. q2 nō sepelit̃ i cimitēio ēt si penituerit. vide. i. torneamētū. §. 3. Et idē posset dici de eo q̄ nō ꝯfitet̃ semel in āno. ex̄ de pe. ois. 9. in quolibꝫ notorio pctōre. di. 88. neq̄ꝫ. ⁊ di. 95. illud. 13. q. i. ꝓ obeūtib⁹. A. Et ibi glo. B. de ꝯse. di. 2. ꝓ dilectōe. Oēs casus p̄dictos ponit Ray. ⁊ Inno. ⁊ sil̄r cōcordāt ꝙ in p̄dictis casib⁹ absolui pōt q̄libet a ꝓp̄o sacerdote. A. De p̄dictis tangit̃ in sū. con. eo. ti. q. 69. vbi ēt dr̄ sꝫ glo. Ray. q̄ ad q̄tū casuꝫ ꝙ illi iuri derogat̃ in mltis ꝑtib⁹ ꝑ ꝯ̄riā ꝯsuetudinē Reges. n. ⁊ p̄ncipes i aliq̄b⁹ ecclīis dāt decanat⁹ ⁊ alios ꝑsonat⁹ ⁊ p̄bēdas. ⁊ illi q̄bus dāt nō instituūtur ꝑ ep̄m. hec glo. Sꝫ hec ꝯsuetudo nō ē seruāda nec excusat cū sit mala. 8. di. mala aūt ꝯsuetudo. imo poti⁹ ḡuat. Nā cū sit ꝯ ecclīasticā libertatē itroducit maiorē excōicatōeꝫ ꝯ obs̄uātes vel obs̄uari facientes. ex̄ de sen. exco. nouerit. B. Nec obstat ēt si ipse sacerdos sit excōicat⁹ minori excōicatōe. ex̄ eo. duob⁹. Nō autē pōt q̄s absolui ab alieno. ex̄ eo. nuꝑ. Et dico ꝓpriū s̄m Hosti. i. oēm q̄ pōt illū a pctō absoluē. Idē Tho. i 4. di. 18. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 91. B. Infligi etiā pōt mior excōicatio ab ep̄o ⁊ ēt a quocūq̄ꝫ iudice ecclīastico iferiori. ex̄ de offi. or. cū ab ecclīaꝝ. A. s̄m Ray. ⁊ oēs. vt i sū. con. li. 3. ti. 33. q. 55. B. Et hoc siue ꝓ coutumacia: vt. 5. q. 2. p̄nti. ⁊. xi. q. 3. audi. siue etiā ꝑ aliis c̄lpis. A. Fac. 17. q. 4. miror. B. Itē siue simpl̄r. A. i. ad

tēpus indeterminatū.sicut i.c.i actōe.de
q̊ stati. B .vt de pe.di.i.i actōe.siue ad
tps. A .s.determinatū.vt i.c.de q̊ sequtur.
B .86.di.tanta.

Quis ē effect⁹ minoris excōicatōis?
R̊ pncipalis effect⁹ ē q̄ talis remoue
tur a pceptione sacroꝝ.⁊ si se imisceat
mortalit peccat:nō tñ icurrit irregula
ritatē etiā si celebrat.Peccat ēt ɔferē
do sacra:sed ab eo collata nō carēt ṽtu
tis effectu.nec phibet eligere.nec ea q̄
rōe iurisditiōis sibi ɔpetūt exercē. Si
tñ talis scient elect⁹ fuerit:erit ei⁹ ele
ctio irritāda.ex̄ de cle.ex.mi.si celebrat
A .vt notat i sū.cō.eo.ti.q.81.Glo.Ray.
dicit colligi ex pdictis q̄ excōicat⁹ mio
ri pōt excōicare ⁊ absoluere. Itez q̄ si
ignorāter fuerit elect⁹ valet electio si
pbabilis fuerit ignorātia.Si aūt crass
sa ⁊ cōferat tali beneficium indiget di
spēsatōe ad hoc q̄ possit illud retinē.
Et idē dicit se credē ɔ̄ interdicto ab igres
su ecclie vel officio dino.De irregulari
tñ q recipit bñficiū dū ē irregularis pu
tat q̄ ipetrata dispēsatōe sup irregla
ritate nō idigeat dispēsatōe alia. Nec
ē sile de excōicato vel suspenso snia iu
ris vel hois.Nā irregularitas nō ē ni
si qðdā impedimētū ex defectu sacri
vel canonica institutōe pueniens. hec
ibi.Sed certe eadē vr̄ rō i irregulari q̄
⁊ in interdicto vel suspēso.q2 silr ē inha
bilis ad executōem officii suscepti ṗpe
irregularitatis sine dispēsatōe. ex̄ eo.
cū illoꝝ.Et ista rō vr̄ ponderari i dicto
.c.si celebrat.ibi.p eo q̄ ad susceptio
nē eoꝝ eligit.⁊c̄.Et q2 ppter officiū da
tur bñficiū.ex̄ de pben.cū scōm.Item
glo.in dcō.c.si celebrat dicit q̄ si excōi
cat⁹ minori eligat ēt ignorāter nō valz
electio.q2 ignorātia eligētiū nō fac̄ ip
sū habilē.Et si sciēt talē eligerent pua
rēt iure eligēdi.ex̄ ɔ̄ ele.cū i cūctꝭ. B.

Utrū excōicat⁹ minori possit itrare ec
clesiā.R̊ sm Ray.Nō vr̄ intrādo pec
care.q2 nō ē remot⁹ nisi a sacris . vnde
⁊ forsitā pōt intrare ad horas ⁊ dicē cū
aliis:dū tñ ñ ad missaz.aut si ad missaz
non ad osculū pacis qð ē qsi loco cōio
nis a qua sine dubio sepatus est.ex̄ de
cle.exco.mi.si celebrat. A . Hos passus
doc.latius examināt.Uñ quo ad igres
sum ecclie:vt p3 i sū.con.li.3.ti.33.q.169
Ray.⁊ Hosti.dicūt q̄ talis excōicatus
tutius facit si non intrat anq̄ sit abso
lutus .Si tñ intranerit cā orādi:pserti
vt dicit Ray.eccliam nō cōsecrataz nō
videt peccare q2 non est remot⁹ nisi a
sacris:imo forte pōt intrare ad horas
dum tamē nō ad missam.S3 pmuz se
curi⁹ est.Et satis videt ɔcordare Hoff.
dicꝭ q̄ pōt audire dina pter missaz.sed
securi⁹ facit si ex deuotōe abstieat: ar.
.5.di.ad eius.Glo.ṽo Ray.dicit. Credo
sine piudicio q̄ ⁊ misse poterit iterēē.
dum tamē ibi non cōicet . q2 minor ex
cōicatio non separat nisi a participati
one sacramētoꝝ que i sola pceptōe cō
sistit.ex̄ de cle.exco.mi.si celebrat. Hu
go tñ notauit.xi.q.3.si inimic⁹.q̄ ab in
troitu ecclie sepat.qð nō credo.Satis
tñ credo q̄ h⁹modi excōicatus pacem
non deb3 recipe cum aliis post agnus
dei.q2 osculū illud succedit loco eucha
ristie.hec ibi.S3 hoc nescio quo iure p
betur.Quo ṽo ad scōm si talis excōi
catus possit cum aliis dicere officium
in choro.⁊ an alii debeant ipm admit
tere:vt p3 in sum.con. eo.ti.q.170. Ho
sti.distinguēdo dicit q̄ sic qñ est excōi
catus.qa casualiter vel ex negligētia
cōicauit excōicato. Secus si ex cōtem
ptu.q2 ppter pctm̄ mortale etiā si occl
tu3 est suspensus ē qs quo ad se.⁊ si no
torius ē ɔtemptus puta q2 h° fecit p⁹
inhibitionē sibi publice factā p iudicē
⁊ hoc nō pōt aliq̄ tergiuersatōe celari .
⁊ vitare d3 ⁊ uitari.ex̄ ɔ̄ coha.cle.⁊ mu.
.c.vr̄a.⁊.c.fi.Itē Hoff. addēs dic̄. Lau
do tñ vt pus faciat se absolui q̄ suū of
iciū i choro cū aliis psequt. Glo. vero
Ray.dicit q̄ lic3 sit notoria h⁹modi ex
cōicatio .q2 tñ nō ē suspēsus q̊ ad alios
nullus tenet ei⁹ officiū vitare.q2 nō ē
puat⁹ seu suspēsus ab executōe sui or
dinis.sed tm̄ a pticipatione sacroꝝ q̄ in

ſola ꝓceptõe cõſiſtit.ex̃ de cle.ex.mi.c.
fi.hec ibi. Põt dici q̃ ꝑmũ dictuꝫ ꝓce
dit nõ rõe minoris excõicatõis notorie
ſed rõe delicti. Pctm̃.n.mortale notori
um inducit ſuſpẽſionẽ quo ad ſe ⁊ quo
ad alios: vt notaꝛ in ſũ.con.li.º3.º ti.29.q.
3. Quo tñ ad vitatõem hodie aliq̃ ino
uata ſũt: vt pꝫ.s̃.clicus.3.º ad fi.in addi
tione. B. Excõicatõis abſolutio vide
s̃.abſolutio 5.º

Xcuſatio.

Que excu
ſant a clpa
ſiue a pena habẽtur infra.pe
na ꝑ.§.3.º

Xemptus.

Qui dicũt
ſe exẽptos
⁊ allegãt ꝑuilegia r̃quiſiti ab
ordinariis oñdere tenẽꝛ. A.ſ.totũ pri
uilegiũ qð aſſerũt ſe a ſede aplica hr̃e
ip̃is ordinariis: aut in loco cõgruo ⁊ ſe
curo aliq̃bus aliis prudẽtib⁹ viris oĩ
ſuſpitione carẽtib⁹ ad h.º ꝑ dcõs ordia
rios deputat] infra terminũ cõpetentẽ
ꝓ facti q̃litate ip̃oꝝ ordinarioꝝ vel de
legatoꝝ ſuoꝝ arbitrio moderandũ iu
ſto ip̃edimẽto ceſſante: vt i.c.cũ perſo
ne.de q̊.i. B. ⁊ ẽt tradẽ trãſcripta arti
culoꝝ de q̃bus fuerit ↄtrouerſia. Qð ſi
ad exẽptõem allegãt ſolã p̃ſcriptõem
debẽt de hoc facẽ fidẽ. Si ꝟo allegant
vtrũq;: tũc ſi ꝑuilegiũ ad plenum non
ſufficiat: ſꝫ tñ cãꝫ ꝓbeat p̃ſcribendi te
nẽtur p̃ſcriptõem ꝓbare. A. videlicꝫ
.40. ãnoꝝ: ⁊ allegatũ ꝑuilegiũ exhibẽ
per modũ p̃dictũ: vt in eo.c. B. Et ꝓ
batõe pendẽte nõ turbẽtur. A. Cũ rõe
ꝑuilegii ſint i poſſeſſione exẽptiõis nõ
violẽta. nõ clãdeſtina. nõ ↄceſſa p̃cario
de qua fidẽ corã eiſdẽ fecerunt: vt ibi.
B. Qð ſi nõ allegãt ⁊ exhibẽt tale ꝑ
uilegiũ qð cãm p̃ſcribẽdi ꝓbeat. A. ſal
tẽ vt ibi. B. dioceſani vtanꝛ iure ſuo.
ex̃ de ꝑuile.cũ ꝑſone.li.º6.º

Exẽpta eccl̃a ⁊ monachi vl̃ canonici
vel ↄuerſi ⁊ ꝑpetuo oblati itelligunꝛ
exempti. A. ſiue ſint clici. ſiue nõ: vt i
.c.de q̊ ſtati. B. Nõ ãt p̃ſ byꝛ q̃ ꝓchi
anoꝝ curã hꝫ quo ad ea q̃ ad ip̃aꝫ curã
ꝑtinẽt nec ip̃i ꝓchiani. ex̃ de ꝑuile.ꝑ
exẽptõem.li.º6.º

Si eximãꝛ canonici alic⁹ eccl̃ie nõ ꝓ
pter h.º ſũt exẽpti clici. ſꝫ bñ eↄ? A.ſ. q̃
exẽptis clicis itelligũtur exẽpti taꝫ ca
nonici q̃ alii clici. dcõ.c.ꝑ exẽptõeꝫ. B.
ſꝫ ip̃a eccl̃ia nõ ẽ ꝓpter h.º exẽpta. A. in
neutro caſu. ſiue ꝑuilegium ↄcedaꝛ ca
nonicis ſiue clicis: vt in tex.de quo ſta
tim. B. ex̃ de ꝑuil.per exẽptõem li.º6.º

Per monaſteriũ ſeu ꝑ h⁹modi locũ
exẽptũ intelligi dꝫ tã de ip̃o q̃ de cimi
terio ⁊ domib⁹ monaſterii. ⁊ theatris.
hortis ⁊ areis q̃ ſunt iux̃ eccl̃iam: ar.12.
q.i.neccia.⁊.c.nulla.17.q.4. diffiniuit. A
Idem in ſum.con.li.º 2.º ti.5.q.166. circa
finem. B.

Exẽpti q̃tũcũq; gaudeãt libertate:
nihilominus pñt conueniri corã ordina
riis rõne delicti ſiue cõtract⁹: aut rei ꝯ
qua ꝯ eos agiꝛ: niſi delictũ ſit cõmiſſũ i
loco exẽpto. vel ꝯctus ibi ſit initus. vl̃
ibi ſit ip̃a res litigioſa. Itẽ nõ pñt ↄue
niri vbi domiciliũ hñt ſi alibi ð liquãt
vel ꝯhunt vl̃ res ip̃a exiſtat. nec etiaꝫ
pñt dioceſani illoꝝ vbi domiciliũ hñt
remittere exemptos ſi ↄueniant ad lo
cũ vbi deliquerũt vel ꝯxerũt vel res
ↄſiſtit. ex̃ de ꝑuil. volẽtes.li.º6.º ſaluis q̃
dicunꝛ in ſe.§. Et h.º etiã ſciẽdũ q̃ q̃dã
ſũt ꝑuilegiati ita q̃ nec rõne delicti vl̃
ꝯct⁹ vel rei pñt ↄueniri: vt p̃dicatores
minores ⁊ ciſtertiẽſes.

Exẽpti nõ pñt cõſtruẽ oratoria vl̃ ca
pellas i locis nõ exẽptis ſine lnĩa dioce
ſanoꝝ nec i ſic ↄſtructis nec tp̃e iterdi
cti i caſib⁹ nõ exp̃ſſis. A.ſ.i iure: vt i.c.
auctoritate.de quo.i. B. celebrare vl̃
facẽ celebrari. aliꝛ ꝑ ordiarios compe
ſcãtur. Et ſi ꝓpꝛ hoc ↄſeruatores eorũ
ferrẽt ſentẽtias ꝯ ordinarios nõ valẽt
ex̃ de ꝑuile.auctoritate.li.º 6.º In locis
ẽt exẽptis nõ pñt exẽpti p̃dicta facẽ ni
ſi de lnĩa vel ꝑuilegio. A. ſedis aplice
ſp̃ãli. ſicut pꝫ i tex. q̃ ſeqꝛ. B. vt i dicto
.c.auctoritate.

Exẽpti nõ debẽt aſſumẽ lites ſuoruꝫ
hoiuꝫ. A. liboꝝ: ut i dcõ.c.auctoritate. B

eti censualiū.ex̄ de p̄uil.auctoritate. li.° 6.°

Legatus de latē ſm Ber. bn̄ pōt co gnoſcē ꝯ cāis ꝯ exemptos.qꝛ per p̄uile giū eximūtur a ptāte epoꝝ ⁊ hꝰmodi: ſꝫ nō pape vel legatoꝝ eiꝰ.Secus tn̄ ꝯ aliis legatis.Notant hec de offi. lega. ꝙ trāſlatōem. A.In glo.Et eo.ti.c.p̄.di cit glo.ꝙ legatꝰ de latere q̊ ad hoc itel ligit.ſiue ſit cardinalis ſiue aliꝰ de latē dn̄i pape miſſus.Nō aūt ſi ſit legatus rōe loci ſeu dignitatis:vt archiep̄s cā tuariēſis.de q̊ dr̄ i dcō.c.p̄.⁊ ſil's: vt et notat i ſū.con.li.°2.°ti.5.q.166.ad fi. B.

Monaſteria mōialiū ēt ſi ſūt exem pta debēt ſingulis ānis ꝑ ordinarios viſitari.vt i cle.attēdētes de ſta.mo.

Xorciſmus.
vide ſupra cathecismus.

Xpoſitus
Si pat vl' alius eo ſciente vel ratū hn̄te filiū vel patronꝰ libertū vel dn̄s ſeruū ifantem vl' aliquē p̄dictoꝝ lāguidū cuiuſcūq3 etatiſ expoſuerit.vl' ſi alicui eoꝝ alimē ta impie negari ꝯtigerit.filiꝰ hoc ipſo a patria ptāte liberatꝰ ē.⁊ libtꝰ fit inge nuus.⁊ ſeruꝰ liber.Iſti q̊ꝫ q hos ſuſcipi unt n̄ pn̄t ꝑpt hꝰ i eoꝝ ꝑſōis ius aliqꝺ vēdicare.ex̄ eo.c.vnico. A.ſ.de ifātibꝰ ⁊ lan.expo. B.Quid aūt ſit patronus libertꝰ vel ingenuus hēs.ī.libertꝰ.§.p̄.

Xtrema vnctio.
De ea dr̄.ī.vnctio extrema.

Alſum.
Quere.ī.mēdacium.De falſariis ꝟo lraꝝ papaliuꝫ. vide ſ.excōicatio 3.°

Ama.
Quāuis p̄ncipaliter ſit curādum ꝯ bona vita:nihilominꝰ q̄ntum qs pōt curare dꝫ de bona fama.⁊ ne ꝑximi de eo ſcādalizētur.Hec hn̄t mltū plene.xi.q.3.int ꝟba. A.⁊ clāiꝰ.12.q.i.nolo. B.⁊.ī.ſcādalū.§.fi.Fama quō reſtituēdaꝰ ſit ab eo q aliquē infamauit hr̄ ſupraꝰ detractio.§.plr.

Amilia.
Quō paterfamilias dꝫ regē ⁊ corrigē familiā ſuā? Rꝰ ſm Guil.Sicut ip̄e tenet filiis ⁊ familie i educatōe corporali:ſic ⁊ i diſciplia morū.vn̄ hꝰ nō ſeruās ⁊ fidelitacē nālē deſerit ⁊ ē deterior ifidelibꝰ: q lꝫ nō ſint ſub lege gr̄e:tn̄ ſuāt illud iſtinctu legl nāe.vn̄.i.ad Thimo.5.°Si qs ſuoꝝ maxime domeſticoꝝ curā nō hꝫ fidē negauit.⁊ eſt infideli deterior.di.47.§.nccē eſt.⁊.c.q̄tūlibet. A.Idē in ſū.con.li.° 3.° ti.13.q.i.vbi ēt addit ꝙ ex eo ꝙ dic̄ apoſtolꝰ.maxie domeſticoꝝ pꝫ ꝙ pr̄familias nō ſolū tenet curā regimis hr̄e circa domeſticos.i.circa filios:vt exponit Augꝰ:ſed ēt circa oēs ſuos ꝑ quos itelligūtur ſui q de familia ſūt.⁊ ꝙ hec cura cōrectōis n̄ ſolū dꝫ eē ꝟbeꝝ:ſꝫ ēt exēpli boni ⁊ ꝟboꝝ.qꝛ hec ē ſpēs elyne:vt dicit Augꝰ.vn̄ ſicut ad elynā corporalē tenet qs tpe nccitatis ita ⁊ ad hanc. Si ꝟo nec ſic corrigūtur:dꝫ eos abiicē a ſe ſi ꝓbabilr credit ꝑ hoc eos corrigi ⁊ ſine hꝰ i malitia ꝑtinacit ꝑſeuerare: ne ſit patronꝰ crimis:ſicut pꝫ in vxore fornicaria.Qꝺ ſi ꝓbabilr credit ꝑ hoc eos licētiꝰ peccare.ꝑ ſuā aūt curā ⁊ per ſuū timorē videt eos a mlt̄ꝭ.⁊ ſi nō ab oibus malis ſe ꝑpare ei nō iputat ꝑuēſitas filioꝝ.vn̄ ⁊ i dcō.§.neceſſe eſt dic̄ Hieroꝰ.Iuſtꝰ nō polluit ex vitio filiorū.qꝺ tc̄ fiet ſi n̄ erit qꝺ ſibi iputet. B

Quid ſi dn̄s facit ſuoſ iurare ꝙ dicēt ei ſi quē viderit ſciuerit vl' audiuerint ſurripuiſſe aliqd de rebꝰ ſuis? Rꝰ ſm Guil.Credo ſine p̄iudicio diſtinguēdū. qꝛ ſi iſte dn̄s ꝓbabilr hr̄ trucule̅tꝰ ⁊ ferus:nō tenet ſuare:qꝛ illicitū fuit qꝺ iuratū eſt.Si aūt credit ⁊ hr̄ māſuetꝰ ⁊ nō niſi rōnabilr ꝓceſſurꝰ: diſtinguet. qꝛ ſi res tales ſūt ꝙ ꝑtineant ad cuſtodiā illiꝰ q iurauit:ſuari dꝫ.puta ſi qs viderit furē aſportātē res q̄ eius cuſtodie cōmēdate ſūt pōt ꝓſequi res furtiuas.al' tenet dānū reſtituere.Si auteꝫ non tenet ad cuſtodiā illarū reꝝ: tunc

si pōt ꝓbare tenet reuelare. Si vero non
pōt ꝓbare nō dʒ reuelare nisi talibꝰ ꝑ
sōis que pn̄t ꝓdesse ⁊ non obesse. Et si
alio mō iurauit: nō fuit licitū iuramen
tū nec obligatoriū. A. Idē i sū.con. liᵒ.
p̄. ti. 9ᵒ. q. 3 i. Ubi ēt dr̄ ꝯm Hug. ꝙ si ali
quis de testibꝰ synodalibꝰ sciat solꝰ cri
mē alicuiꝰ nō tenet denūciare epo licʒ
iurauerit dicē crimina que sciret: nisi
posset ꝓbare. alr̄ dʒ tacere ne sit ꝓditor
crimis. 2. q. i. si peccauerit. nisi hoc faci
at secreto. tn̄ eps vel aliꝰcui reuelat dʒ
secrete corrigere hꝰi criminosos: ar. 22.
q. 5. hoc vr̄. B. Sile ēt hēt s̄. correctio
2ᵒ. §. 5ᵒ. ⁊ se. ⁊ s̄. crimē. §. 3ᵒ. Qd̄ i ordinan
do reqrit ꝙ bn̄ p̄sit familie sue hēs. ī.
ordinādus. §. 12ᵒ

Femina

non pōt recipe
caracterē alicꝰ
ordiuis clicalis ipediente se
xu. nec ēt actū alicuiꝰ ordis exercere. 23
di. sacratas. A. Hoc fuit dictū Ray. vt
pʒ i sū.con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 23. q. i. dic vt ibi pʒ ꝙ
hoc nō pn̄t facē q̄tūcunq̄ sint scē ⁊ re
ligiose. B. nec p̄dicare seu publice do
cere. dis. 23. mulier. 33. q. 5. mulierem. A.
Pn̄t tn̄ i caplis suis ⁊ claustris sorores
suas exhortari ad bonū ⁊ docē sed non
i eccl'ia: aut i publico: aut i synodo ꝯm
glo. Ray. ⁊ in dicta. q. i. B. Item nō po
test iudicare sup cāis spūalibꝰ. A. nisi
ꝓut ponitur s̄. abbatissa. §. p̄. ⁊ 3ᵒ. circa
excōicatōem ⁊ suspēsionē. B. Sup tē
poralibꝰ vero vbi est cōsuetudo pōt. ex̄
de arbi. dilecti.
Femine q̄tūcunq̄ deo sacrate vasa
⁊ pallas sacras aut vestes quibus dn̄o
ministrat cōtingere nō debēt. vel incē
sum circa altare deferre. di. 23. sacratas
⁊ de ꝯse. di. i. vestimēta. Femina quō. ⁊
qn̄ possit esse testis. vide. ī. testis p̄. §. 3ᵒ.
Femīe nō pn̄t ad iudiciū trahi ꝑsona
liter ī vlla cā que iure nō exp̄mit. sed
nec religiose ēt si ꝯsentiāt vide. ī. iudici
um. §. 5ᵒ. ⁊ 6ᵒ. A. i. q incipit. mulieres ad
iudiciū. ⁊ se. B. ⁊. ī. testis p̄. §. 3ᵒ. De clau
sura monialiū ⁊ ꝙ nō litigent nisi ꝑ ꝓ
curatores. vide. ī. monialis. De multis
q̄ nō pn̄t femine ēt abbatisse vide s̄.
abbatissa. De ornatu quoq̄ sclariū mu
lierꝝ hēs. ī. ornatus.

Ferie

dicūtur q̄i foerie eo
ꝙ p̄stant vacationē
ab his que in foro. s. iudiciali
agi cōsueuerūt. vel dicunt ferie q̄si fe
stiue. A. Idē in sū.con. liᵒ. p̄. ti. 12. q. i. ꝯm
Ray. B.
Feriaꝝ q̄dā sūt tꝑanee: q̄dā repētine
q̄dā solēnes. Tēporanee sūt q̄ dant ꝓ
fructibꝰ colligēdis ⁊ sūt duoꝝ mēsium
gr̄a messiū ⁊ vindemiaꝝ. A. quoꝝ mē
siū vnꝰ ē ꝓ messibꝰ: ⁊ aliꝰ ꝓ vindemiis
vt in sū.con. eo. ti. q. 2. vbi ēt notat ꝙ in
oī terra dāde sūt ferie ꝓ messibꝰ ēt si n̄
crescit ibi ānona: q2 oēs cōiter g̃no idi
gent ⁊ hēnt necesse sibi ꝓ aliquo tꝑe ꝓ
uidē. Sʒ ꝓ vindemiis nō dabūt nisi vbi
sūt vinee: vel saltē vbi ē cōis vsus vi
ni. B. Et ꝯm dr̄sas regiones citiꝰ aut
tardius indicunt ⁊ p̄conizant. ff. eo. p̄si
des. ⁊ de offi. ꝓcon. si in aliquē. In his
nō pōt fiēi ꝓcessus iudicialis nisi de as
sensu partiū. ex̄ eo. cōq̄stꝰ. in fi. Repen
tine vero ferie sunt q̄s imꝑator indicit
ꝓpter victoriā quā fecit. vel q2 vxorē
duxit vel ei filiꝰ natꝰ ē. ⁊ hꝰi. Et dicunt
repentine q2 repēte seu subito indicū
tur. Et nullus p̄ter p̄ncipē eas indicere
pōt. C. de fer. l. a nullo. A. Idē in sū. cō.
dicta. q. 2. B.
Ferie vero solēnes seu festiue sūt q̄dā
p̄cipue solēnitates. s. Natal' dn̄i. sancti
Stephani. sci Iohis euāgeliste. scōruʒ
Innocētiū. sci Siluestri. circūcisionis.
epiphaniaꝝ. ⁊ septē dies dn̄ice passiōis
⁊ resurrectōis cū septē sequētibꝰ. roga
tōes etiā tribꝰ diebꝰ. ascēsio dn̄i. pēthe
costes cū duobꝰ q sequūt. festiuitates
oēs v̄ginis gl'iose. B. s. que erāt tꝑe. c.
ꝯquestꝰ. ex̄ eo. vbi hec ponūtur ꝑ. Gre
go. nonū. B. natiuitas Iohis baptiste
12. apl'oꝝ. sci Laurētii. d̄dicatiōis beati
Michaelis. oīuʒ sanctoꝝ. sci Martini.
ac diebꝰ dn̄icis. ⁊ ille festiuitates quas
singuli epi in suis diocesibꝰ cū ppl'o ⁊
clero duxerint solēniter celebrandas.

A .q̃ vicinis tm̃ circũmorãtibꝰ idicẽde
sũt.nõ gnal̃r oibꝰ: vt i.c.ꝓnunciãdũ.de
q̃.i.nisi forte illis q ibidẽ ꝓ illo tꝑe mo
rarẽtur.q꞉ forẽses ⁊ qcũq꞉ bonas loci
vbi se reperiũt ꝯsuetudines ſuare de
bẽt di.8.q̃ ꝯ.⁊ di.12.illa aũt. Et hᵒ intelli
git de sãctis auctoritate eccl̃ie romane
canonizatis.q꞉ ep̃s nõ põt ꝑ se aliquez
scm̃ canonizare.ex̃ de reli.⁊ vene.sanc.
c.p̃.qd̃ ⁊ nõt i sũ.con.dicta.q.2. B .de
ꝯse.di.3.ꝓnunciãdũ.⁊ ex̃ eo.ꝯq̃stus.Itẽ
statuit Eusebiꝰ ꝙ festũ inuẽtiõis sãcte
crucis qnto nonas maii solẽnit̃ celebre
tur.de ꝯse.di.3. crucis. A .Idẽ ẽt ſuãdũ
est de festo exaltatõis ſm glo. Ray. p i
dicta.q.2.qd̃ põt ꝓcedẽ vbi hᵒ obtinet
de ꝯsuetudine.al̃ nõ vr̃ iure caueri. B.
Itẽ festũ de corꝑe xp̃i: vt in cle.si dñm
de reli.⁊ vene.sanc.Et nota h̃ ꝙ int̃ p̃di
ctos dies sũt qdã q de facto nõ festant̃
q̃tũ ad cessationẽ ab oꝑibꝰ:sꝫ vidẽtur
abrogari ꝑ ꝯ̃riã ꝯsuetudinẽ q̃ i eis hẽt
locũ:cũ nõ ita sint de p̃cepto dei sicut
ẽ dñica ⁊ maiores illa. Isti aũt dies st̃
tres dies rogationũ.Quidã ẽt nõ ſuãt
oẽs septẽ dies passionis.⁊ etiã ꝑ totaz
octauã pasce. A . Hic pꝫ ꝙ septẽ dies
dñice passionis p̃cipiũtur in.c.ꝯquestꝰ
ex̃ eo.nõ solũ ad vacatõez fori iudicial̃
vt qdã voluerũt dicẽ:sꝫ ẽt ad cessatõez
ab oꝑibꝰ:lꝫ ꝯsuetudo sit i ꝯ̃riũ. Patet
ẽt h̃ ꝙ dies dñica ⁊ maiores illa sũt de
p̃cepto dei.de q̃ latiꝰ dcm̃ ẽ s̃.dñica dies
§.p̃.in additõe.Itẽ ꝙ cõsuetudo nõ ex
cusat q̃tũ ad festa iuris diui ⁊ hñ.q꞉ nl̃
la ꝯsuetudo vel ẽt hũana ꝯstitutio põt
valẽ ꝯ̃ ius diuinũ.8.di.veritate.⁊.c.si cõsue
tudinẽ.⁊.25.q.i.sũt qdã . Quo vero ad fe
sta iuris positiui excusat. sꝫ dꝫ latius di
stingui.Aut ꝯsuetudo ẽ rõnabilis itro
ducta forte ob aliquã rõabilẽ nccitatẽ
tacẽtibꝰ p̃latis eccl̃ie.⁊ excusat.Nã rõa
bilis ꝯsuetudo vi legis hẽt.di.i.c.ꝯsuetu
do.Si vero ꝯsuetudo nõ sit rõnabilis q꞉
nõ ẽ introducta ex aliqua rõnabili cã:
sed potiꝰ ex auaritia vel deuotõis tepi
ditate ꝓut cõiter solet ꝯtingẽ:ꝑ se non
excusat.imo potius g̃uat.ex̃ de ꝯsue.c.
fi.⁊ di.8.c.mala.Et id̃ p̃lati iux̃ posse de
bẽt conari talẽ ꝯsuetudinẽ abolere.⁊ si
ñ possunt ad peiꝰ euitãdũ laudabil̃r ta
ceãt.4.dis.deniq꞉.⁊ p̃latis tacẽtibꝰ non
celebrãtes dicta festa excusant̃:dũmõ
non sint ꝑtinacis ꝓpositi ip̃a non cele
brãdi etiã si a p̃latis p̃ciperẽtur.sicut i
sil̃i dicit Tho.erga solutõem decimaꝝ
scd̃a scd̃e.q.87.arti.p̃.Et forte q̃ ad fe
sta gnal̃it̃ p̃cepta reqrit̃ auctoritas pa
pe.hoc est ꝙ sciat ⁊ toleret ꝯ̃riã consue
tudinẽ.Et nõ vr̃ sufficere taciturnitas
ep̃i.cũ non hẽat ptãtem ꝯ̃ legẽ supioris
⁊ per ꝯsequẽs nõ possit tollere festa ab
eccl̃ia gnali itroducta nisi forte ꝓpt̃ ta
citurnitatẽ ep̃i.subditi aũt iusta igno
rãtia excusent̃.Quo vero ad festa ꝑticu
laria loci taciturnitatẽ sufficẽ puto ep̃i
ꝓprii.Predictis ẽt festis p̃ceptis adde
dedicatõem cuiuscunq꞉ oratorii: vt in
dicto.c.ꝓnunciãdũ. de ꝯse. di.3. Quod
puto itelligendũ q̃tum ad loca ip̃ius
oratorii. B .Sũt etiã alia festa ꝑ con
suetudinẽ introducta totiꝰ eccl̃ie. sicut
sancti Nicolai.⁊ forte alia. A .Et ideo
sunt obseruãda cũ consuetudo sit taci
ta lex:⁊ ꝓ lege hẽatur si rõabilis sit ⁊
saluti ꝓficiat.di.i.c.consuetudo.Et ead̃
rõ est de cõsuetudinibꝰ particularibus
respectu particulariũ locoꝝ.ar.dictiꝰ.c.
ꝓnũciãdũ.⁊.ff.de rei ven.l.que de tota
Un̄ ⁊ festũ sancti Bartholomei ſm di
uersas ꝯsuetudines diuersis diebꝰ cele
bratur.ex̃ de obser.ieiu.cõsiliũ. B .De
die dñico spãl̃r ⁊ qd etiã agẽdũ i festis
hẽs s̃.dñica dies.⁊ .i §.8ᵒ ⁊ se. De festo
conceptõis beate Marie virginis dicen
dum ſm Tho.in.3.ꝑte.q.27. ꝙ lꝫ roma
na eccl̃ia ip̃m non celebret tolerat tñ
cõsuetudinẽ aliquarũ eccl̃iarũ illud fe
stũ celebrãtiũ.Un̄ celebritas non ẽ to
talit̃ reprobãda.Sꝫ nec ꝓpt̃ hᵒ ꝙ festũ
ꝯceptõis celebrat̃ dat̃ itelligi ꝙ in sua
ꝯceptõe fuerit scã.sꝫ q꞉ q̃ tꝑe fuit scifica
ta ignorat̃.celebrat̃ festũ scificatõis eiꝰ
potiꝰ q̃ ꝯceptõis i die ꝯceptõis ip̃ius.
De faciẽdo festũ trinitatis ꝯsuetudo
tenẽda ẽ.ex̃ eo.qm̃. A .Ibi etiam dr̃ ꝙ

alicubi celebraꝛ ĩfra octauas penteco
stes. ⁊ alibi ĩ dñica añ aductũ. B. Ho
die tñ ex mãdato Iohãis pape. xxij. fit ꝑ
vlem ecclesiam.
Itẽ nota ꝙ festa aplorum. euãgelistarum.
⁊ .4. doctorum pncipaliũ. A. vz Hierony
mi. Ambrosii. Augustini. ⁊ Gregorii:
vt in .c. gliosus. de quo. ĩ. B. debẽt sub
duplici officio ꝑ vniuersas ecclas solẽ
niꝛ celebrari. ex de reli. ⁊ vene. san. glio
sus. li. 6. A. Aliq hoͦ itelligũt q̊ ad offim
tm: sz ɔgruẽti vr intelligẽdũ q̊ ad oia.
Nã de aplis clarum ẽ ꝙ sũt pcepta: vt s.
.§. 2. Idẽ gͦ dz itelligi de festis euãgeli
starum ⁊ pfatorum doctorum q eqparãꝛ ibidẽ
aplis: de qb i tex. dci. c. fit smo siꝛ cum
aplis sub vno ɔtextu ⁊ ɔstructu vbor
nec ẽ visiꝛe ꝙ solũ ꝓ duplici officio fu
isset facta tã longa decretalis: pcipue
cũ hoͦ postponaꝛ tã ĩ rubricis breuiarii
ꝙ̃ in dcretis seu decretalib. Itẽ qꝛ in
dcõ. c. gliosus: iudicat eccla eos inꝛ oẽs
scõs singlariꝛ debẽ honorari. Itẽ quia
hec dictio solẽniter q̃ poniꝛ ĩ dcõ. c. glio
sus sigt celebratõez oimodã ⁊ vacatio
nẽ ab opib: vt i. c. crucl. de ɔse. di. 3. ibi
solẽniꝛ celebrari mãdam. Et oẽs itelli
gũt ĩ hoͦ significari oimodã celebratio
nẽ. Et qd ĩ dcõ. c. gliosus addiꝛ d officio
duplici fit ad augmẽtũ ⁊ ñ ad diminu
tõez solẽnitatl. Et ita cũ sup hoͦ plies cõ
tulissez cũ ꝓuectl doctorib asseruerũt
dcã festa euãgelistarum ⁊ doctorum obsuã
da fore q̊ ad oimodã celebratõez siċ et
aplorum. Sz forte alicubi ɔsuetudo excu
saret sz distictõez positã s. §. 2. v. ⁊ nõ.
ĩ additõe. B.
Qñ debem festũ ĩcipe? Rͦ. Quãtuz
ad feriatõez a vespa ĩ vespã. ex. e. oẽs.
A. ⁊ de ɔse. di. 3. ꝓnũciandũ. Et fuit ori
giale dcm scripte: vt pz Leuitl. 23. B.
Et intellige vesperã. i. sero. A. i. ab vlti
ma pte diei pcedẽtl seu vigilie. vz ime
diate post. 24. horã. vsz ad vltimã ptẽ
diei festi: qd ⁊ põt patẽ ꝑ id qd hꝛ geñ.
p. vbi dr. Factũ ẽ vespere ⁊ mane dieſ
vn. Et sz Nico. de lira. ibi scriptura lo
gꝛ de die nãli q ẽ. 24. horarum. Artificiaꝛ

vo ẽ ꝙ̃diu sol ẽ sup trã. cui pmã ptẽ vz
mãe ponit ꝓ tota die: ⁊ pmã ptẽ noctis
quã vocat vespe ꝓ tota nocte. Et dicit
idẽ Nico. In vespe ɔpleꝛ dies artificia
lis. Igr sz scripturã ⁊ scãm ecclesiaz fe
stũ ĩcipit ĩmediate p occasũ solis diei
pcedentis vsz ad occasũ solis diei festi
B. Tñ festorum ĩitiũ ⁊ finis iux eorum qlita
tẽ ⁊ dffarum regionũ ɔsuetudies seruari
dz. ⁊ sicut magnitudo ipsorum exigit pus
incipe ⁊ tardi tmiari. ex eo. qm. A. hoͦ
dcm aliq male ꝑpẽdũt ipm allegãtes
dinutiue dicẽtes ꝙ per ɔsuetudinẽ põt
minui festũ. cũ tñ clare ɔstet ꝙ logtur
nõ diminutiue: sz augmẽtatiue dicẽdo
pus icipe ⁊ tardi termiari. ⁊ nõ diċ tar
di icipe ⁊ pus tminari. Itaqꝫ cõsuetu
do ñ põt minuẽ festũ nisi eẽt de ill qb
ɔsuetudo derogare põt scdm modũ di
ctũ. s. §. 2. v. ⁊ nõ. ĩ additõe. Põt aũt cõ
suetudo festũ augẽ pterꝙ̃ ĩ dñica cui
solẽnitas nõ dz icipe añ occasũ sol diei
sabbati ne videamur iudaizare: vt in
.c. ꝓnũciãdũ. de ɔse. di. 3. Et ex pdictis
clare põt colligi ꝙ nulla ɔsuetudo põt
excusare laborãtes ĩ sabbato p occasũ
sol. Et idẽ ẽ de laborãtib ĩ dieb pcedẽ
tib festa maiora ꝙ̃ dñica: cũ vt s. pz ĩ
hoͦ fiat ɔ ius dinum. B.
A qb abstinẽdũ sit ĩ festis? Rͦ. Ut
hoies meli possint vacare dinis debẽt
abstinẽ ab oi ope suili. i. nõ solũ a pec
catis: sz ẽt a mechãicis ⁊ agricultura ⁊
hͦi: vt nec mercatũ fiat. nec placitum
nec aliqs ad penã iudiceꝛ: vl ad mortẽ
nec iuramẽta fiãt nisi ꝓ pace. Hoͦ tñ. s.
abstinẽ a iuramẽtis ⁊ si honestũ sit nõ
ẽ nccĩuz. A. Satl vr posse dici ꝙ q̊ ad
iudicialia iuramẽta: de qb vr loq. c. i.
ex. e. sit pceptũ. ĩ aliis vo ɔsiliũ ut magl
abstieaꝛ ĩ festl ꝙ̃ ĩ aliis dieb: hoͦ est ꝙ
maior nccitas vrgeat. In eodẽ. c. dr ẽt
ꝙ in festo iuraꝛ nõ solũ ꝓ pace: sz ẽt ꝓ
alia nccitate: vt dicit ibi glo: puta ꝓ fi
de. ꝓ obia. ⁊ ꝓ fama. B. Et ꝙ a pdictl
abstinẽdũ sit hꝛ de ɔse. di. 3. rogatões. ⁊
ex. e. oẽs. 15. q. 4. c. p. 2. ⁊ 3. Et nota ꝙ his
dieb ꝓcessus iudiciari nõ tenet etiaz

si fiat ꝯ ꝯsẽsu ꝑtiũ nisi necitas vrgeat vl' pietas suadeat: puta si eẽt cã ꝯbiliũ ꝑsonaꝝ. ex̃ eo. ꝯq̃stus. A. Et ibi glo. dat exẽplũ necitatis dicẽs. Si eẽt res tpe ꝑitura: vt vbi res celeritatẽ desideat B. Et mlto mĩn' dꝫ qs his dieb' facẽ aliqd qḋ deſſe ẽ pctm̃: qꝛ magis peccat i festo q̃ꝫ i aliis dieb'. A. Vñ ꝛ ſꝫ Nico. de Lira Exo. 20. Qui ꝯmittit adulteriũ vel aliud pctm̃ mortale in festo facit ꝯ̃ duo p̃cepta: ꝛ ꝯ̃ illud qḋ vetat qḋ agit ꝛ ꝯ̃ p̃ceptũ de scificatõe festi. vñ cũ cir cũstãtia pcti que trahit i aliã spẽꝫ sit ꝯ necitate cõfessionis necesse ẽ ꝛ hãc cir cũstãtiã tpis ꝯfiteri: ꝯ q̊ lati' dcm̃ ẽ s̃. ꝯfessio 2°. §. 5°. i additõe. Pctm̃ aũt veni ale nõ ꝯrũpit festũ ſꝫ Tho. scḋa scḋe. q. 122. arti. 4°. Nihilomin' ꝛ a pctõ venia li debem' diligẽter cauẽ oi tpe p̄ſtim i festo: alr disponimur discrimini. Eccl. 19°. Qui spernit modica paulati ꝯcidet Aduertẽdũ q̊ꝫ ꝙ i maiorib' solẽnitati bus nullo mõ licet piscari. In dñicꝭ ꝯbo dieb' vl' iferiorib' ẽt nõ licet nisi cã vr gẽte ꝛ cũ lnia: ꝛ tũc fiat portio pauperi bus. ex̃ ꝯ feriis. c. licet. Et sic colligitur ꝙ vbicũq̃ꝫ iusta cã cogit oꝑari in festis si põt fieri dꝫ a ꝓlatis peti lnia. qꝛ ipi habẽt iudicare si ẽ iusta cã. ex̃ de offi. dele. de cãis. Et ꝯ lucro pauꝑib' portio dꝫ fieri. Et qḋ dictũ ẽ in piscatõe idẽ ea dẽ rõne põt dici i aucupatõe: maxime qꝛ ibi hõies magis occupãtur currẽdo vel aliud faciẽdo. ꝛ fit magꝭ i publico q̃ꝫ piscatio. Itẽ qꝛ oẽ op' ſuile ꝓhibet i festo. Leuitꝭ. 23°. ꝛ s̃. §. 6°. Et sic ẽ regula ꝓhibitiua. Vñ oẽ illud itelligit ꝓhibi tũ qḋ nõ ẽ spãlit cõcessuꝫ. vt dr̃ in cle. exiui. de ꝯbo. sig. Itẽ venatio forti' in hibet q̃ ẽt oi tpe vr̃ ꝓhibita. 86. di. q ve natorib'. ꝛ. c. q venatori. ꝛ. c. vident. ꝛ. c. Esau. ꝛ. c. qd ꝓdest. ꝛ. c. an putatis. Ad c' itelligẽtiã glo. in dcõ. c. qui venatorib' suꝑ ꝯbo venatorib' dicit. Nota ꝙ est venatio oppressiua. ꝛ hec illicita. s̃. di. 6. c. vlt. §. his ita. vbi dr̃. Cepit Nẽbroth eẽ robust' venator corã dño. i. hoĩuꝫ op pressor ꝛ extinctor. De hoc dr̃ Gen̄. 10.

Segt. Quedã arenaria. q̃dã saltuosa. Arenaria ẽ cũ qs pugnat i arena cum bestia dẽtata. ꝛ ad h° locat oꝑas suas. Et hãc q exercet peccat mortalr. ꝛ q eã aspicit. ꝛ q eã exercet ẽ ifamis nisi gr̃a viriũ experiẽdaꝝ. ff. de postu. l. i. §. itẽ se nat'. De hac logt h°. c. ꝛ duo seq̃ntia. ꝛ. 3. q. 7. §. tria. Saltuosa est q̃ fit i siluis ꝛ saltib'. ꝛ hec licita ẽ. tñ ẽ illicita ex tpe vt i q̃dragesima ꝛ in dieb' ieiunioꝝ. i. eo. an putatis. Itẽ ex ꝑsona. qꝛ clico nõ ẽ licita etiã si pauꝑ sit ſm q̃sdã. 34. dis. q̊rũdã. qꝛ põt alr victũ q̃rere. nã tal' fa ciat cistas. ꝛ calatos. ꝛ retia. de cõse. dis. 5. nunq̃ꝫ. Laico licita ẽ ob necitatem ꝓ pellib' ꝛ carnib' non ob voluptateꝫ. ꝛ h° de ea q̃ cũ clamore fit. Ponẽ aũt la queũ vel rete sine strepitu ꝛ clamore ꝛ canib' licet ẽt clericꝭ: cũ etiã mõacho liceat texẽ linũ ꝓ capiendis piscib'. de ꝯse. di. 5. nunq̃ꝫ. De saltuosa logtur. i. eo. Esau. ꝛ duo seq̃ntia. c. hec glo. Qḋ glo. dicit nulli licẽ venari i dieb' ieiunioꝝ subaudiẽdũ. g° mlto min' festoꝝ: i qui bus forti' ꝯuenit ab opib' ſuilib' absti neri: cũ mercata ꝛ silia nõ ꝓhibeãtur i ieiuniis q̃ tñ inhibẽt in festis: vt s̃. §. 6°. Itẽ nõ vr̃ licitũ sonare vel cãtare in festo nisi honeste ꝛ cũ rõnabili cã. al' ẽt oi tpe vr̃ ꝓhibitũ. vñ i. c. donare. 86. di. dicit glo. Quid de citharistis ꝛ aliis q suis vtunt istr̃is: nũqd ẽ licitũ audire vel tãgẽ ea: vel talib' ꝑsonis aliqd da re. Et qdẽ ad voluptatẽ vl' luxuriã nõ. qꝛ deũ morib° stimulat q vocib' pplꝫ delectat. 92. di. c. scã. Sꝫ ad laudẽ dei bñ vl' ob aliã iustã cãm: puta recreatiõis. qꝛ debilis ẽ vel ifirm'. B.

Quid agẽdũ aut qd liceat i festꝭ. R°. Debꝫ qs intẽdere magꝭ dinis: vt hym nis psalmis ꝛ cãticis spũalib'. de ꝯsec. di. 3. ieiunia. A. i his ꝯp̄hẽdit ꝛ orõ. qa orõ oi tpe saluti nr̃e ẽ necciã. Luc. 18°. Oꝫ sꝑ orare ꝛ nunq̃ꝫ deficẽ. iõ est ꝯ p̃cepto p̃cipue in festo. vñ i sũ. cõ. li°. 3°. ti. 37. q. 119. notat ſꝫ theologos ꝙ orõ ẽ de neci tate p̃cepti: sicut ꝛ qḋcũq̃ꝫ aliud ad sa lutẽ neciũꝫ. ꝛ dicũt ꝯtineri sub p̃cepto

de scificatõe sabbati.vñ ꝛ ꝑcipit ꝙ in
festo missa itegͣ saltē vƺ ad bñdictõeƺ
sacerdotis iclusiue audiaꝛ. de ↄse. di.i.
oēs fideles.ꝛ.c.missas. B. Jtē ꝑdicatõ
nib⁹ ꝟtutib⁹ ꝛ regularib⁹ disciplinis.
ex̄ de vi.ꝛ ho.cle.cuƺ decorē: ex̄ de sta.
mo. cũ ad monasteriũ.§.3.º Licet ēt do
cere talia ꝟbo vľscripto i festo. Nam
ꝛ in sabbato circũcisio fiebat ꝛ sacrifi
cia. A. Jdē i sũ.cõ.li.º p̊.ti.12.q.7.ƀƺ Ray.
Et sic inꝛ ceťa debem⁹ attēdē ꝑdicatõi
ꝛ hoc ƀƺ idigētiā oi tpe itelligo eē de ꝑ
cepto ꝑsertiƺ i festo:qꝛ vt ꝓxie patuit
oē illud ē de ꝑcepto qꝺ̄ ē necc̄ium ad sa
lutē aie.ꝛ pƺ qꝛ ꝑdicatio ꝟbi dei est ita
necc̄ia ad salutē aie sicut corꝑalis cib⁹
ad salutē corꝑis. Nā cibus aie ē ꝟbuƺ
dei. Deut.º8.º ꝛ Math.4.º Propꝛ qꝺ̄ ꝑi
culũ ꝑditõis iminet nõ solũ nõ audien
ti sƺ ēt ex negligētia ꝟbũ dei auditũ i
mēoria nõ retinēti: vt pƺ ꝑ Greg.omeľ.
8.vbi dic̄. Uerba dei q̄ aure ꝑcipitꝭ mē
te retiete. Cib⁹.n.mētis ē ƀmo dei:ꝛ q̄si
cib⁹ accept⁹ stõacho lāguēte reiiciꝛ qñ
audit⁹ ƀmo i vētre memorie nõ teneꝛ:
sƺ qsqs alimēta ñ retinet h⁹ ꝓfecto vi
ta ↄ̄spaꝛ. Et ne gͦ mortis ꝑiculũ formi
date si cibũ scē exhortatõis ñ accipitꝭ.
si ꝟba vite.i.alimēta iusticie i mēoria
nõ tenetis.hec ibi. Si gͦ audiētia ꝟbi
dei ē saluti necc̄ia ꝛ ↄ̄ñter de ꝑcepto.vñ
ꝛ in dicto.c.oēs.ↄ̄ ↄse.di.i.dꝛ ꝙ oēs fide
les q ↄueniũt.i.debēt ↄuenire i sacris
solēnitatib⁹ ad eccľiaƺ audiant scriptu
ras apľoꝝ ꝛ euāgeliũ. Pro qb⁹ scriptu
ris vꝛ intelligēda ꝑcipue iꝑa ꝑdicatio
ꝑ quā exponũꝛ ꝑpľo iꝑe scripꝛe.vñ et
stati i.c.sacerdote:qꝺ̄ imediate seqtur
p⁹ dcm̄.c.oēs.dꝛ. Sacerdote ꝟbũ i eccľa
faciēte q egressus de oratorio fuēit ex
cõiceꝛ. Ex hoc vꝛ inuere ꝙ h⁹ sit morta
le:cũ excõicato nõ irrogeꝛ nisi ꝓ culpa
mortali.xi.q.3.nemo eꝑoꝝ. Jtē de ↄse.
di.i.q die.dꝛ. Qui die solenni omisso ec
cľie ↄuētu ad spectacula vadit excõice
tur. Claret āt.qꝛ omittiꝛ ↄuēt⁹ eccľie qñ
ad missaƺ ꝛ ad ꝑdicatõeƺ ad q̄s oēs de
bēt ↄuēire ñ veniũt. B.sƺ vt põit Tho

scꝺ̄a scꝺ̄e.q.122.ñ ꝓhibeꝛ qs facē oꝑa q̄
ꝑtinēt ad ꝓuidētiā necc̄ioꝝ tā sibi q̄ꝫ ꝓ
ximis:sic̄ ꝟuādo ꝑsonam vľ res seu qꝺ̄
cũq̄ꝫ aliud dãnũ vitādo. A. Non tñ ꝙ
ↄsistat i cessatõe lucri.alľ licēt mercari.
qꝺ̄ veꝝ nõ ē.ex̄ eo.c.p̊. Nec cũ omissiõe
dinoꝝ qb⁹ ꝑncipalꝛ itēdēdũ ē: vt statiƺ
ꝑoñsũ ē. B. Math.12. Quis ex vob̄ hõ
q hũerit vnā ouē ꝛ ceciderit sabbato i
foueā:nõne tenebit ꝛ leuabit eaƺ. Jm
mo ēt licet ꝓ necc̄itate bellare.vñ ꝛ ma
chabei i sabbato pugnātes excusāꝛ.23.
q.8.si nulla. A. Meli⁹ ex̄ ↄ̄ reg. iuꝛ. qꝺ̄
nõ ē.de q̊ hꝛ ꝑ̊ Mach.2.º De q̊ ēt vide s̄.
bellũ p̊.§.fi. B. Jtē ƀƺ Guil.si iacētib⁹
segetib⁹ i agro:aut fenis i prato imine
at tēpestas pñt inde ꝛmouēi. A. Si du
biteꝛ ꝛ timeaꝛ ꝙ dcē res corrũpāꝛ vel
mľtũ ↄ̄teriorēꝛ ƀƺ eũ. Guil.vt i sũ.cõ.li.º
p̊.ti.12.q.9. B. Jtē ñ credũꝛ peccare mõ
taliꝛ carnifices ꝛ picerne q ꝑparāt vi
ctualia vt seq̄nti die vēdāt si ꝑus ñ po
terāt ↄmode ꝑꝑare aut ꝑꝑata ꝟuare.
A. Jdē i dcā.q.9.ƀƺ eũ. Guiľ. Et põt dici
ꝙ h⁹ veꝝ ē si cibaria sũt necc̄ia ꝓ die fe
sto:aut ꝓ die seq̄nti i q̄ nõ poterāt con
gruo tꝑe ꝑꝑari.alꝛ nõ licet cũ sit op⁹ ser
uile. Leuit.23. B.

Sƺ qd ↄ̄ his q ↄpellũꝛ a dñis vt ope
rēꝛ i festis. Rꝫ ƀƺ guiľ. Si iusto metu in
ducti hͦ faciũt videnꝛ ꝓpꝛ necc̄itatē ex
cusari.alľ.nõ tenēꝛ obedire nisi i licitis
ꝛ honestꝭ. A. Jdē i sũ.cõ.dcā.q.9. B

Quid ↄ̄ his q ↄ̄bētes dñis vecturam
bladoꝝ afferũt i dieb⁹ festiuis. Rꝫ ƀm
Guiľ. Nõ excusāꝛ nisi alia necc̄itas ad
hͦ eos cõpellat. Uectores tñ merciũ et
alimētoꝝ aut ꝑsonaꝝ ad loca remota
cũ alꝛ ñ possint siñ gͮui icõmodo credo
excusari.ꝛ silꝛ ↄ̄ viatorib⁹ ꝛ cursoribus
A. Jdē i dcā.q.9. B.

Utꝝ in festꝭ liceat scribē. Rꝫ ƀƺ Guil.
Nõ licet scribē i aliq̊ grādi: vt ↄ̄ q̄tno
i q̄ternũ:sƺ scholarib⁹ lectões suas no
tare ꝛ ƀmões.ꝛ i lectõib⁹ libros corrigē
Nõ āt licet circa ꝑdcā locare oꝑas su
as ꝛ.ꝓ ꝑcio facē. A. vľ ēt ↄducē ad hoc
oꝑas alienas ƀm Guil.vt i dcā.q.9. B

ſꝫ tm̄ ſpūalia ꝛ ſine p̄cio.
Quid ꝺ barberus ꝛ minutoꝛibꝰ ꝛ fer
ratoꝛibꝰ eq̊ꝝ. ℞° ſm̄ Guil. Si i feſtꝭ hᵒ
faciūt p̄ncipalr̄ ꝓpt̄ nccitatē eoꝝ qbus
ſuiūt: credo ꝙ pn̄t excuſari. Secꝰ ſi ꝓ
pter cupiditatē lucri. Sꝫ ꝛ illi q de tali
bus reqrūt eos excuſant̄ ſi alr̄ nō pote
rāt ſibi cōmode ꝓuidē. ꝯ hoqn nō excu
ſant̄. A. Jō i ſū. cō. ꝺcā. q. 9. Sꝫ q̊ ad bar
bitōſoꝛes nō video q̄ cā occurrē rōabil̄
ꝛ excuſabil̄ poſſit cōit̄ quare nequeat
poſt feſtū differri. B.
Sꝫ qd de molēdinis. ℞° ſm̄ Guil. Jn
molēdinis ad vētū vel ad aquā: q̄ abſꝫ
mag̃ opa hoīs exercēt̄: credo ꝑuādā cō
ſuetudinē regiōis nō ꝓhibitā a p̄latis.
Molēdina ꝟo cū iumētis debēt qeſcē
Nā ꝛ iumēta vacare iuſſa ſt̄ ſabbato.
Exo. 20. A. Certe idē vr̄ de q̊cūqꝫ molē
dino. Nā lꝫ aliq̄ nō r̄qrūt magnū labo
rē hoīs reqrūt tn̄ iuge miſteriū ꝛ occu
patōēꝫ. ꝛ ſic diuū cultū ꝛ ꝺuotōem ipe
diūt. ꝛ cū regula ſit ꝓhibitiua ꝛ hᵒ non
reꝑiat̄ ꝑmiſſū ꝯſtat ex ſup̄dictis nō li
cere: niſi rōnabilis artet nccitas. B
Quid ꝺ eūtibꝰ ad mercata q̄ fiūt i fe
ſtis. ℞° ſm̄ Guil. Si aliqs hoc faciat n̄
ꝯſuetudīarie ſꝫ ꝓ ſua nccitate: n̄ credo
ꝙ peccꝫ moꝛtalr̄. Secꝰ ſi ꝯſuetudiarie
ſeu lucrādi cupiditate. ꝛ maxie ſubtra
hēdo ſe a diuis: aut ēt ſi hꝰ i mercata ꝓ
hibita ſint a p̄latis illiꝰ loci ſiue foꝛſan
excōicata. A. q̊ cāu ēt ſi aliq ꝺ aliena
dioceſi venirēt icidērēt i excōicatōem
rōe delicti ſꝫ eū. Guil. vt i ſū. cō. li.° p̄. ti.
12. q. 12. B. Mercata tn̄ q̄ ex q̄ꝺ nccitate
fiūt ꝺ victualibꝰ ꝛ neceſſariis ad dieꝫ
aliquē nō credo illicita eē. dū tn̄ ꝓpter
hᵒ n̄ ſubtrahāt ſe a diuo offō. A. Jō in
ꝺcā. q. 12. Et hᵒ pōt itelligi veꝝ ꝓ q̄tidia
nis nccitatibꝰ occurrētibꝰ qbꝰ n̄ p̄t alit̄
ꝓuidēi: vt ſt̄ tabne vl̄ hoſpitia ꝓ via
toꝛibꝰ ꝛ ꝓ ꝑegrinis nccīo ābulātibꝰ. vl̄
ēt icolis alr̄ nccīa n̄ hn̄tibꝰ. qꝛ nō hēnt.
nec aliis tꝑibꝰ pn̄t ſibi ꝓuidē. ꝛ ſꝑ qn̄
hec agūt̄: n̄ ꝓpt̄ cupiditatē ſꝫ ꝓpt̄ ncci
tatē egētiū fiāt. ꝛ ꝺ lucro paupibꝰ poꝛ
tio det̄. ex̄ ꝺ feriis. c. licet. ꝛ s̄. §. xi.° B

Quid ꝺ illis q i diebꝰ feſtiuis ꝓ elya
tm̄ arāt agros paupeꝝ vl̄ faciunt opa
eoꝝ. ℞° ſꝫ Guil. nō credo ꝙ dn̄icꝭ diebꝰ
aut maioꝛibꝰ ſolēnitatibus liceat. A.
Glo. i. c. licet. ex̄ eo. dicit ꝙ maioꝛes ſo
lēnitates ſt̄ natiuitas dn̄i. epiphāia. re
ſurrectio dn̄i. ꝛ aſcēſio ꝛ pētecoſtes. Sꝫ
glo. Ray. vt pꝫ i ſū. cō. eo. ti. q. xi. vocat
ſolēnitates maioꝛes feſta xp̄i. ꝛ beate
ꝟgis. ꝛ p̄cipue diē dn̄ice paſſiōis. ꝛ apo
ſtoloꝝ Petri ꝛ Pauli. Sꝫ hec glo. q̄ꝫtū
ad feſta btiſſime ꝟgis ꝛ Petri ꝛ Pauli
p̄t itelligi n̄ ꝙ ſint ꝺ iure diuo: ſꝫ ꝙ in
eis minꝰ liceat oꝑari. B. De mioꝛibuſ
āt feſtis ſic. i. ꝛ an̄ octauas paſce ꝛ ꝯſil̄i
bꝰ: credo ꝙ liceat ſeq ꝯſuetudinē r̄gio
nis. Ad hᵒ āt ꝙ licite fiūt: oꝫ ꝙ ꝓpt̄ iſta
n̄ ſubtrahāt ſe a diuis. ꝛ ꝙ talia n̄ faci
ant ꝓpt̄ affectōēꝫ carnalē aut ſpe r̄mu
nēatōis: ſꝫ ꝑꝑ deū ꝛ ꝙ pauꝑtas illiꝰ hᵒ
exigē uideat̄. A. Jō i ſū. cō. ꝺcā. q. xi. vbi
addit̄ ſꝫ eū. Guil. ꝙ oꝫ ēt ꝙ iſta ꝯſuetu
do ſciēt̄ tolēt̄ ab ep̄o. ꝛ ſi dubitet̄ vtꝝ
ep̄s talia ſciat ꝛ ſuſtieat: recurrē dꝫ ſa
cēdoſ loci ad ep̄ꝫ: vt ſuꝑ hᵒ certificetur
ab eo. qꝺ puto intelligēdū qn̄ dubitat̄
vtꝝ ꝯſuetudo ſit legitie p̄ſcripta. Al̄s
ꝯſuetudo circa hꝰ i feſta ſatꝭ ꝑ ſe excu
ſat: vt pꝫ s̄. §. 2.° ꝟ. ꝛ nō. B.
An liceat oꝑari circa edificatōem ec
cl̄iaꝝ. ꝛ hꝰ i. A. vꝫ locoꝝ ſacroꝝ ꝛ ad opꝰ
miſtroꝝ paupeꝝ eccl̄ie: vt i ſū. con. ꝺcā
. q. xi. B. ℞° ſꝫ Guil. Credo ꝙ liceat p̄
cipue ad opꝰ miſtroꝝ paupeꝝ q n̄ hēnt
redditꝰ ſibi ſufficiētes. ita tn̄ ꝙ hꝰ i la
boꝛ nō ſit vſꝫ ad vltimā fatigatōēꝫ. vl̄
ne ꝓpt̄ hᵒ dimittat̄ miſſa ꝛ hꝰ i diua. A
qꝛ nō dꝫ dimitti miſſa q̄ ē obligatōis ꝛ
id ad qꝺ qs tenet̄ ꝓpt̄ id ad qꝺ n̄ tenet̄
ſꝫ eūdē Guil. ꝛ i ꝺcā. q. xi. vbi ēt dicit ꝙ
hᵒ cāu iſtꝺ oꝑari p̄t fieri ēt in p̄cipuis
feſtiuitatibꝰ ſi n̄ ſit ꝓhibitū vl̄ ꝯſuetu
dini loci ꝯ̄triū. B.
Utꝝ pꝰ celebꝛatōēꝫ diuoꝝ in feſtꝭ au
dita miſſa liceat oꝑari. ℞° ſꝫ Guil. Nō
lꝫ. n̄ tn̄ ꝓpt̄ qꝺlibꝫ modicū opꝰ peccat̄
mōtalr̄: vt ſi i vinea vl̄ i agro purgꝫ q̄ſ
aliqꝺ modicū qꝺ r̄ſtabat ꝑ icuriā aut

repet fracturã i sepe.ꝛ h'i. A .Quãtũ
tñ laboris aut opis: possit qs sine pctõ
facere i festo: nõ ẽ determinatũ: sȝ ad ar
bitriũ bõi viri recurrẽdũ ẽ ẜȝ eũ. Guil.
vt i sũ.cõ.eo.ti.q.13. Silr ẽt dic̃ recurren
dũ ad arbitriũ boni viri ꝑ q̃ta neccita
te liceat̃ opari in festis: vt pȝ eo.ti.q.9.
Qui ẽt dic̃ ꝙ qñ occurrit rõnabil' necci
tas: recurrẽdũ ẽ ꝑ dispẽsatõe ad epm
si cõmode põt adiri. Al' putat ꝙ suffici
at dispẽsatio ꝓprii sacerdotis discreti
tñ.ꝛ ꝙ tãta possit eẽ neccitas ꝛ tã noto
ria ꝙ auctoritate ꝓpa posset qs talia
facẽ: Et h° notat̃ i sũ.cõ.eo.ti.q.8. B. De
his q in festis faciũt serta ꝛ h'i vana.
vide. i. negociatio. §.8°. ꝛ de choreis sup̃
chorea. §.2°. De die dñica. sup̃ dñica.

Feudum ẽ concessio rei imobil' fcã pro homagio. ex̃ de simo. c. ex dili
gẽti. A . Hec fuit diffinitio Gof. cui i ef
fectu ↄcordat diffinitio Hosti. vt pȝ in
sũ. con. li°. p̃. ti.15. q.56. vbi ẽt pȝ ꝙ ꝓprie
tas remanet apud ↄcedẽtẽ. ꝛ vsufruct'
trãsit in feudatariũ seu i accipiẽtẽ. ꝛ in
heredes masculos ꝛ feminas si de eis
noiatiȝ dictũ fuerit ad h° vt ip̃e seu he
redes ei' dño ẜuiãt ad determinatũ ẜuiti
um siue ad idetminatũ. B . Et aliud q
dẽ est pr̃nũ. s. qd̃ a pr̃e vel a quocũq; d̃
supioribus ẽ acqsitũ. Aliud mr̃nuȝ. s. qd̃
ꝑ feminã ẽ acqsitũ. Itẽ feudoꝝ aliud ẽ
ↄditõale. s. qd̃ dat̃ ad certũ ẜuitiuȝ seu
ↄditõeȝ. A . Et si negauerit vasallus cõ
ditõeȝ feudi ip̃m amittẽ dȝ: vt i sũ. cõ.
eo. ti. q.59. vbi hec oia ẜm Hosti. notãt̃.
B . Aliud ẽ nõ cõditõale. Itẽ qd̃dã est
ꝑpetuũ. s. qd̃ trãsit ad hẽdes: qd̃dã nõ.
Et sciẽdũ ẽt ꝙ sũt q̃dã incorporalia q̃
qñȝ dãt̃ loco feudi vt guardia ꝛ castal
dia. A . Et ista nõ hẽnt ꝓpriã nãm feu
di ẜȝ Hosti. vt in dicta. q.59. B.

Res imobilis eccl'ie de nouo non põt
dari in feudũ. Nã ꝛ p̃lati h° iurãt. Sed
res q̃ erãt ꝑus feudales pñt iteꝝ infeu
dari: puta si vasall' ꝓpt̃ aliq̃ cãȝ ꝑdat
feudũ vl' moriat̃ potit p̃lat' ↄcedẽ filio
eius vl' alteri. ex̃ de feudis. ex pte.

Quõ acqrit̃ feudũ? R° ẜm Hosti. q̃
drupl'r. p° mõ ꝑ inuestiturã: puta cũ ali
qs tradit alicui possessionẽ rei imobil'
corꝑalit̃. vl' cũ hasta. vl' cũ baculo: aut
aliq̃ tali a dño q dicit se ꝓpt̃ h° iuestire
2°. acqrit̃ ꝑ id qd̃ loco iuestiture hẽt̃ vt
cũ dñs dicit alicui. Uade i possessioneȝ
illi' fundi ꝛ teneas ꝑ feudo. 3°. acqritur
p̃scriptõe: vt si. 30. ãnis tenuit feudũ ꝛ
dño ẜuiuit lȝ iuestit' nõ fuerit. 4°. acqri
tur ꝑ successionẽ nõ qdẽ ex testamẽto:
sȝ poti' ab intestato. Nec. n. valet aliq̃
ordinatio defũcti in feudo fcã. nã ãt h'
mõi successionis tal' ẽ ꝙ ascẽdẽtes nõ
succedãt i feudo: puta pr̃ filio. Descen
dẽtes ꝟo sic. ꝛ p° qdẽ fili' pr̃i ꝛ nõ filia.
Itẽ nepos ex filio ꝛ nõ neptis. ꝛ sic vsȝ
i ĩfinitũ. postea ꝟo succedũt collatera
les. Sȝ isti d̃ ↄsuetudie iperii nõ succe
dũt: sȝ solus fili': q̊ d̃ficiẽte reuertit̃ feu
dũ ad iperatorẽ ꝛ cõfert cui vlt. A . Jõ
in sũ. con. eo. ti. q.60. B.

Sȝ nũqd filia succedit i feuduȝ? R°
ẜm Hosti. Nõ. nisi de pacto vl' q̃libȝ cõ
ditõe feudi. vel nisi filia p' mortẽ pr̃is
redemerit feudũ a dño. aut dñs iuestie
rit eã de bñficicio pr̃is ꝓpt̃ pr̃is amo
rẽ: vt i ↄstitutõe Frederici queãdmod̃
feudũ ad filiã ꝑtinet. c. p°. A . Idẽ i sũ.
con. eo. ti. q.61. Ubi ẽt idẽ qd̃ dr̃ de filia
dr̃ d̃ oi ꝓle ex femineo sexu descẽdẽte.
ꝛ ꝙ si feudũ sit femineũ: tũc ẜm q̊sdaȝ
succedit filia pr̃i ꝛ mr̃i i feudo. B.

Sȝ ꝑ quẽ põt fieri iuestitura feudi?
R° ẜm Hosti. Fieri põt tã a femina q̃
a masculo ẽt miore. 25. ãnis si feudũ sit
vet'. si ꝟo sit nouũ ñ p̃t a miore fiẽi ni
si sit pubes ꝛ iurauerit nõ ↄuenire. In
uestiri ãũt põt qlibet ẽt ẜuus: nisi dñs
ignorauerit eũ ẜuũ. Põt ẽt qs inuesti
re ꝛ inuestiri tã ꝑ se q̃ ꝑ aliũ vt ꝑ ꝓcu
ratorẽ. A . Idẽ in sũ. con. eo. ti. q.62. B.

An feudatari' hẽat p̃stare iuramẽtũ
ꝛ q̃le. R° ẜm Hosti. In oi feudo statim
facta iuestitura reqrit̃ iuramẽtũ fide
litati: nisi ex pacto remissũ sit. A . Idẽ
i sũ. cõ. eo. ti. q.69. B. Et hȝ fiẽi his ver
bis ꝛ silib'. Ego talis iuro ad sacra dei

euãgelia ꝙ ab hinc ĩ ãtea ero fidelis
tali: sicut dꝫ eẽ vasallus dño: nec id qđ
mihi sub noīe fidelitatis cõmiserit pã
dã alii ad eiꝰ detrimẽtũ me sciente. Et
hoc sufficit. Et nota ꝙ vasallus obliga
tur dño ſm ꝙ ꝯuẽtũ ẽ: ꝛ hꝫ ꝙ feudi nã
ꝛ cã regiõis ipiꝰ vł vicinaꝝ ꝯsuetudo
reqrit: qbꝰ ꝯ̃ficiẽtibꝰ potiť vti iure scri
pto. A. Jđ ĩ sũ. cõ. li. ꝑ. ti. 15. q. 57. B. Cõ
muniť ãt obligať vasallꝰ dño ĩ pꝉibꝰ. ꝑ̊
ne sit ei in aliqđ dãnũ ꝯ̃ corpe suo sed
vitabit ꝛ ĩpediet. 2º ne id qđ dñs facẽ
intẽdit ꝛ facile põt fieri reddat ei diffi
cile vł ĩpossibile. s. latẽter ꝯ̃ ꝓcurando.
3º ne reuelet secretũ suũ alicui maxie
q̇ possit obeẽ. silr nec illa ꝑ que minus
tutꝰ fiẽt. 4º ne sit ꝯ̃ eiꝰ iusticiã vel hõe
statẽ. s. impediẽdo. dehonestãdo filiaꝫ
vel vxorẽ. maculãdo eiꝰ famã dcõ fcõ
vel ꝯsensu. A. Etiã tacito: vt dissimulã
ter audiẽdo v̾ba ĩfamie ꝯ̃ dñm. Facto
v̾o vt ꝑ libellũ famosũ: vt in sũ. cõ. eo.
ti. q. 63. vbi hec oĩa notanť. B. 5º ne ali
qđ dãnũ in tꝑalibꝰ ei faciat vel vtilita
tẽ ĩpediat. 6º vt fideliť ei ꝓbeat ꝯsiliũ
q̊ ad v̾bũ ꝛ auxiliũ. s. de rebꝰ ꝛ ꝑsõa sua
Probanť hec ĩ li. feudoꝝ. de forma fi
delitatis. c. ꝑ̊. ꝛ. 22. q. 5. de forma. ex̄ de iu
reiuř. ego. Jtẽ lꝫ vasallus nõ debeat eẽ
ꝓ aliis ꝯ̃ dñm suũ. ex̄ de postu. c. fi. tñ ꝓ
se ꝛ suis hoibꝰ põt petẽ ꝛ ꝯ̃fendẽ ius su
um: ar. ex̄ de iureiuř. petitio. A. Jdem
ĩ sũ. cõ. dcã. q. 63. Ubi ẽt addiť ꝙ idẽ Ho
sti. põit aliã formã iuramẽti fidelitat̄
videlꝫ. Ego Titiꝰ iuro sup scã dei euan
gelia ꝙ ab hac hora ĩ antea vſꝫ ad vl
timũ diẽ vite mee, ero fideł tibi Saio
dño meo ꝯ̃ oẽm hoiēꝫ excepto ĩꝑatore
vł rege. Uasallꝰ. n. ꝯ̃ oẽm hoieꝫ dꝫ dñm
iuuare ẽt ꝯ̃ frem ꝛ filiũ ĩ cã iusta: nisi ꝯ̃
aliũ dñm ãtiqorẽ. Uñ ꝛ in sacro illũ ex
cipẽ dꝫ. Et notãdũ ꝙ ĩ ꝓdict̄ oibus dñs
dꝫ fideli suo vicẽ reddẽ. vt. ĩ. §. 7º dr. A.
hoc clare hř ĩ. c. de forma. 22. q. 5. B.

Quibꝰ ex cãis amittiť feudũ. Rº ſm
Hosti. ꝑ̊ qdẽ amittiť si vasallus fueit
clicꝰ vł rligiosus. qꝛ nec tales succedũt
ĩ feudo. 23. q. 8. §. ꝑ̊. 2º amittiť si hẽs. va
salli steterit ꝑ ãnũ ꝛ diẽ ꝙ nõ petiuẽit
a dño ĩuestituraꝫ feudi. silr ꝛ si ip̄e va
sallꝰ pꝰ mortẽ dñi nõ petiẽit ab hẽdibꝰ
dñi: vt in li. feudoꝝ. in qbꝰ cãis feuduꝫ
amittitur. c. i. Et hº veꝝ. nisi ip̄e vasallꝰ
fuerit minor ãnis. 14. qꝛ tał nõ cogiť fi
delitatẽ facẽ. Jtẽ nisi sit miles: qꝛ hꝫ ꝓ
ťmino ãnũ ꝛ mẽsẽ. Jtẽ nisi iusta cã ip̄e
dierit: vt ĩ lib. feudoꝝ. ꝯ̃ ꝓhibita feudi
alie. ꝑ lothariũ. qm̄ inť dñm. Et ĩtelligi
tur iusta cã: vt ꝑ morteꝫ vł capitales
inimicitias vł aliã iustã abñtiã. 3º amit
tiť cũ vasallꝰ tribus vicibꝰ corã ꝑibus
ꝛ hꝰmõi reqsitꝰ fidelitatẽ iurare nolue
rit: q̄uis dñs parꝰ sit facẽ ĩuestituram.
4º si vasallus ĩfeudauerit feudũ alia
lege q̄ ea quã ip̄e hꝫ. vel ĩ talẽ vasallũ
q feudũ s̄uare nõ põt. 5º si vasallus inť
fecit suũ ꝓpriũ germanũ vel germãi
filiũ. vel aliqd cõmisit qđ ꝑicidii noie
ꝯtieať ad hº vt totã hẽditatẽ hẽat. De
ꝑicidis hẽs. ĩ. ꝑicida. 6º si vasallꝰ dimit
tit dñꝫ suũ ĩ ꝓlio ñ mortuũ nec ad mor
tẽ vlneratũ. Silr ꝓpť alias młtas ĩng̃
titudies q̄ enumerãť ĩ li. feudoꝝ. qbus
mõis feudũ amittiť. c. ꝑ̊. ꝛ 2º. 7º si vasal
lus sciẽter negauerit feudũ vł ꝑtẽ aut
ꝯditõeꝫ eiꝰ. Secꝰ si ignoranť. Qđ si va
sallus nõ vult oñdẽ de ꝑte feudi presu
meť ꝙ totũ teneat ĩ feudũ. 8º si vasal
lus feudũ alienauerit. ꝛ si qdẽ ꝓ parte
alienauerit: illã ꝑtẽ amittit: ꝛ libe ad
dñm reuerteť nulla ꝓscriptõe obstãte
Nec ꝓderit vasallo si pꝰ factã alienati
onẽ recuꝑauerit feudũ ip̄m nisi igno
rãter alienasset. 9º si vasallꝰ dñm accu
sauerit: aut si testimoniũ ꝯ̃ ip̄m ĩ cã nõ
tm̄ criminali sed ẽt ciuili tulerit: licꝫ q
dã dixerint ꝙ ĩ ciuili ꝓ põt. 10. si vasallus
vocatꝰ a dño ꝙ secũ vadat ĩ expeditõe
publica. puta vocatꝰ ab ĩꝑatore vt sec̄
vẽiat Romã ꝓ suscipiẽda corõa ꝛ hꝰ ĩ ñ
venẽit: nec aliũ ꝓ se dño suo acceptum
misit. vł ei stipẽdia militie nõ ꝯ̃derit.
A. hec oĩa ẽt nõnť in sũ. cõ. li. ꝑ̊. ti. 15. q.
64. B. et qđ qñ ꝓpť fidelitatẽ ñ s̄uatã
amittiť feudũ nõ ĩtelligiť ip̄o iure sed
ꝑ sniaꝫ. Si v̾o alienatũ fuerit ip̄o iure

ꝓdicꝭ: vt Inno. dic̄. hec oīa Hosti. ꝓbat
i sū. ti. de feudis. A. Hosti. q̄q̄ ad hunc
casū vr̄ simplr̄ dicē ꝙ amissio feudi fit
ꝑ sniaȝ. ſ; Inno. dic̄ ꝙ i cāu alienatiōis
fit ipo iure: vt nōt. i sū. cō. e. ti. q. 65. B
Qn̄ dn̄s amittit ius qđ in feudo hēt?
R°. ſʒ Hosti. Sicut vasall' amittit feu
dū ꝓpt culpā: ita dn̄s ꝓprietatē feudi
vt i li°. feudoꝝ. si de feudo controuersia
fuēit. c. dn̄o amittēte. Dn̄s. n. vasallo dȝ
vicē repēdē: vt i li°. feudoꝝ. đ forma fi
delitaris c. p̄. i fi. ꝛ si nō repēdēit: mēito
cēsebitꝭ malefic'. A. alr̄ malefid'. ꝛ ten
dit ad idē. ſʒ clari'. B. vt ē ille q̄ ɔ̄ va
allū dep̄hēsus fuerit ꝑfidus. 22. q. 5. đ
forma. 95. di. esto subiect'. ex̄ đ iure inr̄.
ꝑuenit. Et tal' ēt ꝓuatꝭ iure qđ hȝ in va
sallū. ꝛ feudū trāsit ad supioꝛē. Nō itel
ligas tn̄ ipo iure: ſʒ ꝑ sniaȝ. A. Idē i sū.
cō. dcā. q. 65. B.

Qnid si dn̄s moriēs plr̄es filios relin
qt. nūqd uasall' iurabit fidelitatē oib'?
R°. ſʒ Hosti. Nō puto. qm̄ vasall' n̄ co
gitꝭ ꝓ vno feudo plr̄es hr̄e dn̄os marīe
i comitatib'. ducatib'. marchiōatib'. q
hodie diuidi n̄ pn̄t. A. Iō i sū. cō. e. ti. q.
.67. Ubi ēt additꝭ ſm Hosti. ꝙ nec pōt
dn̄s sine volūtate vasalli feudū aliēa
re. Iō ēt i gnāli alienatōe vasalli n̄ ɔti
nētꝭ nisi h° noiati dcm̄ sit. Et subdit. Ali
q tn̄ volūt dicē ꝙ eq̄li vl' miori dn̄o cō
cedi pn̄t. B. Sʒ si vasall' moriēs plr̄es
filios reliqt: oēs debēt iurare fidelita
tē si feudū idiuisū hn̄t. Sʒ si ex diuisio
ne totū feudū ad vnū ꝑueneit: ille sol'
iurabit. A. Iō i sū. cō. li°. p̄. ti. 15. q. 66. B

Utꝛ vasall' possit feudū r̄futare? R°.
ſʒ Hosti. Pōt ēt sin̄ volūtate dn̄i. ꝛ p'
h° n̄ tenebitꝭ ſuire dn̄o. verū tn̄ nō dȝ eū
offēdē. A. Iō i sū. cō. e. ti. q. 68. B. Qui
dā dicūt ꝙ nō pōt ipȝ r̄futare iuito do
mio: vt. C. de acti. ꝛ obli. l. sic̄ initio. Pri
mū vr̄ vius si tꝑe ꝛ loco đbito repudi
et. alr̄ ɔ̄. A. Dictū Hosti. formalr̄ hr̄ in
.c. vno de vasallo q̄ ɔ̄ cōstitutōeȝ lotha
rii feudū alienauerit. B.

Utꝛ fili' repudiās hēditatē pr̄is pos
sit retinē feudū. R°. ſʒ Host. Nō. ſʒ aut
totū dȝ retinē. aut totū repudiare. nisi
forte eū dn̄s tanq̄ đ nouo bn̄ficio iue
stiat agnat' ɔsentiētib'. A. tūc. n. bn̄ re
tinet feudū sine aliq̄ onē hēditario: vt
i tex. i. all'ato. vbi ēt idē dr̄ đ agnatis re
pudiātib' hēditatē. qđ ēt nōt i sū. cō. e.
ti. q. 69. Et dicuntꝭ agnati q̄ ꝑ virileȝ se
xū đscēdūt. Cognati ꝟo q̄ ꝑ femineum
ſm Hug. B. Agnati ꝟo bn̄ pn̄t aliqđ
feudū retinere repudiata hēditate: vt
i ɔstitutione Frederici. an agnat' vl' fi
li' đ fūcti repudiās hēditatē possit feu
dū retinē. c. si cōtigerit.

Utꝛ feudū possit ꝑ vasallū legari ec
clesie. R°. ſm Hosti. Si feudū fuit đ ca
mera dn̄i ꝛ ad tp̄s datū: nō pōt legari:
nec ēt hēs succedit. silr̄ ēt eccl'ie nō pōt
legari si de nā feudi ē ꝙ vasall' ſuiat i
ꝓpa ꝑsona. A. Et i tali nō succedit cl'i
cus ēt si fili' sit ſm Hosti. ꝛ i sū. cō. e. ti.
.q. 71. B. Si ꝟo sit pr̄nū ꝛ ꝑpetuū: tūc
pōt ꝓ aīa legari. A. si ɔsueuit ꝑ alium
seruiri. dcā. q. 71. B. nisi consuetudo re
pugnet. A. Idē dcā. q. 71. B.

Utꝛ eccl'ia possit recipe i pign' feu
dū qđ laic' ab ea tenet: ita ꝙ nō ɔputē
tur fructus in sortē. R°. ſʒ Inno. Dicūt
qdā ꝙ pōt: dūmō durāte pignore non
recipiat seruitiū feudi. qđ tūc solū ve
rū ē qn̄ ipi fruct' nō multū excedūt va
loꝛē seruitii alioqn eēt ɔ̄ mādatū dei.
ex̄ de feudis. c. p̄. Uel dicq̄ ſʒ eūdē. ꝙ hec
đcretal' ꝛ sil'es loquūtꝭ qn̄ feudū illicite
a laico đtinetꝭ ꝛ recupari n̄ pōt. A. Cō.
Hoff. lʒ aliq alr̄ dixerint: vt i sū. cō. eo.
ti. q. 38. B.

Fides. Utꝛ oēs teneātur
hr̄e fidē explicitā?
R°. ſm Tho. scđa scđe. q. 2. Di
cēdū ꝙ maiores ad q̄s ꝑtiet alios eru
dire tenētꝭ hr̄e plenioꝛē noticiā đ credē
dis q̄ inferiores: nihilomin' tn̄ oēs te
nētur fidē hr̄e explicitam đ mysteriis
xp̄i ꝓcipue q̄tū ad ea q̄ cōiter in eccl'ia
solēnizātur ꝛ publice ꝓponūtur: sic̄ de
incarnatōe passione. ꝛ h' i. ſʒ alr̄ subtiles
ɔsideratōes tenētur aliq magis vl' mi
nus explicite credē ſm ꝙ ɔpetit statum

ꝛ officio vniuscuiusqꝫ.

Utꝝ oēs teneant̄ explicite credē̄ trinitatē. ℞° ꝓm Tho. vbi s̄. Dicēdū ꝙ qꝛ mysteriū xp̄i explicite credi nō pōt sin̄ fide trinitatis: vt qꝛ fili⁹ d̄i carnē assūpsit, ꝛ de spū scō ꝯceptus fuit: iō p⁹ tp̄s grē tenet̄ q̄libꝫ ad explicite credēdum mysteriū trinitatis.

Utꝝ ꝯfessio fidei sit nccīa ad salutē ℞° ꝫ Tho. scda scd̄e. q. 3. Cū ꝯfitēri fidē ꝑtineat ad p̄ceptū affirmatiuū. iō non sꝑ nec in q̊libꝫ loco ē de nccitate salutꝭ sꝫ i aliq̊ loco ꝛ tꝑe. q̄n̄. s. aliq̄s interogat⁹ de fide si tacēt credē̄r vl̄ nō h̄re fidē vl̄ ꝙ fides ñ eēt ꝟa. vl̄ alii ꝓpt̄ ei⁹ taciturnitatē auerterēt̄ a fide. Utꝝ cū infidelibus sit disputandum de fide. hēs. ī. infidelis. §. 3°.

Filius. Quadruplex est stat⁹ filioꝝ. Alii. n. sc̄ nāles ꝛ legitimi. vt q̄ d̄ vxorib⁹ ꝓcreāt̄. ꝛ d̄ his hēs. ī. legitim⁹. Alii nāles tm̄ vt filiꝭ ꝯcubine q̄ de soluto ꝛ soluta q̄ vxoꝛ eē possit nascūt̄. Alii sūt legitimi tm̄ ut adoptiui. Alii spurii qui de adulterio vl̄ incestu. vl̄ al̄ ꝑ leges dānato coitu nascūt̄. A. vl̄ al̄ vulgo ꝯcepti q̄ p̄rē demōstrare nō p̄nt. ff. de sta. ho. l. vl̄go. Et p̄dcā ēt nōt glo. in. c. tāta. ex̄ q̄ fi. sint le. Ponūt̄ q̊ꝫ in sū. cō. li° 4° ti. 34. q. i. B. Utꝝ filiusfamilias possit facē elynā vide s̄. elya. 2° §. 4°. Et vtꝝ aliquo mō de reb⁹ p̄ris accip̱e vl̄ expēdē̄ hēs. ī. peculiū.

Apud quē fili⁹ debeat nutriri fcō diuoꝛtio? ℞° ꝓm Hosti. Si fili⁹ minoꝛ sit triēnio regularit̄ veꝝ ē ꝙ dꝫ eē penes m̄rē. si maioꝛ penes p̄rē. sꝫ iudex examinare dꝫ apd̄ quē ꝯmodi⁹ moꝛet̄. nec p⁹ triēniū alēd⁹ ē apud m̄rē ēt expēsis p̄ris. A. Dꝫ dicē vt tn̄ p⁹ triēniū apud m̄rē alēd⁹ sit expēsis p̄ris: vt pꝫ in sū. cō. li° 2° ti. i. q. 61. vbi hec nōnt̄. B. L. so. ma. l. i. A. Immo poti⁹ diuoꝛtio facto apud quē libi mo. vl̄ educari debe. l. i. ꝛ ibidē i auc̄. si p̄r. dr̄. Si p̄r cāꝫ diuoꝛtii p̄stitēit apud m̄rē ad scd̄as nuptias nō veniētē libi nutriāt̄ p̄ris expensis.

Si ꝟo eꝯ. apud p̄rē m̄ris locupletꝭ expēsis. si p̄r min⁹ idone⁹ sit. tūc. n. apud m̄rē locupletē nutriāt̄ queādmodū filii locupletes cogūt̄ m̄rē egētē alē. qd̄ āt de alēda m̄re egēte ꝛ filiis idigētib⁹ edictū ē. h° q̊ꝫ in oib⁹ ascēdētib⁹ ꝛ descēdētib⁹ ꝑsōis vtriusꝫ nāe p̄cipim⁹ obseruari. B. Si tn̄ alt̄ ꝯiugū eēt infidelis ꝛ puer in minoꝛi etate dꝫ dari fideli. non obstāte ꝙ indigeat m̄ris obsequio. vt ponit Tho. in 4° dis. 39.

Utꝝ malitia p̄ētꝭ noceat filio. ꝛ eꝯ? ℞° ꝫ Ray. Nō nocꝫ q̄ ad deū: lꝫ noceat int̄dū q̊ ad penā tꝑalē. di. 56. nunqꝫ. ꝛ. c. nasci. 6. q. i. si q̄s. Et de hac mā hēs. ī. pena p̄. §. 7°. Itē malitia p̄entū induc̄ p̄sūptōeꝫ ꝯ̄ filiū. di. 56. si gēs āgloꝝ. ꝛ ecōtra malitia filii inducit ꝯ̄ p̄rem.

An filii nāles aliq̊ mō succedāt p̄ri? ℞° Si p̄r hꝫ filios alios legitimos vel nepotes: tūc licet ei dare vl̄ reliq̄re naturalib⁹ eoꝝūqꝫ m̄ri ꝟnā vnciā ꝛ nō vltra. vl̄ soli ꝯcubine semiunciā ꝛ nō vltra. L. de nālib⁹ libe. l. m̄re. Si āt nō hēt alios filios legitime descēdētes sed habeat ascēdētes. tūc legitima ꝑte r̄licta ascēdētib⁹ reliquū int̄ nāles distribuē̄ pōt. Qd̄ si nec ascēdētes nec descēdentes hēat tūc licet ei instituē̄ nāles isolidū hēdes. L. de nāli. li. auc̄. licet. Ab intestato ꝟo quō nāles succedāt. vide. ī. successio. §. plt. Debent quoqꝫ nāles pasci arbitrio boni viri etiā si legitimi extant ꝛ succedant. aut si ꝯiuge viua alii sint hēdes ꝛ ipi p̄stant idē patri si op⁹ sit. vt in dicta auc̄. licet.

Quid de spuriis. ℞° Spuriis. s. q̄ ex dānato coitu sunt ꝓm leges. A. vꝫ cum muliere quā quis nō posset hēre i vxorem rōne ꝯsanguinitatis. affinitatis. religionis vel alteri⁹ m̄rimonii. seu cum quis hꝫ p̄les. vel etiā duas cōcubinas sil̄. vt in dicta auc̄. licet. B. omni proꝛsus b̄n̄ficio excludūt̄. vt. L. de nāli libe. auc̄. licet. Sed tn̄ interest ep̄i facere ꝙ vterqꝫ parētum talibus liberis nccīa subministret ꝓꝫ ꝙ suppetāt facl̄tates. ex̄ de eo q̄ duxit i ma. quā pol. cū h̄ret. Et

i hᵒmiti⁹ agit ius canõicũ ꝙ̃ ciuile. De filiis ex adulterio vide s̃.adulterium. Itē de hᵘ⁹mõi vide.ĩ.illegitimus. De filiis aũt nutriēdis ⁊ aliis expositis vide s̃.exposit⁹. Filii excludũt ab hereditate pr̃is i trib⁹ casib⁹: vt.ĩ. hereditas.§. 2º. Cui⁹ parētis ɔditõem.s.liberã vl' seruilē seqtur fili⁹.vide.ĩ.suus p̊.§.3º.

Flagella i quib⁹ ɔsistãt ⁊ quõ sint satisfactoria hēs.ĩ.satisfactio.§.7º. Itē de his hēs.ĩ.pena p̊.§.5º.

Fornicatio videt̃ eē genus cuiuslibet illiciti coit⁹: ⁊ tamē spālit̃ intelligit̃ i vsu solutoꝝ. Stuprũ ỽo est ꝓpe illicita ỽginũ defloratio. Adulteriũ ē tori alieni.i.vxoris violatio. de q̃ ēt hēs sup̃ adulteriũ.⁊.ĩ.ipedimētũ. 8º §.3º. A. Poti⁹ vr̃.§.2. B.⁊ seqntib⁹. Incest⁹ ē ɔsanguineaꝝ vel affiniũ abus⁹ aut ēt scimonialiũ. Rapt⁹ ē cũ puella violēter ⁊ ɔ̃ ei⁹ vel parētũ volũtatem educit̃: vt corrupta i vxorē hēat̃.36.q.i. §.cũ g̊. A. Et ibi de p̄dictis spēbus dr̃. B. vel ēt vt hēat̃ in ɔcubinã.ex̃ de rapto.cũ cã. vide de hᵒ.ĩ.raptor 2º. A. Predicta posuit Ray.i ti.de rapto.§.nota.⁊ glo.eius ibi.que ēt sup ỽbo i vxorē. dicit ꝙ raptus q̃z ɔmittit̃ si qs rapiat vt ēt semel abutat̃ muliere renitente: vt 36.q.i.§.ex hac. Et dr̃ renitēte.q2 si ipsa ɔsentiēte: nõ eēt raptus sed stuprũ: vl' simplex fornicatio. Si ỽo ɔ̃ volũtatez parētũ rapet̃ vt eēt vxor vel ɔcubina eēt rapt⁹: lꝫ rapta ɔsensisset. B. Pret̃ hos oēs est peccatũ ɔ̃ nãm. A. Et d̃ isto tãgit Tho.scd̃a scd̃e.q.154. arti.xiº. B Et de grauitate cuiuslibꝫ dictoꝝ hēs.ĩ. luxuria.§.p̊. Addũt quidã sacrilegiũ d̃ quo sit̃r.ĩ.luxuria.§.p̊. A. De isto sacrilegio Tho.loqt̃ scd̃a scd̃e.q.154. arti. io.vbi dicit ꝙ manifestũ est ꝙ etiã luxuria ſm' ꝙ violat aliqd ad diuinũ cultũ ꝑtinēs: pertinet ad spēm sacrilegii. Ex quo dicto colligit̃ ꝙ hᵒ sacrilegiuz cõmittit̃ respectu loci ⁊ ꝑsone. ad qd̃ etiam facit.17.q.4. si quis inuentus. ⁊ qd̃ notat glo.d̃ pe.di.5.ɔsidēt. B.

Simplex fornicatio i clerico publice tenēte concubinã inducit depositõem dico si ãmonit⁹ nolit se corrigē. Nã tal' p̄mo qdē monit⁹ dꝫ suspēdi a bñficiis: ⁊ si se nõ correxēit dꝫ ꝑpetuo ab eis remoueri siue sit i sacris.extra de coha. cle.⁊ mu.sicut.siue nõ in sacris: vt ibid̃ in.c.si aũt clerici. A. Et ibi videt̃ innui ꝙ ad p̄dicta requirat̃ trina admonitõ B. Qd̃ si tale crimen sit notorium: suspensus ē ipso iure: vt dictũ est sup̃ cl'icus 3º.§.2º. Si ỽo sit publicuz ex fama tm̃ ita ꝙ merito talis habeat̃ suspitio ꝙ scandalũ generet̃ etiam si nõ appareat accusator: erit purgatio indicēda. in qua si defecerit aut se purgare noluerit: canonice puniet̃.ex̃ de coha. cle. ⁊ mu.tua. Et talis interiꝫ nõ dꝫ in officiis euitari. Utꝝ aũt sit audiēda missa vel officiũ clerici fornicatoris tenēdũ est quod dicitur sup̃.cl'icus 3º.§.2º. A. Et ibi latius de hoc i additõe. B. Et.ĩ.ordinatus p̊.§.3º.

Que pena clerici in sacro ordine qui aliquã ducit in vxorē. R. Debet p̄uari ordine ⁊ beneficio eccl'iastico.⁊ mulier si erat libera debet redigi in seruitutē eccl'ie.di.32.eos qui.si ancilla debet vēdi.di.81.quidã clerici.⁊ filii inde nati redigũtur in seruitutē eccl'ie.15.q. vlti.c. multe. Itē talis cleric⁹ est excõicatus ipso facto.vt sup̃.excõicatio p̊.§.4º.ỽ. 7º. Et nota ꝙ qñ clericus i sacris sepat̃ ab ea quam duxit in vxorem debet eã abiurare.s.ꝙ d̃ cetero non accedet ad eam nec comedet nec bibet cum illa⁹. nec i eadem domo manebit. nec i alio loco nisi tam publico ꝙ mala suspitio esse non possit.nec loquetur cum ea nisi coraz idoneis testibus ⁊ certa necessitate. A. ⁊ in ecclesia vel in alio publico loco: vt in sũ.con.lib.3º. ti.30.q.13. vbi hec notantur ſm Ray. B. 35.q.6. ab isto die.extra qui cle.vel vo.ex lr̃aꝝ tamen si clericus habetur suspectus ꝙ forsitan iuramentum non seruaret non debet exigi.sed ꝑ sniãz indicti vl'

suspēsionis vł alioꝝ h⁹ i ē ɔpescendus. ex̄ ð coha.cle.ꝛ mu.clicos. A. Idē i dcā .q.iȝ.in sū con.ſm Ray. ꝛ Hosti. q etiā addit ꝙ nō ē aliqd iiūgēdū alicui ꝑ iurametū de cuius trangressione ꝑiculū timet. Ibi ēt dr̄ ſm Ray. ꝙ si ducta esset ancilla ꝛ filii sui paruuli nō vēderetur sed retruderet i mōasterio ne ꝓpt ci⁹ absentiā filii eius ꝑeant.di.34.fratnitatis.subiungēs. Uel intellige illð.c. ꝙ nō ɔ̄xit cū ea mr̄imonaliter. B. De materia fornicationis plurima habes .ĩ.luxuria.

Fraus et dolus alicui pfocinari nō debēt.30.q.i. dictū.extra de rescrip.ex tenore. fraus fit legi qn̄ quod alicui ꝓhibetur vna via: vult sibi licere per aliā viam.ex̄ ð ꝓuile.quanto. ꝛ de conces.p̄ben. constitutus. A. vel cum quis saluis verbis legis sententiam eius circūuenit.ff. ð legi.l.cōtra legem.ꝛ dicto.c.quanto. B Ad fraudem pertinere possunt que habentur s̄.dolus.ꝛ.s̄.astutia.

Frigiditas quō īpediat mr̄imoniuȝ. vide.ĩ.impedimētum i5.° quasi per totum.

Funus. De expensis funeris .ĩ. hereditas.§.6.°ꝛ.ĩ.sepultura p̄.§.7.° ꝛ .ĩ.restitutio 2.°§.5.° Itē de iniuriantib⁹ funeri vel moribundo. infra sepultura p̄.§.8.°

Furtum est ɔ̄ctatio rei aliene mobilis ꝛ corporalis fraudulosa inuito domino lucrifaciendi gratia siue ipsius rei siue etiam vsus possessiōis vel. vt.ff.eo.l.i. A. Ista fuit diffinitio Ray. que ꝛ ponit in sū.con.li.°2.°ti. 6.°q.i. B. Cōtractatio ponit i p̄dicta diffinitiōe quia sine ea non est furtum etiā si īnteueniat voluntas vel verbū. A. Facit .ff.eo.l.i.§.p̄. B. tamē per solam voluntatem erit trāsgressio alterius p̄cepti s.illi⁹. Non ɔcupisces rem ꝓximi tui. Rei aliene ponitur in diffinitione.qꝛ i re ꝓpria non cōmittitur furtum. intellige nisi alius habeat in re illa aliqð ius: puta ille coī res erat pignorata vł cōmodata. A. Et fecit i ea vtiles expēsas: vt pȝ in iurib⁹.ĩ.allegatis. B.ff.e. si res.§.p̄.ꝛ.l.si is q rem. in p̄n.° A. Immo potius in fi. B. Ideȝ Tho.scða secūde.q.71. Mobilis ꝛ corporalis dr̄.qꝛ in reb⁹ imobilib⁹: vt in agro.vel in corpalib⁹: vt sūt actōes ꝛ ſuitutes nō cōmittit furtū eo ꝙ talia nō pn̄t ɔ̄ctari A.ff.eo.l.verū.i. B: Fraudulosa dicit. ꝙ si aliqs credebat rem eē suā que nō erat: vel si erat sua credebat ꝙ etiam ab eo q habebat ibi ius posset accipe non cōmittit furtum: lȝ alr̄ teneatur. A videlicȝ quia perdit ius quod hēbat i re.ꝛ si nō hēbat ius aliquod cōdēnabit ad restitutionem rei.ꝛ insuper ad extimatōem illius ex eo ꝙ voluit ius sibi facere: vt in tex.de q̊ statim. B. Insti. de vi bono.rapto.§.qꝛ tn̄.ꝛ.§.se. Inuito dn̄o.qꝛ si credit dn̄m ꝑmissuꝝ ꝛ subest iusta causa credēdi non tenetur. Sec⁹ si non subest.ff.eo.si is qui rem. A. In dubio.n.presumit dn̄s inuitus.ff. eo.l. qui vas.§.vetare. B. Et dicitur dn̄s inuitus etiā si videat rem auferri ɋuis nō cōtradicat.ff.eo.l.plt. A. Ibi vr̄ colligi ꝙ hoc veꝝ est quādo rōne timoris vel ēt verecūdie non contradixit. alr̄ n̄ cōtradicendo cum potuerit vr̄ cōsentire: ar.c.error.83.di.ꝛ.c.ɔsentire. B. Si āt putauit facē iuito dn̄o ꝛ tn̄ dn̄s vlt. furtū quidē facit quātum ad itentōeȝ sed non tenet ad restitutionē: nec dn̄s potest petere obstante sibi sua voluntate.ff.eo.iter oēs.§.plt. A. Hoc fallit i.l.si quis seruo.C.de furt.vt ꝑsuadens seruo vt tollat rē a dn̄o.ꝛ seruus tollit eam domino etiā permittēte cui ꝓus denunciauit tenet furti ꝛ serui corrupti. B. Lucrifaciēdi gr̄a.qꝛ siquis alienam ancillā rapuerit non cā lucri: sȝ libidinis: nō cōmittit furtū.ff.eo.veruȝ. A.2.° alr̄ incipit certū. B. Ipi⁹ rei vsus possessionis ve: qꝛ nō solū committit

furtũ q rei dñium vult sibi lucrari.sed ẽt q vult i re ipsa lucrari vsũ ⁊ possessi onẽ.di.50.q sacrũ.ff.eo.q iumẽta.

Quot sũt spẽs furti? R. Due. Nam aliud ẽ manifestũ.s.illud i quo fur dep̃ hẽditur p̃us q̃ȝ veniat ad locũ destina tũ. A.siue dep̃hendat ab eo.cui⁹ res ẽ siue ab alio.ff.eo.l.3. B.Aliud nõ mãi festũ cũ quo fur nõ dep̃hẽdit.ff.eo.l.2. ⁊.3. Itẽ nõ ꝙ q̃dã remanẽt ĩ noie gñali q̃dã in spãli.veluti sacrilegiũ qđ ẽ fur tũ rei sacre. A.seu ẽt nõ sacre.ſȝ de lo co sacro siue etiã de eccl̃ia: vt i.c.qd g° de quo.i. B.Peculat⁹ qđ ẽ furtũ ꝯ re publica.23.q.4.qd g°. Abigeat⁹ qñ qs dispgit gregẽ ⁊ ide furat. A.ff.ꝯ abige is.l.i.§.p̃. B.Plagiũ qđ dr furtũ hois .s.qñ sciẽter qs liberũ hoiem vẽdit vel emit.ff.de plag.l.i.⁊.4. Et eodẽ modo si alienũ seruũ sollicitauerit vel aspor tauerit. A.i.ad aliã regionẽ furtiue du xerit.C.de plag.l.i ⁊ notat in sũ.con.li° 2°.ti.6.q.2. B.

Que pena furti? R. Pena furti vari at ſm ꝙ varie de ipso agit. Nã si agat criminalr.i.ad penã crimis nõ est ꝓpt hoc fur suspẽdend⁹ aut demẽbrãdus: ſȝ alr puniẽd⁹: vȝ vt fustiget vl exulet vel alio mõ ꝓut iudici videbit. ⁊ h° in simplici fure.s.q occulte ⁊ sine armis delinqt.C.eo.auc.sed nouo iure. A.sed hodie in multis locis ẽt simplex fur su spẽdit de ꝯsuetudine.ſm glo.Ray. ⁊ di cit Ul.ꝙ hãc ꝯsuetudinẽ facit rõabilẽ nccitas pacis cõis ⁊ frequẽs incorrigi bilitas expta hui⁹ malitie hoiuȝ: vt in sũ.cõ.e.ti.q.3. B.Si aũt pl⁹ ẽ q̃ȝ fur. vt qꝛ cũ armis vel ẽt siñ armis violenter aggredit i domib⁹ vl i itinẽ vl i mari⁹. tũc acri⁹ ꝓcedet ꝯ eũ.ff.ꝯ pe.l.capitali um.§.crassatores.⁊.§.famosos. Iteȝ si qs palã subripit ⁊ ẽ famosus. Oẽs.n. tales furc suspẽdunt. A.dcõ.§.famo sos.vbi ẽt dr ꝙ debẽt suspẽdi i loco de licti. B.Qđ si nõ est famosus punitur ea pena de q̃ dr.i.raptor.p̃.§.p̃. Quidã ẽt taliũ ſm leges qñȝ licite absȝ iudice occidũt: vt.i.homicidiũ p̃.§.2°.ex ꝯ ho mi.si ꝓfodiẽs. Si vo agat ciuilr pena furti manifesti ẽ q̃druplũ. nõ mãifesti ẽ duplũ. A.vt i Insti.de obli.q̃ ex delic. nas.§.pena. Et ibidẽ.§.fi.pȝ ꝙ istud du plũ seu q̃druplũ exigit vltra rẽ subla tã. Et hec pena põt peti ẽt p⁹ ãnũ: vt in Insti.de perpe.⁊ tꝑali.ac.§.furti. Et si egit aliqs crimialr poterit iterũ agẽ cilr ⁊.eꝯ. C.qñ ciui.acti.p̃iu.cri.l.vnica.⁊.ff. .e.l.fi. Et hoc itellige in foro cõtẽtioso. sed in foro cõsciẽtie qñ quis siñ lite vlt restituere sufficit restituere simplum cũ oi dãno ſm Tho.⁊.Al. A.Ideȝ i sũ. con.dicta.q.3.qꝛ nisi fuerit facta condẽ natio in foro pniali nõ debet pena: vt notat glo.in.c.fratnitas.12.q.2. B.Et q dem pl'a hẽs.i.circa restitutõem. resti tutio ꝑ totũ. Itẽ spãlit de pena.i.resti tutio 3°.§.fi.

Utrũ in re ꝑua cõmittat furtũ sicut i magna. R. Sic.qꝛ in furto nõ qđ abla tũ est ſȝ mẽs furãtis attẽdit.14.q.4.c. vlt. Et h° itelligẽdũ ẽ qñ volũtas ẽ tal ꝙ ẽt maiora subtrahẽt: vl qñ ex abla tione parue rei dñs itelligit g̃uari. A. ꝑ oppositã volũtatẽ.i.qꝛ ei nõ placet: vt ꝯstat ex his q̃ sequũt. B. Nã sicut dic Tho.scđa scđe.q.66. Si aliqs furti ue res mimas accipiat ꝑ q̃s hõ ñ repu tet sibi nocumẽtũ iferri: ⁊ ille q accipit possit p̃sumere nõ ee ꝯ volũtatẽ dñi excu sat. alr furtũ ẽ sꝑ pctm̃ mortale. qꝛ est ꝯ dilectõem ꝓximi cui ifert nocumen tum. vñ ⁊ in talib⁹ mimis si hẽat quis aĩum furãdi ⁊ iferẽdi nocumẽtũ ꝓrio ẽ pctm̃ mortale: vt Tho.ibidẽ dicit. A vñ ⁊ furtũ cõmitti põt in vna gallina: vt i Insti.de reꝝ diui.§.gallinaꝝ.vbi ẽt dic glo.ꝙ ꝯmittit ĩ vno ouo. Sȝ ⁊ si pu tet qs ẽt cũ volũtate dñi recipe ista mi nima: ⁊ postea ꝯstat sibi de ꝯ̃ria volun tate restituat qđ accepit: ⁊ penit⁹ excu sat. alr nõ: vt i.c.pctm̃.de re.iur.l.li°.6°. B

Quicũq; vtit re apud eũ deposita vl re ei ꝯmodata ad aliũ vsũ vel vtit pi gnore furtũ cõmittit: vt dictũ ẽ s̃.ꝯ po sitũ.§.6°.⁊ s̃.ꝯmodatũ.§.4°.⁊.i.pignus .§.7°.

Quid si mulier fecit furtũ siue ante mr̃imoniũ siue p⁹ ꝛ vir pticipauit. aut vir fecit ꝛ vxoꝛ pticipauit: nunqd lice bit vxoꝛi de reb⁹ cõib⁹ satisfacere? R° ſm Guil. Ubi de cõsuetudine regionis vir ꝛ vxoꝛ cõicãt sibi credita ꝛ debita ex ꝯtractu vł maleficio. si res furtiua adhuc existit in eoꝝ potestate vxoꝛ po test illã restituẽ etiam contradicente marito. A. Idẽ etiã eẽt si inter eos nõ foret talis cõmunio. Nam quicũqꝫ ha bet rẽ furtiuã debet illam dño restitu ere. C. eo. in ciuilem. B. Si aũt cõsum pta est potest vxoꝛ si expꝛesse vir non ꝯdicat negocia mariti gerẽdo ꝛ se libe rãdo extimationẽ restituere de cõibus bonis. ꝓhibente aũt marito nõ credo ꝙ debeat facere huiusmõi restitutõez cum nõ habeat administrationẽ rerũ sed maritus. Si tamen restitueret de bonis cõib⁹ bona fide: nõ credo ꝙ essꝫ ei iniungenda pnia quasi pꝛo moꝛtali. A. aut ꝙ peccaret moꝛtalr̃ si hoc fiat latẽt ꝛ sin̄ alioꝝ scãdalo cũ h̄ ñ sit frau dulẽta ꝯctatio nec aĩo lucrandi ſm eun dem Guil. vt i sũ. cõ. li°. 2°. ti. 6°. q. 12. B

Contra quem datur actio furti. Rn° ſm Hosti. Contra furem etiam si ipu bes sit: dũmodo sit doli capax. ff. eo. l. impuberem. Pater etiam agit contra filium suum si peculiũ castrense hẽat: alr̃ non esset iudicium inter eos. ff. eo. l. ne cum filio. Eodẽ modo aget filius si pater ei aliquid subꝛipiat de peculio castrensi. A. Facit. ff. eo. si quis vxoꝛi. §. sed ꝛ si filius. B. Item vir contra vxoꝛem vel ecõuerso nõ agit furti ma trimonio constãte: sed datur actio i fa ctum. sed qui ei opẽ tulerit furti teneť. ff. eo. si qs vxoꝛi. ꝛ. C. reꝝ amotarũ. l. 2. Itẽ dať actio furti contra eum q dedit opẽ vł ꝯsiliũ ei q furtũ fecit. ff. eo. si is q. §. si tu. A. Hoc verum si furtũ secu tum sit: vt in sum. con. eo. titu. q. 15. B. Et tam ipse qꝫ etiaꝫ qui receptauit ad restitutionẽ teneť: vt. i. restitutio 3°. §. 2°. dicit. A. Et ibi patet quia qđ dictũ est de consilio obtinet etiã qñ ex eo ſi silr̃ dãnum secutum ẽ. B. Utrũ peccꝫ qui rem suã apud alium depositã vł ẽt iniuste ꝯtentã furtiꝫ accipit. regre s̄. ꝺ positum. §. vlt.

Quid si quis furatur ꝓpť nccitatem famis vel frigoꝛis. R°. Si est extrema nccitas nõ peccat: sed vtiť iure suo. de cõse. di. 5. discipulos. vnde põt occulte subtrahere. vt dicit Tho. scđa scđe. q. 66. non tm̃ ꝓ se. sed ẽt ꝓ alio. Nam i ta li casu omnia sunt cõia. di. 47. sicut hi Quod si nõ sit extrema nccitas peccat quidem. sed ꝓpter necessitateꝫ attenu atur peccatũ. Et in tali casu intelligiť penitẽtia que iponitur. extra ꝺ furt. si quis per nccitatem. A. Idem in sũ. cõ. eo. ti. q. 8. ſm Ray. ꝛ Tho. Aduertendũ tamen ꝙ lꝫ furans in extrema necessi tate non peccet. si tamẽ ꝯueniat post ea ad facultatẽ puto ꝙ obligetur ad restitutõem: sicut ꝛ q cessit bonis. C. ꝺ his qui possũt ce. bonis. l. 1. ita tamẽ ꝙ non teneatur nisi inquãtum facere po test. ff. ꝺ cessi. bo. l. 3. Et in hoc vel simili casu intelligiť facere posse ꝯducto ne egeat. ff. ꝺ re iudi. in condẽnatõe. Aliq tamẽ dicunt ꝙ furãti etiã in extrema necessitate si rem nõ restituat ꝺbꝫ im põi ꝙ peniteat ꝑ tres hebdomadas. di cto. c. si qs ꝑ necessitatẽ. Sꝫ illud. c. non intelligiť i extrema nccitate ſm Tho. scđa scđe. q. 66. arti. 7°. ꝛ ſm Ray. in ti. ꝺ furtis. §. Item quid si aliqs furať. ꝛ ſꝫ Inno. ꝛ glo. in dicto. c. si quis. ꝛ s̄. patuit Sed inquãtum dicit ibi glo. ꝙ intelli gitur in necessitate non magna debet intelligi respectu necessitatis extreme sed bene alr̃ magna. quia vt ibi patet fur non cogitur restituere. sed vel pe nitentiam agere vel restituere. vnde dicitur ibi. Si reddiderit non cogatur ieiunare. quod non concedereť ꝓ ncci tate ꝑua. alr̃ null⁹ cogeť mẽdicare. Sed ꝛ iste si ꝯueniat ad facultatẽ teneť ꝑci se restituẽ. sicut ꝛ de furãte i extrema nccitate dcm̃ ẽ. Et silr̃ si fuerit furatus exn̄ti i tãta nccitate sicꝫ ꝛ ipe. qꝛ i pari cã potioꝛ dꝫ eẽ cõditio possidentis. ff.

furans propter necessitatem si teneatur ad restitutionem

Nota de eo qui cessit bonis si teneatur ad restitutionem

de ɔdi.ob tur.cāꝫ.l.ſi ob turpē.§.porro.
⁊ maxime dñi.Alr furās in neccitate ēt
nō extrema,ſꝫ magna:nō cogit̄ pciſe re
ſtituē dcō.c.ſi qs.Et qꝛ nō ē determina
tū q̄liter intelligat̄ illa neccitas magna
relinqtur arbitrio boni iudicis.ex̄ ꝺ of
fi.dele.de cā. B.De reſtitutōe faciēda
vide.ī.reſtitutio.p totum.

Quid ſi qs furet̄ xp̄ianos detētos a
paganis:vt eos liberet? R° ſm Ray.et
Hoſti.Si eſt tp̄s guerre:in nullo tene
tur.23.q.2.dñs.⁊.q.8.vt p̄dē.Si vero eſt
tp̄s treuge tenet̄ ip̄i pagano reſtituē ñ
hoiem ꝑpt piculū aie ſꝫ extimatōem
Silr ⁊ tenet̄ de aliis ablatis: vt.23.q.i.
noli. A.Hoc etiā caſu dic̄ Ray.Credo
ip̄m furātē nullo mō peccaſſe q̄tū ad
hoiez quē furat⁹ ē ſi rectā habuit intē
tionē:imo poti⁹ meruiſſe:dūmō als ſa
tiſfaciat:vt i ſū.con.eo.ti.q.9.Ego ꝯo
puto ꝙ etiā ad nullā ſatiſfactōez tene
atur qñ pagan⁹ xp̄ianū iniuſte detine
bat.qꝺ eſt regulare:vt i rubrica.C.ne
xp̄ianū mācipiū heretic⁹ vel paganus
vlr iude⁹ hēat vel poſſideat.⁊ in.l.vna
ibi poſita.⁊.54.diſ.mancipia. B.Si
tñ pagani ɔpulerant eū ad circūciſio
nē.vel idolatriā:vlr aliqꝺ mortale pec
catū:tūc ille penit⁹ lib factus ē.⁊ ſic fu
rās eū non peccat:ſꝫ meret̄:ar.diſ.54.
nulla. A.Idē in dcā.q.9. B.

Nūqd xp̄iano q detinet̄ a ſarraceno
liceat furari ei? R° ſm Hoſti Si iſte
xp̄ian⁹ dū eēt treuga frāgeret eā:⁊ ſic
erat i culpa ⁊ fuit capt⁹:nec ei iminet
piculū neccitatis nō licet furari:ſꝫ tene
tur ad reſtitutionē.Nā talis iuſte deti
nebat̄. A.ſed nō p ſeruo:vt pꝫ ex dcīs
s̄.§.prio. B Si āt iiuſte detiebat̄: vt
qꝛ tp̄e belli capt⁹ ē vlr imineat neccitas:
nō tenet̄ ad reſtitutōez. A.cū talē tene
at̄ ſarracen⁹ paſcē:vt i ſū.cō.eo.ti.q.xi.
B.Utrū liceat furari ab vſurario vt
elyna det̄ hēs s̄.elyna p̄.§.9°. 87.

Loria vana. Utꝝ appe
titus inanis glīe ſit morta
le pctm̄. R° ſm Tho.ſcꝺa
ſcꝺe.q.i32.Pōt eē mortale duplr.p̄ mō
rōne māe:puta cū aliqs glīatur de ali
quo falſo:qꝺ ɔ̄riat̄ dine reuerētie. A.
ſicut Ezech.28.ɔ̄ p̄ncipē tyri dr̄.Eleua
tū eſt cor tuū.⁊ dixiſti.deus ego ſū. B
vlr cū qs bonum tp̄ale de q̊ glīat̄ p̄fert
deo. A.Hoc aūt fit cū circa illud plus
attēdit q̄ erga deū vel dina.qꝛ illꝺ dr̄
qs p̄ferre circa qꝺ plus laborat:vt dr̄
p Greg.47.diſ.oēs. B.ſeu cū qs p̄fert
teſtimoniū hoiuꝫ teſtimonio dei. A.
videlꝫ cū qs ꝟecūdat̄ ɔfiteri.ſeu ſequi
qꝺ ds p ſacrā ſcripturā docet ꝑpt ɔ̄riā
opionē hoiuꝫ ɔ̄ q̊s dr̄ Luc.9°.Qui me
erubuerit ⁊ ſmones meos: hūc filius
hois erubeſcet cū venerit i maieſtate
ſua ⁊ p̄ris ⁊ ſcōꝝ angeloꝝ. B.2°.mō ex
pte ip̄ius glīantis q intētōez ſuā refert
ad glīam tanq̄ ad vltimū finē ad quē
ordinat ēt ꝟtutis opa:⁊ ꝑ quo nō p̄ter
mittit ēt q̄ ſūt ɔ̄ deū. His g° mōis eſt
mortale.aliter nō. A.Obſcuꝝ eſt hoc.
Ad cui⁹ itelligētiā ſciendū ꝙ ſub gnāli
diffinitōe pōt dici ꝙ vana glīa ē inutil
delectatio.Uanū.n.idē ē qꝺ inutile.p̊
Reg.i2.ibi.Nolite decliare poſt vana.
⁊c̄.Et glīari ſepe capit̄ in ſcriptura ꝑ
delectari.Jere.9°.ibi.Nō glīet̄ ſapiens
⁊c̄.Et ad Gal.vltis.Mihi aūt abſit glīa
ri niſi i cruce.⁊c̄.Et iſta inutilis delecta
tio aliqñ ē ſimplex.⁊ aliqñ nō ſimplex.
Simplex eſt qñ venit ſiñ appetitu ho
noris.Et h° caſu aut talis delectatio ē
ſup eo qꝺ eſt mortale:aut nō.p̄mo cāu
abſꝫ dubio ē pctm̄ mortale:qꝛ ɔſēſus ñ
ſolū i actū mortal:ſꝫ ēt i ſolā ꝺlectatio
nē ē mortale:vt nōt Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.
i54.arti.4°.2° cāu ñ ꝺeſt pctm̄.nā qꝺli
bꝫ vanū appetē vitioſū ē.p̄s.4°.Ut qd
diligitis vāitatē.⁊ nōt Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.
i32.arti.p̊.Nō puto tñ ꝙ ſit mortale:ni
ſi iteruēiat mag̃ libido ſiue mentis rela
xatio.Nā vt nōt Bonauētura ſup 4°.
ſniaꝝ diſ.i6.pctm̄ vēiale p magnā libi
dinē fit mōtale.ñ ſiplr ē qñ vēit cū ap
petitu honoris ſeu ꝛ̄uerētie.⁊ h° cāu ſi ꝑ
cedit ex q̄dā mētis ſbreptōe ulr maria ꝑ
nitate ɔcupic ē vēiale.qꝛ vt dic̄ Beda

super epl'a Jac. z. 25. dis. §. criminis. q̄ ex
humana ifirmitate ɔmittũtur venia
lia sũt. Et ex subreptõe seu maxima ꝑ
uitate cõcupiscẽtie ꝟisilr ꝓcedit vana
gloria: cũ ẽ sup re ꝑua. tũc. n. ꝟisilr deli
berat' ɔsensus rõnis nõ adest delecta
tioni rei ꝑue. Põt tñ z erga rẽ paruaz
delibat' ɔsensus adesse cũ malitia: ẽt
tũc nõ erit subreptio mẽtis: seu ꝓuitas
ɔcupiscẽtie: sz malitia mentis. Nec re
fert ꝙ sit sup re ꝑua. qz d̄s cor respicit
nõ manũ. 14. q. 5. si qd. Et facit qd̄ dcm̃
ẽ s̄. furtũ. §. 3º. Procedit ẽt vana gl'a ex
mag̃ ɔcupie ꝓuitate sup re magna: vt
qñ sup illa defert hõi non q̄sit' honor'.
Difficile. n. ẽ tũc z si rõ nõ ɔsentiat aliq̄
ten' nõ delectari. Uñ super illud. i. ad
Thessal. 2º. Nõ q̄i hoib' placẽtes sz d̄o
dicit glo. Aug. Et si cuicũꝙ facile ẽ lau
dẽ nõ caꝑe dũ negat. difficile tñ ẽ ea ñ
d̄lectari dũ offert. Si ꝟo vanagl'ia cũ
appetitu honoris ꝓprii seu reuerẽtie
nõ veniat ex dicta supreptõe seu ꝓui
tate: sz ex delibato cõsensu vr̃ mortale
Nã hoc casu ẽ appetit' ꝓprie excellen
tie. q appetit' ẽ spẽs suꝑbie: vt pz. 2º. sẽ
tẽtiaꝝ. dis. 42. c. ex suꝑbia. vbi dr̃ ꝙ suꝑ
bia ẽ amor ꝓp̄e excellẽtie. z iõ istd̄ alr̃
vocat inanis gl'ia ꝓpter inutilẽ d̄lecta
tionẽ quã cõtinet. vñ omel. 24. dic̃ Gre
go'. Nemo q̄ppe vestimẽta p̄cipua ni
si ob inanẽ gl'iam q̄rit. vz vt honorabi
lior ceteris eẽ videat. Aliqñ ꝟo ꝓpter
amorẽ ꝓprie excellentie vocat elatio
seu suꝑbia. 21. q. 4. ois. ibi. Oẽ q̄ppe qd̄
nõ ꝓpter nccitatẽ suã. zc̃. Suꝑbia ꝟo
cum venerit ex deliberato ɔsensu pec
catũ est mortale: vt nõt Tho. scd̄a se
cũde. q. 162. arti. 5º. Sic gº vana gl'ia hoc
casu que ex suꝑbia ẽ: peccatũ est mor
tale. z etiã g̃ue. qz vr̃ ꝓcedẽ a radice in
fidelitatis. vñ Aug'. 5º. de ciui. dei. c. 14.
dicit. Tã est hº vitiũ inimicũ pie fidei
si maior in corde sit cupiditas gl'ie q̄
dei timor vel amor: vt dñs dicẽt Joh.
5º. Quõ potestis credere gl'iam ab iui
cẽ expectãtes z gl'iam que a solo deo ẽ
nõ querẽtes? Maior vr̃ esse cupiditas
gl'ie q̄ d̄i timor vl' amor qñ huic gl'ie
q̄s ex delibato ɔsẽsu adhẽr. qz dñs hº ꝓ
hibet Jere. 9º. ibi. Nõ gl'iet sapiẽs. zc̃. z
Math. 5º. ibi. Attẽdite ne iusticiã vr̃az
zc̃. Et iõ ɔ̄ faciẽdo vr̃ illi gl'ie ꝑ dilectio
nẽ adherẽ z a diuina recedẽ caritate.
Greg' omel. 23. Qui adhuc ꝑ illicita de
sideria defluit deũ ꝓfecto nõ diligit. qz
ei in sua volũtate ɔ̄dicit. Et eadẽ rõne
ꝑ hũc ɔsensuz vr̃ abiect' dei timor. Ec
cl'a. 2º. Qui timẽt dñm inq̄rẽt q̄ bñplaci
ta sũt illi. Et tãto erit g̃ui' hº pctm̃ q̄to
fuerit sup re vitiosa. ps. 51º. Quid gl'aris
in malitia. sz Nico. de lira. q̄i dicat. pes
sima ẽ ista gl'ia. qz ꝓp̄e ẽ illoꝝ q peccãt
ex certa malitia z hitu. Signũ. n. hitus
gnãti ẽ delectatio i oꝑe: vt dr̃ i 2º ethi.
ꝓpt qd̄ dr̃ ꝓuer. 2º. Letãt cũ malefece
rit. zc̃. Et ad p̄dicta facit qd̄ põit Alex.
de ales sup. 2º. sniaꝝ. vbi dicit. Inanis
gl'ia aliqñ ẽ mortale. aliqñ veniale. nã
inanis gl'ia qñz ꝓcedit ex subreptione
qñz ex delibatõe. Et iteꝝ aliqñ ẽ circa
res q̄ iducũt maximã ꝓuitatẽ. z aliqñ
nõ circa h'i res. Uenialis gº dicet cũ ẽ
ꝓpt subreptõem. vel ꝓpt maximã cõ
cupie ꝓuitatẽ. Innuit gº doctor iste ꝙ
ex̃ exp̄ssos casus vana gl'ia sit mortale
qz cũ aliqd de vno negat ɔ̃ter de alio
ɔcedit. 25. di. q̄lis. Et clari' colligit ex p̄
dictis. Et sm hº põt itelligi qd̄ dic̃ Tho.
scd̄a scd̄e. q. 132. arti. 3º. vz ꝙ si amor hu
mane gl'ie q̄uis sit ianis nõ repugnat
caritati neꝙ q̄ ad id d̄ q̄ ẽ gl'ia. neꝙ q̄
tũ ad itẽtõez gl'iã q̄rẽtis. ñ ẽ pctm̃ morta
le sz veniale. Et illud qd̄ dic̃ Tho. scd̄a
scd̄e. q. 169. arti. 2º. vz ꝙ si mlr ornat se
ex q̄dã leuitate vel ẽt vanitate ꝓpt ia
ctãtiã quãdã nõ sꝑ ẽ pctm̃ mortale: sed
aliqñ veniale.

Radus consãgui
nitatis quõ debeat computãi
z quõ impediat mr̃imoniũ reqre. i. ipe
dimẽtũ. 5º. de affinitate. i. ipedim̃tũ. 14.

Terra quõ z quãdo sit li
cita vl' illicita. de
hac mã hẽs s̄. bellũ ꝑ totum.

Ula vtrum sit pctm̄ mortale
Rx° sꝫ Tho. scd̄a scd̄e
.q.148. Dicēdū ꝙ si delectatio
ni gule iħereat hō tanq̄ꝫ fini ꝑpt quē
deū cōtēnit. ꝑatus ꝯ dei ꝑcepta agere
vt delectatōes hꝰi affeq̄t. sic ē peccatū
mortale. Si ꝟo in gula sit inordinatio
ꝑm ea que sūt ad finē. vtpote q2 nimis
ꝯcupiscit delectatōes ciboꝝ: sꝫ nō ꝑpt
hoc facēt aliqd ꝯ legē dei. sic ē veniale
A. ħ° dcm̄ minꝰ clarꝫ ē. sꝫ clariꝰ ponet i
ꝯ. se. sup spēbꝰ eiꝰ. Sꝫ ꝟ sciēdū ē sꝫ Tho
scd̄a scd̄e. q.148. arti. 4.° ꝛ i sū. con. li.° 3.°
ti. 4. q. 7. ꝙ gula ē iordinata comeden
di ꝯcupia. vl ꝑut ponit i sūma d̄ vitiis
gula ē inordinatꝰ amor sꝫ gustū. Et sic
etiā includit ebrietatē. B.
Quot sūt spēs gule? Rx° ꝑm Tho. vbi
s̄. Gregoꝰ. 2.° li.° moral. ponit. 5. spēs q̄ no
tāt hꝰ ꝟsu. Prope laute nimis ardēter
studiose. A. ħ° dcm̄ Greg. positū ē d̄ cō
se. di. 5. q̄nq3 mōis. B. Prope. i. qa qs ꝑ
uenit horā d̄bitā. Laute qn̄ q̄rit cibos
ꝑciosos. Nimis. qn̄ excedit i quātitate.
Ardēt. vt q2 n̄ suat modū d̄bitū. sꝫ trās
gredit ex d̄siderio edēdi. Studiose. q2
q̄rit cibos nimis accurate ꝑpatos. A.
De his spēbꝰ ꝛ q̄le pctm̄ i eis ꝯsistat la
tiꝰ dr̄ i sū. con. eo. ti. q. 8. Un̄ q̄ ad ꝑmam
spēꝫ sciēdū ē vt ibi nōt ꝙ si hora ꝑueni
at ex aliq̄ nccitate ifirmitat̄ vl itiner̄
vl alicꝰ ħꝰi nullū ē pctm̄. ꝛ ēt qn̄ volu
ptas ē i cā adhuc nō ē peccatū morta
le nisi ille cibi appetitꝰ sit adeo imode
ratꝰ ꝙ hō ipꝫ seq̄ret si eēt ꝯ ꝑceptū di
nū vl si iducēt ad soluēdū ieiuniū sub
ꝑcepto ab eccl̄a istitutū. vl si ꝑpt hoc
facēt aliq̄ꝫ fraudē ꝑcepto: sicut faciūt illi
q mane icipiētes ꝑtrahūt mēsā vsꝫ ad
vesperā tpe ieiunii. Glo. ēt. 25. di. ꝯ. al' āt
sup ꝟ. Quotiēs qs aliis ieiunātibꝰ. ꝛc.
vr̄ asserē ꝙ tpe ꝑcepti ieiunii ex concu
pia an̄ horā comedē sit mortale. Quo
ad scd̄aꝫ spēꝫ sciēdū. vt ꝛ dr̄ i dcā. q. 8. ꝙ
lauta ꝑcuratio si fiat ex nccitate infir
mitat̄. vl ꝑstie ꝯsuetudis n̄ ē pctm̄ cuꝫ
ħ° ēt ꝯcedat fieri i mōastēio. al' pctm̄ ē
ꝑpt excessū cupiditat̄: sꝫ n̄ ē pctm̄ mō
tale nisi nimis sit effrenata cupiditas
q̄ subuētat rōis iudiciū. vl nisi qs ve
scat tpe ieiunii cibis illicit̄ sin̄ nccita
te ꝛ dispēsatione sic q comedēt cārnes
i q̄dragesima. Quo ad t'tiā spēꝫ d̄d̄ vt
ꝛ notat ibid̄. ꝙ nimietas cibi ꝛ potꝰ ac
cipit sꝫ ꝑportōeꝫ sumēt̄ cibū. q2 quod
vni eēt paꝝ ħ° alti eēt mltū: vt dic̄ phs
i ethic̄. Un̄ tpantia n̄ hꝫ mediū rei ed
ꝑportōis. Et sic ꝑdictū ē ꝙ ebrietas q̄
ꝑcedit ex electōe tali q̄ qs delectatōeꝫ
potꝰ ꝑponit bono dino ꝛ bono rōis: est
pctm̄ mortale: ita dico idē d̄ excessu tā
to i cibo ꝙ ipē sil'is est ebrietati. Et ab
aplo vocat ꝯmessatio cū dicit Ro. 14.°
Nō i ꝯmessatōibꝰ ꝛ ebrietatibꝰ. Quo
ad q̄rtā spēꝫ ibidē dr̄ ꝙ ardor n̄ signifi
cat q̄libꝫ auiditatē ꝛ d̄lectatōeꝫ i cibo
q̄ vl nullū ē pctm̄ si ē ex sola nā. vl ē ue
niale pctm̄ si tali d̄lectatōi rō plusq̄ꝫ oꝫ
ihēt: sꝫ si q̄t igneā auiditatē q̄ qs ꝑpōit
oibꝰ ħꝰ d̄lectatōeꝫ: vt Esau q ꝑpt vnaꝫ
escā vēdidit ꝑmogēita. vn̄ ꝛ a bn̄dictio
ne reprobatꝰ ē. Heb. 12. Pꝫ q° ħ° eē mor
tale pctm̄. Quo ad q̄ntā spēꝫ dr̄ vbi s̄.
ꝙ studiositas que est pctm̄ mortale ē
studiositas diuit̄ epulonis qui epula
bat q̄tidie splēdide. qn̄. s. aius totꝰ ipli
cat circa appatū ciboꝝ. q2 studiū ē ve
hemēs applicatio ai ad aliqd: vt dicit
Tulliꝰ i rhetorica. Pōt n̄ qn̄ꝫ eē pctm̄
veniale vl ēt nullū peccatū. s. cū ħ° req
rit ifirmitas vl ꝯsuetudo vl honestas
alicꝰ. Pōt. n. rex in appatu ciboꝝ excel
lē rusticū sic i aliis sine pctō. B
Quid siqs sumat potū vl cibū nociuū
Rx.° Si q̄dē ħ° faciat vt sibi nocumētū
iferat seu mortē n̄ peccat i gula. sꝫ alit
q̄uit peccat in odio sui ꝑprii corpis. si
ꝟo ex nimio appetitu: i gula peccat. ꝛ
mag̃ si sciat nociuū q̄ꝫ si ignoꝛꝫ. A. Et
sꝫ Inno. ꝛ i sū. cō. li.° 2.° ti. ꝑ. q. 39. si qs non
credēt mortifeꝝ cibū seu potū: sꝫ crede
ret ifirmitatē ex illo roborāri n̄ peccāet
mortalr̄: vel ad minꝰ n̄ ita q̄uit. Pōt. n.
hꝰ fieri ꝯpatio q̄uioris afflictōis q̄lis ē
afflictio sit̄ ad minꝰ q̄uē: q̄l' ē afflictio
febris. Q̄d̄ ħ° casu nō peccaret morta

lit.pōt intelligi qñ nocumētū forꝫ par uū. Alr cū nō par offēdēt caritatē q̄ te netur diligere corp⁹ suū vt deo suiat: vt ibidē dr̄ ſm eū. Inno.nō vr̄ a morta li posse excusari. Jō p⁹illa ꝟba.nō pec caret mortalr̄.subiūxit Inno.vl ad mi n⁹ ñ ita ꝗuit sic supior vꝫ q sumit rem morti ferā. Seqr̄ i dcā.q.39. De suitori b⁹āt ꝛ mistr̄ dō vr̄ ꝙ peccāt si dāt noci uū aliqđ ifirmo ex cēta scia.l ip̄babi li ignorātia. In sanitate āt dicim⁹.ꝙ ñ tenet aliqs viuē medicialit.qꝛ oīa sūt sana sanis. Sꝫ ꝛ tūc si scient accipet si ne cā aliqđ nociuū vñ mors ei euenirꝫ vel ifirmitas q̄ subtrahēt eū a suitio dei.dicim⁹ ꝙ peccat.cū Inno.ꝯcor. Ho sti. Et intellige ꝙ h°cāu qs peccarꝫ vl veialr vel mortalr̄ ſꝫ nocumēti quāti tatē: vt postēsuꝫ est. B.

Ultimo nō ꝙ ō cib dic Aug⁹. Diligēt igt attēdēdū ē qd loco ꝛ tpi ꝛ psōis cō ueniat: ne temē flagitia rep̄hēdam⁹. Fieri.n.pōt vt siñ aliq vitio cupidis vl voracitatis p̄ciosissimo cibo sapiens vtat.isipiēs āt fetidissima gule flāma i vilissimū ol⁹ardescat.ꝛ sani⁹ qsq̄ ma luerit more dñi pisce vesci q̄ lenticla more Esau aut ordeo more iumētorū di.41.qsqs. Que regrēda sūt i ꝯuiuiis clicoꝝ.vide s̄.clic⁹ p̄.§.4°. De gula etiā vide.i.sobrietas.ꝛ.s̄.ebrietas.

Abitus.

An liceat clericis hītū trāsformare.vide.s̄.clic⁹ p̄. §.2°. Et an liceat religiosis vide s̄.apostasia.4.§. p̄. A. In toto il lo.c.nō vr̄ de religiosis aliqd dici. B. ꝛ apostasia 5°.§.p̄.ꝛ fi. A. Nec ibi iste cāus tāgi videtur. B.

Ebetudo sensus.

Hoc vitiū ſꝫ Greg.31°.moral. orit ex gula. Et ſꝫ Tho.scđa scđe.q.15. hꝫ rōeꝫ pcti iq̄tū ē volūtāia: vt pꝫ i eo q ē ita affect⁹ circa corpalia qđ ō spūa lib⁹ subtilr̄ discutē fastidit vl negligit.

Ereditas

diuiditur i 12.partes q̄ appellant.12.vncie.ꝛ hēt ista noīa. Se xtās.i.sexta ps hereditatꝭ.s.due vncie. Quadrās.i.qrta ps.s.tres vncie. Triēs .i.tria ps.s.q̄tuor vncie. Quīcūs.i.q̄nq̄ vncie. Semis.i.dimidietas hēditatꝭ.s. sex vncie. Septūs.i.septeꝫ vncie. Bes i.octo vncie. Dodrās.i.nouē vncie. Dex trās.i.decē vncie. Deūs.i.vndeci vncie appellatōe ꝟo assis vl pōderꝭ.12.vncie ꝯtinētur. Hec i Insti. ō heredi. insti.§. hereditas. A. Ibi p̄dcā vocabla ponū tur.ꝛ dr̄ ꝙ tota hereditas vocat assis sed de pōdere nil dr̄. B.

Bona defūctoꝝ ad hēdes deuoluūt ēt illoꝝ q dānati fuerit. C.ō bo.dā. auc. bona. A. Et ibi pꝫ ꝙ h°veꝝ ē q̊ ad ascē dētes ꝛ descēdētes. Ex latē ꝟo vsq̄ ad tertiū ḡdū. Et subdit. Uxores ꝟo eoꝝ dotē ꝛ donatōeꝫ añ nuptias recipiant. Si vero sint sine dote accipiāt parteꝫ legib⁹ diffinitā.siue filios hēant: siue nō dicit glo.i.quātū ex more lucrarēt. Seqtur. Si neminē p̄dictoꝝ hēant qui delinquūt eoꝝ bona fisco sociātur. B. i trib⁹ tñ casib⁹ filii ēt excludunt ab he reditate pr̄is. p̊ qdē si pr̄ fuit heretic⁹. qꝛ bona hereticoꝝ sūt ipso iure ꝯfisca ta.ex̄ de hereti.cū ſm.li°.6°. 2° si cōmisit crimē lese maiestatis.6.q.1. si qs. 3° si erat patron⁹: vel hēbat aliqđ ius siue feudū i eccła qđ ōbēt trāsire ad filios ꝛ ipse interfecit vel mutilauit rectorē vel clericū illius ecclie perdit oē ius et oēm dignitatē quā in ea habebat.ꝛ ni hil ꝓuenit ad filios.ex̄ de pe.i qbusdā. A. Ibi dicit Inno. In sacri concilii ap probatione statuimus quatenus si pa troni vel aduocati.aut feudatarii. seu vicedñi.ꝛ alii bñficiati alicuius ecclie per se vel per alios occidere vel muti lare rectorem vel clicum aliuꝫ ipi⁹ ec clesie ausu temerario p̄sumpserint.pa troni ius patronatus.aduocati aduoca tiā.feudatarii feudū.vicedñi vicedña tuꝫ.ꝛ beneficiati bñficiū prorsus amit tant.dicit glo.ꝛ deuoluantur ad ecclesi am cui facta ē iiuria. Seqt. Et ne min⁹ videē q̄ excess⁹ mēoria ꝓroget.ñ solū

de p̄missis nihil ꝑuēniat ad heredes:
sed etiā vsq; ad quartā generationem
posteritatis talium in clicoꝝ collegiū
nullatenus admittanť:nec in domib⁹
regularib⁹ alicui⁹ p̄lationis assequāť
honorē nisi cū eis fuerit dispēsatum.
Glo.ait.Cum non determineť a q̊ pos
sit dispensari:dicit Joh. ꝙ ep̄s pōt di
spensare exq̊ papa spāliter sibi non re
tinuit absolutionē:ar.de sen.exco.nuꝑ
Et subdit. Honestū eēt ꝙ nullus ep̄s
sine lnia pape dispēset cū talibus ad ti
morē alioꝝ. B: Possūt quoq; filii per
p̄rem exheredari certis ex cāis que ha
bentur in auc̄.vt cū.de ap.cogno.§.cau
sas.ꝛ notať ex̄ de iureiuř.ꝗntauall. A.
Ibi glo.notans cās expressas i allega
to.§.cās.colľ.s.dicit.Si filius man⁹ pa
rentibus intulerit.si grauem iniuriaʒ
eis fecerit.si eos crimialiter accusaue
rit ō causa que nō sit aduersus p̄ncipē
vel rēpublicā.si cū maleficis ꝯuersať.
si maleficus efficiať.si vite parentum
fuerit insidiat⁹.si vxori vel cōcubine
eius se imiscuerit.si ex delatōe filii gra
uia dispendia parētes sustinuerint.si
ꝓ persona vel debito eius inq̄tum po
tuit fideiubere noluit:vt ex hoc paren
tes liberentur ab inclusione ꝛ filii reg
siti a parētibus fideiubere nolunt:vt
pʒ in dicto.§.cās.sequiť in glo.Et h° ad
filios masculos tm̄ pertinet.s.de ista fi
deiussione:vt.ī.eo.§.cās.Sequiť.Si ꝓ
hibuit eos facere testamētū.si ꝯtra vo
luntatē parentum:imo etiā p̄ter volū
tatem:vt in eo.§.sequiť.inter arenari
os aut mimos perseuerauerit:cū pať
non fuerit illius ꝓfessiōis.si filia luxu
riosam vitam egerit:cū parentes vel
lent eam ꝓ posse dotare:ꝛ nō neglexe
rint eam maritare vsq; ad.25.ānuʒ.Añ
.n.hanc etatem si fornicata fuerit vel
sine consensu parētū se maritauerit:
vel etiā post dictā etatē si seruo se con
iunxerit etiā per m̄rimoniū sine volū
tate parentum:videť iusta cā exhere
dationis:vt i dicto.§.cās.Et ibi glo.Se
quiť.Si parētib⁹ furiosis ōbitaʒ curā
nō impēderit.Et hoc obtinet nō soluʒ
in filiis:sed etiā in ꝗbuscūq; aliis qui
possunt ab intestato succedē.vel etiaʒ
qui i testamēto sunt heredes instituti
qꝛ p̄dicti non solū possunt exheredari
sed ēt a quocūq; ex̄neo i script] admo
neri vt eos ꝓcurare festinēt.Si aūt p⁹
h⁹ attestatōem neglexerit:ꝛ ex̄neus in
sua domo furiosuʒ susceptū sumptib⁹
suis vel ꝓpriis vsq; in finē vite sue ꝓ
curauerit:eius dʒ hēre successionē eua
cuata institutione ipoꝝ q curaʒ negle
xerūt:ita tn̄ vt cetera testamēti capľa
i sua maneāt firmitate.dicto.§.causas
vbi ēt glo.dic̄.Quid si nō faciat testm̄.
nec aliqs ex̄neus eū ꝓcurauerit. R°.
Liberi vel agnati sunt heredes.sʒ pōt
eis auferri hereditas:vt.ff.de his ꝗb⁹
vt indi.l.3.Uel dic ꝙ in hoc casu sicut
ꝛ in sequēti eis denegetur hereditas
ex suo delicto.in hoc ꝗ° vř iclinari glo.
ꝛ hoc vř veꝝ ꝓpter eādē rōem cū casu
sequēti.de quo statiʒ.Seqtur i glo.dci
.c.ꝗntauallis.Si parētē ō carcere edu
cere neglexerit.Glo.Intellige.i.de ca
ptiuitate.siue fuerit in carcere siue nō
vt in dcō.§.causas.ꝟ.si vnū.Ubi etiaʒ
dr̄iꝙ si per liberoꝝ negligētiā i captiui
tate decesserit illos ad successionē ei⁹
nō patimur venire q nō festinauerint
ei⁹ redēptōeʒ citi⁹ ꝓcurare.sʒ oib⁹ libe
ris i h° negligētib⁹ res vniuersas ab
eodē derelictas eccl̄e ciuitat] ex q̄ ori
tur applicari:inuētario.s.sub publica
attestatōe celebrando:ne qd ex ei⁹ fa
cl̄tatib⁹ ꝑeat:ita vt qcquid exinde ad
eccl̄iam ꝑuenerit captiuoꝝ redēptioni
bus ꝓficiat.hec ibi.Idē etiā vř in.simi
lib⁹ cāis:videlʒ ꝙ qn̄ fuerit subuentio
i religs magnis nccitatibus denegata
subtrahatur negligētib⁹:ꝛ successio in
pias distribuať cās ꝓpter eandē rōem
.ff.de legi.l.non possūt.Ad hoc ēt facit
.ff.de his ꝗbus vt indi.l.3.vbi diciť ꝙ
indignus iudicat⁹ est successione muli
eris a qua fuerat istitut⁹ qui ꝑ negligē
tiam ꝛ culpā suā id egit vt mulier mo
rereť.Dicit glo.nō adhibēdo medicuʒ.

B. Sed tñ nõ licet parẽtib' liberos vł
liberis parẽtes ab hereditate sua r̃pel
lere monachos factos q̃uis dum laici
fuerãt in cãm ingratitudinis iciderint
19.q.vlt.c.fi. Idẽ hẽs.ĩ.religio p̃.§.12º g
incipit. Utꝝ religiosi.ꝛc̃.

Usq; ad q̃tũ gradũ durat isuccessio
i hereditate. R̃º Nõ terminat̃ in q̃rto
gradu: sicut quo ad impedimẽtũ mr̃i
monii: sed durat vſ3 ad decimũ.35.q.5.
ad sedẽ. A. Ibi quo ad successiones nõ
videt̃ fieri aliq̃ grad' determinatio..I
vsq; ad quẽ numeꝝ determinetur: sed
potius indetermiate. Et sic in ifinitu3
quousq; memoria hẽri de cognitione
possit. vt ꝛ silr̃ ꝛ diffusius ponit̃ in In
sti. de gradi. cogni. p totũ. Unde ꝛ i sũ.
con. li.º 2.º ti.5.q.119. dicitur ꝙ admittunt̃
cognati i infinitum. exq̃ gradus attinẽ
tie ꝓbatur. Quod gº aliqui dicũt de de
cio: põt itelligi ex eo ꝙ vix ẽ ꝙ memo
ria vltra extẽdat̃. Et vt p3 i dcõ.c.ad se
dem. multũ variat ↄputatio respectu
successionis ꝛ mr̃imonii. Nã in mr̃imo
nio fr̃es sunt in p̃mo ꝛ filii eoꝝ in scd̃o.
In successiõe ꝟo fr̃es sũt in 2.º ꝛ filii eo
rũ ad inuicẽ i 4.º ꝛ sic de religs. vt ibi
B. Et qui ꝛ quõ succedãt. vide.ĩ. succes
sio. De heredũ substitutõe. vide.ĩ. testa
mentum 2.º §.2.º

Utꝝ heredes teneant̃ ad debita de
functi. R̃º Heredes qdẽ3 ƀm leges nõ
tenent̃ de maleficio testatoris: nisi in
quãtũ ad eũ ꝑuenit vel nisi cũ testato
re fuerit lis cõtestata. tñ ƀm canones ꝛ
ƀ3 ↄsciã3 hẽs qlib3 tenet̃ ad oĩa debita
siue fuerint ex ↄtractu. siue ex malefi
cio. vel q̃si. ꝛ siue res ꝑuenerit ad here
dẽ: siue nõ. siue lis fuerit cõtestat a: si
ue nõ.16.q.6.si ep̃m. ꝛ ex̃ d̃ pigno. ex p̃n
tiũ. ꝛ de solu.c.p̃. ꝛ de vsur̃. tua nos. ꝛ de
rap. i lr̃is. ꝛ de sepul.c.vlt. ꝛ de sen. ex. a
nobis 2.º Hoc intellige si hereditas suf
ficiat. vt.ĩ.i.§. ꝓximo dicitur. Con. i hº
oẽs canoniste. A. Idem in sum. con. e.
ti.q.91. B.

Quid si hereditas non sit sufficiẽs
ad oĩa debita. R̃º ƀm Ray. Credo ꝙ in
iudicio aĩe ẽt si nõ fecit iuẽtariũ nõ te
net̃ nisi q̃tũ sufficit. Distiguo tñ int̃ le
gata ꝛ d̃bita. q2 d̃bita tenet̃ siñ dimiu
tõe soluẽ. d̃ legat] ꝟo si tot sĩt ꝙ ñ r̃ma
neat ei legitĩa põt detrahẽ sua3 legiti
mã: ꝛ iteꝝ q̃rtã ƀm quosdã si fuerit isti
tut' hẽs. Idẽ Hosti. ꝛ Ul. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti.q.92. vbi ẽt dr̃ ꝙ iuẽtarium ẽ
scriptura quã d3 hẽs ichoare ƀm leges
ĩfra.30. dies a morte testatoris. vł post
q̃ scit se hẽdẽ istitutũ. ꝛ describere ibi
oẽs res defuncti sub testib'. ꝛ d3 illam
ꝑficere ĩfra.60. dies. vel ĩfra annũ si re
mote sunt res. ꝛ tũc nõ tenet̃ creditori
bus vltra id qd̃ iuẽtũ fuerit de hẽdita
te. Alr̃ si nõ fecerit iuentariũ tenebit̃ in
solidũ. C. de iure deli.l. sancim'. B. Et
de legitima hẽs.ĩ. legitima.

Quis ordo tenẽdus i soluẽdo credi
torib' aut legatariis. R̃º ƀm Ray. Si
creditores ꝛ legatarii silr̃ veniant. p̃º est
satisfaciẽdum creditorib'. Sed si veni
ant sepati3: liberat̃ hẽs soluẽdo p illũ
ordinẽ quo venerũt: dũ tñ nihil faciat
dolo. Et creditores postmodũ venien
tes nõ debẽt iqetare hẽdẽ nisi remãƀit
ei d̃ hẽditate: s3 hñt ius suũ saluũ ↄ̃ le
gatarios. S3 si hẽs scit vel credit siue
dubitat ꝙ hẽditas nõ extẽdit̃ vltra de
bita siue fuerit ex ↄ̃ctu. siue ex malefi
cio: vel q̃si: nihil d3 dare legatariis do
nec satisfecerit. Et idẽ modus tenẽdus
ẽ i satisfaciẽdo p̃us creditorib' p̃orib'
ꝛ i iure potiorib'. de q̃ hẽs.ĩ. r̃stitutõ 2.º
§.4.º 5.º ꝛ 6.º A. ꝛ si hẽs hũc ordinẽ muta
uẽit. p̃º s. soluẽº legatãiis ł scd̃ariis credi
torib' p̃us q̃ potiorib': ñ absoluit̃ hẽs
i foro ↄ̃stie nisi hº faciat ignorãter r̃pu
tãs. s. hereditatẽ ad oĩa soluẽda sufficẽ
vel nesciẽs hũc eẽ potiorẽ creditorẽ ƀ3
Ul. ꝛ Hosti. vt i sũ. con. lib.º 2.º ti.5.q.94.
vbi ẽt di glo. Ray. ꝙ sic p̃ores seu po
tiores creditores ab aliis p̃uẽti nõ de
bẽt iñgetare hẽdẽ ita nec illos q ab eo
emerũt res q̃rũ p̃cia i legata vel fidei
cõmissa vel alios creditores ꝓcesserũt
vt i.l. sancim'.ĩ. allãta. Nã vt in hac .l.
pat3 creditoribus potiorib' ƀuat̃ ius ↄ̃

legatatios: ꝛ ēt ↄ̄ alios creditores īferi
ores q ꝑus ab hēde acceperūt. B .Et
nō ꝙ hēs pōt deducē añ oīa expensas
funerꝉ. ꝛ ēt alias nccīas quas fec̄ cā hē
ditatis: vt i testō.īuētario. ꝛ hꝰ i. Et bre
uit̄ qñ ↄ̄bita totā hēditatē hauriūt: he
res dꝫ eē imunis a lucro: sic̄ ꝛ a ḡuami
ne. C. ↄ̄ iur̄ deli. l. sancimꝰ. §. ꝛ si ꝑfataꝫ.
cū seq̄ntibꝰ. Itē nō ꝙ lꝫ obligatō testa
toris trāseat ad hēdē. nō tñ ꝑiculū ꝑiu
rii ꝛ hꝰ i q̄ nō pn̄t excedē singl'arē ꝑso
nā. Idē Hosti. ꝛ Ul. A. Idē i sū. cō. dcā
.q.94. vbi ēt i hͦ ponit̄ exēplū de fracti
one voti q̄ nō trāsit i hēdē. B.

Quid si pl'es sint hēdes: quō tenent̄
ad ↄ̄bita vl' legata. R. Regl'arit̄ tene
tur q̄libꝫ hēs ꝓ hēditaria ꝑte. C. ↄ̄ acti.
hēdi. l. 3. A. Potiꝰ ē. l. 2. q̄ icipit. ꝓ hēdi
tariis. B. Excipiūt̄ q̄nqꝫ cāus. ꝑ si ali
q̄d sit i obligatōe faciēdi vl' nō faciēdi.
tūc. n. q̄libꝫ tenet̄ isolidū. ff. ↄ̄ ꝟbo. obl.
l. in executōibꝰ. §. 2ͦ. vt si testator ꝓmisit
se aliq̄ō opꝰ facturū. vl' ꝓmisit ꝑ se ꝛ ꝑ
hēdē nō fieri q̄ minꝰ ꝑ fundū suū ire li
ceat. h̄ q̄libꝫ hēdū isolidū obligat̄. 2ꝰ ca
sus ē si res q̄ dꝫ restitui insolidūꝫ possi
deat̄ ab vno. C. ↄ̄ hēdi. acti. l. 2. ꝛ ff. ↄmo
da. l. sꝫ mihi. §. hēs. 3ꝰ i alimētꝉ legatꝉ qñ
ꝓ volūtate ↄ̄fūcti vl' iudicꝉ. vl' ab vno
i solidū. vl' a plib' ꝓ ꝑtibꝰ desiḡtis pe
tunt̄. ff. de ali. lega. l. 3. 4ꝰ si testator ab
vno hēdū legauit creditori hēditario
ↄpēsādi aīo: tūc ille hēs onꝰ sustinebit
vsꝫ ad q̄ntitatē legati. A. vꝫ vt hēs sol
uat sibi itegrū legatū. vl' si creditor no
luerit legatū hēs soluat sibi de portōe
sua tātā q̄ntitatē ad quātā ascēdit lega
tū: vt i. l. q̄ stati seq̄tur. B. ff. de lega. 2ͦ
. l. cū ab vno. 5ꝰ in expensa funerꝉ vxorꝉ
q̄ nō tm̄ astrigit hēdes ꝓ hēditāiis por
tōibꝰ sꝫ ēt viꝝ ꝓ portōe q̄ ꝑuenit ad eū
de dote vxoris. A. vtputa si ad eū ꝑue
nerūt cētū: ꝛ i hēditate ducēta sūt: ipe
vir tenet̄ ꝓ tertia. ꝛ hēdes ꝓ duabꝰ ꝑti
bus: vt i. l. veluti. de q̄. i. B. ff. de reli. ꝛ
sūpti. fune. l. aliq̄tiēs. ꝛ. l. veluti A. Pre
dicti ēt casus nōnt̄si sū. cō. liͦ. 2ͦ. ti. 5. q. 95.
ſm Ray. ꝛ Hostꝉ. B.

Quid si hēs ē pupillꝰ: nūq̄d pōt dif
ferri debitoꝝ solutio ꝑtextu pupillaris
etatis. R. Nō vt. C. de acti. hēdi. l. sub
pretextu.

Pone ꝙ hēs vl' executores nolunt
soluē q̄ testator i pios vsꝰ legauit. nec
satꝉ facē creditoribꝰ: vt dixit. quid fiet.
R. Per epm̄ loci ꝑmissa monitiōe ad
hͦ cogēdi sūt. ex̄ de testa. tua nobis. ꝛ. c.
Iohēs. ēt si a testatore id ↄtigerit int̄
dici. Nā ꝛ si defunctꝰ ꝓhibuerit ne epūs
se itromittat: tal' ꝓhibitio nō valꝫ: vt
i dcō. c. tua. Hēdes q̄s testator tenet̄ in
stituē. vide. i. testamētū 2ͦ.

Eremita.

Utrū hēmitica vita seu
solitaria sit ꝑfectior q̄ cōgre
gatōis religio. R. ſꝫ Tho. scd̄a scd̄e. q.
188. Uita socialis nccīa ē ad exercitiuꝫ
ꝑfectōis. q2 mutuo se istruūt verbo et
exēplo ꝛ correctōe q̄ ad ꝑfectōem ꝑdu
cūt. Solitudo aūt ↄpetit iaꝫ ꝑfectis q̄
alioꝝ regimīe nō idigēt. Sicut gͦ illud
q̄ō iā ꝑfectū ē ꝑeminet ei q̄ō ad ꝑfecti
onē exercet̄: ita vita solitaria si debite
assumat̄ ꝑemiet vite sociali. Si tamē
absꝫ exercitio ꝑcedēti tal' vita assūat̄:
ē ꝑiculosissima: nisi suppleat̄ ꝑ dinam
gratiam.

Utrū religiosi mēdicātes possint vi
tā hēmiticā eligē. R. pn̄t ↄ̄ lnia suoꝝ
maioꝝ ꝛ cellas siue hitacula i hēmo si
ue locis vbi nō sit hōiuꝫ hitatio ↄ̄ ꝓpi
quo pn̄t acq̄rē ꝛ ēt mutare. ex̄ de excess.
ꝑla. cū ex eo. liͦ. 6ͦ.

Ereticus p.

coīt. Hereticꝰ est
q de fide falsaꝫ opionē iuenit
vl' iuētā seq̄t̄. 24. q. 1. hec ē fides. 2. q. 3. he
reticꝰ. imo ēt q circa fidē dubiꝰ ē. ex̄. eo.
. c. ꝑ. Et itelligēdū ē eē dubiū eū q deter
miare i dubietate ꝑsistit. Secꝰ de illo
q tētat̄ de fide cū dolore cordis. Itē hē
ticꝰ ē ille q male sētit ↄ̄ eccl'ie sacr̄is. A
. s. al'r sētiēdo de baptismo. pctōꝝ ↄfessi
one. eucharistia. mr̄imonio. ꝛ de relig's
sacr̄is q̄ ꝑdicet ꝛ obs̄uet sacrosācta ro
mana eccl'ia: vt i. c. de q̄ statiꝫ. B. ex̄. e.

ad abolendam .3.° qui male sentit cir
ca veritatem scripture sacre .24.q.3.
heresis.4.° qui aduersus romanam ec
clíaȝ agit: ⁊ eius dignitatē a dño tradi
tā auferre conat̃.dis.22.oēs. A .Ibi dr̃.
Qui romane eccl̃ie p̃uilegium ab ip̄o
oiuȝ sūmo eccl̃aꝝ capite traditū aufer
re conat̃: ꝓculdubio ī hēsiȝ labit̃. B .
Qñȝ ꝟo sȝ nō ita ꝓp̄e dr̃ hētic⁹ glibȝ ex
cōicat⁹.4.q.1.Q̄d aūt. Sil̃r ⁊ simonia
cus.1.q.1.qs̄qs. A .Idē ēt casus nōnt in
sū.cō.li.° ꝑ.ti.5.q.1.Aduertēdū q̄ȝ ꝙ ille
dr̃ hētic⁹ q ī dubiis ꝑtinētiū ad saluteȝ
ñ vl̃t acqescē declaratōi dñi pape.24.
q.1.hec ē fides.Sil̃r hēticus ē q ꝑtinaci
ter affirmat exercē vsuras nō eē pctm̄
vt ī cle.ex g̃ui.ꝺ vsur͏̄.Itē nōndū ꝙ lȝ
qs ex ignorātia hēat opionē hēticā nō
ē hētic⁹ si refert se ad intellectū eccl̃ie
vel subiicit se ei⁹ correctōi.ex̄ de sū.tri.
⁊ fi.ca.dānam⁹.ad fi.Itē nō ē hētic⁹ q
s̄nie sui erroris nō ꝑtinacit̃ adhēt: sed
q̄rit cauta sollicitudīe ꝟitatē: ꝑat⁹ cor
rigi cū inuenerit.24.q.3.dixit apl̃s. B

Quid ꝓp̄e facit hēticū? R̄.° s̄m Pe.
Ad rōem hētici duo ꝯcurrūt.Unū ē in
rōe.s.hēsis initiū. A .s.error erga credē
da: vt pȝ ī sū.con.eo.ti.q.2.vbi ponūtur
q̄ in isto.§.hñt. B .Alteꝝ in volūtate
q̄ꝺ ē hēsis ꝯplemētū: vt q̄ ꝑtinaciter
a fide deuiat.⁊ talis ꝓp̄e dr̃ hētic⁹.Cō.
Tho.in 4.° addēs ꝙ si qs erret ī his ad
que explicite credēdū nō tenet̃: nō est
hēticus. vt si qs putaret Jacob fuisse
p̄reȝ Abrahe ⁊ h⁹ i.⁊ cū cognoscit h.° eē
ꝯ ꝟitatē fidei ⁊ scripf̃e: credit ei.sil̃r et
circa ea de qb⁹ int̃ doctores s̄t opiones
dōec ꝑ eccl̃iā detmiatū sit.vt idē Tho.
pōit ī p̄ma ꝑte.q.32.An excuset̃ schola
ris q tenet opionē sui doctoris habes
ꝫ.opinio.

Utruȝ heretici sint vitādi. R̄.° Pos
sum ⁊ debeo eos monere ⁊ īducere vt
ad veram fidem redeant.In aliis non
licet eis cōicare.quia excōicati sūt.43.
dis.In mandatis. A .Clari⁹ vr̃ facē.ex̄
de hēti.excōicam⁹.ꝯiuncto.c.cū volun
tate.de sen.exco. B .Utꝝ aūt cū eis vl̃
cū aliis infidelib⁹ sit publice disputan
dū.hēs.ī.ifidelis.§.3.°

Offīm iq̄sitōis hēticoꝝ ꝑdurat post
mortē sūmi pōtificis ēt q̊ ad negocia
nō cepta.vl̃ que nōdū emerserūt.ex̄.e.
ne aliq li.° 6.° A .Et ibi pȝ ꝙ h.° itelligit̃
qñ ꝯmissio fcā ē a papa. B .Sȝ nō pñt
ꝓcedē ꝯ ep̄os ⁊ suꝑiores nisi in lr̄is sit
exp̄ssū.Si tñ aliq̄d ꝯ eis itellexerit de
bēt pape nūciare.ex̄ eo.li.° 6.° iq̄sitores.
A .Et ibi pȝ ꝙ ad istā denūciatōem te
nēt̃. B .Itē nō pñt nec debent se intro
mittē de diuatōib⁹ seu sortilegiis. A .
Al̃.n.dȝ tales r̃liq̄re suis iudicib⁹ puni
endos: vt ī.c.accusat⁹.de q̊.ī. B .nec de
q̄ōnib⁹ vsuraꝝ etiā ꝯ illos qb⁹ restitu
tionē vsuraꝝ ī pnia ꝓ hēsi iniūxerūt. ⁊
illi se ⁊ sua ad h.° obligauerūt.ex̄ eo.ac
cusat⁹.§.sane.⁊.§.se. li.° 6.° A .Districte
tñ tenēt̃ inq̄sitores ꝓcedē ꝯ ꝑtinacit̃ af
firmātes exercē vsurā nō eē pctm̄. vel
ꝯ diffamatos vel suspectos ꝺ h⁹ ī tāq̄ꝫ
ꝯ hēticos vl̃ diffamatos seu suspectos
ꝺ heresi: vt in clementina ex graui.de
vsuris. B.

Ptātes sc̄lares. A .q̄buscūq̄ꝫ officiis
fūgātur.vt ī.c.excōicam⁹.de q̊.ī. B .de
bēt moneri: ⁊ ēt si nccē ē ꝯpelli ꝑ eccl̃a
sticā cēsurā. A .s.ꝑ metropolitanū ⁊ ce
tos ꝯprouiciales ep̄os.vt ibi. B .oēs
hēticos ab eccl̃ia denotatos ꝺ suis ꝓui
ciis extmiare.⁊ cū de nouo qs eligitur
ī ptātē ꝑpetuā seu tꝑalē. de h.° iurare.
Et si ꝓpt̃ suā negligētiā aliqs tal̃ dñs
fuerit excōicat⁹.⁊ ñ satisfecēit ifrā ānū
dȝ ītimari pape vt ip̄e oēs vasallos ei⁹
a fidelitate ipi⁹ denūciet absolutos.et
t̃rā suā catholicis exponat occupādā.⁊
illū si expedire uidebit̃ a sua dignitate
deponat.extra eo. excōmunicamus.§.
moneantur.

Archiepiscopi ⁊ episcopi qui circa
extirpandos hereticos fuerit negligē
tes debent deponi ⁊ alii substitui qui
hoc velint ⁊ possint.ex̄ eo. excōicam⁹.
§.fi. A .Ibi dr̃.Adiicim⁹ insuper vt q
libet ep̄s vl̃ archiepiscopus per se aut
archidiaconū suum.vel alias hōestas

idoneasq̃ ꝑsonas bis aut saltē semel ī
āno ꝓpriā ꝑrochiā ī q̄ fama fuerit hē
ticos hītare circueat: ꝛ ibi tres vł plēs
boni testimonii viros. vel ēt si expedi
re videbit̃ totā viciniā iurare ꝯpellat.
ꝙ si qs ibidē hēricos sciuerit: vel aliq̊s
occulta cōuenticula celebrantes seu a
cōi ꝯuersatōe fideliū vita ꝛ morib⁹ dis
sidētes: eos ep̄o studeāt indicare. ipse
aūt ep̄s ad p̄ntiā suā ꝯuocet accusatos
q nisi se ab obo reatu purgauerit. vł si
post purgatōem exhibitā ī p̄stinā fue
rint relapsi ꝑfidiā canonice puniātur.
Si q ꝟo ex eis iuramēti religionez ob
stinatōe dānabili respuētes iurare for
te noluerit: ex h° ip̄o tanq̃ hētici repu
tent̃. Volum⁹ igit̃ ꝛ mādam⁹, ꝛ ī ꝟtute
obie districte p̄cipim⁹: vt ad hec effica
cit̃ exeq̄nda ep̄i ꝑ dioceses suas diligē
ter iuigilēt si canonicā voluerit effugē
vltōem. Si qs.n. ep̄s supexpurgādo de
sua diocesi hētice p̄uitatꝭ fermento ne
gligens fuerit vel remissus. cuꝫ id cer
tis īdiciis apparuerit ab ep̄ali offō de
ponat̃: ꝛ in locū ip̄ius alt̃ substituatur
idone⁹ q velit ꝛ possit hēticā ꝯfundere
prauitatem. B.

Sꝫ q̄lr igrēdi sūt hētici? Rx°. Si pa
pa dat certā formā: illa tenēda est. Al̃
p̄nt q̄ri ꝑ accusatōeꝫ. inq̄sitōeꝫ ꝛ denū
ciatōem. Itē tenētur diocesani ꝑ se vł
ꝑ alios saltē seī̃ anno q̄rē hēticos vbi
fama ē eos hītare. ꝛ illos q̊s credūt ali
qd de h° scire debēt ꝯpellē iurare vt in
dicēt si q̊s hn̄t suspectos ꝓpt̃ occulta
conuēticula vł alia sig. ex̄. e. excōicam⁹
§. adiicim⁹. Suspect⁹ si vocat⁹ ꝯfitetur
ꝛ sperat̃ ꝺ correctōe: pōt ei iīūgi pnia
salutarꝭ. si āt negat ꝛ tn̄ sit ifamat⁹ idi
cet̃ ei purgatio quā si nō p̄stitēit excōi
cabit̃: ꝛ vsq̄ ad satisfactōem ꝯdignam
ab oib⁹ euitabit̃. Et si ꝑ ānū sic steterit
extūc velut heretic⁹ cōdēnet̃: vt in dcō
.c. excōicam⁹. §. q aūt.

Quali pena hereticus punit̃? Rn°
Quadrupli. s. excōicatōe. ꝺpositōe. reꝝ
ablatōe. ꝛ militari ꝑsecutōe. Excōicati
one. qꝛ oīs hētic⁹ siue occult⁹ siue mani
fest⁹ ē ip̄o iure excōicatus. 24. q. i. c. p̊. ꝛ
2°. ex̄. e. ad abolēdā. A. Clari⁹ ex̄. e. excōi
cam⁹ p̊. ꝛ 2°. B. 2°. depositōe. qꝛ idistīcte
siue clīc⁹ siue laic⁹ ēt papa vel iꝑator.
vł q̄libꝫ ali⁹ dꝫ deponi ab oī dignitate.
40. di. si papa. 24. q. i. q ꝯ pacē. A. Ibi
dr̃. Qui ꝯ pacē ecclīe sūt si dignitatem
vt cīgulū militie hēant nudēt̃ eis. Si
āt p̄uati sūt. si q̄dē nobiles sūt: suarum
subaꝝ ꝓscriptōeꝫ patiāt̃. Si āt ignobi
les: nō solū corꝑe ꝟberēt̃ sꝫ ēt exilio ꝑ
petuo castigēt̃. B. ꝛ ab oī offō ꝛ bn̄fi
cio expoliari. Et si clīc⁹ sit dꝫ degdari. ꝛ
demū q̄libꝫ tal̃ dꝫ relinq arbitrio sclā
ris ptātis aiaduersiōe debita puniēd⁹
.s. crematōe. A. De ista crematōe n̄ vr̃
ī iure hr̄i de ꝯsuetudie. B. nisi ꝯtinuo
p⁹ dep̄hēsionē erroris ad fidē velint re
uerti: ꝛ errorē suū abiurare ꝛ satisfacti
onē exhibē. A. Istud ꝯtinuo de ꝯsuetu
dine ab aliq̄b⁹ obꝟuat̃ de p̄ma sessiōe
iudicꝭ a p̄ma die q̄ examinat̃ h⁹ cā: ita
ēt ꝙ hoc faciat spōte: ꝛ nō ꝓpt̃ metum
ꝓbatōuꝫ ꝛ cruciatuū ꝫm glo. Ray. ꝛ in
sū. cō. li°. p̊. ti. 15. q. 4. vbi ēt hec nōnt̃ ꝫm
Ray. B. Et sic redeūtes debēt perpe
tuo carceri detrudi. ex̄ eo. excōicam⁹ 2°.
A. §. si q. vbi dr̃ ꝙ si postq̄ fuerit dep̄
hēsi redire voluerit ad agēdā pniaꝫ cō
dignā ꝑpetuo carcē detrudāt̃. Et sic
ꝫ nil dr̃ de illa ꝯtinua ꝛ spontanea re
uersione. sꝫ dr̃ eo. ti. c. ad abolēdā. vbi ēt
dr̃ de p̄uatōe ab officio ꝛ bn̄ficio. B.
Et nō ꝙ ēt sūt relinq̄ndi iudicio sclārī
q dep̄hēsi fuerit incidisse ī abiuratam
hēsim: vt. ī. hētic⁹ 2°. §. 5°. ꝛ duob⁹ seq̄nti
bus. ꝛ ꝫ. §. aīpl̃t. 3°. punit̃ reꝝ ablatiōe.
qꝛ bona eoꝝ oīa ip̄o iure sīt ꝯfiscata. sꝫ
tn̄ executio ip̄ius ꝯfiscatōis vł bonorū
occupatio nō dꝫ fieri ꝑ p̄ncipes sclāres
anq̄ ꝑ iudicē ecclāsticū snia suꝑ eodē
crimie fuerit ꝓmulgata. ex̄ eo. cuꝫ ꝫm
li°. 6°. A. Et si tales erāt clīci eoꝝ bona
ꝯfiscāt̃ ecclē cui ꝺꝟuiebāt. Et iō si erāt
laici ecclē ī tꝑali iurisditione subiecti.
Alioꝝ ꝟo laicoꝝ bona p̄ncipib⁹. ex̄ eo.
excōicam⁹. ꝛ di. s. quo iure ꝫ Ray. ꝛ in
sū. cō. dcā. q. 4. B. 4°. punitur militari

ꝑsecutiōe.q꞉ si alr̃ nō pōt fieri:manu ar
mata sūt ab eis bona oia auferēda.De
pena credētiū heretico ꝛ fautoꝝ hēs.ī
.§.12°qui incipit.Quā penam.ꝛc.
Quid si hētic⁹ hēat filios catholicos
nūgd illi saltē hēbūt bona pr̃is.vl̃ pte̅
℞°Nō.vt hēs h.§.p̄cedēti.ꝛ.s̄.hēditas
.§.2° A.Hoc pbaẜ ex̃ eo.v̄gētis.Qō.c.
corrigit.l.manicheos.C.eo.q̄ permitte
bat ꝯsanguineos catholicos succedere
hereticis.qđ vetaẜ i dcō.c.v̄gentis.Qō
videẜ intelligēdū qn̄ pr̃ publice p̄dica
uit cōtra fidē catholicā:vl̃ publice pro
fessus ē vel defēdit errorē.vl̃ corā p̄la
to suo ꝯfessus ē.vel ꝯuict⁹.aut snialiẜ
ꝯdēnat⁹.ex̃ de v̄bo.sig.sup gbusdā.ƀm
Ray ꝛ in sū.con.li°p̊.ti.15.q.7. B.
Qualr̃ aūt clic⁹ ꝑpter hēsiȝ degđa
tus dicaẜ tradi ptāti sc̄lari.hēs.s̄.đgra
datio.§.3°Et an oīs degradat⁹ sit tradē
dus.habes ibidē.§.4°
Quid de vasallis hēticoꝝ?℞°Abso
luti sūt a debito fidelitatis.homagii.et
toti⁹obsequii gcūq꞉ lapsis manifeste
i heresim aliq̊ pacto q̄cunq꞉ firmitate
tenebanẜ astricti.ex̃ eo.c.vlt.Idē đ va
sallis dn̄oꝝ g sūt negligētes ꝯtra here
ticos:vt.s̄.§.5°dictum est.
Quā penā icurrūt credētes.recepta
tores.defensores.ꝛ fautores hereticoꝝ
℞°Quilibȝ talis ē excōicat⁹.ꝛ si nō sa
tisfecerit ifra ānū ex tūc ip̄o iure ē ifa
mis:nec ad publica officia seu cōsilia:
nec ad eligēdos alios ad h⁹.nec ad te
stimoniū dȝ admitti.nec pōt ꝯdē testa
mētū.nec ad alicui⁹hereditatis succes
sionē accedē.Nullus quoq꞉ eis sup q̊
cunq꞉ negocio:sȝ ip̄e aliis cogiẜ rn̄dere
Si iudex ē:ei⁹snia nō valet.Si aduo
cat⁹:nō admittiẜ eius patrociniuȝ.Si
tabellio nō valent ei⁹instr̃a.ꝛ sic i silī
bus.Si v̄o sit clic⁹:ab oi officio ꝛ bn̄fi
cio dȝ deponi.Et illi⁹g tales postq꞉ fue
rint ab eccl̃ia denotati euitare ꝯtēpse
rint debēt excōicari.Probanẜ hec oia
ex̃ eo.excōicamus p̊.§.credētes.Item
oēs clici g talib⁹exhiberent eccl̃astica
sacr̃a.vel traderēt eccl̃astice sepulture
aut elᷓynas seu oblatōes eoꝝ reciperēt
debēt p̄uari suo officio ad quod nunq꞉
restituētur sine idulto sedis aplice sp̄ā
li.Silr̃ ꝛ regulares quoꝝ etiā p̄uilegia
i illis locis.A.i diocesi:vt i.§.sane.B.
non seruenẜ eis:vt i dcō.c.excōicamus
.§.sane clerici.Et nō ꝙ ipsi credētes he
retici sūt dicēdi.ex̃ eo.excōicam⁹.2°A.
ibi dicitur.Credētes eoꝝ erroribus he
reticos similiẜ iudicamus. B.
Si heretici ꝯuertanẜ:nūgd restitu
entur eis vl̃ eoꝝ filiis bona?℞°nō.sed
ipso iure oia cōfiscata sūt.ex̃ eo.vergē
tis.ꝛ.c.cū ƀȝ.li°6° A.nisi eis ad cor r̄uer
tētib⁹ꝛ abnegātib⁹ hereticoꝝ cōsortiū
misereri aligs voluerit.dcō.c.v̄gentis.
et puto ꝙ ista mīa possit hēri ab eo ad
quē bona ꝑ ꝯfiscatōeȝ deuoluūtur.de
quo.s̄.§.7°ad finem.in additione. B.
Qualr̃ heretici ad fidē redeūtes re
cipi debēt?℞°Debēt ad arbitriuȝ sui
ep̄i abiurare errorē.ꝛ ꝙ firmiter tene
bunt fidem catholicā.i.q.7.q̊tiens.ꝛ đ
conse.dis.2.ego Beringarius.ex̃ eo.ad
abolendam.A.Et dȝ ista abiuratio ꝛ
promissio fieri per scripturā.ꝛ publice
vl̃ p̄uate ƀm ꝙ crimē fuerit publicum
vel p̄uatū ƀm Ray.ꝛ in sū.con.lib°p̊.ti.
5°q.14. B.Qō si post abiuratōem vl̃
postq꞉ ad arbitriū ep̄i se purgauerint:
vt dictū est s̄.§.7.dep̄hensi fuerit i ab
iuratā heresim recidisse:iudicio sc̄lari
sunt sine vlla penitus audiētia relinq̄n
di:vt in.c.ad abolēdā.A.Hoc veꝝ cū
post h⁹ abiuratōem seu purgationem
dep̄hendunẜ in heresi ꝑ facti euidētiā
aut ꝑ ꝯfessionē ꝑpriam vel ꝑ testes:i
quo non parciẜ eis nec quo ad vitam:
nec quo ad bona.Si aūt absq꞉ h⁹ dep̄
hēsione occulte recidiuāt ꝛ occulte pe
nitētes reuertanẜ ad eccl̃iam parcitur
eis quo ad vtrūq꞉ ƀm glo.Ray.ꝛ in di
cta.q.14.vbi etiā dr̃ ƀȝ Ul.occultos he
reticos absolui posse per simplices sa
cerdotes:nisi ep̄s loci retinuēit sibi ta
lium absolutiones.Sed hoc clarum ē
ꝑ ꝑcessum annalē curie ꝙ nunc pape
reseruaẜ casus iste.In dicta etiā.q.14.

nõtur ſm Inno. ꝙ heretici ẽt in extremis agẽtes nõ recõciliantur ſiñ ſolẽnitate p̃miſſa ſi adeſt facultas. Si ãt ad eã nccitatẽ venerit ꝙ cõfiteri nõ valeant: p̃ceſſerũt tamẽ ſigna pnĩe: tunc ẽt ſine p̃miſſa ſolẽnitate recõciliabuntur Lex. n. q̃ aliud ſtatuẽr inhumana eſſet Con. Hoſti. in. c. a nob. 2° ex̃ ꝺ ſen. exco. vbi etiã p̃dicta tangit Inno. Aduertẽdũ quoqꝫ ꝙ ẽt cũ reuertẽtib' nõ parcitur q̊ ad bona ꝛ vitã nõ ſũt petita pnĩe ꝛ eucharistie ſacr̃a denegãda. ex̃ eo. ſuper eo. li° 6° B.

Utꝝ cũ redeũtib' ab hereſi diſpẽſari poſſit. R° Jure qdem cõi tales exq̊ recõciliati ſũt ad laicã cõionẽ recipiuntur. i. q. 7. c. p̃. Adhibet etiaꝫ qñqꝫ circa eos quadruplex diſpẽſatio. ſ. ſemiplẽa: vt ſolũ recipiant in ordinib' ante hec oĩa ſuſceptis. i. q. i. ſi qs heretice. A. ibi dicit hoc ꝓ magno bñficio hẽant ſi ad empta oĩ ſpe ꝓmotõis in quo inueniũtur ordine ꝑmaneãt. B. plena vt poſſint ſacẽdotes fieri. i. q. 7. ꝯuenientib'. plenior vt poſſint eẽ epi. i2. diſ. nos conſuetudinẽ. pleniſſima vt etiã ad ſuꝑiores dignitates ꝓmouẽi poſſint. 23. q. 4. ipſa pietas. A. Idẽ in ſũ. cõ. li° p̃. ti. 5. q. 15. ſm Hoſti. Ray. ꝛ Gof. B. Utrũ p̃latus heretic' habent ptãtem ſpiritualem. vide. ĩ. ſciſma. §. 3°

Ereticus 2°. ſ. per librũ ſextũ.

Plura ꝯ̃ hereticos hẽnt ĩ 6° de qbus q̃dam in p̃cedẽti. c. iaꝫ dicta ſunt ſm ꝙ regrebat mã. Illa ꝟo que reſtant nunc eruntꝺicenda.

Quicũqꝫ hẽticos. credẽtes. receptatores. defenſores vel fautores eoꝝ ſciẽter p̃ſumpſerĩt ecclĩaſtice tradẽ ſepulture excõicati ſunt. ꝛ non debẽt abſolui niſi ꝓpriis manib' publice extumulent ꝛ ꝓiiciant' corpora dãnatorum. Et locus ille ꝑpetuo careat ſepultura. ex̃ eo. quicunqꝫ. li° 6°

Heretici cũ oĩb' fautoribus modo dictis. A. ſ. credẽtibus. receptatoribus defenſorib' ꝛ fautorib' eorũ: vt ĩ dcõ. c. quicunqꝫ. B. ꝛ ipſorum filii vſqꝫ ad ſecundam generationẽ ad nullum eccleſiaſticum beneficium ſeu officium publicum admittantur. Aliter irrituꝫ eſt. ex̃ eo. quicunqꝫ. Et itellige per lineam paternam. nam per maternam nõ puniuntur niſi vſqꝫ ad p̃mum graduꝫ ex̃ eo. c. ſtatutum. A. Ibi etiam dicitur Hoc ſane de filiis ꝛ nepotibus hẽticorum. credentium. ꝛ aliorum h'. qui tales eſſe vel etiã tales deceſſiſſe ꝓbant intelligendum eſſe videtur non auteꝫ illorum quos emendatos eſſe cõſtitẽit ꝛ reincorporatos eccleſie vnitati. ꝛ pro culpa h' ad mandatum ecclĩe pnĩam recepiſſe quam ipſi iam perfecerit vl' humiliter ꝓſecutioni eius inſiſtant vl' parati fuerunt ad recipiendum eandẽ B. Itẽ omnes viri eccleſiaſtici q ad p̃ces talium receperunt dignitates vl' bñficia ecclĩaſtica p̃uati ſunt. ꝛ ſi receperint ſcienter nõ debent in poſterum admitti ad talia vl' ſimilia. Itẽ filii talium ꝑſonarum non ſunt in poteſtate paterna: ſꝫ ſunt ſui iuris: vt in dicto. c. quicunqꝫ.

Quid ſi quidam duꝫ in egritudine decumberẽt petierunt hẽticos conſolaturos vt ab eis ſm conſuetudinẽ eorũ conſolationẽ reciperẽt. A. per manus impoſitionẽ: vt in. c. filii. de quo. ĩ. B. ꝛ ſic deceſſerunt. ſꝫ modo filii vl' hẽdes volunt ꝓbare ꝙ ipſi defuncti nõ ſane mẽtis effecti ſuſceperint. vel poſt ꝑdĩtam loquelaꝫ: nunqd audiri ꝺbẽt? R° Si tales dũ viuebãt' erant diffamati vl' ſuſpecti de hẽſi. vl' ſi cõſtiterit ꝙ ipſi ſane mentis exiſtẽtes petiuerunt: hẽdes non debẽt admitti. alioqn admitti poſſunt ad ꝓbandum non ꝑ vxores filios familiares aut aliquos ꝺ ſuis: ſed per teſtes fidedignos ꝛ fidei zelatores extra eo. filii. lib° 6°

Illi qui poſt abiurationẽ errorꝫ vl' poſtqꝫ ſe ꝓprii antiſtitꝫ examinatione purgauerint: deꝑhẽſi fuerint in abiuratam hẽſim recidiſſe q̃uis ſiñ vlla penitus audiẽtia relinquẽdi ſint iudicio

seculari: tamē si pnie signa i eis appareant manifesta ꝛ petiuerint humilit sacramēta pnie ꝛ eucharistie non sunt deneganda. extra eo. sup eo. li. 6.

In inq̄sitōe criminis hēsis ēt excōicati ꝛ participes atq̄ socii criminis ad testimonium admittunt p̄sertim i defectum aliarum ꝓbationū cōtra hēticos. credētes fautores ꝛ defēsores eoꝝ si ex numero testium aut ꝑsonaruz tā deponētium q̄ꝫ contra quos ꝯponitur qualitate ꝛ aliis circū stantiis non falsa dicē p̄sumantur. ex̄ eo. in fidei. li. 6. Similit illi admittūtur qui sup facto hēsis iurauerūt dicē ꝟitatē tam de se q̄ꝫ de aliis. ꝛ eam celando ꝑiurauerunt ꝛ postea velint corrigere dictum suuz contra se ꝛ alios si manifestis indiciis apparuerit tales nō leuitate: aut odio seu pecunia: sed zelo fidei velle reuelare. extra eo. accusatus. li. 6.

Presidētes regimini alicuius loci: lꝫ sint excōicati: vel de facto ꝛ non ꝺ iure iurisditionez hēant: ad requisitionē ordinarioꝝ vl legatorū ip̄oꝝ aut inquisitorum. A. nō valētiū sin̄ more dispēdio vl negocii ꝑiculo recursū habē ad susperiores q legitime in locis ip̄is possint iusticiam exequi: vt in. c. p̄sidētes. ꝺ quo. i. B. possunt ꝛ debēt cōtra hēticos. credētes. fautores. ꝛ rceptatores. ꝛ defensores eoꝝ suum officium exercē. ꝛ illi qui requirūt eos nō incurrunt aliquam sniam. tamē dict] p̄sidētib' ꝓpter hoc i aliis nullum ius est cōcessum vl ꝑmissuz. ex̄. eo. p̄sidētes li. 6.

Suspect' de hēsi ꝛ ob hº citat'. ꝛ qꝛ non comparet excōicatus est. si excōicatōem ꝑ ānum sustinet ex tunc est velut hēticus condēnādus. ex̄ eo. cum cōtumacia. li. 6.

Accusat' ꝺ hēsi vl suspectus vehemēti suspitione q hēsim in iudicio abiurauit ꝛ postea ꝯmittit i ip̄az cēsetur relapsus: lꝫ ātea ip̄m hēsis crimē n̄ fuerit plene ꝓbatum. Sꝫ si leuis suspitio fuit nō dꝫ iudicari relapsus: sꝫ alr̄ grauiter puniri. ex̄ eo. accusatus. lib. 6.

Qui in vna hēsis specie: siue i vno articulo vel sacr̄o errauit: ꝛ postea abiurauit simplr̄ hēsiꝫ: si postea errat in aº rlaps' ē iudicād'. ex̄. e. accusat'. li. 6.

Jlle ꝺ cui' lapsu i hēsiꝫ an̄ abiurationē ꝯstiterat vl nūc ꝯstat: si postea hēticos receptet. deducat. vl associet: eis donet munera siue mittat. vel fauorē ip̄ēdat q excusari nō possit. A. seu etiā visitet. dcō. c. accusat'. B. iudicari dꝫ relapsus. ex̄ eo. accusat'. li. 6.

Quid si qs ꝓ receptiōe hēticorum. A. vl etiā ꝓ defensione seu fauore. dcō. c. accusat'. B. ꝛ nō qꝛ esset hētic' sub obligatōe bonoꝝ inq̄sitorib' se abstrixerit ad recipiēdā pniam. ꝛ ea iiuncta ꝛ nō pacta ꝺcesserit: R. Logi debēt hēdes i bonis ad cōplēdum. A. Uerum ē si sit pnia in bonis tꝑalib' iniuncta ꝓficiēs ad salutē. vt ibi. B. Sec' si talis solum se obligauit ad pniam quā inq̄sitores vellēt iniūgē: ꝛ ea nōdū iniūcta decesserit. ex̄ eo. accusat': §. si ꝟo. lib. 6.

Nūqd post mortē hētici poterūt occupari bona ei' si ꝺ hēsi non fueit i ei' vita declaratum: R. Poterunt si postea declaretur. ex̄ eo. accusatus. li. 6.

Sacerdotes q instruunt hēticos de celanda ꝟitate. ꝛ h': debēt pena ꝺbita castigari. Religiosi etiā hētici sūt grauius puniēdi aliis. ex̄ eo. accusat'. lib. 6. A. §. fi. vbi dicitur. Sacēdotes ꝛ alii clerici q negociū inquisitōis istruendo citatos hēticos vl eoꝝ credētes ꝺ celāda ꝟitate vl dicēda falsitate seu eos indebite liberādo inuēti fuerint impedire: cum nō sit dubium ipsos ea facē in fauorē hētice prauitatis per inquisitores a talib' compesci possunt ꝛ pena debita castigari tam ꝑ captionē ꝑsonarum q̄ꝫ al' ꝓut culpa exegēit delinq̄nt] Religiosi ēt sunt imutationis pena. i. carcerationis. ex̄ eo. c. plt. Seqtur. vel al' grauius puniēdi q̄ꝫ sclares si inuēti fuerint in hēsi vl similib' deliq̄sse. B.

Statutuz loci ꝑ quod impediretur negociū iq̄sitōis hēticoꝝ nō valet. A. siue ip̄ediat directe siue idirecte: vt in

.c.statutū.de quo.ī. B.⁊ dn̄i. A.vł alii
qcunqꝫ rectores: vt ibi. B.tenentur il
lud exhibere. A.diocesano loci vel ei⁹
vicario: seu inqsitoribus.⁊ hoc sin̄ mo
re dispēdio.vt ibi. B.⁊ corrigere. A.i.
oío reuocare si necesse fuerit.vel saltē
eatenus moderari ꝙ ꝑ illud inqsitiōis
ꝓcessus nō impediatur vł aliquatenus
retardet.vt in.c.qđ seqtur. B.ex̄ eo.
statutū.li.6.

Inqsitores in certis ꝓninciis pn̄t ꝓ
cedere sił vel sepatim ꝓut negocii vti
litas suadebit.ex̄ eo.vt officiū.li.6. A.
Et ibi pꝫ ꝙ hoc obtinet quādo in aliq
bus locis sūt plures deputati simul. B

In examinatōe testiū ꝯ hereticos
A.i.sup crimē heresis: ipmqꝫ cōtingē
tibus: vt in.§.ver.de quo.ī. B.debent
īteresse due religiose ꝑsone. A.⁊ discre
te: vt ibi. B.⁊ si fieri pōt per publicā ꝑ
sonā ꝯscribi testium dicta.ex̄ eo.vt offi
cium.§.verum.lib.6. A.Et ibi patꝫ ꝙ
si persona publica cōmode non potest
haberi ista conscriptio debꝫ fieri ꝑ du
os viros idoneos. B.Et quidē religi
osi qui fuerint notarii. A.in seculo. vt
ibi. B.⁊ alii qbus iniunctum est. A.
a sede apostolica tabellionatus offici
um: etiā tpe religionis rōne negocii in
quisitionis contra hereticos: vt ibi.
B.tenentur ad conscribendum: vt in
dicto.c.vt officiuꝫ. A.si fuerint per di
ctos inqsitores reqsiti: vt ibi.vbi etiaꝫ
pꝫ ꝙ in hoc negocio etiā clerici possūt
exercere tabellionat⁹ officiū: lꝫ ipi vel
etiā p̄fati religiosi sint in sacris. B.

Inqsitores si opus fuerit possūt in
uocare auxiliuꝫ brachii secularis ⁊ cō
tradictores ꝑ censuram eccłiasticā cō
pellere: non obstantib⁹ ꝓuilegiis ꝯces
sis quibuscunqꝫ ꝑsonis vel religiosis
vel vniuersitatib⁹. A.cuiuscūqꝫ ꝯditi
onis dignitatis vel ḡdus religiōis vł or
dinis spāłr vel gnāliť sub quacūqꝫ for
ma ꝟborū concessis vel in posterū con
cedēdis.⁊ pn̄t sic cōpellere etiā appel
latione postposita: vt ibi. B.nec etiaꝫ
cōstitutōe de duab⁹ dietis. A.s.ex̄ ꝯ re

script.nōnulli.vbi cauet ne qs ꝑ lr̄as
aplicas possit trahi ad iudicium vltra
duas dietas extra suam diocesim. B.
extra eo.vt officium.lib.6.

Oēs rectores locoꝝ reqsiti a dioce
sanis vel eoꝝ vicariis seu ab inqsitori
bus tenētur iurare seruāe ⁊ seruari fa
cere ꝯstitutiones ꝯ hereticos.fautores
⁊ ꝺ̄fensores eoꝝ.⁊ eoꝝ filios ⁊ nepotes
A.a sede aplica ꝓmulgatas ac etiam
approbatas.dcō.c.vt officium. B.Et
qui iurare noluerit ⁊ seruare: habetur
vt infamis ⁊ hereticoꝝ fautor ⁊ ꝺ̄ fide
suspect⁹: nec dꝫ hēri ꝓ dn̄o nec ad ali
quod officium publicū vlteri⁹ assumi
⁊ ea q̄ interiꝫ vt rector fecēit nullā hn̄t
firmitatē.ex̄ eo.vt officium.lib.6. i fi.

Debēt oēs rectores in hoc negocio
parere diocesanis ⁊ inquisitorib⁹: nec
aliquo modo debēt cognoscere de hoc
crimine nec captos liberare.⁊ h⁹. A.i.
diocesanoꝝ vel inqsitoꝝ iudicium sen
tentiā seu ꝓcessuꝫ directe vel idirecte
impedire: vt in.c.qđ sequiť. B.Aliter
sūt excōicati.⁊ si sustinuerint ꝑ annuꝫ
A.aío ꝑtinaci: vt ibi. B.ꝯdēnari ꝺ̄bēt
tanqꝫ heretici.ex̄ eo.vt inqsitionis.lib.
6. A.vbi etiā idē statuiť ꝯtra oēs q sci
enter i p̄dictis dederint cōsiliū auxili
um vel fauorem. B.

Concessū est inqsitorib⁹ cōmittere
citatōes ⁊ denūciatōes sn̄iarū.Itē au
ctoritas aduocādi ꝑitos. A.ꝓut expe
dierit vt eis assistāt.⁊ in ferēdis h⁹ sen
tētiis p̄beant ꝯsiliū oportunū: ac ꝙ eis
sup his hūiliter pareāt in ꝟtute obedi
ētie iniūgendi: vt i.c.cōmissi. de quo.ī.
B.⁊ clerū ⁊ ppłm loci ꝓut viderint ex
pedire negocio fidei.Itē ꝓcedēdi ꝯtra
illos q in ꝓuincia eoꝝ ꝯmiserūt ipꝫ cri
men heresis etiā si ad aliā se trāstule
rint.Itē faciendi sibi assigñri a quocūqꝫ
libros i qb⁹ eēnt aliq ꝓcessus ꝯ hēticos
A.vł alia scripta i qb⁹ inqsitōes facte
⁊ ꝓcessus ꝑ q̊scunqꝫ auctoritate sedis
aplice vel legatoꝝ ei⁹ habiti ꝯ hereticos
ꝯtinentur vt ibi. B.⁊ circa hereticos
incarceratos vna cū p̄latis qb⁹ subsūt

penā eoꝝ mitigādi vel mutādi. Itē ꝑpri
uādi vel ꝑuatos nunciandi dignitati
bus vel aliis bñficiis eccłiasticis: ⁊ of
ficiis publicis ⁊ honorib⁹ oēs hēticos
⁊ fautores. A. ⁊ credētes. receptatores
⁊ defensores eoꝝ: ipsoꝝ quoqꝫ filios et
nepotes: vt ibi. B. Sūt aūt diocesani
regrendi. A. vel eis absentib⁹ eoꝝ vi
carii: vt ibi. B. ⁊ de eoꝝ consilio faciē
dū nisi ipi sciēter talib⁹ ꝯtulissēt. A. s.
dicta beneficia ꝑfatis hereticis seu cō
plicibus. tunc. n. ipi diocesani vel eoꝝ
vicarii non sunt requirēdi: sed poti⁹ a
suo iudice puniēdi: vt in textu qui seq
tur. B. extra eo. vt cōmissi. lib° 6°

Contra xp̄ianos qui efficiuntur iu
dei vel redeunt ad iudaismum etiam
si infantes vł metu mortis eēnt bapti
zati: ꝓcedēdum est sicut contra hereti
cos. Siłr ēt contra eorum fautores. A.
tanqꝫ cōtra fautores. receptatores he
reticoꝝ. ⁊ eorum defensores. si ꝑfati fu
erint de hoc ꝯfessi aut per christianos
vel iudeos conuicti: vt in. c. de quo sta
tim. B. extra eo. contra. lib° 6°

Propter heresim maritorum non
cōfiscanť dotes vxoꝝ nisi cū eis scienť
cōtraxissent. A. i. quia tunc sciebant il
los esse hereticos: vt in. c. quod sequi
tur. B. extra eo. decreuit. lib° 6°

Quando negociū heresis cōmittiť
alicui vel aliquib⁹ generaliter in certꝭ
locis non adimitur ep̄is auctoritas eo
rum ordinaria vel etiā delegata si eaꝫ
habeant. Et vtriqꝫ etiam de eodem
facto inquirere possunt cōiter vel diui
sim. Et si diuisim ꝓcedant tenētur cōi
care sibi inuicem ꝓcessus. ⁊ per vtrosꝫ
simul sn̄ia ꝓferatur nisi alter alteri de
ferat. Quod si i sn̄ia nō ꝯcordant ad se
dem ap̄licam mittant. A. vterqꝫ nego
cium sufficienter instructum: vt in. c.
quod sequitur. B. ex̄ eo. ꝑ hoc. lib° 6°
A. Ibi etiā diciť ꝙ si ordinaria seu de
legata ep̄i ptāte ꝓcedant: illum in ꝓ
cedēdo modū obseruēt quem inquisi
tores possunt ⁊ debent per iura cōia:
vel spāles ꝯcessiones seu ordiatōes se
dis ap̄lice obseruare. B. Qđ ēt vn⁹ si
ne alio non possit ad sn̄iaꝫ ꝓcedere vi
de expressius. i hētic⁹. 3° §. ꝑ. Et intelli
ge ꝙ ꝑdictā cōicatōem ꝓcessuū oꝫ fie
ri qn̄ nihil aliud r̄stat agēdū nisi ꝙ sē
tentia ꝓmulgeť. Qđ si alter nō posset
cōmode ꝓcedere nisi visis actis alteri
us: tūc seť tm̄ cōicatio tribuał: vt i ex̄
uagāti. Bn̄dicti. xi. q̄ incipit. Ex eo.

Hēticis appellatio ibibita ē. ex̄ eo.
vt inqsitōis. li° 6° A. Et siłr ꝓclamatio
qbus nō obstātib⁹ rectores seu officia
les tp̄ales ꝯdēnatos hēticos: ⁊ sibi reli
ctos statiꝫ debēt recipe ⁊ indilate aiad
uersione deb[...]a punire. ⁊ idem ēt est ō
credentibus ⁊ eorum receptatoribus
fautoribus ⁊ defensoribus: vt ibi. B.

In negocio heresis pōt ꝓcedi sim
pliciť ⁊ ō plano. A. absꝫ aduocatoꝝ et
iudicioꝝ strepitu ⁊ figura: vt i. c. statu
ta. de q̊. i. B. ⁊ si periculū eēt nō nomi
natis accusatoribus vł testib⁹ publice
nisi corā aliqb⁹ ꝓuidis ꝑcipiēdo de te
nēdo secretū. ⁊ h⁹. A. s. corā diocesano
vel eo absente ipsius vicario qn̄ inqsi
tores ꝓcedūt. Qn̄ vo ꝓcedit ep̄s corā
inqsitoribus. si hēri possit cōmode co
pia eorūdē. ac nihilomin⁹ siue ep̄s siue
inqsitores ꝓcesserint aliqb⁹ aliis ꝑso
nis ꝓuidis ⁊ honestis iurisqꝫ peritꝭ: q̊s
ad h° vocari ⁊ eis totū ꝓcessū suꝑ quo
deliberādū ē seriose manifestari ac in
tegrałr explicari: ⁊ de ipsoꝝ cōsilio ad
sentētiā vł ad cōdēnatōeꝫ ꝓcedi dꝫ. Et
ep̄s vł inqsitores possūt indicē secretū
ꝑfatis qb⁹ fit reuelatio. ⁊ i eos si archa
na ꝯsilii seu ꝓcessus sibi s̄b secreto ab
eisdem patefacta preter eorum licētiā
aliis patefecerit excōicatōis sn̄iaꝫ quā
ex secreti violatione ipso facto incur
rant si eis expedire videbitur ꝓmłga
re. sic tamē ꝙ inqsitores ep̄m vel ep̄s
inquisitores non excōicent hac de cau
sa. sꝫ ipsi ex districto ꝑcepto iuris ad se
cretum h⁹ tenētur. Et in his ex ꝑcepto
tam episcopi qꝫ inquisitores debēt pu
ram ⁊ prouidam intentionem habere
ne ad accusatorum vel ad testiū noia

suppm̃enda vbi ē securitas piculuꝫ eē
dicant:nec i eoꝝūdem discrimē securi
tatē asserāt vbi piculum iminēt:super
quo eoꝝūdē conscie onerant:vt ibi. B
Sꝫ cessante piculo publicētur:vt fit i
aliis iudiciis.ex̄ eo.statuta.li°.6°

Ereticus 3°

Hec que sequunt
ↄ hēticos sunt in clemētinis.
p̊ qdē ꝙ tam ep̄s q̄ꝫ inqsitoꝛ vnus siñ
alio pōt citare ꝛ cape: ꝛ tute custodie
mancipare. A.ponendo etiam in com
pedibꝰ vel manicꝭ ferreis si ei visuꝫ fu
erit:necnon ingrē contra illos de qbꝰ
ꝑ hꝰ negocio ſm deum ꝛ iusticiam vi
derit expedire:vt in cle.multoꝛum.de
qua.i. B.Sed deputare duro carceri
ꝛ qui magis ad penam q̄ꝫ ad custodiā
videatur:vl' toꝛmētis exponē: vel ad
sētentiam ꝓcedē nō pōt ep̄s sine inqsi
toꝛe:nec inquisitoꝛ sine ep̄o autꝭ eiꝰ su
per hoc delegato:aut ep̄ali sede ꝟvacā
te delegato capituli si sui adinuicem
copiā possint habē infra.8.dies postq̄ꝫ
se reqsierint. A.ꝛ si secꝰ p̄sumptum fu
erit:nullum est ꝛ irritum ip̄o iure: vt
ibi. B.Potest tamē qlibet p̄dictoꝛuꝫ
cōmittē alteri vices suas vl' ꝑ litteras
significare suum consilium vel assen
sum.extra eo.multoꝛum.

Quilibet carcer vel murꝰ hēticoꝝū
debet esse cōmunis ep̄o ꝛ inquisitoꝛi.
ꝛ debꝫ habē duos custodes.vnum quē
volet ep̄s ꝛ ei ꝓuidebit alteruꝫ quem
volet inquisitoꝛ ꝛ ei ꝓuidebit.ꝛ vterq̄ꝫ
eoꝛum pōt habē sub se vnum fidelem
ministrū ꝛ illius loci erunt due claues
A.diuerse ꝛ ꝑ quolibet conclaui carce
ris:vt i dicta cle.multoꝛum. B.quaꝝ
vnꝰ custodum vnam:ꝛ alius aliā tene
bit ꝛ poterit officium ministrandi car
ceratis cōmittere suo mistro.ꝛ tenent
pꝛedicti custodes anq̄ꝫ exequātur offi
cium coꝛā eis a quibꝰ assignātur iura
re tactꝭ sanctꝭ euāgeliis ꝙ in custodia
oēm diligētiā quam poterunt adhibe
bunt.ꝛ ꝙ alicui incarceratoꝛum nihil
loquetur vnꝰ nisi alio audiēte.ꝛ ꝙ ip̄is
carceratis fidelit̄ cōferēt ꝓuisionem
quam ipsi recipiūt ex oꝛdiatione cōi.ꝛ
ꝙ a parētibꝰ vel aliis personis confer
tur eisdem nisi episcopi vl' inquisitoꝛꝭ
vel suoꝝū cōmissarioꝛum oꝛdinatio re
friget.Et eodeꝫ modo iurabunt pꝛedi
cti custodū ministri ꝛ coꝛā eisdem:vt i
cle.multoꝛum.ex̄ eo. A.Ibi ēt subdit
Et qꝛ sepe contingit ep̄os ꝓp̄os habē
carceres sibi ꝛ dictꝭ inqsitoꝛibꝰ non cō
munes:districte p̄cipimꝰ vt custodes
ad incarcēatoꝝ ꝑ dicto crimine custo
diam per ep̄os vl' sede vacāte ꝑ caplꝫ
deputandi ꝛ eoꝝū ministri coꝛam dictꝭ
inquisitoꝛibꝰ vel substitutꝭ ab eis pꝛe
stent simile iuramētum. B.Notarii
inquisitōis coꝛam ep̄o cum inquisito
re vel substitutis ab eis iurabūt suuꝫ
officium fidelit̄ exercē.Et idem fiet de
aliis ꝑsonis necessariis ad dictū offici
um:vt in dicta cle.multoꝝ.ex̄ eo.

Episcopi ꝛ inqsitoꝛes vel substituti
ab eis malitiose aut fraudulēter non
imponant alicui crimen heresis: nec
ꝙ aliqui ipsos in executione officii sui
impediunt imponant aliquod falsum
Quod si episcopi causa odii gratie vl'
amoꝛis.vl' lucri.vel cōmodi tempoꝛa
lis omiserint ꝓcedere. A.contra iusti
ciam ꝛ conscietiam suaꝫ vbi fuerit pꝛo
cedēdum super hꝰ pꝛauitate.vt in dcā
cle.multoꝛum. B.vel aliquem vexa
re imponēdo ip̄am heresim.vel ꝙ im
pediant suū officiū.si ep̄i sunt:vel sup̄
per triēniuꝫ incurrūt suspēsionē ab of
ficio.si inferioꝛes sunt:sunt excōicati:
a qua sn̄ia nō nisi per papā absolui po
terunt. A.p̄terq̄ꝫ in moꝛtis articulo.et
tunc satisfactione p̄missa nullo in hac
parte p̄uilegio suffragante: vt in tex.
qui sequitur. B.In cle.multoꝝ.ex̄ eo.

Inqsitoꝛ non pōt esse nisi attigerit
40.ānum.Et tā ipse q̄ꝫ cōmissarii d̄puꝫ
tati non possūt pecuniā extoꝛquē.nec
sciēter ecclīaruꝫ bona ob delictū clīco
rum fisco ecclīe applicare.alit̄ sūt excō
municati.Quē casuꝫ vide plene.s̄. ex
cōicatio p̊.§.4.° A.Et ibi de hoc dictuꝫ

ē in additōe. B. ⁊ in cle. volentes. e. x. e.
Nullus aūt inqsitor pōt ꝓcedere ɔtra
officialē aliquē vel nūciū romane cu
rie. vt in extrauaganti Johānis. 22. que
incipit cum frater.

Ermofroditus.

Nunquid talis ordinari pōt?
R. Si magis vigit in sexuꝫ virilē ꝙ̄ fe
mineū pōt recipe caracterē. si econuer
so non pōt. 4. q. 3. testes. v. Itē hermo
froditus. Sꝫ tñ in vtroqꝫ casu nō debet
ordinari ꝓpter deformitatē ⁊ mōstru
ositatem: ar. 36. dis. illustrator. ⁊ . 49. di.
c. vlt. Si vo equaliter inualescit i eo
sexus virilis ⁊ femine⁹: caracterē reci
pere non pōt ſm Guil. A. Idem i sū.
con. lib. 3. ti. 23. q. 2. B.

Ironia per. h. scribitur. Vide tamē i lit
tera. I.

Istrio. Utrum officiuꝫ histrionum sit li
citum? R. ſm Tho. scd̄a scd̄e
. q. 148. Tale officiū. qꝛ ordinatur ad so
latium hominibus exhibēdum: non ē
illicitum ſm se: dūmodo non vtantur
aliquibus verbis vl factis illicitis. ⁊ nō
adhibeant ludum negociis ⁊ tpib⁹ in
debitis. Unde ⁊ illi q moderate eis sb
ueniūt non peccāt: sꝫ iuste faciunt mer
cedē ministerii eorum eis retribuēdo.
Si qui vero supflue sua in talibus con
sumūt vel largiunt illis qui illicitis lu
dis vtuntur: peccant q̄si eos in peccatis
fouētes. A. Con. Ul. ⁊ addit. ꝙ si aliqs
etiā malis histrionibus parce dat ad
conseruandā famam suā ne a talibus
vituperetur: non credo talem peccare
mortaliter: vt in sū. cō. li. 2. ti. 5. q. 22. B.
De histrionibus hēs s̄. cleric⁹. 4. §. 5. ⁊
s̄. cōicare. §. 20. qui incipit. Utrū corpus
xpi debeat dari histrionibus.

Omicidium p⁹ cōit qd
est? R. Est hōis occisio ab ho
mine facta. Et cōmittitur non soluꝫ fa
cto: sed etiam verbo. Et verbo triplici
ter. s. precepto. consilio. ⁊ defensione. s.
defendendo homicidam suis verbis
ab illis qui volebāt ipm retrahere vel
impedire: vt. 50. dis. si quis viduam. de
pe. dis. i. periculose. Facto vero cōmitti
tur quatuor modis. iusticia necessitate
casu. ⁊ voluntate. A. Glo. Ray. dicit.
Defensione. vt cum aduocat⁹ defendit
reum in causa crimiali: vbi accusator
si non ꝓbauerit tenetur ad penam ta
lionis: vt in sum. con. li. 2. ti. p̄. q. 2. Et eo.
ti. q. 21. dicit ſm Ray. Defensione. i. dis
suasione: vt si quis dissuadendo retra
hit a bono ꝓposito hoiem volentem
aliuꝫ a morte liberare. Et glo. eius dic
hoc intelligēdum quādo corrupta in
tentōe fit. Nam si mater filiū volentē
liberare aliquem a periculo mortis re
trahat vel dissuadeat: qꝛ timet ne ille
ibi inficiat: vl parum vl nihil peccat
Et ſm Ray. ⁊ in dicta. q. 2. est etiā homi
cidiū spūale q̄ quis spūalit ⁊ q̄dam iu
ris fictōe occidit: quod fit. 5. mōis. Obe
diendo. i. Joh. 3. Qui odit fratrē suum
homicida est. Itē detrahēdo. de pe. di.
i. homicidiorꝫ. Item male cōsulendo
seu suadendo. ea. dis. c. noli putare. Itē
nocendo. ea. di. homicidium. vbi dicit:
ꝙ ois iniqu⁹ mot⁹ ad nocēdū frī: ꝓ ho
micidio cōputat. Item victum subtra
hendo. 86. dis. singulis. ⁊. c. pasce. B.

Utrum occidere animalia sit pecca
tum. R̄n⁹ ſm Tho. secūda secunde. q.
64. Non. quia nullus peccat vtendo
re sua ad hoc ad quod est ordinata. Ge
neraliter autem plāte ⁊ aialia ꝓpter
hominē sunt ordinata. A. Idē in sum.
con. lib. 2. ti. p̄. q. 3. B.

Utrum liceat iudici occidere male
factorem. R̄n⁹ ſm Tho. secunda secun
de. q. 64. Sicut pro salute totius cor
poris prescīditur laudabiliter putridū
membrum: sic malefactor ⁊ corrupti
uus aliorū occiditur vt bonum cōe cō
seruetur. Si tamē hec occisio fieret a
iudice vl mistro liuore vidicte vl dele
ctatōe fūdēdi hūanū sāguinē: lꝫ ille iu
ste occidat: nihilomin⁹ iudex mortalit

peccat.sil̃r ꝛ minister.Et eodē modo si facerct hoc iuris ordie non seruato.23.q.4.§.p̃st.ꝛ.q.5.miles.ꝛ.c.cum mister.ꝛ.c.lex eterna.ꝛ.c.officia.ꝛ.c.cum homo ꝛ.c.qui malos. A .Idem in sū .con.eo.ti.q.4. B.

Utꝝ liceat ꝓuate ꝑsone malefactorē occidere. ℞° ꝫ Tho.scd̃a scd̃e.q.64. Nō licet.sed illi tm̄ cui cōitatis cura cōmissa est sicut ꝓncipi hn̄ti publicam auctoritatē.nō aūt ꝓuato:ꝛ multo amplius nec ꝑ clerico.Nā clicis cōmittit̃ ministeriū noue legis in q̄ non determīatur pena occisionis vel mutilatōis corporalis.ꝛ ideo vt sint idonei ministri debēt a talibus abstinē. A .Hoc intellige nisi fieret ad repellēdā viz cū moderamine inculpate tutele:vt in cle.si furiosus.de homi. B .De muliere in adultērio deprehensa vtꝝ possit occidi vide.ī.impedimētū 8°.§.vlt.ꝛ de adulterio.vide.ī.lex.§.9°.ꝟ.4°.

Utꝝ aliq̄ nccitate liceat occidē hominē. ℞° ꝫm Tho.scd̃a scd̃e.q.64.Illicitū q̄dem ē ꝙ homo intēdat directe occidē hoiez vt seipm̄ defendat.nisi ei q̄ hēt publicā auctoritatē. A .ꝛ etiā priuato si nō excedat limites defensiōis legitime dicta cle.si furiosus.Jō̃ seq̄t̃ B .Pōt tn̄ vim vi repellē cū moderamine īculpate tutele.Et si ꝓter intentōez defēdēti ille occidat̃ n̄ peccat.

Utꝝ liceat occidere furē. ℞°. Fur nocturn⁹ si non poterat discerni ꝙ ad furandū ꝛ non ad occidēdū venisset.nec al̃r poterat deprehendi:potuit occidi. al̃r nō.ex̃.e.si ꝑfodiēs.ff.de sicca.l.furē. A.Ibi dr̃.Furē nocturnū si q̄s occiderit ita demū impune foret si parcē ei sin̄ suo ꝑiclo nō potuit. B.Furē vero diurnū nō licet occidere nisi se telo defendat.q̄z tunc plus ē q̄̃ fur:vt ī dicto .c.si ꝑfodiens.Latronē etiā īsidiantem itinerib⁹ ꝫm leges cuilibet licet occidē sil̃r ꝛ nocturnum ppl̃atorē agroꝝ.C.q̄n licet vni.se sine iu.vi.l.i.ꝛ.2.De quibus duobus vide infra latro.

Utrū liceat clerici occidē suū īuasorem. ℞°. Cl̃ici quidē pn̄t sicut ꝛ laici vi vi repellere defendēdo se ꝛ sua: ar.ex̃ de homi.significasti.Et hūc casū vide s̄.bellū ꝓ.§.2°.ꝛ ex̃ de sen.exco.dilecto.li.6°. A.Ibi hoc clare hr̃.vbi ēt dr̃ ꝙ potest ꝛ dꝫ q̄libet ꝓpulsare iniuriā etiam a vicino ꝛ ꝓximo. B .Q̄d si cl̃icus ita inuadatur ꝙ aliter mortē vitare non poterit nisi occidat vel mutilet īuasorem hoc faciēdo nō est irregularis.in cle.si furiosus.ex̃ eo..Et eodē mō non ē irregularis si occidat furiosus:aut īfās aut dormiens:vt ibidē dicitur.

Utrum grauius peccet q̄ occidit iustū q̄̃ qui occidit peccatorē. ℞° ꝫ Tho.scd̃a scd̃e.q.164.Sic.q̄drupli rōe.ꝑ q̄a nocet ei quē plus dꝫ diligere.ꝛ ita magis agit ꝯ caritatem.2°. q̄z iniuriam infert ei q̄ ē min⁹ dign⁹.ꝛ ita magis agit ꝯ iusticiam.3°. q̄z ꝓuat cōitatem maiori bono. 4°. q̄z spernit deū.Luc.10.Qui vos spernit me spernit. A .Idem ī sū.con.lib°.2°.ti.ꝑ.q.18. B.

Utruz homicidiū semꝑ sit mortale ℞° ꝫm Ray.Homicidiū volūtarium mortale est ꝛ enorme.dis.50.si q̄s volūtarie. A .Ibi dicit̃.Si q̄s volūtarie homicidiū fecerit ad ianuā catholice ecclīe sp̄ iaceat.Dic̃ glo.i.hori statuti.Seq̄t̃.Et cōionē ī exitu vite sue recipiat.Dic̃ glo.supple si morit̃ an̄ finitū tp̄s pn̄ie.q̄z p⁹ tp̄s pn̄ie licite cōicat: vt.36.q.6.si q̄s de corꝑe.Seq̄t̃.Si āt n̄ volūtate sed casu aliq̄ homicidiū fecerit: ꝓ or canon .7.annis agē pn̄iam iussit.2⁹ canō.5.mādauit. B .nisi fiat iuri ꝑmissione:vt in iudice ꝛ ī eo q̄ se defēdit et sua.vel in bello iusto.23.q.i.quid culpatur. A .Idē in sum.cō.eo.ti.q.20. B.

Utrum quilibꝫ teneat̃ liberare ꝓximuz ab iniusta morte cum potest. ℞°. Dicendum ꝙ ex debito caritatis quilibet tenetur repellere a proximo iniuriam si potest.vn̄ Amb°.Qui nō repellit īiuriā a proximo si potest taz est in vitio q̄̃ ille q̄ facit.23.q.3.non inferenda.ꝛ.c.se.ꝛ.c.ōstēdit.ꝛ.q.5.reos.Hec ē sn̄ia Ray.Guil.ꝛ Tho.scd̃a scd̃e.q.60.In h°

tñ sicut ponit Guil. diuersitas ē nōnda
q2 ille q hʒ publicā ptātē tenet defen
dere ēt cū armis si oʒ. A. ꝛ se ēt morti
exponē ſm eū. Guil. vt in sū. con. eo. ti.
q. 32. vbi hec nōntur. B. dū tñ speret
ꝙ possit. Persone ꝟo ꝑuate si qdē so
lo ꝟbo possint hoīem liberare. aut ēt
facto lʒ sine ꝑiculo ꝑsonaꝝ suaꝝ tenet
ita tñ ꝙ cum moderamie inculpate tu
tele: vt Tho. addit. Sʒ nō credo ꝙ i hᵒ
casu teneat qs exponē se corꝑali ꝑiclo
vt ait guil. ꝛ glo. 83. di. i ꝑncipio. A. Glo.
ibi dicit ꝙ teneor dare pecuniā ne aliꝰ
iiuste occidat: lʒ qdā dixerint hoc veꝝ
eē de ꝑlatis. Itē dicit ꝙ medicus debʒ
potiꝰ gtis curare ēt suis sūptibꝰ ꝙ̄ per
mittat infirmū mori: nō solū pauperē
sʒ ēt diuitē. Dicit etiā ꝙ pōt ꝛ inuitum
curare ꝛ postea a potēte vel eiꝰ heredi
bus cure debite adhibite salariū petē
ēt si infirmus moriatur. B.

Utꝝ teneat qs dare pecuniā ne aliꝰ
occidat. Rᵒ. Glo. 63. dist. in ꝑncipio pōit
de hoc duas opiones. vna ē ꝙ qlibʒ te
net. alia est ꝙ solū ꝑlati. Et subdit. A.
qđ seqtur nō vr ibi poni in glo. tamen
veꝝ puto. B. Mihi vr distinguēdum
q2 si ꝯstat illū iniuste occidi: qlibʒ tene
tur pecuniałr subuenire ꝙ̄tū sua pos
sibilitas pōt. salua tñ nccitate sua. Qđ
si nescit an iniuste occidatur: aut si ne
cessitas istiꝰ nō pōt: nō tenetur. Utruʒ
medicꝰ teneatur potiꝰ gtꝭ curāe aliquē
ꝙ̄ ꝑmittē mori. vide. i. medicꝰ. §. 3ᵒ. Et
vtꝝ medici vł cirurgici possint ꝓmoue
ri. Itē vtꝝ liceat clicis hᵒ exercē hēs. i.
medicꝰ. §. añplt ꝛ vlt.

Utꝝ mutilare aliqđ mēbrū sit lici
tū. Rᵒ ſʒ Tho. scđa scđe. q. 65. Precidē
mēbrū sanū ñ pōt eē licitū nisi ꝓut or
dinatur ad vtilitatē cōitatis. s. ꝓ puni
tōe alicꝰ culpe. sʒ hᵒ nō licet alicui ꝑsōe
ꝑuate ēt volēte eo cuiꝰ ē mēbꝝ. q2 ꝑ hᵒ
fit iniuria cōitati. sʒ hoc licet tm̄ publi
ce ptāti: cui cōmissa ē cura cōis. Si ꝟo
mēbꝝ ꝓpter putredinē sit corruptiuū
corꝑis: tūc licitū ē ꝑcidē. de voluntate
tñ eius cuiꝰ est: aut illiꝰ ad quē pertiet

curare de salute illiꝰ. Porro nō lʒ aliq
mō mēbꝝ ꝑcidere ad vitādū ꝑiculum
aīe siue pctm̄. q2 saluti spūali sēꝑ pōt
alit subueniri: cū pctm̄ subiaceat ipsi
volūtati. Uñ ꝛ Chrisoꝰ sup illud Ma
th. 19ᵒ. Sūt eunuchi q seiꝑos castraue
runt ꝓpter regnū celoꝝ. dicit sic. Non
mēbroꝝ abscisione ſʒ malaꝝ cogitatio
nū iteremptōe. Maledicto. n. ē obno
xius q mēbrū abscidit. ꝛ postea subdit
Nō ꝯcupia māsuetior ita fit ſʒ molesti
or. Aliūde. n. hʒ fontes. Sperma. n. i no
bis est: ꝑcipue a ꝓposito incōtinēti et
vita negligenti. nec ita abscisio mem
bri comprimit tentatiōes vt cogitati
onis frenum.

Omicidium zᵒ.

qđ cō
mittit consilio vł mādato. ho
micida qdem ꝯsilio itelligitur ſʒ guil.
de ꝯsilio exhortatōis vel approbatōis
ꝙ homicidiū fieri debeat. nō aūt ꝯ rñ
sione sue cognitōis siue opionis. Uñ si
q̄rēti an liceat xp̄iano occidē paganuʒ
vł iudici malefactorē. rñdeat ꝙ sic. nō
tm̄ rñdēs nō peccat sʒ nec fit irregłaris
nisi tal' ꝓbabilr videat ꝙ ille iudex si
ue bellator ſm eiꝰ ꝯsiliū velit agē. ꝛ sic
postea fecit. A. ꝑdicta obtinēt ꝙ̄tū ad
irregularitatē: lʒ ēt rñdens errasset in
ꝯsulēdo ſʒ eū. Guil. vt i sū. cō. libᵒ. 2ᵒ. ti. ꝑ.
q. 6. B. de hᵒ ēt cāu ht s. eꝑs. §. 9ᵒ.

Quid si nō cōsuluit homicidiū sʒ cō
suluit aliqd vñ secutū ē. Rᵒ ſm Inno.
Si ꝟisilr possit estimari ꝙ inde seq̄re
tur mors: irregularis ē: vt si suasit ia
ctum machine vel baliste. vł ꝙ eatur
ad capiēdū castrū qđ nō poterat de fa
cili capi sine morte hoīum: ꝛ sic mors
secuta est. Si ꝟo non potuit estimari
nec erat ꝟisile ꝙ mors seq̄retur: tunc
quidē si ꝯsuluit rē licitā nō ē irregłaris
etiā si mors inde fuerit subsecuta. Si
ꝟo illicitā irregularis ē: ar. ex eo. ꝯtine
batur. ꝛ. c. is q mādat. liᵒ. 6ᵒ. A. Idē i sū.
con. dcā. q. 6. Et additur ſm eūdē Inno.
sꝑ tñ fit irregularis si directe i morteʒ
alicuiꝰ ꝯsiliū dederit. ex ne cle. vł mo.

sniam.Et cō. Hosti.⁊ addit.Idem si de
volūtate sua turbata ꝓcessit:puta pa
rētes clici v̄berati ꝯueniūt ⁊ dicunt ꝙ
volūt hoc vīdicare nec cliꝰ expſſe cō
tradicit:ar.ex̄ de simo.matheꝰ.ſ; si ex
p̄sse hoc ꝓhibeat secꝰē ar.ex̄ de simo.
sicut tuis.⁊ ē exp̄ssū i.c.petrꝰ.ex̄ de ho
mi.dūmō ex corde hᵒfaciat.aliogn i cō
spectu dei cadit cū tacite ꝯsentiat ho
micidio. B.⁊ idē dō ē si mādauit.Con.
Hosti.Et eodē mō distigue si iste qdez
cui cōsultū ē nō occidit:sed ip̄e occidit
A.lz aliq dixerint hᵒcāu nō eē irregula
ritatē:vt nōt in sū.con.eo.ti.q.7. B.

Quid si aliqs ꝯsuluit homicidiū fi
eri ⁊ añq̄ seq̄ret effectꝰreuocauit? Rᵒ
fm Inno.Si exp̄sse ⁊ sine vlla fictōe ꝓ
hibuit:imunis ē ab homicidio:ar.ex̄ d̄
simo.sicut tuis.⁊.i.q.4.q² p̄sulatꝰ. ita
tñ ꝙ si nō firmit credit ꝙ reuocatio lo
cū hēat tenet idicare illi ꝙ sibi caueat
A.Idē i sū.con.dcā.q.6.Ubi ēt dr̄ fz eū
dē ꝙ ista indicatio dz fieri caute ne ꝓ
datur qsq̄.⁊ ꝙ si añq̄ reuocet ꝯsilium
ꝓcedat ēt postq̄ ꝯsulens iam penitue
rat:irregularis efficit. B.

Quid si qs mādauit hōicidiū fieri
noie suo:⁊ añ effectū reuocauit? Rᵒ fz
Inno. Iō quod de ꝯsulēte nūc dictū ē
nisi ꝙ h̄ sufficit reuocatio tm̄.s.ꝙ etiaz
si nō indicet illi ꝙ sibi caueat nō fit ir
regl'aris q² ex eiꝰdicto nil agit. A.Dic
clarius.Rō diuersitatis ē.q² ille cui cō
sulit agit ꝑ se.⁊ iō plus regrit ad remo
uēdū effectū ꝯsilii q cōcernit ip̄m ope
rantē:sed mādatariꝰagit ꝑ mādāte.iō
sufficit ꝙ ei ꝯstet de ꝯ̄ria volūtate mā
dātis ñ solū exp̄sse ſ; ēt tacite.vt si pacē
iniret cū occidēdo vl' parētelā vl' aliaz
amicitiā ꝯ̄heret sciēte eo cui mādatuz
erat de occidēdo fm eūdē Inno.⁊ in di
cta.q.6. B.

Quid si mādauit qs aliquē v̄bera
ri ihibēs exp̄sse ne occideret vl' muti
laret ⁊ ille nihilominꝰ mutilet vel occi
dat. Rn̄. Mandator irregularis effi
cit.q² mādādo i culpa fuit.⁊ q² hᵒ eue
nire posse d̄buit cogitāe:ex̄.e.is q.liᵒ6ᵒ

Quid si aliqs suadeat alicui ꝙ ex
ponat se ꝑiculo ꝓ p̄ria vl' iure suo. Rᵒ
fm Inno.Nō est irregularis ēt si iste
cui ꝯsultū ē moriat.23.q.3.ꝓ mēbris.⁊
.c.se.⁊.q.8.igit.⁊.c.se.Sz si sciret eū v̄isi
milit moriturꝫ irregularis fieret.Idez
Hosti. A.q² ordinata caritas ē ꝙ qsz
plus diligat corpꝰ suū q̄ alteriꝰ fm eū
dē Inno.⁊ i sū.cō.liᵒ2ᵒ.ti.p̊.q.8.⁊ ꝙ silr
ēt plus diligat corpus ꝓximi q̄ bona
fortune.86.dis.pasce.Iō hoc ꝙ dictū ē
si sciret eū.⁊c.itelligēdū est qñ suasio
eēt facta ꝓ iure suo q̊ ad bona fortune
vl' ēt ꝓ defensiōe aliq̊ꝝ ꝑticulariū.secꝰ
si ꝓ defensione p̄rie seu reipub. maxie
fidei ⁊ eccl'e.nā hᵒcāu lz ēt iminerēt ꝑi
cula ⁊ seq̄ret mors nō irrogat irregl'a
ritas.cū hoc casu ēt ad p̄latos eccl'e ꝑ
tineat facē suasiones:vt s̄.bellū 2ᵒ.§.fi.
Uñ ⁊ si qs suadet alicui ꝙ idubitāter
se morti exponat ꝓ honore xp̄i. vel ꝓ
fide:vel ꝓ statu eccl'e:nō fit irregularꝭ
ēt si mors seq̄tur.q² xp̄s ꝓ nob̄ mortuꝰ
ē ⁊ sancti martyres ꝓ eccl'ia fm Inno.
⁊ i sū.cō.e.ti.q.9.Et hic seqtur. B.

Quid si suadet ꝙ idubitāt expōat
se morti ꝓ xp̄o vel eccl'ia. Rᵒ fz Inno.
Nō fit irregularis ēt si seq̄tur mors.q²
xp̄s mortē subiit ꝓ nob̄.Idē Hosti.

Quid de illo q volēti fugē inimicos
ꝓpt timorē mortis ꝯsuluit ꝙ remane
ret ⁊ ꝙ ꝓcuraret pacē:⁊ remāsit ⁊ occi
sus ē. Rᵒ fm Guil.Si ille q ꝯsuluit ha
buit ꝓbabilē cām credēdi ꝙ illi nō im
minēt ꝑiculum:puta q² inimici illius
adeo erāt ꝯsanguinei vel amici ꝙ mēi
to potuit p̄sumē ꝙ eos posset cohibē:
nō ē irregularꝭ:alr̄ sic. A.Et idē si ēt po
tuit hr̄e dictā p̄sūptōem: tñ fuit negli
gens i iteruētōe.q² hᵒcasu ex cl'pa sua
seqt homicidiū ⁊ iō fit irregl'aris.ex̄ d̄
homi.tua nos.Et colligit ex dictis i sū.
cō.eo.ti.q.xi.vbi hec notātur. B.

Quid si aliqs ꝯsuluit ꝙ infirmꝰ v̄te
ret vt citiꝰ morēt. Rᵒ fz Guil.Si ex ta
li trāsuersione citiꝰ morit: irregularis
est q ꝯsuluit ⁊ q fecit:nec pōt ꝑ ep̄m di
spensari lz a pctō absolui possit. A.Iō

in sũ.con.eo.ti.q.io.vbi ẽt addit.ꝙ si ex hac cã ñ citi' morit:nõ icurrit irreglari tas.ȝ sufficit penitẽ de pctõ ꝛ mala in tẽtõe. Nec ẽ p̃sumẽdũ ꝙ si h' trãsuersi onis fiãt ꝓm sortilegiũ vetulaꝝ:sic qñ faciũt apponi securi ad caput morien tis:vel aliqd h' friuolũ fieri vt citius moriat ꝯtutẽ:talẽ habeant hec sortile gia.agi tñ dȝ pnia de pctõ. B.

Quid d̃ illo q dissuadet hoicidiũ ȝ nihilominꝰ associat hoicidã vt eũ si oȝ defendat. R° ꝓm Hosti. hoicida ẽ. nec potit ꝓmoueri.ꝛ sic itellige ꝙ d̃ fẽsiõe ꝯmittit homicidiũ.ex̃ d̃ cle.pu.i du. hẽ ticꝰ. A. Jõ i sũ.cõ.eo.ti.q.34. B.

Omicidium 3° d̃ ca sua

li homicidio.s.qd̃ p̃ter itentio nẽ fit. Ubi distinguẽdũ ẽ sic. Aut.n.is q fecit casuale hoicidiũ dabat operã rei illicite.aut licite. Et si qdeȝ licite puta repabat domũ vl' incidebat arborẽ ꝓ priã ꝛ h' ꝛ adhibuit oẽm diligẽtiã quã potuit.ꝛ tñ casu ꝯtigit hoicidiũ.tal' nul lã culpã nȝ penã icurrit: lȝ forte casus oẽs fortuitos nõ p̃uidẽit.ex̃ eo. Johẽs ꝛ.c.qdã vt asseris.ȝ si diligẽtiã non ad hibuit tenet.silr etiã tenet indistincte si dabat operã rei illicite. Jõq; si clicus exercitatõe vel venatõe iaculũ mittat ꝛ sic aliũ pimat irreglaris efficit. qꝛ ta lia opa d̃bẽt ab eo eẽ peitꝰ aliẽa.5o. di. clico. A. Jõ i sũ.cõ.li°.2°.ti.p̃.q.i9.ꝓȝ Ray Hosti.ꝛ Goff. B .Silr ꝛ si aliqs ludo ꝓiicit lapidẽ ꝯ aliquẽ:ꝛ ille volẽs d̃cli nare ipigit i aliũ lapidẽ ꝛ mortuꝰ ẽ ille ꝓiector irreglaris effectꝰ ẽ. qꝛ ludꝰ no riꝰ erat mittẽ lapidẽ,ꝛ ita ẽ i silibꝰ. A. Hoc fuit dictũ Jnno.ꝛ Hosti. vt pȝ in dcã.q.i9. B.

Quid si aliqs hȝ ceruũ vel leonẽ q aliquẽ occidit. R° ꝓm Jnno. Non vr̃ ir regularis dũmõ maliciã vel culpaȝ in morte nõ hũerit .ar.5o.di.hi q arboreȝ ꝛ.c.sepe. A .Jdem i sũ.cõ.li°.2°.ti.p̃.q.28. vbi ẽt pȝ ꝙ aliq hoc itelligunt de lata culpa.aliq ꝯo ẽt de leui. Et si ẽ aliquid qd̃ possit iputari tenẽti dicta aialia. et h° vr̃ ꝓbabiliꝰ ꝛ tutius.nã i dcis.c.hi q. ꝛ sepe.dr̃.simplr de culpa ꝛ nõ restrigi tur ad latam. B.

Quid de custodiẽtibꝰ ifirmos qui ad eoꝝ petitõem vocauerũt minutorẽ vt minueret eis sanguinẽ vel dederũt eis vinum vel nõ bene custodierunt eos ita ꝙ ipsi mortui sũt. R° ꝓm Guil. i oibus talibus vbi bona fide fiãt non dȝ aliqs de facili scrupulosã hr̃e cõsciẽ tiã nisi sit euidẽs culpa aut negligẽtia dissoluta. ꝛ si hẽat deponẽ dȝ. A .ad cõ silium boni viri ꝓm eũdẽ Guil. B. Si aũt lata culpa fuit vel negligẽtia disso luta:ꝛ certũ sit ꝙ inde mors ꝓuenerit irregularitas cõtracta est. A. Jdẽ etiã esset si ꝓbabilr dubitat ꝓm iudicium medicoꝝ ꝓm eũdẽ Guil. ꝛ in sum. con. eo.ti q.4i. B.

Quid de parẽtibꝰ i qꝝ lectis paruu li filii inueniũtur mortui. R° ꝓm Ray. Si mors inuenit graui eoꝝ culpa pre cedẽte atq; negligẽtia grauis ẽ pnia in iungẽda.ex̃ de pe.ꝛ re.q̃situm. Si autẽ leuis culpa p̃cessit.non tam grauis pe nitẽtia ẽ iponẽda.ex̃ de his q fi.occi.de infantibꝰ. A .ibi dr̃ de pnia triũ ãnorũ q̊rũ vnꝰ dȝ pagi in pane ꝛ aq̈. Et ꝓȝ glo. Ray.ꝛ in sũ.con.eo.ti.q.57.qñ parẽtes filios sponte opprimunt maior est eis penitẽtia iniũgẽdã q̃ ꝓ alio hoicidio. Si autem casu ꝛ graui culpa precedẽ te.penitentia.5.vel.7.annorũ est impo nenda .Si autẽ leuis culpa precessit. penitentia trium annoꝝ indicenda est Addit Hosti.ꝙ in hoc casu si culpa sit occulta ꝛ penitẽtia debet esse occulta si vero manifesta ꝛ penitẽtia debȝ esse manifesta. Et ꝙ maior penitẽtia est in iungẽda si in lecto suffocentur q̃ si in cunis.ꝛ maior sacerdoti greco q̃ latio dcõ.c.q̃situ.de pe.ꝛ re. B .Si ãt nulla p̃cessit negligẽtia vl' culpa.de iure non sũt puniẽdi.ar.ex̃ de hoici.ex lr̃is.tñ ad cautelã ꝓpter ãbiguitatẽ duplicitatis ẽ eis aliq pnia iiũgẽda. ar.23.q.5. excõi catoꝝ.ꝛ.34.q.2.i lectũ. Con. Hosti.ꝛ ad dit ꝙ admonẽdi sũt parẽtes ne pueros

tenẽos secũ i vno lecto collocẽt ne for
te opprimant̄.2.q.5.consuluisti.

Omicidiũ quarto

De pena ꝛ irreglaritate homi
cidaꝝ ƀ3 Ray.sic teneas. Si homicidiũ
cõmittit̄ verbo.ſ.ꝑcepto cõsilio vel de
fensione: pena est irregularitatis. q̃ ẽt
pꝰ pactã pniaꝫ ipedit ꝓmouẽdũ ꝛ deii
cit ꝓmotũ.di.50.si qs viduã. Et intelli
ge defensione qñ homicidã defẽdit dis
suadẽdo eis q volebãt defendẽ occisuꝫ
si tñ corrupta intẽtõe hoc fecit.nam si
mater filiũ volentẽ liberare aliquẽ a
morte retrahit.q2 timet ne filiꝰ occida
tur: paꝝ vl̄ nihil peccat.nec ẽt alius cõ
sanguineus vel amicꝰ tali intẽtiõe dis
suadens aliquã irregularitatẽ icurrit.
De pena vero homicidii facto com
missi distingue. Nam quatuor modis
põt ↄmitti.ꝛ p̊ qdem si est ↄmissũ ꝓ iu
sticia ꝛ recto ꝓcessu ꝛ intẽtiõe nõ com
mittit̄ culpa: s3 potiꝰ faciẽs meret̄.nihi
lominꝰ tñ irregularitas ↄtrahit̄ que si
milit̄ ipedit ꝓmouendũ ꝛ deiicit ꝓmo
tũ.50.dis.aliquãtos. A. nisi fuisset hº fa
ctũ añ baptismũ. Nam ꝑ baptismum
tollit̄ ista irregularitas ƀm Ray.ꝛ cõit̄
etiã alios doctores: l3 Batianꝰ dixerit
non tolli nisi illã que est sequela pecca
ti: vt in sũ.con.eo.ti.q.21. B. Quicunq3
gº in tali casu fuerit iudex aut aduoca
tus siue ꝓ actore siue ꝓ reo.s. cũ actor
obliget̄ ad talionẽ.q2 agẽdo ꝓ reo agit
ↄ̄ actorẽ. A. S3 snia Batiani qui exce
pit aduocatũ rei teneri posset vbi ↄ̄ cõ
suetudine accusator nõ teneret̄ ad pe
nã talionis vel sanguis ƀm glo. Ray. ꝛ
in dcã.q.21. B. Itez assessor officiał. te
stis.notariꝰ sniam scribẽs vel ꝓferens
sił'ꝛ q scribit attestatões.vł legit eas
dum publicãtur. A. seu in examine cãe
vt in dcã.q.21. B. Itẽ qui scripserit vł
dictauerit lr̃as ꝓ tali vindicta sãguis
oẽs irregulares efficiunt̄.di.50.si qs. et
dis.51.aliquãtos.ex̃ ne cle.vel mo.sniaꝫ
A. Hec dicta fuerunt Ray.cui concor.
Hoff.ꝛ Hosti.vt in dicta.q.21. B. Et in
tellige ꝑ illũ modũ q dicit̄.i.irregulari
tas p̃.§.p̃.2º.si homicidiũ factũ sit ncci
tate: tunc si nccitas euitabilis erat ad
maiores ordines nõ ascẽdet: imo nec i
susceptis tolerat̄: nisi ex magna dispẽ
satõe. A. Alii aũt vt Hoff. dicũt ꝙ ↄ̄ iu
re cõi post pactã pniam põt exequi of
ficiũ ordinis iã suscepti.ꝓ quo vr̄ face
re.50.dis.de his cleric]. 2º.vbi dr̄ ꝙ post
pactã pniam officio ꝛ cõioni reddatur
Sed hoc põt intelligi ꝑ dispẽsatõem:
que etiã nõ d3 fieri sine magna cã. Alr̄ ↄ̄
tali dr̄ 50.di.de clericis p̊.ꝙ multũ sib i
consulit si ab officio recesserit. Jõ pri
mũ tenẽt Ray. Ber.ꝛ Hosti.vt i dcã.q.
21. B. Si aũt fuit nccitas prorsus ine
uitabilis: non incurrit irregularitateꝫ
vt dictũ ẽ s̄.homicidiũ p̊.§.6º.7º.ꝛ.8º. A.
.s.q incipit.vtꝝ aliq̃.cũ duobꝰ sequenti
bus: qui vident̄ alr̄ quotati. B. 3º. silsit
homicidiũ casuale. distingue vt s̄. ho
micidium 3º.§.p̊.4º.si homicidiũ sit vo
luntate spõtaneã factũ siue i ope siue
ẽt in ꝟbo: vt in p̄nº huius .§.dictũ ẽ: ta
lis nõ solũ nõ d3 ꝓmoueri: sed i ꝑpetu
um debet deponi.ex̃ eo.sicut dignũ.ꝛ i
dcõ.c.si qs viduã.etiã si paganũ inter
ficiat siue sarracenũ.50.di clicũ.ꝛ.c.de
his clicis.ꝛ ex̃ eo.c.plt.Et cũ tali nunq3
dispensat̄ in ordine vel officio.50.dis.
miror.Et etiã si sit occultũ ministrare i
ordine suo nõ põt.ex̃ de tẽpo.or.c. v ltĩ.
Poterit aũt cũ tali dispẽsari in benefi
cio.ex̃ de cle.pu. in du.c.2º. Si qs tñ ali
quid p̄dictoꝝ añ baptismũ cõmisisset
non impediret̄ pꝰ baptismuꝫ. dis.50. si
qs post remissionẽ.ꝛ dis.51. aliquãtos.
Con. Inno. Hoff.ꝛ Guil. Irregularitas
ꝟo bigamie nõ tollit̄ per baptismũ.vt
s̄.bigamia.§.6º.ꝛ.s̄.baptismꝰ 4º.ꝛ 7º.
An p̄latꝰ vel clicꝰ q de malefactori
bus suis q̃relã deponit apud iudicem
secularẽ: ꝛ emẽdã petit sibi fieri ꝛ ꝓui
deri ne talia p̄sumãt̄: incurrat irregła
ritatem si iudex mortẽ inferat iusticia
exigẽte. Rº.nõ si ꝓtestatus est expres
se ꝙ ad penam sanguinis non itendit.
ex̃ eo.p̄latis.liº 6º.

Quid si p̄latus habēs iurisdictionē temporalē iniūgat officiali suo ut sup̱ tali vl' tali maleficio ꝯ̄itatē ingrēs iusticie debitū exequat̄: ꝛ baiul' sup̱ h° ad penā sanguinis ꝓcedat: nūquid p̄lat' irregularitatē incurrit. R°. non. ex̄ ne cle. vel mo. c. ep̄s. li°. 6°. Eundem casum vide supra ep̄s. §. 10.

Utꝝ oēs qui intersūt vindicte sanguis fiāt irregulares. R°. ꝫm Guil. Nō. dūmō nec auxilium nec ꝯsiliū nec auctoritatē p̄stiterit. Idē Inno. A. Hoc tñ clicis ē exp̄sse ꝓhibitū. ex̄ ne cle. vel mo. sniam. Sꝫ ꝛ alii qui ex curiositate intersūt h' vindicte. vl' vbi aliquis int̄ficit̄ in duello: multū grauit̄ peccāt ꝫ eūdē Guil. ꝛ i sū. cō. li°. 2°. ti. p̊. q. 22. B.

Quid si qs percutit mulierē p̄gnantem: vel dat ei venenū vt faciat aborsum? R°. ꝫm Ray. Si cōcept' iā erat format': ꝛ mulier ꝓpt̄ p̱cussionē aborsuꝫ fecit: homicidiū fuit. alr̄ non est homicidiū q̄ꝫtuꝫ ad irregularitatē: sed ē homicidium q̄ꝫtuꝫ ad pniam: sicut ꝛ qui dat vel accipit venenū ne fiat ꝯceptio A. vl' ēt ne fiat gnātio. ex̄ eo. si aliquis. Idem ēt notat̄ in sum. con. eo. ti. q. 29. B. Quod si dubitat̄ vtꝝ aborsus fuerit ex illa percussione: vel vtrū fuerit iam format': dicēdū ꝙ si ꝓbabiliter dubitat vel credit: debet a ministerio ꝛ ꝓmotōe abstinē: ne p̱iclo se ꝯmittat. Si aūt temerariā hēt opinionē: deponat eā si pōt: ꝛ sic poterit ministrare ꝛ ꝓmoueri. aliter non. A. Idem i sum. con. eo. ti. q. 30. B.

Quid si p̄les in pugna fuerunt vbi aliq interfecti sunt: nec pōt sciri a qb' nunqd oēs sunt homicide vel irreglares? R°. Si bellū fuit iniustum tūc quātū ad pct̄m homicide sunt qui p̱cusserunt ꝛ qui cū volūtate occidēdi venerunt: lꝫ nō p̱cusserint. Silr̄ ꝛ illi q venerunt vt si oporteret p̄starēt occisorib' auxilium. Item non sunt imunes a clpa qui cum possent non liberauerunt. 23. q. vlt. si quatuor. 2. q. 3. non inferēda. ꝛ. c. vlt. extra eo. sicut dignum. Si vero bellum sit iustū: nō peccant nisi sit ibi corrupta intētio. vel persona cui bellare non licet vt clicus. Porro q̄ꝫtū ad irregularitatē oēs repellendi sūt qui sūt ex parte iniuriātiū. Silr̄ ꝛ qui erāt ex parte iniuriā accipientiū si isti erāt clici. ꝛ sic illicite mouerūt arma. di. 51. si qs post acceptum. ex̄ de cle. p̱cus. p̄sentium. ꝛ. c. cōtinētia. A. Glo. Ray. dic̄ vt ꝛ nōtur in sū. con. eo. ti. q. 31. Hoc intelligo qñ clici erant in culpa: vt qꝛ voluntarie ꝛ siñ nccitate mouerūt arma. Si .n. defenderēt se vel socios nccīo: lꝫ aliquis esset interfectus a defendentib' ex altera parte: reliqui q nō int̄fecissēt nec interfectores iuuissent non eēnt irregulares: lꝫ volūtatem interficiendi habuissent. quia lex ꝓmotōis factuꝫ requirit: nō voluntatē. 15. q. i. si qs nō iratus. Nō obstat di. 51. si qs post. quia intelligit̄ in milite q sepe interfuit bello vel officiali. Ibi dicit̄. Si qs post acceptū baptismū militauerit: ꝛ clamideꝫ susceperit ac cingulū ad necāduꝫ fideles etiā si grauia nō admiserit si ad cleruꝫ admissus fuerit: diaconii nō accipiat dignitatem. Ecce g° casus in quo aliqualis incurrit̄ irregularitas: lꝫ qs nō peccauerit. nec etiā factuꝫ secutū fuēit sed solū ex acceptōe officii cum frequētatōe. Seqtur in glo. Non obstat. ex̄ ꝺ cle. p̱cu. p̄sentiū. vbi sacerdos i quodaꝫ cōflictu vbi aliq interfecti sunt fuit ex parte violētiā repellentiū ꝛ ꝓiecit lapidē: ꝛ lꝫ neminē p̱cusserit: tñ suspēsus est a celebratione missarū p̱ bienniuꝫ qꝛ ad tp̄s fuit suspēs' ꝓpt̄ ābiguū duplicitatis. Et con. cū his Inno. vt in sū. con. dicta. q. 31. Videtur etiā ꝙ in h° casu clicus non suspēderet̄ ad aliqꝺ tp̄s si intraret religionem. vt in. c. continētia. ex̄ de cle. p̱cu. B. Qꝺ si qs siue laicus siue clericus in bello iusto p̱cussit quēdam sꝫ nō letaliter neqꝫ aīo occidēdi: nec etiā hoc aīo venit nec alios prouocauit: tunc nec de occisione tenetur nec ordinē recip̱e ꝓhibetur: lꝫ alii occiderīt. ex̄ eo. significasti. §. ꝙ si discerni.

A. Et ibi pz q hoc verũ est qñ ict⁹ pos sunt discerni. alr irregularitatẽ oĩno incurrit q qlitercunq pcussit: vt ibi. B. Cõ. Inno. Hosti. z Gof. Et addit Inno. q si animo occidẽdi fecit: tũc quantũcunq leuiter percuteret tenet. qz auxilium morti pbet. Idem Ber. A. Idez in sũ. con. dicta. q. 31. B.

Utrũ q non liberat a morte cuz possit sit irregularis: vtputa aliqs iudex qui reũ nõ liberat: aut diues qui nõ pascit fame moriẽtẽ z sequit mors? R. nõ sm Guil. Licz tales grauissime peccẽt nõ tñ sunt irregulares. qz lex pmotõis factuz requirit. 15. q. i. si quis nõ iratus. A. Idẽ in sũ. cõ. li. 2. ti. p. q. 33. B.

Quid si clicus non occidit. tñ vlnẽauit? R. Si venit ad trũcatõem mẽbri irregularis est sicut z õ homicidio: ita q solus papa dispẽsare secum põt. ex ne cle. vel mo. clericis. z ex eo. 18 q. li. 6. De hac etiã irregularitate plura hẽs. i. irregularitas. per totum.

Omicidium v. de homicidio vl mutilatione suiipsius.

Et quidẽ occidere seipsũ peccatũ mortale est: vt pbat Tho. scda scde. q. 64. qdrupliciter. p quidẽ qz est contra naturalem inclinationem q vnaqueq res nitit seipam cõseruare qtum põt. 2. quia est contra caritatẽ q tenet quis se diligere. 3. quia est iniuria cõitatis. quia qlibet hõ ps cõitatis est. 4. quia talis in deũ peccat: sicut qui alienũ seruum intficit peccat in dñm. Ideo hoc nullo modo licet: vtputa vt miserias pñtis vite quis euadat. Nã finis oĩuz terribiliũ est mors sm phm. Itẽ ppt vindictã alicui⁹ peccati nõ: qz malefactorẽ occidẽ non licet nisi solũ publice potestati: sed etiã quia adimit sibi necessariũ pnie tempus. z ad hoc facit s. homicidiũ p. §. fi. A. immo se occidẽtibus denegat penit⁹ ecclastica sepultura. z oĩo. 23. q. 5. placuit. B.

Utz liceat mulieri seipam intficẽ ne ab alio corrũpat? R. sm Tho. scda scde. q. 64. Nõ. qz non dz in se cmittere crimen maximũ vt vitet min⁹ crimen alienũ. Nõ eni est crimẽ mulieris si ei violẽtia inferat. Et itez. Fornicatio vl adulteriũ est min⁹ pctm q homicidiũ pcipue suiipius: qd etiã est periculosissimũ. qz non restat tps: vt per pniam expietur. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

Utz liceat alicui occidẽ se ob timorem ne cõsentiat in pctm? R. sm Tho. vbi s. q nõ sũt faciẽda mala vt ueniãt bona: vel vt vitẽtur mala psertim minora z min⁹ certa. Incertũ est vt aliqs i futuro cõsentiat in pctm. Potẽs ẽ. n. deus hoĩem quacũq tẽtatione supueniẽte eripere a pctõ. Tñ vt dicit Aug⁹ p de ciui. dei. Excusant Sampson z quidam alii ex familiari consilio spũs sancti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 16. z. 17. B.

Quid de his q seipos mutilant? R. Non licet. nisi sicut dictũ est s. homicidiũ p. §. fi. Et si quidẽ talis mutilatio fiat ex impatiẽtia alicui⁹ ifirmitat] aut etiã si credebat se obsequiũ pstare dõ vtputa vt caste viuerẽt: nihilominus repellunt a pmotõe z deiiciunt pmoti. ex de corpo. vitia. significauit. quia tales homicide sui iudicant. di. 55. si qs absciderit. z dis. 33. maritum. Secus ẽ si mẽbrũ ideo abscidit a se vel ab alio. qz est corruptiuuz corporis: vt dictum ẽ. s. in. §. pallegato. A. Tñ z hoc cãu adest lz non pctm sed irregularitas si ex abscisione iducat deformitas seu ipotẽtia ad executõem ordinis: vt in sum. con. eo. ti. q. 42. vbi hec nõntur. Põt ẽt eps dispensare cum eo qui se abscidit putãdo se obsequiũ pstare deo vt vtatur ordine prius suscepto absq altari ministeri o. i. vt nõ ministret ad altare sed i aliis: vt in dicto. c. significauit. de corpo. vitia. z ibi glo. B.

Ore canonice.

Utz clerici teneantur ad horas canoni

cas? R° s̃m Guil. Jccirco a laicis dati sunt redditus clericis vt ipsi in officio vices laicorum suppleant. Et ideo bñficiati tenent̃ ad horas non solũ ex statuto ecclesie: sed etiã ex obligatiõe iusticie. Et quia ordinẽ sacꝝ nullus debꝫ ↄferre nisi bñficiato vł ei q̃ ad suũ pñmoniũ: loco eccłasticoꝝ reddituuꝫ voluerit ordinari: vt ex̃ de p̃ben. cum s̃m r. c. eps. iõ q̃libet habẽs ordinẽ sacrum tenetur ad horas canonicas: qꝛ eccłia ordinando ipsũ intendit eum ad h° ministerium obligare. A. Jdem in sum. con. lib°. p̃. ti. 7°. q. is. B.

Utꝝ clericus nõ dicẽdo horas peccꝫ mortaliter. R° s̃m Guil. Qui ex aliqua necessitate s̃m formã eccłie non dicit. puta ꝑpter defectuꝫ visus vel infirmitatẽ vel paupꝫtatem. vt qꝛ libro caret. recõpẽsat tamẽ equalens ꝑ psalmos r orõem dñicam: non peccat mortalit̃ Nam quia diuerse ecclesie diuersum hñt modũ officii: pꝫ q̃ ñ ẽ p̃ceptũ circa determinatũ modũ. A. i. spãlem ad quẽ oẽs teneantur. vt in dicta. q. is. Sꝫ bene vnusq̃sq̃ tenet̃ ad modũ sibi det̃minatũ: nisi ex legitima cã vel p̃uilegio excuset̃. vt in cle. fi. de cele. mis. B. Silr̃ non peccat mortalit̃ qui v̄ba quidem dicit: sed ad illa nõ attẽdit. qꝛ cuꝫ de dicẽdo horas p̃ceptũ sit de iure positiuo: non refert̃ nisi ad ea que sub iudicio humano cadere possũt. r ista sũt que exercẽtur ꝑ act⁹ exteriores: nõ ãt interiores. A. Certe etiã de iure diuino debem⁹ deuote r attẽte orare r psallẽ ps. 2°. Exultate ei cũ tremore. r ps. 46°. Psallite sapient̃. Jta etiã ius positiuũ se extẽdit ad interiora i foro pñiali: vt in. c. cõsuluit. ex̃ de vsur]. Uñ vt pꝫ in. c. dolentes. ex̃ de cele. mis. hoc p̃ceptũ extendit̃ etiã ad interiora. Jbi. n. oib⁹ clicis ꝓhibẽdo extrinsecas vagatões r p̃cipiẽdo attẽtõeꝫ dicit̃. Hec igit̃ r siłia sub pena suspensionis inhibem⁹ districte p̃cipientes in v̄tute obedientie vt diurnuꝫ officiũ parit̃ r nocturnũ q̃ntũ eis d̃s dederit studiose celebrẽt parit̃ r deuote. B. Sed et si dicens officium aliqua verba pretermittat non oportꝫ q̃ ꝑpter hoc a capite resumat disturbando officium: imo etiã si dicendo in choro cum aliis ex aliqua necessitate intermiserit psalmum vel lectionẽ vł aliquid h⁹: r non aliter possit omissum supplere nisi subtrahendo vocẽ ab adiutorio chori: meli⁹ est ꝑtransire q̃ officium chori diminuere. At si is qui tenetur ad horas ex industria r negligẽtia sola omittat: mortaliter peccat. ex̃ de cele. missa. dolentes. Secus autẽ si ex obliuione vel alia necessitate. A. tamen s̃m Guil. r i dicta. q. is. nõ sunt tot peccata quot sunt hore omisse. quia totum officium diuinũ vnius diei ẽ vnũ totum integratuꝫ ex suis partib⁹: r iõ precepto vno precipitur. r trãsgressor non transgreditur nisi vnuꝫ preceptũ r hoc tanto amplius quanto plures ꝑtes eius omittit. r subdit. Bene tamẽ concedo q̃ plurib⁹ vocib⁹ omissio uni⁹ officii plura facit peccata mortalia qꝛ totum hoc integrale precipitur quotidie adimpleri. B. Dicere autẽ missaꝫ quotidie non est preceptuꝫ: nec etiam quotidie audire: quia nec est semper possibile. A. dum autẽ ĩpedimentũ rãonabile non adest: satis ẽ ĩconueniẽs missam non audire vbi quotidie celestis rex de celo veniẽdo assistit vt nos supꝫno r eterno r angeloꝝ alimento reficiat r salutifera petita ↄcedat ac peccata dimittat. Unde non solũ debem⁹ cauere ne ex negligentia missã aliquo die omittamus: sꝫ r supꝫ hoc ĩpo vt nobis cõcedatur posse fieri instant̃ orare iux̃ illud dñice dep̃catõis. panẽ nr̃m. rc̃. Jtem in. c. quoniã de priuilegiis libro. 6°. dicitur q̃ non decet episcopos r superiores absq̃ causa rationabili vllaꝫ diem transire in qua non celebrẽt seu missã ñ audiant: vt designetur quia maior necessitas debet adesse ad excusationem talium q̃ aliorum. B. De materia misse vide. i. missa.

Quid si clic⁹ sit p̃bẽdatus i duabus

ecclis. A. Intellige ex legitima cā et dispensatōe: vt in sū.con.eo.ti.q.19 vbi hec notantur: q2 al' hoc nō posset fieri: vt.s̄.bn̄ficiū p̄.§.2°. in additōe. B. cui9 officiū dicet. R°. ꝭm Tho. in quolibet. Sufficit qdem ꝙ semel officiū dicat ꝭm cōsuetudinē aliquaꝝ eccliaꝝ in q bus hēt prebēdaȝ. Et videt̄ ꝙ debeat dicē officiū illius eccl'ie in qua hēt maiorē gradū q̄uis forte in alia pinguiorem obtineat p̄bendā. A. puta si i vna sit decan9: ⁊ in alia simplex canonicus Qd̄ si i vtraqȝ fuerit simplex canonic9 dȝ dicere officiū dignioris eccl'ie q̄uis i minori eccl'ia opulētiorē hēat p̄bēdā q2 tp̄alia nullius momenti sunt sp̄ualibus cōparata ꝭm eūdē Tho. ⁊ in dicta .q.19. B. Si ꝟo vtraqȝ eccl'ia paris est dignitatis. ⁊ ipse sit absens pōt eligere qd̄ voluerit. Si p̄n̄s fuerit dȝ se cōformare cū illis cum quib9 conuersat̄. A. Idem in dicta.q.19. B

Utrꝝ liceat cl'ico matutinas dicere de sero. R°. ꝭm Tho. in q̊libet. Hic ē cōsideranda intentio eius q p̄uenit tp̄s. Si.n. hoc facit vt ocius sōno ⁊ voluptati vacet non est absqȝ peccato. Si vero facit ꝓpter necitatē honestaꝝ occupationū licite p̄t dicē d̄ sero matutinas: ⁊ i aliis hor] tp̄s p̄ueīre. sic̄ hoc ēt q̄n̄qȝ in solēnib9 ecclis fieri solet. A. q2 meli9 ē deo vtrūqȝ reddere. s. ⁊ debitas laudes ⁊ alia honesta officia q̄ ꝑ vnū aliud impediat̄ ꝭm eūdē Tho. ⁊ i sū.con.eo.ti.q.20. B. qr etiā ꝓpter h° cōsulit̄ p̄sbytero ꝙ de mane dicat omnes horas vsqȝ ad vespas iclusiue. ex̄ de cele.mis.c.p̄. Sed hore in eccl'ia tp̄e suo dici debent: vt i dicto.c.p̊. A. Clarius in cle.i.de cele.mis. vbi dicit̄. In cathedralib9 regularib9 ⁊ collegiatis ecclesiis horis debitis deuote psallat̄. in aliis cōueniēter ⁊ debite celebret̄ diurnuȝ ⁊ nocturnū officiū: si d̄i ⁊ ap̄lice sedis indignationē euitare voluerit. Et hoc ip̄m intelligēdum videt̄ nisi rōnabilis necitas seu cā aliud suadeat: vt ⁊ hoc eodē.§. p̄tactum est. B.

Sȝ que est hora dicendi matutinas. R°. Dr̄saꝝ eccliaꝝ dr̄sa ɔsuetudo seruatur. tn̄ si ꝓp̄e dicimus. Matutinū ē q̈rta seu vltima vigilia noct]: vȝ p9 tres ꝑtes noctis vsqȝ ad aurorā. Unde ꝭm Papiā Hug]. ⁊ Isidoꝝ etymologiarū 4°. Matutinū ē int̄ abscessuȝ tenebrarū ⁊ aurore aduētū. Et sic etiā sonant ꝟba tunc cātata: vt est illud. Nox p̄cessit dies aūt appropinquauit. ⁊ iteꝝ q̄si in fine matutinaꝝ. Luc] aurora rutilās coruscat. Sȝ qdaȝ d̄.q2 ⁊ Dauid surgebat vt cōfiteret̄ media nocte. ex̄ de cele.mis.c.p̄. in fine. Primū aūt veri9 vr̄. vt in eo.c. in p̄n°. A. In dicto.c. p̊ clari9 videtur dici de media nocte q̄ de alia hora. Puto tn̄ in h° ɔsuetudinē rōabileȝ seruādā: ⁊ qd̄ magi] ꝓficiat diuinis obsequiis: ar.12.dis.illa. B.

Utrꝝ cl'icus existēs in scholis teneatur dicere officiū mortuoꝝ. R°. ꝭȝ Tho. in quolibet. Officiū mortuoꝝ in eccl'ia q̄n̄qȝ dicit̄ ordinarie sicut pertinēs ad officia eccl'ie sicut fit in die aiarū. ⁊ silr̄ in qualibet eccl'ia ē de hoc aliq̈ sp̄ālis ɔsuetudo. vt ꝙ dicat̄ sel' i septimana. vel sic. ⁊ ad tale officiū tenet̄ cl'icus bn̄ficiat9 in eccl'ia etiā in scholis existens Si ꝟo dicat̄ officiū ꝓpter aliquā cām emergētē nō tenet̄ ad hoc cl'icus i scholis existēs. A. Idē i sū.cō.e.ti.q.21. B.

Sed qd cū monach9 p̄ficit̄ eccl'e parochiali. qd̄ officiū sequet̄. R°. ꝭm Hosti. Seruabit ɔsuetudinē eccl'ie ad quā transit. ar.12.dis.illa. ⁊.41.dis.q̄sqs. A. Idem in sū.con.eo.ti.q.22. B.

Quid si quis p̄termissa vna hora dicat seq̄ntem. R°. ꝭȝ Guil. Credo ꝙ sufficit ꝙ caute suppleat illud tn̄ qd̄ omissuȝ est. ⁊ agat pn̄iam de negligētia. Penitētia quoqȝ de omissis horis arbitraria est sicut ⁊ alie: vt.ī. pn̄ia 2°. §.2°. A. Inno. in.c.p̊.ex̄ de cele.mis. dicit ꝙ sat] est conueniēs ꝙ sacerdos qui imponit penitētiaȝ de peccato omissiōis officii iniungat pn̄iam in quo omittēs d̄ligt .s. in dicendo eadem officia omissa. Sȝ si hoc non crederet ei proficē: mutabit

in aliam penitentiam. Idem etiaȝ sen
tit Ul. vt patet in sum. con. lib° pmo. ti.
7. q. 18. B.

Utrum clericus excōicatus teneat dicē
horas? R°. Si est excōicatus miori: nō
est dubiū q̄ oȝ ⁊ dȝ dicē per modū quē
hēs s. excōicatio. 7°. §. 8°. Si vero excōi
catus ē maiori: dicēdū sm Hosti. q̄ te
netur quidē dicere sed nō in eccl'ia vel
cum alio. aut quasi in officio suo: sȝ so
lus ⁊ q̄si p modū orōnis. A. i. vt non di
cat. domin' vobiscum: vt in sum. cō. li°
3°. ti. 33. q. 174. vbi hec notātur. B. xi. q.
3. si qs eps dānatus. ⁊ c. se. Nā cuȝ obli
gatus sit ad hanc seruitutem: ex. de ce
le. mis. c. p. per excōicatōem non libera
tur ab ipa. 16. q. i. legi. Idē Hoff. ⁊ Ray.
A. Item sm glo. Ray. ⁊ in sum. con. li°
p. ti. 7. q. 18. tenet ad horas canōicas ēt
degradatus si fuit in sacris ordinibus
q2 tenet ad ea que sunt oneris ⁊ nō ho
noris. Idē de degdato bñficiato q̄diu
tenet bñficiuȝ. Degradat' etiā vl' suspē
sus non dȝ officiare eccl'iam. ⁊ cuȝ solus
dicit horas aut cū aliis nōn officiando
eccl'iam non dȝ dicē dñs vobiscū: vel si
milia verba q̄ ad dignitatē ordinis ei'
pertinēt. Itē sm Inno. ex. c. p. de cele.
mis. infirmi excusantur a dicēdo offm̄.
⁊ forte etiā ab audiēdo si talis est infir
mitas in qua directe vl' occasionalr si
bi obesset vl' obesse timeret si celebra
tioni diuinoꝝ interesset. Ibi etiā videtur
sentire q̄ qui omisit officiū ex infirmi
tate nō teneat ad aliqd: sȝ q omisit ex
culpa tenet ad satisfaciēdū p peccato
omissionis. i. ad redicēduȝ omissum vl'
aliud p eo vt ptractū est. B.

Clerici ⁊ religiosi ɔmorātes cū car
dinalib': aut cū epis. A. i. cū qbusdam
pontificib' grām ⁊ cōionē sedis aplice
habentib': vt in cle. dignū. de q. i. B.
pñt se coaptāe illis i diuinis officiis: nec
ad alia tenēt: vt i cle. dignū. de cel. mis.

Ospitalitas.

Cleric' siue or
dinandus debet esse hospita
lis pter multa que habes infra ordi
nandus. §. 7°.

Umilitas.

Utruȝ ho
mo dbeat
se omnibus per humilitatem
subiicere? R° sm Tho. scda scde. q. 161.
Dicendum q̄ in homine duo possūt cō
siderari. s. id quod est dei. s. quicqd per
tinet ad perfectionē. ⁊ id qd est homis
. s. qcquid pertinet ad defectū. Humili
tas autē pp̄e respicit reuerētiā qua hō
deo subiicitur. ⁊ ideo quilibet homo sȝ
id quod suum est: debȝ se cuilibet pxi
mo subiicere quātuȝ ad id quod est di
in illo. Sed absq̧ piudicio humilitatis
potest dona que quis accepit preferre
donis que alteri apparent collata. A.
Ita tamē q̄ ex his se non maioris me
riti existimet: sed obligatōis: iux illud
Greg. omel. 40. Cum augentur dona:
rōnes etiā crescunt donoꝝ. ⁊c. Itē vt in
his nō glorietur: al's in speciē incidit su
pbie qua diabolo comparatur. Unde
Grego'. 23°. moral. c. 16°. In hac arrogan
tie quarta specie crebro humanis ani
mus labit: vt id quod habȝ habere se
singularit gloriet: i qua tamē diabo
lice silitudini vicinius appropinquat.
B. Similit etiā hoc non requirit hūi
litas: vt aliqs id quod suum est in seip
so subiiciat ei quod est hominis in al
tero: aliogn oporteret q̄ quilibȝ repu
taret se maiorem peccatorē quolibet
alio. Potest tñ aliquis reputare aliqd
boni in pximo qd ipse non habet: vel
aliquid mali esse in se qd in alio non ē
⁊ sic absq̧ falsitate pōt se credē ⁊ pnū
ciare oībus viliorem sm defectus occl'
tos quos in se recognoscit ⁊ dona dei
q̄ in aliis latent. A. Con. Ul. vt in sum.
con. li° 3°. ti. 33. q. 274. Et iō ppter quod
cunq̧ pctm̄ qd in pximo videm' nō de
bem' nosipos illi in nostra existimatō
ne pferre ppter bonū quod potest in
illo latere. ⁊ q2 forte i nobis ē mai' vl'
simile pctm̄: vel saltem oīo esse potest
Uñ Beda i omel. sabbati tertie domi
nice in quadragesima. Euenit sepe vt
q homicidā publice peccantē iudicāt:

peius odioꝝ malũ quo ipsi i secreto depulsant nõ sentiãt. Qui fornicatorẽ accusant pestẽ supbie qua de sua castitate extolluntˀ ignorant. Qui ebriosuȝ cõdẽnant: virꝰ inuidie quo excedũtur ipse nõ videãt. Quid gº nobis in hiꝰ periculis remediũ? Quid restat salutis nisi vt cũ peccãteȝ cõspicimꝰ aliũ mox iclinemus deorsũ? i. ꝙ deiecti ex nr̃e cõditõe fragilitatis simus si nos diuina pietas non sustẽtet hũilitˀ ĩspiciamꝰ. B.

Iactantia quid sit? R. scd̃m Tho. scd̃a scd̃e. q. 112. Iactãtia ꝓprie importat ꝙ hõ verbis se extollat dicẽdo de se aliquid qd̃ supra se est. Hoc aũt contingit dupliciṫ. Qñq̃. n. aliquis loqtur de se: nõ qdem sup̃ id qd̃ est i se: sed sup̃ id qd̃ ꝯ eo hoies opinantˀ. Qñq̃ vero loquitˀ ꝯ se sup̃ id qd̃ est in se ƀm rei veritatem Et in isto secũdo mõ magꝭ ꝓp̃e iactantia ꝯsistit: ꝙuis vtroq̃ mõ dici possit.

Utrũ iactãtia sit mortale peccatuȝ R. ƀm Tho. vbi s̃. Iactãtia põt dupliꝛ cõsiderari. p̊ mõ ƀm se. A. i. inq̃ntũ est qd̃dã mẽdaciũ. B. ⁊ tunc est mortale pctm̃ qñ aliqs iactanter ꝓfert qd̃ est ꝯ glãm dei. Ezech. 23º. A. imo potius. 28º. vbi quod seqtur dicitˀ cõtra p̃ncipẽ tiri. B. Eleuatũ est cor tuuȝ ⁊ dixisti. d̃s ego sũ. Uꝉ ẽt ꝯ caritatẽ ꝓximi: sicut cũ quis se iactãdo ꝓrũpit i contumelias alioꝝ: vt Luc. 18º. Nõ sum sicut ceti homines raptores. iniusti. adulteri. velut etiã hic publicanꝰ. Sȝ si non sit ꝯ gliaȝ dei: vel caritatẽ ꝓximi ẽ pctm̃ veniale 2º mõ põt considerari iactantia ƀȝ suã cãm. Et si qdẽ ꝓcedit ex supbia vꝉ inani glia tali que sit pctm̃ mortale: ⁊ ipa erit mortale: alˀ erit veniale. Si ꝯo sit ꝓpter appetitũ lucri vꝉ pertinere ad ꝓximi deceptõem vel dãnũ. ⁊ sic magis ẽ pctm̃ mortale. Sed nec hoc semp̱ qꝛ põt eẽ tale lucrũ ex quo alius nõ dãnificatˀ. Qd̃ hironia q̃ ẽ ꝯria iactantie quandoq̃ est quedam iactantia. vide .i. hironia. 6. 2º

Ieiunium Triplex est ieiuniũ. primum corpis a cibo mãli. Secũdũ afflictõis a gaudio tpali. Tertiũ volũtatis a peccato mortali. A. d̃ his duobꝰ vltimis dicitˀ de ꝯse. di. 5. ieiuniũ. B. Est sciẽdũ ꝙ p̃mũ ieiuniũ dñs instituit i paradiso: sed postea sãctificauit 40. diebus ⁊ noctibꝰ i deserto. Math. 4º ⁊ Luc. 4º A. De institutione nõ. Genesis. 2º B.

Utꝝ ieiuniũ sit sp̱ laudabile vel nõ? R. ƀm Tho. in 4º di. 15. In tribꝰ casibꝰ non est laudabile neq̃ etiã licitũ. Naȝ p̊ qdẽ per ieiuniũ subtrahere quod est nccium vite non licet: sicut nec seipm̃ interficere: sed hoc est valde modicuȝ qꝛ nã modicis cõtẽta ẽ. Itẽ nõ licet subtrahere quod est nccium ƀm ea que incũbũt facienda ex officio vꝉ ex societate eoꝝ ad quos qs cõuiuit. Hoc. n. esset de rapina hostiã offerre. Itẽ 3º nõ debȝ esse tanta abstinẽtia ꝙ hõ ab operibꝰ vtilioribꝰ impediatˀ. Nã ⁊ lȝ ad ea non teneatˀ: indiscretũ tñ erit tale ieiuniuȝ ⁊ nõ licitũ. Sed abstinẽtia siue ieiuniũ laudabile ẽ quãdo per ipm̃ caro diminuitur a suo robore ita ꝙ faciliusˀ spũi subdatˀ: nec ꝓpter hoc acceleratˀ mors qꝛ ex abundãtia plꝛes moriuntur ꝙ ex ꝯfectu. A. Idẽ i sũ. cõ. li. p̊. ti. 12. q. 14. B

Utrũ ieiuniũ cadat sub precepto? R. ƀm Tho. scd̃a scd̃e. q. 147. Dicẽduȝ ꝙ ieiuniũ ꝙtũ ad nccitatẽ coertionis peccati vel satisfactõis i pnia: vel ad eleuatõem mẽtis ad spũalia: sic in cõi cadit sub p̃cepto legis nãe. Sed determinatio tpis ⁊ mõi ieiunãdi cadit sub precepto iuris positiui: qꝛ ab ecclĩa sic est statutuȝ: nec tñ qlibet transgrediẽs peccat mortalꝛ: sed tm̃ qui trãsgreditˀ ex cõtemptu. vel sic ꝙ impediatˀ finis quẽ intendit legislator. Sed qui ex cã rõnabili frãgit ieiuniũ: nõ peccat mortaliter nec est transgressor p̃cepti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

In quibꝰ diebꝰ tenetur qs ieiunare R. Quãtũ ex p̃cepto tenetur qdem p̊

totam quadragesimã.de conse.di.3.nõ
licet.z.c.non opz.z.c.placuit. Idem de
quatuor tẽporib᷒.di.76.statuim᷒. Itẽ
in vigilia natiuitat[is] dñi.ex̃ eo.c.p̊. Itẽ
i vigilia pẽthecostes: vt nõt dis.76.ne
cessario. A.in glo.z est.§. B. Et in vi
gilia assũptiõis btẽ vginis.ex̃ eo.c.p̊.
Item in omnibus vigilus aplorũ pre
terq̃ Philippi z Iacobi: quia venit tẽ
pore pascali.z Iohãnis euãgeliste: qr
venit infra octauas natiuitatis.ex̃ eo.
consiliũ. De festo etiã beati Bartholo
mei consuetudo seruãda est non de ie
iunãdo.quia hec ẽ iam firma z vlis: sz
de die celebrãdi festum: vt in dicto.c.
consilium. Item ex vniuersali ecclie
consuetudine preceptũ est de vigilia
beati Iohãnis baptiste.z oium sancto
rum.z vt Inno.ponit sancti Laurẽtii.
Quod si aliqua dictaꝝ solẽnitatuz ve
nerit in scda feria: vigilia ieiunabitur
in sabbato: vt in.c.consilium. Similit
de ieiuniis que episcopi i suis epatib᷒
indicunt: de conse.di.5.ieiunia.z dis.3.c.
p̊. A. Scdm Inno.super rubrica de ob
ser.ieiunio. Translatio ieiunii põt etiã
ex alia causa fieri q̃ cuz festũ occurrit
scda feria. Dicit.n.ibi. Nota q licz ieiu
nia non debeant cõmutari vel redimi
sine causa: tñ cum causa possũt cõmu
tari: sicut dicit q in quibusdã loc[is] Frã
cie vbi sunt ecclesie sancti Quintini
non ieiunatur in vigilia oium sancto
rum sed tertia p̃cedente die. B. Sunt
z alia ieiunia non de precepto sed d cõ
silio sicut de aduentu. vt in dicto.c.con
siliũ. A. Inno.vbi s. videt dicere q ie
iuniũ aduentus sit etiã de p̃cepto vbi
est consuetudo. B. Item in quarta z
sexta feria z sabbato: de conse.di.3.ieiu
nia.z.c.sabbato. A. In dicto.c.ieiunia.
dicit q non ieiunans quarta feria vi
detur cum Iuda tradere xpm: z nõ ie
iunans sexta feria videt cũ crucifixori
bus crucifigere. Et sic hec ieiunia non
videntur de cõsilio sed de p̃cepto. Qd
potest concedi vbi est consuetudo: ar.
.12.dis.illa autẽ. Nam vt sup̃ patet in
obligatione ieiuniorũ etiam consuetu
do operatur. Consuetudo vero ꝯria nõ
excusat nõ ieiunãtes i vigilus aplorũ
z i aliis solẽnibus ieiuniis. In aliis vo
sic: nisi p̃latus aliud iniungat ſm Ho
sti.z in sum.con.eo.ti.q.16.ad fi. B. Itẽ
rogationes: de ꝯse.di.3.rogationes.

Utrũ liceat ieiunare in dñica? Rn̄
ſm Tho.scda scde.q.147. Dicendũ q
die dñica ieiunare non cõuenit.qr dies
est leticie. Unde si quis tunc ieiunaret
quasi faciens cõtra cõsuetudinẽ popli
xpiani nõ esset a peccato imunis: lz ie
iuniuz de se sit laudabile omni tpe. A.
Quod dicit hic intellige qñ cũ scanda
lo aliorũ ieiunaret. vel ad quandaz ce
rimonialem obseruãtiaz quaz illa die
faciebant pagani ieiunãtes. Unde z p
pter hoc idẽ statutũ fuit etiã de feria
quinta: de con.dis.3.ieiunium. Secus si
ieiunaret rõne simplicis abstinẽtie: vl
aliquo religioso respectu: vl per se: vl
per ipositõem superioris: sicut fit i qn
ta feria: in qua ieiunam᷒ ex debito in
ieiuniis statutis: de cõse.dis.3.non licet
z.c.non opz. Unde z.76.dis.c.vtinam.di
cit Hiero᷒. Utinã oi tpe ieiunare pos
sem᷒. Qd i actib᷒ aploꝝ diebus pẽthe
costes: z die dñico aplm Paulũ z cum
eo credentes fecisse legimus. B.

Que hora sit cõpetẽs comedendi?
R° ſm Tho.vbi s. Cõueniens ẽ hora
nona. A. Pro hoc facit de con.dis.1.so
lent. B. Nec illã opz stricte considera
re sed sufficit grossa estimatio.s. q sit
circa horam illam. Nec multũ nocet si
ex aliqua causa aliquãtulũ hora illa p̃
ueniat. vel si forte ꝑpter infirmitatez
vel etatẽ vel aliqd h᷒: tali hora come
dere cederet alicui i magnũ grauamẽ
Nã eẽt cum eo in ieiunio dispensãduz
vel vt aliquãtulũ p̃ueniret horã. A.
Idẽ in sum.con.li° p̊.ti.12.q.32. B.

A quibus cibis ieiunãtes debẽt ab
stinẽ? R° sz Tho.scda scde.q.147. In
ieiunio quadragesimali interdicuntur
vniu̾salr oua z oia lacticinia. In aliis
aũt ieiuniis diuerse cõsuetudines sunt

quas quisqs seruare deb3 s3 mores eo
rū inter quos couersat.76.di.vtinam.
Esus aūt carniū generalr in oi ieiunio
ꝓhibitus est.q2 gnāliter magis ē dele
ctabilis ꝛ ad humorē luxurie magl co
operat.Unde ꝛ in sexta feria nccio est
abstinēdū a carnib⁹:ꝛ etiā in sabbato
sm quorūdā consuetudinē:ex̄ eo.consi
liu3.Con.Hosti. A.Con.etiā Inno.vt
in sum.con.eo.ti.q.33.Et reglarit i oi ie
iunio nisi cōsuetudo excuset vtendu3
est cibis quadragesimalibus: de cōse.
di.3.rogationes.De cibis vero quadra
gesimalib⁹ Grego⁹.4.dis.deniq3.ita di
cit.Par est vt qui his diebus a carne
aialium abstinem⁹:ab oibus quoq3 q̄
semētinā trahunt carnis origine3 ieiu
nem⁹:a lacte v3 caseo ꝛ ouis.Ceteꝝ pi
sciū esus ita xp̄iano relinqtur:vt h⁰ ei
infirmitatis solaciū nō luxurie pariat
incēdiū.Deniq3 qui a carne abstinent:
nequaq̄3 sumptuosiora marinaꝝ belu
arū cōuiuia p̄parent.Uinū quoq3 ita bi
bere ꝑmittim⁹ ꝙ ebrietatē oio fugia
mus.alioquin restat vt oia que corpo
ribus libent silr faciamus. B.

Utrū ꝑ potū soluat ieiuniū.R⁰ sm
Tho.scd̄a scd̄e.q.147.Ieiunātes nō ꝓ
hibent pluries bibere. q2 pot⁹ sumit
magis ad alteratōem corpis ꝛ digesti
onē ciboꝝ q̄3 ad nutritōem: l3 aliq̊ mō
nutriat.Pnt tamē imoderate bibētes
peccare ꝛ meritū ieiunii perdere.sicut
etiā si imoderate i vna comestione ci
bū assumāt.Con.Inno.siue pot⁹ assūa
tur an̄ cibū siue post. A Idem in sum.
con.eo.ti.q.31. B.

Quid de cōfectōibus? R⁰ sm Tho.
vbi s̄.Per cōfectōes seu electuaria nō
soluit ieiuniū sicut nec per alias medi
cinas:nisi qs in fraudē ea sumēt i ma
gna quātitate ꝑ modū cibi. Cō. Inno.
A.Tho.tangit h⁰ i dicta.q.147.arti.6⁰
ꝛ nil dicit de confectionib⁹ s3 tm̄ de ele
ctuariis.ꝛ dū assumūt solū cā medicie
Et hoc idem posset intelligi de confe
ctionibus ꝛ aliis que non in fraudē as
sumerentur ꝓ medicina:alr non.Unde
Al.dicit ꝙ esus spērū ꝛ electuarioꝝ
soluit ieiuniū:nisi fiat cā nccitatis: vt
p3 in dicta.q.31.Inno.etiā sup rubrica
de obser.ieiu.dicit.Electuariis aūt deli
catis nō credim⁹ ꝙ aliter liceat vti ni
si sicut alio cibo delicato.Medicinam
aūt ꝓ remouēda infirmitate vl fugiē
da accipe l3 sine peccato i die ieiunii:
sed ꝓ cōseruāda sanitate vbi nō est si
gnum ifirmitatis non credo.Ecce g⁰ ꝙ
nō est differētia inter electuaria cōfe
ctiones ꝛ alia: nisi inquātū assumant
ꝓ vera nccitate infirmitatis:imo q̄3to
ē cib⁹ delicatior siue p̄ciosior tanto mi
nus licit⁹ tpe ieiunii.dis.4 deniq3: vt
p3 etiā in dicta.q.31.Al.dicit ꝙ pot⁹ an̄
prādiū soluit ieiuniū s3 post nō:nisi fi
at imoderate preter nccitatē.S3 ut po
test colligi ex Inno.vbi s̄.circa istā po
tatōe3 q̄3tū ad hoc vt liceat an̄ vel p⁹
prandiū attēdenda est consuetudo. B

In qua etate tenet quis ad ieiunā
du3? R⁰ s3 Tho.scd̄a scd̄e q.147.Quā
diu aliq sunt in statu augmēti non te
nentur.s.vsq3 ad finē tertii septennii.i.
21.anni.Cōueniens aūt ē vt etiā in hoc
tpe se ad ieiunādū exerceant plus vel
min⁹ sm modū sue etatis ꝛ possibilita
tis. A.Qn̄q3 tn̄ magna tribulatōe imi
nēte i signu3 penitētie artioris etiam
pueris ieiunia indicunt: sicut ꝛ de iu
mētis legit Jone 3⁰ Homines ꝛ iumē
ta nō gustent quicq̄3:neq3 aquā bibāt
sm eūdē Tho.ibidē. B. Nouicii q̊q3
ꝛ iuniores religiosi sm Guil. super sol
uendo ieiunio iuxta discretiōem pre
latoꝝ se gerere debēt. A.Inno.autem
vbi s̄.dicit ꝙ ad ieiunādū tenent oēs
sane mētis ꝛ doli capaces potentes ie
iunare cū ipsi peccare possint ꝛ pecca
ta deflere.ex̄ de delic.pu.c.p̊. Dispēsati
ue tn̄ cū impuberib⁹ ꝛ etiā maiori eta
te poterit dispensari:vt ab indictis ie
iuniis absoluātur.Et hoc videtur tuti⁹
l3 super hoc passu diuersi diuersa sen
tiant. B.

Quid de peregrinātib⁹:aut multū
laborātibus? R⁰ s3 Tho. vbi sup̄. Si

peregrinatio ⁊ labor cōmode differri
possit aut diminui absq; detrimēto: nō
sunt ꝑpter hoc ecclīe ieiunia ꝑtermit
tenda. Si aūt imineat nccitas statim
peregrinādi: ⁊ magnas dietas faciēdi:
vel etiā multū laborandi: ⁊ sil'cuȝ hoc
non possint ieiunia obseruari: nō obli
gatur homo ad ieiunādū. Videt tamē
in talibus recurrēdū eē ad sup̱ioris di
spensatōem nisi forte vbi nō est cōsue
tū. q2 ꝑlati dissilantes ānuere videtur
A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 18. vbi etiaȝ ad
ditur ꝫm eundē Tho. ꝙ qui nolūt con
ducere op̱arios nisi frāgāt ieiuniū: nō
sūt imunes a peccato: nisi forte sit cau
sa nccīa que festinatōem operis expo
scat. Itē ꝙ ex parte operātis intentio
maioris lucri nō necessarii a pctō non
excusat si ieiuniū frangit. Ibidē etiaȝ
dicitur ꝫm glo. Ray. ꝙ ꝑpter ieiuniuȝ
seruādū quis non cogitur mēdicare cū
n̄ ɔsueuerit al' mendicare. B.

Quid de cursorib⁹ quoꝝ vsus ē do
minis necessarius? R. ꝫm Guil. Si nō
possūt simul currē ⁊ ieiunare excusant
Secus quādo morātur vel modicum
vadunt. A. nisi forte iminēt eis grādis
viatio quaȝ nō possūt ꝑficere: soluant
ieiuniū paucis diebus an̄. ꝫm eū. Guil.
vt in sum. con. eo. ti. q. 20. B.

Quid de seruitoribus nobiliū? R.
ꝫm Guil. Si tales ex cā ꝑueniant horā
comedēdi: nō credo ꝙ peccent. silr' si ꝑ
libāt modicū: dico an̄ horā vt quasi ꝑ
pter cōtinuatōeȝ tp̱is totū possit post
ea reputari quasi vna mēsa. Sicut ēt
nec peccāt q ꝑgustāt cibos dn̄oruȝ ad
cautelam veneni: imo ⁊ casu licet etiā
ꝑgustare carnes dn̄orū. Nec iterū pec
cant qui qn̄q; surgūt d̄ mēsa vt portēt
vinū encenia. ⁊ h⁹. Con. Inno. A. ⁊ ad
dit. Idē credim⁹ de medicis ꝑgustanti
bus medicinas. Et i his casibus credi
mus ꝙ monachis licet ꝑgustare car
nes. Et cō. Hosti. vt i sum. cō. eo. ti. q. 21.
B. Et idē dicit Guil. de seruitorib⁹ ⁊ le
ctorib⁹ mense int religiosos dū tn̄ cuȝ
licētia. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 22. B.

Quid de paup̱ibus ⁊ mēdicātibus?
R. ꝫ Tho. scda scde. q. 147. Si possūt
hēre tātū sil' ꝙ sufficiat ad vnā come
stionē nō excusant a ieiunio: si nō pn̄t
excusant. Silr' ⁊ quādo ꝑpter ꝑceden
tē inediā ieiuniū nūc ferre nō possunt.
A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 26. B.

Quid de mulierib⁹ ꝑgnātib⁹ seu la
ctantib⁹? R. Si nccitas debilitat| cor
poris ipediat eas: nō tenentur ad ieiu
niuȝ: imo si credit ꝑbabil' de pericl'o
earū vel abor su: nō solū possunt: sȝ ēt
tenent soluē ieiuniū: sicut Guil. ponit.
B. Et idē si timeat de periculo pueri
lactētis: ꝫm eundē Guil. vt in sum. cō.
eo. ti. q. 24. B.

Utꝝ vxores ꝑpter ꝑhibitōeȝ viro
rū debeāt dimittere ieiunia? R. ꝫȝ In
no. Licet dimittere debeāt vota. A. i.
ieiunia seu abstinētias votiuas. 3. q. 5.
manifestū. B. nō tn̄ ieiunia. A. s. indi
cta ab ecclīa: vt in sū. cō. eo. ti. q. 27. vbi
hec notant. B. nisi forte ꝙ ꝑpter scā
dalū vitādū sacerdos dispēsare posset
50. di. vt cōstitueret. ex̄ de cle. ex. mi. la
tores. Con. Hosti.

Quid de ifirmis ⁊ debilib⁹? R. ꝫm
Guil. excusant. sȝ ꝑ quāta d̄bilitate ar
bitrio boni viri standū est. Idē in seni
bus. A. Hoc fuit dictum Inno. vt in
sum cō. eo. ti. q. 25. B.

Utꝝ sup̱ solutōe ieiunii sit petenda
dispēsatio? R. ꝫm Guil. Si cōstat d̄ cā
ꝑpt quā soluēdū ē ieiuniū nō ē nccīuȝ
vt petat dispēsatio ꝑserti vt dic̄ Tho.
ɔsuetudine iteruenīēte. Si aūt dubiū
sit vtꝝ sit cā nccīa. A. siue dubiū sit si
bi siue aliis ꝫm eū. Guil. vt in sū. cō. eo.
ti. q. 28. B. tunc petēda ē dispensatio
ab ep̄o loci si ɔmode pōt haberi. alit a
ꝑp̄o sacerdote. A. Hosti. dicit ꝙ i ista
dispēsatione non sufficit licentia sim
plicis sacerdot| etiā ex iusta cā: nisi sū
ma nccītas imineat ꝙ ad ep̄m sine p̱i
culo hēri nō possit recursus. Et ē cā suf
ficiēs ad dispēsandū: vt dicit: ifirmitas
nāe debilitas. ciborū caristia seu penu
ria. paup̱tas. p̱egriatō. labor ⁊ ꝑtractō

nimia mēſe: vt patet in ſeruientibus
menſis nobilium: ꝛ huiuſcemodi: vt ī
dicta.q.28. B.
Utrū ieiunia poſſint redimi? R° ſꝫ
Inno. Jeiunia eccl'ie nō poſſūt redimi
niſi cā vel nccitas ſubſit: ſꝫ ieiunia vo
luntaria poſſunt etiā ſine vlla cā redi
mi. A. ſ. que ſubſit in ieiunante dūmō
al'ſit vtile ſm eūdē: vt in ſū.con. eo.ti.
.q.29. vbi etiā pꝫ ꝙ etiā hoc caſu iſta re
demptio faciēda ē auctoritate ſupio
ris. B. ꝛ intermitti. A. De iſta intmiſ
ſione nō dicit Inno. vt pꝫ ī dicta.29. qꝛ
vt pnto ipſe loquit̃ de volūtariis ꝛſpe
ctu origīs: ſeu neceſſariis reſpectu exe
cutionis forte rōne voti. Jō dicit ꝙ ad
hāc redēptōem nccīa eſt auctoritas ſu
perioris. Sꝫ bn̄ credo ꝙ ſi ieiuniū adeo
eēt volūtariū ꝙ ad illud nullo mō qs
obligaret̃ ꝙ poſſet intmitti. B. Jeiu
nia aūt que ī pnia īponunt̃ redimi poſ
ſunt auctoritate ſuperioris. A. duꝫ ta
mē ex iuſta cā ꝛ diſcrete ſm Ray. ꝛ in
ſum.con.li°.3°.ti.34.q.133. B. ex̄ de vo
to.c.fi. A. potius in.c.p̄. vt pꝫ intuēti. ꝛ
etiā in dicta.q.29. B. ꝛ diſ.82. p̄ſbyter.
ſ.fi. Si ō ieiunio fuit votū quomō poſ
ſit redimi vel mutari: vide. ī. votuꝫ 5°
per totum.
Utrꝫ ieiuniū factū in mortali ꝓſit?
R° ſm Al. Quātū ad vitā eternā nō ꝓ
deſt: ſed tn̄ valet p̄cipue q̄ꝰtū ad tria. ſ.
obediētiā mādati ad qō qs tenet̃ ſiue
obligāte ecclīa: ſiue cōfeſſore pniaꝫ in
iūgente. Jtē qꝛ q̄ꝰtum ad caſtitateꝫ ie
iuniū optime diſponit. 3° qꝛ magꝭ con
ſinē diuine gratie facit. A. Jdē in ſum.
con.eo.ti.q.34. B. Ad qd valēt bona
opera ex̄ caritatē facta: hēs ſ̄. caritas.
§. fi. A. potius. §. p'ſt. B.
Utrū ieiunās teneat̃ dare in elynaſ
qō ſibi reſtat. A. i. qō per abſtinētiam
reſeruatur iux̄ illud Greg. Hoc qō ti
bi p ieiuniū ſubtrahis alteri largire.
B. R° ſm Al. Nō. Sancti vero qui vi
dent̃ dicē ꝙ ſic: intelligunt de ꝯſilio vl'
in diuitibꝰ q viderint frēm ſuū nccita
tē hēre. A. qꝛ tunc ſi claudūnt viſcera
ab eo in ꝟitate in caritate nō ieiunans
.i. Joh.3°. ſm eūdē Al. ꝛ ī ſū.con. li°. p̄.ti.
12.q.vlt. B. Jeiuniū quatuor comitāi
debēt ſm Ray. ſ. largitas. Hieroꝰ. Qō
manducaturꝰ eras ſi non ieiunares da
pauperibꝰ: vt ieiuniū tuū ſit ſaturitaſ
aīe. nō marſupii lucrū. Jtē leticia. Ma
th.6°. Cū ieiunatis nolite fieri ſicut hy
pocrite triſteſ. Jtē hora ꝯpetēs. i. Reg.
14°. Jonathas q p̄uenerat horā adiu
dicatꝰ ē morti. Jtē mēſura. Augꝰ. Mēs
auidate ciboꝝ laxata pdit orōis ꝟtutē.
De diuerſis intētōibus ieiunātium
nota ꝟſuꝫ. Abſtinet eger egens cupidꝰ
gula ſimia ꝟtus. Abſtinet eger. qꝛ non
pōt comedere: vel ꝓpter medicinam.
Egens. qꝛ nō hēt qd comedat. Cupidꝰ:
ne expēdat. Gula. i. guloſus: vt poſtea
auidiꝰ comedat. Simia. i. hypocrita: vt
laudet̃. Uirtus. i. ꝟtuoſus vt mereat̃.

Gnorantia.

Utrum ſit pctm̄. R° ſm Tho. p̄ma ſcde.q.76.
Ignorātia eoꝝ que quis tenet̃ ſcire. s.
ſine quibus nō pōt debitū actū exerce
re pctm̄ ē ꝓpter negligētiā. Oēs auteꝫ
tenētur ſcire cōiter ea que ſūt fidei et
vniuerſalia iurꝭ p̄cepta. Singuli autē
ea que ad eoꝝ ſtatū vl' officiū ſpectāt.
Sꝫ ignorātia. ſ. ꝙ qs neſciat ea que ſci
re nō pōt cū non ſit ex volūtate nr̄a nō
ē peccatū. Silr̄ non eſt etiā pctm̄ igno
rantia eoꝝ que quis lꝫ poſſet ſcire: non
tn̄ tenet̃ ſicut theoremata geometrie.
A. i. regulas a theoro. ras. qō eſt vidē
ſm Catho. B. aut quedā cōtingentia
particularia. A. Jdē ī ſū.con.li°.3°. ti.32.
.q.16. vbi dicit̃ etiā quō nulla ignorātia
īuincibilis eſt peccatū. ꝛ ꝙ ignorantia
inuincibilis dicit̃ que ſtudio ſuperari
n̄ p̄t. ꝛ ꝙ qn̄ ignorātia ē pctm̄ ignorās
nō ſp eſt in peccato. ſ. actuali: ſed ſoluꝫ
quādo eſt tp̄s acquirēdi ſciam quā ha
bere tenet̃ ſm eū. Tho. Qō pōt intelli
gi niſi intētio continua eēt obliqua. s.
negligēdi nccīa ſcire. B.
Ignorantia facti non iuris excuſat
extra de regul. iurꝭ. ignorantia. libro 6°.

Huius dicti intentionem tene vt in
sequenti.§.

Utrū ignorantia excuset a peccato
R. ꝯ̃ b3 Guil. Duplex ē ignorātia. quedā
est iuris: vt si nescit furtum esse pecca
tum. Quedaʒ est facti: vt si nescit hāc
rem quā accepit esse alienā: sed putat
suā. Ignorantia aūt iuris aut oio ē in
uincibilis ꝛ inuolūtaria: vt qꝛ.s. aliqs
sine culpa sua scire nō pōt. sicut i infan
tib⁹ vł amētibus a natiuitate ꝛ tūc ex
cusat a toto. Et eodē mō si aliqs de aliq̊
casu dubitans cōsuluit ꝑitos a quib⁹
tn̄ hūit alr̄ ꝙ̄ ꝟitas se hr̄et excusat̄ ꝓ
talem ignorātiā. nā in se fecit qđ potu
it. Si vero i hāc iuincibilē ignorātiam
incidit culpa sua: tunc aut hoc fuit per
opus licitū: vt si ꝑ vigilias vł abstinē
tiā deuenit ad amētiā. ꝛ tunc excusat̄
a toto: etiā si feruoris excessus pecca
tū veniale fuerit. aut fuit per opus illi
citū ꝛ tunc dicūt qdaʒ ꝙ excusat̄ a tan
to: lʒ non a toto: ar. dis. 5o. sepe. i5. q. i. §.
sed hoc. Quidā aūt dicunt ꝙ pctm̄ se
quēs excusat̄ a toto si nullū hēt vsum
rōnis. Et hoc ꝓbabili⁹ ꝛ veri⁹. i5. q. i. ali
quos. ꝛ. c. sequēti. A. Scđm canones oī
bus talib⁹ si liberati fuerit ē pnia ipo
nenda: sed leuior ꝙ̄ si sani tale qd cō
misissent. i5. q. i. si quis insaniēs. Et hoc
fit ad cautelā: vt i sum. con. eo. ti. q. i7.
vbi etiam dicit̄ ꝯm glo. Ray. ꝙ haben
tibus vsuʒ rōnis quo ad ea sine quib⁹
non est salus: nulla ignorātia est inui
cibilis simplr̄ ꝛ omnino. quia si non in
ueniret hominēʒ a quo doceretur: vn
ctio doceret eū nisi staret per ipm̄. B
Si vero ignorātia iuris sit vincibilis
ꝛ voluntaria: tunc si fuit affectata i nł
lo excusat: imo ē speciale peccatuʒ. Si
vero non fuit affectata sed soluʒ quia
neglexit addiscere: excusat a tanto: sʒ
nō a toto. Hec de ignorātia iuris. A.
Idē in dicta. q. i7. Tamē sciendū ꝙ h°
intelligēdū est ꝯm modū negligentie:
vt tāto minor sit excusatio quāto ma
ior fuerit in addiscendo negligentia i
tm̄ vt lata negligētia equiparet̄ dolo:
vt. ff. deposi. l. ꝙ nerua. ꝛ de consti. vt
aiarū. li°. 6°. B. Si ꝟo sit ignorātia fa
cti hec pōt eē duplex. Nā vel ignoran
tia ē causa agendi: ita ꝙ si sciret illam
circūstantiā que trahit i pctm̄ nō facēt
ꝛ se fecisse dolet: ꝛ hec excusat a toto.
si tamē debita diligētia ꝓmissa fuit: q̊
si ꝓmissa non fuit: excusat solū a tanto
A. ꝛ qn̄ʒ a nullo. vʒ si ignorantia fuerit
crassa ꝛ supina. dicto. c. vt aiarū. B. vł
ignorātia ē comitās actū. s. ꝙ etiā si sci
ret circūstātiā peccati: nihilomin⁹ face
ret: ꝛ hec non excusat. Con. ꝑdict] Pe.
ꝛ Tho. in scripto. ꝛ in ꝑma scđe. q. 76.
A. Idem in sum. con. eo. ti. dicta. q. i7.
B. Utꝝ ꝑ ignorātiā excuset̄ q̄s a statu
tis ordinarioꝝ hēs. ĩ. lex. §. 5°. ꝛ s̃. excōi
catio ꝑ̊. §. 6°. Et vtꝝ excusetur scholaris
qui tenʒ sui doctoris opinionem: vide
s. opinio.

Ignorātia crassa ꝛ supina dicit̄ per
metaphorā hois crassi ꝛ supini q non
videt etiā ea que corā eo sūt. A. vł qa
talis est largus ꝛ distētus. ꝛ sic h⁹mōi
ignorantia magna ꝛ lata. B. sicut q
publica ꝛ manifesta dicit se ignorare
cui nō facile credit̄. i6. distinc. qđ dicit]

Illegitimus.

Illegi
tie na
ti multiplr̄ sunt. Nā alius dr̄
mancer: ille ꝓpe qui nat⁹ est de scorto.
Alius spurius vel notus q de adultera
A. In sū. cō. li°. 3°. ti. i9. q. i. dr̄ b3 glo. Ray.
ꝙ spuri⁹ dicit̄ nat⁹ ex cōcubina ꝓ spur
citia icōtinentie. Not⁹ ꝟo nat⁹ de adul
tera. Videt̄ .n. fili⁹ eē de matrimonio:
cum nō sit: sicut ꝛ notas febres dicim⁹
que vere quartane ꝛ huiusmodi vidē
tur ꝛ non sunt. Sed veritas est ꝙ ex
adulterio natus dicitur etiā spuri⁹: vt
in. c. tanta. extra qui fi. sint le. B. Ali⁹
naturalis qui đ soluto ꝛ soluta. ꝛ tales
oēs ꝓhibētur ordinari. qꝛ per ātiquā
legē manceres ꝓhibiti sunt intrare tē
plū dei. A. vsqꝫ in decimam generatio
nē. Silr̄ ꝛ spurii. in. c. ꝑ venerabilē. de
q̊. ĩ. ꝛ in dicta. q. i. B. Deut°. 23°. extra de
elc. inotuit. ꝛ ex̄ q fi. sint le. ꝑ venēabilē

in fi. Cã aũt ꝓhibitõis triplex ẽ. s. digni
tas clicalis. que h⁹modi vilib⁹ cõferri
non dz. ex̄ d̄ exces. p̄la. inf̄ dilectos. Jtē
detestatio pr̄ni criminis. ex̄ de hereti.
vergẽtis. Jtē ꝙ tales filii solẽt eē imi
tatores pr̄ni sceleris. 6. q. i. si qs cũ mili
tib⁹. ꝛ dis. 56. si gẽs. Jn sc̄laribꝰ tñ digni
tatib⁹ tales nõ sp ꝓhibẽtur. ff. de d̄cu.
. l. spurii. ꝛ. l. gnãlit̄. §. spurios. A . Et in
hoc. §. pz ꝙ si iste illegitim⁹ hẽat cõpe
titorẽ legitime natũ ei p̄ferẽ in officio
dignitatis. Et sup̄dicta oĩa habẽtur in
sum. con. dicta. q. i. ƀm Ray. Hosti. et
Goff. B.

Quid si illegitimi per ignorãtiam
ꝓmoti fuerit? R°. ƀm Hosti. i hoc cãu
ƀm oẽs ꝓbabilis ignorãtia excusat: ar.
. C. de testa. l. i. ff. de offi. p̄to. l. 3. Jp̄e ꝯo
si ꝯitatẽ nouit in cõspectu dei cecidit
q̄ntũtuncꝫ occultũ sit. ex̄ de tẽpo. or. c.
fi. Si nihil scit excusat⁹ ẽ. A . Jdẽ i sũ.
con. eo. ti. q. i. B.

Sz nunquid filius dz credere ꝯbis
m̄ris cui⁹ fili⁹ sit? R°. ƀm Hosti. Prima
facie credẽdũ est matri. ex̄ de ꝓba. per
tuas. ꝛ de p̄sum. afferte. ꝛ. c. l̄ras. §. p̄. ve
rũtñ nõ cogit̄ credẽ: ar. C. de testa. l. nec
ꝓfessio. A . cũ ip̄e fuerit cõiter habit⁹
ꝓ legitimo: vt pz in sũ. con. dicta. q. i.
B . Si tñ hẽt ꝯsciam ĩpetret dispẽsati
onẽ q in h° cãu satis facile obtinẽ dz.

Quid de filiis sacẽdotũ quos susce
pit de legitima vxore añ sacrũ ordinẽ
R°. ƀm Ray. Tales de iure cõi ꝓmoue
ri pñt ad oẽs ordines ꝛ dignitates: nisi
in illa eccl̄ia i qua patres eoꝝ imedia
te fuerunt p̄lati vel canonici vbi non
possunt canonicari vel ꝓmoueri. A .
Uel est ad easdẽ dignitates ꝛ p̄bẽdas
quas p̄res eoꝝ tenuerũt. Ad alias aũt
etiã in eadẽ eccl̄ia poterũt ꝛ canonica
ri ꝛ ꝓmoueri: sicut dicit exp̄sse Ray.
vt in sũ. con. eo. ti. q. 6. etiã viuẽtib⁹ eoꝝ
patribus. ꝛ in eadẽ eccl̄ia i suo officio
manentibus. ex̄ de fil. p̄sby. ad hec. ꝛ
pz in iurib⁹ q̄ sequũt̄. B . ex̄ eo. ad hec
ꝛ. c. ad extirpãdas. ꝛ. c. ad abolẽdã. Et d̄
talib⁹ põt intelligi. 56. dis. §. sz h°. Jdem
Hosti. Ber. ꝛ Goff. Et addit Goff. Nõ
ꝙ cũ pater habuerit ꝑsonatũ vl' vica
riã perpetuã in aliqua eccl̄ia fili⁹ ime
diate ip̄m vel ip̄am hẽre nõ põt. ex̄. e.
qm̄. ꝛ. c. ad extirpãdas. Jtẽ si pater hũe
rit ꝑsonatũ filius nõ põt hẽre vicariã.
nec ꝯ°. ex̄ eo. Michael. ꝛ. c. cõstitutus.
A . Jstud ꝯ°. intelligit̄ ꝙ si p̄r habuit
vicariã ꝑpetuã fili⁹ imediate ꝑsonatũ
hẽre nõ põt: vt in dicto. c. cõstitutus. Et
est rõ. qꝛ ꝑpetuus vicari⁹ curaz hẽt ec
clesie cui⁹ vicari⁹ existit. ex̄ de of. vica.
ex parte. ƀm eũdẽ Goff. vt in dicta. q. 6.
B . Qd̄ si filius dispẽsatiue succedat
patri: frat̄ isti⁹ bñ poterit postea succe
dere patri: vt ponit Hosti. qꝛ in h° nõ
succedit patri imediate. Sed sec⁹ si p̄⁹
habuisset ip̄am eccl̄iaz solũ de facto.
A . s. p̄mus frater. qꝛ tunc secũdus non
poterit succedẽ: vt pz i sũ. cũ. eo. ti. q. 9.
B . Porro ad nepotes hec ꝓhibitio ñ
extẽdit̄: vt Ray. ponit. Jdẽ Gof. ꝛ Ho
sti. A . Jdẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 8. B.

Pone ꝙ aliqs hñs vxorẽ ea viuen
te fit sacerdos: ꝛ postea ex ea generat
filiũ: nũquid ẽ legitim⁹? R°. ƀm Hosti.
Si vir fact⁹ ẽ sacerdos ignorãte vel in
uita vxore: filius nõ indiget dispẽsatõ
ne. 27. dis. si vir. ex̄ de cõuer. ꝯiu. qdam.
ꝛ. c. placuit. Sed si vxor cõsensit ꝙ vir
ordinaret̄ vel sciẽs nõ ꝯ̄dixit: tũc fili⁹
illegitim⁹ ẽ ꝛ dispẽsatõe indiget. ex̄ eo.
l̄ras. 77. di. ep̄s. 32. di. seriatim. in fi. ar.
54. di. si seruus. 25. q. 2. agathosa. Jnno.
Goff. ꝛ Ber. videtur sentire ꝙ indisti
cte talis dispẽsatiõe idiget. A . Dic h°
clarius. Nã vt pz in sũ. con. eo. ti. q. xi.
Ray. dixit simpl'r ꝙ talis fili⁹ est legiti
mus: maxime si vxore ꝯ̄dicẽte vl' igno
rãte vir fuerit ordinat⁹. Goff. vero ꝯ̄. s.
ꝙ sit illegitim⁹. Et Jnno. ꝛ Ber. sẽtiũt
cũ Goff. Glo. vero Ray. dicit ꝙ iste est
legitim⁹ quo ad successionẽ heredita
tis nõ quo ad ordines ꝛ eccl̄iastica bñ
ficia. Hosti. vero hos doctores concor
dando distinguit: vt s̄. ꝛ eius distinctio
satis etiã consonat iurib⁹ allegatis in
quib⁹ clare cõstat q nec per religionez

nec per ordinationē potest vir separa
ri ab vxore inuita vel ignorante. B.
Quid si nato aliquo de illegitimo
coitu postea pater cōtraxit cuꝫ matre?
R. Si tempore cōcept⁹ pater potēat
eā habere in vxorē ⁊ postea ducit. legi
timatus ē filius: ⁊ ad oēs actus legiti
mos admittet. A. ⁊ etiā ad hereditatē
ſm Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 10. B.
etiā si post natiuitateꝫ filii mater nu
pserit alteri quo mortuo ꝯxit cū isto. vl
eo⁹ pater duxit aliā qua mortua duxit
istā. Sec⁹ aūt si tpe cōcept⁹ n̄ potat eē
matrimoniū inter ipos: quia tūc: licet
sublato impedimēto ducēt illā: non le
gitimatur filius: ex̄ qui fi. sint le. tanta
i auc. qui. mō. na. effi. le. coll. 6. circa pn
cipium. A. Idē i sū. cō. dicta. q. 10. ſm
Ray. Hoff. ⁊ Hosti. ⁊ addit Ray. Qđ di
xi in pmo casu legitimatum taleꝫ quo
ad omnes actus legitimos: videtur ꝙ
fallat in epatu ad quem non potēit ta
lis pmoueri absqꝫ dispensatōe pape:
vt pꝫ ſm vnam litterā. ex̄ de elec. inno
tuit. circa pncipium. Ideꝫ recitāt Hoff.
⁊ Hosti. sed magis approbant ꝙ talis
dispensatione nō idigeat etiā i hoc ca
su: ⁊ hoc i fauorē plis. ex̄ qui fi. sint le.
ex tenore. ⁊ qui ma. accu. pn̄t. videntur.
in fine. B.
Quis potest dispensare cum illegi
timo? R. Eps potest dispensare quan
tum ad ordines minores. ⁊ beneficiuꝫ
sine cura: aliter non. nec ad dignitates
aut personatus nisi papa. extra eo. is
qui. lib. 6. A. Ibi etiam patꝫ ꝙ etiam
si p papā fuerit cum tali dispensatum
vt possit beneficiū curatū obtinere: in
telligit solum de vno. B. Qđ si papa
dispēsatōeꝫ obtinuerit: ⁊ postea impe
trauit ꝙ duo aut plura beneficia cum
cura possit habere. tacuit autē pdictuꝫ
ꝯscm̄ n̄ valet hec secūda gratia. extra
eo. si is cum quo. li. 6.
Que dispensatio est circa illegitios
R. ſm Ray. Si tales intrāt monaste
rium ꝺ iure cōi possūt pmoueri ad oēs
ordines. 56. dis. §. p. ex̄ eo. c. p. Religiōis
enī ingressus tollit irregularitatē sicut
⁊ ingratitudinē. 19. q. vlt. non liceat. Ad
plationē tamē non possunt pmoueri
absqꝫ dispēsatōe: vt in dicto. c. p. A. 8.
pape ſm quosdaꝫ: cū hodie illegitime
nati absqꝫ dispēsatione sedis aplice:
nec ad dignitatē: nec ad personat⁹: aut
alia bn̄ficia curā hn̄tia debeāt admit
ti. ex̄ eo. nimis. Alii dicunt ꝙ cū talib⁹
religionē ingressis possunt epi dispen
sare ꝙ possint pmoueri i abbates: nō
autē i epos. Et ad. c. nimis dicunt ꝙ in
telligitur de remanētibus in seculo: vt
in sum. con. li. 3. ti. 19. q. 2. Sed certe i di
cto. c. nimis. nec in. c. p. eo. ti. fit hec disti
ctio. Vn̄ nec nos distinguere debemus
.ff. de offi. psi. l. 3. ⁊ ex̄ de deci. ad audiēti
am. Unde pmū veri⁹ videt. B. Si ve
ro remanēt in seculo: nec ad ordinem
nec ad platurā pn̄t absqꝫ dispēsatōe p
moueri: vt ibi dicit. Sed circa eos qn̄ꝫ
adhibet dispēsatio magna: vꝫ vt ordi
nētur ⁊ instituātur in eccl̄iis. aliis a pa
terna: dico si sunt filii psbyteri. Aliter
vero in qbuscunqꝫ eccl̄iis: ar. ex̄ eo. pn̄
tium. Maior vt etiā in patna: aliq tn̄
medio: ut ex̄ eo. ex trāsmissa. Maxima
vt in pr̄na. nullo tn̄ medio: ex̄ eo. ex tua
A. Idē i sū. cō. dcā. q. 2. B.
Quid si cū illegitimo dispensetur
quo ad ordines ⁊ beneficiū eccl̄iasticū
R. Si ab epo facta sit dispensatio: nō
extēditur nisi ad ea que pot. s. vt i 7. §.
dictum est. Si vero a papa: poterit p
moueri ad prochialē eccl̄iam nō ad p
sonatū vel rectoriā ad quā p electōeꝫ
pcedi cōsueuit: ex̄ de pben. c. vlt. A.
Idē in sum cō. eo. ti. q. 14. ſꝫ Ray. Hof.
⁊ Hosti. B.
Utrū legitimat⁹ quo ad act⁹ eccl̄ia
sticos sit per hoc legitimat⁹ ad act⁹ se
culares? R. De hoc sunt multe opinio
nes. Probabilior tn̄ videt opinio In
no. dicētis: ꝙ qui legitimat⁹ fuit ab ali
quo pncipe seculari: vel ciuitate: intel
ligit legitimat⁹ quo ad oēs actus secu
lares i terris q legitimāti subsint: qn
etiā i aliis terris quo ad secularia nisi

ſint talia q̄ eēnt i alterius p̄iudicium.
Nā nec in aliis terris ſuccedet ab inte
ſtato.qꝛ ſic auferentur bona heredibꝰ
defuncti.Sꝫ talis non itelligit legitia
tus ad ordines.qꝛ hoc non eſt de iuriſ
ditione iudicis laici.Si ꝟo legitimatꝰ
fuit ab ep̄o inquātuꝫ potuit.ſ. quo ad
minores ordines ꝛ beneficia ſine cura
etiā in alia dioceſi poterit ꝓmouēi ad
p̄dicta:qꝛ hoc eſt de iuriſditione eccl'ia
ſtica ꝛ in nullius p̄iudiciū:ꝛ multo ma
gis ſi papa.Sed talis nō eſt legitima
tus quo ad actꝰ ſeculares:niſi in terriſ
qui tpalit papę ſubſūt.Sat| cō. Ber.
ex̄ qui fi.ſint le.per venerabilē. A.In
ſum.con.eo.ti.q.15.diuerſa ſup his dcā
ponuntur.Et dominꝰ Anto.de Bu.ſup
dicto.c.per venerabilē. latius ꝛ clarꝰ
p̄dicta tangit ſic.ꝙ quedam eſt legiti
matio pleniſſima per quaꝫ deletur fū
damētum vitii a quo ſurgit differētia
legitimatōis ꝛ illegitimatiōis: ꝛ hanc
ſolus papa facē poteſt.qꝛ ſolus diſpōe
re poteſt ſup matrimonio. Quedā eſt
legitimatio plenior que itegrat ad iu
ra p̄meue nāe non diſponendo i vitiū
ꝛ hanc poteſt ꝛ papa ꝛ imperator ſꝫ il
la que ad eos ſpectāt.Quedā eſt plēa
vt diſpēſatio cum eo in aliquo effectu
ligitimatōis non ex toto integrando:
adhuc illam poſſunt vterqꝫ.Adde.ꝛ ēt
inferiores:vt poteſt colligi ex p̄dictis.
Segtur.His viſis ſi queratur an pa
pa poſſit legitimare in terris imperii.
dico ſic.Aut papa vult diſponē in mr̄i
monium ꝛ ꝓlem futurā.ꝛ non dubito
ꝙ pōt etiā in terris imperii.qꝛ ſuū p̄n
cipalr̄ eſt diſponere de matrimōio. Et
ſic intelligo q̄ dicunt Jo. an. ꝛ Hoſti.
Jō omnes filii qui ꝓducunt hodie de
matrimonio vltra quartū gradū etiā
in terris iperii ſunt legitimi.ꝛ oēs etiā
q nati ſūt ex pupilla ꝛ tutore.ꝛ ex ꝯtra
hentibꝰ ſine cōſenſu p̄ris:ꝛ ex rectore
ꝓuincie cū ſubiecta.Aut papa vult le
gitimare diſponēdo i radicē matrimo
nii quo ad ꝓlē iam ꝓditā:ꝛ tūc dico ꝙ
i oibꝰ caſibꝰ i gbꝰ legitiare pōt diſponē

do in radicem matrimonii ꝙ in oībus
illis caſibꝰ pōt legitimare i terris ipe
rii.ſi tn̄ legitimat icipiēdo a radice ma
trimonii.ꝛ in oibus caſibꝰ in quibꝰ nō
pōt:vel nō vult diſpēſare incipiēdo a
radice matrimonii:in oibꝰ illis legiti
mat quo ad terras ſuas ꝛ nō imperii.
Uideamus gͦ qn̄ pōt incipiēdo a radi
ce mr̄imonii.Jdeo ſi vult diſponē legi
timādo natū de rapto cōſenſu mr̄imo
niali int̄ parētes:ꝛ nō video ꝙ poſſit.
Nā non poſſet facere ꝙ eēt mr̄imoni
um abſqꝫ cōſenſu cū ſit nāliter de eēn
tia illius;lꝫ poſſit fingere cōſenſū ſtan
te dubio.ex̄ de ſpō.is qui.Et ſi dicatur.
Princeps fingit cōſenſū vbi non ē:vt
.l.i.C.ō rei vxo.acti.dico ꝙ illō i poſiti
uis ꝛ nō in ſacr̄alibꝰ.Nā talia ſacr̄alia
habēt formā facti nālem: ꝛ exigūt ve
rā eēntiā conſenſus:i qbus non video
ꝙ papa aliquid poſſit.Ubi.n.ꝓ forma
veritas exigit̄ fictio nō operat̄.Cō.Jo.
an.Aut vult legitiare ꝓductos ex ma
trimonio quo;ad formā ſuā eēntiato:
inualide tn̄ ꝓpter reſiſtētiā iur|.ꝛ ſi re
ſiſtētia eēt iur| ciuilis:qꝛ ad ipm n̄ ſpe
ctat de mr̄imonio:dico ꝙ poſſet legiti
mare:qꝛ hec fictio poſſet trahi retro
cū nō hēret aliquod p̄ncipiū reſiſtens
quod validū eſſet:gnimo ex quo ſolū
ius ciuile reſiſtēt:filii ab ipſo p̄ncipio
eſſent legitimi.Aut mr̄imoniū validū
quo ad formā rudē extrinſecā: hēbat
impedimētū canonicū vel diuinū.Nō
facio inter iſta drīam h.Et adhuc non
credo ꝙ poſſet legitimare diſponēdo
in radicem matrimonii.qꝛ exquo ma
trimoniū habuit reſiſtentiā iuris ciui
lis eſt impoſſibile ꝙ fictio operet̄ r̄ſur
gendo matrimonium vt retro.qꝛ defi
cit in extremo a quo s̄.eo.tanta.ff.ō ſe
na.l.paulꝰ.al'.l.ſenatores.Unde credo
ꝙ hec legitimatio nō valēt vt trahēs
radicē a matrimonio: ſed bn̄ pōt valē
vt legitimatōis collatura ō nouo.Qn̄
ꝟo diſpōit i radicē mr̄imonii:aut ꝓleſ
ē ꝓdita ex mr̄imonio quo an ius cano
nicū reſiſtat mr̄imonio vel legitiatiōſ

prolis potest eē dubitatio ꝓbabilis. Et
dico ꝙ hoc casu pōt legitimare dispo
nēdo i matrimoniū. ⁊ declarādo legiti
mitatē ꝑpter dubiū matrimonii qḋ
est ei subiectū. ⁊ ad euitādā ꝑplexitatē
stante dubio. ⁊ qꝛ exquo nō habꝫ clarā
resistētiam iuris pōt retro trahi fictio
ad ꝑncipiū legitimatōis. ⁊ qꝛ ꝑpter du
bium ꝓbabile casus ē supposit⁹ pape
vt de grauiorib⁹: vt pꝫ in hac decre. ꝑ
venerabilē. ꝟ. rōnibus igiť. ⁊c. Et sic pē
dente dubio ⁊ q̄diu latet īpedimētuꝫ
videm⁹ ꝙ papa ex colore matrimonii
auctoritate ecclie ꝑlē legitiat: de clā.
despon. cū inhibitio. ⁊ ꝰ. eo. peruenit. ⁊
vbilibet. Unde hoc casu legitiat etiaꝫ
in terris imperii. qꝛ disponit in radiceꝫ
matrimonii. ad hoc ꝰ. eo. tanta. Nam
nulli dubium ꝙ legitimatio q̄ fit ex il
lo casu ex solo matrimonio etiā dēpta
quacunqꝫ solēnitate dotaliū instrōꝝ
quā requirit lex habilitat ⁊ proleꝫ legi
timat: etiā in terris imperii. Et sic de
facto consului Mutine. Nūqꝫ papa in
tendit legitimare solū conferēdo iura
legitimitatis nō disponēdo in radiceꝫ
matrimonii. vel qꝛ nō vult. vel qꝛ non
potest. qḋ patꝫ ex ꝑdictis. ⁊ tunc clarū
est ꝙ in terris ecclie pōt legitimare:
vt Ḃ. ꝟ. rōnibus igiť. ⁊c. qꝛ in istis exer
cet iura imperii. Aut vult legitimare ī
terris imperii: ⁊ tūc aut vult legitima
re sibi suppositū vel supponēdū rōne
clericatus: q eo ꝙ se legitimat ꝑpter
clericatū dicitur cleric⁹ saltem mente
iuxta nō. de trāsac. ex litteris. Et dico
ꝙ pōt. ⁊ eo legitimato secuto clericatu
legitim⁹ est quo ad tꝑalia ⁊ spūalia et
quo od oīa: vt pꝫ ex vna allegatōe hic.
Nec obuiat ꝙ ex hoc ꝑiudiceť nō sup
posito: nec dicať ꝙ sit legitim⁹ ⁊ illegi
timus q̄si monstrū. Aut vult legitima
re non suppositū nec supponēdū de ꝓ
ximo. Et tunc aut vlt legitimare cum
consensu illi⁹ qui supiorē non recogno
scit. ⁊ sic ē in quasi possessione liberta
tis. Et talis pōt legitimari: vt Ḃ. ꝟ. rōni
bus. Aut in terris illius qui supiorem

recognoscit: vt impatorē. ⁊ casus vide
tur hic ꝟ. rōnibus: ꝙ nō possit: qꝛ hec
que sunt supremi iperii vt legitimare
non possūt fieri sine ꝯsensu superioris
vt vult hec decre. que nō est alibi i hᵒ.
Et hoc ꝙ papa non legitimet in terris
imperii quo ad bōa tꝑalia tenēt Bar.
⁊ Ly. Sed si vis tenere ꝙ hec prās sit
ꝓrogabilis in habētē silēm potestatē
sicut dicim⁹ in his que sunt meri impe
rii: vt dixi de fo. cōpe. c. si diligenti. cre
do ꝙ nō posset facere papa istā legitia
tōem circa subm imperio: nisi vbi con
sentirent oēs qbus ꝑiudicať: qꝛ talis
iurisditio nō pōt ꝓrogari ad ꝑiudiciuꝫ
eoꝝ. Et hoc tenet Jo. an. dicēs ꝙ papa
hoc in terris ecclie pōt libere. i. sine ali
cuius ꝯdictiōe. In terris ꝟo subiectis
imperio nō pōt qn cōtradicere possit
is cui fit ꝑiudiciū non in spe sed in re
. i. qui iā possidet hereditatē. Secus si
solū speret. Unñ ſm Hosti. solo pr̄e reg
rente dū viuit pōt fieri legitimatio. eo
aūt mortuo ꝯsentiētibus illis qbus iā
delata ē hereditas. al' non. ⁊ quo ad feu
dalia consentiente dño feudi: nō obstā
te cōtradictione habentium spem tm̄.
Sed tamen in eorū preiudicium fieri
non debet sine causa. Ideo in dubio si
fiat alio non exꝑsso non attenditur ad
preiudicium agnatorum spem haben
tium nisi consentiant vel papa aliud
exprimat. Circa imperatorē vero sub
dit. ꝙ aut intendit legitimare dispo
nendo super matrimonio ⁊ incipiēdo
a radice. Et dico ꝙ non potest: quia hᵒ
est solius pape. Et sic leges que dicunt
ꝙ ex matrimonio subsecuto legitimā
tur filii: nisi fuissent approbate per ca
nones non credo ꝙ valerent. Et per
hoc patet ꝙ non potest facere plenissi
mam legitimationem que vitium de
leat originale. Aut vult legitiare col
latiue conferendo iura legitimitatis
⁊ q̄ ad spūalia credo ꝙ non possit. Jō
puto ꝙ legitimatus ab impatore non
possit ordiari: nec bñficiari: nisi aliter

dispẽset. Et hoc tenẽt Jo. an. ⁊ Archi. Aut vult legitimare q̊ ad tp̱alia ⁊ honores ⁊ hereditates. Et dico ꝙ pōt in terris imperii sicut ⁊ olim poterat. In terris aũt eccl'ie an possit. dic. Aut legitimat legẽ gnālẽ ↄdẽdo. Et dico ꝙ virtus legis se extẽdit ad existẽtes in terris eccl'ie: nõ ex ỽtute legis solũ: sed ex gnāli approbatõe eccl'ie. di. io. si ĩ adiutorium. quā facit canon: ex quo lex nõ repugnat canoni quā papa approbare censet: eo ꝙ nõ improbat: vt dixi ꝺ iudi. nouit. Non puto tamẽ ꝙ tales essent legitimati quo ad spũalia ꝓpter nām materie que nec directe nec indirecte supposita ẽ ptāti laici. Aut vult legitimare p̱ rescriptũ: ⁊ credo ꝙ non possit in terris eccl'ie nisi eo mõ quo s̄. dictũ est papā posse in terris imperii. Ibidẽ ẽt tangit ꝙ impator pōt legit'iare: vt s̄. dictũ est etiā ante coronatõez ₰m Jaco. de arena. ⁊ Jo. an. Itẽ dicit ꝙ hñs ptātez legitimādi ab impio: pōt vbi pōt impator ₰m verba p̃uilegii. et vbi nõ pōt: minus pōt hñs ptātez ab eo. Et sil'r dico de hñtibus ptātez a papa. In habẽte ptātem ab imperatore tenet Bar. in. l. p̄ses ff. de offi. p̄si. ꝙ nõ possit legitimare in terris eccl'ie: quia alius a proconsule non potest extra ꝓuinciā sibi decretā iurisditõem etiam volũtariā exercere. Puto etiā ingt ꝙ habẽs ptātẽ a papa vel a p̃ncipe non possit legitimare ad preiudiciũ alterius: etiā respectu spei: q2 tales cõcessiones ĩtelligunt sine alioꝝ preiudicio. de priuil'. pastoralis. cũ sil'ibus. hec ille. q etiā ibidem multa alia ꝓsequit ꝺ hac materia. B. Quib⁹ aũt modis illegitimus legitimet: hẽs, ĩ. legitim⁹. §. 2°. Et vtrũ malitia parẽtis debeat nocere illegitimo siue cuicunq; filio: habes sup̄ filius. §. 3°. Ad materiā illegitimoꝝ pōt pertinere s̄. filius. ⁊. ĩ. legitimus.

Llicite acquisitũ.

Quot modis dicit illicite acqsitũ, ⁊ quādo restitui debeat vł' ĩ. elyaz dari possit: habes s̄. elemosyna p̄. §. fi ⁊. ĩ restitutio p̄. §. antepl't.

Mmunitas.

De immũitate seu emunitate ecclesie aut confugientium ad eccl'iam: vide supra emunitas p̊. ⁊ 2°.

Mpedimentum

p̊ cõiter. Circa impedimenta matrimonii p̊ agem⁹ de impedimẽto ĩ genere. 2°. de impedimẽto erroris p̱sone. 3°. de impedimẽto cõditionis. 4°. de impedimẽto voti. 5°. de ĩpedimẽto cog̃tionis carnalis. s. cõsanguinitatis. 6°. de ĩpedimẽto cognatõis spũalis. s. cõpatnitatis. 7°. de cognatõe legali. s. adoptõnis. 8°. de ĩpedimẽto criminis. 9°. ꝺ dispi cultu. io. de violẽtia siue metu. 11°. ꝺ impedimẽto ordinis. 12°. de impedimẽto ligationis ad aliā vxorẽ. 13°. de publice honestatis iusticia. 14°. ꝺ affinitate. 15°. de impotẽtia coeundi. 16°. de matrimonio cõtracto cõtra interdictũ ecclesie. 17°. de impedimẽto feriarũ. De p̄dictis impedimẽtis sũt ỽsus ĩ qbus explicā tur ₰m p̄dictũ ordinẽ sic. Error. cõditio votũ. cognatio. crimẽ. Cultus. disp̱itas vis. ordo. ligamẽ. honestas. Si sis affinis. si forte coire neqbis. Hec sociāda uetāt ↄnubia. iũcta ↄtractāt. Eccl'e vetitum. necnõ tẽpus feriarũ. Impediunt fieri. permittunt facta teneri.

Que impediunt matrimonium iā contractum? R̃n. 12. sunt que impediunt non solum matrimonium contrahendum: sed etiaz dirimunt contractũ que ⁊ continentur in trib⁹ p̄mis versibus positis in ꝓximo. §. Et intelligas ꝙ dirimunt contractum si p̄cesserunt matrimonium. Si autem superueniant post matrimonium rite factuz vt affinitas vel crimen ⁊ huiusmodi: non dirimunt. A. etiam si non sit subsecuta copula carnalis: vt in sum. con. lib° 4° ti. 3°. q. i. B. preter vnum votum. s. religionis cuz effectu quādo quis ↄtracto qdẽ m̃rimõio: s3 añ carnalẽ copulā

rligionē ingredit.ex̄ ō cōuer.cōiuga.ve
rū.ꝛ.c.ex parte.2°. A. Ibi dicit clare ꝙ
cōtracto mr̄imonio legitime per ꝟba
de p̄nti:in nullo pōt cāu dissolui:etiā si
vn⁹ cōtrahētiū efficeret heretic⁹ vt vi
uēte reliquo alter ad secūda vota trās
migret:nisi vnus religionē ingrediat
A. ꝛ de sponsa. cōmissuꝫ. Expectari tn̄
debꝫ vsqꝫ ad ꝓfessionē: vt ponit Tho.
in 4°. di.27. A. i. quousqꝫ religioni etiā
in genere sit saltē tacite obligatus: vt
si nolit vitā absolute mutare: ifra qđ
tēpus beneficiū ingrediētis nō est alti
cōferēdū sine eius assensu: vt i.c. bene
ficiū: de regula.li°.6°. B. Naꝫ āte nō di
rimitur etiā ƀꝫ Pe. Sił'e hēs .i. votuꝫ
4°.§.5°.in fi. Aduertēdū ꝙ per suscepti
onē sacri ordinis dirimit: vt quidaꝫ di
cere voluerūt: sed contrariū declaratū
est hodie i quadā ex̄uagāti. Jo.22. que
incipit. Antique.

Que sunt illa que īpediunt matri
moniū cōtrahēdū: sed tn̄ non dirimūt
contractū? R°. p̄ quidē sunt duo predi
cta in p̄.§.s. ꝓhibitio ecclesie: ꝛ tēpus
feriarū: de quibus dicit.i. ipedimentū
16°. ꝛ ipedimētū.17°. Itē sᵗ quedā crimi
na: de quibus habetur.i. ipedimentuꝫ
7°.§.p̄. Itē ipediunt matrimoniū cōtra
henduꝫ sponsalia que sunt p̄us cū alia
contracta: de quo.i. sponsalia.§.8°. Iteꝫ
īpedit cathecism⁹ qui precedit baptis
muꝫ: vt habetur.i. ipedimentū.6°.§.2°.
Itē ipedit votuꝫ simplex: de quo.i. ipe
dimētū 4°.§.p̄.ꝛ 2°.

Utruꝫ aliqua consuetudo ipediat
matrimoniuꝫ contrahēdū vel dirimat
contractuꝫ? R° ƀꝫ Hosti. Si consuetu
do est approbata per papā ne matri
moniū contrahatur: ꝛ vt contractū se
paretur certe ipedit ꝛ dirimit. dico in
quibuscunqꝫ casibus hoc posset facere
canonica cōstitutio.ex̄ de cogna. spi.c.
p̄.ꝛ.c. super eo.extra de cōsan.ꝛ affi. qđ
dilectio. Nā approbatio pape hēt viꝫ
constitutionis. Sed si consuetudo non
sit per ipꝫ approbata nec reprobata
tunc ad euitāduꝫ scandalū quod forte
sequeretur faciendo contra eaꝫ īpedit
contrahenduꝫ: sed non dirimit contra
ctuꝫ. Idē Ber.ꝛ Inno. A. Idē in sum.
con.eo.ti.q.2. B.

Quid agēdū quādo doctores discō
dāt circa ipedimētū matrimonii? R°
ƀm Hosti. Ubicunqꝫ doctores per glo
sas suas dicunt solui matrimoniū: si n̄
inducant ius expressuꝫ contrariū dicē
ti adhereas: ex̄ de testi. lꝫ ex quadā. in
fi. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.3. B.

Quid si ecc̄lia p̄cipiat alicui ɔiugū
cohabitare cuꝫ altero: ꝛ ille cui p̄cipit
sciat esse ipedimētuꝫ? R° ƀꝫ Hugꝰ. In
hoc casu quātuꝫ ad reddēdū debituꝫ n̄
tenetur obedire. tn̄ in cohabitatione ꝛ
necciorū exhibitōe obedire debet ꝛ nō
negare ei cui de facto se copulauit. A.
Naꝫ obedire debꝫ inquātū potest sine
peccato: vt in.c. inquisitioni: ex̄ de sen.
exco. B.

Quomō an̄ matrimoniū sit īquirē
dū an sit aliquod ipedimētū? R̄n°. De
bent banna publice i ecc̄liis per p̄sby
teros ꝓponi: vt infra cōpetēteꝫ termi
nuꝫ q scit ipedimētuꝫ ꝓponat. ꝛ si ap
paruerit ꝓbabilis cōiectura cōtra co
pulā futurā inꝰdicat exp̄sse donec con
stet qđ fieri debeat: alr̄ si cōtraherent
sine bānis aut post ꝓhibitōes ꝛ extite
rit ipedimētū: vtputa gradus ꝓhibiti
tūc filii dicētur illegitimi: ꝛ nō excusa
būt ꝓpt ignorātiā parētū. Sacēdos qꝫ
qui tales cōiunctōes inhibere cōtēpse
rit: vel regularis qui interesse p̄sūpse
rit: p trieniū ab officio suspēdat. Qui
vero falsū impedimētū maliciose ob
iecerit: canonicā non effugiet vltioneꝫ
ex̄ de clā. despon. cum inhibitio. In ali
quibus vero locis non fiūt hec banna
sed solum cōtrahuntur sponsalia solē
niter ꝛ publice multū āte mr̄imoniuꝫ
ꝛ iteriꝫ pōt manifestari an sit impedi
mētuꝫ. De matrimonio qđ fit sine bā
nis. ꝛ clādestine aliquid habes.i. legiti
mus.§.p̄.ꝛ s̄.debitum.§.fi.

Quid si aliqs audiuit perpetuum
ipedimētū eē inter se ꝛ vxorē: nunqd

teneř ingrere? R° ẜm Guil. Si audiuit
a fidedignis ⁊ nō suspect]: cū non debe
at eē negligēs sue saluti: teneř ingrē
veritatē: alr eēt affectata ignorātia q̄
ñ excusat: ⁊ si cōcipiat ꝓbabilē opinio
nē de dicto alicui' nō debꝫ exigē ꝺbitū
lꝫ reddere teneař. A. Idē in sū. con. li°
4° ti. 21. q. 2. B. Secus si ita īuenēit ve
ritatem ꝙ eē impedimētū hēret ꝓ cō
stanti: tunc. n. nec exigere nec reddē dꝫ
A. facit ex̄ de sen. exco. inquisitōi. B.
Porro qui tale īpedimentū audit a vi
ro fidedigno etiā iurato: aut cōpatre
suo: aut a ꝓprio sacerdote: aut publica
fama nō ita teneř credē ꝙ peccet mor
talř si nō credat: sꝫ venialr: sicut etiaꝫ
peccare pōt qui nimis de facili credit.
A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. B.
Nunquid peccat sacerdos vel ali'
quicunqꝫ sciēs īpedimētū insinuando
h° alteri ꝯiugū vel ābob' seu alter alři
R° ẜm Guil. Si ꝓbari nō pōt. dicendo
agit indiscrete: nisi credēs ꝙ audiens
paratus sit in hac parte peritoꝝ ꝯsilio
obedire. Si vero possit ꝓbare ⁊ sciat
hoc sacerdos ꝓchialis: vel alter con
iugū: teneř solēnř ad diuortiū agē ni
si de cōi consensu velit ⁊ possint cohita
re tanqꝫ germani. A. Idē in sū. cō. eo.
ti. q. 5. ⁊. 6. B. Istū etiā casuꝫ hēs s̄. cor
rectio. 2° §. 6°

Impedimentum

2° de errore ꝑsone. Sciendum
ꝑ ꝙ nō oīs error īpedit mr̄imoniuꝫ sꝫ
solū error persone ⁊ cōditōis. Cuius ra
tionē assignat Tho. in 4° dis. 30. dicēs
ꝙ oꝫ ꝙ error q matrimoniū impedit
sit alicuius eoꝝ que sūt de eēntia mr̄i
monii. Ipꝫ autē matrimoniū duo īclu
dit. s. personas que cōiunguntur: ⁊ mu
tuā ptātem inuicē in qua mr̄imoniuꝫ
cōsistit. Primū tollitur per errorē per
sone. Secūdū per errorē ꝯditōis. quia
seruus nō pōt ptātem sui corporis libe
alteri tradere sine cōsensu dñi sui. hec
Tho. Itaqꝫ si sit error persone nullus
est cōsensus. Nā qui errat nō cōsentit
. ff. de iurisdi. om. iudi. si per errorē: ⁊ er
rantis voluntas nulla ē. C. ꝺ iur] ⁊ fac.
igno. l. cū per testamētū. ⁊. l. nō iccirco.
Et sic nullū ē ꝯiugiū: vtputa si Iohēs
dicat se eē Petrū. sed error fortune et
qualitas nō excludit ꝯsensuꝫ: vt si mu
lier nubat paupi quē credit diuitē. vel
si qs ꝯtrahat cū corrupta siue inhone
sta quā credit ꝟginē tenet mr̄imoniū
29. q. i. his ita. A. Glo. Ray. in ti. de erro
re ꝑsone sup ꝟbo ꝟgo. dicit ꝙ Hug. no
tat. 27. q. 2. raptor. ꝙ si quis despōsaue
rit de futuro corruptā quā credidit eē
ꝟginē: ꝯpta postmoꝺ ꝟitate añ carna
lē copulā: nō est cōpellēdus cōsumare
mr̄imoniū cū ea. qꝛ per hoc ipediretur
ei' ꝓmotio ad ordines ecclīasticos. B
Quid si quis dicat se esse filiū regis
cū nō sit? Dicēdū ẜm Tho. in 4° dis. 30.
ꝙ error nobilitatis inqꝫtū h' mōi non
euacuat matrimoniū sicut nec error q̄
litatis. Sed si error nobilitatis vel di
gnitatis redūdat in errorē persōe: tūc
īpedit matrimoniū. Uñ si cōsens' mu
lieris feratur in istā ꝑsonā directe: er
ror ꝺ nobilitate ip si' nō īpedit mr̄imo
niū. Si aūt directe intēdit ꝯsentire ī fi
liū regis qcunqꝫ sit ille: tunc si ali' pñ
teř ei q̄si filius regis: est error ꝑsone: ⁊
impedit mr̄imoniū. Et eodē modo vř
dicēdū si quis dicat se ꝑmogēitū ⁊ nō
est. A. Ad intelligētiā ꝑdictoꝝ ẜꝫ Ray.
⁊ in sū. con. li° 4° ti. 3. q. 4. sciendū ꝙ ad
h° ꝙ aliqs vel aliqua dicař errare in
persona: oꝑꝫ ꝙ per visū auditū vř fa
mā hēat aliquā noticiā illius ꝑsone ab
sentis: quā credit istā pñtē. qꝛ ī ignotū
penit' nec affectū nec cōsensū dirigere
possum'. Uñ si nullā noticiā hēat muli
er' de persona abñte nō errat ī ea: sꝫ de
cipiř ī pñte. Uerbi grā. Si aliquis āgli
cus rusticus veniat ad aliquā mulierē
nobilē dicens se esse filiuꝫ regis āglie.
⁊ cōtrahit illa cū eo credēs eum filiuꝫ
regis nō impedit mr̄imoniū. qꝛ nō fuit
error persone sed potius q̄litatis. Hoc
exēplū nō videř placere Hosti. qꝛ cuꝫ
vbiqꝫ hēatur noticia reg] āglie saltē ꝑ

famã vł q̃ h̃ sit error p̃sõe: nec ĩ p̃ntẽ personã: sed ĩ p̃sonã filii regis anglie cõsẽtire videt̃. Uñ ĩquit. Intellige hoc quãdo nõ exp̃mit aliquã certã locutionẽ p̃ quã hẽatur noticia p̃ris ⁊ filii per ꝯñs: puta dicit se eẽ filiũ regis vł comitis in genẽ: nõ dicit cui⁹: vł si specificat nulla habet̃ noticia filii neq̃ patris. Itẽ s̃m glo. Ray. ⁊ in sũ. cõ. eo. ti. q. 6. si aliqua scit aliquẽ mł'tos hẽre filios q̊rũ tamẽ nullus ẽ not⁹ ei. ⁊ vn⁹ eoꝝ mẽtitur se esse p̃mogenitũ: ⁊ ista cõsẽtit ĩ eum ꝓpter spẽ successiõis bonorũ paternoꝝ: nõ est error persone: s꜔ fortũe siue relatõis. s. p̃mogeniture: ⁊ ideo nõ impedit̃ matrimoniũ. B.

Impedimentum

3° de errore cõditiõis. Nota p̃ q̃ si libera mulier ꝯhit cũ seruo vł lib cũ ãcilla sciẽter: tenet m̃rimoniũ. 29. q. 2. si qs liber. ⁊ c. si qs ãcillã. ⁊ duob⁹ se. Si ṽo ignorãter nullũ est m̃rimoniu꜔ 29. q. 2. si qs ingenuus. ⁊ c. si femina: h° nisi postq̃ sciuit ei⁹ ꝯditõem ꝯsenserit ĩ eũ vel ĩ eã verbo vel facto: vt per carnalẽ copulã: vt ĩ dict]. c. si qs ĩgenuus. ⁊ c. si femĩa. ⁊ ex̃ de cõiugi. ser. ⁊ c. ꝓposuit. ⁊ c. ad nr̃am. A. hoc veꝝ est qñ liber p̃ certo sciuit seruitutẽ: vel si ex his q̃ audiuit hũit ꝓbabilẽ de ea opionem. tũc. n. si exigat ab ea debitũ nõ potest postea eã reliquere. Si aũt habuit leuẽ aut temerariã cui credi nõ deb꜔: nõ p̃iudicatur ei: ar. ex̃ de sen. exco. inq̃siti oni: cum ẽt titubãs ꝓ ignorãte hẽndus sit. C. de cõdi. ĩdebi. l. vlt. vt ⁊ notat glo. Ray. ĩ ti. de ĩpedimẽto cõditõis. B.

Quid si ille q̃ cõtraxit cũ ãcilla quã putabat liberã sit seruus: nunq̃d erit matrimoniũ? R° s̃m Ray. l꜔ error seruilis cõditõis ĩpediat ⁊ dirimat: vt dictum ẽ: nõ tñ dirimit si sit error paris ꝯditõis vł melioris q̃ sua. Nã si seru⁹ ignorãs cõtrahat cũ ãcilla quã credit liberã nõ decipit̃: nec hab꜔ q̃d ei obiiciat: ar. 32. q. 2. p̃ totũ. ⁊ ex̃ de diuor. significasti: ⁊ mł'to min⁹ decipit̃ si ꝯtrahat cũ libera quã credebat ãcillam. Coff. Pe. Al. Hoff. Tho. ⁊ Inno. Si tñ mulier ignorasset s̃uitutẽ viri nõ eẽt matrimoniũ: vt ĩ p̃. §. dcm̃ est. A. Idẽ ĩ sum. cõ. li° 4° ti. 4. q. i. B.

S꜔ nũq̃d error ꝯditiõis libertine vł ascripticie vł origiarie ĩpedit m̃rimoniũ sicut ⁊ ꝯditõis s̃uilis? R̃n° s̃m Guil. Nõ. sic notauit Hug. 29. q. 2. ĩ p̃n° q̃ oẽs tales sũt liberi: l꜔ ad quasdam opas pl⁹ ceter] teneãt̃. Idẽ Hosti. A. Idẽ in sum. cõ. eo. ti. q. 2. B.

Quid si qs ignorãter cõtraxit cum ãcilla quã dñs viro ignorante postea manumisit: nũq̃d eo ip̃o ẽ m̃rimoniũ? R° s̃m Hosti. Nõ. q̃ talis cohitat q̃dẽ mulieri: s꜔ h⁹ ex p̃mo cõiensu facit: qui cũ fueẽit errone⁹ nõ fueẽit effectiuus matrimonii. Cõ. Tan. Hof. Inno. ⁊ Ber. B. Alii dicũt q̃ ip̃a manumissa stati est m̃rimoniũ: q̃ sublatũ ẽ ĩpedimẽtum. Quoꝝ s̃niam glo. Ray. credit ṽiorẽ: vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 3. Põt dici q̃ si cõstet liberã personã penituisse h⁹ matrimõii añq̃ altera fuit manumissa nec exp̃sse nec p̃ cõiecturas apparet de reuocatione dicte p̃nie: ꝓcedat p̃ma opinio: q̃a añ manumissionẽ cõsensus nõ fuit validus. ⁊ post manumissionẽ nullus affuit cõsensus. Si vero de dicta p̃nia non cõstat ꝓcedat secũda opinio Nã semł cõsensit ĩ mulierẽ vt in liberã: ⁊ exquo nõ cõstat de reuocatõe: in cõsensu ĩtelligit̃ p̃seuerare: vt in. c. maiores. ad fi. ex̃ de bap. Et l꜔ a p̃ncipio nõ fueẽit lib̃a sufficit q̃ nũc sit lib̃a. Nã cessante cã impedimẽti cessat ⁊ impedimẽtu꜔. ex̃ de appel. cum cessante. B.

Quid si liber contraxit cum ancilla ignoranter ⁊ illa durante ignorantia contraxit cum alio non ignorante conditionem eius? R̃n° s̃m Guil. ten꜔ matrimõium cum 2° cum nullum fuerit primum. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. B.

Quid si lib̃a ignorãter ꝯ̃xit cũ s̃uo: ⁊ postea scita seruitute nihilominus vult eẽ cũ eo. ⁊ ille vult discedere? R°

fm Guil. Debet cõpelli ad ɔsentiẽduz. Si tamẽ pẽdẽte cõpulsione ɔ̃hẽt cum alia: vel illa cũ alio: tenẽt mrimoniuz: vt Hosti. addit. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 5. Et ad pdicta fac. c. i. ex̃ de eo q dux. in ma. quã pol. per adul. B.

Quid si qs cõtrahit ignorãter cũ ancilla: sz postq̃ sciuit exegit ab ea debitũ: nũquid postea poterit ab ea separi R. fm Guil. Si ex his que prius audiuit habuit pbabilẽ opinionẽ d̃ seruitute eius: z nihilomin' exegit debitũ nõ põt eã relinquere: vt i p̃. §. dictũ est. Si habuit opionẽ leuẽ z temẽrariã: tũc nõ obstãte q exegit debitũ: poterit cũ veritatẽ certius sciuerit separatõez petẽ ar. ex̃ de sen. exco. inquisitõi. Naz dubitans p ignorãte hẽndus est. C. de cõdi. indebi. l. vlt. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. B.

Quid de illo q mouit ɔ̃ vxorẽ qõnẽ conditionis. z illa lite pendẽte petit debitũ. R. fm Tho. in expõne lr̃e quarti sniarũ. dis. 36. Si non ẽ certus de seruitute vxoris: debz reddẽ debitũ ad mãdatũ eccl̃ie sine suo p̃iudicio. z in h° casu cognoscit eam ex p̃mo consensu: nõ ex nouo. Si autẽ constat ei de seruitute vxoris: vl' pbabiliter p̃sumit: nõ dz ei reddere debitum etiã si ecclesia p̃cipiat: quia vel sibi p̃iudiciũ faceret si eam affectu vxorio cognoscẽt vel fornicaret z mortalit peccaret. A. Salua reuerẽtia nisi euident z manifeste constet ppter pbabilẽ p̃sumptõem impedimẽti non dz denegare debituz. ex̃ de sen. exco. inquisitõi. ibi. Vel cũ conscia pulsat aĩum ex credulitate pbabili et discreta q̃uis non euidẽti z manifesta debitũ quidẽ reddere põt: sed postulare non debz: ne in alterutro: vel ɔ̃ legẽ cõiugii: vel ɔtra iudiciũ conscie cõmittat offensam. Et p p̃dicta põt cõcordãi diuersitas opinionũ q̃ referũtur in sũ. cõ. eo. ti. q. 7. B. De mrimonio seruoꝝ: vide. ĩ. seruus 3°. p totum.

Impedimentum quarto de impedimento voti.

Utrum votũ de continẽtia impediat mrimoniũ. R. Duplex ẽ votũ. Quoddã est solẽne qd̃. s. fit per susceptõem sacri ordinis: aut per pfessionẽ exp̃ssaz vel tacitã factã alicui de religionibus approbatis. z tale votũ impedit mrimoniuz ɔtrahẽdũ z dirimit ɔtractũ. Aliud est votũ nõ solẽne: sed simplex. z hoc si fiat de nõ ɔtrahẽdo vl' de castitate. z h' modi ipedit matrimoniũ ɔtrahẽdũ. et quãto manifestius ẽ emissũ tanto maior debet pena transgressori. nõ tamẽ dirimit mrimoniũ iã contractũ: ex̃ eo. q votũ. li° 6°. Et de h° vide i seq̃nti. §.

Quomodo debeat intelligi q votũ simplex impediat mrimoniũ ɔ̃hendũ? R. fm Ray. Intm̃ impedit q si ille q fecit tale votũ postea p̃stitẽit iuramẽtum alicui q eã ducẽt: dz votuz implẽ z agere pniam de iuramẽto illicito: ex̃ qui cle. vel vo. rursus. Idẽ Hosti. Qd̃ si primo iurauit z postea vouit. in hoc casu fm Hosti. z Goff. p̃ualet iuramẽtum. potest tñ intrare religionẽ: vt ex̃ de spon. cõmissũ. Quod si post tale votum cõtrahat per verba de p̃nti: nõ poterit cognoscere vxorem sine peccato mortali: quia adhuc potest intrare religionem. Postq̃ vero cognouit iam factum est ei illicitũ non reddẽ debituz. Unde lz petere non debeat: reddere tenetur siue petat exp̃sse siue intpretatiue: qd̃ dico quia alit esset nimis onerosum vxori si oporteret semp exp̃sse petere. hec Tho. in 4°. dis. 38. A. Con. his Pe. vt in sũ. con. li°. p̃. ti. 8. q. 21. B.

Quid rñdendũ cũ psona que fecit votũ simplex querit an possit mrimoniũ cõtrahere? R. fm Hosti. Debz rñderi q nõ. Et si vltra querit dicẽs. qd si ɔ̃xero: nũqd tenebit mrimoniuz? nõ dz respõdere: alr peccat. qz dat occasionẽ mortalit peccãdi. A. aut mẽtit. Unde talib' aggrauãdũ est peccatũ: qd̃ committũt in cõtrahẽdo. z cauẽdũ ne det occasio cõtrahẽdi fm eũ. Hosti. z in sũ. confes. eo. ti. q. 22. B. De votis multa

alia habes.i.votu3.per totu3.

Ꝯpedimentum

5.° de cognatione carnali. Dic
p̄mo sciendu3 q̄ triplex est cognatio.s.
carnalis que dicitur ꝯsanguitas. spūa
lis q̄ dr̄ ꝯpr̄nitas: ⁊ legal' q̄ dr̄ adoptio'.
Quid ē cōsanguitas. R.° s3 Ray. Est
vinculū personaru3 ab eodem stipite
descendentium carnali ꝓpagine ꝯtra
ctum. Et dico stipitem illam persona3
a qua aliqui duxerunt originē. Unde ⁊
cōsanguinei dicuntur quasi de vno sā
guine procedentes. A. Con. ⁊ alii docto
res: vt in sum.con.li.° 4.° ti. 6.° q.i. B
Consanguinitas autem habet tres
lineas.i.procedit triplici ordine. Pria
nanq3 linea dicit' ascendentium: vt pa
ter auus ⁊ huiusmodi. Secunda descē
dentiu3: vt filius nepos. Tertia collate
ralium: vt fratres ⁊ fratru3 filii: qui et
patrueles dicuntur. Hec eadem intel
lige in feminis: vt in matre ⁊ auia. i fi
lia ⁊ nepte. ⁊ duabus sororib' ⁊ filiab'
earu3. A. Idem in sum.con.eo.ti.q.3. s3
Ray ⁊ alios doctores. B.
Quomodo computātur gradus cō
sanguinitatis. R.° In linea ascendētiū
vel descendētium quelibet ꝑsona ad
dita alicui facit gradum. Unde pater ⁊
filius sunt in p̄mo gradu. nepos in 2.° ꝓ
nepos in 3.° Sed in linea collateraliu3
aliter computantur s̄m leges: ⁊ aliter
s̄m canones. Nam s̄m leges in cōputā
do debemus reuerti ad stipitē.s. ad cō
munē persona3. ⁊ ita duo fratres sunt
in 2.° gradu. ⁊ filii duoru3 fratrū sunt in
4.° gradu. Na3 computātur oēs perso
ne.s.ascendendo vsq3 ad stipitem, ⁊ in
de descēdendo. Sed s3 canones i linea
collateralium nō oport3 reuerti ad sti
pitem. qn potius per se duo fratres st̄
in p̄mo gradu. horū filii in 2.° ⁊ ita vlte
rius. ex̄ de consan. ⁊ affi. tua nos. ⁊ ex̄ ō
testi. lic3 ex quadam. A. melius. 35. q. 5.
ad sedem. B.
Usq3 ad quem gradū ꝓhibetur et
non tenet matrimoniu3. R.° s̄m Io.an.
Inter ascēdētes ⁊ descēdentes puto ꝑ
petuā ꝓhibitōem. A. Alii dicunt solū
vsq3 ad quartū gradū etiā in linea re
cta sicut ⁊ in transuersali. Alii autem
tenent p̄mā dicentes q̄ si Adam viue
ret nō posset cōtrahere cu3 aliqua mu
liere. Et hanc videtur sequi Pe. ⁊ Ho
sti. vt in sum.con.eo.ti.q.5. B. S3 inter
collaterales est vsq3 ad quartū gradū
computādo s̄m canones. ex̄ de consan.
⁊ affi. nō deb3. qnimo si alique persone
attinēt sibi ex vna parte in p̄mo 2.° vel
3.° gredu. ⁊ ex alia parte in 5.° bene po
terunt cōtrahere. qnia in cōsanguinita
te semper est standū remotiori persōe
ex̄ de cōsan. ⁊ affini. c. vlt. A. Nisi esset
consuetudo q̄ fieret a gradu stipiti ꝓ
ximiori. tunc. n. illa oino seruāda sunt.
⁊ quo ad impediendū ⁊ dirimēdū ma
trimoniū. vt in. c. qō dilectio. de cōsan.
⁊ affi. B. Et nō s̄m Hosti. q̄ l3 consan
guinitas q̄tum ad m̄rimoniū cōtrahē
dum terminet' in 4.° gradu. nec etiam
cōmittat' incestus in vlteriori gradu.
tamē q̄tum ad successionem heredita
tis durat vsq3 ad decimū gradū. vt ha
bes sup̄ hereditas. §. 3.° A. Et ibi de h°
dictu3 est in additione. B.

Ꝯpedimentum

6.° ō cognatōe spūali q̄ cōiter
est cōpat̄nitas. Ubi sciēdū q̄ cognatō
spūalis ꝓuenit ex h° q̄ qs ꝯfert sacr̄m
baptismi seu cōfirmatōis vel suscipit
siue tenet illum cui tale sacr̄m cōfert'.
Inter quas personas ꝯtrahitur co
gnatio spūalis. R.° Inter baptizatū et
eū qui suscipit. Itē inter baptizatu3 et
filios suscipiētis. Hoc dico siue sint le
gitimi siue illegitimi. Sec' si eēnt ado
ptiui. q2 tales filii suscipiētis legitime
copulant' baptizato siue suscepto. vt
Inno. ponit. A. sup̄ rubrica de cogna.
spi. B. Item contrahitur int' baptiza
tum ⁊ vxorem suscipientis si ante su
sceptionē cognita fuit ab eo. Itē inter
suscipientē ⁊ parētes baptizati. Et hec
cog̃tio impedit ⁊ dirimit m̄rimonium

post cõtractũ. Et que dixi de suscipien te intellige de baptizãte. ⁊ idẽ de sacro ꝯfirmatõis. ex̃ eo. neduz. li. 6. In aliis sacris nulla cognatio spũal causatur. ex̃ eo. q̃uis. li. 6. Per cathecismũ vero contrahit spũalis cognatio: que tñ im pedit ꝯhẽdũ: sz nõ dirimit ꝯtractũ. ex̃ eo. p cathecismũ. li. 6.

Quid si plures sint suscipiẽtes. R. Prohibet ne fiat. de cõse. dis. 4. nõ plu res. ⁊ silr i cõfirmatõe. A. vt in eo. c. nõ plres. B. Si tñ fiat. cũ oib' ꝯhit cogna tio spũalis. A. impediẽs ⁊ dirimens: vt in. c. qd sequit. B. ex̃ eo. q̃uis. li. 6. Sed tñ isti suscipiẽtes bene possũt con trahere int se. q2 nõ phibet: vt Inno. ponit. A. Con. Hosti. vt in sum con. li. 4. ti. 7. q. 3. B.

Quid si quis baptizat seu tenet ad baptismũ ppriũ filiũ. R. sꝫ Tho. i 4. dis. 42. si vir vel mulier hoc fecit in ar ticulo nccitatis seu p errorẽ non impe ditur exigere seu reddẽ debitũ. ex̃ eo. si vir. Si ꝯo fecit p fraudẽ: ipedit exigẽ: sz tenet reddere. Qd si vterq3 fuit i frau de: neuter põt exigere sz vterq3 tenet exactus reddere: vt Hosti. ponit. A. Glo. Ray. eo. ti. §. vlt. sup ꝯ. cõtracto. di cit. q etiã qui fecit in fraudẽ non pdit exactõez. quia nõ reperit iure phibitũ p quo vr facẽ dictũ. c. si vir. ex̃ eo. Sed pmũ dictũ cũ Tho. tenẽ videntur Pe. Hosti. ⁊ Goff. vt in sũ. con. eo. ti. q. 2. B. Et addit q meli' esset q vterq3 conti nẽt. Eodẽ etiã mõ si vir teneat aliquez filiũ vxoris sue vl vxor filiũ mãiti sui si ex ignorantia excusat. si ex malitia: sua fraus non dz ei patrocinari: nec p pter hoc põt ꝺbitũ subtrahere: sed nõ potest exigere. Con. Pe. ⁊ Ber.

Utrũ spũalis cognatio pcedat ad ne potes ⁊ vlteriores: R. Nõ. q2 nõ habz gradus. Filia qppe mea spũalis lz nõ possit cõtrahere cũ filio meo. põt tñ cõ trahere cum filio filii mei: ar. 30. q. i. c. p A. Hoc dixit Inno. sup rubrica ex̃ de cogna. spi. qd ⁊ nõtur in sum. con. dicta. q. 3. B.

Utrũ aliqs possit successiue hre in vxores duas cõmres. R. Pz ex dict] i. §. 2. q si pma tua vxor tẽuit filiũ alti' anq3 cõmisceris ei: poter] hẽre illã alte rã. Si vero tẽuit postq3 fuit a te cogni ta nõ poter] secũdã hẽre: eo q ꝯpater eius factus es. Si ãt alia mulier tenu it filiũ vxoris tue quẽ de alio viro ha buit: illa mulier ẽ cõmater vxoris tue: sed tua nõ: siue illa tenuerit anq3 inter vos esset carnalis copula: siue post: iõ poteris illã hre. Et silr si filius tu' quẽ de alia genuisti ab aliquo suscipiatur: tũc suscipiẽs est cõpat tuus: nõ autem vxoris tue. Un̄ si cãus tue mort] eueirz suscipiẽs posset cõtrahere cũ illa que fuerat tua vxor: vt Inno. dicit. 30. q. 4. Qui spũalẽ. A. Iõ i sũ cõ. eo. ti. q. 10. B

Utrũ si aliquis cognouit aliquã for nicarie. ⁊ postea fit cõpat alicui' alteri us: puta leuat aliquẽ de sacro fõte: nũ quid etiã illa mulier fornicaria fit cõ mater. R. sm Tho. in 4. dis. 42. Dicen dũ q sic ꝯpatnitas trãsit i vxorẽ que a viro fuerat pus carnalr cognita eo q iã effecti sunt vna caro: vt. 30. q. 4. si qs ex cõiugio: pari rõne videt trãsire ad aliã mulierẽ carnalr cognitã: q̃uis nõ sit vxor. Idẽ sẽtit glo. sup dicto. c. si qs dicẽs q per fornicariũ coitũ acqritur ꝯpaternitas. q2 vna caro efficiũtur. 32. q. 4. in eo. nã ⁊ affinitas acquirit p for nicariũ coitũ. 35. q. 3. de incestis. ⁊. c. non eã. ex̃ de eo q cogno. con. discretionem. Tenet igit p vero q cõpatnitas ꝯtra hitur: vt pbat per pdicta iura: lz qbus dã mirabile videat. Iõ tenẽdũ q sic. cui dicto Io. an. con. i 6. A. Uere mira bile est dictũ hoc: vt ex peccato abho minabili oriat parẽtela spũal: sicut ex glacie calor. Et si hec foret mẽtrix pu blica eẽt mat spũalis siue cõmater q̃si oium de ciuitate: ⁊ multa valde forẽt mrimõia illegitima ppter mltas que iugiter fiant fornicatões. cũ tñ vt con stat edictũ de matrimonio sit phibito rium vt qlibet admittat qui spãliter nõ phibet. Nec in hoc casu apparet

aliquam ꝓhibitōem a iure fieri. Nec
obstat ꝙ carnalis copula sit cā trāsmit
tendi ꝯpr̄nitatē de viro ad vxorē.ꝛ eō.
qꝛ illa nō est cā solum sed ꝛ sacr̄m mr̄i
monii. Unde nō reꝑit aliqđ ius dictās
hāc trāsmissionē fieri nisi in ipso mr̄i
monio.ꝛ ita etiā affirmat glo. Ray. vt
pꝫ in sū.con.li°.4°.ti.7.q.xi. Silr̄ ꝛ alii
vt ꝛ pꝫ in dcō.c.si qs ex cōiugio. Puto
tamē ꝙ ꝑpter rei grauitatē ꝛ doctorū
varietatē suꝑ hoc nō sit p̄cipitanda sē
tentia: sed potiꝰ dn̄s papa cōsulēdus.

Utrū liceat ꝯtrahere mr̄imonium
cū sorore filie mee spūalis. R°. Quāq̄
cū filia mea spūali nō liceat vt dictuꝫ
est s̄.§.2°. alr̄ eēnt seꝑandi.30.q.i. de eo.
33.q.2.si qs cū mr̄e.a cōiugio tn̄ sororis
non opꝫ abstinere: sed cōcedit.30.q.3.il
lud etiam. A. Ideꝫ in sum.con.eo.ti.q.
13.ſm Ray. B.

Utrū ille q baptizauit aliquā posi
to ꝙ sit laicus vel in minoribꝰ ordini
bus possit cōtrahere cū illa. R°. Nō.qꝛ
filia sua spūalis est.ꝛ si cōtraheret di
rimēduꝫ eēt.ex̄ eo.nedū li°.6°. Silr̄ nec
ille quē p̄sbyter baptizauit potest du
cere filiā carnalē ipsius p̄sbyteri.ex̄.e.
.c.vlt.nec filiꝰ p̄sbyteri pōt illā ducere
quā p̄sbyter ille baptizauit. Et idē de
crismate seu cōfirmāte dicēdū per p̄di
cta iura. Secꝰ de sacro pnie aut aliis sa
cramētis: vt s̄.§.2°. dictum est.

Utrū filii duoꝝ cōpatrū possint ma
trimonialr̄ copulari. R°. Sic. siue sint
geniti an̄ cōpatr̄nitatē siue postea.exce
pta solū illa ꝑsona ꝑ quā cōpatr̄nitas ē
ꝯcta que nunq̄ pōt copulari alicui fili
oꝝ sui pr̄is spūalr̄.30.q.i.suꝑ qbꝰ.ꝛ.c.pita
ciū.ꝛ.c.nō oꝫ.ꝛ ex̄.e.c.p̄. A. nisi consuetu
do ecclesie que scādalū generet aliter
se hēret.vt ex̄ de cogna.spi.c.p̄. Et hoc
casu seruāda est forma cōsuetudis taꝫ
i cōtrahēdo q̄ i dirimēdo.ꝛ nō soluꝫ ec
clesie ꝑꝑe: sed etiā metropolitane vel
aliaꝝ circūpositaꝝ.eo.ti.c.super eo.vbi
etiā pꝫ ꝙ sꝑ est honestū ꝛ ꝯueniēs ab
hꝰmodi cōiugiis abstinē: nō aūt est ne
cessariū nisi rōe ꝯsuetudis: vt dcm̄ ē. B

Utrū pr̄ possit cōtrahē cū illa quā
filiꝰ eius leuauit. R°. Pōt: vt nōtur.30.
.q.3.illud. A. in glo.q̄ etiā dicit qđ seqr̄
Rō aūt est.qꝛ vt p̄tactū est edictuꝫ de
mr̄imonio est ꝓhibitoriū. vt qui spālr̄
nō ꝓhibetur admittar̄.vt notat Ray.
in ti.de ipedimēto ꝯditōis.§.i. B. Sed
filius nō pōt cōtrahere cū illa quā par̄
leuauit.vt ibidem dicir̄.ꝛ in.§. ꝓximo
p̄cedenti habes.

Quid si aliqs vult eē patrinꝰ. A.
Melius puto diceretur non vult esse
ideo fingit. B.ꝛ.simulat se tangē pue
rū.sed nō tangit ꝛ rn̄det verba solita.
R°.ſm Guil. Nō efficitur patrinus ni
si tangat ip̄m tenendo seu leuando de
sacro fonte. Et simile dicēdum est d̄ cō
firmatōe. A. Idem in sum.con.eo.ti.q.
21. B. Si vero teneat ꝛ nō respōdeat
credo ꝙ nihilominus efficir̄ cōpater.
si itendit agere vt verus patrinus. A.
.i.illud quod agit patrinꝰ etiā si nō in
tendat eē cōpater.vt pꝫ in sū.con.eo.ti.
.q.22.vbi hoc clarius ponitur. B. Nā
responsio non ē d̄ substātia ꝯpr̄nitatis

Utꝝ aliquis possit fieri cōpater al
teriꝰ ꝑ ꝓcuratorē. R°. Si loquamur so
luꝫ q̄tum ad effectū nō erit dubiū. qa
ad talem effectū ꝓmittēdū vel tenen
dū etiā per ꝓcuratorē qs rn̄dere pōt.
Sꝫ si loquamur q̄tum ad verā cōpar̄
nitatē ꝛ cognatōem spiritualē.nō pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē.vt ponit Archi.ꝑ.
.l.post mortē.ff.de adop. A. Ibi dicir̄.
Neq̄ adoptare nꝫ arrogare qs absens
neq̄ ꝑ aliū huiusmōi solēnitatē agere
pōt. B. Et qđ videt̄ ꝯ.ex̄ d̄ ꝓcura.c. fi.
lib°.6°. A. Ibi dicir̄ ꝙ mr̄imoniū pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē hn̄tē ad hoc spāle
mādatū. B. solur̄ ſm eū ꝑ id qđ nōr̄
ex̄ de ꝯse.ecc.aqua. A. Ibi dicir̄ ꝙ ep̄s
nō pōt cōmittere recōciliatiōeꝫ eccl̄ie
simplici sacerdoti.ꝛ sic qđ coheret per
sone non pōt per alium adimpleri. Ad
qđ ēt facit.c.fi.ex̄.de offi.dele. Exp̄ssio
aūt cōsensus per quē cōtrahitur mr̄i
moniū bn̄ pōt fiēi per aliū.dcō.c.fi.d̄ ꝓ
cur̄. B. Iđ Io.an.i q̄dā qōe disputata.

Utrũ in plribus actib' sacralibus requirãtur plres patrini. R. In cathecismo baptismo & cõfirmatõe vn' & idẽ patrinus eẽ põt si necitas cogit: sꝫ nõ ẽ consuetudo romana qn potius per singulos act' singuli suscipiant. de conse. dis. 4. in cathecismo.

Utrũ ille q nõ ẽ baptizat' possit aliquẽ suscipe in baptismo. vel qui non ẽ confirmat' possit tenẽ in ↄfirmatione. R. ſm Tho. & Pe. Nõ. qꝛ talis nõ ẽ mẽbrũ eccl'ie cuius psonã gerit tenẽs ad sacra. de cõse. di. 4. in baptismate. Et si de facto siue in necessitate leuat vel tenet seu ẽt baptizat: non cõtrahit aliq̃ spũalem cognatõem. Et h̃ addit Al. ꝙ si alter cõiugũ est baptizat': tamẽ per eũ non trãsit cognatio ad non baptizatũ. Idem in cõfirmatõe. A. Glo. in dcõ .c. i baptismate. Idẽ dicit quo ad suscipiẽtes: sed sec' dicit esse in baptizante. Glo. ẽt Ray. dicit ꝙ huiusmõi cognatõ spũalis ↄ̃hitur etiã int iudeos: qñ vn' tenet vel suscipit filiũ alteri' in baptismo vl' confirmatõe: vt in sũ. con. eo. ti. q. 5. Al. simpl'r con. cũ positis i h. §. Dubium est: io puto ꝙ tutioꝛ pars ẽ eligẽda. B. Qꝺ si baptizat' teneat filiũ nõ baptizati seu infidelis: bene ↄ̃hit cõpr̃nitatẽ. vide s. ↄfirmatio sacri. §. pl't.

Utrũ religiosus possit fieri patrinus vl' ↄpat. R. Prohibitũ ẽ abbatibus & monachis pueꝝ d̃ baptismate suscipe vel baptizare. & h'. 16. q. i. placuit. de cõse. di. 4. non licet. Idẽ intelligẽdũ ẽ de oĩbus religiosis & canonicis regl'arib'. ex̃ de postu. ex parte. Nõ. n. licet religiosis cõmatres facẽ ppter familiaritatẽ que solet inde ꝓuenire. A. Idem i sũ. coe. no. ti. q. vlt. B

Impedimentum

septimo de cognatõe legali q̃ fit per adoptõem. Ubi sciẽdũ ꝙ p adoptionẽ ꝓueniunt tres spẽs legalis cog̃tiõis. Pꝛima ẽ ascẽdẽtiũ & descẽdẽtiũ q̃ attẽdit int pr̃em adoptãtẽ & filiũ seu filiã nepotem vl' neptem & h' adoptatos: & hec indistincte ipedit mr̃imoniũ qm̃ paſ adoptatoꝛ nõ põt ↄ̃here cum filia adoptiua: nec ẽt cũ adoptiua nepte & h'. 30. q. 3. ita diligere. A. ẽt post emãcipationẽ. i Insti. de nupt̃. §. ergo. B. Scda spẽs ẽ collateraliũ. s. int filiũ meum nãlem & adoptiuũ. & hoc ipedit matrimoniũ q̃diu sunt in ptãte pr̃is eius dẽ. Ea ꝟo soluta. s. moꝛte pr̃is vl' emancipatõe filii nãlis vel adoptiui nõ ipedit. ex̃ eo. c. p̃. 30. q. 3. post susceptũ. Tertia spẽs ẽ quasi legalis affinitas inter pr̃em adoptãtẽ & vxoꝛẽ filii adoptiui. sil'r inter filiũ adoptiuũ: & vxoꝛeꝫ pr̃is adoptãtis. & hec iterũ oĩ tpe ipedit matrimoniũ: qm̃ pr̃ adoptatoꝛ nunq̃ põt cõtrahere cũ illa q̃ fuit vxoꝛ adoptiui filii etiã post emãcipationẽ. ff. de ritu nup. l. nã adoptiuus. A. Incipit adoptiuus. B. i Insti. de nupt̃. §. p. & 2°. Sil'r filius adoptiuus p' moꝛtẽ pr̃is adoptiui ñ põt ↄtrahẽ cũ illa q̃ fuit vxoꝛ adoptiui pr̃is: vt in dcã. l. adoptiu'. A. Etiã si añ moꝛteꝫ fuisset emãcipatus: vt ibi Et de dictis etiã spẽbus hẽtur in sum. con. li°. 4°. ti. 8. q. 8. B.

Nũqd fili' adoptiuus põt ↄ̃hẽ cum filia illegitima pr̃is adoptiui. R. ſm Guil. Credo sine piudicio ꝙ sic. & ꝙ filius illegitim' põt cõtrahere cum filia adoptiua: sicut nõt Hug. 30. q. 3. in pn°. Nã illegitim' filius vel filia nõ ẽ in patria ptãte. A. Insti. de nupt̃. §. pl't. B. Con. Hosti. & Inno. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 9. B.

Utrũ adoptiuus qui nõ transit i ptãtem pr̃is adoptantis possit ↄ̃here cum filia legitima ipsius adoptant̃. R. De hac qõne varie sunt doctoꝝ opiniones Dici tñ põt ꝙ cũ iura canonica indistĩcte loquantur de adoptõe nõ distiguẽdo int simplicit adoptatũ. s. qui nõ trãsit in ptãtem. & arrogatũ q transit: inuunt ꝙ q̃tum ad hoc idẽ ius sit i vtroq̃ casu. s. ꝙ nõ possit nisi adoptio ꝑus dissoluatur p emãcipationẽ q̃ emancipatio q̃tum ad aliqd hẽt locum ẽt i adoptato: lꝫ nõ trãseat i ptãteꝫ. C. d̃ adop.

.i.pře.§.si aũt. A .vz quo ad successionẽ
ab intestato:que daꝛ adoptiuo tali nõ
emãcipato:sed nõ daꝛ emãcipato : vt
ibi.ꝛ sic ipediꝛ matrimoniũ cũ adopta
to.siue trãseat in ptãtẽ siue nõ. Hoc te
net Hosti.ꝛ Guil.i spe.Sed Jnno.tenz
ꝙ non ipediaꝛ qñ adoptatꝰ nõ transit
i ptãtem:vt nõt dñs An.de Bu.ex̃ eo.
.c.vno.ꝛ idẽ dicit Hug.vt in sũ.con.eo.
ti.q.io.vbi nõ pferꝛ aliq̃ istaꝝ opionuz
Silr̃ nec per dñum Anto.vbi s̃.iõ ñ vr̃
pcipitanda lsententia. B.

Quid si adoptiuus durãte adoptõe
contrahat cum filia legitima adoptan
tis:nungd solueꝛ mr̃imoniuz:? Rn° sm
Guil.Quidã dixerũt ꝙ nõ: sed verius
tenẽdũ qð Hug.nõuit.s. ꝙ soluaꝛ : ex̃
eo.c.vno. A .Jbidẽ dr. Quãdiu durat
adoptio inter tales nuptie cõsistere nõ
pñt.sed pmã tenet Spe.Jn secũdã au
tẽ.s.ꝙ magis matrimoniũ soluaꝛ cõiꝛ
magis vidẽtur inclinari doctores : vt
ibidẽ nõt dñs Anto.de bu.q ẽt dicit ꝙ
prõptũ est dare remediũ.s.dissolueudi
adoptõem:qua dissoluta poterit con
stare matrimonium. B.

Sz nungd due persõe que ab eodẽ
sunt adoptate possũt inter se cõtrahẽ
R°sm Guil.Pñt.cũ nusq̃ reperiatur
phibitũ:sicut ꝛ duo spũales filii alicꝰ
cõtrahere possunt ꝛ spũales cum ado
ptiuis.Con.Hug.ꝛ Ber. A .Jdẽ in sũ.
con.eo.ti.q.xi. B.

Utꝝ inꝛ prem adoptãtẽ ꝛ prem ado
ptati siue mr̃em aliqua cognatio ꝯtra
hatur. R°sm Tho.ꝛ Pe.nulla. A .Jdẽ
in sum.cõ.eo.ti.q.13. B .De mã adoptõ
nis ꝛ arrogationis habes plura supra.
adoptio.

Impedimentum

s.° de impedimẽto crimis.Sci
endum p̃ ꝙ quedã crimina impediũt
matrimoniũ cõtrahendũ:sed non diri
munt contractũ.ꝛ sunt septẽ. Primuz
ẽ icestus.32.q.7.si qs viduã.ꝛ.c.qui doꝛ
mierit.ꝛ.c.cõcubuisti.Secundũ est de
illo qui interfecit ppriã vxorez .33.q.2.
admonẽ.ꝛ.c.inꝛfectores.Tertiũ qñ qs
rapuit sponsã alterꝰ.27.q.2.statutum.
Quartũ qñ qs isidiãdo mr̃imonio pro
priũ filiũ de sacro fonte leuauiꝛ vt pos
set puare vxorẽ debito cõiugali.30.q.i.
de eo.Quintũ quando quis inꝛfecit sa
cerdotẽ:ex̃ de pe.ꝛ re.qui psbyteꝝ.Se
xtũ ẽ solẽniꝛ penitẽs.33.q.2.de his.ꝛ.c.
antiqui.Septimũ ẽ si qs monialez in
vxorẽ sciẽter accipiat.27.q.i.hi q. Oẽs
pdictos casus ponũt Ray.Tho.Pe.ꝛ
Hosti.pter vltimũ:quẽ solus Hosti.
addit.Licet aũt hec ꝛ forte multa alia
impediãt ꝯhendũ.si tamẽ timetur de
incõtinẽtia dz eis eps cõcedere licẽtiã
nubẽdi:ar.33.q.2.antiqui .ꝛ .c.in adole
scentia.ꝛ ex̃ de eo q cog.con.vxo.sue.c.
ex lr̃is.Et sm ꝙ addit Guil. A .s.ad pro
xime dictũ:qð fuit Ray.vt in sũ . con.
li.°3.°ti.9.°q.i.vbi hec notanꝛ. B .sufficiꝛ
licẽtia pprii sacerdotꝭ: imo de consue
tudine non seruatur iste rigor petendi
licentiam.

Que sunt crimina que dirimũt ma
trimoniũ iã ꝯctũ:? R°solũ duo.Primũ
ẽ.Si qua mulier machinata fuit i mor
tem alicuiꝰ vxoris:ꝛ ipam cũ effectu
occiderit aĩo habẽdi viꝝ illiꝰ i suum.ꝛ
silr̃ si qs machinatus fuerit ꝛ cũ effcũ
occidẽit virũ alicuiꝰ vt habeat eiꝰ vxo
rẽ:tales si cõtraxerint perpetuo sũt se
parãdi.31.q.i.si qs viuẽte. Uel si qs in
terficit suã vt ducat illã cũ qua mecha
tur.hec Tho in 4.°dis.31.Jdẽ intellige
si qua occidit ppriũ viruz:vt ducat il
lũ cũ quo mechaꝛ. A .Jdem in sũ. con.
eo.ti.q.2.sm Ray.ꝛ glo.eiꝰ. B .Qui ca
sus sm quosdã intelliguntꝛ solũ si dum
eẽt pmũ ꝯiugiũ eo ꝙ ambo viuerent
fuerat cõmissuz adulteriũ. A .Hoc di
xit glo.Ray.ꝛ Goff. vt pz in dicta .q.2.
B .Sed verior videꝛ opinio Jnno. et
Hosti.dicentiũ ꝙ sola machiatio mor
tis cũ effectu sufficit ad dirimẽdũ ma
trimoniũ:lz nõ inꝛuenẽit adulꝛina pol
lutio:ex̃ de ꝯuer.infi.laudabilẽ. A .Jbi
.n.nulla fit mẽtio ð adulꝛina pollutõe
B .H° ẽ pmũ crimẽ dirimẽſ mr̃imõiũ

Secũdũ ẽ adulteriũ. ⁊ hoc qñ adulte
rãtes sibi p̃stant fidẽ ꝓmittẽdo seu iu
rando ꝙ cõtrahent siue de facto ↄ̃hãt
Et intelligẽdũ si viuẽte altero cõiuge
fuisset inꝛ illos adulterina cõmixtio: si
ue fuerit añ dictã ꝓmissionẽ vꝉ ↄ̃ctum
siue pꝰ. Nõ si adulterina pollutio priꝰ
vel pꝰ nõ iteruenẽit nõ impediꝛ matri
moniũ. ex̃ de eo q cog. c. vlt. A. Ibi dꝛ
Fide data ꝓmisit. Sꝫ tñ sub noie fidei
intelligiꝛ etiã nuda ꝓmissio. Et hꝰmõi
ꝓmissio ẽ quasi q̃dã despõsatio de fu
turo. ꝰm glo Ray. ⁊ in sum. con. dicta
.q.2. B.

Quid si qs occidit maritũ adultere
nõ eo aio vt vxorẽ eius hẽat: sed i bel
lo: vel casu: vel odio? R̷.º ꝰm Inno. nõ
dirimiꝛ matrimoniũ postea ↄ̃tractum
nisi ad hº inꝛficẽꝛ vt eã ducẽꝛ: ex̃ de cõ
uer. ifi. laudabilẽ. circa fi. A. Idẽ in sũ.
con. dicta. q.2. B.

Quid si qs p̃cepit mãdauit vel con
suluerit iterfici ⁊ ĩtfectꝰ est? R̷.º ꝫ Guil.
⁊ Hug. Idẽ ẽ ac si inꝛfecisset. Sꝫ si non
mãdauit aut cõsuluit: sꝫ postq̃ꝫ fuit inꝛ
fectꝰ ratũ hũit. Dicẽdũ ꝙ lꝫ aꝉ in male
ficiis ratihabitio retro trahaꝛ ⁊ man
dato eq̃pareꝛ: tamẽ ꝓpter hoc nõ diri·
miꝛ mr̃imõiũ sequẽs. Idẽ Lau. ⁊ Ber.
A. Idẽ in sũ. con. dicta. q.2. B.

Quid si qs vxore viuẽte de facto cõ
trahit cum adultera? R̷.º Distinguẽdũ
est. q2 aut ista sciuit eũ hr̃e aliã vxorẽ:
aut nesciuit. Dico vsq̃ꝫ ad mortẽ p̃me
Si gº qñ eã duxit ipsa sciuit ꝙ hẽbat
aliã nõ põt cũ illo in mr̃imonio eẽ. Si
ꝟo p̃us nesciuit ⁊ nũc mortua iã p̃ma
vxore de nouo scit: in p̃tãte ignorãtis ẽ
mr̃imoniũ ratificacẽ vꝉ diuortiũ petẽ.
ex̃ de eo q dux. in mr̃i. quã polu. c. p̊. ⁊ c.
veniẽs. ita tñ ꝙ si postq̃ꝫ sciuit carnali
copule ↄ̃senserit nõ poterit diuortium
petẽ: ar. ex̃ de ↄ̃iu. ser. c. ꝓposuit. ⁊ c. fi.
Nõ si ab initio q̃dem fuit ignorãs. sed
p̃ma viuente facta est conscia: non dꝫ
pati ꝙ cognoscaꝛ a viro: aꝉ in ꝑpetuũ
mr̃imoniũ ipedireꝛ: ar. ex̃ de p̃scrip. c.
fi. in fi. ⁊ c. pꝉt. in fi. 34. q.2. si ꝟgo. ex̃ õ se
cũ. nup. dñs. Hoc ĩtelligẽdũ ẽ si p̃mum
mr̃imoniũ verꝫ fuit: aliꝛ nõ p̃stat ipedi
mẽtũ 2.º ex̃ de spõ. veniẽs. ⁊ de mr̃i. ↄ̃ct.
ↄ̃ inꝛ. ecc. ex litteris. in fi. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti. q.3. B.

Sꝫ qd si mortua iã p̃ma vir non co
gnoscat carnaꝉr istã scd̃am adulteram
q̃ secũ ↄ̃xerat ignorãter: sed ip̃e ducat
tertiã? R̷.º ꝰm Hosti. Debꝫ manẽ cũ ter
tia q̃uis postea etiã cognoscat secũdã
ex̃ de eo q dux. in ma. quã pol. c. veniẽs
Nã p̃ma viuẽte cõsensus hitꝰ cũ scd̃a
nullus fuit. ⁊ sic nõ impedit cõsensum
tertie. Qui etiã si pꝰ mortẽ p̃me carna
liꝛ cognouerit scd̃am q̃ fuit ignorans
istũ hũisse vxorẽ: ⁊ nunc ẽt ignorãs est
⁊ ip̃e vir ↄ̃hat cũ tertia: adhuc cuꝫ ter
tia remanebit: ex̃ de elec. bone memo
rie 2.º ex̃ de cõiu. ser. ꝓposuit. c. fi. A. Iõ
in sũ. cõ. eo. ti. q.4. ⁊ 5. B.

Quid si qs vxore viuẽte ↄ̃xit ⁊ ↄ̃cu
buit cũ duabꝰ vꝉ p̃libus insciis? R̷.º ꝰm
Hosti. Locus ẽ gratificatõi. q2 q̃ꝫcũq̃ꝫ
certificatã õ morte p̃oris p̃mo cogno
uerit pꝰ mortẽ legitime illã tenebit. ex̃
de eo q dux. i matri. quã pol. veniens.
A. Idẽ i sũ cõ. eo. ti. q.6. B.

Sꝫ q̃liter itelligiꝛ inscia? R̷.º ꝫ Ho
sti. Qñ hꝫ iustã cãm ignorãdi. vt q2 vir
de remotis veniẽs asserebat se nõ hr̃e
vxorẽ: ex̃ de spon. cũ ap̃lica. Iõ aũt in
scia nõ cõmittit adulteriũ: q2 nõ ↄ̃mit
tiꝛ sine dolo. ff. ad. l. iuꝉ. de adulꝛ. l. pꝉt.
34. q.2. i lectũ. A. Idẽ in sum. con. eo. ti.
.q.7. vbi etiã addiꝛ ꝫ eundẽ q̃lr filii ẽt
legitima viuẽte suscepti legitimi cen
senꝛ. si tñ scd̃m mr̃imoniũ i facie eccꝉe
sit ↄ̃ctũ. Secus si clam. B.

Utrꝫ liceat vxorẽ adulterã occidere
R̷.º ꝰm Pe. ⁊ Tho. in 4.º dis. 37. Hoc po
test ↄ̃tingẽ dupꝉr. Uno mõ q̃a ꝑ iudici
um iudicis ꝓcurat occidi. ⁊ hoc licꝫ fa
cere amore iusticie nõ liuore vindicte
Nõ tñ licet hº fieri i iudicio eccꝉastico:
sed ciuili. Scd̃o mõ quia ex̃ iudiciũ oc
cidit eã vꝉ facit occidi. ⁊ hº nũq̃ꝫ licet ꝫ
legẽ diuinã: lꝫ aliq̊ casu ꝑmittaꝛ ꝰm le
gẽ ciuilẽ: vt qñ inuenit vxorẽ in actu

adulterii.tūc.n.lex ꝓpꝉ incitamētū nō
punit. A. Jdē in sū.cō.eo.ti.q.9. B. Et
intellige hoc dictū Tho.ꝙ lex non pu
nit.s.ꝙ nō punit morte sicut alia homi
cidia.sed tñ punit satis acriter: vt.ff.ꝺ
adul.l.si adulteriū.§.si marit⁹. A.alꝉ in
cipit.§.imꝑatores.ꝛ ibi dꝉ.ꝙ si occisor
erat humilis seu vilis ꝑsona:dānaꝉ ad
opus ꝑpetuū.si aūt honestior.in īsulā
relegatur. B. Utꝝ aūt viro liceat occi
dere adulteꝝ: vide .ī. lex.§.9º. Jn foro
cōscie tales nihilomin⁹ puniendi sunt.
Utrū magis peccet q occidit vxorem
Ꝗ qui occidit matreꝫ:habes īfra. vxor
.§.pꝉt.

Mpedimentum

9º.de dispari cultu.s.qñ fidelis
cōtrahit cū infideli vt iudeo cū pagāo
A.vꝉ heretico ꝺm Ray.ꝛ in sū. con. li.º
4.º ti.io.q.i.vbi hec notanꝉ.ꝛ dꝉ in.c.ca
ue.qꝺ sequiꝉ.ſꝫ de h.º ī.§.pꝉt. B. Nam
tūc nullū est mꝛimoniū.28.q.i.§.ex his.
ꝛ.c.caue.Unde Exo.34.º ꝛ Deut.º 7.º ꝓhi
buit dñs dicēs. Nō accipies vxorē filiis
tuis de filiab⁹ alienigēaꝝ:ne traducāt
eos p⁹ deos suos.Sꝫ tñ spōsalia bñ pos
sunt ꝯtrahi cū hac cōditione.si infidelꝉ
cōuertaꝉ.28.q.i.non oꝫ. Hec etiā Tho.
ꝛ Pe.in 4.º dis.39. A. silꝉ cum Ray. vt ī
dicta.q.i. B.

Sꝫ nūqd inꝉ īfideles pōt eē mꝛimo
niū? R.º ꝺm Tho.ī 4.º dis.39. Jnter infi
deles pōt eē mꝛimoniū inqᷓtum ē ordi
natum ad ꝓlem ꝺm perfectionem na
ture: non autem inquantum est ordi
natum ad īpaꝫ ꝺm perfectōeꝫ gr̃e.ꝛ iō
mꝛimoniū qdē ē sed nō perfectū. Uñ
infidelis cognoscēs vxorē nō peccat si
ꝓpter bonū ꝓlis aut illi⁹ fidei q̃ teneꝉ
vxori debitū reddat. Jdē.56.dis. deide.

Utꝝ ꝯiunx cōuersus ad fidē possit
remanē cū vxore īfideli nolēte ꝯuerti
R.º ꝺm Tho.vbi s̃. Fidelis ꝯuersus po
test cū īfideli remanē sub spe ꝯuersio
nis si eā ī īfidelitate obstinatā non vi
derit.ꝛ bene facit commanendo.Et de
hoc est cōsiliū Apli.i.ad Cor.7.º Nō tñ
teneꝉ:sed pōt dimittere eā etiā si ipsa
velit ei cohabitare sine cōtumelia cre
atoris si cōuerti nō vult. A. Con. Ray.
vt in sū.cō.eo.ti.q.2. B.

Quid si iudei vel pagani contraxe
rūt cū cōsanguineis ꝺm rit⁹ suos: nun
quid post cōuersionē poterūt remanē
R.º ꝺm Tho.in 4.º dis.36. Si ꝯtraxerint
ī gradib⁹ dīna lege ꝓhibitis Leuit.i8.º
tunc siue vterqꝫ siue alꝉ ad fidē ꝯuerta
tur:nō possūt in tali mꝛimonio ꝯmanē
Si aūt ꝯ̃xerint in ḡdibus ꝓhibit per
statutū ecclie:possūt cōmanere si vꝉqꝫ
cōuertaꝉ.vel si vno cōuerso sit spes de
ꝯuersione alteri⁹. A. Jdē in sum.con.
eo.ti.q.4.Et facit.extra ꝺ diuor.gaude
mus. B.

Quid si infidelis q conuertiꝉ hēat
plꝉes vxores? R.º ꝺm Tho.vbi s̃. Nō fu
it veꝝ mꝛimoniū nisi cū ꝑma. qꝛ esset
ꝯ̃ legē nāe. Uñ si talis cū oib⁹ vxorib⁹
ꝯuētaꝉ pōt cū ꝑma cohabitare.ꝛ alias
debet abiicere tanqꝫ penitus extrane
as.ꝛ si ꝑma cōuerti nollet:nō ꝓpᷓ hoc
est mꝛimoniū cū aliq̃ istaꝝ:sed pōt cū
aliq̃ istaꝝ de nouo cōtrahē ꝺm moduꝫ
qui ī sequenti.6.º§.diciꝉ. A. Con. Ray.
Hosti.ꝛ Ber.vt in sum.confes.eo. titu.
.q.5. B.

Quid si infidelis repudiata prima
vxore aliā duxerit ꝛ conuertatur? R.º
ꝺm Tho.ī 4.º dis.39. Dicēdū ꝙ repudiū
vxoris ē ꝯ̃ legē nāe. Unde infideli nō li
cet repudiare.ꝛ iō si ꝯuertaꝉ postqꝫ ip
se vna repudiata alterā duxit:idē ē iu
dicium sicut de illo qui plꝉes simꝉ vxores
hēbat.qꝛ teneꝉ ꝑmā quam repudiaue
rat accipere si conuerti voluerit ꝛ aliā
abiicere: vt dictuꝫ ē ī ꝓrimo.§. A. Jō
in sum.con.eo.ti.q.5. B.

Quid si ipsa conuerti noluerit? R.º
ꝺm Tho. vbi supra. Si ipsa infidelis
vult cohabitare viro fideli sine contu
melia creatoris ꝛ sine hoc ꝙ ad infide
litatem inducat: potest qdem vir fide
lis ab ea discedere:sed discedens non
potest aliam accipere. Si āt hec vxor
īfidelis nolit ei cohabitare: vel nō sine

ꝯtũelia creatoꝝ.aut ſi ad īfidelitatem ꝑtrahere nitaṫ.in his tribus caſibꝰ vir fidelis diſcedēs pōt alteri ꝑ matrimoniũ copulari. A.Jdē etiā ſi vellet euꝫ retrahere ad qd̄cunqꝫ mortale pctm̄. ex̄ de diuor.gaudemꝰ.§.qꝛ aūt. vbi pꝰ ea ſubditur. Quod ſi conuerſum ad fidem: ⁊ illa conuerſa ſequatur anteqꝫ ꝓpter cās p̄dictas legitimā ille ducat vxorē:eā recipere cōpellitur:nec potit dimiſſe obiicere fornicatōem ꝓ eo ꝙ nupſerit alti niſi fuēit alꝭ fornicata. B.

Sꝫ nũqd licet viro ad fidē cōuerſo vxore exñte i infidelitate emittē votũ cōtinētie? Rꝰ ſm Tho.in 4.º diſ.39. Si poſt ꝯuerſionē viri ſit aliq̄ ꝓbabilꝭ ſpeſ de cōuerſione vxoris:nō dꝫ vir votum cōtinētie emittere:nec ad aliud matrimoniũ trāſire.qꝛ vxor difficilius ꝯuerteretꝭ ſciens ſe ſic p̄uatā eſſe.Si autem non ſit ſpes de cōuerſione p̄t ad ſacros ordines vel ad religionē accedere p̄us requiſita vxore ꝙ ꝯuētaṫ.⁊ tūc ſi pꝰqꝫ vir ſacros ordieſ ſuſcepit:vxō ꝯuētaṫ ñ ē ſibi uir ſuꝰ rddēdꝰ.ſꝫ dꝫ ſibi iputare ꝙ i penā tarde ꝯuerſionis ſue p̄uatur viro ſuo. A.Jdē i ſũ.cō.eo.ti.q.10. B.

Si alter ꝯiugũ cōuertaṫ: ꝓles queꝫ dꝫ ſeq? Rꝰ ſm Tho.i 4.º diſ.39.Si ꝓles ꝑuenerit ad etatē ꝑfectā libere potēit ſequi parētē quē voluerit.Si aūt eſt i minori etate:tūc debꝫ dari fideli: non obſtante ꝙ idigeat matris obſeq̄o ad educatōem. Hoc idē hēṫ.s̄.filius.§.2.º A.Jdē in ſũ.con.eo.ti.q.12. B.

Quid ſi vterqꝫ cōiugũ tp̄e ꝯ̄cti matrimonii erat fidelis:nūc alꝭ labiṫ i ifidelitatē? Rꝰ ſm Ray.Alꝭ nō pōt ꝯ̄here Nec diſtiguo vtꝝ iteruenerit carnalis copula vel nō.nā in vtroqꝫ caſu fidelis tūc teneṫ cōtinere. A.Jdē in ſũ.cō.eo.ti.q.13.⁊ facit ex̄ de diuor.q̄rto. B.

Quid ſi catholicꝰ ꝯ̄bit cũ hērica baptizata:nunquid tenet mr̄imonium? Rꝰ ſm Tho.in 4.º diſ.39.Uerũ ē matrimoniũ q̄uis peccet ꝯ̄hendo ſi ſciat hēricā:ñ tñ ꝓpṫ hoc matrimoniũ dirimetur.⁊ eꝯ̄.ſi aliqs cathecuminꝰ ſꝫ nōduꝫ baptizatus cũ aliq̄ baptizata ꝯ̄hēt:nō eēt verũ mr̄imoniũ.Jdē Pe.Al.⁊ Ray. A.Jdē i ſũ.cō.eo.ti.q.14.⁊.16. B.

Utꝝ infidelis vniꝰ ritꝰ poſſit ꝯ̄here cũ infidelibꝰ alteriꝰ ritꝰ. Rꝰ nº ſm Tho. vbi s̄. Poteſt.niſi per aliqd̄ ius poſitiuũ eoꝝ ꝓhibeaṫ.qꝛ tūc cultꝰ diſparitaſ ipedit mr̄imoniũ. A.Cō.Pe.vt in ſũ. cō.eo.ti.q.15. B.De mā infideliũ multa habes .i. infidelis.cum aliis ad que remittit.

Impedimentum

.10.de violētia ſiue metu. vbi p̄ ſciēdũ ꝙ violētia ſiue metꝰ ex ſui nā ēt ſine ꝯſtitutōe eccl̄ie mr̄imonium excludit.qꝛ excludit cōſenſũ. A.ſine quo mr̄imoniũ eē non pōt: vt in ſum.cō. li.º 4.º ti.xi.q.i.vbi hec notanṫ ſm Ray. B Et qdē quid ſit vis hēs.ī. vis.§.i.Et qd ſit metus.ī.metꝰ.§.p̄.

Utꝝ coactio ipediat mr̄imoniũ? Rꝰ duplex eſt coactio. Quedā abſoluta q̄ fit ꝑ vim.⁊ iſta nō hēt cōſenſũ ai i quē nō cadit coactio. Sꝫ pōt eē coactio ad copulā carnis vel aliud extrinſecũ ad qd̄ trahiṫ perſona iuita.⁊ talis coactio qñ nō cōſentiṫ i matrimoniũ nō efficit illd̄.Quedā āt coactio ē ꝯditōata ⁊ iſta fit ꝑ metũ quādo.ſ.quis cōſentit timore alicꝰ mali.Sup̄ quo ſic diſtinguitur Duplex ē metꝰ.Quidā cadit in conſtātē virũ.⁊ iſte excludit mr̄imoniũ:ex̄.e. ꝑlatũ.⁊.c.ad audiētiā.ex̄ de ſpon. veniens.2.º Quidā ꝯo metꝰ ē iſufficiēs .ſ. q non cadit i conſtātē viꝝ.⁊ iſte nō excludit mr̄imoniũ.ff.eo.neqꝫ timore.A.Jō i ſũ.cō.eo.ti.q.3. B.Quis aūt eſt metꝰ qui cadit i cōſtantē virũ hēs.ī.metus. .§.2.º A.Poſitis ibi adde ⁊ viculatōem que dr̄ metꝰ ꝯſtantiꝝ.ff.eo.l.neqꝫ timore Aduētēdũ ēt ꝙ talis metus diciṫ cadē n vnũ q nō diciṫ cadē i aliũ.⁊ minor metꝰ magis excuſat feminā q̄ viꝝ. et ſic iudex ſm diuerſitatē perſonarũ vꝭ locorũ iudicabit qualis ſit metus vel violentia.⁊ ſic vtrũ matrimonium ſit aliquod vel nullum: vt notaṫ in dicta

.q.3.vbi etiam dicitur ſm Hoſti.ꝙ ſi fi
lia timore mortis patris in aliquē con
ſentiat ꝙ verius eſt ꝙ non ſit mr̄imo
nium.quia non eſt liber conſenſus:licꝫ
quidam ɔ̄rium dicant. B.

Quid ſi quis in captiuitate contra
hat mr̄imoniū? Rn̄ ſm Hoſti.ſi capt᷒
ē ab hoſtibus ſeruus fact᷒ ē. vn̄ nō alr̄
pōt cōtrahere niſi ſicut ſeruus:de quo
s̄.ipedimētum 3º.Si vero captus ē vt
cogatur ad tale matrimoniū cōtrahē
duꝫ non valebit:ar.extra de ꝓcura. ac
cedens.Si vero ex alia cauſa detinet̄:
bene poteſt contrahere. A .Idē in ſū.
con.eo.ti.q.4.Et de hoſtibus intellige
vt s̄.bellum p̊.§.5º in additione. B.

Quid ſi mulier poſt conſenſum co
actum morā trahat in domo mariti ?
Rn̄ ſꝫ Guil.Si mulier que allegat me
tum ſteterit per ānum ꝛ dimidium cū
marito.aut ēt minori tēpore dū tamē
tantū ſit ꝙ iuxta arbitrium boni viri
p̄ſtandum ſit ꝓ conſenſu:non dꝫ p᷒ea
audiri:ex̄ ð ſpō.ad id.Cō.Hoſt.ꝛ Ber.
ꝛ cōponitur ab eis verſus.Effuge cum
poteris ne cōſenſiſſe puteris:ar. ad hº
ex̄ de ſpon.conſultationi. A .Idē i ſū.
con.eo.ti.q.5.vbi etiā ponit̄ quod dicit̄
in.§.ꝓximo ſequenti. B.

Sꝫ quid ſi poſt conſenſum coactum
carnaliter cognoſcitur? Rn̄ ſm Pe.Si
hūit opportunitatē reclamādi:p̄ſumi
tur tacite conſentire in matrimonium
Qð ſi coacta fuit ꝑ viꝫ abſolutā ſiue
metū ſufficiētē n̄ eſt matrimoniū:ſed
ſi non fuit ſufficiens:tunc in iudicio q
dem exteriori p̄ſumitur ꝓ matrimōio
ſi tamen vere non conſentit non ē ma
trimonium.

Quid ſi ad conſenſum coactum ap
ponit̄ iuramentum? Rn̄ ſm Pe.Tale
iuramentum in foro quidem iudiciali
dicetur nō fuiſſe obligatoriū:tamē in
foro conſciētie conſulendū eſt ꝙ iple
at iuramētum:vel ſaltem ꝑ ſuꝑiorem
impetret abſolutōem.Con.Guil.ꝛ Hu
go. A .Idem in ſum. con.eo.ti.q.6. B.

Utꝝ cōſenſus coactus ſaltē ex ꝑte
cogētis faciat mr̄imoniū. Rn̄ ſꝫ Tho.
in 4º.diſ.27.Dicēdū ꝙ non.qꝛ mr̄imo
nium claudicare non pōt.Si tn̄ p᷒mo
dū cōſentiret coact᷒:eēt mr̄imonium
dūmodo cogēs adhuc in ſuo conſenſu
manēt.Sec᷒ ſi mutauit volūtatē. A .
Con.glo.Ray.ꝛ Pe.ꝛ addit Pe.ꝙ ſi p̄
us cōſentiens poſtmodū vult diſſenti
re cū alter velit:cōpellet̄ per eccl̄iam.
p̄ſumit̄ eniꝫ manere in eodē conſenſu
nec ei licet variare cōſēſuꝫ:vt i ſū.con.
eo.ti.q.7.ꝛ ad hº facit .c.i.ex̄ de eo qui
dux.in ma.quā pol. B.

Utꝝ pr̄ poſſit cogē filios ad ɔ̄hēduꝫ
Rn̄ ſꝫ Pe.Nō pōt.neqꝫ gnāl̄r nꝫ i ſpāli
cū aliq̄.qꝛ i matrimōio requirit̄ cōſen
ſus maxime liber rōne perpetue obli
gatōis q̄ ibi ɔ̄hit̄:ex̄ de ſpon.reqſiuit.
Nō tn̄ ꝓpter hoc parētes temē iurant
matrimonia filioꝝ.qꝛ ex nā ipi᷒ ɔ̄ctus
itelligit̄ iſta ɔditio.ſ.ſi liberi ɔſenſerit
ꝛ ipſi parentes obligātur ad iducēduꝫ
eos. A .Idē in ſū.con.eo.ti.q.8.ꝛ.9. B.

Impedimentum

xiº de ipedimēto ordinis.Ubi
ſciendū ꝙ clerici i miorib᷒ ordinib᷒ ni
ſi ſint religioſi qui cōtinētiā ꝓfitentur
licite poſſūt cōtrahere.diſ.32.ſi q̄ vo .ꝛ
.c.ſeriati.ex̄ ð cle.ɔiu.c.p̊ ꝛ.2º.ꝛ 3º.Si ve
ro ſūt in ſacris:ɔ̄hē nō pn̄t.ꝛ ſi ɔ̄xerint
ſeꝑabit̄ mr̄imoniū.diſ.32.ſi quis eoruꝫ
ꝛ.c.lectores.ꝛ.c.erubeſcāt.ꝛ.c.placuit.
ex̄ qui cle.vel vo.c.p̊ ꝛ.2º.

Utrū ordo poſſit ſuꝑuenire mr̄imo
nio. Rn̄ ſm Pe.Coniugatus ſi ordietur
cōſentiēte vxore:ſuſcipit ordinē ꝛ exe
cutōeꝫ.ꝛ ſic ipa cū eo ſi ē in ſacris itel
ligit̄ cōtinētiā ꝓfiteri. A .facit.c.ſeriati
.32.diſ. B.Si vo neſciēte aut nō ɔſenti
ente vxore:recipit quidē caracterē or
dinis:ſꝫ nō executōem. A .Hoc veruꝫ
in eccl̄ia occidētali:ſec᷒ in orietali:vt
i ſū.cō.liº 4º.ti.12.q.2. B.In nl̄lo āt cāu
ordo ſacer ſi ſit p᷒ mr̄imōiū dirimit il
lud:ſed dirimit ſolū poſtea ɔ̄ctū:vt in
ex̄uagāti Iohis.22.q̄ icipit.Antique. A
Aduertēdū ꝙ faciēs ſe ordinari i ſacri

inſcia vel ꝯdicēte vxore peccat morta
liter ſm Al.ꝛ in ſū.con.lib.º p̄.ti.8.q.59.
Ubi etiā pꝫ ſm Ray.ꝙ talis nō pōt exi
gere debitū ſed reddere tenet̄ etiaꝫ ſi
ſit factꝰ ep̄s vel papa ſm glo.eiꝰ.ꝛ Hu
go.niſi vxor poſſit induci ad cōtinētiaꝫ
ꝛ ꝙ reſtitutus vxori nō portabit coro
nā aut habitū monachalē cū ſcandalo
vxoris ſi forte factus fuerit monachꝰ
de facto.Con.Pe.ꝛ addit ꝙ tonſuram
ꝛ hītum clīcalē tenetur deferre ſi ſine
ſcādalo vxoris eē pōt:alr̄ nō.Tho.etiā
dicit ꝙ vxor nō tenet̄ ei debitū reddē.
Inno.addit ꝙ ſi talis pꝰ mortē vxoris
ꝯhit nō tenet mr̄imoniū.Itē Ray.ꝙ ſi
ordinatōi mariti vxor conſenſit:vl̄ dū
ſciret nō cōtradixit fit ei duplex p̄iudi
ciū.Unū ꝙ oportebit eā decetero con
tinere.Aliud qꝛ etiā mortuo viro non
poterit cū alio ꝯhere.ꝛ ſi ꝯxerit non te
nebit.ꝛ hoc ſm quoſdā ꝓpter votū qđ
vr̄ ſolēnizaſſe ex ꝑſona viri.Cui rōi cō.
Al.lꝫ alii dixerint ꝙ ꝓpter cōſtitutōeꝫ
eccl̄ie que in hoc caſu dirimit mr̄imo
niū.Sꝫ certe iſta direptio nō fit niſi ra
tione ordinis vel religionis:vt i.c.vno
de voto.li.º6.º Addit etiā Ray.ꝙ lꝫ ali
qui dixerit ꝙ iſta vxor ꝓmoti ad ordi
nes ſacros teneat̄ ingredi religionem.
ego tn̄ teneo cū Jo.Lau.ꝛ Tan.ꝙ non
tenet̄:ſꝫ ſufficit ſi in ſeculo caſte viuat
qđ ēt dꝫ ꝓmittere.Tho.etiā dicit ꝙ n̄
tenet̄ religionē intrare ſi ſibi nō time
at de periculo caſtitatis.Idē dicit Al.
Idē Hoſti.Fallit hoc ſm Ray.in vxo
re eius q ꝓmouēdus ē in ep̄m.qꝛ non
dꝫ vir eligi niſi vxor intret religionem
ex̄ de cōuer.cōiuga.cōiugatꝰ.ꝛ c.ſane.
Con.Inno.Clericꝰ aūt orientalis vt cō
muniꝰ ꝛ ꝓbabiliꝰ dr̄ ſine cōſenſu vxorꝭ
ꝓmoueri non dꝫ:vt hēt̄ in dicta.q.59.
Itē eo.ti.q.60.dicit̄ ꝙ ꝯſulendus ē pa
pa vtꝝ per ſuſceptōem ſacri ordis rū
pat̄ mr̄imoniū an̄ carnalē copulā ſicut
per ingreſſuꝫ religionis.ſed hoc vide
tur hodie declaratū ꝙ nō ꝑ p̄fataꝫ de
cre.Antique. B.

Impedimentum

12.º de impedimēto ligatōis vꝫ quando
quis alteri cōiugi ē alligatꝰ.Si qdē al
ligatꝰ ē vxori ea viuēte aliā accipe nō
pōt:alr̄ adulteriū cōmittit.ex̄ de ſpon.
du.licet.A.Et ibi pꝫ ꝙ hoc verū ē etiā
ſi p̄mū mr̄imoniū ſolū ꝯctū ſit per ver
ba de pn̄ti:ꝛ ſecūdū etiā per copulam
carnalē.B.Sed nec āntiquo tp̄e potu
it:niſi diuina reuelatōe ꝛ inſtinctu vt
fuit in patriarchis.ex̄ ꝺ diuor.c.gaude
mus.§.p̄.Pōt tn̄ alter cōiugū an̄ cāna
lē copulā altero inuito ad religionem
tranſire:vt dictū ē s̄.impedimētū p̄.§.
2.º ꝛ tūc alter cōiugū remanebit liber.
Pōt quoqꝫ vir vxorē dimittē ꝓpt̄ for
nicatōem.ſ.qūtum ad cohabitatōꝫ ꝛ de
bitum ꝯiugale:ſed aliā ducē nō pōt.32.
q.7.c.p̄.ꝛ 2.º ꝛ 3.º Poſt mortē ꝟo alteriꝰ
cōiugis alt̄ nubere pōt cui vult:ꝛ īfra
tēpus luctꝰ mulier ſine pena infamie:
ex̄ de ſecūdis nup.ſuper illa.Qđ ſi alt̄
alligatus ē alteri tm̄ per ſpōſalia.vide
.ī.ſponſalia.§.8.º

Quid ſi vxor credat virū mortuūꝫ
ꝛ ꝯhit cū alio?Rꝰ ſm Ray.Si credit ex
ꝓbabili cā:excuſat̄ ꝓpter ignorātiam
facti.ꝛ filii ſi quos ſuſceperit iudicabū
tur legitimi.Si tn̄ poſt de morte p̄mi
dubitat:dꝫ quidē reddere debitū ſꝫ nō
exigere:ex̄ de ſcđis nup.dn̄s.Sꝫ.ſi pro
ceſſu tp̄is credit eū ꝓbabilit̄ viuē non
pōt debitū exigere nec dꝫ reddē ꝑiclo
adulterii ſe exponendo.A.Immo qn̄
dubitat oīno dꝫ reddere:dicto.c.dn̄s.ēt
ſi dubiū ſit ꝓbabile:ex̄ de ſen.exco.in
quiſitioni.B.Si ꝟo p̄mus reuertat̄
vl̄ alr̄ ſibi de eiꝰ vita ꝯſtiterit:ſtatiꝫ dꝫ
recedē a ſcđo ꝛ redire ad p̄mū:qđ ſi n̄
fecerit adultera iudicabit̄.34.q.2.cum
per bellicā.ꝛ c.cū in captiuitate.ꝛ c.ſi
ꝟgo.Primꝰ quoqꝫ eā recipe tenetur:
vt in dictis.c.patꝫ:niſi forte illa poſtqꝫ
ſciuit de vita p̄mi ꝑmiſit ſe cognoſci a
ſecūdo:ꝛ ſic adultera fuit.A.Idē i ſū.
con.li.º4.ºti.13.q.3.ꝛ 4. B.

Quid ſi contraxit cuꝫ aliquo putās
virum ſuum viuere qui reuera mortu
us eſt:nunquid eſt matrimonium?Rꝰ
ſm Guil.Credo ſine preiudicio matri

moniuȝ esse in hoc casu. A. nō disticto
vtrum contrahētes credant hoc sibi li
cere nec ne: ſm eundē: vt in sū. con. eo.
ti. q. 7. B. Quod itelligendum est nisi
constet ꝙ cōiunx credēs impedimētū
esse non intendebat cōtrahere. Naȝ si
non est intentio non est mrimonium:
extra de spon. tua.

Quid si vir iuit in exercituȝ ꝯtra sa
racenos vel in regionem longinquam
ꝛ nescit vtrū sit viuus vel mortuꝰ: qd
faciet vxor? R. ſm Ray. contrahē non
pōt donec certitudineȝ recipiat ð mor
te viri: ex̄ de spon. in p̄ntia: aut ꝟisilr
de morte p̄sumat: ex̄ vt lite non ꝯtest.
qm̄ frequētet. A. s. per receptōem cer
ti nuncii: dicto. c. in p̄ntia. ꝛ in sū. con. e.
ti. q. 8. vel per iuramētuȝ eius sub quo
militauit: vel etiā sociorū eius q mor
tem eius bene nouerūt ſm Ray. in sū.
con. eo. ti. q. 9. vl' p vnuȝ testē fama pu
blica acclamāte ſm Hug. ꝛ glo. Ray.
vel ſm Hug. per solam famā publicā
si ex aliis p̄sumptionibus videt ꝟisilr
maritum esse mortuū. vl' si diu multū
stetit. vel si senex ꝛ egrotus recessit ꝛ
hꝰ. vt in sū. con. eo. ti. q. 10. vbi etiā dicit
ſm Hosti. ꝙ de facto cōtrahens ante
certificatōem mortis p̄oris viri: si tn̄
fama publica habeat ꝙ mortuus sit:
reddere pōt debitum. dū tamē eā con
sciētia non remordeat: sed non exige
re. Nam tale mrimonium non dirimi
tur: lȝ ꝯtra interdictū eccl'ie sit ꝯtractū
Facit. ex̄ de scd̄is nup. c. dn̄s. B.

Impedimentum

13ᵐ. de publice honestatis iusti
cia quid sit? R. ſm Tho. in 4°. dis. 41.
Est ꝑpinquitas ex sponsalibꝰ ꝑueniēs
robur trahens ab eccl'ie institutiōe ꝑ
pter honestatē eius. A. Idem in sum.
con. li°. 4°. ti. 14. q. 1. B.

Quādo aliq sponsalia inter se ꝯtra
xerūt: nullus de consanguinitate spon
si pōt sponsam illam hēre in vxorem:
nec aliq̄ de cōsanguinitate sponse pōt
sponsum illū hr̄e in virū: ex̄ de despō.
impu. continebatur. §. vlt. ex̄ de spon.
iuuenis. ꝛ c. ad audiētiā. Et durat hec ꝓ
hibitio vsq; ad quartū gradum ipsoꝝ
cōsanguineoꝝ: ex̄ de spon. c. spōsam. et
de despon. impu. c. cōtinebatur. i fi. A.
Idē in sum. con. eo. ti. q. 2. B.

Quid si sponsalia de iure non tenu
erūt? R. Si sponsalia fuerūt pura et
certa etiā si fuerūt nulla rōe cōsangui
nitatis affinitatis frigiditatꝭ religiōis
aut alia quacūq; rōne orit publice ho
nestatis iusticia ad dirimēda sequētia
sponsalia vel mrimonia: nisi fuissēt nl'
la rōne consensus: vtputa quia ambo
vel vnꝰ erat infans: ex̄ de spon. ex spō
salibꝰ. ꝛ c. se. li°. 6°. A. Istud. c. sequens ē
. c. si infantes. de despon. ipu. vbi etiam
pȝ ꝙ infans dicitur minor septēnio cu
ius desponsatio non inducit hoc ipedi
mētum: vt dictū est: nisi traductio se
cuta fuerit etiā tp̄e infantie. tunc. n. be
ne videt hoc ipedimētū iducē ēt ad di
rimēdū: vt i. c. iuuēis ex̄ de spon. B.

Quid si qs p̄. sponsalia cū aliq̄ ꝯtra
xit ꝛ postmodū cū alia ipsius p̄me con
sanguinea idem fecit? R. Debȝ ꝯhere
mrimoniū cū p̄ma. Nam sponsalia se
quētia non impediūt p̄cedentia. ex̄ de
sponsa. ex sponsalibus. li°. 6°.

Quid si sponsalia cū aliq̄ sint facta
sub conditōe ꝛ pendente conditōe vir
cū alia illiꝰ ꝯsanguinea ꝯtrahit ꝑ ꝟba
de p̄nti? R. Cū secūda remanē dȝ. quia
ex sponsalibꝰ ꝯditōalibus sicut ex non
habētibꝰ cōsensum ꝛ incertꝭ nō oritur
publice honestatꝭ iusticia. ex̄ ð spō. ex
sponsalibus. lib°. 6°.

Quid si duo infantes vel vnus ma
ior septēnio alter minor spōsalia ꝯxe
runt ipsi vel parētes ꝑ eis? R. Si fa
cti maiores septēnio ꝑ cohitationem
mutuā: seu alr̄ verbo vl' facto eoruȝ li
quido apparet ꝙ i eadē volūtate ꝑdu
rant: sponsalia cōualescūt: al' nō. Naȝ
ab initio nulla fuerūt ex defectu cōsen
sus. ꝛ iō non inducūt publice honestatꝭ
iusticiaȝ. extra de despon. impu. si infā
tes lib°. 6°.

Quid si pubes ꝛ impubes: vel duo
impuberes cõtrahũt m̄rimoniũ? R̄n.
Si nõ erãt ꝓximi pubertati i q̄b⁹ ma
licia non suppleat etatẽ: nõ fit m̄rimo
niũ. A. etiã per aduẽtũ pubertatis: ni
si ꝑ carnis copulã subsecutã: vł aliquẽ
modũ aliũ ꝯtrahẽtes eosdẽ cũ eiusdẽ
ꝑseuerãtia volũtatis ad pubertatꝭ tẽ
pora ꝑuenisse constiterit euidenť: vt ĩ
dicto. c. si infantes. B. Sed tñ si erant
maiores septẽnio fuerũt sponsalia. et
ex eis ẽ inducta publice honestatis iu
sticia: ex̄ de despõ. ĩpu. si ĩfãtes. li. 6.

An ex sponsalib⁹ q̄ parẽtes ꝓ filiis
puberib⁹ vel impuberib⁹ cõtrahunt fi
lii obligẽtur? R̄. Si exꝑsse vel tacite
cõsenserũt: vt si p̄ñtes fuerũt nec ꝯ̄di
xerunt obligantur: ꝛ ĩ eis oriť publice
honestatis iusticia. Jdẽ dicẽdũ si absẽ
tes fuerũt: ꝛ postq̄ sciuerũt ratificaue
rũt tacite vel expresse: alꝛ ex spõsalib⁹
factis a parẽtib⁹ filii non obligantur:
nec oriť publice honestatis iusticia. ex̄
de despon. impu. si infantes. lib. 6. De
sponsalib⁹ hẽs p̄la. ĩ. sponsalia.

Mpedimentum

14. de affinitate quid sit dcm̄
est s̄. affinitas. Et cõtrahitur affinitas
etiã per fornicariã copulam. 35. q. 3. nec
eã. ex̄ de eo qui cogno. consã. vxo. sue. di
scretionẽ. ꝛ. c. tue.

Qui sunt affines ꝛ in quo gradu?
R̄. Quãuis hactenus multa fuissent
genera ꝛ gradus affinitatis: hodie so
lũ est tale gen⁹ ꝙ oẽs ꝯsanguinei vxo
ris mee sunt mihi affines. ꝛ in eodem
gradu in quo sũt ꝯsanguinei vxoris.
Silr̄ oẽs consanguinei mei sũt affines
vxoris mee: ꝛ in eodẽ gradu in quo sũt
ipsi cõsanguinei mei. A. xbi gr̄a. So
ror vxoris mee ẽ ipsi vxori in ꝑmo gra
du ꝯsanguinitatis ꝛ mihi erit ĩ primo
gradu affinitatꝭ. Filia sororis in 2. gra
du consanguinitatis vxori ꝛ mihi ĩ 2.
affinitatis. Jdẽq̄ vtriq̄ in ceterꝭ agen
dum est successoribus. 35. q. 5. porro. B.
Et quod dixi de vxore idem itelligas
de quacũq̄ alia muliere carnaliter co
gnita: vt in ꝑ. §. dictũ est. Sed cõsãgui
nei mei nullo mõ sunt affines ꝯsangui
neis vxoris mee: nec inter eos m̄rimo
niũ ꝓhibetur. ex̄ de consang. ꝛ affini. ꝙ
super his.

Quid si moriť persona mediante q̄
contrahiť affinitas: vtputa moriť ma
ritus vel vxor siue cõcubina vł cõcubi
tor? R̄. Nihilomin⁹ p̄mãet affinitas q̄
erat ad cõsanguineos eius: nec põt eẽ
m̄rimonium inter eos. 35. q. 10. fraterni
tas. A. Jdẽ ĩ sũ. con. li. 4. ti. 15. q. 3. B.

Quid si aliq̄s poluit aliquã ex̄ ordi
narie. i. ex̄ nãlia? R̄. Quãuis talis pol
lutio criminosa sit ꝛ dãnabilis: non tñ
ex hoc contrahiť affinitas. Unde non
impediunť cõsanguinei viri accipe il
lã in vxorẽ: nec cõsanguinee mulieris
accipere illum in virũ. 35. q. 3. ex̄ ordina
ria. A. nisi cum hac pollutõe cõcurrãt
sponsalia: tũc. n. impediť m̄rimonium
ꝓpter iusticiã publice honestatis ꝯ̄ q̄
dictũ est in. c. ꝑcedẽti. vt ex̄ de eo q̄ co
gno. con. c. fraternitati. B. Et idẽ dicẽ
dum si vir intrauit claustrũ pudoris:
sꝫ non peruenit ad cõsumatõem operꝭ
q2 talis pollutio nõ facit sanguinis cõ
mixtionẽ neq̄ carnis vnitatẽ. Sed si
vir peruenit ad emissionẽ seminis etiã
si mulier nõ emittat: dicendum vr̄ ƀm
Hosti. ꝙ affinitas cõtrahiť. Sufficit
. n. ꝙ per hũc modũ facta sit admixtio
de qua Tho. ꝛ Al. dicunt ꝙ requiriť. A.
dicti Tho. ꝛ Al. ꝛ ẽt Jnno. videntur di
cẽ ꝙ ad affinitatẽ ꝯ̄hendam requirať
cõmixtio seminũ: ꝛ non sufficiat ꝙ alť
tm̄ emittat. Sed glo. Ray. sẽtit cũ Ho
sti. vt in sum. con. eo. ti. q. 5. B.

Pone ꝙ mortua vxore vir vult ac
cipere in vxorẽ illam que quõdaꝫ fuit
vxor alic⁹ de ꝯsanguitate ꝑme vxoris
nũquid põt? R̄. Dicẽdũ ꝙ lꝫ nullaꝫ fe
minã de ꝯsãguitate ꝑme vxoris possit
accipere: q2 ẽ ibi affinitas. tamẽ femi
nã vxorẽ olim alicui⁹ de ipsa cõsangui
nitate bene põt accipere. Et idẽ dicen
dũ si ponať silr̄ casus ex parte vxoris

Nã mortuo viro lz nõ possit accipere aliquẽ virũ de cõsanguinitate pmi viri: tamẽ vir olĩ maritũ alicuius femine de ipa cõsanguinitate bene põt ac cipere. Nã in tali cãu nõ pprie ẽ affinitas nisi in secũdo genere affinitat quõ olĩ imponebat ipedire: hodie nõ: ex eo. non debz. Ad cui intelligẽtiã sciendũ qꝫ qñcunqꝫ affinis meus õbit mrimoniũ cum illa psona quã accepit qdẽ mihi affinis sed in secũdo genere ꝛ si hec persona cõtrahat postea aliud matrimoniũ illa persona quã accepit dicit mihi affinis in tertio genere. A. De istis generib affinitatis dicit etiã glo. dicti. c. non dz. extra de cõsanguini. ꝛ affini. B.

Quid si cognoscit qs consanguineam alicui in quto gradu vel sup? R. sm Ray. ꝛ Hoff. Non õbitur affinitas nec impedit mrimoniũ. ꝛ si erat consãguinea vxoris sue in dicto gradu: non perdit vir ius exigendi debitũ suum.

Impedimentum

15. de impotẽtia coeundi quid sit? R. sm Ray. Est viciũ aie vl corporis vel vtriusqꝫ quo quis ipedit alteri carnalr cõmisceri. A. Quasi idem dic Hosti. s. qꝫ est defectus nãlis seu accñtalis quo quis. ꝛc. vt in sum. con. li. 4. ti. 16. q. i. B.

Quot sũt spẽs impotẽtie? R. sm Ray. Sũt pncipaliter due. Nã vna est nãlis vt impotẽtia pueri vl frigiditas senis seu etiã frigiditas cõplexionis: aut artatio mulieris. Alia nõ nãlis sed accñtalis: vt castratio siir ꝛ maleficiũ A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 2. B.

Utrũ nãlis impotẽtia impediat matrimoniũ. R. Illa q̃ est i puero vel puella ipedit ad tps. q. q̃diu inest nõ potest õhere. 30. q. 2. c. p. ex eo. qꝫ sedez. De hac vide. i. matrimoniũ 2. §. p. Sed illa nãlis impotẽtia q̃ est in frigido: si est ꝑpetua impedit mrimoniũ õhendũ ꝛ dirimit õctũ. 33. q. i. c. p. ꝛ 2. ex eo. laudabilem. Illa tamẽ que est in sene nõ impedit. C. õ nupt. l. sancim. 27. q. i. nuptiarũ bonũ. in pn. Nã senes ꝛ si nãli calore destituantur opere tñ medicoꝝ poterit aliqliter subueniri eis. A. Idem dicit glo. in dicto. c. nuptiaꝝ: subiũgens qꝫ nemo ẽ adeo senex qñ calere possit nã vel artificio: quod nõ est in frigido vel puero. Et ex dcõ istius glo. pz qꝫ si senex nullo mõ possit calere: idẽ iudicãdũ eẽt õ illo qõ de frigido. s. qꝫ ñ põt cõtrahẽ. Et satis facit dcĩn. c. qõ sedez. B

Quid si vir nõ ẽ oĩno frigidus: sed vel mẽbrũ nõ erigit seu diuersimode ineptum ẽ ita qꝫ nõ põt vxori cõmisceri: vel statĩ spargit semẽ extra: ꝛ hui modi. R. sm Hosti. Si põt iuuari medicinis planũ est: al expectãdũ erit triẽniũ: ꝛ postea forsan separari poterit sicut põt nãliter frigidus. Tuti tamẽ eẽt cõsulẽdus papa. A. Ego puto qꝫ ñ sit necesse consulere papaz: qꝛ siue ex frigiditate siue ex causa quacunqꝫ cõstet personam impotẽtẽ ad reddẽduz debitum reputat inepta ad cõtrahendũ matrimoniũ: vt i. c. qõ sedẽ. ex õ frigi. ꝛ malefi. ꝛ vt pz eo. ti. c. laudabilem expectatõ triẽnij fienda est: nisi ꝑ pri possit de impedimẽto constare. B.

Quid si mulier dicit virũ ipotentẽ ꝑpter defectũ mẽbri? R. sm Hosti. Uirũ eẽ inspiciendũ ꝑ honestos hoies sicut de muliere arta dicit. i. §. xi. Si ꝟo alleget excessũ mẽbri: dicit ibi Hosti. qꝫ papa cõsulendus eẽt. A. Videt hꝰ casu dicẽdũ idẽ qõ de arta q̃ potest cõtrahere cũ vno: ꝛ nõ cũ alio: vt. i. §. Pone qꝫ est arta. B.

Sed qd si qs nõ põt copulari cum ꝟgine sꝫ cũ corrupta? R. sꝫ Tho. in 4. di. 34. Possũt medicinalr cum aliq̃ instrumẽto claustra pudoris frãgi. Nec eẽt hꝰ õ nãm: qꝛ nõ fiẽt ad delectatõez sed ad medicinam.

Quid si qs mouet ad pulchrã ꝛ nõ ad turpẽ? R. sm Tho. vbi s. Hꝰmodi abhominatio mulieris nõ ẽ cã nãlis sꝫ accidẽtalis. ꝛ iõ idẽ iudiciũ ẽ qõ de maleficio. de q̃. i. §. ant pñ. ꝛ sequẽtib.

Quid si vir sciat se frigidū ꝛ ineptū
ꝛ tamē scient̄ ꝯbit cū aliq̄? R° b3 Ray.
Si mulier vult cohabitare nō pōt vir
ab ea recedere: ar. ex̄ de eo q̄ dux. i ma.
quā pol. c. p̄. ꝛ ex̄ eo. cōsultatōi. Et quas
tā𝔮̄ vxores hr̄e nō pn̄t: hēant vt soro
res: vt in. c. ꝯsultatōi. in fi. Et idē dicen
dū si mulier sciens se artā ꝯxit cū aliq̄
q2 si vir cohitare velit non poterit illa
discedere. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 25.
Et hec intelligēda sunt b̄m ea que sta
tim dicentur in. §. se. B.

Quid si vir scienter cōtraxit cu3 ar
ta? R° b̄m Inno. Tenet̄ cū ea stare vt
frater ꝛ soror. Si tamē cōtrahat cum
alia tenet mr̄imoniū q̄uis nihilomin⁹
p̄mā vt sororē tenere ꝛ alere teneat̄.
Et eodē modo si q̄ mulier scient̄ ꝯhat
cū frigido vel impotēte d3 ei cohitare
vt soror. Et sil̄r dō si frigidus ꝛ arta sci
enter ꝯxerūt. A. Con. Ray. vt p3 in sū.
con. eo. ti. q. 26. Sed Hosti. ait q̄ nullu3
ius dictat vt aliq̄s cōpellatur talem re
tinere. sed q̄ si consentiūt sil̄r cōmorari
hoc facē pn̄t q̄diu eis placebit. Idem
dicit glo. in. c. laudabilē: ex̄ eo. ꝛ ibi ea3
sequit̄ dn̄s An. de Bu. Et si sic cōmanē
tes ambo vel alt̄ ihoneste viuāt volē
tes sic luxuriā suā palliare: ep̄us d3 oc
currere b̄m Hosti. vt p3 in dicta. q. 26.
vbi ēt b̄m Ray. dr̄. q̄ posset vn⁹ petere
separatōem si alter eoꝝ viuēt incōtinē
ter vel al̄r inhoneste. vel si vnus male
tractat aliū ꝛ nollet se corrigere. B.

Utrū artatio mulieris sit semꝑ im
pedimētū cōtracti matrimonii. R° b3
Ray. Si abs𝔮̄ periculo pōt subueniri
bn̄ficio medicine vel per futuꝝ vsum
viri ꝓportionati. A. De vsu h⁹mōi vi
ri tenēdū ē: vt. i. dicet̄. B. non ipedit̄
ꝯhere mr̄imoniū: ex̄ de frig. ꝛ male. ex
lr̄is. Si v̄o non pōt aliquo mō sine gra
ui dāno ꝛ periculo subueniri: certe se
parabit̄ ꝛ poterit se copulare alt̄i cui
forsitan apta foret vel cuius respectu
subueniri possit. Q̄ō si per vsum secū
di facta sit idonea p̄mo reddet̄ p̄mo:
etiā si p̄m⁹ cū alia ꝯxerit quam in hoc
casu dimittere deb3 ꝛ ad p̄ma3 redire:
nisi ipsa p̄ma ad religionē transeat: et
sic solēni voto se astrinxerit ad cōtinē
tiā. tunc. n. remanebit cū secūda cu3 q̄
ꝯtraxerat post factū diuortiū. Itē non
tenet̄ redire ad p̄mā si ip̄a al̄r fuēit for
nicata ita q̄ ꝑ illā fornicatōem velit
eā dimittere quo ad thorū. Si v̄o ista
simplex votū de cōtinētia fecit: ꝛ p⁹ea
nihilomin⁹ nupsit publice secūdo: non
pōt repelli a p̄mo p̄textu fornicatiōis
q̄ fornicata fuēit cū illo secūdo q̄diu
de p̄mo mr̄imonio dubiū erat: sed am
modo nō deb3 cū illo secūdo remāere.
Hec oīa ex̄ eo. fraternitatis. A. Ista
intelligēda sunt b̄m ea que dicent̄. i. §.
Quid fiet. B.

Quō cōstabit q̄ illa que fuit seꝑa
ta a p̄mo ꝓpt̄ artitudinē sit facta ido
nea ei per vsu3 cū secūdo? R° b3 Guil.
per iuramētū matronaꝝ a quib⁹ inspi
cietur ip̄a: vel forsitā vter𝔮̄. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 4. B.

Quid fiet si reddita p̄mo cognosci
nō possit? R° b̄m Hosti. Remanebit ꝑ
trienniū cū ipso quasi p̄sumat̄ malefici
atus ꝛ si interi3 eā cognoscē pōt: cu3 il
lo erit: al̄r lapso termīo restituet̄ secun
do sine spe q̄ iterū reddatur p̄mo. A.
Idē dicit glo. super dictū. c. fraternita
tis. l3 glo. Ray. dixerit q̄ ista restitutio
facienda est secūdo ꝛ tertio ꝛ vs𝔮̄ ad
infinitū. Et b̄m Goff. considerandū est
an cognoscibilis fuerit p̄mo sicut scd̄o
puta q2 hoīes erāt eiusdē stature ꝛ cō
ditōis ꝛ sic restituet̄. Sed si nō fuēit co
gnoscibilis ꝓpter disparitatē cōditōis
nō r̄stituet̄. Et ad hoc videt̄ sonare lr̄a
dicti. c. fraternitatis: vt et nōtur in sū.
cō. eo. ti. q. 5. Unde ꝛ si a p̄mo nullo mō
poterat cognosci sine corꝑali periculo
nō fuit inter eos mr̄imonium b̄m glo.
Ray. Uin. Io. Tan. ꝛ Hug. ar. a ꝯrio sē
su in dicto. c fraternitatis. ex v̄bo ibi
posito: abs𝔮̄ corꝑali periculo. ꝛ ar. i. c.
ex lr̄is. eo. ti. b̄m vnā expositōem. Ideo
in hoc casu si per sequētē vsu3 secundi
viri reddat̄ idonea p̄mo: nō ꝓpter hoc

reſtituetur ei ſed remane bit cū ſecun
do: vt in ſū.con.eo.ti.q.6. B.

Sꝫ nunqd pōt cōtrahi mr̄imoniuꝫ
cū illa que ē arta ſi per inciſionē pōt fi
eri apta? R° ſm Guil. Dicit Hug. ꝙ nō
credit niſi facta inciſione. Qđ ſi an̄ in
ciſionē ducat eā: tūc ſi facta inciſione
adhuc duret p̄mus cōſenſus: ſuffic̄ ad
mr̄imoniū. A. Idē in ſū.con.eo.ti.q.7.
ꝛ.s. licet Hug. dixerit ꝙ ſit opus nouo
cōſenſu: vt ibi pꝫ. Et iſta faciūt ꝯ id qđ
hētur ſ̄. impedimētū 3°. §.3°. ꝛ ꝑ his que
ibidē dicuntur in additōe. B. Si v̄o n̄
duret vel nō de nouo cōſentiat in eam
aut nō carnal'r cognoſcat eam: pōt ab
ea recedere ꝛ aliā ſupducē. Qđ ſi nolit
pati inciſionē nō eſt cogēda maxīe cuꝫ
timeatur periculū. A. Idē in ſum. cō.
eo.ti.q.10. B.

Pone ꝙ eſt arta vni ꝛ apta alteri
nunqd pōt ꝯhere? R° ſm Guil. Contra
here ē pōt cum illo cui pōt ſine ꝑiculo
cōmiſceri cū alio non tenet matrimōi
um. A. Idē in ſum.con.eo.ti.q.9. Idem
etiā ſi mulier eēt inepta ad reddēdum
debitū ꝑpter latitudinē ſm Hoſti. ꝛ i
ſū.con.eo.ti.q.xi. B.

Circa ipotētiā coeūdi quādo ē ꝑpt
ipedimētū accidētale puta ꝑ caſtratio
nē querit̄ an tales ꝯhere poſſint? R n°.
Indubitanter tales qꝛ oīo inepti ſunt
ad reddēduꝫ debitū ꝯhere nō poſſunt
ꝛ ſi cōtraxerint diuidēdi ſūt: qm̄ nullū
eſt matrimoniū: ex̄ eo. ꙗ ſedē.

De impotētia coeūdi que eſt ꝑ ma
leficiū. R° ſm Hoſti. ꝛ Tho. i 4°. di.34.
ſic tenēdū ꙗ ſi maleficiū ſuperueniat
mr̄imonio an̄ carnalē copulam: tunc ſi
maleficiū eſt perpetuuꝫ impedit ꝛ di
rimit matrimoniū: ita ꝙ celebrato di
uortio vir aliā poterit ducere. Sil'r et
mulier poterit cum alio cōtrahē. 33.q.i.
ſi per ſortiarias. ita tñ ꝙ ſi mulier ipa
ꝓcurauerit maleficiū non pōt petere
diuortiū. qꝛ ſua culpa ad hoc deuenit
50. diſ. ſi euāgelica. ꝛ nōtur in dicto.c. ſi
per ſortiarias. A. ſ. in glo. B. Si v̄o
maleficiū ē tꝑale: nō impedit nec diri
mit matrimoniū. Et a p̄ncipio qdē ma
leficiū qōlibet p̄ſumit̄ tꝑale: ſed p⁹ꝙ̄
cōiuges per triēniū ſil'r cohitauerūt da
tes operā carnali copule ſi adhuc du
rat impedimētū: p̄ſumit̄ maleficiū eſ
ſe ꝑpetuū: vt ex̄ eo. laudabilē. ꝛ.c. vlti.
A. Idē dicunt etiā alii doc. vt pꝫ i ſū.
con.eo.ti.q.13. ꝛ 14. B. Sed qual'r itel
ligenda ſit cohitatio triēnii hētur ſup̄
diuortiū. §.6°.

Quid ſi poſt triēniū diuortio cele
brato redeat potētia ſe cognoſcendi?
R°. Uarie de hoc ſunt opiōnes. Tenen
dū tñ ē ſm ꙗ vr̄ ſentire Tho. in 4°. diſ.
34. vꝫ ꙗ ſi maleficiū fuēit vniuerſale
reſpectu cuiuſlibet ꝑſone: tūc ſi alteri
nupſerit oñdit̄ maleficiū nō fuiſſe per
petuū. vñ dꝫ redire ad p̄mū. Si āt ma
leficiū fuit particulare reſpectu ſpālis
perſone: tunc cū vtriꝗ detur licentia
contrahēdi cū alio nō pōt ad p̄ſtinum
matrimoniū redire: cū p̄mū mr̄imōiū
nullū ſit. ꝛ ſcđꝫ ſit veꝝ. A. Sed certe
n̄ video quō aliquo mō poſſit ſciri ꙗ
ipedimētū fuēit vl'e r̄ſpectu cuiuſlibꝫ
ꝑſone: qꝛ cū q̄libet h̄ret expiri ꝑ trien
niū: vt i.c. fi. ex̄ eo. qđ ē ipoſſibile. Uñ
vt pꝫ in ſum.con.eo.ti.q.15. Al. dic̄ ſim
plicit̄ ꙗ etiā ſi ptās cognoſcēdi redeat
nō reſtituit̄. 33.q.i. ſi per ſortiarias. i fi.
vt ibi pꝫ. Hoc intelligēdū qñ deuētuꝫ
ē ad ſecūdū mr̄imoniū. Ibi etiaꝫ dicit̄
ꙗ ſi forte ſanari nō potuēit ſepari va
lebunt. Sed poſtꝙ̄ alias nuptias expe
rierint in carne illis viuentibus quib⁹
iuncte fuerint p̄oribus quos relique
rant etiam ſi poſſibilitas concubendi
eis reddita fuerit reconciliari nequi
bunt. B.

Utrū maleficiū ꝑ aliud maleficiuꝫ
ſit tollēdū. R° ſꝫ Tho. vbi ſ̄. Si malefi
ciū n̄ pōt r̄moueri niſi ꝑ aliud illicituꝫ
vt ꝑ demonis auxiliū vl' h⁹mōi: etiaꝫ
ſi ſciret̄ ſic poſſe reuocari: nihilomin⁹
impedimētū ꝑpetuū iudicat̄. qꝛ reme
diū nō ē licitū. Idē Pe. Al. ꝛ Hoſti. Et
addit Hoſti. ꙗ lꝫ aliq̄ remedia videāt̄
vana tolerari: poteſt tamē retundere
vana vanis. nō aūt dicit de illicitꝭ. A.
Sed certe oīa vana remedia nō nālia

ſunt illicita ⁊ pernitioſa.26.q.2.illō. B.
Qualiſ aūt ⁊ qñ ſit faciēdū diuortiuꝫ
ꝓpter impotētiā coeūdi: vide ſ.diuoꝛ
tiū quaſi per totū.

Mpedimentum

16º de matrimonio ↄtracto ↄ̄
inſdictū eccłie. Circa qđ ſciendū ꝙ illi
inſ quos mr̄imoniū inſdiciſ nō debent
cōtrahere. ſi tñ ↄtraherēt nō ſunt ſepa
rādi niſi ad tꝑs vt agāt pniam qꝛ man
datū eccłie cōtēpſerūt: ex̄ de mr̄imōio
ↄtrac. ↄtra inſ dic. eccłie. ꝑ totum.
Interdicta etiā ſūt mr̄imōia clāde
ſtina: ⁊ debēt p̄mitti bāna: vt dictū eſt
ſ̄. impedimētū p̄. §. 7º. Itē de talibꝰ ma
trimoniis hēs. ī. legitimꝰ. §. p̄. ⁊. ſ̄. debi
tum. §. fi. ⁊. ī. matrimoniū 3º. §. fi.

Mpedimentum

17º de impedimēto feriarum.
Ubi ſciendū ꝙ tꝑe feriaꝝ ſm Ray. poſ
ſunt cōtrahi ſpōſalia ⁊ etiā mr̄imoniū
qđ fit ſolo cōſenſu: ſed traductio vxo
ris ⁊ oīs nuptiaꝝ celebꝛitas ꝓhibetur
ex̄ de mr̄imo. ↄtrac. ↄ̄ inſ. ec. per totum.
33. q. 4. nō oꝑꝫ. ⁊ tribus. c. ſequentibus.
A. Hoſti. tñ in ſua ſūma vt ⁊ nōtur in
ſū. con. li. 4. ti. 27. q. i. dicit ſe putare ꝙ
etiā ꝓhibeaſ conſenſus. qꝛ his diebus
nō inſponit eccłia auctoꝛitatē ſuā. Sꝫ
in. c. capellanꝰ. ex̄ de fer. hoc non affir
mat: lꝫ opiniones quoꝛūdā recitet. Foꝛ
te pōt dici ꝙ ſimplicia ſponſalia etiaꝫ
de p̄ſti nō ꝓhibenſ: vt dicit Ray. cum
quo con. glo. i dicto. c. capellanꝰ. niſi foꝛ
te fierēt cū magnis ſolēnitatibꝰ ↄuiui
oꝛū vel ſiłū: a qbꝰ his tꝑibus oꝫ ceſſa
re: q̄ ſpālīſ deputata ſūt ad pniam et
dei honoꝛē. 33. q. 4. non oꝑꝫ. Et hoc cāu
pōt intelligi dictū Hoſti. B. Cuius ꝓ
hibitōis rōem aſſignat Tho. in 4º diſ.
32. dicens ſic. Qñ noue ſponſe traducū
tur aīus ↄiugū magis ex ip̄a nouitate
ad curā carnaliū occupaſ. ⁊ iō in nupti
is cōſueuerūt ſigna multa letitie diſſo
lute oſtendi. ⁊ ꝓpter hoc illis tꝑibus i
qbus hoīes p̄cipue debent ſe ad ſpūa
lia eleuare ꝓhibitū ē nuptias celebꝛa
ri. Hoc aūt eſt ab aduentu vſqꝫ ad epi
phaniā ꝓpter coīonē q̄ ſm antiquos
canones fieri in natiuitate coiter ſolet
A. de cōſe. diſ. 2. ⁊ ſi nō frequētius. ⁊. c.
ſeculares. B. ⁊ a ſeptuageſima vſqꝫ
ad octauā paſce ꝓpter cōionē paſcalē
⁊ a tribꝰ diebꝰ añ aſcēſionē vſꝫ ad octa
uā penthecoſtes ꝓpter p̄paratōeꝫ ad
cōionē illo tꝑe ſumendam. Et de p̄mis
duobus tꝑibus hētur. 33. q. 4. non opoꝛ
tet. ⁊ tribꝰ. c. ſe. De vltima extra de fer̄.
capellanus. vbi etiaꝫ Guil. dicit. ꝙ con
trariū faciēs moꝛtalr̄ peccat. A. Ideꝫ
in ſū. dicta. q. i. B. Sed tñ vt Tho. ſub
dit in illis diebꝰ nunqꝫ eſt ꝓhibitū de
bitum exigē. qꝛ nō eſt tanta diſtractio
aīoꝛū in redditōe vel in petitōe debiti
ſicut in celebꝛatōe nuptiaꝝ. A. Poteſt
dici ꝙ etiā ſi nō ſit ꝓhibitū ex p̄cepto.
eſt tñ de conſilio diligenter amplecten
do: cū p̄dicta tꝑa ad pniam ⁊ deuo tio
nē deputenſ: vt pꝫ ꝑ Ambꝛ̊i ſermōe de
aduētu: vbi de his loquēs dicit. Nō ſo
lū ab oī īmunditia ſꝫ etiā ab vxoꝛibus
ꝓpꝛiis ſtudioſiſſime ↄtineaſ. qđ ⁊ pōi
tur. 33. q. 4. fratres. B. Bñ tñ ꝓhibeſ
exactio debiti in diebꝰ ſolennibꝰ ⁊ ieiu
niis: vt diciſ ſ̄. debitū cōiugale. §. 7º.
Sed nunquid in p̄dictis diebꝰ īclu
ditur octaua epiphie? R. Nō. qꝛ nō in
ueniſ ꝓhibitū. Nā ⁊ ſi canon hoc volu
iſſet certe exp̄ſiſſet: ſicut exp̄ſſit đ octa
uis paſce. 33. q. 4. non oꝫ. 2º. Sꝫ nec Tho.
nec magiſter ſn̄iaꝝ de ip̄is octauis ali
quā faciūt mētionē: lꝫ aliq minus bñ
dixerit ↄtrariū. A. Dictū iſtoꝝ pōt ſal
uari in locis in qbꝰ ē de conſuetudine.
Nā in ↄtrahēdo mr̄imonio ſeruāda ē
conſuetudo honeſta: extra de conſan.
⁊ affini. ꝙ dilectio. B. Similiter non
includitur infra pꝛedictum tempus il
dominica que eſt poſt pentheco. quia
ipſum feſtum non habet diem octauū
Unde in ipſa poſſunt nuptie celebꝛari
extra de fer̄. c. capellanus. in fi. A. Hº
fuit dictum glo. Ray. vt patet in ſum.
confeſſio. eo. titu. q. 2. Sed in dicto. c.

capellanus.hoc nō clare ꝓdaſ. Unde ꝛ Hosti.ibidē dicit ɔ̄riū.ſ.ꝙ nuptie non pñt fieri ĩ illa dñica p⁹ penth.ſ.qñ agiſ feſtum trinitatis:ſ3 ĩ craſtino ſic. B.

Impubes dicitur

cōiſ puer ĩfra.14.ãnū ɔpletū Puella ĩfra.12.ex̄ de deſpō.impu.ex lit teris. His.n.annis tranſactis dicūſ an ni diſcretōis.ex̄ de regu.cū te. A. Poti us incipit .cū ſim⁹.ꝛ.c.cū virū. Et anni diſcretōis dicūſ a ſeptēnio ſup̄.quo ad cōfeſſionē:vt pȝ ꝑ glo.in.c.oīs.extra ď peni. ꝛ re.ɔiūcta glo.in.c.p̄.de delic. pu. B.ꝛ.c.ſignificatū.ꝛ ex tunc dicūtur pu beres. Pōt etiā dici pubes qui vel que ex habi tu corporis pubertatē oñdit ꝛ generare ſeu ɔcipe pōt.ex̄ de deſpō.im pu.puberes.An ĩpubes poſſit ɔ̄hē̄ ma trimoniū: vide.ĩ.matrimōiū.2°.§.p̄. Et an ſponſalia.vide.ĩ.ſponſalia. §.4°.

Incanatatio. Reg re ĩfra

ſortilegiū.2°.§.5°.ꝛ.6°.

Incendiarius. dr ſm Ray.ꝛ

Guil.q ĩcendit auctoritate ꝓ pria ciuitatem vel villā: manſionem vel ſegetē ꝛ ſilua aliena malo ſtudio: vt.p odio vł vīdicta.23.q.vlt.peſſimā. 12.q.2.cū deuotiſſimā.Sec⁹ ſi facēt iuſſu eius q hēt ptātē indicendi belluȝ qđ ē iuſtū. Itē incēdiari⁹ eſt qui incendi fa cit ꝑdicta.aut cōſiliū vel auxiliū ĩpen dit. A.Sec⁹ eēt ſi qs domū ꝓpriā vel ſegetē incēderet.q2 lȝ peccaret re ſua abu tēdo:nō tñ teneſ pena incēdiarii: niſi dolo malo hoc facēt.ſ.vt per incen diū rei ſue aliena icēdereſ ſʒ glo.Ray. ꝛ Ul.vt in ſū.con.li°.2°.ti.5.q.9. B.Et dr malo ſtudio qa ſi qſ caſu vł negligētia hoc faciat:nō iudicatur vt icēdiarius. A.Hoc veꝝ quātū ad penā.ſed q̊ ad in tereſſe dānificati bñ teneſ ex negligē tia: vt in.c.fi.ex̄ de iniur̄.Teneſ etiā q̊ ad penā ſi tā lata culpa fuit vt luxurie aut dolo ſit ꝓxima: vt in.l.plt.ff.de in cen.B.Con.Hoſti.ꝛ Goff.

Que pena icēdiarii? R°. Scdʒ legeſ ē vt ipſe igne cremeſ aut capite puni atur.ff.de incen.rui.ꝛ nau.l.q edes. ꝛ.l. plt ꝛ vlt.ff.đ pe.l.capitaliū.§.icēdiarii .ff.ad.l.cor.de ſicca.l.ſi qs dolo. A .Cre mātur ꝓꝑe qui incēdia fecerit ĩtra op pidū: vt in dicto.§.incēdiarii. Qui ħo caſaȝ aut villā leui⁹ puniūſ: vt ibi. Et ita intelligiſ qđ hētur in dicta .l.qui edes.vbi diciſ.Qui edes aceruum ve frumēti iuxta domū poſitū cōbuſſerit vinct⁹ ħberatus igni necari iubetur. Et ꝙ appellatione ediū oēs ſpēs edifi cii continenſ.Sȝ in dignitate poſiti ca pite puniunſ: vt ĩ dicta.l.ſ.vbi dicitur. Qui data opa ĩ ciuitate icēdiū fecerit ſi humiliori loco ſint beſtiis ſubiici ſo lēt.ſi in aliquo gradu exñtes id fecerit capite puniun tur: aut certe in ĩſulam deportanſ. B.Scdm canones ħo eſt pena multiplex. Nā incēdiari⁹ eccłiaꝝ vel locoruȝ religioſoꝝ vel cimiterii vł ſpacii ꝑuilegiati in circuitu eccłie: ē ex cōicatus ipſo iure: qui etiā poſtq̄ fue rit denūciat⁹ non pōt abſolui niſi a pa pa: vt dictū eſt ſ̄.abſolutio p̄.§.3°.ꝛ ſup̄ excōicatio 4°. Que aūt ſint loca ꝑuile giata habes ſ̄.emunitas cōfugiētium §.3°. Incēdiarii ħo alioꝝ locoꝝ cū man dātibus cōſulētib⁹ ꝛ fauētib⁹: ſūt excō municādi.23.q.8.ſi qs mēbroꝝ.ꝛ.c.peſſi mā.ꝛ iſti etiā poſtq̄ fuerit denūciati ñ niſi a papa poſſunt abſolui: vt dr ſup̄ abſolutio p̄.§.3°. Tales ēt icēdiarii in q buſdā locis ipſo facto hēntur ꝓ excōi catis ex ɔſuetudine: lȝ reuera abſʒ con ſtitutōe aut ſñia non ĩferaſ excōicatio A .De hoc dic vt ſ̄.excōicatio p̄.§.6°.in additōe. B.

Incertorum reſti

tutio ſiue diſpenſatio: vide.ĩ. reſtitutio 6°.per totum.

Inceſtus quid ſit ꝛ q̄ ſ̄ ue habes ſup̄ fornicatio.§.p̄.ꝛ.ĩ. luxuria .§.p̄.

Indulgentia. Quis poſſit

concedere indulgentias? R° sm Tho.
in 4.° dis.20. solus papa. quia ipse sol⁹
plenariã hẽt ptãtẽ, prout vult potest
idulgentias facere. causa tamẽ existẽ
te legitima. Archieps quoqꝫ licꝫ nõ sit
iudex ordinarius omniũ de sua proui
cia: vt snp. archiepiscopus. §. 3.° potest
tamen nõ solum in sua diocesi: sed ẽt i
tota sua ꝓuincia indulgẽtias concede
re dũmodo non excedat statutum gnã
lis concilii. ex̃ de pe. ⁊ re. nostro. Item
hoc pñt episcopi in sua diocesi: nec per
peccatuꝫ tollitur eis talis potestas. qꝛ
est potestas iurisditionis. A. nisi esset
pctm̃ ex q̊ ligaret aliq̃ cẽsura eccłiasti
ca qꝛ tũc ñ pt absoluẽ nec ligare: vt s̃.
absolutõ p̊. §. p̃. xo. 2.° B. Sacẽdotes xo
parochiales aut decani non possunt
nisi sibi ex concessione ab episcopis fa
cta. A. Similr̃ nec etiaꝫ alii prelati in
feriores episcopis: vt abbates ⁊ huius
modi: vt extra de exces. prela. acceden
tibus. quia eis dispensatio cõis thesau
ri cõmissa non est. tamẽ possunt conce
dere participatõem bonorũ cõgrega
tionis sibi cõmisse. Nam hec partici
patio fit per mutuam caritatem: sꝫ in
dulgẽtia requirit auctoritatẽ. sm Pe.
vt in sũ. cõ. li.° 3.° ti. 34. q. 184. qui ẽt dicit
ꝙ cõfirmat⁹ etiã añqꝫ sit sacerdos põt
indulgẽtias facere. ⁊ etiã legati non sa
cerdotes: vt ex̃ de pe. ⁊ re. ꝙ aũt. quia
hec potestas magis cõpetit ex iurisdi
tõe q̃ꝫ ex ordine. Hosti. xo dicit ꝙ ele
ctus cõfirmat⁹ añ epalem cõsecratõeꝫ
tutius facẽt si a talib⁹ abstineret: ma
xime si non sit sacerdos: vt pꝫ in ea. q.
B. Est autẽ per conciliũ limitata quã
titas per hunc modũ. Quãdo dedicat̃
eccłia non debet nec potest indulgẽtia
extendi vltra ãnum siue ab vno siue
a plurib⁹ epis dedicet̃. In ãniuersario
vero dedicatõis: aut etiã ex quacunqꝫ
alia causa non potest dari indulgentia
nisi. 40. dieruꝫ: ex̃ de pe. ⁊ re. cuꝫ ex eo.
in fi. ⁊ hoc siue concedat̃ ab vno epo si
ue a multis. quia nunq̃ꝫ excedit p̃dcãꝫ
taxatõem: ex̃ de peni. indulgentie. lib.°
6.° A. Ibi dicit̃. Indulgẽtie que ab vno
vł plib⁹ epis i eccłaꝝ dedicatiõib⁹ vel
aliis q̇buscũqꝫ casib⁹ cõcedũtur vires
nõ obtinẽt si statutũ excesserit concilii
generalis. B.

Sꝫ nunquid idulgentie valẽt aliis
q̃ꝫ subditis eoꝝ q̇ eas faciũt? R.° Valẽt
illis q̇b⁹ ꝓprii epi ꝯcesserũt vt ꝓsint:
ex̃ de pe. ꝙ aũt. A. Et non solũ epi: sed
etiã ꝓprii sacerdotes inferiores h° pos
sũt cõcedẽ sm quosdã. quia tunc nõ ip
si dant eis indulgẽtiaꝫ: sed ꝯcedunt vt
remissiones ab epis facte eis ꝓsint: vt
sic i absolutõe penitẽtiũ p̱ diuersos mo
dos ꝓuideant liberãdi a peccatiũ ⁊ a pe
nis: qđ ẽ officii sacerdotalis. Et cũ hoc
con. Hosti. ⁊ Guil. durã. dicẽs ꝙ cũ con
fitens hꝫ multa peccata mortalia ꝓ q̇
bus forte tota vita hois q̃ꝫtum ad se
ptẽnẽ pniam non sufficẽt: tũc sacẽdos
hoc exponat penitẽti ⁊ addat. Vñ iniũ
go tibi ꝙ q̃ꝫdiu viues dicas totiẽs i die
pr̃ nr̃. vł sile. qꝛ pnie arbitrarie sũt. De
bet etiã dicẽ. Concedo tibi ꝙ ꝓsint tibi
oẽs remissiones a quocunqꝫ fient. ał ei
non ꝓdessent. ꝺcõ. c. ꝙ aũt: vt in sũ. cõ.
eo. ti. q. 189. B. Qñ aũt ex̃ne⁹ eps dat
idulgẽtiã i vno loco: indulgẽtia ei⁹ va
let tm̃ subditis suis. vt Hosti. dicit. A.
⁊ aliis q̇bus concessum est: vt statim
patuit. B.

Vtꝝ indulgẽtie faciẽde sint ꝓ subsi
dio tp̱ali. R° sm Tho. ⁊ Pe. i 4.° dis. 20.
Pro tp̱alib⁹ nõ sũt spũalia dãda. ideo
idulgẽtie dãde sunt p̃ncipalr̃ ꝓ vtilita
te spũali ⁊ nõ ꝓ subsidio tp̱ali. A. Iõ
i sum. con. eo. ti. q. 185. B.

An idulgẽtie i foro diuo aliq̇d vale
ant ⁊ quãtũ. R° sm Pe. vbi s̃. In eccle
sia ẽ thesaur⁹ meritoꝝ tã ipius eccłie
q̃ꝫ xp̃i cui⁹ thesauri p̃lat⁹ hẽt claues. et
dispẽsare põt. ⁊ sic idulgẽtia valꝫ. Qua
tuor tñ requirũtur ad hoc vt valeant
Duo ex parte dantiũ. s. auctoritas ⁊ cau
sa rõabilis. Alia duo ex parte suscipiẽ
tis. s. ꝙ sit in statu merẽdi. ⁊ vt faciat il
lud ꝓ quo indulgẽtia dat̃. Con. Tho. ⁊
Al. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. 180. vbi ẽt

dicitur ꝙ cā rōnabilis ē vtilitas ecclie.
quia thesauri ecclie ꝑ ei⁹ nccitatib⁹ di
spensādi sunt. B. valēt igiť indulgen
tie quātū sonāt. vȝ. 40. dies idulgētie
valent tātū ꝙtū. 40. dies pnie ſȝ taxa
tōem factā siue a iure siue a sacerdote
siue a iusticia diuia. Dies. n. isti siue an
ni nō sūt anni celi nec purgatorii: sed
mūdi. ⁊ sicut ī mūdo. 40. dies pnie pl⁹
valent vni ꝓficiēti cū maiori feruore
ꝙ valeāt alteri: ita. 40. dies indulgētie
plus valent illi qui cū maiori caritate
seu rei date quātitate accedit. Sat| cō.
Tho. ⁊ Ray. Et addit Tho. ꝙ qui vici
nior est ecclie: ⁊ etiā sacerdotes ⁊ clici:
ita consequūtur indulgētiā sicut remo
ti. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 181. B.

Quid cū pnia alicui⁹ ē. 7. annorum
⁊ ipe successiue dat. 7. nummos ecclie
alicui que habet indulgētiā vnius āni
nunqd liberat⁹ est? Rᵒ ſm Hosti. Nō
ē dubiū ꝙ liberat⁹ est quo ad eccliam
militantē: ex̄ de pe. ⁊ re. cū ex eo. §. ad
huc prelat⁹. tamē si indiscrete facit hu
iusmodi indulgētias se onerat. Et con
sulim⁹ ꝙ ille qui acquisiuit huiusmōi
indulgentias nō vtatur eis in hac vita
sed reseruet in purgatorio vbi grauis
sima erit pena. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 182. B.

An quis totiēs hēat indulgētias q̄ti
ens intrat eccliam: vbi posita est. Rᵒ
ſm Tho. in 4.ᵒ dis. 20. Aliquādo idulgē
tia determinata est ad tp̄s: puta qcūq
vadit ad talē eccliam vsq ad tale tp̄s
hēat tātum de indulgentia. ⁊ tunc itel
ligitur semel tm̄. Aliquādo indulgētia
est ꝑperhēnis sicut i ecclia beati Petri
i Roma. 40. dierū. ⁊ tunc quotiēs quis
vadit totiens indulgētiā cōsequiť. A.
Idē in sū. con. li.ᵒ 3.ᵒ ti. 34. q. 183. B.

Quib⁹ ꝓsunt indulgētie? Rᵒ ſȝ Pe.
Nō ualent exn̄tibus in peccato morta
li. qꝛ manēte offensa reatus pene tolli
non potest. Ualent aūt religiosis sicut
secularibus. Quin ēt si sit indulgentia
de dando possūt dare si non habeant
administratōem vel licētiā dandi a su

is p̄latis. Prelatus etiā lȝ sibiip̄i p̄ et
p̄ncipalr̄ indulgētiā dare nō possit: pōt
tamē vti indulgentia aliis data: ⁊ sub
eadē forma. Con. Tho. vbi s. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 186. B.

Utrū indulgētia valeat illi q liben
ter facerer illud ꝑ quo dať: sed non po
test. Rᵒ ſm Tho. in 4.ᵒ dis. 20. Non. qa
indulgētia tm̄ datur sub hac forma. s.
vt faciat vel det hoc vel illud. Idem
Al. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 187. B.

Utrū vn⁹ possit alteri indulgētiam
mereri. Rᵒ ſm Tho. in 4.ᵒ dis. 45. Nō
pōt: nisi ꝓcedat ex intētōe dantis. Un̄
possȝ si indulgētia fieret hoc modo di
cendo: ꝙ ille qui facit vel ꝑ quo fit ha
beat talē indulgētiam. Con. Al. A. Idē
in sum. con. eo. ti. q. 188. B. Et siľe dicē
dū est de his qui sunt in purgatorio.
quia si fiat sub hac forma. Quicunq
fecēit hoc vel illud ipse vel alius ꝑ q̄
facit in purgatorio detent⁹ habeat ta
lem indulgentiam: valebit illi: alʼ non
Nec ꝓpter hoc sequiť ꝙ p̄latus possit
ꝑ suo arbitrio aīas a purgatorio lib̄a
re quia ad hoc ꝙ indulgentie valeant
requiritur causa conueniēs indulgen
tias faciendi. Con. Pe. ⁊ Inno. A. Si
miliť Ray. ⁊ glo. eius. Sed Hosti. diciť
simpliciter ꝙ ex vi indulgētie non va
lent huiusmodi defunctis remissiōes:
cuȝ nō sint de foro ecclesie. sȝ bona ope
ra quibus quis meretur indulgentiaȝ
vt elemosyne vel peregrinationes va
lent eis sicut ⁊ alia suffragia ecclesia
stice emunitatis: vt in sum. confes. eo.
titu. q. 191. Sed certe non videtur ratio
quare ad defunctos possit transferri
meritum bonorum operum: ⁊ nō me
ritum xp̄i vel militantis ecclesie. Un
de si papa huiusmodi faceret indulgē
tias: non debēmus os ponere in celuȝ
de plenitudine potestatis eius temere
dubitando scd̄m glo. Ray. ⁊ in dicta. q.
191. B.

Quid de illo qui cōsequiť generalē
indulgētiam positā per papam? Rnᵒ
ſm Host. Statiȝ euolat si i tali statu

decedat. A .Con.glo.Ray.vt in sũ.con. eo.ti.q.182. B.

Utrũ cruce signatus q morit añq̃ iter arripiat hẽat indulgẽtiã? R̃. ẽm Tho.in quolibet.Forma cõsiderãda ẽ Nam si cõcedat accipiẽtib' crucẽ stati hẽt etiã si decedat anteq̃ iter arripiat Sec' si ɔcedat trãseũtib'. A .Cõ.glo. Ray.vt in sũ.con. eo.ti.q.192. B .Pre cipitur in ỽtute obediẽtie sub pena ex cõicatõis. A .Tex.dicit sub ĩterminati one maledictõis eterne: vt ĩ cle. religi osi. de pui. de qua.ĩ. B .religiosis ne pdicent indulgẽtias ĩdiscretas: vt ĩ cle. religiosi.de puil De q̃stuariis q portãt indulgẽtias aut predicant: habetur .ĩ. questuarii.

Infamis.

Duob' mo dis est aliq̃s ĩfamis.s.de facto ⁊ de iure.In famis de facto est cuius apud bonos ⁊ graues grauata est opinio super crimi ne aliquo.Infamis de iure est quẽ ius ponit esse infamẽ: vt qui cõuict' est de furto.vel q pugnat in harena p lucro ⁊ ẽpl'a h'modi. A. Hoc fuit dictum glo. Ray.vt patz in sũ.con.li.º3.ºti.25.q.i. B. Ois aũt infamis tã de iure q̃ de facto debz r̃pelli a pmotõe: siue sit dignitas siue ordo: q2 porte dignitatis ĩfamib' patere non debẽt.dis.51.q in aliquo. ex̃ de iureiur.infamib'.li.º6.º A . Hoc fuit dictũ Ray.vt pz in dicta.q.i. B. Item infamis nõ põt eẽ iudex vel pcurator: ex̃ de iudi.cũ deputati. A. Parũ vr̃ fa cere.sed plus facit dcm̃.c.infamib'. B. Itẽ repellit ab accusando.ff.de accu.l. q accusare. Itẽ a testificãdo: nisi in ca sibus.ex̃ de testi.c.testimoniũ. A .nisi eẽt in integrũ restitut': vt.ĩ.testis.§.5.º B. Itẽ a postulãdo.ff.de postu.l.i.de q̃ postulatõe hẽs.ĩ. postulatio .§.fi. Hec aũt de infamib' sic supficialr dicta suf ficiãt.Alia pl'a potes vidẽ.3.q.7.§. por ro in tex. ⁊ glo. Qualit ⁊ qñ infamatis sit indicenda purgatio: vide infra pur gatio.§.2.º

Infidelis.

Utr̃ liceat fidelib' cõi care cũ infidelib'. R̃º ẽz Tho. scða scðe.q.io. Qui in fide firmi sunt ita q ex eor̃ cõicatõe cũ infidelib' spe rat magis illor̃ cõuersio q̃ hor̃ subuẽ sio: nõ sũt phibẽdi cõicare cũ ĩfidelib' Simplices aũt ⁊ infirmi phibendi st̃ ne sine magna necessitate cum eis cõ uersentur.

Que infidelitas sit graui' peccatũ? R̃º ẽm Tho. vbi s̃. Heretici quidez q pfitent legẽ euangelii ⁊ eã corrũpunt grauius peccãt q̃ iudei qui fidẽ nunq̃ susceperũt ⁊ iudei q susceperũt figurã ei' ĩ veteri lege quã male interpretan tes corrũpunt grauius peccant q̃ gen tiles q nullo mõ fidẽ euãgelii suscepe rũt. Possẽt tñ ẽm quid aliter cõparari.

Utr̃ cum infidelib' sit disputandũ R̃º ẽm Tho.vbi s̃. In disputatione fi dei cõtra hereticos duo sunt cõsiderã da.Unuz ex parte disputantis. q2 si di sputat tanq̃ de fide dubius: ⁊ experiri volẽs veritatẽ: tũc peccat pculdubio tanq̃ infidelis.Si aũt disputat ad con futandũ errores vel ad exercitiũ: lau dabile est.Aliud est cõsiderandum ex parte audiẽtiũ vtrũ ipsi sint instructi ⁊ firmi in fide.tunc.n.nullũ est pericu luz disputare.Aut si audiẽtes sint sim plices ⁊ ĩ fide titubãtes.Circa tales di stiguẽdũ est.q2 si st̃ sollicitati ab ĩfide libus nitẽtibus in eis fidẽ corrũpere: tunc necesse est publice disputare dũ mõ inueniantur aliqui ad hoc idonei. Per hoc.n.simplices in fide firmabun tur ⁊ tollet ĩfidelibus decipiẽdi facul tas.Si ỽo nõ sũt sollicitati: tũc pericu losum est publice disputare de fide co rã simplicibus quor̃ fides etiã ex hoc ĩpo ẽ firmior q nihil diuersũ audierũt ⁊ iõ non expedit eis vt audiãt ỽba infi delium disputãtiũ ɔ̃ fidẽ. Probibẽtur quoq̃ omnes laici disputare d̃ fide pu blice vel occulte: ex̃ de heretic. qcũq̃ li.º6.º A .Et ibi dicit. Qui ỽo cõtrafecẽit excõicatõis laqueo innodet. B .Utrũ

liceat infideles trahere ad fidē per ali qua data munera: vide.ī. munus .§.2° ꝛ.ī.iudeus 3°.§.p̄.circa fi. Infideliū matrimoniū de hoc q̄re s̄. impedimētum 9°.de dispari cultu per totū. Itē de infidelibus hereticis vide s̄.hereticus. De iudeis.ī.iude⁹. De saracenis.ī.saracen⁹

Ingratitudo. Utrū sit peccatū mortale. R° ſm Tho. secūda scd̄e.q.107. Ingratus dr̄ aliqs dupliciť. Uno mō per solā omissionē: puta q2 non recognoscit vel retribuit vices ꝓ bn̄ficio accepto. ꝛ hoc non sp̄ est peccatū mortale. Nā si ingratus p̄termittat illud ad quod nō teneť. A .s.ex obligatione nccitatis: sed ex debitō g̃titudinis: quod ē vt homo aliquid liberaliter tribuat etiā ad quod non teneť ſm eundē Tho.ibidē. B .non peccat mortaliter: sed venialiter. quia ꝓuenit ex negligētia quadā seu indispositione. A .s.hoīs ad virtutē: vt p3 ibidē B . Pōt tamē eē mortale ꝑpter interiorem cōtēptū: aut si s̄btrahat illud qd̄ ex necessitate debeť beneficio siue simpliciť siue in aliquo nccitatis gradu. A. vt si omitteret facere quod ꝓmisit ꝑpter acceptū beneficiū. aut si bn̄faci enti non subueniret cum posset in notabili nccitate. B. Alio modo dr̄ ingratus nō solū q2 p̄termittit s3 ꝛ cōtrariū agit. Et hoc etiam ſm conditōem eius quod agiť qn̄q3 est peccatū mortale: quandoq3 veniale.

Utrū ingratis benefitia sint subtrahenda. R° ſm Tho. vbi s̄.circa igratū duo sunt cōsiderāda. p̄ qdem ꝙ ipe sit dign⁹ pati. ꝛ sic certum est ꝙ meretur beneficii subtractōem. 2° considerādū ē ꝙ oporteat beneficiū facere. p̄ nāq3 non debet esse facilis ad igratitudinē iudicādā. Nā forte non occurrit bn̄ficiato facultas aut debita opportunitas retribuēdi. 2° deb3 tendē ad hoc ꝙ de ingrato gratū faciat: qd̄ si nō pōt p̄ beneficio facere forte faciet secūdo. Si xō ex bn̄ficiis multiplicatis ingratitudinem augeat ꝛ peior fiat: d3 a beneficiorum cessare exhibitōe.

Iniuria. Quedam est enormis q̄da3 nō: vt s̄.enormia.§.2° A . De hiis s̄.absolutio 2°.§.fi.in additōe. B.

Utꝝ aggraueť iniuria ex h° ꝙ ꝯmittatur in ꝑsonā ꝑlibus cōiunctā. R° ſm Tho. scd̄a scd̄e.q.65. Ceteris paribus q̃to aliq̄ iniuria i ꝑles redūdat: tanto ē grauius pctm̄. Et inde ē ꝙ grau⁹ peccatū ē si aliquis ꝑcutiat p̄ncipem q̃ p̄uatā ꝑsonā: q2 redūdat in iniuriā toti⁹ multitudinis. Cum aūt inferť iniuria in personā coniunctā alteri q̄liťcunq3. tunc iniuria illa ꝑtinet ad duas personas: ꝛ ex hoc ipso aggrauať pctm̄. Quō ꝛ.qn̄ liceat iniuriā persone vel rerum repellere: vide s̄.bellū p̄.§.2° De materia iniuriarū: vide.ī.patiētia.

Iniusticia. Utrum faciens iniusticiā sp̄ peccet mortaliť. R° ſm Tho.scd̄a scd̄e.q.70. Cū iniusticia cōsistat in nocumento alterius: manifestum est ꝙ cōtrariať caritati. ꝛ sic ex suo genere ē peccatū mortale. Ille tn̄ qui in paruis facit iniusticiā deficit a ꝑfectōe eius qd̄ est iustū facere inquātū pōt reputari non esse oīno ꝯ volūtatem eius qui hoc patiť: puta si auferat aliquis alicui vnū pomū vł aliqd tale d̄ quo ꝓbabile ē ꝙ ille nō ledatur: nec ei displiceat. De iniusticia iudicis ecclesiastici vide.ī.iudex 2°.§.fi. A . Immo .§.p̄. B. Item multa circa iniusticiam iudicū vide.ī.iudex p̄.§.3° ꝛ se.

Inobedientia. Utꝝ sit peccatū mortale. R° ſ3 Tho. scd̄a scd̄e.q.105. Sic. Nam inobediētia ꝯtriatur caritati dei q̄ exigit vt ei⁹ p̄ceptis obediať. In p̄ceptis aūt diuinis ꝯtineť ꝙ etiā suꝑiorib⁹ obediať. Un̄ Ro. 13°. Qui resistit ptāti: dei ordinatōi resistit. Itē ꝯtriať dilectōi ꝓximi inquātū suꝑiori ꝓximo subtrahit obediētiam quā ei d3. Si āt p̄lat⁹ aliqs tot p̄cepta

ingerat ꝙ subditus ea implere nō possit excusat. De obedientia hētur. i. obedientia. per totum.

Inquisitio. Sciendū ꝙ tribus modis ꝓcedit cōtra aliquē de crimine. vȝ ꝑ accusatōeȝ. denūciatōeȝ. ꝛ inquisitōem. Et qdem quō debeat fieri accusatio hētur s. accusare. ꝛ s. accusatus. Ad denūciatōeȝ vero dȝ ꝑcedē caritatiua āmonitio: ex̄ de accu. super his. ꝛ. c. qliter ꝛ qn̄. ij. Et ad inqsitōeȝ ꝑcedere clamorosa insinuatio: vt in dcō. c. qualr. Addit ꝛ quartꝰ modus. s. cū crimē obiicit per modū exceptōis: d quo agit. i. inscriptio. §. p. ꝛ. ij.

Qn̄ ꝛ a quo sit ꝓcedēdū ad inquisitōem. R. Cū subditꝰ aliqs vel etiā prelatus offendit si per clamorē ꝛ famam ad aures supiōris peruenerit: nō qdeȝ ortā a maliuolis ꝛ maledicis: sȝ a ꝓuidis ꝛ honestis: ꝛ non selʼ tm̄ sed sepe dȝ veritatē diligētiꝰ ꝑscrutari vt puniat si opȝ: nō tanq̄ idē sit accusator ꝛ iudex: sed qi denūciāte fama: ex̄ de accu. qlit ꝛ qn̄. ij. ꝛ ex̄ de simo. lȝ heli. A. In dicto. c. qliter. nō dr̄ de ortu infamie: sed de denūciatōe q̄ facienda ē a ꝓuidis ꝛ honestis. Sufficit. n. fm Ray. ꝙ apud bonos ꝛ graues qs sit diffamatꝰ: nō distincto a quibꝰ ortū hūit infamia. qꝛ infamia ab icerto auctore ꝓcedit: de ɔsec. di. 4. sanctū. Con. Ber. ꝛ Hosti. in dicto. c. qliter. ꝛ in sū. con. li. iij. ti. 33. q. 5. Et addūt ꝙ tūc purgatio est indicēda saltē ꝓpt scādalū: ar. ex̄ de pur. ca. accedēs. Addit Hosti. Si nō oino cōstaret ꝙ a maliuolis orta ifamia eēt: nec scandalū imineret: nec multū sparsa eēt infamia: nō eēt de nccitate purgatio indicēda: ex̄ de pur. ca. cū in iuuētute. Itē vt pȝ ibidē. Ul. dicit ꝙ ad inqsitōem ꝓceditur ex q̄tuor causis. s. ex clamorosa insinuatiōe: vt dictū ē. Itē ꝓpter scādali timorē: qd pōt turbare eccliam: siue sit vnꝰ adeo potens ꝙ ipe scandalizatꝰ pōt ecclie scādalū suscitare: siue sint plures. Ad remotōem autē talis scandali indicitur purgatio. ꝛ illa seqtur inquit inqsitōem. Itē pōt fieri inquisitio ɔ eū qui suspectꝰ ē suo prelato vel ꝑncipi terre vel aliis bonis viris. qꝛ ex hꝰ indicit purgatio. Itē fit inqsitio ꝓpter periculū etiā sine ifamia: sicut fit i heresi ꝛ in aliis criminibꝰ que serpūt i occulto. Ibidē etiā pȝ fm Hosti. qlr eps ex officio suo visitet q̄libet āno quālibet eccliam etiaȝ si nulla ꝑcedat infamia. ꝛ tūc ingrere dȝ ex officio puro tā de clericis q̄ȝ de laicis. Dicit etiaȝ ꝙ archips sbꝛ visitat si de consuetudine hoc habeat: postea eps de iure cōi: postrēo archieps eodē iure. ꝛ legatꝰ ab aplica sede missus. Et ɔ hꝰ nō currit ꝑscriptio ex̄ de ꝑscrip. cū nō liceat. qꝛ nisi visitaretur aia piclitaret. ꝑuilegia tamē bn̄ possunt eximere. Hec oia i dcā. q. 5. B.

Qualiter ꝓcedendū sit in inqsitōe que fit ɔtra singularēȝ ꝑsonā. R. Primo quidē sciendū ꝙ dȝ fieri i loco vbi conuersatur ꝑsona de qua ē inquirēdū. 23. q. i. paratus. ex̄ de elec. postq̄. ꝛ ex̄ d ꝑscrip. quosdam. Citabit aūt ipse ɔtra quē inquirendū est. ꝛ sic debȝ esse pn̄s nisi per cōtumaciā se absentaueit. ꝛ dȝ fieri corā ecclie seniorib. A. De ist seniōribus non dicit in. c. allʼatl. sȝ bn̄ dic Hoff. Et pōt itelligi de legitimis officialibꝰ iudicis ingrentis. B. Itē exponēda sunt ei illa capla de qbus fuerit inquirendū vt facultatem hēat defendēdi se. Et non solū dicta testium sunt ei dicenda: sed etiā nomina eoꝝ: vt qd ꝛ a quo sit dictuȝ appareat. ꝛ ne suppressione nominū detur audacia ifamādi A. Dicit tamē Hosti. ꝙ cauti iudices cōsueuerūt tradere depositōes sine nominibꝰ ꝛ noia sine dpositōibꝰ ꝓpter testium euitāda pericula: vt in sū. cō. li. iij. ti. 31. q. 6. B. Itē admittēde sunt exceptōes ꝛ replicatōes legitie. Hec oia ex̄ de accu. qualr ꝛ quando. ij. ꝛ. 5. q. 2. si ꝑmates. Et talis quidem potest opponere cōtra inquisitorem de suspecto. vl ꝙ sit criminosus: ꝛ cōtra denunciatōeȝ A. i. denunciantem: vt in dicta. q. 6. B.

vel litteras ad inquirẽdũ impetratas. ⁊ contra testes ⁊ dicta eoꝝ: ex̄ de accu. cum oporteat. ⁊ c. cum dilectus 2º. Naꝫ nõ debẽt admitti testes nisi legitimi: ex̄ de sen. ⁊ re iudi. cũ I. ⁊ A. Item inq̲sitor debet facẽ iurare ⁊ testificari etiã illos qui denunciauerunt: ex̄ de simo. licꝫ heli. Secus est in via accusatiõis. quia accusator non potest esse testis: ex̄ de accu. cum P. Itẽ sciẽdũ ꝙ in nullo crimine põt ꝓcedi ad inquirendum ex denunciatione nisi p̄cesserit fraťna correctio: vt in dicto. c. licꝫ. de quo vide s̄. correctio fraterna. §. 5º.

Qualr̄ ꝓcedẽdũ sit in inq̲sitõe gnã li: pnta cũ cõmittiť alicui inquisitio ecclesie tam in capite q̃ in mẽbris? R̄n°. Debꝫ ꝓcedi de plano ⁊ sine strepitu iudicii: cũ non deceat seruos dei talibus implicari: ex̄ de accu. olim. nõ ita ꝙ ordo iudiciarius oĩno p̄termittať: sed ꝑ modũ qui hẽť .ĩ. iudicium. §. p̊. Item ĩ tali inquisitõe recipiunť testes quales in eccľia inueniunť: quia que domi fiunt ꝑ domesticos ꝓbari opꝫ: ex̄ de testi. veniens. 2º.

In quo differt inquisitio quam fac̄ iudex ex officio ad clamorem fame: et ea ad quã ꝓceditur alio ꝓcurante siue ꝓmouente. R°. In multis. Nam cũ ꝓcedit ex officio tunc is ɔtra quem inq̲ritur cogendus est iurare ꝙ r̄ndeat ꝟitatẽ ad interrogata. ⁊ hoc dico siue inq̲ratur ɔtra determinatã personaꝫ siue cõtra conuẽtum. Si ꝟo ꝓceditur alio ꝓcurante: non est aduersarius cogendus iurare: ne ꝓpter hoc ꝓmotor inq̲sitionis possit instrui: sed ipse teneť ꝓbare suam intentõeꝫ. aliť puniet̃ suspẽsione vel h᷒modi. A .i. suspendeť ab officio ⁊ beneficio: vt in. c. cum dilect᷒ de quo. ĩ. B. donec se purgauerit ꝙ n̄ aio calũniãdi crimina ꝓposuit: ex̄ de calũ. c. cũ dilect᷒. Itẽ cum inquisitor ex officio ꝓcedit publicatis attestatõib᷒ põt denuo ab aliis testibus iq̲rere: vt .2. q. 5. hẽt. ⁊ c. mẽnam. Cũ ꝟo alio ꝓcurante fit tunc publicatis attestatõibus n̄ recipiẽtur alii testes. q2 timeť de subornatõe. A. Idẽ in sũ. cõ. i dicta. q. 6. B.

Que forma iuramenti testium ĩ cã inq̲sitõis? R°. Si ẽ ɔ̄ ꝑsonã ⁊ crimen determinatũ: iurat testis ꝙ suꝑ crimine dicet plenã ꝟitatẽ: ex̄ de simo. lꝫ heli. Si ꝟo est inq̲sitio suꝑ statu eccľie: iurat de his dicere qđ scit vel credit ĩ ecclesia reformãda. vel ꝙ r̄ndeat ad inťrogata: ex̄ de accu. cũ dilectus. Et nota ꝙ in talib᷒ iuramẽtis non dꝫ nec solet iurari de occultis. Nã secretoꝝ sol᷒ đs iudex ⁊ cognitor ẽ. dis. 32 erubescãt. ⁊ 2. q. 5. consuluisti. ⁊ solũ deũ hẽt vltorem. C. de iureiur. l. iusiurãdi. A. Hic vocãtur occulta siue secreta ƀm Guil. ⁊ ĩ dicta. q. 6. nõ solũ secretũ cõfessionis: sꝫ ⁊ oẽ crimẽ de quo quis nõ est infamatus. Et addit ꝙ si aliq̲s infamat᷒ sit de aliq̊ crimine: puta de fornicatõe: ⁊ suꝑ hoc crimine fiat inquisitio: dꝫ testis etiam dicẽ secretas circũstantias q̈s nouit lꝫ iurauerit tenere secretum. Item ꝙ qñ fit inq̲sitio gnãlis: tunc si de occultꝭ de q̲bus nõ p̄cessit ĩfamia aliq̲d dixerint testes nõ valebit dictũ eoꝝ: nec ille cõtra quẽ deposuerũt ꝓpter h᷑erit puniendus: vt ex̄ de accu. inquisitõis. B.

Qñ fit inquisitio ĩ aliquo monasterio: q̲s ꝓuidebit de expensis inq̲sitori vel monachis q̲ ꝓsequũtur ɔ̄ abbatẽ? R°. Pro oĩbus dꝫ ꝓuideri de reb᷒ mõasterii: ⁊ nõ tm̄ denunciãtib᷒ seu accusãtib᷒: sed etiã quos iudices ad ꝓsecutionẽ negocii idoneos duxerint assumendos: ex̄ de accu. ex parte. ⁊ c. oliꝫ. A. In his. c. nihil dici vr̄ de expẽsis iquisitorꝭ sed alioꝝ p̄dictoꝝ tm̄. B.

An durãte inquisitiõe monachi debeant obedire abbati? R°. Debẽt in licitis ⁊ honestis dũmodo non impediatur prosecutio negocii: extra de accu. ex parte. ⁊ c. olim.

Nõ põt p̄lat᷒ iferior suis subditꝭ inťdicere ne reuelẽt statũ suuꝫ vel eccľie sue aut ꝑsõaꝝ his q̲ missi sť ad igrẽdũ cõrigẽdũ ⁊ r̄formãdũ: nec tenent snīe excõicatõis. suspẽsiõis. vľ intẽdicti ɔtra

huiusmodi late: nec etiã iuramēta vel ꝓmissiones ⁊ obligatões alie facte ad celandũ. Jnsup ab inqsitorib⁹ talis te meritas aiaduersione digna p̃cipit̃ castigari: ex̃ de offi. ordi. q꞉ plerić̃q. li. 6.

Postq̃ corã eo q̃ ꝯ̃ aliquē sup certis crimibus iquisitor fuerat deputatus eadē crimina ille cõfessus fuit: nõ põt ipugnare cõfessionē quo min⁹ puniat̃: nec ideo põt punitõem euadē dicēs ꝙ super eisdē crimibus antea nõ fuerat diffamatus. vel ꝙ per eũdē inqsitorē capl'a super qbus volebat inquirere sibi tradita non fuerunt: ex̃ de accu. postq̃ lib. 6.

Si is cui ꝯtra te cõmissa fuit inqsitio sup certis crimibus ꝓcesserit ad ꝟitatē inquirēdã omissa inqsitõe ifamie te p̃nte nec reclamãte aut qcq̃ super hoc excipiēte non poteris impugnare ꝓcessũ ei⁹ ob h°. q꞉ nõ fuit de ifamia p̃mitus inqsitũ: ex̃ de accu. si is. li. 6.

Quis est effectus inqsitõis? R. Si inquirit̃ ꝯtra p̃latũ siue h̃ntem administratõem ⁊ cõuincit̃: pena eius ē remotio exemplo villici diffamati cui dictum est. iam nõ poteris ãplius villicare. Luc. 16. ex̃ de accu. qualiter ⁊ qñ. 2. Si vero nõ hēt administratõem pena est arbitraria s̃m merita p̃sone ⁊ q̃litatē excessus: ex̃ de accu. inquisitõi. i fi. ꝑmi rñsi. sed hoc fallit in crimibus enormibus q̃ ordinis executõem aut retentionē beneficii etiã post pactã pniam impediũt: vt est in simoniaco in ordine ⁊ beneficio: ex̃ de accu. inqsitõis. Jn his .n. sic est sicut in accusatõibus in iudicio ꝓcedēdum: vt in dcõ. c. inquisitiõis A. Effectus aũt inqsitionis est qa iducit degradatõem. Denunciatio ꝟo ad pniam: vt põt colligi i dicto. c. qualiter ⁊ qñ. ⁊ nõtur in sũ. con. li. 3. ti. 31. q. 4. s̃m Ray. B. Que aũt dicant̃ crimia enormia: vide s̃. enormia. ⁊ s̃. crimen. De inquisitorib⁹ hereticoꝝ hēs s̃. hereticus p̃. §. 4. ⁊ heretic⁹. 2. §. 16. qui icipit. Jnquisitores i certis ꝓuinciis: cũ sequētibus. ⁊ hereticus 3. per totum.

Jnscriptio.

Qui accusat aliquē dꝫ se inscribere. i. ad penã talionis si non ꝓbauerit obligare: vt sup̃ accusatio. §. 2.

Utruꝫ inscriptio sit semper nccia. R. Qñ crimē nõ opponit̃ directe per modũ accusationis v'l dñũciatiõis. A. Quãdo opponeret̃ p̃ modũ denuuciationis: etiã tunc nõ est necessaria iscriptio: sed caritatiua monitio: ex̃ d̃ accu. qual'r ⁊ qñ. 2. B. sed p̃ modũ exceptionis: vt cũ obiicitur accusatori vel testi ad h° vt ab accusatõe v'l testificatõe repellatur: vel electo vt a ꝓmotõe excludat̃: non ē necessaria inscriptio. Sed si obiiciat̃ iam confirmato: puta in cõsecratõe: obiiciens debet se obligare ad penam extraordinariã ad arbitriũ iudicis circa vinculũ inscriptõis. Nã electus crimine sic ꝓbato perdit qd̃ per electõnē ⁊ confirmationē ei fuerat acquisitũ sed p̃us habita non amittit: ex̃ d̃ accu. super his. ⁊ c. qualiter ⁊ quãdo. 2. in fi.

Jnstitutio.

Capitulũ sede vacãte põt admitt ere ⁊ instituere i bñficiis p̃ntatos a patronis si sint idonei: lꝫ al'r talis admissio ⁊ institutio ad ep̃m pertinēt: tamē sede vacante non põt cõferre beneficia q̃ ad collatõꝫ ep̃i p̃tinent: ex̃ de insti. c. p̃. li. 6. Jnstituere heredes quomõ teneat̃ testator vide ĩ. testamētũ 2. §. p̃. per totnm.

Jnterdictum p°

cõiter. Jnterdictũ aliud ē gnãle: aliud particulare. Generale dicitur quãdo generaliter interdicitur regnũ aut ꝓuincia siue etiã ciuitas aut castꝝ A aut villa: vt in. c. cum in partibus. de quo. ĩ. B. Et intelligēdum ē gnãle i hoc casu etiã si iterdicat̃ terra alicui⁹ qui nullã hēt integrã: sed tm̃ p̃ parte. Particulare ꝟo qñ de multis ecc'iis vna vel pauce interdicuntur: ex̃ d̃ ꝟ. sig. cum in partib⁹. A. Jdem i sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 222. ⁊ se. B.

Quid ē dicē: infdico tale locū? Rn° ſm Inno. Nihil aliud ē dicere ꝙ infdi
cere ibi hoies hitātes a certis ſacris ibi
accipiēdis: ⁊ a ſepultura. ⁊ ꝙ clici ibi
publice celebrare ⁊ ſacra conferre ꝓhi
bētur. A. Sic g° interdictū ē qdā eccle
ſiaſtica cenſura q̄ qs ꝓhibet a partici
patōe quorūdā ſacroꝝ ⁊ diuinoꝝ ⁊ ſept
tura. Et ad hoc facit qō hētur in ſū. cō.
eo. ti. q. 220. Qñq̄ aūt ponitur ⁊ ꝓ aliis
particularib⁹ ꝓhibitōib⁹: vt cū alicui
infdicit ingreſſus eccłie: ex̄ ō ſen. exco.
is cui. li° 6° B. locus. n. ꝑ ſe nō eſt i cul
pa: nec ē ſacroꝝ ꝑceptibilis.

Interdictū ſm Inno. Hoſti. ⁊ Ber.
nō pōt poni ſine rōabili cā. ſicut nec ceſ
ſatio a diuinis: vt dictū eſt s̄. ceſſatio.
. §. p̄. ⁊. 2° ex̄. eo. cū medicinalis. li° 6° ⁊ ex̄
de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄ſiuit. Quā de
cre. Inno. ⁊ Hoſti. intelligūt ꝙ ſnia in
terdicti nō eſt ferēda ꝓpter culpaȝ ali
cui⁹ ꝑticularis perſone: ſed ꝓpter culpā
vniuerſitatis: niſi cū ſit dñs loci: ex̄ de
ſpon. non eſt nobis. ⁊ ex̄ de offi. dele. ſa
ne. Vñ pōt fieri ꝓpter delictū dñi: ſiue
capłi: ſiue alic⁹ cōitatis. A. Idem i ſū.
con. li° 3° ti. 33. q. 227. B. Sed h̄ nō. ꝙ nl
lus locus pōt infdici auctoritate ordia
ria vel delegata ꝓ pecuniario debito
vel ꝓ cuiuſuis pecunie quātitate: al' n̄
tenet niſi fieret de apłice ſedis ſpāli ⁊
exp̄ſſa licentia. Hoc Bonifacius octa
uus in qdā extrauagāti q̄ incipit. Proin
de attēdētes.

Utrū infdictū poſſit iponi non p̄ce
dente admonitōe. R° ſm Inno. Si im
ponatur ꝓ culpa q̄ſi pena ſiue penitē
tia: tunc ꝓbata culpa vel notoria ex̄n̄
te imponi pōt ſine vlla admonitiōe ēt
penitēti ⁊ correcto: ſicut inuenit de ſen
tentia ſuſpēſionis q̄ fert ɔtra delinq̄n
tem ⁊ non cōtumacē ſiue monitū. 5. q.
. 4. in loco. A. Sed ſm Hoſti. hoc itel
ligit de pena quā quis ipſo facto incur
rit a canone ſtatutā. nā tunc nō oȝ p̄ce
dere monitionem. Sec⁹ aūt ſi ab hoie
iponat ꝓ pena. qꝛ tūc admonitio debȝ
p̄cedere: ex̄ de coha. cle. ⁊ muli. c. ſicut.
vt ⁊ nōt in ſum. con. eo. ti. q. 231. B. Sȝ
qñ ꝓ ɔtumacia ifert nō oȝ iferri niſi ɔ̄
incorrigibilē ɔtumacē ⁊ tūc oȝ admōi
tio p̄cedere: ex̄ de appel. rep̄henſibilis

Que differētia ē int infdictū ⁊ excō
municatōem aut ſuſpēſionē? Rn° ſm
Ray. Prop̄e loq̄ndo excōicat perſona
. xi. q. 3. certū. ex̄ de ṽbo. ſig. ex parte. Et
qdem ſi eſt maior ſeparat nō ſolū a ſa
cramētis: ſed etiā a cōione fideliū: vt s̄
excōicatio. p̄. §. 2° ſed vniuerſitas nō ex
cōicat: vt dictū eſt s̄. excōicatio p̄. §. 32°
q incipit. vniuerſitas. A. Illum. §. quo
taui ꝑ. 29° B. Suſpendit quoq̄ ꝑſōa
⁊ qñq̄ qdeȝ a bñficio. qñq̄ ab officio.
qñq̄ ab vtroq̄. 2. q. 5. p̄ſ byt. ex̄ de pur.
ca. int ſollicitudines. Infdicit ṽo qñq̄
ipſe locus: vt regnū. ciuitas. caſtrū. vel
eccłia: ex̄ de ṽb. ſig. cū in partib⁹. Silr
aliqñ infdicit vniuerſitas: vt cler⁹ vel
ppłs: ex̄ eo. ſi ſnia. li° 6° A. Idē in ſum.
cō. eo. ti. q. 229. B. Et nihil ē aliud ꝙ ſe
paratio a certis ſacris: ⁊ oibus diuinis
officiis: ⁊ eccłiaſtica ſepultura: vt ex̄
de ſpon. non eſt nob. ex̄ de pe. ⁊ re. ꝙ in
te. Et de hac mā plene hētur. ī. infdictū
4° §. p̄. 2° ⁊. 3° ⁊ aliqd dictū eſt s̄. §. 2°

In quo ɔueniūt excōicatō infdictū
⁊ ſuſpēſio. R° ſm Hoſti. in plibus. Pri
mo qdē quia ſicut excōicatio debet fie
ri in ſcriptis ɔtinētib⁹ cām. ⁊ cui⁹ ſcriptu
re exemplū tenet iudex excōicato tra
dere ifra mēſeȝ ſi fuerit reqſit⁹: ō qua
requiſitōe oȝ fieri publicū inſtrm vel
antētice lre. Iudex aūt h⁹modi ɔſtitu
tionis violator ꝑ mēſeȝ vnū ab ingreſ
ſu eccłie ⁊ a diuis ſuſpēſus ē. ⁊ ſuꝑior
ad quē recurrit oȝ ipam ſniam relaxa
re ⁊ excōicatorē ad inteſſe ɔdemnare.
Idem per oia eſt in ſententiis ſuſpēſi
onis ⁊ interdicti. ⁊ de hoc habes s̄. excō
municatio p̄. §. 8° A. q icipit. quō debȝ
B. ex̄ eo. cum medicinalis. li° 6° 2° qa
ſnia excōicatōis infdicti ⁊ ſuſpenſiōis
non releuatur per ſequētē appellatio
nem: ſed bene per p̄cedenteȝ: ex̄ ō ap
pel. ad hoc qm̄. ⁊. c. paſtoralis. ⁊ ex̄ eo. is
cui. li° 6° 3° qa ligati aliq̄ ſnia de p̄dictis

nec eligere nec eligi possũt: ex̃ de app. ꝯstitutus ꝑ. ⁊ ex̃ ᵭ ꝯsue. cũ dilect⁹. ⁊ ex̃ de excep. aplice. ⁊ ex̃ de elec. cuꝫ inter. 4.° qꝛ nullus dictoꝝ dꝫ celebrare diũa: ex̃ de cle. exco. mini. c. 2.° ⁊ c. postulasti. §. fi. 5.° qꝛ tales sñias dꝫ monitio ꝑcedere qᵭ itellige: vt s̃. §. 4.° A. cũ additione sua. B. ⁊ ar. ex̃ de sen. exco. si canonici. li.° 6.° A. Potius ẽ sub rubrica de offi. ordi. eo. li.° B. 6.° qꝛ qlibet eoꝝ iurat an teq̃ absoluat̃ non ampli⁹ ꝯtrauenire. Et i oibus põt fieri relaxatio ad caute lã: ex̃ eo. venerabili. nisi eẽt interdictũ gñaliter ꝑmulgatũ: in quo nõ hꝫ locũ relaxatio ad cautelã: ex̃ eo. pñti. lib.° 6.° 7.° qꝛ talis sñia ẽ etiã à superiorib⁹ obs̃ uanda: ex̃ de offi. or. cũ ab ecclia꞉. 8.° qꝛ nullus eoꝝ durãte sñia põt testificari ex̃ de excep. aplice. ⁊ ex̃ de testi. veniẽs. in fi. 9.° qꝛ supior nõ dꝫ ipas sñias reuo care vel ꝑnunciare nullas eẽ nisi voca tis ꝑtibus: ex̃ de appel. romana. §. plt. li.° 6.° A. salua ꝯ̃ria ꝯsuetudine quo ad relaxatõem si hẽtur: vt in. c. romana. ᵭ sen. exco. li.° 6.° B. x.° qꝛ illi q ꝑ ꝑuilegi um sunt recepti ĩ ꝑꝓos ⁊ spãles roma ne ecclie filios: lꝫ ꝓpter hoc nõ sint exẽ pti: tñ sicut nec excõicati: sic nec int̃di ci nec suspendi possũt ab alio q̃ a ro mano pontifice vel legato a latere: ex̃ de v̾bo. sig. veniẽs. li.° 6.° xi.° qꝛ oẽs ꝑdcẽ sñie noie censure eccliastice cõtinẽtur ex̃ de v̾b. sig. querẽti. A. Cõ. Inno. vt ĩ sũ. con. eo. ti. q. 231. vbi ꝑdicta nõnt̃. B.

Quis põt int̃dicere? R.° sm Inno. ⁊ Hosti. Quilibet ꝑlatus habẽs iurisdi tionẽ ordinariã. Quilibꝫ etiã hẽns iu risditionẽ delegatã põt interdicẽ eccle siã terrã vel personã ꝯtumacẽ sue iuris ditionis: etiã si ꝯtumax sit eps: extra ᵭ offi. del. sane qa. diocesan⁹ tñ non dꝫ su spendere seu interdicẽ clicos seu eoꝝ ecclias perpetuo: vl' ad longũ tꝑs: nisi de cõsensu capituli: ex̃ de exces. pla. c. ꝑ A. Ibi nõ dr̃ de isto tꝑe longo vl' ĩ per petuuꝫ. sed hãc limitatõem ponũt dñi Inno. ⁊ Hosti. Nã vt ait idem Hosti. mirũ eẽt q eps sine iudicio capli non possꝫ suspẽdere vl' ecclias iterdicẽ: cuꝫ nõ tantuꝫ delegatus solus: sed etiã sub delegatus per se valeat excõicare: vt extra de offi. dele. ex litteris: vt ⁊ notat̃ in sum. con. eo. ti. q. 228. B. Et hoc ma xime quãdo ꝑcedit ex officio suo: quia tunc cũ maiori deliberatione ꝑceden dum est. Sed regulariter ⁊ de iure ⁊ ᵭ consuetudine sentẽtia pastoris solius timenda est ⁊ tremẽda. xi. q. 3. c. ꝑ. 16. q. 2. visis. extra de offi. ordi. cum ab ecclia꞉. Item interdicere potest electus cõfir matus licet nonduꝫ consecratus: quia hoc est iurisditionis. extra de elec. trãs missam. Item sede vacante interdicẽ potest capituluꝫ: extra de maio. ⁊ obe. his que. ⁊ c. cũ olim. ⁊ extra de hereti. ad abolendam ꝑ rñso. Abbatissa vero interdicere non potest: vt dictum ẽ s̃. abbatissa. §. 3.° A. Predicta etiam no tantur in dicta. q. 228. B.

Quis potest interdici? R.n.° Sicut potest colligi ex. §. ꝑcedenti qlibꝫ sub ditus vel etiam terra vel ecclia põt in terdici a suo ꝑlato: aliter sñia a nõ suo iudice lata non tenet: extra de offi. del. sane 2.° ⁊ extra de iudi. at si clerici. Exẽ pti vero a ꝑlatis non possunt ab eis in terdici. Si tamẽ ille qui est exemptus ex vna parte haberet aliquod benefi cium rõne cuius nõ esset exemptus: in hoc sui diocesani sententiis subiacet: extra de ꝑuile. cum capella. Prohibet̃ etiam q in odiũ exẽptoꝝ vl' in fraudẽ ꝑuilegiorũ non interdicãtur vel excõi centur vendẽtes illis: vl' ab eis emen tes aut eis cõicantes. al' ꝯtra faciẽtes puniendi sunt: extra de ꝑuile. quanto. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 229. B. Sunt tamen casus in qbus exẽpti sub sunt diocesanis in quibus possunt eos interdicere siue punire ⁊ condemnare: quos hẽs s̃. exemptus. §. 5.° Iteꝫ nõ pos sunt interdici nisi a papa illi q sunt spã les ecclie filii: vt s̃. §. 6.° dictuꝫ est. in fi.

Priuilegia q aliq non possunt ex cõicari vel terre eoꝝ interdici cõcessa singularib⁹ ꝑsonis eccliasticis vl' scla

ribus non extēdunt ad sñias epoꝝ: qꝛ
ipsi pñt tales excōicare ꝛ interdicere.
A .Tex.c.ī.allegati non dicit epoꝝ:sed
gnāliter ordinarioꝝ. B .nisi fuerit cō
cessa regibus.reginis.vł eoꝝ filiis. vel
religiosis nō rōne personaꝝ:sed rōe or
dinuꝫ vel locoruꝫ:ex̄ de ꝑuił.ne aliqui.
li.º 6.º

Sub q̄ forma vboꝝ dꝫ poni interdi
ctum? R.º Forma hec est.vł siłes. Nos
ppter talē cām ecctiam siue terraꝫ ta
lē supponim' intdicto:ex̄ de vb.sig. cū
in partib'.ꝛ ex̄ de offi.dele. sane.2.º Ad
dunt etiā cōiter iudices dicētes: ecctia
stico supponim' interdicto: vt Inno.
dicit.ꝛ hoc ad differētiam interdicti le
galis:de quo trāsim' ad pñs. Pōt etiā
sñia interdicti ad volūtatē iudicis det
minari:puta vt interdicat missam cuꝫ
cātu vel vespas.vł sepulturā ꝛ h'mōi.
Pōt etiā iudex ab interdicto excipere
ꝛ subiicere quos vult:ꝛ quādo vłt: pu
ta quādo dñs terre ibi fuerit pñs ꝛ h'
modi:ex̄ de spon.non est nobis. A. Idē
in sum.con.eo.ti.q.232.ꝭm Inno. ꝛ Ho
sti. Et addunt ꝙ si ꝑsona essꝫ iterdicta
vel suspensa ꝑ culpa sua nō posset de
licētia alicui' celebrare nec suspēdi in
terdictū vel suspēsio. Sꝫ si suspēsa vel
interdicta esset ob culpā alteri': quod
aliquādo fit:dici pōt sicut de iterdicto
loci ꝙ talis sñia suspendi pōt. B.

Qñ sñia iterdicti obliget? R.º Suf
ficit sñiam interdicti publice ꝓmulga
ri:nec postea necesse est eā singuloruꝫ
auribus inculcare. Sufficit etiā cū qs
scit vicinos suos maxime metropolita
nam ecctiam recepisse sñiaꝫ ꝛ seruare:
ex̄ de postu.p̄la.c.p̄. A .Idem in sū.cō.
eo.ti.q.261.ꝭm Hosti. B .Insuꝑ oēs re
ligiosi tam exēpti q̄ꝫ non exempti q vi
derint vel sciuerint matricē loci ecctiā
A .i.maiorē seu baptismalē:vt pꝫ per
glo.in cle.ex frequētibus:de qua.ī.vbi
idē dicit de cathedrali. B .seruare qđ
cunqꝫ intdictum positū auctoritate se
dis ap̄lice vel ordinarioꝝ debēt ꝛ ipsi
seruare.aliogn non seruantes icurrūt

excōicatōem ipso facto. Idē etiā in in
terdictis ꝛ cessatōib' a diuis indictis ꝑ
statuta ꝓuincialiū ɔcilioꝝ.vel eporuꝫ
auctoritate. Idē in generalib' cessatōi
bus a diuis.ciuitatū.terraꝝ. ꝛ alioꝝ lo
corū quas aliquādo ex ɔsuetudine. ca
pitula.collegia vel ɔuētus secularium
aut regulariū ecctiarū sibi vēdicāt h'
non obstantib' qbuscunqꝫ appellatiōi
bus antea etiā ad sedē ap̄licam vel ad
alium interiect].ꝛ aliis obiectōibus q
buscūqꝫ: vt in cle.ex frequētib'. de sen
ten.exco.

Si sñia interdicti ꝓferat in clerū.
non tñ ꝓpter hoc intelligit pp̄lus iter
dict'.nec eɔ.º Vñ vno ipoꝝuꝫ iterdicto
ali' licite admittit ad diuina:extra co.
si sñia.li.º 6.º Cū vero alicui' terre pp̄ls
est interdict':singłares ei' persone in
telligunt iterdicte.vt i ɔcō.c.si sñia .§.
fi. In gnāli quoqꝫ interdicto alicui' ter
re ctici lꝫ teneat illud obseruare. tñ eo
rū persone nō sūt iterdicte ꝭm Guil.ꝛ
Inno.ꝛ iō alibi exñtes i nullo tenētur
vt.ī.interdictū 2.º §.fi. A .Idē in sum.
con.eo.ti.q.264. Et addit ꝭm eū. Inno.
ꝛ Monal.ꝙ si familia alic' iterdiceret
ꝛ ctici eēnt đ ei' familia.ꝙ ꝛ ipi iterdi
cti essent:nisi spāłr exciperētur. B.

Utꝝ sñia iterdicti suspēdi possit ita
ꝙ liceat celebrare diña. R.º ꝭm Hosti.
ꝛ Inno. Qñ loc' vel ecctia iterdicit:ta
lis sñia suspēdi pōt.ꝛ tūc licet ibi cele
brare.ex̄ de ꝑuił.vt ꝑuilegia. Qñ vo ē
interdicta ꝑsona seu suspēsa.si factum
ē ꝑ culpa suspēsi vł interdicti:nō possꝫ
de licētia alicui' celebrare neqꝫ iterdi
ctū vł suspēsio suspēdi. Si vo factū es
set ꝓpter culpā alteri':qđ aliqñ fit.vt
.17.q.4.miror.ꝛ.c.felix. A . Hoc.c.felix
nō vr̄ ibi hr̄i. B .tunc dici pōt sicut de
interdicto loci ꝙ talis sententia suspē
di pōt ꝑ eūm sicut ꝛ tolli.

Quid si infra tempus suspensionis
vel interdicti appelletur? Respondeo
ꝭm Hosti. Appellari potest a suspēsa
sententia sicut a conditionali. extra
de appel.preterea. et.c.dilectis.vo. veꝝ

dicim⁹.⁊ idē in snīa suspēsionis. Secus aūt in snīa excōicatōis cui⁹ effect⁹ nunq̄ pōt relaxari ad tp̄s nisi oīno tollat: ex̄ de sen. exco. cuȝ desideres. i p̄ncipio. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 233. B.

Nterdictum 2°

.s. spāliter: qđ ponit in aliquā terraȝ. Ubi sciendū q̄ cū dr̄. intdicim⁹ terram talis regis vel dn̄i: ſm Inno. ⁊ Hosti. intelligit oīs terra q̄ iurisditiōi sue subest tp̄e late snīe. ⁊ silr̄ qui in crimine sibi fauet. Con. Ber. Si v̄o post snīam terrā emit: non est intdicta: nisi snīe lator exp̄sserit siue itēdēit tā đ ea quā hȝ q̄ đ ea quā hitur⁹ eēt. Si v̄o vēdit suā remanet illi terre on⁹ intdicti donec relaxet: vt ponit Hermān⁹ i tractatu de intdicto: ar. ex̄ de postu. p̄la. ad hec. A. Idem in sum con. eo. ti. q. 225. ⁊ se. B.

Quid si dn̄s tp̄alis supponat terraȝ suam ⁊ p̄rōget in se iurisditionē alic⁹ ep̄i: an possit terra eius ab illo interdici? R° ſm Hosti. Si ordinarius cōsenserit i p̄rogatōem. tūc planū ē q̄ pōt: ex̄ de foro cōpe. significasti. Sȝ si nō cōsenserit: adhuc puto q̄ possit: ⁊ clerici tale interdictū seruare tenent: ex̄ đ iureiur. ex rescripto. ⁊ de offi. del. P. ⁊ H. Licȝ. n. laicus p̄ spālē ꝯuetōem nō possit supponē aliis ecclīas vel personas ecclīasticas terre sue: tamē cū vniuersitate tacite transeunt. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 230. B.

Si ciuitas castrū aut villa sunt intdicta illoꝝ sburbia ⁊ ꝯtinētia edificia intelligūtur iterdicta: ex̄ eo. si ciuitas. li° 6°. Al' v̄o noīe ciuitatis intelligit qđ muroꝝ ambitu ꝯtinet: vt ibi dicit.

Nūqd hoīes de terra iterdicta possint audire alibi dīna? R°. Si est intdicta p̄pter delictū dn̄i vel rectoris: tunc ciues qui culpabiles non existunt pn̄t extra ip̄am licite intesse diuinis: nisi ⁊ ip̄si fuerint iterdicti p̄pter dn̄m puniēdū in eis: q2 tunc etiā alibi non possūt interesse diuinis: sicut ⁊ non possunt si p̄pter culpam illoꝝ positum fuit intdictum: ex̄ eo. si ciuitas. li° 6°. Et idē itelligēdum si aliquis de ip̄is hoībus alio transfert domiciliū. Et eodem mō itellige de clericis alicui⁹ terre intdicte: q2 si culpabiles nō existūt: nec fuerint ip̄si interdicti: pn̄t alibi celebrare dīna.

Nterdictum 3°

.s. in aliquā ecclīam. Ubi p̄ sciendum q̄ si ecclīa interdicit: nec in capella eius celebrari: nec i cimiterio poterit aliqs sepeliri si ip̄a capella vel cimiteriū sint eccl̄e coniuncta: al' sec⁹: extra eo. si ciuitas. li° 6°.

Quid si aliqs scient celebrat i ecclesia aut q̊cūq̧ loco intdicto? R° Nisi sit p̄uilegiat⁹ in hoc vel nisi in casib⁹ a iure concessis celebret: irregularitatē incurrit: a qua non poterit nisi per papā absolui: nec pōt eligi nec eligere. extra eo. is qui. li° 6°.

Nterdictū quarto

.s. quid p̄hibet vel conceditur tp̄e intdicti. Et p̊ quidē nulla dīna officia p̄mittuntur: extra de pe. ⁊ re. q̄ i te. ⁊ extra de spon. non est nobis. Sed hoc in 6°. eo. ti. c. alma. tēperat multum hoc modo. q̄ singulis dieb⁹ i ecclīis ⁊ i monasteriis misse celebrent: ⁊ alia diuia officia submissa voce ianuis clausis. excōicatis ⁊ intdict[is] exclusis. cāpanis etiā nō pulsatis: ita tn̄ q̄ nullos alios etiā si aliūde veniāt debēt admittē nisi illi sint sup̄ hoc p̄uilegiati: ex̄ de p̄uil. li° 6°. ita q̄ tā canonici q̄ clerici ecclesiaꝝ in quib⁹ distributōes q̊tidiane tribuunt illis q intsunt horis: si nō venerint amittāt eas sicut amitterēt si n̄ eēt intdictū: ita q̄ solū in festiuitatib⁹ .s. natalis. resurrectōis. pēth. ⁊ assūptionis beate Marie. A. Idē est hodie ēt de festo corp̄is xp̄i ⁊ ei⁹ octaua: sicut ē statutū per Martinū qntū ⁊ Eugeniū q̊rtū: vt pȝ per ex̄uagātē q̄ incipit. Excellentissimi. B. campane pulsentur ⁊ ianuis ap̄tis alta voce dīna celebrent

excõicat9 exclusis. intdictis admissis:
ita tñ ꝙ illi ꝑpter quos ꝓlatum est in
terdictũ altari nõ appropinquẽt: non
obstantibus qbuscũqꝫ ꝑuilegiis q̄ re
uocanť: qꝛ sufficere dꝫ oib9 ꝙ celebreť
vt dictum ẽ. Hec oia in ꝑdicto.c. alma
Item nõ ꝙ tpe gnãlis intdicti põt con
fici chrisma ĩ die cene: ex̄ eo.qm̃.li.º 6.º
Utrꝫ tpe intdicti ministrari possint
eccliastica sacra. R.º Non. ex̄ de sen. ex.
rñso. Et hoc multas recipit exceptiões
Nam p̊ qdem excipiť baptism9 cathe
cismus ꝛ ꝯfirmatio nõ solum paruulo
rum: vt in dicto.c.rñso. sed ẽt adultorũ
ex̄ eo.qm̃.lib.º 6.º Item excipiť pnia nõ
solum morientiũ: sed etiã viuorũ ꝛ sa
norum: dum tamẽ non fuerint excõica
ti qui non pñt admitti nisi in morte: et
exceptis illis ꝑpter quoꝝ culpã vľ do
lũ lata est snĩa interdicti. vľ qui ꝑbue
runt consilium auxilium vel fauorem
si non ꝑus satisfecerit vľ de satisfacien
do dederint idoneam cautõem. aut si
hoc non possunt nisi iurauerint ꝙ cuꝫ
poterũt satisfacient: ꝛ ad satisfactõem
faciendã per illos qui tenentur dabũt
consilium ꝛ auxiliuꝫ: ꝛ ꝓ posse labora
bunt. Nec ꝑpter aliquod ꝑdictorũ dꝫ
fieri relaxatio intdicti: vt ex̄ eo. alma.
li.º 6.º Item excipiť eucharistia quo ad
decedẽtes: ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ in te. negať
extrẽa vnctio: vt in dicto.c. ꝙ in te. A.
Melius facit.c. rñso. ex̄ de sen. exco. et
idẽ nõ. in sum. con. li.º 3.º ti.33.q.235. B.
Ad ordines aũt non poteẽt laic9 loci in
terdicti ꝓmoueri Secus aũt de his q
erant clerici nec sunt interdicti. A. nã
tales ad alios ordines poterũt ꝓmoue
ri: ꝫ eũ. Innoc. ꝛ in dicta.q.235. B. Ma
trimonia ṽo ꝫm Inno. fieri pñt apud
intdictos: qꝛ ꝛ apud ĩfideles ꝯtrahunť
26. dis. deinde: nõ tñ dꝫ fieri bñdictio nu
ptiaꝝ: ꝫm Hosti. A. Idẽ in sũ. con. eo.
ti.q.137. B.
Utrꝫ tpe gnãlis ĩtdicti ꝯcedať eccle
siastica sepultura. R.º ꝫm Inno. Quã
do in intdicta cõiter aliq̃ ťra vľ aliqua
vniuersitas denegať laicis eccliastica
sepultura: etiã si pniam acceperit: ex̄
de pe. ꝙ in te. qꝛ intdicti sũt etiã si pec
catores non sũt. 24.q.3. si hẽs. 17.q.3. mi
ror. Sꝫ illi q inter ꝑdictos excõicantur
etiã si ab ipa excõicatõe absoluanť re
manent tñ adhuc intdicti donec solua
tur intdictũ. Si tñ in morientib9 appa
ruerint signa pnie ꝛ postea fuerit solu
tũ intdictũ: tunc taliũ corpa erũt apõ
eccliam transferẽda: ar. ex̄ õ sen. exco.
cũ illoꝝ. A. Meli9 eo. ti.c.2.º B. Et si
apud eccliam stante adhuc interdicto
sepulti fuerint: non erũt postea exhu
mandi: cum ad eũ statum venerit res
a quo incipe potuit. Et ꝓ h9modi iter
dicti. s. qui penituerũt: lꝫ mortuaria re
cipere: ac ꝓ eis orãdũ est. xi.q.3. qcunqꝫ
Sꝫ si nõ penituerit: nec ꝓ eis orãdum
est nec mortuaria recipiẽda sũt. 50. dis.
c. fi. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. q.250. B.
Clicis ṽo qui in tali gnãlitate nõ sunt
interdicti non negať eccliastica sepul
tura. sine pulsatõe tñ campanaꝝ ꝛ ces
sante omni solẽnitate: vt in dicto.c ꝙ i
te. Sꝫ ꝙ ibi dr̄ cũ silentio: nõ vr̄ hodie
intelligẽdũ de silẽtio funeralis officii
qꝛ cũ cõcedať qõ maius est. s. dicere ho
ras ꝛ missas submisse: vt in p̊.§. dictuꝫ
est. ꝛ de officio funerali cõcedi videtur
Utrꝫ qñ ecclia est singlariť intdicta
illi de pplo possint alibi eligẽ sepultu
rã. R.º ꝫm Inno. Si est intdicta ĩ penã
ppli etiã si multi ex eis non deliqrunt.
sꝫ forte vniuersitas vel maior ps. vel
forte qꝛ deliqt dñs ꝛ in hoc puniť: tũc
parochiani non possunt ĩ alia ecclia ẽt
non intdicta eligere sepulturã: nisi for
te ex ꝑuilegio: ex̄ de ꝑuil. vt ꝑuilegia.
Si ṽo est intdicta ꝑpter delictum cli
coꝝ tm̃. vľ ꝑpter hoc ꝙ violata fuerit
tũc prochiãi pñt ĩ alia eccla ñ intdicta
eligẽ sepulturã ꝛ audire dina. A. Con.
Hosti. vt in sũ. cõ. eo. ti. q.250. ĩ pn.º B.
Utrꝫ oẽs intdicti vitandi sint? R.º n.º
ꝫm Inno. Hosti. ꝛ Ber. In dinis offici
is vitãdi sũt oẽs illi q ꝑpo noie vľ alia
certa circũlocutõe p snĩam designanť
q ꝛ dicunť noiatim intdicti in Insti. de

exhere.li.§.noíatim.Item vitandi sūt
tanq̄ noíatim inťdicti oēs illi de qbus
ɔstat ꝙ interdicti sunt: vt si ciuitas vł
castrū inťdicit. Si vero īterdicant fau
tores siue participātes in crimie: nō di
cunť noíatim inťdicti: sed tm̄ in genere
Vn̄ tales nō teneť quis euitare q̊usq̄
p iudicē specificēť ꝛ iudicenť: nisi forte
eoꝝ pticipatō eēt mľtū notoria: ita ꝙ
īficiatōi non eēt locus: ex̄ ō coha. cle. ꝛ
mu.tua nos. A . Idē in sum. con.eo. ti.
.q.236. B.
Quādo cōcediť alicui persone singu
lari: vt tpe īterdicti possit celebrare et
audire dina i voce submissa: tunc eius
familiares ad audiēdū cum illa ꝛ cele
brādum sibi admittūtur. Sȝ non sic ō
familiarib⁹ alicui⁹ collegii: qꝛ nisi p̄ui
legiati fuerint admitti nō debēt. Tali
quoq̄ ɔcessione nō pōt gaudere ille cu
ius culpa dolo vel fraude fuit snia la
ta: seu qui ad perpetrādū ipm̄ delictū
p̄buit ɔsiliū auxilium vł fauorē: ex̄ de
p̄uiľ.licȝ.li.º6º
Ep̄i qui sunt in via possunt secū fer
re altare portatile: ꝛ facē sibi celebra
re vbicunq̄ fuerint nō obstāte interdi
cto: ex̄ de p̄uiľ.qm̄.li.º6º Ep̄i quoq̄ non
incurrūt ipso facto sniam īterdicti: vt
s̄.eps.§.5º A .qui incipit .episcopi ꝛ su
periores. B.
An i loc exēptis celebrari possit tē
pore interdicti gnālis. Rº Nō. nisi sic
in aliis: ex̄ eo.alma.in fi.ꝛ de p̄uile. au
ctoritate.hec li.º6º
Sed nunqd ex sola cōsuetudine pōt
aliquis venire ɔ̄ īterdictū? Rº Non.ex̄
de ɔsue.cū inter. A .Idē in sum. con.e.
ti.q.243.ƀm Inno.ꝛ Hosti. B.
Vtrū tpe inťdicti liceat secularib⁹
extra eccľiam audire vł auscultare of
ficiū qđ fit in eccľia. Rº ƀm Hosti. Ex
cōicatis ꝛ interdictis nō licet audire:
neq̄ cľicis licet ita alte celebrare ꝙ de
foris possint audiri: nec ē eis pax portā
da: aut fenestra vł ostiū aperiendū ad
vidēdū corp⁹ xp̄i: vel ad offerēdū post
euāgeliū. Hec colliguntur ex̄ de pe.ꝙ
in te. Cō.satis Ray.ꝛ Guil. Et idē dicit
Guil.ꝙ nō ꝓhibētur sclares audire ho
ras q̄ ex̄ eccľiam siue p viā dicunť. A .
Con.cū Guil.Monal.vt pȝ in sum.cō.
eo.ti.q.260. B.
Nūquid tpe inťdicti possit sacēdos
bn̄dicē perā ꝛ baculū pegrinoꝝ? Rº ƀȝ
Guil. Cū non reperiať esse ꝓhibitū vi
detur eē cōcessum. A .Idē in sum.con.
eo.ti.q.247. B.
Quid si ꝓpter fauorē ꝛ ad instantiā
aliquoꝝ positū ē īterdictū ꝛ illi nō ser
uant sed allegant ꝙ hēant p̄uilegia ꝛ
h⁹. Rº Neq̄ alii seruare tenētur: ne de
alioꝝ fletu ipi ridere videanť: ex̄ de p̄
uiľ.petistis. A .Veꝝ est si p̄uilegiati ex
cesserint terminos suoꝝ p̄uilegioꝝ i ob
seruantia inťdicti: vt pȝ in eo.c. petist].
Hec etiā nōntur i sum.cō. eo.ti.q.249.
vbi etiā addiť ƀm Hosti. ꝙ si aliq po
nunt vel poni ꝓcurant interdictū: vt
postea ipsi soli celebrēt: ꝛ ad ipos ppľs
cōcurrat a qb⁹ oblatōes accipiāt ꝛ alie
eccľie defraudenť: istis celebrare nō li
cet occasione sui p̄uilegii. B.
Quō cľici in officio violēt īterdictū
Rº ƀm Inno. Cľicus violat īterdictuȝ
vn̄ officiū vel ordinē exequiť i missa n̄
solū celebrādo vt sacerdos: sed etiā ca
licē offerendo vt subdiacon⁹: vel vrce
os siue āpullas vt acolit⁹: ꝛ h⁹. Silr̄ et
celebrādo p̄ncipalr̄. A .i. quasi in offi
cio suo: vt in.c.si qs ep̄s: de quo.ī. B ;
vesperas ꝛ matutinas ꝛ h⁹modi.xi.q.
.3.si quis ep̄s.in fi. A .Immo i medio
ꝛ est.c.si qs ep̄s.2º Sȝ ꝛ in p̊ de hoc ali
qd dr̄. Et hoc ē veꝝ siue qs vtať officio
ordinū maioꝝ siue minoꝝ ƀm Inno. ꝛ
in sum.con.eo.ti.q.251. B .nec credim⁹
irregularitatē vel suspensionē icurrē
q officio interest ēt si cantet cū aliis:
nō tn̄ celebrat nec aliud in officio suo
agit cum hoc nusq̄ inueniam: lȝ peccȝ
Et intelligēdū nisi hoc faciat ex contē
ptu: ƀm Hosti. ex̄ de exces. p̄la. tanta.
A .Dicit etiā Hosti. ꝙ tunc talis q inť
est officio ab irregularitate excusatur
qn̄ ignoranť audit dina officia ex q̄daȝ

ſimplici deuotōe. Secus ſi ex cōtēptu
puta qꝛ facit celebrare diua ⁊ auctori
tatē ꝓſtat. qꝛ tunc irregularitatē incur
rit: vt in eo. c. tanta. ⁊ ex̄ de cle. exco. mi.
illud. §. fi. Con. Guil. du. vt in eadē. q. 251
B. Legē aūt pſalmos vel euāgelia di
cere qlibet pōt in terra iterdicta ſicut
⁊ ꝓdicare. ex̄ de ſen. ex. r̄nſo. A. Idē in
dicta. q. 251. B.

Quid ſtcl̄icus dicat epl̄am ſine ap
paratu? R. ſcḋm Inno. Si ↄſuetudo eſt
ꝙ aliquis ſine diſtinctōe ordinis dicat
epl̄am vel portet cereū vel faciat qc
quid aliud pertinēs ad aliquē ordinez
non erit irregularis q id facit. Ubi ỽo
ↄſuetudo nō eſt fit irregularis. xi. q. 3. ſi
quis eps ⁊c. Sʒ ſi faciat ea que nō ſunt
alicui ordini vel officio deputata: vt ſi
in matutinis legat lectōem vel cantet
reſponſoriū: non fit irregularis. Con.
Hoſti. ⁊ Guil. du. A. Idē in ſum. con.
li. 3. ti. 33. q. 257. B.

Quid de ſimplici cl̄ico q hʒ tm̄ pri
mā tonſurā? R. ſcḋm Hoſti. Si i officio
ſuo cantet: puto ꝙ irregularitatē icur
rat. 23. diſ. pſalmiſta. Idē Guil. du. i ſpe.
A. Prefati doc. nō videnť loqui ꝺ cle
rico ꝓme tonſure tm̄: ad cuiꝰ officiū nil
ſpāle videtur ꝑtinere: cū ꝓma tonſura
non ſit ordo: ſed ꝗdam diſpoſitio ad or
dines ſcḋm theologos cōiter: vt in ſū. cō.
e. ti. q. 258. vbi etiā pʒ ꝙ dicti doc. dicūt
de ſimplici cl̄ico: nec addūt ꝙ hʒ ꝓmaʒ
tonſurā tm̄: ſed videnť loqui de cl̄ico
ordinū minoꝝ: de quo loqť allegatū. c.
pſalmiſta. B.

Quid de bn̄dictōe menſe vl̄ aque?
R. ſcḋm Inno. In bn̄dictōe menſe non
ↄhiť irregularitas: cum nulli ordini de
putata ſit ar. 44. diſ. c. fi. Sed i bn̄dicti
one aque ſecus videť. qꝛ annexa eſt or
dini: ꝺ ↄſe. diſ. 3. aqua. Idē Guil. du. A.
Idē in ſū. con. eo. ti. q. 255. B. Intelligē
dum aūt ē ꝙ ita fuit tpe ꝓdictoꝝ In
no. ⁊ Guil. qn̄ nō licebat in eccl̄iis cele
brare etiā ſecrete: niſi ex ꝓuilegio. Ho
die qꝛ licet celebrare ſecreto: quod ma
ius eſt: ex̄ eo. alma. li. 6. ⁊ ſecreto aquā
benedicē licet: quod minꝰ eſt.

Quid ſi qs tpe iuťdicti aliquē excō
municat vel abſoluit? R. ſcḋm Inno. et
Hoſti. Non ē irregularis: qꝛ hoc nō cō
petit ex ordine: ſʒ ex iuriſditōe. 2. q. i. ne
mo. ⁊ ex̄ de elec. tranſmiſſam. Sʒ abſo
lutōis ſolēnia exhibē: ſicut ē dicē cum
ſtola pſal. ⁊ orōem: vel in eccl̄iaʒ intro
ducere excōicatū eſt ordinis ⁊ officii:
ar. ex̄ eo. nup. in fi. xi. q. 3. debʒ. ⁊. c. ſe. vn̄
hoc faciēs irregularis eſt. Idē Guil. du.
A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 256. B.

Utrū tpe iterdicti poſſit fieri intro
ductio mulieꝝ in eccl̄iam pꝰ partū. R.
ſcḋm Hermānū. Nō licet. A. Idem in
ſum. cō. eo. ti. q. 251. vbi etiā dť hʒ Hoſti.
ꝙ ſil̄r nō licet bn̄dictio nuptialis. B.

Quid ſi laicus violat iterdictū? R.
ſcḋm Inno. non incurrit irregularitatez
vel ſuſpenſionē: cum nec ordinē nec of
ficiū habeat. grauiter tamē peccat et
puniendus eſt. Idē Hoſti. A. Idem i
ſum. cō. eo. ti. q. 254. B. Si ỽo tpe iter
dicti exerceat aliq̄ officia que nō ſť ali
cuiꝰ ordinis: puta doceat ſcholares: ex
erceat tabellionatū: aut aduocatōem
⁊ hꝰmodi: non peccat: vt ⁊ ponit Guil.
du. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 254. Ibi
tamē ſolū videť dici de irregularitate
quā quis hac occaſione non icurrit. Et
con. Hoſti. lʒ Inno. viſus ſit ſenſiſſe cō
trariū: vt pʒ in dicta. q. 254. cuiꝰ dictuʒ
pōt intelligi i cl̄ico: qui exerceret ſcho
las vel aliquid hꝰmodi: qꝺ eſſet anne
xum ordini ex cōſuetudine vel ex con
ſtitutione. Al̄ claꝝ vt pōt cōſtare etiā
ex dictis ipſius Inno. ibidem poſitis.
qꝛ ex talibꝰ q̄ non cōpetunt nec ordini
nec officio eccl̄iaſtico non irrogať irre
gularitas: ſed nec pctm̄: cum non repiā
tur ꝓhibita. B. Quid de illo cui iter
dictus ē aliquis ſpālis actꝰ: puta igreſ
ſus eccl̄ie. Hunc caſuʒ vide. ī. §. pl̄t. i fi.
A. In hoc etiā dicēdū ꝙ cui iťdiciť
aliqs actꝰ vel ſpāle officium pōt alia
exercere ſcḋm Monal. ⁊ in ſum. con. eo.
ti. q. 251. B.

Sʒ nūqd laici iterdicti pn̄t orare in

ecclia? R. ſm Guil. Propť gnāle interdictū nō intelligo hoc eē ꝓhibitū. Secus ſi exp̄ſſe ſit eis interdict⁹ igreſſus eccleſie. Idē Monal. A. Idē in ſum.cō.eo.ti.q.260. vbi etiā dr̄ ꝙ pōt orari oratōe ꝑuata etiā i ecclia interdicta: niſi ab excōicato maiori vel interdicto ab igreſſu eccleſie. B.

Quid ſi ſacerdos ꝓbabilr̄ credit ꝙ aliq interdicti ſint in ecclia? R. ſꝫ Guil. Debꝫ monē in gnāli ꝙ exeant: alr̄ nō tenetur vitare eos maxime publice do nec cōſtet de ſnia. A. Hodie circa hoc magna facta ē inouatio: vt pꝫ ſup̄. clic⁹ 3.° ad fi. in additōe. B.

Quid ſi ſacerdos recipiat ſciēter hominē interdictū: nūquid alii tenebūť exire? R. ſm Guil. Credo ꝙ nō. nꝫ peccant audiendo diūa: ſed ſolus ſacerdos Idē Monal. A. Quo ad peccatū verū ē niſi ꝯſentiāt in hoc ſacerdoti: aut eis placeat factū ei⁹ ſm eoſdē: vt in ſū.cō.eo.ti.q.255. B. Et vide in ſequenti. §. ꝓximo.

Que pena clerici nō ſeruāti interdictū? R. ſm Hoſti. Ille q ſcienter celebrat in loco interdicto vndecūq ſit irregularis ē ⁊ ſuſpēſus: ex̄ de cle. excomini. poſtulaſtis. §. vlt. ⁊ ex̄ de elec. cuꝫ intēr. ⁊ ex̄ eo. is q. li.° 6.° Et iō nō pōt bñficia ꝯferre: ex̄ de ꝯceſ. ꝑben. qꝛ diuerſitatē. ⁊ ex̄ de exceſ. ꝑla. tanta. Cō. Inno. ⁊ Ber. Itē nō pōt talis eligi nec eligē: ex̄ de ꝯſue. cū dilect⁹. §. qꝛ nobis. ⁊ i dcō. c. is qui. nec ēt poſtulari: ex̄ de poſtul. ꝑla. c. ꝑ. Itē qui nō ſeruat interdictum remouēdus ē a bñficio: ex̄ de cle. excomi. poſtulaſtis. §. vlti. A. Idē in ſum. con.eo.ti.q.267. vbi etiā addiť ſꝫ Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ violās iterdictū ⁊ alios ad violādū iducēs ſuſpēſus eſt. ⁊ ſi ē ꝑlat⁹ ōis eius inſtitutio deſtitutio collatio prebēdaꝝ beneficioꝝ ac dignitatū ⁊ ſētentie in quoſcunq ꝓlate ſunt irrite ⁊ inanes. Nō g° pōt ꝑmiſſa facere. Et vt aiūt idem forte dicēdū in aliis ſpūalib⁹. ſ. ꝙ ſicut eis ꝯferri nō pñt: ſic nec facta ab eis collatio valet: vt in dicto. c. poſtulaſtis. ⁊ ex̄ de eta. ⁊ q̄li. ordi. cū bone. B. Et nota h̄ ꝙ ſi aliqs ſciēter celebrat i aliq̄ ecclia q̄ non ꝓꝑe dicenda ſit iterdicta: ſꝫ violata ſiue polluta: nō incurrit irregularitatē: vt i dicto. c. is q. tñ talis grauiter peccat vt ibidē dr̄. Et diciť ecclia violata ſiue polluta ſemine vel ſanguine: vide ſup̄. cōſecratio. 2.° §. 4.° cum ſeq̄ntib⁹. Silr̄ etiā ſi qs i aliq̄ ecclia nō ſuppoſita iterdicto celebrat pñtibus ꝑſonis iterdicti: lꝫ ġuiter peccet celebrādo eis: tñ nō fit irregularis. qꝛ hoc nō hētur in iure: vt ibidē. Sed tñ ōis ſcienter celebrās ſiue in loco interdicto ſiue ꝑſonis interdicti a iure vl̄ a quocūq iudice. vel recipiēs publice interdictos ad diūa officia ſeu ſacra ſiue ad ſepulturā eſt iterdict⁹ ab ingreſſu ecclie: ex̄ de ꝑuil. epoꝝ. li.° 6.° Et ſi in ea ſe igerat i ſuo officio fit irregulari: ex̄ eo. is cui. li.° 6.° Et de h° caſu hēs. i. ſuſpēſus. §. 3.° A. Ibi diciť de interdicto ab ingreſſu ecclie. B.

Quid ſi clici exñtes noiatiꝫ interdicti celebrent diūa? R. n° ſm Inno. Irregulares fiunt. xi. q. 3. ſi qs ep̄s i domicilio. ⁊ ſunt deponēdi perpetuo: ni i ꝙ ſi multi ſunt tūc ꝑncipales ſūt deponendi. cum aliis vero ſuper irregularitate poſſit diſpenſari: ſed ñ niſi ꝑ papam A. Idē in ſum.cō.eo.ti.q.267. Et fac ex̄ de cle. exco. mini. c. latores. Ibi etiā dr̄ ꝙ multitudo intelligitur cum excedit numerum. 40. B

Interdictum v°.

de relaxatōe iterdicti. Ubi ſciendū ꝙ poſtq ſnia iterdicti ꝑ aliqs inferiores ꝑlatos rōnabilr̄ lata eſt: maiores nō debēt eā relaxare abſq ꝯgrua ſatiſfactōe ⁊ ꝯſcia illi⁹ q tulit eam: ex̄ de offi. ordi. cū ab eccliaꝝ. Si ꝟo nō rationabilr̄ lata ſit: dꝫ q tulit eā ſine difficultate relaxare: ex̄ de offi. ordi. ġue. ſeu ſupior ad quē recurriť: ex̄ eo. cum medicinalis. li.° 6.°

Archiep̄s nō pōt relaxare iterdictū vel excōicatōem ſiue ſuſpēſionē latas

ab officialib⁹ archidiaconoꝝ ſeu aliis iuriſditōem hn̄tib⁹ ſubditꝭ ſuffraganeorū ipis q tulerūt omiſſis: niſi eēt ɔ̄ria ɔſuetudo. ex̄ eo. romana. lib. 6. A. Jbi dicit̄ ꝙ archiep̄s vel ei⁹ officiales niſi p̄dicto mō dictas ſn̄ias nō relaxēt. Vn̄ dr̄ ꝙ ſi relaxauerit: lꝫ male egerint: tn̄ tenet relaxatio: vt pꝫ in ſū. con. li. 3. ti. 33. q. 269. vbi dr̄ ſm̄ Jnno. ꝙ ſi ep̄s ↄ̄ facto r̄laxet ſn̄ias ab iferiorib⁹ latas male qdem facit ſed tenet relaxatio: niſi forte aliqua conſuetudo obſtaret. B.

Cū qs interdicto vel excōicatione aſtrictus offert ſe ad iuſticiā eorū pro quib⁹ ſn̄iam accepit: iudex eū ne ſic decedat abſoluē pōt: etiam ſi aduerſa ps appellet ne abſoluat̄. Debꝫ tn̄ an̄ abſolutōem recipi ab illo ſufficiēs cautio: ꝙ in p̄n̄tia romani pontificꝭ ad quem appellat̄ ſi voluerit appellator vel corā iudice cui cām delegauerit iuri parebit. Et idē de his qui dicūt ſe iniuſte excōicatos vel iterdictos. A. etiā ſi hi qui h⁹modi ꝓtulerūt ſn̄iam ad ſedeꝫ ap̄licam appellarent: vt in. c. de q̊ ſtati B. ex̄ de appel. qua fronte.

Vtrū ſn̄ia iterdicti relaxari poſſit nudo ꝟbo. R. ſm̄ Hoſti. Licꝫ in ſn̄ia excōmunicatōis expreſſa ſit ſolēnis forma quā hēs s̄. abſolutio 5. §. 2. ſec⁹ tn̄ i ſentētia iterdicti ⁊ ſuſpenſionis q̄ nudo ꝟbo ꝓferūtur vl̄ total̄r relaxātur. cū iuramēto tn̄: vt s̄. iterdictū p̊. §. 5. A. q incipit. Jn quo cōueniūt. B. ⁊ ar. eſt ex̄ eo. alma. li. 6.

Quid ſi aliqs tp̱e gn̄alis interdicti vult ſatiſfacē: ⁊ ſic abſolui? R. ſm̄ Jo. an. Si is ꝓpter cui⁹ culpā latū eſt iterdictū ſatiſfacē vult: tollet̄ interdictuꝫ. Vi ꝟo culpabilis fuit tanq̄ꝫ conſiliari⁹ vel auxiliari⁹: lꝫ accipiat̄ cautio: ⁊ iniungatur pn̄ia nō relaxabit̄ interdictū ex̄ eo. alma. li. 6. Q. ↄ̄ ſi nō ꝓpter eius culpā latum eſt: ipſe qdē punit̄: ſed ei⁹ ſatiſfactio nō reqrit̄: ex̄ eo. ſi ſn̄ia. §. p̊. A. li. 6. B. ⁊ in dicto. c. alma.

Nteſtatus.

Require. i. ſucceſſio ab inteſtato.

Ntimiditas

Require. i. timor. §. fi.

Nuenta.

Quid ē agēdum de iuētis? R. ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 66. Diſtinguēdū eſt circa res inuētas. Quedam. n. ſunt q̄ nunq̄ꝫ fuerūt i bonis alicuius ſicut lapilli ⁊ gēme que inueniuntur i littore maris: ⁊ talia occupanti cōcedunt̄. Et eadem rō ē de theſauris antiquo tp̱e ſub terra occultatꝭ quoꝝ nō eſt aliquis poſſeſſor: niſi ꝙ ſꝫ leges ciuiles tenetur medietatē dare domino agri. Jntellige ſi inuenit i alieno non data op̱a: ſed ſi data op̱a inuenit: nihil tenet̄ dare dn̄o. A. Jmmo totū tenet̄ dare: vt in. l. vnica C. ↄ̄ theſauris. li. x. ⁊ nōt glo. in Jnſti. de re. diui. §. theſauros: ſuper ꝟbo opera. Et h⁹ eſt verū etiā ſi cū volūtate domini requireret: q2 etiā cū volūtate dn̄i n̄ poſſet querere in alieno theſaurū ſuo nomine: vt in dicta. l. vnica. vbi etiā patꝫ ꝙ theſaurus dicit̄ coadunatio rerum mobiliuꝫ abſcōdita quoꝝ ignorantur poſſeſſores ſeu domini ꝓpter vetuſtatem tp̱is. Jbi etiam pꝫ ꝙ nec in ſuo ſolo pōt quis querere theſaurū arte magica diuinatōibus vl̄ aliis illicitis modis: al̄ theſaur⁹ eſſet fiſci: vt nōt glo. i dicto. §. theſaurus. B. in Jnſti. de re. diui. §. itē ea. A. Jbi ↄ̄ hoc nihil dicit̄. ſed puto ꝙ velit allegare. §. immediate ſequētē. ſ. item lapilli: vbi dr̄. Jtem lapilli ⁊ gēme ⁊ cetera q̄ in littore maris iueniuntur iure nāli ſtatim inuētoris fiūt. Sed ad mām theſauri melius facit eo. ti. §. theſauros. vbi dicit̄. Theſauros quos quis i ſuo loco iuenerit: diuus Adrianus nālem eq̄tatē ſecut⁹ ei ɔceſſit qui inuenerit. Jdēq̄ꝫ ſtatuit. Si quis i ſacro aut religioſo loco fortuito caſu inuenerit. At ſi qs i alieno nō data ad hoc op̱a ſed fortuito caſu inuenerit: dimidium inuentori ⁊ dimidiūꝫ domino ſoli ɔceſſit. Si quis in Ceſaris

loco inuenerit: dimidiũ inuentoris et dimidium Cesaris eē constituit. Cui cõueniēs ē: vt si q̄s in publico loco vel in fiscali vł ciuitatꝭ inuenerit: dimidium ipius esse dimidiũ fisci vel ciuitatis. B. Quedã ħo res inuēte fuerũt de ꝓpinquo in alicui⁹ bonis: ꝛ tunc si quis eas accipiat nõ aīo detinēdi: sed restituēdi dño nõ cõmittit furtum: alꝛ furtũ cõmittit. 14. q. 5. si qd̄. ꝛ c. multi sine.

Quid si res ab aliquo inuenta sit q̄ fuit a ꝓpᵒ dño habita ꝓ derelicta? R. Res q̄ hētur ꝓ derelicta: occupāti ꝯceditur siue sit mobilis ꝛ abiiciaꝛ: siue sit imobilis: vt si exeam de hoc fundo hac mente vt ꝓ derelicto hēam. ff. pro derelic. l. i. sed si in mari iectauero res meas cã alleuiãdi nauē non hēo ꝓ derelictis. qꝛ non hac mentõe abiicio. Uñ si librũ iuolutũ iectaui: nõ hēo ꝓ derelicto. Secus p̄sumiꝛ si iectaui aptũ: in Insti. de re. diui. §. vlt. A. Ibi dr̃ de reb⁹ iectatis: sed ñ de ista p̄sũptõe. sed d̄ ea dr̃ in sum. con. lib. 2. ti. 6. q. 16. ꝭm Hosti. ꝛ Ul. B.

Sed q̄lr restitueꝛ res inuēta? Rº ꝭꝫ Ray. ꝛ Hosti. Studebit iuenire illum qui eã amisit. ꝛ si oꝫ faciet publice dici per p̄conē vel in ecc̄liis ꝑ locuꝫ vbi expediet. ꝛ illum si iuenerit ꝛ per circunstantias certisiceꝛ ꝙ illius fuẽit: illi restitueꝛ: alꝛ eroget paupib⁹: vel ipe põt tenē si est indigēs. ꝛ hoc ꝭm quosdã auctoritate penitētiarii sui. A. Hoc fuit dictum Ray. qui etiam dicit: ꝙ tunc oret pro illo cuius res fuit: vt in sum. con. eo. ti. q. 17. B. seu diocesani si forte sibi retinuerit dispensatõem taliuꝫ. A. Hoc fuit dictum glo. Ray. cui con. Ul. vt in dicta. q. 17. B.

Inuidia

Utrũ inuidia sit tristicia de alieno bono. Rº ꝭꝫ Tho. scd̄a scd̄e. q. 36. De alieno bono põt eē tristicia dupliciter. Uno modo qñ aliq̄s tristatur de bono alicui⁹ inq̄ãtum ex hº iminet sibi periculũ alicui⁹ nocumēti sicut cũ hõ tristaꝛ de exaltatõe inimici timens ne ledat eum: ꝛ talis tristitia ñ est inuidia: sed magis timoris effect⁹ vt ph̄s dicit. Alio modo inq̄tum bonũ alteri⁹ existimaꝛ diminutiuũ ꝓp̄e gl̄ie seu excellentie. ꝛ hoc modo de bono alterius tristaꝛ inuidia: ꝛ iõ p̄cipue de illꝭ bonis inuident hõies in q̄bus ē gl̄a ꝛ i q̄bus amãt honorari ꝛ in opinione est vt ph̄s dicit 2. ethi. A. Potest etiam esse inuidia: lꝫ tristicia non ꝓcedēt ex hoc respectu: sed alꝛ ex defectu caritatꝭ Nã ꝛ diabolus nõ timebat per hoiem diminutõem glorie sue: quam nullatenus poterat hēre: ꝛ tamē inuidet hõi. Sap. 2. Inuidia diaboli. ꝛc. Unde ꝛ generalr̃ põt dici ꝙ inuidia est tristitia boni fraterni ex defectu caritatis ꝓcedens. Põt etiã quo ad p̄mum modum adesse peccatũ: vt si q̄s occasiõe timoris declinaret ad aliq̄d cõtra caritateꝫ dei vel ꝓximi. B.

Utꝝ inuidia sit pctm̄. Rñ ꝭm Tho. vbi s̄. Inuidia ꝓprie est tristicia de bonis alicui⁹ inq̄tum alter excedit ipm. ꝛ istud semper est prauuꝫ: vt ph̄s etiã dicit 2. ethi. qꝛ dolet de eo de quo ē gaudendũ. s. de bono ꝓximi. Qd̄ si q̄s doleat de bono ꝓximi non quia hēt: sed qꝛ sibi deest nõ erit inuidia: sed zelus: de quo habes. i. zelus.

Utꝝ inuidia sit pctm̄ mortale. Rñº ꝭm Tho. vbi s̄. Inuidia ex suo genere est pctm̄ mortale: qꝛ ꝯriatur caritati q̄ gaudet de bono ꝓximi. Si tñ sit imperfecta rõ inuidie. s. in motu sensualitatꝭ sic est veniale pctm̄.

Ypocrisis.

Utrum sit peccatuꝫ: ꝛ quale: ꝛ quãdo: hēs. i. simulatio: ꝛ. i. ypocrisis in littera. y.

Ira.

Utrum sit pctm̄ mortale. Rº ꝭm Tho. scd̄a scd̄e. q. 158. Motus ire põt esse inordinat⁹ duplr. A. Nã vt hr̃ in sũ. d̄ vitiis. Ira est irrõnabilis turbatio mētis: vel inordinat⁹ appetit⁹ vindicte. B. Uno mõ ex parte appetibilis: vt puta cũ quis appetit iniustã vindictã

⁊ sic ex genere suo ira est mortale pec
catum. qꝛ ꝯtrariaṫ caritati ⁊ iusticie. Pōt
tamē contingē ꝙ aliqs appetit᷒ vindi
cte sit veniale ꝓpter impfectōem act᷒
q̃ qdem impfectio vel est ex parte ap
petētis: puta cū mot᷒ ire ꝑuenit iudici
um rōnis: vel ē ex parte appetibilis:
puta cū aliqs appetit in aliquo modi
co se vindicare: ita ꝙ si actualr̃ inferat
nō est mortale: puta si paꝝ trahit ali
quē puerū per capillos vel aliqd hui᷒
modi. Alio modo potest eē mot᷒ ire in
ordinatus quātum ad modū irascēdi:
vtputa si nimis ardēter irascatur iteri
us vel nimis manifestet exteri᷒ signa
ire. ⁊ sic ꝭm se ex suo genere nō hꝫ rōeꝫ
peccati mortalis. A. qꝛ appetit᷒ nō ē
inordinat᷒ ex parte mãe cum nō appe
tatur vindicta iniusta: vt pꝫ per eūdeꝫ
Tho. B. Pōt tñ cōtingē ꝙ sit morta
le: vt si ex vehemētia ire qs excidat a
dilectōe ꝓximi vel dei. A. Quatuor
modis pōt quis hoc casu a dei vł a ꝓxi
mi caritate decidē. ꝓ qñ ex ira multuꝫ
turbareṫ ꝯ deū. qꝛ ira ꝯtrariaṫ caritati
que includit in se patiētiā ⁊ benignita
tē. i. ad Cor. 13º. 2º cum quis ex ira agēt
aliqd reputabilis scandali. Nā Math
18º dr̃. Ve illi per quē scādalū venit. 3º si
ex ira decideret i odiū. Qui. n. odit fra
trem suū homicida ē. i. Johis. 3º 4º si
ira longo tpe teneaṫ: ꝭm Aug. in omel.
de igne purgatorii. ⁊ di. 25. §. al' aūt. Et
videṫ longū tp̄s si ꝑseuerat p diē nālē
iux̃ illud ad Eph. 4º Sol non occidat
sup iracundiā vestraꝫ. ⁊ videṫ sentire
Alex. de ales sup 2º sniarū. di. 39. q. 6. B
Et de hac materia vide. ī. patiētia. ⁊. ī.
vindicatio.

Irregularitas pº

de irregularitate homicidarū
Oēs qui habuerūt officiū in vindicta
sanguinis sunt irregulares: vt dictum
est s̃. homicidiū 4º. §. ꝑ. ⁊ etiā ꝭm Guil.
si nō fuerit secut᷒ effect᷒: tamē in hºca
su ꝭm eum ep̄s pōt dispensare. A. ⁊ cū
illo silr̃ q nō ex officio sed odio vł rāco
re operā dedit ⁊ fecit qđ potuit vt occi
deret aliqueꝫ: sꝫ tñ nō occidit nec muti
lauit. Sꝫ tñ talis indiget dispēsatōe ꝭꝫ
eundē Guil. vt i sū. cō. li. 2º ti. ꝑ. q. 23. B.
Nō aūt pōt si effect᷒ secut᷒ ē. De his āt
qui intersunt vīdicte sanguis hēs sup
homicidiū 4º. §. 4º. A. q icipit. Vtrū oēs
⁊c. B. Quid de illo q fuit i pugna vbi
aliqui iterfecti sunt: vide s̃. homicidiū
4º. §. 6º A. q icipit. Quid si pl̃es.
Quid de illis qui iuris ignari zelo
fidei ⁊ ꝓpter indulgētiā q̃ dabaṫ attu
lerūt ligna ad cremādū hereticos: nū
quid sūt irreglr̃es? R. ꝭꝫ Guil. Si mã
illa est coopata ad mortē irregulares
sunt: nec dispēsabiṫ cū eis nisi per pa
pā. Si aūt nō est coopata: qꝛ iam forte
mortui erāt: vel anq̃ mã illa incēdere
tur mortui sc̄: nō efficiūtur irreglr̃es
A. Aut si indigēt dispēsatōe suffic̄ epi
dispēsatio: ꝭm eū. Guil. ⁊ in sū. con. e. ti.
q. 24. B. Qđ si dubitaṫ meli᷒ est te
nere certū ꝙ absq̧ dispēsatōe pape nõ
ministrēt nec ꝓmoueanṫ: ex̃ de temp.
ordinan. ad aures. A. Idem in dicta.
q. 24. B.
Quid đ illis clicis q cū aliis trahūt
ad manganellas vñ aliqs ꝓbabilr̃ cre
diṫ interfect᷒? R. ꝭm Guil. Meli᷒ ē te
nere certū: vt in ꝑcedēti. §. dictū ē. A.
Idem in sū. cō. eo. ti. q. 25. B.
Quid de p̄sbytero qui misit puerū
ad aquādū equū monens vt cauēt a
flumine: ⁊ tñ submersus est? R. scđm
Hosti. Hunc p̄sbyteꝝ culpabilē iudi
co sicut ⁊ diaconū qui non remouit fal
cē q̃ cinct᷒ erat cū sciret ludi ꝯsuetudi
nem: extra de homici. continebatur. ⁊
sacerdotem qui non remouit cultelluꝫ
a corrigia cum qua verberabat famu
lum: extra de homici. ad audientiam.
⁊. 50. dis. clerico iaciente. A. Intelli
ge quando de periculo pueri missi po
terat rationabiliter dubitari: vt quia
erat infans: vt patet in sum. confes. eo
titu. q. 26. B. Quid si quis percutit
mulierē ꝑgnantem: vel dat ei venenū
vt faciat aborsum: vide s̃. homicidiū

4.° §.5.° A .q incipit.qd si quis percutit
B .An liceat cleric] ꝺponē corā iudice
seculari q̄relā de suis raptorib⁹ hēs s̄.
homicidiū 4.° §.2.° A .Et adde ibi posi
tis: ꝙ si intētio deponēt] q̄relā erat vt
ad mortē rei dānarent: irregular] effi
citur q̄buscunq; ꝯbis fuit intētio vela
ta.lȝ p̄ ecc̄liaȝ nō ꝓhibeat: nisi ei ꝯstet
p̄ ꝯfessionē vl' ꝓbatōem ſm Hosti. ⁊ i
sū.con.eo.ti.q.46. B.

An liceat cl'ico furem cape ⁊ iudici
tradere. R° ſm Guil. Si al' pōt res suas
recupare non dȝ eū cape nec iudici tra
dere: ar.ex̄ de homici.suscepim⁹. Si āt
al'r res suas recupare nō pōt: credo ꝙ
nō efficit irregular]: dū tñ nō sit ei⁹ cor
rupta ītētio. A .Idē in sū. con. eo.ti.q.
47. B .Sed hoc intelligē opȝ ꝙ fiat
cuȝ ꝓtestatōe: vt s̄.homicidiū 4.° §.2.° ⁊
ꝙ non hūerit cām suspicādi ꝙ hoc cō
tingē poterat. Al' ꝯtra. vt h̄ i sequētib⁹
duob⁹. §.dr̄. A .Hoc qꝺ dr̄ in fi. istius
.§.est nobilis limitatio ad id qꝺ dr̄ sup̄
homicidiū 4.° §.2.° B.

Quid si cl'ic⁹ scribat ꝙ aliq̄s capiat
⁊ ex illa captōe seq̄tur mors vl' detrun
catio ei⁹ ipō tñ ignorāte ⁊ factū ⁊ cām?
R° ſm Hosti. Videt irreg'lar].q² ꝺbuit
suspicari hoc posse euenire. A .Idem i
sum.con.dicta.q.67. B.

Quid si clamet aliq̄s latrones? R°
ſm Inno. Siue sic clamet siue aliquid
aliud agat p̄ qꝺ potuerit itelligē ꝙ ex
clamore vel actu suo poterat sequi ho
micidiū: irregularis ē: nisi facēt ꝓpter
timorē corpis sui. Nā si timēt ꝙ aliq̄s
vellet eū occidē bñ posset clamare pro
auxilio: q² non intēdit i alic⁹ mortem:
sed in suā liberatōem. Idem Hosti. Et
addit. Sec⁹ si clamaret ꝓ solis rebus.
A .Idē in sū.con.eo.ti.q.48. B.

Quid de illo cl'ico q cū latro ducēt
captus dixit: claudite ei os ne clamet:
nunq̄d est irregular] si mors inde seq̄t?
R° ſm Guil. Credo ꝙ sic: q² iuuit ducē
tes dādo eis cōsiliū. A .Qñ al' forte fu
isset liberat⁹ rōne suspectōis loci: vt in
sum.con.eo ti.q.55. B .Et eodeȝ mō si

q̄rentib⁹ malefactorē īdicauit eū: nisi
forte ignorauerit ⁊ ignorare rōnabil'r
potuit nesciēs ꝙ ad mortē q̄reret. A .
Idē in sū.con.eo.ti.q.56. B .Qualiter
ep̄s pōt inuocare brachiū sc'lare: hēs s̄
bellū 2.° §.4.° Et q̄liter exequat si habȝ
iurisditionē tpaleȝ: vide s̄.ep̄s.§.7. A.
qui incipit. Ep̄s q in aliquo. B.

Quid si cl'icus cōmodat balistā: ⁊ in
de aliq̄s occidit? R° Si ꝯcessit in bello
iniusto: non ē dubiū ꝙ irreg'lar] ē. quia
dabat operā rei illicite: ex̄ de homici.c.
fi. ⁊ eodē mō si bellū sit iustū. q² ars sa
gittādi ꝓhibita ē: ex̄ de sagitta. artem.
Sed in bello iusto ensem vl' lanceā mi
nistrare non ē ꝓhibitū. tñ oīs talis ſm
Guil. iudicādus est irregular]: q² cām
ꝓpinquā p̄stat homicidio. A .Cō. Ho
sti. vt in sū.con.eo.ti.q.51. B.

Quid si cl'ici fauorē p̄stant suis p̄ti
bus ꝯfortando ꝙ securi⁹ pugnent: aut
incutiendo terrorem aduersariis? R°
ſm Inno. Si bellum ē iniustuȝ ⁊ mors
inde fuit subsecuta efficiuntur irregu
lares: vt in.§.ꝓximo dictū est. A .nisi
irēt ad bellum iniustū cā pacificādi vl'
al' ex iusta causa: dūmodo dolus absit
⁊ lata negligentia. ſm eundem Inno.
⁊ Hosti. vt in sum. con. eo.ti.q.52. B.
Secus si iustū. Qual'r rñdere debeat
cl'ic⁹ cū īterrogat de iudicio sanguinis:
hēs s̄.homicidiū 2.° §.p̄. ⁊ s̄.ep̄s.§.8.° A.
q incipit. Ep̄s qui in aliquo. B.

Utrum irregularitas homicidii tol
latur per baptismum? R° Sic. Sed
non illa bigamie: vt sup̄. homicidium
4.° §.p̄ in fi. De materia irregularitat]
homicidii plura habentur sup̄. homici
dium p̄. ⁊ sequentibus.c. per totum. De
irregularitate bigamie. sup̄ bigamia.
per totum. De multis irregularitatib⁹
in quibus solus papa dispensat: habet
sup̄. dispensatio.§.6.° A .qui incipit. Di
spensatio in multis. B. ⁊ se.

Irregularitas 2.°

De illo q ex̄ns irregular] mini
strat. Ubi sciēdū ſm Guil. ꝙ irregular]

celebrās non ꝓpter hoc aliā irregulari
tatē ɔtrahit. alioqn totiēs nouā irregu
laritatē ɔtraheēt qtiēs celebraret: nec
etiā talis imo nec aliqs ē iudicādus ir
regularis: nisi inquātuꝫ iuenit iure ex
pressuꝫ: ex̄ de sen. exco. is q. li. 6. A. Et
in hoc casu vr̄ expssum. nā ois irregla
ris est suspensus: vt statim sequit. ꝛ
nōtur in sū. con. lib. 3. ti. 29. q. 3. circa fi.
Et ois suspensus vtens ordine a quo ē
suspensus incurrit irregularitatē etiā
papalem: extra de sen. exco. cuꝫ medici
nalis. li. 6. Nā videtur ꝙ lꝫ iā fuerit ir
regularis tn̄ possit nouū vinculū irre
gularitat̄ incurrere: ita ꝙ absolut᷒ ab
vno remanet ligat᷒ in alio: sicut ꝛ ō ex
cōicato hr̄. ꝛ nōtur extra de sen. exco. c.
cū ꝓ cā. ꝛ c. officii. Al̄ sequeret ꝙ si irre
gularis cōmittēt hoicidiū: non incurre
ret nouā irregularitatē ɔ id qd̄ hr̄. 50.
dis. si quis viduā. B. Sed tn̄ ois irre
gularitas siue ɔtingat ex pctō siue nō:
impedit ordinis executōem: qa nō exe
qui dꝫ qs anteq̄ dispenset.

Utrū celebrās in pctō mortali fiat
irregularis. R. ꝫm Inno. ꝛ Hosti. Licꝫ
ois qui est in peccato mortali dicatur
esse suspēsus quo ad se. s. qꝛ non dꝫ cele
brare: non tamē si celebret incurrit ꝓ
pter hoc irregularitatē: nec post pniaꝫ
indiget dispēsatōe: nisi sit notoriū: ex̄
de temp. or. q̄situm. A. Naꝫ notorius
peccator etiā post pniam nō hꝫ ordis
executōem nisi dispēsetur ꝑ epm i ca
sibus pape spālit nō reseruatis dūmō
an̄ dispēsatōem nō celebrauerit diua:
al̄r nō posset dispensari nisi ꝑ papam:
ꝫm Hosti. ꝛ nōtur i sū. con. dicta. q. 3. ad
fi. B. Et eodē mō dicēdū de q̄cunq; q
celebrat solū post simplicēꝫ ꝓhibitōeꝫ
A. facit dictū. c. quesitū. ꝛ quod notat
in dicta. q. 3. B.

Utꝝ clic᷒ i minorib᷒ exn̄s si excōica
tus legat eplam sine solēnitate fiat ir
regular̄. R. ꝫm Guil. Credo ꝙ nō. tuꝫ
qa sine solēnitate hoc facit: tū etiā qa
a laicis qn̄q; legunt eple de ɔsuetudi
ne: tū qa etiā in illis. c. xi. q. 3. si quis eps
p̄. ꝛ 2. nō fit mētio nisi de epo psbro et
diacono. Immo etiā si sacerdos vl̄ dia
con᷒ tal̄r sine solēnitate legat eplam:
n̄ credo ipm ꝓpt hoc incurrere irregu
laritatē: cū pene nō sint extēdēde sꝫ re
stringēde. A. Idē in sum. con. lib. 3. ti.
29. q. 7. B.

Utꝝ clicus q in excōicatōe cuꝫ solē
nitate mistrat fiat irreglaris. R. n° ꝫm
Guil. Si ē in minorib᷒: credo ꝙ nō. cuꝫ
duo capla. xi. q. 3. si qs eps. i. ꝛ. 2. nō loqn
tur de eis sꝫ de epo psbro ꝛ diacono de
qb᷒ si ministrēt i suis officiis: non ē du
biū qꝛ irregulares efficiūtur: ex̄ ō cle.
exco. mi. latores. Et idem intelligo de
subdiacono: cū hodie in multis parifi
cetur diacono: ex̄ de eta. ꝛ eq̄li. a multis
A. i. cōputet int̄ ordines sacros: vt ibi
Quo ad ordies miores: dicit idem
Guil. ꝙ ꝛ si clicus hoc casu icurrat irre
glaritatē putat ꝙ eps posset dispēsare
cū hoc nō inueniat ei ꝓhibitū. Sꝫ Ho
sti. sentit ꝙ talis oio incurrat irregula
ritatē ꝑ. c. cū medicinalis: ex̄ de sen. ex
co. li. 6. vt in sū. con. eo. ti. q. 8. ꝛ sic sentit
ꝙ non possit dispensari nisi ꝑ papam.
Sic. n. loqtur dictuꝫ. c. cū medicinalis.
Recipiens aūt ordines etiā minores i
maiori excōicatōe incurrit irregulari
tatē indispēsabilem nisi ꝑ papā: vt i. c.
cum illoꝝ. de sen. exco. vbi non distigui
tur int̄ ordines maiores ꝛ minores: ꝫ
Guil. du. ꝛ notat in dicta. q. 8. Recipiēs
aūt ordines i minori excōicatōe nō in
currit irregularitatē ꝫm glo. Ray. cuꝫ
non sit expssuꝫ: addēs ꝙ talis siue sit
irregular̄: siue non: pōt ꝑ epm dispen
sari: cū non sit ei inhibitū: vt i sū. con.
eo. ti. q. 9. B. Utꝝ excōicat᷒ baptizādo
fiat irregularis habetur s. excōmuni
catio p̄. circa fi.

Ronia. Utrū ironia. s.
cum qs minora
dicit de se sit peccatū ꝛ quale
R. ꝫm Tho. scda scde. q. 113. Diora de
se dicere pōt contingi dupliciter. Uno
modo salua veritate dum. s. aliqs ma
iora q̄ sunt in eo reticet: ꝛ q̄dā minora

ꝓfert.ꝛ hoc nõ pertinet ad ironiã: nec est peccatũ ſm gen⁹ ſuum. Alio modo dicit quis minoꝛa declinãdo a ỽitate: puta cũ aſſerit de ſe aliquid vile qđ in ſe nõ recognoſcit. aut cũ negat aliquid magnũ qđ tamẽ ꝑcipit in ſeipõ eſſe. et ſic pertinet ad ironiã: ꝛ eſt ſꝑ peccatuꝫ Nulla.n.cauſa mẽtiendũ eſt.22.q.2.cuꝫ humilitatis cã mentiris: ſi nõ eras peccatoꝛ mẽtiẽdo efficieris.

Ironia ſm pħm qñq3 iactãtia ẽ qđ Tho. vbi ſ. ſic exponit dicẽs: ꝙ duplex eſt excellẽtia. Una in tꝑalib⁹. Alia ĩ ſpiritualib⁹. Contingit aũt qñq3 ꝙ aliqui per exterioꝛa ſigna ꝛ ꝑ ỽba ꝑtendunt quidẽ defectũ in exterioꝛib⁹ reb⁹: puta ꝑ aliquã veſtẽ abiectam: ſed per hoc ip̃m intẽdũt oſtẽtare aliquã excellẽtiã ſpũalem. Unñ ſimul incurrũt vitiũ ironie ꝛ iactãtie: de q̃ dictũ eſt ſ. iactantia

Strio. vide ſup̃. hiſtrio in littera h.

Udeus p°. cõit Judei dicunť qui legẽ Moſaycam ad litterã tenent: ſic dicti a noie ꝑncipalis trib⁹.s. Jude: qui ẽt ꝑus hebꝛei dicebãtur ab Heber cui⁹ familia cultũ dei tenuit ceteris idolatria fedatis. hec Ray. ꝛ Hoſti. A. Jdẽ in ſũ. con. li°. ꝑ. ti. 4°. q.i. B.

Quõ xp̃iani ſe debẽt habere circa iudeos? R° ſm Ray. Non debent cum eis comedere aut eos ad ꝯuiuia recipe nec cum eis cohitare. A. Jdem dicunt Ray. Lau. Jo. Jnno. ꝛ Hoſť. etiaꝫ de ſaracenis. qꝛ ꝛ illi hodie iudaizant. Unde eadẽ eſt cauſa ꝓhibitõis. Euntes tamẽ ad ꝑdicãdum ſaracenis: cibis eoꝝ vti pñt ſm tempoꝛa licitꝭ: dũmodo nõ de his q̃ fuerũt idolis imolata. Jn extrẽa tamẽ neceſſitate vti poſſũt idolotico: dũmodo nõ in veneratõem idoli: vt in ſum. con. eo. ti. q.5. B. Jtẽ infirmi xp̃iani non debẽt in ſuis infirmitatib⁹ vocare iudeos: nec ab eis recipe medicinas: nec ſe cũ eis in eiſdeꝫ balneis balneare. 28. q.i. nullus. ꝛ. c. oẽs. Jtem non debẽt permitti inť xp̃ianos habẽ officia publica: ne occaſionẽ hẽant ſeuiendi: diſ.54. nulla. 17. q.4. conſtituit. Qđ ſi iudeus talia officia receperit: debet ei negari xp̃ianoꝝ cõio: donec quicqd accepit rõne officii ſm ꝓuidẽtiã dioceſani ꝯuertať in vſus paupeꝝ. A. ſ. xp̃ianoꝝ: vt in. c. cũ ſit. extra eo. B. ꝛ ipſe officium dimittat. A. ſ. cuꝫ pudoꝛe qđ irreuerenter aſſumpſit. Et idẽ etiaꝫ obtinet in paganis: dicto. c. cum ſit. Dicit tñ Hoſti. ꝙ lꝫ iude⁹ in publicis officiis poni nõ poſſit: põt tñ dñs reddit⁹ ſuos iudeo vendere: deputato cuſtode xp̃iano honeſto: ꝛ nõ ſuſpecto: a quo iudei redditus accipiãt: ita ꝙ per hoc xp̃iani ꝛ clici a iudeis nõ grauenť: extra eo. ex ſpãli. ꝛ nõtur in dicta. q.5. B. Et itelligiť ſm Tho. quo ad dignitates de nouo acquiſitas. Sec⁹ đ dominio ꝑexiſtẽti. qꝛ illud qñq3 tolerat ecclia ꝓpter ſcãdalũ vitandũ: lꝫ oꝛdinaria auctoꝛitate tollẽ poſſit ſicut tollit in ſuis. A. ſ. xp̃ianis: vel q volunt fieri xp̃iani a qbus tollit ius ſeruitutis reſpectu iudeoꝛũ: vt i. c. fi. extra eo. Et quicqd hic dicatur tex. ꝑallegati gnãliter ꝓhibent officia publica iudeis ꝛ paganis: cũ nimis ſit abſurdũ: vt blaſphem⁹ xp̃i in xp̃ianos viꝫ ptãtis exerceat: dicto. c. cũ ſit. Nec tolerãtia ecclie excuſat qđ de ſe illicitum eſt. 4. diſ. deniq3. ꝛ ibi glo. ſuꝑ ỽbo venia. B. Jtẽ nullus põt iudeoꝝ congregatõi ſeu alicui iudeo vľ pagão aliqd relinq̃re in teſtamẽto. ꝛ ſi fecerit ẽt poſt moꝛtẽ iudicabiť anathema: extra de hereticꝭ. ſi quis ep̃s. 24. q.2. ſane. 2°. A. Hoſti. dicit ꝙ vniuerſitati iudeoꝝ legari non poteſt. C. eo. l. i. ſed ſingulis foꝛte ſic ſm Azo. Sed clico non licet ẽt ſi iudeus frať ei⁹ ſit: tamen eos paſcẽ licet: vt in dicta. q.5. B. Et videť intelligẽduꝫ ſm Guiľ. niſi legaret ad ſuccurrẽdũ nccitati. A. Jdẽ Guil. dicit: vt pꝫ in ꝑfata. q.5. Credo ꝙ ſiue ſit clic⁹ ſiue laicus ſi daret vel legaret aliquid talibus ꝛ maxime conſanguineis non ad ditandum: ſed ad ſuccurrẽdũ extreme vel mľtum arte neceſſitati: non eẽt pu

niendus.Dictum tamen Hosti. videt
pbabilius per dictū.c.si quis eps. B.
Item non debz iudeis permitti nouas
erigere synagogas:sed antiquas refi
cere:dum tamē non ampliores vl' pci
osiores solito.Ritus aūt z solēnitates
suas sunt pmittendi seruare: ex̄ eo. iu
dei.z.c.consuluit.Item in dieb' lamen
tatōis z dñice passionis non debēt i pu
blicum pdire:extra eo.in nōnullis. A.
Forte idē essz si eccl'ia ilimitaret p ali
quo cōi infortunio xp̄ianitatis ƀm glo.
Ray.z in dicta.q.5. B .Quin etiā i die
parasceue nō debēt hēre ostia vl' fene
stras apertas:ex̄ eo.qz super his. Itez
cogendi sunt talem hitum cōtinue de
ferre qꝫ manifeste ab aliis distinguan
tur:ex̄ eo.in nōnullis.Item cogendi sūt
ad decimas:vt s̄.decime 2°.§.2° Item
cogendi sunt xp̄ianos testes recipe cō
tra se.sz iude' nō pōt ferre testimoniuz
ɔtra xp̄ianum:extra de testi.iudei. A.
Ibi dicit' p̄mū.scōm nōtur in glo. B.
Iudeis permittit' agē z cōuenire apud
iudices nr̄os:sed non apud seniores eo
rū.Arbitrum ēt possunt eligere iudeū
cui' sniam ordinarius exeq̄tur.C.eo.ti.
iudei romano.Item in sabbatis suis
nō debent trahi ad iudicia:nec ipsi ali
os trahere:sz nec in aliis festiuitatib'
suis debēt turbari. A .nisi in locis suis
fecerint signū xp̄i vel aliud in ɔtēptū
xp̄iane legis:vt.C.eo.l.iudeos. B .nec
sepulchra eoꝝ obtētu forte pecunie ef
fodi.vt.C.eo.ti.die sabbato.ex̄ eo.sicut
iudei.§.p̄.z 2° A .Nō etiā qꝫ etsi iudeo
rū vel saracenoꝝ filii vel alii ad fidem
conuertantur debēt hēre portōem sue
hereditatis:ex̄ eo.iudei.2° z in dicta.q.
5. B .De iudeoꝝ seruis iudeis vl' xp̄ia
nis hētur.i.iudeus 2° per totū. Silr' z d̄
nutricib' infantiū iudeoꝝ.

Que sit pena participantiū cum iu
deis ɔtra casus nūc dictos? R° sz Ray.
Si sint clerici z admoniti satisfacere z
emēdare nolunt debēt p̄uari officio z
beneficio.Si laici sūt vtputa p̄ncipes
qui nolunt exequi predicta:siue alii q
aliquod impedimentum afferunt. A.
siue quicunqꝫ alii contrafacientes: vt
in iuribus allegatis. B . z admoniti
non satisfecerint debent excōmunica
ri.28.q.i.nullus.Si vero sunt iudei taz
diu sunt xp̄iani ab illorum cōmuniōe
z commercio separandi sub pena excō
municationis donec illi emēdauerint
z satisfecerint:vt oportet.extra eo. z si
iudeos.in fi.z extra de decimis.de terr.
z extra de vsur.cum tu. A .Meli' eo.
ti.post miserabilem. Quādoqꝫ etiam
puniuntur pena sanguinis z mortis:
vt si impugnarent fidem xp̄i.C. de iu
deis.l.fi.vbi dicitur.Cernat iudeus bo
na sua pscripta mox pene sanguis de
stinandus qui fidem alteri' expugna
uerit peruersa doctrina.Item si impe
dierit volentem conuerti.C eo.l.iudeis
vbi dicitur. Iudeis z maioribus eoꝝ
z patriarchis volum' intimari.qꝫ si qs
post hanc legē aliquem qui eorum fe
ralem effugerit sectam z ad dei cultuz
respexerit saxis vl' alio furoris genere
quod nunc fieri cognouimus ausus fu
erit attētare mox flāmis d̄dendus est.
z cum omnibus suis participib' cōcre
mandus. B

Quid fiet de iudeis vel aliis xp̄um
blasphemātib'? R° ƀm Hosti. Ois tal'
ƀm leges decapitat' etiā xp̄ian'. Unde
p̄ncipes seculares iudeos xp̄z blasphe
mātes q̄uit' punire debēt siue pena pe
cuniaria siue ēt q̄uiori.ex̄ eo.c. i nōnul
lis.in fi. A .Idem in sū. con. eo.ti.q.6.
Sz i.c.i nōnullis.aliud q̄ ad hoc non dr̄
nisi qꝫ condigna aīaduersione debēt cō
pesci.Sz d̄ pena pecuniaria dr̄ in.c. sta
tuim'.ex̄ de maledi.vbi etiam nōt dñs
An.d̄ bu.qꝫ silr' etiā p̄ncipes debēt eos
punire pena vltimi supplicii.i. morti.
B .De xp̄ianis blasphemātib' vide.i.
maledictio. An liceat xp̄ianis cōicare
cū iudeis vel aliis ifidelib' hr̄ s̄. ifidel.
§.p̄.z h s̄.§.2° Contra aūt xp̄ianos qui
fiūt iudei pcedēdū ē sicut ɔtra hereti
cos.vt sup̄.heretic' 2°.§.22° q incipit. cō
tra xp̄ianos.

Utrũ liceat dñis terrarũ exactõem facere in iudeos. ℞° ẜm Tho. in q̃dam littera ad ducissam Lothoringie. Quã uis sicut iura dicunt iudei merito sue culpe seruituti sint addicti. ⁊ sic eorũ res dñi possint accipere tanq̃ suas: ita tñ vt non subtrahant nccia vite. quia tñ oportet nos ambulare honeste etiã ad eos q foris sunt ne nomẽ dñi blasphemetur. hoc obseruãdum est vt exa ctõibus quas facere non consueuerũt A. id est nõ solnẽ vel cõsueuerũt facẽ .s. p̃decessores dñoꝝ: vt pꝫ ꝑ eũdẽ. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 9. B. nullatenus p̃grauentur: sed ad cõsuetas cogi possunt.

Quid si iudei nihil hẽnt nisi vsuras cui restituẽtur ea que male accepta fuerũt ab eis? ℞° ẜm Tho. in predicta littera. Cum ea que iudei ꝑ vsurã extorserũt: non possint licite retinere: ꝯñs ẽ vt si vos illa ab eis receperit]: nec vos licite retinere potestis: nisi forsitan essent talia q̃ a vobis vel añcessorib⁹ vestris hacten⁹ extorsissent. Si qua ỽo habẽt q̃ extorserunt ab aliis debẽt restitui illis qbus iudei tenebãt restituere si inueniuntur. aliogn in pios vsus ẜm cõsiliũ diocesani ⁊ alioꝝ ꝓborum: vel in cõem vtilitatem terre si necesse est: nec esset illicitũ si vos de nouo exigeritis talia a iudeis: seruata tamẽ cõ suetudine p̃decessoꝝ v̾rorum hac intẽ tione vt in pios expendant vsus. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. io. Et ista con suetudo attẽdẽda est i exactione. non aũt in vsurarũ restitutione ad quam p̃cise ⁊ oĩo per p̃ncipes compelli debẽt quacũq; consuetudine non obstante: ex̃ de vsur. post miserabilem. ⁊ i cle. ex graui. eo. ti. B.

Utꝝ iude⁹ q nihil habꝫ p̃ter vsuras possit puniri pecuniarit. ℞° ẜm Tho. vbi s̃. Dicendũ q expedit oẽs pecuniarit puniri: ne ex sua iniq̃tate cõmoduꝫ reportẽt ⁊ maiori pena q̃ qcunq; ali⁹ non vsurarius in sili casu quãto pecunia que eis aufert minus ad eos ꝑtiet. Põt etiaꝫ superaddi ⁊ alia pena ne ad penã sufficere videat q pecuniã aliis debitã desinũt possidere. Pecunia tñ pene nomie ab eis ablata retineri nõ põt: sed debꝫ de ea fieri sicut in p̃cedẽ ti. § dictum ẽ. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. q. xi. Et addit ẜm eũdẽ. Si ỽo dicatur q ex hoc p̃ncipes terraꝝ dãnificãt: h° dãnũ sibi iputent: vtpote ex eoꝝ negligentia ꝓueniẽs. Melius. n. esset vt iudeos laborare ad ꝓpriũ victũ lucrãdũ cõpellerent q̃ vt ociose viuentes d̃ solis vsuris ditẽt: ⁊ sic eoꝝ dñi de suis redditib⁹ fraudẽtur. Ita. n. ⁊ ꝑ suaꝫ culpam p̃nceps defraudaret redditibus suis si ꝑmitteret subditos suos ex suo latrocinio vel furto lucrari. teneret. n. restituẽ qcq̃d ab eis exigẽt. B.

Utꝝ liceat recipere donũ vel p̃ciuꝫ laboris ⁊ huiusmõi a iudeis vsurariis ℞° ẜm Guil. Si iude⁹ hꝫ aliq̃d aliud q̃ vsuras: põt accipi ab eo. A. Uerũ ẽ nisi ip̃i vsurarii sint ñ soluẽdo vl̾ ex hoc reddant impotẽtes ad restituẽdũ: vt .i. vsura 6°. §. vtꝝ dona. de q̊ in se. §. B. Si ỽo nihil hꝫ p̃ter vsuras: tũc aut recipiẽs certat de dãno suo vitãdo. ⁊ sic accipiẽdo nõ peccat sicut q a fure vl̾ a raptore dãnificat⁹ est: vtputa per incẽdia ⁊ h⁹modi: non peccaret si recuperaret ab eo dãnũ suum: licꝫ ip̃e fur vel raptor nihil hẽret nisi qđ esset q̃situꝫ ex furto vel rapina. dũ tñ ñ recipet ꝓ dãno suo i sp̃e ip̃as res aliẽas. Addit tho. i ep̃l̾a ad ducissam. dicẽs q si iude⁹ vltro ꝯferat pecũiã vl̾ encẽiũ: expedit recipe: vt pecunia sic recepta reddatur his qbus de iure debet seu aliis: vt dictũ est s̃. §. 8. A. Idẽ in sũ. con. li° p̊. ti. 4°. q. i2. B. Utꝝ dona ⁊ elemosyna data ab vsurario possint recipi: vide .i. vsura p̊. §. i2. qui icipit. Utꝝ dona.

Quid si iudei occupãt totã aliquaꝫ parrochiã emẽdo q̃ a xp̃ianis solebãt possideri: nũquid põt eccl̾ia hac occasione petere aliq̃d ab eis? ℞°. Petẽ põt ⁊ soluere tenẽtur decias p̃diales ⁊ oẽs cẽsus siue p̃stationes siue oblatões reales q̃s xp̃iãi de domib⁹ ⁊ possessiõib⁹

soluere tenebātur: ex̄ de vsur. quanto.
Sed sec⁹ de decimis seu oblatōibus ꝑ
sonalibus: vt dictū est s̄. decime 2°. §. 2°.
Azima iudeoꝝ in nccitate pn̄t emi
⁊ comedi ḃm Guil. A. Idem in sum.
con. li°. 3°. ti. 33. q. 125. Sine nccitate autē
hoc ꝓhibet sub pena depositōis q̄stuꝫ
ad clīcos. ⁊ excōicatōis q̄stum ad laicos
28. q. i. nullus. B. Quō iude⁹ compella
tur restituē vsuras. i. vsura ꝓ. §. fi.

Tadeus 2°. Quo ad ser
uos ⁊ serui
entes iudeis. Quid g° ꝯ̄ seruo
iudei si vult fieri xp̄ianus? R°. ſꝫ Ray.
Si seru⁹ est ꝟnaculus. s. de illi⁹ ancilla
natus ⁊ velit fieri xp̄ianus statiꝫ eripi
tur in libertatē nullo p̄cio dato. C. de
epi. ⁊ cle. l. deo nobis. §. is ita. A. Ibi di
citur. Iubem⁹ vt nullus iude⁹ vl paga
nus vel heretic⁹ xp̄ianos seruos hēat
ꝙ si inuenti in tali reatu fuerint sanci
mus seruos oībus modis liberos esse
Ibi etiā dicit ꝙ serui iudeoꝝ pagano
rū vel hereticorū qui voluerint ad ca
tholicā fidē venire foueantur ⁊ defen
dant per rectores spūales ⁊ tpales. et
postq̄ꝫ fuerit ecclesie catholice associa
ti omnibus mōis liberi remaneāt: nec
redigantur iterū in seruitutem etiam
si eoꝝ dn̄i postea ad fidē catholicā con
uertant. Et subditur. Contēptores h⁹
legis non solū pecuniaria mulcta: sed
etiā capitis supplicio punientur. B.
⁊ ar. dis. 54. fraternitatē. Idem si seruus
fuit emptus qui erat xp̄ianus. dis. 54.
mācipia. vel eē volebat: q2 tales nō li
cet iudeo emē vel in seruos tenē. Ideꝫ
si seruus emptus erat paganus: ⁊ fuit
emptus cā seruiendi: ⁊ tunc vult fieri
xp̄ianus: vt in dicto. c. fraternitatē. Itē
idem si emit eū cā mercimonii: puta
vt vēderet eum alteri ⁊ non exposuit
eū venalē infra tres menses. quia p̄su
mitur ꝙ ad seruiēdū emerit. Si ꝟo ex
posuit eū venalē infra tres mēses et
non stetit per eū quo minus vendide
rit. ⁊ ipse vult fieri xp̄ianus infra illud
spatiū vel etiā post: libēabit dato pre
cio. 12. solidoꝝ ab aliquo xp̄iano: vt ī. c.
fraternitatē. ⁊ ex̄ eo. c. ꝓ. ⁊ 2°. ⁊ vlt. A.
In dicto. c. vlt. sic dicit. Nulli iudeo ba
ptizatū vel baptizari volētē emē lice
at vel in suo seruitio retinere. Quod si
quē nondū ꝯuersū ad fidē cā mercimo
nii emerit ⁊ postmodū factus sit vl fie
ri desideret xp̄ianus: datis ꝓ eo. 12. soli
dis ab illi⁹ ꝑtin⁹ seruitio subtrahatur
Si aūt infra tres mēses ip̄m venaleꝫ
non exposuit vel ad sibi seruiendum
emit eundē nec ip̄e vendere: nec aude
at alius cōparare. sed nullo dato p̄cio
ꝑducatur ad p̄mia libertatis. B. Et
erūt illi. 12. solidi vsualis monete illius
loci. ex̄ de maledi. statuim⁹. A. Alii di
cunt cū quibus sentit Hoff. ꝙ hic soli
dus capit ꝓ aureo: vt in Insti. ꝯ̄ pe. te.
liti. §. fi. vbi nōt glo. ꝙ in legibus capi
tur solidus ꝓ aureo. ⁊ ꝙ. 70. aurei faci
unt librā auri. Alii dicunt cū quib⁹ sen
tit Ray. ꝙ capit ꝓ solido vsualis mōe
te. ff. de lega. 3°. l. nūmis. vbi dr̄ ꝙ in le
gato nūmoꝝ in dubio intelligit minor
moneta. Predicta etiā nōntur in sum.
cō. li°. ꝓ. ti. 4°. q. 16. ad fi. Et ꝓ dicto Ray.
facit. c. cū sint. ⁊ c. odia. de reg. iuris. lib°.
6°. B. Et hoc intellige nisi dn̄s eum vo
lentē circūcidēt: vel alteri⁹ secte signa
culū imp̄meret. A. s. cū diceret se vel
le xp̄ianū fieri. dicta. q. 16. vbi etiā nōn
tur hec. Et addit ḃm Ray. ꝙ idē dicen
dum ē per oia de seruis saracenorum.
Con. Lau. ⁊ Io. Idē. n. vt dicūt ꝑiculū
est in vtrisq̄ꝫ. Et qꝺ dicit ad Eph. 6°. ⁊ i.
Pe. 2°. Serui obedite dn̄is vr̄is carna
libus: dicunt intelligi debere scd̄m sta
tū p̄mitiue eccl̄ie. Sꝫ Hosti. dicit ꝙ h°
dꝫ intelligi de his qui seruiūt in gleba
⁊ nō domi. ex̄ de censi. oīs. Melius fac
ex̄ eo. c. 2°. In dicta. q. 16. dr̄ ḃm Ray. ꝙ
serui hereticoꝝ impune pn̄t dn̄os reli
quere ⁊ ad eccl̄iam cōfugē. C. ꝯ̄ hereti.
l. manicheos. B. Tūc. n. ꝓpter iniuri
am corpis sine p̄cio liberabit. dis. 54.
nulla. Idem Hoff.
Sed nunqd iste redēptus erit seru⁹
redimētis? R°. scd̄m Ray. Non. sꝫ erit

liber. A .s.soluto ꝑcio. Per ꝑus aūt re
manet seru⁹ qn̄ redēpt⁹ ē ad seruiēduʒ
ex̄ eo.c.p̊. Et ad h⁰ facit.§.dn̄s.i̅.allr̄atus.
B .ꝛ restituet ei ꝑciū:ar. Insti. de no
xali.acti.§.dn̄s. Et si nō hēt ꝑciuʒ q̄rat
mēdicādo vel seruiat ei tātū ꝙ ꝟuitiū
cōpensetur cū ꝑcio ꝛ p⁹ea eat q̊ vl̄t:ar.
36.q.6.de raptorib⁹. A .Tēpus seruiē
di pōt itelligi de q̄nquēnio ad istar ei⁹
q redēpt⁹ ē ab hostib⁹:vt.l.fi.C. d̄ post
li. reuer. ab hosti. vel erit ad arbitriuʒ
boni viri ꝟm Ray.ꝛ i sū.con.eo.ti.q.17.
B .Et hoc intellige nisi cā pietatis em
pt⁹ fuerit. tūc.n.nō teneť aliq̄d reddere
vel seruire.qꝛ qđ pietate dať ꝓhibet
ius ne repetatur. ꝛ sic dedisse ꝑsumiť
nisi ꝯ̄rium fuerit ꝓtestatus .ff. de reli.
ꝛ sūp.fu.l.at si q̄s.§.sed infdū. A . Ibi
dr̄ ꝙ quis ꝓtestari dʒ d̄ intētōe sua: ne
videať cā pietat̄ gratuite egisse sūpt⁹
funer̄. Et ibi glo.dicit. Nō ꝙ attestatō
ꝓbat uolūtatis nr̄e sn̄iam. Et ꝓdest h⁰
notare i mr̄imonio cū q̄s ꝑ ꝓtestat⁹ ē
se nō desponsare cā mr̄imonii:sed alia
de cā. B .Con. Hoff.ꝛ Hosti. A .Ideʒ
in dicta.q.17. B.

Quid si null⁹ emptor apparet? R⁰
ꝟm Ber. Nihilomin⁹ erit liber ꝛ ostia
tim q̄rat ꝑciū:aut opas ꝑstet:vt i ꝑce
dēti.§.dcm̄ ē.ff.d̄ māumis.l.4. A .Ibi
dr̄ ꝙ seru⁹ redēpt⁹ suis nūmis cōseq̄ť
libertatē. Et dicūť nūmi sui:si sunt ex
aduēticio lucro siue ex donatōe amici
siue ex eius peculio:qđ etiā ad vēdito
rem pertinet. Et predicta notat glo. in
.c.p̊.ex̄ eo. B.

Quid si plr̄es sunt qui velint emere?
R⁰ ꝟʒ Hof. Ep̄s loci eligat maḡ idone
um.ff.de accu.l.si plr̄es: vel si sunt pareſ
ꝯ̄tificet ep̄s cui velit:ar.ex̄ de iure pa
tro.cum aūt. Idem Hosti. A .Idē in
sum.con.eo.ti.q.18. B.

Utꝝ aliq̊ mō licitū sit xp̄ianis ꝙ ser
uiant iudeis. R⁰ ꝟm Hosti. Cū ꝓhibi
tuʒ sit ꝙ nullū mācipium xp̄ianuʒ ser
uiat iudeis:multo min⁹ xp̄iani libi eis
seruire debēt. Nō.n.debent eē assidue
itra domū iudei: nʒ tāq̄ famr̄a aut ob
stetrix. Al̄r si ipsi xp̄iani ab eis discedē
nolūt debēt excōicari:ex̄ eo.iudei.ꝛ .c.
ad hoc.ꝛ .c.ꝛ si iudeos. Si aūt iudei no
lunt eos dimittere ꝓhibeť iudeis com
merciū cū eis:vt i dicto.c. ꝛ si iudeos. i
fi. Sed extra domuʒ possūt eis ꝟuitia
fiēi. vnde pn̄t hr̄e xp̄ianos colonos: ex̄
eo.multoꝝ. A .Con. Ray. vt in sum cō.
eo.ti.q.21. vbi etiā dr̄. Eadem teneas de
saracenis. B

Utꝝ xp̄ian⁹ possit emē vel hr̄e ꝟuuʒ
iudeū. R⁰ ꝟʒ Ray.ꝛ gof. Sic.ex̄ eo.c.ꝛ si
iudeos.23.q.8. disp. Nō tn̄ dʒ cū eo mo
rari:ita ꝙ hēat eū tanq̄ familiarē.28.
.q.i.c.sepe.ꝛ.c.nullus. Et si voluerit fie
ri xp̄ian⁹ n̄ ꝑt eū dn̄s ꝓhibē.19.q.2.due
sunt. Idē Hosti. A .Idem in sū.cō.eo.
ti.q.19. B.

Sʒ nunq̄d iude⁹ q est seru⁹ xp̄iani
si baptizeť fiat liber? R⁰ ꝟm Ray. Nō.
sʒ remanet seru⁹.qꝛ ꝟuit⁹ itroducta ē d̄
iure dino.35.di.sexto die.ꝛ ꝑ ius gētiū:
di.i. i⁹ gētiū. ꝛ iur̄ canōico ꝯfirmata.12.
.q.2.eccl̄iaꝝ. Con. Hoff. ꝛ Hosti. Addit
Ray. ꝙ vbi de bona cōsuetudine non
solēt xp̄iani eē serui:cōsulerē ꝙ i r̄mis
sionē pctōꝝ dn̄s manumitteret eū. vel
saltē de pecunia mēdicata vl̄ seruitio
ad tp̄s ꝑstito ꝟm arbitriū boni viri re
dimēt se.12.q.2.cum redēptor. A .Ideʒ
in sū.con.eo.ti.q.20. B.

Iudeus 3⁰ De ꝯuersione iudeorū

Ubi sciēdū ꝙ iudei ꝛ cetēi in
fideles non debent ad fidem compelli
asperitatib⁹:sʒ potius debēt iduci au
ctoritatib⁹ rōib⁹ ꝛ dulcib⁹ verbis. Naʒ
coacta seruitia non placēt deo.45. dis.
q sincēa.ꝛ.c.d̄ iudeis. Si tn̄ ꝯditōalr̄ co
acti puta ꝑ mīas vl̄ reꝝ suaꝝ ablatōeʒ
vel per ꝟbera ꝛ h⁹modi baptismū su
sceperūt ꝛ postea recesserūt a fide cō
pellēdi sť redire ne nomē dn̄i blasphe
meť.ꝛ fides cōtēptibilis hēať:vt i ꝑdi
cto.c.de iudeis. Si ꝟo fuerūt absolute
coacti:vt si per violētiā i aquaʒ mersi
sunt nō recipiūt baptismum:ex̄ de ba
ptis.maiores. Con. Tho. scđa scđe.q.10.

ꝛ etiā Hosti. Addit Ray. ꝙ tales ĩfide
les possūt trahi mūerib' ꝛ ꝓmissis. Et
intelligēdū ſm Guil. nō ꝙ liceat aliqd
dare ꝓ fide suscipiēda: ſ; si aliqs ĩfide
lis timēt paupꝑtatē si baptizaret possꝫ
illud obstaculū ab eo tolli q sciret ei'
ꝓpositū. De hac mā pleni' .ī. mun'. §.
2°. Possūt ēt ſm Ray. induci per gũio
rē exactōem pēsionū faciēdā in pn° lo
catōis. 23. q. 4. d; hō. ꝛ. q. 8. iā vo. A. Jō
in sū. con. li°. p. ti. 4°. q. 3. B.

Utrū pueri iudeoꝝ ꝛ ĩfideliū inuitis
parētib' sint baptizandi. R°. ſm Tho.
scđa scđe. q. 10. Nō licet. ſ; qñ ad annos
discretōis ꝑuenerit possūt fidē suscipe
etiā parētib' inuitis. A. Idē in sū. cō.
eo. li°. ti. 4°. q. 4. B. Con. Guil. dicens:
ꝙ nec licet nutricibus occulte baptiza
re ꝑuulos iudeoꝝ. Si tñ in articlo mor
tis ꝑuulorū hoc facerent non credo ꝙ
peccarent.

Quid fiet de possessionib' ꝛ bonis
iudeoꝝ: ꝛ alioꝝ infideliū ad fidē ꝯuer
soꝝ? R° ſ; Ray. Nō debēt ab eis exclu
di: ex̄ eo. iudei 2°. nisi sint vsuraria: vł ď
vsura empta. q; vēdēda ꝛ restituenda
sunt illis a qbus sunt accepta vł here
dibus eoꝝ. Qđ si nō inueniuntur pote
rūt sic cōuersis tanꝗ̃ pauperib' ꝑ epꝫ
assignari.

Que pena iudeoꝝ q tētāt subuertē
baptizatos? Rn°. Debēt publicꝫ flagelł
ꝯputari. 28. q. 1. sepe. ita tñ ꝙ hec pēa ñ
trāseat ĩ vĩdictā sāguis. q; tał pēa reli
quēda ē brachio sclari. A. Nā ꝓpť sub
uersionē ꝑfatā vł silēꝫ ſ; leges irroga
tur pena mortꝫ: vt pꝫ ſ. iude' p. §. 2°. i ad
dit oē. Flagellatio āt irrogať ēt ꝓ sola
ꝯuersatōe: dcō. c. sepe. vbi dř. Sepe ma
loꝝ ꝯsortia ēt bonos corrūpūt. ꝛ. ī. Qui
cūqꝫ g° āmodo ex his q baptizati sť ĩfi
deliū ꝯsortia nō vitauerit. ꝛ hi xp̄ianis
donēť: ꝛ illi publicꝫ cedib' deputēť. B.

Iudicare potest in
telligi dupłr. Uno mō qñ ali
quis vidēs opa ꝓximi de quibus dubi
um est q aĩo fiūt iudicat ĩ peiorē ꝑtē;
ꝛ de hoc dicit ſ. dubia. Alio mō dicitur
iudicare iudex qñ sniam ꝓfert. ꝛ de hº
diceť stati i. c. iudex p. §. 3°. ꝛ se.

Iudex pº cōiter. Quan
tā sciam d; ha
bere index? Rndeo ſm Ber.
ex̄ de rescrip. sciscitat'. Debet esse peri
tus nec querere ab aliis quid eum loq
oporteat. in auc. de iudi. ĩ ꝑncipio. colł.
.6. ex̄ de consanguꝫ. ꝛ affini. ex litteris. in
fi. Et tamē etiā si illitterat' sit ꝛ hēat
ꝯsuetudinem ꝛ peritiā iudicādi pōt ei
causa cōmitti. C. de iudi. certi iurꝫ. Sed
iudex maxime ecclīastic' eē nō potest
nisi sit peritus saltē mediocri iuris sci
entia: notatur dis. 20. c. p. A. Idē in sū.
con. li°. 2°. ti. 5. q. 138. Sed certe videť ꝙ
quis possit esse iudex etiā sine scia iurꝫ
dūmodo hēat experiētiā cārū ex ꝯsue
tudine. Nam dicta. l. certi iuris: non di
stinguit inť iurisditionē ordinariā ꝛ de
legatā. ꝛ videť expresse hēri ĩ auc. ď iu
di. in ꝑn. colł. 6. ibi. neqꝫ cārū habētium
exꝑimētū. ꝛc̄. vbi etiā pꝫ ꝙ admistran
tes imperatori ꝛ hēntes dignitatē sin
guli possūt esse iudices ordinarii etiā
si nec sciam iuris nec experiētiā hēant
cārū: sed debēt hēre peritos assessores
vt ibi. B.

Utrū qs possit super se ꝯstituē ex̄ne
um iudicem. R°. Laic' pōt ꝯstituere su
um iudicē oēm q ałs iurisditioni ꝑest.
non alium. C. de iuris. om. iu. l. i. ꝛ. l. ꝑua
torū. Clerici vero non possunt in nō su
um iudicem consentire: nisi sit persōa
ecclīastica. ꝛ de consensu sui epi: extra
de fo. compe. significasti. nam ꝛ secula
ris iudex nullam in eo potest habē iu
risditionem nec in criminalib' nec in
ciuilibus. C. de epi. ꝛ cle. auc. statuim'.
A. Ibi dicitur. Statuimus aūt vt nul
lus ecclesiasticam personā in crimina
li cā vel ciuili trahere ad iudiciū scła
re ꝑsumat contra cōstitutiones iperia
les ꝛ canonicas sanctōes. Qđ si fecerit
actor a iure suo cadat iudicatūqꝫ non
teneat ꝛ iudex ex tūc sit iudicandi ptā
te ꝑuat'. Sācim' aūt vt si q clericis vł

personis ecclasticis iusticiā denegare
ꝑsumpserint tertio regsiti suā iurisdi
tionē amittāt. B. ꝛ ex̄ de fo. ɔpe. secta
res. li. 6. Nec cłic' pōt huic ꝑuilegio re
nunciare: vt. ī. renūciatio 3. §. 3. Et hoc
ipm vide h. §. pst. ꝛ. ī. snia. §. 6.

Utrū iudex possit aliquez iudicare
sine actore vel accusatore. Respōdeo
sm Tho. scda scde. q. 65. Cum iusticia
non sit ad seipsum: sed ad alterū: opꝫ
ꝙ iudex vnus est actor ꝛ alius re'. Un̄
in criminibus nō pōt aliquē cōdēnare
nisi hēat accusatorē: ex̄ de accu. si legi
timus. Nihilomin' tñ iterdū infamia
hēt locū accusatoris: ex̄ de accu. euidē
tia. ꝛ tunc ē ꝓcedēdum ad inquisitōem
vt s. inquisitio. §. 2. ꝛ 3.

Utrū iudex possit aliquid accipe a
partib'. R. sm Ray. Ordinarii iudices
nō debēt petere aut recipe a partibus
etiā expensas: cū ꝓpter iusticiā tenēdā
hēant suas ꝓuisiones. s. ne dū sumpt'
queritur ꝑdo crassetur. di. 86. non satis
23. q. i. militare. in fi. Nec credo ꝙ etiaꝫ
sponte oblata debeat recipere ꝓpter
suspitōem vitādā. Ab aliis ꝩo encenia
spōte oblata ac etiā moderata recipe
pōt. di. s. is. de eulogiis. ff. de offi. ꝓcō. so
lent. A. Ibi dicit. Non ī totū enceniis
abstinere debebit ꝓconsul sed modū
adiicere: vt neqꝫ mō se in totū abstine
at nec auare modū encenioꝝ excedat
Nā valde inhūanū ē a nemine recipe
sed passim vilissimū. ꝛ per oia auarissi
mū. Hec etiā notant in sū. con. li. 2. ti.
5. q. 142. B. Judex etiā delegatus ni
hil rcipere pōt a partib' nisi forte escu
lentū vel poculentū ex mera liberali
tate oblatū: qđ paucis dieb' consumi
possit. vel nisi moderatas expensas cū
ipm ꝓpter cām sibi cōmissaꝫ cōtigerit
ex̄ suū domiciliū ꝓficisci: ita ꝙ in ipis
expensis nō excedat modū: nec exigat
plus ab vna parte ꝙ̄ ab alia. ꝛ ꝙ ꝓpt
expensas habēdas nisi cā requirat oc
casionē ꝓficiscēdi non assumat ꝛ si liti
gantes fuerit notabilr pauperes etiā
ꝓ expensis nihil exigat: ex̄ de rescrip.
statutum. §. insuper. li. 6. Assessorē nō
accipiat nisi eo indigeat. aliogn đ suo
ꝓprio tenet ꝓuidere ei. Sed si indige
at assumat neutri parti suspectū. ꝛ ei
de competēti salario moderato ab eo
faciat a partibus ꝓuideri. Notarios
in cā sibi cōmissa ab imoderato salāio
refrenet: nec cū eis nec cū assessore lu
crum participet. ꝛ si ō hec reciperet ad
restitutōem tenet ꝛ nō ꝓdest remissio
A. s. eorū quibus facienda est restitu
tio gn teneatur ad integrā restitutōeꝫ
vt in. c. de quo statim. B. vt in dicto. c.
statutum. Silr debꝫ refrenare nūcios
ꝛ officiales quoscunqꝫ.

Quid si iudex iniuste iudicauit? R.
sm Ray. Si sciēter male iudicauit: pu
ta timore. cupiditare. odio. amore. vel
alia quacunqꝫ causa: tenet leso ꝑcise
ad oē interesse: nisi posset inducē illuꝫ
ꝓ quo tulit sniam ad plenariā restitu
tionem. C. de pena iudi. l. vlt. xi. q. 3. qua
tuor. Et sm leges multas alias penas
dꝫ sustinere. Debet etiā preter restitu
tionem imponi ei pnia tanqꝫ ꝓ grauis
simo crimine. xi. q. 3. quicunqꝫ. A. Hoc
.n. grauius ē rapina simplici: qꝛ aucto
ritate diuina abutēdo ꝑter iniuriaꝫ ꝓ
ximi deū inhonorat: sm Ul. ꝛ in sū. cō.
eo. ti. q. 137. B. etiā si sit iudex ecclasti
cus. Adhuc al' multiplr punit: vt. ī. iu
dex 2. §. 2. Si vero ꝓ ignorātiā iniuste
iudicauit: tenetur sm leges leso inquā
tū bonū ꝛ equū videbit religioni iudi
cantis. ff. de va. ꝛ ex̄or. cogni. l. vlti. In
iudicio tamē aīe tenet: vt in ꝑ casu si
in culpa fuit. s. qꝛ sciuit vel scire debu
it se insufficiētē ꝛ iudicare talem cām
ꝑsumpsit. Et idē si erat sufficiens sꝫ ne
glexit studere ꝛ videre quod debuit.
Miti' tamē agēdum cū isto ē ꝙ̄ cuꝫ il
lo qui scienter fecit. Et addit h Ul. ꝙ si
iste ignorans fuit delegatus ꝛ necessi
tate obediētie male iudicauit: sed tñ
bona fide ꝛ de consilio peritoꝝ non te
netur. A. Tenetur aūt ad restitutōeꝫ
si in petēdo cōsiliū fuisset negligēs aut
culpabilis sm eūdē Ul. ꝛ glo. Ray. in

dicta.q.137.vbi etiã hr̃ qđ statim seqr̃.
B .Et idẽ dicit Ray.si talis iudex tulit
iniquam sniam deceptus ꝑ assessorem
talem qui cõiter sufficiens putabatur.
A .Ray.vt pȝ vbi s̃.non videtur loqui
de delegato tm̃ sed generaliter de om
ni iudice. B.

Quid si iudex accepit pecuniam vt
male iudicaret? R̃ꝰ fm Ray. Non solũ
punitur: vt s̃.in ꝑcedẽti.§.dictum est.
ꝙ scient̃ male iudicauit: sed etiã pecu
niaȝ sic receptã tenet̃ restituẽ non ei q
dedit: cũ turpit̃ dederit: sed ei in cuius
iniuriã r̃cepit.i.q.i.iubemꝰ.ꝛ ar.17.q.4.
si qs in atrio.ff.đ calũ.l.gnãliter.§.illđ.
A .Idẽ in sum.con.eo.ti.q.139.Et hꝰ ve
rũ in foro iudiciali.Secus i pniali i q̊ ñ
succedit obligatio nisi ad solũ iteresse
ꝛ non ad penã nisi ꝑcesserit iudicialis
snia al̃ pena nõ debetur i foro pnie: vt
dicit glo.12.q.2.frat̃nitas.Hec ẽt sentit
glo.Ray.vt pȝ in sum.con.eo.ti.q.140.
Et vt ibi pȝ fm Ul.hoc cãu dicẽduȝ ẽ đ
hac pecũia idẽ qđ đ aꝰ turpi lucro. B

Quid si accepit pecuniaȝ vt iudica
ret vel etiã vt nõ male: sȝ bene iudica
ret? R̃ꝰ fm Ray.Tenet̃ restituẽ ei qui
dedit. A .nisi dedisset vt aium iudicis
sub spe recti inclinaret: ꝛ ita indirecte
ꝛ tacite intẽdebat ipm corrũpere fm
eũdẽ: vt in dicta.q.140. B .qꝛ cũ ex of
ficio suo teneret̃ gratis iudicare ꝛ bñ
turpit̃ accepit ꝛ crimẽ ꝯcussiõis ꝯmisit
Et idẽ dico: si ex aliq̃ cã opõtebat eũ ñ
iudicare: ꝛ nihilominꝰ vt nõ iudicaret
accepit aliqd.i q.i.iubemꝰ.ꝛ.c. lege iu
lia.ꝛ.c.venale ius. A .al̃ incipit vl̃. ꝛ se
quit̃ imediate post.c.l.iulia. B .ex̃ de
symo.nemo.Et Aug.xi.q.3.Nõ licet iu
dici vendẽ iustũ iudiciũ. ꝛ si liceat ad
uocato vendẽ iustũ patrociniũ ꝛ iuris
cõsulto iustũ ꝯsiliũ. A .Hoc hr̃ ea.q.c.
non licet.Et ꝑdictis con.Ul.vt pȝ in di
cta.q.139.ꝛ.q.se. B.

Quid si iudex tenet̃ ꝛ nullo mõ vl̃t
iudicare.ꝛ ꝓpter hoc amittit aliqs ius
suum? R̃ꝰ fm Ray. Tenet̃ restituẽ to
tã lit̃ extimatõeȝ ei qui ꝓpter hoc est
lesus.23.q.2.dñs.ꝛ.q.5.administratores.
in auc̃.vt diffe.iudi.§.pl̃r. A .Con. Ul.
vt in sum.con.eo.ti.q.141. B.

Utrꝝ iudex possit penã reo total̃r re
laxare. R̃ꝰ fȝ Tho.scđa scđe.q.167. Du
plici rõne impedit̃ iudex ne reũ a pẽa
absoluere possit.p̊ qdem ex parte accu
satoris ad cuiꝰ ius qñqȝ pertinet vt reꝰ
puniatur: puta ꝓpter aliquã iniuriam
in ipm cõmissam: ꝛ hꝰmodi relaxatio
nõ est in arbitrio iudicis: qꝛ tenet̃ vni
cuiqȝ ius suum reddẽ. 2ꝰ mõ ipedit̃ ex
parte reipublice ad cuiꝰ bonũ pertiet
ꝙ malefactores puniant̃. Sed tamen
q̃tũ ad hꝰ dria ẽ iter iferiores iudices
ꝛ supmũ.s. ꝑncipẽ cui ẽ plenarie ptãs
publica ꝯmissa. Iudex.n.iferior nõ hȝ
ptãtẽ absoluẽdi reũ a pena ꝯ leges a su
ꝑiore sibi ipositas: sȝ ꝑnceps q hȝ ple
nã ptãtẽ i republica poterit reũ licite
absoluẽ: si hꝰ reipublice videãt expedi
re ꝛ passus iniuriã noluẽit remittẽ. Hȝ
tñ locũ mĩa iudic̃ ꝓut i se.§.dr̃.in fi.

Utrꝝ iudex possit penã diminuẽ. R̃ꝰ
fm Hosti. Reo ꝯuicto si ĩ iure certa pe
na inueniat̃ illa ipõi dȝ.al̃ arbitrio suo
ꝯmittit̃.C.de vi pub.vel ꝑua.l.seruos.
i fi.ꝛ ex̃ de trãsac c.vlt.tñ in hũaniore
partẽ dȝ sꝑ decliare ꝛ sic mitigare ma
xie cũ cã subest: puta qꝛ nõ ex ꝓposito
sed casu culpa ꝯmissa fuit. vel qꝛ iniu
ria effectũ nõ hũit: vl̃ ꝓpt̃ etatẽ pueri
lẽ aut ẽt senilẽ ꝛ hꝰmõi.de qbꝰ .ĩ. pena
p̊.§.3ꝰ ꝛ 4ꝰ A .Bñ facit ad hoc dictum
.c.fi.de transac. B .Et intelligẽdũ est
fm Tho.vbi s̃.ꝙ mĩa iudic̃ hẽt locuȝ
solũ in his que eiꝰ arbitrio relinq uũt̃.
circa que vide.ĩ.pena p̊.§.añpl̃t. A .Ad
hoc videtur itẽdẽ q̃ hñtur i sũ.cõ.eo.ti.
.q.146. vbi etiã dr̃. In exordinariis ãt
tunc dicet̃ pena diminui vl̃ augeri: cũ
iudex non seruat id quod i talibus ser
uari consueuit. B.

Utrꝝ iudex possit penã augẽ. R̃ꝰ Au
genda ẽ pena aliqñ ad terrorẽ alioꝝ q
ꝓni sunt ad culpã.qꝛ multis crassanti
bus opus ẽ exẽplo.ff.de pe.l.aut facta.
.§.vlt. A .Idẽ in dicta.q.146. B

Utrũ liceat iudici iudicare ꝓpter ꝓ
bata ꝯ̃ ỽitatẽ quã ip̃e nouit? Rx° scõm
Tho.scõa scõe.q.47.Judex in iudicã
do magis dꝫ sequi legitia documẽta ꝑ
instr̃a ⁊ testes ⁊ alia hꝰmõi q̃ꝫ id qđ ip
se nouit tanq̃ꝫ p̃uata ꝑsona. Ex hac tñ
p̃uata cognitõe põt iuuari vt districtiꝰ
discutiat ꝓbatões inductas: vt possit
eaꝝ defectũ inuestigare.Qđ si eas nõ
põt de iure repellẽ: dꝫ eas in iudicãdo
sequi.Dicit ẽt Tho.scõa scõe.q.64.ꝙ
si aliquis quẽ scit iudex innocẽtẽ falsis
testibꝰ ꝯuincit̃ vt occidat̃: si iudex non
põt inuenire occasionẽ liberãdi inoxiũ
dꝫ eũ ad sup̱iorẽ mittẽ iudicãdũ.Si ãt
neq̃ꝫ hº põt: nõ peccat ſꝫ allegata ferẽs
sniam.q2 nõ ip̃e occidit eũ: ſꝫ illi q euꝫ
asserũt nocẽtẽ.Con.Pe.⁊ Ray. A.Ul.
aũt dicit: ꝙ exq̊ iudex scit negocii ỽita
tẽ cũ suis circũstãtiis: impossibile iudi
cat qn aliquã viã iuris iueniat qua libe
ret inoxiũ: nisi sit ex iprudẽtia vł negli
gẽtia iudicis.Et posito ꝙ nullã viã iue
niat ꝑ quã eũ liberare possit: nec acto
rẽ: nec testes possit emolire ꝙ desistãt
a cã: dꝫ ꝓtestari se nõ hẽre ꝯsciam con
dẽnandi eũ.q2 scit eũ inocẽtẽ.⁊ hoc cer
tis indiciis ostẽdat ꝓbabile: ita ꝙ cõi
tas non scãdalizet̃: ⁊ sic absoluat euꝫ a
suo iudicio ptãtem relinq̃ns eis vt de
ferant crimẽ ad sup̱iorem si voluerint
siue agat̃ de rebꝰ siue de persona. Glo.
aũt Ray.dicit q nõ vr̃ tutũ ꝙ talis ad
sup̱iorẽ mittat̃: nec credit hoc faciẽdũ
esse: sed potiꝰ debẽt oĩa mala tolerare
q̃ꝫ inocentẽ scient̃ ad mortẽ vł ad mu
tilatõem ꝯdẽnare: vł etiã exponẽ cõdẽ
nãdũ.Et dicit ẽt ꝙ iudicẽ i hoc casu cõ
dẽnantẽ nõ audẽt a peccato mortali ex
cusare. Jtẽ dicit.Credo ẽt ꝙ iudex ife
rior q scit ỽitatẽ non dꝫ ꝯdẽnare inocẽ
tem etiã si p̃cipiat̃ ei a sup̱iore iudice
Jdẽ nõt Nico.de lira Exo.23º Nec est
ꝯtra ex̃ de offi.del.pastoralis.vbi dicit̃
ꝙ ordinatꝰ dꝫ exequi sniam lataꝫ a de
legato ad mãdatũ eius: q̃uis idẽ ordi
narius sciat illã esse iniustã nisi possit
obtinẽ ab eodẽ legato vt ab hoc onere
absoluat̃: q2 loqtur ibi de ciuilibꝰ cãis
⁊ eccłiasticis: vbi nullus ꝯdẽnat̃ ad mor
tẽ.⁊ iõ nõ est ibi tãtũ periculũ sicut in
casu ꝓposito. Pro hoc optime facit .c.
inqsitõi: ex̃ de sen.exco.Ad dictũ etiaꝫ
.c.pastoralis põt dici ꝙ loqtur nõ i co
gnitõe seu ꝯdẽnatõe: ſꝫ in cause execu
tõe: ⁊ circa ea q̃ non sũt tanti p̃iudicii.
Et p̃dicta nõnt̃ in sũ.cõ.eo.ti.q.149. B
Utꝝ iudex laicꝰ possit iudicare de
cłico. Rx° Nõ põt.sed si eũ vocat dꝫ pri
uari officio iudicãdi.xi.q.i. inolita. A.
Meliꝰ vr̃ facẽ auc.statuimꝰ. de qua .ĩ.
B .nec snia valebit: ex̃ de iudi.at si cłi
ci.⁊.c.cum non ab homine.Sꝫ etiam q
eũ vocari fecit dꝫ amittere cãm.Intel
lige per sniam: ⁊ dꝫ excõicari: vt i dicto
.c.iolita.Jdẽ etiã pꝫ.C.de epi.⁊ cle.auc.
statuimꝰ.Et ſm Hosti.ex sola vocatõe
exq̊ clericꝰ tractꝰ erit: aduersariꝰ patiet̃
p̃dictã penã .xi.q.3.placuit: ex̃ de exces.
p̃la.grauẽ.Judex ỽo nõ patiet̃ p̃dictaꝫ
penã: nisi iudicauẽit vł forte solũ citra
litis ꝯtestatõeꝫ locꝰ est pnie. A .Certe
vr̃ ꝙ i his casibꝰ ip̃o iure pena irroget̃.
vt in dicta auc.statuimꝰ. ⁊ pꝫ s̃.§.p̊.in
additõe. B.De mã hꝰ qõis: hẽs h̃ sup̃.
.§.2º.⁊.ĩ.sentẽtia.§.6º
Utꝝ minister peccet exequẽdo sen
tẽtias iudicũ ꝯ̃ inocẽtẽ? Rnº ſm Tho
scõa scõe.q.64.in fi.Si snia ꝯtinet in
tolẽabilẽ errorẽ: minister nõ dꝫ obedi
re.Al' excusarẽt̃ carnifices q martyres
occiderũt.Si aũt nõ ꝯtineat mãifestã
iniusticiã non peccat p̃ceptũ exeq̃ndo
q2 ip̃e nõ hꝫ discutẽ sniaꝫ sup̱ioris: nec
ip̃e occidit: sed iudex cuius ministerium
adhibet.Et intelligit Ray.ꝙ si ip̃e mi
nister sciat ꝙ ꝯdẽnatꝰ inocens est: non
dꝫ exeq mandatũ iudicis: secꝰ si dubi
tat.tũc.n.excusat̃ obediẽdo.xi.q.3.qd
gº23.q.i.qd culpat̃. A .Con.cũ Ray.Ul.
vt in sum.con.eo.ti.q.150.⁊ faciũt ad ea
q̃ dicta sunt supra.§.xi.in additõe.B.

Udex 2º de iudice eccłi
astico.Et h̃ ad
uertẽdũ ꝙ ꝑsona eccłiastica

potest iudex esse ꝛ causas ventilare ꝛ iudicare inᷓ subditos in qbus iurisditionem hēt ꝑsertiꝫ clericos.xi.q.i.c.ꝑ.ꝛ.c. experiētie:exᷓ de fo.ꝯpe.ꝑ totū. Et nisi eccliastic⁹ nō pōt exercē iurisditōeꝫ nec hꝫ eā i clicuꝫ:vt s̄.iudex ꝑ.§.2º Nec clicus pōt huic iuri renūciare. Et quid si de facto renunciet hr̄.ī.renūciatio 3º.§.3º ꝛ 4º De hac qōne clare habes supra. iudex ꝑ.§.plt.

Iudex eccliastic⁹. A .ordinari⁹ siue delegat⁹:vt in.c.cū eterni.de q̊.ī. B .q ꝯtra iusticiā in grauamē alteri⁹ ꝑtis in iudicio qcq̄ facit ꝑ grām vl̄ ꝑ sortes: puta ꝑ pecuniā:suspēsus ē per ānū ab executōe officii.ꝛ dꝫ ꝯdemnari ad extimatōeꝫ litis ꝑti quā lesit.ꝛ si suspēsiōe durāte igesserit se diuinis fit irreglaris: ꝛ nō nisi ꝑ papā poterit liberari:exᷓ de sen.ꝛ re iudi.cum eterni.li.º 6.º Et adde hic qd̄ hr̄.ī.simonia ꝑ.§.25.qui incipit. quid si datur.

Nūqd ꝑtinet cognitio ad iudicē ecclīasticū si iudex laic⁹ tenet malefactorē q dicit se clicū ꝛ petit remitti ad curiā eccliasticā:vel ipa curia petit eum ꝛ ipe iudex denegat? R.º Ad iudiceꝫ ecclīasticū ꝑtinet cognoscē:qꝛ de re agiᷓ spūali siue eccliastica:sed dꝫ vocari iudex sclaris vl̄ ali⁹ cui⁹ inᷓest:exᷓ de sen. exco.si iudex.li.º 6.º

Sꝫ quō ꝓcediᷓ in dcā qstione? R.º Si notoriū ē ꝙ ille sit clic⁹ q tali ꝑuilegio gaudē debeat:statim absq̄ alia cognitōe dꝫ reddi. Qd̄ si fama publica ꝺ hoc ē vel ipe ꝓ clico cōiter hēbaᷓ:vel se ꝑus nō gerebat ꝓ laico:ꝛ deꝑhēsus fuit cū tonsura ꝛ hitu clicali:dꝫ etiam reddi incontinēti. Nō dico sine cāe cognitōe:sed an̄ cāe cognitōeꝫ de clicatu ita tn̄ ꝙ ꝓbādi necitate nō ipe sꝫ aduēsari⁹ astrigaᷓ. Si ꝟo an̄ deꝑhēsionē ꝓ laico publice se gerebat ꝛ ꝓ tali cōiter hēbaᷓ:etiā si tpe deꝑhēsionis i clicali erat hitu:nō est restituēdus q̊usq̄ fidē fecerit de clicatu:sꝫ tn̄ interiꝫ ꝯ eū ꝓcessus iudicialis qescet:exᷓ de sen. exco. si iudex li.º 6.º

Quicūq̄ ipediūt qn corā iudicib⁹ ecclesiastici delegati vl̄ ordinariis i cāis q̄ ad eos ꝑtinēt illi q ꝯquerunᷓ pn̄t iusticiam obtinē.vl̄ qcūq̄ ꝯpellit impetratores lr̄aꝝ vl̄ alios recurrētes ad forū eccliasticū i cāis q̄ de iure vl̄ antiq ꝯsuetudine ad ipm ꝑtinent ad desistēdū vel ad litigādū de eis in foro sclari grauando iudices ecclesiasticos:vel impetrantes vel litigantes siue litigare volentes coram eis.vel grauādo ꝓpiquos ipoꝝ:seu capiēdo res eccliasticas talium vl̄ quocūq̄ alio mō. Itē q ad ꝑdicta darēt auxiliū ꝯsiliū vl̄ fauorē:oēs tales ipo facto sūt excōicati: exᷓ ꝺ imu.ec.c.qm̄.li.º 6.º A .Et ibi addiᷓ ꝙ a dicta excōicatiōe nullaten⁹ absoluātur:nisi tā iudici cui⁹ cognitio fuēit ipedita vel iurisditio vsurpata:q̄ ꝑti q̄ turbata fuēit i ꝓsecutōe sui iuris de iniuria.dānis.expēsis.ꝛ inᷓesse ꝑus itegre satisfecerint. B.

Utꝝ iudex eccliastic⁹ possit iudicare de subditis laicoꝝ ꝑncipū ꝛ de ipis ꝑncipib⁹? R.º Ois xp̄ian⁹ rōe peccati efficiᷓ de foro ecclie. Iere.ꝑ. Ecce cōstitui te super gētes ꝛ regna.ꝛc̄.exᷓ ꝺ iudi. nouit. Ideo si iudex laic⁹ negligit facē iusticiam de subditis pōt iudex ecclasticus ꝯpellē illū ad tenēdū insticiaꝫ vel supplē defectū ei⁹ cognoscēdo de cā:et sic de illi⁹ subditis iudicare: exᷓ de fo. ꝯpe.ex trāsmissa.ꝛ.c.licet.ꝛ.c.ex tenore .23.q.5.admistratores. De papa ꝟo quō possit i ꝑncipes sclares hr̄.ī.papa.§.4.º ꝓpe fi. A .Iste.§.incipit. Quot sūt casus. Predicta ēt nōnᷓ i sū.con.lib.º ꝑ.ti. .5.q.13. B .Qn̄ iudex eccliastic⁹: puta eꝑs hꝫ etiā iurisditōem tꝑalē quō exequaᷓ hr̄ s̄.eꝑs.§.7.º A .qui incipit.eꝑs qui in aliquo. ꝛ est.§.9. B .ꝛ sup̄.homicidium 2.º§.ꝑ.

Utrum iudex eccliasticus possit iudicare de infidelibus? R.º ꝫm Ray. Directe non iudicat de his que foris sūt .s.aliq̄s religiōis reglas eis iponēdo:sꝫ idirecte iudicat sbtrahēdo xp̄iāos ab eoꝝ cōione: vt ꝑꝫ ꝺ iudeis.s̄. iude⁹ ꝑ.

.§.4.º Jtē iudicat de his ſi loquūtur ꝯ
xp̄m: vt ibidē.§.5.º Jtē ſi attentant ſub
uertē fideles.s̄.iude⁹ 3.º§.fi. A .Breui
ter iudicat in oib⁹ ad defenſionē fidei
ptinētib⁹ ac etiā ad delictoꝝ correctio
nē q̊ ad infideles ſeu tpali iuriſditiōi
ſubiectos: ar.C. de iudeis .l. iudei Ro
mano. B.

Udicium. Quid eſt di
cere cum dꝫ
pcedi ſimplr ſine ſtrepitu et
figura iudicii? R.º Tūc non oꝫ ꝙ nccīo
exigat libellus vl litis ꝯteſtatio. Pōt
ēt iudex pcedē tpe feriaꝝ ob nccitateſ
hoīum inductaꝝ. Amputet dilationes
ꝗtū pōt. exceptōes appellatōes ꝛ dila
tōes fruſtratorias repellēdo. ptiuꝫ ad
uocatoꝝ ꝛ pcuratoꝝ iurgia repellat. re
frenet mltitudinē teſtiū: ſꝫ pbationes
nccīas ꝛ defenſiones legitimas recipi
at. Sꝫ nō debēt ppter hoc excludi cita
tiōes. iuramētū de calūnia vl malicia
vl de ꝟitate dicēda. Eſt etiā in ip̄o lit
exordio petitio faciēda p pte agentis
ſiue etiā rei ſi voluerit. ꝛ hoc i ſcriptis
vel ꝟbis mox rdigēda in actis. Pōt ēt
iudex certū diē ꝛ terminū aſſigre. A .ſ.
ſil vtriqꝫ parti: vt in cle. ſepe. de qua .ī.
B .ad dādū poſitōes ꝛ articlos ꝛ ad ex
hibēdū oīa acta ꝛ munimēta qb⁹ ptes
vti volūt i cā: niſi aliud de ptiū volun
tate pcedat: eo ſp ſaluo ꝙ qn̄cūqꝫ fiēt
remiſſio p teſtib⁹ pducēdis poſſint ēt
inſtra pduci. A .aſſignatōe dicti termi
ni nō obſtante: vt ibi. B .Jtem iudex
ex officio ſiue ad alteri⁹ partis inſtātiā
pōt interrogare quālibꝫ ptē vbicunqꝫ
eqtas ſuadebit. Jtē poteſt ſniam ferre
in ſcript citatis ptib⁹: lꝫ non pempto
rie ſtando ꝛ ſedēdo ꝛ ſi ei videbit ꝯclu
ſione nō facta. A .put ex petitiōe ꝛ p
bat ꝛ aliis actitatis i cā fuerit facien
dum: vt ibi. B .Et ſi etiā i p̄miſſis caſi
bus ſolēnis ordo iudicii in toto vel i p
te nō ꝯtradicētib⁹ ptib⁹ obſeruetur va
lebit. Hec oīa in cle. ſepe. de ꝟb. ſig.

Procedi pōt ſimplr ꝛ de plāo i cau
ſis ſup electōib⁹ poſtulatōib⁹ vl pui
ſionib⁹: ꝛ ſup perſonatibus canonicati
bus vl p̄bendis ꝛ beneficiis qbuſcūqꝫ
ꝛ ſup decimis mrimoniis ꝛ vſuris ꝛ ea
tangētib⁹: vt i cle. diſpēdioſā: ex̄ eo.

Quatuor mōis pucrtit hūanū iudi
ciū .ſ. timore. cupiditate. odio. ꝛ amore.
Un̄ ꝟſus. Quatuor iſta timor odiū di
lectio cēſus. Sepe ſolēt hoīum rectos
puertere ſenſus. xi. q. 3. q̄tuor.

Mulieres ad iudiciū nō poſſūt euo
cari vl trahi cā teſtimonii vel alia q̄cū
qꝫ cā q̄ in iure non exp̄mit. A .ſ. inuite.
vt in. c. mulieres: de q̄. ī. B .Sed cum
neceſſariū fuerit teſtimoniū eaꝝ fia
vt dr. ī. teſtis p̊. §. 3.º Al eſt irrituꝫ qcqd
fit: ex̄ eo. mulieres li.º 6.º

Mulieres religioſe p̄ſertiꝫ q̄ debēt
ſub clauſura morari nō vocētur ad iu
diciū pſonalit ex q̄cūqꝫ cā etiā ſi velit.
A .Al totū qd̄ fit ꝯ eſt irritum: ex̄ eo.
mulieres. li.º 6.º B.

Nō licet accuſato i iudicio negare
ꝟitatē: vt s̄. accuſatus. §. 2.º De iudicio
ferri candētis ꝛ aq̄ bulientis hēs s̄. du
ellū. §. plt. Utrū iudiciū vitādū ſit ppt
ſcādalū: vide. ī. ſcādalū. §. an̄plt.

Urare quid ſit? R.º ſcd̄m
Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q.
79. Jurare ē deū in teſtē inuo
care: ꝛ eſt act⁹ latrie. Un̄ Hiero⁹ ſuper
Math. Qui iurat aut venerat aut di
ligit eū per quē iurat. A .Scd̄ꝫ Ray.
ꝟo. ꝛ in ſum cō. li.º p̊. ti. 9. q. i. Juramētuꝫ
eſt affirmatio de aliq̊ ſacre rei atteſta
tōe firmata. B.

Utrū liceat iurare p creaturas? R.º
ſm Tho. vbi ſup̄. Juramētū p̄ncipalit
refert ad ip̄m deū cui⁹ teſtimoniū iuo
cat. Scd̄ario āt aſſumūtur alique crea
ture: nō ſm ſe: ſed inq̄tū in eis diua ꝟi
tas manifeſtat: ſicut iuram⁹ p euāgeli
um. i. p deū cui⁹ ꝟitas in euāgelio māi
feſtat: ꝛ p ſāctos q hāc ꝟitatē credide
runt ꝛ obſeruauerūt. Ali⁹ ē quoqꝫ mo
dus iurādi p execratōeꝫ qn̄ iducit crea
tura aliq̄ i q̄ diuī iudiciū exerceat. ſic
ſolet qs iurare p caput ſuū aut p filiū
ꝛ h⁹ mōi. Qd̄ āt dn̄s phibuit iurare p

creaturas: vt p3 Math.5° intelligit p
hibitū: ita q eis exhibeat reuerentia
diuia: sicut iudei p āgelos ꝛ creaturas
iurabāt: vt ait Hiero⁹. Et eo mō puni
tur clīcus iurās per creaturas.22.q.2.clī
cū.ꝛ.c.si qs p capillū. A .Cō.glo.Ray.
vt in sū.con.eo.ti.q.6. B.

Quid de his q iurāt p membra dei?
R°. Si ē cleric⁹ d3 deponi. Si laic⁹ ana
thematizari.22.q.1.si qs per capillum.
Sed intelligēdū vr qñ cū irreuerētia
ꝛ qsi blasphemia iurāt. Uñ subdit ibi.
Uel alio mō blasphemia ꝯ deum vsus
fuerit.ꝛc. Sec⁹ vr si cū reuerētia: vt si
per sanctū caput dei iurarēt.ꝛ h⁹modi
A .Glo.Ray.dicit hoc intelligēdū esse
qñ hr ex ꝯsuetudine. Al' si qs aliqñ iu
rat p caput aut p oculos dī: aut p alia
mēbra eius q in ceteris hoib⁹ non cēsen
tur turpia vel ihōesta: nō credo q pec
cet mōtalr. Ribaldos aūt illos qui pas
sim ꝛ assidue iurāt p mēbra dñi nō au
deo a peccato mortali excusare: ꝛ cre
do blasphemiā esse qñ qs iurat p mē
bra dñi q i aliis hoib⁹ reputāt inhone
sta: vt i sū.cō.eo.ti.q.7. Tales .n. sm le
ges puniūtur vltimo supplicio sicut cum
sodomitis: i auc.vt ñ lux.ꝯ nā3.col.6. B.

Quid si qs ex ipetu iurauit id quod
d liberate nō iurass3? R°. sm Guil. Ser
uare tenet si licitū est. A . Sufficit.n.
ad hoc q sit obligat⁹ q intēderit deū
inducē in testē illi⁹ rei quā dixerat: sm
eūdē: vt in sū.con.eo ti.q.10. B.

Utr3 vxor p⁹q̄ ꝯfessa ē sacerdoti de
adulterio possit iurare marito q nō hēt
culpā? R°. sm Guil. Poti⁹ d3 q̄libet ma
la tolerare q̄ hoc iurare: q2 certa esse
nō pōt q h⁹modi culpa sit ei dimissa:
ex̄ d pur.ca.c.accepim⁹. Jd Ber.ꝛ Ho
sti. A .Jdē i sū.cō.eo.ti.q.12. B.

Quid si qs iurauit aliqd facere qd
est veniale pctm̄: iō ꝯmittit illud? R°
sm Guil. Hug.nō uit q talis mortalit
peccat. Nā impia ē pmissio q scelē ad
implet.22.q.4.i malis. Et subdit Guil.
Ego credo q nō peccat nisi venialr. A.
Hoc pōt eē ver3 qñ ex iusta ignorātia
nesciebat illicitu3 eē quod iurabat. Al'
sec⁹. qa cū iuramēto hoc casu deficiat
iudiciū eqparat piurio.22.q.2.animad
uertendum. B.

Qui sunt illi qui nō admittunt ad
iurandū? R°. sm Tho. scda scde.q.89.
Nō admittūtur siue nō cogūtur pueri
añ annos pubertatis.22.q.5.pueri. vbi
ēt dr q si iurauerit ꝛ pr vt audiuit sta
tim ꝯdixit: irrita sūt iuramenta. Jtem
nec al's periuri .22.q.5.paruuli. Jtem
nō debēt accedē ad iurādū nisi ieiuni
ppt reuerētiā.22.q.5.honestū. A .Jbi
p3 q h° ē d suasiōe ꝛ nō de pcepto. B.
Jtē solēnib⁹ dieb⁹ ñ ē iurādū p reb⁹ tē
poralib⁹: nisi i magna nccitate: ex̄ de
feris.c.p. A .de hoc dictū est s̄. ferie.§.
6°. cū additōe. B.

Utr3 sacerdotib⁹ liceat iurare? R°
sm Tho.vbi s̄. Nō licet eis nisi p ma
gna nccitate ꝛ vtilitate.2.q.5.si qs psby
ter. Et ponit Ray.7.casus i qb⁹ pñt et
debēt iurare. pm⁹ ne p defectu pbatio
nū aliqs ledat vl rē suā amittat. tūc.n.
d3 iurare ꝛ testificari p modū q ponit
.i.testis.3°.§.10. A .i.sm distinctōe3 ibi
positā. B .Jtē p fide. Jtē p obediētia
Jtē p pace. Jtē p indēnitate eccl'ie: q
cāus pōt reduci ad pmū. Jtē cū absol
uitur ab excōicatōe. Jtē cū infamatus
d3 se purgare. Probant hec oia ex̄ de
elec.significasti.vltra mediū.28.dis. de
syracusane: ex̄ de offi.or.ad repmēdu3
.2.q.5.psbyter.p.ꝛ 2°. A .Jdē i sū.con.
eo.ti.q.16. B .Pōt hodie addi.8.ꝛ.9.
casus.q2 si sacerdos litiget siue i cā spi
rituali siue alia d3 iurare de calūnia.si
milit ꝛ de vitate dicēda: ex̄ de iura.ca.
si de calūnia.li.6°. A .Uidet q i his ca
sibus vl silib⁹ d3 iurari tactis sacrosan
ctis euāgeliis: nisi ab epo q iurat ppo
sitis tm̄: s3 nō tactis: vt in.c.fi.ex̄ de iu
ra.cal. Jn aliis vo leuiorib⁹ sacerdotes
nō tāgūt euāgeliū: sed introgāt p san
ctā cōsectōem: dcō.c.si qs psbyter. Et
idē vr i aliis clericis: vt introgētur per
sanctā ordinatōem.q2 nec ipi sin mag
nccitate debēt tangere euangeliu3 .22.

.q.5.nullus. B.

Utrũ si qs simplr iuret aliq̃ cõditio ĩtelligat? R° sm Hosti. Multe cõditiones etiã si tacẽtur intelligũt. Nã qñ iuro q̃ faciam aliqd: intelligit si deo placuerit: qn ẽt si pape placuerit: q2 semp ei⁹ auctoritas vr̃ excepta .25.q.i.c. vlti. Uiu ipsi nanq;. Itẽ si res in eodẽ statu pmanserit. Uñ si qs gladium deposuit apud me: ⁊ factus furiosus repetit: nõ teneor reddẽ etiã si iuraui.22.q.2.ne qs Itẽ intelligit si mihi fidem suaueris. Nõ seruãti.n. fidẽ nõ est fides seruãda Uñ si nõ facis mihi qd̃ pmisisti :non teneor: ex̃ de iureiur. puenit.2°. ⁊.c. sicut. Itẽ si iuro tibi pecuniã reddẽ ad certũ tp̃s spe future nũeratõis: itelligit si pecuniã mihi p̃us nũeraueris siue mutuaueris. C. de nõ nu. pecu. idubitati. Itẽ si iuro tibi soluẽ ad certũ tp̃s: intelligitur nisi iudex cõtrariũ p̃cipiat. Nã ius supioris sp videt exceptũ : ex̃ de iureiur. veniẽtes. §.p̃.ad fi. Silr nisi p te fueriz absolut⁹: ex̃ de iureiur c.p̃.⁊.c.sic. Item si iuro tibi dare dotẽ: subaudit si nuptie secute fuerint: vt. ff. de iure do. stipulatõem. Itẽ si iuro tibi tanq; regi vl' ep̃o te d̃posito nõ obligor. Idẽ vr̃ si tu tanq; ep̃s iuras mihi restituẽ pecuniã quam mutuaui. Nã deposit⁹ non tenebaris. Qd̃ verũ credo si in vtilitatẽ eccl'ie pecunia v̄sa est.15.q.6.ali⁹. Itẽ si iuro stare mãdatis tuis p offensa tibi vl' tuis facta: intelligit nisi p̃cipias imoderatũ ininstũ. ipossibile: vl' h⁹modi: ex̃ de iureiur. veniẽs.⁊.c. qntauallis. Cõ. Ray. addẽs: q̃ oẽs tales ne det mã piurãdi debẽt petẽ auctoritatẽ ab eccl'ia: vt colligit ex eisdẽ decretalib⁹. Et con. Tho. scd̃a scd̃e.q.58. Itẽ intelligit si facultas siue possibilitas se obtulerit: alr nõ imputabit: ex̃ de iureiur. q̃relã.⁊.c. breui. Uñ excusat hoiez nccitas siue ipossibilitas. Uez q iurat pecuniã reddere ad certũ terminũ ⁊ nõ põt: cõsulit Ray. q̃ añ diẽ veniẽs corã iudice cedat bonis: ex̃ de solu. odoardus. Itẽ si iuras mihi reddẽ vinũ vl' bladũ: subaudit eiusdẽ bonitat]. ff. si cer. pe. l. cum qd. Itẽ si iuro tibi dare filiã meã in vxorẽ: itelligitur q̃ bona fide laborabo vt eã hẽas: nec ad aliud obligor: cũ alienũ factum p̃cise pmittẽ nõ possim: ex̃ de spon. ex litteris. Itẽ si iuro alicui fidelitatẽ vel q̃ nõ ero cõtrariũ: itelligit ne pcurẽ vl' consentiã q̃ vitã vl' mẽbrũ vel res suas pdat: ⁊ si me offendat vl' cõiunctos mihi posso me tueri: ex̃ de iureiur. petitio. ⁊.c. ego. Et de h⁹ iuramẽto hẽs ĝ. feuduz. §.6°. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. is. B.

Quid si quis iurauit tenẽ obstagia ĩ certo loco: nec hz ibi qd comedat vel vñ soluat? R° sm Hosti. Si tpe obligatõis iã erat nõ soluẽdo: tenet obstagia suare: q2 vr̃ ad hoc se obligasse. ⁊ querat victũ manib⁹ suis vl' mendicando Sed si tpe obligatõis erat soluendo ⁊ nũc deuenit ad pauptatẽ: tũc distiguo q2 si est talis q possit mẽdicare sine verecũdia: dico idẽ qd̃ p̃us: ar.93.di. diaconi. sed si ẽ nobilis ⁊ in dignitate tali sb̃ueniẽdũ ẽ iuris bñficio: ex̃ de iureiur. q̃relã.⁊.c. breui. A. Idem i dcã.q.is. B

Quid si debitor iurauit creditori se solutuz ĩ certo termino ⁊ impedit⁹ nõ põt? R° sz Hosti. Si qñ iurabat credebat se nõ posse soluere: vl' nõ hẽbat pbabilẽ cãm credẽdi: tũc in vtroq; casu piurat. q2 in p̃ deerat v̄itas in 2°. deerat iudiciũ. Si v̄o ab initio pbabilit credebat se posse soluẽ nõ piurabat. et si postea fecit posse suũ nõ ẽ piur⁹. Sz ⁊ multo magis excusat si misit pecuniam tpe debito: sed casu pdita fuit: ex̃ de iureiur. q̃relã.23.q.8. si nulla. de cõse. di.i. sicut. Qd̃ si postea lapso termino posset ⁊ nõ soluẽt piur⁹ eẽt: ex̃ de dolo ⁊ cõtu. cũ dilecti. Con. Tho. scd̃a scd̃e. q. 89. A. hoc vr̃ fuisse p̃ncipale dcm̃ Ray. vt pz in dcã.q.is. B.

Quid si iuro aliqd gnãlr: nunqd ad spãlia teneor? R° sm Hosti. Cuz gnãlitas obscuritatẽ pariat: nõ videor cogitasse de his sup qb⁹ spãlr iuratur⁹ non fuissem. ⁊ sic interpretãduz est iuramẽtum sm intẽtõem iurãtis qñ sine dolo

quis iurat. Sec⁹ aūt qñ ipe cū dolo ē:
ꝛ ille cui iurat̃ ē sine dolo. Igit̃ si emer
gat casus iopinat⁹ de quo si cogitasseꝫ
nullo modo iurassem: nō teneoꝛ. Sat
con. Ray. ꝛ Guil. ꝛ etiā Tho. vt hr̃. ī. iu
ramētū p̊. §. 5º. A. Idē i dcā. q. 18. B.
Quid de duob⁹ hñtib⁹ mēsurā cōita
tis vel staterā quā ꝯsueuerūt poꝛtare
ad vēdentes ꝛ mercedē recipere: si iu
rauerūt sibi inuicē decetero non poꝛta
re? Rº ſm Guil. Etiā si ex hoc mlt̃ū dā
nificati sint: puta qa ꝓuisū ē ꝯ̃ alia mē
sura: nō pñt auctoꝛitate ꝓpa venire ꝯ̃
iuramētum: nisi foꝛte ex hoc ad extre
mā nccitatē deuenirēt: nec vllo modo
possent hr̃e vñ viuerēt. Eps tñ absꝫ tā
ta nccitate posset h⁹modi iuramētum
i meli⁹ ꝯmutare: cū nulli sit vtile ꝛ ali
qbus dānosū. A. Idē in sū con. eo. ti. q.
19. B. Sed si vn⁹ ꝑdictoꝝ ꝑiurat: nun
qd alter ꝑdictoꝝ poterit venire ꝯ̃ iura
mētū? Dicēdū ꝙ si intendebat iurare
sub ꝯditōe. s. si alter nō poꝛtaret: tūc al
tero poꝛtāte nō tenebit̃. Si aūt absolu
te iurauerit tenet̃. Qꝺ̄ si nescit quō iu
rauerit vl' intēderit: tūc si emolumētū
mēsure sit cōe ambob⁹: vno ꝑiurante
reliqu⁹ nihilomin⁹ tenet̃: cū nullum ex
hoc ei fiat ꝑiudiciū. Si aūt emolumē
tū ē solum ei⁹ q poꝛtat: tūc benignius
interꝑtandū est. s. ꝙ nō seruāti fidem
nō ꝓmiserit cū suo dāno ꝛ lucro alteri⁹
Nam gnāliter ſm Hosti. ꝛ Ber. si duo
sibi ad inuicē aliqd iurauerit: vno non
seruāte nec ali⁹ tenet̃: ex̃ eo. sicut. 3º in
fi. nisi qꝺ̄ iuratū est eēt in honoꝛē dei:
vt si iurauim⁹ ꝙ diceremus psalteriuꝫ
vnū ꝓ inuicē vl' vt certā elemosynam
darem⁹. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 36. ꝛ
37. B. Et de hoc vltimo hēs h. ī. §. añ
plt. in fi. ꝛ vide ēt. ī. iuramētū 2º. §. 2º.
Nūquid pagan⁹ q iurat per falsos
deos vel creaturas nō ꝯcessas teneat̃?
Rº ſm Ray. Dico ꝙ cuꝫ iurauit pctm̄
cōmisit i iurādo: sed si mō non ſuat fi
dem ꝓmissam addit pctm̄ pctō. 22. q. i.
mouet te. Cō. Inno. Hosti. ꝛ Tho. scꝺ̄a
scꝺ̄e. q. 98. ꝛ addit ꝙ licitū ē recipe iura
mentum eius q paratus est per falsos
deos iurare: nō tñ licet eū iducē ad h⁰
ꝙ per falsos deos iuret. Con. Pe. ꝛ In
no. A. Iō i sū. cō. eo. ti. q. 28. ꝛ se. B
Quid de eo q cōpulsus ē ꝑ metū iu
rare se aliquid datuꝝ. ꝛ h⁹mōi? Rº ſm
Ray. Talis ꝗ̄tūcunqꝫ fuerit met⁹ nihi
lomin⁹ obligat̃ dūmō sit de re licita
Sec⁹ de illicita: ex̃ eo. si vero: ex̃ quod
me. cā. ad audiētiā. tñ q sic iurauit po
terit ab epo petere vt cogat illū absol
uē eū a iuramēto: ex̃ eo. ex administra
tionis. Si hoc ipetrare nō pōt soluat ꝛ
postea repetat. qꝛ lꝫ iurauerit soluē. nō
tñ iurauit nō repetē: ex̃ eo. debitoꝛes. ꝛ
dcō. c. ad audiētiam. Qꝺ̄ si ēt iurauit ñ
repetere: tūc denūciet ecclie ſꝫ foꝛmā
euāgelicā: vt ecclia ꝯpellat illum ad re
stitutōem. Si vo iurauit ꝙ nō denun
ciaret tale iuramētū est illicitū: ꝛ ideo
nō seruādum: ex̃ eo. queādmodū. Con.
Tho. scꝺ̄a scꝺ̄e. q. 89. ꝛ Pe. ꝛ Inno. et
Ber. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 30. vbi.
etiā additur ſm Hosti. ꝙ cum qs iura
uit non denūciare ecclie tñ denūciare
pōt: dūmodo hoc faciat ꝑncipalr inten
tione salutis fratne. B. Siltem casuꝫ
hēs. ī. vsura 6º. §. 7º. Quid si dñs facit fa
miliā suā iurare ꝙ reuelabūt ei si quē
sciunt vel audiunt subꝛipuisse de bōis
suis: vide s̃. familia. §. fi.
Quid si quis audit aliquē iurare il
lud qꝺ̄ audiēs scit falsum esse? Rº ſm
Ray. Sufficit audienti ꝛ tenet̃ vt indi
cet illis q magis pñt ꝓficē ꝗ̄ obesse ꝑ
iuro siue eū coꝛꝛipiēdo: siue ꝓ eo oꝛan
do. 22. q. 5. hoc videtur.
Quid si clericus iurauit se seruatu
rum statuta in ecclesia sua edita: et
postea fit nouum statutum? Rnº ſm
Tho. scꝺ̄a scꝺ̄e. q. 98. Nō tenetur ex iu
ramento seruare futura nisi intendēit
se obligare ad omnia pꝛeterita ꝛ futu
ra. tenet̃ tamē ea seruare ex vi ipsa. sta
tutoꝝ. Qꝺ̄ si talis clic⁹ ꝓmisit ꝑ ꝑus ꝑ̄
stitum iuramētū seruare illud statutū
qꝺ̄ p⁹ea factū ē iteꝝ nō ē obligatus ex
iuramento: extra eo. clericus. Et idem

itelligēdū ē de eo q fit nou⁹ ciuis alic⁹ ciuitat℩ .ꝛ iurat ſuare ſtatuta. Cō. Ray.

Quid ſi aliq dñi tꝑales vl' clici: aut ꝓlati iurāt ſeruare ſtatuta ꝛ cōſuetudines alicu⁹ loci vel eccl'ie. ꝛ int' illa ſunt aliq̄ illicita ipoſſibilia. vel libtati eccleſie obuiātia? R° Si iurantes hoc ſciūt nō debuerūt ſic gnāliter iurare: nec ſt' aliq̄ ten⁹ h⁹ modi iuramēta ſeruāda: ſ; ſolū alia. Silr etiā ſi neſciūt: nō ſūt ſeruāda: quia nō tenētur ad illa: ex̄ de iureiur. ꝯtingit. li° 6°

Utrꝫ ille cui iurādo aliqd ꝓmittit poſſit relaxare iuramētū? R° ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. 89. Nō pōt ꝓmittē aliqd alteri ſub iuramēto. dupl'r. Uno° q̄ſi ꝑtinēs ad vtilitatē ipius: puta ſi ſub iuramēto ꝓmittat ſe ſeruiturꝫ ei vl' pecuniā daturū: ꝛ a tali ꝓmiſſiōe pōt abſoluē ille cui ꝓmiſſio facta ē. Intelligitur .n. ei ſoluiſſe ꝓmiſſu; qñ fecit de ea ſ; ei⁹ volūtatem. Alio° ꝓmittit qs alteri qđ pertinet ad honorē dei vl' vtilitatē alioꝝ: puta ſi aliqs cū iuramēto ꝓmittit alicui ſe itraturꝫ religionē: vl' aliqđ opus pietatis facturū: ꝛ tūc ille cui ꝓmittit nō pōt abſoluē ꝓmittētē: qꝛ ꝓmiſſio nō eſt facta ei ꝑncipal'r ſ; deo: niſi forte ſit impoſita ꝯditio. ſ. ſi illi videbit' cui ꝓmittit: vel aliquid aliud tale. Con. Hoſti. ꝛ Ray. A. Idem in ſū. cō. eo. ti. q. 35. B.

Quid ſi vēditor aliqs iurauit non venire ꝯ venditōem: ꝛ nunc dicit ſe deceptū vltra dimidiū iuſti ꝑcii: nūquid dꝫ audiri? R° ſm Ber. Si maior eſt: ſi credo ꝙ audiet'. Sec⁹ ſi minor. qꝛ ꝑ tale iuramētū nō excludit' niſi bñficium etatis: nō aūt ꝙ renunciet iuri cōi. vñ pōt agē ad ſupplemētū ꝑcii: vel ad reſcindēdā venditōez: ſ; illud ex̄ ꝯ emp. ꝛ ven. cū cā. A. ꝛ ibi h° nōt glo. nōtur etiā ꝛ in ſū. con. eo. ti. q. 41. B. Quid ꝯ puella que iurauit nō hr̄e regreſſū ad bona ꝑrña: ſ; ꝙ eēt dote ꝯtēta hētur ꝯ dos. §. 3°. Uel ſi vxor iurauit nō ꝯuenire alienatōi dotis ibidē. §. 4°. Multa circa hanc mām habētur hic ſtatim. c. iuramentum p̄. ꝛ 2°. ꝛ. i. periurium.

Iuramentum p°.

cōiter. Que cā inſtitutiōis iuramenti? R° ſm Ray. Duplex ē cauſa. Una ꝓpter infirmitatē nō credentiu;: vt puta cū alicui ſuadetur aliqđ bonū ꝛ non credit ꝟbo ſimplici: introductu; ē ꝙ poſſum⁹ iurare. 22. q. 1. nō eſt cōtra ꝛ. c. ſi pctm̄. Alia cā fuit ꝑmiſſiua. ſ. ꝓpt' euitandā idolatriā ꝓpter quod ꝯceſſū fuit iudeis iurare ꝑ deū: ne iurādo per creaturas in idolatriā inciderēt. 22. q. 1. ꝯſidera. Eſt g° iuramētū licitū ꝛ meritoriū qñ ꝑ ipm ꝓximo ſubuenit'. Uñ in pſal'. Dñe. qs hitat in tabnaculo tuo: ꝛ ſeqtur. Qui iurat ꝓximo ſuo: ꝛ nō decipit. A. Idē in ſum. con. lib° p̊. ti. 9. q. 3. B. Nō tñ ē aſſueſcēdū ad iuramētu; ꝓpt' periculū ꝑiurii ꝓpt' qđ nō niſi ob nccitatē vel vtilitatē ē iurandū. 22. q. 1. ita g°. Et ſic intelligēdū ē qñcunqꝫ iuramentū inuenit' ꝓhibitū. A. ſ. ꝙ ſꝑ intelligit' ꝓhibitū niſi rōnabilis nccitas vrgeat: ex̄ de iureiur. 2 ſi xp̄s. ꝛ nōt Nico. de lira ſup. 20 c. Exo. B.

Quot ſunt ſpēs iuramēti? R° ſcđm Ray. Due. Nā aliud eſt aſſertoriū: vt cū iurat' de p̄nti aut ꝯ ꝑterito: puta ſic eſſe vl' nō eē. Aliud ē ꝓmiſſoriū. ſ. de futuro: vt cū aliqs iurat aliqd ſe daturꝫ vel facturꝫ. Idē Tho. in 3° ſniaꝝ. diſ. 39. ꝛ ſcđa ſcđe. q. 79. Et addit ꝙ hec aliqñ fiunt ſimpl'r: vt cum dr̄. Teſtis ē mihi deus: vel corā deo loq̊r: vel per deum qđ idē ē ſm Aug. Aliqñ ꝟo ꝑ execratōnē: vt cū qs obligat ſe ad aliquā penā vt ſi hoc nō fecēo hoc accidat mihi vl' filiis meis: vl' hi⁹ ꝛ tūc ſ; Aug. illa per q̄ ſic iurat obligat deo vt h° illis eueniat ſi ſec⁹ ē qꝫ dicit. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 2. Et addit' ſm Ray. ꝙ alie diuiſiōes iuramēti ꝑtinēt ad foꝝ ꝯtentioſu;. B.

Que eſt forma iuramēti? R° ſ; Ray. In veteri lege iurabāt ſic. Uiuit deus ꝛ viuit aīa mea. Hoc faciat mihi deus ꝛ hoc addat. 22. q. 1. ꝛ. iurabūt. ꝛ. i. Reg'. 14°. ꝛ. 25°. In ꝑmitiua ꝟo eccl'ia iurabāt

sic. Testis ē mihi deꝰ. Ro.p̊. Itē testis est mihi ꝯscia mea. Ro.9. Uel corā deo loquoꝛ ⁊ hꝰmodi.22.q.i.si peccatū. Hodie ꝟo iuraꝛ sic. Per deū. vel si me deꝰ adiuuet. vel ꝑ istas sanctas reliquias. vl̓ ꝑ ista sancta euāgelia. ⁊ sīlia .35.q.6. de parētela. Et vt dicit Inno. nulla vl̓ modica differētia est: siue qs iuret vt dictū est: siue si solū hº dicat. Promitto hoc in fide mea. Maiꝰ tn̄ pctm̄ ē fallere iuramētū factū ꝑ increata vl̓ per suꝑioꝛes creaturas ꝗ̄ ꝑ iferioꝛes. Itē iuramētū ē qn̄ asserit se dicē ꝟitatem in periculo aīe sue: ex̄ de frig. ⁊ malefi. fraꝛnitatꝭ. Semꝑ tn̄ qn̄ ꝑs ꝑti iuramētū defert iurādū est ꝭm ꝙ placet ābobus. ff. de iureiuꝛ. l.3. §. vlt. ⁊ l.4. ⁊ .5. In iuramētis ꝟo que a iure ꝓcipiūꝛ: vt ē iuramētū testis: vel iuramētū calumnie ē iurādū suꝑ sancta dei euāgelia. A. Idē ī oībꝰ aliis iuramētis q̄ a iure vel iudice vel a ꝑtibꝰ ex nccitate deferūꝛ. ꝭꝫ eūdē Inno. ⁊ Hosti. vt ī in sum. cō. eo. ti. q.8. Et addē qꝺ hꝛ ꝫ. iurare. §. 7. in vltima additōe. B. ex̄ de iura. ca. c. vlt. xi. q.i. testimoniū. Idē q̊ꝫ si ꝓmiserit qs aliqd iurare: vt dīc Hosti. A. s. nulla forma distincta ꝭm eūdem: vt in dicta. q.8. B.

Que exiguntꝛ vt recte fiat iuramentū? R° ꝭm Ray. Tria. s. ꝟitas. iudiciū. ⁊ iusticia. Ier. 4.° Iurabūt viuit dn̄s ī ꝟitate ⁊ iudicio ⁊ iusticia.22.q.i. ⁊ iurabūt Ueritas. n. sꝑ dꝫ adesse: vt. s. sciat qs firmiter ꝙ veꝝ ē qꝺ iurat. A. Debꝫ eniꝫ adesse ꝟitas rei. s. ꝙ sit verū qꝺ iuraꝛ. ⁊ ꝯsciētie. s. vt putet esse verū: vt nōt glo. in. c. aīaduertendū.22.q.i. B. Aliꝛ si tm̄ credit non debꝫ iurare de scīa sed de credulitate. Itē dꝫ eē iudiciuꝫ idest discreta deliberatio: vt. s. non iuret etiā verū: nisi ꝓpter nccitatē vel vtilitatē .22.q.i. ita ergo. Item iusticia. s. vt illud quod iuraꝛ licitū sit ⁊ honestum: vt in dicto. c. ita ergo. Idē Tho. scꝺa scꝺe. q. 89. A. Glo. Ray. exponit iusticiam. s. ꝙ non sit peccatū moꝛtale vl̓ veniale ꝑncipaliter vel ꝑ accidēs: vt in sū. con. eo. ti. q.9. Et si aliqꝺ ꝓdictoꝝ triū defuerit nequaꝗ̄ iuramētū erit: sed ꝑiuriū dcō. c. aīaduertēdū. Et ꝭm Tho. ⁊ ī dcā .q.9. nō ꝑmo ⁊ ꝑncipalr̄. ꝑiuriū ē qn̄ deest ꝟitas: qꝛ iuramētū ꝑncipalr̄ oꝛdinaꝛ ad ꝯfirmatōem dicti humāi cui ꝯfirmatōi falsitas opponiꝛ. Scꝺario āt qn̄ ꝺest iusticia. 3.° qn̄ deē iudiciū. B.

Quid qn̄ ī iuramēto nō est eadē intētio iurātis ⁊ recipiētꝭ? R° ꝭꝫ Tho. secūda scꝺe. q.89. Si hº ꝓueīt ex dolo iurātis opꝫ iuramētū ꝭuari ꝭm sanū itellectū eiꝰ cui iuramētum ꝓstaꝛ. Si ꝟo iurās dolū nō adhibeat obligaꝛ soluꝫ ꝭm suam itentōeꝫ. Silr̄ ꝫ. iurare. §. 12.° q̄ icipit. Quid si iuro. A. Uidetur aūt iurans dolū adhibere qn̄ legitīe interroganti studiose non clare respōdet.22. q.5. quacunꝗ̄. B.

Utꝝ iuramētū ꝓmissoꝛiū sit sꝑ obligatoꝛiū? R° ꝭm Tho. vbi suꝑ. Quicunꝗ̄ iurat se aliqd factuꝝ obligatur ad illud faciēdū: nisi ꝟgat in peioꝛē exituꝫ vt cum iurat aliqs aliqd qꝺ est ꝭm se malū: vtputa se patratuꝝ adulteriū: ī q̊ cāu peccat iurādo: ⁊ peccat iuramtū seruādo. Silr̄ vergit in deteriꝰ: qꝛ est maioꝛis boni impeditiuū: puta cū aliquis iurat se non intratuꝝ religionem vel ꝙ nō fiat clericꝰ ⁊ hꝰmodi. Et in hº peccat qdem iurando qa ponit obiceꝫ spūi sancto: sed mlt̄o meliꝰ facit n̄ implēdo. Nā que mala sunt vel maioꝛis boni impeditiua sub iuramēto cadere non possunt. Sed ⁊ alio modo vergit ī deterius ꝓpter aliqd qꝺ de nouo emēgit: qꝺ fuit īpremeditatū: sicut cū Herodes iurauit puelle saltanti se datuꝝ qꝺ petisset. Hoc. n. iuramētū poterat eē a ꝑncipio licituꝫ itellecta debita cōditōe. s. si peteret qꝺ dare liceret: ſꝫ impletio iuramēti fuit illicita.22.q.4. ⁊ ꝯ officium. A. Con. glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q.13. Et addit. Credo sine ꝑiudicio ꝙ iuramentū vergit in peioꝛem exitū sex modis. ꝑ̊ cū iuraꝛ aliqd qꝺ ē moꝛtale in se. 2.° cum iuraꝛ qꝺ ē vēiale in se. 3.° cū iuraꝛ aliqd indifferēs qꝺ ex

circũſtantiis efficiť moꝛtale vel veni
ale. 4º cũ iuramẽtũ excludit opꝰ pieta
tis ex caritate faciẽdũ: vt cũ iurat ali
quis ꝙ nihil dabit iſti ex caritate. 5º cũ
excludit opꝰ de genẽ bonoꝝ: vt cuȝ qs
iurat ꝙ nõ erit eṕs. mõachꝰ. vľ caõicꝰ.
vľ nõ celebꝛabit vſqꝫ ad mẽſẽ. vel ꝙ ñ
ieiunabit ꝓ deo vľ peccatꝫ ſuis ĩ pane
⁊ aqua niſi ꝑcipiať ei. vel ꝙ non dicet
pſalteriũ vľ ſeptẽ pſalmos. 6º cũ exclu
dit opus indifferẽs pia intẽtiõe ꝓ deo
aut ꝓximo faciẽdũ: vt ſi quis iurat ꝙ
nõ loqueť Martino vľ nõ intrabit do
mũ eius: vel nõ coquet ad furnũ eius.
vľ ꝙ nõ vendet ei rẽ ꝓ minoꝛi ꝑcio q̃
tanto. vel ꝙ nõ comedet ad eãdẽ men
ſã cũ eo. Jõ credo ꝙ ꝓpť hꝰmõi iuram̃
ta qs nõ dȝ declinare a talibꝰ ſi ea facẽ
velit pia intẽtõe ⁊ ꝓpť deũ ⁊ ſalutẽ aie
ſue: ⁊ ꝓpť tollẽdũ ſcãdalũ ꝓximi ꝯ quẽ
ſic iurauit. Jn ꝑmis aũt tribus modis
credo ꝙ poſſit qlibet ſic iurãs auctoꝛi
tate ꝓꝑa ꝯtrauenire: ſed imponenda
ẽ ei pnia de temerario iuramẽto. Jn re
liqs tribꝰ q̃buis hꝰmõi iuramẽta ñ ſint
obligatõia nec ĩponẽda ſit pnia ꝓ trãſ
greſſiõe eoꝝ tanq̃ ꝓ moꝛtali: nõ expe
dit tñ ꝓꝑa auctoꝛitate ꝯuenire niſi ꝓ
pter vꝛgẽtẽ nccitatẽ. tũ ꝓpť reuerẽtiã
ſacri. tũ ꝓpť ſcãdalũ ſimpliciũ. Uñ pe
tẽda ẽ abſolutio a ſupioꝛe q hꝰmõi iu
ramẽta dȝ facile relaxare vľ potiꝰ oſtẽ
dere ſic iurantes non fuiſſe obligatos
⁊ imponere pniam de temerario iura
mento. Et cum his cõ. theologi: vt pa
tet in dicta. q. 13. B.

Que maioꝛ obligatio voti vel iura
mẽti? Rñº ẜ Tho. ſcða ſcðe. q. 89. Uotũ
ex ſui rõne ẽ magis obligatoꝛiũ. Nam
obligatõ voti cauſať ex fidelitate quã
deo debemꝰ cuiꝰ trãſgreſſio ĩfidelitatẽ
⁊ per ꝯñs irreuerẽtiã ꝯtiet. Obligatio
aũt iuramẽti cauſať ex reuerẽtia quã
debemꝰ ei ex qua tenemur ꝙ verifice
mus id quod per nomẽ eiꝰ ꝓmittimꝰ
cuius trãſgreſſio cõtinet irreuerẽtiam
tm̃. A. Jdẽ in ſũ. cõ. eo. ti. q. 14. Et alia
etiã eſt rõ ẜm Tho. vbi ſuꝑ. qꝛ plꝰ obli
gat ſimplex ꝓmiſſio deo facta q̃ꝫ homi
ni cum iuramento. B.

An viri poſſint irritare iuramenta
vxoꝝ? Rñº ẜm Guil. Non. niſi ſint talia
q̃ vxoꝛ nõ põt implere ſine ſcãdalo ⁊ ꝑ
iudicio viri. Et ſic ĩtelligẽdũ videť qð
dicit Tho. in. ẜ. ſe. ĩ fi. A. Jdẽ in ſũ cõ.
liº ꝑ. ti. 8. q. 36. B.

Utrũ in iuramẽtis poſſit diſpẽſari?
Rñº ẜ Tho. ſcða ſcðe. q. 89. Jn iuramẽ
tis ꝓmiſſoꝛiis diſpẽſari põt ſicut ĩ votꝫ
vbi nõndũ ꝙ illud qð cadit ſub iura
mẽto ꝓmiſſoꝛio aliqñ ẽ manifeſte pec
catũ vel maioꝛis boni ĩpeditiuũ. ⁊ ta
le iuramẽtũ diſpẽſatõe nõ indiget. Ali
qñ ẽ dubiũ vtꝝ ſit licitũ vľ illicitũ ꝓ ſi
cuũ vľ nociuũ aut ſimpľr aut ĩ aliquo
caſu: ⁊ in hoc põt qlibet eṕs diſpẽſare.
Cũ ꝟo ꝓmittiť aliquid ſub iuramẽto
qð ẽ manifeſte licitũ ⁊ vtile: in tali iu
ramẽto nõ vꝫ hrẽ locũ diſpẽſatio vľ cõ
mutatio: niſi aliquid meliꝰ occurrat fa
ciẽdũ ad cõem vtilitatẽ qð maxie vꝫ
ꝑtinere ad ptãtem pape qui hȝ curaȝ
vľis eccľie. ſilr ẽt ⁊ iuramẽti abſoluta
relaxatio. A. Hoc ẽ veꝝ ex iuſta cau
ſa: vt ſi iuramẽtũ eſſet ꝯ ꝑtinentia ad
obediẽtiã ſuperioꝛis: vľ ob aliã iuſtaȝ
cãȝ. Alʼ ſecꝰ. cũ obſeruatio iuramẽti vt
pȝ Nũeri 30. ſit de iure diuo ꝯ qð nemo
aliqd põt. 25. q. i. c. ſunt qdã. B. Nã ad
vnũquẽqꝫ ꝑtinet irritare iuramẽtum:
qð a ſubditꝫ factũ eſt circa ea q̃ ſubdũ
tur eiꝰ ptãti: ſicut pꝫ põt irritare iura
mẽtũ puelle ⁊ vir vxoꝛis: vt dꝫ Nũeri
30. A. Ray. dicit vt nõtur in ſum. con.
liº ꝑ. ti. 9. q. 26. ꝙ idẽ iudicãdũ ẽ de abſo
lutõe a iuramẽto ⁊ a voto. Et glo. eius
dicit ꝙ nõ ſolũ papa ſȝ ẽt eṕs põt in iu
ramẽtis diſpẽſare ſicut ⁊ ĩ votis. Põt
etiã licite iuramẽta mutare in melius
nec eſt hoc venire ꝯ iuramentũ: ex. e.
ꝑuenit 2º cũ etiã nõ magis obliget vo
tũ q̃ꝫ iuramẽtũ exceptis tñ iuramẽtis
circa ꝗuioꝛa que reſeruãtur pape: vt
puta ſi ꝯcernerẽt aliquã nõbilẽ vniuẽ
ſitatẽ: ex. de elec. venerabilẽ. Et ĩ hº ca
ſu dicit ĩtelligẽdũ dictuȝ eoꝝ q dicunt

dispēsatōem seu ɔmutatōez iuramēti
reseruatā pape. Et satis vr̄ cō. Inno. di
cens q̄ ep̄s in iuramētis dispensat si sūt
dolo metu vel vi extorta. ⁊ etiā qñq̄ ex
cā i iuramētis licite p̄stitis. Et cō. Ho
sti. vt in dicta. q. 26. B. Utꝝ debitor p
pter vim iuramēti teneat reddē debi
tū excōicato: vide s̄. excōicatio 6°. §. 27°.
qui icipit Quid si teneor. De iuramen
to fidelitatis hēs s̄. feudū. §. 6°. ⁊ s̄. iura
re. §. 9°. i fi. Itē de iuramēto fidelitatis
si non p̄stet pape a p̄lato: vide. ī. pegri
nus 2°. §. fi. i fi. De iuramēto eoꝝ q absol
uunt ab excōicatōe hēs s̄. absolutio 5°.
§. 2°. ⁊ 3°. De matēia iuramēti habes mlt
ta s̄. iurare. ⁊ ī. piuriū. Itez de iuramē
to vniuersitatis hēs h̄ statim.

Iuramentum 2°.

de iuramēto vniuersitatis si
ue alicuius societatis. Aduertēdum ē
q̄ qñ vniuersitas alicui⁹ ciuitatis vel
collegii iuramēto se obligauit: ⁊ iuran
tes iam mortui sūt: successores facien
tes cōtra nō sunt ꝑpter hoc piuri. Naz
obligatio iuramēti p̄sonalis ē ⁊ nō trā
sit ad successores. Tenēt tñ ex q̄dā fide
litate adimplē qđ iuratū fuit: ar. ex. e.
veritatis. hec Ray. ⁊ Tho. scđa scđe. q.
98. A. Idē i sū. cō. li. 1°. p̄. ti 9. q. 33. B.
Quid si hoies alicui⁹ vniuersitatis
seu societatis iurāt aliqd se facturos vel
non facturos: nūqd pñt sibi remittere
R°. b̄m Guil. Hoc pōt eē q̄tuor modis.
P̄ qdē si iuramētū sit de his q̄ ptinent
ad cultū dei seu ad religionē vel ad pie
tatē: ⁊ tunc nō pñt remittē: vt si duo iu
rēt q̄ ibūt vltra mare militare p deo
vel q̄ intrabūt religionē: aut q̄ dicent
duo vel tria psalteria p inuicē. aut si
q artifices iurēt q̄ de lucro suo certaz
portōem dabūt fabrice alicuius ecclie
vel i alios pios vsus. Ubi tamē aliqui
iurāt q̄ ibūt vltra mare simul: pñt qdē
sibi remittē ne vadāt simul: sz nō pñt
remittere qn vadāt: q2 q̄i duo iuramē
ta sunt. s. q̄ vadāt: ⁊ q̄ simul vadāt. 2°.
si iuramētū sit de tpalib⁹: ⁊ sit tale qđ
absq̄ iuramento tenentur facere qđ
iurant: ⁊ tunc etiā nō pñt sibi remittē,
q2 ꝑpter salutē aiarū videt sic iuratū
vt si carnifices iurēt q̄ nō vēdant car
nes ifectas p sanis: aut q̄ nō sophisti
cabunt merces suas: ⁊ h⁹modi. 3°. pōt
contingere q̄ iuramentum sit qdē su
per re tpali: sed tali q̄ absq̄ iuramēto
nō tenebantur facē qđ iurāt. Et tunc si
obseruātia iuramēti spectat tm̄ ad cō
modū vel icōmodū iurātiū possūt sibi
remittē: vt si quis iuret q̄ faciat alteri
librū vel domū: ⁊ ille q̄ reddet ei mer
cedem. Silr qñ duo socii iurāt de cōicā
do sibi inuicē oia lucra. Si aūt spectat
ad cōmodū aliorū magis q̄ iurantiuz
ñ possūt sibi remittere: vt si artifices
aliqui iurent q̄ in mercib⁹. 20. solidoꝝ
non accipiēt de lucro vltra vnū solidū
vel q̄ nō vendēt opa nisi de mā sic pa
rata. vel q̄ ñ trahēt petias pāni vltra tm̄
⁊ h⁹modi. 4°. si obseruatio iuramenti
sit aliis dānosa. Nam tale iuramētum
non ē obligatoriū: vt si iurent sutores
q̄ certo tpe nō laborabūt. ⁊ hoc vt p
pter raritatē cari⁹ vēdāt: vel carnifices
nō incidēt siue parabunt carnes vltra
certū numerū. vel aliq opifices q̄ nō
operabūt p minori p̄cio q̄ tali ⁊ hui⁹
modi. Que qdē iuramēta q̄uis nō sint
obligatoria: ñ expedit tñ q̄ ꝑp̄a aucto
ritate sibi remittantur: sed q̄ auctori
tate ep̄i reuocētur vel poti⁹ denunciē
tur non tenuisse. A. Et pnia est ipone
da de temerario iuramēto b̄m eūdem
vt in sū. con eo. ti. q. 36. B. Uel dic q̄
sufficit auctoritas ꝑp̄a qñ iuramētum
fuit de eo qđ ē manifeste pctm̄ aut ma
ioris boni ipeditiuū: vt dictuz est s̄. iu
ramētū p̄. §. 6°. A. Hoc ē veꝝ qñ mani
feste oibus ɔstat q̄ illicitū fuerit iura
mētū. al' saltē ꝑpter alioꝝ scādaluz vi
tandū tenendū est p̄us dictum. B.
Qñ multitudo iurat aliqd facē vel
nō facē: nūqd aliqb⁹ ɔuenientib⁹ pñt
alii ɔuenire? R°. b̄m Guil. Si absolute
⁊ i oēm euētū iuratū ē q̄libet suare te
netur. Si vo sub ɔditiōe vel ob deter
minatā causam: puta si alii seruarēt ⁊

hꝰmodi: nõ teneť qs nisi exñte ꝯditiõe
ar.32.q.8.nõ solũ.ex̃ de ꝯdi.appo.verũ.
ex̃ de iureiuř.ꝑuenit.Uñ si oẽs alii vľ
pľes nõ seruẽt:in hoc casu absoluti vi
denť alii.Si ꝟo pauci sunt q nõ serua
rent: recurrẽdũ est ad itẽtõem iurãtiũ
vꝫ ꝙ si intẽdebãt ꝙ quocũqꝫ nõ seruã
te ipi nõ tenerẽtur:aut solũ si multi es
sent illi q nõ seruarẽt.Et si de intentõe
nesciť tutius ẽ seruare. A.Glo.Ray.vt
pꝫ in sũ.con.eo.ti.q.40.dicit ꝙ qñ me
dietas vel maioꝛ ps multitudinis ad
huc seruat iuramẽtũ si hoc ꝟgit i dam
nũ seruãtiũ ꝛ in lucrũ nõ seruantiũ be
nigne iterpretãdũ ẽ sicut dictum est s̃.
iurare.§.12º.in casu de mẽsuris. B.

Urisditio.

De iurisditione epĩ spirituali vbi ꝛ qñ possit exercẽi
vide supꝛa ep̃s.§.8º. ꝛ supꝛa absolutio
p̊.§.6º.De tẽpoꝛali supꝛa ep̃s.§.9º.

Jurisditio q̃dam ẽ volũtaria.s. quã
do nemo se opponit.ꝛ hec põt exercẽi
oi tpe ꝛ loco:vt.ff.de adop.l.emãcipari
Quedã ꝯtẽtiosa.s.qñ litigať.ꝛ hec non
põt expediri a iudice ꝓcedẽte. A.i.nõ
ꝓ tribunali sedẽte:vt in.§.spatiuꝫ: de
quo.i. B.nec dieb' feriatꝭ: nec de no
cte.3.q.3.spatiuꝫ.ꝟ.a iudice ꝓcedente.
ex̃ de o i.dele.c.consuluit.

Us.

Quid est ius.Quid rigoꝛ.Quid eqtas. Et
qd dispẽsatio? Rº ꝫm Ray.ꝛ
Hosti.Jus est ars boni ꝛ equi cuiꝰ me
rito qs nos sacerdotes appellat. A.hº
est de textu:qd̃ sequiť est expositio.B
.i.sacroꝝ p̃ceptoꝝ ministros.ff.de iusti.
ꝛ iure.l.i.Rigoꝛ ꝟo est excessus siue au
steritas iurꝭ aliq̃tiẽs ad terroꝛẽ scriptꝰ
qui qdẽ nõ ẽ seruãdus: nisi vbi timeť
exẽpluꝫ mali. A.i.ne pctm̃ deducatur
ad alios ꝑ exemplum:vt i.c.sed ꝛ illud
de quo stati. B dis.45.sed ꝛ illud.Qñ
qꝫ tñ rigoꝛ idẽ ẽ qd̃ subtilitas iurꝭ ꝛ ser
uãdus ẽ:ex̃ de resti.spoľ.in lr̃is.Eqtas
ꝟo ẽ mediũ inť rigoꝛẽ ꝛ dispẽsatiõem.
C.de iudi.placuit.Et diffiniť sic.Eqtas
ẽ iusticia dulcoꝛe mĩe tpata.Uel eqtas
est modꝰ rõnabilis regẽs mĩam ꝛ rigo
reꝫ.Hanc iudex sp dꝫ p̃ oculis habere
.ff.de eo qd̃ cer.loco.l.ꝙ si ephesi.in fi.
.45.dis.disciplina.ꝛ.c.q emendat.ꝛ.50.
dis.põderet.i fi.ꝛ.c.dño scõ.Nã melius
est de mĩa q̃ꝫ de seueritate reddẽ rõeꝫ
.26.q.7.alligant.Hoc intelligo ꝫꝫ Ray.
nisi ex cã iusta seruet rigoꝛẽ vel faciat
dispẽsatõem.Quid ãt sit dispensatio ꝛ
pľa de ip̃a hẽs s̃.dispensatio.per totũ.
A.Jdẽ in sũ.con.liº.4º.ti.29.q.i. B.

Jus publicũ dř vno mõ quodlibet
ius in scriptis redactũ:qd̃ dř publicuꝫ.
qꝛ a publicis ꝑsonis itroductũ est:vt a
p̃ncipalibus vel ꝯsiliis.siľr ꝛ cõstitutio
municipalis vľ ep̃alis.Jtẽ alio modo
dř ius publicũ:qd̃ publice vtilitati ex
pedit:vtputa ne qs sua re male vtať.
ꝛ hꝰmodi.Jtẽ alio mõ ꝛ spãliter diciť
ius publicũ illud qd̃ ꝯsistit i sacris ꝛ sa
cerdotibꝰ.ff.de iusti.ꝛ iure.l.i.Qd̃ etiaꝫ
spãľr diuuꝫ diciť: ex̃ de iureiuř.nimis
diuino. A.Al'incipit nimis de iure.Et
hec ẽt nõntur in sũ.con.liº.3º.ti.26.q.24.
ꝫm Hosti.Jbi etiam plura alia de isto
iure publico dicunť. B.

Utrũ ea q̃ ꝯtra ius fiũt valeant.Rº
Regula dicit.Que ꝯ ius fiunt debẽt ꝓ
infectis hr̃i:ex̃ de reg.iurꝭ.que ꝯtra liº.
6º.Quã regulã quidã voluerũt dicere
hr̃e locũ solũmodo quãdo ius ita ꝓhi
bet ꝙ addit:ꝛ si ꝯ fiat nõ valeat.Sed
hec expositio repꝛobať exp̃sse.C.de le
gi.non dubiũ.Jdeo idubitanť tenẽdũ
est ꝙ qñcunqꝫ lex ꝓhibet si nihil aliđ
addit tũc ea que ꝯtra fiũt ip̃o iure nõ
valent:vt sũt venditõesdonationes.
electiones.testamenta:ꝛ oia hꝰmodi:
nisi sint talia ꝙ eoꝝ effectꝰ reuocari nõ
possint:vt homicidiũ.ꝛ hºmodi.Si ꝟo
lex addit aliquid plus:tunc cõsideran
dũ est ꝙ addere potest tripľr.Et p̊ qdẽ
ꝯtingit si addat ꝟba exp̃sse ãnullantia
vt dicẽdo.si ꝯ factũ fuerit sit irritũ ꝛ in
ane.Et tũc est planũ.ff.de tuteľ.l.muto
.§.sub conditione.Secundo contingit
si addit verba expꝛimentia modum
per quem illud factum annullatur:vt

dicẽdo q ꝯ̃fecerit remoueatur excepti one tali vl'tali: vt macedoniani ꝛ vel leiani. de dolo ꝛ sil'ib⁹. Et tũc qđ ꝯ̃ legẽ factũ est p̃ma facie valet: ſ3 remouet̃ exceptõe opposita. 3º cõtingit addi ali qua verba confirmãtia: vt dicendo sic Si cõtra factum fuerit valebit qdem. ꝛc̃. ꝛ tunc valet. ff. de fideiusso. l. grece. §. a tutore. ꝛ de interdic. ꝛ rele. l. relega toꝝ. §. ad tp̃s. ꝛ qñ appel. sit. l. i. §. biduũ. Et hec ẽ ſnĩa Dy. ꝛ Cy. Ad mãm iuris ꝑ tinere potest. infra lex.

Ustificatio. Que exi gunt̃ ad iustificationem impii? R̃n° ſm Ray. Quatuor que sũt simul tem pore. ſ. motus liberi arbitrii. contritio animi. infusio gratie. ꝛ remissio culpe. A. Con. Tho. ꝛ Pe. vt in sum. con. lib. 3º ti. 34. q. 29. B.

Aracter. Karitas. Karhecis mus ꝛ silĩa quere i lr̃a. c.

Atro. Quis dicat̃ la tro public⁹: vl' nocturn⁹ ppl'ator agroꝝ R̃. Latro public⁹ dr̃ q insi diat̃ ꝛ aggr̃dit̃ i publicis strat's. Noctur nus ꝟo ppl'ator agroꝝ q đ nocte agros vastat ꝛ incendit. Hos ſm leges impu ne occidere licet: vt s̃. homicidiũ p̊. §. 6º nec gaudẽt emunitate si confugiũt ad ecclesiam: vt sup̃. emunitas cõfugi entium. §. p̊. Et ad istam latronis mã3 potest ꝑtinere. i. p̃do. ꝛ. i. raptor.

Egare. Quid iuris si te stator legauit rẽ alienam? R̃° ſm Hosti. Si te stator ignorauit ip̃am esse alienã3. he res non tenet̃ p̃stare eam nisi forte is cui relinquebat esset persona coniun cta puta vxor vel alia ꝑsona cui erat tãtũ dẽ flictur⁹ đ suo. q3 tc̃ ten3 legatũ. C. de leg. cũ alienã. l'nisi ip̃a res eẽt he redis: q3 tunc tenet̃ eã p̃stare. ff. đ leg. 2º vnũ ex familia. §. si rẽ tuã3. Si ꝟo te stator scit rem esse alienã tũc tenetur heres emẽ ꝛ tradẽ. ꝛ si ille cui⁹ est non vl't vẽdẽ vl' nõ nisi nimis g̃ui p̃cio: te net̃ hẽs p̃stare iustã estimatõem: nisi forte eẽt talis res c⁹ cõmerciũ nõ hr̃: vt res sacre: ꝛ h⁹. Uñ ñ obstat ex̃ đ testa. fili⁹. q3 res ille erãt res eccl'ie i qbus le gatũ nõ tenuit. Con. Inno. A. ſ. in dicto. c. fili⁹. Ibi etiã h° nõt glo. ꝛ addit ꝙ le gatario incũbit ꝓbare sciam testatoris Predicta ẽt nõnt̃ i sũ. cõ. li° 2° ti. 5. q. 110. B. Legatũ ad pias cãs valet cum mi nori solẽnitate: vide. i. lex. §. 9º ꝟsu. xi. Quõ hẽdes debeãt soluẽ legata aut ẽt đbita defũcti hr̃ s̃. hẽditas. §. 5º A. q incipit. Utrũ heredes. B. ꝛ seq̃ntib⁹.

Egatus. Quot sunt ge nera legatoꝝ? R̃° ſm Ber. ex̃ eo. c. excõicatis Tria sunt. Nã qdã sũt legati de latere pape: vt sunt cardinales p̃ncipaliter: ꝛ ẽt alii sicut ibi Ber. subdit. qui mittũ tur de curia. Secũdi sũt ñ de latere. ſ. q mittuntur a papa: non exñtes in curia Ueri⁹ tñ tenẽdũ qđ ꝓbat Io. an. in 6º ſ. ꝙ solũ cardiales dicũt̃ de latẽ. A. Cõ. glo. Ray. vt in sũ. con. li° 3º ti. 33. q. 89. B. Oẽs alii vndecũq3 missi nõ dicũtur de latere. Sũt ꝛ tertii q p̃textu eccl'iaru3 suaꝝ hñt legatõe3. An ꝟo tales possint absoluẽ percussores cl'icoꝝ hẽs sup̃. ab solutio 2º in p̃n° A. ꝛ etiã in dicto. c. ex cõicatis. ſ. ꝙ non possunt absoluẽ. B.

Legat⁹ de latere põt ꝯfirmare ele ctões ep̃oꝝ. A. ac etiã archiep̃oꝝ: vt. i. c. si abbatẽ. de q̊. i. B. ꝛ exemptoru3. Alii legati nõ sine sp̃ali mãdato: ex̃ de elec. si abbatẽ. li° 6º Põt etiã legatus đ latere cognoscere de causis ꝯtra exem ptos: vt sup̃. exemptus. §. pl't.

Quid si legat⁹ aliquẽ excõicauit dũ erat in ꝓuincia sibi decreta: nunquid postq3 egressus ẽ põt eũ absoluẽ? R̃n° ſ3 Inno. Si reuocat⁹ ẽ nõ poteẽt. Si ꝟo exiuit reuersur⁹ postq3 reuersus fuẽit poteẽt: ꝛ etiã añ regressũ si est legat⁹ đ latẽ A. Immo si nõ sit de latẽ potest absoluere in foro pniali sibi subditos etiã ex̃ ꝓuinciam cum sit voluntarie iurisditionis: vt supra. confessio 3º §. 2º

Judicialr aũt absoluere ex̃ ꝓuinciam non potest etiã legat⁹ de latere: vt sup̄ absolutio p̊.§.5º. B.

Qd̄ legat⁹ q̄tũcũq3 plenã legatione hẽat: siue etiã hẽat p̄textu eccl'e sue nõ h3 ex hoc ptãtẽ cõferẽdi beneficia: nisi ei spãlir sit ɔcessũ: vel nisi sit cardinalis: hr ex̃ eo. officii. liº. 6º. Qd̄ si ecclesia hẽt patronũ laicũ: non põt ɔferri per legatũ: nisi ei quẽ patron⁹ p̄ñtaret. Eodẽ modo si hab3 patronũ cl'icu3 cui patronat⁹ ɔpetit rõne sui patrimonii: ex̃ eo. cũ dilect⁹. A. s. in ti. d̄ iure patro. B. Sec⁹ si cl'icus sit p̄ron⁹ rõe ecclesie: vel etiã si sit collegiũ. q2 tunc eo irreq̄sito põt legat⁹ ɔferre: q2 põt qd̄ maius est. s. ipsas eccl'ias cõferre nõ requisito ep̄o. A. Facit ex̃ de offi. le. dilect⁹. 2 ibi hoc notat glo. B.

Oẽs reseruatões q̊rũcunq3 bñficiorum facte a quocũq3 legato auctoritate legatõis. A. vel ab executoribus deputatis p ip̄m: vt in. c. p̄ñti. de q̊. 1. B. 2 oia decreta siue denunciatões 2 ꝓcessus carẽt virib⁹ finita legatõe. A. du3 modo ad collatõem eorũdẽ bñficiorũ iã vacantiũ minime sit ꝓcessũ: vt ibi. B. Quin etiã si durãte legatõe legat⁹ in aliq̃ eccl'ia. A. s. cathedrali vl' collegiata: vt ibi. B. fecit aliquã reseruatõnẽ: nõ põt illa pendẽte facere aliam in illa eccl'ia. Silr ẽt postq3 resuauit vnũ bñficiũ ptinẽs ad collatõe3 cuiuscũq3 ip̄a reseruatõe pendente non poterit aliud reseruare quod ad eũdem pertinet. hec ex̃ eo. p̄ñti. liº. 6º.

Nullus legat⁹ põt facere aliquã reseruatõem de eccl'iis 2 dignitatib⁹ eaꝝ vbi illi qui p̄ficiũtur habẽt per electõnem assumi nec se intromittere qn eligere 2 postulare valeãt: ex̃ eo. deliberatione. liº. 6º.

Nullus legat⁹ põt ɔcedẽ alicui i generali vel i spãli vt recepta resignatione illoꝝ qui habẽt bñficia possint illa alteri ɔferre: alr non valet: ex̃ eo. deliberatõe. liº. 6º.

Constitutões facte a legatis i sua ꝓuincia durãt postea ꝑpetue. Secus si cãs delegẽt. q2 egressis illis d̄ ꝓuincia nõ durat iurisditio delegatorũ nisi añ legatoꝝ discessu3 citatio p̄cesserit: ex̃ eo. nemini.

Legat⁹ nõ põt ꝓcessũ delegatoꝝ ipedire aut ei⁹ sñiam irritare: sed põt ea3 cõfirmare 2 exeq: ex̃ d̄ of. del'. studuisti.

Quot mõis finit' legatio? R̄º s3 Jo. an. Quatuor modis. p̊ mõ si dat⁹ fuit legat⁹ ad tp̄s finito tp̄e finita est legatio: ex̃ de offi. del'. de cãis. 2º. qñ reuocatus est. ff. de iudi. l. iudiciũ. 3º. qñ egressus ẽ legatõem aio non redeundi. Secus si aio redeundi: ex̃ eo. nouit. 4º. per mortẽ ip̄ius legati: nõ tñ morte ɔstituentis: ex̃ eo. legatos liº. 6º.

Legitimus filius quis est? R̄º s̄m

Ray. Legitim⁹ filius est qui de legitimo m̄rimonio nat⁹ ẽ: vel d̄ eo qd̄ legitimum reputabatur: ex̃ eo. cu3 inter Johem. 2 hoc siue ambo in facie eccl'ie ɔiuncti sunt bona fide credẽtes se legitime copulatos. vel si alr tm̃ credebat. Nã 2 sic legitim⁹ ẽ fili⁹ 2 vtriq3 parẽti succedet: ex̃ eo. ex tenore. Sec⁹ si clãdestine ɔtraxerũt. q2 videt' fuisse ignorãtia affectata. Aut etiã si ambo ipedimẽtũ sciẽtes publice ɔ̃traxerunt: ex̃ eo. de clãde. despõ. cũ inhibitio. Idem Thõ. 2 Pe.

Quõ p̄ñt legitimari q legitimi non sunt? R̄º Multiplr. Et p̄m⁹ qdẽ modus ẽ per sequẽs m̄rimoniũ qñ solutus de soluta filios hẽt. s. nãles si contrahit cũ ea legitimant'. Sec⁹ d̄ spuriis. s. ex adulterio natis: ex̃ eo. ɔq̃stus. 2. c. tãta. 2⁹ est p spãlem indulgẽtiã pape: ex̃ eo. p venerabilẽ. Hi duo modi in canonib⁹ reperiuntur. Sũt 2 alii s̄m leges. Prim⁹ ẽ pat' filiu3 nãlem õfferat curie impatoris: fiatq3 curialis: vt in auc̃. q. mo. na. effi le. §. si qs igit' coll'. 7. Idem si eum offerat curie ciuitatis: de q̃ vl' cui⁹ vico ẽ oriundus: vt Insti. de nup. §. vlt. A. Meli⁹ in auc̃. q. mo. na. effi. le. §. si quis igit'. 2º. B. 2⁹ modus ẽ si pat' decedens i

testamento nālem filium nominet le
gitimū hēdē: ⁊ ipe postea offerat pnci
pi testamētū: fiet legitim⁹. 3⁹ modus ē
si nullo filio legitimo exīte ipe nālis
filius seipm offert curie: vt dictū est i
auc. q. mo. na. effi. le. §. p̊. ⁊. §. si quis igit
4⁹ mod⁹ ē si pr̄ in instr̄o per publicam
manū ꝯfecto: vel alr̄ scripto cum sub
scriptōe triū testiū eū noiet filiū: nec
adiecerit nālem: vt in auc. vt li. ma. et
auie. §. ad hec. coll. 8. A. Ibi dicit. si qs
filium aut filiam habēs de libera mu
liere cum qua nuptie cōsistere pn̄t pu
blico instrumento dicat siue ꝓpria cō
scripto manu ⁊ habēti subscriptōez tri
um testium fide dignorū siue in testa
mento siue in gestis munimētorū hūc
aut hanc filiū suum eē vel filiā: ⁊ non
adiecit nālem. h⁹modi filiū vl̄ filiā le
gitimos eē: ⁊ nullā aliaz ꝓbatōem ab
eis queri: sed oi frui eos iure filioꝝ le
gitimoꝝ. Ex h̄. n. ⁊ cū eoꝝ matre mon
strat legitimū habuisse mr̄imonium.
Ibi etiā dr̄ ꝙ sic noiando vnū idē ius
extēdit ad oēs alios filios ex eadē mu
liere natos. B. Spurii xo nō possunt
legitimari ꝗ̄tū ē ꝑ leges: sed iperator
vl̄ alius auctoritate ei⁹ aliqn̄ de gr̄a le
gitimat. ⁊ silr̄ papa. A. Predicta etiā
nōntur in sū. con. li.° 4.° ti. 24. q. 2. scdm
Ray. Tho. Pe. ⁊ Al. B.

Quid ꝓdest filios eē legitios? Rn̄°
Succedūt in oibus bonis parētū: vt i
auc. q. mo. na. effi. le. §. ⁊ qm̄. ⁊. C. de suis
⁊ legit. here. per totum: ex̄ eo. conqst⁹.
⁊. c. tanta. Et hoc intellige nisi excludā
tur ab hereditate i casib⁹ q̊s hēs s̄. he
reditas. §. 2.° Utrum legitimatus q̊ ad
actus eccl̄iasticos intelligat legitima
tus q̊ ad sclares hēs sup̄. illegitim⁹. §.
fi. A. ⁊ ibi pleni⁹ i additōe. B. Ad ma
teriā istā ꝑtinē pt s̄. fili⁹. ⁊ s̄. illegitim⁹

Legitima portio

triplex est. Una est q̄ ē ōbita
iure nāe. ⁊ dr̄ debitū bonoꝝ subsidium
⁊ hec ōbet filiis tm̄ qui sine cā exhere
dari nō pn̄t: ⁊ huic portōi nullū graua
mē pōt imponi. C. de inoffi. testa. l. om
ni mō. ⁊ duab⁹. l. se. Et hec est talis. Si
sunt quatuor filii vel infra: debēt hr̄e
tertiam partē. Si sunt qnq3 vel vltra
debēt hr̄e medietatē ei⁹ qd̄ eis defere
batur ab itestato. C. de ioffi. testa. auc.
nouissima. Et intelligi dz detractis de
bitis si qua eēnt. A. Facit. l. venisse. ff.
de xb. sig. B. Itē ē alia portio. s. q̄rta
falcidie q̄ debet iure institutōis: vt cū
aliquis est istitut⁹ hēs: ⁊ illa hēditas ē
exhausta ꝑ legata: tūc istitut⁹ pōt de
trahere sibi vsq3 ad q̄rtā ꝑtē hēditatꝫ
detrahēdo de singulis legatis: nisi ad
pias cās. A. Hoc hēt in auc. silr̄. C. ad
. l. falcidiam. Cessat ēt falcidia qn̄ testa
tor sciens ꝗ̄titatē pr̄imonii sui exp̄sse
illā ꝓhibuit. vel si heres nō fecit inuē
tariū tpe ⁊ modis a iure statutꝫ: vt in
auc. sed cū testator. C. eo. vel si heres
infra legitimū tp̄s volūtati non paru
erit testatoris: ex̄ de testa. Raynaldus
ad fi. Et ibi glo. dicit ꝙ tp̄s legitimū ē
tp̄s anni cōputādū a iussu iudicis ifra
qd̄ tp̄s si nō paruerit dicit ꝙ etiā ꝑdit
oia: excepto qd̄ sibi debet ex fideicom
misso. Item cessat falcidia quādo aliq̄
sunt ita relicta vt non alienent: sed re
maneāt apud successores ei⁹ cui relin
quūtur: in auc. sz ⁊ in ea. C. eo. B. ex̄ d̄
testa. Raynaldus. ad fi. ⁊. C. ad. l. falci.
ꝑ totū. Itē ē tertia q̄ dr̄ trebellianica:
vt cū aliqs institutus heres rogat vt
alii restituat hereditatē. Nam talis in
stitutus pōt retinē quartā partē de to
ta hereditate: vt Insti. d̄ fideicō. here.
§. sed qr. ⁊. C. ad trebel. ꝑ totū. Hec de
trahit de vniuersitate hereditatis. et
in hac ꝯputant legata ⁊ donatiōes. ff.
ad. l. falci. in quarta. A. Hec lex nō vi
detur ibi habēi: ⁊ puto ꝙ velit allega
re. l. in ꝗ̄titate. que est eo. ti. sed meli⁹
vr̄ facē Insti. de fideicō. here. §. sed qa.
cū se. vbi pz ꝙ cōmoda ⁊ onera hēdita
tis diuidunt int heredē ⁊ fideicōmissa
rium siue sit vn⁹ heres: siue plr̄es ꝓ suis
portiōibus. B. Notant hec ex̄ de te
sta. Raynutius. Et si plures heredes

instituti fuerint diuidēt inter se dictas portões. Hec q̄ dicta sūt de iure sūt. Lex circa hᵒ diuersaꝝ terraꝝ varia ē cō suetudo q̄ si rōnabilis sit ꝛ prescripta seruari dꝫ: vt s̄. ꝯsuetudo. §. 3º. 4º. ꝛ 5º. A. hic posset ꝯsuetudo irrōabilis discerni quādo esset cōtra relicta ad pias cās: vt notat̃ in sū. con. liº. 2º. ti. 5. q. 93. Et cōse quēter idē foret qn̄cunq̄ esset ꝯ ōbitū pietatis seu caritatis. B.

Eprosus.

Quid de cōiugio leprosoꝝ? Rᵒ. Lepra supueniēs soluit sponsalia. A. s. de futuro: vt i. c. lr̃as de quo. i. ꝛ ibi glo. q̄ etiā dicit ꝙ idem ē de qualibꝫ enormi deformitate. B. sꝫ non soluit mr̄imoniū: ex̄ eo. lr̃as. Unde si ꝯtractū fuit tenet̃ cōiunx ad redditō nem debiti: ex̄ eo. c. p̊. ꝛ 2º. Leprosus ēt contrahere potest si inuenit volentem extra eo. c. 2º.

Utrū cōiunx teneat̃ cohabitare ꝯiugi leproso. Rᵒ. ẜm Tho. in 4º. dis. 32. Licet teneat̃ reddere debitū: nō tn̄ tenet̃ ei cohabitare. Non. n. ita cito inficit̃ ex coitu sicut ex freq̄ēti cohabitatione. Et ẜm Pe. hec opinio celebrior ē: quaꝫ ꝛ Hosti. declarat sic. Sufficit leproso ꝙ vxor ita ppe sit ꝙ ppt̃ loci distātiaꝫ non fraudet̃ debito: nec opꝫ ꝙ in eodē lecto aut in eadē domo morent̃. Filii quoq̄ leprosoꝝ cum sano manē debēt ne inficiantur. A. Idē in sum. cō. liº. 4º. ti. 2º. q. 66. cū duabꝰ se. B. Utrū leprosi teneātur dare decimas. hēs s̄. ꝺcime 2º. §. p̊. Et vtrū de sepultura. A. s. alicuiꝰ leprosi intrātis domū leprosoꝝ: vt i loco allegato. B. teneat̃ ad canonicā portionē: vide s̄. sepultura 3º. §. xiº. qui icipit. Quid de leprosis.

Utrū sacerdos leprosus debeat celebrare. Rᵒ. ẜm Guil. Populo q̄dem ppt̃ scādalū celebrare non dꝫ. Sed p̃uati si nō sit nimis deformis. A. aut debilis ẜm eūdē: vt in sum. con. liº. 2º. ti. p̊. q. 43. B. nō est phibēdus: sed tn̄ cessabit a ministerio q̊ ad sanos. A. sed leprosis cantare ꝛ ministrare poterit diuina: vt in dicta. q. 43. B.

Ex et constitutio

Quid est lex? Rᵒ. Lex ē ꝯstitutio ppl̃i in qua maiores natu sil̃ cū plebibus aliq̄d sanxerūt. dis. 2. lex. Et de hᵒ etiā vide in fine sequētis. §.

Quis pōt facē legē? Rᵒ. ẜm Tho. p̄ma scōe. q. 90. Lex p̄ncipalr̃ respicit ad bonū cōe. Ordiare aūt aliq̄d ad bonū cōe est vel totius multitudinis: vel alicuiꝰ gerētis vicē totiꝰ multitudinis. Et ideo cōdere legē vel ptinet ad totā mltitudinē vel ad psonā publicā q̄ totius multitudis curā hēt. Est tn̄ pmulgatio necc̃ia ad hoc vt lex hēat suā ꝩtutē. Un̄ dis. 4. A. in. §. leges. B. dicit̃ ꝙ leges instituuntur cum pmulgātur. Et sic potest colligi talis diffinitio. Lex ē quedā ratōis ordinatio ad bonū cōe ab eo q̄ curaꝫ cōitatis hꝫ pmulgata. A. Con. Hosti. vt in sum. confes. libº. 2º. titu. 5º. q. 203. B.

Sed qui sūt illi q̄ ita curā cōitatis habēt ꝙ possint legē facē? Rᵒ ẜm Hosti. Gn̄alē ꝯstitutōeꝫ papa pōt facere in oibus spūalibꝰ ꝛ eccl̃iasticis: ex̄ eo. c. fi. Itē legatus in pūincia sibi cōmissa: ex̄ de offi. le. c. fi. ex̄ de loca. ꝛ ꝯduc. ex rescripto. Itē synodus pūicialis. 16. dis. ꝙ dr̃. Item synodus ep̄alis. 18. dis. c. p̊. ꝛ c. fi. Itē ep̄s in sua diocesi pōt ꝯstitutōem facere: ex̄ de maio. ꝛ obe. si quis. ex̄ de loca. ꝛ ꝯduc. vr̄a nobis. Itē capl̃m pōt sibi constitutōem facē: ex̄ eo. cuꝫ accessissent. Silr̃ ꝛ vniuersitas cl̃icoꝝ ꝛ magistroꝝ: ex̄ eo. ex litteris. Itē i tpalibus gn̄alem legē pōt facere impator. C. de legi. l. 2. ꝛ. l. fi. Nō tn̄ in spūalibus seu ecclesiasticis. Item p̄fectꝰ p̄torio ꝛ oēs q̄bus imperator hoc mādat. Itē ppl̃s romanꝰ. Itē senatus romanus. Oēs isti legē gn̄alē facē pn̄t. Itē ois ciuitas siue ppl̃s pōt sibi legē facere. Hec oia i Insti. de iure nāli. §. p̊. ꝛ 2º. Idem credo de quolibet collegio approbato: ex̄ eo. q̄ i eccl̃iaꝝ. ꝛ c. ex lr̃is. A. Idem in dicta. q. 203. Et additur ẜꝫ Inno. in c. vr̄a nobis

ex̄ de loca.ꝛ ↄduc.vbi dicit ꝙ lꝫ eṕs cū
capl'o suo possit statuta facē sup iurif
ditõe sua.sup alijs tñ nó potest nisi hi
quoꝝ̄ interest consentiant vł ad min⁹
sint pn̄tes:de ↄse.dis.3.c.p̄.ꝛ ex̄ de his q̄
fiūt a p̄la.sine con.ca.c.pl't.ꝛ finali. B.

Sꝫ infra qd̄ tṕs incipit artare? R°.
ſm Hosti.Constitutio gn̄alis icipit ar
tare post duos mēses a tp̄e publicatio
nis.vt in auc̄.vt fac.no.ↄsti.in rubro et
nigro. A .colł.5. B .Idem Ber.ꝛ Jo.
an.dicens sic.Cum istud sit iure ciuili
exp̄ssum ꝛ iuri canonico ↄ̄rium non sit
cautū illud seruabimus:qm̄ etiā robo
ratum videt̃:ex̄ ne cle.vel mo.c.vlt.et
de sen.exco.nouerit.Et addit dicens.ni
si in ip̄a ↄstitutõe aliud caueat̃.Et per
hoc soluūtur si q̄ inueniunt̃ ↄ̄ria. Infe
rioꝝ aūt constitutio ſm eūdē Hosti.
vtputa capl'oꝝ ꝛ vniuersitatū in conti
nēti ligat facta p̄mulgatõe:nisi forte
absentes ꝛ ignorātes: quib⁹ neq̃ tṕs
dabo neq̃ limitabo:sed iudici arbitrio
reli̅quo: ar.extra qui ma.accu.pn̄t.c.fi.
A .Idē in dicta.q.203. B.

Utꝝ ignorātes excusentur ab obser
uantia legum ꝛ ↄstitutõuꝫ? R°. Cõiter
loquēdo nõ excusantur: nisi sicut p̄di
ctū est sup̄.ignorātia.§.3°. tñ a sententi
is p̄latis p statuta ordinarioꝝ excusā
tur ignorātes:qꝛ nõ ligant̃ illis:nisi eo
ruꝫ ignorātia fuerit crassa aut supina:
ex̄.e.vt aiarū.li°.6°.Et que sit crassa seu
supina hētur s̄.ignorātia.§.fi.

Utꝝ ↄstitutio respiciat preterita?
R°.Futura tm̄ respicit:nõ p̄terita: ex̄
eo.cognoscentes.nisi in ea noīatiꝫ de p̄
teritis caueatur:ex̄ eo.c.fi.

Utꝝ posterior ↄstitutio tollat p̄orē
R°.Tollit etiā si de p̄ori nullam faciat
mētionē:ex̄ de cog.spi.c.p̄.licꝫ secus sit
i rescriptis:ex̄ de rescrip.cetéꝝ.ꝛ.c.ex
parte.Itē secus de cõsuetudine. A .s.
qꝛ ei nõ derogat̃ p nouā ↄstitutõem pa
pe:nisi de ea fiat mētio:vt in loco alle
gato. B.s̄.consuetudo.§.6°.

Utꝝ leges humane obligent i foro
conscie? Rn̄° ſm Tho.p̄ma scd̄e.q.96.
Leges hūane si iuste sint hēnt viꝫ ob
ligatõis i foro conscie a lege eterna:a
qua deriuātur: ſm illud p̄uer.8°. Per
me reges regnāt ꝛ legū ↄditores iusta
decernūt.Dicunt̃ aūt leges iuste.p̄ qui
dē ex fine.s.qñ ordinātur ad bonū com
mune.Itē secūdo ex auctoritate .s. qñ
lex lata nõ excedit ptātem ferētis.Itē
tertio ex forma qñ.s.ſm eq̄litatē p̄por
tionis imponūtur subditi onera ad bo
nū cõe:ꝛ ſm hoc leges h⁹modi onera
iponētes iuste sunt ꝛ obligant in foro
cõscie:dis.9.quicūq̃.Leges vero iniuste
non obligant:de quibus vide in se.§.
A .Idē in sū.con.eo.ti.q.204. B.

Que sūt leges iniuste? R° ſꝫ Tho.
vbi s̄.Iniuste sūt.p̄mo quidē p ↄtrari
etatē ad bonū humanū:ꝛ hoc triplicit̃
.s.cõtrarijs modis nūc dicti de legibus
iustis.Nā vno mõ sunt.iniuste ex fine:
sicut cū aliq̄s p̄sidēs leges iponit one
rosas subditis nõ pertinentes ad vtili
tatē cõem:sed magis ad p̄p̄riā cupidi
tatē vel gl'am.2°. mõ ex auctoritate .s.
cum aliquis legem fert vltra cõmissaꝫ
sibi ptātem.3°. mõ ex forma:puta cum
ineq̄lit̃ onera multitudinis dispēsant̃
etiam si ordinētur ad bonum cõe. ꝛ ta
les magis sunt violētie q̄ leges.Unde
non obligant in foro conscie:nisi forte
p̄pter vitādū scādalū. Itē iniuste sūt
per cõtrarietatē ad bonū diuī̄:sicut le
ges tyrānoꝝ iducentes ad idolatriā
vel ad qd̄libet aliud quod est cõtra le
gem diuinam.ꝛ tales leges nullo mo
do licet obseruare.

Sꝫ nūq̄d inter leges imp̄iales que
nūc vigent sint aliq̄ casus illiciti ꝛ ſm
aiam nõ seruādi? R°.Sūt. vt dr̄ dis.10.
lege.Et p̄mo q̄dem i mr̄imonijs. Naꝫ
ſm leges fili⁹ vnius germani copula
ri põt p mr̄imoniū cū filia alteri⁹ ger
mani:vt Insti.de nupti.§.inter eos .C
de nup.l.nemini.ꝛ ſm deū tales debēt.
penitus separari:ex̄ de ↄsang.ꝛ affi.nõ
debet.ꝛ.35.q.3.p̄genieꝫ. 2° qꝛ ſm leges
puella rapta non põt contrahere mr̄i
monium cū suo raptore.C.de rap. vir.

.l.vnica.Et idem erat olim ꝼm ãtiquos
canones:sed hodie põt:ex̃ de rap.c.fi.ꝛ
vide.ĩ.raptoꝛ ꝛ.º§.ꝛ.º3.º qꝛ ꝼm leges lici
tũ est hõi soluto tenere mulierẽ solutã
in cõcubinã:vt in auc̃.quib'mo.na.ef
fi.sui.§.si quis aũt.Sꝫ ꝼm deũ etiã foꝛ
nicatio simplex moꝛtale pctm̃ est ꝛ ex
cludit a regno dei:vt dicit Apl's.i.Cor.
6.º 4.º qꝛ ꝼꝫ leges licitũ est viro occidẽ
adulteꝝ vxoꝛis dep̄hensum in adult'io
si est p̲sona vilis:ꝛ cui nõ õbeť reuerẽ
tia.ff.de adul.l.merito p̊ rñso.ꝛ.l.si adul
teriũ.ꝛ.C.de adul.l.Gracch'.ꝛ sil'r licet
patri qui hẽt filiã in ptãte occidẽ adul
terũ filie in domo filie.ꝛ ecõuerso licet
patri occidẽ adulterã filii ꝛ generi:ꝛ oc
cidẽ filiã.ff.de adul.l.pať.ꝛ.l.nec in ea.
ꝛ.l.ꝙ ait.Sil'r ꝛ latronẽ siue ppl'atoꝛeꝫ
agroꝛum:vt sup̃.homicidiũ p̃.§.6.º Sꝫ
ꝼm deum nihil eoꝝ licet ꝛ ꝓhibeť cum
p̃cipitur Exo.20.Nõ occides.5.º qꝛ ꝼm
leges dãnať qui cõpꝛehensã in adulte
rio tenet vxoꝛẽ.C.ꝺ adul.l.crimẽ.ꝛ.l.ca
stitati.Sed ꝼm deum ꝛ iura canonica
potest tenere sine vlla pena:dũmodo
ipsa velit ab adulterio recedẽ.32.q.i.§.
subauditur. A .Al'inci[illegible]it. hic subau
diendũ. B .6.º qꝛ ꝼm leges in mult' ca
sibus licitum ẽ vxoꝛẽ repudiare ꝛ ma
trimoniũ rite cõtractũ dissoluẽ ꝛ maxi
me in casu q notať di.10.lege.ꝛ.27.q.2.
sunt qui dicunt. A .In his capitulis
dicitur de dissolutione matrimonii etiaꝫ
ꝯsumati causa religionis qꝺ ꝓhibetur
lꝫ leges p̲miserint. B .Sed hoc lex di
uina ꝓhibet:vt in eisdẽ.c.diciť.7.º qꝛ ꝼꝫ
leges mulier q̃ moꝛtuo marito nubit
infra tp̃s luct'.s.vni'ãni infamis fit et
incurrit mltas penas.C.de scd̃is nup.
.l.i.ꝛ.2.Sꝫ ꝼm deũ vt apl's dicit:nubat
libere cui vult:ex̃ de scd̃is nup.c.fi.Et
vt nõt Inno.remittunť ei omnes ille
pene que sunt tm̃ ad ipsi' penam.Se
cus si inde ꝓueniat aliquid ad alios.
A .Dñs An.de Bu.clarius hoc ponit
ĩ dicto.c.fi.de scd̃is nup.dicẽs ꝙ quedã
sunt pene que fundãtur sup̲ odio secũ
darũ nuptiaꝝ:vel festinatõe trãsitus.
ꝛ tales pene sunt coꝛꝛecte:vt B.qꝛ con
trahere matrimonium non est odiosũ
neqꝫ ꝓhibitum sed ab apl'o p̲missum.
Quedam sunt pene que fundanť sup̲
fauoꝛe pꝛimi mr̃imõii.ꝛ iste adhuc ho
die durãt:vt si mater cõsequiť aliquid
ab intestato:vl'ex testamẽto alic' filio
ruꝫ p̃oꝛis mr̃imonii hꝫ solũ vsufructũ
super eo dũ viuit:remanẽte ꝓpꝛietate
apud filios eiusdẽ matrimõii si extãt:
q̲bus nõ extãtib' ꝯsequiť plenuꝫ ius:
vt.l.femine.§.fi.C.de scd̃is nup.Itẽ ꝙ
vir siue mulier nõ possit in vita vl' p'
moꝛtẽ donare nouerce vel vitrico pl'
q̃ꝫ donauerit vnicuiqꝫ filioꝝ p̃oꝛis mr̃i
monii:vt.l.hac edictali.C.eo.Et idẽ in
multis sil'ib' q̃ ponit dñs An.vbi sup̃.
B .8.º qꝛ ꝼm leges fili' spuri' nõ ẽ alen
dus:sed ꝼm deũ ꝛ canones ꝯtra:vt sup̃
fili'.§.7.º A .qui incipit.Quid de spu
riis. B .9.º qꝛ ꝼm leges heres si nõ fe
cerit inuẽtarium teneť ad oia debita
defuncti.Sec' ꝼm deũ:vt s̃.hereditas
.§.5.º x.º qꝛ cũ in certis casib' ꝼm leges
heres teneatur de maleficio defuncti:
secus ẽ ꝼm deũ:vt s̃.hẽditas.§.4.º A.
qꝛ vt ibi pꝫ teneť ad oia debita defun
cti etiã ex maleficio inq̃ꝫtũ hereditas
sufficit. B .xi.º qꝛ ꝼm leges id quod re
linquiť in vltima volũtate nõ valꝫ ni
si hẽat.7.vl'5.testes.C.de testa.l.si vn'
ꝛ.l.fi.sꝫ ꝼꝫ deũ in relictis ad piaś cãs suf
ficiũt tres aut etiã duo testes:ex̃ de te
sta.cũ esses.ꝛ.c.relatũ. A .De hoc ple
nius s̃.ecclesia p̃.§.5.º in additiõe. B.
12.º qꝛ ꝼm leges si ꝓmitto aliq̲d nudo
pacto. A .i.simplici ꝓmissione siñ alia
iuris solẽnitate. B .nõ teneoꝛ.qꝛ non
oꝛiť inde actio:vt.ff.de pac.l.iure gen
tiũ.Contra est ꝼm deũ ꝛ canones.quia
moꝛtal'r peccat recedẽs a pacto:ex̃ de
pac.c.p̃.cũ similib' q̃ ibi notanť.Et vi
de.ĩ.ꝓmissio.Et idẽ si pꝛomitto vni re
cipiẽti ꝓ alio.qꝛ ꝼm deũ teneoꝛ.scd̃ꝫ le
ges nõ. A .Nisi ꝓmissio facta fuerit p̲
sone existẽti sub ptãte alteri':vt seruo
seu filiofa.vel ꝓcuratoꝛi seu negocio
rum gestoꝛi.Per hos.n.bene acquiri

tur patri ꝛ dn̄o: vt Insti. per quas ꝑso-
no. acquirit obli. ꝑ to. ꝛ. ff. ꝛ. C. de ꝓcur.
ꝛ de negl. gestis. B .13º qꝛ int emẽtes
ꝛ vẽdẽtes ꝯcedūt leges. A .Meli⁹ di
ceret ꝑmittūt. Nullū. n. dolū leges ꝯce
dunt. ff. de dolo. ꝑ totū. B .deceptõem
ꝛc. Uide sup̄. emptio. §. 3º 14º qꝛ scd̄m
leges non licet emere seu vẽdere iura
ꝛ actões que quis habꝫ ꝯ̄ alium ꝓ mi
nori p̄cio q̄ꝫ sit p̄ncipale debitum: alit
non valet emptio: nec peti potest nisi
vsqꝫ ad id quod solutum est: nec etiaꝫ
possunt talia iura pro parte vendi et
pro parte donari. C. mandati. l. per di
uersas. ꝛ. l. ab anastasio. Sed secunduꝫ
animam nihil ꝓhibet me emere iura
cõtra aliquẽ ꝓ minori p̄cio q̄ꝫ sint ipsa
iura: dum tamẽ non faciā hoc in frau
dem vsure: sed ꝓpter interesse meum
aut laborẽ qui forsitan erit i rehn̄do.
seu qꝛ dubito ne debitor fugiat aut ad
pauꝑtatẽ veniat. Uide hoc. ī. vsura. 3º
. §. pst. A .Et ibi patet. ꝛ etiā in dictis. ll.
ꝑ diuersas. ꝛ ab anastasio ꝙ hoc fuit
statutum ad remouẽdas lites ꝛ ꝓ cõi
bono. Ideo non ē cā quare in ꝯsciẽtia
non obligent. ꝛ sibi imputet q̄ se intro
mittit h⁹modi periculis ꝛ letigiis. B.
15º qꝛ ſm leges in longissimo tempore
etiā possessor male fidei p̄scribit. Sec⁹
scd̄m deum ꝛ iura canonica: ex̄ de reg.
iur. possessor male fidei. li. 6º De h° vi
de. ī. p̄scriptio. §. 5º 16º qꝛ ſm leges ma
leficia cogitatõis regularit nō puniun
tur. ff. de penis. l. cogitatõis. sed tamen
omnis cogitatio mala vel a deo vł per
pniam punienda est. 33. q. 2. omnis. 17º
quia ſm leges licꝫ magi ꝛ venefici pu
niantur: tñ qui hoc faciunt ꝯtra ībres
ventos ꝛ grādines p̄miantur. C. ꝯ̄ ma
le. l. eoꝝ. sed scd̄m deū talia etiā sic face
re grauissimū pctm̄ est: vt clarẽ ꝓbat
Tho scd̄a scd̄e. q. 94. A .Et bene. qa
non sunt faciẽda mala vt veniāt bona
ad Ro. 3º B .18º qꝛ scd̄m leges licituꝫ
est in causa sanguis corrūpere accusa
torẽ. ff. de p̄uari. l. fi. A .Ibi dicit in oī
bus causis p̄ter q̄ꝫ in sanguie q̄ delato
rem corrūpit ꝓ victo hēt. ꝛ sic nō inui
tur ꝙ hoc liceat: sed qꝛ tali pena nō pu
nitur. B .Sꝫ scd̄m deū nō licet: vt po
nit Tho. scd̄a scd̄e. q. 96. Hec itaqꝫ sūt
que notare potui⁹ que q̄ꝫtum ad casus
aīe nō sunt scd̄m deū tenẽda: lꝫ sint cõ
cessa ꝑ leges. Alias vero iuris subtili
tates ꝛ diuersitates iuris canonici ꝛ ci
uilis iuristis relinquā. Porro de illis
legib⁹ q̄ ꝑmittūt vsuras nihil dico. qꝛ
oẽs abrogate sunt etiā per leges: vt. ī.
vsura p̄. §. 28. q̄ incipit. Quid de legib⁹.

Utꝝ i legib⁹ possit dispẽsari? R̷ ſm
Tho. scd̄a scd̄e. q. 97. Rectores multi
tudinis dispẽsare possunt in legib⁹ hu
manis in aliqb⁹ casibus. A .s. in qbus
dispensatio a iure ꝑmittit. Al sec⁹. cuꝫ
nemo possit venire contra legẽ supio
ris. 19. di. nulli fas est. B .ita tamen ꝙ
dispensatio nō cedat in nocumẽtuꝫ bo
ni cõis: sed poti⁹ ad illud ꝓficiat. Qui
aūt sunt casus iuris canonici dispensa
biles solū per papā: habes s̄. dispensa
tio. §. 7º 8º ꝛ 9º A .s. in. §. qui incipit. Di
spensatio. cum sequẽtibus. B.

Utꝝ in constitutionibus itelligant
cõcessa quecunqꝫ non sūt ꝓhibita? R̷°
scd̄m Hosti. Si constitutio promulga
ta est affirmatiue omnia que contiet
ꝛ ex eis sequẽtia vident cõcessa: nisi re
periant ꝓhibita: puta concessum ē cõ
trahere m̄rimonium. ergo cuilibꝫ ꝛ sꝑ
nisi reperiat ꝓhibitū. Si ꝟo ꝓmulga
ta sint negatiue: omnia ex eis sequen
tia intelligunt ꝓhibita nisi reperiant
cõcessa: sicut ꝓhibet ne q̄s occidat. g°
semꝑ ꝛ omnib⁹ ꝓhibetur nisi quando
inuenitur concessum.

Leges imꝑiales imitāt canões. Un̄
dicūt sic. Nō ꝯ̄dignātur sacre leges ca
nones sacros imitari spālr i m̄rimõiis
ꝛ vsuris. in auc. vt clici apud ꝓp̄os epos
coll. 6. ꝛ. 2 q. 6. §. H colligit. ex̄ de no. opis
nūc. intellexim⁹.

In legis fraudẽ nihil agẽdū. ff. ꝯ̄ le.
contra legem. qꝛ cum quid ꝓhibetur
vna via intelligitur ꝓhiberi ꝛ alia: ex̄
de reg. iur. cū quid. li. 6º

Quid de cōdentib' leges iniquas? R. Si leges inique sunt ɔtra libertatem ecclesie: tūc condētes ꝛ seruantes sunt excōicati ipso facto: vt habes extense sup̄. excōicatio p̊. §. 2°. v. 8°. Si vo sint simpliciter contra aliqua dei ꝛ ecclesie mandata: vtputa ꝙ liceat facē simonias vel alienare feudum p̄cipue ecclesiasticū ꝛ huiusmōi: ipso iure non valent. dis. 8. que contra. 32. q. 7. flagicia ex̄ de consti. que in ecclesiaꝝ. Et facientes ꝛ seruantes peccant mortaliter: ex̄ de simo. cū in ecclesie. ꝛ c. non satis. Et si qui dānificati sunt occasione talis legis conditores ꝛ eorum heredes tenentur ad restitutionem. Illi etiam qui induxerunt conditorem ad talez legez faciendā tenentur insolidum. ꝛ silr oēs seruantes tenentur ad restitutionem oīuz eoꝝ que taliū legū occasiōe lucrati sunt vel alios damnificauerunt. Et eodez modo imo multo magis peccāt ꝛ tenentur qui leges cōdūt directe contra deū: sicut de idolatria: vt h̄ s̄. §. 8°. ē dictū. A. Hec etiā notātur i sū. cō. lib°. 2°. ti. 5°. q. 205. fm Ray. ꝛ Hosti. Et vltra p̄dictum casuz etiā in aliis irrogat̄ excōicatio ɔtra taliuz legū cōditores: puta si cōderent legē super vsuris faciendis vl̄ non restituēdis: vt in cle. ex graui. de vsuris. vel sup simonia cōmittēda: cum in simonia hodie sit excōicatō papalis: vt pꝫ p extrauagantem Eugenii quarti. cū detestabile. ꝛ idē i multis aliis casib' q pn̄t colligi sup̄. absolutio. p̄mo. § p̄mo. et excommunicatio p̄mo. §. 2°. cū sequētib'. B. Ad materiā legis pōt ptinē sup̄. ius. Leges audire nō licꝫ quibusdā cleric] sup̄. excōicatio p̄. §. 2°. v. 6°. ꝛ ibidē. §. 3°. vsu. 14°. Quō papa possit tollere leges: habes̄. i. papa. §. antepl̄t.

Iuellarius cōtractus.

Cōtract' iste qui i qbus̄dā locis dicit̄ datio ad liuelluz est idez qd̄ cōtractatus emphiteoticus. ꝛ ideo de hoc vide supra. emphiteosis.

Ibellus famosus

dicitur quādo aliquis scribit cedulam continētē iniuriā siue īfamiā alteri': ꝛ p̄iicit eam in loco vbi inueniatur: ꝛ sic alius infamatur.

Que pena cōficiētis libelluz famosum? R. Quadruplex est pena fm ꝙ q̄tuor modis pōt agi de eo. Et p̄mo quidem si agat̄ crimialiter etiā fm leges est pena capitis tam cōtra illū q fecit q̄ꝫ contra illuz qui īuenit: nisi corrupe rit vel nulli reuelauerit. C. eo. l. vnica. §. q. i. si quis famosū. A. Ibi trāsumpta est pars dicte legis vnice. vbi dicit̄. Si qs libellū famosuz siue domi siue i publico vl̄ i quocūq loco ignar' repetit aut corrūpat p̄usq̄ꝫ alter inueniat: aut nulli cōfiteatur inuētū. Si vo nō stati easdē cartulas vl̄ rupēit vl̄ igni ɔsumpserit: sed vim eaꝝ manifestauerit sciat se q̄i actorē huius delicti capitali sētentia subiugandū. Huiusmodi aūt libellus alteri' opionē nō ledat. B. Et q libet de populo accusare pōt tales: qn etiā accusatori cōstituit̄ p̄cium p mō substantie accusate persone. vl̄ si erat fuus p̄ducit̄ in libertatem. ff. de iniur. l. lex. §. fi. ꝛ C. eo. l. vnica. 2° si agat̄ ciuilit̄. s. actiōe iiuriaꝝ q̄ nō publici iudicii sꝫ p̄uati cōtinet querelā. C. de iniur]. iniuriaꝝ. Et sic puniet̄ fꝫ iuramētū actoris ꝛ taxatōem iudicis: vt in Insti. de iniur]. §. pena. 3° si agat̄ fm canones: ꝛ sic q famosum libellū cōficit flagellatur ꝛ excōicat̄. 5. q. i. q in alteri'. ꝛ c. hi q. Et pōt deponi cū sit graue crimē ꝛ dānatōe dignissimū 25. di. §. nūc aūt. 4°. i foro pniali. qꝛ tā isti q̄ꝫ alii detractores tenētur ad restitutōez fame p moduz q dict' ē sup̄. detractio. §. 4°. ꝛ 5°. A. Iō in sū. con. li°. 2°. ti. 5. q. 200. B.

Ibertus

est ille qui ex seruo fact' est liber per manumissionē. Manumissor autem patron' dicitur ꝛ semper libertus patrono tenet̄ ad quedaz obsequa. Ingenuus āt vocat̄ qui liber

natus ē:⁊ sic nulli teneť obsequii. Est aūt casus quo libertus eripiť i ingenuitatē.s.si a dño fuerit exposit⁹: vt diciť supra.expositus.

Utrū libert⁹ possit reuocari i seruitutē? R°. Libertus in seruitutē reuocatur ꝓpter ingratitudinē.s.cū man⁹ iniecit in patronū: aut atrocē iniuriā seu graue dānū rerū vel vite periculū iferre ꝑsumpsit. Et eisdē causis pōt qlibet donatoꝛ donatōem reuocare: ex̄ de donа.c.fi. A. Et ibi nōt glo.qđ hr̄ in isto §.nōtur ⁊ i sū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B.

Que differētia est inť libētos eccłe ⁊ ꝑuatoꝝ? R° ƀm Hosti. Multiplex. Prima q2 liberti eccłe reuocanť in seruitutem ꝓpť operas nō ꝑstitas.12.q.2. diaconi. Sec⁹ in liberto ꝑuati.C.de lib. cā.solo. Inno.tñ̄ intelligit hoc de obsequiis impositis: nō ꝯ aliis. A. quia ad nō imposita nō tenētur: vt dicit ipē Inno.in.c.de famulis: ex̄ de ser.nō oꝛ. vbi etiā dicit ꝙ per omissionē obsequii impositi nō redigiť libert⁹ in seruitutē: nisi eēt nimis necessariū obsequiū: pu a q2 negaret alimēta. Tunc.n.inquit reuocabiť in seruitutē. B. Scđa quia filii libertoꝝ eccłie etiā nati post manumissionē sunt obnoxii eccłie.12.q.2.de libertis.⁊.c.liberti.2°. Sec⁹ in aliis.C.e.l.1.⁊.2. A. s.i ti.de libertis ⁊ eoꝝ liberis B. Tertia.q2 liberti eccłie teneнť seruire eccłie etiā si nulla oꝑa sint iposita eis.12.q.2.diaconi.in fi.⁊.c.liberti 2°. Secus in aliis.C.eo.l.1.⁊.2. A. Ibi non bñ hoc apparet.sed bñ dicit Inno.in dicto.c.de famulis.ꝯiunctis q̄ notantur scđz Ray.in sū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B. Quarta est.q2 liberti eccłie si iniurientur ecclesie vł accusent illā vł testificenť ꝯ illā reuocanť in seruitutē etiā si oꝛdinati fuerit.dis.54.q ex famulis.⁊ in ꝑdcō.c.diaconi.ex̄ de ser.non oꝛ.de famulis. Quinta q2 liberti eccłe manumissi ad hoc vt oꝛdinētur nō possūt de acquisitis q̊cunq̄ mō ad alios trāsmittē scđm quosdā: qn poti⁹ oīa ad eccłiam ꝑtinebūt. Sed veri⁹ puto ꝙ hoc sit veꝝ solū quādo in manumissione fuit dictū. Aľ etiā testamētū possūt cōdere de his q̄ acq̄sierūt: ar.ex̄ de ser.nō oꝛdi.eo libertius.12.q.3.c.1.⁊.2°. A. Idem in sū.cō.eo.ti.q.1.ƀm Tan.Ray.Ul.⁊ Hosti. Predicta etiā notātur in dicta.q.14. B. Mľta circa mām libertoꝝ habes.i.manumissio.⁊.i.seruus.

Littere. De falsariis lr̄arū: vide supra absolutio ꝑ.§.3°.℣.4°. Itez s̄. excōicatio 3°. Quilibet dz portare ꝯ curia litteras de dignitate quam dicit se habere: vt.i.peregrin⁹.§.fi.

Litigium ꝓut h̄ sumiť est cū vn⁹ verbis alterius ꝯdicit: in qua ꝯdictōe ƀm Tho.scđa scđe.q.146.duo possunt attēdi. Qñq̄.n.ꝯtingit cōtradictō ꝓpter h° ꝙ ꝯtradicēs recusat persone dicētis ꝯsentire ex defectu amoꝛis animos vniētis.⁊ hoc ꝑtinet ad discoꝛdiā caritati ꝯꝛiā. Qñq̄ ℣o ꝯtigit ꝓpter h° ꝙ ꝯtradicēs nō vereť cōtristare dicentez.⁊ sic fit litigiū qđ amicitie vł affabilitati opponiť: ad quā pertinet delectabiliť aliis cōuiuere. Uñ ph̄s dicit 3°. ethi.ꝙ illi q ad oīa cōtrarianť cā ꝯtristandi: neq̄ quoscunq̄ curātes.discoli ⁊ litigiosi vocanť.⁊ vide s̄.discoꝛdia.

Utrū litigiosus plus peccet q̄ adulatoꝛ? R° ƀz Tho.vbi sup̄.cū virt⁹ amicitie ꝑncipali⁹ tendat ad delectādū q̄ ad ꝯtristandū.iō litigiosus q supabundat in cōtristādo graui⁹ peccat q̄ adulatoꝛ q supabūdat in delectando. Per accñs tñ̄ posset ecōuerso eē: puta si in aliq̊ particulari adulatoꝛ magis itēderet ꝑ deceptōem nocē.vł h⁹ modi.

Sz q̄re litigiosus ꝓhibeť oꝛdinari? R°. ƀm Hosti. Triplex ē cā. Prima q2 tales non sūt apti ad humilē doctrinā que requiriť ab eis. Uñ dis.46.§.ꝑ̊.dr̄. Nihil est impudēti⁹ arrogātia rusticorū qui gārulitatē auctoꝛitatē putāt: et ꝑati ad lites i s biectos tumide itonāt. Scđa cā est q2 litigiosi vł adulatōib⁹ aīos ꝑncipū sibi ꝯciliāt vł fratrib⁹ suis

detrahẽdo infamie notã ingerũt: vł in
ter fratres discordiã seminãdo: seditio
nes nunq̃ cessant facere: dis.46.§.2°.
Tertia cã ẽ.q2 cũ ipi debeãt discordan
tes ad ↄcordiã trahere: z etiã oblatões
dissidẽtiũ ꝓhibeãt recipere: nõ debẽt
litigãdo alios ad discordiã ꝓuocare: di.
90.in pn.° z per totã dis.

Ocatio uel condu

ctio. Locator dicit̃ qui rei sue
vsũ alteri ꝑ p̃cio ↄcedit. Ut cũ loco ti
bi domũ meã: ego sum locator: tu ṽo
cõductor. Et ẽt qñq3 quis dt̃ locare ope
ras suas qñ offert se ad faciẽdũ aliqd
ꝑ p̃cio. vł ẽt qñ accipit rẽ vt i ea aliqd
faciat: qd̃ dt̃ inoiatus ↄtract⁹. A .nisi
interueniat p̃cium pecunie. tunc. n. esset
mera locatio: vt in Insti. de loca. z con
duc. in p̃ncipio. B.

Quo tẽpore d3 solui merces locato
ri? R° ꝫm Hoff. Seruari d3 qd̃ int̃ eos
actũ est. Si ṽo non apparet quid actũ
sit: seruãdus ẽ mos regionis: qui si etiã
nõ apparet vel ẽ vari⁹ seruãdu3 ẽ qd̃
minimũ est. s. vt soluat̃ in fine ãni: ex̃
de reg. iur̃. in obscuris. li.° 6.° Idẽ Azo.

In qbus casib⁹ põt dñs expellere in
qlinũ seu ↄductorẽ? R°. In q̃tuor. Pri
mus si dom⁹ locata necc̃ia facta sit sue
habitatõi: puta si dom⁹ quã hitabat ca
su ↄ̃structa est. aut si postea duxit vxo
rẽ: vel alia silr̃s necc̃itas sup̲uenit. Intel
ligẽdũ ꝫm Hosti. qñ tp̲e locatiõis illa
necc̃itas nõ iminebat. Secũdus casus ẽ
si dom⁹ h3 necc̃itatẽ reparatõis. Et intel
ligo de necc̃itate orta post locatõem. Et
in his duob⁹ casib⁹ remittenda ẽ pẽsio
ꝑ rata tp̲is. Terti⁹ si ↄductor p̲uerse in
domo ṽsetur: vt si tenet porcos i solario
vel nõ ẽ in ea ꝫm pactũ ↄductõis. vł si
deteriorẽ faciat. vel malas femias ibi
teneat aut etiã p̲uersos hoĩes: ar. i auc.
de leno. § sancim⁹. cõiuncto. §. si qs aũt
eo. ti. vbi ẽt p3 ꝙ nisi dñs expellat ↄ̃ do
mo sua h⁹modi turpes p̲sonas z leno
nes grauit̃ punit̃. B .In quo cãu alii
qui dixerũt nõ eẽ remittẽdũ partẽ pen
sionis ꝑ rata tp̲is. Sed ↄ̃riũ veꝝ est ꝙ
dñs tenet̃ remittẽ. põt aũt agere ↄ̃ inq
linũ ꝑ dãno dato: vt ex̃ eo. ꝓpter. A .
Et ibi hoc notat glo. addens ꝙ locator
aget actõe legis aquilie z ex locato. B
Quart⁹ cũ inqlin⁹ p̲ biẽniũ non soluit
pẽsionẽ. q2 põt expelli etiã si ad qnquẽ
niũ vel vltra ↄduxit. A .nisi celeriter
satisfecẽit: dicto. c. ꝓpter. Et de ista ex
pulsione lati⁹. sup̃. emphiteosis. §. 4.°
in additõe. B .Hos q̃tuor casus hẽs
in dicto. c. ꝓpter. A .Hec ẽt nõtur
in sũ. con. li.° 2.° ti. 8. q. 35. vbi ẽt addit̃ ꝫm
Hosti. ꝙ cõductor itelligit̃ iprobe ver
sari si op̲a rustica suo tp̲e nõ exercet:
vł si ꝓpter inimicitias ex ei⁹ culpa ꝓce
dentes dãnũ detur. B.

Utꝝ ↄductor teneat̃ locatori de dã
no qd̃ i re locata cõtigerit? R° ꝫm Ho
sti. Tenet̃ si cõtigerit culpa sua: vel il
loꝝ quoꝝ opera vtitur. Et in hoc ↄtra
ctu venit ẽt culpa leuis: cũ gr̃a vtriusq3
celebret̃: q̃uis qdam ↄ̃riũ dixerint: vt
in Insti. qui. mo. re ↄtrahit̃ obligatio.
§. vlt. A .Qui tñ accipit mercedẽ ꝑ
custodia: tenet̃ etiã de leuissima culpa
ꝫm Hosti. z in sũ. con. eo. ti. q. 36. z sentit
glo. in. l. qui mercedẽ. ff. de loca. Et intel
lige qñ obtulit se custodie: ar. l. i. §. sepe
. ff. depositi. Alr̃ sec⁹: vt s̃. depositũ. §. 3.° i
additõe. B .Uñ si auriga dũ ceteros
curru suo trãsire ↄtẽdit: curru3 euertit
z seruũ quẽ ↄduxerat q̃ssauit: vel occi
dit tenet̃. Debuit. n. se tẽperare z diligẽ
tius se hẽre. ff. eo. Itẽ q̃rit̃. Sed si fecit
qd̃ qcunq3 diligẽs fecisset sec⁹ erit: vt. ff
eo. si merces. §. qui colũnam. De dãno
ṽo dato vel alio cui obuiare nõ potuit
nõ tenet̃. ff. eo. s3 de dãno. A . Et ibi p3
ꝙ tenet̃ ↄ̃ dãno dato ab eo quẽ posuit i
custodiã. B. Silr̃ ẽt nec ↄ̃ cãu fortuito

Utꝝ ille q locat operas suas facien
das in aliqua re teneat̃ de dãno illi⁹ rei
R° ꝫm Hosti. sicut z in sup̲iori q̃stione
Si dãnũ cõtingit culpa illius tenet̃. ali
ter nõ. Uñ si colũnam transferẽdã acce
pit vel dolia z h⁹modi: z fracta st̃ sua
culpa vel illoꝝ quoꝝ op̲a vtit̃. tenetur

etiã de culpa leui. Sec⁹ si diligẽtiaꝫ ad
hibuit. ff. eo. si merces. §. qui colũnã. Et
lꝫ de dãno ab alio dato nõ teneaꝷ: vt. ff.
eo. sed de dãno. teneꝷ tñ de custodia. ff.
eo. qui mercedẽ. Nã ꝛ qui mercedeꝫ ꝓ
sola custodia accipit: teneꝷ etiaꝫ de le
uissima culpa: ex̃ de depo. bona fides.
sed de cãu fortuito nõ teneꝷ: nisi ex pa
cto: vt ibi. A. vbi etiã idem dicitur si
p̃cessit culpa vel mora. B. Iteꝫ si su
tor pueꝛũ quẽ cõduxerat forma calcei
tã vehemẽter percussit vt ei oculus ef
foderet: tenetur. quia leuis tm̃ castiga
tio ei ꝑmissa est. ff. eo. Itẽ q̃ritur. ꝛ ex̃ d̃
homici. ad audientiam. Item qui reci
pit palliũ meũ: ꝛ postea per errorẽ de
dit alteri: teneꝷ. quia non toleraꝷ error
in facto ꝓp̃o. ff. eo. Itẽ querit. §. item si
pallium. Itẽ si vestimẽta polienda ac
cepit ꝛ mures roserunt de culpa teneꝷ
. ff. eo. item queriꝷ. §. si fullo. Iteꝫ si ali
quid sarciẽdũ vel poliẽdũ: vel gẽmaꝫ
sculpẽdã: vel includẽdã accepit: teneꝷ.
excepto si res vitio suo frãgaꝷ. nã tunc
non tenetur: nisi per spãle pactum. Et
eod̃ mõ si vitulos pascẽdos accepit. ff.
eo. si quis fundũ. §. si quis vitulos. ꝛ. l.
itẽ queritur. §. si gẽma. 23. q. 4. §. tres ꝑ
sonas. Itẽ si nauta me inuito ponat res
meas in alia naui q̃ꝫ vbi posueriꝫ: ꝛ pe
riit: teneꝷ. ff. eo. itẽ queriꝷ. A. in. §. p̊. Et
ibi pꝫ ꝙ si transtulit nõ inuito dño: sed
bona fide ꝛ sine culpa: nõ teneꝷ. vel ẽt
si mala fide trãstulit: sꝫ i eadẽ nauiga
tione vtraq̃ꝫ nauis periit. ff. ad. l. ro. de
iact. l. fi. §. i. posita ẽt i hoc. §. nõntur in
sũ. con. li. 2. ti. 8. q. 36. B.

Põe ꝙ locatori opis vt pastori res
perit ꝛ dñs dicit ꝙ periit culpa seu do
lo illius: ꝛ pastor negat cui incũbit pro
batio? R. ꝫm Hosti. Pastori. nã cũ ĩpe
rõne officii debeat custodiã hẽre si dic̃
amissã oũẽ ꝓbet abfuisse c̃lpã siue do
lũ: sicut argẽtarius ꝓbare dꝫ amisisse
rões cũ ruina vel incẽdio. ff. de eden.
si qs ex argentariis. §. vlt. Idem in cu
stode carceris. ff. d̃ custo. ꝛ exhi. re. l. vlt.
cum als qui dolum allegat: dolum pro
bare debeat. ff. de ꝓba. quotiens. §. qui
dolum. A. Idem in dicta. q. 36. F.

In quib⁹ casib⁹ r̃mittiꝷ census siue
pensio rei locate? R. Si conductor ex
pellitur fit remissio ꝓ rata tꝑis: vt s̃.
in 3. §. dictũ est. alr etiã ꝯductor corꝑis
alicuius: vtputa agri: excusaꝷ a soluti
one ꝓpter vim maiorẽ cui resisti non
potuit. Itẽ ꝓpter id qd̃ p̃ter ꝯsuetudi
nẽ euenit. A. puta tẽpestas vl' alia ae
ris intẽperies. in deuastatiõe fructuũ:
vt in. l. de qua statiꝫ. B. vt. ff. eo. l. ex
ꝯducto. §. 2. ꝛ 3. Itẽ spãliter ꝓpter steri
litatẽ afficiẽtẽ cõductores magno icõ
modo nisi sterilitas valeat cõpensari
cũ vbertate p̃cedẽtis ꝛ seq̃ntis ãni: ꝛ fi
et hec remissio ꝓ rata sterilitat: ex̃. e.
ꝓpter. A. Et ꝫm Gof. in sũ. cõ. li. 2. ti.
8. q. 37. sterilitas ꝛ vbertas intelligũꝷ
ꝫm vulgi opinionẽ: lꝫ qdã dixerint ste
rilitatẽ qñ semen non ꝑcipiꝷ. Silr pro
pter vbertatẽ si casu fortuito ꝯtingat
augmẽtanda est pensio. nõ aũt si hec fi
at diligẽtia possessoris. Et. ĩ. subiungiꝷ
Itẽ hec que dicta sunt de pensione mi
nuẽda vel augẽda intellige ꝫm Gof. ĩ
eo colono q nũmis colit. Nã partiari⁹
q̃si iure societat ꝛ lucrũ ꝛ dãnuꝫ cũ do
mino fundi ꝑtitur: vt. ff. eo. l. si merces
B. Sed si aliqs locat opas suas tm̃. vl'
accipit rẽ vt aliqd in ea faciat. A. vel
etiã locat rẽ ꝛ operã. vt in dcã. q. 37. vbi
hec notãtur ꝫm Inno. ꝛ Hosti. B. to
tam mercedẽ recipit etiã si casu fortui
to impeditus fuerit: nisi mora vel cul
pa possit ĩputari. ff. de variis ꝛ ex̃or. co
gni. l. i. §. plt. ꝛ. ff. de statu libe. l. cũ hẽs.
§. plt. A. Poti⁹ vr̃. §. añplt. B.

Quid si conductor fundi aliquid ex
pendit in re conducta? R. scd̃m Host.
Si expẽdit necessario vel vtiliꝷ auxit.
edificauit vel instituit: aget ꝯ locatorẽ
vt expẽsas recipiat. ff. eo. l dñs. Al' sec⁹

Utrum conductor agri vel domus
vel alterius rei possit rem ipsam alte
ri locare? Respondeo. Potest. C. eo
dem. l. nemo. et tunc res posterioris
conductoris obligate sunt principali

domino vsq; ad illã ꝗtitatẽ quam ille secũdus ꝯductoꝛ teneť poꝛi.ff.eo.l.si i lege.§.si colon⁹. A .Ibi dicit ꝙ fruct⁹ rei locate sunt in cã pignoꝛis ac si pꝛioꝛ ꝯductoꝛ eos ꝑcepisset. ⁊ ꝙ alie res po sterioꝛis ꝯductoꝛis nõ obligãť dño. Sꝫ glo.dicit ibi.s.in totũ.sed ꝓ parte sic.vł nõ obligant qñ nõ sunt inuecte. B.

Nullus ꝑlatus religiosus põt ꝯce dere ad vitã nec ad certũ tps redditus vł partẽ eoꝝ. A .aut iura aut possessio nes monasterioꝝ vel aliaꝝ admistrati onũ sibi cõmissaꝝ: vt in cle. de qua .i. B .alicui etiã ꝓ quacunq; pecunia ni si nccitas vł vtilitas ꝯuẽt⁹ siue loci ex poscat.⁊ accedẽte ꝯsensu ꝯuẽtus.aut si cõuẽtũ nõ hꝫ accedẽte cõsensu supioꝝ ⁊ qui ꝯfecerit incurrit sñiam suspensio nis:nec recipiẽti acqriť aliqđ ius. Tñ hoc non extẽdiť ad locatões vel reddi tuũ aut fructuũ venditões ad modicũ tps: vt de reb⁹ eccle.nõ alie.monasteri oꝛũ.in cle.vide.i.simonia. 4º.§.3º. Bõa ꝯductoꝛis sunt obligata locatoꝛi: vt .i. pignus.§.2º

Ludus et iocus.

Utꝝ in ludis ⁊ iocis possit esse ꝟtus. Rº ſm Tho.scđa scđe.q.168. Sič hõ indiget coꝛpoꝛali refocillatõe: qꝛ ñ põt ꝯtinue laboꝛare:ita etiaꝫ ex parte aĩe indiget q̇ete ⁊ solatio:qđ fit ꝑ ludi cra ⁊ iocosa. Circa que tria vidẽtur pꝛĩci pue eẽ cauenda.pꝛmũ ⁊ pꝛĩcipale est ꝙ pꝛedicta delectatio nõ querať i aliquib⁹ opib⁹ seu ꝟbis turpib⁹ ⁊ nociuis. Secũ dũ ne totalr̃ grauitas aĩe ꝛsoluať. Ter tiũ vt ludus sit ꝯueniẽs ſm ꝯgruitatẽ ꝑsone tpis ⁊ loci:⁊ ſm alias circũstan tias debite oꝛdineť. Et hec ꝟtus ſꝫ phꝫ vocatur eutrapelia.

Quõ i ludis sit vitiũ? Rº ſm Tho. vbi s. Uitiũ ẽ in ludo.pꝛimo q̇dem ſꝫ exces sum: qñ quis ad ludũ assumit turpia ꝟba vel facta.vel etiã ea q̃ ꝟgunt in ꝓ ximi nocumẽtũ q̃ de se sunt pctã moꝛ talia.⁊ sic excessus ludi ẽ pctm̃ moꝛta le. Et põt esse excessus in ludo qñ non ẽ cũ debitis circũstantiis:puta qꝛ nõ cõ petit loco seu tpi negocio aut ꝑsõe. Et hoc q̇dẽ qñq; põt eẽ pctm̃ moꝛtale pꝛo pter vehemẽtiã affect⁹ ad ludum: ita ꝙ qs cõtra pꝛeceptũ dei vel eccłe talib⁹ vti nõ recuset. Qñq; aũt veniale .s.cuꝫ aliquis nõ tãtũ afficiať ad ludũ ꝙ pꝛo pter hoc velit aliquid ꝯtra deũ cõmit tere. A .nec ẽt actualr̃ cõmittat. quia non sufficit bona volũtas cui ꝯtꝛiatur op⁹.86.dis.nõ satis. B .2º põt eẽ in lu do vitiũ ꝓpter eius defectũ. Nam con tra humanã rõem est vt aliq̇s se onero sum aliis exhibeat:puta dũ nihil dele ctabile exhibet ⁊ delectatões alioꝝ im pedit. Uñ Seneca dicit. Si te geras sa piẽter vt nullus exhoꝛreat tanq; aspe rũ:nec ꝯtẽnat q̃i vilẽ. Sed qꝛ ludus nõ ꝓpter se q̇riť: sꝫ ꝓpter operatõem. iõ ꝯfect⁹ ludi min⁹ ẽ vitiosus q̃ excessus. vñ phs dicit 9º ethi. ꝙ parũ de delecta tione suffič ad vitam q̃si ꝓ ꝯdimento sicut parũ de sale sufficit in cibo.

Utꝝ liceat cã ludi vti habitu religi osoꝝ? Rº Nõ licet.sed puniri dꝫ g̃uiter q̇ hoc facit: vt in auč.de sanc.epis.§.fi. A .Poti⁹ vr̃.§.pꝛt.vbi dr̃. Oibus gnãli ter i seculari vita cõuersantib⁹ ⁊ maxi me theatralia exercentib⁹ viris ac mu lierib⁹ iterdicim⁹ vti scemathe.i. hitu mõachi aut mõastrie aut assistrie aut cuiuscũq; ꝑsone h⁹. Sciẽtibus vniuer sis pꝛesumẽtib⁹ in tali scemathe aut imi tari:aut illudere i quacũq; ecclĩastica disciplina.qꝛ ⁊ coꝛpoꝛalia supplicia su stinebũt ⁊ exilio ꝯtradẽť ꝓuidẽtibus h⁹modi locoꝝ epĩs ⁊ qui sub eis sť cle ricis. Sed ẽt q̇buslibet militaribus iu dicib⁹ ⁊ q̇ sub eis sũt officiis ⁊ locoꝝ de fensoꝛib⁹. B .⁊ ar. C.de epi.audiẽ.l.mi nime. A .Ibi dr̃. Minime ⁊ q̃ ludibꝛio coꝛpis sui q̃stũ faciũt publice habitu eaꝝ ꝟginũ que dedicate sunt deo non vtantur. B.

Utꝝ in cãtu sclari.citharis.ludo sca choꝝ ⁊ h⁹modi sit pctm̃? Rº ſm Al. Si hec fiũt a ꝑsonis sclarib⁹ tpe ⁊ loco cõ petẽti licẽt.sicut ⁊ gnãlr̃ de ludis dictũ

eſt in ꝑ.§.Si ꝟo fiant a clicis nõ viden
tur cõpetẽ nec licẽ maxīe ſi clic⁹ ludat
cũ laico.2.q.7.laicos.23.di.his igit̃. Mĺ
to ēt min⁹ ꝯpetũt religioſis. A .Regri
tur ēt q̊ ad ſclares honeſt⁹ modus: vt
ŝ.in pn̄ꝰ ꝛ decẽs cã.Vñ.86.diſ.in.c.dona
re.dicit glo.ꝙ nõ eſt dãdũ aliqd citha
riſtis ꝛ ſiĺib⁹ niſi qñ ſonarẽt ad laudeꝫ
dei vĺ ob aliã iuſtã cãm:puta recreati
onis.vt qꝛ aliqs ẽ debiĺ vĺ infirmus.ꝛ
ꝙ ex̃ has cãs ſiĺr non licet talia ſonare
vĺ audire.Hec in glo.Et idẽ ꝓpter ean
dem rõem põt intelligi ꝛ in cantu. B.
Utꝝ iſpectio ſpectaculoꝝ ſit pecca
tũ? Rꝰ ſm Tho.ſcða ſcðe.q.167.Inſpe
ctio ſpectaculoꝝ vitioſa reddit̃ inq̃ſtũ
ꝓpter hoc hõ fit ꝓnus ad vitia laſci
uie vel crudelitatꝭ per ea q̃ ſibi repñtã
tur. A .Et inq̃ſtũ ꝑ hoc retrahitur ab
vtilib⁹ ꝛ bonis:vt ŝ.curioſitas. q̊ caſu
qñq; ēt excõicatio iminet.Vñ de cõſe.
diſ.i.in.c.qui die.dr̃.Qui die ſolẽni ꝑter
miſſo eccłe ꝯuẽtu ad ſpectacula vadit
excõicet̃. B .Et ad hꝰ facit ŝ.curioſi
tas.§.3ꝰ.ꝛ.ŝ.chorea.§.2ꝰ
Utꝝ liceat vti ludis i eccłia. vide ŝ.
emunitas eccłie.§.2ꝰ.in fine.De chore
is vide ſupra.chorea.

Udus alee ꝛ oĩs lud⁹
qui initit̃
fortũe:ꝛ oĩs talis eſt ꝓhibit⁹
ſm leges.non tñ ſi qs certet haſta ſiue
pila iaciẽdo currẽdo luctãdo vĺ pugnã
do:qꝛ hec fiunt cã ꝟtutis corporis.ff.e.
l.2. A .Et ibi ꝛ in.l.ſe.pꝫ ꝙ oĩs lud⁹ ēt
ſi nõ initat̃ virib⁹ fortũe eſt ꝓhibitus
niſi initat̃ alicui exercitio ꝟtuoſo ꝛ vti
li. B .Pro eo aũt qð ponit̃ in cõuiuio
veſcendi cauſa ꝑmittũt leges ludere
familie.ff.eo.l.fi. A .Ibi dr̃.Qð in ꝯui
uio veſcẽdi cã ponit̃ in eam rem fami
liã ludẽ permittit̃.Et intelligit̃ ð ludo
licito ꝛ honeſto cũ debitis circũſtãtiis
de quibus in.c.ꝓcedẽti:in pn̄ꝰ.Iſta etiã
que hic habentur notantur in ſum.cõ.
libꝰ.2ꝰ.ti.8.q.23.ꝫ glo.Ray.ꝛ Hoſti. B.
Utrum ludus alee ſit peccatũ? Rꝰ
ſm Ray.Quicunq; ludunt alea ſiue ta
xillis vel qui ſunt participes ſeu inſpe
ctores ludi ſꝑ peccãt.ff.eo.ꝑ totũ.ꝛ.C.
eo.in ꝯſtitutõe greca.ꝛ maxime ſi ſũt
clerici.in auc.de ſanc.epiſ.§.ĩterdicim⁹
A .Ibi etiã dicit̃ ꝙ clici nõ debẽt acce
dere ad aliqð ſpectaculoꝝ cã videndi
B .ꝛ ex̃ de vi.ꝛ ho.cle.clerici.Et eſt pn
cipaĺr ꝛ per ſe pctm̃ auaritie ſiue rapi
ne.Eſt etiã cã mĺtoꝝ pctõꝝ ꝛ mẽdacio
rum.ꝑiurioꝝ.blaſphemiaꝝ.deceptõuꝫ
ꝛ huiuſmõi. A .De hoc lati⁹ i dcã.q.23.
vbi dr̃ ſm Ray.Quã magnũ ſit hꝰ pec
catũ pꝫ int̃ alia ex nouẽ q̃ in talib⁹ at
tẽdunt̃.Primum eſt deſideriũ lucrãdi
Ecce cupiditas q̃ radix ẽ oĩum malorũ
vt dicit̃.i.ad Thi.vlt.Secũdũ eſt volũ
tas ſpoliãdi ꝓximũ.Ecce rapina. Ter
tiũ eſt vſura maxima.ſ.xii.ꝑ.xi.non ſo
lum in ãno vel in mẽſe:ſed in eadẽ die
ex̃ de exceſ.ꝓla.int̃ dilectos.Quartũ ẽ
multiplicia mẽdacia ꝛ ꝟba ocioſa ꝛ va
na.Quintũ ẽ blaſphemia.Ecce hereſiſ
Sextũ eſt corruptio multiplex ꝓximo
rũ q ad ludũ inſpiciẽdũ de cõſuetudie
praua cõueniunt.Septimũ eſt ſcanda
lũ bonoꝝ.Octauũ eſt cõtẽptus ꝓhibi
tionis ſancte mr̃is eccłie.Glo.dic̃ argu
mẽtuꝫ ꝙ ſm magiſtrũ huiuſmõi ludi
ſunt ꝓhibiti:nõ tm̃ diſſuaſi:qð ſecuri⁹
eſt dicere.Nonum eſt amiſſio tẽporis
.i.bonoꝝ que in illo tꝑe tenent̃ facere.
Con.Hoſti.ꝛ addit ſeptẽ peccata alia
que ſunt furtuꝫ.qꝛ luſores ſepe inopia
cogente diſcunt furari.Item violẽtia.
Aliq̊tiens.n.ad hꝰ vt aliquis ludat vio
lenter detinetur.ff.de aleato.ſolẽt.Ec
ce ſeruitus iniuſta.Item crimen falſi
qð cõmittit̃ in falſis taxillis faciendis
ꝛ ex certa ſcia cõmodãdis ſiue locãdis
Item homicidiũ.qꝛ de ludo veniũt ad
verba ꝛ ex his ad ꝟbera.tandẽ ad ho
micidia.Ecce iniuria.Ecce homicidia.
qbus iudex ex officio ſuo occurrere dꝫ
vt.ff.de vſufruc.eq̃ſſimũ.Itẽ fraus ꝛ
ðceptio:qꝛ q meli⁹ ſcit decipe:melius
credit ludẽ.Itẽ adulatio.Vñ dicũt ho
mines.Pulcher ꝛ bon⁹ luſor ẽ dñs me
us.Itẽ turpis ꝛ ihoneſta vita B.

Utrū ludus alee sit peccatū mortale
Rñ. ḃm Guil. Etiā si hō nō ducit i ɔsue
tudinē mortalr̄ peccat. Intellige qñ ex
auaritia ludit. A .qđ sp occurrit cū
q̄rat lucrū p modū illicitū qđ nil aliud
ē q̄ꝫ auaritia: vt colligitur ex nōtis per
Tho. scđa scđe. q. iis. arti. 4. Grauitas
etiā hꝰ pcti ɔprehēdit aliq̄tenus ex di
ctis in primo. §. p̄cedēti. cū additōe. B
qꝛ ꝛ auaritia de se ē pctm̄ mortale: vt
supra auaritia. §. 2º.

Que pena clicorū ludētiū ad aleas?
Rñ. De hoc legit. 35. dis. c. p̄. vbi dr̄ sic.
Ep̄s aut p̄sbyter aut diaconꝰ alee aut
ebrietati deseruiēs: aut đsinat aut cer
te dānet. Subdiaconꝰ aūt aut lector:
aut cantor: aut desinat: aut cōione p̄ue
tur. A .Idē i laico qđ in minoribus
clericis: vt pꝫ in dicto. c. p̄. B .Et nō
ꝙ ex dcō canone colligit ꝙ si nō ducit
i cōsuetudinē: nō sustinebit p̄dictā pe
nā. Uñ dicit deseruiēs. Silr̄ ꝛ si duxit i
ɔsuetudinē ꝛ vult desinere. Uñ dicit.
aut desinat. Dꝫ tñ in vtroqꝫ cāu pniam
agē de pctō. Et ḃꝫ Hosti. idē hodie. i sub
diacono qđ i diacono: ex̄ de ser. ñ or. mi
ramur. A .Idē i dcā. q. 23. Et addit ḃꝫ
Ray. ꝙ ex eo ꝙ i dcō. c. p̄ dr̄. dānet ꝛ cō
munione p̄uet. colligit ꝙ tale sit pctm̄
mortale ꝛ graue. B.

Utrū q i ludo alee vicit illi q nō pote
rat alienare teneat ad restitutōeꝫ? Rñ
ḃꝫ Tho. scđa scđe. q. 32. Qđ aliqs lucre
tur ab eis q rē suā alienare nō pñt: illi
citū ꝛ ꝯ ius diuū ē. Uñ q talibꝰ vicit ad
restitutōem tenet. ꝛ hic addit Ray. ꝙ
tales sūt furiosi. pdigi. minores. 25. an.
ꝛ maxime pupilli. Itē mēte capti. sur
di. muti. ceci. ꝛ qui morbo ppetuo labo
rant. qꝛ tales supesse rebꝰ suis nō pñt.
Idē de seruis. de religiosis. de filiisfa.
q nō hēnt peculiū castrēse vel q̄si. Idē
de vxore q̄ nō hē res pafernales. ꝛ ēt
đ administratore rerū ecclīarū q̄ paupe
rū sūt. Qui gº talibꝰ vicit restituē tene
tur: nō dico illi qui amisit. sed tutori. cu
ratori. dño. mōasterio. pr̄i. marito siue
ecclē. A .nisi forte clicꝰ rector ecclē es
set correctꝰ ꝛ crederet in debitos vsus
expēsurꝰ ḃm glo. Ray. ꝛ in sū. con. eo. ti
q. 25. vbi pꝫ ꝙ cū Ray. con. Hosti. circa
dicta in hoc. §. B.

Utrū qcūqꝫ traxit aliquē ad ludum
teneat restituē qcqd vicit. Rñ. ḃꝫ Tho.
vbi s̄. Restituē tenet. A .s. ei quē attra
xit. Uñ nec de eo pōt facē elȳnā ḃm eū
dē Tho. vt in sū. con. eo. ti. q. 24. B.
Et nō ꝙ ista attractio large intelligen
da ē. s. quōcunqꝫ v̄bis vel fact̄ iduxit
eū: cū ille alr̄ ñ erat lusurꝰ. Itē siue idu
xit a p̄ncipio siue in medio ludi cū ille
vellet desistere: vt Azo. dicit.

Utrū q fraudulēter ludit teneat r̄sti
tuere? Rñº ḃm Tho. vbi s̄. Tenet. A .s.
ei a q̄ vicit: vt etiā prime dictū ē. ꝛ col
ligit ex positis in dicta. q. 24. B .Et
intellige siue cōmisit fraudē añ: puta
qꝛ fingebat se q̄si insciuꝫ de ludo ꝛ q̄si
hoiem q posset decipi cū tñ decipe itē
deret. siue ɔmisit fraudē i ip̄o ludo: vt
submittēdo taxillos falsos siue etiam
v̄os male ꝛ fraudulose iactādo seu mē
dacit dicēdo ꝙ obtinuissꝫ seu male pe
cuniā numerādo. ꝛ oia hꝰ modi.

Utrū q vicit phibēte iure ciuili. A.
qđ phibet oēm ludū fortune: ꝛ etiam
nō intētē exercitio alicuiꝰ opis v̄tuosi
vt tactū est s̄. in p̄n. ꝛ dat repetitōeꝫ ei
q ppt ludū phibituꝫ aliqd soluit ꝛ he
redibꝰ eiꝰ vsqꝫ ad. 50. ānos. vt. l. fi. C. eo.
B .teneat ad restitutōeꝫ? Rñº ḃꝫ Tho.
vbi s̄. Ius qdē ciuile nō obligat oēs: sꝫ
eos solos q sunt hꝰ mōi legibꝰ subiecti.
ꝛ iterū p dissuetudinē abrogari pñt. iō
apud eos qui sūt hꝰ modi legibꝰ astri
cti tenēt integralr̄ ad restitutōem nisi
forte ꝯria ɔsuetudo p̄ualeat: aut quis
vicerit ei q traxit eum ad ludū i q̄ cāu
nō tenet restituē. qꝛ ille qui amisit nō
est dignꝰ recipe nec pōt licite retinē ta
li iure positiuo durāte: sed tenet illud
dare in elȳnas. hec Tho. Porro dictū
ius positiuū hr̄. C. co. l. alearū. ꝛ ff. eo. l.
vlt. in fi. Et idē ɔsulerē etiaꝫ dicto iure
positiuo durāte. s. ꝙ ille q attractus fu
it non tenet restituē. nec tñ licite pōt re

nere ppt ipam turpitudinem talis lu
sri: vt in se.§.dicitur.
Utrum ille qui vicit qn volūtari⁹ cum
volūtario lusit teneat ad restitutōem
R°. Quidā dicūt q nō. sed pauperibus
ē erogāda tal' pecunia: ar.14.q.5. nō sa
ne. Et hec ē opio Pla. Alii dicūt q tene
tur. ff. eo. l. vlt. i fi. z. C. eo. i ɔstitutōe gre
ca. Et hec ē opio Ber. vt nōt ex de vi. z
ho. cle. clerici officia. z ēt Ray. q̄ntū est
i pposito casu. s. in eo q lusit volūtarie
z per eadē iura. Sz vt mihi vr vtraq
opinio stat. z scda qdē opio. s. q teneat
reddē locū hz vbi legib⁹ viuit impiali
bus p q̄s z ipa opio pbat. Ubi vo non
sic viuit: vl' vbi leges ille abrogate es
sent: vr valē pma opio. s. q debeat pau
perib⁹ erogari. Nā cū ludus sit q̄dā ex
poliatio nō pōt quis per ipm licite ali
qd acqrere: z sic nō pōt tenē. sed nec illi
dz reddē: q2 ille nō ē dign⁹ rehre q q̄ntū
i se fuit primū expoliare conabat. De
factorib⁹ taxillo2 scaco2. alea2 z huius
modi: vide. i. negociatio. §. 7°. A . qui
incipit. Quid de factorib⁹. Et ad pdcā
pnt rduci q̄ nōnt i dcā. q. 24. i sū. cō. lib°
2° ti. 8. vbi dr bz Jnno. i. c. q2 plerīq. ex
ɔ imu. ec. q attract⁹ nō tenet rstituē: in
tellige illi a q̄ vicit: vt pz s. Sz q aliuz
attraxit tenet. q2 dolose fec. Et silr q lu
sit modicū cā recreatōis nō tenet resti
tuē: intellige si lud⁹ erat hōest⁹ z licit⁹.
al. Luc. 6°. dr. Ue vob q ridetis nūc. Un i
ead. q. 24. dr bz Ray. Si dicat. qs q bo
na itētōe vl' cā recreatōis ludat ad ale
as: faciat h° sine denariis aut accipiat
vnū ɔ ludis approbatis. Et glo. Ray. su
per vbo recreatōis dicit argumētū q
lud⁹ alee nō ē gnālr phibit⁹: q2 pōt lu
di bono fine. z iō taxilli z alee z scache
ria pnt fieri bono fine. Sz de h° dicet
sup dcō. §. qd de factorib⁹. Ex pdictis q°
pz quō qs teneat restituē que vicit in
ludo. Sed qd si aliqn vicit z aliqn pdi
dit. an fiet ɔpēsatio? Pōt distigui utrū
fiat lud⁹ cū eadē psona vl' drsa. Si cuz
eadē. aut lud⁹ ē mutat⁹: vt q2 pm⁹ fuit
licit⁹. z 2⁹ illicit⁹. z nō fit ɔpēsatio. q2 so

lutū vni vl' ēt eidē ex drsa cā non libat
a debito ex alia cā vl' cū alto. C. qn ci
ui. ac. piu. cri. l. vna. Aut lud⁹ nō ē muta
tus: vt q2 vterq erat illicit⁹. s. i quo vi
cit z pdidit. z vr q debeat fieri ɔpensa
tio. Nā z si sit dare casū i quo qs nō te
neat restituē illi a q̄ vicit rōe paris cāe
turpitudinis pōt tn restituē eidē: z i sti
tuēdo libat: vt nōt in sū. cō. li. 2° ti. 8. q.
.25. ad finē. Et iō pdēdo cū eodē vr ei re
stituisse p ɔcurrēti q̄ntitate. Si lud⁹ fi
at cū drsa psona nō fiat ɔpēsatio. quia
p iteritū rei morosus debitor n̄ libat. l.
in re furtiua. §. p°. ff. de cō. fur. maxie qn
ipemet dedit cām iteritui. ff. de vb. ob.
.l. si ex legati cā: vbi ille tenetur q occi
dit hominē quem debebat. B.

Luxuria. Cum luxuria multiplex sit:
vt dictū ē s. fornicatio. §. p°. q̄ ē
graui⁹ pctm? R° bm Tho. scda scde. q.
154. Grauissimū int oia pctā luxurie ē
uitiū ɔ nāz. sicut z Aug. dicit i li. ɔ adul
terinis ɔiugiis. Et hoc ideo. q2 trāsgre
dit illud qd bm nām determinatū est tāq
pncipiū circa vsū venereū. Post h°
ē icest⁹: qui est ɔ nālem reuerentiam
quā debem⁹ psonis ɔiunctis. Alie aūt
spēs st ɔ rctā rōnē tn ex suppositōe nā
liū pncipio2. Magis aūt repugt rōi q
aliquis venereis vtatur: non solum ɔ
illud qd cōuenit proli generāde: sed ēt
cū iuria primi. z iō fornicatio simplx
mima est iter spēs luxurie. Adulteriū
vero graui⁹ est q̄ stuprū. q2 maior in
iuria fit in abusione mulieris alterius
potestati subiecte q̄ntum ad vsuz gnā
tionis q̄ subiecte ad solā custodiam.
Utrūq aūt aggrauatur per violentiā
z iō rapt⁹ vginis ē grauior q̄ simplex
stuprum. z raptus vxoris q̄ adulteriū
Et de tali raptu quedam habes. i. ra
ptor. 2°. De stupro vero z adulterio. su
pra fornicatio. §. p°. Et sup. adulterium.
Hec etiā omnia aggrauant scdm rati
onez sacrilegii. qn. s. persona deo sacra
ta rapitur. A . Et hoc sacrilegiū gui⁹
est incestu cū sit ɔ dinā reuerētiā. B

Itē inť pctā ɔ nām ğnissimū ē pctm̄ be
stialitatis.s.vbi nō seruať debita spēs
Post hoc āt ē vitiū sodomiticū vbi nō
seruať debit⁹ sexus.Et de hoc aliqd.i.
sodomia.Post hoc aūt pctm̄ molliciei
ex eo ꝙ nō seruať debit⁹ modus concū
bendi.Magis aūt si nō sit debitū vas
q̄ꝫ si nō sit debit⁹ modus.Min⁹ aūt inť
pctā ɔ nām ē pctm̄ molliciei qđ ɔsistit
i sola emissione seminis sine ɔcubitu
ad alteꝝ.Et de ista mā satis hř.32.q.7.
adulterii.

An q deflorat ꝟginē solutā teneať
eā ducē vel maritare? R°.In foro iudi
ciali videť teneri ad alteꝝ p̄dictoꝝ.ex̄
de adul.c.p̊.Sꝫ ẜm glo.hec fuit pēa an
tiqua.hodie ꝟo sic puniť.ꝙ aut ducat
eam aut ꝟberat⁹ ꝛ a sacřis exclusus re
trudať ad pniam i monasterio de quo
nō possit egredi:ex̄ de adul.c.2°.A.Ibi
pꝫ ꝙ hec pena ꝓxime dicta obtinet qn̄
seductor nō vult stupratā ducē quo ca
su ēt vř ꝙ teneať eā dotare: vt eo.ti.c.
p̊.Si aūt pater nō vult eā ei dare: vel
ipa non vult ɔsentire:teneť eā dotare:
vt in dcō.c.p̊.qđ non corrigiť:sed in di
uerso casu loqtur: vt ex his pꝫ.ꝛ ex tex.
ꝛ glo.vtriusqꝫ.c.Et ẜm glo.Ray.ꝛ in sū.
cō.li°.2°.ti.5.q.6.glosatores p̄dicta itelli
gunt de raptore q seducit.i.seorsū duc̄
a domo pr̄is ꝛ extrahit ꝟginē p violen
tiā.sed certe etiā si nō infueniat violē
tia teneť seductor ad satisfactōem dā
ni: vt in.c.fi.ex̄ de iniur.B.In foro āt
pniali sic agēdū est ẜm Guil.Si deflo
rauit ipam volūtariā nō teneť.qꝛ ille
nō seduxit eā.Si aūt iuitā vel seductā
iniungēdū est ei ꝙ satisfaciat vel ɔpo
nat cū ea.A.s.cōpositōe que ꝓcedat
a libera eius volūtate.Al' absolut⁹ nō
est tut⁹ in cōscia:ar.l.i.§.q̄ onerāde.i fi.
.ff.quaꝝ reꝝ ac.nō dať.B.Silem ca
sum hēs.i.mr̄imoniū 4°.§.2°.

Utꝝ ɔsensus i delectatōem.s.cogita
tiōis carnalis absꝫ h°ꝙ ɔsentiať i actū
sit mortale? R°.Sic.vt hēs s̄.ɔ̄lectatio

Utꝝ i tactib⁹ ꝛ osculis ꝛ h⁹modi sit
pctm̄ mortale? R° ẜꝫ Tho.scđa scđe.q.
.154.Osculū amplex⁹ vel tact⁹ ẜm suā
rōem nō noiant pctm̄ mortale: qꝛ pn̄t
absqꝫ libidine fieri vľ ꝓpter ɔsuetudi
nē pr̄ie vel ꝓpť aliquā nccitatē vel rō
nabilē cām.Sed si fiāt cum libidinosa
delectatōe sunt mortalia.Nam ꝛ sol⁹
cōsensus i delectatōeꝫ mortalis:ē mor
tale: vt in p̄cedēti.§.diciť.multo magꝭ
ꝓgressus ad actū mortale.Addi pōt ẜꝫ
Ul.ꝙ etiā aspect⁹ libidinosus morta
le ē.Math.5°.Qui viderit mulierē.ꝛc̄.

Magister p°iue do
ctor pri
mo cōiter.Quelibet eccľia
cathedralis debet tenere
mgr̄os liberaliū artiū ad min⁹ grāma
tice qui cľicos ꝛ alios pauperes gratis
instruāt.Et debent magistro assignari
ꝓuētus vnius p̄bende.Et eodē modo
debent facere alie eccľie quarum suffi
ciunt facultates.In metropolitana ec
clesia debꝫ vlterius esse mgr̄ in theolo
gia:ꝛ eodē modo recipe ꝓuētus.nō tn̄
ꝓpter hoc fiat canonic⁹.A.Sed tam
diu reddit⁹ ipos pcipiat q̄ꝫdiu pstitēit
in docēdo.Qđ si forte de duob⁹ eccľia
metropolis graueť: theologo iux̄ mo
dū p̄dictū ipa ꝓuideat.grāmatico ꝟo
in alia eccľia sue ciuitatis siue diocesis
q̄ sufficē valeat faciat ꝓuideri: vt in.c.
qꝛ nōnullis:ex̄ eo.B.37.dis.de qbus
dam.ex̄ eo.per totū.A.Presertiꝫ i.c.
p̊.ꝛ in dicto.c.qꝛ nōnullis.Nō etiā ꝙ a
p̄latis ꝛ capitulis ad theologie studiuꝫ
debent aliqui habiles destiari q alios
postmodū valeant erudire.qbus si ꝓ
prii ꝓuent⁹ eccľie nō sufficiūt.p̄dicti.s.
p̄lati ꝛ capľa necessaria ministrabunt
Docentes ꝟo in theologica facultate
dū in scholis studuerit ꝛ studētes i ipa
integre p annos qnqꝫ recipiāt de lnia
sedis apľice ꝓuentus p̄bendaꝝ ꝛ bn̄fi
cioꝝ suoꝝ non obstāte aliq̄ ɔsuetudie
ɔtraria vel statuto.Hec oia ex̄ eo.sup
specula.vt in sū.con.li°.p̊.ti.3.q.i.B.
Et de hac etiā materia vide.i.scientia
.§.p̊.ꝛ sequentib⁹.

Utꝝ aliquis possit recipi i canonicū

cũ pacto ꝙ doceat ꝛ scholas tẽeat? ℞º ƀm Hosti. Dicũt doctores ꝙ nõ: alr̃ eẽt simoniacũ. sed vacãti p̃bende bñ põt hoc onus annecti: ex̃ de p̃ben. significatũ. Con. Ber. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 4. B. In curia romana debent eẽ doctores ꝛ studium vtriusq; iuris vide. ĩ. studium. §. fi.

Utꝝ magister possit scholarib⁹ collectam imponẽ vel exigere? ℞º scd̃m Hosti. Si mgr̃o ãnexũ ẽ sufficiẽs bñficiũ vel sufficiẽs salariũ publicũ non licet ei exigere: alr̃ simoniã cõmitteret: qꝛ vendẽt obsequiũ sp̃ũale qd̃ ex officio suo tenet̃ facẽ: ex̃ de simo. nemo. ĩ. q. 3. vendẽtes. ꝛ. c. nõ solũ. sed tñ spõte oblata recipe põt. Si ꝟo non sit ãnexũ tale bñficiũ vel salariũ aut si non sufficiat ei põt accipe collectã ꝓ laborib⁹ suis: ar. 12. q. 2. qcunq;. ꝛ. c. eccl̃iasticis. et. c. caritatẽ. Et videt̃ Hosti. inuere ꝙ ñ solũ ab ex̃neis: sed etiã a cl̃icis eccl̃ie possit exigere: nõ tñ dꝫ exigere a paupere cũ ip̃e potius debeat paupi subuenire. Sed ꝛ talis exactio ƀm Guil. ñ dꝫ eẽ coactoria: vt ꝙ nisi soluãt expellat eos de scholis aut accipiat res eoꝝ sed poti⁹ inopiã suã eis exponẽdo. Et hec oĩa ƀm Hosti. intelligẽda sũt si magister est sufficiẽs. Qd̃ si insufficiens ẽ ꝛ officiũ docẽdi assumit nõ est ei ex debito ꝓuidẽdũ: sed sibi culpã imputet. ff. ad. l. aquil. idẽ iuris. Si ꝟo sufficiẽs ẽ ꝛ nõ hꝫ ꝓuisionẽ vt dixi etiã si diues ẽ põt a diuitib⁹ licite accipe. qꝛ nõ tenetur eis grat] seruire. Satis con. Inno. Ray. ꝛ Ber. A. Idem in sum. confes. eo. ti. q. 2. B.

Quid de mgr̃o qui festũ alic⁹ sancti qd̃ de se colẽdũ est nõ vult ꝯcedẽ ad celebrãdũ nisi data sibi pecunia? ℞º ƀm Ray. Simoniã cõmittit. quia vendit sp̃ũale ad qd̃ tenet̃: vt in p̃ncipio p̃cedentis. §. dictũ est. Et per eadẽ iura et eodẽ mõ si festũ nõ ẽ celebrãdũ. ꝛ ipse vult illud festare nec vult legere nisi data pecunia. A. Idẽ si diẽ nõ colẽdũ vt alicui⁹ minoris sancti ꝯcedit colendũ ꝓ pecunia: vt in sũ. con. eo. ti. q. 3. Et subdit̃. Si aũt ꝓ data pecunia ꝯcedẽt mgr̃ scholarib⁹ aliquo die ꝓ festo cessare a lectõib⁹ siue vacatõem aliquaꝫ ꝓpter recreationẽ sicut ꝯsueuit fieri ab auctoristis turpe lucrũ eẽt sed nõ esset simonia. hec ibi. Sed nõ videt̃ rõ diuersitatis in hoc casu a sup̃dictis. B.

Doctoris seuitia. s. in nimis corrigẽdo culpe ĩputat̃. qꝛ leuis tm̃ castigatio ei ꝑmissa ẽ. ff. locati. l. itẽ querit̃. ex̃ de homici. ad audiẽtiã. 23. q. 5. c. p̃. Quid tenẽdũ ab auditorib⁹ diuersoꝝ mgr̃orũ qui habẽt ꝯ̃rias opĩones. habet̃. ĩ. opio Utꝝ act⁹ doctrine sit p̃termittẽdus ꝓpter scandalum. vide. ĩ. scandalum. § 7º. ꝛ 8º.

Magister 2º. s. quãtum ad licẽtiaꝫ docendi. Quid gº si aliqd exigatur vel ꝓmittat̃ ꝓ licẽtia docendi? ℞º ƀm Hosti. Exactuꝫ debet restitui ꝛ ꝓmissũ remitti: ex̃ eo. ꝓhibeas. A. Al̃ incipit ꝓhibem⁹. B. Simonia tñ nõ ꝯmittit̃: sꝫ ꝯmittit exigẽs crimẽ ꝯcussionis ꝛ dꝫ dignitatib⁹ ꝛ officiis ꝛ bñficiis expoliari: ex̃ eo. c. p̊. ꝛ. c. quanto. A. Con. Ray. ꝛ Hoff. vt in sum con. li. p̊. ti. 3. q. 5. B.

Quid si ille qui hẽt ptãtẽ ꝯcedendi licẽtiã docẽdi vel legẽdi vult legere in ꝓp̃a ꝑsona: nũqd põt alteri licẽtiã denegare? ℞º ƀm Hosti. Nõ põt eũ ipedire vel ei denegare etiã si ip̃e sit valde idoneus: ar. ex̃ de offi. archi. c. vlti. Hoc. n. esset i p̃iudiciũ auditoꝝ. cum sepe qs hẽat gr̃am discẽdi ab vno: ꝛ non ab altero. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q 6. Et satis hoc dr̃ in. c. quanto. ex̃ eo. B.

Quid si aliquis obtẽta licẽtia legẽdi velit aliũ substituere: nũquid a substituto põt recipere expẽsas quas fecit in ꝯuiuiis ꝛ huiusmõi? ℞º ƀm Guil. Si ꝯsuetudo loci est ꝙ possit aliũ substituere: tunc ab illo põt recipere expensas factas quasi loco interesse: dũ tñ ille doceat noie ei⁹. Si autem totum ius transferat in substitutũ: non dꝫ aliqd

recipe etiā ꝑ interesse:nec pōt ēt i p̄ ca
su pacisci cū substituto de certa portio
ne emolumēti recipiēda. A .Idez in
sū.con.eo.ti.q.7.z.8. B .Et multo mi
nus potest in casu 2°

Utrꝫ liceat alicui ꝑ seip̄o petē licen
tiā docēdi ī theologia. R° s̄ꝫ Tho.i q̊li
bet.Dicēdū ꝙ sic. Nullā.n. petit excel
lētiā ꝑtātis:qd̄ qdē turpe eēt : sꝫ petit
solā oportunitatē cōicādi id qd̄ hꝫ. Cōi
care aūt sciam quā qs hꝫ laudabile ē
z ad caritatē ꝑtinēs s̄m illud Sap̄.7°
Quā sine fictiōe didici z sine inuidia
cōico.z.i.Petri 4.° Unusqsqꝫ sicut acce
pit grām in alterutrū illā admīstrātes
Pōt tn̄ turpitudinē ɔtinere rōe p̄sum
ptōis si ille q nō est idone⁹ petēt docen
di officiū. A .Iō i sū.cō.li°.3°.ti.5.q.5. B.

Aioritas

s̄m Ray.p̄nci
palr̄ in q̄tuor
ɔsistit. Primū qdem i p̄roga
tiua ordīs: vt p̄sbyter maior est diaco
no.dis.93. legimus.in fi.ex̄ eo.statuim⁹
Secūdū ē i p̄rogatiua cōsecratōis: vt
ep̄s maior est p̄sbytero.dis.95.olim. et
ep̄s in eccl'ia. Tertiū est in p̄rogatiua
admīstratōis: vt archidiacon⁹ maior ē
archyp̄sbytero.z ei subest atqꝫ obedi
re dꝫ.dis.25.ꝑlectis. Quartū ē i p̄rogati
ua antiquitatis s̄m ꝙ maior est: vel q
prius fuit ordinat⁹ vl' p̄us religionem
ingressus vel etiam ille q p̄cedit alios
in etate. dis.75. ordinationes : ex̄ eo.c.
p̊.ex̄ de elec.dudum p̄. Et addit etiam
s̄m Hosti quintū.s.scd̄m p̄rogatiuam
eius qui ordiauit. qz ordinat⁹ a supio
re int' alios eiusdē ordinis magis ē ho
norādus: ex̄ eo.per tuas. Ad maiorita
tē obediētia sequit'. de qua h̄etur.ī.obe
dientia per totum.

Aior pars.

Generalr̄
quod fit a
maiori parte capituli seu col
legii vires obtinet.65.di.c. p̄.2° z.3° nisi
ex alia parte p̄ponderet auctoritas : ex̄
de elec.dudum.extra de testi.in p̄sētia
ꝑualet tn̄ qn̄qꝫ minor pars.s.qn̄ ali
quid ab eis rōnabile fuerit obiectum
vel ɔn̄sum: ex̄ eo.c.p̊. Nec oportꝫ voca
ri absentes nisi in electōibus: vt s̄. ele
ctio p̊.§.6°. Silr̄ i cessatōe a diuinis : vt
s̄.cessatio a diuinis.§.p̊. A . Concor.
Albricus. B.

Aledictio.

Utrum ma
ledictio sit
peccatum mortale? Rn° s̄m
Tho.scd̄a scd̄e.q.76. Maledictio de q̄
nunc loquimur est per quam ꝑnuncia
tur malū ɔ̄ aliquē vl' imp̄cando vel in
optando: qd̄ qz scd̄m se repugnat cari
tati: ē peccatū mortale.i.Cor.6° Neqꝫ
maledici neqꝫ rapaces regnuꝫ dei pos
sidebunt. z tāto grauius quāto ꝑsonā
cui maledicim⁹ magis amare z reuere
ri tenemur. Unde Leuit.20. Qui male
dixerit patri suo aut matri morte mo
riat'. Contingit tamē esse veniale vl' ꝑ
pter paruitatē mali qd̄ qs alt'i impre
catur: vel etiā ꝑpter affectū eius q ꝑ
fert: dū ex leui motu : vel ex ludo aut
subreptōe aliq̄ talia verba ꝑfert. quia
peccata v'borum maxime ex affectu
pensantur.

Que differētia est inter maledictō
nem z blasphemiam? Rn° s̄m quorū
dam vulgare: vt in tuscia: idem sunt. z
hoc etiā ꝑbatur ꝑ decre. ex̄ eo. statui
mus. Sed tamē ꝑprie loquēdo aliud ē
blasphemia. qn̄.s. verbis. A .vel intē
tione: cum etiā sola intentione pecca
tum cōmittatur. Isa.p̊. B .attribui
tur deo quod ei non couenit. vel e°. vt
dictum est sup̄. blasphemia. A . Ter
tio cuꝫ attribuitur creature qd̄ appro
priatur creatori s̄m Tho.scd̄a scd̄e.q.
.13.arti.p̄. B .Aliud maledictio .s. qn̄
aliquis imp̄catur vel optat alicui ma
lum siue homini siue deo.

Que pena ꝑferētis maledictōeꝫ ɔ̄
deū? R°. Si quis ɔ̄ deū vel aliquē san
ctuꝫ maxime beatā v'ginē talia p̄sum
pserit: dꝫ septē dieb⁹ dn̄icis p̄ foribus
eccl'ie ī manifesto eē dū missa dicit': ita
ꝙ vltimo die nec palliū nec calciamē
ta: sed corrigiam circa collū habeat: z
ꝙ septē p̄cedentibus feriis sextis ieiu

net ĩ pāe ꝛ aq̃:nec ĩgrediaꝛ eccłaꝫ.ꝛ ĩ q̃ libꝫ dictoꝝ dieꝝ tres reficiat paupes.ꝛ si ñ pt̃ tres saltē duos vł vnũ.ꝛ si ñ pt̃ hͦ illud ĩ penā aliā ↄmuteꝛ.ꝛ si p̃dcā renuēit dꝫ ei ĩꝛdici ĩgressꝰ eccłe.ꝛ ĩ obitu dꝫ carē eccłastica sepultura. Insup tales debēt ↄdēnari pena pecuniaria:ex eo.statuimꝰ. Et hec oīa ꝫ Hof.ꝑ tribunali fiũt. Ceteꝝ ĩ iudicio aīe discretꝰ sacēdos molliet hũc rigorē. A .Immo ꝛ ĩ foro pnīali ēt h̃ rigoꝛ seruādus est p̃terq̃ ĩ ↄdēnatōe pene pecuniarie qñ blasphemia publica ē:ꝫm modũ tñ positũ s̃.ↄfessoꝛ p̊.in additōe magna. B

Utꝝ liceat maledicē creature irrōali? R̃ͦ. Creature irrōali ↄtingit maledicere qnq̃ modis.p̊ mō ꝫ q̄ ordinaꝛ ad hoieꝫ ꝑ modũ subuētōis.s.qꝛ ꝑ eas ĩ h̃ ueniꝛ hũane nccitati. Et hͦ mō d̃s hōi dixit. Maledcā ꝛra ĩ ope tuo. A .Gen. 3ͦ. B .vt.s.ꝑ eiꝰ sterilitatē hō puniretur. Et ita ēt ĩtelligiꝛ qđ hꝛ Deutͦ. 28ͦ. Bñdicta horrea tua.maledictũ horreum tuũ. Sic ꝛ Dauid maledixit montes gelboe ꝫ expositōeꝫ Greg.2ͦ. scđm q̄ ordinaꝛ ad hoiem ꝑ modũ significatōis.sicut dñs maledixit ficulnee in significatōem iudee Math.21.3ͦ scđꝫ q̄ ordinaꝛ ad hoiem ꝑ modũ ↄtinētꝫ.s. loci vł tpis. Et sic Iob maledixit diei natiuitatꝫ sue. Iob 3ͦ. Et hͦ ꝑpꝛ culpā originalē quā nascēdo ↄtraxit:ꝛ ꝑpꝛ penalitates ĩde seq̃ntes:ꝛ ꝑpꝛ hͦ ēt pōt ĩtelligi Dauid maledixisse mōtibꝰ gelboe 2ͦ. Reg.p̊ ꝑpter cedē ppłi q̃ ĩ eis ↄtigerat. Predictis tribꝰ mōis nō ↄpetit nec licet hōi maledicē irrōnali creature:nisi forte spāli dei ꝛuelatōe. A .Uel nisi ĩ his nō ĩtēdēt odiũ creature: ſꝫ detestatōeꝫ mali cłpe vł pene:iux̃ illđ Iob 5ͦ. Uidi stultũ firma radice: ꝛ maledixi pulchritudini eiꝰ statiꝫ. B .4ͦ. ↄtigit maledicē irrōabilibꝰ rebꝰ:inq̄tum sꝛ creature dei.ꝛ hͦ ē pctm̃ blasphemie 5ͦ. pōt ↄtingē maledicē eis ꝫ se ↄsideratis.ꝛ hͦ ē ociosũ ꝛ vanũ ꝛ ꝑ ↄñs illicitũ hec sũpta sꝛ de Tho.scđa scđe.q.76.

Malefactor. Si malefactoꝛ pōt fugē vł se defēdē.vide s̃. accusatus.§.plꝛt.

Maleficium diciꝛ duplr̃. Unoͦ qđlibet sortilegiũ de quo agiꝛ .C. de male.ꝛ mathe.ꝑ to.de quo ēt młta hñꝛ.ĩ.sortilegiũ.ꝑ totũ.ꝛ de tali maleficio inq̄tũ ĩpedit mr̃imoniũ hꝛ ex̃ de fri.ꝛ male.ꝛ s̃.ĩpedimētũ 15ͦ.ĩ q̃tuoꝛ vltimis.§. Alioꝛ dꝛ maleficiũ qđcũq̃ crimē.vt furtũ rapina.homicidiũ ꝛ huiꝰ mōi. Dꝛ ēt q̃i maleficiũ qñ ē nocumētũ p̃ter ꝑpositũ:vt cũ iudex ꝑ ĩperitiam male iudicat:vel cũ de domo alicuius aliq̃d ē eiectũ qđ nocuit trāseũtibꝰ:vt in Insti.de obli.q̃ ex q̃si delic.ĩ p̃nͦ.ꝛ ꝑ totũ. Utruꝫ maleficiũ quod est sortilegium possit tolli ꝑ aliud maleficium: vide s̃.impedimētũ 15ͦ.§.fi.

Manumissio est datio libertatis. Nam q̄diu quis in seruitute est manui ꝛ potestati suppositus est. manumissus vero liberatus est. in Insti.de liberti in p̃nͦ. Et manumissi dicũtur liberti:de q̃bus hētur sup̃.libertus

Quis pōt manumittē? R̃nͦ. Manumittere pōt dñs q̃ ē maioꝛ.20.ānis.nisi alꝛ nō hēat admĩstratōem:vt furiosus ꝛ ꝑdigus. Minoꝛ ƀo.20.manumittere inꝛ viuos nō pōt nisi ex cā.ꝛ tunc si est maioꝛ.17.ānis.C.q̃ manumit.nō pñt.l. si minoꝛ. A .cōiũcto.§.fi.in Insti.ex q̃bꝰ cau.manu.licet. B .Sꝫ in vltima volũtate pōt:ex quo pōt testari.s.post .14.annũ.C.q̃ manumit.nō pñt.auc. ſꝫ de iure. A .alꝛ incipit.sed hodie.ꝛ ideꝫ dꝛ in dcō.§.fi.in Insti. B .Item ep̃s pōt manumittē seruos eccłie benemeritos.12.q.2.si q̊s. Pōt etiā alios non benemeritos:dũ tñ det eccłie ꝑ vno duos eiusdē mēiti ꝛ peculii.12.q.2.ep̃us q̃ mācipiũ. Et ꝫm Guil.intelligi dꝫ q̄ det de suis bonis ꝑpꝛiis:nō de rebꝰ eccłie. Itē ipē pōt manumittē causa miseratōis .12.q.2.cũ redēptoꝛ:qđ intelligi pōt de

bene meritis. Itē abbas nō pōt manu
mittē seruū monasterii nisi de cōsensu
epi ꝛ monachoꝝ. dis. 54. abbati: nisi sit
ꝯria ꝯsuetudo: ex̄ ō his que fi. a pla. ea
noscit. Itē seruus cōis pluriū māumit
ti pōt ab vno: sed dꝫ manumissoꝛ alios
seruare idēnes. A. Hoc ē ꝙ añ māu
missionē dꝫ ꝑciū iustū dare. vł si recusa
tur recipi dꝫ deponē ꝑ publicas perso
nas cū sigillo apud edē sacrā: vt in. l. de
qua statim. B. C. de cōi ser. ma. l. i. Et
nō ꝙ nō valet manumissio in fraudeꝫ
creditoꝝ facta. C. q ad liber. ꝓuo. ñ po.
A. Meli⁹. C. q manumit. nō pñt. B.
. l. i. in Insti. q. ex cau. ma. li. §. ꝑ. A. Iō
in sum. con. lib. 3. ti. 17. q. 10. ſꝫ Ray. Ul.
ꝛ Hosti. B.

Qualiter fieri debeat manumissio?
R. multis modis. Aliqñ in eccłia sub
aspectu epi ꝛ plebis. ꝛ debꝫ de hoc fiēi
scriptura ad cautelā futuri. C. de his q
in eccle. ma. l. i. ex̄ de ser. nō oꝛ. c. ꝑ. Item
fit qñqꝫ coꝛā iudice. ꝛ dicit māumissio
vindicte. nam vindicta appellabatur
virga ꝑtoꝛia cū qua tangebantur a ꝑ
toꝛe illi q manumittebant. A. De h⁹
in Insti. de libertis. §. multis. ꝛ ibi glo
B. Et si qdē manumissio fiat ad hoc:
vt manumissus oꝛdinet dꝫ poti⁹ fieri
coꝛā iudice eccłastico qꝫ coꝛā seculari:
ar. ex̄ de ser. nō oꝛdi. c. ꝑ. Itē pōt manu
missio fieri i secreto: vt dicat dñs. esto
liber. vel int amicos. vel ꝑ epłam. vel
ꝑ testamētū. vel quālibet vltimaꝫ vo
lūtatē. Itē pōt fieri dieb⁹ feriatis. Itē
tā de die qꝫ de nocte. ꝛ a ꝓcedēte ꝑ viā
A. i. a iudice ꝛ nō ꝓ tribunali sedēte: vt
in textu de quo statim. B. in Insti.
de liberti. §. multis aūt. Insuꝑ serui fi
unt liberi ꝑ alios modos qꝫ ꝑ māumis
sionē: quos vide. ī. seruus ꝑ. §. fi. Prin
ceps quoqꝫ sola volūtate manumittē
pōt. C. de cōi ser. ma. cū apud.

Atrimonium p°.

cōiter: qd sit mrīmoniū? Rn.
Matrimonium est viri ꝛ mulieris cō
iunctio indiuiduā vite consuetudineꝫ
retinēs. 27. q. 2. c. ꝑ. ex̄ de ꝑsump. illud. ꝛ
in Insti. de nup. §. 2. A. In hoc. §. ni
hil de hoc videt dici: sed in aliis allega
tis. B. qd Ray. exponēs dicit. Uiri et
mulieris nō viroꝝ ꝛ mulieris: nec viri
ꝛ mulieꝝ. qꝛ nec vn⁹ vir plřes vxoꝛes:
nec vna plřes viros hře pōt. Cōiunctio
. s. aioꝝ ꝛ mrīmonialis. Indiuiduā vite
ꝯsuetudinē retinēs: hoc ē ꝙ neut absꝫ
cōsensu alteri⁹ pōt ꝯtinētiā ꝓfiteri vel
oꝛōi vacare: vt h. ī. §. vlt. in fi. nec se al
teri copulare sꝫ sibi īuicē mutuā fideꝫ
seruare: ꝛ debiti redditōem ꝛ mutuam
īuicē in necessariis vt pñt subuētōeꝫ ꝑ
bere debēt. Et ꝙ dr indiuiduā. ꝛc. intel
ligit ſm Guil. de mrīmonio ꝯsūmato ꝑ
carnalē copulā. qꝛ añ posset separi i ca
su: vt dr s. impedimētū ꝑ. §. 2. Itē intel
ligit de mrīmonio fideliū. qꝛ ꝛ mrīmo
niū infideliū posset separari: vt s. ipe
dimētū 9. ꝑ totū. A. Idē in sum. con.
li. 3. ti. 2. q. i, vbi ponūtur ꝛ alie diffini
tōes matrimonii que possūt reduci ad
ꝑdicta. B.

Un̄ dr mrīmōiū? R. ſꝫ Ray. Dr q̄si
mrīs muniū. i. offm̄. qꝛ dat mulierib⁹ es
se mrēs. ꝛ iō magis denoiat a mrē qꝫ a
prē: qm̄ in eo plus apparet mrīs offm̄
qꝫ prīs. Idē Tho. Pe. ꝛ Hosti. A. Idē
in dcā. q. i. in sum cō ti. 2. B.

Utꝝ mrīmoniū sit sacrm? Rn° ſm
Tho. in 4. di. 26. Sacrm ipoꝛtat reme
diū ꝯ peccatū ꝑ sensibilia signa ꝛ cum
hoc inueniat in mrīmonio: inter sacra
cōputat. A. Et istud remediū est du
plex. s. curatiuū ꝛ ꝑseruatiuū. Primū
dat in aliis sacris. Scōm i sacro matri
monii ſm Pe. ꝛ in sū. con. li. 3. ti. 2. q. 2.
Magis aūt videt dici sacrm ex eo ꝙ ē
sacre rei signū. i. cōiūctōis xpi ꝛ eccłie.
ad Eph. 5. Et ut pꝫ i dicta. q. 2. Pe. addit
ꝙ cōiunctio exterioꝛ ē sacrm tm̄. cōiun
ctio ꝟo interioꝛ aioꝝ sacramētū ꝛ res.
effect⁹ grē; que ibi confert res ꝛ non sa
cramētuꝫ. ꝛ est res ꝑmo sigta. Res ꝟo
sigta secundario ē ꝯiūctio xpi ꝛ eccłie.
B. Et foꝛma qdē hui⁹ sacramēti sunt
ꝟba. A. siue alia signa: vt i dicta. q. 2.

B .quib⁹ ɔsensus mr̄imonialis exp̄mi
tur: ꝛ sicut pn̄ia non hēt aliā mām nisi
ip̄os act⁹ sensui subiectos q sunt loco
mālis elemēti. sic sacr̄m mr̄imonii hēt
ꝓ mā ip̄os act⁹. qꝛ ꝑficit per actū ei⁹ q
sacr̄o ipso vtitur. Unde apl's Eph̄ 5° di
cit. Sacr̄m hoc magnū. ꝛc.

Qn̄ mr̄imoniū fuit istitutū? R° ɓm
Tho. in 4° di. 26. Mr̄imoniuꝫ ɓm ꝙ oꝛ
dinat̄ ad ꝓcreatōem ꝓlis que erat ne
cessaria etiā peccato nō existente insti
tutū fuit an̄ pctm̄ Ade in hoc ꝙ homi
ni mulierē i adiutoriū de costa forma
uit. ꝛ dixit eis. Crescite ꝛ multiplicami
ni. ꝛc. Gen̄. 2° A .ɔiuncto. c. p̄. B .Adā
ɩ̄o cū dixit. h° nūc os ex ossibus meis.
ꝛc. ɩ̄ba illa ꝓtulit a deo inspirat⁹: vt in
telligeret mr̄imonii institutōem a dō
factā. sed ɓꝫ ꝙ mr̄imoniuꝫ p̄bet reme
diū ɔ̄ vuln⁹ pcti. sic institutū fuit post
pctm̄ tpe legis nāe. Scd̄m aūt indeter
minatōem ꝑsonaꝝ institutōem hūit i
lege Moysi. Et ɓm ꝙ rep̄n̄tat ɔ̄iūctio
nē xp̄i ꝛ ecclie institutōem habuit in
noua lege. ꝛ ɓꝫ h° ē sacr̄m noue legis. hec
Tho. ꝛ de p̄ma ꝛ scd̄a istitutiōe. 32. q. 2.
§. his ita. ꝛ ex̄ de diuoꝛ. gaudem⁹.

Que sūt cāe institutōis mr̄imonii?
R° ɓm Ray. Due sūt p̄ncipales. s. susce
ptio sobolis educāde ad cultū dī. Gen̄.
p̄. Crescite ꝛ multiplicamini. ꝛc. ꝛ vita
tio fornicatōis. i. Cor. 7°. ꝓpter fornica
tionē vnusq̄sq; hēat suā vxorē ꝛ vnaq̄
q; suuꝫ virū. ꝛ ista cā solū post peccatū
extitit. Secundarie ɩ̄o multa sunt: vt
qn̄ꝫ pacis reformatio. pulchritudo vxo
ris. diuitie. ꝛ h⁹modi.

Nūqd tenet mr̄imoniū nō factum
cā ꝓlis: sed ꝓpter scd̄arias cās nunc di
ctas: puta ꝓpter pulchritudinē diuiti
as ꝛ h⁹modi? R° ɓm Ray. Sic. Sufficit
n. ꝙ ɔtrahere intēdūt ꝛ ɔ̄sētiūt ꝑ ver
ba de p̄n̄ti. 32. q. 2. solet queri. Deut° 21.
Si videris mulierē pulchrā in medio
captiuoꝝ ꝛ amaueris eā volueris q; in
vxorē hēre: introduces eā in domū tu
am. ꝛc. Con. Tho. ꝛ Pe.

Quot sūt bona mr̄imonii? R° scd̄m
Ray. Sūt p̄ncipalr̄ tria. s. fides ꝓles ꝛ
sacramētū. 27. q. 2. oē. In fide attēditur
ne cū alio vel cū alia ɔmisceat̄. In ꝓ
le vt amāter suscipiat̄ ꝛ religiose edu
cetur siue iformetur. In sacr̄o vt mr̄i
moniū nō separet̄. A. Nec satis colli
guntur i dicto. c. oē. B .Licꝫ. n. fiat int̄
dū separatio corporalis: vt ex cōi cōse
su cā orōnis vel religionis: vl' etiā pro
pter fornicatōem. tn̄ mr̄imoniū int̄ fi
deles postq; rite ɔtractū ꝛ cōsūmatuꝫ
ē: inseparabile est vsq; ad mortē. ꝛ p̄di
cta tria bona adeo sunt substātialia cō
iugio ꝙ cōditio ɔ̄ aliqd̄ istoꝝ apposita
vitiat cōtractū mr̄imonii: ex̄ de condi.
appo. c. fi. De qua mā plene habetur. i.
mr̄imonium. 5° §. p̄.

Utrum intētio nō seruandi fidem
vitiet mr̄imoniū. R° scd̄m Guil. Si ali
quis ɔtrahit mr̄imoniū nō habens ꝓ
positū seruandi fidē sed adulterādi: ni
bilomin⁹ tenet mr̄imonium. A .Con.
Pe. vt in sum. con. li° 4° ti. 2. q. 54. B .
Dum tamē hoc nō deducat̄ in pactum.
si auteꝫ deducatur in pactū: vt ꝙ lice
at adulterari: vel ꝙ ꝓstituat vxorē nō
cōtrahit mr̄imoniū: ex̄ de ɔdi. app. c. fi.
De illis vero qui nō habēt intentioneꝫ
cōtrahendi habetur. i. mr̄imonium 4°
per totum.

Utꝝ intētio nunq; exigēdi debituꝫ
vitiet mr̄imonium? R° scd̄ꝫ Guil. Cre
do ꝙ ɔ̄hit mr̄imoniuꝫ: sicut fuit int̄ be
atam ɩ̄ginē ꝛ Joseph. ꝛ credo etiam si
intendat nō solū nō petere: sed etiā ne
gare ꝙ teneat mr̄imoniū: dūmodo h°
non deducatur ī pactū: qꝛ tūc nō tenēt.
A .Cū p̄ dicto cō. Pe. sed discordat a se
cūdo dicēs ꝙ de bono fidei mr̄imonia
lis duo actus sūt. Un⁹ eēntialis. s. nō ne
gare ɔiugi vsū sui corꝑis. ꝛ intētio op
posita huic mr̄imoniū excludit. Alter
accessori⁹. s. non exhibere alteri corp⁹
suū. ꝛ intentio huic opposita mr̄imoni
um nō excludit: vt ī dicta. q. 54. ꝛ se. B

Utꝝ intētio nō hēndi ꝓlē excludat
mr̄imoniū? R° scd̄m Pe. Firma itētio
ꝓlē euitādi excludit mr̄imoniū: dico

maxime si deducat in pactū: sed tñ in
tētio nō educādi plem nō excludit. A.
Cō. Hug. ꝛ glo. Ray. vt in sū. cō. eo. ti. q.
56. B. Silr nec excludit mřimoniuꝫ
ꝯsperatio plis. qꝛ adhuc pōt eē mřimo
niū i remediū. A. Idem i sū. cō. i dicta
q. 56. B.

Utꝝ itētio ducēdi aliā vxorē exclu
dat mřimoniū? R° fm Pe. si intendit
ducē aliā dimissa ista nō ē mřimoniū.
qꝛ ꝛ fm Guil. talis vř ꝯhē ad tps. 32. q.
2. solet q̄ri. A. Et ibi pꝫ ꝙ ꝓpter hoc
isto cāu mřimōiū nō valꝫ. Nec obstat
ꝙ iudei ꝯhūt cū ꝓposito diuertēdi qñ
voluerit p libellū repudii. qꝛ h° nō de
ducūt i pactū q̄uis ex vi ꝯstitutōis vř
ꝯsuetudinis: vel ēt sola voluntate mu
tata postea diuertāt: sicut ꝛ ꝯ eo q mu
tata volūtate itrat religionē fm Pe.
ꝛ i sū. cō. eo. ti. q. 57. B. Si vo ista retē
ta nihilomin⁹ cū ipa erit mřimōiū. A.
Idem in dicta. q. 57. B.

Utꝝ inter beatā vginē ꝛ Joseph fu
erit pfectū mřimoniū? R° fꝫ Pe. i 4°
dis. 30. Duplex ē pfectio mřimonii. vna
q̄tū ad esse. q̄ gdē fit p ꝯsensū vbis de
pñti expssum. ꝛ tali pfectōe mřimoniū
illud pfectū fuit. Alia pfectio q̄tū ad
opatōez. ꝛ sic nō fuit pfectū. qꝛ act⁹ p
pri⁹ mřimonii ē carnalis copula: i quā
vt ibidē dicit Tho. vgo non ꝯsensit ex
plicite: sꝫ iplicite a deo certificata. A.
i. si fuisset certificata: vt pꝫ ex se. B.
Et sic vginitatē suā deo ꝯmisisse i lib°
sniaꝝ dř.

Que dřia est inř mřimonium legiti
mū ꝛ ratū? R° scdm Ray. Mřimoniū
legitimū ꝛ nō ratū ē qd legali tm̄ insti
tutōe vř puincie morib⁹ inř fideles cō
trahiř: qd iō dř nō ratū: qꝛ sine fide fit.
Uñ Aug⁹. Nō est ratū cōiugiū qd sine
deo est. Ratū vo ꝛ nō legitimū est qd
inř fideles ꝛ legitimas psonas: sꝫ sine
legitia solēnitate ꝯhiř. Hec distinctio
ꝓbař. 28. q. i. §. Itē illd. ꝛ extra ꝯ diuoꝛ.
quanto. ꝛ. c. gaudemus.

Quis ē effect⁹ mřimōii? R° fꝫ Ray.
Effect⁹ ē ꝙ exquo semel ē ꝯiugiū inter
aliquos fideles: nunq̄ ꝯsinit eē: etiā si
alter efficiař hētic⁹. 32. q. 7. c. p°. ꝛ 2°. ex ꝯ
diuoꝛ. c. quāto. Nec marit⁹ pōt dimittē
vxorē siue efficiař ceca siue leprosa vř
aliqd tale: nec vxoꝛ viꝝ. 32. q. 5. horrēd⁹
ꝛ. c. si vxorē. nisi tm̄ cā fornicatōis. ꝛ tūc
si dimittat maneat sine ꝯiuge vř recō
cilieř vxori. 32. q. i. dixit dñs. Itē ali⁹ ef
fect⁹ ē. qꝛ mulier ptātem sui corpis nō
hꝫ: sed vir: ꝛ vir ptātē sui corporis non
hꝫ: sed mulier. ꝛ iō p⁹ copulā carnalem
nec religionē pōt alř eligē iuito altero
nec ꝯtinētiā ꝓfiteri. 33. q. 5. c. p°. 2°. 3°. ꝛ 4°.
Est ꝛ ali⁹ effect⁹. qꝛ vir ꝯpellēdus ē red
dere debitū vxori: lꝫ nunq̄ cognouerit
eam. ꝛ eo⁹ non obstāte supueniēte affi
nitate: ex de eo q cog. cō. vxo. sue. discre
tōem. ꝛ. c. tue. Ille tñ ꝯiunx q de ipa af
finitate ē inocēs monēd⁹ ē ꝙ ꝯtineat:
qd si noluit tūc nocēs teneř ei debitum
petitū reddē: sꝫ exigē nunq̄ pōt. A. vt
pꝫ in allegatis iurib⁹. ꝛ dꝫ reddi cū timo
re: vt i. c. tue. B. Itē vn⁹ cōiugū siñ cō
sensu alterř nō pōt orare: intellige orō
ne ꝓtracta ꝛ tā longa ꝙ eēt ipeditiua de
biti cōiugalis. Sec⁹ de orōne solēni vt
misse tpe a canonib⁹ diffinito. de cōse.
dis. 2. ōis hō. ꝛ. 33. q. 2. quos ꝯs. A. ꝯ ꝯse.
dis. i. oēs fideles. ꝛ. c. missas. B.

Atrimonium 2°

qs possit ꝯtrahere. Et p° gdem
vtꝝ puer possit ꝯtrahē? R° fm Ray.
Etas apta in puero ē annoꝝ. 14. ꝛ in pu
ella. 12. ex de despon. impu. ipuberes. et
c. cōtinebař. ꝛ si añ ꝯhunt nō ē mřimo
niū: vt hēs s. ipedimētū. 13. §. plr. A. ni
si eēnt ꝓximi pubertati. ꝛ ita ꝙ mali
tia suppleret etatē: ex de despon. ipu.
de illis. Con. Tho. ꝛ Pe. vt in sum. con.
lib° 4° ti. 2. q. 19. B.

Utrū furiosus possit ꝯtrahē? R° Fu
riosus vel insan⁹ dicēdo vba mřimōiū
efficiētia nō ꝓpter hoc cōtrahit. qꝛ aio
cōsentire nō pōt. 32. q. 7. neq̄ furiosus.
Intelligēdū q̄diu ē in furore. nam si
habeat lucida intualla contrahere po
test. ar. 3. q. 9. indicas. 7. q. i. q̄uis triste.

A .Idē in sum.con. eo .ti.q.26.secundū Ray. B.

Utrū ebri⁹ possit ↄtrahē? R̄n° scd̄m Guil. Si ita ebri⁹ sit φ nescit qd agat non potest: sicut ⁊ de furioso dictū est. nisi qd̄ fecit i ebrietate ratū habuit postea. Qd̄ si ebrietas nō sit tanta φ vsū rōnis auferat cōtrahere pōt. sicut ⁊ dictū ē s̄. ebrietas. §.5° A Idem i sū. cō. eo.ti.q.27.⁊ se. B.

Nūquid absētes possint per ꝓcuratorē ↄ̄here mr̄imoniū? R̄n° Pn̄t sicut Isaac cum Rebecca.32.q.2.§.cū dicitur Sed nō ē idoneus ꝓcurator nisi super hoc hēat spāle mādatū: nec pōt alium substituē nisi sit ei spāl̄r cōmissum. ⁊ si fuerit reuocat⁹ anteq̄ ↄ̄trerit: lz tam ille q̄ illa cum qua ↄ̄trit hoc ignorauērit tamē nō tenet mr̄imonium postea contractū: ex̄ de ꝓcura. ꝓcurator. li° 6°

Multi sunt qui nō possūt ↄtrahere ꝓpter īpedimēta que sunt int̄ eos. Vide e. s̄. īpedimētū p̊.cū oib⁹.c.se. An leprosus possit cōtrahere. vide s̄. leprosus .§.p̊. A .Aduertēdū ēt φ edictū d̄ matrimōio cōtrahendo dicit̄ ꝓhibitoriū .i. φ oīs q non ꝓhibetur ↄtrahere pōt: ex̄ de spon.cū apud: vt nōtur in sū. cō. eo.ti.q.26.s̄m Ray. B.

Sed nunquid absentes possūt ↄtrahere p solas lr̄as? R̄⁹ s̄m Ray. Si ille vel illa cui mittunt̄ nulli exp̄mit ↄsensum suum credo sine p̄iudicio φ q̄tūcunq̄ consentiat nō est mr̄imoniū. sed tūc demū erit qn̄ notificauerit siue significādo hoc illi q misit lr̄as siue alii dicēdo. A .Hoc videt̄ potius fuisse dictū glo. Ray. vt pz in sum cō. eo ti.q.31. Ratio autē ē vt ⁊ ibi colligit̄. qꝛ ad matrimoniū ↄsensus nō sufficit nisi fuerit ad extra exp̄ssus. Facit ex̄ de spon. cuz apud. B .Utrū q cum vna ↄ̄trit spōsalia possit ↄtrahere mr̄imoniū cuz alia. vide. i. sponsalia. §.8°

Matrimonium 3°.

quō cōtrahit̄. Et q̄rit̄ p̊. Utruz per cōsensū ↄtrahat̄ mr̄imoniū? R̄n° s̄z Ray. Ex q̄ vir ↄsentit p v̄ba de pn̄ti i mulierē: ⁊ illa i virū dicēdo. accipio te i meā. ⁊ accipio te i meū. vl̄ ↄsentio i te tanq̄ i vxorē. seu alia eq̄pollētia v̄ba: statiz ē mr̄imoniū ēt si ↄsensus nō exp̄mat̄ v̄bis vl̄ signis i his q nō pn̄t dicē vt mut⁹. vl̄ nō audire vt surd⁹. Sin̄ cōsensu v̄o q̄cūq̄ alia dicant̄ vl̄ fiāt ēt si infueniat carnalis copl̄a nō ē mr̄mōiū ex̄ d̄ spō. duo. tuas. ⁊.c. dudū. ⁊ ex̄ d̄ spō. si inf. ⁊.c. cū apud. ⁊ vide se.§.

Sz vtrū ipa v̄ba sint nccīa? R° scd̄z Pe. sic dicit mgr̄ sniaꝝ. Nō solum ↄsensus iterior facit mr̄imoniū: sz reqritur exp̄ssio v̄boꝝ. qꝛ sacr̄m res sensibil̄ ē: ⁊ i eo r̄qrit̄ signū exteri⁹ exp̄ssū. Exp̄ssio āt h⁹ ↄuenieti⁹ fit p v̄ba de pn̄ti. A. Iō i valētib⁹ loq nccīa st̄ v̄ba: ex̄ de spon. .c. tue fr̄nitatis. s̄z Ray. ⁊ vt nōt̄ in sū. cō.e.ti.q.3. B .Sz ⁊ pōt fieri p aliū modū: vt p lr̄as abn̄tiū: vt dictū est s̄. mr̄imoniū 2°.§. pl̄t. vl̄ p euidētia signa pn̄tiū n̄ valētiū loq: vt i p̄cedēti.§. dc̄z est

Quid si qs dicat. volo te decetero hr̄e in vxorem. vel volo φ tu sis mea vxor: seu te eē vxorē meā: nunqd ↄ̄hit̄ mr̄imoniū? R° s̄m Guil. In talib⁹ r̄curr ēdū est ad intētōem ↄ̄hentiū. ⁊ s̄m eā iudicādū. Qd̄ si d̄ itētōe ↄstare nō possit v̄e nec p̄sūptiue. dicendū φ qn̄ hoc v̄bū volo coniūgit̄ infinitiuo v̄bi substantiui vt eē: vel v̄bi nō significātis actū: sed relatōem: vt hēre seu tenere A .Quia in his videtur q̄dam relatio mariti ad vxorē. ⁊ eↄ° qꝛ nō pōt de iure aliq̄ teneri ꝓ vxore nisi ipe teneat̄ ꝓ marito. ⁊ eↄ° B .Tunc per hoc v̄bum volo poti⁹ dꝫ exp̄mi volūtas concomitans q̄ p̄cedens. vn̄ p p̄dicta v̄ba p̄sumēdū ē mr̄imoniū eē ↄ̄ctum: extra de spon. ex parte. p̄sertim qn̄ p̄cessit interrogatio: vt vis me hēre? ⁊ adhuc exp̄ssi⁹ ē si addit dicēs. decetero volo. Sec⁹ aūt eēt si h⁹ v̄bū volo iūgeret̄ cum infinitiuo significante aliquē actū. A .s. simplicē absq̄ relatōe vt i exēplis que subiūgūtur. B .Tunc.n. videt̄ exp̄mē volūtatē p̄cedētē poti⁹ q̄ ↄcomitātem

vt cũ dicit. volo bibere. volo comedẽ. ⁊ ita si dicat. volo te accipe. A . Nam aliqs põt etiã de iure velle aliquã acci pere: ⁊ illa ñ eũ. ⁊ sic hic ẽ simplex act⁹ sine relatõe. B . vel in te cõsentire tan q̃ i meã nõ erit mr̃imoniũ. A . Idem in sum. con. eo. ti. q. 4. ⁊ se. B.

Quid si dicat vir. ꝓmitto ꝙ sp ꝓui debo tibi sicut vxori ⁊ illa silẽ rñdet? R. ſm Hosti. Nisi aliud ꝓtestentur ꝓ mr̃imonio iudicabo: ar. ex̃ de spon. ex litteris. ⁊ extra de iureiur. quẽadmodũ ꝑ rñso. in ꝑncipio. A . Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 6. B.

Quid si dicat vir. ꝓmitto ꝙ non di mittã te ꝓ meliori vł peiori? R. scd̃m Host. idẽ qd̃ in supiori ꝓximo. §. dictũ est. Nã in talib⁹ dubiis ẽ ꝓ mr̃imonio iudicãdũ: ex̃ de sen. ⁊ re iudi. c. fi. ex̃ de testi. licz ex quadã. A . Idẽ in sum. cõ. e. ti. q. 7. Et addit. Idẽ si dicat quis. vis vel placet tibi talis. ⁊ ipa rñdet. volo vł placet. B . Tamẽ scd̃m ꝯsciaʒ iten tioni eoꝝ ẽ stãdũ. A . Hoc veꝝ ẽ si il lud cõtigat sine alioꝝ ꝑiudicio vel scã dalo: alˀ etiã in foro cõscie standũ ẽ cõi significatõi ꝟboꝝ seu iuri interpretatõi: vt in. c. ex lr̃is ꝑ. ex̃ de spon. B.

Quid de. illis qui post datã fidẽ de cõtrahẽdo dicũt. bibam⁹ noie mr̃imo nii: vel osculemur nos iuicem: nunqd ꝯhitur mr̃imoniũ? R. ſm Guil. Credo ꝙ nõ: nisi hoc agẽdo voluerint recedẽ a sponsalib⁹ de futuro ⁊ ꝯtrahẽ de p̃nti Nã ꝙ dicũt noie mr̃imonii intelligen dũ est cõtrahẽdi potius q̃ȝ cõtracti cuȝ añ actũ nõ sit de mr̃imonio: sȝ de spõsa lib⁹. A . Nisi de ꝯria itẽtõe ꝯstet saltẽ ꝑ certa idicia: ſm eundẽ: vt i sũ. cõ. e. ti. q. 8. B.

Quid si nihil actũ sit de sponsalib⁹ sȝ simplr̃ vterqȝ dicit dicta ꝟba: ⁊ sequit osculũ de cõi cõsensu? R. ſm Guil. Cre do ꝙ si ꝯhẽtes per hoc intẽdebãt ꝯtra here ꝯtractũ ẽ. Ad iudicãdũ aũt de itẽ tõe recurrẽdũ est ad circũstantias ver boꝝ ꝑcedẽtiũ ⁊ subsequẽtiũ ⁊ h⁹modi indicia. Qd̃ si nulla appareant nõ ere do ꝙ sit mr̃imoniũ iudicãdũ: ⁊ ꝑsertiȝ si vterqȝ vel alt negat se intẽtõem ha buisse cõtrahẽdi: aut si alt ad scd̃a vo ta transierit. Cõ. Hosti. A . Ideȝ in sũ. con. eo. ti. q. 9. B.

Quis sit ꝯsensus ille q requiritur i matrimonio? R. ſm Ray. intelligitur de consensu mr̃imonialis societatis ꝓ pter quẽ seq̃tur ꝙ eos oȝ cohitare: non aũt intelligit ꝑncipalr̃ de cõsensu cohi tatõis. q2 tunc int frẽȝ ⁊ sororẽ eẽt ma trimoniũ: nec etiã de ꝯsensu i carnaleȝ copulã. q2 tunc iter Mariã ⁊ Joseph ñ fuissȝ mr̃imoniũ: de quo dictũ ẽ supra mr̃imoniũ ꝑ. §. añplˀt. Vñ Tho. i 4° di. 28. dicit. ꝙ iste cõsensus nõ ẽ in carnalẽ copulã explicite: sed iplicite. quia i con iugali societate implicat mutua ptãs cõionis: nõ tm̃ reꝝ: sed etiã corpoꝝ. A . Con. Pe. vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 12. Et quod dicit de cõione reꝝ itelligit quo ad ne cessarioꝝ subuẽtõem: ⁊ nõ quo ad alia bona: cũ nullo iure caueat. B.

Vtꝝ cõsensus ad tp̃s faciat mr̃imo niũ? R. ſm Pe. Cuȝ insepabilitas sit essentialis mr̃imonio: vt in diffinitõe eius ponit. ıõ ad mr̃imoniũ reqrit con sensus ad iseparabilitatẽ. ⁊ si sit ad tp̃s non facit matrimoniũ. 32. q. 2. solet que ri: ex̃ de con. appo. c. vlt. A . Ideȝ i sũ. con. eo. ti. q. 13. B.

Pone ꝙ qdã in p̃ntia pluriũ soroꝝ dicat eis. ꝓmitto vobis ꝙ vnã ex vob ducã in vxorẽ. ⁊ oẽs rñdent. placet. post ea cognoscit vnã: nũqd ẽ mr̃imoniũ? R. ſm Hosti. Sic. q2 ipo facto cõsẽtit: ar. ex̃ de appella. dilecti. ⁊. c. vt nostruȝ. A . Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 18. Aduerten dũ aũt ſm Pe. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 10. ꝙ in his qui sũt alieni iuris suffic ad mr̃i moniũ ẽt tacit⁹ ꝯsẽsus: tũc exp̃ssus ver bis eoꝝ i q̊ꝝ sũt ptãte. vt pȝ i filio seu in filiofa. 32. q. 2. honorat. Cõ Tho. ⁊ Inno. ⁊ h⁹ clare hr̃ i. c. si ifantes. ex̃ de despõ. ipu. li° 6° Glo. ẽt Ray. dicit. Quid si vir dicat. accipio te i meã vxorẽ. ⁊ mulier nihil rñdet: nũqd est mr̃imonium? et Rñdet ꝙ ꝟba i mr̃imonio non sunt de

substãtia mr̄imonii sicut i baptismo ⁊
eucharistia.ꝟba tñ aut nut⁹ aut alia in
dicia sūt nccīa ad hoc vt constet eccl̄ie
de mr̄imoniali ↄsensu.vñ si puella loq
ꝟecūdatur:⁊ tamē patitur se subarra
ri ꝑ annuli imissionem:vł patiť se do
tari:ipsa taciturnitate ⁊ patiētia cōsē
sus eius exꝓmiť ꝙuis lingua taceat ꝫ
Hug.Et Tho.etiā dicit sufficere in h°
cāu ꝙ ↄ̄dicat.Si aūt nulla alia sint in
dicia de cōsensu eius dicit glo.ei⁹. Nō
credo ꝙ ꝓsumēdū sit ꝓ mr̄imōio ꝓpť
illa tm̄.Hosti.q̊ꝙ dicit ꝙ solū ↄsensuꝫ
reqrit eccl̄ia quo ad eēntiā mr̄imonii.
ꝟba aūt reqrit ad hoc vt cōsensus ꝓbe
tur:q̄ si deficiāt: sufficere debēt signa
etiā in loquēte.Dicit ēt ꝙ si scribāt vo
lūtatē suā sine ꝟbis vř etiā sufficē. B.
Quid si omittātur ↄsuete solēnita
tes ⁊ fiat mr̄imoniū clādestine siue oc
culte? Rᵒ ꝫ Ray.In h°cāu ñ ꝓsumiť cō
iugiū : ꝫ adl'teiū siue fornicatio.30.q.5.
alr̄.nō tñ itelligaf qn possit eē veꝝ mr̄i
moniū.sed canon loqtur ꝫ illud qd̄ ec
clesia ꝓsumit. A.Uel qꝛ etiā non diciť
legitimū quo ad honestatē ꝫm eūdem
Ray.⁊ in sū.con.eo.ti.q.58. B.Addiť
Pe.dicens ꝙ cōsensus clādestinus du
plex esse pōt.Un⁹ q ꝙuis fiat sine solē
nitate eccl̄iastica ⁊ publica:fit tñ in pñ
tia testiū:⁊ talis ↄsensus facit mr̄imo
niū ⁊ verū ⁊ ꝓsumptū.Alius q fit sine
pñtia testiū.⁊ talis ꝙuis faciat mr̄imo
niū veꝝ.nō tñ facit ꝓsumptū.Uñ cōsu
lendū est talib⁹. A.Hoc fuit dictum
Ray.in sum.cō.dicta.q.58. B.ꝙ d̄ no
uo ⁊ publice ↄtrahāt ⁊ faciāt pniam:
qꝛ scandalizauerūt eccl̄iaꝫ.⁊ ꝓdicti cer
te exposuerūt se non paruo periculo.
nā posset alter alteꝝ dimittē qñ vellet
⁊ de facto cū alio vel alia cōtrahere:⁊
sic in adulterio manere.qꝛ nō posset ꝓ
bari ꝓmum matrimoniū. Idē Hosti.

Atrimonium iiii°

si fiat cōtra intētōem. Et q̄riť
ꝓmo si q ↄ̄hūt ꝟbo ꝫ dissentiūt aio:nū
qd sit mr̄imoniū? Rᵒ ꝫm Guil.Si vterꝙ
vel alter aio dissentiat nō ē mr̄imoniū
Si tñ de ꝟbo cōstiterit eccl̄ia cōpellet
eos simul eē:cū de intētōe cōstare non
possit.vnde nec crederet eis si dicāt se
nō intēdisse.qꝛ ⁊ qlibet sic posset dicē
⁊ separarētur.Si tñ signis euidētibus
appareat de simlatōe eccl̄ia non iudica
bit mr̄imoniū eē.vel aliis ꝟbis stabit
q̄si vere dicta sint.Idem Tho.⁊ Pe.in
4°di.28. A.Hec partim fuerūt dicta
Ray.⁊ ꝑtim ꝓallegatoꝝ doctoꝝ.⁊ etiaꝫ
Al.vt in sū.con.li°4°ti.2.q.14. B.
Quid si illū q cōtrahit sponsalia vł
etiā ↄtrahit ꝟbo de pñti.⁊ nō hꝫ intēti
onē ↄ̄hendi:sed extorquēdi carnalē co
pulā:deinde cognoscit eā:nunqd ē ma
tri[illegible]niū? Rᵒ Presumi ꝓ mr̄imonio
debet:vt nōtur ex̄ de spō. tua. ⁊ ita iu
dicareť in foro iudiciali:sed in foro pe
nitētie si ille nō ꝓposuit eā ducere nec
vnꝙ ↄsensit i eā nō dꝫ ex illo facto ma
trimoniū iudicari:qm̄ ex altera parte
dolus affuit ⁊ defuit oīo ↄsensus siñ q̊
nequeūt cetera fedus efficē cōiugale:
vt in dicto.c.tua.Idē Tho.⁊ Pe. ⁊ Al.
Et addūt ꝙ illa ex parte cui⁹ nō est do
lus excusať a peccato: sed deceptor si
verā vult facē pniam:necesse habet il
lam sine fictōe ducere ꝙtum in eo est.
A.nisi interim cōtraxerit cum alia:qꝛ
tenet mr̄imoniū cū scd̄a hoc casu ꝫm
dōc.cōiter:lꝫ qdam ↄ̄dixerint:vt in sū.
cō.eo.ti.q.15. B.vel dare ei viruꝫ sibi
cōuenietē:aut alr̄ sibi satisfacere.Ad
dit tñ Tho.ꝙ ad hoc tenetur si vir sit
eq̄lis ↄditōis cū illa. A.⁊ multo plus
si inferioris ꝫm eūdē.vt in sum.con.eo.
ti.q.14. B.Nam si sit multo melioris
cōditōis vł aliud signū euidēs fraudis
apparuerit pōt ꝓbabilr̄ ꝓsumi ꝙ spon
sa nō fuerit decepta:sed se d̄cipi finxe
rit.⁊ tunc nō teneť ad ꝓdicta: vt qdam
dicūt. A.Hoc tenet Al.⁊ addit.Item
si vn⁹ sit melior fortuna non obstat qn
teneatur eā ducē ⁊ in eā cōsentire: vt i
dicta.q.14. B.Silem casum habes
sub̄.luxuria.§.2°
Quid si talis ꝓtesteť coraꝫ plurib⁹

ꝙ qcq̄d facit nō fac̄ aio ꝯ̄hendi: ⁊ post
ea verbo cōtraxit ⁊ cognouit carnalit̄
nūq̄d iudicabit̄ mr̄imoniū? R̄ſ. scd̄m
Huil. Sic. qꝛ recurrēdū est ad cōem in
telligētiā v̄boꝝ. ⁊ qꝛ īterp̄tatio facien
da est ꝯtra eū q dolū adhibuit. ⁊ qꝛ q̄ꝫ
uis ꝓtestatōem ꝓbet. potuit tn̄ postea
volūtatē mutare. A. Con. Hosti. vt i
sū. con. eo. ti. q. 17. Et hoc ītelligēdum ē
qn̄ quis dolose fecit ꝓtestatōem. quia
tūc fiet: vt in p̄cedēti. §. dictū ē. Secus
si fecit ob iustā cām forte ad euitāduꝫ
scandalū: nec fuit secuta carnal̄ copl̄a.
qꝛ tunc nō ē mr̄imoniū per deficiētem
consensum. nec iste ad aliq̄d tenet̄ cū
nō fuerit in dolo: vt pꝫ i dicta. q. 17. Ul.
dicit ꝙ qn̄ q̄s cōtrahēdo mr̄imoniū: vl̄
sponsalia aio decipiēdi tm̄ vtit̄ verbis
cōsuetis dicēdo. accipio vl̄ accipiā te i
vxorē. ⁊ sequit̄ postea carnalis copl̄a
aio fornicandi ꝯ̄ h̄ꝯmodi p̄sumptū ma
trimoniū non admittit̄ ꝓbatio i cōtra
rium: ex̄ de spon. is cui. Qn̄ aūt taliter
ꝯtrahēs nō vtit̄ forma ꝯsueta v̄boruꝫ.
sꝫ dicit mutato suo noie. Johēs vl̄ Pe
trus desponsat te: sicut ꝯtingit in casu
c. tua nos: ex̄ d̄ spō. tūc ꝯ̄ h̄ꝯmodi p̄sum
ptū mr̄imoniū ꝓpter carnalē copulaꝫ
subsecutā admitti pōt ꝓbatio in ꝯ̄triū
ad ꝓbandū fraudē: lꝫ difficile sit eaꝫ ꝓ
bare qua ꝓbata ꝓnunciabit̄ nulluꝫ fu
isse mr̄imoniū ⁊ poterit ad scd̄a vota
transire. Nec negat̄ in illo. c. tua nos. ꝙ
de fraude h̄ꝯmodi ꝯstare nō possit. sed
dicit̄ tm̄. Qualr̄ tibi ꝯstiterit non vide
mus. ⁊ nō q̄lit̄ constare potuerit. hec il
le. Iste tn̄ fraudulēt' tenet̄ sicut ꝓxie
dictū est in. §. p̄cedenti. B.

Atrimonium v°.

. s. sub cōditione. Querit̄ ergo
Utrꝝ mr̄imoniū factū sub ꝯditiōe tene
at? R̄ſ. Distinguēdū est de cōditionibꝯ.
Nā q̄dam sunt cōditōes gn̄ales q̄ sēp
debēt intelligi: vt quas ponit btūs Ja
cobꝯ. A. c. 4°. B. vt si d̄s voluerit ⁊ si
vixēimus. ⁊ hec nullū ꝯtractū suspen
dunt. Quedam v̄o sunt ꝯditōes de his
que in matrimonio sunt oio necessarie
⁊ al̄ impediret̄ mr̄imoniū: vt si es xp̄i
ana. aut nō es affinis. consanguinea. ⁊
h̄ꝯmodi. Et iste etiā cōditōes intelligi
debēt apposite: nec vitiant ꝯ̄ctū. Ter
tia est aliq̄ ꝯditio de futuro necessaria
sicut solem oriri cras. Un̄ si dicat̄. Con
trabo tecū si sol oriet̄ cras. cōtractum
ē matrimoniū: vt posuit Tho. i 4°. dis.
29. qꝛ talia futura iam sūt p̄n̄tia i cāis
suis. Quarta ē cōditio cōtingens ⁊ ho
nesta que potest apponi ⁊ nō apponi:
vt si pater meꝯ voluerit. aut si dederis
mihi cētū. hec si apponat̄ suspēdit ma
trimoniū vsq̄ in euētū ꝯditōis. A. ēt
si fuerit ꝯtractū ꝑ v̄ba de p̄n̄ti cū addi
tōe alicꝯ dictaꝝ ꝯditionū: vt in. c. super
eo. ex̄ de cōdi. appo. B. nisi interim cō
sensus de p̄n̄ti vel carnalis copula fue
rit subsecuta: eo ꝙ tales vident̄ reces
sisse a ꝯditōe: ex̄ de ꝯdi. appo. de illis. et
. c. super eo. ⁊. c. per tuas. Quinta ē ꝯdi
tio inhonesta: sed tn̄ non est contra sub
stantiā mr̄imonii: vt si furtū feceri: vl̄
si hoiem interfeceris. hec si apponat̄ dꝫ
haberi ꝓ nō adiecta: ⁊ tenent spōsalia
siue etiā mr̄imoniū: ex̄ de cōdi. appo. c.
vlt. ⁊ scd̄m ꝙ notat̄ ibidē. A. s. in tex.
vbi hoc clare dicit̄. B. Idem intelligi
debet de conditiōe impossibili. s. ꝙ ha
betur ꝓ non adiecta. vt si digito celuꝫ
tetigeris. Sexta est cōditio inhonesta
⁊ contra substantiaꝫ ⁊ contra bona ma
trimonii: vt si dicat̄ Contraho tecū si
generatōem ꝓlis euites: qꝛ h° est con
tra bonū ꝓlis. vel donec inueniā aliaꝫ
digniorē. qꝛ hoc est contra substātiam
inseꝑabilitatis. vel si ꝓ questu te adul
terādum tradis ⁊ hoc ē ꝯtra bonum fi
dei. ⁊ tales ꝯditōes si apponātur nihil
agit̄. A. s. qꝛ ānullant mr̄imoniū: vt i
iuribꝯ de quibꝯ statim. B. 22. q. 4. int̄
cetera. 32. q. 2. aliquādo. ⁊. c. solet queri:
ex̄ de ꝯdi. appo. c. vlt. Si tn̄ postea talis
cōditio remittat̄ ⁊ sequat̄ carnalis co
pula iudicabit̄ ꝓ mr̄imonio. Et si tm̄
vnus ꝯiugū ponit talē ꝯditōeꝫ ⁊ alter
contradicit: vel tacet iudicabit̄ ꝓ mr̄i

mo nio: vt in dicto.c.aliquando. Predi
cta assūpta sunt de Ray. Tho. Inno. ꝛ
Hosti. A .Idē in sū.con li. 4. ti.4.q.
15.ꝛ addit̄ ꝺm glo. Ray. ꝙ si mr̄imoniū
cōtrahit̄ sub conditōe que de necessita
te eueniet: vt si dicat̄. Cōtraho tecū si
sol erit in cancro ī estate: credo ꝙ non
ē mr̄imoniū in instāti anteꝗ̄ extet ꝯdi
tio. Et si in medio tp̄e cōtraheret cum
alia tenēt mr̄imoniū: sicut notauit Io.
per.c.fraternitatī.ex̄ de fri.ꝛ male. Cō.
Ber. Pe. etiā dicit ꝙ qcunqꝫ ꝯsensus
exp̄mat̄ ꝑ v̄ba de p̄nti ꝛ sub conditōe
futura ꝙ tūc idē iudiciū ē qđ de cōsen
su ꝑ v̄ba de futuro. Con. Inno.ꝛ Host.
Qn̄ gͦ ꝯditio futura ē necessaria: vt cō
trahā tecū si sol orietur cras: ꝯditio ꝓ im
pleta haberet̄: ꝛ ꝯ̄hunt̄ sponsalia ꝛ nō
mr̄imoniū: vt ibi. B .De cōditiōibus
sponsaliū. vide. ī. sponsalia.§.fi.

Quid si quis significauit patri ab
senti ꝙ ꝯtraxit tale mr̄imoniū sub cō
ditōe si ipi patri placuerit: ꝛ anteꝗ̄ pr̄
cōsentiat penitet. sed pater ꝯsentit: nū
quid erit mr̄imoniū? R̄ꝺm Guil. Dicē
dum ꝙ nō. q̄ non videt̄ ꝙ debeat dici
ꝯsensus nisi duret quousqꝫ pater ꝯsen
tiat. Tn̄ anteꝗ̄ transeat ad secūda vota
debꝫ ꝯpelli siue induci vt illā recipiat
exquo semel ī eā consenserit sub cōdi
tiōe que extitit: ar. ex̄ de ꝺspō. impub.
de illis. Idem Hosti.ꝛ Ber. A .Idē
in sum.cō.eo.ti.q.18. B.

Quid si qs cōtrahat sponsalia sub
hac ꝯditōe si ꝑmiserit coitū? R̄ scđm
Guil. Si cōditio illa intelligit̄ de coitu
fornicario ꝓ nō adiecta ꝺꝫ hēri cū sit
turpis: ex̄ de ꝯdi. appo.c.fi.ꝛ sic erit ꝓ
mr̄imonio iudicādū. A .s.q̄ in p̄ coitu
iudicat̄ mr̄imoniū p̄sumptū. Potius
.n. vr̄ hortatio.i.ꝙ ꝑmittat eū rē secū
habere. aut modus aut causa. ꝗ̄ veri
nōis cōditio scđm eū. Guil. vt in sū.cō.
eo.ti.q.19. B .Et multo fortius si itelli
gatur ꝺ coitu legitimo ꝛ maritali. ꝛ eo
dē modo si dixerit. Cōtrahā tecū si vn
ꝗ̄ ꝯtraxero si ꝑmiseris ꝛc̄. A .s. tecum
coire: vt idē sit in hoc casu qđ in p̄cedē
ti: l3 sit adiectum si vnꝗ̄ ꝯ̄xero. B.

Quid si dicā. accipiam te vel acci
pio si inueniā te virginē: postea sequa
tur coitus nec inuenit̄ virgo? R̄ scđm
Inno. Ber.ꝛ Hosti. Iudicādū est pro
mr̄imonio sicut ī p̄cedenti.§. Et addit
Hosti.ꝙ l3 sic oporteat iudicari ī foro
iudicii ꝓpter hoc ꝙ nō possunt haberi
alie ꝓbationes. tamē in iudicio aīe nō
est matrimoniū: extra de cōdi. apposi.
de illis.ꝛ.c. super eo.ꝛ.c. per tuas. Nam
ꝛ bene est ꝙ mulier que in fraudē mē
tita fuit decepta permāeat ꝛ viro sub
ueniat̄ qui forte intendit bigamiā vi
tare. A .Et sic conditio fuit honesta l3
actus inhonestus scđm eūdem Hosti.
ꝛ in sū.con.eo.ti.q.20. Et sic si ꝓbari pos
sit per cōfessionem ꝓpriā vel al̄r ꝙ nō
fuerit virgo etiam in foro iudiciali nō
tenet matrimonium. B.

Que differentia est inter contrahe
re matrimonium sub conditione ꝛ cō
trahere matrimoniū sub modo? R̄nͦ
scđm Guil. Generalit̄ sciēdū ꝙ contra
ctus qui non fit absolute ꝛ libere pōt
esse aliquādo sub cōditōe: vt dono vl̄
vendo tibi hoc si hoc feceris: vel si hͦ
fuerit. Item pōt esse sub modo: vt si di
catur. dono vel vendo vt facias hoc vl̄
illud. aliogn reuocet̄ quod donaui vel
vendidi. Itē pōt esse cū appositōe cau
se: vt si dicatur. q̄ hoc ꝛ hoc est siue fu
it. Et conditio quidem fit ꝑ si. modus ꝑ
vt. causa ꝑ quia. v̄sus. Scito ꝙ vt mo
dus ē. si cōditio. quia causa. Et si qdem
contractus fiet sub conditione non te
net nisi existente conditione: sicut ꝛ ꝺ
matrimonio dictum est sup̄. in p̄.§ v̄.
4. Si vero fiat sub modo statim tenet
sed si non seruat̄ modus poterit reuo
cari. Credo gͦ ꝙ l3 matrimonium siue
sponsalia possint cōtrahi sub conditio
ne nō tn̄ sub modo: ita ꝙ illo modo nō
seruato dissoluatur mr̄imōiū: sicut fit
in aliis cōtractibꝰ. q̄ mr̄imōiū rite fa
ctum non dissoluitur. A .nec etiā spō
salia: vt in sum.con.eo.ti.q.22. vbi hec
notantur. Et dicit̄ scđm eūdē Guil. ꝙ

exquo semel cōtracta sunt mrimonia vel sponsalia: ita q teneāt ipo iure: nō pnt reuocari seu dissolui p modū non existēte siue pactū. B. Matrimonū ᵭo factū ex cā tenet siue cā sit vera siue falsa: vt cōtrabo tecū: q2 diues es. vel q2 fecisti sic: nisi qñ falsa causa ɔtineret in se aliqō īpedimētū: vt ɔtrabo tecū: q2 libera es. z nō eēt. A. scōm distinctōem positam sup̄. impedimentū 2°. z 3°. B.

Quid si dicat. Accipiā te in vxorem vel dabo tibi centū. A. si pmiseris vł vt pmittas me coire tecū. ista. n. sunt ō casu isto: vt p3 in sū. con. eo. ti. q. 23. B. z sequat carnalis copula: nūquid psumetur pro mrimonio? R° ꝭm Guil. Nō credo. Nā cū ille q sic dixit hēat optionē q liberare se possit vtrūlibet faciēdo non credo psumptōem inductā esse a iure q intelligatur recedere ab optione ppter carnalem copulam. A. Jō in dicta. q. 23. B.

Quid si dicat. pmitto q nunq̄ deficiam tibi in vita mea: z secuta est carnalis copula? A. s. sub pmissione non deficiēdi: vt p3 i sū. con. eo. ti. q. 24. vbi hec nōntur. B. R° ꝭm Guil. Nō d3 psumi p mrimonio cū spōsalia aut mrimoniū nō soleāt ɔtrahi p pmissiones negatiuas. A. s. h'modi vł siles: vt in dicta. q. 24. B. nisi forte constaret q per hoc intendebant contrahere sponsalia.

Quid si dicat. ducā te p' ānū. A. s. vt pmittas. vel si pmittas me tecum coire: vt in sū. con. eo. ti. q. 25. vbi hec ponuntur ꝭm eū. Guil. B. z secuta ē carnalis copula? R° ꝭm Guil. Credo presumendū p mrimonio: q2 ppter carnalē copulā subsecutā vr renunciasse dilationi tpis. A. certe h° cāu nō videtur renūciasse cū expsserit clare mrimoniu3 differēdū l3 sibi cōsentiat p pus i copulā. vñ z vt p3 i dicta. q. 25. dicit idē Guil. q in h'modi casib' qui nō sunt oio expssi in iure nō ē pcipitāda sentētia. z si post h'modi ɔ̄ctus cōditionales trāseant ad alia vota solēniter. forte tutius est dissimulare aut papam consulere q̄ mrimoniū cū secūda solēniter cōtractum dirimere. B.

Quid si qs ɔ̄hat cū aliqua sub cōditōe. deinde añ euētu3 ɔ̄hit cū alia pure R°. Debet remanē cū scōa etiā si sit cōsanguinea pme: vt s̄. ipedimentu3 i3°. §. 5. A. Et etiā l3 cōditio apposita cu3 pma postmodum eueniat ꝭ3 glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 26. z Con. Hosti. z Ber. vt ibi. B.

Matrimonium vi°

quo ad debitū cōiugale. Sciēdum g° q cōtracto mrimonio mulier nō hab3 ptātē sui corpis s3 vir. nec vir sui: sed vxor. vt dictū est s̄. mrimoniu3 p̄. §. fi. Sed an stati3 teneat debitū reddere: hr s̄. debitū cōiugale. §. p̄.

Utrū ɔtractis sponsalib' añ secutas solēnitates carnalis cōmixtio sit pctm̄ R°. ꝭm Tho. in 4°. dis. 28. Si sponsa credens sponsū velle cōsūmare mrimoniu3 admittit eū: excusat a peccato: nisi aliq̄ fraudis signa appareāt expsse sic multū distantis cōditōis. vel q̄tu3 ad nobilitatē vel q̄tū ad fortunam. A. Quo ad ɔditōem fortune Al. sentit ɔ̄: vt s̄. mrimonium 4°. §. p̄. in additione. B. vel aliud signū euidens appareat Et eodē mō intelligit q excusat vir si p hoc intendebat mrimoniū ɔsūmare S3 ꝭm Guil. in illis locis vbi est cōsuetum q pus adhibeat nuptialis benedictio si absq̄ dispēsatōe eccłie z siñ iusta cā hoc faciat mortalit peccat. A. Jdē etiā est in omissione aliaꝝ hōestatum z cōsuetaꝝ solēnitatū ꝭm eūdem: vt s̄. debitū coniugale: circa pncipium in additione. B. tñ secūde nuptie nō solent benedici: vt. ī. nuptie. §. 2°. De materia debiti cōiugalis multa habētur s̄. debitū coniugale.

Matrimonium vii°

quādo accusatur mrimoniu3 ppter aliquod impedimētum qō i eo

est vel fuit. Et pmo quidē querit̃. Qui
ꝓhibētur vel q pñt mr̃imoniū accusa
re? R̃. Prohibent̃ gnālit̃ oēs ex̃nei q̃ꝫ
diu sūt aliq ↄsanguinei. Et ē istud spā
le ꝙ ↄsanguinei admittant̃ ad accusa
tōez: sicut pat̃. mat̃. soror. frater. patru
us. auūculus. amita. matertera. ꝛ tota
ꝓgenies. 35. q. 6. c. p̃. ꝛ 2º A. Ista spāli
tas nō vr̃ respectu accusatōis sed testi
ficatōis: vt in. c. videt̃. de quo. ĩ. B. cu
ius rō ē q2 vnusq̄sqꝫ suā genealogiam
scire laborat. ex̃ q mr̃i. ac. pñt. vr̃. Cōsā
guineis aūt deficiētibus admittuntur
antiquiores: ꝛ veraciores vicini qui
bus ea ꝓpiquitas nota est: vt in dicto
. c. p̃. 35. q. 6. A. Idem ĩ sū. con. liº. 4º. ti.
20. q. i. vbi ēt addit̃ ꝙ ĩ multis locis hº
hodie nō seruatur qn extranei admit
tātur ad accusatōem etiam existētib'
ↄsanguineis q hoc possūt. B. Itē tā
marit' q̃ꝫ vxor pōt mr̃imoniū accusare
nec vlla defendūtur longinq̄tate āno
rū: ex̃ de ↄsan. ꝛ affi. nō debꝫ. A. Licet
olim tā ip̄i ↄiuges q̃ꝫ ex̃nei ꝓhiberēt̃
ab accusatōe tp̄is diuturnitate. s. si ste
terint sil̃r sine questione per. 20. vel. 18.
ānos: vt nōtur in dicta. q. i. B.

Pone ꝙ aliq̄s tp̄e ↄtracti mr̃imōii
tacuit ꝛ nunc vl̃t accusare: nunq̄d pōt
R̃. Si qñ bāna vel denunciatōes fcē
fuerunt ip̄e erat extra diocesim: vl̃ al̃r
denunciatio non potuit ad eum ꝑueni
re: puta si nimia infirmitate laborans
nō erat sane mētis: vel ita puer ꝙ non
poterat ↄprehēdere talia vel alia cau
sa legitima impeditus erat: ei' accusa
tio debet audiri. aliōqn cū rōnabiliter
p̃sumat̃ ꝙ denūciatōem publice factā
ipse existēs in diocesi nō ignorauerit:
tanq̃ꝫ suspect' est repellēdus: nisi iura
uerit ꝙ postea didicerit q̄ obiicit. ꝛ ad
hoc ex malitia non ꝓcedit: q2 tunc etiā
si didicisset ab illis qui tp̄e denūciatio
nis tacuerūt admitti dꝫ. q2 lꝫ illi non es
sent admittēdi: quia fuerunt in culpa
iste non debꝫ repelli cuꝫ non sit culpa
bilis: ex̃ qui matri. ac. pos. cū in tua.

Qual̃r fieri debeat accusatio matri
monii? R̃. s̃m Ray. In p̃dicto casu im
ꝓp̄e dicit̃ accusatio. q2 nō fit in scriptō
in qua accusator obligat se ad talionē
sed dr̃ denunciatio q̄ fit ꝓpter pctm̃ in
quo iūcti male ꝑmanēt ꝛ pōt fieri etiā
sine scriptis. A. dum tñ redigat̃ ĩ scri
ptis in actis iudicialib': vt in cle. sepe.
de ver. sig. ↄiuncta cle. dispendiosam. d̃
iudi. B. Sed meli' est ꝙ fiat ĩ script
ar. ex̃ de testi. spo. lr̃as. ex̃ qui ma. accu.
pos. a nobis. Huiusmodi denunciatio
nis forma talis est. Ego talis denūcio
vobis dñe ep̄e ꝙ mr̃imoniū Petri et
Marie stare non pōt: q2 sunt ĩ tali gra
du ↄsanguinei designādo personas. vl̃
si ē alia cā vt affinitas ꝛ huiusmodi. ꝛ
datur libell' etiā ꝑti aduerse: vt sciat
quid impetit̃. A. ꝛ q̄d actor ꝓbare ve
lit: in quo libello ↄtinētur gradus con
sanguinitatis ꝛ ꝑsone ꝓpriis noib' de
signate: s̃m eūdē Ray. vt in sum. cō. liº.
4º. ti. 21. q. i. B. quo facto ꝓceditur ĩ li
te more solito. A. s. ꝙ sacr̃m de v̾itate
dicēda a partib' suscipiat̃: ꝛ examiatio
ꝛ ꝓbatio ꝑ ordinē fiant: vt in dicta. q. i.
B. Et nō ꝙ in hº cāu pōt ↄ̃ ↄtūacē lite
nō ↄtestata ꝓcedi ad testiū receptōez
ꝛ diffinitiuā sniam: ex̃ vt lite non ↄtes.
qm̃ frequēter. A. Hoc veꝛ ē ↄ̃ ↄtuma
citer absentē. Sec' si nō sit ↄtumax: vt
pꝫ in eodē. c. qm̃. B. Sec' aūt eēt si fie
ret accusatio de adulterio ad thori se
paratōem: ex̃ vt lite nō ↄtes. c. p̃. ꝛ. c. qm̃
frequēter. A. Idem q̄ð in hoc. §. nōt̃
in sū. cō. liº. 4º. ti. 20. q. 4. ꝛ ti. 21. q. i. B.

Qui pñt eē testes in cā mr̃imoniali
R̃. s̃m Ray. Oēs qui admittunt̃ ad ac
cusatōem admittunt̃ ad testificatōem
de q̄bus dictum est s̃. §. p̃. ꝛ. 2º. Et lꝫ pr̃
ꝛ mr̃ sint idonei testes in hoc casu vbi
agitur de fedē mr̃imonii. s. vtꝝ sit ibi
affinitas vel ↄsanguinitas: vel sil̃e im
pedimētū: vt ex̃ qui matri. acc. pos. vr̃
nobis. tñ si de ipso ↄ̃ctu agat̃. i. vtꝝ ma
trimoniū sit int̃ eos ↄ̃ctū: tanq̃ꝫ suspe
cti sunt repellendi: nisi ille vel illa: vel
fili' vel filia cui' cōiuncta dicit̃ eēt sup
ior ĩ ditiis nobilitate potētia ꝛ honore

f

quia parētes videnť filioꝝ ⁊ filiaꝝ icremētum ⁊ honorē diligere: ex̄ de testi. super eo. Item in hᵒ cāu ꝑdicto pōt eē idē accusator ⁊ testis: ar.35.q.6.ep̄s i synodo.⁊.c de parētela.ex̄ de testi.cogen. ꝑterea. Idem Tho.in 4.ᵒ dis.41. Idez in sum.con.liᵒ 4.ᵒ ti.20.q.3.Et addiť ſm glo.Ray. ꝙ in allegatis iurib⁹ nō ꝓbať ꝙ ēt i cā mrīmonii qs possit eē accusator ⁊ testis: sed i illis dr̄ de forma iuramēti quā debēt ꝑstare ep̄o testes synodales.i.assumpti de cōitate ad denunciandū delicta. Pōt tñ dictum Ray. ⁊ Tho. verificari i casu.c.sup eo.2ᵒ ex̄ de testi.s.qñ matrimonio nō ɔcto maľ alť utri⁹ dicit eē ɔsanguinitatē inť ɔiungēdos: qꝛ statur dicto eius in dubio ⁊ impediť mrīmoniū ɔtrahendū. B .De impedimentis multa habes s̄.impedimentum ꝑ.cum se.c.

Atrimoniuz viiiᵒ

qñ ɔtracto mrīmonio accusatur coniunx de adulterio ⁊ petiť diuortiū. Queriť gᵒ ꝑmo. Qui admittuntur ad talē accusatōem? Rᵒ ſm Ray. Licz tam ſm leges q̄z ſm canones qlibz bone fame admittať ad accusatōez adulterii cū agiť ad penā legalē vľ canonicā.tñ cū agiť ad thori sepatōem null⁹ admittiť nisi marit⁹ ⁊ vxor.

Qualr hi⁹ accusatō fieri d̄beat? Rᵒ Marit⁹ volēs vxorē accusare de adulterio ad penā legalē dz iscribē ⁊ ad penā talionis se obligare. Nec pōt agē ꝑ ꝓcuratorē sz per seipm̄ pñtem agē dz Sed si corā eccl̄iastico iudice vult agē ad thori sepatōem teneť scribē ⁊ dare libellū accusatōis: sed nō dz se a d penā taliōis obligare: qm̄ siue ꝓbaret quod obiicēt siue non: hēret qd̄ vellet: qꝛ separareť ab vxore. Et pōt marit⁹ agere. ⁊ illa rñdere ꝑ ꝓcuratorē. A .si necitas id postulauerit: vt in.c.tue.de quo .i. B .Qꝺ ⁊si d̄ crimie fiat accusatō nō tñ est criminalis: sed quasi mixta. Probanť oia ꝑdicta expsse ex̄ de procura.tue.

Utꝝ marit⁹ possit vxorē dimittē ꝓpter adulteriū? Rñᵒ Accusare pōt ⁊ dimittē. Math.19. Qui dimiserit vxorez excepta cā fornicatōis .⁊c. Et eodē mō vxor viꝝ. qꝛ in tali casu nō ad imparia iudicanť.32.q.7.siquis vxorē.⁊.q.5.ꝑcepit .⁊.c.xp̄iana. Nō tñ intelligēdū ē ꝙ posset nubē alteri.32.q.7.oēs cātiones. Sed nec eā dimittē pōt in septē casib⁹ vt hr̄.i.§.10. Et ista cā extēdiť ad fornicatōis suspitōez.s.qñ suspitio ē multū violēta ⁊ certa: vbi gr̄a. Si ꝓbatū ē ꝙ fuerit solus cum sola nudus cū nuda i eodē lecto aut siľ in multis secretis locis ⁊ in latebris ad hoc ɔmodis ⁊ horis electis libere vxor dimittitur.32.q.1.dixit deo.ex̄ d̄ ꝑsump.lr̄is. Itē extēditur ad vitiū sodomiticū vt ꝑ illud possit vxor dimittē virū: ⁊ eᵒ.ᵒ32.q.7.oēs causatōes.⁊.c.adulterii. A .Est aūt vitiū sodomiticū cū mascul⁹ in masculū vel femina in feminā turpitudinē opatur ſm glo.Ray.vt in sum.con.liᵒ 4.ᵒ ti.32. .q.2. B .Idez intelligēdū est d̄ spūali fornicatōe: vt si marit⁹ vel vxor incidat in heresim vel iudaismū siue gētilitatē ⁊ trahit ɔiugē ad infidelitatem A .Ergo videť ꝙ si nō trahat ꝓpter hᵒ pctm̄ nō debeat sepatio fieri.⁊ ꝑ hᵒ vr̄ facē.c. q̄suuit.ex̄ d̄ diuor. B .In quo cāu ab illo pōt separi: lz alii nubē ñ licebit.28.q.1.idolatria: ex̄ d̄ diuor.q̄suuit ⁊.c.de illa.ex̄ d̄ ɔuer.ɔiu.c.vlt. Immo. nec dimittere pōt si se corrigē velit: vt i.c.de illa. A .Idē quod in hᵒ.§.notať in sum.confes. in dicta.q.2.ſz Ray. Pe. ⁊ Tho. B.

Utꝝ si vir polluat aliq̄z ex̄ claustra pudoris vxor possit eū dimittē? Rᵒ Lz ex tali coitu affinitas nō seq̄tur: tamē vir eque vľ magis violat fidē mrīmonii ⁊ magis peccat: ⁊ iō videť ꝙ dimitti possit. nā cōstat in hoc casu ꝙ fornicatōem cōmisit: ar.32.q.4. meretrices. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.4. B.

Quid si aliqs tale qd egerit cum ꝓpria vxore? Rᵒ ſm Hug. ⁊ Lau. Uxor pōt eum dimittere. Sed videť intelli

gendum si ipa non fuit in culpa sed vi
olētata: vł somno decepta ꝛ huiusmōi
A .Glo.in.c.oēs causatōes.32.q.7.sen
tit ꝙ ꝓpter hꝰmodi extraordinariā pollu
tōem cuꝫ vxore vir non possit dimitti:
pōt distingui. Si vir vult ꝑseuerare ī
tali peccato ꝯtra periculū salutis quod
īminet vxori: ꝓpter quod pōt ꝛ dꝫ sibi
ꝓuidere: vt ex̄ de diuor.gaudemꝰ. pos
sit dimitti. Alł secꝰ: cum in hoc casu nō
diuiserit carnē suam in plures: iō non
p̄t ex hᵒ dimitti sic̄ nec in casu.§.se. B

Quid si alł coniugū seipm polluit?
Rᵒ ſꝫ Guil. ꝙ nō credit ꝙ possit dimit
ti. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.4. B.

Nunquid ꝓpter solam volūtatem
seu intentōem adulterādi possit alter
coniugū alterū dimittere? Rᵒ ſꝫ Guil.
Non qꝛ ꝟbum fornicationis cum effe
ctu accipiēdū est: ar. de pe. di.1.hec aūt
verba. A .Idem in sum.con.eo.titu.
.q.5. B.

Utrꝫ vir teneaṫ vxorē adulteram di
mittere? Rᵒ ſm Pe. Si fornicatio est
occulta nec pōt ꝓbari nō dꝫ dimittere.
Si ꝟo est manifesta distinguēdum est
qꝛ si nō est secuta nec speraṫ correctio
non licet retiere: ne videaṫ peccato cō
sentire. Si vero speraṫ correctio licet
vxorē retinere. qꝛ ꝛ speratio ad corre
ctioneꝫ indulta est. A .Con.Tho. vt
in sum. con.eo.ti.q.6. B.

Utrꝫ vir mulierē adulterantē possit
ꝓpa auctoritate dimittere? Rnᵒ scdꝫ
Tho.in 4ᵒ. dis.35. Quādo viro ꝯstat de
fornicatōe vxoris pōt auctoritate sua
eam dimittere q̄tum ad thorū.s. debi
tum ei negando. Nam si cōmisceretur
ei nō solum incurreret irregularitateꝫ
sed etiā generaret sibi impedimētum
accusandi: vt dictū est s̄. debitum con
iuga e.§.12ᵒ. qui incipit. vtruꝫ vir tene
atur. Sed si ei debitum reddat cōpul
sus auctoritate eccłe: lꝫ irregularitatē
incurrat. non tn̄ sibi generat p̄iudiciuꝫ
accusandi. Si vero loquamur quo ad
cohabitatōem nō licet viro vxoreꝫ di
mittere sin̄ iudicio eccłe ꝛ si dimiserit
dꝫ cogi ad recipiēdū nisi vir in cōtinen
ti fornicatōem ꝓbare possit. ꝛ ſm Ho
sti. si ꝓbaṫ infra octo dies nō restitueṫ
qbus elapsis si nō ꝓbauerit plena r̄sti
tutio fiet. ꝛ sic pōt intelligi .33.q.2. eccle
siastica. A .alł incipit historia. B.

Dicit etiā Hosti. ꝙ si adulteriū sit no
torium: ita ꝙ iustificatōi non sit locus:
tunc pōt adulteram sua auctoritate di
mittere: ex̄ de diuor. significasti. ꝛ mul
to fortius debitum denegare. Idē In
no. Sꝫ addit Guil ꝙ ꝛ si notoria sit for
nicatio mulieris q̄diu ipa tn̄ non rece
dit a viro: nec publice moraṫ cū adul
tero non pōt eam dimittere seu expel
lere auctōitate ꝓpa: qd̄ si fecerit coge
tur eā recipere: sed si ipsa publice mo
retur cū adultero nō teneṫ eaꝫ maritꝰ
recipere siue eā expulerit siue nō. A.
Idē in sum.cō.eo.ti.q.7.ꝛ.q.2. B .Si
miliṫ etiā nō teneṫ eaꝫ recipe si postq̄
illam expulerit adultereṫ notorie etiā
si cum adultero nō moreṫ. A .Pro
hoc satis vr̄ facē ex̄ de diuor. significa
sti. B .Et in hoc etiā cāu pōt ea inui
ta monasteriū intrare: nisi etiā ipe fu
erit fornicatus.

In quibus casibus non possit adul
ṫa a viro accusari vel dimitti? Rᵒ scdꝫ
Ray.i.7. Primꝰ si vir ꝯuiciṫ d̄ fornica
tione.32.q.6. per totū. ex̄ de diuor. signi
ficasti. 2ꝰ si ipe ꝓstituit eā. ex̄ de eo qui
cog. cōsan. vxo. sue. discretōi. A .alł in
cipit discretōem. B .3ꝰ est cum ipa
credebat virum defunctum ꝛ nupsit
alii: quia maritus rediens tenetur eaꝫ
recipe: vt dictū ē s̄. ipedimētū.12ᵒ.§. 3ᵒ
A .Qui icipit. Quid si vxor. B .4ꝰ
si cognita fuit latenter ab aliq̄ quē cre
debat esse virū suuꝫ: ar.34.q.2.i lectū
5ꝰ si fuit vi oppressa.32.q.5. proposito.
Quod intellige de vi absoluta: alr̄ nō
excusareṫ.32.q.7. oēs causatiōes. 6ꝰ qn̄
recōciliauit eā sibi post adulteriū vel
eam publice adulterātē retinet i ꝯsor
tio maritali.32.q.1.c.2ᵒ ꝛ 3ᵒ. A .In his
.c. parū videṫ hᵒ ꝓbari: sed bn̄ in.l. de
qua stati. B .C. de adulte .l. crimine

adulterii.7ᵘ est si aliqs infidelis cōiu
gē rpudiauit ⁊ illa nubat alteri.postea
vir ↄuertat ad fidē silr ⁊ mulier:tenet
eā recipe:ex̄ de diuoꝛ.gaudemᵘ.§.vlt.
De hoc ṡ.īpedimētū 9º.§.5º Con. Tho.
⁊ Pe.in 4º dis.35. A .Con.etiā Hoff.et
Hosti.vt ī sū.cō.liº 4º ti.12.q.8. B.
Quis sit effectᵘ accusatōis de adul
terio? Rᵒ sm Ray.Effectᵘ ē ꝙ si mari
tus ꝓbet vl illa ↄfiteat nec excipiatur
ↄ eū de aliq̊.7.casuū q hn̄tur ī p̄cedē
ti.§.absoluit a cohitatōe ⁊ seruitute q̄
ei tenebat ⁊ pōt ingredi religionez ea
inuita.27.q.2.agathosa. Sz tn̄ ↄtinere
tenet q̄diu illa vixerit. Idem Tho. et
Pe.ī 4º dis.36. A .Idem in sum. con.
eo.ti.q.9 B.
Quid si vir ꝓp̄a auctoꝛitate dimi
sit adulterā ⁊ intrauit monasteriū: nū
qd pōt ab ea reuocari? Rᵒ sm Guil.Vi
det Hug.nō esse ꝙ si vxoꝛ publice mo
rata sit cū adultero vir etiā an̄ sn̄iam
pōt intrare mōasteriū ea inuita:sed il
la eo inuito nō pōt.Secᵘ si nō publice
moꝛet:qꝛ tunc nō pōt an̄ sn̄iam:⁊ si in
gressus fuerit poterit reuocari. A .s.q̊
usq̧ ꝓbet adulteriū.27.q.2.agathosa.
Et facit qd̄ dictū est sup̄.debitū coniu
gale.ad fi.in additōe.Et si ꝓbetur ī ↄti
nēti nulla fiet reuocatio: vt potest col
ligi ex dictis sup̄.§.8º B.
Quid si mulier adultera īgressa est
monasteriū:nunqd vir poterit eaz re
uocare? Rᵒ sm Guil.Eā reuocare pōt.
Nā innocēs pōt ingredi.Adulter uero
vl adultera nō pōt sine licētia alterius
A .nisi sit lata sn̄ia diuoꝛtii.tūc.n. idez
iudiciū est de viro ⁊ muliere.s. ꝙ vtꝫ
altero inuito pōt intrare religionē. qa
p sn̄iam eccl'ie vterq̧ ex toto renūcia
uit iuri suo sm Hug.⁊ in sum.con.libº
4º ti.22.q.14. B .Si tn̄ ē ingressa viro
sciēte ⁊ nō cōtradicēte satis pōt videri
data licētia ⁊ vir tenet ↄtinere. A .Fa
cit.27.q.2.Agathosa. B.
Quid si post latā diuoꝛtii sn̄iam: et
postq̧ vir factᵘ ē sacerdos vel religio
nē intrauit ↄstet eccl'iaz fuisse deceptā
vtputa p falsos testes: nunquid resti
tuet? Rᵒ sꝫ Ray.Etiā si ꝓfessionē fecis
set:nihilominᵘ restitueret ⁊ teneretur
reddē debitū:nō tn̄ exigē posset. Sed ī
dictis nūc casibᵘ si mulier non repetit
interim viꝝ nō pōt vir repetē vxoꝛem
qꝛ p̄iudicauit sibi p sacri oꝛdinis susce
ptōem: vel religionis ingressū. A .Id
ī sum.cō.liº 4º ti.19.q.4.Et foꝛte si mu
lier petiisset diuoꝛtiū non posset reuo
care.quia videt renunciasse suo iuri p
talē petitōem sm Hug.vt pꝫ ex̄ dictis
ī ꝓximo p̄cedēti.§.Nisi foꝛte ducta fu
isset ex ↄscia putās affuisse impedimē
tum qd̄ nō erat qꝛ errās non vr consen
tire.ff.de iuris.om.iu.l.si p erroꝛē. B
Pone ꝙ lata ē sn̄ia diuoꝛtii ꝓpter
adulteriū vxoꝛis postea vir adultera
tur:nunqd mulier poterit eū repetere
Rᵒ sm Ray.Nō pōt de rigoꝛe iur]. Iu
dex tn̄ ex officio suo pōt illum cōpellē:
ar.ex̄ de iureiur.tua nos.ex̄ ō diuoꝛ.ex
litteris.Vn̄ ⁊.1.Cor].17º dr de his q mr̄i
monio iuncti sunt.Precipio nō ego: sꝫ
dn̄s vxoꝛē a viro suo non discedē. Qd̄
si discesserit manē innuptam:aut viro
suo rcōciliari:⁊ vir vxoꝛē suā nō dimit
tat.vn̄ ⁊ sm Guil.vxoꝛ de canonica eq
tate pōt virū repetere.qꝛ exceptōe rei
iudicate elidit replicatio de adulterio
Idem Tho.Al. ⁊ Pe. A .Con.etiam
Hosti.vt in sū.con.liº 5º ti.22.q.12. Et ꝙ
hec repetitio possit fieri de eqtate ca
nonica satis vr ꝓbari in.c.significasti.
⁊.c.ex lr̄is.ex̄ de diuoꝛ. B.
Vtꝝ vir ⁊ vxoꝛ eq̄lit peccent ꝓpter
adulteriū? Rᵒ sm Pe. Licꝫ ī cā adulte
rii vir ⁊ vxoꝛ ad eq̄lia iudicent: vt sup̄
dictū est.qꝛ vtriq̧ licitū ē alteꝝ dimit
tere:nō tn̄ hᵒ est ex eq̄li cā siue pctō.nā
vno mō mulier plus peccat:qꝛ peccat
ↄ bonum ꝓlis.sed alio mō eq̄liter pec
cant.s.ↄ bonum fidei.Et hec ē sufficiēs
cā dimissionis. Id iuste licet vtriq̧ di
mittere aliū.3º mō ceteris paribᵘ plus
peccat vir ꝓpter p̄dominātiā rōis. Id
Tho.in 4º dis.35. A .Idem in sum.cō.
eo.ti.q.xi. B.

Pone ꝙ vir ꝓpter fornicatōez vxo
ris sepatus est ꝑ sniam: mō vult eam
recōciliare sibi ⁊ illa non vult: nūqd ē
cogenda? ℞ˀ ſm Ray. Uir qui non pec
cauit potest petē cōpelli eā etiā inuitā
non obstāte snia. qꝛ qđ fauore meo in
troductū est in dānū meū retorqueri
non debet. C. de legi. qđ fauore. ar. 32.
q. i. non erit. Idē Tho. Pe. ⁊ Hof. A.
Hec intelligēda sūt nisi vir post sniaꝫ
fuisset fornicatus. vel nisi mulier mu
tasset statum. s. ingrediēdo religionem
ſm Pe. ⁊ Tho. vt in sum. con. eo. ti. q. 13.
Et facit qđ dictum est s. i. §. quid si mu
lier. in additione. B.

Pone ꝙ vir adulteratus est occul
te: sꝫ vxor manifeste: nunqd pōt vir il
lam accusare ⁊ sīn pctō dimittere? ℞ˀ
ſm Ray. Credo ꝙ nō: qꝛ nō deficit vxo
ri ius excipiēdi: sed ꝓbandi: ar. 32. q. 6. ꝑ
totū. Idē Tho. Al. Hoff. ⁊ Hosti. Si tñ
vir egisset pniam ⁊ vxor monita nollꝫ
agere: sed in adulterio ꝑseuerare sine
pctō posset eam per sniam dimittere.
32. q. i. c. p̊. 2º. 3º. ⁊ 4º. Idē Hof. ⁊ Hosti. A.
Idē in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

Sed vtrū vxor adultera post pniaꝫ
possit repellere virū ab accusatōe? ℞ˀ
ſm Ray. Credo ꝙ non pōt: qꝛ pnia nō
tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22.
dis. p̄mum. 33. q. 2. admonē. 6. q. i. qui cri
men. ℣. videndum. A. i. i p̄ncipio. B.
Idē Tho. Al. Hof. ⁊ Hosti. A. Idem
in sum. con. eo. ti. q. 16. B.

Quid si alter cōiugū fornicet̄ carna
liter ⁊ alter spūaliter: nūquid fiet ꝯpē
satio? ℞ˀ ſm Hosti. Dicas ꝙ si accusa
tur quis de spūali fornicatōe: vt de he
resi: ⁊ excipiatur de caruali. s. adulterio
nihilominus ꝓcedet̄: nisi cōuerti volu
erit. qꝛ si cōuerti velit cōpensatio hēt
locum. Si vero fiet accusatio de carna
li ⁊ exceptio de spūali: exceptio admit
tetur: ⁊ super ipsaꝫ exceptōez ꝓmpti⁹
ꝓcedetnr. Hec dixi ꝓpter periculū he
resis siue infidelitatis. A. Idem i sū.
con. eo. ti. q. 17. B.

Utrꝫ ꝓpter aliud crimē posset vxor
dimitti? ℞ˀ ſm Tho. in 4º. dis. 29. Pro
pter alia peccata dimitti non pōt. nec
quo ad vinculū: nec quo ad actuꝫ: nisi
forte ad tp̄s velit se subtrahere a ꝯsor
tio vxoris ꝑ castigationeꝫ eius subtra
hendo ei solatiū presentie sue. Nam ⁊
quādo vxor p̄stat magnā occasionem
ruine viro suo: tunc vir subtrahere se
pōt ab ei⁹ ꝯuersatōe. Idē Al. addēs ꝙ
non oꝫ cohabitare furi aut vsurario: si
nō vult resipiscē: ed cessante scādalo
reconciliari debꝫ. 28. q. i. vxor. A. Et ad
dictā subtractōem facit illud Math.
18. Si dextera tua scandalizauerit te:
abscide eā. ⁊c. Ubi dici ꝫ glo. ꝙ i manu
⁊ in oculo pn̄t fratres. vxores. ⁊ ꝓping.
⁊ filii intelligi ſm eū. Tho. Predictis
etiā ꝯcor. Pe. q dicit ꝙ qñ ꝯiunx ꝑ pec
catū suū est scādalū potest dimitti q̊
ad cohitatōem tꝑalē q̊usqꝫ corrigatur
⁊ cessante scādalo debet fieri recōcilia
tio: vt in sū. con. eo. ti. q. 18. B. De mā
adulterii quedā hēs s. adulteriuꝫ. Itē
impedimētū 8º. §. 2º. ⁊ se.

Atrimonium ix°.

qñ aliquis petitur in viruꝫ vł
aliqua in vxorē. Querit̄ gº quō in hac
cā ꝓcedēdū sit? ℞ˀ ſm Ray. Si mulier
petat aliquē tanqꝫ virū vel eꝯ⁹ viden
dū ē vtrꝫ velit agere petitorio iudicio:
vł possessorio. i. an mulier dicat aliquē
eē suum maritū: qꝛ ꝯtraxit cuꝫ ea ⁊ pe
tit eū sibi adiudicari in maritū: quod ē
agere petitorio q̄i agat de ꝓp̄etate: an
eū petat sibi restitui tanqꝫ ab eo fuēit
iniuste dimissa. ⁊ h⁹ est agē possessorio
qm̄ petit possessionē viri sui. Igitur si
agat petitorio dicēs aliquē eē virꝫ suū
⁊ ille negat excipiēdo ꝙ illa non possit
eē vxor ꝓpter tale vel tale ipedimētū
p̄us tractabit̄ exceptio mariti: qꝛ ea ꝓ
bata qđ p̄ncipalis ꝑimit̄. erit. n. vir ab
soluēdus: ex̄ de ordi. cog. c. i. A. Idē in
sum. con. li. 4º. ti. 30. q. i. B.

Quid si agat possessorio? ℞ˀ ſꝫ Ray.
Quando petit sibi maritū restitui licꝫ
marit⁹ obiiciat de ꝯsāguinitate vł alio

ĩpedimēto ꝑius dꝫ fieri restitutio muli eri ꝗ̃ cognoscat̃ de exceptōe mariti: ex̃ de diuor. porro. ex̃ ꝯ̃ resti. spol. ex ꝯque stione. ⁊. c. lr̃as. A. Etiā si impedimē tū ꝯsanguitat| vel h⁹. eēt notoriū: vt i dicto. c. porro. B. Hoc tñ fallit in q busdā casib⁹: in qb⁹ restitutio nō dꝫ fie ri. Prim⁹ ē si obiiciat̃ mulieri fornica tio publica ⁊ manifesta: de qua ꝓbato ꝙ sit notōia ita ꝙ nō possint aliq̃ tergi uersatōe celari: nō restituet̃ nisi ipa ꝓ baret viꝝ adulteriū ꝯmisisse: qꝛ tūc re stitui dꝫ etiā si fuerit fornicata publice ex̃ de diuor. significasti. Et de isto casu vide s̃. matrimoniū 8°. §. 8°. ⁊ 9°. 2⁹ casus ē si obiiciat̃ ꝯsanguitas: maxie q̃ dina lege ꝓhibita sit ⁊ ꝓbatōes offerāt̃ i cō tinēti parate in q̃ cāu dꝫ recipi iuramē tū ad cautelā: ne. s. h⁹. obiectio malitio se fiat: ⁊ tunc fiet qdē restitutio ꝗ̃tum ad cohitationē: nō tñ ꝗ̃tum ad carnis copulā: vt in dicto. c. lr̃as. 3⁹ casus est si obiiciat̃ exceptio rei iudicate. A. s. su per diuortio: vt in. c. cām. de quo ĩ. B. Nō. n. ē restitutio faciēda: nisi ꝑ de illa exceptōe cognoscat̃: ar. ex̃ de offi. dele. cām. 4⁹ est qñ. s. vir petit sibi restitui vxorē: ⁊ ipa timet ꝯ̃ seuicia viri. Debꝫ qdem restitui sufficienti cautiōe rece pta ꝙ ei malū nō iferat: ex̃ de restitu. spo. ex trāsmissa. De qua cautōe hēs ꝭ. i. §. fi. Et si ita capitali odio eā ꝑsequit̃ ꝙ merito de ipo diffidat: nec possit ei sufficiēti securitate ꝓuideri: nō solum nō dꝫ restitui: sꝫ ab eo poti⁹ remoueri: vt i dcō. c. lr̃as. Cō. Tho ⁊ Pe. Addit vl ti⁹ Ray. In oib⁹ aliis cāib⁹ credo ꝙ mli eri virū petēti: sit restitutio faciēda: et eꝯ°. dūmodo ꝓbet se in possessione fuis se ⁊ a viro spoliatā sine iur| ordine: qꝛ hec duo ꝓbare hꝫ: ex̃ de offi. del. ꝯsulta tionib⁹. ⁊ ex̃ q fi. sint le. cām. 2°. A. Iō in sum. cō. dicta. q. i. B.

Quid si mulier ꝓpa auctoritate re cessit a viro: ⁊ modo ipa petit restituti onē: nūquid dꝫ restitui? Rn° ſm Guil. Scdm quosdā non dꝫ restitui. Sꝫ ſm Uin. debꝫ. Quod credo veꝝ eē. qꝛ eoip so ꝙ rediēs nō admittit̃ ē expulsa vt ⁊ cadat a possessione. ff. de acq. pos. l. claꝫ possidere. in fi. ff. de vi ⁊ vi ar. l. i. §. siue aūt. Idē Ber. nōt ex̃ de diuor. significa sti. Idē Hug. nisi ipa fuerit fornicata publice: vel cū adultero publice mora ta. ar. etiā ꝓ hac opione: extra de iure iur. tua nos. A. Idem in sum. cō. eo. ti. q. i. B.

Quid si is qui petit̃ tanꝗ̃ ꝯiunx ne gat mr̃imoniū? R°. sꝫ Ray. Ille q ꝓpo nit habꝫ ꝓbare: aliogn succūbit: ex̃ de cā pos. ⁊ ꝓpe. cum ecclesia. ⁊ extra de iu reiurando. c. fi.

Pone ꝙ post latā ex errore diuortii sniam vir fact⁹ ē sacerdos vel religio sus: nunqd dꝫ r̃stitui vxōi petēti? Hēs hunc casū s̃. mr̃imōiū 8°. §. 14°. q icipit. Quid si post latā sniam. Qꝺ̄ si vxor in gressa est monasteriū al' non ingressu ra nisi qꝛ credebat diuortiū iuste cele bratū: nunqd cōperta ꝟitate pōt virū suū repetē? R° ſm Guil. Non. qꝛ falsa cā non ipedit votū mōachat⁹: sicut ēt de viro dictū ē s̃. in ꝓdicto. §. 4°. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. B.

Quid si religiosus vel religiosa pe titur tanꝗ̃ coniunx ⁊ confitet̃ mr̃imo niū ⁊ copulā carnalē? R° ſm Guil. In hoc casu standū erit ꝯfessioni: vtputa mulieris. ⁊ restituēda erit viro petenti Nulli. n. ex hoc fit ꝓiudiciū nisi ipsis: nec est credēdū eos immemores salu tis sue. i. q. 7. Sancim⁹. Aliud tñ essꝫ di cendū in rebus quas dedissꝫ monaste rio. Idem Ber. ⁊ Inno. in glo. ex̃ ꝯ̃ rap. cū cām. A. Hosti tñ dicit ꝙ si ꝯstat ꝑ sonā oio tendē ad sepatōem mr̃imonii spūalis. s. religionis vel carnalis cōtra qꝺ̄ ꝯfitet̃ nō stabit̃ ꝯfessioni sue: vt ex̃ de eo q cog. con. vxo. sue. suꝑ eo. Sed si ꝯstat ꝙ nullo modo vellet mr̃imoniū separi: tunc stabit̃ ꝯfessioni ei⁹: vt i di cto. c. cū cām. qꝛ cuilibet credit̃ ꝯtra se ⁊ non ꝓ se. ⁊ ꝙ in dubio tenēdū ē id qꝺ̄ in ꝓmo loco dictū est. s. ꝙ stet̃ ei⁹ ꝯfessi oni: vt in sum. cō. eo. ti. q. 9. Sꝫ certe nō vr̃ ꝙ debeat stari ꝯfessiōi ꝯ̃ mr̃imoniū.

ēt carnale: vt in dcō. c. sup eo. ⁊ mltomi nus ɔ̄ spūale cū sit fauorabili⁹: vt i. c. ex publico. ex̄ de ɔuer. ɔiu. nisi ɔstaret ꝑsonā añ igressuꝫ religionis fuisse tra ductā. q² tunc crederet̄ sibi cōfitēti co pulā infuenisse. ⁊ iste ē cāus dicti. c. cuꝫ cām. ꝭm glo. ibi. Nec mirū. q² hoc casu ēt si mulier negaret crederet̄ viro asse renti copulā infuenisse: extra de ɔ̄ spō. impu. continebatur. B.

Qualr̄ seu ad qd coniunx spoliatus ē restituēdus? R̄. ꝭm Ray. Restitui dꝫ ad oīa illa: de qbus ꝓbauerit se spolia tum: ut gaudeat pacifica possessione ⁊ plena securitate. 3. q. i. reintegrāda. Sꝫ si mulier dicat se hēre suspectū virum ne forte eā ledat ⁊ cām visibilem ońdat ad iudicē spectat facē sibi caueri suffi cienti cautōe ꝙ tractabit eaꝫ bñ sicut vir debet vxorē ⁊ ꝙ non ledat eā in ꝑ sona vel reb⁹ ⁊ h⁹. ⁊ hanc cautōem pre stabit ꝑ iuramētū. 32. q. i. de bñdicto. A. Ibi nihil hētur de iuramēto. Sed glo. ibi dicit ꝙ si mulier nihil allegat de su spitōe viri: sufficit nuda ꝓmissio. Si āt dicat eū suspectū dꝫ ꝙ idonea cautio ei p̄stetur. i. fideiussores vl̄ pignora: vl̄ ēt iuramētū si forte illud magis time at vir. Si vero tanta sit seuitia viri: vt nulla cautio videatur sufficē: tūc non est ei reddēda: sꝫ alicui honeste matro ne cōmittēda: ex̄ de resti. spo. ex trans missa. ⁊. c. lr̄as. in fi. B. Sꝫ si mulier non cōfidit de iuramēto dꝫ p̄stare cau tionem pignoraticiā vel fideiussoriaꝫ sub certa pena: ar. extra vt lite nō con tes. qm̄ frequēter. ⁊. 23. q. 5. ꝓdest. ⁊. q. 4. si vindicta. De hoc etiā habet̄ s̄. hic. §. 2°. circa finem.

Medicus vel chirur

gicus. Preceptū est medicis vt cū eos ad infirmos vocari ɔtigerit ipos añ oia moneant ⁊ inducant ꝙ vo cent medicos aiaꝝ: vt postq̈ fuerit ifir mo de spūali salute ꝓuisum ad corpo ralis medicine remediū salubri⁹ ꝓce datur. Si qs aūt medicoꝝ h⁹modi ɔsti tutōis transgressor extiterit: tādiu ab ingressu eccl̄e arceat̄. s. ꝑ sniam ꝭꝫ glo. donec de transgressione h⁹modi satis fecerit cōpetenter. Et ꝭm Hosti. ex quo dicit p̄cipim⁹: transgressor mortaliter peccat: ex̄ ɔ̄ pe. ⁊ re. cū infirmitas. Itē in eodē. c. sub pena excōicatōis ꝓhibet̄ medicis ne ꝓ corꝑali salute aliqd sua deāt qd̄ i ꝑiculū aīe ɔuētat̄. Id̄ i sū. cō. li°. 3°. ti. 34. q. 69. ad fi. Ubi ēt addit̄ ꝭm Hosti. ꝙ ɔ̄ statutū dicti. c. cum infirmi tas. p̄scribi nō pōt: nec aliq̈ ɔsuetudie tolli: cū ꝓ salute aiaꝝ itroductū sit. B.

Quō se dꝫ hr̄e medic⁹ i medicinis cō ferēdis? R̄°. ꝭm Inno. Diligēter attēde re dꝫ ne illas medicinas ɔferat de qb⁹ ꝭm artē ei nō ɔstat. Nā si dubitatōem hēt ꝙ noceat vel si hr̄e dꝫ: ɔferēdo pec cat. A. etiā si vehemēter credat medi cinā ꝓfuturā. si tñ cum hoc aliqd dubi tatōis hꝫ vel hr̄e debeat ne noceat ꝭm eū. Inno. ⁊ in sū. con. li°. 2°. ti. p̄. q. 35. B. Quia in tutiorē partē tenēdū est. ex̄ ɔ̄ homici. petitio. Securi⁹ est. n. relinq̄re hoiem in manu creatoris sui q̈ medi cine de qua dubitat. Itē etiā peccat si debitas medicias omittat. Id̄ Hosti.

Quid si ꝓpt̄ ɔ̄fectū vl̄ corruptōem aut sophisticatōeꝫ rerū i medicia posi taꝝ ifirm⁹ icurrit ꝑiculū? R̄° ꝭꝫ Inno. Si medic⁹ diligētiā quā ɔ̄buit adhibu it i reb⁹ eligēdis: iculpabil̄ erit. Id̄ Ho sti. A. Id̄ i sū. cō. eo. ti. q. 36. B.

Utꝝ medic⁹ teneat̄ poti⁹ ḡtis cura re q̈ ꝑmittē mori? R̄°. ꝭm Ray. Medi cus tenet̄ curā ⁊ consiliū ipendē pauꝑi languido. Mortē. n. lāguentib⁹ ꝓbat̄ infligē q hanc cū possit excludē nō ex cludit. 83. dis. in p̄n°. Ubi dicit glo. ꝙ me dicus poti⁹ dꝫ gratis curare q̈ ꝑmittē mori nō solū pauperē: sed ēt diuitē. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 32. ad fi. ꝭm glo. 83. dis. in p̄n°. Ubi etiā dicit ꝙ debꝫ me dicus curare nō solū gratis: sed ēt suis impēsis etiā diuitē q nollet aliqd dare ꝑus q̈ ꝑmittere eū mori: ⁊ si ɔualuēit repetet expēsas: q² vtilit̄ gessit nego cium ei⁹. Et si etiā moriat̄ eger: pōt re

petere:q₂ sufficit si vtilr̄ cepit gerē:lz
euētus nō sit secutus.ff.de neg.ge. sed
an vltro. Nec pōt ei obiici ꝙ cā pietatis
fecerit sumpt⁹ nisi ꝓpinquus eēt infir
mo:vt.C.eo.alimēta.Et ꝙ medic⁹ pōt
⁊ dꝫ ꝑdicta facē ⁊ repetē etiā si infirm⁹
ꝓhibuerit:sicut inuitū possum⁹ extra
here de domo ruitura:⁊ bn̄ficiū ꝯferre
īuito.23.q.4.ipa pietas.Immo ꝑsumi
tur ꝙ infirm⁹ talia dicēdo fuerit furio
sus.ff.de condi.insti.quidam. B.

Utrꝫ peccet infirmus non obediens
medico? R° scd̄m Inno. Uidetur ꝙ nō
quia medicus nec prelatus est nec ho
mo cuius mandatis obedire teneatur
tamē bonū est ꝙ ei credat tanꝙ ꝑito i
arte. A. Idē in sum.con.eo.ti.q.38. B.
Nā ⁊ si infirm⁹ scienter sumat cibū vl̄
potū nociuū peccat. A. Idem si hoc
faciat ex affectata seu iprobabili igno
rantia scd̄m eū. Inno.vt i sū.con.eo.ti.
.q.39. B.q₂ tenet corp⁹ suū scd̄m deū
diligē. Pōt tn̄ dici ꝙ si nō credēt morti
ferū ꝗuis credēt inde infirmitatē au
geri:non peccat mortaliter vl̄ saltem
non ita grauiter. A .i.mortalr̄ vel ve
nialiter ⁊ plus vel min⁹ scd̄m ꝗtitatē
nocumēti in qua ōnditur mod⁹ offēsio
nis caritatis ꝯ quā illud qđ agit ē pec
catū mortale scd̄m oēs theologos: vt
nōt Tho.scd̄a scd̄e.q.59.arti.4°. B.
Peccant et̄ seruientes scient talia mi
nistrātes. A .vel etiā iprobabili igno
rantia:vt in dicta.q.39. B .In sanita
te tn̄ qn̄ qs n̄ tenet viuē medicinalr̄ si
scienter accipet aliquod nociuū:vnde
mors vel infirmitas veniret peccaret
grauiter. A Et scd̄m ꝗtitatē nocumē
ti:vt dictū est. B .Con.Hosti.

Quid đ illo qui secat vel fleubotho
mat aliquē q ide morit? R° scdꝫ Guil.
Si perit⁹ erat ⁊ adhibuit debitā diligē
tiā nō tenet in aliq̄:q₂ poti⁹ casu ꝙ ei⁹
culpa mors euenisse ꝑsumit:ar.23.q.5.
de occidendis. A .Idem in sum.cōfes.
eo.ti.q.40. B.

Quid si incidēdus nō hēt ꝯsuetam
dispositōem neruoꝝ vel venaꝝ. A .vl̄
si subit⁹ ⁊ insolit⁹ timor vl̄ tremor irru
it sup eū: vt in sū.cō.eo.ti.q.37.vbi hec
notantur. B .⁊ incisus a medico mori
tur? R°. scd̄m Inno. Si incisor in hoc
nō errauit ꝓpter suā inexperiētiā:non
peccat:nec fit irregularis. Tn̄ qn̄ in ali
quo dubitat:poti⁹ dꝫ dimittē ꝙ incidē.
Idem Hosti.

Utrꝫ phyci⁹ vl̄ chirurgici possint ad
ordines ꝓmoueri? R° scd̄m Ray. Si
periti erant in arte ⁊ nihil de cōtingen
tib⁹ omiserūt ⁊ habēt de hoc ꝓbabilē
ꝯsciam:poterūt ꝓmoueri:alr̄ nō:ex̄ de
eta.⁊ q̄li.ad aures.ff.de va.⁊ exordi. co
gni.⁊ si medic⁹. A .al̄ incipit medic⁹.
B .Idē Inno. Hosti.⁊ Gof.Est tn̄ cō
siliū Hosti.⁊ Gof. ꝙ ꝓmouendi a pra
ctica medicine abstineant ⁊ potissime
chirurgia q̄ adustionē vel icisionē req
rit:cum in nullo vacillare debeat con
scientia ꝓmouēdi.33.dis.laici. A .Idē
in sum.con.eo.ti.q.35. B.

Utrꝫ liceat cl̄icis opari in medicia.
A .i.in physica:vt pꝫ in dicta.q.35.vbi
hec nōntur. B .R° scd̄m Ray. Si st̄ i
sacris ordinib⁹:vel etiā i minorib⁹ duꝫ
tn̄ sint sufficient bn̄ficiati non licet:ni
si gratis ꝓ miserabilib⁹ ꝑsonis vl̄ suis
ꝯsanguineis. Nec tūc vbi posset eē pe
riculū qđ etiā i claustralib⁹ districtius
ē obseruādū:ex̄ ne cle.vel mo. multa.

Utrꝫ liceat cl̄icis opari i chirurgia.
R° scdꝫ Ray. Officiū chirurgie qđ in
ducit adustionē vel incisionē ē clericis
oib⁹ interdictū:ex̄ ne cle.vel mo.sniam.⁊
de homici.tua nos. A .In his.c.non vr̄
dici nisi de exn̄tib⁹ in sacris. Sed idē
pōt intelligi etiā de exn̄tibus in mino
rib⁹ qn̄ sunt sufficiēter bn̄ficiati:ar.c.i.
ex̄ de postul. vt etiā pōt colligi ex posi
tis in dicta.q.35.scdꝫ Ray. B .De cl̄i
cis ⁊ religiosis audiētib⁹ medicinā:ha
bes s̄.excōicatio ꝑ.§.2°.v.7°.⁊ ibidē.§.3°.
v.14°. De seruitorib⁹ quoqꝫ infirmoꝝ
s̄.homicidium 3°.§.3°.

Mendacium est falsa si
gnificatio
vocis cuꝫ intētōe fallendi.22.

.q.2.§.ille ergo Et noĩe vocis tanq̃ pn
cipali itelligi dꝫ oẽ signũ: vt scripture
siue etiã nutus: vt h.i.§.6°

In quo differt mẽdaciũ a falso? R°
Falsũ dicit qcunq̃ aliud q̃ qd verũ ẽ
loquit. Et hoc pt̃ dupl̃r ꝯtingere. Uno
mõ qñ credit dicẽ verũ. ꝛ si hꝫ de hoc ꝓ
babilẽ cãm: nõ peccat vel saltẽ nõ mor
tal̃r: q2 reã linguã nõ facit nisi rea mẽs
22.q.2.hoĩes. Alio modo quando credit
dicẽ falsũ: ꝛ ꝯ mentẽ loquit. ꝛ hoc ẽ mẽ
daciũ: vt in pcedẽti.§.dictũ est. Nam ꝛ
mẽtiri dr̃ q̃ ꝯ mẽtem ire: qn etiã dicen
do ṽitatẽ: sed ꝯ mẽtẽ suã. s. qñ credit di
cere falsitatẽ: ꝛ sic decipe erit menda
ciũ. q2 q̃tũ i eo ẽ falsũ sig̃t. Hec ẽ sñia
Ray. A. H° sat̃ hr̃ i dicto.c.hoĩes. B.

Quot sũt gnã mẽdacioꝝ? R° Aug⁹
põit octo genera q̃ plãe hñtur.22.q.2.
pmum. Breuior aũt ꝛ planior vt dicit
Ray. est distinctio ꝙ mendacioꝝ aliud
est perniciosum. aliud iocosum. ꝛ aliud
officiosum. ꝛ hec hñt.22.q.2.ne qs.

Utꝝ mendaciũ sit pctm̃? R° Omne
quidẽ mẽdaciũ pctm̃ est.22.q.2.mihi ãt
ꝛ.c.pmũ.in fi. Sed vtꝝ sit mortale. Di
cẽdũ scd̃m Tho. scd̃a scd̃e.q.110. Men
daciũ põt ꝯtrariari caritati tripl̃r. p̊ mõ
scd̃m se. s. ex ip̃a falsa significatõe. Ubi
ꝯsiderãdũ ẽ circa qd sit ip̃a falsa signi
ficatio. Nã si sit circa res diuas: ꝯtriat
caritati diue cui⁹ ṽitatẽ aliqs tali men
dacio occultat vel corrũpit: ꝛ iõ ẽ mor
tale ꝛ grauissimũ. Sil̃r si sit ꝯ aliquid
cuius cognitio pertineat ad homis bo
num: puta ad pfectõem scie: ꝛ iformat
tionez moꝝ ꝯtriat caritati pximi. ꝛ est
mortale. Qd si sit circa aliqd de q̊ non
refert vtꝝ sic vel sic cognoscat: tũc ex
tali mẽdacio non dãnificat pxim⁹: sic
si qs fallat in aliqbus pticularib⁹ ad
se nõ ptinẽtib⁹: ꝛ tũc nõ est pctm̃ mor
tale. 2° modo põt ꝯtriari caritati rõne fi
nis intẽti: puta si dr̃ in iniuriaꝫ dei: qd
sp est mortale pctm̃: aut in nocumẽtũ
pximi q̃tum ad psonã. diuitias. vl̃ fa
mã. ꝛ hoc iteꝝ est mortale. Qd si finis
ip̃e nõ eẽt ꝯtri⁹ caritati non ẽ pctm̃ mor
tale: sicut apparet in mẽdacio iocoso ꝛ
officioso. 3° mõ mẽdaciũ põt ꝯtrariari
caritati per accñs rõne scãdali vel cu
iuscunq̃ dãni ꝯseq̃ntis. ꝛ sic erit ẽt pec
catũ mortale. Sꝫ qd qdam dicũt ꝙ p
fectis viris oẽ mẽdaciũ ẽ peccatũ mor
tale irrõnabiliter dicit. Nulla. n. circũ
stantia aggrauat in infinitũ nisi que
transfert in aliam spẽm: non aũt circũ
stantie psone.

Accusat⁹ negans ṽitatem in iudicio
qñq̃ peccat mortal̃r: vt s̃. accusat⁹.§.
2°. Sil̃r ꝛ testis falsũ dicẽs: vt. i. testis. 3°
§.fi. A. Dic clari⁹ ꝙ testificãs falsum
peccat mortaliter nisi debita delibera
tõe ꝛ sollicitudine adhibita putaret se
certũ esse de eo quod falsuꝫ est scd̃m
Tho. vt i sum.con.li°.p.ti.10.q.4. ad fi.
vbi ẽt dicit scd̃m Ul. ꝙ oẽ mendaciuꝫ
pter iocosum qd in iudicio dr̃ de his q̃
ad iudiciũ ptinẽt est pernitiosũ ꝛ mor
tale. q2 subuertit ṽitatẽ iudicii qd ce
dit in pnicẽ vniuersitatis. B.

Utꝝ maius pctm̃ sit mẽtiri ṽbo q̃
facto? R° scd̃m Tho. in q̊libet. Cuꝫ ea
dem intentio fallẽdi sit i vtroq̃: vtrobiq̃
equal̃r peccat. Uerbũ. n. ꝛ factum assu
munt vt instrm̃ fallẽdi. vñ non refert
q̃tum ad pctm̃ vtꝝ aliqs ṽbo. scripto:
vel nutu vl̃ q̊cunq̃ facto mentiat: sic
nec refert q̃tuꝫ ad homicidiũ vtꝝ qs
gladio vl̃ securi interficiat. A. Idem i
sum.con.eo.ti.q.5. B.

Utꝝ sit licitũ mẽtiri ꝓpt liberatõeꝫ
hoĩs q̊cunq̃ piculo? R° scd̃m Tho. se
cũda scd̃e.q.110. Nõ. sed licet occultare
ṽitatẽ prudẽter sub aliq̃ dissimulatiõe.
vt Aug⁹ dicit in li°. ꝯ mẽdaciũ. Et sic ẽt
Abrahã fecit: vt hr̃ in se.§. A. Idẽ in
sum.con.eo.ti.q.6. ꝛ facit 22.q.2.ne qs. ꝛ
ex̃ de vsur. sup eo. Ubi dicit ꝙ scriptu
ra sacra ꝓhibet ꝓ alt̃i⁹ vita mẽtiri. B

Quid de Abrahã ꝛ aliis sanctis ve
teris testamẽti q videtur mẽtiti fuisse
R° scd̃m Tho. vbi s̃. Sicut Aug⁹ dicit
in sacra scriptura inducũtur aliq̊rum
gesta q̃ exẽpla perfecte ṽtutis d qb⁹
nõ ẽ extimãdũ eos fuisse mentitos. Si

quā tñ ĩ eoꝝ dictis appareāt q̄ menda
cia videātur: itelligēdū est ea figurali
ter ꝛ ꝓphetice fuisse dcā. Abrahā tñ vt
Aug⁹ dicit i.q. Ben. dicēs Saraz eē suā
sororē: ꝟitatē voluit celare ꝛ nō mēda
ciū dicē. Soror. n. dr̃ qꝛ filia pr̄is. Ben.
20. Uere soror mea ē filia pr̄is mei ꝛ ñ
mr̄is mee. qꝛ. s. ex ꝑte pr̄is ei attinebat
Jacob ꝟo mystice dixit se eē Esau pri
mogenit⁹ Jsaac: qꝛ vȝ ꝑmogenita illi⁹
de iure ei debebātur. Usus āt ē h⁹ mō
loq̄ndi ꝑ spūȝ ꝓphetie ad designādum
mysteriū: qꝛ vȝ minor ppl̃s. s. gētilium
substituēdus erat i locū ꝑmogeniti. s. i
locū iudeoꝝ. Quidā ꝟo ɔmēdanť i scri
ptura nō ꝓpter ꝑfectā ꝟtutē: sed ꝓpť
q̄ndā ꝟtutis indolē. ꝛ h⁹ mō Judith lau
dať: nō qꝛ mētita est Holoferni: sȝ ꝓpť
affectū quē hūit ad salutē ppl̃i ꝓ q̄ ꝑi
culis se exposuit: q̄uis ēt dici possit ꝙ
ꝟba ei⁹ ꝟitatē habēt ſm mysticū intel
lectū. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 7. B.

Utꝝ mēdaciū obstetricuȝ fuerit di
gnū aliq̄ remuneratōe? R̷: ſm Tho. se
cūda scđe. q. 110. Mēdaciū obstetricuȝ
pōt dupl̃r ɔsiderari. Uno⁰ q̄tū ad affe
ctū beniuolētie i iudeos ꝛ reuerētiā di
uini timoris. ꝛ sic debeť eis remūeratō
eterna. Uñ Hiero⁹ exponit ꝙ d̄s edifi
cauit illis domos spūales. Alio⁰ pōt cō
siderari q̄tū ad exteriorē actū menda
cii q̄ q̄dē nō potuerūt eťnā remūeratio
nē mereri: sed forte aliquā remunera
tōeȝ tꝑalē cui⁹ merito nō repugt̄ d̄for
mitas illi⁹ mēdacii sicut repugbat me
rito remūeratōis eterne. Et sic itelligē
da sť ꝟba Greg. cū dicit ꝙ benignita
tis eaꝝ merces q̄ eis potuit i eťna vita
tribui ꝑmissa culpa mēdacii i terrenā
ē remuneratōem declinata. vñ nō itel
ligiť ꝙ illo mēdacio mererētur amittē
remuneratōem eternā quā iaȝ ex ꝑce
denti affectu meruerāt. Con. Pe. A.
Jdē in sū. cō. eo. ti. q. 8. B. De his qui
ꝓmittūt aliquid ꝛ nō faciūt: vide. ĩ. ꝓ
missio. Et etiā si iurauerit. vide s̄. iura
re. §. 9⁰ ꝛ iuramētū p̄. §. 6⁰ Jtē qñ quis
mētitur de se: vide s̄. iactātia. §. p̄. ꝛ 2⁰ ꝛ
s̄. ironia. §. p̄. ꝛ. 2⁰

Ercator. Mercatores
siue nūmula
rii ꝛ cāpsores ꝛ hi⁹ multis ꝛ di
uersis ɔ̄ctib⁹ vtūtur siue i emēdo: siue
in recipiēdo pecuniā: in q̄ꝝ ɔ̄ctib⁹ faci
le ɔtigit eē vsurā. vñ vide. ĩ. vsura. ꝑci
pue vſa. 3⁰ ꝛ vſa 6⁰ ꝛ uiđ. ĩ. societaś. ꝑ to.

Eretrix. Preciū mere
tricis diciť illi
citē acq̄situm. Et quid debeat
vel possit ide facē: vide s̄. elyna p̄. §. fi.
Jtem ꝙ non licet donare meretrici vi
de s̄. donatio p̄. §. 3⁰

Eritum. Utrum vnus
ꝛ idem actus
possit eē meritorius ꝛ demeri
torius: siue bon⁹ ꝛ malus? R̷⁰ ſȝ Tho.
scđa scđe. q. 20. Si accipiať vn⁹ act⁹ ꝓ
ut ē in genere moris: ipossibile ē ꝙ sit
bon⁹ ꝛ malus bonitate ꝛ malitia mora
li. Si tñ sit vn⁹ vnitate nāe ꝛ nō vnita
te moris pōt eē bon⁹ ꝛ malus. Ambula
tio. n. ɔtinua ē vn⁹ act⁹ ſm gen⁹ nature.
Potest tamē cōtingē ꝙ sint pl̃es scđoȝ
gen⁹ moris si mutetur ambulantis vo
luntas. A. i. act⁹ pōt eē ꝓ parte meri
torius: ꝛ ꝓ ꝑte vitiosus ſm diuersitatē
intentōis: vt pȝ in sum. con. li⁰ 3⁰ ti. 34.
q. 196. vbi hec notantur. B. q̄ est ꝑn
cipiū moraliū actuū. Jdē Pe. De q̄buś
dā oꝑib⁹ meritoriis q̄d ꝛ quātū per ea
fiat deo satisfactio. hēs ĩ. satisfactio.

Etus. Quid sit metus?
R̷⁰: Metus est in
stāt∣ vł futuri ꝑiculi cā iusta
mentis trepidatio. ff. eo. l. i.

Sȝ nunq̄d est met⁹ q̄ cadit in ɔstan
tem viꝝ? R̷⁰: Quadruplex est. p̄ vȝ me
tus mortis. 2⁰ cruciat⁹ corꝑis: ex̄ eo. cū
dilecti. 3⁰ met⁹ stupri. ꝛ 4⁰ seruitut∣. ff.
eo. nec timorē. A. Et ibi addiť ꝙ idē
est de metu vinculoꝝ: sed sec⁹ de metu
ĩfamie seu vexatōis: q̄. s. nō cōꝑhenda
tur sub aliq̄ ꝑdictoꝝ. B. ꝛ. l. isti q̄dē.
§. p̄. ꝛ 2⁰ A. Jbi dr̃ ꝙ si dederit ne stu
prū patiať vir vel mulier: hoc edictuȝ
locū hēt: cū viris bonis iste met⁹ ma

gis ꝗ̃ mort] eē debeat. B .Cō.Tho.
⁊ Al.addēdo ꝙ nō differt vtꝝ ꝑdicta
q̃tuor fiant siue in persona nr̃a siue li
beroꝝ. A .Hoc hētur in dicta.l.isti.i
fi. B .siue vxoris.De ꝑdictis q̃tuor
sūt ꝟsus.Excusari metus hos posse:pu
ta q: nescis.Stupri iue stat⁹ ꝟberis
atq; necis. A .Idem in sum.cō.li.º4.º
ti.xi.ºq.3. B .Quō vis vł met⁹ impe
diant mr̃imoniū:hēs s̄. impedimētū
.io.Sȝ vtꝝ met⁹ excuset a participatio
ne excōicati:hēs sup̄.excōicatio 6.º§.ꝑ.
De mā etiā metus hēs.ī.vis.

Ilitia. Utꝝ sit pctm̄? R.º
sm Al.Militia sȝ
se nō est illicita: sed abusus.
Qui lȝ multipłr possit fieri:tn̄ in trib⁹
ꝓcipue ꝯsistit.ꝑ vȝ i cōcussione inocen
tiū.2.º in exactōe imoderati salarii.3.ºin
exercitio imoderato vel indebito: pu
ta si fiat ad ostētatōem viriū cū nocu
mēto aliquoꝝ:sicut sūt torneamēta si
ue pugna singularis iter socios hasta
rum lāceaꝝ ⁊ h⁹.Sūt tn̄ quedā exerci
tia eis licita:vt que nulli sūt nociua: si
cut cursitatōes equoꝝ ⁊ versatōes:ars
ꝑcutiendi ⁊ defendēdi:⁊ ꝓiciendi tela
⁊ h⁹modi.vn̄ ⁊ Dauid precepit vt doce
rent filios isrł arcū.i.artē sagittādi.2.º
Reg.ꝑ. A .Ibi hoc nō videt̃ hēri sa
tis.Tamē puto ꝙ exercitiū q̊ discitur
ars bellandi sit licitū secłarib⁹: dū tn̄
fiat recta intētōe ⁊ sin̄ ꝑiculo:ex̄ ō tor
nea.c.ꝑ.⁊ ad hic posita facit.c.noli.⁊.c.
quid culpat̃.⁊.c.militare.23.q.i. B.

Iserabilis persōa

Miserabiles persone sȝ Ho
sti.sūt.Cecus.pauper.pupillus.vidua.
⁊ huiusmodi.

Issa. An quotidie debeat
celebrari missa? R.º
scōm Tho.in 4.º dis.i3. Dicen
dū ꝙ sm Inno. quinq; de causis opȝ
q̊tidie celebrari.ꝑma q: opȝ sp medi
cinā paratā eē ꝯtra q̊tidiana peccata.
scōa vt lignū vite sit sp in medio para
disi.tertia vt nobis sp xp̄s vniat̃ sacra
mētalit̃:⁊ nos ei spūalit̃.q̃rta vt apud
nos fit iugis memoria passionis. qnta
vt ꝟo agno loco typici q̊tidie vtamur
quem iudei ad vesperā ꝯuertēdi esuri
ent:sm illud ꝑs. A .s.58. B .Cōuer
tant̃ ad vesperā ⁊ famem patient̃.⁊c.
A .Idē in sū.con.li.º3.ºti.24.q.128. B.
Utrum missa debeat solū dici i die.
R.º sm Tho.vbi sup̄.Cōiter loquendo
dȝ missa dici in die ⁊ nō in nocte.q: hoc
sacr̄m ad tp̄s grē ꝑtinet qō ꝑ diē signi
ficat̃.sm illud apłi Ro.i3.º Nox ꝓcessit
dies aūt appropinquauit.Dies aūt iu
dicatur non solum ab ortu solis: sed ex
q̊ incipiunt oriri solis signa manifesta
ꝑ aliquā aeris illustratōem.In duab⁹
aūt noctib⁹ missa decantat̃ ꝓpt̃ ꝑuile
giū illarum noctium .s.in nocte natiui
tatis qn̄ xp̄s nat⁹ ē.⁊ i nocte resurrectō
nis i ꝑmitiua eccłia:vt pȝ ex orōne.De
us q hanc sacratissimā noctē:ꝗuis h⁹
nō sp oporteat obseruari.Et addit hic
Guil.Credo ꝙ qui sciēter celebrat an̄
diē cū sit ꝯtra ꝯsuetudinē gnālē eccłe:
mortalit̃ peccat:nisi sup hoc ꝑ ep̄m di
spenset̃ in casu si aliquis infirmaretur
ad mortē ⁊ non possit aliter haberi eu
charistia. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.
129.Glo.etiam in.c.fi.ex̄ de ꝑuile.li.º 6.º
dicit ꝙ ep̄i itinerantes possūt celebra
re ante consuetam horā diei vel facē
celebrari ex nccitate itineris. B.
Qua hora debeat missa celebrari?
R.º sm Tho.vbi sup̄.Solēnis misse ce
lebratio tribus horis instituta est fie
ri.s.in tertia diebus festiuis.de conse.
dis.i.nocte.In sexta diebus ꝓfestis.In
nona diebus ieiuniorum.de conse.dis.
.i.solent.Nam in missa recolitur mors
xp̄i:qui qdem hora tertia crucifixus ē
linguis iudeoꝝ.hora sexta manib⁹ mi
lituȝ:hora nona expirauit. Sed quan
do fiunt ordines potest missa cātari sȝ
canones etiā p⁹ nonā. A .facit de con
se.dis.i.§.in ieiuniis. B .Uel etiā di
cendū ꝙ vt diligētior fiat preparatio
missa differt̃ quantū differri pōt ante
prandium.⁊ iō qn̄ non est dies ieiunii

celebrat int tertiã ꝛ sextã i q̈ hora cõit
comedit. Sed in dieb' ieiunii in nona.
Priuate aũt misse dici pñt a mane vsꝫ
ad tertiã vl' etiã vsq3 ad nonã in dieb'
ieiunioꝝ. de ɔse. dis. i. necesse. A. Idẽ
in sum. con. i dcã. q. 129. Et qd̃ h̃ dicit a
Hu. vel ẽt. vr̃ meli'. cũ iurib' p̃allegat
nihil videat dici de hora sexta. Puto
ẽt in talibus seruãdã fore ɔsuetudinẽ
non inhibitã vel que nõ sit ɔ̃ honesta
tẽ seu diuinã reuerẽtiã: ar. dis. 4. erit. ꝛ
dis. 12. ille aũt. B.

Quid de illis q nondũ dictis matu
tinis celebrãt? R̃c̃ fm Guil. mortaliter
peccant. cũ hoc sit ɔ̃ gnãlez ꝛ approba
tam ɔsuetudinẽ. Idẽ Hosti. Qui aũt ce
lebrat ãteq3 dicat p̃mã nõ peccat mor
talit: nisi sit ɔ̃ p̃ceptũ vel statutũ. A.
siue ɔsuetudinẽ loci fm eũdẽ Guil. vt
in sũ. con. eo. ti. q. 130. vbi ꝛ adddit. Qui
aũt p negligẽtiã p̃termissa p̃ma dicit
tertiã credo q̃ sufficit q̃ caute supple
at quod dimissũ est: ꝛ agat penitẽtiam
de negligẽtia. B.

Ubi debeat missa celebrari? R̃c̃ fm
Ray. In ecclia ɔsecrata si fieri põt: vel
saltẽ in altari ɔsecrato. vl' si nõ sit alta
re ɔsecratũ habeat saltẽ altare p̃uulũ
de quo dictũ est s̃. altare. §. p̃. Et põt ẽt
celebrari sub diuo. A .i. sub aere fm
glo. in. c. ɔcedim': de ɔse. dis. i. B. vel
in tẽtoriis. vel etiã in loco exercitus ho
nesti: dũ tñ habeat altare: vt dictũ est
ꝛ cetera nccia: de ɔse. dis. i. c. p̃. circa fi. ꝛ
.c. concedimus. ꝛ. c. missaꝝ. Nõ tñ intel
ligendũ q̃ liceat celebrari in mari vel
fluminib': ne nutante naui fiat sãgui
nis effusio vel sacri ɔmotio. Introitus
tñ misse põt ibi dici. Hec fꝫ Guil. Et ẽt
attẽdẽdum ẽ q̃ p̃dicta fiant de p̃missi
one epi: vt in. c. missaꝝ. ꝛ sine p̃iudicio
parochialis sacerdotis: vt notatũ est s̃
altare. §. p̃. A. Idem in sum. con. eo.
ti. q. 131. B.

Utꝝ vno solo p̃nte vel sine lumine
possit missa celebrari? R̃n̄ fm Hosti.
Quãuis fm illud qd̃ hẽtur de ɔse. dis. i
hic q̈q3. duo debeant eẽ p̃sentes qui sa
cerdoti r̃ndeant. tñ vn' sufficit. ar. ex
ɔ̃ vbo. sig. quesiuit. p̃ r̃nso. Mulier aũt
p̃sbytero in missa ministrare non põt:
imo nec pallas nec vestes ɔtingẽ: vt s̃.
femina. §. 2°. Sine lumine vo nõ licet
celebrare: ex̃ ɔ̃ cele. mis. c. vlt. A. Id
in sum. con. eo. ti. q. 133. ꝛ se. B.

Utꝝ sit melior missa boni sacerdo
tis q̃ mali? R̃c̃ fm Tho. in 4°. dis. 13. De
missa possum' loqui dupl'r. Aut q̃tum
ad id qd̃ est eẽntiale in ea. s. corp' xp̄i. ꝛ
sic a q̈cunq3 dicatur equal'r bona ẽ: vel
q̃tum ad id qd̃ est ãnexũ sacro ꝛ q̈i se
cũdariũ: ꝛ sic missa boni sacerdotis me
lior est. q2 non solũ hꝫ efficaciã ex op̃a
to: sed ẽt ex deuotõe celebrãtis. ꝛ ideo
ceteris parib' meli' est audire missam
boni sacerdotis. Idẽ Pe. ꝛ etiã Al. ad
dens: q̃ id dr̃ ceteris parib': q2 obediẽ
tia posset cogẽ audire missaꝫ mali ꝛ sic
eẽt meli'. q2 obediẽtia melior ẽ q̃ uicti
ma. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 134. B.
Qd̃ si malus sit p̃p̃us sacerdos: an de
beat ei' missa audiri hẽs s̃. cl'icus. 3°. §.
2°. A. Et ibi lati' in additõe. B. Et
an ab eo sacr̃a recipienda sint hẽs. i̅. or
dinatus p̃. §. 3°.

Quid si sacerdos celebrãs infra ca
nonẽ recolit se cõmisisse aliqd̃ morta
le? R̃c̃ fm Ray. Credo tutiorẽ eẽ viam
vt peniteat ꝛ doleat q̃ ita tarde peni
tet ꝛ p̃ponat cõfiteri q̃ cito habuerit
opportunitatẽ ꝛ sic conficiat ꝛ sumat.
Idem Tho. Pe. ꝛ Al. A. Ideꝫ in sũ.
con. li°. 3°. ti. 30. q. 10. Idẽ putarem etiam
si ante canonẽ qñ non posset sacerdos
ɔfiteri absq3 mã scãdali seu suspitiõis
p̃pter eandẽ rõem. videlꝫ q2 in p̃nia
dꝫ caueri scandalosa p̃cti reuelatio: ex̃
de pe. ꝛ re. c. officii. B.

Utꝝ liceat oio sacerdoti a celebrati
one abstinẽ? R̃c̃ fꝫ Tho. in 4°. dis. 13. Lꝫ
quidã dixerit q̃ qui dimittũt celebra
tõem nõ peccant nisi p̃plꝫ hẽant vl' ex
obediẽtia teneant. tñ q2 vt Greg. dicit
cũ crescũt dona ẽt rõnes crescũt dono
rum. iõ cum sacerdoti sit data p̃tãs no
bilissima re' negligentie erit nisi illa

193

vtaꝛ ad honorē dī ꝛ ad salutē suā ꝛ ali
oꝝ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.ſm illud.i. Petri
4.c. vnusq̄sq; sicut accepit grām ī alter
utrū illā administrātes ꝛc. Nisi forte
ex familiari instinctu spūs sancti dimit
teret.Vñ ꝛ sacerdotib⁹ p̄ceptū ē. Hoc
facite in meā cōmemoratōem. Idem
Tho.in.3.parte.q.82.ꝛ addit q̄ celebra
re tenet saltē in p̄cipuis festiuitatib⁹
ꝛ maxime etiā in illis dieb⁹ in q̄bus fi
deles cōicare cōsueuerūt. A. Idē i sū.
con.li.3.ti.24.q.125. B.

Utꝝ liceat vni plēs missas celebra
re in die? R. ſm Ray. Nō licet. Nam ꝛ
valde felix est q vnā digne celebrat:
ex̄ de cele.mis.te referēte.ꝛ.c. consului
sti.ꝛ de ɔse di.i.sufficit. Excipiūtur isti
casus. Un⁹ in die natiuitatis dñi in quo
pōt cantare tres. Alius si necesse fuērit
vnā missam dicē de die ꝛ aliā p̄ defun
ctis: nec distinguo siue d̄funct⁹ sit p̄ns
siue non. A. q꜡ in dicto.c.sufficit. v b
hoc dicit nō distinguit. B. nisi sit cō
tra cōsuetudinē loci approbatā vel cō
stitutōez. Terti⁹ est p̄pter necitatē pe
grinoꝝ cōmeantiū ꝛ infirmoꝝ: ꝛ forte
p̄pter necitatē nuptiaꝝ. A. Ubi tp̄s
laberet: vt in sum.con. eo.ti.q.126. vbi
hec notātur. B. Et p̄pter aliq̄d predi
ctoꝝ non celebret vltra duas. nec ī pri
ma sumat p̄fusionē: vt s̄. eucharistia.
3.c.§.i.Con. Hosti.ꝛ addit casuz.s. qñ p̄
pter raritatē clericoꝝ vel paupertatem
ecclīarū due ecclīe cōmendāt vni. A.
Idē in dicta.q.126.ꝛ in dicto.c. sufficit.
subdit. Qui v̄o p̄ pecuniis aut adula
tionib⁹ sclariū vna die p̄sumūt plēs fa
cē missas ñ estimo euadē dānatōez. B

Utꝝ debeat celebrari p̄ paruulis d̄
functis? R. ſm Tho.in 4.o di.13. Pro p̄
uulis baptizatis missarū solēnia cele
brātur nō q꜡ eis p̄sint ad remissionez
alicui⁹ culpe.vel ad augmētū glīe: sed
p̄pter alias rōnes: tū p̄pter solatium
viuoꝝ: tum ad oñdendū paruulos ad
vnitatē corporis mystici p̄tinere. dum
idez modus exeq̄aꝝ seruat in ip̄is ꝛ in
aliis.tū ad cōmēdandū redēptōis my
steriū: q̄d in hoc sacro cōmemorat p̄
quod paruuli sine p̄p̄o merito salutez
eternā consequūtur. A. Idem in sū.
con.eo.ti.q.127. B.

Quid si omittat aliq̄d de his q̄ ad
ritū celebratōis p̄tinēt? R. ſm Tho. ꝛ
Al.ꝛ oēs theologos. Quilibet omittēs
aliquid tale: puta tp̄s d̄bitū.altare.ve
stes ꝛ h⁹modi: nihilomin⁹ cōsecrat si ē
ordinat⁹ ꝛ assit intētio ꝛ debita mā et
forma: sed grauissime peccat si sciēter
hoc faciat. A. Idem in sum.con.eo.ti.
.q.135. B.

Utꝝ hymn⁹ angelicus.s. gloria i ex
celsis deo. vel credo. debeat decantari
qñ missa de btā v̄gine ꝛ de spū sancto
vel de cruce celebrat in p̄festis dieb⁹
R. ſm Ray. Non dz: lz p̄p̄a p̄fatio de
cantetur: ex̄ d̄ cele.mis.cōsiliū. Sz huic
iuri i multis locis p̄pt̄ ɔ̄riā ɔsuetudinē
derogatū est maxime in sabbato: q̄a
q̄dāmodo dies solēnis ē deputat⁹ bea
te v̄gini. A. Hoc vltimū dictum fuit
glo.Ray. Hosti.q̄q; dicit. In talib⁹ de
uotā ɔsuetudinē nō reprobam⁹: vt in
sū.con.eo.ti.q.126.ad fi. B

Utꝝ quilibet teneat audire missaz
R. ſm Hosti. Die dñico q̄libet tenet
ex p̄cepto audire missam ꝛ totā: ita q̄
accipiat bñdictōem sacerdotis: vt de
ɔse.di.i.missas.ꝛ.c.se.ꝛ.c.oēs fideles. ni
si excusent magna necitate: vt nōtur
in dicto.c.missas. A. In glo.que ibi lo
quit tam de p̄cepto q̄ de ɔsuetudine.
B. Qui aūt die solēni p̄termisso eccle
sie ɔuentu ad spectacula vadit dz excō
municari.de ɔse.di.i. qui die. Et nō q̄
dieb⁹ dñicis ꝛ festiuis iterrogandum
ē si parochian⁹ alteri⁹ ibi sit q cōtēpto
p̄p̄o sacerdote audire ibi velit.ꝛ si iuē
tus fuerit statiz ab ecclīa eiiciatur: ex̄
de p̄och.c.2.o A. Et ibi nō glo. q̄ h° nō
obtinet qñ nō fit ex ɔtemptu sed ex iu
sta cā. Et idez q̄d in h°.§. notat in sum.
cō.eo.ti.q.130. B.

Utꝝ p̄pt̄ missā peculiarē vt de aliq̄
sancto: vel aliā debeat q̄s dimittē q̄n
audiat missaz p̄p̄az illi⁹ dici. A. missa

peculiar] iđ ē qđ missa spāľ de aliq̄ scō
ƀʒ Ray. ꝛ i sū. ꝯ.e.ti.q.126. ꝛ iđ ꝑ alia mis
sa ꝑt itelligi đ tritate vľ ꝑ defunct]: vľ
sitib⁹: vt i.c.2.ex đ cele.mis. B. R° ƀʒ
Guil. Si dies hēt ꝓpriā missam quam
ꝛ quis aľ audire tenet̃ nō dʒ dimitti ꝓ
pter aliā: ex̃ de cele.mis.c.2. Sʒ ꝙ qdaʒ
laicoꝝ oi die volūt missā de trinitate ꝛ
de scō Michaele: ꝛ hi⁹: nō debēt h° fa
cere nisi suis dieb⁹: vt in ꝑallegato .c.
A .s.2. Et ibi pʒ ꝙ tā ꝓ viuis q̃ꝫ ꝓ mor
tuis vtilioꝛ missa q̄ possit dici est mis
sa de die. ꝛ ꝙ etiā in dieb⁹ ꝓfestis ꝓpt̃
missas peculiares seu votiuas vel etiā
mortuoꝝ nō dʒ derogari misse de die.
vñ ꝛ de laicis ꝑfatas missas regrētib⁹
ibi dr̃. Si voluerit vt sibi misse canten
tur de eodē die missas audiant ꝓ salu
te viuoꝝ ꝛ ēt mortuoꝝ. Bene tñ puto
ꝙ dicte misse votiue ꝛ ꝓ defunctis pos
sint dici i dieb⁹ ꝓfest] si nō derogat̃ ex
h° misse de die: vt in dicto .c.2. Existio
aūt aliq̄s circa ꝑdicta ex ꝯsuetudie ex
cusari qñ vrgētur rōabili necitate: ꝛ ñ
aľ. vt in.c.fi.ex̃ de ꝯsue. B. De oblati
onib⁹ q̄ ad missā fiūt hēs.i.oblatio. Et
ibi ēt. §. fi. si cōfessoꝛ possit recipe pecu
niā ꝓ missis quas in pnia iniūxit. Mľ
ta alia circa mām misse pñt colligi sup̃
eucharistia 3.ꝑ totū. ꝛ facit etiā .i. suf
fragiū. A. Aduertēdū ꝙ etiā sacerdos
cū dicit missaʒ dʒ stare capite discooꝑ
to: vt i.c. nullus. de consecra. dis.1. vbi
dicitur. Nullus eṕs aut ṕbr seu diaco
nus ad celebrāda missaꝝ solennia ꝑsu
mat cū baculo intrare aut velato capi
te altari dei assistere: qm̃ ꝛ apľs ꝓhibʒ
viros velato capite in eccľia orare. Et
si temē ꝑsumpserit cōione ꝑuet̃. Iteʒ
ꝙ ad euāgeliū dʒ stari deuote ꝛ non se
dendo: vt in.c. apľica. ea.di. vbi dr̃. Apľi
ca auctoritate mādam⁹: dū sancta euā
gelia in eccľia legunt̃: vt sacerdotes ꝛ
ceteri oēs nō sedentes sʒ venēabiliter
curui ꝛ in ꝯspectu euangelii stātes do
minica ṽba intēte audiāt ꝛ fideľr ado
rent. i. venerētur ƀm glo. B.

Ollicies dupľr dr̃. Uno°
ē spēs luxurie
ꝛ peccati ꝯ nām. de quo s. luxuria. §. ꝑ. i
fi. Alio mō ꝑut est ꝯrium vitio ꝑtina
cie ꝛ ṽtuti ꝑseuerātie. de qb⁹ trib⁹ qd
sint. Tho. scđa scđe. q.138. māifestat sic
Sicut Isidoꝛ⁹ dicit in li.° etymol. Per
tinax dr̃ q ē iprudēter tenens q̄i ad oia
tenax. Et h etiā dr̃ ꝑtinax eo ꝙ i ꝓposi
to suo ad victoriam ꝑseuerat. Et tales
pħs 7.° ethi. vocat fortis snie ꝛ ꝓpe sen
tentie: qꝛ. s. durant in ꝓpa snia plus q̃ꝫ
oʒ. Mollis aūt min⁹ q̃ꝫ oʒ q a bono de
facili recedit: ꝛ nō ꝑseuerat ꝓpter aliq̄
difficilia ꝛ ꝓpter tristicias aliq̄s causa
tas ex defectu đlectatōis: vt dicit pħs
Perseuerās aūt tenet se in ꝓpa snia
ƀm ꝙ oʒ. Unde pʒ ꝙ ꝑseuerās laudat̃
sicut in medio existens. ꝑtinax aūt vi
tuperat̃ ƀʒ excessū. molľ āt ƀʒ đfcm̃. B.

Onachus.

Utruʒ mo
nach⁹ pos
sit fieri canonicus scľaris? R°
ƀm Hosti. Licʒ qdam dixerint ꝙ sic. di
cēdū tñ cū Io. ꝙ nō. qꝛ nō est arādū cū
boue ꝛ asino. Nec hoies diuerse ꝓfessi
onis debēt sic eē siľ: ex̃ de elec. cū cām
que inter ꝑsbrū. A. Idem in sum.cō.
li.° ꝑ.ti.7.q.44. B.

Utꝝ possit fieri canonicus regľaris
R° ƀm Tho. scđa scđe.q.189. Utraqꝫ re
ligio. s. monachoꝝ ꝛ canonicoꝝ regula
riū ordinat̃ ad oꝑa vite ꝯtemplatiue
int̃ q̄ ꝑcipue sunt ea q̄ agunt̃ i dinis mi
nisteriis ad q̄ ordinat̃ directe ordo ca
nonicoꝝ regulariū qbus ꝑ se ꝯpetit ꝙ
sint clerici religiosi. Sed religioni mo
nachoꝝ non ꝑ se ꝯpetit ꝙ sint clerici
vt hētur. 16.q.1. alia cā. Et iđ q̃uis ordo
monachoꝝ sit artioris obseruantie: tñ
si monachi eēnt laici licēt eis transire
ad ordinē canonicoꝝ regulariū. nō aūt
eꝯ.° vt. 19.q.3. mandam⁹. Sʒ si monachi
sint cľici sacris misteriis obsequentes
habēt id qđ est canonicoꝝ regulariuʒ
ꝛ cū maiori artitudine: ꝛ iđ licituʒ erit
transire de ordine canonicoꝝ regľariū
ad ordinē monachoꝝ petita tñ licētia
suꝑioris: ꝛ nō eꝯ.°. 19.q.3. statuim⁹.
Utꝝ liceat mōacho hr̃e locū i dr̃sis

monaſteriis? R̷. Nullo mō licet: extra
de relig. do. c. fi.

Utrū mōacho poſſit ↄmitti regimē
eccl'ie ſecularis? R̷. ſm Hoſti. Dic cū
Hug. Ber. ꝛ Gof. A. licꝫ alii alr̄ dixe
rint: vt pꝫ in ſum. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi
hec notant. B. ꝙ monachus pōt ab
ep̄o p̄fici in eccl'ia ſcl'ari cū cōſenſu ab
batis. 58. diſ. c. p̄. ꝛ 2. 16. q. i. ſic viue. ꝛ. c. ſe.
Et intelligas dictū de eccl'iis q̄ ad mo
nachos pleno iure nō pertinēt: in qbuſ
ſine auctoritate ep̄i non poſſūt mona
cho curā cōmittere nec monachū ꝓ ſta
re iuito ep̄o. Et ſic intellige. 16. q. i. p to.
ex̄ de capel. mo. c. p̄. Sꝫ voluntate ep̄i
hoc fieri pōt. Qd̄ ſi ep̄s velit ꝛ abbas
non. hēs s̄. abbas. §. plt. In eccl'iis autē
que ad mōachos ꝑtinēt mero iure ſuf
ficit ſola auctoritas abbatis ꝛ ↄuētus
16. q. 2. viſis. vel etiā ſolius abbatꝭ ſi ad
ip̄m pertinet eccl'ie ꝓuiſio.

Sꝫ vtrū monach⁹: vt dictū eſt eccl'e
p̄fect⁹ poſſit eē ſine ſocio mōacho. Ho
ſti. tenet ꝙ ſic. Inno. ꝙ nō. Uterqꝫ hēt
motiuū: ex̄ de ſta. mo. ꝙ dei timorē. iō
dicēdū videt ſicut in dcō. c. dr̄ de cano
nico regulari ꝙ dꝫ hr̄e ſociū ſi cōmode
pōt fieri. ꝛ hoc melius ꝛ tutius ē. Si ꝟo
cōmode non pōt: tene qd̄ Hoſti. dicit.
A. Idē ↄcludit An. de bu. i dcō. c. ꝙ dei
timorē: vbi plene tractat d̄ hac mā. B

Utrū h⁹mōi monachus q fact⁹ ē re
ctor alicui⁹ eccl'e ſcl'ari teneat ad ſta
tuta ſui ordinis? R̷. ſm Hoſti. Si talis
eccl'ia pleno iure ꝑtinet ad monachos
p̄fat⁹ monach⁹ in ea remanet ſubiect⁹
abbati: ꝛ ſeruabit oīa ſicut p̄us preter
tria. ſ. ieiuniū ſilētiū ꝛ vigilias q̄ cōmo
de ſeruari nō p̄nt in eccl'ia ſecl'ari: ar.
43. diſ. ſit rector. ꝛ. 16. q. i. nemo pōt. Si
ꝟo eccl'ia nō ꝑtinet ad monachos: ſed
ad ep̄os: tunc mōach⁹ inſtitut⁹ a trib⁹
ſubſtantialib⁹ nō abſoluit ſimpl'r nam
ꝛ ↄtinētiā ſeruare tenet. Ab obediētia
abbatis abſoluit qdeꝫ impio ep̄i ſubii
cit q decetero erit abbas ſuus. Ꝛ palia
diſpēſabit rōe ↄmiſſe adminiſtratiōis
Et ſi hēt ſociū monachū nō excuſatur
ab eſu carniū: ex̄ d̄ ſta. mo. ꝙ dei timo
rē. niſi ſit infirm⁹: de ↄſe. di. 5. carnē. vel
niſi imperante ep̄o q abbas ſuus ē. Si
aūt ſociū nō hēt pōt ſe his cū quibus
viuit ↄformare. 41. di. qſqs. ex̄ de ſta.
mo. recolentes. §. p̄. In oī tñ cāu bitum
deferre dꝫ: nec pōt temerarie dimittē:
alr̄ eēt excōicat⁹. vt s̄. excōicatio p̄. §. 3.
ꝟ. 13. Qd̄ ſi fiat ep̄s ad qd teneat vide
ī. religio p̄. §. 16. q incipit. vtrū religioſ⁹
factus ep̄s. ꝛ. §. ſe. A. Idē quod ī hoc
§ notat in ſum. con. eo. ti. q. 3. Dn̄s etiā
Anto. de bu. in dicto. c. ꝙ dei timorem.
dicit ꝙ monachus fact⁹ curat⁹ abſolui
tur ab officio monachali. qꝛ dꝫ ſe ↄfor
mare officio cl'icorū ſeculariū. 41. di. qſ
quis. B.

Utrū ex cōtractu monachi obliget
abbas vel monaſteriū? R̷. ſm Inno.
Si monacho cōmiſſa ē adminiſtratio
abbas ꝛ ↄuentus tātū obligātur q̄tuꝫ
adminiſtratio ſe extendit. Si ꝟo nō hꝫ
adminiſtratōem obligat monach⁹: ſꝫ
non tenet ſoluere: qꝛ nō hēt vnde: ex̄
de ſolu. Odoardus. A. Lō. Hoſti. vt ī
ſum. con. eo. ti. q. 26. B.

Sꝫ quid de obligatōib⁹ ſiue ꝓmiſſi
onibus ab aliquo factis monacho vel
abbati: nūquid acqrunt monaſterio?
R̷. ſꝫ Inno. ꝛ Hoſti. Ex ↄtractib⁹ initꝭ
cū mōacho vl' abbate obligat qs mōa
ſterio: qꝛ pōt mōach⁹ monaſterio actō
nē acqrē: nō tñ p̄t obligare mōaſteriū:
ar. i Inſti. de auc. tu. i p̄n. Un̄ q̄uis ab
bas ſiue mōaſteriū poſſit agē nō tñ te
netur rn̄dere niſi de eo qd̄ ad ip̄m ꝑ
tinet. Et lꝫ oīs ↄtract⁹ ꝓhibit⁹ ſit mōa
ſterio niſi iperāte abbate: vt. 12. q. i. nō
dicatis. ꝛ. 16. q. i. ſūt nōnulli. ꝛ. c. d̄ p̄ntiū
h⁹ itelligit inq̄trū mōaſteriū obligare
tur. Sꝫ obligatio alti⁹ ad mōaſteriū p̄t
ꝑ monachū acqri. Silr̄ ꝛ poſſeſſio etiā
ꝑ monachū fugitiuū. ff. de acq. poſ. l. i.
A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 28. B

Quid d̄ reb⁹ ablatis monacho? R̷.
ſm Inno. ꝛ Hoſti. Si res erāt mōaſte
rii vel ēt alteri⁹ ꝛ monaſterii ad reſti
tutōem tenebat: tunc aget mōaſteriū

Si ꝟo non erãt ei⁹: nec de eis tenebat̃ mõasteriũ: tũc aget ille qui dñs est re rũ: ita tñ ꝙ si tales res erant deposite apud mõachũ: ⁊ abbas videt eas sub trahi: ⁊ facile eẽt abbati eas liberare satis credit Inno. ꝙ abbas teneat̃ ꝺe positi insolidum ꝓpt̃ dolũ. Sꝫ si nõ vi dit: nec ꝓhibere potuit nõ tenet̃ etiã si monach⁹ eas abstulisset. qꝛ non ẽ obli gat⁹ ex ei⁹ maleficio: vt i se. §. dicit̃. Z. Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 29. vbi ẽt addit̃ Hosti. tñ de p̃ori casu dicit ꝙ lꝫ abbas vidẽdo res auferri: ⁊ nõ ꝓhibendo pec cet: nõ tñ credit ꝙ ꝓpter h° ip̃e vl̃ mo nasteriũ obliget̃ exq̃ fuerũt tm̃ penes personã monachi: ⁊ non penes mõaste riũ cõmodate: ex̃ de depo. c. i. B.

Quid de maleficio ꝯmisso ꝑ mona chũ: vel abbatẽ? R̃° ſꝫ Inno. ⁊ Hosti. Nõ tenet̃ monasteriũ. qꝛ delictũ ꝑsõe nõ dꝫ redũdare i dãnũ eccl̃ie: ex̃ de re. iur. delictũ. li° 6°. nisi q̃tũ ad monaste riũ ꝑuenisset: ⁊ in ei⁹ vtilitatẽ ꝟsuꝫ fu isset: ar. 10. q. 2. hoc ius. A. Idẽ i sum. cõ. eo. ti. q. 27. B. De ingressu mona sterii hẽs. ĩ. religio 2° ⁊ 3°. Itẽ. ĩ. nouiti⁹. ⁊. ĩ. votũ 4°. Itẽ de monachis q̃tũ ad obediẽtiã. ĩ. obediẽtia 4°. Itẽ q̃tuꝫ ad religionẽ. ĩ. religio. ꝑ totũ. De monacho apostata. sup̃ apostasia 5°.

Monialis.

In monaste riis monialiũ nõ mẽdicantiũ nõ debẽt reci pi nisi que possũt de ꝓuẽtib⁹ monaste rii absꝫ penuria sustẽtari. Aliter nulla eẽt receptio: ex̃ de sta. regu. periculoso libro. 6°.

Oẽs moniales debẽt manere sub ꝑ petua monasterii clausura. nisi ꝓ tali ⁊ tanto morbo ꝙ nõ possent cum aliis absq; graui periculo siue scandalo mo rari: ex̃ de sta. regu. periculoso. li° 6°.

Qñ abbatissa vl̃ p̃orissa dꝫ alicui tẽ porali dño occasione alicui⁹ feudi facẽ homagiũ vl̃ p̃stare fidelitatis iuramẽ tũ: nisi posset facẽ apud ip̃m ꝙ ꝑ ꝓcu ratorẽ p̃stet: põt exire cũ honesta ⁊ de cẽti societate: ⁊ p̃stito iuramẽto euesti gio dꝫ reuerti: ita ꝙ in fraudẽ residen tie nihil fiat: vt in p̃dicto. c. periculoso. de statu regu. li° 6°.

Dñi tꝑales nõ debẽt abbatissas p̃o rissas ⁊ alias moniales habẽtes officia monasterioꝝ ꝑmittẽ litigare corã eis: ne oporteat illas euagare ꝓ statuẽdis ꝓcuratorib⁹. A. In tex. allegato nõ sic dr̃. sed ꝙ ip̃i dñi ꝑmittant eas ꝑ ꝓ curatorẽ in suis curiis litigare: ⁊ nõ co gant eas ꝙ per se litigent. ne ꝓ ꝯstituẽ dis ꝓcuratorib⁹: vel aliis huiusmodi eas oporteat euagari. cũ sit iuri ꝯ̃triũ ꝙ mulieres p̃sertiꝫ religiose per seip sas litigare cogãtur. B. Et si ip̃i dñi ꝯ̃fecerit per suos ordinarios ꝯpellant̃ A. s. cẽsura eccl̃astica: vt in tex. qui se quitur. B. vt in dcõ. c. ꝑiculoso.

Iniũgit̃ ep̃is ⁊ aliis p̃latis ꝙ nego cia: ⁊ cãs monialiũ. A. s. quas monia les ip̃e hñt agẽ corã ip̃is vl̃ i curiis eo rũ: vt in dicto. c. ꝑiculoso. B. faciant corã ip̃is fieri ⁊ tractari ꝑ ꝓcuratoreꝫ eaꝝ siue sint homagiũ vl̃ fidelitatꝭ iu ramẽta: vel quicquid aliud: vt in dcõ. c. periculoso.

Prelati tenẽtur ex p̃cepto in oĩbus monasteriis monialiũ etiã exemptis ꝓuidere de clausura expẽsis monaste rii: vel de elẏmis fideliũ. Idẽ p̃cipit̃ ab batib⁹ ⁊ aliis ĩferiorib⁹ p̃latis quo ad monasteria sibi subiecta: vt in dicto. c. periculoso. Itẽ eaꝝ monasteria etiam exempta visitari debẽt s̃. exẽpt⁹. §. fi. Itẽ nulli inhoneste nec ẽt honeste ꝑso ne dꝫ patẽ accessus vl̃ ingressus ad mo niales: nisi ex rõnabili ⁊ manifesta cã: ⁊ de illi⁹ ad quẽ ꝑtinet licẽtia sp̃ali: vt in dicto. c. A. s. ꝑiculoso. B. De ele ctõe que fieri hꝫ ꝑ moniales hẽs s̃. ele ctio p̊. §. vlt. Ad mãꝫ monialiũ põt ꝑti nere qd possit sup̃ eas abbatissa: vide s̃. abbatissa. Itẽ quid ꝓhibeat̃ monia lib⁹ ⁊ ceteris feminis s̃. femina.

Mortuus.

De his q̃ ip̃e diunt sepultu ram mortui: vel funeri vel morĩẽti ĩiuriãt̃. vide. ĩ. sepl̃tura p̊. §. fi.

Utrũ liceat spoliare mortuos? R. Nõ licet: imo tales ƀz leges grauissime puniunt. ff. d sepul. vio. l. 3. §. aduersus eos. Nã & phs 4.° ethicoꝝ. spoliatores mortuoꝝ latronib' ãnumerat. Si mortuus suscitaretur q̃ sacramẽta essẽt ab eo iteranda. vide. i. sacrm. §. 5.° De materia mortuorũ habes. i. resuscitatus. & i. suffragium.

Ulier. Qd mulieres siue femine multa nõ possũt facẽ nec etiã ɔtra eas fieri: hẽs sup̃ femina. Et d mõialib'. i. monialis. & d mulieꝝ ornatu. i. ornat'.

Ultitudo. Quid fiet cuz peccat multitudo: vide supra corectio p̃. §. finali.

Unus. Triplex ẽ genus munerꝫ. Uñ Grego' sup illud Isai. 33.° Qui excutit manus suas ab oĩ munere dicit. Qd aut ẽ mun' a manu: aut ab obsequio: aut a lingua. Mun' a manu ẽ pecunia. Et noĩe pecunie itelligit oĩs res tpalis siue mobil' siue imobil. i. q. 3. per totũ. Munus ab obsego ẽ seruit' idebite ipẽsa. Mun' a lingua ẽ fauor. i. q. i. sũt nõnulli. De 2.° pleni' hẽtur. i. simonia p̃. §. 14.° qui incipit. Utrum munus ab obsequio.

Utꝝ liceat p munera ad fidẽ trahẽ ĩfideles? R.° ƀm Ray. Infideles ad fidẽ trahi possũt pmissionib' & muneribus: ar. 23. q. 4. dz hõ. & q. 7. ꝙ aũt. dis. 45. q̃ sincera. & ẽt p grauiorẽ exactõez pensionũ in pncipio locatõis. Nã postea ñ licẽt. 23. q. 6. iã vo. Sz addit h Guil. ꝙ nõ iõ. dãda sunt munera. s. ppt fidẽ recipiẽdã ex pacto: sed si vellẽt baptizari nisi timẽnt pauptatẽ int xpianos possint eis dari vl pmitti. Itez posset xpian' infideli dare nõ ppter fidẽ recipiendã: sed ppter beniuolẽtiã captandam: vt sic facilius eũ ɔuertẽ posset. & h' modi. Ad h' facit s iude' 3.° §. p̃.

Utꝝ aũt liceat p mũera attrahẽ ad religionẽ. vide sup̃. religio 2.° §. 2.° A.

Et vtꝝ iudici liceat recipe mũera a ptib'. vide sup̃. iudex p̃. §. 4.° B.

Utilare. Utꝝ liceat aliquẽ mutilare: hẽs s. homicidiũ p̃. §. fi. Silr an liceat mutilare seipm hẽs sup̃. homicidiũ 5.° §. fi. Et de mutilatis siue a se siũ ab alio: vide. i. vitiat' corpe. §. 2.°

Utuum dicitur quia de meo fit tuũ. A. & obligaris ad reddẽdũ tantũdem i genẽ suo. & ɔsistit i his q̃ dantur ad numeꝝ põdus vel mẽsurã: vt. l. 2. ff. si cer. pe. B. Et dz dari mutuũ nihil inde sperãdo vltra sortẽ alr eẽt vsura vñ vide mlta circa h'. i. vsura p totum

n

Aufragus. Quicqd ex naufragio accipit: siue de ipa naui: siue de mari: siue de littore restituẽdum est. ff. eo. l. si qs ex nauigio. Aliter nulla ɔsuetudie statuto vel pcepto excusatur quis. qr furtũ cõmittitur. ff. de acq. re. do. l. qua ratione. in fi. C. de furtꝫ. l. meũ. Quin etiã ƀm leges si petat infra annũ ɔdẽnabit ad restituẽdũ q̃druplũ: sz p' ãnũ i simplum: vt in pdicta. l. meũ. & ff. eo. l. i. Secũdũ etiã canones si is qui accepit res naufragoꝝ etiã eẽt eps vel platus aut cleric' dz deponi. ex de accu. cũ dilecti. p̃. Laic' vo nisi satisfecerit dz excõicari imo excõicat' ẽ: ex de rap. excõicatiõi. A. Et ibi pz ꝙ hec excõicatio ɔprehẽdit etiã clicos. cũ tex. indisticte loquat. B. Hoc intelligas nisi sint talia nauigia q̃ piraticã tyrãnidem exerceãt. vel sint inimica nõi xpiano vel pncipi. C. de fur. i auc. nauigia. A. Et ibi pz ꝙ pdantes naufragos seu vsurpãtes de pdita ex naufragio debent oĩuz bonorũ publicatõe mulctari. Et oĩa etiã predicta notantur in sum. con. li.° 2.° titu. 5. q. 27. B.

Quid si dñi terrarũ cõponãt cũ nautis aliq̃ ab eis recepto p eo ꝙ securant eos ꝙ si naufragantur nihil accipient vel accipi pmittẽt ab eis? R.° ƀm Guil.

Cũ alr̃ deberet h° ḡtis facẽ nõ licet ali
qd ista de cã recipe ab eis. A .Et ac
ceptũ dꝫ r̄stitui:cũ naute pẽsionẽ hui⁹
mõi ñ ꝯstituerit simpl'r ꝛ absolute spõ
tanei:sꝫ ne deteriora sustinerẽt ꝭꝫ eũ.
Guil.ꝛ i sũ.cõ.eo.ti.q.28.vbi ẽt pꝫ ꝙ id
qð seqtur nõ vr̃ dictũ Guil. B .Nisi
sicut i qbusdã locꝭ ꝯstituit̃ ꝙ qcũqꝫ ac
cipit aliqd de ipo mari debeat ide cer
tã moderatã portõeꝫ hr̃e. Hi⁹.n. statu
tũ fit i fauorẽ naufragoꝝ ad hoc ꝙ ho
mines magis studeãt ꝑquirẽ res ipas
ꝛ p̃mient̃ de labore suo. A .Tale sta
tutũ seu ꝯsuetudo vr̃ oio nil valẽ:cum
penit⁹ tollat̃ ꝑ auc̃.nauigia.C.de furtꝭ.
ꝛ.c.excõicatõi.ex̃ de rap. Uñ ꝛ s̃.in p̃n°
bñ dr̃ ꝙ i h° cãu nulla ꝯsuetudie statu
to: vl' p̃cepto qs excusat̃. B.

Egligentia. Utrũ sit peccatuꝫ
mortale? R° ꝭm Tho.scða se
cũde.q.54.Dupl'r põt eẽ mõtale. p̊ mõ
ex ꝑte ei⁹ qð p̃termittit̃ ꝑ negligẽtiã.
Qð quidẽ si sit de nccitate salutis siue
sit act⁹ siue circũstantia erit pctm̃ mor
tale. Alio° ex ꝑte cãe. Si.n. volũtas itã
tũ sit remissa circa ea q̇ sũt dei vt tota
lit̃ a caritate dei deficiat: tal' negligen
tia ẽ pctm̃ mortale. Et hoc p̃cipue ꝯtin
git qñ negligẽtia seqt̃ ex cõtẽptu: alio
qn si negligẽtia ꝯtingat i p̃termissiõe
alic⁹ act⁹ vl' circũstantie q̄ nõ sit de ne
cessitate salutis: nec h° fiat ex ꝯtẽptu:
sꝫ alio defectu feruoris q ipedit̃ intꝯdũ
ꝓpter aliqð veniale: tũc negligentia
nõ ẽ mortale pctm̃: sꝫ veniale. A .Jð
in sũ.con li°.3°.ti.33.q.230. B .De negli
gẽtia iudicis laici ꝛ quõ suppleat̃ ꝑ iu
dicẽ eccl'iasticũ hẽs s̃. iudex 2°.§.6°. De
negligẽtia ꝯferẽdi bñficia eccl'iastica:
hẽs s̃.bñficiũ p̊ § p̊. Et ibidẽ ẽt õ negli
gẽtia eligẽdi vl' ꝓuidẽdi i eccl'ia cathe
drali vl' regulari.

Egociatio. Que sunt negocia il
licita: ꝛ que nõ? R° ꝭm Ray.
Jllicita de sui nã sũt illa q̄ sine petõ fie
ri nõ p̄nt. vt vsura. simonia. furta. ꝛ adl'
teria. ꝛ h⁹modi. Et sunt hec oĩb⁹ ꝓhibi
ta.14.q.4.nec hoc quoqꝫ.1.q.1. reperiũ
tur.in fi.ex̃ õ iureiur̃. ꝛ si xp̃s. ℞. Quedã
.n. ꝓhibẽtur qꝛ ꝑ se mala sunt. Quedã
℞o nõ sũt illicita ex sui nã: vt tutela. cu
ra ꝛ omne exercitiũ artiũ mechanica
rum. vt textorie sutorie ꝛ similiũ q̄ ne
cessaria sunt vsui humano.

Utꝝ negocia q̄ õ se sũt licita possint
eẽ illicita? R° ꝭm Ray. Possũt fieri il
licita multipl'r. p̊ mõ qdẽ ex cã: vt qñ
fierẽt ꝓpter auaritiã .s. ꝓpter iprobaꝫ
cupiditatẽ diuitiaꝝ ꝛ nõ ad nccitatem
sꝫ ad aliũ finẽ malũ. A .Qð sꝑ ẽ nisi
fiant ad subuẽtõem alic⁹ rõnabilis ne
cessitatꝭ sue vel ꝓximi ꝛ nõ p̃ncipalit̃
ꝓpt̃ lucrũ: vt p̃t colligi ex dictꝭ ꝑ Tho.
scða scðe.q.77.arti.4°. ꝛ ꝑ dñm Pe. õ
anchorano.i.c.p̊.de vsur.li°.6°. ꝛ ꝑ ea q̄
hẽnt̃ i sũ.cõ.li°.2°. ti.8.q.1. ꝭm glo. Ray.
B .Et ꝭꝫ hoc ꝓhibita sũt oib⁹.47.di.
oẽs. ꝛ.c.sicut hi. 2° ex tꝑe: vt si fiant die
bus festiuis i qb⁹ ab h⁹modi oꝑib⁹ ces
sandũ ẽ: vt s̃.ferie.§.7°. ꝛ 8°. A .q inci
pit.quib⁹. ꝛ se. B .Jtẽ ex tꝑe sic p̄nt
dici iudicia inhonesta q̄ fierẽt õ nocte
aut nõ clara die: ex̃ de offi.del'.cõsuluit
.ff.de ori.iurꝭ.l.2.§. ꝛ qꝛ mgr̃atib⁹.3°. ex
ꝑsona. qꝛ cl'icis ꝛ religiosis talia ꝓhibi
ta sũt. 2.Thi.2°. nemo militãs deo ipli
cat se negociis scl'arib⁹. Hiero⁹ dis.88.
Negociatorẽ clericũ ꝛ ex inope diuitẽ
ꝛ ex ignobili gl'iosuꝫ q̄si quãdã pesteꝫ
fuge: ex̃ ne cle. vel mo.ꝑ totũ. De hac
mã hẽs adhuc.i.§.añpl't. ꝛ pl't. Laicꝭ ℞o
illa sunt cõcessa.dis.86.ꝑuenit. ꝛ Aug⁹
.88.dis. Fornicari hõibus sempꝑ nõ licꝫ
.i.nunqꝫ. Negociari aliqñ licet: aliquã
do nõ. Añ.n.qꝫ aliqs sit eccl'iastic⁹ licet
ei negociari: facto iã eccl'iastico non li
cet. 4°. ex loco. qꝛ i loco ihõesto ꝛ suspe
cto non dꝫ qs negociari seu conuersari
.ff.de arbi.l.si cũ dies.§.si arbiter.si.di.
in oibus.27.q.1.siqs sacro. Jtẽ qñqꝫ sũt
ihonesta ex loco ꝓpter loci excellẽtiaꝫ
puta qñ in eccl'ia h⁹modi fierẽt: q̄ non
est loc⁹ negociatõis: sꝫ orõis. vñ ꝛ ipse
dñs eiecit inde vendentes ꝛ ementes.

Math.21.º ꝛ Joh.20.et.16.q.8.ꝛ hoc dixi
mus. A .Adde ꝙ quinto negociatio
reddit illicita ex mō: vt si fiat cū men
daciis deceptōib' ꝛ similibus: vt in sum.
con.dicta.q.1.vbi hec nōntur ſm Ray.
ꝛ Hosti.ꝛ Al. B.

Negocia quedā sunt q̄ sinē pctō vix
fieri pñt.ō pe.dis.5.negociū.Et grā exē
pli ponūtur qnqȝ.s.cura rei familiaris
militia.mercatio. ꝓcuratio. ꝛ admini
stratio.de pe.dis.5.q̄litas.ꝛ.c.falsas.dis.
.25.qualis.dis.88.cōsequēs.hec Ray.Sȝ
Hosti.addit dici.Adde sextū qd̄ q̄si pi
culosi' ē oībus.s.aduocatio. Sȝ ꝛ septi
mū nō dimittas.s.epātus officiuȝ q̄ ni
hil miseri' ꝛ piculosi' si pfūctorie aga
tur.40.dis.añ oia. A .Ista duo vltia
pñt sub ꝓcuratōe ꝛ admistratōe com
phendi: vt in sū.con.eo.ti.q.18.vbi etiā
addit ſm Ray.ꝙ pnialis caute ꝛ diligē
ter dȝ dirigē intētos talib' vt rcto fine
laborēt ꝛ exerceāt officia sua. B.

Utꝝ negociatores possint licite lu
cra recipe? R° ſm Guil.Cū laborent ꝓ
oib' ꝛ q̄i cōe negociū i mercib' gerant:
possūt moderatū lucrū accipere.Sec'
de imoderato: ex̄ de emp.ꝛ ven.c.p̄. A.
Moderamē aūt h'modi lucri ſȝ glo.
Ray.ꝛ in dicta.q.18.ad arbitrium boni
viri limitādū est.qꝛ nō ē determinatū
q̄tū in singulis solidis aut libris aut
marchis accipe liceat de lucro.Hosti.
aūt vt ibi pȝ dicit ꝙ ad hoc vt merca
tores sinē oi fraude officia sua exerceāt
bona fide ꝯsulerē talib' ꝙ de licentia
epī sui scirēt quātū pñt lucrari i mēsu
ra bladi ꝛ vini ꝛ silib': vel quantū ꝓ li
bra possent vltra q̄ emerūt vendere i
recōpensatōeȝ laboꝝ ꝛ expēsaꝝ. ꝛ si sic
vēderēt sine mēdacio: ipos crederē eē
i tuto q̄ ad peccatū negociatōis: ar. ex̄
de emp.ꝛ ven.c.p̄. Hi autē qui hoc non
faciūt.sine piculo vix euadūt. B.

Quid de artificib' q faciūt vel ven
dunt gladios sagittas balistas aut ve
nena ꝛ silia? R° ſm Ray.Si ꝓpter h°
faciūt vel vēdūt vt hoies hēant talia
ad abusum: aut etiā si scient vēdūt il
lis seu donāt quos extimāt talib' abu
suros mortalr peccāt.Et oia pctā que
inde sequūtur eis iputantur.xi.q.3.p̄ci
pue.27.q.2.si tu abstines.5.q.1. votum.
Si aūt tales negociatores dicāt se bo
nā intētōem habuisse: qꝛ credebāt ꝙ
emerētur ꝓpter licitū vsū. vl' si nihil
super hoc cogitabāt seu ignorabāt ꝙ
eēt illicitū talia facē vl' vēdē: i oib' di
ctis casib' distiguo. qꝛ si ille res pñt eē
vtiles: vt arma in bello iusto. aurifri
giū ad ornamēta ecclīastica. q̄dā etiaȝ
venena ad aliquod medicinale vel ꝯ
alia nociua: q talia vēdūt nō peccāt ni
si forte ꝓbabilr dictaret sibi conscia ꝙ
emptor rē q̄rit ad malū. Tūc.n.non dȝ
vēdē.23.q.5.de occidēdis.ꝛ.5.q.5. nō oīs.
A .vel nisi exercitio alic' artis indiffe
rent.i.q̄ pōt eē licita ꝛ illicita plres ma
le vterēt: qꝛ tūc tal' ars efficit illicita ꝛ
extirpāda.Vñ Chriso' sup Math. et
ponit Tho.scda scde.q.169.art..2.º dicit
Eas solas oȝ artes vocare q̄ nutrimen
toꝝ ꝛ eoꝝ que ꝯtinēt vitā nr̄am sūt tri
butiue ꝛ constructiue.Si tñ operibus
alicui' artis vt plres male vterēt q̄uis
de se nō sint illicite: sūt tñ ꝑ officiū p̄n
cipis de ciuitate extirpāde ſȝ documē
ta Platonis.hec ille. Qd̄ pōt intelligi
ueꝝ nisi tal' ars eēt circa rē oino nccīaȝ
puta tabnā.hospitiū.ꝛ hi'.qꝛ tūc nō ꝓ
hiberet ꝓpter nccitatē: sed alr ꝓuidē
dū foret ꝯ incōuenient accñtia.83.dis.
ꝯsentire. B .Si vo ille res ad nullū
vsū sūt vtiles nisi ad peccādū. A .sic
sūt q̄dā venena mortifera ꝛ ad nulluȝ
bonū vsū vtilia: vt suture suꝑflue ac
sūptuose camisiaꝝ q̄s p̄cipue faciunt
hispani dātes ꝓ factura vni' camisie
pl' i triplū vl' q̄druplū q̄ valeat tota
camisia.ꝛ silia ſm eūdē Ray.i ti.ō neg.
sclarib'.§.sed quid.vbi p̄dicta ponit.
B .tūc indubitanter peccāt faciendo
tenēdo.uēdēdo.seu donādo aliis.21.q.1.
c.p̄.ff.ō ꝯhē.emp.ꝙ sepe.§.veneni ma
li.qꝛ flagiciose rei nec ēptio nec māda
tū: nec societas valē pōt.ꝛ oia mala se
q̄ntia isti iputabūt.qꝛ q occasionē dā
ni dat dānū ōdisse vr̄.ex̄ ō iiur.ꝛ dam.

da.si culpa.Con.Tho.ꝛ Hosti.
Quid de his q faciũt vel vendũt ornamẽta mulieꝝ: aut sotulares pictos: aut vestes cũ imoderata sũptuositate ↄsutas? R. sm Tho.scđa scđe.q.169. Quia mulieres licite pñt se ornare: vl vt ↄseruẽt decẽtiã status sui: vel ẽt aliquid supaddere vt placeãt viris ppriis: ↄñs ẽ ꝙ artifices taliũ ornamẽtoꝝ nõ peccãt i vsu talis artis: nisi forte inueniendo aliq̃ curiosa ꝛ supflua. vnde Chriso. dicit sup Math. ꝙ ab arte calcearioꝝ ꝛ textoꝝ multa abcidẽ opꝫ. Et .n.ad luxuriã deduxerũt nccitatẽ eius corrũpentes artẽ male arti ↄmiscẽtes A .Satis pꝫ per Tho.i loco allegato: ꝙ artifices itm̃ peccãt inq̃tũ ꝛ vtẽtes sm distinctõeꝫ positã i.§.pcedẽti.Quõ vero peccẽt vtẽtes đo dãte dicetur .ĩ. ornatus. B.
Quid de factorib. taxilloꝝ.schacoꝝ aleaꝝ.ꝛ h.mõi? R. sꝫ Guil.Quia lud. taxilloꝝ vt frequẽti. pctm̃ mortale est. vt dictũ est s̃.lud. alee.§.3. nõ est licitũ viuere de artificio taxilloꝝ.Sed de facientib. schacos ꝛ tabellas qb. freq̃ntius luditᷣ ad subleuatõem tedii vl laboris nõ videtᷣ illicitũ: vt s̃.lud. ꝛ ioc. .§.p̃.2.ꝛ 4. A .Veꝝ ẽ si sic eẽt ꝙ cuꝫ his sine pctõ luderetᷣ qđ hodie sic esse nõ videtᷣ: alr idẽ dicẽdũ eẽt de his qđ đ taxillis ppter eãdẽ rõnẽ: ar.ex̃ de vb. sig.itelligẽtia.vt ꝛ põt colligi ex dictis s̃.§.quid de artificib. .i additõe. B.
Quid de faciẽtib. serta de floribus in dieb. festiuis? R. Nõ credo eẽ excusabiles: qꝛ p̃ter periculnm qđ de facili põt ↄtingẽ ex abusu hi. que sunt icitamẽta vanitatis ꝛ lasciuie violatᷣ obseruantia diei sacre i operãdo. A .Huc usꝫ vr fuisse dictũ Guil.vt in sũ. cõ.eo. ti.q.20.ad fi. Nõ aũt qđ seq̃tur: sed ꝛ illud veꝝ eẽ puto sane intellectũ. B . lꝫ posset eẽ labor tã modic. ꝛ sine p̃cio nec ad lasciuã intẽtõem: sed moderatã recreatõem ꝙ nõ eẽt pctm̃ aut nõ mortale sñia est Guil.
Vtꝝ aliqua negociatio sit clericis licita? R. sm Ray.Si clic. indigeat põt aliq̃ honesto artificio sibi nccia acq̃rẽ. dũ tñ ppter h. nõ desit a diuis officiis dis.91.p to.de ↄse.di.5.nunq̃. ex̃ ne cle. vel mo.c.p̃.Itẽ põt recipe possessiões excolẽdas ad q̃rtã vel q̃ntã ptẽ.ꝛ hi. : seu ↄducẽ ip̃as ad sustẽtatõem suã et suoꝝ: ar.dis.86.puenit.in vbo auaritie cã. A .Et ibi h. sentit glo. B .Et dis. 91.cleric. .Satis con. Hosti. Põt etiaꝫ locare aialia vt oues ꝛ boues. A .Verũ est si hẽat eos de suis decimis: vl de successione parẽtũ vl aliunde sibi datos: ꝛ si ẽt hẽat mlta pascua ꝛ emat pecora vt pascãtur ibi ad ncciam sustentatõem suã ꝛ suoꝝ ꝛ in alimẽtũ pauperuꝫ. Si aũt emat pecora vt tradat ad cremẽtũ: vl vt aliqd agat in fraudẽ negociatõis illicitũ est sm glo. Ray. vt in sũ con.eo.ti.q 3. B .ad certũ fructuꝫ dũmõ per ↄctũ q alr sit licit. : vt ꝛ Guil. dicit addẽs ꝙ ẽt põt emẽ rẽ vt eã melioratã cari. vẽdat: vtputa pullũ equuꝫ nutriẽdo.vel si tabulã emat vt faciat imaginẽ. Nã i talib. nõ ẽ negociatio sꝫ artificiũ: vt nõtur.14.q.4.canonũ. A . In glo. B .đ ↄse.di.5.nũq̃. ex̃ ne cle. vl mo.c.p̃. A .Predcã ẽt nõntᷣ i sũ. cõ. li.2.ti.7.q.4.i.ꝛ ti.8.q.2.ad fi.ꝛ.q.se. B.
Que pena clicoꝝ q alr negociis secularib. se imiscẽt? R. Debẽt excõicari: ex̃ ne cle.vl mo.sub intmiatõe. A .Istđ .c.nõ vr ibi hẽri.veꝝ tñ est ꝙ p oi peccato mortali a q̃ qs nõ vult corrigi põt excõicari.xi.q.3.nemo ep̃oꝝ.Alr.c. icipit sm instituta.ꝛ est ibi. B .ꝛ si nõ se correxerint debent deponi.dis.91.clericus. ex̃ ne cle.vel mo.sꝫ nec.Ita tñ ꝙ religiosi districti. q̃ alii puniãtᷣ: vt i dicto .c. sꝫ nec. In foro aũt pniali dꝫ eis iniũgi vel saltẽ ↄsuli: vt ea q̃ ↄ formã p̃dictã lucrati sũt studeãt paupibus erogare. 14.q.5.q hẽtis. A .Nã ad h. non tenetᷣ p̃cise sm glo. Ray. vt in sũ.con.eo.ti.q. .5.vbi ẽt nõntur q̃ i h.§.hñtur. B .Circa negocia clicoꝝ plra hẽntᷣ s̃. clicus 2. A .Et ibi lati. de his penis dr. B .Itẽ ad mãm negociatõis ptinẽt plura que

bn̄tur s̄.emptio.z.ī.vsura.3°

Neophitus quis di

cat? R° s3 Ray. Neophit⁹ dr̄ nouellus in fide.a neos qd̄ ē nouum z phitos qd̄ ē fides.48.dis.qm̄. Itē neophiti dicūt nouelli i r̄ligiōe.di.48.sic. Jō Host. A .Jō i sū.c.li.°3.°ti.14.q.1. B

Quare neophiti phibēt ordinari? R° s̄m Ray. Causa ē duplex. Una cā ē ne incidant in supbiā putātes q fides x̄piana siue religio multū eis idigeat. 48.dis.§.p̄.z.c.qm̄. Alia cā est qz nō sūt expti stat⁹ eccl̄ie vel religionis nec sciunt modos psonaz. Item nō ieiunauerunt nec fleuerūt nec pbauerūt nec pbati sunt: vt in dicto.§.p̄.z.c.quoniam. Unū tales nec ad minores ordines promoueri debēt: imo nec tonsurari: ar.19.q.3.monasteriis. Satis con. Hoff.z Hosti. A .Idem in sum con.eo.ti.q.2.z.3. B .De neophitis in religione: vide .ī. nouitius.

Notorium

qd sit? R° s3 Ray. Notorium aliud iuris: aliud facti. Notoriū iuris ē de quo qs canonice ē cōdēnat⁹: vl' in iure cōfessus: vl' legitie cōuict⁹.15.q.5.p̄sbr.z.q.vltia.si qs.p̄sbr z.c.sciscitātib⁹.2.q.6.si qs appellat. A . Al' icipit.z q apellat. B .§.st z quoz ex̄ de coha.cle.z mu.v̄ra.z.c.q̄situ. Notoriū v̄o facti ē cū pplus ē testis z dissimulatiōi nō ē loc⁹.61.dis.i sacerdotib⁹ in fi.ex̄ de coha.cle.z muli.tua.ff.de ri.nup.l.palā.i p̄n.° Et hoc itelligit' siue sit crimē notū oib⁹ q sūt i illo loco.s.villa vel prochia. A .Etiā si i loco nō sunt nisi decē.qa decē hoies ppl'm faciunt. 10.q.3.vnio.s̄m glo.Ray.ut i sū. con.li°3.°ti.30.q.15.vbi etiā hec oia notant' que z hic ponūt'. Et nōt glo.in dicto.c.vnio .s.q decē faciūt plebē. Et glo.Ray.vbi s̄.dicit q si ēt parochia hēat mille prochianos z solū decē ex illis s̄ues z hōeste psone scādalizētur. d focaria sacerdotis pōt dici q ppls scādalizat': cū decē hoies ppl'm faciūt: vt dictū ē. Hoc glo. Ex quo pz q illi sup quo ē tale scādalū est purgatio indicēda.ex̄ de cohi.cle.z mu.tua nos. B .siue maiori pti A .facit.2.q.1.de manifesta. B .Et tale notoriū itez subdiuidit'. qz aliud ē notoriū facti actus durātis: vt cū qs tenet adulterā publice i domo: siue ēt cōcubinā. Aliud ē notoriū facti transeūtis: vt cum aliquis publice hoiem iterfecit. Sz z ē tertiū notoriū facti p̄sumpti: vt si aliquis publice hitus ē p filio vel affine z h⁹modi. In notorio igitur iuris exigit' qn̄qz pbatio c̄ negantē: ex̄ de sen.z re iudi.sicut. In notorio v̄o facti nō reqrit' ordo iuris q al' etiā regl'ariter obseruādus ē: ex̄ de iureiur.ad nostrā.2.° Euidētia nāqz patrati sceleris n̄ indiget clamore accusatoris: extra de accu.euidentia.

Nouitius.

Utrū ipubes .s.an̄.14.annū A .s.quo ad masculum: q° v̄o ad feminā pubertas dr̄ i.12.°20.q.2 puella.z s̄.ipubes. B .possit itrare religionē: vt sit ibi nouiti⁹? R.° Talis qdem pōt offerri a parentib⁹ si ip̄e cōsentit 20.q.1.puelle. Et nihilomin⁹ q̄ cito puenerit ad pfectā etatē.s.ad.14. ānū pōt egredi.20.q.3.pn̄s.ex̄ de regu.cū simus A .Et ibi hoc notat glo. B .Qd̄ si tal' ipubes ppa volūtate intrat: pōt exhibi a pr̄e vel tutore.20.q.2.puella. A .Et ibi addit'. Ac si ānum z diē dissimulādo cōsēserit siue tutores siue parētes neqz ip̄e neqz ip̄a mutare posit dic̄ glo.vsqz q° puenerit ad legitimā etatē. B.

Utz nouitio ingrediēti religionem sufficiat q attigerit 14.ānū? R.° Non sufficit: sz opz q perfecerit: vt exp̄sse hēt' ex̄ de regu.ad nr̄am.in tex.z glo.z .c.significatū. Alit' pōt repeti vt in p̄cedēti.§.dictū ē. A .Ad p̄dicta vr̄ facere .c.is q.de re.iur.l.li.°6.°

Sz vtz sufficiat si malicia suppleat etatē? R° s̄m Ray. Sufficit ex̄ d regu.postulasti. Sz h° nullo° ē vez.sic exp̄sse nōt'.20.q.1.i sū.q. Et idē ponit Jo.an. c̄ reg.eos.i cle. Qd̄ aūt Ray.dixit q suffi

ciebat si malitia suppleret etatē. verū
dixit suo tpe.s.qñ fec̄ sūmā ꝛ currebat
p̄or ꝯpilatio decretaliū:sed hodie ꝯ ip
sa decretali postulasti:ꝟba illa subtra
cta sūt. A .Idem dicit glo.in dicto.c.
postulasti. B.

Q̄ð ē tp̄s ꝓbatōis i nouicio? R̄ᷓ. Sic
ex p̄dictis pꝫ:ē.15ꝰ.ānus. Nā cū nō pos
sit igredi nisi ꝯpleto.14.ᵒāno:vt in 2ᵒ.§.
dictū ē.seqtur ꝙ tūc incipiat annꝰ pro
batōis.Et hᵒ ēt ip̄ꝫ exp̄sse tradit Jo.an.
ex̄ de regu.bñficiū.li.ᵒ6ᵒ.ꝛ.c.is q.eo.libᵒ.
Sꝫ ꝛ hᵒ rōnabile ē.qꝛ tp̄s ꝓbatōis dat
ad ꝓbādū austeritatē r̄ligiōis:vt ex̄ ꝯ
regu.ad ap̄licā.Int̄ q̄s p̄cipua ē custo
dia castitat̄:quā cōiter loq̄ndo nō est
aptꝰ antea ꝓbare.ꝛ iō si infra dictū tp̄s
gestatꝰ fuit habitꝰ q nec scissura nec co
lore distinguit̄ ab hitu ꝓfessoꝝ nō ꝓpt̄
hoc inducit tacitā ꝓfessionē.Secꝰ si tal̄
hitus pꝰ dictā etatē gestatꝰ fuerit:quia
ꝓfessionē iducit:vt i cle.eos.de regul̄.
A .Satis ꝓ p̄dict̄ vr̄ facē.c.i.i p̄n.ᵒ ex̄
de regu.li.ᵒ6ᵒ. B.

Que pena si q̄s añ legitimū tp̄s ꝓ
batōis nouiciꝰ recipiatur ad ꝓfessionē
R̄ᷓ. In ordibus mēdicātiū illi q r̄cipe
rēt icurrerēt triplicē penā.p̄ma ē quia
peccarēt mortal̄r eo ꝙ agūt ꝯ id quod
p̄ceptū ē i ꝟtute obie ꝛ sub pena excōi
catōis.scd̄a pena ē qꝛ oēs q r̄cipiūt sūt
suspēsi a receptōe cuiuscūq; ad ꝓfessio
nē.tertia est ꝙ a suis fr̄ibus debēt pu
niri pena q̄ solet ifligi ꝓ culpis ḡuibꝰ:
hñt hec ex̄ de regu.nō solū.li.ᵒ6ᵒ.ꝛ.c. cō
stitutōem.Ille quoq; q sic receptꝰ fuit
lꝫ secular̄ eē nō possit: nō tñ est alliga
tus ip̄i ordini ꝑ illā ꝓfessionē. A .In
dicto.c.ñ solū.sic dr̄.In ꝟtute obie sub
pena excōicatōis districtiꝰ ihibemꝰ:ne
añ ānū ꝓbatōis elapsū q ē maxime in
subsidiū fragilitatis hūane regularit̄
istitutꝰ queq; ad ꝓfessionē vr̄i ordinis
seu ad renūciatōeꝫ scl'o faciēdā recipe
nec ꝯstitutū ifra hꝰmodi annū aliq̄te
nus ipedire:q̄ minꝰ ifra ip̄m ad aliā re
ligionē quā maluerit trāseat.Uel nisi
maior tñ.14.ānis exñs ꝓfessus fuerit

tacite vel exp̄sse aut euident̄ ꝯstet illū
uitā voluisse mutare:qð tñ nō p̄sumit̄
nisi clara ꝓbatōe vl̄ ꝯpetētibꝰ indiciis
oñdat̄ oio ad seculū redire:sicut ꝯ sua
volūtate p̄cesserit p̄sumat̄.Qð si for
te cōtra.ꝛc̄.Et intelligit̄ q̄s seculo renū
ciare:ꝛ vitā voluisse mutare qñ bona
sua distribuit paupibus: vt nōt glo. ꝛ
Pe.de ancha.sup dicto.c.nō solū. Ubi
etiā idē dicit Archi.addēs idē esse si q̄s
qñ ingredit̄ religionē facit testamētū.
at si debēt mori ꝛ transferat oia bona
sua in heredes ꝛ legatarios ꝛ i pias cās
ꝛ mutat hitū.Et iō ꝟba illa q̄ hēnt̄ i re
gula ordis minoꝝ.Uadāt ꝛ vēdāt.ꝛc̄.ñ
sic accipiēda sunt.vt ex his volētes in
gredi religionē cogātur vl̄ ēt inducant̄
ad distributōem faciēdā ifra ānū ꝓba
tōis:al̄ locū hērent pene dicti.c.non so
lū.Sꝫ vt eis oñdat̄ ꝙ illud debēt agē
añ ꝓfessionē oio si ꝑ p̄ns ꝓp̄o motu nō
fecerit.ꝛ q̄liter i religione debeāt viuē
vꝫ exp̄ropati penitꝰ tā in sp̄ali q̄ ēt in
cōi:sicut ꝛ accepi ex collatōe ꝑitissimo
rū doctoꝝ. B .In aliis ꝟo ordibꝰ ꝓ
fessio exp̄ssa vl̄ tacita pōt fieri licite in
fra annū.ꝛ si fiat exp̄sse etiā scl'ari hitu
nō mutato illi religioni p̄cise obligat̄
quā ꝓfessus est.Si ꝟo fiat tacite.s.per
susceptōem habitꝰ ꝓfessoꝝ: tūc infra
ānū nō obligat̄ illi religioni sp̄al̄r sꝫ ge
neral̄r religioni:dūmodo recipiens sit
etatis apte.ꝛ si fuit sciēs ꝛ volūtarius:
ꝛ si i illo hitu ꝛ volūtate triduo ꝑseue
rat: ex̄ de regu.ꝯstitutōem.li.ᵒ6ᵒ.

Pone ꝙ nouiciꝰ apte etatis fuit in
aliq̄ religione mēdicātiū ꝑ tres mēses
postea exiuit:ꝛ post alios tres menses
reitrauit:nūq̄d p̄mi tres mēses debēt
cōputari ad ānū ꝓbatōis? R̄ᷓ. f̄m Bo
nicōtruꝫ doctorē decretoꝝ filiū Jo.an.
i q̄dā q̄ōe disputata.Dicēdū ꝙ nō. Nā
ꝯstat ꝙ iura statuerūt ānū ad ꝓbādū
regulares austeritates:vt ex̄ de regu.
ad ap̄licā.Sꝫ regular̄ austeritas ꝓ sui
maxima ꝑte in continuatōe consistit.
Nam aliquis posset faciliter ieiunare
siue abstinē vno die vl̄ mēse q forte ñ

possȝ ↄtinuare:iō ad verā ꝓbatōeȝ cō
tiuatio reqrit̄. Nā alr̄ eēt ꝓbatio si qs
vno mēse staret i ordie ⁊ vno i seculo
⁊ postea iteꝝ vno in ordie:⁊ vno i scl'o.
⁊ sic facēt p ānū ⁊ bi'. Preterea cū tex.
indiffinite loq̄tur dicēdo austeritates
vniuersalr̄ ip̄as ↄp̄hēdit:vt nō. p Dy.
ō re.iur. i rubca. A .fac ex̄ ō ōci.ad au
diētiā. B .Pōam' g° ꝙ itrauit i ianu
ario ⁊ exiuit i carnispriuio:deinde rein
trauit in pasca si p̄mi mēses ↄputabū
tur ei nihil ꝓbauit de q̈dragesima. Et
sil'e dicā ō aduētu vl' ō hyeme seu esta
te: i qb' āni ptib' vāie s̄t r̄ligiōis auste
ritates. Pretea qñ iura loquūt̄ de āna
li spacio de ↄtinuo itelligēdū ē: vt nōt̄
p.d.p̄rem meū.de elec.c.p̄.li.° 6.° Et ē ēt
tex.eo.li.° ⁊.c.cupiētes.§.certū. Ad h° ēt
facit qō nōt̄.ff.de his q no.ifa.l.genēo.
.ff.de diuer.⁊ tēp.p̄scrip.sup rubca. Itē
ꝙ iura dicūt ꝙ q̄libet p̄scriptio ita im
pedit̄ p actū ↄtiū ꝙ necesse ē aliā icho
ari. vt ex̄ de p̄scrip.auditis.cū silibus.
Pretea casus vr̄ legis q̄ dic̄ ꝙ ille ser
uus dr̄ eē veteran' q āno ↄtinuo serui
uit. Ille aūt dr̄ nouici' q nō seruiuit an
no ↄtinuo: vt.ff.de pub.l.fi.§.q̊tiēs B
Nec ē ō.qō nōt̄ p Spe.in rubca de sta.
regu. Nā errore scriptoris thema ei'
mutatū fuit. Casus.n.speculatoris est
qñ qs itegro ꝓbatōis āno i monastēio
stetit:⁊ añꝙ̄ ꝓfessioneȝ facēt exiuit et
postea rediit vtrū ꝓbatōis ann' sit ei
de nouo ↄcedēdus. Et tenet ꝙ nō. Qui
cāus a nr̄o multū diuersus ē. Et ꝙ spe.
talē casū posuerit duplr̄ pȝ p̊ q̄ dic̄ ip
sam qōem eē Bar.brix.i venerabilib'
A .Puto aliquē tractatū fore. B . Et
ēt ei' v̄ba i r̄ndēdo scribit. cū tamē ibi
Bar.nihil de nr̄o cāu:sȝ nūc ō dicto lo
quat̄.2.° q̄ ip̄e Spe. ꝓbat solutōeȝ illā
p.c.fratnitat̄.34.di. Qō.c.ō nostro ca
su nihil penit' dicit.

Utꝝ q vl't itrare r̄ligionē vt sit ibi no
uici': si loc' nō pōt ei ꝓuidē de vestib'
⁊ suis necitatib' possit hac occasiōe tol
lere alteri vt sibi ꝓuideat? R.° Qui rē
accipit cui' nō ē dn̄s male facit: q̄ fur
tum cōmittit. Mala aūt nō sūt facien
da cōpensatōe boni.1.q.1.non ē putāda
.14.q.5.forte.32.q.4.sicut.22.q.2.p̄muȝ.
Uide.ī.peculiū.in fi.

Utꝝ nouici' possit eligi i p̄latū? R.°
Ad abbatiā vl' p̄laturā religionis eligi
nō pōt nisi exp̄sse ꝓfessus. Ad ep̄atuȝ
v̄o dū tñ al' sit idone' eligi pōt. A .Si
ue eccl'ia cathedral' sit secl'aris:siue r̄gl'a
ris: vt in.c.null'.de q̊.ī. B .Et nouici' ⁊
ñ exp̄sse ꝓfessus:ex̄ ō elec.nullus.li.° 6.°

Utꝝ nouicius licite possit ordinari?
R.° ſm Ray. Nec p̄mā tonsurā nec ali
quē minorē ordinē recipe dȝ donec ꝓ
bat' sit: ar 19.q.3.monasteriis. hec Ray.
⁊ Gof. Sȝ qō i ip̄o.c.monasteriis dr̄ ꝙ
expectandū ē p bieniū: dicit Guil. Cre
do ꝙ ex q̊ recepti sunt ad ꝓfessionē le
gitime vel hiti p ꝓfessis eoip̄o hēant̄
p ꝓbatis ⁊ ordines possint recipe. Sa
tis cō. Host. A .Jō i sū.cō li.° 3.° ti.14.
.q.3. B .Qō pcutiēs nouiciū excōica
tus ē hēt̄ s̄. excōicatio.2.°§.21.° q incipit.
Quid si v̄beret̄.ō m̄a etiā nouicioꝝ ha
bētur p'l'a.ī.religio.2.° Et si nouici' erat
bñficiat' qd fiet de bñficio: vide.ī.reli
gio 2.°.§.xi.° q incipit. Utꝝ ep̄i.

Nuptie. De tempore quo
ꝓhibentur nup
tie. hētur s̄. ipedimētū.17.° Et
de plurib' aliis q̄ ipediūt nuptias sati
dictū est s̄. impedimētū p̊.cū.c.se. Itē
ad nuptias ptinēt ea q̄ dcā sūt s̄. matri
moniū primo.cum oib'.c.ibi seq̄ntib'.

Utrum nuptie secunde sint benedi
cēde? R̄ndeo scd̄m Ray. Uir ⁊ mulier
transiens ad bigamiam non debet ite
rum a presbytero benedici. extra ō se
cun.nup. vir autem. Aliter presbyter
qui talem benedictionem celebrauerit
suspensus a bñficio ⁊ officio debȝ ad se
dē apostolicā mitti: extra ō scd̄is nup.
.c.p̊. Et hoc intellige ſm Guil.⁊ Hoff. ni
si de ↄsuetudine alicui' eccl'ie aliter ob
tinēt. q̄ tunc posset sine periculo bñdi
ctio iterari. de pe.dis.3.§.ex psona. A .
q̄ tale statutum forte factum est ad
exhortationem ↄtinentie ſm Hoff. vt

ī ſū.con.liº.3º.ti.24.q.6. B .Quin etiā ſm Tho.i 4º.diſ.42.cum dr̄.ꝙ ſcđe nuptie nō debēt benedici:intelligit̄ qn̄ tā ex parte viri ꝙ̄ ex ꝑte mulieris vł ſaltē ex parte mulieris ſunt ſcđe.Si autē ꝟgo cōtrahit cū illo ꝗ habuit aliā vxorē nihilominꝰ nuptie bn̄dicētur. Saluat̄.n.ibi aliquo mō ſignificatio. Con. cū hº Ber. A .ſ.in dcō.c.vir aūt. vbi n̄ hoc ſimpliciter tenet.ſed dic̄ ꝙ cum aliquis ducit virginem bn̄dictio iſta iterat̄ ſm ꝯſuetudinē ꝗrūdā locoꝝ ⁊ hº ſi papa ſciat talē ꝯſuetudinē ⁊ tolerat: alr̄ nō valet.Hoſt.etiā vt ꝓ3 i dicta.q.6. dic̄ ꝙ ſiue vir ſiue mulier i alio mr̄imonio bn̄dictꝰ ē:nō d3 bn̄dictio iterari immo oio dimitti.q2 vnꝰ ſine alio benedici nō d3.Dicit etiā ꝙ duo bigami ꝯhentes 2º ꝗ nūꝙ̄ fuerūt bn̄dicti benedici pn̄t. B .De nubēte infra tp̄s luctꝰ s̄. lex.§.9º.ꝟ.7º.

Bedientia pº cōiter an ſit ꝟtus:℞º ſm Tho. ſecūda ſecūde.q 104.Eſt quidē ꝟtus moralis:cuiꝰ ſpāle obm ē p̄ceptū tacitū vel exp̄ſſum.Uolūtas.n. ſuperioris q̊cūq3 modo inoteſcat ē qđdā tacitū p̄ceptum.⁊ tanto videt̄ obediētia promptioꝛ:quanto pluſ p̄uenit preceptum exp̄ſſum.

Utꝝ obediētia ſit maxia ꝟtutū.℞º ſm Tho.vbi s̄.Uirtutes theologice.s. q̄ deo ſm ſe inherēt ſūt potiores ꝟtutibus moralibꝰ qbꝰ aliquid terrenū contēnit̄:vt deo inhereat̄.Int̄ ꝟtutes aūt morales tāto aliq̄ ē potioꝛ quāto magꝭ aliquid ꝯtēnit̄:vt deo inhereat̄. Sunt aūt tria gn̄a bonoꝝ q̄ hō pōt cōtēnere ꝓpter deū.quoꝝ īfimū ſunt exterioꝛa bona:mediū ſunt bona coꝛpoꝛis.ſupremū aūt bona aīe. Int̄ q̄ quodāmō p̄cipuū ē volūtas:inq̄ꝫtū.ſ. ꝑ volūtatē hō oibꝰ aliis bōis vtit̄.⁊ iō ꝑ ſe loq̄ndo laudabilioꝛ ē obie ꝟtꝰ q̄ ꝓpter deū ꝯtēnit ꝓpꝛiā volūtatē ꝙ̄ alie ꝟtutes mōaleſ ꝓpter deū aliq̄ alia ꝯtēnūt.Un̄ Greg' vlt.moral.Obia victimis iure p̄ponit̄ q2 ꝑ victimas aliena caro ꝑ obiam ꝟo volūtas ꝓpꝛia mactat̄. A .Hoc etiā3 dictū trāſūptū ē.s.q.1.ſciendū. B.

Utrū ſubditi teneātur i oibꝰ ſuis ſupioꝛibꝰ obedire:℞º ſm Tho. vbi ſup̄. Duplr̄ pōt cōtingē ꝙ ſubditus ſupioꝛi ſuo nō tenet̄ obedire. p̄ mō ꝓpter p̄ceptū maioꝛis ptātis. vn̄ ſup illđ Ro.13º. Qui r̄ſiſtūt ptāti ipſi ſibi dānatōe3 acqrunt.dicit glo.Si qd iuſſerit curatoꝛ: nūquid faciēdū ē ſi ꝯtra ꝯſulē iubeat. Rurſus ſi quid ꝓcōſul iubeat ⁊ aliud imperatoꝛ: nūquid dubitatur iſto ꝯtēpto illi eē ſeruiēdū.gº ſi aliud imꝑatoꝛ aliud dn̄s iubeat ꝯtempto illo obtēperandū ē deo.⁊ ad idē facit illud act. 4º. Si iuſtū ē vos potiꝰ audire ꝙ̄ deum iudicare.⁊ diſ.8.q̄ ꝯtra moꝛes.xi.q.3. ꝗ reſiſtit.⁊.c.nō ſemꝑ.Ubi dicit glo.ꝙ infe rioꝛ nō ſolū obedire nō d3 cū p̄ceptum eſt iniuſtū:ſ3 etiā cū ē inhoneſtum. 2º mō nō tenet̄ īferioꝛ ſuo ſupioꝛi obedire ſi ei aliqd p̄cipiat in q̊ ei nō ſubdit̄. Dicit.n. Seneca. 3º de bn̄fi.Errat ſi qs eſtimat ſeruitutē i totū hoiem deſcendē.ꝑs.n.melioꝛ excepta ē. coꝛꝑa obnoxia ſunt ⁊ aſcripta dn̄is ſuis:mens ſui eſt iuris.Et iō in his que ꝑtinēt ad iterioꝛē motū volūtatis hō non tenet̄ hōi obedire.ſ3 in his q̄ exteriꝰ ꝑ coꝛpus ſūt agēda:in qbꝰ tn̄ ſm ea q̄ ad nā3 coꝛꝑis ꝑtinēt hō hōi obedire n̄ tenet̄.ſed ſoli deo:q2 oēs hoies nā ſunt pares.vn̄ nō tenēt̄ ſerui dn̄is nec filii parētibꝰ obedire de mr̄imonio ꝯhēdo vł ꝟginitate ſeruāda:aut aliq̊ hꝰmōi.S3 in his q̄ ꝑtinēt ad diſpēſatōem actuū ⁊ reꝝ hūanarū tenet̄ ſubditꝰ ſuo ſupioꝛi obedire ſm rōem ſupioꝛitatis.ſicut miles duci i his q̄ pertinēt ad bellū.⁊ ſeruus dn̄o i his q̄ ꝑtinēt ad ſeruilia oꝑa.⁊ filiꝰ pr̄i i his q̄ ꝑtinēt ad diſciplinā vite ⁊ curā domeſticā.⁊ ſic de aliis.

Quid ſi dubitat ſubditꝰ vtꝝ qđ precipit̄ ſit ꝯ deū vel nō:℞º ſm Ray. Debet obedire:niſi eēt tale in q̊ nullo mō excuſaret̄ ignoꝛantia:puta ꝯ articulu3 fidei p̄cepta vł ꝓhibitōes dei:vel ꝯtra

gnāle statutū eccl'e. Alr.n.i dubiis obe diēdū est.ex̄ de tēp.or.ad aures. Quin ēt bonū sine q̊ pōt eē salus dz dimitti ꝓpter obiam.xi.q.3.qd g°. A .Ibi dr. Aliqñ dz ꝑ obiam bonū qd̄ agit inter mitti. B .Con.Tho.ꝛ Hof. A .Dicas ꝙ gnālit qñcunqȝ subdit⁹ nō pōt ꝑ con ueniētē iquisitōem certificari dz obe dire ꝛ obediēdo excusat etiā si dubitet circa p̄ceptū dei.i.vtrū qd̄ sibi manda tur sit ꝯ dei p̄ceptū.23.q.i.qd culpat. B

Utrū obia in his q̄ qs vl't ꝑ se sit me ritoria? R° ꝑm Tho. scd̄a scd̄e.q.104. Si id qd̄ p̄cipit sit ꝑ se volitū ꝛ absqȝ rōne p̄cepti sicut accidit in ꝓsperis iaȝ ex ꝓp̄a volūtate tendit in illud ꝛ nō vi det implē ꝓpter p̄ceptū. Sȝ qñ illud qd̄ p̄cipit nullo mō ē ꝑm se volitū: sic accidit i asperis: tūc oīo ē manifestum ꝙ nō implet ni ꝓpt p̄ceptū. Et ideo dicit Grego⁹ i moral. ꝙ obediētia q̄ hȝ aliq̄d de suo i ꝓsperis nulla est vel mi nor.qr.s.volūtas ꝓp̄a nō vr̄ p̄ncipalit tendē ad implēdū p̄ceptū: sed ad asse quēdū ꝓpriū volitū. In aduersis autē vel difficilib⁹ ē maior: qr ꝓp̄a volūtas in nihil aliud tendit q̄ȝ i p̄ceptū. A . Predicta etiā hēnt.s.q.i.sciēdū. B . Et hoc intelligēdū ē ꝑm illud qd̄ exte rius apparet. Scd̄m tñ iudiciū dei qui corda rimat pōt ꝯtingē ꝙ etiā in ꝓspe ris obia aliq̄d de suo hñs nō ꝓpter hoc sit min⁹ laudabilis.s.si ꝓp̄a voluntas obedientis nō min⁹ d̄uote tēdit ad im pletōem p̄cepti. Con.Ul. A .De iobe diētia hēs s̄.inobediētia. B.

Obedientia 2°. .s.lai corū

Utrū xp̄iani teneant sc'larib⁹ ptātib⁹ obedire? R° ꝑm Tho. vbi sup̄. Dicēdū ꝙ sic.ꝑ fidē.n.xp̄i non tollitur ordo iusticie: sed magis firmat. Ordo aūt iusticie r̄qrit vt inferiores suis su perioribus obediāt.alr.n.nō posset hūa nar͞ re͞r stat⁹ seruari. Hāc tñ obiaȝ itel lige inq̄ȝtū ordo iusticie r̄qrit.ꝛ ideo si nō hēant iustū p̄ncipatū sȝ vsurpatū vl' si iniusta p̄cipiāt nō tenent eis sub diti obedire: nisi forte per accn̄s ꝓpter euitādū scādalū vel ꝑiculū. Con. Pe.

Utrū laici teneātur obedire p̄latis eccl'iasticis? R° ꝑm Guil. Laici nō tenē tur obedire p̄latis eccl'asticis nisi i his ad q̄rū obꝑuantiā in baptismo se obli gauerūt.s.vt teneāt verā fidē.s.cū opi bus vt abrenūcient sathane ꝛ oīb⁹ pō pis ꝛ opib⁹ ei⁹.ꝛ per ꝯseq̄ns q̄ȝtū ad oē pctm̄ vitandū ꝛ sp̄ūale bonū ꝓseq̄ndū. In aliis actib⁹ nō subdūtur eis nisi in quātū ad ista ꝑtinē vel reduci pñt. A. Idē i sū.cō.li°.3°.ti.33.q.5.circa finē. Et fa cit.xi.q.3.si aūt vob. B.

Obedientia 3°. .s. cle ricorū.

Quib⁹ ꝛ q̄lr cl'ici teneant obe dire? R°. Cl'ici tp̄alib⁹ dñis nō sūt subie cti: nec eis obedire tenētur. Nā laicis nec de cl'icis: nec de reb⁹ eccl'asticis di sponēdi aliq̄d ꝯmissa ē facultas.96.dis. bñ q̄dē.ex̄ de ꝯsti.eccl'a. Sȝ p̄latis eccle siasticis indubitant tenent: vt pape: ꝛ oīb⁹ inferiorib⁹ p̄latis suis. Nō aūt ex̄ neis.qr sicut non valet sn̄ia non sui iu dicis: ita nec p̄ceptū: ex̄ de iudi.at si cle rici.7.q.i.qr frater.

Quid si ep̄s mādet sacerdoti vt ex cōicet illū quē ip̄e reputat innocētē? R°. ꝑm Tho.i q̊libȝ. Aut mandat sacer doti sola denunciatio excōicatōis: aut ip̄a excōicatio. Si denūciatio certe te net denūciare ex ꝑte ep̄i. Si aūt p̄cipi at ꝙ eū excōicet.tūc si est notoriū illū eē innocētē dȝ corā ep̄o illi⁹ inocētiā al legare ꝛ ꝓbare: ꝛ si deficiat i ꝓbādo dȝ obedire q̄ȝtūcunqȝ sciat ei⁹ innocētiaȝ. A .Immo hoc casu vr̄ ꝙ non debeat obedire: sicut pōt colligi ex dictis s̄.iu dex p̄.§.xi°. i additōe. B .Si vo legi time ꝓbet: nō dȝ obedire: sȝ recurrē si opȝ ad sup̄iorē ptātē. Si aūt sit dubiū obedire tenet.23.q.i. qd culpat.

Utrū cl'ic⁹ teneat obedire ep̄o qui im ponit ei ꝙ vadat Romā ꝓ negociis ec clesie? R° ꝑm Ray. Tenet. ꝛ non valet excusatio dicētis ꝙ alii sint magis ido nei.qr i talib⁹ legatōibus nō opȝ hunc

ordinē seruare.ff.ō lega.l.sciēdū.§.pl'r.
Nec etiā pōt valere excusatio ƀm Ho
sti.ꝓpt curā rei familiaris.q2 cōis vti
litas ꝑferēda ē ꝑuate:ex̄ de postu.ꝑla.
bone ꝑ. Non tñ tenet obedire vt ꝓmo
ueat negocia ꝯtra seipm:vt in dicta.l.
sciendū.§.si accusatio. A .Facit etiā
.c.petitio.ex̄ de iureiur.Predicta etiā
nōnt in sū.con.li°.3°.ti.33.q.12.ꝛ se. B

Pone ꝙ eps precipiat capellāo vl'
mādet aliū cl'ico vt det libros ꝓꝑos ne
poti ipius epi:vel vt renūciet bñficio:
q2 vult alteri ꝯferre:vl'aliqd h'modi:
nunqd tenet obedire? R° ƀ3 Ray. Nō
pertinet hoc ad ep3.7.q.1.q2 frat.Et ad
dit ꝙ non tenet cl'icus ad obiam ō suis
reb'dādis.Intelligas sine cā:ar.ex̄ de
censi.cū apl's.§. inhibem'.16.q.1.ꝑdica
tor.Itē addit ꝙ si cl'ic' hēns libros ine
ptus sit:ꝛ eps ꝑcipit cl'ico vt cōmodet
cl'ico bone indolis: vt in studio ad qō
ipm mittit ꝓficiat:tunc obediēdū vr
q2 non mouet ipsū carnalitas:sed cōis
eccl'ie vtilitas:ar.i dicto.c.q2 frat.ꝛ ex̄
ō mgr̄is.sup Specula.Et hoc itelligas
si de bonis eccl'astici libri sint acqsiti.
al'r nō.ex̄ de testa.reqsisti.ꝛ de iurepa.
cū dilect'.§.nos igit. A .Idē in sum.
con.eo.ti.q.14. B.

Utꝝ cl'ic' magi debeat obedire epo
suo ꝙ̄ archiepo:R°ƀm Ray.Epo:nisi
i qbusdā casib' q̄s hēs s̄. archieps.§.3°
A .Idē in sū.con.eo.ti.q.15. B.

Obedientia iiii°.

.s.religiosoꝝ.Utrū religiosi teneātur ꝑ
latis ꝓpriis in oib' obedire? R° ƀm
Tho.scd'a scd'e.q.104.Religiosi ꝓfitē
tur obiam q̄ꝫtū ad regularē obſuādaꝫ
cōuersatōem ƀ3 quā ꝑlatis suis subdū
tur.ꝛ iō q̄ꝫtū ad illa sola obedire tenēt
q̄ ꝑñt ad r̄gl'arē obſuātiā ꝑtinē.Et ista
videntur oia licita ꝛ hōesta ꝛ possibilia
q̄ manifeste nō trahūt ex̄ ꝓpriā ꝓfessi
onē etiā ꝑ excessū:puta si ꝑcipet tran
sit' ad aliā r̄ligionē ēt artiorē:vl'ꝙ sub
dit' offerat se martyrio.In talib' enī3
obia nō ē necc̄ia:l3 qñqꝫ possit'eē ꝑfectō
nis.In religs ƀo honestis vr necc̄ia.nā
cū alicui dat iurisditio seu ptās:ꝯſter
ꝛ oia illa itelligūtur cōcessa sine qbus
ptās explicari non possit.ff.ō iuri.om.
iudi.l.2.ꝛ ex̄ de offi.dele.ꝑterea.Patet
āt ꝙ mlta ꝑñt occurrē q̄ ꝑlati videbū
tur opportuna ad regularē obseruātiā
q̄ singuli ex subditis diiudicare nō po
terūt.ꝛ forte videbūtur eis ad talē ob
ſuātiā nō opportuna.vñ si de eis opor
teret ꝑlatos rōem subditis reddē apte
insurgēt q̄dā dubioꝝ scrupulosa ꝛ inex
plicabilis perplexitas ad regularis ob
seruātie ꝛ recti ei' stat' subuersionē.l.nā
oium.ꝛ.l.se.ff.de legi.Et ꝓpter h° tenē
tur subditi in oib' ꝑlatis obedire. B.
Et hec ē obia sufficiēs ad salutē.Si āt
ꝛ in aliis obedire voluerint:hoc ꝑtine
bit ad cumulū ꝑfectōis:dū tñ illa non
sint ꝯ deū:aut ꝯ ꝓfessionē regularē:q2
talis obia esset illicita.Sic g° pōt obia
tripl'r distigui.vna sufficiēs ad saluteꝫ
q̄.s.obedit in his ad que obligat.Alia
ꝑfecta q̄ obedit in oib' licitis.Alia indi
screta q̄ ēt in illicitis obedit.Con.Pe.
A .Idē i sū.cō.li°.3°.ti.33.q.7.ꝛ.8. B.

Utꝝ monach' teneat obedire abba
ti ꝑcipiēti ꝙ stet i scholis? R° Sacris
l'ris itēdē nō ē ꝯ vacatōem monasticā:
sed poti' adiuuatiuū ꝯtēplatōis:vt et
manifestat Tho.scd'a scd'e.q.188.Et iō
abbati ꝑcipiēti monacho ꝙ ad h'mōi
studeat ipe obedire tenet.Ire etiā ad
studia publica pōt certe ꝛ d3 si abbas
ꝑcipiat.Quin etiā sine ei' mādato siue
ꝑcepto ire pōt.dū tñ vadat de sua licē
tia ꝛ ꝯsilio ꝛ ꝯuent'.Al'r eēt excōicat':
ex̄ ne cle.vel mo.vt ꝑiculosa.lib°.6°.Et
hūc casū plen' hēs s̄.excōicatio ꝑ.§.3°.
ƀo.13°. A .L3 h° qō ꝓrie dcm̄ ē fieri pos
sit nō tñ expedit.nā ad h° ꝙ possit mo
nach' in studio publico l'ris sacris iten
dere duo ꝑcipue exigūtur.ꝑmū vt obe
diētia cogat.q2 ex se d3 sp velle i clau
stro manē.2°.vt itētio ei' nō sit ad gl'iaꝫ
sed ad sapiam aspirare.q2 dic̄ Hiero'.
Monach' ñ doctoris s3 plāgētis h3 offm̄
qui vel se vel mūdū lugeat.ꝛ dñi paui

dus ꝑstolet aduētū.16.q.i.monachꝰ. ſꝫ eūdē Tho.ꝛ in ſū.con.co.ti.q.10.Et ex his pꝫ ꝙ ꝛligioſus tenet obedire circa ſtudiū:lꝫ nō ꝯtineat i regula.Et fac̄ ad id qđ ꝓxime dictū ē. B.

Utꝝ monachꝰ magꝭ obedire teneat abbati q̄ ep̄o:ꝶ̊ ſm Ray. Monachi ſūt aſtricti potiꝰ obedire abbati.58.diſ.c.p̄.ꝛ 2.º A .Idē in ſū.cō.co.ti.q.15.B. Un̄ nō pōt ep̄s inſtituē monachū in ecclesia ſclari iuito abbate:vid̄ s̄.abbas §.plt.Et vtꝝ abbas poſſit ꝓhibē monacho ſubdito ne ꝯfiteat ep̄o:vide ibidē §.finali.

Utꝝ monachꝰ teneat obedire ep̄o vocāti eū ad miniſteriū vel comitatū ſuū inuito abbate:ꝶ̊ ſm Hoſti. Puto ꝙ nō.ſꝫ hoc ē ſolius pape q quēlibꝫ ſiue clicū ſiue mōachū pōt ad ſe vocare. A .Etiā ad miſteriū.vt in tex.ꝯ q̄ ſtati. B .9.q.3.ꝑ ꝑncipalē. Qđ ſi ꝯſētiēte abbate vocatꝰ ſit vl̄ ēt auctoritate pape ꝛ ibi nō pōt ſtatuta ſui ordinis obſeruare:cōſulo ꝙ ſi pōt ad clauſtrū reuertat:nec ꝑiculū ſuū exponat commodis alioꝝ.41.diſ.ſic̄.ꝛ.c.nō ē.ꝛ.c. nos. Si n̄ pōt licētiā obtinē:neceſſe hꝫ obedire.ar.ex̄ de offi.dele.ſi qn̄. A .Idē in ſū.con.co.ti.q.20.ꝛ ſe.Et intellige hº niſi monacho manifeſte imineat ſalutis ꝑiculū.nā tūc in his ſicut ꝛ in aliis illicitis nō eēt obediēdū.vt s̄.in ꝑn.º B

Magis ſūt religioſi aſtricti ſuis ꝑlatis obedire q̄ clici ſeclares ſuo ep̄o. Nā religioſi nō ſolū renunciauerūt oibus tꝑalibꝰ:ſꝫ ēt ꝓp̄e volūtati.12.q.2.n̄ dicatis.ex̄ de offi.or.quāto. A .Idē i ſū.cō.co.ti.q.21 ſm Ray.ꝛ Hoſti.Et addūt ꝙ clici ſūt magis aſtricti obedire ep̄o q̄ laici:ar.71.diſ.ꝓuant. B.

Utꝝ religioſi teneātur obedire ep̄is ꝶ̊ ſm Guil.In his q̄ nō ſūt ꝯ deū vel ordinē ſuū tenēt:ſaluis ſꝑ ꝑuilegiis ꝛ ꝯſtitutōibꝰ eoꝝ:ex̄ de ſimo.ne dei.vn̄ ſi ꝑciperēt ꝑlato eoꝝ vl̄ ſubdito ꝙ irent ad papā vl̄ regē:vl̄ ꝙ reciperēt ꝯmiſſiones cāꝝ vt viſitatōes ſeu executiōes teſtamētoꝝ ꝛ ſilia:nō tenētur obedire: ſꝫ alios clicos poſſint ep̄i ad talia cogē Sūt ēt plēs religioſi in talibꝰ exp̄ſſe ꝑuilegiati. A .Idē in ſū.con.co.ti.q.23. B .Multa q̄ ad obiam ꝑtinē pn̄t s̄. monachꝰ.ꝛ.i̅.religio. A .Aduertēdū ēt ꝙ religioſi niſi ſint ꝑuilegiati ſic̄ ceteri clici tenēt perē licētiā a ꝓp̄o ep̄o vt poſſint ordinari ab alieno:vt in ſū. cō.co.ti.q.22.Ubi ēt dr̄ ſꝫ glo.Ray.Nec approbo qđ faciūt gdā q de ꝯuētu ad ꝯuētū mittūt fratres alterius dioceſis modicū ibi moraturos vt ſic recipiāt ordines ab ep̄o loci: vel alia q̄ regularit nō niſi a ꝓp̄o ep̄o ſunt recipienda. Et ſubditur i dicta.q.22.Nota tn̄ ꝙ hodie ſuꝑ his fr̄es ꝑdicatores ꝛ minores ꝛ multi alii ſūt ꝑuilegiati. Et ad ꝑdcā facit.c.cū nullus.ex̄ de tēp.or.li.º 6.º Itē ſi clicus hꝫ plēs iudices q̄rū vtriq; eq̄lit teneat obedire.vel ſi duobꝰ ep̄is ꝓmiſerit obiam ꝛ ꝑcipiāt diuerſa.ſꝫ Hoſti.ꝛ in ſū.cō.co.ti.q.16.dicēdū ꝙ vtriq; tenet obedire ſi pōt:alr̄ obediat ei cui ꝑ iurauit.q2 ꝑmū iuramētū licitū ſeruādū ē:ꝑſertiꝫ cū n̄ poſſit hr̄e niſi vnū titulū:niſi forte rōe maioris beneficii tranſlatꝰ intelligat.Si aūt ex ſufficienti diſpēſatōe ititulatꝰ ſit i duobꝰ locis ꝛ ſub diuerſis ꝑlatis tunc obediat ei a q̊ maiꝰ bn̄ficiū hꝫ ꝛ q vtiliꝰ ꝑcipit: ar. ex̄ de teſta.cū in officiis.ꝛ.c.relatū.2.º in fi. ꝛ ex̄ de poſtu.c.fi.Qđ ſi oia eq̄lia ſint: locus ē gratificatōi.ff.ad ſill.ſe.cō.ſi qs in graui.§.ſi cū oēs.Hec oia locū hn̄t in ordiariis iudicibꝰ.Ceteꝝ ſi duo ſint delegati ꝯria alicui mādātes:tūc locū hꝫ decre.ex̄ de reſcrip.cū ꝯtingat. Ubi dr̄ ꝙ aut is cui mādat aliqd a talibus neſcit inter iudices aliquam eſſe cōtrouerſiam ꝛ tunc exequatur mandatum illius q ꝑmo mandat:niſi an̄ executionem innoteſcat ei de diſceptatōe inter ſe.Receptis aūt ꝯriis mādatis a diuerſis poſtulet copiā lr̄aꝝ ad vtroſq; iudices directaꝝ quas papa ꝑcipit exhiberi:ꝛ diligēter aduertat an ſcđe littere reuocēt ꝑmas vel nō.Si ꝑme reuocantur ꝑ ſcđas obediat ſcđis.Sin āt obe

diat p̃mis. Sȝ si õ his clare sibi ꝑ lr̃aꝝ inspectõem ↄstare nõ põt: nõ opȝ exeq h᷒ vł illi᷒ donec ꝑ arbitros int̃ eos hi᷒ ↄcertatio sopiat̃. Caueat tñ ne fingat se certũ vbi cert᷒ non est: aut dubitare vbi dubitandũ non est. ex hoc etiã licȝ det̃ doctrina q̃lit̃ is cui mãdat̃ se hr̃e debeat. nulla tñ ei tribuit̃ ptãs: vt int̃ delegatos aut partes de iurisditõe debear iudicare. Jtẽ circa hanc mãm in .c. fi. ex̃ de sen. ⁊ re iudi. sic dr̃. Duob᷒ iudicib᷒ diuersas sñias ꝓferentib᷒: si ex iurisditõe ordinaria ꝓcesserũt tenet ꝓ reo nõ actore sñia: nisi in cã fauorabili. puta mr̃imonio. libertate. dote seu testamẽto. si ꝓ ipo fuerit ꝓmulgata. Si vo ex delegata ptãte: vtraq₃ pẽdet sententia ex arbitrio delegãtis. Q̃d si ex cõpromisso: neutra dȝ hr̃e vigorẽ. B.

Oblatio.

Quot sunt spẽs oblationũ? R̃º. Tres. Prima est donatio alicui᷒ rei deo vel eccl̃ie gratis facta iter viuos. De hac dictũ ẽ s̃. donatio p̃. per totum. et supra. ecclesia primo. §. 6º. Scd̃a spẽs oblationũ ẽ dõatio cã mortis. de qua s̃. donatio 2º. ⁊ hec etiã aliqñ dr̃ mortuariũ siũ legatũ ꝓ aĩa. Tertia ẽ quotidiana ⁊ vsualis quã faciũt fideles ad missam. ⁊ hi᷒. ⁊ ista cõius dicit̃ oblatio. A. Hoc fuit dictũ Hosti. vt pȝ in sũ. con. liº p̃. ti. 15. q. 50. B.

Cui debẽt dari oblatões? R̃º ƀȝ Ray. Sacerdoti ꝑrochiali. qꝛ ꝓ peccatꝭ offerunt̃ ꝓ quoꝝ remissione ille ex officio orare tenet̃. Aut si eccl̃a nõ ꝑrochialis dande sunt p̃lato illi᷒ eccl̃ie. 10. q. 1. qꝛ sacerdotes. ⁊ c. hanc ↄsuetudinẽ. 16. q. 1. doctos. A. Ray. dicit ꝙ oblatões q̃ fiunt eccl̃iis ꝑrochialib᷒ dãde sᷓt sacerdoti ꝑrochiali tm̃. qꝛ ꝓ peccatis. ⁊c̃. Uel si alii eccl̃ie offerũtur p̃lato eiusdẽ eccl̃e dãde sũt. Q̃d ẽ veꝝ nisi ↄstiterit donatorẽ aliud voluisse ƀm glo. ei᷒. vt in sũ. con. eo. ti. q. 51. B.

Utꝝ liceat religiosis oblatiões recipere? R̃º ƀȝ Tho. scd̃a scd̃e. q. 86. Dicendũ ꝙ sic. ⁊ h᷒ tripl̃r. p̃ mõ si sint pauꝑes ꝑ dispẽsatõem sacerdotũ vł ordĩatõeȝ eccl̃e. 2º mõ si sint mĩstri altarꝭ. ⁊ sic pñt r̃cipe oblatões spõte factas. 3º modo si ꝑrochie sint eoꝝ: ⁊ tunc ex debito pñt recipe sicut eccl̃ie rectores. sicut ⁊ h̃. 1. §. 5º dr̃ i fi. A. Jdẽ i sũ. cõ. e. ti. q. 52. B.

Cũ ep̃s celebrat c᷒ sᷓt oblatões? R̃º ƀm Hosti. De iure cõi sũt ep̃i. qꝛ sibi offerunt̃ ⁊ a suis ꝑrochianis. Nam tota sua diocesis ꝑrochia itelligit̃: ex̃ de rapto. c. p̃. ⁊ de ꝑroch̃. sup eo. Sȝ si de consuetudine ↄ̃triũ eẽt: sequẽda ẽ. dũ tamẽ ep̃s ↄsuetã canonicam accipiat. Q̃d si ep̃s in vno loco nimiã morã ↄtraheret ⁊ nimis freq̃nter celebraret aut in aliena diocesi secus eẽt: ar. ex̃ õ deci. suggestũ. Jdẽ in archiep̃o ꝓuinciã visitante ex̃ de censi. romana. §. fi. liº 6º. A. Jdẽ in sũ. con. eo. ti. q. 53. B.

Utꝝ oblatões debeant̃ de nccitate p̃cepti? R̃º ƀȝ Tho. scd̃a scd̃e. q. 86. Oblatões de sui nã hñt ꝙ volũtarie offerãtur ƀm illud Exo. 25. Ab oĩ qui offert vltrone᷒ accipietis eas. Põt tñ ↄtingẽ ꝙ aliq̄s teneat̃ ad oblatões q̈druplici rõne. p̃mo q̄dẽ de p̃cedẽti ↄuẽtõe: sicut cũ alicui ↄcedit̃ aliq̄s fundus eccl̃ie vt certis tꝑib᷒ certas oblatões faciat: q̃d tñ hȝ rõem cẽsus. 2º ꝓpter p̃cedẽtẽ deputatõem vł ꝓmissionẽ: sicut cũ aliq̄s offert donatõem int̃ viuos: vel reliq̄t i testamẽto eccl̃ie aliquã rẽ mobilẽ vel imobilẽ i posteꝝ soluẽdã. 3º ꝓpt̃ eccl̃ie nccitatẽ: puta si mĩstri seu sacerdotes eccl̃e nõ hẽant vñ sustẽtẽt̃. Sȝ h̃ addit Jnno. A. Jmmo videt̃ poti᷒ Hosti. ⁊ glo. Ray. vt in sũ. con. eo. ti. q. 54. B. ꝙ intelligit̃ nisi ⁊ ip̃i subditi ꝓpt̃ pauꝑtatẽ sacerdoti subuenire nõ possent: illq̊ casu q̃rat manib᷒ victũ. 91. dis. cl̃icus victũ. 4º ꝓpter ↄsuetudinẽ. Tenẽt̃ .n. fideles i aliq̄b᷒ solẽnitatib᷒ ad aliquas oblatões ↄsuetas. tñ his duobus vltimis casib᷒ remanet oblatio quodãmõ voluntaria. s. quantũ ad quãtitatẽ vel spẽm rei oblate. Con. Ray. ⁊ Hoff. ⁊ addunt ꝙ ꝑrochiani i hac ꝑte ad tenẽdã ↄsuetudinẽ cogi pñt nõ a sacerdote sed

ab epo:cui⁹officiũ i talib⁹ implorādũ
est:ex̄ ꝺ ſimo.ad apostolicā.Idē Tho.
A .Idē in ꝺicta.q.54.Et additur ꝙ.c.
oīs xp̄ianus.de cōſe.diſ.i.vbi vr̄ dici ꝙ
oblatio oīo debeat fieri.ſm Ray.ꝛ ali
os intelligiť de interiori oblatōe quaꝫ
qſq₃ teneť oīo facē.vel ꝙ loqť de cōſi
lio.Hoſti.vo dicit ꝙ i p̄cipuis feſtiui
tatib⁹ teneť qs offerre ꝛ cogi pōt:maxi
me cũ ſit q̄ſi gnālis ꝯſuetudo vbiq₃ ter
raꝝ.Dictũ Hoſti.pōt itelligi veꝝ ſi de
hac ꝯſuetudie ꝯſtat.ꝛ ſic ꝯcō.cũ eis.B

Utrũ oblatōes aliquoꝝ ſint reſpuē
de? R°ſm Ray.In deteſtatōeꝫ crimis
reſpui debēt ab eccl'a oblatiōes inſcri
ptoꝝ.ſ.notorie diſſidētiũ.Iteꝫ eoꝝ qui
paupes opprimũt.di.90.oblatōes.Itē
raptoꝝ ꝛ vſurarioꝝ:ex̄ de rap.ſup eo.ꝛ
de vſuř.qꝛ i oib⁹.Iteꝫ meretricũ.Silr
etiā ei⁹ q eccl'ie īmunitatē violauerit
nec emēdare voluerit.17.q.4.miror.
Iteꝫ ꝓpter aliud crimē notoriũ ꝛ hor
rendũ. A .ar.dicti.c.miror.ſm Ray.
ꝛ in ſum.con.eo.ti q.55.vbi pꝫ.ꝛ in iuri
bus allegatꝭ.ꝙ p̄dicta intelliguntǐ qñ
crimina ſũt manifeſta ꝛ delinquentes
emēdari nolũt. B .Silr de quolibꝫ
heretico vel publice excōicato. A .
Hoc dictũ de heretico publico vel ex
cōicato fuit Hoſti.q etiā addit.Sꝫ pre
ſbyteri nr̄i tp̄is vix diſcernũt:vt in di
cta.q.55. B.

Utꝝ debeāt recipi ab eccl'ia oblatio
nes iudeoꝝ? R°ſm Guil.Si nihil hñt
niſi ex vſura:eccl'a non dꝫ recipe:ne vi
deať peccatis eoꝝ cōicare.Et in h° cāu
loqtur.c.quāto.de vſuř. A .i.ſm hāc
diſtinctōem debꝫ limitari.Ibi.n.diciť
ꝙ iudei cōpellēdi ſunt ad ſatiſfactōeꝫ
eccl'iis ꝓ decimis ꝛ oblatōib⁹ debitis:
quas a xp̄ianis de domib⁹ ꝛ poſſeſſiōi
bus aliis p̄cipe ꝯſueuerant anq₃ ad iu
deos q̊cunq₃ titulo deueniſſent. B .
vbi āt aliqd habēt iuſto titulo:pōt ec
cleſia ab eis exigē oblatōes debitas.ſ.
ſm Hoſti.qñ poſſeſſiones ipoꝝ ſť obli
gate ad aliq̄s oblatōes faciendas ꝓ ſe
ptimo triceſimo āniuerſario:ꝛ h⁹mōi

A .Sꝫ certe iſto cāu nō vr̄ facienda di
ſtictio vtꝝ iudei hēant aliqd aliō q̄₃ ꝺ
vſa:ſꝫ indiſtincte dꝫ eccl'ia oblatōes re
cipe cũ recipiat ſuũ:ex̄ de deci.de fris.
Ideo.c.quanto.videtur intelligenduꝫ
de aliis oblationib⁹:cum diſtinctōe ta
men Guil.prefata. B.

Utꝝ ſacerdos poſſit recipe pecuniā
oblatā ꝓ miſſis quas in pnīa iniũxit?
R°ſm Hoſti.Nō dꝫ miſſas q̄s ipſe in
iunxit celebrare.qꝛ ſpēs mali eſt:ex̄ de
vi.ꝛ ho.cle.cũ ab oī.Sꝫ vel talia nō in
iungat.vl' ſi iniũgit dicat ei ꝙ ip̄as fa
ciat celebrari p̄ aliũ:ita tñ ꝙ nō p̄ vici
nũ ſacerdotē de quo merito ſit ſuſpitō
ꝙ ille ſacerdos mittet aliũ penitētem
ad ip̄m.ſed vel ip̄e cōfeſſor gratis cele
bret vel oblatũ hac occaſiōe paup̄ib⁹
eroget.Qui offert alicui religioſo loco
vel eccl'ie oīa bona ſua:nunqd itelligũ
tur futura:aut iura ꝛ actiones.Dic vt
.ī.pignus.§.4°

Obligatio.

Quot mōis aliqua taci
te obligantur.vide.ī.pign⁹.§.
2°.ꝛ ibi de mā obligatꝭ.p̄ to.

Obligatus ad rōci

nia.Utꝝ illi q obligati ſũt ad
rōcinia qꝛ gerũt adminiſtratōem alic⁹
vt ſunt tutores.ꝓcuratores.ꝛ h⁹modi
poſſint ordinari? R°ſm Ray.Si exer
cent h⁹modi adminiſtratōes ꝓ p̄ſona
ſecl'ari ꝛ nō miſerabili nō pñt ꝓmoue
ri.21.q.3.c.p̊.ꝛ 2°.ex̄ ne cle.vel mo.c.p̊.et
2°.Si vo exercēt ꝓ p̄ſona eccl'aſtica:vl'
etiā ſeculari miſerabili:vt eſt cec⁹pau
per.pupillus.ꝛ vidua.pñt ꝓmoueri ſi
aliud nō ipediat.diſ.89.indicatũ.ꝛ diſ.
.88.p̄uenit.ꝛ.16.q.1.monachi.

Sed qd ſi officiũ qō geſſerũt finitũ
ſit:ꝛ tñ ſunt obligati ad rōciniũ? R° ſꝫ
Ray.Si nō moueať eis qō neq₃ mota
eſt:bene pñt ꝓmoueri:niſi manifeſtũ
ſit aliquē talē teneri de dolo.tũc.n.ep̄s
deberet eũ ex officio ſuo repellere:ſic
ꝛ quēlibet criminoſũ ſiue īfamē.2.q.7.
alieni.6.q.1.infames.ff.de poſtu.l.quos

ꝓhibet. Si ꝟo in ipa ꝓmotiõe moueť
eis q̄ſtio vel antea mota eſt: diſtingue
q2 ſi qõ moueať de dolo nõ debẽt ꝓmo
ueri ante deciſam litem. si. diſ. tãtis. 23.
di. illud. ex̄ eo. c. p̄. Tñ dz taxari tp̃s in
fra qd̊ q̄ſtio decidať: ar. ex̄ q fi. ſint le.
lator. ⁊ qui ma. accu poſ. ad hec. A.
Ibi non videtur haberi hoc. c. B. C.
de inge. ma. l. diffamari. Si vero q̄ſtio
moueatur de culpa tm̃: talis põt ꝓmo
ueri non obſtante actoris reclamatio
ne. tñ lis poſtea ꝓcedet ſicut p̃us ⁊ ſub
eodẽ iudice. ff. de iudi. vbi ceptũ. ff. d̊ iu
riſ. om. iudi. l. cũ quedã. A. Predicta
intelliguntur de obligatis rõciniis p̃ua
te pſone. ſi vero reipublice: de hoc dici
tur in ſequenti. §. B.

Utꝝ qui ſũt obligati reipublice poſ
ſint ordinari? R°. Si ſunt obligati rei
publice ex adminiſtratõe quam geſſe
runt nõ debẽt ꝓmoueri añ reddita ra
tiocinia. diſ. 51. p̃terea. C. de epiſ. ⁊ cle. of
ficiales. Sec⁹ ſi alr̃ reipublice ſint debi
tores. ff. de mu. ⁊ ho. l. reſcripto. §. debi
tores. C. de epiſ. ⁊ cle. q̄ſq̄s emerſis. A.
Idẽ in ſũ. con. li°. 3°. ti. 16. q. 4. Ubi ẽt pz. ⁊
in iurib⁹ allegatis ꝙ q̊ ad obligatos rõ
ciniis reipublice nõ fit diſtinctio: vtrũ
ſit mota queſtio vel nõ. B.

Utꝝ obligat⁹ p iuramentũ vel alio
modo ad aliquid dãdũ vel faciendum
poſſit ordinari? R°. ſm Ray. Bene põt
ſz remanet obligatus ſicut ⁊ añ. vľ põt
ſcribẽdo: vel alia honeſta faciendo ſa
tiſfacẽ. Nec obſtat diſ. 53. legem. ⁊ diſ.
54. quicunq̃. q2 illa intelliguntur de
perpetuo obligatis. puta de ſeruis cu
rialibus. ⁊ huiuſmõi. Si tamen obliga
tus erat ad indecentia: puta ad miſtrã
duz in balneis vel in tabernis: vel ad
purgandũ cloacas ⁊ h⁹mõi: non debet
ordinari donec ſatiſfecerit: vel alium
eque idoneũ ſuppoſuerit ad talia. A.
Hoc vltimũ dictũ a ꝟ. ſi tamẽ. ⁊c̃. fuit
glo. Ray. vt pz in ſum. con. eo. ti. q. 5. ad
fi. Et addit. Sed in tranſeũte ad mona
ſterium hoc nõ regriť: hoc eſt: q2 non
obſtante quacunq̃ obligatõe dãdi vel
faciendi etiã iuramẽto firmata põt q̄s
libere ad religionẽ trãſire: iux̄ faculta
tẽ ſuã ſatiſfaciẽdo creditorib⁹: ſi h° nõ
faciat ex leuitate vel volũtate ſubtra
hẽdi debitũ: ſed ex caritatis feruore ⁊
ſpũs ſancti iſpiratõe. Nec facit iſte in
iuriã creditori. Excuſať. n. ſpũs ſãcti au
ctoritate cui nemo reſiſtere põt. 19. q. 2.
due ſunt. ⁊ ex̄ de regu. licz. vt pz in dcã
. q. 5. B. Utꝝ obligat⁹ ad rõcinia poſ
ſit ingredi religionẽ: require. ĩ. religio
2°. §. 7°.

Cculta.

Quõ ⁊ q̄liter ta
lia corrigenda
ſunt habetur ſ̄. correctio 2°. §
5°. Itẽ require. ĩ. reuelatio.

Dium.

Utꝝ odiũ ꝓximi
ſit peccatuz? R°.
ſm Tho. ſcd̃a ſcd̃e. q. 34. Dz
homo in fratre odio hẽre peccatũ. ⁊ oẽ
id quod pertinet ad defectũ dine iuſti
cie. ſed ipam naturã ⁊ gr̃am fratris nõ
poteſt aliquis habere odio ſine pecca
to. Hoc aũt ipm ꝙ in fratre odim⁹ cul
pam ⁊ defectũ boni ptinet ad fratris
amorẽ. Eiuſdem. n. rõnis eſt ꝙ velim⁹
bonũ alicui⁹ ⁊ ꝙ odiam⁹ malũ. Unde
ſimpliciť accipiendo odiũ fratris ẽ cuz
peccato. i. Joh. 3°. Qui odit ffem ſuum
homicida eſt. De dilectione ſiue carita
te que 9riať odio hẽs ſ̄. caritas.

Fficium eccleſie.

Multa habes de hoc ſupra.
hore. ⁊ ſupra miſſa.

Leum ſanctum ſiue

chriſma. In die cene p epiſco
pos triplex oleum cõſecrať. Primuz et
p̃ncipale eſt ſanctũ chriſma. ſ. ex oleo
⁊ balſamo. ⁊ cũ iſto bñdicũtur fontes
baptiſmales. Itẽ calix ⁊ patena. Item
conſecratur eccľia ⁊ etiã altare. Itẽ pu
er poſtq̃ baptizatus eſt inungiť i ver
tice ⁊ in fronte. Itẽ inunguntur epi quã
do cõſecranť in capite ⁊ in manibus.
Itẽ oẽs fideles qñ recipiunt ſacr̃m cõ
firmatõis. Et de iſto chriſmate ãnuati

renouãdo hẽs ꝫ.baptism⁹.2°.§.3°. Scđꝫ
dicit oleũ cathecuminoꝝ siue oleũ san
ctũ:siue bñdictũ.Et isto inungit puer
qui dꝫ baptizari in pectore ⁊ int̃ scapu
las. Item vngunt man⁹ eius q ordina
tur sacerdos. Itẽ inungit tam ecclia ꝙ̃
altare ante chrismatõem ⁊ cõsecratio
nẽ. Itẽ inũgunt reges ⁊ ꝑncipes i bra
chio siue in humero. Tertiũ ẽ oleũ ifir
morũ quo inungunt infirmi in mortis
articulo. De qua vnctõe hẽtur.i. vnctõ
extrema per totũ. Predicta oia hñtur
sũmatim ex̃ de sacra vnc.c.vnico.⁊ in
pontificali romane curie.

Sꝫ nũqd pñt hec olea alio tpe ↄse
crari? R°. Oleũ sanctũ siue chrisma in
die cene dñi ↄfici dꝫ: vt nõ.ꝺ ↄse.di.4.
oi tpe.⁊ ex̃ de sen.exco.qm̃.li°.6°. De ali
is aũt non inuenio ꝓhibitum.

Quid si oleũ nõ ↄsecratũ apponat
oleo ↄsecrato? R°. Totũ efficit cõsecra
tũ.ex̃ de ↄse.eccle.vel al.qꝺ in dubiis.
sicut ⁊ de aqua bñdicta dictũ est ꝫ. aq̈
bñdicta. A. Et ibi de h° i additõe. B.

Pinio. Utꝝ auditores di
uersoꝝ magistro
rũ tenẽtiũ diuersas opiniões
excusent a peccato si opiniones magi
stroꝝ suoꝝ teneãt? R° ꝫm Tho. i q̃libꝫ
Si diuerse opiones doctoꝝ sacre scri
pture non pertineãt ad fidem ⁊ bonos
mores.absqꝫ ꝑiculo auditores vtrãqꝫ
opinionẽ sequi pñt. Hic.n.hẽt locũ qꝺ
apl̃s dicit Ro.14°. vnusq̃sqꝫ in suo sen
su abundet. In his ꝟo que pertinent
ad fidẽ ⁊ bonos mores nullus excusat
si seq̃tur erroneã opionẽ alicui⁹ mgr̃i.
In talib⁹.n.ignorãtia nõ excusat. A.
nisi qs intẽdat tenẽ qꝺ tenet ecclia. et
querat diligẽter noscere veritatẽ.24.
.q.3.dixit apl̃s. B. alioqn imunes fuis
sent a peccato qui secuti sũt opinionẽ
Arrii. Nestorii. ⁊ alioꝝ heresiarchaꝝ.
nec possũt excusatõem hẽre ꝓpt sim
plicitatẽ si in talib⁹ opinionẽ erroneaꝫ
sequãtur. In talib⁹.n.dubiis nõ est de
facili ꝑstandus assensus: sed poti⁹ vt
dicit Aug⁹ 3°. de doc.xpiana: consulere

dꝫ qs regulã fidei quã de scripture pla
niorib⁹ locis ⁊ eccl̃e auctoritate ꝑcipit
Qui g° assentit opinioni alicui⁹ mgr̃i ꝯ̈
manifestũ scripture testimoniũ siue ꝯ̈
id qꝺ publice tenet ꝫm eccl̃ie auctori
tatẽ non põt ab erroris uitio excusari
Con. Monal. Guil. ⁊ Ul. A. s. qñ error
est ꝯ̃ manifestaꝫ sñiam scripture vl̃ ec
clesie. In dubiis ꝟo dicit Monal. ꝙ nõ
gnãtur aliquod ꝑiudicium ꝟitati: cuꝫ
int̃ diuersas opiniones a magistris ap
ꝓbari scripturi autẽtici ãnõtas illã qs
amplectitur q̃ sibi magis vr̃ cõsona ra
tioni. Et con. glo. Ray. ⁊ Ul. vt in sũ. cõ.
li°.3°. ti.33.q.18. B. Hosti. addit ꝙ qñ st̃
diuersa iura ⁊ opiniones.s.nõ ꝯ̃ deũ et
bonos mores: humanior sñia est ꝑferẽ
da.s.ceteris ꝑibus: ex̃ de trãsac.c.fi. A.
facit.ff. de legi.l.benigni⁹. B. Alr̃ ꝟo
stãdũ est illi qui meliori innititur rõi: ex̃
de fer̃.capellanus.

Ratio quid sit? R° ꝫm
Ray. ⁊ Hosti. Ora
tio ẽ pius affect⁹ mẽtis in deũ
tendẽs.⁊ plerũqꝫ ne aius pigritet i vo
cẽ ꝓrũpẽs. A. Uel ꝫm eosdẽ. Oratio ẽ
ꝯgeries vocũ ad aliquid iperrãdũ i de
um tendentiũ: vt in sũ.con.li°.3°. ti.34.
.q.cxi. Et decetero cũ allegabit sũma i
dubio intelliget de ꝑfata sũma confes
sorũ. B. vel ꝫm Hug. de sanc. victo.
Orõ est deuotio quedã ex cõpunctiõe
ꝓcedẽs: vel ꝫm Damas. Oratio est pe
titio decentiũ a deo. Et ꝫm Tho. in 4°.
dis.15. hec diffinitio Damas. verissime
essentiam oratõis declarat. A. Idem
in dicta.q.cxi. B.

Quare deũ oram⁹? R° ꝫm Tho. se
cũda scđe.q.83. Deũ oram⁹ nõ vt dinaꝫ
dispositõem imutem⁹: sꝫ vt ipetrem⁹
quod ꝺs disposuit per orões sãctoꝝ eẽ
iplendũ: vt.s.hoies postulãdo merean
tur accipere qꝺ eis oipotẽs deus ante
secula disposuit donare: vt Greg⁹ dicit
ꝑ dial. Nõ g° ꝑces nr̃as deo porrigim⁹
vt ei nr̃as indigẽtias manifestem⁹. sed
vt nosipsi consideremus in his ad diui
num auxilium esse recurrendũ. A. Iõ

in sũ.con.co.ti.q.iiȝ. B.

Utrũ aliq oro dirigẽda sit ad scõs?
R. sʒ Tho. vbi sup. Sanctis porrigit
oro nõ tanq̃ p ipos iplenda. sʒ vt eorũ
meritis ꝛ pcib⁹ orõnes sortiant effectũ
Uñ a scã trinitate petim⁹: vt nostri mi
sereat. ab aliis vo scis vt orẽt p nobis
A. Et idẽ ẽ de angelis: vt in sũ.con.co.
ti.q.iiȝ. B.

Utrũ oro debeat eẽ vocalis? R. sm
Tho. scda scde.q.8ȝ. Cõis oro ẽ que per
mistros eccle in psona toti⁹ ppli offer
tur. Et iõ oʒ q talis oro innotescat toti
pplo p quo offert. Qd non posset fieri
nisi eẽt vocal. Oro vo q̃ offert a singu
lari psona: siue p se: siue p aliis orãte:
nõ est de nccitate q sit vocalis. Adiun
git tñ vox tali orõi triplici rõne. p̊ qdẽ
ad excitãdũ iteriorẽ deuotõem: q̃ mẽs
orãtis eleuat in deũ. qꝛ p exteriora sig
siue vocũ siue etiã alioꝝ factoꝝ mens
hoĩs mouet sm apprehẽsionẽ. ꝛ p ɔ̃ns
sm affectõem. vñ Aug⁹ dicit ad pbaȝ.
q vbis ꝛ aliis signis ad augẽdũ sãctũ
desideriũ nosipos acri⁹ excitem⁹. Et iõ
in singlari orõe i tãtũ est vocib⁹ ꝛ hui⁹
modi signis vtẽdũ: inquãtũ pficit ad
excitãdũ mentẽ. Que si p hoc distraha
tur vel q̃litercũq; ipediat: est a talib⁹
cessandũ. Qd pcipue ɔtigit i illis: quo
rũ mens sine signis h⁹modi est suffici
enter ad deuotõem pata. Uñ in ps. Ti
bi dixit cor meum: exquisiuit te facies
mea. Et de Anna legit p̊ Reg.p̊. q loq̃
batur in corde suo. 2° adiungit vocal
oro q̃si ad redditõeȝ debiti: vt. s. hõ do
seruiat sm totũ illud qd ex deo hʒ. i. ñ
solũ mẽte: sed ẽt ore. Osee vlt. Oẽȝ au
fer inigtatẽ ꝛ accipe bonũ: ꝛ reddem⁹
vitulos labioꝝ nroꝝ. 3° adiũgit ex q̃dã
redũdãtia ab aĩa ad corp⁹: ꝛ ex vehe
mẽti affectõe. ps. Dilatatũ ẽ cor meũ ꝛ
exul. lingua mea. A. Idẽ in sum.cõ.
co.ti.q.ii5. B.

Utrũ attẽtio mẽtis in orõe sit nccĩa
R. sm Tho. vbi s. Nccĩuȝ aliqd dr du
plicit. Uno° ppt qd meli⁹ puenit ad fi
nẽ. ꝛ sic attẽtio absolute nccĩa ẽ orõni.
Alio° dr sine q̊ res nõ põt ɔseq suũ effe
ctũ. Est ãt triplex effect⁹ orõis. Prim⁹
qdẽ ẽ mereri. Et ad hũc effectũ non ex
nccitate reqrit q attẽtio assit orõi per
totũ: sʒ vis pme itẽtõis totã orõeȝ me
ritoriã reddit. A. Hoc veꝝ ẽ nisi qs
studiose seu ex notabili negligẽtia mẽ
tẽ distrahat. tũc. n. nec mẽtur nec impe
trat: sʒ poti⁹ peccat: ex de cele. mis. dolẽ
tes. B. Scds effect⁹ orõis ẽ impetra
re. ꝛ ad hũc ẽt effectũ sufficit pma intẽ
tio quã ds pncipalr attẽdit. A. Si ãt
pma itẽtio desit: oro neq; mẽitoria est
neq; ipetratiua. Illã. n. orõem ds ñ au
dit: cui ille q orat nõ itẽdit: vt dic Gre
go⁹: vt i sũ.cõ.co.ti.q.ii6. B. Tertius
effect⁹ ẽ q̃dã spũalis mẽtis refectio: ꝛ
ad hũc d nccitate rqrit i orõe attẽtõ. i.
Cor. i4. Si orẽ ligua: mẽs mea siñ fru
ctu ẽ. Est ãt triplex attẽtõ q orõi vocali
põt adhibẽi. Una q̃ attẽdit ad vba ne
qs i eis erret. Scda q̃ attẽdit ad sensũ
vboꝝ. Tertia q̃ attẽdit ad finẽ orõnis
. s. ad deũ: ꝛ ad rẽ p q̃ orat: q̃ qdẽ maxie
ẽ nccĩa. ꝛ hãc ẽt idiote pñt hre. Et qñq;
i tãtuȝ abũdat hec attẽtio: vt ẽt alioꝝ
oĩum mẽs obliuiscat. sicut dicit Hugo
de scõ vic. A. Id i dcã.q.ii6. B.

Utꝝ in orõe euagatio mẽt sit pctm̃
R. sm Tho. scda scde.q.8ȝ. Si qs ex p
posito in orõe mẽte euaget. pctm̃ est. ꝛ
ipedit oratõis fructũ. Et ɔ h° dic Aug⁹
in regula. Psalmis ꝛ hymnis cũ oratis
deũ hoc vset i corde qd pfert in ore.
Itẽ ɔ h° pcipit clicis q officiũ diuinũ
q̃tũ eis de⁹ dederit studiose celebrẽt
pariter ꝛ deuote: extra de cele. mis. do
lẽtes. Euagatio vero que fit preter in
tentõem: orationis fructum non tollit
vnde Basilius dicit. Si debilitatus a
peccato fixe nequis orare: quãtum po
tes teipm exhibeas: ꝛ de⁹ ignoscet: eo
q non ex negligentia: sed ex fragilita
te non potes vt oportet assistere corã
do. A. Idẽ i sũ.cõ.in dcã.q.ii6. Et addi
tur circa finẽ: q i orõnib⁹ ad q̃s obliga
mur ex voto vel ex pniali iniũctõe vl
ex statuto eccle: tenemur repellere

nõ solũ cogitatões vanas:sed ẽt bonas tamẽ ipertinẽtes. vnde dicit Ber. sup Cant. Spũs scũs illa hora.s.orõis gtũ nõ recipit qcqd aliud q̃ȝ qd debes ob tuleris:neglecto eo qd debes. B.

Utrȝ orõ debeat eẽ diuturna vel ẽt cõtinua? R. ꝫm Tho. vbi s̄. Orõ ꝫm se ꝯsiderata nõ põt esse ꝯtinua.qꝛ opȝ ẽt aliis opib' occupari. Sȝ sicut dic̃ Aug' ad ꝓbã.iõ ꝑ certa interualla horarũ ꝛ tẽpoꝝ deũ oram': vt in illis reꝝ signis nosipsos moneam': q̃ȝtumq̧ in hoc de siderio ꝓfecerim' nobipis inotescam' ꝛ ad h° agẽdũ nos acri' excitem'. Uni uscuiusq̧ aũt rei q̃ȝtitas dȝ eẽ ꝓportõa ta fini:sicut q̃ȝtitas potõis sanitati. vñ dñs ẽ vt orõ tm̃ duret q̃ȝtũ est vtile ad excitãdũ interioris desiderii feruorẽ. cũ vero hanc mẽsurã excedit:ita ꝙ si ne tedio durare nõ possit:nõ est vlteri' orõ ꝓtẽdẽda. Uñ Aug' dicit ad ꝓbam Dicunt fratres in egypto crebras qdẽ hẽre orões:sed eas tã breuissimas:ꝛ ra ptim quodãmodo iaculatas ne illa vi gilanter erecta q̃ oranti ꝑlimũ nccĩa ẽ ꝑ ꝓductiores moras euãescat atq̧ he betetur intẽtio. Ac per hoc etiã ipi sat] ondũt hãc intẽtõem sicut nõ eẽ ꝓtẽdẽ dã si perdurare nõ põt:ita si ꝑdurauе rit nõ cito eẽ rũpendã. Et sicut h̃ est at tẽdẽdũ in orõe singulari ꝑ cõparatõeȝ ad intẽtõem orãtis:ita etiã in orõe cõi ꝑ cõparatõem ad ppl̃i deuotõem. Qd aũt dñs dicit Luc. 18°. Opȝ sp orare. et Apl's. 1. ad Thessal. 5°. Sine itermissiõe orate:itelligẽdũ ẽ ꝙ aliqs ꝯtinue oret ꝓpter ꝯtinuitatẽ d̃siderii:siue affectũ caritatis ex quo ꝓcedit orõ:q in nobis dȝ esse continu'. vl' qꝛ nõ intmittat qn statutis tꝑib' oret: vl' ẽt ꝓpter affectũ q post orõem remanet i ipo orãte aut i alio quẽ ipe suis bñficiis ꝓuocat vt ꝓ se oret. Et h̃ nota etiã illud Hiero. Nõ ẽ ꝟbis tm̃:sed corde orãdus d̃s. Qua ꝓ pter melior ẽ septẽ psalmoꝝ decãtatio cũȝ cordis puritate ꝛ spũali hilaritate q̃ȝ toti' psalterii modulatio cũ anxieta te cordis atq̧ tristicia. de ꝯse. dis. 5. non mediocrit. A. Jõ i sũ. cõ. eo. ti. q. 116. B

Utrȝ d̃s exaudiat pctõres orantes? R. ꝫȝ Tho. scd̃a scd̃e. q. 83. Si peccator aliqd petit inq̃ȝtũ peccator. i. scd̃m de siderium peccati hic a deo nõ exauditur ad mĩam:sed qñq̧ audit ad vindictaȝ dũ d̃s ꝑmittit peccatorẽ amplius ruẽ in peccata. Deus. n. q̃dam negat ꝓpiti' que ꝯcedit irat': vt Aug' dicit. Orõem ꝟo peccatoris ex bono nãe desiderio ꝓ cedẽtẽ d̃s audit:nõ q̃i ex iusticia: quia peccator hoc modo nõ meret:sȝ ex pu ra mĩa. obseruatis tñ q̃tuor ꝯditõibus que cõiter requirunt ad orõnem q̃ dȝ exaudiri. s. vt ꝓ se petat nccĩa. s. ad salu tẽ pie ꝛ perseuerãter. Alias ẽt ꝯditiões orõnis hẽs h̃ i. §. q ẽ iuxͣ ꝓxie se. A. Jõ in sũ. eo. ti. q. 118. B.

Utrȝ orõ cadat sub p̃cepto? Rñ. ꝫm Ul. Ad orõem qdẽ mẽtalẽ. A. ꝛ etiaȝ vocalẽ scd̃ȝ eũdẽ: vt pȝ i sũ. eo. ti. q. 119. vbi hec notant. B. hõ tenet ex iure nãli ꝙ dictat hõi ꝙ disponat se ad ea sine qb' nõ ẽ sal'. A. Que dispositio nõ ẽ sine orõe: vt ibidẽ. B. Et ad hoc ius accedit auctoritas xp̃i dicẽt] Luc. 18°. Oȝ sp orare. Sup q̃ Chryso' dic̃. Oȝ nccitatẽ dicit. A. hoc ꝯtinet sub illo p̃ cepto. Memẽto vt diẽ sabbati sãctifi ces: vt ibi. B. Ad vocalẽ ꝟo orõnẽ seu cũ cãtu nõ tenet qs ex p̃cepto diuino. A. s. quo ad determiatũ modũ orandi vt ibidẽ. qd intelligi dȝ q̊ ad q̃ȝtitatem al' bñ determinat: qꝛ dicẽ debem'. paſ nr̃. ꝛc̃. Math. 6°. ꝛ Luc. xi°. Jõ oẽs xp̃iani debent orõeȝ hanc dñicã scire ꝛ dicere. de ꝯse. dis. 4. vos añ oĩa. B. Sed ex statuto eccl'ie q̃ missas ꝛ horas canoni cas idixit ministris eccl'e vel etiã ex in iunctõe ꝯfessoris pro satisfactõe pñie. Con. Tho. i 4°. dis. 15. addẽs ꝙ ꝛ oib' cõi ter etiã nõ ministris videtur ab eccl'ia determinatũ tp̃s statutũ esse: cũ ex ca nonũ statutis teneãtur dieb' festiuis diuinis officiis interesse. vt ministris ꝓ ppl'o orãtib' suã intẽtõem ꝯforment. A. Jdẽ in sũ. eo. ti. q. 119. B. Põt ad h° ꝑtinẽ s̄. missa. §. pl't. ꝛ s̄. hore.

Quot sũt ↄditões quas oro dꝫ hr̃e?
R. sm Ray. ⁊ Hosti. xiij. Prima ē ꝙ
sit fidelis. Nã sine fide impossibile est
placere deo: ⁊ sancti ꝑ fidē adepti sunt
repromissiones. ad Heb. xi. Scḋa vt
sit secura seu ↄfidēs. Jacobi. p̃. Postu
let i fide nihil hesitãs. Tertio sit hũil'
Eccl'. 35. Oro hũiliantis se nubes pene
trabit. ⁊ de ↄse. di. 5. ñ mediocrit. Quar
to sit discreta. Math. 20. Nescitis qd
petatis. Jac. 4. Petitis ⁊ nõ accipitis
eo ꝙ male petatis. Quĩto deuota. i. po
tiꝰ corde q̃ͬ ore. p̃. Reg. p̃. Anna loque
batur in corde suo ⁊ vox peniꝰ nõ au
diebat. Augꝰ. Quid ꝓdest strepitꝰ labi
orũ si mutũ ē cor? Sexto verecũda: vt
i publicano qui nõ audebat oculos ad
celũ leuare. Luc. 18. Septimo. secreta.
Math. 6. Tu aũt cũ oraueris. ⁊c̃. Jsido
rus. Oro p̃uatis locis opportuniꝰ fũdi
tur. Octauo pura. Augꝰ sup ps. Orõis
pure magna ē ꝩtus ⁊ velut fidelis nũ
ciꝰ mãdatũ pagit ⁊ penetrat q̊ caro nõ
ꝑuenit. Jtē Johes os aureũ. Non põt
qs̃q̃ grãm vite celestis acc pe: nisi pur
gatꝰ fuerit ab oi sorde. de pe. di. i. nõ po
test. Nono lachrymosa. Jsai. 38. Audi
ui orõem tuã. ⁊ vidi lachrymas tuas.
Et glo. Aug. sup Thob. 4. Oro deũ le
nit. lachryma cogit. hec vngit. illa pũ
git. Decimo sit attẽta. vt h̃ s̃. §. 5. dictũ
ē. Undecimo feruida. ps. Depcatꝰ sum
fa. tuã i toto corde meo. Duodecio ope
sa. Thob. 12. Bona ē oro cũ ieiunio et
elyma. Et sup illõ Treñ. 3. Leuemꝰ cor
da nr̃a cũ manibꝰ nr̃is. dic̃ Gregꝰ. Cor
cũ manibꝰ ad deũ le[illegible] q orõem suã
opibꝰ roborat. Decimotertio assidua.
exẽplo illiꝰ q panes ab amico petebat
Luc. xi. Et apl'i ꝑseuerãtes i orõe spm̃
scm̃ acceperũt. Act. 2. A . Jõ i sũ. eo. ti.
q. 20. Et in. q. se. dr̃ ꝙ q̃tuor sũt ↄditões
qbꝰ ↄcurrẽtibꝰ oro sp ē efficax ad ipe
trãdũ: quas ponit glo. Luc. xi. sup ista
ꝑabola. Quis vestrũ hẽbit amicũ. ⁊c̃.
videlꝫ vt petat pie. pro se. ꝑseuerãter:
⁊ ad salutē. Et exponit Ul. dicẽs. Pie. s.
vt petẽs nõ ponat obstaculũ gr̃e. ⁊ hº
obstaculũ ē idispositio petẽtis ad illõ
qõ petit. Pro se. qr merito ↄdigni vnꝰ
alt'i grãm nõ meret: cũ vix sibi suffici
at ꝓprium meritũ sm illud Math. 25.
Ne forte nõ sufficiat nob ⁊ vobis. Ad
salutē. qr ꝓ aliis ad salutē ñ ꝑtinẽtibꝰ
deus nõ exaudit. Perseuerãter. At ille
si ꝑseuerauerit pulsans. ⁊c̃. Luc. xi. Et
subdit. Tamē ds ex abũdãtia pietatis
exaudit frequẽter etiã cũ nõ oẽs he cõ
ditões cõcurrũt: sed his concurrẽtibus
nunq̃ ē inefficax oro. B.

Utrũ in orõe sit aliqd determiate pe
tẽdũ? R. sm sniam Tho. scḋa scḋe. q.
83. Si loq̃mur de bonis spũalibꝰ: vt de
ꝩtutibꝰ gr̃a ⁊ gl'ia: qbꝰ nec hõ põt male
vti: nec de se malũ euẽtũ pñt hr̃e talia
sci absolute petũt: sm illud ps. Ostende
faciē tuã ⁊ salui erimꝰ. Et iterũ. Deduc
me in semita mã. tuo. Sꝫ si loq̃mur de
tꝑalibꝰ: dicẽdũ sm Aug. ad Probã de
orãdo deũ. Hoc licet orare qõ licet de
siderare. Tꝑalia aũt licet desiderare:
nõ qdē p̃ncipal'r vt in eis finē ↄstitua
mus: sꝫ sicut q̃dã ãminicl'a qbꝰ adiuua
mur ad tẽdẽdũ i beatitudinē inq̃tũ ꝑ
ea vita sustẽtat. ⁊ inq̃tũ nob organice
deseruiũt ad actũ ꝩtutũ: vt ⁊ phs dic̃
p̊ ethi. Et iõ ꝓ tꝑalibꝰ licet orare: q̃ qui
dē ex q̊ nõ p̃ncipal'r petimꝰ: sed in ordi
ne ad aliud: eo tenore a deo petimꝰ sm
ꝙ expediunt ad salutē. Al'r tꝑalia det
minate a deo petẽ nõ opꝫ: qr pñt malũ
euẽtũ hr̃e: ⁊ eis hõ põt bñ ⁊ male vti.
Uñ Ualeriꝰ dicit. Nos plerũq̃ id vot
expetimꝰ qõ nõ ipetrasse meliꝰ foret
Et con. Ray. ⁊ Hosti. Et addũt ꝙ dñs
⁊ mgr̃ oia petẽda ↄclusit in. 7. petitioni
bꝰ cũ docuit nos orare pr̃ noster. ⁊c̃. B.

Quõ ordinãt petitões in orõne dñi
ca? R. sm Tho. vbi s̃. Oro dñica perfe
ctissima ē. Et sm Aug. si recte oramus:
non aliud dicẽ possumꝰ. Nã p̊ ponunt
ea ꝑ que i nobisipsis fiduciã excitamꝰ
. s. consideratio caritatis eiꝰ ad nos: qr
bonũ nr̃m vult. Jdeo dicimꝰ pr̃ noster
Et ↄsideratio excellẽtie q̃ põt. iõ dr̃. qui
es i celis. Deinde sequũtur. 7. petitões

⁊ eo ordine q̊ petēde sūt. Prima ꝑtīet
ad dilectōem dei q̄ deū in seipo diligi
mꝰ cū dr̄. sanctificet̄ nomen tuū. i. sāctū
ab oibꝰ hēat̄: qđ ꝑtinet ad gloriā dei ī
hōibus ꝓpagādā. Secūda pertinet ad
dilectōem q̄ diligimꝰ nos cum dr̄. adue
niat regnū tuū. i. ꝑ quā petimꝰ ad glīaȝ
regni eius peruenire. Tertia petitio ꝑ
quā petit̄ directe id q̊ beatitudinē me
remur. cū dr̄. fiat volūtas tua sicut i ce
lo ⁊ in terra. Quarta per quaȝ petitur
illud quo instrumentalr̄ iuuamur ad
merēdum: cū dr̄. pa. no. q̊ti. da no. hodie
siue hoc intelligat̄ de pane sacramēta
li: cuiꝰ quotidianus vsus ꝑficit hōi. in
quo etiā intelligunt̄ oia alia sacr̄a: siue
etiā intelligat̄ de pane corꝑali: vt per
panē intelligat̄ ois sufficiētia victus.
Quinta est remotio eius qđ esset īpe
dimētū ꝑme petitōis. q: directe exclu
dit a regno. s. pctm̄. vñ dr̄. Dimitte nob̄
debita nr̄a sicut ⁊ nos di. debi. nostris.
Sexta est remotio eiꝰ qđ nos īpedit a
scđa petitōe. s. ab obseruātia diuine vo
lūtatis: cū dicimꝰ. Et ne nos idu. in ten
ta. ꝑ qđ nō petimꝰ ne tētemur: sed vt a
tētatōe nō vincamur: qđ ē in tētatōeȝ
induci. Septima ē remotio penalitatꝭ
p̄ntis q̄ est īpeditiua tertie petitōis. s.
sufficiētie circa vitam. vñ dr̄. Sȝ libera
nos a malo. A. Possunt ⁊ alie expo
sitōes orōnis dn̄ice poni: sȝ ꝓpt̄ breui
tatē omittūtur. Ad rōem tn̄ horaꝝ ca
nonicaꝝ sciēduȝ ꝺm Ul. ⁊ in sum. cō. eo.
ti. q. 122 ꝙ iō hore canonice diuidūtur
in septem tꝑa. q: i his diuersa saluato
ris mysteria gesta sunt. Nā i nocte na
scit̄: orat ꝑnoctās in orōe. ꝓditiose tra
dit̄. capit̄ vt latro cū gladiis ⁊ fustibꝰ.
oēm patiētiā exhibet gladiū ꝓhibēdo
ꝓditorē ⁊ alios hostes suos caritatiue
āmonendo. auriculā abcisam anādo.
volūtarie se pati ostēdēdo: ea que ista
bant p̄dicendo. ad locum ꝓditioni con
gruum se transferēdo. hostibꝰ obuiam
ꝓcedendo. eos solo v̄bo soletenꝰ ꝓster
nēdo. seip̄m eis indicando. opprobriis
falsoꝝ testiū saturat̄. alapis a seruis ce
ditur. ⁊ vt falsus ꝓpheta puerili ludo
illuditur ⁊ cōspuit̄. a discipulis deserit̄.
a Petro negatur ⁊ ꝓtinus oculo mise
ricordie ītuet̄. corpꝰ eiꝰ in sepulchro ge
scit. aia in inferno. Mane qđ ē hora p̄
ma i ꝯciliū iudeoꝝ ducit̄. falsa testimo
nia ꝯ eū q̄runtur. extorta ab ip̄o ꝓfes
sio v̄itatꝭ blasphemia iudicat̄. vincit̄
cum falsis accusationibus. Pilato tra
ditur: ⁊ ꝺȝ quorūdam opinioneȝ resur
git. Hora tertia accusat̄. Herodi mit
titur. ab ip̄o ⁊ suo exercitu spernit̄ a q̊
etiā illusus in veste alba ad examen
Pilati remittit̄. clamoribꝰ iudeoꝝ cru
cifigit̄. a Pilato flagellat̄. spm̄ scm̄ mit
tit. Hora sexta iudicat̄. condēnat̄. con
spuitur. illudit̄. spinis coronat̄. arūdine
cedit̄. crucē sibi baiulās egredit̄. felle ⁊
aceto potat̄. cū sceleratis ꝯputat̄. blas
phemat̄. irridetur. tenebris corporali
bus occasus veri solis ostenditur. Ho
ra nona matrē consolatur. clamās mo
ritur. velū templi scindit̄. terra mouet̄
petre diuiduntur. monumēta aperiun
tur. cēturio ꝯfitet̄. alii sua pectora tun
dētes reuertūtur. Hora vesꝑtina lan
cea latꝰ eius perforat̄. ex vulnē sāguis
cū aqua egredit̄. Sero qđ ē hora ꝯple
torii cēat cū apl̄is cenā legalē. īstituit
sacr̄alē lauat pedes apl̄oꝝ ⁊ extergit
lintheo. apl̄is p̄dicat. pro eis p̄reȝ orat
ad locū ꝓditōis ꝓperat. tristiciā suam
māifestat discipulis. trinā orōeȝ emit
tit. factꝰ in agonia guttas sudoris san
guinei defluentis in terrā fūdit. de cru
ce deponit̄. aromatibus conditur. iuol
uitur syndone. sepulchrum lapide pre
grādi claudit̄. signat̄. custodit̄. vallat̄.

Ratorium.

Utrum li
ceat cuili
bet i domo ꝓpria hēre orato
rium p̄uatū? R°. Oratoriū i forma ec
clesie nō licet hr̄e absȝ auctoritate ep̄i
A. Si v̄o nō fit i forma eccl̄e bn̄ licet
hēre cuilibet fideli: vt in sū. con. li°. 3°. ti.
24. q. 148. B. nec ibi missa celebra
ri nisi ō ꝯsēsu ep̄i ⁊ ꝓpt̄ necc̄itateȝ. ⁊ ꝙ
non fiat inde p̄iudiciū enorme ecclesie

parochiali. Cleric⁹ aũt q̃ sine auctori
tate epi i tali oratorio celebrauerit d;
deponi. de ɔse. dis. i. vnicuiq;. ꝛ. c. clicos.
ꝛ. c. si qs. A. Idē in sũ. con. li. 3. ti. 28.
. q. 14. Ubi ēt dr̃ ẜm glo. Ray. ꝙ ɔcessa
licētia edificādi monasteriũ intelligit
ꝛ ɔcessa edificādi oratoria opportuna
ifra septa ei⁹. Et in allato. c. siqs. dr̃ ꝙ i
ꝑcipuis solēnitatib⁹ nō d; in ꝑdicti ꝑ
uatis oratoriis celebrari nisi ꝺ ɔsensu
epi. Qꝺ vr̃ itelligēdũ qñ maior vrget
necessitas q̃ȝ in aliis tpib⁹ i qb⁹ ēt sine
licētia epi ꝛ iusta cā nō d; i talib⁹ locis
celebrãi vt ꝑtractũ ē. Itē in dcā. q. 14.
dr̃ ꝙ quilib; pōt auctoritate ꝑpa facē
hospitale ad recipiēdũ paupes sĩñ ora
torio tñ: sȝ tal' loc⁹ nō gaudet libtate ec
clastica: ꝛ emi ꝛ vēdi pōt.

Rdo p°. cōiter quid sit? R° ẜm mgr̃m sē
tentiaꝝ ꝛ Tho. i 4°. dis. 25. Or
do ē signaculũ qꝺdā i quo spũal' ptās
tradit ordiato ad officiũ. A. hec dif
finitio fuit Hug. ꝺ scō vic. Et ẜȝ Pe. ibi
act⁹ exterior dr̃ signaculũ: sed executō
illius ptātis dicitur officiũ: vt in sum.
con. li. 3°. ti. 22. q. 1. B.

Utꝝ ꝑma tonsura siue corona sit or
do? R°. Si loq̃mur de ordine inq̃ȝtũ est
sacramētũ ꝛ impꝛimit caracterem: isto
mō tōsura non ē ordo. q2 nec sacr̃m est
nec impꝛimit caracterē. Et hec ē senten
tia Tho. in 4°. dis. 24. Et ꝑpter hoc iu
ra inf ordines nō posuerũt tonsurā. 32.
dis. seriatiȝ. 77. dis. illud. 93. dis. a subdia
cono. Si vͦo loq̃mur de ordine non vt ē
sacr̃m: sed largo mō ꝑ ꝺputatōe ad di
uinũ cultũ: sic ẜm eũdē ordo ē. ꝛ ita no
minaf ex̃ de eta. ꝛ quali. cũ ɔtingat. sȝ
ꝙ ibi dicit Ber. ꝙ ē idē qꝺ psalmista
tus nō ē sic: vt in se. §. p;. A. Nō ē g°
ꝑma tonsura ꝑpe ordo sȝ dispositio ad
ordines: vt in sũ. con. eo. ti. q. 2. B.

Utꝝ psalmistat⁹ sit ordo? R° ẜm
Tho. in. 4°. dis. 24. In decretis dis. 21.
cleros. psalmistat⁹ 2⁹ ab hostiario iter
ordines ponif: non ꝙ sit spālis ordo: sȝ
q2 ē officiũ ordini. s. lectoratui ānexuȝ.
23. dis. psalmista. Nā q2 psalmi cũ cāt
tu ꝑnunciant: iō lector dr̃ psalmista et
cantor: qꝺ ē qꝺdā officiũ inf ordines.
A. Con. Pe. vt i sũ. eo. ti. q. 3. B.

Quot sũt ordies? R° ẜm sniaȝ Tho.
in 4°. dis. 24. Si ꝑpe accipiam⁹ ordies
inq̃ȝtũ sũt sacr̃a septē sũt. q̃tuor. s. mio
res: vt hostiari⁹. lector. acolitus. ꝛ exor
cista. ꝛ tres sacri. s. subdiaconus. diaco
nus. ꝛ ꝑsbyter. Si vͦo largo mō suma
mus addef minorib⁹ ꝑma tōsura siue
psalmistat⁹: vt qdā dicũt. Et de h° hēs
i ꝑcedētib⁹ duob⁹. §. Sacris vͦo addef
epatus. q̃ tñ vtꝝ sit ordo hēs i se. §. A.
Hoc cōiter tenēt oēs theologi. s. ꝙ or
dines ꝑpe sunt tm̃ septē: vt in sũ. con.
eo. ti. q. 4. B.

Utꝝ epat⁹ sit ordo? R° ẜm Tho. in
4°. dis. 24. Ordo pōt accipi dupl'r. Uno
mō ẜm ꝙ ē sacr̃m: ꝛ sic ois ordo ordina
tur ad sacr̃m eucharistie. Uñ cũ eps ñ
hēat q̃ȝtum ad hoc ptātem supiorē sa
cerdote epatus nō ē ordo. Alio mō pōt
cōsiderari ordo ẜm ꝙ est officiũ qꝺdā
respectu q̃rũdā actionũ sacraꝝ. Et sic
cũ eps hēat ptātē in actōib⁹ hierarchi
cis respectu corꝑis mystici sup sacer
dotē epat⁹ erit ordo. Et isto mō loquũ
tur q̃nq; iura. vt cũ dr̃ ꝙ non pōt ɔmit
tere ea q̄ sunt epalis ordis nisi epo: ex̃
de ɔse. eccle. aqua. A. Et sic ordo ali
quādo accipif ꝑ sacr̃o: aliquādo ꝑ gra
du dignitatis: vt p; in sũ. con. eo. ti. q. 3.
Hoc cōiter tenēt oēs theologi. s. ꝙ or
dies ꝑpe sꝫ tm̃ septē: vt i sũ. e. ti. q. 4. B

Utꝝ ordo sit vnũ sacr̃m? R° ẜȝ Pe.
Unũ ē nō vnitate indiuisibilitatis sic̄
punct⁹: nec ɔtinuitatis sicut linea: nec
ꝑfectōe vni⁹forme sicut corpus aiatũ
sed ē vnũ ꝑfectōe vni⁹ finis: q2 cũ ɔsti
tuaf ex diuersis ordib⁹ spālib⁹ oēs ordi
nanf ad vnũ actũ. s. cōsecratōis eucha
ristie. A. Sicut etiā dom⁹ dr̃ vna ẜm
eũdē: vt in sũ. eo. ti. q. 5. B.

Utꝝ in ordine ɔferat gr̃a? R° scꝺm
Tho. ꝛ Pe. i 4°. dis. 24. In ordie ɔferf
gr̃a gratũ faciēs q̄ nccīa est non solum
ad digne suscipiēdũ sacr̃m: sed etiā ad

digne mīstrandū. A .Idē in sū. con.
eo.ti.q.9. B.

Utꝝ ordo liberet a fortuna seruili.
R° ſm Ray. Nō solū epalis dignitas
sꝫ etiā sacerdotal' liberat a cōditiōe uł
a fortūa seruili vel ascripticia.dis.54.
si seru⁹ sciēte. Et ſꝫ canōes etiā a curia
li fortūa siue vīculo: q͞a vt dictum est
liberat a ſuili q̄ fortior est.di.54. fre
quens.ꝛ.c.ex ātiquis. Ūn̄ q̄ꝫtū ad h° nō
tenet illud c.si seru⁹ sciente. A .quia
illud.c.est q̄dā lex q̄ reuocat̄ p ius cāo
nicū ſm glo.ibi p rōnē p̄tactā. B.
Uerūtn̄ curialis nō dꝫ ordinari.vt.ī.or
dinād⁹.§.15°. A .s.q incipit.15°. B.

Utꝝ votū castitat̄ sit ānexū ordini
sacro. R° ſm Guil. Nō.ut pꝫ ī grecis q
nō tenent̄ ad continētiā nec apud nos
illi q inuit̄ vxorib⁹ ordinant̄. A .Ta
les tn̄ nō pn̄t debitū exigē licꝫ teneant̄
reddere.ut s̄.ipedimētū xi°.§.p̄ ī addi
tōe. B .Sꝫ tale votū ānexū est ordini
ex ɔstitutōe eccl'ie ꝓpt̄ honestatē sacri
ordīs: sicut Hug. nōuit.28.di.in ṗn°. A.
Con. Tho. scd̄a scd̄e.q.88. B.

Quot mōis ordinatio dr̄ simōiaca?
R° ſm Ray. q̄tuor mōis. Nam alia ex
parte ordinatoris tm̄.alia ex parte or
dinādi tm̄.alia ex p̄te vtriusqꜫ.alia ex
neutriusqꜫ parte: vide.ī. simōia p̄.§.6°.

Rdo 2°. quo ad ritum ꝛ
temp⁹. Utrum
necesse sit instr̄m in ordinatō
ne exhibitū corpal'r tangi? R° ſꝫ Tho.
ī 4°.dis.24. Quidā dicūt ɔtactū instru
mētoꝝ māliū ab eo q suscipit sacr̄m n̄
eē de nccītate sacr̄i: sed solā porrectōeꝫ
Tn̄ ip̄a ꝟba forme vidētur oñdere ꝙ
ɔtact⁹ māe sit de eēntia sacr̄i.qꝛ dicitur
accipe hoc vel illud.ꝛc̄. A .Primā opi
nionē seq̄tur Al. quā ēt n̄ oīo reprobat
Tho. licꝫ scd̄a videat̄ sibi ſtutior: vt pꝫ
in sū.con li°.3°.ti.23.q.xi. vbi etiā patꝫ ꝙ
Hosti. multum discrepat ab his. Ideo
hic passus penit⁹ vr̄ ābiguus ꝓpt̄ea ſ
tutior ē eligēda: ex̄ de homi. petitio. et
de p̄sby. nō bap. veniēs. ibi nō itelligit̄
iteratū qd̄ ābigit̄ eē factū. B.

Utꝝ pl'es ordines eodē die possint
ɔferri? R° ſm Ray. Uno die nō debēt
ɔferri vni oēs minores nisi hoc obtine
at de ɔsuetudine eccl'ie. Itē vn⁹ ordo
sacer cū minorib⁹ vł duo sacri nullo°
ɔferūtur eodē die vni.dis.77. ī singulis
ꝛ.c. q̄cūqꜫ.ex̄ de eo q fur.or.sus.cuꝫ h̄ la
tor.ex̄ de tēpo.or.l'ras.ꝛ.c.dilect⁹. Et de
pena epi q ɔ̄ hoc ordinat hēs.ī. ordina
tor.§.3°. Ille ꝟo q furtiue ɔ̄ p̄dictā for
mā ordinē recipit dꝫ deponi.d'.s.77.sb
diacon⁹.ex̄ de eo q fur.ordi.sus.inotuit
Si tn̄ receptis iux̄ ɔsuetudinē patrie
q̄tuor minorib⁹ ordinib⁹ subdiacōatū
eadē die furtiue recipiat: pōt permitti
misericordit̄ ī minorib⁹ tm̄ ministrare
Et si itrauerit religionē ꝛ vita moresqꜫ
ei⁹ exegerit abbas si voluerit in aliis
ordinib⁹ poterit dispensare: vt in dicto
.c.cū.h. Et idē ſm Hosti. si duos sacros
ordines sil' recepit. A .Idē ī sum. cō.
eo.ti.q.13. B .Sꝫ si lata fuisset ṗus ex
cōicatōis snīa ɔ̄ sic recipiētes. A .i.fuis
set inhibitū ne sic ordines reciperent̄
sub pena excōicatōis: vt in dicto.c. ino
tuit. B .ꝛ nihilomin⁹ receperint non
poterit cū eis dispēsari nisi per papaꝫ
vt in dicto.c.inotuit. A .Hoc videtur
sentire Gof.ꝛ Hosti. q absolute dicunt
ꝙ q post iterminatōem anathematis
ordinat̄: nō pōt cū eo dispēsari nisi per
papā nisi q̊ ad minores ordines in qb⁹
h'cāu pōt dispēsare ēt eps ſm Hosti.
ꝛ in sū.eo.ti.q.14. Sed hec vidētur itel
ligēda ſm distinctōem Ray. q dicit vt
pꝫ ī dicta.q.14. ꝙ si qs ɔ̄ ꝓhibitōeꝫ fa
ctā sub pene excōicatōis clādestine re
cepit duos ordines sil' tunc non poterit
cū eo in executōe ordinū ēt si r̄ligionē
ītrauerit dispensari nisi de licentia pa
pe. dicto.c.inotuit. Si ꝟo aliq̄s recepe
rit furtiue ordinē sacrū vel nō sacrum
distingue. qꝛ aut fuit ꝓhibit⁹ sub inter
minatōe anathematis aut non. In p̊
cāu poterit ɔdigna satisfactōe p̄missa
cū eo: vt in susceptis mīstret ordinib⁹
eps dispensare. ꝛ si itrauerit religionē
ēt ī suscipiēdis postqꜫ aliqꜫro tempore

fuerit ĩ ea laudabilr̃ ꝯuersatꝰ. Jn 2° ãt cãu poterit cũ tali ẽt ĩ seclo remanẽre pꝰ ꝯdignã satisfactõem tã in susceptis ꝙ̃ in suscipiẽdis ordĩbꝰ dispẽsare: ex̃ ꝺ̃ eo q fur. or. suſ. c. p̃. hec ibi. Et dr̃ qs ꝓpe furtiue ordinẽ suscipe q ꝯ̃ cõsciam sui epĩ ⁊ sĩn examiatõe ꝓmouet̃ ƀ3 glo. ex̃ de eo qui fur. ordi. suſ. c. p̃. B . Et ad dit Hosti. ꝙ etiã papa de facili non di spensat. De dispẽsatõe cũ ordinatis ab alieno epo ⁊ hꝰmodi. habes .ĩ. ordina tus p̃. §. añplr̃. B.

Utꝝ in ordĩe faciẽdũ sit scrutiniu3 R° ƀm Hosti. Circa hoc faciẽdũ ẽ du plex scrutiniũ. Unũ añ ordinatõe3: qꝺ̃ diligẽter faciẽdũ ẽ: ex̃ de elec. nihil est. §. epĩ. Et incipit ĩ feria q̃rta p̃cedente sabbatũ ordinatõis ⁊ durat vsq3 ad di ctũ sabbatũ. p archidiaconũ q̃dẽ de iu re cõi: ex̃ de offi. archi. ad hec. ⁊. c. vt no strũ. A . Olim epĩs eligebat scrutato res seu examinatores. 24. di. qñ. Et nõ tur in sũ. eo. ti. q. 17. ƀm Hos. Sed vt hic dr̃ ⁊ etiã ibi hodie de iure spectat exa minatio ad archidiaconũ . B . Qui hẽbit diligẽter ingrẽ de vita ordinãdi de genere. de patria. de etate. de titulo ad quẽ ordinat̃. de loco in q̊ ꝯuersatur. de scia. de fide. . ⁊ de aliis q̃ ꝯtinẽt̃ in re gula aplĩca. de qbꝰ dr̃. ĩ. ordinãdus q̃si per totũ. Et sic ĩ sabbato q ꝓbati sunt epo p̃ñtent̃. 38. diſ. quando. Jstud. c. po tius est. 24. diſ. B . Aliud scrutiniu3 fit in ipa ordinatõe quãdo ordinandi epo p̃ñtantur añ altare cũ archidiaco nus dicit. Postulat scã mat̃ eccl̃ia. ⁊c̃. ⁊ ordinatore ĩterrogãte. Scis illos esse dignos. Et rñdet. Quãtũ humana fra gilitas. ⁊c̃. Et q̃dẽ p̃ñtator ĩ tali rñsiõe nõ peccat: dũ tamẽ ꝯ̃ ꝯsciam nõ loqua tur: ex̃ de scru. ĩ or. fa. c. vno . Alioqn ꝯ̃. 28. q. i. §. p̃. A . Meliꝰ fac̃ dictũ . c. vni cũ. B . Nã quẽ nescit indignũ deb3 p̃sumẽ dignũ: ex̃ de p̃sump. dudũ. Qꝺ̃ si archidiaconũ remordeat coscia de aliq̊ q nõ sit dignꝰ: tũc añq3 veniat̃ ad ordinatõem secreto studeat epo denũ ciare. ex̃ de scru. in or. fa. c. p̃. Et si epus nolit desistere archidiaconꝰ d3 se sub trahere: ⁊ si nõ põt sine scãdalo d3 illa ꝟba dicẽ tanq3 mĩster eccl̃ie q̃ nõ iudi cat de occultis: sed nullo mõ crimẽ lit teris d3 publicare. Con. Jnno. A . Jꝺ̃ in dicta. q. 17. ⁊ se. B.

Quid si sine examinatõe qs ẽ ordia tus? R° ƀm Hosti. Si sit notꝰ ⁊ dignꝰ ñ peccat̃: qr tales nõ sũt examinandi: ar. 24. diſ. nullus. A . Fallit hoc ĩ epo cõ secrãdo q q̃uis sit notꝰ: tñ examinat̃ 23. diſ. q epĩs. ƀm Hos. ⁊ in sum. con. eo. ti. q. 19. S3 si indignꝰ sit deponi d3. B . ex̃ de corpo. viti. exposuisti. Si ꝟo sit ignotꝰ q̃uis dignꝰ deponẽdas ẽ. 24. di. c. vlt. ⁊ multo fortiꝰ si indignꝰ. 50. diſ. ex penitẽtibꝰ. A . Jꝺ̃ ĩ dicta. q. 19. B.

Quid si in examinatõe crimẽ suu3 nõ exposuit? R° ƀm Hosti. Ordinãdꝰ tenet̃ ꝯfiteri crimina seu impedimẽta notoria iuris vel facti: nisi fuerit cum eo dispẽsatũ. diſ. 50. ex penitẽtibꝰ. Jte3 tenet̃ ꝓdere grauia seu enormia. ſ. q̃ ẽt pꝰ pniam executõem impediũt: vt ho micidiu3 simonia in ordine ⁊ hꝰmodi A . Etiã si sint secreta: vt in. c. q̃situm. ex̃ de temp. or. B . Alia ꝟo q̃ nõ im pediũt: non tenet̃. ex̃ de temp. ordi. c. fi. Si ꝟo frauduleñter defectꝰ subticet nõ hẽbit executõem ordinis sic suscepti: ex̃ de renũci. nisi cum p̃dem. §. ꝑsone. Si ꝟo ꝯfitet̃ ⁊ dispẽsetur cũ eo securꝰ erit ƀm Jnno. vt vlteriꝰ nõ accusetur. Alr̃ secus. 34. diſ. c. vlt. A . Potiꝰ vr̃ 24. diſ. c. fi. B . Si nõ dispẽset̃ ⁊ nihi lominꝰ ordinet̃ nõ d3 ordinatꝰ ĩ illo or dine admitti. si. diſ. si qs sane. Cõ. Hos. A . Jꝺ̃ ĩ dctã. q. 19. B.

Quibꝰ tꝑibꝰ debẽt ordies cõferri? R° ƀm Ray. Ordines generalr̃ ꝯferri p̃ñt in sex tꝑibꝰ anni. ſ. Jn sabbatis q̈ tuor temporũ. Et in sabbato añ dñicã de passione. Et in sabbato sancto pasce diſ. 75. c. vlt. ex̃ de temp. or. de eo. Papa ꝟo põt cõferre subdiaconatũ in diebꝰ dñicis. ⁊ in aliis p̃cipuis festiuitatibꝰ. Jtẽ in dñicis diebꝰ solẽnibus quilibet epus põt cõferre minores aliquibus

ita tñ ꝙ nõ multis ne videatur gnālē ordinatõem facē: vt nõt in dicto .c. de eo. Con. Hosti. ⁊ Goff. ⁊ alii. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 30. B.

Quare sacri ordines sp̄ sũt cõferendi in sabbato? ℞. ſm Hosti. quia sabbatũ significat requiem. ⁊ qui transit ad clericatũ irreuocabilr̄ per susceptõnem sacri ordinis transit de labore secularium negocioꝝ ad vacādũ spũalibꝰ dis. 88. fornicari. Et apl̄us. 2. Thi. 2º Nemo militans deo implicat se negocijs sclarībꝰ. Con. Inno. ⁊ Gof. A. Cõ. etiā Ul. vt in dicta. q. 30. B.

Utrꝫ aliquo modo ordines sacri possint ꝯferri in dñica? ℞º ſm Ray. Si in sabbato ordinationũ tā ordinās ꝙ ordinandus ꝯtinuaret ieiuniũ nec comederet nisi forte celebrādo: tunc i mane sequētis dñice posset sacer ordo ꝯferri quia tunc mane diei dñice intelligitur trahi ad sabbatũ ꝓpter ꝯtinuatõeꝫ ieiunii. Et idē itelligēdũ est de nocte añ diem pasce si tunc celebraret vt erat mos antiquitꝰ. A. s. ꝙ in dicta nocte possint ordinatões fieri: ⁊ nõ i aliis noctibꝰ ſm Inno. in. c. litteras. ex̄ de tēp. or. B. Porro talē cõtinuatõem ieiunii non expedit facere nisi in necessitate. Cõ. Hosti. Inno. ⁊ alii. A. Hec partim fuerũt dicta Ray. ⁊ partim alioꝝ: vt patꝫ in dicta. q. 30. vbi etiā dicit ſm glo. Ray. ꝙ ꝯtinuatio ieiunii sic dꝫ intelligi ꝙ die sabbati ⁊ nocte sequenti nihil comedat vel sumat vel bibatur Et ſꝫ Inno. in dicto. c. litteras. celebrās die sabbati non debꝫ sumere nisi corpus ⁊ sanguinem. B.

Que pena eoꝝ q extra statuta tempora sacrũ ordinē susceperũt? ℞. Nõ debēt ꝑmitti in susceptis ordinibꝰ ministrare: ex̄ de tempo. or. c. 2º Tñ caracterē susceperũt. Et ep̄s imposita eis ꝑimo penitentia ꝯpetenti sustinere poterit vt postea in susceptis ordinibus ministrent: ex̄ de tempo. or. ꝯsultatõi. Et ſm Inno. Ber. ⁊ Guil. q addit. ꝙ secus est in ordinibꝰ suscipiēdis. A. Idē in sũ. con. eo. ti. q. 33. Si tñ ante ministrēt habes s̄. dispēsatio. §. 6º ⁊ 9º Ordiatores vero debēt priuari auctoritate ordinandi. vt in eo. c. 2º B.

Quid si aliqd omittat in ordinatõe de forma? ℞. ſm Ray. Si aliqd omittatur qđ sit de substātia. aut etiā si dubitet vtrꝫ sit de substātia tota ordinatio debꝫ iterari q̄si nihil sit factuꝫ. Nihil. n. intelligit iteratũ qđ nescit eē factũ: de ꝯse. dis. i. solēnitates. Si autem omissũ ē id đ q̄ exp̄ssũ ē ꝙ ñ ē de substātia nõ dꝫ ordinatio iterari: sꝫ qđ omissuꝫ ē dꝫ statuto tp̄e caute suppleri. ex̄ de sacra. ite. c. p̄sbr. ⁊ c. p̄. Cõ. Inno. A. Idē in sũ. con. eo. ti. q. 34. B. De eo q scienter ordinē iterat: hēs s̄. dispēsatio. §. 7º

Que sunt illa q̄ nõ sũt de substātia? ℞º ſm Ray. Exp̄ssuꝫ ē ꝙ de substātia nõ est ip̄m tp̄s ordinationũ: ex̄ de tēp. or. sane. Itē nec etas ordinādi dis. 77. subdiaconꝰ. ⁊ c. in veteri. Item nec vnctio: ex̄ de sacra. vnc. c. p̄. circa finē. ⁊ de sacra. nõ ite. c. p̄. Itē ꝙ ordinandus in p̄sbyteruꝫ vel diaconũ recipiat impositõem manus ep̄i. A. s. tactu corꝑali vt in. c. vlt. de quo statim. B. ex̄ de sacra vnc. ite. c. vlt. Itē ꝙ ordo recipiat a ꝓp̄o ep̄o vel ꝙ nõ recipiat qs oēs ordines sil̄. sed seruatis debitis interstitiis ex̄ de tempo. ordi. ꝙ trāslatõem. ⁊ c. litteras. ⁊ 9. q. 2. Lugdunēsis. Con. Hosti. ⁊ ſm eũdem Hosti. ⁊ etiā Hug. ⁊ Guil. non est de substantia ꝙ ordinans ⁊ ordinandus sint ieiuni. A. Hoc cõiter tenent doc. licꝫ Ray. de hoc dubitauerit: vt pꝫ in sum. eo. ti. q. 34. B. Sunt alia de quibꝰ nescit vtrũ sint de substātia vel nõ: vt missa. de qua etiā Hosti. dicit dubium. A. In dicta. q. 34. B. Tamē in minoribꝰ ordinibꝰ non videt dubiũ ꝙ missa nõ est de substātia. A. Forte hoc põt itelligi ex ꝯsuetudine: que ē optima legũ iterpres. ff. de legi. si de itepretatõe. Itē ad mām aduertēdũ ſm Inno. ⁊ in dicta. q. 34. ꝙ cũ in ordinatione alicuius in diaconuꝫ vel sacerdotem omissa est manus iposítio ⁊

postea supplet. dicunt etiã omnes orõ
nes que pcipiunt dici qñ fit man' im
positio. q2 ipi man' impositioni adhe
rent. Et de man' impositõe fit mentio
in orõnibus. Item dicit q vbi diuisi z
diuersi sunt actus non est iterandũ: s3
supplẽdũ: sicut in ordinatõe sacerdotl
alius act' est tenẽ manus super caput
alius dare ei calicẽ z patenã: quorum
si aliquod defuerit legitime factu3 nõ
erit postea iterãdũ. Quidã tñ dicũt q
hec duo. s. de calice z de patena nõ sũt
supplenda. q2 nõ sunt de substãtia. tñ
securi' ẽ supplere. Itẽ si pars alicuius
orõnis omissa eẽt: a capite inchoanda
foret. Tñ in ordinib' mlte orõnes pos
sunt eẽ que nõ sunt de substãtia ordis
Unde si talis ordo legitime collat' eẽt
non pter hoc reiteraret. Item si tm
vna manus inuncta est postea solius
alterius manus inũctio supplenda ẽ.
z vbi in orõnibus dicit manus in pl'ali
dicetur manus in singulari. Et si facta
esset vnctio in aliquo z nõ dicta oro: vl
ecõuerso: repetẽdũ erit vtrũq3. q2 act'
nõ sunt diuisi cũ in orõnib' fiat mentõ
de vnctõe. Item quod omissu3 ẽ debet
suppleri per eũ qui ordinauit. Quod si
fieri non põt per aliũ suppleri potest.
Itẽ si eps in ordinãdo ex infirmitate
deficiat per eum postea vel p aliu3 in
choabit vbi ipse dimiserat nisi sint ali
qua coherentia: vt vnctio z oro: vt di
ctũ est: vel nisi vn' sit act': vt p3 in for
ma cõsecratõis eucharistie: z in forma
baptismi: cui' parte iã dicta si deficiat
minister p aliũ reincipit forma in ba
ptismo z in missa ab illo loco: qui pdie
zc. Con. Hosti. Itẽ qd dictũ ẽ omissu3
caute suppleri. Hosti. in. c. psbyter. ex
de sacra. ite. vbi z Inno. ponit p dicta:
vt z p3 in dicta. q. 34. expõit q fiat sup
pletio tpe ordinatõis z veniat patiẽs
defectũ qi ministrans epo: nec erit in
tẽtio epi nec ipsi' q orõnes super ipm
iterent. z cũ venerit eps ad id qd omis
sum ẽ suppleat: z põt fieri vltio p' ali
os eiusdẽ ordis: vt magl celet. Põt ẽt
eps ei dicere. Uade z porta mihi librũ
vel aliã rẽ qi credant circũstãtes q p
pter mãdatũ sibi iniunctũ imposuerit
manũ: vel etiã. in capella sua paucis z
bonis secretariis vocatis puati3 pote
rit ordines celebrare. Quousq3 aute3
hoc supplemẽtum recepit executõe3
suscepti ordinis nõ hẽbit. 52. dis. sollici
tudo. z ex de sacra. ite. c. p. z ibi glo. z in
dicta. q. 34. B.

Rdo 3° quo ad caracte
rem. Utr3 i quoli
bet ordine impmat spãlis ca
racter: z an caracter vni' ordinis psup
ponat caracterẽ alteri' ordinis? R° bm
Tho. in 4°. dis. 24. In qlibet ordine sic
ofert specialis ptãs: ita impmitur spe
cialis caracter: nec caracter vnius or
dinis psupponit caracterẽ alteri' ordi
nis. Nã recepto ordine posteiori z pre
termisso pcedẽti: non pter hoc debet
reordinari in ipo posteriori: ex de cle.
per sal. pmo. c. vnico. Cõ. theologi oẽs.
A. Idem in sum. con. li°. 3°. ti. 22. q. 6. B.
Utr3 añ caracterẽ ordinis pexigat
caracter baptismi z cõfirmatõis? Rn°
bm Tho. vbi s. Caracter baptismi pre
exigit de nccitate. q2 est fundamẽtum
oium sacro3: ex de psby. nõ bap. c. p. et
. c. veniẽs. S3 caracter cõfirmatõis non
pexigit de nccitate qn sine illo recipi
at gs caracterẽ ordinis: tñ de ogruo p
exigit. Con. Pe. z alii. A. Idem i sũ.
con. eo. ti. q. 7. B.
In quo actu impmit caracter i sin
gulis ordinib'? R° bm sniam Tho. in
4°. dis. 24. z. 25. Sacerdotalis caracter
impmit qñ datur ei ab epo calix cũ vi
no z patẽa cũ pane z sub dbita forma
vbo3: q2 tunc ofert ei ptãs ad pncipa
lem ei' actũ qui est osecrare corpus z
sanguinẽ xpi. A Pe. aũt dicit. q in
ordine sacerdotali impmit caracter i
impositõe man' que ẽ organũ organo
rum: z organũ cõsecratõis z ministra
tõis sacro3: vt in sũ. con. eo. ti. q. 10. B.
Diacono vo impmitur in datiõe libri
euãgelio3. tũc. n. ei dat potestas legẽdi

euãgelia in eccl'ia: qḋ ẽ eius scḋarius
act⁹: in quo includit ṗncipalis. s. dispẽ
satõ sacri eo modo quo dicit ꝯ diacon⁹
Subdiacono ꝟo in porrectõe calic] va
cui. A .s. ꝯsecrati ꝫm Pe. ꝛ Al. i dcã .q.
.io. B .qꝛ hẽt portare vasa dñici cor
poris ꝛ sanguinis. Acolito in acceptiõe
vrceoli ꝛ candelabri: sed ṗcipue vrceo
li: qꝛ ei⁹ ẽ ṗparare vinũ ꝛ aquaꝫ ad mi
nisteriũ. ꝛ accipit hec ab archidiacono
nõ ꝙ archidiacon⁹ ꝯferat sacr'm ordis
q cõfert ꝟtute ꝟboꝝ que dicit eṗs. A.
Scḋm Al. ꝛ Pe. magis vr impmi cha
racter cũ dat candelabrũ ꝙ in datione
vrceoli. Itẽ dicit Pe. ꝙ i traditõe quã
facit archidiacon⁹ fit ptãtis collate ex
ṗffio: vt in dicta. q. io. B . Exorciste cũ
recipit librũ exorcismoꝝ. Ei⁹. n. officiũ
est exorcismos memorie cõmẽdare: et
man⁹ sup cathecuminos ꝛ energumi
nos ponere. Energumin⁹ est demonia
cus ꝫm catholicon. B . Lectori cũ da
tur liber ꝓphaꝝ. qꝛ ei⁹ offm̃ ẽ ꝓpheti
as legẽ ꝛ cathecuminos ṗma erudimẽ
ta fidei docẽ. Hostiario cũ ꝯferũtur ei
claues ostioꝝ eccl'ie. qꝛ ei⁹ officiũ est di
gnos ad sacra recipe ꝛ indignos exclu
dere. Hec sumpta sũt breuiter partiꝫ
de Tho. vbi s. ꝛ partiꝫ ex canone di. 23.
A . s. in. c. subdiaconus. cũ multis aliis
se. Et ṗdictis quo ad exorcistã lectoreꝫ
ꝛ hostiariũ. cõ. Pe. vt in dcã. q. io. B
Sꝫ nunqd laic⁹ q oio nescit l'ras reci
pit characterẽ si ordinet? R° ꝫm Ray.
Credo ꝙ recipet. qꝛ ex quo baptizat⁹ ẽ
susceptibilis ẽ cuiuslibet sacri: cum ba
ptism⁹ sit ianua oĩuꝫ sacroꝝ. 32. dis. veꝝ
circa fi. Et fac ad hoc. i. q. 2. vẽtũ. ꝟ. sꝫ di
cit. A . Deli⁹ in. c. veniẽs. ex de ṗsby.
non bap. B . Hoc tñ nullo° dꝫ fieri. 33.
dis. oẽs. Sed qḋ ibi dicit ꝙ substantia
sacerdotũ sunt eloqa dina: non intelli
git ꝙ sit de substãtia ordis: sed ḋ sub
stantia executõis. Idẽ Hosti. A . Idẽ
in sũ. li. 3. ti. 5. q. 3. Aduertẽdũ etiã ꝙ lai
cus q nullũ hꝫ ordinẽ posset oib⁹ aliis
ṗtermissis recipe ordinẽ sacerdotaleꝫ
ꝫm theologos cõiter: lꝫ Hug. dixerit ꝙ
non pȯt recipe nisi hẽat ad min⁹ ṗmaꝫ
tonsurã: vt in sũ. con. li. 3. ti. 22. q. 41. B
Utrꝫ q coact⁹ ordinat recipiat chara
cterẽ? R° ꝫm Ray. Si coactio fuit ꝯdi
tõalis vt p aliquã cõminatõem vl' cru
ciatũ vtiqꝫ recipit characterꝫ. ar. dis.
74. vbi ista. 5. dis. de iudeis. i. q. i. ꝙ qdã
Nã in tali casu volũtas ẽ saltẽ indire
cta. de qua Aug⁹ voluit facẽ: qꝛ voluit
viuẽ. A . i5. q. i. merito. B . Sꝫ si co
actio fuit absoluta: vt si oio inuit⁹ vio
lenter teneat sub manu ordinatoris
nullũ recipit ordinẽ: vt de baptizato
pꝫ sup̃. baptism⁹ 4. §. 3. Con. Hosti. ꝛ
Gof. A . Idẽ i sũ. eo. ti. q. 49. B . Sꝫ
an talis teneat ꝯtinẽ ꝛ an retineat ṗui
legiũ cl'icale: hẽs. ĩ. ordiat⁹ ṗ. §. 8.

Rdinandus. Quales debeãt
eẽ ordinãdi quib⁹ regimẽ aia
rũ cõmitti dꝫ oñdit ap'lus. i. Thimo. 3.
vbi ponit tredeciꝫ cap'la dicẽs. Primo
oꝫ eṗm eẽ irreṗhẽsibilẽ. 2. vni⁹ vxoris
virũ. 3° sobriũ. ꝛ. ĩ. dicit nõ vinolẽtũ. 4°
prudẽtẽ. 5° pudicũ. 6° ornatũ. 7° hospi
talẽ. 8° doctorẽ. 9° nõ pcussorẽ. x° nõ liti
giosũ. xi° nõ cupidũ. i2° domui sue bene
ṗpositũ. i3° paꝝ. ĩ. subdit. nõ neophitũ.
Hãc eãdẽ regulã tradit ad Titũ ṗ: licꝫ
aliquãtulũ varient ꝟba. Et lꝫ ap'ls vi
deat dictã regulã in eṗis posuisse. Ex
tẽdẽda tñ est ad oẽs ordinãdos: vt pro
bat Aug⁹ dis. 34. cognoscam⁹. A . Al'
cognoscim⁹. B . Et Ambrosi⁹ dis. si.
ap'ls. A . Hoc vr poti⁹ dictũ Aug. qui
ibi signat. Et idẽ qḋ h nõt in sum. li. 3.
ti. ṗ. q. i. B . Sũt ꝛ alia. io. impedimẽ
ta ordinãdoꝝ iure positiuo inducta. q̃
ꝛ si addãtur ad ṗdcã tredeci cap'la erũt
viginti tria que reqrũtur circa ordinã
dos. vñ. i4. ꝙ nõ sit solẽniter penitẽs.
i5° nõ curialis. i6° nõ rõciniis obligatus
i7° nõ seruus. i8° nõ corpe vitiat⁹. i9° ñ
illegitime nat⁹. 20. non qui distulit ba
ptizari vsqꝫ ad egritudinẽ mortalem.
2i° non pegrinus vel ignot⁹. 22° non mi
nor i etate. 23. nõ femina. De his nũc p
ordinẽ ẽ dicẽdũ.

Primũ ergo capl'm aplice regule ē
ꝙ ordinãdus irrephēsibilis sit. Qđ ad
Titũ dicit sine crimine: non est intelli
gendũ de quolibet crimine. Alit̄ null'
posset ordinari: qꝛ nemo sine crimine
viuit. Vñ Hiero' exponit irrephensibi
lē .i. nō obnoxiũ rephensioni. A .i. cō
dēnatōi: vt in. §. nūc aũt. de quo .ī. ꝛ nō
tur in sũ. li. 3°. ti. 2. q. 1. vbi nōnt̄ que i h°
§. ponũtur. B. Nã res pene ꝯ nãm
ē vt sine pctō aliqs sit Sed talis eliga
tur cui' ꝯparatōe ceteri grex dicant̄. ꝯ
hoc dis. 25. §. nunc aũt. Pōt tñ intelligi
sine crimine indispēsabili: vel etiã siñ
crimine qđ reqrit dispēsatiōem ꝛ nō ē
adhuc dispēsatũ. De qua mã hēs sup.
dispēsatio. §. 7°. ꝛ 8°. A .imo. §. p̄. p to.
B. vl' siñ crimie enormi: ꝯ q̄ vide s̄. cri
mē. §. 2°. ꝛ s̄. enormia. §. p̄. A. Breuit̄
itelligit̄ de crimine digno cōdēnatōe:
vt dictũ ē. s. ꝙ impedit ꝓmouēdũ: vel
deiicit iam ꝓmotũ: qđ aliqñ recipit di
spēsarōem ꝛ aliqñ nō: vt p3 sup. dispen
satio. p totũ. B.

2° ordinandus sit vni' vxoris: qđ est
intelligēdũ negatiue .i. nō pl'ium .s. ꝙ
nunq̄ hũerit duas vxores. dis. 82. ꝓpo
suisti. Nam nisi sic exponeret̄: seqret̄
ꝙ virgines ꝛ q nunq̄ hũissent vxorez
non possent ꝓmoueri: qđ esset absur
dũ. A. Idē i sũ. li°. 3°. ti. 3°. q. 1. s̄m Ray.
Vl. ꝛ Hosti. B. De mã ei' q pl'es ha
buit vxores ꝛ dr̄ bigamus hēs s̄. biga
mia per totum.

3° ordinãdus sit sobri' ꝛ nō vinolen
tus. Et qdē q̄re sobrietas cibi ꝛ pot' re
quiritur in ordinando: habes .ī. sobrie
tas. §. p̄. ꝛ 2°.

4° ordinãdus sit prudēs. Deb3 .n. ha
bere triplicē prudētiã .s. sacre scripture
.36. dis. p torũ. Itē scl'ariũ l'rarũ. A .s.
iq̄tũ expediũt ad salutē ꝛ nō vltra: vt
in. §. sed ecōtra. de q̄ .ī. B .37. dis. legi
mus. §. sed ecōtra. ꝛ. c. se. Itē scl'ariũ ne
gocioꝝ. A .s. inquãtũ ad salutē expe
diũt: al' sec'. qꝛ nemo militans deo. ꝛc.
ex̄ ne cle. vel mo. c. p̄. B .39. dis. p to.
De ista mã plene hēt̄ .ī. scia. p totũ. ꝛ s̄
discere. ꝛ sup̄. mgr̄. p̄. ꝛ 2°.

5°. sit pudic' vt morib' ꝛ v̄bis pudici
tiã indesinēter ondat. Vñ Cant. p̄. gene
spōse .i. p̄dicatores. turturi ꝯparãt̄ aui.
.s. caste. Nã v̄ecũdia ingenuos ꝓdit na
tales: vt ait Amb'. 86. dis. non satis. A.
Idē i sũ. con. li°. 3°. ti. 7°. in p̄n°. B. De
mã pudicitie hr̄ satis .ī. pudicitia. A.
Et quo ad cl'icoꝝ pudicitiã spãliter s̄.
cl'ic' p̄. ꝛ 2°. per totũ. B.

6° ꝙ sit ornat' ornamēto interiori ꝛ
ext̄iori. de q̄ dcm̄ ē s̄. cl'ic' p̄. §. 2°.

7° ꝙ sit hospital' Hiero'. Dom' cl'i
coꝝ oib' debēt eē cōes. 16. q. 1. qm̄. Nam
hospitalitatis hortator eē nō potit q
domũ ꝓpriã hospitib' clauserit. 42. di.
§. p̄. Itē qꝛ pietas hospitalitatꝭ remu
nerat̄ eternal'r. Math. 25. Hospes eraz
ꝛ ñ col. me. Itē remũerat̄ tp̄alit̄ .i. Thi
mot. 4°. Exerce teip̄m ad pietatē. Et se
qtur. Pietas ad oia valet ꝓmissionez
hñs vite: que nũc ē ꝛ future. Vñ Abra
hã ꝛ Loth hospitales erãt ꝛ ãgelos re
cipe meruerũt. A .vt in dcō. §. p̄. 42.
di. B. Et ad istã hospitalitatē pōt ēt
reduci el'yna: de q̄ hēs s̄. el'yna p̄. ꝛ 2°. ꝛ
sup̄. cl'icus 4°. §. 5°.

8°. s. ꝙ doceat. Vñ ꝛ dic̄ doctorē. Vbi
sciēdũ ꝙ doctrina ordinãdoꝝ d3 in duo
bus ꝯsistere .s. in disciplina correctōis:
de qua dictũ est s̄. correctio p̄. per totũ.
Itē in sermone p̄dicatōis: de q̄ dr̄ .ī. p̄
dicator. p totũ.

9° ꝙ nō sit pcussor: de q̄ mã vide .ī. p
curē. Cōcedit̄ aũt mgr̄is ꝛ officialibus
cl'icis ꝛ p̄latis aliq̄lis v̄beratio minoꝝ:
vt s̄. excōicatio 2°. §. 2°. ꝛ 7°.

x°. nō litigiosus. Et qdē qd sit litigiũ
ꝛ quale pctm̄ ꝛ q̄re litigiosus ꝓhibetur
ordinari hr̄ sup̄. litigiũ p totũ.

xi° nō cupidus .i. auar'. Naz talis or
dinari non deb3. Et est duplex rō. p̄ma
est qꝛ cupiditas ē radix oium maloruz
.i. Thimot. 6°. ex̄ de consti. nam concupi
scētiã. ꝛ. 47. dis. virũ. ꝛ. c. bonoꝝ. Scđa
est quia mens eius cupiditate astricta
semper auꝝ ꝛ reddit' cōputat: gratius
intuetur auruz q̄ solem. 44. dis. sicut

hi.3.q.5. accusatores. De auaritia quo
vide supra.auaritia.z sup.negociatio.
.§.2º
12º sit domui sue.i.familie bñ ppositus.s.q eã honeste regat z eã a vitiis
ad virtutes verbo z exẽplo trahat.47.
dis.§.necesse.Sz q̃re spãlr in ordinãdo
hoc requirit? R°sm Ray.Duplex ẽ ratio.Una qz non hẽt frontẽ rephendendi alios q suos negligit corrigere: vt i
pdicto.§.necesse.Alia rõ.qz psumit vehemẽter ꝯ eũ de crimie negligẽtie: qd
adeo magnũ ẽ q ẽt depositõem induc.
81.dis.dictũ.Si tamẽ sine culpa sua familia mala eẽt non imputaret ei.47.
dis.sicut hi. A .Poti9 i dicto.§. necesse. B .in fi.z.c.quãtũliber. A .Idẽ
in sũ.con.li°3°ti.13.q.2.sm Ray.z addit.
Itẽ postq pmotus fuerit ad epatum:
debet esse bene prepositus domui sue
.i.eccl'ie sue.qz non debz plãa eccl'astica
bñficia z maxime que curã hẽnt aiarũ
annexam vni quãtũlibet exercitate p
sone vno tempore committere.sed singula singulis .89.dis. singula.7.q.1.in
apibus. B.
13°nõ neophitus.Quis dicatur neophitus in fide z q̃re phibetur ordinari:hẽs sup neophit9.Silr z neophit9 in
religione sup.nouiti9.§.plt. A .poti9
vr.§.vlt. B.
14°nõ solẽniter penitẽs.qz tales nõ
debẽt ordinari.dis.50.ex penitẽtibus. z
38.dis illitteratos. A .In h°c.nihil videtur de hoc hẽri. B .Et ꝯ tali pnia
hẽtur.i.penitẽtia 3°.Sed quare tales ñ
debent ordinari? R°sm Ray.Quadruplex est rõ.Prima quia nõ sunt digni
recipere vasa sacrorũ q dudũ fuerũt
vasa vitiorũ.dis.50.illud.Lz.n.peccatuz
deletũ sit per pniam remanet tñ cicatrix.s.irregularitas q̃ ipsũ impedit.1.q.
.i.vẽtũ.Scda ẽ timor ne iterũ labat: q
quidem timor de consuetudine pstina
surgit.61.dis.in sacerdotibus.in fi. Tertia est scandalum populi.Cum .n.talis
pnia nõ imponat nisi p vulgatissimo
crimine: vt qz totã cõmouit vrbẽ.26.q.
.6.c.fi.nõ posset talis sine aliorũ scãdalo
ministrare.40.dis.de his vero. Quarta ẽ qz non hẽret frõtẽ rephẽdendi alios:cũ ipe sibi tacitus rñderet eadez se
cõmisisse vl maiora.25.dis. pmũ.42.di.
.§.p.Idẽ Tho.in 4°dis.14. A .Idez
in sum.li°3°ti.15.q.1. B .Põt aũt cuz
eis dispẽsari in minorib9 ppter necitatẽ vel vtilitatẽ eccl'ie.dis.50.placuit.Et
hoc per epm ex quo nõ est ei phibitũs
ex de sen.ex.nuper.Sed si absq dispẽsatõe sciẽter ordinat:aut indiscrete dispensat dz puari potestate ordinandi:
vt in dicto.c.ex penitentibus. A .Iõ
in sum.eo.ti.q.2. B.
15° nõ curialis.Ubi sciẽdũ q curial
sm Ray.tripl'r dicit.Primo mõ large
dicũt curiales illi qui quacunq condi
tione obligati sũt curie alicui9 publice
ptãtis:siue sint milites siue aduocati:
siũ iudices:siũ officiales: siue ẽt histriones.z breuit qcunq hñtes officiũ honestũ vel inhonestũ:dũmõ curie obligati sint.2°stricte dicunt curiales q curãt z gerũt honesta curie officia:vt decuriones iudices z sil'es.3°stricti9 dicũtur qui in causa sanguinis sunt officiales.z q dum ptãtib9 obedirent sanguinẽ hũanũ effuderũt.z dicunt isti curiales a cruore. Alii dicunt a curia. Oẽs
autem curiales indistincte sm Ray.phibentur ordinari nisi pus sint absoluti a curia.dis.51.c.2°z.3°.Sed postq a curia sunt absoluti:distigue.quia si exercuerũt seua vt officiales vel milites q
sanguinem humanum effuderunt. siue turpia z inhonesta vt histriones: ñ
possũt pmoueri.dis.51.c.p.z 3°.z.46.dis.
clericus versus clericum. z de consec.
dis.2.pro dilectione. Si vero honesta
officia exercuerunt vt iudices aduocati tabelliones z huiusmodi in causa ciuili siue pecuniaria admittuntur. dis.
.61.osius. Sed in causa sãguinis repelluntur:ut sup homicidiũ 4°.§.p.Sunt
aũt sm Ray.tres pncipales cãe q̃re curiales ordinari phibẽt.Prima ẽ quia
qdã ex pdict' freqnt irregularitatem

ↄhūt ex offō ſuo. Scđa ē q̄ꝛ tales q̄n̄ꝫ repetūtur. ⁊ ſic eccl'ia ꝑturbat. Tertia q̄ꝛ ꝑſumit ↄ̄ eos ꝙ nō tranſeāt ad clericatū voto religionis: ſꝫ vt fugiāt rócinia dn̄oꝝ ſuoꝝ. diſ. 51. c. ꝓ. 2º ⁊ 3º. 53. diſ. legem. Idē Hoff. ⁊ Hoſti. A. Idē i ſū. cō. li. 3º. ti. 16. q. 1. 2. ⁊ 3. B.

16º nō rócinus obligat⁹: ſicut ſt̄ tutores. curatores. ꝓcuratores. ⁊ hı⁹. De q̄bus an ſint ordinādi: vide ſ̄. obligatus per totum.

17º n̄ ſuus. ↄ̄ q̄ mā hēs. i. ſu⁹. 2º ꝑ to.

18º nō corꝑe vitiat⁹. de q̄b⁹. ī. vitiat⁹ corꝑe. Et nō h̄ ꝙ q̄cunq̄ hꝫ hūc defcm̄ ꝙ nō pōt bibē vinū: nō dꝫ ordinari: vt nōt. 2. q. 7. ꝓi apl'i. A. In glo. B. q̄ꝛ talis miſtrās cōicare dꝫ. ↄ̄ ↄſe. diſ. 1. epſ deo. ⁊ de ↄſe. diſ. 2. pacta.

19º nō fili⁹ ſacerdotis nec al' illegitie natus. ſuꝑ. illegitim⁹ ꝑ totū.

20. nō q̄ diſtulit baptiſmuꝫ. Nā ſi q̄s adult⁹ ſan⁹ diſtulit baptizari: ⁊ poſtea i egritudie tiore mort| ſe baptizāi fecerit ꝓmouēi n̄ pt. et cā ē. q̄ꝛ ꝑſumit n̄ ꝟe ↄtrit⁹. Nā n̄ ex volūtate: ſꝫ ex nccitate vr̄ recepiſſe baptiſmū. diſ. 57. ſi q̄s. de pe. diſ. 7. nullus. Aliam cām addit Ul. ſ. vt ꝑ hāc penā hoies inducerētur non negligē ſuā ſalutē. Talis tn̄ pōt ꝓmoueri duob⁹ caſib⁹. ꝓm⁹ ſi p⁹ baptiſmuꝫ fides ⁊ vita ei⁹ ꝓbabilis apparuerit. 2⁹ ſi raritas cl'icoꝝ hoc exegerit: vt i dicto c. ſi q̄s. Sꝫ cū baptiſm⁹ tollat oē peccatū ⁊ ſequelā peccati: vt diſ. 26. deinde ⁊ c. vna. q̄re nō tollit irregularitatem iſtā? R̄ꝫ ſm Ray. Quia baptiſm⁹ ita dilat⁹ inducit eā. vn̄ nō pōt eā tollē: q̄ꝛ idē nō opat̄ ↄ̄rios effect⁹: ar. ex̄ de baptiſmo maiores. vltra mediū. ꝟ. ſꝫ hec tanq̄ incōpoſſibilia. ⁊. 26. diſ. deide. Secus tn̄ ē de illo q̄ diſtulit eucbariſtiam vſq̄ ad talē egritudinē. q̄ꝛ ꝓpter h° nō repellit̄ ab ordie. diſ. 50. is ꝟo. Et ē ratō diuerſitatis: q̄ꝛ baptiſm⁹ vix vel nūq̄ pōt differri ſine culpa: ⁊ etiā ſine ꝑiclo ſed cōio q̄n̄q̄ differt̄ ſine culpa. ſ. ex reuerētia. diſ. 5. c. ad ei⁹. ⁊ ↄ̄ pe. diſ. 5. c. ꝓ. ꝟ. paueat. ⁊ de ↄſe. diſ. 2. q̄tidie. ⁊ c. vt q̄d paras. A. Idē i ſū. li. 3º. ti. 20. q. 1. 2. ⁊ 3 ſm Ray. ⁊ Ul. B.

21º nō ꝑegrin⁹ ⁊ ignot⁹: de q̄b⁹ vide. ī. ordiatio. §. 6º. ⁊ 7º. ⁊. ī. ꝑegrin⁹ 2º ꝑ totū.

22º nō minor i etate. Ubi ſciēdū ꝙ a ſeptimo āno. A. ſ. ↄpleto: ſicut. ī. dr̄ ↄ̄ āno. 12º. ⁊ colligit̄ ex tex. ⁊ glo. c. in ſingulis. de q̄no. ī. B. vſꝫ ad. 12. pōt recipe ꝑmā tonſurā ⁊ minores ordines ꝓter accolitatū: quē p⁹. 12. tm̄ r̄cipiet. di. 77. in ſingulis. Subdiaconatū ꝟo recipe pōt in. 18º. Diaconatū i 20. ꝓſbyteratū i 25º: vt in cle. gn̄alē. de eta. ⁊ q̄li. ⁊ ſuffic̄ attigiſſe ꝑdictū tp̄s: ar. ex̄ de elec. cuꝫ i cunctis. A. Et nōt glo. in dicta cle. generalē. B. Sed ep̄atū nō niſi p⁹ cōpletū. 30. ānū: vt in dicto. c. cū in cūctis. A. Aduertēdū ēt ꝙ ſi ꝑſona ꝓuecte etat| vl't ordiari: n̄ ſtati ꝓpt ↄplemētū etat| dꝫ ad oēs ordies ꝓuehi. ſꝫ ſꝫ Ray. ⁊ Hoſti. ⁊ in ſū. con. dicta. q. 12. ꝑ ſeptē ānos pōt recipere oēs ordines hoc mō. In duob⁹ ꝑmis ānis recipiat q̄tuor minores. Religs q̄nq̄ ānis oēs alios. 77. diſ. q̄cunq̄. Diſpēſatiue ꝓpter nccitatē eccl'ie poſſꝫ laic⁹ oēs ordines recipe ꝑ ānū ⁊ dimidiū. Mōach⁹ ꝟo ꝑ ānū. 67. diſ. monachus. B.

23º non femina. de quo habes ſupra. femina. §. ꝓ.

Ordinator ſiue ordinans.

Quid ſi ep̄s nō baptizatos ordinat: vide ſupra. baptiſmus 4º. §. fi.

Que pena ordinātis aliquem infra etatē? R̄. Primo q̄dē ꝙ in ei⁹ ↄtumeliam ille q̄ ſic ordinat⁹ fuit dꝫ ſuſpēdi ab executōe illi⁹ ordis vſꝫ ad legitimā etatē. ⁊ ip̄e ordinās dꝫ ſuſpēdi a collatiōe ordinū ⁊ cōpelli ꝓuidere tali ordinato i bn̄ficio cōpetenti: ex̄ de temp. or. vel nō ē. A. Idē in ſū. li. 3º. ti. 22. q. 12. ſm Ray. Et con. glo. in cle. generalē. ↄ̄ eta. ⁊ q̄li. B. De etate aūt quā ordinandus dꝫ hēre vide ſuꝑ. ordinādus. §. pl't. A. qui icipit. 22ª. B. Et h̄. ī. § 8º.

Que pena ei⁹ q̄ minores ordies cū

ſubdiaconatu vel duos ſacros ordies
ſit ↄfert? ℞. Si hoc fecit ex certa ſcia
dꝫ deponi.5i.diſ.q in aliquo. Si xͦo ex
negligẽtia dꝫ ꝑuari ptãte cõferẽdi talẽ
ordinẽ.di.36.q eccl'aſticiſ.i.q.i.ſi qui epi
ex̄ de temp.or.litteras.ꝛ.c.dilectus. A.
Idẽ in ſum.con.eo.ti.q.16. B.

Utrꝫ eps ſcienter ordinãs indignũ
peccet mortalr? ℞. ſm Tho.in 4. diſ.
24. Sic qꝛ infidelis ẽ dño ſuo ↄmittẽs
indigno ei⁹ miniſteriũ ꝑcipue cũ hoc
xͦgat in detrimẽtũ eccl'ie ꝛ honoris di
uini q p bonos miſtros ꝓmouet. Et ſi
nõ pñt tot boni inueniri miſtri meli⁹ ẽ
hr̄e paucos miſtros bonos ꝗ multos
malos.23.diſ.tales.ex̄ de eta.ꝛ q̃li.cum
ſit ars.Con.Al. A .Idem in ſũ.eo.ti.
.q.23.vbi ẽt addit ſm eũdẽ Al.ꝙ abſq3
oi dubio qcũq3 idignũ ſciẽter ꝓmouet
ad ſacros ordines: vel ad qõcũq3 bñfi
ciũ eccl'aſticũ mortalr peccat: nec excu
ſat nobilitas vt malus ꝓmoueat. quia
quãto nobilior tãto eſt nociuior. Nec
puto ingt ſufficẽ ꝙ neſcit eũ eẽ maluꝫ
ſꝫ nccĩuꝫ eſt ad euitãdũ pctm̃ ſcire euꝫ
eẽ bonũ p talẽ rõem q̃lẽ poſſibile ẽ hr̄i
de hoie. Et ſic dr ꝙ al'nõ eẽt ita vtilis:
oio nihil valet. qꝛ ois vtilitas tpalis ẽ
ſpũali p⁹ponẽda. Itẽ idign⁹ dr duplr.ſ.
ↄrie ꝛ ꝑuatie. Cõtrarie q ↄ̃riũ hꝫ digni
tati. ꝛ ille nullo⁰ eſt ꝓmouendus. Pri
uatiue q ꝑuat ↄdecẽtib⁹ dignitati non
tñ hꝫ ↄ̃riũ. Et in talib⁹ ꝓpter nccitateꝫ
aliquarũ eccl'arũ q̃ indigent lr̄atis ꝛ de
fenſorib⁹ poſſet diſpẽſari vt a cõi hr̄et
de eccl'ia donec addiſcẽt. Sꝫ puto ꝙ ſi
ne pctõ mortali nõ poſſꝫ ei ↄferri cura
vel ꝑbenda: ſed expenſe ꝓ eo poſſent
fieri de eccl'ia: vel de bñficio eccleſie:
qd̃ alteri interiꝫ cõmittẽt. hec ille. B.

A quo poſſint ꝛ debeãt ordines con
ferri? ℞. ſm Ray. Preſbyteri ꝛ oẽs in
feriores regulart debẽt ordinari a ſu
is epis.67.diſ.c.vno.ꝛ.24.diſ.eps. Sed
qd̃ dr in ꝑdictis.c.ꝙ dꝫ adeſſe aſſenſus
ſuoꝝ clericoꝝ ſm Hoſti.eo ipõ ꝙ nõ cõ
tradicũt ↄſentire ꝑſumũtur. A .Idẽ
in ſum.eo.ti.q.26. B.

Utrũ alien⁹ eps poſſit ordiare alie
num cl'icum? ℞. Nullũ dꝫ ordinare ꝑ
ter licẽtiã ſupioris epi ipius. Et intelli
git ſupior in hoc caſu eps de cui⁹ dioce
ſi iſte qui ordinari vult ẽ oriũdus: vel
i cui⁹ dioceſi bñficiũ eccl'iaſticũ hꝫ: vel
vbi hꝫ domiciliũ: lꝫ alibi nat⁹ fuẽit. In
feriores ãt ꝑlati ſiue religioſi ſiue alii
nõ pñt talẽ licẽtiã dare niſi hẽrent a ſe
de ap'lica ꝙ poſſent ſubditos ſuos a q̊
voluerit epo facẽ ordinari. Itẽ nõ põt
talem licentiam dare officialis epiſco
pi: ſed epo in remotis agẽte vicari⁹ ei⁹
i ſpũalibus gnãlis: vel ſede vacãte ca
pitulũ ſeu is ad quẽ tũc adminiſtratio
ſpũaliũ ptinet pñt licẽtiã dare. Religi
oſi quoq3 q a ſuis ꝑlatis ſũt i ñ exẽpti
ꝑoratib⁹ ↄ̃putati ꝑores ꝛ eoꝝ ſocii poſ
ſũt a locoꝝ dioceſanis q̃diu ibi moran
tur licite ordinari: lꝫ nõ ſint ↄ̃ ipis dio
ceſib⁹ oriũdi. Et hec oĩa ex̄ ↄ̃ temp.or.
cum nullus.li.6. Quicũq3 aũt alienuꝫ
ſine licẽtia ſciẽter ſeu affectata ignorã
tia ordinauẽit p ãnũ a collatõe ordinũ
eſt ſuſpenſus ꝛ interim clerici ſui abſꝫ
ipius licẽtia poſſunt a vicinis epis or
dines recipe. A .poſtq3 ſui epi i hoc
caſu fuerit ſuſpẽſio manifeſta: vt.in.c
de quo ſtatiꝫ. B .ex̄ de tempo.ordi.
eos.li.6. Et per iſtam decre.reprobata
eſt opinio dicẽtiũ ꝙ quis ordinare po
terat alienũ ſub ſpe ratihabitõis. De
ordinatis ab alieno: vidẽ.ĩ. ordinatus
ꝑ.§.añp'lt. Quãdo aũt ordinãs alienuꝫ
teneat ordinato ꝓuidẽ ↄ̃ beneficio: vi
de ſ.beneficiũ ꝑ.§.7. De ordinatõe ve
ro vltramõtanoꝝ ab epis italianis ha
bes in ſe.§.

Utrꝫ eps italie poſſit ordinare vltra
montanũ cl'icũ? ℞. Nõ. niſi hẽat licen
tiam a papa vel ab epo vñ eſt oriũd⁹:
vel in cui⁹ dioceſi ẽ bñficiat⁹. ꝛ per pa
tẽtes ipius epi lr̄as ↄtinẽtes cãm rõna
bilẽ quare ipm nolit vel nõ poſſit ordi
nare. Et qui ↄ̃ hoc ordinati fuerĩt ſuſpẽ
ſi ſũt abſq3 ſpe diſpẽſatõis. A .Etiaꝫ
a ſede ap'lica obtinẽde: vt in.c.ſepe.de
quo.ĩ.vbi ẽt addit. Oib⁹ nr̄is pniariis

inhibemꝰ districte ne absq̄ nr̄a licētia
spāli cū talr̄ ordinatis dispēsent vł su
as eis tradant lr̄as ꝑ q̄s cū ipis ꝯ̄beat
dispēsari. B .Et ordinātes debēt cō
digne puniri: ex̄ de temp.or sepe.li° 6°

Que sūt persone qbꝰ ordiatores ꝓ
hibētur ꝯferre tonsurā clicalē? ℞°. Nł
lus eṕs vł q̄s aliꝰ dꝫ ipam ꝯferre īfan
ti nisi forte religionē itraret. A .s. de
ꝯsensu parētū vel tutorꝝ: ⁊ nō alr̄: vt s̄.
nouitiꝰ. in p̄n°. B .nec illr̄ato: nec ho
mini diocesis aliene sine licētia. A .s.
legitima: de qua s̄.§.5°. B . nec cōiu
gato nisi volēti religionē itrare aut ad
sacros ordines ꝓmoueri.s. qn̄ de iure
pōt: vt.ī ordinatio ꝯiugatorꝝ.§.2°. Et q
ꝯ̄fecerit ꝑ ānum suspēsus ē a collatōe
tonsure tm̄: ex̄ de tēp. or. nullus. li° 6°.

Utrꝝ eṕs q resignauit eṕatū possit
ordines ꝯferre? ℞°. Si renūciauit loco
tm̄: pōt ordines ꝯferre sicut an̄ si rogeť
a ꝓp̄o loci eṕo. Si ꝟo renūciauit loco
⁊ dignitati pōt nihilominꝰ oēs miores
ꝯferre: sed sacros nō pōt. Et qcunq̄ ab
eo sciēter recepit minores sine licētia
sui eṕi de iure cōi debēt deponi.7.q.1.
eṕs in diocesi.⁊.9.q.2. eṕm. Dispēsatiue
tn̄ pōt in ordinibꝰ deseruire. Si ꝟo a ta
li recepit sacros ordines sciēter non re
cipit executōem. Si ꝟo ignoranť pote
rit eṕs cū eo dispēsare: nisi ignorantia
fuerit crassa ⁊ supina. ex̄ de ordi. ab eo
q renūci.c.p̊. Utrꝝ aūt abbates possint
ordines ꝯferre: hēs s̄. abbas.§.p̊. A .
Idē qđ in h°.§. nōť in sū.li°.3°.ti.22.q.26.
ꝫ Ray. ⁊ Host. Ibi ēt addiť ꝫ Inno. ꝙ
abbas exorcistatū ⁊ acolitatū cōferre
nō pōt: nisi hoc hēat ex ꝓuilegio. Item
ibi dr̄ ꝙ p̄sbyter pōt ꝯferre psalmista
tū.23.dis. psalmista. qꝛ psalmistatꝰ nō ē
ꝓp̄e ordo: vt ibi dr̄. ⁊ s̄. ordo p̊.§.2°. B

Utrū eṕs possit cōpellē clicū ad su
scipiēdos ordines? ℞° ꝫm Ray. Si or
do sit ānexꝰ bn̄ficio vel dignitati quā
hēt. vtputa si electū in archidiaconuꝫ
vult cogē ad diaconatū. aut decanū ar
chip̄sbyterꝝ abbatē vel p̄positū vlt co
gere vt fiant p̄sbyti: pōt ꝑ subtractio
nē illius bn̄ficii cogē. dis.60. inouamus
⁊ ex̄ de elec. cū in cunctis. ⁊ ꝯ̄ eta. ⁊ q̄li.
.c.p̊. Quin ēt si electꝰ ad regimē ꝓrochi
alis eccl̄ie nō fiat sacerdos infra ānuꝫ
ip̄o iure ꝓuatꝰ est illa: ex̄ de elec. licꝫ ca
nō. ⁊.c. cū ex eo. li°.6°. ⁊ s̄. eccl̄a.2°.§.p̊. Fal
lit tn̄ si ex iusta cā remāserit: dcō.c. cuꝫ
ex eo. in fi. A .De hoc dictū ē s̄. abso
lutio p̊.§.2°. ꝟ.2ꝰ ē. in additōe. B .Si
miliť fallit ꝓpter iustā cām in ꝓus di
ctis: vtputa si postq̄ archip̄sbyter vł
abbas ⁊ hiꝰ ꝯfirmatꝰ fuit. ⁊ an̄ ordina
tōem factꝰ ē irregularis sine culpa: vt
qꝛ ꝑdidit manū vel oculū. Un̄ ⁊ in dcō
.c. cū in cūctis. dr̄. si canones non obsi
stāt. Secꝰ si ꝯ̄rit īpedimētū culpa sua:
in quo cāu ꝓuādus ē. Et in hoc casu lo
quiť dictū.c.1. de eta. ⁊ q̄li. Idē Hosti. ⁊
Gof. A . ⁊ etiā Ul. vt ī sū.e.ti.q.48. B

Quid si talis ordo sit ānexꝰ illi digni
tati vł bn̄ficio qđ obtinet? ℞° ꝫ Ray.
Nō dꝫ eṕs eū inuitū cogē ad ordinem
alr̄ puniēdus ē. dis.74.c p̊. ⁊ 2°. ⁊.c. vbi
ista. Nisi h° exigat nccitas vł vtilitas
eccl̄ie: vt qꝛ indiget ministris: ⁊ nulli
alii vel pauci sunt idonei: qꝛ tunc cogē
pōt: ita ꝙ si se excuset rōe crimis: qđ
dicit se cōmisisse dꝫ eṕs ꝓmouē alios ⁊
illū remouē a bn̄ficio qđ obtinet: nisi
alr̄ eēt valde vtilis vł nccīus: ex̄ ꝯ̄ eta.
⁊ q̄li. q̄ris. Et ita intelligi pōt.74.dis. cō
suluit. Si ꝟo excuset se rōe alteriꝰ ipe
dimēti nō ꝓueniētis ex delicto suo vt
infirmitas. ⁊ hiꝰ: non dꝫ cogi alr̄ appel
lare posset sicut ⁊ tutor datꝰ. A .s. qn̄
eiꝰ iusta excusatio nō admittētur: vt i
.l. de q̄ statiꝫ. B .ff. qn̄ app. sit.l.1.§. si
q̄s tutor. Si aūt excuset se sola volūta
te absq̄ alia cā dꝫ ꝯpelli ꝑ subtractōeꝫ
officii ⁊ bn̄ficii. dis.74.c.3°. ⁊ 4°. ⁊ in p̄di
cto.c. q̄ris. Idē Hosti. ⁊ Gof. A .Si
miliť ⁊ Ul. vt in dicta.q.48. vbi etiam
additur ꝫm eosdē ꝙ dicitur exigē vtili
tas ecclesie qn̄ eccl̄ia indiget aliq̄bus
mīstris ⁊ sunt alii idonei in eccl̄ia p̄ter
istum quem eṕs vult cōpellere. Ncci
tas autem ē quādo eccl̄ia idiget mini
stris ⁊ nullus alius ī eccl̄a ē idoneꝰ. B

Pone ꝙ vtilitas exigit ꝙ aliquis
ordinetur: sed eṕs nō ex hac cā: sed ex

odio ꝯpellit istũ vt ordinẽ recipiat: nũquid tenet obedire? R° ſm Ray. credo ꝙ ſic. Licꝫ .n. eps peccet ſic ꝑcipiendo iste tamẽ obedire dꝫ ex q̊ nõ est malũ qđ ꝑcipit: imo iustũ ꝛ vtile eccłie: ar. xi.q.3. qđ ergo. 23.q.1. qđ culpat. in fi. 35. q.5. manifestũ. Idẽ Hosti. ꝛ Gof. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q.53. Et aduertẽdũ ꝙ ſi ne iusta cã coact⁹ ad ordines ꝑ metũ q cadẽt in cõstantẽ nõ tenet continẽ ſm Io. ꝛ glo. Ray. Alii vo dicunt ꝙ tenet: ar. 45. dis. de iudeis. vt in sum. eo. ti. q 50. Et hoc vltimũ tutius est: de quo ẽt. i. ordinatus p̊. §. 5° B.

Quid ſi clłicus vult ꝓmoueri: ꝛ eps non vult? R° ſm Ray. Si cleric⁹ hꝫ ius petẽdi ordines forte rõe bñficii cui ordo est annexus: eps non põt eum ꝓhibere q̃uis sciat peccatũ eius occultuꝫ. Et ita põt intelligi ex̃ de temp. or. ex tenore. Si vo non habꝫ ius petendi non tenet eps eũ ordinare. Porro regłari nullo mõ dꝫ ordinari ꝯ volũtatẽ sui ꝑlati: ex̃ de temp. or. ad aures. Idẽ Gof. Hosti. ꝛ Ber. A. Et etiã glo. Ray. vt in sũ. eo. ti. q.52. B.

Quid ſi sciam epm meũ hereticuꝫ vel scismaticũ occultum: ꝛ cõpellit me ad ordines? Rn° ſm Goff. Non debeo obedire: ſed poti⁹ ꝑmittere me excõicari q̃ a tali recipere: ex̃ de ſen. exco. inquisitioni. Tales .n. conferre nõ possunt ordinis executõem quã non hñt .i.q.7. daibertũ. Et idem ſi sciam ꝑlatũ meũ suspensũ excõicatũ vel interdcm̃. Quid tñ ſi a tali ordinat⁹ sũ? vide .i. ordinatus p̊. §. płt. A. Idẽ i sum. eo. ti. q.54. vbi hẽtur id quod i isto. §. dr̃. B.

Quid de illo qui scit epm suũ simoniacũ: ꝛ tñ ꝑcipit ei ꝙ recipiat ordies ab eo? R° ſm Tho. scđa scđe. q.100. Nł lo mõ dꝫ obedire siue mãifesta siue occulta sit simonia dũmõ ipe sciat. Et h° intellige ſi eps est simoniacus in ordine suscepto: imo potius dꝫ ꝑmittere ſe excõicari: ar. ex̃ de ſen. exco. inquisitiõi. Qđ ſi ignorabat eũ eẽ simoniacum cũ tñ esset quãtũcuuq3 sit occultum ꝛ iste ignorer non recipit executionẽ: ſed indiget dispensatione: ꝛ hoc in detestationem criminis .i.q.1. ſi quis a simoniacis. Idem Hosti. ꝛ Ray. Addit Tho. ꝙ ſi eps simõiac⁹ ẽ ex alia cã ꝑt ab eo recipe ordies: dũmõ sit occultuꝫ. qꝛ nõ est suspensus q̊ ad alios: ſed solũ quo ad seipm. Addit Hosti. ꝙ ſi possuꝫ obtinere vt ordiner ab alio debeo facere A. Hodie idẽ dicẽdum est de oĩ simoniaco quod de excõicato cũ oĩs q quomodolibet dãdo vł recipiendo cõmiserit simoniam vel ei⁹ mediator extitẽit excõicatõem incurrat papalem .i. cui⁹ absolutio pape reseruat: vt i extrauagãti Eugenii quarti que incipit. cuꝫ detestabile. B. Quibus clericis dꝫ per ordinatorem de beneficio ꝓuideri: vide sup̃. beneficium p̊. §. 7°. Et de ordinato ad titulum pr̃imonii sui ibi. §. 8°.

Ordinatus p° cõiter.

Queritur ergo Quid ſi aliqs in peccato mortali existẽs fuerit ordinatus? R° ſm Ray. siue sit occultũ siue manifestũ: ille qui cum hoc recipit ordineꝫ: vel quecũq3 alia sacr̃a mortaliter peccat. dis. 40. multi. distin. 25. illud. xi.q.3. audi. Idem Tho. in 4°. distinctio. 24. A. Con. etiã Pe. vt in sum. lib°. 3° ti. 22. q.22. B.

Vtꝝ ordinat⁹ existẽs in pctõ mortali possit sine pctõ vti ordine suscepto? R° ſm Tho. in 4°. dis. 24. Nõ põt. Nã facit ꝯtra illud ꝑceptũ. Deut°. 16. Iuste quod iustũ est exequeris. Indigne .n. sacrum pertractat: nec in hoc aliquis põt dispensare: qꝛ est de iure nãli: vt homo scã scẽ ꝑtractet. Vñ talis q̊tiẽs actũ alicui⁹ ordis facit peccat mortaliter: vt qui tangit res sacras q̃i suo officio vtẽs. Sec⁹ ãt eẽt ſi aliq̃ nccitate sacrũ aliqđ ꝯtingẽt vel exeq̃ret i illo cãu in quo ẽt laicis licẽt: puta ſi baptizarꝫ in artitulo nccitatis vel corp⁹ xp̃i ꝺ terra colligẽt. Con. i oĩbus Al. ꝛ etiã Ray. A. Idem in sum. eo. ti. q.24. ꝛ sequen. Vbi ſm eũ. Tho. dicitur ꝙ totiẽs talis

moꝛtalr̄ peccat quotiēs hi⁹ actū facit.
Et addit Al. Qđ ſi dr̄ hoc eē valde gra
ue: Rx° ꝙ lata via ē q̄ ducit ad infernū
ꝛ multi ſūt q vadūt p eā Math.7°. B.
Sʒ an teneaṫ eē ɔfeſſ⁹ vid̄ ſ̄.ɔfō 2°.§.5°.
Utrꝫ a tali liceat recipe ſacra? Rx°
ſm Tho. vbi.ſ̄. teneṫ hō recipe a mini
ſtro ēt in pctō moꝛtali exn̄te q̄diu ab
eccl'ia toleraṫ: qꝛ adhuc ē ei obligatus
nec ēt debēt tales in officiis euitari: vt
ſ̄.cl'ic⁹ 3°.§.2°. Tn̄ vt ibidē ſubdit Tho.
nō eēt tutū ꝙ qs p̄ter nccitatis articu
lū talē miniſtrū inducēt ad aliqd ſui
oꝛdinis exeq̄ndū durāte ɔſcia ꝙ ille eſ
ſet in pctō moꝛtali quā tn̄ deponē poſ
ſet. qꝛ in iſtāti hō a diuina gr̄a emēdaṫ.
Dicit ēt idē Tho. in 4°. diſ.13. ꝙ a noto
rio cōcubinario nō ē recipiēda coīo eu
chariſtie: ſiue ſit notoꝛiū qꝛ ɔuict⁹ ē: ſi
ue per ɔfeſſionē in iure factā: ſiue p ta
lē euidētiā facti ꝙ nulla pōt tergiuer
ſatōe celari. Ab aliis aūt occultis cōcu
binariis recipi pōt. A. Idē in ſū.eo.
ti.q.24. ad fi. Et lati⁹ de his ſ̄. cl'icus 3°.
§.p̄. in additōe. ꝛ ſ̄. confeſſoꝛ 2°.§.3°. cir
ca fi. addi^tōis. B.
Quō dr̄ qs furtiue oꝛdinat⁹? Rx° ſm
Hoſti. Tripl'r. p̄ mō cū qs ſine ɔſcia p
prii epi: ꝛ ſine examinatiōe pmoueṫ.
64. diſ. ex̄ cōſciam. 24. diſ. qn̄ ep̄s. In q̄
caſu nō pſunt lr̄e archidiaconi. A. ſ.
vt p ip̄as poſſit oꝛdinari ſine ɔſēſu ep̄i
vt in tex. qui ſeqtur. B. vt ex̄ de off.
archi. ſignificaſti. 2°. oꝛdiatur furtiue
ſi p̄ter ɔſciam ep̄i eodē die recipit oēs
minoꝛes vl' aliq̄s ſil' ꝛ ſubdiaconatum
vl' duos ſacros: ex̄ de eo q fur. oꝛ. ſuſ. cū
h.ꝛ.c. inotuit. de quo hēs ſ̄. oꝛdo 2°.§.2°.
A. Etiam ſi qs recipiat minoꝛes cum
ſubdiaconatu vel duos ſacros cū ɔſen
ſu ep̄i. Naʒ ꝛ hoc cāu dr̄ furtiue recipe
ſm eū. Hoſti. vt in ſū.eo. ti.q.15. B.
3° qn̄ gradu omiſſo ſaltū facit. de q̄ dr̄
.ſ̄. oꝛdinat⁹. 2°. p to. A. Idē in dcā.q.15.
Et addiṫ ſm eūdē ꝙ in his caſib⁹ nec
ſuo ſupioꝛi obediēs excuſaṫ: vt ex̄ de
tēp. oꝛ. dilect⁹. tn̄ ſupioꝛ pl⁹ deligt. B.
De illis q exn̄tes excōicati recipiūt
oꝛdines regre ſ̄. excōicatio p̄.§.20.q in
cipit. qd de illis. Quedā ēt crimina nō
ſolū impediūt oꝛdinādū: ſʒ etiā oꝛdina
tū deiciūt. de quib⁹ ſ̄. crimē.§.2°.
Utrꝫ coacte oꝛdinat⁹ teneaṫ ad caſti
tatē? Rx° Si coactio fuit abſoluta nō ē
dubiū ꝙ nō teneṫ: qꝛ nec ē oꝛdiat⁹: vt
dictū ē ſ̄. oꝛdo 3°.§.fi. Si fuit ɔditōalis:
puta p aliquē metū: diſtingue ſʒ Ray.
qꝛ ſi talis fuit met⁹ qui poſſet cadē i cō
ſtātē virꝫ nō teneṫ: ex̄ qđ me. cā. platū.
ꝛ.c. cū dilect⁹. Cōtinētia. n. nō debeṫ ni
ſi volūtaria. diſ.31. an̄ triēniuʒ. 20.q.3. p̄
ſens. Et hoc itellige ꝙ ſi an̄ hēbat vxo
rē poterit illa vti ſine pctō: ſʒ ſi non hē
bat ɔtinē teneṫ: ar. diſ.35. ō iudeis. Itē
teneṫ ɔtinē ſi nō fuit talis met⁹. Idem
Gof. ꝛ Hoſti. A. Et hec vidētur ꝟa ꝛ
colligi ex iurib⁹ allegat ꝛ ex poſitis in
ſū.eo.ti.q.50. ꝛ ſe.lʒ nō clare. Et dictū ē
ſ̄. oꝛdinatoꝛ.§.11°. in additōe. B.
Sʒ nunqd talis. ſ. oꝛdinat⁹ p metum
q potuit cadē in cōſtātē virū vteṫ p̄ui
legio cl'icali? Dicēdū ſm Ray. ꝙ ſic. ſi
al' vult viuē cl'icalr̄. niſi tranſiret ad
actū penit⁹ ɔ̄riū. A. puta ſi efficiaṫ
bigamus: vt in.c. qđ ſequiṫ. B. diſ.
84. q̄ſqs. Et tn̄ ſi hēat vxoꝛē poterit il
la vti: vt in p̄cedēti.§. dictū eſt. Si tn̄
ip̄a vellet ɔtinē ꝛ ip̄e nollet nō hʒ p̄ui
legiū cl'icale. Si ꝟo ip̄e vellet ꝛ illa nō:
certe hʒ ſi vt dixi al' viuēt cl'icalr̄: ar.
27.q.2. multoꝝ. A. Idē in ſū.eo.ti.q.
51. B. Et hoc oʒ ſupplē. ſ. ꝙ ſi vxoꝛ
fuit vnica: ꝛ ꝟgo tūc hʒ p̄uilegiū cl'ica
le. ſed tm̄ in duob⁹ caſib⁹ quos hēs ſ̄.
clericus 3°.§.fi. B.
Quid de oꝛdinatis ab alieno ep̄o ſi
ne licētia pprii? Rx° ſm Ray. Priuanṫ
executōe. A. ſ. ip̄o iure. Nā vt pʒ in
ſum.eo.ti.q.35. ip̄am executōem nō re
cipiūt: vt in.c. ꝙ tranſlatōem. ō tēp. oꝛ.
ſʒ eūdē Ray. Meli⁹ facit. 71. diſ.c. ſiqs.
Ubi dr̄ ꝙ irrita ſit hi⁹ oꝛdinatio. Non
obſtat dictū.c. ꝙ trāſlatōem: vbi dr̄ ꝙ
ſic oꝛdinat⁹ nō ſit ſuſpēſus vel ſuſpen
dēdus. Ibi inṫdicēda ē ei oꝛdis execu
tio: qꝛ nō intelligiṫ de interdictiōe di

ſpoſitiua.hoͦ ẽ q2 ñ ſuſpẽſũ ſuſpẽdat.ſ3 itelligit̃ de iterdictõe ⁊ ſnia declaratoria ⁊ executiua: v3 q̃ declarat ſic ordiatũ a iure ſuſpẽſu3 ⁊ exeqtur iuris diſpoſitõem. Et vr̃ ſentire Jo.mo.i.c.eos. de temp.or.li.6. B. Poterit tñ ep̃s diſpẽſare.9.q.2.Lugdunẽſis.ex̃ de temp.or.ꝙ tranſlatõe3. S3 ⁊ que licẽtia reqritur ⁊ que pena ordinãtis ſine licẽtia: hẽtur ſup̃.ordinator.§.6. ⁊ 7.

Quid de ordinatis ab hereticis.ſciſmaticis.excõicatis.depoſitis.⁊ hiꝯ? R. A talibꝯ nõ d3 qs recipe: vt dictũ eſt s̃. ordinator.§.pĩt. Si tñ aliquẽ ordinent tenẽdũ: vt dic̃ Ray.ꝙ oẽs tales ꝟa cõferãt ſacr̃a: dũmõ in forma eccl'e cõferant.i.q.i.dñs declarauit.⁊ c.non nocet de ↄſe.diſ.4.non in nobis. Peccant tñ mortalr̃ tã dãtes q̃3 ſuſcipiẽtes ab eis q̃cunq3 ſacr̃a niſi baptiſmũ i extrema nccite. Idẽ Tho.ſcda ſcde.q.39.⁊ Pe.⁊ Hoſ. A. Idẽ i ſũ.li.p̃.ti.5.q.16. vbi etiã p3 ẽm eoſdẽ ꝙ dicti hẽrici ⁊ ſil'es nõ ↄferũt ordis executõem. B.

S3 nunqd ſic ordinati poterunt miniſtrare? R. ẽm Ray. Si ſũt ordinati a tali q ſuſcepit vltimã manꝯ impoſitionẽ in eccl'ia. A. i.ordinẽ ep̃alẽ. B. ⁊ nũc ẽ hereticꝯ vel excõicatꝯ ⁊ hiꝯ. dõ ꝙ ſiue iſti ordinati ſciebãt ſiue ignorabãt tolerant̃ diſpẽſatiue in oibꝯ ſuſceptis miſtrare. Ad ſupiores ꝟo non debẽt ꝓmoueri niſi eẽt nccitas mag̃ ⁊ cõuerſatio ſcã.9.q.i.c.p̃.⁊ 2.⁊ 3. Si ꝟo ordinati fuerint a tali q recepit vltimã manꝯ impoſitõem ex̃ eccl'iam: ⁊ ipi ſcienter a tali ordines receperĩt nũq3 tolerãt̃ Si ignorant̃ tolerãt̃. A. dũmõ ꝓbauerit ignorãtiã ẽm Ray.⁊ Hoſ.⁊ i dicta.q.16.ꝑ.c.qd ſtati3 ſeqt̃. B. 9.q.i.ordinatões. Con Hoſ. Sed ꝑ quẽ poterit diſpẽſari? vide.ĩ.ſciſma.§.7. A. Aduertẽdũ ẽm Inno.i.c.innotuit: ex̃ d eo q fur.or.ſuſ.ꝙ de quolibet viro noto bone fame q vbi ↄuerſat̃ hr̃ ꝓ ordinato.⁊ ſic longo tꝑe hactenꝯ vt ordiatꝯ hitus ẽ: credẽ debeo eũ bñ ordinatum nec cogit̃ al'r ꝓbare. Hec.n.ſũt ſufficiẽtia argumẽta ſue ordinatõis: ar.ex̃ de cle.pere.c.inf.⁊ c.ſe.9.q.2.Lugdunẽſis.⁊ nõt in ſũ.eo.ti.q.35.⁊ eo.li.ti.21.q.4.ad finem. B.

Rdinatus 2ͦ ꝑ ſaltũ

Quid de ordinatis per ſaltũ? R. ẽm Ray. Ordines ordinate recipi debent ẽm ꝙ nũerati ſũt ſup̃.ordo p̃.§.4. diſ.59.ſi officia.⁊ diſ.77.c.p̃. Si tñ ꝑ ſaltũ aliqs ꝓmoueat̃ .i. ꝙ aliq̃ ordine p̃ter miſſo ad ſupiorẽ aſcẽdat: recipit qdẽ caracterẽ: tñ de rigore d3 deponi etia3 ſi nõ ex malitia ſed ex ignorãtia aut negligẽtia aliquẽ ordinẽ p̃termiſit. Sed tñ ex diſpẽſatõe ep̃i ad ordinẽ p̃termiſſũ poterit ꝓmoueri: ⁊ interi3 ab executõe ſupioris ordinis erit ſuſpẽſus. diſ.48.ſicut oli3.diſ.52.ſollicitudo.ex d cle.ꝑ ſal.ꝓmo.c.vnico. Et eodẽ mõ potẽit cũ eo diſpẽſari ſi iterum miſtrauerit in illo ordine credẽs ꝙ fuiſſet gradatim ꝓmotꝯ: vt in.c.vnico.ex̃ de cle.ꝑ ſal.ꝓmo. Qd ſi talis ꝑ ſal.ꝓmotꝯ ſit ſciẽter ⁊ in ordine ſic ſuſcepto ſine diſpẽſatõe miſtrauerit nõ põt diſpẽſari ꝙ vlteriꝯ aſcẽdat niſi ꝑ papã. Sed i ordine ſuſcepto adhuc põt diſpẽſari ꝑ ep̃3: ſicut cũ nõ ordinato miſtrante: vt dr̃.i.ordiatꝯ 3.§.p̃. In hac ſnia Hoſti.⁊ Guil. ſatis ↄueniũt. A. Hec parti3 fuerũt dicta Ray.⁊ ꝑti3 glo.eiꝯ: ⁊ parti3 Hoſti. i ſũma ſua. S3 in glo.dicit ſimpl'r ꝙ cũ ꝓmoto ꝑ ſaltũ ſcient̃ ſolus papa diſpenſat: vt p3 in ſũ.eo.ti.q.40.ad fi. Et hoc vltimũ vr̃ ꝓbabiliꝯ: cũ iura allegata nõ loquãtur: niſi de ꝓmotis ꝑ ſaltũ ex ignorãtia ſeu negligẽtia. B.

S3 nũqd laicus q nullũ h3 ordine3 poſſit recipe ſacerdotiũ oibꝯ aliis p̃ter miſſis? R. ẽm Ray. Põt dũmõ ſit baptizatꝯ. Idẽ Tho. Pe.⁊ Hoſti. A. l3 Hug.dixerit ↄ̃riũ: ꝙ nõ põt recipe niſi ſaltẽ hũerit p̃mã tõſurã: vt in ſũ.eo.ti.q.41. B.

Quid ſi cl'icꝯ p̃termiſſo aliq̃ ordine ↄſecret̃ in ep̃m? R. ẽm Ray. Dicũt fere oẽs doc.ꝙ nullo mõ põt eẽ ep̃s: niſi

sit sacerdos: q2 ordo sacerdotalis ē q̄si
subale fūdamētū ordinis ep̄alis. Con.
Goff. Sz ꝛ Hosti. qui vr̄ alit̄ sētire. A.
.s. ꝙ ordo ep̄alis ꝯferat̄ ēt nō sacerdoti
sz nō executio. B .Cō. in hoc ꝙ tal̄ ep̄s
nō hr̄et executōem nec aliqd ꝯferret:
nisi postq̄ꝫ sacerdos fact⁹ eēt: ex̄ de ex
ces. p̄la. ex lr̄is. Si ṽo p̄termisit aliū or
dinē a sacerdotali sentiunt fere oēs ꝙ
ep̄s est ꝛ conferre pōt oēs ordines pre
ter illū quē nō accepit. i. q. i. gr̄a. ꝛ. i. q. 7.
Daibertū. Addit Hosti. ꝙ talis ep̄s ex
ecutōez de iure nō hz ēt q̄ ad ordies q̄s
suscepit. A .Jō i sū. eo. ti. q. 43. B

Ordinatus 3°

negatiue. s. q n̄ est ordiat⁹: ꝛ tn̄ aliqd tale ex
ercet. Quid g° de talib⁹? R° sm Ray.
Laici q nullū ordinē hn̄tes dinū offm̄
exercēt idebite nisi cessare velit debēt
excōicari. A .Et nūq̄ꝫ ordinari: vt ex̄
de cle. nō or. mi. c. p̄. vbi dr̄. Si qs bapti
zauerit vl̄ aliqd dinū officiū exercuēit
nō ordinat⁹ ꝓpter temeritatē abiiciat̄
de eccl̄ia ꝛ nunq̄ꝫ ordinet̄. B .Pn̄t tn̄
licite facē officia minoꝝ ordinū q̄uis
ad hoc nō hēant offm̄. sicut i domo non
ꝯsecrata pōt dici missa: lz ꝯsecratio ad
hoc ordinet̄: vt in ea missa dicat̄. Cleri
ci ṽo qui exercēt officiū illius ordinis
quē nō hn̄t sunt deponēdi vel ꝑpetuo
suspendēdi ab ordine quē hēbant nisi
postq̄ꝫ iux̄ ꝓuisionē ep̄i biēnio vl̄ trien
nio suspēsi fuerint misericorditer tole
rent̄. Nunq̄ꝫ tn̄ pn̄t vlteri⁹ ꝓmoueri:
ex̄ de cle. nō or. mi. c. p̄. ꝛ 2°. ar. xi. q. 3. p̄ui
legiū. 25. q. 2. sic decet. Nec cum tali pōt
dispēsari ꝙ ascēdat vlterius nisi p pa
pā sm Ray. Gof. ꝛ Guil. Hosti. tn̄ tenu
it i sūma ꝙ ep̄s pōt dispēsare: sz i glo.
reuocauit. A .Immo ꝛ in sūma sua
vr̄ Hosti. cū Ray. ꝯcordare: vt i sū. li°
3°. ti. 22. q. 44. Sz vt ibi pz qdā dicunt
ꝙ hoc cāu pōt ep̄s dispēsare cū ei non
exp̄sse ꝓhibeat̄. Sed certe ex̄ eo. c. 2°
dr̄ ꝙ talis ad vlteriores ordines nō po
terit ꝓmoueri. Et glo. ibi dicit. sine di
spensatōe. ꝛ non declarat p quē dispen
set̄. Sz glo. Ray. vt pz in dicta. q. 44.

dicit p̄dictū rigorē debē intelligi de il
lis q mētiunt̄ se ꝓmotos ad ordies ad
quos reuera ꝓmoti nō sunt: vel q tāq̄ꝫ
scismatici ingerūt se officio ordis quē
non hēnt. sicut rex Osias vsurpauit si
bi officiū sacerdotis. Nec credo istū ri
gorē extēdēdū eē ad cl̄icos minoꝝ ordi
nū: vel q in missis nouis mistrāt i offō
subdiaconat⁹ cā cuiusdā gaudii ꝛ solē
nitatis faciēde nō mētiētes de ordib⁹
suis cū fere oēs assistētes sciāt ṽitatez
Tales tn̄ grauiter peccāt: hi⁹ etiā sine
malitia attētādo. Equitas isti⁹ glo. nō
vr̄ aliquo iure ꝓbari cū. c. p̄. ꝛ. 2°. ex̄ eo.
ad illatōem declarate i eis pene vide
antur solū pōderare ꝙ quis ṽtat̄ ordi
ne nō suo. B .De bn̄ficio aūt miseri
cordit̄ agēdū ē cū eo. A .siue sit in sa
cris siue i minorib⁹ sm glo. Ray. ꝛ in di
cta. q. 44. B .ne sustētatōe p̄uatus
ad secl̄i negocia reuertat̄. Salubrit̄ āt
sibi ꝓuidebit si ad religionē trāsierit.
Hn̄tur hec i p̄dicto. c. 2°. de cle. n̄ or. mi.

Quid si qs exercet tale officiū non
ad deceptōem: sed ex ludo cā festi? R°
sm Hosti. Certe lud⁹ noxi⁹ in culpa est
Vn̄ talis peccat qdē ꝛ tenet̄ penitē. 15.
q. i. §. illud. in fi. Nō tn̄ credo ꝙ icurrat
p̄dictas penas. q2 volūtas ꝛ ꝓpositū
distinguūt maleficia: ex̄ d sen. exco. cū
volūtate. A. Idē i dcā. q. 44. ad fi. B.

Sed qd si cl̄ic⁹ q ē i minorib⁹ ordini
bus tm̄ legat ep̄laz i missa? R° sz Guil.
Licitū ē ex quo sine solēnitate h° facit.
vt nōtur ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. vt q̄sq̄ꝫ. Et
sm Inno. intelligēdū est qn̄ ibi nō est
subdiacon⁹. Nec dz talis cātare solēni
ter ꝛ cū ornamētis subdiaconi. 23. dis.
subdiacon⁹. 74. dis. si qui cl̄ici. Cō. Ho
sti. A .qui dicit ꝙ ꝓpter necitatē. s.
qn̄ deest subdiacon⁹ cui hoc possit iniū
gi sufficit ꝙ talis non teneat manipu
lū i manu sua: vt in sū. eo. ti. q. 45. B.

Ordinatio cōiugatoꝝ.

Quid si marit⁹ accipit or
dinē sacrū iuita vl̄ nesciēte vxore? R°.
Mortaliter peccat sm Tho. A .H°
videt̄ poti⁹ fuisse dictū Al. vt in sū. li°

p̄.ti.8.q.59. vbi hec notātur. B. Sȝ vt dicit Ray. nō fit ꝓpt̄ hoc p̄iudiciuȝ vxori: sed ille tenebit̄ ei ad redditōem debiti: nō aūt poterit exigere. 28. di. dia coni. 27. q. 2. multorum. A. Vxor etiā nō tenet̄ ei debitū reddere: ƀȝ Tho. vt in dicta. q. 59. B. Quod verū est ƀm Guil. ēt si fact⁹ sit eṗs seu r̄ligiosus. A. vel etiā papa ƀm eūdē. vt in dicta. q. 59. B. nisi illa posset induci ad ꝯtinētiā. Debȝ tñ restitui vxori: nec dȝ ferre aut coronā aut hītū cl̄icalē cū scādalo vxoris. Sed si pōt sine ei⁹ scandalo ꝯferre tenet̄. A. ƀȝ Pe. ꝛ i dcā. q. 59. B. Et ƀm Inno. talis si post mortē vxoris contrahat cum alia: nō tenet m̄r̄imonium. A. Idē in dicta. q. 59. B.

Quid si marit⁹ sit ordinat⁹ ꝯsentiente vxore vl' sciēte ꝛ non ꝯtradicente. R. ƀm Ray. Si cl̄icus ē de eccl'a occidētali factū ē vxori p̄iudiciū ita ꝙ oportebit eā decetero ꝯtinē: ꝛ etiā mortuo viro nō poterit cū alio ꝯhere. 28. dis. q2 sunt culpe. ꝛ duob⁹. c. se. ꝛ. 32. dis. seriati. A. Et in his iurib⁹ pȝ ꝙ si ꝯxerit post ea m̄r̄imoniū etiā mortuo viro non valebit. ꝛ notatur in dicta. q. 59. ƀm Ray. ꝛ ƀm quosdam inquit ꝓpter votū qḋ videtur solennizasse ex ꝑsona viri. Et huic rōni cōsentit Al. vt ibi. Alii dicūt ꝙ ꝑ ꝯstitutōem eccl'ie que dirimit matrimoniū ꝯtra eā ꝯctuȝ. ꝛ subdit Ray. Lȝ aliq̄ dixerit ꝙ ista vxor ꝓmoti ad ordines sacros teneat̄ itrare religionē. Ego tñ credo cū Jo. Laur. ꝛ Tācre. ꝙ nō tenet̄: sed sufficit si i secl'o caste viuat: quod ꝛ dȝ ꝓmittē. Tho. etiā dic̄ ꝙ nō tenet̄ religionē intrare si sibi nō timeat de ꝑiculo castitatis. Con. Al. et Hosti. ꝛ hoc fallit ƀm Ray. i vxore ei⁹ q ꝓmouēdus ē in eṗm: q2 non dȝ eligi nisi vxor intret religionē. ex̄ de ꝯuer. ꝯiug. ꝯiugatus. ꝛ. c. sane. Itē cleric⁹ oriētalis vt cōius ꝛ ꝓbabili⁹ dr̄ sine ꝯsensu vxoris ꝓmoueri ñ dȝ: vt i dcā. q. 59. B.

Qui duxit vxorē vileȝ mulierē: puta ācillam vel ioculatricē: vel aliquaȝ ex illis que publicis spectaculis māci pantur: lȝ virginem repellitur ab ordine. dis. 34. siquis viduā. ꝛ.

Sed qd si marit⁹ añ carnalē copulā fecit se ad sacros ordines ordinari. R. Non ꝓpter hoc ꝯissoluit̄ m̄r̄imonium qḋ p̄us fuerat ꝯtractū. sed maritus sic ordinatus recipiēs alr̄ ꝙ a sacris canonibus cōcedat̄ etiā post mortē vxoris non poterit ministrare in illo ordine: nec ascendere ad alios: nec aliquod bñficiū vel officiū eccl'iasticū obtinē: vt i extra. Jo. 22. que incipit. Antique. A. Olȝ āt in hoc cāu aliq̄ dixerūt ꝙ m̄r̄imoniū dissoluebat̄. Alii ꝙ nō. Et finaliter dixit Hosti. consulas pāpā. vt i sū. eo. ti. q. 60. B. De m̄ā ista aliqua hēs sup̄. impedimētum. xi. § p̄. ꝛ. 2.

Rnatus.

De ornatu bono clericorum habes sup̄. cl̄icus p̄. §. 2. De ornatu vero mulierū nunc dicēdum est.

Utrū mulieres possint se licite ornare. R. ƀm Tho. scḋa scḋe. q. 169. Circa ornatū mulierū attēdēda sūt ea que cōiter circa exteriorē cultū dicūtur. s. ꝙ ñ sint p̄ter ꝯsuetudinē: aut nō ex iordiato affectu ꝛ hi⁹: que hēs explicite. i. vestis. §. p̄. Et hoc modo pōt mulier licite operam dare ꝙ viro suo placeat ne ꝑ eius contēptum i adulteriū labatur. Unde dicit̄. i. Cor. 7. Mulier que nupta est cogitat que mūdi sūt quō placeat viro. Et iō si mulier coniugata ad hoc se ornet vt viro suo placeat: pōt hoc facere sine pctō. A. Hoc veruȝ quando maritus apparēt ꝓn⁹ ad adulterium: vel nollet reddere debitum. ꝛ cum tali ornatu verisimiliter contra p̄dicta icōueniētia ꝓuideret̄. al' cessante cā cessat effect⁹. ex̄ de appel. cuȝ cessante. Itē cū h⁹ regrit̄ ꝙ ex tali ornatu nulli xisil'r det̄ peccādi occasio. al' sine pctō ꝑditōis h⁹ fieri ñ possȝ. q2 ve illi ꝑ quē scādalū venit. Math. 18. nec ꝯbem⁹ iuuāe ꝓximū: nisi iq̄ātū possum⁹ siñ pctō. 22. q. 2. faciat. Itē q2 ñ sūt facienda mala vt veniāt bōa. Ro. 3. Itē iexcusabiles sūt mul'eres se ornātes cū videāt h⁹

viris suis mime placere: ꝛ forti⁹ si ab
ip̄is ꝓhibeant̄. Patet.n. ꝙ tūc si imo
derate se ornāt h° faciāt ex supbia siū
ex libidie. Et pctm̄ oiuȝ hn̄tiū icitamē
ta libidinis ex tali ornatu redundat i
p̄dcās: ƀȝ Ul. ꝛ i sū.li°.3°.ti.34.q.284. B.

Utrū in illicito ornatu sit mortale
pctm̄? R° ƀm Tho. vbi sup̄. Muliebri
cult⁹ de se viros ad lasciuiā ꝓuocat. ꝓ
uer.8°. Mulier occurrit illi ornatu me
retricio p̄parata ad capiādas aias. Et
iō ille mulieres que viros nō hēnt nec
intendūt hr̄e nō pn̄t absq; pctō appetē
placē viroꝝ aspectib⁹ ad ꝯcupiscēduȝ
qꝛ hoc ē dare eis incētiuū peccādi. Et
sigdē hac intētione se ornēt vt alios ꝓ
uocēt mortalr̄ peccāt. Si aūt ex q̄dam
leuitate vel ēt ex vanitate ꝓpt̄ q̄ꝺaȝ
iactātiā nō sp̄ ē pctm̄ mortale: sed qn̄q;
veniale. Et eadē rō ē q̄tū ad hoc de vi
ris. A. Hoc clari⁹ patebit ex infra di
cēdis B.

Quid de mulierib⁹ se colorātib⁹ et
alia figmēta adhibētib⁹? R° ƀm Tho.
scd̄a scd̄e.q.169. Di⁹ fictōes nō pn̄t esse
sine pctō: nō tn̄ sp̄ ē mortale: sed soluȝ
qn̄ fit ꝓpt̄ lasciuiā: vl̄ i dei ꝯtēptū. A.
Aduertēdū ꝙ nisi aliō expresse appa
reat: ip̄o facto p̄sumit̄ intētio lasciuie:
ꝛ diui ꝯtēpt⁹. Cū.n. act⁹ in se sit adulte
rine fallacie ꝛ inhonest⁹: vt dicit Aug⁹
in.c. fucare. de ꝯse.di.5. nō pōt in se pre
tendē nisi lasciuiā ꝛ mētis ihonestateȝ
adeo ꝙ mulieri ꝯtiū asserēti nō credē
tur. Ait.n. Aug⁹. Non dicatis vos aios
hr̄e pudicos: si hētis oculos ipudicos:
qꝛ ipudic⁹ oculus ipudici cordis ē nun
cius.32.q.5. nec solo. Itē cuȝ act⁹ in se cō
tineat quādā ipugnatōem diui opis:
vt dicit Cyp̄an⁹ in li°. de hitu ꝟginū. Et
cū mulieris cult⁹ maxie talis ꝓuocet
alios ad libidinē: iux̄ illud ꝓuer.7°. Ec
ce mlr̄er.ꝛc̄. ꝛ nōt Tho. scd̄a scd̄e.q.169.
arti.2°. quō eē pōt sine diuo ꝯtēptu cū n̄
curet illas aias pdē q̄s xp̄s suo ꝓp̄o re
demit sanguie? Et iō h̄ nō solū simplex
ꝯtēpt⁹ ꝯp̄hēdit: sed ēt talis vt videat̄
ꝑsona in deū man⁹ iferre cū sui ꝑditio

ne. vn̄ Cyp̄an⁹ vbi sup̄. dic̄. Nō ꝟgines
tm̄ aut viduas: sȝ ꝛ nuptas: puta ēt oēs
oio femias admonēdas ꝙ op⁹ dei ꝛ fra
cturā ei⁹ ꝛ plasma adult̄are nullo° ōbe
ant adhibito flauo colore vl̄ nigro pul
uē vl̄ rubore: aut q̊libȝ liniamēta nati
ua corrūpēte medicamine. Et subdit.
man⁹ deo iferūt qn̄ illud qō ille forma
uit r̄formare ꝯtēdūt. Impugn̄tio ē ista
diui opis p̄uaricatio ꝟitatis: deū vidē
nō potis qn̄ oculi tibi nō sūt q̊s ōs fecit:
sȝ q̊s diabolus ifecit. de inimico tuo tē
ta cū illo ꝑiter arsura. Et ꝓpt̄ea alii int̄
q̊s vr̄ fuisse Alex. de ales. asserūt i his
ꝛ sil̄ib⁹ inesse mortale pctm̄. Sed forte
possȝ aliq̄ a mortali excusari qn̄ aliqd
tale paruū facēt solū ex q̄dā subita le
uitate sin̄ alioꝝ scādalo siue ꝑiculo. B
Sciēdū tn̄ ꝙ aliud ē fingē pulchritudi
nē: ꝛ aliud ē occultare turpitudineȝ ex
aliq̄ cā ꝓuenietē: puta ꝑ egritudinē: et
hi⁹. H°.n. ē licitū. qꝛ ƀȝ ap̄lȝ.i. Cor.12°. q̄
putam⁹ ignobiliora mēbra eē corꝑis
his abūdātiorē honorē circūdam⁹. A.
Ad p̄dictoꝝ āt pleniorē itelligētiā vlti
us aliqd vl̄ breuit̄ tangēdū ē de mā or
nat⁹ tā mulieꝝ q̄ꝫ viroꝝ. ꝛ tā vestiū q̄ꝫ
aliaꝝ reꝝ. p̊ vȝ q̄lr̄ pōt discerni ornat⁹ il
licit⁹. 2° q̄le pctm̄ sit i ei⁹ vsu. 3° si circa
ip̄m aliqs pōt excusari.

Quo ad p̄mū g° dico ꝙ p̄t discerni
mltiplr̄. p̊ rōe itētōis vtētis: vt si itētio
eēt ad pōpā vl̄ lasciuiā: ꝛ hi⁹: qꝛ cū ma
la itētōe nil pōt eē licitū vl̄ sin̄ pctō. 86.
di. nō satis. ex̄ de sen. ex. cū volūtate. Iō
vitiosū ēt eēt si qs q̄rēt ꝑ cultū supflu
um vestiū delitias cū vestis ordiet̄ ad
corꝑis fomētū ƀȝ Tho. scd̄a scd̄e.q.169.
arti.2°.

2° rōe ꝓfessiōis clicalis: vt si clici ōfer
rēt ornatū seu hitū nō ꝯdecētē hōesta
ti clicali. de q̊ i.c. clici officia. ex̄ de vi. ꝛ
ho. cle. Itē rōe ꝓfessiōis regularis: vt si
religiosi seu r̄ligiose ferrent ornatum
seu hitū n̄ ꝯueniētē ꝓfessiōi i q̊ si nō mo
dicum excedunt ēt mortalr̄ peccāt ƀm
Ul. ꝛ in sū. li°.3°.ti.34.q.284. q̊ cāu qn̄q;
ēt excōicatōeȝ icurrūt vȝ cuȝ mutant

formā̄ ꝛ temē sue ꝓfessionis hītum di
mittūt: ex̄ ne cle. ꝉ mo. vt ꝑiclosa. li.º 6º
3º rōne inhonestatis. Nihil. n. inho
nestū pōt esse licitū: cū hōestas sit vna
de trib' partib' pncipalib' iusticie. ff. ꝯ
iusti. ꝛ iure. l. iusticia. §. iur ꝑcepta. vn̄
ꝛ vnū de excludētib' de regno dei ē im
pudicitia. Ad Gal. 5º. Ad inhonestatē āt
ōis transformatio nāe ꝑtinet: q2 qcqd
agit ꝯ ordinē nāe: magnā in se ꝯtinet
ihonestatē. 32. q. 7. adulterii. Ut si quis
vel si qua ex hītu vel ornatu velit ap
parē maior seu pulchrior q̄ a nā fuerit
ꝯpositus: qđ maxie solet ꝯtingē i fuca
tōib' seu colloratōib' faciei ꝛ capillorū
qđ penit' inhonestū ꝛ illicitū est. de cō
se. dis. 5. fucare. ꝛ in excessiua altitudine
planellarū ꝯ illud Math. 6º. Nō potes
adiicē ad staturā tuā cubitū vnū. Itē
ad inhonestatē ꝑtinet apte qꝫ ex defor
mitate habit' viri ondāt verēda ꝛ mu
lieres hūeros seu pectora. Itē qꝫ muli
eres icedāt capite discoop̄to. Un̄. i. Cor.
xi.º dr̄. Debꝫ mulier velamē hr̄e sup ca
put suū. Et Aug' i ep̄la ad Possidiū. et
ponit i dcō arti. 2º dicit. Capillos nuda
re feminas q̄s ꝛ caput velare ap̄lus iu
bet nec maritatas decet. Dic̄ tn̄ ibi glo.
qꝫ pn̄t aliq̄ excusari a pctō qn̄ h° nō fie
ret ex aliq̄ vanitate: sꝫ ꝓpt ꝯriā ꝯsuetu
dinē q̄uis talis ꝯsuetudo nō sit lauda
bilis: qđ pōt intelligi verū qn̄ occasiōe
ꝯsuetudis nō posset omittē sin̄ reputa
bili scādalo. ꝛ h' agēdo nulli dat occasi
onē scandali. Alr̄ irrōabilis ꝯsuetudo n̄
excusat. ff. de legi. qđ nō rōe. Immo po
tius ḡuat: ex̄ de ꝯsue. c. fi. Forti' āt ad
inhonestatē ꝑtinet si i capite mulierꝫ
appareat aliqd ipudicitie vel elatiōis
on̄siuū: cū in ea debeat apparē ōis ho
nestas ꝛ hūilitas in cui' signū ei coma
data est ꝓpter qđ eā āputare sub ana
themate ꝓhibet. 30. dis. quecunq̄. vbi
dr̄. Quecunq̄ mulier religioni iudicās
ꝯuenire comā sibi āputauerit quā de'
ad velamē ei' ꝛ ad memoriā subiectio
nis illi dedit tanq̄ soluēs ius subiectio
nis anathema sit. Si g° anathema dr̄ ꝯ

faciētes hoc ēt sub ꝑtextu religiōis cū
nō itrēt religionē: q̄to vehemēti' ꝯ fa
ciētes sub signo: qđ ei directo ꝯriat vꝫ
supbie seu ihonestatꝫ: sicut ē capite dis
coop̄to ꝛ reuelata facie ꝛ frōte incedē.
ꝛ sicut aliq̄ faciūt mitras sibi seu alia
elatōem designātia: vel inhonestatē
seu ad libidinē ꝓuocātia apponē. Itē
inhonestū ē qꝫ femina vtat veste viri
li vel eꝯ. Deut.º 22º. Nō induet mulier
veste virili nec vir vtet veste femiea.
Abbhominabilis. n. apud deū ē q fac̄ h°.
Et gnāliter q̄litcūq̄ in hītu seu ornatu
aliqd appareat inhonestatis: cū nihil
ihonestū possit eē licitū. ff. de ꝯdi. insti.
. l. filius. vbi dr̄. Que facta ledūt pieta
tē extimatōe vel ꝟecūdiā nr̄am. ꝛ vt
gnālr̄ dixeri q̄ ꝯ bonos mores fiūt nec
facere nos posse credēdū est.

4º rōne supfluitatis. Nā vsus sup
fluus ē oīo vitiosus. Un̄ ad Gal. 5º. int
alia excludētia a regno dei cū fuisset
dictū de fornicatōe ponit luxuria: vbi
dicit glo. i. quelibet supfluitas. Nā ꝛ in
dicto arti. 2º dicit Tho. qꝫ ꝓhibet orna
tus supfluus ipudicus ꝛ iuerecūdus.
Supfluus aūt attēdi pōt triplr̄. p° mō
respectu nūeri: vt cū qs vtit seu iutilr̄
retinet vestimēta seu alia ornamenta
vltra numerū q̄ rōnabilr̄ idiget. ꝯ quos
. 47. dis. sicut hi. dicit Amb.º Nudorū in
dumētū ē qđ tu recludis ꝛ qs tātū inu
stus. ꝛc̄. 2º respectu forme vt si forma
ē excessiue longa seu lata: qđ in multꝫ
pōt apparere ꝛ p̄sertim in vestib' muli
erū caudatis in qb' apparet vitiū nō
solū manifeste supfluitatis sed ēt iho
nestatis. Nā ad inhonestatē ꝛ mollitiē
ꝑtiet qꝫ qs trahat vestimētū p terrā
ſm phm: ꝛ nōt Tho. scđa scđe. q. 169. ar
ti. p°. 3º respectu p̄ciositatis: vt cū quis
vtit maiori p̄ciositate q̄ ꝯueniat sibi:
q2 maiori dignitati maior ꝯpetit orna
tus: ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. clerici officia. et
nōt Tho. in dicto arti. p°. Ex quo pꝫ qꝫ
maior ornat' ꝯpetit ad cultū diuū q̄
ad quēcūq̄ aliū vsū cū nulla sit maior
dignitas q̄ diuina. Et tn̄ ēt i cultu diuo

dꝫ oꝛnat⁹ eē moderatioꝛ ꝙ̄ oliꝫ fueīt ꝓ
pt̄ exēplū xp̄i q nos hec despicē docuit
Vñ.12.q.2.glā dicit Hiero⁹. Neqꝫ mihi
aliqs opponat diues i iudea tēplū mē
saꝫ ꝛ lucernas.ꝛc̄. ex auro fabꝛifacta.
Tūc hec ꝓbabāt̄ a dño qñ sacēdos ho
stias imolabat ꝛ sāguis pecudum erat
remissio pctōꝝ: quanqꝫ hec oia p̄cesse
runt in figura. Nūc xo cū pauꝑtatē do
mus sue pauꝑ dñs dedicauerit poꝛte
mus crucē ꝛ d̄licias lutū putem⁹. Mo
derat⁹ g° oꝛnat⁹ ad cultū diuū reqrit̄ ꝛ
multo moderatioꝛ ad quēcū vsuꝫ ꝓ
phanū etiā imꝑatoꝛis: cū nulla sit cō
paratio iꝑatoꝛis freni ad celestē. Mi
noꝛ āt ꝯpetit regi ꝙ̄ iꝑatoꝛi: ꝛ mioꝛ du
ci ꝙ̄ regi: ꝛ sic de singulis ḡdati. Que si
bñ ꝯsiderētur valde moderat⁹ ꝯpetit
inferioꝛibus.

5° rōe curiositatis. Vñ ꝛ Tho. i dicto
arti. 2° dicit ꝙ artifices oꝛnamētoꝝ pec
cāt iueniēdo suꝑflua ꝛ curiosa. Curiosi
tas āt itelligitur qñ nimia sollicitudo
seu diligētia erga oꝛnatū hr̄. Vñ Tho.
in dicto arti. p̊. dicit ꝙ inoꝛdinatio affe
ct⁹ circa oꝛnatū ꝯtigit qñ nimiā sollici
tudinē qs apponit ad exterioꝛē vestiū
cultū ēt si nō sit aliq̄ ioꝛdinatio respc̄u
finis. Fac. c. ꝑsimoniā. 41. dis. ibi. p̄ter
coꝛꝑis diligētiā. Et pōt ista curiositas
dep̄hēdi. p̊ respectu foꝛme: vt qñ i ip̄a
foꝛma oñdit̄ curiositas. Vñ i sūma de
vitiis dr̄ ꝙ in foꝛma rep̄hēsibilia sunt
coꝛrugatio ꝛ incisio. Facit dictū. c. par
simōiā. ibi Dissolutos āt ꝛ ꝯfractos ve
stib⁹ ꝛ incessu nō recipim⁹: maxie qñ i
talib⁹ adest qñꝫ uitiosa ꝓdigalitas quā
leges ꝯtestāt̄ ꝛ eqparāt furoꝛi. ff. ď cu
ra. furio. l. i. In dcā ēt sū. ponit̄ exēpluꝫ
de sotularib⁹ rostratis vl' ꝑfoꝛatis. ꝛ idē
i silib⁹ mltis. 2° dep̄hēdit̄ respectu arti
ficis: vt qñ circa vestē seu oꝛnatū mul
tū laboꝛat cū nlla vl' ꝑua vtilitate rei
Vñ Ray. li. 2° ti. de neg. scl'a. dicit ꝙ ad
nullū vsū sūt vtiles nisi ad peccādū fu
ture suꝑflue ac sūptuose camisiaꝝ q̈s
p̄cipue faciūt hispani dātes ꝓ futura
vni⁹ camisie plus in duplū vl' triplum
ꝙ̄ valeat tota camisia. ꝛ silia. Et s̄bdit
ꝙ peccāt faciētes vēdētes seu al' alie
nātes seu tenētes p̄dicta. Et satis inter
p̄dicta vr̄ posse ꝯputari racamaturas
sūptuosioꝛes ꝛ inutilioꝛes ꝓpter idēti
tatē ꝛ maioꝛitatē rōnis. ff. de legi. l. nō
pñt. 3° ex ꝑte vtētis qñ ad oꝛnatuꝫ seu
hitū maioꝛē sollicitudinē adhibet ꝙ̄
expediat: vt dicit Tho. i dcō arti. p̊. qđ
manifeste dep̄hendit̄ qñ circa hec pl⁹
sollicitat̄ ꝙ̄ circa ea q̄ sūt salutis ꝯ illđ
Math. 6°. p̄mū q̄rite regnū dei.

6° rōe scādali. Nā dñs dicit Math.
18°. Ve illi ꝑ quē scādalū venit. vñ ꝛ ab
stinē debem⁹ ēt a licitis ꝓpt̄ salutē ꝓxi
mi ne vꝫ ei det̄ occasio scādali al' sum⁹
ex̄ caritatē. Ro. 14°. ibi. Si ꝓpt̄ cibū fr̄
tu⁹ scādalizat̄. ꝛc̄. Unde Tho. dicit scda
scde. q. 44. arti. 8°. ꝙ tꝑalia que st̄ nr̄i
dñii sūt dimittēda ad tollēdū scādalū
ꝓximi qñ ꝓcedit ex ifirmitate vl' igno
rātia. Oio g° oꝫ ꝙ i vsu oꝛnat⁹ remoue
atur scādalū a ꝓxio. Vñ ꝛ Alex. ď ales
suꝑ 2°. sen. dicit ꝙ lꝫ ſm nobilitateꝫ ꝑso
ne ꝯsuetudinē terre ꝛ dignitatē officii
se oꝛnare p̄ciosis vestib⁹: ita tñ ꝙ ab
sit libido i volūtate ꝛ scādalū i extioꝛi
oꝑe. Hoc āt scādalū pōt ꝯtingē dupl'r.
Pꝛio si ex oꝛnatu aliqs iducit̄ ad pec
catū: puta ad vtēdū sili oꝛnamēto: qđ
sibi nō ꝯpetit siue ad aliud pctm̄: p̄ser
tiꝫ ad carnalē ꝯcupiaꝫ siue oꝛnat⁹ viri
inducat mulierē siue oꝛnat⁹ mulierꝝ in
ducat viꝝ: qđ freq̄nti⁹ ꝯtingit ex q̄daꝫ
hūana fragilitate. Eccl'. 19°. Vinū ꝛ mu
lieres apostatare faciūt ēt sapiētes. Et
iō cū ꝑsona aduertit ex suo oꝛnatu ali
quē seu aliquā iduci ad scādalū pcti dꝫ
oio ab illo abstinē. Cōstat aūt ꝙ oꝛna
tus ꝛ pulchꝛitudo mulierꝝ facil'r allicit
ad ꝯcupiam: vt i dcā auctoꝛitate Eccl'.
vinū. ꝛc̄. Et pꝫ ꝑ expiētiā. Exēplū hr̄ 2°
Reg. xi°. in Dauid tā ꝑfecto viro q ex
solo visu Bersabee iduct⁹ ē ad adulte
riū. Et ꝓpt̄ hoc dicit Tho. in dicto arti.
2°. ꝙ circa oꝛnatū mulieꝝ eadē sūt attē
dēda q̄ cōiter dicta st̄ circa exterioꝛem
cultū. Insuꝑ ꝛ qđdā aliđ spāle. s. ꝙ mu

lieris cult⁹ viros ad lasciuiã ꝓuocat. ꝛ
iõ ẽt ex h⁹ solo mulieres oĩo ꝺberẽt ab
stinẽ ab ornatu aut illo vti cum mľto
moderamĩe ꝛ honestate ꝛ tremore ne
orto scãdalo ex eaꝝ occasiõe dicať illis
Ve vobis.2⁹ mõ accidit scãdalũ qñ per
ornatũ ẜm ꝯsiďem ↄiecturã extremis
nccitatib⁹ paupeꝝ derogať. Hoc.n.cãu
detrahiť ẽt ornatui eccľiastico: ita vt
ẽt sacra vasa ↄminuãť ꝛ expẽdãtur in
hi⁹ nccitates: vt pꝫ.86.diſ.cõpatiamur
2.2.q.2.aurũ. Forti⁹ g⁹ detrahi dꝫ orna
tui ꝓphano: lꝫ aľ ꝺ se nullã aliã hñet il
licitatẽ. Teneť.n.ex nccitate gſq; ſbue
nire exñtib⁹ i talib⁹ idigẽtiis ꝺ supfluo
nccitatis nãe: lꝫ nõ eẽt supfluũ respcu
ↄdecẽtie: vt ꝓbať i ꝑallegatis.c. vbi dř
Ornamẽta ↄdecẽtia ornatui eccľasti
co debẽ i hi⁹ nccitates expẽdi: ꝛ nõt Ri
car.sup.15.diſ.q̃rti sen.
7⁹ rõe ↄsuetudis: vt sigs ↄsiderata
ↄditõe sua excedit i ornatu metaſ ↄsue
tudinis bonoꝝ in t q̃s ↄuersať.41.di.c.
ꝑ. Nõ tñ gs excusať seq̃ndo cõsuetudi
nẽ loci nõ rõabilẽ: qꝛ illa dici nõ põt cõ
suetudo bonoꝝ de qua dř i dcõ.c.ꝑ. Nã
ↄsuetudo irrõabilis nõ excusat: sꝫ g̃uat
vt i.c.fi.ex̃ de ↄsue. Et satis dř irrõabiľ
si infueniat aliqꝺ ꝺ ꝑfati icõueniẽtib⁹
vt ex ꝑdictis clare colligi põt.
8⁹ rõe defect⁹ cãe: vt qꝛ ex nulla rõa
bili cã gs moueť ad vsũ ornat⁹: sꝫ ex so
la ↄplacẽtia volũtatis. In h⁹.n.ipõ vř ꝛ
ordini nãe ↄ̃riari ꝛ creatori iiuriari. vñ
Boeti⁹ li⁹ 2⁹ ꝓsa.5 de ↄsolatõe diĉ. Sic
reꝝ ꝯsa ẽ ↄditio vt diuũ merito rõnis
aial nõ aľr sibi sp lẽdẽ nisi iaiate supel
lectilis possessione videať: ꝛ alia suis
gdẽ ↄtẽta sũt. vos aũt deo mẽte ↄsiľes
a reb⁹ infimis excellẽtis nãe ornamẽ
ta captatis: nec itelligiti ꝙtrã cõditori
vřo faciatis iniuriã. Itẽ hoc ipõ vř se
qui vitia ꝛ ↄ̃riari ꝯtuti. Vñ Grego⁹ ait
omeľ.24. Sũt nõnulli q cultũ subtiliũ
ꝑciosaꝝq; vestiũ putãt ñ eẽ pctm̃. Qꝺ
si vꝫ culpa nõ eẽt neq̃q; sermo dei taꝫ
vigilanť exꝑmẽt ꝙ diues q torq̃batur
apud iferos bysso ꝛ purpura indut⁹ fu
isſꝫ. Nemo gppe vestimẽta ꝑcipua ni
si ob inanẽ gľam q̃rit vꝫ vt honorabili
or ceteri eẽ videať: res ipã testať. ga
nemo vult ibi ꝑciosis vestib⁹ idui vbi
ab aliis nõ posset videri. Quã culpam
possum⁹ meli⁹ ex ↄ̃rso colligẽ qꝛ si abie
ctio vilis vestimẽti ꝯt⁹ nõ eẽt euãgeli
sta vigilãter de Iohe nõ dicẽt Marci
ꝑ. Erat indut⁹ pilis cameloꝝ.
Quo ad secũdũ ꝑncipale vꝫ. Quale
pctm̃ sit i vsu illiciti ornat⁹. Dicẽdũ ꝙ
si fiat intẽtõe deliberata ꝓpť ↄplacen
tiã libidinosaꝫ sui vel alteri⁹: claꝝ ẽ ꝙ
ẽ pctm̃ mortale: cum consensus etiam
i solam delectat õem peccati mortalis
sit mortale: vt s̃.delectatio. Si aũt ex
q̃dã vanitate vel leuitate ꝓpť iactan
tiã ꝙdã gs vtať ornatu: non sp peccat
mortaľr: sed qñq; veniaľr ẜm Tho. se
cũda scđe.q.169.arti.2⁹ Ad hoꝝ clariorẽ
itelligẽtia dꝺ ꝙ in tali vsu illicito du
pľr põt ↄtigẽ pctm̃ veniale. ꝑ qñ vitiũ
ẽ in sola itẽtõe: ꝛ hec itentio nõ ẽ ꝺliba
ta. nã sine deliberato ↄsensu nõ deueni
tur ad rõem mortalis. Vñ ꝛ Tho scđa
scđe.q.162.arti.5⁹ dicit ꝙ supbia ẜm ge
nus suũ ẽ mortale. Sicut tñ ꝛ i aliis q̃
ex suo genẽ sũt mortalia: puta fornica
tõe vel adulterio sũt aliq mot⁹ q sunt
pctã venialia ꝓpť eoꝝ impfectõem. qꝛ
.ſ. ꝑueniũt iudiciũ rõis ꝛ sũt ꝑter eius
ↄsẽsũ: ita ẽt circa supbiã accidit ꝙ ali
qui motus superbie sũt peccata venia
lia: dũ eis ratio non consentit. 2⁹ ratiõe
paruitatis rei. Nam quod modicũ est
ratio apprehẽdit q̃i nihil: vt nõt Tho.
secũda secũde.q.46.arti.6⁹ nisi in isto
modico adesset magna mẽtis libido.
Nam talis libido etiã in paruis indu
cit mortale: vt notat Bona.16. di. q̃rti
sententiaꝝ. Extra ꝑdictos ergo cãus in
tali vsu illicito videtur includi morta
le propter multa mala ꝛ peccata que
solent illi accidere ꝛ saltem nunq; de
est vitiuꝫ superbie que est appetitus
honoris seu ꝓprie excellentie: vt pꝫ 2⁹
sniaꝝ.diſ.42.c.ex superbia. coniuncto
dicto Gregorii in dicta omeľ.24. ibi.

Nemo qppe vestimēta p̄cipua. zc̄. Et
exp̄sse hr̄.21.q.4.oīs.vbi dr̄. Oē qppe
qd̄ nō ꝑpt nccitatē suā: sꝫ ꝑpt venusta
tē accipit elatōis hꝫ calūniā queadmo
dū magnꝰ ait Basiliꝰ. Et vt ex p̄dictis
pꝫ: supꝑbia sꝫ genꝰ suū est mortale. Iteꝫ
qꝛ si i tali ornatu adest sūptuositas in
cludit in illo mag̃ iniusticia ꝛ auaritia
Vñ.47.dis.c.sicut hi.dicit Ambꝰ. Quis
tā iniustꝰ ꝛ tā auarꝰ q̄ꝫ q multoꝝ alimē
ta nō suū vsum: sꝫ abūdātiā ꝛ delitias
facit. Auaritia aūt magna pctm̄ ē mor
tale: vt pꝫ s̄.auaritia. Immo radix est
oīuꝫ maloꝝ.1.Thi.vlt. ꝛ cōputat ꝑ do
latria. Eph.5º. Itē iiusticia ex suo genē
iportat pctm̄ mortale: vt nōt Tho. se
cūda scd̄e.q.59.arti.4. Et ꝑpter p̄dcā
ꝛ alia talis illicitꝰ vsus singl'arit deum
ad irā ꝑuocat. Isai.3º.ibi. Pro eo q̄ ele
uate sunt. zc̄. Et Sophonie p̄.ibi. Visi
tabo supꝑ p̄ncipes ꝛ supꝑ filios regis: et
supꝑ oēs q induti sunt veste ꝑegrina. Et
p̄dcā maxie obtinēt qñ vtētes a tali il
licito vsu nollēt desistere: cū ↄtēptꝰ et
vilipensio etiā venialium sit mortale
pctm̄: vt dic̄ glo.de pe.dis.1.in.c.tres sūt
supꝑ vbo opprimēt. Et pōt colligi ex p̄
dictis per Bona.supꝑ.16.dis.q̄rti sniaꝝ.

Quo ad tertiū p̄ncipale vꝫ si circa
p̄fatū vsū possit aliqs excusari vr̄ d̄ō:
q̄ si vtēs in illo nō delectat nec possit
illū omittē absq̄ nōbili scādalo q̄ dem
pto omittēt. ꝛ si in illo vsu nō apparet
aliqd ihonestū nec ex illo dat alti scan
dalū mali exēpli: vel alteriꝰ pcti q̄ pos
sit excusari exēplo btē Cecilie q̄ desupꝑ
auro textis vestibꝰ vtebat: quas tñ pe
nitꝰ ↄtēnebat: vt ex eiꝰ pꝫ histōia ꝛ exē
plo siliū. Et facit ex̄ de reg.iur.c.qd̄ n̄
est. ꝛ sꝫ hoc dꝫ itelligi dcm̄ Io.an.i.c.ea
que.de reg.iur.in 6º.in nouella. B.

Actum. Pacta que faciūt p̄ores vel guardiani cōuētuales religiosoꝝ mendicantiū de suoꝝ ↄuētuū assensu cū p̄latis vel ꝑso
nis eccl'iaꝝ i illis locis vbi hitāt debēt
ꝑpetuo s̄uari nō obstāte q̄ nō fuerit as
sensus mg̃ri vl' ministri ꝑuincialis aut
gnāl'is. aut q̄ sedes apl'ica q̄ ad fr̄es mi
nores auctoritatē n̄ p̄stiterit. ex̄ d̄ pac.
qꝛ ex.eo.li.6º. Pactū p̄ri fcm̄ a filia dū
nuptu tradētur. zc̄. vide s̄.dos.§.3º. Qd̄
etiā nudo pacto obligat qs s̄m deū .s̄.
lex.§.10.v.2º.ꝛ.i.ꝑmissio. Pactū de non
recipiendo ad sepulturaꝫ. vide.i.sepul
tura p̄.§.3º.

Alla dr̄ lineꝰ pāñꝰ ↄsecratꝰ qui extēdit supꝑ alta
re ꝛ super quo extēdit corꝑa
le. Et d̄ palla aliqd dcm̄ ē s̄.ↄsec̄tio ve
stiū.§.p̄.silr ꝛ de corꝑali s̄.corꝑale.

Allium vt h̄ sumi t est spāle ornamen
tū archiep̄oꝝ: in q̄ plenitudo
pōtificalis officii confert: ex̄ eo.nisi. Dꝫ
āt palliū peti a papa ifra tres mēses a
tꝑe ↄsecratōis siue ↄfirmatōis si ante
fuerat ↄsecratꝰ. Alr̄ si accusetur pōt re
moueri dis.100 qm̄. ꝛ dꝫ peti cū instātia
dis.100.p̄sca. Et dꝫ petēs p̄stare sacr̄ꝫ fi
delitatis ꝛ obediētie Romāe eccl'e.dis.
.100.optatū.ex̄ de elec.significasti. Itē
in datōe pallii dꝫ dari nouū p̄uilegiuꝫ
vel ātiquū inouari.dis.100.rōis.ꝛ.c.scri
ptoꝝ. Itē recepto pallio ꝛ nō añ pōt se
archiep̄ꝫ noiare: ex̄ eo.nisi. Nec añ po
test ↄciliū ↄuocare. cōficē chrisma. de
dicare basilicas. ordiare cl'icos. seu epi
scopos ↄsecrare: ex̄ de elec.qd̄ sicut.§.
pl't. Itē archiep̄s nō pōt palliū suū alti
cōmodare: qꝛ palliū ꝑsonā eiꝰ nō trāsit
Vñ ꝛ dꝫ cū eo sepeliri: ex̄ eo.ad hec.ꝛ.c.
ex tuaꝝ. Itē solus Romanꝰ pōtifex sꝑ ꝛ
vbiq̄ vtit pallio. Ceteri aūt ifra missa
rū solēnia i q̄libet eccl'ia sue ꝑuincie.
Nō aūt si egrediat eccl'iam vt i ꝑcessi
one ex̄ eo.c.p̄. Et hoc in diebꝰ in qbꝰ cō
cedit in suo p̄uilegio. Alr̄ nō pōt: sꝫ bñ
pōt qñq̄ sine pallio celebrare: ex̄ eo.c.
si. A . Ibi dicit. Rñdemꝰ q̄ tā in tua
q̄ꝫ in aliena diocesi potes absq̄ pallio
vl' sandalis celebrare q vtiq̄ i tua dio
cesi nō sꝑ debes celebrare cū pallio: sꝫ
diebꝰ illis dūtaxat q in eccl'ia tua p̄ui
legiis st̄ exp̄ssi. Et idē qd̄ in h'.c. nōt in

fū.li°.3°.ti.26.q.36.ſm Ray. Et addit ꝙ
papa ſp̄ ꝛ vbiꝗ pōt pallio vti in ſignū
plenitudinis ptātis. B. Pr̄iarche an
poſſint dare palliū. vid. ī. pr̄iarcha. §. 2°.

Papa dꝫ eligi a duab' pti
b' cardinaliū. Aliter
qui gerēt ſe ꝓ papa excōicat'
ē: vt s̄. excōicatio p̄. §. 2°. ꝟ. 4°. Et pl'a no
ua circa electōem pape ꝛ recluſionem
cardinaliū: ex̄ de elec. vbi periculū. li°.
6°. Et ꝙ in illa ɔſtitutōe collegiū cardi
naliū nullā pōt facē diſpenſatōem ſeu
īnouatōem: ꝛ quedā alia circa hoc in
cle. ne romani. de elec. A q̊ ꝛ vbi debe
at cōſecrari hēs s̄. conſecratio epoꝝ. §.
pl't. ꝛ vlt.

Papa ē ſūm' int̄ oēs. Jp̄e. n. hꝫ ple
nitudinē ptātis. Alii prē ſollicitudinis
.2. q. 6. decetero. ꝛ. c. q ſe ſcit. Vn̄ cū dn̄s
apl'is dicēt vt laxarēt retia ſoli Petro
dixit. duc in altū. Luc. 5°. Jtē ei ſoli dixit
vt piſcaret̄ hamo. Math. 18°. ꝑ quē pre
eminēs iuriſdictio ſignificat̄. 23. q. 1. nō
turbat̄. ꝛ. c. ē aliud. Jtē ſoli Petro dictū
ē. tu es Petr'. ꝛ c̄. 21. diſ. q̄uis. Jō ſpālit̄
ip̄e ē vicari' Jh̄u xp̄i: ꝛ quodāmō ma
ior hoīe minor deo: ex̄ de trāſla. int̄ cor
poralia. A. Jdē i ſū. li°. 3°. ti. 27. i p̄n°. B.

Quot ſūt cāus q ad ſolū papam ꝑti
nent? R̄°. ſm Ray. Sūt multi. de q̄bus
etiā pl'es. A. imo oēs ſm eū. Ray. vt
pꝫ in ſū. eo. ti. q. 1. B. nō trāſeūt cum
gnāli mādato: ſed reqrūt ſpāle. diſ. 17.
huic ſoli ſedi. ex̄ de tranſla. licꝫ. ꝛ de of.
le. ꝙ tranſlatōem. vt qd̄ fidei. 24. q. 1. q̊
tiens. diſ. 12. p̄cept]. Jtē trāſlatio epi vl'
electi. ſ. cōfirmati. ex̄ de tranſla. int̄ cor
poralia. ꝛ de offi. le. c. 3°. ꝛ 4°. Jtē depoſi
tio epi. 3. q. 6. q̄uis. ꝛ. c. dudū. Acceptatō
renūciatōis epi vel electi. ſ. cōfirmati.
16. q. 3. deniꝗ. ex̄ de trāſla. int̄ corꝑalia
ex̄ de regul'. licꝫ. Exēptio epoꝝ. 16. q. 1. fr̄.
Jtē reſtitutio depoſitoꝝ ab ordine. 2. q.
16. ideo p̄. ꝛ. 2°. ꝛ etiā s̄. eps. §. 6°. A. Ad
de idem in remoto ab officio ex eo ꝙ
hēticis tradidit eccl'aſtica ſacr̄a vl' eos
tradidit eccl'aſtice ſepulture vel obla
tōes ſeu el'ynas recipit eorum ſm glo.

Ray. ꝛ in dicta. q. 1. B. Jtē iudicialit̄
diffinitio ſeu interꝑtatio ꝑuilegioꝝ ſu
orū: ex̄ de iudi. cū veniſſent. Et idē ſm
Hoſti. ſi dubitetur de reſcripto apl'ico
ita ꝙ ab alio ꝑ viā rōnis. A. i. iuris
qd̄ diſponit de validitate vl' iualidita
te reſcriptoꝝ: vt ex̄ de reſcrip. ꝑ totū.
B. ſolui nō poſſit: vt ex̄ de offi. dele.
c. 2°. Jdē ſm Jnno. de int̄p̄retatiōe ſta
tuti facti ꝑ legatū cui' iuriſditio finita
ē: nec aliq̄s ei ſucceſſit. Et idē de diſpē
ſatōe i caſib' q ꝑ eadē ſtatuta pape re
ſeruantur. A. Ad hoc ē ar. ex̄ de offi.
del. c. fi. B. Jtē mutatio ſedis ep̄al'.
7. q. 1 tꝑis. Jtē ɔſtituē alicubi de nouo
ſedem ep̄alem. 16. q. 1 felix. ꝛ ar. de cōſe.
diſ. 1. de locoꝝ. Jtē ſubiicē vnū ep̄atum
alteri: vel vnū in duos diuidē: ſeu duos
inſimul vnire. Hos cāus hēs. 16. q. 1. let
tꝑis: ex̄ de exceſ. ꝑla. ſicut vnire. ꝛ d̄ of.
dele. ꝙ tranſlatōem. Jtē cōmutatio vo
ti Hieroſolymitani. ex̄ de voto. ex mľ
ta. Sil'r de q̄buſdā aliis votis de q̄bus
vide. ī. votū. 5°. §. 2°. Jtē ſolus papa pōt
ɔcedere vt q̄s veniat ɔ̄ licitū iuramen
tū. ex̄ de iureiur̄. veniētes. vel ēt d̄ quo
dubitat̄ an ſit licitū: ex̄ de elec. venera
bilē. qd̄ intelligit̄ ſm Guil. ſolū i ardu
is. Al' vide s̄. iuramētū p̄. §. pl't. A. Et
ibi pꝫ ꝙ hoc hēt locū qn̄ fit cōmutatio
in meli'. ꝛ ꝙ qn̄ ē dubiū. vtꝝ iuramen
tū ſit licitū etiā ep̄s pōt diſpēſare. B.
Solus diſpēſat cū irregl'arib'. ſ. in cri
minib' maiorib' adulterio: ex̄ de iudi.
at ſi cl'ici. Et circa hoc vide s̄. diſpēſatō
§. 6°. 7°. ꝛ 8°. A. Et ibi clari' de h°. B.
Solus pōt ɔciliū gnāle celebrare. diſ.
17. per totū. 2. q. 6. ideo. Solus pōt ɔde
re canonē gnālē. 26. q. 1. ſi g°. circa mediū
C. de legi. l. 1. Solus pōt ꝑſonā eccl'aſti
cā iure ſuo ꝓuare. A. hoc veꝝ circa
collatōem bn̄ficioꝝ vel vocatōem ꝑſo
narū eccl'iaſticaꝝ ad ſui vel alioꝝ obſe
quiū ꝓpter publicā vtilitatē vl' in ſil'i
bus pertinētib' ad regimē eccl'iarū ꝓ
cōi vtilitate: vt pꝫ ꝑ iura. ī. all'ata. B.
9. q. 3. ꝑ p̄ncipalē. diſ. 19. in memoriā. ex̄
d̄ ɔceſ. p̄bē. c. q2. Sol' pōt ɔcedē p̄bēdā

vel eccłiam nō vacātē.ex̄ de ↄcef.ꝑbē.
nulla.ꝛ de refcrip.eā te. A .Et lꝫ hoc
legat⁹etiā a latē miffus nō poffit: pōt
tñ fibi retinē ꝑ̊ vacātē eccłiam: ēt fi ec
clefia ifta patronū hēat eccłafticū. Se
cus fi fcłarē.ex̄ de iurepa.cū dilect⁹.Et
de offi.lega.dilect⁹.fm̄ Hofti.ꝛ in fum.
li.°3.°ti.27.q.i. B .Legat⁹aūt ēt hēns
plenariā legatōem hoc nō pōt in qbuf
cunqꝫ ꝑfonarib⁹debeat quis ꝑ electio
nē affumi.ex̄ de offi leg. deliberatiōe.
li.°6.° A .Jbi dr̄.Delibatiōe ꝓuida du
xim⁹inhibēdū ne aliqs ap̄lice fedis le
gatus ꝗtūcūqꝫ legatōeꝫ obtinē plena
riā dinofcaꝛ cathedrales vł regulares
aut collegiatas eccłias:feu ip̄aꝝ eccłia
rū cathedraliū dignitates ad quas hi
q ꝑ̄ficiūtur eifdē maiores in eoꝝ capi
tulis p⁹ ep̄os exñtes hñt ꝑ viaꝫ electō
nis affumi fiue ordinatōi.collatōi.ꝓui
fiōi.electōi.aut difpofitōi quōcūqꝫ ref
uet: nec ō ip̄is ordināđis.ↄferēdis.dif
ponendis fe aliq̄ten⁹ itromittat:nꝫ ali
qō q̊min⁹ad q̄s ꝑtinet eligē aut poftu
lare libere valeant cū vacabūt.obfta
culū quōlibet iterponāt:ōcernētes qc
qd ↄ̄ hoc actū extiterit eoipfo irritum
fit ꝛ inane. B .Sol⁹ pōt excōicatū a
fe abfoluē:ex̄ de elec.venerabilē.Et vi
de de hoc s̄.abfolutio ꝑ̊.§.3.°v.3.° Sol⁹
pōt abfoluē excōicatū a fuo delegato:
qꝛ nolebat obedire fnīe diffinitiue.fi
fteterit in excōicatōe ꝑ ānū.ex̄ de offi.
dele.querēti. A .Jdē ē de excōicato a
legato vel delegato cui⁹ iurifditio ex
pirauit:ꝛ nullus fucceffit: vt in dcō.c.
querēti:ex̄ de offi.or.paftoralis. B .
Solus cognofcit appellatōe penit⁹ re
mota.9.q.3.cuncta.ꝛ.c.alioꝝ. Solus co
gnofcit de cāis ad eū delatif ꝑ appella
tōem vel relatōem.ex̄ de offi.le.lꝫ. A.
Eft aūt relatio cū iudex cām inftructā
remittit ad papā vt eā diffiniat fi vo
luerit.ꝛ pēdēte hi⁹relatiōe nō valet ꝓ
ceffus iudicis q retulit: vt in dcō.c.lꝫ.ꝛ
nōtur i dicta.q.i.fm̄ glo.Ray. B .So
lus ordinat illū ad fuꝑiores quē ordia
uit fubdiaconū.ex̄ de tēpo.or.cū in di

ftribuēdis.Solus ↄcedit palliū.di.too.
palliū.vel fm̄ Guil.etiā alii q ↄcedēdi
hēnt ꝑuilegiū:vt p̄riarche.vide.ī.p̄ri
archa.Jtē folus fꝑ ꝛ vbiqꝫ pallio vtiꝛ
ex̄ de vfu pallii.ad honorē. Jtē fol⁹ di
fpenfat cū bigamo.34.dif.lector.ex̄ de
biga.nup.Uide de h°s̄.bigamia.§.pł't.
Solus difpēfat cū illegitimo ꝗtū ad
ordines facros ꝛ bñficiū cū cura vel ꝑ
fonatu.ex̄ ō fi.ꝑ̄f by.is q.li.°6.° Silr̄ cuꝫ
minore ꝙ ꝓmoueaꝛ ad curā aiaꝝ vel
dignitates:nifi ꝗtū ꝑmittiꝛ ep̄is.fuꝑ̄.
dignitas.§.3.° Silr̄ de eo q nō ē in facrl
vel alr̄ ē de iure indign⁹. A .f.pofitio
fec⁹ fi de iure dīno:fuꝑ quo nō daꝛ per
hoiem difpēfatio. B .vt ꝓmoueaꝛ ī
ep̄m: ar.ex̄ de ele.dudū.§.fi.ꝛ.C.ō cri.
facri.l.difputari.Solus difpēfat vt qs
hēat pl'a bñficia cū cura:vł pł'es digni
tates feu ꝑfonat⁹ ēt fi curā nō hēant:
aut ēt in eadē eccła. A .f.ꝙ qs poffit
hēre pl'a bñficia vel dignitates in illa
vt in iurib⁹:de qb⁹ftatiꝫ. B .Ex̄ de
ꝑ̄ben.de multa.ꝛ de ↄfue.ↄfuetudinē.
li.°6.° Sol⁹ pōt ↄferre ordinē fubdiaco
nalē die dñico ꝛ aliis ꝑ̄cipuis feftis: vt
s̄ ordo.2.°§.6.° Solū ad eum appellatur
omiffis mediis.2.q.6.c.3.°4.° ꝛ 5.°ꝛ.c.ōce
tero.ꝛ.2.q.6 metropolitanum.xi.q.3.ꝑ
uenit. A .h°c.ꝑuenit nō vr̄ ibi hēri.
B .Addit Hofti.ꝙ legat⁹vr̄ hr̄e ideꝫ
ꝑuilegiū:ex̄ de offi. le.c.ꝑ̊.qō obtinet
tm̄ de ↄfuetudine:vt dicit. A .Hoc
tm̄ nō ponit Hofti.fed dicit ꝙ hoc ob
tinet de ↄfuetudine quicqd alii fcribāt
vt in dicta.q.i.i fum.li.°3.°ti.27.ꝛ fic inu
it ꝙ obtinet de iure ꝛ ↄfuetudie.Et fa
cit.2.q.6.decetero.ꝛ in.c.ꝑ̊.ex̄ de offi.de
le. B .Silr̄ p̄riarcha.vide.ī.p̄riarcha
.§.2.° Jtē maiora negocia ad papā fꝛ re
ferēda 2.q.6.ois oppreffus.Et ifte cāus
m'ltos obiiet vt difpēfatōeꝫ i fimonia
vide.ī.fimonia 6.°ꝛ i.7.§.vltis Jtē i ho
micidio volūtario 50.dif.miror. A .vł
ēt culpofo.ea.dif.c.hi qui. B .Et cum
illo q excōicat⁹celebrauit.vt s̄.excōica
tio ꝑ̊.§.32.° q icipit. Quis ē effect⁹.circa
finē.Et filr̄ cū illo q excōicat⁹recipit or

dines: vt s. excõicatio p̃. §. 20. q incipit
Quid de illis. Addit ēt Hosti. alios ca
sus: vt q̄ supplet defectū regis vacan
te regno. ex̃ de elec. cū int̃ vniuersas. in
fi. ⁊ ex̃ de sup. ne. p̃la. grandi. li. 6. Jtē
defectū imp̃atoris. ex̃ de fo. cpe. l3. §. p̃.
Jtē electū ip̃atorē cōfirmat vel cassat
vl' ēt ip̃atorē deponit. ex̃ de elec. vene
rabilē. ⁊ de sen. ⁊ re iudi. ad ap̃lice. Et
qñcunq3 ēt p̃nceps secularis fuerit in
utilis ⁊ negligēs circa regimē ⁊ iustici
am pōt per papā deponi. 17. q. 4. si qs
deinceps. xi. q. 3. nullus. 22. q. 5. p̃ceptu3.
Vñ ⁊ Zacharias papa deposuit Lodo
uicū regē francoꝝ. 15. q. 6. ali⁹. Et Jnno.
terti⁹ Ottonē: vt in dicto. c. venerabilē
Et Jnno. q̈rt⁹ Federicū: vt in dcō. c. ad
ap̃lice. A. Jdē in sū. li. p̃. ti. 5. q. 13. B.
Jtē solus absoluit illos excõicatos de
qb⁹ dcm̃ ē s. absolutio p̃. §. 3. Jtē solus
electōem nōdū factā p̃nunciat nulla3
si fiat. ex̃ de elec. inotuit. Jtē solus hēt
canonizare scōs: vt sup̃. canōizatio. Jtē
qd valet fac̃ nō valē ⁊ eꝯ. ex̃ de exces.
p̃la. tanta. ⁊ de ꝯces. p̃ben. ꝯstitut⁹. Jtē
nulli legi subiacet. decet tñ eū iura ser
uare. ex̃ de sup. ne. p̃la. lic3. xi. q. i. p̃uenit
Snia ei⁹ facit ius. ex̃ de sen. ⁊ re iudi. in
cāis. Jtē pōt monachū tā ꝯ volūtate3
suā q̄3 abbatis de monasterio exhere:
⁊ alicui p̃lato vl' p̃ncipi i sociū assig̃re
vel secū tenē. 9. q. 3. c. fi. ⁊ di. 8. q̄ ꝯ mores
xi. q. 3. qui resistit. A. veꝝ ē p̄ eccl'ia
stica vtilitate. vt in dcō. c. fi. 9. q. 3. B.
Jtē in mr̃imonio in multis casib⁹ ipse
tm̃ dispēsare pōt: vt in g̃dib⁹ p̄hibitis
⁊ hi⁹. A. s. impedimētis de iure posi
tiuo sup q̊ papa h3 plenā ptatē. 25. q. i.
§. si ergo. B. ex̃ de resti. spo. lr̃as. ex̃
de ꝯsā. ⁊ affi. nō d3. Jtē ordinat eodem
die q̊ ꝯsecrat̃: ex ꝺ elec. qd sicut. §. p̃ter
ea. A. Poti⁹ i. §. sup eo. B. Jtē sol⁹
pōt cl'icū ꝺpositū vl' deg̃datū restituē.
vt sup̃. ep̃s. §. 6. Multa alia ad papa3
tm̃ p̃tinētia i variis casib⁹ p̃ticulatim
poteris iuenire. A. Hec ⁊ alia nōnt̃
i sū. li. 3. ti. 27. q. i. Jnt̃ que ē ꝫm Hosti.
q̄ papa ñ p̃t iudicāi ab aliq̊ nisi ꝺ hēsi

40. di. si papa. vel nisi submittat se iu
risditōi alteri⁹. 2. q. 7. nos si icōpetēter.
Jtē ꝫm Hug. q̄ papa pōt ꝯcedē simpli
ci sacerdoti q̄ ꝯfirmet ⁊ q̄ chrisma cō
ficiat ⁊ oēs ordines ꝯferat p̃ter ep̃ale3
quē nō hēt ⁊ v̈gines ꝯsecret. Et q̄ pos
set ꝯcedē diacono q̄ ꝯferret diacōatu3
⁊ minores ordines. Et cuilib3 hñti ordi
nē posset ꝯcedē q̄ ꝯferret illū ordine3
Et q̄ poss3 ēt ꝯcedē laico q̄ ꝯsecret vir
gines. si tñ talis ꝯsecratio poss3 fieri siñ
missa. al' nō. S3 ꝫm glo. Ray. tuti⁹ ē di
cere q̄ ea q̄ sūt ordis nō pōt aliis ꝺmā
dare q ñ hñt ordinē q exigit̃ ad exeq̄n
dū id qd demādat̃: sed ea q̄ sūt iurisdi
tionis pōt. Tho. v̈o dicit q̄ p̄babili⁹ d̃r
q̄ papa pōt ꝯmittē sacerdoti q̄ confir
met: sed nō inferiori. q2 hoc p̃tinet ad
p̃fectōem corp̃is mystici: sup qd h3 pa
pa plenitudinē ptātis. Sed non posset
simplici sacerdoti ꝯmittē q̄ aliquē or
dinaret in sacerdotē. q2 sacerdotiū p̃ti
net ad corpus xp̄i veꝝ: respectu cui⁹ ñ
ē maior ptās ep̄i q̄3 sacerdotis. Posset
āt ꝯmittē sacerdoti simplici ꝯferre mi
nores. Con. Pe. vt in dicta. q. i. B.

Vtꝝ papa possit tollē leges ciuiles?
R. ꝫm Jo. an. Vbi papa nō h3 t̃pale3
iurisditōem nō pōt tollē legē q̊ ad foꝝ
ciuile: nisi i his i qb⁹ v̈tit̃ p̃iculū aie: cū
ptātes distincte sint. 96. dis. cū ad veꝝ.
⁊ dis. 10. qm̃. ex̃ qui fi. sint le. cām. 2. Jn
his aūt in qb⁹ p̃iculū aie v̈tit̃ quo ad
vtrūq3 foꝝ tollit legē. p̄bat̃ ex̃ de iudi.
nouit. ⁊ de rescrip. c. fi. ⁊ de scōis nup. c.
plt. ⁊ vlt. ⁊ ꝺ fo. ꝯpe. c. vlt. li. 6. ⁊ de iure
iur. c. 2. li. 6. ⁊ de excep. c. 2. li. 6. ⁊ ꝺ sen.
exco. decernim⁹. li. 6. Nā i his leges sa
cros canones imitari nō dedignāt̃: ex̃
de iudi. cl'ici. ⁊ in auc̃. vt cl'ici apud p̄pri
os ep̄os. ad fi. A. coll'. 6. B.

Vtꝝ papa possit absoluē aliquē ab
obligatōe qua tenet̃ hōi? R. ꝫm Jnno.
Potest facē hoc de plenitudine ptātis
ar. 9. q. 3. per p̃ncipalem. C. de quadri. p̃
scrip. bene a zenone. C. de p̃ci. impera.
offe. l. quotiens. Jdē Hosti. ⁊ Ber. A.
Hoc verū ex cā ⁊ in pertinentibus ad

officiū ei⁹: vt pꝫ in iurib⁹ allegatis. Al
secus. ff. de iusti. ꝛ iure. l. iusticia. §. iuris
precepta. B.
Papa ēt añ coronatōem suā pōt ex
ercē offm̄ suū. Et q̄ hac occasione l̄ras
ei⁹ īpugnaret excōicat⁹ ē: vt ī extuagā.
Bñdicti. xi. q̄ incipit. Quia nōnulli. Ca
sus ī q̄b⁹ papa raro vl̄ nūq̄ dispensat:
habent̄ s̄. dispēsatio. §. añplt. A. q̄ in
cipit. Sunt alii. B.

Araferna. A. al' pa
rafernū ſm
Catholicon. B. Paraferna
ē q̄cq̄d hꝫ mulier p̄ter dotē: ꝛ d̄r a para
qd̄ est iuxta: ꝛ ferna qd̄ est dos: q̄si iux
dotē: lꝫ in q̄busdā regionib⁹ talia non
habeant locū: vbi ſm ꝯsuetudineꝫ vir
oīa īmobilia mulieris recipit in doteꝫ:
ꝛ oīa mobilia sūt cōia. Habꝫ aūt para
ferna p̄uilegiū ad instar dotis. Sicut
.n. vxor hꝫ oīa bona mariti tacite obli
gata p̄ dote: sic ꝛ p̄ reb⁹ parafernalib⁹
marito datis: nisi per spālem ꝛ exp̄ssā
obligatōem sibi p̄uiderit: q̄ꝛ tunc alii
videt̄ renunciare. C. de pac. con. l. fi. A.
Idē in sū. li. 4. ti. 25. q. 3 ſm Ray. ꝛ glo.
ei⁹. B. Quin etiā ſm Hosti. si para
fernalia inferant̄ in domo viri eo sciē
te cōuenitur marit⁹ depositi vel māda
ti nisi dñium translatū fuerit in mari
tū. A. Qd̄ nō p̄sumitur nisi expresse
appareat ſm eūdē Hosti. ꝛ in dicta. q.
3. B. q̄ꝛ tunc aget̄ ꝯditōe certi vel si
ne cā: vel ob cām. A. Ista sunt nōia
iuris que paꝝ faciūt ad foꝝ pn̄iale: et
importāt in effectu q̄ q̄s hꝫ ius peten
di actōe p̄sonali. i. iuris: qd̄ respic̄ obli
gatōem p̄sone ꝛ nō rei. B. De para
fernalib⁹ nō dꝫ se marit⁹ intromittere
muliere inuita: q̄uis bonū videt̄: vt si
cut mulier seip̄am viro ꝯmittit: sic et
ꝯmittēt res suas. C. de pac. con. l. hac le
ge. A. Idē ī dcā. q. 3. B.

Arentes. Utruꝫ filii te
neantur alē
parētes? R. Filii locupletes
tenent̄ nutrire parētes egenos: sic̄ pa
rētes locupletes tenētur filios. Et nōie
parētū ꝛ filioꝝ siue liberoꝝ itellige oēs
ascēdētes ꝛ descēdētes. in auc. vt lice.
ma. ꝛ auie. §. illud quoq̄. coll. 8. Cessat
tñ hec obligatio ſm Hosti. si illi p̄nt su
stētari de bonis p̄priis vel de suo arti
ficio. A. Nā hec obligatio alendi nō
cadit nisi circa indigētes. dcō. §. illud.
B. Et de hoc ēt s̄. familia. §. p̄. ꝛ s̄. exposi
tus. Utꝝ aūt opa pietatis in parentes
possint p̄termitti occasione religionis
regre. ī. religio. §. 3.

Aricida p̄prie dicitur q̄
parentē occidit
q̄i parēticida. Sed tñ lex q̄ pu
nit paricidas locū hꝫ in oībus ascēdēti
bus ꝛ descēdētibus ī infinitū. Itē locū
hꝫ in vxore. viro. nuru. genero. vitrico.
socero. patruo. auūculo. amita. ꝯsobri
no. patruele. patrono. nouerca. sponsa.
p̄re ꝛ m̄re sposi ꝛ sponse. Et sil̄r intelli
gas si femina p̄dictas personas ꝯiun
ctas occidēit vl̄ ab eis occidat̄. Itē qui
emit venenū vt hoc fieret. ff. eo. l. i. 3. et
4. A. In dcā. l. i. d̄r. Et q̄ emit vene
nū vt p̄ri daret q̄uis dare nō potuerit
B. Sil̄r oēs ꝯscii tenētur. ff. eo. l. vtrū
Que ē pena paricide? R. Scd̄m le
ges ē vt p̄ virgis cedat̄: deinde sacco co
rii ꝯsut⁹ cū cane ꝛ gallo gallinatio. vi
pera ꝛ simia in mari iactet̄: vel in am
nē p̄ximū: vt oīum elemētoꝝ vsu care
at. ꝛ celū sup̄stiti: ꝛ terra mortuo aufe
rat̄. ꝛ si mare vel amnis nō sit p̄xim⁹:
bestiis subiicit̄. C. eo. l. i. ff. eo. l. plt.

Arochianus alie
nus in festis de missa eiicien
dus est: vt s̄. missa. §. plt.

Aterfamilias debet
regē
ꝛ educare familiā suā. vt s̄. fa
milia. §. p̄. ꝛ. s̄. exposit⁹. ꝛ s̄. parētes.

Atientia quid sit? R.
ſm Tho. scd̄a
scd̄e. q. 136. Sicut dicit Aug⁹ ī
li. de patiētia. Patiētia ē q̄ eq̄ aīo ma
la toleram⁹: ne aīo iniquo bona d̄sera
m⁹: p̄ q̄ ad meliora p̄ueniamus. De q̄

Et dicit Jac. p. Patiētia op' pfectū hēt Et Grego' i omel. Patiētia est radix & custos oium v̄tutū.

Utrū iniurie sp sint patient̄ sustinē de? R° sm Tho. scd'a scd'e. q. 108. Mali tolerādi sūt a bonis in hoc q ab eis in iurias pp'as patiēter sustinēt sm q oz Un̄ sup illō Cāt. 2°. Sic liliū int̄ spias. dic glo. Nō fuit bon' q malos tolerare n̄ potuit. Nō āt tolerāt eos vt sustieāt iniurias dei & primoꝝ. vn̄ Chryso' sup Math. In iniuriis ppriis eē quēpiam patientē laudabile est. iniurias aūt di dissimulare nimis ē impiū. Hoc tn̄ in telligēdū est qn̄ iniuria illata psone ad solā psonā ptinet. Tūc. n. patiēter susti nēdū est. Qn̄ aūt redūdat i iniuriā dei vel eccl'e: tūc dz aliqs ppriā iniuriā vl cisci: vt pz de Helia qui fecit descende re ignē sup eos qui venerāt ad ipm ca piēdū. 4°. Reg. p. Silr Helise' maledi xit pueris ipsū irridētib'. 4°. Reg. 2°. Et Siluester papa excōicauit eos q ipm i exiliū miserūt. vt 23. q. 4. Guillisarius. Hi'. n. p̄cepta patiētie intelligēda sūt sm p̄paratōez animi: vt Aug' dicit i li°. de sermone dn̄i in mōte.

Utrū pcutiēti vnā maxillā sp altera sit p̄benda? R° sm Ul. Aug' in ep'la de puero Cēturionis dicit q p̄cepta patiē tie magis st̄ ad p̄paratōez cordis q̄ ad op': qd in apto fit: vt in secreto teneat animi patiētia. In manifesto aūt id fi at qd eis vr̄ pdesse quib' bn̄ velle d̄be mus. Un̄ & dn̄s se pcutiētē rep̄hendit. Jo. 18°. & Paulus pcussus in facie dixit pcutiet te ds paries dealbate. Act. 23°. Si aūt hoc nō pdest: tūc pcutiēti vnā maxillā q̄tū ad animi prōptitudinem exhibēda ē altera: nec resistendū ē ma lo: qz p patiētiā psecutores deo lucrari possum'. Ad mām patiētie ptinē pōt s. ira. & s. ztumelia. §. fi. & i. vidicatio.

Patriarcha & p̄mas sūt diuersa no mina: sz cōiter idē sūt i re. 99. dis. puincie. Pp̄e tn̄ dicūtur patriar che q̄tuor p̄ncipales. s. Constātinopoli tanus. Alexādrin'. Antiocen'. & Hiero solymitan'. Et sm ordinē hic positū ē ēt eoꝝ maioritas: vt ex̄ de puil. antiq. Alii v̄o pp̄e dicunt̄ p̄mates: vt Aglegi ensis. Gradēsis. Cantuariēsis. & hi'. A. Jō i sū. li°. 3°. ti. 27. q. 2. sz Ray. & gl. ei'. B

Quot sūt puilegia q̄tuor p̄ncipaliū p̄riarchaꝝ? R°. Quatuor sunt. Primū ē qz postq̄ rceperūt palliū a sede ap'li ca zferūt palliū metropolitanis qui st̄ sub eis. Scd'm ē q recipiūt fidelitatis & obediētie iuramētū p se & p Roma na eccl'a. Tertiū ē q faciūt an̄ se vbiq̄ crucē deferri: nisi vbi papa fuerit aut ei' legat' vtēs insigniis papalib'. A. i. ap'lice legatōis. vt in dicto. c. antiqua B. Et nisi in vrbe Romana. Quartū est qz appellat̄ ad ip̄os omissis mediis Hec oia hn̄t ex̄ de puil. antiqua. i tex. & glo. p̄cipue Inno. A. Con. glo. Ray. vt in dicta. q. 2. Sed vt ibi pz aliq dicūt q eccl'ia Cōstantinopolitana hz vltra alios p̄riarchat' dno spālia puilegia si milia Romane eccl'ie. vz q d̄ponit epi scopos suos sicut & Romana eccl'ia. ar. 3. q. 5. qz suspecti. Itē qz appellat̄ ad ip sam sicut ad Romanā omissis mediis & hoc dicūt velle canonē illū. renouan tes. 22. dis. vbi & hoc sentit glo. & ibi etiā dicit idē de Alexādrino. ponit tn̄ sub dubio. Sed i dcā. q. 2. dr̄ sz Hug. q Ale xandrin' nō pōt deponē ep̄os inconsul to papa: nisi sup hoc hēat puilegium spāle. B.

Sed q̄ iurisditio p̄riarche siue p̄ma tis i subditos suffraganeoꝝ suoꝝ? R° sm Ray. Hēnt iurisditōem i octo casi bus. Prim' est cū appellat̄ ad eos. dis. 99. puincie. 2' cū vacat eccl'a metropo litana & postulat̄ p̄mas q disponat de reb' ad metropolitanū ptinētib'. s. cu stodiēdis: ex̄ de offi. or p̄senti. li°. 6°. 3' ex zsuetudine vel puilegio. A. s. pōt agē qd sibi ex his zcedit̄: vt in. c. cōque stus. de quo. i. B. Hos duos casus hēs. 9. q. 3. zquest. 4' cū sup arduo ne gocio dubitat̄: nec pōt i puīciali zcilio terminari. tunc. n. metropolitan' debz

p̃matē cõsulē.dis.18.de ɔciliis. A .H°
.c.nō vr̃ ibi hr̃i. Idē tñ nõtur in sũ.e.ti.
.q.3. B .5ᵒ cũ metropolitanus est ne
gligēs: vl' remissus pōt supplē defectũ
ei⁹.9.q.3.cũ sim⁹.6⁹ cũ aliqs ɔquereret
ð archiepõ p̃mas eēt iudex.xi.q.i.si cl'i
cus.7⁹ si subdit⁹ metropolitani ɔque
rat' p̃mati q̄ iniuste ip̃m excõicauit. z
p̃mas remittat eũ ad metropolitanũ
vt absoluat.z ille nõ posset absolutõez
obtinē poterit absoluē p̃riarcha: ita q̄
p̃cipiat ei q̄ metropolitano satisfaciat
al' reducet eũ in eādē sniam. A .nisi
ɔstiterit eũ iniuste excõicatũ: vt in.c.ð
quo statiz. B .ex̃ de offi.oz.ad repzi
mēdā.8⁹ est q̄ si archiep̃s vl' ep̃s fecit
mādatũ illicitũ vl' iniustũ: z subditus
appellauit ad papā: pōt p̃riarcha ðcla
rare q̄ subdit⁹ legitime appellauit: ar.
ex̃ de appel.sollicitudinē. A . Idem
ih dicta.q.3. B.

Patronus siue ius

p̃ronat⁹. Ius p̃ronat⁹ ɓz Ho
sti.est ptās rep̃ntandi īstituēdũ ad bñ
ficiũ eccl'asticũ. A .s.simplex z vacās
ɓm Ray.z in sũ.li°p̃.ti.p̃.q.80.vbi nõnt
hec oia q̃ in isto p̃n° ponũtur ɓm Ray.
Goff.Inno.Hosti.z Ber. B .z p̄ue
nit vt Gof.dicit de eccl'e fundatiõe.do
tatione.soli collatõe.16.q.7.filiis.z.c.q
cunq3.Uñ v̄sus. Patronũ faciunt dos
edificatio fundus. Et ius p̃ronat⁹ ɓz di
uersas regiones diuersimode noiatur
Qñq3 dr̃ aduocatio: ex̃ eo.q2 cl'ici. Qñz
vicedñatus vl' custodia siue guardia:
ex̃ eo.p̄terea z.c.qm̃. Qñq3 dr̃ ius freq̃n
tatõis vel p̄cessionis.16.q.7.pie ment.
z.c.frigētius. Hec.n.oia p̄ eodez suppo
nunt: ex̃ de sta.mo.in singulis.§.fi.

Quod ius cõpetit patrono eccl'ie?
R. Quadruplex ius cõpetit ei. Uñ ver
sus. Patrono debet' honoz onus emo
lumētũ. P̃ntet p̄esit defendat alatur
egen⁹. Primũ g°ē q̄ ipse hз p̃ntare in
stituēdũ ad p̃bendas: siue eccl'ias non
collegiatas.ex̃ eo.fere per to. In colle
giatis v̄o nõ electõi faciēde: sed iaz fa
cte postulat' assensus p̃roni. A .z etiā
faciēde qñ sibi ē ɔcessuз ab ep̃o i fũda
tõe eccl'e si p̃ron⁹ ē cl'icus. Si v̄o laicus
a papa: vt in.c.de quo statiz.coniuncta
glo. B .ex̃ eo.nobis. Scõm ē q̄ q̃si
p̃ncipalis p̃mus in p̄cessione icedit.16.
.q.7.pie mētis.z.c.frigēti⁹. A . In bis
iurib⁹ nõ vr̃ hoc bñ p̄bari: sed facit di
ctũ.c.nobis. B . Tertiũ ē q̄ defēsoz
ē p̃cipuus eccl'e: z iõ tenet' eā defendē
ab oibus oppzessozibus .16.q.7.filiis
Quartũ ē q̄ si vergat ad inopiā alēd⁹
ē de bonis eccl'e: vt in dicto.c.filiis.z.c.
quicunq3. Itē in ipsa fundatõe pōt pa
tron⁹ laicus de ɔsensu ep̃i certũ censũ
tenē: ex̃ eo.p̄terea.z°. Sed vltra nihil dз
exigē nec in aliquo grauis eē: ex̃ de sta.
mo.in singulis.§.fi. Sз qñ p̃ron⁹ ē loc⁹
religiosus: vt si aliq monachi in p̄pzio
solo z p̄pziis expensis eccl'iam edifica
uerũt: habēt in eo oia tp̄alia, sicut epi
scopus oia sp̃ũalia. vt.16.q.2.sane.z.c.
statutũ.ex̃ de p̃uil.cũ z plantare.§.i ec
clesiis.z de capel.mo.c.p̃.z hēnt nihilo
minus ius p̃ntandi: ex̃ de sup.ne.p̃la.
sicut. A . Predicta etiā tāgũtur i sũ.
eo.ti.q.81.ɓm Hosti.z Gof. B.

Sз in q̄ra qõ tp̃s dз p̃ntare p̃ronus?
R. Si ē patron⁹ laic⁹ tenet' infra q̃tuoz
mēses.si ē eccl'a vl' monasteriũ tenetur
infra sex mēses etiā si ius p̃ronat⁹ ha
buerit ex collatõe laici.ex̃ eo.si laicus.
li.6°. Aliter ep̃s ozdinabit de eccl'a. ar.
ex̃ eo.c.3°.z.c.cũ p̄pter.

Quid si p̃ron⁹ p̃ntet p̃ vnũ z postea
aliũ? R. Si p̃ron⁹ ē laic⁹ iudicio ep̃i re
linquit' quē velit acceptare. A . Uez
ē si 2° p̃ntat⁹ ē eque idone⁹ cũ p̃: vt i .c.
cũ aduocat⁹.de quo.i. B . Si ē colle
giũ vel eccl'astica p̄sona variare nõ p̃t
sed p̃m⁹ p̃ferēdus ē: ex̃ eo.cũ aduocat⁹.

Quid si vn⁹ construat eccl'iam z ei
p̄res succedāt: nũquid oēs erũt p̃roni?
R. Ius p̃ronat⁹ apud quēlibet hēduз
est insolidũ: etiā si ex eq̃lib⁹ p̄tib⁹ sint
hēdes.z cõpetit cuilibet patrono q̃ ad
oēs effect⁹ p̄ter sacerdotis p̃ntatõem:
que est ita apud omnes cõiter q̄ apud

nullum singulariter: ex͂ eo. c. p̊. τ. 2°. A. Et etiam preter censum qui debet ex iure patronatus cum oia debita τ credita diuisibilia debeant diuidi ꝓ hereditariis portōibus. C. de acqui. here. l. pro hereditariis. B.

Quid si patroni sint plures τ nō cōcordant in p̄ntando? R°. Ille debet p̄fici qui maioribus iuuat meritis τ a plı̄bus eligitur: ex͂ eo. qm̄. Qđ si numerus est equalis recurrēdū est ad merita. 63. dis. si forte. Si oia sint equalia potest ep̄s dicere ꝙ cōcordent τ iterū p̄ntent. 79. dis. si duo. Si vero non cōcordāt locus est gratificatōi: ex͂ de elec. venerabilem. §. obiectioni. v. ꝙ aūt. Sȝ si neuter pōt poni sine scandalo: tunc ep̄s ecclesiam ordinabit ꝓut viderit melius expedire: vt in dicto. c. qm̄. A. Idem ƀm Hosti. vt in sum. li°. p̊. ti. p̊. q. 85. τ addit ꝙ si ep̄s talē eccl̄am ordinare non pōt: tunc eccl̄am interdicere dȝ τ reliquias extrahere in patronoꝝ verecundiā τ ruborē: ex͂ eo. c. p̊. τ. 2°. τ ƀȝ Inno. Ber. τ eū. Hosti. intelligēdū est de reliquiis que sunt extra altare in capsis: al̄ nō liceret. Qđ si nec sic possunt cōpesci vel ad concordiā reuocari: tūc putat recurrēdū ad brachiū secl̄are: ex͂ de offi. or. c. p̊. vt in dicta. q. 85. Et hec intelligenda sunt nisi ex his mai⁹ scandalū oriretur tunc. n. omittēda forent. 50. dis. vt cōstitueretur: τ interiȝ durāte discordia ponetur ab ep̄o in eccl̄ia iconom⁹ appellatōe cessante: qui eius fructus aut expēdet in vtilitatē eccl̄ie: aut instituēdo fideliť reseruabit: ex͂ de offi. ordi. cum vos. B.

Nūqd patroni inter se p̄nt pacisci vt alteri⁹ vicibus p̄ntent? R̄n° ƀȝ Ber. Sic. ar. ff. de vsufruc. l. quotiēs. §. p̊. τ in cle. pl̄es. ex͂ eo. A. Et ibi h° clare habeť. B. Idē Hosti. Sed Inno. non placet: qđ pōt intelligi ꝙ honesti⁹ eēt si concordarent semꝑ.

Quid si inť p̄ntantes sit qō qs sit patron⁹? R°. Si nō fuerit finita infra terminū de quo dcm̄ est s̄. §. 3°. ep̄s instituat saluo iure ei⁹ q vicerit: ex͂ eo. si vero τ. c. qm̄ i qbusdā. A. In dicto c. si vo. dr̄. ꝙ ille qui euicerit debet institutuȝ ab ep̄o rep̄ntare. B.

Quid si patron⁹ p̄ntat nō idoneum seu idignū? R°. Si patron⁹ sit collegiū siue ꝑsona eccl̄astica p̄uatus est ꝓ ea vice iure p̄ntandi: ex͂ de elec. cū in cunctis. ex͂ de sup. ne. p̄la. sicut. Silr̄ etiā ƀȝ quosdā si patron⁹ laic⁹ sit: p̄uat⁹ est iure p̄ntandi ꝓ ea vice τ deuolutū est ad supiorē. vl̄ saltē p̄uari dȝ. τ tm̄ vt addit Inno. bn̄ facit ep̄s si interim remittat ꝓuisionē laico patrono. A. Hosti. dicit simpl̄r hoc cāu ꝙ patron⁹ laicus est ipso iure p̄uatus: sicut τ cl̄icus. Dicit tm̄ ꝙ ep̄s pōt ei recōcedē rep̄ntatōem: vt in sū. eo. ti. q. 88. Glo. vero in. c. cuȝ vos. ex͂ de offi. or. dicit ꝙ nō ē p̄uatus vel p̄uandus: q2 laic⁹ ē min⁹ expt⁹ circa eccl̄iastica. τ q2 hȝ min⁹ tp̄s ad p̄ntādum q̄ȝ cl̄icus. Un̄ τ laic⁹ in p̄ntando variare pōt: sȝ nō cl̄icus. ex͂ eo. cū aūt. B.

Utꝝ patron⁹ possit p̄ntare seip̄m? R°. Non. q̄ȝtūcūq̄ȝ sit idone⁹. ex͂ eo. per nr̄as. 8. q. 1. in scriptur. Si tamen pl̄es sint p̄roni bn̄ p̄nt vnū de se p̄ntare: ar. ex͂ de elec. cū in iure. A. Idē in sum. eo. ti. q. 89. ƀm Hosti. Gof. τ Ber. B.

Utꝝ pater possit filiū vel nepotem p̄ntare? R° ƀm Hosti. Pōt dūmodo sit idone⁹: qn poti⁹ vr̄ p̄ntandus q̄ȝ alius: ar. ex͂ de cohabi. cle. τ mu. c. p̊. τ ex͂ de cēsi. cū ap̄ls. §. inhibem⁹. Con. Gof. Inno. τ Ber. A. Idē in sū. eo. ti. q. 90. B.

Quid si vacāte eccl̄ia ep̄s vocat patronū τ ɔfert ei? R° ƀm Hosti. Si non habuit originē a se sed ep̄s mōtu ꝓp̄o ɔtulit ei. credo ꝙ possit ɔsentire voluntati p̄lati: ar. ex͂ de elec. cum in iure. A. lȝ aliq ɔ̄dixerit: vt in sū. eo. ti. q. 91. B.

Utꝝ ius p̄ronat⁹ sit sp̄ūale? R°. Ius p̄ronat⁹ directe nō dr̄ ius sp̄ūale eo ꝙ cadit in laicū. Tn̄ ƀm quid potest dici sp̄ūale eo ꝙ per ip̄m p̄stať via ad consequēdū sp̄ūale bn̄ficium. ideo etiā vocatur annexū sp̄ūali: ex͂ eo. de iure. τ ɔ̄sudi. quanto.

Qualr ius pronat' trāsferaṫ i aliūƷ?
℞° ꝭm Hosti. Quatuoꝛ mōis. p̄ gdē ꝑ
successiōnē hēditariā: vt hr̄ s̄. §. 5°. 2°. ex
ꝑmutatōe. q2 cū alio spūali permutari
pōt. 16. q. 7. nemini. ex̄ de reruƷ ꝑmu. ad
qōes. 7. c. fi. 3°. ex donatōe. Et gdeƷ si ius
pronat' donaṫ laico r̄grit ɔsensus ep̄i.
ex̄ eo. p̄terea. maxīe qn̄ dubitaṫ ne fiat
i fraudē 7 trāsferaṫ i potētioreƷ: vt ibi
inuiṫ. Si ꝟo doneṫ clr̄ico nō regrit ɔsen
sus ep̄i. ex̄ eo. ex insinuātōe. c. illud. 7. c.
significasti. A. H° vr̄ veꝝ qn̄ eccl'ia
vacat. alr vr̄ ꝙ sine ɔsensu ep̄i nō pos
sit donari ēt ꝑsone eccl'astice: vt i dicto
c. illud. B. 4° ex vēditōe: q2 lƷ non
possit vēdi spāliter: ex̄ eo. de iure. tamē
trāsit cū vniuersitate: nisi de ip̄o spālr
excipiaṫ: ex̄ eo. ex lr̄is. 7. c. cū scōƷ. Silr
trāsit cū vniuersitate i ɔductōe ad fir
maƷ siue ad pēsionē: vt in eo. c. ex lr̄is.
A. Idē in sum. eo. ti. q. 84. B.

Utꝝ possit pignoꝛi obligari? ℞°. De
h° sūt opiones. Quidā dicūt ꝙ pōt ob
ligari cū vniuersitate. ꝟioꝛ tn̄ vr̄ opio
Inno. ꝙ nec simplr nec cū vniuersita
te pōt pignoꝛi obligari. A. In dicta
q. 84. referūtur de h° opiones nullaƷ p̄
ferēdo. SƷ forte dcm̄ Inno. pōt ꝟifica
ri ex eo ꝙ creditoꝛ nō pōt vti re pigno
rata: nec debitoꝛ qn̄ trāsit i creditorē. 7
sic cū neuṫ possit p̄ntare fiēt ɔtrimētū
eccl'ie: qꝺ nō debet eē dicto. c. cū bƷ. B.

Utꝝ possit i feudū dari? ℞°. Cū vni
uersitate dari pōt. ex̄ eo. cum scōm. SƷ
spālr 7 exp̄sse ꝭm Hosti. nō pōt. q2 feu
dū regrit homagiū: qꝺ ē rei tp̄alis. A.
Idē in sū. dicta q. 84. B. Si eccl'ia
hēt patronū vtrū cōferri possit ꝑ lega
tū: vide s̄. legat'. §. 3°. De his q de nouo
vsurpāt sibi ius patronat' vacātiū ec
cl'aꝝ. vide s̄. eccl'ia p̄. §. anp̄lr.

Eccatum p° cōmuniter.

Utꝝ volūtas 7 op' exteri' sit vnū
pctm̄? ℞° ꝭm Pe. Si loquamur de vo
luntate 7 ope ꝓut sūt ɔiuncta vt cā et
effect': sic sunt vnū peccatū formaliṫ
lƷ pl'a mālite r: q2 vna ē rō deoꝛdinādi:
lƷ pl'a deoꝛdinata. Si ꝟo loqm̄ur ꝓut
sūt sepata: vtputa ꝭm aliud 7 aliud tē
pus sūt diuersa pctā. q2 diuerse auersio
nes 7 ɔuersiones. A. Idē i sū. li°. 3°. ti.
34. q. 197. B.

Quō vnū pctm̄ sit graui' alio? ℞°.
Si loquamur de pctis eiusdem generis
inueniṫ vnū pctm̄ graui' alio ꝭm gra
dū transgressionis: vt manifestū est ɔ̄
peccatis luxurie s̄. luxuria. §. p̄. 7 eodeƷ
modo de aliis. Si ꝟo loqm̄ur de pctis
diuersoꝝ geneꝝ erit pctm̄ grauius alio
p̄cipue ꝭm diuersitatē obiectoꝝ. s. bƷ ꙗ
ē ɔ̄ aliquid p̄ncipalius vl' min' p̄ncipa
le. Un̄ homicidiū qꝺ ē ɔ̄ subam hoīs ē
graui' peccato: quod ē circa res exteri
oꝛes sicut furtū. 7 silr grauius q̄ȝ homi
cidium est pctm̄ quod imediate ɔ̄ deū
ɔmittitur: sicut ifidelitas blasphemia
7 huiusmodi: vt ponit Tho. p̄ma scōe
q. 73. Et idem haberi pōt. 33. q. 2. si qnid
veri'. vbi dr̄ ꝙ homicidiū est graui' q̄ȝ
adulteriū. 7. 17. q. 4. sicut qui. vbi dr̄ ꝙ
sacrilegiū ē mai' pctm̄ q̄ȝ fornicatō. A.
Cō. Ray. vt i sū. eo. ti. q. 200. B.

Scōm quid vnū pctm̄ possit eē gra
uius 7 leuius? ℞° ꝭm Ray. Prio qdeƷ
ex circūstantiis. Nā 7 circūstantia qn̄Ʒ
talis ē ꝙ nō solū aggrauat: sed ēt i aliā
spēm trahit sicut fornicatio cū fit cum
cōiugata dr̄ adulteriū. SƷ 7 2° aggraua
tur pctm̄ ex ꝑsona: puta ihonestas i clr̄i
co graui' puniēda ē q̄ȝ in laico: ar. ex̄
de vi. 7 hone. cle. vt clericoꝝ. Et de hoc
etiā diciṫ in se. §. Item aggrauaṫ 3° ex
actu ip̄ius. Idem. n. pctm̄ malū est i cō
sensu. peius in facto. pessimū in consue
tudine: de quo Aug'. Peccati sūt tres
differentie. s. in coꝛde. in facto. 7 in con
suetudine. de pe. dis. 2. sicut. IteƷ aggra
uatur 4°. ex motiuo. q2 vt ait Grego'.
Pctm̄ trib' modis ɔmittiṫ. Nā aut ex
ignoꝛātia aut ex ifirmitate aut studio
ꝑpetraṫ. Et graui' qdem infirmitate
q̄ȝ ignoꝛātia. sƷ multo graui' studio q̄ȝ
infirmitate peccat. de pe. dis. 2. sciendū
A. Ambꝛo' aūt dicit ꝙ g̃uissime pec
cat qui ignoꝛat. sed illud exponiṫ. i. peri

culosissime. qꝛ spūalis pnīa nō agitur ꝯ
peccato quod ignoratꝰ ſm Ray. ꝛ i dcā
.q.200. vbi etiam subditur. Non obstat
ēt dictū Clemētis.32.q.7.c.quid. vbi dꝛ
Quid i omnibus pctis grauius ē adul
terio: qꝛ in eo ꝙ dicit quid: non infert
negatōem sed raritatē quasi dicat: de
facili non inuenitur. Uł expone graui
us .i. cōmunius. B.

Utrū magnitudo peccantis aggāuet
pctm̄? R. ſꝫ Tho. pᵃ ma scđe.q.74. Pec
catū qn̄ꝫ fit ex surreptōe ꝓueniens ex
infirmitate humane nāe. Et tale pctm̄
minus imputatꝰ ei qui est maior in vir
tute eo ꝙ minꝰ negligit huiusmōi pec
cata reprimere: que tamē oīo subterfu
gere infirmitas humana nō sinit. Pec
cata vero que ex deliberatōe ꝓcedunt
tanto magis alicui imputanꝰ: quanto
maior est. Et hoc ꝓpter quatuor. pᵒ qꝛ
maiores facilius possunt resistere pec
cato: cū excedāt i scīa ꝛ virtute. Unde
Luc.12º. Seruus sciēs volūtatē dn̄i sui
ꝛ nō faciēs plagis vapulabit multis.
2º. ꝓpter igratitudinē. qꝛ oē bonū quo
quis magnificatꝰ ē dei bn̄ficiū cui hō
fit ingratꝰ peccādo. ꝛ ꝗtum ad hoc q̄li
bet maioritas etiā i tpalibꝰ bonis pec
catū aggrauat. 3º ꝓpter spālē repugnā
tiā actꝰ pcti ad magnitudinē psone: sic
si pnceps iusticiaꝫ violet qui ponitꝰ in
sticie custos: ēt si sacerdos fornicetꝰ qui
castitatē vouit ꝛ alios ad hoc hortari
dꝫ. 4º. ꝓpter exēplū siue scādalū: qꝛ vt
Gregoꝰ dicit i pastorali. In exēplū cul
pa vehemēter extēditꝰ qn̄ ꝓ reuerētia
ordinis peccator honoratꝰ. Ad pluriū
etiā noticiā ꝑueniūt magnoꝝ pctā et
magis ea hoies indigne ferūt. A .Jō
in sum.eo.ti.q.201. B .Utꝝ idē actus
possit eē pctm̄ ꝛ meritū hēs s̄.meritū.
De septē vitiis ꝛ que ex eis oriunꝰ hēs
.i. vitiū. De pctō ēt s̄.crimē.

Eccatum 2º .s. mortale

Que sunt peccata mortalia?
R. ſm Ray. In pmis notare potes eē
pctā mortalia omnes transgressiones
decalogi. Itē quedā enumerantur ab
apostolo. Ro. p. de quibus in fine sub
dit: ꝙ qui talia agūt digni sunt morte.
Et pꝉa imo oīa reducunꝰ ad decalogū
vt idolatria. vitiū ꝯ nām. inigtas. mali
tia. fornicatio. auaritia. nequitia. inui
dia. homicidium contētio. dolus. mali
gnitas. susurratio. detractio. ꝯtumeliā.
supbia. elatio. inuentio maloꝝ. iobediē
tia. insipiētia. incōpositio. Et subdit de
his que sine affectōe: ꝛ absꝫ fedē ꝛ sine
mīa fiunt. Et seqꝰ. Qui talia agunt di
gni sunt morte. Itē Galꝰ. 5º. Manifesta
sūt opa carnis que sunt fornicatio. im
mūditia. impudicitia. luxuria. auāitia.
que est idoloꝝ seruitꝰ. veneficia. inimi
citie. contētiones. emulatōes. rixe. dissē
siones. secte. inuidie. homicidia. ebrie
tates. cōmessatōes. ꝛ his silīa. Et sequi
tur. Qui talia agunt regnū dei non cō
sequētur. Augꝰ etiā dicit sic. Mortalia
sunt sacrilegiū. homicidiū. adulteriū.
fornicatio falsum testimoniū. rapina.
furtū. superbia. iuidia. auaritia. ꝛ si mlꝰ
to tpe teneatꝰ iracūdia. ꝛ ebrietas. si as
sidua sit. Quicunqꝫ aliqđ de istis in se
dn̄ari pmiserit eterno igne cruciabitꝰ.
hec Augꝰ dis 25. §. crimis. A .Idē i sū.
liº. 3º. ti. 34º. q.199. B .Sed in oībꝰ pre
dictis attēdēdū est qđ dicꝰ Tho. scđa se
cūde.q.35. ꝙ mortale pctm̄ dꝛ quod tol
lit spūalem vitā aīe que est p caritatē
Unde illud pctm̄ ex suo genere ē mor
tale: quod ſm ꝓpriā rōem ꝯriatꝰ carita
ti. A .Idē dicit Nicolaus de lira. su
p.7. Math. B .Sed tn̄ in oībꝰ pecca
tis que sunt ſm genꝰ suū mortalia ꝯsi
derādū ē ꝙ n̄ sūt mortalia nisi qn̄ suā
pfectōem ꝯsequūtur. s. in ꝯsensu rōnis
Un̄ si sit inchoatio pcti in sola sensuali
tate ꝛ nō ptingat vsqꝫ ad ꝯsensū rōnis
ꝓpter impfectōem actꝰ: ē peccatū ve
niale. sicut in genē adulterii cōcupiscē
tia que cōsistit i sola sensualitate ē pec
catum veniale. Si tn̄ peruenitꝰ vsqꝫ ad
cōsensum rōnis est pctm̄ mortale. Et
idem de pmis motibꝰ ire vel inuidie
que inueniunꝰ qn̄ꝫ etiā in viris pfcis

⁊ sunt peccata venialia: vt Tho. sub
dit ibi.q.36. A .Fac.6.dis.testiū.al'. sꝫ
pensandū. B .Sed tñ hec in singl'is
pctis hēs plenꝰ declarata. Quedaꝫ .n.
que sunt venialia hēs in se.c.s.pctm̄. 3°
Utrū per ɔfessionē gnālē mortalia de
leātur.hēs s̄.ɔfessio ꝑ.§.12° qui incipit.
Utꝝ ꝑ gnālē. Et plura ēt de pctis de q
bus teneť quis cōfiteri sup̄ confessio.
per totū.⁊.ī.pnia ꝑ.

Eccatum 3°. .s. venia
le. Que
dicunť pctā venialia? R° sm
Aug.dis.25.§.al'.vbi sic dicit. Que autē
sint minuta pctā lꝫ oibus nota sint. tñ
qꝛ longū eēt vt oia replicētur opꝰ ē vt
ex eis aliq̄ noiemꝰ. Quotiēs aliqs i ci
bo vel i potu plus accipit q̄ꝫ necesse est
ad miuta pctā nouerit ꝑtinē. Quotiēs
plus loqtur q̄ꝫ opꝫ: plus tacet q̄ꝫ expe
dit. Quotiēs pauperē iportune peten
tē exaspat. Quotiēs cū sit corpe sanus
aliis ieiunātibꝰ prādere voluerit: aut
sōno deditꝰ tardiꝰ ad eccl'aꝫ surgit: aut
q̊tiēs excepto filioꝝ desiderio vxorem
suā cognouerit. Quotiēs in carcē posi
tos tardiꝰ reqsierit: infirmos tardius
visitauērit: ⁊ discordes ad ɔcordiā reuo
care neglexerit. A .Hoc est in ꝑlato
mortale sm glo.in.§.al'.ꝑ.c. p̄cipimus.
90.dis. B .Si plus aut ꝓximum aut
vxorē aut filiū aut seruū exasperauērit
si ampliꝰ blāditꝰ fuerit q̄ꝫ oꝫ. Si cuiq̄ꝫ
maiori ꝑsone ex volūtate: aut ex ncci
tate adulari voluerit. Si pauperibus
esuriētibꝰ sibi nimiū deliciosa vl' sum
ptuosa ɔuiuia p̄parauerit. A .Istud
s.bi videť nō hēri in tex.sed potiꝰ addi
tum hic est. B .Si se aut i eccl'a: aut
ex̄ eccl'iam fabulis ociosis de qbus in
die iudicii rō reddēda est occupauerit.
Si dū iocātes. A .h° iocātes nō vř de
tex. B .incaute iuramꝰ: ⁊ cū hoc per
aliquā nccitatē implē non poterimus:
vtiq̄ꝫ ꝑiuremꝰ: ⁊ cū oi facilitate vel te
meritate maledicimꝰ. hec Augꝰ. Plu
ra de his in spūalibꝰ suis locis manife
stanť. A .Et in his pōt apparē ꝙ hec
qñꝫ sunt mortalia: ⁊ p̄dicta sūt exēpla
venialis pcti. diffinitio aūt vř ista. Ue
niale ē quod nō aggrauat vsq̄ꝫ ad rea
tum ꝑpetue dānatōis. 2° sen dis.42.c.
veniale. B.

Utꝝ pctm̄ veniale possit fieri mor
tale? R° sm Pe. Idē actus numero q
ē venialis nō pōt fieri mortalis. sꝫ ideꝫ
i spē pōt. ⁊ sic intelligiť vbū Aug. ꝙ ni
hil est adeo veniale ꝙ non possit fieri
mortale.dis.25.§.hinc ēt. A .al' icipit
criminis. B .Et ꝙ in li.° sniarū diciť
ꝙ uenialia multiplicata ita pñt obruē
sicut vnū mortale: intelligiť ꝑ occasio
nē: qꝛ assuetudo venialiū cadē facit in
mortale. A .Circa hoc Bona. super
4.° sen.dis.16.sic dicit. vꝫ ꝙ triplex ē ge
nus uenialis pcti. Quoddā.n.ē ex surre
ptōe ⁊ iō veniale qꝛ vitari non potest.
Quoddā ex cogitatōe siue volūtate si
ne ɔsensu: ⁊ iō veniale qꝛ plene nō con
sentit hō in cogitatōe: vt de muliere'.
vl' delectatōe circa ɔsensū i delectatio
nē. Quoddā ē veniale cū rōe ⁊ ɔsensu.
sed tñ iō ē veniale qꝛ nō ē deordinatio
ɔ̈ p̄ceptū: vt ebrietas ⁊ mēdaciū ioco
sum. Cū igiť q̄riť vtꝝ veniale fiat mor
tale. Si intelligať ꝙ hec culpa ꝑ eēn
tiā fiat illa nulla ē qō: qꝛ hoc ē ipossibi
le. Si itelligať ꝙ illud qđ al' erat veni
ale possit eē mortale vt mēdaciū ioco
sum ⁊ ebrietas: dico ꝙ qđdā ñ fit mor
tale: qđdā fit mortale ꝑ ɔplacētiā. Pri
mū igiť veniale qđ ɔmittiť ꝑ surrepti
onē sꝑ est veniale. Scđm 2° mō venia
le.s.per delectatōem citra consēsuꝫ fit
mortale ꝑ cōplacētiā sm ꝙ placitū dř
ɔsensus plenus. Tertiū veniale qđ est
per delectatōeꝫ citra deū pōt fieri mor
tale ꝑ libidinē magnā sicut mēdaciuꝫ
iocosuꝫ. Et hoc fit mortale ꝑ placitū sꝫ
ꝙ placitū dř qetata volūtas. ⁊ qꝛ itera
tio actꝰ disponit ad libidinē ⁊ cōplacen
tiā: hinc est ꝙ Augꝰ dicit in pluribꝰ lo
cis ꝙ venialia plura obruūt nō ꝑ se: sꝫ
qꝛ disponūt ad libidinē nō dispōne ne
cessitatꝭ: sꝫ ꝓnitatꝭ. hec ille. Est āt aduē
tendū ꝙ qetata volūtas ⁊ libido h̄. in

tell'gif qñ nõbilis negligẽtia adhibef circa venialiũ resistẽtiã.q2 dũ nob ad ẽ sufficiẽs tps deliberãdi tenemur motus vẽiales reprĩmẽ ƀ3 Alex.de ales.⁊ ẽt alios:vt p3 ꝯ ebrietas.in pñ:in additõne. Hᵒ ẽt p3 ꝑ glo.25.dis.§.crimis. Ubi dic̃ ꝙ assiduitas ⁊ ꝯtẽpt' vitãdi venialia efficif culpa mortalis.⁊ ꝯ pe.dis.i.c.tres.sup ṽbo opprimẽt dicit. Cõtẽptus venialiũ ⁊ vilipẽsio pctm̃ ẽ mortale. Et sup ṽbo tres sũt dicit. Si qs ꝯtẽnit venialia ꝓpt ꝯtẽptũ eoꝝ ꝯstituif dignus mõte etna. Itẽ aduertẽdũ ꝓut dic̃ Bona. vbi ꝯ. ꝙ pctm̃ veniale occurrẽs ꝑ mẽtis surreptõem nõ põt effici mortale Et hᵒ veꝝ ẽ q̃tũ in se cũ ꝯsensũ delibatũ hr̃e nõ possit. Põt tñ effici mortale i sua origine ⁊ accidẽte:sic̃ in sili p3 ꝯ nocturna pollutõe:q̃ l3 in se hr̃e nõ possit mortale pctm̃ põt tñ hr̃e i origie vl' accidẽte.i.si añ vel p'placẽt alicui pollutõis carnalis delectatio:vt põt colligi ex nõt̃ i sũ.li°3°ti.24.q.74. Et eodem mõ si qs ꝑ mẽtis surreptõem ꝯmittẽt q̃cq̃ꝫ ꝯ spe pcti mortalis:vt ẽ deũ blasphemare vel aliud:l3 hoc i se nõ videatur mortale:põt tñ in sua origie pctm̃ mortale hr̃e si forte ꝓcedat a mẽte ad hoc disposita:vl' ex nõbili incuria ⁊ negligẽtia qñ si vellet posset ꝯmode ꝓuidẽ ne illud occurrẽt. Uñ nõ ꝓuidẽdo videf malitiose peccare:cũ lata cl'pa eq paref malitie:ex̃ de ꝯsti. vt aiaꝝ.li°6°. Põt ẽt pctm̃ ꝑ surreptõe3 occurrẽs habere mortalẽ culpã i suo accñte. v3 cõplacẽtia ⁊ ipnia.ꝯplacentia.i.qñ alicui placẽt pctm̃ ꝯmissũ añ vl' p' ꝯmissionẽ vt ꝯ de nocturna pollutõe ꝓtactũ ẽ. ꝑ ipenitẽtiã ṽo qñ eoꝝ pnia ꝯtẽnẽtur:de q̊ i se.§.dicef. B .Un' aũt actus quõ possit esse bonus vl' malus.vide ꝯ. meritum.

Utꝝ teneamur penitẽ de venialib' R' ƀm Tho.in 4°.dis.16. Cũ dr̃ aliquis ad aliqd teneri q̃dã nccitas iportatur. Nccitas ãt ẽ duplex. Una absoluta.⁊ ƀ3 hãc tenef facẽ ea sine qb' nõ ẽ sal'. Et hᵒmõ nõ tenef qs ad pcti venial' pniã3 q2 mortẽ ex hᵒñ icurrit nisi forte ex cõtẽptu dimittat. Alia nccitas ẽ ex suppositõe alic' finis sic̃ dr̃ aliqd eẽ nccũ3 sine q̊ nõ possum' finẽ itẽtũ ꝯseq. Et hoc mõ nccium ẽ ꝙ hõ de venialib' peniteat si ei remitti debeãt i hac vita. Et ƀm hoc nõ ꝓp̃e dr̃ teneri aliqs ad aliqd. Et iõ dõ ꝙ hõ nõ tenef ad pniã3 venialiũ nisi large sumẽdo. Idẽ Pe. A . Sup hoc passu Bona.sup dis.16. q̃rti sniaꝝ sic dicit. Nõndũ ꝙ sicut tactũ ẽ tria st̃ genera venialiũ. Quedã ex surreptõe. ⁊ de his nõ tenemur penitẽ nisi de congruo. Quedã ex volũtate cui si ꝯsẽtiatur incidit hõ i mortale. Et de talib' tenef hõ penitẽ nõ simplr̃ s3 i casu.s.ꝓ loco ⁊ tpe qñ recogitat ea ne si cõsentiat cadat. Quedã st̃ venialia q̃ ꝑ sui multiplicatõem augẽt libidinẽ:sicut ea in que ẽ ꝯsensus:s3 deordinatio i deũ. Et de talib' dico ꝙ tenef hõ penitẽ ne mltiplicẽt:⁊ hõ ꝑiculo ⁊ discrimini ꝯmittat se.hec ille. Aduertẽdũ ꝙ qñ in aliq̊ cãu doc.videf dicẽ ꝙ de aliq̊ veniali ñ teneamur penitẽ:vr̃ itelligẽdũ nisi ei' pnia omittaf ex ꝯtẽptu: vt ꝯ dic̃ Tho. Et vr̃ fieri ex ꝯtẽptu qñ saltẽ i genẽ nõ vult qs dolẽ de oĩ dei offẽsa ⁊ forte de maiorib' venialib' de qb' põt recordari in spe. Talis.n.ipnia ipedit mõtaliũ pctõꝝ idulgẽtiã ẽt in baptismo. Unde Alex.de ales sup 2° sniaꝝ. dis.36.q.10.q̃ incipit. Octauo q̃rif dicit. Cõcedim' ꝙ i eo q recipit gr̃am baptismalẽ si nõ fictus accedit delef oĩs culpa tã venial' q̃ꝫ mortalis. S3 dicim' ꝙ ad hᵒ ꝙ fict' ñ accedat postq̃ꝫ adult' ẽ exigif ꝙ ꝯteratur de peccatis mortalibus quoru3 habet memoriam.⁊ etiam venialibus saltem in genere dolendo ꝙ ipse fecit aut habet aliquod veniale. Si enim non ita faceret dicimus ꝙ fictus accederet ⁊ non reciperet gratiam baptismalem. Et eadem dis.q.xi.que incipit. Queritur postea.dicit ꝙ debet dolere ꝯ mortali:⁊ de venialibus saltẽ i genẽ ⁊ etiam forte de maiorib' venialib' in spãli si hẽat illoꝝ memoriam. vt sicut

mltiplicant̄ pctā multiplicent̄ dolores
de illis. hec ille. Et si hoc obtinet circa
remissionē pctoꝝ baptismalē: forti⁹ et
erga sacr̄m pnie ꝑ qd̄ difficili⁹ ꝙ ꝑ ba
ptisma remittūt̄ pctā: vt pꝫ ꝑ Aug. in
li.° de pnia. ꝛ de pe. dis. 7. c. nullus. B.
Utrū aūt teneamur ad ꝯfessionē veni
aliū hr̄ s̄. confessio. 2.° §. 7.°

Utꝝ pctm̄ veniale possit remitti si
ne mortali? R̄n° ſm Tho. in 4.° dis. 16.
Remoto p̄ori r̄mouet̄ posteri⁹: nec po
steri⁹ restituit̄ nisi p̄ori restituto. Fer
uor āt caritatis cui veniale opponit̄ ē
posterior ip̄a caritate. vñ ꝙdiu caritas
nō restituit̄. s. per dimissionē pcti mor
talis: nec feruor caritatis reꝑari pōt: i
qua reparatōe ꝯsistit venialis peccati
dimissio: ꝛ sic ñ dimittit̄ ei cui mortale
nō dimittit̄. Idē Pe. A. Hoc veruꝫ
ꝙtū ē ex parte feruoris. sed ꝑ solutōeꝫ
pene bñ remittit̄ veniale sine mortali
vt nōt Scotus dis. 15. q̈rti sniaꝝ. B.

Utꝝ vnū vēiale possit dimitti sine
alio? R.° ſm Tho. vbi s̄. Sic. qꝛ vēialia
nō hñt ꝯnexionē ad inuicē ex ꝑte auer
siōis sic̄ mōtalia. qꝛ i eis nl̄la ē auēsio a
d̄o: nec ēt ex ꝑte ꝯuersiōis: vt ꝑ se patꝫ

Utꝝ veniale possit dimitti volunta
te manēte ad illd̄? R.° ſm Tho. i 4.° di.
16. Nō pōt tolli culpa nisi reordinet̄ vo
lūtas q̄ reordiari nō pōt ꝙdiu i ip̄a de
ordiuatōe manet: alr̄ eēnt duo opposi
ta sil̄: ꝛ iō nullo mō veniale dimitti p̄t
ꝙdiu volūtas ad illud māet. Idē Pe.

Utꝝ ad remissionē venialis reqrat̄
ꝯtritio? R.° ſm Tho. vbi s̄. Pctm̄ vēia
le vt dcm̄ ē s̄. i p̄cedēti. §. nō remittit̄ ꝙ
diu volūtas manet i illo. Ip̄ꝫ āt recedē
volūtatē ab eo qd̄ p̄us volebat ē displi
cere ei qd̄ voluit: ꝛ talis displicētia qñ
ē gr̄a iformata dr̄ dolor ꝯtritōis ꝛ ideo
veniale sine ꝯtritōe nō dimittit̄. Sꝫ sci
endū ꝙ ꝯtritio pōt accipi triplicit̄. s. vl̄
hītu vl̄ actu. vel medio mō. Hītu qdē
ꝯtritio nō suffic̄ ad pcti venialis dimis
sionē. qꝛ tūc qcunqꝫ hēret hītū ꝟtutis
pnie cui⁹ act⁹ ē q̄libꝫ ꝯtritio ꝯsecut⁹ eēt
pcti venialis dimissionē: ꝛ sic ip̄m ve
niale cū gr̄a eē non posset. Nec iteꝝ re
quirit̄ ꝙ sit actualis ꝯtritio: qꝛ seq̄ret̄
ꝙ pctm̄ qd̄ aliqs i memoria vel i cogi
tatōe nō hꝫ remitti nō posset. Et iō dd̄
ꝙ r̄qrit̄ ꝯtritio medio mō. qñ. s. ꝛ si actu
pctm̄ nō displiceat explicite: displicet
tñ iplicite: qꝛ ꝟtute act⁹ quē agit seq̄re
tur displicētia explicite pcti venial̄ si
cogitatio ad illd̄ ferret̄. Idē Pe.

Quot mōis venialia dimittūt̄? R.°
Octo mōis. p̄ qdē ꝑ dignā cōionem. de
ꝯse. dis. 2. cū oē crimē. ꝛ. c. si q̊tiēscūqꝫ. et
vt qdā addūt ꝑ extremā vnctōeꝫ. ex̄ d̄
sacra vnc. c. vnico. ꝟ. d̄ pnia. Iteꝫ ꝑ aq̄
bñdicte asꝑsionē. de ꝯse. dis. 3. aquā sale
3.° ꝑ el̄ynaꝝ largitōeꝫ. de pe. di. 1. ꝙobrē.
ꝛ. c. medicia. dis. 3. sane. Addūt qdā ꝑ in
iuriaꝝ r̄missionē q̄ ē el̄yna spūal̄. Luc.
6.° Dimittite ꝛ dimittet̄ vob. 4.° ꝑ orō
nē p̄cipue dñicā. d̄ pe di. 3. d̄ q̊tidiāis. 5.°
ꝑ ꝯfōeꝫ gnālē: vt s̄ ꝯfō p̊. §. xi.° 6.° ꝑ ep̄a
lē bñdictōeꝫ: ꝛ ſꝫ q̊sdā ēt ꝑ sacerdotalē
. i. q. i. mlti. in fi. 7.° ꝑ deuotā pectorꝫ tun
sionē. d̄ pe. dis. i. tres actōes. 8.° ꝑ cordis
ꝯtritōeꝫ: vt i p̄cedēti. §. dictū ē. De his
sūt ꝟsus. Cōfiteor tundo cōspergor cō
teror orō. Signor edo dono: ꝑ hec veni
alia pono. Et nō solū ꝑ ista spāl̄r nūera
ta: sꝫ ēt ꝑ qd̄libꝫ bonū op⁹ delēt̄: vt i p̄
dcō. c. medicia. ꝟ. redie te d̄ oꝑib⁹ tuis
Et sicut dicit Tho. pl̄a vl̄ pauciora ve
nialia ꝑ p̄dicta remittūt̄: ſm ꝙ ꝑ hec
maior vl̄ minor feruor ꝯcitat̄ q de pl̄i
bus vl̄ paucioribꝫ saltē iplicite ꝯtritio
nē ꝯtineat. Uñ nō oꝫ ꝙ ꝑ hec oīa vēia
lia dimittātur. A. Idē in sum. li.° 3. ti.
34. q. 158. B.

Eculiū.

Quia ꝯtigit ꝙ filiifamilias ha
bēt alñ aliqd suū: qd̄ dr̄ pecu
liū. de h⁹ nūc ē dd̄. Est siqdē q̄druplex.
Quoddā ē qd̄ dr̄ castrēse. vꝫ ꝙ filiofa.
occasiōe militie a parētib⁹ vl̄ aliis do
natur: vl̄ ip̄e i militia acqrit. Quasi ca
strēse ē qd̄ filiusfa. ex aduocatōe vl̄ a°
offō publico ꝑcepit. ꝛ sil̄r qd̄ obuēit p̄
f̄ bris ꝛ cl̄icꝫ de officio suo: ꝛ i q̄libꝫ dcō
peculio pater nihil iurꝫ habꝫ qn poti⁹

ipe fili⁹ in eo pr̄ famil̄. censef. ff. ad ma cedo. l. i. §. vlt. ⁊ l. 2. ⁊ C. ꝺ ioffi testa. l. fi. Profecticiũ aũt ẽ qꝺ ex reb⁹ p̄ris: vel earũ occasione aduenit vt fruct⁹ siũ lu crũ. Et i hi⁹ peculio nihil iurꝭ hꝫ fili⁹: sꝫ pr̄ plenã ꝓpetatẽ hꝫ: vt insti. ꝑ q̈s ꝑso. no. acq. §. p̄. Aduẽticiũ ꝟo ẽ qꝺ ex alia q̃cunqꝫ cã filio aduẽit siue a m̄re: siue ab ex̄nea ꝑsona: siue de aliis oꝑatõib⁹ seu laborib⁹ suis. Et in hoc peculio ser uatur filiis ꝓpetas. ⁊ si pr̄ p̄moriatur filii ẽ. sꝫ viuẽte p̄re hꝫ in eo pr̄ plenum vsufructũ: ita ꝙ de eo nec testari põt fili⁹. vt ex̄ de sepul. licꝫ pr̄. li. 6. A. Pre dicta fuerũt glo. Ray. vt in sũ. li. 2. ti. 8. q. 31. ad fi. Sꝫ satis puto ꝙ si quid filio aduenẽit partim ex reb⁹ p̄ris: ⁊ partiꝫ ex labore vl̄ aliũde: debeat dici partiꝫ ꝓfecticiũ ⁊ partiꝫ aduẽticiũ. qꝛ qꝺ ius ẽ de toto q̊ ad totũ: idẽ ẽt de ꝑte q̊ ad ꝑ tẽ. ff. ꝺ rei vẽ. l. q̃ de tota. B. Porro i bonis q̃ pr̄ hꝫ m̄tomin⁹ hꝫ fili⁹ aliq̃ꝫ po testatẽ: nisi qꝛ ꝺꝫ ali. vt s̄. exposit⁹. ⁊ s̄ familia. A. Uerꝝ ẽ si ñ p̄t se alẽ. vt s̄. parẽtes. B. vñ si p̄ter voluntatẽ p̄ris accipet rẽ alienã ꝯtaret. ⁊ sic furtum committeret.

Edagiuz et guida giũ qd sit? R° f꞉ Guil.

Peda gia dicũt q̃ dãt a trãseũtib⁹ i locꝭ ꝯsti tutꝭ a p̄ncipe. Guidagia ꝟo dãt ꝓ ꝯdu ctu ꝑ terrã alicui⁹ vt securi⁹ vadãt. A. H° dicit glo. i. c. sup q̈busdã. ex̄ ꝺ ꝟbo. sig. vbi ẽt dicit ꝙ salinaria dicunt que dant ꝓ sale. B. hec solus p̄nceps et nõ ꝑticularis ciuitas põt ꝯstituẽ. A. h° pꝫ in ꝺcõ. c. sup q̈busdã. vbi dr̄. Duxi mus ꝺclarãdũ illa eẽ pedagia. guida gia. salinaria. iterdicta: q̃ nõ apparent Impatoꝝ vel Regũ vl̄ lateranñ. ꝯcilii largitõe ꝯcessa: vel ex antiq̃ ꝯsuetudi ne a tpe cui⁹ nõ extat memoria itrodu cta. Hosti. tñ vt pꝫ in sũ. li. 2. ti. 5. q. 29. sẽtit ꝙ sol⁹ rex Romanoꝝ possit illa cõ stituẽ. ⁊ idẽ sẽtit ꝺ rege Frãcie q nõ re cognoscit i tpalib⁹ supiorẽ. ex̄ q fi. sint le. ꝑ venerabilẽ. §. insuꝑ. Et h° itelligit si pp̄ls sibi eãdẽ ptãtẽ ꝯderit q̃ ipatori data ẽ. ff. ꝺ ori. iurꝭ. l. 2. Inno. ꝟo vt ibi dẽ pꝫ: dic̃ simplr̄ ꝙ reges pñt iponẽ no ua pedagia. Peccãt tñ si h° faciũt sine iusta cã. ⁊ h° vr̄ magis ꝟificari ex dicto c. suꝑ q̈busdã. ibi. ipatoꝝ vl̄ rgũ. ⁊c̃. B.

Utrꝝ pedagia vl̄ guidagia possint lici te peti? R° f꞉m Ray. Si pedagiũ ẽ anti quũ ⁊ fuit ipositũ ab his q potuerunt vt p̄ncipib⁹ vl̄ regib⁹: ⁊ p̄sertiꝫ auctori tate eccl̄e: ac ẽt ex iusta cã: vt ꝓ ꝯ̃tẽsio ne trãseũtiũ vl̄ nauigãtiũ vel p̄rie. et hi⁹. ⁊ recipiẽs facit id ꝓpt̄ qꝺ fuit iposi tũ siñ scrupulo ꝯscie põt recipe. ⁊ eodẽ mõ si nescit a q̈b⁹ fuit institutũ: putat tñ ab illis q poterãt ⁊ ex p̄dictis causis A. verꝝ ẽ si adest ꝯsuetudo cui⁹ initii ñ extat memoria. al̄ sec⁹. vt in ꝺcõ. c. suꝑ q̈busdã. B. Itẽ si iste recipiẽs nõ la borat mõ nec facit expẽsas: qꝛ nõ ẽ ne cesse. parat⁹ tñ est si necesse eẽt labores ⁊ expẽsas ipẽdẽ nõ solũ q̈s tũc accipet sꝫ ẽt p̄us acceptas ⁊ ãpli⁹ si oportẽt. A. s. q̃ꝫ nũc accipiat. vt pꝫ ꝑ eũ. Ray. ⁊ i di cta. q. 29. B. Si ꝟo pedagiũ sit nouuꝫ nõ põt aliq̈s ab aduenientib⁹ vl̄ trãseũ tibus aliqd accipe: nisi certũ sit illꝺ a p̄ncipe vel rege statutũ ꝓpt̄ iminẽtẽꝫ nccitatẽ. Probat h° 24. q. 3. si q̈s romi petas. ex̄ de treu. ⁊ pa. inouam⁹. ff. de pub. l. vectigalia. ex̄ ꝺ cen. ꝑuenit. ꝟ. ꝯꝫ q̈ppe. ⁊ c. cũ apl̄s. §. ꝓhibem⁹. 12. q. 2. no bis. n. circa fi. ꝟ. si qd forte. ff. loca. ex cõ ducto. §. vno. Si ꝯ̃ formã p̄dictã aliqd acceptũ ẽ: restituẽdũ puto illi a q̊ acce ptũ ẽ. Si sciri nõ põt i pias cãs. Cõ. Ul. ⁊ Inno. A. Idẽ i ꝺcã. q. 29. vbi ẽt parꝫ Hosti. dicẽ ꝙ si dñs terre q recipit pe dagiũ nõ ꝯ̃tendat soluẽtẽ i reb⁹ et ꝑso na ꝑ posse suo: lꝫ nõ teneat ad restitu tõem pedagii: nisi ꝯstaret ꝙ hac de cã istitutũ eẽt: tenet tñ ad satisffactõem plenariã: qꝺ plus ẽ. ⁊ ẽt si inueniat i de fectu iusticie. 23. q. 2. dñs. B.

Utrꝝ mercatores seu trãseũtes tene antur soluẽ pedagiũ? R° f꞉m Ray. Te nẽtur soluẽ ⁊ ãtiquũ ⁊ nouũ f꞉uata for ma dicta in p̄cedenti. §. ⁊ non soluendo

furtũ ↄmittũt: sed ad penã taxatã non tenẽtur i foro ↄscie: nisi postꝗ̃ fuissẽt ide snĩalr ↄdẽnati. Qđ si petitor pedagii nõ illud faciat ꝓpter qđ fuit istitutũ cũ necesse sit tũc trãseuntes pñt pedagium negare. Nam causa cessante in recipiente: cessat obligatio in dante. 16. dis. §. his omnibus: extra de iure iur. ꝑuenit. Vl' tales pñt sup h° adire iudicẽ: qđ tuti' vr̃. A. Primã tñ partẽ sentit Ray. verã eẽ de iure: subdẽs. Caueãt tñ sꝑ mẽdaciũ: vt in dcã. q. 29. Itẽ qđ sup̃. dictũ est de pena fuit dcm̃ glo. Ray. ꝛ idẽ dicit i oi casu i q̃ pena esset iponẽda. Cõ Tho. ꝛ Ul. ꝛ glo. 12. q. 2. fraternitas. ꝛ nõtur in sũ. eo. ti. q. 30. B.

Nũgd xp̃iani tenent̃ soluẽ pedagia saracenis? R° ſm Ray. Si trãseãt per terras eoꝝ tꝑe treuge ꝛ ip̃i saraceni defendũt eos a latronib' ꝛ hi': xp̃iani tenent̃ eis ſm statutũ ꝛ pactũ ꝛ subtrahẽdo tenerẽtur ad restitutõem. Naꝫ fides hosti seruãda ẽ. 22. q. 4. innocẽs. 23. q. 1. noli. Addit tñ Guil. ꝙ de pacto si int̃ueniat planũ ẽ. Sꝫ de statuto est distinguẽdũ. Nã ꝑ statuta illoꝝ qui per vim occupauerũt ꝛ tenẽt terrã q̃ aliqñ fuit xp̃ianoꝝ cũ ip̃i sint male fidei possessores nõ obligãtur fideles nisi sponte ↄsenserit vl' sabiecerint se hi' statutis. Sec' dicerẽ de illis saracenis q non sũt violẽti possessores terraꝝ q̃s tenẽt qꝛ ab hi' pedagiis fraudari nõ debent ab aliq̊ ẽt xp̃iano trãseũte. Si ṽo transeãt tꝑe guerre aut qñcunq cũ mercibus ꝓhibitis nõ tenentur eis ad pedagia. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. vbi ꝛ additur. Hosti. tñ dicit. Nõ puto ꝙ xp̃iani teneãtur ad soluẽdũ hec pagãis. verũ si volũt hr̃e ↄmoditatẽ terre saracẽoꝝ oꝫ ꝙ soluãt. qꝛ nec alr̃ saraceni ip̃orũ trãsitũ sustinerẽt: h° dcm̃ põt intelligi ſm distinctõem dicti Guil. Portantes ẽt dcãs merces ꝓhibitas alr̃ puniendi sunt ſm Ray. ꝛ in dicta. q. 31. Et ↄ̃ pena h'. i. saracen'. §. p̊. B.

Nũgd q faciũt portari bladũ vl' vinũ ad vsuꝫ suũ vl' familie teneãtur ad pedagiũ? R° ſm Hosti. Nõ. si ẽt ↄsuetudo sit in ↄ̃triũ: qꝛ irrõabilis ẽ ꝛ nõ tenẽda: qꝛ pedagiũ nõ ẽ dãdũ nisi de rebus que cã negociatõis deferũtur. C. ↄ̃ vecti. ꝛ cõmis. l. vniuersi. Con. Ber. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 33. In dcã ãt. l. vniuersi. dr̃ sic. Uniuersi ꝓuinciales ꝓ his rebus q̃s ad vsũ ꝓpriũ: vel ad fiscũ inferũt: vel exercẽdi iuris gr̃a deferũt nullũ vectigal a stationariis exigatur. Ea ṽo q̃ ex̃ p̃dictas cãs: vel negociationis gr̃a portãt̃ solite p̃statõi subiugamus. Et subdit̃ pena capitalis ↄ̃ alr̃ exigentes. Et i hac. l. ẽt pꝫ ꝙ pedagiũ siue vectigal põt exigi ẽt ꝓ reb' q̃ nõ deferũt̃ cã negociatõis nisi i ꝑticularit̃ exceptis. Et qđ h̃ dr̃ de nõ soluẽdo pedagio de ꝑtinẽtib' ad victũ vr̃ veꝝ q̊ ad forenses. Incole. n. bñ vidẽtur teneri de fructib' terraꝝ q supponũtur ad sustẽtandũ onera loci. Et h° rõ suadet ꝛ ↄsuetudo iterp̃tat̃ q̃ est optima legũ int̃pres. ff. de legi. si de int̃pretatõe. Sec' autẽ de reb' q̃s emerẽt. qꝛ tũc i eis h° cãu nõ vr̃ diuersa rõ cũ forẽsib' nisi emẽr̃ res subiecta pedagio de qua pedagiũ solutũ nõ foret: qꝛ trãsit cũ onẽ suo: sic̃ pꝫ de emptõe reꝝ indecimataꝝ. s. decime 2°. §. 3°. B.

Utꝝ laic' a cl'icis possit exigẽ pedagiũ? R°. Eccl'astice ꝑsone ad pedagia ꝛ guidagia penit' ñ tenẽt̃: nec ẽt ꝓ reb' suis: q̃s ñ cã negociatõis deferũt vl' deferri faciũt: ꝛ ĩhibet̃ ne ab eis talia exigãt̃ ↄ̃ria ↄsuetudĩe nõ obstãte. alr̃ q talia exigũt suo noie vel alieno si sũt personẽ singl'ares sũt excõicate ip̃o facto si collegiũ vl' vniuersitas castrũ vl' ciuitas ip̃o facto subiicit̃ ĩterdicto: nec a p̃dictis absolui pñt: nisi plene restituãt ꝛ de transgressione satisfecerint: ex̃ de censi. quanꝗ̃. li° 6°.

Pena p° . s. iudicialis aut diuina. In foro iudiciali pena triplicis generis infligi solet. Et p̃mũ gdẽ gen' ẽ pẽa spũalis i. q̃ qi p̃ambulũ solet p̃mitti increpatio. dis. 84. ꝑuenit. ꝛ hec põt dici

prima ſpiritualis pena. Secunda ſpi
ritualis pena eſt cenſura eccleſiaſtica
.ſ.excōicatio.īterdictū vł ſuſpēſio.ex̄ ō
ƀ.ſig.q̄rēti. Tertia ē pēa īfamie:ō q̄ vi
de ſ̄.īfamis. Quarta ē pena ōpoſitōis
diſ.50.ſi ep̄s.ꝛ ō hac ſ̄.deḡdatio. Eſt ali
ud gen⁹ pene.ſ.corꝑalis.p̊ma q̄dē ſolet
eē ieiunii ſiue abſtinētie q̄ ſolꝫ qn̄ꝫ īfli
gi īcarceratꝭ ꝓ eoꝝ ſcelerib⁹.de hac p̄t
itelligi diſ.90.ſi qs ɔtriſtat⁹.ꝛ.27.q.i. ſi
hō eēs. Scōa ē ƀbatōis.23.q.5.circūceli
ones ō q̄ hr̄.ī.ꝑcutē.§.fi.ꝛ ſup̄. excōica
tio.2º.§.2º.ꝛ 7º. Tertia ē fuituꝭ de q̄.ī.ra
ptor.2º.§.2º.ꝛ ſup̄.fornicatio.§.fi. Quar
ta ē publicatōis oiuꝫ bonoꝝ.di.63. adri
anus.ī fi. A .Hºc.modicū vr̄ facere.
B .Et ō hac ſup̄.hēric⁹ p̊.§.8º. Quinta
exilii.diſ.63 ī ſynodo.in fi. Et hº exiliuꝫ
pōt eē triplex. Primū in loco certo: vt
cū qs ītrudit̄ ī mōaſterio.ex̄ de adul.ꝑ
uenit. Scōꝫ a loco certo qn̄ qs ab aliq̊
loco ꝓhibet̄.2.q.1 ī p̄mis. Tertiū ab oī
loco: vt cū īt̄dicit̄ penitētib⁹ q̄buſdaꝫ
ne moreēt̄ in aliq̊ loco vltra vnū vł du
os dies.de pe.di.6.ſacēdos. Tertiū ge
nus pene ē pena pecuniaria q̄ īfertur
aliqn̄ ꝓ iniuria illata ꝑſone vł loco:de
q̄ ſup̄.emūitas eccłe.§.fi. Aliī ꝓ ſatiſfa
ctōe illati dāni: vt ꝓ furto vł rapia: vt
ſup̄. furtū.§.3º.ꝛ.ī raptor p̊.§.p̊. Sūt ꝛ
alie pene ſāguis ſm̄ leges vt mortꝭ de
trūcatōis vł ēt deportatōis ꝛ hi⁹: ō q
bus ꝑtrāſeūdū ē ad pn̄s. A .De his
pēiſ lati⁹ nōtur.in ſū.li.3º.ti.32.q.1 ſcōm
Ray. B.

Quis pōt penā īfligē? Rº ſm̄ Ray.
Ĝnālı ter iudices qui pn̄t punire ſubdi
tos iux̄ q̄litatē culpaꝝ: ꝛ nullus ali⁹.16.
.q.i.c.p̊.33.q.2.§.in hoc. Nā iuriſditio ſi
ne coertōe ſaltē modica nulla ē: ex̄ de
offi.dele.c.paſtoralis.ꝛ.c.ex lr̄is. Hº tn̄
ſcias ꝙ maiores penas vt decapitare
q̄ſtū ad foꝝ ſcłare n̄ pn̄t īfligē niſi illi
iudices q dicūt̄ hr̄e meꝝ imperiū. Silr̄
q̄ſtū ad foꝝ eccłaſticū ōponē nō pōt ni
ſi ep̄s ad quē ꝑtinēt maiora negocia.
di.25 ꝑlectis. A .Jō ī ſū.eo.ti.q.4. B.

Que ſūt illa q̄ excuſāt a pena ſiue
ēt a culpa? Rº ſm̄ Ray. Ĝnālit̄ ſt̄ ſeptē.
Nā p̊ q̄dē excuſat mentꝭ alienatio. Dr̄.
āt hō alienate mētis triplr̄.ſ.ꝑ ſtuporē
ꝛ hoc mō Aug⁹ excuſare vr̄ Loth.q vo
luit filias ſuas ꝓſtituē vt hoſpites li
beraret.diſ.14.ꝙ ait. Jtē ꝑ furorē.15.q.
.i.aliq̊s.ꝛ.c.illa cauēda 3.q.9.idicas. Jtē
ꝑ ebrietatē.15.q.i.inebriauerūt. Et itel
ligas ſi ex toto ſint alienate mētis. alr̄
nō excuſarēt̄ a toto:ſed a tāto. vide ſ̄.
ebrietas.§.4º.2º excuſat coactio q̄ ſi ab
ſoluta fuēit excuſat a toto. ſi ɔditōata
excuſat a tāto.di.50.p̄ſ byteros.3º excu
ſat ōceptio.ſi forte aliqs dolo alterius
ōcept⁹ ꝑ errorē ꝓbabilē fecit aliqd: vł
omiſit.15.q.6.ſi ſacerdotib⁹.34.q.2.ī le
ctū.ff.ō iureiur̄.ſi eū. Hº tn̄ fallit ī his
q̄ nō licet ignorare: vt q̄ ſūt ɔ̄ fidē vel
exp̄ſſa ōi p̄cepta.22.q.2.in ip̄aꝝ.16.q.i.
ſi cupis. Vn̄ ō hº.1. Cor.14º. Si qs igno
rat ignorabit̄. 4º excuſat qn̄ꝫ multitu
do nō q̄dē a pctō:ſed releuat aliq̄lit̄ a
pena.vide ſup̄.correctio p̊.§.5º. Silr̄ et
ɔſuetudo ſꝫ Jnno.qn̄ꝫ excuſat a pena
tꝑali:ſed nō a culpa vel a pena eterna
5º excuſat etas qn̄ꝫ q̄dē a toto: vt ſi nō
ē doli capax.15.q.i.illud relatū. qn̄ꝫ ƀo
nō a toto: vt ſi ē doli capax.ex̄ de delic.
pue.c.p̊. Alie ƀo etates ſm̄ eaꝝ varieta
tē attenuāt pctā ꝛ penas:ar.86.diſ.tan
ta.6º excuſat cāus.vt ſup̄.homicidium
3º.§.p̊. 7º excuſat iocatio.15.q.i. illud re
latū. A .Et ibi pꝫ ꝑ glo.ꝙ hoc ē veꝝ
ſi ioc⁹ nō ſit noxi⁹. Nā lud⁹ noxi⁹ in cul
pa ē:ar.ff.ad.l.aquil.l.nā ludus. B.

Quō varietas criminū inducit va
rietatem penarum? Rº. Aut facta pu
niuntur vt cedes ꝛ furta. Aut dicta ſicꝰ
ɔuitia ꝛ inique aduocationes. Aut ſcri
pta.ſ.falſa vel famoſi libelli.ſ. infama
torii. Aut conſilia: ſicut coniurationes
vel cum quis eſt conſcius cum latroni
bus ꝛ ſuadet vel fauet eis. Hec autem
quatuor genera ſemptem modis ſunt
conſideranda. Et p̊ quidem conſiderā
da eſt cauſa ſicut verbera que ſi illata
ſt̄ a mgr̄o vł parēte ipūita ſt̄: q2 videt̄
facta emēdatōis aīo.ſꝫ cū fiūt ꝑ iram

ab extraneo certe puniunt. 2° ↄsiderāda
est ꝑsona. ⁊ hoc duplr. s. illi⁹ q fecit: ⁊ il
lius q passus ē. Alr. n. puniunt serui ꝙ̄
liberi: ⁊ alr q sunt ↄ̄ dn̄m suū vel parē
tē ꝙ̄ q ↄ̄ extraneū: sicut ⁊ alr q est ↄtra
aliquē q ē in magistratu publico ⁊ alr
qui ↄtra ꝑuatū. Et ad hāc ↄsideratōez
de ꝑsona ꝑtinet ēt etas facientis ⁊ ei⁹
q passus ē. 3° ↄsiderādus ē loc⁹. Nam
idē act⁹ si fiat in quolibet loco erit fur
tū ⁊ nō puniēdū capite. Si i eccl'ia erit
sacrilegiū ⁊ capite puniēdū. 4° ↄsiderā
dū est tp̄s. Nā ꝑ hoc discerni solebant
emāsores a fugitiuis. Emāsor. n. erat q
ꝓp̄a volūtate diu euagatus postea ad
castra reuertebat. Fugitiuus ꝟo q re
cedebat aīo nō r̄uertēdi. Itē tp̄s discer
nit effractorē seu furē diurnū a noctur
no. Et dr̄ effractor q carcerē effrigit vt
euadat inde: vel alia loca vt ide aliqd
surripiat. Et nocturn⁹ qdē fur vl' effra
ctor acri⁹ puniri dꝫ. 5° est cōsiderāda
facti q̄litas: ꝑ quā atroci⁹ vel leui⁹ est
puniēdus: vt furta manifesta q̄ acrius
puniunt ꝙ̄ nō manifesta. Itē ꝑ hoc di
scernit rixa a crassatura. nā rixa ē qdā
ↄflictus altcantiū. crassatura ꝟo ē vio
lentia illata a latronib⁹ vt i nemorib⁹
⁊ hi⁹. Itē ꝑ hoc discernūt expilatiōes
a furtis. Et dr̄ expilatio subtractio reꝝ
hereditariaꝝ an̄ꝙ̄ hereditas adeatur
Nā in eis nō dr̄ ꝓprie furtū qꝺ fit inui
to dn̄o: cū hēditas nō hēat dn̄m. Itez ꝑ
hoc discernit petulātia. i. qꝺ fit ꝑ quan
dā lasciuiā: qꝺ dr̄ ħ petulātia ab eo qꝺ
fit ꝑ violētiā. 6° ↄsiderat quātitas ꝑ
quā discernit fur ab abigeo. vt q suem
vnū surripuerit vt fur coercebit. q ꝟo
gregē vt abige⁹. A. Decē oues ⁊ quinq̄
vel q̄tuor porci faciūt gregē. ff. de abi
geis. l. fi. B. 7° expectat euēt⁹. i. si res
habuit effectū: vt si qs etiā demēs ni
sus est aliqd ↄtra aliū ⁊ res habuit ef
fectū ↄdēnabit. A. Sed nō ꝑsona de
mēs. Nam lꝫ. l. aut facta: de q̄. i. dicat ꝙ
euēt⁹ cōsiderat etiā in demētissimo: pu
to intelligēdā q̄ ad diligētiorē ꝓuisio
nē: ⁊ nō quo ad punitōem: cū demēs n̄
puniat etiā si occidēit mr̄em. ff. de offi.
ꝑsi. diuus. B. Qꝺ si res nō habuit ef
fectū nō ↄdēnabit nisi i qbusdā atroci
bus. s. que ad aliquē actū extrinsecum
ꝓcedūt: vt si qs occidēdi cā cū telo sit
deꝑhensus. Probātur oīa ꝑdicta. ff. de
pe. l. aut facta. ⁊ de pe. dis. i. aut facta.
A. Idē qꝺ in h° §. ⁊ i ꝑcedēti nōtur in
sū. eo. ti. q. 7. vbi ēt ad finē ponūtur ex
positiōes dcōꝝ vocabolorum ꝺm glo.
Ray. B.

Utꝝ ds alicui penā inferat sine cul
pa? R° ꝺm Tho. scd̄a scd̄e. q. 108. Pena
ꝺm ꝙ hꝫ ꝓpriā rōem pene nō infert a
deo sine culpa. Sꝫ pena inq̄ntū ē medi
cina nō solū sanatiua pcti ꝑteriti: sꝫ ēt
ꝑseruatiua a futuro ⁊ ꝓmotiua i aliud
bonū: ꝺm eā intdū punit aliqs sine cul
pa sicut in medicina. q2 qn̄q̄ infert no
cumētū in minorib⁹ ⁊ meliorib⁹ auxi
liū ꝑstat. Et q2 bona spūalia sunt ma
xima. bona aūt tꝑalia sūt mima. ideo
qn̄q̄ punit aliqs i tꝑalib⁹ bonis absq̄
culpa: cuiusmōi sunt pl'es pene vite ꝑ
sentis diuit⁹ inflicte ad hūiliatōem vl'
ꝓbatōem. Nō aūt punit qs in spūali
bus bonis sine culpa i pn̄ti: sꝫ nec ēt in
futuro: vbi pene nō sūt medicine: sꝫ cō
sequūt spūalē dānatōem. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 8. B.

De penis ⁊ flagellis a deo illatis sic
Aug⁹ loqt. ⁊ hēt 4° sniaꝝ dis. 15. Quinq̄
mōis flagella ↄtingūt. Uel vt iustis ꝑ
patiētiā merita augeant: vt Job. Uel
ad custodiā ꝟtutū: ne supbia tētet: vt
in Paulo. Uel ad corrigenda pctā: vt
Marie lepra. Uel ad gl'am dei manife
stādā: vt de ceco nato. Uel ad initiū pe
ne: vt Herodi. q̄ten⁹ ħ videat qd i ifer
no seq̄tur. A. Idē nōtur i sū. eo. ti. q.
19. De Paulo hr̄. 2. Cor. 12°. Et ↄ̄ Maria
Numeri. 12°. ⁊ de ceco Jo. 9°. ⁊ de Hero
de act. 12°. B.

Utꝝ aliqs ꝺm iudiciū hūanū debe
at puniri sine culpa? R° ꝺm Tho. scd̄a
scd̄e. q. 108. Nō dꝫ puniri pena flagelli
vt occidat mutilet vl' ꝟberet: sꝫ pena
dāni. Punit ēt aliqs ꝺꝫ hūanū iudiciū

ſine culpa ſua ſed nō ſiñ cā. Et hꝰ triplr
ꝑ mō ex hoc ꝙ aliqs hō reddit̄ inept⁹
ad aliqđ bonū hēndū vł aſſeq̄ndū: ſic
ꝓpt̄ vitiū lepꝛe aliqs amouetur ab ad
miniſtratōe eccl'ie: ꝛ ꝓpt̄ bigamiā vel
iudiciū ſāguis aliqs īpedit̄ a ſacris oꝛ
dinib⁹. 2º. qꝛ bonū in q̊ dānificat̄ nō ē ꝑ
pꝛiū bonū ſ3 cōe. ſicut ꝙ aliq̄ eccl'ia ha
beat ep̄atū ꝑtinet ad bonū toti⁹ ciuita
tis: nō āt ad bonū cl'icoꝝ tm̄. 3º. qꝛ bonū
vni⁹ dependet ex bono alteri⁹: ſicut ī cri
mine leſe maieſtatis fili⁹ amittit hēdi
tatē ꝑ pctō parētis: ꝛ punit̄ ēt pena īfa
mie. 6. q. i. ſi qs cū militibus. A . Con.
Ul. vt in ſū. eo. ti. q. 8. Ubi ēt addit̄ ſm
Ray. ꝙ pena excōicatōis nunq̄ꝫ đbeat
aliqs puniri ꝑ delicto alteri⁹. 24. q. 3. ſi
heres. Pena ꝟo interdicti ſepe punit̄ fa
milia. ciuitas. vel ēt tota ꝓuīcia ꝑ deli
cto dñi. ꝛ hꝰ ꝓpt̄ magnitudinē peccati.
ꝛ qꝛ alr̄ nō poſſ3 ꝯpelli ad ſatiſfactōem
ex̄ de ſpon. nō eſt nob̄. Aliqñ ēt remoue
tur familia ab altarꝭ oblatōib⁹ ꝑ pctō
dñi 17. q. 4. miroꝛ. B . De iſta mat̄ia
tractās Ray. ſpecificat ſic. Pūit̄ aliqs
licite ſine culpa: ſ3 nō ſine cā. Uñ ꝟſus.
Pauꝑtas odiū fauoꝛ vitiū ſcelus ꝛ oꝛ
do. Perſonas ſpoliant ꝛ loca iure ſuo.
Pauꝑtas. nā ꝓpt̄ pauꝑtatē ſiū pauci
tatē eccl'a q̄ ꝯſueuit hr̄e ep̄3 ꝑdit ip̄3. 16.
q. i. ꝛ tp̄s. Itē ꝓpt̄ odiū. ſ. ciuiū: puta qꝛ
occiderūt duos ep̄os. vel ex alia enoꝛ
mi cā ꝑdit eccl'a ep̄3. 25. q. 2. ita nos. Itē
ꝓpt̄ fauorē: vt ciuitati Cōſtātinopoli
tane: quā Cōſtātin⁹ ꝯſtituit q̄i nouam
Romā ꝯferēs ſe ad eā datū ē vt eccl'ia
Cōſtantinopolitana hr̄et ꝑmū locū p⁹
Romanā. diſ. 22. renouātes. A . Et hūc
locū amiſit Alexādrina. ſ3 eūdē. ꝛ ī ſū.
eo. ti. q. 9. vbi nōnt̄ ꝛ oīa q̄ ī iſto. § ponū
tur. B . Itē ꝓpt̄ vitiū: vtputa lepꝛe
amouet̄ ꝑlat⁹ ab admiſtratōe. ex̄ đ cle.
egro. tua nos. Debēt tñ iux̄ facultates
eccl'e ſibi nccīa miſtrari. A . vt p3 ibi
dē. ſ. i. c. allegato. B . Itē ꝓpt̄ ſcel⁹: vt
ꝓpt̄ ſcel⁹ pr̄is vł dñi familia qñ3 ſpoli
at̄ bonis tꝑalib⁹. Itē oꝛdo. Nā ꝑ pctō
mōachi vł monache d3 peccās retrudi

ī arti⁹ mōaſteriū: ꝛ ſic ꝑmū mōaſteriū
res q̄s illi⁹ occaſiōe fuerat ꝯſecutū per
dit ſaltē ad tp̄s. vt s̄. apoſtaſia 5º. §. ꝑ.
S3 q̄r qñ3 vn⁹ ꝑcutit̄ vł pūit̄ ꝑ pec
cato alt̄i⁹? Rꝫ ſ3 Tho. vbi s̄. Pena ſpi
rituali ñ punit̄ aliqs ꝑ pctō alteri⁹. qꝛ
pena ſpūalis ꝑtinet ad aīa3: ſm quā q
lib3 ē liber ſui. Pena tñ tꝑali vn⁹ qñ3
punit̄ ꝑ pctō alteri⁹ triplici rōne. Pꝛio
q̄dē qꝛ vn⁹ hō tꝑalr̄ ē res alteri⁹: ꝛ ita ī
penā ei⁹ ēt ip̄e punit̄. ſicut filii ſūt ſm
coꝛp⁹ q̄dā res pr̄is. ꝛ ſui q̄dā res dñoꝛū
2º. mō inq̄ꝫtū pctm̄ vni⁹ deriuat̄ ad alte
rū. ꝛ hꝰ vel ꝑ imitatōe3: ſicut filii imitā
tur pctā parētū ꝛ ſui pctā dñoꝝ vt au
daci⁹ peccēt. Ułr ꝑ modū meriti ſic̄ pec
cata ſubditoꝝ merēt̄ peccatoꝛē ꝑlatu3
ſm illud Job 34. Qui regnare fac̄ ho
minē hipochꝛitā ꝓpt̄ pctā ppl'i. ſiue ēt
ꝑ aliquē ꝯſenſū ſiue diſſiłatōe3. Sic .n.
intdū boni ſił puniūtur cū malis. qꝛ eo
rū pctā nō redarguerūt. vt Aug⁹ dic̄ ꝑ
de ciui. dei. 3º. ad cōmēdādā vnitatē hu
māe ſocietatꝭ ex q̄ vn⁹ hō d3 ꝑ alio ſol
licit⁹ eē ne peccet: ꝛ ad deteſtatōe3 pctī
dū. ſ. pēa vni⁹ redūdat ī oēs q̄i oēs ſint
vnū coꝛp⁹: vt Aug⁹ dicit đ pctō Achoꝛ
A . Idē ī ſū. eo. ti. q. 8. B . Ex ꝑdictis
p3 q̄re ꝑuuli ſodomoꝝ puniti ſūt. A .
vt p3 Gen. 19º. B . tū qꝛ erāt res parē
tū: ꝛ in eis parētes puniebāt̄. tum ēt qꝛ
hoc ī eoꝝ bonū ceſſit: ne ſi reſeruarent̄
eēnt imitatoꝛes pr̄ne malitie: ꝛ ſic g̃ui
oꝛes penas mererēt̄. A . Idē ī ſū. eo. ti.
q. 9. Et addit̄ ꝙ ſilr̄ ī deteſtatōem pctī
ꝛ in punitōem hoīu3 occiſa ſūt qñꝫ et
iuſſa intfici aīalia eoꝝ. vt p3 ꝑ Reg. 15º.
ꝛ. i. ſubdit̄ ſm Ray. Ex ꝑdictꝭ patēt cāe
q̄re dñs aliqñ ſine culpa puniuit ꝛ pu
nit creaturas aliq̄s tā rōnales q̄ꝫ irrōa
leſ: vt in talib⁹ q̄ tibi dubia fuerit. quia
iudicia dei abyſſus mł'ta. Dic cu3 apl'o
O altitudo diuitiaꝝ ſapiētie ꝛ ſcie dei.
ꝛc̄. Ro. xiº. Itē cū Aug. Si rōe ꝓfūdita
tē iudicii dei penetrare nō poſſumus:
manifeſtiſſime tñ ſcim⁹ veꝝ eſſe qđ di
xit: ꝛ iuſtū eē quod fecit. ꝛc̄. Qđ pena
excōicatōis nō poſſit puniri vnus pꝛo

alio.hēs s̄.excōicatio p̄.§.8º in fi. Sꝫ in
terdictū qn̄ꝫ pōt poni ꝓpt̄ pctm̄ solius
dn̄i: vt s̄.intꝰdictū p̄.§.3º
Utrum postq̄ qs est semel punitꝰ ꝓ
aliq̊ crimine debeat ei alia pena iflígi
Rᷠº fꝫ Ray. Nō. qꝛ d̄s nō iudicabit bis
i idip̄m. Naū 2º. Et nemo dꝫ duplici cō
tritōe cōteri. ex̄ de iudi. at si. Mltotiēs
tn̄ ꝓ eadē culpa imponit multiplex pe
na sił in eodē iudicio. Nā ⁊ tūc oēs ille
pene accipiūt ꝓ vna qn̄ aliq̄ ꝑ se suffi
ciēs nō fuisset. Sed in diuersis iudiciis
nō licet bis in idip̄m iudicare: vt dictū
ē nisi forsitan cresceret ꝯtumacia: ex̄
vt lite nō ꝯtes. qm̄ freq̄nter. in fi. A.
imo in diuersis ⁊ in eodē iudicio iponū
tur infdū pl'es pene qn̄ ē delictū g̃ue:
sicut pꝫ in blasphemia dei vł sanctoꝝ
ꝓ qua de iure canonico iponit pena ꝑ
sonalis ⁊ pecuniaria in foro iudiciali ⁊
pniali ex̄ de maledi. statuimꝰ. ⁊ de iu
re ciuili vltimū suppliciū. in auc. vt nō
luxu. ꝯ nām. colł. 6. Et oēs pene pn̄t ipo
ni: vt dicit dn̄s An. de bu. in dicto. c. sta
tuimꝰ. Et hic fuit sensus Ray. vt pꝫ in
sum. eo. ti. q. xi. B.

Quis ordo i penis tenēdus sit? Rᷠº
Si ꝓcedit ꝯ aliquē ꝓ crimie ⁊ crimē ē
tale qđ inducat suspēsionē dꝫ suspendi
vel si iducit d̄positōeꝫ dꝫ depōi. Et tūc
qdē si corrigibilis apparuerit non ꝓce
dit ampliꝰ nisi in falsario lraꝝ ap̄łice se
dis. qꝛ ille ip̄o iure excōicatꝰ ē: ⁊ dꝫ d̄po
ni ⁊ tradi iudici sclari: vt dcm̄ ē s̄. excōi
catio 3º. §. p̄. A. Si ꝟo depositus sit in
corrigibilis dꝫ p̊ excōicari minori. dein
de excōicatōe maiori exinde tradi curie
sclari vt deputet in exiliū vel aliā pe
nā. vt in. c. cū non ab hoie. de q̊. i. ⁊ i sū. e.
ti. q. 12. fm Ray. B. Ubi ꝟo quis pu
nit ꝓ ꝯtumacia p̊ dꝫ suspēdi postmod̄
crescēte ꝯtumacia dꝫ excōicari: deinde
deponi. 23. q. 4. forte. Notāt hec ex̄ de
iudi. cū nō ab hoie. A. In glo. B.
Utrum iudex possit penā relaxare di
minuē vł augē: satis hr̄ s̄. iudex p̄. §. 9º
xº ⁊ xiº Sꝫ hic spālr̄ q̄rit vtrum possit pe
nā ꝯmutare? Rᷠº fm Hosti. Crimine ꝓ
bato si certa pena repit in iure illa ifli
gēda ē nō mollioꝛ nꝫ durioꝛ. Aliogn iu
dex eēt ifamis. C. d̄ vi pu. vel p̊ua. l. ser
uos. in fi. nisi vt s̄. d. iudex p̄. §. 9º ⁊ xº
A. s. nisi sit iudex q possit sup iura di
spēsare. qꝛ tūc possꝫ ⁊ penā cōmutare:
vt ⁊ nōtur in sū. eo. ti. q. 14. B. Qđ
si pl'es pene taxate sūt: ⁊ arbitrio iudi
cis pena relicta: dꝫ illā imponē q̄ ma
gis timet. ex̄ vt lite nō ꝯtes. qm̄ freq̄nt.
in fi. Si ꝟo certa pena statuta nōē: sed
iudici cōmittit: dꝫ eq̄tate ꝟuata sꝑ i hu
māiorē ꝑtē d̄cliare: ex̄ d̄ trāsac. ex ꝑte.
Utrum q ꝯmittit furtū vł hiꝰ sup qbꝰ
statuta ē grauis pena pecuniaria: vel
forte alia: teneat soluē penā illā? Rn̄º
fm Ray. Siue pena illa fuerit statuta
ꝑ quācunq̧ legē: siue ꝑ canones nō est
iniūgēdū in foro pniali ꝙ soluat nisi
fuerit ꝯdēnatꝰ ad illā. Aliogn suffic ꝙ
soluat infesse. Uł si fuerit iniuria satis
faciat ad arbitriū boni viri. Con. Tho.
scđa scđe. q. 62. A. De hoc dictū ē ēt
s̄. pedagiū. §. 2º ⁊ ibi latiꝰ i additōe. B.
Quid fiet cū peccat multitudo vide s̄.
correctio p̊. §. 5º Et de q̄tuoꝛ cāis diffi
mulādi ibidē. §. 6º Cui applicabit pēa
ꝓpter violētā manꝰ iniectōem i cłicuꝫ
vide s̄. absolutio 4º. §. 2º B.

Ena 2º. s. que ꝓuenit ꝑ
ti lese a ledente
siue nō seruāte pactū. Et q̄rit
p̊. vtrum dn̄i qbꝰ dāna illata sīt vel milites
⁊ hiꝰ possint licite tenē emēdas quas ꝓ
dānis sibi illatis capiūt: cū pena sit mł
to maioꝛ q̄ dānū illatū? Rn̄º fm Guil.
Tā dn̄s q̄ milites ⁊ ēt eccłastice ꝑsone
retinē possūt illas penas quas leuāt fꝫ
ꝯsuetudines legitimas ⁊ statuta regio
nis: nec peccāt qn̄ in hac ꝑte subest cā
⁊ seruat iuris ordo: ⁊ nō fit ꝓpt̄ cupidi
tatē: sed ꝓpt̄ ꝫelū iusticie. Nec obstat
ꝙ pena excedit dānū. qꝛ hiꝰ pene nō so
lū ꝓpter infesse statute sūt: sꝫ ēt ꝓpter
crimina coercēda. Sūt tn̄ tēperāde pen
satis circūstātiis: nec laxāde habene i
talibꝰ. Securiꝰ tn̄ eēt hiꝰ excessū emen
de i pios vsus erogare. A. Idē in sū.

li.3.ti.32.q.13. B.

Pone q iudex mādat aliqd faciendū vel dādū alicui in certo termino ꝛ alr̃ iponit certā penā: nūquid iste ꝓ q̊ mādatū siue iudicatū est poterit p⁹ terminū illā penā petē? R° ẜm Hosti. Licite pōt peti etiā si excedat intẽesse. Cō. Inno. Sz ꝛ Hosti. addit dicēsq ēt religiosi pñt talē penā petē siue ↄsistat in pecunia: siue in alio. i. q. 7. q̊tiēs. gn etiā penā a iure inductā. 12. q. 2. eṗs q manci piū. Clīci tñ benigni⁹ q̃ laici se hr̃e debēt. Sz ꝛ si ꝑs fecit qđ potuit vt adimplēt mādatū iudicis ꝛ pauꝑtate vł impotētia ṗssa nō potuit totū implē: licz mero iure teneat̃ ad penā isolidū: tñ đ benignitate canonica nihil vltra q̃ intersit exigēdū ē. Et sic itelligas ex̃ de penis. suā. Et de hac mã hr̃. ī. restitutio 3. §. fi. A. Idē qđ in h°. §. nōt̃ in sum. eo. ti. q. 2. vbi ēt dr̃ idē de penis ↄuētiōalibus dūmodo non sint apposite ī fraudē vsuraꝝ. Et ṗdicta intelligēda sūt nisi caritas in aliq̊ cāu aliud suadēt: qꝛ tꝑalia que sūt nr̃i iuris dimittēda sūt ad tollēdū scandalū ꝓximi ꝛ ꝓpter salutē ei⁹ ẜm Tho. scđa scđe. q. 44. arti. 8° B.

Quid si pena fuit ↄditōalis. s. de ↄsē su ꝑtiū apposita i ↄ̄ctu ex̃ iudiciū? R° ẜm Guil. Si pena apposita ē loco intẽesse: peti pōt quāti interest. ff. đ ac. emp. ꝛ ven. ṗdia. Si aūt apponat̃ i fraudez vsuraꝝ nō pōt peti: ex̃ de emp. ꝛ vē. ad nr̃am. Con. Ber. ꝛ Inno. Et de hac mã ī. vsura p̊. §. 22° q incipit. Quid si pena A. Et si nō ē apposita i fraudē vsurarū pōt peti etiā vltra intẽesse: vt in dcā. l. ṗdia. ꝛ nōt̃ i sū. dicta. q. 2. ẜz eū. Guil. de quo etiā dictum ē in. §. ṗcedēti. B.

Sed nūquid soluta pena iudiciali vel ēt ↄuētionali stabit adhuc sententia vel ↄ̄ct⁹? R° ẜm Hosti. Nō stabit: nisi in ↄꝓmisso vel pacto expꝛesse dictū sit q pena soluta rata remaneat sētētia ꝛ hi⁹. C. de trāsac. l. cū ꝓpōas. Idē Ber. ꝛ Guil. Idē nōt glo. i dicto. c. dilecti. ex̃ de arbi. q̊ ad sniam arbitri. ꝛ idē in sū. eo. ti. q. 3. q̊ ad sniam arbitri: ꝛ quo ad ↄ̄ct⁹. vbi ꝛ addit̃ ẜm glo. Ray. Vł distingue. vtꝝ apponat̃ pena ꝓ cōtumacia ꝛ tūc peti possit pena ꝛ res: aut loco intẽesse. ꝛ tūc tm̃ agat̃ ad intẽesse. hec ibi. In dubio aūt ṗsumet̃ posita loco intẽesse. ar. l. benigni⁹. ff. de legi. ꝛ sic ꝓcedet distinctio s̄. posita. B. In penis benigniοꝛ ē iterṗtatio faciēda. ar. ex̃ de reg. iur. l. in penis. li. 6°. De penis q̄ apponūtur i sponsalib⁹ ꝛ nō seq̃t mr̃imoniū: q̄re. ī. sponsalia. §. 12° q incipit. quid de penis.

Penitentia p° cōit. Et p̊ q̄rit̃

quid est? R° ẜm Amb°. Pnia est mala ṗterita plāgere: ꝛ plāgēda iterū nō cōmittere. de pe. dis. 3. in ṗn°. Con. Greg⁹ dicens. Penitē est añ acta pctā flere ꝛ flenda iteꝝ nō cōmittere. Et sic dicunt Tho. ꝛ Pe. in 4° dis. 14. Diffinitōes iste date sunt per effect⁹ pnie q̄ diffinit̃ ꝑ duplicē actum. vnuz qui est r̃spectu pcti ṗteriti. s. ṗterita mala plāgere. alteꝝ respectu futuri. s. plangēda nō cōmittere. ṗm⁹ ē in re. ꝛ⁹ in¹ ꝓposito. i. vt ꝓponat talia decetero nō cōmittē. Accipitur āt hic flet⁹ cōiter siue ꝓ intẽiori: siue ꝓ extẽiori. Et he diffinitōes scđz Tho. cōpletissime sūt. Et ad has reducunt̃ alie: vt diffinitio Aug. A. q̄ hēt̃ in li° de pnia. ꝛ de pe. dis. 3. c. pnia. B. Pnia est quedā dolētis vindicta puniens in se qđ dolet cōmisisse. Et alia diffinitio Amb°. Penitētia ē doloꝛ coꝛdis ꝛ amaritudo aīe ꝓ malis q̄ qsq̃ cōmisit. Et dr̃ pnia q̄i pene tentio. s. ad puniendū illicita que sūt cōmissa. A. Idē in sū. li. 3° ti. 34. q. i. Predicte aūt diffinitōes sūt poti⁹ ẜm effect⁹ q̃ ẜz eēntiā. Scđm. n. eēntiam vr̃ sic posse diffiniri. Pnia est vnū de sacramentis ecclie q̊ bñ dispositis sꝑ remittūtur pctā. Probat̃ ex̃ de sū. tri. ꝛ fi. ca. c. p̊. §. sacramentum. vbi dicit̃. Et si post susceptōez baptismi qsq̃ ꝓlapsus fuerit ī pctm̃: per verā sꝑ pōt pniam reparari. B

Vtꝝ de q̊libet pctō possit agi pnia?

℞° ꝫm Pe. Hec ē dr̄a spūs vniti carni ꝛ sepati.q꜠ ille ē susceptibilis pnie iste nō ꝫm Dama. Hinc ē ꝙ ꝺ oī pctō commisso a spū in carne exn̄ti dū in carne ē pōt agē pniam.p⁹ sepatōem nō pōt. A .Idē in sū.eo.ti.q.2.vbi ꝛ addit ꝫm eūdē. Sūt tn̄ pctā q̄dā de qb⁹ difficili⁹ agit pnia:q̄.s.nō ꝯmittūtur ex fragilitate vel ignorātia obnubilate rōnis ꝑ carnē:sed ex malitia.ꝛ iō in his difficilius agit pnia. Et sic itelligit illꝺ Math.12°. Qui peccauerit i spm̄ scm̄ non remittet ei.ꝛc̄.i.vix remittet. B.

Utꝝ de quolibꝫ pctō debeat eē ꝑpetua pnia? ℞° ꝫm Pe. Pnia pcti exťioꝛ nō oꝫ ꝙ sit ꝑpetua:ſꝫ pnia iterioꝛ dꝫ eē ꝑpetua saltē q̄tū ad hitū:sicut de ꝯtritōe dictū ē s̄.ꝯtritio.§.9°. A .Idē i sū.eo.ti.q.3. B.

Utꝝ ve penitēs possit postea mortaliter peccare? ℞°. Posset videri ꝙ nō. Nā si peccet vr̄ ꝙ nō fuerit ve penitēs Inanis ē.n.pnia quā seq̄ns culpa ꝯmaculat.ꝛ mľta silia de qb⁹ q̄dā dixim⁹ s̄ in p̄.§. Et oia q̄ hēntur de pe.dis.3. circa p̄n. Sꝫ ipa oia nō ad diuersa tpa: ſꝫ ad idē tp̄s quo qs penitet sūt referēda:vt ꝯsiderādo lr̄aꝫ ibi pꝫ. Et i hoc con. Ray. mgr̄ sniaꝝ. Tho.ꝛ Pe. A .Idē in sū.eo.ti.q.4. B.

Quot sūt actōes pnie? ℞° ꝫm Ray. Tres. P̄ma q̄ fit an̄ baptismū: vt si baptizādus adult⁹ sit. A .i.doli capax: vt i.c.tres.de q̄.i. vbi soli paruuli excipiūtur q peccare nō pn̄t. B .Qui nisi peniteat nouā vitā inchoare nō pōt. Sꝫ si peniteat ꝛ baptizet nō tenet ad exterioꝛē pniaꝫ.vt s̄.ꝯfessio p̄.§.an̄pľt. Sꝫ ꝛ ab hac pnia paruuli sūt imunes: sicut ēt a pctō. Scd̄a actio pnie ē q̄ fit p⁹ baptismū de moꝛtalib⁹. Tertia q̄ fit de venialib⁹ de pe.dis.i.tres sūt. A . Idē in sū.eo.ti.q.6. B.

Utꝝ an̄ baptismū reqrat pnia? ℞° ꝫm Pe. Pnia pōt accipi dupľr. vno° ꝓut ē sacr̄m:ꝛ sic nō p̄cedit baptismū: ſꝫ seqtur.q꜠ baptism⁹ ianua ē ꝛ fūdamētū oium sacroꝝ. Alio° ꝓut ē vt⁹.ꝛ tunc distinguēdū ē.q꜠ inq̄ tū ē vt⁹ formata nō reqrit.q꜠ sic culpa i tali nō remittēt vtute baptismi:sed inq̄tū ē vt⁹ infoꝛmis.i.q̄dā pcti detestatio q̄uis nō sufficiēs cū ꝓposito emēdādi:reqrit vt cā remouēs ꝓhibēs.q꜠ volūtate remanēte ad pctm̄ nō eēt hō susceptibilis gr̄e. A .Idē i sū.li°.3°.ti.34.q.144. Ad hoc etiā facit qꝺ nōt ꝫm eū.Pe.ꝛ Tho. in sū.li°.3°.ti.24.q.15. B.

Utꝝ pnia tollat totū r̄atū.i.oēꝫ obligatōem ad penā? ℞° ꝫm Pe. Sicut q hoieꝫ:ita ꝛ q deū offēdit peccat dupliciť.p̄ qdē ꝯ eq̄litatē amicitie inq̄tū debitū effectū nō ipendit.2° ꝯ eq̄litatē iusticie inq̄tū rē vľ honoꝛē vľ obsequiū subtrahit. Opꝫ g° vtrūqꝫ restituē. Et q꜠ restituta amicitia nō ē ꝑpť h° restituta res ablata.iō p⁹ remissionē culpe remanet reat⁹ pene. Idē Tho.in 4°.di.20.vt.i.pnia.2°.§.4°. A .Idē in sū.li°.3°.ti.34.q.7. B.

Quot sūt spēs pnie? ℞n° ꝫm Ray. Tres. Nā alia ē solēnis. alia publica. alia p̄uata. Solēnis ē que fit i capite q̄dragesime cū solēnitate q̄ hr̄ dis.50.in capite. Publica vo ē q̄ fit publice:ſꝫ sine p̄dicta solēnitate. Et de his duabus dicem⁹.i.pnia.3°. Priuata vo q̄ secreto i ꝯfessiōe iponit:de q̄.i.pnia.2°.ꝑ totū. A .Pnia p̄uata poti⁹ vr̄ dici illa q̄ q̄tidie fit singľarit:cū qs pctā sua soli sacerdoti ꝯfitet ꝫm Ray.ꝛ Hosti.ꝛ in sū.eo.ti.q.15. Et de istis spēb⁹ pnie nōt ēt i sum.eo.ti.q.8. B.

Utꝝ pnia hēat ꝑtes:ꝛ q̄ sūt? ℞° ꝫm Pe. Tres sť ꝑtes pnie.s.ꝯtritio coꝛdis. ꝯfessio oꝛis.ꝛ satisfactio oꝑis. Et sť iste q̄i ꝑtes integrales ꝫm ꝑfectū eē pnie. Nā lꝫ i ꝯtritōe dimittat pctm̄:oꝫ tn̄ cōfessionē ꝛ satisfactōem eē saltē i ꝓposito. Un̄ de his ꝑtib⁹ Chꝛyso⁹. Perfecta pnia cogit pctōꝛē oia sufferre.in coꝛde ꝯtritio.in oꝛe ꝯfessio.in oꝑe tota humilitas. Hec ē fructifera pnia.de pe.dis.i. ꝑfecta. Con. Tho.ꝛ Ray. A .Idē i sū.eo.ti.q.16. B .De ꝯtritōe.hēs s̄.ꝯtritō De ꝯfessione.s̄.ꝯfessio. De satisfactiōe

.i.satisffactio.
Utrum pctā q̄ p verā pniam sūt dimis
sa redeant qñ qs iterum relabit i pctm̄? R°
ẜm Tho.in 4.° dis.22. Aliquid pōt redi
re dupl'r. Uel in se.ꝛ sic pctā dimissa nl'
lo mō redeūt q̄tū ad maculā ꝛ p ꝯñs
nec ad reatū. Uel in suo effectu. ꝛ hoc
mō pctā dimissa redeūt inq̄tū ex pec
catis dimissis aliqd in sequētib' relin
quit. Ex h°n. q hō deū p pctm̄ offendit
p' remissionē p̄cedētiū pctōꝝ quādam
deformitatē ingratitudis act' seq̄ntis
pcti acqrit. ꝛ iō dr̄ cōit q redeūt q̄tuz
ad igtitudinē. Cō. Pe. Hosti. ꝛ alii. A.
Jō i sū.eo.ti.q.143. ẜm theologos cōit
Et addit ẜm eosdē q lz pctm̄ sequens
aggueť ex ingtitudine remissionis p̄o
rū peccatoꝝ: nō tamē est ita graue sic
oia p̄terita simul. B.
Utrum reqrať pnia de pctis p ignorā
tiā ꝯmissis? R°. Si ignorātia ē talis q
excuset nō teneť. al'sic. De hoc s̄. ignorā
tia.§.p̄.ꝛ 2.° A. Jdē in sū.eo. ti.q.146.
B. Et vtrum d̄ vēialib'. s̄. pctm̄.3°.§.2.°
Utrum reqrať pnia d̄ pctis oblitis? R°
ẜm Pe. Si hō pctm̄ ita ē oblit' q nullo
mō r̄cordeť nō teneť ad pniaz: nisi i ge
nerali. Sz tñ dz p posse laborare vt re
cordeť: ꝛ si recordari pōt teneť. Deleť
ēt p ꝯfessionē gnālē: ut s̄. ꝯfessio p̄.§.12.°
q icipit. vtrum p gnālez. A. Jdē in sū.
eo.ti.q.147. Et h° casu dz qs penitē nō
solū de pctis oblitis i genē: sed ēt d̄ ip
sa negligētia ex qua oblitus ē in specie
ẜm Tho. ꝛ in sū.eo.ti.q.19. B.
Utrum debeat eē pnia de pctō origia
li? R° ẜm Pe. Pnia nō est nisi de aliq
actu p̄p̄o ꝛ volūtario. Originale autē
nō ē factū p̄priū: imo nec volūtarium
volūtate.s. exn̄te in ip̄o sz in alto. Et iō
de eo nō reqriť pnia. Reqriť tñ displi
cētia in adulto ꝯsiderāte illō. Jō Tho.
i 4.° di.17. A. Jdē i sū.eo.ti.q.148. B.
Utrum aliqs i fine vite possit penitē?
R°. Diuina grā nulli se subtrahit faciē
ti qd̄ in se ē. Uñ hō q̄diu hz vsū liberi
arbitrii pōt se ad grām p̄parare dolen
do de p̄terito ꝛ p̄ponēdo cauē de futu
ro. Uñ de pe.dis.7.in p̄n.° dr̄. Tp̄s pnie
ē vsqꝫ ad vltimū articulū vite. Unde ꝛ
Leo papa. Nemo ē desperādus in h°
corpe ꝯstitut': qꝛ nōnunq̄ qd̄ diffiden
tia etatis differť: ꝯsilio maturiore p̄fi
ciť. A. Hoc hr̄ de pe.dis.7.c.p̄. B.
Sz tñ p̄iculosū ꝛ dubiū ē q illud vlti
mū tp̄s expecteť. Uñ ꝛ ibidē subdiť si
cut Aug' scribit. Si qs posit' i vltia ne
cessitate sue egritudinis pniaz accipit
fateor. nō negam' qd̄ petit: sed nō p̄su
mim' qꝛ bñ hic exit. Pniaz dare possū
securitatē aūt dare nō possū. Et sequiť
.i. Nullus expectet qñ peccare nō pōt.
Et iterum. Quē sero penitet oz nō solum
deū timē iudicē: sz ꝛ iustū diligē: nō tā
tū penā timeat: sz anxieť p glā. Et mul
ta silia ibidē. A. Hec hēntur de pe.
dis.7.si qs posit'.ꝛ.c.nullus. Et idē qd̄ i
h°.§. nōť in sū.eo.ti.q.159. ẜz Tho. ꝛ Pe.
Et addiť ẜz Al. ꝛ Ray. q ratū ē q ex ca
ritate qs in extremis pēiteat. B. ꝛ i
tali casu qlibet sacerdos pōt absoluē:
vt s̄. absolutio p̄.§.fi. A. Et ibi de h°
lati' in additōe. B. ꝛ absolutio 2.°§.
2.° ꝛ s̄. confessio 3.°§.4.° v. 7.° rpe. Et de
hoc casu hēs.i. pnia 2.°§.pl'r. Nec tali ē
pnia iponēda sz inotescēda. 26.q.7.c.p̄.
A. Et ibi subdiť. Et cū amicoꝝ orōib'
ꝛ elymaꝝ studiis pōdus pnie subleuan
dū si forte migrauerit: ne obligati ꝛ a
cōione ꝛ ꝯsortio venie fiant alieni: a q̄
p̄iculo 'si diuinit' erept' ꝯualuerit pe
nitētie modū a sacerdote sibi ipositū
diligenter obſuet. B.
Quid ē in pnia sacramētū? qd res?
R° ẜm Tho. ꝛ Pe. in 4.° dis.21. Jn sacr̄o
pnie exterior pnia ē sacr̄z vt signū tm̄
.s. interioris pnie. Et ē ibi act' penitētl
q̄i māle. Act' aūt sacerdotis .s. absolu
tio q̄i formale. Pnia v̄o interior seu cō
tritio p̄ut iniūgiť pnie exteriori saltez
i p̄posito ē ps sacr̄i ꝛ est res ꝛ signum.
A. Non aūt p̄ut ē act' v̄tutis p se ẜm
eosdē. ꝛ in sū.eo.ti.q.179. vbi hec nōnť
B. Res qdē pnie exterioris ē signuz
remissionis pctōꝝ: remissio aūt pecca
toꝝ est res tm̄. Satis cō. Ray. Pnia v̄o

non valet nisi restituat ablatū: vt.i.re
stitutio p.§.fi.

Enitentia z°.s.illud
qđ sacē
dos īponit penitēti in ɔfessiōe
Quid g°cū sacerdos dicat penitēti i cō
fessione.qcqd boni feceris sit tibi in re
missionē peccatoꝝ? R°ɓm Tho.in quo
dā quolibet.Hic ē q̄druplici ɔsiderati
one vtēdū.p̄.n.ɔsiderādū ē ꝙ pctōꝛ est
debitoꝛ satisfactōis duplr.Uno° ex in
iūnctōe sacerdotis.Alio°ex ip̄o pctō cō
misso.Uñ si ɔtingat ꝙ sacerdos mino
rē satisfactōem īponat q̄3 reqrat culpa
residuū exoluet aut hic aut ī purgato
rio.Si v̄o maiorē iniūgat: nihilomin⁹
penitēs tenet facē qđ sibi iniunctū est
si adsit facultas.2°ɔsiderādū ē ꝙ opus
qđ qs facit ex iniunctōe sacerdotis du
plicit valet penitēti.Uno°.s.ex nā opis
iniūcti.Alio°ex vi clauiū:ita ꝙ ex his
ampli⁹ valet ad expiādū pctā q̄3 si ꝓp̄o
arbitrio idē facēt.3°ɔsiderādū ē ꝙ satis
factio ad duo valet.s.ad expiatōe3 cul
pe p̄terite:ꝛ ad cautelā future. 4.° con
siderādū est ꝙ sacerdos pōt penitenti
satisfactōem iniungē:vel ex ꝓp̄o arbi
trio:vel ex consilio alieno.ꝛ ita ēt arbi
trio ipsi⁹penitētis:vt si dicat sacerdos
Facias hoc si potes ꝛ si nō potes facias
hoc.Silr vr̄ cū sacerdos dicit.qcqd bo
ni fecerꝭ sit tibi in remissionē peccatoꝝ
q2.s.grauis pnia eēt ei iniūgenda: que
tñ ei indicari d3.Et dicēdo p̄dicta v̄ba
illa q̄ penitēs p̄ter iniūctōem exp̄ssam
facit accipiūt maiorē vim expiationis
culpe p̄terite ex illa gnāli iniūctōe. vñ
p̄dicta v̄ba laudabilit solēt dici .Et q̄3
tū ad hoc satisfactio ē sacralis inq̄3tu3
v̄tute clauiū est culpe ɔmisse expiatia
l3 nō hēat maiorē vim ad remediū con
tra culpā futurā. A .Idē in sū.li°.3°.ti.
34.q.110.Et eadē rōe Ray. ꝛ Hosti. vt
ꝛ ponit eo.ti.q.108.dicunt ꝙ caut⁹ꝛ di
scret⁹sacerdos post iniūctā pniam di
cat penitēti ꝙ oīa bona q̄ fecerit:ꝛ oīa
mala que sustinuerit ei ꝓficiāt ad salu
tē.ꝛ ꝓ pnia hec oīa iniungat. B.

Que pnia ē ꝓ pctis singulis iniūgē
da? R°.Pro q̄libet pctō mortali cēt re
gularit septēnis pnia iniūgēda.33.q.2.
Hoc ip̄m.ꝛ.§.se.22.q.1.p̄dicandū. A .
Ibi hoc nōt in glo.Et vt nōt in sū. eo.
ti.q.125.h⁹rei duplex est rō.Una q2 p̄ci
pit dñs Nūeri.12°.Mariā sororē Aarō
lepra ꝑcussa3 poni extra castra ꝑ septē
dies:vt in dicto.c.hoc ip̄3.Et sic accipit
dies ꝓ āno.Alia v̄o rō ē:vt sicut ꝑ pec
catū septiformē spūs sancti grā3 ami
sit:ita ꝑ septēnē pnia3 grā3 r̄cuꝑet.Et
ista pnia vr̄ agēda vtplurimū in ieiu
niis.vt.32.q.2.§.hoc quanq̄3.ꝛ ex̄ de fur
tis.siqs ꝓpter. B .Et ista septennis
pnia magis vl min⁹aspera d3 imponi
ꝓut maioritas vel minoritas crimis ꝛ
circūstantiaꝝ exposcūt:q2 apud deum
magis valet mortificatio vitioꝝ q̄3 ab
stinētia ciboꝝ:de pe.dis.1.mensurā. A.
Et iō magꝭ ɔtrito minor pnia est iniun
gēda:vt ibi. B .S3 hodie oēs pnie sa
cerdotis arbitrio tazāde sunt cōsidera
tis circūstantiis ꝑsonaꝝ ꝛ ɔditionū.26.
.q.7.tꝑa.ꝛ dicto.c.mēsurā.ex̄ eo.d̄s qui.
A .Con. glo.in dicto .c.tꝑa .s.ꝙ hodie
pnie sūt arbitrarie.ꝛ notat dñs An. de
bu.in dicto.c.si qs ꝓpter.Et nōt ēt i sū.
eo.ti.q.125.vbi ēt nōnt multiplices.pe
nitētie q̄ spālib⁹pctis sūt statute. B

Sacerdos sꝑ d3 iniungē pniam per
ɔ̄riū pctō:vt suꝑbo iniūgat humilem
orōem.auaro elynaꝝ largitōem.accidi
oso peregrinatōem seu laborē.guloso
abstinētiā.luxurioso carnis maceratio
nē.ꝛ qñq3 loci mutatōem: vt dis.si. va
let.15.q.1.mulier.Tñ sꝑ cauē d3 ne per
pniam quā iniungit alteri p̄iudicium
faciat:vt viro in p̄iudiciū vxoris ꝛ fa
milie:aut seruo in p̄iudiciu3 dñi ꝛ hi⁹.
A .vel ꝙ ex pnia seqnt aliquod scā
dalū seu periculū spūale vel corꝑale.
ar.c.officii.ex̄ de pe.ꝛ re.Et p̄sertim vt
sit pnia que v̄isilr fiat:ne penitens no
uis laqueis inuoluat.q2 omittendo pe
nitētiā mortalr̄ peccaret ɓm Scotum
.15.dis.q̄rti sniaꝝ. B.

Utꝝ penitēs cōpleta pnia sit totalr̄
absolutus? R°ɓ3 Tho.i 4°.dis.20.Siue

ſacerdos pniam iniūgat diſcrete: ſiue non: ſꝑ remanet reat⁹ ad penā eiuſdez q̄ntitatis. Et iō ſi eā hic nō implet i purgatorio exigeť. Non tñ ſeqtur ꝙ ꝓpť hoc ↄfeſſoꝛ peccet ſꝑ ſi minoꝛē pniam iniungit: tū qꝛ nō pōt determinate q̄ntitatē pene cognoſcē: tū qꝛ qñqꝫ ēt ex induſtria minoꝛē penā iponens plus ꝓdeſt penitēti qui foꝛte magnitudīe pene poſſet a pnia peragēda ipediri. Et iō confeſſoꝛ negligit min⁹ dānū: vt maius euitet. ꝛ iteꝝ qꝛ paulatim cōfoꝛtať i penitēte diuin⁹ amoꝛ ad pl'a pnie opa ꝑagēda. Con. Pe. s̄. pnia p̄. §. 7º.

Utꝝ ſacerdos poſſit ↄmutare pniaz quā iniunxit? R̄ᵉ ſm Ray. Credo breuiter ꝙ ſic. dū tñ diſcrete ꝛ ꝓpť cām ꝛ circa ſubditos ſuos. alr̄ nō. diſ. 82. p̄ſbyter Et hoc exponēs Guil. dicit. ꝙ ille idē q iniunxit aut ſucceſſoꝛ ei⁹ aūt ſuꝑioꝛ ſi ē oꝛdinari⁹ iudex penitētis pñt pniam cōmutare vel relaxare. Si ỽo ſit alius ↄfeſſoꝛ a quo ↄmutatio petiť. qꝛ de pari ābo curā vni⁹ hñt vel duo epi i quorum ep̄atibus penitens domiciliū hēt Hic dicēdū ꝙ ſi pnia fuit publica reqri debet ↄſenſus ꝑmi qui dedit eaz ne ſcandalizeť. Dico ſi de facili poſſit reqri ꝛ maxime ſi penitens iaz publice inchoauit pniam. Qđ ſi non de facili poſſet requiri aut ſi pnia fuit occulta poterit ſecūd⁹ cōfeſſoꝛ ↄmutare vel relaxare. A . Idē in ſū. eo. ti. q. 133. vbi ēt addiť ſm eū. Guil. ꝙ quo ad dictā relaxatōem ꝛ cōmutatōem archiep̄s videtur oꝛdinari⁹ quo ad foꝝ pniale ſubditoꝛū ſuffragāei ſui. Et pȝ ꝑ hᵒ qꝛ archiep̄s ꝑ ꝓuiciā ſuā r̄miſſionis lr̄as cōcedē pōt gnāles. ex̄ de pe. ꝛ re. noſtro. Certum ē aūt ꝙ nullus ep̄s pōt facē remiſſionē: niſi ſubditis ſuis ꝛ aliis de voluntate p̄latoꝛū ſuoꝝ: ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ aūt. Ergo ſubditi ſuffraganeoꝝ quo ad hoc ſunt ſubditi archiepi q̄uis ipſe quo ad foꝝ contentioſum non ſit oꝛdinarius niſi i caſib⁹ expꝛeſſis aiure. hec ille. Idem quoqꝫ videtur quo ad foꝛuz pniale vt non ſit oꝛdinarius niſi in expꝛeſſis cuz non poſſit confeſſiones ſubditoꝛuz ſuffraganeoꝛū ſuoꝛum audire niſi dū viſitat ꝓuinciam: vt in. c. ꝑpetuo. ex̄ de cenſi. liº. 6º. B.

Utꝝ inferioꝛ poſſit relaxare pniam iniūctā a ſuꝑioꝛe? R̄º ſm Guil. Si penitētia iniuncta eſt in tali caſu de q̊ ab initio poterat inferioꝛ pniam iniungē poſſit ꝛ relaxare ꝛ ↄmutare niſi ſuꝑioꝛ reſeruauerit ſibi talē relaxatōem vel cōmutatōem. ar. ad hoc. 50. diſ. accedēs ꝛ. 33. q. 2. latoꝛē. ꝛ in gloſis vtriuſꝫ capl'i Si ỽo pnia iniuncta eſt in caſu reſuato ſuꝑioꝛi non poterit inferioꝛ relaxare vel cōmutare abſqꝫ licentia eius q iniunxit niſi vꝛgeat neceſſitas aut ſuadeat vtilitas. Pium eſt. n. iterp̄tari ꝙ ſuꝑioꝛ i his caſib⁹ cōceſſerit iferioꝛib⁹ ptātem cōmutādi vel relaxandi. A . Idē in ſū. eo. ti. q. 134. Aduertēdum tñ ꝙ qñcunqꝫ alius ſacerdos ab eo qui iniunxit pniam vl't facē iſtā cōmutatōez vel relaxatōem videť ꝙ nō debeat facere niſi examinata cā ꝓpter quā pnia iniūcta ē penitenti: vt dicit Ray. vt et pȝ in pꝛecedenti. §. ne ſequens min⁹ bene factum tollat ꝑcedens maturi⁹ geſtum. Propter qđ non videť poſſe fieri niſi fiat noua cōfeſſio vt gnālis ſi penitētia cōcernit oīa peccata: vel ꝑticular] ſi reſpicit ꝑticulare pctm̄: niſi foꝛte ſit euidēs penitentē non poſſe facē iniunctam ſibi pniam. B

Quid ſi qs dicit ſe penitē ſꝫ nō vl't ſubire onus pnie: dicēs ſe teneꝝ ꝛ hi⁹? R̄º ſm Ray. Sacerdos debꝫ talem inducē ſicut pōt vt paratus ſit ad implēdā pniam. A . qꝛ al'ſine iſta diſpoſitione nō videť in ſtatu ſalutis: cū ad hᵒ obligeť. ex̄ d̄ pe. ꝛ re. omnis. B . Oſtēdēdo magnitudinē pctōꝝ ꝛ quanta bona amiſit ꝓpter illa: que oīa recuperabit ꝑ pniam. ꝛ finaliť cuꝫ volūtate ſua imponat ei talem pniam quam ỽiſi miliť poſſit poꝛtare ne deterius contingat ei pniam violādo. Ad hᵒ aūt pꝛecipue laboꝛet vt pctōꝛuꝫ cauſas ꝛ peccādi occaſiones remoueat. qꝛ ſm Aug.

Satiſfacere ē peccatoꝝ cās excidē:nec
eoꝝ ſuggeſtionib' aditū indulgere. Et
ſi ſacerdos nō pōt gaudē ꝺ oīmoda ei'
purgatōe:gaudeat tñ qꝛ ipm liberatū
a gehēna ad purgatoriū mittit. Et ſic
dicit Hoſti.nullaten' dꝫ ſacerdos per
mittē peccatorē deſperatū recedē.26.
.q.6.ſi pſ byter.Sed poti' iponat vnuꝫ
pr̄ nr̄ vel aliqd leue. Et ꝙ alia bona q̄
fecerit:ꝛ mala que tolerauerit ſint ei i
pnia. A .Hoc dictū Guil. ſed potius
fuit Ray.Et ſubdit. Mādat tñ ei ꝙ id
qꝺ min' agit h̄ cōplebit i purgatorio:
vt in ſū.eo.ti.q.135.vbi hec nōnt. B.
Cō.Tho.i 4.°diſ.19. A .Cō.ēt glo.Ray.
Et addit.Conſulo ꝙ ad vitādā inobe
dientiā ꝛ trāſgreſſionē talib' nulla aut
parua ſatiſfactio iniungat ſub pcepto
ꝛ ꝙ ꝯcedat eis ꝙ liceat ieiuniū ſibi in
iunctū vl' orōes aut elẏnas:aut q̄cūꝗ
alia ſibi iniuncta redimē cū voluerit.
Con.Inno.vt in dicta.q.135.ad fi. B.
Quid ſi ſacerdos credit ꝙ ꝯfitens
nō faciat pniam.vide s̄. ꝯfeſſor 2.° §.p.
A .ꝛ ibi lati' in additōe. B .Aut qd
de illo qui nō vult ꝛ dicit ſe n̄ poſſe ab
ſtinē a pctō.vide s̄.ꝯfeſſio p.§.2.°
Quid de penitētib' i extremis vl' ēt
in ſanitate ꝛ nō cōplent h̄ pniam? R°
ſm Ray.Tanta poſſet eē ꝯtritio ꝙ ſuf
ficēt ad delēdā oēm penā:ita ꝙ aliqs
talis ſtatim euolaret ad celū:vt pꝫ de
latrōe Luc.24.° Si tñ min' ſufficiēs ē
ꝯtritō l' pnia:purgabit igne purgatōii
vñ ꝛ ꝺ talib' dic̄ Aug'.Et ſi ꝯuēſ' vita
viuat ꝛ nō moriat.tñ nō pmittim' ꝙ
euadat oēm penā.Nā pus eſt purgan
dus igne purgatōis q in aliud ſeculuꝫ
diſtulit fructū ꝯuerſionis.de pe. diſ.7.
.c.vlt.circa fi. A .Poti' vr̄ i.§.fi. B.
Et eādē ſniam ponit Grego'.25.di.q̄lis
De qōne iſta hēs ēt s̄.pnia p.§.plt. De
purgatorio quoꝗ.i.purgatoriuꝫ. A.
Idē in ſū.eo.ti.q.162. B.
Utꝝ pena mortis diminuat aliquid
de pena p pctō debita? R° ſm Tho. in
4.°diſ.20.Mors nālis ē pena ꝯſequēs
originale pctm̄ ꝛ q̄i iam in nāꝫ vſa. Et
iō p' mortē nālē nō purgat aliqd ꝺ pec
cato actuali:ſed p illatā mortē bñ pōt
purgari.Uñ ſi aliqs mortē illatā patiē
ter ſuſtineat etiā ſi p aliis crimib' ſit il
illata valet ad diminutōem pene ꝛ ad
liberatōem etiā a tota pena ſm quan
titatē culpe ꝛ patientie ꝛ ꝯtritōis. A.
Idē in ſū.eo.ti.q.163. B .Ad pdictaꝫ
mām pnie pōt ptinē.i. ſatiſfactio p to
tū.Et de ſacerdote qui p miſſis iniūctꝭ
pecuniā recipet.vide s̄. obligatio .§.fi.

Enitētia 3° .ſ.de penitētia ſolēni ꝛ de publica.

Et quidē pnia
ſolēnis nō ē hodie in vſu. Et iō breuit
ſciendū ꝙ dꝫ fieri cū illa ſolēnitate et
modo q habet diſ.50.in capite.ꝛ impōi
tur tm̄ ab epo vel de ei' mādato. A.
.ſ.ab alio inferiore ſacerdote:vt in ſū.
li.°3.°ti.34.q.8.vbi hec nōntur ſm Ray.
ꝛ Hoſti. B .Et dꝫ imponi p crimine
publico ꝛ vulgatiſſimo qꝺ totā vrbeꝫ
vel aliū locum cōmouerit.26.q.6.c.vlt.
Itē nō dꝫ imponi clerico niſi depoſito:
qꝛ nec laic' q ſemel egit eā debet poſt
ea pmoueri:nec clicus dꝫ poſtea mini
ſtrare.diſ.50.confirmādū.ꝛ.c.illud.ꝛ.c.
alienū.ꝛ.c.ex penitētib'.Et de hoc dcm̄
eſt s̄.ordinādus.§.14.°
Utꝝ aliqs poſſit cogi ad ſolēneꝫ pe
tentiam? R° ſm Ray.Si crimē ſit ma
gnū ꝛ publicū ꝛ ſcandalū mouerit po
terit quis cogi ad ſolēnē pniam.ſꝫ ꝛ p
occulto crimine ſi penitēs voluerit im
poni pōt:alit non.ar.de cōſe.diſ.3.ꝺ pe
nitētibus. A .Idē in dicta.q.8.ſꝫ Hu
go.ꝛ Tho. B.
Utꝝ ſolēnis pnia poſſit iterari? R°
ſm Ray.Nō.de pe.diſ.3.repiunt. Sed
alia quelibet penitentia ſiue publica
ſiue puata poteſt ꝛ debet iterari q̄tiēs
hō peccat.de pe.di.3.ſepties.ꝛ.c. adhuc
inſtāt.Quare aūt pnia ſolēnis nō itat
aſſignat Tho.in 4.°diſ.14. tres rōnes.
Prima ne ex iteratōe vileſcat. Scōa
qꝛ figura ē expulſionis hōis de padiſo
que tm̄ ſemel facta ē.Tertia ē qꝛ ſolen
nizatio pnie eſt q̄i q̄dā pfeſſio ppetuo

pniam suadi. Et iō iteratio solennitati obsistit. A. Idē ī sū. eo. ti. q. io. vbi ēt addit̄ s3 glo. Ray. ⁊ Pe. ꝙ pnia solēnis iterat̄ si est consuetudo. B.

Utꝝ qñ iponit̄ pnia publica ītelligatur peccati reuelatō? R° sm Tho. i 4.° dis. 14. Nō reuelat̄ ꝓpt̄ hoc ꝗuis suspitio oriat̄ illū aliqd enorme cōmisisse. Nō. n. culpa ꝓ certo scit̄ ex pena: q2 et qñ3 aliqs facit pniam ꝓ alio: sicut legitur ī vitis patrū de q̊dā q vt sociū suū ad pniam ꝓuocaret: ip̄e cū eo pniam egit. A. Idē in dicta. q. 8. B.

S3 que ē pnia publica? R° s3 Ray. Publica dr̄ qñ3 illa solēnis de qua ia3 hic dcm̄ ē s̄. §. p̄. ⁊ seq̄ntib⁹. S3 ⁊ ꝓp̄e illa dr̄ publica que fit in publico: nō tñ cum p̄dicta solēnitate: vt cū iniungit̄ peregrinatio p mūdū cū baculo cubitali ⁊ cū scapulari. ⁊ hi⁹. Posset hāc impone ̄ q̄lib3 sacerdos p2ochiāo suo. A. nisi ɔsuetudo ɔ̄ria sit ī aliq̄ eccl̄a: vt in sū. eo. ti. q 12. sm eūdē q ēt addit. Item nō d3 imponi cl̄ico nisi deposito: nec d3 iponi nisi ꝓ crimīe enormi ⁊ māifesto. Et cō. Hosti. ⁊ Gof. Tho. ẏo dicit ꝙ talis pnia publica: s3 nō solennis ēt cl̄ico posset iponi qñ crimē ē publicū. Et cō. glo. 28. di. p̄sb2. ⁊ ex̄ de pe. ⁊ re. q̄situ. B.

Ubi p sedē ap̄licā imponit̄ pnia publica? R° s3 Guil. duran. Pniam publicā sedes ap̄lica nō inducit nisi ī eo loco vbi ē curia Romana: ⁊ tūc tm̄ ꝓ enormib⁹. Pniarii. n. pape faciūt tales denudatos triduo aut plus aut min⁹ icedere p oēs eccl̄ias ciuitat] vbi ē curia. ⁊ postea remittūt ad suos ep̄os vt ɔsideratis circūstantiis eis indicēt pnia3 salutarē. l3 q̄dam ribaldi ꝓ questu fingāt sibi tales pnias a sede ap̄lica iniūctas falsas pniarioꝝ l̄ras oñdētes. A. Idē in dicta. q. 12. B.

Que cā est ꝙ det̄ aliq̄ pnia publica R° sm Tho. ī 4.° dis. 14. Quadruplex ē cā. p̊ vt pctm̄ publicū publicam hēat medicinā. 2° q2 maxia ɔfusione ē dign⁹ q ḡuissimū scelus cōmisit. 3.° vt sit alijs ad terrorē. 4.° vt sit exēplū penitēdi ⁊ nō desperādi eis qui grauib⁹ detinent̄. A. Idē in sū. eo. ti. q. 13. B.

Utꝝ ꝓ quolibet pctō māifesto teneatur hō manifestare pniam? R° sm Al. Nō o3. sed q scandalizauit ī cōi tenet̄ q dē ad oñsionē boni exēpli: ita ꝙ p̄sumi debeat eū de p̄teritis pniam egisse: ⁊ sufficit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 14. B.

Enitētia iiii°

.s. impedita vł falsa. Que sūt ipeditiua pnie R° sm Hosti. ⁊ Ray. Multa sūt: s3 int̄ alia q̄tuo2 p̄ncipaliter. s. pudo2. timo2. spes. ⁊ desperatio. Primū igit̄ impedimētū ē pudo2 ɔ[fi]tendi: de quo dictū ē s̄. ɔfessio p̄. §. pl̄t. Scōm impedimētu3 ē timo2. s. cū qs timet ne possit ferre penitētiā. Cōtra quē sunt tria r̄media cōsiderāda. s. pñt] pene modicitas. leuitas ⁊ b2euitas. Et ecōtra future pene imēsitas. acerbitas. ⁊ eternitas. Tertiū impedimētū ē spes. ⁊ hec ē triplex. s. spes diu viuēdi. A. Et ɔ̄ istā ⁊ seq̄ntes sūt aucto2itates q̄ subdūtur. B. i. Thessal̄. 5.° Dies dñi sicut fur ī nocte ita veniet. Itē spes tp̄ales diuitias acq̄rendi. Luc. 12.° Anima mea requiesce. bibe. ⁊ comede. ⁊c̄. Itē spes miam ɔseq̄ndi. Contra illud Eccl̄. 5.° Ne dicas miseratio dñi magna ē. multitudīs pctōꝝ meoꝝ miserebit̄. Mīa. n. ⁊ ira ab illo cito ꝓxiat. Quartū impedimētū ē desp̄atio. ⁊ hec ē duplex. s. desperatio venie. sicut dixit Cayn Gen̄. 4.° Maio2 ē iniq̄tas mea q̄ꝫ vt veniā merear. ɔ̄ qđ ē illud psal̄. Misericordia. n. ei⁹ sup̄ oīa op̄a ei⁹. A. Et iteꝝ. Mīa dñi plena est terra. p̊s. 32.° cu3 multis silib⁹. B. Itē desp̄atio perseuerātie: ɔ̄ qđ ē illud ẏbū dñi Math. 18.° Nō dico tibi vsq3 septies: sed vsq3 septuagies septies. de pe. dis. 3. septies. ⁊ c. adhuc instant. Pñt ēt ⁊ alia ipedimēta assignari. Primū ē alleuiatō culpe ꝓp̄e. Scōm ē aggrauatio culpe aliene ⁊ maxime maioꝝ. Tertiū ē multitudo peccantiū. A. S3 nō min⁹ ardebunt q cū m̄ltis ardebūt. 2. q. i. multi. ī fi. B. Quartū ē ɔsuetudo peccandi.

Quintū elatio cordis. Ultimū delectatio pcti A. De his ipedimētis latius dr̄ i sū. eo. ti. q. 195. B. Que qdē q2 nō ad casus: s3 ad ꝑsuasiones ꝑtinent ꝑdicatoribus derelinquo.

Que sit pn̄ia falsa? R°. Falsa dr̄ cū spretis plib' de vno solo pn̄ia agit. aut cū sic agit de vno vt nō discedat ab a°. Un̄ ꝛ scriptū ē. Qui totā legē obseruauerit: offēdat āt i vno fact' ē oiu3 reus. Jac. 2°. s. q3tū ad vitā eternā. Sicut. n. si pctis oib' eēt inuolut': ita si in vno tm̄ maneat eterne vite ianuā nō intrabit. Hēntur hec de pe. dis. 5. c. fi.

Ercutere siue ver

berare. vtꝝ liceat? R° s3 Tho. scd̄a scd̄e. q. 65. Nocumētū alicui inferre non licet nisi ꝑ modū pene ꝓpt maliciā. Nullus aūt iuste punit aliquē nisi sit ei' iurisditiōi subiect'. ꝛ ideo ꝟberare aliquē nō licet nisi hēnti ptātem aliquam sup illū. Et quia filius subdit ptāti patris ꝛ seruus ptāti dn̄i: licite potest pater verberare. filium ꝛ dominus seruum causa correctionis ꝛ discipline. A. Idem in sum. li°. 3° ti. 10. q. 2. Ista aūt correctio ꝛ ꝑcussio debet esse moderata: ex̄ de sen. exco. cū volūtate. . §. fi. ꝛ s̄. correctio ꝑ. in ꝑn°. Itē eps̄ nullū d3 suis manib' ꝟberare. 86. di s. nō liceat. B. Eādē qōem ꝑtractat Ray. ꝛ q̄i eodē modo determinat dicēs sic. Qō ꝑcussio siue verberatio fit aliqn̄ ex malitia vel odio. Et hec ē pctm̄ mortale: ꝛ in clīco inducit depositōem. 45. dis. c. ꝑ. ꝛ. c. epm̄. Qn̄q3 ꝟo fit ex caritate vt cā correctōis. Et hec in oib' hn̄tibus ꝑtātem ē licita i suos subditos. 35. dis. an̄ oia. 45. dis. cū btūs. Eps̄ tn̄ neminē d3 suis manib' ꝟberare. 86. dis. non liceat. sed pōt ꝑ aliū. 5. q. 5. illi qui. Et si ꝟberādus ē clīcus nō d3 eū ꝟberare ꝑ laicū. Alr̄ tā eps̄ q3 ꝟberās incidēt i excōicatōem. ex̄ de sen. exco. vniuersitati vt dictū est s̄. excōicatio 2°. §. 2°. nisi clericus eēt incorrigibilis: vt ibi dicit. A. Idē in sum. eo. ti. q. 1. B.

Qua de cā cleric' corrigēdus possit verberari? R° s3m Ray. Pueri in minorib' ordinib' ēt ꝑ minorib' culpis licite verberant. maiores verberari non debent nisi ꝑ maioribus criminibus. dis. 45. cū btūs. Porro regulares scd̄3 regulas suas subiiciūtur ꝟberib' etiā ꝑ leuib' culpis: ar. ex̄ de appel. rep̄hensibilis. in fi. ex̄ de simo. ꝑ tuas. ex̄ de accu. qualr̄. in fi. S3 nō vsq3 ad sanguine3 vt s̄. disciplina. De mā ꝑcutiētiū clīcos satis hētur s̄. excōicatio 2°. Quō percutiēti vnā maxillā ꝑbenda sit altera. s̄. patientia. §. fi.

Eregrinus p°. cōiter Ad

quē pertinet defensio ꝑegriorū? R° s3m Ray. Oēs peregrini defēdi debēt ab ecclīa. ꝛ quicūq3 eos i reb' vl ꝑsonis offenderit nisi admonit' satis fecerit excōicet. 24. q. 3. siquis romipetas. ꝛ duob'. c. se. ex̄ de treu. ꝛ pace. innouam'. ex̄ de ꝑegrinātib'. ꝯquerēte. A. Idē in sum. li°. ꝑ. ti. 8. q. 87. B.

Quid de reb' ꝑegrinoꝝ qui moriuntur in via? R° s3m Hosti. Quicunq3 acceperit peccat mortalr̄: nisi ea intētōe accipiat vt r̄stituat heredi: nec excusatur aliqs statuto. ꝯsuetudine vel ꝑcepto. sicut de naufragis dictū est supra. naufragus. A. Idem in sum. li°. 2° ti. . 5. q. 27. B.

Eregrinus 2°. quā tum

ad clīcos. Qui dicuntur clīci peregrini? R° s3m Ray. Peregrini clīci pn̄t large appellari oēs qui non sūt de ep̄atu ordinantis. Nā nullus talis siue clīc' siue laic' pōt recipi a tali ep̄o ad dignitatē vel ordines: vel alia ecclīastica sacr̄a. dis. 71. per totū. ꝛ spāliter i. c. ꝑmat'. ex̄ de proch. c. 2° ꝛ 3°. A. Huic tn̄ iuri derogatū est hodie per ꝯ̄riaꝫ ꝯsuetudinē: cū quotidie clīci vni' diocesis bn̄ficient ab ep̄is aliaꝝ diocesu3 sine litteris dimissoriis sui ep̄i s3m glo. Ray. ꝛ Ul. vt in sū. li°. 3° ti. 21. q. 1. B. Sed de ordinib' hēs s̄. ordinator. §. 6° ꝛ 7°. Institui ꝟo bn̄ pn̄t in ecclīis etia3 ex̄nei ep̄i ꝛ ab abbatib' vel iferiorib'

prelatis de consensu ⁊ dispēsatione ip sius epi. A .Cū litteris tamē sui epi: vt in iurib' s.allegatis. B .Al' non. ex̄ eo.c.fi.⁊ ex̄ de insti.ad decorē.

Quare pegrini ⁊ ignoti repellūtur a pmotōe? R° ſm Ray. Duplex est cā. Una q2 nō licet epo ponē falcez i messem alienā subditum alterius ordinā do.71.dis.per totū.6.q.3.c.fi. Scōa causa est q2 tales qnq3 solēt esse criminosi infames.irregulares.vel excōicati. et qnq3 mētiūtur se hre ordies cū nō habeant: vel ples hēre q3 habeant.dis.98. afros.19.q.2.due. Et nō q clicus hns ecclesiam: nec peregrinari pōt sine licentia epi.de cōse.dis.5.non op3. ex̄ de voto magne. A .Con. Hosti.⁊ Ul. vt in sum.eo.ti.q.2. B.

Qn̄ clici peregrini debeant ad celebrandū admitti? R° ſm Ray. Si tales ignoti clici volunt publice celebrare pplo admittunt cum qnq3 sigillis eporum.98.dis.c.p.⁊.2° ex̄ eo.c.p.⁊ hoc si sigilla sunt ignota. A .Et h° casu tales peregrini debēt in suspensione aliquāto tpe hēri: in quo pleni' de actib' ipo rū pateat.ex̄ eo.c.p. B .Al' sufficeret sigillum sui epi tm̄.dis.71.pmatus.19.q.2.due.⁊ multo magis sufficēt aplice sedis madatū: ex̄ de cle.nō resi.tue. A .Melius in.c.fraternitati.eo.ti. B. Si ipo vellēt in secreto ex deuotōe celebrare tolerari pn̄t.ex̄ eo.tue. Et est rō scd3 Hosti.q2 in publica celebratōe posset eū mouere ad celebrādū glia humana vel lucrū. Sec' si in secreto. Itē q2 i publico cōe malū posset incidē.s.si non ordinatus celebraret: sed in secreto non vtit in periculū nisi soli' celebrantis. A .Idem in sum.eo.ti.q.3. B.

Sed qre recipiūtur tales cū qnq3 sigillis ignotis cū ignota nō faciāt fidē? R° ſm Ray. Quia nō ita de facili posset omitti falsitas in qnq3 sicut i vno. Et addit Ioh. q nisi aliqlis noticia habeatur de sigillis non est eis credēdu3 A .Cō.Ul.⁊ Hosti.vt i sū.eo.ti.q.4. B. Sed ⁊ addit Ray. Cū sigillis sufficeret vnus testis. A .Hoc fuit dictū Hosti.qui etiā addit q sufficēt etiā si hēretur noticia vni' de qnq3 sigillis: vt in dicta.q.4. B .Ita tn̄ q ſm Inno.et Hosti.si ex receptōe taliū clicoꝝ fieret piudiciū ⁊ dānum alicui. A .s.magnū vt in dicta.q.4. B .non deberet credi etiā qnq3 sigillis nisi al'r pbaret. S3 viatorē trāseuntē nō op3 ita subtiliter examinare.42.dis.quiescamus. A .Hoc dictū a x.sed viatorē fuit Inno. qui ⁊ addit q si clericus non querit alterius patrimoniū: ⁊ al' sit bone vite: ⁊ habeat qnq3 sigilla epoꝝ: l3 ignorata si aliq noticia hēatur p famā vel alio' de epis vel terris eoꝝ: l3 al' nō sint sufficiētes pbatōes: tn̄ in pn̄ti casu tales crederem posse admitti: vt in dicta.q.4. B.

Quid si talis amisit lras? R° Si pbet per duos testes ordinationem suā ⁊ conuersationem. A .Et etiam licētiam sui epi scōm Ray. vt in sum.eo.ti.q.5. Et addit q al' ei non crederetur: etiā si pprio iuramēto firmaret. Et cō. Ul.⁊ Hosti.vt ibi. B .recipi pt. ex̄.e.tue.in auc.de fide instru.§.si vero.coll'.6.⁊.C.de fide instru.in exercēdis. Et si non existant testes de ordinatione: q2 forte longū tempus est.sed ostet q sp se gessit vt psbyter admitti potēit. ar.ff.ad macedo.l.3.⁊ ex̄ de psby.nō bap.c.2°⁊ 3° A hoc dictum a x. Et si. fuit Hosti.vt in dicta.q.4.ad fi. B.

Quales debent esse littere que dantur clericis peregrinis? Rndeo scōm Hosti. Ad hoc q suscipiātur in executione ordinum debent littere continere hanc clausulam: vel similem. Que3 gradatim ad talem ordinem pmouimus.73.dis. In nomine patris.⁊.c.se. Et he littere cōmendaticie vocantur: seu testimōiales.ex̄ eo.tue. Si vero ordies vult recipere necesse est q habeat a suo epo licētiā expssam p modum qui habetur s.ordinator.§.6.⁊ 7° A .Idē in sum.eo.ti.q.7. Et aduertēdum q si aliq abbates.archidiaconi.vl' alii

inferiores ꝑlati hñt ius īstituēdi ī aliq
bus eccl'iis ⁊ instituūt cl'icos alteri⁹ epi
scopat⁹ non valet hi⁹īstitutio. Jmmo
eṗs diocesan⁹ pōt eū remouē: nisi cum
tal'r īstituto voluerit dispēsare: ex̄.e.c.
fi.ſ3 Ray.⁊ Hosti.⁊ i sū.e.ti.q.6. B.
Epi ⁊ supiores sil'r abbates ⁊ ṗores
⁊ ceteri ṗsidētes monasteriis q apud
apl'icā sedē ꝓmouētur. ꝯfirmanť. cōse
cranť ⁊ bñdicūť: nō accedāt ad cōmis
sas eccl'ias sine lr̄is apl'icis continenti
bus ꝓmotōem. ꝯfirmatōem. ꝯsecratio
nē seu bñdictōem. nec accipiāt dcās ad
mistratōes ⁊ nemo eis pareat: nisi ostē
dāt. Al' qcquid ipi faciūt ē irritū ⁊ ipsi
nihil ꝑcipiēt de ꝓuētib⁹. ⁊ illi q eos re
cipiūt vel eis obediūt sūt suspēsi a bñ
ficiis eccl'asticis. Et idē ꝑ oia si dicti ṗ
lati recederēt de curia non ṗstito iura
mēto fidelitatis: vt i ex̄uagāti Bonifa
cii octaui: que icipit. Jniuncte.

Eriurium

qd sit? Rn° ſm mgr̄um
sniaꝝ ⁊ Ray. Periuriū ē men
daciū iuramēto firmatū. Sed ⁊ Tho.
scōa scōe.q.98. dicit ꝙ falsitas ē de rōe
ꝑiurii: addēs ꝙ sicut dicit Hiero⁹ qd̄
cunqꝫ illoꝝ triū defuerit .s. ṽitas. iusti
cia. vel iudiciū ꝑiuriū est. A .22.q.2.
aiaduertēdū. B. Nō tñ eodē ordine
ſ3 ṗ° quidē ⁊ ṗncipal'r qñ deest ṽitas
scōario aūt qñ deest iusticia. Quicūqꝫ
.n. iurat illicitū ex hoc ipo falsitatē in
currit. q2 obligat⁹ē ad ꝯ̄riū faciēdū. 3°
qñ deest iudiciū. q2 cū indiscrete iurat
ex hoc ipo ꝑiculo se cōmittit falsitatē
incurrēdi. A .Jō i sū. li.° ṗ.ti.9.q.20. B
Quot modis ꝯmittiť falsitas ī iura
mēto assertorio? R° ſm Aug. Tribus
mōis ē ibi falsitas ⁊ ꝯmittiť ꝑiurium.
Prim⁹ē cū qs iurādo loqtur falsū siñ
intētōe fallēdi: q2 ipe falliť ⁊ credit di
cere veꝝ. 2⁹ cū loqť falsū ⁊ cū itētōe fal
lēdi: q2 ⁊ ipse falsū putat. 3⁹ qñ loqtur
veꝝ cu itētōe tñ fallēdi. q2 credit eē fal
sū. 22.q.2. hoies. A. Jō i sū.e.ti.q.21. B
Quot modis cōmittiť falsitas siue
ꝑiuriū i iuramēto ꝓmissorio? Rn° ſm
Ray. Trib⁹ modis. Prim⁹ cū qs iurat
se factuꝝ vl' dictuꝝ aliqd illicitū vl' in
honestū. 2⁹ qñ ⁊ si iurat aliqd̄ licitū: tñ
absqꝫ nccitate ſ3 cū solēnitate. 3⁹ qñ h°
ipm facit ⁊ sine solēnitate: vt i iuramē
tis q̊tidianis ex q̈dā mala ꝯsuetudine
vt ꝑ deū ibo cras ad eccl'am: vel aliqd
sil'e. vel ēt cū hi⁹ iuramēta fiūt ex ioco.
Jn oib⁹ ṗdictis statī3 cū iurat ꝑiurat.
22.q.4. qui sacramēto. S3 intellige lar
ge. vt in ṗ°.§. dictū ē. A .Jdē i dcā.q.21.
Et ad ṗdicta facit ṗdictū .c. aiaduertē
dū.22.q.2. B.
Utꝝ ꝑiuriū sit pctm̄ mortale? R° ſ3
Tho. scōa scōe.q.98. Ex suo genē pctm̄
ē mortale: q2 iportat ꝯtemptū dei: nec
excusať a pctō mortali nō implens ēt
qd̄ coact⁹ iurauit. Pōt tñ per auctōita
tē pape ab obligatōe iuramēti absolui
ṗsertim si coact⁹ fuit tali metu q cadē
posset i cōstātē viꝝ. A .De hoc s̄. iura
re.§.14.° ⁊ s̄. iuramētū ṗ°.§. pl't. cū additi
one. B .Minor tñ pnia impōiť tali.
Jtē nō excusať a mortali pctō q iocose
ꝑiurat. q2 nō euitat dinā irreuerētiam
imo q̄ꝫtū ad aliqd magis auget. Sil'r ⁊
ille q ex lapsu lingue iurat: siqdē aduē
tat se iurare ⁊ falsū esse quod iurat nō
excusať a pctō mortali: sic̄ nec a dei cō
tēptu. Si aūt hoc nō aduertat ñ vr̄ ha
bere itētōem iurādi: ⁊ iō a crimine per
iurii excusať. A .Jdē in sū.eo.ti.q.22.
vbi ēt additť ꝙ cū male iurať: q2 q̄ꝫuis
veꝝ sit: sine cā tñ iurať: nō sꝑ ē morta
le ſm Tho. Nā sicut dicit Ray. Si iura
tur in cōi sermone aliqd̄ licitū: puta.
cras ibo ad eccl'am: vel hi⁹: sicut fit in
q̊tidianis iuramētis ex q̈da3 leuitate
veniale est.25. dis.§. crimis. Qd̄ pōt itel
ligi qñ ista leuitas ꝓcedit ex surreptōe
nō ꝓcedēte ex nōbili negligētia. Al'se
cus cū sit ꝯ̄ secūdū decalogi ṗceptu3:
vt nōt Nico. de lira sup Exo.20. Et sat[
facit dictū .c. aiaduertēdū. Subdit aūt
Ray. Si ṽo licitū sine cā iurať: sed cū
solēnitate: ⁊ indiscrete mortale ē. B.
Utꝝ excuseť a pctō mortali qñ iura
tur falsū qd̄ crediť eē veꝝ? R° ſ3 Pe.

Qñ iurat falsũ iuramẽto assertorio ꝛ iurãs credit verũ: si qdẽ adhibuit debitã diligẽtiã nõ ẽ mortale. Silr ꝛ qñ iuramẽtũ fuit ꝓmissoriũ si ꝓpter legitimũ ĩpedimẽtũ omittit impleri excusatur saltẽ a mortali. A. Idẽ in dicta .q.22. B. Sed qd faciet q ꝓpter metũ iurauit se aliqd daturũ vel facturũ vide s. iurare. §.15°. q incipit. qd de eo.

Utrũ piuriũ sit grauius pctm̃ q̃ homicidiũ? R° ꝫm Tho. in quolibet. Sicut apls dicit ad Hebr. 6°. hoĩes ꝑ maiores suos iurãt ꝛ oĩs ↄtrouersie eorũ finis ẽ iuramẽtũ. Frustra aũt in cã homicidii ↄtrouersie finis eẽt iuramẽtũ si homicidiũ eẽt grauius q̃ piuriũ. Presumeretur. n. ꝙ q maiorẽ culpã. s. homicidiu cõmisit nõ vereret minorẽ. s. piuriu incurrere. Uñ ex hoc ipo ꝙ in cã cuiuslibet pcti defert iuramẽtũ manifeste oñdit ꝙ piuriũ ꝓ maxio pctõ dꝫ hẽri. Nec immerito. qꝛ piurare nomen dei bñdicti vr̃ qdã negatio nois diuini. Uñ scdꝫ locũ post idolatriã pctm̃ piurii tenet: vt ex ordine pceptorũ pꝫ. Sed ꝛ apud gentiles iusiurãdũ erat honoratissimũ: vt dr̃ circa pncipiũ metaph. Sꝫ ꝙ homicidiũ grauius punit i eccla: rõ ẽ: qꝛ grauius nocumẽtũ infẽrt hoib' ĩmiet ẽt ex minori clpa. tñ ꝫ iudiciũ dei maius pctm̃ grauius punit. A. Jõ i sũ. eo. ti. q. 23. B.

Utrũ peccet q ab aliq̃ exigit iuramẽtũ? R° ꝫ Tho. scda scde. q. 88. Qui exigit iuramtũ vt psõa puata ꝛ h° fac qꝛ nescit: sed dubitat de ỽitate ꝫ ꝙ Aug. dicit nõ peccat. sꝫ tñ ex hũana tentatione. i. ex infirmitate hũane nãe pcedit. Si aũt scit vel ꝓbabilr credit eũ falsũ iuraturũ ꝛ cogit iurare homicida ẽ. Nã ꝫm Aug. Ille de suo piurio interemit se. Sed iste manũ interficiẽtis impssit. A. Ad h° 22. q. 2. ille qui. ꝛ c. se. vbi hẽt hoc dictũ Aug. B. Si aũt aliqs exigat iuramẽtũ tanq̃ psona publica ꝫm ꝙ exigit ordo iuris nõ vr̃ eẽ i culpa siũ sciat verũ iuraturũ siue falsũ. qꝛ non vr̃ ipe exigere: sed ille ad cuius instãtiã exigit. A. Con. pdictis Ray. ꝛ glo. eius: vt in sũ. eo. ti. q. 24. B.

Que ẽ pena piurii? R° ꝫm Ray. Debet ꝫm canones grauis impõi pnia cũ circũspectis circũstãtiis magis vel minus aspera ẽ iponẽda. A. .i. ñ mior q̃ ꝓ homicidio sponte cõmisso. 22. q. 1. pdicandũ. B. Itẽ piuri sũt infames. 6. q. 1. infames. ꝛ c. qcunq̃. 22. q. 4. si quis conuictus. A. Ibi ẽt ↄ cãntes piuriũ dr̃. Si qs ↄuict' fuerit alios ad falsa testimonia vel piuria traxisse vel q̃cũq̃ corruptõe pecunie sollicitasse: ipe qui dẽ vsq̃ ad exitũ vite nõ cõicet. Hi ỽo qui ei i piurio cõsensisse ꝓbãt ab omni testimonio sũt remouẽdi ꝛ ꝫm legem ĩfamia notabũtur. Et ꝫm Tho. scda secunde. q. 98. arti. 3°. in iuramẽto assertorio qs non efficit infamis ipo iure: sed solũ ꝑ sñiam diffinitiuã ↄ iurãtẽ latã in cã accusatõis. Frãgens ỽo iuramẽtũ ꝓmissoriũ solẽniter factũ ipso iure fit infamis. qꝛ i ptãte ipius mãet post q̃ iurauit vt det suo iuramẽto ỽitatẽ. qd nõ cõtingit in iuramẽto assertorio. Hos. aũt vr̃ sentire ꝙ piur' indifferent sit ipo iure infamis: vt in sũ. eo. ti. q. 25. Cõtra qd est. c. testimoniũ. ex̃ de testi. Unde dictũ Tho. vr̃ ꝓbabilius. B. Nec ãpli' ad testimoniũ dꝫ admitti: vt dicto. c. qcunq̃. ꝛ 22. q. 5. paruuli. non obstãte ꝙ egerit pniam: ex̃ de testi. testioniũ. A. In dicto. c. qcunq̃. sic dr̃. Quicunq̃ sciens se piurauerit. 40. dies in pane ꝛ aqua ꝛ septẽ seq̃ntes ãnos peniteat. ꝛ nunq̃ sit sine pnia: ꝛ nunq̃ in testimoniũ recipiat. cõionẽ tñ post h° recipiat. Itẽ Hosti. dicit ꝙ exq̃ semel ꝓbatũ est piuriũ ↄ aliquẽ etiã i modum exceptõis: repellit eũ a testimonio sp: ẽt i alio iudicio: lꝫ glo. Ray. videat aliud sensisse: vt in dicta. q. 25. Sed ꝑ dcõ Hosti. sat faciũt iura pallegata. B. Et hoc verũ de periurio falsitatis. i. qñ quis falsũ iurauẽit. Sec' de piurio rõe deficientis iusticie seu iudicii. i. qñ qs iurauit iniustũ seu sine cã. qꝛ ex hoc ñ vr̃ repelli a testionio. ex̃ de testi. co. c. fi.

Quõ solẽnitates adhibite aggũant

ꝑiuriũ? Rꝰ ſcd̃m Ray. Quicũq; iurat
per deũ multũ obligaẗ. Qui v̈o ꝑ deũ
⁊ per euãgelia magis obligaẗ, ⁊ adhuc
magis q̃ iſtis adiungit ſcõꝝ reliq̃s.
Et ita creſcẽtibꝰ ſolẽnitatibus creſcit
obligatio. Et ſicut dicit Tho. ſcd̃a ſcd̃e
.q.98. g̃uius pctm̃ ẽ ſi aliq̃s ſolẽniter iu
rãs ꝑ euãgeliũ ꝑiurꝫ q̃ ſi ꝑ deũ ĩ cõi ſ
mõe ꝑiurat. tũ ꝓpẗ ſcãdalũ. tũ ꝓpẗ ma
iorẽ delibatõeꝫ q̃bꝰ aliq̃lr̃ hĩcide poſit]
grauius eſt ſi quis ꝑ deũ iurãs ꝑiuret
q̃ ꝑ euãgeliũ. Jdẽ Pe. ⁊ Jnno. A. Jõ
in ſum. eo. ti. q. 27. B.
Quid ſi aliq̃s audit aliq̃uẽ ꝑiurare.
vide s̃. iurare. §. 17º q̃ incipit. Quid ſi
q̃s audit. Et multa ibi ad hãc mãm ꝑti
nẽtia. Silr̃ s̃. iuramẽtũ ꝑ̃ ⁊ 2º ꝑ totum.

Ermutatio. Qualiẗ fiẽi poſ

ſit ꝑmutatio de bñficiis eccl̃i
aſticis? Rꝰ ſcd̃m Ray. Bñficia eccl̃ia
ſtica nõ pñt adinuicẽ ꝑmutari auctori
tate vel pactõe ꝑtiũ ſine ſimonia. Sꝫ
ep̃s ſi vtile eẽ vidẽit põt ex officio ſuo
trãſferre ꝑſonas ⁊ facẽ ꝑmutatõeꝫ: ita
tñ q̃ ꝑtibꝰ inẗ ſe non licet de hoc paci
ſci ⁊ tractare: vt Jnno. ponit. ſꝫ totũ ex
ponãt ⁊ relinquãt in manu ſuperioris.
A. Dicit ẽt Jnno. q̃ talia poſſunt eſſe
v̈ba ad ep̃m. Cum ego nõ poſſim ſecu
re in eccl̃ia mea cõmorari vl̃ ꝓficẽ. ſ. ꝓ
pter diuerſitatẽ lingue vel alia iuſta d̃
cã: ſupplico vt de mea ꝓ̃bẽda vl̃ eccl̃a
alii ꝓuideatis ⁊ mihi ꝓuideat] ĩ alia.
Credimꝰ ẽt q̃ poſſit ei dicẽ: ⁊ tali meliꝰ
ꝯpetẽt mea eccl̃a ⁊ mihi ſua. ex̃ de pre
ben. inter cetera. Con. Hoſti. Gº. autẽ
Ray. dicit q̃ partes pñt ſine pctõ ſibi
inuicẽ itimare võlũtates ſuas. Sed ꝓ̃
mũ tutiꝰ eſt ſm̃ Ul. vt in ſum. liº. ꝓ̃. ti. ꝓ̃.
.q.6. Sed ⁊ ſecũdũ ſuſtineri põt qñ taẗ
intimatõ fit ſine pacto. q2 necubi vr̃ ꝓ
hibitũ. B. Permutatio v̈o poſſeſſio
nũ ꝑ ſe non eſt inhibita. q2 daẗ ibi tꝑa
le ꝓ tꝑali. ex̃ d̃ reꝝ ꝑmu. ad q̃õnes. Jta
tñ q̃ ſi altera pars ꝓ̃pondẽt poterit pe
cunia refundi vt ſic ad eq̃litatẽ permu
tatõis ꝑueniaẗ. Sed h̃ nõ q̃ hec ꝑmu
tatio eſt quedam alienatio: vt ex̃ d̃ re.
ec. alie. nulli. Et ideo ſeruandus eſt mo
dus qui dr̃ s̃. alienatio. §. ꝓ̃.
Quãdo duo volẽtes ſua bñficia per
mutare libere ⁊ ſine fraude reſignant
in manu ep̃i: nõ pñt impediri ꝑ illos q̃
hñt lr̃as apl̃icas de bñficiis vacatur].
ex̃ de re. ꝑmu. licet. liº. 6º. Et ſi talia bñfi
cia ꝯferanẗ aliis non valet: vt in cle. ne
ꝯceſſione. ex̃ eo.

Erplexitas alia iur]: alia facti

vt Ray. ponit. Perplexitas iu
ris ẽ cum aliq̃s circa illd̃ qd̃ ſibi occur
rit faciẽdũ vel nõ inuenit diuerſas au
ctoritates ſibi ĩuicẽ oppugnãtes. Hec
ꝑplexitas ꝑ peritoꝝ ꝯſiliũ ⁊ d̃rioꝝ con
cordiã reformanda ẽ. A. De hoc la
tius s̃. cõfeſſor. 2º. §. fi. in additõe. B.
Alia ẽ ꝑplexitas facti qñ vt ait Gregꝰ
diabolus ſuggeſtione ſua pleroſq; ita
peccare facit: q̃tenꝰ ſi pctm̃ fortaſſe fu
gere appetãt ſine alio pctõ nõ euadãt.
13. diſ. nerui. Et daẗ ibi ꝯſiliũ q̃ tũc mi
nus malum eligaẗ. i. qd̃ al̃ ſm̃ ſe conſi
deratũ eẽt minus pctm̃. Nã v̈itate in
ſpecta nõ põt aliq̃s eſſe perplexꝰ. i. ne
ceſſitate aſtrictꝰ ad aliqd̃ malũ. Unde
Augꝰ. Uaſis ire nunq; deꝰ reddẽt iteri
tũ ſi ſpontaneũ nõ iueniret hõ hr̃e pec
catũ. 23. q. 4. Nabuchodonoſor. Jtem
Augꝰ Uſq; adeo pctm̃ volũtariũ malũ
ẽ vt nullo mõ ſit malũ niſi ſit volũtari
um. 15. q. i. §. ꝓ̃. circa fi. Con. Tho. i 4º. di.
.39. Silr̃ ⁊ oẽs theologi. A. Jdẽ in ſũ.
libº. 3º. ti. 30. q. 9. B. Si ſacerdos cele
brans recolit ſe cõmiſiſſe aliqd̃ morta
le. vide s̃. miſſa. §. 8º. Et de tenẽtibꝰ opio
nes diuerſoꝝ magiſtroꝝ s̃. opio. §. ꝓ̃.

Erſonatus. vide ſu pra. di 72

gnitas. §. ꝓ̃.

Ertinacia ẽ oppoſituꝫ vitio molli

ciei ⁊ v̈tuti perſeuerantie: de
quibus habeẗ s̃. mollicies.

Jgnus quid ſit? Rꝰ ſm̃ Hoſt. eſt obliga

tiõ rei licite ꝑ debito facta. Fit aũt ad
maiorẽ securitatẽ. qꝛ tuti⁹ ẽ pignori in
cũbere q̃ agẽ in personã: vt in Insti.
de obli. q̃ ex deli. nas. §. furti. Unde qñ
trãsit i ptãtẽ creditoris dr̃ pign⁹. sꝫ si re
manet apud debitorẽ dr̃ hypotheca. sꝫ
quãtũ ad actõem nõ differũt. A. Jõ
in sũ. li. 2. ti. 7. q. 77. B.

Quot modis intelligant̃ aliq̃ tacite
pignori obligata? R. sm̃ Hosti. Mul
tis modis. Nã si qs tibi dotem ꝑ aliq̃
ꝑmiserit oĩa bona sua tacite obligant̃
Itẽ ꝑ restituẽda dote vxori oĩa bona
mariti obligãtur tacite ẽt si extraneus
. s. q mulierẽ nõ hꝫ in ptãte dotẽ ꝯfert.
. C. de rei vx. ac. l. vnica. De hoc vide s.
dos. §. 2. ꝛ xi. qui incipit. Quid si mari
tus. Itẽ oĩa bõa ꝯductoris iuecta ꝛ illa
ta i rustico ꝑdio sciẽte dño nisi ad tp̃s
iferãtur tacite obligata sũt dño ꝑ pen
sione. In vrbano aũt nõ distiguo vtrũ
dñs sciat vl̃ nesciat. C. de locato. l. certi.
Itẽ bõa tutoꝝ ꝛ curatoꝝ tacite obligã
tur minorib⁹ ꝑ eoꝝ officio aut si nõ ad
ministrauerũt. C. de admi. tu. l. ꝑ offõ.
Itẽ bona p̃ris tacite obligãt̃ filiis ꝑ re
bus aduẽticiis ꝛ ꝓciis eaꝝ. vt. C. de bo
nis q̃ liber. l. cũ opꝫ. Itẽ bona m̃ris cõ
uolantis ad scd̃as nuptias sũt filiis ꝓo
ris m̃rimonii tacite obligata vt eis re
stituat que a ꝓori marito lucrata fuit.
. C. de scd̃is nup. l. hac edictali. §. pl̃t. A.
Et ibi pꝫ q̃ hec restitutio faciẽda ẽ sal
tẽ p⁹ mortẽ m̃ris: cũ interim ip̃a hẽat
vsufructũ. B. Itẽ bona defũcti taci
te obligãtur ꝑ legatis ꝛ fideicõmissis. C.
cõmunia de le. l. i. A. Idem i sũ. eo. ti. q.
. 74. B.

Que res pignori obligari pñt vl̃ nõ?
R. sm̃ Hosti. Obligari pñt tam res ꝓ
sentes q̃ future: vt fruct⁹ pẽdẽtes. par
tus ancillaꝝ. fetus pecoꝝ. ꝛ ea que na
scent̃. ff. eo. ꝛ que nondũ. Itẽ res corpo
rales ꝛ incorporales: vt cautões ꝛ etiã
noĩa debitoꝝ. ff. eo. cũ ꝯuenit. Itẽ vsu
fruct⁹. ff. eo. si is. Itẽ seruitutes rustice
vt. s. q̃diu pecunia soluta nõ sit his ser
uitutib⁹ creditor vtat̃. Et si infra certũ
diẽ nõ fuerit reddita creditori vendere
vicino valeat. ff. eo. sed an vie. Sed hic
caue ab vsura. sicut dr̃. i. §. 7. A. Et
ibi pꝫ q̃ q̊ ad vsũ talis ꝯuẽtio nõ valet
qꝛ ẽ feneraticia. lꝫ lex ꝑmiserit i dicta
. l. sed an. B. Urbane aũt seruitutes
nõ debẽt sic pignorari. Et rõ ẽ ne ex va
rietate vsus vtẽtiũ edificia destruant̃
ꝛ inutilia fiant. ff. eo. si is. §. fi. Pignori
aũt obligari nõ pñt: vt Gof. refert. res
sacre vt vasa ꝛ ornamẽta. vt. C. d̃ sacro
san. ec. l. sancim⁹ nemini. A. nisi etiã
suꝑflua vasa hẽat ꝛ debitum vrgeat.
B. Et ibi excipit̃ cã r̃dẽptõis captiuo
rũ: vt ꝑ ea possint pignorari: vt i tex. q
seqtur. A. Neq̃ aliũde ex reb⁹ mobi
lib⁹ solui possit: vt i tex. q seqt̃. B. io.
. q. 2. hoc ius. Uel nisi i aliis cãis necessa
riis in qb⁹ res eccl̃e alienari pñt. 12. q. 2.
aurũ. vide s. alienatio. §. p̊. Sed nec res
eccl̃e pñt pignori obligari. In auc. de
alie. ꝛ emphi. §. ꝛ qm̃. coll. 9. Itẽ liberi
hoĩs nulla est obligatio: qꝛ ꝯ̃ria ẽ liber
tati. ex̃ eo. c. 2. C. de ac. ꝛ obli. l. obes. C. q̃
res pigno. l. qui filios. in auc. vt nulli iu
di. §. qꝛ ꝯo. col. 9. In casib⁹ tñ tenet obli
gatio liberi hoĩs: vt i redempto ab ho
stib⁹. C. de capti. ꝛ postli. reuer. l. fi. A.
Ubi pꝫ q̃ talis remanet obligat⁹ q̊usꝫ
satisfecerit ꝑ ꝓcio sue redẽptõis saltẽ
seruitio qnquẽnii. B. Itẽ ob nccita
tẽ famis pater filiũ obligare põt. C. de
p̃ri. qui fi. dis. l. 2. ꝛ s. emptio. §. fi. A. ꝛ
ibi de hoc i additõe. Et idẽ qd̃ in h. §.
notat̃ in sũ. eo. ti. q. 75. B.

An si qs res suas obligat intelligãt̃
futura? R. De pñtib⁹ ꝛ futuris sensisse
ꝓsumit̃. C. q̃ res pig. ob. pñt. l. fi. Sed in
telligit̃ exceptũ omne illd̃ quod specia
liter obligaturus non erat: vt vestes.
supellectilia que in vsu hẽbat. ꝛ silia.
. C. q̃ res pig ob. pñt. l. i. A. Addita. l.
obligatõe. cũ sequẽtib⁹. ff. d̃ pigno. Jõ
etiã nõtur in sũ. eo. ti. q. 75. B. Sed
bene intelligunt̃ obligata iura ꝛ actio
nes. C. de senten. pas. l. si ademptis. ꝛ. l.
casus. Si vero dicat mobilia ꝛ immo
bilia ꝛ se mouentia: non ob hoc intelli

gunt actões ⁊ nõia siue credita. C. de ꝑ
to. pigno. l. i. Idẽ dõ de his q offerũt ec
clesie oĩa bona sua. Itẽ q obligat istru
mẽta, ⁊ de agris ⁊ de oĩb⁹ q̃ ibi ɔtinent
sensisse vr̃. C. q̃ res pig. ob. pñt. l. 2.

Quãdiu pign⁹ remanet obligatũ?
R℞. Quãdiu ẽt vn⁹ denari⁹ remanet ad
soluẽdũ. C. de distra. pigno. l. q̃diu. A.
Idẽ in dicta. q. 75. i fi. ⁊ in dicta. l. q̃diu.
pȝ ꝙ pign⁹ põt ẽt vẽdi: lȝ maior pars
ꝑcii: sed nõ integra fuissȝ soluta B.

Utrꝫ eccl'astici reddit⁹ siue stipẽdia
possint pignorari vl' obligari? R℞ scd̃ȝ
Inno. Nõ pñt obligari spãli ɔuẽtõe: sȝ
a iudice ꝑ debito canonici; ⁊ ex cã iudi
cati pñt obligãi. ar. C. d̃ excep. rei iu. sti
pẽdia. ff. d̃ re iudi. ɔmodis. Iõ Ber. ex̃
d̃ fideiuſ. ꝑueñit. Uide s̃. locatio. §. vlti.
A. Iõ qd̃ h̃ hr̃ i sũ. eo. ti. q. 76. Et vr̃ in
telligẽdũ qñ aliũde nõ põt debitꝫ satis
fieri. Al' nec ẽt ꝑ iudicẽ videt̃ posse obli
gari: vt in dicta. l. stipendia. B

Utrꝫ vti pignore sibi obligato sit
vsura? R℞ ßm Tho. scd̃a scd̃e. q. 78. Si
pign⁹ sit res aliq̃ cui⁹ vsus ꝑcio extima
ri põt dȝ ille q mutuauit ɔputare vsuȝ
illi⁹ rei in estimatõeȝ ei⁹ qd̃ mutuauit
alioqn idẽ ẽ ac si pecuniã acciperet ꝑ
mutuo qd̃ ẽ vsurariũ: nisi forte eẽt tal'
res c⁹ vsus sine ꝑcio solȝ ɔcedi int̃ ami
cos: sic̃ pȝ de libro ɔmodato. A. Iõ i
sũ. eo. ti. q. 77. B. Et h⁹ itellige ꝙ sit
vsura si vtat̃ pignore ɔsẽtiẽte d̃bitore
Si ꝟo eo nolẽte eẽt furtũ. ff. d̃ furtis. l.
pignore.

Quid de expẽsis factꝫ a creditore i
pignore? R℞ ßȝ Ray. Creditor põt exi
gẽ vl' ɔpẽsare nõ solũ expẽsas q̃s fecẽit
colligẽdo fruct⁹: sȝ ẽt q̃s fec̃ bona fide
circa rẽ pignoratã: puta colẽdo fundũ
vl' pascẽdo iumẽtũ. ⁊ h⁹ nisi fuerit imo
derate. A. vel ẽt tãte ꝙ eaꝝ occasio
ne d̃bitor nõ possit rẽ redimẽ: vt i. l. de
qua statiȝ. Et idẽ qd̃ hic nõt̃ i sũ. e. ti. q.
79. B. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed
fruct⁹ quos ꝑcepit vl' ꝑcipe debuit cõ
putabit i sortẽ. C. de pigno. ac. l. 2. ⁊ ex̃
eo. cũ contra.

Quid si pign⁹ periit vl' deteriorat̃?
R℞. Si sine culpa creditoris periit vel
detioratũ ẽ nõ tenet̃. Et nihilomin⁹ de
bitor tenet̃ soluẽ d̃bitũ, nisi actũ sit ꝙ
amissio pignorꝫ libet debitorẽ. Si ꝟo
cl'pa creditorꝫ: tenet̃ creditor. C. d̃ pig.
ac. l. 2. 4. ⁊ 5. A. Iõ i sũ. e. ti. q. 80. B.

Quid aget creditor hñs pign⁹ si pa
rat⁹ cõputare fructus in sortẽ petit re
siduũ debiti? R℞ ßm Ray. Põt qdẽ pe
cuniã mutuatã ꝑ actõeȝ ꝑsonalẽ petẽ.
C. de pigno. ac. l. q̃uis. ⁊ l. distractꝫ. Itẽ
põt pign⁹ alteri pignorare. C. si pign⁹ pi
gnori. l. i. ⁊ 2. Sȝ nũqd possit pign⁹ ven
dere habes in se. §. A. Idẽ quod hic
notatur in sum. eo. ti. q. 78. B.

Utrꝫ creditor cui nõ soluit̃ possit pi
gnus vẽdere? R℞ ßm Ray. Si pactum
fuit ꝙ possit vendẽ certo tꝑe vl' modo
vel persone vl' ꝑcio debet creditor de
nunciare debitori: ⁊ postea poterit vẽ
dere ßm formã ɔuẽtã: ⁊ nõ alr̃. Si vero
pactũ fuit de nõ vendẽdo nõ pot̃it vẽ
dere nisi p⁹ trinã denũciatõem factam
debitori vt soluat: ⁊ si nõ soluat postea
poterit vẽdẽ. Sȝ si vendẽt ante tenere
tur furti. Si vero nullũ pactũ fuit suf
ficit vna denunciatio: ⁊ postea elapso
biennio. A. s. a denunciatõe vl' a sen
tentia iudiciali numerãdo: vt in. l. fi. de
qua. s. B. poterit fieri vẽditio. Pro
bantur hec. ff. de pigno. ac. l. si conuenit
de distrahendo. C. de iure do. impetra.
l. fi. A. Idẽ in dicta. q. 78. B.

Quid si pignore vẽdito creditor mi
nus accepit q̃ erat debitum? R℞. Si
hoc vendidit bona fide põt agẽ ad resi
duũ. Et si plus accepit tenet̃ restituere
debitori. C. de iure do. impetra. l. fi. A.
Idẽ in sum. eo. ti. q. 81. B.

Cui ⁊ ɔ̃ quẽ dat̃ actio ꝑsecutiua pi
gnoris siue hypothecaria? R℞ ßȝ Host.
Datur creditori ɔ̃ quẽlibȝ possessorem
ff. eo. l. pignoris. ⁊ l. debitorẽ. ita qdem
ꝙ si possessor hȝ titulũ lucratiuũ: tunc
creditor hẽt eleciõem vtrꝫ agat ꝑsona
lit̃ ɔ̃ d̃bitorẽ vl' hypothecãie ɔ̃ possidẽ
tem. C. eo. distractis. ⁊ l. ꝑsecutionem.

Et idē si hȝ titulū onerosū si fuit frau
dis cōscius.s.qꝛ sciebat rē alíis obliga
tā.Sed si nō fuit fraudis ꝯscius nō pōt
creditor ꝯ eū agere quousq; egerit con
tra debitorē ꝛ fideiussorē ꝛ mādatorē.
ꝛ postea agi poterit ꝯ pignoꝝ possesso
res. A .Idē in sū.eo.ti.q.82. B.

Cui ꝛ ꝯ quē daṫ actio pignoraticia?
R°ſm Ray.Pōt agere debitor vł hēs
ei⁹ ꝯ creditorē vel heredē ei⁹ vel aliuȝ
si forte creditor rē sibi pignoratā i aliū
trāstulit.nā ꝛ iste possessor teneṫ cōpu
tare in sortē nō solū fruct⁹ quos ip̄e ꝑ
cepit:sed ēt oēs quos āṅteriores perce
perūt a tp̄e p̄mi ꝯctus.ꝛ sic soluto resi
duo restituē dȝ pign⁹.ex̄ eo.cū ꝯ. A .
Idē in dicta.q.82. B .De pignoratio
nib⁹ q̄ vocāṫ rep̄salie. vide.i.rep̄salie

Irata. Pirate oēs ter in
anno ab ore sūmi
pōtificis excōicanṫ:vt Hosti.
refert ꝛ ita ē. A .Idē etiā nōt domin⁹
An.de bu.cū Io.an.in.c.excōicationi:
ex̄ de raptoribus. B.

Lacere. Utrꝫ velle pla
cere sit pctm̄.vi
de s̄.adulatio.§.plt.

Ollutio. Utrꝫ per pollu
tiōem i somnis
amittaṫ ꝟginitas? R°ſm Al.
Non.eo ꝙ volūtas ꝛ deliberatio non
imediate voluptati coit⁹ cōiungantur.
A .nisi seq̄tur placitū.Un̄ vt nōtur in
sū.li°.3°ti.3 q.22.Ul.dicit ꝙ si placet de
lectatio pollutōis nocturne an̄ vł post
credo ꝙ ꝟginitas ē amissa.Idē credo
de eo qui cām huic pollutōi dat i vigi
lia ꝑ cōsensū i turpē delectatōem vel
actū:qꝛ tūc hec duo ꝯiungūtur in rōe
vni⁹ pcti.Et sicut pollutio ꝯseq̄ns pre
missoꝝ alterū in vigilia corrūperet ꝟ
ginitātē.sic ē ꝛ hic.Sed si ꝑ venialem
negligētiā circa delectatōes carnales:
vel repletōem cibi siue pot⁹:vł ꝑ aliđ
silē ei⁹ deṫ occasio p̄ter intētōeȝ:nō cre
do ꝟginitatē amitti.Et addit Ul.dicēs
Pollutōem aūt appellam⁹ eā solā q̄ ē
ꝑ emissionē semis.Hoc aūt iō dixi⁹ qꝛ
triplex hūmor de mēbris genitalibus
fluit.s.semē vrina ꝛ humor silis semi
ni q ē medi⁹ inter semē ꝛ vrinā.ꝛ distil
lat incēdū ꝓpṫ solū tactū femine:vel ꝓ
pter auditū aliq̄rū turpiū.Sed ꝑ solaȝ
seminis resolutōem amittiṫ ꝟginitas.
qꝛ ip̄a sola supplet locū coit⁹ vel com
plet ei⁹ delectatōem.hec ibi. B .Utrꝫ
pollutō nocturna īpediat cōionē: vide
s̄.cōicare.§.5°.

Utrū pollutio q̄ i somnis icipit ꝛ in
vigilia terminaṫ sit pctm̄? R° ſȝ Tho.
in 4°.dis.9.Pollutio q̄tū ad rōem me
riti vel demeriti magis iudicaṫ ſm p̄n
cipiū qđ est in dormiēdo q̄ ſm finem
q est in vigilādo.qꝛ corꝑalis mot⁹ non
pertinet ad meritū vel demeritū: nisi
ſȝ ꝙ a volūtate cātur.Ex q̊.n.excitat⁹
est mot⁹ i dormiēdo nō subiacet volū
tati vigilātis vlteri⁹ nec reputaṫ eui
gilasse q̊uis ꝑfecte vsū libi arbi.r̄cuꝑa
uerit.Pōt tn̄ ꝯtingē ꝙ in ip̄a vigilatio
ne pctm̄ oriaṫ:si qdem pollutio place
at ꝑ delectatōem.qđ quidē erit venia
le pctm̄ si talis placētia sit ex surreptio
ne.mortale aūt si sit cū deliberato con
sensu p̄cipue cū appetitu futuri. Ipsa
āt postplacētia nō facit p̄teritā pollu
tōem pctm̄.Qđ si placeat vt nāe exo
neratio vel alleuiatio pctm̄ nō crediṫ.
A .Idē i sū.li°.3°ti.24.q.74.Et aduer
tēdū ꝙ pollutio nocturna i se nō habȝ
pctm̄ cū nō subiaceat iudicio seu ptāti
rōis.Pōt āt hr̄e in sua origine morta
le vel veniale ſm q̄litatē rei vn̄ oriṫ.s.
cogitatōis seu crapule:vt colligiṫ ex di
ctꝭ ꝑ Tho.scđa scđe.q.154.arti.5°.Itē ꝛ
i suo accn̄te.s.ꝑ ꝯplacētiā:vt p̄tactū ē.

Opulus. Quot homies
faciūt pplm̄?
R°.Decē.io.q.3.vnio. A .Ibi
h°nōt glo. B .sicut duo faciūt ꝯgre
gatōem.ex̄ de elec.c.p̊.ꝛ tres collegiuȝ.
.ff.de ꝟb.sig.Nerati⁹.ꝛ tn̄ retieṫ i vno.
.ff.qđ cuiusq; vniuer.no.l.sicut munici
piū.io.aūt aut.2o.faciūt turbā.ff.vi bo.
rap.l.fi.§.p̊. A .Immo .l.p̄tor.2°.§.p̊.
Et ibi dr̄ ꝙ.io.vel.2o.faciunt turbam.

B Quatuor aũt vel q̃nq̃ porci vł decem oues faciũt gregẽ.ff.de abigeis.l.oues. A .Idẽ i sũ.li.º 3.º ti.30.q.15. vbi ẽt ex hoc arguit̃ ꝙ põt dici pplm scandalizari qñ.x. q̃ues ⁊ honesti de poplo scãdalizant̃:lꝫ in pplo sint ẽt mille. B.

Portio canonica.

De portõe canonica circa sepłturas. vide.ĩ.sepultura 3.º Itẽ de portione legitima filiorꝫ ⁊ hedũ.vide supra legitima.per totũ.

Postulatio

quid sit?R.º fm Hosti.lꝫ Gof.dicat ꝙ postulatio ẽ gr̃e petitio.ar.ex̃ eo.bone.Tu dic ꝙ postulatio ẽ alicuiꝰ psone que eligi ꝓhibet̃ non ꝓpt̃ vitiũ sed ꝓpt̃ defectũ q tñ postulatũ nõ oĩo ĩhabilẽ reddit ad ꝓuidẽdũ eccłie ꝯcors ⁊ certa capituli petitõ. A .Idẽ in sũ.li.º 3.º ti.26.q.13. B.

Quis sit postulãdꝰ vel nõ? R.º scd̃ꝫ Hosti.In p̃mis q̃dẽ non põt postulari criminosus:puta ꝑiurꝰ homicida : vel inobediẽs.Tales.n.nec eligi nec postulari pñt.ex̃ eo.c.p̃.⁊ 2.º Itẽ nõ ꝓfessus tacite vel exp̃sse nõ postulat̃ in reglarez ꝓlatũ:sicut nec eligit̃ : ex̃ de elec.cum cãm.⁊.c.cũ ad nr̃am:nisi nccitate instãte:q2 tũc posset dũmõ in regula fuerit cõpetent̃ instructꝰ:sicut põt colligi ex̃ de elec.cũ monasteriũ.⁊.c.officii.§.fi. Itẽ non postulat̃ epilẽticꝰ:sicut nec eligit̃:ex̃ de elec.cũ int̃ canõicos: nisi forte sit liberatꝰ ita ꝙ iã ꝑ ãnũ fuit liber .33.di.cõiter. B Et ibi ꝓꝫ ꝙ si talis ceciderit cũ clamoribꝰ seu vexatõibꝰ: i ꝑpetuũ nõ admittit̃. B .Itẽ nec mutilatꝰ:q2 talis oĩo inhabilis ẽ : ex̃ de corpo.viti.exposuisti.De hoc.ĩ.vitiatꝰ corpore.§.2.º ⁊ ibidẽ de multis vitiis corporalibꝰ ꝑ totũ.Itẽ nec bigamꝰ vł irregularis.q2 talia ⁊ siłia oĩo ĩhabilẽ reddũt. Qd̃ si talis defectꝰ ẽ qui nõ reddit oĩo ĩhabilẽ admittit̃ postulatio.iõ postulari põt si defectꝰ sit i etate.ex̃ eo. A .s. de elec. B .cũ nobis oliꝫ.§.płt.⁊ vlt. Itẽ si defectꝰ sit i ordinibꝰ. Nã ad oẽs dignitates hñtes curã postulãdus ẽ q nõ est in sacris:ex̃ de elec.dudũ p̃.§.fi. ex̃ de eta.⁊ q̃li.a multis. Itẽ si sit defectus in natalibꝰ:ex̃ de elec.inotuit.Itẽ si sit ep̃s:ex̃ eo.c.fi.Et si talis eligeret̃ : ñ valẽt.vt ibi hr̃. A .Idẽ i dctã.q.13. B.

Utrꝫ clicꝰ aliene diocesis sit postulãdus vel possit eligi? R.º fm Ber.ex̃ de elec.⁊ si vnanimit̃. A .h.º c. nõ videt̃ ibi hr̃i. B .Quãuis clici non possint dimittẽ eccłias suas siñ ꝯsẽsu ep̃orꝫ suorũ:nihilominꝰ eligi pñt siue i sua siue ĩ aliena diocesi:ex̃ de elec.cũ int̃ canõicos. A .Hꝰ nõt glo.i.c.inotuit.ex̃ de renũ.⁊ addit ꝙ si ep̃s malitiose denegauerit licẽtiã cõpellẽdus erit per suũ supiorẽ.ex̃ d̃ iure pa.nullus.Et idẽ nõt̃ in dicta.q.13. B.

Utrꝫ religiosus debeat postulari vł eligi? R.º Diuerse fuerũt hactenꝰ opiones.Hodie tenet̃ indistincte ꝙ siue in suo mõasterio siue ex̃:siue ẽt ad ep̃alẽ dignitatẽ eligi dꝫ:vt nõt̃ ꝑ Io.an.ex̃ d̃ elc.nullꝰ.li.º 6.º A .Et i dcõ .c.nullꝰ.vr̃ ex p̃sse colligi.ubi ẽt dr̃ ꝙ nullꝰ p̃t eligi i p̃latũ rligiõis nisi fuẽit exp̃sse ꝓfesꝰ. B

Si aliq̃s eligat postulãdo vł postulãdũ vł i postulãdũ vł postulet eligendo vł eligẽdũ: vł i eligẽdũ:⁊ hiꝰ hẽs s̃. electio.p̃.§.18.º q incipit.In oĩ.

A q̃ sit aliq̃s postulãdus? R.º Si sit ep̃s a papa postulãdꝰ ẽ:ex̃.e.c.fi. Si ꝟo patiat̃ d̃fectũ i ordie vł etate dꝫ postulari ab eo q i hac ꝑte dispẽsare põt.Uñ si aliq̃s.20.ãnorꝫ postulet̃ ad dignitatẽ siñ cura:ab ep̃o põt postulari. Si cum cura:a papa:vt s̃.dispẽsatio.§.płt.⁊ fi. Si ꝟo sit defectꝰ q2 ẽ clicꝰ aliene diocesis vel subest alt̃i vt religiosus ⁊ hiꝰ:ñ dꝫ ꝙ postulet̃:sꝫ eligi põt: vt dictũ est s̃.§.3.º ⁊ 4.º A .Ad hoc põt reduci qd̃ nõtur i sũ.eo.ti.q.13. B.

Quis põt postulare? R.º fm Hosti. Qui ⁊ eligẽ põt:ex̃ eo.bone.2.º §.ceterꝫ.⁊ ꝑ to.ex̃ d̃ elc.inotuit.⁊ valꝫ siũ admittit̃ postłatio si ꝯcors fuẽit.s.si ab oibus fiat.vł saltẽ si due ꝑtes ꝯsẽtiũt: q2 tũc idẽ ẽ ac si oẽs ꝯcordarẽt.ał ñ facile ad

mittit᷑:ex̄ ꝺ elec.ſcriptū.§.fi.nec reqrit᷑
forma ↄcilii:ex̄ ꝺ elec.qꝛ ꝓpt̄.ſ. vt fiat
ꝑ modū ſcrutinii ꝛ formatōis decreti.
A .i.ſꝫ formā dcti.c.qꝛ ꝓpt̄. B .q̄uiſ
ſꝫ q̊ſdā reqrat᷑ ꝛ tuti⁹ ſit. A .Ad h° fa
cit qꝺ hr̄ i ſū.eo.ti.q.15.ꝛ ſe. B.

Quis ē effect⁹ poſtulatōis? R°. qꝛ po
ſtulatōe admiſſa tanq̄ꝫ rite facta pote
rit poſtulat⁹ ↄfirmari:ac ſi elect⁹ fuiſſꝫ
ex̄ de elec.cū monaſteriū. A .ꝛ ſic ſer
uat curia ad vitādū circuitū:ꝛ nos ſer
uare debem⁹:lꝫ de ordine iuris videat᷑
vt ꝑ poſtulatōeꝫ p̊ qs habilitet᷑ vt poſ
ſit eligi:exinde ↄfirmari ſm Hoſ.ꝛ Ho
ſti.ꝛ i ſū.eo.ti.q.17.ꝑ.c.inotuit.in fi.ex̄ ꝺ
elc̄.vbi n̄ vr̄ bn̄ ꝓbari ꝙ talis ſit ordo
iuris. B.

Utꝝ ꝑ poſtulatōem aliqꝺ ius acqui
rat᷑ poſtulato? R°. ſꝫ Jo.an. ſuꝑ 6°. Si
poſtulatio ↄcors fuerit vel ſaltē a dua
b⁹ ꝑtib⁹ fcā:pēdet qdē a gr̄a gnāli.ſꝫ tn̄
ſꝫ q̊ſdā peti pōt ↄfirmatio.ex̄ ꝺ elec.cū
mōaſteriū.ꝛ.c.officii.§.fi.Et ſi taleꝫ ad
miſerit ſuꝑior dicet᷑ facē grāꝫ:ſi nō ad
miſit facit iiuriā.ff.de aq̄ q̄ti.ꝛ eſti.§.
plt.Si āt nō ſit facta i ↄcōdia vl̄ a dua
b⁹ ꝑtib⁹:ſꝫ ex cā:tūc depēdet a gr̄a ſpā
li:ex̄.e.poſtulatōeꝫ.ꝛ.c.bone. A .vt pꝫ
in ſū.eo.ti.q.18.Hoſti.dicit. Quicquid
alii dixerit ſic diſtiguo: aut duo poſtu
lantur aut vnus poſtulat᷑ ꝛ ali⁹ eligit᷑.
Si duo poſtulāt᷑ aut i alteꝝ ↄueniunt
due ꝑtes capl̄i ꝛ poſtulatio fit ex cā.pu
ta ꝓpt̄ vrgētē nccītatē aut euidētē vti
litatē eccl̄e aut alteꝝ iſtoꝝ deficit. In
p̊ cāu acqrit᷑ ius poſtulātib⁹ adeo ꝙ ēt
ↄfirmatio peti pōt ar.ex̄ de elec.cū mo
naſteriū.ſꝫ n̄ acqrit᷑ ius poſtulato: niſi
fuerit ſuꝑiori poſtl̄atio p̄ntata. tūc.n.
ius ſibi acqret᷑.Nō tn̄ aget poſtl̄at⁹ ne
p̄ſūptuoſe ſe igerē videat᷑.ar.ex̄ ꝺ elc̄.
q̄lit̄.veꝝ in modū ꝺnūciatōis forte ad
mittet᷑ ob vtilitatē eccl̄e:ar.ex̄ de elec.
publicato.Qꝺ ſi neut᷑ duoꝝ poſtl̄atoꝝ
hꝫ duas ꝑtes vl̄ hꝫ ſꝫ nō fit ex cā:nō iu
ri:ſed gr̄e initit᷑.Si aūt vn⁹ eligit᷑ ꝛ ali⁹
poſtulat᷑ ꝛ i poſtulatū due ꝑtes ↄueni
unt ꝛ fit ex cā.p̄fert᷑ poſtulatio ꝛ vicit
electōeꝫ:ex̄ ꝺ elc̄.ſcriptū.Qꝺ ſi vn⁹ de
duab⁹ ꝑtib⁹ deficiat vl̄ cā nō ſubeſt ele
ct⁹ obtinet:vt in dicto.c.ſcriptū.Et hec
ꝟa ſi ꝑſone ſint idonee. aliogn ꝑſona
idonea electa ↄ̄ ꝑſonā poſtulatā min⁹
idoneā q̄uis duas ꝑtes hēat:obtiebit:
ex̄ ꝺ elc̄.dudū p̊.§.fi.ꝛ dcō.c.ſcriptū. B.

Utꝝ poſtulātes variare poſſint? R°.
ſꝫ Hoſti.Uariare pn̄t re itegra ſ. quo
uſq̄ꝫ miſerit ꝓ ↄfirmatōe petēda. Aliq
tn̄ dicūt ꝙ nō.ſicut de electōe: vt ſup̄.
electio p̊.§.15°. q icipit. Publicato. Si
tn̄ poſtulātes ꝛ ſuꝑior a q̊ poſtulat᷑ cō
cordarēt poſſēt reſilire nō obſtāte ↄ̄di
ctione poſtulati. A .Ideꝫ in ſum.eo.
ti.q.10.ꝛ.19. B.

Poſtulati a papa q patiūt᷑ i ordib⁹
vl̄ etate defectū tenēt᷑ i mag̃ ꝑte ſua
re conſtitutōem:ex̄ ꝺ elec.cupiētes.de
q̄ dcm̄ ē ſ̄.electio p̊.§.4°. A .H°. ꝓbat᷑
i dcō.c.cupiētes.ad fi.vbi ēt pꝫ ꝙ idē ē
de oib⁹ aliis poſtulatis p̄terq̄ꝫ de his q
ſūt alligati aliis eccl̄iis. B.

Utꝝ ep̄s poſtl̄at⁹ ꝺbeat ↄſētire? R°.
ſꝫ Jo.an.li°.6°.Ep̄s poſtl̄at⁹ ad aliā eccl̄i
am ſic dꝫ rn̄dē.Nec ↄſētio nec diſſētio.
ſꝫ i h° volūtati dn̄i pape me ſuppono:
ad h°.8.q.1.i ſcriptur. A .H° vr̄ ſat ꝓ
bari i dcō.c.cupiētes.ad fi. B.

Poſtulatio ſiū poſtl̄are ſꝫ iuriſtas
ē deſideriū ſuū ſiū amici ſui i iure apꝺ
eū q iuriſditōi p̄eſt exponē vl̄ alteri⁹
deſiderio ↄ̄dicē.ff.de poſtu.l.1.Et ꝺ iſta
poſtulatōe hēs ml̄ta.3.q.7.§.tria.

Rebenda.

Quid ſit p̄
bēda ſiū ca
nonia? R° ſm Hoſti. Prebē
da eſt ius percipiendi ꝓuentus in ec
cleſia competens tanq̄ꝫ vni ꝺ collegio.
ꝛ naſcitur ex canonia ſicut filia. qꝛ ex
quo aliquis habet canoniam debꝫ ha
bere ꝛ prebendam:extra eo.c.relatuꝫ.
Prebēda igit᷑ ꝓp̄e conſiſtit in fructuū
perceptione. Canonia aūt in iure alic⁹
q in canonicū receptus ē ad quod ius
poſtea ꝑtinet p̄benda.ſtallus in choro
vox in capitulo: vt in dicto.c. relatum.
A .Idem in ſum.lib°.3°.ti.13.q.17. B.

dignitas ꝟo qd sit: vide s̄. dignitas. ꝛ ibi. quid personatus. ꝛ30.

Utrū in receptōe canonicoꝝ ꝛ collatione ꝑbendaꝝ absentes canonici vocādi sint? R̄°. Si cōmode fieri valeat vocandi sūt nisi cōsuetudo hēat eos ad talia nō vocari. alr̄ qđ in eoꝝ absentia fieret eis instātibꝰ irritari dꝫ: ex̄ eo. cum i ecclesiis. li°. 6°.

Receptum.

vide sup̄ obedientia ꝑ. 2°. 3°. ꝛ. 4°.

Redicator.

Sciendū ꝙ offm̄ ꝑdicatōis oibꝰ laicis ē īrdictū: ex̄ de hēti. sicut i vno. Itē nō dꝫ admitti ad ꝑdicādū q dic̄ se ꝑ visionē missū a đo nisi ꝓbet. sicut ꝛ Moyses ꝓbauit miraclo: de ɔse. dis. 2. reuera. Sꝫ tn̄ sufficit ad ꝓbatōem bonoꝝ testimoniuꝫ. Un̄ nꝫ clic̄ꝰ admittit nisi mittat: ex̄ de hēti. cū ex iniuncto. § ꝑ. Epi ꝟo vbiqꝫ ꝑdicare possūt nisi ab alieno ep̄o in eiꝰ diocesi ꝓhibeant. Nullus aliꝰ pōt nisi ab apostolica sede vel ab episcopo loci hanc habeat potestateꝫ: ex̄ de hēti. excōicamꝰ. §. qꝛ ꝟo. Et si ꝑdicat in mortali pctō mortalit̄ peccat: vt pōit Tho. in 4°. dis. 19. Sed an teneat eē ɔfessus vide s̄. ɔfessio. 2°. §. 5°. A. Et ibi latius in additōe. Et idē qđ in hꝰ ꝑncipio nōt i sū. li°. ꝑ. ti. 5°. q. 19. ꝭm Hosti. B.

Officiū ꝑdicatoꝝ est ꝑcipuū i eccl̄a dei: ex̄ de hēti. cū ex iniūcto. Et mltis ꝑuilegiis dotat: ex̄ de sta. regu. ꝙ dei timorē. ex̄ de exces. ꝑla. nimis. ꝑ. ꝛ 2°. A. In his capl̄is dr̄ spālr̄ de ꝑuilegiis ꝑdicatoꝝ ꝛ minoꝝ: qꝛ ꝑdicatoꝝ ordo ꝛ fratrū minoꝝ tāqꝫ fideles clypei orthodoxe fidei spāli sūt hodie ꝑuilegio đcorati ꝭm Hosti. ꝛ in dicta. q. 19. B.

Predicator dꝫ hr̄e tria ꝑcipua. ꝑ vt sit interiꝰ caritate ardēs. i. Cor. 13°. Si linguis hoium loquar ꝛ angeloꝝ: caritatē aūt nō hēam factꝰ sū velut es sonans: aut cymbalū tiniēs. 2° vt sit exteriꝰ vita lucēs. Gregoꝰ in omel. de decē ꝟginibus. Cuiꝰ vita despicit restat vt eiꝰ ꝑdicatio ɔtēnat. 3. q. 7 §. por. Nā q bn̄ ꝑdicat ꝛ male viuit: deū instruit quō eū ɔdēnare đbeat. 40. di. mlti. xi. q. 3. ꝑcipue. 3°. vt sit ad actū ꝑdicādi ɔpetēs. In q̊ q̄tuor sūt ei attēdēda. ꝑmū ē tp̄s .s. aptuꝫ. Un̄ sup illud .2. Timoth. 4°. ꝑdica ꝟbū ista oportune iportune. ait Gregoꝰ. Dicturꝰ iportune ꝑmisit oportune. qꝛ apud auditoꝝ mētes ipsa sua vilitate se destruit si hr̄e oportunitatē iportunitas nescit. 44. dis. sic rector. in fi. Scđꝫ est locꝰ. qꝛ fieri dꝫ ꝑdicatio vl̄ in eccl̄ia: vel in alio publico ꝛ honesto loco: nō āt i ꝑuatis locis vl̄ domibꝰ: ꝛ per occulta ɔuēticula laicoꝝ ne forte oriat suspitio heresis. 30. dis. si qs ex̄. Math. 10. Quod in aure audistis ꝑdicate sup tecta. ex̄ de hēti. cū ex iniūcto. circa ꝑncipiū. Tertiū ē q̄litas audiētiū. Nā sapiētibꝰ ꝛ doctis alta ꝛ ꝓfunda ꝑdicare ꝑt. simplicibꝰ ꝟo pauca ꝛ plana. i. Cor. 2°. Sapiam loqmur inter ꝑfectos. Et. i. Cor. 3°. Lac vobis potum dedi nō escā Non. n. poteratis. ꝛc̄. Item infidelibus secreta fidei non sunt predicanda: nisi forte signa appererent ꝙ vellent conuerti: ꝛ tunc cū cautela. 42. dis. in mandatis. Quartū est qualitas dicendorū .s. vt vtilia doceat. Isai. 48°. Ego dominus docēs te vtilia. Nō itaqꝫ fabulas aut grāmaticalia ꝛ hiꝰ. 86. di. cū multa A. Hec videt fuisse dicta Ray. vt in sū. li°. 3°. ti. 9. q. i. B. De q̄stuariis ꝑdicantibus. vide. i. q̄stuarii. Quomō predicatores possint cū excōicatis ꝑticipare: ꝛ ab eis recipe. vide s̄. excōicatio. 6°. §. 3°. ꝛ cū raptoribus. i. restitutio 5°. §. fi.

Redo

dicit qcūqꝫ alios ꝑdat iniuste. Et possumꝰ q̄tū ad p̄ns quatuor modos ponere. In primis quidem dicuntur predones qui viatores expoliant rebꝰ suis: vt dr̄ s̄. latro. 2° dr̄ ꝑdo miles qn̄ accipit ꝛ tollit a personis vltra stipendia sibi ɔstituta. 15. q. i. militare. 3° sūt ꝑdones ꝑlati qui vt ꝓcurationem ipēdant legato vl̄ siles expēsas faciāt plus extorquēt a subditis q̄ soluāt: ex̄

de imu.ec.q2 plerict.4.° dr̃ p̄do iudex si
ue officialis pecunias idebite accipiēs
.C.ad.l.iul.repe.oēs. hec Hosti.
Que pena p̄donis? R.° ſm Ray. Ea
dē pena ē p̄donis q̄ ⁊ raptoris cū vtq̄
raptor ſit. Et iō quos par facin⁹ coing
nat pena o3 ſil comitari.15.q.3. ſane. vi
de.i.raptor p̄.§.p̄.

Relatus q̄lis eē debeat
colligē ex r̄gu
la ap̄lica quā hēs ſ.ordinad⁹.
§.p̄. Jtē p̄la p̄tinētia ad p̄latos ſ.ep̄s.
⁊ ſ.correctio p̄.⁊ ſ.obediētia.p totum.

Presbyter. quere.i.ſa
cerdos. Jtē
ſ.ↄfeſſor.⁊ ↄfeſſio.p totū. Jtē
ēt ſ.eucharistia.3.° Jtē ēt ſ miſſa.

Prescriptio q̄d ſit? R.°
Preſcri
ptio vl̄ vſucapio eſt acq̄ſitio
dñii p ↄtinuatōem poſſeſſionis tp̄is a
lege diffiniti.ff.de vſucapi.l.3. Et p̄p̄e q̄
dē p̄ſcriptio ē i imobilib⁹: vt in domo
⁊ in agro. Hēt ēt locū in reb⁹ incorp̄ali
bus: vt i ſeruitutib⁹ actōib⁹.⁊ hi⁹. ex̄ ō
cā poſ.⁊ p̄p̄e.cū eccl̄ia.16.q.3.quas actō
nes. Uſucapio x̄o ē de mobilib⁹ ⁊ ↄple
tur triēnio.ſed p̄ſcriptio req̄rit maius
tp̄s: vt iā dicet̄. A .Ad p̄dicta facit i
Inſti.de vſucapi.in p̄n.° B .Al̄ x̄o q̄c
q̄d de p̄ſcriptōe dr̄ ⁊ de vſucapione in
telligi o3.
Que res p̄ſcribi pñt vl̄ q̄ ñ pñt? R.°
Gnāl̄r oēs res ⁊ oē ius p̄ſcribi pōt: ex̄
eo.ad aures.C.de p̄ſcrip.30.vel.40.an.
ſicut in rē. Excipiūt̄ q̄dam. In p̄mis q̄
dē i crimibus nullo tp̄e p̄ſcribit̄: ſ3 po
tius ex diuturnitate tp̄is augēt̄: ex̄ de
ſimo cū in eccl̄e.34.q.5.q̄ō deo. Jtē nō
p̄ſcribit̄ ↄ obediētiā viſitatōem ⁊ ↄ p
curatōem q̄ rōe viſitatōis debēt̄: ex̄.e.
cū nō liceat.⁊.c.cū ex officii. ex̄ de cen.
cū inſtātia Et talia q̄dē nō p̄ſcribit ſub
dit⁹.q2 ea o3 p̄lato Ali⁹ tñ pōt talia p̄
ſcribē: vtputa abbas: vl̄ ali⁹ p̄lat⁹ pre
ſcribit ↄ ep̄m circa ſubditos ei⁹. Et ſic
dicit Inno.in h° cāu l3 ſubdit⁹ aliq̄liter
p̄ſcribat: nō p̄ſcribit noīe ſuo ſ3 potius
noīe alteri⁹ cui de ſubiectōe rñdet: vt
in dicto.c.cū ex officii. Jtē eccl̄e ⁊ cet̄a
ſacra vel religioſa loca.decime.p̄mitie
⁊ oblatōes.nullo iure pñt a laici p̄ſcri
bi vel poſſideri.16.q.3.§.pōt. ex̄ de pre
ſcrip.cām que.⁊.c.ſi diligēti. Et de hoc
ſ.decime.3.° §.xi.° q̄ incipit. vtrū decime
p̄ſcribi. Jtē nō pōt p̄ſcribi limes: vl̄ q̄ō
adhēt limiti ep̄atuū vl̄ p̄rochiarū.16.q.
.3.lic3.⁊.c.int̄.ex̄ de p̄roch.ſup eo. Rō ē
ne termini ep̄atuū vel p̄rochiarū ↄfun
dant̄. A .Q̄ō bñ colligit̄ ex iurib⁹ al
legatis. B .Limes tñ p̄diorū pōt pre
ſcribi.16.q.4.volum⁹.ex̄.e.q2. Jtē nec
liber hō pōt p̄ſcribi.16.q.3.§.pōt. Jtem
res publice q̄ ſūt in vſu pp̄li Romani
vel aliarū ciuitatū. vt vie platee.pōtes
aq̄duct⁹.⁊ hi⁹ nō p̄ſcribunt̄. Intellige
nec in toto nec i parte.ff.ō vſucap.l.vſu
capionē.C.de op̄i.pub.l.p̄ſcriptio. A .
In dcā.l.vſucapionē.dr̄. Uſucapionem
recipiūt maxie res corp̄ales except̄ re
bus ſacris ſcis public̄ pp̄li Romani ⁊
ciuitatū. Jtē liber̄ hoib⁹. B .Jtē pu
blice functōes ſiue ciuilis canon q̄.ſ.
ſolui o3 reipublice p agris nō p̄ſcribū
tur a colonis: vt i dcō.§.pōt. Jtē poſſeſ
ſiones agrorū nō p̄ſcribūtur a colonis.
.C.de p̄ſcrip.30.vel 40.an.male agit̄.
Jtē res furtiue vel vi poſſeſſe ſeu etiā
q̄ naſcūt̄ ex eis nō p̄ſcribunt̄ aut vſuca
piunt̄: vt in Inſti.de vſucap.§.furtiue
A .Idē q̄ō in h°.§.nōt̄ in ſū.li.2.°ti.5.q.
124.ſm Ray.⁊ Hoſti. B.
Que ſūt ſp̄ēs p̄ſcriptōis? R.° ſcd̄m
Ray. Omiſſis m̄lt̄ aliis due ſt̄. Una ē
.ſ.longi tp̄is vt.10.annorū int̄ p̄ñtes. vl̄
20.int̄ abſētes.⁊ intelligūt̄ p̄ñtes q̄ ſūt
in eadē p̄uincia.ſed hodie debēt intel
ligi in ciuitate ſm Ac. vt nōt̄.C.de pre
ſcrip.lon.tēp.cū i longi. A . In glo. q̄
ēt aſſiḡt rōem.q2 hodie ſingule ciuita
tes hēnt ſua regimia: ſicut oli3 ſingule
p̄uincie. B .De re x̄o nō differt vbi
cunq̄ ſit. vt i ea.l. Alia p̄ſcriptio ē lōgiſ
ſimi tp̄is. vt 30.vel.40.annorū.⁊ hec lo
cū h3 int̄ laicos vl̄ p̄uatas p̄ſonas.16.
.q.3.§.pōt. Cōtra eccl̄as x̄o quaſcunq̄

neccia ē ꝑscriptio.40.ānoꝝ: siue ꝑuata ꝑsona siue eccl'ia ꝯ eccl'am ꝑscribat.16. .q.3.q̄s actões. A .Et ibi subdit. Usu capiõe triēnii ꝑscriptõe suū locū hn̄ti bus. B .Et.q.4.nec decēnii. Excipit Romana eccl'a ꝯ quā non ꝑscribit nisi spatio cētū ānoꝝ.16.q.3.nemo.ex̄ eo. cū nob. A .Idē in sū.eo. ti.q.125.nisi ꝙ ibi nōt ſm Hosti.glo.Ray.ꝛ Ul.ꝙ pn̄ tes itelligūt q sīt i eadē ꝓuincia. B.

Quid si possedi rē tuā te pn̄te per.5. ānos ꝛ demū te absente ꝑ alios.5? R°. Nō est cōpleta ꝑscriptio: ꝫ sicut dupli cat ꝯcēniū vbi nullo tꝑe fuisti pn̄s. sic te abn̄te dꝫ duplicari qcq̄d de decēnio restabat: vt C.de ꝑscrip.lon.temp.auc. ꝙ si qbusdā. A .Idē i dcā.q.125.scd̄m eūdē Hosti. B.

Utꝝ i ꝑscriptõe reqrat bona fides? R°. Sic ſm canones. Scd̄m aūt leges reqrit bona fides i ꝑscriptõe.10. vl'.20. ānoꝝ.C.de ꝑscrip.lon.tēp. in auc. male fidei. A .Ibi dr̄. Male fidei possesso re alienāte cessat vsucapio: ꝛ longi tē poris ꝑscriptio si ver⁹ dn̄s ignorat ius suū ꝛ alienatõem factā. Spectat ergo 30.ānoꝝ defensio. B .Sed i ꝑscriptio ne.30.vel.40. ānoꝝ nō reqrit.16.q.3.§. pōt.ꝛ ex̄ eo.vigilāti.C.de ꝑscrip.30. vel 40.an.cū notissimi.ꝛ.l.si qs ēptõis: nisi velis dicē leges ipas eē correctas.ex̄.e. .c.vlt.qꝺ pōt papa facē ꝓpt ꝑiculū aīe vt s̄.papa.§.plt. A .Poti⁹ vr̄ an̄plt. Et sic ē vitas ꝙ dicte leges sīt correcte ſm Ray.Hosti.ꝛ Inno.ꝛ Ber.vt nōt i sū.eo.ti.q.130. B .Et reqrit bona fi des nō solū ab initio: ꝫ ēt in q̄libꝫ ꝑte ꝑscriptõis: vt in dicto.c.vlt.ꝛ.c. vigilā ti.ex̄ de reg.iur̄.possessor.li°.6°. Sꝫ scdꝫ leges vbi requirebat bona fides suffi ciebāt tm̄ eaꝫ ab initio hūisse: vt i dcō .§.pōt.ꝛ in dcā.l.cū notissimi. que vt di xi ꝓpt ꝑiculū aīaꝝ nō hn̄t locum. Hec nōt Io.an.sup dicta regl'a. A .Et h° satis exꝑsse colligit in dicto.c.fi.vbi dr̄ Diffinim⁹ vt nulla valeat absꝫ bona fi de ꝑscriptio tā canonica q̄ȝ ciuilis: cuꝫ gnāliter sit oī ꝯstitutõi atq̄ȝ ꝯsuetudini

derogādū: q̄ absꝫ pctō mortali nō pōt obseruari. Un̄ oꝫ vt q ꝑscribit in nulla parte tꝑis rei hēat ꝯsciam lesā aliene. Et si aliq doctores videātur dicē ꝙ ꝑ scribat debitū spatio.40.ānoꝝ etiā ab eo q sciebat se debitorē: pōt intelligi veꝝ qn̄ ex hac scia nō ꝯstituit male fi dei: puta q2 ex rōabili cā cogitabat cre ditorē sibi remisisse nō petēdo ꝑ tā lon gū tp̄s cū potuisset petē si voluissꝫ. Sꝫ in dubio r̄mittē nō ꝑsumit nisi ex ami citia vl' parētela: vl' alia ꝯiectura aliꝺ ōn̄dat: cū nemo estimet rē suam iacta re.ff.de ꝓba.cū de indebito. Itē iuris ignorātia nō facit aliquem bone fidei possessorē.vt si qs credat pupillū vel illū qui curatorē hꝫ posse rē suā aliena re sine auctoritate tutoris aut curato ris.ff.de vsucap.nunq̄ȝ.ſꝫ Ray.glo.ei⁹. ꝛ Ul.ꝛ in sū.eo.ti.q.126. Itē mala fides vēditoris seu ꝑncipalis auctoris nocet q̊ ad ꝑscriptõeꝫ.10. vel.20.annoꝝ: vt in auc.male fidei.C.ꝺ ꝑscrip.lō.tē. Itē qn̄ res fuit furto seu vi possessa: nisi post ea redieīt i liberā ptātē dn̄i. Al'ꝯt mala fides auctoris nō nocet ꝑscribēti. i In sti.de vsucap.§.furtiue cū seq̄ntib⁹.ꝛ nōt in dcā.q.126. Itē si qs hēat ꝯsciam dubiā nō vr̄ bone fidei. q2 hec ē bona fides vt recipiēs credat tradētē eē do minū: vel hēre ꝓbabilit ius alienandi .s.ꝙ sit ꝓcurator vel tutor.ff.ꝺ.vb.sig. .l.bone fidei.ꝛ nōt in dcā.q.126.ꝛ glo.in .c.si diligēti.ex̄ eo.nisi fuissꝫ dubiū scru pulosū ꝛ nō rōnabile.q2 si ei nō ꝯsētiat non obsistit bone fidei.ex̄ de sen. exco. inquisitioni. B.

Utꝝ ille q ꝯpleta ꝑscriptiõe incipit hēre malā fidē teneat restituē? R° ſm Hosti. Si ex oī ꝑte ꝑscriptõis habuit bonā fidē iā res illa facta ē sua ꝯ bn̄fi cio iur̄. Un̄ tūc nō ē dꝺ ꝙ hēat ꝯsciam rei aliene: ꝫ tm̄ rei q̄ fuit aliena. Idem Ber.Io.an.ꝛ q̄i oēs. A .vt pꝫ i sū.eo. ti.q.131. B .Si tn̄ qs hr̄et ꝯsciaꝫ i ꝯriū ꝛ nō posset eā deponē teneret ad resti tutõem. A .Hoc fuit dictū Ray. vt pꝫ in dicta.q.131. B.

Sꝫ qs dr̃ possessoꝛ bone fidei? R̃n°
Bona fides intelligit cū aliqs credit
tradētē eē dn̄m: vl' hr̃e ius distrahēdi:
lꝫ erret in fcō. ff. de xb. sig. l. bone fidei
Et hec bona fides p̄sumit: nisi pbetur
ꝯtriū. ar. ff. de pba. veri⁹. Qñꝫ tñ p̄sumi
tur ꝯtriū ppter denunciatōem. C. de rei
ven. si fundū. vel qꝛ mercat ꝯ leges. C.
de agri. ꝛ censi. l. quēadmodū. li° xi° vel
si emit a pcuratōe meo p collusionē: l'
qꝛ emit a pdigo vl' luxurioso cui bōis
interdictū ē. ff. p emptoꝛe. qui fundū.
§. qui sciēs. ꝛ. l. si quis A. Et ibi dr̃ ꝙ
emēs ab eo q stati in malos vsus con
sumptur⁹ ē p̄sumit male fidei: nec ibi
distinguit vtꝝ sit ei interdicta admistra
tio bonoꝝ vel nō. B. Nōnt hec ex̄
eo. si diligēti. Idē Jo. an. A. Hec in
telligenda sūt bm ea q̄ añ pximū. §. po
sita sunt in additione. B.
Utꝝ in p̄scriptōe reqrat iust⁹ titul⁹
R°. Si ius cōe vel p̄sūptō nō ē ꝯ posses
soꝛē suffic bōa fides: at necesse ē allʼare
titulū ꝛ pbari: nisi allʼet p̄scriptio tāti
tpis c⁹ ꝯtrii n̄ sit mēoꝛia. ex̄ e. epm. li° 6°
Utrū in p̄scriptōe reqrat possessio?
R°. Sic. ꝛ dꝫ eē ꝯtinua: qꝛ si iterrūpat
possessio interrupta est p̄scriptio. 16. q.
3. §. pōt. ex̄ eo. illud. Sed si fiat interru
ptio ciuilis. s per litis ꝯtestatōem non
currit āmodo p̄scriptio qꝛ p̄sumit titu
bare ꝛ malā fidē hēre. Hec Jo. an. ex̄ ꝺ
reg. iur. sine possessiōe. li° 6° A. hoc p
bat in dicto. §. pōt. 16. q. 3. B.
Qualr̃ iterrūpat possessio nālr? R°
bm Ray. per occupatōem aque siū flu
minis occupantis fundū. Iteꝫ p violē
tam deiectōem: vel ēt si res sit a posses
soꝛe furto sublata. ff. de vsucap. nāliter
Itē si quocunqꝫ mō amisit possessionē
seu aīum deserēdi hūit. ff. de serui. vꝛb.
pdi. si heres. §. p̄. Cō. Inno. A. Con. ēt
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 127. ad fi. vbi etiā
dicitur bm glo. Ray. ꝙ solo aīo pōt qs
desinere possidere: lꝫ nō possit solo aīo
acquirere possessionem. B.
Quō p̄scriptio inter̄rūpatur ciuilit?
R° bm Ray. In iudicio trib⁹ modis. p̄
mō p libellū pncipi oblatū. Et h° valet
tm̄ i qbusdā actōib⁹ q̄ ānales vocant:
qꝛ p⁹ ānū nō pn̄t moueri: sicut ē actio
iniuriaꝝ ꝛ q̄dā alie. in Insti. de ppe. et
tēpo. ac. circa pncipiū. Per talem ergo
oblatōem libelli perpetuātur. 2° p q̄re
lā iudici factā ꝛ conuētōem rei. Et hoc
valet in oībus actōib⁹. C. de p̄scrip. 30.
vel. 40. ānoꝝ. sicut in rē. Itē i oib⁹ actō
nib⁹ interrūpit p̄scriptio p lit. ꝯt. C. de p̄
scrip. 30. vel. 40. annoꝝ. l. fi. A. Itē 3°
p lit ꝯtes. ꝛ hec i oib⁹ valet: vt dicta. l.
fi. que p Ray. ad h° allegat. ꝛ ad scōm
allegat. l. sicut in rē. C. de p̄scrip. 30. vel
40. annoꝝ. Et ad pmū facit. l. 2. C. qñ li
bel. pn. ob. ꝛ idē p oia dicit in q̄i litis cō
testatōe. i. qñ aliqs ꝯuētus i iudicio su
per rebus imobilib⁹ quas possidet no
mine alieno noīat dn̄m in iudicio. ꝛ re
poꝛtatis indiciis in quib⁹ denunciet do
mino vt veniat aut mittat: ipo quoqꝫ
nihilomin⁹ dn̄o legitimis edictis voca
to a iudice nō ꝯpareat idē dn̄s: tunc. n.
lis est quasi ꝯtestata ꝯ eū q̄tū ad iter
ruptōem p̄scriptōis. ex̄ vt lite nō ꝯtes.
qm̄. ꝛ notatur in sū. eo. ti q. 127. bꝫ Ray.
ꝛ glo. ei⁹. B. Extra iudiciū xo iterrū
pit qnqꝫ mōis. p̄ mō p vsuraꝝ solutōeꝫ
per quā interrūpit p̄scriptio que currē
videbatur contra creditoꝛē nō petēteꝫ
debitū. C. de p̄scrip. 30. vel 40. an. cum
notissimi. 2° mō interrūpit p secūdā cau
tōem qñ debitoꝛ facit nouā cautōem:
vt in dicta. l. cū notissimi. 3° p ptestatio
nē: vt qñ quis iusto metu. vl' alia cā im
pedit⁹ nō pōt rē suā petē. ꝛ ptestat co
rā iudice oꝛdinario vl' coꝛā publicis p
sonis. ex̄ de offi. oꝛ. pastoꝛalis. ex̄ de ap
pel. si iust⁹. 16. q. 3. §. si pōt. A. In dcō
c. si iustus. dicitur: ꝙ p̄fata ptestatio
quando non pōt haberi iudex: potest
fieri coꝛā bonis viris: nec distinguitur
vtrū sint persone publice vel nō. B.
4° per denunciatōem factam colono:
ex̄ vt lite non cōtes. c. qm̄. C. vbi in rem
actio expe. pōt l. 2. A. Ista denuncia
tio fit p citatōem factā de parēdo iur i
coꝛā iudice sup re quam possidet noīe

alieno ꝫm glo. Ray. vt in dicta.q.127.
vbi ⁊ oia que i isto.§.hñtur nõnt scd̃m
Ray.Ul.⁊ Jnno. B .5° ꝑ synodalē ꝓ
clamatõem: vtputa aligs sacerdos ꝓ
clamat in synodo gnāli vel ꝓuinciali:
ꝙ ali⁹ sacerdos tenet rē eccle sue.extra
eo.sanctorum.

Jn qb⁹ casib⁹ nõ currit ꝓscriptio: lꝫ
nõ int̄rũpat? R° ꝫm Ray. Jn septē.ꝓ ē
tpe ꝓlati q male alienauit rē eccl'e. Nā
q̄diu ipe viuit. A .⁊ tenet eccl'am ꝫ
eũ. Ray. vt in sũ.eo.ti.q.128. B .ñ cur
rit ꝓscriptio ꝯ eccl'am: vt nõt.16.q.3.si
sacerdos.2° toto tpe vacatiõis eccl'ie q̄
petē hēt.3° si ꝓlat⁹ ei⁹ hētic⁹ fuerit. De
his duob⁹ ex̄ eo.c.ꝓ.⁊.c.auditis. 4° tpe
scismatis.ex̄ eo.cũ nob. A .Jbi dr̄ ꝯ
ꝓscriptõe q̄ nõ currit ꝯ Romanā eccle
siā tpe scismatis. B .5°tpe excõicatio
nis ipius ꝓlati nisi sit negligēs i peten
do absolutõem: ex̄ de ꝯces.ꝓben.q2. 6°
ꝯ eũ q ē in etate pupillari. C. in qbus
cāis nõ ē neces.l.fi. A .Jbi gnāl'r dicit
de oib⁹ minorib⁹: vt ꝯ eos nõ currat ꝓ
scriptio nisi 30.vel 40.annoꝝ. Sꝫ in .l.
sicut in rē.C.de ꝓscrip.30.vel.40.an.dr̄
ꝙ ꝯ pupillũ nulla currit ꝓscriptio. B.
7° qñ qs iusta cā ipeditus non põt agē
ex̄ de appel.ex rõne.ff.qb⁹ ex cau. ma.
.l.ꝙ qdē.⁊.l.nõ eniꝫ. A .Jbi dr̄. Nõ.n.
negligētib⁹ subuenit: sed nccitate reꝝ
impedit]. B .16.q.3.porro. ex̄ ꝯ elec.
ne ꝓ defectu. De hoc vide.i.§.pl't. A.
Jdē i dicta.q.128. B.

Utꝝ currat ꝓscriptio ꝯ eum q aliqd
diu soluit sine cā? R°. Nõ currit sꝫ põt
retinē qd̃ nõ ꝯ iure ꝓstitit ēt si diu illd̃
soluerit. C. de agri.⁊ cēsi.l. litib⁹. ex̄ de
censi.ꝓuenit.16.q.3.clerici.⁊.c.si eps. A.
Jdē nõt glo.10.q.3.c.q2. Nõtur ēt i dcā
.q.128.ad fi. B.

An currat ꝓscriptio ꝯ eũ q non põt
agē? R°. Regularit̄ ñ currit nisi postq̄
qs agē põt iure nõ ipediēte. Uñ ꝯ filiũ
familias nõ currit ꝓscriptio in reb⁹ ad
uēticiis nisi ex q̄ fuerit libat⁹ a p̄ria po
testate: nec mulieri in dote nisi soluto
mr̄imonio vl' viro vrgēte ad iopiā: nec
creditori nisi exñte debiti petēdi ꝯditi
one: vel adueniēte die. Probāt hec. C.
de ānali excep.l.1.⁊.§.fi.⁊.C. de iure do.
.l.in reb⁹.§.ois.⁊.C.de ꝓscrip.30.vl'.40.
an.l.cũ notissimi.§.illud aũt. Ex q̄ nota
ꝙ si credidi tibi certũ vsq̄ ad decē ānos
nõ icipit currē ꝓscriptio ꝯ me: nisi post
illos decē ānos. A .Hoc hr̄ i dicto.§.
illud. Et idē qd̃ i h°.§.nõt in sũ. eo.ti.q.
129.ꝫm Ray. B.

Resumptio tripl'r dr̄. Prio mõ
circa aliũ ꝫ ꝙ iuriste cõit su
mũt quā ⁊ Hos. diffinit sic. Presũptio
ē alic⁹ facti dubii qñꝫ plena qñq̄ semi
plena ꝓbatio. Et de hac hēs s̄. cõicare
.§.18° q incipit. Utꝝ corp⁹ xp̄i õbeat da
ri suspect].⁊ s̄.cl'ic⁹ 3°.§.fi.⁊ s̄.mr̄imoniũ
8°.§.3°.ex̄ eo.ꝑ totũ. A .Et q̄le peccatũ
possit circa hoc occurrē: pꝫ ꝑ Nico. de
lira sup.7° Math.vbi dicit. Sciēdum
ꝙ aligs põt ꝓsumē seu iudicare malũ
de ꝓrio mľtiplr̄. Uno° ex euidētia facti
vt cũ aligs iudicat aliquē homicidam
q2 vidit eũ iterficē hoiem. Et h° nullũ
ē pctm̄. Alio° ex signis euidētib⁹: vt si
aligs iudicat fornicatorē aliquē: q2 vi
dit eũ nudũ cũ nuda.solũ cuꝫ sola. Et
hoc sil'r nullũ ē pctm̄.3° mõ ex signis le
uib⁹. Et in hoc iudicio est triplex g̃dus.
Prim⁹ ē qñ ex leuib⁹ signis aligs inci
pit dubitare de bonitate fr̄is. Et hoc ē
pctm̄ veniale: q2 ꝓcedit ex hũana infir
mitate.⁊ hoc nõ vocat iudiciũ.s. ꝓꝓe:
sꝫ suspitio.2⁹ grad⁹ ē qñ ex talib⁹ signis
firmiter tenet in aio ꝙ fr̄ sit malus. Et
h° ꝓꝓe dr̄ iudiciũ.q2 iudiciũ importat
sniam. Et hoc ē pctm̄ mortale si maluꝫ
qd̃ iudicat de fr̄e ex leuib⁹ signis sit de
genē pcti mortalis. Pctm̄.n. mortale ē
qd̃ ꝯriat caritati. Qd̃ aũt aligs ꝓdicto
mõ iudicet fr̄eꝫ ē ꝯ caritatē fr̄nā.3⁹ gra
dus ē qñ ex leuib⁹ signis nõ solũ ꝓdcõ
mõ iudicat: sꝫ ēt ꝓcedit ad pũitõeꝫ fr̄is
sic de facto. Et h° ē graui⁹: q2 nõ soluꝫ ē
ꝯ caritatē: sed ēt ꝯ iusticie eqtatē. Et ꝯ
talib⁹ intelligit illud vbũ. Nolite iudi
care.⁊c̄. B .2° modo dr̄ ꝓsũptio circa

seipm.s.qñ aliquis vltra rõem de seip
so p̃sumit.De qua qdẽ Tho.scđa scđe
.q.130.dicit q̃ opponit̃ magnanimitati
ẽm excessuz.z etiã pz p phm 4.º ethico
rũ.vbi dicit q̃ p̃sũptuosi ꝓpter exteri
orẽ fortunã fiunt despectores z iniuri
atores alioꝝ.Et talis p̃sumptio vt ibi
dẽ dicit Tho.sine dubio pctm̃ est q̃si ꝯ
nalẽ ordinẽ existẽs.s.vt qs assumat ad
agẽdũ ea q̃ p̃ferunt̃ sue ꝟtuti: qđ pti
net ad rõem p̃sumptõis:sicut ip̃m no
men manifestat.Huic g.º p̃sumptõi ẽz
defectũ opponit̃ pusillanimitas: de q̃
hr̃.ĩ.pusillanimitas.z int̃ hec vitia me
dia ꝟtus ẽ magnanimitas.3.º modo dr̃
p̃sumptio circa deũ.s.iordinata de deo
spes.De qua Tho.scđa scđe.q.21.dicit
sic.Sicut falsũ est q̃ ds penitẽtib' nõ
idulgeat: vel q̃ peccãtes ad pniaz non
cõuertat:ita z falsũ est q̃ i pctõ pseue
rãtib' veniaz cõcedat: z a bono opere
cessantib' glĩam largiat̃.Cui extimatio
ni cõformit̃ se hẽt p̃sumptõis motus:
z iõ ẽ pctm̃ min' tñ q̃ desperatio q̃to
magis ꝓpriũ ẽ deo misereri z parcẽ q̃
punire.Et hec p̃sũptio opponit̃ ꝟtuti
spei z vitio desꝑatõis.de q̃ s̃.desꝑatio.

Rimas. Quere s̃.patri archa.

Rimitie. Primitia ẽm Ray.est pars
frugum siue fructuuz dño of
ferẽda. A .Jo i sũ.li.º p̃.ti.15.q.46. B.

Utꝝ hoies teneãtur ad soluẽdũ pri
mitias? Rn.º ẽm Tho. scđa scđe.q.86.
Primitie ꝑtinẽt ad ius nãle.s.vt hõ ex
reb' sibi datis a deo aliqd exhibeat ad
ei' honorẽ.Sz q̃ talib' ꝑsonis .s. sacer
dotib' exhibeant̃:aut đ p̃mis fructib'
aut in tali quãtitate. A .s.ẽm modũ
in veteri testamẽto determinatũ.de q̃
seqtur. B .H.º qdẽ fuit i lege vete
ri iure diuino determinatuz.i noua ãt
lege diffinitur ꝑ determinatõem eccl'e
ex qua hoies obligantur vt p̃mitias
soluant ẽm ꝯsuetudinem patrie z indi
gentiã mistroꝝ eccl'e. A .Con. Ray.
vt in sũ eo.ti.q.47. B .Per qđ con
cludi ẽt põt quib' dãde sint.s.his qbus
est ꝯsuetũ z qui eis magis idigẽt. A.
Jn sũ.eo.ti.q.48.dr̃ ẽm Ray. z Hosti.
q̃ p̃mitie dãde st̃ sacerdoti ꝑrochiali.
Sed Gof.dicit q̃ diuidẽde sũt sicut de
cime: vt ibi.de q̃ s̃. decime 3.º Hec pñt
intelligi nisi aliud appareat de ꝯsuetu
dine: vt p̃tactũ ẽ ẽm Tho. B .Et eo
dẽ mõ pz quota pars sit dãda.Nã z ẽz
Jnno.exquo nõ inuenit̃ exp̃ssuz đ q̃ti
tate relinqt̃ arbitrio danti.nisi ꝯsuetu
do aliud inducat.Unñ z addit Ray.q̃ si
eccl'a eẽt tenuis:nec hr̃et sacerdos vñ
posset sustentari ampli' dãdũ eẽt. A.
.i.ꝯsuetudo eẽt eligẽda ꝑ quã ãpli' sol
uit̃: vel saltẽ media qñ varie sũt cõsue
tudines ẽm eũdẽ: vt i sũ.e.ti.q.49. B.
ar.10.q.2.§.hoc ius.Ubi aũt nõ ẽ ꝯsuetu
do q̃ p̃mitie soluãtur: z est obtẽta a tẽ
pore de quo nõ est memoria: nõ soluẽ
tes ẽm Guil.excusant̃. A .Hoc verũ
ẽz eũdẽ si hi' ꝯsuetudo sit sine ꝯdictõe
obtẽta: vt i dcã.q.49. B.

Rinceps. Quõ p̃nceps z qcunq̃ dñs
scl'aris subsit pape.hr̃ s̃.papa
§.3.º circa fi.Et đ materia p̃ncipis: vide
supra dominus.

Riuilegium quid sit? Rn.º Pri
uilegiũ ẽ p̃uatũ ius ꝯ ius cõe
indultũ.Nã nisi aliqd indulgẽt nõ eẽt
p̃uilegiũ.ex̃ de ꝟb.sig.abbate.ex̃ eo.in
his. A .Jdẽ in sũ.li.º 2.º ti.5.q.159.scđm
Hosti.z Goff. B.

Utꝝ aliqd ꝓsit p̃uilegiũ qđ ꝯtinet
ius cõe? R.º Tale p̃uilegiũ qñq̃ ꝯcedit̃
ex̃ de ꝓcu.q2 in causis.z nõ ẽ frustra. sz
poti' dat̃ multis ex cãis.p̃ q2 magis solet
timeri qđ spãlr̃ ꝓhibet̃ q̃ qđ gnãlr̃.23.
dis.quãq̃. A .Hosti.cui' fuerũt dicta
q̃ i h.º§.hẽnt̃. vt pz i sũ.eo.ti.q.60.in h.º
sic dicit.Magis ꝯsueuit timeri qđ spãli
ter cauet̃ q̃ qđ gnãlit̃ indulget̃. B.
Jtẽ multi qñz sciunt p̃uilegia talia et
ignorãt iura.Jtẽ cũ freqñter iura ma
le obseruẽtur: ip̃a ꝑ p̃uilegia inouant̃:
ex̃ de treu.z pa.c.2.º

Quis possit ꝯcedere priuilegiū? R°.
Quicunqȝ pōt legē facē ⁊ in quib⁹ pōt:
pōt ⁊ ꝑuilegiū indulgere: vt papa ī spi
ritualib⁹. ⁊ qn̄qȝ ēt in tp̱alib⁹: vt in ter
r.a sue tp̱alis iurisdictōis. vel qn̄ iurisdi
tio ad eū deuoluēꝛ: vt dꝛ s̄ papa. §. 4°.
circa fi. Et nō hic scdm̄ Ber. ꝙ eccl̄ia
Romana siue papa nunq̄ꝫ ꝯsueuit ali
quē ꝯ̄ se ꝑuilegiare: ar. C. de sacrosanc.
ec. iubem⁹ nullā. ⁊ ar. ex̄ de ꝑscrip. cum
ex officii. Qd̄ est ꝯ̄ eos q dicūt vł poti⁹
fingunt se hēre ꝑuilegia ꝙ possint iu
dicare de rescripti pape. ⁊ ꝙ absꝫ eorū
approbatōe nō sit ꝓcedēdū ƀm rescri
pta pape ⁊ hi⁹. Itē pōt ꝯcedē ꝑuilegiū
imp̱ator in tp̱alib⁹: sed nunq̄ꝫ in spūa
lib⁹: qꝛ de eis nil pōt statuē. 96. dis. bn̄ q
dē. Itē pōt ꝯcedē ꝑuilegiū ep̄s: ex̄ ꝯ̄ re
li. do. cōstitut⁹. ex̄ de censi. cū venerabi
lis. 16. q. 2. visis. ex̄ eo. cū oliꝫ. 2° rn̄so ꝑ. dū
tn̄ faciat volūtatē sui capl̄i: ex̄ de iure
pa. pastoralis. ex̄ de exces. p̄la. sicut vni
re. Multo forti⁹ p̄triarcha: ex̄ de cle. nō
resi. cū ad h°. A. Hoc fuit dictū Ho
sti. q ⁊ addidit. Et breuiꝛ intelligi pōt:
ꝙ quicūqȝ pōt ꝯstitutōeꝫ facere. ⁊ q̄te
nus ⁊ in qbus pōt: ⁊ ꝑuilegiū ⁊ idulgē
tiā pōt dare. Et idē qd̄ in h°. §. nōꝛ in sū.
co. ti. q. 162. ƀꝫ eūdē Hosti. ⁊ Ber. ⁊ Hof.
B. Quis aūt possit legē facē. regre s̄.
lex. § ꝑ. ⁊ 2°.

Quis possit ꝑuilegiū iterp̄tari? R°.
ƀm Hosti. Si ꝟba sūt obscura siue am
bigua: tūc eius est interp̄tari cui⁹ ē con
dere ⁊ interiꝫ negociū suspēdeꝛ: ex̄ de
sen. exco. inꝛ alia. ex̄ de iudi. cū venisset
Si ꝟo nō sint ꝟba obscura vel ābigua
tūc dꝫ diligēter tenor ꝯsiderari: ex̄ eo.
porro. ⁊ c. recepim⁹. Et poti⁹ insistēduꝫ
est intētōi ꝑuilegii q̄ꝫ verbis. i. q. i. mar
chio. 38. dis. sedulo. ex̄ de ꝟb. sig. itelligē
tia. ⁊ c. in his. Et quātū fieri pōt latissi
me ē iterp̄tandū. ex̄ de dona. cū dilect⁹
. ff. de ꝯsti. ꝑnci. bn̄ficia. nisi ꝑiudicet iu
ri alieno: qꝛ tūc reduciꝛ ad ius cōe. ex̄
de cōsue. cū dilect⁹. §. pl̄t. ⁊ fi. duꝫ tn̄ ali
quid opeꝛ. vt s̄. §. ꝑ. Con. Inno. Ber. ⁊
Hoff. A. Idē i sū. eo. ti. q. 163. B.

Utꝝ ꝑuilegiū amittaꝛ ꝑ actū ꝯ̄triuꝫ
vel nō vtēdo. ⁊ in quāto tp̱e? R°. Multi
circa hoc dixerūt multa. Un̄ Ber. ex̄ d̄
consti. cū accessissent. post mł̄tas opio
nes recitatas cōcludit sic. Meli⁹ vꝛ dd̄
ꝙ sicut sūt diuersa ꝑuilegia ⁊ in diuer
sis casib⁹ cōcessa. sic qd̄libet ꝑuilegiuꝫ
locū hēat in suo cāu: sicut i ꝑscriptōe i
qua diuersa tp̱a requiruꝛ: vide s̄. ꝑscri
ptio. A. Dic ꝙ ꝑuilegiū amittiꝛ aliq̄n
ꝑ actū ꝯ̄triū: quo cāu si sit ꝯcessuꝫ in fa
uorē ꝑsonaꝝ amittiꝛ ēt ꝑ vnicū actuꝫ
ex̄ de ꝯsti. cū accessisset. vbi dꝛ de qbus
dā canonicis qbus fuerat cōcessū ne te
nerētur hēre ꝑmiceriū. Qd̄ si postmo
dū ꝑmiceriū elegerit nō pn̄t amplius
vti dicta cōcessione. Si ꝟo sit ꝯcessum
i fauorē eccl̄e: puta si alicui religioni si
ue monasterio sit ꝯcessū ꝙ non teneaꝛ
soluē d̄cimas: tūc nō amittiꝛ ꝑuilegiū
nisi p̄lat⁹ tanto tp̱e ꝯ̄trauerit. ꝙ ꝑscri
ptio sit cōpleta saltē lapsu 30. ānoꝝ: ex̄
de ꝑuil. si de terra. ⁊ c. accedētib⁹: lꝫ al̄s
ꝑscriptio nō currat ꝯ̄ eccl̄aꝫ nisi. 40. an
nis. qꝛ cū ꝑuilegiū ꝯ̄ ius cōe cōcedaꝛ ci
tius amittiꝛ. Nā de facili res ad nām
ei⁹ reuertiꝛ ƀm Hosti. ⁊ in sū. li. ꝑ. ti. 15.
. q 14. Itē ꝑdiꝛ ꝑ ꝯ̄triam sniam. ꝑ ꝑscri
ptōem. ꝑ renunciatōem ꝑ reuocatōeꝫ.
⁊ ꝑ abusionē. xi. q. 3. ꝑuilegiū. Et de his
pleni⁹ notaꝛ ꝑ Hosti. vt pꝫ in sum. dcā
. q. 14. ⁊ li. 2. ti. 5. q. 164. B.

Sed qd cū aliqs allegat ⁊ oñdit pri
uilegiū: sed nō seruaꝛ ei? R° ƀꝫ Hosti.
Nō dꝫ isti iputari. ff. cōmodati. l. ad eos
nō obstāte si obiiciaꝛ ꝙ nō fuit vsus:
vł ꝙ ꝯ̄triū factū est. Quō. n. vteꝛ ꝑuile
gio q vti nō ꝑmittiꝛ. Nisi forte si snia
ferreꝛ ꝯ̄ eū ⁊ non appellaret: ex̄ d̄ sen.
⁊ re iudi. suborta. Sꝫ ille qui se oppōit
puniēdus ē: ex̄ eo. dilecti. A. Idē i sū.
li. 2. ti. 5. q. 165. B.

Qn̄ ꝑuilegiū dꝫ reuocari? R° ƀꝫ Ho
sti. Nō decet ꝙ reuoceꝛ sine cā. sed cuꝫ
cā pōt ⁊ dꝫ reuocari: vt puta si aliqbus
religiosis cōcessuꝫ sit ꝑuilegiū de non
dandis decimis ꝓpꝛ coꝝ paup̱tatē de
inde ditati sunt: ita ꝙ ēt dando decīas

ꝑnt cõmode sustẽtari: ⁊ nõ dando enor mit ledũtur ꝑrochiales ecclie: dꝫ cessa re priuilegiũ. Et sic intellige ex̃ de ꝯci. suggestum. ⁊ c. nuꝑ. Itẽ si qs nõ seruat ꝑuilegia suꝑioris ꝯcessa subditis: etiã ipsius priuilegium merito reuocatur. extra eo. dilecti. Sed nota hic ꝙ si su perior ex certa scia confirmauit priui legiũ ꝯcessuꝫ ab inferiori nõ poterit re uocari postea ꝑ inferiorẽ. 25. q. 2. ꝑuile gia ꝑ. ⁊ 2º ⁊ c. seqntibꝰ. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 164. ẜm. Hosti. q ⁊ addit. Ideo Imꝑator vel rex ꝑuilegiũ ꝯcessum ec clesie ẽt ꝑ dñm papã quẽ ꝯstat suꝑiorẽ eẽ oibꝰ ex certa scia ꝯfirmatũ nõ pote rit reuocare. B. De ꝑuilegiis exem ptõis ⁊ de ipis exemptis habes plura s̃ exemptus.

Robatio.

Per q̃ aliq̃ ꝓbant? Rñº ẜm Ber. Sicut ꝑ testes ⁊ in strumẽta ꝓbant aliq̃: ita ẽt scriptura antiquoꝝ libroꝝ facit fidẽ: ex̃ eo. cum cãm. ex̃ de ꝑscrip. ad audiẽtiã. Itẽ si re periat scriptura in aliq̃ colũna vel la pide ei stat. 24. q. 2. sane 2º Sed ad hoc Hosti. sic addit. Caue tñ tibi: q2 nõ oia talia faciunt plenã fidẽ: sed illa tm̃ q̃ sub fideli custodia remanẽt: cetera ad minicula ꝑstant nõ ꝓbatõem. A. Iõ in sum. liº 2º ti. 5. q. 177. vbi ⁊ addit ꝙ di cta custodia dꝫ esse etiam publica ẜm eũdem Hosti. B.

Rofessio.

De mã ꝓfessi onis q̃re sup̃. nouitiꝰ. ⁊ ĩ. religio 4º

Romissio.

Quid de il lo qui aliqd ꝓmisit: ⁊ postea nõ facit? Rº ẜꝫ Tho. scd̃a scd̃e. q. 110. Si ille q ꝓmit tit aliqd hꝫ aĩum faciẽdi qd̃ ꝓmittit ñ mẽtit: q2 nõ loqtur ꝯ illud qd̃ gerit in mẽte. Si vo nõ facit qd̃ ꝓmisit: tũc vi det ĩfidelr agẽ ꝑ hoc ꝙ aĩum mutat. Põt tñ excusari ex duobꝰ. Unoº si ꝓmi sit illud qd̃ ẽ mãifeste illicitũ: q2 ꝓmit tẽdo peccauit. mutando aũt ꝓpositũ bñ facit. A. Facit. 22. q. 4. in malis. B. Alio mõ si sũt mutate ꝯditiões ꝑ sonaꝝ ⁊ negocioꝝ. Ut. n. dicit Seneca i liº de bñficiis. ad hoc ꝙ hõ teneat facẽ qd̃ ꝓmisit reqrit ꝙ oia imutata ꝑma neãt. Uñ ⁊ apl's nõ ẽ mẽtitꝰ nõ implẽs: qd̃ ꝓmisit cũ nõ iuit corinthũ. 2. Cor. ꝑ. ⁊ hoc ꝓpt ipedimẽta q̃ suꝑuenerunt. Et nõ ẜm Ber. ꝙ ex nudo pacto siue ꝓ missione orit actio: lꝫ ẜm leges sit ꝯtra Et ꝙ mortalr peccat recedẽs a pacto: nõtur hoc ex̃ de pac. c. ꝑ. A. in glo. Et ad hoc facit qd̃ nõt Tho. scd̃a scd̃e. q. 110. arti. 4º vꝫ ꝙ oẽ mẽdaciũ qd̃ venit ꝯ honorẽ dei vel dãnũ ꝓximi ꝑniciosũ dr ⁊ mortale. B. In altnatiuis ꝓmis sionibꝰ ⁊ debitis electio ẽ debitoris ⁊ sufficit alteꝝ adĩmpleri. i Insti. de act. §. ꝑterea. ex̃ ꝺ reg. iur. l. i altnatis. liº 6º

Rudentia carnis

vtrũ sit pctm̃? Rº scd̃m Tho. scd̃a scd̃e. q. 59. Prudentia carnis ꝓpe dr qñ aliqs bona carnis hꝫ vt vltimũ finẽ vite sue. Hoc aũt manifestũ ẽ ꝙ est pctm̃. q2 ꝑ hoc deordinat circa finẽ vltimũ q nõ ꝯsistit i bonis corꝑis: sed aĩe. Uñ ad Ro. 8º Prudẽtia carnis ini mica ẽ deo. Et siqdẽ prudẽtia carnis ac cipiat ẜm absolutã prudẽtie rõem: ita .s. ꝙ in cura carnis ꝯstituat vltimus fi nis totiꝰ vite: sicut ẽ pctm̃ mortale. A q2 prudẽtia ꝓpe est circa ea q̃ sunt ad finẽ totiꝰ vite studiosa inqsitio: vt põt colligi ꝑ eũdẽ Tho. ⁊ i sũ. liº 3º ti. 34. q. 231. vbi nõnt oia q̃ in hºc. hẽnt. B. Si vo accipiat ẜꝫ rõeꝫ ꝑticlari prudẽtie: sic ẽ pctm̃ vẽiale. Cõtigit. n. qñꝫ ꝙ aliqs iordiate afficitur ad aliqd̃ ꝺlectabile carnis: absꝫ hº ꝙ auertat a ꝺo ꝑ pctm̃ mortale. Uñ nõ ꝯstituit finẽ totiꝰ vite i ꝺlectatõe carnis. Et sic hñe studiũ ad hãc ꝺlectatõeꝫ asseqndã ẽ pctm̃ vẽiale Si vo aliqs curã carnis referat i fineꝫ honestũ: puta cũ aliqs studet comesti oni ꝓpt corꝑis sustẽtatõeꝫ nõ vocatur prudẽtia carnis. q2 sic vtit hõ cura car nis vt ad finẽ ꝑducat. Nõndũ ẽt ꝙ s̃b prudẽtia carnis cõprehenditur etiam

pudētia hᵒ seculi.qꝛ etiā exteriores res mundi appetimᵘ ꝓpter carnē.

Pubes. Require supra. impubes.

Publice hōestatis

iusticia.vide s̄.ipedimētū.13º

Pudicitia. Sicut ponit Tho. scōa se

cūde.q.151.nomen pudicitie a pudore sumit̄ i quo ꝟecūdia significat̄ Et iō opꝫ ꝙ pudicitia ꝓpe sit circa illa de quibᵘ hoīes magis ꝟecundāt̄. Maxime āt ꝟecūdant̄ de actibᵘ venereis: vt dicit Augᵘ 14º de ciuitate dei. Unn̄ neqꝫ actᵘ ꝯiugalis ꝟecundia caret.ꝛ hᵒ iō qꝛ motᵘ mēbroꝝ illoꝝ imperio rōis nō subdit̄. Uerecūdat̄ aūt hō nō soluꝫ de illa mixtione venerea:sed ēt de quibuscūqꝫ signis eiᵘ: vt dicit phs 2º rhetorice. Et iō pudicitia attēdit̄ circa venerea ꝛ p̄cipue circa signa venereoꝝ: sicut sūt aspectᵘ impudici.oscula.tactus. Et qꝛ hec magꝭ solent dep̄hendi: iō pudicitia magis respicit hiᵘ exteriora signa Castitas āt magꝭ respicit ip̄aꝫ veneream ꝯmixtionē. Interdū tn̄ vnū ꝑ alio ponitur.

Punitio sine culpa

nisi subsit cā nō est aliqs puniendus:ex̄ de reg.iurꝭ.sine culpa.libº 6º De punitōe quā hꝫ facē p̄latᵘ.q̄re s̄.correctio p̊. Itē s̄.disciplina. Itē s̄.pena p̊
57 Itē de punitōe an sit dimittēda ꝓpter
73 scādalū: vide.i.scandalū.§.6º

Purgatio quid ē? Rᵒ s̄m Ray. Est ꝯ ob

iecto crimine inocētie ostēsio.s. ꝑ iuramētū vel alio debito mō s̄ꝫ Hos. ꝛ hꝫ duas spēs. Una dr̄ purgatio canōica. Alia dr̄ vulgarꝭ. Canōica fit qn̄qꝫ ꝑ solū iuramētū ip̄ius diffamati:qn̄ꝫ ēt ꝑ iuramētū testiū ꝯpurgātiū.s.ꝛ iurantiū ꝙ credūt illū veꝝ iurasse ꝛ inoxiū eē. Et ista purgatio approbat̄ tāqꝫ bōa .2.q.5.fere ꝑ to. Ulgaris ꝟo purgatio ē que a vulgo iuēta ē: vt ferri cādentis: aq̄ feruētis:seu ēt frigide.duelli.ꝛ hiᵘ. Hec i totū reprobata est tāqꝫ a diabolo inuenta.2.q.5.mēnā.ꝛ.c.ꝯsuluisti.ꝛ.c. monomachiā. Et est ꝯ illud Deutº 6º Math.4º ꝛ Luc.4º Non tētabis dn̄m deū tuū.vt in.c.monomachiā.i fi.ꝛ.22. .q.2.querit̄. Et de ista mā hēs s̄.duellū. .§.plt. A .Idē i sū.li.3º ti.31.q.1.ꝛ.2.s̄m Ray.ꝛ glo.eius. B.

Sꝫ qn̄ ē idicēda purgatio? Rn̄º Qn̄ qs ē publice ifamatᵘ de crimie ꝛ ꝯuici nō pōt seu ēt nō excusat̄:ex̄ de purg.cano.nos int̄ alia. A .vel ēt ꝓpter aliā crimis vehemētē suspitōem: vt i.c. int̄ sollicitudies.ex̄ eo.de q̊.i.§.fi. B.

Sꝫ cū q̊t ꝑsonis dꝫ fieri purgatio? Rᵒ s̄m Ray. Numerᵘ ꝯpurgatoꝝ taxabit̄ arbitrio boni iudicis. Qn̄qꝫ.n. maior qn̄ꝫ minor numerᵘ taxādus ē s̄m ꝙ ifamia vl̄ crimē sūt magꝭ vl̄ minᵘ grauia .2.q.5.p̄sbr.ꝛ.c.oībᵘ.in fi. Un̄ Inno. idixit cuidā decano purgatōeꝫ cū.14. sui ordis.ex̄ de purga cano int̄ sollicitudines.ꝛ cuidā ep̄o idixit purgatōeꝫ cuꝫ duobᵘ abbatibᵘ tm̄.ex̄ de pur.ca.cū in iuuētute. Et ad hoc ex̄ de accu.cum .p. A .Idē i sū.eo.ti.q.8. B.

Quales debēt eē ꝯpurgatores? Rº Si p̄nt h̄ri aliq eiusdē ordis vl̄ dignitatis h̄ri debēt.ex̄ de pur.ca. int̄ sollicitudines. Al̄ si h̄ri nō possint:puta qꝛ illi sūt inimici cū aliis inferioris ordis: vl̄ ēt cū laicis possꝫ qs se purgare.2.q.5.si legitime.ꝛ.c.oibus.i fi.ex̄ de pur.ca.cū in iuuētute.dis.51.clerici. Debēt tn̄ esse viri catholici. A .ꝛ vita ꝓbati.vt i.c. inter sollicitudines.de quo.i. B.ꝛ q ꝯuersatōem ꝛ vitā eiᵘ ēt transacto tp̄e nouerint. A .nō solū i p̄nti: vt in tex. qui sequit̄. B .vt in dicto.c.int̄ sollicitudines.ꝛ.c.se. Quin ēt cū mulieribᵘ religiosis ꝛ honestis possꝫ qs se purgare.15.q.2.i decia.i fi. A .Iō i dcā.q.8. B.

Corā quibᵘ dꝫ fieri purgatio? Rº Si aliqs ē ifamatᵘ apud pp̄lm dꝫ se purgare i publico. Si apd̄ cleꝝ:corā clero. Si i vtroqꝫ casu:corā iudice.23.dis.illd̄.22. .q.5.de crimie. A .Iō i dcā.q.8. B.

Que forma iuramēti in purgatōio
℞. Forma talis erit. Ego. N. iuro ꝙ ñ
feci tale quid per me. nec mādaui. nec
cōsiliū. nec fauorē. nec auctoritatē ḋdi.
dis. 50. si qs viduā. 2. q. 5. auditum. ex̄ de
pur. cano. quotiēs. 2. c. fi. Pōt etiā addi.
Nec ratū habui ꝙ meo noīe factū fue
rit: ex̄ de resti. spo. cū ad sedē. ff. de vi ꝛ
vi arma. l. 3. §. cū pcur. A. Quidaꝫ ēt
addūt. nec sciui. vel si sciui ꝓhibē nō po
tui: vt in dicta. q. 8. vbi notant oīa q̄ in
isto. §. habent. B. Cōpurgatores ꝟo
iurabūt sic. Juro siue iuram⁹ ꝙ credi
mus verū eē illō qđ ip̄e iurauit: ex̄ eo.
quotiēs. Uel breui⁹ ſꝫ Hos. Infamat⁹
iurabit se imunē a crimine de q̊ īfama
tur. A. Hec forma exp̄sse reprobat
ex̄ eo. c. fi. Ideo p̄ma melior ē. B. Et
cōpurgatores iurabūt se credere illuꝫ
verū iurasse.

Quid si infamat⁹ defecerit ī purga
tōe? ℞. Puniet tanꝗ̄ ꝯuict⁹. ex̄ de ac
cu. cū. p. ꝛ ex̄ de simo. de hoc. 2. c. īsinua
tū. Si ꝟo purgatōeꝫ rite fecerit iudex
sine mora ꝛ difficultate dꝫ suspēsioneꝫ
si forte facta fuerit relaxare: ꝛ eū ab in
famia crimis absoluē. A. Et eū boni
testimonii ānunciare. vt in. c. qđ seqt.
B. ex̄ de pur. cano. ex tuaꝝ.

Quid si purgatio ñ fuit rite fcā? ℞.
Si ñ fuit fcā corā suo iudice: vel ēt co
rā eo: sed fuit facta purgatio vulgaris
etiā si infamat⁹ absolut⁹ fuerit: nihilo
min⁹ tenebit iteꝝ canonice se purgare
ex̄ de pur. ca. ex tuaꝝ. 2. c. cū dilectis. A.
Idē in dicta. q. 8. ſm Ray. B.

Utꝝ purgatio sp̄ sit recipiēda qñ in
famat⁹ offert eā? ℞. ſm Ray. Duo ca
sus sūt in qb⁹ nō dꝫ recipi. Un⁹ ē qñ cri
men est notoriū. Alter ē qñ est accusa
tor ꝛ offert ꝓbatōem: ex̄ de pur. cano.
c. 2. ꝛ. c. cū dilectis. A. Hoc fuit dictū
Ray. vt pꝫ in dicta. q. 8. p̄ dictū. c. cū di
lectis. siue. c. 2. quod ad hoc nihil face
re videtur. B.

Utꝝ iudex possit indicē purgatōem
ei quē suspectū hēt ip̄e tm̄? ℞. Nō ni
si forte accusat⁹ fuerit, ꝛ remaneat su
spect⁹ suo ep̄o aut sacerdotib⁹ aūt ho
nestis viris. 2. q. 5. oībus. A. s. qñ ex ip
so ꝓcessu: lꝫ delictū nō sit plene ꝓbatū
tñ accusat⁹ remanet suspect⁹ etiaꝫ soli
iudici: vt pꝫ ī sum. eo. ti. q. 9. vbi hec no
tant ſm Ray. Et facit ex̄ eo. inter solli
citudines. B.

Urgatorium.

Igni purga
torii: etiā si etern⁹ nō sit: miro
tñ mō grauis ē. Excellit. n. oēm penam
quā aliqs vnꝗ̄ passus ē ī hac vita. Nū
ꝗ̄ in carne tanta pena inuēta est lꝫ mi
rabilia martyres passi sint tormēta, ꝛ
multi neqter quāta sepe sustinuerunt
supplicia. hec de pe. dis. 7. c. fi. A. Po
tius vr̄. §. pl̄t. B. Et q̄si eadē. 25. dis.
q̄lis. ī fi. A. Coniūcto. c. g in aliō. B.

Que crimina purgātur ī purgatōio
℞. Nō capitalia ſꝫ minuta. 25. dis. §. al
ea. 2. c. q̄lis hinc. Itē illa pctā de qb⁹ nō
fit sufficiēs pnīa: vt s̄. pnīa p̊. §. 7. ꝛ pe
nitētia 2. §. 4. A. Clari⁹ in purgato
rio purgātur pctā de sui nā venialia:
vel que sunt facta venialia per pnīam
verā si de eis nō est plene satisfactum
de pe. dis. 7. §. fi. B.

Utꝝ exñtes ī purgatorio possint iu
uari ab existētib⁹ ī hoc seculo? ℞. ſm
Pe. Sic. vt pꝫ 2. Math. 12. Sancta ꝛ sa
lubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare
vt a pctis soluant. Nā ꝛ apl's. i. Cor. 12.
loqtur de corpe mystico ad silitudineꝫ
corpis humani. A. Corp⁹ mysticum
dr̄ ecclia Ro. 12. ibi. Multi vnū corpus
ꝛc. B. In corpe ꝟo hūano nā p̄ vnū
mēbrū supplet indigētiā alteri⁹. Ergo
cū gr̄a sit potentior ꝗ̄ nā in corpe my
stico vnū mēbrū pōt supplere indigē
tiā alterius. Et hinc ē ꝙ suffragia mē
broꝝ ecclesie pñt ꝓdesse mēbris idigē
tibus. Quia ꝟo per mortē nō desinūt
eē mēbra eiusdem corpis suffragia vi
uoꝝ pñt ꝓdesse ēt defūctis. Uñ Aug⁹.
Nō ē negādū speꝫ defunctoꝝ pietate
suoꝝ viuētiū posse releuari. Con. Tho.
in 4. dis. 45. A. Idē ī sū. lib. 3. ti. 34.
q. 164. B. Et de hac materia vide. ī.

suffragium.

Urificatio post partum

Utrum ppter partũ debeãt mulieres abstinẽ ab ingressu eccl'ie? R̃n°. Si intrare volũt eccl'iaꝫ ad agẽdũ gratias nõ peccãt: nec sũt ꝑhibẽde. Si tñ ex veneratõe volũt aliq̃ꝫtulũ abstinẽ deuotio eaꝝ nõ ẽ iprobãda: ex̃.e.c.vno

Utrum vir cognoscẽs vxorẽ añ purificatõem p᷒ partũ peccet mortal'r? R̃n°. ſm Guil. Nõ credo: lꝫ videaẗ ꝫ.5.dis.ad ei᷒.33.q.4.si cã.32.q.4.origo.ꝛ.q.7.non solũ. Oia illa capl'a loquũtur de honestate ꝛ consilio. Sꝫ q vxori debitũ reddit his tꝑib᷒ nõ peccat: sed tñ de honestate ꝛ cõsilio nõ dꝫ reddẽ nisi timeaẗ fornicatio: sicut notaẗ dcõ.c.ad ei᷒. A. in glo.q̃ dicit ꝙ iõ his tꝑib᷒ ꝑhibetur vsus m̃rimonialis. qꝛ ex tali coitu nascũtur filii morbosi ꝛ leprosi. Itẽ dicit ꝙ si mulier petit a viro d̃bitũ tꝑe mẽstrui vl' purificatõis nõ dꝫ reddẽ nisi timeaẗ de fornicatõe. Et sic inuit ꝙ dcm̃ Aug. nõ sit de ꝯsilio: sed de debito. Puto ꝙ põt distingui inẗ exactũ ꝛ exigẽtẽ ſm ꝙ p̃dictũ ẽ de tꝑe solẽnitatũ ꝛ ieiunioꝝ.s̃.debitũ cõiugale.§.6°. cũ additionibus. B.

Usillanimitas.

vtrum sit pctm̃? R̃° ſm Tho. scda scde .q.133. Sicut ꝑ p̃sumptõem aliqs excedit ꝓportõeꝫ sue potẽtie dum nitiẗ ad maiora q̃ꝫ possit: ita ꝛ pusillanim᷒ deficit a ꝓportõe sue potẽtie dũ recusat in illud tendẽ qđ ẽ sue potẽtie cõmẽsuratũ. Et iõ sicut p̃sũptio ẽ pctm̃: ita ꝛ pusillanimitas. qꝛ ẽ ꝯ nãleꝫ ordinẽ q̃ vnaq̃ꝫ res nãl'r inclinaẗ ad exeq̃ndã actionẽ cõmensuratã sue potẽtie. Inde est ꝙ seru᷒ accepta pecunia dñi sui fodit i terrã: neq̃ꝫ oꝑatus ẽ ex ea ꝓpẗ quẽdaꝫ pusillanimitatis timorẽ puniẗ a dño: vt hr̃ Math.25°. ꝛ Luc.19°. De p̃sumptõne hr̃ s̃.p̃sumptio.

Uarta

multiplex est. s. falcidia. trebellianica ꝛ legitia siue debita filiis iure nãe q̃ est redacta ad tertiam. De his trib᷒ hr̃ s̃.legitia.§.p̃. Est ꝛ q̃rta đ funeralib᷒: quã debẽt p̃dicatores ꝛ miores đ sepl'turi apđ eos. vt.ĩ.sepl'tura.3°.§.p̃.

Uestuarii.

Questores q discurrũt ꝑ elẏnis ꝑhibẽẗ admitti nisi exhibeãt ꝟas lr̃as apl'icas vel diocesani. A. Lr̃e aũt apl'ice acceptari nõ debẽt p̃usq̃ꝫ fuerit ꝑ diocesanũ diligẽter examinate: vt in cle.abusionib᷒.ex̃ de pe.ꝛ re. B. ꝛ nihil ꝓponãt nisi qđ in lr̃is ꝯtineẗ ꝛ poniẗ forma lr̃aꝝ.ex̃ đ pe.ꝛ re.cũ ex eo. B.

Questuarii tales debẽt eẽ modesti ꝛ discreti ꝛ ne in tabernis aut aliis icõgruis locis hospitẽẗ: nec faciant incongruas expensas: nec assumãt hitũ false religionis.ex̃ de pe.ꝛ re.cũ ex eo.

Ad q̃stuarios nullaten᷒ ꝑtinet p̃dicare: sed tm̃ caritatiua subsidia petere ꝛ idulgẽtiã si quã hñt exponẽ.ex̃ de hereti.vt officiũ.li°.6°. ꝛ in cle.abusionib᷒. de peni. Et si per eos ipediret officiũ inquisitoꝝ possunt ꝛ debẽt ab ipis cõpesci ꝛ remoueri a predicatõe: vt in dicto .c.vt officium.

Questores nõ debẽt cõcedere idulgentias motu suo de facto: nec dispensare sup votis. nec absoluẽ a ꝑiuriis homicidiis ꝛ alis pctis ꝯfitentes sibi. A. Et sic vr̃ eis penit᷒ inẗdictũ offm̃ audiẽdaꝝ ꝯfessionũ. Sed forte hoc intelligiẗ de grauiorib᷒ ꝛ reseruatis: sicꝫ pꝫ in exemplis positi. ꝛ ꝑ rõeꝫ dcẽ cle. abusionib᷒.s.ne auctoritas clauiũ veniat in ꝯtẽptũ. B. Nec male ablata incerta data sibi aliq̃ pecunie q̃ꝫtitate remittere. Nec tertiã aut quartã ꝑteꝫ ꝛ hi᷒ de iniunctis penitẽtiis relaxare. Nec aïaꝫ vt mẽdaciẗ asserũt đ purgatorio trahẽ. Nec plenã pctõꝝ remissionẽ indulgere. Nec a pena ꝛ culpa absoluẽ. Et oia p̃uilegia sup p̃dictis vel aliquo p̃dictorũ reuocata sũt: vt i cle. abusionibus.de pe.

Raptor pº .s. quã do per
violentiam quis rapit
res alienas. Cuius pena
ē ſm leges ꝙ si agatᷣ in
fra ānū ciuiliᷣ puniᷣ ĩ q̈druplū cõputa
ta.s.ipſa re. Poſt ānū ꝟo in ſimplū .ff.
vi.bo.rap.l.i.ꝛ.2.Et ad iſtã penã raptor
q̄dem teneᷣ ſolū poſtq̄ ꝯdēnat' ē: vt
ponit Tho.ſcõa ſcõe.q.62. A .De hº
lati' ē dictū s̄.pedagiū.§.2ºcū additiõe
B .Si ꝟo agaᷣ crimĩaľr: tūc ꝑpť vim
ſine armis puniᷣ in tertiã partē bono
rū ꝛ fit ĩfamis.ff.de vi pu.l.i.ꝑ rñſo.ꝛ .l.
fi.Et de hº vide s̄.infamis.Si aūt cum
armis: puniᷣ deportatõe.s.q2 deporta
baᷣ in inſulã ꝛ ꝑdebat oĩa bõa ſua: vt
in Inſti.de pub.iudi.§.Itē lex iulia.de
vi.Scõm canones ꝟo raptor multipli
citer puniᷣ. Et p̄ma pena eſt q2 excõi
catur.s.ab illo ep̄o in cuius ep̄atu rapi
nã fecit: ex̄ eo.c.ꝑ.6.q.3.placuit. Itē3 de
negaᷣ ei pnĩa: niſi reſtituat ablata: vľ
plenã ſecuritatē ꝺ r̄ddēdo faciat ſi ha
beat vñ poſſit.Si ꝟo cū hēret vñ poſ
ſet diſtulit accip̄e pnĩam vſq3 ad mor
tē: ꝛ ſic ñ põt ſatiſfacere: ſi petat pnĩa3
dabiᷣ ei ꝛ ēt viaticū.Si ꝟo decedit im
penitēs: tūc ꝛ viaticū ꝛ ſepultura ꝺne
gabiᷣ: ex̄ eo.ſup̄ eo.ꝛ.c.in lr̄is. Qꝺ ſi ñ
hēat vñ reddat: nec hēdes nec ꝑping
volūt ſatiſfacē: ip̄e tñ ꝯtritus facit qꝺ
põt lȝ tarde: nõ ꝑuabiᷣ pnĩa ꝛ viatico:
ſed tñ ſepultura ꝺenegabiᷣ: qꝺ ſtatu
tū ē ad terrorē alioꝝ. Preſbyteri ꝟo q
ꝯ̄ p̄dicta fecerit ſepeliēdo ip̄m: ꝛ hi' de
bēt deponi ab officio ꝛ bñficio: vt ĩ di
cto.c.ſup̄ eo.Sed tñ ꝺ occultis raptori
bus ſm Inno.nõ d3 talis rigor ſeruari
ar.ex̄ eo.ĩ lr̄is. A .In dcõ.c.ſup̄ eo. ſic
dr̄.Statuim' vt q̄cunq3 ex his qui vio
lenᷣ ſurrexerint in rapinã ſiue eccľarū
violatõe3 manifeſte fuerit deꝑhēſus:
niſi ꝑus ablata reſtituat ſi poterit.vel
emēdãdi plenã ꝛ firmã ſecuritatē fece
rit pnĩe bñficiū ei penit' deneget. Si
ꝟo vſq3 ad obitū in ꝯtumacia ſua du
rauerit ꝛ in extremis poſit' remediu3
pnĩe poſtulauerit humiliᷣ: ſi emenda
tõem: vel emēdãdi ſecuritatē p̄ſtitēit:
ei pnĩa ꝛ ſepultura eccľaſtica ꝯcedaᷣ.
Qui aūt in ſanitate obſtinata mēte ñ
penituerit vel emēdauerit ꝛ in morte
ſecuritatē p̄ſtare nequerit: ſolennitas
pnĩe paru3 ꝑdeſſe vr̄ ſicut credimus.
Sed de pctõ cõtrito viaticū nõ negeᷣ:
ita tñ ꝙ nullus clericoꝝ ſepulture ei'
inťſit nec ei' elÿnam p̄ſumat accip̄e.
Qꝺ ſi qui clĩcoꝝ vel p̄ſbyteroꝝ ꝯ̄ hoc
ĩ vita vel ĩ morte pnĩas dare vel ſepul
ture inťeſſe: vel eoꝝ elÿnas accip̄e ten
tauerit ſeu hi' rapine ꝑticipes ĩuenti
fuerit: ordinis ſui dãnū irrecup̄abiliᷣ
patianᷣ ꝛ eccľiaſtico bñficio careant.
hoc ibi. Et h'.c.intelligiᷣ de publico ra
ptore. vt ꝛ nõtur ĩ ſū.hº ꝑ.ti.16.q.6.vbi
etiã ſubiungiᷣ ſ3 Hoſ. ꝙ ſi dict' raptor
in morte ſatiſfacē nõ põt: ꝯtrito viati
cū cõcediᷣ: ſed ſepultura denegaᷣ: vt
dicit decre. ſuper eo. Si vero in morte
conſtitutus ſatiſfacere ꝓmittit ſi cõn
ualeſcat: ꝛ añ ſatiſfactionem deceſſēit
nõ denegabiᷣ ſepultura: ſed heredes
ad ſatiſfactõem cõpellētur: ex̄ de rap.
in lr̄is. Et ꝙ hoc caſu ſepultura negaᷣ
q̄uis viaticū cõcedaᷣ fit ad terrorem:
vel fit ad cõuerſionē heredū qui nolūt
ſatiſfacere: vt p̄ hoc ad ſatiſfactõe3 in
ducanᷣ: vt dicūt Hoſſ. ꝛ Ray. Et addit
Ray. Uel dic hanc cõſtitutõem localē
eſſe. Uideᷣ.n.iure nouo ꝙ ſi q̄s eēt etiã
pro huiuſmodi criminibus excommu
nicatus: ꝛ dum in extremis ageret iu
xta formam eccleſie eſſet abſolutus:
non deberet cimiterinm ꝛ alia ei ſuf
fragia eccleſiaſtica denegari: ſed eius
heredes ꝛ propĩqui ad quos bona per
ueniūt ipſius vt pro eo ſatiſfaciãt ſūt
eccleſiaſtica cenſura compellendi: ex̄
de ſepul.c.parrochiano. Hoſti.in ſūm.
dicit ſimpliciter ꝙ ei ſepultura dene
gatur: vt dicit decre. ſuper eo. licet via
ticum concedatur quod maius eſt. Et
hoc fit ad terrorem: ꝛ ꝑpter inobediē
tiam ꝛ contumaciam ſuam in qua lon
go tempore ſtetit. Si vero ſuper hoc

nunq̃ fuit admonit⁹: vel fuit admonitus: sed modico tpe ꝯtumax stetit: absolut⁹ p ꝓpriũ sacerdotẽ erit sepeliendus: ⁊ hẽdes cõpellẽdi sũt satisfacẽ iuxta facultates defũcti: vt ex̃ de rap. in litter]. Quasi idẽ dicit ip̃e Hosti. i glo. sup dicto. c. sup eo. hec ibi. B. De pena ẽt raptoris. vide s̃. furtũ. §. 3°

Utꝝ rapina sit graui⁹ pctm̃ q̃ furtũ R° ẽm Tho. scd̃a scd̃e. q. 66. Sic. Nam violẽtia est mag] ꝯ̃ volũtatẽ q̃ ꝯ̃ ignorãtiã. Jtẽ q2 p rapinã nõ solũ infertur alicui dãnuꝫ i reb⁹ sed etiã ꝟgit i quãdã ꝑsone iniuriã. Qd̃ aũt hoies min⁹ verecũdanẽ de rapina q̃ de furto ex hoc ẽ q̃ hoies sensibilib⁹ iherẽtes magis glãnẽ de ꝟtute exteriori que mag] manifestaẽ in rapina q̃ de ꝟtute iteriori que tolliẽ per pctm̃. Et iõ min⁹ verecũdanẽ de rapina. Ad mãꝫ raptoꝝ ptinere põt s̃. latro. ⁊ s̃. naufragiũ. ⁊ s̃. pirata. ⁊ s̃. p̃do. ⁊. ĩ. restiturõ. p to. Nõ licꝫ rape a saracenis tpe treuge. ĩ. treuga

Aptor 2°

. s. ꝑsonaruꝫ. Raptor dicitur nõ solũ reꝝ vt in p̃cedẽti. c. sꝫ ẽt ꝑsonaꝝ. ⁊ sicut ab illo diciẽ rapina: ita ⁊ ab isto dẽ rapt⁹. ⁊ cõmittiẽ qñ puella violenẽ rapiẽ: vt iperpetuũ teneatur: vel ẽt qñ non ip̃a sꝫ vsus eius violẽter rapiẽ. 36. q. i. §. ex hac. Jteꝫ rapt⁹ nõ solũ cõmittiẽ in ꝟgine: sꝫ ẽt large sumpt⁹ in vidua ⁊ sãctimoniali. 36. q. 2. raptores. ⁊. c. si quis nõ dicã. Et de hac mã hẽs s̃. luxuria. §. p̃. A. De isto raptu clari⁹ dictũ est s̃. fornicatio. i p̃ncipio. cũ additõe. B.

Que pena raptoris? R°. Scd̃ꝫ leges pena ẽ vt capite puniaẽ. Et si igenuaꝫ rapuit ei⁹ substãtia rapte applicetur. Sec⁹ si ancillã vł libertã. q2 tũc decapitaẽ qdẽ: sed nõ ꝑdit subam. Et itelligitur si rapuit mulierẽ honestã. Secus si meretricẽ: q2 ẽm leges nõ puniẽ. vt. C. de adul. l. que adulteriũ. A. Nõ punitur. s. p̃dicta pena. Ab aliis aũt penis ñ ẽpiẽ imũis. B. Jtẽ ñ distiguiẽ: vtꝝ volẽtẽ q̃s rapiat: aut iuitã spõsaꝫ ꝓpriam aut alienã: ꝯiugatã: vł ñ ꝯiugatã. Jtẽ ñ p̃t puella rapta ꝯ̃hẽ cũ raptõe. Jtẽ oẽs fautores raptoꝝ capite puniunẽ. Probãẽ hec oĩa. C. de rap. vir. raptores. Secũdũ canones ꝟo alr̃ puniunẽ. Naꝫ raptor efficiẽ seru⁹ rapte: nisi velit se redimere. 36. q. i. de raptorib⁹. A. Et ibi pꝫ q̃ si mł̃ier volũtarie rapta ẽ: raptor obligaẽ p̃ri ip̃ius rapte ad p̃dicta. s. ad ẽuiẽdũ: vł ad se redimẽdũ. B. Hec aũt pena põt infligi in foro iudiciali ñ aũt i pñiali. Jtẽ raptor dꝫ excõicari cũ fautorib⁹ suis. 36. q. 2. c. p̃. ⁊ 4°. Jtẽ si rapta velit ꝯ̃here cũ raptore põt: ex̃ eo. accedẽs. Jtẽ nõ intelligiẽ raptor si rapuit sponsã ꝓpriã. 36. q. i. lex iulia. ⁊. q. 2. de puellis. ⁊. c. si quis virginẽ. ex̃ eo. cuꝫ cãm. Jtẽ rapt⁹ nõ ẽ vbi puella ꝯsentit. vt in dicto. c. cũ cãm. A. s. qñ p̃us consentit in m̃rimoniũ: lꝫ ꝯ̃ volũtatẽ parẽtũ. vt ibi. Sec⁹ si ꝯsentit solũ rapine: q2 tũc bñ dẽ rapt⁹. ⁊ puniẽ raptor. dcõ. c. de raptorib⁹. ⁊ s̃. tactũ ẽ. B. An q deflorat ꝟginẽ teneaẽ eã ducẽ vel maritare: hẽs s̃. luxuria. §. 2°. A. Aduertẽdũ ẽt ẽm leges q̃ raptores filioꝝ seu seducẽtes filios a p̃rib⁹ si sunt nobiles dãnanẽ in metallũ. Si nõ sũt nobiles: aut si pl̃es hoc cõmiserunt dãnanẽ ad mortẽ. Et seruus vł libert⁹ subiiciẽ bestiis. C. de plagiariis. l. fi. ⁊ ibi glo. B.

Atiociniis obligati.

vide s̃. obligat⁹.

Ecõciliatio ecclesie.

vide. s̃. cõsecratio 2°. §. 4°. Jtẽ de recõciliatione cimiterii. s̃. cõsecratio 4°. §. 2°

Eligio p°

cõiter. Utrũ liceat nouaꝫ religionẽ adinuenire? R°. Nł̃lo modo: ex̃ de reli. do. religionũ. li° 6°. A. q2 q religionẽ assumẽ cupit debet vnã de approbatis accipe. extra de religio. do. c. fi. B.

Utꝝ illi qui cõstruũt hospitalia mutãt hitũ. accipiũt certũ signũ. aliquam

ēt hospitalitatē exercēt: tñ hñt vxores
ꝛ ꝓpriū: sint aliq̄ mō dicēdi r̄ligiosi seu
ꝑsōe eccl'astice? R̄. Si h° fit siñ aucto
ritate epi: tūc nullo° debēt dici eccl'ia
stice ꝑsone: nec religiosi. 93. dis. nulla.
A. Nō obstāte ↄsuetudine ↄ̄ria: quia
oīo irrōabilis est ꝫm Hosti. ꝛ in sū. lib°
3° ti. 28. q. 24. B. Si aūt fiat auctori
tate epi: tūc loc⁹ qdem religiosus cen
set. ex̄ de reli. do. c. 3° ꝛ 4°. Persone q̄cꝫ
si ꝓmittāt obediētiā ꝛ caste viuē cum
vxore ꝛ ea mortua aliā nō ducē ꝛ ꝓpri
um nō hēre: ꝑsone eccl'astice sūt ꝛ quo
dāmodo religiosi dici pñt. Nec obstat
ꝙ vxorē aliquis talis hēat. Nā ꝛ itelli
git caste viuē. 31. dis. Nicena. A. Etiā
si vtat mr̄imonio dūmō honeste: vt
ex eo. c. pꝫ. B. Itē nō obstat ꝙ q̄i ꝓ
priū hꝫ. q2 illud pōt hr̄e rōne admistra
tōis: nō tñ ꝓpe religiosus dici pōt: nisi
ꝓmittat aliquā approbatā regulā: ex̄
de reli. do. c. fi. Nec pōt tali cōmitti ad
ministratio spūaliū si laic⁹ ē. A. Nec
in hoc vr̄ excusare epi auctoritas scd̄ꝫ
Hosti. q ꝛ addit. Cōsulim⁹ ēt epis vt ta
lib⁹ quo ad oēs de vna diocesi vnifor
mē hitū ꝛ regulā certā tradāt. Consuli
mus etiā ꝙ eis graue nō erit sicut cre
dim⁹ ꝙ librā piperis vel cere: vel aliū
certū cēsuꝫ i signū subiectōis sibi retie
ant: ꝛ vt eoꝝ ꝓtectio euidēti⁹ elucescat
vt in dicta. q. 24. B.

Utꝝ occasione religiōis ꝑtermittē
da sint pietatis officia i parētes? R° ꝫm
Tho. in q̄libet. Al'r dō ē de illo qui non
dū religionē intrauit: ꝛ al'r de illo q in
religione iā ꝓfessus ē. Qui. n. nōdū in
trauit si videat pr̄em suū i magna ne
cessitate ꝛ cui ꝑ aliū subueniri nō pos
sit: nō dꝫ religionē intrare: sed dꝫ mini
strare parētib⁹: maxime si absq̄ peri
culo pcti possit in sc'lo r̄manē. Si ꝯo ꝑ
aliū possit parētib⁹ suis mistrari: pōt
si vult religionē intrare. Un̄ Chryso⁹
exponēs illð Math. 8° ꝛ Luc. 9° Dimit
te mortuos sepelire mortuos suos dic̄
ꝙ malū est abducē hoiem a spūalib⁹
ꝛ maxie cū fuerint q ministeriū parē

tū cōpleant. Extabāt. n. aliq q cōplere
possent illi⁹ funeris sepulturā. Postq̄
ꝯo iā aliqs est in religione ꝓfess⁹ mor
tuus est mūdo. Un̄ ꝑ spūalē mortē de
obligat a cura ipendēda parētib⁹: sic̄
ēt deobligaret ꝑ mortē corꝑalēꝫ. Et iō
n̄ peccat nec ↄ̄ ꝑceptū dei agit si i clau
stro remaneat sub ꝑcepto ꝑlati paren
tū mistratōe ꝑtermissa. Et. n. fact⁹ est
ipotēs ad reddēdū debitū ministeriū
absq̄ ꝓpa culpa. Debꝫ tñ q̄tū pōt sal
ua ordinis sui obediētia satagē: vt ꝑ se
vel ꝑ aliū suis parētib⁹ subueniat si in
nccitate fuerint. Idē etiā Tho. scd̄a se
cūde. q. 189. A. Idē i sū. eo. ti. q. 12. Et
Idē nōt Nico. ð lira sup. 15° Math. B

Scd̄ꝫ qd attēdit ḡdus diuersaꝝ re
ligionū? R̄n° ꝫm Tho. scd̄a scd̄e. q. 188.
Sūmū gradū i religionib⁹ tenent q or
dinant ad docēdū siue ad ꝑdicādū. A.
hoc veꝝ ceteris eq̄lit cōputatis. Al'r se
cus: vt pꝫ in statu cl'ici scl'aris ꝛ curati
q ordinat ad ꝑdicādū. ex̄ de cele. mis.
sane. §. sacerdos. ꝛ tñ stat⁹ ei⁹ minor est
statu regl'ariū ēt ad ꝑdicādū non ð pu
tatoꝝ. 19. q. 2. due sūt. in fi. Et idē qð hic
nōtur in sū. eo. ti. q. 21. B. Scd̄m te
nēt illi q ordināt ad cōtēplatōem. Ter
tiū illi q occupāt circa exteriores actio
nes. In singulis āt hoꝝ graduū pōt at
tēdi ꝑeminētia ꝫm ꝙ vna religio ordi
nat ad altiorē actū i eodē genē: sic̄ int
oꝑa vite actiue poti⁹ est redimē capti
uos q̄ recipe hospites: ꝛ in oꝑib⁹ cōtē
platiue potior ē orō q̄ lectio. pt ēt attē
di ꝑeminētia si vna eaꝝ ad pl'a hoꝝ or
dinet q̄ alia. vel si ↄueniētiora statuta
hēat ad finē ꝓpositū ↄseq̄ndū. Utꝝ āt
ꝑfectior sit religio solitarioꝝ q̄ i socie
tate viuētiū. vide s̄. heremita. §. ꝑ.

Utꝝ religiosus peccet mortal'r trans
grediēdo ea q̄ sūt i regl'a? R° ꝫm Tho.
scd̄a scd̄e. q. 186. Uotū ꝓfessiōis r̄spicit
ꝑncipal'r tria. s. pauꝑtatem ↄtinētiā ꝛ
obediētiā: ꝛ hoꝝ trāsgressio obligat ad
mortale. Alioꝝ aūt trāsgressio nō obli
gat nisi vel ꝓpter ↄtēptū regule: quia
hoc directe contrariat professioni per

quā vouit aliqs regularē vitā. A .q̄ꝛ
.s.religiosus nō tenet̄ eē ꝑfect⁹:ſꝫ ad ꝑ
fectōem tēdere cui ꝯ̄riat̄ ꝑfectōis cōtē
ptus ſm eūdē Tho.scd̄a scd̄e.q.186. ar
ti.9°. B .vel ꝓpter p̄ceptū siue a p̄la
to ozeten⁹ factū siue in regl̄a exp̄ssuꝫ:
qꝛ hoc eēt facē ꝯ̄ obie votū. Non aūt q
ꝓfitet̄ vouet seruare oīa que sūt in re
gula:sed vouet regl̄arē vitā q̄ eēntiali
ter ꝯsistit i trib⁹ p̄dictis. Un̄ ꝛ in qbus
dam religionib⁹ cauti⁹ aliq ꝓfitent̄ nō
qdē regulā:ſꝫ viuē ſm regulā.i.intēdē
ad h° ꝙ aliqs mores suos iformet ſm
regulā sicut ſm qd̄dā exēplar. Et h° tol
lit̄ ꝑ ꝯtēptū. In qbusdā aūt religiōib⁹
adhuc cauti⁹ ꝓfitēt̄ obiam ſm regulā
ita ꝙ ꝓfessioni nō ꝯ̄riatur nisi illud qd̄
ē ꝯ̄ p̄ceptū regule. Transgressio v̄o ali
oꝝ obligat solū ad pctm̄ veniale.qꝛ ta
lia st̄ q̄dā dispositōes ad p̄ncipalia vo
ta. In aliq̄ tn̄ religione.s. fratrū p̄dica
toꝝ:talis trāsgressio vel omissio ꝯstitu
tionū ip̄oꝝ ex suo genē nō obligat ad
culpā neq̄ mortalē neq̄ vēialē:ſꝫ solū
ad penā taxatā:qꝛ ꝑ hūc mod̄ ad talia
obseruāda obligātur q tn̄ possent vel
venial̄r vel mortal̄r peccare ex negli
gētia vel libidine siue ꝯtemptu. A.
Cō.Ul.vt i sū.li°.3°.ti.33.q.25. B.

Utꝝ religiosus eodē genē pcti ḡui⁹
peccet q̄ scl̄aris? R̄n° ſm Tho. vbi s̄.
Pctm̄ religiosi pōt eē ḡuius pctō scl̄a
riū eiusdē sp̄ei tripl̄r. Primo si sit ꝯtra
votū religionis:puta si religiosus for
nicet̄ vel furet̄:qꝛ fornicādo facit ꝯ̄ vo
tū ꝯtinētie:ꝛ furādo facit ꝯ̄ uotū pauꝑ
tatis.2°. mōsi ex ꝯtēptu peccet qꝛ ex h°
v̄r eē magꝭ ingrat⁹ diuis officiis v̄l be
neficiis qb⁹ ē sublimat⁹ ad statum ꝑfe
ctōis.sicut ap̄l's dicit Heb.10. Qd̄ fide
lis grauiora meret̄ supplicia:ex hoc ꝙ
peccādo filiū dei ꝯculcat ꝑ ꝯtēptū. Un̄
ꝛ dn̄s ꝯquerit̄ Jere.xi°. Quid ē ꝙ dile
ct⁹ me⁹ in domo mea facit scelera mul
ta? 3°. mō pctm̄ religiosi pōt eē ḡuius ꝓ
pter scandalū.qꝛ ad vitā ei⁹ p̄les respi
ciūt. Si v̄o religiosus nō ex cōtemptu
sed ex infirmitate vel ignorātia aliqd̄
pctm̄ qd̄ nō ē ꝯ̄ votū sue ꝓfessionis cō
mittit absq̄ scandalo:puta in occulto:
leui⁹ peccat i eodē genē pccti q̄ scl̄aris
qꝛ pctm̄ ei⁹ si sit leue absorbet̄ ex mul
tis bonis que facit ꝛ si sit mortale: fa
cili⁹ ab eo resurgit.p̄ qdē ꝓpt̄ intētōeꝫ
quā hēt erectā ad deū:q̄ ꝛsi ad horā in
tercipiat̄ de facili ad p̄stinā repat̄. Itē
scit delicta corrigē:iuuat̄ ēt a sociis ad
resurgēdū:ſm illud Eccl'iastes 4°. Si
vn⁹ ceciderit ab altero fulciet̄. Ue soli
quia si ceciderit non hꝫ subleuātē. A.
Idē in sum.eo.ti.q.26. B.

Quid ꝯsulēdū eiectis ꝛ fugitiuis q
nō p̄nt ipetrare recōciliatōem ſm for
mā decre.ex̄ de reg.c.fi. A .Ibi dicit̄
ꝙ debēt tales reqri ꝛ ad reuertēdū cō
pelli ꝛ sic forti⁹ recipi: salua tn̄ ordis
disciplina.i.ſm ꝯueniētiā regule. ꝛ sic
p̄nt subiici discipline ꝛ coertioni. B.
nec inueniūt religionē i qua recipiāt̄?
R°.ſm Ray. Tenēt̄ viuē regulariter ꝛ
honeste tā apostate q̄ eiecti. A .H°
dcm̄ v̄r poti⁹ fuisse glo. Ray. vt pꝫ i sū.
li°.3°. ti.28.q.2.vbi dicit hoc glo. B.

Quid de his q̄ lucrat̄ monach⁹ fugi
tiuus seu apostata? R°. Toto monaste
rio suo lucrat̄.18.q.2.abbates. ꝛ sic In
no.dicit etiā si vetātē monasterio acq
rit.ff.de acq.re.do.ēt. Sꝫ ſm eūdē si mo
nach⁹ sit eiect⁹ ea q̄ lucrat̄ nulli acqui
rit nec valet ꝯ̄ct⁹ ei⁹. Et addit. Posset
tn̄ dici ꝙ acqrit ep̄o a cui⁹ iurisditione
nō ē absolut⁹. Uide ēt hūc casū s̄. apo
stasia 5°.§.2°. A .ꝛ ibi ꝯ̄ h° clarius di
ctum est. B

Utꝝ ꝑiculū sit religiosis siue mona
chis si ab abbate negligat̄ cura eccl'aꝝ
ꝛ pp̄l'oꝝ ꝑtinētiū ad eū? R°. ſm Tho.in
quolibꝫ. Nullus pōt exigē aut recipꝫ
carnalia alioꝝ:maxime p̄cia pctōꝝ: ni
si sp̄ūalia seminet p̄dicādo vel orādo:
vel salutē eoꝝ a qb⁹ recipit ꝓ viribus
ꝓcurādo. Dico g°. ꝙ totū claustrū sic
recipit:sic tenet̄ refūdē. Si g° ꝯstat eis
ꝙ cura negligat̄ d̄bēt supplicāe abba
ti:ꝛ d̄bēt eū monē i cap̄l'o.ꝛ si videant
ꝙ r̄mediū n̄ appōat̄ d̄bēt appellare ꝯ̄

abbatē sic ꝯ aduẽsariũ ꝟitarꝭ.Et si eēt
mihi notũ aliqđ tale mōasteriũ: ñ au
derē ꝯsulē ꝙ aligs i tali eligēt mōacha
tũ. A. Idē i sũ.li°.3°.ti.28.q.23. B.
Utruȝ aligs religiosus possit ꝑesse
plib' locꝭ? R°. Nulli rligiosi vl' mōachi
pñt ꝑesse plib' ꝓoratib'. Itē nec plib'
eccliis curā aīaꝝ hñtib': ēt si eadeȝ cu
ra nō ꝑ ipos sȝ ꝑ ꝑsbyteros ad eoꝝ pñ
tatōeȝ ꝑ epos istitutos hēat exerceri:
nisi auctoritate sedis aplice. vel si vn'
ex eis ab alio depēdeat vel adinuiceȝ
sint ānexi. Et qcūqȝ talē ꝓoratũ vl' talē
eccliam obtinēs recepit aliũ. ꝑmo ꝓua
tus ē ipso iure ꝛ statiȝ tenet dimittere
ꝛ ꝑ eũ ad quē ꝑtinet libere ꝯferat. ꝛ ni
si dimittat fit ineligibilis: ꝛ ab vtroqȝ
penit' repelli dȝ: ex̄ de ꝓben. cũ singla
li°.6°. Circa h° pla vid ṡ. bñficiũ ꝓ. §.4°.
Priorat' vel ecclie aut admistratō
nes seu officia vni' mōasterii ꝯsueta ꝑ
eiusdē mōachos gubnari nō debēt cō
mitti monachis alteri' mōasterii sine
licētia pape. Et ꝯ h° ordinātes sũt ꝓua
ti ptāte ꝓuidēdi de ipis. A .s.ea vice
ꝛ de ipis ꝑ diocesanũ si exēpta nō fue
rint. aliogn ꝑ sedē aplicā ordinet: vt i
dcō.c.cũ singla. B. Et rcipiētes st ieli
gibiles ipo iure: ex̄ ꝯ ꝓbē.cuȝ singula.
§.fi lib°.4°.
Utꝝ rligiosi succedāt i bōis paren
tũ ꝛ hi'? R°. Sic. imo pl' ꝙ parētes nō
pñt eos exhēdare ꝙuis dũ laici fuerāt
i cām igratitudis icidissent. C. de epi. ꝛ
cle. deo nob. 19.q.3.c.fi.
Religiosis ꝑcipit i ꝟtute obie ꝛ sb
itermiatōe maledictōis eterne ne i ser
monib' suis ꝓlatꝭ detrahant vel retra
hant aliqs ab ecclaꝝ suaꝝ frequētia:
vel idulgētias indiscretas ꝓnuncient:
ꝛ ne retrahāt testatores a restitutōib'
debitꝭ: aut legatis mrīcib' eccliis faciē
dis. nec legata vel debita: aut male ab
lata incerta sibi vl' sui ordis frīb' vel
ꝯuētib' i alioꝝ ꝓiudiciũ fieri vel eroga
ri ꝓcurēt: nec absoluāt queqȝ in casib'
reſuatis pape vl' epo ꝛ pla hi'. vt i cle.
religiosi. de ꝓuile. A .Ibi.n. ponũtur
et aliq ꝯ qb' dictũ ē ṡ. absolutio ꝓ. §.2°.
ꝟ.2' ē de religiosis. Et addit ꝙ ipi reli
giosi nō ꝓsumāt ꝑsonas ecclīasticas ꝓ
sertiȝ corā iudicib' ꝯ legatis a papa su
am ꝯ eos iusticiā ꝓseqntes vexare ide
bite. aut ad loca pla ꝛ ꝓsertiȝ multũ re
mota ꝯuenire. Si q aũt de vetitis ali
qd ibi attētare ꝓsumpserit: ꝑ duos mē
ses subiaceāt penis q̄ ꝭm eoꝝ regulam
vl' statuta ꝓ gūib' clpis eis ꝯsueuerũt
iponi. sup qb' absqȝ māifesta nccitate
cũ eis nō valeat dispēsari. Ceteꝝ ꝓlati
eoꝝ nisi de his q̄ occasione ꝓmissoꝝ ex
cessuũ ad eos qquo mō ꝑuenerit eccle
siis aut ꝑsonis ecclasticꝭ dānificatꝭ vl'
lesis satisfactōem plenariā exhibuerit
ifra mēseȝ postqȝ sup h° fuerit reqsiti:
suspēsionē vsȝ ad satisfactōeȝ debitaȝ
eoipo icurrũt: nō obstātib' statutꝭ aut
ꝓuilegiis cuiuscunqȝ tenoris existāt.
Religiosi mēdicātes si recipiāt loca
noua vel ātiqua dimittāt sũt excōicati
vt ṡ. excōicatio ꝓ. §.4°. ꝟ. decim'. A.
Et ibi de hoc plenius in additōe. B.
Silr etiā sũt excōicati religiosi q vbi
cunqȝ temerarie dimittũt hitũ vel ac
cedũt ad studia sine licentia. vt sup ex
cōicatio ꝓ. §.3°. ꝟ.13°.
Utꝝ cũ religiosis possit dispēsari i
voto ꝯtinētie? R° ꝭm Tho. scda scde.
q.88. Uotũ ꝯtinētie nō ē eēntialr anne
xũ ordini sacro: sȝ ex statuto ecclie. Uñ
per ecclesiā vr ꝙ possit dispēsari. Sed
debitũ ꝯtinētie ē eēntiale statui religi
onis ꝑ quā homo abrenunciat sclo to
talr dei seruitio mācipat': qđ nō pōt si
mul stare cũ mrīmonio in q icũbit ne
cessitas ꝓcurāde vxoris. ꝛ ꝓlis. ꝛ fami
lie. ꝛ reꝝ q ad hoc reqrũt. Uñ dicit apls
.1. Cor. 7°. Qui ē cũ vxore sollicit' ē que
sũt mũdi quō placeat vxori: ꝛ diuisus
ē. Uñ nomē monachi ꝑ oppositũ ad di
uisionē ꝓdictā ab vnitate sumit. A.
Dicitur.n. a monos qđ ē vnũ qsi vnic'
ꝛ solitari'. 16.q.1. si cupis. B. Et ideo
i voto solēnizato ꝑ ꝓfessionē religiōis
non pōt per eccliam dispensari. Et ra
tionē assignat decretalis. qꝛ castitas ē

ānexa regule monachali: ex̄ ď sta. mo.
cū ad mōasteriū.i fi. A .Con.Al.Sed
Jnno.ꝛ Hosti.ꝛ mlti alii dicūt ꝙ ꝓpt̄
reputabilē cām bn̄ posset papa dispen
sare.Sed ꝛ ip̄e Tho.in scripto dicit ꝙ
illi ꝓbabiliꝰ dicūt q̄ asserunt ꝙ si cōis
vtilitas totius ecclesie: vel vnius re
gni vel prouincie exposceret posset pa
pa ī voto ꝯtinētie ꝛ religionis dispēsa
re ꝗ̄tūcunq̄ eēt solēnizatū: vt ī sū.libꝰ
ꝑ.ti.8.q.72. B.

Utrū religiosus factꝰ ep̄s absoluat̄ a
voto pauꝑtatꝭ ꝛ obie? Rꝰ s̄m Tho.vbi
s̄.Sicut n̄ absoluit̄ a voto ꝯtinētie: ita
nec a voto pauꝑtatꝭ: q2 nihil dꝫ hr̄e tā
ꝗ̄ ꝓpriū: sꝫ sicut dispēsator oīuꝫ bono
rū eccl̄e.Silr̄ nō absoluit̄ a voto obie:
sꝫ ꝑ accn̄s nō tenet̄ obedire si supiorēꝫ
nō hēat: sicut ꝛ abbas monasterii: qui
tn̄ nō ē a voto obie absolutꝰ.

Utrū religiosus factꝰ ep̄s teneat̄ ad
obſuātias reglares? Rꝰ s̄m Tho.scd̄a se
cūde.q.185.Si qua sūt ī reglaribꝰ obſ
uātiis q̄ nō īpediāt pōtificale offm̄: sed
magꝭ valeāt ad ꝑfectōis custodiā: sic ē
ꝯtinētia pauꝑtas ꝛ hꝰ.ad hec remāet
obligatꝰ.ꝛ ꝑ ꝯn̄s ad portādū hitū sue
religiōis: q̄ ē hꝰ obligatōis signū.Si q̄
xo s̄t q̄ officio pōtificali r̄pugnēt: sicut
ē solitudo. silētium. ꝛ aliq̄ abstinentie
vl̄ vigilie q̄ues ex qbꝰ īpotēs corꝑe red
deret̄ ad exeq̄ndū pōtificale officiuꝫ:
ad hꝰ nō tenet̄.Jn aliis tn̄ pōt dispēsa
tōe vti s̄m ꝙ reqrit nccitas ꝑsone vel
officii ꝛ ꝯditio hoīum cū qbꝰ viuit per
modū q̄ ēt p̄lati religionū ī talibꝰ secū
dispēsāt. A .Cō.Hosti.vt ī sū.li.3.ti.
28.q.4. B .Utrū āt religiosus factus
rector alicꝰ eccl̄e teneat̄ ad statuta sui
ordinis: vide s̄.monachꝰ.§.6.

Utrū religiosus possit eē iudex? Rꝰ
Simplex religiosus iudex eē non pōt:
vt nōtur.ff.de iudi.l.cū p̄tor. A .Jn
glo.q̄ ēt idē dicit de ꝯuersis. B .Sed
nec pōt ꝑ cōpromissū,recipe arbitriū:
q2 nō dꝫ eē disceptator forēsiū negocio
rū.16.q.i.monachi.ꝛ c.de p̄ntiū. ꝛ .C. de
epis.ꝛ cle.repetita.Sed arbitrator seu
amicabilis ꝯpositor eē pōt. in auc. vt
dif.iudi.§.si xo ꝯtigerit.coll.9.xi.q.3.in
iustū.Et hꝰ itellige de īperio sui p̄lati:
vt ī dcō.c.mōachi.ꝛ ex̄ ď postu.c.2. hec
ē s̄nia Guil.du.ꝛ Hosti. A .Cō.Albri. B

Utrū religiosus possit exercē offm̄ ta
bellionatꝰ: hēs.ī.tabellio.§.fi.Et vtruꝫ
possit eē testis.ī.testis.3.§.9.

Utrū r̄ligiosus possit eē executor te
stamētorū? Rꝰ Si ē ordis minorū nō pōt
eē executor testamētorū: sꝫ pōt ꝯsulē: vt
ī cle.exiui.§.verū ēt.de xbo.sig. Si ēt
ē alteriꝰ ordis nō pōt nisi suꝑ hoc peti
ta licētia ꝛ obtēta: vt ex̄ de testa.religi
osus.li.6. Talis quoq̄ etiam si sit exē
ptus vl̄ p̄latꝰ tenet̄ reddē rōem ordia
rio ꝛ ordinarius tenet̄ exigē. vt in cle.
religiosus.de testa.

Quid de ꝯuētibꝰ quarūdaꝫ mulie
rū q̄ canonice appellātur nec s̄t ꝓfesse
ꝛ hn̄t ꝓpriū: imo ꝛ mr̄imoniū cōtrahe
re possūt: nūq̄d dicēde sunt religiose?
Rꝰ s̄m Jnno.ꝛ Ber. Nō: imo earū statꝰ
satis reprobat̄.18.q.2.ꝑniciosū.nisi for
te aliud on̄dāt.Debēt quoq̄ ꝑ ordina
rios visitari auctoritate ꝓpa: vel si ex
ēpte s̄t auctōritate papali: vt in cle. ď
statu mo.ī.c.attēdētes.circa fi. A .
Jbi ēt pꝫ ꝙ status dictarū canonicarū
non ē approbatus. B .Erant ēt q̄dā
alie que dicebant̄ beghine assumētes
certuꝫ habitum nulli ꝓmittentes obe
dientiā nec renunciātes ꝓpriis neq̄ re
gulā hēntes: lꝫ religiosis qbusdā spālr̄
adhērent.Jste beghine ꝛ oēs assumen
tes statū earū ꝛ religiosi qui fouēt eas
in statu beghinagii sunt excōicati: vt
s̄.excōicatio ꝑ.§.4.xo.6.Sed hoc nō in
cludit beghinas seu vestitas de pnia
bti dominici ī Lumbardie ꝛ Thuscie
partibꝰ ꝯstitutas: vt pꝫ in declaratiōe
Joh.22.q̄ incipit.Cū de mulieribꝰ. Ad
mām aūt religionis pōt facē s̄. mona
chꝰ.ꝛ s̄.mōial.Si r̄ligiosꝰ vl̄ religiosa
petit̄ tāq̄ ꝯiūx: reqre s̄. mr̄imōiū.9.§.
plt. A.Et ibi de hꝰ latiꝰ ī additōe. B.

Eligio 2. quo ad in
gressum.

Utrū de ingressu religiōis hñda sit ma
gna delibatio? R° sʒ Tho. scđa scđe. q.
vlt. Diuturna delibatio ꝛ mltoꝝ ꝯsilia
reqrunt i magnis dubiis: vt phs dicit
3° ethi. Jn his āt q sūt certa ꝛ determina
ta nō reqrit ꝯsiliū. Circa ingressū aūt
religionis tria pñt ꝯsiderari. p° qdē ipe
ingressus religionis ſm se. Et sic certū
ē ꝙ est meli⁹ bonū. Et q de h° dubitat
ꝙtū in se est derogat xpo q hoc ꝯsiliuʒ
dedit. Uñ Aug⁹ in lib° de ꝟbis dñi. Uo
cat te oriēs. i. xps. ꝛ tu attendis ad occi
dētē. i. hoiem mortalē ꝛ errare potētē.
2° mō pōt ꝯsiderari religionis igressus
p ꝯpatōem ad vires ei⁹ q ingressur⁹ ē
Et sic nō est loc⁹ dubitatōi. qꝛ illi q reli
gionē ingrediūtur ñ ꝯfidūt de sua ꝟtu
te: sed de diuina ſm illud Jsa. 40. Qui
sperāt in dño mutabūt fortitudinē. as
sument pēnas sicut aqle. current ꝛ nō
laborabūt. ambulabūt ꝛ nō deficient.
Si tñ sit aliqđ spāle impedimentū: pu
ta infirmitas corpalis: vel onera debi
toꝝ: vel aliqd h⁹mōi. in his reqrit deli
beratio ꝛ consiliū cū his de quib⁹ spe
rat ꝙ psint ꝛ nō ipediant. Unde dicit i
eccłastico. 37°. Cum viro irreligioso tra
cta de sanctitate: ꝛ cū iusto de iusticia
Quasi dicat nō. Uñ seqtur. Nō atten
das his in omni consilio: sed cū viro sā
cto assiduus esto. Jn quib⁹ tñ nō ē diu
turna deliberatio habēda. Uñ Hiero⁹
i epła ad Paulinū. Festina queso te ꝛ
herēti in salo nauicule funē magl pci
de ꝙ solue. 3° aūt pōt ꝯsiderari modus
intrādi religionē ꝛ quā religionē aliqs
ingredi debeat: ꝛ de talibus pōt hēri
consilium cū his qui non impediant.
Utrū aūt impubes possit ingredi religi
onē hēs s. nouiti⁹. §. p°. ꝛ 2°.

Utrū aliqs debeat iducē alios ad re
ligionis ingressū? R° ſm Tho. scđa se
cūde. q. vlt. Inducētes alios ad religio
nem nō solū nō peccāt: sed ꝛ magnum
pmiū merent. Dicitur. n. Jac. vlt. Qui
cōuerti fecerit peccatorē ab errore vie
sue liberabit aiam suā a morte ꝛ opit
multitudinē peccatoꝝ. ꝛ Danielis. 12°
Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt
quasi stelle i ppetuas eternitates. Possꝫ
tñ ꝯtingē circa hi⁹ iductōeʒ triplex ior
dinatio. p° si qs violēter aliū ad religio
nē cogēt: qđ phibet. 20. q. 3. pñs. 2° si qs
simōiace aliū ad religionē trahat mu
nerib⁹ datl. i. q. 2. ꝙ pio. Nec tñ ad h° p
tinet si aliquis alicui paupi nccīa mi
nistret i seculo nutriēs eū ad religionē
vel si sine pacto aliqua munuscula tri
buat ad familiaritatē captādā. 3° si mē
dacius eū alliciat. Imminet. n. sic indu
cto periculū: ne cū se deceptū inuenērit
retrocedat. ꝛ sic fiūt nouissima hoīs il
lius peiora pōribus. Math. 12°

Utrū adultus ingressus religionem
possit ad seculū redire? R° Quādiu ē
nouiti⁹ in pbatione posit⁹ redire pōt li
bere infra ānū pterꝙ in trib⁹ casib⁹. p°
mus est si sciēter receperit habitū qui
dari pfitentib⁹ ꝯsueuit: quod hʒ locuʒ
in illis religionib⁹ in qbus habitus no
uitioꝝ est distinct⁹ ab habitu pfessoꝝ:
qꝛ p talē susceptōem intelligit tacite
pfessus. A. Et idē qñ habitus nouiti
orū est indistinct⁹ ꝛ illū gestauerit per
ānum integrū: vt in. c. p°. de regu. lib° 6°
B. 2° si fecerit pfessionē 3° si euident
apparet ꝙ talis absolute voluerit vi
tā mutare: qđ tñ nō psumit: nisi clara
pbatōe vel cōpetentib⁹ indiciis osten
dat. A. Et hoc cāu cū qs voluerit vi
tā absolute mutare assumēdo hitum
ēt nouitii vr tacite pfessus ꝛ obligatus
religioni in genē. ex de regu. ꝯsulti. Et
iō si postea ꝯhat mrimoniū non valet
ſm Hos. ꝛ Inno. ibidē. vbi ēt cū Inno.
transit dñs An. de bu. i dicto. c. consulti
Et hec vr doctoꝝ cōis snia: nisi forte in
grediens ad vnā ꝛ ad nullam aliā reli
gionē se obligare intēderet. Nam hoc
casu si ex aliqua rōnabili causa nō pos
sit in intēta religiōe psistere nulli obli
gatur: ꝛ mrimoniū contrahere pōt: p
ut notat dñs Pe. de ancharano. in. c. cō
stitutōem. de regu. li° 6°. Qñ aūt quis p
sumit vitam voluisse absolute muta
re: vel seculo renunciare dictum est s.

noniti⁹.§.4.ͦ in additõe.Et i eodẽ.§.cla
ri⁹ tãgit id qd̃ i h.ͦ§.ponit. B .Sꝫ i p̃di
ctis casib⁹ distĩgue.qꝛ si aliqd̃ p̃dictoꝝ
triũ fecerit i aliq̃ religione mẽdicãtiũ:
ñ erit ꝓpt hͦ illi ordini obligat⁹:sꝫ gnã
liter alicui ordini.ex̃ d̃ reg.ñ solũ.li.ͦ 6.ͦ
In aliis ꝟo ordib⁹.⁊c̃. vt s̃.noniti⁹ .§.
5.ͦ circa medium.

Utꝝ bu⁹ igredi possit vel recipi i re
ligionẽ? R.ͦ Nõ põt ingredi nec dꝫ reci
pi siue sciat ꝙ sit seru⁹ siũ si ẽ ꝑsona in
cognita ⁊ nesciat vtꝝ sit seru⁹ vl' liber
Et si igressus fuẽit ⁊ ifra triẽniũ petit
a dño suo dꝫ reddi cũ oib⁹ q̃ attulit si
de tñ accepta de ipunitate ipi⁹. P⁹ tri
ẽniũ ꝟo repeti nõ põt nisi eẽt tã longe
ꝙ iueniri nõ posset.17.q.2.si qs icogni
tus.Et erit dictũ tp̃s a tpe scie dñi:ar.i
dcõ.c.si qs incognit⁹. A .Hugl autẽ
dic̃ a tpe igressus.sꝫ Laur] Joh. ⁊ alii
plerıq̧ doctores dicũt a tpe scie: vt in
sũ.cõ.li.ͦ p̃.ti.8.q.64.vbi nõnt ẽt oia q̃ i
h.ͦ§.hñt sꝫ Ray.⁊ glo.Ubi ẽt idẽ dicũt
de obligatis ad rõcinia reipu. B .Et
hec itellige ꝟa eẽ i oi genere buoꝝ ẽt si
sint coloni originarii siue ascripticii.de
qb⁹ hr̃.i.buus p̊.§.4.ͦ

Quid si buus igressus mõasterium
recipit ad ꝓfessionẽ añ dictũ tminuꝫ?
R.ͦ sꝫ Ray.Credo ꝙ dꝫ remanẽ i ordie
⁊ mõasteriũ dꝫ satisfacẽ dño.qꝛ fuit in
culpa recipiẽdo.ar.dis.54.si seru⁹.Ul.
dicit ꝙ si erat incognit⁹ ⁊ ꝓbabat for
te ꝑ falsos testes ꝙ eẽt liber:dꝫ r̃stitui
dño si perat:ex̃ d̃ ser.nõ or.c.de seruoꝝ
Con.Hosti. A .Et idẽ sm eosdẽ est si
talis dolose itrauit r̃ligionẽ sciẽs se ser
uum.Sec⁹ si bona fide putabat se libe
rũ:vt in sum.eo.ti.q.65. B.

Quid si talis p⁹ factã ꝓfessionẽ fue
rit dño restitut⁹: ⁊ postea mãumissus
sit:nũquid tenet redire ad mõasteriũ?
R.nͦ sm Guil.Sic.qꝛ q̃tũ i eo fuit mo
nach⁹ fuit. A .Idẽ i sũ.eo.ti.q.66.B.

Utꝝ obligati ad rõcinia possint in
gredi vel recipi i religionẽ? R.ͦ Si sũt
obligati ad rõcinia reipublice nõ sunt
recipiẽdi.dis.53.lege.Sed si obligati sĩt
ad rõcinia p̃uatoꝝ honestũ ẽ ꝙ p̃us de
rõciniis se expediãt. A .Nõ aũt ẽ ne
cessariũ sm glo.Ray. ⁊ in dicta.q.64.
B .Utꝝ aũt sic obligati possint ordia
ri.vide s̃.obligat⁹.ꝑ totũ.

Utꝝ ille q ẽ obligat⁹ ad aliqd soluẽ
dũ possit igredi religionẽ? R.ͦ sm Ray.
Ingredi põt nõ obstãte obligatõe vel
iuramẽto:dũmodo nõ ex volũtate vel
intẽtõe subtrahẽdi debitũ hoc faciat:
sed ex caritatis feruore.Nec facit iniu
riã creditori:qꝛ excusat auctoritate spi
rit⁹ sãcti cui nemo r̃sistẽ põt.19.q.2.due.
ex̃ de reg.⁊ transe.licꝫ.Sꝫ mõasteriũ te
net satisfacẽ de his q̃ ipe ↄtulit mona
sterio.19.q.3.si q̃ mulier.C.de epi.⁊ cle.
deo nob̃ §.p̊.Qd̃ si nihil ↄtulit mona
sterio:qꝛ nihil hẽbat:ianis ẽ actio quã
excludit iopia debitoris.14.q.6.si res.
ff.d̃ dolo.nã is.Si tñ p⁹ igressũ r̃ligiõis
occasiõe ei⁹ mõasteriũ aliq̃ acqrẽt: pu
ta ꝑ successionẽ hẽditãiã vl' donatõeꝫ
seu ex testamẽto:teneret monasteriũ
quãtũ illud eẽt.ar.in dicto.c.si qua mu
lier.Cõ.Inno.Hosti.⁊ Tho.scd̃a scd̃e
.q.vlt.Potit ẽt vt ait Ray.i mõastẽio
exñs scribere vel aliud honestũ opus
facere ad liberãdũ se dũmõ non negli
gat ꝓpter hoc diuinũ officiũ.dis.19.cli
cus.⁊.21.q.i.clericus.Et deducent expẽ
se sm q̊sdã ne sit onerosus monastẽio.
16.q.6.de lapsis.Sꝫ addit Inno.ꝙ aliq
addũt nõ d̃ducẽdas expẽsas.qꝛ ex quo
altari seruit: de altari viuẽ dꝫ.12.q.i.ex
his.Et hoc ꝓbabili⁹ vr̃ dũmodo nõ im
pediat i aliq̊ ab obseruãtia regulari.
A .i.ab obsequiis regule ⁊ religionis:
qbus est sꝑ astrict⁹.Ideo ad p̃dictã so
lutõeꝫ nõ tenetur sm Ul.⁊ in sum.lib.ͦ
3.ͦ ti.16.q.5. B.

Quid si sit obligatus ad aliquid fa
ciendum? R.nͦ sm Hosti.Nihilomin⁹
igredi põt ⁊ ꝑficiat qd̊ ꝓmisit.Et si h.ͦ
ñ põt saltẽ ꝑficiat ꝑ aliũ nisi man⁹ ei⁹
spãlr electa eẽt.qꝛ tũc nõ licebit ei per
aliũ facẽ:nisi de licẽtia ei⁹ cui ꝓmisit:
ar.C.de cadu.tol l.i.§.ne aũt.ex̃ de offi.
dele.c.si.Põt etiã satisfacẽ ei cui ꝓmi
sit siue de bonis q̃ cõtulit mõasterio si
ue operando aliquid vt ei satisfaciat.

De hoc vide in p̄cedēti.§. A .Et ibi ta
ciū ē ꝙ ad hiꝰ opationē nō tenet: nisi
forte ꝓpter vitādū scādalū qn̄ occur
reret.Et sic intelligi pōt qđ hic dr̄. B.
Utrꝫ rector q iurauit regē ciuitatez
p ānū.siue magister q iurauit legē. vl'
capellanꝰ q iurauit seruire in capella
nia possit ingredi religionē? R̄° scđm
Ray.Sic.Non.n.iuramētū violat q il
lud i melius cōmutat.ex̄ de iureiur. p
uenit.Idē Inno. ꝛ Goff. Hosti. quoqꝫ
idē.Sed addit.Cōsulo ꝙ p̄us impleat
qđ ꝓmisit.ex̄ de iureiur̄.debitores. hº
.n.tutiꝰ eēt nisi ab illo vel illis qbꝰ iura
uit possit licētiā obtinē. A .Hoc ꝯsili
um nō vr̄ bonū p qđ ingressus religio
nis retardat̄.Et in.c.debitores: nō idu
cit̄ aliqđ impedimētū vel retardatio
boni:sed solū dr̄ ꝙ qui iurauerūt soluē
vsuras soluāt.Nec etiā obstat.c. ꝯmis
sū.ex̄ de despon.vbi ꝯsulit̄ ꝙ qui iura
uit ꝯhere mr̄imoniū p ꝟba đ p̄nti p̄us
ꝯhat ꝛ exinde ingrediat̄ religionē:qꝛ p
talē ꝯctū nō retardat̄ religionis ingres
sus ſm glo.Ray.ꝛ i sū.eo.ti.q.6.vbi hec
oia nōnt̄. B .Utrū ꝓpt̄ obsequia pa
rētū debeat qs retrahi ab ingressu re
ligionis hēs s̄.religio p̄.§.3°.Et vtrꝫ con
iugatꝰ possit igredi.vide.ī.votū.4°.§.p̄
Utrꝫ ep̄i archidiaconi vel p̄sbyteri
curati possint igredi religionē? R̄° ſm
Tho.scđa scđe.q. vlt.Obligatio voti
ꝑpetui ad vacandū diuinis obsequiis
cōpetit ꝓp̄e ep̄is ꝛ religiosis.p̄sbyteri
aūt curati ꝛ archidiaconi non obligan
tur voto perpetuo ꝛ solēni ad curā aia
rū retinēdā sicut ad hoc obligant̄ ep̄i.
Un̄ ep̄i p̄sulatū deserere nō p̄nt absqꝫ
auctoritate Romani pontificis.ex̄ de
reg.licꝫ.Archidiaconi autē ꝛ p̄sbyteri
curati p̄nt libere abrenūciare ep̄o cu
rā eis cōmissaꝫ absqꝫ licētia pape q so
lus pōt i votis ꝑpetuis dispēsare. A .
Et etiā ep̄i nisi in casibꝰ ꝑticlarit̄ exce
ptis:vt.ī.votū.5°.§.p̄. B .Un̄ mani
festū ē ꝙ archidiaconis ꝛ p̄sbyteri cu
ratis licet ad religionē trāsire ēt ep̄o ꝯ
dicente:vt.19.q.2.due sunt.B̄n̄ficia āt
alicuiꝰ taliū toto tp̄e ꝓbatōis non de

bēt alteri ꝯferri nisi de ip̄ius ꝯsensu vl'
nisi ꝯstet ꝙ voluerit absolute mutare
vitā vel ꝓfessionē fecerit vel hituꝫ ꝓ
fessoꝝ scient̄ recepit:sed interiꝫ seruie
tur b̄n̄ficio p aliū cui de portōe ꝯgrua
ip̄ius b̄n̄ficii ꝓuidebit̄: ex̄ de reg. b̄n̄fi
ciū.li°.6°.Utrꝫ excōicati possint ingredi
vel recipi i religionē.vide s̄.absolutio
3°.§.fi. A .ꝛ ibi de hº plenīꝰ i additōe. B
Utrū illi q nō sūt exercitati i obser
uātia p̄ceptoꝝ debeāt ingredi religio
nē? R̄° ſm Tho.vbi s̄.Sic. Naꝫ ꝛ dn̄s
Matheū publicanū q in obseruantia
p̄ceptoꝝ exercitatꝰ nō erat vocauit ad
ꝯsilioꝝ obseruātiā: vt pꝫ Luc.5°.Ingre
di.n.religionē non solum expedit his
qui sunt exercitati i p̄ceptis vt ad ma
iorē perfectōem perueniant: sed etiaꝫ
his qui non sunt exercitati vt facilius
peccata vitēt: vt pꝫ.qꝛ per vigilias ie
iuniū ꝛ obediētiā tollūtur occasiones
pctōrū ꝛ luxurie gule ꝛ hꝰmodi.
Ingressi monasteria se ꝛ sua ꝯdicāt
deo.Oia.n.eoꝝ bona monasterio itelli
guntur eē collata.C.de epi.ꝛ cle. A .
imo de sa.sanc.ec. B .in auc.ingressi
ꝛ.19.q.2.qꝛ ingrediētibꝰ. Hoc tn̄ i mlt'l
locis nō seruat̄ de ꝯsuetudine in qbus
exq̊ qs ingressus ē ꝓping eiꝰ bona imo
bilia occupāt:nisi q̄tenus de illis ꝯdit
monasterio ſm ꝯsuetudinē regionis.
Idē fit alicubi etiaꝫ circa mobilia.Et
ſm Ray.dicta cōsuetudo valet si ē ap
probata vel obtēta p 40.annos. Naꝫ
minori tp̄e nō currit ꝯ ecc̄liam prescri
ptio. A .Talis ꝯsuetudo nullatenus
vr̄ valē cū deroget ingressui religiōis
spoliādo igrediētem bonis suis.ꝛ sic ē
irrōabilis ꝛ inualida.ex̄ de ꝯsue.c.fi.ni
si forte qn̄ ꝓping eēnt honesti ꝛ egen
tes ꝛ monasteriū non indigeret. B.
Utrꝫ p religionis ingressuꝫ cōsequa
tur qs remissionē oium pctōꝝ? R̄° ſm
Tho.scđa scđe.q.vlt.Rōabl'r dici p̄t ꝙ
sic. sicut p assūptōem cruci.Si.n.aliq
bus elēynis factis homo pōt statim sa
tisfacē de pctis suis ſm illud Danielis
4°. Peccata tua elemosynis redime.
mlto magi in satisfactōe ꝓ oibꝰ pctis

sufficit q aliqs totalr se diuinis officiis mácipet p religionis ingressum: q excedit oē gen' satisfactōis etiā publice penitētie: vt hr̄.33.q.2.admonē: sicut ēt holocaustū excedit sacrificiū: vt Grego' dic̄. Unū i vita patrū legit q eādē graz ɔsequūt igredietes religionē quā ɔsequūt baptizati. Si tn̄ p igressū n̄ absoluet ab oi reatu pene nihilomin' igressus religiōis vtilioꝛ eēt q̄ȝ pegrinatio terre sancte ad pmotōez i bonū qd̄ p pōdēat absolntōi a pena. A. Ho'iati' tetigi i q̄driga.li'.p.ti.49.§.23° B.

Quid de eo q dolo iduct' itrauit religionē: R. s3 Ray. Nō pōt allegare deceptōem cui' ɔditio melioꝛ fcā ē. ex. qd̄ met' cā cū dilect'. z de ɔuer. cōiuga. ex pte.z.c.veniēs. A. Con. Hosti. z addit q idē ē ēt si qs ex falsa cā intrauit: vt, si putauit spōsaz suā leprosaz z non erat: ex. de ɔuer. ɔiuga. ex parte.2°. z nō tur in sū.li°.3°.ti.28.q.10. B.

Quid si qs ingrediat religionē sub ɔditōe aliq̄: R° fm Guil. Si ponat cōditio ɔ̄ subam religionis: puta q liceat ei tenē ppriū. A. vel ēt vsufructū fm eūdē Guil. z in sū.li°.p.ti.8.q.18. B. nō valet mōachat'. Bn̄ tn̄ pōt aliqua tenē ad vsuz de ɔsensu plati. Si xo cōditio appōat ɔ̄ aliquā pticularē austeritatē: vi puta vt liceat ei comedē carnes: tūc si scit hoc cōtineri in regula vl ɔstitutōe quā pfitet: tenet. Sec' si nescit id i eis ɔtineri. A. Sup his vltimis a x. si xo. z. i. nil vr Guil. dixisse. S3 vt p3 in dcā.q.18. Inno. ait q si ad igrediētē diceret. tu debes pfiteri regulaz bti Aug. z bn̄ potes comedē carnes. z i illa eccl'a eēnt ɔstitutōes q nō comederēt carnes bn̄ poss3 comedē carnes: cū nec h° regula hēat neq3 vlis constitutio: nec ei posset aliqd iputari nisi esset scādalū. z tunc poss3 ad aliū locū mutari. Sed Hosti. dicit q hoc casu licebit pdicto carnes comedē nisi forsitā ei cōstaret de ɔsuetudie vl cōstitutōe illius monasterii: vel hoc notoriū eēt oibus. Itē fm Inno. sec' ē si diceret sibi. Profitere regulā bti Benedicti. Nā cū fm eā oēs gnālit abstinē debeāt a carnib' fatuitati eius imputādū ē si credat ei qui pmittebat sibi q licēt comedē carnes. Cō. Hosti. Addit postea Inno. Alii dicūt q exq̊ submittit se obie alicui' n̄ obstātib' talib' pmissiōib' tenet fuāe regulā z ɔstitutōes ei'.12.q.1. nō dicatis z hoc vr veri' cū vnusqsq3 d̄beat se cōformare bonis morib' eoꝛ cū qb' ɔuersat.25.dis.§ al' aūt. x. q̊tiēscunq3. B.

Quid si aliqs vidēs aliqd̄ monasteriū vbi monachi splēdide viuūt cogitat. hūc ordinē bn̄ possū sustinē: z sic ingredit? R. fm Ray. Dico indisticte q si fecerit pfessionē nō pōt ad seculū redire: qn poti' si erat perit' z sciebat ea que seruāda erāt itelligit se obligasse nō ad id qd̄ fiebat: sed qd̄ fieri d̄bebat. Idē si erat simplex z fuit ei explanata regl'a z ɔditōes ordis z psessus fuit. Si xo nō fuit ei exposita austeritas regl'e tūc si solū ad illā vitam intendebat se obligare nō ad supioꝛem: z hoc exp̄ssit nō coget ibi manere: sed transibit ad aliū ordinē quē sustinē possit. Si xo n̄ exp̄ssit debet remanē nec pōt allegare dolū: vt s̄. in §. anplī. dictū ē. A. Cō. pdictis Hosti. z addit q talis cogēdus est: vt vl pfessionē ab initio institutaz in eodē loco faciat z religionē fuer: vel locū exeat z penit' dimittat: in q̊ nec abusus ɔ̄rius: nec numer' defendit annoꝛ: ex. de elec. cū cām q̄ int p̄sbyterū Et si oēs deficiāt alii iducātur alterius religionis: ex. ne cle. vel mo. relatū. Et si illi sil'r deficiāt tūc loc' mutata istitutione auctoritate ordinarii pōt per seculares clicos retineri. Et sic pōt intelligi ex. de reli. do. inter q̄tuoꝛ. Itē Ray. addit. Uel dic indistincte q talis d3 remanere: quia dolus alioꝛ vel simplicitas vouētis nō excusant i talib'. Et dicit glo. eius q hoc bn̄ pbatur.20.q.3. cōstituit. vt in sū. eo. ti. q.17. Sed certe nō videt q votū se extēdat vltra intētionem pure z simpl'r vouētis: vt i. c. exiit de xbo. sig. li°.6°. B.

Eligio 3° q̊ ad votum ingrediendi.

Utrum pueri poſſunt ſe voto obligare ad ingreſſum religionis. R° ſm Tho. ſcđa ſcđe. q. xlij. Uotum ſimplex conſiſtit in ſola ꝓmiſſione cū interiore mentis delibatōe. Et hoc votum hȝ efficaciā ex iure diuino q̄ tñ dupl'r tolli pōt. Uno mō ꝑ defectū deliberatōis ut pȝ i furioſis q̊ꝛ vota non ſūt obligatoria. ut ex̄ de regu. ſic̄ tenoꝛ. Et eadeȝ ratio eſt de pueris q nōdū hñt debitū vſū rōnis ꝑ quē ſint doli capaces. quē quidē pueri hñt ut frequēti' circa. 14. annū. puelle vo circa. 12. q dicunt anni pubertatis. In qbuſdā aūt anticipat ꝛ in quibuſdā retardat ſm diuerſā diſpoſitōnē nāe. Alio mō ipedit efficacia ſimplicꝫ voti ſiqs deo voueat illō qō nō ē ꝓpe ptātis. puta ſi ſeru' ēt rōnis vſū hñs vouet ſe religionem ingredi aut etiā ordinet ignoráte dño. diſ. 54. c. ſi ſeruus. Et qꝛ puer uł puella infra pubtatis ānos nālit ſūt in ptāte pr̄is qītū ad diſpoſitionē ſue vite pōt pr̄ eoꝝ votū reuocare uł acceptare ſi ſibi placuerit. ut expꝛeſſe dr̄ ꝯ̄ mlīere Numeri. 30. Sic igit ſi puer añ tpˢ pubertatis votū emittat non obligat. Si tñ añ hēat vſuȝ rōnis obligat qdē qītuȝ in ſe ē ex ſuo voto. ſȝ pōt reuocari per auctoꝛitateȝ pr̄is. qꝛ ordinatio legis q̄ vn' hō ſubdit alteri reſpicit illud qō i pluribus accidit. Si vo ānos pubtatis excedat nō pōt reuocari auctoꝛitate parētū. Et ſi nōdū hēret plene vſuȝ rōis nō obligaret q̊ ad deū. A. Idē i ſū. li° 3° ti. 28. q. xi. Et adde ſȝ Ray. ꝛ in ſū. li° p̊. ti. 8. q. 30. ꝙ ſi ipubes doli tñ capax emittit aliud votū qꝫ continentie videt ꝙ ſit obligat' niſi pr̄ ſtati cum audierit reuocet. 32. q. 2. mulier. Et ideȝ ē de iuramento ſm glo. eius. ꝛ Tho. Et idē dicit glo. de voto ꝯtinētie ꝛ ꝯ̄ voto circa ingreſſum religionis: qꝛ non pōt reuocari niſi ſtati ꝛuocet. i. ipa die. ar. Nūeri. 30. vbi dr̄. Et i alteruȝ diē diſtulerit ſniam. Iteȝ dicit glo. ꝙ ſi ipubes doli tñ capax vouerit ſe ſeruaturū cōtinētiā ꝛ igreſſurū religionē: cū venerit ad etatē uel cū moꝛtu' fuerit pr̄. pōt pr̄ illud irritare ꝯ̄dicēdo ſtatī ſm cōeȝ opionē. licet Hugꝫ. dixerit ꝙ non pōt. Sȝ dictū Hugꝫ. ſatꝫ pōt uerificari niſi votū ipuberis ex iuſta cā fuerit diſpēſatū. Uñ ut ibideȝ pȝ. Inno. dic̄. Credimus ꝙ ēt ipubes ſi doli capax ſit ꝛ votū fecerit abſtinētie uel ꝑegrīatōis uł aliud ꝙ dȝ illud adiplē poſtqꝫ patriaȝ ptātē exiuit. qꝛ potuit ſe obligare deo ſicut ꝛ diabolo. ex̄ de delic. pu. c. p̊. Tñ cum talib' ē facile diſpenſādū ꝛ commutandū. qꝛ licȝ i aliq̊ ſint capaces ñ tñ multa cognoſcunt cum ſint iexꝑti Con. Hoſt. Itē ut ibi pȝ Ray. dic̄ ꝙ ſi ipubes intrat religionē pōt extrahi a pr̄e uel tutoꝛe ifra ānū ꝛ diē a tꝑe ſcie ſm glo. ei'. Idē Hoff. ꝛ Hoſti. 20. q. 2. c. p̊. ꝛ 2° ꝛ ar. 17. q. 2. ſi quis incognitus. et ex̄ de conceſ. pꝛebē. qꝛ diuerſitatē. Si vero ponatur in religiōe ab alio. puta a pr̄e uel tutoꝛe. ſi ipe nō cōſentit pōt egredi qñ voluerit vſqꝫ ad etatē legitimā. 20. q. 1. puelle. ꝛ. q. 3. pñs. Si autē ꝯ̄ſētit licet ꝯ̄ſenſus ille q fit añ ānos. ſ. pubertatis ñ teneat. exire tñ pōt ꝑuſqꝫ ꝑueniat ad etatē legitiaȝ. 20. q. 1. illud. ad inſtar carnalis mr̄imonii. ex̄ ꝯ̄ deſpō. ipu. de illis. p̊. Sed qꝫcito ꝑuenerit ad etatē perfectaȝ pōt egredi. 20. q. 3. pñs. ex̄ de regu. cū ſim'. Itē ut pȝ ibidem Innocen. dic̄ ꝙ ſi ipubes de ꝯ̄ſēſu ꝑentū uel tutoꝝ tacito uel expꝛeſſo intrauerit religionē: eū vlteri' reuocare nō potunt. ex̄ de regu. ſignificatū. ꝛ ꝙ ſi ipubes vnū tm̄ ꝑentē hēat: ille ſol' eū offerre pōt: ꝛ ſi habeat tutoꝛes alios qꝫ parētes. tñ ꝑentes iuitis tutoꝛib' eū pñt offerre. Idē ēt credūt aliq ꝛ ſi ſit au' q hēat filiū aut nepotē i ptāte ꝙ pr̄ iuito auo eū pōt offerre ꝛ non eꝯ̄. qꝛ i his ſpūalib' ius nāe ꝑfert poſitiuo uel ciuili: ut i dctā. q. 30. B. Lex ꝯ̄ voto ſolēnis ꝓfeſſiōis dicet i ſe. c

Utꝝ liceat aliq̊s ſe voto obligare ad religionis igreſſū. R° ſm Tho. vbi. ſ.

Unũ ⁊ idẽ opus voto factũ laudabiliꝰ
ẽ q̃ʒ si sine voto fiat.ut dr̃.ĩ. votuʒ .p̊.§.
xi.º q incipit.vtꝝ melius.Et iõ obligari
voto ad ingressũ religionis ẜʒ se ẽ lau
dabile. A .Idẽ i sũ.li.º 3.º ti.28.q.6.Tñ
nisi hoc fiat cũ maturitate põt esse cã
discrimis.vñ ab iductione taliũ voto
rũ ⁊ filium ꝑ q̃ renũciet seculo ifra an
nũ ꝓbationis fratres mendicãtes oio
d̃bent abstinẽ.ut i.c.nõ solũ.⁊.c.se. d̃ re
gu.li.º 6.º B

Utrũ q vouit igredi religionẽ tene
atur. Rꝫº ẜm Tho.vbi.s̃.votuʒ ẽ ꝓmis
sio deo facta d̃ his q̃ ad deũ ꝑtinẽt.Ut
ãt dicit Gregꝰ in epl̃a ad Bonifaciuʒ.
Si inẽ hoies solẽt bone fidei cõtractus
nl̃la rõne dissolui q̃ʒto magis pollicita
tio quã qs cũ deo pepigit solui sine vi
dicta nõ poterit.Et iõ ad iplendũ illud
qd̃ homo vouit ex nccitate tenet. Uñ
glo.sup illud p̊s.vouete ⁊ reddite.dicit
Uouere volenti cõsulit.sʒ pꝰ voti pro
missionẽ redditio necessãio exigit.Te
net gº qs ex nccitate iplẽ votũ dũmõ
sit aliqd qd̃ ad deũ ꝑtineat.Mãifestũ
ẽ ãt ꝙ igressus religiõis maxime ad d̃
um pertinet.qꝛ ꝑ hº hõ totalit se mãci
pat dinis obsequiis. Uñ r̃lingt ꝙ tene
tur ingredi.s.ẜʒ ꝙ se obligare intendit
ita.s.ꝙ si se intendit absolute obligare
tenet q̃ʒ citiꝰ poterit legitio ipedimen
to cessante.Si aũt ad certũ tẽpus uel
sub certa ꝯditiõe.tenet adueniẽte tꝑe
⁊ ꝯditõe exñte. A .Idẽ i sũ.e.ti.q.7.B

Quid si illi nolũt eũ recipe. Rꝫº ẜm
Tho.scd̃a scd̃e.q.88.Si quidẽ intentõ
sua fuit se obligare ad religiõis ingres
sũ pricipalit.⁊ ex ꝯñti elegit hanc reli
gionẽ uel hũc locũ q̃i sibi magis ꝯgru
entẽ.tenet si ibi recipi nõ põt aliaʒ reli
gionẽ itrare.Si ãt principalit intendit
se obligar ad hãc religionẽ uel ad hũc
locũ ꝓpt spãlẽ ꝯplacentiã hꝰ religiõis
uel loci illius. nõ tenet aliã religioneʒ
intrare si illi nolũt eũ recipe. Eandem
sniam ponit idẽ Tho.eo.li.º q. vlt. A
Si ãt icidit i ipossibilitatem implendi
votuʒ/ex propria culpa.tenet facẽ qd̃
põt.⁊ isuper pniam agẽ de culpa p̃teri
ta.Si autẽ dubitat quã intentionẽ ha
buit.dʒ tutiorẽ viã eligere ẜm eundeʒ
Tho.⁊ Pe.ut i sũ.li.º p̊.ti.8.q.5.Et ad p̃
dicta facit qd̃ positũ ẽ s̃.religio.2.º §.2.º
in additione. B

Utrũ ille q vouit vnã determiataʒ
religionẽ intrare licite possit iduci ad
aliam. Rꝫº ẜm Tho.secũda secunde.q.
vlt.Quia in maiori intelligit minꝰ.iõ
ille q obligatꝰ ẽ voto vel iuramẽto ad
ingressũ religionis minoris põt licite
induci ad hoc ꝙ ad maiorẽ religioneʒ
trãseat.nisi sit aliqd spãle qd̃ ipediat.
puta ifirmitas uel ẽt spes maioris ꝓ
fectus i miori religione.Ille ṽo q obli
gat voto ul̃ iuramento ad igressũ ma
ioris religionis non põt licite iduci ad
minorẽ religionem nisi ex aliqua eui
denti cã ⁊ cũ dispensatione superioris
Si tamen ingrediatur et profiteatur
vide infra religio.5.º §.3.º

Utrũ ille qui vouit ingredi r̃ligionẽ
teneatur ibi perpetuo remanere. Rꝫº
scd̃ʒ Tho.vbi s̃.Si vouẽs intendit se
obligare nõ solũ ad igressũ religionis
sʒ ad ꝑpetuo r̃manẽdũ tenetur perpe
tuo remanere.Si ãt intẽdit se obligar
ad ingressum causa experiendi cũ lib̃
tate remanendi uel nõ remanẽdi. ma
nifestum est ꝙ remanere nõ tenet.Si
autem in vouendo de hoc nihil cogita
uit videtur obligari ad ingressum ẜm
formam iuris cõis q̃ est ut ingredienti
bus detur annꝰ probationis. vnde nõ
tenetur ibi perpetuo remanẽ.Si tñ ta
li itẽtõe itraret ut statiʒ exiret.non vr̃
satisfactũ voto.qꝛ i vouẽdo hoc nõ in
tendebat.⁊ iõ tenet ut saltẽ velit expe
riri an ei expediat manẽ. A .Idẽ i sũ.
li.º 3.º ti.28.q.9.vbi ⁊ addit ẜm Inno.ꝙ
cũ quis in vouendo nõ distiguit cui re
gule se deuoueat.itelligit se vouere re
gule illiꝰ i cuius manibꝰ facit ꝓmissi
onem.argu.c.ꝙ dei timorem.extra de
sta.monach. vbi etiam hoc notat In
nocen.

Eligio iiii° q̃ ad ꝓfessionē. Utꝝ
ĩpuberes possint ꝓfessionē facere. R° s̄z Tho. scd̃a scd̃e. q. vlt]. Professio ē solēne votū qđ facit eē mõachū uł religiosū. qđ q̃dē subdit ordiatõi ecc̃le ꝓpt solēnitatē quā h̄z ãnexaz. Et qꝛ ecclesia respicit illđ qđ i pl̃rib⁹ ē. ꝓfessio añ tp̃s pubtat] facta q̃tūcūq; aliquis hēat vsū rõis plenū uł sit doli capax ñ h̄z suū effectū ut faciat ꝓfitētē iã esse religiosū. A. Idē in sū. li° 3° ti. 28. q. xi. B. Adde h̄ quod dr̃ s̄. nouiti⁹. §. p̄. ꝛ 2°.

Que ē ꝓfessio exp̄ssa ꝛ q̃ tacita siue p̄sūpta. R°. Professio exp̄ssa ē que fit ĩ manu abbatis siue p̄lati recipiētis eã uel ĩ manu ei⁹ quem p̄lat⁹ ad h° mittit ex̃ de regu. ꝛ trãse. ad ap̄licam. Tacita ṽo fit p susceptionē habit⁹ ꝓfessoꝛuz. Itē si mãifeste oñdit q̃ velit vitã mutare. Itē si gestat habitū etiã nouitiorū p ãnū vbi nõ ē distinct⁹ ĩ coloꝛe uł scissura. vid̃ hoc s̄. nouiti⁹. §. 4°. A. Et de hoc dictū ē clarius s̄. religio 2°. §. 2°. cum additionibus. B. Si autem professio fiat infra annum vide ibidē. §. 5°.

Utrū ille qui fecit ꝓfessionē tacitaz teneat ad oẽs obseruantias regulares. R° s̄z Tho. ĩ 4° dis. 38. In oĩ casu tenetur ad tria vota religionis p̄ncipalia. sed ad alias obseruãtias quaꝝ trãsgressio ex dissimłatõe p̄latoꝝ ĩducit. q duz vidētes nõ coꝛrigūt id ulgē vidēt. non vr̃ obligari p̄cipue si sit simplex q talia discernē sufficiēt nesciat. Cõ. Al. A. hec vidētur vera q̃ ad illa q̃ p̄lat⁹ põt dispēsare. Ał vr̃ obligari q̃ ad oẽs regulares obseruantias. ut s̄. religio 2°. §. fi. cū additionibus. B

Eligio v°. q̃ ad transitū ad aliaz. Utꝝ liceat transire de vna religiõe ad aliam. R° s̄m Tho. scd̃a scd̃e. q. vlt]. Transire de vna religione ad aliã nisi propter magnam vtilitatē uel nccitatē nõ ē laudabile. tū qꝛ ex h° plerūq; scãdalizant illi qui relinquūt. tū etiaz qꝛ facili⁹ aliq̃s ꝓficit in religiõe quaz ↄsueuit q̃ ĩ illa quã nõ cõsueuit ceteris paribus. Unde ĩ collationib⁹ patꝝ Abbas Nestoꝛi⁹ dicit vnicuiq; vtile q̃ s̄z ꝓpositū qđ elegit sūmo studio ac diligentia ad op̱is incepti p̱fectionē p̱uenire festiet. ꝛ nequaq̃ a sua quã semel elegit ꝓfessione discedat. Et postea rõnē assignãs dicit. Impossibile nãq; est vnū eūdēq; hõiez simł vniuersis ṽtutib⁹ fulciri. q̃s si q̃s voluerit sił attētare in id eum incidere necesse ē. ut dum oẽm seq̄tur nullã ĩtegre consequat. Diuerse eni religiões pꝛeeminēt s̄z diuersa virtutū op̱a. Põt tam̃ aliq̃s de vna religione laudabiliter trãsire ad aliaz triplici ex cã. p̄ quidē ex zelo p̱fectioꝛis religiõis ĩ q̃ nõ attēdit excellētia s̄z solã artitudinē vite. s̄z p̄ĩcipał s̄z illud ad qđ religio oꝛdinat ꝛ ↄsequēt s̄z discretionē obseruantiaꝝ fini ꝓpoꝛtionatarū. ut s̄. religio. p̄. §. 4°. Et ĩ hoc casu ꝓpter hūilitatē dz q̃s petere licētiã. q̃ tam̃ ei negari nõ põt dūmõ cõstet religionē illã artioꝛē eē. Si ṽo de hoc ꝓbabilr̃ dubitet. est ĩ hac sup̱ioꝛis iudiciū req̄rendū. ex̃ de regu. ꝛ trãse. licet. Qđ si nõ petita licētia trãsiuit nõ põt repeti s̄m Guił. A. Hoc verū si trãsiuit in casu licito licet nõ seruato mõ. Sec⁹ si ĩ casu illicito. qꝛ tūc posset repeti. ar. c. fi. ex̃ de regu. B. maxie si ꝓfessionē ĩ hac scd̃a regula fecit. 2° ꝓpt declinatõnē religionis a debita ꝓfessione. puta si ĩ aliq̃ua religiõe artioꝛi ĩcipiant ip̃i remissius viuē. laudabilr̃ trãsit aliq̃s ad religionē ēt mitioꝛē si melr⁹ obs̄uetur. Et ĩ h° casu ēt req̄rit sup̱ioꝛis iudiciū. 3° ṽo ꝓpt ĩfirmitatē uel debilitatē ex q̃ interdū ꝓuenit q̃ nõ põt aliq̃s artioꝛis religionis statuta seruare q posset statuta seruare latioꝛis. Et in hoc casu dispensatõ est necessaria. A. Idē in sum. eo. ti. q. 15. B

Utrū religiosus sẽp possit transire ad artioꝛez religionem. R° s̄m Inno. Etiã si constet eã eē artioꝛē tam̃ nõ poterit trãsire si ex suo trãsitu p̄oꝛ r̄ligio incurrat grauē iacturã uel infamiam.

ar.ex̄ de regu.ꝛ trāſe.l3.xi.q.3.ſi qs ꝟo.
Nam ꝛ ipſe non debet eſſe cā ſcādali.
ex̄ de renū.niſi cū ꝑdē.Sꝫ cōeꝫ vtilita
tē q̄ ē ut nō fiat iactura illi ꝯgregatōni
debet ꝓferre ꝑuate q̄ ē ut ſit in artiori
religiōe. A .Jdē in dicta.q.15. B .Ab
bas q̊cꝫ q imediate ſubeſt pape nō po
teſt tranſire ſine licētia pape.ex̄ de cō
ſue.cū veneabil. A .Con.Albri. B

Utrū q iā ꝓfeſſus ē i latiori teneat
ad votū qđ fecerat de artiori. R° Re
manere pōt in latiori.qꝛ ꝑ ſcđm votū
ſolēne derogatum eſt ꝑ quod fuit ſim
plex.tñ ꝓ voto p̊ nō cōpleto erit ei pe
nitentia iponēda.ex̄ de regu.ꝛ trāſe.c.
qui poſt votum.li° 6°

Pone ꝙ aliqs regularis ipetrauit li
cētiā trāſeūdi ad artiorē religionē pˀ
ea penitet eū.nūqd ꝑmi tenent eū re
cipere. R° ſm Guil.Si nō iuenit artio
rē religionē vbi ꝛcipiat: uel ſi nō pote
rat ſuſtinē auſteritatem illiˀ ꝛ reuerti
vult an factā ꝓfeſſionē:nō pōt repelli
ꝑtextu ꝑoris licentie uel renūciatiōis
cū facta fuerit ex cā.ſ.ut trāſiret ad ar
tiorē religionē ꝛ cauſa ſecuta non ſit.
Secˀ ſi ꝓfeſſionē fecerit in ſecūda. A
Con.Albri. B

Quid ſi abbas ꝛ cōuentˀ licētiaue
rit aliquē ſimpliciṫ ꝛ ipe renūciat ſim
pliciṫ non ex aliq̄ cā niſi forte ex odio?
R° ſm Guil.Nō ualet licētia.qꝛ hoc ē
dare licētiā vagādi.Tam̄ ſꝫ Aug.ꝛpel
li pt q nō vult ferre penā d culpa quā
forte ꝯmiſit A .Con.Albri. B

Utrꝫ bona q̄ mōachˀ ꝯtulit ſuo mo
naſterio ſequanṫ eū ſi trāſeat ad ſecū
dum monaſteriū. R° ſꝫ Hoſt.Si exe
at ante ꝓfeſſionē non ē dubiū ꝙ cum
rebus ſuis pōt exire.ex̄ d regu.ꝛ trāſe.
ſtatuimˀ.Jntellige niſi ea abſolute et
irreuocabiliṫ donaſſet.Sꝫ ſi poſt ꝓfeſ
ſionē ꝛ ſine licētia trāſit ad aliud mōa
ſteriū res ſue ꝑmo monaſterio rema
nēt.ꝛ q ipſuꝫ recipit iputet ſibi.Si ꝟo
cū licētia uel ēt iuitus ex aliqua cā va
dat ad ſecundū monaſteriū: tunc vſu
fructˀ rerū quas cōtulit debeṫ ſecūdo
monaſterio q̄cꝫdiu vixerit ne ei exiſtat
oneroſus.Sic intellige.16.q.6.cognoui
mus. A Potiˀ.c.de lapſis. B .Et.17
.q.1.ſi qs rapuerit. A .Jdē in ſū.eo.ti.
.q.25.ſm Hoſti.q etiaꝫ addit.Si vero
ſit ſecularis q religt conſortiū ſpūale
ſeu religionē uel eccleſiā.idiſticte bōa
ſua recuperat:ut apte inuiṫ ex̄ de cle.
ꝯiuga.ꝙ a te i ſi.Et ſubdit. Uel dic ad
ſaluādas opiones maioruꝫ ꝙ bona ip
ſū tacite ſequūṫ.Si aūt expſſe ꝯtulit
ſe ꝛ ſua ꝛ eſt paup q nō hꝫ vnde uiuat
tunc de benignitate canōica ſine ꝯdic
tiōe cuiuſcūqꝫ bona recupat.ar.86.diſ.
non ſatis.17.q.4.qcūqꝫ. Si alias ſuſtē
tari pōt non recupat.ſicut nec ſi dediſ
ſet ſine ſe.17.q.4.ſunt q opes. Et h° ni
ſi grā fiat uel niſi aliq̄ cōditio apposi
ta fuiſſet.ex̄ de ꝯdi.appo.verū.Et ſub
diṫ i dicta.q.26.Poſſūt hec itelligi qñ
aliqs igrediṫ eccleſiā ſecularē tāqꝫ cō
uerſus.Nā ſi tāqꝫ canonicˀ non ſeqreṫ
ipſū bona tacite.Et ſic etiā tenet ꝯſue
tudo. B

Religioſi mendicātes ſi trāſeūt ad
ordines nō mendicātiū etiā de licētia
pape nō hñt vocē uel locū in capitulo
etiā ſi ab aliis eis cōcedaṫ:nec poſſūt
hr̄e ꝑoratū:nec aliquā admiſtratiōeꝫ
uel qcūqꝫ officia etiā ānua:nec tāqꝫ vi
carii uel miniſtri uel loca eoꝝ tenētes
nec pñt qđcūqꝫ aiaꝝ regimē exerceṙ.
A .nec ꝓ ſe nec ꝓ aliis.Et qcqd cōtra
rium attentatū fuerit eſt irrituꝫ ipſo
iure quouis priuilegio non obſtāte.vt
in tex.qui ſequiṫ. B .Ex̄ d regu.ꝛ trā
ſe.ut ꝓfeſſores.i cle.ſicut ꝛ tactum eſt
s.electio.p̊.§.27.qui incipit. Quis non
poteſt.

Eliquie et corpo

ra ſanctoꝝ.Antique reliquię
nō debēt ex̄ capſam oſtēdi nec exponi
venales.Jnuentas ꝟo de nouo nemo
dēt publice venerari niſi auctoritate
Romani pontificis fuerit approbate
ꝛ ꝑlati nō ꝑmittant ꝙ illi q accedūt
ad eoꝝ eccleſias cā veneātōis ꝯcipiaṫ

falsis ficmēt̄.sicut qn̄qꝫ occasiōe q̄st⁹ fieri ɔsueuit.Habētur hec ex̄ eo.cum ex eo.⁊ de ɔse.dis.i placuit.Et nota ꝙ religas emē ul'vēdē ſm Ray. A .Po ti⁹.ſm glo.ei⁹.ut i loco de q̄ stati. B ⁊ Hoff.simoniacū ē. A .Idē quod hic notaƭ i sū.li° 7.ti.14.q.22. B

Utꝝ sanctoꝝ relige possint furtiue subtrahi ut honorabili⁹reponanƭ.℞° ſm Guil.Nō.Nā sacrilegiū ē q̄tiēs au ferƭ sacrū de sacro. A .s.etiā nō sacrū. ut i.c.de q̄ stati. B .27.q.4.quisquis. A .Con.Ul.ut in sum.eo.ti.q.23. B

Cui⁹ auctoritate reliquie seu corpa sanctoꝝ de loco ad locū sūt trāsferēda. ℞° Nō sūt trāsferenda sine ɔsilio pri cipis.s.pape uel sine licētia ep̄oꝝ ⁊ san cte synodi.de conse.dis.i.corpa. A .Aƭ incipit de loco. B .Et hoc sicut notaƭ ibi veꝝ ē cū corp⁹ traditū ē sepulture ꝑpetue.C.de reli.l.vlt̄.nisi necessitas imieat.⁊ tūc sufficit auctoritas p̄sidis prouīcie.C.de reli.l.i.Si āt non ē tradi tū ꝑpetue sepulture:bn̄ pn̄t transfer ri sine alicui⁹auctoritate.C.de reli.sed necdū.Et nota ꝙ preallegate leges de oib⁹ corꝑib⁹ loq uidenƭ. A .Et ita est ꝟitas:q: loquūƭ dicte leges de oibus corꝑib⁹ gn̄aliƭ.Et idē quod i h° §.nota tur i sū.eo.ti.q.24.De istis etiam reli quiis tactum est supra canōizatio. B

Utꝝ liceat portare religas ad collū ℞° ſm Tho.secūda secūde.q.96.Eadē rō ē sicut de ꝟbis script̄.q: si portenƭ ex fiducia dei ⁊ sanctoꝝ q̄ꝝ sūt r̄lige n̄ erit illicitū.Si aūt circa hoc attēdereƭ ad aliq̄d vanū puta ꝙ uas eēt triāgu lare ⁊ h⁹mōi quod nō pertinet ad reue rentiam dei ⁊ sanctorum eēt supersti tiosum ⁊ illicitum.De uerb̄ autē scrip tis habes.i.sortilegiū.2° §.3°

Enunciatio p° cōiter

quid sit.℞°Renunciatio est iur̄ proprii spontanea refutatio.Nā iuri alieno renunciari non pōt.Itē si renunciatio non esset spontāea sed co acta non obeēt repetere uolenti.extra eo.super hoc. A .Hoc fuit dictū Ho sti.ut patet in sū.li°.3° ti.26.q.23. B

Ex quibus causis petenda uel admit tēda sit renunciatio ep̄at⁹?℞°.Due sūt cāe probabiles siue apparentes.ſꝫ n̄ sūt sufficientes.Prima ē ꝓpƭ frugē meli oris vite.i.religionis.Scd̄a ē cā ꝓprie hūilitatis.He due cāe nō fuerūt acce ptate.ex̄ de renū.nisi cū pridem i pn°. Sūt alie cāe sufficiētes sex.ut ibi dici tur.Pria ē ɔscia crimis.s.talis ꝑ qd̄ ip sius officii executio ēt p⁹ peractā peni tentiā ipediƭ.Secūda ē debilitas cor poris ex infirmitate uel senectute.s.ꝑ quā ipotēs redderet ad exequēduꝫ of ficiū pastorale.Tertia ē defect⁹sciētie Quāqꝫ āt ɔsiderāda sit eminēs scia in pastore.est tn̄ ɔpetēs toleranda.Quar ta ē malitia pleb̄.nō ꝙ pro qualibꝫ cl'pa debeat gregē deserē ne mercenāio cōparetur qui videt lupū venienteꝫ ⁊ dimittit oues ⁊ fugit.Sed de superio ris licentia tūc demū pōt n̄ tā timide fugē qꝫ ꝓuide decliare cū oues ɔuertū tur in lupos.⁊ q debuerāt hūiliƭ obedi re iā irreuocabilr̄ ɔdicūt.Quita ē gūe scandalū:cū aliƭ sedari nō pōt licitū ē ep̄o petē cessionē ne plus tꝑaleꝫ hono rem qꝫ eternā videaƭ affectare salutē Sed de hoc vide.i.scandalū.Sexta ē ꝑsone irregularitas.ut puta si sit biga mus aliq̄ mō de qb⁹s̄.bigamia.Nō tn̄ ꝓpƭ quālibꝫ irregularitatē dꝫ ei dari licētia.ut si nō sit nat⁹ de legitio mr̄i monio si ē occultū ⁊ ille laudabiliƭ su um ipleat officiū. A .Dūmō n̄ sit na tus de adulťio uel de scorto.Nā tales oio remouētur.ut i dcō.c.ni:si.⁊ ibi glo. B .Si ꝟo ꝓpƭ alias causas petat ep̄s licentiā renūciādi nō dꝫ ɔcedi.ut i dcō .c.nisi cū pridē. A .predicta ēt notanƭ in sū.eo.ti.q.34. B

Quis effectus renunciatōis.℞°Effe ctus ē ut q renūciauit ad id cui renun ciauit regressū nō hēat nisi ex nouo iu re cōcesso uel antiquo restituto.ex̄ eo. cū inter ⁊.c.ex trāsmissa.⁊.c.cū i presē tia ⁊.c.sane.Et q selƭ renūciauit ep̄atui

ꝑpter cõſcientiã crimis ãmodo nõ po
terit eligi nec poſtulari. Secus ſi ꝑpt
malitiã plebis.ex̃.eo.pꝰ tranſlationez
Renunciãti ãt eſt cõpetens ꝓuiſio fa
ciẽda ne in vituperiũ miſterii ↄ̃fectũ
ĩ tꝑalibꝰ patiat̃.ex̃ .e.ad ſupplicatõez
Jn qua prouiſione dignitatis ⁊ ſcie rõ
habẽda ẽ.ex̃ de ꝑbẽ.ↄ̃ multa ad fi. Si
militer ⁊ quantitatis reddituũ bñficii
cui reſignat.ex̃ de vita ⁊ hone.cle. qm̃
⁊ de ꝑben.niſi eſſẽt.12.q.2.bone rei.ex̃
de dona.aplice.§.plt.⁊ vltꝭ. A .Jdẽ in
ſũ.eo.ti.q.35.ꝫm Hoſtien. B

Renũciatio 2°.

Qualiter debet fieri renunciatio officii
uel bñficii eccleſiaſtici. Rͦ .Debꝫ eſſe
voluntaria. Nã iuitꝰ nõ cõpellit̃ renũ
ciare.7.q.1.ꝗuis.ex̃ qꝺ me. cau. ad au
dientiã. Jtẽ debꝫ fieri pure ⁊ abſolute
ex̃ de offi.dele.ex pte. Nã ſigs renũci
et alicui bñficio ſeu rei ſpũali aliq̊ da
to uel ꝓmiſſo ſimonia eſſet. A .Naz
ſꝑ ſimonia cõmittit̃ niſi renũciatio pu
re fiat ꝫm Hoſtiẽ.⁊ in ſũ.li°.3°. ti.26.q.
32. vbi hec notãt̃ ꝫm eundẽ. B .Qꝺ ſi
nõ procedat datio uel ꝓmiſſio ſꝫ ſolũ
intentio eſſet ſimonia mentalis q̃ per
pniam abolet̃.ex̃ de ſimo.mãdato. vi
de.ĩ ſimõia.2°.§.4°. A .Jbi parũ de h°
vr̃ dici. B .Jtẽ dꝫ fieri cõueniẽt̃ i ſcri
ptis.7.q.1.§.ecce.⁊ c.q̃lit̃. A Allegata
iura loquũt̃ i renunciatione epatꝰ que
dꝫ fieri i ſcriptꝭ. Forte i aliis ſcriptura
nõ ẽ neceſſaria. Et h°. vr̃ inui i dcã.q.32.
B .Et debet fieri i mãu illiꝰ a q̊ habe
tur inſtitutio uel cõfirmatio.extra.eo.
admonet. Fallit tñ i epo q non põt re
nunciar̃ niſi i manu pape. extra.eo. ni
ſi cũ ꝓdẽ i fi. Silr̃ nec electꝰ eps poſtꝙ
fuerit cõfirmatꝰ.extra ↄ̃ trãſla. int̃ cor
poralia. Nec itruſus.ut.ĩ.§.plt. A .Si
milit̃ ⁊ abbas imediate ꝑtinẽs ad Ro
manã ecclꝛiaꝫ nõ põt r̃nũciare ſine licẽ
tia ſedis aplice ſpãli ꝫm Ray. Qui ẽt
addit ꝙ ſi al̃ renũciatõ fiat tenet i pre
iudiciũ renũciãtis: ſꝫ nõ in ꝑiudiciũ ec
cleſie uel ꝑlati in cuius manu debuit
renũciare. Jtẽ dicit ꝙ põt qs ſimplici
bñficio renũciare ſicut vult. Et glo.eiꝰ
dic̃ ꝙ h° põt ad minꝰ de ↄ̃ſuetudie. Sꝫ
ꝑus dictũ ẽ magꝭ regulare .ſ. ꝙ fiat in
manu eiꝰ cuiꝰ ẽ iſtituẽ.ut i ſũ.e.ti.q.33.
vbi ẽt addit̃ ꝫm Hoſti.ꝙ cũ renũciat̃
alicui iuri renũciatio facienda ẽ aduer
ſario uel ſeruo publico ſeu alteri reci
pienti noie aduerſarii. B

Quõ renũciat̃ iuri ſcripto. Rͦ. Tal̃
renunciatio ex certa ſcia facienda eſt.
Jdeoꝗ ſi talis renũciãs ius ignorat ẽ
ei notificandũ. ar.in Autẽ.quõ oportꝫ
epos.§.igitur ordinãdus.coll̃.1. Nec.n.
põt qs renũciare ei qꝺ ignorat. ff. de ĩ
offi.teſtato.l.ſi mater. A .Jdẽ in dcã
q.32.ꝫm Hoſti. B

Quõ qs renunciat iuri expreſſe.⁊ q̊
mõ tacite. Rͦ. Expſſe cũ dic̃. Quietuz
clamo ius tale: uel ſilr̃ia. ex̃ de deci. ex
multiplici. A .Hoc verũ qñ qs renũ
ciat qꝺ ſibi debet̃.ut pꝫ i tex.allegato.
B .Tacite ꝟo cũ facit cõpoſitionẽ. A
.ſ.ſuꝑ iure qꝺ ſibi cõpetebat. Nã cõpo
nendo videt̃ iuri ſuo renunciare ꝫ for
mã cõpoſitionis ut i.c.ↄ̃ q̊ ſtati. B .ex̃
de elec.cum iter.ꝑ̊. Jtẽ tacite renũciat
faciẽdo ↄ̃.ut exhibẽdo honorẽ illi cuiꝰ
electõi ↄ̃dixerat.extra de his q̃ fi.a ma
ꝑte.ca.ex ore. Silr̃ r̃cipiẽdo aliqd ex te
ſtamento qꝺ ipugnabat.ff.de inoff. te
ſta.ſi ꝓpõas.extra de ſẽ.⁊ re iudi.quod
ad ↄ̃ſultation ẽ. Uel ſi petẽtis legatuz
aduocatus vel ꝓcurator fuit.ff.de iof
fi.teſta.l.fi. A .Jdẽ i dcã.q.32. B

Utrũ clericꝰ q ipetrauit bñficiũ ſi
ſubiiciat ſe miſericordie canõicoꝝ itel
ligat̃ renũciaſſe. Rͦ. Nõ extra.eo.veni
enſ. Quin ẽt ſi reddat eis lr̃as ſuas ⁊ ip
ſi ſint imiſericordes dꝫ talis officio iu
dicis reſtitui.extra.eo.ſane. Nã decep
tis ⁊ nõ decipientibꝰ iura ſubueniũt ex
tra de reꝝ ꝑmu.cũ vniuerſoꝝ. Sꝫ ſi re
nunciet lr̃is ꝓ certa pẽſiõe priuat̃ pẽſi
one ⁊ lr̃is .ex̃ de reſcrip.ad audiẽtiã. A
Lõ.Albri. ⁊ fac̃ qꝺ nõ.i ſũ. e.ti.q.30. B

Pone ꝙ eps nõ bñ intrauit ſed ꝑ ſi
moniã ⁊ hꝰmõi .quõ renũciabit inſtan

te morte. R̸° ꝑm Hosti. Renunciabit
mēte z i manu archiepi si pōt .al' i ma
nu simplicis sacerdotis sub hac ꝯditio
ne.si pape placuerit.z si ꝯualuerit va
dat ꝗcūꝗ pōt ad eū z pe͡at ei.ar.extra
de sen.exco.n̄ dubiū.z.c.ea noscit .§.fi.
Sȝ z caueat ne morā p̄stet/z fructus si
bi appropēt ſȝ fidelit̄ custodiat uel in
vtilitatē eccl'ie expediat.ar.extra.ð of
fi.or.cum vos.z de offi.or.c. pn̄ti.li°.6°.
Al' ad r̄stitutionē oiuȝ tenet.extra ð p̄
bē.dilecto.§.fi.Tn̄ tal' ꝑm Hostiē.de li
centia ꝓprii ꝯfessoris quē sibi pōt eli
gē. A . Hoc vr̄ verū si legitie fuerit or
dinatus.al' cū ab initō n̄ habuerit exe
cutionē sui ordis non videt̄ ꝙ possit si
bi eligē cōfessorē tāꝗ eps.ar.l.nō dubi
um.C.de legi. B . Poterit vite neces
saria stricte recipe.ar.86.dis.non satis
z.c.pasce. Talis ēt si titulū nō habeat
tn̄ possessionē quā de facto hēt nō dēt
dimittē sine licentia pape.sed a fructi
bus dēt abstinē.extra.e.p⁹ trāslationē
§.3°. A .Lō.Inno.g z addit.Et idē in oi
bus suspēsis siue ab hoie siue a iure di
ci pōt .ut i sū.e.ti.q.33.ad fi. B

Utrū qs possit renūciar̄ ꝑ aliū. R̸°
ꝑm Host. Pōt ꝑ aliū hn̄tē spāle māda
tū.extra de offi.dele.cuȝ oli.§.qr vero
Idē videt̄ si hēt gnālē admistrationē.
ff.de ꝓcu.l.cui.libera. A . Immo inci
pit ꝓcurator vbi dr̄. Procurator cui li
bera gnālit̄ admistratio rerū cōmissa
ē potest exigere.nouare.aliud ꝓ alio ꝑ
mutare. B .Secus si tm̄ gnāl' ꝓcura
tor esset extra de p̄bē.dilecto.p̊.rn̄so.et
de reli.do.c.pl't. A . Meli⁹ vr̄ facere.l.
mādato.ff.de ꝓcura.Et idē qð in h°.§
notat̄ i sū.eo.ti.q.31. ad fi. B .Et an ta
lis procurator reuocari possit. vide .ī.i
se.c.§.fi.

Renunciatōȝ.°

Quis potest renunciare. R̸° ꝑm Hostien.
Renunciare pōt is ad quē illud quod
renunciatur pertinet.extra de regul.
ad apostolicā .z.c.statuim⁹. A .Idē in
sum,li°.3° ti.26.q.31. B

Utrꝝ papa possit renūciare. R̸°. Po
test libere resignare z maxie cū se isuf
ficientē agnoscit ad regēdū vniuersa
lē ecclesiā.extra.eo.qm̄ li°.6°.

Utrū clericus possit renūciare foro
suo. R̸°. Renunciatio facienda ē aucto
ritate illoꝝ qꝝ iterest.extra de offi.ar
chi.ad hoc.§.fi. Ideo clericus nō pōt re
nunciare foro suo sine consensu epi.qr
ex h° p̄iudicaret ipsi epo.extra de foro
cōpe.significasti.alioq̄n qlibet cleric⁹
de vno epatu posset sibi ꝯstituē iudicē
i alio epatu.ff.de iudi.l.i.Et de h° vide
ꝭ iudex.p̊.§.2°.Eadē rōne n̄ pōt cleric⁹
renunciare priuilegio illi.17.q.4.si qs
suadēte. Nā z si actionē iiuriarū r̄mit
tere possit ꝗtū ad ꝓpriā ꝑsonā.23.q.4.
si is.iiuriā tn̄ ecclesie siue collegii sui ī
ꝑsona sua illatā remittē nō pōt.extra
de sen.exco.cū desideres §.fi. A .cōiū
cto.c.contingit.p̊.eo.ti. B

Que pena si clericus ita renunciet
foro suo ꝙ rn̄deat corā iudice seclari.
R̸°.Si cā ciuilis sit cadit a cā.alioqui
suū locū amittit.extra ð fo.cōpe.si dili
genti. A .Ibi dr̄.Et si ꝓ eis lata sit sē
tētia locū suū amittāt z h° in crimiali
actiōe.In ciuili vero ꝑdāt qð euicerint
si locū suū maluerit obtinē. B .In cri
miali vero locū amittit.z si n̄ hēt locū si
ue dignitatē pōt alr̄ extraordiarie pūi
ri.Et sic patet ꝙ pōt tacite r̄nūciare ꝗ
tū ad dānū suū.xi.q.3.placuit. Sȝ z ml'
to magꝭ pūiēd⁹ ē si expsse ꝯsētiat z res
pondeat.Si vero trahat̄ ad iudicē sclarē
vide ꝭ.iudex.p̊.§.pl't. A .cōiūctꝭ addi
tionibus.Et idem qð in hoc.§.notatur
in sum.eo.ti q.25.secundū Hosti . B

Qn̄ aliqs expectat p̄mā p̄bendam
proxime vacaturaȝ in aliqua ecclesia
si alius obtinens prebendā tenuē frau
dulenter renunciet ut expectanti pre
cludatur via ad pinguiorem q̄ sperat̄
vacare.nō ipedit primū expectanteȝ.
Et si prebenda pinguis postea vacās
conferat̄ isti qui renūciauit p̄uat̄ ipse
vtraqȝ extra.eo.si te.li°.6°. A .Ibi dr̄
ꝙ de dicta fraude dēt saltē ꝑ aliquas

ꝓbabiles coniecturas appeꝛ.ut qꝛ dicte renũciationis tꝑe is q ꝑbẽdã uł digni tatẽ piguiorẽ hẽbat ĩfirmitate graui detinebaꝛ uel aliqd aliud ĩminebat ꝓ pter qđ illi⁹ ꝑbenda uel dignitas va care ĩ ꝓxio ꝓbabiliꝛ credebaꝛ. Et sub ditur. Ceteꝝ si ꝑdicto renũciãti h⁹mõi ꝑbenda uel dignitas forsitan piguior ↄferaꝛ eo ipo dicta fraus ĩtelligaꝛ eẽ ꝓbata ꝛ idẽ renũciãs oĩo careat habi ta ꝛ ãbita. B

Utrũ renũciãs possit penitẽ. Rꝰ ꝭꝫ Hosti. Si qs mittat nũciũ ad supiorẽ ut cedat penitẽ põt q̃diu res ẽ ĩtegra ex̃. eo. lecte. Sec⁹ si nõ est ĩtegra. ex̃ de elec. in causis. §. vlti. A. Idẽ ĩ sũ. e. ti. q. 31. Et videꝛ ꝙ res non sit ĩtegra qñ superiori exposita renunciatiõe cepit cogitare super acceptatione. ar. dicti. § vlti. B. Sꝫ ꝛ si talẽ ꝓcuratorẽ igno rantẽ. A. s. cõstitutũ ad renũciãdũ. ut pꝫ in tex. allegato. B. reuocauerit te nebit nihilomin⁹ cessio facta añq̃ reuo catõ pueniat ad eũ: nisi malitiose fue rit factũ qn puenerit ad eũ. ut ĩ cle. cũ illusio. ex̃ de renũ. A. ibi dꝛ. Siqs ad cedendũ pontificali uel alii cuilibꝫ di gnitati uel bñficio procuratorẽ spõte ac libere cõstituerit ꝛ ipsũ ignorãtem postmodũ duxerit quõlibꝫ reuocãduꝫ teneat cessio facta ꝑ eũ añq̃ ad ipsius uel illi⁹ ĩ cui⁹ mãib⁹ cessio fuerat faciẽ da noticiã reuocatio h⁹modi deducta sit nisi forte ꝑ ipos aut alios malitiose factũ fuerit q̊ min⁹ ad eos uł eoꝝ alte rũ añ cessionẽ potuerit reuocatio per uenisse. B. Qui ꝟo ĩpetrauerit licen tiã cedẽdi cogendus ẽ. A. s. cedẽ. ut ĩ. c. qđ seqꝛ. B. ex̃. e. quidam.

Renunciatio quarto.

Que pñt renũciari. Utrũ hñs vocẽ ĩ electione possit renũciare. Rꝰ s̃. elec tio. ꝑ. §. 9º. A. Et idẽ qđ ibi notaꝛ ĩ sũ. liº 3º ti. 26. q. 26. ꝭm Hosti. B

Utrũ debitor possit renunciare ꝓ bationi solutõis ꝑ testes ꝛ huiusmodi A. Istud h⁹mõi nõ põit Hosti. ut pꝫ ĩ sũ. eo. ti. q. 27. vbi hec notanꝛ. B. Rꝰ Licet quidã dicãt ꝙ valet renũciatio. tñ ꝭm Hosti. nõ videꝛ veꝝ. qꝛ ius ꝓbã di ꝑ testes ꝓpꝛ cõeꝫ vtilitatẽ ĩductuꝫ ẽ. Unde vsus testiũ frequẽs ꝛ necessa rius ẽ. ff. de testi. l. i. in ꝓ. Ergo tali iu ri rñũciari ñ põt. ar. ff. đ postu. q̊s ꝑtor

Utrũ renũciatio iuris possit fieri ĩ futurũ. Rꝰ ꝭm Hosti. Si lex iã ẽ. A. s. ex qua ius alicui oriꝛ cui renũciaꝛ. B põt ꝓ futuro renunciari. Ał nõ. qꝛ qđ non ẽ renunciari nõ põt. ff. de pac. tres fratres. ff. de ↄhen. emp. ꝛ vẽ. l. in lege. A. Idẽ ĩ sũ. eo. ti. q. 28. B

Quid si quis renunciat oĩ iuri sibi ↄpetẽti ꝛ cõpetituro siłr ꝛ lr̃is ĩpetrati ꝛ ĩpetrandis. Rꝰ ꝭm Host. Quo ad fu turũ si gnãlis sit renũciatio non valet ut in ꝑcedenti. §. dictũ ẽ. ex̃ de ↄsti. cuꝫ accessissent. Si ꝟo spãlis in qbusdã iu ribus ꝛ sequaꝛ gnãlis renũciatio valꝫ A. i. si qbusdã specificatis subseq̃ꝛ re nunciationis clausula gnãlis: ut in. sũ. eo. ti. q. 29. ubi hec notãꝛ. B. C. qñ mu lier tu. offi. fun. põt. l. fi. circa mediũ. ꝛ ĩ Auten. ut li. ma. ꝛ auie. ibi posita. In sũma nota. ꝭm Hostien. ꝙ renunciari pñt oĩa iura cõpetentia circa ꝭuitutes etiam si annalia sint. ex̃ de sepul. i pre sentia. ꝛ de deci. ex multiplici. A. Ho sti. dicit ꝙ pñt rñũciari iura ẽt ñ scrip ta puta circa seruitutes cõpetẽtia. Et si etiam ãnalia sint ĩ futurũ renũciari pñt. ut in dcõ. c. in pñtia. ꝛ. c. ex multipli ci. ut in sum. eo. ti. q. 30. vbi hec nõ. B Item iura cõpetentia circa bñficia si cut ꝛ ipsa bñficia renũciari pñt. ut dic tũ ẽ s̃. renunciatio 2º. §. ꝑ. ꝛ renunciatõ 4º. §. ꝑ. Itẽ oĩa iura ↄpetẽtia ꝑ aliq̃ ĩ strumenta sicut etiam ipsa instrumẽ ta renunciãꝛ. C. de fide instru. l. 3. ex̃ đ pac. cum pridem.

Represalie.

Dicũtur represalie qñ aliquis oriundus de vna ꝑra spoliatur uel damnificatur ab oriũdo de alia terra. uel etiam si debitum nõ soluitur ei tũc datur ptãs isti spoliato

ꝙ satisfaciat sibi ꝯ quẽlibet de terra illa vñ ẽ ille spoliator uel debitor.

Queritur ergo vtꝝ sint licite. R°. Et si inique sint ꝛ legibus ꝓhibite tanq̃ nãli equitati ꝯrie: q2 ali⁹ ꝓ alio ḡuat. nihilominus spãlit̃ prohibet̃ ne concedantur uel extendant̃. A .s. per interpretationẽ cũ fuerit gnãlit̃ cõcesse nõ expressis personis eccl̃iasticis. ut i. c. ꝛ si de quo. i. B. ꝯtra personas eccl̃iasticas uel bona ipsarũ p̃textu cuiuscũq̃ ꝯsuetudis. Et qui cõtrafecerint nisi reuocauerint ĩfra ãnũ. A .s. a tp̃e ꝯcessionis uel extẽsiõis ut ibi. B. si p̃sone sint singulares sũt excõicate. si vniuersitas est interdicta. ex̃ de iniur). ꝛ dãno dato. ꝛ si pignorationes. li° 6°.

Sed põe ꝙ aliquis expoliat⁹ portat litteras ciuitatis seu ad ciuitatẽ vbi manet expolians ꝛ petit iusticiã nec fit ei. nũqd i hoc casu põt cõcedi rep̃salia. Uidet̃ ꝙ sic. q2 hoc mõ nõ ḡuatur ali⁹ ꝓ alio: sed poti⁹ ponit̃ rector uł ciuitas i suis ciuib⁹ ꝓpt̃ negligẽtiã. Uñ 23. q. 2. c. dñs de⁹. dicit̃ ꝙ gẽs uel ciuitas plectẽda ẽ: q̃ vidicar̃ neglexit qđ a suis ciuib⁹ iprobe factũ ẽ. uel reddẽ qđ p̃ iuriã ablatũ ẽ. Satis videt̃ cõcordar̃ Tho. scđa scđe. q. 40. ꝛ Jo. an. sup̃ dcõ. c. ꝛ si pignorationes. ita tñ ꝙ etiam in hoc casu ad clericos nõ extendat̃. ꝛ ꝙ sibi de reb⁹ nõ auctoritate ꝓpria: sed iudicis satisfaciãt. ut idẽ Joã. dicit. A Jo. an i dcõ. c. ꝛ si pignoratiões i nouella dic̃ ẽm Archid. ꝛ ẽt Guil̃. ꝙ itelligit̃ de auctoritate iudic) spoliari p̃cedẽte p̃ sñia sup̃ negligẽtia ꝛ ꝯ fectu iusticie ẽm alios ãt de auctoritate iudic) spoliantis seu iusticiã facẽ negligentis. Et subdit ẽ3 Guido. ꝙ p̃mũ dictũ põt itelligi veꝝ qñ ñ põt h̃ri recursus ad iudicẽ spoliantis seu iusticiã facẽ negligẽtis. quod dicit raro posse cõtingẽ. B.

Esidentia. s. clericorũ i suis ecclesiis. Ubi nota ꝙ qui hab3 bñficiu3 cũ cura tenet̃ ad residẽtiã ex̃ ꝯ elec. licet canõ. li° 6°. Sil'r ꝛ q̃ h3 q̃cũq̃ alia bñficia quibus hoc ꝯpetat ex statuto uel priuilegio seu ꝯsuetudine approbata. ut Inno. ponit ex̃ de cle. ñ resi. clericos. Et addit. Intellige oẽ bñficium residentiã regrere nisi ꝯriũ ꝯstet. Et eãdẽ quasi sñiam ponit Hosti. diffusius. dicẽs ꝙ quilibet cleric⁹ tenetur residẽ. ex̃. eo. c. fi. siue magnũ sit bñficium: ut ep̃at⁹. 7. q. 1. p̃uenit. ꝛ d3 crisma ꝯficẽ. ordines celebrare ꝛ quol3 die dominico dinis officiis int̃esse. de ꝯse. dis. 3. ep̃s nisi iusta cã ipediat ut ibi dr̃. Sil'r ẽt si modicũ sit bñficiũ. ut ex̃. eo. ꝯq̃rẽte. Et d3 bñficiat⁹ interesse matutinis ꝛ vesperis. al' si icorrigibilis sit depõit̃ 92. dis. c. fi. Et vide s̃ clericus. p̊. §. fi. A Idẽ qđ hic notat̃ i sum. li°. p̊. ti. 7. q. 27. vbi ꝛ additur ẽm Hosti. ꝙ is cui tãq̃ bene merito assignant̃ pensiones aliq̃ seu stipendia ad residentiã nõ tenetur Talis tñ ad ãtidota obligat̃. ꝛ si offendit ecclesiã a qua tenet beneficiũ. tãq̃ ingratus priuatur. B

Utrũ qs ex cõsuetudine possit recipere fruct⁹ bñficii in absentia. R° ẽm Hosti. Põt ut ex̃ de cõsti. cum oẽs. A Et ibi hoc notat glo. q̃ ẽt dicit ꝙ sec⁹ ẽ de iure cõi. S3 ꝛ puto hoc intelligẽdũ in q̃tũ per hãc cõsuetudinẽ nõ derogetur dino cultui. uel al' nõ sit irrõnabil' Al' secus. ex̃ de cõsue. c. fi. B. S3 talis ꝯsuetudo ꝯrio statuto tolli põt. ut si ecclesia sit ministris destituta ita tñ ꝙ p̃benda absentis assignet̃ subrogato. ex̃ eo. cũ dilect⁹. S3 si tale statutũ facerẽt canonici ꝓpt̃ ꝓpria cõmoda. puta ut inter se diuidãt illud quod absens consueuit accipere non valet. ex̃ de ꝯsue. cũ oẽs. A. Idem in dicta. q. 26. B.

Quõ cleric⁹ i bñficio debeat residere? R° ẽm Hosti. Residere debet in ꝓpria persona seruiẽdo eccl̃ie. ex̃. eo. q2 nõnulli ꝛ. c. se. Et debet seruire i suo ordine. ex̃ de fi. p̃sby. ꝓposuit. Parũ eni esset sui p̃ñtiã exhibere ꝛ curã proprie ecclesie negligere. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 27. vbi ꝛ additur ẽm eundẽ. Et hoc ẽ ꝯ prauam cõsuetudinem quarundam

ecclesiarũ q̃ reputat canõicos residen
tes ex q̊ pñtes sũt.lꝫ ñ itrẽt ecclesiã. B
Utrũ nõ residens possit excusari ex
aliquibus causis. R°. Excusat̃ p̊ qdeꝫ
si iusta sit cã sue absentie.ut ꝑpt̃ iimi
citias uel aliqd h⁹mõi.ex̃.eo.int̃ q̃tuoꝛ
Et tũc tenet̃ ꝑ vicariũ deseruire.ut s̃.
clericus.p̊.§.fi.Et idẽ intellige si pñs sit
sed sine sua culpa ipotens sit fact⁹ aut
infirm⁹.extra.e.cũ dilect⁹.7.q.i.pñtiuꝫ
2° si de licentia p̃lati cã rõnabili sit ab
sens.extra.e.relatũ.extra de elec. lꝫ ca
non.li.° 6.° Al'ẽt sine licentia p̃lati pere
grinari nõ põt de ꝯse.dis.5.non opoꝛtet
ex̃.de voto.magne .§.veꝝ.3° si hẽat ec
clesiã pochialẽ põt ex dispẽsatione ep̃i
eẽ i studio ꝑ septẽ ãnos.ut s̃.ecclesia.2.°
§.2.° 4° si haberet supꝫ hoc spãle ꝑuile
giũ.hr̃ ẽt absens ꝓ residente.ut hẽs in
§.se. A .An illud quod hẽtur ꝭ ꝛ in.§.
se.facit qꝺ notat̃ i sũ.dcã.q.27. B
Sũt ꝛ alie cause i quibus ñ residẽs
habetur ꝓ residente.ꝑma ẽ si sit i ꝯui
tio pape.extra.e.cũ dilect⁹.Secũda ẽ
si vnus vel duo ex canonic̃ sint i serui
tio ꝓpꝛii ep̃i.extra.eo.de cetero.ꝛ.c.ad
audientiã.Sꝫ ep̃s suffragane⁹ si moꝛe
tur cũ archiep̃o non videt̃ r̃sidẽ.ar. ex
tra de offi.ordi.pastoꝛalis.Et nota ꝙ q
ẽ i seruitio pape uel ep̃i sui recipit q̊dẽ
fructus bñficii ꝑter victualia siue q̊ti
dianas distributiones q̃ nõ solẽt absẽ
tibus dari.ut i dcõ.c.de cetero .et extra
de p̃bẽ.licet.ꝛ extra ꝺ cle.nõ resi.c. p̊.li.°
6.° Et de h° vide.s̃.bñficiuꝫ.2.° § plr. A
Potius videt̃.§.fi. B .Tertia est si se
nõ absentat in fraudẽ sꝫ eccl'ie sue iura
fidelit̃ ꝓsequit̃.extra.e.ex pte. In qb⁹
casibus possit qs ꝑ vicariũ deseruire.
vide s̃ cleric⁹.p̊ § fi.ꝛ.i.vicari⁹.§.p̊.

Es inter alios ac

ta ꝛc̃. vide.i.s̃nia.§.9°. ꝛ x.°

Estitutio rei alie

ne p̊ cõiter. Utruꝫ quis tenea
tur statĩ restituẽ. R° ꝑm Tho.scꝺa se
cunde.q.62.Sicut accipe rẽ alienaꝫ ẽ ꝯ̃
iusticiã.ita ꝛ ꝺtinẽ eã.qꝛ ꝑ hoc ꝙ aliqs
detinet rẽ alienã iuito dño ipedit eum
ab vsu rei sue ꝛ facit ei iiuriã.Manife
stũ ẽ ãt ꝙ nec ꝑ modicũ tẽpus licet in
pctõ moꝛari sꝫ q̊libet tenet̃ stati pctm̃
deserẽ.ꝑm illud Eccl.21. Quasi a facie
colubꝛi fuge pctm̃.Et iõ tenet̃ q̊libꝫ sta
tim restituẽ uel petẽ dilationẽ ab eo q̃
põt vsũ rei ꝯcedeř.Con. Ray. A . Ista
petitio dilationis uel remissionis faci
enda ẽ ꝑ se vel per aliũ qñ debitoꝛ est
ipotẽs ad soluendũ ꝑm eundẽ Tho.se
cũda scꝺe.q.62.arti.8.° Et h⁹ nisi ex ipa
petitõe sequeret̃ reuelatõ peccati seu
aliud scãdalũ.ar.c.officii .extra de pe.
ꝛ re.Et ad p̃dictoꝝ clarioꝛẽ itelligẽtiã
distinguẽdũ ẽ.qꝛ aut debitoꝛ ẽ potens
restituẽ aut nõ.p̊ casu tenet̃ stati resti
tuere ut dictũ ẽ.2° casu aut est ipotens
oĩo.aut nõ oĩo.Si oĩo.excusat̃:qꝛ iposs
biliũ nulla est obligatio.ff.de re.iur̃.l.i
possibiliũ.ꝛ iõ sufficit hoc casu ꝙ ꝓpo
nat restituẽ cum poterit.14.q.6.si res
Si non oĩo tunc tenet̃ statim restituẽ
id qꝺ põt.Et ꝑm Ray.in ti.de rapto.§.
foꝛma.ista potentia videt̃ cõsiderãda
vsq3 ad mendicitatẽ suã ꝛ sue familie
reseruata sibi solũ extrema nccitate.
Et idẽ no.i sũ.li.° 2.° ti.5.q.86. Sed certe
non solũ extrema:sꝫ etiaꝫ magna ncci
tas videtur excusare a restitutione.
extra de fur.c.si qs ꝓpt̃.vbi dr̃ ꝙ si qs
ꝓpt̃ nccitatẽ famis furat⁹ fuerit.aut
r̃stituat aut tres hebdõadas pẽiteat
Et sic nõ cogit̃ p̃cise restituẽ.Et illꝺ.c.
itelligit̃ i nccitate etiã nõ extrema ꝑm
glo.ꝛ Inno.ibi.Unde ad clarius hoc in
telligendũ iterũ subdistinguẽdũ ẽ.ꝙ
aut debitoꝛ ẽ i articulo extreme neces
sitatis .aut nõ.p̊.casu nõ tenet̃ ad resti
tutionẽ.qꝛ i extrema nccitate oĩa sunt
cõia.l.i.§.cum in eadeꝫ.ff.ad.l.rodi. de
iac.Uñ ꝛ supꝫ 4.° s̃niarũ.dis.15. dic̃ Sco
tus ꝙ si detinens rẽ alienã ẽ in extrẽa
nccitate.ꝛ ille cuius est res nõ :sed hẽt
aliqua citra nccitatẽ extremã dicimus
ꝙ ista res ẽ detinent̃ iure poli quo in
extreme nccitatis articulo ad ꝓuiden

dū necitati nature via oībus extrema
necessitate detentis ē ɔcessa. extra de
ver.sig].exiit qui seminat.li°. 6°. Si am
bo sunt in extrema necitate si pͥus dn̄s
deuenit ad eā dꝫ reddi dn̄o duplici iur̄
tū qꝛ prius suuꝫ.tū qꝛ iam ex ista sua
necessitate factum est suū. Si ꝟo pͥus
deuenit detinens factū ē suū. ꝛ tūc do
mino postea deuenienti ad istaꝫ neces
sitatē nō debet reddi.qꝛ cessauit domi
nium eius ī re ista ꝛ factū ē alteri⁹ iur̄
poli.Si ambo simul deueniāt dicim⁹
ꝙ debꝫ reddi dn̄o.qꝛ nūq̄ꝫ cecidit a do
minio.Pro hoc facit qꝛ duob⁹ ɔcurrē
tibus preualet qd̄ ē potius.ff.d̄ sta.ho.
.l.querit.Et subiūgit Scot⁹. Si deten
tor d̄uēiat ad pinguiorē fortunā tene
tur restituere qn̄ occupauit cessāte ex
trema necitate.Sed si nūq̄ꝫ ante extre
mā necessitatē occupassꝫ.tūc iuste sim
pliciter occupasset.s.reꝫ suā nec ad ali
quā tenet̄ restitutionē.hec ille. Tuti⁹
videtur ꝙ si deueniat ad potentiaꝫ re
stituat sicut ꝛ qui cessit bonis.C.de his
qui.po.ce.bo.l .i.Nō tamē tenetur nisi
inquantuꝫ facere pōt.l.3.ff.de cessi. bo.
Et in hoc vltimo casu intelligitur facē
posse deducto ne egeat.ff. de re.iur].in
condēnatione.2° casu qn̄ debitor non
ē in articulo necitatis extreme. aut re
stitutio est incerta aut certa.Si icerta
ut qꝛ n̄ iuenit̄ creditor uel eius heres
restitutio faciēda ē pauperibus .extra
de vsur].cū tu.Et tūc debitor ipotens
poterit se liber̄ ponere i manu epi ad
quē pertinet ꝓuisio pauperū.ꝛ eps̄ si
viderit ſm deū expedire poterit ei re
laxare debitū ut pauperi i totū uel in
ꝑtē uel ꝓbeꝛ ei dilationē ut paulati
eroget paupib⁹.ut ꝛ pōit̄ i dicta. q.86.
in sum.li°.2°. ti.5.ad fi.Sed in eo ꝙ log
tur ibi de penitentiario ut possit h° fa
cere.pōt itelligi si ip̄e penitentiarius
habeat super hoc auctoritatē ab ep̄o.
alias per se nō pōt:qꝛ iure nō cauetur.
Ideo dn̄s An.de bu.in dicto.c.cū tu. in
.i.q.dicit penitentiariū hoc n̄ posse. Sꝫ
ꝛ quādo apud debitoreꝫ aliq̄d relaxat̄

ab ep̄o uel ab alio habente ab ipso au
ctoritatē dꝫ orare uel alia bona facere
ꝓ his quorū ille res sūt uel quibus de
bentur.ꝛ inq̄ꝫtum veniat ad facultatē
pro illis facere elemosynas. ut si n̄ po
test facere qd̄ debet saltē faciat qd̄ po
test.sicut dic̄ Tho.scd̄a scd̄e. q.62.arti.
2°.i eo q nō pōt mēbrum abscisū ut̄ ib
latam famā restituē. qꝛ debet in pecu
nia uel alio mō quo pōt recōpensare.
Si restitutio ē certa :idest qꝛ scit̄ siue
pōt sciri particular] persona cui dꝫ fie
ri:tūc si debitor ē in tanta necessitate
ꝛ creditor in tanta facultate ꝙ debito
ri teneret̄ ꝑ elemosynam subuenire:d̄
bitor nō tenet̄ ad restitutionē. Nā h°
casu ipse creditor teneret̄ retro reddē.
Vn̄.48.dis.sic hi.super ꝟbo inuadē di
cit glo.ꝙ pn̄t paupes cogē diuites ad
eis ꝓstādū nō per viaꝫ actiōis sꝫ denū
ciationis ad ecclīam,q̄ pōt diuites co
gere ad hoc agendū.Itē gnālit̄ d̄bitor
nō tenetur ad restitutōnē eo casu quo
creditor rōabilit̄ deberet nolle sibi fie
ri restitutōnē ut dicit Scot⁹ sup 4° sē
tētiaꝝ.dis.15.vbi subiungēs exēpla dic
dꝫ.n.uelle q̄libet restitutionē sibi non
fieri qn̄ ē in preiudiciū cōitatis uel re
cipientis restitutioneꝫ: qꝛ debet uelle
bonū suū ꝛ bonū cōe.Debet etiā velle
non fieri restitutionē qn̄ eēt i diffama
tionē restituētis:qꝛ debet magis vel
le famā ꝓximi q̄ꝫ illud modicum suū
statim. Consilit̄ debet magis velle ꝙ
vitet̄ magnū icōmodū ꝓximi restitu
entis q̄ꝫ modicū icōmodū suuꝫ uel nul
lū i illa modica dilatione restituēt].Ex
his sequit̄ ꝙ qn̄ eēt restitutio dānosa
rei publice uel ei cui fit vel diffamati
ua restituēt] uel nimis notabilit̄ dāno
sa] n̄,tenetur ad stati restituenduꝫ :sed
sufficit ꝙ stati ex affectu restituat. et
ꝙ actu restituat cessantibus icōueniē
tiis hic ide.Et ex predictis etiā subin
fert.Qn̄ ablatio fuit occulta tūc n̄ te
netur ablator se ꝓdere.nec ꝑ ɔn̄s ꝑ se
ipsum restituere sꝫ per aliā personā se
cretā ꝛ fidelē.ꝛ expedit; ꝙ ꝑ ɔfessoreꝫ.

qꝛ ſibi ē crimē detectū ꝑ confeſſionē
ꝛ de eius fidelitate ꝙ reſtituat fidei
ſue commiſſuȝ ſatis debȝ credi. Patȝ
igitur hic differri reſtitutōnē quouſqꝫ
voluntas talis perſone ꝛ opportūitas
habeatur.hec ille. B

Cui reſtituenda ē res furtiua uł ra
pta ſeu al'male accepta. R° ſm Ray.
Ei cui res ſubtracta fuit etiam ſi non
ſit dñs rei:ſȝ ſua interſit ex cauſa hone
ſta rem non eſſe ſubreptā.ut puta ga
habebat in ea ius pignoꝛis uel vſum
aut aliquod huiuſmodi.ff.de furt].l.is
cuius.Si vo ipſe cui nūc res ablata ē
furatus fuerat eā:nō ſibi ſed domino
erit reſtituēda.uel ille cui prioꝛ fur uł
raptoꝛ ſubripuerat ſi ſua ut dictum ē
intererat ex cauſa honeſta.Et fiat cau
te ꝙtū pōt per religioſum ꝛ huiuſmōi
ita ꝙ nulli perſōa furis prodaꝛ.Itaqꝫ
regularitꝛ reſtitutio ſpoliatis facienda
ē.3.q.i.reintegranda.ꝛ fere ꝑ totā qōnē
ꝛ ex̄ de reſti.ſpo.fere per totum.Fallit
tamē quādo non tm̄ iſte male accepit
ſed alius ei turpiꝛ dedit.de quo faciē
dū ē.ut dictū ē s̄.elemoſyna ꝓ.§.fi. A
Et ibi latius in additione. B .Et hic
.ī.§.antepenult. A .Et ibi de hoc dice
tur.Et ad maioꝛē huius.§.declaratōeȝ
poteſt generaliter dici ꝙ reſtitutio fa
cienda ē pꝛīcipalibus uel eoꝛū heredi
bus ſi iueniūtur.al'paupꝫib'.ex̄ ꝺ vſu
ris cū tu.Sed in hoc clarius diſtiguen
do dicendū ē ꝙ aut quis obligaꝛ rōne
turpis receptōiſ in q̄ participauit etiā
dans.aut al'ꝓ caſu non teneꝛ reſtitueꝛ
danti.qꝛ in pari cā turpitudiniſ potioꝛ
eſt cōditio poſſidentis.ff.de ꝯdi.ob tur
pē cām.l.ſi ob turpem.§.poꝛro.et.C.e.
.l.2.Et ideo hoc caſu cū reſtitutio nō fi
at perſone pꝛincipali ſaltē debet fieri
pauperibus tāqꝫ ſi nō iueniretꝛ ꝑncipa
lis uel eius heres.ꝑ dictum.c. cum tu.
Fallit in accepto per ſimoniā. qꝛ debȝ
reſtitui illi eccleſie i cui' iiuria accep
tum ē.ex̄ de ſimo.c.de hoc. Item etiaȝ
non erogatur paupꝫib' quādo turpiter
acceptū ipſo iure applicareꝛ fiſco uel
pꝛiuato. qꝛ de alieno non poteſt fieri
elemoſyna.i.q.i.non ē putanda.Et hoc
etiam notatur in ſum.li.° 2° ti.8.q.32.Et
excepto hoc caſu cum res applicareꝛ
ipſo iure fiſco uel pꝛiuato:licet turpiꝛ
accipiens nō cogaꝛ reſtituere turpiter
dāti.tn̄ ſi vellet poſſet reſtituē eidē dā
ti. Nā iure nullo ꝓhibeꝛ hoc. Et pene
ſūt reſtringende.de pe.diſ.i.c. pene. ꝛ i
.c.odia.de re.iur].li.° 6.° Et notatur i ſū.
li.° 2.° ti.8.q.25.ad finem.Eſt etiam cāuſ
in quo licet dās nō fuerit in turpitudi
ne particeps.non tamen ei ſed paupe
ribus fit reſtitutio. qꝛ dans ex obliga
tione dedit licet accipiens turpiꝛ rece
ꝑit.videlȝ qn̄ iudeus uel pagan' fuēit
aliquid lucratus a xp̄anis occaſiōe of
ficii publici.Illud enim debet cōuerti
in vſus pauperū xp̄ianoꝛum ſecundū
pꝛouidentiā dioceſani ep̄i.ex̄ ꝺ iudeis
cum ſit.2° caſu quando obligatio ē ali
unde ꝙ ex dicta turpi cauſa diſtiguen
dum ē. Aut nō iueniuntur creditores
ſeu eoꝛū heredes.ꝛ de hoc diceꝛ.ī.reſti
tutio 6°.Aut iueniūtur. ꝛ tūc aut obli
gatio eſt perſonaliſ.ꝛ de hoc diceꝛ.ī.re
ſtitutio 2°.Aut obligatio eſt realis .vt
qꝛ habet quis rem alienā . ꝛ tūc ſi hēt
a nullo uel ſaltē a dño clarū eſt.qꝛ ſēꝑ
dño ē reſtituēda.ff.de rei ven.ꝑ totum
ꝛ.C.eo.qꝛ cuiqꝫ dandū ē qꝺ ſuum ē.ff.
ꝺ iuſti.ꝛ iure.l.iuſticia.§.iur] pꝛecepta
Sed ſi habuerit ab aliquo alio titulo
trāſlatiuo puta per donationē uel ven
ditionē uel ſiꝛem.ſiꝛr reſtitutio fit dño
rei gratis.C.de furt].l.in ciuileȝ. Si vo
habuit titulo nō trāſlatiuo puta in cō
modatū uel locatū uel etiā ſine titulo
foꝛte qꝛ ſuſtulit.illi videꝛ reſtituenda
a quo habuit.C.locati.l.ſi qs ꝯductōis
Ubi dicitur ꝙ cōductoꝛ debet oīo loca
toꝛi rem reddere.licet dicat ſe dn̄m. ꝛ
poſtea agere ꝺ domio. Sed hoc dȝ in
telligi qn̄ nō ꝯſtat de dominio nec po
terat incōtinenti ꝓbari.Al' bn̄ audire
tur mouēs qōnē de dominio.ff.depoſi
ti.l.bona fides.vbi dꝛ ꝙ qn̄ fur depoſu
it rē apud dn̄m dicte rei dn̄s nō cogiꝛ

reddē. Cogiť ergo i hoc casu hñs rez il lā restituē a quo habuit nisi stati pos sit de suo dominio ꝓbare. adeo ꝙ si ēt a fure uel ꝑdone qs habuit tñ dēt ei restituere quādo habuit cāz ab eo. ut pȝ i dicta. l. bona fides. Sed si nō hūit cām ab eo. puta qꝛ ei ꝑ furtū uel rapi nā abstulit tūc quādo ꝑ furtū puto ꝙ nō debeat furi ꝑori restitui: qꝛ nullus male fidei possessor hᵒ casu hȝ ius rpe tendi. Nā ei dať actio furti cuiꝰ intest ex honesta cā. ff. de furt. l. cuiꝰ interest ⁊. l. is cuiꝰ interest. Itē nemo debet ex improbitate sua ꝯsequi actionē. ff. de furt. l. itaqꝫ. §. ꝑ. Est tam̄ casus in q̊ fur actionē furti hēt. ff. de fur. l. q vas. §. si ego. vbi dř. Si ego poliēda vestimēta tibi locauero ⁊ tu ticio ꝯmodaueris ti cioqꝫ furtū factuȝ sit: tibi datur actio furti. qꝛ tua interest cū mihi tenearis reddē. ⁊ mihi aduersus te dať actō qꝛ furtū fecer tició ꝯmodādo. Hoc itaqꝫ casu fur ad uersus furē actionē habet hec ibi. Et hoc ideo ē qꝛ a pricipio ha buit rē de volūtate domini eā sibi lo cādo: ꝓpť qꝺ itererat eiꝰ ēt ex hōesta cā. Alias secꝰ ut pȝ ex ꝑdict. Quando āt ꝑ rapinā qs rē abstulit a fure uel ꝑ done: tūc vř ei restituēda: qꝛ ēt predo ē restituēdus. ex̄ de resti. spo. c. in litte ris. Immo nec domio lȝ rape rē suam nisi in casu de q̊ s̄. bellū. ꝑ. §. ꝑ. ⁊ 2ᵒ. Alʳs perdit ius suū. Et nō domius teneť ad extimatōeȝ rapte rei rgulariť. C. vnde vi. l. si quis in tantā. Qui ergo furatꝰ ē furi uel ꝑdōi nō teneť furi sed domio uel alii habēti ius i re restitueř. Secꝰ ē in raptore. Sȝ in quocūqꝫ casu dcm̄ ē debere furi uel ꝑdoni fieri restitutōeȝ si concurrat dominus in repetitōe dēt domio potiꝰ restitui. dicta. l. bōa fides Immo ēt si dominꝰ nō rpetēt qꝛ igno raret qs hřet. dȝ q hȝ domio denūciař ut ipsā recipiat. ex̄ de furt. q cum fuř dūmō fiat sine ꝑiculo fur. 22. q. 5. hoc videtur. vbi diciť ꝙ peccata proximi eis reuelanda sūt qui possūt ꝓdesse ⁊ nō obesse. Et qꝺ dictū ē de domino cō

currente ad repetitionē cū fure ideȝ ē de omni alio ꝑtēdente aliqꝺ ius bone stum: qꝛ sꝑ illi facienda ē restitutio q fouet maius ius. dcā. l. bona fides. ⁊ ē ar. in. l. queriť. ff. de statu. hō. Et iō q vi cerit filio uľ seruo pecuniā teneť resti tuere pr̄i uel domino cꝰ ē. ff. de alea. l. fi. Immo filii etiaȝ teneňť restituē pa tri res q̄ spectant ad eos iure ꝓprieta tis sȝ vsufructꝰ ad ꝑentes qꝺ ē regula re. Fallit i castrēsi uel q̄i castrēsi pecu lio. Itē i beneficialibꝰ. ut i. c. si ānū. i4. ex̄ de iudi. liᵒ. 6ᵒ. qꝛ eas nō possūt admi nistrare vel obligare. ⁊ minus alienař. C. de bonis que liberis. l. fi. §. filii autē familias. Et assignatur ratio ibi. De liꝰ ē. n. coartare iuuēiles calores ne cu piditati dediti tristē exitū sentiant q eos post dispersū expectat pr̄imoniū. Propter qꝺ in oibus his casibus vř patri restitutionē fieri debere. Et ideȝ vř eadē rōne i oibꝰ similibꝰ. ut siquis accepit reȝ a pupillo restituat tutori. Sȝ cui restitueňť res ecclesie? Dicēdū ꝙ ꝑlato si nō ē i culpa. Si vero ē i cul pa ut quia res ecclesie ipse dissipauit. uel ex carnali affectu ⁊ nō iusta cā do nauit: qꝺ facē nō pōt. cū eṗs ⁊ qlȝ ꝑla tus rerū ecclesie sit ꝓcurator ⁊ nō dñs ⁊ ꝯditionē ecclesie meliorare pōt. dete riorē ꝟo facē non dȝ. ex̄ de dona. c. frať nitatē. tūc ꝓpter ꝑticipiuȝ culpe ñ vř ꝙ debeat se itromittere. ex̄ de cle. ꝯiu. diuersis. Et iō fiet restitutio successori eius dicto. c. fraternitatē. Uel si adhuc nō ē successor expendať i vtilitateȝ ec clesie. ex̄ de simo. ō hoc. Hoc ēt notať in sū. liᵒ. 2ᵒ ti. 5. q. 18. vbi ⁊ de talibus dř Sed cui fiet restitutio? Et subdiť dicit Ray. Credo ꝙ auctoritate iudic peni tentialis debeat fieri ecclesie cui sic iiuriose ablatū ē. ita ꝙ illi eidē qui de dit nisi cū turpiter dedit. tūc. n. nō sibi sed successori suo poterit fieri uel su ꝑiori ut diċ Hosti. uel i vtilitatē eccle sie ꝯuerteť uľ ēt eiusdē loci pauꝑibꝰ si hoc expediř videbiť erogeť. ar. 17. q. 4. si quis i atrio. Hoc vltimuȝ. s. ꝙ detur

paupibus dic̃ glo. Ray. ꝙ meli⁹ ē cũ in digēt paupes uel satis abundet ecc̃lia Alioquĩ meli⁹ ē ꝙ ĩ vtilitatem ecc̃lie paupis ꝯuertat. Idē Ul. Sat[illegible] cō. Tho. scd̃a scd̃e. q. 62. arti. 5. ⁊ arti. vltimo. Qd̃ autē hic dicit Ray. de auctoritate iudicis pn̄ialis glo. dicit. Si tñ sup talib⁹ dispensãdis habeat ptātē. hec ibi. Et ad pdicta attēdãt accipiētes a cleric[illegible] d̃ rebus ecclesie cũ nō idigeãt uel nō ꝯuertant in vtilitatē ecclesie uel nō alia iusta. rōe: sꝫ poti⁹ occasiōe ꝯsãguinitatis uel amicitie: quia tenent ad restitutōnē. ut h̃ Tho. poit dcō arti. 5º. Et multo fortius si accipiãt ex cã turpi: ut ex mē tricio ludo uel alia quacunq̧ turpi cã. ut ⁊ notat ĩ sũ. liº. 2º. ti. 5. dicta. q. is. Quãdoq̧ tñ lꝫ dn̄s cōcurrat ĩ repetitione ñ prefertur siqs forte habuit rē ab eo q etiã ꝯ dñm habēt actionē. puta qꝛ est vsufructuarius. Nam magis eius int est h̃re rē q̃ dñi. qꝛ dn̄s hꝫ ppⁱetatē q̃ cōsistit ĩ nudo iure dũ ē p se separata ⁊ vsufructuari⁹ hꝫ ius vtendi ⁊ fruendi. ff. de vsufruc. p totũ. ⁊. C. ⁊ Insti. eo. ti. Immo etiam si ipse dn̄s sustulisset teneret furti. ff. de furtis. l. cũ res. §. si bona fide. Itē si esset q possꝫ rē retinē rōne ipēsaꝝ factaꝝ ĩ ea. ff. de furt[illegible]. l. si is q cōmodasset. Ibi dr̃ ꝙ si dn̄s furatus ē rē cōmodatario. i. ei cui cōmodauit. nō tenetur furti nisi cōmodatari⁹ potuisset rē retinē rōne impensarũ in re factarũ. Idē ē si rē h̃ret obligatã propter eandē rōnē. Itē qd̃ dictũ ē de re aliēa restituēda domio. idē p oĩa itelligēdũ ē de re affectata. puta q̃ per vim cōpulsiuam alteri data est. Naꝫ illi est restituenda qui viꝫ passus [illegible]. ff. quod me. causa. l. metum. §. cum autem. B

Utrũ quis absoluat a restitutione si is cui debebat remisit siue dōauit. R° Absoluit si ē psona q̃ donare posset. d̃ q̃ vide s. donatio. p̃. §. 2º. Que donatio postq̃ facta est postea ex penitentia nō reuocatur: ut Ray ponit. De hac ēt qōne vide. ĩ. restitutio 3º. §. penult. A Et intellige hoc si remissio fiat libera voluntate creditoris. al' nō valeret. vt ĩ. §. penult. ⁊ dictum ē supra. bellum. p̃. §. xº in additione. B

Quid si psona cui debebat restitui defuncta est? R° fm Ray. Restitutio facienda est heredibus. Sed hic distingue. qꝛ si heres est aliquis in toto uel ĩ parte: tunc fiet ei restitutio sicut cōtigit in toto uel in parte. Si autē heres institutus est in aliqua determinata quantitate. puta in centum uel etiaꝫ ĩ domo. ⁊ nō plus tunc restitutio ñ dꝫ fieri heredi. A quia scriptus heres ĩ certa quantitate uel rebus particularib⁹ nō ē heres sꝫ poti⁹ legatari⁹. C. d̃ here. insti. l. quotiens. B sed illi uel illis q bus testator reliquit dispositionē residuoꝝ bonorũ. A i. veris heredib⁹ ul' executoribus a testatore deputatis sꝫ dispositionē testantis cuius voluntas oĩo seruanda est. 13. q. 2. vltima. B

Utrum quis teneatur restituere reꝫ cum fructibus. R° fm Ray. Quilibet malefidei possessor tenetur restituere rē cum oĩbus fructib⁹ pceptis ⁊ q̊s ipe dn̄s pcepisset si possedissꝫ. ex̃ d̃ re. spo. grauis. ff. d̃ condi. fur. in re. ff. de rei vē. si nauis. §. generaliter. Et intellige fructus qui supersunt deductis expensis illis que fiunt gr̃a fructuuꝫ querendorũ ꝯgregãdorũ ⁊ cōseruãdorũ q̃ deducũtur tam a male fidei q̃ a bone fidei possessore. ff. de peti. heredi. si a patre §. vlt[illegible] Possessor auteꝫ bone fidei non tenetur de fructibus quos percepit q̃ diu fuit bone fidei possessor si iam cōsumpti sunt. sꝫ de extantibus tenetur C. d̃ rei ven. l. certũ. A. Hic latius ē distiguēdũ. Aut qs obligat ad restitutionē rei aliene. aut alteri debite. Si eniꝫ rei aliene tunc si ē male fidei possessor q stati dicit male fidei cũ sciuerit rem ad aliũ ptinere. ex̃ de p̃scrip. c. fi. tenet oēs fruct⁹ restituere. C. d̃ rei vē. l. certũ Sꝫ h̃ iteꝝ distiguit. Nã si tal' possessor nō habuit titulũ. claꝝ ē ꝙ tenetur oēs restituere ñ solũ pceptos sꝫ ēt q pcipi potuerũt p dñm rei si rē habuisset. ff. d̃

re.iuris.l.gnālit. Si vo habuit titulū
puta donatiōis uel venditionis ul' ali
um solū tenet de pceptis.l.si fundū.C.
de rei ven.Fallit qñ titul' ē habit' per
metū: qz tūc ēt tenet de pcipiendis.l.
sed z pt'.ff.qd me.cā.vbi glo. addit ēt
tres alios casus videlicet qñ titul' hr
ɔ̄ infdicta legū.l. queadmodum. C. de
agri.z cen.li. xi. Itē qñ hr in fraudem
creditoꝝ.Itē qñ emit res fisci sine so
lēnitate.Qd si ē bone fidei possessor ñ
facit suos fruct' nāles.videlicet q nas
cūt sine idustria hoīuz.ut poma z silia
z illos tenet restituē:nō tñ vltra q̄s ex
illis sit fact' locupletioꝛ.l.vtꝝ.ff.de pe.
here.Fruct' vo idustriales.i. pueniē
tes ex idustria hois nō tenet restituer
nisi extantes.sz p' litē ɔtes.oēs q̄i p cō
testationē sit ɔstitut' male fidei.dicta
.l.certū.Putarē tñ q si hūit iustā cām
litigandi q nō teneat nisi q̄tuz fact'
sit locupletioꝛ.z vr pbari in.l. illud. ff.
de peti.here.vbi expresse dicitur q cō
uentus de hereditate nō tenet d reb'
pditis p' acceptū iudiciū si habuit iu
stā cām litigādi.Et de istis fructib' est
plena z mgra glo.i.l.ex diuerso.i prin.
ff.de rei.ven.Si alteri debite.dicendū
est q si debetur mihi res que non fuit
mea.puta qz fuit vendita uel pmissa
p' ceptū iudiciū .i.contestationē litis
debētur cū re oēs accessiones.i. fruct'
ac si illo tpe fuisset res mihi tradita.ff.
si cer.pe.l.cū fundus.Sz si mihi debea
tur res q̄ fuit mea z ad aliū sine cā pue
nit.puta solui rē quā estimabā me de
bē cū nō deberē.tūc simlr cū re ɔbētur
oēs accessiōes.i.fruct' z alia q̄ ipsi rei
a pricipio quo fuit data euenerūt.ff.d
condi.inde.l.indebiti.in principio. In
oibus aūt sciendū ē q bone fidei pos
sessoꝛ nūq̄s tenet vltra q̄s sit fact' locu
pletioꝛ.dicta.l.vtrū de peti. here. B
Et nota q q solū vsū rei furat' fuit nō
sufficit si restituat rē:sz tenet etiaz ad
extimationez vsus .Con. Hosti.z Ul.
Et eodem mō tenet qs restituē dāna si
qua dñs rei ppt ei' absentiā passus fu

it.12.q.2.si qs de ecclesiis.De quo vide
i. vsura.p.§.16.q icipit. Utꝝ vsure pos
sint z.§.26.q incipit. Sed nunquid est
vsura.z.i.vsura 6°.§.plt. A .Ad pre
dictorū itelligētiā sciēd q intersse qd
alicui debetur ɔsideraf aliqñ respectu
lucri cessantis.aliqñ respcū dāni emer
gentis.p casu extiatio nō dz deduci i i
finitū.sz vbi rei pricipalis ē extimatio
intesse nō dz excedē duplū rei pricipal'
sz vbi ē incerta fit extimatō ad arbitri
um boni iudicis.adeo q i imensuz nō
pcedat.l.vna.C.de sen.q̄ p eo qd int
ē profe.2. casu videlicet respectu dāni
emergent] si venit intesse rōne omissi
onis ɔsideraf solū iteresse intrinsecuz
ff.de ac.emp.l.si sterilis. §.cū p vendi
torē.vbi dr q si frumentū uel silīe non
sit datū ēptori suo tpe nō veniet extia
tio.qz aialia sūt mortua ex eo q nō ha
buit bladū suo tpe. Nam illud intesse
extrisecū ē a re.sz bñ uēiet ut det mai'
preciuz quo res valuit a tpe q̊ debuit
dari.qz hoc est interesse intrinsecū qd
concernit rē z venit ex ipsa re .Extrise
cū vo qd nō ex re venit sed ppt rē. ut
i exēplo pposito.Predicta autez puto
vera si dānū occurrit creditori ex sim
plici omissiōe debitoris. ut si creditor
erat icursur' dānū etiā si debitor nihil
sibi pmisissz.qz nō hēbat quō aliunde
sibi puidēt.Sec' si cū omissiōe adue
nit etiā ɔmissio:ut qz creditor aliter si
bi puidisset ut nō morerēt aialia eius
si nō fuisset decept' pmissiōe dbitoris
Hoc.n.casu interesse venit rōne ɔmis
sionis.i.false pmissionis.z ideo debet
itereē ēt extrisecū:ut stati patebit pre
serti in foro cōscie vbi quis tenet pro
ximo satisfacere oē dānū quod ei' cul
pa uel dolo proxim' incurrit ut in.c.si
culpa ex de iniuriis.Propterea h° ca
su saluo meliori iudicio tenetur ēt de
morte aialiū.Si vo rōne cōmissiōis d
bet intesse cōputat interesse ēt intrin
secū.ff.de ac.emp.l.iulianus in prin°.
ubi dr q dās tignū uitiatū tenebit ēt d

ruīa dom⁹.Et sic illa extīatō ↄsideratˀ
hoc casu etiam multo vltra duplū rei
principalis:nō tñ in infinitū.licet eniȝ
veniat ruina domus:ñ veniet si forte
oportuerit ipsū ꝓpt̄ hoc ꝑ mltos ānos
uel vsqȝ in tp̄s vite ↄducē domuȝ. Fa
cit.ff.de ser.corrup.l.ī h° iudicium.ꝛ.l.
neratius.vbi corruptor serui teneˀ nō
solū ꝺ seruo ſȝ ēt de oibus rebus quas
seru⁹ tūc fugiēs tulit:nō de aliis quas
postea successiue furat⁹ fuerit. B.

Quid si in ipsa re furtiua fecit qs ex
pensas? R° ꝭm Guil. In foro pnie si ex
pensas fecit ad ↄſuationē rei ut pascē
do equū.siue ad oportunā melioratio
nem.ut puta curādo aial morbosuȝ ulˀ
nutriendo porcū ꝛ h⁹mōi deducˀ eas
pōt exq̊ satisfacit alias ītegraliˀ dam
nū passo. Idē Ul. A. In foro āt iudici
ali dicte ipense non cōputanˀ.ut in sū.
li°.2°.ti.5.q.75.vbi hec notāˀ. Ad pleni
orē āt māe intelligentiā.vtꝝ qs possit
petere sūpt⁹ factos in re aliena.Dicen
duȝ est ꝙ aut fecit noie dñi rei.aut no
mine proprio.i.tāqȝ ī re sua.p̊ casu claꝝ
est ꝙ pōt cōputare. Nā utiliˀ gessit ne
gociū dñi.l.i.ꝛ.2.ff.de negꝰ.ge. ꝛ ꝑ totuȝ
In tantū ꝙ si dñs tollat reȝ p̄us qȝ sol
uat sūpt⁹ ↄmittit furtuȝ.ff.de furtis.l.
si is q comodasset.2° casu qñ fecit tāqȝ
in re propria clarū ē ꝙ ꝑ viā petitiōis
nullo mō pōt cōmutare.l.si in area.ff.
de condi.inde.ſȝ ꝑ viā retētionis qñqȝ
sic ut ibi.Uñ distinguendū ē qꝛ si fuit
malefidei possessor a p̄n° nullo modo
pōt cōputare.l.ex argento.ff.ꝺ ↄdi.fur.
ꝛ ī Insti.de re.diui.§.ex diuerso.nisi re
spectu fructuū. Nā ut dicit glo.ī.c.gra
uis.ex̄ de resti.spo.fruct⁹ dicuntur qui
supsūt deductis expēsis q̄ fiūt gr̄a fru
ctuū q̄rendoꝝ colligendoꝝ ꝛ ↄseruādo
rū tā ī bone fidei possessore qȝ in male
fidei.etiā predonib⁹.ff.de peti.here.si
a dño.§.fructus.ꝛ.l.plane.in fi.ꝛ.C.de
fruc.ꝛ litꝰ expen.l.i. Nā nullus casus in
teruenire pōt q hoc genus deductōis ī
pediat.ff.famil.hercis.fund⁹ q.p̊ rñso.
in fi.ꝛ.ff.so.ma.fructus.Fructus eniȝ ī
tellligunˀ deductis necessariis expēsis
.ff.de op.ꝭuo.l.fruct⁹. Si ꝟo a pricipio
fuit bone fidei.pōt solū tollere qꝺ fec
sine lesione rei.ff.de rei ven.l.Julian⁹
scribit.l.si ī area. Ita tam̄ ꝙ si domin⁹
vellet dare p̄ciū illaꝝ reꝝ:uel si uellet
tollē illud in q̊ tm̄ noceret ꝛ sibi nō ꝓ
desset nō ē ꝑmittēd⁹: qꝛ nō ē cedēduȝ
malitiis.ff.de rei ven.l.in fundo. Glo.
tam̄ ī Insti.de rerū diui.§.littere.dicit
ꝙ q scripsit ī paginis aliēis bona fide
etiā reddito libro hȝ actionē ī factū ↄ̄
dominū paginaꝝ.ff.de rei ven.ī rē. Sȝ
glo. Jo.eo.ti.§.ex diuerso. diē ꝙ nō da
tur ei actio ꝑ.l.si in area.ff.de cōdi.in
debi. Istud secundū pōt itelligi ꝺ sub
tilitate iuris.p̄mū āt de eq̄tate ꝛ in fo
ro pnie.qꝛ nō ē equū aliquē locupleta
ri cū alteri⁹ dāno.ut ī.c.locupletari.de
re.iurꝰ.li° 6°. Et sine culpa ꝛ cā rōnabi
li nō dȝ qs p̄uari labore suo:ut ī.c.sine
culpa.e.ti. Et si domin⁹ rei nō sit potēs
uel si hoc preeligat satisfiat sibi ꝺ re
sua.ar.in Insti.ꝺ reꝝ diui.§.si qs ī alie
na. Itē malefidei possessor nō tenetur
de fructibus q ꝑcipi potuerūt ex meli
oramēto qꝺ ipse fetit ī re.ff.ꝺ rei vē.l.
ceteꝝ. Sȝ si sꝑ fuit bone fidei.i.quādo
habuit rem ꝛ qñ edificauit si dñs rei ē
potēs pōt rē retinē donec sibi satisfiat
de sūptib⁹. Si dñs ē ipotens pōt soluȝ
tollere qꝺ fecit ꝭm modū p̄dictum.di
cta.l.in fundo. B.

Quid si res rapta reddiˀ deteriora
ta? R° ꝭm Ray. Nō liberabiˀ raptor.
ut de deposito dictū ē ꝭ depositū.§.7°.
A. hoc clari⁹ dˀ ī.l.i re.ff.ꝺ ↄdi.fur. B.

Quid si res rapta periit? R° scꝺm
Ray. Quocūqȝ casu perierit raptor te
neˀ ad restitutionē.qꝛ fuit ī mora resti
tuēdi ꝛ teneˀ p̄stare extīatōneȝ ei⁹ ꝭm
illud tp̄s ī q̊ plus valuit. Qꝺ si nō fuit
in mora.ut qꝛ obtulit rē dño loco ꝛ tpe
debito:ꝛ dñs neglexit accipere non te
nebitur de casu.ff.de condi.fur.l.in.re.
A. Ibi hoc clare dˀ.ꝛ notaˀ etiā ī dicta
.q.75.ī sū.li° 2°.ti.5. B. Et q̄ de raptore
dicta sūt itellige etiā ꝺ fure q̊cūqȝ. A

.f.quo ad restitutionē. uł in dcā.q. 75.
B .Et vterq3 etiā post restitutionē dā
ni tenetur petē remissionez de iniuria
saltē per aliquā iterpositaz psonā sup
presso uel expresso noie furis sm q3 q̄
litas negocii patił. A .f.cauendo sēp
reuelationē pcti z scandalū.ex̄ de pe.z
re.officii. B

Quid si plures fueřt raptores ? R°
sm Ray. Si vadant simul q̄si sit vnus
exercitus qlib3 teneł isolidū. Nā z qli
bet iuuat alios z fac̄ eos fortiores ad
hoc.ex̄ de hōici.sicut dignū. Hoc dico
sm Guił.qn̄ vn⁹ sine alio nō fecissz. Ał
quilib3 teneł p dāno qð itulit. Si vo
nō iuerūt simł sz qlib3 p se fecit dānū
quilib3 teneł pro eo qð intulit. Simi
lē casū vide.i.restitutio 3° §.p̄. A .Et i
eodem.c.de hoc dicetur. B

Quid si qs furatus fuit rem qn̄ plus
valuit z mō restituit qn̄ minus val3 ?
R° sm Al.in 4° Non satisfecit nisi lu
crū tpis i q̄ plus valuit apponat. A.
De hoc dictū ē s.§.6°. B

Qualiter restituet qui ipediuit ali
quē a cōsecutiōe alicui⁹ bn̄ficii. R° s3
Tho.scđa scđe. q.62. Aut ipediuit eu3
iuste ut si intēdēs honorē dei uel vtili
tatē ecclesie pcuret q3 deł alicui digni
ori .z tūc i nullo teneł. Aut ipediuit in
iuste.ut puta si itendebat ei⁹ nocumē
tū ppter dānū odiū uel vindictā z h⁹
modi.z tūc si ipediuit nō deł digno .di
co anq̄3 firmatū sit q3 deł ei teneł qui
dē ad aliquā recōpēsationē pensat3 cō
ditionibus psonar3 z negocii. A .s3 ar
bitriu3 sapientis.ut i sū.e.ti.q.77 .vbi
hec notātur. B .Nō tn̄ teneł ad eq̄le
q2 ille nōdū fuerat adeptus. z poterat
multipliciter ipediri. Si vo ipedit ne
detur p⁹q̄3 iā dełminatū ē q3 deł .pro
curans idebite reuocari teneł ad resti
tutionē eq̄lis sm suā facultatē. Et ide3
iudiciū de eo q impedit aliquez a cōse
cutione cuiuscūq3 muner] qð honeste
reciperet. Con. Pe. A .Con etia3 Ul.
ut in dicta.q.77. B

Qualił satisfiet p his q̄ restitui n̄
pn̄t ut mutilatio mēbri.stupr3 z silia.
R° sm Ul. In his i qbus dānū neq3 in
se neq3 i equalenti rstitui pōt satisfiet
p recōpēsationē faciendā arbitrio bōi
viri. Idē Tho.scđa scđe.q.62.z in 4°.
dis.15. A .Con.etiam Pe.ut in sum.
.eo.ti.q.80. B

Qualił restituet q semia alicui⁹ agri
effodit.uel q dānificauit aliū eo q3 suo
tpe nō soluit. R° sm Ul. Predicti nō
tenenł ad restituendū totalił dānū.q2
dubiū ē q̄lił fructus agri pfecissēt. uł
an mercator dānū uel lucr3 i mercati
one habuisset.sed restituet tātū q̄tu3
fructus agri in illo dubio vendi potuis
sent:uel q̄tū mercator in illo dubio lu
crū suū vendidissz. Cō. Tho.scđa scđe
.q.62. A .Idē i sū.eo.ti.q.81. B

Utrū qs teneał restituē qcqd illici
te acqsiuit. R° s3 Tho.scđa scđe.q. 62.
Circa illicitā acquisitionē z dationē di
stinguendū ē. Aliqn̄ enim ipsa datio ē
illicita z ō legē sicut p3 i eo q simonia
ce aliqd dedit.z talis mereł amittē qð
dedit.vnde non debet ei restitutio fie
ri. Et q2 ēt ille ō legē accepit non deb3
sibi retinē s3 d3 i pios vsus ɔuertē. A
Immo d3 dari illi eccłie in cui⁹ iiuriā
accepta ē.ex̄ de simo de hoc. B .Alio
mō aliqs illicite dat q2 propł rē illicitā
dat.l3 ipsa datio nō sit illicita .sicut cū
qs dat mētrici ppł fornicationē. vn̄ z
mulier pōt sibi retinē qð ei datū ē. et
si supflue aliqd p fraudē uel dolu3 ex
torsissz teneł eidē restituē. De hac mā
hł s.elemosyna p̄.§.fi. A Et ibi meli⁹
in additione. Sed de hac mā latius di
cendu3 ē.videl3 q3 aut illicita acqsitio
fit cū iniuria pximi z ō eius volūtatē
aut cū eius voluntate.p̄ casu qs idisti
cte teneł restituē dānificato. ut ex̄ de
iiur].c.fi. Ad hoc.n.pertinet qcqd fueřit
acquisitū p furtū uel rapinā uel p vio
lentiā seu p fraudē z h⁹mōi. Et sm In
no.i.c.q2 plerique.ex̄ de imu.ecc.h° casu
teneł qs ad restitutionē siue sit ōbitū
iure nāli z ciuili siue iure nāli tm̄ q̄le ē
qð ōbetur seruo.z iō ide nō faciat ele

mosynā sed restituat Si autē sit debi
tū iure ciuili tm̄.ut si legatū ꝺ ꝗ potui
ꝺtrahere falcidiā.i.potui dimiuē scꝺꝫ
legē illā.integrū solui credēs heredita
tē sufficē ad oia:non tenetur legatari⁹
mihi restituere.Et subdit.Quidā tam̄
dicunt contrarium. Ista secunda ē ve
ra saltē in foro iudiciali et etiaꝫ pniali
cū lata fuerit snia.qꝛ hoc casu erroꝛ fa
cti causat repetitionē lꝫ n̄ erroꝛ iur.C.
ad.l.falci.erroꝛ.Sꝫ notādū ē dictū In
no.ꝓ foro pniali si snia n̄ fuerit i ꝯriuꝫ
lata iudicialiꝭ.Itē dicit ꝙ ꝯdēnat⁹ ad
aliqd iiuste n̄ teneꝭ sponte date lꝫ snie
parē dēat.2° casu distiguēdū ē ꝙ aut il
licita acqsitio ē respcū cāe aut respcū
ꝑsone.Si respcū cāe.puta qꝛ ex cā tur
pi.dicēdū ꝙ aut turpitudo ē ex ꝑte ac
cipientis tm̄.aut ex ꝑte vtriusq₃.Si ex
ꝑte accipiētis tm̄.puta si recepit aliqd
ut delictum nō faciat uľ ut id faciat ad
qꝺ teneꝭ.puta ut rē iuētā restituat.Et
claꝝ ē ꝙ h° casu teneꝭ recipiēs restituē
dāti.l.i.ꝛ.2.ff.ꝺ ꝯdi.ob tur.cāꝫ.Sꝫ turpi
tudo ē ex parte vtriusq₃.puta si daꝭ ad
coꝛꝛūpēdū iudicē nō teneꝭ restituē dā
ti.qꝛ in pari cā turpitudinis potioꝛ est
conditio possidentis.ff.ꝺ condi.ob.tur.
cāni.l.si ob turpem.§.poꝛꝛo.ꝛ.C.eo.l.2.
Sed hoc casu an ꝛ qn̄ ꝛ cui restituē te
neatur ē magis dubium. Et p̊ vꝛ̄ ꝙ sꝑ
teneatur restituere.ff.de offi.p̄si.l.illici
tas i p̄n° vbi dꝛ̄.Itē ne qs iniquū dam
nū aut lucrū sētiat p̄ses ꝓuicie ꝓuide
at.Ad idē.ff.de calū.l.i hēdeꝫ.vbi dꝛ̄ ꝙ
ꝯuenit illicita lucra ab oīb⁹ extoꝛqri.
Et in foro iudiciali ꝛ ciuili dꝫ dari fisco
.C.de mō.mulc.l.mulctaruꝫ.Sed in fo
ro canonico uel pniali dꝫ erogari pau
ꝑib⁹.14.q.5.non sane ad fineꝫ.ꝛ ex̄ de
vsur.cū tu.etiam si ex meretricio acci
piaꝭ.Nec obstat qꝺ dꝛ̄ Deut°.16°.ut nō
offeratur merces ꝓstibuli i domo dei.
qꝛ illud itelligiꝭ ꝗ ad oblationem alta
ris uel sacrificii publicā.nō ꝗ ad p̄uatā
elemosynā.ut dic.Tho.scꝺa scꝺe.q.32.
arti.7°.Acquisitū tn̄ ꝑ simoniā dꝫ resti
tui illi ecclesie in cuius iiuriā acceptū
ē.ex̄ de simo.c.ꝺ hoc.Contra p̄dicta fa
cit qꝺ dꝛ̄ in.l.4.§.p̊.ff.ꝺ ꝯdi.ob.tur.cāꝫ
vbi dꝛ̄ ꝙ meretrix licꝫ turpiter faciat
ꝙ sit meretrix:nō tn̄ turpiꝭ accipit qꝺ
ei daꝭ ēt ex meretricio.Tho.i dcō arti.
7°.distinguit ꝙ qn̄ lex ꝓhibet datōeꝫ
ꝛ acceptionē.tūc dꝫ oīo acceptū ex tur
pi cā restitui.ut patet in simonia ꝛ in
eo qꝺ daꝭ iudici ad coꝛꝛūpendū.ꝛ i lu
do ꝓhibito.ꝛ in mltis silib⁹.Si ꝟo lex
nō ꝓhibet dationē lꝫ ꝓhibeat cāꝫ dādi
tunc nō cogiꝭ qs ad restitutionē.ut pꝫ
i lucro meretricis.de ꝗ dictū ē.Dicit.n.
ꝙ pōt retineri ꝛ de eo elemosyna fieri
Sed certe quotiēs aliqd ꝓhibetur.et
oē illud itelligiꝭ ꝓhibitū qꝺ sequiꝭ ex
eo uel ob id.C.de legi.l.nō dubiū.Et iō
cū lex ꝓhibet aliqd ergo ꝛ solutioneꝫ
uľ receptionē ex illa uel ob illā.ꝛ tāto
magis quāto ista solutio uľ receptio n̄
solū ē qd cōsequēs.imo ꝛ cā p̄ncipalis
rē ꝓhibitā iducens.qꝛ sine ea turpitu
do ꝟisilr nō fieret.Iō principaľ cā ꝓhi
bitionis stat i illa datiōe uel receptiōe
ex qbus causaꝭ res turpis.Et iō cū lex
aliqd simpliciꝭ ꝓhibet videꝭ ꝓhibē et
dationē ꝛ receptionē ex illa uel ob illā
Secus si nō simpliciter ꝓhibet lꝫ illud
notet ifamia sicut mētriciuꝫ ꝛ silia.Et
h° sētit glo.Ray.in ti.de rapto.§.sꝫ qd
de focariis.sup ꝟbo teneꝭ restituē.ubi
dicit.Quid de oīb⁹ illis q turpiꝭ acqui
rūt aliquid.nūqd possūt sibi illud i ali
ꝗ casu retinē.Et subdit.R°.Ubi trāsla
tū ē dominiū i accipiētē ꝛ nō competit
ꝛ̄petitio illi cuius fuit res illa.distigui
potest.qꝛ in illis ꝗ sūt ꝓhibita qꝛ ma
la quedā sūt que nō puniunꭍ a iure ci
uili i foꝛma iudicii nisi pena infamie:
vt hystrionat⁹ ꝛ exercitiū eoꝝ qui pu
gnant in arena uľ duello uľ oꝑe mētri
cū solutarū.Et i talib⁹ turpiꝭ acqsita
res retineri pōt ad vsū acqrētis.Que
dā sūt que puniūtur a iure ꝑ coꝛꝑaleꝫ
penā uel ꝑ extoꝛsionē turpiū lucroꝛuꝫ.
ꝛ taliter acquisita retineri nō debent
ad vsū acquirentis nisi ei ꝯcedatur a
pniario suo tāq₃ alii pauꝑi sꝫ debēt in

pios vsus erogari, nisi forte restituta sint iā illis a qb⁹ sūt habita, uel nisi q bʒ restituē velit eis a qbus habuit. ad qđ tñ nō tenet. Et restitutio h⁹mōi i foro pniali iudicāda ē ꝑ pte satisfactōis. Et iō ibi late pʒ officiū penitētiarii. et ibi forte pōt dispēsare sicut ꝛ i limitando tpe penitētie: ꝛ mēsura ieiūioꝝ. Jn illis āt q̄ sūt mala: qꝛ ꝓhibita sicut sūt torneamēta. negociatio clerici. lucꝝ aduocatōis uel medicine i casib⁹ nō ꝯcessis. emē bladū ul' vinū ut postea cari⁹ vendat. facē serta de florib⁹ ad vēdendū q̊rū vsus ē frequēti⁹ ad lasciuiaȝ ꝛ silia. ꝛ his causis acq̄sita retineri ñ pñt Et subdit. Licet aūt hec distictō videatur ꝓbabilis. qꝛ tñ pene restrigende sꝫ ꝛ q nimis emūgit elicit sanguinē. verius credo ꝙ lʒ i p̄dict| casib⁹ bonū sit ꝛ salubre ꝙ penitēs iducat i foro pniali ad erogandū i pios vsus talit acq̄sita. nō ē tñ cōpellend⁹ nisi velit. nec iudicādus nō eē i statu saluandorū si ñ velit huiusmōi pniam accipe. nisi i casib⁹ a iure expressis. ut in simonia de qua expressū ē ꝙ pecunia simoniaca est r̄stituenda eccłie in cuius ignominia ē accepta. lʒ ꝛ hoc posset intelligi qñ recepta est de bonis eiusdē eccłie. ul' qñ đ h⁰ agit in foro cāꝝ. Silr qñ q̄s aliq̄d recipit ut faciat dānū uel iniuriā uel calūniā alii. qꝛ tūc nō ille q dedit repetit sʒ ille ꝯ quē datū ē. ff. de calū. l. gnāliter. § illud. Qđ tñ itelligit qñ agit in forma iudicii. quā seueritatē nō oʒ obseruari in foro pniali. Glo. tñ eadem in ti. de rapto. §. i2°. circa pedagia super verbo tenetur. n. in fi. ait ꝙ tuti⁹ ē dicē ꝙ pecunia ex pacto simoniaco accepta retieri nō possit ēt in foro pniali. licet sec⁹ sit si absʒ pacto fuerit accepta. ar. a cōtrario sensu. ex̄ de simo. mandato hec ille. Ex hac glo. ꝛ ex supradictis pōt colligi ꝙ acq̄sitū ex turpi cā q̄s iudicialiter tenet restituē. nisi illa cā nō fuēit simpliciter ꝓhibita. sʒ solū a lege ifamia notata. Jn foro āt pniali qñ restitutio nō ē faciēda certe ꝑsone. de ꝯsilio ē ꝙ oia illicite acquisita erogent in pios vsus. de nccitate āt nō ē. nisi iudicialis cōdēnatio facta fuerit. uel nisi inq̄tuʒ ꝯfessori videatur. Nā i foro pniali q̄s restituere ꝓprio nō tenet. nisi inq̄tum ipm dānificauerit seu cōdēnatus fuerit ut sepe ꝓostēsū ē. Et notat glo. i2. q. 2. fraternitas. Deo āt satisfacē debet ꝓ turpi cā ꝭm arbitrium confessoris. 26. q. 7. turpia. Et qꝛ sap̄. xi°. dr̄. Per q̄ peccat quis ꝑ hec ꝛ torq̄t. inuēs ꝙ q̄s debʒ puniri i illo i q̊ deliq̄t. iō cū i receptiōe ob turpē cām fuerit deus offensus cuius occasione deuentuʒ ē ad peccatū. ꝯuēiens est ꝙ sacerdos inq̄tū ꝭm deū pōt facere iiungat penitenti ꝙ oē acceptū ex turpi cā eroget in pios vsus ut sic satisfaciat deo in q̊ offendit. nisi penitēs ꝯstitutus fuerit in magua nccitate. Et penitēs dēt se p̄parare ad restituēduȝ ꝛ faciēdū q̄cq̄d cōfessori ꝭm deū visuȝ fuerit. qꝛ ad h° obligat. ex̄ de pen. ꝛ re. ois. Jtē ēt in foro pniali q̄s tenet restituer qñ ius h° spālit exprimit. ut i vsura ul' simonia ꝛ silib⁹. ut i ludis alearū taxilloꝝ. ꝛ silium ꝓhibitoꝝ. ut s̄ ludus alee. §. 5°. usq̄ʒ ad finē. Jtē ꝭm Jnno. i. c. qꝛ plēriq̄ʒ. ex̄ de immu. eccle. in glo. sua vsu. hypocrita autē. Hypocrita qui sꝫ forma boni x̄pani cū nō sit accipit elemosynas tenetur ad restitutionem. Et subiungit ꝙ forte non tenet restituer illi qui dedit. qꝛ cōsecut⁹ ē mercedē suā Puto ꝙ hoc sit notabile dictuȝ. ꝛ ꝙ lʒ ñ fiat restitutio illi q dedit. tñ si datū ē uel acceptū aliqua spāli cā ꝛ expressa. puta in calicē uel altare ul' i subuētōeȝ alicui⁹ hospitalis uel qđcūq̄ʒ aliud. in illā cāʒ dʒ fieri restitutō. qꝛ nil tā equū est q̄ʒ ꝙ res transferantur ꝭm volūtatem dñi ipsaꝝ. in Jnsti. de acq. re. do. §. ꝑ traditionē. Et sic caueant sibi oēs clerici. laici. religiosi. heremite. ꝛ quicūq̄ʒ alii q oñdūt bonā vitā ut recipiāt elemosynas. Sʒ q̄d si ꝓ cā honesta ꝛ ihonesta dat res idiuisibil. puta ꝭuit⁹ vie ul' alia. ul' bos. equ⁹. ꝛ silia. an i toto res dēat adiudicari cāe hōeste an ihōeste

cũ indiuisibilibus nã potentioris solꝫ
ad se attrahere minus potẽs.ff.de sta.
ho.l.queritur.ꝰhãc qõnẽ tãgit glo.i.l.ꝫ.
ff.de condi ob turpẽ cãm.nec determi
nat.Et licet multa possẽt allegari hici
de.tñ propter breuitatẽ saluo meliori
iudicio dico ꝙ res data ꝓ ꝑte adiudi
cabiť cãe honeste ꝛ ꝓ parte cãe ihone
ste.qꝛ lꝫ in se sit idiuisibilˀ tñ ẽ diuisibi
lis ꝑ reductionẽ ad extimationẽ pecu
nie .ar.ff.fini.regũ.l.i.§.p̊.ꝛ.l.se.vbi po
nitur casus i ponẽdis finibꝰ.ut si ñ po
sint bñ poni tollať de terra vniꝰꝛ d̄tur
alteri data extimatione illi a q̊ t̃ra tol
litur.Et sic in casu ꝓposito poterit res
data retineri si adipleta sẽ cã honesta
ꝓpter quã data ẽ.ꝛ pars p̄cii ꝯcernen
tis ihonestã cãm erogabiť ſm ea q̄ su
perius tacta sũt.Qñ ãt illicita a cgsitõ
ẽ respcũ ꝑsone.h°cõtingit uel qꝛ aligd
accipiť ab eo q non põt dare.uel qꝛ ali
quid datur ei q nõ põt recipe.p̃mũ ꝯti
git nõ solũ cũ aligd accipiť a nõ vero
dño:sed ẽt a rei dño cui denegata ẽ ad
ministratio seu alienatio bonorũ suo
rũ.de qbus dictũ ẽ s̃.donatio.p̊.§.p̊.et
ibidẽ.§.9°.poniť an clerici possint dõa
re.Jtẽ regulariter nullꝰ põt donare uľ
ꝑ donationẽ recipere vltra qngentos
solidos:nisi p̄cedat certa isinuatõ.Fal
lit i aliquibꝰ casibꝰ de qbꝰ dictũ ẽ s̃.ec
clesia.p̊.§.4.° cum additione.Et solidꝰ
in legibus capiť ꝓ aureo.ut Jnstit.de
pena teme.liti.§.fi.ꝛ ibi glo.Jteꝫ regu
ariťer nõ valet donatio inter ꝯiuges.
ꝛ inter p̃rem ꝛ filiũ q ẽ i eius ptãte.vt
s̃.donatio.p̊.§.5°.cũ sequẽtibꝰ.Jteꝫ re
gulariter filiꝰ famiľ.non põt donaŕ uľ
admistrare nisi sint res castrensis pe
culii uľ quasi.de q̊ s̃.elemosyna.2°.§.3°
ꝛ s̃.peculiũ.Jtẽ nullus põt aligd dare
i fraudẽ creditorũ suoꝝ.aľ recipiẽs ab
eo teneť ad restitutionẽ cũ distinctõe
qꝛ aut recipit titulo lucratiuo aut one
roso.Si lucratiuo ꝛ creditores fraudã
tur.oio teneť ad restitutionẽ.ff.que in
frau.cre.l.qui ãt.§.siľiqꝫ mõ.Et videť
intelligendũ h° qñ fraus infueniebat

tẽpore donationis.Secus si postea:qꝛ
factũ legitie retractari nõ debet.lꝫ ca
sus postea eueniat a q̊ nõ potuit icboa
ri.ex̃ de re.iurꝭ.factũ legitie.li°.6°.Nisi
forte qs accepissꝫ acquisitũ ex delicto
puta ex vsura.Tũc.n.qñcũqꝫ vsurariꝰ
efficiť non soluẽdo talis obligatur ad
restitutionẽ.licet a principio ñ recepe
rit in fraudem creditoꝝ.qꝛ nõ ẽ equuꝫ
ut ex dolo alicuiꝰ alter ꝯmodũ sentiat
cũ dãno tertii .l.fi.in prin°.ff.de eo per
quẽ factũ erit.ꝛ qꝛ locupletari qs ñ dꝫ
cũ iactura aliena.ex̃ de re.iurꝭ.locuple
tari li°.6°.Et ita videť eẽ de mente dñi
An.de bu.in.c.cuꝫ tu.ad fi.ex̃ de vsurꝭ
Et.predicta faciunt ꝙ cũ iudei cõiter
viuant ex vsuris nec sint potentes re
stituere accipientes per donationeꝫ uľ
alio titulo lucratiuo aliquid ab eis te
neantur ad accepti restitutionẽ faciẽ
daꝫ illis a quibus iudeus accepit vsu
ras etiã si aliquid ab eis acceptũ sit ꝓ
pena ut s̃.iudeꝰ.p̊.§.6°.ꝛ 7°.Si ỽo titu
lo oneroso qspiã aligd accepit ab eo
qui nõ ẽ soluendo.puta qꝛ emit uel ha
buit ꝓpť operas suas uľ ꝑ ꝑmutatõeꝫ
uel aliã onerosã cãm.nõ teneť ad resti
tutionẽ nisi sciuẽit illud fieri i fraudẽ
creditorũ.ff.q̄ i frau.cre.l.ait p̄tor.§.ꝙ
ait p̄tor.Et dŕ scire si creditores sũt si
bi protestati ꝙ fit i fraudẽ eoꝝ dicta.l.
ait pretor.§.si qs particeps.Jtẽ qñ ali
enauit siľ omĩa bona sua.Ex illa.n.vni
uersali alienatione fraus p̄sumiť.ff.e.
l.oẽs.§.lucius.Jtẽ ẽt qñ euidẽter hoc
appareret.ut qꝛ scit aliquẽ ipotẽtem
restituẽ ꝛ aligd vẽdẽ uľ emẽ ad luduꝫ
luxuriã.gulositatẽ.uľ aliť iutiliť ꝯsum̃
dũ.ꝛ sic i fraudẽ creditorũ cũ efficiať
minus potẽs ad soluenduꝫ.Jtẽ illi cre
ditores tm̃ pñt p̄dicta reuocare i q̊ruꝫ
fraudẽ facta sũt.Nõ ãt alii creditores
qui postea facta sũt nisi ex pecunia ip
sorũ eẽt prioribꝰ satisfactũ dicta.l.ait
p̄tor.§.ita demũ.Ex his colligiť ꝙ cuꝫ
iudei cõiter ꝓpť vsuras nõ sint soluen
do accipiẽs aligd ab eis ẽt titľo onero
so.puta locatõe vẽditõe uľ siľi ex quo

manifeste fiunt ipotentiores ad satis
faciēdū .tenent rstituē illis a qb⁹ accep
te sunt vsure sicut ɔtigit i vēdente eis
gallinas uel alia ad gulositatē ptinen
tia.uel pulchra vestimēta ꝛ alia silia
ad pōpositatē.uel q ad talia locāt sibi
opas uel ad radēdū vel ad poliēdū.Et
gnālit quocūqꝫ mō ab eis aliqd accipi
atur ex q̊ māifeste fiāt ipotētiores ad
restituēdū:lꝫ ēt titulo oneroso.hoc fit
i fraudē creditoꝝ.ꝛ p ɔñs accipiens te
netur ad restituendū.ut pōt ex pdictis
colligi.Itē aduertēdū ꝙ ex pdictis ac
cipientibus ꝛ nō valētibus alienat ali
q tenentur ad restitutionē statiꝫ.Aliq
p restitutionē in integrū .Stati tenēt
q rē acceperūt cui⁹ alienatio ipso iure
non valuit.vt si marit⁹ alienet fundū
dotalē.uel i qbuscūqꝫ casibus ius ꝓhi
bet alienationē.de qbus aliqd ꝓrime
tactū ē maxie si qs accipit a miore.52
ānis dono rē imobilē uel etiā p vendi
tionē sine iuris solēnitate puta sine tu
toris uł curatoris auctoritate uel sine
iudicis decreto.i.auctoritate.Nā tene
tur stati ad restitutionē ꝫm. Inno.i .c.
qꝛ pleriqꝫ de imu.ec.℟.si āt ex donatō
ne.Idē pōt dici i ēptore rei ecclīastice
qñ nō iteruenit debita solēnitas.tunc
.n.cōtract⁹ non valet.de q̊ s̄.alienatio.
Et oēs isti tenent ad restitutionē rei
cū fructibus oib⁹.de q̊ s̄.§.4.° cū addi
tione.qꝛ q ɔ̄ iura mercat bonā fidē nō
psumit hre .ex̄ de re.iur.q ɔ̄.li.°6.° Nisi
sit forte psona q̄ excuset iur ignoran
tia.ut mior.mulier.rustic⁹.ꝛ miles.ff.ɔ̄
ꝓba.l.cū de idebito .§.si aūt is q. Per
restitutionē i integrū tenēt aliq qñ ɔ̄
ctus est solēniter celebratus .sꝫ ex pui
legio ecclīe uel minoris res pōt ab eis
tolli p i integrū rstitutionē qꝛ allegāt
se i aliq̊ lesos.Et hoc casu q rē talit ha
buerūt ꝛ nō tenent restituē nisi obten
ta restitutione i itegrū ab ecclīa uł mi
nore ꝫm Inno. in dcō.c.qꝛ pleriqꝫ. ℟.sꝫ
qd dicesi i eo.vbi dicit nō teneri eos ad
restitutionē nisi i cōtrahēdo vsi fuerit
malitia.uel facta restitutōe ut dictum

ē.Adde.Uel nisi iteruenerit nō parua
deceptio ēt sine malitia.ut s̄. emptio .
§.2.° 2° ratione psone succedit obliga°
ad restitutionē qñ ei aliqd dat cui da
ri ꝓhibet.Et de hoc aliq casus supra
notati sūt.sicut de donatōe int ɔiuges
ꝛ inter prēꝫ ꝛ filiū sub ei⁹ ptāte ɔstitu
tū.Nūc alii ponēdi sūt videlꝫ rōe eta
tis ꝛ officii.Rōne etatis puta si soluat
ɔ̄bitū pupillo sine tutoris auctoritate
ꝛ iudicis ɔ̄creto .Tūc.n.res non efficit
pupilli nec liberat debitor.ꝛ tenet reꝫ
illā iteꝝ soluē si pupillus rē solutā ma
le cōsūpserit uel furto amiserit. Tamē
si pupillus rē illā hꝫ uel ex illa sit fact⁹
locupletior ꝛ petit adhuc debitū p ex
ceptionē doli mali submoueri poterit
in Insti.per q̄s perso.nobis acq.§.plr.
Idē propt eādē rōnē putarē i furioso
Rōne officii iura ꝓhibēt aliqbus dari
ut rectoribus ꝛ iudicib⁹ .de q̊ s̄. iudex
p̊.§.3.° cū additionib⁹.Insup q aliquid
dat iudici uel aduersario.puta ꝓcura
tori uel aduocato aduerse partis amit
tit cām.C.de pena iudi.q ma.iu l.i.Sꝫ
h° ē itelligendū nisi euidēter ɔstiterit
quēpiā aliqd ɔ̄disse ne iiusticiā patia
tur uel ut iiusticiā ɔseq̄tur.Tūc.n.etiā
datū pōt repetē ꝛ nullam penā icurrit
i4.q.5.c.nō sane.ꝛ ibi glo.Minorib⁹ tñ
officialib⁹ q sūt i auxiliū rectoruꝫ ꝛ iu
dicū pñt dōa dari:ꝛ ipsi ēt pñt ꝓ iusto
bñficio pstito aliqd extorq̄re.dcō.c.nō
sane.ad fi.Q ɔ̄ glo.dicit veꝝ nisi sit eis
certū salariū ɔstitutū.qꝛ tunc si aliqd
vltra petierit crimie ɔcussiōis tenent
ꝛ ad penā quadrupli.Iteꝫ epō uel alti
prelato visitanti seu eoꝝ familiarib°
nil pōt dari pter ꝓcurationē.ut.i. visi
tatio.§.p.ꝛ 2°.Silr nec sarracenis seu i
fidelibus uel heretici i dispendiū xp̄ia
norū.ut.i.sarracen⁹.§.p̊.ꝛ i processu an
nali curie. B

Quid de illis q ponūt se in manus
creditorū sꝫ nō intendūt restituē.imo
sperāt ꝙ ꝓ nihilo uel de modico quie
tabuntur.alr nō ponerēt se.R° ꝫm frēꝫ
Egidiū i quolibꝫ.Tales qdēa pctō ra

pine nõ sũt absoluti.q2 pctm̃ ꝑ pniam
ꝛ ↄfessionem dimittit̃. Sed vtruƷ sint
absoluti a debito restituẽdi distingue
q2 si creditor ꝓpria volũtate dimisit.
ñ tenet̃ ãpli⁹ restituẽ. Sec⁹ si decept⁹
uel coactus.uel q2 putauit se nunq̃ȝ ali
quid posse hr̃e. De hac ẽt qõne habes
s̃.§.3º A. Ad predicta faciũt q̃ hñtur ĩ
sũ.li.2º ti.5.q.25.ꝛ.q.87. Et quod notat
dñs Pe. de ancharano.in.c.q̃ȝq̃ȝ.ↄ̃ vsu
ris.li.6º B. An qui male recipiũt a ꝑ
sonis ecclesiasticis teneant̃ ad restitu
tionẽ ꝛ cui.vide.s̃.clericus.4º.§.fi. A
Et ibi in additione. B. Utr̃ȝ restitutõ
sit ꝑs satisfactionis.vide.ĩ.satisfactio.
§.9º. Ad mãm etiã restitutionis facit.ĩ
vsura 6º.per totum.

Restitutio 2º.

s.quan
do ↄ̃bi
tor non est soluendo. Ubi sciẽ
dum ẞm Ray.ꝙ si simpliciter non põt
soluẽ doleat ꝛ ꝓponat restituer̃ q̃ȝcito
poterit.14.q.6.si res.C.de cessi.bo.l.i.

Quid si is qui tenet̃ restituẽ pluri
bus non põt absq̃ȝ magno detrimento
sue familie. R̃. ẞm Ray. Consulẽdũ ẽ
ꝙ petat dilationẽ ꝛ assignet eis certaȝ
ꝑtẽ de redditibus suis. Qͦ si denegẽt
dilationẽ ꝛ velit ꝙ cedat bonis tenet̃
absq̃ȝ dilatione ẽt si oporteret ipsũ mẽ
dicare. Unde nõ dico habito respectu
ne egeat. Nã ↄ̃ hoc notat̃.ex̃ de vsuris.
cũ tu. Tñ ut Ul. addit sine cl̃pa põt ac
cipere vite necessaria.s.extrẽa. In hac
.q.con.Tho.scd̃a scd̃e.q.62.dicens sic.
Si nõ põt stati soluẽ ab istãti restõne
liberatus ẽ ꝓpter ĩpotentiã sicut ꝛ to
taliter a restitutõne absoluit̃ si oĩo est
ĩpotens. Debet tñ remissioneȝ uel dila
tionẽ petẽ ab eo cui debȝ ꝑ se uel ꝑ int̃
positã ꝑsonã. Idẽ esset si qs obligaret̃
ẽt vni. Et de hoc satis dictũ ẽ s̃.restitu
tio p̊.in pricipio. B

Quid cũ debitori petenti dilatiõeȝ
alius creditor vult dare. alius non sed
vult ꝙ cedet bonis. R̃º ẞȝ Ray. Stan
dũ ẽ maiori ꝑti. Et intellige maiorem
partẽ vbi ẽ maius ꝛ fortius debitũ.vñ
si vni creditori plus q̃ȝ reliq̃s oĩbus de
beatur stãdũ ẽ volũtati illius de dãda
dilatõne ul̃ petẽda cessione. Si ṽo par
sit ↄ̃bitũ.stãdũ ẽ maiori nũero credito
rũ. Si oĩa sint paria eligend a ẽ clemẽ
tior sñia.s.ꝙ dilatio det̃.C.de cessi.bo.
l.fi. A. Et ibi additur. Nulla dr̃ia iter
hypotecarios ꝛ alios creditores q̃ȝtuȝ
ad hanc electionẽ obseruãda. Et ibi dr̃
de dilatione quinquẽnali.ꝛ hec obtiet
in foro iudiciali. Quo ṽo ad pniale dic
tũ ẽ s̃.restõ p̊.ĩ pn̊ĩ additione. B

Quid si qs tenet̃ plurib⁹ ꝛ non põt
satisfacẽ oĩbus.ẞm quẽ ordinẽ restitu
et. R̃º. Primo q̃dẽ si tenet̃ ex furto ul̃
rapina ꝛ res furtiua extat. istam resti
tuet.q2 nũq̃ȝ fuit sua. A. Ideȝ ẽ qualr̃
cũq̃ȝ hẽat rem alienã.q2 sꝑ dño ipsius
restituẽda ẽ.ff.ꝛ.C.de rei ven.ꝑ totuȝ.
Idẽ etiã si habuit rẽ q̃ fuit alteri⁹ ꝛ ab
eo sine iusta cã abdicata ẽ. puta ꝑ me
tũ uel aliter.q2 silr̃ illi restituenda est.
ff.qd̃ me.cã.l.metũ.§.cum autẽ. B. 2º
restituet oĩbus creditoribus hñtibus
pignora uel hypotecas p̃usq̃ȝ hñtibus
actõẽs ꝑsonales.C.q po.in pig.ha.l.eos
3º.restituet aliis q̃bus dȝ q̊cũq̃ȝmõ. A
Et hoc ẞm ordinẽ ↄ̃ q̊ ĩ duob⁹.§.se. B

Sed q̊ ordine restituet̃ hñtib⁹ pig⁰
ra ul̃ hypotecas. R̃º siue hẽant pignus
spãle siue oĩa bona obligata: ut in in
strumentis solet dici dȝ eis restitui h⁰
ordie.ꝙ q prior ẽ tꝑe potior ẽ ĩ iur̃.C.q
po.in pig.l.si decreto.ꝛ.l.si fundũ ꝛ.l.di
uersis. Excipiũtur quedaȝ persone pri
uilegiate. Nã mulier in dote prior ẽ oĩ
bus hñtib⁹ tacitã hypotecã ẽt si hẽant
pri⁹ p̃terq̃ȝ filiis prioris mr̃imõii agẽ
tibus de dote cõtra nouercas.C.q po.ĩ
pig.l.assiduis. Itẽ p̃fert̃ creditorib⁹ ↄ̃
q̊rũ pecũia ipse res ẽpte uel refecte st̃
Nõ ãt p̃fert̃ mutuãtib⁹ ad militiaȝ. ꝛ
fisco.C.q po.in pig.in Auten q̊ iure. A
Et ibi patet ꝙ mutuare ad militiaȝ ẽ
qñ ex pecunia mutuata militia ẽpta
ẽ.ꝛ h⁰ ĩ script| ꝓbato q̊ ad hãc mãȝ. Itẽ
ibi de fisco nil dr̃.sȝ de eo dr̃ in.l.q̃ȝuis.
C.de p̃uile.fis. B. Nã tales creditores

oĩbus aliis p̃feruntur. A .nõ ãt p̃ferũ
tur hñtibus p̃orẽ hypotecã etiã tacitã
dicta.l.q̃buis. B .Itẽ qui expendit in
funerando testatorez p̃fert cuilz hñti
tacitã hypotecã.ff.de reli.l.plt.z.l.at si
qs.§.p̊.Forte ãt nõ ẽ idẽ in habentib⁹
expressã.ut azo dic̃. A .hoc dicit cũ ver
bo forte.ut pz in glo.l.plt.ff.de reli.Et
bñ dic̃ forte.qz videt̃ apte ꝯriari dcã.l.
plt.que ĩdistincte loquẽdo dicit. Impẽ
sa funeris sp ex hereditate deducetur
q̃ ẽt oẽ creditũ solet p̃ceder̃ cũ bõa sol
uendo nõ sint. B .Et de mã pignoris
vide s̃.pignus.

Quo ordine restituet̃ qd̃ debet̃ ex
aliis causis. A .i.ex actionibus ꝑsona
lib⁹.qz de realibus dictũ ẽ s̃.ꝓximo.§
B .R° ꝭm Guil.Si debet̃ ex cã p̃uile
giata.ut ĩ deposito illud p̊ restituendũ
ẽ.ff.d̃posi.l.si hoiez.Si ꝟo ex aliis cau
sis.tũc siue ex cõtractu siue ex malefi
cio ul' q̃i.eq̃liter debetur.ita tñ ꝙ si ali
qs ãpli⁹ vigilauit ĩ petendo illi p̊ resti
tuendũ ẽ.Alit̃ ꝟo soluet̃ ꝓ rata.ut.ff.q̃
ĩ frau.cre.l.pupillus. A .Et ibi pz ꝙ si
debitor ꝑ se nõ exactus ĩ iudicio ul' ex̃
gratificauerit alicui creditorũ.illd̃ qd̃
datum est reuocat̃:z diuidatur int̃ cre
ditores pro rata.z notatur ĩ sũ.con.eo.
ti.q.90. B .Et in hoc vltimo casu iure
q̃dẽ poli z si nõ iure fori excusaret̃. vt
credit d̃bitor si pietate motus g̃tifica
ret plurimũ ĩdigenti. A .Idẽ ĩ dcã.q.
90.Et ad h⁹ mãe declarationẽ distiguẽ
dum ẽ.vtrum debitor sit obligat⁹ pri
cipaliter actiõe reali.z de hoc dictũ ẽ s̃
restitutio.p̊.§.p̊.in additione.An vero
sit obligatus principal'r actõe ꝑsonali
z tunc aut ẽ soluẽdo.aut nõ.p̊ casu dẽt
ꝓut tenetur oĩbus creditorib⁹ soluere
z põt soluẽ nõ solum creditori suo:sed
etiam creditori creditoris sui. qz intel
ligitur facẽ meliorẽ conditionem eius
z vtiliter gessisse negociũ.nisi forte su
us creditor ꝓhibuisset sibi.ff.manda
ti.l.si ꝓ te.vbi dr̃ ꝙ si quis gerit nego
ciũ alt̃i⁹ dño ꝓhibente nullã hz actio
nẽ ꝯ dñm.Fallit ĩ casu in quo ẽt si ꝓhi
beatur põt solui creditori creditoris.
videlicet qñ secundus debitor ẽ debi
tor ex eadẽ cã ex q̃ z creditor.puta un⁹
ꝯduxit domũ quã z ipse locauit.Nam
secũdus cõductor põt soluẽ p̃mo loca
tori.ut.l.solutũ.§.solutã.ff.de pign.ac.
2° casu qñ nõ ẽ soluẽdo z hz plures cre
ditores q̃bus oĩbus nõ põt satisfacere
tũc dz satisfacẽ ꝭm ordinẽ dictũ hic.z ĩ
§.p̃cedenti.Sciendũ tñ ꝙ hec mã.s.q̃
bus creditoribus debeat p̃us satisfiẽi
lz aliq̃ten⁹ pateat ꝑ predicta.tñ in legi
bus longa ẽ z magis ꝑtinet ad forũ iu
diciale q̊ creditores iter se disceptent:
an dẽant p̃ferri q̃ ad pñiale ubi de cõ
sciẽtia agit̃ debitoris cui dẽat restituẽ
Nã ipse ad ꝯsciam tuẽdã nõ dẽt alicui
creditorũ ꝓpter affectionẽ ul' amiciti
am.tpalẽ seu carnalẽ ĩ p̃iudiciũ aliorũ
soluẽ.ff.q̃ ĩ frau.cre.l.pupill⁹.Sz ĩq̃tũ
ipse cognoscit p̊ dz dare q̃b⁹ magl tene
tur.z sic excusat̃ nisi crasse z supine ig°
rauerit.ex̃ de cle.exco.mi.apl'ice.qd̃ cõ
p̃hẽdit̃ ꝭm q̃litatẽ ꝑsõe z loci.ff.d̃ iurl.
z fac.igno.l.regula.§.sed iurl.videlicet
vtrũ potuerit eẽ ꝑitus ꝑ se uel h̃re co
piã peritorũ. B

Heres debitoris tenet̃ eo ordine q̊
ipse debitor. sz q̊ ordie teneat̃ ad lega
ta hẽs s̃.hẽditas.§.6°.A.Et ibi pz ꝙ iste
õdo ẽ ut p̊⁹ satisfiat cr̃ditõib⁹ d̃fũcti B

Estitutio 3°. q̃tũ ad fautores raptorum.

Quid ergo de his
qui sequũtur raptores ad predaz. R°
ꝭm Ray.Si illi qui sequuntur uel asso
ciãt raptores sciunt ul' existimant eos
rapinã facere ꝓpt̃ eorũ sequelã siue ꝯ
siliũ siue exhortationẽ.ita ꝙ al' ñ eẽnt
facturi.quilibet eoꝝ tenet̃ in solidum.
Si ꝟo ꝓpter suã sequelã uel ꝯsiliũ nõ
pl⁹ fecerũt q̃ al' eẽnt facturi.tũc tenẽt̃
tñ de his q̃ inde habuerũt uel expẽde
rũt z de dãno qd̃ ip̃i uel aliq̃ d̃ familia
ipsoꝝ fecerũt directe ul' occasiõal'r.ar.
ad hãc distictionẽ.ex̃ de sen.z re iu.cuz
I.z a.z ex̃ d̃ eta.z q̃li.tuam.z de sentẽ.
exco.inter alia.xi.q.3.qm̃ multos.Idẽ.

Tho.scđa scđe.q.62. A .Con.etiam
Ul.z Host.qui z addit.ꝙ si credit ꝙ ēt
sine suo adiutorio uel instigatione dā
nū fecissent ꝫ nō tātuz.teneẗ ad id qđ
probabiliter credit eos plus fecisse ꝓ
pter suā istigatōez uel adiutoriū.ut in
sū.li°.2°.ti.5.q.64. B .Et sil'e s̃.r̃stitutō
p̊.§.9°.Itē multo forti' tenenẗ insolidū
defensores z receptatores ipsoruz. Si
militer z mādatores.uel si eoruz noie
facta ē rapia z ipsi rataz habuerūt.xi.
q.3.q ɔsētit.z.c.se.ex̃ de resti.spo.cū ad
sedē.i fi. A .Con.cū Ray.in predictis
Tho.z Ul.ut in p̄dicta.q.64.Et đ hac
mā latius habes in.§.se. B
Quot modis aliq sūt fautores rap
torū ita ꝙ teneāẗ ad restitutionē? R°
ꝫm Tho.scđa scđe.q.62. Illi sūt q his
ꝟsibus ɔtinēẗ. Iussio.ɔsiliū.consensus
palpo. recursus. Participās. mut'.nō
obstans.nō manifestans.Eosdē etiam
ꝟsus ponit Guil.quoꝝ expositio ꝫ eū
dez Tho.Al.z Guil.z alios talis ē. Ius
sio.i.ille q iussit.q principal'r teneẗ ad
restitutionē toti'.Et itellige qñ ex sua
iussione secuta est ablatio rei uel noie
suo factā ratā habuit.al'.nō. A .Tene
tur etiā qñ verisi'l'iter ul' ꝓbabiliẗ cre
dit ex sua iussiōe secutā eē ablationē.
ut in dicta.q.64. B .Consiliuz. Hoc
iteꝝ itelligēdū qñ ex h° ē uel crediẗ ꝓ
babiliẗ dānū secutū.Tūc.n.teneẗ isoli
dū.al' nō.Consensus.s. cooperationis.
Si.n.tātū coopeẗ ꝙ sine eo ñ poterat
dānū fieri.teneẗ i solidū. Si āt sine eo
fuisset factū restituat q̃tū nocuit ꝑ se
uel ꝑ suos.aut q̃tū de reb' illis habu
it uel expendit. A .Idē in dcā.q.64.
Et addiẗ. Collige ēt ex h° ꝙ si pl'es dā
nū faciūt sil' z tñ vn' sine alio uel pl'es
sine isto fecissēt: ꝙ teneẗ soluē ꝓ rata
.i.pro portione sua.s.q̃tū cōtingit euz
de dāno vniuerso.si non pōt distingui
dānuz qđ ipse itulit ab eo qđ alii itule
rūt ꝫ Ray.z glo.ei'.z Ul.z Inn.z Ho
sti.Et addūt ꝙ in hoc tñ extimatio ha
benda ē.ut q strēuior ē z qui timorez
maiorē icussit hostib' in plus teneaẗ.

Itē dicūt ꝙ si quis vadit cū raptorib'
z furibus z non cooperaẗ eis ad aliqđ
dānū faciendū:nō vr̃ teneri i aliq̊ si ni
hil receperit de rebus ablatis.Caueat
tñ ɔscie sue i hoc si parat' erat defēde
re si forsitā illi spoliādi res suas a pre
donibus defendē voluissent z ꝑpẗ suā
pñtiā z sociorū eius nō audebant resi
stere spoliantib' uel domos suas icen
dentib' qꝛ sic ñ pōt liber eē a restitutō
ne.Itē dñt Inno.z Hosti. ꝙ si aliq ēt
nō aīo ledēdi uel đfendēdi ledētes va
dāt cū aliis.imo etiā si aīo pacificandi
vadūt nō excusanẗ nisi significent ad
uersariis.qꝛ aliẗ aduersarii timore eo
rū nō auderēt res suas defēdē. Uñ idē
ē ac si iuuarēt. B .Palpo.i. adulator
laudās raptorē qi strēnuū.Et qdē si ex
hoc secutū ē dānū.in soliduz teneẗ. A
Al'.non teneẗ nisi iq̃tū dānificauit. Et
idē per oppositū itelligas in detracto
re uel vituperatore.ut in dicta.q.64.
B .Recursus.i.receptator.Nā q reci
pit latrones z tueẗ eos uel rē raptā do
lose celat ita ꝙ ipediẗ restitutio i soli
dū teneẗ. Participans.s.i crimie furti
uel rapine sociando eos.sicut i p̊.§. dic
tū ē.Sꝫ participās i re accepta illđ so
lū teneẗ restituē qđ scienẗ emit uel re
cepit.Si āt ignorāter dic ut.i.restitutō
4°.ꝑ totū.Mutus.i.qui videt furtum
fieri z dolose tacet cuz posset ipedire.
Hic āt nō teneẗ restituē nisi ex officio
ad hoc teneaẗ.Non obstans.i.q posset
obsistē z nō facit.Et de hoc eodē mō di
cēdū sicut de muto. A .s.ꝙ ad restitu
tionē tenetur qñ hꝫ ex officio sic sunt
ꝑncipes z r̃ctores q ex officio tenētur
iusticiā cōseruare.qꝛ reddit' q̊s hñt st
stipendia ad h° istituta ut iusticiā cō
seruēt i ẗra.vñ tenēẗ restituē ꝫm Tho.
Ul.z glo.Ray.ut i dcā.q.64. B .Nō
manifestans.i.qui sit ut res rapta uel
furata est z non indicat etiam cum de
hoc iterrogaẗ. A .s.seruato ordie euā
gelico seu al' ꝫm formā iur].Aliter non
teneẗ rñdē.ut s̃.correctō.2°.§.4°. B
Hic similiter nō teneẗ restituere nisi

ex officio ad h° teneat. Sz tñ vr̃ teneri
ex̃ de fur. q cum fure. A .hoc.c.loqtur
q̊ ad pctm̃.ut pz i dcã.q.64..ubi hec oia
notantur. Posset et qs hoc casu teneri
ad restitutionẽ qñ legitie ꝑductus i te
stẽ occultat ꝟitatẽ.qꝛ tunc teneť ex of
ficio manifestare.ꝛ iõ nõ manifestãdo
restituere tenetur:ut.i.testis.3°.§. vtrũ
homo.ꝛ.§.fi. B

Sz quid si vnus dictorũ satisfecerit
nũqd alii liberabunť. R° ƀm Ray. Si
vnus satisfecerit integraliter de oi dã
no ꝛ expensis ꝛ icõmõ siue intẽsse .oẽs
alii liberanť.qꝛ nõ tenenť dãnificato .
Nã bona fides ñ patitur ut idẽ ꝺbitũ
bis exigatur.ff.de re.iur.l.bona fides .
Idẽ Hosti.ꝛ Tho Addit vlteri⁹ Ray.
dicens sic. Ille cui sic satisfit credo ꝙ
põt ꝛ dz ꝗ̃tũ ad iudiciũ aie cedẽ actio
nẽ illi qui totũ soluit.ñ qdẽ ut ab vno
totũ exigat nisi forte a pꝛicipali.sz ꝑ ꝑ
tibus petat a singulis. Sz ꝗ̃tũ ad foꝝ
ꝯtẽtiosuz non teneť cedẽ. Nã q̃ fronte
põt petẽ cessionẽ q ex culpa sua dãnať
ff.de admi.tu.l.si plures.2° ꝛ.ff.de tute .
ꝛ ra.distra l.1.§.nũc tractem⁹. Tñ ꝛ sic
Hosti.dicit.siue sit facta cessio siue nõ
alii qui nihil soluerũt tenenť ex ꝯscia
ad releuãdũ illũ q i solidũ satisfecit q
libet pꝛo suis partibus. Nã soluẽs vti
liter gessit eoꝛũ negociũ. Uñ tenentur
hr̃e ratũ ꝛ ei sat sfacẽ.ar.ff.de neg.geſ.
.l.cũ pecuniã ꝛ.l.põponi⁹.i fi.ꝛ.l. soluen
do. Tho.q̊ꝙ scꝺa scꝺe.q.62.q̈i declarãť
dicit ꝙ si ille qui fuit pꝛicipalis:ut pu
ta pꝛecipiẽs soluit.oẽs illi liberati sũt
q fuerũt ab eo ad dãnũ faciẽdũ iducti
A .nisi illi qui aliqd habuissent de ra
pina ut diceť in.§.se. B .Si ꝟo ali⁹ re
stituit.tũc illi q sũt pꝛicipales ꝛ illi ad
q̊s res deuẽit teneť restituẽ illi q resti
tuit. A .Idẽ et i sũ.li.2°. ti.5.q.65. B.
Et vr̃ itelligẽdũ ꝙ si isti tales nõ resti
tuant ei.ceteri tenenť ꝑ partibus suis
ut pꝛius dictũ ẽ restituẽ.

Quid si spoliatus liberaliter remit
tit restitutionẽ. R° ƀz Inno. Si dimit
tit pꝛincipali ut raptoꝛi uel ꝑcipienti.
liberatus ẽ cõsiliatoꝛ.ꝛ huiusmõi.qꝛ li
beratus ẽ is qui pꝛicipalr̃ tenebať ꝛ q
res habuerat.sz si dimittat cõsiliatoꝛi
nõ credo liberatos alios eẽ ad q̊s res
ꝑuenerũt.nisi expꝛesse itellexerit eos
liberare. Neqꝫ et illũ q rapinã fecit et
si de rapina nihil habuerit.qꝛ ꝺ iuꝛ nã
li ꝛ dino cõueniẽs ẽ ꝙ sublato ꝑncipa
li tollatur accessoꝛiũ.ꝛ nõ eꝯrio . ex̃ de
ꝯsti.translato. Immo plus ꝙ ꝛ si libe
raliter absolueret pꝛincipalis:nõ ꝓpť
hoc absolut⁹ eẽt cõsiliarius si aliqd ad
eũ peruenit de rapia.nisi alius ꝑ eo sa
tisfecissz.ꝛ tũc iste ꝯsiliari⁹ in casu aie.
A .i.in foꝛo ꝯscie ꝛ ñ i foꝛo iudiciali.vt
i dctã.q.65.vbi hec notanť. B. Teneť
ei q satisfecit ꝑ eo. A .Etiaz si satisfa
ciẽs fuissz pꝛicipalis i rapia.nõ ãt offẽ
so.qꝛ ei iã satisfactũ ẽ ƀm eũdẽ Inno .
ꝛ in dcã.q.65. B

Nũqd in restitutiõe põt a ꝑdict[is] oi
bus exigi pena ut de rapina ꝛ ꝺ oi fur
to mãifesto pena q̈drupli .ꝛ ꝺ alio fur
to pena dupli. R° ƀm Tho.scꝺa scꝺe.
q.62. H⁹mõi pene nõ debẽtur p⁹ꝗ̃ fu
erint adiudicate.in q̊ casu pena vnius
ut Ray.ponit nõ liberat aliũ.12.q.2.cũ
deuotissimaz. De hoc casu hẽs s̃.pena
p̊.§.plt. A .q icipit. vtruz qui ꝯmittit.
De hoc et s̃.pedagiuz.§.2°.ꝛ ibi lati⁹ in
additione. B

Restitutio iiii°. .s.quãtũ ad ementes

Quid de his q sciẽť
emerũt de rapia uel furto. R° ƀz Ray
Si hoc sciebat quis.aut ꝑbabiliť creꝺ
bat ꝛ emit cupiditate acquirendi sibi
.s.ut haberet uel uenderet alteri sicut
vellet.idisticte teneť ad restitutionẽ.
neqꝫ liberatur alienando alteri . uel si
res pereat moꝛte uel q̊cũqꝫ casu.uel si
ei auferatur. Et rõ ẽ.qꝛ ipse furtũ ꝯmi
sit rẽ alienã iuito dño ꝯ̃ctãdo.ff.ꝺ furt[is]
.l.i. Fur ãt sꝑ ẽ i moꝛa.ut.ff.ꝺ cõdi.fur.
.l.si ꝑ fure.§.cõditio ꝛ.l.plt. Uñ neqꝫ ꝑ
ciũ qꝺ dederit põt repetẽ ab illo cuius
res ẽ. A . Facit.l.in ciuilẽ.C.ꝺ fur. B
ꝛ teneť restituẽ omnez vtilitatez.ut s̃

restō.ꝑ.§.5.Et si restituit rē deteriorē; ꝙ ad ipsū ꝓuenit nō liberaꝛ.Et si i aliq̊ tēpore medio res fuit melior etiaꝫ for te pꝰꝙ vendidit alteri tenetur ad exti mationē pluriū.ff.de cōdi.fur.l.i re fur tiua.ff.de fur.l.ꝗ iuēta.ff.cōmodati.l.si ut certo.§.sed interdum.C.de rei ven. l.certum.Et idē intelligo de secundo,⁊ tertio ⁊ vltio emptore male fidei.ff.de mino.sed vbi. A .Predictis cō.Host. ⁊ Ul.⁊ addit Ul .ꝙ si res restituiꝛ suf ficit ꝙ sit adeo bona sicut erat quādo ablata fuit.Si aūt rē non hꝫ facienda ē extiatio ſm tps i q̊ plus valuit . ut in sū.eo.ti.q.69.Qđ pōt intelligi veꝝ nisi medio tpe res plus valuerit.⁊ illo tpe iterfuerit dñi rē sibi redditā fuisse. ga forte vendidisset uel vsus fuissꝫ.ex cu ius carentia oportuit eū aliā emē. Nā tunc teneꝛ ad oē iteresse dñi ſm eūdeꝫ Ul.⁊ in dcā.q.69.⁊ iō non liberareꝛ dan do rem eiusdē bonitatis q̄lis erat tēpo re quo abstulit. B

Quid qñ quis emit bona fide.s.cuꝫ volūtate restituendi. Rꝰ ſm Ray .Si emit q̄i vtiliter gerēs negociū illiꝰ cui fuerat ablata res q̄ꝫ ipse videbat peri re.pōt a spoliato petē id qđ dedit ꝓ ip sa re.⁊ qcqd expēdit ad cōseruationeꝫ eius.nisi cū re illa aliqd lucratꝰ fuisset qꝛ tūc discōputareꝛ vsqꝫ ad quātitatē expensaruꝫ. Et breuiter dicendo qcqd sibi adest ex illa re teneꝛ restituē.ut pē sionē ⁊ mercedē ⁊ fructꝰ ⁊ silia .⁊ qcqd sibi abest pōt repetē.Et rō ē qꝛ vtiliter gessit negociū expoliati. A .Hoc veꝝ qñ negociū vtiliter gestū ē.puta quia ꝯsilr expoliatus rē ñ erat rehabiturꝰ ⁊ redempta ē paruo precio. aliꝛ cessat cā hꝰ repetitionis ⁊ ꝯñter effect .ex̄ đ appel.cum cessante. B .Et hꝰ pōt esse si res sine culpa sua ꝑeat uel amittaꝛ. Sed licet in iudicio aīe credaꝛ tali em ptori.i iudicio tñ ꝯtētioso nō credereꝛ ei nisi publice hꝰ ꝓtestareꝛ.ar.ff. đ ne go.ges.l.nensenıꝰ.C.de fur.l.2. ex̄ ut ec cle.bñfi.c.vnico.Et si talꝛ ēptor pꝰꝙ fe cit diligenter iq̄ri ñ potuit iueniꝛ cuiꝰ

eēt res illa.quicqd res illa valet vltra id qđ isti ēptori debetur dādū ē ꝓ aia illius cuius res fuit.⁊ sic liberatus erit A .Et diꝛ Ray.Consulo ꝙ hoc publice fiat ut euiteꝛ ois suspicio.ut i sū.e.ti.q. 72.vbi hec notanꝛ. B .qꝛ i hꝰ ēt vtilr gessit negociū illiꝰ.arg.12.q.2.quatuor. circa fi.Satis cō.Hosti.Ul.⁊ Guil. A Tñ si talis ēptor pauꝑ eēt hoc casu qñ nō inuenitur dñs rei sibi res relīq pos set a ꝑlato sicut alii pauꝑi ſꝫ Ul.⁊ Ho sti.ut in dcā.q.72. B

Quid qñ qs hēbat ꝯsciaꝫ ꝙ res quā emit vendereꝛ iuste.⁊ nunc cōperit rē fuisse ꝯitiosā.s.ex furto ulꝛ rapina. Rꝰ ſm Ray.Si temere credebat uel igno rabat ignorātia crassa ⁊ supina uel ex negligentia nihil suꝑ hoc cogitabat. teneꝛ ad restōeꝫ. A .i.sicut male fidei possessor.qꝛ lata culpa eq̄paraꝛ dolo. ex̄ de cōsti.ut aiarū.li.6. B .Si vero emit bona fide.tūc ēt pꝰꝙ cōꝑit reꝫ vi tiosā fuisse poterit expensas retinē q̄s existēs i bona fide fecit circa rē cōſuā dā uel meliorandā.⁊ nō teneꝛ de fructi bus tꝑe bone fidei ꝑceptis.ex̄ de i ite. restitutione req̄siuit.ex̄ de re.ec.ñ alie. ad nrām.ff.de acquirē.re.do.bone fidi Teneꝛ tñ de fructibus illis ꝗ nō essent adhuc ꝯsūpti sed extarēt.ex quo icipit hrē malā fidē.Con.Hosti.Ul.⁊ Guil. A .De his sūptibus ⁊ fructibus dictuꝫ ē s.restō.ꝑ.§.4.⁊ 5. B . Itē ſm Ray.⁊ Hosti.si durāte bona fide res ꝑiit. nō teneꝛ.qꝛ nō erat i mora. Silr si aliena uit.qꝛ nō dolo desiit possidē.⁊ p̄ciuꝫ ex re furtiua rdactū ñ ē furtiuū. ff.đ fur. ꝗ vas.§.fi.ex̄ de alie.iudi.mu.cā fac.c. ꝑ̊. A . Idē i sū.eo.ti.q.74.ad fi.Tamē restitueꝛ p̄ciū q̊ possessor factus ē locu pletior si dñs rē cōseq̄ nō pōt.qꝛ p̄ciuꝫ succedit loco.rei.ff.de peti.hē.si ⁊ rē. B

Sed nūquid ille ꝗ emit bona fide .s. credēs rē nō eē furtiuā.si pꝰea iueniat rē eē alienā pōt petē a dño preciū . Rꝰ. Certe nō.C.de fur.l.in ciuilē.Sed agat ꝯ vēditorē de euictōe. A .Et si ꝑ plēs emptores successiue res trāsierit vnꝰ

aget ɔ aliū.ff.de mino.l.ſʒ vbi. B

Eſtitutio v.° q̊ ad edē tes ⁊ recipientes de rapina. Ubi ſciēdū ſm Ray. ꝙ q recipiūt dono preciſe tenentur ad reſtitutionē. Intellige ſcđʒ Hoſti.niſi conſūpſiſſent anteꝗ̃ intelligerent fuiſſe de rapina.C.de rei vēdi.l.certum.A. Hoc enim caſu non tenentur niſi inq̃tuʒ facti fuiſſent locupletiores.ff.de peti.here.l.vtrū. B.

Quid ꝺ vxore ⁊ familia que ſcient comedit ⁊ bibit ⁊ induit ꝺ talibus. R° ſm Rai. Tenentur de omnibuſ que ſic conſumunt. niſi in caſu ſcʒ cum agunt cām ſpoliatorum monendo ⁊ inducendo ipſum raptorem ad reſtitutionem faciendam.tunc enim non tenent. Nā q alteri⁹ negociū gerit vtilit ēt ignorātis ⁊ abſētꝫ.licite recipit expēſaſ ſiue ſecuta fuerit vtilitas ſiue nō.ff.de negꝫ.geſtꝫ.l.2.⁊.l.pōponius.⁊.l.ſed an vltro. Et h° itelligo ꝓ eo tꝑe quo circa taliuʒ correctōnē laborauerūt.ñ ꝙ vxor ⁊ familia poſſit viuē toto anno de raptꝫ rebꝰ ꝓ vna āmonitōe vł duabꝰ.ſʒ ꝗ̃diu ɔtinue iſtat oppōtunis horis.Satꝫ cō.Hoſt. Ul.⁊ Guil.A.Satꝫ pōt cōphēdi ꝑ iura ⁊ doctores ꝙ talibꝰ rebꝰ nec familie nec cuiꝗ̃ alteri licet vti:niſi i caſu extreme neceſſitatꝫ:vt i ſū.li.° 2.°ti.5.q.68.uł niſi iq̃tum ꝟiſimilr qs gereret utilit negociū eoꝝ q̊ꝝ ſunt res ⁊ nō alit ff.de negꝫ.geſ.l.ſʒ an ultro. Jō ſupradicta ꝑdicatio nō excuſaret qñ ꝟiſimilr nō ꝓdeſſet ipſis dñis rerū. B.

Unde uiuet uxor ⁊ familia raptorꝫ. R.° ſm Ray.ſi ibi ſunt aliq̃ de iuſto ꝑcio pōt de illis ɔſumere ⁊ expēdē.ſi nō ſūt alia aliūde ſibi victum q̃rat. vł ab amicꝫ aut ɔſāguineis.vel operando vł etiā elemoſynā querēdo.Et idē dico ſi etiā aliq̃ ſunt ſibi ꝺ iuſto.ſʒ vł ita ſūt mixta ꝙ nō pñt diſcerni.uel ſi pñt marit⁹ nō ꝑmittit.A.De iſtꝫ rebꝰ ꝑmixtis Ul.dicit ꝙ non ſolum uxor his liciti poteſt uti:ſʒ etiā qcūꝗ̃ ali⁹ cui uir aliqd de ſuo daret:niſi ꝑ h° fieret ñ ſoluēdo Et idē dicit glo. Ray.dū tñ in mēte habeat uiuē de licite acq̃ſitꝫ. ut i dicta.q.68.Sʒ niſi neceſſitas cogat dctm̃ Ray. tuti⁹ uidet. q2 i dubio tutior ꝑs eſt eligēda.ex̄ de hōici.petitio. B.ꝙ ſi nullo de ꝑdictꝫ mōis uictū iuenit pōt reſtat triplex auxiliū. Primuʒ ſi pōt habere de dote uł ſpōſalitio.ſ. donatiōe ei fcā ꝓpter nuptias iñ uiuat. Secunduʒ ut denūtiet talibꝰ q pñt ꝓdeſſe. uel etiaʒ ſi ꝓbari pōt denūciet epō.ut cōpellat eū paſcē uxorē de iuſto.2.q.i.ſi peccauerit.22.q.5.h°.uidet ex̄ de iure iuran.quēadmodum.⁊ ex̄ de pig°.ex litteris.⁊ ex̄ ꝺ dona.ꝓpt nup.ꝑ uraſ. Tertiū auxiliū ē ut ſi eēt i arto poſita tēi neceſſitate poſſet etiā de rapina uiuē.q2 neceſſitas nō hʒ legē.de conſe.diſ.i.ſicut.⁊ diſ.5.diſcipulos. A .Et ibi pʒ ꝙ intelligitur ꝺ neceſſitate extrema.ſ.qñ aliūde non pōt honeſte hr̄e vnde viuat.Et pʒ etiā ex notatis i dcā.q.68. vbi etiā hec oia ponūtur. B .Quicqd āt ſic expendit doleat aio.⁊ ꝓponat ꝗ̃citius poſſit reſtituere.⁊ vtatur parci⁹.ſ.ad ſolā neceſſitatē. Poſſet ēt viuere ipſa ⁊ quilʒ alius cui raptor daret de ꝑcio rerū raptaꝝ quas vendidiſſet.q2 precium rei furtiue nō ē furtiuum:ut s̄.reſtō.4.°§.plt. H° dico ſi marit⁹ alł ē ſoluēdo. Secus ſi nō ē ſoluēdo aut ꝑ h° fieret ñ ſoluēdo A .uel poſtmodū efficiat ñ ſoluēdo.ut pōt colligi ex dictis s̄.reſtō ꝑ°.§.13.° i additōe.ꝟ.itē nullus. B

Utrū fratres ꝑdicatores q vadūt ad raptores ut eos iducāt ad pniaʒ ⁊ r̄ſtitutionē poſſūt ɔmedē de rapia. R° ſʒ Ray.Siue iducant eos i ꝑdicatiōe generali ſiue i ꝑſuaſiōe ſpāli excuſantur maxie ſi apud alios non poſſint ɔmode iuenire.ex̄ de ſen.exco.cū volūtate. Et hoc itellige cū moderamine.⁊ ſi ſit ſpes de illorū correctione. Iteʒ ſi ꝓpt eoꝝ expenſas raptoribus ñ ſubtrahat facultas reſtituendi nec i toto nec in ꝑte.ar.2.q.6.anterioꝝ.§.illud.Cō.Hoſti. A .Idē vr̄ ēt ſi raptores efficiāt aliꝗ̃tulū ipotētes qñ ꝟiſilr ꝑ ipſas admoi

tiones vtilit gerit negociū dñoꝝ rex
dcō.c.cū volūtate.⁊ facit s.§.p̊.

R

Estitutio vi°

.s.icertoꝝ ⁊ huiusmōi. Si expoliati ig°
rantur uel nō īuenīūt:tūc scdm Ray.
distribuūt ī pias causas in loco uel sal
tē in diocesi vbi rapina facta ē.de con
silio illius epī uel saltē capellāi .ar.dis.
87.diuine.⁊ dis.88.eps.⁊.12.q.2 .cōcesso.
⁊.c.quatuoꝛ.6.q.3.c.fi.ex̄ de rap.c.p̊.Et
scias hic s̄m Guil.ꝙ nō oportet ꝙ rſti
tutio fiat in dicto loco nisi cōmode fie
ri possit.al' sufficit alibi fieri.Cō.Host.
Tho.ꝟo scda scde.q.62.dicit sic.Si ille
cui dꝫ fieri restitutio sit oio ignot⁹.dēt
hō restituē s̄m ꝙ pōt.s.dando elemosy
nas pro salute ipsius.siue sit mortuus
siue viuus pmissa tñ diligenti iqsitōe
de persona eius.Et si mortu⁹ sit dēt re
stitui hēdi q cōputat qi vna psona cū
ipso.Si ꝟo ſ.t multū distās dꝫ sibi trās
mitti qd ei debet.⁊ precipue si sit res
magni valor⁊ possit cōmode trāsmit
ti.Alioqui dꝫ i aliq loco tute depōi ut
p eo cōseruet.⁊ sic dño significat.hec
Tho.Addit Guil.ꝙ h pēsande sūt cir
cunstantie ⁊ ꝙ tā modica possꝫ eē q̄ti
tas ⁊ tā larg⁹ ⁊ taꝫ diues ille cui debēt
restitui ꝙ nō oportēt ei mitti. A.Pro
pdictoꝝ meliori itelligētia duo vidē
da sūt.Primū cui faciēda ē restitutio
qñ nō iuenit pncipal' cui debet. Secū
dū vbi dꝫ fieri siue iueniat siue ñ. Ad
primū dicendū ꝙ dꝫ pmitti diligēs in
quisitio.ut dicit Tho. Et si nō pōt iue
niri det ei⁹ herdib⁹ si pñt iueniri. Qd
si nec heredes diligēt inqsiti iueniunt
eroget in paupes.ex̄ de vsur.cū tu.Et
inter paupes peligendi st pauperiores
Inter eq̄lit paupes iustiores. Naꝫ ⁊ si
oibus debet misericordia.iusto āpliꝰ
ut dicit Amb°.i li°de offi.⁊.86 .dis. ñ sa
tis.Et.16.q.i.c.fi.dicit Jero⁹.ꝙ i paupi
bus nō tā paupertas q̄ religio attēdēda
ē.Qui āt dicāt magis paupes ht.C.de
epi.⁊ cle.si qs ad declinandaꝫ. §.fi.vbi
loquēdo qbus detur hēditas qñ paup
es indisticte sūt scripti hēdes.dicitur.
Quis paupioꝛ ē illis hōibus q iopia tē
ti ⁊ i xenonē rpositi.i.hospitale.a xēos
qd ē pegrinū. qꝛ ibi recipiūtur paup
es ⁊ pegrini. Sequit.⁊ suis corporib⁹
laborātes necessariū victū sibi ñ pñt
afferre.Et.ī.Si aūt āpliores i ciuitate
xenones ul' pthochia st.Prothochiū
idē ē qd xenon.a pthos qd ē pmū qua
si pm⁹.i.venerabil' locus.Seqt.Ne in
certa videat pecuniarū datio.tūc ei p
thochio ul' xenoni q paupioꝛ eē digno
scitur easdē res uel pecunias assignāi.
h° videlicet discutiēdo reuerēdissimo
locoꝝ ātistite ul' sub eo ꝯstitut clerice
Si aūt nullus sit xenō:tūc s̄m iō capti
uis sancionē p tpe iconom⁹ sacrosācte
ecclesie uel eps hereditatē accipiat:et
sine falcidie rōne paupib⁹ q i ciuitate
sūt ul' penit⁹ mēdicātes uel alia susten
tatiōe egētes eedē pecūie distribuant
Et.ī.In oib⁹ aūt h⁹mōi casib⁹ celestes
iracūdias sacrosanctarū reꝝ admistra
tores expectēt si qualecūq lucrū ex
h⁹modi gubernatiōib⁹ sibi acqsierint
uel si h° ꝯmitti ab alio ꝯsenserit ⁊ non
grauissima pena ⁊ itermiatiōe qd per
perā factū ē studeāt corrigē. Quo ad
secūdū sciēdū ꝙ glo i.c.cū tu.ex̄ de vsu.
sup ꝟ.supstitib⁹.dic ꝙ vsurari⁹ debet
remittē rē ei a quo accepit sūptib⁹ illi⁹
cui mittit.⁊ si sūptus excedit ualorem
rei dꝫ dari paupib⁹.⁊ si ignorat ubi sit
ille cui dꝫ restituē nō tenetur ingrēdo
vagari.ff.de ope.liber.l.qd nisi i fi. Ho
sti.ut ⁊ ibi refert dñs An.de bu.dicit ꝙ
imo dꝫ rem mittere suis sūptibus cuꝫ
sit male fidei possessoꝛ.Aliqui tñ theo
logi dicūt debē cōsiderari circūstātias
rei ⁊ q̄litat psone cui dꝫ fieri restitutō
⁊ itiner ppter sūpt⁹. Nā dicūt ꝙ res
posset eē tā modica ⁊ psona cui dꝫ fie
ri restitutio ita diues ꝙ nō eēt necesse
ipaꝫ mittē ad eū.sꝫ posset tribui paup
ibus.Sꝫ si res ē magni valor ⁊ nō pos
sit cōmode mitti deponat i loco tuto
⁊ denūciet dño si pōt.ut ⁊ ptactū ē.sed
ad hoꝝ itelligentiā puto lati⁹ ⁊ clari⁹

dicẽdũ.Aut ſcit̃ ꝑſona creditoꝛ aut ñ
Si ſcit̃ claꝝ ẽ ꝙ dꝫ reſtitui in loco in q̊
int̃ ꝑtes fuerat cõuẽtũ.qa nil ẽ tã con
gruũ hũane fidei q̃ꝫ cõuẽta ſeruare.ff.
de pac.l.i.Si ꝟo ſuꝑ h° nihil ẽ ↄuentuꝫ
tũc ſi res ẽ remota a loco ex defectu d̃
bitoꝛ.puta ip̃am transferẽdo. clarũ ẽ
ꝙ tenet̃ eã ſuis ſũptib⁹ mittere ad cre
ditoꝛẽ .ff .ad exhibẽ.l.ſꝫ ſi hẽditas.§.q̊
aũt loco.q.§.ẽ clauis h⁹ matie. Jbi.n.
dr̃ ꝙ ſi quis petit rẽ quã hꝫ alius exhi
beri.i.p̃ñtari i iudicio ut videat̃ an ſit
ſua uel ꝓpt̃ aliã cãm.ꝙ dꝫ ip̃am exhi
bere in loco in quo petit̃ ſũptib⁹ petẽ
tis niſi data oꝑa reus tranſtulerit a lo
co.tũc.n.dꝫ eã reus ſuis ſũptib⁹ i loco
exhibere vbi petit̃.Ex quo bñ colligit̃
q̃ð dictũ ẽ videlicꝫ ꝙ dꝫ d̃bitoꝛ remit
tere ſuis ſũptib⁹ qñ res fuẽit ſuo facto
remota a loco.Et ita itelligat̃ dictum
hoſti.ſ̃.recitatũ.Verũtñ ſi hoc ñ poſ
ſet tute facẽ ꝓpt̃ ꝑiculũ itineꝛ ⁊ tẽpo
rũ.bñ interi excuſat̃ inq̃ꝫtũ durat ꝑicu
lũ ⁊ ñ ultra.ex̃ d̃ dolo ⁊ cõtu.cũ dilecti.
vbi dr̃ ꝙ iuſſus venire ad papã excu
ſat̃ dũ ipedit̃.⁊ nõ al'.Et ita p̃ot itelligi
q̃ð dicũt ſ̃.theologi.Qð aũt dicũt de
depoſito ẽ cõſiliũ nõ nccitas.ꝗa nullo
iure h°cauet̃.Si ꝟo nõ ẽ ꝑiculũ in mit
tendo ſꝫ debitoꝛi ẽ difficile ꝓpt̃ pauꝑ
tatẽ uel ꝓpt̃ magnos ſũpt⁹.ꝑ h° nõ vr̃
excuſari.qa difficultas diſſolutiõis ob
ligatõis nõ liberat debitoꝛẽ.l.cõtinu⁹
§.illud.ff.de ꝟbo.ob.Et dãnũ q̃ð quis
ſua culpa ſentit dꝫ ſibi nõ aliiſ imputa
ri.ex̃ d̃ re.iuꝛ.c.dãnũ.li°6°.⁊.ff.d̃ re.iur
l.q̃ð qs.Et iuſti⁹ patit̃ culpoſus q̃ꝫ ino
cens:niſi foꝛte debitoꝛ eẽt ita pauper
⁊ creditoꝛ ita diues ꝙ mẽito cã elemo
ſyne deberet ei remittere. ut p̃ot colli
gi ex dictis ſ̃.reſtitutio p°in pꝛincipio
in additione.Et ſecũdũ hoc etiã p̃ot i
telligi q̃ð ſuꝑ̃ dicũt theologi videlicet
ꝙ dꝫ hr̃i reſpect⁹ad q̃litatẽ ꝑſonaꝝ. al'
nõ uideret̃ curãdũ ꝙ res mittẽda eẽt
modici valoꝛ.Nã dãnũ paſſo etiã mi
nimũ dãnũ reſtaurandũ ẽ.ff.de dam.i
fec.l.ſi ꝓpꝛietari⁹.Nec obſtat q̃ð dr̃ in

l.ſcio.ff.de mino.videlꝫ ꝙ lex nõ curat
de minimis:qꝛ ibi loquit̃ qñ venit̃ ꝑ ius
ſp̃ale reſtõnis in integrũ ↄ̃ ius cõe:uel
quãdo ꝑ illa mĩma p̃iudicaret̃ maioꝛi
bus eiuſdẽ ꝑſõe.Nõ tñ putarẽ ꝙ res
ita ſcrupl'oſe ſit accipiẽda ut d̃beat ex
pẽdi valde excedẽs p̃ciũ ꝓ remittẽda
re valde ꝑua.ff.d̃ excu.tu.l.ſꝫ ħ.vbi dr̃.
Sed ħ nimiũ ſcrupuloſa ſt nec admit
tenda.Nũq̃ꝫ.n.ſcrupuloſitateſ magne
ſunt admittende:ut ibi dr̃.adeo ꝙ nec
larga nec ſcrupuloſa int̃p̃tatio hẽatur
qꝛ non dꝫ creditoꝛ velle magnuꝫ debi
toꝛis diſpendiũ ꝓ ꝑua ſua vtilitate:
ut dictũ ẽ.ſ̃.reſtõ p̃ in p̃n.in additione.
Et ſm̃ h° p̃ot ĩtelligi q̃ð ſuꝑ̃.dicũt the
ologi debere ↄſiderari q̃ꝫtitatẽ rei ⁊ di
ſtantiã itineris.Sꝑ tñ puto ꝙ lꝫ qs di
ſtribuerit alienũ pauꝑib⁹:ſi appareat
dñs ↄgruo loco ⁊ tꝑe debeat ipſi reſti
tui: ⁊ hoc qñ debitoꝛ non adhibuit de
bitã diligentiã ad iueniẽdũ dñꝫ rei ſeu
creditoꝛẽ. Al'.non qꝛ bõa fides nõ pati
tur ut ſemel exactũ iteꝝ lexigat̃:ex̃ de
re.iu.bõa fides li°6°.Et ſine culpa regu
lariter non ẽ qs puniẽd⁹:ut in.c.ſine cl'
pa:de re.iu.li°6°.Jõ ↄ̃ quoſdam q rap
ta erogauerunt ex culpa pauꝑibus dr̃
ex̃ de homi.ſicut dignũ.§.eos .Nõ eiꝫ
aliena cũ ipſa potuiſſent eis quoꝝ fue
rũt reſtituere debuerũt pauꝑibuſ ero
gare Sꝫ in trãſlatõe rei reſtituẽde nõ
iteruenitat culpa debitoꝛis:tũc aut nõ
ĩtuẽit f̃cm creditoꝛis aut ſic.ꝑ̊ caſu ſi
res ↄcernit ↄmoditatẽ creditoꝛis.pu
ta depoſuit qs apud aliquẽ res ſuas.
h° caſu non tenet̃ debitoꝛ illas remit
tẽ niſi ſũptib⁹ creditoꝛis.ff.depo.l.ſi in
aſia.Sed ſi res ↄcernit ↄmoditateꝫ de
bitoꝛis:puta qꝛ res ẽ ſibi ↄmodata dꝫ
ſuis ſũptib⁹ remittẽ:ut q ſentit cõmo
dũ ſentiat ⁊ onus:ut nõ.glo.in dicta.l.
ſi in aſia.Sed ſi res ↄcernit cõmodita
tem vtriuſq̃ꝫ ut.i locatõe puto ꝙ ſũpti
bus vtriuſq̃ꝫ dꝫ remitti: qꝛ quod obti
net de toto q̊ ad totũ idẽ de ꝑte q̊ ad ꝑ
tem.ff.de rei ven.l.qua de tota.Et ſi in
teruenit factum creditoꝛis:qꝛ foꝛte ſe

trãſtulit ad aliũ locũ. vr̃ ꝙ res debeat
mitti ſũptibꝰ ipiꝰ creditoris. ar.l.ꝙ ni
ſi.§.fi.ff.de op. liber. vbi dr̃ ꝙ libertus
q eſt in ꝓuicia tenetur ire Romã ad p̃
ſtãdas opas patrono ſi ibi moratur vt
bonꝰ pr̃familias. Nõ aũt ſi cepit vaga
ri ꝑ mũdũ. Et iteri duʒ vadit Romam
dies operaꝝ pereũt patrono. Et ſic vr̃
ꝙ ſũptu ſuo portẽr ſibi oper̃. Et i iſtis
ſũptibꝰ nõ ꝯputãr ſũptꝰ ciboꝝ apportã
tis ſʒ alii niſi forte apportãs ſi non im
pediret in portãdo lucraret ſibi ſũptꝰ
vt ꝓbat i dicto.§.quo autẽ.ꝛ in.l.ſed ſi
hereditas.ff.ad exhiben. Et hec locum
habent qñ debitor fuit bone fidei poſ
ſeſſor.q qñ tenet remittere rem vr̃ ꝙ
debeat facere ſũptꝰ ſaltẽ vſqꝫ ad locũ
vbi p̃us habitabat creditor. quia i eo
nõ grauat ſʒ exide nõ ꝓpt cãʒ ꝓxime
dictã. Si vo ſit male fidei poſſeſſor tũc
ꝛ ipſe tenet reʒ vſqꝫ ad locuʒ vnde ha
buit reportare. Exinde vo ſi itereſt cre
ditoris potius apportaſſe illas ſil' cum
aliis rebꝰ ſuis vſqꝫ ad locũ ad quẽ trãſ
tulit domiciliũ: tenet debitor ad illud
itereſſe exq̊ eũ dãnificauit i illo. Et ido
forte tantum erit itereſſe ꝙ oportebit
ipſũ rẽ remittẽ ſũptibꝰ ſuis vl' pðtare.
Sʒ ſi creditori ñ itereſt: ñ tenet vlteri
us portare q̃ʒ ad locũ vbi rẽ accepit. ni
ſi ſũptibꝰ creditori vt p̃tactuʒ ẽ. Si vo
creditor nõ ſolũ receſſit a loco ſed etiã
diuerſimode cepit vagari. tũc ñ tenet
ſ bi reʒ mittẽ.dicta.l.ꝙ niſi.§.fi. Et ſm
p̃dicta põt itelligi glo. Ber.dicentis ꝙ
vſurariꝰ dʒ mittere rem ſũptibꝰ credi
toris.ꝛ ꝙ nõ tenet creditorẽ vagãdo i
quirẽ. Sʒ ſi neſcit pſona cui dʒ fieri re
ſtitutio.aliq theologi dicũt rẽ debẽ di
ſtribui paupibꝰ i loco vbi dãnũ datuʒ
ẽ vel ſalteʒ i dioceſi de auctoritate epi
illiꝰ vel ſalteʒ capellani vt ꝛ p̃tactuʒ ẽ
Sʒ certe auctoritas capellani nõ ſuffi
cit.vt notat dñs An.de bu.in.c.cum tu.
ex̃ de vſur. Et auctoritas epi nõ eſt ne
ceſſaria.vt.i.§.ſe. Qð vo reſtitutio fiẽi
debeat i tali loco vbi dãnũ datuʒ ẽ nul
lo iure vr̃ ꝓbari. ſʒ ſimplr̃ dicunt iura

ꝙ fiat erogatio in paupes.dicto.c.cum
tu.ꝛ ex̃ ð homi.ſicut dignum cũ ſimili
bꝰ. Nõ obſtat.c.i.ex̃ de rap. qꝛ ibi pſõa
cui debebat fieri reſtitutõ ſciebat ꝛ in
ſtabat apud epm. Al' eps nõ fuiſſʒ mo
tus ad excõicãdũ ex officio ſuo niſi ad
petitioneʒ partis.ex̃ de elec.inotuit.ad
fi.ꝛ.ff.de dã.infec.l.4.§.hoc autem. Un
de non mirũ ſi reſtitutio fit in loco vbi
eſt dãnũ datũ: cum ibi ſit p̃ncipalis cui
reſtitutio fieri dʒ.vt.ſ̃.dictũ ẽ. Bñ aũt
eẽt de cõſilio ꝙ i loco eodẽ fieret. tum
quia videtur equuʒ ꝙ res publica ha
beat commoditatem ex bonis perſõa
rum ſuarum.tuʒ quia nõnunq̃ʒ in tali
bus locis forſitan fieret diſtributio ill'
perſonis a quibus res accepte ſunt. Et
ita tʒ dñs An.de bu.i dcõ.c.cũ tu. B.

Sed nũquid eſt de neceſſitate ſalu
tis ꝙ talis reſtitutõ fiat auctõitate ſu
perioris. R. Hec queſtio diſputata fu
it per dominum Guidonem de abaſio
arch.bonoñ.doctorem decretoruʒ.ꝛ no
tatur per eundem. i4.q.i.c.p̊. ꝛ dicit ſic
Ray.dicit ꝙ ſi non inueniunt ſic ſpoli
ati vel etiam ignorantur: tunc de cõſi
lio ꝛ auctoritate eccl'ie ſiue ſupiori pe
nitẽtiarii diſtribuãtur i pias cauſas ꝛc̃.
vt i p̃cedẽti.§.habes. Sʒ Hoſti. dic̃ ꝙ
reſtitutio male ablatoꝝ ẽ vnꝰ ð caſibꝰ
ptinẽtibꝰ ad epm: vt pʒ ſm eũdẽ ex̃ de
iudeis.cuʒ ſit. C.de epi.ꝛ cle.nll'i. C.cõia
de ſuc.in auten.omnes. Ad idẽ extra ð
teſta.tua §.i.i auctẽ. de. eccle.ti.ſi autẽ
coll'.9.ꝛ ſatis large proſeqtur extra de
vſuri.cũ tu.ꝛ in predicta decre.de iude
is cum ſit.ꝛ in ſũ.ſua de pnĩa.§. vltimo
circa fi.ꝛ facit ad h̊.i2.q.2.precipimus.
Tu dic hãc ſniam eẽ veraʒ i hoc caſu ꝛ
in aliis quando nullus deputatus eſt
qui hoc exequatur i2.q.2.de laicis in fi.
ꝛ notatur extra de verbo.ſignifica..cũ
tibi.in glo.que icipit.nõ intelligas Nã
vbi certa perſona a teſtatore deputa
ta eſt illa debet exequi: vt in predicto
.c.de laicis. ꝛ .C. de epiſcopis ꝛ clericis
nulli.ꝛ extra de teſta.tua.ꝛ .c. iohãnes.
ꝛ i auc̃. de ec.ti.§.ſigs.imo credo ꝙ ipe

raptoꝛ bona incerta que debēt paupi
bus dari pōt dare sine licentia epi uel
alterius iudicis ecclesiastici.ut sat⁊ col
ligitur ex̄ de vsuris.cum tu.§.p̊ ꝓxi.uel
de his.Et hoc ēt innuitur clare.ex̄ de ho
mi.sicut dignū.§.eos in glo.q꞉ nō.Nec
obstat ex̄ de iudeis.cū sit.Nam illa de
cretalis loquit̄ nō de xp̄ano.sꝫ de iudō
cui⁹ auctoꝛitas ⁊ dispēsatio merito su
specta habet̄ ab ecclesia q̄ ad paupes
xp̄ianos.⁊ iō iuste dicit ſm ꝓuidētiam
diocesani ⁊c̄. q̄ suspicio cessat in fideli
xp̄iano.⁊ sic nō dubito ꝙ ep̄s nō habꝫ
se itromittere de talib⁹ nisi in defectū.
Idē rn̄det dn̄s Simō de fatilla capel
lanus dn̄i pape. ⁊ auditoꝛ dn̄i poꝛtuen
sis.Tho.etiam nihil dicit de auctoꝛita
te epi.vt pꝫ i p̄cedēti.§. A .Quod h̄ di
cit̄ satis veꝝ videt̄.cū iura que dicunt
hanc distributionē debē fieri pauperi
bus sicut ē dictū.c.cuꝫ tu.⁊ ex̄ de hōici.
sicut dignuꝫ.⁊ similia.nullaꝫ faciāt mē
tioneꝫ de ista auctoꝛitate epi. Et ad .c.
cū sit.satis bene rn̄sū videtur.Non ob
stāt etiā alia i'cōtrariū allegata. quia i
ipsis n̄ dr̄ ꝙ regrat̄ auctoꝛitas epi.sed
ꝙ epi debēt ꝓcurare ꝙ fiāt huiusmōi
distributiōes i pias causas.nō tn̄ ꝙ nō
possint sine eoꝛū auctoꝛitate fieri. Im
mo i aliqb⁹ iuribus ep̄xsse dr̄ ꝙ ep̄us
tūc se iterponet cū null⁹ ē executoꝛ. vl'
si ē quod dꝫ nō adiplet. vt i pal.l.nulli
⁊ in.§. sin auteꝫ ꝓ redēptione captiuo
ruꝫ.⁊ in.c.tua.ex̄ de testa.Posset tamē
circa p̄dicta dici ꝙ si distributō est bn̄
facta paupib⁹.tūc nō viciet̄ q꞉ defue
rit auctoꝛitas epi.Sꝫ si sit facta alit̄ et
iteruenit dolus vel lata culpa.puta de
dit suis ꝯsanguineis vl' amicis q nihil
vel parū idigebant.vel etiā scienter ⁊
dolose elegit n̄ eligēdos .ꝙ tūc ep̄s po
test se itromittē ꝙ iteꝝ fiat legitime.
Nā ad ei⁹ officiū spectat ꝓut dictū ē.
Nec dr̄ factū qō alit̄ factū ē q̄ȝ debuit
ex̄ de re.iur.l.q ex timoꝛe.Et dictum est
de lata culpa vel dolo.q꞉ ſm Inno.i.c.
sicut dignuꝫ.ex̄ de homi.alia culpa i foro
ro pniali non artat ad restitutionē Sꝫ

de hoc latius dicetur i se.c. Item puto
ꝙ siqs male distribueret nō excusaret̄
q꞉ īteruenerit auctoꝛitas epi. Nā ep̄s
nō habet se intromittere negocio huic
nisi ꝙ bene fiat distributio vt dictum
ē. Ideo ambo celestes icurrerēt iracū
dias.C.de epi.⁊ cleri.si quis ad declinā
dam.ad fi. A

[R]Estitutō septimo

Ut mat̄ia hec meli⁹ intelligē
tie memoꝛieq; ipꝛimatur. aliqua oꝛdi
narie sūmarieq; vidēda sūt.videlicet.
Qui teneāt̄ ad restitutionē. 2.° quātuꝫ
teneāt̄ restituere.3.° cui.4.° qn̄.5.° vbi.6.°
qb⁹ modis tollit̄ restituēdi obligatio.

Ad p̄mū dicēdū ꝙ ad restitutioneꝫ
aliq obligant̄ rōne illicite acqsitionis
Et ista illicita acqsitō aliqn̄ ē respectu
cause.aliqn̄ respectu ꝑsōe q̄ non potest
dare seu nō pōt recipere.p̄serti cū hoc
ꝯtingit i fraudē creditoꝛū.Et de his di
ctū est.s̄.restitutio p̊.§.13.in additione.
Aliqui obligātur ad restitutionem ra
tiōe dānificatiōis.Ista auteꝫ dānifica
tio aliqn̄ ꝯtingit ꝑ ꝯmissioneꝫ. aliqn̄ ꝑ
omissionē.Per ꝯmissionē vero tollen
do deuastādo seu ipediendo. Tollēdo
aūt plerūq; ꝯtra oēꝫ volūtatē dn̄i reꝝ.
Plerūq; ꝯtra liberā volūtatē.Si ꝯtra
omnē volūtatē iterdū clā.⁊ h° ē furtuꝫ
de quo dictū ē.s̄.furtū. Interdū palaꝫ
⁊ h° ē rapina.d̄ q̊.s̄.raptoꝛ p̊. Et ista ra
pia aliqn̄ ē manifesta sicut pꝫ i aggres
soꝛibus itineruꝫ. Aliquando cooperta
sub velamine belli iusti cū sit iniustū.
de quo.s̄.bellū p̊.2.° ⁊ 3.° vel pꝛetextu iu
ste sniē cum sit iniusta.de q̊.s̄.iudex p̊.§.
4.° p̄sertim sub coloꝛ rep̄saliarū.d̄ qui
bus.s̄.rep̄salie vel collectaꝝ seu tallia
ruꝫ.de quib⁹.s̄.dn̄s.et.ī.tallia. Aut sub
coloꝛe pedagioꝝ siue vectigaliū d̄ quo
s̄.pedagiū.Interduꝫ ꝓo aliqs accipit
rē alteri⁹ n̄ ꝯ oēꝫ volūtatē ei⁹.sꝫ ꝯ libe
rā volūtatē.⁊ h° ꝑ vi ꝯpulsiuā vl' qua
si Uis ꝯpulsiua est cū qs ꝑ metū cogit̄
aliq d dare.tūc eniꝫ accipiēs cogit̄ resti
tuere.vt.ff.quod met⁹cā ꝑ totū.Sꝫ nū

gd oīs metus causet hāc restitutionē
videtur ꝙ nō.qꝛ vani timoris nulla ē
excusatio.ff.de re.iur].vani.Facit etiā
ff.qd̄ me.cā.l.metū.vbi dr̄ non debē at
tendi metū vani hoīs.sꝫ qui merito in
hoīe constantissimo cadat.In ꝯtrariū
facit.qꝛ etiā si nullus infueniat metꝰ
sed solū ob timorē reuerētie aliqd det
ꝯtra volūtatē dantis.dat̄ repetitio.l.i.
§.que onerande.ad fi.ff.quarū rerum
actio nō datur.Ergo multo magis qñ i
teruenit metus q̄liscunqꝫ.qꝛ metꝰ ma
gis cōtrariatur volūtati dantis.ꝛ d̄mō
strat maiorē turpitudinē ꝛ delictū i ac
cipiente.Uñ qñcūqꝫ non adest oīo libe
ra volūtas dñi rerū seu creditoris.reꝫ
accipiēs seu debitū non soluens semꝑ
remanet obligatꝰ ad restitutionē.ut ꝛ
pꝫ sup̄.restitutio p̊.§.plr̄.cum additōe
Ad cōtrariū pōt dici ꝙ aut cōditio me
tuētis ñ fit deterior.ꝛ si non adest iu
stus metus ei non subuenit̄.ex̄ de his
que vi.c.plt̄.vbi dicitur de r̄ligiosis q
busdā qui iurauerūt transire ad artio
rē religionē nō ꝑ iustū metuꝫ:licet ali
quātulū circūuēti fuerit.quibus nō sb̄
uenitur.qꝛ eorū cōditio non fit deteri
or.Et hanc rōnē sentit ibi glo.Si autē
metuētis cōditio fieret deterior.tūc si
habetur respectus ad p̄sumptionē.eti
aꝫ verū ē ꝙ ei nō subuenit̄.Nā cuꝫ ne
mo presumatur facile iactare suū.ff.d̄
ꝓba.l.cū d̄ idebito.presumit̄ ꝙ qñ ñ
īteruenit iustus metꝰ.potius spōte q̄ꝫ
coacte dederit.Et isto casu loquunt̄ iu
ra que requirūt metū qui cadēt incon
stātē.Si xͦo loquamur de volūtati ve
ritate.puta qꝛ cōstat de volūtate ꝯ̄ria
dantis.tūc oīo quocūqꝫ metu ductꝰ fu
erit recipiēs ad restitutionē tenet̄.vt
satis colligitur ex predictis.Et si affue
rit metus q caderet in cōstātē.nō solū
tenet̄ recipiēs restituē.sꝫ etiā q̄cunqꝫ
alius ad quē dicta res peruenerit q̊cū
qꝫ titulo etiā oneroso.qꝛ hec actio i rē
scripta ē ꝛ transit res affecta.ff.quod
me.cā.l.metū.§.cum āt.Item in hͦ ca
su metꝰ dꝫ iudicari s̄m conditionē ꝑso

ne.vnde alit̄ iudicat̄ i mulier̄ q̄ꝫ i viro
ut notat glo.in.c.cū locū.ex̄ de spon.et
ꝑ ꝯñs alit̄ i hoīe duro ꝛ forti.ꝛ aliter i
fragili ꝛ molli.ut in sū.li.º4.ºti.xi.q.3.
Quasi cōpulsiua vis ē qñ nullus in
teruenit metꝰ.sed contra voluntatem
dātis aliquid extorquetur.puta ob re
uerentiā.ut si patronꝰ petit aliqd a li
berto:qd̄ libertus ꝯcedit nō volūtate
mera sed ob reuerentiaꝫ ex quo nō au
det negare.Nā patronus tūc tenetur
ad restitutionē.ꝺcā.l.i.§.que onerāde
ad fi.ff.quarū rerū actio nō datur.vbi
etiam dicit glo.idē esse in vxore et ma
rito.et ꝙ vxor potest reuocare vendi
tionē factam ob reuerentiam mariti.
ul̄ etiā renūciationeꝫ iuris hypotece
Et idē dicit i clerico qui renunciauit ꝑ̄
bēde ob reuerētiā epi ut ipsā renūcia
tionē possit reuocare.Idē putarem in
dño seu rectore uel officialibus ꝛ sb̄di
tis.ꝛ idem in filibus.Et sic quocunque
modo possumus cōprehendē nō esse d̄
mera volūtate cōcedētis ad nos deue
nire qd̄ al̄ nobis nō debetur.iniuste te
nemus ꝛ ad r̄stitutionē obligamur.ut
satis ex predictis colligi pōt.
Sed quid si qs cōcedit de suo alicui
ob solā iportunitatē petentis ꝛ non ob
reuerentiā uel aliam causam.Rͦ.Ui
detur ꝙ ꝛ isto casu teneatur recipiens
ad restitutionē cū nō habeat ex mera
voluntate concedentis.In ꝯtrariū fa
cit:qꝛ aliud ē i cōcedendo non habere
meram vuluntatē.ꝛ aliud ꝙ ex pꝰ fac
to efficiatur volēs q in principio fuit
nolens.sicut Luc].xiº.legitur de amico
qui ab alio amico habuit panes ꝓpt̄ i
portunitatē petendi.qui nō potuit ha
bere in pria petitione.Potest tamen
distingui ꝙ si donans ex post facto ef
ficiatur mere volūtatis.donatio fit iu
sta.qꝛ vult cū donat.quod satis est.Sꝫ
si nec tpe dationis est mere volūtatis
sed ideo dat ut tollat a se inquietudi
nē iportune petent].recipiens tenetur
ad restitutionē.ꝛ hoc presumitur i du
bio.pro quo facit.C.de petit.bo.subla.

l.i.li.x. vbi prohibetur ne petant a pri
cipio bona dānatorū que sūt fisco acq
sita. z si aliquis obtinuerit sibi concedi
non valet concessio. quia presumitur
per importunitatē obtenta. Ad idē ex
de rescrip.c.fi.li.6. Fallit in paupē im
portune petente ab eo qui pōt ei sbue
nire. q2 tunc non datur repetitō: immo
debet dans puniri de tardatione. z ita
loquitur quod ponitur Luc.xi. z Ma
th.25. Sed quid si concedit aliquis al
teri de suo quia sperat sibi seruiri i ali
quo ab eo cui concedit. R. hanc cōces
sionē esse licitam. Sed si accipiens in
telligit sibi cōcessum ex illa cā z possit
sibi honeste seruire z nolit: puto ꝙ te
neatur ad restitutionem. quia deficit
causa cōcessionis z incipit habere ɔtra
volūtatē cōcedentis. Nō obstat. l. si re
petenti. C. de condi. dato. ob cām. vbi ɔ
ditio in corde retenta nō iducit repeti
tionē. q2 aliud est de iure poli vbi iudi
catur secretum conscientie. z aliud d̄
iure fori vbi regulari nō iudicatur d̄
intrinsecis. ex de simo.c.fi. Al' quilibet
posset dicere. Cogitaui talem causaz. z
lites fierent infinite. Propterea aliō
iudicatur de iure poli .17.q. 4.c.fi. Ul'
etiaz q̊ ad ius fori pōt dici ꝙ loquitur
quādo conditio non apparebat. Sec'
si appereret verbis ul' alio mō. ff. si cer. pe.
.l. certū. vbi dicit nō interesse an ppis
nominibus res demōstretur. an ex cir
cūstantiis. Et ideo si recipiens non de
seruiret vel non posset deseruire in eo
qō dans sperabat. si a pricipio sciebat
ɔditionē inesse tenet ad integrā resti
tutionē sicut si causa essz expressa: vt
patet ex p̄dictis. Sz si nō intellexit cō
ditionē inesse nisi post cōsūptā rez da
tam: non tenetur nisi inq̄tū ex ipsa fa
ctus sit locupletior. ff. de pe. here. l. vtꝝ.
Item aduertenduz ꝙ in oi casu i quo
s̄ dictū ē dari repetitionē quando qs
dedit rem suā. preterq̄ i casu iusti me
tus. impeditur repetitio si solutio sit fa
cta in causam piam ut puta dotis. ff. d̄
ɔdi. indebi. l. cū is. §. si mulier. vbi dicit
ꝙ si mulier soluit quod credebat se d̄
bere z non debebat: si soluit in cā dot]
impeditur repetitio propter pietatez.
Hoc puto intelligendū quando dolus
non fuit ex parte recipientis. quia nō
potest quis licite retinere quod dolose
lucratur. ff. de re. iur]. l. non fraudant.
§. nemo. z. ff. de dolo. per totum. Itē ni
si esset eadem uel maior causa pieta
tis apud dantem. tunc enim ex parte
dantis essent due rationes. s. causa pie
tatis. z q2 suo errore spoliatus est. z ex
parte accipientis vna tantum. Et due
cause preualent vni. in Insti. de adop.
.§. sed hodie. vbi dicit ꝙ datus i adop
tionē nō transit in eius potestatem sz
si detur auo materno. sic. quia in eo cō
currūt iura consanguinitatis z adop
tionis. Itē notandū ꝙ aliquādo nō da
tur repetitio subtracti uel ablati. ut in
.l.i. in pricipio. ff. de alea. videlicet qn̄ d̄
domo vbi retinet illicitus ludus tpe q̊
luditur qs aliquid subtraxerit uel ra
puerit. Nam dn̄m dominus pōt etiaz
tunc ipune verberare. ut ibi. Hoc tam̄
nemini cōsulerez ꝙ facēt. q2 etsi apud
leges sit imunis: nō tn̄ apud illum qui
Math.5. dixit. Si qs dixerit fratri suo
fatue zc. Item hoc casu licet nō tenea
tur rstituē illi cui subtraxerit: n̄ tn̄ pōt
ipse retinere. cū ex turpi causa habue
rit z ɔtra omnē volūtatez domini rei.
Unde si nō restituat ei. tenet saltē ero
gare pauperibus. ex de vsur]. cum tu.
nisi forte dicatur ꝙ pōt sibi retinē au
ctoritate legis in penā lusoris.

Error etiā dantis cū excludat eius
liberā volūtatē rgulariter obligat ac
cipientē ad restitutionē. cū z ipse dās
possit repetē. Circa quod distinguēdū
ē. aut datū erat oio indebitū. z tūc ois
error inducit repetitionē. Et ita idisti
cte intelligatur. l. cuius p errorem. ff. d̄
re. iur]. Aut ē oio debitū. z tūc null' er
ror causat repetitionē. ff. de condi. ind̄.
.l. repetitio nulla. Aut quod dat ē d̄bi
bitū non oi iure sed iure ciuili tantuz.
puta q2 debebatur per stipulationem

elisã per pactũ de nõ petẽdo.qð pactũ
quando ẽ nudũ solũ tollit vinculuz na
turale qð erat in stipulatione ⁊ non ci
uile ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.Et hº
casu eodẽ mõ omnis error inducit r̃pe
titionẽ.dicta.l.cuius.⁊ sic accipiens te
netur ad r̃stitutõnẽ. Aut qð datur ẽ ð
bitũ iur̃ nãli: sz non ciuili puta quãdo
in testamento relinquitur legatuz qð
diminuitur p.l.falcidiã.s.qñ facta sũt
tot legata uel fideicõmissa ꝙ q̃rta ps
hereditatis apud heredẽ nõ remanet.
⁊ hoc casu si soluẽs errat in facto puta
qꝛ credit bona hereditatis esse ãplio
ra repetit Inno. tñ hoc casu dicit reci
pientẽ nõ teneri ad restitutionẽ i foro
ↄscie.sz de hoc dictũ ẽ s̃.restitutio p̊.§.
iz.in additione.in prinº. Aut dans errat
in iure.ut qꝛ credit se obligatuz ad sol
uenduz oĩa legata licet quarta ps her̃
ditatis apud eum non remaneat.⁊ tũc
solutũ non põt repetere nec recipiens
tenetur ad restitutionẽ. C.ad.l.falci.l.
error. Predicta tñ fallũt quãdo aliqd
solutũ fuerit in causã pietatis.ut pz.s̃
ꝑxio.§.circa fi. Contingit etiã damnifi
catio non solũ tollẽdo.de quo dictuz ẽ
sed etiã deuastando. Et qualitercunqꝫ
qs sic dãnificauerit ꝑximũ uł occasio
nẽ dãni dederit.ad restitutionẽ tenet̃.
ut ex̃ de iniur̃.c.si culpa.ubi dicit̃. Si
culpa tua datũ ẽ dãnũ uł iĩuria irroga
ta.uel aliis irrogantibus opem forte
tulisti.aut hec imperitia tua seu negli
gentia euenerunt.iure super his satis
facere te oportet.nec ignorantia te ex
cusat si scire debuisti ex facto tuo iniu
riam verisimiliter posse cõtingere uel
iacturã. Qð si aĩalia tua nocuisse ꝓpo
nas.nihilominus ad satisfactionẽ te
neris.nisi ea dando passis damnuz ve
lis liberare teipsum.quod tñ ad libera
tionem nõ proficit si fera aĩalia uel q̃
consueuerunt nocere fuissent.⁊ quam
debueras non curasti diligentiam ad
hibere. Sane licet qui occasionẽ dam
ni dat damnũ videatur dedisse. secus
tñ ẽ de illo dicendum qui ut nõ accidẽt
de contingentibus nihil omisit. Et ad
uertendũ ꝙ licet in foro iudiciali qs
teneatur ad restitutionẽ propter dam
nũ illatũ ẽt ex leuissima culpa.ut.ff.ad
.l.acql̃.l.in.l.acquilia.etiã leuissime. tñ
i foro pñiali s̃m Inno.in.c.sicut dignũ
§.eos.ex̃ de homi.ad finẽ magne glo.
qs non tenetur ad restitutionẽ nisi ex
dolo uel lata culpa.ponens exempluz.
ut si quis ꝓiiceret ignẽ i domuz plenã
stupa. Et idẽ uidet̃ ibi tenẽ dñs An. de
bu.nisi forte p̃cesserit ↄdẽnatõ.ut s̃.re
stitutio.zº.§.fi.

Predicta ãt dãnificatio põt contin
gere aut circa res.aut circa corpꝰ. aut
famã.aut mores. Si circa res.tũc dam
nificans tenet̃ satisfacẽ pro rebus ⁊ in
rebus oẽ dãnũ illatũ .dicto.c .si culpa.
ex̃ de iniur̃. Si circa corpus.aut p ꝟbe
ra seu per vulnera.uel per mortẽ.prio
casu dãnificans tenetur ad omnes ex
pensas factas in medicinis ⁊ medicis
⁊ ad extimationẽ operarum quibꝰ dã
nificatus caruit uel est cariturus. Nõ
ãt fit extimatio cicatricũ ⁊ deformita
tis corpis.qꝛ liberũ corpꝰ nõ recipit ex
timationẽ.ff.si qua pau.fe.di.l.ex hº. ⁊
de his qui deiec.uel effu.l.i.⁊.l.fi.⁊ in.c
p̊.ex̃ de iiur̃.qð ad l̃ram extractũ ẽ ab
Exo.zi.ibi. Si rixati fuerint viri .⁊c̃.
zº casu qñ hõ ẽ mortuus si est seruꝰ ið
dicet̃ qð de r̃bus aliis ꝙ fiat extimaº
s̃z valorẽ serui .ff.ad.l.acquil̃.l.z.in p̃n
cipio. Si ẽ liber hõ.qꝛ liberꝝ corpꝰ ñ re
cipit extimationẽ ut dictũ ẽ.taxat̃ pẽa
quinquagita aureoꝝ.ff.de his q ðiec.
uel effu.l.i.⁊ hoc nõ cõcernit intẽesse sz
solũ penã.ut notat glo.i dcõ.c.p̊.de iniu
r̃. Et loqtur eo casu qñ sine dolo hõici
diũ factũ ẽ. Nã alit̃ corporal̃r hõicida
punit̃ lege cornelia de sicca.ut pz.ff.ad
.l.cor.de sicca.p totũ. Et qm̃ illa taxatõ
qnq̃gita aureoꝝ ẽ pena: nõ debet̃ in fo
ro ↄscie nisi p̃cesserit ↄdẽnatio.ut sup̃.
restitutio.zº.§.fi. Uerũtñ si aliq̊rũ iter
est tenebit̃ eis hõicida ad intẽeẽ multo
magis q̃ʒ vulnerãs.ne alias peiꝰ ꝑpe
trãs videat̃ meliorĩ ↄditõis cõtra.l.nõ

fraudat.§.nemo.ff.de re.iur.ꝛ ut etiaꝫ
satisfiat dānificatis sicut decet.ex̄ de i
iur.c.fi.Et qm̄ dānū illatū est ex ꝯmis
sione fiet extiatio ēt iteresse extrīseci.
.ff.de ac.emp.l.iulian⁹.i prin.ᵒ Et sic ho
micida tenebit alere filios occisi.ꝛ aliis
subuenire qbus occisus viuit potat et
tenebat subuenire ꝛ subueniebatꝛ hᵒ
sm̄ arbitriū boni viri.ut s̄.restitutio p̄
.§.xi.ᵒ ꝛ xii.ᵒ Si dānificatō est circa famā
multo magis eius dꝫ fieri restitutō ꝙ re
rū sublatarū.qꝛ fama p̄ponderat reb⁹
ff.de re.iur.l.si in duabus.de q̄ s̄.detra
ctio .§.4.ᵒ cū additiōe .Si circa moꝛes
dicendū ꝙ coꝛrūpēs alioꝛū vitā facto
dicto uel exēplo ad restitutionē magis
tenet ꝙ diffamatoꝛ.cū sine fama possi
mus saluari:sꝫ nō sine bona vita ut cō
sciētia.12.q.1.nolo.ꝛ plus ꝙ ali⁹ qcunq
dānificatoꝛ iq̄ntū aīa icōpabiliter p̄po
derat oībus tp̄alib⁹ etiā coꝛpalib⁹.24
q.4.si habes.Vn̄ ꝛ.6.q.6.ex merito .dr̄
Deterioꝛes sūt q vitā moꝛesq bonoꝛū
coꝛrūpūt his qui subas alioꝛū p̄diaq
diripiūt.Jō talis coꝛrūpens iuxta pos
se ad bonos moꝛes reducere tenet q̄s
coꝛrupit.ꝛ si aliud nō pōt saltē oꝛet .et
oꝛari faciat.ꝛ alia bona q̄ pōt agat taꝫ
ꝑ pnia ꝙ ut sup hᵒ ipetret diuinā gr̄ti
aꝫ . Qn̄q etiā tenet ad pecūiaꝝ itereē
puta si seductoꝛie uel violēt aliquam
stupꝛauit.ex̄ de adul.c.p̄.ut si ex hoc in
currit aliquod pecuniariū dānū.uel ēt
ꝑ recōpensatione iīurie.ut in sil̄i de fa
ma.dic Tho.scd̄a scd̄e .q.62. arti.2.ᵒ Sꝫ
hec recōpēsatio cū sit pena nō ōbetur
i foꝛo ꝯscie nisi p̄cesserit ꝯdēnatō.ut se
peoñsū ē.3ᵒ dānificatio irrogat ipediē
do.ut cū quis iīuste ipedit aliquē a cō
secutione alicuius iusti emolumenti .
nā tenet ad oē intesse dānificati .ut pꝫ
s̄.restitutio.p̄.§.x.ᵒ Et ad p̄dicta debēt
attēdē q q̄tidie ꝓcurant ne officia uel
bn̄ficia aliis dent uel ꝓpt odiū uel ut
ipsi ipediētes seu eoꝝ amici ea obtine
ant:licet qn̄q sint minus idonei ꝙ ipi
ipediti.Jtē ipediētes iusta munera ul
elemosynas fieri foꝛte vituperando p̱
sonas uel alio mō.uel ipedientes cōui
uamina artificibus ul aliis vn̄ possint
viuē.ꝛ sil̄ia facientes de qbus nullam
faciūt ꝯsciam.Et si ipediēs ne qs ꝯseq̄
tur ꝯmodū tenet ad r̄stōnē.poti⁹ tene
tur ipediēs ne quis ꝯseq̄t suū.Vn̄. 14.
q.6.si res.Aug⁹ ait.Jllud euidētissime
dixeri eū q pꝛo hōie ad hoc interuenit
ne male ablata restituat.ꝛ q ad se ꝯfu
gientē q̄ntū honeste pōt ad reddēdū n̄
cōpellit.socium eē fraudis ꝛ criminis.
Nā misericoꝛdi⁹ op̱am nr̄am talibus
subtrahim⁹ ꝙ ipendim⁹.Et ad hᵒ attē
dant oēs aduocati.ꝛ ꝓcuratoꝛes.et of
ficiales.curiales.ꝛ ciues ipedientes ali
quos a ꝯsecutione iusticie.qꝛ tenēt ad
re stitutionē dānuꝫ passo.Nō obstat p̄
dictis ꝙ nō videt dānū pati q ipedit a
lucro.ff.de dā.infec.l.ꝓcul⁹.qꝛ ibi loqt
q̄ ad eū ad quē p̱tinebat tale lucrū .qꝛ
de suo pōt facere qcquid vult. Sec⁹ q̄
ad tertiū ad quē.nō pertinet.ut sat ex
p̄dictis pōt patē.Et si p̄dicta obtinēt i
tp̱alibus foꝛti⁹ i spūalib⁹ inquantū st
p̄ciosioꝛa.Vn̄ nō solū ipediēs cōmodū
spūale obligat.sꝫ etiā q nō adiuuat ad
illud cōsequendū ēt inimicū .Unde in
omel.ferie.3.dn̄ic e.3. in q̄dragesima lo
quēdo de cōuiciāte.Aug⁹ ait.Tu vid's
frem tuū perire ꝛ negligis.peioꝛ es ta
cendo ꝙ ille cōuiciando.Qn̄ ergo i nos
aliqs peccat. magnā curā habeam⁹ n̄
ꝑ nōbis.Gloꝛiosū ē.n.iīurias obliuisci
sed obliuiscē iīuriā tuā non vuln⁹ fra
tris tui.Et ex his pꝫ ꝙ ipediēs aliqueꝫ
a seruitio dei uel ingressu religiōis te
netur deo cui subtraxit aiaꝫ illā. eccle
sie cui subtraxit militē p̄liantē.Pot u
isset eni foꝛte multū ꝓfuisse eccl'ie v
bo ꝛ exēplo.Tenet ēt impedito cui ab
stulit r̄gnū celoꝛū.Nā iux̄ Ber.i medi
tationib⁹.ad religionē vocari est ab in
ferni poꝛta reuocari ꝛ ad poꝛt aꝫ para
disi adduci.Tenet ꝛ religiōi cui sbtra
xit ꝯmilitonē ad itereē spūale ꝛ tp̱ale
Et iō obligatur reducē sbtractū ad eū
statū.vnde eū retraxit.ꝛ si nō pōt tene
tur cū cōtritione satisfacē deo ꝛ eccl'ie

ꝛ ipedito ꝛ religiōi ēt ad itereē pecuni
arium .quantū ſꝫ extiatiōnē verisiłēz
dubii cuētus pōt diſcrete extiari ꝙ ꝑ
fuiſſet religiōi ſm cōditionē perſone.
ut in ſiłi pꝫ s̃.reſtō.p̄§.12°

Eſt ēt ſciendꝫ ꝙ ad reſtitutionem
tenet̃ nō ſolū dānificās ꝓximū p̄dict]
modis.ſ.tollēdo deuaſtando uel ipedi
endo per ſeipſū.ſꝫ ēt qui dānificauēit
ꝑ aliū.ut ſiqs mādaret dānificari.q̄ ca
ſu tenet̃ ꝛ mandans ꝛ mādatari⁹ . ff.ō
iiur .l.nō ſolū.§.ſi mandato.imo etiaꝫ
ſi adiplēs excedat fines mādati tenet̃
ad oia rōne conſequētie : uti.c.fi.ex̃ ō
homi.li°.6°.vbi dicit̃ ꝙ mandāſ aliquē
ꝟberari lꝫ ꝓhibuerit mutilari uel oc
cidi: tn̄ tenet̃ ſi mutilet̃ uel occidatur
ꝛ efficit̃ irregularis.qꝛ poterat cogita
re illud ſeq.Et facit ad multa.Et nō ſo
lū mandās ſꝫ ꝛ ratificāſ maleficiū fac
tū noie ſuo:tenet̃ n̄ tm̄ ad pctm̄ ſꝫ etiā
ad oia alia.ex̃ de ſen.exco.cū qs.li°.6°.
vbi ratificās ꝟberationē clerici factā
noie ſuo excōicationē icurrit ac ſi mā
daſſet.Sec⁹ ſi nō fuiſſet facta noie rati
ficantis.qꝛ tūc licet peccet ratificādo.
nō tn̄ eſt excōicat⁹.ut ibi.Itē tenet̃ qs
de oī dāno dato ab alio ſeu aliis qō ſi
ne ipſo factū nō fuiſſet.ut ſup̄.reſtō 3°.
in p̄n°.ꝛ.§.p̄.

Et n̄ ſoluꝫ ad reſtōnē qs obligat̃ cō
mittēdo ut dictū ē.ſꝫ ēt omittēdo cum
diſtinctōe.ꝙ aut quis obligat̃ ſolo in
tuitu pietat] ad aliqd faciēdꝫ.aut ali
q̄ ſpē obligatōis.p̄ caſu lꝫ quis omittē
do peccet n̄ tn̄ tenet̃ ad aliquā reſtōeꝫ
ut ſi quis n̄ tribuat elemoſynā indigē
ti.Math.25°.Nā h° caſu nō obligatur
quis aliq̄ obligatiōe q̄ ad hoies.qꝛ ille
cui dꝫ fieri poſſet aliquid directe petē.
Vn̄ lꝫ quiſ ex pietate teneat̃ iq̄tū pōt
defēdē ꝓximū.23.q.3.n̄ inferēda.tn̄ pro
iſta ōfēſiōe pōt p̄ciū accipe.ff.qō me.
cau.l.metū.§.ſꝫ lꝫ.Quod n̄ eēt ſi ad h°
apud hōies efficacit̃ obligaret̃. Nam
accipiens p̄ciū ut faciat id ad quod ob
ligatur.puta ut reſtituat reꝫ ſibi com
modatā uel aliquid aliud ad reſtitutō
nem dicti p̄cii tenet̃. qꝛ turpit̃ accepit
ff.de condi.ob turpē cām.l.fi . Quo ad
ſecūdū caſū ſciendꝫ ꝙ triplex ē ſpēs
obligatōis.videlicet naturał tm̄ . ciuił
tm̄ .ꝛ nālis ꝛ ciuilis ſimul.Nālis ē q̄ ex
ipſa nā cōis ē oibus hōib⁹. puta ꝙ qs
obligetur ex pꝛomiſſione. Nam nil tā
congruū humane fidei q̄ꝫ ꝯuēta ſerua
re.ff.de pac.l.i.in pꝛin°. Ciuilis eſt que
nō a nā ſꝫ ab hōibus ad moꝛalē vitaꝫ
inuenta ē.puta ut quis obliget̃ p⁹ biē
niuꝫ ex chirographo a ſe facto lꝫ nihil
accepit.Naturalis ꝛ ciuilis qn̄ in vno
actu vtreqꝫ cōcurrūt : ut in ſtipulatōe
Nā ibi ē nālis q̄ cōſiſtit in conſenſu ꝑ
tiū ꝛ cōuētiōe.Ineſt ꝛ ciuilis reſpectu
ſolēnitatis a ciuili iure introducte. Et
de his obligationib⁹ ꝛ virib⁹ earuꝫ.hr̃
in Inſti.de obli.ꝛ ibi in p̄n°. ꝑ glo. Aut
g° quis ē obligat⁹ nāli tm̄.aut ciuili tm̄
aut vtraqꝫ.

Si nāli tm̄ quis obligatiōe tenetur
ex omiſſione tenet̃.ꝛ debet illud dare
ſeu facē ad qō obligat̃.ſicut ē quod de
betur ſuo ſm Inno.i.c.qꝛ pleriqꝫ.ex̃ ō
immu.eccle.vbi multa de hac matēia
ponit.Hoc.n.caſu nō poteſt hr̃e ſeru⁹
q̊ ad ſe niſi naturalē.quia quod attiet
a d ius ciuile ſeru⁹ ꝓ nihilo reputat̃.ff.
de re.iur].l.quod attinet.Item dꝫ|hoc
dn̄s ſeruo.puta qꝛ ꝓmiſit ſibi. Naꝫ ſi
dn̄s nō ꝓmiſiſſet uel ał debuiſſet nō ō
beret̃ ſeruo ſꝫ ipſi dn̄o. cum oia acqui
ſita ꝑ ſeruū acquirāt̃ ipſi dn̄o.i Inſti.
ꝑ q̄s perſo.nobis acqui.§.p̊.Et ex h° di
cto Inno.pōt colligi ꝙ q̊ ad foꝛū peni
tentiale poti⁹ attēdim⁹ nālē equitatē
q̄ꝫ iuris hūani ſeu ciuilis ſubtilitatem
Et iō qn̄quis nudis ꝟbis ꝓmittit ali
quid dare uel facē licet de iure ciuili n̄
obliget̃.ff.de pac.l.iur].gentiū.§.ſed nł
la.ꝛ.C.eo.l.lēgē.tn̄ q̊ ad foꝛum peniten
tiale tenet̃ implere ꝓmiſſū.quia quo
ad obſeruantiā int̃ ſimplicē loq̄lā ꝛ iu
ramentū nō facit de⁹ differentiam.22.
.q.5.iuramēti.Et facit ex̃ de pac.c.p̊.Sꝫ
ut meli⁹ intelligat̃ qn̄ nālis equitas i
foꝛo penitentie pꝛeualeat ciuili iuri

distinguēdū ē ꝙ aut ius ciuile non obstat naturali.ut in casu ꝓposito. Licet .n.nō adhibeat ius ciuile vinculū suū inter obligationē serui ⁊ dn̄i ut seruus possit a dn̄o petē.tn̄ nō obstat nāli. Un̄ si dn̄s soluat seruo iam libero facto n̄ pōt repetē.ff.de condi.inde.l.si qđ dn̄s Et tunc preualꝫ equitas naturalis ut pretactum ē. Aut ius ciuile obstat naturali. Et si quidē ex cā.preualet ius ciuile. Et principes pn̄t ex causa contra ius naturale statuere.ut notat Inno. in dcō.c.qꝛ plerīqꝫ.circa mediū magne glo.℟.Secus āt in aliis.⁊ ponit exēplū in prescriptionibus. Et hoc veruꝫ nisi ius ciuile contrariet etiā iuri diuino.qa tunc licet causa iuris ciuilis esset sufficiens q̊ ad gubernationē tp̲aliū. tn̄ ex eo ꝙ obstaret et̄ne saluti preualet ius nāle quod concordat cuꝫ diuino.qꝛ generaliter oī cōstitutiōi ⁊ ꝯsuetudini ꝯ̄rogandū ē q̄ absqꝫ pctō mortali nō potest obseruari.ex̄ de p̄script.§.fi. Propterea licet ius ciuile nō reqrat bonā fidē ī p̄scriptiōibus nisi ī p̄n°.tn̄ ius canonicū ⁊ diuinū reqrit p̲ totuꝫ tēpus. dcō.c.fi. Sine cā āt non pōt ius ciuile ꝯ̄ nāle.ī Insti.de iure na.gē.⁊ ci.§.sed naturalia. Et iō nec hō nec hūana ꝯstitutio posset statuē ꝙ qs posset tollē alienū.aut nō reddē.aut nō seruare licitas ꝯuētiones.nisi ex iusta cā ⁊ vrgenti.q̄ n̄ veniret ꝯ̄ ius diuinū ⁊ detrimentuꝫ salutis.puta si fieret ad puniendū delictū alicuius.uel ꝓpt̄ vtilitatē publicam ul'ne ipedirēt̄ meliora. Quia comunis vtilitas dꝫ priuate p̄ferri.⁊ maior vtilitas mīori.ex̄ ꝯ̄ postu.bōe.p̊.

Si ℟o qs ciuili tm̄ iure obliget̄. puta p̲ chirographū ul' aliā autēticā scripturā ī qua cōfitet̄ se recepisse qđ nō recepit.⁊ sic nulla equitate nāli tenet̄. tūc ī foro ꝯscie nō obligat̄ ſm Inno.ī .c.qꝛ pleriqꝫ.ex̄ de imu.eccle. Ideꝫ dic̄ ibi Inno.qn̄ qs obligaret̄ ex s̄nia iniusta.qꝛ tunc ēt' nulla rōne nāli tenetur. Nec his casibus ius ciuile obstat nāli sꝫ tm̄ ꝓpter ignorantiā facti hoc statuit. Si.n.appareret pecuniā n̄ eē nūeratā uel s̄niaꝫ iiustā.puta p̲ ꝯfessionē aduersarii ēt ī foro ciuili nō cogēt̄.ut ibi nōt Inno. Uex tn̄ dubietate facti istāte si cogeret̄ per iudicem soluere dēt parere.ut ⁊ ibidem dicit.

Si āt aliqs obliget̄ iure nāli ⁊ ciuili.tenet̄ facē oīo illđ ad qđ obligatur ⁊ si omittit facē.tenet̄ ad interesse p̲ti siue obliget̄ ex cōuentione solēni.ff.ꝯ̄ re iudi.l.si qs ab alio.§.fi. vbi colligit̄ regl'a ꝙ ꝓmittēs aliqd facē si n̄ faciat succedit obligatio ad intereē.siue ex ꝯ̄ctu reali ut ēptōe vēditōe locatōe conductiōe mādato societate ꝯmodato.ff de ac.ēp.l.i.ī.p̄n°.vbi pꝫ ꝙ vēditor nō tradēs rē vēditā tenet̄ ad itereē. Utrū āt precise cogat̄ tradē rē vēditā. lꝫ sit magna q̄stio inter doctores.ut notat̄ ī dcā.l.i.vbi ēt disputat̄ per glo. puto tn̄ ꝙ sic si velit ēptor ⁊ maxime in foro p̲niali ī q̊ qs obligat̄ ēt ex sola nāli obligatione.ut s̄.§.9°. Que nālis obliga° orit̄ ēt ex nuda ꝓmissione.ff.de pac. l. .i.⁊ nihilominus obligatur etiā ad int̄esse qđ esset vltra rē.C.de sen.q̄ pro eo qđ interest ꝓfe.l.vna. Itē si qs detiet rē alienaꝫ obligat̄ ex omissione ut oīo cogat̄ reddē.ff.de rei ven.l.qui restituere. Itē ex omissione obligat̄ qs rōe assumpte seu ꝯmisse sibi cure admistrationis alicuius.C.de nego.ge.l.tutori. vbi dr̄ ꝙ tutor ⁊ curator tenentur oīa negocia sibi cōmissorū gerere.⁊.C.mādati.l.in re mādata.vbi dicitur ꝙ omne cōmissū ⁊ neglectū in re quaꝫ quis accepit ī curā suā nō ē culpa vacuū. Et iō oēs dn̄i tenent̄ de oībus dānis ꝯmissis p̲ eorū subditos nō tm̄ eoꝝ cōsensu sed ēt negligentia. Idē de officialibus ⁊ rectorib⁹ ꝓuinciarū ciuitatū ⁊ locorū Idē ī oī gubernatore familie.ut maritus ꝓ vxore.⁊ pr̄ ꝓ filiis.⁊ dn̄s ꝓ suis si eorū iteruéniat negligentia.qꝛ tenētur ex officio curā hr̄e. Nā ēt cōsentir̄ vr̄ errāti q̲ ad resecāda q̄ corrigi ꝯ̄bēt nō occurrit.83.dis.ꝯsentire. Et facit.23. .q.4.duo ista. Facit etiaꝫ .C.de iudi.l.

fancim⁹.vbi dr̃ ꝙ iudex tenetur ad re
ficiendas expensas ꝑti si omisit quod
erat sui officii.videlicet cõdẽnare alte
rã ꝑtẽ in expensis. Vñ ergo attẽdant
dñi ꝛ alii rectores locorũ ꝙ nõ solũ te
nentur ꝯ homicidiis ꝛ furtis ꝛ rapis et
aliis malis q̃ sub eorũ iurisditiõe fiũt
si fiãt ex eoꝝ malitia.de qb⁹ Jsa.p̊.dr̃.
Pricipes tui ifideles socii furũ.sz ẽt si
fiãt ex eoꝝ negligẽtia lz ignorãt. Pro
ꝓdictis ẽt facit qđ hr̃ in Jnsti.de obli.q̃
ex q̃i deli.§.i.vbi dr̃ ꝙ dñs dom⁹ seu ha
bitator tenet̃ de his q̃ habitãtes i illa
domo cũ ipso deiecerũt ex̃ domũ si ex
hoc aliquez dãnificauerit. Jdẽ dr̃.ff.de
his q deiec.ul' effu.l.i.§.p̊.Jtẽ ad h°.qꝛ
dr̃ iiusticiarũ ꝑticeps q secũ socios iiu
stos detinet seu officiales.i Autẽ.ut iu
di.sine quoq̊ suf.§.eos.vꝫ.ꝛ nõ solũ ipsi
coll'.ꝛ.Ex his oibus pꝫ ꝙ ꝓsidẽtes alio
rum regimini seu gubernationi nõ so
lũ tenent̃ ꝯ omissis ꝑ subditos qb⁹ cõ
senserunt:sz ẽt si fuerit negligẽtes. Jm
mo qđ pl⁹ ẽ tenẽt̃ ẽt de dãno dato per
eorũ aĩalia bruta si ꝓcessit eoruz cl'pa
al' sufficit illa dare.ff.si qua.pau.fe.di
cat̃.l.i.§.p̊.ꝛ ex̃ de iniuris ꝛ dam.da.c.fi.
Jtem pro seruis dñi si nõ fuerint i cul
pa tenent̃ aut dare seruos ꝓ noxa.aut
reficere dãnuz. Pro filiis ãt pr̃ i nihilo
tenetur.sz filius castigat̃.i Jnsti.de no
xa.ac.§.fi.Sz hec erit dr̃ia int̃ filiũ ꝛ ser
uuz ꝛ bruta aĩalia.qꝛ in brutis ꝓsumi
tur dñs culposus si aĩalia sic ꝯsueuerit
face.et nõ ꝓbat̃ ꝙ dñs adhibuerit de
bitã diligentiã.dcõ.c.fi.de iniuris. Sed
in filio ꝛ seruo nõ ꝓsumit̃ culpa pr̃is ꝛ
dñi.nisi probet̃.puta qꝛ fuerũt sciẽtes
ꝛ nõ ꝓhibuerũt cũ potuerũt.ff.ad.l.ac
qui.l.in lege acqlia.etiã leuissima ꝛ.l.
se.Et ẽ rõ qꝛ aĩalia cõsueuerũt magis
sub freno teneri.serui ãt nõ tantum.ꝛ
min⁹ filii. Uerũtñ ꝓsumit̃ culpa pr̃is ꝛ
dñi si fili⁹ ul' seru⁹ dat dãnũ i eođ loco
i q̊ hitat simul cũ eis ut ꝓtactũ ẽ.vide
lz qñ ꝓiicit ex̃ domũ i qua simul habi
tãt. Silr ꝛ dñs admistrator seu rector
locorũ vr̃ i dubio culposus ex delictis

cõmissis a secũ habitantibus officiali
bus ꝛ seruitorib⁹.dicto.§.eos.i Autẽ.
Et predicta faciũt ꝙ fauẽtes vsurariis
ul' etiã nõ ꝓhibentes vsuras exerceri
uel nõ cõpellẽtes ipsas restitui cũ pos
sint ꝛ habeãt ex officio. teneant̃ ad re
stitutionẽ qđ ẽt dr̃.i.vsura.6°.§.qd ꝯ re
gib⁹. Jtẽ faciũt ꝙ abscõdẽtes uel non
exhibẽtes instrumẽta ul' publicas scri
pturas aliorũ.uel cões libros rõnũ.te
neantur ad itereſſe ꝑtis maxime si ex
officio ad h° tenebãt̃.ut notarii ꝛ iudi
ces.C.de eden.l.is apud quẽ. Jtẽ argẽ
tarii.i.cãpsores ꝛ faciẽtes cões rõnes.
Et hec oia ꝓbant̃.ff.de edẽ.l.argẽtarii
in prin°.ꝛ.§.cum autem.

Hucusqꝫ dictũ ẽ q obligãt̃ ad resti
tutionẽ. Nũc dicẽdũ ẽ quãtũ teneant̃
restituẽ.Et dico ꝙ quilibet tenet̃ resti
tuẽ quicqd hꝫ de alieno siue qđ ad ali
uz spectat ꝛ qcqd alteri dꝫ siue ex ꝯctu
uel q̃si.siue ex delicto uel q̃si.siue ex te
stamẽto uel ex q̃cũqꝫ aliã cã honesta.
14.q.6.si res.ff.ꝯ iusti.ꝛ iure.l.iusticia
§.iuris.precepta.siue obliget̃ iure nãli
ꝛ ciuili.siue nãli tm̃.ꝛ qñz ẽt obligatur
ciuili tm̃.puta propter sniaz.ut s̃.§.9°
ꝛ se. Jtem nõ solũ obligat̃ ad principa
le debitũ.sed ẽt ad totũ ꝯñs videlꝫ ad
restitutionẽ rei cũ fructibus.de q̊ s̃.re
stitutio.p̊.§.4° i additõe Et vtꝝ possit
cõputare expẽsas factas i re hr̃ s̃.resti
tutio.p̊.§.5° cũ additione. Jtẽ tenet̃ ad
oẽ itereẽ creditoris.ꝯ q̊ s̃ restitutio p̊.
§.4° i additõe.vꝫ.ad ꝓdictoꝝ. Jtẽ tenet̃
ad oẽ dãnũ non solũ quod ipse dedit ꝑ
se uel ꝑ aliũ sz ẽt qđ datũ ẽ ab aliis oc
casione sui.ita ꝙ sine ipso vꝫ silr nõ fu
iſſet datũ.de q̊ supra.restõ 3° i ꝓn°.ꝛ.§.p̊
cũ additione. Tenet̃ ẽt ad oẽ dãnum
datũ a subditis ob ei⁹ negligẽtiã.de q̊
supra.§.xi°.vꝫ.itez⁹ ex omissione.

Cui autem facienda sit restitutio.
Distinguenduz est.ꝙ aut inueniũtur
creditores uel eorum heredes.aut nõ
primo casu aut obligatio est realis.et
de hoc dictũ est supra.restitutio.p̊.§.p̊.
i additiõe.vbi silr dr̃ qñ aliqd receptũ
ẽ ex turpi cã. Aut obligatio ẽ ꝑsonalis

Et de h° habes s̃.restitutio 2°.§.plt.in
additione.2°casu qñ nõ inueniũt credi
tores uel eoꝝ hẽdes qd sit agẽdũ dcm̃
ẽ s̃.restõ 6°.i pn°.2.§.p°.cũ additione.
Qñ vero restõ faciẽda sit.d h°dictuꝫ
ẽ s̃.restõ p°.in prin°.in additõe.Itẽ vbi
debeat fieri vide s̃.restitutio 6°.in pn°.
in additione .ꝟ.quo ad secũdũ. R

Estitutio viii°.

.s. q
bus
modis restituendi obligatio
tollatur.Et dicendum ꝙ quatuor mo
dis principalit.videlicet absolutione.
solutione uel q̃.rei iteritu.2 cessione.
Quo ad absolutionẽ sciẽdũ ẽ ꝙ suffi
cit debitori ꝙ sit absolut⁹ a creditore
cui bonoꝝ suoꝝ nõ est interdicta admi
nistratio sicut i miorib⁹ furiosis 2 ꝓdi
gis.Nã i re ꝓpria qlꝫ ẽ moderator et
arbit.C.mã.l.i re mãdata.Et sufficit d
bitori satisfacẽ fꝫ volũtatẽ creditoris
.l.inter cãs.§.abesse.ff.mã.Nõ tñ intel
ligit satisfecisse si vn⁹ ꝓmittit credito
ri soluẽ ꝓ debitore ẽt de volũtate cre
ditoris.sꝫ vterq̃ ẽ obligat⁹ nisi exp̃sse
agatur ut nouet obligatio de priore d
bitore i ꝓmissorẽ.C.d noua.l.fi.Et ista
absolutio dꝫ ꝓcedẽ de mera volũtate
creditoris.Alr nõ valet.ut.s̃.restitutio.
p°.§.plt.cũ additione.Et ideo i.c.q̃q̃.d
vsuris li°.6°.dñs Pe.de ancha.dicit fm
Dy.ꝙ ad h° ꝙ ꝓsit absolutõ seu remis
sio requirit ꝙ pecunia sit parata resti
tutioni.i.ꝙ debitor sit parat⁹ satisfacẽ
fm ꝙ obligat 2 creditor ex mera volũ
tate remittat.Et si veraciter creditor
ex libera volũtate remittit valꝫ abso
lutio:licet ẽt debitor nõ habuerit debi
tã dispositionẽ ad restituendũ.q2 i trã
slatiõe dñii rerũ seu circa ipsas res at
tendit pl⁹ volũtas dñi eaꝝ q̃ alterius
in Insti.de fur.§.placuit.vbi dr ꝙ ac
cipiẽs rẽ alienã.lꝫ putauerit dñm non
ꝑmissuꝝ si tñ ꝑmittat furtũ ñ ɔmittit
nec ad restitutionẽ tenet.nec dñs põt
petẽ obstante sibi sua voluntate.ff.de
fur.l.inf oẽs.§.plt.sꝫ tñ dbitor tenetur
de pctõ ꝓpt malã intẽtõnẽ.ut etiã põt

colligi s̃.restitutio p°.§.plt.
Sꝫ nungd ɔsiliũ etiã vle põt remit
tere qd debet singulari ꝑsone ɔ ei⁹ vo
lũtatẽ:R° fm Inno.i.c.nr̃a.ex̃ de iiurī
ꝙ sic si debet iure ciuili tm̃:ut ex statu
to lr alio h⁹ mõi.Sec⁹ si dbet iure nãli.
qd põt itelligi nisi ex cã.Ex cã eni ius
ciuile põt ɔ ius nãle.ut notat id Inno.
i.c.q̃ i eccliarũ.ex̃ de ɔsti.2 glo.in.l.fi.C.
si ɔ ius uel vti.pub.vbi ẽt tenet ꝙ pu
blica vtilitas sit licita cã ut tollat qd
alteri debetur etiam iure nãli.de quo
etiã s̃.restitutio 7°.§.9°.ꝟ.Sꝫ ut meli⁹
Et faciũt ad multa 2 maxime in resti
tutione dãnoꝝ datoꝝ in bellis ciuilib⁹
u lr iter terrã 2 terrã iuicẽ.Utꝫ cõitates
sup his valeãt disponẽ 2 remittẽ.Et vr
ꝙ sic si publica suadꝫ vtilitas.puta ne
carerẽt cõmodo pacis.Uerũtñ quo ca
su talis remissio fieret ex malitia ul ꝑ
tinacia aduersarioruꝫ.q2 nolunt dãna
resarcire nec iuri stare sꝫ poti⁹ bellare
nõ ꝓdesset i ɔscia illã extorquentibus
ut 2 ꝓxie tactũ ẽ.Uñ tuti⁹ vr 2 ordina
tius 2 magne vtilitatis ꝙ vniuersitas
vtriusq̃ sexus ꝑ p̃sidẽtes solẽnit ɔuo
cetur ad p̃dicationẽ uel alio ɔgruo lo
co 2 tpe 2 ɔpetẽti tmio 2 vn⁹ ꝓpõat si
ꝑsone dicte vniuersitatis iuicẽ seu per
sonis alteri⁹ vniuersitatis cũ qb⁹ bel
lũ habuerũt seu discordiã:spõte 2 libẽ
remittũt oẽm iiuriã dãnũ 2 infesse.et
oẽ illud i q̊ in p̃terituꝫ vsq̃ ad pñs sibi
obligarent p̃terq̃ occasione ɔct⁹ ul q̃i
seu relictorũ i vltia volũtate.cũ q̃daꝫ
tamen rõabili 2 pia modificatione vi
delicet ꝙ icerta plene remittãt.ita tñ
ꝙ debitores qbus fit remissio iux̃ cõ
modaꝫ coꝝ facultatẽ fm ɔscias eoꝝ de
dictꝭ icertis erogent in pias cãs.Certa
ꝟo vsq̃ ad aliquã ꝑuã q̃titateꝫ silr re
mittãt.Illa ꝟo q̃ sũt maiorꝭ q̃titatꝭ i
potẽtibus remittãt q̊usq̃ cõmode po
terũt restituẽ.ita tñ ꝙ creditores non
sint i eq̃li uel maiori idigẽtia q̃ ipsi d
bitores.Ceti.ꝟo q pñt cõmode restitu
ere r̃stituãt.Et si qdẽ ad p̃dicta omẽs
expresse consentiãt bene est.Si vero

aliqui dissentiāt. q̊ ad illos nō valebit
remissio. ff. de rei vē. l. q̄ de tota. nec ēt
q̊ ad eos q bonoꝝ suoꝝ admistratōez
nō hn̄t: ut sūt miores, ꝛ fatui ꝛ siles. ni
si forte māifesta ꝛ reputabilꝭ cā publi
ce vtilitatis aliud exigat. Propꝭ hᵒ n.
ipsi rectores vniuersitatis r̄missionez
facere posse videntur ut ꝛ p̄osiū est.
Si aūt de aliqbus dubitaꝭ vtrū ɔsen
serint p̄fige tur ꝑ rectores certᵓ t̄minᵓ
ifra quē q nolūt ɔsentire exp̄māt claꝭ
itentionē suā cuidā ad hᵒ deputato ut
redigāꝭ i scriptꝭ ꝛ māifestenꝭ vniuersi
tati ut sciaꝭ respectu q̊ꝝ n̄ valet remis
sio. ꝛ q ifra t̄minū nō ɔdixerit nisi rōna
bili cā excuseꝭ. hr̄i dꝫ ꝓ ɔsētiente. ar. c.
2ᵒ. ex̄ de confes. liᵒ. 6. vbi dr̄ ꝙ nō r̄ndēs
positionibus pᵓ admonitionē sibi fac
tā hr̄ ꝓ cōfesso. Et si p̄dicta diligēꭍ at
tēdātur ꝛ negociū bn̄ ducaꭍ. exonerāt
ɔscias a multiplicibᵓ ꝛ ḡuibᵓ oneribᵓ
petēdaꝝ idulgētiarū ꝛ restitutionū fa
ciendarū. Utꝝ āt dn̄i q habuerūt iuicē
guerrā possint cōpositionē uel remissi
onē facē de dānis datis subditis eorū
hēs s̄. bellū. p̊. §. xᵒ. cū additione.
Tollitur etiā obligatio solutione uꝭ
q̄i solutōe. Et q̊ ad solutionē sciendum
est ꝙ solutio dꝫ fieri cōgruo loco ꝛ tꝑe
C. de solu. l. obligatione. Itē dꝫ fieri rei
que d̄betur. Alia. n iuito creditore sol
ui nō pōt. i Instit. qbus mo. tol. obli. in
prinᵒ. nisi res illa nō posset p̄stari. tūc
eni dꝫ solui extimatio. ff. de cōdi. fur. l. i
re furtiua. Itē reddi dꝫ res nō deterio
rata. l. 3. §. si reddita. ff. cōmo. Ibi enim
dr̄ ꝙ non vr̄ res reddita q̄ deteriorata
redditur. Immo si esset res furto uꝭ si
mili mō sublata dꝫ r̄ddi cū oi meliora
mento q̊ meliorata ē ēt ꝑ p̄sū male fi
dei possessorē ac si eā meliorassꝫ dn̄s.
ff. de cōdi fur. l. ex argento. vbi dr̄ sic. ꝙ
si ex argento furti sublato fiāt ꝑ furez
pocula seu vascꝭa. fiet extiatio ɔ furē.
nō simplꝭr argenti sꝫ poculoꝝ lꝫ sint fa
cta ꝑ furē. Itē si qs furatus ē seruum
puerū fit extimatio adolescētis. lꝫ cre
uēit apud furē ipsiᵓ sūptibᵓ. Et hᵒ fia
cit ɔtra furātem aīalia: ut debeat illa
reddere ſm maiorē extiatiōez q̄ꝫ vnq̄ꝫ
fuerit. dcā. l. ex argōto. Et hoc i foro iu
diciali. In foro ꝟo pn̄iali sufficē vr̄ ꝙ
restituaꭍ ꝓxio oē iterēē. ut s̄. restitutō
p̊. §. 5ᵒ. nisi secuta fuerit sn̄ia ɔ debitorē
ut s̄. restitutio. 3ᵒ. §. fi. uꝭ nisi res sic me
liorata deuenerit legitie ad manᵓ dn̄i.
tūc eni videꭍ ꝙ nō obligetur ēt i foro
pn̄iali ad restitutionē sūptuū i re fac
torū cū ipse debitor nō possit ab eo pe
tere. Naꝫ dolo facit q petit qđ necesse
hꝫ restituē. ut i. c. dolo. ex̄ d re. iurꝭ. liᵒ. 6ᵒ.
In iudiciali ēt foro fallit qđ dictū ē q̊
ad bone fidei possessorē q nō dꝫ rema
nere i dāno. sꝫ solū teneꭍ inq̄ꝫtū ē factᵓ
locupletior. ff. de peti. hē. l. vtꝝ. nisi res
pectu p̄cii p̄ncipalꝭ qđ nō pōt repetē a
dn̄o rei quā emit ab alio. ut s̄. restitutō
4ᵒ. §. fi. Qn̄ ꝟo pecunia d̄beꭍ tūc n̄ suf
ficit ꝑtē soluē. qꝛ ipsā creditor iuste po
test refutare. Nā ꝑticularis solutio so
let nō paruo icōmō afficē creditorē. ff.
famil. hercis. l. plane. nisi qn̄ debitor n̄
putaret sed plus debere q̄ꝫ qđ offert.
Cogitur. n. tūc creditor oblatū accipe
. ff. si cer. pe. l. qdā extiauerūt. Itē aiad
uertendū ꝙ si ēt alter soluit ꝓ debito
re licet iuito liberat eū. Nā ignorantꝭ
ꝛ inuiti cōditionē meliorē facere licet
. ff. de negi. ges. l. soluendo. Qualiꭍ aūt
debet satisffieri ꝓ vulnē uꝭ homicidio
siue dāno fame siue morū. dictū ē s̄. re
stitutio. 7. §. 5ᵒ. Itē si pricipalꝭ uel aliqs
eorū q tenet soluerit i totū. vtꝝ ceteri
liberētur ꝛ qualiter. vide s̄. restitutio. l.
3ᵒ. §. 2. cum se.
Quasi solutione ꝟo fit satisffactō qn̄
creditor non vult acceptare qđ offerꭍ
legitime congruo loco ꝛ tēpe ꝛ ſm mo
dum dictū s̄. §. proximo. Tunc. n. si qđ
offertur consigneꭍ ꝛ deponaꭍ i ede sa
cra uel apud aliū quē iudex aditᵓ deꭍ
minauerit. liberaꭍ debitor ac si soluis
set. dūmō tale depositū nō reaccipiat.
. C. de solu. l. obsignatione ꝛ de vsurꝭ. l.
acceptam.
Sed quid si debitor non pōt soluere

seu rstituere.nūqd tenet petē a credi
tore veniā seu dilatōem? R°. vr ꝙ sic.
vt.s.restitutō 2°.§.p̊.Sz dic lati⁹ ƀz glo.
Ray.ꝛ in sum.li°2°.ti.5..q.24..ꝙ dānifi
cās ꝓximum tenet petere veniaz per
seipm si pōt ꝛ audet.vel si nō audet ꝑ
interpositā personam. q̄ debz subticē
nomen ꝛ circūstantias ꝑsone ꝓ qua i
tercedit si timeatur ꝑiculum seu scan
dalū.Offendens.n.dz reconciliari offē
so.Math.5°.Sz si ille qui dānificat⁹ ē
nescit hoc nec sciuit.lz tuti⁹ sit petē ve
niā mō p̄dcō qn̄ satisfacere nō pōt.nō
tn̄ tenet.qꝛ non ē in mora in hoc casu
q̊ ad diuinū iudiciū.Hoc ēt obƀuādu
credo eē vbi aliqs debitor ē alterius
ex ɔ̄ctu vel q̄si ɔ̄ctu.Et silr distinguen
dū ē hoc ēt obƀuandū in regularib⁹ q
recolūt se eē debitores alicui ex eo qd
fecerūt i seculo.hec ibi.Puto ꝙ qn̄ ali
qs dānificauit ꝓximū ꝛ scitur a dāni
ficato ꝑsona dānificans.sēꝑ q̄ƺtuz pōt
fieri dz recōciliari ꝓxim⁹.Math.5°.Et
hoc petēdo veniā vl' qbuscūq3 aliis li
citis mōis ꝑ se vel ꝑ mediā ꝑsonā ƀm
ꝙ p̄t sine ꝑiclō fieri.vt ꝛ dic glo.Ray.
ēt p⁹ satisfactōem dāni.Petē ꝟo dila
tōez vel remissionē debiti silr puto ꝙ
sit necesse inq̄ƺtū ꝑtineat ad recōcilia
tōem ꝓximi cū p̄dcis circūstātiis iq̄ƺ
tū possit comode et sine scādalo fieri
Alr credo ꝙ sit de ɔsilio nō āt de ncci⁹
tate q̊ ad ipotētes satisfacē.qꝛ satis ipa
ipotētia excusant.ff.de re.iur.l.ipossi
biliū.ꝛ.14..q.6.si res.

Rei interitu tollit etiā obligatō.d
q̊ aliqd dcm̄ ē.s.restitutō.p̊.§.7°.Sz la
tius distinguendū ē ꝙ aut qs obliga
tur in gn̄e.aut i spē.Si in gn̄e puta qꝛ
dz aliquā q̄ntitatē vel bouē vel asinū
seu aliud aial.non hoc vel illud.sz i ge
nere.tūc lz omēs res debitoris ꝑeant
igne vel alio mō.tn̄ remanet obligat⁹
l.incendium.C.si cer.pe.vbi dr ꝙ icen
diū rerū debitoris nō liberat ipm ab
ere alieno.Et ē rō.qꝛ hoc casu nō aliq̄
res sz ꝑsona ipa ē obligata.Et q̄si vul
gariter apud ipos iuristas dr.Genus
ꝑire non pōt.ꝓpter qd in gn̄e obliga
tus rei interitu nō liberat dcā.l.incen
diū.Qd ꝟm ē nisi p̄cedēt obsignatio
debite fcā q̄ hz locū solutōis.de q̊.s.§.
4°.Qn̄ āt debitor obligat in spē puta
ad hāc rē vel ad illā.sēꝑ liberat rei in
teritu.nisi fuerit in mora vel nisi cau
sauerit interitū.ff.de verborum obli.
.l.si ex legati causa.vbi dr ꝙ debens
hominem ex legato vel ꝓmissione et
moriat anq̄ƺ petat ab ipo.liberat nisi
ipm occiderit.In mora aūt semꝑ itel
ligit obligat⁹ ex delicto.ff.de ɔdi.fur.
l.in re furtiua.§.p̊.Si ꝟo qs obligatur
ex ɔ̄ctu.aut ē adiectū tp̄s.aut nō.p̊ ca
su tꝑe trāsacto statim debitor ē i mo
ra.qꝛ tp̄s interpellat ēt si admonitus
nō fuerit.ut.l.magnā.C.de ɔ̄hen.et cō
mit.stipu.ꝛ in.c.fi.ex̄ de locato.Et ad
uerte ꝙ licz iusta cā subsistente excu
setur si nō impleat tꝑe ꝓmisso.tamē
si nō implet q̄ƺcitius pōt post deficiē
tē cām impedimēti.intelligitur i mo
ra.ff de arb.l.celsus.§.p̊.vbi dr ꝙ ius
sus ab arbitro ut det certo die.excusa
tur si illo die fuerit ipeditus.dūmodo
cessante iusto ipedimēto det q̄ƺcitius
pōt.Ad idē ex̄ de dolo ꝛ cōtu.cū dilecti
vbi iussus uenire ad papā nō excusat
lz fuerit ipedit⁹ tꝑe ɔstituto si postea
cessante ipedimento nō uenit.2° casu
qn̄ tp̄s nō est adiectū nō dr debitor in
mora nisi cū fuerit interpellat⁹ uel ab
eo debitū petitū.dcā.l.si ex legati.Et
ista interpellatio dz fieri ɔgruo loco ꝛ
tꝑe ff.d ꝟbo.ob.l.ɔtinu⁹.§.cū ita.ubi
dr ꝙ a ꝓmittente dare ephesi nō pōt
peti anq̄ƺ illuc potuērit accedē qn̄ pro
missor est rome.

Sz qd qn̄ qs obligat qa hz rez alie
nā.R°. vr idē ꝙ qn̄ qs obligat ex ɔ̄ctu
ad spēm.ꝑ dcām.l.si ex legati.ff.de ꝟ
bo.obli.videlz ꝙ nō sit i mora an̄ iter
pellatōem.ꝛ hoc qn̄ habuit a p̄ncipio
rem bona fide.al' obligaret ex delicto
ꝛ esset semꝑ in mora.ut in ꝓrio.§.p̄di
ctū est.Sz si a p̄ncipio habuit bonā fi
dē nō uidet in mora an̄ iterpellatōem

q̄ꝛ dcā.l.ſi ex legati.loquiꝛ ēt ī legato ī
q̄ ōbeꝛ res aliena. Sꝫ pōt dici ꝙ ſaltē
de iure diuino ⁊ canonico ⁊ in foro pe
nitētiali qn̄cūqꝫ habuerit ſciaꝫ rei alie
ne ⁊ nō reddat q̄cūq̄ pōt dicaꝛ ī mora
qꝛ ꝯſtituiꝛ in mala fide.ex̄ de p̄ſcrip.c.
fi.Et ī mala fide nō lꝫ uel ꝑ momentuꝫ
morari.qꝛ ōe qđ nō eſt ex fide pctm̄ ē.
dcō.c.fi.Et q̄cquid fit ꝯ ꝯſciam edificat
ad gehēnā. ex̄ de ſimo.c.ꝑ tuas.2º Nā
⁊ ſi teneꝛ q̄s indicare dn̄o reꝫ ſuā etiā
qn̄ aliꝰbꝫ ne ip̄am ꝑdat.ex̄ de fur.qui
cū fure.q̄ꝫto magis teneꝛ indicare et
dare qn̄ ip̄e habꝫ ⁊ ſcit dn̄m eiꝰ.p̄ſtim
qn̄ dn̄s rei ipediret ab interpellatōne
uel petitōe ꝓpꝛ pauꝑtatē vł aliā cām
niſi forte poſſeſſor habuerit iuſtā cām
retinēdi ꝓpꝛ.ſ.ſūptus q̊s in re bona fi
de fecit.ff.de fur.l.ſi is q̄ rē cōmodaſſꝫ
uel ſi iuſto errore putauerit rē ſuaꝫ.q̊
caſu etiā ꝑ petitōem nō cōſtituiꝛ ī mo
ra.ff.de peti.hēdi l.illud. Itē aduertē
dū ꝙ an̄ interituꝫ rei mora ſemꝑ pur
gari pōt. Purgatio āt dꝫ fieri ꝑ oblatō
nē rei integre ⁊ q̄litatis nō viciate. et
ꝯgruo loco et tꝑe.ut.s̄ §.4º Itē nō ꝙ
ſemꝑ vltia mora nocet.ff.de peri ⁊ cō
mo.rei ven.l.illud.vbi dr̄ ꝙ ſi vēditor
fuit in mora dādi vinū vendituꝫ.⁊ ex
inde obtulerit ⁊ emptor fuit ī mora re
cipiendi.mora nocet emptori ⁊ nō vē
ditori.⁊ idē eō eſſꝫ.qꝛ ut ibi ꝯcluditur
ſemꝑ vltia mora nocꝫ.

Sꝫ an moroſus teneaꝛ de re ꝑdita
ſi eodē mō fuiſſet ꝑitura apud euꝫ cui
debebaꝛ. R. Uꝛ ꝙ nō ſi ex ꝯ̄ctu debe
batur.ff.ad.l.rodi.ꝺ iac.l.fi.§.fi.vbi dr̄
ꝙ ſi nauta cū ſciret dn̄m nolle poſuit
res in naui deteriori q̄ꝫ ꝯuenerat ⁊ pe
rierint.teneꝛ.niſi forte ⁊ illa nauis me
lior in q̄ erāt ponēde ſimł perierit. Li
cet eim nauta dereliq̄rit qꝛ fecit ꝯtra
ꝯuenta.ex q̊ tn̄ dn̄s ꝓpter hoc non ē dā
nificatus cū res oīo ꝑiture erāt non te
neꝛ.Sꝫ ſi res debebaꝛ ex delicto vide
tur ꝯcludi cōiꝛ ꝑ iuriſtas ꝙ teneꝛ.ꝑ.l.
īuito.ff.de vi ⁊ vi ar.vbi dr̄ ꝙ ſi res pe
reat cāu fortuito.teneꝛ q̄ eam abſtulit

ēt ſi res ꝑeat ſine ſua culpa.qꝛ a p̄nci
pio fuit in mora. Idē ꝓbaꝛ eo.ti.l.i.§.
rectiſſime.Sꝫ aduertēdū ꝙ aliud ē di
cere ēt ſi res eēnt apud creditorē eodē
mō ꝑiture.⁊ aliud ēt ſi pereūt ſine cul
pa debitoris. Pōt.n.eē ꝙ lꝫ culpa ꝺbi
toris nō interuenerit.nō tn̄ fuiſſent apđ
creditorē eodē modo ꝑiture.imo etiaꝫ
ꝯſideraꝛ qꝛ forte an̄q̄ꝫ ꝑiiſſent creditō
uendere potuiſſet.Iō debitor teneꝛ ēt
ſi fuiſſent apud creditorē ꝑiture.l.cuꝫ
res.§.fi.ff.de lega.p̊.vbi dr̄ ꝙ ſi fundꝰ
legatꝰ ꝑeat caſmate.tn̄ debitor teneꝛ
qꝛ legatarius potuit vendē. Idē diciꝛ
in.l.itē ſi ꝟberatū.§.fi.ff.de rei ven. et
hoc in dubio ſuareꝛ ꝑ hec iura. Sꝫ ſi
oīo appꝑeret ꝙ creditor nō potuiſſꝫ eaſ
uendē uel ex eis utilitatē aliquā hēre
an̄ ꝑditōem ut in rebꝰ in naui poſitꝭ ꝺ
q̄bus dcm̄ ē.nullo mō teneꝛ reſpectu ī
tereſſe cū nullū ſit.⁊ delictū aliꝛ punie
tur penis legalibus.Et ſic pn̄t ꝯcorda
ri opiniones ut debitor moroſus tene
atur ēt ſi res eodē mō fuiſſēt apud cre
ditorē periture nō tm̄ in delicto ſꝫ eti
am in aliis obligatōibus. dcā.l. cū res
niſi oīo appꝑeat ꝙ creditor eam nō po
terat vendē uel aliā vtilitatē ex ea ca
pere an̄ illius ꝑditōem. Nec fiat q̊ ad
hoc dr̄ia inter delicta ⁊ ꝯ̄ctus.⁊ maxie
in foro pn̄iali.vbi regulariꝛ cōſideraꝛ
ſolū intereſſe.⁊ nō pena. vt nōt glo.12.
q.2.fraꝛnitas.

Ceſſione q̊ꝫ obligatō tolliꝛ.qꝛ quā
do aliq̄s ē ipotēs ſoluē.nō dꝫ carcerari
uel aliis penis ſubiici.ſꝫ bonoꝝ ceſſiōe
pōt a debito pecuniario liberari.C.q̄
bo.ce.poſ.l.i.⁊ nōt glo.ex̄ ꝺ ſolu.c.odo
ardus.vbi dr̄ ēt ꝙ ipotens ſoluē n̄ de
bet excōicari ꝓpꝛ debitū.imo ſi fuerit
excōicatuſ dꝫ ſine difficultate abſolui
recepta idonea cautōe ſatiſfaciendi ſi
ad pinguiorē fortunā uenerit. Sꝫ ſciē
dū ē ꝙ nemo p̄t liberari ꝑ ceſſionē niſi
p̊ in iudicio vel ex̄ agnouerit debitū uł
fuerit condēnatus. Non.n.pōt dicē. ni
hil debeo.ſꝫ ſi deberē cedo bonis ⁊ nō
potes a me petē.ff.ꝺ ceſ.bo.l. plt. Pōt

aũt qs cedẽ nõ tm̃ pñtialiť.sed ẽt ꝑ nũ
cũ ⁊ ꝑ cp̃laz.ff.eo.l.fi. Et ẽ effectus cef
ſionis ut nõ poſſit cedẽs poſtea ꝯueni
ri niſi inq̃tũ facẽ põt.ff.eo.l.is q.Et in
telligiť facere poſſe deducto ne egeat
Regulare ẽ.n.ut q̊tiens qs nõ põt ꝯue
niri niſi inq̃tum facẽ põt ex bñficio le
gis intelligiť deducto ne egat.ff.de re.
iur].l.in ꝯdẽnatione.

Sed nũqd cedẽs debeat cauẽ,ꝺ ſol
uẽdo ſi ad pinguiorẽ fortunã ꝑuenẽit
R̃.Uť ꝙ ſic.ex̃ de ſolu.odoardus.ꝑut
ibi vť intelligẽ glo.ꝙ ille tex.loquať i
cedente.Sȝ certe tex.ille vť ſimplr̃ lo
q in eo q ꝑpter ipotentiã ñ põt ſoluẽ
ut nõ excõicet.⁊ ſi fuerit excõicat᷒ ab
ſoluať cũ cautõe ꝙ ſoluat cum potue
rit.nec aliud dicit de ceſſiõe.Uñ nõ vť
ꝙ cedẽs teneať cauẽ.q̃ iure cautũ nõ
reperitur ut memini.Et põt dici ꝙ ibi
glo.nõ aſſerit ꝙ tex.ille loq̃tur i cedẽ
te.ſȝ ꝙ ibi infueniũt aliq̃ ſiĺia cedenti
videlȝ debiti recognitio ⁊ nõ plena ſo
lutõ.ſ.q̊uſq; ſoluẽ poſſit.que oĩa occur
rũt in cedente ut poſtẽſuȝ eſt.

Jtẽ an cedẽs debeat pati aliquã penã
R̃.nõ.nec carcerẽ nec aliquẽ cruciatũ
corꝑalez ſeu uitupiũ.C.q bo.ce.poſſ.l.
fi.in pñ.Et iõ valde repħendende ſũt
ꝯſuetudies aliq̃rũ ciuitatũ ⁊ terraruȝ
qbus pauꝑes bonis cedẽtes aliquem
cruciatũ ſeu vituꝑatõnem patiuntur
Nã iſta ẽ q̃dã fruſtratoria ⁊ irratõna
bilis ⁊ inhũana ſeuitia.ut dicit Aug᷒.
14.q.6.ſi res.Et iõ nulla ꝯſuetudie uľ
lege põt firmari. Nã lex dȝ eẽ iuſta et
ſancta.diſ.4.c.erit aũt.

Sȝ nũqd cedenti tolleť oĩa bona
R̃.Nec ꝑ ceſſionẽ nec ꝑ quãcũq; aliã
exactõez debitori auferẽda ſunt veſti
mẽta a dorſo ſeu a lecto ⁊ qbus neceſ
ſario utiť ipſe ⁊ familia ei᷒.Uñ Exoď.
22.dť. Si pignus a ꝑxio tuo acceper]
veſtimentũ eius añ ſolis occaſũ redď
ei.Jpſũ eſt.n.ſolũ q̊ opiť indumẽtum
carnis eius.nec hȝ aliud in q̊ dormiat.
Si clamauerit ad me exaudiã euȝ qa
miſericors ſũ.Et ex his ꝯſtat ꝙ officia

les ⁊ exactores in talibus nõ debẽt fa
cere exactões q̃ ꝯ legẽ dei ẽ. Jõ grauiť
peccant ⁊ teneñť ꝑxio ſatiſfacẽ ſi ꝯfa
ciũt.Et iſtud ceſſionis remediũ videť
de melioribus qõ dari poſſit his q ſu
pra modũ ſũt obligati. ſicut ſť tyrãni
capitanei.⁊ ſtipendiarii.q̃ poſtea lici
te poſſunt retinẽ ſufficientia ſibi ⁊ fa
milie ſue.licet eſſent in imẽſũ obliga
ti.Sȝ ex inde ſup̃ teneñť ad reſtõnem
ſm eoꝝ cõmodã facultatem.vt.s̃.§.9.
Et ſi qdem ſũt creditores certi ceſſio
dȝ fieri in manibus eoꝝ.ut patȝ ſupra
§.9.alĩcũ ſit reſtitutõ faciẽda pauperi
bus q̊ꝝ ꝑuiſio ꝑtinet ad ep̃m. ut.s̃.re
ſtitutio 6°.§.p̃.ceſſio fiet i mãib᷒ ep̃i.

Quid ſi debitor velit poti᷒ q̃nquẽ
nales iducias q̃ cedẽ bonis. ⁊ credito
res inuicẽ diſcordãt.R̃. Attendẽda ẽ
ſnĩa maioris ꝑtis creditoꝝ.nõ nũero.ꝑ
ſonaꝝ.ſȝ q̃ntitate debiti.⁊ ſi in oib᷒ ſit
eq̃les attendiť ſentẽtia hũanior.vide
licȝ ꝯcedentiũ iducias.C.qui bo. cede.
poſſ.l.fi.De q̊ ẽt.s̃.reſtõ 2°.§.2°. Sȝ in.l.
maiorẽ.ff.ď pac.vť ꝙ p̊ ꝯſidereť digni
tas creditoꝝ q̃ hũanior ſnĩa.Põt dici
ꝙ q̊ ad hoc iſti ſũt digniores q in hũa
niorẽ ꝑtem declinant.Jõ in dcã.l.fi.nõ
fit mẽtio de dignitate. Naȝ neq; facul
tates neq; dignitas ita ſufficiens ẽ ad
fidẽ ſicut bõa electio ⁊ benigni mores
ff.de tuto.⁊ curato.l.ſcire oportet.§.cũ
reliquis.Et ita intelligitur dcã.l.maio
rẽ.ut ſnĩa dignioꝝ p̃ferať niſi iueniať
valde inhumana.Sed ſatis videtur i
humana quando vult debitorem po
tius omnibus bonis expoliare q̃ qui
quennales prebere inducias. dicta.l.
fi.C.qui bo.cede.poſſunt. Secus in re
miſſione ꝑtis debiti de q̊ loquiť dicta
l.maiorẽ.q̃ ẽ maius p̃iudiciũ q̃ ſolaȝ
ꝯcedere dilatõem.Jõ q̊ ad illud nõ vť
ſnĩa eoꝝ tã inhũana.Poſſet tñ eẽ tan
ta pauꝑtas debitoris ⁊ facultas credi
toris ꝙ in hoc q̊ȝ deprehendereť ma
gna ihũanitas eoꝝ. ⁊ ſic debẽt p̃ferri
ẽt/tũc ſnĩa benignioꝝ potiuſ q̃ dignio
rum uel ditioꝝ. q̃ neq; facultates ⁊c̃.

dcā.l.ſcire.maxie cuꝫ in caſu neceſſita
tis poſſint paupes cogē diuiteſ ad ſibi
ſubueniendū.ut nōt glo.47.diſ. ſicut
hi.Et ſꝫ ꝑdcā pōt intelligi mā dcē.l.fi.
⁊.l.maiorē.q̄ꝛ benigni⁹ leges interp̄tā
de ſūt q̄ uolūtas eaꝝ ſuetur.ff.de legi.
l.benigni⁹.Itē in dcā.l.maiorē.cū aliq̄
bus ſequētib⁹.necnō cū.l.iur] gētium
§.fi.pꝫ ꝙ maior ps creditoꝝ hita ɔpu
tatōe maioritatis ſꝫ modū ꝑdcm̄ pōt
remittere p̄tē debiti ex cā.uidelꝫ qñ de
bitor nō eſt ſoluendo.Nā hoc uenit in
utilitatē oīum.vt dicit ibi glo.q̄ꝛ forte
nihil hērent ſi nō fieret remiſſio. Pōt
addi ꝑ ꝑdcā:uel etiā q̄ꝛ qñq; poſſent i
conſpectu dei uel hoīuꝫ rep̄hendi de
crudelitate qd̄ peius eſt.q̄ꝛ quā[l] ɔmu
tatōem dabit hō ꝓ aīa ſua.Math.16°
Et ꝑdcā faciūt an ciuitas uł maior ps
cōitatis poſſit remittere dāna ciuita
tis ſue.de quo.s̄.§.2°
Sꝫ an obligat⁹ ex maleficio ut ex fur
to uł rapina poſſit liberari ceſſiōe.R°
vr̄ ꝙ nō de iure ciuili. ſꝫ loco pecunie
quā ñ pōt ſoluē ſuſtineat penā corpa
lē.l.fi.ff.de in iuſ uocan.vbi dr̄ ꝙ liber
tus q̄ ſine uenia.i. licentia iudicis vo
cauit patronū in ius incidit in penaꝫ
q̄nquaginta aureoꝝ]quā ſi nō pōt ſol
uere luit.i.ſoluit ī corpe.Et hoc vr̄ po
ni ꝓ gñali regula in oī caſu quo aliq̄d
debetur ex delicto.l.i.§.⁊ gñalr̄.ff.de pe
nis.Et hoc idē uidet̄ ſentire glo. ēt de
iure canonico.i.c.nō ſat].86.diſ.Et idē
in.c.ſi reſ.14.q.6.Pro q̄ vr̄ facē qd̄ ibi
dicit tex.videlꝫ peccati q̄ res male ab
lata ē penas luit. Sꝫ hoc vr̄ exp̄ſſe ibi
reprobari ubi dr̄ ꝙ ñ dꝫ fruſtra homo
ſeuire in hoīem ꝑ penā corpalē qñ nō
pōt ſoluē. Et loq̄tur ēt qñ q̄s obligat̄
ex delicto ut ibi pꝫ.Poſſet tñ dici ꝙ ſi
agit̄ rōne ɔmodi ꝑuati .ut cū q̄s petit
rē ſibi furto:uł ī alio mō ſublatā.uł ēt
penā ex maleficio.⁊ ɔuent⁹ debitor nō
ſit ſoluendo.ſatis liberet̄ ceſſione. ne
fruſtra hō in hoīem ſeuiat.ut ibi dicit̄
Sꝫ ſi ageret̄ de publico cōmodo puta
q̄ꝛ fieret accuſatō de maleficio. vel iu
dex ex officio ad illū puniēdū ꝓcedēt
tūc bene ſi nō pōt ſoluē in ere luit i cō
pore.Et ita intelligit̄ glo.in ꝑdcis loc]
Nā publice utilitatis intereſt ut deli
cta nō remaneāt īpunita.ex̄ de ſen. ex
cō.ut fame.ne facilitas uenie incenti
uū tribuat delinq̄ndi.23.q.4.ē iiuſta.B.

Esuſcitatus. Poſito ꝙ aliq̄ſ reſuſcitaret̄ q̄ ſacr̄a eſſent ab eo iterāda uide īfra ſacr̄m.§.5. De ſa
muele reſuſcitato uide infra ſortilegi
uꝫ ꝑ.§.7°in fi.

Euelatio. Qñ excōica tō fit ɔ eū vł eos q̄ ſciūt furtū niſi r̄uelent
cui⁹ tenēt̄ reuelar̄. R°ſm Hoſt.Nō te
nent̄ reuelare dānuꝫ paſſo ſꝫ p̄lato ec
cleſie.35.q.6.eps in ſynodo.Sꝫ neq; illi
reuelare publice dꝫ ſi ſolus reuelator
ſcit.ut.s̄.crimē.§.3°. vtꝝ aliq̄s teneat̄
reuelare credita uel debita ſibi ī ſecre
to ɔmiſſa.uide.s̄.ɔfeſſiōiſ celatō.§.pe.
⁊ in eo.c.multa de reuelatōe ɔfeſſiōis
Utꝝ familia ſiue ſ b̄diti teneant̄ reue
lare dn̄o eū q̄ ſibi dānū fecit.uide.s̄.fa
milia.§.fi.

Igor. Uide s̄.. ius.§. pri mo.

Ixa Utꝝ ſit mortale pec catū. R°ſm Tho. ſe
cūda ſcd̄e.q.41.Sicut ɔtētio ī
portat quādā ɔdictōem in v̄bis:ita ri
xa dicit quādā inuaſionē in fcis. Und̄
ſup illud Gal.5°:ubi rixa pōit̄ int̄ opa
carnis.dicit glo.ꝙ rixe ſunt qñ ex ira
aliq̄ inuicē ſe ꝑcutiūt.Et iō rixa vr̄ qd̄
dā ꝑuatū bellū qd̄ inter ꝑuatas pſo
nas agit̄ nō ex aliq̄ publica auctorita
te.ſꝫ magis ex inordīata uolūtate. Et
iō rixa ſemꝑ importat pctm̄. Et ī eo q̄
dē q̄ alterū inuadit iniuſte ē mortale
pctm̄.In eo āt q̄ ſe defēdit pōt eē ſine
pctō.⁊ qñq; cū ueniali.qñq; ēt cū mor
tali ſm diuerſū modū ſe defēdēdi.Nā
ſi ſolo aīo repellendi iniuriā: ⁊ cū debi
ta moderatōe ſe defendit ñ ē peccatū
nec pōt ꝓprie dici rixa ex parte eius.

Si fo cũ aĩo vindicte uel odii .uel cũ excessu debite moderatõis se defẽdat semp ẽ pctm̃. sȝ veniale qdẽ qñ aliqs motus odii.vel vindicte se imiscet. vł cũ rõ. A .i.hõ ex deliberatõe rõnis.ut põt colligi ex dictis eiusdẽ.Tho. B.ñ multũ excedit moderatã defensionez. Mortale aũt qñ obstiato aĩo ꝯ aggre dientẽ insurgit ad eũ occidẽdũ uł ğuiť ledẽdũ.A .Jdẽ i sũ.li°3°ti.34.q.227. B

Acerdos.

Qualiť sac dotes dicantur ligaŕ ꝛ soluẽ: R°.bȝ Ray. Tribus mõis.p ligãt ꝛ soluũt.i. oñdũt aliquẽ ligatũ uel solutũ eẽ a deo. Uñ Luc].17°.dñs leprosos p̃us ipe p se mũdauit.deinde ad sacerdotes misit quorũ iudicio oñderenť mũdati.Jtẽ Lazarũ p̃us suscitauit.deinde mandauit discipulis suscitatũ soluere.Joh.xi°.Nã ꝛ si qs apud deũ solutus sit.tñ in facie ecclesie nõ absolutus hẽtur nisi p iudiciũ sacerdotis. de pe.dis.i. q̃ꝫtũlibet 2°. ligant cũ satisfactõem penitentib⁹ imponũt.uel soluũt cũ de ea aliqd dimittũt.uł p eã purgatos ad sacroꝝ cõionẽ admittunt de pe.dis.i.multiplex. 3° p excõicatõem uel absolutõem.de q̃ satj dictum est.s̃.excõicatio. ꝛ.s̃.absolutio Siľia hẽs.s̃.clauis.§.vlt]. A .et ibi de hoc dictum est. B.

Utꝝ quẽcũqꝫ sacerdos ligat uel soluit liget uel soluat deus. R° b̃m Ray.Jlla auctoritas.quodcũqꝫ ligaueris super ťrã ꝛ solueris ꝛc̃. nõ simplr̃ intelligenda ẽ.sȝ tũc demum cũ sacerdos iuste ligat uel soluit. Nam iudiciũ triplex ẽ. p̃mũ dei q̊.s.deus mũdat aĩam] in contritõne.Scõm ẽ sacerdot] q auctoritate clauiũ ligat uel soluit.Tertiũ est iudiciũ curie celestis.s.approbãtis. Jta qꝫ quodcũqꝫ ligaueris ꝛc̃. exponiť sic. Juste uel claue nõ errante.erit ligatũ ꝛ in celis.s.p approbatõem.xi.q.3.tunc vera.ꝛ.24.q.i.manet. A .Jdẽ in sum. li°.3°.ti°.34.q.178. B .De mã hac.s̃. penitentia 2°.ꝛ.s̃.ꝯfessio 3°.

Que sũt ptinentia ad officiũ sacredotis. R°. Principale eoꝝ officiuȝ .est missam celebrare seu eucharistiã cõsecraŕ.ut supra. eucharistia 3°.§.2°. Et p̃ter hec ẽt vt ponit Ray.pñt baptizare p̃dicare.pnias dare.pplo qꝫ daŕ simplicem bñdictõem.dis.95.ecce.Sed tñ cũ celebrãt p̃sente epo]debẽt ei innuẽ ut bñdicat si velit.ꝛ si nolit bñdicat p̃sbyter.Dico cũ bñdictõe sine alia solẽnitate.ꝛ sic loquiť dcm̃.c.ecce.Et de h° s̃.bñdictio. A .Et ibi de hoc plenius i additõe. B.Jtem sacerdos hȝ ꝯferre infirmis extremã vnctõem.95.dis.§.sȝ ꝛ illud.Uñ Jac].vlt].Jnfirmaŕ quis i vob ꝛc̃.Jtẽ põt in necessitate.s.absẽte epo.recõciliare solẽniter penitentẽ.26 q.6.c.vlti.Als nõ.26.q.6.c.p̊. A .Licȝ p̃dicta ptineant ad officiũ sacerdotale nõ tñ]oẽs sacerdotes pñt p̃dicare.sed solũ q ad hoc officiũ fuerint istituti. ex̃ de hẽ.cũ ex iniũcto. Jtẽ nec sac̃mẽta ministrare:nisi qb⁹ data ẽ cura aĩarũ.uel quib⁹ꝯmissũ ẽ ab habẽtib⁹ curã.ut in cle.religiosi.de p̃uile. B .Sacerdotalis ordo liberat a fortuna suili uel ascripticia.ut.s̃. ordo.p̊.§. añplt. Ad mãȝ q̊ȝ sac̃dot] facit.s̃. eucharistia 3°.ꝛ.s̃.cõicare.ꝛ.s̃.ꝯfessio 3°.Jtez ꝯfessionis celatio. Jtez ꝯfessor p̊ ꝛ 2°. Jtẽ missa.Jtem ordo.cuȝ oibus ibi tractatis. Jtem penitentia 2°.

Acramentuȝ

quid ẽ. R°. q̃tuor diffinitões inueniũtur Una ẽ mgr̃i sniarũ sic.Sacramẽtũ est sacre rei signũ.Altera est Aug]. ꝺ doctrina xp̃iana.Sacr̃m ẽ inuisibilis gr̃e visibilis forma.Et huic addit mgr̃ sententiaꝝ sic:ut eius siľitudinẽ gerat ꝛ cã existat.Tertia ẽ eiusdẽ Aug]. Sacr̃m est illud in quo sub tegumento rerum visibiliuȝ diuina virtus secreti⁹ salutem operatur.Quarta est Hug].ꝺ sãcto victore in libro de sacramentis sic Sacramentum est materiale elementum extrinsecus oculis suppositũȝ.ex institutione signans ex similitudie representans ex sãctificatõne aliquam

ãuiſibilem grãz cõferens. Et ſʒ Tho.
ꝛ Pe.in.4°.diſ.i.in ſacramentis aliud
eſt ſacramentū tm̄.ut eſt in baptiſmo
ablutio ſub forma ꝟboꝝ.aliud eſt ſac̄
mentū ꝛ res ſacramēti.ut i baptiſmo
caract.tertiū qd̓ eſt res ꝛ nō ſacramē
tum.ut grã ſiue vltimus effect⁹ ſacra
mēti. A.Jdē in ſum.li°3°ti°24.q.i.Et
idē eſt ſacramētū ꝛ res qd̓ ſignum ꝛ ſi
gnatū.cū ſacramentum ſit ſacre rei ſi
gnū.ut ꝑtactū eſt. B. Et qdeʒ d̓ ſub
ſtãtia cuiuſlibʒ ſacr̄i noue legis neceſ
ſario ſunt tria.ſ.mã ut elemētū.forma
.ſ.ꝟbi.ꝛ intentio miniſtri copulãs for
mã materie. Nam ſm Aug⁹.accedit ꝟ
bū ad elementū ꝛ fit ſacr̄m .i.q.i.dtra
he. A.Regritur ēt intentio ſacr̄m iſti
tuentis.ſ.xpi.ut.ſ̄.euchariſtia ꝓ.§.7°.i
additōne. B.

Que ſūt ſacr̄a neceſſitatis. R°.ſm
Ray.qnqꝫ.videlʒ baptiſmus.cõfirma
tō.euchariſtia.pnia.ꝛ extrema vnctio
Et dicunt̄ eſſe neceſſitatis. qꝛ ſunt i ꝓ
cepto:ꝛ tenet̄ quilibet ad ea ſuſcipien
da ꝓ loco ꝛ tp̄e.Reliq̄ duo ſacramēta
ſunt volūtatis.ſ.ordo ꝛ mr̄imonium.
Et de his oı̄bus hēt̄ plenius in ſuis ꝓ
ꝓis vocabul̄. A.Jdē i ſū.e.ti.q.4. B.

Quis eſt effect⁹ ſacroꝝ. R°.ſʒ Ray.
Ut talia ſint cuilibet qualis ipſe acce
dit.i.q.i.dn̄s declarauit. Nã ꝛ ſcã mal̄
obeſſe poſſunt.de ↄſecra.diſ.2.ꝛ ſãcta.
.i.Corı̄.xi°.Qui manducat ꝛ bibit indi
gne ꝛc. A.Apertius dic ꝙ bonis ſunt
ad ſalutē ꝛ male credentib⁹ ad ꝑditio
nē.ut in ſū.eo.ti.q.5. B.

Utꝝ ſacr̄a debeãt ↄferri pctōribus
R°.Nō.95.diſ.illud.Hoc ſm Ray. itel
ligendū ē de peccatis manifeſtis. Naʒ
ꝓpter occulta peccata non pn̄t alicui
ſacr̄a negari niſi ꝑ ãmonitiōem ſecre
tã vel publicã factã in gnāli.de conſe.
diſ.2.non ꝓhibeat. A.Jdē in ſū.dcã
q.5. B.Exiſtens ãt in pctō mortali ſi
ue occulto ſiue manifeſto mortaliter
peccat recipiēdo ſacr̄a.diſ.40.multi.
diſ.25.illud. A.Jſtud.c. nō vr̄ ibi hēri
ſʒ hēt̄.95.diſ. B.xi.q.3.audi. A.Con.
Tho.ꝛ Pe.ut in ſū.li°3°.ti.22.q.2.ad ſi.
B.Silr̄ ꝛ miſter ſacramēti exn̄s i pec
cato mortali tractans ſacr̄a in ſuo or
dine mortalit̄ pecat.ut.ſ̄.ordinatus ꝓ.
§.2°.ꝛ uide.i.§.pſt.in fi.

Utrū ſacr̄a pn̄t iterari. R°. Tria ſa
cramēta nō pn̄t iterari.ſ. baptiſm⁹.or
do.ꝛ ↄfirmatio.i.q.i.ꝙ qdã.de conſec̄.
diſ.5.dictū.ꝛ.c.de hoīe.Nulli.n. ſac̄mē
to facienda eſt iniuria.que dr̄ fieri qn̄
nō iterandū iterat̄.quaſi ꝓma collatō
nō valuerit.i.q.i.ſacr̄a.de cõſe. diſ.3.c.
oſtenditur. Jn collatōe eni cuiuſlibet
ꝓdcōꝝ trium imprimit̄ caracter aīe q
ēt poſt mortē nō pōt ab ea ſeꝑari. Un̄
ēt ſi qs reſuſcitaret̄ n̄ eēt rebaptiʒãd⁹
aut recõfirmãd⁹ aut r̄ordināđ⁹.Sec⁹ i
aliis q̃tuor ſacramentis.32.q.2.licite.ꝛ
i.q.i.ꝙ quidam. A.Jdem in ſū.li°3°
ti.24.q.6. B.Unde ꝛ Hugı̄.notauit
ꝙ Lazarus poſt ſuã reſuſcitatōem nō
potuiſſet repetere uxore ſuaʒ.nec illa
illū.Sed ſi vellent iūgi oporteret ꝙ
cõtraherent de nouo.Et ſic iterari pōt
mr̄imōiū.euchariſtia.pnia.ꝛ extrema
vnctio.vt ꝛ hic in ſingulis eoꝝ locı̄ dr̄.
A.Jdem in ſū.eo.ti.q.51. Et additur
ꝙ talis cõtrahens poſt reſurrectōem
non eēt bigamus.quia non diuideret
carnē ſuã ꝓpter hoc in duas ſm eūdē
Hugı̄.Con.Pe.ut pʒ ibi. B.

Quid cuʒ dubitat̄ an aliqs recepit
baptiſmū uel aliud ſacr̄ʒ.R°. Debʒ ite
rari ſub ↄditōne uel ꝑ ſil̄em moduʒ q
dcūs eſt de baptiſmo.ſ̄ baptiſm⁹ 4°.
§.anteplt. Nam nō intelligitur itera
tū quod neſcitur eē fcm̄.de conſe.diſ.i.
ſolēnitates.ꝛ d̓ ↄſe.diſ.4.ſi nulla.ex̄ d̓
ꝓſby.non bap.veniens. A.Jdem in
ſum.eo.ti.q.38.qn̄ dubitat̄ ēt circa ali
quod ſubſtãtialiū ſacramenti. videlʒ
de forma.uel mã.uel intentōe miſtri.
ſm Tho.ꝛ Ray. B.

A quibus miſtris ſacr̄a ſint cõferē
da uel recipienda. R°.Sacr̄m cõfirma
tōnis a ſolo epo ꝛ ſup̄ conferri pōt.de
cõſe.diſ.5.manus.ꝛ.c.nouiſſime. ꝛ.c.vt
ieiuniū.Silr̄ ꝛ ſacramtuʒ ordis ſalteʒ

ſacri. A. Nam non ſacros ↄfert qn̄qʒ etiā abbas. ut ſup̄ abbas. in prin. B. ut ſup̄ ordinator. §. 5°. Similr̄ ⁊ pnīa ſolēnis. niſi aliud neceſſitas inducat. diſ. 50. in capite. 26. q. 6. c. ſi. Alia vero ſacramenta a ſacerdotibus conferri poſſūt ⁊ non refert a quo ſacrā conficiant vl̄ conferant. ſ. bono uel malo. etiā excōicato uel degradato ul̄ heretico. dūmō in forma eccleſie. A. ſ. quo ad eſſentiam ſacramēti. ſed bn̄ refert quo ad effectum. ut in iuribus allegatis. ⁊ h̄ ſeq̄tur. B. Peccant tn̄ q̄ indigne conficiūt. ⁊ qui recipiūt ab hereticis degradatis. ſimoniacis. uel ſciſmaticis. excōicatis. ſeu notoriis fornicatoribus. preter baptiſmū in articulo mortiſ. diſ. 32. §. uerū. i. q. i. ſacramenta. ⁊ c. ſicut ficti. A. Immo in articulo mortis dū ↄ̄ſūt alii. etiā a notoriis fornicatoribꝰ cōio recipi poteſt. ⁊ per ↄn̄s etiā pnīa. ſed a p̄ciſis ab eccleſia ſolꝰ baptiſmꝰ. 32. diſ. §. porro. Et de hoc aliq̄d clarius. s̄. clericus. 3°. §. p̄. in additōne. B.

Quod ſacr̄m ſit excellentius. R°. Baptiſmus excedit alia rōe efficacie de conſe. diſ. 4. per baptiſmū. Nam v̄tute eius dimittūtur oīa peccata q̊ ad culpā ⁊ quo ad penaʒ. neqʒ eſt neceſſaria alia pnīa. A. Facit de pe. diſ. 7. nullus. B. Itē q̄ etiam ē fundamētum alioꝝ ſacramētoꝝ. ex̄ de p̄ſby. nō bap. veniens. Euchariſtia aūt excedit rōne dignitatis ⁊ ſanctitatis. de conſe. diſ. nihil. Cōfirmatō aūt excedit rōne conferentis. quia confertur a ſolo ep̄o ſicut ēt ſacer ordo. ut in p̄cedenti. §. df. Matrimoniū v̄o excedit rōne ſignificationis. q̄ ſignificat coniūctōem xp̄i ad eccleſiaʒ p̱ vnionē diuine ⁊ hūane nature ex̄ de biga. debitū. Und̄ v̄ſus. Maior in effectu baptiſmus. corpus in eſſe. Coniugium ſigno. maiori criſma miniſtro. A. Ideʒ in ſum. eo. ti. q. 138. ſm Ray. ⁊ glo. ⁊ Tho. B.

Acrilegium quid ſit. R°. Sacrilegiū eſt ſacre rei violatio uel vſurpatō. Et dicitur ſacrilegium quaſi ſacrilediū. i. ſacrū ledens. A. Idem in ſū. li° p̄. ti. 13. q. i. ſm Ray. ⁊ Tho. B. ul̄ ſacrū legens. i. furans uel diripiēs.

Quibus modis cōmittit̄ ſacrilegium. R°. ſm Ray. Cōmittit̄ qn̄qʒ rōne p̱ſone. ut cū q̄s verberat clericū ul̄ rapit monialem. Qn̄qʒ rōne loci. ut cum uiolat imunitatē eccleſie uel cimiterii. Qn̄qʒ rōne rei. ut cū res ſacra ul̄ ſacro uſui deputata vſurpatur. Et hoc ſubdiuiditur ſic. Sacrilegium committitur auferendo ſacrum de ſacro. uel nō ſacrum de ſacro. uel ſacrum de non ſacro. 17. q. 4. quiſquis. Large tamen quis dicitur committere ſacrilegium etiam multipliciter. Ut tranſgreſſor iuris publici quod conſiſtit in ſacris ſacerdotibus ⁊ magiſtratibus. diſti. i. ius publicuʒ. Item qui articulos fidei et precepta uel prohibitiones dei negligendo uel neſciendo violat ⁊ offendit. Quod intelligenduʒ eſt ſm Tho. quando legem dei impugnat vt hereticus ⁊ blaſſemus. qui quidem ex hoc q̄ deo non credit incurrit infidelitatis peccatum. Et ex hoc nota q̄ qui diuine legis verba peruertit ſacrilegium incurrit. A. Hoc verum ſcd̄m acceptōnem ſpecialem. Generaliter tamen loquendo poteſt intelligi d̄ omni peccato. ſcd̄m Ul. ⁊ in ſum. eo. ti°. qōne. 2. B.

Item qui diſputat de iudicio principis vel iudicat. et hoc niſi euidenter conſtaret illud eē contra deum. Et dico diſputat reuocando in dubium. Secus ſi propter maiorem diſcuſſionem A. i. intelligentiam. Et hoc fuit dictū glo. Ray. ut in dicta qōne. 2. B. Itē qui publica officia committit iudeis De predictis caſibus. 17. qōne. 4. §. q̄ autem. et. c. nemini. et. c. conſtituit. Itē qui quancūqʒ rem eccleſie retinuerit vel acceperit contra eius voluntateʒ 21. qōne. 2. nulli liceat ignorare. A. Concor. predictis Tho. et Ul. in dicta qōne. 2. B.

Scðm quā spēm sacrilegiū ē mai⁹
peccatuʒ. R̷ꝫ. ſm Tho. scð a scðe. q. 99.
Tāto sacrilegiū est g̃uius q̃to res sac
in quā peccat maiorē obtinet scitateʒ
Un̄ si sacrilegiū cōmittat ꝯ ꝑsonā uel
sacrū locū. grauius est ꝯ ꝑsonā q̃ꝫ ꝯ sa
crū locū. qꝛ scitas loci ordinat ad scita
tē hōis. Itē hec tāto sūt grauiora q̃to
ꝑsona uel loc⁹ sūt sanctiora. Si ꝟo sa
crilegiū ꝯmittat circa alias res sacras
tūc diuersos hꝫ g̃dus ſꝫ diuersitatē sa
crarū rerū. int̄ q̃s sūmū g̃dū obtinent
ipsa sacra q̄bus hō sanctificat. q̄rū ꝑci
puū ē eucharistie sacr̄m qð cōtinet ip
sū xp̄ꝫ. ꝛ iō sacrilegiū qð ꝯ hoc sacmē
tū ꝯmittit g̃uissimū est inter oia. P⁹
sacra āt secūdū locū tenēt uasa ꝯsecra
ta ad sacroꝝ susceptōeꝫ: ꝛ ipe imagīes
sacre ꝛ scōꝝ reliquie. in q̄bus q̄dāmō
ipse ꝑsone scōꝝ venerant uel dehono
rant. deinde ea q̄ ꝑtinent ad ornamen
tū ecclesie uel mīstroꝝ. deinde ea q̄ sēt
deputata ad mīstroꝝ sustētatiōeꝫ siue
sint mobilia siue imobilia.

Que pena sacrilegii. R̷ꝫ. Si iiuria ē
atrox fiat ꝑsōe ecclīastice ſꝫ leges ē
pena ꝺcapitatō. C. ꝺ epi. ꝛ cle. si q̄s i h⁹.
al' ꝟo iudicꝗ arbitrō reſuat ꝑ q̄litate ꝑ
sōe. rei. tꝑis. ꝛ loci. ff. ad. l. iul. pecu. l. le
ge. §. p̊. ꝛ. l. sacrilegii. A. Punit ēt sacri
legus vltio supplicio ſꝫ leges. qn̄. s. fa
cit ꝯ legē ꝯfugientiū ad ecclesiaꝫ ut. s̄
emunitas ꝯfugiētiuꝫ. §. 2°. B. Secun
dū canones duplex ē pena. Una spūa
lis. s. excōicatio. Nā ꝑ sacrilegio i per
sonā ecclesiasticā cōmisso ē maior ex
cōicatio ipso iure. A. 17. q. 4. si q̄s sua
dente. ex̄ de sen. exco. non dubiū. B.
Pro sacrilegio ꝟo in reb⁹ ē minor ex
cōicatio. A. Facit. 17. q. 4. si q̄s domū
dei. Donec in ꝯuentu āmonit⁹ legitie
satisfacit sciat se cōione eē ꝑuatuꝫ. Si
ꝟo post secūdā ꝛ t̄tiā ꝯuentōeꝫ coraꝫ
ep̄o satisfacere detractauerit. sacrile
gii ꝑiculo ab oībus obnoxi⁹ teneat. ita
ut ſꝫ apl̄m nemini fideliū misceatur.
B. Et in aliquibus casibus ēt maior
ut cuꝫ quis incendit uel frāgit. vt sup̄
absolutio p̊. §. 2°. ꝟ. 2⁹ est de eo. ꝛ sup̄ ex
cōicatō. 4°. Alia ē pena pecuniaria. 17.
q. 4. si q̄s in atrio. ꝛ. c. si quis ꝯtumax
ꝛ. c. q̄sq̄s inuent⁹. ꝛ. c. si q̄s ꝺinceps. A.
Idē notat in sum. eo. ti. q. 4. ſm Ray.
Tho. ꝛ Ul. B. In quibus. c. diuerse po
nuntur pene pecuniarie q̄ ſm q̄ntita
tē crimis ꝛ locoꝝ ꝯsuetudines infligē
de sunt. A. Hoc fuit dcm̄ glo. Ray. vt
in dcā. q. 4. vbi ēt dr̄ ſm Ul. ꝙ hec pe
na pecuniaria hic ē arbitraria. B.

Agittarius. Utꝝ lice
at vti ar
te sagittarioꝝ uel balistario
rū. R̷ꝫ. Pn̄t xp̄iani hoc officiū exercer̄
ꝯ paganos ꝛ fidei persecutores. ꝯ xp̄ia
nos āt ꝛ catholicos non. ex̄ eo. c. vnico.
Dicūt tn̄ q̄dam ꝙ in bello iusto possit
licite hoc officiū exerceri etiā ꝯ xp̄ia
nos. qꝛ in tali bello vt dicit Aug⁹. vtꝝ
aꝑte quis pugnet an ex insidiis nihil
ad iusticiā interest. 23. q. 2. dn̄s. ꝛ. q. 8. et
ꝑdem. A. Idem in sū. li° 2°. ti. 4. q. i. ſꝫ
Ray. Goff. Hosti. ꝛ Ber. q̄ vident hoc
tenere ꝙ in bello iusto liceat vti bali
stis ēt ꝯ xp̄ianos. B.

Que ē pena exercētiū artē ipsam
mō ꝑhibito. R̷ꝫ. Pena eoꝝ est ꝙ sub
anathemate ꝑhibent. ex̄ eo. c. vnico. in
fi. Et dicūt quidā ꝙ vbicūq̄ exꝑmitur
talis forma ꝟboꝝ. s. sub anathēate uel
sub pena excōicatōnis. est canon late
snie. ꝛ excōicatus ē q̄ ꝯfecerit. dis. 63. sa
lōnitane. Alii dicūt ꝙ huiusmōi ꝟba
non hēnt vim nisi ꝯminatōnis. ut. C.
ꝯminatōes epl̄as. l. i. Et hec opinio ve
rior ē. Un̄ nō sūt excōicati ſꝫ excōicādi
A. De hoc dcm̄ est. s̄. excōicatio. p̊. §. 4°.
in additōe. B. De facientibus ꝛ ven
dētib⁹ balistas. vide. s̄. negociatō. §. 5°.

Anctorum corpora.
vide. s̄. re
liquie ꝛ corpora sanctorum.

Aracenus. Sarace
ni dicūt
q̄ nec nouū nec vet⁹ recipiūt
testamentū. q̄ nō ab agar āncilla Abra
he ꝺ qua orti sunt voluerūt se noiare

ſʒ potius a Sara uxore libera ſarace
nos ſe appellauerũt.Et int̃ eos ſunt q
dam ſamaritani a Samaria ciuitate
ꝛ ꝓuĩcia.q receperũt ſolũ qnq̃ libros
Moyſi.alios reſpuerũt. A.hoc fuit di
ctũ Ray.ut in ſũ.li.p̊.ti.4.q.2. B.

Xp̄iani q deferũt ſaracenis ꝓhibi
ta uel eis fauent ꝯ xp̄ianos excõicati
ſunt.vt hẽs.s̃.abſolutio p̊.§.3°.circa fi.
Et adde ꝙ tales xp̄iani ſi capiant̃ fiãt
ſui capientiũ.ex̃ de iudeis.ita quorun
dã.ꝛ.c.ad liberandã.Et nõ ħ ꝙ Nico.
4ᵘˢ.in q̃dã exũa.q̃ incipit. Olim cãʒ in
generali.ſtatuit ꝛ inouauit.ꝙ nulli ar
ma.equos.ferrũ.lignamia. victualia.
ꝛ alia q̃cũq̃ mercimonia in Alexãdri
am uel alia loca ſaracenoꝝ terre egy
pti deferre uel mittere: ſeu d̃ ſuis por
tibus vt eis deferant̃ exhere uel exhi
permittere. aut eis uel auxilium uel
fauorẽ p̄ſtar̃ p̄ſumant.al̃ſint excõica
ti ip̄o facto.nec pñt abſolui niſi tantũ
de bonis ꝓp̄iis in terre ſancte ſubſidi
um ꝯuertendũ exoluerit quantum ad
partes p̄dictas detulerit uel miſerint
aut deferri uel de ſuis portibᵘˢ deferẽ
dum eis extrahi ꝑmiſerint. Et nihilo
minus ſi capiunt̃ fiãt ſui capientium.
Et ſil̃e ſtatuit d̃ oibᵘˢ terris Soldano
ſubiectis. Et addit ꝙ p̄ter penas p̄di
ctas ſint ꝑpetuo'i fames ꝛ iteſtabiles
ita ꝙ nec teſtari valeant. nec aliquid
ex alieno teſtamento ꝑcipe.nec ex te
ſtamento uel ab iteſtato ſuccedẽ. nec
admitti ad publica officia. ꝛ oẽs actᵘˢ
legitimi ſint eis penitus interdicti. et
ꝙ poſtq̃ de hoc ꝯſtitẽit debẽt publice
denũciari.ꝛ oia eoꝝ bona ad fiſcum d̃
uolui.hec in p̄dcã d̃cre.Que tñ intelli
gebatur reuocata ꝑ ꝓhemiũ ſexti. ſʒ
tñ poſt factum ſextũ infra ãnuʒ papa
Bonifacius inouauit eã in q̃dã exũa.
q̃ incipit.Cõtra illos.Poſt hᵒ Clemẽs
quintᵘˢ ẽt innouauit.ꝛ pape abſolutõʒ
p̄terq̃ in mortis articulo reſuauit in
exũa.q̃ incipit.Multa mẽt].De treug]
obſuandis ẽt ſaracenis vide.ĩ.treuga.

Utrum ritus gentilium ſiue pa
ganorum ſint tolerandi. R.° ſm Tho.
ſcđa ſcđe.q.io.Licʒ eccleſia ritus ꝛ fe
ſta iudeoꝝ agi toleret.Ritus tñ genti
liũ non toleraret.niſi forte ꝓpt̃ ſcãda
lũ uitandũ uel ſciſma.ſiue diſſidium.
uel huiuſmõi malũ ſint aliqñ ad tẽpᵘˢ
tolerandi ritus paganoꝝ uel ẽt hereti
coꝝ. A .ꝛ ſic aliqñ eccleſia tolerauit.
vt in ſũ.eo.ti.q.i5. B.

Utꝝ liceat furari xp̄ianos q detinẽ
tur a ſaracenis.uel liceat eis xp̄ianis
detentis furari aliqd ſaracenis.hẽs.s̃
furtũ.§.plt.ꝛ vlt].Quõ ẽt debeãt ad fi
dẽ induci require ſup̄ iudeᵘˢ 3°.§.p̊. Itẽ
de ſeruis ſaracenoꝝ dic ſicut de ſeruis
iudeoꝝ.ſup̄ iudeus 2°.ꝑ totum. A .qa
alii infideles ꝛ hẽtici ꝓhibentur hẽre
ſeruos xp̄anoſ ſicut ꝛ iudei.C.ne xp̄ia.
mã.in rubᵒ ꝛ nigᵒ. B.

Saraceni in terris xp̄anoꝝ non ſũt
ꝑmittendi facẽ publicã inuocatõnem
de noie Machometi.neq̃ pegrinatio
nes ad aliquẽ ipſoꝝ tãq̃ ad ſanctũ: vt
in cle.cedit.ex̃ eo.Utꝝ ãt liceat vti ha
bitu.ĩfideliũ.vid̃ ſup̄ apoſtaſia 2°.§.fi.

Atiſfactio põt intelli
gi dupliciť.

Uno mõ q̃ fit homini.ſ.cuʒ ſa
tiſfit ei de eo qđ qs illi teneť.ꝛ de hac
ſufficiãt que dcã ſunt ſup̄. reſtitutõ ꝑ
totũ.ꝛ ħ.ĩ.§.9°. Alia eſt ſatiſfactio q̃ ſa
tiſfit d̃o ꝓ pccis.ꝛ d̃ hac nũc dicẽdũ ẽ

Quid eſt ſatiſfactio. R.° ſm Augᵘˢ.
Satiſfactio eſt cãs peccõꝝ excidere ꝛ
earũ ſuggeſtionibus aditũ non indul
gere. A.hoc hr̃ de pe.diſ.3.ſatiſfactio.
B.Scđm ẜo Anſel.li°3°.cur deus hõ.
Satiſfacere ẽ deo honorẽ debitũ red
dere.Iſtas diffinitões exponẽs Pe.in
4°.diſ.i5.dic̃ ſic.Satiſfactio curat pec
cata p̄terita recõpenſando. ꝛ p̄ſuat a
futuris cauendo.Et iõ ꝑ actũ p̄mũ dif
finitur ab Anſelmo.cũ dicit deo hono
rẽ debitũ.ſ. qui per pctm̃ ablatus fue
rat reddere.Sed per actũ ſecũduʒ dif
finitur ab Aug].ſ.cauſas excidere ꝛc̃.
ꝑ q̃ fit p̄ſeruatio a futur].Et vocat cãs
.ſ.intrinſecas radices ex pctõ relictas

Suggestiões ꝟo vocat oportunitates
extrinsecas.ut temp⁹.locū.ꝛ huiusmo
di. A .Idem in sū.li.3.ti.34.q.101. Ri
car.vero.15.dis.4.sen.sic dicit. Satisfa
ctio est pro illata iniuria volūtaria re
cōpensatio scd̄m iusticie equalitatez
cū ꝓposito non cōmittendi nouam in
iuriā.Uolūtaria dr.q2 alr nō est ex cari
tate nec meritoria.de pe.dis.7.nullus
Scd̄m iusticie eq̄litatem dr. q2 nisi fi
at ƀm debitū iusticie non est ad vitaz
valida.de pe.dis.5.falsas.ꝛ.c.frēs.Cum
ꝓposito ꝛc.dicit q2 alr non est pnia.sed
derisio.de pe.dis.3.irrisor. B .

Utrū homo possit satisfacē ↄ̄ vno
peccato sine alio. R̄.ƀm Tho. in 4.
dis.15.Non.Naz oꝫ ꝙ talis sit mod⁹ sa
tisfactōnis qui competat ad tollendā
offensam. Offense aūt ablatio ē ami
citie rstitutō. Et iō si aliqd sit qd̄ ami
citie restitutionem impediat etiā apd̄
hoies satisfactio esse non pōt. Cum er
go quodlibet pctm̄ impediat amicitiā
caritatis q̄ ē hois ad deū.impossibile ē
ꝙ hō de vno pctō satisfaciat alio retē
to.sicut nec homini satisfaceret q pro
alapa sibi data se ei ꝓsternēt.ꝛ aliā sit
daret. A .Cō.Pe.ut i sū.e.ti.q.102. B.

Utrū satisfactio fieri debeat p opa
penalia.R̄.ƀz Pe.in 4.sen.dis.15. Sic
q2 p talia opa fit solutio emende ↄ̄bi
te ꝓ offensa ꝑterita ꝛ fit preseruatō a
futura offensa.Pene.n.medicine q̄dā
sūt.ut dicit phs 2.ethicoꝝ.Et quidem
qn̄ pena satisfactoria īdicit ꝓpt emē
dā culpe ꝑterite. sic maiori culpe ma
ior debetur pena.Qn̄ ꝟo indicit ꝓpt
cautelā culpe future.sic aliqn̄ ēt mino
ri culpe maior īponit pena.vtputa in
iuuene fornicante q̄ȝ in sene. Quāuis
eim senex magis peccet.tn̄ iuuenis in
diget fortiori retrahente. Idez Tho.
ea.dis. A .Idē i sū.eo.ti.q.103.ꝛ se. B.

In quibus opib⁹ cōsistit satisfactō
R̄. scd̄m Ray.in trib⁹ s.in orone. ieiu
nio .ꝛ elemosyna.In p̄ ↄ̄ supbiam. In
2 ↄ̄ carnis ↄcupiscentiā. In 3 ↄ̄ auari
ciā.Un̄ Thob.12. Bona est oro cū ieiu
nio ꝛ elemosyna.Et ut ait Pe.ad has
reducunt oēs alie satisfactōes. Nā vi
gilie.ꝑegrinatōes. disciplinae. abstinē
tia.ꝛ oia opa carnē affligentia reducū
tur ad ieiuniū.Opa āt misicordie cor
poralis ad elemosynā.Opa ꝟo miseri
cordie spūalis ad oronez. A .Melius
diceret opa spūalia. Hec.n.reducunt
ad oronē ƀm Pe.ꝛ in sū.eo.ti.q.105.vbi
hec oia notant. B .Et ꝑ ieiuniū ordi
nat hō in seipso.ꝑ elemosynā ad ꝓxi
mū.ꝑ oronē ad deum.Item fit satisfa
ctio de bonis exteriorib⁹ ꝑ elemosynā
de bonis corꝑis per ieiuniū. de bonis
anime ꝑ oronē. A .Addit Ray. Pōt
ēt dici ꝙ satisfactō cōsistit in duobus
s.i largitōe elemosyne.ꝛ carnis mace
ratōe. Et tunc ƀm glo.eius sub carnis
maceratōe ↄp̄henditur ēt oro.ut i dcā
qōne.105. B .

Qualit elemosynaꝝ largitō sit sa
tisfactoria. R̄.ƀm Tho.in 4.dis.15.Il
laꝝ elemosynaꝝ largitio ad quā quis
alr tenet non ē ꝑs satisfactōis.sꝫ p̄am
bulū ad ip̄am. Ille ꝟo elemosyne ad
q̄s qs alr nō tenet pñt eē satisfactorie
cū sint opa bona ꝛ penalia. qd̄ exigit
ad opus satisfactoriū. A .Idem i sū.
eo.ti.q.106.Bonauētura ꝟo sup eadē
dis.15.dicit ꝙ hoc ē verū ↄ̄ rigore iusti
tie quia non videt satisfactoriū id ad
qd̄ qs alr tenet.sꝫ credit ꝙ diuine misi
cordie benignitas tāta est ꝙ totuꝫ ac
ceptat ꝛ quasi ꝓ nihilo saluat nos. B.

Utrū flagella quibus a dn̄o in hac
vita flagellamur sit satisfactoria. R̄.
ƀm Tho.in 4.dis.19.Si flagella fiant
aliq̄ mō ipsius patientis ingtū.s.ea ac
ceptat ad purgatōem pctōꝝ eis vtens
patient.sic rōnem satisfactōnis accipi
unt.Si āt patiēs eis ꝑ impatiētiā oio
dissentiat.tūc nō efficiunt aliquo mō
ipsius ꝛ iō nō hn̄t rōez satisfactōis. sꝫ
vindicatōis tm̄. A. Idē i sū.e.ti.q.109. B.

Quid sit magis satisfactoriū an ele
mosyna uel oro ul ieiuniū. R̄.ƀz Tho.
ubi.s.elemosyna includit in se oronez
ꝛ ieiuniū duplici rōne.p̄ q2 elemosyna

cũ cui daᷣ ɔstituit debitorẽ ad orãdũ ꝛ ieiunãdũ. ꝛ ad alia bõa q̃ pt faciẽdũ ꝑ eo q dedit. 2° qꝛ elemosyna ꝓpᷣ deũ data ẽ q̃si q̃dã oblatio deo fcã. Uñ phĩs dicit 4.° ethicoꝝ ꝙ dona hñt aliqd sile deo sacratũ. Oblatõ ãt ipa deo fcã viȝ orõnis hȝ. Itẽ in q̃ƀtuȝ bona exteriora ad corporis cõseruatõem ordinanᷣ. sb tractio exterioꝝ bonoꝝ ꝑ elynaȝ q̃si ꝟtute ɔtinet ieiuniũ q̊ macerat corpus. Silr ẽt orõ ꝟtute ɔtinet ieiuniũ. qꝛ extensio intellect' ad deũ debilitatẽ corporis parit. Uñ elemosyna ɔpleti' hẽt vim satisfactõis q̃ƀ orõ. ꝛ orõ q̃ƀ ieiunium. Et iõ dr̃. i. Thimot]. 4.° Corpalᷣ exercitatio ad modicũ inutilis ẽ. pietas ãt ad oia valet. Et ꝓpter h° elemosyna magis indiciᷣ ut vl'̃s medicia pctĩ q̃ƀ alia Luc]. xi.° Date elemosynã ꝛ oia mũda sunt vobis. Daniel' 4.° Pctã tua elemosynis redime. Et Thob. 4.° Elemosyna ab omni pctõ liberat. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 124. B.

Utrũ restitutio sit ps satisfactõnis. R° ƀm Pe. in. 4.° dis. 15. Aliqd põt dici ps satisfactõis dupl'r. Uno mõ õe illõ qõ ad debitã satisfactõem exigiᷣ. ꝛ sic restitutõ ẽ ps satisfactõis. Alio modo illud solũ in q̊ ɔsistit satisfactõ. ꝛ sic restitutõ nõ ẽ ps satisfactõis. qꝛ restitu° dicit tm̃ cessatõeȝ ab iniuria. ƀm ẽ fundamentũ ꝛ q̃si p̃ambulũ ad satisfactõnẽ. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 124. B.

Utrũ vnus ꝓ alio possit satisfaceᷣ. R° ƀȝ Pe vbi. s̃. Duplex ẽ effcũs satisfactõis. Un' solutõ debiti pctõꝝ p̃cedẽtiũ. alr̃ excessio cãꝝ pctõꝝ seq̃ntiũ. et qdẽ q̊ ad hũc secũdũ effcm̃ ɔstat ꝙ vn' ꝓ alio ñ põt satisfacẽ. Quãtũ ꝟo ad p̃mũ distiguendũ ẽ. qꝛ si qs ipotens est ꝑ se satisfacẽ tũc ali' q est in caritate põt ꝓ eo satisfacẽ. sicut ẽt ɔfiteri. ut s̃. ɔfessio p̃. §. 6.° Si ꝟo ẽ potẽs tũc oȝ ꝙ ipsemet satisfaciat ꝓ seipo. põt tñ iuuari ꝑ aliũ. Et addit b̃ Tho. ꝙ ẽt si sit potẽs ali' possȝ ꝓ eo satisfacẽ. sȝ ñ ẽ ꝑmittendũ ut aliqs ꝓ alio satisfaciat nisi õfectus aliqs appeat in penitẽte uel corporalis ꝑ quẽ ipotẽs sit ad sustinẽduȝ uel spũalis ꝑ quẽ nõ sit ꝓmpt' ad portandũ pniam. A. Et hoc casu ei pnia nõ vr̃ ꝓdesse nisi aium ꝑatũ habuẽit ad faciendũ qõ sibi a sacerdote i pnia iuste fuẽit iniũctũ. qꝛ ad h° obligatur ex̃ de pe. ꝛ re. oĩs. Naȝ ꝑfcã pnia cogit pctõrẽ oia libenᷣ sufferr̃. de pe. dis. i. ꝑfecta. Iõ clarioꝛ vr̃ snia Pe. q̃ etiã ponitur sicũ dicto Tho. i sũ. eo. ti. q. 129. Nam ncc̃e ẽ ꝙ hõ recognoscat pctm̃ suũ saltem ꝑ aliquẽ actũ satisfactõis exterioris. al' nõ vr̃ in ꝟitate dolẽ. Uñ ꝛ Iohel. 2.° dicit dñs. Cõuertimi ad me i toto corde vr̃o. i ieiunio ꝛ fletu ꝛ plãctu ꝛc̃. Ad h° ẽt facit de pe. dis. i. nõ sufficit. Uñ ꝛ Ricar. sup 4° sen. dis. 15. diᷣ ꝙ in lege cõi ƀm oẽs nũq̃ƀ dimittiᷣ actuale peccatũ mortale sine aliq̃ satisfactõe. qꝛ sꝑ ad h° reqriᷣ act' penitẽdi i q̊ p̃ncipalioꝛ ps satisfactõis ɔsistit. et ꝙ õ lege cõi ꝓ mõtali actuali cũ satisfactõne meriti xp̃i reqriᷣ aliq̃ satisfactio penitẽtis. nõ ꝓpᷣ impꝑfectõeȝ meriti xp̃i. sȝ qꝛ de' vult. ꝛ ꝓpᷣ sui honorẽ ꝛ nr̃m bonũ ut ꝓ his que voluntate ꝓ p̃a ɔmittimus uel omittim' volũtate ꝓp̃a satisfactõeȝ aliquã faciam'. Itẽ Scotus sup. 15. dis. 4. sen. idẽ sẽtit subdens. Si arguis. Contritõ põt delẽ qõcũq̃ƀ pctm̃. igiᷣ ꝓ nullo corrñdet alia satisfactio ꝓp̃a. Nõ seqᷣ. qꝛ ɔtritõ includit aliquã satisfactõeȝ saltẽ i voto. ꝛ lȝ q̃ñq̃ƀ sit intẽsa ita ꝙ sufficiat et satisfaciat ꝓ tota pena. p̃ceptũ tñ õ pẽa ifligẽda ñ est irratõnabile. qꝛ ɔtritõ ñ est nisi satisfactõ ꝑticular]. p̃cepta ꝟo gnãlia danᷣ ꝓpᷣ remedia gnãlia. ꝛ ƀȝ illas ɔditões que inueniunᷣ in hoib' ut in pluribus.

Utꝝ satisfactõ possit fieri ꝑ opa ex̃ caritatẽ fcã. R° ƀm Tho. ꝛ Pe. ubi sup̃. Non. nã satisfactio ẽ amotio offense ꝛ restitutio amicitie. Hoc ãt non põt fieri sine gr̃a ꝛ caritate. Uñ. i. Cor]. 13.° Si distribuero in cibos pauperũ oẽs facultates ꝛc̃. caritatẽ ãt non habuero nihil mihi ꝓdest. Talia. n. opa nõ suᷣ

accepta deo.ꝛ licet hō nō habeat certi
tudinem ꝙ sit ī caritate. ꝛ per ꝯñs cer
tus eē nō possit de satisfactōe.ꝓpt qḋ
dr̃ Eccl.5°.de ꝓpiciatu pctōꝝ noli esse
sine metu.tñ sufficit certitudo ꝓbabi
lis ꝯiecture. A. Nam glia nr̃a hec est
testimoniū conscīētie nr̃e.2.Cor.p̊. Et
idē quod hic notat̃ in sū.eo.ti.q.130.Et
addit Pe.ꝙ satisfactio ēt non pōt fiēi
ꝑ opera in caritate inchoata sed non
ꝑfecta.quia non pōt esse aliquod op⁹
meritorium sine intentiōe bona. Hic
aūt bona intentio non continuat̃ nec
ſm actum nec ſm habitum. Itē quia
illud quod fit in peccato opus mortu
um ē.ut in sum.eo.ti.qōne.131. B.

Utꝝ satisfactionez iniunctam sʒ in
peccato mortali expletam necesse sit
iterare. R°.ſm Tho. vbi.s̄.Alique sa
tisfactiones sunt ex quibus manet ali
quis effectus in satisfacientib⁹ēt post
q̃ actus satisfactōis trāsiit. sicut ex ie
iunio manet corporis debilitatō.et ex
elemosynis largitis substātie diminu
tio.ꝛ sic de siſibus.Et tales satisfactio
nes in peccatis facte non oʒ ꝙ iteren
tur.qꝛ ad illud qḋ ꝺ eis manet per pe
nitentiā sequētē accepte sunt.Satisfa
ctōes aūt que non relinquūt aliquem
effectū in satisfaciente postq̃ act⁹ trā
siit oʒ ꝙ iterent̃.sicut de orone ꝛ simi
lib⁹.Act⁹ āt interior. A .i.dolor ꝺ pec
catis. B .q totalit̃ trāsiit nullo modo
viuificat̃.sed oʒ ꝙ iteret̃. Idē Al.Ad
dit āt. Guil.ꝙ tal' tenet̃ ad suscipiēdā
postea pniam siue satisfactōem.nō tñ
est ei iponenda postea pnia tāta quā
ta si nulla fuisset imposita. qꝛ p̄sumē
dū est ꝙ ꝓpter illa iniūcta que fec̃. lʒ
ex̄ cāitatē ꝺñs maiorē ꝯtritōez ei ꝺde
rit. A .Iste Guil.vr̃ sentire ꝙ pnia in
pctō mōtali facta sit,indifferent̃ itēan
da.lʒ ꝙ ꝓpter rōem ab eo dictā possit
diminui.Pe.ēt vr̃ sentire ꝙ silr̃ sit ite
randa.ut in sū.eo.ti.q.132.vbi secūduʒ
eū dr̃ ꝙ satisfactio in mortali pctō fa
cta ꝑ sequentē pniam non incipit va
lere.qꝛ talia oꝑa a caritate nō sūt eli

cita nec impꝑata.ꝛ iō ab ea non viuifi
cant̃. Idem Ricar.15.dis.4.sen.q etiaʒ
nō videt̃ approbare q̊ ad hoc dr̃iaʒ q̄li
tatis rerū de quib⁹ fit satisfactio dicēs
ꝙ cū deus bonoꝝ operū nr̃oꝝ non ege
at.oꝑa hois nō acceptat tāq̃ remune
ratione digna vel satisfactoria nisi ac
ceptet oꝑantem.Uñ ꝛ Geñ.4°. ṗus dr̃
Respexit dñs ad Abel.ꝛ postea subiū
git.ꝛ ad munera ei⁹. demōstrādo acce
ptōem munerū ex acceptōe ꝑsone. et
reprobatōez ex ei⁹ reprobatōe.ut etiā
dicit Aug⁹ in li°.de pnia.et de pe.dis.5.
cōsideret ibi.Semꝑ offerat deo mētez
ꝛc̃.Ad h° ēt p̊ Cor.13°.ibi.Et si distribu
ero in cibos pauperū oīs facultates
meas ꝛc̃.Scotus x̄o suꝑ eadeʒ dis. dic̃
ꝙ ista snīa vr̃ nimis dura ꝯ pctōres. ꝛ
occasio maior obstinatōnis. Si.n.iste
hodie x̄e penitēs ꝛ hūilit̃ recipiens sa
tisfactōez puta ieiuniū triū dieꝝ cras
recidiuet ī mortale.ꝛ ꝺ illo nō penitēs
ꝛ° die ieiunat .qꝛ sibi ipositū ē.si dicat
qs ꝙ ieiuniū istud scōe diei ñ ē aliq̃ sa
tisfactio extior. magna occasio est in
ducēdi istū iā lapsū ut scōa die ñ ieiu
net.ꝛ ꝑ ꝯñs ad nouū peccatū mortale
qꝛ transgrediēdo pniaʒ illā a sacerdo
te receptam uidet̃ peccare mortaliter
cū sit transgressio p̄cepti ecclesie ꝛ vi
carii dei ī isto actu.Ex h° posset forma
ri talis rō.Si p⁹ lapsū ꝛ añ pniaʒ nouā
nō exeqtur satisfactionem p̄stinā sibi
īpositā peccat mortalit̃ nouo peccato.
Igit̃ si exequit̃ bñ facit.qꝛ facit actuʒ
obedientie.Sʒ hoc nō facit nisi inq̃tū
illō ē sibi ipositū ut ꝑs satisfactionis.
ergo.Dico igit̃ sine p̄iudicio ꝙ q semł
x̄e penitet ꝛ recipit pniam uel satisfa
ctōem cōdignā sibi impositā ab eccle
sia claue non errante.q̃tūcūq; postea
recidiuet nūq̃ tenebit̃ nisi ad illā vni
cam satisfactōem implendā.ꝛ si eā im
pleat in caritate melius ē.qꝛ nō tantū
soluit penā sed etiā meretur grām.Sʒ
si ipleat eā volūtarie ex̄ caritatez. sol
uit penā.sed nō meret̃ grāʒ. Si autez
ipa ab eo ex̄ caritatē exigatur, soluit̃

quidē pena lꝫ ip̄e nō soluat. ꝛ i p̊ q̄dē ē
satisfactō simplicit̄.qꝛ recōciliās ꝛ pla
cās. In 2° āt ē satisfactio.qꝛ uolūtaria
redditio.ſꝫ nō simplicit̄.qꝛ nec recōcili
ans nec placans. In 3° āt est satisfactō
ultra quā nō exigit̄ ulterioꝛ pena. Ex
2° sequit̄ ꝙ si magnā ꝑtem satisfactō
nis iposite q̄s fecit ex̄ caritatē.non est
iterato iponenda pnia seu satisfactio
ꝓ p̊ pctō de q̊ pniam̄ expleuit in pctō
moꝛtali et p⁹ iterū penitet.qꝛ de pctō
satisfecit lꝫ ex̄ caritatē. ſꝫ tm̄ de nouis
peccatis q̄ fuerūt cā. qꝛ illa satisfactō
fuit moꝛtua. Et si arguas. Fuit mōtua
ergo nō satisfactio. Nō seq̄t nisi ꝙ nō
ē recōciliās ꝛ placās in amicitiā. Et si
arguas. Igit̄ nō satisfactio. nō seq̄t.qꝛ
suffic̄ d̄o ꝙ aliq̄s uolūtarie soluat pe
nā debitā ad punitōeꝫ peccati ꝯmissi.
lꝫ nō recōcilieť in amicitia.qd̄ pꝫ in ac
tibus hūanis. Si eim alicui offense in
regē coꝛrespondeat p̄cise ſm legeꝫ ab
scisio manus.si isti ēt inuito abscindat̄
manus satis patit̄ ꝛ regi satisfit suffi
cient̄.qꝛ ſm iusticiā non ab eo exigere
vult ulterioꝛem penam ꝛ tamen non
recipit eum in gratiam et in amiciti
am. Mlto igit̄ magis posset sufficē ꝓ
punitōe culpe si aliq̄s debitam sibi in
fligeret penā.lꝫ nō ad gr̄am ul' amiciti
am iudicis offensi. Ex 3° mēbꝛo posset
dici ꝙ talis si ꝓpt̄ nouū peccatū i qd̄
r̄cidiuit dānet̄ anteq̄ totā pniaꝫ ꝯple
uisset puniet̄ in inferno tꝑaliter pena
coꝛrespōdente illi q̄ non fuit hic solu
ta.ꝛ p⁹ aliqd̄ tp̄s non puniet̄ aliq̄ pēa
ꝓ illis peccatis ꝓ q̄bus fuit pnia illa
iposita sicut ꝛ de ueniali.qꝛ moꝛiēs in
pctō ueniali siml' ꝛ moꝛtali nō puniet̄
et̄naliter ꝓ ueniali.ut dicet̄.i. Et eodē
mō i ꝓposito. Ex quo.n. ſm plenā iusti
ciam punitiuā semel est iposita pena
tꝑalis isti de peccato ꝓ q̊ uere penitu
it.nūq̄ isti ꝓ isto pctō debet̄ nisi pēa
tꝑalis.ꝛ illa soluta nl'a alia. Hec Sco
tus. Ad ꝯcoꝛdiā diuꝫ pōt dici ꝙ aut sa
tisfaciendū ē ꝓxio aut deo.p̊ casu in q̊
cūq̄ statu fuerit fcā sufficit. Nō enim

infest ꝓximi cui⁹ meriti fuerit satisfa
ciens. Propt̄ea ꝛ bona fides nō patit̄
ut bis ab eodē idē debitū exigat̄.ff.de
re.iur).bona fides.2° casu dicenduꝫ ꝙ
satisfactio pnialis respectu q̄ntitatis
posita est in arbitrio sacerdotis.ut.s̄.
pnia.2°.§.p̊. Un̄ post aliq̄lē pniam sine
q̄ regularit̄ oīo fieri non pōt ut.s̄.§.9.
cū additōe .a uolūtate ꝯfessoꝛis d̄pen
det vtꝝ satisfactio ex̄ caritateꝫ fcā de
beat iterari uel nō.ꝛ si de eius uolūta
te ꝯstat stam⁹ illi.ꝙ si nō ꝯstat recurri
mus ad ꝯiecturas. Un̄ si iniūcta pnia
nō relinq̄t post se aliquē effectū. sicut
ē orō.nō p̄sumit̄ iposita ad satisfactio
nē pena.ſꝫ ad ipetratōem recōciliatio
nis seu gr̄e remissiue que hēri nō pōt
nisi ꝑ oꝑa fcā in caritate. Jō hmōi pe
nitentia dꝫ tāq̄ inualida q̊ ad hoc ite
rari. Silr̄ vr̄ iteranda qn̄ pctm̄ anullat
effectū iniūcte pnie.sicut ꝛ uisitare lo
ca indulgentie ad q̄ inutilit̄ accedit q̄
ē ex̄ caritatē. Jō illuc accedē uidet̄ ta
liter iniūctū ut non sit inutile ſꝫ ex eo
seq̄tur effectus.nisi ꝯstaret sacerdotē
illud iniūxisse poti⁹ ad penā ꝑegrina
tōis q̄ indulgentie acq̄sitōem. Si xo
iniūcta pnia relinq̄t post se aliquē ef
fectū rerū seu coꝛꝑis diminutm̄. p̄sūi
tur iniuncta ad satisfactōnem pene q̄
pōt ēt ex̄ caritatē fieri.ut dicit Scotus
Jō nō est necesse iterari ſm eundē. et
Tho.nisi pnia hmōi eēt ualde ꝑua re
spectu ꝑsone penitent) et pctōꝝ ab ea
ꝯmissoꝝ. Nā tā ꝑua pnia nō vr̄ iiūcta
ad satisfactōem pene.ſꝫ ad impetratō
nē gr̄e remissiue q̄ ex̄ caritatē haberi
nō pōt. Propt̄ea illā necesse ē iterari.
ſm Ricar. Et sic doctoꝛes ꝯcoꝛdāt. Et
ex his pōt colligi ꝙ ad [uitādū dictas
ambiguitates dꝫ prudēs sacerdos pe
nitēti aliquā iniūgere satisfactōnem
quā statim exequat̄ xisilr̄ in statu ḡ
tie .ꝛ ex inde q̊ ad reliquā satisfactōeꝫ
quā successiue agē debꝫ.ꝛ ei d̄clarare
vtꝝ debeat illā iterare si ex̄ caritateꝫ
egerit. Et lꝫ i aliquo cāu satisfactō ite
rari debeat si ex̄ caritatē fiat p̄tactū ē

tamē hoc ꝛ quodcūq; aliud bonū etiā
ex̄ caritatē factū valet ꝛ utile ē ad mł
ta.de pe.dis.5.falsas.ꝛ nōt Ricar.4°sē.
dis.15. B .Et nō ꝙ nō ē in pctō morta
li q est ꝯtritus.ut.s̄.ꝯtritio.§.plt.Mul
ta q̄ ptinēt ad satisfactiōez.vide.s̄.ele
mosyna.Itē ieiuniū.Item orō.Itē pe
nitentia ꝛc.

Scandalum Quid sit
Rꝫ° scđm
Tho.scđa scđe.q.43. Sicut
Hieronym⁹ dicit sup illud Math.15°
Scis qꝛ pharisei audito ṽbo hoc scan
dalizati sūt.qđ greci scandalū dicunt.
nos offensionē vel iniuriā uel ipactō
nē pedis possum⁹ dicere. Cōtingit.n.
qñq; ꝙ aliqs obex pōit alicui i uia cō
opali cui ipigēs dispōit ad ruinā.ꝛ tał
obex dr̄ scandalū. Et silr̄ i pcessu uie
spūał ꝯtingit aliquē dispōi ad ruinā
spūalē p dcm̄ vel fcm̄ alterius inq̄tuz
.s.aliqs sua admonitōe uel inductōne
aut exēplo trahit alterū ad peccandū
ꝛ hoc ppe dr̄ scandalū. Nihil aūt ƀꝫ p
priam rōnez disponit ad spūalem rui
nam.nisi qđ hēat aliquē defectū recti
tudinis.qꝛ id qđ ē pfecte rectū magis
munit hoiem ꝯ casū q̄ ad ruinā indu
cat.Et iō ꝯuenient dr̄ ꝙ scandalū ē di
ctū uel factū minus rectū pbens alt̄i
occasionē ruine.Et hec diffinitō sumi
tur ex glo.Math.18°. A Eandē diffini
tōem ponit. Nico.de lira. sup ps.49°.
B Scādalū tñ aliqñ sumit large pro
q̊libet īpedimēto.Math.16° Scanda
lum mihi es.

Utrū scandalū sit pctm̄. Rꝫ° ƀꝫ Tho.
vbi.s̄.Duplex est scandalū.s. passiuuz
in eo q scandalizat.ꝛ istud ē semp pec
catū. Nō.n.scandalizat nisi inq̄tū ali
qualit ruit spūali ruina q̄ est peccatū
Aliud ē scandalū actiuū.s.qđ ē in eo q
scandalizat.et hoc ē ēt semp pctm̄.qꝛ
ł op⁹ qđ fac pctm̄ ē uł ēt si ñ ē pctm̄ sal
tez hꝫ peccati siue mali spēm.iō dimit
tendū est ppter pximi caritatez ex q̄
vnusqsq; conat saluti pximi puidere
Et sic q uō dimittit ꝯ caritatē agit. A.
Uñ ꝛ.i.ad.Thessal⁹ vlt.dr̄.Ab om̄i spē
mali abstinete vos.Et facit ex̄ ō vita
ꝛ ho.cle.cū ab omni. B .Sꝫ tñ scāda
lū patientis pōt eē sine pctō agēt. vt
puta cū aliqs scandalizat de his que
aliqs bñ facit.ꝛ que spēm mali ñ hent
A .qꝛ hoc casu nō est scandalū actiuū
sꝫ passiuū.s.qꝛ nō pcedit ex fcō agēt
sꝫ ex passione ꝛ culpa patiētis.de quo
math.15°.circa scādalizatos phariseos
dr̄.Sinite illos qꝛ ceci sūt ꝛc.Et non so
lū a pctō uel a spē pcti abstinendū est
ad remouendū scādalū.sꝫ qñq; ēt a li
citis.vt pꝫ in sequentib⁹. B .Itē scā
dalū agentis pōt eē sine pctō patient
ut cū qs inducit aliū ṽbo uel facto ad
pctm̄.Iste qdem q̄ntū est de se scāda
lizat.sꝫ si alius nō ꝯsentit immunis ē
a peccato.

Utrū scandalū sit spāle pctm̄. Rꝫ° ƀꝫ
Tho.scđa scđe.q.43.Scandaluz passi
uū.s.in eo qui scandalizat non pōt esse
spāle peccatū.qꝛ ex dcō vel fcō alteri⁹
aliquē ruere ꝯtingit ƀm qđcūq; gen⁹
peccati.nec ipsa sūptio occasionis dat
specialē ratōem peccati.Scādaluz ṽo
actiuum.s.in eo q scādalizat pōt sumi
dupliciť.s.p se ꝛ p accidēs.Per accidēs
quidē qñ ē pter intentionem agentis
vtputa quādo aliquis facto suo uel ṽ
bo inordinato nō intendit alteri dare
occasionē ruine.sꝫ solum satisfacē sue
volūtati.ꝛ sic scandalū non ē speciale
peccatū.qꝛ qđ ē p accñs non cōstituit
spēm sꝫ ē circūstantia aggrauans.s.qđ
in publico fit. Per se ṽo ē scandalum
actiuū qñ aliqs iordinato suo dicto uł
facto intēdit aliū trahere ad peccatū
ꝛ sic ex intentione spālis finis sortitur
rōnez specialis peccati. Finis eim dat
spēm imortalibus. A .Idē in sū.li°.3°.
ti.30.q.3.Et.§.pcedēs hēt eo.ti.q.2. B.

Utrū scandalū sit peccatum morta
le. Rꝫ° scđm tho.vbi supra.Scandaluz
passiuum potest esse veniale quasi ha
bens impactionem tantum. puta cuz
aliquis ex inordinato dicto uel facto

alterius commouetur motu peccati uanialis. Quandoq; vero est peccatũ mortale quasi habens cum impactione ruinam. puta cuȝ aliquis ex inordinato dicto uel facto alterius procedit ad peccatum mortale. Scandaluȝ autem actiuum si sit per accidens potest esse quandoq; veniale. puta cuȝ aliqs vel actuȝ peccati venialis committit uel actum qui non est scd̃m se peccatum. sed habet aliquam speciem mali cum aliqua leui idiscretione. Quandoq; vero est peccatum mortale siue quia committit. actum peccati mortalis. siue quia contemnit saluteȝ proximi. ut pro ea conseruanda non pretermittat facere quod sibi libuerit. Si vero sit per se. puta cum intendit iducere alium ad peccandum. si quidem intendit inducere ad peccanduȝ mortaliter. est pctm̃ mortale. et sil'r si intẽdat iducere ad peccãdũ venialr̃ p actum peccati mortalis. Si vero intendat inducere ad peccatum ueniale p actum peccati uenialis est peccatum veniale. A. Idem in sum. eo. titulo. questione. 2. B

Utrum bona spiritualia sint propter scandalum dimittenda. R. secundum Tho. vbi supra. Quedam bona spiritualia sunt de necessitate salutis que pretermitti non possunt sine peccato mortali. Manifestum est autẽ q nullus debet peccare mortaliter ut alterius peccatum impediat. quia glibet plus tenetur sibi q̃ alteri. et ideo ea que sunt de necessitate salutis pretermitti non debent propter scãdaluȝ vitandum. In aliis autem spiritualibus bonis que non sunt d̃ necessitate salutis. videtur distinguendum. quia scandalum quod ex eis aliquando oritur. quandoq; ex malicia procedit. cuȝ scilicȝ aliqui uolunt huiusmodi bona spiritualia impedire scandalum concitando. Et hoc est scandalum pharíseorum qui de doctrina xp̃i scandalisabantur. quod esse contemnendum christus docet. mathei. 15. Quando vero scandalum procedit ex infirmitate vel ignorantia. et huiusmodi scandalum est pusillorum. propter quod spiritualia opera sunt occultanda uel interdum etiam differenda vbi periculum non imminet quousq; reddita ratione huiusmodi scandalum cesset. Si autem post redditam rationem duraȝ iam videtur q qui inde scandaluȝ sumit non ex ignorantia. sed potius ex malicia procedat. et sic propter ipsuȝ non sunt spiritualia bona dimittenda A. Con. Pe. vt in summa eodem. ti. questõe. 5. B.

Utrum punitio peccatorum sit propter scandalum dimittenda. R. scd̃m Tho. scunda secunde qõne. 43. Penarum inflictio intantum habet rationẽ iusticie inq̃tum per eas peccata cohibentur. Si autem per inflictionem penarum manifestum sit plura et maiora peccata sequi. tunc penarum inflictio non continebitur sub iusticia. Et in hoc casu a peccatorũ punitione cessandum est. vt dicit Aug'. A. Hoc dictum habetur dis. 50. vt constituere tur. B.

Utrũ a sacra doctrina ppter scãdalũ cessandũ sit. R. sȝ Tho. vbi. s. Circa doctrinã duo ɔsideranda sunt. s. veritas que docetur. et ipse actus docendi q̊rum p̃muȝ est de necessitate salutis ut. s. ɔ̃riuȝ v̈itati nõ doceat. sed veritateȝ s̃m ɔgruentiã tp̃is et p̃sonaꝝ ppo nat ille cui incũbit docendi officiuȝ. Et iõ ppter nulluȝ scandaluȝ quod sequi videatur debet homo p̃termissa veritate falsitatẽ dicẽ. A. Facit. 22. q. 2 neqs cũ duob'. c. se. et ex̃ d̃ vsuris sup eo. B. Sȝ ipe actus docendi int̃ elemosynas spũales ɔputat̃. d̃ quib' in se. §. df A. s utꝝ ppter scandalũ sint dimittẽde. A doctrina ãt qs ẽt si hẽat ex officio excusat̃ qñ ppter indispositõnem audiẽtiũ inutilis eẽt. Dicit. n. Eccl. 32. ubi ñ ẽ audit' nõ effũdas s̃monẽ. Ad h° ẽt. xi. q. 3. qñ. et nõt in dcã. q5. B.

Utrū ipletio ꝯsilioꝝ.largitō elẏnaꝝ
⁊ hmōi opa misericordie sint ꝑ̄ſmittē
da ꝓpt̄ scandaluȝ.℞° ſm Tho.ubi.s̄.
Qñ talia nō sūt de necessitate salutis
lȝ ꝓpter scandalū nō sint simplicit̄ di
mittenda sunt tñ interdū occultanda
⁊ differenda ꝓpter scandalū pusilloꝝ
q̊usqȝ reddita ratōne scādalū cesset.A
Nō tñ dȝ qs facilis esse ad credenduȝ
ꝙ alii scādalizent̄ de bono ope.nec fa
cile ꝓp ter metū scādali dȝ a bono ces
sare.cū debeat ꝑ̄sumē de aliis potius
ꝙ sint boni q̄ȝ mali.Durāte tñ ꝯscia'ꝙ
alii scandalizēt̄ ex illo bono ñ dȝ facē
ꝯ̄ ꝯsciam ſm glo.Ray.⁊ in dcā.q.5. B.
Qñ āt consilioꝝ obseruatio ⁊ impletō
operū misericordie sūt de necessitate
salutis.ut patet in his q iā uouerīt ꝯsi
lia.⁊ in his qbus ex debito iminet de
fectibus alioꝝ subuenire.uel in tpali
bus.puta pascendo esurientē.uł in spi
ritualib᷒.puta docendo ignorātē.⁊ h°
siue fiant hmōi debita ꝓpter iniūctū
officiū ut pȝ in ꝑ̄latis.siue ꝓpt̄ neces
sitatē indigentis.tūc eadem rō est de
hmōi sicut ꝺ aliis q̄ sūt de necessitate
salutis.de qbus.s̄.dcm̄ est.§.5.A.Jdeȝ
in.dcā.q.5.B.

Utrū correctio fraťna sit ꝓpter scā
dalū dimittenda.℞° ſm.Tho.scda se
cūde.q.43.Correctio fraterna ordina
tur ad emēdatōem fr̄is.⁊ iō in tm̄ ꝯpu
tanda ē int̄ spūalia bōa inq̄ȝtū hec cō
seq pōt qꝺ nō ꝯtingit si ex correctiōe
frater scādalizetur.⁊ iō si ꝓpter scāda
lū correctio dimittat̄ nō dimittit̄ spū
ale bonū.A.De hoc latius.s̄.correctio
2.°p totum.B.

Utrū pctm̄ ueniale sit ꝯmittendum
ꝓpter uitandū scandalū.℞° ſȝ Tho.
ubi.s̄.Pctm̄ ueniale ꝓpter uitanduȝ
scandalū nūq̄ȝ est faciendū.Si.n.faci
endū est iam nō esset pctm̄.Nā ⁊ con
tingit aliqd ꝓpter aliquā circūstātiā
nō esse pctm̄.qꝺ illa circūstātia subla
ta essȝ pctm̄ ueniale.sicut ỽbū ociosū
ē peccatū ueīale qñ absqȝ utilitate dr̄
Si āt ex cā rōnabili ꝓferat̄.nō ē ocio

sū neqȝ peccatū simpliciter.A.Dic cla
rius ꝙ nullū peccatū ēt ueniale faciē
dū est ꝓpter uitandū scandaluȝ.Sed
bñ ꝯtingit interdū ꝙ aliquid qꝺ esset
de se peccatū si fiat ꝓpter uitandū scā
dalū.nullū ē peccatū.ut ē in exemplo
ꝓ posito ⁊ pȝ ꝑ eūdū Tho.cui cō.Pe
⁊ Ray.ut in dcā.q.5.B.

Utrū tpalia sint ꝓpter scandalū di
mittenda.℞° ſm Tho.ubi.s̄.Distiguē
dū ē.quia si tpalia sint nobis ad conſ
uandū cōmissa sicut bona ecclesie cō
mittunt̄ ꝑ̄latis.⁊ bōa cōia rei publice
ꝯmittunt̄ rectorib᷒.taliū ꝯseruatio si
cut ⁊ depositoꝝ iminet his qb᷒ ꝯmis
sa sūt ex necessitate.⁊ iō ñ sunt ꝓpter
scādalū dimittenda.sicut nec alia q̄ sīt
ꝺ necessitate salutis.Uñ ⁊ btūs Tho.
cantuariensis repetiit res ecclesie cuȝ
scandalo regis.Si ỽo tpalia sūt talia
q̊ꝝ nos sum᷒ dñi dimittē ea tribuēdo
si penes nos hēamus.uel nō repeten
do si apud alios sint.ꝓpter scandalū
qñq̄ȝ debemus.qñq̄ȝ nō.Si.n.ex h° scā
dalū oriat̄ ꝓpter ignorantiā uel ꝓpt̄
infirmitatē alioꝝ.qꝺ diximus eē scan
dalū pusilloꝝ.tunc uel totalit̄ dimittē
da sūt tpalia.uł alit̄ scandalū sedādū
.s.ꝑ aliquā admonitōeȝ.A.Uñ Aug᷒.
li° de ſmone dñi i mōte dicit.Danduȝ
est qꝺ nec altari nec tibi noceat q̄ȝtuȝ
ab hoie credi pōt.⁊ cū negaueris quod
petit indicanda est ei iusticia.⁊ meli᷒
ei aliqd dabis cū iniuste petenteȝ cor
rexeris.ut i sū.eo.ti.q.6.ubi hec omnia
notant̄.B.Si ỽo scādalū oriatur ex
malicia qꝺ ē scandalū phariseoꝝ.tūc
ꝓpter eos q sic scandalū ꝯcitant non
sunt tpalia dimittēda.qꝛ hoc ēt noce
ret bono cōi eo ꝙ daret̄ malis occasio
rapiendi.⁊ noceret ipsis rapientib᷒.qꝛ
retinendo aliena i peccato remanerēt
A.hoc ỽm nisi in aliq̊ casu spāli cari
tas aliud suaderet.s.ꝓpter bonū pacꝭ
ut potest colligi ex dcis s̄.bellū.ꝑ̊.§.x°
nisi extrema necessitas imineret.Uñ
ut ⁊ notat̄ in dcā.q.6.glo.Ray.dicit.Si
status me᷒ uel familie mee ñ ē in tuto

si careā re mea: puta qꝛ paup sū ꝛ idi
geo. ꝛ ero in piculo incidendi in ipatiē
tiā aut murmuratōez ꝯ deū. n̄ teneoꝛ
rē meā dare. aut a repetitōe cessar̄. cū
debeā pl' me dilīgē ꝛ meos q̄ extneuz
ppt̄ ho.n. excusat̄ q idigēs ab alio ac
cipit ad vsurū. Si āt i tuto sit stat' me
us ꝛ familie mee credo q̄ debeā dare
rē petitā ꝓ bi' scādalū vitādū: si cre
do eū re illa bn̄ vsurū. al'nō. qꝛ eēt dar̄
gladiū in manu furiosi. B.

Utꝝ cibus sit dimittend' ppt̄ scan
dalū. R° ſm Tho. ubi. s. Cib' nō ē tota
lit̄ dimittend' ꝓ scandalū. qꝛ sumē ci
bū ē de nccitate salutꝭ. sꝫ talis cib' bn̄
ē ppt̄ scandalū dimittend' ſm illō. i.
Corꝭ. 8° Nō manducabo carnē in etnū
ne frēz meū scandalizem. A. Facit ad
p̄dcā qō dcm̄ est in. §. p̄cedenti. in addi
tione. B.

Utꝝ debeam' pptē scandalū vita
re iudiciū. R° ſꝫ Tho. scđa scđe. q. 43.
Sic dr̄ Math. 5° voleti tecū i iudicio
ꝯtendē ꝛ tunicā tuā tollere. dimitte ei
ꝛ palliū. Qō ut dicit Aug'. itelligēdū
ē ſꝫ ꝑpatōez ai. ut. s. hō sit ꝑatus ꝑus
pati iniuriā uel fraudē. q̄ iudiciū sub
ire: si hoc expediat. qn̄q̄ tn̄ n̄ expedit
ut in. §. xi° dictū est. Et silr̄ intelligēdū
illud apl̄i. i. Corꝭ. 6° Iā qdez oio delictū
ē in vob q̄ iudicia hētis in uos. Quar̄
nō magis iniuriā accipitꝭ. Quare non
magis fraudē patimini.

Utꝝ ppter scādalū dimittēda sint
ista tꝑalia bona q̄ sūt debita ꝓ spūa
libus. R° ſm Tho. vbi. s. Distinguēdū
ē. qa aut tl'e scādalū ꝓcedit ex ignorā
tia siue īfirmitate alioꝝ. aut ex mali
cia. Et si qdē ex ignorātia. tūc pn̄t n̄ ac
cipi ul' differri. ut. s. §. x° dcm̄ ē. q icipit
Utꝝ tꝑalia. Un̄ apl's seminās spūalia
tꝑalia stipendia nō accepit. ne offēdi
culū daret euāgelio xp̄i. ut. pꝫ. i. Corꝭ.
9° Uitabat. n. scandaluz qō ꝓcedebat
ex ignorātia gentiliū q hoc nō ꝯsueue
rāt. Et iō ad tp̄s abstinēduz erat ut p̄'
īstruerent̄ h° eē debitū. Et ex silr̄ cā ec
clesia abstinet a decimis exigēdis in

t̄ris i qb' nō ē ꝯsuetū d̄cimas solui. Si
ꝟo scandalū ꝓcedat ex malicia. agen
dū ē vt in dcō. §. x°. s. dr̄.

Pone q̄ aliqs hꝫ bonā ꝯsciāz apō
deū. multi tn̄ d̄ eo scandalizant̄ hōies
vtꝝ sufficiat. R° ſm Ray. Possꝫ vide
ri q̄ sic. 2. Corꝭ. p̄. Gl'ia nr̄a hec est testi
moniū ꝯscie nr̄e. Itē. xi. q. 3. sēti. Dicas
tn̄ q̄ q̄tuz in se ē qlibet dꝫ niti satisfa
cere aliis intentōem suā oñdēdo. ꝛ cāz
ꝛ spēm mali remouēdo. Nob. n. neces
saria est vita nr̄a. aliis fama. xi. q. 3. nō
sūt. Si āt ipsi nolūt recipe satisfactōz
parati sēp rep̄hendē ꝛ n̄ imitari. dolē
debēt q̄ illi peccāt. ꝛ sufficit. xi. q. 3. in
ter ꝟba. A. Et ibi pꝫ q̄ ꝓ nobis d̄ ta
libus debem' gaudē. Dicit̄. n. ibi ibi q̄
si i ꝯscia nr̄a nō inueniat̄ malū qō de
nob hōies loquūt̄. i magnā debem' le
ticiā ꝓsilir̄. Et idē qō h̄ nōt̄ i sū. e. ti. q.
7. B. Et hoc idē hēs. s. fama. §. p̄.

Scientia

Scientia est studiū cleri
corum. Qō clēi
cus debꝫ hr̄e sciam sacre scri
pture ꝛ aliaꝝ lr̄aꝝ ꝛ negocioꝝ. ut. s. or
dinādus. §. 4. Et sacrā qdē scripturaz
debēt scire clerici ad subditoꝝ aīas
informādas. 36. dis. c. 2° §. ecce. ꝛ. c. si qs
vult. Seculares ꝟo scias debēt scir̄ ad
eruditōez ut possint discernē verū a
fallo ꝛ ꝑ eas hēre adituz ad sciam pie
tatis. nō āt ad uoluptatē ꝛ delectatōez
37. dis. §. cū ergo. Propt̄ hoc statutuz
est ut in certis ecclesiis hēatur doctor
ꝛ theologie ꝛ artiū liberalium. vt sup̄
magister p̄. §. p̄. Et intelligas de artib'
libēalib'. s. grāmatica p̄ncipalr̄. ꝛ etiā
dialetica. ꝛ rhetorica. qꝛ ille spālit̄ eru
diūt hōies ad sciam pietaris. Sec' de
arismetrica. musica. ꝛ arstologia. qa
ille lꝫ in se contineant ꝟitatem nō tn̄
ducūt ad pietatē. dis. 37. si qs. A. Ibi
nihil dr̄ de rhetorica. B. Et tam̄ scias
nūc dcās qn ēt poeticas pn̄t aliq qn̄q̄
nō solū licite sꝫ ēt meritorie studē. vt
. s. errores gentiliū legendo detestent̄
ꝛ vtilia q̄ in eis inueniunt̄ ad adiuto
riuz sacre eruditōnis ꝯuertant. 37. dis.

turbat.z.c.si quid veri. Naz z si qs ad
uersus mathematicos velit scribē im
perit⁹ matheseos.risui patebit.37.dis.
q de mēsa. Paulus q̄z appl'us aliq̄ phi
losophoꝝ z poetaꝝ suis scriptis ididit
ut i dcō.c.turbat.Vn̄.i.Cor).15.° Menā
dri phi sniam ponit dicēs. Corrūpunt
bonos mores colloq̄a mala. Et ad Ti
tum p̄ Epiminedis poete ꝟsiculū idu
cit.Cretēses sēp mēdaces.male bestie
vētris pigri.Et ꝯ atheniēses disputās
Aratri poete testimonio vtit̄ dicēs de
deo.Ipsi⁹.n.z gen⁹sum⁹. Act).17. Hie
ronym⁹ēt ꝟsus ē ꝟsib⁹ virgilii.de ꝯse.
dis.5.nūq̄z.z auctōitate Galieni z Ipo
cratis. de ꝯse.dis.5.ne tales. Itē Aug⁹.
ꝟsib⁹ Lucani.26.q.5.nec mirū.circa pn
cipiū. A . Hec vera nisi ex studio ha
rū sciaꝝ p̄termittant̄ vtiliora.qz non
mediocrit̄ errat q minus bonuz p̄fert
maiori bono.Et idē qd̄ h nōt̄ in sū.li.°
3.°ti.5.q.i.fm Ray.z Ul. B .Debz etiā
clericus siue p̄latus hr̄e sciaz negocio
rū tp̄aliū.ut h.i.§.4.°

Utrum clerici possint audire leges
aut physicā. R̄.° Psūt verūtn̄ nō cā cu
piditatis vel voluptatis.ar.37.dis.c.p̊
z.c.legim⁹.p̊.z 2.°z.c.10.nisi sint de illis.
de quibus dcm̄ ē.s̄.excōicatio p̊.§.2.°ꝟ.
6.°z.§.3.°ꝟ.14.° A .Idē in dcā.q.i. B

Quantā sciam dz hr̄e psona ecclesi
astica. R̄.° Quilibet p̄lat⁹ dz hr̄e sciaz
lr̄ature.z si nō eminentē saltē ꝯpeten
tē.Alit̄ pt̄ r̄moueri.ex̄ ꝯ eta.z q̄li.q̄uis
z ex̄ ꝯ renūc..nisi.ex̄ ꝯ elec.cū nob oliz
Scia āt ꝯperēs vocat̄ q̄ nc̄cia ē ad ex
ecutōem cuiuscūq̄z ordinis.sicut sacer
dos inq̄ztū deputat⁹ ē ad celebrandu
diuinū officiū tenet̄ scire tm̄ ꝯ grāma
tica q̄ sciat ꝟba ꝯgrue p̄ferre z accen
tuare.z qd̄ itelligat saltē ad lr̄am ea q̄
legit.inq̄ztū ꝟo ē mister sacroꝝ tenet̄
scire q̄ sit debita mā cuiuslibz sacri.et
modū rite dispēsandi ea. Inq̄ztū ꝟo ē
doctō tenet̄ scir̄ saltē rudimīta z articu
los fidei p dilectōez opant). A .i.fidē
et opa fidei.qz fides si n̄ hz opa mōtua
ē in semetipsa. Iac).2.° et sic tenet̄ scire

ptinētia ad salutē.s.q̄ dz agē.a qb⁹ꝯbe
mus cauē.z qūo a pctis debem⁹ resur
gē. B .Inq̄ztū ꝟo ē iudex ꝯscie tenet̄
scire distinguē int̄ leprā z nō leprā.pec
catoꝝ.Con.Tho.in 4.°dis.24.addēs q̄
ad epos ptinet scire ēt ea q̄ difficulta
tē in lege dei faciūt uel facē pn̄t. A .
Idem nōt̄ in sū.eo.ti.°q.2.fm Ul.Ray.
Pe.Al.z Tho.vbi ēt pōt colligi q̄ id
qd̄ dr̄ de sacerdote hz locuz ēt in aliis
clericis vt debeāt scire ptinētia ad of
ficiū suū.z sic saltē scire grāmaticā et
cetera.ut dcm̄ ē inq̄ztū ad eos ptinet fz
grad⁹eoꝝ.De scia āt cōfessoris dcm̄ est
s̄.ꝯfessor 2.°§.3.°in additōe, Sz z secula
res tenent̄ scire ad eoꝝ salutē ptinen
tia z hr̄e ꝯpetentē noticiā mystēioꝝ sa
lutis z articuloꝝ fidei.z sacroꝝ ecclesie
ut.s̄.fides.z eoꝝ q̄ eis ānectūt̄.s.opū fi
dei.vt dcm̄ ē.s̄.videlz q̄ agē debēt ad
q̄ ptiet noticia p̄ceptoꝝ cōiuz. A qbus
debēt cauē ad q̄ ptiet noticia pctōruz
saltē gnāliū.z qūo debeāt a pctis r̄sur
gē.ad q̄ ptinet noticia debite pnie z cō
fessionis. Si ꝟo neglexerit qs hec sci
re fz ꝯmoditatē z ꝯditōem suā. hz ꝯ se
illud.i.Cor).14.° Si qs ignorat ignora
bit̄.Et ad hoc faciat qd̄ nōt Alexāder
de ales sup 2.°sen.dis.39.q.20.q̄ incipit
Octauo q̄ritur. B .

Utꝝ p̄lat⁹ debeat hr̄e sciaz tp̄aliuz
rerū. R̄.° Sic.nā debēt p̄lati subdit) n̄
soluz spūalia :sed ēt carnalia subsidia
ministrare.exēplo xp̄i q turbas sequē
tes nō solū ꝟbo sz ēt ꝟtute sanabat.et
corporalib⁹alimētis reficiebat. Et vt
hec plene p̄ficē possint oz eos hr̄e soler
tiā secularū negocioꝝ.ut eoꝝ cautela
z ecclesie seruēt̄ idēnes. z cuiq̄z neces
saria p̄ suo mō submistrent̄. dis.39.p
totū.Et nō q̄ lz qs pp hoꝝ simplicita
tē repellat̄ ab obtinēdo bn̄ficio: nō tn̄
ꝯicit̄ ab obtēto:sz dat̄ ei coadiutor.7.
q.i.qz frat̄.ex̄ de elec.cū in cūct). Sec⁹
āt in lr̄atura.qz si non hēat saltē cōpe
tentē pōt remoueri .ut i p̄ce.§.dr̄. A .
Idē i dcā.q.2.fz Ul.Hosti.z Ray. B .
Utꝝ magi) expediat isistē scie theo

logie: uel intendē saluti aīaruꝫ. Rᵉ ſm
Tho. in q̄libet. Hec duo adinuicē ꝯpa
ri pn̄t dupl'r. s. absolute ⁊ ī aliq̊ cāu. Est
ergo ꝯsiderandū ꝙ i aliq̊ artificio me
lioꝛ ē q̄ disponit de artificio. ⁊ dr̄ archi
tectoꝛ q̄ꝫ aliq̄s manualis q̄ ope exeq̄t
ſm ꝙ ei ab illo disponit. Vn̄ i edificiis
ꝯstruēdis maioꝛi mercede ꝯducit q̄ d̄
edificio disponit q̄ꝫuis nihil manibus
opet q̄ꝫ manuales artifices q̄ dolāt li
gna ⁊ incidūt lapides. In edificio aūt
spūali sunt q̄si manuales opaṙii q̄ ꝑti
clarit̄ īsistūt cure aīaꝝ. puta sacra mi
strando uel aliud hiꝰ ꝑticularit̄ agen
ſꝫ q̄si ꝑncipales artifices sūt epi q̄ im
perāt ⁊ disponūt q̄lit̄ p̄dci offīn suum
exeq̄ debeāt. ꝓꝑ qḋ epi. i. supintenden
tes dicūt. Silr̄ ⁊ theologie doctoꝛes sꝫ
q̄si ꝑncipales artifices q̄ iq̄uirūt ⁊ do
cēt q̄lit̄ alii debeāt ꝓcurare curaꝫ. Si
plicit̄ igit̄ meliꝰ ē docē. sacrā scripturā
⁊ magꝭ meritoꝛiū: si bona itētōe agat̄
q̄ꝫ ipendē ꝑticularē curā saluti hꝰ ⁊ illi
us. Vn̄ ⁊ apl's de se dicit. i. Corꝭ. 3º Non
misit me xp̄s baptizare ſꝫ euāgelizare
q̄ꝫuis baptizare sit opꝰ maxie ꝯfēns sa
luti aīaꝝ. Et. 2. Thimot. 2º dicit hec. A.
. s. v̄ba. ut ibi pꝫ doctrine apl'ice. B. cō
mēda fidelibus q̄ idonei erunt ⁊ alios
docē. Ipa. n. rō demōstrat ꝙ meliꝰ est
erudire de ꝑtinētibus ad salutē eos q̄
in se ⁊ i aliis ꝓficē pn̄t q̄ꝫ simplices q̄
in se tm̄ pn̄t ꝓficē. In aliq̊ tn̄ casu necci
tate īminēte debēt ēt epi ⁊ doctoꝛes i
termisso ꝓp̄o offō ꝑticl'arit̄ itēdē cure
aīaꝝ. A. Idē i sū. e. ti. q. 4. B. De mā
scie. s. discē. ⁊. s. mgr̄. p̄ ⁊ 2º. ⁊. i. studium.

Cisma ſm Hosti. Goff. ⁊
Ray. ē ab vnitate
seu ab vniuersitate fidei illi
citꝰ discessus. Et dr̄ a scissura q̄ ꝑ i psuꝫ
fit. 24. q. i. scisma. A. Quo āt ad gnālē
acceptōeꝫ. scisma ē dissentio eoꝝ inter
q̊s vnitas eē dꝫ ſm eosdeꝫ. ut in sum.
con. liº p̄. ti. 6. q. i. B.

Que ē dr̄ia inter scisma ⁊ hēsiꝫ. Rº
ſm Ray. Hēsis in ꝑncipio sui hꝫ puer
sū dei dogma. qḋ nō hꝫ scisma. ſꝫ i fine
ꝯfingit aliquā hēsim ut recte videat̄
ab ecclesia recessisse. 24. q. 3. int̄ hēsim
Posset igit̄ dici ꝙ talis ē dr̄ia qual'r est
int̄ dispositōꝫ ⁊ hītū. A. i. int̄ cāꝫ ⁊ cau
satū. dcō. c. int̄ hēsim. Vel tal'r est dr̄ia q̄
l'is est inter genus ⁊ spēm. qꝛ ois here
ticus est scismaticꝰ ⁊ nō eꝯ. ut h in fi. ⁊
in sū. con. eo. ti. q. 2. vbi hec notāt. B.
Primo. n. dr̄ scisma. ſꝫ cū ꝑtinacit̄ ihe
sit sue secte asserēs non eē obediendū
Romane eccl'ie. ē hēsis. qꝛ peccat i illo
articulo. scāꝫ eccl'iaꝫ catholicā. Ois. n.
hēticus ē scismaticꝰ. ſꝫ nō eꝯ. Idē gof.

Vtꝝ scismaticus vl' hēticꝰ hēat ali
quā ꝑtātē spūalē. Rº ſm Tho scda se
cūde. q. 39. Duplex ē ꝑtās spūalis. Vna
q̄dē sacr̄alis. alia iurisdictōnal'. Sacra
lis q̄dē ꝑtās ē q̄ ꝑ aliquā ꝯsecrōeꝫ con
fert. ⁊ talis ſm suā essentiā remanet i
hoie q̄ꝫdiu viuit siue i scisma siue i hē
siꝫ labat̄. qḋ pꝫ ex hº ꝙ rediēs ad eccle
siā n̄ iterū ꝯsect̄. ſꝫ tn̄ tales vsuꝫ ꝑtātꝭ
amittūt. ita ꝙ nō lꝫ eis sua ꝑtāte vti.
Si tn̄ vsi fuerit. effcm̄ hn̄t in sacr̄alibꝰ
qꝛ i hiſ hō nō opat̄ nisi sicut instr̄m d̄i
Vn̄ effcūs sacr̄ales nō excludūt ꝓpter
culpā quācūq̄ꝫ ꝯfēntꝭ sacr̄m. Potestas
āt iurisdictōnal' est q̄ ex simplici iniūc
tōe hōis ꝯfert. ⁊ iō non imobilit̄ adhēt
⁊ in scismaticis ⁊ hēticis n̄ manet Vn̄
nec pn̄t absoluere nec excōicare. aut i
dulgentias facē. aut aliud huiusmodi
⁊ si fecerint nihil est factū. 7. q. i. noua
cianꝰ. A. Idem i sum. eo. ti. q. 3. B.

Qualit̄ scismatici puniūt. Rº ſm
Ray. A deo q̄dē legūt̄ multiplicit̄ pu
niri. ut dathā ⁊ Abirō q̄ Hyatu t̄re ab
soꝛpti sūt. Nūeri. 16. Itē. x. tribus q̄ Hie
roboā adheserūt date sūt i dispositōeꝫ
3º regꝭ. 12. ⁊ 13º A. ꝯiūctꝭ seq̄ntibꝰ. B. ⁊ a
liis mltꝭ exēplis. Ab hoie q̄ꝫ siue a iu
dice puniūt̄ ꝑ excōicatōeꝫ ul' d̄positō
nē. 23. dis. in noie dn̄i. ex̄ e. c. 2. Itē puni
unt̄ pecunialit̄. ar. 23. q. 7. ꝙ āt. Item si
necesse ē manu ēt militari siue arma
ta. 17. dis. nec licuit. xi. q. i. petimꝰ. Et de
his penis ēt tāgit Tho. scda scde. q. 39
A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 4. B.

Qꝺ sit graui⁹ pctm̄.scisma uel hē sis. ℞ᵒ ſm Tho.scꝺa scꝺe.q.39º. Hēsis simpliciṫ est ğuius peccatū.qꝛ ē pctm̄ ꝯ ipsū deū ſm ꝙ in se est pꝛima ꝟitas cui fides initiṫ. Scisma āt ē ꝯ eccl'iasticā vnitatē q̄ ē min⁹ q̄ꝫ ipe de⁹. Ex aliq̄ tn̄ circūstātia ꝯtigē posset ꝙ aliqs scismaticus ğui⁹ peccaret q̄ꝫ infidelis aliqs.ꝛ hoc ꝓꝑ maioꝛē ꝯtēptū.uel ꝓpter mai⁹ ꝑiculū qꝺ iducit.uł ꝓꝑ aliqꝺ bi⁹ A .Jdē in sū.eo.ti.q.5. B.

Qualiṫ redeūtes a scismate sūt recipiēdi. ℞ᵒ. Scismatic⁹ volēs rediṙ ꝺꝫ abiurare scisma ꝛ satisfacē ad mandatū eccl'ie.ꝛ ꝺꝫ recipi cū man⁹ ipositōe A :id ē eccl'iastica ptāte ꝑ quā ꝺꝫ a peccato scismat| ꝛ penis ex eo sequētibus absolui.ut pōt colligi ex iurib⁹ all'atis B .ut accipiant spūm scm̄ q ex̄ ecclesiā n̄ ē nec dari p̄t.24.q.i.dicim⁹.ꝛ.c.pudenda.ꝛ.c.scisma. Et si qs recōciliatus dicat secū circa oꝛdies dispensatū: ꝓbare ꝺꝫ ab eo q p̄t dispēsaṙ. ut ex̄ eo.c. fi. A .Jdē i sū.e.ti.q.6.ſꝫ Ray.ꝛ gof. B.

Quis pōt dispensare cū oꝛdiat| ab hētico scismatico uel excōicato. ℞ᵒ ſꝫ Host. Si scientṫ a tali oꝛdinē ṙceperūt tūc sol⁹ papa dispensat. Si ꝟo ex ignorātia nō tn̄ supina.tūc ꝑ discretuꝫ p̄latū cū tl'ib⁹ potēit dispēsari ex̄ de oꝛꝺ. ab ep̄o q re.c.p̄.ꝛ 2º. Sꝫ i ep̄atu sol⁹ papa dispensat ex̄ de elec.qꝛ diligētia. Et ꝺ sic oꝛdinat| hēs sup̄ oꝛdiat⁹ p̄.§.pl't.ꝛ fi. A .Jdē qꝺ i hᵒ.§. nōṫ i sū.e.ti.q.7. B. Alienatōes fcē a scismatic| n̄ ualēt ut.s̄.alienatō.§.pl't. ꝛ q initiṫ eis ē excōicat⁹.ut .s̄.excōicatō.p̄.§.2º.in fi.

Ecretoꝛuz

reuelatio vide sup̄ reuelatō.ꝛ.ī.testis.3º.§.xiº.

Editio

Utꝝ sit moꝛtale pctm̄. ℞ᵒ. scꝺm Tho.scꝺa scꝺe.q.42. Seditō ꝓpꝛie opponiṫ vnitati multitudis.s. ppl'i ciuitatis.uel regni. ꝛ sic oppōitur iusticie ꝛ cōi bono. A .qꝛ scꝺm Aug⁹. in liº. ꝺ ciuitate dei.ppl'm deṫmiant sapientes non esse cetū multitudis ſꝫ cetū iuris ꝯsensu.et utilitatis cōis sociatū.ut in sū.liº 3º.ti.34.q.228.vbi hec notanṫ. B .Et iō ex suo gnē ē pctm̄ moꝛtale ꝛ tāto ğuius q̄ to bonū cōe qꝺ impugnaṫ ꝑ seditōem ē mai⁹ q̄ꝫ bonū p̄uatū quod impugnaṫ ꝑ rixā. Pctm̄ āt seditōis p̄ ꝛ pꝛincipaliṫ ꝑtinet ad eos q seditōem ꝓcurant.2º autem ad eos qui illos sequuntur ꝑturbantes bonū cōe. Jlli ꝟo qui bonuꝫ cōe defendunt eis resistentes.non sūt diceudi seditiosi.sicut nec illi q se defendunt dicūtur rixosi.

Ententia

Qn̄ꝙ dicit sentētia lata a iure.qn̄ꝙ a iudice. A iuṙ qn̄ est de hoc fcm̄ statutū ab eo q condere pōt.de quib⁹ hēs sup̄ lex.§.2º. Sētentia vero a iudice ē.qn̄ aliqs iudex iudicat inter ꝑtes.uel qn̄ excōicat. vt ꝓpter ꝯtumaciā ꝛ huiusmodi. Sil'r ēt dṙ a iudice fieri.qn̄ nō ꝑ modū ꝯstitutōis ſꝫ in odiū alicuius mali iaꝫ cōmissi ferṫ excōicatio siue gnālis siue spāl'. Et sil'r dico ēt si fiat in odiū ꝯmittētiū in futuro.dū tn̄ non intendat facē perpetuā constitutōeꝫ. A .uel ꝑticulareꝫ Nam si intendat facere sententiā respectu ꝑticulariū ꝑsonaꝝ.aut ēt gnālē sed non ꝑpetuam.dṙ esse iudicis ſm glo. Ray.ꝛ in sū.liº 3º.ti.33.q.86.vbi hec notanṫ. Et p̄dictis con. Albꝛicus. Sed vṙ ꝙ snia tunc dicaṫ iudicis qn̄ seruatur ꝓcessus ꝛ oꝛdo iudiciari⁹. ꝛ nō aliter.al' sententia eēt iniusta ꝛ iudex puniend⁹.ex̄ de sen.exco.sacro.ꝛ eo.ti.cū medicialis.liº 6º. B .

Que est snia interlocutoꝛia. ℞ᵒ ſm Ray. Est illa q̄ non sup ꝑncipali sed sup aliis qōnibus ꝓferṫ.s.iter p̄ncipiū cause ꝛ finē.ꝛ est de aliquo teste repellendo uel recipiendo.de dilatōne danda uel non. Uel pōt dici iterlocutoꝛia. qꝛ inter ꝑtes loquēdo ꝓferṫ sine scriꝑture solennitate.ex̄ eo.et si.li⁹ 6º. Bn̄ tn̄ debet redigi in scriptis.ſꝫ nō ē ꝓpṫ hoc necesse ꝙ de scriptio reciteṫ. A .i. in scriptis ꝓferatur.ut in sū.e.ti.q.27.

vbi hec notant℟ ƀʒ Ray.ꝛ glo.ei⁹. B.
ex̃ eo.qm̃. A.h°c.hẽt in ti.ō ꝓba. B.
Que ē ſnia diffinitia. R̃.ƀm Ray.
Diffinitia ſnia ē qñ principal℟ queſtio
diffinit.ff.ō re iudi.l.i.Et dʒ ꝓferri ab
ip̃o iudice ꝛ nō ab alio.alit ñ valʒ:niſi
iudex ſit ep̃s q pōt ꝑ aliũ recitare ad i
ſtar illuſtriũ.C.de ſen.ex peri.r̃ci.l.2.ꝛ
i autē.ut ab illuſtri.ꝛ q ſup eã digni ſ℟
§.ſancim⁹ igi℟ coll.5.ex̃.eo.ꝛ ſi li°6°.A.
Iſtud c.ꝛ ſi.bñ facit.alia ꝟo iura alle
gata.s̃.parũ faciũt. B.
Utꝝ ſnia diffinitia ſine ſcripto va
leat in aliq̊ caſu.R̃° Sũt caſus in qb⁹
valet ƀʒ Jo.an.videlʒ qñ breues ſunt
cauſe.ꝛ maxie viliũ ꝑſonaꝝ.ꝛ pōt dici
breuis duoꝝ aureoꝝ.ff.de dolo.l.adeſt
ꝛ.l.p̃ce.in fi. A.Iſte leges nō viden℟
ibi hẽri.Et de iſtis cauſis breuib⁹ vili
um ꝑſonaꝝ dr̃ in autē.niſi.de qua.ĩ.Et
ƀm Ray.ꝛ in ſũ.eo.ti.q.28.cauſe modi
ce ſiue breues dicũ℟ trecētoꝝ aureoꝝ
uel qngentoꝝ ſolidoꝝ.Sʒ meli⁹ vr̃ qȏ
ſeqtur.ſ.vt attendi℟ cõſuetudo.q̃ ſi nō
appet relinq̃℟ iudicis arbitrio.ꝑ iura
ĩ.allegata. B.Inſpiciat ãt q̈litas ꝑ
ſonaꝝ.ꝛ relinquat arbitrio iudicis.ff.
de iure deliberã.l.i.ex̃ de offi.delega.
de cauſis.vel inſpiciat ꝯſuetudo loci
vel fori xi.diſ.ꝯſuetudinis. Itē valet
cũ ep̃s in cã ciuili in℟ clericos iudicat
xi.q.i.ſi qs cũ clerico.ꝛ.C.de ſen.ex pe
ri r̃ci.in autē.niſi.Itē cũ p̃ſes ȏpoſito
officio ꝯuenit ut reddat admĩſtratōeʒ
in auten.ut iudi.ſine quoq̊ ſuffra.§.ne
ceſſitatem.coll.2. A.Ibi nō vr̃ h°cla
re dici.tñ idē ponit Albric⁹. B.Item
cũ papa ꝑ ſe ꝓnũciat.valet.n.lʒ nō tu
lerit eã in ſcriptis.Ipſe.n.ſolutus ē le
gibus.C.de legi.digna vox.Itē ƀm q̊ſ
dã valet:ſi lata ſit in cã matrimoniali
ex̃ ō teſti.Albric⁹. A.Et ibi bñ vr̃ h°
ꝓbari.Et idē ē in oibus cauſis i qbus
ꝓcedit de plano ſine ſtrepitu ꝛ figura
iudicii.vt in cle.ſepe.de ꝟbo.ſig. B.
Sententia dʒ ferri ſedēdo. Itē i lo
co publico ꝛ honeſto.3.q.3.§.ſpaciũ.in
fi.ff.de arbi.ſi cũ dies.§.ſi arbit.Itē dʒ
ferri ō die ꝛ nō i tenebris.vt.s̃.iuriſdi
tio.i fi.Itē nec diebus feriatis.maxie
ſolēnibus ꝛ feſtiuis.ut.s̃.ferie.§.2°.Itē
nō dʒ ferri ꝑ venalitatē.2.q.6.§.diffini
tiua.Hec ꝛ multa alia requirun℟ in ſē
tentia:q̊ꝝ ſi aliquod amiſſũ fuerit nō
valebit. A.Et de his multa ponuntur
in p̃dcō.c.diffinitia.cũ ſequēti. B.
Utꝝ ſnia a nō ſuo iudice lata tene
at? R̃°.eſt nulla.ex̃.de iudi.at ſi clerici.
niſi in cã reconuentōis.3.q.8.c⁹ in agen
do.ex̃ de mutu.peti.c.p̃.ꝛ.2°. Itē tenet
ſnia cũ qs laicus ex certa ſciã ꝯſētit in
iudicem nō ſuũ.ff.de iuriſdi.om.iudi.
l.ſi ꝑ errorē. A.ꝯiũcta.l.ē receptũ.eo.
ti. B.ex̃.de foro ꝯpe.ſignificaſti.Sʒ
hoc nō hʒ locũ in clericis.qui nō p̃nt i
aliũ iudicē ꝯſētire:niſi ſit ꝑſona eccle
ſiaſtica.ꝛ que iuriſditōnem ordinariã
hēat.ꝛ de volũtate ſui ep̃i.ut in dcō.c.
ſignificaſti.De hac mã hēs.s̃.iudex p̊.
§.2°.ꝛ.§.plt.vel ēt niſi in cã recōuētōis.
Nã ꝛ ſi clericus ꝯueiat laicũ coraʒ iu
dice laico.ꝛ ille laicus recōueniat cleri
cũ ciuilit.ſi ferat ſnia ȷ̃ clericuʒ bñ te
net.q2 ſuus iudex eſt ꝑ recōuētōeʒ.ex̃
de mu.peti.c.p̊.ꝛ 2°.ꝛ.3.q.8.§.cuius i agē
do.C.de ſen.ꝛ inter.om.iu.cũ papinia
nus.ꝛ in autē.ꝛ ꝯſequent.Crimialiter
ꝟo laicus clericũ ꝯuenire nō poſſet co
rã iudice ſeculari.xi.q.i.c.i.ꝛ.2°.nec recō
ueire pōt:q2 i crimie nō admittit⁹ recō
uentō.3.q.xi.negãda.ꝛ nō relatōne cri
minũ:ſʒ innocētia re⁹ purgat.ff.ō pu
bli.iudi.l.is qui. A.Quaſi idē notatur
in ſũ.li°3°.ti.33.q.28.ad finem. B.
Quid ſi ſunt duo iudices ꝛ ꝓferũt
diuerſas ſnias? R̃°.Si ꝓceſſerũt ex iu
riſditōe ordinaria.tenet ꝓ reo.ꝛ nō ꝓ
actore:niſi in cã fauorabili.puta mr̃i
monio.dote.ul libertate.ſiue teſtamē
to:ſi ꝓ his fuẽit lata.Si ꝟo ꝓceſſerũt
ex ptãte delegata.pēdet ex arbitrio ȏ
legantis. Qȏ ſi ex cõpromiſſo.neutra
dʒ hr̃e vigorē.ex̃ de ſen.ꝛ re iu.duob⁹.
Quis effectus ē ſnie? R̃° ƀm Ray.
Effectus ei⁹ ē multiplex. Primus eſt
ꝙ pro veritate accipitur q̃tũ ad illos

inter q̄s lata est. Et ītellige postq̄ꝫ trā
siuit in rē iudicatā.s.qꝛ ab ea appella
ri nō possit.qđ est p⁹ decē dies.ff de re
iud.res iudicata.Jtē effcūs snie est ꝙ
in actōibus ꝑsonalib⁹ mandetꝛ execu
tōni infra q̈tuoꝛ mēses.ex̄ de offi.dele.
querēti.ꝛ ex̄ eo.qđ ad ꝯsultatōnez.tñ
tps ipm nō pōt artari ꝛ ꝓrogari cā co
gnita.vt in p̄allegato.c.qđ ad cōsulta
tōem.ꝛ.ff.de re iudi.l.2.Jn actōnib⁹ ꝟo
realibus cū res certa petita ē. puta li
ber.equus.ager.domus.dꝫ mādari exe
cutōni statim post decem dies qui cō
cessi sunt ad appellandum.ꝛ hoc si res
sit in p̄sentia.in insti.de offi.iudi.i p̄n.
Et idem debꝫ fieri in actōne criminali
Nec.n.in talibus est executio differē
da.2.q.i.sicut.Fallit tñ in quatuoꝛ casi
bus.Primo.s.cū princeps ex vindicta
seuerius fert sentētiā.quia tunc differ
tur executio ad min⁹ ꝑ.30.dies. ut lo
cus possit esse misericoꝛdie. uel si res
exigit etiā penitentie.xi.q.3.cuꝫ apud
in .fi. C.de pe.si vīdicari.Jteꝫ cū sentē
tia lata est in mulierem p̄gnantē.Nā
differtur vsq̄ꝫ ad tempus partus.đ re
gu.iur.l.pꝛegnantis. A .Hec lex nō
est ibi.sed.ff.de pe. B . Jtem si capi
talis sententia est lata in seruū differ
tur executio quousq̄ꝫ reddiderit ratio
cinia admīstratiōis quā gessit.C.đ bo.
p̄scrip.l.i.Jtē cū quis est ꝯfessus đ cri
mine.C.de custo.reo.l.2.vbi dꝛ ꝙ reus
ꝯfessus de crimīe in iure retrudatur i
carcerē.ꝛ postmodū reduct⁹ apđ acta
audiatꝛ.ut.s.cōfessionē iteret. Sunt et
alii plures effectus sentētie q̄s nō pꝛo
sequoꝛ.qꝛ potius ad foꝛū contentiosū
ꝑtinēt A .Jdem in sū.eo ti.q.30. B .
Utꝛ̄ snia lata īter aliquos p̄iudicet
aliis.R̄. Regularitꝛ nec snia nec res in
ter alios acta vel iudicata pꝛeiudicat
aliis.extra de fide instru.inter dilectos
ꝛ ex̄ eo.c.q̄uis.C.res inter alios acta
ꝑ totū.Fallit tñ in multis casib⁹.s.cū.
cause sūt ꝯnexe.si.dis.tantis.3.q.6.hoc
quippe.ex̄ de accusa.ad petitōnem.ex̄
de purga.cano.c.plt. A .Exemplum
pōt poni in casu de quo in fine.§.dicitꝛ

Alitꝛ āt lꝫ snia sup vna cā lata.puta su
per amotōnē alicuius a bñficio faciat
p̄sūptōem in alia videlꝫ sup collatiōe
dicti bñficii altꝛi facta.non tñ p̄iudicat
alteri si ille cui facta est collatio vel
sitis nesciuerit cām agitari.cū regula
sit in ꝯ̄rium.vt patet in p̄ncipio.§.nec
rō aliud suadeat.nec i iuribus allega
tis ꝯ̄riū videatur pꝛobari. B .Jteꝫ
in cā libertatis.ff.de sta.ho.l.ingenuuꝫ
Jtem in causa filiatōnis.ff. de liberis
agno.l.i.in fi.ꝛ.l.2.ꝛ.3.in p̄n. Jtem fallit
si actio vel defensio p̄mo loco ꝑtineat
ad aliquē.ꝛ ipse scientꝛ patiatꝛ sequētē
experiri de re ista.qꝛ intelligitꝛ iuri suo
renūciare.vt si debitoꝛ passus sit expi
ri creditoꝛeꝫ de ꝓpꝛietate pignoꝛis.q
succubuit.si debitoꝛ postea vellet age
re obstabit ei res iudicata.ulꝛ etiā eꝯ.
creditoꝛ passus sit debitoꝛē agē.ff.đ re
iudi.sepe.ex̄ eo.c.plt.vbi hec oia notā
tur. A .s.in glo.in quibus etiam loq
notatur ꝛ id quod in sequenti.§.habe
tur. B .

Utꝛ̄ snia lata inter alios alteri pꝛo
desse possit. R̄. Regulariter nec snia
nec alia res inter alios acta alteri pꝛo
dest.Sed fallit quia pꝛodest in certis
casibus.pꝛimo quidem in querela iof
ficiosi testamenti.ff.de inoffi.testamē.
l.papinianus.§.meminisse. A .Jbi
snia lata ꝯ̄ agentem de inofficioso te
stamento pꝛodest fisco cui acquiritur
quod dicto agenti relictum fuerat ex
eodem testamento. B .Jtem in re
indiuisibili.ff.si ser.vendi.l.loci.§.si fū
dus. A .Jbi dicitur ꝙ sentētia lata
ꝑ vno dñoꝛum alicuius fundi sup ser
uitute fundo debita pꝛodest etiā aliis.
B .Jtem in re cōmuni cum pupillo.
ff.queādmo.ser.amit.l. si communeꝫ
A .Jbi dicitur ꝙ habenti cum pupil
lo cōmunem fundum cui debetur ser
uitus vie non obest p̄scriptio.quia nō
vsi fuerint pupillus ꝛ ipse. ꝛ hoc ꝓptꝛ
pꝛiuilegium pupilli. B .2.q.6.§.diffi
nitiua.ꝟ.qñq̄ꝫ plures. A .Potius in
cipit quādo vnā. B .ex̄ de appel.c.
plt. A .Jbi dꝛ vna snia pluribus con

demnatis.si vnus solus ad appellatō nis beneficium conuolauerit.illius victoria iure cōmuni ceteris suffragat᷑: si cōmuni iure inuenit᷑. Ideʒ negociū ⁊ eadeʒ causa defensionis existit. B. Item prodest vbi res est cōmunis cū fisco.C.de cōmuni re alie.l.2. A. Ibi ꝯ hoc parum dicitur.sed posset dici per argumentum idem quod de pupillo habetur in dicta.l.si cōmunem.sed ibi non dicitur de sententia.sed ꝯ prescriptione.ut patuit. B. Notantur hec extra eo.c.penult. A .s.in glo.⁊ ꝯbēt intelligi cum predictis modificationibus. B.

Quibus auxiliis subleuatur sentētia? R. Quatuor. Subleuatur enim quandoqꝫ per appellationem que debet fieri infra decem dies tempore late sententie.2.q.6.c.priꝰ.⁊.c.anterioruʒ. 2ꝰ per supplicatōnem.vt cum lata est a principe.uel ab alio a quo non licet appellare.35.q.9.vtinam.⁊.c.sentētiaʒ 3ꝰ per querelam falsi.ut si dicatur lata per falsos testes.vel alias falsas ꝓbatōnes.extra de testi.sicut nobis.extra de procurato.in nostra.⁊ de proba.licʒ C.de fal.l.querela. A .vbi dicitur q̄rela falsi temporalibus prescriptionibus non excludatur .nisi .20.annorum exceptione.sicut cetera quoqꝫ fere crimina.sed ut patet in sum. eo.tiº.qōne 31.glo. Ray.dicit ꝙ in hoc ꝭm quosdaʒ tria exiguntur.s.corruptio in testibus falsitas in attestationibus.et ꝙ iudex secutus fuerit in sententia falsitatem attestationum. Jo.tamen notauit extra de proba.licet causam.ꝙ sic̄ suffic̄ probare instrumentum eē falsum.ut C.si ex fal.instrumē.l.penult.in fi.ita ⁊ testes.cum par sit fides testium et instrumentorum.hec ibi. Uerius videt᷑ ꝙ sufficiunt duo.videlʒ falsitas testiū ⁊ ꝙ ex falsis eorum testimoniis iudex fuerit motus ad sententiandum.dicta l.penult.C.si ex fal. instrumen. vbi dicitur. Falsam quidem testatōneʒ qua diuersa pars i iudicio aduersus te vsa est ut proponis.solito more arguere nō prohiberi.sed causa iudicati in irrituʒ non reuocatur.nisi probare poteris eū qui iudicauerat secutum eius instrumenti fidem.quod falsum esse constiterit aduersus te pronunciasse. Et idē etiam est de instrumentis.ut patet ex eadem.l.⁊ eodem ti.l.fi.vdi dicitur. Judicati executio solet suspendi.⁊ soluti dari repetitio.si falsis instrumentis circūuentam esse religionem iudicantis crimine postea falsi illato manifestis probationibus fuerit ostensum. B. Item quarto per in integrum restitutōnem.extra de in inte.resti.per totuʒ. A .Idem quod in hoc.§.notatur in dicta.q.31.ꝭm Ray. B.

Epultura primo

cōmuniter. Sepultura scd̄m Hoff.quandoqꝫ accipitur pro ip̄o officio quod impenditur corporibꝰ sepeliendis. Et de hac intelligitur ꝙ vendi non potest.extra de simo.non satis. 13.q.2.precipiendum.1.q.1. dictū.2º quā doqꝫ sepultura dicitur ipsa terra que si est de cimiterio.uel fuit ibi aliqs sepultꝰ iterū vēdi nō pōt.ff.de rei vēdi. q̄ religiosis.3º qn̄qꝫ dr̄ ipsa tūba. A .i. archa marmorea ul̄ lapidea.ut i sū.li.p̄.ti.16.q.1. B .⁊ illa vendi pōt si nullꝰ i ea sepultus sit. Alioquin locꝰ scūs ē religiosus ⁊ vēdi nō pōt.ff.de reli.⁊ sūp.fu.l.2.13.q.2.questa.⁊.c.postqꝫ 4.º dr̄ qn̄qꝫ t̄ra pura q̄ deputāda ē ad vsū sepulture.⁊ hec vēdi pōt.12.q.2.aurū. A .Cō. Inno.⁊ Hosti. Et addit Inno.ꝙ si vas aliquod lapideū uel ligneum pro aliq̊ sepeliēdo ē scm̄ pōt vendi. nisi sit scm̄ sacrū per pontificē.vel ad hoc sp̄alr̄ ꝯputatū.ex̄ de reli.domi.ad hec. Licet eīm in aliquo loco sit sepultus aliqs sine pontificis auctoritate.nō credimꝰ locū sacruʒ ꝭm canones.licet secus sit scd̄m leges.ff.de reli.l.2. Si autem loca p̄dcā sint sacra uel ad hoc ꝯputata p̱ ep̄m.vendē nō lʒ.ex̄ eo.abolende.et nōtur in dicta.q.1. B.

Quid ē ius sepulture. R° b3 Ray.
Jus sepulture est qd̄ ꝯpetit eccl'ie ad
sepeliendū aliq̊s in cimiterio suo. ꝛ ꝓ
uenit ex pontifici assignatōe. ar.13.q.i.
ecclesias. Cōpetit āt gnāl'r ecclesiis ꝑ
rochialibus ꝛ ēt illis qbus a iure vel
ꝑuilegio ꝯcessū ē. nō āt aliis. A. Con.
Jnno. qui ēt dicit ꝙ nō ois ecclesia h3
cimiteriū. s3 ille tm̄ q̄ hn̄t ppl'm uel q̄
hn̄t ex ꝑuilegio. ut in sū. eo. ti. q.2. B.
Utrꝝ alibi q̄ apud ecclesiā possit eē
sepultura? R° ſm Jnno. Cimiteriū vl'
quecūq3 sepulture ō3 eē circa eccle
siā. 17. q. 4. sicut. s3 tm̄ bn̄ pōt cimiteriū
aliq̄tulū eē remotū ab ecclesia. nō tm̄
credim⁹ ꝙ alicui loco ēt religioso ho
spitali uel hi⁹ possit accedē sepultura
nisi hēat ecclesiā. Jtē in vno cimiterio
multe ecclesie possunt hr̄e ius sepeliē
di ꝑrochiāos suos. A. Jdē i ꝺcā. q.2. B.
Utrꝝ pactū ꝑiudicet sepulture? R°
Pactum qd̄ fit cū rectore ꝑrochial' ec
clesie de nō recipiēdo aliq̊s vel certos
ꝑrochianos ei⁹ ad sepulturā ſuari de
bet ēt ab his qbus a sede aplica sepul
tura libēa ē ꝯcessa. l3 illi apud eos ele
gerint sepeliri. ex̄ de pac. pactū. li°6°.
Ubi d3 sepeliri q ōcedit nll'a sepul
tura electa? R° ſm Jo. an. sup. c. aiarū
de sepul. li°6°. Sepeliri d3 in sepulcro
ꝑentū exēplo pr̄iarcharū. 13. q.2. Ebron
ex̄ eo. nos instituta. ꝛ. c. fratnitatē. uel i
ꝑrochiali ecclesia si ꝯsuetudo sit. A.
Jmmo ō iure cōi qs d3 regularit' sepe
liri in ecclesia ꝑrochiali. nisi ꝯsuetudo
repugnet q̄ seruāda foret ſm Ray. et
Jnno. ꝛ in sū. e. ti. q.10. vel nisi sepultu
ra maiorū suoꝝ sit alibi. extra eo. si qs
li°6°. B. Qd̄ si talis sit alienigena.
uel viator. d3 sepeliri apud ecclesiā3 i
c⁹ ꝑrochia mortu⁹ est. 13. q.i. eccl'ias. vl'
in eccl'ia cathedrali si sit ꝯsuetu°. 15. q.
i. c. p̊. A. Jnno. āt dicit simpl'r ꝙ talis
viator d3 sepeliri in eccl'ia cathedrali
Hosti. ꝯo ait. ꝙ si de facili ꝛ sine feto
re portari posset. cū suis ꝑntibus ess3
tumulād⁹. ar. extra e. c. p̊. ꝛ. c. fraternita
tem. nisi contraria cōsuetudo apparet
s3 ut dicit Jnno. ex̄ e. c. i. hec oīa discre
to iudici ꝯmittant'. B. Clerici q̊3 si n̄
eligāt sepulturā. sepeliri debēt i eccl'ia
vb. st' clerici. A. Jdē in ꝺcā. q.10. ſm
Jnno. religiosi ꝯo debēt sepeliri apud
locū sue religionis vbi moriunt'. 16. q.
i. c. i. B. Jtē q h3 domiciliū in ciuita
te uel castro. sed qn̄q3 ad villā rurale3
se transfert cā recreatōnis: vl' ut rura
lia exerceat. ꝛ nō electa sepultura ōce
dit n̄ d3 sepeliri in ecclesia ꝺcē ville s3
in sua ꝑrochiali. uel poti⁹ i eā in q̄ ma
iorū suoꝝ antiqꝝ ab antiq̊ existit sepl'
tura. dūmō absq3 ꝑiculo. ad ip̄a3 vale
at deportari. Mulier q̄ plures viros
habuit si sepulturā nō eligat ē cū uiro
vltio c⁹ domiciliū ꝛ honorē retinet tu
mulāda. extra eo. 18. q. A. Al' incipit. si
quis. B. li°6°.
Quid de his q recipiunt alienū ad
sepulturā in casu nō ꝯcesso? R°. Tenē
tur ad restitutōe3 corꝑis si petat'. Jtē
tenent' restituere qcq̄d occasione illi⁹
ꝑceperūt. vel q̄ ꝑcipi potuerūt. A. ſ.
de iure. ꝛ h° rōne male fidei ſm glo. in
c. cū liberū. extra e. ꝛ nōt i sū. e. ti. q.12.
B. extra eo. fratnitatē. in fi. ꝛ. c. ex ꝑte
p̊. ꝛ. c. cū liberū. ꝛ. c. cū in ꝑsētia ꝛ extra
eo. c. aiarum li°6°.
Quis tenet' facē expensas sepultu
re? R° Heres tenet' ꝛ ab ipso peti pn̄t
q2 vr̄ q̄si ꝯctū cū defūcto. A. Hoc hēt'
ff. de reli. l. i. B. Et de hac mā̄ vide. s̄.
restitutō 2°. §. 5°. circa fi. Jtē si mulier
h3 dotē de ip̄a dote debēt fieri expēse
funeris. si nō hēat. tūc ad ipsū maritū
ꝑtinēt. ff. de reli. ꝛ sumpt. fune. l. i. ꝛ. l. si
qs. A. Melius i. l. ꝙ si nulla. eo. ti. vbi
p3 ꝙ ad h° p̊ tenet' hēs vxoris emanci
pate si hēat pr̄e3. ꝙ si nō hēat hēdem
tenet' pr̄. ꝙ si ꝑdicti nō sup̄sint uel nō
sint potētes. tenet' marit⁹ inq̄tū facē
pōt. tenet' ēt ꝑncipalit' maritus ad hoc
vsq3 ad q̄ntitatē lucrate dotis. ita tm̄ ꝙ
si mulier hēat alia bōa in hēditate. pu
ta ducentū. marit⁹ tenet' tm̄ ꝓ rata do
tis ꝑuenientis ad eū q̄ forte fuit in cē
tum. ꝛ sic ꝓ tertia ꝑte sūptuu3. ꝛ hēs

ꝑ duab⁹ ptibus.ff.eo.l.Neratius.cuȝ
multis sequentib⁹.Et idē ꝙ in hoc.§.
nōt in sū.eo.ti.q.30.fm Hosti. B .

Quid de his q moriente molestāt
sepulturā ipediūt. aut funeri iniurian
tur? R. Qui ad domū moribūdi acce
dit ⁊ ipm uel alios molestat.vel reb⁹
ei⁹ signa pōit.cadit ab actōe.⁊ i tātūdē
ɔdēnatur hēdib⁹ defūcti. ⁊ publicatur
tia ps bonoꝝ ei⁹.⁊ ē infamis. Et ideȝ
in eo q circa funus peccat.C.de sepul.
vio.in auten.item qui domū. A .Ibi
dr.Itē q domū moribūdi accesserit.ip
sum aliosue q eiusdē familie sunt mo
lestans.aut rebus ei⁹ non seruato lega
li officio signacula iponit ab actōe p⁹
mortē illius cadat.⁊ alterū tantūdem
exigat ab hēdib⁹ iniuriati. publicāda
tia pte bonoꝝ.ipso q̄ȝ ifamia nōto.Et
eisdem penis subiaceat q eo moriēte
circa funus peccat ⁊ exequias ꝓhibȝ
B .Nec dȝ ipediri sepultura ptextu
debiti vel cuiuscūq̧ obligatōnis.C.de
sepul.vio.l.cū sit. A .Et ibi pȝ ꝙ q̄cūq̧
ꝓmissio siue obligatio fuerit extorta
p tale ipedimētū nulla ē. nec fcā ɔfes
sio.⁊ data pignora debēt reddi.⁊ ipedi
ens punit pena qnq̄ginta librarū au
ri.q si nō pōt soluē puniat i corpe. B.
Nec dȝ inferri molestia infra noueȝ di
es ab obitu.al' p tunc est inutile.ut ibi
in auten.sȝ nec ante. A .Ibi dr.Sȝ nec
ante noueȝ dies ab obitu numerādos
vlla prorsus fiat molestia aduersus
quēlibet ex psonis defūcti. Si q̄ enim
cautio:si qd sile fiat.iutile erit.Et ideȝ
quod in hoc.§.notat.in sū.eo.ti.q.30 fȝ
Azo.⁊ Hosti. B .Bn̄ tn̄ impediretur
sepultura in multis casib⁹ aie de qb⁹
hēs.i.sepultura 4.° Utrū liceat spolia
re mortuos.s.mortuus.§.2.°

Epultura 2.° s.q̄tuȝ ad ele

ctōem.Precipitur vniuersis
clericis secularibus ⁊ religiosis. A .cu
iuscūq̧ status vel ɔditōis existant. ut
in.c.aiarū de quo.i. B .sub intermi
natōne maledictōnis eterne.ne indu
cant aliq̄s ad vouendū.iurandū fide i
terposita.seu al' ꝓmittendū ut apd eo
rū ecclesias eligāt sepulturā.uel iā ele
ctaȝ vlterius nō imutēt. Alit talis ele
ctio irrita est.⁊ q sic elegerint.nec pn̄t
sepeliri apud ecclesias sic electas.nec
eligē alibi.sȝ oio sūt sepeliendi apd ec
clesias apud q̄s fuissent sepeliendi si
nō elegissent sepulturā.ex ō sepul.aia
rū.li.°6.° Cui ɔstitutōni supaddit ꝙ q
ɔtrium fecerit sit excōicatus ⁊ n̄ possit
absolui nisi a papa.uel in mortis arti
culo.vt.s.absolutō p.§.3.° ꝟ.4.° A .De
lius de hoc dr in cle.cupientes.ad fi.ō
pe. B .Itē religiosi uel clerici qui p
dictos in suis ecclesiis uel cimiteriis p
sūpserint sepelire tenent ad restitutō
nem corporū si petāt.⁊ ēt oiuȝ q̄ occa
sione sepulture illoꝝ puenerint quōli
bet ad eosdē faciendā integralit infra
decē dies.quā nisi fecerint.ecclesie ipe
apud q̄s sepulti fuerint ⁊ cimiteria ea
rundē ex tūc sint.⁊ tamdiu maneant
interdcē donec facta fuerit restitutō p
dictoꝝ.vt in dcō.c.aiarū.Sec⁹ āt vide
tur dicendū q̄n̄ qs ꝓpo motu voueret
uel iuraret in tali loco eligē sepulturā
q2 fm Hosti.tūc tenet seruare. nisi ex
cā noua p⁹ orta.ut q2 fcūs est eps uel
religiosus.uel locus ille quasi dissipa
tus est.ar.ex de reli.do.iter q̄tuor. A .
Cō.Ray.ut i sū.li.° p.ti.16.q.24. B .

Eligere qs pōt sepulturam dimissa
antiqua etiam.in loco minus religio
so.extra eo.cum quis.li.° 6.°

Utꝝ religiosi possint eligere sepul
turā? R. No.sȝ sūt apud sua monaste
ria tumulandi. Pn̄t tn̄ eligē si qn̄ mo
riunt eēnt adeo remoti ꝙ ɔmode por
tari n̄ possēt ad illa.ex e. religiosi.li.6.°

Utꝝ pres possint filiis eligē sepul
turaȝ. R. Pn̄t eos sepelire ubi uolue
rint si sint infra annos pubertat.s.14.
ɔpletos.⁊ cōsuetudo terre id hēat. Al'
nō. A .Sȝ sūt cū suis maiorib⁹ uel in
prochiali ecclesia tumulandi.ut in.c.
1ȝ.de q.i.. B .Ipsi tn̄ filii eligē nō pn̄t
nisi post dctū tps.Tunc eim pn̄t etiaȝ

abſq; prīs aſſenſu.ita tñ ꝙ ſi ſť filiifa
mil᷑.nō pñt ſine aſſenſu eius relīnq̄re
aliqd ꝓ aīa ſua.niſi habeant peculiū
caſtrenſe vel quaſi.extra eo.licet.li.6°.
Quid ſi ꝓp̄us ſacerdos corp⁹ eius
q alibi elegēat ſepeliri violēť rapuit?
R° ſm hoſti.Amittit ius qđ in eius
mortuario hʒ. ⁊ oſſa reſtituet. ex̄ eo.c.
cū liberū.Idē ſi aliqs ↄuent⁹ tot⁹ vel
maior ps eius hoc fecerit. Sec⁹ crede
rē ſi minor ps vel ſolus p̄lat⁹ h° feciſ
ſet. A .Idem in ſum.eo.ti.q.14. B .
Utꝝ poſſit fieri pactio pecuniaria
ſup electōne ſepulture. R° ſm hoſti.
Quicqd tp̄ale ꝓmittiť uel dať vt tal᷑
electō fiat oīo reprobať.q2 ſimoniacū
eēt.i.q.2.q̄ꝗpio.ex̄ de pac.c.fi. A .Idē
in ſum.eo.ti.q.24.ad finem. B .
Quid ſi qs mādat corpus ſuū nō ſe
peliri? R°. Nō ē adiplēdū.ff.ð ↄdi.iſti.
l.qdā.⁊ nōť.2i.diſ.nūc autē. A .in glo.
Et idē.nōť in ſū.eo.ti.q.fi. B .

Sepultura 3° .ſ.q̄ ad canōicā portōnem.

Qñ qs eligit alibi
ſepulturā.de oībus q̄ illi loco dimittit
dʒ ſua ꝑrochialis eccl'ia hr̄e canōicā
portōem.que varia ē ſm ↄſuetudines
Alicubi.n.eſt medietas.alicubi tertia
alicubi q̄rta.⁊ iō ↄſuetudini ē ſtandū
ex̄ eo.certificari. A .Ibi dř attendēdū
laudabilē cōſuetudinē regiōis i ſoluē
do.uel medietatē vel tertiā .uel q̄rtā
B .Et ſi cōſuetu° ibi nō appareat dič
hoſti.ſpectandā eē conſuetudinē me
tropolitane eccleſie. Et ſi nec illa ap
pareat ſpectanda eſt conſuetudo vici
narū.Et ſi varia ſit: tunc ſm Hoff. q̄r
ta debeť.In hac.n.magis iura ↄcorda
re videnť.ex̄.eo.in nr̄a. A .Idē notať
in ſū.li.p̄°.ti.16.q.16.⁊ ſe. B .Si āt eſſet
conſuetudo ꝙ nil detur.hēs .i.§.4.°tñ
de his qui eligūt ſepulturā apud fr̄es
p̄dicatores uel minores detminatum
ē ꝙ tenenť eccleſie ꝑrochiali dare q̄r
tā nō ſolū de oībus funerib⁹.ſʒ ēt de q
buſcūq; ⁊ q̄uocūq; relictis.⁊ ad q̄ſcūq;
c ertos vſus.⁊ de qbus q̄rta dari nō cō
ſueuerit:uel aliť de iure nō deberetur
Itē de oībus datis. A .ſ.etiā ſine teſta
mento vt pʒ in cle.dudū.de qua.i.id ē
de q̄litercūq; donatis h°caſu. B .in
morte uel mortis articl'o.in īfirmitate
dantis de q̄ deceſſerit fr̄ibus ipſis uel
aliis ꝓ ipſis.ex̄ eo.dudum.in clemē.
Qñ aliqs cui⁹ maiores ſolēt ab an
tiq̄ i aliqua eccl'ia ſepeliri ea dimiſſa
eligit alibi ſepulturā.vtꝝ canōica por
tio debeať eccleſie dimiſſe? R°. Nō. ſʒ
potius illi eccleſie in qua ↄſueuit audi
re dīna ⁊ recipe ſacr̄a.ex̄ eo.cū qs.li.6°.
Quid ſi in vna ſolet audire diuina
⁊ i alia recipe ſacr̄a? R°. Uř ꝙ portō ca
nonica debebiť ei vbi ↄſueuit recipe
ſacr̄a.ex̄ eo.c.p̄°. A .Hoc veri⁹ vř. ar.c.
cū qs.ex̄ eo.li.6°.⁊ cle.dudum.de ſepul.
vbi dř iſtā portōem dandā ꝑrochiali
bus eccleſiis ⁊ nō aliis.lʒ de hoc varie
opiniones olī fuerint que recitantur
in ſum.eo.ti.q.18. B .
Quid ſi ↄſuetudo ē ꝙ nihil deť ꝓ
canonica portōe? R°. ſm Ray. Credo
ꝙ nō valet.q2 eſt ↄ̄ rōnem ⁊ nālē equi
tatem.ex̄ eo.nos inſtituta.⁊.c.relatū
⁊.c.certificari. Tñ ſm hoſti.hec ↄſue
tudo bñ poſſet p̄ſcribi ſi titulus ꝓba
reť. A .Iſte titul⁹ pōt eſſe fcā r̄miſſio
ob bñficiū eccleſie impenſū. vel aliā
rōnabilē cāʒ.dū tñ eccleſia ex aliis bo
nis poſſit ſuſtentari.Al᷑ cōſuetudo nō
eēt rōnabilis.ar.c.ſtatuto.§.religioſos
de deci.li.6.Et hoc caſu obtinet dictū
Ray.cui ēt concordat Hoff.ut in ſum.
eo.ti.qōne.17. B .
De quibus reb⁹ debʒ dari canonica
portio? R°.ſm Ray. Nō tm̄ ð oblatio
nib⁹ cereis ⁊ aliis hi⁹.q̄ eccl'ia in q̄ qs
ſepelitur recipit in die funeris.ſʒ etiā
de aliis q̄ defunctus ꝓ aīa ſua illi ec
cleſie relinquit.ex̄ eo.in nr̄a.Cō. hoſt.
⁊ addit hoc ītelligendū de his q̄ relin
quunť occaſiōe eccleſie ſiue loci Sec⁹
ſi intuitu p̄ſone cuiꝰ eccleſiaſtice. dū
mō nō i fraudē fiat. A .Et p̄ſumiť fiēi
intuitu pſone ſi relinqtur ſiue dať a ꝓ
pinquis.Sec⁹ ſi ab ex̄neis.ex̄ ↄ̄ teſta

requisisti. B. Jtē dicit intelligendum
esse tā de mobilibus ꝙ de imobilibus
Excipiūť ornamēta ecclesie ⁊ pecūia
ꝓ eis data. vel ꝓ fabrica. āniuersario
septio. trigesimo. ⁊ alia ad ꝑpetuū cul
tū diuinū legata. ꝺ quib⁹ canōica por
tio deduci nō dꝫ. nisi fcm̄ fuerit in frau
dem. ut ep̄us si est consuetudo. seu ꝑ
rochial' eccl'ia defraudareť. ex̄ ꝺ testa.
c. si. A. Jdē in sū. eo. ti. q. 19. ꝭm Ray. et
glo. ⁊ Hosti. B. Jnsuper ꝺ his q̄ testa
tor siue moriens relinqt qbuscūq; ali
is ecclesiis uel ꝑsonis in coi. ut paupi
bus. nullā portōem hēbit ꝑrochial' ec
clesia. vt Jnno. dic ex̄ eo. relatuꝫ. qꝛ ca
nonica portio nō est ꝑstāda nisi ab ec
clesiis in quib⁹ sepeliť. ul' ad quā tran
sit se ꝯuertēdo. vel alio mō. Cō. Guil. ⁊
Hosti. A Con. ēt Ray. lꝫ Ala. videať
sensisse ꝙ de oibus relictis qbuscūq;
ecclesiis aliis debeat dari canōica por
tio. sꝫ nō de relictis paupibus. vel con
sanguineis. vel amicis ēt ꝓ salute aie
sue. vt in sū. eo. ti. q. 15. Et ꝺe isto transi
tu. dic vt. i. §. 9° B. Et nota ꝙ ut dicit
Jnno. ꝙ ab ista canonica portōe dāda
ꝑrochialib⁹ nō sūt de iure exēpta mōa
steria vel alia loca q̄ al' sunt exempta
ex̄ eo. in nr̄a. ⁊ de testa. reqsisti. ⁊ c. offi
cii. Jtē nō ꝙ ꝭm Hosti. lꝫ petitio cano
nice portōis ꝯpetat sacerdoti ꝑrochia
li. tn̄ si ipse est negligens i petēdo ep̄s
poterit petē ꝓ illo. ex̄ de succes. ab ite.
c. si. A. Hoc vltimū dcm̄ fuit poti⁹ Jn
no. vt pꝫ ꝑ eum. ex̄ eo. relatum. vbi eti
am dicit generaliť. ꝙ ep̄us pro eccl'iis
sibi subiectis pōt agē. vt hētur in sū. e.
ti. q. 15. vbi hec notanť. Et addiť ꝭm eū
dē Jnno. ꝙ ecclesia vbi qs habuit ec
clesiasticā ⁊ patnā sepulturā. n̄ dꝫ hr̄e
aliquā portōem. imo. ip̄a dꝫ ꝑrochiali
bus eccl'iis. ex̄ eo. c. p̄. Jtē Jnno. in dcō
c. relatū. dicit. Nota ꝙ sicut canonicā
portōem ꝑcipit ecclesia ꝑrochial' ꝺ re
lictis ꝓ sepultura. ita credim⁹ ꝙ r̄cipi
at ⁊ de oblatis ꝓ aliis sacramētis. sic
ꝓ bn̄dictōib⁹ nubentiū. ⁊ ꝓ penitētiis
⁊ ꝓ extrema vnctōe. ⁊ aliis hi⁹cum sit

eadē rō. s. qꝛ dignus ē opari⁹ mercede
sua. ex̄ eo. c. p̄. Sꝫ certe non vr̄ eadē rō.
qꝛ hec portō dať ꝓ administratōne sac̄
mentoꝝ. ut in dcō. c. p̄. ⁊ iō ipsis admini
strantib⁹ debeť. ⁊ non ab ipsis de ipsa
administratōne. Et ꝓpterea dcm̄ Jnno.
nō approbat ꝯsuetudo q̄ ē optīa legū
intp̄res. ff. ꝺ legi. l. si ꝺ intp̄retatōe. B.

Quid si moriť rex vel dux vl' alia
ꝑsona q̄ ꝑ anni circuluꝫ in diuersis ec
clesiis audiebat diuina ⁊ ꝑcipiebat sa
cramēta q̄si hn̄s duo vel plura domi
cilia in qb⁹ se ꝑiter collocabat ⁊ elegit
sepulturam ī alio loco cui ecclesie da
biť canonica portō? R°. Ecclesie domi
ciliorꝝ diuident eā inť se. ar. ex̄ de deci.
qm̄. ⁊ exp̄sse hr̄ ex̄ eo cū qs. li. 6°. A. Jbi
pꝫ ꝙ hoc verū est qn̄ ꝯstat ꝙ equaliť
hēbat domiciliū in plurib⁹ locis. Jn du
bio āt dū appet ꝙ aliqs taliū multuꝫ
fuerit vagat⁹. vt pꝫ in dcā. q. 15. Jnno.
dicit ꝙ ep̄us data ꝓ sepultura sua dꝫ
accipe ⁊ suā ꝑtem dare ecclesie vbi se
peliť. ⁊ de residuo dꝫ ꝑtes facē inť ec
clesias vbi ꝑ circulū āni ꝑcipiebat ec
clesiastica sacramēta. qꝛ tales magna
tes nō moranť in vno loco. ar. ex̄. ꝺ de
ci. quoniam. B.

Quid de qbusdam regionib⁹ vbi ꝺ
oibus mobilib⁹ q̄ defunct⁹ pōt i testa
mēto relinq̄re siue legare ecclesia exi
git ťtiā ꝑtē. ⁊ morienti iniūgit sacdos
ꝙ reuelet oia mobilia sua sicut fiēi dr̄
in Britania minori. R° ꝭm Guil. Nō
credo ꝙ hec ꝯsuetudo ꝑiudicare debe
at iuri cōi. nisi legitie fuerit ꝑscripta. ⁊
ꝯdictorio iudicio obtēta. A. ut in sū. e.
ti. q. 20. vbi hec notāť. B. vl' ēt auctori
tate sedis ap̄lice ꝯfirmata. Nec archi
ep̄oꝝ vl' ep̄oꝝ illi⁹ loci ꝯstitutōeꝫ ad h°
sufficē. nisi assit volūtas vl' ꝯsensus sb
ditoꝝ q̄s tāgit. Et idē credo ꝺ ꝑdcō ꝑce
pto. s. ꝙ nō tenenť moriētes in h° casu
eis obedire. nisi in dictis casibus.

Pone ꝙ defūctus eccl'ie sue religt
decē ⁊ alteri ecclesie in q̄ elegit sepul
turā religt mille ul' castrū. nūqd ꝑma
eccl'ia dꝫ eē ꝯtenta illis decē. R° scdm

Ray. Si defūctus legauit hoc mō ꝙ
illis eēt ɔtēta. ꝛ sacerdos sciuit ɔditoꝫ
ꝛ recepit legatū. vr̄ renūciasse iuri suo
ꝛ iaꝫ nō poterit vlterius petē aliquaꝫ
portōem. Si ꝟo defūct⁹ absolute reli
quit ꝛ ipse absolute recepit. poteīt ni
hilomin⁹ de ceteris portoeꝫ vēdicare
ex̄ ō test. officii. lʼsaltē aget ad supple
mētū ɔputatis illis deceꝫ. A .s. qn̄ ex
ꝓssit testator ꝙ ecclesia essꝫ illis ɔten
ta. ꝛ fecit in frandeꝫ modicā q̄ntitateꝫ
legādo. Alʼ qn̄ ē adiecta talis cōditō. re
cipiēdo sibi ꝑiudicaret. Qn̄ ꝟo legatū
absolute fcm̄ ē. petiť ꝛ itegrum legatū
ꝛ canonica portio. nisi de mēte testato
ris aliud apperet. ut satis colligiť i di
cto. c. officii. ꝛ ēt ex dict] Hosti. vt i sū.
eo. ti. q. 21. vbi hec nōnť. B .sicut fili⁹
institutus i pte miori q̄ꝫ legitia potest
agere tm̄ ad supplem̄tū. C. ō iosfi. test.
si qn̄. §. illud. ꝛ. l. omnino. ꝛ ex̄ de empt.
et vendi. cum dilecti.

Quid si qs elegit sepulturā i ꝓpa
ecclesia ꝛ ei nihil legauit. ꝛ aliis eccle
siis mlʼta legauerit. nūqd poteīt hec ec
clesia petē aliquā portoeꝫ? R° ꝫꝫ Ray.
Si ē ɔsuetudo ꝙ eligētes sepulturaꝫ
i ꝓpa ecclesia sp̄ aliqd reliquunt. pōt
ecclesia illō petē ab hēdib⁹. nō iure ac
tōis. nec differēdo pp̄ hoc sepulturam
sꝫ iplorādo superioris officium. ex̄ de
simo. ad aplicam. Si ꝟo nō ē cōsuetu°
nihil pōt petē. sed solis funeralibus dꝫ
eē ɔtēta. Nā teneť ex officio ipm̄ sepe
lire. ex̄ de simo. n̄ satis. ꝛ. c. cū i ecclesia
Posset qꝫ i hoc casu iplorari officium
iudicis aduersus hēdes si deprehēda
tur dolus testatoris vel hēdū. Silʼr ad
uersus rectores aliaꝝ ecclʼiaꝝ. si ꝛ illo
rū dolus depꝑhēdatur. A .Nā ꝛ circa
talia dolus ē puniend⁹. ex̄ ō testa. offi
cii. ꝛ ex̄ eo. in nr̄a. ꝫm eū. Ray. Et scdm̄
glo. ei⁹ vr̄ ꝙ ꝑma facie dol⁹ sit ꝑsumē
dus cū aliis ecclesiis multa legauerit
et nihil ꝓpe ꝓrochie reliq̄rit. ut in sū.
eo. ti. q̄ōne. 12. B .

Pōe ꝙ aliqs eligit sepulturā apō
aliquā religionē. postea intrat in ipaꝫ
ꝛ decedit. nunqd loc⁹ religiōis tenebiť
ecclesie illi⁹ ad canōicā portōnem? R°
ꝫm Ray. Dico ꝙ si transit i infirmita
te de q̄ moriť teneť. ex̄ eo. ō his. Sec⁹
si trāsit in sanitate. aut ēt in infirmita
te de q̄ nō moriť. Cō. Hosti. A .Idem
in sum. eo. ti. questione. 25. B .

Quid de leprosis intrātib⁹ domos
leprosoꝝ. nūqd sacerdos ꝓrochialʼ pōt
de eis moriētib⁹ petē canōicā portōeꝫ
R° ꝫm Guilʼ. Credo ꝙ nō. qꝛ par iudi
ciū ē ac si trāsiuerit sani ad religioneꝫ
nisi forte ex ipsa lepra moriantur. A .
Multi. n. moriunť cū lepra. sꝫ nō ex le
pra. ꝫꝫ eū. Guilʼ. ꝛ i sū. e. ti. q. 26. vbi hec
notāť. B . In hac tamen parte tenē
da est consuetudo regionis.

Quid si aliqs recipiať in ɔfratrem
alicuius loci religiosi. nō tn̄ oblatis su
is bonis sed sibi retētis. A .q° ad ius
ꝓpetatis. sꝫ si oblata ꝓpetate retine
ret sibi vsufructū in vita. qꝛ tūc bene
gaudꝫ ꝑuilegio rʼligiōis. ut i. c. ut ꝑuile
gia. de q°. i. B .ꝛ ibi eligat sepulturā?
R° ꝫꝫ Gof. Nō libēať a canōica portō
ne. sicut nec eximiť ab ep̄ali iurisditō
ne etiam si ipsi religiosi sint exempti
ex̄ de ꝑuile. cū ꝛ plātare. §. ō ɔfratrib⁹
ꝛ. c. vt ꝑuilegia. idē Hosti. A .Idē i sū.
eo. ti. q̄ōne. 27. B .

Quid si quis ingressus religionem
ōcedat in tpe nouiciat⁹? R° ꝫm Goff.
Puto canōicā portōem ecclesie ꝑori
n̄ ōberi. Quāuis eiꝫ exire potueīt. n̄ tn̄
exiuit sꝫ in religiōe decessit. ꝛ hoc suffi
cit q° ad q̄rte retētōeꝫ. ex̄ e. de his. A .
Con. Hosti. vt i sum. eo. ti. q̄ōne. 28. B .

Quid si infirm⁹ i vna ꝓrochia faci
at se deferri ad aliā ꝛ ibi moriať? R°
ꝫm Ray. Prima ecclesia nō. ꝓpť hoc
priuatur canōica portione. ar. ex̄ eo. ō
his. A .Idem in sum. eo. ti. questiōe.
29. B .

Sepultura q̄rto .s. qn̄ ꝓhibeatur

Prohibētur i cimiterio sepe
liri oēs hēṫici. ex̄ de hēti. sicut. Et ō h°
ō hētic⁹ 2°. §. 2°. etiā si p⁹ mortē appeat

de hẽsi.24.q.2.sane ꝓferẽ. Silr ẽt ꝓ
hibenẽ pagani.⁊ iudei.ꝺ ↄse.di.i.eccle
siã.⁊.c.se. A .Et ibi pꝫ ꝙ idẽ ẽ de oibꝰ
infidelibꝰ. B .Item gnãlr oẽs excõi
cati.24.q.2.sane qꝺ sup.ex ꝺ ꝑuil.epi.
li.6º.Etiaꝫ excõicatus minori.ar.in di
cto.c.sane.Et itelligendũ ꝭꝫ Guil.ꝺ ex
cõicatis miori si notorie sic excõicati
sũt.Itẽ idẽ ꝺ excõicato etiã iuste. vt
nõt ex de resti.spol.lr̃as.in glo.circa fi
nẽ.Itẽ ꝓhibenẽ q in tormẽtis moriũ
tur.Et expõit Hosti.ẽt si qs ibi letale
vulnus accepit lꝫ postea supuixerit q
ꝗ̃uis peniteat ⁊ ei eucharistia ñ nege
tur.carebit tñ eccl̃iastica sepultura.ex
de tornea.c.i.Hoc tñ itellige de illo q
veit cã exercẽdi se i torneamẽto.nõ ꝺ
aliis.ex de tornea.c.2º.Nã ⁊ ꝭm Guil.i
telligiẽ tã de militibꝰ ꝗ̃ de armigeris
eoꝝ q ibidẽ in armis se exercẽt. Secꝰ
de illis q illuc uadũt cã curiositatꝭ. vt
ad videndũ.uel q̈cũqꝫ alia cã.Itẽ ꝓhi
benẽ illi q se occidũt.23.q.2.qbꝰ.23.q.5.
placuit.Et hᵒ itelligẽduꝫ ꝭm Guil.si ꝑ
emerũt se ex despatõe uel iracũdia.se
cus si ex furore vel a casu.Uñ sic dicit
Ber.ex e.ex pte.Si qs pp fugã se ꝑci
pitarꝫ i aquã.qꝛ sic credit se euadẽ pos
se ñ iputaẽ ei si ↄ̈riũ eueniat.⁊ hᵒ cum
ꝓ bono ⁊ licito hᵒ faciat.ar.13.dis.ner
ui.23.q.5.de occidẽdis.Cõ.Hosti.Item
qñqꝫ interdiciẽ sepultura gnãliẽ.ut oibꝰ
de tali loco.s.tpe interdci.ut.s.iterdictũ
4º.§.3º Itẽ manifesti vsurarii.ex de
vsuris.qꝛ.⁊ eo.ti.ꝗ̃ꝗ̃.li.6º.Iteꝫ qcũqꝫ
ꝑsbyterũ tutorẽ i testamẽto r̃liquerit
21.q.3.cyprianus.⁊.88.dis.neqꝫ.apud.
Sed ut dicit ibi glo.istud hodie nõ hꝫ
locum. Item blasfemus dei.extra
de male.c.fi. A .Et ibi pꝫ ꝙ hᵒ veꝝ ẽ
qñ maledicus recusat agẽ statutã sibi
pniam.⁊ ñ al. Itẽ mõachꝰ ꝓꝑuꝫ hñs
ex de statu mo.sup quodam.Et gnãlr
nullꝰ notoriꝰ de mortali peccato sepe
liẽdꝰ est.13.q.2.quibꝰ. ⁊ .c.non extime
mꝰ.⁊.c.obeuntibꝰ. Et hec locũ habent
si tales ñ sũt ecclesie recõciliati Nam
si recõciliati eẽnt.uel certa pnie signa
appent sepeliẽdi sũt.sꝫ hẽdes tenẽtur
satisfacẽ ꝓ eis.ex eo.ꝑrochiano.nisi
fuerit raptor.de quo.s.raptor.ꝑ.§.2º A
⁊ ibi latiꝰ in additõe. B .vel occisus i
torneamẽto vt dictũ ẽ. A .vel etiã ex
cõicatꝰ.qꝛ in excõicatõe mortuꝰ nõ dꝫ
ecclesiastica sepultura sepeliri añꝗ̃
fuerit absolutꝰ.licꝫ signa pnie i eo ap
paruerint.extra de sẽtẽ.exco.a nobis.
2º B .Item ñ ẽ sepeliẽdꝰ qui saltem
semel in anno nõ ↄfitetur.extra de pe.
omis.Et hoc itellige nisi i articulo mõ
tis existẽs signa cõtritõis oñderit.Ad
quod ꝓbãdũ scðm omẽs in hoc casu
sufficit vnꝰ testis.26.q.6.q recedũt ⁊
c.se. A .Et ibi hᵒ nõt glo.qꝛ ex eo.nll̃i
ꝑiudiciũ gnãẽ ꝑ.c.placuit.⁊.c.cũ itaqꝫ
de con.dis.4. Nam iura h̃ allegata nõ
faciunt.Predcã etiã omnia notãtur i
sum libro ꝑ.ti.16.qõe.3. B .

Quid si tales q dicti sũt sepulti fue
rũt? Rᵒ Si corpora eoꝝ discerni pñt
exhumãdi sũt.aliter ñ.ex eo.sacris. et
ecclesia siue cimiteriũ ẽ recõciliãduꝫ
extra de cõsec.ec.vel altaris.cõsuluisti
A .Et ibi patet ꝙ hᵒ fieri dꝫ aspsione
aq̃ solenniẽ bñdicte sic in dedicatõe ec
clesie fieri ↄsueuit.Et benedictõ aque
et recõciliatõ dꝫ fieri ꝑ epm eo.ti.c.aq̃
Et si fuerit ifidelis seplꝰ debẽt etiam
tigna ⁊ parietes radi.de cõsec.dis.i.ec
clesiã. B .occulti tñ pctõres sepeliẽdi
sũt nisi forte eẽt aliqs excõicatꝰ.vl hẽ
ticꝰ.qꝛ cui ñ cõicamus viuo:nec mor
tuo cõicare debemꝰ.vt.s.excõicatõ 6º
§.fi. A .Idem qꝺ i hoc.§.notaẽ i dicta.
qõne.3.ꝭm Hosti.Ray.⁊ Goffre. B

Quid fiet si dubiteẽ de cadauere
vtrũ fuerit xpiani.vel pagani.vel ex
cõicati.Rᵒ Videẽ i meliorẽ ꝑtem iter
ꝑretãdũ.nisi aliqua probabilitas essꝫ
de opposito.vt extra eo.sacris.13.qõne
2.non extimemꝰ.de conse.dis.i.ecclesi
am. A .Idem in sũ eo.ti.q.4. B .

Utꝝ suspensi ⁊ hiꝰ sint sepeliendi?
Rᵒ sepeliendi sũt dũ tamẽ penituerit
13.q.2.c.fi.verũtñ ad deponendum eos
de patibul̃ reqriẽ licẽtia iudicis seclaris

ne iusticia cōtēni videatur.ff.de cada. punito.l.i.⁊.2.Sed ⁊ ipam licentiaȝ iudex denegare non dȝ in hoc casu. A. hoc ꝓbat.ff.de cada.punito.l.fi.vbi dicit ꝙ corpa taliū danda sunt cuilibet petenti ad sepulturā. Pñt tñ qñqꝫ ex cā denegari.vt ob magnuȝ aliqđ delictum.puta lese maiestatis.ff.e.l.i. B. Nā ⁊ corpus xpi talibus dat.vt.s̄.cōicare.§ fi.De raptoribus quibus etiaȝ penitētibus qñqꝫ negat ecclesiastica sepultura.hēs.s̄.raptor ꝑ.§.ꝑ. A.⁊ ibi latius in additōe. B.

Utrū mulier ꝑgnans defuncta debeat sepeliri.R° ſm Hosti.Si ē certū ꝙ ꝑt⁹ mortu⁹ sit.tūc mulier cū partu sepeliet.Si vo certū ē ꝙ viuit uel dubitatur de hoc.tunc mulier dȝ ꝑus scidi.⁊ si partus viuus sit dȝ baptizari.si mortuus,ex̄ cimiteriū sepeliri. A. Idem in sum.eo.ti.q 7. B.

Eruus primo cōit. Qr tis modis efficiunt serui.Nā quidā statim cū nascunt serui sūt.vt qui de mr̄e ancilla nascunt.hoc tñ viđ plenius .i.§.3°.Quidaȝ vo sūt iuregentiū.ut q in bello iusto capiunt.Quidā fiūt iure ciuili vt q maior.20.ānis passus est se venūdari ad ꝑciū ꝑticipādū Et de hoc hētur.i.§.4°. De his tribus modis hr̄ insti.de iure ꝑso.§.serui aūt Itē sūt aliq serui qa ius ciuile eos in penā subiicit seruituti.ut libert⁹ ꝓpt ingtitudinē.ur.s̄.libert⁹.§.2°.Item iure canōico raptor mulieris efficit seruus rapte.ut.s̄.raptor.2°.§.2°. Itē deferentes auxiliū saracenis efficiunt serui capientiū eos.vt dictum ē.s̄.saracenus.§.2°.

Sūt aliī serui magꝭ largo mō dicti vt ascripticii siue originarii qđ ideȝ ē .s.qdā hōies q ita ascripti sūt tris collendis ꝙ nō pñt a cultura recedē sine dñoꝝ volūtate.nec pñt vendi sine gleba.nec gleba sine illis.Et dicunt ascripticii.q₂ ascripti siue deputati sūt ad culturā.⁊ originarii q₂ a suo origie tales sūt.Hi ēt serui qñqꝫ coloni dicunt Isti tales nō sūt ꝓꝑe serui. A. Idem in sū.li.ꝑ.ti.8.q.64.ſm glo.Ray. B. nec repelli debēt a legitimis actibus nisi ꝙ ad ordines nō debent admitti. nōt ex̄ de iudeis,multoꝝ. A. In glo. B. Et dis.54.qs aūt leges. A.ibi hoc hr̄ in tex.⁊ glo.Et hi originarii bñ pñt ordinari de volūtate dñoꝝ.ut nōt glo. in dicto.c.multoꝝ.ꝑ.c.si qs obligatus 54.dis.Item qñqȝ ēt ꝯ voluntateȝ.s. i ipis possessionib⁹.ea.dis.si seruus 2°. vbi dr̄.Ascripticios vo in ipsis possessionib⁹ clericos ⁊ ꝑter volūtatē dñoꝝ fieri ꝑmittimus.ita tñ vt clerici facti ipositā sibi agriculturā adipleāt. B.

Cuius ꝑentis ꝯditōeȝ filius debeat seq. R° ſm Tho.in 4.dis.36.ſm leges ciuiles ꝑtus sequitur ventrē.et h⁹ rōnabiliter.q₂ ꝓles hȝ a pr̄e ꝯplemētuȝ formale.sȝ a mr̄e subām corꝑis. Seruit⁹ āt ē ꝯditō corꝑalis.cū seruus sit q̄si instrm̄ dñi in operando.⁊ iō ꝓlēs in libertate ⁊ seruitute sequit matrē.sed in aliis que ꝑtinent ad dignitatē q̄ est forma rei seqtur pr̄eȝ sicut i honorib⁹ muneribus.⁊ municipiis.⁊ nobilitate ⁊ aliis hi⁹.Et huic ꝯcor.canones.⁊ lex Moysi vt pȝ Exo.21°.In quibusdaȝ tñ terris q̄ iure ciuili non regūt partus sequitur deteriorē ꝯditōem.vt si pat sit seruus ꝗuis vxor sit libera.erūt filii serui.non tñ si post pactū mr̄imonium pr̄ se in seruū dedit nolēte vxore. ⁊ silr̄ si fiat eꝯ°.Si āt vtqȝ sit seruil' cōditōnis ⁊ ꝑtineāt ad diuersos dños.tēc diuidūt filios si plures sūt.uel si vn⁹ tm̄.vn⁹alteri recōpēsabit de ꝑcio ⁊ accipiet natū in sui seruiciū. Tñ non est credibile ꝙ talis ꝯsuetudo possit esse ita rōnabilis sicut illud qđ multorum sapientū diuturno studio detminatuȝ est. A.Con.Pe ut in sū.li.3°.ti.17°.q.8. B.Et nota ꝙ ſm leges siue mr̄ fuēit libēa solū qñ ꝯcepit.vel solū qñ ꝑepit vel ēt medio tꝑe.sufficit ad libertatē ꝓlis.ut.ff.de sta.ho.l.⁊ seruoꝝ. B.

Qualit liber hō qui patit se venun

dari fit seruus? R. sex regrūt. Primū
q sit maior.20 annis.C.ō libe.cā.si mi
steriū.fm q intēdat pciū pticipare.C
de libe.cā.nō 10.Tertiū q in ꝯitate p
ticipet.ff.q.ad liber.pro.ñ lz.l.i. Quar
tū q ēptor credat ipsū fuū eē.ff.ō lib.
cā.l.liberi.§.si qs sciēs.Quītū vt ille q
vēdit sciat ꝯditōez suā.ff.qb' ad libr.
p.nō licz.l.q se. A. Hec lex non vr ibi
hēri. B. Sextū q venditor sciat ipm
eē liberū.ff.qbus ad lib.pro.nō lz.l.4.
A. In hac.l.parū vr hoc pbari. Pre
dcā tñ sex requisita notant ēt in sum.
li.4.ti.4.q.16.fm Hosti.Goffr.z Azo.
B. Si aliquod istorum deficiat iure
cōi in igenuitatē reuocat. Qō si nihl
deficiat si postea manumittat non fit
ingenu' sz libert'.ff.ō sta.ho.hō liber.
nisi reddat dño pciū.ff.si ige. manu.l.
2.rñso p.Qō tñ pciū dñs inuitus nō co
gitur recipere fm quosdam. A. z in
dicta.l. secunda. videtur hoc tenere
glo. B.

Qualit serui efficiant liberi? R.
fm Hosti.multi mōis.Uno mō p ma
numissionē. vide.s.manumissio. §.fi.
Itē fit aliqs liber si eū languidū dñs
exposuit.vel ei alimēta negauit.vt.s.
exposit'. Itē qñ aliqs vēdit ancillam
ne pstituat.z emptor fac.ō.fit libera
Itē si seru' pileat' incedit añ cadauer
dñi dū defert ad sepulturā. Itē si post
q lata ē snia ō illū q dicebat seru' dñs
postea p ipo pciū recipiat. Itē si dñs
ancillā i mrimonio collocauit scribēs
p ea dotē. Itē si seruū appellauit fili
um actis infuenientib' qsi in figura
iudicii. Itē si dedit seruo instrm p qō
ei' fuit' pbat.z aliis casib' q hent. C.
ex q.cau.ser.pre.lib.ac.p totū. A. Ibi
ō pdcis cāis parū vr dici.sz ponūt alie
cause ex qb' fui puenīūt ad libertatē
z alie ēt ponūt.ff.q sine ma.ad liber.p
ue.p totū.Sz hec parū faciūt ad forū
pniale. B. Itē si iude' xpianū mācipi
um emerit.vt.s.iude'.2.§.p. z ex. de iu
deis.c.fi.De fuis iudeoz z saracenoz ui
de.s.iude'.2.§.p. A. ꝯiūctis additōib'.

B. Et q2 seruus manumissus dr liber
tus. Facit ad hoc supra libertus.per
totum.

Seruus secundo

qstū.ad ordinatōez. Nullus
seruus siue puati siue eccl'ie ordinari
dz nisi pus manumittat.dis.54.c.p.2°
z 3°. Et rō ē seruilis vtilitas atqz cleri
calis dignitas.dis.54.admittunt ex ō
ser.nō ordi.ō seruoz. A. Alia rō ē q2 dz
eē imunis ab aliis q dine milicie ē ag
gregandus.ut a castris dñicis nlla ne
cessitate abstrahat.54.dis.c.p. B. Et
hoc intellige verū in oi gnē fuoruz.de
quibus etiā hēs s.seru' p.§.2°. A. Et
ibi de hoc dictum est. B.

Utrum seruus ecclesie liberatus
possit ordinari retento iure patronat'
Rñdeo scdm Ray. Sic dico retento
iure quo ad hoc q non iniurietur ec
clesie.nec accuset illaz.nec testificetur
contra eam.dis.54.qui ex famulis. A.
Hoc.c.paruz facit quo ad hoc.sed be
ne faciunt iura.i.allegata. B. Immo
etiam si simpliciter fuerit manumis
sus tenetur ad predicta. aliter reuoca
tur in seruitutez.12.q.2.diaconi z.c.eps
qui mancipium.et.c.qui liberti.z.c.oc
taua.extra eo.ti.de famulis. Dicūt eti
am quidam q tenetur quo ad alias
honestas opas lz nō sint noiatiz impo
site.vt in dicto.c. diaconi. et similibus
A. Hec iura satis videntur ad hoc
facere. B. non tamen tenetur ser
uire ecclesie perpetuo in officio cleri
cali.nisi expresse dictum sit in ipa ma
numissione z ordinatione extra eodē
libentius. Et posito q fuerit expressū
non tamen reuocabitur in seruitutem
si non vult in illa ecclesia seruire in di
uinis officiis.nisi admonitus perdura
ret in contumacia.extra eo.nullus cle
ricus. A. Idem in sum.li.3°.ti.°17.q.i.
De bonis autem libertorum ecclesie.
vide supra libertus.§.fi. B.

Utrum seruus priuati liberat' pos
sit ordinari retento iure patronatus?

R. ſm Ray. Non debet ordinari niſi
ꝑus cõſecut⁹ fuerit a dño plenã liber
tatem. ita ꝙ non teneat̃ ꝑſtare ꝑrono
opas. nec fabriles q̃ ↄſiſtũt in faciẽdo
nec obſeqales q̃ cõſiſtũt in non facien
do. diſ. 54. c. ꝑ. ⁊. 2º. ⁊. c. gcũqꝫ. ⁊. c. vlti. A.
Con. Ul. ut in dcã. q. i. B. Sꝫ vtꝝ dñs
poſſit in tali liberto retinere opas ſpi
rituales. Dicendũ ſm Hoſti. ut vitet̃
omne ↄ̃riũ. ꝙ. h⁹ onus erit iponenduꝫ
in ipſa manumiſſione añ ordinatiõeꝫ
⁊ ſic in ipſa ordinatõne poterit on⁹ iaꝫ
impoſitũ declarari. ex̃ ð elec. ſignifica
ſti. ad fi. ⁊ ex̃ de ꝑben. ſignificatũ. Et ſi
talit̃ ordinatus nõ ſeruierit poterit ð
gradari. 54. diſ. frequens. ⁊. c. gcũqꝫ. ex̃
eo. nullus. Si tñ fcũs fuerit ſacerdos
nõ fiet ſeruus dñi oliꝫ ſui. Idẽ Hoff. et
Inno. A. Si ꝟo non ſit fcũs ſacerdos
vr̃ ꝙ poſſit in ſeruitutem ẽt ꝑuati re
uocari ſi nõ ſeruierit in diuinis ꝑut te
net̃. ar. h a ↄ̃rio ſenſu. Facit in ar. ẽt di
ctũ. c. frequens. adhibita tñ moderatõ
ne de q̃ in. §. ſe. Et idẽ ẽt qð hic notat̃ i
ſum. eo. ti. q. 2. B.

Quid ſi ſeruus fuerit ordinat⁹ nõ
accepta libertate? R. ſꝫ Ray. Si fuit
ordinat⁹ dño ſciẽte ⁊ nõ ↄ̃dicente. eoip
ſo ingenuus ſit diſ. 54. ſi ſeruus ſciẽte
Et hoc verũ ẽ ad q̃ſcũqꝫ ordĩes fuerit
ordinatus. Idẽ Hoff. ⁊ Inno. Si vero
dño ignorante uel ſciente et ↄ̃dicente
A. Hic ut pꝫ i ſũ. e. ti. q. 3. diſtinguẽdũ
ẽ. q2 aut ordinatore uel pñtatore ſciẽ
te ↄditõem ordinandi ordinat⁹ ẽ. aut
neſciente. In ꝑ caſu ordinatus rmane
bit in ordine. ſꝫ ordinator uel ꝑſẽtator
dꝫ ↄdẽnari dño in duplũ. diſ. 54. ſi ſer
uus abſente dño. ⁊ hoc ſi alt̃ tm̃ ſciuit
Si ꝟo ãbo ſciuerũt. dabit vnũ ꝑſenta
tor. ⁊ aliũ ordinator. Sꝫ ſi neut̃ hꝫ vñ
ſoluat. poteĩt dñs ſibi poſtulare illum
reſtitui. ar. di. 54. ex antiquis. In 2º ca
ſu cũ ordinatus ẽ ordinatore vl̃ ꝑſen
tatore ignorãte ↄditõꝫ eius. fit qð ſeq
tur. B. tunc ſi ordinatus eſt in ſacẽdo
tẽ remanebit in eodem ordĩe. peculio
ſi quod hꝫ dño reſtituto. Qð ſi nõ hꝫ
péculiũ. nec eſt q redimat ipſũ. dꝫ ſuo
dño reddi ad ſeruiendũ ei in ſeruitiis
q̃ ordinẽ ſuũ deceãt. vt horis canõicis
miſſa ⁊ hi⁹ 54. diſ. frequens. Qð ſi ↄtu
max hoc renuat deponi dꝫ. ex̃ eo. null⁹
in fi. Si ꝟo ordinatus ẽ in diaconũ. da
bit ꝑ ſe vicariũ. ⁊ ipe remanebit in or
dine. Al̃ reuocabit̃ in ſeruitutem niſi
aliquis vellet eũ redimẽ. ⁊ ideꝫ intelli
ge de ſubdiacono. ex̃ eo. miramur. In
aliis ordinibus abſolute in ſeruituteꝫ
reuocabit̃. 54. diſ. nulli. ⁊. c. ex antiquis
Satis con. Hoff. ⁊ Inno. A. Con. etiã
Pe. vt in dicta. q. 3. B.

Infra quod tp̃s poſſit dñs ſeruũ or
dinatũ reuocare? R. ſm Ray. Reuo
care poterit infra annũ a tp̃e ſcientie
dñi. ar. 17. q. 2. ſi qs incognitus. A. Cõ
iuncto. c. ſi ſeruus ſciẽtie. 54. diſ. B.
Iteꝫ Hoff. Hoſti. ⁊ Pe. A. Hug]. aũt
dicit ꝙ ↄputet̃ a tp̃e ordinatiõis in fa
uorem ordinis. vt in ſũ. eo. ti. q. 6. Sꝫ
ꝑus dcm̃ verius vr̃. ar. dicti. c. ſi qs ico
gnitus. B. Et rõ q̃re clericus nõ põt
repeti vltra annũ cũ ſeruus ingreſſus
religionem poſſit repeti infra trienni
um eſt iſta. quia cleric⁹ cõiter publice
manet. monachus ꝟo ſecrete. A. Hec
rõ fuit Inno. ut pꝫ in dcã. q. 6. B. Et ꝑ
dictũ pũctum de religione hẽs. s̃. reli
gio 2º. §. 4º. ⁊ 5º.

Põe ꝙ ſeruus q ordinatus fuit re
ſtitut⁹ ẽ dño ſuo. nũqd licebit dño ma
nus inicere in eũ? R. ſm Inno. Non.
al̃ incideret i canonẽ. 17. q. 4. ſi qs ſua
dente. Sꝫ nec tali ſeruo licebit ↄ̃here
mr̃imoniũ ꝑpt̃ votũ qð itelligit̃ feciſ
ſe in ſuſceptõe ordis ſacri. ex̃ de ↄuer.
ↄiu. quidã. 84. diſ. cuꝫ in ꝑterito. ⁊ ꝑhi
bend⁹ erit ꝑ epm̃. ar. 96. diſ. ſi impator
Aliis autem ꝑuilegiis clericalibus nõ
gaudebit. ex̃ de cle. ↄiu. Johãnes. ⁊. c.
ſe. Idẽ i oĩ gnẽ ſeruoꝝ. 54. diſ. frequẽs.
A. Inno. clarius loquit̃ ſic. Idem dici
mus i originariis ⁊ aſcripticiis. ⁊ in oĩ
bus q cõditõne ſeruili. uel rõcinio. vel
cyrocinio ſunt obligati. 54. diſtinctõe
frequens. Idem etiaꝫ in libertis ſi ali

qđ obsequiū pronus sibi retinuit.54. dis.qcūq3. Idē ēt in obligatis functōni bus.i.publicis officiis.5i.dis.p̄tea.ꝛ in dcā.qōne.6. B .

S3 q̄lit seru⁹ ordinat⁹siue ɔsectus reddit dn̄o:cū alia res ɔsecrata nō red dat.ut.14.q.vlt.ɔperim⁹. R. Duplex ē rō.Una q2 in reb⁹alus ꝛ maxie inaia tis q̄ sole ɔsecrant null⁹ē dolus.sed in hoie sic.Alia q2 in reb⁹inaiatis ɔsecra tio ē in supficie.ꝛ iō nō debēt a manu pphana tractari.in hoie v̄o ē aia que tāgi nō pōt.32.q.7.licite.Con.Goffre.ꝛ Hosti. A .ꝛ Ul.ꝛ Pe. Et fuit p̄ncipa le dcm̄ Ray.ut in sū.eo.ti.q.7. B .

Eruus 3° q̄ ad mr̄imo niū.Utꝝ ser uus sine ɔsensu dn̄i possit ma trimoniū ɔtrahē. R°b3 Tho.in 4°dis. i6.sic b̄u⁹ nō subdit dn̄o gn libē come dere ꝛ dormire possit. ꝛ alia hi⁹facere q̄ ad necessitatē corp̄is ptinēs b̄m nāz. ita ēt nō subdit ei q̄ꝝtū ad hoc ꝙ n̄ pos sit libere mr̄imoniū ɔtrahē ēt eo nesci ente aut ɔ̄dicēte.Un̄ ꝛ si dn̄s oppositū p̄cipēt nō tenēt ei obedire.nec de con trahendo.nec ēt de ɔtinēdo.q2 in vtro q3 sui iuris ē ꝛ tenet mr̄imoniū.Debēt tn̄ nihilomin⁹ debita seruitia dn̄is ex hiberi.ex̄ de ɔiu.ser.c.p̄. A .Con.Pe.ꝛ Al.ꝛ Ray.ꝛ glo.vt in sū.li°4.°ti.4.° q. 8.ꝛ sequen. B .

Pone ꝙ dn̄s aliqd p̄cipit seruo cō iugato ꝛ eodē tp̄e vxor petit debitum vel eɔ.° R°b3 Ray.Credo ꝙ si cōtraxe rit seruus dn̄o sciente.d3 reddē debitū qm̄ cū dn̄s ɔcessit p̄ncipale.s.mr̄imōi um intelligit concessisse accessoria.ex̄ de of.delega.p̄terea.i fi. Si v̄o ɔtraxe rit igno rāte uel ɔ̄dicente dn̄o.dn̄i mā datū d3 implere.nisi pbabilit timeat periculū adulterii ex dilatiōe uel nisi magnū fiat p̄iudiciū vxori.Con.Tho. Pe.Inno.ꝛ Hosti. Addit q̊3. Tho.ꝙ d3 diuersas circūstātias attendē.ut ex his ɔsideret cui magis uel potius i tl̄i uel tali casu sit obediendū. Itē Host. Et vide.i.§.vlt. A .Idē in sū.e.ti.qōne

io. B .

Quid si ɔiuges.s.serui habēt diuer sos dn̄os diuersarū regionū.ita ꝙ non possunt cōuenire ad officium ɔiugale R° b̄m Goff.ut euitet fornicatōis mā coget p ecclesiā alter dn̄oꝝ vendē alt̄i volenti emē.uel si neut vult emere co gant vendē cuilibet extraneo in pro uincia cōserui.uel venalē exponē et si nullus appeat emptor emat ecclesia. ar.54.dis.fratnitatem. A .Idem i sū. eo.ti.q.12. B .

Quid si dn̄s seruū ɔiugatū vl̄t vē dere in remotā regionē? R.° b̄m Guil. Prohibēda ē talis vēditō:sed cogi de bet dn̄s alii vendē eū bonas cōditōes afferenti.Interest.n.rei publice ne qs re sua male vtat.in Insti.de his q sui uel alie.iuris sunt.§.plt.Con.Tho.Pe ꝛ Inno. A .lic3 Ala.aliud dixerit.vt in sū.e.ti.q.xi.vbi ēt p3 ꝙ p̄dcis con.etia3 Hosti.dicens ꝙ p̄dcē obtinent qn̄ am bo sunt serui.Et id qđ sequit non fuit Hosti.s3 Pe.ut ibi. B . S3 ꝛ Hostiē. addit ꝙ si mr̄imoniū fuerit factū sine licentia dn̄i ꝛ nō h3 in alio loco iustu3 emptorē.posset eū vendē in remotis alit non d3 hoc facere.

Utꝝ seruit⁹possit venire p⁹mr̄imo niū. R° b̄m tho.ꝛ Pe.sic. Uir.n.licet sit in ptāte vxoris in his q̄ ptinēt ad redditōem debiti.in aliis oibus est sui iuris.Un̄ in redditōe debiti p hoc non d3 p̄iudiciū vxori fieri.si forte dn̄s p̄ci per3 aliqd eadē hora.q2 magi eēt obe diendū vxori q̄ꝝ dn̄o.Uxor tn̄ sine con sensu viri se in ancillā vendē nō poss3 q2 vir caput est mulieris.Con.Al. A . Idē in sū.eo ti.q.13. B Et vide.s̄.§ 2.° Utrum seruus qui fuerat ordinatus ꝛ nunc est restitutus possit cōtrahere matrimoniū.vide.s̄.seru⁹ 2.°§.p̄. Quō cōditō seruitutis impediat mr̄imoniū hēs.s̄.mr̄imoniū 4.°. p̄

Imonia p̄ cōit. Simo nia est studio sa voluntas emēdi l'vēdendi aliquid sp̄ūali annexū. Sic diffinitur

a Tho.in 4° sen.dis.25. ēt in scd̄a scđe
dis.100. Silr̄ ꝛ ab aliis. A .s.theologis
ꝛ iuristis cōit.ut in sum.li° p̊.ti.p̊.q.i.Et
facit.i.q.i.g studꝫ. B .Et qđ dr̄ spūale
intellige ut ordies ꝛ alia sacr̄a. Qđ āt
dr̄ spūali ānexū.intellige ut q̄dā q̄ non
sūt ita ꝓprie spūalia:sꝫ sūt spūalibus
adiūcta ꝛ q̄si alligata.ut est ius patro
natus ꝛ hꝰ. Qđ si nō addas.spūali an
nexum.sufficit ꝑm Ray. A . Nā ꝛ āne
xa spūalibus largo mō dicunť spūalia
ut in dcā.q.i.ꝛ hic sequiť. B .qꝛ oia ta
lia possunt intelligi per id qđ dr̄ aliqd
spūale.Et nota ꝙ noie emptōis vľ vē
ditionis intelligitur ois contractꝰ non
gratuitus.p̄ter ꝑmutatōeꝫ. A . Ideꝫ i
dcā.q.i.ꝛ facit.i.q.i.sunt nonnulli. B .
de q̄.s̄.ꝑmutatio. A . Ibi patꝫ ꝙ in ta
libꝰ possit fieri permutatđ.ꝛ q̄liť. B .
Vn̄ nec transactio pōt fieri suꝑ spūali
bus.ex̄ de transac.suꝑ eo.De transacti
one vide.ī.transactō.§.2°. A Et ibi pꝫ
q̄liter possit fieri in spūalibus.Et addđ
ꝑm Tho.scd̄a scđe.q.100. arti.p̊. ꝙ vo
lūtas dr̄.qꝛ iusticia ꝛ oēs ꝑtes eius ꝛ ꝑ
ꝯn̄s oia opposita sūt in volūtate sicut
in subiecto.et iō cōueniť simonia ꝑ
voluntatem diffiniť. Facit.ff. de iusti.
ꝛ iure.l.iusticia. Utꝝ āt ꝑ solā volūta
tem committať simonia tangeť.ī.§.3°.
Item dr̄ studiosa ꝑm Tho.in dcō arti.
p̊.ad designandū electōnem que p̄nci
paliť ꝑtinet ad ꝩtutem ꝛ viciū.ꝛ talis
electio sufficit ēt si sit ex voluntate nō
libenti uel ēt coacta.extra eo. Mathe
us.ꝛ ibi glo.nisi forte sit coactio p̄cisa
extra qđ me.cā.c.sacris.Et sbdit Tho.
ibidem. Non āt ois q peccat electōne
peccat in spūm scm̄:sed solū qui pctm̄
eligit ꝑ cōtemptum eoꝝ ꝑ que hoies
solent retrahi a peccando.Dr̄ ergo stu
diosa qn̄ ex ip̄a volūtatis electōe pro
grediť ad exteriorem actū. ut in sum.
eo.ti.q.5. Hosti.āt clarius diffinit sic.
Simonia est spūaliū uel annexoꝝ spi
ritualibꝰ p̄cedente pacto ꝓmissionis.
cōditōnis.modi.seruitii.precū. uel cu
iuscuis tꝑalis receptio uel donatō. vt i

sum.eo.ti.q.i. B .

Utꝝ simonia sit hēsis? R° ꝫ Tho.
in 4° dis.25. Simoniaci nō sūt ꝓprie ꝛ
ꝑ se loquendo hētici.cū non hēant ali
quam falsam opinionē.sꝫ dicūť hētici
ꝓpter silitudinem actus qꝛ ita operā
tur ac si extimarent donū spūs sci pe
cunia possideri.que extimatio eēt hē
tica. A .ꝛ qꝛ ēt in p̄mo auctore Simo
ne ex mala radice infidelitatis pullu
lauit.cui dictum est. Extimasti donuꝫ
dei pecunia possideri.Actꝰ.8°.ꝑm Ul. ꝛ
in sū.e.ti.q.2. B .Unde Gregꝰ. in r̄gi
stro dicit. Cum ois auaricia sit idoloꝝ
seruitus.qsqs hāc i ecclesiasticꝭ digni
tatibꝰ dādis non p̄cauet. infidelitatis
ꝑditōni subiicitur.etiā si fidem quam
negligit tenere videať.i.q.i.cū omnis.
Et iterū dicit ꝙ impia hēsis macedo
nii tolerabilior ēꝙ simonia.i.q.i. eos
A .Et ibi patꝫ ꝙ hoc non fuit dictuꝫ
Gregꝰ.sed tharasii constantinopolita
ni ep̄i. B .Et cetera crimina in com
paratōne simoniace heresis quasi pro
nihilo reputantur.i.q.vlti.c.fi. Possūt
quoqꝫ proprie ꝛ per alium modum q
dam simoniaci dici heretici.s.tenētes
quendam errorem eiusdem simonis
qui dixit ꝙ mundus iste nō erat crea
tus a deo.sed a quadam suꝑna ꝩtute
ut dicit Isidorus 9° etymologiarum.
A .idem in dcā.q.2. B .

Quare simoniaci potiꝰ dicuntur a
Simone qui voluit emere donuꝫ dei
ꝙ Gyezite a Gyezi.qui vēdidit donū
dei? R°.qꝛ magis completa fuit ratio
huius peccati in Simone ꝙ in Gyesi.
Nam Gyesi solū vendidit donum deī
at Simon ꝛ emere uoluit .ꝛ vendere
intendit.i.q.i.saluator.Con.Tho.scd̄a
scđe.q.100.Con.etiā Pe.ꝛ Ul.ut in sū.
eo.ti.q.4.

Utꝝ sola volūtas faciat hoieꝫ simo
niacū? R° ꝑm Ray.ꝛ alios tā iuristas
ꝙ theologos. Quedā sūt ꝓhibita q̄a
simoniaca.ut emē uel vendē sacr̄a et
hꝰ.Et in istis sufficit sola volūtas. Et
intellige ꝑm Pe.q̊ ad forū diuinuꝫ. sꝫ

quo ad forum humanũ si in nullũ ac
tum exiuit.neqȝ faciendi neqȝ paciscē
di nõ diceret̃ simõiac⁹.ꝛ sufficit ꝙ pe
niteat . Quedã sũt simoniaca qꝛ ꝓhi
bita.s.ꝑ cõstitutõem ecclesie.ut cũ qs
renũciat ecclesie ut det̃ alteri.puta ne
poti suo.Silr̃ ſm Hoff. vendendo vi
cariã castaldionatũ.aduocatiaȝ.icono
matũ.ꝛ hi⁹.extra eo.ad nostrã.i.q.i.si
quis eṕs.ꝛ.q.3.saluatoꝛ.ꝛ in his nõ suf
ficit sola voluntas siue appetitus q
dã.nisi ꝓcedant in actum.extra de of.
delega.ex ꝑte.ṕ. A idem in sũ.eo.ti.q.
5. B .Sed ꝛ hoc intellige ꝙ si volun
tas deliberata hic fuit.ita ꝙ ꝑ eũ.non
stetit.iterũ ē simonia in foꝛo diuino.sȝ
nõ in humano.ꝛ sic tale pctm̃ per peni
tentiã abolet̃.extra e.maudato. A .
in hoc ēt vr̃ Con.glo.Ray.ut in dcã.q.
5.Et hoc verũ vr̃.quia ēt circa talia pu
ta erga b ñficia sola intentio cõstituit
culpabilē apud deuȝ.lȝ non quo ad iu
dicialem punitõem ecclesie.ex̃ eo.tua
Simonia tñ mētalis'tm̃ sola pnia ab
olet̃ nec obligat ad restitutõem acce
ptoꝝ dicto.c.mandato.Secus in vsur]
ĩ quibus ēt sola itentio vsuraria obli
gat ad restitutõem in foꝛo pniali. vt ꝛ
nõt glo.i dicto.c.mandato.ꝛ facit ex̃ ð
vsuris consuluit.Rõ ãt põt esse.quia ĩ
vsura leditur de⁹ ꝛ homo.deo satissit
ꝑ pniam.hõi ꝟo ꝑ restitutõem. In si
monia ꝟo simplicis intentõis non le
ditur ꝑs q̃ sponte ꝛ sine coactõe ṕstat
imo poti⁹ ipsa ledit deũ turpiter agen
do.nec leditur ecclesia militãs.q̃ tãtũ
iudicat de manifestis.dcõ. c.tua. sȝ so
lus de⁹ cui ꝑ solã satisfit pniam ex̃ eo.
c.fi. B .

Utꝝ ad h° ꝙ ↄmittat̃ simonia reg
rat̃ ꝙ sit exṕssũ pactũ.R°.Nõ.naȝ et
Gyezi simoniacus fuit.lȝ pactũ aliqð
nõ fecerit.nõt̃ ex̃ eo.suꝑ specula. A .
Hoc.c.hēt̃ in ti.de magistris.Et dic h°
verũ q̃ ad foꝝ diuinũ.sec⁹ q̃ ad iudicia
le.ex̃ eo.c.fi.ꝛ pȝ ex dcis in.§.ṕcedenti
nisi intuenerit exactio.ex̃ eo.sic.ꝓ ćto
B .Sed de simõia mentali vide.s̈.re

nunciatio secũdo.§.pꝛi°

Quot modis cõmittit̃ simõia? R°
ſm Ray. Una diuisio est ꝑ muners q̃
dant̃.Nam ut datur munus a manu.
aut ab obsequio .aut a lingua. de qui
bus habes.s̈.munus.§.pꝛi° Alia diui
sio ex parte cõmittentium sic. Simo
niaca oꝛdinatio uel alia huiusmodi
spiritualium datio. aut est ex parte
conferentis tãtum. ut quando confe
rēs mihi aliquod spũale recipit tēpo
rale me ignoꝛãte.Aut ex parte recipi
entis tm̃. ut si ego recipiã sacramētuȝ
nõ quideȝ dãdo aliquid cõferenti.sed
alicui suo consiliario . Aut ex parte
vtriusqȝ.s.qñ oꝛdinãdus dat aliqd oꝛ
dinãti.Aliqñ ex ꝑte neutri⁹.vt si ami
cus meus me ignoꝛãte det aliqd ami
co siue ↄsiliario eṕi.ut me oꝛdiet. eṕo
ēt ignoꝛãte.i.q.i.statuim⁹.ꝛ.c.si qs.a si
moniacis. A .Ideȝ in sũ.e.ti.q.7. B .

Utꝝ sit simonia si aliqd gratis det̃
ꝓ spũalib⁹ uel recipiat̃. R° Si penit⁹
sponte offerat̃ ñ est simõia.i.q.i.qcqd
inuisibilis.Ubi nota ſm Guil.ꝙ si hec
ṗpositio ꝓ.notaret apṗciatõnem seu
ↄmutationē.sic nunqȝ tempoꝛale ē dã
dum pꝛo spirituali.nec econtrario.Si
autem notet causam finalē. ut sit sen
sus.Iste dedit denarium ꝓ sacramen
to.i. ꝓpter reuerentiam sacramenti
licite potest fieri.Et eodem quoqȝ mo
do si notet causam efficientem. vt sit
sensus.dedit pꝛo sacramēto.i.ꝓ deuo
tione quam habuit ad sacꝛm.fieri po
test. A .Con.Ul.ut in sum.eo.ti.qõne
io. B .Si autem dubitetur vtrum
gratis uel coꝛrupta intentione datuȝ
sit.tria sunt ṕcipue attendēda.s. dant]
et recipientis qualitas.videlicet an a
paupere diuiti vel econuerso. Item
muneris quantitas.ut si res magni ul'
modici sit pꝛecii.Item donatõis tem
pus.an.s.instante necessitate'vl'al'ↄfe
rat̃.Et scðm hec hēnda ē pꝛesumptio
pꝛo ul' contra extra eo.ꝛ si questiones
Sȝ hec intelligenda sũt ĩ foꝛo cãꝝ.In
foꝛo ãt ↄscie intentõ attendit̃ non ṕsũ

ptio. A .Idē in dcā.q.io.ƀm Ray. Ul.
ꝛ Hosti. B .
Utꝝ liceat aliqd recipe ꝓ opibus
spūalibus. R℞. ƀm Ray. ꝓ illis opibus
ad q̄ qs nō tenet ex officio recipe licet
utputa sacerdos pōt locare opas suas
q al'non hꝫ vnde sibi ꝓuideat.ar.i2.q.
2.caritatē.Idē Hosti. A .certe c. cari
tatē.non facit:qꝛ loquit tm̄ q̄ ad ꝓcu
ratōem recipiendā a visitātibus. non
ex locatōe: vel alia ꝯuentōne:sꝫ ex me
ra iuris dispōne.Et iō in spūalib' in q
bus dꝫ cessare ois pactio ꝛ cōuentō. ex̄
de pac.c.fi.non hꝫ locū locatio vel ꝯdu
ctio.Uñ in ti.de simōia.§.itē nūqd. su
per vbo locare.glo. Ray.ait.Quidam
dicūt ꝙ si sacerdos intendat locare ul'
vendē laborē suū non ipm̄ officiū vel
sacrm̄.licitū ē.al'nō. Ego credo inquit
ꝙ nō hꝫ locū in talibus locatō uel cō
ductio cū lex secularis nō dixerit esse
locatōeꝫ vel ꝯductōeꝫ qn̄ mēsor agro
rū aliqd recipit a dn̄is eoꝝ ꝓ eis men
surādis.sꝫ qd̄ dat appellauit honorari
um.ff.si mē.fal.mo.di.l.2.§.p̊. vbi dicit
Nō crediderūt veteres int tales pso
nas locatōem ꝛ cōductōem eē: sed po
tius operā bn̄ficii loco p̄beri. Et id qd̄
dat ei ad remunerandū dari.ꝛ ide ho
norariū appellari.Dic g° ꝙ sil sacdos
siue indigeat siue nō.pōt ei dari pecu
nia in sūptus ipsius sacerdotis non i
munera sacerdotii.i.officii sacerdotal'
qd̄ ipēdit.sic dicit Hiero'.ꝙ deceꝫ pa
nes.crustula ꝛ vas mellis si data fue
rint ꝓpħe.magl in sūptus q̄ȝ in mune
ra ꝓphetie reputāde sūt.i.q.i.iudices
Cū ergo dr̄.sacerdos recipit ꝓ officiā
do ecclesiā ad tp̄s.li ꝓ.denotat cāꝫ ad
miniculatiuā nō ap̄pciatiuā sacri vel
officii qd̄ impēdit.vel laboris quo la
borat in ipso officio.qd̄ nec vēdi debꝫ
nec locari.sic nec ipm̄ officiū.qꝛ qsqs
hoꝝ alterū vēdit sine quo neqꝫ alterū
ꝓuenit neutrū inuenditū derelinquit
i.q.i si qs obiecerit.De hoc etiā dicit.i.
§.vtꝝ sacerdos. B .
Utꝝ cū ep̄s cōsecrat,vl' visitat pos
sit recipe ꝓcuratōeꝫ. R℞° ƀm Ray. pōt
ex̄ e.cū sit .io.q.3.relatū ex̄ de p̄scr.pt.
cū ex officii.nō dico pp laborem.sꝫ ut
Ber.dicit.quia talis ꝓcuratō a iure p
missa ē.imo ēt si ecclesia ꝓpt paupta
tē ꝓcurare nō posset ep̄m.ipse suis sū
ptibus ꝯsecrabit ecclesiā.io.q.3.cauen
dū.hec Ber.ꝛ Hosti.circa visitatōeꝫ
vide.i.visitatō.§.p̊.ꝛ 2° A .Hoc quod
ibi dr̄ notat glo.in dcō.c.cū sit. Nō.eti
am in sū.eo.ti.q.io. B .
Utꝝ tp̄alia possint dari ꝓ vita et
na vel ꝓ remissiōe pctōꝝ. R℞. Possūt
p modū elemosyne.Daniel'.4.° Pecca
ta tua elemosynis redime. Et intelli
ge ƀꝫ Tho.ꝛ Pe.in 4.° dis.25.ꝙ cū dicit
vita etna uel remissio pctōꝝ emi. ē lo
cutō metaphorica. qꝛ ipm̄ meritū ac
cipit ꝓ emptōe.Deo eim ex p̄cio nr̄o
nihil pōt accrescere. A . Idē in dicta
qōne.io. B .
Utꝝ tp̄alia possint dari ꝓ redimen
da vexatōne in spūalibus. R℞° s c.ex̄.e.
dilectus filius.ꝛ.i.q.i.quesitū.extra de
mgr̄is.ꝓhibeas.Sꝫ hoc super iure spi
rituali tūc solū hēbit locū.cū ꝓ certo
ꝯstat redimēti de iure suo.al'non.hec
Tho.scd̄a scd̄e.q.ioo.arti. pl't.ꝛ vltio.
A .ꝛ ēt glo. Ray.ut in dcā.q.io. B .
Uñ ꝛ si p̄benda mea me p iniuriaꝫ re
moto alii data sit ꝛ ego recupero aliq̄
dato.nō puto eē simoniā.
Utꝝ encenia inducāt simoniā. R℞.
Si nō extendant ad q̄ntitatē munerū
ꝛ fiant sine pacto ꝛ sine aliq̄ corrupta
intentōe.nō inducūt simoniā. al'etiā
in modico ꝯmittit.i.q.i.duces. A .als
incipit iudices.Et hoc fuit dcm̄. Host.
ut in sū.eo.ti.q.xi. B .
Utꝝ mun' ab obsequio inducat si
moniam. R℞° ƀꝫ Ul.Si obsequiū de se
sit illicitū.nllo mō lꝫ absqꝫ vicio simo
nie.Silr si obsequiū sit licitū non licꝫ
ip̄m impēdere ꝓ aliquo spūali. si illd̄
ꝓ.dicat cām p̄ncipalit mouenteꝫ. Sꝫ
si nō dicat cām p̄ncipalit mouentē sed
secūdariam.puta excitatiuā effectus
eius qui dare habet aliqd spūale ꝛ p°

ea ꝯfert illud respiciens p̄ncipalit̄ ad
deū ꝛ ad merita ꝑsone q̄ ꝑ talia obse
quia ꝛ per alia bona cōcurrūt. hoc mō
pōt dari spūale. puta alicui qui in ser
uiciū ecclesie uel p̄lati iuit Romā vl̄
huiusmōi. Porro si obsequiū essꝫ pu
re spūale quod esset ipositū beneficio
A .s. per cōstitutōem añ ipsius bñficii
collatōnem. non āt pet pactū ɓm eun
dem Ul. ꝛ in sum. eo. ti. q. 12. vbi etiam
pꝫ ꝙ p̄dcis con. Hoff. Ray. ꝛ glo. B .
tunc indubitant̄ ꝛ ex pacto pōt ꝯferri
bñficiū. ita ꝙ ille ꝓmittat tl̄e obseqū
vtputa de celebrando talē ꝛ taleꝫ mis
sā ꝛ silia. ex̄ de p̄ben. significatuꝫ. A .
Tho. ēt ꝛ Pe. dicūt ꝙ in hi⁹ obsequiis
honestis seruientib⁹ ad dignitatē ꝑso
ne respect⁹ dꝫ hēri. Nā ex ipsa deuotō
ne obsequii dign⁹ reddit̄ ecclesiastico
bñficio. Et addit Tho. Si āt ihonestū
sit seruitiū uel ad carnalia ordinatum
puta seruiuit p̄lato ad vtilitateꝫ ꝯsan
guineoꝝ suoꝝ uel p̄rimonii sui. uel ali
quid hi⁹. esset mun⁹ ab obsequio et si
moniacū. ut in dcā. q. 12. ad fi. B .
Quid si vn⁹ sacerdos dicat altēi tu
celebrabis hodie ꝓ me. ꝛ ego cras ꝓ
te. R̄ᵒ ɓm Guil. Nō est simonia. sꝫ lici
tū est maxime ex cā. qñ nullū p̄ciuꝫ si
ue temporalis merces interuenit. A.
Idem in sum. eo. ti. qōne. 13. B .
Quid sit munus a lingua in q̊ com
mittit̄ simonia. R̄ᵒ ɓm Tho. scda scde
q. 100. ꝛ in 4ᵒ dis. 25. Munus a ligua dr̄
vl̄ ipsa laus ꝑtinens ad fauorē hūanū
qui. s. sub p̄cio cadit: vel ēt p̄ces ex qui
bus acquirit̄ fauor hūanus. aut ꝯ̄riuꝫ
euitatur. vt quādo preces armate sūt
Sed de precibus habes statim in se.
§. A . Idem in sum. eo. ti. q. 14. B.
Utrū p̄ces inducant simoniaꝫ. R̄ᵒ
sꝫ Tho. scda scde. q. 100. Si aliqs p̄nci
palit̄ ad p̄ces itendat. simoniā ꝯmittit
Et vr̄ p̄ncipalit̄ ad hoc intendē q p̄ces
ꝓ indigno exaudit. Uñ ipm fcm̄ est si
moniacū. vt. 1. q. 1. ꝯ ordinatōib⁹. ꝛ 1. c. st̄
nōnllī. si xᵒ porrigāt̄ p̄ces ꝓ digno fcꝫ
ñ ē simoniacū. sꝫ simonia pōt eē i intē
tōne. s. qñ hētur respect⁹ nō ad dignita
tē ꝑsone sed ad fauorē humanū. ex̄ de
eta. ꝛ quali. tuam. 1. q. 1. latorē. Uñ ōbꝫ
penitere de intentōne corrupta. vt in
c. sunt nōnulli. ꝛ ex̄ de eta. ꝛ quali. tuaꝫ
ꝛ ex̄ eo. mandato. A . Con. Ul. vt i di
cta questione. 14. B .
Utꝝ aliquis porrigendo p̄ces ꝓ se
ipso comittat simoniā. R̄ᵒ sꝫ Ray. Nō
pōt petere eccl̄iaꝫ uel dignitatem uel
aliud bñficiū habens curā aiarū q̄tū
cūq̧ sit dignus. 1. q. 1. ordinatōnes. 8. q. 1.
in scriptis. ex̄ de iure patro. ꝑ nostras.
Bñficiū xᵒ simplex si indiget ꝛ sentit
se dignū potest petē absq̧ metu simo
nie. ex̄ eo. tua nos. ꝛ ar. ex̄ de rescripti.
ad aures. ex̄ de p̄ben. cum ɓm. Concor.
Tho. scda scde. q. 100. et etiā in 4ᵒ dis.
25. Similit̄ ꝛ Host. ꝛ Hoff. Quidam tñ
dicūt ꝙ licet rogare etiā si bñficiū hē
at curā aiarum. A . Hoc fuit dictum
glo. Ray. dicentis ꝙ pōt aliqs ꝓ se pe
tere bñficium ēt habens curā aiarum
si dignus sit. Exemplo Isaie. qui dic̄. c.
6ᵒ. ecce ego. mitte me. Con. cū hoc Ul.
ut i sū. eo. ti. q. 14. Sed certe tutius vr̄
p̄mū dictū ꝑ iura alegata. Nā ꝓpħa
nō petiit aliquā curā aiaꝝ uel dignita
tē. sꝫ reqsitus a dño exhibuit se officio
p̄dicandi. ut pꝫ in dcō. c. 6ᵒ. B . Si indi
get aut si non indiget. etiam si petat
simplex bñficiū peccat sꝫ Ray. ꝛ Tho.
ut in p̄dicta decre. ad aures. 1. q. 2. cleri
cos. 12. q. 1. illi aūt. A . ut pꝫ in dcā. q. 14.
glo. Ray. in hoc iterū ꝯ̄dicit. Uñ ait hᵒ
iterū durū est. ꝛ credo ꝙ ex quo aliqs
ꝓmotus est ad sacros ordies. cum hi⁹
ordinatio titulū ecclesiasticuꝫ reqrat
pōt petē beneficiū ecclesiasticum. licꝫ
abūdet i tpalibus. ꝛ iura q̄ mgr̄ addu
cit ad ꝓbandū ꝯ̄riū loquunt̄ ɓm statū
p̄mitiue ecclesie qñ exiles erāt reddi
t⁹. ꝛ distribuebat̄ de facultatib⁹ eccl̄ie
ꝓut cuiq̧ opus erat. Et con. cū eo. Ul.
qꝛ nemo cogitur suis stipendiis mili
tare. Si tamen dignitatem uel curam
aiarum pro se petat tanta p̄sumptiōe
que eum tali beneficio reddat idignū

ſimonia eſt.quia preces ſunt pro indi
gno.hec ibi.Uerius videt̃ dictũ Ray.
⁊ Tho.Nã Hiero⁹.q loquit̃ in allega
to.c.clericos.i.q.i.ñ fuit in primitia ec
cleſia.⁊ mlto min⁹ Proſper q idẽ dicit
ea.q c.paſtor.Et ſtipendiũ celeſtꝭ mili
cie nõ dꝫ eẽ tꝑale niſi inq̃tũ rõ dictet
neccie ſuſtẽtatõnis.Clericis.n.ↄuenit
dicẽ ꝑs mea dñs.ex̃ de ꝓbẽ.cũ ſcõꝫ.q̃i
dicat̃ ꝓmiũ laboris mei nõ ſit t̃renuꝫ
ſed celeſte. B .

Que ſimonia ſit ĝuior.R̷̃°ꝫ Guil.
Quãuis i munẽ a manu ⁊ a ligua ⁊ ab
obſequio ↄmittat̃ ſimonia.tñ qꝛ mun⁹
a manu magꝭ ꝓprie ẽ ꝓciũ q̃ꝫ a ligua
uel ab obſequio.iõ illa ſimonia ẽ ma
ius peccatum. A .Jdeꝫ in ſum.eo.ti.
q̃one.15. B .

Utꝝ liceat vendẽ vaſa ſacra.aut ve
ſtes.aquã bñdictã ⁊ hĩ⁹.R̷̃°ꝫ Ul.oia
ſacr̃alia ad aliquẽ effectũ ſpũalẽ ordi
nata vẽdi nõ pñt.ut aq̃ bñdicta. ⁊ hĩ⁹.
ꝑ quã venialia dimittunt̃.ſicut ẽt nec
rõne materie põt vendi ſacrꝫ.i.q.i. pla
cuit.2°⁊ 3°.Sed ⁊ illa q̃ ꝑticipatiẽ ſt̃ ſpi
ritualia.ut calix ⁊ hĩ⁹ ante ↄſecratõem
ſimplicit̃ vẽdi pñt.p⁹ↄſecratiõeꝫ vero
hĩ⁹ vaſa vendi pñt alteri eccleſie i ea
dẽ forma. A .dũmõ intentio ſolũ refe
rat̃ ad tꝑale ⁊ nõ ſpũale.al̃ eẽt ſimõia
ſm eũ.Ul.ut i ſũ.eo.ti.q.16. vbi hec no
tãt̃. B .ſꝫ laico calix vendi ñ põt. niſi
ↄflatus.10.q.2.§.hoc ius. qꝛ ſacra ñ de
bent tractari manib⁹ laicoꝝ. De cimi
terio vo vide.s̃.ſepultura.ꝑ.§.ꝑ. B .

Utꝝ ſpũalia poſſint redimi.R̷̃° ſm
Ray.Sicut ñ debẽt vendi vl̃ emi. ita
nõ debẽt redimi.ex̃ de ſimo.q̃relã. nec
aliq̃ dato uel ꝓmiſſo uel retento poſſi
deri.Jntellige ſm Guil.ꝙ nõ pñt redi
mi aliq̃ dato uel ꝓmiſſo ei q iuſte poſ
ſidet.ex̃ eo.q̃relaꝫ. Nã aliq̃ dato ei q i
iuſte poſſidet ab eo cui debent̃ r̃dimi
pñt ſicut ⁊ redimũt̃ decime de manu
militũ iiuſte eas detinentiũ.vide.s̃.d
cime 5°.§.plt.Ceterũ vtꝝ ſup ſpũalib⁹
poſſit trãſigi.vide.ĩ.tranſactio.§.2°.Et
vtꝝ ꝑmutari.s̃.ꝑmutatio.§ ꝑ.⁊ 2°. A .

predicta etiam nõnt̃ in ſum.eo.ti.q.
17. B .

Quid de ſacerdote q nõ vult dare
licentiam alt̃i ſacerdoti ut bñdicat nu
ptias :niſi ꝓ pecunia.R̷̃° ſm Guil.Si
nõ intendit vẽdẽ licentiã bñdictionis
ſꝫ ꝓuidẽ ſibi de portõe oblatõnuꝫ euꝫ
ↄtingẽte:nõ ẽ ſimonia. Si tñ ex certa
ſcia maiorẽ exigat ſũmã q̃ꝫ ꝓſumat d
bere valere portio ipm ↄtingẽs. meri
to ꝓſumi põt ꝙ ipam licentiã vẽdere
voluit. A .hoc ẽt ꝓſumit̃ qñ vba iſtõ
ſonãt.puta ſi dicat ſe velle tñ ꝓ licen
tia bñdicendi ⁊ hĩ⁹ qꝛ in dubio non re
cedimus a ſignificatõe vboꝝ. ff. de le
ga.3°.l.nõ aliter. Si vult ergo hoc eui
tare clare exprimat de venditõne ſeu
locatõe ꝓuentus tñ. B .Et nõ h̃ ꝙ ꝓ
ipa bñdictõne nihil ab aliq̃ exigi põt
ex̃ eo.cũ in eccleſia.De ſacerdote q nõ
vult dare licentiã ↄfitendi alteri niſi
ꝓ pecunia.s̃.cõfeſſio ꝑ.§.fi. A . Et ibi
pꝫ ꝙ ſimoniã cõmittit. qd̃ ⁊ nõ ſimul
cum ſupradictis.in ſum.eo.ti.q.36. B .

Utꝝ ꝓ abſolutõe ab excõicatione
poſſit exigi pecunia.R̷̃° ſm Tho.ſcd̃a
ſcd̃e.q.100.Jn abſolutõe tali nõ debet
exigi pecunia tanq̃ꝫ ꝓciũ abſolutiõis.
qꝛ hoc eẽt ſimoniacũ.ſꝫ q̃i pena culpe
ꝓcedentis ꝓ q̃ fuit excõicat⁹.Jdẽ.Pe.
⁊ Hoſti. A .Dicit.n.Hoſti.ex̃ e.ad au
res.ꝙ in Francia ⁊ in q̃buſdã aliis re
gionib⁹ ↄſuetudo ẽ ul̃ ſtatutũ ꝙ excõi
catus q monit⁹ ꝑere noluit ſꝫ excõicari
expectauit.ꝑꝑ hãc ↄtumaciã añq̃ꝫ ab
ſoluat̃ ꝓ q̃libꝫ mẽſe ꝓ q̃ excõicat⁹ exti
teri t certã debeat dare pecunie quan
titatẽ.Et hãc ↄſuetudinẽ dicit rõnabi
lẽ ⁊ ſeruandã.ut in ſũ.eo.ti.q.37.Qd̃ i
telligendũ vr̃ qñ talis exactio nõ veit̃
ad manus ſeu vtilitatẽ exigentis. al̃s
hẽret ſpẽm mali.⁊ iõ ab ea abſtinẽ dũ.
ex̃ de vi.⁊ ho.cle cũ ab oi.Et ꝓpt̃ea h⁹
caſu abſolutõ debẽt ꝓcedẽ exactõnem
Uñ ⁊ idẽ Hoſti. i ſua ſũma dicit: ꝙ ex
cõicat⁹ dꝫ abſolui libere.⁊ eo abſoluto
põt cogi ad ſatiſfaciendũi de pena.ſed
añ nõ põt exigi.cũ nec ꝓ illo fuerit ex

cõicat⁹. Et sic intellige inqt ex̃ ᵭ simo.
ad apostolicam.et.c.ad aures.vt in di
cta qõne.37. Et videtur casus formalis
in dicto.c.ad aures. Et sic possunt con
cordari opiniones que sup̱ hoc ibidez
referuntur. B . Et idem intelligen
dum de suspensione ꝛ interdicto. Naz
si daretur aliquid pro precio absoluti
onis siue restitutõnis simonia esset ex
parte vtriusqꝫ.ar.i.qõe.i. nullus.extra
eo.nemo. Qᵭ si huiusmodi sententie
fuerant iniuste prolate. et detur pecu
nia pro absolutione siue relaxatione
notauit Hug̃.16.q.7.decimas. ꝙ non
est simonia ex parte dantis.eo ꝙ dãs
nullum ius acquirit.sed dat ut acqui
situm sine vexatõne retineat. ar.i.q.i.
quesitum. Satis con. Hostiens. A .
Idem in sum.eo.ti.q.46. vbi et addit
s̃m glo⁹ Ray. ꝙ si ecclesia mea uel pre
benda me remoto alii' fuerit assigna
ta. si pro precio eam recupero uel redi
mo simonia est. siue iuste siue iniuste
amotus fuerim ꝛ alius institutus. qᵭ
intelligendum est quando amotio fa
cta est seruato iuris ordine. licet iniu
ste per sententiam que transiuit in rẽ
iudicatam. al's bene licet redimere ve
xationem. extra eo. dilectus filius. R.
et patet supra.§.x. B . Utrum autẽ
pro baptismo liceat aliquid dare. viᵭ
supra baptismus.§.3º.

Nullus clericus debet prece uel p̃
cio vel fauore celare episcopo pecca
tum publicum parochiani sui.uel eti
am minus digne penitentem reconci
liare. ꝛ ei de hoc testimonium ferre ul'
digne penitentem repellere. alit' simo
niam cõmittit. extra eo. nemo. A . se
cundum Inno. ꝛ in sum e.ti.q.38. nõ ꝑ
prie sꝫ silitudiarie dr̃ simõiac⁹ q celat
ꝑꝑ grãm crimẽ alti⁹ puniẽd⁹ ẽ enim
ut simõiac⁹. Qᵭ intelligi põt nisi ipa
celatio esset annexa spirituali officio
forte qᵭ quis habꝫ ab episcopo ad de
nunciandum delicta vel simile. quia
tunc censeretur vendere ipsum offici
um et consequenter esset vera simo
nia.i.q.3. si quis obiecerit. B . Et ge
neraliter s̃ꝫ Tho. scᵭa scᵭe.q 100. illa
spiritualia ad que quis tenetur ex of
ficio non potest vendere. Unde nec ꝑ
dispensatõne nec pro correctione sub
ditorum uel ꝙ quis desistat a corrigẽ
do potest aliquid recipi. A . Concor.
Pe. ut in dicta.qõne.38. B .

Quid si datur aliquid superiori vt
seruet iusticiam in spiritualibus. R.º
s̃m Ray. Simonia est. Et addit Guil.
Idem credo si agatur super tempora
libus. exquo persona est ecclesiastica.
que ratione ecclesiastice iurisditionis
tenetur ad ius reddendum. Sed
si sit iudex laicus ꝛ super re tempora
li. non erit simonia. licet al's grauiter
peccet. supra. iudex primo.§. septimo.
A . Concor. Ul. vt in dicta questione
is. B .

Utrum sacerdos possit celebrare.
vel exequias vel alia officia facere
pro pecunia. Rñdco s̃m Ray. Si tene
tur ad hoc. tunc exigere aliquid simo
niacum est.i.qõne.i. vendentes. Si nõ
tenetur ꝛ deficit ei sumptus potest ac
cipere.i.q.i. duces. Nam et operas su
as locare potest. siue ad diem siue ad
annum. extra ne prelati vices suas.c.
vltimo. A . Ibi hoc non probatur.
Nam ibi dicitur de locatione reditu
um et non operarum spiritualium. vt
ibi notat glo. et addit ꝙ nullum spiri
tuale locatur. Et de hoc latius supra
§. septimo. in additione. B . Quod
si sumptus habet et ad hoc non tene
tur. aut debet facere gratis. aut cessa
re. al's videtur facere ex auaricia. Et
licet forte quando non tenetur ad illa
non esset simonia. eo ꝙ non debet su
is stipẽdiis militare.12.qõne.2. caritatẽ
extra eo. cuꝫ sit. tamen turpe est lucꝝ
quando fit ex auaricia. uel si ĩ sumpt⁹
recipit etiam si diues sit et non fit ex
auaricia. saltem habet speciem mali
Et in quolibet predictoruꝫ intelligas
ꝙ ipse gratis dꝫ cantare uel officiare.
lꝫ aliqd recipiat ꝑ sũptib⁹ sicut dicit

Aug⁹. ꝙ apl̄i gratuitum panē accipie
bāt ab illis quib⁹ ḡtuitam ꝑdicatōez
impēdebāt. Sat] Con. Tho. scd̄a secū
de. q. 100. A. Predcā melius pn̄t intel
ligi ꝑ ea que nōt glo. Ray. i ti. de simo
nia. §. q̄rit. sup ꝟbo statutū. vbi sic dic̄
Licz ne dare pecuniā uel recipe ꝓ hu
iusmōi obsequiis. aut ꝓ interessendo
extreme vnctōni. Item qd de illis qui
dant redditus. uel recipiūt ꝓpt̄ facien
da āniuersaria. Itē quid de illis q dāt
sacerdotibus diuitibus uel paupibus
ꝓ faciendo ānuali uel tricenario. vel
āniuersario. uel celebrando missaz de
spū scō uel aliaz. uel qui dat denarios
clericis pro dicendis psalteriis in exe
quiis mortuoꝝ. uel sal̄t. uel qui dant ele
mosynas pauperibus ut orēt pro eis.
cū talis orō sit spūalis. ⁊ huiusmōi ele
mosyna sit corpalis. R°. in oibus tali
bus casib⁹ dare uł accipe tpale ꝓ spū
ali simonia est. siue det̄ ꝓ sacro siue
ꝓ officio siue ꝓ labore huiusmodi of
ficii. uel orōnis ſm ꝙ hec ꝑpositō pro
denotat apꝑciatōem. Sed si denotarz
cām motiuā nō ꝑmā uel principalem
sz remotā ⁊ occasionalē. licitū ē dar̄ et
accipere tpale ꝓ spūali. Unde si quis
dat pecuniā collegio alicui ꝓ generā
da deuotōne ⁊ dilectōe i ipso collegio
ut ex illa deuotiōe exaudiat̄ in petitō
ne quā petit. ꝙ fr̄es intersint exequiis
mortui uel extreme vnctōni morient]
⁊ illi hoc faciūt ex dilectōne ⁊ deuotō
ne in eis talit̄ generata: aut ꝓ deuotō
ne ipsius dantis. sic licz dare ⁊ accipe
tpale ꝓ spūali ſm ꝙ li ꝓ. denotat cāz
motiuā remotā [illegible] ꝓpinquā. Propi
qua cā est dilect[illegible] deuotio genera
ta ex dato. uł forsitan n̄ generāda. Nec
est sil̄r ꝙ nō possuz dare pecuniaz epō
ut me diligat ⁊ ex dilectōe me benefi
ciet uel ordinet. ⁊ hoc iō qz dilectio q̄
epūs aliquē diligit: lz sit spūalis nō tn̄
est cā ꝓpter quā debeāt talia cōferri.
sz potius dz attendi meritū ⁊ dignitas
ꝑsone. Sed bn̄ ē cā sufficiēs huiusmōi
dilectio qua ēt diligit̄ peccator spūali
ter ut debeat orari ꝓ eo. cuz ēt h° ꝯce
dat dn̄s vbi dicit. Facite vob̄ amicos
de māmona iniquitatis ut recipiant
vos ⁊c̄. Luc]. 16. i. ut orent ꝓ uobis reci
piendis. Ex q̊ pz ꝙ lz dare pecuniā ꝓ
acqrenda deuotōe hoium spūalium ⁊
pauperū ut ꝑ hoc moueant̄ ⁊ teneant̄
orare. Pecunia tn̄ data ꝓ huiusmodi
amicitia acquirenda q̄ spūalis est nō
ē pensanda a dante uel accipiente. ut
dictū est. ut datū sed ut fructus: ſm ꝙ
dicit apl̄s ad Phil̄. 4.° Non quero da
tū sed fructum. qz nō attendo ꝑncipa
liter pecuniā datā. sed caritatē ⁊ deuo
tōem uel pietatē ex qua dat̄. ꝓpt̄ quā
sola elemosyna est fructuosa. Et ideo
r n̄sio est ad oēs qōnes. s̄. positas de ill̄
q officiāt ꝓ denariis ⁊ ceteris. ꝙ si li ꝓ
denotat apꝑciatōnem uel cām ꝑmaz
motiuā uel finalē illicitū est. Si autez
cām adminiculantē. licitū est ut talia
recipiāt in sūptus officiantiū. nō in of
ficioꝝ ꝑcio. hec ibi. Et Con. ꝑdcis Tho.
Pe. ⁊ Ul. ⁊ alii theologi. ut in sū. eo. ti.
q. 42. Et ex ꝑdcis pōt colligi ꝙ non est
tutū cui incūbit facere officiari altare
uel capellā. cōducē ad hoc clericos pa
ctis ⁊ ꝯuentōibus. sz ꝯstituere aliquez
redditū qui det̄ officiantib⁹. ut in. c. si
gnificatū. ⁊ ibi glo. ex̄ de ꝑbē. B.

Utrū cōmittat simoniā qui debito
ri suo dat aliquid spūale ut recuperet
quod suū est. R°. ſm Tho. in. 4.° dis. 25.
absq̧ dubio simoniā ꝯmittit. Idē Ul.
A. Idē in sū. eo. ti. q. 65. B.

Utrū cū aliq ꝑtendētes religionez
siue scitatem petunt a sacerdotib⁹ ꝙ
ꝓcurēt eis pecuniā in ꝑrochia sua ita
ꝙ sacerdos hēat ēt inde certā ꝑtez sit
simonia. R°. ſm Tho. in q̊libet. Cuz ꝑ
suasio sacerdot] sit res spūal̄. ⁊ creda
tur ei qa sacerdos est. iō si in tali casu
pactū infueniat. simonia est respectu
sacerdotis. ⁊ sacrilegiū respectu taliū
religiosoꝝ qz est defraudatio elemosy
narū respectu illoꝝ qui dant. Un̄ ⁊ si ē
vnū peccatū q̄tū ad actū. est tn̄ mul
tiplex q̄tū ad reatū. ⁊ tam etiam ipe

sacerdos q̃ ipi recipientes.s.q sac̃do tibus tribuunt vel relaxāt tenent̃ de simonia. A.ꝛ etiā ad restitutōnem.vt pꝫ ẜm eū.Tho.ꝛ in sū.eo.ti.q.66.Et cui debeat fieri restitutio isto casu pōt pa tere ex dcis s̃.restitutio p̊.§.13. in addi tōe.xᷓ.item ẜm Inno. B.

Utꝝ laicus q recipit pecuniā vt ec clesie r̃stituat decimā quā tenebat cō mittat simoniā. R° ẜm Hosti. Si lai cus nō vult decimā dimittẽ nisi ꝓ pe cunia.simoniā ꝯmittit ex pte sui. sꝫ ec clesia bñ pōt redimẽ.ut.s̃.decime.5°.§. 5°. A.Idē in sū.eo.ti.q.68. Sed in dcō §.5°.ꝯ̃riū dicit Guil. sꝫ solutō ibi pꝫ i additōne. B.

Mediatores simonie simoniaci s̃t. i.q.i.si qs epus. A.ibi dr̃.Si qs media tor in tam turpibus ꝛ nephandis datꝭ vel acceptis extiterit.si qdem clericus fuerit a ꝓpo g̃du cadat.si xᷓo laic⁹ ana thēatizet̃. B.

Utꝝ papa possit ꝯmittere simoniā R°.ẜm Tho.scđa scđe.q.100.Papa po test sicut ꝛ qlibet alius.ꝛ tanto g̃uius q̃to in altiori gradu consistit. Res.n. ecclesie non sunt eius ut dñi.sed ut di spensatoris. Uñ si ꝓ aliqua re spūali reciperet pecuniam aliquā de redditi bus alicuius ecclesie simoniacus esset Silr̃ si ꝓ re spūali recipet pecuniā ab aliquo laico non de rebus ecclesie. A. Con.Ul. vt in sū.e.ti q.67. Qđ intelli gendū vr̃ q̊ ad illa circa q̃ ꝯmittitur si monia lege diuina.Secus in lege tātū ecclesiastica cui papa nō subiicit̃ nisi de equo.C.de legi.l.digna vox. B.

Prelat⁹ q ꝯmittit vices suas ꝓ pe cunia.simōiac⁹ ē.vide.ī.vicari⁹.§.3°.

Simoniacus 2°

.s.spāliter quo ad ordies. Si monia qñq; ꝯmittit̃ ex pte ordinato ris.Aliqñ ex pte ordinati.vt.s̃.simōia p̊.§.6°.

Utꝝ si aliqs ꝓ mea ordinatiōe vel ꝓmotōne pecuniam offerat. nūquid ego dicar simoniac⁹. R° Si a p̃ncipio ꝯdixi.non obest mihi.ex̃ eo.sicut tuis. §.plr̃.ꝛ ex̃ de homic. Petrus. A.hoc verū ẜm Inno.vt in sū.li.p̊.ti.p̊.q.8. si pecunia data ē p⁹ electōem ꝓ ꝯfirma tōne.de q̊ loquitur.c.sicut tuis. Secus si daretur ꝓ electōe ēt ꝓhibente me nisi fierꝫ ab inimico. Con.Uin. Hosti. ꝛ glo Ray.ut ibi.Idem ꝛ si qs recepis set ordinē p simoniam cōmissam cum ipso ordinatore.tunc.n. sic ordinatus lꝫ ignorant̃ vel ēt cum ꝯdictōe.nō reci peret executōem.qꝛ hoc idē ꝯtingeret etiā si in eius ordinatōe nulla ꝯmissa fuisset simonia. dū alias eius ordina tor fuisset simoniacus in collatōe ordi num.Nā q semel simoniace ꝯtulit or dinem de cetero executionē dare nō potēit q̃tūcūq; occultū sit.ꝛ q̃tūcūq; recipiens ignoret.i.q.i.si qs simoniacꝭ ẜm Hosti.ꝛ in dcā.q.8.Hodie etiaꝫ vr̃ idē in collatōne beneficii.cuꝫ simonia ce conferens etiā beneficiū vel offici cium ecclesiasticuꝫ ipso facto excōica tōem incurrat.ꝛ quod agit̃ nullum sit vt in ex̃uagꝭ.Martini quinti.q̃ incipit Multe.ꝛ in alia Eugenii q̄rti. q̃ icipit Cum destabile.Itaq; distinctōes que in hoc.§.fiunt.nō hñt locū nisi qñ simo nia fuisset cōmissa cū alio q̃ cuꝫ colla tore ordinis seu bñficii. B. Sec⁹ si sci ui ꝛ consensi.quia tūc q̃tūcūq; occul tū sit renunciare teneor.Si xᷓo hoc fit me penitus ignorante.puta qꝛ amic⁹ meus pecuniam dedit.tunc lꝫ ego nō sim simoniacus.teneor tñ renunciare ex̃ eo.simoniace.ꝛ.c.de regularib⁹.ꝛ.c. nobis.Qđ si inimicus meus dedit pe cuniā volēs ꝙ ex hoc ꝓmotio mea iu dicaret̃ simoniaca.ꝛ sic impediret̃. nō ꝯmittit̃ simonia q̊ ad me.nec mihi no cet ne ille ex dolo suo reportꝫ qđ intē dit. vt in.c.sicut tuis.ꝛ in.c.nobis.pri° rñso. A.Tñ ꝛ hoc casu qñ inimic⁹ ali quid daret in p̃iudiciū meum ꝛ h° sci rem anteq̃ eps vocaret me.ꝛ cōstaret mihi ꝙ non me vocaret nisi propter munus illud.recipere non deberēꝫ. ẜꝫ glo. Ray.ꝛ in dcā.q.8.Et ad hoc etiam

facit qđ notaẗ in sũ.eo.ti.q.27.vbi ꝺm Ray.dr̃ ⁊ glo.ꝙ si aliqs scit uel credit sibi collatũ ordinẽ vl̃ bñficiũ ꝑncipaliter ꝓpẗ obsequia seu ꝑces carnales a se vel ab alio intꝑpositas.si alʼ erat dignus resignare non teneẗ.sꝫ dꝫ penitẽ de intentõe corrupta.ex̃ eo.mandato. Si ꝟo erat indignus resignare teneẗ.qꝛ tũc hiꝰ ꝑces seu obsega succedũt loco ꝑcii.i.q.i.sc̃ ññllri.⁊ Lõ.Ul.vt ibi.B.

Quid si qs ẽt sine pecunia obtẽturus erat ordinẽ vel bñficiũ ⁊ tñ pecunia data fuit? R° ꝺm Inno.Si alius đdit pecuniã.dũ tñ nõ ordinatori.nõ est simonia.ar.i.q.6.§.vlt.Si ãt ipse ordiatus dedit.simoniacus est. A.etiaꝫ si sine pecunia habiturus erat ordinẽ vel bñficiũ ꝺm eũ.Inno.et in sũ.eo.ti.q.8. Qđ intellige nisi gratis aliqd daretur ut.s̃.simonia ꝑ.§.6°. B.ar.i.q.2.ꝗpio.⁊.q.3.si quis obiecerit.⁊.c.vlti.⁊.q.6.c.ꝑ

Quid si pecuniã ꝓ me nesciẽte ꝓmissam postea solui? R° Sicut simõiacus debeo iudicari.qꝛ in maleficiis ratihabitõ retrotrahiẗ ⁊ mãdato cõpaẗ sicut notaẗ ex̃ eo.sicut tuis. A.In glo. B.In hac tñ simonia ꝺm Tancre.⁊ Guil.ꝑt eṗs dispẽsare. A.Idẽ in sũ.e.ti.q.9.tñ hodie si aliquid datuꝫ fuisset collatori nullus posset dispensare nisi papa.vel si esset datũ etiam alteri qñ sine illa datõe nõ fuisset alias habiturus ordinem vel beneficium.ut pꝫ ex ꝑallega.ex̃uagãtibus. B.

Quid de his qui ꝑ hypocrisim duꝫ ꝑtenderent spẽꝫ sanctitatis ꝓmoti sc̃ ad ordines ⁊ bñficia nulla interposita cõditõne vel pacto? R° ꝺm Ray.nõ teneẗ resignare.sed solũ ad agendum pniaꝫ.ex̃ eo.mandato. A.Hoc veruꝫ nisi alʼ non sit idoneus.tunc.n.renũciare tenetur.i.q.i.si qs neqꝫ. B.Tho.secũda secũde.q 100.dicit hypocritã nõ esse simoniacũ. A.Hoc veruꝫ quo ad ecclesiã.Secus q̊ ad deũ.cuꝫ hypocrita ex spũalibus querat hũanum fauorẽ.⁊ sic simoniã mẽtalẽ cõmittat.i.q.i.sũt nonnulli.Et idẽ quod hic notaẗ in sum.eo.ti.q.61. B.

Utrum ab ordinando uel eligendo aliqua cautio vl̃ promissio peti possit? R° ꝺm Ray.Ante ordinatõem seu etiam electõeꝫ ab eo q eligendus ẽ.nl̃la cautõ vl̃ ꝓmissio peti:⁊ si ꝑsteẗ simonia ẽ qꝛ vr̃ facere ad hoc vt eligaẗ.8.q.3.talia.Sed post electõnem bñ potest quia tunc nihil sperat ab eis.dum tñ nõ fiat ex ꝑcedenti pactõe.8.q.3.Artaldus. A.Idem in sum e.ti.q.18.ꝺꝫ Ray.⁊ glo.⁊ Hosti.Sed ut ibi pꝫ aliq dixerũt ꝙ superior potest exigẽ cautõneꝫ etiam ante electõem.quia auctoritas superioris tollit vicium.Sed ꝑmuꝫ dictum verius videẗ.qꝛ per hanc cautõnem videretur consentire electõni de se faciende.⁊ idõ talis electio tãqꝫ ambitiosa esset irritanda.ex̃ de elec.cũ post petitam. B.

Quid si aliquis non hñs titulum rogat aliquẽ ꝑsbyterum vt presentet eum ad titulum ecclesie sue.⁊ ꝓmittit ei ꝙ nũqꝫ i ipsa eccl̃ia petet aliquid.⁊ sic ordinaẗ? R° ꝺm Ray.Simoniaꝫ cõmittit.⁊ nisi cũ eo fuerit dispensatum nec ad superiores ordines debet ascẽdere nec in suscepto ꝺꝫ rigorẽ canonũ ministrare.extra de simonia.per tuas Terꝰ nec excusatur per ignorantiam iuris.ut ibidem colligiẗ.Et solꝰ papa dispensabit cum eo.qꝛ simoniacus est in ordine.tamen in ordinibus ante rite susceptis poterit ꝺm Guil.ꝑ episcopum dispensari. A.Idem in sum.eo.ti.q.70. B.Ceterũ ordinator predcõ mõ est suspensus a collatõne ordinuꝫ similiter ⁊ presentator ab executõne.ex̃ eo.si quis ordinauerit. A.ibi diciẗ.Si quis ordinauerit seu ad ordineꝫ ꝑsentauerit aliquem:ꝓmissionem vel iuramentũ ab illo recipiẽs ꝙ sup sua prouisione nõ inquietet eundem ordinator a collatõne.Presentator ꝟo ab executione ordinum ꝑ trienniũ.⁊ ordinatus ab ordine sic suscepto donec dispensatõnem sup hoc per sedẽ apl̃icã obtinere meruerint nouerint se suspẽ

sos. B. Quid de illo qui scit epm suũ simoniacũ qui tamen p̃cipit ei q̄ reci piat ordines ab eo. vide. s̃. ordinator. §. penulti.

Simonia 3° q̃tum ad beneficia seu etiam dignitates. de quo plura potes colligere in p̃cedẽti. c.

Nunc querit̃. Quid si quis hñs lit teras sup ꝓuisione alicuius beneficii recipiat aliquã pensionem uel aliq̃d beneficiũ ut renunciet litteris? R̃. s̃m Hosti. Si ex pactõne ꝓtium ꝓ aliquo tꝑali fiat huiusmodi renũciatõ. simo niacum est. Si vero ex officio iudicis vel bonis viris mediantibus pure re nũciet. ⁊ ex altera parte aliqd tẽpora le detur ei. non est simoniacũ. vt colli gitur extra. de renunc. sane. ⁊. c. veniẽs ⁊ ex̃ de pac. cum p̃dem. A. Idẽ Hosti. addit. Ubi ꝟo assignat̃ beneficiũ spi rituale. ita q̄ etiã ex pacto renũciet di ctis lr̃is. non est simoniacũ. ex̃ õ rescri ptis. ad audientiã 2°. q2 ad hoc tenetur ⁊ tacite inest. Con. Inno. ut in sũ. li°. p̃. ti. p̊. q. 20. B.

Utꝝ resignare aliqd spũale ꝓ pecu nia vel ex pacto sit simoniacũ. R̃°. s̃m Hoff. Sic. ex̃ eo. querelaz. ⁊ ex̃ de testi. veniens. Dare. n. intelligit̃ q quod sibi ꝯpetit remittit. 8. q. 3. talia. Idẽ Hosti. ⁊ facit ad hoc. s̃. simonia p̊. §. 4°. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 19. Et hoc intellige s̃m dcã in. §. p̃cedenti. cũ additõe. B.

Utrum qñ recipit̃ monachus uł ca nonicus uel cõsecrat̃ epĩs. ⁊ hi⁹ possint exigi quedam ex consuetudĩe. R̃° s̃m Ul. Si obtinet̃ aliqd tale ꝑ exactõem iudicii vel per violentiã vel ꝑ pactuz siue ante siue postea simonia est nlł̃a consuetudine obstante. ex̃ eo. c. p̊. ⁊. c. sicut ꝓ certo. Si ꝟo sponte offeratur rõne consuetudinis vel caritatis etiaz si fuerũt excitati ꝑ spũale bñficiuz ñ est simonia. i. q. 2. q̃spio. ⁊. 2. Cor. 9°. Nõ ex tristicia aut ex necessitate. Et lꝫ illi qui solẽt h° recipe nõ possint h°. exigẽ ex cõsuetudine. tñ pñt monere illos ut bonas cõsuetudĩes seruẽt. nõ ãt debẽt eos artare ꝑ subtractõez sacroꝝ ⁊ hi⁹ sed tñ ꝑ supiorẽ cogendi sũt. ex̃ eo. ad ap̃licam. Satis. Con. Tho. scd̃a secũde q. 100. Pe. Hosti. ⁊ Inno. Et silr̃ez q̃õnẽ detminãs idẽ Tho in q̃libz. dic̃ sic. Cũ in dispensatõe sacroꝝ seu alioꝝ spũali um aliq̃ recipiunt̃ ut simonia euitet̃ tria sũt nccĩa. Primo ut hoc fiat ꝯces sione iuris diuini uel hũani aut saltez pie cõsuetudinis. 2°. ut sit pia intentio ⁊ nõ corrupta. 3°. ut sit forma honesta .s. ut nõ requirant̃ ante pii officii exhi bitõem. ne pactum interuenire videa tur. sꝫ expleto officio poterũt exigi. Si ergo ista tria ꝯueniãt. secure recipiat archidiaconus parafrenũ ꝓ installati one abbatis ⁊ hi⁹. ⁊ silr̃ si gratis offẽa tur. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. B.

Utꝝ possint recipi nũmi crismales A. i. q ꝓ crismate dantur. B. R̃°. Nõ excusant̃ a crimĩe simõie. ⁊ illi qui rei nomẽ ⁊ tp̃s solutõis mutantes nũmos q̊s p̊ crismales eo q̄ pro crismate siue crismatõe darent̃. 2°. pascales. A. Idez sunt q̄ crismales. sic dicti. quia cõsue uerũt recipi in pasca tꝑe crismatõnis ut in. c. i. alł̃. B. ⁊ 3°. ꝯsuetudinẽ medie q̃dragesime nũcupãt. A. q2 hoc tẽꝑe q̃dragesime hos denarios exigebant ante crismatõis tp̃s ad palliandum si moniã vt in. c. q̃õ sequitur. B. extra eo. in tantum.

Quid si aliquis dignus ꝓmoueri dat aliqd ianitori ut eũ ꝑmittat intra re ad epm ad petẽdũ ꝯfirmatõem ele ctõis vel aliqd hi⁹? R̃°. s̃m Guil. Nõ ẽ simonia si nõ det corrupta intẽtõe. vt .s. ꝑ intercessionẽ illoꝝ q̃bus dat conse quat̃ q̃õ intẽdit. Et idẽ credo si det ali qd familie ep̃i ne videat̃ auar⁹. ⁊ vt facili⁹ hẽat accessũ. aut ẽt õ largitate laudet̃. lꝫ talia possint fieri cũ pctõ. vt si fiant cã iactantie uel inanis glorie. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 35. B.

Quid si aliq̃s det alicui laico aliqd ut nõ molestet uel impediat electõem R̃° s̃m Ray. Si nõdũ erat ei ius q̃sitũ

qꝛ.ſ.non erat electus.credo ſimoniam cõmiſſam.Secus ſi poſtq̄ȝ electus fuiſſet.extra eo.dilectus.Idem Tho.ſcd̃a ſcd̃e.q.100.Et vide.s̃.ſimonia p̊.§.xi°.q incipit vtꝝ tp̃alia poſſint dari pro redimenda ꝛc̃. A. Ideȝ in ſum.eo.ti.q.44. vbi ꝛ additur ſm glo.Ray.ꝙ ſi aliquiſ nullum ius hñs in electõne impedirȝ ſimpliciter ne fieret electõ aliq̃.poſſet capitulum redimere vexatõem ſuaȝ Secus ſi impediret ne ð iſto fierȝ. B.

Quid ſi clericus qui vult recipi in canonicum alicuiuſ eccleſie det illi bona ſua? R°.ſm Inno.Si largiatur cuȝ conditõne uel pacto vt recipiatur ĩ canonicum ꝛ illa retineat ꝓ prebẽda ſimonia eſt. Si vero pura intentõe deuotõnis offerens rogat ꝙ admittat̃ ꝛ ꝙ bona oblata liceat ſibi habere pro p̄benda.ꝛ clerici pura intentõne cõſẽtiunt non eſt ſimonia.Qð ſi dans tali intentõne ducat̃ p̄ncipalit̃ vt per tp̃alia habeat ſpũalia et illi alit̃ non reciperent eum.ex vtraq̄ȝ parte eſt ſimonia.ſed tamẽ mentalis.Con.Hoſti.A. De p̄dictis eſt caſus formalis in.c.tua nos.ex̃ eo.quod ꝛ notat̃ ĩ ſum.eo.ti.q.48. B .De p̄bẽdis autẽ q̄s de nouo cõſtituit quis in eccleſiis pot̃ retinẽ ius patronatus in perpetuũ uel ad tẽpus ut ipſe uel heredes eius p̄ſentent quẽ volũt ad ipſas ſm Guil. A .hoc veruȝ tempore ↄſtitutõnis de conſenſu epi ꝛ fratrum ſi ibi ſunt aliqui. alias non poſſet tale ius retinẽ ſm eũ.Guil.ꝛ in ſum.eo.ti.q.53. B.

Quid ſi in fũdatõne ipſius eccleſie fiat talis cõſtitutio. Quicũq̄ȝ dederit tantũ in redditibus uel tantam quantitatem ꝙ poſſint emi poſſeſſiones talium redditũ recipiatur in canonicũ ꝛ quod dederit hẽat ꝓ p̄benda. nũqd eſt conſtitutio licita? R°. ſm Guil. Si fiat ita ꝙ non duret in perpetuuȝ. ſed ad tempus.nec fiat in fraudem ſimonie.ꝛ ea ſit intentio conſtituentis ꝙ ñ ꝓ rebus dandis ſed p̄ncipalit̃ ꝓpter cultum diuinum augmentandũ ꝛ propter deuotõnem dantis recipiatur ad ſpũalia tolerari poteſt.dum tamẽ ille qui recipitur ſit dignus. A. Idem in ſum.eo.ti.q.53. B.

Quid cũ dicũt ſibi aliqui canonici maiores.Canoniȝemus nepotes nr̃os Placeat tibi de meo.ꝛ mihi placebit de tuo.vel de eo qui dicit. Nũq̄ȝ me uiuente fiat aliquis canonic⁹ in iſta eccleſia. niſi fiat talis pro quo rogaui? R°.ſm Ray. Simonia cõmittitur in vtroqȝ caſu. Nam canon dicit. Abſit omnis pactio.Ceſſet omnis ↄuentõ.i.q.2.q̄ȝpio.Idem Ul. A. Idem in ſum.eo.ti q.62.. B.

Quid ſi dicat vnus canonicus alt̃i. tu fuiſti exauditus in vna petitõne et ego debeo exaudiri ĩ alia? R°.ſȝ Ray. Si p̄ces ſunt ſpũales non eſt ſimonia ar.63.diſ.qꝛ ſancta.Si aũt p̄ces ſũt carnales uel ex pacto quondã facto vel nunc faciendo ſimonia eſt.Con.Ul.vt in ſum.eo.ti.q.63. Que autem dicant̃ p̄ces carnales hr̃.s̃.ſimonia p̊.§.15.

Quid de his qui conſanguineis ſuis conferunt beneficia p̄ncipalit̃ ꝓpt̃ conſanguineitatem? R°.ſȝ Tho.ſcd̃a ſcd̃e.q.100.Talis collatio illicita eſt nõ tñ ſimoniaca.qꝛ nihil recipit.Si tamẽ aliquis det beneficiũ alicui hoc pacto uel intentõe.ut exinde ſuis conſanguineis ꝓuideat eſt manifeſta ſimonia. ar.ex̃ eo.nemo.ꝛ addit Guil. ꝙ ſi q̄s conſanguineo ſuo bñficiuȝ confert vt ipſe conferens magnificetur uel fiat potentior.uel ut parentela eius exaltetur ꝛ hi⁹.ſimonia eſt.qꝛ reſpicit tp̃aleȝ vtilitatẽ. A. Idẽ in ſũ.e.ti.q.63. B.

Quid ſi ꝓ pecunia r̃cipiat̃ aliq̄s ad ſeruiẽdũ ĩ hoſpitali ꝛ hi⁹? R°.ſȝ Guil. ſi in p̄dictis caſibus ↄſeq̄t̃ aliq̄s aliqð ius ſpũale ſimonia ẽ.Si ãt nõ ↄſeq̄tur ſȝ recipit̃ ad h°ſolũ ut ſeruiat.non ẽ ſimonia.lȝ al̃ turpe ſit dare ul̃ accipe ꝓ talib⁹. A. Idem in ſũ.eo.ti.q.75. B.

Quid de illis qui emunt victũ vnius monachi ad totam vitã ſuã? R°.ſȝ Guil. Nõ ẽ ſimoniacuȝ. ex q̊ ẽptor non

ↄſequitur aliquod ſpũale. A. Jdez in
ſũ.eo.ti.q.76.vbi ẽt addit̃ ſm eundem
nõ tñ ẽ ſecurũ emẽ niſi ꝓbabilit̃ dubi
tetur cui⁹ ↄditõ melioꝛ ſit.ſ.vendentis
aut ementis. B.

Utꝝ ſacerdos poſſit vẽdẽ officium
poꝛtandi aquã bñdictã ꝑ ꝑꝛochiã. R° ſm Guil.ſi talis ſacerdos hẽat de con
ſuetudine ꝙ tale officiũ poſſit retinẽ
ꝛ ẽt ꝑ aliũ exercẽ ꝛ ꝓuent⁹ accipe.non
eſt ſimonia ſi illud ↄmittat ad firmaꝫ
al'ſimonia ẽ.vel ſaltẽ turpe lucrũ. A.
.ſ.qñ nõ cõſueuit ex eo hr̃e ꝓuentuꝫ q̊
caſu eſt vera ſimonia.cũ vendat̃ offi
ciũ ſpũale.Et idẽ qñ ↄſueuit hr̃e ꝓuẽ
tũ ꝛ vẽdit ñ ꝓuẽtũ ſꝫ officiũ.vt poteſt
colligi ex dictis .s̃.ſimonia p̊.§.2° cum
additõne. B.

Utꝝ q dat pecuniã vt eligat̃ in im
ꝑatoꝛẽ vel in rectoꝛẽ alicui⁹ ciuitatis
ↄmittat ſimoniã. R° ſm Hoſti.Simo
niã ↄmittit.qꝛ ptãs ſpũalis ẽ. A.Jdẽ i
ſũ.eo.ti.q.79.Et hoc ꝟuꝫ ẽ inq̃tuꝫ ois
ptãs deſcendit a deo. Ro.13° Sꝫ tñ po
teſtas deputata ꝓncipalit̃ ad regimẽ
terrenoꝝ magꝭ terrena q̃ꝫ ſpũalis vo
cat̃.ꝛ differt a ſpũali.96.diſ.cũ ad ꝟuꝫ
Jõ verius vr̃ qd̃ ſeqt̃. B. Sꝫ veri⁹ẽ
ꝙ ẽ turpe lucrũ nõ ſimõia.qꝛ ptãs ter
rena nõ ẽ gd ſpũale.vt.ĩ. ſoꝛtilegiũ p̊.
§.xi°qui incipit.vtꝝ diuinatõ ſoꝛtium
ꝟ.quarto.

Simonia quarto

quo ad fruct⁹bñficioꝝ. Quid
de epĩs q eccleſias cõferũt retẽtis ſibi
fructib⁹ vel aliq̃ eoꝝ ꝑte? R° ſꝫ Ray.
Diſtigue cũ Jnno. Nã ſi ille q dat bñ
ficiũ añq̃ꝫ daret nõ ꝑcipiebat ꝓuẽtus
ſꝫ ex datõe bñficii ↄſeqtur eos.non eſt
dubium inuenire ſimoniã. Si ꝟo añ
datõem bñficii ꝑcipiebat ꝓuent⁹ põt
qdem retinere ex iuſta cã ꝛ neceſſaria
A .dũmõ ex rõnabili cã p̊ hoc ſtatue
rit.vt in.c.ut nr̃m.de q̊.ĩ. Debent tñ ꝑ
lati ſtatutũ tale facẽ de cõſenſu capl'i
ſm Ray.Hoſti.Goff.ꝛ Ber.vt i ſum.
li.p̊ ti.p̊.q.69. B.ſꝫ non poteſt tenere
ſi ↄueniat cũ eo q recipit bñficiũ:ſeu
cũ alio mediatoꝛe:vt ↄceſſo bñficio ip
ſe retineat ſibi ꝓuentus ex̃ vt eccle.
bñfi.ſine dimi.ↄfe.ut nr̃m.in fi.ꝛ ex̃ ð
cenſi.ꝓhibemus.i.q.3.ſi quis ꝑbẽdas
Sꝫ h nõ ꝙ ꝑlati non pñt retinẽ bona
eccleſiaꝝ vacantiũ. niſi vt dr̃.s̃.bñfici
um 2°.§.p̊. A.Jbi dr̃ ꝙ iſta retentõ nõ
põt fieri ſine iuſta cã. vt dictuꝫ eſt.Dic̃
tñ Goff.ꝙ ꝑlatus non põt ſic retinere
fructus oium bñficioꝝ ſuoꝝ.niſi hoc per
indulgentiã obtineret.ex̃ de ꝟ.ſignifi.
tua nob. Sꝫ Hoſti.dicit ꝙ eadeꝫ rõne
q̃ ð vno bñficio hoc fieri põt poſſꝫ ſil'r
fieri ex cã dẽ duobus aut plurib⁹. vt ĩ
dicta qõne.69. B.

Utꝝ clericus poſſit vendẽ ad tẽpus
fructus bñficii ſui. R° Licitũ ẽ ad tp̃s
modicũ.ex̃ ne ꝑla. vi.ſu.c.fi. Sꝫ ad to
tũ tp̃s q̊ venditoꝛ tenet bñficium non
ẽ ꝓhibitũ:nec tñ eſt honeſtũ.Et ĩtelli
gẽdũ ſẽꝑ ita ꝙ nihil ſpũale inuueniat
ex̃ de reꝝ ꝑmu.ad qõnes. Põt tñ g̃tis
ei curã aiaꝝ cõmittẽ.ut.ĩ.§.pnt̃. A.
Jdẽ in ſũ.li.p̊.ti.2.q.2.ſꝫ Ray.ꝛ glo. B.
vide.s̃.locatio.§.fi. A.Jbi tangit̃ ali
quid ſpãle erga ↄceſſionẽ reddituum
locoꝝ religioſoꝛum. B.

Utꝝ liceat clerico eccleſiã ſuam lo
care in totũ. R° Si loco tibi eccleſiam
ꝛ tu cũ ſis pr̃ſbyter locas opas tuas ut
ibi officies nõ habitur⁹ibi alit̃ aliquã
iuriſditõnẽ.nõ ↄmittis ſimoniã. ar.12.
q.2.caritatẽ.Et nõ ꝙ ſm Guil nõ hꝫ h
locũ locatõ ꝛ ↄductõ.ſꝫ dꝫ facẽ pr̃ſbyter
g̃tis officiũ.ꝛ ille gratis expenſas pꝛo
uidere. A.De hoc dictũ eſt.s̃.ſimonia
p̊.§.7°ꝛ.§.24.in additõibus. B.Poꝛ
ro ſicut ait Goff.ſi locatõ fiat vltra tẽ
pus vite locantis non valet vltra. qa
clericus in bñficio cõꝑatur vſufructu
ario.q.ſ.non eſt niſi vſq̃ꝫ ad vitã.16.q.
6.illud.ita tñ ꝙ ſm Jnno.ſi locatio fcã
fuit noie eccleſie et vtilit̃.ſucceſſoꝛ te
net̃ ad illã.ex̃ de ſolu.c.p̊.10.q.2. h° ius.
ꝛ.12.q.2.quicũq̃ꝫ ſuffragio.Si ãt locatõ
fcã eſt noie ipſius cuius ẽ eccl'ia ꝛ nõ ĩ
tendebat eccleſiaꝫ obligare ñ tenetur

successor. A .nec ēt hēs locatoris ꝭm
eū. Inno. ꝛ in dcā.q.2. B .Qđ si cōdu
ctor siue emptor iaȝ aliquid soluerat
tūc ꝭm Hosti.tenet successor hr̄e ratū
inq̄ꝫtū pecunia v̄sa est in vtilitatē ec
clesie.vt in dcō.c.p̄. Nota etiā h̄ ꝙ licȝ
rector ecclesie possit qn̄qꝫ locare eā vl
tra tp̄s vite nūq̄ꝫ pōt ho canonicus.di
co vltra vitaȝ suā locare p̄bendā. A .
hoc fuit dictū Inno.dicētis ꝙ p̄dictas
locatōes pōt facē mister seu p̄latus ec
clesie.ita ꝙ successor teneat hr̄e ratuȝ
ꝭm p̄dcām formā. Sȝ in canonico p̄bē
dario sec9 dicimus. qꝛ ille nūq̄ꝫ pōt lo
care p̄bēdā suā vltra tp̄s vite sue. licȝ
de illa possit agere ꝛ ꝯueniri sic̄ legiti
mus admīstrator.ut i dcā.q.2. B .Ad
istā mā̄ȝ facit.s̄.locatō.§.pl̄t.

Pone ꝙ p̄latus vēdidit omnes ob
uentōes eccl̄ie q̄d erit de eo qđ ꝓueit
ex iurisditōne? R̄o ꝭȝ Hosti. Cōmodū
iurisditiōis transit cū aliis. nisi fuerit
excepta iurisditio .p̄ se tn̄ iurisditō vē
di nō pōt nec dȝ. A .Idem in sum.li p̄
ti.2.q.3. B .

Utrum rector eccl̄ie p̄sbyteris q̊s ipse
cōducit vel illis q̄bus locat fructus ec
clesie possit ꝯmittere curā aīaꝝ. R̄o ꝭȝ
Hosti.puto ꝙ sic.dū tn̄ gratis et sine
pactōe aliq̄ ꝛ interueniente auctorita
te ep̄i.ex̄ de offi.vica.ad hoc. Videt ēt
ꝙ sine ep̄i auctoritate.s. iminēte ꝓfe
ctōne nc̄cia possit cōmitti ad modicuȝ
tp̄s.s.p̄ vnū vel paucos dies.sȝ nō diu
io q.i.p̄ totū.qꝛ neqꝫ peregrinari pōt si
ne licentia ep̄i.de con se.dis.5.non optȝ
ex̄ ō voto .magne. A .Idē in sum.eo.
ti.q.4. B .

Utrum p̄lati possint vices suas sb̄ an
nuo censu cōcedere.aut ēt possint q̊tā
recip̄e.vide.ī.vicarius.§. an̄pl̄t.

Simonia vo circa funera.

Utruȝ si aliq̄d de ꝓ exequiis mor
tuoꝝ ꝯmittat simonia. R̄o ꝭm Hoff.et
Hosti.p̄ hi9 nihil dȝ exigi.sȝ pie debēt
ꝯsuetudies obseruari.ex̄ eo.ad nr̄aȝ.et
c.cū in ecclesie. A .Scā p̄us gratis col
latōne.al' simonia esset.dicto.c.cum in
ecclesie. B .

Quid si apud ecclesiā sint diuersa
cimiteria ꝛ taxet ꝓ q̄ꝫta pecunia quis
ponat i tali cimiterio? R̄o ꝭȝ Hosti. Si
monia est.ex̄ eo.audiuim9.ꝛ.c.sicut. Et
eodē mō si ꝓ pecunia crux sp̄alis por
tet ad funus.vt in dicto.c.audiuimus.
A .Adē in sū.li.p̄.ti.p̄.q.33. B .

Quid si clerici ꝯsueuerūt hr̄e lectū
uel pannos.equū.vel hi9 de moriente
ꝛ an̄ portatōem faciūt pactuȝ de redi
mēdo? R̄o ꝭm Hosti. Quia hec tp̄alia
sūt.licitū est. Sȝ si nollent sepelire cor
pus nisi fiat eis cautio de redimendo
talia.simonia est. A .ꝭm Burcarduȝ.
vt in sū.eo.ti.q.34. B . Sed in talib9
prius sepeliat corp9 ꝛ postea agat ꝯ hē
des uel detentores.ex̄ eo.ad ap̄licā. A
Idem in dcā.q.34. B .

Quid cū dat pecunia clericis vt vi
gilent sup̄ defūcto vel dicāt psalteria
R̄o ꝭȝ Host. Si r̄cipiāt pecuniā ut vigi
lent lȝ ad vigilias sequat orō non est
simonia. Si āt de legendo psalterium
pactū faciāt.simonia est. A .Idem in
sum.eo ti.q.40. B .

Quid de ꝓcessiōibus q̄s faciūt ali
que collegiate ecclesie in exequis mō
tuoꝝ data vel ꝓmissa aliq̄ pecunia si
ue quacūqꝫ re tp̄ali al' nō facturi? R̄o
ꝭm Ray. Si tenent ad hi9 ꝓcessiones
ex officio.sic exigē aliq̄d.simonia est.i.
q.3.vendentes. Si v̄o non tenent.dic
vt.s̄.simonia p̄.§.25.q incipit. Utruȝ sa
cerdos possit celebrare. A .ꝛ ibi ō h9
latius in additōe. B .

Utrum licitum sit statuere ꝙ ꝓcessio
fiat ꝓ pecunia. R̄o ꝭm Ray. Si statu
tuȝ fcm̄ sit p̄ v̄ba affirmatia.puta qui
cūqꝫ reliq̄rit collegio decē.hēat ꝓcessi
onē.ꝛ al' ad eā non tenebant.non est si
monia. Si āt statutū factū sit p̄ verba
negatiua.vt ꝙ nulli fiat ꝓcessio nisi
reliquerit tm̄.simonia est. quia tollit
officium pietatis.s.ꝙ ꝓcessio non fiat
gratis uel ꝓ minori sūma.ar.ex̄ de iu
re iurā.sicut.p̄.ꝛ.2. Con. Tho.scđa secū

de.q.100.Et qδ etiam in precedenti.§.
dr A . Predictis con.etiam Ul.ut in
ſum.eo.ti.q.41. B .Similiter intelli
gendũ eſt vtꝫ liceat clericis recipere
pecuniam ut interſint exequiis ſeu ẽt
extreme vnctõni. A .Facit qδ notat
in ſum.eo.ti.q.42. B .

Quid ſi dentur vel relinquãtur an
nui redditus ꝓ faciendo anniuerſario
uel pro ſeptimo ſiue ꝓ tricenario.vel
celebrando aut orando? R° ſm Hoſt.
In omnibus diſtinguendum eſt.quia
ſi detur temporale ꝓ ſpũali tanq̃ ap
preciatio eiuſ.ſimonia eſt.Si vero nõ
detur tanq̃ principale precium ſed in
ductiuum deuotõnis ꝓ elemoſyna:li
citum eſt.ꝛ idem in omnibus ſimilib⁹
qõnibus. A .De his dic clarius.Nam
Inno.in.c.quoniã enormis.ex̃ ne p̃la.
vi.ſu.dicit ꝙ meritorium eſt conſtitu
ere in aliqua eccleſia reddit⁹ aliquos
ut ibi fiat anniuerſarium alicuius ꝛ il
la conſtitutio poteſt fieri per illos qui
debent facere anniuerſariuꝫ.ex̃ δ pre
ben.ſignificatum.Sed donatori reddi
tuum non licet conſtituere.nec ſub cõ
ditõne redditus dare.quia donatori ñ
licet conditõnes ſpũales apponere ſꝫ
temporales:ut redemptõem captiuo
rum.10.q.2.hoc ius.12.q.2.aurum. Sed
Hoſti.ſup eo.c.qm̃.non placet hec ſen
tentia.dicenti ꝙ ſic infiniti eſſẽt ſimo
niaci.Dicit etiam ꝙ hoc onus põt ipſi
rei ſeu fundo ſine redditibus imponi.
Et ſubdit.Tutius tñ eſſet ꝙ ita dicẽt
Relinquo tali eccleſie.x. libras ſuper
tali domo.vel ducẽtas libras ad emẽ
das.x.libras annuas.inter illos tantũ
qui anniuerſario meo intererũt ꝛ offi
ciauerint ſm conſuetudinẽ eccľe diui
dendas.ꝛ rogo p̃latum ſiue capituluꝫ
uel conuentum p̃dicte eccleſie ut an
niuerſarium meum faciat.ut in dicta.
queſtiõe.42.

Simonia vi°quo ad religionem

Quid fiet quando in aliqua
religione plures ſunt recepti uel rece
pte ſimoniace? R° ſm Ray.Si ſimõia
fuit cõmiſſa ipſis ſcientibus.debent δ
ſuo monaſterio expelli ſine ſpe reſti
tutionis.et debent ad agendam peni
tentiam perpetuam in locum artiorꝫ
regule retrudi.ex̃ eo.qm̃ ſimõiaca.Et
ſi non inuenitur artior regula debent
mutari in aliud monaſterium eiuſdẽ
regule.Qδ ſi non poteſt cõmode fieri
fiat ſaltem ad tẽpus.ar.ſi.diſ.valet.et
poſtea recipiatur de nouo.Si ãt ſimo
nia fuit cõmiſſa ipſis ignorantib⁹. ſuf
ficit ꝙ renũciet loco.ꝛ poſtea poterũt
recipi de nouo mutatis tñ prioribus
locis.extra eo.ex inſinuatione. Idem
Tho.ſecũda ſecũde.q.100.Et itelligũt
Ray.ꝛ Guil.ꝙ p̃dictus rigor ſeruãd⁹
eſt etiam in occultis ſimoniacis et in
foro penitentiali.lꝫ non conſtet de cri
mine per inquiſitõnem uel in forma
iudicii.ar.in dicto.c.quoniã ſimoniaca
quod nihil loquitur de accuſatõne vľ
inquiſitõne.Sed cum talibuſ ſꝫ Ray.
poteſt dici ꝙ in fauorẽ religionis epi
ſcopus poteſt diſpenſare ꝛ in ordine ꝛ
in loco. A .ſ.religionis vt ibi remane
ant vbi recepti ſunt.ꝛ in ordine.ſ.ipſi
us loci videlicet p̃mo vel ſecũdo.ꝛ hu
iuſmodi.uel etiam in ordine.ſ. clerica
li ut hẽant ei⁹ executõem. ut põt colli
gi ex poſitꝫ in ſũ.li.p̊.ti.p̊.q.28. B .Si
milit põt diſpenſare capľm uel p̃lat⁹
eoꝝ.dũ tñ ipſi nõ fuerit ꝑticipes ſimo
nie.qꝛ cũ ex hoc ſint puniẽdi.nõ debẽt
ex eodẽ fcõ p̃uilegiũ obtinere. imo vi
dent amiſiſſe ptãtem recipiendi taleꝫ
ꝛ alii q ñ peccauerit acquiſiuiſſe.ar.ex̃
de elec.bone. A .Ul.ãt dicit ꝙ cũ om
nibus p̃dcis a p̃ncipio capituli poteſt
ep̃s diſpenſare.ut in ſũ.eo.ti.q.28. vbi
hec notant.Sꝫ p̃mũ dcm̃ verius vr̃ ꝑ
c.qm̃ ſimoniaca.ex̃ eo. B .Et nõ h̃ ſm
Ul.ꝙ ſi monaſteriũ eſt ita tenue ꝙ ñ
ſufficit ſuis expenſis.pñt in recipiẽdo
hr̃e intentõem recipiendi tꝑalia.et ẽt
oblatis ſpũalibus gratis pñt exp̃mẽ ꝛ
paciſci δ δtermiata ſũma tꝑaliũ.ſatꝫ
cõ.Tho.ſcδa ſcδe.q.100.Ray.ꝛ Guil.

dicẽtes.ꝙ ſi recipiendus ꝑmittat an
nuatim in vita ſua tm̃ ꝓ expẽſis ſuis.
nõ ẽ illicitũ. Idẽ Hoſtiẽ.ꝛ Goff. Et qd̃
vr̃ ↄ̃rium.ex̃ eo.qm̃ ſimoniaca.ibi.ſub
paupꝫtatis p̃textu.intelligit̃ ſm Ray.
cũ hoc dicebant in fraudem.vel ſcd̃m
Hoſti.qñ non gratis offerunt̃ ſpũalia
ita.ſ.ꝙ poſtea dicatur ei.ꝙ ferat ſecũ
neceſſaria.ſ; potius qñ recipientes fa
ciũt certũ pactũ de ſpũalibus ad tꝑa
lia. A .Utrũq; verũ ẽ ul' qñ ficte petũ
tur tꝑalia a nõ indigentibꝫ. qꝛ h° caſu
ceſſat cã licite petitõis.ſ.neceſſitas: vl'
qñ non gratis offerũt̃ ſpũalia. Unde ꝛ
Inno.dicit ꝙ nõ l; aliquẽ recipe ſub
iſta forma. Recipimus te in frẽm ſi ↄ̃
tuleris vñ viuas.qꝛ bona eccleſie non
ſufficiũt niſi nobis. Et qd̃ ſeq̃t̃ non eſt
dcm̃ Inno.ſ; Ray.ut pat; in ſũ.eo.ti.q.
49. B .Uñ ſm Inno.ↄſulẽdũ eſt igre
dientibꝫ ꝙ que dant ſine pacto dent.
ꝛ principaliter ꝓpter deũ.ar.16.q.6.de
lapſis.

Quid ſi is q ꝑ ſimoniã alienã igno
rans ingreſſus eſt religionẽ vel etia;
obtinuit beneficiũ.ꝛ poſtq̃ ſciuit non
ſtatim renũciauit. A .S; miſtrauit in
ordine ſuſcepto.ꝛ aliũ ſuſcepit.vt i ſũ.
eo.ti.q.29. B .R° ſm Guil. Credo ꝙ
ep̃s põt diſpenſare.qꝛ l; ḡuit̃ peccaue
rit tñ ſm ꝟitatẽ nõ ẽ ſimoniacꝰ. A .
Hodie nõ vr̃ ꝙ ep̃s poſſit diſpenſare
q̊ ad ordinatos ſimoniace.l; ignorant̃
ut.s̃.ſimonia 2°.§.p̊.in additõe. B .nõ
tñ credo ꝙ abbas vel capl'm poſſit cũ
talibus diſpenſare.nec recolo hoc eis
eſſe cõceſſũ. A .Idẽ in dcã.q.29. B .

Quid de monaſteriis vbi nõ fit pa
ctũ ſ; taxatũ eſt q̃tũ ingrediens deb;
dare? R°.ſm Hoſti. Talis taxatõ r̃pro
bat̃ ex̃ eo.ſicut ꝓ certo.ꝛ.c.in tm̃. in fi.
Et idẽ ſi fiat pactũ de obſeruãdo ↄſue
tudie;.qꝛ ſimoniacum eſt. ex̃ eo. veni
ens. Idẽ ẽt ſi receptio fiat gratis. ꝛ pꝰ
ea ↄpellatur ad ſeruandã conſuetudi
nẽ ex̃ eo.audiuimꝰ.ꝛ.c.iacobus. A .h°
verũ qñ cõpellit̃ ab ipſis recipientibꝰ
q̄bus nihil dandũ ẽ qñ requirunt ut de

bitũ ẽt rõne ↄſuetudis.ſed tñ ꝑ ſuꝑio
res bñ poſſent cõpelli ad landabil' con
ſuetudis obſeruantiã.vt pꝫ.s̃.ſimonia
3°.§.3°.ꝛ in ſum eo.ti.q.31. Ubi etiam ad
dit̃ ſm Ray.ꝛ alios.ꝙ in hiꝰ ſẽꝑ a ſpẽ
mali abſtinendũ eſt. B . Si ãt abſq;
ↄditõe ꝛ compulſione datur gratis qd̃
cõſuetũ ẽ.nõ eſt ſimonia.ſed de intẽtõ
ne deus iudicat. A .Idẽ quod in h°.§.
nõt̃ in ſũ eo.ti.q.51. B .Põt ãt p̃dicta
taxatio locũ hr̃e.ut s̃.ſimonia 3°.§. 8°.

Sed nũq̄d poſtq̃ puella gratis eſt
in monaſterio recepta.ꝛ ſũt pauperes
an pr̃ teneat̃ ad aliquid. R° ſm Hoſt.
Agere pñt ↄtra patrẽ ꝓ alimẽtis filie
vel ſi pater deceſſit agant ad ꝑtẽ ſue
hẽditatis.ut in Auten.de ſanc.epiſ.§.
nullã.coll'.9. A .Idẽ in ſum eo.ti.q.
52. B .

Pone ꝙ aliq̄s timens nõ recipi di
xit abbati.ſi velletis me recipe dare;
vobis bona mea.abbas habito conſi
lio recepit eũ ꝛ ille dat ſua. R°.ſ; Guil'
Credo ꝙ ſiue intuitu illius ꝑmiſſiõis
fuerit receptus ſiue nõ. ſimonia ẽ ſal
tem ex ꝑte offerentis.ſic nõt Tancre.
ex̃ eo.nobis. Et Con. Ber.ꝛ Hoſti. nec
põt remanere in illo monaſterio. nec
data repetẽ.cũ ſit i turpi cã. A . Tñ qñ
dans ingredit̃ aliã religionẽ debẽt ei
data reddi.ex̃ eo.veniens. B . Tenet̃
tñ ad aliud tranſire ſi ad religione; ſe
obligauit.ar.ex̃ de regu.porrectũ. A .
Idem quod in hoc.§.nõt̃ in ſum eo.ti
qõne.55. B .

Quid ſi recipientes exp̃ſſerũt ↄdi
tõem de dandis.ꝛ ille timens repelli
ſi ↄ̃diceret tacuit ꝓponens nihil dare
ꝛ ſic ingreſſus eſt.nũq̄d põt ibi rema
nere? R° ſm Guil. Credo ꝙ nõ.qꝛ cũ ñ
ↄ̃dixerit illicite petitõni taciturnitas
eiꝰ ꝓ ↄſenſu hẽnda ẽ ẽt in foro pniali
A .Idem in ſum.eo.ti.q.56. B .

Quid ſi interponat̃ ↄditõ ex vtraq;
ꝑte.ꝛ añq̃ recipiat̃ vel acceptet̃ r̃cipi
vtraq; ꝑs reuocat cõditõnem.ꝛ ſic gra
tis recipit̃? R°.ſm Guil. Credo ꝙ licet
dũ tñ intentõ nõ ſit corrupta. Si ãt añ

reuocatõem iã fuiſſet receptus aut ꝓ
miſſa receptio. eoipſo factꝰ ē indignuſ
tali monaſterio. A. Idē in ſum. eo. ti.
q.57. B.

Quid ſi cõuentꝰ aliqs ꝓmittat ali
cui ꝙ poſt bienniũ recipiet eũ ſi iterim
didicerit artē illã. l' ſi ſtuduerit i ſcbo
lis. ⁊ ex tũc recipiũt eũ. ſ; nolũt eũ idu
cere uſqꝫ ad p̃dcã? ℞. ſm Suil. Nõ cre
do ſimoniã cõmitti. q2 ꝓinde eſt ac ſi
dicēnt. recipimꝰ te induendũ tali tēpe
dũ. tñ interim reddas te idoneũ addi
ſcendo tale artificium uel talem ſcien
tiam. Cõ. Ul. A. Idē in ſũ. e. ti. q. 58. B.

Quid de ſeruiente regulariũ q non
vult eis ſeruire niſi ꝓmittat ei ꝙ pꝰ
certũ tp̃s recipiant ip̃m ⁊ ſic ꝓmittãt
℞. ſ; Suil. Simonia eſt. q2 oīs pactõ
⁊ ꝯuentio tp̃aliũ ceſſare d;. i. q. 2. quapio.
A. Cõ. Ul. ut in dcã. q. 58. B.

Quid ſi qs amicus medius ꝓcurat
ꝙ filius alicuius magni recipiat gra
tis in aliquo mõaſterio. ⁊ poſtea iſte a
micus ſollicitat illũ magnũ ꝙ det ali
quid monaſterio. nũqd licet? ℞. ſcdm
Suil. Si dictus amicus non al' ꝓcuraſ
ſet illu; recipi. niſi quia ſperabat eu;
daturũ aliquid monaſterio uel etiam
ſi non ſperauit ſed tñ nunc petit aliqd
dari ꝓ receptõne illius ſimonia ē. Si
ꝟo aliter ſollicitat eũ ꝙ ſit deuotꝰ ſic
⁊ eſſe d; illi monaſterio. ⁊ dilectõne oꝛ
ta ex receptõe filii conferat aliqd mo
naſterio. nõ eſt ſimonia. A. ſed tolera
ri poteſt. dũ tñ intentõ nõ ſit coꝛrupta
ſm eun. Suil. ⁊ in ſum. eo. ti. q. 60. B.

Quid de monachis qui dant aliqd
abbatibus ꝓ hẽndis p̃oꝛatibus ⁊ hiꝰ
℞. ſm Suil. ſimonia eſt qñcũqꝫ ē ibi
aliquid ſp̃uale ſi pꝛo. notat app̃ciatõ
nem uel cãm ꝓximam ⁊ p̃ncipalem.
A. ſiue detur de rebꝰ monaſterii ſeu
p̃oꝛatus uel aliunde. ſm eun. Suil. ⁊ in
ſum. eo. ti. q. 72. B. Et idem ſi darent
ep̃o pecunia; ne remoueant a p̃oꝛati
bus. A. Idem in ſum. eo. ti. q. 73. B.

Quid de cõfratnitatibus in quibuſ
ſtatutum eſt ꝙ nullus recipiatur niſi
ꝓmittat uel iuret ſe daturum annua
tim tm̃? ℞. Quia huiuſmodi cõfrater
nitates non poteſt vere dici ꝙ ſint re
ligiones. ſ; quedã cõgregatões ad bñ
faciendũ. nõ habet hic locum ſimonia
qn potius ſi datio tp̃alium ab eis im
ponitur ꝓ faciẽda elemoſyna. vt pꝛo
alendis pauperibus. redimendis cap
tiuis ⁊ hiꝰ. laudabile eſt. ⁊ taleſ confra
ternitates bone ſunt. 42. diſ. ſi quis ꝯ
ſpicit. ⁊ ar. 24. q. 2. ſane. Et ſimilit' ſi o;
ꝙ ſemel in anno uel menſe conueniãt
ad tractandũ de ſalute aīe ⁊ de agen
dis ⁊ ꝓpter hoc fiant expenſe. iuſtu;
ē ꝙ ponant inter ſe aliqua; quantita
tem. Iõqꝫ ꝓpter p̃dcãs cãs p̃dictum
ſtatutũ vr' licitũ ⁊ bonũ. Tñ ad omnē
ambiguitatē tollēdã ſcdm Ul. tutius
eſſet ꝙ ſtatutũ hiꝰ fieret ſub foꝛma af
firmatiua. ſicut dcm̃ eſt. s̃. ſimonia 5°. §
pl't. A. Tñ ſcdm glo. Ray. nullatenus
eſt licitum ꝙ tale ſtatutu; fiat ſub ꝟ
bis negatiuis. ut in ſum. eo. ti. q. 43. B.
Sed iuramentum non apponatur ſm
Ray. propter periculum periurii.

Simonia ſeptimo

de pena ⁊ diſpenſatõe. Que
pena eius q ſimoniace oꝛdinatus fue
rit? ℞. ſcdm Ray. Nõ recipit executõ
nem. ſed ē ip̃o iure ſuſpenſus quo ad
ſe ⁊ quo ad alios ēt ſi occultũ ſit. ex̃ de
ſimo. tãta. 32. diſ. §. verũ. Et ſic intelligi
tur. i. q. i. reperiunt'. Et hoc quia cara
cterem h; furtiuũ. Et nõ eſt ſolũ ſuſpē
ſus ab oꝛdine quē ſimoniace ſuſcepit
ſcdm Ul. ſed etiam ab actibus oīum
alioꝝ. Idem Inno. ⁊ addit ꝙ ēt in tp̃a
libus. ⁊ per ꝯñs p̃dit admiſtratõnem.
si. diſ. eos. Idem d; puniri depoſitõne
⁊ infamia ſi de crimīe cõſtiterit. 15. q. 3.
ſane extra de accuſa. inqſitõis. Itē nõ
põt r̃petē pecuniã quã dedit. eo ꝙ tur
piter dedit. 14. q. 5. non ſane. A. Idē
in ſum. li° p̃. ti. p̃. qõne. 21. B.

Que pena eius q oꝛdinem uel bñ
ficium ꝯtulit ſimoniace. aut etiam eiꝰ
q fuit mediatoꝛ? ℞. ſcdm Ray. Si eſt

manifestū. ipso iure suspensus ē etiaʒ q̊ ad alios. ex̄ eo. accusatū. 32. dis. §. verū. Si ꝟo est occultū. suspensus est q̊ ad se tm̄. sicut ꝛ quilibet criminosus. n̄ tn̄ quo ad alios. ar. ex̄ eo. ꝛ si qōnes. et c. veniens. ꝛ c. ex tue. Et qd importet ꝑ suspēsionē. vide. ī. suspensus. ꝑ totū A. Con. Inno. ut in dcā. q. 21. B.

Que pena ei⁹ qui recipit simplex bn̄ficium simoniace? R̄° ſm Ray. In p̄mis ꝙ est suspensus eo modo quo in p̄cedenti ꝓx°. §. dictū est. Itē tenet renūciare bn̄ficio ꝛ restituere oēs fruct⁹ perceptos ꝛ q̄ ꝑcipi potuissent. 14. q. 6. si res. ex̄ de resti. spo. grauis. ꝛ ut dictū est. s̄. restitutō p̊. §. 5°. nisi illos quos expendisset in vtilitatē ecclesie. Nam ꝛ qui dep̄dandi aīo accessit ad negocia mea hʒ cōtra me actōem. ꝛ licet nō hēat in id quod sibi abest. hʒ tn̄ in id in q̊ ego locupletior fcūs sū. ff. de neg. gest. si pupilli. §. sʒ ꝛ si qs. Et eodē mō tenet ad restitutōem ille q̄ nō cōmisit simoniā. tn̄ alius pro eo sciente ꝛ cōsentiente ꝯmisit. uel si p̄us ignorauit ꝛ postea qn̄ sciuit non statim renunciauit Tal' tn̄ non tenet de illis fructibus quos ꝑcepit q̄diu fuit bone fidei possessor q̄ ꝛ iam cōsumpti sunt. sʒ de extantibus tm̄. C. de rei. vē. l. certū. sicut dcm̄ est. s̄. restitutō p̊. §. 5°. A. Et ibi. ꝛ in. §. se. de his fructibus ꝛ sumptibus dicet lati⁹ in additōne. B. Con. sat] Hoff. Host. ꝛ Tho. A Con. ꝛ Ul. in dcā. q. 21. B.

Item q̄uis simoniacus in bn̄ficio si occultū est non sit suspensus ipso iure sed suspendendus. 1. q. 3. c. p̊. 2°. ꝛ 3°. tn̄ rōne illius bn̄ficii simoniace quesiti non ministrabit sine pctō. neq̧ spūaliter neq̧ tꝑaliter. A. Sed ab aliis beneficiis non simoniace q̄sitis nō erit suspēsus ſm Inno. in dcā. q. 21. B. Sʒ si notoriū est. ipso fcō est suspensus ab actibus oīm ordinum ꝛ ab administratione spūalium. ut Inno. dicit. sicut de simoniaco in ordine. ut in p̊. §. dictuʒ est A. Idē in dcā. q. 21. vbi ꝛ addit. Ray. dicit de simoniaco etiam in bn̄ficio. ꝙ punit pena depositōnis. s. ab ordine ꝛ bn̄ficio ꝛ infamia. sicut simoniacus in ordine. ex̄ de accusa. inq̄sitōis. Jo. tn̄ intelligit illud de depositione nō ab ordine sʒ a bn̄ficio crimine ꝓbato i modū denūtiatōis uel inquisitōis. quia si in modū accusatōis deponeret ab ordine ꝛ beneficio. sicut ꝓ aliis crimib⁹ regularit. Cū Jo. videt ꝯcordare Hof. Et est rō depositōnis a beneficio scd̄ʒ eun. q2 nō posset agere pn̄iam bn̄ficio uel dignitate retēta. ut 13. dis. nerui. B

Que pena eius q̄ recipit beneficiū cum cura vel dignitate simōiace? R̄° ſm Hoff. p̄ter nūc dcās penas in ꝓxi⁹ §. idem iudicium est de eo sicut d̄ illo q̄ recipit simoniace ordinē. s. ꝙ suspensus est ꝛ quo ad se ꝛ quo ad alios. Cuʒ ergo executōem nō hēat. quicqd agit saltē de illo officio. suspensus agit. et animas decipit. ex̄ de elec. dudum Rothomagensis. Et de ista mā hēs. s̄. confessio 3°. §. fi. A. Predictis con. Ul. vt in sum. eo. ti. q. 22. B.

Utrum simoniacus in ordine suspēsus sit q̄tum ad ea q̄ sunt iurisditōnis R̄° scd̄m Huil. Cum pene non sint extendēde. ille qui simoniace recipit aliquem ordinem suspensus est q̄tū ad ea que sunt ordinis. sed non q̄tum ad ea que sunt iurisditōnis. Unde si al's habebat iurisditōom ꝛ nūc habet. et potest suspendere. excōmunicare ꝛ ab excōicatōne absoluere. ꝛ huiusmodi. A. Idem in sum. eo. ti. q. 21. Sed tn̄ hodie circa hec multa sunt inouata. cum omnis simoniacus sit ex̄cōicatus. vt. ī. in hoc. c. patebit. B.

Quid agendū sit de pecunia simoniace accepta? R̄° ſm Huil. A. vt pʒ in sū. eo. ti. q. 23. vr̄ potius ſm Ray. B. Debet restitui illi ecclesie in cui⁹ cōtumeliā data est. ex̄ eo. de hoc auteʒ ar. 17. q. 4. si qs in atrio. ꝛ 27. q. 1. si qs rapuerit. Et hoc cū pecunia dat alicui. puta p̄lato soli. l' alii cuicūq̧. ita ꝙ ecclesia nō est in culpa. Si tn̄ ille q̄ dedit sit factus hoc mō irregularis. assignanda ē

pecunia alteri monasterio ad qđ oʒ euʒ transire. vt eo viuente hēat vsū illius ar. 16. q. 6. de lapsis. ⁊ in dcō. c. si quis ra puerit. Postea restituet̄ priori ecclesie siue monasterio. A . Jmmo vr̄ ꝙ re stitutio sit facienda illi qui dedit. ex̄. e. veniēs. Rn̄det Ray. Quidā dicunt di spēsatie illud fuisse factum. Alii distī guūt. quibus assentio ꝙ si remanʒ in seculo ille qui dedit pecuniā: nō est ei restitutio faciēda. sed ecclesie. ut. s̄. di ctū est. Si vero transeat ad religionē uel iā est persona religiosa ⁊ transeat de illo monasterio ad aliud. debʒ r̄sti tui pecunia simplicit̄ ⁊ possessiōes sal tē quo ad vsufructū illi mōasterio qđ igreditur. vt sicut hʒ onus ita hēat eti am emolumētū. dcō. c. de lapsis. Jnno. autem dicit ꝙ si dās pecuniā intraret religionē. de misericordia bonū esset reddere ei. dcō. c. veniens. Et sic sentit Jnno. ꝙ hoc. c. nō loquatur de iuris ne cessitate. sed de benignitate. ⁊ ideʒ vr̄ etiam sētire Hosti. ut in dcā. q. 23. Sed glo. in dcō. c. de hoc. extra eo. sentit. ꝙ c. veniens loquat̄ ēt de necessitate iu ris in suo casu. s. qn̄ totū collegiū fuit i culpa. Secus si solus prelatus uel alii pticulares. quia tunc nō fit restitutio ei qui dedit etiam si ingrediatur reli gionē. sʒ dat̄ religiōi ad quā transit so lū q̊ ad vsufructū. ne sit illi onerosus. Jtem addit Hosti. ꝙ si donās errauit i iure subuenitur ei ⁊ restitutō fiet illi ex̄ eo. veniens. Et idē si adeo paup est ꝙ nō habet vn̄ viuat. ut i. dcā. q. 23. B

Quid si ipm mōasterium vel eccle sia fuit i culpa. vt si qs dedit monaste rio pecuniā vt recipiat̄? R̄ᷠ scđʒ Ber. Ei debet restitui q dedit ut cū ea i ali ud mōasterium intret. ne sit onerosus secūdo mōasterio. ar. 16. q. 6. de lapsis. ⁊ 27. q. i. si qs rapuerit. ex̄ eo. veniens. Nec ecclesia vel monasterium dʒ cuʒ tali fraude eē in lucro. nec ex eodē fcō dʒ ɔseq penā ⁊ pmiū. ff. de nego. gestis. siue hēditaria. hec Ber. ex̄ eo. de hoc aūt. A . hoc melius pōt patē ex dictis in pcedenti. §. B .

Quid si aliquis dedit pecuniā pro hn̄do ordie? R̄ᷠ scđm Guil. Si ipe nō hēbat bn̄ficiū ecclesiasticū. dʒ illa pe cunia cedē illi cathedrali ecclesie i cu ius ignominiam data est. Jdem Ul. dicit. Si vo habebat titulū alicui᷒ bn̄ ficii ad quē debebat gr̄is ordinari. illi bn̄ficio restituēda est scđm eū. Ul. A Jdem i dicta. q. 23. ad fi. B .

Utrū cum simoniacis possit dispē sari. R̄ᷠ qn̄ simōia iteruenit ex parte ordinatoris ⁊ ordinati. nō dispensatur ut. s̄. dispensatio. §. 7º. ⁊ de aliis vide in §. sequentibus.

Quis possit dispensare cum ordia tis simoniace? R̄ᷠ scđʒ Ray. Si crimē ppetratū est nescientib᷒ ordiatis. tunc postq̄ simplicit̄ renunciauerint exe cutioni ordis. pōt eps dispensare. ex̄ e. de simo. nisi si pecunia ipsi epo fuisset data. tūc eim nō posset dispēsare ppt̄ turpitudinem suā. sʒ papa. i. q. i. erga. ⁊ c. si qs neq̄. ⁊. q. 5. psentiū. Posset autē successor illius uel alius ordinari᷒ ei᷒ utpote si hērʒ domiciliū vl̄ beneficiū i alio epatu. A . uel etiā archieps. qa hoc casu posset dispensare scđʒ Ray. ut in sū. eo. ti. q. 25. Sʒ hoc ē ꝯuʒ scđm glo. eius. ⁊ Ul. qn̄ hoc hʒ ex consuetudi ne. ut in sū. eo. ti. q. 26. B . Con. Jnno Hosti Goff. A . idem in dcā. q. 25. B . Similiter cum illo qui scient̄ suscepit ordinem simoniace non tn̄ ministrat p posset eps dispensare in ordinibus ri te an̄ susceptis. non aūt in illo queʒ si moniace suscepit. nec ēt ꝙ recipiat ali os ordies an̄ dispēsatōem. qr pmotus esset p saltū. A . Cō. Albricus. Et p hᵒ vr̄ facē ex̄ eo. si qs ordinauerit. ibi. ab ordine sic suscepto. B .

Quis pt dispēsare cū ill᷒ q̄ r̄cipiunt siplex bn̄ficiū p simōiā? R̄ᷠ fʒ Ray. Si ignorātib᷒ ipis fcʒ sit pt eps dispēsare ut ēt d̄ nouo ɔfēat̄ eis idē bn̄ficiū p᷒q̄ ei pur̄ ac siplr̄ r̄nūciauerit. ex̄ e. d̄ simo. ex̄ d̄ elc. si alic᷒. Jtē ꝙ possit mistrare i ordib᷒ an̄ ⁊ p᷒ bn̄ficiū suscepti. A . hᵒ

nō vr̄ dcm̄ Ray. qꝛ nec in his necessaria est dispensatō. cū tales non sint simoniaci. vt pꝫ per eū. Ray. ꝛ Inno. vt in dcā. q. 26. B. hoc āt intellige si etiaꝫ ep̄s ignoꝛauerit. nā si scienꝭ cōtulisset non ipe: sꝫ supioꝛ posset dispēsare. ar. .i. q. 5. c. p̊. ex̄ de cle. cōiu. diuersis fallacus. Si xo bn̄ficiatis scientibꝰ solꝰ papa pōt. ex̄ eo. de regularibꝰ. Idē Tho. ꝛ Ul. Et ɓm Guil. intelligiꝭ hoc ꝙ cum talibus non possit dispensari nisi ꝑ papaꝫ: nec in illo bn̄ficio nec in alio si remanent in seculo. Con. Tan. ex̄ eo. nob Silr̄. ꝛ Hosti. A. Idē in dcā. q. 26. B.

In multis casibꝰ simonie ɓꝫ Ray. pōt ep̄s dispensare post legitimā penitentiam. p̊ videlꝫ cū illo q beneficium seu ordinē cōtulit simoniace vel q fuit mediatoꝛ simonie dū tn̄ sit occultuꝫ Item cū eo q infposuit p̄ces carnales ēt ꝓ nō digno nulla tn̄ intueniente cōditōne vel pacto. ꝛ hoc pōt si ipse ep̄s ab hoc peccato sit imunis. Aliogn metropolitanꝰ. Intellige ɓm Guil. qn̄ talia de ꝯsuetudie ꝯpetūt ei. Itē potest ep̄s dispensare in simonia que cōmittitur circa exequias defūctoꝝ. Itē i cōsecratōne cimiterii ꝛ sacroꝝ vasoꝝ. In bn̄dictōe vestiū. In venditiōe crismatis. Aque bn̄dicte uel salis. aut panis bn̄dicti. In bn̄dictōnibus nubentium In oibus his ep̄s non est pꝛohibitꝰ. iō pōt. ar. ex̄ de sen. exco. nup. A. Pre dcā etiā notanꝭ in sū. e. ti. q. 26. ɓꝫ Ray. ꝛ glo. Ul. Hosti. ꝛ Goffre. Et addiꝭ ɓm Ray. ꝙ ep̄us pōt ēt dispensare cū illo q ordinē simoniace recepit ꝛ nō ministrauit in rite an̄ susceptis. Iteꝫ cū eo q recepit simoniace bn̄ficiū postꝗ resignauit in executōne ordinum. ꝛ ɓm glo. eiꝰ tā susceptoꝝ an̄ bn̄ficiū ꝗ post nō āt ut recipiat nouos ordies nisi foꝛte intraret religionē ꝛ simonia eēt occulta. secus si manifesta. Est āt occulta simonia de q̄ nō cōstat ꝑ sniam vel ꝯfessionem in iure fcām. aut per rei euidentiam q̄ nulla possit tergiuersatōne celari ɓm dcām glo. B. Inno. etiam dicit ꝙ simoniaci in bn̄dictōibus ꝛ hiꝰ si occulti sunt lꝫ sint suspēsi quo ad se sicut alii criminosi. tn̄ post pniaꝫ licite celebꝛāt. sꝫ bn̄ficium qđ simoniace habitū est nullo mō retinere potest A. Inno. gnālit̄ loquiꝭ de oibus simoniacis in bn̄ficio. ut dcā. q. 26. Tn̄ hodie aliud ē. vt patebit in fi. hꝰ. c. Itē dicit Inno. ꝙ ignoꝛanter simoniace ꝓmotus ex dispensatōe epi remanet in illis ordinibus. In aliis āt ordinibus ul' beneficiis nō simoniace habitis etiā sine dispensatōne manebit ꝛ noua bn̄ficia acquiret. Nouos āt ordies nō pōt hr̄e nisi p̊ dispenseꝭ cū eo i ordine simōiace q̄sito. cū al' eēt ꝓmotus ꝑ saltū. B.

Quid si aliqs ꝓbabilr̄ credit sibi esse collatū bn̄ficiū vel ordinē ꝓpter obsequia ul' ꝓpter p̄ces carnales a se uel ab alio infpositas? R̷. ɓm Ray. Si aliter erat indignus dꝫ resignare. qꝛ p̄ces succedūt loco p̄cii. Si xo dignꝰ. nō teneꝭ sed sufficit penitere de mala intentōne. i. q. i. sunt nōnulli. ex̄ de eta. et quali. tuā. ꝛ ex̄ eo mādato. A. Ideꝫ in sum. eo. ti. q. 27. B.

Utꝝ ep̄s possit dispensare cū eo q est simoniacꝰ i dignitate. R̷. ɓꝫ Inno. non. ex̄ eo. nobis. Immo ēt cū nullo simoniaco scienꝭ pōt ep̄s dispensare ꝙ ꝓmoueri possit ad dignitatē ēt ꝓ qua non fecerit simoniā. i. q. i. erga. Idem Hosti. A. Idē in sum. eo. ti. q. 26. ad fi. Et addit Inno. ꝙ episcopus potest dispensare in simplici beneficio cum eo qui illud recepit ignoꝛanter. i. nesciēs simoniam interuenisse. ut in alia ecclesia obtineat bn̄ficium. et etiam in eadem. B.

Utruꝫ episcopus possit dispensare cum electo simoniace ꝙ postea eligatur. R̷. Si electō repꝛobata est pꝛopꝭ simoniam etiam quam electus ignorauit nec postea ratum habuit. nihilominus non potest episcopus illa vice dispēsare. Secꝰ đ simplici bn̄ficio. s. qđ n̄ ē dignitas. si ignoꝛanꝭ recipiaꝭ. qꝛ pꝰ resignatōem ep̄s dispensare pōt vt ei

ↄferat.ex͠ de elec.si alicuius.vt etiam
hr̃.s̃.§.x.°q incipit.quis potest dispen
sare. A .Circa mã3 istã hodie multa
ĩnouata sũt.ut p3 in ex͠ua.q̃ dr̃ Marti
ni qnti.fcã in concilio Constãtiensi.q̃ ĩ
cipit.Multe.vbi dr̃.Sacro approban
te ↄcilio declaramus.ꝙ ordinati simo
niace ab executõe suoꝝ ordinũ sint ip
so iure suspensi.Electões aũt postula
tões confirmatões ꝛ q̃uis ꝓuisiones
simoniace ecclesiarũ monasteriorũ ꝛ
dignitatũ ꝑsonatuũ officioꝝ ꝛ bñficio
ru3 q̊rũcũq3 deinceps facte nulle sint
ipso iure.nullũq3 ꝑ illas ius cuiq3 acq
ratur.nec ꝓmoti cõfirmati aut ꝓuisi
faciant fructus suos s3 ad illoꝝ restitu
tõem tãq3 iniuste ablatoꝝ teneantur.
Statuentes insuꝑ ꝙ dantes ꝛ recipiẽ
tes ipso fcõ sniam excõicatõis ĩcurrũt
ẽt si pontificali aut cardinalatus p̃ful
geant dignitate. Item in alia q̃ dicit
eiusdem fcã Martue anno 2.° sui.ponti
ficatus.ꝛ ĩcipit.Dãnabile sic hr̃. Inno
uamus ꝛ de nouo ↄfirmamus excõica
tõis suspẽsionis ac p̃uatõis ꝛ interdci
snias ꝛ alias cẽsuras dudũ a sũmis põ
tificib' ↄ̃ simoniacos latas ac promul
gatas.q̃s ipso fcõ incurrẽ volum' oẽ3
occultũ uel manifestũ simoniacũ vbi
cũq3 simoniã ↄmiserit.cuiuscũq3 stat'
uel ↄditõis gradus uel p̃eminẽtie vel
dignitatis existat etiã si cardinalat'
ep̃ali seu alia q̃uis ecclesiastica ul' tẽ
porali ẽt maxia p̃fulgeat digitate:di
ctarũq3 sniaꝝ excõicatõnis suspẽsiõis
p̃uatõnis ꝛ interdci aliarũq3 cẽsuraꝝ
ꝛ penarũ absolutõ3 seu relaxatõe3 no
bis ꝛ successoribus nr̃is ꝑterq3 in mor
tis articulo spãliter reseruam':nõ ob
stantibus q̃buscũq3 cõmissionibus in
dultis ꝛ facultatib' absoluendi de ca
sib' nobis ꝛ successorib' nr̃is spãlit re
seruatis cuicũq3.ꝛ cuiuscũq3 status g̃
dus ↄditõis ꝛ dignitatis existat sub q̃
cũq3 forma ṽborum gnãliter ul' speci
aliter factis aut faciendis cõcessis vel
in posterum cõcedendis.Quas ↄmissi
ones ꝛ facultates hi'q3tu3 ad detesta
bile crimẽ simonie ꝛ penas inde seq̃n
tes reuocamus ꝛ cassam' cassasq3 hẽ
re volum'.nisi spãliter de absolutõne
ꝛ a pctõ simonie in cõmissiõibus ꝛ fa
cultatibus p̃dcis exp̃ssam faciamus
mentõem.Statuimus quoq3 ꝛ p̃cipi
mus ut omnis cuiuscũq3 status cõdi
tõnis p̃eminẽtie vl' dignitatis existat
q sciuit aliquẽ post hanc cõstitutõne3
cõmisisse simonia3.infra duos dies nã
les postq3 ad sui noticiam deuentum
extiterit teneat si p̃sẽs fuerit in roma
na curia nobis vel apostolice sedis ca
merario aut suo vicegerenti.ꝛ tunc in
vnius vel duoꝝ testiũ p̃sentia reuela
re sub eiusdem excõicatõis suspensio
nis aliisq3 cẽsuris ꝛ penis quib' vt p̃
fert ipsum auctorẽ simonie esse volu
mus innodatum.q̃s dict' nõ reuelans
ut p̃dicitur seu tegẽs simonia3:tanq3
eiusdem fautor sceleris incurrat.cui'
absolutõem nobis ꝛ successoribus no
stris spãlit reseruam'. decernẽtes ex
nũc irritũ ꝛ inane si sec' suꝑ his a quo
cũq3 q̃uis auctoritate scient vel igno
ranter ↄtigerit attẽtari.hec ibi.Item
in alia Eugenii q̃rti.que ĩcipit .Cu3 de
testabile.vbi dr̃.Nos p̃decessoꝝ nr̃oꝝ
Romanoꝝ pontificũ vestigiis inherẽ
do ac ẽt oẽs ꝛ singulas excõicatõnis su
spensionis p̃uatõis ꝛ interdicti senten
tias censuras atq3 penas dudum a põ
tificib' p̃dictis ꝛ ꝓ talibus reputatis
ↄ̃ simoniacos quõlib3 latas ↄ̃ illos cu
iuscũq3 grad' stat' ordinis cõditõnis
uel p̃eminentie fuerit.etiam si cardi
nalat' p̃triarchali ep̃ali regali regina
li uel alia q̃uis ecclesiastica uel mũda
na dignitate p̃fulgeãt.eoꝝ quẽlib3 tã
manifestũ q3 occultum ip̃o fcõ incur
rere volumus.confirmari ꝛ innouari
auctoritate ap̃lica declaramus.ꝙ oẽs
illi q simoniace ordinati fuerint.a su
is sint ordinibus suspensi.Per electõ
nes ṽo postulatõnes confirmatõnes
seu q̃suis alias ꝓuisiones q̃s simonie
labe fieri ↄtigerit et q̃ virib' oio care
ant i ecclesiis mõasteriis dignitatib'

psonatib' officiis ecclesiasticis qbus uis bñficiis aut aliq̃ eoꝝ ius nullatenus acqrat.nec ide faciat aliqs fruct' suos.ꝫ ad illoꝝ oiuꝫ q̃ pcepit restitutõnẽ sub aie sue piculo sit astrict'. Statuens pterea ꝙ vniuersi ꝛ singuli etiam pmissa dignitate pditi q quõlibet dãdo vel recipiẽdo simoniã cõmiserint aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint seu pcurauerint.sniam excõicatõnis incurrãt.a qua nisi a Romano pontifice p tpe existente non possint absolui pterq̃ in mortis articulo cõstituti. Et ut hi' labis ɔtagiũ frequẽtius repmatur:oibus ꝛ singul' eccliastici seculaꝛibusq̃ psonis cuiuscũq̃ dignitatis gradus ordis seu ɔditõis fuerit. in ꝟtute scẽ obediẽtie districte iniũgim' ut eos oẽs q̊s simoniã hi' ɔmisisse vl' pcurasse aut in ea mediatores eẽ sciuerit põtifici pdcõ vel eius camerario.aut cui idẽ pontifex duxerit ɔmittendũ p se vel p alios reuelare q̃citi' nõ omittãt Qð si nõ fecerit absolui nõ valeãt donec pdicta reuelẽt.Datũ Rome apud sanctũ Grisogonum ꝛc. pontificatus nostri anno quarto.

Simulatio.

Utrum simulatõ sit pctm̃. Rñ͂ sm Tho.scða scðe. q.cxi.Simulatio ppe mẽdaciũ ẽ in exterioꝝ fcõꝝ signis ɔsistẽs. Nõ refert ãt vtꝝ qs mẽtiaꝛ ꝟbo uel q̊cũq̃ alio fcõ Uñ cũ om̃e mẽdaciũ sit pctm̃ ɔñs ẽ ꝙ omnis simulatio pctm̃ sit. Tñ sicut dicit Aug' in li.de qõnibus euãgelii. nõ sẽp qcqd simulamus aut fingim'.mẽdatiũ ẽ.ꝫ qñ id qð dici' nihl' sigificat A .s.vtile ꝫ significet iutile. 22.q.5.c.q̃cũq̃. B.tũc est mendaciuꝫ. Qñ ꝟo fictio nr̃a referꝛ ad aliquã significatõeꝫ non ẽ.mendaciũ. sed aliq̃ figura ꝟitatis. Et ita dñs finxit se longius ire ad aliquid figurate signandũ.Addit Ul. ꝙ sicut lꝫ fallere aliquẽ in duplicitate ꝟboꝝ ppꝛ aliquã sui uel pximi vtilitatẽ.ita lꝫ ꝛ p opus intentõe vtilitatis ɔsequentis ad talem simulatõem.Sic ꝛ Dauid mutauit faciem suam coram Achis rege Geth.p̊ reg.21. A. Satis facit.c.vtilẽ.22 q.2. B.

Utꝝ aliqs peccet simulando sanctitatẽ. Rñ͂ sm Tho.in quolibet.Duplex ẽ simulatio.Quedam fit ab aliquo ut iniquitas sua palleaꝛ ꝛ ipse bonus putetur.ꝛ hoc ẽ peccatum. A.ꝛ tanto grauius quanto magis ista simulatio cederet in damnum pximi tẽporale vl' spũale sm Tho.ꝛ in sum.li.3°.ti.34°.q.254. B .Alia q̃ fit ad dei honorẽ ꝛ pximoꝝ edificatõneꝫ corã extraneis ut ipsi magis edificentur.ꝛ iste ñ peccat sed mereꝛ. A.Idem in sũ.eo.ti.q.254. B .De hypocrisi que est quedã simulatio.ĩ.hypocrisis.

Utrum sit simulatio quando aliquis occultat peccatũ suũ. Rñ͂ sꝫ Tho. vbi.s̃.Sicut aliqs ꝟbo mẽtiꝛ qñ significat qð non est.nõ aũt quãdo tacꝫ qð est quod ꝛ aliquãdo licet.Ita etiam simulatio est quãdo aliquis per exteriora signa factorum uel rerum significat aliquid quod ñ est. Nõ auteꝫ si aliquis pretermittat significare quod ẽ. Unde ꝛ aliquis potest peccatũ suum occultare absq̃ simulatiõe ꝛ laudabiliter.s.ne alii inde scãdalizẽtur.

Ebrietas.

Quare sobreitas cibi requiriꝛ in ordinando siue in clerico? Rñ͂ sm Ray. Quia sicut ebrietas sic ꝛ voracitas phibetur ab apostolo.Ro.13°.Nõ in cõmessatiõibus et ebrietatibus.Item qꝛ vẽtris igluuies luxuriam puocat.Uñ.44.dis.§.p̊.Uẽter ꝛ genitalia sibimet vicina sunt.vt ex vicinitate mẽbrorum intelligatur cõfederatio viciorũ.Iteꝫ quia ingluuies om̃e bonũ opus dissoluit. A .vt patet in dicto.§.pri°. B .4°.Regl.65°. Nabuzardã priceps coquoꝝ ðstruxit muros hierusalem. A .hoc ẽt habeꝛ in dicto.§.p̊. B .Item varios morbos generat.sed tẽperãtia procurat sospitatem ꝛ hilaritatem.de cõse.dis.5.nihl' Item quia piguis vẽter vt ait.hiero

nymus crassum sẽsum generat.cũ ecõ
tra sacerdotalis sẽsus debeat eẽ vigil
ꝛ tenuis.de cõse.dis.5.ne tales. Et ad
istã materiã põt facẽ.s̈.gula.

Quare sobrietas potus regrit i or
dinãdo siue in clerico? R̃.ſm Ray. qꝛ
ex vino frequẽter segtur ebrietas ex̃
de iure iurã.ꝛ si xp̃us. Ebrietas autez
est fomes et nutrix õnium viciorum.
dis.35.ante omnia. Item quia vinolẽ
tia tollit mundiciam. Nam incitatia
est libidinis. Hieronymus. Uẽter me
ro estuans cito dispumat in libidinem
dis.35.§.p̊. Item quia impedit omnem
sapientiam.Et de hoc ꝛ etiam de p̃us
nunc dicto habetur prouerb.20.Luxu
riosa res est vinum ꝛ tumultuosa ebri
tas.Quicumqꝫ his delectatur nõ erit
sapiens. Hec autem duo.s.mundicia
et sapiẽtia maxime necessaria sũt dei
ministro.quia ambulans in via imma
culata hic mihi ministrabit. ꝛ quia ac
ceptus est regi minister intelligẽs. Et
de materia ebrietatis hẽs.s̈.ebrietas

Ocietas primo.

Utrum liceat committẽe pe
cuniam mercatori uel artifici per mo
dum societatis ꝛ inde lucrum accipe
re. R̃ndeo. ſm Tho.secũda secũde.q.
78.Ille qui sic committit pecuniã su
am non transfert dominium in illum
sicut i mutuo.sed remanet eius.ita ꝙ
cum periculo ipsius mercator de ea
negociatur uel artifex operatur.ideo
licite potest petere partez lucri inde ꝓ
uenientis tãq̃ȝ de re sua. hec Tho.vñ
sicut dicit Goffre. Si vis dare pecuni
az tuam in societate sine peccato. Po
ne tu pecuniam ꝛ alius operam perso
nalem.quia plerũqꝫ quod pecunie de
est per operam suppletur. vt.ff. ꝓ so
cio.l.5.§.p̊. ꝛ cõicetꝉ pericula lucra ꝛ dã
na.Con.Host.ꝛ notat.14.q.3.c.pleriqꝫ
A.s.in glo.Et de hoc est tex.in.l.i.C. ꝓ
socio.ꝛ isti.eo.§ 2.Qd̃ itelligi dꝫ qñ ne
gociatõ ẽ licita ꝛ ñ al.ex̃ d̃ dona.iter vi
rũ ꝛ vxo.ꝑ vestras. B.ut si dicatur sic

Do tibi centũ ꝛ tu pones industriaz et
laborẽ tuũ.in fine ãni fcã rõe ego acci
piã illa centum ꝛ tu p̃ciuz ꝑsone tue si
ue industrie qd̃ põim⁹ eẽ siue valere
alia cẽtum.post hec quicquid superit
de lucro accipiã ego medietatẽ occasi
one pecunie mee.ꝛ tu aliã medietatez
occasione persõe tue. A. Hoc nullate
nus videtur verum quia sic nisi lucrũ
essꝫ vltra cẽtum ꝓ cẽtenario qd̃ nũq̃ȝ
vel rarissime contingit qui ponit pe
cuniam nihil vnq̃ȝ lucraret. sed sem
per de sorte ꝑderet.licet reuera adeẽt
lucrum.Uñ quidam doctor dictus do
min⁹ Angelus de ꝑusio.dicit ꝙ salua
meliori determiatõe hoc sibi veruz ñ
videt.neqꝫ de iure ciuili.canõico vł di
uino.Nam opera hõis nihil aliud est
q̃ȝ diurnuz officiũ.l.i.ff. de op. liberto.
Immo oꝑa hõis dicit esse fructus ho
minis.l.3.cuꝫ duabus se.ff.de op.seruo
rũ.Ille ergo qui i societate operaz tm̃
ponit ñ dr̃ aliqd cõsistẽs i sorte vel in
capitali ponere.sꝫ solũ fructum ꝑsõe
sue q fructus aut vsufructus persone
correspõdꝫ fructui aut ꝯmoditati illo
rum cẽtuꝫ q̃ i societate posui. Pro qui
bus bñ facit qd̃ dicit tex.i.l.cũ duobus
§.si i coeũda.ff. ꝓ socio.dũ dicit ꝙ pre
ciuꝫ oꝑe est velamentũ artis.Et hanc
sniaz secutus ẽ Bal.licꝫ p̃dcãs leges ñ
alleget i.l.i.i.2.q.C. ꝓ socio. Et sic intel
ligi dꝫ qd̃ dcm̃ est vidilicꝫ ꝙ sepe oꝑa
alicuius pro pecunia valet.in Institꝉ.
eo.§.2.ꝰid est pro commoditate ꝛ vsu
fructu dicte pecunie.Et ideo concludo
ꝙd̃ dcis.300.ego q.100.posui ante par
tez.100.detrabam.ꝛ.200.que remanẽt
tanq̃ȝ lucrum inter nos diuidi debent
ꝛ ita vt ex p̃dictis apparet videtur eẽ
de intentõne sancti Tho.de agno.nec
me in ꝯ̃rium moueret si quis diceret.
Fingam⁹ illum q põit oꝑas industria
les si locare vellet oꝑas suas pro mer
cede cẽta q̃libꝫ ãno reciperet.100.uł.50.
nec subiaceret ꝑiculo alicui⁹ casus for
tuitu q euenire possꝫ in mercãtis aut
in rebus illius artis q̃re ñ ẽ ꝯueniẽs ꝙ

faltē hoc casu tanq̄ꝫ dictā mercedeꝫ in
societate posuerit si illaꝫ anteferat de
illis.30.sic̄ alter antefert illa.100.q̄ po
suit ratōne equitatis seruande. Quia
rn̄deo p̊ ꝙ illā mercedem quā hr̄e pos
set nō dr̄ ponere a p̄ncipio sicut ille q
ponit illa.100.cū merces illa sibi nō de
beatur a p̄ncipio locationis fm glo.in
l.edem.C.locati.Ex quo sequitur secū
da rn̄sio.videlicet ꝙ illa merces ē fru
ctus sue industrie ⁊ operaꝝ.imo recte
intuenti quo ad eū nō est illa merces
nisi opera sua ⁊ industria.cū in eius re
cōpensatōne deſ.⁊ iō licet ex opa mer
cedē consequaſ: tn̄ ex mercede opere
nullum fructū dr̄ consequi neq̄ꝫ cōseq
potest.qꝛ singulis diebus opa p̄statur
cum sit diurnū officiū. Et sicut vsure
vsuraꝝ nō debenſ aliquo iure. vt.l.fi.
C.de vsur].ita fructus mercedis ope
deberi non pōt. Nec etiam obstat ꝙ
mercedem habꝫ sine periculo qn̄ ope
ras locaret.licet qn̄ opas in societate
ponit de periculo timeaſ.qꝛ plus pōt
lucrari q̄ꝫ eēt merces quā hr̄e possꝫ lo
cando opas suas. B. Posset ēt fieri
aliud pactū ꝙ ego acciperē quartaꝫ p
tem lucri ⁊ tu tres alias. vel eꝯ tu q̄r
tam ⁊ ego tres fm ꝙ ꝯuenerimus ꝙ
tua industria extimari debēt. vt patꝫ
in insti.de socie.§.p̊.⁊ silr̄ ꝓ rata diui
datur dānū. A.hoc verū si modo ille
qui plus ferre debet aliqd plus socie
tati contulerit vel pecunie vel opere
vel industrie qō rn̄deat illi pluri qō d̄
societate ferre dꝫ.l.si non fuerit.in p̄n.
⁊.l.quid eim.ff.ꝓ socio. Arbitrio ergo
boni viri extimabiſ an illud plus qō
in societate ponit correspondeat illi
pluri qō de societate p̄cepit. Nec alia
c̄tioꝛ doctria tradi potest sed arbitrio
boni viri ⁊ ad ꝓp̄am ꝯsciam remittē
dum est.cum in hac actōne ꝓ socio. q̄
bone fidei ē arbitriū boni viri sequē
dum sit.l.in ꝓposita.ff.ꝓ socio.Si aūt
vnus plus altero non ꝯferret tale pa
ctum etiā de iure ciuili non valerꝫ sꝫ
Azo quē Accur.sequiſ in dcā.l.si n̄ fue
rit. Licꝫ aliqui aliſ dixerint tn̄ hec opi
nio Azo.tāq̄ꝫ equioꝛ ⁊ iustioꝛ sequēda
est p dcām.l.si non fuerit. in p̄ncipio. ⁊
l.qd eim.fm p̄fatum dn̄m Angelum.
A. Posset ēt fieri nō exp̄ssa p̄dicta ex
timatōne psone sꝫ cōmittendo discre
tioni ipsius qui recipit pecuniā vt assi
gnet partem lucri vel dāni q̄ꝫtum sibi
videſ iustū.⁊ postea si esset aliquis ex
cessus vel defectus ꝯcordiſ sibi remit
terent. A. In hoc tn̄ casu sibi caueat
ille cuius arbitrio remissū est vt iuste
⁊ eque partiaſ ei plus d̄ lucro assignā
do q plus in societate posuit.alr̄ neduꝫ
in foro cōscie tenereſ.sed ēt de iure ci
uili.Et si inique partes facerꝫ ad arbi
triū boni viri reduci possent.ff.ꝓ soci.
l.si societateꝫ.sꝫ eundē dominū Ange
lum. B.

Sed ecce negociatoꝛ qui pecuniā
recipit ad tractandum dicit ei qui dat
eam.Ego volo in fine ꝓ industria ⁊ la
boꝛe meo 20.firma hēre. ⁊ nolo in eis
sentire aliquod dānum.nūquid licet?
R. lꝫ.sed iste non est contractus socie
tatis.sed locatōis.quia negociatoꝛ ille
locat opas suas ꝓ illo p̄cio. ⁊ isto mō
nihil sentiet etiam de lucro. Possꝫ āt
⁊ pactū facere ꝙ non solum debēt hr̄e
p̄dcā.20.sine vllo dāno.sꝫ ēt talē l'talē
ptē de lucro ⁊ nullā de damno.qō qui
dem reciperet non ut socius. sed rōne
operis siue sui salarii.vt dictum est de
tali locatōne.s̄.locatio.§.5.⁊ sequenti
bus. A.hoc intellige nisi damnū con
tingat culpa ipsius operas ponent] vl'
eoꝝ quoꝛuꝫ opera vtiſ.l.iteꝫ queritur
⁊.l.si merces.§.qui colūnam.ff.locati.
⁊ tangitur in dicto.§.5. B.

Quid si do pecuniam mercatoꝛi i
societate ⁊ conuenio secuꝫ ꝙ dabit mi
hi certam partem de lucro et nihil di
co de damno? R. Debet intelligi eadē
pars de damno.vt insti.de socie.§.illd̄
A. ⁊ ibi patet ꝙ ideꝫ est econtra vids
licet quando tantum expꝛessa est ps
damni.quia eadem intelligitur tacite
etiam de lucro. B.

Ocietas z° ꝙ̃tum ad
aliq̈ alia
ad mãm ꝑcedentis.c. ptinen
tia. Primo igiẗ quero. Quid si capita
le pecunie posite i societate sit casu p
ditũ.an in dubio sit damnũ cõe vł tm̃
illius qui pecuniã posuit? Rñdet glo.
i.l.si non fuerit.§.p̊.ff.ꝑ socio. ꝙ in du
bio nõ est cõe.ꝛ sic erit illius tantuꝫ q
pecuniã posuit. Glo.tñ in.l.i.C.ꝑ socio
dicit cõtrariuꝫ.s.ꝙ sit damnuꝫ cõe.pro
p̃ma opinione ꝙ non sit cõmune fa
cit ꝑm dñm Angeluꝫ ꝙ ille qui capita
le ponit non diciẗ cõicare capitale sed
fructum eius sicut ꝛ ille q opam põit
diciẗ solum fructuꝫ persone sue cõica
re.ut.s̃.societas p̊.in prin.ͦ in additõne
magna. Item quia satis hꝫ ille de dã
no q opas posuit si opas pdidit.absqꝫ
eo ꝙ teneaẗ ad pteꝫ capitalis perditi
Dicit tñ Pe.quem refert Cy.in.l.i.C.ꝑ
soci.ꝙ aut capitale statim est pditum
casu fortuito anteqꝫ alter socius opas
ponerꝫ.ꝛ damnũ erit cõe.aut post ope
ras p̃stitas ꝛ pditas.ꝛ tunc dãnũ erit
illius tm̃ q pecuniam posuit.satis eim
hꝫ ille de dãno qui operas perdidit. Et
hanc opinionẽ Cy.ibi dicit eẽ equiorẽ
De iuris tñ ciuilis rigore lꝫ statim pe
reat.si tñ perit ex cã societatis.dãnum
vr̃ esse cõe.l.si id quod.§.p̊.ff.ꝑ socio.
ꝑm dñm Angelũ. Et addit. Opinio tñ
Pe.quã sequitur Cy.mihi magis pla
cet p̃sertim in foro cõscientie.cũ cõue
nire videaẗ arbitrio boni viri qδ i h°
iudicio ꝯsatur.l.in ꝓposita.ff.ꝑ socio.
ita tñ ꝙ si quasi in p̃ncipio societatis
totũ capitale essꝫ pditũ ꝛ modice ope
p̃stite.tunc adhuc putarẽ ꝙ ꝑ aliqua
pte ille qui operas ponit pticipare de
beat de piculo capitalis postqꝫ rõne di
cti capitalis ẽt pticipaturus erat δ lu
cro.ar.dcẽ.l.si non fuerit.in p̃n.ͦ ꝛ.l.qd
eim.ff.ꝑ socio. Ja.ꝯo de are. dicit idi
stincte dãnum debere eẽ cõe. Bal.ꝯo
ait.tu dic ꝙ q̈tenus est cõe lucrum ea
tenus dꝫ esse cõe ꝛ damnũ ꝛ non aliter
ꝛ hoc vr̃ verius.quia equali pte dãnũ
cum lucro dꝫ cõcurrere.ut insti.co.§.
illud. Nec aliud dãnũ vr̃ posse ꝯtingẽ
in hac societate cõicãdũ inẗ partes :ni
si erga capitale. Nã si ille q ponit ope
ras pdit earũ fructum.silr̃ ꝛ alẗ perdit
fructũ pecunie q̃ ad iuicem ꝯferuntur
ut.s̃.societas p̊.in p̃n.ͦ in additõe scδa
Qδ ꝛ notat reuerẽdꝰ pr̃ scũs Bernar
dinus de Senis in suis cõtractibus ut
mihi vr̃ sermõe 19. Item ꝑm p̃fatum
dñm Angelũ:si cõsuetudo aliq̈ appe
ret circa p̃dcãꝫ societatẽ que nõ repu
puguaret rõni ꝛ equitati essꝫ seruãda
Unde si consuetudo foret ꝙ periculũ
capitalis in dubio sit cõe.quia illδ qδ
est in consuetudine videẗ actum inẗ
partes.l.si priuś.§.placuit.ał incipit re
cte.ff.de aq̈ plu.arcen. tunc dicereꝫ ꝙ
piculum sit cõmune postqꝫ hoc potest
fieri per pactum exp̃ssuꝫ.ut tenet glo.
14.q.3.pleriqꝫ. Item ꝑm eundẽ.si tale
damnũ capitalis procederet dolo vel
culpa alicuius socioꝝ illius solius erit
piculum cum socius δ dolo ꝛ culpa te
neaẗ.ut.l.sociũ.ff.ꝑ socio. In qua cul
pa cõp̃hendiẗ non solũ lata sed etiam
leuis.non ãt leuissima. Sufficit eiꝫ ꝙ
socius talem diligentiã adhibeat q̈lẽ
in ꝓpriis adhibẽ ꝯsueuit.ar.dicte.l.so
cium. Nam ꝛ si exp̃sse quis in se picu
lum suscepisset: nõ tñ intelligitur de
illo quod venit ex culpa consocii.vt.l.
plt.C.de nautico feno. Collige ergo ꝙ
si apparet pactũ vel cõsuetudo non ir
rõnabilis hec seruanda sũt. Qδ si non
appet in dubio dãnũ capitalis erit ꝑ
ea pte ꝑ qua erat ꝛ lucrũ.nisi interue
niret dolus vel culpa consocii.qꝛ tunc
illius tantũ erit.

Sed nũquid damnũ psõe opas po
nentis dꝫ inuicem cõicari? R.ͦ Vr̃ ꝙ ñ
ut.ff.eo.l.sociũ.§.socius.vbi dr̃. socius
cum resisteret cõibus seruis uenalibꝰ
ad fugã erũpentibus vulneratus est
impensã quã in curãdo se fecerit non
consecuturum.qꝛ id non in societate
qꝫuis ꝓpter societatẽ impensuꝫ sit qδ
indistincte põt intelligi verum qñ h°

dānū ɔtigit culpa ꝑsone.alr̄ videt̄ sat] equū ꝙ sicut ipe ꝑticipat d̄ dāno capitalis ita ⁊ alr̄ ꝑticipet aliqd d̄ dāno ꝑsōe qd̄ euenit ppt̄ societatē: cū ⁊ societas etiā ꝑticulariū reꝝ ius qd̄daʒ frat̄nitat] hēat.ut.l.veꝝ in pn̄°.ff.eo.

Qd̄ si finito tp̄e societat] nō repit̄ nisi capitale.an dictū capitale pecūie sit cōe vl̄ tātuʒ illi⁹ q posuit:ʾ R°.Circa hoc diuersi diuersimode sentire videt̄ nā glo.in.l.i.C.eo.videt̄ sentire ꝙ eq̄liter diuidi d̄beat.nisi aliud sit per pactū declaratū aut ꝑ ɔsuetudinē introductū.ʾPrefat⁹ ꝟo dn̄s Angel⁹ sentit ꝙ q̄tenus operas p̄stans ꝑticipat de dāno capitalis eatenus ⁊ ipsi⁹capital̄ ꝑtem sortiat̄.sed certe hoc iure ꝓbari non vr̄.Vn̄ tu dic ſm Jaco.de are. ꝙ n̄ solū de cōsuetudine:sed etiā de iure ē ꝙ capitale hoc casu sit saluū. Quare eim socius meus ipsius capitalis ꝑteʒ dʒ h̄re.Et si dicas ꝙ ponit operā. ʾR° ꝙ p̄ciū oꝑe intelligitur eē correspondens ,infusurio pecunie.non aūt ipsi sorti.Et satis facit qd̄ dictū est i additōne secūda.s̄.societas p̄.in p̄nci°.ʾPro inde si vnus ponit cōmoditatē oꝑe eqdem ⁊ alter ponit ɔmoditatē pecunie non ꝓprietatē.Finge.n.ꝙ vnus pōit in societate mille millia.alr̄ operā tm̄ tūc h̄ nulla pōt esse ꝓportio:nisi d̄ cōmoditate oꝑe respectu ɔmoditatis pecunie.non aūt de ipsa totali sorte.⁊ ita ēt sentit ʾBal.qd̄ ⁊ nōt p̄fatus reuerēdus pr̄ vbi.s̄.nuꝑ coronatus in cel̄ ac miraculis ꝑ orbeʒ coruscans.

Vtꝝ vnus socioꝝ possit pacisci vt duas ꝑtes lucri ⁊ vnā dāni ferat ⁊ ali⁹ ecōtra duas dāni ⁊ vnam lucri:ʾR° ſm dictū dn̄m Agelū ꝙ non. q2 vnus sociorū non pōt plus d̄ lucro ꝑticipare q̄ȝ de damno.nedū de iure diuino ⁊ canonico:sed etiā ciuili.vt.l.mutius.ff.eo.similit̄ nō valʒ pactū: ꝙ deducto dāno vnus hēat duas ꝑtes lucri alter vero vnā:nisi ille qui plus hʒ de lucro tādū dem pl⁹pecunie oꝑe aut industrie in societate posuerit.vt.l.si non fuerit.in p̄n.°⁊ in glo.ff.eo.Et multo minus valʒ pactū. vt vn⁹ tm̄ lucret̄ alr̄ tm̄ damnū sentiat.esset.n.nequissimū genus societatis que leonina appellat̄.dcā.l.si n̄ fuerit.ad fi.Quod verū ē nisi ille qui tm̄ operas pōit aliqd certū ꝓ sua oꝑa vellet sine dāno.q2 hoc posset nō tāq̄ȝ soci⁹ sʒ tāq̄ȝ locator.ut.s̄.societas.p̄.§.p̄

Sed an possit pacisci ꝙ capitale sit saluū:ʾR° de iure canonico ⁊ in foro ɔscientie nō pōt ſm dn̄m Angelum.et ita sentit glo.in.c.pleriq̄ȝ.14.q.3.d̄ iure āt ciuili sūt opiniones. Nā Bal.in.l.i.C.eo.q.9.tenet ꝙ tale pactum nō valʒ neq̄ȝ ex forma cōtractus neq̄ȝ ex ei⁹ nā iō dicit ꝙ sapit vsurariā prauitatem. ʾHosti.āt in sua sūma in ti.de vsur].§.an aliquo casu. tenet ꝙ de iure ciuili talis societas valet magis ex vi pacti q̄ȝ ex nā ɔtractus.Sed dcm̄ Bal.vr̄ uerius.vt ex p̄cedentibus colligi pōt etiam in ꝓximo.§.Scd̄m oēs āt hoc pactum non ē equuʒ nec i iudicio aie seruandū.vt nōt dn̄s Anto.de bu.in.c.fi.extra de vsuris.

Sed qd si vterq̄ȝ socioꝝ ponit pecuniā ⁊ operā.sed vnus ponit maiorem q̄ȝtitatē q̄ȝ alter:ʾR° ſm dn̄m Angeluʒ Siue sit factum pactū ꝓ quota parte qs lucrū ⁊ dānū sentiat siue non.nō solū in foro ɔscie.sʒ ēt de iure ciuili cōsiderandū ē quis eoꝝ in effectu plus in societate posuerit ut ille maiorē ꝑteʒ accipiat.lʒ.n. ex vna ꝑte maior fuerit sūma.possit tn̄ tanta esse industria alterius ꝙ excederet illum qui maioreʒ cōtulit sūmam.vt si solus nauiget.ꝑegrinetur.pericula sustineat.dcā.l.si nō fuerit .in p̄n.⁊.l.qd'eim.ff.eo.

Sed vtrum ille qui tantū operas ponit qn̄ ꝓficiscit̄ cā societatis d̄beat h̄re expensas de corpore societat]:ʾR° ſm dn̄m Angelū.Ja.de are.⁊ Cy.dicūt in.l.i.C.eo.ꝙ sic.q2 lucrū non dr̄ nisi deductis expensis.ff.eo.l. mutius. qd̄ intelligit ʾBal.in dcā.l.i.exceptis expensis quas facturus esset domi.quia ille nō debent fieri d̄ corpore societat].ar.

l.ſed ⁊ ſi lege.§.quod aũt.ff.de peti. he re.Putarẽ tñ in hoc ſeruandam eẽ cõ ſuetudinem ẽt in foro ꝯſcĩe.cũ ſit opti ma legum interpres.ff.de legi.ſi de in terꝑtatõne.cum ⁊ tacite videaẽ actuꝫ qđ fieri ꝯſueuit.ut.l.ꝫ.C.locati.

Sed ꝑ qbus ꝑtibꝰ tenenẽ ad ſolu tõem penſionis fundici vel apothece conducte ſocii ex diſparibus partibuſ R°ẽm dñm.Angelũ.Locanti tenẽtur ꝑ equalibus ꝑtibus.inter ſe auteꝫ te nentur ꝓ rata ſocietatis. ⁊ ita diuidẽ debent dictum debitum mercedis ſic̃ diuidũt principale.⁊ ſcđm dcãs diſpa res ꝑtes.quod ⁊ tenet Bal. in.l.i.C.e. vbi etiam dicit ꝙ ẽm dcãs ꝑtes diſpa res diuidi q̃ꝫ debent ſuppellectilia et maſſaricie ſocietatis. Qđ ſequenduꝫ omni iure vẽ cũ cõueiat arbitrio boni viri.qđ in hoc ꝯ̃ctu maxime adeſſe dꝫ l.i propoſita.ff.eo.

Quid ꝟo ſi ꝑditum eſt capitale añ finituꝫ tp̃s ſocietatis.nunqd ille q po ſuit teneẽ iterũ ponẽ? R°ẽm dñꝫ Ang. ꝙ nõ.⁊ tenꝫ glo.ĩ dcã.l.ſi nõ fuerit.§.p̊. ff.e.⁊ ĩ dcã.l.i.C.e. A . De ſocietate ꝟo ſeu locatõe aĩaliũ diceẽ.ĩ.vſura 2°. B.

Sodomia.

Si quis con tra nãm pec cauerit.ſi clericus ẽ depõi dꝫ vel ſi apparet corrigibilis dꝫ tradi re ligioni ad ꝑpetuã pniam ꝑagendam Si laicus.excõicari.⁊ a cetu fidelium vſqꝫ ad ꝯdignã ſatiſfactõem fieri alie nus.ex̃ de exceſ. ꝑla.clerici. A .ẽm le ges aũt tales vltimo ſupplicio ꝯdem nanẽ.q2 ꝓpter hoc pctm̃ deus iratus mittit peſtilentias.fames.⁊ terre mo tus.in Auten.ut non lux.ꝯ̃ nãm.collẽ.6. B .⁊ hoc viciuꝫ maius eſt q̃ꝫ ſi qs co gnoſceret carnaliẽ matrẽ.32.q.7.adul terii.⁊ de hoc ⁊ aliis ſpẽbus luxurie.s̃. luxuria.§.p̊.

Sollicitudo.

Utrũ ſit licitũ ſol licitudinẽ de tꝑalibuſ gerere R°ẽm Tho.ſcđa ſecũde.q.55. Sollici tudo tꝑaliũ tripliciter põt eſſe illicita ꝑmo mõ ex ꝑte eius de q̊ ſollicitamur ut ſi tꝑalia tãqꝫ finẽ q̃ramus.Uñ augꝰ dicit in libro de opibuſ monachoꝝ.cũ dñs dicit.nolite ſolliciti eſſe ⁊c̃.hoc di cit:ut non iſta intueanẽ.⁊ ꝓpẽ iſta fa ciãt qcqd in euangelii ꝑdicatõne facẽ iubenẽ.2°.mõ ꝑt eẽ tꝑaliũ ſollicitu°.illi cita ꝓpter ſuperfluum ſtudiuꝫ quod apponiẽ ad tꝑalia ꝓcuranda: ꝓpẽ qđ hõ a ſpũalibus qbus ꝑncipaliẽ inẽui re dꝫ:retrahiẽ.⁊ iõ dẽ Math.13°.ꝙ ſol licitudo ſeculi ſuffocat ꝟbũ dei. 3°.mõ ex ꝑte timoris ſupꝑflui.qñ.ſ. aliquis ti met ne faciendo qđ dꝫ neceſſaria ſibi deficiant. A .plus in ſe q̃ꝫ in dño ꝯfidẽ do. B .qđ dñs tripliciter excludit.pri mo ꝓpẽ maiora bñficia hõi ꝑſtita di uinitus ꝑter ſuam ſollicitudinẽ.ſ. cor pus ⁊ aĩam .2° ꝓpter ſubuentõnem q̈ deus aĩalibus ⁊ plantis ſubueit abſqꝫ hũano opere.3° ex diuina ꝓuidentia ꝓpter cuius ignorãtiam gentes circa bona tꝑalia querenda ꝑncipaliẽ ſolli citantur.Et iõ cõcludit ꝙ ꝑncipaliter ſollicitudo noſtra dꝫ eſſe de ſpũalibuſ bonis ſperantes ꝙ ẽt temporalia nob̃ ꝓuenient ad neceſſitatẽ ſi fecerimus qđ debemus.Uñ dẽ Math.6°.Primũ querite regnũ dei ⁊ iuſticiaꝫ eiꝰ.⁊ hec omnia adiicienẽ vobis.De hac mã ali qd hẽs.s̃.ep̃s.§.plt.

Sortilegium pri°.

.ſ.ars diuinãdi. Differt aũt a ꝓphetia.q2 ꝓ hetia accipiẽ ĩ bono et fit grat1.ſortilegiũ ãt ĩ malo: ⁊ fit cõiẽ pro pecunia.i.qõe.i.duces. al's iudices ⁊.c.ſequenti.

Quot ſunt gnã diuinatõis? R° ẽm Tho.ſcđa ſcđe.q.95.Omnis diuinatio vtitur aliq̊ demonũ auxilio.quod qui dẽ vẽ exꝑſſe ĩplorẽ.vẽ ꝑẽ petitõeꝫ ho mis ſe occulte demon ingerit ad pre nunciandum quedam futura que ho minibus ſunt ignota eis aũt cognita. Unde triplex eſt diuinationis genus ꝑmũ ẽ ꝑ manifeſtã demonũ inuocatõ nem:quod pertinet ad nigromãticos

secūduȝ ꝑ solam consideratōeȝ dispo
sitōnis vel motus alterius rei. qđ ꝑti
net ad augures.tertiū est dū facimus
aliqd ut manifestet̃ aliquod occultuȝ
quod ꝑtinet ad sortes .Sub quolibet
aūt istoꝝ multa continent̃ de quibus
in sequentibus.§.dr̃.ꝛ etiam hent̃.26.
q.4.igit̃ genus.ꝛ.q.5.nec mirū.

Quot modis fit diuinatio ꝑ demo
nū inuocatōnem? R°. ſm Tho.vbi.s̃.
Demōes exp̃sse inuocati solēt futura
p̄nūciare multipliciter.Qn̄qꝫ quidem
p̄stigiosis qbusdam apparitōbus se a
spectui/uel auditui hoīum ingerētes
ad p̄nunciandū futura. ꝛ hec spēs vo
catur p̄stigium.Qn̄qꝫ aūt ꝑ somnia.ꝛ
hec vocat̃ diuinatō somnioꝝ.Qn̄qꝫ āt
ꝑ mortuoꝝ aliquoꝝ appitōeȝ uel locu
tōeȝ.ꝛ hec vocatur nigromantia.qꝛ ut
dicit Isiderus in li° etymologiarū.ni
gron grece mortuus.manchia vo diui
natō nūcupat̃.qꝛ qbusdā p̄cantatōni
bus adhibito sanguine vident̃ resusci
tari mortui.diuinare ꝛ ad interrogata
rn̄dere.Qn̄qꝫ vo futura p̄nūciant per
hoīes viuos.sicut ī arrepticiis patȝ. ꝛ
hec ē diuinatio ꝑ phitones. ut Isido
rus dicit.quia a phitone appollini sūt
dicti.qui dicebatur auctor diuinandi.
Qn̄qꝫ vo futura p̄nunciant ꝑ aliquas
figuras uel signa que in rebus inaīatꝭ
appꝫent.que quidē si appareant in ali
quo corpore terrestri puta vngue vel
ferro vel lapide polito. vocat̃ geomā
tia.Si aūt in aq̄.idromantia.Si ī aere
aerimācia.Si ī igne pyromācia.Si āt
in visceribus aīalium imolatorū ī arꝭ
demonū vocat̃ aurispiciū. B .

Quot modis fit ista diuinatō de q̄
dcm̄ est in 2°.§.que fit ꝑ cōsideratōneȝ
dispositōis vel mot⁹ alterius rei? R°
ſm Tho.ubi.s̃.Fit multiplicit̃.Naȝ si
conetur aliqs p̄noscere futura ex con
sideratōne situs uel motus siderū.h°
ꝑtinet ad astrologos.qui etiaȝ genita
liaci dicūt̃ ꝓpter ꝯsideratōes nataliū
dierū.Si vo ꝑ motus vel voces auiū
siue quorundā aīaliū. siue ꝑ sternuta
tōes hoīuȝ uel mēbroꝝ saltus.he perti
nent gn̄aliter ad auguriū. ꝛ dr̃ a garri
tu auiū sicut aurispiciū ab inspectōe
auiū.q̄rum p̄mū ꝑtinet ad aures.secū
dū ad oculos.In auibus.n.hi⁹ p̄cipue
considerari solent.Si vo hi⁹ cōsidera°
fiat circa vba hoīum alia intentōe di
cta.que quis retorquet ad futurū qđ
vult p̄noscere.vocatur omen. Si aūt
cōsiderant̃ alique dispōnes figuraruȝ
in aliquibus corporibus visui occur
rētes erit alia diuinatōis species.Nā
ex liniamentis manuuȝ cōsideratꝭ di
uinatio ciromantia vocat̃.ciros.n.gre
ce dr̃ manus latine.Diuinatio vo ex q
busdā figuris in spatula alicui⁹ aīalis
vocat̃ spatulamautia.

Quot mōis fit ista diuinatio đ q̄ di
ctū est .s̃.in.2°.§.s.que ꝑtinȝ ad sortes
R° ſm Tho.scđa scđe.q.95. Hec diui
natio fit ex cōsideratōne eoꝝ que eue
niunt ex qbusdā que ab hoībus serio
se fiunt ad aliquid occultū inquirēdū
ꝛ hoc multiplicit̃. Fit.n. qn̄qȝ ꝑ ꝓtra
ctōnem pūctoꝝ.quod ꝑtinet ad arteȝ
geomantie.Qn̄qꝫ ꝑ consideratōem fi
guraꝝ q̄ ꝓueniunt ex plūbo liquefcō
in aqua ꝓiectū. Qn̄qꝫ ꝑ quasdā cedu
las scriptas uel n̄ scriptas ī occulto po
sitas dū ꝯsiderat̃ qs quā accipiat. Si
milit̃ in festucis inequalibus ꝓpositꝭ
qs maiorē uel minorē accipiat. vel ēt
ex taxilloꝝ ꝓiectōne qs plura puncta
ꝓiiciat. vel ēt dū ꝯsideratur qd aperi
enti librum occurrat que omnia sorti
um nomen habent.

Utrū omnis diuinatō siue supstitō
sit illicita. R° ſm Ray. Oīs diuinatio
ꝓhibita est a deo ꝛ sancta ecclesia.cū
eīm futura que soli⁹ dei sūt aliq ꝑ h°
inuenire laborāt diuinitatis iura crea
turis attribuūt. Isa.4i.Annunciate
nobis que futura sunt in futurū.ꝛ scie
mus q̄ dii estis vos. Item Leuitꝭ.19.
Non augurabimini nec obseruabitis
somnia.Et ibidē.20.Aīa q̄ declinauēit
ad magos ꝛ ariolos ꝛ sequit̃.interficiā
illā de medio ppl̄i mei ꝛc.ꝛ multa silia

⁊ sic dic̄. Aug᷒. vanitas artiū magicaꝝ
ex traditiōe maloꝝ angeloꝝ in toto ter
rarum orbe plurimis seculis inualuit
⁊ ꝑ iuentiones eoꝝ inuenta sunt auru
spitia augurat̄iōes ⁊ ea q̄ dicūꝰ oracu
la ⁊ nigromātia .26.q.2.q sine saluato
re. ⁊ similiꝰ ꝯ ꝓhibitiōe taliū.26.q.5.ꝑ
totum ⁊.q.7.nō licet. ⁊ in q̄tuor.c.se.ex̄
eo.ꝑ totū. Et similiꝰ ad genus supstiti
onis ꝑtinēt oēs ligaturē ⁊ remedia que
medicorum quoq; disciplina ꝯtēnat si
ue in verbis siue in caracterib᷒ siue in
q̄buscūq; rebus suspendēdis. vel ligā
dis. vel soluēdis: sicut in aures. vel an
nuli in digitis. Item si iūctis ambulā
tibus amicis lapis aut puer īteruenerit
medius. Itē redire ad lectū si dum se
calceat sternutauerit. Rediē ad domū
si ꝓcedens offenderit. hec ⁊ multa hu
iusmodi.26.q.2.illud. Itē nō sūt obser
uandi dies egyptiaci. aut calende. Ja
nuarii. aut mēses vel dies. aut lune so
lisq; cursus ⁊ huiusmodi .26.q.7. non
obseruetis. Nō tn̄ ꝯdēnanꝰ rustici que
seruāt tp̄a ad seminandū vel ad īcidē
dum arbores ⁊ huiusmōi: q̄ naturalē
habent rationē. similiꝰ ⁊ physici circa
medecinas ⁊ minutiones faciendas. ⁊
huiusmōi. Nā illud diciꝰ supstitiosū ⁊
ꝓhibitū qꝺ nō habet auctoritatem a
natura seu scriptura diuia ł ecclesiasti
ca seu sanctoꝝ patrū .2.q.5. ꝯsuluisti.

Queritur hic specialiꝰ vtꝝ dinatio
ꝑ inuocationē demonū sit illicita. R̷.
scđm Tho. vbi. s. sic. Deut°. 18°. Non in
ueniaꝰ in te q̄ ariolos sciscitetꝰ nec phi
tones ꝯsulat. ⁊ huiusmōi. Duplex ē cā
Prima q̄a ꝑ inuocationē demonū fit
pactū exp̄ssū cū demone. ⁊ h° ē oīo illi
citū. Vn̄ ꝯ quosdā diciꝰ. Isa 28°. dixistis
ꝑcussim᷒ fedus cū morte ⁊ cū inferno
fecim᷒ pactū. ⁊ adhuc grauiꝰ eēt si sa
crificiū ⁊ reuerētia demoni inuocato
exhiberetꝰ. Secūda ꝓpꝰ ꝑiculū conse
quēs. demō enī q̄ intēdit ꝑditionē hoī
nū de h᷒mōi suis r̄n̄sis etiam si aliqn̄
vera dicat intendit hoīes assuescē ad
h° vt ei credatꝰ. ⁊ sic itēdit ꝑducē i ali
q̄d qꝺ sit saluti hūane nociuū. Unde
Athanasi᷒ exponēs illud Luc̄. 4°. icre
pauit illū dn̄s. obmutesce. dicit q̄uis
vera fateretꝰ demō. ꝯpescebat tn̄ xp̄s
ei᷒ sermonē ne simul cū veritate ini
q̄tatē ꝓmulgarꝫ. vt nos etiā assuefaci
at ne curem᷒ ꝯ talib᷒ loq̄ etiā si vera
videātꝰ. Nephas enī ē vt cū assit nob̄
scriptura diuina a diabulo īstruamur
De eo autē ꝙ Saul phitonissā consu
luit que diuinauit. i. Reg̃. 28. dic̄ Aug᷒
ad simplicianū. Non est absurdū cre
dere aliq̄ dispensatōe ꝑmissum fuisse
ut non domināte arte magica vel po
tentia sed dispensatōne occulta q̄ phi
tonissā ⁊ Saulē latebat se ostenderꝫ
spūs iusti aspectib᷒ reg̃ diuina eū sen
tentia ꝑcussurus. uel nō uere spūs Sa
muelis a requie sua excitatus est. sed
aliqꝺ fantasma ⁊ illusio imaginaria
diaboli machinatōib᷒ fc̄ā quā scriptu
ra Samuelem appellat: sic̄ solēt ima
gines rerū suarū noibus appellari.26.
q.5. nec mirū. A . ⁊ ibi patꝫ ꝙ Aug᷒.
vr̄ firmare hanc sententiam videlicꝫ
ꝙ Samuelis apparitio potius fuerit
p̄stigiosa seu fantastica ⁊ diabolica il
lusio. B.

Utꝝ diuinatō ꝑ astra sit licita. R̷.
s̄m Tho. vbi. s. duplices effectus sub
trahunꝰ causalitati celestiū corporū
p̊iq̄dem omnes effectus ꝑ accidēs con
tingentes. siue in r̄bus hūanis. siue in
rebus nālib᷒. q2 vt ꝓbatꝰ. 6°. metaph̄i.
ens ꝑ accn̄s non hꝫ cām. ⁊ p̄cipue nālē
ut ꝙ lapide cadente fiat terre motus
uel ꝙ hoīe fodiente inueniatꝰ thesau
rus. 2° autem subtrahitur causalitati
celestium corporum actus liberi arbi
trii. p̄nt tn̄ celestia dispositiue inclina
re inq̄ztum imp̄mūt in corpus huma
nū. sed tn̄ ex hoc nulla necessitas libe
ro arbitrio imponitꝰ. Si q̄s ergo ꝯside
ratōe astroꝝ vtatur ad p̄dicta duo scꝫ
ad cognoscendū futura casualia siue
fortuita. aut ēt ad cognoscendū ꝑ cer
titudinē futura opa hoīū. ꝓcedit hoc
ex falsa ⁊ vana opinione hoīum. ⁊ tūc

operatō d̄monis se imiscȝ. vñ erit diuinatō illicita. A .Und̄ ꝛ Aug⁹. i li.º ꝫ doc. xp̄ia. ꝛ. 26. q. 2. illud. dicit. Nec ab hoc genere supstitōis pnitōse segregandi sūt qui olim genitaliaci ppt nataliuȝ ꝯsideratōes dierū. nūc āt mathematici uocant. Nā ꝛ ipsi q̄uis verā stellaꝝ positōem cū qs nascit ꝯsequunt ꝛ aliqñ puestigāt. tñ ꝙ ide conant uł actōnes nr̄as vel actōnuȝ euentus pducē nimis errant. iō xp̄ianis penitus phibetur i suis operib⁹ obseruare lune vł stellarū cursus. 26. q. 5. nō lȝ. imo h° agē idolatria reputat. eadē cā. q. 2. c. illos. ꝛ c. se. B .Si ꝟo aliqs vtitur ꝯsideratōe astroꝝ ad p̄cognoscendū futura q̄ ex celestibus corpibus causant. puta siccitates. ł pluuias ꝛ hi⁹ ñ essȝ illicitū.

Utꝝ diuinatō q̄ fit p somnia sit illicita. R° sm Tho. vbi. s̄. si qs vtat somniis ad p̄cognoscendū futura sm ꝙ sōnia pcedunt ex reuelatōne diuina. vt somnia Pharaonis. vel ſȝ ꝙ pcedūt ex nāli cā intrinseca: vt cum abūdans humore frigido somniat ꝙ sit in aq̄ ł niue. siue extrinseca: ut ex aere: vł impssione celesti q̄tum se pōt ꝟtus talis extēdere. non erit illicita talis diuinatō. A .q2 ē demonstratō q̄daȝ causarum nāliuȝ sm physicos. B .Si āt diuinatō hi⁹ causet ex reuelatōe d̄monū cum qbus pacta hēnt exp̄ssa quia ad hoc inuocantur. uł tacita quia hi⁹ diuinatio extendit ad id ad qđ nō pōt se extendē. A .s. sm nām vel ex indubitata reuelatōne diuina. vt p̄tactum est. B .erit diuinatio illicita ꝛ superstiticiosa.

Utꝝ diuinatio per auguria sit licita. R°. sm Tho. vbi. s̄. Ex motu vł garritu auium futura agnosci non possūt sicut ex causis. sȝ inq̄tum sūt effectus aliq̄rum causarū que etiā sunt causantes futuros euentus. Cā āt operatiōis oīum brutoꝝ aīaliū est instinctus quidam q̄ mouent in modū nature. ꝛ hic instinctus ex duplici cā pōt pcedere. vno qdem mō ex cā celesti corporali.

ꝛ sm hoc nihil phibet eoꝝ opatōnes esse futuroꝝ signa. inq̄tum ꝯformant dispositōnibus corpoꝝ celestiū ꝛ aeris ꝯtinētis ex q̄ pueniūt aliq futuri euētus. In hoc tñ duo ꝯsiderari oȝ. p̄ qdē vt hi⁹ opatōes non extendant: nisi ad p̄cognoscendū illa futura: que causāt p motū celestiū corpoꝝ. put. s̄. in. §. q ē imediate añ primū p̄cedentē dictū est. 2° ut non extendan t nisi ad ea que aliqualiter pñt ad hi⁹ aīalia ptinē. Cōsequunt. n. p celestia corpora cognitōnem quandā nālem ad ea que eoruȝ vite sunt necessaria. sicut mutatōnes que fiunt per pluuias ꝛ ventos et hi⁹. Alio modo instinct⁹ hi⁹ causant ex cā spūali. s. vel ex deo. vt pȝ in colūba super xp̄m descendente: ꝛ in coruo q pauit heliā. ꝛ in pisce qui obsorbuit ꝛ eiecit Jonā. vel ēt ex demonibus q vtuntur hi⁹ opatōibus brutoꝝ ad implicandas aīas vanis opibus ꝛ opinionibus ꝛ isto mō non sunt licita. A .q2 ñ sūt ex causis nālibus: vel indubitata reuelatōne diuina. vt pōt colligi ex dictꝭ. s̄. §. s. B .ꝛ eadē rō est de omnib⁹ aliis hi⁹. Qđ āt Joseph ait. Geñ. 44.° ꝙ ñ esset ei silis in augurienді scia. Intelligendū est sm Aug⁹. ꝙ hoc ioco dixit referens ad id quod vulgus de eo opinabat. ꝛ sic ēt dispensator eius locut⁹ est. A .Idem in sū. li. p̄. ti. xi.° q. 7. B

Utꝝ diuinatō p oīa sit illicita. R° sm Tho. vbi. s̄. Omen dr̄ qñ ꝟba aliq̄ alia intentōne dicta retorquent ad futurū. vt. s̄. in. §. 3.° dcm̄ est. Hi⁹ aūt ꝟba ꝛ si nō subdant dispōni stellarū. disponunt tñ quandoq qdem sm diuinam puidentiam: vt recitatio somnii quā audiuit. Gedeon. Judicꝭ. 7.° ꝛ ꝟba puelle que attendit Elyeser seru⁹ Abrahe Geñ. 24.° ꝛ sic licet. A .hoc ꝟuȝ qñ d̄ diuina reuelatōne non dubitat. ut. s̄. § 8.° tactū est. B .Fit ēt hoc qñq scđȝ operationem demonū. et sic ē illicitū.

Utrū diuinatio sortiū sit licita. R° sm Tho. vbi. s̄. Sortes pp̄e dicunt cū aliqd fit ut p ei⁹ euētū aliqđ occultuȝ

innotescat.⁊ qdem si queraẽ ꝑ sortes
quid cui sit exhibenduꝫ. vocaẽ diuiso
ria sors.Si autem queraẽ quid agere
oporteat vocatur consultoria. Si ꝟo
queratur qd sit futuruꝫ:vocaẽ diuina
toria.Itaqꝫ si euentus sortiū expecte
tur ex fortuna qđ locū hꝫ solū in diui
soria.non vẽ habere peccatuꝫ: nisi for
te viciū.necessitatis.sicut aliq non va
lentes concorditer aliquid diuidẽ. ve
lint vti sortibus exponentes fortune
quis quā ꝑtem accipiat.Si ꝟo euẽtus
sortium expecteẽ ex spūali causa.quā
doqꝫ quidem expectaẽ ex demonibus
sicut legiẽ Ezech.21º ꝙ rex babylonie
stetit in biuio in capite duarum viaꝝ
diuinatōnem querens ⁊ ꝯmiscens sa
gittas interrogauit idola.⁊ exta ꝯsulu
it.⁊ hoc est illicitū. Qñqꝫ ꝟo expectaẽ
a deo.sicut illđ ꝓuerb.16º Sortes mit
tunẽ in sinū:sed a dño tꝑanẽ.⁊ taľ sors
ẜm se nō est mala.vt Augꝰ.dicit. Pōt
tñ in hoc quadruplex pctm̄ incidẽ. pri
mo si absqꝫ necessitate ad sortes ẽcur
ritur. hoc.n.ad dei tentationem vide
tur ꝑtinere.2º si quis etiam in necessi
tate absqꝫ reuerencia sortibꝰ vtatur.
imo cum magna deliberatōne ⁊ p̄mis
sa orone debet fieri exemplo apłoruꝫ
in electōne Mathie.act.p.3º si diuina
oracula ad terrena negocia ꝯuertanẽ
vt dicit Augꝰ.ad Januariū. 4º si i ele
ctionibus ecclesiasticis que ex spūs sā
cti inspiratōne fieri debent:aliqui sor
tibus vtanẽ.Secus autem est in tẽpo
ralibus dignitatibus que ad terrena
disponenda ordinanẽ.in quoꝝ electio
ne plerūqꝫ homines vtuntur sortibꝰ
sicut ⁊ in tẽporalium reruꝫ diuisione
Si ergo necessitas imineat. licitum ẽ
cum debita reuerentia sortibus diuū
iudicium implorare:sicut tꝑe ꝑsecuti
onis quis fugiat ne forte oium desera
tur ecclesia.sorte queri pōt vt dicit
Augꝰ.in epła ad Honoratuꝫ. ⁊ cui dā
da sit elemosyna :cum duo eque idigẽ
tes occurrūt ceteris paribus ⁊ vtriqꝫ
dari non pōt.sorte iuste queriẽ. vt diẽ

Augꝰ.p̄ de doc.xp̄ia.imo ẽt dicit ꝙ ꝓ
litibus dirimendis lꝫ vti sortibus.26.
q.2.sors. Idẽ Hosti.⁊ intellige in his
que tꝑalia sunt.et de sorte simplici si
ne alia suꝑstitōe. A .In p̄dictis Cō.
ẽt Gof.ut in sū.li.p̄.ti.xi.º q.8. B .
Quid de diuinantibus vel etiā in
uestigantibus occulta:vt furta ⁊ hiꝰ ꝑ
īspectōem astrolabii:aut inscriptōes
uel inspectōem in libris? R̄º ẜm Guil.
Nullo mō lꝫ.sed suꝑsticiosū est.ex̃ eo.
ex tuaꝝ. A .Hic tex.bñ facit. Et cō.
Goff.⁊ Hosti.lꝫ Ray.aliud videaẽ sen
sisse.ut in sum.eo.ti.q.17. B .⁊ redu
citur ad diuinatōem ꝑ astra.de q̄ dcm̄
est in.§.8.aut etiam ad sortes.đ quibꝰ
in precedenti.§.habetur. A .Hiꝰ.n.
inquisitōnes furtoꝝ ⁊ siľiuꝫ nullatenꝰ
licite reduci pñt ad inquisitōnem per
astra seu ꝑ sortes. vt satis ex p̄cedẽti
bus potest patere. B .
Quō frequenẽ eueniant ea q̄ diui
ni predicūt? R̄º ẜm Ray . qui sic dicit
Augꝰ hanc qōnem soluit dicens hoc fi
eri ꝑmissu dei :vt illi q hoc audiūt ⁊
vident ꝓbentur in quali fide sint.Vñ
Deut.º 13.º Si surrexerit in medio tui ꝓ
pheta aut qui somniū dicat se vidisse
⁊ p̄dixerit signū atqꝫ portentū ⁊ vene
rit qđ locutꝰ est.⁊ dixẽit tibi.eamꝰ ⁊ se
quamur deos alienos q̊s ignoras ⁊ ser
uiamus eis. non audias ꝟba ꝓphete
aut somniatoris.q2 tẽptat vos deꝰ ve
ster.vt fiat palam vtꝝ diligatis eū an
non.26.q.5.nec mirum. Tho.ẽt vbi.s̃.
dicit ꝙ hoc ꝙ a p̄ncipio hoies in istis
obseruatōibus aliquid experti sūt ca
su accidit.sed postmodū cuꝫ homines
incipiūt hiꝰ obseruatōnibus aim ipli
care multa ẜm hiꝰ obseruatōnes eue
niunt per deceptiones demonum. vt
his obseruantiis homines implicati
curiosiores fiant ⁊ magis se inserant
multiplicibus laqueis pernitiosi erro
ris.ut Augus.dicit in 2.º de doc.xp̄ia.
A .Idem in sū.eodem ti.q.22. B
Vtꝝ liceat regrẽ a moriente vt ẽue
let statū suū pꝰ mortem. R̄º ẜm Tho.ī

q̊libet. Nulla inordinatō vr̃ si qs req
rat a moriente cognoscere statum ei⁹
post mortem subiiciendo tñ hoc dino
iudicio. Uñ nulla rō vr̃ quare hoc ōbe
at dici pctm̃: nisi forte ex dubitatōne
fidei de futuro statu q̈si tẽptando ing
rat. A .Idem in sũ.eo.ti.q.23. B .
De pena diuinatoꝝ.ĩ. sortilegium 2°.§.
plt. De inuentōne maleficii ꝑ iudiciũ
ferri candentis. aut aq̃ bulientis.s̃. du
ellum.§.plt.in fi.

Ortilegium 2° q̃n tuz

ad supsticiosas obseruantias
Et p̊ querit. vtruz liceat vti arte noto
ria. R° ƀm Tho. scd̃a scd̃e.q.96. Ars no
toria oio est illicita. ꝛ a xp̄iano fugien
da. Hec ē ars per quā qdam nituntur
sciam acqrere. sꝫ oio inefficax ē. ꝛ fiũt
ibi q̄dam pacta implicita cũ demone
A .Idem in sũ.li.p̊.ti.xi°.q.x. B .
Utꝝ obseruatōes que fiunt ad sa
nitatem ꝛ.hi⁹ sint licite. R°. ƀm Tho.
vbi.s̃. In his que fiunt ad aliquos ef
fectus corporales inducendos. cōside
randũ ē vtꝝ nālit videant posse tales
effectus causare. ꝛ sic non erit illicitũ
Si āt nāliter non videant tales effc̃s
posse causare. ꝯsequens est ꝙ pertine
ant ad p̄dcā pacta cum demōibus. vt
pꝫ ꝑ Aug⁹.21°. de ciui. dei. Hoc āt appa
ret spāliter cuꝫ adhibentur aliq cara
cteres. vel noia ignota. vel alia quecũ
qꝫ varie obseruatōes q̈s manifestum
est nālem efficaciā non hr̃e. ꝛ talia sẽp
sunt supsticiosa ꝛ illicita. Si tñ ut dic̃
Ray. aliqs colligat herbā medicinalẽ
cũ symbolo vl' orone dñica. uel scribit
hec in charta ut ponat sup infirmũ: ut
sic in his tm̃ de⁹ honoret. nō reprobat
dũmō nulla alia supsticiosa obseruā
tia imisceatur. 25.q.5. non licet. ꝛ.q.7. ñ
obseruet]. Ideꝫ in sũ.eo.ti.q.xi. B .
Utꝝ suspendere diuina ṽba circa
collũ sit peccatũ. R° ƀm Tho. scd̃a se
cũde.q.96. In oibus adiuratōib⁹ l' scri
pturis hi⁹ duo cauenda sunt. p̊ qdem
quid sit qd̄ ꝓfertur vel scribit. quia si
sit aliqd ad inuocatōam demonũ per
tinens est manifeste supsticiosũ ꝛ illi
citum. Silr̃ si ꝯtineat ignota nomina
.s. ne sub illis aliqd̄ illicitum lateat. si
cut Criso⁹. dicit ꝙ multi cōfingũt aliq̈
noia hebraica angeloꝝ. ꝛ scribũt ꝛ al
ligant que non intelligentib⁹ metuen
da vident. Silr̃ ne aliqd falsitatis cō
tineat. q2 sic eius effectus non posset
expectari a deo. qui non est testis fal
sitatis. 2° āt cauendũ est ne cum ṽbis
sacris ꝯtineant ibi aliqua vana. puta
aliqui caracteres inscripti p̄ter signũ
crucis. Silr̃ nec spes habeat i mō scri
bendi. aut ligandi. aut in quacunqꝫ ua
nitate q̄ ad diuinaꝫ reuerentiā non ꝑ
tineat. q2 hoc iudicaret supsticiosum
Uñ. 26.q.5. ñ liceat. dr̃. Nō liceat nec in
colligẽ° herbas medicinales facẽ ali
q̈s obseruātias. aut īcantatōes. Et ƀm
Guil. non reprobant breuia i qb⁹ scri
bũt ṽba euangelica tm̃. sꝫ si credat ꝙ
mi⁹ habeant efficacie si scribant alio
tp̄e qꝫ dũ in ecclesia euangeliuꝫ legit
supsticiosũ ē. Silr̃ si scribāt caractẽs
ꝛ noia iusitata q̈i noia ō iieffabilia. ꝛ i
qb⁹ dr̃. qcũqꝫ portauẽit sup se istō bre
ue ꝛc̃. A .s. non piclitabit sic vel sic.
aut illud vel illud bonũ sibi contiget
ƀm eundem Guil. ꝛ in sũ.eo.ti.q.13°. vbi
hec notant. B .reprobanda sunt et
peccāt q scribunt. aut portant. aut do
nant. aut vendũt. aut portanda docẽt
nisi adeo fuerint simplices ꝙ ignorā
tia debeat eos excusare. que ēt non ex
cusat: si sup hoc fuerint moniti uel in
structi. A .Tales eim q̈ui pereunt
perditōne. Unde Aug⁹. 25.q.7. non ob
seruetis. loquendo de huiusmodi sup
sticionibus ꝛ diuinatōnibus ait. Qui
autem talibus credũt. aut ad eorum
domũ euntes. aut suis domibus intro
ducant ꝛ interrogant. sciant se fidem
xp̄ianam ꝛ baptismũ preuaricasse. et
paganũ. ꝛ apostatam. i. retro abeũteꝫ
ꝛ dei inimicũ iram dei grauit in et̃nũ
incurrisse: nisi ecclesiastica penitentia
emẽdatus deo recōciliet. Dicit. n. apl's

.1.Cor.x.° ꝛ Col.3.° Siue mãducat siue
bibit siue aliq̇d aliud facitis in noīe
dn̄i nr̄i iesu xp̄i facite.in quo viuimus
mouemur ꝛ sumus. B .

Quid de imaginib⁹ q̄s faciūt astro
nomi? R̷° ſm Tho. vbi.s̄. Jllicitū est
ꝛ ex ope demonū hn̄t effectuꝫ cui⁹ si
gnum est.q2 necesse est eis inscribi q̊s
dam caracteres q naliter ad nihil ope
rant̄.Vn̄ fiūt ibi tacita pacta cū demo
nibus.ꝛ fiūt ibi exp̄sse inuocatōes de
monū. A .Jdē in sū.eo.ti.q.12. B .

Quid de incantatōibus serpentuꝫ
ꝛ aialiuꝫ? R̷° ſm Tho.vbi.s̄.Si respe
ctus hēatur solū ad ꝟba sacra. ꝛ ad ꝟ
tutē diuinā:non erit illicitū. Sꝫ plerū
ꝗꝫ tales incantatiōes hn̄t illicitas ob
seruantias.ꝛ ꝑ demones sortiunt̄ effe
ctū.ꝛ p̄cipue in serpentibus.q2 serpēs
fuit p̄mū instrumentū demōis ad ho
minē decipendū.Vn̄ sup illud p̊s.Sic̄
aspidis surde ꝛc̄.dicit glo. Notandū ꝙ
nō laudat̄ a scriptura qn̄cunꝗꝫ dat̄ in
scriptura silr̄itudo.vt pꝫ de iniq̊ iudice
qui rogantem viduam exaudiuit. A
Jdem in sū.eo.ti.q.15. B .

Quid de incantantibus infirmos
vel pueros? R̷° ſm Guil. Si nihil su
ꝑsticiosū dicant vel fatiāt.nec mādāt
dici vel fieri sꝫ tm̄ vtant̄ licitis p̄cib⁹
ꝛ etiā adiuratōibus:sicut ꝑ passioneꝫ
ꝛ crucē ꝛ silr̄ia.nō peccant:nisi talia fe
cerint post ꝓhibitōnem ab ecclesia si
bi factam. A .tūc.n.mortalit̄ pecca
rēt.vt colligitur ex dictis eiusdē Guil.
ꝛ in sum.eo.ti.q.14. B .Sunt.n.pro
hibenda ꝓpter multa supersticiosa:q̄
ibi solent imisceri.nisi fierēt ꝑ aliquē
discretū virum ꝛ deuotū qui funderꝫ
oꝛōnem non super pomū vel cingulū
sed super infirmū manus imponens.
A .dūmō iste deuot⁹ siue vir siue mu
lier sit excellētis vite ꝛ ꝓbate discreti
nis.Huiusmodi enim non est ꝓhibē
dus a talibus.nisi forte timeat̄ ꝙ ad
exemplum illorum indiscreti ꝛ super
sticiosi carminatōnis sibi vsurpāt ab
usum.ſm eū.Guil.ꝛ in dicta.q.14.vbi
hec notant̄. B .Satis videt̄ concor
dare Tho.scd̄a scd̄e.q.96. De his aūt
qui reliquias scōꝝ portant ad collū
ꝛ hi⁹.dic ut.s̄.reliquie.§.fi.

Quid de sacerdotibus qui cā dolo
ris altare exuunt vestibus sacris. aut
imagines lugubri veste operiunt.aut
consueta luminaria subtrahūt? R̷° ta
lia fieri penitus ꝓhibent̄.26.q.5. q̇cū
ꝗꝫ.Et nisi faciens purgauerit se penitē
tia debet deponi. A .Hoc veruꝫ ſm
Ray.ꝛ i sum.eo.ti.q.18.qn̄ aliquid pre
dictorum fieret ꝓpter odium p̄uatuꝫ
Si autem ꝓpter cām cōem.bene licet
quod et tenet consuetudo ecclesie que
imminentibus tribulatōibus solēt cā
tare.Deus venerunt gentes ꝛc̄. ꝛ in si
gnum tristicie die veneris sancta alta
ria spoliant̄.ꝛ hoc est qđ sequit̄. B .
nisi forte faceret quia metuit cōtami
natōnem sacroꝝ vel subuersionē fidei
vel obsidioneꝫ ꝛ huiusmōi. Nam i ta
li facto plus humilitas q̄ꝫ dolositas de
claraṫ.vt in dcō.c.quicūꝗꝫ.Ceteruꝫ q̇a
aliqui in aggrauatōem cessatōis a di
uinis imagines ꝓsternūt vrticis ꝛ spi
nis supponūt.penitus reprobant̄.ex̄ đ
offi.ordi.si canonici.li.6.° Et hoc hr̄.s̄.
cessatio a diuinis.§.3.°

Quid de sacerdotibus qui ꝓ viuis
quos odiūt scient̄ cantant missam de
functoꝝ.vel in medio ecclesie ponunt
feretrū ꝛ faciūt officiū mortuorum ut
illi citius moriant̄? R̷° si fuerint tales
detecti deponi debēt.ꝛ ad agendaꝫ pe
nitentiam tā sacerdos q̄ꝫ qui incitauit
debēt ergastulo ꝑpetui exilii relegari
26.q.5.quicūꝗꝫ. A .Jdem in sum.eo.
ti.q.20.ſm Ray.qui ꝛ addit ꝙ ideꝫ et
si alia similia fiant.licet hoc in.c. alle
gato non dicatur. Et sic etiam in deli
ctis ꝓceditur ad silr̄ia.qn̄ est eadeꝫ rō
Nā intellectus legis capit̄ ex ipsi⁹ rōe
vt in.c.intelligentia.ex̄ de ꝟbo. sig. et
l.qđ dcm̄.ff.de pactis. B .

Quid de q̇busdā mulierib⁹ q̄ dicūt
uel credunt se nocte cū Dyana dea pa
ganoꝝ vel cū Herodiade ꝛ innunera

multitudiue mulierũ equitare sup q̃l
dam bestias ⁊ inumera spacia transi
re.⁊ hi⁹.Et ꝙ ab eis aliq̃ creature pos
sint in melius mutari aut transforma
ri? R° ƀȝ Ray.A maligno spũ mẽtib⁹
fideliũ talia fantasmata irrogãť.Naȝ
diabolus transformãs se in diuersarũ
spẽs ꝑsonaꝝ.mentẽ quã captiuaȝ tenȝ
multipliciť deludit.Nec dȝ aliqs in tã
tã venire stulticiã ut credat ꝙ hec q̃ i
somnis ⁊ spũ tm̃ fiunt.in corpore fiãt
Alˀs infidelis ẽ ⁊ pagano ꝺterior.Hec
⁊ multa de hac mã.26.q.5.epi. A .et
ibi hec oĩa clarius hẽnť. B .

Que pena sortilegoꝝ? R° Diuina
tores ⁊ malefici ƀm leges capite plecti
debẽt.⁊ si accedãt domũ alteri⁹ ꝺbent
cremari.Itẽ bona eoꝝ ꝺbẽt oĩa publi
cari.C.de male.l.nullus.⁊.l.nemo.et.l.
culpa. A .In dcã.l.nullus dř.Nullus
auruspex.nullus sacerdos.nullus illo
rũ qui huic ritui assolet ministrare li
men alteri⁹ accedat.nec ob alterã cãȝ
sȝ hi⁹ hõis amicicia ꝗuis vetus repel
lať.concremãdo illo auruspice qui ad
domũ alienũ accesserit.⁊ illo in insulã
deportando p⁹ adẽptõem bonoꝝ q eũ
vocauerit suasionibus uł p̃miis.accu
satorẽ hui⁹ criminis non delatorẽ esse
sȝ ⁊ dignũ magis p̃mio arbitramur.Et
in.l.nemo dř.Nemo auruspicẽ ꝯsulat
aut mathematicũ.Nemo ariolus.au
gurũ.⁊ vatũ praua ꝯfessio cõticescat.
Caldei ⁊ magi ac ceteri quos malefi
cos ob facinoꝝ magnitudinẽ vulg⁹ ap
pellat.nec ad hãc ꝑtem aliqd molian
tur sileat oĩs ꝑpetuo diuinandi curio
sitas.Eteniȝ suppliciũ capitis fert gla
dio vltore ꝓstratus qcũqȝ nostris ius
sis obsequiũ denegauerit.In.l.autem
culpa.dř.Culpa silˀis est tam ꝓhibita
discẽ q̃ȝ docere. B .Sed ƀm canones
si qdem peccatũ occultũ sit imponiť
pnĩa.40.dierũ.ex̃ eo.c.p̊.Si ꝟo notori
um eucharistia denegať.de cõse.dis.2.
ꝓ dilectõne.Item si sit clericus depo
nendus est.⁊ in monasterio detruden
dus.Si laicus excõicandus. A .hoc
veꝝ si pnĩam agẽ renuit ƀm Hosti.⁊ i
sũ.eo.ti.q.23. B .26.q.5.non oȝ.⁊.c.si
quis eps.⁊ c.aliquãti.⁊.q.7.admeõãt
A .Ibi dř admoneãt fideles sacerdo
tes pplˀos suos: ut nouerint magicas
artes incãtatõesqȝ quibuslibet ĩfirmi
tatibus hoĩum nihil posse remedii cõ
ferre.non aĩalibus languẽtib⁹ claudi
cantibusue: vel ẽt moribundis quicq̃ȝ
mederi.sed hec eẽ laqueos et insidias
antiq hostis qb⁹ ille ꝑfidus gen⁹ hũa
nũ decipe nitiť.Et si qs hec exercuẽit
si clericus est degradeť.si laicus.ana
thematizeť. B .Sed ⁊ crescente cõ
tumacia crescere dȝ ⁊ pena.ut carcere
tur.⁊ hi⁹.Iteȝ si seruus sit dȝ ꝟberib⁹
castigari.26 q.5.contra idoloꝝ.Eps eti
am oẽs tales turpiter dehonestatos ꝺ
ꝑrochia sua dȝ eiicẽ.vt 26.q.5.epi.Ta
les etiã infames sũt.Silř ⁊ qui ad eos
cõcurrũt.Vñ nec ad accusatõem ꝺbẽt
admitti.2.q.8.qsqs. A .Idem in dcã
q.23.ƀm Hosti.Iteȝ crimẽ sortilegii ẽ
casus epalis: a q̃ minores sacerdotes
sine eoꝝ licentia absoluere non possũt
26.q.6.c.p̊.Et eadẽ rõne idem vř de ali
is supstitõibus: dũ maliciose uel post
admonitõem aliqs in illis delĩqrit.Et
facit quod tactũ est.s̃ cõfessor p.i pn̊
ꝟ.5.sortilegi. B .nec ad testimoniũ
ex̃ de testi.testimoniũ.De infamibus
hẽs sup̃ infamis.

Sed nũqd efficiť irregularis qui ta
lia facit: ⁊ maxime enormia.ut q sa
crificat deo nũmoꝝ.i.diabulo ut diues
fiat.vel qui de ecclesie sacramentis:ut
de crismate.⁊ oleo sãcto.aut aq̃ baptis
mi.aut de corpore xp̃i sortilegiũ faĉ
R° ƀm Guil. Si talia notoria sint.ge
nerant irregularitatẽ.⁊ indigẽt dispẽ
satõne.Si ꝟo occulta.non.q̃uis ƀȝ q̊s
dam idem sit si sint occulta. A .Vñ
⁊ in tli dubio cõsulendũ ẽ talib⁹ ꝙ pe
tant dispensatõem.non tñ est p̃cise di
cendum eis.ꝙ alˀs non sit eis.salus.et
absoluendi sũt a pctõ si peniteant.ƀm
eundem Guil.ut in summa eo.titulo.
qõne.25. B .

Spectacula. De spectaculis.cātu ⁊ cytharis.⁊ hi⁹.s̄.ludus et iocus.§.ter⁹.⁊ sequentibus .et.s̄.corea.

Sponsalia qd sint? R̷º Sunt futurarū nuptiarum ꝓmissio.ff.eo.l.i.⁊.30.q.5.nr̄ates.Et dicunt̄ sponsalia a spondendo.i.ꝓmittendo. A .Idez in sum.li.4.ti.i.q.i.ƀʒ Ray.Hoff.Tho.Pe.⁊ Al. B .

Quō ꝯhunt̄ sponsalia? R̷º quatuoꝛ modis.Aliqñ qdem nuda ꝓmissione ut cū dicit vir.accipiā te in meā vxoꝛē ⁊ illa rñdet.accipiam te in meū viruʒ vel alia equipollētia.ut ducam te in vxoꝛem.⁊ hi⁹.Et ista sūt ꝓpꝛie spōsalia: que ꝑ v̾ba de futuro fiūt.Si v̾o fiant ꝑ v̾ba de pñti.ut si dicat̄.Accipio te.vel aliquid hi⁹.erit verū mr̄imonium.ut.s̄.mr̄imoniuʒ 3º.§.ꝑ.⁊ q̈tuoꝛ se. Item 2º ꝯhuntur sponsalia datis arris sponsaliciis.sicut hr̄.s̄.arra. A .s.qñ cum arris concurrit ēt ꝓmissio sine q̈ non fiūt sponsalia.ff.eo.l i. B .Iteʒ 3º ꝑ annuli subarratōem.eodē mō sic̄ de quibuscūqꝫ arris sponsaliciis dicit̄ ƀʒ sine subarratōne ānuli si alit̄ adiungat̄ ꝯsensus exp̄ssus de pñti fcm̄ ē matrimoniū. A .Et hec est dr̄ia int̄ hūc casū ⁊ p̄cedentē.s.ꝙ ibi de futuro.h̄ d̄ pñti sponsalia ꝯhunt̄ ƀm locoꝝ cōsuetudinem.Possent tñ ⁊ per annulū cōtrahi d̄ futuro si v̾ba ꝯsensus exp̄ssiua hoc sonarēt.Ideo h̄ dr̄ idē esse de ānnuli subarratōne qd̄ de aliis arris. B Item 4º ꝯhunt̄ sponsalia nō solū pꝛomissione.ut in p̊ mō dcm̄ est.sed etiaʒ si apponit̄ iuramentū .ex̄ eo.de illis.⁊ c.p̄terea. A .Idē in sū.eo.ti.q.2. B .

Quid si qs accepta manu mulieri dicat.Do tibi fidem de te in vxoꝛeʒ accipiēdo.⁊ illa nihil rñdet.nunqd sic cōtracta sunt sponsalia? R̷º ƀm Guil.Re uera non possunt contrahi ex altera parte tantum.nec claudicare possunt. Ille tamē qui taliter dedit fideʒ tenetur eam ducere:si illa voluerit. Si āt noluerit non est cōpellenda: nisi aliq̈ modo ostendēit mulier acceptare qd̄ agebatur.puta si ante fidem datā tractabat̄ inter eos d̄ sponsalibus ul̾ matrimonio.⁊ ipsa requisita sponte manū dedit ad fideʒ recipiendā ⁊ hi⁹.tūc eim essent contracta sponsalia. A . Idem in summa eodem titulo.q.3. B

In qua etate possūt contrahi? R̷º Post septēniū.quia tūc placere incipiūt.⁊ ex tūc valent.extra eo.litteras.⁊ ex̄ de d̄spon.impube.si infantes.li.6º.Si vero ambo vel alter sint minores septennio ⁊ contrahant sponsalia ipsi vel ꝑentes ꝓ eis nihil agit̄:nisi p⁹ ratificent.ut.s̄.impedimentū 13º.§.antepenl̾t. A .Idem in sum.eo.ti.q.4.ƀm Ray. B .Qd̄ si nō plene ꝯpleuerint septeʒ ānos.dicēdū ƀʒ Tho.in 4º dis.27.Si multum appꝛopinquant ad tempus septēnii tenēt sponsalia.Hec autem appꝛopinquatio determinād̄a est ƀm conditiōem ꝯtrahentium: cuʒ in quibusdam citius in quibusdaʒ vero tardius pꝛoueniat intentio siue cōplacentia nuptiarum.Concoꝛ.Hosti. A .et etiam Inno. vt in sum.eo.ti.q.5. B .tamen expꝛesse non habet̄ ꝙ tempus septennii pꝛeueniri possit. A .Pe.vero innuit ꝙ tempus septennii in spōsalibus pꝛeueniri nō possit.licet in matrimonio tempus.12.vel 14.annoꝛum quandoqꝫ pꝛeueniatur vt in dicta.qōne.5.Et huic iura magis concoꝛdare videntur. B .Et nota hic ꝙ si alter fuit maioꝛ septennio alter minoꝛ.licet sponsalia non tenuerint etiam ex parte maioꝛis.quia claudicare non debent.tamē quia iste maioꝛ ex parte sua fidem dedit.tenet̄ expectare minoꝛem :si foꝛte velit in eodem pꝛoposito perdurare.⁊ si nō expectat.tenetur agere penitentiam de fide mentita. A .Hoc habet̄ in ar.ex̄ de d̄spon.impu.c.de illis.ꝑ.vbi dr̄.De illis qui infra annos aptos matrimoniis sponsalia cōtrahūt: siue vt̄qꝫ siue alter reclamet añqꝫ ad annos ap

tos mr̄imoniis ꝑuenerint ꝛ postulent
separi.nō sūt vllatenus audiendi. Si
ꝟo alt̄ istoꝝ ad annos pubertatis ꝑue
nerit infra eosdē ānos alto existēte cū
sponsalia ɔ̄hunt.si is q minoris ē eta
tis cum ad annos illos ꝑuenerit recla
mauerit.nec in alterū voluerit ɔsenti
re.iudicio ecclesie poterūt ab inuicez
separi.Mulier āt que postq̄ ānos nu
biles attigerit.ei q nondū ad ānos ap
tos mr̄imoniis venerat nupserit.cum
in eum semel cōsenserit.amplius non
poterit dissentire.nisi ipse cui nupsit
postq̄ ad etatem legitimā peruenēit
in eam suū negauēit p̄stare ɔsēsū. B

Utꝝ sponsalia possint ɔ̄hi inter ab
sentes.ut p nunciū vel litteras.℞° f̄z
Hosti.P̄nt.si absens hoc sciat.ut qa
nunciū misit vel de sua ɔscia fit.ul̄ po
stea ratū habet.ff.de sponsa.l.vlti.32.
q.2.honorant̄.ex̄ de mr̄i.ɔtrac.ɔ̄ inter
dic.ec.c.2° A .Idem in sum.eo.ti.q.13.
B De sponsalibus factis a parenti
bus ꝓ filiis vide sup̄ impedimentum
13°.§.finali.

Quid si absens misit nūcium vel
ꝓcuratorē ad ɔ̄hendū sponsalia.ꝛ po
stea reuocat? ℞° f̄z Hosti.Si r̄uocatō
ꝑuenit ad ꝓcuratorē anteq̄ puella cō
sentiat.nihil postea agit̄.ar.ex̄ de pro
cu.in nr̄a.ꝛ.c.mandato. Immo etiā si
reuocatio ꝑuenit ad ꝓcuratorē postq̄
puella consensit.f̄z tn̄ ꝓcuratur ante
reuocatus fuerat.nihil actū est f̄z eū.
Hosti. A .qꝛ deest ɔsensus. Et fac.c.
ꝓcurator.ex̄ de ꝓcura.li.6° Sed si de
mandato ꝓcuratoris ꝛ consensu muli
eris subsecuto fiat fides.f̄z de dissensu
seu pnia non liqueat stabit ecclesia ꝓ
sponsalibus qꝛ non iudicat de occult]
ex̄ de simo.sicut tuis.f̄m eun. Hosti.ꝛ
in sum.eo.ti.q.14. B .Ceterū de ma
trimonio ꝑ ꝓcuratorē hēs sup̄ matri
moniū 2°.§.4°.

Quid si quis ante pubertatē ɔ̄hit
mr̄imoniū? ℞° Spōsalia eē intelligū
tur.ut sup̄ impedimētū 13°.§.pl̄t.

Nunqd illi qui ɔ̄xerunt sponsalia
tenent̄ ɔ̄here mr̄imoniū? ℞° Si spon
salia tenuerūt.ut quia in etate debita
cōtracta fuerūt tenent̄ cōtrahere sil̄.
nec pōt alter eoꝝ cōtrahere cum alia
ꝑsona.ꝛ si cōtraxēit tenet quidē secū
dum matrimoniū.extra eo.sicut.sed
agere debet penitentiā de fide mētita
A .In dicto c.sicut.p3 q̄ hoc uerū est
qn̄ secūduz matrimoniū cōtractuz est
saltem ꝑ ꝟba de presenti.secus si tan
tuz per verba de futuro.quia tunc de
bēt seruari p̄ma spōsalia.ꝛ agi penitē
tia de secundis.ut ibi. B .et multo
magis si p̄us ītuenerat iuramentuz
ex̄ eo.ex litteris.2°.ꝛ.c.sicut.ꝛ.c.si inter

Sed vtꝝ ille qui non vult debeat
cogi ꝑ censurā ecclesiasticā? ℞° Pri°
ꝛ principalius d3 moneri.ut ex̄ eo.req
siuit.demū pōt cogi.ut in p̄dcō.c.ex lit
teris.Et intellige nisi ꝓbabilit̄ timea
tur difficilis exitus.puta vxoricidiuz
uel huiusmōi.ut in dcō.c.requisiuit Et
sic exponunt ꝛ intelligūt p̄dcās ɔ̄cre.
quasi oēs doc.Tho.etiam in 4° dis.27.
dicit q̄ in sponsalibus nō soluens pro
missuz peccat mortalit̄.nisi legitimuz
impedimētum interueniat. A .De
hoc.ī.§.in quibus casibus. B .ꝛ iiun
genda est penitentia ꝓ pctō.l3 in foro
ɔtēcioso non cōpellat̄.qꝛ mr̄imōia co
acta consueuerūt malos exitus hēre.
A .Hoc dictū Tho.intelligenduz est
f̄m p̄cedentia.ut colligi potest ex iuri
bus preallegatis. B .

Quid si iurasti mihi dare vnam ɔ̄
filiabus tuis non nomīatiz? ℞° scd̄m
Hosti.dare quidem teneris.f̄z quācū
q̄ des liberaberis:qꝛ promissoris est
electio.sicut in aliis ꝓmissionibus.ut
s̄.ꝓmissio §.2° Et si oēs moriant̄ p̄ter
vnā ad illā dandā teneris.ar.ff.de eo
qd̄ cer.lo.da.03.l.3.§.qui stichū.Sed si
vnā mihi obtuleris ꝛ ego nō accepto
eā liberatus es etiam a iuramēto.ar.
ff.de ɔdi.inde.cū is.Qd̄ si vnā ex illis
carnalit̄ cognoui nullā aliā hr̄e poteō
qꝛ cuz oibus ɔ̄cta est affinitas.ut sup̄
impedimentū.14.§.p̄.ꝛ.2° Immo qd̄

plus est si ɔtẽplatõe ꝑcedentis ɔ̃ctus facta fuit cõmixtõ esset fcm̃ mr̃imonium. A .uel si non est mr̃imonium saltẽ sum cogendus ɔsentire. ƀm eun. Hostiẽ.ꝓ iura q̄ sequunt̃. B .ut sup̄ mr̃imõiuꝫ 4.º§.2.º ꝛ ex̄ e.qui dux. i matri.significauit.ꝛ.c.veniens. A .Cum oibus ꝑdictis con.Goff.ut in sũ. ɔcoꝛ. eo.ti.q.8.cum se. B .

Quid si iurasti mihi dare vnã deẽminatã filiã tuam.ꝛ si illã hr̃e nõ possem ꝓmisisti mihi.dare aliã? R̃.º ƀm Hosti.Teneris dare ꝑmã.ꝛ ad hoc laboꝛare bona fide.ex̄ de sponsa. ad audientiã.Q̄d si nõ potes tũc distinguẽdum est. ꝙ si ꝑma ɔsensit sponsalib⁹ exꝑsse vel tacite.vtputa qꝛ vel ipsa ꝑsente ꝛ non ɔ̃dicente ɔtracta fuerunt sponsalia.vel ipsa postmodũ ratificãte .soꝛoꝛẽ suã habẽ non possuꝫ.qꝛ cum ꝑma ɔtraxi sponsalia.ut in.c. ad audientiam.etiã si illa ꝑma sponsalia foꝛte ꝓpter consanguinitateꝫ aliquã cuꝫ illa ꝑma non tenuissẽt.ut sup̄ ipedimẽtum.i3.º§.3.Si vero ꝑma nullaten⁹ cõsenserit sponsalibus.teneris ad secundã.ex̄ de spon.ex lr̄is.2.º ꝛ de resti. spol̄. ex ꝑte. A .Idẽ in sum.eo.ti.q.i2. B .

Quid si sponsalib⁹ appositũ sit tẽpus infra qd̄ debeat fieri mr̃imoniuꝫ R̃.ºElapso tꝑe ille ꝓ quẽ non stetit impune nubit ſꝫ alii dat̃ pnia de fide mẽtita.ex̄ eo.sicut. A .Idem in sum.eo. ti.q.22.ƀm Hosti. B .

Quid de penis que interdũ apponunt̃ sponsalibus? R̃.º ƀm Ray.Licet sponsalia cõtrahi possint sub ɔditõne ꝓmisse pecunie.nõ tñ põt pecunia ꝓmitti in modũ pene.ꝛ si ꝓmissa fuẽit non tꝫ ꝓmissio.nec peti põt.ut si dicatur.Nisi tecũ ɔ̃xero dabo tibi centum marchas.Nã ɔiugia debẽt eẽ libera. ex̄ eo.requisiuit.ꝛ.c.gẽma.Idẽ Tho.i 4.ºdis.27.Nõ tñ ꝙ arre sponsalicie date ab ea ꝑte que cãm ꝑstat ꝙ nuptie nõ sequant̃ amittunt̃.recepte ꝟo restituunt̃ i duplũ.C. de sponsa.l.arris.ꝛ.l. mulier.vide sup̄ arra.§.ꝑ.ꝛ 2.º A coniunctis additõibus.Et idẽ qd̄ sup̄ nõt̃ in sũ.eo.ti.q.23. B .Qui ẽt si qs vellꝫ sponsalia firmit̃ alligare põt sic facẽ ƀm.Hosti.s.vt det magnaꝫ q̄ntitatem ꝓ arris.ꝛ stipulet̃ ipsas in q̈druplum. qꝛ tm̃ põt stipulari ꝛ nõ ãplius. ꝛ tũc si steterit ꝓ recipiẽtẽ q̄ min⁹ mr̃imonium seq̄t̃ i q̈druplũ reddet.C.e.l.fi.§. q̄ oia.Cessat tñ pena arraꝝ i q̄busdã casib⁹.vt si tẽp⁹ appositũ lapsũ sit.tunc.n. is ꝓ quẽ nõ stetit ipune nubit.ut in ꝑcedẽti.§.dcm̃ ẽ.Itẽ cessat si sponsus ipeditus fuerit.dũ tñ cãm ipedimẽti ñ ꝑbuẽit.Cessat ẽt ꝓpt̃ cãm legib⁹ int̃dictã.puta si de iure mr̃imoniũ seq ñ ꝑt C.eo.l.vlti.§.pr̃em. A .Ideꝫ in sum. eo.ti.q.24. B .

In q̄b⁹ casib⁹ soluũt̃ sponsalia? R̃.º ƀm Ray.In octo.ꝑ si alter sponsoꝛum trãseat ad religionẽ.qd̄ põt facẽ ẽt cõtracto mr̃io.ºꝛ altero inuito: dũ tñ ãte carnis copulã.ꝛ ille q̄ i seculo remanet absoluit̃ a sponsalib⁹. ꝛ ẽt a mr̃imõio ex̄ d̄ ɔuer.ɔiu.vex.ꝛ.c.ex̄ publico.ꝛ ex̄ eo.ɔmissũ.nec ꝑdit arras q̄s dedit.ꝛ illas q̄s recepit restituet solũ i simpluꝫ C.de epis.ꝛ cle.deo nob.2.ºsoluunt̃ spõsalia qñ sponsus ñ iuenit̃ qꝛ trãstulit se ad aliã regionẽ.Si tñ fuit aliq̈ cl'pa ei⁹ q̄ pñs est.debꝫ recipere pniam d̄ ꝑiurio. ꝛ de ꝓmissione non seruata. ex̄ eo.de illis.Et q̄dẽ si t̃min⁹ i spõsalibus nõ fuit apposit⁹ de ɔ̃hendo.tũc scd̄ꝫ leges pñs tenet̃ expectare absentẽ ꝑ biennũ si in eadẽ ꝓuitia pñs fuerit.vt C.eo.l.2. Tñ scd̄m Hosti.iudex inspecta q̈litate ꝑsonaꝝ poterit tꝑs abbꝛeuiare vel pꝛoꝛogare.3.ºsoluunt̃ si alter sponsoꝝ p⁹ɔ̃cta spõsalia icurrat lepꝛã vel palisim.seu amittat oculos vl' nasum.seu q̄cq̄ ei turpi⁹ eueniat.ex̄ d̄ cõiu.lepꝛo.lr̃as.ꝛ de iure iurã.queẽadmodũ.Ubi innuit̃ ꝙ ẽt si iurauit non tenetur.ductaꝫ tñ añ dimittẽ nõ potest A .Silr̃ ẽt ducere tenet̃ si sponsalia ɔ̃cta fuerunt ꝓ ꝟba de pñti.scd̄m glo. i dcõ.c.queẽadmoduꝫ. vbi ẽt dicitur ꝙ spõsalia d̄ pñti nũq̄ soluũt̃ nisi ob cãꝫ

religionis. Jō excepto hoc casu om̄es
octo casus hic positi intelligendi sūt ī
sponsalib' de futuro ſm Ray. ut in sū.
eo. ti. q. 25. B .4°. si supueniat affini
tas. puta q2 sponsus cognouit ꝯsāgui
neā sponse. vel eo. 27. q. 2. quidam de
sponsauit. ꝛ. c. se. ex̄ de eo q cog. ꝯsang.
vxo. sue. c. 2. ꝛ. c. fraternitati. Et ad hoc
ꝓbandū sufficit sola fama. ex̄ ō ꝯsan.
ꝛ affini. sup eo. Jtē ſm Hosti. sufficit
vnus testis. ex̄ de testi. sup eo. Sec' tn̄
si p̄us fuisset matrimoniū ꝯsūmatuz.
vt ibi dr̄. A .ēt si fuerit ꝯsūmatum
solū p v̄ba de pn̄ti. ut pz ibi in glo. B
5°. soluunt̄ sponsalia si se mutuo absol
uāt: sicut q societatē fide interposita
ꝯhunt. ꝛ postea eā sibi r̄mittūt. ex̄ eo.
p̄terea. Quidā tn̄ istū casū nō recipiūt
lz v̄itas dr̄ q possint se absoluere scd̄z
Ray. Goff. Al. Tho. ꝛ Pe. A .glo. in
dcō. c. p̄terea. p̊ tenet ꝯriū. Sz dn̄s An
to. de bu. dicit ibi q glo. pōt v̄ificari: si
interuenissēt v̄ba de pn̄ti. Si v̄o soluz
de futuro bn̄ possūt ptes inuicez se ab
soluere. B .6°. si alt̄ eoꝝ fuerit forni
cat': ī q̊ casu lz alteri repellē fornicātē
ex̄ de iure iurā. queādmodū. Sz qd si
sponsa ab alio violent̄ fuerit cognita
R° ſm Hosti. non dz cogi talē ducere.
A .H° v̄uz ſz Hug. ꝛ glo. Ray. si vir
velit ad ordies ꝓmoueri. al' cogēd' est
ducē: p eo q mulier nō fuit in culpa.
ut sū. eo. ti. q. 25. vl' q2 culpa p̄cessit spō
salia. iō obiici nō pōt. dcō. c. queādmo
dū. Et sic intelligēda sūt sequētia. Vn̄
seqtur. B .Sz tn̄ ducē hz: eo q non
fuit ī culpa. Ceteꝝ si fornicatō an̄ spō
salia nō pōt appōi. ut ī. d. c. queādmo
dū. nisi ſm Hug. si tpe desponsatiōis
credebat eā eē v̄ginem ꝛ an̄ carnalez
copulā ꝯstiterit sibi eā eē corruptā: pt
dimittē eā. Et sicut p fornicatōne car
nali sponsa dimitti pōt ita ꝛ mlt̄o ma
gis p fornicatōne spūali. s. heresi vel ī
fidelitate. q2 tūc nullū eēt matrimoni
um qd̄ fieret. ut. s̄. ipedimentū 9°. §. p̊.
7°. soluūt̄ ꝛ soluta sūt spōsalia quādo
sponsus uel sponsa cū aliq̊ cōtrahit p
v̄ba de pn̄ti. uel ēt p v̄ba de futuro et
sequit̄ carnalis copula. Sz tn̄ tal' agē
dz pniam de fide uel ꝓmissione mēti
ta. ex̄ eo. si inter virū. ꝛ ex̄ de spon. duo
rū. c. p̊. Qd̄ si cum p̄ma ꝯtraxerit spon
salia de futuro sine interpositōe fidei
vel iuramēti. ꝛ cū secūda sil'r ō futuro
sz cū iuramento ſm Ray. dz ꝯhere cuz
p̄ma ꝛ agē pniam de piurio qd̄ ꝯmisit
circa secūdā. Juramētū. n. nō pōt esse
vinculū iniquitatis. ex̄ de iure iuran°.
q̄to. ꝛ de spon. sic̄. ex lr̄is. 22. q. 4. in ma
lis. Con. Hosti. s. qn̄ ipubes q ꝯtraxit
sponsalia venit ad etatē adultā: ꝛ pe
tit absolui a vinculo sponsaliū: ꝛ dari
sibi licentiā nubēdi alteri. ex̄ ō ōspō. ī
pu. de illis. ꝛ. c. a nob. Oēs p̄dcōs casus
ponit Ray. ꝛ ēt Hosti. q addit nonum
. s. si fama hēat q inter eos sit canoni
cū impedimētū. ꝛ de fama doceat̄. ex̄
eo. cū in tua. ꝛ de ꝯsang. c. 2°. ꝛ ō testi. su
p eo. A .nisi ꝯ famā hi' iuramētum
fide dignoꝝ ſm arbitriū iudicis ꝛ eti
am ꝓpinq̊rū qn̄ ipedimentū opponi
tur de parentela p̄stetur. dcō. c. cuz in
tua. B .Et nō q in p̄dictis duobus
casibus spōsalia ipso iure soluunt̄. s. ī
p̊. s. qn̄ transit ad religionez. ꝛ in 7° qn̄
ꝯtrahit matrimoniū cū alia. Quin ēt
in 6°. s. ꝓpter fornicatōem: si fornicatō
sit notoria. ut Hosti. dicit. A .4°. est
qn̄ sponsus ipubes petit sepatōem tē
pore pubertatis. q2 alt̄ ipso iure tūc est
absolut'. ex̄ de ōspon. ipu. accessit. B
Jn ceteris vero casibus ſm eundē ab
soluenda sūt auctoritate epi. ar. ex̄ de
ōspon. ipu. accessit. ꝛ. c. ꝯtinebat̄. A .
Predicti ēt oēs casus notant̄ in sum.
eo. ti. q. 25. vbi etiā pz q in p̄dictis om
nibus cuz Ray. cō. Al. Tho. ꝛ Pe. B
Quid si fiant sponsalia sub ꝯditōe
R° ſm Tho. in 4°. dis. 27. Distinguēdū
ē. q2 aut ꝯditō ē honesta siue vtilis. ut
cū dr̄. Accipiā te si pentibus placebit
vel si dabis centū. ꝛ tūc exn̄te ꝯditiōe
stat ꝓmissio. aut est inhonesta. ꝛ hoc
dupliciter. q2 aut ē ꝯria bonis matrimo
nii: vt accipiā te si venena sterilitatis

ꝓcures.ꝛ tũc nõ ꝯhunt sponsalia.Aut
nõ ē ꝯria:ut accipiaȝ te: si furtis meis
cõsentias.ꝛ tũc stabit ꝓmissio:sȝ tollē
da est cõditõ.de spõsalibus etiaȝ vid̃
s̃.impedimentũ.13.° Jtē circa hoc vid̃
s̃.mr̃imoniũ.5.°p totuȝ. A .Et ibi de
istis ꝯditõibus latius dr̃. B .

Tipulatio est quedaȝ v̷boꝝ cõceptio
qñ aliqs iterrogat⁹ ꝓmittit
se aliqd daturũ vel facturũ.ff.de v̷bo.
obli.l.5.§.stipulatio. A .vt si dicatur
ꝓmittis hoc.ꝛ tu rñdes ꝓmitto.vel si
milia ꝯsensus indicatia.ut ibi. B .

Tudium clericoꝝ ꝛ re
ligiosoꝝ p̄la
ti.ꝛ capitula debēt aliq̈s habi
les mittē ad studiũ theologie:q post
modũ valeāt alios erudire.quibus si
ꝓprii obuentus ecclesiastici non suffi
ciũt ipsi p̄lati ꝛ capit̃la necessaria mi
strabũt.ꝛ ipsi docentes in theologia
ꝛ studentes dũ in scholis studuerunt
p annos qnqꝫ recipiũt ꝓuentus p̄ben
darũ ꝛ bñficioꝝ suoꝝ nõ obstante aliq̈
ꝯria consuetudie vel statuto.ex̃ d̃ ma
gis.sup specu.Et nõ qꝫ loquit̃ tm̃ d̃ do
ctoribus ꝛ studentibus in theologia.
Et hoc intelligendũ in studio gnāli nõ
spāli alicuius castri vel ville. A .
vbi fuerit studiũ minus ꝯpetēs.ut in
c.tue.ħ allegato.Et idē qd̃ hic nõt̃ in
sum.li.p̄.ti.3.°q.9.ſm Hosti. B .ꝛ de
lnia p̄latoꝝ suoꝝ.ex̃ de cle.non residē.
tue.ꝛ.c.relatum.Ceteruȝ in.§.se.dr̃ de
studio litteraꝝ cõiter:sed tñ audire le
ges vel medicinas ꝓhibet̃ sacerdoti
bus ꝛ religiosis.ꝛ hñtibus ecclesiasti
cas dignitates.s̃.excõicatõ p̄.§.2.°v̷.6⁹
Consil̃r ꝛ doctoribus eoꝝ. A .s.ꝓhi
betur tales docere. B .s̃.excõicatio
p̄.§.3.°v̷.14⁹. Clarici obtinentes eccle
sias ꝓrochiales insistendo studio p se
ptem annos hñt gr̃as.de quibus vid̃
s̃.ecclesia 2.°§.2.°

Quis põt clericis dare licentiaȝ eũ
di ad studiũ? R° ſm Jnno. A .in.c.re
latum.ex̃ de cleri.non resi. B .Nõ so
lũ ep̄i sed etiam inferiores p̄lati dant
licentiam eundi ad scholas ꝛ ad alia
loca p honestis cāis. Qd̃ si ep̄s mali
ciose differat licentiā. potērit peti a su
periori ſm Hosti.ex̃ de iure pa.null⁹.
Et si ep̄s nõ vult dare licentiā:nisi da
ta sibi pecunia.lȝ non sit simonia ē tñ
turpe lucrũ.ar.1.q.3.vendētes.Sed et
Guil.addit qꝫ si ꝓ pecunia daret licē
tiā de quinquennio a iure ꝯcesso.simo
nia eēt.ex̃ de magis.sup spe.Et h° casu
posset datũ repeti ab ipso dante scd̃ȝ
eundē Guil.ꝛ in sũ.eo.ti.q.10. B .Essȝ
ēt simonia ꝓ alio tp̃e:si intendēt ven
dē sibi hoc qꝫ absoluit eũ.a faciēdo of
ficiũ eccl̃ie sue.Jdē dicēdũ de septen
nio.ꝯcesso ꝓrochialib⁹.vt i p̄cedēti .§.
tactum est.Certo h° casu sp̄ vr̃ ꝯmitti
simonia cuȝ vēdat̃ licētia que ex offi
cio sp̄ũali ꝯpetit.ut colligi põt.s̃.simo
nia p̄.§.20.ꝛ.22.° B .

Studiũ vtriusqꝫ iuris diuini ꝛ hu
mani canonici ꝛ ciuil̃ regi dȝ in curia
Romana.ꝛ studētes ibi gaudēt priui
legiis lib̃tatib⁹ ꝛ imunitatib⁹ qb⁹ gau
dēt studētes i studio gnāli.ꝛ recipiũt
integre suos ꝓuent⁹ ecclesiasticos:sic
illi. extra de priui le.cum de diuersis
li.6°.

Tulticia vtrum sit pec
catum. R° ſm
Tho.scd̃a scd̃e.q.46.stulticie
nomen a stupore videtur esse sũptuȝ
Unde Jsidor⁹ p̄ ethymol̃.Sult⁹ est q
propter stuporem non mouet̃. et dif
fert stulticia a fatuitate sicut ibidem
dr̃ qꝫ stulticia importat hebitudinem
cordis ꝛ obtusionē sensuũ.fatuitas āt
importat totalit̃ sp̄ũalis sensus p̄uati
onē.Stulticia ergo iportat quendam
stuporem sensus in iudicando.ꝛ preci
pue circa altissimā cām que est finis
vltim⁹.Et si qdē hec fit ex dispositõe
nāli sic pȝ i amētib⁹ ñ ē pctm̃. Si autē
ꝯtigat ex eo qꝫ hõ i mergat sensũ suũ
i rb⁹ trenis ex q̊ rddit̃ ei sensus iept⁹
ad pcipiendũ diuīa.ſȝ illd̃.1.ad Cor.2.°
Aialis homo nõ pcipit ea q̄ sūt sp̄s dei i

ſicut ⁊ homini bn̄ti guſtū īfectum ma
lo hūoꝛe non ſapiūt dulcia. Talis ſtul
ticia eſt peccatū. ꝓuerb.p̊. Pꝛoſꝑitas
ſtultoꝝ ꝑdet illos. A .Idez in ſū.li.3.º
ti.34.q.229. B .

Apꝛum. vide.s̄.forni
catio.§.p̊.

Abarratio .s̄.arra.et
.s̄.ſponſa
lia.§.2.º⁊.§.12.º qui icipit. Quid
de penis.

Abdelegare ſupꝛa
ð́lega
re.§.2.º

Abſtitutio. infra te
ſtamen
tum 2.º§.fi.

Accesſio ab inte
ſtato. Quot modis dr̄ aliqs
decedē inteſtatus. R.º quatuoꝛ modis
.ſ. Si nullū teſtamētū fecit. vel ſi fecit
ſꝫ non iure. vel iure fecit. ſed poſtea ē
ruptum vtputa nato ei filio. A .ð q̊
in teſtō nulla fcā ē mentio. tunc enī te
ſtamentū poteſt rūpi. vt.ff.⁊.C.de iof.
teſta. per totū. B .vel non eſt ruptū
ſꝫ hēs noluit adire hēditatē. vt inſtit.
de here. que ab inteſtato. in p̄n.

Quis ſuccedit alicui ab inteſtato?
R.º Iure cōi laico moꝛienti p̄us ſucce
dūt deſcendentes. 2.º aſcendentes. dein
de collaterales ꝓximioꝛes. ut in autē.
de here. ab inteſta. ve. circa p̄n. coll.9.
A .Et ibi patet ꝙ fratres ⁊ ſoꝛoꝛes cō
iūcti defuncto ex vtroqꝫ ꝑnte vocant
ſimul cū parentibus. B . His autez
oibus deficientibus ſuccedit vir vxo
ri ⁊ econuerſo. ut.C. vn̄ vir et vxoꝛ.l.i.
Ultimo ſuccedit fiſcus. ut.C. de bo. va
can.l.i.li.x.º A . Et ibi pꝫ ꝙ intelligit
de fiſco imparatoꝛis. ⁊ per ꝯn̄s idē eſt
in papa quo ad terras eccleſie. Et idez
qð.s̄. notat i ſū.li.2.ºti.5.q.116. ſꝫ Hoſti.
Et addit. Et hoc intellige niſi pactum
uel conſuetudo p̄iudicet. B . Cleri
co q̊ꝫ inteſtato moꝛienti ſuccedunt co
gnati ſm oꝛdinē p̄notatuꝫ in his bōis
que ſibi ꝑſone intuitu obuenerunt. 12.
q. vlti. c. vlti. A . Idē in dcā. q. 116. B
Quibus oibus deficiētib᷒ ſuccedit ec
cleſia quaſi fiſc᷒. ex̄ eo. c. p̄ 12. q. 5. c. vlt.
Et hoc intellige vbi res clerici decedē
tis ſūt manifeſte diſtincte a reb᷒ eccle
ſie. 12. q. i. manifeſta. Naz ſi fuerāt res
confuſe. tunc ſi dubitet an cleric᷒ ha
buerit aliqð ꝓpꝛiuꝫ p̄ſumit ꝓ eccl̄ia
⁊ totū ſibi vendicat. ar. 12. q. 3. qcūqꝫ. et
ff. de rebus du. l. ciuibus. Sꝫ vbi certū
ſit ꝙ clericus habuerit: ſed neſcit qd
uel q̄tum. dicūt quidam ꝙ tunc locū
habet diſtinctio que ponit ex̄ eo. c. 2.º
Sed non eſt verū qn potius ibi loqui
tur de clericis qui fuerant ſerui eccl̄ie
ut ibi nōt. Sed de aliis clericis debꝫ i
dicto caſu fieri eq̄lis diſtributio inter
eccleſiam ⁊ ꝯſanguineos. 12. q. 4. c. pꝛi.º
A Et ibi pꝫ ꝙ hoc eſt verū. ſm ꝙ ex
circūſtantiis rerū poterit veriſil̄r deꝑ
hēdi. Unde ibi dr̄. Cōpēſatōe tam ſui
iuris q̄ eccleſiaſticarū rerū habita ſi
ſe vtriuſqꝫ rei q̄titas exequauerit iter
eccleſiā ⁊ decedentis heredes eq̊ iure
ꝯquiſito pertinebit. Sup̄ dcā etiā nō.
ꝑ glo. ex̄ eo. c. 2.º ⁊ in ſū. li. 2.º ti. 5. q. 13. ſm
Ray. Et dcm̄ eſt ſup̄ clericus 4.º §. 2.º et
3.º B . Clerici q̊ꝫ idubitant ſuccedūt
ſuis conſanguineis ⁊ etiā religioſi. vt
ſup̄ hēditas. §. 2.º A . Uerū ē ꝙ clerici
ſuccedunt in p̄rimonialibus. Sec᷒ do
in feudalib᷒ qbuſdā. Quedā. n. feuda
lia ſunt ad pꝛecium annuum cum ho
magio alicui exhibita. Et quedaꝫ ſūt
que pꝛo ſtipendiiſ milicie tenent. Pa
trimoniū ergo videtur ꝙ habere poſ
ſunt. Et ſcias ꝙ etiam feudalia i mul
tis locis habent ⁊ pꝛecium exhibent.
et pꝛecio vel pꝛecibus inducūt aliquē
aliū ſibi in tempoꝛalibus equiualētē
et eque dignum qui loco eoꝛum facit
homagium. Sed illa feudalia que ſūt
quaſi pꝛo ſtipendiis milituꝫ videtur
mihi ꝙ ſine iniuria domini feudi hr̄e
non poſſūt ſm Al. ⁊ in ſum. eo. ti. q. 122.
Et eadem rōne idem de religioſis vi
detur. B .

Qūo succedūt descendētes? In suc
cessione ab intestato p̄ma cā est d̄scē
dentiū. vt in p̄cedenti. §. dcm̄ est. Naȝ
in successione mortui p̄risfamil'. seu fi
liifamilias liberi ei' si sūt omnib' aliis
p̄ferunt. p̄mi quidem gradus eq̄liter
nepotes ⁊ vlteriores in stirpes. non di
stingnendo sexum vel ius patrie ptā
t]. Succedunt ergo p̄mo filii si sunt si
ue masculus siue femīa eq̄lit. Nepo
tes āt succedūt in stirpē. i. in eam pteȝ
quā pentes eoꝝ habituri erant si uiue
rent. C. de suis ⁊ legit. here. l. 2. ⁊ i Autē.
in successione ibi posita. A. Ideȝ in
sū. li. 2. ti. 5. q. ii7. ƀm Hosti. B.

Qūo succedūt ascendentes? R. De
ficientib' descēdētes succedūt ascēdē
tes hoc mō. q defuncto filio sine libe
ris pentes si soli sūt succedūt salua p̄
rogatiua gradus. A. qꝛ pr̄ p̄fertur
auo si ambo supsunt ƀm Hosti. et in
sū. eo. ti. q. iis. B. Et si pari gradu sī
piter succedūt. pr̄ni in dimidia ⁊ mr̄ni
in alia dimidia lȝ dispar sit numerus.
A. Ut si ex vna pte sit tm̄ auus mat
nus: ⁊ ex altera auus. ⁊ auia paterni
vt in dcā. q. iis. B. Sȝ si cū parenti
b' sint fratres vel sorores. A. s. vtri
usq. i. ex vtroq parēte defūcto coniū
cti. vt in autē. defūcto. de q̈. ī. ⁊ in dicta
q. iis. B. vocant cū ascendentibus
in gradu proximis in virilē portiōem
. i. succedūt eq̄liter cū patre ⁊ matre. ⁊
auo. ⁊ auia. ⁊ aliis descendentib'. Idē
ēt est de filiis fratrū ex vtroq latē cō
iunctoꝝ. Et ita succedit feīa sic mascu
lus. nec refert vtꝝ sit su' vel emācipa
t' ƀm Hosti. ⁊ in dcā. q iis. A. C. ad
tertull'. Autē. defūcto. B.

Qūo succedūt collaterales? R. Ce
santib' ascendentibus ⁊ d̄scendētib' s
p̄mo vocant fratres. Silr̄ et filii alicu
ius fratris prius mortui. Dico de fra
tre illo ⁊ eius filiis. qui qdem frater
de vtroq parente contingit eū de cu
ius hereditate agit. et veniūt in here
ditatem dicti fratres et eorū filii cum
parētibus defūcti, ⁊ cū proximis gra
du ascendentib'. Et dicti filii fratris
p̄ferūt illis fratribus defuncti qui sūt
ex vno tm̄ parente coniūcti defuncto
C. de legit. here. Auten. cessante. Post
fratres ex vtroq parente ⁊ eoꝝ filios
admittūtur fratres sorores ⁊ eorum
filii qui sunt ex vno latere tantū. Et
isti etiam fratrum filii preferunt pa
truis defūcti ⁊ aliis similib'. Post fra
tres ⁊ fratrū filios admittūt q sunt ḡ
du proximiores. Et si pares sūt parit
admittunt. C. de legit. heredi. Auten.
post fratres. Et extendit computatio
vsq ad decimū gradū vt dictuȝ est s̄.
hereditas. §. 3°. A. Et ibi de hoc lati'
in additōne. Et in hac successione col
lateralium similiter cessat omnis dif
ferentia sex' et emancipatōnis scd̄m
Hosti. ⁊ in sū. eo. ti. q. ii9. vbi etiam di
cit. Hic tm̄ hūc ordinem serua: vt i re
bus maternis soli vterini vocent. In
reb' vero paternis soli consanguinei.
In aliis vero cōiter vocabunt. Sed
hoc potest intelligi cuȝ agat de succe
dendo patri vel matri. Si autem aga
tur de successione fratrum ad inuiceȝ
tenendū videt qd̄ dictuȝ est per iura
allegata. B.

Utꝝ nāles filii succedāt patri ab i
testato. R. Si legitimi non supsunt
nec legitima coniūx. tūc naturales ab
intestato succedūt i duab' vnciis. ita
tamen q si mater superest virilis ei
portio de ipsis det. Qui vo sūt ex dā
nato coitu ab omni prorsus beneficio
excludūt. vt. C. de nā. libe. Autē. lȝ. A
Ibi dr̄. lȝ pr̄i sine legitia ple seu pen
te cui reling necesse est decedenti nā
lib' liberis totā sbam vel inter viuos
largiri. vel testamēto relinq̄re. Qd̄ si
pentes dūtaxat ei supsint. legitia pte
pentib' rlicta reliquū int nāles distri
bui pmittit. Ab itestato vo cum desit
soboles ciuilis. nec supsit ciūx legitia
si nāles extāt ex ccubina q̄ sola fuerit
⁊ idubitato affectu ciūcta in duas pa
terne sube vncias succedūt inter eos
si supest virilis portio detur. Hi'. n.

nãles filios etiã pasci bõi uiri arbitrio necesse est. Uel si legitimi extant ⁊ succedunt. vel coniuge viua qlibet alii sꝫ hẽdes. Hi ergo ⁊ parẽtibꝰ parẽ p̃stãt si opꝰ sit pietatẽ. Sꝫ q ex damnato sũt coitu om̃i ꝓrsus bñficio excludãt. B. De hiꝰ nãlibus ⁊ ẽt spuriis. vide. s̃. filiꝰ §. 4. ⁊. 5. Et hec de successionibꝰ sufficiant licet in multis locis alie consuetudines habeantur.

Sed quid de ꝯsuetudine aliq̃rũ terrarũ ꝙ mortuo aliq̊ sine filiis dñs fre totum accipit? R. ſm Hosti. Dico talẽ cõsuetudinẽ obseruandaꝫ si p̃scripta sit. põt. n. dñs allegare ꝙ ab initio hꝰ pactũ fuerit. qꝛ terra sua erat. A. Et ad hoc ꝓbandum inducit cõsuetudinẽ que est optima legũ ⁊ dubiorum interpres. ex̃ de cõsue. cum dilectus. ſꝫ eundẽ Hosti. ⁊ in sũ. eo. ti. q. 121. B. Leuit. 25. Terra non vẽdet imppetuum. quia mea est. ⁊ vos aduene et coloni mei estis.

Uffragium defũctoꝝ

Utruꝫ suffragia fcã ꝑ defunctis ꝓsint exñtibus in purgatorio. hẽs. s̃ purgatorium. §. fi.

Utꝝ suffragia facta ꝑ mĩstros malos prosint defunctis? R. ſm Tho. et Pẽ. i. 4. dis. 45. Sũffragia ꝑ malũ mĩstruꝫ fiunt tripliciter. p̊. s. velut ꝑ actorẽ. sic qñ fiunt ex ꝓprio motu. ⁊ sic nõ ꝓsunt nisi forte ex consequẽti et ꝑ accidens inq̃ꝫtum per elemosynaꝫ mali hominis paupes excitati orant ꝓ defunctis. 2º possunt fieri per malum vt mĩstrum publicum dei ⁊ totius ecclesie. sicut sacerdos qui celebrat missaꝫ vel exequias mortuoꝝ in ecclesia. Et qꝛ ille intelligit facere sub cuius noĩe siue cuius vice fit. ut pꝫ ꝑ Dionysium 13º c. celestis Jerarch. Inde ẽ ꝙ suffragia talis sacerdotis q̃uis sit peccator ꝓsunt defunctꝭ. 3º possũt fieri ꝑ malũ ut ministrum priuatũ. s. p̃uate ꝑsone de mandato eiusdem. s. existentis i caritate. siue sit defunctus siue viuus. ⁊ talia ꝓsunt. sicut cũ seruus in pctõ existens qd̃cũqꝫ opus misericordie facit ex p̃cepto dñi caritatẽ hñtis. A. hꝰ veꝝ nisi quis sciret maliciã mĩstri. et nccitate ñ vrgẽte facẽt eũ i suo ordie mĩstrare. qꝛ tũc iuolueret i eadẽ ꝑditõne cũ eo. ut s̃. ordinatus p̊. §. 2º. Et idẽ qd̃ in hoc. §. notat. in sum. li. 3º. ti. 34. q. 165. B. Magis tñ ꝓdessent si etiam mĩstri in caritate essẽt qꝛ tunc illa opa eẽnt meritoria ex duabus ꝑtibus Et de ista mã uide. s̃. missa. §. 7.

Utꝝ suffragia facta ꝑ defunctis ꝓsint etiam facienti. R. ſm Tho. vbi. s̃. Opus suffragii qd̃ ꝑ altero fit potest ꝯsiderari dupliciter. Uno mõ ut ẽ expiatiuũ pene ꝑ modum cuiusdã recõpensatõnis. ⁊ hoc modo opus suffragii reputatur quasi eius ꝑ quo fit. ⁊ ita absoluit euꝫ a debito pene sue. qd̃ nõ absoluit facientẽ a debito pene proprie. Alio mõ põt cõsiderari inq̃ꝫtũ est meritoriuꝫ vite eterne. qd̃ hꝫ inq̃ꝫtuꝫ ꝓcedit ex radice caritatis. ⁊ ſm hoc nõ solũ ꝓdest ei ꝑ q̊ fit. sed etiã facienti magis. Uñ in ps. Orõ mea i sinu meo cõuertet. Et Jo. Damascenus in sermone de his qui in fide moriunt. dic. Quicũqꝫ ꝑ proximi salute agonizat. p̊ ꝑũ proximũ sibi ꝓdest. deinde proximo A. Idem in sum. eo. ti. q. 166. B.

Quibus suffragiis iuuant anime d̃fũctoꝝ? R. ſꝫ Greg. Aĩe defunctorũ q̃tuor mõis absoluunt. Aut oblationibus sacerdotũ. Aut p̃cibus sanctoruꝫ Aut caroruꝫ elemosynis. Aut ieiuniis cognotoꝝ. 13. q. 2. non extimemꝰ. ⁊ c. aĩe Quos modos distinguit Ray. dicens sic. Suffragia qdẽ ꝓsũt defũctꝭ ad absolutõnem pene. A. nõ ad p̃miũ vite etñe. ut in sũ. eo. ti. q. 167. B. a q̃ pñt absolui q̃tuor modis. p̊ mõ ꝑ intercessionẽ ipsius capitis. s. xp̃i. ⁊ sic iuuãtur ꝑ oblatõem altaris. 2º ꝑ intercessiõꝫ q̃si p̃uatã m̃broꝝ. i. ꝑ orões scõꝝ. 3º mõ ꝑ modũ redẽptõis pene. s. ꝑ elemosynaꝝ largitõeꝫ. 4º ꝑ modũ solutõis pene. s. ꝑ ieiunioꝝ afflictõem. Et ad dcõs

q̃tuor modos omẽs alii reducunt. A.
Idem in dicta .q.167. B .

Que suffragia sint meliora? R°. ꝫ
Ray. Qꝛ meliꝰ ẽ opus caritatis qđ di
rigit in deũ ꝙ̃ qđ in hoiem. iõ duo pri
mi modi qꝛ in deũ dirigunt meliores
sũt ꝙ̃ duo vltimi: nisi ꝑ accñs: inꝙ̃tuꝫ
.s. elemosyna ipetrat scõꝝ orones. Qꝛ
ꝯ̃o melius est opus caritatis cõis ꝙ̃ ꝓ
uate ꝛ spãlis. iõ meliꝰ ẽ suffragiuꝫ sac
menti altarꝭ ꝙ̃ oronis. A .Et ẽt qꝛ in
sacro ẽ ipe xp̃s. ꝛ eiꝰ i ipo rpñtat passio
q̃ nil est efficaciꝰ ad rmissionẽ ꝛ gr̃iã ꝯ̃
ꝯse. dis. 2. c. qd sit. B .Et iterũ qꝛ bo
nũ ꝙ̃to cõiꝰ tãto meliꝰ. iõ elya melior
est ieiunio. A .Idem in dcã. q.167. B

Utꝝ missa ꝓ defũctis eq̃lit valeat
ꝯ̃fũcto sicut alia. R° ſm tho. i 4°. dis.
45. In officio misse ñ solũ ẽ sacrificiũ
ſꝫ etiã sũt orones. et iõ suffragiũ misse
ꝯtinet duo de ꝑdictis. s. oronem ꝛ sacri
ficiũ. Quãtũ ergo ex ꝑte sacrificii ob
lati missa de q̊cũꝙ dicat eq̃lit ꝓdest
defũcto ꝛ hoc ẽ ꝑcipuũ qđ fit in missa
Sed ex ꝑte oronũ magꝭ ꝓdest illa in
q̃ sũt orones oẽs ad hoc detmiate. Sꝫ
tñ iste ꝓfectꝰ recõpensari põt ꝑ maio
rẽ deuotiõem vel eiꝰ q dicit missã vel
eiꝰ q facit dici. vel iteꝝ ꝑ deuotionem
siue intcessionẽ sci cuiꝰ suffragiũ iplo
rat. De mã misse hẽs supra .missa. A.
Cõ. Pe. vt in dicta. q.167. B

Quibꝰ defũctꝭ ꝓsint suffragia: R
ſm tho. ꝛ. Pe. vbi supra. Illis soluꝫ ꝓ
desse pñt qui sunt in purgatorio. Naꝫ
vt dicit Pe. ad hꝰ vt aliqs defunctꝰ iu
uet. duo reqrũt ex ꝑte ipius. Unũ ẽ in
digẽtia. ꝛ iõ nõ ꝓsũt btis. Alterũ ẽ ꝯdi
tionale meritũ. s. vt hoc meruerit sibi
ꝓdesse vt dicit Augꝰ. Et iõ nõ ꝓsũt dã
natis in iferno. Utrũꝙ ꝯ̃o i his ẽ q sũt
in purgatorio idcirco ꝓsũt illis. Et sic
logt illa auctoritas Augꝭ. i enchiridiõ.
13. q. 2. tẽpus. Et de materia purgatorii
hẽs supra purgatorium. A. Hec vera
sũt. lꝫ aliqui dixerit ꝙ ꝓsũt etiã exñti
bus i inferno ad aliq̃lẽ mitigationem
ſꝫ hoc coiter nõ tenetur. vt i sũ. eo. ti. q.
167. vbi hec plene notant. B .

Utꝝ suffragia spãlit ꝓ aliq̊ fcã eq̃ ꝓ
sint aliis. R°. ſm Pe. et Tho. in. 4. dis.
45. Cũ suffragium sit ꝯ̃tutis finite. et
deriuet ꝑ intentõnẽ facientis quo vo
luerit. valet ei ꝓ q̊ fit ꝙ̃tũ ad liberatõ
nem a pena. tñ ꝙ̃tum ad ꝯgr̃ulatõem
ꝛ interiorem ꝯsolatõem ſm ꝙ unꝰ i ca
ritate existens de bonis alteriꝰ gaudꝫ
sic ualet oibus in caritate exñtibus. ꝛ
plus ei qui in maiori caritate est. A .
Et hec est cõis snĩa. lꝫ aliqui ꝯtrarium
dixerint. s. ꝙ dicta suffragia lꝫ sint fcã
specialiter pro aliquo eque prosunt
oibus qui sunt eiusdẽ meriti. q̊ ad uti
litatẽ ꝛ liberatõem. ſꝫ nõ q̊ ad honoreꝫ
ut in sũ. eo. ti. q.169. B .

Utꝝ suffragia fcã ꝓ mltis eq̃liter
ꝓsint singulis. R° ſm Tho. ꝛ Pe. ubi
s. Si ualor suffragiorũ ꝯsideret ꝫ ꝙ
ualent ex ꝯ̃tute caritatis. sic tm̃ ꝓsũt
singulꝭ ac si ꝓ uno tm̃ fierẽt. qꝛ caritas
nõ minuit si distribuat affectus i mul
tos. imo magꝭ auget. Et silr ẽt gaudiũ
ex caritate ꝓcedens ꝙ̃to pluribꝰ ẽ cõe
tãto fit maiꝰ. ut dicit Augꝰ. i li°. ꝯfessio
nũ. ꝛ sic ꝙ̃tũ ad ꝯgr̃ulatõem põt itelli
gi. de ꝯse. dis. 5. nõ mediocrit. Si ãt cõsi
deret ualor suffragioꝝ inꝙ̃tũ sunt sa
tisfactõesꝗ quedã ꝑ intentõem faciẽtꝭ
trãslate in mortuos sic magis ualent
ei ꝓ q̊ spãlit fiũt. Sic. n. effectꝰ suffra
gii diuidit ex diuina iusticia inter eos
pro quibus fiunt. A .Idem in sum.
eo. ti. q.170. B .

Superbia utrum sit peccatũ mortale

R° ſm Tho. scđa scđe. q.162.
Supbia ꝯsistit in hoc ꝙ aliqs extollit
se supᷓ id qđ ẽ sibi ꝑfixũ a diuina rglã
ꝯ̃ qđ apl̃s dicit. 2. Corꝭ. x°. Nos ãt non i
imẽsuꝫ gl̃iamur. ſꝫ ſm mensurã quaꝫ
mẽsus est nobꝭ deꝰ. Et iõ dr̃ Eccꝭ. x°. Ini
tiũ supbie hois ẽ apostatare a ꝯ̃o. In
hoc. n. radix supbie ꝯsiderat ꝙ hõ ali
q̃lit nõ subdit deo ꝛ regulꝭ ipius. Hoc
ipm ãt qđ ẽ nõ subiici deo hꝫ rõnem
pcti mortalis. Unñ supbia ꝫ genꝰ suuꝫ

est mortale. Sicut tñ in aliis q̃ ex suo
genere sũt pctã mortalia. puta i forni
catõne ⁊ adulterio sunt aliqui motus
qui sũt pctã venialia ꝑpter eoꝝ imꝑ
fectõem. qꝛ. s. ꝑueniunt iudicium ratõ
nis. ⁊ sunt ꝑter eius ↄsensuȝ. Ita etiaȝ
circa supbiã accidit ꝙ aliqui motꝰ su
pbie sunt peccata venialia: dũ eis hõ
non consentit. De supbia ornatus. s̃.
ornatus. Et de vestibus. ĩ. vestis. A.
Pro meliori hꝰ materie declaratione
ꝑͦ videndũ est qd sit supbia. 2ͦ de eius
spẽbus. 3ͦ vtꝝ sit mortale. Ad ꝑmuȝ di
cendũ ꝺm Tho. scd̃a scd̃e. q. 162. a. ti. 5ͦ
ꝙ supbia est quedã extollentia ꝑ quã
qs se extollit suꝑ id quod ẽ ei ꝑfixum
a diuina regula. Hec diffinitio obscu
ra est. qꝛ multũ generalis. sȝ ꝑ alias ꝑ
ticulariores dilucidabiť. Vñ sciënduȝ
ꝙ a diuina regula plura nobis p̄refixa
sũt ⁊ ordinata. quoꝝ ꝑmũ est obedien
tia dei ⁊ hoĩuȝ. Dei ut pȝ ꝑͦ Regl. 15. ibi
Nunquid vult dñs holocausta aut vi
ctimas ⁊c̄. Hoĩum. ut Math. 18ͦ. Si ec
clesiã non audierit sit tibi sicut ethni
cus ⁊ publicanꝰ. Et Ro. 13ͦ. Oĩs aĩa. po
testatibus sublimioribꝰ subdita sit ⁊c̄
Et huic obie ↄ̈riať ↄplacentia ꝑpꝛe uo
lũtatis. Iõ i ea ẽ viciũ supbie. Nũeri
15. ibi. Aĩa q̃ ꝑ supbiam aliqd ↄmiseȓit
⁊c̄. Vñ ut pȝ in sũ. de viciis. sic diffiniť
Supbia ẽ amor ꝑpꝛe voluntatis. Se
cũdũ qd̃ a diuina regula hõi ꝑfigiť. ẽ
ut nõ appetat aliis ꝑesse. ut pȝ Math.
23ͦ. ibi. Oĩa opa sua faciũt ut videãtur
ab hoĩbꝰ ⁊c̄. Desiderare ergo ꝑesse ꝑxͦ
ẽ ↄ̈ diuinã regulã. ⁊ iõ est supbia. Vnd̃
ab Augꝰ. in liͦ de ciui. dei. ⁊ in sũ. de vi
ciis sic diffiniť. Supbia est ꝑuerse cel
situdinis appetitus. Qd̃ clarius dr̃ 2ͦ
sẽ. dis. 42. i. c. ex supbia. vȝ sic. Supbia
amor ẽ ꝑpꝛe excellẽtie. ⁊ iste ẽ amor ꝑ
uersus: vt dicit Augꝰ. qꝛ hȝ in se ꝑuer
sitatẽ ↄ̈ diuinã regulã. ut ꝑmonstratũ
est. Et ẽt qꝛ ducit hoĩem in oẽȝ ꝑuersi
tatẽ. Nam mens potentie auida neq̧
abstinere nouit a vetitl neq̧ gaudere
ↄcessis. neq̧ pietati adhibere ↄsensuȝ

47. dis. virũ. Tertiũ qd̃ a diuina ꝛ̃gu
la ꝑfigitur hõi est ut non se extollat si
ue de se reputatõem faciat. nec apud
deũ nec apud ꝑxiuȝ. nec apud seipsuȝ
Non apud deũ qꝛ non possemus tãtũ
agẽ ꝙ vel vni diuino bñficio puta cre
atõis uel redẽptiõis valeremꝰ satisfa
cere. Et iõ Lucl. 17ͦ. dr̃. scũ feceritis oĩa
que ꝑcepta sunt vobis dicite serui in
utiles sumus. Nõ apud ꝑximũ. i. ut ñ
se illo reputet iustiorẽ. Et iõ non d̃be
mus nos etiã suꝑ peccãtẽ ꝑximuȝ ex
tollere. Al' occurreret nobis sicut pha
riseo dicenti. Non sũ velut hic publi
canus. ex q̊ a dño cõdemnatꝰ est. Lucl.
18ͦ. Non apud seipsũ. i. ut ñ seipsũ iusti
ficet corde vel ore. Iob. 9ͦ. Si iustifica
re me voluero os meũ condemnabit
me. Diuina ergo regula p̄refixit homi
ni: ut non se reputet. ↄ̈ quaȝ facit repu
tator sui. ⁊ scd̃m hoc potest sic diffini
ri. Superbia ẽ propria reputatõ. Ad
secunduȝ dicendum ꝙ in dicto. c. ex su
perbia. 2ͦ. sententiarum. dis. 42. enume
rantur. q̈tuor species. Et hoc ideo quia
ibi non fit mentio: nisi de superbia in
tellectus. ⁊ de superbia mixta. Super
bia intellectus subdiuiditur in tres. ⁊
superbia mixta ponitur pro quarta
specie. Sed vt ex precedenti. §. potest
colligi si species superbie singulariť
numerentur plures sunt q̈ȝ quatuor
Si vero generaliter pauciores. Ideoq̧
notandum ꝙ tres generales sunt spe
cies superbie. videlicet superbia intel
lectꝰ affectus ⁊ mixta. Supbia intel
lectus subdiuidiť in tres. vt in dicto. c.
ex supbia. Prima spẽs est. quando qs
gratiam quã hȝ reputat a se hẽre. i. ex
proprio studio diligentia seu ingenio
Secunda qñ se gratiam a deo hẽre ñ
reputat. siue tẽporaleȝ. siue spũaleȝ. sȝ
ex propriis meritis. Tertia est qñ qs
se iactat seu reputat gratiam habere
quam non habet. uel amplius q̈ȝ habe
at. Superbia affectus distinguitur in
duas. videlȝ in affectuȝ cõtumacie seu
volũtatis ꝑpꝛie. ⁊ in affectũ ꝑsidẽtie

Quo ad p̄mū potest dici ꝙ supbia est
ↄtumacia.ↄtra legitimā obiaꝫ. Nūeri
15°.ibi. Anima q̄ p̱ supbiā aliquid com
miserit ꝛc̄.seu ꝙ superbia ē amoꝛ pro
pꝛie volūtatis.ut in sū.de viciis. Quo
ad secūdū pōt dici ꝙ supbia est amoꝛ
ꝓpꝛie excellentie.dcō.c.ex supbia. Et
est aduertēdū.ꝙ hic amoꝛ reuerētie
non solū intelligit̄ cuꝫ quis querit ho
noꝛes:sed ēt qn̄ non q̄rit sed oblatos
suscipit ad ꝓpꝛiam gloꝛiā ꝛ complacē
tiam.s.q.i.sciendū ibi. Nam cū hi⁹ suc
cessus p̄cipit̄ ꝛc̄. Et in hoc pericl'm ma
gnū imminet etiam bonis.q licet faci
liter mūdi honoꝛes contēnāt n̄ q̄ren°
tn̄ difficulter dū offerūt̄ non delectāt̄
vt dic̄ glo. Aug⁹.sup illō.i.ad Thessal'.
2°. Nō q̄si hoib⁹ placentes ꝛc̄. Supbia
mixta est cū ceteris despectis singula
riter gs vl't videī.vt dcō.c.ex superbia
vꝫ cū gs lꝫ reputet se gratias a deo ha
bere.ꝛ nō ex ꝓpꝛiis meritis.tn̄ gloꝛia
tur se singl'arem esse seu reputari desi
derat seu delectat̄. Inq̄ꝫtū.n.se r̄putat
ꝛ gloꝛiat̄ singl'arem.ꝑticipat de super
bia intellectus.et propꝛie reputatōis
Inq̄ꝫtū vero delectat̄ seu amat repu
tari.participat de superbia affect⁹.iō
bene species mixta vocat̄.ō q̄ moꝛal'.
23°.c.16. Greg⁹.ait. In hac arrogantie
q̄rta specie crebꝛo hūan⁹ anim⁹ labit̄
vt id qō habet habere se singl'ariter
gloꝛierur in q̄ tn̄ diabolice sil'itudini
vicin⁹ appꝛopinq̄t. Ad tertiū dicendū
ꝙ aut superbia non habet consensuꝫ
deliberatū aut habet.p̊ casu est venia
le.vt est hic p̄tactū. In secūdo absq̄ꝫ
vllo dubio est moꝛtale. qꝛ contrariat̄
humilitati sine q̄ nemo potest saluari
vt patꝫ Math.ꝛ Luc].18°.ꝛ nōt Nico.
de lira super p̊s 83.ꝛ Tho.scōa scōe.q.
162.ar.5°.imo radix ꝛ mater est omniū
capitalium peccatoꝛnm.vt patet per
Greg].moꝛal.31°.c.38°. Unde ꝛ de pe.dis.
2.c.pꝛincipiuꝫ.ad fi.idem Gregoꝛi⁹.di
cit. Consideret homo elatus quid ī ter
ra mereat̄ si p̄lat⁹ angelus in celo in
terrā ꝓsternitur.

Suspensus.

ƀm Guil'. suspensus
dicitur aliquis quandoq̄ꝫ qui
dem quo ad se.ꝛ quo ad alios quando
.s.per sententiam canonis vel homis
suspensus est. ꝛ talis tenetur abstinē
ab officio.ꝛ illi qui hoc sciūt tenentur
eum vitare quo ad executōnem offi
cii. Si tn̄ occulte sit suspensus dcō mo
do per sn̄iam canonis.ille qui hoc scit
si non posset eum vitare sine scanda
lo credo ꝙ nō tenetur. Suspensus ꝟo
quo ad se tm̄ ille dicit̄ q non est pꝛohi
bitus abstinere.ab officio ꝛ hi⁹ per sē
tentiam canonis vel hominis.sed per
simplicem ꝓhibitiōem iuris absq̄ꝫ la
ta sententia sicut quilibet existens in
peccato moꝛtali tenet̄ abstinere a ce
lebꝛatōne. Si tn̄ celebꝛet non tenetur
subditus eius euꝫ vitare. vel quicūq̄ꝫ
alius etiam si sciret ei⁹ peccatum. Lar
ge quoq̄ꝫ dicitur quis suspensus quo
ad alios non qno ad se vt clericus ꝑe
grinus qui permittitur celebꝛare ī oc
culto ꝛ ex deuotōne sed non ī publico
vt.s̄.peregrinus 2°.§.3°. A. Predcis
concoꝛ. Ul.vt in sum.li°pꝛi°.ti°.pꝛi°.qōe
21.circa fi. Sed hodie circa pꝛedicta in
nouatio fcā est aliqua.vt.s̄. clericus
3°.§.fi.in additōne. B.

Quid si quis sit suspensus a ponti
ficalibus. R°. ƀm Hosti. Etiam si cele
bꝛet in pontificalibus non est irregu
laris quia pontificalia non sunt ō sb̄
stantia celebꝛatōis.nec debemus ali
quem iudicare irregularem nisi inue
niat̄ expꝛessum.ar.de pe.dis.i.pene. et
extra de sen.exco.is qui.in pꝛin.li°.6°.
A Con. Inno.ꝛ Guil.duran. vt in sū.
li.3°.ti.29.q.5.ꝟ.qd si aliqs. B.

Quid si qs suspenditur ab ingres
su ecclesie.vel ingressus ecclesie sit ei
interdict⁹? R°. Cuꝫ tali p̱ dn̄s censeat̄
in ip̄a eccl'ia diuinoꝝ celebꝛatō inter
dicta irregularis efficit̄ si ↄ̄ int̄dictum
hi⁹ diuinis se scient̄ īgerat in suo agēs
officio sic̄ pꝛi⁹. Talis q̄ꝫ si hoc int̄dcō
durante decedat non debet ī ecclesia

nec in ecclesiastico cimiterio:nisi pent
tuerit sepeliri.ex̄ de sen.exco.is.cui.li°
6°.Et de hoc.s̄.interdcm̄.4°.§.pl't.

Utr̄ suspēsio possit suspēdi p appl'
latōez.℟°Sicut excōicatio.sic ab offi
cio uel ingressu ecclesie lata suspensio
per appellatōem sequentē minime su
spendit.ex̄ de sen.exco.is cui.li.6°

Utr̄ suspensus a pticipatiōe ul'col
latōe sacrox̄.si ōfacit sit irregularis.
℟°ſm Inno.ꝛ Hosti.Non.ex̄ de cle.
exco.mi.si celebrat.Talia.n.non sunt
ordinis.qꝛ ꝛ laici pticipāt sacrament|
ꝛ cōferūt sacra. A .Idē in dcā.q.5.℣.
quid si suspendit. B .

Utr̄ suspensus a diuinis vel ab of
ficiis seu a celebratōne misse uel aliq̄
hi⁹. A .s.qd̄ ꝑprie ptinet ad aliquez
actum ordinis ſm eundē Inno.ꝛ in di
cto.℣.quid si suspēditur. B .sit irre
gularis si ōfaciat.℟°ſʒ Inno.Irregu
laris fit.Nā tales actus sūt ꝑprie ac
tus ordinis.ex̄ de sen.ꝛ re iudi.cum et
ni.li.6.xi.q.3.si quis ep̄us damnatur.ꝛ
ſm Guil.etiam si extra ecclesiaz dicat
horas officiando ppl'm sicut in exerci
tu ꝛ huiusmodi.Sed si dicat cū vno so
cio uel duobus.nō officiādo i ecclesia
vel in ppl'o.licʒ mortalit' peccet sic cōi
cando cū aliis non cōtrahit tn̄ irregl'a
ritatem.Debet etiam abstinere ab ill'
℣bis q̄ a solis sacerdotibus dici solēt
ut dn̄s vobiscū.Iterum minus malū
faceret si ab alio ēt nō sacerdote face
ret horas incipere.Idem Guil.duran.
in Spe. A .in sū.eo.ti.q.6.q̄ incipit.
Circa tertium. B .

Utr̄ suspensus ab officio tm̄ possit
percipere ꝑuentus beneficiox̄ suoruʒ
℟°ſm Inno.Non.extra de appel.pa
storal'.Sed hoc intelligit Hosti.qn̄ ex
ḡui cā suspensus est.ex̄ de pur.ca.iter
sollicitudies.Secus si ex leui cā puta
ꝑpter ppl'i scandalū.uel infamiā solā
nec diu stetit cōtumax.Idem Gof. A
Idem in sum.li.3°.ti.23.q.si.Ubi ꝛ addi
tur ſm Hosti.Nota ꝙ quicūqꝫ est ex
cōicatus ēt ab officio et beneficio ē su
spensus.extra de appel.pastoral'.§.fi.
sed non cōuertit.Itē qcūqꝫ suspensus
est ab officio vr̄ suspensus ꝛ a bn̄ficio
ar.ex̄ de cle.coniu.c.diuersis fallaciis
ꝛ.c.quod a te.sed non cōuertit.Item q
cūqʒ suspēsus est a subdiaconali ordi
ne.suspensus intelligit a diaconali et
sacerdotali.sed non cōuertit.ar.ex̄ de
cor.viti.c.significauit.Melius fac.ga
cui interdicūt minora intelligunt int
dicta ꝛ maiora.ex̄ de sen.exco.cū illox̄
Sequit.Et suspensus a sacerdotalib⁹
suspensus est a pontificalibus.sed nō
cōuertit.Quis ēt suspensus a collatōe
ordinū simpliciter.suspensus itelliga
tur a collatōne diaconii ꝛ ꝑsbyterii. A
collatōne tn̄ subdiaconii ꝛ aliox̄ inferi
orum ordinū nō vr̄ suspensus.vt inui
tur ex̄ de tēpo.or.dilectus filius.in fi.
ꝛ.c.lr̄as.ad fi.Allata iura nō uident h⁹
ꝑbare.Nā.c.dilectus non declarat ꝙ
p simplicē suspensionē ab ordinando
intelligatur solū ihibita collatō ꝑsby
teratus ꝛ diaconatus.In.c.āt litteras
fuit facta pticularis suspensio ab his
duobus ordinib⁹.Sequitur.Cui inter
dicit ingressus ecclesie interdicit offi
ciū intra ecclesiā non ex̄.Ergo suspen
sus ab officio suo pōt ecclesiaʒ intrare
ꝛ diuinū officiū audire.dū tn̄ caueat
ꝙ non officiet.Secus dicerē si essʒ su
spensus simpliciter a diuinis.quia tūc
nec officiare posset nec cum aliis audi
re.hec Hosti.

Susurratio.

Qui dicū
cunt susur
rones? ℟°scd̄m Tho.scd̄a se
cūde.q.74.Sicut dicit glo.super Ro.
p̄.Susurrones dicuntur inter amicos
discordiam seminantes.Detractores
qui aliorum bona negant vel minuūt
Contumeliosi qui intendūt honorem
auferre.Et de his duobus.s̄.detractio
ꝛ supra contumelia. A .vbi de ō bis
etiam latius dicitur.Et ideʒ qd̄ h nō.
in sū.li.3°.ti.33.q.26i. B .

Sed quod hox̄ est grauius? ℟°se
cūdū Tho.secūda secūde.q.74. Su

surratio grauius est. Nam tāto aliqđ
nocumentum grauius est quanto bo
nuꝫ quod tollitur melius est. Melioꝛ
est autem amicitia ꝙ̃ fama que tollit̃
per detractioneꝫ. quia fama ad hoīem ma
xime necessaria est: vt homo idoneus
habeatur ad amicitiam. Item amici
tia est melioꝛ ꝙ̃ honoꝛ: qui tollitur ꝑ
contumeliam: sicut ⁊ amari est meli⁹
ꝙ̃ honoꝛari. ſm philolophum 8° ethi
coꝛuꝫ. Unde benedicitur Eccl. 6°. Ami
co fideli nlla est comparatio. Et Eccl.
5°. Denotatio pessima super bilingueꝫ
Susurratoꝛi autem odium inimicitia
⁊ contumelia. Idem in dicta questiōe
.261. B .

Tabellio est publica per
sona habens of
ficium scribendi instrumēta
ad faciendum fidem. A . Hoc dictū
fuit glo. Ray. vt in sum. libro 2°. titulo
8. qōne. 4. B .

Utrum clerici exercere possint of
ficium tabellionatus. Respōdeo ſcđꝫ
Ray. Clericis in sacris oꝛdinibus con
stitutis est penitus interdictum offi
ciūm tabellionatus. ⁊ si illud habeāt.
ad dimittendum sunt compellendi ꝑ
subtractōnem beneficii appellatione
postposita. extra ne cleri. vl. mo. sicut
Et idem credo si sunt in minoꝛibus et
habeāt sufficientia beneficia. ar. extra
de postu. clerici. Sed vt addit Innoc.
si illi qui sunt in sacris instrumēta cō
ficerent anteꝙ̃ eis interdiceretur va
lerent. als non Et intelligitur secūdū
Hosti. ꝙ non valerent in secularibus
negociis. vt docet Rubꝛica ꝑdicti. c. si
cut. sed in ecclesiasticis valerent. A
Idem in dc̄a q. 4. B .

Utrum episcopus possit in ecclesia
sticis constituere clericum tabelliōeꝫ
Respondeo ſcđm Ray. Potest per to
tam suam diocesim. cui cura omnium
est commissa. 10. qōne. 1. regenda. xii. q.
.i. episcopus. et. c. pꝛecipimus Et si fe
cerit poterit ille vocari ad scribenduꝫ
acta ecclesiastica foꝛi. Als vbi tabel
lio non habētur. due honeste persone
subꝛogabuntur. extra de pꝛobat. quo
niam contra falsam. Et sic intellige ꝙ
clerici possunt esse notarii pape. 5. q. 1.
quidam. Sed tamen constitutus a pa
pa poterit conficere instrumenta vbi
qꝫ. Constitutus autem ab episcopo nō
habet potestatem extra diocesim illi
us qui ipsum constituit. ff. de iurisdi.
om. iudi. l. fi. Sed tamen si simpliciter
constitutus sit tabellio maxime ab e
piscopo qui haberet super hoc pꝛiuile
gium. potest etiam iste vbiqꝫ. A .
Hosti. post pꝛedicta subdit. Sed ⁊ di
ci potest ꝙ ex quo quis simpliciter cō
stitutus est tabellio ab illo qui habꝫ
hanc potestatem. potest vbiqꝫ confice
re instrumenta sicut pꝛesbyter semel
oꝛdinatus vbiqꝫ celebꝛat. vt in dicta
qōne. 4. B . Et nota ꝙ tabellio ec
clesiasticus non debet conficere istru
mentum in secularibus. nec secularis
in rebus pure ecclesiasticis. quia ho
rum conuersatio non debet esse per
mixta. 2. qōne. 7. laicos. Unde notarii
clerici in curiis pꝛincipum pꝛohibent̃
esse scriptoꝛes. extra ne cleri. vel. mo.
sententiam. §. nequisꝙ̃. A . Idem in.
dicta qōne. 4. B .

Utrū religiosi possint exercere of
ficium tabellionatus. Rñdeo ſm Jo.
and. super. c. vt officium. de heretic. li.
6°. qui sic dicit. per hāc litteram bene
patet ꝙ tabellio factus monach⁹ non
potest exercere tabellionatus officiū
in aliis ꝙ̃ contra hereticos. vt dictum
est. s. hereticus. 2°. §. 17°. qui incipit in
examinatione. Et hoc idem patet in q̃
dam extua. Bonifacii octaui. de offic.
oꝛ. in decre. supioꝛibus. circa medium.
Et idem pꝛobat̃ olim per decre. extra
ne cleri. vel mo. sicut . C. de sacro sanc
ec. l. antepe. 16. q. 1. nouarū. C. de epis. et
cle. l. placet. Tamen sicut notat Guil.
in spe. vetera. instrumenta cōplebit: sꝫ
noua nō assumet. ff. fami. herc. l. alie
natōes. ⁊ ex̃ de iudeis. iudei. cū sil'ib⁹

Allia sive exactio. sive col
lecta. sive qsta. Utrum
domini temporales possint
imponere subditis suis sive exigere
tallias. R°. sm Ray. Illam pot dñs im
ponere vel exigere. de qua couenerūt
secū vel antecessoribus suis bōa fide
et sine ulla coactōne sicut solet fieri cā
mansi vel ville qñ de novo concedun
tur. q dat aliqd vl pmittit census an
nuus et hi?. Omnia ergo huiusmōi dū
tñ nō sint pacta turpia vl ō deum lici
te exiguntur. Nā quilibet in traditōe
rei sue pot imponere legē quā vult. ex
de condi. app. verū. 18. q. 2. eleutherius
Nam et scienti et volenti nō infert do
lus. C. de transac. cum donatōnis. et pa
cta custodiri debent. ex de pac. antigo
nus. Quicqd ergo subditus de hi? sub
traheret furtū faceret. verūtñ si in in
strumento positū est indiffinite q sol
vent questam vel talliaz. intelligo q
dñs dz eam moderate petē inspect] cō
ditōibus. ex de censi. cū apl's. in fi. 10. q.
3. c. vlti. Immo sm Guil. si dicat q do
min? possit imponē questā vel talliaz
sm beneplacitū suū. nihilominus mo
deranda est ad arbitriū boni viri. Si
vo dñs vltra pdicta exigat coacte per
se vel per suos directe vl indirecte te
netur restituere. dis. 18. de eulogiis. 1. q.
2. placuit. et c. qpio. Et dr cogere indire
cte. qñ negat subditis iusticiā. vel non
defēdit eos ut sic aliquid extorqueat
vel insinuari facit q vult aliqd habē.
Secus esset si reciperet aliqd sponte
oblatum nulla fraude adhibita. Itez
secus est de his qui mere sūt servi. ga
res eoz sūt dñi. Peccat tñ dñs si nimis
gravat eos. sed non tenet ad restitutōez
A. Hoc dictū de servis fuit Ul. q eti
am con. pdictis. quibus ēt cō. Hosti. et
Tho. Et addit Tho. i epl'a ad ducissaz
lothringe. q pncipes tra a deo sūt i
stituti. non qdē vt ppa luc querant. sz
ut cōem vtilitatem ppl's pcurent. Et
ideo instituti sunt ei reddirus: ut ex
illis viventes a spoliatōe abstinerent

Unde in ezech. 45. dicit q pricipi erit
possessio in i rl. et nō ō populabunt vl
tra pplm meū pncipes. B. De mā
dcē. q. vide s. dñs. §. 2°. Et ibi agit ō casi
b? in qbus dñs potest a subditis exigē
vltra consuetum.

Quid de quibusdā dñis qui nihil p
cipiūt nisi tallias? R° bz Ray. Si tallia
est antiq. et creditur pbabilit q ex cā
iusta imposita fuerit: potest exigi. ita
tñ q ipse dñs impleat si quid ex illa
cā implere debeat. Si vero est nova
nescitur iusta causa nō debet exigē et
si receperit debet restituere. 14. q. 6. si
res. A. Con. Ul. ut in sum. eodem ti°
qōne. 36. B.

Qualiter sciri potest talliā ex iusta
causa fuisse ipositā? R°. sm Guil. Pōt
hoc sciri vel per instrumēta inde cōfe
cta vel si ita servata est a tpe a quo ñ
extat memoria. qz tunc psumit iusta
cā. ar. 12. dis. illa. nisi violenta sit psum
ptio in ōrium. sicut de pscriptōe dicit.
s. pscriptō. §. 8. A. ibi pz. et in. c. epm.
de pscrip. li. 6°. q psumptō est regulari
ter p allegante cursū temporis cuius
inicii non extat memoria. Qd vdz est
sm eū. Guil. et in sum. eo. ti. q. 38. nisi vio
lenta sit psumptō in ōriū. B.

Quid de quibusdā qui allegantes
consuetudinem accipiūt a subditis ō
mobilibus qcquid volūt. et pcipue ex
poliant eos qñ suspicantur illos velle
transire ad alium? R°. sm Guil. Tales
dñi peccant et tenentur ad restitutōez
vt tactū est in. §. 2°. nisi q si certū forsi
tan esset q a pncipio in concessiōe ter
re fuisset expsse impositum tale onus
tolerari posset dū tñ vltra modū non
gravant eos: nec manētes nec recedē
tes. A. et dum tñ nō fuerit impositū
per maliciam vel fraudem. sm eundē
Guil. Et pdictis ōcor. Ul. et addit. Sed
pbabile non est hi? ōsuetudinē nimis
servilem inductā esse de voluntate sb
ditorūz. sed per coactōnem et violenti
am superiorū. Dicit tñ idem Guil. q i
hoc et similibus q tolerant ab ecclesia

ꝓ eo ꝙ aliq̄ ibi pōt eſſe dubitatō ꝯ iu
re aut de fcō.nō credo ſimplicit̄ eſſe ꝯ.
negandā abſolutōem.ſꝫ faciēda ē cuꝫ
q̄dam tñ dubitatōne ⁊ ꝓteſtatōne ſic
Abſoluo te de hoc inq̄ꝫtū poſſū.ſed ti
meo vl' credo ꝙ non ſufficit tibi ad ſa
lutē:niſi alit̄ te habueris in hoc caſu.
vt in ſū.eo.ti.q.39. B .

Utrꝫ dñs poſſit vendē baliuis ⁊ hu⁹
tallias ⁊ officia i ſubditos.Rᵒ ſꝫ Tho.
in q̄dā epl'a ad duciſſā brabantie.Apo
ſtolus dicit ſic.Multa licēt ſꝫ nō oīa
expediūt.Cū āt baliuis ⁊ officialibus
vr̄is nihil ꝯmittatis:niſi tꝑalis officii
ptātē:nō video quare nō liceat vobis
vendē hu⁹ officia:dū talibus vendatis
de quibus poſſit p̄ſumi ꝙ ſint vtiles
ad hu⁹ officia exercenda.⁊ non tanto p̄
cio vendat̄ officiū:vt recuperare non
poſſint ſine ḡuamie ſubditoꝝ. Sꝫ tñ
talis venditio oīo expediēs nō vr̄.p̄ qꝛ
frequent̄ contingit ꝙ illi q eēnt magl
idonei ad hu⁹ officia ſunt pauperes:ut
officiū emē non poſſint.qm̄ ēt ſi tales
diuites ſint.tñ qꝛ boni ſunt non ambi
unt officia nec inhiant ad lucra. Seq
tur ergo ꝙ vt' plimuꝫ illi officia emūt
qui ſunt peiores ⁊ ſubditos vr̄os opp̄
mentes.Uñ magis expediēs videtur
vt bonos ⁊ idoneos ad officia veſtra
eligatis quoſ etiā inuitos.ſi neceſſe fu
erit ad ſuſcipienda illa officia cōpella
tis.qꝛ per eoꝝ bonitatē ⁊ iduſtriā ma
gis accreſcet vobis ⁊ ſubditis vr̄is q̄ꝫ
de p̄dicta officioꝝ venditōne acquirē
valeatis.Et hoc conſiliū dedit Moyſi
cognatuſ ſuus.Prouide inq̄t de omni
plebe viros ſapientes ⁊ timentes de
um ⁊ qui oderint auariciam.⁊ ꝯſtitue
eos tribunos ⁊ centuriones. q̄nquage
narios ⁊ decanos qui iudicent poplm
omni tꝑe. A .Idē i ſum.eo.ti. q.40
Clarū eſt āt ꝙ dcā officia regimis vē
di ſtrictiſſime ꝓhibent̄.⁊ ſtatutū ē ꝙ
non eligant̄ ambitōne vel p̄cio .ſꝫ vi
ri ꝓbate vite.⁊ talit̄ aſſumpti nihil ꝺ
bent ꝓ officiis dare. Immo int̄ geſta
debent iurare ſe ꝓ hu⁹ officiis nihil ꝺ

diſſe. vel poſtmodū nūq̄ꝫ daturos per
ſe vel interpoſitā ꝑſonā titulo donati
onis venditōis vel quocūq̄ꝫ alio vela
mento.Et ob hoc exceptis ſalariis ni
hil penitus tam in admiſtratōne poſi
tos q̄ꝫ poſt depoſitum officiū ꝓ aliq̄
p̄ſtito beneficio tꝑe admiſtratōnis q̄ꝫ
ḡtuito meruerint. accepturoſ.Et ſi qs
auſus fuerit p̄ſtita ſacramenta negli
gere.non modo aduerſus accipienteꝫ
ſed etiā aduerſus dantē accuſandi cū
ctis tanq̄ꝫ crimen publicū concedit̄ fa
cultas quadruplici pena eū qui cōui
ctus fuerit modis omnibus feriendo.
C.ad.l.iuliā.repe.l.fi. B .

Utrꝫ liceat dñis recipe mutuum a
talibus officiatis.ita ꝙ ſatiſfaciant ſi
bi de officio.Rᵒ ſm Tho.i predcā epi
ſtola.Ad hoc videt̄ dicēdū.ꝙ ſi pacto
mutuum det̄ ut officiū recipiāt abſq̄ꝫ
dubio pactum eſt vſurariū. quia pro
mutuo accipiūt officii ptātem. Unde
in hoc datis eis occaſionē peccandi.Et
ipſi etiam tenent̄ reſignare officio ta
liter acquiſito. Si tñ officium gratis
dederitis.⁊ poſtmodū mutuū recepi
tis ab eis qꝺ de officio recipere poſſēt
hoc abſq̄ꝫ oīi peccato poſſet fieri. A
Idem in ſū.eo.ti.q.41. B .

Utrum perſone eccleſiaſtice debe
ant perſoluere exactōnes uel tallias
Rᵒ nullo mō nec licet laicis exigē ab
eis etiā rōne poſſeſſionū ſuarū.domo
ruꝫ.aut p̄dioꝝ.ex̄ de imu.ec.qꝛ nōnulli
li.6ᵒ. .niſi p̄dia fuiſſent ꝑ p̄us pre
dictis exactōibus ſubiecta.tūc.n.tran
ſeunt cū onere ſuo.ut.ſ. emunitas ec
cleſie.§.9ᵒ.Sed poſito ꝙ qs verus dñſ
eſt.⁊ ꝙ nihil penitus ꝑcipit ꝙ vix cre
dibile eſt. quin ad minus a ſubditis
recipiat iuſticias.⁊ ſequant̄ euꝫ in ex
ercitu in bello iuſto. Si tamē ita ꝟuꝫ
ſit ꝙ nihil ꝑcipit.credo ſaluo meliori
iudicio dicit Ray.ꝙ ꝺbent aliquid in
ter ſe ſtatuere quod det̄ ſibi in ſignuꝫ
ſubiectōnis.ne al' inutilit̄ videatur eē
penes eum dominiū rei ſue.ar.optīm
ad hoc.is.q.2.eleutherins. ⁊.i.q.3. ſi qs
io

obiecerit. Si aūt dubitet᷑ qd aut quā tū illud debeat eē credo ꝙ debent obseruare qđ i vicinis villis vel castris vel prouinciis obseruat᷑, ita tn̄ ꝙ illa villa non grauet᷑. Uel si diuerse sint cō suetudines ea que minus soluit eligatur. extra de consue. cum olim. in fi. extra de censi. ex parte. in fi. et. c. super eo Et hoc totum intelligo. nisi ipse vl' aliquis de antecessoribus suis vēdiderit vel donauerit eis illud quod in subiectōnis signum ꝯsueuit percipere. tunc .n. non potest aliquid petere. Con. Ul. ꝛ Hosti. Et addit Hos. ꝙ hec ꝟa sūt nisi ꝯ dniū prescripsissent libertatē. vt i sum. eo. ti. q. 37. B. Ad mām talliaꝝ potest competere sup̄ pedagium.

Emperantia. Uide supra sobrietas. ꝛ ēt supra ebrietas

Estamentum p°

cōit. Quis potest facere testm̄? R° ƀm Hos. Quilibet pōt facere q nō ꝓhibet᷑. Prohibet᷑ autē p̄mo filiusfamilias. nisi de peculio castrensi vl' quasi extra de sepul. licet. li. 6°. Nec pōt relinquere aliquid pro aīa sua sine pr̄is assensu. Sꝫ bn̄ pōt eligere sepulturam si supra pubertatē sit. vt hēt᷑ supra sepulturā 2°. §. 3°. A. Hoc etiā dicit᷑ in. dicto. c. licꝫ. B. Item ꝓhibet᷑ impubes. Iteꝫ seruus. Itē furiosus non habens lucidū interuallū. Itē ꝓdigus cui ē administratio bonoꝝ interdicta. Itē mutus qui nihil loquitur. Surdus qui omnino nihil audit. vt i Insti. quibus non est per. fa. testa. per totum. A. Et ibi pꝫ ꝙ testm̄ non viciat᷑ si interdictū administratōis bonoꝝ vl' supradcē infirmitates post ei⁹ ꝯfectioneꝫ aduenerint. ꝛ ꝙ si surdi et muti fuerint lr̄ati. pn̄t testari. vt ibidē in. §. sepe. B. Lecus aūt pōt cum solēnitate q̄ habet᷑. C. q po. fa. testa. l. hac ꝯsultissima. A. Et ibi requirant q habent sūꝑ hoc ꝯsulere. B. Item ꝛ illi qui propriis renunciauerūt ꝛ nihil habēt. vt ingressi monasteria. in Auten. de mona. §. illud. C. de sacrosan. ecc. Autē. ingressi. 19. q. 3. qꝛ igredientib⁹. Sꝫ siquis filios habens monasteriuꝫ ingrediat᷑ nullo ꝯdito testamēto ꝑmittit᷑ ei diuidere cū filiis ꝛ int᷑ eos ꝑticipare. vt in Auten. de san. epi. §. si qua mulier. 18. q. 3. siqua. mul'r. A. Ibi dr̄ ꝙ si habēs liberos igrediatur religionē anteq̄ꝫ de reb⁹ suis inter eos disponat liceat ei postea inter eos diuidere legitiā nulla diminuta. ꝛ qđ eis non ꝯcederit monasterio ꝯpetet. Sꝫ si, oēꝫ subāꝫ inter filios diuidere voluerit ꝓpria sua ꝑsona filiis cōnumerata vnā sibi ꝑtem oībus modis retineat. q̄ debeat iuri monasterii cōpetē. Si ꝟo in monasterio moriat᷑ anteq̄ꝫ int᷑ filios legitios diuidat legitiaꝫ ꝑtē sibi. ꝑcipiant. Reliqua ꝟo substātie ꝑs monasterio ꝯpetat. B. Potest ēt facere testm̄ qn̄cunq̄ꝫ an̄ ꝓfessionem. cū ad secl'ꝫ reuerti possit. extra de regu. statuim⁹. A. Idē in sum. li° 2° ti. 5. q. 101. ƀm Hosti.

Utrꝝ aūt cleric⁹ possit facere testm̄. hēs s. clericus. 4°. §. 2°. Heremite quoq̄ꝫ si non renunciauerūt propriis nec se alicui ecclesie tradiderūt vitā mutando. testari pn̄t. al' nō. 19. q. 3. §. econtra paulus. A. Idē in sum. eo. ti. q. 102. ƀm Hosti. B. Itē testamēta publicoꝝ vsurarioꝝ sunt irrita ipō iure. extra de vsur. q̄ꝫq̄ꝫ. li° 6°. A. vbi pꝫ ꝙ hoc ē veꝝ nisi p̄us fecerint cautionē seu satisfactōeꝫ ƀm formam ibi traditam.

Utrꝝ religiosus in ep̄m ꝓmot⁹ possit testm̄ facere. R° ƀm Tho. scđa scđe q. 185. Nullo mō pōt. qꝛ sola dispensatio reꝝ eccl'iasticarum ei ꝯmittit᷑. que morte finit᷑ ex qua testamētuꝫ incipit valere. Si tn̄ ex cōcessione pape testm̄ faciat non intelligitur de propo testamentum facere. sed apostolica auctoritate intelligit᷑ ampliata potestas sue dispensationis. vt possit valere p⁹ mortem. A. Idem in sum. eo. ti. q. 103. B.

Quid siquis aliquem testari ꝓhibuerit. R° Ab eius erit hereditate repellendus. vt. C. siquis ali. testa. prohi. l. 2.

Quot testes oportz ꝙ sint in testamento. ℞. Regularit̃ s̃m leges septez testes requiruntur.in Insti.eo.§.fi.z.C eo.l.hac consultissima. Hoc tamen fallit.quia quandoqꝫ valet sine teste. vt si miles ĩ bello scribat z moriat̃. C.de mili. testa.l.milites. A. Ibi patz ꝙ hoc locum habet in testõ ꝯfecto tẽpore quo ĩ militia moritur vulnerat⁹ siue scripserit in clypeo. siue in terra.siue vbicunqꝫ. B. Qñqꝫ sufficiat vn⁹ vt si fiat coraz imperatore.C.eo.l.oiuz. A. Et ibi pz ꝙ iste testis est ip̃e ĩperator cũ fuerit supplicatũ ꝓ instituendo heredem aliquã certam personã. B. Qñqꝫ duo ut inter filios.C.eo.l.hac cõsultissima.§.ex imperfecto.Vel si ĩ territorio. A .i.non in militia tẽpore q̊ morit̃. B. testet̃ miles.ff.de mili. testa.l.lutius.Similit̃ etiam ĩ his q̃ sunt ad pias causas.extra eo.cum esses.z.c. relatũ.Qñqꝫ tres vel q̃tuor vt ex speciali priuilegio.C.eo.l.si non sp̃ali.z.l.si vn⁹. A. Et his legib⁹ patet ꝙ istud p̃uilegiũ nõ magis artat̃ ad hunc numerũ triũ vel quatuor.q̃ꝫ ad alium. B Qñqꝫ quinqꝫ vz in testamento rustici C.eo.l.fi. A .Ibi patet ꝙ hoc obtinz qñ testamẽtum fit in loco vbi septem testes haberi non possunt. B. Qñqꝫ etiam octo requiruntur.ut qñ testator vult testari in scriptis.z nescit lr̃as. vt in.d.l.hac consultissima.Aduertenduz ꝙ p̃dicta solẽnitas testium abrogata vr̃ ꝑ ius canonicũ ac etiã diuinum ꝑ qδ duo vl̃ tres fidedigni testes sufficere videnť s̃m Jo.Hosti.z glo. Ray.vt in sum.eo.ti.q.io4.Et de hoc latius dcm̃ ẽ.s̃.ecclesia p̊.§.5º in additõe. B.

Quid si testator non vult ꝙ testes sciant tenorẽ testamenti sui? ℞. Põt facere testamentũ quod dr̃ in scrptis.i. ꝙ ip̃e p̃mo testamentuz conscribat.ul̃ etiam sibi faciat.z postea chartaz clausam repñtet testibus dicens.Hoc est testamentum meũ.rogo ꝙ sigilletis z subscribat̃ vos.C.eo.l.hac ꝯsultissima Sed tamẽ per hunc modum facere testamentum non est tutum.quia multas obseruantias requirit que frequẽter cum non seruentur oportz ꝙ nõ ualeat testamentuz.melius est ꝙ fiat sine scriptis.s.quando scribitur per notariũ tantum. B.

Quibus verbis debeat fieri testm̃? ℞. Non refert si dicat.Petrum heredem instituo vel voluntatem meam ei⁹ dispõni ꝯmitto.qa nõ vr̃ ꝯcedẽ ite statu.extra eo.cũ tibi. Nec curanduz est de verbis testatoris.dummõ sint talia per que de volũtate cõstet.C.eo. l.fi. A .Idem in sum.eo.ti.q.io6.s̃m Hosti.qui etiam dicit ꝙ ob hanc cãm error nõis non nocet.ut ibi. B.

Utrum in 2º testamento oporteat fieri mentionẽ de p̊. ℞º ut nõ.is.disti. qm̃. A .in glo. B .dicenduz ꝙ nõ oportz nisi in duobus casibus.Unus si factũ sit testamentuz int̃ liberos.C.eo .l.hac consultissima.§.ex imperfecto. z Auten.ibi posita.hec inter liberos.Alius si testator ip̃e legem sibi imposuit. puta si in priori testamento dixit.si fecero aliud testamentuz non valeat.vl̃ non ualeat nisi dixero pater noster zc̃. tunc.n.faciendo secundũ.opz ꝙ faciat mentionez de p̊.ut.ff.dele.3º.l.siquis.in p̃nº A .Idem in sum.eo.ti.q.io8. B Qδ siqs uelit cassare testamentũ primũ z non facere sc̃δm.non põt nisi iaz post conditũ p̃mum sit lapsum decenniũ.z coraz trib⁹ testibus dixerit nolle ualere p̃mum. A .Idẽ ẽt si hoc dixerit inter acta.ut in.l.que sequit̃. B .C eo.l.sancim⁹. A De hac solẽnitate dδ sicut dictũ ẽ.s̃.ĩ.§.Quot testes. B.

Qualiter confirmetur testamentũ ℞º Per mortem testatoris.ut habet̃ Hebr.9º Sed ante mortem quãdoqꝫ mutari potest etiam si pacto conuenerit ne mutet̃.C.de pac.l.pactum.quod dotali. A .Idem in sum.eo.tiº.q. io9. B.

Testamentum 2°

q̃tũ ad institutõem heredis
ꝛ substitutõem. In testamento teneť
qlibꝫ instituerẽ sibi heredẽ aliquẽ vľ
aliqđ collegiũ. ꝛ hiˀ. Sine institutõne
hẽdis non esset fcm̃ testm̃. vt. C. eo. l. iu
bemˀ. §. ꝙ si nõ fuerit. Et si quidem te
stator hẽat descendentes vel ascendẽ
tes. illlos teneť heredes instituere sal
tem in eoꝝ legitima. C. de inoffi. testa.
Autẽ. nouissima. de q̃ hẽs. s̃. legitima.
A. Ibi solũ dr̃ de legitia descendẽti
um. Legitima ꝯo ascendentiũ cuꝫ nõ
sit inouata vr̃ q̃rta ps. ut in insti. de in
offi. testa. §. fi. Nã ꝛ ipsi possũt agere ꝯ̃
testm̃ slioꝝ. ut pꝫ eo. ti. in p̃n°. ꝛ hoc nisi
testator aliquid dcis descendentibus
seu ascendentibˀ in testõ reliq̃rit. tũc
eim nõ rumpiť testamẽtũ sed supple
tur qđ minus fuerit legitia. C. de ioffi.
testa. l. omnimõ. cũ sequentibˀ. ꝛ sic ñ
teneť testator eos p̃cise instituere. B

Qđ si nec descendentes nec ascenden
tes hẽat tũc ꝯm leges põt instituẽ ali
os quoscũqꝫ. A. Si tñ institueret ifa
mes aut turpes psonas. tunc frẽs vel
sorores pñt rũpe testm̃. ꝛ sibi totã acci
pere hẽditatẽ. C. de inoffi. testa. l. frẽs.
ꝛ in insti. de inoffi. testa. §. soror. B.
Tñ ut ait Tho. in q̃dam qõne ꝯ̃ q̊libꝫ
si ꝑpinqui indigerẽt illa hẽditate in
digentia manifesta. tunc teneť eis hẽ
ditatem dimittere nisi essent mali. et
hiˀ bonis indigni. Et dico teneť ex ꝯ̃bi
to honoris pentalis. qꝛ cũ p̃cipitur ho
norare prẽm ꝛ mrẽꝫ. p̃cipiť ẽt honora
re pentelã in his que ad pentelaꝫ per
tinẽt. Si autẽ non indigerent manife
ste põt libere in alios refũdere dicẽte
saluatore. Da pauperibus ꝛ sequẽ me
A. Idem in sũ. li. 2°. ti. 5. q. 98. vbi ꝛ ad
ditur. Secus tñ ẽ in q̱busdã terris de
iure cõsuetudinali. In quibusdã eniꝫ
terrꝭ testator potest ex iure patrie cui
cũqꝫ vult rem suã dare vel vendere.
Alicubi succedit vnus. s. p̃mogenitˀ.
Alicubi vltimo genitˀ. Alicubi omẽs
p diuisioneꝫ. Igiť si cõsuetudo q̃ iuri
equalet dat alicui licentiã liberã aut
alteri ꝯferẽdi vel totã vel ptẽ hẽdita
tis nõ p̃iudicat alicui faciẽdo qđ põt
de iure. Nõ tñ ꝯsuetudines irrõnabi
les ẽt circa h° reprobari. Unñ Inno. 4ˀ
scribens ad q̊sdã epõs theutonie r̃pro
bat ꝯsuetudinẽ uel statutũ sup h°. ꝙ
nullus possit ĩ vltia voluntate legare
ecclesiis vel aliis piis locis aut q̱bus
cũqꝫ psonis plus q̃ꝫ qnqꝫ solidos vsu
alis monete. ꝛ p̃cipit hiˀ statuta ꝯ̃nũ
ciari penitˀ non tenere. B.

Nũq̱d testator põt substituere ali
um hẽdẽ q̱ debeat succedẽ p̃ hẽdi? R°
Si testator hẽat filios impuberes põt
eis substituẽ q̊scũqꝫ velit. q̱ succedẽt
eis si non venerint ad pubertateꝫ. vt
C. de impu. ꝛ aliis substi. l. si testõ. A.
Et ibi pꝫ ꝙ taliť substitutˀ dr̃ directus
heres. ꝛ sic totã capit hereditatẽ sine
aliq̃ diminutõe. B. Si ꝯo venerint
ad pubertatẽ. põt eis substituẽ si mori
anť sine liberis. A. Idẽ etiam si mo
rianť cum liberꝭ. C. de ipu. ꝛ aliis sbsti.
l. hẽs. ꝛ. l. se. Debẽt tñ salua eẽ eiˀ legi
tima. vt seq̃ť. B. Et intelligiť substi
tutio deducta legitima slioꝝ et dedu
cta q̃rta totius q̃ dr̃ trebellianica. quã
deducit qlibet institutus hẽs cui aliˀ
substituiť. A. s. vulgariť ꝛ pˀpuber
tatẽ instituti. vel ẽt cũ accipit hẽdita
tẽ p fide cõmissũ ab instituto hẽde. q̱
a testatore g̃uatus est hẽditatẽ altẽi
restituere. ut in. c. Raynutiˀ. de q̊. ĩ. B
ut ex̃ ꝯ̃ testa. Raynutius. Et ꝯ̃ hac mã
ista sufficiant. ꝛ que dicta sunt supra
hereditas.

Testamentum 3°

q̃tũ ad executõem. Utrꝫ testa
tor possit hẽdibus suis p testm̃ penaꝫ
ĩponere si nõ paruerit voluntati sue.
R°. Sic. vt in insti. de le. §. pene. dum tñ
qđ testator p̃cipit nõ sit turpe vel in
honestũ. ff. de cõ. insti. quidaꝫ. A. Et
idẽ hẽtur in dcõ. §. pene. ad fi. B.

Per quẽ cogeť hẽs testm̃ siue volũ

tatem defuncti adiplere? ℞. Heredes
infra annū cogendi sunt p episcopuȝ
adiplere ꝛ si neglexerit tūc ipemȝ ep̄s
exequaꝰ. ex̄ eo. nos qdem. ꝛ. c. si hēdes.
A . vbi dr̄. Si heredes iussa testatoris
nō adipleuerit. ab ep̄o loci illiꝰ oīs res
q̄ eis relicta ē canonice interdicaꝰ cuȝ
fructibꝰ ꝛ ceteris emolumentis. ut vo
ta defuncti ipleanꝰ. Et de ꝑmino anni
ꝛ ꝙ ep̄s p se exequaꝰ. hēꝰ in dcō. c. nos.
ꝛ icipit iste annꝰ a tp̄e āmōitōis. ꝭȝ Ho
sti. ꝛ in sum. li. 2. ti. 5. q. cxi. B . Nec
obstat si forte testator interdixerit ne
ep̄us se intromitteret. ex̄ ēo. tua. A .
Ideȝ in d. q. cxi. ꝭm Hosti. ꝛ eo. ti. q. 97.
ꝭm Ray. ꝛ glo. B .
Utꝝ defunctꝰ sentiat detrimētū: qꝛ
tardantur elꝭye quas legauit. ℞. ꝭm
Tho. in quolibet. Dicendum ꝙ q̄ɜtum
ad meritum elemosyne nullū detrimē
tū patiꝰ ex predicta tarditate marie si
q̄ɜtum in ip̄o fuit cām adhibuit ut hꝰ
elꝭye cito darenꝰ. quia meritum princi
paliter ex voluntate ꝛ intentōne depē
det. Sȝ quantū ad effectum elemosy
ne patitur detrimentuȝ. non quidē ut
ꝓ huiusmodi tarditate puniaꝰ: sed q̄a
remedium ei non adhibeꝰ dum suffra
gia differunꝰ quibus plurimū iuuare
tur. A Idē in sū. eo. ti. q. iiȝ. B . Si
miliꝰ non patiꝰ detrimentū si differaꝰ
restitutio quā ip̄e mandauit fieri. ꝛ lȝ
tarde ꝛ in morte. tamen fecit quod po
tuit. A. Licet hoc casu nō graueꝰ quo
ad dānationeȝ. puto tamen ꝙ facta re
stitutione citiꝰ a pena absoluaꝰ. sicut i
cronicis minoꝝ legiꝰ de quodam q im
pediebaꝰ ab igressu paradisi quousq̄ɜ
fcā fuit restitutio ad quā tenebaꝰ. B
Utꝝ executor debeat retardare di
stributōeȝ elemosynarū ad hoc ꝙ res
defuncti melius uendanꝰ. ℞. ꝭȝ Tho.
in quolibet. Dicendū ꝙ in mora modi
ci temporis non videꝰ eē magnū peri
culū. Un̄ si executor p modicuȝ tempꝰ
elemosynas dare differat vt rebus de
functi melius vēdiṫ ampliores elꝭyas
dare possit. laudabiliꝰ hoc facit. Si ꝟo
ecōtrario p multū tēpꝰ differat elꝭyas
distribuere ut i modico āpliores elꝭyas
faciat. nō vꝰ eē sine culpa. q̄a forte ꝯfū
ctus interi a purgatorio liberaꝰ. i q̄ dū
ip̄e eēt remediū suffragiorū marie ei
necessariuȝ fuerit. Hoc aūt reliquitur
prudētis executoris examini. vt s. ꝯsi
deratꝭ dilatiōe tp̄is: ꝛ ꝯditiōe p̄sone q̄
citius vel tardiꝰ liberanda ē. ꝛ etiā q̄ɜti
tate augmēti elꝭyaꝝ. faciat qꝺ viderit
expedire defūcto. A. Iꝺ i sū. eo. ti. q. iiȝ
B. De legatis alia q̄dam hēs s̄. legare
Quid si de plꝭbꝰ executoribꝰ testi
vnꝰ moriaꝰ vel ē i remotis. vlꝰ nō vult
exeq̄? ℞. Alius pōt executionē iplere
nisi testōr aliꝺ exp̄sserit. ex̄ eo. religio
sus li. 6. Utrum religiosus possit esse
executor testam̄ti. hēs s̄. religio p̊. §. plꝭt
A. Predictis adde qꝺ dr̄ i Insti. ꝺ acti
. §. item mixta. vȝ ꝙ q relicta eccl̄iis uꝰ
aliis venerabilibꝰ locis dare distulerit
v q̄ɜ dū i iudicio voceꝰ ip̄m relictū da
re copelliꝰ. ꝛ aliud tantūdē ꝓ pena.

Testis primo

Quis possit
eē testis. siue q̄ cōditiōes req
rāꝰ i teste. ℞. Principaliꝰ qdē reqrūꝰ
que i his ꝟsibꝰ cōtinēꝰ. Cōditio. sexus
etas. discretio. fama. Et fortuna. fides i
testibꝰ ista reqres. A . Hoc fuit dictū
Goff. qui etiā dicit ꝙ regulariꝰ omnes
p̄nt eē testes qui nō ꝓhibēꝰ. vt i sū. li.
p̊. ti. 5. q. 177. B. p̊ gº reqriꝰ ꝯditio. s. vt
non sit seruus quia seruus non recipiꝰ
ad testimoniū. C. eo. l. qm̄ libi. Nam ser
uus sepe metu dn̄antis testimonium
supprimit ꝟitatis. ex̄ ꝺ ꝟbo. sigꝭ forus
§. testes. 4. q. 3. §. itē in crimiali. 3. q. 5. ac
cusatores. Fallit tn̄ hoc cum de facto
serui q̄riꝰ. nō tn̄ ꝓ dn̄o vel ꝯ dn̄m. vt in
§. itē i crimiali. ꝟ. itē serui. A . vt si p
seruuȝ aliq̄d dicaꝰ depositū vel cōmo
datum ꝭm glo. Ibiq̄ɜ etiaȝ addit. Et sic
viles p̄sone recipiunꝰ vbi de facto ea
rū agiꝰ. Et ideȝ videꝰ in. l. seruos. C. eo.
Item ꝛ si deficiant alie ꝓbationes ad
mittiꝰ etiam seruꝰ: sȝ cū torment s. ꝭȝ
Gof. ut in dcā. q. 177. B 2. requiritur

serus.qꝛ femina non admittit ad testi
moniū in cā criminali.33.q.5.mulierez.
nisi cū de crimine ciuilit agit. tunc eni
admittit etiam ꝯ clericos.extra eo.q̄m
⁊.c.tam lr̄is. A .Itē admittit mulier
in cā criminali cū agit p inquisitiōem.
vt nōt.glo.in dcō.c.q̄m. B .In ciuili
bus aūt admittit.15.q.3.§.ex eo.Nō ad
mittit etiā in testis.vt i Insti.de testa.
§.testes. A.Idē qd̄ h nō.in dcā.q.177
B .Et nō q mulieres cā ferendi testi
moniū nō debēt iuite ad iudiciū trahi
ſꝫ cū necessarium fuēit testimoniū ea
rū iudex in expensis pducētis mittat
tabellionē aut aliā personā idoneā.vl
si hoc iure phibente i cāu non possit p
sonalit ipe vadat.vel si non deceat ire
aliū mittat.Hoc explicite habet ex̄ de
iudi.mlieres.li.6. 3° requirit etas. Nā
i ciuilib' non admittit minor.14.ānis.
4.q.3.c.p̄.In criminalib' vo non mior
20.vt ibidē dicit.§.in criminali.vo.item
in testimoniū.4° requirit discretio.qꝛ
non recipit ad testimoniū furiosus siū
mētecaptus. A .nisi tpe lucidi inter
ualli.vt in.§.nec furiosus.de quo.ī. B.
sicut nec ad iudicandū.3.q.7.§.tria. ga
nō est ꝯpos sue mētꝭ.ff.qui testa.fa.po.
.l.q testamēto.§.nec furiosus.5° requi
ritur fama. Nā infames a testimonio
repellunt.extra de testi.cogen.p̄terea.
Nec pdest pnia.qꝛ licꝫ aīas per pniaꝫ
saluare possim':infamiā tn̄ non possu
mus abolere.2.q.3.c.hinc colligit. Naꝫ
⁊ actus legitimi sunt ifamibus iterdci
ex̄ eo.lꝫ ex quadā.⁊ in glo.ibideꝫ. Et h°
intellige nisi prius fuerint in integrū re
stituti.4.q.3.§.itē in criminali.vo item
.l.iul.2.q.3.p̄uaricatoreꝫ.in fi. Itē adeo
dꝫ eē testis sine oī infamia q si graua
ta fuerit ei' opinio ad testimoniuꝫ ad
mitti non dꝫ extra de excep.deniqꝫ.2.q
7.testes.⁊ precipue i crimiali cā.ex̄ eo.
testimoniū. Item debꝫ eē sine crimie
Nā criminosus repellit ab oī testimo
nio q̄diu in crimine perseuerat.Si vo
sit emēdatus nō repellit in causa ciuili
A .nisi eū fuerit comitata infamia. vl

fuerit periur'.vt in dcō.c.testimoniuꝫ.
B .Sꝫ in criminali talis repellit si ꝯ
crimine fuerat prius ꝯuictus vel ꝯfes
sus.vl nūc p exceptionē ꝯuincat ul' g
uata ē eius opinio.p eo q aliqn̄ sic fu
it repulsus. Aliter vo q emendatus ē
recipit etiā in criminali. A .s.cuꝫ de
crimine agit ciuilit.vt in dcō.c.testimo
niū.Alit in criminali ēt post pniam re
pellit si ꝯuincat.vt dictū est in dcō.c.te
stimoniū. B .Hec oīa in predicto.c.
testimoniū cū his q̄ ibi notant.6° reqri
tur fortuna.s.an sit locuples vel egen'
vel lucri cā quid faciat. Hoc iudici ꝯsi
derandū ē.4.q.3.testes.vo.itē testiū.7°
requirit fides.qꝛ infidelis cōtra fidelē
non admittit.2.q.7.si heretic'.23.q.4.
ipsa pietas. A .Pro fideli aūt bn̄ ad
mittit testimoniū ifidelis ꝯ fideleꝫ. Et
similit p infideli ꝯ infidelem.dicto.c.si
hereticus. B .Hec ergo sunt princi
palia in testibus ꝯsideranda. Sunt et
alia quedam consideranda que hic sta
tim sequuntur.p̄mo videlicꝫ vtruꝫ sit
inimic' ei' ꝯ quē dat testimoniū ul' ami
cus eius p quo testificat.4.q.3.testes
vo.ideoqꝫ in persona.Itē obscuri ⁊ igno
ti non admittūtur.vel solum admittū
tur cum tormentis aut verberibus.vt
i Auten.eo.§.sancimus. A .Et ibi pꝫ.
q hec obtinent qn̄ ex aliqua ꝯiectura
dubitat de corruptione. B .Itē nec
executores negocioꝝ aut pcuratores
q in ipsa cā fuerūt actores vel ꝯsales
ex̄ eo.insup. Immo ēt q fuit pcurator
l' aduocat' i p̄ori iudicio n̄ rcipit i testē
i cā appellatōis.ex̄ eo.Romana.li.6°.
Utrū qs possit admitti ad testimōi
um in sua cā. R° Non. neqꝫ p̄ncipalit
neqꝫ secūdario.C.eo.l.omnib'.Un̄ ven
ditor in cā rei vendite non admittit p
emptore.qꝛ cā ppria venditoris eē vi
det.neqꝫ vēditor in cā pignoris p cre
ditore.ff.de app.l.ab executore.§.alio
ꝯdēnato.Fallit hoc i legatariis ⁊ fidei
cōmissariis q ferunt testimoniū in cā
testi cum agit de hereditate.non de le
gatꝭ ⁊ fideicōmissis suis.bn̄ tn̄ pn̄t scri

bi z eē testes in eo testō in quo aliquid
eis legatum est. C. de testa. l. dictantib⁹
Item fallit in collegiis z corporibus i
quibus singulares eorum psone p cā
vniuersitatis ferre possunt testimoniū
14. q. 2. si p prudentiam. ex̄ eo. insuper.
2. c. cum nuncius. Et hoc ideo quia cāe
vniuersitatis non sunt singulorum. et
si comodum ɔtingat singulos. vt. 12. q. 2.
q manumittitur. Et itellige nisi fuerit
actores vel rūsales in ipsa causa. ut in
precedenti. §. dictum est. A . z proba
tur in dicto. c. insuper. Et idem quod in
hoc. §. notatur in dcā. q. 177. B .

Utrum in causa cōi duorum alē ad
mitti debeat ad testimōiū. R°. Nō. qz
cā cōis duorum vtriusqz ē. ar. ff. de ritu
nup. l. illud. Et idem in socio criminis z
pticipe. 4. q. 3. item in criminali. ꝟ. itez
liberi. ex̄ eo. c. veniens. Nec ob. extra
eo. qm̄. Nam illud est spāle in cā denū
ciationis. vel ibi admittunt socii crimi
nis ad presump. ex̄ de adul. significasti
Credit etiam sociis criminis in exēpti
vt in crimine lese maiestatis. z hi⁹. 79.
dis. siquis papa viuente. 6 q. i. siquis cū
militib⁹. 25. q. 3. nemini. ex̄ de ɔfess. c. p̄.
Idem i dcā. q. 177. B .

Utz parentes vel liberi possint p
vel ɔ se testimoniū ferre. R° generali
ter p rectā lineā ascendentes vl' descē
dentes p vel ɔ se idonei testes nō sūt.
4. q. 3. §. item in criminali. ꝟ. itez testis.
z ꝟ. item pentes. ff. eo. l. testis. Idē est ɔ
mr̄e. sz tamē ambo parētes in casu ad
mittunt p filio. s. cū queritur de etate
vel natiuitate. extra qui fi. sint le. trans
misse. z. c. p tuas. A . Et in his. c. pz qp
hoc est vez nisi certis indiciis z testib⁹
ɔtrariū appareat. B . Item vbi agi
tur de ipedimento mr̄imonii rōne con
sanguinitatis vel affinitatis. ex̄ eo. q
tiens. Ceterum si agit an mr̄imonium
sit contractum, vel non. tunc mr̄ suspe
cta ē si vir sit superior. ex̄ eo. super eo.
Quē casum habes. s̄. mr̄imoniuz 7°. §.
fi. Sunt aūt quedam psone que aduer
sus ɔiunctos suos testimoniuz dicē nō

coguntur. vt aduersus socez generum
vitricū. preuignū. sobrinum. sobrinaz.
sobrine natum. eosqz q in priori gradu
sunt. Item aduersus patronū z patro
nā: z liberos eius. ut. 4. q. 3. §. itez in cri
minali. ꝟ. item. l. iulia. Et alie etiaz pso
ne que ibidē ɔputantur. que generalit
a ferendo testimonio sunt exēpte. A .
Et ibi possunt uidere q habēt hoc agi
tare. Et idem quod in hoc. §. nō. in dcā
q. 177. B .

Utrum testes pduci possint de do
mo actoris. R°. Nec de domo actoris
nec accusatoris nec in causa ciuili nec
criminali testes pduci debent. quia eo
rum testimoniū suspectum est. 3. q. 5. p
totum. 4. q. 3. §. item in criminali. ꝟ. itē
etiam iure ciuili. Omnes autez p̄dicti
qui repellendi sunt debent admitti si
is ɔtra quez producuntur eoz testimo
nio in alio iudicio sit vsus. nisi inimici
as postmodum exortas docuerit. uel
aliquod aliud legitimuz post emergēs
seu corruptōem. ut in p̄dcō. §. itez in cri
minali. ꝟ. itez sigs testib⁹. z. C. eo. l. sigs
testibus. A . Idē in dcā. q. 177. B .
Nō qp sacerdos nō dz eē testis in istr̄is
ɔfectis totalit int seculares. 14. q. 2. qꝫ
qꝫ. Hoc intellige de honestate z nō de
necessitate. A . Ibi dr̄. qꝫqꝫ sacerdotū
testimoniū credibile habeat tamē in
ipis seculi negociis p ɔficiendis istr̄is
ad testimoniū non rogētur. qz eos tali
bus rebus interesse non ɔuenit. Si āt
euētu aliquo cāe interfuerit. z aliquid
uiderint uel audierit ubi nulle idonee
seculariuz iueniantur psone. ne ꝟitas
occultetur z malus ut bonus extimet.
i puidentia proprii sit epi. ut aut corā
se z cōpetentibus iudicibus. aut aliter
ꝟitatem honorifice testificentur. B .

Testis z°. de numero te
stiū. Et quidē
duo testes regularit sunt ne
cessarii. z sufficiūt. ff. eo. l. ubi numer⁹.
4. q. 3. §. itē in criminali. ꝟ. item ubi.
A . Idē i sum. li°. 2°. ti. 5. q. 178. fm Hosti
z Hoff. B .

Utꝝ in aliquib᷒ cāis sufficiat vnus te
stis. ℞. Licȝ cōiter nō sufficiat vt nūc
dictū ē. statur tñ testimonio vni᷒ in his
in quib᷒ alteri p̄iudiciū non infert. pu
ta si dubitat de aliquo an fuerit bapti
zat᷒. vel an eccl'ia ꝯsecrata. de ꝯse. di. 4.
ꝑuulos. ꝛ. c. cum itaq̃ꝫ. Itē stat testimo
nio vnius vbi de cōsensu ꝑtium ita cō
uenit. cū ꝛ testimonio aduersarii stari
possit. C. de fideicōmis. l. fi. Item qñ q̄
rit vtrum aliquis sit emendatus de cri
mine stat testimonio sacerdotis. ex̄ eo
testimoniū. A. Ibi nō bñ hoc ꝓbat
sȝ ex eo qꝛ cū in secreto cōfiteat alit ꝓ
bari non pōt. ſm Hosti. ꝛ in dcā. q. 178.
vbi etiam pȝ ſm eundē ꝙ idem est de
eo qd̓ sequit. B. Item in correctiōe
fraterna sup prima correctione carita
tiua ꝑ vnū solū ꝓbatur. qꝛ nec alit po
test. ex̄ eo. in oi. A. Idē qd̓. s̈. nō. i. d.
q. 178. ſm Hos. Ray. ꝛ Host. B. Idē
est qñ testim̄ valet vni᷒ testimōio quā
doq̃ꝫ nulli᷒. qñq̃ꝫ requirunt plres. vt. s̈.
testim̄ p̊. §. 4° Item licȝ vn᷒ testis non
faciat ꝓbationeȝ facit tñ p̄sumptōem
ex̄ de suc. ab intes. c. fi.

Utrum i aliquib᷒ requirant plures
testes q̃ꝫ duo. ℞. In multis plures re
quirūt. Nā in testis plures requirunt.
vt. s̈. testim̄ p̊. §. 4. Item i donatōib᷒ cā
mortis requirunt q̄nq̃ꝫ testes. C. de do
nat. cā mor. l. fi. ꝛ i codicill. C. de codicil
lis. l. fi. i fi. Silr requirūt quinq̃ꝫ testes.
A. rogati. vt in dcā. q. 178. B. qñ de
bitor vlt ꝓbare solutum debitū qd̓ in
script fuit factū. C. eo. l. testiū. A. Et
ibi pȝ ꝙ similit pōt hoc ꝓbari ꝑ aliaȝ
scripturā. ꝛ si illa scriptura amissa fue
rit. pōt ꝛ amissio ꝛ solutio ꝑ pauciores
testes ꝓbari. B. Item req̄runt qua
tuor testes cū dant ad reprobandū in
strā. ar. ex̄ de fide instru. cū Iohes. Itē
ꝯ̄ quasdā ꝑsonas. vt in. §. se. dr̄. A. Di
ctū. c. cum Iohes. non videt bene pro
bare hoc ad quod allegat. sȝ in ar. facit
dicta. l. testium. B.

Utꝝ ꝯ̄ aliquas ꝑsonas requirat ma
ior numer᷒ testiū. ℞. ſm Tho. scd̓a se
cūde. q. 70. Sic. 2. q. 4. presul. A. i. ep̄s
cardinalis ſȝ glo. in. c. p̄sul. 2. q. 4. ꝛ Hos.
vt i dcā. q. 178. B. nō dānetur nisi. 72.
testibus. Presbr autem cardinal nisi
44. testibus Diaconus cardinal vrb̄
Rome. nisi. 28. testibus. Subdiaconus
acolitus. exorcista. lector. hostiarius. ni
si septē testibus. Et habȝ locū speciali
ter in ep̄is. presbyteris. diacōibus. ꝛ cl'i
cis ecclesie romane. ꝓpter ei᷒ dignita
tē ꝛ hoc triplici rōne. primo quidē. qꝛ i
ea tales institui debēt quoꝝ sanctitati
plus credat q̃ꝫ multis testibus. 2° quia
hoies qui habēt de aliis iudicare sepe
ꝓpt iusticiā multos aduersarios hñt.
vñ ꝛ nō passim credēdū est testib᷒ con
tra eos. nisi magna multitudo conuē
iat. 3° qꝛ ex ꝯdēnatione alicui᷒ eoꝝ dero
garet in opinione hominū dignitati ꝛ
auctoritati illi᷒ eccl'ie. qd̓ est ꝑiculosi᷒
q̃ꝫ in ea tolerare aliquē peccatoreȝ nisi
valde publicū de quo graue scādalum
oriat. A. Predictis adde qd̓ dicit in
l. i. ff. eo. s. ꝙ iudices sufficientē numeꝝ
testiū moderent ꝛ eū solū numeꝝ testi
uȝ quē necessariū eē putauerint euoca
ri patiant. ne effrenata ptāte ad vexā
dos homines supflua multitudo testi
uȝ ꝓtrahat. Et regularit effrenata mlt
titudo vr̄ si excedit numeꝝ. 40. ex̄ eo.
cum cām. Qd̓ tñ videt relinq arbitrio
iudicis ſm exigentiā cāꝝ cū sit indeter
minatū. ex̄ de offi. del. de cāis. Et sentit
glo. in dicto. c. cum cāȝ. B.

Testis 3° q̃ꝫtū ad actū testificandi.

Utꝝ testis qui se subscribit ali
cui negocio p̄iudicet sibi. ℞. Si scient
hoc facit p̄iudicat sibi. ita ꝙ ꝯtra illud
nō pōt postea reclamare. qꝛ approbas
se p̄sumit. Sec᷒ si subscribit noie alieō
qꝛ ꝑ hoc nō intelligit ꝯsentire. vt nōt
ex̄ de his q̄ fiunt a p̄la. sine ꝯsen. ca. q̃ꝫ
to. A. Clarius hoc nōt glo. in. c. sigs
p̄sbyteroꝝ. ex̄ de re. ec. non alie. Etiam
nō. in sum. li° 2°. ti. 5. q. 177. vbi ꝛ addit.
Et ex hoc collige ꝙ nō fit p̄iudiciū ali
cui si aliquid fit eo presente ꝛ nō cōtra

dicente.nisi aliquod signũ debeat consensus assumi. B.

Quotiẽs pñt testes pduci? Respõdeo. Tres tm̃ pductiones fieri pñt in cãis ecclasticis vel ciuilibus. sz nõ qrta nisi iuret q nõ didicerit testificata. A. Nec per se nec per aliũ. et q non p dolũ vel p artem quartã pductionez petat. sz qz quos vult de nouo pducẽ pus habere nõ potuit. ex eo. vltra tertiã. B. Quinta nullo mõ cõcedit. ex eo. in cãis. Et hoc itelligas nisi aliqs testiũ in pmis pductõibus impedit⁹ fuisset. nã pbato ipedimento sine aliq sacmẽto dabit alia dilatõ etiã centesima sm Inno. Et sic itellige ex eo. vltra tertiã. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 179. sm Hosti. g clari⁹ sic loquit. Et hoc intelligas si in pma pductione secũda et tertia pduxit aliquẽ testem. Al' si impeditus fuissz in prima secũda et tertia pbato ipedimento sine aliq iuramẽto dabit secunda dilatio. sicut et centesima vel millesima sm dñm meum Inno. qrtũ. Et sic intellige ex eo. vltra. B.

Quot sunt que tollũt copiã pbãdi p testes? R° sm Hof. Quatuor. Videlz publicatio attestationũ. ex eo. de testibus. et c. itimauit. Itẽ renunciatio siue oclusio. ex eo. fraternitatis. Itẽ qrta pductio. ut in pcedenti. §. Item numer⁹ testiũ effrenatus. ex eo. significauerũt et c. cum cãm. A. Idez in dcã. q. 179. Et de hoc vltimo dictũ est ad finem pcedentis. c. in additione. B.

Utrz testis teneat iurare et qualiter. R° Nulli testi quãtecunqz religionis sit credit nisi iurauerit. ex eo. nup. Potest tñ remitti iuramentũ de osensu ptiũ. ex eo. tuis. nisi in cã mrimoniali. qz tũc nec ofessioni coniugũ stat. ex de eo q cog. osan. vxo. sue. sup eo. Et iurabũt tactis sacrosancti euangeliis nisi esset eps q iurabit solũ ppositis euangeliis. ex de iura. calũ. c. fi. A. Idẽ i sum. eo. ti. q. 181. sm Host. q ẽt idẽ dicit de sacerdote. s. q non tangat sancta euangelia iurando sicut nec eps. Alii aũt ut ibi pz dicunt hoc spãle in epo. Ueritas ẽ q de ipso tm̃ loquit dcm̃. c. finale. B.

Sed qd dz testis iurare? R° Debet iurare q dicet totã vitatẽ quã nouit de illa re. 3. q. 9. hortamur. et q nõ admisceat falsũ. nec aliquid de suo adiiciat. 3. q. 9. pura. Itẽ addit de quorundã osuetudine q nulli pandet testimoniũ et hoc hñ. 4. q. 3. §. itẽ in criminali. v. itẽ q. falso. ex eo. fraternitati. A. Idẽ in dicta q. 181. sm Hosti. B.

Quid iurant testes qñ pcedit p inqsitõem? R° Si fiat inqsitio cõ psonaz singularẽ de aliq crimine. iurat testis q sup illo dicz plenã vitatẽ ex de simo licet Hely. Si vo fiat inqsitio sup statu eccle. iurat dicẽ vitatẽ de oib⁹ que scit vel credit i ecclesia reformãda. exceptis dico occultis. ex de accu. oli. Uel iurat q rñdebit vitatẽ ad iterrogata ex de accu. cũ dilect⁹. Et itellige q occl'tũ hic dicit crimẽ qd non ẽ manifestũ vel de q aliqs non ẽ ifamat⁹. Naz si de occultis de qb⁹ non pcessit ifamia aliqd dixerint testes. nõ valebit dictũ eorũ. A. Etiã si duo vl' plres sciuerint crimẽ et iuramẽto affirmẽt. vt in. c. qd seqtur. B. ex de accu. inqsitõis. vt et Thodic i se. x°. §. qui incipit. Utrz hõ. A. Io i sũ. li°. 3°. ti. 31. q. 6. v. forma aũt et c. vbi ẽt addit sz Ul. Occulta aũt hic vocamus nõ solũ secreta ofessiõis. sz ẽt oẽ crimẽ de quo qs nõ ẽ ifamat⁹. Sciendũ tñ q si fiat inqsitio sup certis capitul. tũc in iuramẽto nõ apponet hec cl'a excepti occultis. Sz cũ infamia pcesserit spãl'r de hoc crimine determinato sz numez dicẽt testes qcqd de hoc sciũt vl' credũt etiã si sit occultũ. dũmõ nõ sciat solum p ofessionẽ. Uel si aliquis ifamat⁹ sit de fornicatõe cũ hac muliere et sup h° fiat inqsitio. dz testis dicẽ etiã secretas circunstantias quas nouit ẽt si iurauit secretũ tenere. Dixi autez inquit determinato sm numez. quia si solũ de spẽ criminis est infamatus tunc non debz testis reuelare occulta. Quando autẽ generalis fit inquisitõ, tunc si de occl'ti

de quibus non p̄cessit īfamia aliqd di
xerint testes. nō ualebit dictū eoꝝ. nec
ille ꝓpter hoc erit puniēdus. dicto. c. in
qsitionis. Et ē rō differentie. qꝛ cum su
ꝑ certis articul' inquirit' vel ꝯmittit' in
qsitio scit' p̄cessisse infamia. ꝫ non sic i
gnāli inquisitōe. B.

Utrꝫ liceat testi aliqd recipere. R°
Pro ferēdo testimonio nihil dꝫ recipe
14. q. 5. nō sane. nisi tm̄ expensas ab eo
q eū ꝓducit. 4. q. 3. venturis. Et si acce
pit turpit' accepit ꝛ restituet ei a q̊ ac
cepit. nisi ille dederit ad corrūpēduꝫ te
stē. tunc. n. dꝫ dari ei i cuius iiuriaꝫ acce
pit. A. vel pauperib' fꝫ Ray. Hosti.
aūt dicit ꝙ si pecuniā accepit vt verū
testimoniū diceret. dꝫ hoc paupib' ero
gare. vt in sum. cō. eo. ti. q. 188. Hoc pōt
itelligi qn̄ dās n̄ redimit vexatōeꝫ suā
qꝛ non requirebat' a teste. Et ō hac mā
lati' dcꝫ ē. s̄. r̄stitu° p̊. §. 13. ī additōe. B

Qualit' testis ōponere debeat? R°
Testis tanq̄ cōis persona dꝫ dicē purā
ꝟitatē quā scit sup fcō nulla adiecta
falsitate. 3. q. 9. hortamur. 4. q. 4. null'
14. q. 5. non sane. nam ꝛ sic iurauit. vt. s̄
in 6°. §. dictum est.

Quid cū testis nō ē de facto certus
R° fm Tho. scōa scōe. q. 70. ī testimo
nio ferēdo nō debet hō ꝓ certo asserē
id de quo certus nō est. ꝫ dubiū debet
sub dubio ꝓferre. ꝛ de quo certus ē ꝓ
certo asserere. Sꝫ qa ꝯtigit ex labilita
te humane memorie ꝙ qs reputat se
qn̄q3 certū de eo qd̄ falsū ē. iō cū aliqs
cū debita sollicitudine recogitans esti
met se certū eē d̄ eo qd̄ falsum ē n̄ pec
cat mortalit' asserēs. qa nō dicit falsuꝫ
testimōiuꝫ ꝑ se ex itentiōe ꝫ ꝑ accn̄s ō
id qd̄ itendit. A. Jō i sū. eo. ti. q. 183.
B. Propt' hec ꝛ h'mōi solēt testes iter
rogari vn̄ ꝛ quō sciāt. ꝛ si itrogati d̄ cā
scie nō dicāt. n̄. valebit testimoniuꝫ. 4.
q. 3. §. itē sola. ꝛ 24. q. 3. si habes. ꝛ in Au
ten. de testib'. §. ꝛ licꝫ dudū.

Utrꝫ hō teneat' ad testimoniū ferē
duꝫ. R° fm Tho. vbi s̄. Distiguendū ē
qꝛ si testimoniuꝫ alicui' subditi requi
ritur auctoritate superioris. cum i his
q̄ ad iusticiaꝫ ꝑtinent obedire teneat'.
non ē dubium qn teneat' testimoniuꝫ
ferre i his in qbus fm ordiuē iuri testi
moniuꝫ ab eo exigitur puta in manife
stis. ꝛ in his in quibus infamia precess
sit. Si autē exigat' in non manifestis ꝛ
de quib' infamia nō p̄cessit non tenet'
ad testificandū. A. Hoc veꝝ super
criminibus. Sꝫ sup cāis pecuniariis ui
det' teneri etiā in non manifestis. 14. q.
2. q̄q̄. B. Si ꝟo requirat' testimoni
uꝫ non auctoritate supioris cui obedi
re tenet'. tunc siquidē requirat' ad libe
randū hominem ab iniusta morte. seu
quacunq3 pena. vel falsa infamia. vel
aliquo damno. tenet' homo ad testifi
candum. ꝛ si eius testimonium non re
quirat' tenet' facere quod in se ē ut ve
ritatē denunciet alicui qui ad hoc pos
sit ꝓdesse. Unde in p̊s. Eripite pauperē
ꝛ egenum de manu peccatoris libera
te. Et ꝓu. 24.° Erue eos qui ducunt' ad
mortē. Et Ro. p̊. Digni sunt morte nō
solum qui faciunt. ꝫ etiam q consenti
unt facientibus. Unde dicit glo. Cōsen
tire est tacere cum possis arguere eos.
Sup his ꝟo que pertinēt ad cōdēnati
oneꝫ alicui' nō tenet' aliquis ferre testi
moniū. nisi cum a superiore ꝯpellitur
fm ordinē iuris. qꝛ circa hoc si veritas
occultat' nulli ex hoc spāle dānuꝫ nasci
tur. ꝛ si imineat periculum accusatori
non ē curandū. qꝛ ipse se in hoc piculū
iniecit. A. Jdem in sum. eo. ti. q. 184.
Et p̄dictis con. Ray. cuius ēt dictū fuit
quod seq̄t'. Et ibi pꝫ quod clari' addit
ꝙ cū ꝓpter defectū ꝓbationū quis ui
det ꝓximū rem suā amittē. ēt priuile
giate ꝑsone vl' sacerdotes cogendi sūt
ꝟitatem dicē. 14. q. 2. q̄q̄. si talis est cā
in qua liceat eis testimoniū ferre. Nā
nō licet i cā sanguis. Con. Ul. Et addit
glo. Ray. ꝙ in odiosis exceptōibus vel
criminibus nō ꝯsueuerunt testes ꝯpel
li passim. licꝫ qn̄q3 ꝯpellant'. vt in inq
sitionibus. B. Ad hec p̄dicta potest
facere. xi. q. 3. quisqs. Et in casu p̄dicto

de dāno etiam sacerdotes ⁊ alii clerici ⁊ religiosi tenenť.14.q.2.q̄q̄ꝫ. Sed nō tenenť si talis est cā in qua non liceat eis ferre testimoniuꝫ.vt in cā sanguinis. vt dcm̄ est.s̄.homicidiū.4°.§.p̊.

Utrum liceat homini testimonium ferre de his que ei i secreto ꝯmissa sūt. R° s̄m Tho.scda scđe.q.70. De his q̄ ꝯmissa sunt homini i secreto ꝑ ꝯfessionem nullo mō dꝫ testimoniū ferre. qa huiusmōi non scit vt hō.sꝫ tanq̄ʒ minister dei ⁊ maius ē vinculum sacri quolibꝫ hominis p̄cepto. Circa ꝟo ea que aliter homini sub secreto ꝯmittunť distinguendū est. Quādoq̄ꝫ.n.sunt talia que statim cū ad noticiaꝫ hominis venerint homo ea manifestare teneť.puta si pertinent ad corruptionē multitudinis spiritualem vel corporalē.vel in graue dānuꝫ alicui⁹ ꝑsone.vel si aliqd aliud ē huiusmōi qđ quis teneť ꝓpalare vel testificando vel denunciādo. Et ꝯ̈ hoc debitū obligari nō pōt per secreti ꝯmissū.q2 in hoc frāgerꝫ fidē quā alteri debꝫ. Qñq̄ꝫ ꝟo sunt talia que quis ꝓdere nō teneť.vñ pōt obligari ex h° ꝙ sibi sub secreto ꝯmittūť.⁊ tūc nullo mō teneť ea ꝓdere ēt ex p̄cepto supioris.q2 secretū seruare est de iure naturali.nihil aūt pōt p̄cipi hōi ꝯ̈ id qđ de se ē nāle. A .i.quod ē de iure nāli.vt i sū.co.ti.q.185.vbi hec notanť. B.

Utrum discordia testium infirmet testimoniuꝫ. R° s̄m Tho.vbi.s̄.Discordia testiū in aliquibus principalib⁹ circūstantiis que variant substantiā fci. puta i tēpore vel loco vel in ꝑsonis de quibus p̄ncipaliť agiť.aufert efficaciā testimonii.q2 si discordant in talib⁹ videnť singulares eē in suis testimoniis ⁊ de diuersis fcis loq. puta si vnus dic̄ hoc factū eē tali tempe vel loco. alius alio tꝑe vel loco.nō videnť de eodē facto loq. Non tamē preiudicať testimonio si vn⁹ dicat se nō recordari: ⁊ alius asserat determinatū tēps vel locuꝫ. Et si in talibus oīo non discordauerint testes actoris ⁊ rei. si sint equales nūero ⁊ pares dignitate.stať ꝓ reo.q2 iudex facilior dꝫ eē ad absoluendū q̄ʒ ad ꝯdēnādū.nisi forte in cāis fauorabilib⁹ sicut in cā libertatꝭ ⁊ hi⁹. A .vt ē ēt cā mr̄imōii dotꝭ ⁊ testi.ex̄ de sen.⁊ re iudi. c.fi.Si ꝟo testes sint ineq̄les.tūc iudex regret ꝟitatē s̄m ꝯditōes q̄ stati subsequūť. Pro q̊ facit.4.q.3.§.itē in criminali.ꝟ.itē testiū. B .Si ꝟo testes ei⁹ dē ꝑtis dissenserint.dēt iudex ex motu sui ai ꝑcipe cui ꝑti sit standū.vľ ex numero testiū.vel ex dignitate eoꝝ.vľ ex ꝯditōe negocii ⁊ dictoꝝ. Multo āt magis vni⁹ testimoniū repelliť si sibiipsi dissideat interrogatus de uisu ⁊ scīa.ñ āt si desideat iterrogat⁹ de opīone ⁊ fama.q2 pōt s̄m diuersa visa ⁊ audita diuersimode mot⁹ eē ad respondēdū.Si ꝟo sit discordia testimonii in aliq̄bus circūstantiis nō pertinentib⁹ ad subaꝫ fci puta si tēpus fuerit nebulosū vľ serenū.vľ si dom⁹ fuerit picta aut nō. vľ aliqd huiusmōi.taľ discordia nō p̄iudicat testimonio.q2 homines nō ꝯsueuerūt circa talia multū solicitari.vñ facile a memoria elabūť.q̄nimo aliqua discordia in talib⁹ facit testimoniuꝫ credibili⁹.ut dicit Chryso⁹ suꝑ Math.q2 si i oīb⁹ ꝯcordarēt ēt minimis.videreť ex ꝯdcō eūdē sermonē ꝓferre.qđ tam̄ prudētie iudicꝭ relīqtur discernēđ. A Predicta ēt latius ⁊ diuersis ꝟbis notāť in sū.co.ti.q.186.s̄m Ul.⁊ Host.ubi ēt addiť ꝙ testis pōt corrigē dictū suū incontinenti. non aūt ex interuallo.ex̄ de testi.cogen.p̄terea. Item ꝙ si ad reprobandū dicta p̄orum testiū inducāť secundi testes.oꝫ istos secundos plľes esse ⁊ longe melioris fame q̄ꝫ sint p̄mi q2 post publicationē attestationū magis p̄sumiť de subornatione testiūꝫ q̄ꝫ ante.extra de probatio.licꝫ.§.vlti. Iteꝫ ꝙ si neuter possidet rem. ⁊ vterq̄ꝫ petit eam ab aliquo extraneo.⁊ testes iā dicto modo sunt pares. diuidatur res si potest. sicut fuit iudicium. Salomonis inter meretrices. 3° Regꝭ.3°. ⁊ extra de presumptioni. afferte. Sed si non

pōt diuidi.ꝓpotest iudex ɡ̄tificare ꝛ da
re cui vult.ar.extra de paro.c.ꝑ. Item
ꝙ si testes cōtradicūnt instr̄o semꝑ te
stes preualent instrumēto nisi i his q̄
melius ꝓbant per instrumētū.q̄ꝫ ꝑ te
stes.vt sentētia lata.ꝛ arbitriū. ꝛ ꝯmis
sio facta iudicib᷒.ꝛ nisi i iuentario pu
blice cōfecto ꝯ̄ quod nō admittunt te
stes.ꝛ nisi in instrumeto in quo mlier
ꝯfitet se recepisse pecuniā ꝓ fideiussio
ne.C.ad velleia.l.ātique.Sꝫ certe ista
lex nō videt ꝓbare id ad qδ allegat.
Bñ aūt vr̄ ꝙ quo ad acta iudiciaria i
strumēta preualeāt testibus. cū dicta
acta de necessitate debeāt i scriptis re
digi.Unde soli testes ad eoꝝ ꝓbatiōeꝫ
sufficere non vident.ex̄ de ꝓbatō.qm̄.
Item in d.q.186.dicit ſm eosdē. ꝙ opꝫ
ad min᷒ ꝙ ꝑ quatuor testes reprobet
instr̄m.quia instrumētū obtinet viceꝫ
duoruꝫ testiū.ꝛ tabellio equipollet vl̄
est maior vno teste. B.

Quid de teste falso? R̄ Tho. scδa
scδe.q.70.Peccat mortalit inq̄ꝫtum ꝑ
iurus est ꝛ inq̄ꝫtū facit ꝯtra iusticiā.de
quo ē spāle preceptum in decalogo.Et
talis indubitant tenet ad restitutionē
oīum que ꝓximus ei᷒ amiserit ꝑ eius
testimoniū.14.q.5.nō sane.ꝛ.q.6.si res
aliena.ꝛ.2.q.i.notū. A .Meli᷒ facit c.
si.extra de iureiuran.Et predictis con.
Ray.ꝛ Hosti.vt i sū.eo.ti.q.187. B.

Timor. vtrum sit pecca
tuꝫ. R̄o ſꝫ Tho.
scδa scδe.q.175. Timor pctm̄
ē ſm ꝙ ē inordinat᷒.ꝓut.s.fugit quod
nō ē ſm rōem fugiendū. Hec aūt inor
dinatio timoris qñq̄ꝫ ꝯsistit in solo ap
petitu sensitiuo nō superueniēte consen
su rōnalis appetit᷒.ꝛ sic nō potest esse
peccatū mortale sꝫ solū veniale. Quā
doq̄ꝫ hec inordinatio timoris ꝑtingit
vsq̄ꝫ ad appetitū rōnaleꝫ q dicit volū
tas.qñ.s.voluntas refugit aliqd ex libe
ro arbitrio non ſm rōnem. ꝛ talis inor
dinatio timoris quandoq̄ꝫ est peccatū
mortale. quādoq̄ꝫ veniale. Si.n.qs ꝓ
pter timorem quo refugit ꝑiculū mor
tis uel quodcunq̄ꝫ aliud tꝑale malum
sit dispositus vt faciat aliqδ prohibi
tū vel pretmittat aliqδ quod ē prece
ptū in lege diuina. talis timor ē pecca
tū mortale.alioquin veniale. A .Iδ
in sum.li.º 3.º ti.34.q.262. B .

Utrū aliquis timor excuset a pctō?
R̄o ſm Tho.vbi.s̄.Sicut ꝑtactū est ti
mor in tantū hꝫ rōnem pcti inq̄ꝫtum ē
ꝯ̄ ordinem rōnis. Rō aūt iudicat q̄daꝫ
mala magis esse fugienda q̄ꝫ alia sicut
magis ē fugienda mors corporalis q̄ꝫ
amissio rerū.Unde siqs ꝓpter timorē
mortis latronib᷒ aliquid promitteret
aut daret excusaret a peccato qδ icur
reret si sine cā legitia ꝑtermissis oib᷒
bonis peccatorib᷒ largiretur.Siqs ꝭo
incurrat mala magis fugiēda. utputa
mala aīe i.peccata.fugiēs mala corpo
ris puta flagella vel morteꝫ.aut mala
exteriorū reꝝ puta dānum pecunie. A
etiā magis q̄ꝫ dānum corporis. qꝛ ma
gis sunt timenda mala aīe q̄ꝫ corporis
ꝛ mala corporis plus q̄ꝫ extrinsecaꝝ re
rū ſꝫ eū Tho.i sum.eo.ti.q.263.vbi hec
notāt. B .nō excusat totalit a pctō
diminuit tñ peccatū. qꝛ min᷒ volunta
riū ē.nā ex timore iponit q̄si quedā ne
cessitas.Uñ pħus hi᷒ que fiūt ex timo
re dicit esse non simplicit voluntaria
sꝫ mixta ex voluntario ꝛ iuoluntario.

Utꝝ itimiditas sit peccatū. R̄o ſm
Tho.scδa scδe.q.126.Intimiditas pōt
ꝯtingē tripliciť.Uno mō qñ quis min᷒
timet mortē q̄ꝫ deāt.vl̄ aliq̄ mala tꝑa
lia ꝓpt hoc ꝙ min᷒ debito amet bona
eis ꝯ̄ria.sed ꝙ nihil eoꝝ timeat nō pōt
ex tali defcū amoris ꝯtingē. A .sꝫ ex
cāis subsequētib᷒.vt i sū eo.ti.q.264.
vbi hec nō. B .2.º pōt itimiditas ꝯti
gere eo ꝙ quis extimat mala oppoita
bonis q̄ amat sibi superuenire nō posse.
Qδ qñq̄ꝫ ꝯtigit ex supbia aī de se ꝑsu
mētis ꝛ alios ꝯtēnent| ſꝫ ꝙ dr̄ Iob.41
Factus est vt nulluꝫ timeret. oē subli
me videt.3.º contingit ex defectu rōis.
sicut pħus dicit 3.º ethicorum. ꝙ celte
ꝓpt stulticiā nihil timēt.Uñ pꝫ ꝙ esse

ipauidũ est viciosũ. siue causeť ex de
fectu amoris. siue ex elatiõe aĩ. siue ex
stoliditate. que tñ stoliditas excusat a
peccato si sit oĩo inuincibił. De mã ti
moris quere ĩ. vis. ꝛ. s̃. metus.

Torneamentum

Torneamenta dicũť in qbꝰ
milites ex ꝯdicto ꝯueniri solent. ꝛ ad
ostẽtatõꝫ viriũ suarũ ꝛ audacie temẽ
ꝯgredi. ex̃ eo. c. p̊. A . Unñ mortes ho
minũ ꝛ aiarũ ꝑicula sepe ꝓueniũt. vt
ibi. Et sic vř ꝙ q̃litercũqꝫ fiat talis pe
riculosus cõgressus ad ostentatõnem
viriũ voceť a iure torneamentũ licet
forte in diuersis ꝑtibus diuersimode
nũcupeť. Nam nõ est curandũ de vo
cabulis sꝫ de rebus ꝛ de rõne legis. ut
in. c. intelligentia. ex̃ de ṽbo. sig. cum
ẽt in penalibus ꝓcedať ad silia vbi ẽ
eadẽ ratõ. vt. s̃. sortilegium 2º. §. 7º in
additõne. B .

Utꝝ torneamenta facẽ sit peccatũ.
Rꝫº ẜm Guil. Tales mortaliť peccant
qꝛ faciũt ꝯ̃ ꝓhibitõem eccľie. ex̃ eo. c.
p̊. Si ãt non eẽnt ꝓhibita ꝛ fierent cã
discendi vsũ armoꝝ ad ĩpugnandum
ĩfideles. ꝛ ob defensionẽ patrie. vel rei
publice. nõ eẽnt pctã. Sꝫ intellige ẜm
Hosti. ꝙ ꝓhibenda sũt qñ mortes et
corporis ꝛ aie iminẽt ĩ eis. Nam dꝫ co
gitari hꝰ euenire posse. ff. ad. l. acqľ. l. q
occidit. § in hac. ꝛ. ff. locati. l. si quis do
mũ. Et ludus noxius in culpa est. ff. ad
l. acqľ. l. nã ludus. Et si qs eos ludos ap
pellet ex qbus crimia oriunť. vt ĩ pro
hemio. ff. circa fi. A . Propť has cãs
satis pꝫ ꝙ hec de se illicita sũt ẽt si ab
ecclesia non ꝓhiberentur. vt ꝛ sentit
Hosti. ꝛ Goff. lꝫ Guil. aliud dixerit. ut
in sum. li. 2º. ti. 2º. q. 2. B .

Que pena pugnantiũ in torneamẽ
tis. Rꝫº ẜm Ray. Pena est. ꝙ si aliquis
A . s. q exercet tale torneamentũ. vt ĩ
sũ. eo. ti. q. 3. vbi hec hẽnť. Idẽ vř ꝛ si ñ
exerceat sꝫ auxiliũ in illo p̃stet seu eiꝰ
exercitio in aliquo se ĩmisceat. ut ĩ. §
se. B . ibi aliquẽ occiderit etiã casu
reus homicidii. ꝛ irregularis erit. qꝛ lu
dus talis noxius est ꝛ illicitus. ꝛ iõ qc
quid ex eo sequiť imputandũ est. ar.
ex̃ de p̃sump. c. p̊. ꝛ ex̃ de homicidio. c.
fi. Item q in torneamento moriť non
dꝫ in cimiterio sepeliri. vt supra sepul
tura 4º. §. p̊.

Quid de his qui ad torneamẽta ac
cedunt aĩmo pugnandi nõ tñ ipsi pu
gnant lꝫ aliq ibi occisi fuerint? Rꝫº ẜm
Goff. Nõ oportꝫ tales ad ordines pro
moueri eo ꝙ ad rẽ ꝯdẽnataꝫ ꝛ ꝓhibi
tam accesserũt. Idem Hosti. A . Idẽ
in sum. eo. ti q. 4. Videť tñ ꝙ cum ta
libus possit epus dispensare. vt pꝫ. s̃.
bellũ. 2º. §. 2º in additõne. B .

Transactio

est de re dubia li
te incerta necdũ finita nõ g̃
tuita pactio. ff. eo. l. i. A . Ideꝫ ĩ sũ.
li. p̊. ti. p̊. q. i. ẜm glo Ray. B . Litẽ ãt
intelligas p̃ñtem uel futurã. qꝛ ẽt ãte
litẽ põt fieri transactio. ff. de ꝯdi. inde.
l. eleganť. §. si quis potest.

Utꝝ transactio sit licita ĩ spũalibꝰ
Rꝫº ẜm Inno. Licita est dũmõ ex vtra
qꝫ ꝑte tm̃ spũale ꝛ non tꝑale interuei
at ex̃ eo. statuimus. ꝛ. c. de cetero. ex̃ ꝯ̃
deci. ex multiplici. ꝛ. c. suggestum. ex̃ ꝯ̃
rerum ꝑmu. ad qõnes. Idem in bene
ficiis si petanť iure ꝑtãtis puta ꝙ una
eccľia petit ab alia p̃bendã quã dicit
ad suã collatõem ꝑtinere. Sꝫ si aliqs
clericus petat sibi beneficiũ non ẽ lici
ta transactõ ẽt si vtriqꝫ deť spũale. ex̃
eo. constitutus. Cõpositõ ãt interueni
re põt. extra eo. suꝑ eo. talis. s. ꝙ ille clĩ
cus qui ius non habet uel non habere
creditur penitus renũciet iuri suo sine
aliqua datõne. vel etiaꝫ ꝙ ius hñs re
cipiať in canonicũ sine datõne. A .
Hoc ẽ ꝙ dcã ꝯpositio sit amicabilis ꝛ
gratuita. ut in dcõ. c. suꝑ eo. Et idẽ qꝺ
hic nõť in sũ. li. p̊. ti. 15. q. 44. vbi ꝛ ad
ditur ẜm Hosti. ꝙ si dcã amicabił cõ
positio fiat sine auctoritate iudicis ꝑ
sonalis ẽ ꝛ cũ ꝑsonis extinguiť. Si ãt
fiat cũ iudicis auctoritate reał ẽ nisi

ꝑ iudicem aliud dictũ sit.ex eo decet̃o
Itẽ ꝙ transactio aliqñ ponit̃ pro ami
cabili ꝯpositione.ex̃ eo.ex lr̃is.⁊.c.ueni
ens.Item ꝙ licȝ ꝯpositio auctoritate
supioris facta teneat mero iure:tñ re
stituet̃ ecclesie si ex hoc grauit̃ ledat̃.
ar.ex̃ de resti.in inte.c.p̊.

Ransitus. siue trãsla°
Quibus de
causis põt cl̃icus secl̃aris trã
sire de vna ecclesia ad aliã? R̷°.ſ̃ȝ Ray
Trib⁹ de cãis.p̃.s.cã necessitat̃ puta ꝑ
pter hostes ⁊ huiusmõi.⁊ ĩ hoc cãu etiã
siqs auctoritate ꝓpa transeat nõ puni
tur cũ cãȝ hẽat.Et cessante necessitate
dȝ recupare eccl̃iã suã.7.q.i.pastoralis
2° cã utilitatis.s.qñ põt eẽ magꝭ util̃ in
alia eccl̃a.⁊ tũc põt trãsire aucte supio
ris.7.q.i.mutatões.⁊ tribus.c.se. 3° cã
humilitatis siue sanctitatꝭ puta cum
trãsit ad religionẽ.⁊ tũc postq̃ ꝓfessus
ẽ nõ põt petẽ ꝑmã eccl̃iã aut redire ad
seculũ.7.q.i.hec nequaq̃. A .Idẽ in
sum.li°.3°.ti.28.q.i. B.

Quid si clericus cã cupiditatis uel
ambitiõis temẽ trãsit de una eccl̃a ad
aliã? R̷°.Debȝ carere vtraq̃.s.habita ⁊
ãbita.Prima q2 supbe eã ꝯtẽpsit.Se
cunda q2 eã auare cõcupiuit.7.q.i.siqs
ep̃s.⁊.§.ãbitionis.ex̃ de trãsla.q̃to.Sȝ
tñ eccl̃a põt eũ repetẽ.7.q.i.nõ oȝ.⁊.c.si
qs ꝟo. A .Idẽ in dcã.q.i. B.

Quõ q hȝ bñficiũ cũ cura si recipit
simile uacat ꝑmũ.hẽs.s̃.bñficiũ p̊.§.4
Quõ ẽt teneat̃ cl̃icus siue p̃lat⁹ in bñ
ficio residẽ.hẽs.s̃.residẽtia.§.p̊.⁊.s̃.cl̃i
c⁹.p̊.§.fi. A.Et adde ꝙ cl̃icus sine lnia
trãsiẽs seu ĩ bñficio nõ residẽs ꝓut tẽt̃
dȝ ipo bñficio ꝑuari si admonit⁹ se nõ
correxerit.ex̃ de cle.nõ resi.c.relatuȝ.⁊
nõ.i.d.q.i.ſ̃ȝ Hosti.Qđ ẽ intelligẽduȝ
excepto cãu de q̈.s̃.ꝓxie.vȝ qñ transit
⁊ capit aliã ecclesiã causa cupiditatis.
ĩ q̊ nõ uidetur necessaria admonitõ.ut
pretactũ ẽ. B.

Quõ transeũdũ sit de una eccl̃a ad
aliã? R̷°.ſm Ray.Si est ep̃s nõ põt trã
sire sine exp̃ssa lnia pape.7.q.i.muta
tiones.siue sit consecratus siue electus
⁊ ꝯfirmatus.ex̃ de transla.int̃ corpalia
Si ꝟo sit inferior ⁊ trãsit ad aliã eccl̃iã
eiusdẽ ep̃at⁹.sic sufficit tacit⁹ ꝯsensus
ep̃i.ar.33.q.5.q uxorẽ.Si ꝟo ipe subest
inferiori p̃lato ⁊ trãsit ad eccl̃iam non
subditã illi.tunc cõsensus expressus re
qrend⁹ est.ar.58.dis.c.2.⁊.9.q.3.ꝯquest⁹
Cũ aũt transit ad eccl̃iam alteri⁹ ep̃a
tus necessarius est expressus ꝯsensus
ep̃i.⁊ etiam alteri⁹ si hȝ aliũ supra se p̃
ter ep̃m.71.dis.ꝑ totum. 85.dis.florenti
nuȝ.7.q.i.episcop⁹ de loco.ex̃ de renũ.
admonet. A .hoc.c.nõ videt̃ ibi hẽri
Et idem qđ in hoc.§.nõ.in sum.eo.ti.
q.2.vbi ẽt pȝ ꝙ id qđ seqt̃ fuit dcm̃ glo
Ray. B.Hodie tñ de ꝯsuetudine licẽ
tia non petit̃.Porro de trãsitu viri⁹ re
ligiõis ad aliã hẽs.s̃.religio.5°.ꝑ totuȝ.
Nõ ꝙ q trãsit de una ecclesia ad aliaȝ
de minori ad maiorẽ trãsire dȝ.93.dist.
legim⁹.ex̃ de trãsla.c.p̊.Et tunc aliquis
p̃latus dr̃ trãslatus cũ est confirmat⁹
⁊ obtinuit corpalem possessiõem.21.q.
2.siqs iã translatus.⁊ ibi hoc nõ glo.
B .Et tunc nihil dȝ hẽre cõe cum prio
ri eccl̃ia.ut ibi dr̃.Sec⁹ si non hȝ corpa
lẽ possessionẽ.93.dis. siq ep̃i.Et de hoc
etiã ex̃ de elec.cum in cunctis.

Reuga. Qui tẽpore treu
ge bona sua per
mare siue ꝑ terram auferunt
sarracenis.rapinam cõmittunt ⁊ ad re
stitutionem tenent̃.⁊ possunt puniri a
principe cuius treugam frangunt:q2
fides etiam hosti seruãda est.23.q.i.no
li.22.q.4.Innocens.

Utela. Triplex est tu
tela.s.testamẽ
taria.ut quãdo pater dat tuto
reȝ filio ĩ testamento.Item legitima
ut que defertur a lege.ut cum nullus
est tutor per testamentum tunc qui p̊
loco debet succedere huic ab intestato
tenetur suscipere tutelam huiusmodi
Item datiua.ut quando nullo tutore
dato in testamento.uel non extantib⁹
consanguineis ad tutelam idoneis iu

dex ex officio ſuo dat tutorez.Et durat tutela uſqꝫ ad completum.14.annum pupilli.⁊ inde incipit cura: que durat' uſqꝫ ad.25.annum. A .Dicta differentia tutelarum ponitur etiam in ſum.libro 2°.ti.8.q.2.ſm glo.Ray.Et hec materia late tractaẗ.in Inſti.de tute.per totum cum multis ſequentibus ti.vſqꝫ in finem primi libri. B.

Utrum clerici teneantur ſuſcipere aliquam tutelam.R° ſm Jo.diſtin.86 .c.fi.Nullam coguntur recipere.legititimam tamen poſſunt recipere ſi uolunt.ut in dicto.c.fi.Et eſt hoc priuilegium clericorum ꝙ licet poſſint ſuccedere alicui ab inteſtato.non tamen tenentur recipere tutelam .licet in laic] aliud obtineat.C.de legit.tuto.Auten.ſicut hereditas. A .Predicta nō.glo.in dicto.c.fi.Notantur etiam in ſū.in dicta.q.2.ſm glo.Ray.Glo.etiam in dicto.c.fi.dicit ꝙ clerici non poſſunt teſtamētariā nec datiuam recipere per c.Cyprian'.21.q.3.quod bene facit. B

Utrum epiſcopus uel monachus poſſit recipere tutelam.Reſpondeo ſecundum Johan. ubi.ſ̄. Epiſcopus uel monachus.etiam uolens non poteſt recipere tutelam legitimam.ut in Auten.de ſanct] epiſcopis.§.deo autem.amabiles.Uel dic ꝙ illi auctentice derogatur per illud decretum diſ.86.peruenit.ita ꝙ ſi uelint poſſint recipere legitimam.ſed non datiuam uel teſtamentariam.Sed ad tutelam comunē miſerabilium perſonarum omnes clerici uel monachi tenentur.vt in dicto c.peruenit.⁊.88.diſtin.c.p̊.⁊.c. epiſcop' gubernationem. A .Ibi dicitur.Epiſcopus gubernationez pupillorū ⁊ uiduarum ac peregrinorū non p ſeip̄m ſed per archipreſbyterū aut archidiaconū agat.Et hic tex. facit ꝙ epiſcop' non poteſt adminiſtrare tutelam etiā legitimam per ſeipſum.Et ita poteſt intelligi dictus.§.deo autez.Per alios autem ſic.Et ita intelligatur.c.peruenit.ubi etiam glo.nota.que ⁊ in iſto.§.habentur Notantur etiam in dicta.q.2.ſecundum Ray.Et addit glo.eius ꝙ monachi ſeu alii religioſi p̄nt recipere tutelam miſerabilium perſonarum ⁊ etiam legitimam de conſenſu tamē p̄latorum ſuorum.⁊ nō al'.12.q.1.non dicatis. B.

Turpe lucrum

vide.ſupra elemoſyna p̄mo.§.vlt] ⁊ ſupra reſtitutio p̊.§.antepenul. A .⁊ ibi de hoc latius in additione. B.

Vana gloria

req re.ſ̄ gloria vana.Item de ueſtibus.ī.ueſtiſ. A .⁊ latius.ſ̄.ornatus i additione. B.

Vaſallus

dicit̃ ille q hēt feudū ab aliq̊ ut ſupra feudum.

Velatio uirginum

uide infra virginuz conſecratio.§.p̄mo.

Venatio

vtrum ſit licita.Reſpondeo ſꝫ Hoſtien.Uenatio ſi fiat tēpore quo debent homines eſſe in eccleſia ⁊ orare eſt omnibus interdicta.86.diſ.§.an putat].de conſecra.diſt.3.irreligioſa.⁊ diſtin.5.ieiunium.Et intellige niſi eſſet neceſſitas.ut ſi fames urgerꝫ uel beſtie uaſtarent homines uel ſegetes.C.de fer̃.l.3. A. Idem in ſum.li° 3° ti.29.q.12.ſecundum Hoſtien. B. Aliis autem diebus licita eſt laicis. A .ſ.pro carnibus ⁊ pellibus habendis.alias non ſecundum Ray.⁊ Goff. ut in dicta.q.12. B .ſed clericis illicita.tamen cauſa ſanitatis ⁊ recreationis eſſet licita niſi eſſet nimis frequētata aut clamoroſa.extra de cle.vena.c.primo ⁊ 2°. A In his.c.⁊ in.c.p̄mo extra ne cleri.uel mona.ſatis claret ꝙ omnibus clericis indifferent̃ uenatio interdicit̃ ſiue cū canib' ſiue cū auib'

licz aliq̄ senserint sine iuris tñ auctori
tate ꝙ clerici q̄nq̄ꝫ possent cā recreatō
nis venari. vt in dcā. q. 12. B . Epis
vero omnino ꝓhibita est. vt ibidē no
tat pl̄a ꝯtra venatores clericos. 86. di.
c. qui venatoribus. ⁊ c. se. A . Dic cla
rius ut nōt glo. 86. dis. qui venatorib⁹
sup ꝟbo venatoribus. qd̄ ⁊ positū est
s̄. ferie. §. 6. in additōe. Predcā etiā tā
guntur in dcā. q. 12. B .

Utꝝ serui teneant̄ obedire domis
venari volentibus tꝑibus ꝓhibitis.
R° ſ₃ Guil. Non tenent̄ serui obedire
dñis in rebus illicitis quale est hoc cō
tra illud. Primū querite regnum dei.
Idē in sum. eo. ti. q. 13. Ut̄ tamē ꝙ excu
sent̄ a pctō in talibus si cogunt̄ ꝑ istru
mentū. ut. s̄. ferie. §. 8°.

Enditio.

Utruz liceat
vendē arma
venena. ornamēta. taxillos.
scachos. serta. ⁊ hi⁹. vide. s̄. negociatio
§. 5. ⁊ sequentib⁹. De auro alchimico. s̄
emptio. §. 5. in med'o. De venditiōe fa
cta sub mō vel sub cōditōne. s̄. donatō
p̊. §. 5°. Utꝝ liceat emere vl' vendē nūc
ad certū terminū dande rei vel dandi
p̄cii. ⁊ multa talia. vide. i. v sura 3°. ꝑ to
tū. ⁊. s̄. emptio .

Eneficium

vide sup̄
malefici
um. ⁊ supra sortilegium 2°.

Eniale peccatum

vide supra peccatum 3°.

Erberatio

vide sup̄ ꝑ
cutere.

Estis

Utruz circa exteri
orem apparatum
vestiū siue aliorum hi⁹ pos
sit esse virt⁹ ⁊ viciū. R° ſm Tho. scda
scde. q. 169. In reb⁹ exteriorib⁹ potest
esse peccatū imoderantie dupliciter.
Uno mō ꝑ cōpatōnem ad ꝯsuetudinē
hominū cum q̄bus aliquis viuit. Uñ
dicit Aug⁹. 3° ꝯfess. Que ꝯ mores ho
minū sunt flagicia ꝓ morum diuersi
tate fugienda sunt. vt pactuz inter se
ciuitatis ⁊ gentis cōsuetudīe uel lege
firmatū. nulla ciuis aut peregrini libi
dine violet̄. Turpis est. n. ois pars vni
uerso suo non ꝯgruēs. Alio mō potest
esse immoderatio ex inordinato affe
ctu mentis. ex quo q̄nq̄ꝫ contingit ꝙ
homo nimis libidinose talib⁹ vtat̄. et
hoc siue ſm consuetudinē eoꝝ cum q̄
bus viuit. siue etiam p̄ter ꝯsuetudinē
eoꝝ. Contingit aūt ista inordinatō af
fectus triplicit̄ q̄ꝫtum ad supabūdan
tiam. Uno mō ꝑ hoc ut homo ex sup
fluo cultu vestiū gloriam hominū q̄
rat. put. s. vestes ⁊ alia hi⁹ homini per
tinent ad ornatum quēdā. Uñ Gregl.
dicit in omelia. Sunt nōnulli qui cul
tum subtiliū p̄ciosarūq̄ꝫ vestiū nō pu
tant esse peccatum. quod videlꝫ si cul
pa non esset neq̄q̄ꝫ sermo dei tam vi
gilant̄ exp̄meret ꝙ diues qui torque
batur apud inferos bysso ⁊ purpura i
dutus fuisset. Nemo quippe vestimē
ta p̄cipua vel p̄ciosa. s. excellentia sta
tum ꝓpriū nisi ad inanē gloriā quēit.
Alio mō scdm ꝙ hō ꝑ supfluū cultū
vestiū querit delicias ſm ꝙ vestes or
dinant̄ ad corporis fomentū. 3° modo
ſm ꝙ nimiā sollicitudinē apponit ad
exteriorē cultū vestiū ēt si non sit ali
qua inordinatō ex ꝑte finis. Ex ꝑte q̊ꝫ
defectus potest esse duplex inordina
tio ſm effectū. Uno mō ex negligētia
hominis qui non adhibet studiū vel
laborē ad hoc ꝙ exteriori cultu vtat̄
ſm ꝙ oꝫ. Unde pħus 7° ethicoꝝ. dicit
ꝙ ad molliciē ꝑtinꝫ ꝙ aliquis trahat
vestimentū ꝑ terrā ut non laborꝫ ele
uando ipsū. Alio mō ex eo ꝙ ipm ꝯfe
ctū exterioris cult⁹ ad gloriā ordinet.
Unde dicit Aug⁹. ꝯ sermone dñi i mō
te. Nam non in solo rerū corporaliuꝫ
nitore atq̄ꝫ pompa: sed ēt in ipsis sor
dibus ⁊ luctuosis esse posse iactantiaꝫ
⁊ eo piculosiorēꝫ quo sub noie seruitu
tis dī ꝯcipit. Et pħs dicit ꝙ supabun
dantia ⁊ defectus inordinat⁹ ad iactā
tiam ꝑtinet. A . De hac materia or
natus tam viroꝝ q̄ꝫ mulierū ⁊ vestiū

⁊ aliarū rerum latius dictū est supra.
ornat⁹ in additione' magna. B .
Utruz aliquibus liceat uti uilibus
aut semp sit peccatuz. R° ſ3 Tho. ubi
s̄ peccat qui uiliozibus uestibus utit̄
q̄ȝ ceteri. si hoc faciat ꝓpter iactantiaz
uel superbiā ut se ceteri p̄ferat. Uitiū
eni superstitionis ē. Si aūt hoc faciat
ꝓpter maceratōnem carnis. vel humi
liationē spiritus. ad virtutez temperā
tie pertinet. Precipue autez competit
vilibus vti his qui alios verbo ⁊ exē
plo ad penitentiam hortant̄. sicut fue
runt prophete de quibus ap̄lus dic̄ ad
Hebr. xi. Circuierunt in melotis ⁊ pel
libus caprinis. Et glo. Math. 3° dicit.
Qui penitentiam predicat habitū pe
nitentie pretendat.
Utꝝ constituti in dignitatibus vel
ministri altaris debeant vti preciosio
ribus vestibus. R° ſm Tho. ubi. s̄. In
eis non est uitiosum sed potius debitū
ad significandā excellentiam sui mini
sterii uel cult⁹ diuini. A . Istud ſ3 po
tius debituz. non est verbum Tho. ut
patet p eundem scd̄a scd̄e. q. 169. arti. p̄
ad fi. Potest tamē verificari inquātuz
ꝯpetenter deceat. maxime vt deputa
ta ad diuinuz cultum sint munda ⁊ ni
tida. vt ex̄ de custo. eucha. c. reling. B
De vestibus ⁊ sacerdotum paramentis
ꝯsecratis habes. s̄. consecratio. 5°.
Utruz mulieri liceat vti veste viri
li? R° ſm Tho. scd̄e. q. 169. Non. nā cul
tus exterior vt predictū est in. §. p̄. ꝯpe
tere debet conditioni persone ſm con
suetudinem cōem. ⁊ ideo de se vitiosū
est q̄ mulier vtatur veste virili vl' ecō
uerso. Quod ⁊ spāliter ꝓhibet̄ Deut°
22° quia gentiles tali habitu vtebant̄
ad idolatriam. Potest tamen hoc quā
doq̄ȝ fieri sine peccato ꝓpter aliquā ne
cessitatez. vel causa occultādi se ab ho
stibus. vel ꝓpter defectum alteri⁹ ve
stimēti aut aliud huiusmodi. De orna
tu ꝟo mulierum supra ornatus. A .
⁊ ibi latius in additionibus. B

Icarius. In quibus ca
sibus q̄s possit
ecclesie per vicarium deserui
re. R° ſm Hosti. Regularit̄ residere d̄
bet. vt dictū est supra. residentia. §. pe
nulti. ⁊ vlti. A . Et melius in p̄ncipio
B . Potest tamē in casibus per vica
rium deseruire. Primus est rōne occu
pationis. Hac occasione excusat̄ ep̄us
qui in ecclesia cathedrali h3 aliquez lo
co sui. ⁊ ip̄e in camera sua dicit horas ⁊
postea expedit occurrentia. Hoc idez
intelligo de quolibet legitime occupa
to. ex̄ de cele. miss. c. p̄. Deb3 tñ ep̄s cele
brare i eccl'ia die dñico. ⁊ aliis p̄cipuis
festiuitatibus nisi excuset necessitas. 7
. q. i. tp̄is. in fi. 2⁹ est rōne statuti siue cō
suetudinis. ar. ex̄ de consti. cū oēs. in fi.
3⁹ ē rōne priuilegii siue dispēsatōis. ex̄
de fi. p̄sby. ꝓposuit. Hunc casū frequē
ter ꝯcedit papa hñtibus pl'ralitatē bñ
ficiorꝝ ⁊ addit. dū tñ cura aiarum nō ne
gligatur. ⁊ ecclesiis faciat per vicarios
idoneos deseruire. Et nō q̄ h casus cū
p̄cedēti non h3 locū si eccl'ia fuerit ſui
toribus destituta. ex̄ de cle. nō resi. cuz
ad hoc. Ex q̄. n. ꝯsuetudo cepit eē irratō
nabil' ⁊ eccl'ie onerosa tenēda non est.
ex̄ de ꝯsue. c. p̄. ⁊ fi. 4⁹ qñ ep̄s hab3 sub
se hoies diuersorꝝ rituū ⁊ linguarꝝ. Nā
illis h3 per vicariū deseruire. ex̄ de off.
ordi. qm̄. 5⁹ qñ quis hab3 p̄bēdā i eccle
sia cathedrali cui annexa ē eccl'ia pro
chialis. Nā talis in eccl'ia cathedrali d̄
seruiet. ⁊ in ānexa deseruiet p vicariū.
ex̄ de p̄bē. extirpāde. §. q ꝟo. ⁊ c. exposu
isti. 6⁹ est rōne defect⁹ siue debilitatis
supuenietis. 7. q. i. c. i. ex̄ de cle. egro. c. p̄.
plt. ⁊ vlti. 7⁹ qñ necessario h3 ꝓficisci.
vt q2 cruce signat⁹ est. ex̄ de voto. c. fi.
A . Et ibi p3 q̄ hoc ē verꝝ qñ p clerico
rū suorꝝ abñtiaz eccl'e enormit̄ nō ledū
tur. ⁊ ipi cl'ici p̄nt terre sancte vtiles eē
ꝟbo parit̄ ⁊ exēplo. B . Et silr qñ ꝓfi
cisci h3 vtil'r ⁊ honeste. vt cā studiorꝝ si
ue pegrinatōis. ⁊ de lnia p̄lati. ex̄ d̄ cle.
nō resi. relatū. de ꝯse. dis. 5. nō o3. Aliqui
ponunt plures casus ſ3 isti vident̄ esse

principaliores. A. q2 ꝛ alii ad istos possunt reduci. ꝛ omẽs ad hoc gnāle. vꝫ qñ rōnabilis vrget necessitas. ex̄ de re. iur. quod nō ē. ꝛ potest colligi ex his q̄ nō. in sum. li. p̊ ti. 7. q. 30. ubi ꝛ supradicta oia ponūt ſꝫ Hosti. Gof. ꝛ Ul.

Quis ē vicari⁹ ꝑpetuus? R. Talis ē q curā hꝫ ecclie cui⁹ vicarius ē. ex̄ de offi. vi. ex parte. A. Geli⁹ dic ꝙ ille ē ꝑpetu⁹ vicarius q ꝯstituit aucte epi ꝛ nō ad tp̄s. ex̄ d offi. uica. ad hec. ꝛ iste hꝫ curā ecclie. ꝛ reliq̄ que sequūt. B. Un̄ q̄si ius hꝫ i ecclia. ex̄ de fide. instru. ꝑpetu⁹. Et hn̄s ꝑpetuā uicariā aliā habere non pōt. ex̄ de offi. vica. ꝓuideas. ex̄ de rescrip. postulasti. A. In dcō. c. ꝓuideas. dr̄ ꝙ null⁹ ꝑmittat hr̄e plres uicarias simul. nec distinguit inter ꝑpetuam ꝛ non ꝑpetuam. B. Nec sine cā pōt amoueri. ex̄ de offi. uica. ad hec. Itē si talis uicarius accipiat aliquā ecclesiā cum cura perdit uicariā. Et debꝫ habere. 25. ānos. ꝛ ꝓmoueri ad sacerdotiū sicut si esset rector ordinari⁹. Al' priuatus est. vt in cle. q̄ de ecclesiis. ex̄ eo. A. Et ibi pꝫ ꝙ hoc ē veꝝ quo ad vicarias ꝑpetuas ꝓrochialiū ecclesiaꝝ. B. De ordinario aūt rectore hr̄. s̄. ecclia 2°.

Utꝝ prelati possint vices suas sub annuo censu ꝯcedere. R. Nec ep̄s nec archidiaconus nec alius p̄lat⁹ hoc pōt. ex̄ ne p̄la. vice. su. c. p̊. 2° ꝛ 3°. Cum. n. tale ius sp̄uale sit nō est dubiuꝫ ꝙ ꝓ eo aliqd dare vel recipere simonia ē. A. ſꝫ Ray. q ꝛ addit. Ubi aūt aliqd dat vel tenet nō ꝓ iurisdictōe: ſꝫ in signuꝫ subiectionis antiq̄. nō est simonia. ut extra de relig. do. ꝯstitut. ꝛ in sum. li. p̊. ti. 2°. q. i. B. Sꝫ ꝙ ep̄s ꝯmittat alicui pure ꝛ simpl'r vices suas ꝛ tali vicario cōstituat salariū non ē peccatū. ſꝫ poti⁹ ad hoc tenetur. 12. q. 2. caritatē. Et vt dicit Hosti. sicut ꝓ cōmissione iurisdictiōis non licꝫ recipere certā pecunie quantitatē. ita multo minus licꝫ recipere quotā. i. ꝑtem ꝓuentus. A. Predict. cō. Gof. ꝛ Inno. addēs ꝙ si prelatus sic diceret. tu exercebis iurisdictionē talem ꝛ ego ꝓ salario tuo dabo tibi centuꝫ. ꝛ dabis mihi totum lucrū licitum ē. vt i dicta. q. i. B.

Utꝝ rector ecclesie possit ꝯductori fructuū cōmittere vicariā siue curam aiaꝝ. uide. s̄. simonia. 4°. §. pl't.

Utꝝ vicari⁹ ecclesie possit alteri cōmittere vices suas? R. Non pōt. nisi sicut ꝛ delegatus subdelegare. de q̊ vide s̄. delegare. §. pl't. Vicarius q̊ꝙ epi non posset alteri cōmittere absolutiōem a pctis. ꝛ alia q̄ in d. §. dicūt. q̄ itelligēda sunt ꝙ non pōt ex iure cōi: ſꝫ bn̄ pōt ex sp̄ali ꝯmissione: ut habet. s̄. cōfessor. p̊. §. antepl't. in fi. A. Cō. predictis Al. B.

Idua.

Quot mōis dr̄ vidua? R. ſm Alb. Quatuor mōis. Nam est quedam vidua corpore: ſꝫ inhonesta mente. i. Thimot. 5°. Vidua q̄ in delitiis est viuens mortua ē. Et est vidua corꝑe. ſꝫ nupta mēte. hec ꝯparat coniugat. Et ē vidua corꝑe ꝛ mente. ꝛ de talib⁹ apl'us. i. Thimot. 5°. Viduas honora q̄ ṽe vidue sūt. 4°. ēt modo dr̄ vidua qñ tal' est terreno auxilio destituta. A. Et sic ē vidua mēte ꝛ corpore ꝛ terrēo auxilio ꝓpter pauꝑtatem. cui debet subsidiū ab ecclia ſm eundē Al. ꝛ in sum. li. 3°. ti. 34. q. 287. B. Et istis duobus vltis mōis dictis viduis debet fructus. 60⁹. de quo habet Math. 13°. Naꝫ ṽginib⁹ cōpetit fructus centesim⁹. ꝛ coniugat. tricesim⁹. vt ꝛ Tho. ponit i. 4°. dist. 49.

Indicatio

vtꝝ sit licita? R. ſm Tho. sc̄da sc̄de. q. 108. Dicēduꝫ ꝙ si intentio vindicāt. ferat principalit in malū alteri⁹ de quo vindictaꝫ sumit. ꝛ ibi qescat non ē licita: q2 hoc ꝑtinet ad odiū quod repugnat caritati q̄ ōēs hōies debemus diligere. Nec excusat aliqs ꝙ odit odiētes se. hoc. n. esset vinci a malo qd̄ apl'us ꝓhibet. Ro. 12°. Si ṽo itentio vīdicātis ferat p̄ncipal'r ad aliqd̄ bonū. puta ad emēdatōꝫ peccāt. vl' saltē ad correctōeꝫ ei⁹. ꝛ qetem alioꝝ. ꝛ ad iusticie ꝯseruatiōeꝫ. ꝛ dei ho

noꝛē.pōt vindicatio eē licita.aliis ꝟua
tis debitis circūſtantiis.hec Tho.s.ꝙ
fiat ꝑ illū cui licꝫ utputa ꝑ iudiceꝫ.obſ
uato i oibꝰ iuſto ꝓceſſu.⁊ iuſta cōdēna
tione. A .Nā ⁊ ī cāis iuſtis ſuādꝰ eſt
iurꝭ oꝛdo.eẋ ő ſen.erco.ſacro. B .Qn̄
maloꝝ īiurie tolerāde ſūt.vide.ṡ.pati
entia.§.2º Et qūo itelligat̄.ꝙ te ꝑcuſſe
rit i una maxilia ⁊c̄.ibideꝫ.§.3º Qualr̄
ēt vindicādū ſit aduerſus mꝉtitudineꝫ
vide ſuꝑ coꝛrectio p̊.§.ꝑlt.

Jrginitas

qd ſit? Rº
ſꝫ Ambº in
liº de ꝟginitate. Uirginitas ē
expꝰs ꝯtagiōis itegritas.Scd̄ꝫ ꝟo Aug
i liº de nuptiis ⁊ cōcupiſcētia.Uirgitas
ē ī carne coꝛꝛuptibili ꝑpetua icoꝛꝛupti
onis meditatio. A .Et ex his pꝫ ꝙ ꝟ
ginitas itegritas ē carnis atteſtās icoꝛ
ruptōeꝫ mētꝭ.vt i ſū.liº3º.ti.3.q.i8.ubi ēt
p̄dcā ponūt̄.Et dr̄ ꝑpetua. ut nullo un
ꝙ̄ tꝑe iteruenēit ēt mētalꝭ coꝛꝛuptio.alꝭ
ꝓ illo tꝑe fuiſſꝫ amiſſa ⁊ non eſſet me
ditatio perpetua. B .

Utꝝ violētiā paſſe amittāt ꝟgitatē
Rº ſꝫ Tho.i 4º.di.33. Que ꝑ uiolētiaꝫ
coꝛꝛūpūt̄ ſiue ab hoīe ſiue a demone i
cubo ꝟgitatē nō amittūt.ſi ꝙ̄tū pn̄t re
nitāt̄.⁊ ꝙ̄tū pn̄t ꝯſuēt coꝛpꝰ a coꝛꝛupti
one.vꝉ ſaltē mētē a ꝯſenſu.Jdē Al. A
a cubō qđ ē ſolidū dr̄ cubꝰ hi.⁊ ē q̄dā fi
gura ſolida certe altitudīs.lōgitudis ⁊
latitudis ſꝫ Catholicō.Foꝛte ē qđdā ſi
gnū nigromāticū.Et idē qđ hic nō.i ſū
eo.ti.q.23.Tales tn̄ n̄ ꝯſecrāt̄ int̄ ꝟgies
vt in.c.ſe.§.p̊. B

Utꝝ ſola mēte poſſit amitti ꝟgitas
Rº ſꝫ Tho.ſcđa ſcđe.q.152.Cōtigit int̄
dū ex actu mētꝭ cogitātꝭ ő cōꝛuptione
carnis ⁊ itēdētꝭ delectatōꝫ ipiꝰ expiri.
ꝙ caloꝛ excitet̄ ⁊ ſemē diſtillet. ⁊ tc̄ ſin̄
dubio ꝟgitas ē amiſſa.Si āt coꝛꝛuptio
ſiſtat i actu mētꝭ ꝯſētiētꝭ.amittit̄ qdeꝫ
ꝟgitas ſm illđ foꝛmale qđ hꝫ i mēte.n̄
āt rōe eiꝰ qđ ē mālē i ipā.Un̄ talꝭ n̄ pōt
dici virgo niſi mālr.Et iō hec ꝟginitatꝭ
amiſſio pōt recupari.n̄ āt illa i q̄ ēt illđ
qđ ē mālē ſubtrahit̄. A .dic clariꝰ ꝙ
ēt ſola mēte amittit̄ ꝟginitas.ſꝫ tn̄ re
cuꝑabilꝭ ē.qꝛ mā ſeu obiectū hꝰ ꝟtutis
manet.ſ.incoꝛꝛuptio carnis iō cū redit
ad ipm volūtas redit ⁊ ꝟginitas.vt pꝫ
i Johe euāgeliſta.quē de nuptiis volē
teꝫ nubē vocauit dn̄s vt dicit Hieroꝰ.
Quocūqꝫ aūt mō qs volūtarie ꝑfectā
ꝓcuret pollutōem ꝑdit̄ irrecuꝑabilit̄
ꝟginitas ſm Al.Tho.Ul.⁊ glo.Ray.vt
in ſum.eo.ti.q.24. B

Utꝝ puelle i annis puerilibꝰ aliqd
carnale ꝯmittentes ꝑdāt ꝟginitatem.
Rº ſꝫ Al.Nō.qꝛ nō ē i eis ꝯſiliū őlibatō
nec etas patit̄ talē delectatōis ipetum
A .Hoc foꝛte veꝝ an̄ ſeptēniū cū non
dū ſūt doli capaces.alꝭ ſecꝰ.Un̄ Ul.dic̄
ꝙ ꝟginitas amittit̄ nō ſolū ꝑ quēcūqꝫ
actū ꝑ quē pollutio volūtarie ꝓcurat̄
ſꝫ ēt qn̄ ſine eo delectatio coitꝰ perficit̄
ſicut faciunt illi qui an̄ etatē vꝉ tēpus
ſemis ꝑ ſuiipoꝝ turpē actū.hiꝰ delecta
tōem i ſe ꝑficiūt uel ab aliis i eis hoc fi
eri ꝑmittūt.Alii tn̄ alit̄ ſentire vident̄
vt i ſum.eo.ti.q.19.q̊ꝝ dictuꝫ pōt intelli
gi reſpectu etatꝭ infantie. vt tactū eſt.
Jtē ſm Ul.lꝫ aliqui dixerint ꝟginitatē
recuꝑabilē qn̄ ꝯplet̄ delectatio ſin̄ pol
lutōe ꝓpt̄ defectū etatis. tn̄ ꝯtrarium
veꝝ ē.qꝛ coꝛꝛuptio nō ē ex pollutōe ni
ſi rōne cōiuncte ſibi delectatiōis a qua
oīmodā imunitatē ducit ꝟginitas:vt i
ſum.eo.ti.q.24. B.

Utꝝ a patiētibus fluxū ſemis ꝑdat̄
ꝟginitas.Rº ſm Tho.ſcđa ſcđe.q.152.
Semis reſolutio ſi ꝓuēiat p̄ter ꝓpoſi
tū mētꝭ vel in doꝛmiēdo. vel ꝑ violen
tiā illatā cui mēs nō ꝯſentit ꝙ̄uis caro
delectatōeꝫ expiat̄.uel ēt ex infirmita
te.ut i his ꝙ fluxū ſemis patiūt̄.nō ꝑdi
tur virginitas.qꝛ talis pollutio non ac
cidit ꝑ inpudiciciā quā virginitas ex
cludit. A Con.Al.dicens.qꝛ ſunt q̄dā
q̄ ad ſimplicē aſpectū viri vel ad locu
tōem vel ad confeſſionē etiā cū ſint in
ꝓpoſito ſcō.vꝉ nolentes peccare diſtil
latōem humoꝛis ſentiunt. ⁊ tales non
coꝛꝛūpuntur.eo ꝙ non fit ex ꝓpoſito
nec uolūtate cōpleta. Sꝫ tn̄ ſuadendū

ē eis ꝙ se tēperent a virorū aspectu ꝛ
ꝯfabulatione.ut in sum.e.ti.q.21. B

Utrū cognite i ebrietate vel sōno ꝑ
dāt ꝟginitatē. R° ſʒ Tho.in 4.° dist.33.
Sicut ꝑ pollutōeʒ in sōno non amittiť
ꝟginitas:ut nūc dcm̄ ē.sił's rō ē de mu
lieribus q̄ in ebrietate uel dormiētes a
viris cognoscuntur.nisi forte hac intē
tione iuerint dormitū ut a viris cogno
scerenť. A .uel ēt si postea placeret
eis fuisse cognitas.sicut ꝛ de pollutiōe
nocturna dicit Ul.ut i sū.e.ti.q̈.22.ꝛ po
situm est.s̄.pollutio.in principio.in ad
ditione. B .

Irginum consecratio.

Quare solus eṗs uirgines cō
secrat? R° ſm Tho.in 4.° di.38. Sicut
ꝑ mr̄imonium carnale representatur
mr̄imonium spirituale inter xp̄m ꝛ ec
clesiam q̄tum ad fecunditatē.ita ꝑ ue
lationem virginum representatur idē
mr̄imonium spirituale q̄tum ad eius
integritatem.ut pʒ per omnia que ibi
ꝓferuntur ꝛ geruntť.Et ꝓpter hoc sol⁹
eṗs ꝟgines velando disponsat.nō sibi
ſʒ xp̄o q̄si spōso paranymph⁹ ꝛ amic⁹.Et
qꝛ integritatis significatio plene pōt eē
solū in ꝯtinētia ꝟginali ſʒ semiplena i
uiduali.ꝓpť hoc uiduis dať aliqđ uelū
ſʒ non cū illa solēnitate qua ꝟginibus
dať. A .Idē i sū.li.° 3.° ti.3.q.14. B

Utrū uiolenť corrupte debeāt conse
crari? R° ſm Al.Licet tales ꝟginitatē
nō amittāt nec ꝟginitatis aureolā.non
tn̄ ꝯsecrāť.Et rō ē.qꝛ in illo actu diffici
le ē ita reniti ꝙ uolūtas nō alliciat ali
qualem ꝯsensuʒ. Un̄ cū de pleno dissē
su ꝯstare non possit eccłie.iō statutuʒ ē
ut tales hūiliter abstineāt a ꝯsecratōe
32.q.5.ille familie.ꝛ.15.q.i. siquis nō ira
tus.Con.Tho.in 4.° di.33.ꝛ scđa scđe.q
152. A .Idē in sum.eo.ti.q.18.ad fi. B.

Utrū possint ꝯsecrari occulte corrup
te q̄rū ꝯsecratio sine scādalo itermitti
nō pōt. R° ſm Tho.in 4.° di.33. Occul
te corrupte.siue a viris.siue alio q̄cūq;
mō nullaten⁹ uelande sūt.qꝛ ꝓpť scan
dalū vitandū nō debēt sacra eccłie vł
sacr̄alia uariari. Sʒ sicut qdā dicūt po
test aliqua cautela adhiberi ad vitan
dū scandalū.ut.s.illa q̄ non sūt de sub̄a
ꝟginał ueli fiāt.ut ē accēsio cādelaꝝ ꝛ
hi⁹ uitatis occulte illis q̄ sunt de sub̄a.
puta ꝟba q̄ dicunť in veli iposition̄e.ꝛ
ꝙ nomē ꝟginitatis i castitateʒ muteť.
ꝛ hi⁹.Con.Al.silr ꝛ Hosti.ꝛ Gof. Nec ē
tenenda sn̄ia Guil que aliud dicit. A
Idē in sum.eo.ti.q.17.vbi etiā additur
ꝙ carne corrupte ex dispensatōne eṗi
vel eius cui sup̱ hoc vices suas ꝯmisit
pn̄t suscipere modū veli ꝟginalis. nec
hoc ip̄m lʒ sine dispensatione.ſʒ veluʒ
ꝟginū nullo mō licet suscipere. Et sub
diť.Caue tn̄ tibi a glo.hic que aliud di
cit.ēt glo.Ray.ꝙ occulte corrupte an̄
ꝯsecratōem vel post debent hūiliť ab
stinere ab hi⁹ officiis q̄ solis ꝟginibus
ꝯsecratis solēt ſʒ consuetudinem mōa
sterii ꝯpetere donec cuʒ eis fuerit sup̱
hoc ꝑ eṗm dispēsatum. Nō tn̄ hi⁹ ꝟgi
nes ꝯsecrate ordinē aliquē habēt. B

Utrū i ꝯsecratōe ꝟginū deť grā. R°
ſm Tho.vbi.s̄. In cōsecratiōe ꝟginuʒ
sicut ꝛ in vnctōe regū ꝛ hi⁹ bn̄dictōib⁹
aliis dať grā.nisi sit ipedimentuʒ ex ꝑ
te suscipiētꝭ.Sʒ hec tn̄ nō dicunť sacr̄a
qꝛ nō sunt istituta ad curationem mor
bi pcti sicut sunt sacramēta. A .Idē
in sum.eo.ti.q.16. B

Quo tp̱e possit fieri ꝟginū cōsecra
tio? R° ſʒ Hosti.in die epȟiaꝝ.ꝛ i tota
hebdōada r̄surrectōis.i natalib⁹ apł'o
rū.ꝛ i dieb⁹ dn̄icꝭ.ſʒ tn̄ ncc̄itate puta lā
guore iminēte pn̄t q̊lib; tēp̱e ꝯsecrari.
20.q.1.deuotꝭ.ex̄ de tēp.ordi.c.p̊. A.Cō.
Gof.ut in sū.eo.ti.q.15. B

Is et metus.

Uis ē maioris rei ipet⁹ q̱ repelli n̄ pōt.ff.
ꝙ met⁹ cā.l.2.De metu āt qd sit.uide.s̄
met⁹.§.i.Utrū liceat vi vi r̄pellē.hcs.s̄.
bellū p̊.§ 6.° ꝛ.s̄.excōica° 2.° §.2.° ꝟ.9.° ꝛ.s̄.
homicidiū .1.§.5.Que ē vis vł met⁹ ex
cusans.ꝛ met⁹ q̱ cadit in ꝯstāteʒ viꝝ.s̄.
met⁹.§.2.° ꝛ qūo ipediat mr̄imoniuʒ.s̄.

impedumentum.x°

Visitatio Archiepus epus vel alius p̄latus visitans eccl'ias.p̄pponet v̄bū dei.ꝛ q̄ret de vita ꝛ ꝯuersatiōe ministrātiū i eccl'iis absq3 coactiōe iuramenti s3 salubrit' monēdo. Si q̄s iuenerit i fames.si ip̄e nō ē ordiari' denūciet ordiario. Notoria si iuenerit corrigat. A .cū sup his mēito notari p̄ssit ordinarioꝝ negligētia.cū examiatiōe nō egeant.vt.in.c.quod seq̄t. B ex̄ de censi.romana.lib° 6°.

Utrꝝ visitās possit recip̄e ꝛ exigere p̄curatiōes a locis visitat̄.R°. Sic:extra d̄ censi.romana lib° 6°. Et potest recipere a volēte dare pecuniā pro sūptibus moderatis dieb' quibus visitat s3 non licet nisi vnā p̄curationē recip̄e vna die etiā si plura loca visitet ꝛ quilibet locus sit sufficiens.ex̄ de cēsi.felicis.li° 6°. Qd̄ si ep̄us visitet p̄ aliū visitati ēt tenent' ministrare expensas isti visitanti.ex̄ de offi.ordi.si ep̄s.li° 6°. S3 ep̄s nil prorsus pōt exigere ab his q̄s nō p̄ se visitat vt ibidē dicitur.

Utrꝝ visitans possit recipere pecūiā R° Si ip̄i uel sui familiares recip̄ent pecuniā uel muneta p̄ter id qd̄ nūc dictū ē.seu ēt p̄curationem reciperet nō visitādo.ip̄e tenet'. A .s.recipiens.ut in.c.exigit.de quo.i. B .duplū restituere illi ecclesie. A .s.a qua est receptū.vt.ibi. B .i.mensē.alioqui ep̄i ꝛ superiores differentes sic restituere sunt interdicti ab ingressu ecclesie iferiores sūt suspensi ab officio ꝛ bn̄ficio quousq3 plenarie satisfaciāt.ꝛ nulla remissio hic valet. A .s.eorum quibus faciēda ē restitutio: vt in.c.qd̄ sequit'. B .ex̄ de cēsi.exigit. li° 6°.

Q̄uo ꝛ quotiens archiep̄s possit p̄uinciā suā visitare? R°. p̄mo tenet' visitare diocesim p̄priam erga ecclesias maiores ꝛ minores ꝛ eaꝝ populos saltē ꝯuocādo de pl'ibus locis ad vnū congruū. Postea l3 ei visitare suffraganeos ꝛ eoꝝ dioceses: s3 vna diocesi visitata in toto vel in parte non potest ad eā visitandam reuerti nisi omnes ꝛ sua iteꝝ fuerint visitate. A .s.quas secure visitare poterit etiā si iā denuo fuerint visitate: vt in.c.romana.de quo.i. B .S3 si forte aliqua ecclesia visitate diocesis indiguerit iteꝝ prius predict̄ aliis uisitari.tūc pōt redire ad illā si a diocesano fuerit requisitus.vel de consilio ꝛ assensu omnium suffraganeorū aut maioris partis.aut si difficultatē adhibuerint ꝯfident' petatur lr̄a a papa.Sed post visitatōem oīum diocesū licitum est ei visitationem iterare.p̄' tamen requisito suffraganeoꝝ cōsilio ꝛ deliberatione ꝛ diffinitione ip̄ius super hoc habita corā eis. A .s.ip̄ius archiep̄i.ēt.si suffraganei non consentiāt ut p3 ex tex.ꝛ glo.dicti.c.romana.ꝛ hic sequit'. B .Que sunt redigenda i scriptis.ꝛ tunc poterit visitare ēt si non interueniat suffraganeorū assensus.ita tn̄ q̄ illa loca prius visitet que in p̄ori visitatione non fuerunt visitata. A .nisi magis sit alius visitationis officiū opportunum.vt in.c.de quo statī. B Hec oīa extra de censi.romana. li° 6°. Et hanc formam etiam episcopus visitans seruabit.vt ibi dicitur. A .Ubi ēt dicit' de aliis p̄lat̄ ordinario iure suos subditos visitantibus.saluis sup h° rōnabilib' ꝛ approbat̄ religiosoꝝ ꝯsuetudinib' ꝛ regl'arib' institut̄. B .Uisitari debēt p̄ ordinarios monasteria mōialiū ēt exēpta. vt.s̄.exēpt'.§.si.

Vitium Uitia capitalia sūt.7.ab vna radice p̄cedentia. Nam s̄m doctrinam Greg.3i°.moraliū.radix toti' mali ē superbia.ꝛ de hac nascunt'.7.vitia.s.ianis gl'ia.Inuidia.Ira.Tristicia Auaricia.Gula.ꝛ Luxuria.De inai gloria s̄m eundem.7.filie oriunt'.s.inobia iactātia.hypocrisis.ꝯtentō.pertinacia discordia.nouitatum presumptio.De iuidia nascuntur quinq3.s.odium.susurratio.detractio.exultatio.i aduersis p̄ximi.ꝛ afflictio in eius p̄speris.De ira nascuntur.6.s.rixe.tumor mentis.cōtumelie.clamor idignatio.ꝛ blasphemia

De tristicia siue accidia oriūt.6.s.mali
cia. rancor.pusillanimitas. desperatio
torpor erga precepta. vagatō mentis
circa illicita.De auaricia nascūtur .6.s.
proditio.fraus.fallacia.piuriū.iquietu
do.ꝛ cōtra misericordiā obduratio cor
dis.De gula oriūt.5.s.iepta leticia.scur
rilitas. īmundicia . multilogum. ꝛ he
betudo sensuuꝫ. De luxuria nascūtur
8.s.cecitas mentis.incōsideratio.incon
stātia.ꝑcipitatio.amor sui. odium dei.
affectus presentis seculi.horror ꝛ des
ꝑatio futuri. Hec Grego° De materia
vicii.hēs.s̄..peccatum.ꝛ.s̄. crimen.

Jciatus corpore.

Olta vitia corpoalia oliꝫ in
veteri testamēto repellebant ordinā
dos.vt patꝫ Leuit].21°.vt si aliquis ha
bebat grandē vel paruuꝫ vł tortū na
sum.si gibbū.si lippitudinē.iugem sca
bieꝫ impetiginem.vel ponderosus.sed
ista hodie nō repellunt.7.q.i. qualiter
in fi. A .Jbi nō videtur bene ꝓbari
hoc sed potius ex eo quia īstituta fue
rūt in figura. vt patet in .c. sequētibus
A .nisi forte ꝫm aliquam significati
onē intellecta.vt dis.49.hic ꝛ enim ꝛ.c.
sacerdotes.Et scđm ꝙ ponit Ray.qui
cūqꝫ culpa sua vitiat⁹ ē corpore repel
litur ab ordine.qui vero sine culpa nō
repellitur nisi scandalum timeatur ex
nimia deformitate.vel periculum ex
nimia đbilitate. A .Con. Ul.vt in sū.
lib° 3°.ti.15.q.i.ad finem.Et hoc non itel
ligit đ oi corpis vitio. sꝫ de notabilib⁹
de quibus in sequentibus tangitur. B
Quid de mutilatis vtꝝ possint ordi
nari:℟. Mutilati sponte sine iusta cā
vt ex indignatione.impatientia.vel su
perbia indistincte ī quocūqꝫ membro
siue a se siue ab alio. repellunt a ꝓmo
tione.ꝛ deiiciūtur ꝓmoti etiaꝫ si crede
bant se obsequiū prestare deo.vt quia
se castrauerunt.ex̄ eo.significauit. A
Et ibi nōt glo.ꝙ eps potest cū talibus
dispensare quando putabāt se deo ob
seguꝫ prestare. in aliis tamen a missa

B .vt dictū est.s̄.homicidiū.5°.§.fi.Et
ꝫm Jnno.idem est si non amisit mēbꝝ
totū:sꝫ talem parteꝫ que deformitateꝫ
generaret vnde scandalū esset.ex̄ eo.c.
p̊.vel ēt inhabilem redderet ad officiū
exequenduꝫ.ex̄ eo.Thomas. Si ꝟo ex
iusta cā.puta ꝓpter lepre periculū ali
qui fecerunt sibi membꝝ aliquod am
putari seu amputauerunt ne alia sana
putrescerēt.hi si membꝝ erat occultū
vel ēt manifestum sed paruū.vtputa
vn⁹ digitus.nō de illis cum quib⁹ fit si
gnū crucis.nō repellunt nec deiiciunt.
Silr̄ si talit sint nati vel inuiti sic mu
tilati sunt.aut casu fortuito cū darent
operā rei licice.Secus si rei illicite dis.
55.siquis abciderit.ꝛ.c.qui partem.ꝛ.c.
siquis a medicis. ꝛ.c.eunuch⁹.ꝛ.c. sigs.
ꝓ egritudine..ꝛ.c.lator. ꝛ.c.precepta. ꝛ
extra de corpore vitia. significauit.ꝛ.c.
ex parte. Si auteꝫ ex culpa sua īncidis
set in modicam deformitatem.ex mise
ricordia toleratur in susceptis.s.ex dis
pensatione epi ꝫꝫ Jnn.ꝛ Ber. A .Ad
hoc facit.c.i.extra de cor.viti. B .Si
aūt membrum erat magnum ꝛ māife
stū etiam si sine culpa sua amisit quis
īpeditur a ꝓmotione ꝓpter deformita
tē ꝛ scandalū. ꝛ si ꝓmotus est dꝫ cessa
re a missa ꝛ aliis solēnibus officiis pro
pter eandem causam.A beneficio tam̄
nō remouebit.qꝛ non dꝫ addi afflictio
afflicto.di.55.si euangelista .7.q.i.cuꝫ p
cussio.dabit tamē sibi coadiutor: si tłe
bn̄ficiuꝫ ē cui ipse deseruire non possit.
ex̄ de cle.egro.c.2. A .Jdeꝫ in sum.li°
2°.ti.p̊.q.42.ubi ēt patet ꝫm Hostiē. ꝙ
iste qui sine culpa amisit membruꝫ so
lū ꝓhibet a missa ꝛ solēnibus officiis.
nō āt ab aliis sacerdotalib⁹ que possit
exercere.vt penitentias dare ꝛ similia
ex̄ de cle.egro.presbyteꝝ. Jteꝫ ꝫꝫ Hoff.
quando dubitatur vtrum deformitas
generet scandalum recurritur ad arbi
trium episcopi.extra eo.c 2. Jtem scđꝫ
Ray.ꝙ vbicunqꝫ scandalum suscitat
ex homicidio vł deformitate alicuius.
si talis etiam casus esset in quo de iure

posset ꝓmoueri vł ministrare in susce
ptis debet tamen ꝓpter scandaluꝫ ces
sare. Et ꝙ clericus etiam causa medici
ne non debet se mutilare licet etiaꝫ sit
cirurgicus nisi imineat necessitas ⁊ ali
us desit. B.

Utrum claudus naliter ⁊ alii huiusmo
di possint ꝓmoueri? R° Claudum ad
mittit ꝯsuetudo. nisi talis sit ꝙ sine ba
culo ad altare stare non possit. ar. de cō
se. di. i. nullus. ⁊ di. 45. disciplina. Cecuꝫ
vel habentem in vno oculo maculam
que generet deformitateꝫ nec ius nec
consuetudo admittit. extra eo. cum de
tua. A. Tamen ſꝫ glo. Ray. habens
maculam in oculo facilius promouet
i rligiōe ꝙ̄ i seclo: vt i. d. q. 42. ubi p̄dca
nō. ſm Ray. qui etiam addit. ꝙ sitr nō
admittitur habens manum aridam.
B. De sacerdote leproso uide. s̄. lepro
sus. §. fi. De gibbosis sciendum ꝙ non
repelluntur ab ordinibꝰ nisi nimia sit
debilitas aut deformitas. Qui habet
sex digitos in pede ꝓmouetur. ⁊ ſꝫ Ho
stiē. etiam si in manu. uel si habet digi
tos coniunctos dummō ex his non sit
impedimentum in vsu membri. ff. de
edili. edic. l. idem offilius. A. Idem i
sum. eo. ti. q. 43. ⁊ se. vbi etiam patꝫ ꝙ
leprosus ad sacros ordines non debet
promoueri. ſꝫ si prius fuerit ꝓmotus
potest aliquando ministrare: ut ⁊ dicit
in dicto. §. fi. B.

Quid de furiosis lunaticis ⁊ caducꝭ
R°. ſm Guil. Nullus talis dꝫ ꝓmoueri
etiam postquam fuerit liberatus. ſꝫ si
ꝓmotus fuerit ex toto liberatꝰ. poterit
exequi officium suum. Si vo non oio
ex toto. sed frequenter ei accidit. oio de
bet cessare ab officio misse. 7. q. 2. in lit
teris. Idem si raro ſꝫ cum spume iacta
tione ⁊ vocis confusione. Si vo raro ⁊
sine talibus. non prohibetur ab officio
misse dum tamen habeat iuxta se ali
quem sacerdoteꝫ. vt si ille cadat vł de
ficiat iste suppleat. 7. q. i. illud. Quanto
auteꝫ tempore debeat expectari ad ꝓ
bandum tales vtrum sint liberati ⁊ q̄
liter. colligitur ꝙ per annum. 33. di. cōit
Alibi per. 30. dies. 7. q. 2. c. fi. Sꝫ ⁊ potest
dici ꝙ tempus ꝓbationis arbitrariuꝫ
est pensatis conditionibus morbi ⁊ ꝑ
sone. A. ⁊ dignitatis ſm eundē Guil.
⁊ in sum. eo. ti. q. 45. vbi hec notant. B

Quid de demoniaco? R° ſm Guil.
Eodem modo talis non debet ꝓmoue
ri vel ordinari ⁊ si ordinatus erat etiā
liberatus missaꝫ celebrare non debet.
nisi plene ⁊ indubitāter curatus sit. 33.
di. cōiter. ⁊ c. vsqꝫ. adeo. A. ꝯiuncto. c.
clerici. ea. dist. Hec etiam nō. in dcā. q.
45. B. De tempore aūt expectatio
nis dicendum vt in proximo. §. dictū ē
De illo autē q nullo modo potest bibe
re vinum. habes. s̄. ordinādus. §. is. A
Potius videt vo. in. §. 16°. vbi hēt. ꝙ tał
nō est ordinandus. quod et nō. in dcā. q
42. ad fi. B

Episcopus senio vel valitudine cor
porali grauatus. vel ał adeo impeditꝰ
perpetuo. ꝙ officium suuꝫ nequeat ex
ercere. potest de consilio sui capitłi vel
maioris partis assumere auctoritate
apostolica vnū vel duos coadiutores
ad officium exequendum. Si vo epi
scopus fuerit demens tunc capitulum
vel due ipsius ꝑtes vnum vel duos co
adiutores ei assument eadem auctori
tate. Qd̄ si epūs grauatus ut dictum ē
prius nollet sumere nec habere coadiu
torem. lꝫ a capitulo requisitus sit. nihł
ꝑ captꝫ inouet. ſꝫ in hᵒ casu ⁊ ēt i cāu q̄
esset demens capitulū significet pape
conditionem eiusdē episcopi ⁊ ecclesie
Porro coadiutor predictus debꝫ de ꝓ
uentibus p̄latoruꝫ recipe sumptus mo
deratos ab alienatione abstinendo. A
.s. qualibet bonoꝝ ecclesiasticoꝝ taꝫ ec
clesiaꝝ ꝙ̄ ipoꝝ prelatoꝝ. vt i. c. pastora
lis. de quo. i. B. Et que dicta sunt de
epo hñt ēt locū in supioribꝰ p̄latꝭ ex̄ de
cle. egro. pastoralis. li° 6°.

Nctio extrema. Extrēa
vnctio sacrm est
qꝛ ꝑtingit ad effcm̄ q ē curatio morbi
pecccati. ut ex vbis Iacꝭ. vltꝭ. ca° pꝫ. A

Et dē hac latius. s̄. sacramentuȝ. in pn̄°. r. §. p̄. ꝛ 2°. B. Et est unū sacramentuȝ licet plures actiones sint de eius perfectione. que tamen ꝯueniunt ad unū significandū ꝛ causandum. Hec est snia Tho. in 4.° di. 23. A. Et sic unū sūt unitate pfectionis ꝛ finis ēt ſm Pe. ꝛ Al. ut in sum. li°. 3°. ti. 24. q. 139. B.

Que est mā huius sacramenti? R° ſm Tho. ubi. s̄. Materia est oleum oliue ab episcopo consecratum. ꝛ tale oleum ꝛ eius cōsecratio sunt de necessitate hui⁹ sacramenti. A. Con. Pe. ut in sum. eo. ti. q. 141. B.

Que est forma huius sacramenti? R° ſm Tho. ubi. s̄. Forma est oṙo dep̄catiua dicendo. Per istam sanctaȝ vnctionem ꝛ suam piissimam misericordiam indulgeat tibi dn̄s quicqd deliqsti per visum ꝛc̄. Uerba etiā indicatiui mōi que ſȝ morē quarūdā ecctiaꝝ premittunť oṙoni. non sunt de suba sacri. ut p̄mittendo sic. Ungo hos oclos oleo sanctificato i noie pr̄is ꝛ filii ꝛ spūs sci. A. Con. Pe. ꝛ Al. ut in d. q. 141.

Quis effect⁹ extreme vnctiōis? R° ſm Tho. ubi. s̄. Effectus ei⁹ principať est quedā sanatio spūs que datur ꝯtra quādam debilitatē uel ineptitudineȝ que in nobis relinquitur ex pctō actuali uel originali. contra quā debilitatē hō roborať per hoc sacramentū. Et qꝛ hoc robur gratiam facit que secum nō cōpatiť peccatū. iō ex cōsequenti si iuenit peccatū aliqḋ ueniale uel mortale quō ad culpaȝ. tollit ip̄m dūmodo non ponať obex ex parte recipientis. Secūdarius etiam effectus ē sanitas corpalis. Hanc tamē non inducit nisi ſm ꝙ expedit ad finem p̄ncipalem. s. spūaleȝ sanationem. ꝛ tunc semp eam; inducit dūmodo non sit ipedimentum ex pte recipientis. Et lȝ in ipso fiant multe unctiones. vltima tamen est formalis respectu oium precedentium ꝛ agit in virtute eaꝝ. ꝛ iō in ultima unctione gratia infundiť que effectum sacramēti prebet. Characterez. aūt hoc sacramentū non imprimit. qꝛ per ip̄m non deputatur homo ad aliqḋ sacꝝ agēdū uť suscipiēdū. A. Idē in sū. eo. ti. q. 142. B.

A quibus conferri debet unctio extrema? R° ſm Tho. ubi sup̄ A solis sacerdotibus. nec alius potest inungere etiam in articlo necessitatis. Sacerdoſ autez cōferre potest pn̄te vno clerico ꝛ ēt solus in necessitate ſm Ber. ꝛ Hosti. A. hoc vltimū clare habeť in. c. q̄siuit. ex̄ de vbo. sig. Et idē qḋ in hoc. §. nō. in sum. eo. ti. q. 43. ubi ēt diciť ꝙ laicus q̊ꝗ posset i nccitate auxiliari i hoc sacerdoti ei respondendo. B.

Quid faciendū sit si sacerdos infra unctionem deficiat? R° ſm Tho. in 4.° di. 23. Si iā alique pteſ iuncte sūt. qḋ factū ē iterari nō dȝ. sed unctōnes que restant p aliū sacerdotē cōpleāť. Idē Al. ꝛ Pe. A. Idē in sū. eo. ti. q. 140. B.

Quibus cōferenda sit extrema unctio. R° scd̄m Pe. nō nisi adultis infirmis. in periculo mortis cōstitut] ex ip̄a ifirmitate. unde nec dať eūtib⁹ ad bellū aut nauigantib⁹ seu his q mox occidēdi sūt: qꝛ taľ mors nō iminet ex defectu nāe: sȝ ex euētu fortune. His aūt q p̄ senio deficiūt ēt sine actuali infirmitate dať. pueris nō: qꝛ nō hn̄t ifirmitatē spūaleȝ cōtractā ex pctō actuali. nec dispositionē deuotionis habē possunt ad hoc sacramētū. Con. Tho. ubi. s̄. A. qꝛ sicut nec eucharistia dȝ dari pueris ita nec hoc sacramentū ſm eosdem. ut in sum. eo. ti. q. 144. B.

Utꝝ extrema unctō debeat dari freneticis ꝛ amētib⁹? R° ſm Pe. Si in sana mēte cōstituti nō petierint: nō dȝ dari. Si vo petierint dari dȝ. Tn̄ hic addēdū ſȝ Tho. ꝛ Al. ꝙ illť furiosis ꝛ amētib⁹ p̄cipue dari nō dȝ q visiliť sacro pn̄t facē irreuerentiā p aliquā imūdiciaȝ. nisi ipi haberēt lucida interualla in quibus sacramētū recognoscerēt. A. Iō in sum. eo. ti. q. 145. B.

Que ptes corpis iungi debeāt? R° ſȝ Al. Pe. ꝛ Tho. Inunguntť instrumēta qnꝗ sensuum tāquā prime radices

peccandi. Oculi propter visuꝫ. Aures ꝓpter auditū. Nares ꝓpter odoratuꝫ Labia ꝓpter gustum. Manus ꝓpter tactum. q maxie uiget in pulpis digitorū. Pedes vo ꝓpter vim motiuā. Renes vo ꝓpter viꝫ appetitiuā a qbusdā īunguntᷣ. Iteꝫ in mutilatꝭ aut cecis debent inungi loca magis ꝓpinqua. A. Idem in sum. eo. ti. q. i46. B.

Utrꝫ vnctio extrema possit iterari? R° ſm Tho in 4° di. 23. Iterari pōt sine aliqua iniuria sacr̄i: qꝛ non hꝫ effcm̄ ꝑpetuū eo ꝙ sanitas corpis ꝛ mētis q sunt effectꝰ eius amitti possunt. In eadē quoqꝫ egritudine iterari pōt si ꝓ quidē sit in ꝑiculo mortꝭ ꝛ euadat acꝰ etiaꝫ postea recidiuū patiaᷣ: qꝛ erit q̄si alia īfirmitas. ꝛ silr̄ si sit egritudo diuturna vt hydropisis. qꝛ tūc dꝫ fieri qn̄ vr̄ perducere ad ꝑiculū mortis. ꝛ si illū articulū euadat eadē īfirmitate durāte: ꝛ postea ad similē statū reducaᷣ: iterꝫ pōt iungi: qꝛ iā est aliꝰ infirmitatꝭ status. q̄uis sit eadē infirmitas. A. Clariꝰ dic ſm eundē Tho. ꝙ si īfirmitas ē breuis nō dꝫ iterari nisi īfirmitate curata: qa alr̄ nō dr̄ a statu illo recedere. Si vo īfirmitas ē diuturna fit qd̄ hic dr̄. Et con. Pe. Al. āt dicit sic. Sine ꝑiudicio puta ꝙ si vltra annū remanet morbꝰ pꝰ acceptā vnctionem iterari potest vnctio Et cā hꝰ est. qꝛ non iudicatur ideꝫ morbus numero qui ē ſm perfectaꝫ mutationeꝫ superiorꝫ. Si tn̄ ab aliquo scō patre vel a dn̄o papa aliūd in hac qōe determinatum inuenitur magis iudicarem illi sn̄ie standum q̄ mee. ut i sū. eo. ti. q. i47. B.

Voluntas. Utrꝫ homo teneaᷣ ꝯformare volūtatē suaꝫ voluntati diuine in volito? R° ſm Pe. in 4° di 48. Scd̄ꝫ sensualitatē nō tenemur nec ēt uolūtate naturali. qꝛ determinatuꝫ ē ad vnū. A. i. ad repugnātiā carnis ꝛ spūs ad preliuꝫ. Gal. 5° Caro. n. ꝯcupiscit aduersus spiritū ꝛc̄. B. sꝫ voluntate deliberata id qd̄ deꝰ vult absolute ꝛ congruit nos velle tenemur velle. Qd̄ vo nō ꝯgruit nobis velle. q̄uis sit bonū in se: nō tn̄ q̊ ad nos. ꝛ iō non vult deꝰ illud nos velle nec uelle tenemur. Satis con. Tho. in ꝑma scd̄e. q. i9. dicēs ꝙ tenemur cōformari formalr̄. s. ꝙ hō velit in cōi iusticiā dei ꝛ ordinem nāe seruari: sꝫ māliter cōformari non tenemur. vt in morte patris ꝛ hꝰ. A. Dic clariꝰ ſm eū. Pe. ꝙ uoluntas deliberata duplex est: qꝛ quedā ē ꝯditionata. et i hac nō tenemur ꝯformari. nec. n. volēdo ꝯtrariū cōditōnalr̄ discordamus. quia hoc nō est uelle simplr̄. sꝫ volūtate absoluta tenemur cōformari i uolito. sed nō in q̄cūqꝫ. Aut. n. ignotū ē nob̄. ꝛ tunc nō tenemur illud velle. Aut nobis notū ē. ꝛ tunc distinguendū ē. qꝛ aut deus non vlt̄ illud absolute ꝛ simplr̄. ut sententiā ꝯminatōnis quā aliqn̄ mutat qn̄ merita mutanᷣ. ꝛ hoc nō tenemur velle. Aut deus vult illud absolute. ꝛ hoc aut cōgruit nobis velle. aut non. Aliqn̄ eni ſm Aug. aliqd vult deus qd̄ nō cōgruit nos velle ut p̄rem nostruꝫ mori. Et aliqn̄ congruit vni uelle aliquid qd̄ nō ꝯgruit alteri. Illud vero qd̄ deꝰ vlt̄ ꝛ ꝯgruit nobis bonū ē in se ꝛ bonum ē nobis. vn̄ deꝰ vult illd̄ nos velle: ꝛ ideo tenemur illud velle. Illd̄ vo qd̄ nō cōgruit nob̄ q̄uis sit bonū i se. nō tn̄ q̊ ad nos. iō nō vlt̄ deꝰ illud nos velle. Unde sup illd̄ ꝑs. rectos decꝫ collaudatio. glo dic. Congruit ut qd̄ deꝰ vlt̄ re velle tu velis: ut i sū. li° 3° ti. 3° q. 4. Et sic breuiter tenemur ꝯformari volūtati dei formali ꝛ nō māli. i. velle i genē qd̄ deus vlt̄. ꝛ eo mō q̊ vlt̄. i spē aūt inquātuꝫ sit nob̄ notū. B. Utrꝫ uoluntas ꝛ opꝰ exteriꝰ sit vnū pctm̄. R. ſ. pctm̄ ꝑ. ſ. ꝑ.

Votum p°. cōiter qd sit R° ſm magistrꝫ sn̄iarꝫ i 4° di. 38. ꝛ Hugo. de scō victore. Uotū ē testificatio q̄dā ꝓmissiōis spōtanee q̄ deo ꝛ de his que dei sunt fieri dꝫ. Et hec diffinitio ē voti exꝑssi. qd̄ ꝛ in facie ecclesie obligat. vt dicit Pe. Theologi vero sic diffiniunt Uotum est conceptō melioris propositi animi deliberatione firmata. Et hec

est diffinitio voti taciti. A .Uel scdz
Ray. votū est alicui⁹ boni cum delibe
ratione deo facta ꝑmissio. ut in sum. li.
p̊. ti. 8. q. i. Et ista videt̄ clarioꝛ. Nā ⁊ ad
votū regritur ꝑmissio. ut i. §. se. ⁊ ꝙ sit
de re bona. 22. q. 4. in malis. B .Et lz
aliquod uotū tacitū: fiat sanctis. tn̄ pro
pter deū fit eis. A . Nā ꝓprie uotuz
fit soli deo. sanctis ṽo propter deuz. ⁊ p̄
latis seu aliis recipientib⁹ fit loco dei.
⁊ non ip̄is: sz deo ſm Tho. scda scde. q.
88. arti. 5º B.
Que requirunt ad uotū? Rx° ſm Tho.
vbi. s̄. Tria ex necessitate. p̊ quid ē deli
beratio. 2º ꝓpositū voluntatis. 3º pro
missio in qua ꝑficit ratio uoti. Supad
dunt aūt quandoqꝫ alia duo ad quan
dā uoti ꝯfirmationē. s. ꝓnunciatio oris
⁊ testimoniū alioꝝ. Solū ergo propo
situ non obligat. A .Aduertendū ꝙ
hic capit deliberatō ꝓ cogitatione. ⁊ ꝓ
positū ꝓ deliberatōe. Nā ⁊ anq̄ qs de
liberet opoꝛtet cogitare. ꝓpterea ⁊ vo
tū vocat̄ conceptio deliberatōe firma
ta. vt statim patuit. Itez sufficit ad vo
tū ēt sola mētalis ꝑmissio que obligat
deo intuenti coꝛ: lz non homini qui iu
dicat solum que foꝛis sunt ſm Tho. se
cūda scde. q. 88. arti. p̊. B
Quot sunt spēs votoꝝ? Rx° Due. Nam
quoddā ē uotū simplex. ⁊ quoddaz ē so
lenne. vt hēt. s̄. impedimētū. 4º. §. p̊. Et
qdē graui⁹ peccat q frāgit votū solēne
di. 27. si vir. 27. q. i. ṽginibus. ⁊ c. ṽgines
Sz qd̄ dr̄ ex̄ qui cle. vel vo. rursus. s. ꝙ
votū simplex non min⁹ obligat q̄ solē
ne. exponēdū est ſm Tho. ubi. s̄. ꝙ vtri
usqꝫ transgressoꝛ moꝛtalit peccat. A.
Con. Ray. ⁊ glo. Ber. ⁊ Inno. ut i sum.
eo. ti. q. 8. B .Est ⁊ alia diuisio votoꝝ
. s. ꝙ aliud ē puꝝ siue absolutū ut cum
quis absolute ⁊ sine conditione vouet
Aliud ē conditionatū vt cū addit si h°
erit uel illud. A . Hoc fuit dictum
Ray. vt in dcā. q. 8 B.
Utꝝ vouens teneatur statim adim
plere? Rx° ſm Guil. Si uotū est absolu
tū tenet̄ statim cū potest. nisi vouēdo
aliud in mēte habuerit. Et dat̄ ei tēpus
ad arbitriū boni viri ad disponēdū vt
votū ipleri possit. Et ō iplēdo dr̄ Deut.
23º Cū votū uoueris dn̄o deo tuo. non
tardabis reddē: qꝛ requirꝫ illō dn̄s de⁹
tu⁹. ⁊ si moꝛat⁹ fueris reputabit tibi in
pctm̄. Unō ſm Tho. in 4º di. 24. si is q
vouerat itrare religionez timet ex mo
ra impedimētū. tenet non differre. A
Idē in sum. eo. ti. q. 9. B. Uide de hoc
cāu. s̄. religio. 3º. §. 3º Si ṽo votū ē cōdi
tionatū vide. i. §. 13º qui incipit. Utꝝ vo
tū conditionatum.
Utꝝ votū licitū sp̄ obliget? Rx° ſm
Tho. in 4º di. 38. Sic. nisi ꝙ quicqd vo
tū faciendū impediret si p̄us eēt etiaz
voto facto aufert obligationem. A .
Hoc veꝝ qn̄ illud qd̄ postea aduenit
legitime sequit. Un̄ lz uotū ⁊ ingressuꝫ
religionis ipediat mr̄imoniū ꝯsūmatū
si p̄cedat. vt in. c. ex publico. ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu. nō tn̄ ipedit si sequat̄. vt in cle. eos
de ꝯsan. ⁊ affi. B . Un̄ siqd possibile
cū vouet̄ fiat postea ipossibile: tollitur
obligatio. vt siqs diues vouerit edifica
re ecclīā quā postea pauꝑtate supueni
ēte ꝑficere nō posset. nō obligat̄. Hoc
tn̄ sic ē intelligēdū. ꝙ si factus est oio i
potens absolutus ē a toto. Si aūt ex ꝑ
te ita ꝙ totū ꝑficere nō pōt. tunc rema
net obligatus solū ad id quod pōt. A.
Idem in sum. eo. ti. q. 4. B.
Utꝝ uota que fiunt i angustiis obli
gent? Rx° ſm Guil. Mulieres in partu
vouētes vel qcūqꝫ alii i angustia ꝯsti
tuti si habeāt deliberatā intentionem
obligandi. se. obligati sunt. ar. 27. q. 4.
sūt q opes. A . Idez in sum. eo. ti. q. 2.
ad fi. B . Sec⁹ si subito ⁊ indelibera
te. A . nisi postmodū confirmauerit.
ar. ex̄ de reg. iur. rati. li. 6º Et qꝛ diffici
le est discernē vtꝝ fcm̄ sit mēte delibe
rata uel nō. periculosū est illō sp̄ non i
plere. maxie qꝛ bonaꝝ mentiū ē ibi cul
pam timere ubi culpa minime reperit̄
extra de obserua. ieiu. ꝯsiliū. ⁊ dist. 5. ad
eius. B.
De q̊ dꝫ fieri uotū? Rx° ſz Tho. scda

scõe.q.88.Uotum nõ põt fieri de malo. nec de īdifferēti:sȝ tm̄ de bono ⁊ ad qđ qs alr̄ non tenet᷑. Illud aūt qđ ī aliquo euētu ē bonū.⁊ ī aliq̊ malū nõ obligat nisi ꝓ euētu bono.ut uotū Jepte.iudi. xi.° A. Iste Jepte vt ibi patȝ vouerat deo sacrificiū offerre de eo qđ sibi a vi ctoria reuertēti ꝑmuȝ occurreret egre diens de domo ei⁹.Et idem quod ī hoc §.nõtur in sum.eo.ti.q.3. B.

Utrꝫ liceat uouē nimiā carnis mace rationē? R°scđm Tho.ubi sup̄.Si ipa ex uoto ꝓmissa sit iplēda ē rõabilr̄.ita ꝙ nā nõ nimis grauet᷑.Sȝ qꝛ ī his que ad semetipȝ ꝑtinent de facili hõ fallit᷑ iõ talia uota ɔgruētius ſm arbitriū su pioꝝ sūt seruāda ul' ꝑmittēda.ita tm̄ ꝙ si magnū grauamē iminerȝ ⁊ n̄ eēt facultas recurrēdi ad superiorē nõ de berȝ hõ uotū obſuare.A.Idē i.d.q.3.B

Quid de uotī stultī? R° ſȝ Tho.vbi sup̄.Uota stulta vt de nõ pectinādo ca put i sabbato ⁊ silr̄a poti⁹ sūt deridēda q̄ꝫ obseruāda.Et addit Al.ꝙ ēt si ꝓ ho nore scõꝝ fiāt ſuāda n̄ sūt:qꝛ silr̄itudīeȝ quandam habent cum idolatria. A. Idem in dcā.q.3.ad fi. B.

Utrꝫ expediat vouē? R°ſȝ Tho.ubi s.Sic.dū tm̄ rõabilr̄ fiat uotū: qꝛ ꝑ hoc uolūtatē nr̄aȝ imobilr̄ applicamus ad bonū. A. Idē i sū.eo.ti.q.6. B.

Utrꝫ meli⁹ sit aliqd facē ex uoto q̄ꝫ sine uoto? R° ſȝ Tho.ubi.s.Sic.ꝑ tres rões.p̊ qꝛ vouē ē act⁹latrie q̄ ē nobilissi ma ỽt⁹.Illđ āt qđ opat᷑ a nobiliori ỽ tute meli⁹ē.2° qꝛ ꝗ uouet pl⁹deo se sub iic̄ q̄ꝫ ꝗ nõ vouet.3° qꝛ ꝑ uotū volūtas imobilr̄ firmat᷑ ad bonū.Facē āt aliqd ex uolūtate firmata ꝑtinȝ ad ꝑfectõeȝ ỽtutis.ut pȝ per phm̄ 2°ethicoꝝ.A.Iđ in sum.eo.ti.q.7. B.

Qūo ꝑ uotū ipediāt᷑ sponsalia siue mr̄imõiū hēs sup̄ ipedimētū 4.°§.2.° A diūcto ꝑn.° B.et utrꝫ uotū sit magī obli gatoriū q̄ꝫ iuramentum.s. iuramētū.p̊. §.7.° B.

Utrꝫ uotū ɔditionatuȝ obliget? R° ſȝ Ray.siue cõditio sit gnālis:ut si uixe ro.si potero.si de⁹uoluerit.q̄ sꝑ itelligū tur ēt si nõ apponāt᷑.27.q.2.btā maria. siue spāl.puta si itrauero lõbardiā ibo ad scm̄ Marcū.vel si fili⁹ meus fuerit liberat⁹ faciā h° vl' illđ.si cõditio n̄ ex titerit.n̄ obligat᷑ qs ex voto alr̄ sic.32.q. 8.n̄ solū.ex̄ de ɔdi.appo veꝝ.ex̄ õ resti. spo.oli cāȝ.Et itelligas nõ obligari si to ta obligatio ponebat᷑ i euētū ɔditiõis. Et iteꝝ nisi ꝓpt᷑ scādalū tollēdū iplēdū sit uotū.ex̄ eo.magne.ex̄ de cõuer.ɔiū. ex ꝑte.circa fi.Con.Inn.⁊ Hosti.A.Iđ i sū.e.ti.q.68.ubi ⁊ ponit᷑ exēplū de scā dalo qn̄ uotū ē publicū ⁊ cõditio nõ ex ꝑssa sȝ in corde retenta. B.

Quid de voto qđ fit ex duab⁹ cāis? R° ſm Ray.Siqs uouit ex duab⁹ cāis utputa ire ad scm̄ Jacobū:qꝛ ibi puta bat iuenire germanū suuȝ.⁊ ꝓpt᷑ redi mēda peccata sua.i hoc cāu q̄ꝫuis sciue rit germanū suū decessisse etiā anteq̄ꝫ iter arripiat.nihilomin⁹ tenet᷑ propter aliā cām si nihilomin⁹ se intēdissȝ obli gare. A.h° vr̄ poti⁹ fuisse dcm̄ Guil. glo.ei⁹ q̄ꝫ Ray.ut i.d.q.68.ad fi. B.

Quid siqs emisit duo diuersa uota R° ſȝ Tho.i 4.°di.38.Si utrūq̄ꝫ ē ɔpas sibile cū alt̄o utrūq̄ꝫ dȝ seruare nisi for te aucte supioris uotū ꝑcedēs i meli⁹ sequēs ɔmutet᷑. A.s.i aliud q̄ꝫ illđ qđ silr̄uouit.cū ad illud oio teneat᷑ rõne uo ti ⁊ nõ ɔmutatõis. B.Si autē ābo vo ta sint silr̄incõpassibilia dȝ seruare qđ mai⁹ est.⁊ de minoribus scđȝ arbitriū ꝑlati satisfacē.A.Idē i sū.eo.ti.q.83.B

Utrꝫ pr̄ moriēs possit iiūgē filio quē constituit heredē ut impleat uotū ei⁹? R° ſm Ray.votuȝ ꝑegrinādi non põt pr̄ iniūgē filio quē ɔstituit hēdē nisi et ipe fili⁹approbaret.ex̄ eo.lȝ.Sȝ pecūia riam satisfactionem bene potest iniun gere.extra de vsu.tua.⁊ de solu.c.ꝑmo Quin etiam scđm Hostien. si fili⁹ vlt esse heres tenetur implere vota patri. A.s.quecunq̄ꝫ secūdū eundem Hosti. ⁊ in sum.eo.ti.q.69. B.si hereditas hoc patiat᷑.⁊ maxime si sponte suscepe rit.ut in dcõ.c.licet. Si autem non vult

adire non tenet. qꝛ nec heres ē nisi forte ꝓmiserit: qꝛ tunc si in oī casu itellexit ꝑsonam suā obligare dꝫ seruare. sꝫ si ꝓmisit tanq̄ꝫ heres ⁊ postea mutato ↄsilio ab hēditate abstineat nō tenet. ex̄ de elec. venerabilem. §. fi. Et sic pōt itelligi. c. lꝫ. Sꝫ qcunqꝫ hereditatē adierit obligatur. ex̄ de solu. c. p̊. ⁊ ex̄ d̄ vsu. tua. ita tñ ꝙ si votū transmarinū sit ⁊ aliqs ipediat̄ morte uł alio ipedimēto cogit̄ alii ↄmittere. vt Inn. dic̄. Qui ēt si nō cōmittat heredes ↄpelli pñt vt vł ip̄i cōpleāt vel subsidiuꝫ siue expēsas quas testatoꝛ vel ip̄i facturi eēnt exhibeāt. Secꝰ tñ si uouerat nō ꝓ subsidio sꝫ ꝓ deuotione vidēdi terrā sanctā: qꝛ tales supueniēte ipedimento nō tenet̄ ire vel mittē. A. qꝛ i votō subintelligit̄. si potero ſm eūdē Inno. vt in. d. q. 69. ubi hec nō. B. Qꝫ trāsgressio voti est maius peccatū q̄ꝫ transgressio iuramēti. vide. s̄. iuramētū p̊. §. 7º.

Votum 2º quis vouē pōt vł non

Utꝝ ep̄s possit uouere? Rꝰ ſꝫ Hosti. Nō pōt sine lnia pape votum emittē ꝑ qꝺ dissoluat̄ vinculū mr̄imonii qꝺ ē it̄ ip̄ꝫ ⁊ eccl̄iaꝫ suā. ex̄ de regu. lꝫ. Itē nec aliꝺ per qꝺ graue p̄iudiciuꝫ fiat eccl̄ie. ut de lōga ꝑegrinatōe ⁊ hiꝰ ex̄ eo. magne. Uotū tñ abstinētie ⁊ elemosyne emittē pōt. ar. 7. q. i. clemēs. ex̄ de testa. relatū. 2º. §. lꝫ antē. A. Et breuit̄ quodlibꝫ uotū ep̄s facē pōt ꝑ qꝺ p̄beat bonū exēplū: qꝛ ad hoc tenet̄. ex̄ de voto magne. §. p̊. ſm eundem Host. ⁊ in sum. liº p̊. ti. 8. q. 24. B.

Utꝝ qui sunt subiecti volūtati alterius possint uouere? Rꝰ ſꝫ Tho. scꝺa secūde. q. 88. Nullus pōt se firmit̄ obligare ad id qꝺ est i volūtate alteriꝰ. Quicūqꝫ aūt ē subiectꝰ alicui. q̄ꝫtum ad id i quo subiectus ē nō ē sue ptātis. ⁊ iō ñ pōt se ꝑ uotū firmit̄ obligare ad id siñ consensu supioris. Non tñ peccat uouēdo: vt hic. i. §. pxt.

Utꝝ pueri possint vouere? Rꝰ scꝺꝫ Tho vbi. s̄. Pueri añ annos pubertatis duplici rōne uouere nō pñt. p̊. qꝛ ut in pluribus patiūt̄ rōnis defectū. Hoc tñ cōtingit in aliqbus accelerari. 2º. qꝛ sunt i ptāte ꝑentū. ⁊ iō eoꝝ uota nō habēt effectū. Et ſm Guil. si pr̄ vel tutoꝛ p̊ ↄ̄dixit ⁊ postea cōsensit nō reuiuiscit votū. A. Idē q̊ ad hoc vr̄ notari i sū. eo. ti. q. 31. Sꝫ in oibꝰ que in hoc. §. ↄtinētur meliꝰ videt̄ dicēdū. ut. s̄. religio. in p̄ncipio. in additione. B.

Utꝝ filiusfamilias postq̄ꝫ ꝑuēit ad pubertatē vouē possit? Rꝰ ſm Tho. secūda scꝺe. q. 88. Is q venit ad ānos pubertatis. si sit libē ↄditionis ē qdeꝫ sue ptātis q̄ꝫtū ad ea q̄ ꝑtinēt ad suam ꝑsonā. puta ꝙ ꝑ uotū obliget se religioni vel ꝙ mr̄imoniū ↄ̄hat. Non ē aūt sue ptātis q̄ꝫtū ad dispēsationē domesticā vñ circa hoc nō pōt aliqꝺ vouē qꝺ sit ratum sine consensu patris. A. Ideꝫ ēt i aliis ꝑ q̄ p̄iudicaret̄ iuri patrie ptātis. ut in abstinentiis ⁊ ꝑegrinatōibus ⁊ hiꝰ. in quibꝰ non pōt filius uouere nisi ꝑegrinationē transmarinaꝫ in subsidiū terre sancte. ex̄ de uoto. c. ex multa. §. ꝙ aūt. ſm Hosti. Et hoc uerum ē nisi pr̄ consenserit expresse uel tacite. s. ñ ↄ̄dicendo. ſm Inno. ⁊ in sū. eo. ti. q. 33. B. Et idē est de filia q̄ ē in domo pr̄is sine eiꝰ consensu. ut dr̄ Numeri. 30.

Utꝝ seruus possit vouē? Rꝰ ſꝫ Tho ubi. s̄. Seruꝰ est in ptāte dñi ēt q̄ꝫtū ad ꝑsonales opatōes. Uñ non pōt se voto obligare ad religionem ꝑ quā ab obseqo dñi sui abstrahat̄. Idem de peregrinatōe ⁊ siłibus. A. In aliis aūt in qbus nō p̄iudicat̄ dño pōt seruꝰ vouere: vt de dicendo orōnes ⁊ siłia secūdū Tho. ⁊ Pe. Et ſm Hug. pōt ēt inuito dño uouere ↄtinentiam ⁊ renūciare ꝓpriis. ut in sum. eo. ti. q. 63. ad fi. Et d̄ seruis q̊ ad ingressum religionis dictū est s̄. religio. 2º. §. 3º ⁊ 4º. B.

Utꝝ religiosus possit uouere? Rꝰ ſꝫ Tho. ubi. s̄. Cū nullū tēpus exceptum sit i quo p̄latꝰ nō possit subdituꝫ circa aliqd occupare. iō nullū uotū religiosi firmū ē nisi de consensu p̄lati: qꝛ non ē

sue ptãtis. Vñ ⁊ ẜm Ray. si uouerit nõ
dꝫ exeq sine lnĩa prelati ne forte super
eũ alii scandalizenť si eorum ↄsuetudi
nes uoluerit excedẽ. vel ne detur occa
sio euagãdi. 20. q. 4. monachum. §. veꝝ
A. i. di. q̃sqs. Addit ẽt Jnno. ꝙ si uouerꝫ
dicere psalmũ uel aliam oratiõem ubi
nullũ p̃iudiciũ ↄtingere posset. seruet
uotum: qꝛ licitũ est. Sꝫ dictuꝫ Tho. ue
rius vř. A. Jmmo utrunqꝫ ueruꝫ est
qꝛ Jnno. loquiť in casu q̊ in nullo dero
gať obie p̃latoꝝ ⁊ obsequiis religiõis
seu paci. B. Seruandũ ẽ etiã uotuꝫ
strictioris religionis. ad quã si transire
uelit ⁊ nõ ex leuitate uel iactura sui or
dinis. sꝫ ex diuina inspiratione dꝫ lnĩaꝫ
petere a p̃lato. ⁊ postea siue fuerit ↄces
sa siue nõ potest transire. ex̃. de regu. lꝫ.
Et hũc cãuꝫ hẽs supra religio. 5. §. p̊. A
⁊ in pri?. ⁊ hec notanť i sũ. eo. ti. q. 25. B

Vtꝝ clericus possit uouere? R° ẜm
Hosti. Sine licentia sui prelati nõ po
test uouere p̲egrinationeꝫ. de ↄse. dis. 5.
non oꝫ. ex̃. eo. magne. §. uerũ. nec aliud
uotũ per qꝺ oporteat relinquẽ ecclĩaꝫ
suã. ex̃. de renun. admonet. sꝫ uouẽ põt
religionẽ intrare. A. facit. c. due sunt.
19. q. 2. B. uel aliqꝺ uotũ non p̲egrina
tõis sꝫ caritatis abstinentie uel orõnis
facẽ. Dicũt ẽt q̄dam ꝙ uotũ ultramari
nũ potest facẽ sine lnĩa p̃lati. ex̃ eo. ex
multa. c. pñt. ⁊ c. fi. Alii aũt intelligunt
de lnĩa prelati uel sedis apostolice. ex̃
de cle. nõ resi. fraternitati. ⁊ in predicto
§. ueꝝ. Nã ⁊ clĩci marie bñficiati sine
lnĩa ep̃i p̲egrinari nõ debẽt. ut in dicto
c. magne. A. Jdẽ in sum. eo. ti. q. 25. Et
verius videť ꝙ clericus sine alia licen
tia possit facẽ uotũ ultramarinũ si ter
re sancte possit esse utilis per se uľ per
alios secum ducendos. ut i dcõ. c. ex mľ
ta. §. fi. ⁊ dicto. c. fi. B.

Vtꝝ p̲sone que sunt subiecte alteri⁹
uolũtati peccent uouẽdo. utputa uxor
seruus. filiusfamilias. monachus. ⁊ hi⁹
R° ẜm Tho. ubi supra. Licet uotũ hi⁹
personarum non sit firmũ sine consen
su ipsorum quibus subiiciunť. nõ tamẽ
peccãt uouendo: quia in eoꝝ uoto itel
ligiť debita conditio. s. si suis superiori
bus placuerit. A. Jdẽ in sum. eo. ti. q.
33. B.

Vtrum př. tutor. maritus. abbas. et
hi⁹ peccent reuocando uotuꝫ subiecto
ruꝫ sibi? R° Non peccant. sꝫ utunť suo
iure a deo ⁊ a canone sibi concesso. nec
uouentes peccant nõ iplendo. 33. q. 5. uo
luit. ⁊ c. manifestum. A. Jdẽ in sum. e.
ti. q. 32. ẜm Jnno. Hostl. ⁊ Guil. Predci
tñ peccant si sine cã iusta reuocãt qꝺ p̃
us concesserint dicto. c. manifestuꝫ. Et
sim iliť peccare uidenť si subiectoꝝ uo
tis contra rationem ⁊ eoꝝ bonã consci
entiã seu maliciose resistant. cum arbi
triũ ⁊ ptãs semp̲ uideať concessa ad iu
dicium boni uiri. ff. p̲ socio. l. in p̲poita
⁊ l. se. ⁊ xi. q. 3. priuilegiũ. B. De uoto
autem uxorum. uide in. c. se. ⁊ in alio i
mediate.

Dtum 3° de uoto cõiu
gũ in cõi. Vtꝝ
vxor uouere possit? R° scd̃m
Ray. Si uxores emiserit uotũ abstinẽ
tie uel p̲egrinationis. uel continentie.
uel quodcũqꝫ aliud non debẽt auctori
tate sua contrauenire. sꝫ uiri pñt irrita
re ẽt si añ m̃rimonium ↄtractuꝫ emise
rant uotum. 33. q. 5. uoluit. Probabilior
uidetur opi. Hug. 33. q. 5 manifestum. s.
ꝙ uir illa sola uxoris uota reuocare po
test que ipsa implere non põt sine scan
dalo uiri: ut de ieiuniis. ꝺ surgendo ad
matutinas. ⁊ hi⁹. Alia xo non. ut si uo
ueret ꝙ daret aliq̄d de p̲p̃o ubi ↄsue
tudo ẽ ꝙ mulier hr̃e põt bõa p̲aferna
lia. uel si uouerit aliquã orõnem: ⁊ hi⁹.
A. Dictuꝫ ẽt Ray. põt ẜm hoc itelligi.
Et qꝺ dř de uoto itelligiť ẽt de iuramẽ
to. ut i sũ. li? p̊. ti. 8. q. 35. ⁊ se. B. Nõ tñ
ꝙ nõ petet debitũ. ut i se. §. dř. A. Jm
mo bñ põt alť ↄiugũ facẽ uotũ. ꝺ ñ exi
gẽdo. ut exp̃sse hř in. c. q̄dã. ex̃ ꝺ ↄuer. cõ
iu. ⁊ tẽt Hugl. ut i sũ. eo. ti. q. 37. B. Nec
ꝙ ñ ↄsentiat adulterio: qꝛ nõ põt fieri
uotũ de eo ad qꝺ qs alť teneť. ut dř sup̃
uotũ p̊. §. 7°. A. Veꝝ est ut sit eiusdem

obligatõis cū voto sup̱ re ad quā alr̄ nō
obligatᷓ sꝫ maioris: vꝫ tā ex p̄ma cā. pu
ta nō furādi q̄ꝫ ex scoa vꝫ voti. Nā ꝓ
missio ēt sup̱ obligatiōe p̄cedēti nō tol
lit obligatōem sꝫ adducᷓ nouā. C. de no
uat. l. fi. vn̄ bn̄ ualet votū de nō ꝯsenti
endo adultio ƀꝫ Hug. ꝛ in. d. q. 37. B.

Utrꝫ alr̄ ꝯiugū possit vouē ꝙ n̄ petꝫ
debitū? R° ƀꝫ Tho. in 4° di. 32. Un⁹ nō
pōt sine cōsensu alteri⁹ vouē ꝙ nō red
dat debitū. q꞉ hoc eēt sacrificiū offerre
de alieno. Et si tale uotū fcm̄ fuerit nō
dꝫ seruari: qn ēt ƀꝫ Pe. i uouēdo mlier
peccauit. Sꝫ de petitiōe debiti qdaꝫ di
cūt ꝙ vn⁹ pōt vouē sine ꝯsensu alrius
q꞉ i hoc vtq̄ꝫ sui iuris ē. Alii dicūt ꝓba
bili⁹ ꝙ nō. q꞉ nimis onerosū fieret mr̄i
moniū alri quē sp̱ opteret subire uere
cūdiā in petendo debitum. A. Pe. ꝛ
Ray. ēt sentiūt cū p̄ma. s. ꝙ ꝯiunx pōt
vouē ꝙ nō petet. Et satis fac dictū. c. q
dā. de ꝯuer. cōiu. Al. ꝟo ait ꝙ non dꝫ ali
quis hoc uouē. qđ si vouerit credo ꝙ p̱
ep̄m pōt dispēsari. ꝛ iniūcta pnia argu
end⁹ ē de stulticia. vt i sū. eo. ti. q. 43. B

Utrꝫ ꝯiūx si dederit lniam⁹ cōiugi ꝙ
voueat castitatē possit datā lniaꝫ reuo
care? R° ƀꝫ Tho. in 4° di. 32. exponēdo
lr̄am. Si exp̄sse ꝯsensit ꝛ lniam dedit. n̄
pōt votū cū ꝯiuge emissuꝫ reuocare. 33
q. 5. §. fi. A. Cō. Al. et addit Pe. ꝙ aut
ōdit lniaꝫ i facie eccle q̄i in iudicio. ꝛ tē
n̄ pōt reuocare. Aut i priuato. ꝛ tūc an̄
vsuꝫ lnie r̄uocare pōt. sꝫ nō postea. ut i
sū. eo. ti. q. 45. B. Si aūt vir ad temp⁹
dissimulat vxoris uotuꝫ. ꝛ postea habi
ta deliberatione reuocat. mulier nō te
netᷓ implere. Con. Al. Sꝫ addit Inn. ꝙ
ēt ꝯiunx q dat lniaꝫ vouēdi. si ipse non
voueat ipeditᷓ exigē debitū. ar. ex̄ ō cō
uer. ꝯiu. c. p̊. Idē Host. ꝛ Ber. A. Idē in
dcā. q. 45. B. Alia ꝟo vxoris vota in q
b⁹ requiritᷓ cōsensus viri. vir ēt postq̄ꝫ
ꝯsensit reuocare pōt. vt i p̄dcō. § fi. sed
tn̄ peccat reuocando qđ ꝯsensit. 33. q. 5.
manifestuꝫ. Uxor tamen obedire viro
debet. vt ibi habetur.

Quid si ambo cōiuges in domo vo
uerūt ꝯtinētiā ꝛ alr̄ uelit frangē? R° ƀꝫ
Ray. Si ambo pari consensu emiserūt
notum. tunc ēt si maritus velit penitē
ꝛ uotū frangē. ip̄a istantᷓ dꝫ perseuera
re i voto qđ fecit. 33. q. 5. qđ deo. ꝛ. c. vna
sola. ꝛ. c. māifestū. ꝛ. §. ex premissis. Cō.
Inuo. ꝛ Hosti. addens ꝙ ꝓpter hi⁹ vo
tū vtriusq̄ꝫ nō pōt vn⁹ sine lnia alteri⁹
religionē itrare. A. Ideꝫ in sū. eo. ti. q.
46. Et additᷓ ƀꝫ eosdē. Non ob. ex̄ de iu
reiurā. tua nos. vbi ꝓmissio facta inui
cē ēt cū iuramēto de nō se petēdo. si ad
moniti nolūt seruare castitatem nō ar
tat eos. q꞉ ibi nō fecerunt votum conti
nentie. B.

Utrꝫ in votis p̱ficiēdis uel dimitten
dis vir ꝛ vxor ad paria iudicentᷓ? R° ƀꝫ
Ray. q̄ꝫtum ad uotū continentie scđm
oēs uir ꝛ uxor ad paria iudicantᷓ. 32. q. i.
siqs uxor. ꝛ. q. 5. precepit. ꝛ. c. xp̄iana. In
uoto aūt abstinentie dicunt qdā ꝙ cū
uir caput sit mulieris pōt tale uotū fa
cere iuita uxore. 33. q. 5. manifestuꝫ. ꝛ. c.
noluit. ꝛ. c. hec imago. Qđ intelligēduꝫ
scđm Hug. nisi p̱ tale uotū fieret uxo
ri p̄iudiciū in debito reddēdo. qđ satis
vr̄ ꝓbabile p̱ iura p̄dicta. ut p̱. c. siquis
uxorē. ꝛ. c. precepit. ꝛ. c. xp̄iana. In uoto
ꝟo p̱egrinatōis dđ ꝙ neuter ꝯiuguꝫ al
tero iuito pōt facē. ar. 27. q. 2. si tu. 23. q. 5.
ꝙ deo. Fallit hoc in uoto hierosolimi
tano. qđ in fauoreꝫ terre sancte ꝛ fidei
xp̄iane pōt uir sine lnia uxoris facē ꝛ i
plere. Uxor tn̄ ut consentiat ē attenti⁹
admonenda. ex̄ eo. ex multa. Uel si nō
vult remanere sequatᷓ uirū. ex̄ eo. ꝙ su
p̱. in fi. Con. Inno. silr ꝛ Hosti. dicēs ꝙ
p̄ter uotū ultramarinū neutᷓ ꝯiugū pe
regrinari pōt sine consensu alteri⁹. im
mo si aliqn̄ cōsensit pōt reuocare q̄ꝫuis
peccet hec Inno. tn̄ q̄ꝫtū ad modicā p̱e
grinatōem ēt sine uoto ꝓpter disponē
dā domū. uel ēt q̄ꝫtū ad transferēdū do
miciliū alio. vr̄ tenenda snia. Tho. i 4°
di. 38. ubi dicit ꝙ i dispositōe dom⁹ ꝛ in
regimine uite mlier subiecta ē uiro ꝛ
nō ecōuerso. ꝛ iō in talib⁹ uir pōt sine li
cētia uxoris uouē. sꝫ nō eꝯ. Et de hoc ēt

hēs.ī.uxoꝛ.§.4.ͦ A. Uez̄ ē ꝙ ad mãitū
ꝑtinet gubernatio domus.23.q.4.duo
ista.iō sup̱ his pōt uouē.ꝛ et] sine uoto
ꝑegrinatōez ad ocām gubnatōez neces
sariā facē.ar.l.2.ff.de iur].o.iudi.Et idez
qđ in hoc.§.nō.in sum.eo.ti.q.61. B.
Utꝝ uir timēs de incontinentia uxo
ris possit facere uotū ultramarinum?
Rͦ s3 Tho.i q̊lib3.Ea q̄ sunt nccitat] n̄
sunt ṕtermittenda ꝑpter ea q̄ sunt ꝑ
pꝛie uoluntatis..Un̄ ꝛ dn̄s Math.15.ͦ re
ṕhendit phariseos q dicebāt ṕtermit
tendū mādatū ,ꝛi de honoratōne ꝑen
tū ut aliq̄ obligatōes uolūtarie deo of
ferentur. Ex necessitate autē uiro imi
net ut gerat curā uxoꝛis: q2 caput mu
lieris uir ē.ut dr̄ ṕ Cor].xi.ͦ S3 ꝙ accipi
at crucē ad trāsferenduz se ultra mare
subiacet ꝑpe uolūtati.Unđ si uxoꝛ sit
tal'q̄ seq nō possit ꝛ de ei⁹ incōtinētia ti
meat.n̄ ē ↄsulēđ ei ꝙ accipiat crucē ꝛ
dimittat uxoꝛē.Sec⁹ āt si uxoꝛ uolūta
rio ↄtinē ꝑponat.uel si uelit ꝛ possit se
q uiꝝ.Cō.Al.dicēs ꝙ uir uxoꝛis timēs
ꝑiculū meli⁹ facit nō ꝑegrinari ēt pꝛo
subsidio terre sancte. A. Idē in sū.eo.
ti.q.62.B.Uxoꝛ quoq3 iuito uiro s3 ho
sti.pōt uotū hierosolimitanū emittere
S3 tn̄ si sit suspecta uel nimis iuuenis
non exequetur ꝑsonalit̄.s3 uotum redi
met eo ꝙ inhabilis est ad eundū.extra
eo.ꝙ sup̱ his.§.rursus.Si ꝟo ꝑcessit i
dieb⁹ suis ꝛ non ē suspecta.uadat.nec
uotū redimat maxie si tal'est ꝙ possit
secū bellatoꝛes ducē. A .Et si non pōt
ducere uotū oio est redimēdū .ut in.d.
c.ex multa.in fi.Et iō ꝟbū maxie hic ē
sup̱fluū:ut p3 ꝑ eūdē Hosti.ꝛ in sū.eo.
ti.q.63.B.De uoto uiri qđ fit recipien
do oꝛdinē sacꝝ.uide supꝛa oꝛdinatō cō
iugatoꝝ.De uoto ꝟo ↄiugū circa religi
onē hic statim sequitur.

Otum iiii. .s.cōiugum circa religi
onē.Utꝝ alt' coniugatoꝛū pos
sit se uoto obligare siue ingredi religi
onē sine alio?Rͦ Si nō interuenit car
nalis copula pōt alter uouere ꝛ igredi
religionē ēt inuito altero.ex̄ de cōuer.
cōiu.veꝝ.ꝛ.c.ex publico. Postq̄3 ꝟo in
teruenit carnalis copula: si uult religi
onē intrare ꝛ uxoꝛ intret silr̄.uel si ia3
ē antiqua ita ꝙ nō sit suspecta de incō
tinētia.det lniam uiro ꝛ ip̄a pꝛomittat
ꝑpetuā cōtinētiā.ꝛ sic pōt uir intrare.
alit̄ nō.ex̄ de cōuer.cōiu.cū sis pꝛedit⁹.
ꝛ.c.uxoꝛatus.Eodē mō si uxoꝛ uult trā
sire ad religionē uiro i seculo remanē
te.A.Et si pꝛedicta foꝛma nō obseruet̄
nō uidet̄ ualē religionis ingressus quo
ad sep̱ationē mr̄imonii iā ↄtracti.sed
bn̄ ad ip̄edimētū mr̄imonii ↄtrahendi.
si fact⁹ ē cu3 uoto castitat] expꝛesso vl'
tacito.puta assumēdo habitū cū inten
tione absolute relinquendi secl'3.ex̄ de
cōuer.ↄiu.c.ṕ.ꝛ.c.ex ꝑte.cōiuncto.c.sta
tuim⁹.ex̄ de regu.Et idē qđ h nō.in sū.
li.ͦ ṕ.ti.9.q.38.scđ3 Ray.ꝛ Pe.Et addūt
ꝙ ṕfatū uotū cōtinētie dēt fieri in ma
nu seu p̄n̄tia ep̄i.q2 scđm Guil.hi⁹ ma
ioꝛa negocia nō debēt expediri ꝑ mio
rē q̄3 ꝑ ep̄m uel aliquē de mādato ei⁹.
Si tn̄ ꝑ aliū fieret inferioꝛē.ꝛ al'rite fa
ctū esset.nō deber3 ꝑpt̄ hoc ab ep̄o re
uocari.ꝛ peccaret si de facto reuocaret
maxie si consuetudo loci esset ꝙ talia
ꝑ minoꝛē q̄3 ꝑ ep̄3 expediret̄.ut ibi. B
S3 nūqd alt' cōiugu3 an̄ carnalē co
pulā possit trāsire ad heremū uel ad re
clusoꝛiū.ul'uouē in domo ꝑpetuā cōti
nētiā?Rͦ scđm Guil.Nō pōt.nisi obli
get se ad regularē obseruātiā.ꝛ ad ista
tria usitata q̄ sunt in qualib3 religione
.s.ad cōtinētiā.ad renūciationē ꝑpꝛoꝝ
ꝛ obiam.ar.ex̄ de conuer.cōiu.ex ꝑte.i
fi.A.Idem in sum.eo.ti.q.39.secundū
Tho.Ray.ꝛ Inno. B.
Pone ꝙ uxoꝛ fecit uotū continētie
ad temp⁹ ꝛ interī maritus fecit se reli
giosū?Rͦ scđm Guil.Deb3 induci ad
itrandū monasteriū.aut si nō est suspe
cta ꝙ uoueat cōtinētiā. Si ad hoc idu
ci nō pōt poterit reuocare maritū. nisi
ip̄a nō ignara iuris tacuit qn̄ marit⁹ re
ligionē itrauit.q2 tūc ṡm q̊sdā cogetur
religionē itrare.uel cōtinentiā uouere

non exñs suspecta. A .Hoc affirmãt
idẽ Guil.ꝛ Hug.addit tñ Guil.ꝙ si ma
ritꝰ interi moriatᷣ añq̃ꝫ vxor fecerit cõ
tinẽtie votum seu fuerit igressa religi
onem potẽit vxor ad scõa vota trãsire
vt i sũ.eo.ti.q.40.Sꝫ certe hoc casu vr̃
ꝙ oino possit reuocari maritus etiã si
vxor expresse consensisset.vt in.c.p̊. ex̃
de ↄuer.ↄiu.ꝛ ibi glo B

Quid si coniunx añ carnalẽ copulã
dic̃ se velle itrare religionẽ ꝛ procrasti
nando differt? Rº ꝫm Ray.Ep̃s debet
statuẽ tẽpus ĩfra qd̃ igrediatᷣ.q̊ elapso
si nõ fuerit igressus cogatᷣ ꝑ excoicati
onẽ satisfacẽ coniugi.Sil'e.s̃.debitum
ↄiugale.§.p̊. A .Idẽ i sũ.eo.ti.q.41. B

Quid si ẗmino elapso igrediatᷣ mo
nasteriuꝫ? Rº scd̃m Ray.Nihilominꝰ
si igressus fiat añ carnalẽ copulaꝫ vale
bit.ar.ex̃ de ↄuer.ↄiu.ex publico.Et sic̃
dicit Hosti.coniunx relictus in seculo
expectabit intrantẽ religionẽ per ãnũ
qd̃ ius ↄcedit ei.ꝛ priuatus huiusmõi
tꝑis ↄmodũ auferre non põt.28.dis.de
his.postea qui remansit in seculo põt
cũ alio libere ↄ̃here.ut in.c.ex publico
Similes.s̃.impedimentũ p̊.§.2º A .
Con.Pe.vt in dcã.q.41.ubi ẽt patꝫ ꝫm
eosdẽ ꝙ mr̃imonium soluitᷣ ꝑ ꝓfessio
nẽ expressam uel tacitã ingredientis:ꝛ
alter libere potest ↄtrahere.iõ dictꝰ an
nus expectatᷣ nisi interuenerit interiꝫ
dicta professio. B.

Quid si vxori datũ ẽ tẽpus ad igres
sum.ꝛ interim maritꝰ eã ꝑ violentiaꝫ
cognoscit? Rº ꝫm Guil.Si mr̃imoniuꝫ
fuerit factũ de p̃nti nõ põt intrare con
tradicẽte marito:qꝛ ↄsumatum ẽ mr̃i
moniũ.Idẽ Hosti. A .Idẽ ẽt Pe.ut
i sũ.eo.ti.q.42. B .Et ideꝫ qñcũq̃ꝫ añ
ꝓfessionẽ cognoscatᷣ volũtarie a mari
to. A .s.dũ ẽ in religiõe.vt i.d.q.42. B

Quid si ambo ↄiuges intrãt religio
nẽ ꝛ alteꝝ uel ambos peniteat ꝛ velint
exire añ ꝓfessiõeꝫ? Rº ꝫm Al. Nisi ob
stet eis aliđ q̃ꝫ votũ ꝓbationis sicut ẽ
ↄtinẽtie ꝑpetue.tales salua ↄscia redi
re p̃nt ad p̄ores ãplexꝰ. A.Idẽ i sũ. eo.
ti.q.47.Nõ tñ sꝑ vnꝰ ↄiugũ põt reuo

care alteꝝ Inĩatũ ab eo.vt pꝫ.ĩ.§.8º B

Quid si altᷣ ↄiugũ ĩtrauit religiõeꝫ siñ
lnia alteriꝰ.ꝛ alter repetit? Rº ꝫ Ray
tenetᷣ redire ad ↄiugẽ nisi in duobꝰ cãi
bus.Unꝰ ẽ.si illa q̃ repetit fornicata fu
erit. A .s.publice ꝫ eundẽ Ray.ꝛ in
sũ.eo.ti.q.49.Idẽ videtᷣ si posset ĩcõti
nenti ꝓbari ar.c.solet.de sen.excõ.c.lꝫ.
liº6º ꝛ qñq̃ꝫ post ꝓbationeꝫ seu ↄfessio
nẽ in iudicio factã.tũc.n.res dr̃ notoria
ex̃ de coha.cle.ꝛ mu.c.fi. B .ꝛ ipe ca
ste vixit. A .i.s.sꝑ.Secus si post ↄ̃ctum
mr̃imoniũ fuisset fornicatꝰ ante igres
sum religiõis siue pꝰ.dũ tñ añ ꝓfessio
nẽ.Post ꝟo suꝑueniens fornicatio nõ
irritaret ꝓfessionẽ p̄us fcãꝫ ꝫ Inn.ꝛ i
d.q.49. B .Ita ꝙ illa non hẽat exce
ptõeꝫ ↄ̃ illũ. A .i.replicatõneꝫ. B .
Aliꝰ ẽ.si forte intᷣ eos fuissꝫ lata s̃nia di
uortii ad seꝑationem thori.27.q.2.aga
thosa.ex̃ de diuor.significasti.7.q.1.q̃ꝫ
ꝑiculosũ.Uir ãt sic vxori redditꝰ tene
bitᷣ reddẽ debitũ.sꝫ nõ poterit exigere
ꝓptᷣ votũ emissũ.23.q.5.una.ex̃ de con
uer.ↄiu.ĩtrauit.ꝛ.c.placet. A .Et i his
pꝫ ꝙ hoc ẽ veꝝ qñ igrediẽs fecit tacitũ
vel exp̄ssũ ↄtinẽtie votũ. B .Qñ ãt
vnꝰ ↄiugũ trãsit ad religioneꝫ ꝓptᷣ for
nicationẽ alteriꝰ.ille q remãsit i seclo
poterit post mortẽ intrãt ↄ̃here.quia
nihil uouit. A .Hoc fuit dictum Ho
sti.ꝛ Inno.vt in.d.q.49.Et addit Inno
Secus ẽ in ordinibꝰ:qꝛ nõ põt fieri sub
diaconus in seculo remanens cũ vxor
adulterata ẽ inuita ea.Et est rõ.quia
vxor cuiuslibet in sacris ordinibus cõ
stituti tenetᷣ ↄtinere pꝰ mortẽ eius.28.
di.qꝛ sunt ꝛ dis.32.seriatiꝫ.Sꝫ certe hec
iura loquũtᷣ qñ ordinatio fit vxore con
sentiẽte.Altᷣ nõ fit ei p̄iudiciũ.ut.s̃.ordi
natio ↄiugatoꝝ in p̄nº Et iõ ꝓpter ean
dẽ rõnem idẽ videtᷣ ꝛ in ordinibꝰ qd̃ ꝛ
i religione.s.ꝙ maritus ad sacros ordi
nes promoueri possit quando vxor pu
blice adulterata ẽ.quia amisit ius qd̃
habebat in viro.extra de diuor.signifi
casti.scd̃m Bernar.in dicta.q.49.vbi
ꝛ subditur ꝙ aliqui intelligunt dictuꝫ
capitulum significasti.de ingrediente

monasterium.sꝫ certe.c.illud gnāliter
loquitur ⁊ indistincte. B.

Quid si moriť vxoꝛ q̄ traxerat vir
de monasterio.qꝛ sine eis lnia intraue
rat? R. ſm Ray. Monendus est vir re
dire ad monasterium:⁊ si hoc non fac
peccat.ar.17.q.2.nos nouim⁹. A. Hoc
itelligendū qn̄ fecit votū religiōis vel
ꝓfessionē tacitam siue expressā.alr̄ nō
cogereť ad religionē:vt in.c.statuim⁹.
ex̄ de regu. B. Non tn̄ est cogend⁹ ad
petitionē monasterii.qꝛ ꝓfessio quam
fecit nō solēnizat votū ꝓpter ipedimē
tū quod erat.s.ex vxoꝛe.ex̄ de conuer.
ꝯiu.placet. Nec tn̄ pōt licite ꝯhere cuꝫ
alia ipediente tali ꝓfessione.ar.ex̄ de
cōuer.ꝯiu.ex pte abbatis.⁊ si ꝯhit pec
cat.⁊ dꝫ agē pniam.sꝫ mr̄imoniuꝫ tene
bit.ar.ex̄ q cle.vel vo.tuti⁹. Nec a tali
vxoꝛe pōt exigē ꝺbitū sicut nec a ꝑma
Eps quoq pōt illū an̄q cum alia ꝯhat
cogere redire ad monasteriū.qꝛ si non
redit peccat moꝛtalr̄. A. Hoc vltimū
fuit dictū.Guil.vt pꝫ in sum.eo.ti.q.50.
ubi ⁊ addiť.Sꝫ Hos.dicit ꝙ si vir absē
te ⁊ ignoꝛāte vxoꝛe intret religioneꝫ ⁊
ibi ꝓfiteať.⁊ postmodū ab ea reuoceť
hoc cāu post moꝛtē vxoꝛis vir potius
ē monēdus q̄ ꝯpellēdus.ut ad mōaste
riū redeat licꝫ hoc sit ꝯsulti⁹ ad salutē.
ex̄ de cōuer.ꝯiu.placet. Si aūt vn⁹ cō
iugū altero sciēte ⁊ ꝯsentiēte cui⁹ tn̄ cō
sensus nō sufficit ēt si cōtinentiā ꝓmit
tat nisi silr̄ ꝯuertať.33.q.5.qui vxoꝛem.
mōasteriū igrediať:⁊ demū ad vxoꝛeꝫ
de monasterio reducať: puta qꝛ suspe
cta ē.talis post moꝛtē vxoꝛis ad mona
steriū redire ꝯpellitur ēt si de facto cō
traxerit cū alia.qꝛ ꝓfessio interuenit.
nec defuit cōsensus vxoꝛis.ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu.ex pte.⁊ cū Hos.cō.Host.ut ibi. B

Pone ꝙ vir sciente ⁊ consentiente
uxoꝛe intrauit monasteriū. A. ⁊ fecit
ꝓfessionē tacitā vl̄ exꝑssam.alr̄ bn̄ pos
set ꝯhere.ex̄ de regu.cōsultis. B. ⁊ po
stea illa cū sit iuuenis: ⁊ merito suspe
cta reuocat eū.qd faciet uir p⁹ moꝛteꝫ
uxoꝛis? R. ſm Ray. Cogitur redire ad
monasteriū ēt si de fcō ꝯtraxit cuꝫ alia
qꝛ ꝓfessio interuenit.nec defuit uxoꝛis
cōsensus.ex̄ de conuer.ꝯiu.ex parte. A.
Hoc vr̄ potius fuisse dictuꝫ Hos.ut pꝫ
i dcā.q.50.Et aduertendum ꝙ hoc cāu
nō sp̄ reuocatio pōt fieri.nec ex h° mr̄i
moniū post cōtractū semp̄ dirimitur.
Vn̄ sciendū ſꝫ Guil.ꝙ ꝑsona suspecta
viꝛ licentiās ad religionē nō pōt ipm
reuocare:sꝫ teneť intrare religioneꝫ si
eā ꝯmode potuerit iuenire.Si aūt non
pōt aut nō credebat se eē suspectā de i
cōtinentia cū tn̄ eēt.pōt lniatum reuo
care.qꝛ nō recipiť apud deum illius ui
ri cōuersio cui⁹ sequitur ꝯiugalr̄ federis
ꝓstitutio.Host.ꝯo dicit ꝙ si uir inscia
⁊ iuita vxoꝛe itrauit.postea reddit⁹ ei
nō exiget debitū.nec ad scḋa vota trā
sibit.Si aūt de cōsensu vxoꝛis trāsiuit
⁊ ꝓfessus ē.si mulier non ꝓmisit conti
nētiā reuocari uir poterit.Si aūt conti
nentiā ꝓmisit ⁊ iuuenis ē ꝯpelliť itra
re religioneꝫ.ex̄ de cōuer.ꝯiu.significa
uit.⁊.c.dudū.Alr̄ si senex est ꝑpetuā vo
uendo ꝯtinētiā remanere pōt in domo
ꝓp̄a.ex̄ de cōuer.ꝯiu.c.cum sis.⁊.c.con
iugatus.intantū ꝙ si is qui remanꝫ cō
trahat mr̄imoniū nō tenēt sic̄ nec mr̄i
moniū ei⁹ q̄ ꝑpetuā ꝯtinētiā uouēs de
dit uiro lniam:vt ad sacros oꝛdines ꝓ
moueret.32.di.seriatim. Solēnizať eni
uotū i ꝓfessione vel in oꝛdinatōe abso
luti.Et hoc intelligas ſm Jo.qn̄ mulr̄
certificata fuit ꝙ sibi perpetuo pꝛeiu
dicabat.Alr̄ si simplex ⁊ iuris ignara n̄
intēdebat sic ꝑpetuo se obligare tenet
mr̄imoniū ab ea ꝯtractū.ar.ex̄ de con
uer.ꝯiu.veniens.Con.Hos.Et ex his pꝫ
ꝙ ꝓfessio lniati aliqn̄ tenꝫ.⁊ aliqn̄ nō.
Et p̊ casu mr̄imoniū post ꝯctuꝫ dirimiť
sꝫ nō in 2° cū nō fuerit votū solēne sed
simplex.⁊ iō nō dirimit mr̄imoniuꝫ p⁹
ꝯctum.ex̄ de vo.⁊ uoti redēp.c.vno.li.
6. Vn̄ ⁊ Jnno.dicit ꝙ uotū qḋ fit vxo
re iuita uel ēt uoluntaria sꝫ non uouen
te vel religionē intrante:non ē solēne.
sꝫ simplex.⁊ iō ipedit mr̄imoniū cōtra
hēdum sed non dirimit iam ꝯtractum

ex̄ de conuer.ↄiu.placet. Et ꝙ ſi poſt in
greſſum ratum habuerit votũ marito
hoc petente tenet ingreſſus.⁊ ipa cogi
tur intrare. Idē dicit ſi ipſe vir pꝰ moꝛ
tē vxoꝛis ꝑoꝛē ingreſſum q nō tenuit
ratificat exp̄ſſe ſeu tacite.ar. ex̄ de his
q̄ vi metus ve cā fiũt.c.p̊.Dicit ꝙ ītelli
git ratificare ēt ſi ꝑ momentũ in religi
one ſteterit poſt moꝛtē vxoꝛis etiaʒ ſi
eius moꝛtem ignoꝛauerit. vt in dcā.q.
50.Item Inno.in.c. ſignificauit. ex̄ de
conuer.ↄiu.dicit ꝙ licet in pꝛedictis ca
ſibus ſuſpecta mulier cogatur mōaſte
riũ intrare:non tamē coget̃ fieri mōa
cha nec uiuere monachalit̃.hoc excep
pto ꝙ ↄpeſcet̃ a vagatione ⁊ cuſtodiet̃
ne luxuriari poſſit.ſubdens. Fatemur
tamen ꝙ ſi mulier eſt ſuſpecta anteq̄
admittat̃ ꝓfeſſio viri debet mulieresʒ
facere ꝓfiteri.Et ſic loquitur.c.cuʒ ſis.
ex̄ de ↄuer.ↄiu.Tamen ſi ſuſpecta eſt
viri ꝓfeſſio ⁊ nō mulieris ſʒ tm̄ ꝑſtitit
ↄtinētie uotũ.nō facereʒ eã mō ꝓfiteri
Et ſubdit.Alii tñ dicũt alr̃.ſ.ꝙ hoc ipo
ꝙ dat lniam viro ⁊ emiſit ↄtinētie uo
tũ pōt cogi itrare monaſteriũ ⁊ viuere
ſine pꝛopꝛio ⁊ ſub obia. Et hoc tenent
Ber.⁊ Hoſ.per.c.q uxoꝛē.29.q.5.⁊ pʒ i.d
q.50.Foꝛte dictũ Inno pōt ꝟificari qñ
inuenit̃ monaſteriũ in quo talis mulr̃
poſſet ſine aliaꝝ ſcandalo ⁊ tute cuſto
diri ēt nō ꝓfeſſa.q2 tunc ceſſat rō ſuſpi
tiōis.ar.ex̄ de conuer.ↄiu.c.p̊.⁊.c. vxoꝛa
tus.Alr̃ obtineat ſnia Hoſ.⁊ Ber.cũ ali
ter nō poſſit debite ↄ̄ ſuſpitionem pꝛo
uideri.ex̄ de cōuer.ↄiu.cum ſis. B.

Quid ſi uxoꝛ vi uel metu coacta de
dit viro lniam intrandi? R° ſm Hoſt.
Si fuit vis ꝑ metũ qui caderet i ↄſtan
tem nihil nocet ei.33.q.5. notificaſti.ni
ſi foꝛte poſt tempꝰ ipa ratificet.ex̄ qui
cle.vel vo.inſinuante. A .Con. Guil.
⁊ addit idē eē ſi iteruenitſʒ dolꝰ.Et cō.
Hoſ Goff.⁊ Jo.ut i ſũ.eo.ti.q.52. B.

Quid ſi vxoꝛ ſine cuiꝰ lnia vir itra
uit religionē vult igredi. ⁊ maritus cō
tradicit? R° ſm Ray.Si vir iã eductꝰ
ē de monaſterio ⁊ reſtitutus vxoꝛi;nō
poteſt vxoꝛ illo inuito igredi.33.q.5.qđ
deo.Si aũt vir non ē eductus tunc ſm
Inno.mulier ſi i ingreſſu viri ↄtinētiã
vouit pōt ingredi monaſteriũ.27.q.2.
agathoſa.Si ꝟo nō uouit.non pōt viro
inuito ingredi.⁊ ingreſſa pōt educi.ar.i
dcō.c.qđ deo.ſʒ nō pōt debitũ exigere:
vt in dcō.c.qđ deo.ex̄ de conuer.ↄiu.c.p̊
A .Ray.aũt dicit ꝙ etiam ſi nō fec̃ uo
tuʒ pōt inuito viro intrare.27.q.2. aga
thoſa.⁊.33.q.5.q vxoꝛem.Et cō.Pe.Ho
ſti.⁊ Goſ.in ſum.eo.ti.q.53.Dictum iſto
rũ pōt itelligi qñ vir ingreſſus ligatus
erat religiōi per votũ vel ꝑ ꝓfeſſionē
exp̄ſſam ſeu tacitã.Dcm vero Inn.qñ
nō erat ſic ligatꝰ.lʒ foꝛte ꝑ ſimplex vo
tum teneret̃ ad continentiaʒ.ar.dci.c.
quod deo. B.

Quid ſi ambo ↄiuges foꝛnicati ſũt
nũqd pōt alt̃ alt̃o iuito religioneʒ itra
re? R° ſm Guil.Nō pōt.ſic̃ ⁊ nōt Hug
27.q.2.agathoſa. A .Et ſi itrauerit po
terit reuocari ſm eoſdē.vt in ſũ.eo.ti.q
55. B .Quod credo verũ eſſe ſiue oc
culta fuerit ſiue publica vtriuſq3 foꝛni
catio,ſiue ēt alterius occulta. A .Etiã
ipſiꝰ igrediētis:ut in dcã.q.55. B .al
terius publica.

Quid ſi vterq3 nō petita luia ab al
tero religionē itrauit? R° ſʒ Guil. Nō
poterũt ſe iuiceʒ repetē.q2 neut̃ pōt di
cere ab altero ſe ſpoliatũ.ſʒ vterq3 itrã
do vr̃ renunciaſſe iuri qđ hēbat ⁊ iuri
exigēdi debitũ iō votũ vtriuſq3 tenuit
⁊ quo ad debitũ exigēdũ ⁊ quo ad red
dēdũ. A .ſ.ut nō poſſit exigere nec te
neatur reddere.Et idem notatur in ſũ.
eo.ti.q.56. B.

Quid ſi uterq3 credēſ alteꝝ moꝛtuũ
itrat monaſteriũ.nũquid compta vēi
tate pōt alteꝝ repetē? R°.ſm Inno.Si
ue ignoꝛãtes ſiue ſciētes alteꝝ uiuere
igreſſi ſunt monaſteriũ.amboꝝ uotuʒ
ratificatũ uidet̃ ꝑ ꝓfeſſiōeʒ uolũtariã
ſi ſecuta ē. A .Secꝰ ãt ſi nō ē ſecuta ꝓ
feſſio exp̄ſſa ſeu tacita. q2 tũc nō ſucce
dit obligatio.Et ita pōt itelligi dictum
Guil.q vr̃ ↄ̄riũ dicē:ut in ſũ.eo.ti.q.57.

B .Generalit de uoto intrandi religi
onem plura.§.religio 3°

Votum v°. quo ad cõmu
tatiõem seu
dispẽsationẽ. Utrũ in uotis pos
sit dispensari uel cõmutari? R°. s3 Ray
Uotũ cõtinẽtie ñ cõmutat maxie p epos
q2 uix ul' nũq̃ posset aliqd meli⁹ iueni
ri i q̃ fieret cõmutatio.ut p3 Eccl.26°. A.
Ibi dr̃. Ois põderatõ nõ ẽ digna aie cõ
tinẽtis. Per papã ãt ex cã bene põt fieri
tal' dispensatio ẽt sup uoto solẽni cõtinẽ
tie.ut.§.religio.p̊.§.14°.i additõe. Spe
clator ãt z aliq alii tñt q̃ ẽt eps possit
dispẽsare ex cã sup uoto simplici con
tinẽtie.puta ne uouens labat in dãna
bilẽ fornicatõem si esset iuuenis.ex̃ g
cle.uel uo.c.ueniens.ubi hoc tangit do
minus An.d bu.z in.c.rursus.eo.ti.ubi
ad fiuẽ dicit. Et dato q̃ eps non possit
dispensare in cõtrahendo.s.cum eo.qui
uouit continentiam.dispensabit tñ su
p debito post contractum exigẽdo. Si
milit etiã tenet Al.q̃ epus possit dispẽ
sare sup uoto de nõ petendo debitũ cõ
iugale.ut sup̃ uotũ 3°.§.p̊.in additõe. B
Et nihilomin⁹ sigs p⁹ uotũ cõtinẽtie sim
plex cõtrahit mr̃imoniũ tenet: s3 cõtra
hendo mortalit peccat. Alia ꝓo vota
sicut z ponit Tho. secunda scdelq.88.
pñt cõmutari. Nã ut idem subdit uotũ
debet esse melioris boni. Id aũt quod
uouet aliqñ est malum uel inutile uel
melioris boni impeditiuũ.quod est cõ
tra rõnem eius qd cadit sub uoto. z id
necesse ẽ q̃ determiet uotũ i tali casu
non esse seruandum. Et siquidẽ absolu
te determinet aliquod uotũ nõ eẽ suã
dũ.dr̃ esse dispensatio uoti. Si aũt pro
hoc qd seruandũ erat aliqd aliud ipo
nat.dr̃ cõmutatio. Uñ min⁹ est uotũ cõ
mutare q̃ in uotis dispensare. Utrũq̃
tñ in potestate ecclesie cõsistit. A .Io
in sum.li°.p̊.ti.8.q.70. B.

Quis põt in uotis dispensare uel cõ
mutare? R°. Diocesanus epus.ex̃ eo.c
p̊.nisi in quibusdã que sunt ei expresse
ꝓhibita.ut est uotũ continẽtie ꝓut di
ctum ẽ.s.in precedẽti.§. A .Et ibi de
hoc melius in additione. B. Itẽ uotũ
terre sancte.ex̃ eo.ex multa. Adde etiã
de uoto uisitandi limina aplorum Pe
tri z Pauli.silr z beati Iacobi. In qb⁹
sol⁹ papa dispẽsat.z ita obseruat curia
A .Non ẽ ergo cõsulẽdũ hoibus sm q̊s
dã q̃ dent suas pecunias q̃storib⁹ seu
nunciis hospitaliũ: q2 fallũt z decipiũt
hoies. Nã cũ redẽptio taliu3 uotoꝝ de
beat fieri cũ auctoritate epi: q2 ita dr̃
in lr̃is papalibus.alit eni s3 predictos
fieri non potest.uide sup̃ questuarii.§.
vlti. B. Utrũ autẽ in uoto continentie
possit papa cum clericis z religiosis dis
pẽsare.uide sup̃ religio p̊.§.15°. qui ici
pit. vtrũ cum religiosis. A .Et ibi de h°
in additõne. Et si minor epo de iure cõi
nõ põt dispensare sup uotis.ut z sentit
glo.in.c.p̊.extra de voto.silr z Ray.ut i
sum.eo.ti.q.71.ubi etiam patet sm Al.
q̃ epi pñt dispensare in oibus uotis in
quibus expresse non sunt ꝓhibiti sic i
uoto terre sancte. Item dicit q̃ nõ po
test dispensare in uotis perpetuis.que
sunt religionis z huiusmodi.

Utrũ prelati pro libito suo possint i
uoto dispensare? R° sm Tho.ubi sup̃.
Sicut prelatus non potest precipere
malum: ita nec impedire bonu3.s.ope
ra uirtutis. Sed ad prelatũ spectat di
iudicare quid sit magis uirtuosum. Et
ideo in manifestis dispensatio prelati
non excusat a culpa.puta si dispensar3
cum aliquo super uoto de ingressu reli
gionis nulla apparente causa. Si autẽ
esset causa apparens ꝓpter quã salte3
in dubiũ uerteret.tunc posset stari iu
dicio prelati dispensantis uel cõmutã
tis.nõ tñ iudicio ꝓprio nisi esset aliqd
manifeste illicitum.aut non posset qs
facile ad superiorẽ recurrere. A .Ide3
in sum.eo.ti.q.81. B.

S3 q̃ ẽ cã sufficiẽs ut dispenset in uo
tis uel ut omitti possit uotũ? R° s3 Al.
i 4°. Sufficiens cã ẽ paupertas.ut si uo
uit ieiuniũ z mẽdicãs ñ iuẽit hora una
A .i.tpe cõgruo ad sustinendũ ieiuniu3

B .q̄tū sufficiat. Sil'r ꝛ infirmitas. ut
si uouit abstinentiā a uino ꝛ a carnib⁹
ꝛ icurrit languorem ꝛ hu⁹. A .ut si uo
uit nō comedē carnes. ꝛ cū mēdicat nō
dāt ei nisi carnes uel ea que sunt carni
bus cocta. q̄ si nō comedat inedia cōsu
met. s3 eūdē Al. ꝛ in sū. eo ti. q. 82. B.
S3 q̄uo dēt fieri ꝯmutatio uoti? R°
scd3 Ray. Deb3 supioꝛ hr̄e cōsideratio
nē ad facultates. uouentis ꝛ expensas
q̄s factur⁹ erat si uotū ipleuisset. ꝛ etiā
ad laborē ꝛ sil'ia. A .Ista sil'a nō sūt
nisi si cōsiderent expēse i eundo morā
do ꝛ redeūdo sil' cū laboꝛe. ut in sū. eo.
ti. q. 73. B .Et si uotu3 erat Hieroso
limitanū seu al'ꝯ hēticos ꝛ ifideles. oia
sine diminutōe transmittat. ex̄ eo. ma
gne ꝛ. c. ꝙ sup his. In aliis āt pegrina
tionib⁹. puta sancti Jacobi ꝛ sil'ium. ee
dē expēse ꝯsiderāde sunt. ꝛ i alios pios
vsus ꝯuertende. ex̄ eo. c. p̊. ꝛ. c. scripture.
S3 ꝛ ad locū pegrinatōis mittē habet
oblatōem quā ibi erat facturus. S3 h°
vltimū intelligendū ē de honestate n̄
de nccītate. Nā neq3 decretales allega
te aliqd dicūt de hu⁹ oblatōe. nec illi ec
clesie p hoc ē acqsitū aliqd ius: vt in. c
se. §. 4° In voto autē abstinētie hn̄da
ē rō asperitat͂ ꝛ alioꝝ q̄ in voto ꝯphen
sa fuerunt. Idē de affluētia uouētis. ex̄
eo. c. p̊. Unde cuidā comiti q vouiss3 ꝙ
singulis sextis feriis i pane ꝛ aq̄ ieiūa
ret. nō sufficēt p ꝯmutatōe ꝯstruē vnū
altare. ꝛ allegat hic Ray. ex̄ eo. ppendi
mus. Que decretal' non ē in moderna
ꝯpilatōe. s3 i p̄oꝛi q̄ currebat eo tēpe q̊
Ray. sūmā ꝯposuit: vt dictū ē. s. nouici
us. §. 3° A .Predictis cū Ray. cō. Ho
sti. vt in dcā. q. 73. B

Pone ꝙ qdam hn̄s aliēa icerta vo
uit ea in subsidiū terre scē. nūqd tale
votū pōt ab ep̄o ꝯmutari? R° s3 Guil.
Non credo ꝙ sine licentia pape possit
ea i alios vsus vertere. A .etiam si in
grediatur religionem. s3 eūdē Guil. et
in sum. eo. ti. q. 74. B.

Utꝝ votū de festando i sabbato sp
sit mutādū? R° s3 Guil. Mutari pōt. s3
nō ē necesse ꝙ mutet. q2 licitum ē nisi
forte psona suspecta eēt ꝙ vell3 iudai
zare. A .Immo vr̄ sp mutādū. Nam
sabbatū solēnizare phibemur nisi ali
ud festū i eo ꝯcurrat ne iudaizare uide
amur. de ꝯse. di. 3. c. p̊. ꝛ. c. puenit. Itē qa
hoc ut plurimū fit ad aliquā supstitio
sā obseruantiā q̄ oio phiberi d3. 26. q. 7
non obseruetis. ꝛ. c. se. B.

Otum vi.° qd̄ soluit p ingressu3 re
ligionis. Et gnāliter quidē oē
votū siue terre sancte siue aliud cōmu
tari pōt in votum religionis et sine ar
bitrio supioꝛis. q2 illud indubitāt me
lius est. ex̄ eo. scripture. A .Idē i sū.
li° p̊. ti. 8. q. 73. s'm Ray. ꝛ Tho. B .S3
tn̄ de aliq̄ rege siue ipatoꝛe vel alio p̄
potēte q fecisset votū terre sancte ex q̊
pēderet totus exercit⁹. vel etiā de aliq̊
qui vouisset p aliquos ānos esse in tali
subsidio cū centū vel mille militibus.
ꝛ sil'ibus. vbi pbabilit' dubitat' vtrum
p̄ponderari debeat cōis vtilitas vel p̄
uata. credo ꝙ papa ꝯsulendus eēt. A
Idē in sum. eo. ti. q. 75. s'm Guil. B.
S3 qd siqs vouit magnā quātitatē
pecūie in subsidiū terre sancte. nunqd
liberat⁹ est p ingressū religiōis? R° s3
Guil. Quis si uouit ire liberatus sit a la
boꝛe eūdi vl' aliū mittēdi: nō tn̄ libat⁹
ē q̊ ad pecuniā quā vouit. nec pōt tale
votū p aliū q̄z p papā solui vel ꝯmuta
ri. A .Id in sum eo. ti. q. 76. B.
Quid siqs pro p̄re vel m̄re suscepit
votū iplēdū. nūqd liberat⁹ ē per igres
sum religiōis? R° s3 Tho. i q̊libz. Ex q̊
igressus sufficit p se. sufficit ꝛ p p̄re ꝛ
m̄re sua. et q̄uis in igressu de hoc nihil
intenderit. A .Potest etiam votū im
plere de licentia prelati. scd̄m eunde3
Tho. ꝛ in sum. eo. ti. q. 79. B.
Quid siquis vouit magnam elya3
dare paupib⁹ in gnāli. vel etiam i spāli
aut ꝙ ꝯstruēt monasteriū. nunqd libe
ratur p igressū religiōis? R° s'm Guil.
Si ex tali pmissiōe ul' voto acqsita eēt
actio alicui vl' aliqb⁹: q2 forte donauit

vel ꝑmisit eis. non liberaꝶ nisi de con
sensu illoꝝ. Secus ē si nulla est acq̄sita
actio. qꝛ nulli donauit nec ꝑmisit. nec
se obligauit aliquib⁹. sꝫ tm̄ deo. qꝛ tunc
liberaꝶ ꝑ ingressuꝫ. A . si itendat illō
min⁹ votū i hoc mai⁹ ꝯmutare ſꝫ eun
dē Guil. vt in sū. eo. ti. q. 80. Et vr̄ hoc i
tendē nisi ꝯ̄riū itēdat. vt pōt colligi ex
dictis Tho. ꝛ eo. ti. q. 79. ꝛ. s̄. §. ꝓrio. B
dū tn̄ fiat auctoritate epi. Nō. n. credo
sufficere auctoritatē ꝓpriaꝫ. Sufficit
ēt lnia abbatis. vt in se. §. A . Guil. āt
vr̄ dicē ꝙ in hoc nō sufficiat lnia abba
tis. vt in dcā. q. 80. Sꝫ certe i isto cāu nō
vr̄ nccīa lnia epi nec abbatis ſꝫ Ray. ꝛ
Tho. vt i sū. eo. ti. q. 73. ꝛ. s̄. in prin. hui⁹
c. ꝛ hoc q̊ ad vota tꝑalia. Jn aliis autē
vr̄ requiri dispensatio. ꝛ ꝙ prelatus re
ligionis possit dispensare. vt diciꝶ in. §.
se. B .

Utꝝ abbas vel p̄latus possit absol
uere religiosos a votis factis an̄ ingres
suꝫ. R̄. ſm Ray. Jpsa religio in ipso in
gressu soluit hi⁹ vota. qꝛ soluit iuramē
tum: vtputa m̄rimōii ꝛ hi⁹. ex̄ de regu.
sane. 19. q. 2. due. ex̄ eo. scripture. Et dico
p̄cipue si ip̄e in ingressu itendebat cō
mutare. Addit Tho. in q̊libꝫ. ꝙ cū obe
dientia sit maximū votoꝝ pro oī voto
sufficiētissime recōpensat. Et qꝛ ingre
diens religionē nihil pōt retinere sibi
ꝓp̄e volūtatis. nullū votū ꝓpria volū
tate fcm̄ retinere dꝫ. sꝫ id dꝫ ondere p̄ri
mōasterii. ꝛ se. in hoc eius subiicē volū
tati. A . Tho. clari⁹ dicit sic. ꝙ lꝫ qui
dā dicant ꝙ monach⁹ eo ip̄o ꝙ ꝓfessus
ē absoluiꝶ ip̄o iure ab oī voto qd̄ fecit
i seculo. tn̄ qꝛ in hoc nūq̄ vr̄ exp̄sse fcā
dispēsatio nisi i tꝑali voto. tuti⁹ vr̄ dd̄:
ꝙ cū obia sit maximū uotoꝝ ꝑ oī uoto
sufficiētissime recōpensat. Et qꝛ ingre
diens religionē nihil pōt retinere sibi
ꝓp̄e uolūtatis. nullū votum ꝓp̄a uolū
tate fcm̄ retinere dꝫ. sꝫ illud dꝫ p̄ri ostē
dere monasterii ꝛ se in hoc ei⁹ subiicē
uolūtati. Un̄ nō uideo ꝙ ip̄e sit ip̄o iu
re ab oī alio uoto absolut⁹. nisi a tꝑali
puta a ꝑegrinatōibus ꝛ sīlibus. d̄ quo
loquiꝶ. c. scripture. Sꝫ uoluntate sui su
perioris pōt oē aliud uotum respuē uꝶ
tenere. nisi sit icōpassibile aliis obſuā
tiis religionis uel caritati fraterne. Jtē
Hosti. in dcō. c. scripture. dicit ꝙ tuti⁹
est ꝙ dispenseꝶ. Jn sua aūt sūma dicit
ꝙ si intrando intendebat ꝯmutare id
ad qd̄ p̄mo se obligauerat. in nullo re
manet obligatus. Si ṽo hoc non inten
debat recurrat ad abbatem qui secuꝫ
poterit dispensare. ꝛ sine cuius licentia
hoc non posset exequi. Si tamen talis
p̄mo uotum temporale adimpleret ꝛ
postea religionē intraret. tutius facēt.
ar. extra de spon. cōmissum. vt ꝛ nota. i
sum. eo. ti. q. 78. Et diciꝶ ingrediens intē
dere ꝯmutare sꝑ qn̄ ꝯ̄riū nō intēdit. ut
ꝛ in p̄cedenti. §. tactū est. B .

Usura p.º cōiter quid sit. R̄. ſcdꝫ
Ray. Usura est lucruꝫ ex mu
tuo pacto debitū vel exactuꝫ. A . Cō.
Jnno. ex̄ eo. c. p̊. B . Non. n. puto usu
rā si gratis oblatū gratis accipiꝶ. ar. 14.
q. 4. vsura. di. 18. de eulogiis. 1. q. 2. sicut.
Un̄ Gof. sic diffinit. Usura ē q̄cq̄d sorti
accedit intentōne precedēte vel pacto
A . Nam sola intentio facit usuraꝫ. ex̄
eo. consuluit. de quo in. §. se. Et dr̄ lucꝝ
ad dr̄iam interesse. Nā lꝫ vltra sortem
nō possit accipi lucꝝ tamē interesse sic
puta si unus tenet rem meam mala fi
de: ꝛ dat mihi pignus pro mutuo sibi a
me facto. possum dicte rei fruct⁹ ultra
sortem retinere. qꝛ hoc non ē lucruꝫ sꝫ
īteresse. ꝛ iō retinere possum. ex̄ de feu.
c. p̊. ꝛ ex̄ eo. c. p̊. ꝛ. c. conquestus. Et lꝫ hec
capl'a loquanꝶ de rebus eccl'e. tn̄ idem
ē ꝛ in rebus seculariū vt ꝛ nō. glo. i dcō
c. p̊. de usuris. Ex mutuo aūt dr̄. qꝛ in hoc
ꝯtractu ꝓprie ꝯmittiꝶ vsura. Deut. 15º
ibi. Si audieris uocē dn̄i dei tui ꝛc̄. Fa
cit ēt. c. i. 14. q. 3. Jtē Luc. 6º Mutuum
date ꝛc̄. ꝛ ex̄ eo. ꝯsuluit. Et est mutuum
ꝯtractus in quo quis aliquid dat recep
turus non ideꝫ in numero. sꝫ tantundē
in genere suo. Et diciꝶ ex eo ꝙ de meo
fiat tuum: qꝛ mutuans transfert dn̄iuꝫ

i eum cui mutuat.⁊ fit in rebus que cõ
sistunt i numero.pondẽ vel mẽsura.vt
.l.2.ff.si cer.pe.Et ɔmittit vba i isto con
tractu quãdo aliqd recipit vltra sortez
nõ obstãte ꝙ mutuãs suscipiat in se in
aliq̃ casu sortis piculũ.ex̃ eo.nauigãti
Et licet in mutuo ꝓprie cõmittat vsu
ra:tñ idem est etiã in aliis ɔtractibꝰ rõ
ne eqpollẽtie.vt i emptione ⁊ venditi
one ad terminũ.videlicet quando ven
ditur ĩminus seu tempus.vt in dicto.c
nauiganti.Et ideo huic diffinitioni vi
detur addẽdum.lucrum ex mutuo vel
eqpollẽti.Pacto dicitur.quia si aliqd
det sine pacto ⁊ gratis non essꝫ vsura
vt ⁊ pretactum est.Exactum dicit.qa
etiaꝫ si sine pacto aliquid extorqueat
vsura cõmittitur.quia quicquid acce
dit sorti vsura ẽ.14.q.3.plerique.Et vt
dictum est etiam sola intẽtione vsura
ɔmittitur.ex̃ eo.ɔsuluit.Et in predict]
oibus potest colligi.ꝙ vsura ẽ lucrum
ex mutuo vel eqpollenti pacto vel itẽ
tione debitũ vel exactũ. B
Utrꝫ sola spes lucri faciat vsuram.R°
Sic.ex̃ eo.c.p̊.⁊.c.ɔsuluit.14.q.3.si fene
raueris.Qđ intelligit ꝫ Hos.qñ princi
paliter causa mutuandi ꝑponitur in ex
pectatione lucri vel emolumẽti.Alias
si pñcipalit moueatur ad mutuanduꝫ
ꝓpter caritatẽ ⁊ tamen credit ꝙ ille re
tribuet.nõ ẽ vitiosũ.ar.77.dis.in singul
59.dis.si officia.⁊.61.di.qd ꝓderit.Lũ.n.
quis mutuũ dat libalit scire potest de
bitorẽ sibi nãlit obligari ad antidota
ex̃ đ testa.cũ in officiis.ff.đ peti.here.
sꝫ ⁊ si lege.§.ɔsuluit.Lon.Jnn.⁊ Hosti
. A .Lon.etiã glo.in.c.ɔsuluit.ex̃ eo.⁊
nõ.i sũ.li° 2° ti.7.q.1.B.Qñ ꝯo sub spe
recipiẽdi mutuat pecũiaꝫ.p̃cipue si al
ñ erat mutuaturꝰ qcqd postea etiã gra
tis accipit vsura ẽ siue sit pecunia vel
alia res.⁊ siue consistat in dãdo siue in
faciendo aliquid.14.q.3.c.p̊.2°⁊3°. A .
Hic grat]accipe itelligit.i.sine vlla ex
actõne ꝫm eundeꝫ Ray.⁊ i dcã.q.i.non
tñ cũ liba volũtate ɔcedẽt].al nõ tene
ret ad restõneꝫ.licꝫ intẽtio recipientis

fuisset vitiosa.q2 in concedendo magi
attendenda est voluntas ɔcedentis q̃ꝫ
accipiẽtis.i Jnsti.de obli.que ex delict.
nas.§.placuit.in fi.ubi videt hoc clare
determinari.vbi dr̃ ꝙ ⁊ si credat qs reꝫ
sibi ɔmodatã iuito dño se contractare
dño aũt uolente id fiat.furtũ nõ ɔmit
tit.Ecce ergo qũo mãifeste tollitur.qa
lꝫ voluntas accipientis sit uitiosa.tam̃
uitiũ tollit per uoluntatẽ domini rei q̃
nõ ẽ uitiosa.Pro hoc ẽt facit.q2 restõ
non debet fieri nisi dãnum passo.extra
de regu.iur].peccatũ.li°6°.⁊ Leuit].5°.⁊
Numeri 6°.Sꝫ hec concedens nõ ẽ pas
sus aliquod dãnum.cũ ex mera volun
tate cõcesserit.ergo sibi non debꝫ fieri
aliqua restõ.Lũ igr̃ uitiũ fuerit i sola i
tentione:ad purgatõem sufficit sola cõ
tritio.ex̃ de simo.c.fi.Nõ ob.l.sed ⁊ si.ff
si cer.pe.ubi dicitur ꝙ si uolui tibi rem
donare.⁊ tu credebas tibi mutuo dari.
nõ efficit tua ante cõsumptõem:quia
hec intentio recipientis ⁊ concedentis
discordabãt.Sꝫ in casu nr̃o non sic.sed
potius ɔcordãt cũ concedẽs uelit dare
⁊ recipiẽs accipere.Jtẽ nõ ob.c.cõsulu
it.ex̃ eo.q2 ibi loquitur qñ usura ɔmit
tebat non solũ ꝓpter spẽ creditoris.sꝫ
ẽt ꝓpter non liberam uoluntatem de
bitoris.iõ ibi dat restõ.Al secus:ut pꝫ
ex p̃dictis.Et clare ⁊ formalr̃ facit qđ
habet sup̃ restõ p̊.§.plr̃.Jn dubio autẽ
nisi aliud saltem ex manifestis ɔiectu
ris appareat p̃sumit mutuũ accipiens
ea intentione aliquid dare q̃ mutuũ p̃
stans mutuauit.ut si ex caritate p̃sũa
tur ⁊ ille dedisse ex caritate ⁊ libera uo
luntate.Al secus.nã unusq̃sq3 presumi
tur aliquid dare eo mõ quo accepit.ff.
mã.l.si ꝯo nõ remunerandi.§.idẽ papi
nianus.ubi dr̃ ꝙ qñ aliquis reꝫ simpli
cit ɔcedit p̃sumitur donare illi q priꝰ
donauerat sibi. B
Utrũ hõ possit ꝓ pecunia mutuata
aliquã ɔmoditatẽ accipere.R° ꝫ Tho
scđa scđe.q.78.Sicut si aliquis pro pe
cunia mutuata ul pro quacũq3 alia re
que usu consumitur accipit pecuniam

ex pacto expresso uel tacito.peccat con
tra iusticiam.ita et quicunq; ex pacto
tacito uel expsso accipit qdcunq; aliđ
cui⁹ preciũ pecunia mensurari possit.
sil'e peccatũ incurrit.s; tñ si accipiat ali
qd non q̄si exigens nec q̄si ex aliq̈ obli
gatõe tacita uel expssa s; sicut gratui
tũ donũ.nõ peccat.q; anteq; pecuniaz
mutuasset licite poterat aliquod donũ
gratis recipe.nec peioris cõditõnis effi
cit p hoc q̄ mutuauit. Jtẽ licitũ est p
mutuo exigere seu recipe recõpensatõ
nẽ eoꝝ que pecunia non mensurantur
utputa beniuolentiam ꝛ amorez eius
cui mutuauit vel aliud huiusmodi. A
Jdem in sum.eo.ti.q.2. B

Utꝝ pro pecunia mutuata possit li
cite peti mun⁹ a lingua uel ab obsego
R° 5m Thõ.ubi sup̃.Sicut non lic; ex
pectari ul' exigi munus a manu pactõ
tacito uel expresso.ita nec munus a lin
gua uel ab obsego.q; utrunq; pecunia
extimari potest.ut p; in his qui locant
operas suas quas manu uel lingua ex
ercent.Si vo mun⁹ a lingua uel ab ob
sequio non quasi ex obligatione rei ex
hibeat'.s; ex beniuolẽtia que sub exti
matione pecunie non cadit.tũc l; hoc
accipere.exigere ꝛ expectare. A .Jđ
in sum.eo.ti.q.7. B

S; q̄re ẽ pctm̃ accipere usuraz? R°
s; Thõ.ubi sup̃.Accipe usuraz p pecu
nia mutuata ẽ 5m se iiustũ.q; uẽdit id
qđ non ẽ.Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ est q̄
q̄dã res sunt quaꝝ usus ip̄aꝝ ẽ cõsũptõ
sic̃ vinũ cõsumim⁹ utẽdo eo ad potũ.ꝛ
panẽ ad cibũ.vñ in talib⁹ nõ d; seorsu;
cõputari usus rei a re ip̄a.s; cuicũq; cõ
cedit' usus ex hocipso cõcedit' res.ꝛ ppt'
hoc i talib⁹ p mutuũ trãsfert' dñiu;.Si
qs vo seorsum venderet uinũ.ꝛ seorsũ
usũ uini.uenderet eandem rẽ bis.uel
uenderet id quod non est.Unde mani
feste per iiusticiam peccaret.Et sili ra
tione iiusticiã cõmittit q mutuat uinũ
aut triticũ petens sibi duas recõpensa
tiones.unam quidem restitutionez eq̈
lis rei.aliam vo precium usus qđ usu
ra dicitur.Quedã vo sunt q̈ꝝ usus nõ
ẽ ipsius rei cõsumptio.sicut usus dom⁹
est inhabitatio.non aũt dissipatio.ꝛ iđ
in talibus seorsũ põt vtrunq; concedi.
puta cũ aliqs tradidit alteri dominiũ
dom⁹ reseruato sibi usu ad aliqđ tẽp⁹.
uel ecõuerso.cũ qs concedit alicui usũ
dom⁹ reseruato sibi dominio.Et ppter
hoc hõ licite põt accipere p̃ciu; p usu
domus.ꝛ preter hoc petere domũ com
modatã sicut p; in conductõe ꝛ locatio
ne dom⁹.Pecunia aũt s; pħm 5° ethi
coꝝ.ꝛ in p̊ politice.p̃ncipalr̃ est inuẽtã
ad cõmutatões faciendas.ꝛ ita pp̃ri⁹
ꝛ p̃ncipalis usus pecunie ẽ ipsi⁹ consũ
ptio seu distractio 5m q̄ in cõmutatio
nes expendit'.ꝛ ppter hoc 5m se ẽ illici
tũ p usu pecũie mutuate accipere pre
ciũ qđ dicit' usura.Et sicut alia iniuste
acq̄sita tenet' hõ restituere ita pecuni
am quã per usurã accepit.Qđ aũt lex
mosayca cõcessit iudeis accipe usuraz
a gentibus pmissũ fuit ad uitãdũ mai⁹
dãnũ.s.ne a iudeis deũ colentib⁹ usuras
acciperẽt ppt' auaritiã cui erãt dediti
Et addit Ul.q̄ illa acceptio usure a gẽ
tib⁹ int' q̄s iudei habitabãt poti⁹ erat
rei sue recuperatio q̄; usura.q; illa t'ra
iudeis tota data fuit a dñõ. A .Jdẽ i
sũ.eo.ti.q.3.S; saluo meliori iudicio p̃
fate rões efficaces ñ uidẽt'.q; cuilib; p;
q̄ ẽt i reb⁹ mutuabilib⁹ differt usus a
reb⁹.sicut sub̃a ab actu q exercet' i ea.
Et si dicat' q̄ nõ dr̃ differre ex eo.q; in
ip̄o usu cõsumit' sub̃a tota.Rndet' q̄ l;
cõsumat' respectu sp̃ei seu indiuidui.nõ
tñ respcu gnĩs.Nam res mutuabiles
recipiunt functionẽ in genere suo.ff.si
cer.pe.l.2.Et hoc ẽt in iure clarũ ẽ.q̄ ita
cõstituit' usus i rebus usu consũptibili
bus sicut i nõ cõsumptibilib⁹ de q̊ hẽt'
Rica spãl'.ff.de usufruc.ea.re.q̄ usu.cõ
su.Jtẽ nec vr̃ efficax alia rõ.s.q̄ pecu
nia inuẽta sit ad cõmutatões.s; potius
emptões faciẽdas.ff.de cõtrahẽ.ẽp.l.i.
q; ista rõ non est generalis.Non.n.se
extẽdit ad alias res mutabiles ꝛ i qui
b⁹ usura cõmittitur.sicut ꝛ in pecunia

Preterea ista ratio faceret q̄ p̄ pecunia mutuata nō liceret aliquid. accipē c⁹tamen omnes ⁊ ip̄e Tho. tenēt contrariū.ut p3 i.§.se.Uñ alii doctores: ut nō. Inno.in R̄ica.ex̄ eo.ponūt alias ratōnes. Itē ⁊ per Chry.uidētur alie assignari.86.di.eiiciens.circa mediū. Sed q2 taliū discussio ē p̄lixa ⁊ nō multū necessaria.breuiter dico q̄ si diligent̄ ispiciatur.ista uidet̄ p̄p̄rie rō. q2 sat] ō̄ caritatem ⁊ nālem cognatōnem est.ut p̄ usu rei momētaneo aut nāliter ifructuoso cum p̄iculo accipientis q̄lis est usus re℞ mutabilium p̄ciū recipiatur. Uñ ⁊ ph̄us rōne nāli mot⁹dicit in p̄ politice.q̄ usuraria acq̄sitō pecunia℞ est maxie preter nā3.ut ⁊ ponit Tho. scd̄a scd̄e.q.78.arti.p̄. Nec ob.si accipiēs mutuū lucretur ex pecūia mutuata.q2 tale lucrum potius attribuitur idustrie p̄sone q̄3 pecunie.ar.l.3.ff.ad.l.falci. S3 sūma oium rōnu3 ē q2 deus sic uoluit ⁊ usuras detestatus ē in ueteri ⁊ nouo testō.ex̄ eo.sup eo.⁊ iō aliā rōe3 querē nō expedit multū. Nā Ro.xi.° dr̄. O altitudo diuitiarū ⁊c̄. Ad qd̄ ēt facit.ff.d̄ legi.l.non oium.⁊.l.iō. B. S3 ad hec r̄ndent iudei dicentes q̄ nō p̄misit de⁹ usuras p̄pter illos: s3 p̄pter alias gentes. De illis eni3 mādauerat.q̄ nec seruaretur in uita. Iō solutō Tho.melior uidetur.

Utr℞ ɔcedē pecunia3 signatā ad ostētationē uel ad ponēdū pignori sit us̄a. R̄° s̄m Tho.ubi.s̄. Talem usum pecunie licite q̄s uēdere posset.sicut hō licite uendit usu3 uaso℞ argēteo℞. q2 retinet sibi dñiu3. Idē Host.⁊ habet̄.ff.cōmodati.l.3.§.pl̄t.⁊.l.se. A. Ide3 etia3 nōt.glo.i.c.conquestus.extra eo.⁊ ide3 nōtur ī sum.eo.ti.q.4. B.

Quō aliqui conati sūt p̄bare q̄ vsura nō eēt peccatū? R̄°. Dicebant q̄dam sic. Cum creditor mutuat pecuniā suā debitor obligat̄ ei ad recōpensandum ex̄ de testa.cum in officiis. Ergo ⁊ hanc obligationē pōt creditor deducere in pactū uel saltē sperare ei⁹ effectū. S3 sciendū q̄ quicūq3 hoc p̄tinacit̄ tenēt eēt heretic⁹.vt i cle.ex graui.ex̄ eo. Ad illud s̄o quod i ɔ̄riū obiicit̄.dicendū s̄3 Tho.scd̄a scd̄e.q.78.q̄ ille qui accipit mutuū ex debito iusticie non tenet̄ ad pl⁹ recōpensandū q̄3 mutuo acceperit. A. s3 solū obligat̄ inquantum ɔmode pōt ex quadā nāli eq̄tate que non pōt deduci in pactū.nec ēt principalr̄ spari ar.ex̄ de simo.tua nos. B. Uñ ō̄ iusticiā ē si ad plus reddēdū obliget̄.

Utr℞ ɔmittat usura3 q̄ sub eo pacto mutuat: vt ille sibi remutuet. R̄° s̄m Tho.vbi.s̄. Pro pecunia mutuata nihil exigendum vel expectandū est. nisi beniuolentie affectus q̄ sub extimatione pecunie non cadit. Ex illo aūt potest p̄rocedē spontanea mutuatio. Repugnat aūt ei obligatio ad mutuu3 faciendū in poste℞: q2 ēt talis obligatio pecunia extimari posset.⁊ iō licitū ē q̄ mutuāti vnū simul mutuetur aliud. s3 non l3 obligare debitorē ad mutuū in poste℞ faciendū. Idē nō.14.q.3.si feneraueris.in glo.Con. Hosti. A. Con.ēt Guil.⁊ Gof.vt in sū.eo.ti.q.22. B.

Quid si dñi molendinoru3 mutuent pistoribus ita q̄ molant solū in eo℞ molendinis? R̄° s̄m Guil. Usurā ɔmittūt. Accipiūt.n.vltra sortē aliq̄d qd̄ consistit i faciendo. ⁊ auferunt debitoribus libertatē molēdi vbi voluerit. Si tam̄ ipi debitores p̄pt̄ hoc non sunt dānificati.nō tenent̄ illi dño ad restōnem aliquā nisi quaten⁹ extimari debēt libertas molendi vbi volebat pēsatis circūstantiis laboris ⁊ expēsa℞. A. Talis libertas pro nihilo extimanda vr̄ q̄3tū ad restōnem qñ ex ei⁹ adēptione nullū secutū ē dānū.in cui⁹ recōpensatōe3 restitutio faciēda ē.ex̄ de iiur].c.fi. Puto ēt in hoc cāu.q̄ si mutuū accipiēs non dānificet̄ nec possit dānificari nō ɔmittat̄ vs̄a.cu3 ēt pro mutuo possit aliq̄d recipi seu exigi quod nō mēsuratur pecunia.vt.s̄.§.2°. Et hoc casu vel sim̄ qd̄ accipit̄ pecunia nō mensurat̄.nec ex p̄te mutuū recipiēt] cū i nullo dānificet̄

nec ẽx parte mutuantis cuꝫ nihil plus
recipiat q̃ qđ ex locatiõe rei seu opaꝝ
suaꝝ mereatur. Et multo minus vsura
ↄmittit si mutuum accipiens nõ dam
nificetur nec obligetur ad molẽdũ vel
sile. sꝫ solũ accipiat mutuũ retinenduꝫ
q̊usq̃ ad molendinũ mutuanti molue
rit propter p̃dcãs rõnes. ꝛ qa mutuans
põt tẽpus sui mutui limitare. ff. si cer.
pe. l. vnum. Alˀ inumerabilˀ multitudo
eẽt vsuraria cuꝫ fũdi hodie nõ possint
sine mutuo locari. Jmmo hoc cãu vide
tur potius g̃uari ↄditio mutuantis q̃
recipienti si diligent̃ inspiciat̃.

Quid de creditoribus q termino ve
niẽte solutionis nolũt cõcedẽ proroga
tõeꝫ t̃mini nisi data sibi pecũia vl̃ alio
eq̃polleñti? R̷. Tales etiã si nõ expresse
exigũt vsurarii sunt. ex̃. eo. ↄsuluit.

Sꝫ nũqd ẽ usura si qs dederit. x. vl
nas pãni p aliis. x. vlnis i futuro dãdis
R̷. ƀꝫ Guil. Veriꝰ iste ↄ̃ctꝰ ẽ p̱mutatõis
q̃ mutui. ꝛ iõ nõ cadit vsura hic. A.
qa ƀm eundẽ Guil. i mutuo mensura re
stringit̃ ad modios ꝛ lagenas ꝛ alia va
soꝝ genera qbꝰ mẽsurari solẽt liq̃da ꝛ
g̃na. vt in sũ. eo. ti. q. iꝫ. vbi ꝛ nõ. qđ h̄ dr̃
B. Posset tñ fieri i fraudem vsuraruꝫ
vide hũc casũ hic. ĩ. diffusius. §. 2iº qui
icipit. nunquid ↄmittit̃. A. Et ibi pꝫ
q̄ tunc hoc dr̃ fieri i fraudẽ vsuraꝝ qñ
dãs apponit conditioneꝫ ex q̃ ↄseqtur
aliquã melioratõnem. B.

Utruꝫ vsurarii sint ifames? R̷. Se
cũdũ leges distinguendũ ẽ q̄ aut quis
ẽ ita vsurarius q̄ exercet iprobũ fenꝰ
i. q̄ post t̃minũ etiã de vsurario lucro
ꝓuentum cõputat ꝛ petit vsuras. aut
etiã si exercet vsurã cẽtesimã. i. q̄ in ca
pite anni vsura adeq̃t̃ sorti. ꝛ isti tales
infames sũt. ꝫ. q. 7. infames. i. fi. C. ex q.
cau. ifa. irro. l. iprobũ. A. Jn hac lege
ñ solũ dr̃ đ usris vƀaꝝ ꝛ vƀa cẽtesima sꝫ
ẽt de oĩ iprobo ꝛ illegitio fenore ut ibi
pꝫ p glo. Et hodie ois modꝰ est illegiti
mus. vt ĩ. §. qd de legibꝰ. Et sic hodie
etiã iure ciuili ois vsurariꝰ ẽ infamis
qđ ꝛ dr̃ nõre Bar. in. d. l. iprobuꝫ. ꝛ dñs

An. de bu. i. c. Raynutiꝰ. ex̃ de testa. ꝛ p
hoc fuisse determinatũ q̄ si fr̃ meꝰ isti
tuisset vsurariũ heredẽ ego possũ rum
pere testm̃ p q̃relã iofficiosi. C. de ioffi.
testa. l. frẽs. ꝛ q̄ sic de facto consuluit ꝛ
obtinuit B. Sꝫ ƀm iura canonica in
q̃libꝫ usura ↄmittit̃ pctm̃ mortale ꝛ in
currit̃ infamia. 6. q. i. infames. maxĩe si
publici sunt vsurarii. Naꝫ ꝛ testamẽta
eoꝝ ipo iure sunt irrita. ex̃ eo. q̃q̃. liº. 6º.
A. Et ibi pꝫ q̄ hoc ẽ veꝝ nisi dederint
satisfactionem seu cautionem scđꝫ for
mã ibi positam. B.

Utꝝ dona ꝛ elẏne licite possint reci
pi ab usurario data? R̷º ƀm Ul. Sic ni
si ꝓpter hoc efficiat̃ nõ soluẽdo. Naꝫ q
tũc reciperet ab eis teneretur eis resti
tuere uel illis a qbꝰ ipi acceperũt. Se
cus itaq̃ si habẽt alia p̃ter vsuras. ꝛ p
hoc nõ efficiũt̃ nõ soluẽdo. A. Dic q̄
ab vsurario manifesto penitꝰ non pñt
recipi oblationes. Jtẽ nec res quaꝝ do
miniũ nõ trãsfert̃ in vsurariũ pñt reci
pi ab vsurario manifesto: siue nõ mãi
festo. de q̊ in se. §. dicet̃. Jtẽ nec aliquid
recipi põt in fraudem creditoꝝ. de quo
s̃. restõ p̊. §. iꝫº. in additõe. ƀ. itẽ nullꝰ. B

Utꝝ in vsura trãsferat̃ dñium? R̷º
ƀm Ul. Sic. cũ ꝛ ois volũtaria datio fa
ciat trãsferre dñiuꝫ. Nã vsure dant̃ vo
lũtate ↄditionata. s. qꝛ potiꝰ vult aliqs
vltra sortẽ dare q̃ mutuũ nõ accipere
Con. glo. i4. q. 4. siqs vsurã. A. Jdeꝫ
in sum. eo. ti. q. i5. Sꝫ qꝛ sup̱ isto puncto
pendet intellectꝰ ad cognoscẽdũ vtrũ
ꝛ qñ recipiẽs rẽ ab vsurario teneat̃ ad
restõem. sciendũ q̄ sup̱ isto puncto sũt
varie opiones. Aliq nãq̃ tenẽt q̄ reci
piens rẽ ex vsura acq̃sitaꝫ ab vsurario
oĩo teneatur ad restõnem. Et hoc vr̃ te
nere dñs Laurẽtiꝰ de florẽtia i suo tra
ctatu de vsuris p̱te. 2. q. 59. ƀꝫ opi. Host.
i sũ. de pe. ꝛ re. dicẽs q̄ filii nõ hñtiuꝫ ni
si đ usuri vl̃ si hñt respectu acq̃sitoꝝ ex
vsuri ꝛ ẽt vxor nõ pñt recip̱e alimẽta
de bonis paternis vl̃ mariti. sicut nec đ
rebꝰ raptis nisi i cãu extreme nccitati.
Hoc idẽ tenẽt nõnulli theologi dicẽtes

ꝙ dñiū reꝝ ex vſa acceptaꝝ ñ trāſfert
i vſurariū p.c.ſiqs vſurā. i4.q.4. vbi
dr̄. Siqs uſurā accipit rapinā fac̄. ⁊ p.c.
qd dicā ea.q. ⁊ cā. vbi dic̄ Aug⁹ ꝙ rece
ptū ex uſuris male vtiqꝫ poſſidet. ⁊ vel
lē ꝙ reſtituēt. Et qd̄ male poſſidet alie
nū ē. Jdē vr̄ ſentire glo. Ber. ⁊ Inno. i
.c. cū tu. ad fi. ex̄ de vſuris. vbi videt̄ po
nē caſū qñ ex pecūia vſuraria res emi
tur int̄ alios ſpāles i qb⁹ res ēpta ex pe
cūia aliena efficit̄ illi⁹ cui⁹ erat pecūia
⁊ ſic inuūt ꝙ pecūia vſuraria ſit aliēa
⁊ ñ vſurarii. Et i illa opione ē Ala. vt dic̄
ber. i.d.c. cū tu. Jtē ꝓ hac ex̄ ꝯ vſuꝯ.c. qꝛ
fere. vbi accipiēs oblatiōes ab vſurariis
cogit̄ reſtituē. Sꝫ in ꝯriuꝫ fac̄. qꝛ valde
dignū ē vt res volūtate dñoꝝ trāſferā
tur i aliū. i Inſti. de re. diui. §. p traditio
nē. ēt p volūtatē nō liberā. qꝛ volūtas
coacta uolūtas ē. ff. qd̄ me. cā. l. ſi mlier
§. pl't. ⁊ hoc. ſ. ꝙ trāſferat̄ dñiuꝫ i vſura
riū vr̄ tenē gl. i.d.c. ſiqs vſurā. Et Inn.
i.c. michael. ex̄ eo. vbi dicit ꝙ uſurari⁹
vl' ei⁹ hēs nō tenet̄ ex delicto. ſꝫ ex con
tractu ꝯditōe idebiti. vel ſine cā. q̄ſi nō
debitū accepit. vl' ſiñ cā. ⁊ ſic ꝑſuppōit
trāſlatū dñiuꝫ: qꝛ oīs ꝯditio ē ꝑſonalis
actio. ⁊ nō dat̄ ꝓ re ꝓpā niſi ꝯ furē. ſed
tm̄ ꝓ re ñ ſua ſꝫ ſibi debita. l. fi. in fi. ff.
vſufru. queādmo. ca. Jtē fac̄ qd̄ ꝑfat⁹
dñs Lau. tenet i dcō tractatu. q. 72. vbi
dicit ſꝫ opionē Federici ꝙ filia dotata
a pr̄e vſurario nō tenet̄ ad reſtōem. ēt
ſi alia bona pr̄is nō ſufficiāt. Qd̄ pōt i
telligi veꝝ qñ filia fuēit dotata ex aliis
q̄ꝫ ex acq̄ſitis p vſurā. ⁊ eo tp̄e q̊ pr̄erat
ſoluēdo. vt ex īfra dicēdis colligi poterit
Jtē ꝙ trāſferat̄ dñiuꝫ tenꝫ Ul. vt i ſū.
dcā. q. i5. Ad ꝯria pōt dici. Et ꝑ̊ ad dictū
Inno. i.c. cū tu. ꝙ ibi ñ loq̄t affirmādo
ſꝫ opiones recitādo. Et ad dictuꝫ. c. ſiqs
uſurā. pōt dici ꝙ ibi vocat̄ rapina non
ꝓp̄e ſꝫ q̊dā largo genē loquēdi. q̄ſi oīs
mala acceptio dicat̄ rapina: vt ibi vl't
glo. ⁊ ſentit Inno. i.d.c. michael. vbi dic̄
ad rē vſurariā dari actōem non ex deli
cto: ſꝫ ex ꝯtractu. ⁊ ſic nō eſt ꝓp̄e rapia.
Et eodem mō pōt dici ad. c. qd dicā. ſ. ꝙ
ibi q̊dā largo mō dr̄ alienuꝫ ꝓ eo q̊ qs
male vtit̄. ſicut ⁊ dans elꝫynaꝫ alienum
tollē aſſerit̄. 47. diſ. ſicut hi. Et ad glo.
Ber. ⁊ Ala. i dcō. c. cū tu. pōt dici ꝙ nul
lo iure ꝓbat̄. imo eā reprobat dñs An.
de bu. ibidē ſm̄ Jo. an. in. c. q̄ꝫq̄ꝫ. de vſu
ris. li°. 6°. lꝫ forte Jo. an. alit̄ ibi poſuerit
ſꝫ ꝑ̄ma vr̄ magis iuri adherere. Et ad. c
qꝛ fere. pōt dici. qꝛ ibi ē ſpāle i oblatiōi
b⁹ vt nō poſſint accipi. non qꝛ vſurarii
nō poſſint alienare. ſꝫ vt id in eoꝝ vitu
periū cedat. ſic̄ ⁊ i ſili. lꝫ qs ſit diſſidens
in populo. i. faciēs diſcordias. pōt tam̄
res ſuas alienare. ſꝫ nō oblatiōes facē
90. di. oblationes. Et hec itelligenda vi
dent̄ de oblatiōib⁹ ad ſacrificiū ſeu ad
altare ob reuerētiā ſacroꝝ ⁊ ꝓpt̄ ſcā
dalū vitādū. vt in ſili ponit Tho. ſecū
da ſcd̄e. q. 32 arti. 7° de acq̄ſito p mere
triciū. dicēs ꝙ inde pōt fieri elꝫyna ſꝫ ñ
oblatio ad altare vel ſacrificiū ſꝫ illud
Deut° 23. Non offeres mercedē ꝓſtibu
li. Uñ ſcd̄a opio fuit eoꝝ q lꝫ ñ negarēt
dñiuꝫ regularit̄ i vſurariū trāſferri. tm̄
dixerūt oēs res vſurarii obligatas ad
reſtitutionē vſuraꝝ. Et iō ꝙ qñcūqꝫ ef
ficiat̄ nō ſoluēdo. recipiētes res ab eis
ad reſtōem tenent̄. ⁊ ꝙ res vſurarii ſic
obligent̄. tenēt p.c. cū tu. ex̄ eo. Et h° te
net glo. i.c. tua nos. ex̄ eo. quā mlti doc.
canoniſte tenēt. vt ibi refert dñs An. ꝯ
bu. Sꝫ certe dictū. c. cū tu. nō loquit̄ ni
ſi de poſſeſſiōib⁹ ex vſura acq̄ſitis. ⁊ iō
vt refert dñs An. in dcō. c. tua nos. Ho
ſti. magis placet ꝙ ille tm̄ res ſint obli
gate q̄ ꝓceſſerit ex vſuris ⁊ ſic ſaltē pro
illis teneant̄ recipiētes ad reſtōneꝫ in
different̄ qñ ꝑ̄ncipales efficiunt̄ nō ſol
uēdo. Et hec ē tertia opio. ꝓ q̄ facit ꝙ
res tradite cū nō libera voluntate dñi
trāſeūt adeo affecte: vt nō ſolū ille cui
tradite ſunt: ſꝫ ēt ali⁹ ad quē ꝑuenerūt
teneat̄ ad reſtōem. l. metū. §. cū aūt. ff.
qd̄ met⁹ cā. Jtē qꝛ abſurdū ē plus iuris
habere in re ſucceſſorē etiā ſingulareꝫ
q̄ꝫ habuerit ille a q̊ hūit. ff. de reg. iuris. l
aliud. §. abſurdū. vbi ponit̄ exemplum
int̄ legatariū ⁊ teſtatorē: vt nō habeat

plus iuris legatari⁹ ꝙ habuerit testa
toꝛ. Item ꝓ hoc qꝛ sꝑ res transit cū cō
ditione sua. ff. de acqui. re. do. l. traditio
⁊ de ꝯtrahē. emp. l. alienatio. Sꝫ condi
tō rei ex vsuris acqsite ē talis ꝙ nō po
test remanere apud vsurariū. ergo nec
apud eū q habuit ab vsurario. Item ꝓ
hoc qꝛ nō est equū aliquē sentire cōmo
dū ex alieō dolo. ff. de eo ꝑ quē fac. erit.
l. fi. in pn°. Itē q̈rto loco alii: vt Hof. i. d.
c. cum tu. tenēt. ⁊ ꝙ dn̄ium trāsferaꝛ. ⁊
ꝙ res vsurarii nō sint obligate repꝛhen
dens Hof. Ala. q hoc tenuit ⁊ subdens
ꝙ ille ad quē tales res ꝑuenerint ad re
stitutionē nō teneꝛ. nisi hūerit ex cā lu
cratiua. ⁊ eo cāu q̊ vsurari⁹ non sit sol
uēdo. Et ideꝫ videꝛ nōꝛi in sū. in dcā. q.
i5. Sed Inno. in dcō. c. cuꝫ tu. refert opi
niones aliquoꝝ distinguētiuꝫ. inꝛ titu
lū onerosū ⁊ lucratm̄ ⁊ alioꝝ dicentiuꝫ
nō debere distingui. Dn̄s ꝟo Anto. i eo
c. cū tu. circa fi. tenet ꝙ dicte res vsura
rii nō sint affecte nec obligate. ⁊ idem
tenet in dicto. c. tua nos. vbi etiam dic̄
ꝙ quicunqꝫ dicant ꝯ̄ꝛiuın dicāt qꝛ nul
lo iure ꝓbatur. ⁊ obligatio nō dꝫ poni a
iure nō introducta. ff. de ꝑuari. l. 3. §. fi.
⁊ hoc veꝝ vꝛ. nō ob. ꝙ dictuꝫ est rē n̄eri
affectā qn̄ datur non libera voluntate
ꝑ. §. cū aūt. qꝛ ibi loquiꝛ qn̄ libertas tol
liꝛ ꝑ metū. ℌ ꝟo per ꝯmodū qꝺ recipi
ens optat. ⁊ inꝛ hec magna dꝛia est. ⁊ iō
cū non sit eadē rō stamus regule: vt n̄
nascaꝛ obligatō nisi inquātū iure caue
atur. Itē nō ob. ꝙ dictū ē nō debē ma
ius ius trāsire ad successoꝛem ꝙ fuerit
apꝺ auctoꝛē siue dātēꝫ. qꝛ hoc ē veꝝ re
spectu qualitatis ip̄ius rei adherentis
puta qn̄ ē aliena vꝉ alteri obligata. Se
cus qn̄ qualitas ꝯcernit ꝑsonaꝫ. qꝛ ꝑso
nalis actio nō sequiꝛ fundū siue rē. Vn̄
si vn⁹ vendidit rē vni: licꝫ ipse hēat ne
cesse illaꝫ tradē. qꝛ uendidit. tn̄ ille cui
postea ipse tradiderit nō necessitaꝛ ad
istud. C. de rei ven. l. quotiēs. ubi dꝛ ꝙ
sigs vendidit rē duob⁹. ille ē iure poti
oꝛ cui ꝑ̄us tradita est. tn̄ alteri vēditoꝛ
ad intereē remanet obligatus. Itē nō

ob. c. cum tu. ex̄ de vsuris. vbi dꝛ ꝙ pꝛe
dia empta ex usura debēt vendi vt pe
cunia restituaꝛ creditoꝛibus a quibus
usura accepta est. Ex quo tex. fūdari vi
denꝛ illi q dicūt huiusmōi res foꝛe obli
gatas. qꝛ vt ibi dicit dn̄s Anto. de bu. ⁊
fuit ēt de mēte Io. an. in. c. ꝙꝙ. eo. ti. li°.
6°. ille tex. hoc non ꝓbat. Naꝫ ibi dꝛ ꝙ
vsurarii restituant si pn̄t. ⁊ si nō pn̄t vē
danꝛ possessiones ex usura acqsite ad
restōēꝫ faciēdā ⁊ sic nō hn̄t necesse res
illas vendē nisi qn̄ aliꝛ non pn̄t satissa
cere. Propterea ibi nō dꝛ ꝙ hi⁹ posses
siones essent apud aliquē singularem
successoꝛē: sꝫ poti⁹ apud ipsos vsurari
os vel eoꝝ heredes. Et nō miꝝ si qn̄ nō
pōt aliꝛ satisfieri coguntꝛ res illas vēde
re qꝛ idē eēt etiā de reb⁹ ex usura nō ac
quisitꝭ cū debitoꝛ hēat necesse satissa
cere de oībus bonis suis. Certe si bn̄ at
tendaꝛ. ibi ꝯ̄ꝛiū ꝓbaꝛ. Nā si ille posses
siones fuissent obligate qualiꝛ fuisset
necesse illas vendi cum ip̄e potuissent
peti? Immo nec potuissēt licite aliena
ri cū res transeat cum onere suo vt pꝛe
ostensuꝫ ē. Et sic maluꝫ cōsiliū dedisset
ibi papa. Et sic ex pꝛedcis pꝫ ꝙ dn̄ium
regulariꝛ trāsferꝛ in vsurariū. ⁊ ꝙ nul
le res ip̄ius sunt obligate ꝓ vsuraꝝ re
stitutione. sꝫ personalꝛ tm̄ actio ꝯpetit ꝯ̄
ip̄ꝫ. Sꝫ ad clarioꝛē ꝑ̄dcōꝝ itelligētiā di
stinguēdū ē. ꝙ aut res habite ex usurꝭ
sūt q̄site ꝑ pactū legꝭ ꝯmissoꝛie. i. ꝙ ni
si soluaꝛ debitū ifra certū tēp⁹ pign⁹ ꝑ
daꝛ: aut nō. Primo cāu nō trāsferꝛ do
miniū. qꝛ hoc pactuꝫ repꝛobaꝛ i pigno
re. C. de pac. pig. l. fi. ⁊ iō ex eo n̄ pōt trās
ferri dn̄iuꝫ. qꝛ qn̄ aligd ꝓhibeꝛ. ⁊ oē il
lud qꝺ venit ex eo uel ob id. l. nō dubiū
C. de legi. Vn̄ accipiēs res hi⁹ sꝑ ad re
stōēꝫ teneꝛ. cū rē alienā accipiat. Et h°
cāu obtinet opīo ꝑ̄ma. 2° cāu qn̄ res nō
sunt q̄site ꝑ pactū legꝭ ꝯmissoꝛie. si usu
rari⁹ est soluendo. nullaten⁹ ad restōēꝫ
teneꝛ qui ab eo rem accepit. etiā titulo
lucratio. vt in sum. dicta. q. i5. Fallit h°
in oblationibus manifestoꝝ usurarioꝝ
vt pꝛeostensuꝫ est per. c. qꝛ fere. ex̄ eo.

Si ꝟo vſurarius nō ē ſoluēdo: tūc qui
hūit ab eo rē titulo lucratio eo tēpe q̊
iā nō erat ſoluendo: oīo vr̄ teneri ad re
ſtitutōem. Sꝫ ſi eo tpe q̊ accepit vſura
riꝰ erat ſoluēdo nō videt̄ teneri. licꝫ po
ſtea ſit factꝰ nō ſoluendo. niſi forte qs
accepiſſet acqſitū ex vſura. tunc. n. qñ
cūqꝫ vſurariꝰ efficiatur nō ſoluēdo tal̄
obligat̄ ad reſtōeꝫ. Si ꝟo qs habuit rē
titulo oneroſo. tunc ſi aliqd recepit ſci
enter ī fraudē creditoꝝ. i. ꝙ ꝑ hoc debi
tor efficiatur minus potēs ad ſoluēdū
vel magis habilis ad fugiendū. tenet̄
ad reſtōnem. al̄ nō. Et hec oīa pn̄t colli
gi. s̄. reſtitutio p̊. §. 13º ī additione. ꝟ. itē
nullus. Et ex his diligent̄ intuens pōt
agnoſcē q̄lit̄ familia vſurarii vl̄ vxor.
ſeu filii. ꝛ quicunqꝫ alii ab eo aliqd acci
piētes ad reſtōem teneant̄. B.

Pone ꝙ laicꝰ tenet iniuſte aliquaꝫ
poſſeſſionē eccl̄ie ꝛ īpignorat ipaꝫ poſ
ſeſſionē rectori eccleſie ipſius. nūquid
iſte rector poterit recipe fructus illius
poſſeſſionis vltra ſortē? Rº ſcōꝫ Ray.
Sic. naꝫ ꝛ clericꝰ in hoc caſu nō recipit
vſurā. ſꝫ recipit qd̄ ſibi debet̄. ex̄ eo. c. p̊
ī fi. Qd̄ aūt dicit Ray. ꝙ in ipſa decre
tali dr̄ ꝙ hoc fit ut res ꝯ manu laici re
dimat̄. q̄uis bn̄ dictū ſit. tn̄ eodē modo
qlibꝫ laicꝰ poſſet recipere fructꝰ ſue rei
ſeu aliꝰ q iniuſte teneret eā pignorarꝫ
ſibi. vt nō. in dicto. c. p̊. A. ſ. in glo. ꝛ ꝑ
Ul. ī ſum. eo. ti. q. 16. B. Al̄ ꝟo fructꝰ
pignorꝰ ꝛ ēt vſus in ſortē ꝯputari dēt.
vt. s̄. pignus. §. 7º. A. Con. p̄dcis Ho
ſti. ꝛ Ul. vt in dicta. q. 16. B.

Utꝝ vſure poſſint peti q̄ſi intereſſe
Rº. ſm Ray. Sic. vt ſi fideiuſſor ſoluit
vſuras creditori pōt eas repetere a de
bitore. qꝛ non ſunt vſure ſꝫ intereſſe. i.
non ē lucrum ſꝫ vitatio dāni. A. Idē
in dicta. q. 16. ſm Ray. Hoſti. ꝛ Inn. Sꝫ
aduertendū ꝙ intereſſe non ſoluꝫ cōſi
derat̄ etiā in hoc circa dānuꝫ emergēs
ſꝫ ēt circa lucꝝ ceſſans. ſm dn̄m An. de
bu. in c. ſalubrit̄. ex̄ eo. de q̊ latiꝰ. s̄. reſti
tutio p̊. §. 4º in ſcōa additōe. Et de hoc
ēt dr̄ ad fi. hꝰ. §. ibi. ꝛ adde ꝛc̄. B. De

hoc cāu Tho. ſecūda ſcōe. q. 78. dicit ſic
Ille q mutuū dat pōt abſqꝫ peccato in
pactū ꝺ educē cuꝫ eo q mutuū accipit
recōpenſatōem dāni ꝑ quod ſubtrahit̄
ſibi aliqd qd̄ dꝫ hr̄e. hoc enim nō ē ven
dere vſuꝫ pecūie ſꝫ dānū vitare. Et po
teſt eē ꝙ accipiēs mutuū maiꝰ dānuꝫ
euitet q̄ꝫ dans incurrat. Un̄ accipiens
mutuū cum ſua vtilitate dānum alt̄iꝰ
recōpenſat. Recōpenſatōem ꝟo dci dā
ni qd̄ ꝯſiderat̄ ex hoc ꝙ de pecunia nō
lucrat̄ nō pōt in pactū deducē: qꝛ non
dꝫ vendere qd̄ nondū habꝫ. ꝛ pōt īpedi
ri multipl̄r ab habendo. hec Tho. A.
Hoc veꝝ ut fiat pactuꝫ de lucro certo
ꝓ incerto. al̄ bn̄ poteſt peti intereſſe: ꝛ
conſequent̄ in pactū deduci intereſſe
lucri ceſſantis. ut tactuꝫ eſt ꝛ h̄ ſeqtur.
B. Et adde qd̄ idē Tho. dicit ſcōa ſe
cūde. q. 62. ꝙ ille qui detinet pecuniaꝫ
alteriꝰ uidet̄ eū dānificare īpediendo
ne adipiſcat̄ qd̄ erat in uia hn̄di. ꝛ tale
danū nō oꝫ ex eq̊ recōpenſare. tenet̄ tn̄
aliquā recōpenſatōem facē ſꝫ ꝯditiōcꝫ
ꝑſonaꝝ ꝛ negocioꝝ. A. i. ſꝫ arbitriuꝫ
boni viri. ut colligit̄ in locꝰ de qbꝰ ſeqt̄
B. Et circa hūc caſuꝫ facit qd̄ dr̄. ī. §.
26º qui incipit. ſꝫ nunquid eſt uſura. et
hic. ī. poſt tres. §.

Pone qdā gener hꝫ recipe dotem a
ſocero. mō ſocer dat ei ī pignꝰ aliq̄s poſ
ſeſſiones de quibꝰ gener ꝑcipit fructꝰ.
Querit̄ utꝝ poſſit ſine uſura. uel tene
atur fructꝰ ꝯputare ī ſortē? Rº. Quan
do maritꝰ ſuſtinet onera mr̄imonii nō
tenet̄ cōputare fructꝰ in ſortē. al̄ ſic. ex̄
eo. ſalubrit̄. ꝛ. ff. de doli excep. l. pr̄. A.
Et oꝫ ꝙ iſta onera ſint certa. ſcōm dn̄ꝫ
An. de bu. in. ꝺ. c. ſalubrit̄. ꝛ ſic non pote
rūt fructꝰ retineri cū ſorte ultra idubi
tatā oneꝝ q̄ntitatē. Itē oꝫ ꝙ fructꝰ ſub
iciāt̄ fortune. Un̄ ſi gener ꝓ dote ſoluē
da certo die recipit cautiōeꝫ ꝛ ꝓmiſſio
nē cū pacto. ꝙ interī certa q̄ntitas ſolui
debeat ꝓ oneribꝰ mr̄imonii ſupportā
dis. talis ꝯuentio illicita ē ꝛ uſuraria. n̄
obſtāte dcō. c. ſalubrit̄. qꝛ ibi dr̄ qn̄ ꝓ pi
gnore data ē poſſeſſio. ſꝫ in cāu ꝓpoito

aliud ē. Nā possibile ē ꝙ ex possessiōe
cui⁹ fruct⁹ submissi sūt fortune nullos
hēbit fructus. ꝛ sic nō hꝫ ita certū emo
lumētū sicut i casu ꝓposito. ſm Host.
ꝛ Jo. an. ꝛ nōt dñs Ant. i dcō. c. salubrit
Jtē oꝫ ꝙ dos sit ꝑmissa siplr. Nā si ge
ner pacisceretur ꝺ recipienda dote ad
certū terminū. ꝛ iteri ꝑciperet fruct⁹.
dicti fruct⁹ cōputarent in sortē. q̄a int
esse nō pōt deberi ante morā q̄ n̄ pōt
adeē durāte t̄mino scdm dñm Anto. i
loco vbi s̄. Et addit. Jdē dico i re pigno
rata cuius fruct⁹ sūt certi. q̄a forte illa
res ē locata ad affictū vel pēsionē. vel
talis res ē domus quā gener locat ꝛ re
cidit pēsionē. s. ꝙ oēs istos fructus te
net gener cōputare in sortē. Et sic igr
dico hoc. c. itelligēdū qñ dos fuisset sim
plicit ꝓmissa. postea cū nō solueretur
ad cautelā genero sit pignorata posses
siō. ut si dicat gener. Ego sustineo one
ra mr̄imonii. da dotē. ꝛ socer dicit. non
possū. tunc si gener dicat. saltē sustine
as onera mr̄imonii. isto cāu pōt gener
dictos fructus ꝓ intesse recipe. dū tñ
onera mr̄imonii certa sint. ꝛ sic itellige
istā materiā. hec ille. B

Pone ꝙ gener dictā possessionē cū
ei iure qd̄ ibi hꝫ ꝯcedit alteri recepta
ab eo sūma q̄ sibi ꝓ dote debebat: nun
q̄d poterit ille lucrifacere fructus ꝑce
ptos sicut potēat gener. R⁹ ſꝫ Guil. Si
gener aio donādi trāsferat totū ius qd̄
habebat i pignore. ꝛ hoc facit nō ꝓpt
pecuniā quā recipit ab eo. ſꝫ q̄a ꝯiūct⁹
vel amicus eius ē. ꝛ ille amicus nō ut
lucret fructus mutuat pecuniā. ſꝫ ꝓpt
caritatē aut grām. absq̄ ꝑiculo vsure
pōt fructus lucrifacere. alr nō. A. q̄a
nō est iste ꝯtus ꝓprie mutuū. nisi sit
ꝯuentū ꝙ gener teneat numerāti red
dere pecuniā si voluerit ille repetē. in
quo casu vsura eēt si ille vellet lucri
facere fructus ſꝫ eūdē Guil. ꝛ i sū. eo. ti
q. 17. B

Quid si post morte viri heredes ei⁹
obligant vxori possessionē ꝓ dote. nū
quid fructus ꝯputabuntur in sortem
R⁹ ſm Hosti. Dicas ꝙ sic. ff. de solu. ri
tia. Jdem Jnno. Sit ergo cauta mlier
ut nō recipiat rē in obligatiōeꝫ. ſꝫ vl fa
ciat eā distrahi. vel recipiat in solutuꝫ
. ff. de re iudi. a diuo pio. alioq̄n fructus
extenuabūt sortē. A. Jdē in sū. eo. ti.
. q. 18. Predcis ēt con. Jo. an. ꝛ dñs Ant.
de hu. in. c. salubrit. ex̄ eo. B.

Utꝝ vsure sint licite rōe more? R⁹
ſm Ray. Sic. utputa debuisti mihi cē
tū. ꝛ qꝛ in termino nō soluisti oportuit
me accipere pecuniaꝫ sub vsuris. tu te
neris mihi restituere illas usuras si sol
ui. vel liberare me ab ip̄a obligatione
A. si nō solui ſꝫ eundē Ray. ꝛ i sum. eo
ti. q. 16. B. ex̄ de fideiuſ. ꝑuēit. ꝛ. c. cō
stitut⁹. tunc. n. petunt q̄si interesse: vt i
ꝑcedēti. §. 16⁹ dictū est. qui incipit: vtꝝ
vsure possint peti. Et hoc licet. 14. q. 4.
qm̄. ꝛ ideꝫ nō. ibi. ꝛ. 12. q. 2. siquis de cleri
cis. Jdē Host. A. Con. etiam Gof. vt
in dcā. q. 16. qꝛ isto casu non sunt vsure
ex parte petentis: ſꝫ veꝝ interesse. cum
agat de dāno vitando. B.

Nunq̄d ꝯmittit vsura qñ absolute
credit pecunia ꝓ sibi pecunia. vl res ꝓ
re. vt granū ꝓ grano ꝛ hi⁹? R⁹ ſꝫ Guil
Si v'isile ē ꝙ pecunia vel argētuꝫ vel
alia res erunt cariora tꝑe redditionis
q̄ sint nunc tꝑe datōnis: ꝛ creditor illā
pecuniā nō erat seruaturus vsq̄ ad tē
pus illud. vsura ē. Si v'o erat seruatu
rus. vt sic seruādo lucraret. distingue:
qꝛ si creditor aufert debitori libertatē
soluēdi qñcunq̄ velit. vsura est: qꝛ pre
sumit ꝙ iō crediderit vt debitorē one
raret ꝑiculo. ꝛ se exoneraret. ſꝫ si conce
dat vt reddat qñ velit. nulla vsura est
A. Si tñ corrupta intentione hoc faci
at vt se exoneret a ꝑiculo seruādi. pec
cat nō tñ credo euꝫ teneri ad restituen
dū lucꝝ. lꝫ hoc esset ei ꝯsulendum i pe
nitētia. vel ꝙ daret paupib⁹ ſm eūdeꝫ
Guil. ꝛ i sū. eo. ti. q. 19. B. Silr nō est
vsura qñ v'isilr dubitat vtrū argentuꝫ
vel res alie debeant valere plus vl mi
nus. ex̄ eo. nauiganti. A. Con. Ul. vt
i dcā. q. 19. B.

Quid si quis mutuet pecuniã recep
turus ad certũ terminũ alteri⁹ generis
monetã vł i alio loco. vel aliã rẽ: R° s3
Host. Si hoc iõ facit vt i extimatõe lu
cret̃ vsurari⁹ est. A. Sec⁹ si nõ facit
ad finẽ lucri. s3 ad obsequiũ recipiẽtis.
tũc.n. licite põt recipe rẽ s3 extimatiõez
tp̃is ⁊ loci qñ ⁊ ubi faciẽda ẽ solutio. ff.
si cer. pe. l. vinũ. B. sicut ⁊ hi q̃ ĩ nũ
dinis i nũdinas mutuãt. ⁊ q̃tũcũq3 sub
spẽ vẽditõis vł alt̃i⁹ ɔ̃ct⁹ pallieť. q̃cq̃d
accedit sorti vsura ẽ. ex̃ eo. ɔsuluit. 14.
q. 3. plerics. ⁊ q. 4. si q̃s cleric⁹. A. Idẽ i
sũ. eo. ti. q. 20. Et hec faciũt ꝓ cãbiis vt
q̃cq̃d cãpsor ꝓ cãbio acceperit ultra q̃s
dedẽit excepto moderato lucro: qd̃ po
test cõputari ex labore ⁊ sũptib⁹ nego
ciatõis. de q̃. s̃. negociatio. §. 3°. i additõ
ne. vsurariũ iudiceť. Et ex his ꝑoterũt
discerni q̃ cambia sint illicita. B.

Quid si pena apposita ẽ in ɔtractu
mutui nũq̃d põt peti absq3 vsura: R°
s3 Ray. Si pena fuit a iudice ĩposita ꝓ
pter puniẽdã ɔtumaciã debitoris: q2 ñ
soluit i t̃mino cũ poss3. nõ ẽ usura. ar. 23
dis. q̃sq̃s. ff. de iudi. q̃ aucte. A. Meli⁹
fac. l. i. ff. si q̃s ius di. nõ obtẽp. Et p̃dictis
cõ. Inn. i. c. suã. ex̃ de pe. ⁊ hoc mł̃to ma
gis obtinet i pena legali. in Auten. ɔ̃ q̃
ꝓpriã. C. de nõ nu. pe. ⁊ sic non p̃sumeť
pena in fraudẽ usurarũ. ẽt si iudex ɔdice
ret ꝙ debitore nõ soluẽte mutuũ post
statutũ terminũ singuł mẽsib⁹ vel an
nis soluat tm̃. nã hoc nõ venit ĩ vtilita
tẽ iudicis. Itẽ q2 p̃sumiť iuste factum
id qd̃ fit a iudice. ff. de acq. pos. l. iuste.
⁊ multo min⁹ presumereť ista fraus ĩ
pena posita a lege. Et iõ videť licite pe
ti. ⁊ multo magis retineri posse pena a
lege seu statuto ĩposita. si forte dicať
ꝙ ex ɔtumacia nõ soluẽtis mutuũ seu
aliud debitũ singulis mẽsib⁹ vel annis
tm̃ soluat ꝓ pena: maxie si hoc fier3 ex
pia cã. puta ɔ̃ nolentes soluẽ dotez vel
alia debita miserabilib⁹ ꝑsonis: vt pu
pillis. minorib⁹. paupib⁹. ⁊ sił̃ibus. Ad
uertendũ tñ ꝙ si dicta pena apponere
tur a iudice de ɔsensu ꝑtiũ deberẽt at
tẽdi ɔiecture q̃ in hoc. §. subrogãť. ac si
pena esset cõuentionał ⁊ nõ iudicialis:
q2 in hoc iudex magis sequiť volunta
tẽ ꝑtiũ q̃s suã. ff. de re iud. l. nec si ɔuene
rit. Idẽ puto si fieret i iudicio collusio.
puta q2 ꝑtes fingeret se litigare ⁊ tãdẽ
debitor ꝑmittit ɔ̃ se sniam ferri. vt sic
creditor uideať eũ habere obligatũ ex
hac snia ad tollendã suspitionẽ vsurarũ
sicut audiui interdũ ɔtigisse. Pl⁹. n. dẽt
valẽ qd̃ agiť q̃s qd̃ simulate cõcipiť. C.
pl⁹ valẽ qd̃ agiť ꝑ totũ. Et satis p̃sumi
põt ista sił̃atio. qñ ille in cui⁹ fauorẽ la
ta ẽ snia sit vsurari⁹. sicut de sił̃i in pe
na nõt Inno. in dcõ. c. suã. ꝓpter qd̃ au
diui alicubi statutũ fore ꝙ nõ valeant
snie late i fauorẽ eorũ qui ꝓbanť vsura
rii. ⁊ bonũ ẽ. B. Si ẽt pena de cõsen
su ꝑtiũ sit i ɔtractu apposita. ad hoc. s.
vt saltẽ metu pene debitũ soluať. vsu
ra nõ ɔmittiť. nisi a p̃ncipio fuerit p̃ua
intentio. ar. dci. c. q̃sq̃s. ⁊ de arbi. dilecti.
S3 tñ p̃sumiť in fraudẽ si ille ał cõsue
uit eẽ vsurari⁹. ff. de ac. ẽp. ⁊ ven. l. iulia
nus. ff. de pig. ac. l. vel vniuersorũ. Itẽ p̃
sumereť vsura si ꝑ singulos mẽses vel
ãnos dicať pena ɔmitti. ar. C. eo. Autẽ.
ad hec. S3 tñ in iudicio aie stabiť eius
ɔfessioni. Con. Hostiẽ. A. Con. Etiaz
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 23. Idẽ ẽt in ɔ̃. Inn.
i. c. suã. ex̃ de pe. ⁊ dñs Anto. de bu. in. c.
ɔquest⁹. ex̃ de vsuris. B. Tamẽ in oĩ
euẽtu nõ vř honestũ petere penã: imo
ẽt nec licitu3 qñ debitor sine culpa sua
factus est ĩpotens ad soluendũ iõ puni
ri nõ d3. A. licet de subtilitate iuris ci
uilis aliud posset dici ꝑ. l. ad diẽ. ff. de ṽ
bo. ob. vbi dř. Ad diẽ sub pẽa pecũia ꝓ
missa mõtuo ꝓmissore ɔmitteť pẽa l3
nõ sit hẽditas ei⁹ adita. Nã cũ h° cãu ñ
possit p̃uiri ɔtũacia q̃ nõ ẽ. illõ qd̃ acci
pẽť tollereť solũ rõe tp̃is. qd̃ eẽt mere
vsurarium. ⁊ ideo nec ex conuentione
partium nec ex aliqua lege introduci
potest. vt in cle. ex graui. ex̃ eo. Item si
debitor soluit ꝑtẽ debiti nõ poterit exi
gi pena nisi ꝓ ꝑte non soluta. vt notat
Inno. in dicto. c. suam. Posset etiam eẽ
pars nõ soluta ita modica ꝙ nulla etiã
pena ɔmittereť. dicto. c. suam. vbi diciť

ꝙ nō oȝ exigi pena ab eo q ꝓmisit sol
uere.40.infra terminū sub pena. ⁊ sol
uit.33.ſꝫ debēt solū exigi.7.i.residuum
sortis.Aliq tñ intelligūt illud.c.i cleri
cis q nō debent inhiare ad ista inhone
sta lucra.vt ibi dr̄.Sꝫ ⁊ si itelligaṫ i cle
ricis:tñ ⁊ in laicis saltē ꝓ soluta ꝑte ob
stabit petēti exceptio.vt ꝓxime dictū
ē.Item ⁊ si de iure ciuili pena ꝯmitteṫ
non obstante iusto impedimento. tam̄
certū est ꝙ ꝓpter tale impedimentuꝫ
posset peti restitutō in integrū.ff.ex q.
cau.maio.l.i. B.

Quid de eo q occasiōe mutuādi labo
rē subit: ꝵ. ſꝫ Hosti.Talis i cōpēsatō
neꝫ laboris fruct⁹ pignorꝗ vsqꝫ ad cōue
niens ꝑmiū facit suos.aut aliquid pro
labore licite percipit.extra de re.eccle.
non alie.ad nostra. A .Idem in sum.
eo.ti.q.24. B.

Quid de eo q mutuat nauiganti vl'
eunti ad nundinas recepturus aliquid
vltra sortē ꝓ eo ꝙ suscipit in se ꝑiculū
.i.si pecunias vel merces inde emptas
portauerit saluas alias nihil recipiat
de sorte: ꝵ. Sine dubio ē usura.ex̄ eo
nauiganti.quia ꝓpter hoc ꝙ suscipiat
ꝑiculū nō fit licitus ꝯtus vsurari⁹.s.ꝙ
possit recipere vltra sortē:ſꝫ tamē for
te posset recipere ꝑcium periculi: qꝛ si
nihil ēt mutuaret ei.⁊ ipē vellet i se re
cipere ꝑiculuꝫ nauigantis.vt.s.si ꝑdat
merces vl' pecuniā ꝓ ꝓmissore restau
rabit ei.certe iste ꝓmissor licite ob h⁹
posset ꝑciū recipere: ⁊ eodeꝫ mō si mu
tuat dūmō nil plus exigat in fraudem
vsure. A .Hoc etiam videṫ tenē dñs
Laurentius de florētia.Sꝫ istud videṫ
exꝑsse ꝯ dictuꝫ.c.nauiganti.vbi in isto
cāu diciṫ adesse vsura ēt si id qđ recipi
tur ratōne periculi recipiaṫ.ibi.pro eo
ꝙ suscipit i se ꝑiculū ⁊c.Itē qꝛ si habe
reṫ respectus ad mutuuꝫ nullū fuisset
dubiū.⁊ lex sup indubitabili posita fo
ret.quod esse non debet.cum foret suꝑ
flua. B.

Sed nunquid ē vsura si dū emereꝫ
vel emere vellē merces.⁊ tu ad tuā in
stantiā fecisti me cessare a ꝑte ēptiōis
vt tibi mutuareꝫ.⁊ ego dico.volo ꝙ tu
reddas mihi tātū quātū esseꝫ in tali lo
co habiturus de mercibus si eas illuc
deferrem.recipio tñ in me ꝑiculū: A.
.i.ꝯputato periculo ⁊ dubio euētu. Nā
cū lucꝝ sit icertū nō pōt poni respectu
ei⁹ interesse certū scđꝫ dñꝫ Antonium
de butrio.in.c.salubriṫ.ex̄ eo.⁊ iō non fi
et ꝯputatio ex equo.ſꝫ ex dubio euētu
pensatis circunstantiis taꝫ in hoc casu
ꝗꝫ in sequenti.vt.s̄.§.15. B .ꝵ. scđꝫ
Ray.Non ē vsura si recipiṫ inde lucrū
ꝑdictū tanqꝫ interesse.Con.Hosti.Et si
miliṫ scđꝫ Guil.si volebā emere terraꝫ
valentē singulis annis.x.libras.⁊ ad in
stantiā tuā cessaui ⁊ mutuaui tibi hoc
modo ꝙ soluas mihi tantum vel tātū
sicut redderet expedite illa terra dedu
ctis sumptib⁹ ⁊ labore ⁊ ēt ꝑiculo si qđ
eēt.Con.Hostiē.Et vide h.s̄.§.16 q inci
pit.vtrū vsure possint.⁊.s̄.restō ꝑ.§.5.
A .Et idem quod in hoc.§.nō.in sum.
eo.ti.q.28.⁊.q.30. B.

Quid de his q dāt nunc granū ⁊ h⁹
modi vetus.vt postea recipiant nouū:
ꝵ. ſm Ray.Usurā ꝯmittunt.qꝛ melio
rē rē recipiunt.quod intelligit Hostiē.
quando aliquis propter hoc facit vt il
lā meliorationem lucretur.ex̄ eo. cōsu
luit.⁊.c.in ciuitate.Si ꝟo facit ne suuꝫ
frumentuꝫ pereat.⁊ inde accipiēti gra
tiaꝫ faciat.non ꝯmittit vsuram.Sed ⁊
tunc sine dubio excusatur quando pre
sumitur ꝙ nouum debeat minus vale
re.Secus si presumitur ꝙ plus ualebit
extra eo.nauiganti. A .Ideꝫ in sum.
eo.ti.q.42.vbi etiam apparet ꝙ illud
quod hic in fine dicitur fuit dictū Guil
clarius sic dicentꝭ.s.ꝙ non audet istos
condemnare si ad hoc mutuent ut sub
ueniant proximo dummodo non aufe
rant ei libertatem liberandi se interiꝫ
soluendo veterem. vel si probabiliter
dubitetur vtruꝫ plus vel minus anno
na valitura sit tempore solutionis.Sꝫ
in hoc cāu dominus Petrus de ancho
rano. in.c.vsurarum. extra eo.libro.6.

distinguit sic. ꝙ aut est verisile ꝙ res
mutuata non erit ꝑciosior tpe solutio
nis. vel de hoc ꝓbabilit dubitat. ⁊ tūc
nullū ē vitiū. ex̄ eo. naviganti. Aut ē ꝟi
sile ꝙ erit ꝑciosior. ⁊ tunc creditor au
fert libertatem debitori interi; se libe
randi: ⁊ ē vsura. aut talē libertatē non
aufert. ⁊ vsura nō ē. Sȝ si habuit inten
tionē corruptā. vt sic a ꝑiculo ꝯseruan
di se relevaret. peccat. licet non sit vsu
ra. Et hec diffinitō innititur magne eq
tati ſm Io. cal. B.

Quid de legibus illis que ꝑmittūt
vsuras? Rᷓ ſȝ Ray. ⁊ dico breuit ꝙ nō
valēt nec tenent. Et hoc ꝓbo multipli
cit. Primo qdeȝ ꝙ vsure ꝓhibite sunt
auctoritate dei q̄ sup omnes leges est.
Nā cum par ī parē nō hēat īperiū. ex̄
de elect. innotuit. multo minꝰ minor in
maiorē. ergo īperator terrenꝰ nō potu
it ꝯdere legē ꝯtra deum. De hac mā ps.
14.° Qui pecuniā suā nō dedit ad vsu
rā. Et luc. 6.° Date mutuū nihil īde spe
rātes. cū multis silibus. 2.° q2 sunt ꝯtra
naturalē iusticiā. q2 vendit id qḋ nō ē
vt. s. in. §. 5.° dictuȝ est. A. Et ibi latiꝰ
ī additiōe. B. Unū nālīter illicite sūt
sȝ ꝯ ius nāle nulla lex valet. di. 8. q̄ ꝯtra
mores. ⁊ di. 6. §. his. 32. q. 7. flagitia. 3.° q2
⁊ in iure ciuili dicit lex ꝙ sacre leges n̄
dedignant sacros canones imitari spāa
lit in mr̄imoniis ⁊ vsuris: vt dicit. s. lex
§. plt. ⁊ aūplt. ⁊ habet in Auten. vt cle.
apud ꝓpri. epis. coll. 6. sȝ scd̄m canones
nō possuut exigi. ergo nec ſm leges. 4.°
q2 dicit īperator se amplecti q̄tuor cō
cilia vniuersalia adeo vt ꝑ ea suis legi
bus derogetur. Sȝ in Niceno concilio
qḋ est vnū de illis reprobāt vsure. dis.
47. qm̄. Et sic leges oēs ī hac ꝑte abro
gate sūt. Ille tn̄ q̄ ꝑmittunt vsuras exi
gi rōe itereē vel more stare pn̄t si sane
ītelligant vt dictū ē. s. §. 15.° qui incipit
vtꝝ vsure possint. ⁊. §. 19. qui īcipit. vtꝝ
vsure sint licite. A. Idem in sum. eo
ti. q. 63. vbi tn̄ addit ſm Ul. ⁊ Tho. ⁊ ho
sti. leges vsuras ꝑmittētes nō esse sub
latas lȝ obseruande non sint. Hāc aūt

qōnem tangit dn̄s Anto. de bu. sup Rᷓ
ca ex̄ eo ⁊ refert Cy. ⁊ Ja. ḋ bella ꝑtica
⁊ plures iuristas modernos legū docto
res tenere ꝙ iura ciuilia possunt ꝑmit
tere ⁊ ꝑmittūt vsuras. sicut pȝ in mltꝭ
rubricis ḋ vsuris. ff. ⁊. C. ⁊ ī multis aliis ꝑti
bus iuris dicunt nō obstare ius diuinū
q2 lex humana ex cā pōt distinguē ius
diuinū: vt ī. c. q̄ in eccliaꝝ. ex̄ de consti. ⁊
glo. in l. fi. C. si ꝯ ius vel vti. pub. Et licȝ
multa exempla possent poni sufficiat
vnū. Licet. n. scriptum sit ps. 75.° Uoue
te. ⁊ reddite dn̄o deo vr̄o. tn̄ lex hūana
qn̄qȝ ex cā ꝑmittit votū nō reddi sed ī
aliud mutari. vel in alio redimi: ut pȝ ī
titlo. ex̄ de vo. ⁊ voti redēp. ꝑ totū. Cāȝ
ꝟo q̄re iura ꝑmittūt vsuras dicūt esse
q2 hoies sunt ita paꝝ caritatiui: q2 nisi
ꝑciperēt ex mutuo lucꝝ. ꝑmitterent ꝓ
ximū mori ex necessitate. ⁊ iō ad euita
tionē maioris mali ꝑmittunt vsuras.
q2 de duobꝰ malis minus malū est eli
gēdū. 13. di. duo mala. ⁊. c. nerui. ⁊. ff. ḋ re
gu. iuris. l. q̊tiēs. Dicūt ēt non obstare ꝙ
īꝑator se subiicit q̄tuor ꝯcilus int̄ q̄ est
Nicenū ꝓhibēs vsuras. 47. di. qm̄ mlt
ti. q2 dicunt ꝙ īꝑator subiicit se quo ad
fidē ⁊ nō quo ad alia. Item dicunt non
obstare ꝙ ius canonicū ꝓhibȝ vsuras
q2 illud obtinet q̊ ad clericos. vel eccle
siastici iurisdictōi subiectos. vel ꝓhibȝ
eo mō q̊ ius diuinuȝ. Et iō sicut non ob
stat ius diuinū legibꝰ vt dictū ē. ita nec
ius canonicū. Sed aduertendum ꝙ ꝓ
dicta sunt exꝑsse ꝯtra scripturā ⁊ vete
ris ⁊ noui testamenti. Unū ps. 14.° dicit.
Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuram.
Et Exo. 22.° dr̄. Si pecuniā mutuo dede
ris poplo meo pauꝑi qui habitat tecū
nō vrgeb eū q̄i exactor. nec vsuris opꝓ
mes. hec ibi. Et Luc. 6.° dr̄. Mutuū date
nihl inde sperātes. qḋ transfert. ex̄ eo.
ꝯsuluit. Iō lex hūana nihl pōt. q2 ve il
li q ꝯdicit factori suo. Isa. 45. Non ob.
ꝙ lex humana pōt distinguē seu inter
pretari ius diuinū q2 illud ueꝝ est quā
do ius diuinum obscurum est. vel ibi
cā manifesta ad hoc īducit. Al seruat

regularit̃ qd̃ dr̃ Deut° 4.° Non addetis
ad ꝟbuȝ qd̃ ego loquoꝛ vob̃.neq̃ aufe
retis ex eo.Silr̃ vbi lex non distinguit
nec nos debem⁹ distinguẽ.l.fi.C.de con
trahẽ.ẽp.cũ multis aliis. Nec ẽ hic ali
qua cã ad distinguẽdũ:qꝛ ẽt nãlis equi
tas ꝓhibȝ vsuras. Un̄ ẽm pħȝ ꝑ politi
ce.vsuraria pecuniaꝝ acq̃sitio ẽ maxie
ꝑter nãm. Preterea cã allegata nõ est
sufficiẽs qꝛ ꝯ illã nititur auctas diuina
nõ ꝑ ꝑmissionẽ ſȝ ꝑ ꝓhibitõem ꝛ mina
tionẽ.ut pȝ Exo.22.° Si pecuniã mutuo
ꝛc̃.ut.s̃.Et clari⁹ Deut.° 15.° Si vn⁹ de fri
bus tuis ꝛc̃. Preterea circa ius diuinũ
interp̃tatio ꝓprie spectat ad sedẽ apo
stolicã:adeo ꝙ q̲ illã nõ sequitur osten
dit se iperitũ ꝛ maliuolũ ꝛ non catholi
cũ ſȝ hẽticuȝ.ut ait Hiero.23.q.i.c.hec ẽ
fides.Et sedes ap̃lica determinat ꝙ pa
gina vtriusq̃ testamẽti indisticte dete
statur vsuras.vt dicit Alexãder terti⁹
in ꝯcilio latera.ꝛ ex̃ eo.qꝛ fere.ꝓpt̃ qd̃
ẽt idẽ Alex.i.c.sup̲ eo.ex̃ eo.dic̃ ꝙ sup̲
h° nullã dispẽsatõeȝ posse fieri ꝑ hoieȝ
Un̄ in dcõ.c sup̲ eo.ait. Cũ vsurarũ cri
mẽ vtriusq̃ pagina testamẽti deteste
tur sup̲ hoc dispensatõem aliquaȝ pos
se fiẽi nõ videm⁹:qꝛ cũ scriptura sacra
ꝓhibeat ꝓ alterius uita mẽtiri.multo
magis ꝓhibẽdus ẽ qs ne ẽt ꝓ redimẽ
da vita captiui vsuraꝝ crimie iuoluat̃
hec ibi.Ecce qũo apte ꝯdicit ꝑdcis hic
tex.ꝛ formalr̃ tollit̃ cã quaȝ ipsi allega
bãt iustã faciende distinctionis.videlȝ
ut subueniat̃ hoium necessitatib⁹.qd̃
ħ dr̃ ẽt de lege diuina valde ꝓhibituȝ.
ꝛ iõ nec scd̃m illã nec ẽȝ aliã posse in h°
distingui ius diuinũ vł canonicũ.cui q̊
ad foꝝ ꝯscie ẽt iꝑatoꝛ subiect⁹ ẽ.96.dis.
duo sũt.Un̄ alii dicũt:ut sup̲ dcã Rica
refert dñs Ant.de bu.ꝙ usura a legib⁹
ñ põt ꝑmitti i mutuo:qꝛ scriptũ ẽ.Mu
tuũ date ꝛc̃.ſȝ in aliis ꝯtractibus sic.ut
C.de rei uxo.ac.l.una.§.exactio.ubi dr̃
ꝙ si pecũia dotalis nõ reddit̃ uxori p⁹
solutum mr̃imoniũ infra annũ.exinde
soluet̃ tertia cẽtesime ꝓ usuris.i.omni
anno tertia ꝑs centũ ꝓ centenario.q̈si

uelint isti dicẽ.ꝙ in aliis cõtractib⁹ q̃s
mutui lex diuina non ꝓhibeat usuraȝ
ꝛ iõ lege humana possit ꝑmitti. Sȝ h°
est falsum qꝛ ideȝ ẽ i eq̃pollẽti qd̃ i mu
tuo.ut qñ rõne t̃mini aliq̃d pl⁹ soluit̃.
ex̃ eo.c.ꝯsuluit.ꝛ.c.fi.ꝛ.c.i ciuitate.Ideo
Jacob⁹ de Raue.dicit ꝙ nullo cãu lex
ꝑmittit usurã:nisi ꝯtra moꝛosũ.i.ꝯ illũ
q̲ cũ posset nõ soluit tp̲e quo debebat.
Et hoc ꝟuȝ est.qꝛ nõ est hoc casu ꝓprie
usura ſȝ potius ꝯtumacie pena.de quo
s̃.§.22.° dictũ est. Et sic ꝓprie loquẽdo
leges nec ꝑmittunt nec ꝑmittẽ possũt
usuras.Un̄ glo.in Auten.ad hec.de usu
ris.dic̃ ꝙ iꝑatoꝛ correxit ꝑ iura nouis
sima oia iura antiqua q̄ tractãt de usu
ris.ꝛ qꝛ ex q̊ subiecit se cõcilio Niceno
i q̊ usure ꝓhibent̃ ut dictũ ẽ.nõ ẽ ꝟisile
ꝙ uoluerit aliq̃d statuere ꝯ illud.C.de
sum.tri.ꝛ fide catho.l.2.vbi int̃ alia sũt
hec verba.Nicene fidei duduȝ a maio
ribus tradite.ꝛ diuie religiõis testimo
nio atq̃ assertione firmate obseruãtia
sp̲ mansura teneat̃ ꝛc̃. Nec ob.ꝙ dica
tur hoc itelligi q̊ ad fidẽ.qꝛ ꝛ ad fidem
ꝑtinet stare interp̃tationi eccł̃ie super
scriptura.ꝛ iterp̃tata est reiecta oi disti
ctione utroq̃ testamẽto ꝓhiberi.ut ex
ꝑdcis pȝ.ꝛ nõ tm̃ se subiicit iꝑatoꝛ quo
ad fidẽ.ſȝ ẽt quo ad oia eccłiastica.ꝛ ad
foꝝ conscie ꝑtinẽtia. Un̄ dixit ꝙ nõ de
dignant̃ leges sacros canones imitari
in Auten.ut cle.apud ꝓpꝛi.epis.ꝯueni
antur.ꝑmum.§.si ꝟo ecclesiasticũ.coll.
6.Et uelit nolit quo ad ꝑdcã subiectus
est pape.dicto.c.duo sunt.sed diuino iu
ri q̊ ad oia.qꝛ dicit deus.Ego dñs ꝛ non
alius.Isa.45.° Un̄ ꝛ glo.in dicta Autẽ.
ad hec.dicit ꝙ si etiam imperatoꝛ uo
luisset nõ potuisset ꝑmittere.quia ẽu⁹
nõ põt ꝯ leges dñi sui Immo tenentes
ꝙ aliquo casu usura simplex nõ sit pec
catũ sũt hẽtici ꝛ ut heretici puniẽdi.ut
ꝛ tenet dñs Anto.de bu.in ꝑfato loco.ꝛ
ꝓbatur in cle ex graui.de usuris. B.

Utrum liceat accipere mutuuȝ sub
usura? R̃.° ẽȝ Tho.scd̃a scd̃e.q.78. Nõ
licet inducere aliquem ad mutuandũ

ſub uſura. Licet tñ ab eo qui paratus
ē facē ⁊ qui exercet uſuras mutuū acci
pere ſub uſuris ꝓpt̄ aliqđ bonū: ut eſt
ſubuētio ſue neceſſitati vł alteri⁹. ſicut
ēt lz ei q incidit i latrones manifeſtare
bona q̄ hz ad hoc ut nō occidať. q̄ tñ la
trōes diripiēdo peccāt. Et itelligit Guil
nō ſolū de neceſſitate abſoluta: ſz ēt đ
neceſſitate vtilitatis. quā aliqs ꝯſequi
tur agendo negocia ſua. ſz hac ceſſante
puta cū acciperet ꝓpter ludū alee ⁊ h⁹
mōi. tūc ſz eūdē accipe ad uſuraz ē pec
catū mortale. A. Idē nō. in ſū. eo. ti.
q. 44. Sed certe non uideť iure ꝓbari
ꝙ ꝓ ſola cā utilitatis liceat ad uſuraz
accipe cuz plus debeam⁹ pōderare dā
nū ſpūale ꝓximi ꝙ̄ nr̄z tp̄ale lucruz. ꝫ.
ſcādalū. §. vtꝝ tp̄alia. Nec dictū vel rō
Tho. ſe extēdit niſi ad abſolutaz neceſ
ſitatē videlz ſine qua nō pōt ꝯmode fie
ri. Et addit Inn. i. c. ſup eo. ꝙ neceſſita
te iminente extrema dz p̄ qs iduci ut ḡ
tis ſaltē p mutuū ſubueniat idigēti. qđ
ſi nollet induci pōt ut ſub uſuris ſaltez
hoc faciat. ⁊ min⁹ malū eligat uidelicz
uſurā poti⁹ ꝙ̄ homicidiuz. B.

Utꝝ accipe ſub uſuris ꝓ alio ſit lici
tū? R°. Si hoc facio i ſeruitiū uſurarii
ut ipe uel mutuet uel lucreť teneor: qꝛ
fautor eius ſum. A. Hoc uerū reſpe
ctu peccati. Ad reſtōem aūt nō teneor
niſi faneri vſurario i exactōe: vt diceť
ī. vſura 5°. §. p̊. B. Si xo facio i ſerui
tiū accipiētis. tunc p illū modū lz qui
dř in p̄cedēti. §. ⁊ marie ſi cā mei mitio
res vſure exigant ab illo.

Sz qd ſi ego rogat⁹ ab illo q vlt ac
cipere ſub uſuris fideiubeo ſiue ꝓmit
to ꝓ ipo ad hoc vt mitiores vſure exi
ganť. nūqd in hoc cāu poſſū accipe ali
qd ab eo? R°. ñ. qꝛ ſic eſſez ꝑticeps vſe
in ea pte quā recipio. Alii đ. qꝛ vti fide
iuſſione alic⁹ nō eſt vſus pecunie. ſicut
nec vti pignoratiōe. Unñ ſicut ꝓ pigno
ratiōe rei mee poſſum aliquid accipe:
vt. ꝫ. in 6°. §. dictū ē. ita vř ꝙ poſſiz reci
pere ꝓ fideiuſſione. Sz p̄mū tñ tutius
A. Et hoc videť veri⁹. qꝛ acceſſorium
naturā ſequiť p̄ncipalis. extra đ regu.
iur. acceſſorium. li° 6°. Sicut ergo non
licet ꝓ mutuo aliquid accipe. ita nec ꝓ
fideiuſſione vel obligatōne q̄ ſuccedit
loco ei⁹. Videť. n. pecunia manu breui
.i. q̊dā veloci itellectuali trāſitu mutu
ata fideiuſſori ⁊ a fideiuſſore debitori.
vel ēt ſine hoc ipa fideiuſſio nō eſt niſi
ꝓpter mutuuz. ⁊ ſic accedit ad illud. ⁊
ſequiť eius naturaz. Nec ob. ꝙ fideiuſ
ſor incurrit p̄iculū ſi debitor efficiatur
nō ſoluēdo: qꝛ ⁊ hoc p̄iculū incurrit ēt
ipe p̄ncipalis creditor. ⁊ ꝓpter hoc nō
pōt aliquid vltra ſortē recipe imo non
tm̄ ꝓpter hoc p̄iculū: ſz ēt ſi cuz hoc ac
cipiat i ſe p̄iculū nauigationis vł itine
rationis. ꝓpter hoc non poteſt aliquid
vltra ſortem recipere. extra de vſuris
c. nauiganti. ergo multo min⁹ ipſe fide
iuſſor acceſſorius. Nec ob. quod dictuz
ē de re obligata ad pignorandūz: qꝛ lo
catio eſt cōtractus principalis ⁊ per ſe
ſed fideiuſſio ē obligatio acceſſoria ad
p̄ncipalem obligationem. B.

Utꝝ marito liceat recipere dotez a
patre vxoris q ē vſurari⁹? R°. ſz Guil.
Si př nō ſufficit ad ſoluēdū ea q̄ habz
de vſuris. ⁊ marit⁹ ſciens veritatē vel
habens ignorātiam craſſam contraxit
cū filia. nō debz recipere dotē a tali pa
tre. Si aūt nō putabat ſoceꝝ eē vſura
riū. vel ał eſſe ſoluendo. qui tamen nō
erat. poteſt dotem in ſolidum recipere
licet poſtmodū ſciat veritatē. hec Guil
Tutius tamen dř ꝙ ſciens xitatez nō
recipiat dotē. aut ſi recipit reſtituat illř
qbus pater tenebať. A. Hoc verū ſi
accipit res ab vſurario p. l. ꝯmiſſoriam
acqſitaſ. vt. ꝫ. §. 13°. in additione. x. ſz ad
clariorē. ał nō uideť teneri ſi habuit bo
nā fidē. cū recipiat ex titulo oneroſo ſz
eundem Guil. ⁊ in ſum. eo. ti. q. 56. Et fa
cit qđ dictū eſt. ꝫ. reſtitutio. p̊. §. 13°. i ad
ditōe. x. itē nullus. Si autē in xitate ſo
cer de aliis bonis eſt ſufficiēs ad ſoluē
dum. tunc gener indubitāter poteſt do
tem recipere. B.

Utꝝ liceat creditori recipe debituz

qđ ei usurarius debet? R° ƀm Guil. Si bona fide credit ei pecuniam ut ex illa comodū suū facerꝫ ꝛ lucrando forte ex ea se liberaret. recipere pōt qđ mutuauit etiā si ille alʼ nō sufficit vsuras soluē. Si vero alia cā credidit puta ad ludēdū in alea. uel ad dādum meretrici aut histrioni non debet debitū ab illo recipē quia nec vsuras extortas sufficit restituē. A. Idē in dcā. q. 56. Et satis pōt cōprehendi ex dictis. s. restitutio p̊. §. 13° i additione. v. item nullus. B.

Utꝝ illi quibus debeᷣ ex contractu vel quasi. aut ex maleficio uel quasi possint hoc recipere ab usurario? R° scđꝫ Guil. Si c. dū tñ rē ipsam usurariā nō recipiant. Et idē dicendū de quocūqꝫ raptore uel fure. A. Certe magna dria ē inter rē usurariā per legē cōmissoriaꝫ nō quesitam ꝛ furtiuā seu raptā. Naꝫ ꝛ talis res usuraria recipi pōt. dūmō non in fraudē creditorum. ut colligiᷣ sup̄. §. 13° in additione. B.

Quid de cōitatibus quarūdā ciuitatū que dat pecuniā ad vsurā? R° scđm Ray. oēs illi ciues quoꝝ auctoritate et cōsilio fiunt. vsurarii sunt. Et Eodēꝫ mō si ciuitas vel coitas reciperet aliquod pign᷒ ꝛ fructus eius non cōputaret in sorteꝫ. extra eo. conquestus. ar. 7. q. i. sic vir. 24. q. 3. si habes. ff. quod me. causa. l. metū. §. cū aiaduertendū. Idem est đ his qui prohibere possunt ꝛ non prohibent. extra de sen. exco. quāte. A. Cō Hosti. ut in sum. eo. ti. q. 57. B. Et lꝫ oēs cōsentientes ꝓut dictū est cōmittāt usurā. tñ ƀm Guil. nō teneᷣ ad restitutionē nisi quantum ad eos peruenit. uel quantum releuati sunt ab expensis quas fecissent de suo. Illi tamē qui prestiterunt auctoritatē uel preceptuꝫ ad usurā ꝛ huiusmodi. ita ꝙ alʼ ciues nō fecissent eam. in solidum tenentur. A. Iđ in sum. eo. ti. q. 60. B.

Quid si iude᷒ accipiat usuras a xp̄iano? R° ƀm Ray. Mortaliter peccat. ꝛ pōt ab ecclesia cōpelli ad restōeꝫ indirecte. s. subtrahendo coioneꝫ xp̄ianorū extra eo. post miserabilem. uel saltem tales coercendi sunt a p̄ncipibus ꝛ etiā a prelatis predicto mō ne exigant immoderatas usuras. extra eo. quāto. A. Inmoderata autē intelligitur omnis usura. ut notat glo. i dicto. c. quanto. cū sit cōtra moderamen diuine iusticie. extra eo. super eo. Ideo iudei cogi debēt ad omnem restitutionē usuraruꝫ. ut in cle. ex graui. extra eo. que etiam intelligitur in iudeis. ut patet ibi per glo. sup̄ vbo censura. A. Sꝫ xp̄ianus licite recipit usuras ab hostibus contra quos iustū bellū gēit. maxie si sint ifideles. 24. q. 4. ab illo. qꝛ accipit qđ suū ē. A. Et i. d. c. ab illo. pꝫ ꝙ hoc uerꝫ ē respc̄u illaꝝ reꝝ quas qs a talibus hostib᷒ posset etiā uiolenᷣ rapere. ꝛ nō alʼ. ut ꝛ potest colligi ex notatis in sum. eo. ti. q. 67. B. De p̄stantiis que fiunt in ciuitatibus uide ī. usura 3° §. p̄t. ꝛ fi.

Sura 2° circa aialia.

Utꝝ liceat locare aialia ꝓ certo frumento uel alia re annua? R° ƀm Guil. licitus est cōtractus dūmodo cōductor nō grauetur ex imoderata mercede. A. qꝛ i contractu locationis que est bone fidei merces debꝫ esse iusta: ꝛ conueniēs arbitrio boni uiri. ut. l. si in lege. ff. đ loca. B. Licituꝫ est etiam apponere pactū de dāno ꝛ lucro rei locate. ꝙ utrūqꝫ sit cōmune. sꝫ non liceret apponere pactū ꝙ dānum sit soluꝫ conductoris nisi dānum quod esset ex culpa sua. A. etiā leui non autem leuissima. cum contractus concernat utilitatem utriusqꝫ. ut supra locatio. §. 3° Posset etiam ex pacto conductor in se periculum rei suscipere. extra de deposito. c. fi. vnđ tale pactum non facit contractum usurariuꝫ lꝫ posset fieri in fraudem usurarum et forte sic presumereᷣ si fieret a cōsueto usurario. ut in simili dictuꝫ est de pena s. usura p̊. §. 22° Potest etiaꝫ tale pactū ex alio respectu quꝫ usuraruꝫ continere iniquitatem. Unde idem Guil. dicit. ꝙ pactū de cōicando dāno vel cōmodo

rei locate iniquum est ex parte locato
ris nisi ꝓbabilr dubitet utrum locato
ris vel cōductoris melior aut deterior
sit conditio. vel nisi credatur ꝙ condu
ctoris non sit deterior conditio: i pacto
tn̄ ꝓposito videtur ꝯductoris deterior
ꝯditio: q2 vix aut nunꝙ pōt habere tā
tū ꝯmodū de melioratione bouis ꝙtū
potest habere de morte. Si tn̄ locator
timens ne conductor grauaret bouem
pactum apponeret firmiter ꝓponens
ꝙ si bos sine culpa conductoris perirꝫ
nihil exigeret ab eodē. nō credo ꝙ pec
caret nisi ꝓpter eorum scandalū q ei⁹
ignorarent intentionem: vt in sum. li.
. ti. 7. q. 35. B.

Quid si vn⁹ habeat. 20. capita ouiū
⁊ alius. x. ⁊ cōicant eas ad inuicem ⁊ ꝑi
culū ⁊ emolumētuꝫ ⁊ expensas cōicāt
ꝓ rata? R. s̄m Guil. Non ē ꝯtract⁹ vsu
re sꝫ societatis. ⁊ possunt etiam conuē
re ꝙ de fetib⁹ recuperent capita mor
tua. vel ꝙ de velleribus ⁊ pellib⁹ emā
tur capita ad augendū gregē. A. dū
tamen seruetur equalitas iter eos ita
ꝙ ex huiusmodi pacto nō videatur eē
deterior conditio vnius ꝙ͂ alterius. vt
in sum. eo. ti. q. 36. s̄m eundem Guil. Et
facit. l. si non fuerint. ff. ꝓ socio. B.

Quid siquis habēs. 20. capita tradat
alicui custodienda ⁊ pascenda sub cer
ta mercede vel sub certa participatōe
ꝓuentuū gregis? R. s̄m Guil. Si dn̄s
tenet sibi periculū aialium non est cō
tractus vsure sed locationis. Secus si
non retineret periculum sꝫ iputaret cō
ductori. A. Sed ⁊ si nō retineret sibi
ꝑiculum. nō ꝓpter hoc esset vsura nec
hoc Guil. dicit. vt pꝫ i dicta. q. 36. sꝫ pos
set continere iniquitatem aliam. vt di
ctuꝫ est. s̄. in ꝑncipio. B.

Quid si quis habens. 20. capita tra
dat alicui rustico custodienda hoc mō
ꝙ sint firma. q2 illa dat ei extimata tā
to precio. ⁊ lucrum ⁊ dānuꝫ sit tm̄ rusti
ci? R. s̄m Guil. Non est contract⁹ vsu
re sꝫ mutui: q2 idem est ac si mutuaret
ei pecuniā de qua emeret tot aialia. A

Immo iste contract⁹ potius est empti
onis: q2 extimatio emptioneꝫ introdu
cit. ff. de iure do. plerūꝙ. ⁊. ff. solu. ma. ex
timate. Et dicit dn̄s Ange. de perusio. i
suo tractatu de societatibus addens ꝙ
hoc casu tradens aialia nihil aliud po
terit petere nisi precium. quicquid eni
sorti accederet vsura esset. ex̄ eo consu
luit. ⁊. c. in ciuitate. nisi emptor aialiuꝫ
fructus recepisset ex aialibus emptis
⁊ moram ꝯmisisset in soluendo preciū
quia tunc vēditor posset petere dictos
fructus tanꝙ interesse. l. curabit. C. de
ac. emp. quod ēt obtinet de iure canōi
co ⁊ de foro cōscie. vt nō. glo. in. c. conq
stus. ex̄ eo. B.

Quid si quis dat certa capita ouiuꝫ
extimata certo precio hoc pacto ꝙ ru
sticus non accipiat prius aliquam vti
litateꝫ donec qui dederit recipiat pri⁹
totam sortem? R. s̄m Guil. Iniquum
est valde pactum: sicut etiaꝫ siquis pa
ciscat ꝙ anteꝙ rusticus accipiat aliqd
restaurabit de fetib⁹ oīa mortua. His
eni pactis ē quasi tradere oues imorta
les. Et nota generalr ꝙ qn̄ cōis est cō
ditio. licitum est. Secus vbi melior vr
conditio vnius ꝙ͂ alterius. A. Idem
in dicta. q. 36 ubi s̄m eundē Guil. clari⁹
sic dicitur. Et generalr veruꝫ ē ꝙ vbi
ꝓbabiliter dubitatur vtrum illius vr
istius sit deterior conditō in forma pa
cti adhibiti in societate nō est peccatū
vbi autem ad arbitrium boni viri gra
uatur conditio alterius. peccatum est
ex parte grauantis si scienter hoc faci
at. ⁊ tenetur ad restitutionem. Non po
test tamen dari doctrina generalis su
per huiusmodi traditionibus animali
um propter varietatem traditionum
⁊ dolos qui a quibusdam super talib⁹
excogitantur. Item dicit ꝙ in talibus
possunt quandoꝙ concurrere contra
ctus mutui ⁊ societatis: ut cum habēs
20. capita tradit ea extimata alicui. pu
ta pro viginti solidis. ita ꝙ teneatur
ei reddere medietatem sortis: scilicet
decem solidos. quicquid contingat

poſtmodū de ouibuſ.z tunc pinde ē ac
ſi creditoꝛ dediſſ; ei mutuo.x. ex quib⁹
ꝯparatis.x.capitibus cōtraxiſſet ſocie
tatē cū creditoꝛe habēte.x.alia capita
ita ꝙ ſint cōia.z ipi ſint ſocii in pericu
lo z ꝓuentibus.in quo caſu ſi ꝯmoda
tione mutui grauet creditoꝛ debitoꝛe;
i ꝯtractu ſocietatis vſura eſt. B.

Quid ſiquis tradat oues monaſte
rio z ſub hoc pacto ꝙ de qualibet oue
rcipiat annuati ſolidos duos:cū fruct⁹
eaꝝ valent longe plus.ſ; addit ꝙ etia;
ſi oēs moriant ipſe vult tantu; fructū
z ſi valde multiplicentur oīs ſint mo
naſterii? R° ſm Hoſti.Dico ꝙ licitū ē
nec pōt eccleſia reſtitutōne; petere ex
quo in traditione leſa non fuit quāuis
moꝛtalitas ſequatur.z hoc niſi oues in
fecte eſſent ad moꝛte; pate z hoc igno
rauit monaſteriu;.ff.de mino.l.veꝝ.§.
ſi locupleti.Conſulo tamē tradenti ꝙ
i tali caſu ſentiat partem dāni. A .Nā
inſpecto lucro quod fecit monaſteriu;
in ouibus quas foꝛte longo tēpoꝛe ha
buerat iſolidū exigat vel remittat.vel
patiat z ſentiat partem dāni.ſcd; eun
dem Hoſti.vt in ſum. eo.ti.q.39. B .
ne cū iactura mōaſteria velit locuple
tari.ex de regu.iur].locupletari.li° 6° z
caueat ſibi tradens.q2 niſi ꝯuentus cō
ſentiat:non tenetur monaſteriū de oui
bus abbati vel cellerario z huiuſmodi
cum pꝛedicto pacto datis. A .vel pa
cto conſimili ſcdm eun.Hoſti. vt i dcā
q.39. B .extra de depoſito.c.p. A .
Ut aūt pꝛedcā clarius intelligant. ſciē
dū ꝙ aialia qñq; tradunt ad ſolā cuſto
diā.vel ad aliquē recipientis vſū z ali
qñ recipiens aliqd pꝛeciu; recipit pꝛo
mercede aliqñ aliqd pꝛeciu; pꝛeſtat ꝓ
vſu.Ideo interdū dicit conductoꝛ. int
dū locatoꝛ. ꝓpterea his vocabulis ꝓ
miſcue vtimur.l.veteres. cum ſe. ff.de
ac.emp.z in his ē purus contract⁹ loca
tionis z ꝯductiōis. ff.depoſiti.l.i.§.ſiqs
ſeruū.aliqñ vero ꝓ cuſtodia aialiu; re
cipit pars ipoꝝ fructuum.z hic eſt con
tractus inoiatus.pꝛo quo dat actō pꝛe
ſcriptis verbis ſiue in factum cum nō
interuenit pecunia. tamen ide; iudica
tur de hoc qd de locatione z conductio
ne.d.§.ſiquis ſeruum. Et de his dictu;
ē.ſ.in pncipio.z latius.ſ.locatio.Item
2° tradunt qñq; extimata:vt lucrum z
totū dānū pertineat ad recipientem z
iſte ē merus contractus venditōnis in
quo pōt aliqñ vſura interuenire.de q
dictū eſt.ſ.§.3°. in additione. 3° tradun
tur aialia ita ꝙ totū dñium transferat
in accipientē ſic ꝙ per eum melioꝛata
poſtmodū cōicentur.z iſto caſu non eſt
ꝯtract⁹ ſocietatis.nam p ſocietate; ne
mo deſinit eſſe dominus in totū rei tra
dite.ſ; ē ꝯtractus inominat⁹.do vt faci
as:ex quo oꝛitur actio pſcriptiſ verbis
ſiue in factum.ff.de pꝛeſcrip. ver.l.ſi ti
bi aree. Et ſi quide; melioꝛamētū non
ſequat videt ꝙ res integra debeat re
ſtitui:quaſi cauſa data z cauſa non ſe
cuta z ſic ſine cauſa accepta fuerit.ff.d
ꝯdi.ſine cā.per totum niſi inquantū ſi
ne culpa recipientis vel ad eū pertinē
tium res perierit uel deterioꝛata fuēit
cum bonefidei poſſeſſoꝛ non teneat ni
ſi inquātum ſit factus locupletioꝛ.ſiue
ex re pꝛincipali.ſiue ex fructibus eius
.ff.de peti.here.l.vtru;.z ſic deberēt ēt
reſtitui fructus rei.habita diſtinctōne
vtꝝ fuit bonefidei vel non.i. vtꝝ ſtete
rit p eū qn ſeruar; ꝯuenta.de quo ſup
reſtō p.§.4.° cū additionibus. Si vero
melioꝛamētū ſ; ꝯuentionē ſecutū fue
rit.res cōicari z ꝯtractus ſocietatis cō
trahi d;.d.l.ſi tibi aree. Et exinde idem
de hoc dicet qd z de ſocietate.de qua.i
tangetur.4° aialia tradunt in ſocieta
tē.Et hoc diſtinguendū : q2 aliquando
ſunt aialia groſſa: vt boues z ſiles.ali
qñ minuta ut oueſ z huiuſmōi.Si groſ
ſa.aliqñ dāt inextimata. aliqñ extima
ta.Si inextimata.aliqñ cu; terra z ali
qñ ſine terra.Si inextimata z ſine tra
aut fciñ eſt pactu; aliqd.aut non.pmo
caſu vr ꝙ pactū ſeruandū ſit.C.d pac.
.l.ſi paſcēda.quod ſane intelligendum
ē dūmodo ſit tale ꝙ arbitrio boni viri

equalitatem contineat considerata q̄
titate capitalis ex parte dantis. ⁊ exti
matione operaꝝ ex pte recipiētis. Nā
i iudicio seu ɔtractu societatis semper
arbitriū boni viri uersari debet, ut qui
plus societati ɔtulerit uel pecunie uel
ope uel cuiuscūq alteri⁹ rei, ille pl⁹ de
lucro recipiat. ff. ꝓ socio. l. si non fuerit
⁊. l. in ꝓposita. Sed ut clari⁹ hui⁹ rei ꝟi
tas appareat aduertenduꝫ ꝙ qn̄q pa
ctū inter socios pōt fieri circa ipm aial
⁊ capitale quod i societate inextimatū
positū est. quandoq circa fructus eius
qn̄q circa tempus quo societas durare
debeat. p̄mo casu postq̄ inextimatum
datum est. non videtur posse pacisci ꝙ
piculū sit alterius q̄ ipsius qui inexti
matū dedit. cū regularit̄ ad ipsuꝫ peri
culū ptineat. ut dicit Bal. in dcā. l. si pa
scenda. Et nōt dn̄s Ange. prefatus i suo
tractatu de societatib⁹. Sed hoc pōt in
telligi nisi tradens aialia in alio graua
retur. puta q2 recipiens nollet teneri ɔ̄
perditione aialiū nisi ꝓ parte: ēt si cul
pa sua perirent. sicut contingit in aliq
bus locis. Nam qui in vno grauatur. i
alio releuari debet. ff. de reg. iur. scđm
nām. Item aliud videt̄ dicenduꝫ de ca
pitali pecunie etiam scđꝫ eosdē docto.
ut. s̄. societas. 2°. §. p̄. Et hoc forte iō. qa
pecunia uel res sil̄is ipso vsu cōsumit̄.
⁊ sic in ipa societate totalit̄ exercetur.
quod secus est in animalib⁹ que sic nō
ɔsumunt̄: sed qnandoq meliorāt̄. Vn̄
sicut melioramentum pertinet ad tra
dentem. sic debet ⁊ periculum pertinē
dcā. l. scđm naturā. Item scđm eundē
dn̄m Ange. ubi. s̄. ut in hoc casu equali
tas seruetur. in fine societatis illō aial
quod pro capitali posituꝫ est precipuū
debet esse ipsius ponentis. ⁊ quodlibet
pactū quod contrafieret non videt̄ eq
litatem ⁊ equitatē continere ⁊ sic inua
lidū fore. Item quod dictuꝫ est recipiē
tē non teneri de periculo capitalis fal
lit si illud euenerit ex culpa sua. q2 tūc
de illo insolidū teneret̄. l. cum duob⁹. §
si in cocunda. ⁊. §. dāna. ff. pro socio. Et

ex his inquit pꝫ ꝙ nō al' licēt socio qui
aial inextimatū posuit pacisci ꝙ de p̄
mis fructibus capitale suuꝫ retrahere
possit. Si ꝟo pactuꝫ fuerit circa fruct⁹
ut circa fetuꝫ uel lac uel frumentū qđ
ex opera boū queri posset. uel ex tritu
ratione equaruꝫ ⁊ sil̄ia. tunc si conuēit
iuste consuetudini seruandum est. Si
ꝟo de consuetudine non appareat con
tinere debet equitatem arbitrio boni
viri. s. ut ille pl⁹ recipiat qui plus socie
tati contulit ƀm eundem Ange. ut ⁊ p̄
tactum est. Sed si pactū fuerit circa tē
pus. tunc sil̄iter equitas arbitrio boni
uiri seruanda est ƀm quā consueuit ꝙ
i animalibus grossis quinquennio tal'
societas perseueret. Nō ergo uidetur
tutū per pactū miori tempore ɔtrahi
presertim in foro conscie. cuꝫ non uidē
tur posse transire sine iactura uel dāno
alteri⁹ sociorum ƀm eundem. ad quod
ēt allegat quandam extrauaganteꝫ cō
stitutionē inter extraordinaria capitu
la feudoꝝ de qua. ī. Et si inter ptes nul
lū sit pactuꝫ factum. tunc debꝫ seruari
consuetudo loci. Nam int̄ partes actū
uidet̄ quod ɔsuetum ē. ff. de edil. edic. l.
ꝙ si nolit. §. q2 si assidua. ⁊ de aq̄ plu. ar
cen. l. si prius. §. recte placuit. dū tamē
consuetudo conueniat arbitrio boni ui
ri. ⁊ nō al'. dicta. l. in proposita. ff. pro so
cio. eo. ti. l. si non fuerint. Si ꝟo nec pa
ctum nec consuetudo appareat hoc ca
su qn̄ contrahit̄ societas sup aialibus
grossis inextimatis ⁊ sine terra. dic̄ ibi
dē dn̄s Ange. Reperio quedaꝫ iura ex̄
uagantia inter extraordinaria capitl'a
feudoꝝ. quoꝝ vni⁹ Rica dicit. Consue
tudo societatis iumentoꝝ. Et sic sequi
tur ad lr̄am i nigro. Si quis dederit iu
mentū iure societatis ille q accepit dꝫ
tenere p qnq annos si nihil dictū ē de
tpe: ⁊ omnes poledri debent eē cōes ⁊
id quod quesierint tpe trituratōis. ⁊ in
capite quinq annoꝝ separat̄ societas.
⁊ ille qui dedit habē dꝫ iumētū an̄ ptē
sed si ille qui accepit dedit tertiā. s. par
tem precii in emendo iumentum scđꝫ

glo.tũc iumenta ⁊ oĩa partienda sunt
ꝑ medium.Et si amiserit iumentũ cul
pa sua:q꜠ non custodierit. emẽdare tũc
dꝫ ⁊ sequit̃ alia ꝛ̃bica.Consuetudo soci
etatꝭ vaccaꝝ.Si quis dederit uaccaꝫ ali
cui ut haberet eã iure societatis. ⁊ non
dixerat de tp̃e.dꝫ eam tenere ꝑ quinꝗ
annos.⁊ om̃s uituli debẽt partiri ꝑ me
diũ.⁊ ille q dedit uaccaꝫ debꝫ habẽ eaꝫ
ꝓ capite saluo si nihil dictum est.⁊ ille
qui suscepit nõ dedit de suo ĩ p̃cio uac
ce.alioquin si partẽ p̃cii dedit.dic̃ gl.
tertiã.per ea q.s̃.dcã sunt in iumentis.
Sequitur.oia debent partiri ꝑ mediũ
Et si is qui accepit amiserit uaccaꝫ cul
pa sua quia custodem non misit uł nõ
bene custodiuit.⁊ ꝓpt̃ hoc uacca amis
sa est.q꜠ fures abstulerunt uel lup⁹ eã
comedit.debꝫ emendare socio suo. Cũ
vero dicta animalia inextimata dant̃
cũ terra.i.ꝙ quis dat aialia oia ⁊ terrã
cũ in dubio ut preostensum est totum
ꝑiculũ aialium ꝑtineat ad dñm posset
domin⁹ qui ponit boues ⁊ terram paci
sci ut maiorem ꝑtem fructuum terre
recipiat.cũ rusticus tm̃ operas ponit ni
si opera rustici ⁊ eius industria magis
extimetur ꝗ̃ fruct⁹ qui uenire possẽt
simul ex bobus ⁊ terra.quia tunc nõ so
lum fructus terre equis partibus par
tiendi essent sed etiam de ipsis rustic⁹
plus haberet dicta.l.si non fuerint. ꝭm
eundem.Si autem dicta animalia ex
timata traduntur.tunc periculuꝫ casu
fortuito int̃ socios ẽ cõe.l.cum duobus
.§.dãna.ff.ꝓ socio.Et tenet Bal.in dcã
.l.si pascenda.C.de pac.Aliqui tamẽ di
stinguere uident̃. quia aut est dãnum
fortune.⁊ procedat quod dictuꝫ ẽ. aut
damnuꝫ nature.i.quod procedit ex nã
Et hoc pertineat solum ad tradentem
aialia.Sed certe hoc iure ꝓbari nõ ui
detur.Nec est ratio diuersitatꝭ imo cũ
melioramenta etiam naturalia h⁹ cãu
coicentur.ut dicta.l.si non fuerint. con
ueuiens est ut silr̃ pericula diuidantur
nec mirũ si hoc casu sit talis cõicatio.
quia extimatio introducit emptõnem

etiam in contractibus in quibus ꝺ̃ sui
natura non transfert̃ dñium.puta ĩ lo
catione.ff.locati.l.3.nisi sit aliud expres
se conuentum.ff.de contrahen.emp.cũ
mãusata.§.nemo.uel nisi ex consuetu
dine aliud ĩducat̃.cũ ut dictũ ẽ intelli
git̃ actũ qꝺ̃ ẽ consuetũ.d.l.ꝙ si nolit.§.
qa assidua.ff.de edil.edic.dicta ergo ex
timatio introducit in dubio ẽptionem
ar.l.extimate.ff.solu.ma.Et habet̃ pro
ĩde ac si ille qui dat dicta animalia mu
tuasset socio medietatẽ p̃cii ⁊ ip̃e po
suissꝫ aliã medietatẽ.⁊ cõit̃ ab ipsis fu
issent empta.Et ideo non mirum si qui
libet pro rata de periculo tenetur quã
do sine culpa alterius sociorũ processit
ał illius solius erit damnum cuius cul
pa ꝯtigit.ut ĩ dicto.§.damna.Circa fru
ctus autem ⁊ tempus quo societas du
rare debeat eadẽ dicenda sunt que ⁊ di
cta sunt.s̃.ĩ proximo casu qñ inextima
ta traduntur.ut.s.semꝑ equalitas arbi
trio boni viri seruetur.lꝑ iura ibideꝫ al
legata.Vñ hoc cãu postq̃ quilibꝫ socio
rũ ponit tantundẽ respectu p̃cii aia
liũ que extimata tradita sunt.Et soci⁹
rustic⁹ plus ponit respectu opaꝝ ⁊ cu
stodie.non uidetur ꝙ fructus ꝑ mediũ
diuidi debeant.Et ait dict⁹ dñs Ange.
De hoc ał dubitari uidi. ⁊ putarem ar
bitrio boni uiri conueniri ut equalitas
seruetur.ꝙ si talis custodia ⁊ cura aia
liũ quã ponit socius rustic⁹ fiat aut fie
ri posset per infantes aut ꝑuulos. quo
rũ opere non sunt in magna extimatio
ne lꝫ a ique sint.tunc si aliquaꝫ utilita
tem ex aialibus percipit plus rusticus
socius ꝗ̃ ali⁹.ut fimi ⁊ lutaminis que
ꝟisilr̃ cum opera pastoris compensari
possunt.iuste fructus equaliter diuidũ
tur.Si ꝟo pastoris opere quas ponit
rustic⁹ aut poni facit siue alii sumpt⁹.
puta palearum.feni ⁊ similiuꝫ excede
rent commoditateꝫ lutaminis. tunc ut
equalitas seruetur iuste rusticus ante
partẽ aliquid ꝓ pastoris opera recipe
debeat:quod equiualet ei qꝺ̃ plus po
nit dicta.l.si non fuerint. ał si tradens

aialia vellet equalē portionez .videre
tur velle precium mutui facti socio de
precio medietatis sortis. z sic vsuram
cōmitteret.cuz quicquid accedit sorti
usura sit.14.q.3.plerics. Nec hᵒcāu pos
set quis per consuetudinē ɔtrariā excu
sari i foro conscie cum iniquitatē conti
neat: z socii dānumᵒz iacturā z iuri fra
ternitatis non conueniat: cui societas
cōparatur.l.verum.ff.pro socio. Etsi di
cta animalia extimata traduntur cum
terra.conuenit ꝙ dānum z lucrum sit
comune z fructus equali parte diuidā
tur : cuz vnusquisqs ponat partem aia
lium que coicata sunt ꝑ extimationez:
vt dictū est.z vnus ponat terram z alt
equiualentes ponat operas ſm eundē
Quo ᵽo ad aialia minuta quando sup
ipis societas contrahitur. dicenduz ꝙ
obseruande sunt conuentiones z ɔsue
tudines arbitrio boni viri conuenien
tes ſm modū z formaz circa animalia
grossa.s̄.poitos per eadem iura.nisi ꝙ
circa animalia minuta videt societas
posse breuiori tempore finiri.puta spa
cio trium annorum ut statim patebit.
Si ᵽo nulla appareat cōuentio seu cō
suetudo.reperiunt scripta aliqua iura
extrauagantia in fine vsuum feudorū
quoꝝ vniᵒ sic incipit ꝶica scōm dñm
Ange. Consuetudo societatis caprarū.
Nigꝝ sic sequit. Siquis dederit caprā
aut pecudē iure societatis:ille qui acce
pit dz tenē per tres annos: z in vnoqqꝫ
anno debet dare pro capra.12.formati
cos bonos z optimos pro pecude.6. et
medietas capretorum z agnorum dēt
esse cōmunis z medietas lane. z ille q
dedit capram aut pecudez ante partē
debet eā habere. Et si ille q accepit de
dit tertiā.tunc oia partienda sunt per
mediū. Sed si ille qui accepit amiserit
culpa sua.qz eā non custodierit vel pe
corile non bene clauserit.domino tunc
emendare debz: z vt dictum est bonos
formaticos dare dēt.s.non quidem de
vna munctura. qz si dedi tm̄ vnaz pe
cudem vel vnam capram.non dz mihi

dare talem formaticū qualis pōt fieri
de vna muuctura tm̄: sz tres aut q̈tuor
muncture insimul mitti debent: vt bo
nus formaticus inde fiat. Quod si dedi
alicui.20.aut.40.pecudes.aut totidem
capras.dz ne mittere vnam muncturā
insimul z facere vnum formaticuz de
tota munctura? Certe non. Sed medie
extimatōnis.ita ꝙ non fraudetur q de
dit nec qui accepit. Sz si agni uel capre
ti nati nō fuerint de vna aliqua capra
vel pecude.non dz dare nisi medietatē
formatici quē daret si nati essent agni
vel capreti. Sequitur alia ꝶica. Con
suetudo societatis porcarum. Siquis
dederit porcam alicui iure societatisᵎ.
z non fuerit dictum de tempore.tūc is
qui accepit dz eam tenere ꝑ tres ānos
zᵎoēs porcelli q nati fuerint partiendi
sunt per medium in unoqqꝫ āno. vel si
placuerit dño z ei q accepit tenē vsqꝫ i
capite triū ānoꝝ.debent oia ꝑtiri ꝑ me
diū ēt porcellos natos de porcell. Et cū
porcaᵎfacit porcellos dēt dñs facē adiu
toriū ei q accepit.z non dz qaccepit da
re tertiā aut incōtruz.z si amiserit clpa
sua.qz porcellos nō bñ clauserit.vel cu
stodē cum porcis non bñ miserit.debet
dño emēdare.uel casum amissionis do
mino dicē.5º principalr aliqñ aialia fe
mini generis tradunt ad operiendum
ab aialibus mascul alterius. quo casu
si appareat ɔuentiō seu consuetudo q̄
non discrepet a iudicio boni viri seruā
da ē.vt sepissime ostensum est. Quod
si hec non appareant: sup hoc ē vna de
predictis extrauagātibus scōz dñz An
ge.cuiᵒ ꝶica est talis. Consuetudo so
cietatis iumentorum. Si quis dederit
iumenta cooperiēda equo alicuiᵒ.oēs
poledri debēt eē cōes nati in illo anno
de iumentis illis.ꝑtiendiqꝫ sunt ſm cō
suetudinē.z ille cuius sunt iumenta dz
ꝑtiri poledros z mittē illi electiōez cᵒ ē
equᵒutꝝ velit accipe poledꝝ an accipe
ꝑtē ꝓcii. 6º aliqñ tradūt aialia nec ap
per qūo.ꝓserti defūct iā pricipalibᵒ.z
tūc seruāda eēt consuetudo.cū illō qō

ẽ consuetum inter ꝑtes videaꝛ actū.ff
de edil.edic.ꝙ si nolit.§.qꝛ assidua.ꝛ ꝺ
aqua.plu.arcē.l.si prius.§.recte placuit
Si aūt de ꝯsuetudine nō appareret. tē
ẜm dñȝ Ange.in dubio presumereꝛ cō
tractus inoiatꝰ.pro quo dareꝛ actio ꝑ̄
scriptis ꝟbis.ꝛ in hoc eadē essent ẜuan
da que supradicta sunt de societatibꝰ
ac si esset contracta societas. Ego puto
ꝙ exquo non apparet quid actum sit
ꝛ remanȝ indeterminatū totuȝ debeat
reduci ad arbitriū boni viri.extra ꝺ of
fi.dele.de cāis.ꝛ.ff.ꝓ socio.l.si nō fuerit
Cui arbitrio conuenit ꝙ vnicuiqȝ deꝛ
sibi debitū.ff.de iusti.ꝛ iuri.l.iusticia.§
iuri precepta. Et ꝓpterea ꝙ tradens
aīalia ista recipiat cū oībus fructibus
ꝛ accessionibꝰ.illis exceptis q̄ sine cul
pa recipientis deperdita sunt.cū dicta
aīalia fuerint tradentis. nec appareat
ꝙ eoꝝ dñium in alium transtulerit.ar.
l.fructus.ff.de rei ven.sȝ receptori aīa
liū fiat cōgrua recōpensatio iuxta exi
gentiam sumptuuȝ ꝛ laboris sui. ꝛ hoc
actione mandati.exquo ꝑ mandatum
seu īpositionem dñi aīalia gubernāda
suscepit.ff.mandati.l.i.uel saltē actiōe
ī factū siū prescripti ꝟbis.ff.de ꝑ̄scrip.
ꝟ.l.ꝛ.Et ex his patere potest qualiꝛ aīa
lia tradanꝛ.ꝛ qūo super his societas cō
trahaꝛ.ꝛ quid agendū sit.ꝛ vtrū in his
ꝯtractibus cōmittatur vsura.quia re
gulariter non cōmittitur nisi cum his
concurrerit mutuum seu equipollens.
videlȝ terminus concessus ad soluēdū
quoꝝ occasione plus aliquid recipiaꝛ.
vel nisi sub predictis contractibus con
tractus mutui pallietur.extra de emp.
ꝛ ven.ad nr̄aȝ.Et lȝ vsura nō interuen
at.potest tñ alia adesse iniquitas.vȝ cū
vnius ꝯditio plus grauetur q̄ȝ alteriꝰ ꝑ
tis cōtra boni viri arbitrium. De socie
tate vero cum pecunia que mercatori
cōceditur ad mercandum.vide.s̄.socie
tas ꝑ̄.ꝛ.2º B.

Sura 3º in emptōibus
Quid si emaꝛ
aliquid vt ꝑ̄ciuȝ soluaꝛ ad cer
tū terminū? R̄ẜ: Si ꝓpter hāc dilatōeȝ
res vendaꝛ maiori ꝑ̄cio.lȝ talꝛ ꝯtractus
nō sit vsurariꝰ ex forma.est tñ vsurariꝰ
ex fraude. A .Et ēt ex forma qñ de hoc
constat.extra eo in ciuitate.ꝛ.c.fi. B.
Et iō venditor tenetur qui hoc facit q̄si
vsurā fecisset.nisi dubiuȝ sit ꝙ merces
vendite tꝑe solutionis debeant plꝰ vel
minꝰ valere.ex̄ eo.in ciuitate.qꝛ tunc li
cite possent vēdi tm̄ plus q̄tū extimaꝛ
ꝙ plus debeant valē tꝑe solutionis.di
co si iste venditor nolebat vēdere nūc:
sȝ intēdebat seruare vsqȝ ad illud tꝑs.
ex̄ eo.nauiganti. Qꝺ si fiat econuerso.
puta dat nūc.x.ut circa autūnuȝ reddā
tur sibi tot mensure frumenti uel vini
tūc attendendū ē ꝙ lȝ nunc plꝰ valeāt
vtꝝ tñ qñ dari debent sint valiture plꝰ
vel minꝰ.si ꝟisilr̄ dubitaꝛ non ē vsura
Si āt extimaꝛ ꝙ plꝰ ualebūt.certe em
ptor vsurā ꝯmittit. vt in.d.c.nauiganti
A .Ad meliorē ꝑ̄dcōꝝ intelligentiam
hec tria videnda sunt. Primo q̄liter di
scernaꝛ iustū ꝑ̄ciū reꝝ. Ad quod dicen
dū ꝙ illud dr̄ iustū ꝑ̄ciū reꝝ qꝺ in loco
coiter de re inueniri p̄nti solutione pōt
.ff.ad.l.fal.l.ꝑ̄cia. Quod quidam non ir
rōnabiliter limitāt eē verum. nisi ipe
dimentuȝ occurrat ex aliquoꝝ malicia
puta vsurarioꝝ seu alioꝝ pecuniosorū
vendentiū merces suas ad terminum
vt valeant aliquid plus lucrari.ꝛ boni
mercatores non possunt vendere mer
ces suas ēt iusto precio.vꝛ ēt si aliquis
tyrannus ꝛ potēs aliud adhiberet ipe
dimentū sine rōabili cā limitando pre
cia vel ꝓhibendo merces alio deferri.
Nā malitiis idulgendū nō ē.ff.ꝺ rei vē
di.l.i fundo.ꝛ ex̄ de cog̃.spi.c.2º Iteȝ iu
stū ꝑ̄ciū ꝯsideraꝛ sup mercantiis respe
ctu laboꝝ ꝛ sūptuū mercatoris.ut sup̄
negociatio.§ 3º in additōe. Quod intel
lige.nisi i loco venditiōis aliud eēt cōe
ꝑ̄ciū nō introductū ex eoꝝ malicia: vt
dictū ē.sȝ ex ꝯditōe tꝑis seu negociatio
nis.puta cū tꝑe messiū ꝛ vindemiaruȝ
soleāt frumentū ꝛ vinū minori precio
valere.ꝛ idē in silibus.vel cum merces

ex abundantia minori venduntᷣ: ⁊ ma
iori ex occurrente penuria. Nam cum
mercator possit ꝑciū augmētare ex va
rietate locoꝝ ⁊ tēpoꝝ ex qua ꝑcia i eisdē
diuersimode statuūtᷣ. ita dꝫ ⁊ minuere
Precia. n. ꝯsideranda sunt respectu lo
coꝝ ⁊ tēpoꝝ. nō solū in augmentatiōe:
sꝫ ēt in diminutione. ff. si cer. pe. l. vinū
⁊ de reg. iur. l. ſm nām. 2° videndum ē
quid si aliquis vendit rem ad terminū
ꝓ maiori ꝑcio de qua ꝯsilr dubitatur
vtꝝ tēꝑe solutionis ꝑcii sit res maiori
vel minori ꝑcio valitura: tñ vendens
putat eā nō valiturā maiori ꝙ̄ nūc va
leat. an ꝯmittatᷣ usura? R°. Inno. vr̄ te
nere i. c. i ciuitate. ex̄ eo. sufficere ad cō
missionē vsure ꝙ vēditor nō credat eā
valiturā maiori. Et cū Inno. ēt transit
dñs Anto. de bu. qđ veꝝ puto ꝙ̄tuꝫ ad
pctm̄. quo ad restōem distinguēdū
credo. vtꝝ vēditor hoc putauerit ex ꝓ
babili ꝯiectura. ⁊ tūc teneatᷣ. an ex leui
⁊ nō teneatᷣ. ar. l. cū gdā. §. gd g° ff. đ ac
grē. hē. vbi dr̄ ꝙ si hēs ēt solꝰ putat ad
esse ipedimētū adeūdi hēditatē. adire
nō pōt si iusta rōne motꝰ crediderit. Fa
cit ēt ex̄ de sen. excō. inquisitioni. In du
bio tñ si nō appareret utꝝ cōiter fuerit
dubiū ꝯsilr̄. vel si res tꝑe. solōnis ꝑcii
fuerit plus valitura. vel si nō apparēt.
vtꝝ extimatio vēditoris fuerit rōabil
vel nō. puto ꝙ iste venditor ad restōeꝫ
teneatᷣ: exquo non putauit reꝫ plꝰ vali
turā: qꝛ in re ꝓpria quilibet ē modera
tor ⁊ arbiter. ⁊ i dubiis tutior ps est eli
genda. ex̄ eo. in ciuitate. 3° quid si ꝓpt
terminū res plꝰ vēdatᷣ. nō tñ vltra ipiꝰ
rei valorē. an ꝯmittatᷣ usura? R° ꝙ sic
ex q̊ rōne ťmini res vēditur maiori. tñ
satis existimo ꝙ cū ꝓpter hoc nō exce
dat iustū rei valoreꝫ nō ꝯmittatᷣ vsura
cū hoc cāu ñ lucꝝ sꝫ ꝯseq̄t suū itereē. ex
tra de vsu. c. fi. Et si dicatᷣ nō posse ꝯtin
gere ꝙ si res venit pluri rōe ťmini nō
vēdatᷣ vltra valorē iustū cū res tm̄ va
leat ꝙ̄to pn̄ti ꝑcio vēdi pōt. ⁊ sic pn̄ti ꝑ
cio nō plꝰ inueniebat: sꝫ pluri ꝓpt ter
minū vēdidit: vltra iustā extimatōem
accepit. pōt rn̄deri ꝙ hoc nō seqᷣ. Naꝫ
veꝝ ē ꝙ res tātū valet ꝙ̄tū vēdi pōt. s.
cōi cursu. nō ꝯo singulari euētu. vt sic
ille nō dr̄ iusto ꝑcio vēdē q reꝫ ꝑcio ma
iori vēdit alicui ꝙ̄ cōiter fieꝫ aliis. for
te qꝛ ille ad rē maiorē hꝫ affectōeꝫ. vel
qꝛ ea magl idiget. ff. ad. l. fal. l. ꝑcia. Ita
dr̄ nō iusto ꝑcio emē q minori reꝫ emit
ab aliq̊ ꝙ̄ cōiter ab aliis emēt forte ꝓ
pter vēditoris necessitatē. vl qꝛ nō pōt
merces tāto tꝑe retinē ꝙ̄to alii faciūt.
⁊ hꝰ. Iteꝫ ēt. qꝛ ex malitia alioꝝ potest
iustum precium ipediri. quod nocē nō
debet ut preostensum est. B.
Quid de mercatoribꝰ q hn̄t ꝓ statu
to ꝙ qcunqꝫ emit vel vēdit tales mer
ces itelligatᷣ talis vel talis dilatio solu
tōis? R°. Si vēditor ꝓpter hoc non ap
ponat ad ꝑciū nō ē vsura. al sic. vt ex ꝑ
cedenti. §. pōt nōri. Qđ si post ꝯcordiā
⁊ de ꝑcio ⁊ dilatōne velit ēptor nūc sol
uere ⁊ sic de ꝑcio minuē. pꝫ ꝙ ꝑma vē
ditio vsuraria ē. s. vltra ꝑciū. nisi forte
talis minutio precii fiat rōne alicuiꝰ in
tereē de q̊ vide. s̄. vsura p̊. §. 16°. q icipit
sꝫ nunqd vsura ē. A. Pōt etiā esse ꝙ
vēditor minuit de ꝑcio ꝓpt necessitatē
⁊ sic potius ē iniqtas ex ꝑte emptoris.
Vñ pōt q̄ri an emptor hoc casu cōmit
tat vsurā cū minus soluat ꝓpter ꝑma
turā solōnem? R°. videtᷣ ꝙ nō. qꝛ plus
soluere vr̄ q añ tēpus soluit. i. Insti. de
act. §. plꝰ. sꝫ iste. §. loqᷣ i coacte soluēte
qꝛ tollitᷣ ei facultas rē retinēdi tꝑe con
cesso qñꝫ ēt cū eiꝰ dāno. sꝫ aliđ ē i spōte
soluēte. Vñ ꝯtrariuꝫ ꝯiꝰ puto: qꝛ aliqd
certi lucri caꝑe ꝓpter ꝑmaturā solutō
neꝫ vsurā inducit. vt aꝑte. ꝓbatᷣ in. c. na
uigāti. i. §. p̊. ex̄ eo. nisi forte soluens añ
tempꝰ posset aliquod iustū interesse ꝑ
tendere. vt. s̄. vsura p̊. in ꝑncipio. B
Quid si aliqs vēdat res ꝓ ꝑcio qđ
nūc currit. ⁊ addit pactū ꝙ si plus vale
lebunt vsqꝫ ad pasca vlt illđ plꝰ. si ꝯo
minus valebunt non vult minus? R°
ſm Hosti. Proculdubio est vsurarius
iudicandus. cum in pacto claudicet. ar.
C. de solu. l. plt. Con. Ul. A. Idem in

sum.li⁹ 2⁹ ti.7⁹ q.21. Et hoc intelligēdū
quando ratiōe termini apponeret tale
pactum.al's lꝫ adesset iniquitas alia.ñ
tñ vsura.cum non assit mutuum vł eq
pollens quod ad vsuram requirit vt.s
vsura ꝑ.in ꝑncipio. B.
Quid si vēdaꝫ ꝑdium tali ɔditione
ꝙ vsqꝫ ad tot ānos si reddaꝫ ꝑciū reha
beā ꝑdiū? R° ꝭm Ray. Hic nō est mu
tuū.vñ nec usura.ꝛ emptoꝛ facit fruct⁹
suos qꝛ venditio ē.Et hoc intelligas ni
si talis ɔditio facta fuerit in fraudem
vsuraꝝ.qđ pōt ꝑsumi si modicū ē ꝑciū
respectu valoꝛis rei.ex̄ de emp.ꝛ ven.
ad nr̄am.Itē si sit i pacto ꝙ restituat
aliqd plus q̄ꝫ fuit ꝑciū. A .Idē dicūt
doc.vt notat dñs An.de bu.in.c.in dio
cesi.ex̄ eo. B .ꝛ emptoꝛ ɔsuet⁹ sit fe
nerari.ex̄ de pigno.illo vos.Idē Host.
ꝛ Ber. A .Idē in sum.eo.ti.q.25.vbi
idē dr̄ ꝭm eosdē etiā si uenditio fiat tali
pacto ꝙ qñcūqꝫ soluat ꝑciuꝫ a vēdito
re uel ei⁹ herede reddat prediū.Predi
ctis ēt con.dñs Anto.de bu.i dicto.c.cō
questus.extra eo.ꝛ Innoc.in dicto.c.ad
nr̄am.addens ꝙ paucitas ꝑcii nō facit
ꝑsumere usurā.nisi addat alteri ɔiectu
re vꝫ ꝙ uenditoꝛ possit redimere. B.
Quid siquis emat fruct⁹ seu segetes ꝓ
uenturas hoc anno de agro seminato?
R° ꝭm Guil. Non est vsura ex foꝛma
ɔtract⁹.Potest tñ fieri in fraudē usura
rū.vt si verisile est ꝙ fructus colligendi
ēt ɔputato dubio ꝙ possunt impediri.
valebunt tunc pl⁹ q̄ꝫ id qđ nunc datur
A .maxie si est tał ꝑsona que ɔtract⁹
hi⁹ soleat exercere.ꝛ restitutio est ei in
foꝛo penitentiali indicenda ꝭm eundē
Guil.ꝛ in sum.eo.ti.q.26. Et hoc debet i
telligi quando interuenit ꝑmatura so
lutio.ał nō esset vsura cū non assit mu
tuū uł equipollens:sed alia fraus obli
gans ad restitutionem. B .Si aūt ꝓ
babilit dubitatur vtrum plus uł min⁹
debeant ualere:non est usura.Idē ho
sti.ꝛ Ul. A .Idem in dicta.q.26. B.
Et eodē mō dicēdū si emat fructus pꝛo
uenturos usqꝫ ad tres uel q̄tuoꝛ uel plu
res annos. A .Ideꝫ in sum.eo.ti.q.27
ubi etiā addit ꝭm Ray.ꝙ ubi i foꝛo iu
diciali ꝓcedit ꝑ ɔiecturas.in pniali sta
tur ꝑtiū assertōi.Et idē dr̄.e.ti.q.23.Qđ
intelligo esse uerum nisi ex alia ɔiectu
ra oꝛiat scādalū:qꝛ tunc opoꝛtēt oio ɔ
scandalū satisfacē.extra de homici.ex
lr̄is.ꝑ.de pur.cano.ꝑ totū. B.
Quid si quis emat a coitate uł a col
legio monasterio seu ēt a pꝛiuata ꝑso
na certos ānuos redditus in uita ēpto
ris uel ad aliud quodcunqꝫ temp⁹ vsu
fructū alicui⁹ possessionis? R° ꝭꝫ Guil.
Nō ē usura ex foꝛma ɔtractus.Posset
aūt esse illicitus ex ꝑte uēditoꝝ:qꝛ assu
munt māꝫ desiderādi moꝛtē ei⁹:aut ex
ꝑte ēptoꝛis:qꝛ foꝛte nimis ꝑuo pꝛecio
emit pensatis circūstantiis de verisilitu
dine uite ei⁹ ꝛ q̄ꝫtitate pꝛecii.ꝛ ualoꝛis
ipsi⁹ usufruct⁹.Si vero qñ emit a ꝑuata
ꝑsona dicat.i uita ipi⁹ uēditoꝛis:eēt tc̄
magis claꝝ q̄ꝫtū ad hoc ꝙ nulli⁹ moꝛs
desideraret hoc cāu. A .Idē Guil.dic
ꝙ lꝫ iste ɔctus nō sit usurari⁹ ex foꝛma
cū tñ hi⁹ reddit⁹ annu⁹ ꝑsonał sit siue
bursał nō āt ꝑdiał:credo lꝫ qdā legiste
dicāt ɔtrariū.ꝙ illicit⁹ ē ɔtract⁹.tuꝫ qꝛ
uēditoꝛ facilit posset desiderare moꝛtē
emptoꝛis.tū qꝛ nullū ē ēptoꝛis ꝑiculū
sicut ē in fructibus agroꝝ ꝛ uineaꝝ. ut
in sum.eo.ti.q.29. In his tñ videt faciē
da dr̄ia int redditus iaꝫ ɔstitutos ꝛ de
nuo ɔstituēdos.ut pꝫ ꝑ Inno.ex̄ eo.i ci
uitate.ubi etiā idē nōt dñs Anto.đ bu.
foꝛmās hanc qōnem.Aliquis emit red
ditus certi fundi in perpetuū uel ad ui
tam sibi uel hēdibus.dubitat an sit lici
tū.Et lꝫ inqt opiones sint:tñ liciti sunt
hi⁹ contractus ꝭm Inno.ꝛ Jo.an.siue
ematur redditus dom⁹.siue ꝑsone.pu
ta rustici uel serui alterius.siue ēt ema
tur actio ɔ aliū ɔpetēs dato ēt ꝙ foꝛte
minoꝛi ꝑcio uēdat q̄ꝫ ualeat.ꝛ dicūt h⁹
ueꝝ siū reddit⁹ sit cert⁹ siū icert⁹.siue i
pecūia.siū i alio.ꝛ siū emāt noia ɔstitu
ta siū ēt ɔstituēda:ꝛ lꝫ aliq̄ꝫtuluꝫ min⁹
q̄ꝫ ualeāt emāt.nō iudicat ɔtractus illi
citus:qꝛ ɔtrahentes pñt in modico siñ

dolo tñ se decipe realit. Consulit tñ Jn
no. xp̄i fidelibus ꝙ ab huiusmõi cõtra
ctibus abstineat. s. ꝙ de nouo ꝓpter hᵒ
ꝯstitutũ redditũ vel actõem emãt. Di
cit tñ ꝙ hoc ē penit᷒ illicitũ. ꝙ sigs ac
cepit cẽtũ a ticio. vel obligatõez de cen
tũ vt ip̄e ꝯstituat se debitorē redditus
annualis maioris ꝗ̄titatis ꝗ̄ accepat.
Con. dñs Pe. de Ancho. in. c. vsurarꝫ. de
vsur. li.° 6.° vbi ēt dicit. Queõ si ꝯstitui
alicui pensionē certã ad vitã ꝓ certo p̄
cio. an talis cõtractus sit vsurari᷒? Res
põdet ſm Oldradũ Hosti. Jnno. Uin.
⁊ Gof. in dcõ. c. in ciuitate. ꝙ nõ. q: scõꝫ
oẽs p̄dcõs talis ꝯtract᷒ est licit᷒. q: tol
lit suspicio vsurarꝫ rõne incertitudinis
Jdē etiaꝫ dicit tenē Jo. an. Qđ puto li
mitandũ. nisi ꝟisilr sit emẽs plus in fu
turꝫ accepturus. ar. c. fi. ex̄ eo. Jteꝫ dicit.
Pone ꝙ debitor vsurarii mutuauit so
cio pecuniã eo pacto ꝙ ip̄e soluẽt vsu
ras vsurario i futurꝫ currentes. an talis
mutuãs sit vsurari᷒. Et Respõdet scõꝫ
doc. ꝙ nõ. qđ dicit verꝫ ſm Jo. an. qñ ex
illa pecunia intẽdebat satisfacē vsura
rio. al' cessant rõnes doctorꝫ. Et iõ si tũc
a socio cui mutuauit. vsuras ꝑcipit. ad
restõem tenetur. B.

Quid de his q emunt a pauꝑibus
boues vel oues quas illi forte non hñt
⁊ locant eis? R᷒ ſm Guil. Si ēptor scit
vel credit ꝙ venditor illa nõ habꝫ ⁊ lo
cat eis ꝓ annua pẽsione vsura ē. vl' sal
tē in fraudē vsure fit. A .i. p̄sumitur.
ſm eũdē Guil. ⁊ i sum. eo. ti. q. 33. ⁊ tales
oĩo tenent ad restõem. cũ mercedē sine
cã receperint. s. ex eo qđ non ē. ff. de con
di. sine cã. ꝑ totũ. B. Si ꝟo credit eũ
hr̄e ⁊ sine fraude emit. non est vsura.
A. nec ēt pctm̄ ꝗ̄diu durat bona fides
ſm eũdē. ⁊ in dcã. q. 33. Et addit. Jdē cre
do de ementib᷒ fructus terrarꝫ a nõ ha
bentib᷒. hec ille. Et lꝫ in p̄dicto casu de
sit aliqñ pctm̄ non tamē deest obligaᵒ
ad restitutõem ex quo pensionem acci
piũt sine cã ut dictũ est. nisi inquantuꝫ
possit ꝓbare aliquod legitimum inter
eē. nõ tñ tenetur vltra ꝗ̄ sit factus locu
pletior ꝗ̄diu fuit bone fidei. ff. de pet.
here. l. vtrum. B.

Quid de his q nũc emũt certos eq̄s
tradẽdos emptori ab ip̄o venditore in
certis nundinis? R᷒ ſm Guil. Si eman
tur minori p̄cio ꝗ̄ estiment eos ibi eē
tũc valituros. usura ē. Si autē de valo
re ꝟisilr dubitet. nõ ē usura. A. Jdē i
sũ. eo. ti. q. 34. Et intelligit hoc si iterue
niat p̄matura solutio. al' nõ esset vsura
ex̄ eo. nauiganti. lꝫ possit esse alia ineq̄
litas ad restõem obligans. Sꝫ qd sigs
hñs pecuniã volebat ire ad nundinas
ad emẽdũ merces ex quib᷒ lucraret. ⁊
ego indigens pecunia mutuo illam re
cipio offerens me illã restituē cũ lucro
sperato. nũqd ꝯtract᷒ sit usurari᷒? R᷒. Jn
no. dicit ꝙ sic. sꝫ Hosti. tenꝫ ꝙ tali mer
catori obligat᷒ sũ ad interesse illi᷒ lucri
qđ ex illa pecunia erat ꝟisilr facturus.
dũmõ nihil fiat i fraudē vsurarũ. ⁊ tal'
mercator dicto mõ nõ consueuerat pe
cuniã tradere ad vsurã. Con. Ray. vt ⁊
pꝫ. s̄. vsura. p̄. §. 25.° Sꝫ ut nõt dñs Pe. đ
ancho. i. c. vsurarꝫ. ex̄ eo. li.° 6.° Jo. an. te
net cuꝫ Jnno. dicẽs ꝙ interesse hꝫ soluꝫ
locũ p᷒ morã debitoris ⁊ nõ añ. Naꝫ si
añ posset qui mutuat ꝯuenire de sꝑato
lucro. facile eēt mutuãti fingē qđ vult
cũ sua pecũia alio ꝓficisci vbi tm̄ luc
bit ⁊ illo reqsito fenus exerceret. Jstis
aũt figmẽtis nõ est via aperiẽda ex̄ de
diuor. ꝗ̄to. Et hoc placꝫ Jo. cal. hec ille.
Põt dici ꝙ vbi ex qualitate ꝑsonaruꝫ
cessat suspitio vsurarꝫ obtineat dictuꝫ
Hostiē. ⁊ Ray. q: intereē ꝯputari põt ex
iusta cã nõ soluꝫ p᷒ morã sꝫ ēt añ: vt pꝫ
s̄. §. 5.° in additõe. ꝟ. itē dicit. Jteꝫ qd si
qs a mercatore emeret merces tãto ca
rius quãto in loco destinato essꝫ ꝟisilr
vẽditur᷒. ⁊ sic offerret verꝫ p̄ciũ cũ spe
rato lucro. an vẽditor sit vsurari᷒? R᷒.
ſm Jnno. ꝙ nõ. dũmõ ꝯputatis ꝑiculo
⁊ labore non accipiat vltra id qđ in lo
co in q̊ erat venditur᷒ ꝟisilr lucratur᷒
fuisset. q: q̊ iure põt vendere cari᷒ pro
pter dubiũ tp̄is. ex̄ eo. c. fi. eodē mõ pro
pter dubiũ loci. sumpto argumento de

tpe ad locũ.ff.si certũ pe.l.vinũ. Et hoc
placet Ray. Sʒ ut nõt dict⁹ dñs Pe.de
ancho.vbi.s. Hosti.ↄ̃.ga daret via fig
mẽtis ↄ̃ dictũ.c.quarto. Jo.Ko cal.tenet
dictũ Inno.cũ p̃ciũ stati soluitur quia
tũc spatũ lucꝛ alti⁹ loci põt mõ ꝑcipe
emptor sicut poterat creditor. Sʒ si hº
pretextu solurõ precii differatur.tunc
dictũ Inno.tenet:quia de facili posset
fraus ↄmitti . hec ille. Põt dici ꝙ inter
eẽ ex eq̊ nõ põt ꝑcipe sʒ bñ ẜm extima
tionẽ dubii euentus.vt.s̃.vsura p̊.§ 15º
vbi ex ↄditione ꝑsonaꝝ cesset suspitio
fraudis. B.
Quid de his q emũt frumẽtuʒ ⁊ vi
nũ ⁊ hi⁹ tpe q̊.colligit vt postea vẽdãt
cari⁹: Rº Hoc multiplr̃ põt fieri.p̊ qui
dẽ ꝓpter cõe bonũ.sicut Joseph emit
frumenta vt hẽret vñ ꝓuideret populr̃
terre tpe famis.⁊ hoc meritoriũ est.2º
ꝓpt ꝓuisionẽ suã ⁊ suoꝝ. sicut si aliqs
nũc emat timẽs ne postea oporteat eũ
cari⁹ emere ꝓ se ⁊ suis. ⁊ postea q2 nõ
indiguit vẽdidit sicut cõiter i foro ven
debat.⁊ hoc licitũ est. 3º ꝓpter pietatẽ
vt.s.de lucro ꝓuideat pauꝑib⁹.⁊ hᶜ ite
rũ lʒ dũmõ ita moderate hoc faciat ꝙ
cõitas ꝑ caristiaʒ ñ ledat. 4º ꝓpt exer
cẽdam iustã ↄmutationẽ ꝑ modũ mer
catõnis: vt nõ intendat caristiã inducẽ
sed potius artem suam siue negociatõ
nẽ exercẽ.qõ potissime locũ hʒ qñ hec
ẽ ꝓpria negociatio eius:ita ꝙ pro sua
oꝑa recipit lucꝛ.vt dictũ est supra em
ptio.§.4º 5º ꝓpter auaritiã.s.vt cari⁹
vendat nulla alia necessitate vel vtili
tate pẽsata.aut ut caristiã inducat ⁊ cõ
greget.ita ꝙ hoies cogant ab eo emẽ.
⁊ ip̃e posset ad libitũ vendere. ⁊ isti ta
les enormit peccant vt etiã dictũ est.s̃
emptio.§.8º Hec breuiter sumpta sũt
de Ray.Guil.Innoc.⁊ Hosti.Et addit
Ray.ꝙ tales ꝓpter hoc non sunt cogẽ
di ad restõem certe ꝑsone sʒ pauꝑibus
Et ẜm Guil.hoc intelligit de honestate
⁊ ↄsilio.nõ aũt de necessitate. A .nisi
ex fcõ eoꝝ alii forẽt dãnificati:q2 tũc te
nent restituẽ dãnificatis oĩo.ex̃ de iu

rĩ.c.fi. B .Et itelligẽdũ idẽ siqs emat
alia q̃ꝫ victualia: vt auꝝ vel argentũ ⁊
hi⁹.vt de talib⁹ caristiaʒ inducat ⁊ ip̃e
lucret.Et de hac mã hẽs supra.§.4º A
Idem qõ in hoc.§.notatur in sum. eo.
ti.q.40. Predictis etiam con.docto ca
no.vt nõt dñs Pe.de ancho.i.c.p̊. extra
eo.liº6º B.
Pone.qdã habʒ recipere cẽtum ab
aliq̊ in certo termino.venit terti⁹ emẽs
ip̃a iura ↄ̃ debitoreʒ ꝓ p̃cio nonaginta
que nunc soluit: nũquid emptor ↄmit
tit vsurã: Rº Si iste emit tantũ min⁹
quãtũ vere est interesse suũ.aut q̃ꝫtuʒ
vere ẽ extimandũ siue timẽduʒ ne ille
debitor soluat.aut quatenus ẽ futurus
labor rehabendi non ẽ vsura. Si vero
alit vult diminuẽ p̃ciũ solũ ꝓpter hoc
ꝙ nũc soluit: sʒ in futuro plus rehabe
bit.ẽ manifeste vsura. A .q2 ꝓpter p̃
maturã solutiõem minori emit q̃ꝫ veri
silr̃ res fuerit valitura.extra eo.c.fi. Et
sic limitanda sunt q̃ dcã sunt.s̃.§.5º de
emptõe noium. B .Et nõ.ꝙ talis ẽp
tio iuriũ p̃sertiʒ qñ de hoc imineret li
tigiũ si fiat pro minori p̃cio non valet
nec iste ẽptor poterit plus petẽ ab ip̃o
debitore q̃ꝫ in veritate soluerit: ẽt si re
siduũ fuerit ei donatũ.C.mãdati.l.ꝑ di
uersas.⁊ l.ab Anastasio.q2 ꝓ bono cõi
statutũ ẽ ne litigia emerent uel ↄmoue
rent. A .Sʒ si cessio iuriuʒ fiat ex Ka
⁊ integra donatõe valet in totũ.alr̃ non
valet nisi ꝓ parte dati precii. Et hº ve
ruʒ quo ad petitioneʒ faciendã a debi
toribus vt obuiet litigiis que possent
ꝑ hi⁹ emptões occurrẽ vt in iurib⁹ alle
gatis. Sʒ q̊ ad emptoreʒ ⁊ venditorem
talis ↄ̃ctus bñ valet.cũ noia debitoruʒ
possint emi ẽt p̃cio minori q̃ꝫ sint ip̃sa
debita.seruata tñ equalitate.vt dic do
min⁹ Anto.de bu.in.c.in ciuitate.ex̃ eo
vt pʒ.s̃.§.5º in additione. B.
Itẽ pone.q̃dã coitas idiget pecunia
⁊ iponit ciuib⁹ p̃stantiã.s.mutuo ꝓmit
tẽs ⁊ obligãs p̃stãtib⁹ certa pignora ⁊
certũ lucꝛ.nunquid p̃stãtes ↄmittunt
vsuraʒ: Rº Ex quo coacte faciũt ⁊ ꝓpt

hoc forte multā icōmoditatē incurrūt
ita ꝙ ab hoc libent̄ cessarēt si possent.
nō ē vsura. Sꝫ iuxta hoc ē alia dubitaᵒ
vꝫ ꝙ si postq̄ꝫ ciuis pm̄ꝰ ꝑstitit veniat
secundꝰ ⁊ emat iura a p̄ ꝓ minori p̄cio
eo ꝙ nūc soluit ei. nūqd iste secūdꝰ cō
mittit vsurā? Rᵒ vt in p̄cedēti. §. ꝓx. ¶
Certe iste ꝯtractus manifeste apparet
vsurariꝰ cuꝫ quicqd accedat sorti i mu
tuo sit vsura nisi affuerit verū ⁊ certū
interesse. qd̄ pōt extimari ēt ex dubio
euentu s̄m conditiones ꝑsonarum: vt
s̄. vsura p̄. §. 15ᵒ. Non aūt pōt poni i ter
esse certū ꝓ icerto: ut ibi pꝫ ⁊ nōt dn̄s
Anto. in. c. salubrit. ex̄ eo. Nec excusat
a pctō in hoc cāu coactio uel alia neces
sitas. ex̄ eo. sup eo. ⁊ ꝙ me. cā. c. sacris.
Et si p̄ncipal̄ est illicitꝰ silr̄ ⁊ accessoriꝰ
ex̄ de reg. iuri. accessoriū. li. 6ᵒ. Sꝫ si cōi
tas non accipit mutuo. sꝫ ita vt reddat
acceptuꝫ. lꝫ ꝓ illo annuatiꝫ aliquid tri
buat sicut fit in imprestitis venetiaꝝ.
⁊ in montibus florentie. ⁊ in locis Ja
nue. Aliꝰ est casus sup q̄ theologi ⁊ do
ctores diuersas dixerūt. Sꝫ saluo meli
ori indicio ꝯtractus vr̄ licitus. cuꝫ in hꝰ
cāu nō sit mutuū. sꝫ potiꝰ venditio red
dituū ciuitatū que fieri pōt. vt tetigi. s̄
§. 5ᵒ. ⁊ nō. doc. ex̄ eo. in ciuitate. vbi ⁊ do
minꝰ An. addit. Et p̄dcā faciūt ad illō
qd̄ venetus sepissime reuocat̄ i dubiū
Ibi. n. qui hactenus contulerunt pecu
nias i cōi describunt̄ singillatiꝫ. deide
cōe rn̄det eis quolibꝫ āno pro centena
rio qn̄qꝫ qnqꝫ qn̄qꝫ minꝰ sꝫ capitale nū
q̄ꝫ restituit ⁊ vocat̄ iprestita. Et ille qui
hꝫ in cōitate dicta mille vel tria milia
vēdit aliis ius suū ⁊ emolumētū oē qd̄
ꝑcipit. q̄ritur an iste ꝯtractus sit licitꝰ.
et rn̄det. Ex predictis pꝫ ꝙ sic. qꝛ recipit
redditū i pecunia iā ꝯstitutū. Iteꝫ ideꝫ
redditus crescit ⁊ decrescit. ⁊ posset cōi
tas in totuꝫ abolere si vellet ⁊ nihil re
spondere. Iteꝫ nō est q̄i maior redditꝰ
q̄ꝫ esset vniꝰ possessionis imobilis. ⁊ sic
vr̄ ꝙ licitꝰ sit ꝯtractꝰ talis ꝑ p̄dcā iura
⁊ rōnes. hec ille. Idē etiā dicit dn̄s Pe.
de ancho. i. c. vsuraꝝ. de vsuris. li. 6ᵒ. Et
subdit. Reperio tn̄ inter cōsilia Fede
rici consilio. 292ᵒ. quedam theologū dis
putasse latissime qōneꝫ istam. ⁊ ꝯclusi
ue tenuisse ꝙ q̄ ad tēpus ciues coacte
mutuātes cōitati nō sit vsura cēsenda
si quid ꝓ illa sorte coacte mutuata ali
qd recipiant. Ab ipsis aūt emere taleꝫ
redditū annuuꝫ usura est. Cuius rōnes
⁊ motiua n̄ refero. qꝛ iudicio meo ꝯ iu
re efficaciter non ꝯcludunt. nec tollunt
rōnes. ⁊ illa que ꝑ doctores supius sūt
dicta. hec ille. Predicta p̄nt itelligi vera
nisi ciuitas constituat p̄acis nouos red
ditus. forte si antiqui i sil̄ibus vel aliis
sunt ꝯsumpti. qd̄ nō licēt: qꝛ hiꝰ emi nō
p̄nt. ita vt q eos vendit ad illos oblige
tur: ut nōtur in. d. c. in ciuitate. per doc.
⁊ nōt dn̄s Pe. in p̄fato. c. vsuraꝝ. vbi q̄
rit an sit licita emptō reddituū alicuiꝰ
castri vel fundi ad certuꝫ tēpꝰ vel icer
tū. puta ꝓ se ⁊ suis heredibus. Et rn̄dꝫ
s̄m Jo. an. ⁊ Hosti. in dcō. c. in ciuitate.
ꝙ sic. nec sapit vsuraꝫ qn̄ talis redditꝰ
erat iam constitutus ante ꝯtractuꝫ. pu
ta census. tributum. pēsio. ⁊ sil̄ia. Secꝰ
si tpe contractus nascatur siue cōstitu
atur. Et idem dicit in emptione nois si
ue actionis. vt actō iam nata ad mille
possit emi ꝓ minori precio. Patꝫ ergo
ꝙ ꝓ p̄acis iprestitis noui redditꝰ cōsti
tui nō possent. al̄ essent illicita. ⁊ silr̄ fo
rēt illicita ⁊ sup nouis ⁊ ātiqs si ex ipis
dāmificaret̄ respublica q̄ equiparat̄ pu
pillo. C. de iure rei. pu. l. rē publicā. li. xi
Vn̄ eiꝰ administratores non p̄nt eā dā
nificare. nec factū eoꝝ in dānum reipu
blice valꝫ. ff. de decre. decuri. l. ambitio
sa. ⁊ C. de transac. l. preses. Et in his cāi
bus pōt itelligi dictū tenentiū hiꝰ imp̄
stita non fore licita.

Circa p̄dcā p̄ quero. qd si aliqs non
vult emere p̄diuꝫ sꝫ redditū ex alteriꝰ
p̄dio. ꝓpter qd̄ p̄dii dn̄s ꝯstituit nouū
redditū forte locando alicui perpetua
locatōe ad certū affictū in pecunia vel
rebus aliis ꝯstitutū quem uēdit p̄dcō
an contractus sit licitꝰ? Rᵒ Quidaꝫ di
cūt ꝙ sic. qꝛ hic est pura emptio ⁊ ven

ditio.ꝛ sic pōt fieri sicut.s̄.dictū est de
emptōe redditus iā ꝯstituti.Sed alii ꝯ̄
qꝛ nō pōt ita fieri fraus in redditu iam
ꝯstituto sicut i eo qui ꝯstituit de nouo.
Uñ dicunt ꝙ ex huiusmōi cōtractu nō
potest percipi vltra ꝙ̄ datum sit Jnn.
in.c.in ciuitate.ex̄ eo.nō approbat nec
reprobat.sed ait.Certe bñ consulendū
ē oibus fidelib⁹ ꝙ ab huiusmōi ꝯtracti
bus abstineant.s.ꝙ de nouo ꝓpter hᵒ
ꝯstitutū redditū vel actionez nō emāt
Et subdit.Jllud aūt penit⁹ videt illici
tū ꝙ ipē idez qui dicit emptor in se cō
stituat redditū ꝛ actōez qua se obliget
ad plus dandum in pecunia vel specie
ꝙ̄ acceperit. Aduertendum ꝙ Jnn.vo
cat hic emptorem illum qui i secundo
contractu resolutiuo primi ex pacto de
redimendo emit qui in primo fuit vē
ditor:ut patet per dominum Anto. de
bu.ibidez.de quo supra.§.5º in additio
ne.Nam appellationibus emptionuz.
venditionum.locationum.ꝛ conductio
num promiscue vtimur.ff.de ac.emp.l.
veteres.ꝛ.l.se.

Scđo quero.qd siquis emit p̄dium
cū pacto de redimendo vsq; ad certuz
temp⁹ vel qñcūq; p̄ciuz reddat.ꝛ inte
riz emptor ip̄z locat venditori ꝓ certo
affictu.an sit licitū:℞n. Prima facie
ꝯtractus licitus vr.Naz licitū est vēde
re ac ēt emē cum pacto de redimendo
certum tēpus uel qñcūq;.C.de pac.int
emp.ꝛ ven.l.2.Sed verū est ꝙ sub isto
cōtractu pōt facilit palliari usura.ꝛ iō
ex circunstantiis pōt p̄sumi in fraudez
usuraꝝ factus.p̊ si in loco ubi agitur cō
sueuit huiusmōi fraus i tali contractu
fieri.Nā presumit actū qđ est ꝯsuetū
ff.de edil.edic.l.ꝙ si nolit.§.qꝛ assidua.
ꝛ de aqua.plu.arcē.l.si p̄us.§.si recte.2º
qñ etiā si in loco nō sit ꝯsuetū.tam̄ ipse
ꝯ̄hens est usurarius:qꝛ p̄sumit id agē
qđ consueuit facē.ff.de pigno.act.l.uel
uniuersoꝝ.ꝛ ex̄ de reg.iur.l.semel.liº 6º
Et in sili nōt Jnno.s.in pena apposita
ab usurario in.c.suā.extra de pe. Et idē
alii doctores:ut pꝫ.s̄.usura p̄.§.22º i ad
ditionibus.3º si modicū fuit p̄ciū ēptō
nis.uel factū fuit pactū de redimendo
ꝓ maiori p̄cio:ut.s̄.§.3ºcum additioni
b⁹.4º si ex pacto cōmodum vel icōmo
duz rei uendite excepto constituto affi
ctū ptineat ad uēditorē eiusdē rei con
ductorē.Nam huiusmōi est ꝯ̄ nām em
ptionis.cū re empta statim ꝯmodū ut
icōmodū ad ip̄m debeat ptinē empto
rē.ff.de pi.ꝛ cōmo.rei uen.l.illud.Et sic
pōt p̄sumi in fraudem factuz presertiz
si ipse conductor ꝛ uenditor non possit
se qñ uoluerit ab obligatiōe hi⁹ affict⁹
liberare.cū in effectu talis contractus
sit quedam emptio reddit⁹ de nouo cō
stituti.ad quem ipsemet constituens ꝛ
uēdens obligat.qđ est penitus illicitū
ut pꝫ p Jnno.ex̄ eo.in ciuitate.ꝛ in.§.p̄
cedenti.cū potius attendi debeat rerū
effect⁹ ꝙ̄ ꝟboꝝ uariatio siue circuitus
ex̄ de cle.nō resi.c.relatum.ꝛ.C.mā.l.ab
Anastasio.ꝛ in.c.cū qd.de reg.iur.li.º 6º
maxie cū nō sit fraud hᵉ cedendū.sed
obuiandū.ex̄ de diuor.quāto.Jtē si nul
la adest usuraꝝ fraus:cum tale pactuz
ꝙ uenditor teneat reconducere conti
neat iequalitatē si emptō facta est pre
cio equalenti ipi rei.cū ꝛ rē hēat pro p̄
cio.ꝛ insup hanc obligatiōem que iudi
cat ps p̄cii vltra p̄ciū ꝯstitutū.ff.de cō
trahē.ēp.l.fundi ptem.Et iō ēptor i hº
grauat uenditorē vltra licitū emendo
minori p̄cio dicta obligatōne ꝯputata
ꝛ sic ad restitutionē tenet.ut.s̄.emptio
.§.2º Jtem potest p̄sumi fraus usurarū
siqs ꝓpria p̄dia uendat ad huiusmōi
ꝯtractus faciendos.qꝛ non est uerisile
ꝙ intendat emere aliena qui propria
non inutiliora uendit.cuz hec sint con
traria ꝛ nemo presumatur uelle ex in
continenti contraria agere.l.non ad ea
ff.de con.ꝛ demon.

Tertio quero.qd siqs uendat pecu
niaz puta auꝝ ꝓ maiori p̄cio ꝙ̄ sit cōis
cursus:℞º ꝙ si uendens nō pōt pretē
dere aliquod licitum interesse.puta la
boris ꝛ sūptuuz huiusmodi negociatio
nis uel iminens dānum seu cessationē

ſuſti lucri ſm extimatōem dubii euen
t⁹ illicite agit.cū hoc videat q̊ddaʒ eq
ualēs mutuo vſurario.ſ.ex ſimplici da
tōne pecunie plus aliquid accipere.Et
ſi nō eēt vſura ſaltē oio ē lucꝝ illicituʒ
cū vendat rem maiori ꝑcio q̄ȝ valeat.
ꝛ ad reſtōem obligat̃ lʒ emptori res fu
erit nccīa ſeu lucroſa.vt ſupra emptio
§.2°. Et ex hoc pōt diſcerni q̄liter cābia
poſſent illicite fieri:ſʒ apertius ꝛ mag]
illicite fiūt qñ cāpſoꝛ p̊ dat aliquaʒ pe
cunie q̄ȝtitatē vt aliam maioris ꝑcii re
cipiat ſine intereſſe de quo dictuʒ ē:ga
hoc caſu aperte ē mutuū uſurariū cuʒ
min⁹ dederit ꝛ pl⁹ velit accipere lʒ ad
palliandū interponat̃ locus vel ali⁹ fi
ctus ↄtractus:vt.s̄.vſura p̊.§.22°. Et ſic
dupliciť cābia fiunt.videlʒ qꝛ aut cam
pſoꝛ recipit maiorē ſummam ꝛ reddit
minorē.de quo dictum eſt in ꝑncipio.§
aut p̊ dat minorē ꝛ poſtea recipit maio
rē de quo nunc tactum eſt. Et ad iſtos
duos mōs gnāles oīa ꝑticularia cābia
r̄duci pn̄t.ꝛ diſcerni vtꝝ ſint licita. Nā
illicitū videť quicquid ꝓ cambio acci
piť vltra id quod datur excepto ꝑdcō
legitimo intereſſe. B.

Uſura iiii°. de uſurariis manifeſtis.

Quis dicať māifeſtus? R°. ſʒ
Hoſti.Uno modo diciť manifeſtus ꝑ
euidentiā facti puta quia menſam te
net paratam ad vſuras.ar.ex̄ de coha.
cle.ꝛ mu.tua.ꝛ.c.fi.Alio mō ſi ſit de hoc
in iure ↄfeſſus vel conuictus.Sed ſola
fama non ſufficit ut manifeſtus dicať.
A .ſ.quo ad penas poſitas ↄtra mani
feſtos uſurarios.ex̄ eo.quia in oibus.ꝛ
ex̄ eo.quāq̄ȝ.li°. 6°. Item uſurarius dici
tur manifeſtus poſt publicationeʒ. Et
ad publicationem faciendam ſufficit
ꝙ vocatus confiteať. vel negans ꝑ te
ſtes ↄuincatur.ex̄ de coha.cle.ꝛ mu.c.fi.
ꝛ.c.tua. Sufficiunt etiam certa argmē
ta cū fama puta qꝛ apparent aliqua i
ſtrumēta facta in ↄtractu pignoratōis
ſeu venditōis.in quibus diciť ꝙ fruct⁹
nō debēt cōputari niſi in ſortem.extra

eo.cū in dioceſi.Et quāuis nulluſ appa
reat accuſatoꝛ ſuꝑ hoc:tñ ꝓcedat epͣs
ex officio ſuo qui poteſt cōpellē vſura
riū ad reſtitutionem faciendam ſʒ eū
dē Hoſt.ꝛ in ſum.li°.2°.ti.6.q.48.Et etiā
dn̄s An.de bu.dicit in.c.qꝛ in oibus.ex̄
eo.ꝙ māifeſti vſurarii dicunť notorii.
uel ↄ̄ quos ē fama cū aliquib⁹ indiciis
ꝛ poſtea ſunt publicati ꝑ dictū.c.cuʒ in
dioceſi.Et ibi etiā videť hoc ſentire gl.
lʒ manifeſtū ꝓprie dicatur qđ certū ē
ꝛ ꝓbari pōt ēt ſi non ſit notorium:ſʒ in
terdū poniť ꝓ notorio.2.q.1.manifeſta
Et ibi de hoc glo.magiſtra. B.

Que pena publicoꝝ vſurarioꝝ? R°
ſm Ray. Ipͦo iure ſunt excōicati. nō di
co ſimpliciť ſed quantum ad tria.vʒ ꝙ
nō debent recipi ad coīoneʒ altarꝭ.nec
debēt recipi eoꝝ oblationes.nec debēt
recipi ad eccleſiaſticā ſepulturā ſi i h°
pctō deceſſerint.ex̄ eo.qꝛ in oibus.

Quid ſi ſacerdos recipiat oblatiōeʒ
māifeſti uſurarii? R°. Reddē ↄpellitur
ex̄ eo.qꝛ i oibus. Et ſm Hoſtiē.dari dʒ
epͦo.vt ſʒ eius ꝓuidentiā reſtituať illi
a q̊ vſura extorta ē ſi inueniať.alioquin
pauꝑib⁹.ar.20.q.3.ↄſtituit. A .Parū
facit hoc.c.ſʒ de hoc lati⁹ dictū eſt ſuꝑ
reſtitutō p̊.§.p̊. B .Et debʒ ſacerdos
manē ſuſpēſus ab executiōe officii do
nec ſatiſfaciat arbitrio epͥ. Eandeʒ pe
nam incurrit ꝗ eos tradit eccleſiaſtice
ſepulture.in dcō.c qꝛ in oibus.ſʒ hodie
ſepelientes ſunt excōicati ipͦo facto.vt
in cle.eos.ex̄ de ſepulturis.

Que pena ↄcedentiū domos vſura
riis alienigenis? R° Nec collegiuʒ nec
alia uniuerſitas aut ſingularis ꝑſona
dʒ ꝑmittē ꝙ uſurarii alienigene.ſ.non
oriundi de terris ipͦoꝝ publice vſuraʒ
exercentes uel exercere uolētes habe
ant domos ↄductas ſeu aliter habitēt i
terris ſuis.ſʒ oēs infra tres menſes ex
pellendi ſunt de ipͥs terris. Itē nemo
dʒ eis locare uel alio titulo concedē ali
quā domū ad fenus exercendum.alʼ ſi
ſunt pr̄iarche.archiepͥ.uel epͥ icurrūt
ipͦo facto ſuſpēſionē. Si aūt ſť miores

clerici singulares icurrũt excõicatõem
Si ẽ collegiũ vel vniuersitas icurrũt i
terdictũ. Et si talẽ sniam per mensem
sustinuerint. A .s. animo indurato:
vt in. c. p̊. de quo. i. B .ex tunc tre ipso
ru sũt iterdc͠e. q̃diu ibi vsurarii morãt
Si xo sũt laici. debẽt p ordiarios eccle
siastica cẽsura ꝯpelli. ex̃ eo. c. p̊. li. 6. A
Et ibi nõt dñs Pe. de ancho. ꝙ hoc itel
ligit de vniuersitate seu collegio tã ec
clesiastico q̃ȝ seclari ꝫ Guil. ꝛ Archi. lꝫ
aliq itelligant solũ de ecclesiastico. Et
addit. Nõ ob. ꝙ ꝫ istũ itellectũ tot⁹ or
bis eẽt iterdict⁹. qr ẽ fatẽduȝ ita eẽ vbi
ista attentant. Et lꝫ istud sit rigorosuȝ
nõ min⁹ duꝝ est ꝙ epi ꝛ prelati ꝛ mino
res clerici sint suspẽsi ꝛ excõicati. vt di
cit tex. Sed ꝯ ista inquit remediũ ẽ ꝙ
p̄lati hanc ꝯstitutõem frequenter faci
ant publicari sicut eis p̄cipit in. c. p̄mo
de loca. ꝛ de accu. sicut oliȝ Et quia nec
illa nec alia eis icũbentia pagunt. põt
eis obici id qd̃ nõtur de re. ec. nõ alie.
c. fi. in h. s. xo sib⁹: vȝ. Epi muti sciũt iure
suo male vti. Cũ sint cornuti nõ audẽt
cornib⁹ vti. hec ille. Itẽ pena hui⁹ capi
tuli obtinet ꝯ oẽs vsurarios tam iude
os q̃ȝ xp̄ianos. cum indistincte loquat.
sicut ꝛ cle. ex graui. ex̃ eo. que ꝯpreben
dit etiam iudeos. vt pȝ ibi p glo. super
xo. censura. Ibi etiam ideȝ tenere dicit
Paulus de eleazariis. ꝛ dñs Dñicus de
scõ Geminiano in. c. vsuraꝝ ex̃ eo. li. 6.
ꝛ dñs Lauren. de Floren. in suo tracta
tu de vsuris. q. 146. ꝛ Bal. in quodã cõ
silio qd̃ incipit. Inter iudeos. vbi dicit
ꝙ clericus iudeo locans domuȝ ad pu
blice fenerandũ ipso facto ẽ excõicat⁹.
p dictũ. c. i. Et subdit ꝙ dicit quis loca
re iudeo ad fenerandũ si sciebat ꝙ ta
lis consueuerat publice fenerari. Naȝ
ex qualitate persone p̄sumit ꝙ ad hoc
fecerit: vt. C. familie hercl. l. si fili⁹. ꝛ ff.
de pigno. act. l. vel vniuersoꝝ. Et presu
mit anim⁹ ex effectu. C. de iniuriis. l. si
non ꝯuicii. Immo si locator a p̄ncipio
hoc nesciuit: statim ꝙ sciuit iudeuȝ pu
blice fenerari dȝ eum de domo expellẽ
at ad hoc ꝯsentire videtur. 83. di. error.
cum similibus. hec ille. B.

Quõ vsurarii manifesti possunt re
cipi ad ꝯfessionẽ vel ad sepulturã? R.
Non sufficit ꝙ in vltima uolũtate mã
dent de vsuris satisfieri. sꝫ oȝ ꝙ vel de
ip̄is sit satisfactuȝ ꝓut eoꝝ facultates
patiunt. vel saltẽ ꝙ illis quib⁹ faciẽda
ẽ restõ si p̄sto sint. aut aliis q illis põt
acqrere. vel illis abñtib⁹ ordinario loci
vel vices ei⁹ gerenti. aut rectori paro
chie ip̄ius vsurarii. coraȝ aliquib⁹ fide
dignis idonee de restitutione sit cautũ
siue ꝓmissuȝ. ita. s. ꝙ si quãtitas sit mãi
festa illa exprimat. alioquin est mode
randa arbitrio recipientis eaȝ. Ipse tñ
si scient moderet minorẽ tenetur ad re
stitutionẽ residui. Nullus interesse dȝ
testamentis manifestoꝝ vsurarioꝝ vl
eos ad cõfessionem admittere uel ipos
absoluẽ nisi fecerint satisfactõeȝ vt di
ctũ ẽ. Testamenta quoq eoꝝ ipso iure
sunt irrita. A .nisi p̄dicta fecerint: ut
i. c. qd̃ sequit. B .ex̃ eo. c. quãq̃ȝ li. 6.
A .Et ibi addit. Oẽs autẽ religiosos ꝛ
alios qui manifestos vsurarios ꝯtra p̄
sentis sanctionis formaȝ ad ecclĩastica
ausi fuerint admittere sepulturã. pene
i lateranẽsi ꝯcilio contra usurarios pro
mulgate statuimus subiacere. B.

Usura v. s. de seruiẽti
bus ꝓcurato
rib⁹. fautorib⁹. ꝛ familia vsu
rarioꝝ. Querit ergo quid de seruiẽtib⁹
vsurarioꝝ qui nihil habent preter vsu
ras? R. ꝫm Guil. Credo ꝙ possint lici
te accipe ab vsurariis mercedẽ suaȝ si
seruiũt vtiliter i licitis ꝛ honestis aut
necessariis. Nã vtilitas quã ꝯsequunt
vsurarii ex ope seruiẽtiũ ꝯpensatur cũ
mercede quaȝ dãt seruientib⁹ illis. nec
põt dici paupiores ꝓpter mercedẽ da
tã. cũ loco mercedis habuerint cuȝ mo
dũ opaꝝ. Si aũt seruierint in illicit] ñ
credo ꝙ debeãt recipere mercedeȝ de
hi⁹. Idem de cultoribus ꝛ aliis eorum
mercenariis. A .De hoc plenius ẽ di
ctum supra restõ p̊. §. 13. in additõe. B

Quid de eo q cõsulnit alicui ut fene
ret.uel qui mutuat grat feneratori vt
feneret.uel q ꝯtrahit societatē cū aliq̄
ad fenus exercēdū.uel qui mutuat usu
rario ut feneret ⁊ iste ꝑticipet lucꝝ.nū
quid oēs tales insolidū tenent? R° ẜm
Guil.Quidam dicunt ꝙ qui inducūt il
los ad fenerandū q al' nō erant fenera
turi.tenēt insolidū. Si ꝟo al' eēnt fene
raturi nō tenent nisi quantū ad eos ꝑ
uēit.Et subdit Ego credo sine p̄iudicio
ꝙ in neutro taliter inducentes teneāt
nisi quantum ad eos ꝑuenit. Et quātū
ad hoc cōditio eorum ē melior q̄3 eorū
qui prestant fauorē in rapina vel i fur
to:quia ipi tenent etiam si nihil perue
nit ad eos.⁊ hoc ideo: quia rapina vel
furtū fit simplicit contra uoluntatem
dñi: ſ3 vsura ꝑuenit ad creditorem de
voluntate dñi. Nec inuenio iura dare
actione3 debitori ꝯ̄ hi⁹ inductores seu
fautores ad repetendū ab eis illas usu
ras q̄s ipsi debitores soluerūt illis idu
ctis sicut dant actionem contra illos q̊
rū opere vel consilio fiunt furta vel ra
pine lic3 nihil ad eos ꝑueniat. A .Jō
in sum.li.2.ti.7.q.61. B .Prima aūt
opinio tutior est salte3 qñ principales
non essent solnendo. Omnes eni tales
indubitant sunt participes culpe. A .
Non tñ ꝓpterea tenent ad restōe3 p̄n
cipalit vel in solidū nisi inquantū fue
rint cā damni:ita ꝙ sine eis datu3 non
fuisset: vt sup̄ restō 3.§.p̄. Dānu3 aute3
dat non i mutuo pecunie ſ3 in vsurarū
exactione.iō ꝑticipans in solo mutuo
tenet ad solū peccatu3 ⁊ nō ad restōe3
nisi ex usura accepti. Participās vero
exactione vt in inueniēdo cautas fictō
nes vel al'.bene tenetur ad restōem.Et
in hoc casu intelligat scōa opio. B.

Quid de eo qui accipit vsuras noie
alieno vt tutor.curator.vel ꝓcurator?
R° ẜm Ray. Sicut ꝓhibet aliqs acci
pere vsuras noie suo ita ⁊ alieō.di.46.
sicut nō suo Et si accipit alieno noie te
net ad restōem si ille cui⁹ noie accepit
nō est soluendo vel nō vult restituere.
Na3 facientes ⁊ consentientes pari pe
na puniūtur.2.q.1.votu3.in fi. S3 scōm
ꝙ addit Hostié. A .qui etiam in sup̄
dictis concordat cum Ray.eo.ti.in sū.
q.63. B .ille in cui⁹ vtilitate ꝟsum ē.
p̊ ⁊ p̄ncipalit tenetur.alius in subsidiū
ff.de eo ꝑ que3 fac.erit.l.ex hoc edicto.
Et hec indubitant vera sunt de tutore
curatore ⁊ ꝓcuratore.eo ꝙ prestāt au
ctoritatē talib⁹.Secus de eo qui nudū
p̄bet ministeriū.vt dicet in.§.se.Jtem
sciēdū ꝙ si ille soluit cui⁹ noie accepte
sunt vsure ceteri liberāt. A .Except
illis q ex vsuris aliquid habuerunt:vt
s̄.restō 3.§.3.Et ide3 quod in hoc.§.nō.
in dicta.q.62. B.

Quid de illis famulis q de mādato
dñoꝝ dāt pecūiā ad vsurā debitorib⁹ ⁊
suscipiunt postea ab eis? R° ẜm Guil.
Si nihil ad eos ꝑuenit ñ credo ꝙ tene
ant.p̄sertī3 si illi dñi al' ⁊ ꝑ seipos exer
cēt vsuras.vel per alios exercerēt si nō
ꝑ istos. A .Jdē in sū.eo.ti.q.63.Qd i
telligendu3 est nisi isti famuli cooꝑent
ad exactionem. Na3 tunc tenent ad re
stōnem ꝓut dictū est in.§.p̄cedenti ꝓ
pter eandem rōnem.s.dānificationis.
ex̄ de iniur.c.fi. B.

Quid de eo qui gerēdo negociū alie
nū sine illi⁹ mandato fenerat ad opus
eius? R° ẜm Guil.Tenet ad restituen
dū vsuras l3 ad eū nihil ꝑuenēit. Fuit
eni actor ⁊ mister ꝯtractus vsurarū. A
Jdē in sum.eo.ti.q.64.vbi nōtur qd di
cit in.§.se.Et vtrūq3 itellige scōm disti
ctōem de qua.s̄.§.2. B.

Quid de illo q cu3 vellē mutuare g̃
tis idurit me ut darē sub vsuris? R° ẜ3
Guil.Tenet sicut ⁊ ille q in p̄cedēti.§.
dict⁹ est:q2 indebite ipediuit vtilitatē
ꝓximi ⁊ ei dānum adduxit.

Quid de notariis q sup vsur scient
ꝯficiūt instr̄a? R° ẜm Hosti.ꝑiuri sunt
q2 qñ creant solēt iurare ꝙ talia nō fa
ciēt.sic ⁊ ꝑ ꝯñs sunt ifames.nec de cete
ro pñt testificari nec instr̄a conficē. ex̄
de testa.l3 ex quadā.§.p̄.ad fi. A .Jdē
in sū.eo.ti.q.45. B .Si tñ ob hoc re

cipiūt pecuniā non tenenť restituē: q̄a
recipiūt eā ꝓ opere suo q̄uis illicito. d̄
quo vide supra restō p̄mo. §. pit. A.
Et ibi de hoc lati⁹ in adđit]. Ubi ēt pōt
patē ꝙ tenenť nō2ii ad restōem qñ re
cipiūt ab accipiēte mutuū cū ille non
turpiť dederit. ꝛ silr̄ qñ ex eoꝝ cautelis
seu istr̄is secuta foret exactio q̄ al's non
fuisset secuta. vt. s̄. restō 3º. §. p̄. Et idē fo
ret in testib⁹ ꝓpter eandē rōez. B.

Quid de p̄latis q̄ subscribūt ꝛ sigil
lant cedulas vsurarias? R̄º fm Hosti.
Si p̄lat⁹ nō legit tenorez vel ēt si legit
ꝛ vsura nō apparebat: q2 forte ibi posi
ta ē maior q̄titas q̄ fit mutuata: ꝛ ip̄e
p̄lat⁹ nō diligēt ɔsiderat. fatue facit: s3
tñ fm v̄itatē non ɔsentit. Si v̄o legit ꝛ
v̄itatem p̄cipit p̄ticeps ē peccati ꝛ nō
ɔmodi vsuraꝝ. Nam subscriptio i mlt]
approbatōem inducit. ex̄ de sen. ꝛ re. iu
di. cum int̄ vos. Idē Hos. A. Idē etiā
i sū. eo. ti. q. 46. Et hoc cāu idē vr̄ dicen
dū de istis p̄latis q̄ ad restōem qd̄ ꝛ de
nō2iis in p̄cedenti. §. dictū est ꝓpter eā
dem rationem. B

Quid de vxore ꝛ familia vsurarii?
R̄º. Dic ut. s̄. restō 5º. §. 2º A. Melius
de hoc sup̄ restō p̄. §. 13º in additōe. B.

Usura vi°.

scz de restōe vsuraꝝ. ꝛ p̄ querit. Utꝝ si nō fuerit intētio
creditoris aliq̄d recip̄e sed postea debi
tor aliq̄d dat. teneať creditor ad resti
tutōem? R̄º fm Guil. Si ꝓbabiliť cre
dit ꝙ ex dilectione sola gratis ei dede
rit: nō teneť. Si v̄o credit vel ꝓbabilr̄
estimat ꝙ ꝓpť mutuū acceptū vel vl
teri⁹ retinēdu3 dederit. teneť. A. s. in
quantū est fact⁹ locupletior de ɔsūpt]
bona fide. ff. de peti here. l. vtꝝ. In bōa
aūt fide nō ē qui credit uel ꝓbabilr̄ du
bitat ꝙ nō ꝓpter merā dilectōem: sed
ꝓpť p̄dcās cās ei dederit scōm eūdem
Guil. ꝛ in sum. li. 2º ti. 7. q. 8. B.

Pone ꝙ debitor nō gratis vsuras
soluit postea ad man⁹ hi⁹ debitoris ve
nerūt aliq̄ de bonis creditoris. nunq̄d
pōt de eis satisfacē sibi ꝓ usura quā ei
soluit. A. Guil. tenet ꝙ sic. vt i dcā. q.
B. De hoc casu dic ut iuꝫ bellū p̄. §. 4º
A. ɔiuncta addit]. B.

Quid si creditor gratis q̄dez mutu
asset: s3 tñ inducit ad mutuādū q2 hēt
spē recip̄e vltra sortē. nō ex dilectione:
s3 ꝓpť mutuū. nūq̄d teneť? R̄º fz Guil
Sic. q2 sola spes facit vsurariū vt dcm
ē sup̄ vsura p̄. §. 2º ꝛ 3º. A. Dic clari⁹ ꝙ
si spes ɔmodi fuit p̄ncipalis cā mutui
vsura ɔmittiť. Secus si secūdaria. ut. s̄
vsura p̄. §. p̄. ꝛ ibi latius in additōne. Et
l3 vsurari⁹ mentalis teneatur ad resti
tutionez. ex̄ eo. ɔsuluit. non tñ sic teneť
simōiac⁹ solū mētal. ex̄ de simo. c. fi. Et
ē rō: q2 i simonia ē turpitudo utriusq̄ p̄
tis. ꝛ ex solo iure humano pecūia simo
niace accepta restituenda est non illi q̄
turpiť dedit s3 ecclesie. Unñ nec Helise
us giezi p̄cepit restituē pecuniā quam
accepit a Naamā. Et io papa in hoc ca
su pōt statuē qd̄ vult. Posset ēt dispen
sare ꝙ nō solū i mentali simōia: s3 ēt in
exp̄ssa p̄ pactū posset retineri qd̄ esset
simōiace acq̄situ. S3 i vsura nō ē turpi
tudo dāt]. ꝛ iō iure dino ꝛ nāli equitate
faciēda ē restō. Nec ēt poss3 in hoc cāu
papa dispēsare scōm Guil. vt i sū. eo. ti.
q. 9. Et qd̄ dictū ē in vsura obtinet ꝓpť
eandē rōnem etiā in acquisito p̄ simōi
a3 qñ solū ex parte recipiētis adest tur
pitudo. ex̄ de simo. c. dilect⁹. p̄. B.

Qualr̄ vsurari⁹ ɔpelliť restituē? R̄º
fm Ray. Si ē public⁹ ɔpelliť per diuer
sas penas iur] q̄s hēs. s̄. vsura 4º. p̄ to
tū. Itē ois vsurari⁹ pōt cogi ad restitu
endum per excōmunicationem. extra
eo. quoniam non solum. Item 3º. modo
compellitur quia si vsurarius repetat
ab aliquo vsuras repellitur per excep
tōem donec ꝛ ipse restituerit usuras vľ
fecerit posse suū. extra eo. quia frustra
Et eisdem modis cōpelluntur heredes
extra eo. tua. ꝛ c. michael. A. Et ibi p3
ꝙ hoc obtinet etiam quo ad dispositiō
nem dicti. c. quia frustra. s. ut repellať a
restitutione vsurarum vt dictu3 est. ꝓ
pter usuras extortas ab eo cuius est

heres. B .Con. Host. z Hof. A .Jo
in sũ.eo.ti.q.47.Et ibi addit̃ fm eosdẽ
ꝙ hec ꝯpulsio fiet oĩ appellatiõe remo
ta.Sꝫ forte hoc pót intelligi q̊ ad noto
rios vsurarios.cũ in notoriis nõ regra
tur ordo iuris.2.q.1.manifesta. B.

Quid si qs repetat usuras z excipia
tur ꝯ eũ ꝙ ipe nõ restituit usuras quas
extorsit.z ille rñdet se eẽ patũ restituẽ
si sit qui petat.qũo ꝓcedet iudex eccle
siastic⁹: Rẽ fm Hof. Faciet ꝑconizari
ꝙ qcunq̈ soluit tali vsuras vẽiat z ostẽ
dat z satisfaciet ei.z si nõ veniat aliqs
ꝓcedet ꝑor petitio.si veniant z ꝓbent
fiet eis restõ. Nec sufficit in hoc cãu da
ri pignora vel cautiones.ex̃ de sen.z re
iu cũ aliqbus.ff. de pigno.ac.l.ꝙ si non
soluẽ.Et itellige nisi magna cã forsan i
tueniat. ut dic̃ hos. z Jn.sup.c.q2 frustra
ex̃ eo A .Jo i sũ.e.ti q.49. B .Qd si is
a quo accepat vsuras nõ sit superstes
nec eius heres.mãdabit iudex paupẽri
bus erogari.ex̃ eo.cũ tu . Et postq̈ hoc
factũ fuerit petitõ ꝓcedet.al̃ nõ.Et idẽ
dicendũ si viuat sꝫ nescitur vbi sit.vel
si scit̃ z ad eũ mitti nõ pót:tunc sil̃r def
paupib⁹.ex̃ de iudeis.cum sit.nisi spet̃
de ipi⁹ aduentu.tũc.n.pecũia ꝯsignabi
tur z deponet̃. A .De hoc lati⁹ dictuꝫ
ẽ.s.restõ 6º in pñ° in additõe.ꝟ.q̊ ad se
cũdũ.cũ sequẽtib⁹. B .Et ꝓcedꝫ pri
or petitio.Et hec sunt ĩtelligẽda fꝫ Ho
sti.de vsurario notorio. A .Jdẽ in sũ
eo.ti.q.50.Et dicet̃ notori⁹ si de hoc ĩ iu
dicio fuerit ꝯuictus.vt sup̃ vsura 4º.in
principio. B.

Quõ coget̃ restituẽ cleric⁹ si fuerit
forte vsurari⁹ vl̃ hẽs vsurarii: Rẽ fm
Ray. Si non vult satisfacẽ dꝫ suspendi
ab officio. A .z bñficio: vt.c. ꝑterea.
ex̃ eo. B .z si ñ emẽdet̃ dꝫ deponi.ex̃
eo.ꝑtea.di.47.eps.z.c.si qs clericoꝝ.et
postea si ẽ icorrigibil̃.cogẽd⁹ est ꝑ potẽ
tiã laicalẽ.ex̃ de iudi.cũ nõ ab hoie. A
Et ibi pꝫ ꝙ p⁹ depositõeꝫ ꝑus dꝫ pũiri
excõicatõe miori.postmodũ anathate
exinde tradi ptãti secl̃ari. B .dis.17.ñ
licuit. Nec dꝫ restituẽ de reb⁹ eccl̃ie. A

nisi q̈ten⁹ de pecũia illa expẽdiderit in
vtilitatẽ eccl̃e fꝫ eũ. Ray.z i sũ. eo.ti.q
51. B .sꝫ de suis si hꝫ.sꝫ si nõ hꝫ.tũc fꝫ
Guil.de fructib⁹ q̊s ltime ꝑcipit pót se
liberare. Facit ex̃ d fideius.c.2. A Jo
in dicta.q.51. B.

Quid si debitor iurauit soluẽ vsas
Rẽ fm Ray.pót denũciare eccl̃e moni
tione ꝑmissa vt ꝯpellat illuꝫ ad relaxã
dũ iuramẽtũ.vel si vult soluat vt satis
faciat deo de iuramento z postea potit
repetẽ.ex̃ de iureiurã. ex administratõis
z.c.debitores.Qd si iurauit nõ repetẽ,
dico ꝙ nõ repetet directe ꝓpt̃ iuramẽ
tũ.sꝫ idirecte bñ repetet .s. denuncian
do eccl̃e crimẽ illi⁹ vt sic ad satisfacien
dũ ꝯpellat eũ.Si ꝟo iurauit ꝙ non de
nũciarꝫ.nõ tenet iuramẽtũ cũ sit illici
tũ.vtpote ꝯ ꝓximi salutẽ. Uñ hoc non
obstãte pót denũciare.ex̃ eo.tuas. z de
iureiur̃.queãdmodũ. A .Et ibi pꝫ ꝙ
hoc veꝝ e inq̈tũ itẽdat̃ ad saluteꝫ ꝓxi
mi.Si ꝟo ꝑncipal̃r qs itendẽt ad resti
tutõeꝫ vsuraꝝ sibi faciẽdã.non vr̃ excu
sari a piurio q2 siue ꝑ actõeꝫ siue ꝑ de
nũciatõeꝫ i effectu repetitõ ẽ. z effect⁹
attẽdi dꝫ poti⁹ q̈ ꝟba vl̃ circuit⁹. C.mã
dati l.ab Anastasio. B .Con. Hoff. z
Hosti.addẽs ꝙ si ẽt iurauit debitor ñ
repetẽ nec recipe vsuras.nihilo⁹ dꝫ co
gi ad restõeꝫ z erit pecũia paupib⁹ ero
ganda. A .q2 hoc casu hẽt̃ ac si ꝑnci
pales nõ iuenirẽt̃.iõ succedũt paupes.
ex̃ eo.cũ tu z ne usurari⁹ ꝯmodum ex
sua fraude reportet.ex̃ eo.tuas.Et ideꝫ
ẽt qd i hoc.§.nõ.i sũ.eo.ti.q.52. Predcis
ẽt cõ.gl̃.i.c.ꝑ.z.c.ꝯbitores.ex̃ d iuriu. B

Quid si de duob⁹ hẽdibus vsurarii
alt̃ fact⁹ ẽ nõ soluẽdo: Rẽ fm Hostiẽ.
Tũc ali⁹ tenet̃ isolidũ.s.vsq̈ ad q̈tita
tẽ q̃ de hẽditate ad eũ ꝑuẽit. Nã oẽs
res hẽditarie obligate sunt. ex̃ eo.cum
tua.§.fi. A .Hosti nõ vr̃ h° firmit̃ te
nere.sꝫ dic̃ ꝙ opio hec ĩ ꝯspectu mĩtoꝝ
fauorabil̃ ẽ q̈tũ ad aias ac sati eq̃ z ab
oib⁹ approbata.iõ ñ audeo ꝯdicẽ. Cõsi
derata tñ subtilitate iuri aliud vr̃.nisi
q̊ ad hẽdẽ q ñ fecisset iuẽtariũ.vel nisi

q̃ ad hẽdẽ ꝛ quecũq3 aliũ respectu reꝝ ex vsura seu ex pecũia fenebri acq̄sita rũ3 q̄ ad eos titulo lucratio ꝑuenerunt vt teneat̃ ad restõe3 si vsurari⁹ siũ ei⁹ hẽditas efficit̃ ñ soluẽdo.ut i sũ.eo.ti.q 54.S3 gl.i c.tua nos.sẽtit ide3 qꝺ̃ ꝺr̃ in isto.§.quã glo.mlti ꝺoc.canõiste sequũ tur.ut nõt ibi.ꝺ.An.ꝺ̃ bu.S3 ut ipe ꝺic̃ h° ñ vr̃ veꝝ ꝙ oia bona hẽditaria sint obligata ꝓ restõe vsuraꝝ. ꝺe q̊ lati⁹ ꝺi ctũ ẽ.s̃.vsura p̊.§.13.° i addit̃.Unñ cũ ob liga° hẽditaria ꝺidat̃ int̃ hẽdes ꝓ hẽdi tariis portõib⁹ nisi sup reb⁹ obligatis C.ꝺ̃ ac.hẽ.l.ꝓ hẽditariis.ñ vr̃ rõnabile ꝙ vn⁹ hẽs portet põd⁹ alti⁹sup reb⁹ñ obligat̃ vt ꝛ sẽtit.ꝺ.An.ꝺ̃ bu.l3 mlti vi deat̃ simplr tenẽ ꝙ si vn⁹ hẽdũ efficia tur ñ soluẽdo alt̃ ad restõe3 vsurarũ in solidũ teneat̃.q̊ꝝ ꝺc3 põt ꝯficari vt ta ctũ ẽ q̊ ad bõa ex vsura acquisita.ne ex ꝺolo alti⁹ qs ꝯseq̄t̃ ꝯmodũ cu3 iactura tertii.ff.ꝺe eo ꝑ quẽ fac.erit l.fi.ꝛ poitũ ẽ in ꝺicto.§.13.° in additione. B.

Pone ꝙ vsurari⁹ emit equũ vel p̃ diũ ꝺe pecũia vsuraria ꝛ ꝺonat hĩ⁹alti postea efficit̃ ñ soluendo.q̄rit̃ vtꝝ ꝺebi tor q soluit vsuras possit petẽ rẽ illa3 a possessore ꝛ ille teneat̃ restituẽ? R° ẜm Ray.ꝛ ille põt petẽ ꝛ iste tenet̃ restitu ere.ex̃ eo.cũ tu.Succedit.n.ꝓ.res loco p̃cii sic ecõuerso p̃ciũ loco rei.ff.ꝺe pet hẽ.l.si rẽ.Et hoc veꝝ ẽ ẜ3 Guil.qñ tale3 rẽ hũit ex lucratia cã.Sec⁹ si emisset vl̃ alia cã ñ lucratia ꝛ bõa fide hũisse3.Cu3 hoc cõ.Hof.ꝛ Hosti.Et addit Hoff.ꝙ si res illa ex cã lucratia ꝑueniat postea ad aliũ ex siñ cã.ꝛ iste vltim⁹fuit ille q potuit petẽ usuras.libat⁹ ẽ ille cui res p̊ ꝺata fuit vt ꝯ eũ agi nõ possit.ff.ꝺ̃ ac. ꝛ ob.l.oẽs ꝺebitores. Ide3 Hosti. A. Idẽ in sũ.eo.ti.q.55.Et ꝺe hoc lati⁹ sup̃ vsura p̊.§.13.° in addit̃.ut tactũ ẽ supra in §.precedenti. B.

Quid ꝺe regib⁹ ꝛ p̃ncipib⁹ q cũ pos sint nõ ꝯpellunt ad restituẽdũ vsuras R° ẜm Guil.Dico ꝙ tenẽt etiã si nihil ad eos ꝑuenit. A. Ide3 in sum.eo.ti. q.58.Et ꝺe hoc lati⁹ sup̃ restõ 7.° §.xi.° B

Utꝝ usurari⁹ teneat̃ restituẽ q̄cq̄d ꝺe pecũia vsuraria lucrat⁹ sit? R° ẜm Ray.Si vsurari⁹ ex pecunia vsuraria negociat⁹ sit ꝛ lucrat⁹ vel emit iꝺe pre ꝺiũ ꝛ fruct⁹ ꝑcepit nõ tẽt̃ h° restituere Cõ.Ul.ꝛ Tho.scꝺa scꝺe.q.78.eo ꝙ tl̃e lucꝝ ñ ẽ fruct⁹pecũie s3 hũane iꝺustrie ꝛ possessio ẽpta ꝺ̃ tali pecũia ẽ res emẽ tis ꝛ nõ ei⁹ a q̊ accepta fuit vsura l3 ei sit obligata. A. ꝺ̃ h° ꝺictũ ẽ.s̃.vsura p̊.§.13.°i additiõe. B. S3 ẜm ꝙ ponit Guil.si hũit ꝺe vsura trã vl̃ pec⁹.tunc q̄cq̄d ꝺe fructib⁹ illi⁹ꝑcepit tenet̃ resti tuẽ.q2 ex re alteri⁹ hũit. A. Predcis ꝛ his q̄ ꝺicũt̃ in se.§.Cõ.Ul.ꝛ Tho.ut in sũ.eo.ti.q.55.vbi ẜm Guil.aꝺꝺit̃. Idẽ ẽt creꝺo ꝺ̃ lucro hito ꝺ̃ re furtia ul̃ rapta si ex eo p̃ꝺia uel reꝺꝺit⁹emãt̃.Et con.p̃ ꝺcis Tho.ꝛ Ul.ut ibi.Et ꝺe sup̃ꝺcis fru ctib⁹ ꝛ interesse lati⁹ supra restitutõ p̊ §.4.° in aꝺꝺitionibus. B.

Utꝝ usurari⁹ teneat̃ ꝺebitori aꝺ ꝺã na? R° ẜm Ray.Tenet̃ aꝺ oia ꝺãna q̄ ille ꝓpter solõnẽ vsure passus est.ut si ꝺomũ suã ꝓpt̃ h° uili⁹ uẽꝺiꝺit.ꝛ si aliã ꝯꝺuxit.aut si ꝓpter hoc ab alio sb̃ usu ra quesiuit.

Cui restituẽꝺa sit usura? R° ẜ3 Ho sti.Gnãlit̃ reꝺꝺi ꝺ3 ei a q̊ qs extorsit ul̃ ei⁹ hẽꝺi.ꝛ si ñ iueniãt̃ ẽ paupib⁹ erogã ꝺa.ex̃ eo.cũ tu.Qꝺ̃ si abñs ẽ eo ꝙ usu rari⁹ transtulit se aꝺ aliũ locũ.tenet̃ ei mittẽ suis ꝓpriis sũptib⁹. Qꝺ̃ si ille q hẽbat recipe ab usurario uel hẽs eius trãstulit se alio.tũc mittet ei sũptibus illi⁹ cui mittit:nisi ex ꝺẽse exceꝺerẽt to tã sũmã.tũc n.ꝺ3 paupib⁹ erogari.2.q. 6.anterioꝝ.ex̃ ꝺ̃ iuꝺeis.cũ sit.nisi ꝙ si ꝺ̃ ꝓprio ei⁹ aꝺuẽt⁹ spat̃.tũc fiet.ut ꝺc3 est sup̃.§.5°.C.ꝺe usuri.acceptã. A. Iꝺẽ i sũ.eo.ti.q.68.Et ꝺe hoc lati⁹.s̃.restõ.6.° i p̃n°.cũ aꝺꝺitõe. B. De mã ista pl̃a p̃nt colligi supra restõ ꝑ totũ.Quõ etia3 iu ꝺei ꝯpellũt̃ restituẽ sup̃ usura.p̊.§.fi.

Sus clauium p°

q̊ aꝺ excõicatiões papales.i.q̄ rũ absolo seꝺi aplice reẜuat̃.q̊ꝝ noticia i p̃ꝺcõ cãu ꝯfessorib⁹ ualꝺe ẽ nccia.ꝺe q̄b⁹.s̃.absolo p̊.§.2.°aliquiꝺ tactũ ẽ.seꝺ

hic clari⁹. ꝛ pleni⁹ ē dicendū.

Prima gͦ. pōit in decr̄.17.q.4.ſi qs ſuadēte. vbi Inno. dic̄. Si qs ſuadente diabolo h⁹ ſacrilegii viciū icurrerit ꝙ i cl'icū vl' i mōachuz violētas man⁹ iie cerit. anathat'i vinculo ſubiaceat. ꝛ nullꝰ epoꝝ illuz p̄ſumat abſoluē: niſi mortis vrgēte ꝑiclo. donec ap̄lico ↄſpectui p̄ñtet̄ ꝛ ei⁹ mādatū ſuſcipiat. hec ille.

Ad cui⁹ itelligētiā p̄ ſciēdū ē ꝙ cl'ic⁹ appellat̄ ēt q h̄uerit p̄mā tōſurā tm̄. ex̄ ð eta. ꝛ q̄. cū ↄtigat. Et de tali ēt itellig̅r h̄. ut pōt colligi ex nōtis ꝑ. d. Pe. de ancho. i. c. p̄. de cle. ↄiu. li.° 6.° Nōtur ēt i sū. li.° 3.° ti. 33. q. 89. Idē itelligit̄ de quolibet religioſo ꝛ cōuerſo religiōis. ex̄ eo. non dubiū. Et ſil'r ð mōialib⁹ ꝛ eaꝝ ↄuerſis. ex̄ eo. ð mōialib⁹. Et dꝫ itelligi ð ↄuerſ̄ q renūciauerūt ꝓp̄iis. nō āt ð retinēti b⁹ ꝓp̄a. ut nōt̄ i ſū. eo. ti. q. 34. vbi ēt dr̄ ſꝫ Hoſti. idē itelligēdū de ↄuerſis ſecularīū eccl'iaꝝ qñ tradiderūt ſe ꝛ ſua diuino obſeqo. Idē ēt dic̄ gl' i. c. nō dubiū Idē q̄ꝫ itelligit̄ ð nouicio religiōis. ex̄ eo. religioſo. §. p̄. li.° 6.° Idē ēt vr̄ de heremit̄. Nā hēmite ēt ꝓp̄iuz hñtes gaudēt p̄uil'io cl'icali ſm̄ gl'. i. c. qꝛ ꝟe. 16. q. 1. Et forti⁹ frēs ꝛ ſorores t̄tii ordis ſancti Frāciſci. vt nōt Bar. i. l. ſp. §. p̄. ff. ð iur̄ imu. ſm̄ frēz Jo. de capiſtrāo i ſuo defēſorio allegās etiā ꝛ pl'es alios nōbiles doc. vꝫ Archidiaconū. Pauluz de eleazariis. ꝛ Jo. de lignano. in cle. cuꝫ ex eo. de ſen. exco. ꝛ Henzilinuz. ꝛ dñm Jo. de Imola. ꝛ dñm Anto. de bu. in. c. rurſus. ex̄ q cle. vl' vo. vbi dic̄ idē ð mlíere iclu ſa. xi. q. i. ð pſona. Et ð frib⁹ ꝛ ſororibus t̄tii ordis dic̄ ꝟi⁹ eē qð dic̄ Hēzilinus ꝯ Federici ↄſiliū ꝛ ꝯ Guil. Allegat ēt notata ꝑ Bar. i. l. i. ff. ð pe. ꝛ i. d. l. ſp. Idem ēt dñs An. i c. null⁹. ex̄ de foro ↄpe. dicit ꝙ gnāl'r oēs pſone q̄ regl'arit̄ viuūt ſ̄t eccl'iaſtice pſone. lꝫ nō faciāt ꝓfeſſiōeꝫ ꝛ gaudēt p̄uil'io cl'icali. ut nōt glo. ꝛ tex. i. c. idēmitatib⁹. ad fi. ꝛ de elec. li.° 6.° ꝛ nō. i2 q. vlt̄. c. fi. ꝛ ð ma. ꝛ obe. c. dilecta. i gl. Pe. quod facit dic̄ ip̄e ꝓ iſtis ieſuati ꝛ marib⁹ ꝛ mlíerib⁹. Itē 2.° ſciēdū ꝙ non ſolū dr̄ ille man⁹ iicē q ꝑcutit aliqueꝫ de p̄dcis pſonis. ſꝫ ēt q eā claudit. vl' aliqd i illā ꝓiicit ul' mitt̄ ſil'ib⁹ mōis offēdit. vt. ḡ. excōica° 2.° §. 9. cū ſe. ꝛ i directoria iur̄. li.° 3.° ti. 2. §. 24.° cū ſe. Itē 3° ſciendū ꝙ ñ ſolū q fac̄ aliqd p̄dcōꝝ icurrit dcāꝫ ſniaꝫ. ſꝫ ēt q fieri mādat l' ſuo noie factū ratificat. ex̄ eo. cū qs. li° 6.° Itē in his dās ↄſiliū auxiliū ut fauorē. ex̄ eo. nuꝑ. Et itelligit̄ de ↄſilio ēt ſi alit̄ eſſet factur⁹: qꝛ nihilo⁹ ↄſulēs ꝑticipat i crimine. ꝛ iō icurrit ſniaꝫ. ꝛ nō. i directoria li.° 3.° ti. 2. §. 126.° ꝛ nōt. d. An. de bu. i dcō. c. nuꝑ. lꝫ ibi glo. videat̄ ſentire ꝯ̄riū. Iteꝫ p̄dcis ↄſentiēs. Et nō itelligit̄ de nudo ↄſenſu q obligat ſolū ad pcīm̄. dcō. c. cū qs. ſꝫ de ↄienſu cooꝑatio. ut nōt glo. ex̄ eo. q̄ꝫte. Itē q ñ obuiat. ex̄ eo. q̄ꝫte. Et lꝫ ibi glo. alit̄ uideat̄ ſentire. tñ ibidē dicit d. An. ð bu. ꝙ cōis opio ē ꝙ icidat in canonē patiēs ꝟberari cl'icū ꝛ doloſe ñ ꝓhibēs ſiue hēat ꝟberātē in ptāte ſiū ñ. Et idē nōt̄ ſm̄ Hoſt. i ſū. eo. ti. q. 34. ſed qd de ↄuerſis. Itē ſniaꝫ icurrit q dictaꝫ iiuriā fac̄ ēt cū uolūtate offēſi. qꝛ canō itroduct⁹ ē nō ſolū i fauorē ordinati: ſꝫ ēt ordis cl'ical'. ex̄ eo. ↄtigit. p̄. Iteꝫ ſniaꝫ icurrit cl'icus uel ſil'is pſona irato aīo ꝑcutiēs ſeip̄m. qꝛ facit iiuriā ordini clericali ſiū religiōi. Itē qꝛ ſicut nō lꝫ offendere aliū. ita nec ſemetipꝫ. 23. q. 5. ſi ñ lꝫ. ubi hͦ tenꝫ Archi. ꝛ nōt̄ i directoria. li.° 3.° ti. 2. §. 120. Itē 4° ſciēduꝫ ē ꝙ i aliqb⁹ cāib⁹ ex dcā iniectōe manuū p̄ſtita excōicatō nō irrogat̄. ut. ſ̄. excōica° 2.° §. p̄. ꝛ q̄i ꝑ to. Itē 5° ſciendū ꝙ ab ea pōt abſoluē legat⁹ ap̄lic⁹. ꝛ qñꝗ ēt epi ꝛ alii p̄lati: vt. ſ̄. abſol'o 2° ꝛ 3.° ꝑ totuꝫ. In decretalib⁹ ſūt alie. q̄ꝝ p̄ma ē i. c. q̄rēti. ð offi. dele. vꝫ qñ qs fuiſſꝫ excōicat⁹ a delegato pape nā ifra ānū pōt ab ip̄o abſolui p⁹ ꝟo ñ ſꝫ a papa. Et itelligit̄ p⁹ ānuꝫ a diffinitia ſnia. Añ. n. eā ēt p⁹ annū pōt delegat⁹ abſoluē. ut ibi nōt gl'. Scđa ē ꝯ falſificātes l'ra ſ ap̄licas. ð q̄. ſ̄. excōicatio 3.° Tertia ē ꝯ icēdiarios p̄ſerti locoꝝ ſacroꝝ. de qb⁹. ſ̄. excōica° 4.° Et ð aliis ſup̄ abſol'o p̄. §. 2.° ꝟ. ſecūd⁹. Quarta ē ꝯ effractores eccl'iaꝝ uel ſil'iuꝫ locoꝝ. de q b⁹ ſup̄ excōicatio 4.° Quita ē ex̄ eo. c. ſi

gnificauit.de q̃ dictuȝ ē sup ab ľo p̃.§.2.
ꝟ.3.ͦcū additōe.In 6. sūt ⁊ alie.q̃ꝝ pria
ē ꝯ ïsecutores cardinaliū cū oib' ï deli
cto pticipātib'.ut si soci' fuerit faciēt]
aut fieri mādauerit.uel factū ratū hūe
rit.aut ꝯsiliū dederit uel fauorē.aut po
stea receptauerit uľ defensauerit sciēt
eūdē.Oēs.n.p̃dci icurrūt excōicatōem
a q̃ nō pñt absolui nisi a papa p̃terq̃ in
mort] dūtaxat articulo cōstituti.ex̄ eo.
felic] li. 6. ubi ēt mlťe alie pene irrogā
tur ⁊ graues ꝯ eosdē.Scd̄a ē ꝯ eligētes
seu assumētes aliq̃s ad regimē ciuitat]
Rome nō obseruata forma.c.fūdamē
ta.de elec.li. 6.Et siľr ꝯ cōsentiētes ele
ctōi.noiationi.seu assūptōi de ipsis fcē
ad p̃dcā.⁊ ꝯ obediētes dict] officialib'.
⁊ ꝯ i his dātes ꝯsiliū auxiliū uel fauorē
publice uel occlťe.Nec p̃dci pñt absol
ui ab alio q̃ a papa p̃terq̃ i mort] arti
culo.d.c.fundamēta.§.q̄ si sec'.⁊.§.ꝯtē
ptores.Et h' cōit̄ sp accidit qñ Roma
ad obiaȝ nō ē apľice sedis.Tertia ē in.c
q̄cūq̄.ex̄ eo.de q̊.s.excōica.p̃.§.2.ꝟ.21'
Quarta ē i.c.exiit.q semiat.§.itaq̄.d ꝟ
bo.sig.vȝ ꝯ glosantes declaratiōeȝ Ni
colai tͤtii sup regula fratꝝ mioꝝ aliť q̃
sit ibi defīnatū.Item ꝯ doctores seu le
ctores q qñ docēt i publico ex cērta scia
uiciāt itellc̄ȝ dcē declaratōis.Itē ꝯ taci
entes comētū scripturas seu libellū.uľ
q ex certa scia uel delibatōe defīnāt in
scholľ seu p̃dicāt ꝯ regulā ⁊ statū fratꝝ
minoꝝ uel ꝯ determinata seu aliq̄d de
determinat] i dcā declaratiōe.Oēs.n.p̃
dci icurrūt papalē excōicatōeȝ.quibus
cūq̄ p̃uilegiis nō obstātib'.ut ibi.Et d
hac excōicatōe dr̄ i sū.i additiōib' sup
titulo.de sen.exco.⁊ in directoria li.3.ti
2.§.210.cū se.Vñ nō ē ꝟisiľe q̄ sit r̄uoca
ta q̄d aliq uident̄ asserē.aľ in p̃dcis lo
cis nō fuisset de ea facta mentio p̃bti i
directoria q̃ ē nouissima.Et cū dicta as
sertio sit ꝯ ius cōe.nō dȝ ei fides adhibe
ri nisi de ea hēat idubitata declaratio
ex̄ de fi.istru.pastoraľ. Sūt ⁊ alie i cle.
Pria ē ꝯ iq̄sitores hētice p̃uitat].uľ aľr
ꝯ hēticos hñtes officiuȝ q odii.grē.uel
amoris lucri.aut ꝯmodi tp̃alis obtētu

ꝯ iusticiā ⁊ ꝯsciaȝ suā omiserit ꝯ quēq̄
p̄cedē ubi p̄cedēdū fuerit sup hētica
p̃uitate.ac obtētu eodē p̃uitate ipsam
uel ipedimētū officii sui alicui iponen
do.cū sup hoc p̃sūpserit q̊q̃ mō uexare
Nā p̃ter alias penas p̄ q̄litate crimis
iponēdas eisdē.ep̃s aut superior suspē
siōis ab officio p trienniū.alii vero ex
cōicatōis sniaȝ ipo facto icurrūt:a q̃ nō
pñt absolui nisi a papa p̃terq̄ i mortis
articulo.⁊ tūc satisfactōe p̃missa.nullo
i hac pte p̃uilegio suffragante.vt i cle.
mlťoꝝ.ad fi.de hētic].Scd̄a ē ꝯ religio
sos q clicis aut laicis nō hita p̄rochiaľ
p̃sbri lnia spali p̃sūpserit mistrare sac̄
mētū unctōis extreme.uel eucharistie
uľ mr̄imōia solēnizare.i.solēnit̄ bñdicē
ꝟȝ glo.ut i cle.de p̃ui.religiosi.de q̊ sup
absolō p̃.§.2.ꝟ.2' ē de religiosis.cū addi
tōe.Tertia ē ꝯ religiosos q excōicatos
a canōe p̃tq̄ i cāib' a iure exp̃ssis uel p
p̃uiľia sedis apľice ꝯcessis eisdeȝ.uel a
sniis p statuta p̄uicialia uľ synodalia
p̄mlgat].seu ut ꝟb̄ utamur coꝝ.a pēa
⁊ cl̄pa absoluē quēq̄ p̃sūpserit.d.cle.re
ligiosi.Et h̄ noie snie ꝯp̃hēdit̄ ois eccle
siastica cēsura.Nec obtīnȝ ista excōica
tio si religiosus absoluēt a snia iudicis
ut nō.i gl.dcē cle.r̄ligiosi.Et idē nōt in
directoria li. 3. ti.2 §.232. ēt si snia iudi
cialit̄ eēt lata a papa.Itē in directoria
e.ti.§.234.dr̄ q̄ si religiosus absoluit a
pctō p̄pt̄ q̄d icurrit qs excōicatiōeȝ ex
cōicatū a canōe uľ a statuto synodali ľ
p̄uiciali.ñ āt ab excōicatōe ꝟȝ Guil.nō
icurrit excōicatōȝ.cū aliūd sit absoluē a
pctō ⁊ aliūd penā seu uiculū excōicatōis
r̄laxāe.Nā freq̄nt̄ pl̄es r̄manētes i mor
tīi pctō p̄pt̄ q̄d erāt excōicati absoluū
tur ex cā.ex̄ d testib'.uēiēs 2. i fi.Sic ⁊
excōicat' ⁊ irreglar] ab excōicatiōe ab
soluit̄ i irreglaritate r̄manēdo.ex̄ d sē.
ex.cū illoꝝ.i p̃n. Pretea si h' itelligēt
d pctō p̄pt̄ q̄d erat excōicat' sič dič d
absolutōe a sententiis.ita dicēt a pctō.
ex̄ de deci.ad audientiā.Et q̄ꝛ p̄babilit̄
pōt religiosus factā excōicatōem p sta
tuta ignorare.q̄ꝛ i fcō ꝯsistunt.⁊ maxie
cū tal;ñ teneat̄ ire ad ꝯcilia ep̃alia vľ

archiepalia.iō excusaṫ s3 Guil.q2 igno
rabat sacrilegiū vel sodomitā vł furez
i alia diocesi excōicatum. Tales.n.snie
poti⁹ i fcō ↄsistunt.ꝛ iō ꝓbabilr marie
ab exēpt igno2ari pn̄t.ex̄ ō ↄsti.li.º 6.º ꝛ
ō cle.ex.mi.apłice. S3 sniaȝ canōis ñ l3
tali ignorāe. Et l3 excōicatōez ñ icurrat
gui mr̄ peccat ꝑ eo ꝙ pctōrē decipit ꝛ
seip3.hec ibi. Quarta ē i cle.i.de penis.
vbi dr̄. Si qs suadēte diabolo i h⁰ sacri
legii gen⁹ ꝓrupit ꝙ quēuis pōtificē iiu
riose ł temē ꝑcusserit aut cepit seu bā
niuerit. vł hec mādauerit fieri. aut fcā
ab aliis rata hūerit. vł soci⁹ i his fuēit
faciēt. aut ↄsiliū i his dederit. aut fauo
rē. seu sciēt defensauēit eūdē i ilł casi
b⁹ de p̄dcis i qb⁹ excōicatōz p iā edcōs
canones ñ subiret. sit hi⁹ nr̄e ↄstōis au
cto2itate nō obstante q̄cunq3 ↄsuetudi
ne quā reputam⁹ approbāte sacro con
cilio poti⁹ co2ruptelā anathat mucro
ne ꝑcussus. a q̄ neq̄at nisi p sūmū pōti
ficē p̄tq3 i articło mort absolui. Quin
ta ē ↄ religiosos ꝛ clīcos seclares q idu
cūt aliq̄s ad vouēdū. iurādū. seu ꝓmit
tēdū. vt sepulturā eligāt apō eoꝝ eccle
sias vł ut iā electā vlti⁹ nō imutēt. Nā
excōicatōez icurrunt. a q̄ ab alio q3 a se
de apłica p̄terq3 i mortis articło ñ pn̄t
absolui. ut i cle. cupiētes. ad fi. de penis
ō q̄ ēt. s̄. sepultura 2.º i pn̄. Sexta ē i cle
guis. ō sen.exc. ↄ q̄. s̄. absolło p̄. §. 2.º ꝶ.
s⁹ ō his. Septia ē ↄ frēs miores q tēp
iterdci recipiūt ad diuia officia frēs vł
sorores de ťtio ordie bti Frācisci. ēt si
sup hoc hi vł isti p̄uilegiis qbuscunq3
mūiti extiterit. Nā icurrūt excōicatōz
a q̄ p aliū q3 p papā ł satisfactiōe p̄mis
sa p locoꝝ ep̄os q auc̄te apłica in hac p
te ipo iure fūguṫ nō pn̄t absolui. vt in
cle. cū ex eo. ō sen.excō. Et sic i corpore
iur videnṫ eē. 17. vna i decretis. 5. i de
cretalib⁹. 4. in sexto. ꝛ. 7. in cle. Sunt ꝛ
alie i extuagātib⁹. Prima ē illa Boni
facii octaui q̄ incipit. Derestāte. ↄ excu
terātes. demēbrātes. seu decoquentes
defunctoꝝ corpa ꝑ ip̄is ↄseruādis seu
deportandis ad ꝑtes alias. Nā excōica

tōez icurrūt. a q̄ absolui nō pn̄t ab aliq̄
q3 a papa p̄terq3 i mort articło. Et cor
pus sic tractatū eccłiastica p̄uaṫ sepul
tura i odiū h⁰ agētiū. vt ibi. De q̄ ēt ex
cōicatōe dr̄ i directoria li. 3.º ti. 4. §. 22. ꝛ
aliqd. s̄. absolło p̄. §. 2.º ꝶ. itē qcūq3. Scḋa
ē alia silr Bōifacii octaui q̄ incipit. Ex
cōicam⁹ ↄ oēs cuiuscū3 ↄditōis existāt
q aliqō pactū fecerit. vł aliqō ꝑuū vel
magnū ꝓmiserit. ꝓmissiōez receperit.
aut ex pacto seu ꝓmissiōe occłta uł ma
nifesta sub verb gnālib⁹ vel spālib⁹ ex
p̄ssis vel ñ exp̄ssis aliqd receperit ō q̄
cunq3 re ac vtilitate ꝑ aliq̄ iusticia seu
grā p sedē apłicā obtinēda. ꝛ ↄ ꝓmittē
tes dātes ꝛ accipiētes ꝛ ↄ sciētes aliquē
ō p̄dcis nisi ifra tres dies retulerint pa
pe vel alti p quez papa possit scire. ꝛ ↄ
vtētes lr̄is seu grtis sic obtēt. Oēs eni
excōicatōez icurrūt. a q̄ ab alio q3 a pa
pa absolui ñ pn̄t nisi i mort articulo ꝛ
qcqd ē rceptū paupib⁹ erogeṫ. nec grā
val3 sic obtēta: vt nō. i directoria eo. ti.
§. 23. cū se. Tertia ē Nicolai q̄rti que ici
pit. Oli cā3. ↄ deferētes ꝓhibita ad par
tes ifideliū. de q̄ silr cū mlt aliis ad idē
tēdētib⁹. s̄. saracen⁹. §. p̄. Quarta ē ↄ re
ligiosos cuiuscūq3 ordis mēdicātiū qui
absq3 sedis apłice lnia spāli trāseūt ad
quēcūq3 ordiez mōachoꝝ vł canōicoꝝ
regulariū seu ordinū ñ mēdicātiū. ordi
ne cartusiēsiū dūtaxat excepto. Nā in
gressus nō val3. ꝛ tā igrediētes q3 recipi
ētes excōicatōez icurrūt. a q̄ ab alio q3
a papa absolui ñ pn̄t nisi i mort articu
lo: ut i extua. Martini qnti q̄ icipit. Viā
ābitiose. fcō āno p̄ sui pōtificat⁹. 5.º loco
sūt aliq̄. ↄ simōiacos ↄdite tā a Marti
no qnto q3 ab Eugenio q̄rto de qb⁹ sup
simōia 7.º §. fi. i additōe. Sexta ē sm ali
q̄s ↄ eūtes ad ťrā scā3 ēt cā deuotionis
seu ex uoto sine lnia sedis apłice. ꝛ ab
solutio rebuaṫ pape vel sūmo pniario
qui ēt pōt lniaȝ ↄcedē ꝛ absolutionem
ↄmittere: ut p3 i p̄uilegio sūmi pniarii.
Septia est sm eosdē ↄ laicos recipien
tes in curia romana lr̄as apłicas nisi p
man⁹ pape vł bullatoꝝ vel alioꝝ qb⁹ ē

ꝯmiſſū.ꝛ abſolꝺ reſeruať pape.ut pꝫ in
foꝛmulario cācellarie ſeu regiſtro. In
ꝓceſſu quoqꝫ ānali curie ꝯtinēť ꝛ alie.
Pꝛia ē ꝯ oēs hēticos ꝛ eoꝝ fautoꝛes re
ceptatoꝛes ac defenſoꝛes. Scꝺa ē ꝯtra
oēs ꝛ ſingulos cuiuſcūqꝫ ſtatꝰ ḡdꝰ pꝛe
eminētie aut ꝯditōis exiſtant.q ꝑſidis
hēticis arma.eq̄s ferꝝ.plūbū. lignami
na ſal.oleū.vinuꝫ.victualia.ꝛ alie que
cūqꝫ ad uſū hoiuꝫ ꝑtinētia.aut queuis
alia ꝑſidia publice vel occľte ſubmini
ſtrāt.ac ꝑ ſe vel ꝑ ſubditos afferri faci
unt vľ ꝑmittūt.cū qbꝰ ipi hētici xpī fi
deles quolibꝫ ipugnare ſeu offēdē pn̄t
Et ꝯ adherētes hēticoꝝ.ac ꝯſētientes.ꝛ
ꝑſtātes eiſdē i ꝑmiſſis q̄cūqꝫ mō ꝛ q̄liť
cūqꝫ auxiliū ꝯſiliū vľ fauoꝛē. Tertia ē
ꝯ falſarios bullaꝝ ſeu lr̄aꝝ apľicaꝝ ꝛ ſu
plicationū gr̄aꝝ ſeu iuſticiā ꝯtinētiū ꝑ
ſūmū pōtificē vel vicecācellarium ſeu
gerētes viceſ aut officiū vicecācellarii
ſcē romane eccľe de mādato eiuſdeꝫ ſū
mi pōtific| ſeu vicecācellarii. aut gerē
teſ officiū ꝑdcm̄ ſignātes ſupplicatōes
eaſdē.Quarta ē ꝯ oēs illos q eq̄ſ.arma
ferꝝ.lignamia.ꝛ alia ꝓhibita deferūt
ſaracenis qbꝰ xpianos ipugnāt.Quin
ta ē ꝯ ipediētes ſeu iuadēteſ victualia
ſeu alia ad uſū romane curie nccia ad
ducētes.vel ne ad curiā ipaꝫ adducāť
ipediētes.ꝛ q talia faciūt vel defēdūt
cuiuſcūqꝫ fuerit oꝛdis ꝑeminētie ꝛ ſta
tus.Sexta ē ꝯ oēs illos ad apľicā ſedeꝫ
veniētes ꝛ recedētes ab eadē.necnō et
illos q iuriſdictōeꝫ oꝛdiariā vel delega
tā aliqꝫ nō hn̄tes i eadeꝫ curia remanē
tes ꝓpa auc̄te capiūt ſpoliāt ꝛ detinēt
aut ex ꝓpoſito ꝟberare mutilare vel i
terficē ꝑſumūt.ꝛ q fieri faciūt ſeu mā
dāt.Septia ē ꝯ oīs illos q i terris ſuis
noua pedagia iponūt. Foꝛte hᶜ intelli
gēdū ē qn̄ fit ſine iuſta cā vel legitima
auc̄te vꝫ ſedis apľice ipatoꝛis ſeu reg|
ex̄ de ꝟ.ſig.ſup qbuſdaꝫ.§.ꝑ.Octaua ē
ꝯ oēs illos q ꝑ ſe vľ ꝑ aliuꝫ ſeu alias q̄ſ
cūqꝫ ꝑſonas eccľiaſticas vel ſeculares
ad romanā curiā ſup eaꝝ cauſiſ ꝛ nego
ciis recurrētes.illaqꝫ i eadeꝫ curia ꝓſe
quentes.aut ꝓcūratoꝛes.negocioꝝ ge
ſtoꝛes.aduocatos.vľ ꝓmotoꝛes ipoꝝ
vel etiā auditoꝛes ſeu iudices ſup dcis
cāis ſeu negociis deputatos occaſione
cāꝝ ſeu negocioꝝ hiꝰ.ꝟberāt mutilant
vel occidūt aut bōis ſpoliāt cuiuſcūqꝫ
ſtatꝰ vel ꝯditōis fuerit.Nona ē ꝯ oīes
mutilātes vľnerātes ꝛ iterficiētes ſeu
capiētes ꝛ detinētes ſeu deꝑdantes ro
mipetas ꝛ ꝑegrios ad vrbē cā deuotio
nis ꝛ ꝑegrinatiōis accedētes ꝛ i ea mo
rātes ꝛ recedētes ab ipa.ꝛ i his dantes
ꝯſiliū auxiliū vel fauoꝛē. Et ſubdiť i ꝓ
ceſſu.Eoꝛūqꝫ bona ꝯfiſcamꝰ. Decia ē ꝯ
oēs illos q ꝑ ſe vel ꝑ aliū ſeu alios dire
cte vel idirecte ſub q̄cūqꝫ titulo vel co
loꝛe occupant detinēt uľ hoſtiliť diſcur
rūt ſeu iuadūt aut occupare vľ detinē
vel diſcurrē ꝑſumūt i totū vľ in ꝑtem.
aut q occupabūt detinebunt ꝛ hoſtiliť
diſcurrēt ſeu iuadēt almaꝫ vrbem reg
Scicilie ꝛ Trinarie inſulas. Sardinie.
Coꝛſice ťrā citrafaꝝ.ꝑrimoniū bti Pe
tri i Tuſcia.ducatum ſpoletanū.Mar
chie āconitane.maſſe trebarie. Romā
diole.Cāpanie atqꝫ Maritime ꝓuinci
as ꝛ ťras ſpāľ cōmiſſiōis.ciuitateſqꝫ ec
cleſie Bononiēſē. Ferrariēſē.Beneuē
tanā ꝑuſinā.auinioñ.ciuitateꝫ caſtelle
Tudertinā ꝛ alias ciuitates ꝛ terras.ꝛ
alia loca ľ iura ad romanā eccleſiā ſpe
ctātia ꝛ ꝑtinētia. ꝛ adherentes ꝛ fauto
res ꝛ defēſoꝛes eoꝝ. ſeu i his dātes eiſ
dē ꝯſiliū auxiliū vel fauoꝛē. nō obſtāti
bꝰ qbuſcūqꝫ ꝑuilegiis cuicūqꝫ ſub qua
cūqꝫ foꝛma ꝟboꝝ ꝯceſſiſ ꝙ excōicari n̄
poſſit.ſeu ꝙ de ipo excōicatio nō itelli
gať.necn̄ ꝯſuetudibꝰ ꝛ obſeruātiis ſcri
pt| ꝛ n̄ ſcript|.ac alias ꝯtriis qbuſcunqꝫ.
Oēs ꝑdci caſus ꝯtinenť i ꝓceſſu Euge
nii q̄rti fcō āno 7° ſui pōtificatꝰ. q inci
pit.Excōicamꝰ.Et ibi ſubdiť. De qbꝰ q
dē ſniis nullꝰ ꝑ aliū q̄ꝫ ꝑ romanū pōti
ficē:niſi dūtaxat i moꝛt| articľo cōſtitu
tus poſſit abſolui.nec ēt tūc niſi de ſtā
do eccľie ſcē mādat| ſatiſfactōe uľ ſuffi
ciēti cautōe ꝑſtit|. Illos āt cuiuſcunqꝫ
fuerit ꝑeminītie.dignitat| oꝛdis.ꝯditio

nis.aut statuſ.ēt ſi pōtificali uel alia q̄
uis dignitate p̄ditos.q ꝯ tenorē pn̄tiū
talib⁹ uel eoꝝ alicui ſeu aliqb⁹ abſolōo
nis bn̄ficiū ipedē ꝺ fcō p̄ſūpſerit.excōi
catiōis ꝛ anaħat̄ ſnīa inodam⁹.eiſq̄ p̄
dicatōis.lectōis.admiſtratōis ſacr̄oꝝ.ꝛ
audiēdi ꝯfeſſiōeſ officia iterdicim⁹ hec
ibi.Undecia ē q̄ nōt̄ ƀȝ hoſt.i ſū.li.º 3.º ti.
33.q.34.circa mediuȝ.vbi dr̄.Hodie p̄
ceptū ē ꝙ i lr̄is dn̄i pape nec i magno
nec i ꝑuo audeat qs manū apponē etiā
lr̄aȝ vnicā vl̄ pūctum unicū corrigēdo
exceptis officialib⁹ qb⁹ hʼ ꝯmiſſū ē.Alio
qn manū apponēs ex canōe lato in cu
ria ipo fcō ſnīaȝ excōicatōiſ icurrit q̄ n̄
pōt ꝑ aliquē citra ſedē apl̄icā relaxari.
Duodecia ē ꝯ pirataſ q ſil̄r n̄ pn̄t abſol
ui niſi ꝑ papā ƀȝ aliq̄s.Un̄ ꝛ i.c.excōica
tōi.ex̄ ꝺ rap.nōt.d.An.de bu.ƀȝ Jo.an.
ꝙ pirate ſel̄ in āno excōicāt̄ ex ore pa
pe.Deciatertia ƀȝ aliq̄s ē ꝯ oēs ſciſma
ticos q ſil̄r ſūt excōicati ꝑ ꝓceſſū curie
ꝛ abſolōo reſeruat̄ pape.Alie ſūt ex p̄ui
legiis.vn̄ ſicā a fidedignis ꝑcepi īgredi
ētes mōaſteria mōialiuȝ ordis p̄dicato
rū p̄tq̄ i cāib⁹ nc̄citatis i eoꝝ ꝯſtōib⁹ de
claratis ut ꝓ medēdo vl̄ admiſtrādo ſa
cr̄a ifirmis.ſeu ꝓ reparādis edificiis.ſi
ne ſnīa pape vl̄ mgr̄i ordinis p̄dicatoꝝ
excōicatōeȝ icurrūt:a q̄ abſolui nō pn̄t
niſi ꝑ papā vl̄ ꝑ dcm̄ mgr̄ȝ.vl̄ ꝑ illū cui
ꝯmiſſuȝ fuēit ab aliq̄ eoꝝ ut pȝ i bulla
ōdis p̄toꝝ. Jtē igrediēteſ mōaſtēia ſcē
Clare.niſi i caſib⁹ i eaꝝ ꝯſtōib⁹ ꝯceſſis.
ſin̄ ſnīa pape vl̄ ei⁹ cui a papa fuerit cō
miſſū.excōicatōeȝ icurrūt:ut pȝ ex bul
la Grego.noni.q̄ icipit.ꝛ ſi oium.Et ho
die ei⁹ abſolōo pape reſuat̄:ut pȝ ex bul
la Eugenii q̄rti cui⁹ copiā ego uidi.ſūt
ꝛ alie excōicatōes iuris.i.q̄ ipo iure irro
gāt̄.q̄ꝝ abſolōo pape n̄ reſuat̄.ꝛ a qbus
ep̄i pn̄t abſoluē.de qb⁹.s̄.excōica.º p̄.§.
2.º ꝛ 3.º Et ſūt aliq̄ i qbuſdā ex̄uagātib⁹
q̄ꝝ p̄ma ē Bn̄dicti vndecimi q̄ incipit.
Quia nōnulli.ꝺ q̄.s̄.papa.§.fi.Scd̄a ē i
ex̄ua.Joħ.22.º q̄ icipit.Scā romana.ꝯ i
ueniēteſ nouū ordinē ſeu religiōeȝ.ſeu
hituȝ noue religiōis aſſumētes ſin̄ ſpā
li ſnīa ſedis apl̄ice.ꝛ ꝯ ep̄os ꝛ q̄ſcūȝ p̄la
tos eis i hoc fauētes:ut pȝ ibi. Tertia ē
ꝯ abſoluentes ſine auc̄te ab aliq̄ excōi
catōe lata ex ꝓceſſu curie.ēt ſi fuerint
pōtifices.vt.s̄.§.2.º ꝟſu.oēs p̄dci. Ulte
ēt alie excōicatiōes ponūt̄ i directoria
late i ꝯcilio Byturicēſi.p̄ſertiȝ i li.º 3.º ti.
2.§.223.cū multis ſi.Dcē āt excōicatiōes
p̄fati ꝯcilii n̄ obtinēt niſi i regno Fran
cie.ut nōt̄ ibiꝺ eo.ti.§.224.º Jō ipſas h̄
ponē n̄ curo.Jtē de caſib⁹ ep̄alib⁹.s̄.cō
feſſor p̄.in p̄ncipio.cū additōib⁹.

Sus clauium 2.º

q̄ ad abſolōnis formā ꝛ ſp̄āleȝ
ꝛ cōeȝ.q̄ ad ſp̄āleȝ.i.ſuꝑ excōicatōe ma
iori ſciendū ꝙ q̄nq̄ req̄runt̄. Primū ē
ꝙ abſoluēs ptātēȝ abſoluendi hēat or
dinariā ſiue delegatā.al̄r abſolōo nulla
ē.ex̄ de pe.ꝛ re.ois.imo ſepe ipſe abſol
uēs remanet ligat⁹ cū ſingl̄arit abſolu
to.vt i cle.religioſi.de p̄uilegiis.ꝛ lati⁹.ī.
patebit.Secūdū ē ut ſiqs excōicat⁹ eſt
ꝓ notoria offenſa i ꝓximū nō abſolua
tur niſi p̄us ſatiſfecerit ſi pōt.ex̄ ꝺ ꝟbo
ſig.ex ꝑte.p̄.ꝛ nōt̄ in ſū.li.º 3.º ti.33.q.103.
ubi ēt dr̄ ꝙ ſi offenſa notoria ſit ꝯ deuȝ
tm̄ ꝯmiſſa.abſolui pōt ꝛ dȝ excōicat⁹ ēt
anteq̄ ſatiſfactio p̄nie adipleta fuerit
alioqn plerunq̄ nimis diu ſtaret excōi
cat⁹.Sec⁹ i offenſa ꝯ hoieȝ.Et hº p̄ſerti
obtinet qn̄ in aliq̄ iure exp̄mit̄ ꝙ qs n̄
abſoluat̄ niſi ſatiſfactiōe p̄miſſa. ut ex
ſup̄dcis patē pōt multis caſib⁹.ꝛ in dcā
q.103 ſubdit̄.Papa tn̄ p̄dcā i abſolōne
nō ſeruat.q2 icēdiarios ꝛ alios excōica
tos remittit abſolutos nulla p̄miſſa ſa
tiſfactōe mādat tn̄ ꝙ niſi ſatiſfecerint
i eādē retrudāt̄ ſnīaȝ:ꝛ iō fac̄ hoc papa
ꝓpt̄ diſtātiā.ꝛ q2 piculū ē i mora Dicit̄
āt iiuria notoria ſiue manifeſta qꝺ idē
ē q̄ ad hoc.ut i.d.c.ex ꝑte.ꝺ ꝟbo.ſig. qn̄
offēſa nō fuerit ꝑ ꝯfeſſionē vl̄ legitiaȝ
ꝓbatiōeȝ ſeu rei euidētiā q̄ nl̄la poſſit
tergiuerſatōe celari.ex̄ ꝺ ꝟb.ſig.cū oli
Qꝺ ſi excōicat⁹ nō pōt ſatiſfacē i totū
vl̄ in ꝑtē dȝ abſolui. recepta ab eo p̄us
idonea cautōe.ꝙ ſi ad pinguiorē fortu

nā deueñit satisfaciat.ex̄ de solu. Odo
ardus.ubi dic̄ glo.ꝙ cautio idonea dici
tur ꝑ pignora vel fideiussores.qd̄ si nō
potest fieri oȝ ꝑstare quaȝ pōt.s.iurato
riā.Et idē ēt ipoꝛtat cū dr̄ sufficiēs cau
tio.vt i.d.c.ex pte.ꝛ ibi glo.Et i.d.c.patȝ
ꝙ sīt cautōe ꝑstita absolui dȝ excōica
t⁹ qñ ē offēsa dubia.vl̄ qñ qs excōicat⁹
ē ꝓ ꝯtūacia.Et lȝ qs siñ dcā satisfactōe
vl̄ cautōe absolui ñ debeat: si tñ fuerit
absolut⁹ absolō tenȝ:sȝ peccat eum ab
soluēs siñ iusta cā ħȝ glo.Ray.ꝛ i sū.li⁰
3⁰.ti.33.q.112.ꝛ sup̄ absolō 4⁰ qd̄ pōt itel
ligi veꝝ nisi i aliq̊ iure ꝑticulari aliud
sit expressuȝ sicut patet in excōicatio
ne ex ꝓcessu curie.de q̊.s̄.c.ꝓrio.§.6⁰ si
milit̄ et i aliq̊ casu ipotēs satisfacē non
dȝ nec pōt absolui añ satisfactiōeȝ pre
terꝗ̄ i mortis articlo.ut i clc.volētes.d
heretꝫ.nec valȝ remissio. Tertiū est ꝙ
excoicat⁹ dȝ iurare stare mādatis illi⁹
qui uult ꝛ pōt eū absoluē.ut ex̄ de sen.
exco.ex tenore. Et sic iurabit stare mā
datis sacr̄m ꝑstantis.Et ideȝ ipoꝛtat si
iuret̄ stare mādatis eccl̄ie siue iudicis
siue ꝙ parebit iuri qd̄ notat̄ in sum.in
dicta.q.103.ubi subiungit̄.Recta tñ foꝛ
ma iuramēti ipsius absoluēdi ē.vt dic̄
Laurꝫ.ꝙ stabit mādatis eccl̄ie. Idē di
cit glo.Ray.Sed Hof.magis approbat
ꝙ iurȝ stāe mādatꝫ ꝑlati l̄ iudicꝫ qd̄ id̄
dicit eē qd̄ ecclesie hec ille. Ex quo oia
ꝑdcā ideȝ ipoꝛtāt clari⁹ ꝛ tuti⁹ vr̄ ꝙ ab
soluend⁹ iuret stare mādatis illi⁹ q ipȝ
ꝓ tunc ē absolutur⁹.q dicet excoicato.
Iura ꝙ pareb̄ mandatis meis.dcō.c.ex
tenoꝛe.ubi hoc clare mōstrat̄. Et vr̄ iu
randū sup̱ sancta euangelia dei ħȝ In
no.i.c.ꝛ si xp̄s.de iureiuran. ubi dicit ꝙ
nulla vel modica dr̄ia sit siue iuret qs
super scā dei euangelia siue sup̱ relig
as siue tm̄ dicat ꝓmitto i fide mea.Tñ
i his q̄ in iure ꝑcipiunt̄.ut est iuramen
tū testis ꝛ calūnie sp̱ iurandū ē sup̱ scā
euangelia.s̄.de iura.calū.c.vltꝫ. ꝛ.xi.q.
i.testimoniū.Et idē dicit de oibus aliis
iuramētis que a iure uel a iudice uel a
ꝑtibus ex necessitate deferunt̄ vel si ꝑ

tes pꝛomiserint iurare nulla foꝛma di
stincta.hec ille. Et vr̄ ꝙ debeat iurare
tactis euāgeliis.nisi ab epō q iurat tm̄
ꝓpositis ꝛ nō tactis euāgeliis.d.c.fi.de
iura.calū.Et lȝ Hosti.dixerit iuramen
tū eē de suba in tm̄ ꝙ sine illo nō tenēt
absolutio tñ glo.in.c.cum desideres.ex̄
de sen.exco.dicit ꝙ absolutio tenet. lȝ
nō debeat excōicat⁹ sine iuramento ab
solui.Et hoc tenēt cōiter doc.ut patȝ ex
ibi notatis ꝑ dñs An.de bu.ꝛ not̄ in.d.
q.103.in sum.ꝛ sup̄ absolutio 5⁰ Immo
ēt iuramētū ñ dȝ dari illi q ꝑsumit̄ nō
ſuare:ut colligr̄ ex roe.c.ex tenoꝛe. ꝛ ex
ibi nōtis ꝑ glo.ex̄ de sen.excoi. Et h⁰ et
tenȝ Ray.ut et nōt i sū.li⁰3⁰.ti⁰.33.q.115.
Uñ nec lei ꝑiurꝫ neqꝫ pueris añ pubta
tis annos ꝑstandū e.22.q.5.paruuli.ꝛ.c.
honestū.De maioꝛib⁹ aūt pueris relin
quendū est arbitrio iudicꝫ vtꝝ sint ta
les qui iurare debeant uel nō.ut ꝛ not̄
i sū.eo.ti.q.104.Quartuȝ est debit⁹ mo
dus.Uñ de sen.excoic..a nobis 2⁰ dr̄.Ab
solonis foꝛma seruet̄.ꝛ fiat cum pniali
ꝑs.ꝛ tā oꝛōne dñica ꝗ̄ alia ꝯsueta.Et in
telligit̄ de ꝑs.miserere.uel cum alio pe
nitētiali ſm glo.Ray.ut ꝛ nōtur in dcā
q.103.ubi ēt dr̄ ſm Hostiē.ꝛ Ray.ꝙ ho
nestuȝ ꝛ ꝯsuetū ac tutū est ꝙ fiat hoc
mō.Et expoliabitur excōicatus uestib⁹
ꝛ ponat se añ ianuas ecclesie ꝓstratuȝ
uel flexis genibus coꝛā illo q eū absol
uere dȝ q absoluens tenebit ꝯgas uel
coꝛrigias i māib⁹.ꝛ dicēdo ꝑs.miserere
mei de⁹ ꝯberabit eū ꝑcutiēdo sel̄ in q̊
libet ꝯsu uel magꝫ uel min⁹ vl̄ leui⁹ ꝛ
acri⁹ ſm ꝗ̄titatē ꝯtumacie Et p⁹ ꝑs di
cat.gl̄ia pr̄i ꝛc̄.kyriel̄.xp̄el̄.kyriel̄.pr̄ nr̄
Et ne nos.Saluū fac seruū tuū uel an
cillā tuaȝ vel seruos tuos vel ancillas
tuas si plures sunt.Nihil ꝓficiat inimi
cus i eo ul̄ea uel eis.Esto eis vl̄ ei dñe
tur.foꝛ.a facie inimici. Domie exa.ꝛ cla.
Dñs vob.ꝛ cū.Orem⁹.De⁹ cui ꝓpꝛiū ē
misereri sēꝑ ꝛ parcere suscipe depꝛeca
tōeȝ nr̄aȝ.ꝛ hūc famulū tuū queȝ excōi
cationis cathena constringit.miseratō
tue pietatꝫ absoluat.ꝑ xp̄m dñm nr̄m.
Dicat postea auctoꝛitate dei oipotentꝫ

ac beatorum Petri τ Pauli. τ ecclesie
sancte sue τ nostra absoluimus te a ta
li sententia τ restituim⁹ comunioni τ
partipationi ecclesie τ oium fideliuȝ τ
ecclesiasticis sacris. Ideȝ dr̄ in directo
ria.li°.3°. ti.5.§.27°. nisi ꝙ ibi ponit̄ ꝙ po
test dici dcā orō.de⁹cui ꝓpꝛiū ē.ul' orō
pr̄a q̄s.de q̄.i. Iteȝ pōt quis sil' τ sel' ab
solui a plibus excōicationib⁹ ſm Rāy.
ut nōtur i sū.li°.3°. ti.33.q.120. ubi dic̄ ꝙ
absoluens si hȝ ptātem dicē pōt. Absol
uo te ab oibus excōicatōibus his q̄s cō
fessus es. τ ab his q̄s non hēs i memo
ria ii q̄ forte sunt. Et glo Ray. sup v̄bo
i memoria. dic̄ ꝙ q ipetrat absolōnē a
papa uel a legato. caute facit si se facit
absolui ab oibus excōicatōib⁹ τ pecca
tis de qb⁹ non recolit: qꝛ tunc si postea
recolit de aliquib⁹ nō tenet̄ iteꝝ abso
lutōem ipetrare. lȝ de pctō teneat̄ si sit
mortale ꝯfiteri. Itē vt nōtur in dcā. q.
103. i forma absolutōis illi⁹ qui solenni
ter anathematizatus ē ab epō p̄dicta
mlt'o forti⁹ sunt obseruāda τ plr'a alia
vt pȝ. xi. q. 3. cū aliqs. vbi dr̄ ꝙ si excōi
catus vel anathematizat⁹ pnia ductus
veniā postulet τ emēdatiōeȝ ꝓmittat
epūs q eū excōicauit añ ianuas ecclesie
venire dȝ. τ. 12. presbyteri cuȝ eo q eum
hinc inde circūstare debēt. Et si ille ter
re ꝓstrat⁹ veniā postulet τ de futuris
cautelā spondet: tunc epūs apprehensa
dextera in eccl'iaȝ illū itroducat τ coīo
nē ei xp̄ianaȝ reddat. τ. 7. p̄s pniales de
cātet cū istis p̄cib⁹ kyriel'. pr̄ nr̄. saluū
fac τc̄. orō. Presta q̄sumus dn̄e huic fa
mulo tuo digne pnie fructuȝ. vt eccl'ie
tue scē a cuius integritate deuiauerat
peccādo admissoꝝ suoꝝ veniā ꝯsequē
do reddat̄ inoxius. p dn̄m nr̄m Iesum
xp̄m filiū tuū. Et ſȝ Hosti. i dcā. q. 103. ē
sciendū ꝙ i p̄cib⁹ seu orōnib⁹ p̄missis
q̄s facit sacerdos anq̄ȝ excōicatū absol
uat nō intelligit̄ pticipare ei i orōne ꝯ
iura ēt si ip̄e excōicatus rn̄deat. qꝛ non
fiunt hec i fauorē carnalē vel tp̄alē ex
cōicati. sȝ poti⁹ ꝓpter saluteȝ aīe vt re
concilief eccl'e. Un̄ talis sacerdos i hoc
non peccat. ex̄ eo. cū volūtate. τ. 23. q. 4.
qui peccat. Predicta aūt solēnitas nō
requirit̄ in absolutione a minori excōi
catione. ex̄ eo. nup. In maiori aūt lȝ si
ne cā omitti nō debeat. tn̄ τ si omittat̄
absolutio valet. Un̄ glo. in dcō. c. cuȝ ali
qs. dicit ꝙ cū qs possit simplici v̄bo ex
cōicāi. ex̄ ō eo. q re. or. fur. c. p̄. sic τ sipli
ci v̄bo pōt absolui. ex̄ de re iur]. ois res
Et ad hoc ēt facit qd̄ dr̄ in sum. li°. 3°. ti.
33. q. 112 ſm glo. Ray. vȝ ꝙ siquis absol
uat etiā ipenitentē τ ignorānteȝ τ abn̄
teȝ lȝ non debuerit facē tn̄ absolutō ua
let. Et in dcā q. 103. dr̄ etiā ſm Hosti. ꝙ
nō oia supradicta sunt de sub̄a. imo de
bn̄ eē τ ad instructōem simpliciū sacer
dotū hec scripta sunt. ubi ēt dr̄ ſm glo.
Ray. ꝙ si mandat papa vel legat⁹ ali
quē absolui in forma eccl'ie etiam illa
omissa tenet absolutio. Nec. n. sic man
dat̄ absolutio sub ꝯditōne vt sic demū
hēat ptātem absoluendi si seruauerit
formā sȝ duo mandantur. s. ꝙ absoluat
τ ꝙ formā eccl'ie seruet. Et q̄uis iura
mentū omittat siue scient̄ siue ignorā
ter tenet absolutio dūmodo dicat. Ab
soluo te ab ista excōicatione vel equi
pollentia v̄ba sine quib⁹ non dat̄ abso
lutio nisi a papa qui salutando pōt ex
cōicatuȝ absoluere. sicut τ p̄nceps sola
voluntate pōt manumittē. L. ꝯ manu
mis. cū apud. hec ille. Licet papa possȝ
p̄dcō mō absoluē. tn̄ non p̄sumit̄ sic vl'
silr' absoluē nisi clare aliquid ostendat̄
vt in cle. si. de sen. excō. Item qd̄ dic̄ glo
Ray. de omissione iuramenti idē etiaȝ
intelligit̄ de omissione alioꝝ: vt clarius
pȝ in sū. eo. ti. q. 112. de quo. s̄. dictum est.
Omissio igitur dicte solennitatis regu
larit̄ non viciat absolutionem. licȝ non
debeat omitti sine causa. Ex causa aūt
sic. puta siquis esset excōicatus secrete
Nam per dictam solennitateȝ non de
bet peccatum secretuȝ deduci in publi
cum contra id quod p̄cipit̄ in. c. ois. ex̄
de pe. τ remis. Item quando prelatus
viderit dictam solennitateȝ non serua
re expedire ad proximi salutem. Unde
ſȝ Tho. τ Al. τ in sum. eo. ti. q. 11. ēt iuit⁹
ab excōicatōe p̄t absolui. τ q̄nȝ manēte

ↄtũmacia pōt aliqñis discrete excōica
tionē iuste latā remittere si uiderit sa
luti ei⁹ expedire īcui⁹ medicinā excōi
catio lata ē. Jtē iusta cā pōt eē infirmi
tas. tũ q2 mlta ex pdcis seruari nō pos
sent. tũ ēt q2 saluti infirmi posset qñq3
magis expedire dcām solennitatē non
seruari. tūc. n. nō deberet seruari nisi ī
aliquo cāu pticulari ius aliud exprimat
sicut p3 in pcessu curie. de q̊ sup̄. Quin
tũ est q͛ absoluto fiant mādata iusta
z rōnabilia. al' posset appellare. ar. ex̄ d
pac. c. fi. z de app. vt debitus. z nōtur in
dcā. q. io3. Precipue aũt iniungendu3 ē
excōicato a canōe vt de cetero nō faci
at illud ppter qd̄ fuit excōicatiōe liga
tus. i. ↄ illũ canonē nisi ī casibus a iure
ↄcessis. ex̄ eo. ex tenōre. Et siqs fuit pro
pter spāle īpedimētum absolut⁹ iniun
getur ei q͛ illo cessante sine negligen
tia se repñtet ei a q̊ fuerit absoluēdus
mādatũ ei⁹ sup his p quib⁹ excōicat⁹
fuerit hũilit̄ recepturus z satisfactur⁹
put iusticia suadebit. ex̄ de sen. excōi.
eos. li.⁰ 6.⁰ z nōtur in sum. li.⁰ 3.⁰ ti. 33. q. i5.
Jtē defunct⁹ ī excōicatione si in eo ap
paruerint signa pnie poterit ēt p⁹ mor
tē absolui ab eo vel de eius auctorita
te a q̊ fuerat in vita absoluēdus. ex̄ eo.
c. a nobis. 2.⁰ Et si de fcō fuerit ī cimitēio
sepult⁹ non exhumabit̄: s3 si alibi sit se
pultus exhumabit̄ z postea absoluet̄.
vt dicit glo. in dcō. c. a nobis. z demũ in
cimitēio sepeliet̄. Poterũt ēt ossa z cor
pus si sunt sup terrā. vel sepulchru3 si
sint in sepulchro ꝟberari. sicut fit circa
viuos z absoluet̄ cu3 orōnibus sicut vi
uens. dicto. c. a nobis. ad fi. z nōtur ī sũ.
eo. ti. q. i2i. Quo ꝟo ad formā absolutio
nis cōe3 v3 qualit̄ sacerdos d3 absoluē
cōiter sibi cōfitētes. aduertendũ s3 Al.
z in sũ. li.⁰ 3.⁰ ti. 33. q. 89. q͛ d3 dici sub mō
īdicatiuo ppter sacri certitudinē. Pre
cedens aũt depcatio ē de bñ eē z nō de
eē sacri. Uñ cōit̄ dr̄ sic. dñs te absoluat.
z ego te absoluo a pctis tuis in no. pa. z
fi. z spi. san. amē. Tho. ēt ↄcordat. Dicit
eni q͛ de suba forme ē. Ego te absoluo

s3 premittit̄ orō. Misereatur tui omni
potēs deus zc̄. ne effectus sacramēti ī
pediatur ex parte penitentis. Jtem q2
sacerdos nō ppa auctoritate absoluit
s3 q̄i minister. ↄuenient̄ aliqd apponit
qd̄ ptinet ad pmā auctē3. s. dei. ut dicat̄
Ego te absoluo in no. pa. z fi. z spiri. san.
Amen. vel p ꝟtutē passiōis xp̄i. uel au
ctoritate dei. Quia tñ hoc non ē detmi
natũ ex ꝟbis xp̄i sicut ī baptismo talis
appositio relinquit̄ arbitrio sacerdotis
Jtē s̄m Tho. z in sũ. eo. ti. q. 90. īpositio
manuũ sacerdotis nō requirit̄ in sacro
pnie q2 non ordinat̄ ad ↄsequendā ali
quā gr̄e excellētiā s3 magis ad remissio
nē pctōꝝ. Uñ magꝭ in hoc sacro ↄpetēt
crucis signatio ī signũ q͛ p signũ crucꝭ
xp̄i remittunt̄ pctā z tñ nō est de neces
sitate sacri. hec ille. Jtē s3 Tho. in q̈da3
qōne de quolib3. z ī sũ. li.⁰ 3.⁰ ti. 34. q. ii0.
laudabilr̄ ī ↄfessione a sacerdote aduci
tur. Quicqd boni fecerꝭ sit tibi ī remis
sionē pctōꝝ. q2 op⁹ qd̄ fit ex iniũctōe sa
cerdotis duplr̄ valet penitēti. v3 ex vi
opis. z clauium. z magis valet ad expi
andũ pctā q̄3 si ex pprio motu id ē op⁹
homo faceret. Et eadem ratōne Ray. z
Host. dicũt vt ponit̄ eo. ti. q. i08. q͛ cau
te z discrete sacerdos post iniunctā pe
nitētiā dicit penitenti q͛ oia bona q̄ fe
cerit z oia mala que sustinuerit. ei pfi
ciant ad salutē. z pro pnia hec oia iniũ
gat. Oia ergo pdcā sunt de bñ esse. z de
suba ē. Ego te absoluo. non forma ul' or
do ꝟboꝝ. cu3 nulla scripta uel de certo
sit statuta s̄m ꝟboꝝ effectus. ut ex pre
dictis colligi pōt. Jtē ad hec ꝟba absol
uo te d3 addi illd̄ sup quo absolutio de
terminat̄. v3 ab hac excōicatione maio
ri vel minori. ab una. vel a pluribus s3
ptātem absoluentis. z s̄m q͛ ei s̄m deũ
visum fuerit expedire. Sed tutius ē in
cōi absolutione non exprimere nisi de
minori. Na3 incauta absolutio a maio
ri excōicatione potest aliquod periclo
sum inducē. vt in cle. religiosi. de pūile
gꝭ. Post absolutionem ab excōicatiōe
potest absoluens si ptāte3 habeat z ei

videbit expedire dicē. Et dispēso tecuȝ sup̱ hac vł sup̱ his irregłaritatib⁹ ⁊c. ⁊ dicē. Iteruȝ absoluo te ab hoc pctō vel his peccatis. seu ab oībus peccatꝭ tuis. ſm limites sue ptātis ⁊ scōm ꝙ necessitas reqsierit. Forma igit̄ absolutionis cōis pōt eē ita scripta vel equipollens. Misereat̄ tui oīpotēs deus. ⁊ dimissis oībus peccatis tuis p̱ducat te ad vitaȝ eternā amen. Indulgentiā ⁊ absolutionē oīum peccatoꝝ tuoꝝ tribuat tibi oīpotens ⁊ misericors dn̄s. amen. Dn̄s nr̄ Jesus xp̄s per suā piissimā miaȝ ⁊ sanctissimaȝ passionem te absoluat. ⁊ ego auctoritate ip̄ius qua fungor inquātū possuȝ ⁊ debeo absoluo te ab oī vīculo excōicationis minoris si teneris. ⁊ restituo te scis sacr̄is ecclesie si indiges. Iterū absoluo te ab omnibus peccatꝭ tuis confessis ⁊ oblitis, mortalibus ⁊ venialibus. ⁊ circūstantiis eoꝝ qūocunq̄ ⁊ q̈litercūq̄ offendisti deū creatorē tuum aīam tuam. ⁊ ꝓximū tuuȝ. Oīa bona q̄ fecisti ⁊ facies ⁊ aduersa q̄ sustinuisti ⁊ sustinebis sint tibi ī pniaȝ ⁊ remissionē pctōꝝ tuoꝝ ⁊ in augmentū gratie diuine. in noīe patris ⁊ filii ⁊ spiritus sancti. Amen.

Xor. Utꝝ vir possit irritare vota vxoris. hēs. s̄ votū 3º. §. ꝑ. p̱ totū. Utrū vxor possit facere elyam sine licentia viri. s̈ elya 2º. §. 3º.

Utꝝ vxor ī 2º mr̄imonio possit de reb⁹ cōib⁹ ꝓuidere filiis ex ꝑ mr̄imonio. Rx̄º ſm Guil. Si filii p̄dci nō hn̄t aliq̄ actōem ꝯ mr̄em. nō pōt illa ꝯ ꝓhibitionē mariti aliquid eis dare. Sȝ si habēt actionem contra matrem. vt quia obligata ē eos alere cuȝ sint impuberes. ul̄ qꝛ ambo coniuges possident bona illoruȝ. uel ex alia iusta cā. maritus quidē tenet̄ eos alere. qꝛ mater cū suis oneribus ad mārituȝ trāsiuit ſm aliquoꝝ cōsuetudinē. Sed tn̄ qꝛ maritus habȝ administratōem. uxor ꝯ illi⁹ ꝓhibitioneȝ non debet eos alere nisi in extrema necessitate. Potest tamē ꝓcurare ꝙ maritus ad hoc p̱ iudicē ꝯpellat̄. A. Id in sum li. 2º ti. 8. q. 29. ubi ⁊ addit̄ ſm eū. Guil. Si aūt filii nullā habent actōem ꝯ mr̄em. nō tenet̄ marit⁹. nec illa debȝ contra ꝓhibitionē eius aliquid eis dare. Formare tn̄ pōt in dubio sibi largā ꝯsciam. hec ibi. Et hoc de rebus cōibus ubi est cōsuetudo ꝙ maritus hēat illorū administratiōem ⁊ nō vxor. ubi ꝟo nō est talis ꝯsuetudo. posset vxor sicut ⁊ maritus. cū ī re cōi q̄libet habeat ius eq̄le. ff. ꝓ socio. p̱ to. De reb⁹ ꝟo mariti claꝝ ē ꝙ non potest dare ꝯ eius uolūtatē nisi in extrema nccitate alit̄ ꝯmitteret furta: ut. s̄. furtum. ī p̄ncipio. B.

Quid si uxor hn̄s uiꝝ ꝓdigum celat aliquid de reb⁹ cōibus cū uiro? Rx̄º ſm Guil. Si bona fide hoc faciat ut sibi ⁊ uiro loco ⁊ tp̱e ꝓuideat q̱ eas male cōsumeret non peccat nec tenet̄ obedire uiro si ꝓhibeat. aut sibi tradi petat. cū in tradendo iuuaret eum ad peccatuȝ. A. Idem in sum. eo. ti. q. 30. B.

Utꝝ vxor teneat̄ seq̄ viꝝ q̄cūq̄ iuerit? Rx̄º ſȝ Guil. vir tūc tenet̄ vxorē seq̄ qn̄ ex nccīa cā abest: sȝ vxor tenet̄ seq̄ viꝝ ex q̄cunq̄ cā recedat. s. domiciliuȝ transferēs: nisi vellet eā trahē ad peccatū: ex̄ de diuor. que sūt. Sec⁹ tn̄ si eēt vagabūdus. 34. q. 2. si q̄s nccītate. Idē Ber. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. ꝙ in voto vltramarino vxor pōt seq̄ viꝝ vł remanē si voluerit: sicut etiā in oī itinē volūtatis cū ꝓposito fuertēdi. Sȝ vbi trāsfert domiciliū p̄cise tenet̄ euȝ seq̄. 13. q. 2. vnaq̄q̄. Et facit ad hoc s̄. votuȝ 3º §. p̄lr. ⁊ se. A. Idē in sū. li. 2º ti. 2. q. 51. Et addit̄ ſm Hosti. ꝙ si aliq̄ mulier h⁹ pacto vł ꝯditōe vł mō det̄ alicui ī vxorē ꝙ sp̱ in sił debeāt morari ⁊ ī certo loco forte ī domo amicoꝝ ip̄ius mulierꝭ pactū seruādū ē. In traditōe. n. rei sue pōt q̄libet qδ vult pactum apponere nec ē ꝯ legē: imo potius ſm legē: qꝛ sił morari debēt. 4. q. 2. si q̄s nccitate. Et sic dico pactū seruādū: nisi aliq̄ nccitas sup̱ueniat q̄ īpediēte nō posset marit⁹ cōmode remanē: puta ꝑpt̄ inimicitias

capitales:infirmitatē aeris:vel aliud
fitē:qđ arbitrio iudicis cōmitto.tūc.n.
vxoꝛ ſeqtur viꝝ ne adulteriū cōmitta
tur.qꝛ tunc pactū ꝯ legē inciperet eſſe
ar.iȝ.q.2.vnaqueqꝫ.Jtē aduertendū ꝙ
glo.in dicto.c.vnaqqꝫ.dic̄ ꝙ vxoꝛ nō te
netur ſeq viꝝ vagabūdū niſi ſciēs eū
talē eē cū cū eo ꝯxerit.qꝛ tunc tenetur.
Qđ intelligēdū ē qñ vagat̄ ex aliq̄ ho
neſta cā.ꝛ nō al'.vt ſentit glo.i dicto .c.
ſiqs nccitate.qꝛ cū vagās peccaret nō
eēt ei i pctō ꝯſētiendū.22.q.2.faciat.Et
bñ facit.ff.de op̄i.li.l.qđ niſi.vbi pȝ ꝙ li
bert⁹nō tenet̄ ſeq patronū vagabūdū
ad p̄ſtādū ei op̄as. B .Utꝝ liceat viro
occidē adulterā:hr̄ s̄.ipedimētū 8°.§.p̄.
ꝛ fi.ꝛ s̄.lex.§.6°.ꝟ.4°
Utꝝ magis peccet occidēs vxoꝛē q̄ꝫ
mr̄em:℞° ſm Pe.i 4°.Simpl'r maius
peccatū ē occidē mr̄em q̄ꝫ vxoꝛē: quia
magis repugn̄t nāe.ſed tñ q̄ ad aliquid
maioꝛ pena ip̄onit̄ occidenti vxoꝛē:eo
ꝙ maioꝛ ē ꝓnitas ad ei⁹ occiſionē.Jđ
nōtur.33.q.2.admonere. A .in glo. ſu
p ꝟbo exiſtimeſ.Et idē nōt̄ i ſū.li°.4°.ti
9.q.10. B .Quid ſi uir q petit uxoꝛē ē
ſuſpectus ꝙ uelit eā occidē.uide.s̄.ma
trimoniū 9°.§.2°.ꝛ fi.De redditōe debiti
quere ſupꝛa debitū cōiugale. Jtem de
mr̄imonio q̄re ſup̄ mr̄imoniū.cū adiū
ct'.Jtē de ip̄edimento mr̄imonii q̄re.s̄
ip̄edimētū.cū ſuis additōibus.

Pīus xp̄ian⁹.De fide xp̄ia
na uide ſupꝛa fides
Quō xp̄ianus ſe debeat hr̄e
erga iudeos ſupꝛa iudeus p̄.§
2°.Et quō erga ſaracenos ſupꝛa ſarace
nus.Qđ xp̄us idem q de ꝟgine natus
ꝛ pꝛo nobis paſſus eſt in ſacr̄o euchari
ſtie ꝯtinet̄ ſupꝛa euchariſtia.p̄.§.5°.An
noie xp̄i poſſit fieri baptiſmus ſup̄ ba
ptiſmus p̄.§.2°.

Pocriſis vtꝝ ſit pec
catuȝ moꝛ
tale:℞° ſȝ Tho.ſcđa ſecū
de.q.cxi.Si ipocrita dicet̄
ille cuius intentio fert̄ ad duo.ſ.ꝙ non
curet ſanctitatem habere:ſed ſolū ſan
ctus apparere.ſicut conſueuit accipi i
ſcriptura ſacra.ſic manifeſtuȝ ē ꝙ pec
catuȝ moꝛtale eſt. Nullus enim totali
ter p̄uat̄ ſcitate niſi p peccatū moꝛt'e
Si aūt dr̄ ipocrita ille qui intendit ſil'a
re ſcitatē aq̄ deficit p pctm̄ moꝛtale.nō
ſp illa ſil'atio eſt ei pctm̄ moꝛtale.qđ di
ſcernēdū eſt ex fine.q.ſ.ſi repugnat ca
ritati dei uel ꝓximi erit pctm̄ moꝛtale
puta cū ſil'at ſcitatem ut falſam doctri
nā diſſeminet.uel ut adipiſcat̄ eccleſia
ſticam dignitatē indignus uel q̄cunqꝫ
alia bona tp̄alia in quibus finem cōſti
tuit.Si ꝟo finis intentus nō repugnat
caritati erit peccatū ueniale. puta cū
aliquis in ip̄a fictōe delectat̄.de q̄ ph's
dicit 4°.ethicoꝝ ꝙ mag' vr̄ uan⁹ q̄ꝫ ma
luſ. A .Con.Guil.ꝛ addit dicēs.ꝙ cū
aliqs ſil'at ſcitatē quā nō hȝ ut aliqd ei
det̄ ꝓpt̄ hoc.ſic̄ illi de qb⁹ dr̄ Math.23
ue uob̄ ſcribe ꝛ phariſei q comedit' do
mos uiduaꝝ ꝛc̄.pctm̄ moꝛtale eſt.qꝛ ra
pit qđ debet̄ ſcō:qꝛ qđ dat̄ ei datur in
noie iuſti.Jtē qñ taleȝ ſil'ationem facit
ex inſatiabili auaritia.Si aūt aliqs ꝓ
ſua neceſſitate ſil'at amplioꝛeȝ indigen
tiā q̄ꝫ hēat:nō eſt pctm̄ moꝛtale.ſicut fa
ciunt illi q cōit'r trutāni uocantur.De
his enim dicit Chryſo⁹ ꝙ talis ſil'atio
potiuſ eſt culpa diuitū q̄ꝫ ſit culpa pau
peꝝ qui ex ſua indigentia ad hoc ꝯpel
lunt̄. B .Contingit tñ qñqꝫ ꝙ aliqs
ſil'at perfectionem ſcitatis que non eſt
de neceſſitate ſalutis.Et tal' ſil'atō non
ſp ē cū pctō moꝛtali.Et uide.s̄.ſil'a°. A
Et ibi pȝ ꝙ qñqꝫ ē ſine pctō. B.

Ronia Uide ſupꝛa i
littera.J.

Strio Uide ſupꝛa i
littera.H.

Elus quid eſt? ℞n°
ſm Tho. ſecūda
ſcđe.q.36.Zelus dr̄ ꝓp̄e qñ
aliquis triſtat̄ de bono alterius non ex
eo ꝙ ille hȝ.ſȝ ex eo ꝙ ſibi deeſt bonuȝ
quod ille habȝ ut dicit ph's 2° ethicoꝝ.

Et si iste zelus sit circa bona honesta laudabilis est s'm illud .i. Cor. 14.° Emulamini sp̄ualia. Si aūt de bonis t̄palib' .s. q̄ homo tristet̄ q2 temporalia desūt pōt eē cum peccato. sicut p3 supra auaritia. §. p̄. Si v'o aliquis dolet3 de bono alterius inquantum alter excedit ip̄m in bonis. tunc est inuidia. ut dictum est supra inuidia. §. 2.° A . Zelus etia3 capit̄ ꝑ feruore seu ɔmotione diuine caritatis p̄s. 68.° Zelus domus tue comedit me. Et h̄ zelus me fratrē Nicolau3 de ausmo ordinis minoꝝ indignū ꝑ aliquali simplicioꝝ subsidio ad h' supplemēti ɔpilatōe3 cōmouit: quod fauente dño nr̄o Jesu xp̄o excepta tabula capituloꝝ z abbreuiaturarū z r̄bricaꝝ explerū est apud nostꝝ locū ꝓpe Mediolanū sancte Marie de angelis nūcupatū z vulgarit̄ sancti angeli. M.CCCCXLiiii.° Nouēbr. 28. die sabbati ꝓximi ante aduentū hora quasi sexta. Et oīa que in eo ac ceteris opusculis per me ɔpilatis ɔpilādis ve incaute seu min' perite posita ɔtinent̄. peritoꝝ z p̄sertī3 sacrosancte eccl'ie submitto correctōi.

Laus Deo.

Primū ꝯsiliū dñi Alexandri de Neuo Uincentini iurꝭ vtriusqꝫ doctorꝭ cōtra iudeos fenerantes.

In noīe dñi nr̄i iesu xp̄i eiusqꝫ gloriosissime mr̄is virginis Marie. gloriosi doctoris Hieronymi: ceteroꝝ doctoꝝ ecclesie totiusqꝫ celestis curie. Amen.

In casu in q̊ requisit⁹ fui vt cōsiliū edā sola dubia designabo: qꝛ ex ip̄is ꝯp̄hēdet̃ casus figuratio. Quinqꝫ g° sūt dubia.

Primū an peccent iudei fenerādo xp̄ianis. Scd̄ꝫ. An eccl̃a de h° pctō se dēat ipedire. Tertiū. An ecclesia dēat tolerare vl ꝯsentire huic pctō ꝓpt̃ mai⁹ malū vitandū vel ꝓpt̃ mai⁹ bonū qꝺ exinde ꝯsisīt seq sperat̃ Quartū. An p̄ncipes secl̃ares vel cōitates vel ꝯcilia ciuitatū possint iudeis dare lnīaꝫ fenerādi. l' cū iudeis possint pacisci vt fenerent̃ xp̄ianis cā maioris mali vitādi: vel boni qꝺ exide seq pōt. ꝛ an ꝓpt̃ hoc icidāt i penā cle. vnice. de vsuris ꝛ. c. i. eo. ti. li° 6°. ꝛ i alias penas i iure exp̄ssas. Quintū ꝛ vltimū. An papa ex cāis p̄dcis possit ꝯcedē cōitatib⁹ vel ciuitatib⁹ vt ex dispēsatiōe ap̄lica cōducant iudeos ad fenerādū faciēdo cū eis pacta ꝓut ꝯsueuerunt.

Primū dubiū.

Gloriosissimi redēptoris noīe repetito. q̊ ad p̄mū dubium. s. an iudei peccēt fenerādo xp̄ianis. Btūs Tho. scd̄a scd̄e. q 78. arti. p̊. ꝛ oēs theologi tenēt ꝙ sic. Idē tenet Hosti. i sūma de vsurꝭ. §. an aliquo casu. ꝟ. 8°. Idē tenet Jo. an. i. c. ꝯquest⁹. de vsuris. Idē tenet Bur. Cardi. ꝛ cōiter oēs doctores in. d. c. cōquest⁹. Idē tenet Archi. ꝛ Jo. ꝺ fantuciis. i. c. ab illo. 14. q. 4. ꝛ Ray. in sūma de vsuris. ꝛ ē cōis opio theologoꝝ ꝛ canonistaꝝ. Sꝫ aliq doctores nr̄i tp̄is nescio q̊ spū ducti nō sunt veriti consulere ꝙ iudei absqꝫ peccato possint vsuras recip̄e a xp̄ianis. Nec se ab hoc retraxerūt ꝓpter auct̃ē theologoꝝ ꝛ canōistaꝝ q sc̄ sūme auct̃ꝭ. cū eoꝝ dcā vt autētica i iudiciis allegent̃. ꝛ fm ip̄a cāe decidant̃. Et q̄busdā fallis rōnib⁹ inhéserūt dicta maioꝝ ꝛ doctoꝝ non sequētes. Dicūt. n. iudeos licite feneranti christianis. ꝛ allegant Deut° 23. c. vbi Moyses dicit. Nō feneraberis fr̄i tuo pecuniā vel aliā rem sꝫ alieno. Itē allegāt. c. ab illo. 14. q 4. vbi vr̄ probari ꝙ vsure ab hostib⁹ licite exigāt̃. Allegāt ēt c. quāto. de vsurꝭ vbi solū vsure imoderate vident̃ ꝓhiberi iudeis. Sꝫ iste rōes paꝝ valēt. Nec obstat auctoritas Moysi. s̄. allegata: qꝛ fꝫ btūꝫ Tho. qn̄ Moyses ꝯcessit iudeis vsuras exigere fuit ꝯpatiua ꝑmissio ad vitandū mai⁹ malū. s. ne a iudeis deū colētib⁹ vsuras acciperēt ꝓpt̃ auariciaꝫ cui dediti erāt Nā iudei recipiebāt vsuras a iudeis ꝛ a gētib⁹. vn̄ Moyses vt restringēt eoꝝ auariciā ꝓ ꝑte vidēs ꝙ ipāꝫ i totū nō poterat coercē: ꝑmisit vt vsuras exigerēt a gētib⁹. ut ex hoc cessarent exigē a iudeis. Nā vbi qs int̃ duo mala ē iplicitus ita ꝙ alteꝝ oio ē factur⁹. ꝯsulendū ē ei vt poti⁹ faciat min⁹ malū ꝛ euitet mai⁹. vt dic̃ tex. 13. dis. nerui. Unꝺ alibi dic̃ tex. ꝙ si vn⁹ ē parat⁹ facē hōicidiū nisi ꝯmittat adulteriū. puta dicit se victū tāta passiōe amoris vt nō possit vitare adulteriū nisi adulteraꝫ iterficiat ꝯsulendū ē ei vt faciat adulteriū. qꝺ ē min⁹ pctm̄ q̄ꝫ hōicidiū. vt dicit tex. 33. q. 2. si qꝺ veri°. Un̄ ista cōꝑatiua ꝑmissio nō excusauit a pctō: vt i iuribus. s̄. allegatis. Et hoc dicūt doctores theologi. p̄sertiꝫ btūs Tho. ꝛ doctores canoniste. Et eadē rōne ꝑmisit Moyses iudeis repudiū: ut euitarēt hōicidiū. Aliꝺ. n. ē p̄cipe. aliꝺ ꝑmittē. qꝺ. n. ꝑmittim⁹ nolentes ꝯcedim⁹: qꝛ malas hoīum voluntates ad plenū cohibē nō possum⁹. Et sic dicit scūs Jo. chrysō⁹ cui⁹ tex. ponit̃. 31. q 1. hac rōne. Un̄ glo. nōbilis in dcō. c. fi. dicit. ꝙ cōꝑatiua ꝑmissio poti⁹ dr̄ tolerantia q̄ꝫ ꝑmissio. Un̄ dicit canon ꝙ ea q̄ ꝑmittim⁹ nō approbam⁹. vt. d. c. hac

rōne.Et ꝫ hanc ꝑmissionē dicūt decre
tales ꝙ multa ꝑ patientiaꝫ tolerat̄ q̄ si i
iudiciū deducerem⁹ cassaret̄:ut i.c.cuꝫ
iā dudū.de ꝑbē.Jsta sūt ꝟba glo.ꝑalle
gate.cū q̄ transit ibi Archi.ꝛ Jo.de fan
tutiis. Et ꝫ istā solutōeꝫ bti Tho.cū q̄
trāseūt cōit canoniste.dicendum ē ꝙ si
Moyses potuisset i totū arcē iudeos a
fenerādo:nullo⁹ ꝑmisisset. Et iō vbi iu
dei pñt ꝓhiberi a fenerādo debēt pro
hibēi ne dēt ad vsuras:qđ fiēi pōt i ter
ris xp̄ianoꝝ i qb⁹ sūt iudei. Nā pñt dñi
illaꝝ i totū arcē iudeos a fenerādo ꝛ in
toto eoꝝ auariciā cohibē.Vñ debēt pn
cipes xp̄iani eis iterdicē ne dent ad usu
ras.cū cesset cā ꝓpt̄ quā Moyses ꝑmi
sit iudeis fenerari. Alii autē theologi
alit̄ soluūt.dicētes ꝙ illa acceptio vsu
re a gētilib⁹ int̄ q̊s iudei habitabāt po
ti⁹erat sue rei recuperatio q̄ usura:qꝛ to
ta illa t̄ra iudeis data fuit a dño.ꝛ iniu
ste possidebat̄ a gētib⁹.ꝛ sic iudei fene
rādo gētib⁹nō accipiebāt alienū sꝫ suū
vel qđ eis dēbat̄. nā vbi q̊s tenet meū
vel mihi debitū.si nō possuꝫ illud per
viā iuris recuꝑare.possuꝫ fenerari illi q̄
tenet illđ illicite.ꝛ vsuras ab eo recipe
vsqꝫ ad eā quātitatē q̄ mihi debet̄ vel
vsqꝫ ad ei⁹ extimatōem.sicut ꝛ possem
furari.de q̊ ꝑ Jnn.ꝛ doc.i.c.olꝫ.de resti.
spo. Sꝫ q̄cq̄d sit Moyses postea reuo
cauit ꝑmissionē fenerādi factā iudeis:
vt pꝫ Deut.⁹ 28.⁹ ca.⁹ vbi dr̄. Feneraberis
gētib⁹ multis ꝛ ip̄e a nullo fen⁹ accipi
ens.Et i eodē ca.⁹ vltra mediū dr̄ Adue
na fenerabit tibi.tu aūt nō fenerabis
ei.Et forte ꝓpter hoc ꝟioꝛ ē solutio bti
Tho.ad ꝑmā auc̄teꝫ allegatā:qꝛ si illa
ꝑmissio fuissꝫ licita:Moyses postea n̄
reuocasset. Vñ alii theologi dicūt esse
ꝟioꝛē solutōeꝫ bti Tho.ad ꝑmā auc̄teꝫ
s.allegatā.sꝫ nō insisto.exq̊ appet illaꝫ
ꝑmissioneꝫ fuisse postea ꝑ Moysen re
uocatā.Et ēt ē detinatū ꝑ ius canōicuꝫ
Nā iudei fenerātes xp̄ianis ꝯpellendi
sūt vsuras remittē ipsis:ut i.c.p⁹ mise
rabilē.de vsuris.Vñ cū ꝯpellāt̄ remittē
pꝫ ꝙ illicite recipiūt. Nā lucꝝ licitū ne
mini ē auferēdū. imo illud qđ ē illicite
acq̄sitū iterdū pōt licite retineri.puta
qñ lucꝝ ē illicitū respectu negociatōis
tñ absqꝫ aliq̄ fraude vł rapina vł calū
nia.alteri⁹ acq̄sitū.ut dicit Jnno.i.c.qꝛ
pleriqꝫ.de imu.ec. Et ibi plene examia
tur an ꝛ qñ illicite acquisitū sit restitu
endū.de q̄ ēt in.c.ex transmissa.de decis.
vbi bona glo.ꝛ.14.q.5.in sū. Cū ergo iu
de⁹ fenerās xp̄iano vsuras ei restituē
teneat̄ vel remittē.vt i dcō.c.p⁹ misera
bilē.pꝫ ꝙ receptio vsure oi respectu ē
illicita.s.tā respectu iudei fenerātis q̄
fraudis q̄ ꝯmittit̄. Et ꝙ vsura sit oi re
spectu illicita pꝫ.qꝛ vsura dr̄ rapina:ut
in.c.si q̊s vsura.14.q.4. Non obstat
c.ab illo.14.q.4.q̄ tex.vr̄ ꝑmittē ꝙ ab
hoste possum⁹ licite usuras recipe:qa
ille tex.hꝫ multos itellect⁹ q̄ referunt̄
ibi ꝑ Archi.ꝛ Jo.de fantutiis.Vñ nō in
sisto ēt rñdendo ad illū tex. Sꝫ p̄suppo
sito ꝙ ab hostib⁹ qb⁹ licite pñt arma i
ferri possint vsure licite exigi.non tñ ꝑ
hoc ifert̄ ꝙ iudei licite accipiāt vsuras
a xp̄ianis:qꝛ xp̄iani nō sūt hostes neqꝫ
inimici iudeoꝝ.immo pietas xp̄iana to
lerat iudeos:ut dicit tex.in.c.ꝛ si iudeos
in p̄n.de iudeis. Prohibēt̄ ēt xp̄iani in
ferre iniurias iudeis:ut i.c.sicut.de iude
is.cū similib⁹.imo iudei sunt ciues romāi
vt i.l.iudei.cū.l.se.C.đ iudeis. Ad aliđ
aūt ꝯtriū.s.ad.c.q̄sto.de vsuris.vbi solū
vsure imoderate videt̄ ꝓhiberi exigi
a xp̄iāis ꝑ iudeos.dicēdū ē ꝙ ille tex.n̄
obstat:qꝛ nō est ibi sumendū ar.a ꝯtrio
sensu ne resultet abson⁹ itellect⁹.ꝛ ꝯ il
lud qđ ē i iure decisuꝫ. Jta dicit ibi glo
ꝛ doc.in dcō.c.q̄sto.Vel alit̄ ꝫm doct.ille
tex.appellat vsuras imoderatas: quia
ois vsura ē imoderata cū sit rapia:ut i
.c.si q̊s vsurā.14.q.4. Nā usure sūt iuē
te arte neq̄ssima:ut dicit tex.47.dis.si
cut hi.Et illđ.c.q̄sto.cōiter ꝑ doct.ita in
telligit̄. Jdē dicit Hosti i sūma.de vsu
ris.§.q̄ pena vsurarioꝝ.ꝟ.vr̄ tñ ꝙ iude
us.Vñ mime mutanda sunt q̄ certā in
terp̄tatiōeꝫ sp̄ hūerunt: ut i.l.mime.ff.
de legib⁹.Ex quib⁹ ꝯcludendū vr̄ scđꝫ

ꝺium opionē theologoꝝ ꝛ doctoꝝ iurꝭ
canōici ꝙ nō sit licitu iudeis fenerari
xpianis. ꝛ ꝙ iuoluāt crimine usurario
sicut si iudei fenerarent iudeis. Et hoc
de primo dubio.

Secundū dubiū.

Uo ad scđ3.s. vtꝝ ecclia debe
at se ipedire de pctō iudeoꝝ
doc. q scripserūt i iure canoni
co tenent ꝙ sic. vt p3 in dcō. c. post mise
rabilē. de vsurꝭ. vbi pcipit oib' pncipi
b' ꝛ ptātib' secłarib' ꝙ ɔpellant iude
os ad remittendas vsuras xpianis. Et
donec remiserint deneganda ē eis coio
xpianoꝝ tā in mercimoniis q̄3 i aliis. Si
ergo ecclia ipedit se de pctō iudeoꝝ fe
nerātiū ut liberēt xpianos ab vsuris q
b' ɔcesserūt pecūia mutuo sub vsuris
ut p3 i. d. c. p' miserabilē. forti' d3 se ipe
dire añ factū. s. vt interdicat iudeis ne
mutuēt ad usuras: q2 facili' ipediunt
faciēda q̄3 tolerant iā fcā. ut i. c. quēad
modū. de iureiurꝭ. ꝛ in. l. pře furioso. ff.
de his q sunt sui vel alie. iurꝭ. Et ut dixi
ista ē cōis opio doc. q scripsert i iure ca
nōico. S3 aliq doc. nři tpis ut. s̄. dixi nō
sūt veriti ɔsulē ꝙ ecclia nō debeat se i
pedire de pctō iudeoꝝ: q2 de his q̄ foris
sūt nihil ad eccliā3 ptinet iudicare: vt i
c. mlti. 2. q. 1. ꝛ in. c. q sincera. 45. di. Sed
salua eoꝝ reuerētia decipiūt. q2 imo ec
clesia ipedit se de hoc pctō iudeoꝝ. ꝛ de
hoc ē casus i dcō. c. p' miserabilem.

Preterea ubi iude' vel ali' infidelis
delingt ɔ̄ legē nāe. pōt dūmō det facul
tas puniri a iudice eccliastico. Ide3 si de
lingt ɔ̄ ius diuinu3 q̊ ad pcepta mora
lia. Et hoc nōbilit dixit Inno. ꝛ doc. i. c.
qđ sup his. de vo. Idē tenet Hosti. Jo
an. ꝛ cōiter doc. i. c. gaudem'. de diuoꝛ.
Dicūt. n. ibi ꝙ si ifidel ɔtrahit mřimōi
u3 cū duob' mřierib' eodē tpe. pōt per
eccliā3 puiri si det facultas: q2 p ius di
uinū ē phibitū ꝙ qs ɔ̄hat mřimoniū
cū plurib' eodē tpe. S3 vsura ē phibi
ta a lege nāe. vt p3 p phm p̊ politꝭ. vbi
Aristo. nulla lege scripta artat' s3 sola
duct' nāli rōne lucꝝ vsurariū ē detesta
tus. qđ nō fecisset nisi act' vsurari' ex
nā rei fuisset viciosus ꝛ malitia ɔuolu
t'. hoc ēt p3: q2 certu3 ē ꝙ rapina ex nā
rei ē vitiosa ꝛ malitia ɔuoluta. Qui at
accipit vsurā facit rapinā. ut dicit scūs
Amb'. cui' tex. ponit. 14. q. 4. si qs vsu
rā. Et alibi dixit idē Amb' vsuras esse
iuentas arte negssima. cui' vba habēt
46. dis. sicut hi. hoc ēt pbat. 89. di. eici
ens. q ē tex. sci Jo. Chryso. Et hoc. s. ꝙ
vsure sint ɔ̄ legē nāe. tenuit btūs Tho.
scđa scđe. q. 78. arti. p̊. ꝛ hoc etia3 tenuit
disputando qdā frat Girard' de Senis
sūm' theolog' ac canonista. quem Jo.
an. cōmēdat i mercurialib'. i regła pos
sessoꝛ. de re. iurꝭ. li. 6. cui' disputatiōe3
refert ꝛ sequit Jo. an. in regula pctm. i
mercurialib'. in 2° ar. Ite3 usura est ɔ̄
ius diuinū: q2 ē phibita ꝛ p vet' ꝛ per
nouū testm: ut dic tex. i. c. sup eo. ɔ̄ usu
ris. Et hoc ēt alit pbat. Nā usura fuit
phibita p Moysen. vt p3 Deut° 28° c.
ꝛ i p̊s. Dñe qs habitabit i tabnaclo tuo
ibi. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā
Et sic p vet' testamentū. Itē p euā
geliu3 in q̊ dr. Mutuum date nihil ind
sperātes. Cum ergo usura sit phibita
vtroq3 testō: ut in dcō. c. sup eo. ꝛ aucti
bus. s̄. allegatis. dans pecunia3 ad vsu
rā ɔmittit ɔ̄ ius dinu3 ɔtinens pceptū
moꝛale. g° eccła pōt ipedire infidelem
ne feneret ꝛ ɔ̄ facientē ipm punire. Et
ꝙ nō dare pecuniā ad usurā sit pceptū
moꝛale de iure diuino p3. q2 ɔtinet i p
ceptꝭ decalogi. ꝛ ɔtinet sub illo pcepto
Nō furtū facies. nō cōcupisces re3 pxi
tui. Nā usura ē rapina q̄ ē spēs furti. ut
dcō. c. si qs usurā. 14. q. 4. Dia. n. decē p
cepta q̄ dedit ds Moysi st pcepta mo
ralia: q2 ɔcernūt moꝛes hoium. ut con
stat. ꝛ pbat. 6. di. § is ite3. Dc ius dinu3
dr ius nāe. ut nōt. 1. di. ius nāle. ꝛ sic ius
nāle ꝛ ius diuinum idem sunt. Ex quo
concludo ꝙ cu3 usura sit phibita lege
nāe ꝛ iure diuino: ecclesia p3 se ipedire
de pctō iudei ul' alterius infidelis fene
rātis si dat ei facultas puniendi uel im
pediendi. iuxta doctrinam Innocen.

Hoſ. Jo.an.⁊ alioꝝ ſcribētiū i.c.qđ ſuꝑ his.đ vo.i.c. gaudemꝰ.đ diuoꝛ.i.c.đ xpianos.de hēti.liº 6º Nō obſtat qđ allegāt ꝑdci doc.ſ.ꝙ eccl'a nō dēat ſe ipedire de pctō iudeoꝝ cū ad eā non ꝑtineat iudicare de his q̄ foꝛis ſūt:ut i.c.mlti.⁊ q.i.⁊ i.c.g ſincera.45.di. Nā cū reuerentia eoꝝ iura illa debēt itelligi ꝙ eccl'a nō pōt iudicare de his q̄ foꝛis ſūt q̊ ad hº ut penā ſpūalē iſligat.vl' regulas canonicas iponit q̊ ad religionē eis iuit] vt dic̄ glo.i.c.iudei.ex̄ de iudeis. ⁊ Ho. i ſūma de iudeis.§.⁊ i qbꝰ ḡuēt.ꝟ.qd ſi iudeꝰ epi ſubditꝰ. Et mlti caſus numerāt ꝑ glo.⁊ doc.i dcō.c.iudei.i qbꝰ eccl'a īpedit ſe de pctis iudeoꝝ ⁊ alioꝝ ifideliū. Et int̄ alios caſus nūerat̄ crimē vſuraꝝ. Et hoc q̊ ad ſcōm dubiū

Tertiū dubiū.

Jrca tertiū.ſ.an eccl'a debeat vl' tolerare hoc pctm̄.vel vt ſiat ɔſentire ꝓpt̄ maiꝰ malū vitandū.vel ꝓpt̄ maiꝰ bonū qđ ꝟiſilr ex ide ſeq pōt.doc.canōiſte ⁊ theologi cōiter tenēt ꝙ nō. Et ita ēt diſputādo det̄minat ꝑdictꝰ frat̄ Girardꝰ de Senis oꝛdinis hēmitaꝝ.quē refert ⁊ ſeqt̄ Jo.an i mercurialibꝰ.i ꝑallegata regl'a. pctm̄ i 3º ar. Sȝ ꝓ huiꝰ rei euidētia ſciendūȝ ē ꝙ nōnulli nr̄i tꝑis dicūt ꝙ ꝓpt̄ maiꝰ malū vitādū eccl'a dȝ tolerare ꝙ iudei fenerēt̄:qꝛ ē minꝰ maluȝ ꝙ̄ ꝙ pauꝑes pereāt fame nō iueniētes q ſibi mutuent pecūias. Jtē ſi iudei nō mutuarent ſub vſur] xp̄iāi darēt ad uſurā. Sȝ eſt maius maluȝ ⁊ peccat um ꝙ xp̄iani exerceant vſuras ꝙ̄ ꝙ iudei exerceant Minus autem malum tolerandum'ē ut maius euitetur.4.diſ.deniq̄. Hinc ē ꝙ eccl'a tolerat ꝓſtibula ſeu lupanaria ut euitēt̄ adultēia ⁊ alia maioꝛa crimina ut dic̄ glo.⁊ doc.i.c.int̄ opa.de ſpōſa Sȝ i hº ē ɔſiderādū. Nā aliqñ eadeȝ ꝑſona ē int̄ duo mala iplicita.puta qa niſi ꝑmittat̄ adulteriū faciet hōicidiū Et hº cāu admittit̄ ɔpēſatio:qꝛ potiꝰ ſi hi ꝑmittēdū ē ut faciat minꝰ malū ne faciat maiꝰ.⁊ ſic vt faciat adulterium qđ ē minꝰ malū ꝙ̄ hōicidiū. vt ē tex.33 q.2.qđ veriꝰ.⁊.13.di.nerui. Aliq̄ndo duo mala cadūt i eadē ꝑſona.ſȝ in diuerſis. ꝟbi grā.vnꝰ vlt inſſicē hoieȝ.iterrogat me vbi ſit.nūqd liceat mihi dicē mendaciū. vȝ ꝙ neſciaȝ ubi ſit:ad hº vt euitet̄ hōicidiū.cū mēdaciū ſit lōge minꝰ pctm̄ ꝙ̄ hōicidiū. Et dđ ē ꝙ nō.vt.22.q.2.c.ꝑmū.⁊.c.ne qs.vt.14.q.5.foꝛte. Et ſic mihi nō lȝ ɔmittē minꝰ malū ut alius euitet maiꝰ.vl' ut ɔſequat̄ maiꝰ bonū. qꝛ nemo dȝ aiaȝ ſuaȝ alienis ipendē cōmodis. Uñ nō dȝ qs cōmittē pctm̄ vēiale.vt aliꝰ euitet mortale. Hoc vlt glo. nōbilis.14.di.qđ ait. Jdē dicit Augꝰ.in liº de mēdacio.cuiꝰ tex.ponit̄.22.q.2.c.ꝑmū.ubi Augꝰ dicit ꝙ ē ꝓhibitū dicere mēdaciū vt aliꝰ ab imundicia coꝛꝑali defendat̄.i.ne eiꝰ ꝟginitas vl' caſtitas violet̄. Jtē dicit ibidē Augꝰ ꝙ nō eſt licitū dicē mēdaciū ut aliꝰ liberet̄ a moꝛte tꝑali vel eterna.ſ.ut nō occidatur ab alio.vel ut liberet̄ ab inferno.⁊ tñ tale mēdaciū ē pctm̄ veniale:qꝛ nulli nocet ⁊ alteri ꝓdeſt.⁊ tale mēdaciū dr̄ mēdaciū officioſuȝ. Uult gº ſcūs Augꝰ.ꝙ nō liceat facē vnū pctm̄ vēiale leuiſſimū: ut aliꝰ euitet moꝛtale ēt ḡuiſſimū:vel vt aliqs ꝑducat̄ ad paradiſū aut ab inferno libet̄. Et i cāu nr̄o ē tex.i termis i c.ſuꝑ eo.de vſuriſ.vbi tex.dic̄ ꝙ cū ſcriptura diuina ꝓ altius vita mētiri ꝓhibeat,mlto magl qs ē ꝓhibendꝰ ne vſuraꝝ crimie iuoluat̄ ꝓ redimēda uita captiui.i illiꝰ q erat captiuꝰ ſaracenoꝛuȝ Uñ Hoſti. Jo.an.⁊ doc.i.c.nō magº necle.vl' mo.dicūt ꝙ aut aliqd ē ꝓhibitū lege diuina.⁊ nō admittit̄ cōpēſatio de minoꝛi malo ad maiꝰ malū.nec de malo ad maiꝰ bonū:qꝛ minꝰ malū nō ē cōmittēdū cā vitādi maiꝰ malū vel cōſequēdi maiꝰ bonuȝ. Et hoc ꝓbat̄ in.d.c. ꝑmū.22.q.2.⁊ in.c.ſuꝑ eo.đ uſur]. Aut ē ꝓhibitū lege canōica.⁊ tūc pōt fieri cōpēſatio aucte pape.cū poſſit tollē peccatū qđ cōſtitutio canonica iduxit.vt i c.ꝓpoſuit.de ɔceſ.ꝑben.⁊ hº mō loqt̄.c qđ ꝑdeceſſoꝛ.xi.q.3. Ex his infertur an

liceat cōſentire malo cā maioris mali vitandi vel maioris boni ꝯſequēdi. Et dō ē ꝙ non: q̄ꝛ potiꝰ debemꝰ oīa mala pati ꝙ̄ malo ꝯſentire. vt i.c. ita ne. 32. q. 5. ⁊ i.c. ſacrl. qd̄ metꝰ cā. Vñ eccl̄a nō poteſt ꝯſentire malo cā vitandi maiꝰ malū: lꝫ poſſit tolerāe ſub diſſil̄atōe cā maioris mali vitandi ꝓut tolerat ꝓſtibula. Et tal̄ toleratio appellat̄ ꝯceſſio impunitatis: q̄ꝛ talis nō punit̄ cā maioris mali vitādi. vl̄ maioris boni qd̄ exinde oriri pōt ⁊ de hoc ē glo. quaꝫ ſequit̄ Archi. ⁊ Jo. de fan. 4. di. deniqꝫ in ꝟbo venia. ⁊ 31. q. i. hac rōe. Scd̄m hanc ēt ꝑmiſſionē dicit decrl. ꝙ mlt̄a ꝑ patiētiā tolerāt̄ q̄ ſi i iudiciū deducerēt̄ caſſarētur. ut i.c. cū iā dudū. de ꝓben. Vñ eccl̄a nō poſſet dare lniaꝫ iudeis ut ſeruēt ritus ſuos: lꝫ toleret remouēdo ipedimēta. Hoc voluit glo. nōbil̄ in.c. q ſincera 45. di. i glo. ſcd̄a. quā ibi ſeq̄t̄ Archi. et Jo. de fan. Sic gͦ licꝫ eccl̄a toleret iudeos q̊ ad ritꝰ ſuos ⁊ ꝓhibeat eos ipediri cā maioris boni qd̄ exinde ſeq̄t̄. ſ. vt ꝑ hāc viā poſſimꝰ eos lucrari. vt dic̄ tex. i.c. q ſincera. 45. diſ. Et q̄ꝛ veritas nr̄e fidei i libris ipoꝝ velata ⁊ i ritibꝰ ꝓfigurata. nr̄is ocul̄ lucidū demōſtrat̄. ⁊ fidei nr̄e teſtimoniū roborat̄. vt dicit Augꝰ. 17º liº d̄ ciui. dei. Et iſtd̄ pulchre examinat p̄dictꝰ frat̄ Girardꝰ de Senis. cuiꝰ ꝟba r̄fert Jo. an. i p̄allegata regl̄a peccatuꝫ. i 3º ar. vbi q̄rit an eccl̄a ꝯcedē debeat ꝯ̄ctuꝫ vſurariū ꝓpter aliqd̄ bonū qd̄ inde oriat̄ vl̄ ꝓpt̄ aliqd̄ malū qd̄ i de vitet̄. ut ꝓpt̄ hoc tollat̄ illa via. Et ibi dic̄ ꝙ tribꝰ mōis pōt accipi ꝯceſſio Unoꝰ ꝓut ē ſimplex ꝑmiſſio idulgens penā. Et hoc caſu eccl̄a ꝑmittit maluꝫ vt euitet̄ maiꝰ malū: ut dcō c. deniqꝫ. iūcta glo. i ꝟbo venia. 4. diſ. ⁊ i.c. ſi q̄ mōachaꝝ. iūcta glo ibi. 24. q. i. ⁊ in.c. veniēſ iūcta glo. fi. q clerici vel vo. Et dicit Jo an. pꝰ fratrē Girarduꝫ ꝙ talis ꝑmiſſio iō dr̄ ſimplex: q̄ꝛ pena tm̄ indulget̄: nō aūt culpa minuit̄: vt i iuribꝰ ⁊ glo. ſup̄ dictl. ⁊ ꝑ glo. s̄. allegatas. 2º mō pōt accipi ꝯceſſio ꝓut idē eſt qd̄ ꝑmiſſio. tollens ipedimētū. ſm quē modū iudei inter xp̄ianos ꝑmittūt̄ ab eccl̄a in obſeruātia ſui ritus: vt i.c. q ſincera. 45. diſ. Rōeꝫ aūt iſtiꝰ ꝑmiſſiōis dixi. s̄. Et iſta ꝑmiſſio differt a p̄ma: q̄ꝛ nō ſolū eccl̄a ꝑmittit malū. ſ. obſeruātiā ritꝰ iudeoꝝ ſubtrahēdo ꝯminatōem vl̄ iflictiōem pene ſicut facit p̄ma ꝑmiſſio: ſꝫ etiā remouendo ipedimēta xp̄ianoꝝ q vellēt ipedire iudeos nec ſeruēt ſuos ritꝰ: ut dcō. c. q ſincera. ⁊ c. ſicut. de iudeis. 3ºº pōt dici ꝯceſſio ꝓut idē ē qd̄ ꝑmiſſio ꝓ̄ſtās iuuamē. ſm quē moduꝫ eccleſia ꝑmittit clericū occidi a ptāte ſecl̄ari. Et hec ꝑmiſſio excedit ſcd̄am ꝑmiſſionē ſicut ſcd̄a p̄mam: q̄ꝛ ꝑ iſtā tertiā ꝑmiſſionē nō ſolū ſubtrahit̄ ꝯminatō q̄ poſſet ꝑ occiſionē clerici ifligi ſicut fit in p̄ma ꝑmiſſione: ſꝫ ēt tollit̄ ipedimētū ꝑ qd̄ poſſet occiſio clerici ipediri ſicut fit i ſcd̄a ꝑmiſſione. imo ēt vltra hec duo p̄ſtat̄ iuuamē. Nā in ſecūda ꝑmiſſiōe eccl̄ia nō poſſet p̄ſtare iuuamē: q̄ꝛ non pōt adiuuare malū. Sꝫ ēt in iſta tertia ꝑmiſſione i occiſione clerici q dignꝰ eſt morte eccl̄a p̄ſtat iuuamen: q̄ꝛ ipm̄ degradat: ⁊ ponit ēt in manibꝰ iudicis ſecularis vt cruciet̄ vel ēt occidat̄. iuxta illud apoſtoli. i. Corl. 5º caº Tradens hꝰ homieꝫ ſathane in interitum carnis vt ſpūs eiꝰ ſaluꝰ fiat in die dn̄i nr̄i ieſu xp̄i De q̊ eſt tex. in.c. nouimꝰ. de ꝟbo. ſigl. ⁊ in.c. degradatio. de pe. in 6º. Ex his patꝫ ꝙ tribꝰ modis pōt accipi conceſſio vel ꝑmiſſio. Primo qñ ꝓpter maiꝰ maluꝫ vitandū ſub diſſimulatōe malū toleratur. Et hec dr̄ cōparatiua ꝑmiſſio: q̄ꝛ ſolū pena indulget̄. cū talis ſic faciēs nō puniat̄. Tñ nō minꝰ iuoluit̄ crimine ꝓpter talē ꝑmiſſionē. 2ºº accipit̄ ꝯceſſio vl̄ ꝑmiſſio: qñ ēt tollūt̄ ipedimēta ipediētia malū fieri ꝓpt̄ bonū qd̄ iñ ſequi ſperat̄: ut i obſeruatōne rituū iudeoꝝ. 3ºº qñ ēt p̄ſtat̄ iuuamē. Et hoc t̄tio mō eccl̄a nō pōt cōcedē vl̄ ꝑmittē niſi illd̄ qd̄ ꝑmittit̄ vel ꝯcedit̄ ſit licitum: vt ē occiſio clerici q ꝓpter delictuꝫ tradit̄ curie ſeculari. Unde ē licita ⁊ fit abſqꝫ

pctō: qꝛ maleficia nō debēt remanē im
punita: vt in.c. vt fame. de sen. exco. ꝛ.l.
ita vulnerat᷒.ff.ad.l.acq. Nā eccl'a nō
pōt dare lniaꝫ faciēdi malū: vt.24.q.2.
legaꝶ. Vñ eccl'a nō posset dare lniam ꝑ
stando iuuamē vt iudei seruent rit᷒ su
os: ut dicit gl. i dcō.c.q sincera.45.dist.
Et hoc ēt sentit ꝑallegat᷒ fraꝶ Girard᷒
ꝛ Jo.an.i preallegata regula pctm̄.i 3º
ar. Vñ scūs Aug᷒. ꝯ Permenianū. liº 2º
cui᷒ tex. poniꝶ.23.q.4. ita plane. dicit ꝙ
qs sociaꝶ malꝭ qñ malū ꝯmittit cū eis
aut eis ꝯmittētib᷒ fauet. Et postea i fi
ne.c. dicit ꝙ ubi malū nō pōt corrigi uꝭ
puniri vꝭ aliꝶ ei obuiari. illa duo sꝑ re
tēta seruāt hoieꝫ inocētē ꝛ incorruptū
.s. ut nec malū qs faciat neqꝫ ēt appro
bet. Jdē ēt dꝶ in duob᷒ cāib᷒ sequētib᷒
p᷒ illō.c. ita plane. Sꝫ ꝑstare iuuamen
ad malū ē fauē ad malū ꝛ malo gº non
lꝫ eccl'e ꝑstare iuuamē iudeis exercere
vsuras volētib᷒. vñ hoc cāu fauēt ma
lo. Vñ ꝑdict᷒ fraꝶ Girard᷒ ꝛ Jo. an. i di
cta regl'a pctm̄. in 3º ꝛ vltio arti. sic res
pōdēt ad ꝯria dcā ꝙ ꝯtract᷒ vsurarius
nō dꝫ ꝑmitti ꝓpter maiora mala vitā
da. puta ꝓpter dānuꝫ in teb᷒. ꝑiculuꝫ i
ꝑsonis. nec ꝓpꝶ bonū qδ iñ seqꝶ. puta
paupeꝝ ꝛ mercātiaꝝ saluatio. Naꝫ ma
la'q ꝓpꝶ ꝯctum vsurariū vitari pñt vt
plurimū sūt dāna corꝑalia seu tꝑalia.
Sꝫ malū spūale nūqꝫ dꝫ ꝑmitti ꝓpter
aliqδ corꝑale malū vitanduꝫ. Et dato
ꝙ ꝓpꝶ ꝯctū usurariū aliqδ malū spūa
le vitāeꝶ. illō tñ ñ vꝶ realiꝶ eē mai᷒ ma
lū qꝫ crimē vsuraꝝ.. Et dato ꝙ vitareꝶ
mai᷒ malū spūale. vel sequereꝶ maius
bonuꝫ spūale ex ꝑmissione crimis vsu
rariū. adhuc nō dēret ꝑmitti: qꝛ nunqꝫ
dꝫ ꝑmitti malū ꝓpter mai᷒ maluꝫ vi
tandū. vel ꝓpꝶ mai᷒ bonū qδ iñ oriri
spereꝶ. vt.c. nō magno. ne cle. vel mo. et
ibi ꝑ glo. ꝛ doc. ꝛ.s. declaraui q̄liꝶ hoc i
telligaꝶ. Dicit ēt ꝑallegatus fraꝶ Girar
dus. ꝛ Jo.an. ꝙ illō ex q̊ bonū vtile mꝭ
tiplicaꝶ saluato bono honesto licituꝫ ē
ꝛ ꝑmissū. Sꝫ i ꝓposito dicunt nō eē ita.
Nā qꝫuis ꝑ ꝯtractū vsurariū multipli

ceꝶ sepi᷒ bonum vtile. nō tñ saluaꝶ ibi
bonū honestū ꝛ ꝟtuosū. cū vsura hēat
malitiā ꝯuolutā. vt.s. dcm̄ ē. Et ꝯcludit
ꝑallegat᷒ fraꝶ Girard᷒. ꝛ Jo. an. ꝙ nec
ius nāle. nec ius dinū. nec ius canonicū
pōt ꝑmittē ꝯtractū vsurariuꝫ ꝓpꝶ ali
qδ mai᷒ malū vitandū vel ꝓpꝶ bonū
qδ inde oriaꝶ. Et hoc clare ꝯstat: qꝛ ius
canonicū nullo ꝑdictoꝝ modoꝝ ꝯcedit
vel ꝑmittit ꝯctū vsurariū. Nā penam
ꝯminaꝶ ꝛ isligit faciētib᷒ dictū ꝯtractū
vt i dcō.c. qꝛ in oibus. de vsur. ꝛ in.c. qꝫ
qꝫ. de vsuris. liº 6º. Et dicunt ēt ꝙ si ius
canonicuꝫ vellet: nulloº posset ꝑmittē
ꝯtractū vsurariū ꝯ vet᷒ ꝛ nouū testm̄
vt ē tex. in.c. suꝑ eo. de vsuris. Nec ob.
ꝙ de iure canonico in cert casib᷒ vꝶ ꝑ
missa vsura: ut pꝫ in.c. salubriꝶ. de vsu
ris. Et pluresꝭ alii casus siꝭes nūeranꝶ ꝑ
glo. ꝛ doc. i.c. cōquest᷒. de vsuris. Nā i il
lis cāib᷒ nō ē vsura. sꝫ videnꝶ casus pri
ma facie siꝭes vsure. q tñ in ꝟitate non
sūt siꝭes nec i illis usura cōmittiꝶ. vt di
cit ꝑallegat᷒ fraꝶ Girard᷒. ꝛ Jo.an.i.d.
regula. pctm̄. in 4º ar. Et hoc sequūꝶ ēt
cōiter doc. De iure āt ciuili dic ꝑdict᷒
fraꝶ Girard᷒. ꝛ Jo. and. ꝙ ius ciuile pōt
ꝑmittē ꝯctū vsurariuꝫ nō infligēdo pe
nā ꝓpꝶ malū vitandū. vꝭ ꝓpꝶ aliquod
bonū qδ iñ oriaꝶ. Sꝫ nō posset ius ciui
le ꝑcipere usuras seu auxiliū ꝑstare ad
vsurā ꝯmittendā. Et de hoc declarat ꝑ
dict᷒ fraꝶ. ꝛ Jo. an. in dicta regula pctm̄
in 4º 5º ꝛ vltimo arti. De hoc lati᷒ dicā
i dubio sequēti. Et ex his ꝯcludiꝶ cū coi
snia ꝙ eccl'a nō pōt ꝑmittē ꝯctū usura
riuꝫ nō infligēdo penā ꝓpꝶ aliqδ mai᷒
malū vitandū. vel ꝓpꝶ aliqδ bonum
qδ ex inde seq spereꝶ. Et pñt adduci lō
ge plures rōnes. sꝫ hē sufficiūt. Et hoc
quo ad tertiū dubiū.

Quartū dubiū.

Jrca quartū dubiū. s. an ꝑnci
pes seculares vel cōitates vꝭ
ꝯsilia ciuitatū possint iudeis
dare lniam fenerādi vel cū eis pacisci
vt fenerenꝶ cā maioris mali vitādi vꝭ
ꝓpter bonū qδ exinde seq spereꝶ. con

cludendū ē ꝙ nō: q̄ꝛ ſi nō pōt hoc facē
ius canonicū nec eccl̄ia: vt dictū ē in ꝓ
cedēti dubio. multo minꝰ pn̄t hoc facē
ꝑncipes ſeculares vel cōitates q̄ in hoc
hn̄t minorē ptātē ꝙ̄ eccl̄ia. Et hoc .i. la
tius declarabo. Sciendū ē tn̄ ꝙ Pe. de
ancho. iurꝭ vtriuſqꝫ doctoꝛ ꝑſtātiſſimꝰ
q̄ ſcripſit in iure canonico mouet iſtaꝫ
q̄ōēꝫ in ſuo cōſilio 2° 3° ⁊ 4.° q̄ᵈ incipit.
Cariſſime ⁊ illuſtriſſime pꝛinceps ⁊ ſin
gulariſſime dn̄e mi. vbi q̄rit. vtrū dn̄i i
periales de cōſenſu ſuoꝝ ppl̄oꝝ poſſint
ꝑ ſuū decretū ꝯcedē ꝙ iudeis ſuꝑ vſu
ris exigendis miſtreṫ iuſticia coꝛā ſuis
officialibꝰ. attento maxie ꝙ ēt ſubditi
nō pn̄t niſi ſub fenoꝛe pecūias mutuo
recipē ⁊ ipē dn̄s noluit i ſuo territoꝛio
xp̄ianos talē prauā artē exercē. Et ꝓ ar
guit ꝙ ſic. q̄ꝛ nō pōt deꝑhendi fraus ſi
ue pctm̄ ex ꝑte xp̄ianoꝝ recipiētiū mu
tuo: q̄ꝛ recipiens pecuniā mutuo ſubſi
ſtente maxīa nccitate nō peccat. vt di
cunt doc. in. c. ſuꝑ eo. de vſuris. q̄ꝛ aliq̄n
toleraṫ minꝰ malū vt euiteṫ maiꝰ: ut i
c. nerui. i3. di. ⁊ c. iter opera. de ſpon. Et
iō videṫ ꝙ illud decretum poſſit ſuſti
neri vt euiteṫ maius malum. maxime
ne xp̄iani fenerēṫ. ⁊ vt ſui ppl̄i poſſint
ſuis neceſſitatibꝰ ſubuenire. Nā ꝓpter
neceſſitatē plura ſuſtinēṫ. vt in. c. ſi qs
de fur. ⁊ in. c. q̄ᵈ nō ē. de reg. iurꝭ. Sꝫ dō
ē ꝙ iſte rōnes paꝝ valent. Nā lꝫ nō ſit
pctm̄ recipē ad vſuras a parato fenera
ri tpē nccitatis. vt in dcō. c. ſuper eo. de
vſuris. tn̄ eſt pctm̄ ex ꝑte mutuantꝭ pe
cuniā ad vſuras q̄ᵈ pctm̄ ſicut nō dꝫ ꝑ
mitti. ita nec ei auxiliū dꝫ dari ſeu ꝑſta
ri cā maioꝛis mali vitandi. ut in ꝓcedē
ti dubio dictū ē. 3° allegat ibi Pe. rōēꝫ
in. c. cū oēs. ⁊ c. q̄ in eccl̄iaꝝ. de ꝯſti. cum
ibi nōtis ꝑ doc. ꝙ ius diuinū pōt modi
ficari ꝑ ꝯſtōnes ꝑncipum. Sꝫ dicenduꝫ
ē ꝙ in hoc caſu non pōt ius diuinū per
ꝯſtōem ꝑncipum modificari: q̄ꝛ nec ꝑ
papaꝫ poteſt modificari. ut in. c. ſuper
eo. de vſuris. ⁊ pleniꝰ declarabo in ſeq̄n
tꝭ dubio. imo nec ius canonicū hoc cāu
pōt modificare ius dīnū. ut dīc Jo. an. i

ꝓallegata regula pctm̄. ⁊ dictū ē in pꝛe
cedēti dubio. Allegat ēt dictꝰ Pe. alias
rōnes q̄s nō adduco. q̄ꝛ ad ipās rn̄di in
ꝓxio dubio ⁊ ēt in alio ꝓcedēti. Sꝫ dei
de dictꝰ Pe. dicit ꝙ non audet firmare
iſtā ꝑtē. ſ. ꝙ ꝑncipes hoc poſſint facere
ex eo ꝙ ius canonicuꝫ ſtatuit ꝙ iudei
teneanṫ xp̄iāis vſuras remittē: ⁊ ꝙ ad
hᵒ coganṫ ꝑ ꝑncipes ſeculares vt ē tex.
i. c. pꝰ miſerabilē. de vſuris. Et dīc ꝙ cū
tale decretuꝫ ꝯ̄trieṫ iuri canonico pōt di
ci rōābile. ut. c. i. de ꝯſti. li.° 6.° Preterea
dicit eē inhoneſtū cogē xp̄ianos ſoluē
iudeis vſuras q̄i cā nccitatꝭ ꝓpter op
pꝛobꝛiū fidei. ut i cle. i. de iudeis. Et cō
cludit tutiꝰ eē tenere ꝙ tale decretum
de iure cōcedi nō poſſit. Et ſic cōcludit
dictꝰ Pe. ꝙ ꝑncipes ſeculares non pn̄t
cā maioꝛis mali vitādi ēt de ꝯſenſu po
puloꝝ ſuoꝝ quibꝰ ꝑiudiciū gnātur ꝯce
dere iudeis lnīam fenerādi. Sꝫ hoc au
daciꝰ firmaſſem ſi fuiſſeꝫ recoꝛdatꝰ de
ꝟbis Jo. and. in dcā regula pctm̄. q̄ in ꝓ
cedenti dubio plene examinaui. Unde
Bar. i. l. cūctos ppl̄os. i. 3. colū. C. de ſū.
tri. ⁊ fi. catho. dicit ꝙ ipatoꝛ nō potuit
per leges ſuas ꝑmittere uſuras: q̄ꝛ cuꝫ
ſit deo iferioꝛ non potuit diuine legi de
rogare. Excuſatur tn̄ ab hereſi: q̄ꝛ ꝑmi
ſit uſ̄as ut euitaret maioꝛa mala. Ita
dicit Bar. Et hoc etiam dicit glo. io. q. c
ꝑ. Sed dicendū eſt ꝙ impatoꝛ ⁊ leges
ciuiles potuerunt vſuras ꝑmittere in
dulgendo penā. non aūt ꝑcipiendo uſu
ras uel auxiliū ꝑſtando. ut dicit Jo. an.
i pꝛeallegata regula pctm̄. ⁊ dixi in ꝓce
denti dubio. Bal. autē in dcā. l. cunctos
ppl̄os. in. 4. colū. ꝟ. ſed iuxta hoc quero
dicit ꝙ imperatoꝛ nō poteſt ꝑmittere
vſuras ꝓpter bonum publicū: q̄ꝛ hoc
eſt ꝯ̄ ſalutē aīe. Et dīc ꝙ cuꝫ hoc nō poſ
ſit ipatoꝛ. multo minꝰ ſtatuta ciuitatū
uel municipioꝛuꝫ: quia q̄ᵈ non poteſt
ꝑma cauſā que hꝫ ifluere in ſcd̄am. mꝉ
to minꝰ pōt ſcd̄a cā in quaꝫ fit infuſio.
Amplius puto ꝙ paciſcentes cuꝫ iude
is ut poſſint ſub uſuris mutuare xp̄ia
nis ſint excōmūicati. Ideꝫ dico de illis

q ĩterponũt decretũ ꝙ usure dẽant sol
ui iudeis.ꝛ ꝙ eis reddatᷣ iusticia ꝺ vbiſ
Nã talia decreta vel pacta fcã ab illis
q hñt ptãtez cõdẽdi leges vl statuta di
cunᷣ leges vel statuta.vt i.l.plr.§.ille.
de dona.inᷣ viꝝ ꝛ vx.ꝛ i.l.cesar.ff.ꝺ pu
blica.ꝛ utrobiqꝫ ꝑ Bar.ꝛ ꝑ eũdẽ Bart
i.l.4.§.actoꝛ.ff.de re iudi.Et ꝓbatᷣ rõe
Nã nedũ faciẽtes talia pacta cuꝫ iude
is intẽdũt se obligare.ĩmo ꝑncipalr uo
lũt obligare oẽs de ciuitate ꝛ districtu
ad soluẽdas vsuras iudeis mutuãtibꝰ
Et obligãtᷣ ex his pactis ẽt illi q nõ con
senserũt.gᵒ sũt statuta cũ ex pactis me
ris nõ obligenᷣ nisi ꝯsentiẽtes:ut i.l.i.
ff.de pactis.Et idẽ ẽ dicendũ qñ dñs tẽ
poralᷣ intᷣponit decretũ ut soluãtᷣ vsure
vel ꝙ iudeis suꝑ usuris ius reddatur.
Nã obligantᷣ oẽs subditi dñi ex illo de
creto.ꝛ sic ẽ unũ statutũ. Sꝫ statuẽtes
ꝙ usure soluãtᷣ vel ꝑsumẽtes iudicare
vt exacte vsure nõ restituãtᷣ qñ in iudi
cio repetunᷣ.sũt ipõ facto excõicati.vt
i cle.i de usuris.Ibi.n.dᷣ ꝙ eãdeꝫ penã
icurrũt q statuta talia ꝑsũpserit obser
uare vl facẽ obseruari.Et lꝫ illa cle.nõ
loquatᷣ specifice de iudeis.tñ hꝫ locum
ẽt si talia pacta vl decreta fiãt ut iudei
exerceant vsuras.ut dicit gl. in ꝟbo.cẽ
sura.Et ꝓbatᷣ rõne.Nã iudei ita bñ ꝓ
hibẽtᷣ dare ad usurã sicut xꝑiani.ut i.c.
pꝰmiserabilẽ.de vsur].gᵒ illa cle.q̃ indi
stincte loquitᷣ idistincte dꝫ itelligi siue
fenerarãtes xꝑiani sint siũ iudei. Unꝺ
Guil.doc.ꝑstantissimꝰ q scripsit super
cle.ꝛ do.Lar.ꝛ Jo.de Jmola.in dcã.cle.
dicũt ꝙ rex aragonũ ꝛ eiꝰ officiales q
leuãt magnũ tributũ a iudeis ꝛ sarace
nis ꝓpt vsuras q̃s eis ꝑmittũt icidũt
in excõicatõem.si repetẽtes vsuras ꝑ
ipõs ipediantᷣ repetere.Et dicit Jo.de
Jmola.ꝙ hoc ẽ bñ nõndũ.qꝛ ꝭꝫ hoc ho
die q̃i oẽs dñi ꝛ oẽs cõitates eẽnt excõi
cati.Locãtes ẽt domos iudeis ad fene
rãdũ icurrũt penas.c.i.de vsur].liᵒ6ᵒ.lꝫ
illud.c.nõ loquatᷣ specifice de iudeis:ſꝫ
simplr ꝓhibeat domos locari ad exer
cendũ fenꝰ.Et hoc tenet dñs Dñicꝰ qui

scripsit suꝑ 6ᵒ.in.c.i.de vsuris.in 6ᵒ.Idẽ
tenuit dñs Laur.de rodolphis de Flo
rentia q ꝯposuit tractatũ de vsuris in
dcõ tractatu.q.i46.Ubi ẽt tenꝫ ꝙ ꝯ iu
deũ põt opponi exceptio.c.qꝛ frustra.ꝛ
.c.Michael.de vsuris.s.ut iudeꝰ vellet
repetẽ usuras solutas xꝑiano.nõ prius
audiatᷣ nisi testituat vsuras q̃s ipse iu
deꝰ recepit.Et tñ illa.c.nõ loquũtᷣ speci
fice de iudeis:ſꝫ simplr dicũt ꝙ fenera
toꝛ repetẽs vsuras q̃s ipse soluit nõ au
diatᷣ nisi prius ipẽ restituat vsuras q̃s
ab aliis ipẽ recepit.Et hᵒ de 4ᵒ.dubio.

Quintum dubium.

Uo ad qntũ dubiũ.s.an papa
possit dispẽsare vt iudei exer
ceant vsuras cã maioꝛis mali
vitãdi.vl ẽt boni qꝺ inde oꝛiatᷣ.casus ẽ
ꝙ nõ.in.c.suꝑ eo.de vsur].vbi dᷣ ꝙ cũ
vsure sint vtroqꝫ testõ ꝓhibite non vᷣ
aliquẽ dispẽsare posse.Et papa ibi sub
iecit ꝙ nõ põt dispẽsare sub vsuris vt
aliqs liberetᷣ a moꝛte.Et oẽs ẽt doct.te
nẽt papã nõ posse dispẽsare ut exercea
tur ꝯctus vsurariꝰ.Idẽ tenet Jo.an.in
dcã regula pctm̃.i 3ᵒ ar.vbi dicit papaꝫ
nõ hr̃e aliquã dispẽsatõeꝫ suꝑ vsur] vl
cã maioꝛis mali vitãdi.vel maioꝛis bo
ni qꝺ ex ide oꝛiri speretᷣ ꝛ mouetᷣ ꝑ ꝑal
legatũ.c.suꝑ eo.Sꝫ ꝯ istud facit:qꝛ pa
pa põt modificare ius dinuꝫ.vt notant
doc.i.c.cũ oẽs.ꝛ.c.q̃ i ecclaꝝ.de ꝯsti.Irẽ
papa in q̃bꝫ mltis cãibꝰ ꝑmittit vsuraꝫ
cõmitti.vt i.c.salubꝛitᷣ.de vsuris.ꝛ i mltis aliis casibꝰ q n ꝯntᷣ.i.c.cõquestus.eo
ti.Sꝫ dꝺ ẽ ꝙ qñqꝫ aliqd ẽ malũ qꝺ ali
q̃ rõe põt fieri bonũ.ꝛ tũc papa põt intᷣ
ꝑtari ꝛ modificare ius dinuꝫ.ut pꝫ in.c.
lꝫ.de feriis.vbi dᷣ ꝙ istante nccitate li
citũ ẽ piscari diebꝰ dñicis.ꝛ tñ ferie in
troducte sũt iure dino.Actꝰ.n.piscandi
ẽ i se licitꝰ q̃uis rõe diei ꝓhibeatᷣ.Qñꝫ
ẽ ita i se malũ ꝙ nulla rõe fieri põt bo
nũ.ꝛ tũc nõ põt illud iterꝑtari vel mo
dificare.ut i.c.suꝑ eo.de vsuris. Ad qꝺ
bñ facit.c.ꝛ si xꝑus.ꝟ.q̃dã.n.ꝓhibẽtur
de iureiur].Nã vsura ẽ malũ qꝺ nulla
rõe põt fieri bonũ.gᵒ papa nõ põt illꝺ

modificare uel iterp̄tari. Hoc sequūt
Hostiē. Jo.an.ꝛ cōiter docto.i.c.a nob.
de deci. vbi dicūt ꝙ vbi in p̄cepꝫ v̄sa
tur honoꝛ dei irremissibilis vl' hūana
vtilitas publica.ut ē uidē in p̄cepꝫ de
calogi.papa nō pōt facē aliquā dispen
satiōem vel remissionē. Talis.n.remis
sio sapit peccatū. Sꝫ de' nō dedit liniaꝫ
peccandi nec Petro nec ei' successori
h'.ut dicit tex.i.c.p̄.40.di. Preťea non
mutuare ad vsuras pecūiā est p̄ceptū
negatiuū seu ꝓhibitiuuꝫ.sꝫ p̄cepta ne
gatiua seu ꝓhibitiua plus obligant ꝙ̃
p̄cepta affirmatiua:qꝛ ꝓhibitiōes obli
gant sp̄ ꝛ ad sp̄.23.q.5 si non lꝫ. Et h°. iō
qꝛ ꝓhibitiōes sunt de peccatis que sūt
ſꝫ se mala nec pn̄t eē bona. de iureiurꝫ.
ꝛ si xp̄s.v̄.q̄dā.n.ꝓhibenť.ꝛ de re.iurꝫ.c
2°. Et ꝓ tanto dr̄ ꝙ qs dꝫ poti' oīa ma
la pati ꝙ̃ malo cōsentire.32.q.5.ita ne.ꝛ
i.c.sacris.qd̄ met' cā. Precepta v̄o af
firmatiua obligant sp̄:sꝫ non ad sp̄.im
mo qn̄qꝫ ꝑ circunstantias qs excusatur
ab illoꝝ obseruātia.vn̄ interdū fili' pōt
imo dꝫ parentibus dicere.nō noui vos
93.di.diaconi.ꝛ sic excusať a p̄cepto de
honoꝛādis parētib'. Et ē rō:qꝛ cū p̄cep
ta affirmatiua iducant ad act' v̄tutuꝫ
nō debent fieri quolibꝫ mō sꝫ obserua
tis debitis circūstantiis q̄ requirūť ad
hoc ꝙ act' sit v̄tuosus:ut.s.fiat vbi dꝫ
ꝛ qn̄ dꝫ ꝛ ſꝫ ꝙ dꝫ. Et qꝛ dispositio eoꝝ q̄
sunt ad finē attendiť ſm rōeꝫ finis.p̄ci
pue attendenda ē rō finis que ē bonuꝫ
v̄tutis in istis circūstantiis act' v̄tuo
si. Jsta sunt v̄ba formalia sci Tho. i lo
co p̄allegato.qui allegat ad hoc phꝫ in
2° ethicoꝝ. Et iō cū vsura sit p̄ceptū ne
gatiuū seu ꝓhibitiuū obligat sēꝑ ꝛ ad
sp̄. Vn̄ nullo° pōt concedi. Non ob.ar
gumētū supra factū.s.ꝙ ius canonicū
multis in cāibus ꝑmittat vsurā. Nam
in illis cāib' lꝫ p̄ma facie videať quid
siťe vsure.non tn̄ in illis casib' ꝑmittiť
vsura.vt dicit p̄allegat' frať Girard'
ꝛ Jo.an.in dcā regl'a peccatū.in 4°. ar.
Et dixi etiam supra in 3° dubio. ꝛ hoc q̄
ad q̄ntū.ꝛ vltimū dubiū.

Secūdū ꝯsiliū dn̄i Alexādri de Neuo
contra iudeos fenerātes.ꝛ contra apo
stillas factas ꝑ dn̄m Angelum de La
stro p̄mo ꝯsilio ip̄i' dn̄i Alexandri.ꝛ re
probatio ꝯsilii ipsius dn̄i Angeli.

In noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i qui es
verus deus ꝛ ver' hō.cui' glo
riosissimo sanguine redempti
sumus.a quo cuncta laudabilia nr̄a ꝓ
cedūt sicut ꝛ cetera bona.ꝛ eiusdeꝫ glo
riosissime matris ꝛ v̄ginis Marie. di
ui Hieronymi.totiusqꝫ curie celestis.
Amen.

Tertia tua apostilla. Si de' ꝑ
misit iudeos fenerari gētibus
ad euitandū maius malum ꝛ
peccatū iudeoꝝ.dicendum est
ēt ꝙ xp̄s ꝑmisit ꝛ ꝑmittat xp̄ianos cō
ducere iudeos ad fenerānduꝫ ad euitā
dū mai' malū ꝛ peccatū ip̄oꝝ xp̄iano
rū q̄ sunt inclinati ad pctm̄ auaricie si
cut tūc erant iudei. Hec ē tua apostilla
formalis. Nōne dicit scriptura ꝙ ipi'
icidit in laqueū queꝫ parauit? De h° se
pissime exēpla videm' ꝛ cuꝫ angustia
expetimur.ꝛ adhuc corrigi nolum'. sꝫ
i ip̄a neq̄tia ꝑseueram'. Dicis me inep
tissime ꝛ incōpatissime illud cōsilium
edidisse. Si mihi liceꝛꝫ te quē veneroꝛ
ꝛ magnifacio atqꝫ existimo arguē.dice
rē inepte:ꝛ icōposite hic locutū fuisse.
Nōne oīa bona fiūt iubente deo? Non
ne oīa mala fiūt ꝑmittēte deo vel sinē
te.23.q.i.q̄d culpať.ꝛ.22.q.i.monet.§.p̄.v̄
Jtē xp̄s Pilato. Nō haberes i me ptā
tē nisi tibi datū eēt desup. Et Aug' i.5°
li° de ciui.dei.ca° x° in fi.sic dicit. Vn̄ q̄c
q̄d p̄ter volūtatē suā patiť hō.nō debꝫ
hoc tribuē hūanis vel angelicꝫ vel cu
iuscūqꝫ creati sp̄ūs volūtatib': sꝫ eius
poti' q̄ dat ptātē volētib'. Et li°. xi°.ca°.
17°. Sꝫ de' sicut naꝝ.bonaꝝ optim' cre
atoꝛ ē ita malaꝝ volūtatū ē iustissim'
oꝛdinatoꝛ.ut cū male illi vtanť naturꝫ
bonis.ip̄e bn̄ vtať ēt volūtatib' malis

Et in.c.se.in pn̄º Nec℥.n.deus.non dico
angeloꝝ:ſ ꝫ vł hoiuꝫ crearet quē malū
futuꝝ eē p̄ſciſſꝫ.niſi parit̄ noſcēt ꝗbus
eū bonoꝝ vſibꝰ cōmodaret. Ad idē.23.
q.5.relegātes.vbi dr̄ ꝙ deꝰ ex quolibet
malo opat̄ bonū:ꝛ tñ malū ꝓpter hoc
nō dꝫ eē imune a pena. Si gº nullū ma
lū pōt fieri niſi deo ꝑmittēte ꝛ malam
volūtatē ordināte q̊ ad aliq̄ ptātē ma
li ↄmittēdi dimittēdo.q̊ ad aliq̄ ſeu ad
cetera auferēdo ptātēꝫ.hoc ē iquā deū
malā volūtatē ordinare. Quare gº de
linquētes pñiūt̄. ex q̊ illō malū factuꝫ
ē deo ꝑmittēte.ꝛ ex illo malo deꝰ ł ope
ratꝰ ē bonū vł opabit̄. q̄re tu iudex ꝓ
hibes hōicida.furta.ꝛ cet̄a crimia:q̄re
iterficis vł ſuſpēdis fures aut hōicidaſ
Debes tu q̊ꝫ tolerare ex q̊ illō malū ni
ſi deo ꝑmittente ↄmitti nō potuit. Ab
ſit oīo. Data ē lex ꝑ dñꝫ ꝛ ꝑ Moyſen iu
bēs bona ꝓhibēs atq̧ pūiēs mala. Exo
21º.22º.ꝛ.23º.c.ꝛ Leuitici.19º ꝛ Ezech.33º c.
vbi dr̄. Si dicēte me ad impiuꝫ morte
morieris:ꝛ nō ānūciauerꝭ ei nec̄ locu
tꝰ fueris vt auertat̄ a via ſua ipia ꝛ vi
uat.ipe ipiꝰ in inigtate ſua morieł. ſā
guinē aūt eiꝰ de manu tua regrā. Jteꝫ
ꝛ alii p̄lati debēt delicta ſubditoꝝ cor
rigē.ꝛ mores reformare.ne ſanguis ſb
ditoꝝ regrat̄ de manibꝰ p̄latoꝝ.de off.
or.c.irrefragabili.ꝛ.c.fi.de regula. cū ſi
milibꝰ. Jtē tex dꝫ furta cobibē adult̄ia
pūire.ipios de t̄ra ꝑdere.p̄ricidaſ ꝛ piu
ros nō ſinē viuē.filios ſuos nō ſinē ipie
agē. Jſte ē tex.23.q.5.rex.dꝫ. Locutꝰ fui
ſti ꝓfecto iepte dū dicꝭ. Si deꝰ ꝑmiſit
iudeis fenerari gētilibꝰ. Nā oē maluꝫ
qō fit a deo ꝑmittit̄.ꝛ tñ nō dꝫ p̄latꝰ nō
dꝫ iudex illō ꝑmittē. ne ſanguis ſubdi
ti.ne ſanguis filii regrat̄ de manibꝰ eiꝰ
Jncōpoſite.n.ꝛ iepte loqt̄ q t̄mis mǟe
nō cōuenientibꝰ vtit̄. Debuiſti ergo di
cere. Si Moyſes ꝑmiſit iudeis fenera
ri ad euitādū maiꝰ maluꝫ ꝛ maiꝰ pctm̄.
Et ſic loqt̄ ſcūs Tho.ꝛ doc. Ego in p̊ du
bio ↄſilii mei hāc obiectōeꝫ diſſolui et
dixi ꝙ iudei erāt ꝑati ad fenerandū iu
deis ꝛ gentilibus.imo ipas vſuras a iu
deis ꝛ gētilibꝰ recipiebāt. Uñ Moyſes
ꝑ illā ꝑmiſſiouē reſtrinxit peccatuꝫ iu
deoꝝ. Nā quotiens quiſq̧ iplicitus eſt
int̄ duo mala ita ꝙ oīo alteꝝ ē facturꝰ
dꝫ ei ꝑmitti malū minꝰ ne faciat maiꝰ
De hoc ē tex.13.di.nerui.33.q.2.ſi qō xiꝰ
Pone exēplū. Uenis ad me hñs ↄcubi
nā.dicis te nō poſſe ab eiꝰ ↄmixtiōe ab
ſtinē niſi eā interficias. Tibi cōſulam vt
potiꝰ adulteriuꝫ vel fornicatiōeꝫ ↄmit
tas q̄ hōicidiuꝫ.ex q̊ nō poſſuꝫ te coercē
ab vtroq̧ crimie. Jta fecit Moyſes.ut
dicūt ſcūs Th.ꝛ theologi ꝛ caōniſte q̊s
in p̄dicto dubio allegaui. Et ſcūs Tho.
ꝛ ceteri ponūt exemplū in libello repu
dii ꝑmiſſo ꝑ Moyſen ad euitandum
maiꝰ maluꝫ.ſ.hōicidiū. Lege tex.31.q.1.
hac rōe.ibi.hoc ꝑmiſit Moyſes nō pre
cepit. Aliud ē.n.p̄cipe.aliud ꝑmittere.
Qō.n.ꝑmittimꝰ nolentes facimus.qꝛ
malas hoiuꝫ volūtates ad plenū ꝓhi
bere nō poſſumꝰ. Jſtuꝫ tex.lege oculis
aꝑtis ꝛ bñ ab oi ſorde mūdatis.ꝛ dicaſ
ꝙ cā euitandi maiꝰ malū nunc ē ꝑmit
tendū malū qñ nō pōt cohiberi nec pu
niri. Et hoc ēt mō loquit̄ Archi.in dcō.c
hac rōne. Uidebis ſi aꝑis oculos. ꝛ duꝫ
tuū cōſiliū euacuabo clariꝰ oſtendam
Nos aūt ſumꝰ in aliis termis:qꝛ iudei
nō pñt fenerari niſi ↄcedat̄ a xp̄ianis.
Dicis q̊q̧ ꝙ xp̄iani ēt ſunt iclinati aua
ricie ſicut tūc erāt iudei. Male dicꝭ xp̄i
anos eē inclinatos auaricie ſicut iudei
erāt. Loquerꝭ.n.ↄ̄ fidē. Si hº eēt.ad qo
nūc ꝓdeſſet paſſio.reſurrectio. ꝛ aſcen
ſio dñi nr̄i Jeſu xp̄i: Profecto nūc ſūt
plures xp̄iani boni q̄ tūc erāt iudei.et
nūc nō ſūt tot mali.nec q ſūt mali ſūt
adeo mali. Rogo te qs xp̄ianoꝝ tenꝫ al
tare ꝑatū ſicut tenebāt iudei illo tꝑeꝰ
Sꝫ dicis. Sunt aliq occulti. Si eos ſcis
accuſa ipſos. vel mone iudices vt iqui
rāt eoſq̧ puniāt ſi xp̄iāi vſuraſ exercēt
Nā de ipſo crimie ſic̄ iudei accuſari et
puniri pñt. Sꝫ forte diceſ. Occłte ↄmit
tēt hº crimē.occłte mutuabūt ſub vſu
ris ꝛ ꝓbari ñ poſſit:qꝛ mł̄tꝭ fraudibus
palliāt ſuos ↄ̄ctꝰ:ut dicit Jo.and.i.c.ad

nfaꝫ.in ti.de emp.ꝛ vē.Nō legi nec au
diui te hoc dixiſſe.ꝛ ꝗ hoc diceret teme
rario iudicio loqꝛ. Qui.n.vſurpat ſibi
iudiciū dei:qꝛ ſolꝰ deꝰ ē ſecretoꝝ cogni
toꝛ.32.di.erubeſcāt.Et eccl'a nō iudicat
de occl'tis:vt i.c.a nob.de ſent.excōi.Et
ſci viri crimina occl'ta ſuſtinēt.ꝛ tacēt
ſi ipa ꝓbare non pñt.2.q.7.plerūqꝫ.Sꝫ
cū deo placuēit publicabit crimē ī me
dio ſynagoge.ꝛ reuelabit abſcōſa.ꝛ in
medio ppl'i allidet crimioſuꝫ ꝗ acceſſit
ad deuꝫ maligne cuiꝰ coꝛ erat plenum
dolo ꝛ fallacia.Eccl.p̊.caº.i fi.Jngrāt gº
iudices xp̄ianos ꝯmittētes hoc crimē.
Exq̊.n.cohiberi pñt nō ſūt ꝑmittēdi.d.
c.hac rōe.Et hº i meo ꝯſilio pleniꝰ ē diſ
cuſſū.ad qđ me remitto.Admiroꝛqꝫ ꝙ
hāc obiectionē fecerꝭ cū illaꝫ vidē poſ
ſes plene diſcuſſam ꝛ ex iuribꝰ ꝛ ſentē
tiis doctoꝝ ſopitam.

Uo ad tertiā apoſtillā eiuſdeꝫ
dñi Angeli poſitam i 2º dubio
mei cōſilii in q̊ teneo ꝙ eccl'ia
dꝫ ſe īpedire de pctō iudeoꝝ fenerātiuꝫ
Talis ē ſua apoſtilla.Jteꝝ beſtialiꝛ lo
queris:qꝛ eccl'ia īpedit ſe de vſuris ex
toꝛtis a iudeis a xp̄ianis aucte ꝓpꝛia
īpoꝝ iudeoꝝ ob fauoꝛē īpoꝝ xp̄ianoꝛū
.ſ.vt illoꝝ indēnitati ꝓuideat:ꝛ nō pꝛo
pter pctm̄ ipſoꝝ iudeoꝝ.ſ.vt eoꝝ aiabꝰ
ꝯſulat.qꝛ de ſalute aiaꝝ eoꝝ eccl'ia non
curat.cū ſint foꝛis ꝛ dānati ꝓpꝛ ꝑfidia
ꝛ defectuꝫ baptiſmi.ꝛ ſic.c.pꝰ miſerabi
lē.cū reuerētia ſcribētis ad hoc nō me
ruit allegari.Sꝫ meo iudicio erras ve
hemēter.Judeꝰ.n.nō eſt ſubditꝰ eccl'ie
niſi rōe crimis cū ſit laicꝰ ꝛ īfidel'.ut in
c.nouit.de iudiciis Jbi ē bona glo.in.c.
nos int.de pur.cano.ꝛ glo.ꝛ doc.i.c.p̊.de
offi.oꝛ.Nō gº hꝫ eccl'a iuriſditōeꝫ ſuꝑ i
fidelē niſi rōe eccl'iaſtici crimis.Et hoc
notaꝛ ꝑ doc.i locis p̄allegatis i conſilio
meo.ſ.in.c.qđ ſuꝑ his.de voto.ꝛ i.c.gau
demꝰ de diuoꝛ.Eccl'a gº cōpellit iudeos
reſtituē vſuras.qꝛ rōne crimis vſuraꝝ
eccl'a pōt ꝛ dꝫ ſe itromittē. Si gº rō cri
minis ē illa q̄ defert iuriſdictiōeꝫ ad ec
cleſiā.ſ.vt faciat eū ꝯpelli ad remitten
das vſurās.gº in erroꝛe es dū dicꝭ ꝙ ec
cleſia ſe īpedit de vſuriſ extoꝛtꝭ ꝑ iude
os vt ſubueniat idēnitati xp̄ianoꝝ.ꝛ nō
ꝓpꝛ pctm̄ iudeoꝝ.Si.n.eccl'ia ſe īpedit
ꝓpꝛ pctm̄ iudei nec rōe ſoliꝰ dāni xp̄ia
noꝝ poſſet ſe īpedire.qꝛ ad eccl'aꝫ nō ꝑ
tinet iuriſdictio i laicos:ſꝫ ad dñm tꝑa
lē.gº rōe pcti īpiꝰ iudei eccl'a ſe īpedit.
ꝛ fac ꝯpelli iudeū ad remittēdas vl' re
ſtituēdas vſuras xp̄iāis:qꝛ peccat eas
retinēdo.Et pōdera iſtā rōeꝫ:qꝛ ē rō de
ciſiōis illiꝰ.c.Sicqꝫ iudeus fenerādo of
fendit ſuā legē:qꝛ ſꝫ legē diuaꝫ peccat
fenerādo xp̄iāo.gº eccl'a pōt ſe itromit
tē.Et hēs aucteꝫ Pe.d anch.i ꝯſilio qđ
allegas ꝗ ꝑ illđ.c.pꝰ miſerabileꝫ.dixit
tutiꝰ eē tenē ꝙ iudei ñ pñt ꝯduci ad fe
nerandū ēt ꝓpꝛ euitādū pctm̄ xp̄ianoꝝ
.ſ.ne xp̄ianus feneret.gº illđ.c.fec ad ꝓ
poſitū.ꝛ ꝯfūdit ꝯſiliuꝫ qđ ꝯpoſuiſti.de
q̊.ī.diſſerēdū ē.Jtē lege ibi doct.ꝗ colli
gūt ex illo tex.ꝙ iudei peccāt feneran
do xp̄iāis. Et hº colligit dñs Abbas in
vltio nōbili.Et vide ēt Jo.d Anāia i.d.
c.pꝰ miſabilē.ſuꝑ gl'.i.vbi dic ꝙ licꝫ iu
dei ſbſint p̄ncipi ſecl'ari i tꝑalibꝰ.tñ eoſ
ꝑt eccl'a ꝯpellē ad r̄ſtituēdas vſas.Nā
cū illđ crimē ſit eccl'aſticū.iudei peccāt
ꝯ legē diuā ꝛ ꝯ legē nālē exercēdo uſas
ꝛ iō licite pñt ꝯpelli ꝑ iudicē eccl'aſticū
Allꝛat nōta ꝑ Jn.i.c.qđ ſuꝑ his.d vo.et
ꝓ hº fac dcꝫ.c.pꝰ miſerabilē.i fi.vbi ec
cl'ia iterdic coiōnē xp̄iāoꝝ iudeiſ.Hec
ſꝛ vba Jo.d Anania.Uñ potes vidē ꝙ
bñ allegaui.c.pꝰ miſabilē. Et ſi nꝰ doc.
aliqd dicēt adhuc oꝫ te cedē rōi. Nā ec
cleſia ñ pōt ſe īpedire d rebꝰ tꝑalibus
laicoꝝ xp̄iāoꝝ.ſꝫ iudiciū ꝑtinꝫ ad iudi
cē ſecl'arē.Uñ eccl'a īpedit ſe de pctō ut
i.c.nouit.d iudiciis.ꝛ rōne peccati ꝛ nō
ut ſubueniat indēnitati chꝛiſtianoꝛuꝫ
compellit iudeuꝫ ad reſtituendas uſu
ras.Et hoc facit eccleſia.quia curat de
peccato. ꝛ ſi non curaret non compelle
ret eos ad reſtituendum.cum tm̄ rōne
pcti ꝛ non alia rōne eccleſia hēat hanc
iuriſdictōem.ergo non eſt veruꝫ ꝙ ec
cleſia nō debeat curare d pctō iudeoꝝ.

ímo dꝫ curare. Et de hoc ē casus in.d.c.
pꝰ miserabilē. cui q̃tiēs rn̄debis totiēs
deo fauēte tuas rn̄liōes ifringam. Nec
ob.c.q̄rto.eo.ti. vbi papa ꝓuidet ꝯ iude
os fenerātes ne exhauriant facultates
xp̄ianoꝝ: qꝛ illa nō ē sola rō: q̃re ꝓhibe
anť iudei fenerari xp̄ianis: sꝫ sūt m̄lte
alie rōes. ut dicūt ibi doc. q̃ rōes ponun
tur i rubrica de vsuris. ⁊ per Jo.an. i re
gula peccatū. i 3º ar. Naꝫ vsure aias de
uorāt ⁊ facultates exhauriunt. ut dicit
tex. i.c.p̄.de usuris.liº 6º. Jtem vsura ex
erceť in offensaꝫ dei ⁊ ꝓximi. ut i cle. il
la.eo.ti. in p̄nº. Et dr̄ crimē usuraꝝ eē in
offensam dei. qꝛ transgressio mandato
rum dei. Jteꝫ quia ꝑ hoc crimē diabo
lus furať aias deo ſm Stephanum de
mōte lauduno. ⁊ dn̄m Lardi. in dcō nō
bili p̄. Jtē dr̄ tale crimē eē ꝯ ꝓximū: qꝛ
ei dꝫ fieri restō: ut ibidē dicit glo. ⁊. Jtē
qꝛ ꝑ tale crimē exhauriť suba ꝓximi.
vt in.c.p̄.de vsuris.liº 6º. Un̄ vsurarius
dr̄ trucidatoꝛ paupeꝝ. 14.q.4.qd̄ dicā
⁊ effusoꝛ sanguinis ꝓximi.ea.q.c. imo
lari. ⁊.q.5. penale.i fi. Et iō ꝓpter pctm̄
qd̄ ꝯmittit iudeꝰ ꝯ deū ⁊ ꝓpter offen
saꝫ ꝓximi. eccl̄a hꝫ iurisdictōem. sic co
hercet ēt cariꝰ vendētes q̄ꝫ sit iustuꝫ p̄
ciū. vt in.c.p̄.de emp. ⁊ ven. Et refert ibi
Jo.an. Abbatē q dicit mgr̄ꝫ suū iduxis
se illū tex. ꝑ iurisdictōe eccl̄iastica con
tra laicos q in cera miscebāt farinaꝫ fa
baꝝ cū ipa cera vēdētes vt ep̄s possit
illos punire. Nā rō pcti qd̄ ꝯ deū ꝯmit
tiť ꝓpť offensam ꝓximi defert iurisdi
ctōeꝫ iudici eccl̄iastico. ⁊ in ꝯsequentiā
ꝓuidere indēnitati ꝓximi. Auctes q̃s
hic dimitto. supplebo in rn̄sione ad qn
tam apostillam.

Ua qnta apostilla sic iacet. be
stialiť ⁊ insulse loqueris: qꝛ ec
clesia nō pōt se ipedire ꝯ iude
um vt eū puniat de delicto ab eo ꝯmis
so ꝯ legē nāe: nec de salute aīe illiꝰ. sed
ut cōsulat aiabꝰ xp̄ianoꝝ. s. ne ꝓpť pec
catū dānenť eccl̄a se ipedit. Et hoc ē qd̄
alii ꝯsuluerūt. Jdē replicas i duabꝰ se
quentibꝰ apostillis. Et iō isti satis sit rn̄

dere. Sꝫ aduerte ad tuā apostillā. Naꝫ
i meo ꝯsilio sūt allegate auctes ꝙ ubi
ifideles delinquūt in lege nāe vel ꝯ le
gē diuinā. eccl̄a pōt eos punire. Allega
tꝰ fuit Jnno. ⁊ doc. in.c. qd̄ super his. de
vo. ⁊ in.c. gaudemus. de diuoꝛ. Et vtro
biq̧ doc. oēs firmāt. Tu dicis ꝙ eccl̄a hº
nō facit. ne ifideles dānenť. qꝛ de aiabꝰ
suis nō curat eccl̄a: qꝛ ꝓpter defectum
fidei dānati sunt. Te queso q̃re hoc fac
eccl̄a nisi qꝛ deꝰ verꝰ per hoc offendiť.
ꝓpť hoc eccl̄a se ipedit ⁊ ipedire dꝫ coꝛ
rigēdo ifideles q deuꝫ offendūt. Et ad
hoc teneť ut dicūt p̄dicti doc. Hoc enī
nō relinquiť arbitrio eccle an faciat vł
nō faciat. Sꝫ dꝫ hoc facē ut tollat offen
saꝫ illatā in deū. qꝛ nō pōt remittē etiā
si vellet. 23.q.4. is qui. ⁊ 6. di. s. solomita
ne. Et Augꝰ in sermone plurimoꝝ mar
tyꝝ sic inqt. Qn̄ aliqs in deū peccauēit
si sine grādi districtiōe voluerimus in
dulgē ꝑticipes peccati eoꝝ efficimur.
Un̄ g̃uiter peccaret p̄latꝰ si talē nō coꝛ
rigeret. Nā vno peccāte nō punito ira
dei deseuit ꝯ innocentes. 50. di. si qs dia
conꝰ. in fi. ⁊ i.q.4. §. itē ꝑꝑl̄s. ⁊.c. turbať.
lege q̃ꝫ Uin. ⁊ Jo.an. in.c. nouit. de iudi
ciis. i ꝟbo quēlibet. Jbi.n. tex. dic̄ ꝙ ad
ecclesiā ꝑtinet coꝛrigē quēlibꝫ xp̄ianū
de pctō. Nā Uin. ⁊ Jo.an. idē dicūt de i
fideli. Sꝫ dicūt ꝙ talꝰ nō pōt coꝛrigi ni
si idirecte cū sit ex̄ eccl̄am. ⁊.q.1. multi.
de deci. de terris. de iudeis. ⁊ si iudeos.
Et ipsos seqť But. ⁊ dn̄s Abbas ibi. et
oēs alii doc. Un̄ ꝓfecto erroneꝰ intelle
ctꝰ est dicē ꝙ eccl̄a pōt coꝛrigē delictuꝫ
infidelꝰ delinquētis ꝯ legē diuinā: sꝫ nō
teneť. imo teneť. qꝛ nō pōt remittē of
fensaꝫ illatā i deū. Et ꝙ deꝰ velit ⁊ p̄ci
piat ifideles coꝛrigi. ꝓbať ꝑ tex. Aug. i
4º de ciui. dei. caº 13º in p̄ncº. vbi loquiť
de ipio romano. ⁊ hec sunt ꝟba eius. q̄ꝫ
obrē cū alia diu fuissent regna oriētis
illustria. voluit deꝰ ⁊ occidentale fieri
qd̄ tpe esset posteriꝰ. sꝫ iperii magnitu
dine ⁊ latitudine illustrius. idq̧ potissi
mū talibꝰ ꝯcessit hoibus ad domanda
grauia mala multaꝝ gentiū. Si gº ista

fuit potior cā q̄re de⁹ dederit tam ma
gnū ⁊ tā larum dominiū seu imperiuȝ
romanis q̄uis essent infideles ut puni
rent grauia mala aliaꝝ gentiū. quanto
magis teneť eccľa ⁊ p̄ncipes xp̄iani pu
nire iudeos ⁊ alios infideles q̄ñdo delin
quūt ꝯ deū offendētes legeȝ diuinam
Pro hoc ēt bñ facit. c. p⁹ miserabilem
de usuris. Nā ut dixi. nullaȝ iurisdictio
nē hȝ eccľa circa p̄rimoniū laicoꝝ nisi i
quātū agiť in finē pcti: ⁊ tñ eccľa teneť
ꝯpellē iudeū ut remittat usuras xp̄ia
nis uel ut eas restituat. Et hoc ex ea ra
tōe ꝓcedit. qꝛ iude⁹ aliť de illo pctō nō
ꝑfecte puniret nisi restituēt vľ remit
teret vsuras receptas vel ꝓmissas. Et
male legisti Inno. ⁊ Jo. an. in dcō. c. qd̄
sup his. de uoto. Nā dicūt ꝙ vbi iude⁹
vel ifidelis peccat ꝯtra legē diuinā vel
ꝯ legē nāe. papa si deť facultas eū p̄ūi
re pōt ⁊ dȝ. Et dicūt h° ꝓcedē vbicūq̄
peccarēt i moralib⁹. Et uide Pe. de an
cho. in regula. ea q̄. in sexta qōe. vbi ēt
firmat ꝙ eccľia nō solū pōt sȝ ēt dȝ tľes
punire ifideles. Pro hoc ēt faciunt no
tata p dñȝ Dñicuȝ. in. c. p̊. de vsuri. in 6°.
⁊ p dñȝ Lau. ꝺ rodolphis ꝺ Florētia. q
ꝯposuit tractatū de vsuris. q dicunt. lo
cātes domos iudeis vel ip̄os ꝑmitten
tes fenerari in ciuitate nec ip̄os expel
lentes: excōicatōis sniām incurrunt vľ
suspensionis. de q̄ in. c. p̊. de vsuris. in 6°.
Et idē dicit Jo. de Anania. in. c. p̄terea.
i fi. de vsuris. Itē cle. i. de vsuris. que in
fligit penā excōicatōis statuētibus vel
iudicātib⁹ ꝙ soluanť usure. vel ꝙ non
repetanť. uel talia statuta seruantib⁹
ꝯp̄hendit iudeos. ⁊ habȝ locū in iudeis
Hec tenuit glo. i dcā cle. in ꝟbo. cēsura
Et hoc exp̄ssi⁹ tenet Guil. de mōte lau
duno. ⁊ Cardi. ⁊ Jo. de Jmola. ibi. ⁊ ple
ne dictū ē in ꝯsilio meo in 5° dubio. Si
g° pena. c. i. de usuris. in 6°. hȝ locū q̄ñdo
iudei feneranť. g° eccľia curat de aiab⁹
eorūdē. qꝛ illđ. c. de usuri. in 6°. fundat
se i ꝑiculo aiaꝝ. Itē si ꝯducētes iudeos
vľ statuentes ꝙ iudei possint fenerari
⁊ ſm statuta illa iudicātes sūt excōica

ti. g° subest periculū aiaꝝ. ⁊ sic ecclesia
curat de ꝑiculo aiarum. Preťea si infi
deles abstinēt se ab illis que sūt ꝯ legē
diuinā. ⁊ ꝯ legē nāe. nōne de⁹ inclinabi
tur citi⁹ ad eos ꝯuertēdos? Hoc igiť ēt
respectu eccľa dȝ eos punire: ⁊ sua iter
est ne offendant deū. Uñ lege i actibus
apľoꝝ ca. x°. vbi Corneli⁹ qui erat gen
tilis qꝛ r̄ligiose coīcabat ⁊ faciebat ele
mosynas. de⁹ misit angelū q āmonuit
eū ut suscipet baptismū a Petro apľo
⁊ dixit ei angelus. Orōnes tue ⁊ elyne
tue ascenderūt i memoriā i ꝯspectu do
mini. Et si eccľa nō curaret de aīab⁹ iu
deoꝝ non oraret singulis annis i publi
ca orōne in septimana scā ꝙ deus eos
cōuertat. Nāꝛ ꝓ ꝯuersiōe iudeoꝝ ⁊ ali
oꝝ ifideliū orat. Inťest g° eccľie ut infi
deles bñ uiuāt ⁊ ne delinquant ꝯ deū.
tū ut facili⁹ ꝯuertāť. tuȝ ēt ut de⁹ nō of
fendať. cui⁹ offensa dimitti non pōt. ut
s̄. dixi. Et ꝑ h° tua apostilla euacuata ē

Uo ad tertiū dubiū in q̊ ꝯclu
do an ecclesia debeat tolerāe
vel cōsentire ꝙ iudei fenerēť
ꝓpť mai⁹ malū euitandū. vel ꝓpť ma
ius bonū qđ exide ꝟisilr seq pōt. duas
facis apostillas. Prima sic iacȝ. ⁊ tu eā
totā refers. ⁊ de tuo nihil dicis in h° to
to 3° dubio. q̄ oia nō sūt ad ꝓpositū. qꝛ
posito ꝙ aīe iudeoꝝ pereāt. tota dispu
tatio fris Girardi ē ⁊ loquiť de xp̄ianis
an eis possit ꝑmitti nō de iudeis q sūt
dānati. ⁊ sic de aiabus ip̄oꝝ nō ē curan
dū. In oībus tuis apostilľ ip ideȝ repli
cas. ⁊ tota vis apostillaꝝ tuaꝝ in h° pē
det an eccľia debeat ⁊ teneať de pctō i
fideliū ꝓhibēdo se itromittē. Et plene
ꝓbaui in r̄nsione ad p̄cedētes ꝙ sic.
Qđ āt dicis ꝙ frať Girard⁹ ⁊ Jo. an. lo
quūť an possit ꝑmitti xp̄iano ut fenēť
ꝓpter vitandū mai⁹ malū: nō autē an
possit ꝑmitti ut iude⁹ fenereť. Salua
pace tua frať Girard⁹ ⁊ Jo. an. gnāliter
loquūť an ꝯctus vsurari⁹ debeat ꝑmit
ti ꝓpť mai⁹ malū vitādū. vľ ꝓpter ma
ius bonū qđ exinde seq pōt. Et moueť
ꝑ rōnes ⁊ ꝑ tex. q gnālit loquūť. ⁊ ꝯclu

dunt ꝙ nec ius diuinũ nec ius canõicũ
pōt aliq̊ cāu ꝑmittē ɔ̄ctuȝ vsurariũ. Et
si hoc vellet ius canonicũ. nullo° possȝ
ɔ̄ vet⁹ ꝛ nouuȝ testm̄.ꝑ.c.sup eo.de vsu
ris. Tu aũt dicis. Loq̄r de xp̄ianis fene
rari volētib⁹.nō ꝯ̄ iudeis. Profecto er
ras.in hoc ꝑsensi qñ ɔsiliũ illd̄ cōposui
Nā vbi ius canonicuȝ aliqd statuit cir
ca ꝓhibitioneȝ vl̄ circa mām̄ vsurarꝫ
includũt̄ iudei.nā ita ꝓhibent̄ exercē
vsuras iudei sicut xp̄iani:ut in.c.p⁹mi
serabileȝ.de usur]. Et oīs mā̄ vsuraria
ɔp̄hēdit iudeos fenerātes:ut dixi i rñ
sione ad tuā apostillā.ꝛ pleni⁹dixi i 4°
dubio dci cōsiliũ.qbus nō rñdes nec rñ
dere potes. Qd̄ autē dic] me totā refer
re disputationeȝ fr̄is Girardi ꝛ de meo
nihil. Fateor ꝙ de meo nihil. sȝ retuli
tex.ꝛ auctes doct.mām̄ istā determinā
tiũ. Nihil.n.est sub sole nouũ nec valȝ
qsq̄ꝫ dicē:hoc recens ē. Eccl̄iastes p̊.ca°
Sȝ totā disputatōeȝ fr̄is Girardi quaȝ
Jo.an.refert.nō refero i ɔsilio meo:sed
solũ ea accepi q̄ ꝑtinē videbāt̄ ad casũ
Et hoc vidē poterit qui legerit Jo. an.
absq̄ꝫ tuis oculis. Naȝ tui nō vidēt.opꝫ
ꝙ emas colirium.ꝛ iteriores sordes ꝛ
maculas bñ abluas. Cũ id feceris vide
bis. An uidē ꝛ itelligē non potes? Nec
solũ tibi hoc accidit.sȝ i q̊cũq̄ꝫ alio pas
siōato frequētissime ɔtingit. Lege Jo.
os auri.vnũ ex q̄tuor doc.grecis.q alio
noīe vocat̄ Jo.Chryso⁹.in omelia sup
euangelio Math.sup illo euāgelio qd̄
legit̄.17.dñica p⁹pēthecostē.qd̄ incipit
Accesserũt ad iesũ scribe ꝛ pharisei et
seniores ppl̄i:ꝛ iterrogauit eũ vnus ex
eis leg] doctor.vbi sic iquit. Perfectuȝ
odiũ ꝛ ꝑfect⁹ amor verꝫ iudiciũ non co
gnoscit.vt puta si ꝑfecte odias aliquē
q̄liacũqȝ fuerit apd̄ illũ oīa tibi displi
cēt siue q̄ dicit siue q̄ agit.ꝛ si bona sint
tñ tibi mala uident̄. Sic ꝛ si ꝑfecte ali
quē amas.q̄cunq̄ꝫ sint apd̄ eũ placēt ti
bi siue q̄ agit siue q̄ loquitur.ꝛ si mala
sint tñ tibi bona vident̄. Et Aug⁹ i suo
sermōe q legit̄ in die sue festiuitat] in
qt. Qui nos amāt:querũt qd laudēt in
nob̄.q aũt nos oderũt̄ detrahũt nobis
Deiñ subiũgis ꝙ oīa nō sunt ad ꝓposi
tũ.ꝛ i plurib⁹ aliis apostill' eadeȝ vene
nosa ꝟba effudisti. Sȝ ꝓfecto erras.qr
i illa mā̄ nihil ex̄ ꝓpositũ locut⁹ sũ. Si
i tuis apostillis dixisses.hoc ꝛ h° nō fac̄
ad ꝓpositũ.tibi rñdissem.sȝ ɔsiliũ meũ
de nouo vidi ꝛ legi.ꝛ vidi ꝙ nō dicl ꝟi
tatē. Sȝ aduerte q̄ꝫto veneno loquaris
Nōne in ɔsiliis auctes allegant̄ doc.ut
sint maioris auctis? Ultra Jo.an.mul
tos allegaui doc.i decret] ꝛ decretalib⁹
ꝛ in 6° ꝛ i cle.scribētes. Adduxi ēt alias
doctrinas alibi traditas ad probanda
dubia que proposui.

Consilium dñi Alexandri de Neuo.de
Uincentia.reprobatoriũ ɔsilii dñi An
geli de Castro.super articulo. An iudei
possint conduci ad fenerandũ cum dis
pensatione pape.

Pere nũc p̄cium eē pu
to tuũ ɔsiliuȝ euacuare
q̄ten⁹ ille q vbiq̄ꝫ pñs ē
intellectũ ɔcedē ꝛ dona
re dignat̄. Jn hoc tuo
ɔsilio multa q̄ tā ex con
silio lȝ ɔtra ipsuȝ ɔsulas.ꝛ ex allegatio
nib⁹ aliorꝫ q̄s apd̄ te hũisti p̊ ɔsilio tuo
addidisti.nec illd̄ vitupo.qr dicit iuris
cōsult⁹. Etiā si alterꝫ pedē in foueā tene
rē.tñ adhuc discē cupio.l.apd̄ Julianũ
de fideicōi.liber. Et dicit Aug⁹. Ab āni
culo parat⁹ suȝ docēi.24.q.3.si hēs. Sȝ
te arguo ꝙ me arguer] ꝙ dcā Jo.an.et
aliorꝫ scribētiũ in ɔsilio allegare volue
riȝ.nā de hoc me arguēdo sciam ip̄am
arguē conar] q̄ i h° cōsistit vt ꝓbe no
scē potes. Nā vides qũo Jo.an.ꝛ ceteri
scribētes sepe dcā scribētiũ refert̄ nihil
ꝯ̄ suo addē°. Uñ si bonos oclos hũisses
i h° solo ɔcerta° erat faciēda.s.an verũ
ɔsuluissē:qd̄ deo ꝓpitio tibi oñdā. Et p̊
all'as int̄ cet̄a dictũ Bal.i.l.cunctos.po
pulos.C.ꝯ̄ sũ.tri.qd̄ i meo ɔsilio i 4° du
bio fuerat all'atuȝ. Addis isup Bal.i.l.
2.ꝛ i Autē.ad hec.C.ꝯ̄ vsuris.ꝛ.c.sup eo

ꝺ vſuris.ad q̃ tñ nõ rñdes. Poſtea alle
gas ꝑ ea pte ꝑ q̈ cõſulis alias auctes i
ↄ͛riũ. Nã Bal.i.ꝺ.l. cũctos pplõs. C.de
ſũ.tri.i.4.colũ.ꝟ.ſ3 iux̃ hꝰ q̃ro.dicit ꝙ i
ꝑator nõ põt ꝑmittẽ vſuras ꝑpt̃ bonũ
publicũ:qꝛ hoc ẽ ↄ̃ ſalutẽ aie. Ad hoc ñ
rñdes. Et papa nõ ꝺ3 nec põt aliqd diſ
pẽſatie ↄcedẽ qꝺ̃ ſit ↄ̃ ſalutẽ aie.24.q.
2.legat.ꝛ.40.di.c.p̃. Et ſuo loco al̃s au
ctoritates iſeremꝰ deo fauẽte. Bal.ꝟo
i.ꝺ.l.2.paꝝ añ mediũ cõmẽti dicit ꝙ ꝟe
vſure ꝑhibẽt iure dino.nec hũano cõ
cedi pñt.ſ3 diſpẽſatio ẽ lex ꝑuata:ꝛ ſic
ius hũanũ ſicut et ius canonicũ ẽ cõſti
tio hũana.nõ aũt dina. Glo.ẽ in ꝑnͦ. ſeu
in ꝑhemio cle.i ꝟbo. iurꝭ hũani. Bal.
ꝟo i Autẽ.ad hec. C.de vſuris.i.2.colũ.
refert opionẽ quoꝛũdã int̃ q̊s fuit Ni
colaꝰ de materellis.q dixit.ꝙ ſicut ꝑ le
gẽ humanã põt diſtingui lex diuina a
rõne iteruenientẽ.hoc p3.qꝛ lex hũana
qñq3 ꝑmittit hõicidia.ut in.l.i.ꝛ.2.C.qñ
l3 vni.ſe ſine iudice vi.ꝛ tñ hõicidia ſt̃
iure dino ꝑhibita.ꝛ ẽ vnũ de decẽ mã
datꝭ ꝛ cõꝑhendit̃ hec ꝑhibitio ſub illo
mãdato. Non occides. Itẽ ius diuinu3
ꝑhibet res alienas detineri.tñ lex mo
derat̃ iſtã ꝑhibitõem ꝑpter bonũ pu
blicũ:ut p3.ff.de vſuc.l.i.ꝛ i mltis aliis.
Uñ dicit ide3 eẽ dꝺ̃ i mã vſuraꝝ vt cre
ditores iducãt̃ ad ſubſidiũ paupeꝝ:et
hoies ꝑpt̃ ipoꝛtabilẽ auariciã credito
rũ nõ aggũent̃. Et ſic ꝑpt̃ cõe bonũ lex
dina diſtingui ꝛ modificari põt per ius
hũanu3 S3 Bal.ibi dicit ꝙ hec opio ẽ
falſa.ꝛ ab oibꝰ canõiſtis reꝓbata.qꝛ
qꝺ̃ ẽ ꝑhibitũ ex dina iſtitutiõe.nõ põt
hũana rõe ꝑmitti.ꝛ cã ẽ.qꝛ talis rõ nõ
ẽ rõ ſ3 abuſio.cũ nõ cõfoꝛmet ſe volun
tati dine.ꝛ iõ nõ debemꝰ aliã rõne3 q̃re
re ex q̊ deo ita placuit. Hic aduerte q3
bñ q3 ſcẽ loqtur. Ad hoc nõ rñdebis.qꝛ
iſte rõnes iferũt ꝙ nõ poſſit diſpẽſare
papa. Claꝝ.n.ẽ id nõ ꝑmitti pape qꝺ̃ ñ
põt hũana rõe fieri. Na3 oĩs diſpẽſatio
pape ẽ hũana.l3 auctẽ dei hẽat ꝑtãte3.
Non hẽo tñ nccẽ auctẽ Bal.q3q3. Bar
idẽ ſenſerit i dcã.l.cũctos pplõs.ꝛ i cõſi

lio meo allegaui. Et hãc rõe3 quã3 alle
gat Bal. ſcũs Bernardinꝰ allegauit i
ciuitate Uincẽtina i publica ꝑdicatiõe
q̈ iudeos expelli fecit. Nã qda3 allega
bãt idigẽtiã paupeꝝ.auaritiã creditoꝝ
Ipe aũt poꝛtauit libꝛos iurꝭ canonici i
pulpitũ.ꝛ ibi publice legebat decreta
les de hac mã loquẽtes.ꝛ allegãtes ne
ceſſitatẽ eẽ ꝙ iudei remanerẽt icrepa
bat tãq3 dei blaſphematoꝛes:qꝛ deum
volebãt arguẽ ꝙ nõ ꝓuidẽt meliꝰ ceſ
ſantibꝰ vſuris illi ciuitati. Et dicebat ꝙ
ꝑpt̃ iſta nõ erat deus offendendus. Et
idẽ dixit ſcũs Tho. Ricar. Scotꝰ.ꝛ oẽs
theologi. Oĩs religioſi de obſeruãtia
hoc pꝛedicant. Uide quãtẽ auctis ſint
apꝺ̃ eccl̃am ſci viri. Nã ꝑpt̃ exemplar
ſcõꝝ q trãſiuerũt ad religiõem añ mr̃i
moniũ cõſũmatũ.eccl̃a iterp̃tata eſt il
lud mãdatũ diuinũ.q̊s deꝰ ↄiũxit hõ ñ
ſeꝑet.qꝛ eccl̃a illis exẽplis mota decla
rauit illã auctẽ3 hr̃e locũ qñ mr̃imõiu3
ẽ cõſumatũ.hoc ꝓbat̃ in.c. veꝝ.ꝛ i.c.ex
ꝑte.de cõuer.ↄiu. Uides gͦ quãte fidei
ſt̃ apꝺ̃ eccl̃am fcã ſcõꝝ patꝝ:q3to maio
ris fidei debẽt eẽ ꝑdicatões ꝛ deciſiões
dubioꝝ ab eis ↄpoite. Credẽↄ̃ ẽ.n. ipos
dei ſpũ locutos fuiſſe. Quo ad hͦ ſatꝭ ẽ
3ͦ allegas ꝑ ꝑte ↄ̃ quã3 ↄſuluiſti.c.
ſuꝑ eo.ꝺ uſurꝭ.cui ñ rñdes.ſ3 i q̃dã apo
ſtilla ad ↄſiliũ meũ illꝺ̃ ad ꝓpoſitũ nõ
facẽ affirmaſti. Ego dico ꝙ de hͦ ẽ ca
ſus ibi. Ille tex.h3 duos itellectꝰ.p̃mꝰẽ
ꝙ ꝑ redimẽdis captis vl̃ ꝑ alio opere
pio papa ñ põt diſpẽſare ꝙ vſ̃a cõmit
tat̃. 2ꝰ iteꝰ ꝙ ẽt ꝑ redimendis captis
l̃ ꝑ alio pio opeꝛ ñ l3 ad vſ̃as pecunias
mutuo accipeꝛ qñ ꝑ receptiõem dat̃ cã
vſurã ↄmittẽdi. Nã i antiq̈ dicebatur.
qꝺ̃ a nob̃ tua fratnitas poſtulauit.vtꝝ
poſſit i recipiẽda pecũia diſpẽſaͦ fieri
ut paupeſ q i ſaracẽoꝝ captitate tenẽt̃
poſſint ꝑ eadẽ libari pecũiã. S3 vtq3 i
tellect̃ꝰ cõit̃ tẽt̃ ꝑ doc.ꝛ eccl̃a vtrũ3 ap
pꝛobat dcm̃ ibi i.ꝺ.c.ſuꝑ eo. Uñ ãplectẽ
do vtrũq3 itellectũ ibi eſt caſus ꝙ pa
pa non poſſit diſpẽſare ꝙ qs accipiat
pecuniã mutuo ad uſuras etia3 cauſa
maioꝛis mali vitãdi añ nccitas eſt cã

exercēdi vsuraſ.ut qꝛ cessante illa necci
tate nō exerceſ.Et sic papa non pōt diſ
pēsare.siue ut qs exerceat fen⁹.siue ut
qs recipiat pecuniā mutuo ad fen⁹ qñ
necessitas ē cā usure exercēde. Et pōde
ra illum tex.ꝑ.n.dicit ꝙ cuꝫ usure sint
utroqꝫ testō ꝓhibite nulla dispensatio
pōt fiēi.Et tex.specifice loquiſ ꝙ nulla
dispensatio pōt fieri ꝑ papaꝫ:qꝛ ibi pe
tebatur dispensatio a papa.Unde ibi
colligitur una regula in mā dispēsatio
nis ꝙ ubi aliqđ ē pctm̄ de iure diuino
papa nō pōt circa illđ dispēsare.Et istā
regulā firmāt oēs doc.ꝛ illos allegaui i
consilio ꝑdcō.ꝛ ulteri⁹ allegabo infra.
3° dicit ille tex.ꝙ cū sacra scriptura ꝓ
hibeat ꝓ uita alteri⁹ mētiri qđ ē pctm̄
veniale.si g° non licꝫ ɔmittere pctm̄ ve
niale ꝓ redimēdo hoīeꝫ a morte.mlto
magis ꝓhibend⁹ē qs ne iuoluaſ crimi
ne vsuraꝝ ꝓ redimēda vita captiui.i.
illoꝝ captiuoꝝ q detinebanſ ꝑ sarace
nos.Iste ē tex.apt⁹ in dcō.ca° suꝑ eo.q
isto° arguit.Si ꝓ redimendo hoīem a
morte nō ē licitū ɔmittē pctm̄ veniale.
mlto min⁹ ꝑmittēd⁹ est imo ē ꝓhiben
dus ne ɔmittat pctm̄ mortale.vt ē vsu
ra ꝓ redimēdo captiuos a morte.Uñ
iste tex.decidit duo.Unū ē in mā dispē
satōis.s.ꝙ ubi ē aliqđ pctm̄ mortale de
iure diuino.papa nullo° pōt dispēsare
Scđm ꝙ nec papa nec eccl̄ia dꝫ pctm̄
mortale tolerare vl̄ ꝑmittē ēt ꝓ liberā
do captiuos a morte.qꝛ si nō lꝫ dicē mē
daciū qđ ē peccatū vēiale:ut i.c.ꝑmuꝫ
22.q.2.ꝛ i.c.ne qs.multo min⁹ lꝫ ɔmittē
peccatū mortale.Sꝫ diciꝫ illđ.c.loqſ de
xp̄ianis volētib⁹ fenerari vl̄ volētib⁹
īducē alios xp̄ianos ad fenerandū.Se
cus dđ ē i iudeis.cū eccl̄a nō debeat đ
eoꝝ pctō se īpedire.siue curare de aīa
bus īpoꝝ.Ego rñdi supꝑius i rñsione ad
tuā qntā apostillā:ꝛ in ɔsilio meo in 5°
dubio ꝓpe finē.vbi ɔclusi ꝓut vl̄t tex
ꝛ firmāt doct.ꝙ in mā usuraꝝ siue ubi
iura faciūt mentiōeꝫ de feneratorib⁹.i
cludūſ iudei.g° illud.c.dꝫ itelligi tā i iu
deis q̄ꝫ i aliis exercētib⁹ fen⁹.Et bñ ad

uertas:qꝛ l.c.suꝑ eo.petebaſ dispēsatō
vt posset exerceri fen⁹.vl̄ vt licerꝫ mu
tuo recipe ad redimēdū captiuos solū
pecuniā necciaꝫ redēptōi captiuoꝝ ꝛ nō
vltra.Et tñ papa ibi dicit ꝙ nō pōt diſ
pēsare.Item ꝙ nō debꝫ ꝑmitti seu to
lerari vsura ab eccl̄ia ēt si ex ea ꝓueni
ret liberatio captiuoꝝ a morte.ꝛ sic nō
ē ꝑmittēda imo ē ꝓhibēda vsura etiā
si ex ei⁹ ꝑmissione seqꝛ bonuꝫ ꝙ hoīes
nō iterficianſ.ꝛ ex ei⁹ ꝓhibitiōe sequā
tur mortes hoīum:vt qꝛ hoīes iterfici
anſ nisi ꝑmittaſ exerceri usura.Nam
ꝓpꝛ istud bonū ɔsequēdū vl̄ ꝓpꝛ hoc
malū uitādū nō ē ꝑmittēda seu tolerā
da usura.Et ille tex.nō soluꝫ dicit dispē
satōeꝫ nō posse fiēi sꝫ ēt excludit simpli
cē ꝑmissiōeꝫ i usura.Et ita cōclusi i cōsi
lio meo p⁹ Io.an.in regula pctm̄.i3° ꝛ i
5° ar.vbi dicit ꝙ nulla ꝑmissiōe sit per
mittēda vsura ꝓpꝛ aliqđ bonū qđ ide
oriaſ.uel ꝓpꝛ aliqđ malū qđ inde vite
tur.Et dicit ꝙ ēt si ius canōicū vellꝫ ñ
posset ɔ̄ctū vsurariū ꝑmittē:ꝛ pleñ ex
aminaui i 3° dubio mei cōsilii.vbi alle
go tex.ꝛ auctes.Et profecto doleo mali
ciā doctoꝝ xp̄ianoꝝ.Inueniunſ.n ꝛ iuē
ti sūt q in cā ɔsuluerūt ɔ̄ tā aptaꝫ ꝟita
tē.de q̄ ē tex.aptissim⁹ in dcō.c.suꝑ eo.
quā oēs docto.tā canoniste q̄ꝫ theologi
tenuerūt.Et rōeꝫ video.qꝛ null⁹est qui
petat cōsiliū offerens mercedē ꝙ cōsu
laſ ꝙ iudei nō cōducanſ ad fenerandū
nec reꝑiſ offerēs mūera ꝑncipibus vt
expellant iudeos.ꝟitas.n.ista nō dat ꝑ
mia terrena:sꝫ eterna.Conati aūt sūt
suis īgeniis sua doctrina facib⁹ auari
cie ꝛ cupiditatis accēsi ꝟitateꝫ ɔfundē
Sꝫ audi qd de ꝟitate dicat scriptura.
Ueritas magna ē.ꝛ fortior ꝑ oībus.Es
dre 3°.ca°.Et Isidor⁹ de sūmo bono ita
exclamat.O q̄ꝫ magna ē vis ꝟitatꝭ que
oīa īgenia astutias ꝛ calliditates supe
rat.q̄ ɔ̄ ficta simulataqꝫ figm̄ta seipaꝫ
defendit.q̄ deniqꝫ p⁹ deuꝫ colenda ē:qꝛ
ꝓpria deo ē.imo deus ē via ꝟitas ꝛ uita
Huc usqꝫ declaraui argum̄ta que faci
unt ex ꝑte negatiua.s.ꝙ iudei nedū nō

pñt cõduci:ꝫ ẽt ꝙ fen⁹ exercẽ possint ꝑ
mittẽdũ ñ ẽt simplici ꝯmissiõe. Jmmo
ꝓhibẽdi sunt vt ꝓbat aptissime i.d.c
sup eo.cui nec aliquis alius rñdere cuꝫ
ꝟitate ualebit.

Unc me ꝯuerto ad dissoluẽda
ea q̃ ꝓ ꝑte affirmatiua oĩ iuri
ꝛ oĩ rõni ꝯ̃ria allegasti.s.ꝙ pa
pa possit dispẽsare ꝙ ꝯducãt iudei. Et
ꝓ loq̃r ꝯ̃ tex.dci.c.sup eo. Tu es bon⁹ si
cut ꝛ ceti q vtinã nõ i iferno cremẽt al
legãs ẽt Specu.i ti.de legato.§.nũc de
epoꝝ.i.7.colũ.ꝟ.sũt ãt qdã.vbi dixit ꝙ
i cãib⁹ i qb⁹ ẽ mortle pctm̃ ꝫ legẽ dinã
sicut i furto ꝛ i rapina.papa dispẽsare nõ
põt.imo p⁹ delictũ ꝯmissũ non põt dis
pẽsare sup delicto iã cõmisso q̃ minus
delinquẽs agat pniaꝫ.ꝛ q̊ minus fiat re
stitutio: ꝛ allegat iura loquẽtia de mã
vsuraꝝ:ut.c.cũ tu.de vsuris. Jn his ꝟo
i qb⁹ ꝯmittit pctm̃ mortale ꝫm ius po
sitiuũ dicit ꝙ epis ꝛ iferiorib⁹ interdcã
ẽ dispẽsatõ.imo null⁹ citra papã potest
dispẽsare vl patiẽtiã ꝓstare.ꝫ solus pa
pa vel is cui spãlit ꝯmiserit.Et q̃ꝫ bene
auctẽꝫ istã allegasti.ita talẽ tibi sp spm̃
ꝯcedat de⁹.s.vt ꝯ̃ tuã intentõeꝫ alleges
qñ ꝟitatẽ ꝛ ipaꝫ iusticiã violare itẽdis
Nã Specu.dicit illð qð dicũt ceti doc.
Nã h° dic̃ Hosti.quẽ allegat.ꝛ doc.i.c.
a nob.de deci.ꝛ i.c.nõ mag°.ne cle.l mo.
q sũt allegati i ꝯsilio meo.i 3° ꝛ i vltio
dubio.p̊ allego alias auctẽs i cõsilio su
ꝓdcõ nõ allegatas.nõ tñ in cõsiliis alio
rũ collectas.Et p̊ allego auctẽꝫ Jnno.ꝛ
oiuꝫ scribentiũ i.c.fi.de trãsac.vbi Jnn.
dicit ꝙ q̃tũ ad ꝯmittẽdũ pctm̃ morta
le vl remanẽdũ i illo i his q̃ pẽdẽt a iu
re nãli i lege dina ꝛ euãgeliis ꝯtẽta. pa
pa nõ põt dispẽsare. Et ꝓcise ponit exẽ
plũ p.c.sup eo.de vsuris.de cui⁹ itellc̃u
s.dixi.ꝛ p.c.fi.de ꝯsue. Jn his ꝟo q̃ pen
dẽt a iure positiuo ꝓceptorie cui⁹ trãs
gressio ẽ pctm̃.ali⁹ q̃ꝫ papa dispẽsare ñ
põt ut trãsgredi liceat. Jstud dcm̃ seq̃t
ibi Jo.an.i.c.fi.ð ꝯsue.s.allato.ꝛ refert
istud dictũ Jnno.in dicto.c.fi.sup ꝟbo
cãib⁹.i glo.sua q̃ incipit.puta crimibus

publicis.Et Bu.ꝛ Jo.de Jmola.ꝛ oĩs
doc.ꝓ h° ẽt allego doctrinã Lau.quaꝫ
sequit Archi.ꝛ Jo.de fan.i.c.sũt quidã
25.q.i.q dicit ꝙ papa non põt dispẽsare
ꝯ̃ dcã euãgelii i his q̃ ꝯsistũt i ꝓcept̃ ul
ꝓhibitõib⁹.Et hoc dcm̃ refert Jo.ð fã.
i dcõ.c.sũt qdã.in ꝟbo euãgeliste. Pl⁹
dicit Archi.ꝛ Jo.de fan.in.d.c.sũt qdaꝫ.
sup glo.i.iu ꝟbo.ꝯ̃ aplꝫ.vbi refert q̊sdã
cũ quoꝝ opione resideꝫ dictũ.ꝙ cũ i ve
teri ꝛ i nouo testõ nõ ꝯtineat nisi ꝟitas
doctrine fidei ꝛ moꝝ ꝫ legẽ nãe ꝛ gr̃e.ꝯ̃
ipaꝫ papa dispẽsare non põt.Et ꝑ h° di
cũt ꝙ nõ solũ ꝯ̃ aplm nõ põt dispẽsare
ꝫ nec ẽt ꝯ̃ quãcũq̃ doctrinaꝫ cuiuscũq̃
libri canonis:q̃ nec xp̃s venit soluere
legẽ aut ꝓphas ꝫ adiplẽ. Math.5°.c.
Nec obstat ꝙ papa põt dispẽsare cuꝫ
penitẽtib⁹:q̃ apls nõ ꝓhibuit dispẽsa
re:q̃ ꝛ ipe fuit miaꝫ ꝯsecut⁹.s.dis.ꝯsue
tudo.Sꝫ actu exñteꝫ i crimine ꝓhibu
it ordinari.Uolũt isti dicẽ ꝙ papa non
põt dispẽsare ꝙ qs peccet vel remane
at in crimine.siue illud crimen sit indu
ctũ a iege dina.siue a positia.Uide eun
dẽ Jo.de fan.i.q.7.§.nisi rigor.vbi dicit
nullo° eẽ dispẽsabilia ẽt ꝑ papã mãda
ta vel ꝓcepta decalogi ꝛ euãgelioruꝫ.ꝛ
gnãlit q̃ ꝑtinent ad articulos fidei ꝛ ad
gnãleꝫ statum ecclesie ꝛ ad formaꝫ sa
cr̃oꝝ.de qb⁹ ꝓcipue tractauerũt apli et
q̃tuor ꝯcilia ꝓncipalia.ꝛ gnãlit ea sine
qbus ꝛ cũ quib⁹ hõ saluari nõ põt. Jn
his.n.vel i aliq̊ istoꝝ nulla admittit di
spẽsatio a qbuscũq̃ sint statuta. Allat
13.di.sicut qdã.ꝛ.15.dis.sicut sancti.ꝛ.i.q.
7.ꝛ si illa.ꝛ.15.q.i.sunt qdã.ꝛ.c.ꝯ̃ patꝝ.ꝛ
25.q.2.priuilegia.ꝛ.c.sigs dogmata.ꝛ.i.
q.i.nõ ẽ putãda.ꝛ.14.di.qð ait.ꝛ.22.q.2.
faciat hõ.30.q.i.nosce.ꝛ.32.q.4.sicut nõ
st ꝛ.23.q.5.dicat. Reliq̃ ꝟo dicit eẽ dispẽ
sabilia:q̃ i eis sepe rigor iur̃ tẽperat
et relaxat a q̊cũq̃ sint statuta.ꝟbi gr̃a
Jn niceno ꝯcilio statutũ ẽ ne bigam⁹
ꝓmoueat.34.dis.cognoscamus. tñ po
stea Martinus instituit ꝙ usq̃ ad dia
conatũ possit promoueri.34.dis.lector.
Silr apli statuerũt ꝙ ꝓsbri ꝓpt forni

cationem deponerent: qd̄ postea ꝑ pa
pā Silvestꝝ ⁊ gargēse cōciliū fuit imu
tatū. 82. di. p̄sbr. Ex predict] notaudū ē
ꝙ papa nō pōt dispēsare ꝙ quis ꝯmit
tat vel remaneat i pctō mortali neduꝫ
qñ tale pctm̄ descendit ex lege diuina:
sꝫ ēt si descēdit a lege positiua. si ꝑ dis
pēsatōeꝫ ille cū q̊ dispensatū est remā
sur⁹ ē icorrect⁹ seu in pctō. Et q̄ꝫq̄ꝫ Spe
cu. in loco p̄allegato. ⁊ Inno. ⁊ doct. i lo
co ꝑ me allegato dicāt papā dispēsare
posse q̊ ad illa que sūt pctā de lege po
sitiua. tñ opio illoꝝ quos in p̄dictis duo
b⁹ locis secutus fuit archi. ⁊ Jo. de fā.
videt̄ ꝟioꝛ qñ ꝑ talē dispensatōeꝫ ꝯtra
ius positiuuꝫ dispēsat⁹ remanet icorre
ctus siue i pctō. lꝫ descēdatia iure poiti
uo allegat bona iura. ⁊ de hoc ē bonus
tex. in. c. nulli fas. 25. q. i. ubi loquit̄ ꝺ iu
re diuino ⁊ canonico. Et sic dicit. Quia
nos qui potentissimi sacerdotis admi
stramus officia taliū transgressionum
culpa respiciet si in causis dei desides
fuerim⁹ inuenti: qꝛ meminim⁹ ꝙ timē
debem⁹ qualit̄ ꝯminet̄ de⁹ negl̄ie sacer
dotū. Et i. c. sūt quidā. ea. q. sic loquitur.
Ubi ꝟo apte de⁹ uel eius apl̄i ⁊ eos se
quentes sci p̄res snialit̄ aliqd diffime
rūt ibi non nouā legē roman⁹ pontifex
dare sꝫ poti⁹ qd̄ p̄dicatū ē usqꝫ ad aīaꝫ
⁊ sanguinē cōfirmare dꝫ ⁊c̄. Iteꝫ ea. q. c.
ꝯ statuta. ibi tex. sic dicit. Contra statu
ta canonū aliqd concedere vl̄ mutare
nec quidē hui⁹ sedis pōt auc̄tas ⁊c̄. Et i
. c. se. qd̄ icipit omne. ꝓpe fi. sic dr̄. Neq̄
q̄ꝫ. n. qd̄ ꝯ euangelicā uel propheticaꝫ
uel apl̄icam doctrinā ꝯstōnesue eoꝝ si
ue scōꝝ patruꝫ actuꝫ fuerit stabit. Pro
fecto hec iura ita gnāliter loquūt̄ ꝙ ꝓ
hibent ēt papā dispēsare. Et ad hoc ea
allegauit Archi. ⁊ Jo. de fan. p̄sertiꝫ qꝛ
canones sūt. editi istinctu spūs sci. ut
dic̄ tex. 50. dis. si ille. ⁊. 25. q. 5. uiolatores.
⁊. c. ideo. Ego tñ pro concordia sic dice
rem. ꝙ aut per dispensationem ꝯ ius
positiuū desinit eē peccatū. ⁊ illud qd̄
erat pctm̄ ꝑ dispēsatōeꝫ efficit̄ licituꝫ.
Et tūc ꝓcedit opio Inno. ⁊ doc. in. c. fi.

de trāsac. ⁊ i. c. a nob̄. ꝺ deci. ⁊ i. c. nō ma
gno. ne cle. vl̄ mo. Aut p⁹ dispēsatōeꝫ: il
le cū q̊ dispēsat̄ actū exercēt illicitum.
Et sic dispēsatio ñ fac̄ q̊ min⁹ ille exer
cēdo actū a canōe ꝓhibitū peccet. et tc̄
sit ꝟa opio Laur]. ⁊ seq̄ntiū queꝫ seqt̄
dcūs Jo. ꝺ fā. ⁊ Archi. vbi s̄. Pono exē
plū ꝙ qs ꝯfiteat̄ singl̄o āno pctā sua: ē
ius positiuū. ⁊ tñ papa ligat̄ mēte illi⁹
ꝯstitutōis ꝓpt̄ eq̄tatē nālē i q̄ ē fūdata
illa ꝯstitutio: vt dic̄ Jo. an. i. c. significa
sti. ꝺ fo. ꝯpe. ⁊ But. i. c. p̊. ꝺ cō. Uñ papa
nō possꝫ dispēsare vt qs ñ teneat̄ ꝯfite
ri singl̄is ānis sua pctā. Et idē vbi alia
ꝯstitutio ē fūdata i nāli eq̄tate q̄ ꝓpt̄
dispēsatōem nō cessaret. Uñ Bal. in. l.
si ñ spāli. i fi. C. ꝺ testa. dic̄ ꝙ lꝫ p̄nceps
sit sūme auctoritatis. tñ nālis rō ei⁹ au
ctoritate mutari nō pōt. ff. ꝺ vsufru. ea
rū reꝝ q̄ vsu ꝯsu. l. 2. Uñ Pe. Cy. ⁊ Bal.
i. l. digna vox. C. ꝺ legi. dicūt ꝙ p̄nceps
ligat̄ ꝑ fcā hñtia i se iusticiā vl̄ eq̄tatē
nālē. Et ex p̄missis tres iferūt̄ ꝯcl̄oes. p̄
ma ē ꝙ vbi aliqd̄ pctm̄ ē mortale ꝺ iu
re dīno papa nō pōt dispēsare vt illud
ꝯmittat̄: vel ꝙ i illo remaneat̄. Scd̄a
ꝙ vbi aliqd̄ ē pctm̄ de iure positiuo. tñ
ꝑ dispēsatōem nō pōt cessare iusticia
vl̄ eq̄tas nālis q̄ mouet ius positiuuꝫ:
papa nō pōt dispēsare. Tertia ꝯcl̄o ꝙ
vbi aliqd̄ ē pctm̄ ꝺ iure positiuo ⁊ per
dispēsatōem factā ex cā rōabili: cessat
cā pcti. ⁊ tūc dispēsatio pape facit illici
tū licitū. Et i his trib⁹ ꝯcl̄onib⁹ ꝯcordāt̄
tex. ⁊ doc. His igit̄ ita discussis ꝓ do
ctrina studētiū redeo ad rñsiōes tuas.
Dic]. n. ꝙ iude⁹ fenerādo xp̄iano nullū
pctm̄ ꝯmittit ꝭm legē dīnā. iō papa p̄t
hoc ꝑmittē. Dū dicis ꝙ papa pōt hoc
ꝑmittē: nō loq̄ris i t̄minis nr̄e qōi ꝯue
niētib⁹. Nr̄a. n. q̄stio ē. An papa possit
dare licētiā vel dispēsare ꝙ xp̄iani cō
ducāt iudeos ad fenerādū. Istud ē pl⁹
q̄ꝫ simplex permissio q̄ nil aliud est q̄ꝫ
claudē oculos. ⁊ penam indulgere seu
dissimulare ꝭꝫ quā ꝑmissionē ecclesia
tolerat malos. Uñ nostra disputatio ē
an papa possit dispēsare ꝙ ꝯducantur

iudei ad fen⁹ faciēdū. Et inquantū dic̄
ꝙ iudeus fenerando xp̄iano nullū pec
catū ꝯmittit ſ3 legē diuinā. Uide quan
te ꝟitatis quantēue cōſtantie ſis. Pro
feſſus es iudeū peccare fenerando xp̄i
ano. ſ3 eccleſia de hoc peccato nō debe
re curare. Hic ꝟo dicis ꝙ nullū pecca
tum cōmittit. S3 te excuſabis ⁊ dices
ꝙ peccat ſ3 non ſcd̄m legem diuinam.
Tunc te interrogo. Scd̄m quam lege3
Si dicis Canonicam: male dicis: q2 iu
dei ⁊ alii infideles non ligantur canoni
bus ad peccatum ſeu ad penam ſpūa
lē. de diuor. gaudem⁹. 2. q. i. multi⁹. Hāc
doctrinam ponunt ēt doc. in. c p̊. de con
ſti. Peccat idcirco iudeus ſm legē diui
nam ſeu ſm legē nālem. g⁹ papa nō po
teſt diſpenſare ſeu lnia3 dare. Et hoc te
net ſcūs Tho. ⁊ theologi. ⁊ om̄s canoni
ſte nemine penitus diſcrepante. quos
allegaui in p̊ dubio conſilii mei. Nā ēt
ſm legem ſuam ꝓhibent̄ fenerari gen
tilibus. Deut.º 28.º ca.º ubi Moyſes re
uocauit p̄mā ꝑmiſſionem. Und̄ Dauid
qui fuit dudu3 poſt Moyſen: q2 Moy
ſes fuit p̄mus dux qui gubernauit po
pulum iſrl̄. Dauid ꝟo fuit ſecund⁹ rex.
S3 p̊ fuerūt duces ⁊ iudices iſrl̄. poſtea
leges. ut noſcere poteſt quicunq3 lege
rit bibliā. Et tn̄ Dauid in ſuo p̊s. qui ici
pit. Dn̄e quis habitabit in tabernacl̄o
tuo. gnāli̇̄t dicit. neminem excipiendo.
Qui pecuniam ſuam non dedit ad uſu
rā ⁊c̄. Dn̄s aūt nr̄ ieſus xp̄us uerus de⁹
⁊ homo uer⁹ cōuocatis turbis iudeorū
ait. Mutuum date nihil inde ſperātes
Luc̄. 6.º ca.º Et nō q2 xp̄us loquebat̄ iu
deis ⁊ eis p̄cipiebat ut mutuarēt pecu
niam abſq3 fenore. S3 interrogo te. Et
Moyſes ⁊ xp̄s p̄cipit iudeis. cui⁹ pre
ceptu3 ſi precepta eēnt ꝯ̄ria deberent
iudei ſeruare? Certe dei: q2 maior ⁊ ue
rior ē eſt incōꝑabili̇̄t oīb⁹ creaturl̄ btis
tn̄ nō eſt ꝯ̄rietas. Tene g.º xp̄iane p̄cep
tū euāgelicū. ubi de⁹ tūc iudeis p̄ntib⁹
⁊ xp̄ianis futuris iterdixit gnāli̇̄t ⁊ ſin̄
aliq̄ diſtinctōe exercere fenuſ. Ergo pa
pa nō pōt lnia3 dare uel diſpenſare ut
dicunt Inno. ⁊ doct. ſ̄. allegati. quibus

cōiunge Specu. per totūm contra tua
intentionem allegatum. Et bene dixit
apoſtilla fratris Michaelis ad tuum
conſilium dum dicit ꝙ iudeus peccat
mortali̇̄t fenerando chriſtiano: ⁊ ꝙ in
uenit oppoſitum. Et hoc ideo ē. q2 uſu
ra eſt ꝓhibita generali̇̄t. ⁊ reperiuntur
iudei incluſi in prohibitione. ut in. c. p⁹
miſerabilē. Un̄ tibi icumbit ꝓbare ꝙ
iudeis ſit licitu3 fenerari qd̄ probare
non poteris. Et ſubiūgit in ſua apoſtil
la. ꝙ agentes ⁊ cōſentiētes pari pena
plectunt̄. ⁊ allegat apl̄m ad Ro. p̊ ca.º i
fi. ubi dicit apl̄us. Qm̄ qui talia agunt
digni ſunt morte. nō ſolu3 aūt q faciūt
ſ3 ēt q cōſentiūt faciētibus. Et ſubdit
ꝙ ſi ueniūt ad baptiſma nō p̄nt ſalua
ri niſi uſuras reſtituant. Et hoc ten3 gl.
in. c. iudei. de cōſe. di. 4. Und̄ pone ꝙ iu
de⁹ fenerauerit gētili. certe nō d3 bap
tizari niſi uſuras reſtituat. et hoc ē idu
bitatū tā apud canoniſtas q̄3 apd̄ theo
logos. Et inquātu3 loqtur de ꝯſenſu bn̄
dicit. q2 nulla cā ē licitu3 cōſentire ma
lo. Idē ꝓbat̄. 23. q. 4. ita plane. cu3 duo
b⁹. c. ſe. q̄ dicūt ꝙ qs malis ſociat̄ q̄3do
cōmittit malū uel qn̄ cōmittētibus fa
uet. et ſi malū nō pōt corrigi uel illi⁹ ob
uiari. illa duo ſꝑ retēta ſeruāt hoiem ī
corruptū. ſ. ut nec malum faciat nec ap
probet. Un̄ diſpēſatio nō pōt fieri ut iu
de⁹ cōducat̄ ad fenerandū. q2 ꝑ h⁰ dat̄
cōſenſus malo. et hoc plene declaraui
i ꝯſilio meo i 3.º dubio. et ꝑ hoc tollitur
illud qd̄ dic̄l. ſ. ꝙ poſito ꝙ ex ꝑte iudei
fenerātis cōmittat̄ pctm̄. tn̄ eccl̄ia non
d3 de hoc pctō curare. Uide ꝙ clauſos
hēas oculos. Non pōt qs ꝯſentire ma
lo ſin̄ pctō ut dicūt iura p̄allegata. eſto
ꝙ eccl̄ia nō debeat curare d̄ ſalute iu
deoꝝ tn̄ nō d3 ꝯſentire ꝙ peccēt. nec po
teſt dare lnia3 peccādi. De h⁰ ē optim⁹
tex. 24. q. 2. legat̄. Hinc eſt qd̄ dr̄. ꝙ qs
d3 poti⁹ oia mala pati q̄3 malo cōſētire
ut i. c. ſacris. qd̄ me. cā. ⁊ i. c. ita ne. 32. q. 5.
Et ego plene examinaui i p̄fato 3º du⁰
ꝯſilii mei. q̄ nō replico. ad q̄ nihil rn̄des
nec in tuis additōib⁹ nec in tuo cōſilio
S3 nō pōt papa dare licentiam iudeis

fenerandi qn nō det eis lniaȝ peccandi
quā de⁹ nō pōt dare. ut dic̄ p̄fatuȝ.c.le
gat. Ad h⁰. 40.di.c.i.vbi dr̄ ꝙ de⁹ nō de
dit lniaȝ peccādi Petro nec successori
bus suis. Si g⁰ papa nō hȝ lniaȝ peccā
di.g⁰ alteri nō pōt ɔcedē. Item si papa
dispēsat ꝙ iudei possint ɔduci ad fene
randū.uane p̄bet auc̄teȝ ꝙ ɔducantur
ad malū faciendū.nōne cōducētes ap
probant fen⁹ ꝛ adiuuāt iudeū ad fen⁹
faciēdū ꝓpt̄ sua pacta:ꝛ ꝓpt̄ suas con
uentōes? Propt̄ qđ tales cōducētes in
currūt sniaȝ excōicatōis.ꝑ cle.i.đ usurꝭ
ut dixi i p̄dcō ɔsilio meo i 3⁰ dubio. Itē
nō ē veꝝ illđ qđ dicꝭ.s.ꝙ eccl̄a nō dȝ se
īpedire de pctō iudeoꝝ: qꝛ supuacue
laborat.h⁰ aūt declaraui dū rn̄di ad tu
aȝ qntā apostillā. Itē de hoc ē casus i.c
p⁹ miserabilē.de vsurꝭ.qđ ēt declaraui
i rn̄sione ad tuā tertiā apostillā. vbi de
claraui itellectū dci.c.p⁹ miserabilē. et
ꝑ dcā ad p̄dcās duas apostillas ēt claris
sime/sublatū ē istud tuū argumētum.

Tem dū dicis ꝙ nihil ad nos
de his q̄ foris sunt. Ita absolu
te loquēdo nō loqrꝭ ut mgr̄ q
diu legit.nec recordarꝭ de doctrina glo.
i.c.iudei.ꝛ.l.2.de iudeis.q̄ dicit ꝙ eccl̄ia
nō iudicat de his q̄ foris sūt q̊ ad penā
spūalē infligēdā.vl̄ q̊ ad h⁰ vt iudeis i
uitis iponat regulas canonicas q̊ ad re
ligiōnē: sȝ bn̄ q̊ ad cet̄a eccl̄a ipedit se đ
iudeis.ꝛ ml̄tos casus nūerat glo.ꝛ doc.
i d cō.c.iudei.i qb⁹ eccl̄a ipedit se đ pec
cato iudeoꝝ ꝛ alioꝝ ifideliū.ꝛ int̄ alios
casus nūerat crimē vsuraꝝ. Un̄ doct.se
quūt̄ illā glo. Idē dicūt doc.i.c.p̄.de cō
sti.ꝛ Host.i sūma de iudeis.§.i qb⁹ gra
uēt̄.v̄.qđ si iude⁹ epi subdit⁹. Et h⁰ exa
minaui in p̄allato cōsilio i fine secūdi
dubii. Et vide Jo.an.in.c.gaudem⁹.de
diuor.vbi Hosti.ꝛ Jo.an.exponūt illa
v̄ba.nihil ad nos de his q̄ foris sūt.s.q̊
ad penā excōicatōis ꝓferendā in tales
ꝛ q̊ ad fidē ꝛ spūalē ɔmerciuȝ. Sȝ q̊ ad
cetera bn̄ ptinet ad eccl̄am de his q̄ fo
ris sūt. Et idē dic̄ dn̄s Pe.de ancho.i re
gula.ea q̄.i sexta qōne. Iteȝ dū dicis ꝙ
nō cōmittit̄ pctm̄ mortale ex pte xp̄ia

ni recipiētis pecunias mutuo a iudeis
sub usuris ꝓpter nccitatē.ut nō̄.doc.in
c.sup eo.de vsuris. R⁰ ꝙ postꝙ̄ iude⁹
ē ɔduct⁹ ad feneranduȝ ꝛ tenet altare
ꝑatū ad fen⁹ exercendū.si aliqs nccita
tē ɔpuls⁹ sumat ab eo pecūias mutuo
sub usurꝭ n̄ peccat mortal̄r: imo vtitur
malo illo ad bonū suū.qđ ē licitū: qꝛ ēt
de⁹ oib⁹ pctis vtit̄ ad bonū. Hic est ꝙ
possum⁹ vti iuramēto ei⁹ q iurauit ꝑ
falsos deos. nā vtimur ad bonū.s.vt il
le seruet fideȝ: ut i.c.mouet.22.q.i. Sec⁹
siqs recipet pecūiaȝ mutuo ut possȝ lu
dere: vl̄ aliqs ipēsas supfluas facē. seu
n̄ nccias nec vtiles.nā tunc tal̄ peccat
mortal̄r recipiēdo pecūiaȝ sub vsurꝭ ēt
ab illo q tēt bācħuȝ ꝑatū ad fenerādū.
Itē peccat mortal̄r si iducit aliū ad fe
nerandū ut subuēiat sue nccitati. Et h⁰
tenet scūs Tho.secūda secūde.q.88.ar.
p̄.ꝛ Archi.ꝛ Jo.de fan.14.q.4.siqs vsu
rā.ꝛ i.d.c.mouet.22.q.i.ꝛ doct. dcō.c.sup
eo.de usurꝭ. Et frat̄ Michael i sua apo
stilla dicit ꝙ scūs Tho.Scot⁹ ꝛ Ricar.
ꝛ oēs theologi dicūt ꝙ in extrema nccī
tate qs peccat iducēdo aliū ad mutuā
dū sub vsuris: qꝛ ille non pōt mutuare
sine pctō mortali. Sȝ nō solū ɔducit̄ ꝓ
pt̄ patiētes nccitates sȝ ꝓ oib⁹.ꝛ parat̄
via ml̄tis mal̄.hec est formal̄ apostilla
ad tuū ɔsiliū i ordine scđa. Ad ꝓposi
tū mō qn̄ iudei ɔducūt̄ ad feneranduȝ
sub vsuris nōne nccitas ē cā ɔmittendi
usurā? qꝛ nisi iudei ɔducerēt̄ ꝛ fierēt cū
eis pacta: nō mutuarēt sub usurꝭ. quia
dubitarēt ne ipedirēt̄ i fenore retinen
do vl̄ exigēdo nec alit̄ mutuarent sub
vsuris nisi fierēt talia pacta. Tu g⁰ qui
paciscerꝭ cū iudeis es cā vsure ɔmittē
de ut subuēias nccitati ciuitatꝭ.g⁰ h⁰ n̄
pōt fieri absq pctō mortl̄i ēt cū dispen
satōe pape. De h⁰ ē cāus in.c.sup eo.de
vsurꝭ fȝ vnū itellc̄ȝ q coll̄r ex decisa il
li⁹ decr.quē doc.cōit̄ sequūt̄.ꝛ recitaui
s̄. Et h⁰ tenēt scūs Tho.Scot⁹ Ricar.ꝛ
oēs theologi.ut dicit frat̄ Michael p̄di
ct⁹. Itē sūt ꝙ̄plures q recipent pecūiaȝ
mutuo sub vsuris vt possent ludere ꝛ
subuenire delicto suo ꝛ uoluntati sue.

Jtez ꝙ plures eēnt q facerēt expēsas ñ neccīas sub ista spē. Jtē qñ sūt iudei in loco q fenerāť. sepe furāt famuli dñis suis ⁊ aliis ⁊ portāt rez ad iudeos. ⁊ ibi ĩpignorāt. quā nõ auderent furari nisi esset iude⁹ q recipet eā i pignore: ⁊ dominꝰ teneť soluē vsurā si uľt rē suaz recupare. ⁊ iterdū eaz pdit: qꝛ iudei eā celāt si pñt. Multa alia mala sequūť.

Odo me ꝯuerto ad argumēta tua i qbꝰ pcedis p siƚia: ⁊ saltē ad pncipalia tua motia rñdebo. Et aduerte qꝛ iepte sepe loqrꝪ in hᵒ tuo cõsilio. Tu psuppõis ꝙ nõ incurriť aliqđ pctm̃ mortľe ƀm ius diuinū si iude⁹ fenerať. ⁊ i hoc uehemeť erras. Nā peccat fenerādo: qꝛ facit ꝯ legē diuā q̄ iudeis ĩhibuit usurā. ⁊ ꝯtineť sub pceptis decalogi. Jtē ē pctm̃ lege nāli. naz ēt ƀm legez nãe vsura ē phibita. pꝫ p phꝫ ͦp politꝪ. q nulla lege scripta artatꝰ sꝫ sola rõne nāli ductꝰ lucꝝ usurariū ē detestatꝰ. Et hoc tenuit scūs Tho. scđa scđe q. 88. arti. p. ⁊ Jo. an. i regula pctm̃. i 2ᵒ ar Et hᵒ plene declaraui i pallťato cõsilio i 2ᵒ dubio. hᵒ psupposito qđ negare nõ potes: mľta allegas ꝯ intentiõem tuaz facientia. Nā Jnn. i. c. qꝛ plerīqꝫ. de imu. ec. facit ꝯ te quē p te allegas. Nā Jnn. dicit ibi ꝙ pnceps nõ põt statuē ꝯ ius nāle sine iusta cā. postea ppe finez sui ꝯmēti dicit ꝙ ꝯstões q̄ sūt ꝯ salutē aie: ut de usurꝪ soluēdis uel de iuramētꝪ nõ seruādis. nõ ualēt nec sūt fuāde. Sꝫ cõducentes iudeos ad fenerādū peccant mortaliť. peccāt etiā iudei. ɡᵒ dispēsaᵒ pape nõ ualet ꝯ salutē aie tā iudeoꝝ q̄ꝫ ꝯducētiū. Et. s. plures auctes allegaui. Frať aūt Michael i sua scđa apostilla ad tuū cõsiliū cõcordat cū opione mea ⁊ hec sūt eiꝰ ꝟba. Jn oibꝰ his negať ꝙ usura nõ sit petm̃ mortale ⁊ ꝯ salutem aie. imo eēt hētic⁹ q ptinacit crederet ꝯꝛiuz ⁊ tenēt. Et ꝯsidera qꝛ fuisti ⁊ es ptinax. Uñ hētic⁹ ⁊ excõicat⁹ fuisti: ut i. c excõicamꝰ. de hēticꝪ. Nā q falsas doctrinas uel falsas opiones iuenit uel seqť ꝯ veꝝ itellectū canõnū uel scripture sacre ē hētic⁹. De hoc aūt sunt tres boni tex. 24. q. 3. c. inť scisma. cū duobꝰ. c. se. qrū alteꝝ icipit. hēsis. aliud ꝟo hētic⁹. Et p illa iura glo. i cle. i. §. sane. i ꝟbo hereticū. de usurꝪ. dicit ꝙ nedū hētic⁹ dr ille q male sentit de articuľ fidei: sꝫ ēt q p uersuz dogma vel falsas uľ nouas opiniones gignit aut seqť. Et Paulꝰ dicit illū hēticū eē q falsaz uľ exortā expositionez i diuis scripturꝪ ponit ꝯ illud qđ tenet eccľa. cū tales aliť scripturā itelligāt q̄ꝫ spūs scūs efflagitet a q̄ scriptura ē ĩspirata. 50. di. si qs diaconꝰ. ⁊. c. si ille. i fi. 80. di. illud. 25. q. 2. uiolatores. ⁊. i. q. 2. igiť. Que iura pbāt ꝙ canones ⁊ decreta patꝝ fuerūt ꝯdita ĩstinctu ⁊ ĩspiratõne spūs sci. Et ex iuribꝰ q̄ allegat appꝫ ꝙ Paulus itelligit diuaz scripturā decreta seu canones: qꝛ ĩspiratõe spūs sci fuerūt cõdita. doctor. n. dꝫ itelligi ƀꝫ iura q̄ allegauit. ut dixit Bar. i. l. nõ soluz. §. si liberatiões. ff. de libe. lega. Et idõ sequiť dñs Car. in. d. §. sane. in scđa opinione. Et cū hᵒ ēt transit Jo. de Jmola. Sꝫ hoc firmat clari⁹ ibi dñs Pe. de āchø. i 3ᵒ nõbili. ubi dicit ⁊ refert ꝙ de illis bizocolis q i publicꝪ pdicatiõibꝰ dicebāt ꝙ laici nõ tenebāť cõfiteri pctā sua pñtibꝰ clericꝪ. nec eis soluē decias uľ oblatões offerre. ⁊ ꝙ peccabāt ꝯꝛiū faciēdo cū oēs clerici eēnt male uite. ⁊ de eccľa remouendi. Querebať an ista ⁊ alia q̄ꝫ plura essent hētica. ⁊ an posset pcedi ꝯ tales tāq̄ꝫ ꝯ hēticos. ⁊ dicit fuisse firmatū p oēs doc. sacre theologie q ibi erāt. ⁊ ēt p oēs doc. utriusq̄ꝫ iurꝪ. q dicebant ꝙ sic. p doctrinā glo. preallegate: qꝛ gignebāt falsas opiones p sacros canões ⁊ canõicas sanctões approbatas. Et cū hoc ēt trāsit Jo. de Anania. in. c. pterea. ad fi. de usurꝪ. ⁊ allegat Salice. i. l. i. i pľt colū. ⁊ de sū. tri. q dic ꝙ si qs dicerꝫ piuriū nõ eē pctm̃ posset pūiri tāq̄ꝫ hētic⁹ ⁊ Jo. de Anania dicit ꝙ forte idē esset dicendū i q̊libet pctõ mortali. Ego ꝟo dico sine forte. p tex. cū glo. i cle. i. de usurꝪ Nā rõ q̄re asserēs usurā nõ eē peccatū mortale cēseať hētic⁹ ē: qꝛ asserit illud

nō eē pctm̄ qđ ē pctm̄ ſꝫ doctrinā eccľe
Vn̄ idē ē dicēduꝫ i eo q ꝑtinacit̄ aſſerit
qđcūqꝫ pctm̄ mortale nō eē pctm̄ mor
tale. Nā hoc ē ꝯ canōes: ut. ſ. dixi. ꝛ pro
bat̄ i dcō. c. int̄ ſciſma. 24. q. 3. cū duobꝰ
c. ſe. Et Augꝰ. 18ᵒ. liᵒ. de ciui. dei. caᵒ. 51ᵒ. ſic
ingt. Qui igit̄ in eccľia dei morbidum
aliqd prauūqꝫ ſapiūt. ſi correpti ut ſa
nū rectūqꝫ ſapiāt reſiſtūt cōtumaciter
ſuaqꝫ peſtifera ꝛ mortifera dogmata
emēdare nolūt ſꝫ defenſare ꝑſiſtūt. hē
tici fiūt: ꝛ foras exeūtes habent̄ i exer
cētibꝰ inimicis. Et de hoc ē ſiľis tex. 24.
q. 3. q i eccľia. ꝛ idē ſcūs Tho. ſcđa ſcđe.
q. xi. arti. 2ᵒ. Vn̄ uide in q̊ laberinto fixi
ſti pedes tuos. Tu loquerǀ ꝯ ſacraꝫ ſcri
pturā ꝯ ſcripturā euāgelicā. ꝯ canones
Nā canōes definant ꝙ iudei illicite ꝛ
eū pctō recipiūt uſuras a xp̄ianis. Ha
bes doc. oēs ꝛ canōiſtas. ꝛ theologos di
cētes ꝙ iudei faciūt ꝯ ius diuinū ꝛ ꝯ le
gē nāle fenerādo xp̄ianis. q̄s auctes re
citaui in p̄ ꝛ 2ᵒ dubio cōſiliī mei. Item
hēs tex. gnālit̄ loquētē ꝙ papa nō pōt
diſpēſare ut exerceāt̄ uſure ēt cā maio
ris mali uitādi: q niſi ſimꝰ pueri intelli
gē debemꝰ ꝙ nō poſſit diſpēſare q̊ ad
aliquā ꝑſonā incluſaꝫ ſub ꝓhibitione.
Et ſic ēt nō poterit diſpēſare ꝙ iudeus
vľ aliꝰ ifidelis exerceat uſuras. exq̊ in
cludūt̄ ſub ꝓhibitōe ſic ꝛ ceři taꝫ iure
dino q̄ꝫ nāli ꝛ canōico. Oēs ēt doc. tenēt
i. c. ſuꝑ eo. de vſuris. ꝛ Jo. and. in dcā re
gula. pctm̄. ꝙ papa nō poſſit diſpēſare
ut exerceat̄ ꝯctꝰ vſurariꝰ. hoc ēt tenēt
oēs doc. theologi. ꝛ tu uis iterp̄tari ſcri
pturā ꝯ eiꝰ mētē ꝛ doctrinā doc. Itē lex
canonica ꝛ dina exp̄ſſe ponit ꝙ nullus
dꝫ ꝯſentire malo. qꝛ ꝯſentiēs eq̄lit̄ pec
cat cū faciēte. ꝛ ꝙ ꝓ nullo malo vitan
do vel bono ꝯſequēdo q̄s pōt ꝯſentire
ut aliq̄s faciat maluꝫ ſeu cōmittat pec
catū mortale: qꝛ taľ idē ꝯſentiēs ē idē
cū p̄ncipali delinquēte. ꝛ q preſtat au
ctoritatē pctō mortali magis peccat q̄ꝫ
p̄ncipalis delinquēs. De p̊ eſt bonꝰ tex.
i. c. p̊. de offi. dele. ꝛ xi. q. 3. qui ꝯſentit. Et
Paulꝰ Ro. p̊ caᵒ. in fi. Ille aūt qui p̄bet

auctem magis peccat q̄ꝫ p̄ncipaľ delin
quēs. vt dixit tex. pape in dcō. c. q ꝯſen
tit. xi. q. 3. ꝛ ꝑ glo. mgr̄aꝫ in dcō. c. de offi.
dele. Et tu dicis ꝙ papa pōt diſpēſare
ſeu dare lniaꝫ. Ille autē q diſpēſat ſeu
dat lniaꝫ ut iudei ꝯducāt̄. p̄bet aucteꝫ
malo. ſ. ut iudei exerceāt fenꝰ. gᵒ g̃uius
peccat. Et dcā lnia nō pōt dari. ut i. c. le
gat̄. 24. q. 2. Itē ꝯſilia ciuitatū p̄bēt au
ctoritatē iudeis fenerādi. qꝛ ſi nō defē
derent̄ iudei ex pactis ꝛ ꝯuentiōibꝰ q̄s
faciūt cū ciuitatibꝰ: nulloᵒ auderēt te
nere bāchū. Tu gᵒ ciuitas q̄ eos ꝯducǀ
p̄bes auctem huic malo ꝛ g̃uiꝰ peccas
q̄ꝫ ip̄e iudeꝰ. uľ ſaltē tātūdē. Unde dn̄e
Angele ſi tu cōſulis ꝯtriū ꝛ ꝑtinacit̄ hᵒ
vis defendē ꝓut feciſti iā fere. 20. ānis
es hēticus ꝛ excōicatus.

Unc ꝓcedo vltiꝰ ad tua argu
mēta refellenda. dū arguis ꝙ
papa ꝛ ꝯſuetudo pōt ius diui
nū iterp̄tari ꝑ nō. ꝑ Inno. ꝛ doc. i. c. que
i eccľiaꝝ. de ꝯſti. ꝛ i. c. fi. đ ꝯſue. Iſtđ n̄ ꝑ
tinꝫ ad caſū nr̄ꝫ. qꝛ papa n̄ pōt iterp̄ta
ri ius diuinū ſi ex ſua int̄p̄retatiōe dat̄
mā peccādi vel remanēdi i pctō vt eſt
tex. i. c. legat̄. 24. q. 2. Vn̄ cū deꝰ nūq̄ꝫ cō
ceſſerit nec ꝯcedet lniaꝫ peccādi uel re
manēdi i pctō. nec papa pōt cōcedē. qa
qđ nō vlt deꝰ facē vľ fieri. nō pōt eiꝰ vi
cariꝰ facē. Aľ vicariꝰ dei eēt maior deo
qđ ē abſurdū. Pro hᵒ vide dictū Hoſ.
ꝛ doc. i. c. ꝯſtitutꝰ. de reli. do. qđ iferius
ſpāliꝰ allegabo. ꝛ Bal. i. l. cū q̄s ē. đ iurǀ
ꝛ fac. igno. q dic̄ ꝙ papa n̄ pōt ꝑ ſuā cō
ſtōeꝫ ꝑmittē uſuras: qꝛ deꝰ ei nō cōceſ
ſit ꝑtātē ꝯ ſe. Et hᵒ ē ꝯ p̄cepta ſua vľ ꝓ
hibitōes. Pro hᵒ ē bonꝰ tex. 40. di. c. p̊.
vbi tex. dicit ꝙ deꝰ nō conceſſit Petro
nec eiꝰ ſucceſſoribꝰ lniam peccandi. Et
Inn. ꝛ doc. ſ. allegati dicūt ꝙ papa nō
pōt diſpēſare ꝙ ꝯmittat̄ pctm̄ mortľe
vľ ꝙ q̄s remaneat i pctō mortali. Vn̄
qn̄ iterp̄tatōe iuris dini orit̄ pctm̄ mor
tľe vľ icorrectio ſuꝑ pctō mortľi. papa
nō pōt iterp̄rari illđ ius. uľ potiꝰ cōuin
cit̄ errare q̄ꝫ legē cōdē. ut i. c. ſūt qdā. ꝛ i
c. ꝯ ſtatuta. ꝛ c. oē qđ. 25. q. i. nec ob. c. licꝫ

ꝺ feriis.qꝛ ad illꝺ.c.rn̄di i 5° du° cõsilii
mei. Nā aliqn̄ act⁹ i se nõ ē mal⁹ ſʒ rõe
alic⁹ circũstãtie ꝓhibet. Accipe tuum
exēplũ. Piscari ꝺ se ē act⁹ licit⁹: ſʒ rõe
reuerētie dei ꝓhibet. puta i die dn̄ica.
Hoc.n.papa potuit iterp̄tari ius diuinũ
ꝙ ꝓpt̄ nccitatē sit licitũ piscari: qꝛ pi
scatio ꝺ se nõ ē ꝓhita. imo ē licita. Nā
dicit scriptura. Nõ iuenim⁹ i scis scrip
turi aliquē venatorē scm̄. piscatores in
uenim⁹ scõs. 86. di. Esau. hic ē ꝙ Petr⁹
p⁹ cõuersiõeʒ redijt ad piscatõʒ. Nõ g°
miꝝ si papa potuit iterp̄tari ius diuinuʒ
ut tp̄e nccitatis liceat piscari die dn̄ico
cũ act⁹ piscatõis i se sit licit⁹. Sec⁹ i usu
ra: qꝛ usura ē i se act⁹ illicit⁹. nec aliqua
rõe põt usura eē licita. qꝛ ea q̄ ꝺ nā sua
sũt mala, nlł̄a rõe pn̄t fieri bona. de q̊ ē
bon⁹ tex. i.c. ⁊ si xp̄s. ꝟſ. q̄dā.n. ꝓhibent̄
de iure. Et istā soĺoneʒ ⁊ distinctiõeʒ po
nit Abbas ⁊ Jo. de Anania i.c. sup̱ eo. ꝺ
usuris. Un̄ scũs Tho. scꝺa sꝺe. q. 33. arti
2.° dic̄ ꝙ act⁹ pctõꝝ sũt scꝺm se mali. ⁊
nullo° pn̄t bn̄ fieri nec aliq̊ tēp̱e aut lo
co. qꝛ b̄ʒ se sũt cõiuncti malo fini. Et dic̄
hoc dicē ph̄ʒ i 2° ethicoꝝ. Non ob. ēt ꝙ
dicis ꝙ lex hũana potuit p̱mittē hoieʒ
occidi i certi cãib⁹ ꝯ illꝺ p̄ceptũ. Nõ oc
cides. Istꝺ motiuũ allł̄auit Nicola⁹ de
materelł̄. ut refert Bal. i Autē. ad hec.
i. 2. colũ. C. de usuri. Sʒ ip̄e Bal. illo mo
tiuo nõ obstãte dic̄ nõ posse hũana ra
tõe dari lnia fenerãdi ēt ꝓpter uitãda
maiora mala. ut. s̄. retuli i p̄n.° Ad tuuʒ
aũt motiuũ i ea forma quaʒ faci ad ip̄ʒ
rn̄deo ꝙ ip̄e deus fuit iterp̄tat⁹ legem
suā. Un̄ pʒ Math 26.° vbi dr̄. Ois q gla
dio ferit gladio p̄ibit. ⁊ Exo. 22.° malefi
cos nõ patieri viuē. Qui coierit cuʒ iu
mēto mõte moriat̄. ⁊ sic illa occisio ē li
cita exq̊ fit auc̄te iudicis. Jura ad hoc
sunt vulgaria ſʒ faciam⁹ fortius argu
mētũ tuũ in statuto disponēte ꝙ bãni
tus a ciuitate possit ip̄une occidi. de q̄
quidē ēt p̱ Bar. i. l. oēs ppł̄i. ff. de iusti. ⁊
iure. Et illā qõeʒ examiat scũs Tho. se
cũda secũde. q. 64. ar. 2.° ⁊ 3.° q soluit cũ
Gratiano. xi. q. 3. §. si g.° q dicit ꝙ occisio
bāniti uł̄ malefactoris licite fit inqn̄
tũ ordinat̄ ad salute coitatis. Ille ergo
cui salus cõitati ē cõmissa hn̄s meꝝ ip̄e
riũ licite occidit. Un̄ qꝺ facē põt per se
põt alteri mãdare ꝓpter bonũ cõe. Iti
tał̄ dign⁹ est tali pena ꝓpt̄ cõtumaciā
⁊ iobiaʒ suā. xi. q. 3. q resistit. ⁊ i Autē. ut
oēs obe. iudi. p̱ to. 4. di. facte Et ista est
ꝯclo bti Tho. ubi. s̄. cu q̄ trãsit Jo. an. i
speculo. de cõstõib⁹. i additiõe magna.
ꝟ. ſʒ exq̊ auctor ꝟsatus ē in. q. statutoꝝ
Hosti. tn̄ in. c. i. de cõsue. dixit. hoc verũ
qn̄ quis ē bannit⁹ ꝓ delicto ꝓ quo dʒ i
poni pena corp̱alis. Secus si eēt banni
tus i pecũia: qꝛ tũc talis non eēt iusta
cā occidēdi. ⁊ iõ nõ ualeret tũc talia sta
tuta. Et hoc sequit̄ But. i. c. q̄ in ecclaꝝ
de cõsti. Et circa hoc sũt opiones quas
nolo referre ad pn̄s. Sʒ esto ꝙ tale sta
tutũ ualeat ⁊ nõ cõtineat i se pctm̄ qꝛ il
le meret̄ occidi ꝓpt̄ inobiaʒ ⁊ cõtuma
ciā suā. Nā ēt lege dina i lege veti p̄ni
ebat̄ inobediēs pena mortis. Nā q nõ
obediebat p̄ncipi morteʒ patiebat̄ 4.°
Reg. 4.° ca.° ad fi. ⁊ i. c. si qs uenerit. qꝺ ē
c. 2. de ma. ⁊ obe. ⁊ i. c. p̱ uenerabilē. q fi.
sint le. Un̄ de⁹ ꝓpter inobiaʒ p̄cepit ꝙ
ille q collegit ligna i sabbato lapidare
tur. ⁊ sic p̄cepit hõicidiũ ꝓpt̄ inobiam.
De hoc ē tex Nũeri. ca.° 15.° Un̄ nimirũ
si statuta cõitatũ imitantia deũ possũt
hāc penā iferre cõtũaci. Sʒ vsura nlł̄o
cãu põt eē licita ex p̱te fenerãtis. Nec
obstat si dicēs. qn̄ statutũ p̱mittit ban
nitũ ip̄une occidi dat lniaʒ peccãdi: qꝛ
ut plurimũ tales bãniti occidũt̄ ab ini
micis. ⁊ certũ ē ꝙ tales sũt hõicide. licʒ
statutũ p̱miserit illos occidi exq̊ aio ui
dicte ab inimici occidunt̄. xi. q. 3. §. si g.°
Ad h° rn̄det̄ ꝙ statũ ex iusta cā ⁊ absq̧
aliq̄ pctõ p̄uauit bānitũ defensione iu
ris cõis. s. ꝙ eũ õffendens puniat̄. non
tn̄ p̱ hoc mãdauit illũ occidi. ſʒ solũ pe
nā remisit occidētib⁹. Sʒ p̱mittēs sola
p̱missiõe penā remittēte nõ dr̄ malo cõ
sentire: qꝛ p̱ illā p̱missiõem culpa n̄ mi
nuit̄. ſʒ pena idulgeat̄. ut in dcõ. c. deinq̧
.4. disti. ⁊ ibi glo. in verbo venia. ⁊ in. c.

ſi q̄ monachaꝝ.iuncta glo.37.q.i.ꝛ in.c.
veniēs.iūcta glo.ſi.ꝗ cle. vel vo. Et ple
ne examiaui i 3° dubio ꝯſilii mei: Pre
terea vt dic Jo.an pꝰ btm̄ Tho.ſupioꝛ
ꝗ fecit tl'e ſtatutū ꝯmiſit vices ſuas al
teri.ſ.vt loco iudicꝭ qlibꝫ poſſit punire
delinquentē.ꝛ ſic ſtatutū facit quēlibꝫ
executoꝛē ꝛ miſtrū pene.Si tn̄ tal'offē
dens facit aie vidicādi ſe.ga nō exegꝉ
penā ſtatuti vt dꝫ.ſ.aio ꝯſeruādi publi
cā ſalutē.q̊ aio debēt talē offēdē.peccat
moꝛtaliter ꝛ cēſeꝉ hōicida.23.q.5.cū mi
niſter.ꝛ i.c.ira.xi.q.3. Sꝫ ꝯditoꝛ ſtatuti
hoc fieri nō ꝯceſſit.licꝫ penaꝫ idulgeat
Un̄ iſtud nō hꝫ obſtare.Sꝫ i cāu nr̄o ta
lis diſpenſatio ꝛ lnia ē ꝯceſſio ꝛ autēti
catio vt iudei fenerēꝉ.Sil'r ꝯducentes
cōcedūt ut iudei poſſint fenerari xp̄ia
nis ꝛ p̄bēt auctoritatē ſeu fauoreꝫ tali
pctō qꝺ̄ nullo mō licet.Jnc̄ꝫtū ꝟo dicit
ꝙ in multis caſibꝰ a iure dino ꝛ canōi
co ꝑmittūꝉ vſure.Rn̄deo ꝙ lꝫ i illis ca
ſibꝰ videaꝉ p̄ma facie eē aligd ſil'e vſu
re tn̄ nō ē vſura.ꝛ.ſi eēt vſura ius canōi
cū nō potuiſſet ꝑmittē.vt dic Jo.an.in
regula.pctm̄.i 4° arti. Etiam dixi in 5°
dubio ꝯſilii mei Et ſic loquūꝉ doc. q̊s
allegas. Nā i caſibꝰ exceptꝭ n̄ e vſura
lꝫ hēat aligd ſil'e vſure.Et iſta ſūt ꝟba
fr̄is Girardi quē refert ꝛ ſeqꝉ Jo.an.in
dicta regl'a.pctm̄.Un̄ Bal.i.l.cū quis i
io.vel in ix.collum.C.de iurꝭ ꝛ fac.igno
dic̄ n̄ valē legē poſitiuā ꝑ quā aliquid
ꝑmittiꝉ ꝯ̄ lege dinaꝫ.ꝛ ponit exempluꝫ
i vſura ꝛ aſſignat duplicē rōeꝫ.Pꝛima
qꝛ ꝯditoꝛ legꝭ hūane nō pōt aligd per
mittē ꝯ̄ legeꝫ ſupioꝛis.xi.q.3.Julianꝰ.ꝛ
25.q.i.ſūt qdā.Scd̄a rō.qꝛ ꝯditoꝛ legis
hūane ē ꝯſtitutꝰ a deo ſiue ſit papa ſiū
ipatoꝛ.ꝛ iō hꝫ ptātē legis ꝯdende.Sꝫ ꝗ
alicui aligd mādat n̄ dꝛ̄ mādāe ut qc̄ꝫ
faciat ꝯ̄ ſe.l.ſi hoieꝫ.ff.māda. g° nō ē da
ta ptās ꝯdēdi legē hūanā ꝯ̄ legē diuinā
quā dat ipſe deꝰ.Et ꝑ h° ꝯcludit ꝙ nec
papa nec ipatoꝛ ꝑ ſuā ꝯſtōeꝫ pōt vſ̄as
ꝑmittē.Jnc̄ꝫtū aūt dicit ꝙ ſanctꝰ Tho
dicit ꝙ Moyſes ꝑmiſit iudeis recipē
vſuras a gētilibus cā euitādi.maiꝰ ma
lū.ꝛ adducis ſil'e de libello repudii.nō
iſiſto.qꝛ plene tractaui i dcō ꝯſilio meo
i p̊ dubio.ꝛ declaraui hoc qꝺ̄ tangis.
On obſtat vlterius id qꝺ̄ alle
gas adducēdo arch.31 q.i.hac
rōe.Nā Archi.i ꝟbo. p̄cipimꝰ
colligit argum̄tuꝫ ꝙ qn̄ i loco ſūt mlti
mali puta vſurarii ꝛ alii ꝗ ſine ſcanda
lo coerceri nō pn̄t ꝙ ꝑmittēdi ſūt.Sed
Archi.colligit argumētū icidenꝉ ꝛ tn̄ n̄
p̄ciſe determiat. Et Johes. an.contra
riuꝫ determinat in dicta regula pctm̄.i
3° ꝛ in vltio ar.ꝛ ꝓbaꝉ in.c.ſuper.eo. de
vſuris.vbi ꝓpꝉ maiꝰ malū vitādū nō
ꝑmittiꝉ vſura ēt ſimplici ꝑmiſſione. i
mo ꝓhibeꝉ.Et plura declaraui i p̄alle
gato cōſilio i 3° dubio.Sꝫ p̄ſupponamꝰ
dictū Archi.ꝑ ꝟo.ſ.ꝙ qn̄ iudei ſunt in
ciuitate'ꝗ feneranꝉ.ꝛ dn̄s ciuitatꝭ vidꝫ
ꝙ ſi eos expelleret populus mouēꝉ ad
ſcandala.Hoc cāu toleranꝉ ſola ꝑmiſ
ſiōe idulgēte penā.nō aūt p̄betur ꝯſen
ſus vel auc̄tas ꝙ fenerenꝉ: qꝛ tal's cō
ſenſus vel auctoꝛitas nullo mō ꝓpter
ſcādalū dꝫ pꝛeſtari.ut in.c.ita plane.cū
duobꝰ.c.ſe.23.q.4.Et plene declaraui i
dcō ꝯſilio in 3° dubio.Aliud ē g° a pena
vel a coertione abſtinē ꝓpter ſcādalū
vitandū ꝛ interdū lꝫ.Aliud ē malo con
ſentire vel dare lniam malū ꝯmittēdi.
ꝛ hoc nūq̄ꝫ lꝫ.ut dcō.c.ita plane. Ad idē
xi.q.3.ꝗ conſentit.Sꝫ p̄miuꝫ.ſ.idulgētia
pene ꝓpter ſcādalū qn̄qꝫ cōcediꝉ.Pꝛo
hoc ē bonus tex.44.di.comeſſationes
vbi ſic dicit tex.Nō ergo aſpere q̄ꝫtuꝫ
eſtimo nō duriꝉ nō mō iperoſe. Jſta co
lunꝉ magis docēdo q̄ꝫ iubendo. magis
monēdo q̄ꝫ minādo.Sic.n.agendū ē cū
multitudine peccātiū.Seueritas autē
exercēda ē in pctō paucoꝝ.ꝛ ſi quid mi
namur cū doloꝛe fiat de ſcripturꝭ cōmi
nādo vidictā futurā ne noſipi i nr̄a ptā
te ſꝫ deꝰ in nr̄o ſmone timeaꝉ.Hoc mō
dꝫ itelligi dictū Archi.i dcō.c.hac rōne
qꝛ de hac ꝑmiſſiōe loqꝉ.ſ.qn̄ vſurarii n̄
pn̄t coerceri ꝓpꝉ ſcādalū.Un̄ dcā glo.i
dcō.c.cōmeſſatoes.dicit ꝙ ꝓpꝉ ſcādalū
pōt deſeri ſeueritas pene vel coertiōis

nisi deliquētes ex auctē se defenderēt.
qa tūc nō deberet cessare seueritas iu
sticie ꝓpt̃ scādaluꝫ. Itē dicit ibi glo. ꝙ
ꝓpt̃ scādalū nūꝗ̄ dꝫ deseri ꝟitas vite
ꝛ ꝓbat̃ in dcō. c. ꝯmessatōes. ꝛ i iuribus
ꝑallegatis: ꝛ i. c. 2° iūcta glo. de tēp. oꝛ.
ꝛ i. c. nisi cū ꝑdē. §. ꝓ graui ꝺ renū. ꝛ ibi
gl. et. c. q scādalizauit. de reg. iur. Unñ ꝟ
sus. Est ꝟitas vite doctrine iusticieqꝫ.
Primū sꝑ habe ꝓpt̃ scādala linq̄ duo
Ueritas aūt vite ē ꝙ qs malū nō faci
at nec malo ꝯsentiat siue malū appꝛo
bet. Et hoc ꝓbant iura ꝑallegata. s. 23.
q. 4. ita plane. cū duob⁹. c. se. ꝛ. xi. q. 3. q
cōsentit. ꝛ i. c ꝑ̊. de offi. dele. Et Paulus
Ro. ꝑ̊. i fi. Pñt g° tolerari vsurarii q̄ mi
nus puniant̃ ꝓpt̃ scādaluꝫ vitādū. Sꝫ
ꝓpt̃ scādalū nō dꝫ qs cōsentire ꝙ faci
at fen⁹. Et ꝑ supdicta tollit̃ id qꝺ dicis
de ꝓstibul̃ meretricū. q̄ tolerāt̃. vt dic̄
glo. i. c. int̃ opa. de spō. qꝛ tolerant̃ in eo
ꝙ nō puniūt̃ ꝛ sic dissimulat̃ eoꝝ pctm̄
sꝫ nō lꝫ eas ꝯducē vel dispensare ꝙ pos
sint ꝯduci: qꝛ nec papa nec ali⁹ pōt ꝯsē
tire vl̃ ꝑbere auctēꝫ pctō ꝯmittēdo: lꝫ
possit ex cā dissimulare ꝛ penā nō infli
gere delinquētib⁹. Et hoc mō itelligen
da ē glo. i dcō. c. int̃ opa. de spon. ꝛ decla
raui i ꝑallegato 3° dubio ꝯsilii mei. Itē
vlteri⁹ inꝗ̄tū allegas ꝯsiliū Pe. de an
cho. 2. 3. 4. meo iudicio ifidelit̃. nec me
ministi ꝙ allegātes legē vl̃ dcā docto
rū falsa. icurrūt penā falsi. ut i. l. i. ff. ꝺ
fal. ꝛ ibi ꝑ glo. ꝛ Bar. ꝛ i. l. i. ff. de ꝯiū. cuꝫ
emā. li. ꝛ ibi notāt doc. i. c. nouit de iudi
Ego dictū ꝯsiliū sub alia forma allega
ui i 4° dubio cōsilii mei. ꝛ allegaui ꝓm
ꝙ inueni Jo. ꝺ Anania. in c. p⁹ misera
bilē. de vsuris. recitātē dictū ꝯsiliū. i. 3.
colū. i. i. q. ex̄ gl. ꝛ incipit. Carissime ꝛ il
lustrissime ꝑnceps. Et lꝫ dict⁹ Pe. argu
at ad ꝑtes. tñ in scꝺa ꝓ tex. cū q̄ residꝫ
dicit ꝙ nō audet firmare ꝙ dñs ciuita
tis de ꝯsensu ppl̃i possit ꝑ decretū suū
decernē ꝙ iudei possint feneraꝛi ēt ꝓ
pter mai⁹ maluꝫ vitandū. s. vt xp̄iani
ab hoc crimine cessent: qꝛ tale decretū
ē ꝯ̄ ius canonicū: ut pꝫ i dcō. c. p⁹ misa

bilē. Itē qꝛ vr̃ inhonestū cogē xp̄iāos
soluē vsuras iudeis q̄i cā nccitatis ꝛ in
oppꝛobꝛiuꝫ fidei xp̄iane. Et qꝛ talia de
creta cōcessa i sil̃e repꝛobant̃. ut i cle. i.
de vsuris. Et ꝯcludit tuti⁹ eē ꝙ tale de
cretū nō possit de iure ꝯcedi. Sub ista
ꝯcl̃one ipm̄ recitat Jo. de Anania. vbi
s̄. ꝛ sic recitaui i cōsilio meo. Sꝫ nō dic̄
Pe. de ancho. ꝙ papa possit dispēsare
ꝙ tale decretuꝫ ꝯcedat̃. imo in ꝯcl̃one
sui ꝯsilii ifert ꝙ papa nō possit. Nā si ē
oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane ꝙ iude⁹ fenerē
tur xp̄ianis. g° papa nō pōt disdēsare.
Nā si pape iterdicit̃ dispēsa° vbi deco
loꝛat̃ stat⁹ eccl̃ie vl̃is. i. q. 7. ꝛ si ille. nō.
Inno. ꝛ doc. i. c. ꝗ̄to. de cōsue. multo mi
nus pōt dispēsare qñ ex dispēsatiōe re
sultat oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane ꝓ h° fa
cit qꝺ nōt Hosti. ꝛ doc. i. c. ꝯstitut⁹. ꝺ re
lig. do. vbi dicit ꝙ quēadmodū oē inde
cēs ē deo ipossibil̃e ita ē ipossibile pape
q ē vicari⁹ dei: qꝛ nō pōt pl⁹ vicari⁹ il
lo cui⁹ vices gerit. Si ē g° oppꝛobꝛiū fi
dei xp̄iane ꝙ iudei fenerēt̃ xp̄ianis. si
cut de⁹ nō cōcederet nec posset ꝯcedē fi
eri aliqꝺ oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane: qꝛ n̄
pōt facē ꝯ̄ illꝺ qꝺ ē. ita ēt papa nō debꝫ
nec pōt ꝯcedē lnīaꝫ. de⁹. n. nūꝗ̄ dedit li
cētiā peccādi vel remanēdi i pctō. vt. i
d. c. legat̃. 24. q. 2. g° nec papa dare pōt
Et ꝺ hoc ē bon⁹ tex. 40. di. c. ꝑ̊. Nec Pe
ꝺ ancho. i ꝑall̃ato ꝯsilio ꝯ̄riū sentit. ꝛ si
sentiret male dicēt: ꝛ loq̄ret̃ ꝯ̄ casuꝫ. c.
suꝑ eo. de vsuris. vbi oēs doc. firmāt ꝑ
illuꝫ tex. ꝙ papa nō possit dispēsare ꝙ
vsura exerceat̃ ēt cā maioꝛis mali vi
tādi. Et hoc firmat Jo. an. p⁹ frēꝫ Girar
dū i dcā regula. pctm̄ in 3° ar. Nā hanc
ꝑtē firmant ēt theologi. Omisi ꝑl̃es ex
apostill̃ frīs Michaelis: qꝛ nō fuit ne
cesse eas referre. Sꝫ oīs sue apostille
sūt ꝟissime ꝛ appobate a iure canoni
co ꝛ a doctoꝛib⁹ canonistis.

Ed dū tu dicꝭ ꝙ ꝯcedendū est
malū ex q̊ seq̄t̃ bonū. Ipe dic̄
ꝙ nō sūt faciēda mala vt vēi
ant bona. Allegat apl̃ꝫ Ro. 3° ca° ubi di
cit, Et sicut aiūt nos qdā dicē. faciam⁹

mala vt veniāt bona?q̄ꝝ iusta dānatō
ē.Ad idez.1.q.i.ñ ē putāda.14.q.2.forte.
22.q.2.faciat.2.c.si qs.2.32.q.4.sicut scis
⁊ ꝑ gl.⁊ doc.i.c.nō mag. ne cle.vel mo.
Vñ vlt dicē frat Michael hoc mō.Pa
pa q dispēsat cū iudeis ut fenerēt xpi
anis.⁊ silr illi q ꝯducūt iudeos faciūt
malū.⁊ peccāt ꝯsētiēdo ⁊ ꝓbēdo lniaz
iudeis vt male faciāt.sꝫ tale malū nō ē
faciēdū vt veniāt bona.

Insup ut excuses tē a crimi
ne hēsis dic] eē uarias opio
nes an iudei possint cōduci
ad fenerādū.⁊ ꝙ iterꝑtatio ꝑtinet ad
doc iur] canōici.⁊ nō ad theologos.alle
gasqꝫ disputatōez Pe.de ancho.Ego ꝑ
legi scribētes.⁊ nemīnē doctorē autēti
cū h° dicē iueni.Et res ē clara.⁊ oēs dif
ficultates ꝓcesserūt ab ifidelib⁹ doc.q
ut auꝝ a barbaris subtili igenio extor
queant.C.de ꝯmer.l.2.⁊.14.q.5.dixit.Xi
tatē suffocare iussi sūt. Vñ disputatio
Pe.de ancho.quā allegas non meruit
allegari.⁊ hāc disputatōem reassumit
idē Pe.de ancho.i regla.pcti venia.⁊ i
12.charta.q.14.quā disputationez ēt re
fert ⁊ examinat dict⁹ Jo.de Anania in
c.i ciuitate.i.4.charta.i.3.colū.de usur]
⁊ ꝓseqt ꝑ plres chartas.Et dcā dispu
tatio loqt pncipalr de pstit] an sint lici
ta.⁊ dicit Pe.ꝺ anch ea q̄ dicis i ꝯsilio
tuo.tñ sat] dubito an sit verū.Sꝫ psup
posito ꝙ sic.doc.iur] canōici nō posset
facē declaratōez ꝯ decisiōez.c.sup eo.ꝺ
vsuris.imo nec papa posset:⁊ si facerꝫ
poti⁹ ꝯuinceret errare q̄ꝫ iterꝑtatōez cō
dere.25.q.i.sūt qdā.⁊.c.q̄ ad ꝑpetuā.⁊.c.
nulli fas.⁊.c.ꝯ statuta.⁊.c.oē qꝺ.25.q.i.
Et ex pdcis puto tuū ꝯsiliū euacuatuz
⁊ rōnes ei⁹ absolutas.Ex qb⁹ te hortor
⁊ suadeo vt particulam prime additō
nis ad ꝯsilium meuz reformes.⁊ vbi di
cis te iure cōgēte optimo spū ꝯsuluisse
ipaz sub hac forma emēdes q̄ seqt.Au
ro cogēte ꝯ xitatē ꝯ ꝯsciaz i dei offensā
cū magna ingtitudine bñficioꝝ ab eo
acceptoꝝ ꝯsului.imo aiaz meā nequit
vēdidi.Sꝫ libet te ac me q Lazaꝝ mor
tuuz viuē fecit.Nec videat tibi mala
hec ꝯfessio.Audi ꝓpha nos monētez
Dic tu ꝑus inigtates tuas vt iustificer]
⁊ Aug⁹ sup euangelio pharisei i omel.
qꝺ euāgeliū legit dñica.10.p⁹ pēthecō
stē:loquēdo de publicano pctōre.sic in
qt.adhuc audi.Percutiebat pect⁹ suū
dicēs.de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri.Ecce
q rogat:qd mirar] si de⁹ ignoscit qñ il
le se agnoscit?Tu q̊qꝫ sic fac.Recurre
ad deū.ab eo veniā depcare.Pollicit⁹
fuisti fri Michaeli ꝯ his pniaz agē.no
li tardare.cū.n.te agnouer].de⁹ stati ti
bi ignoscet.qm̄ benign⁹ est.Vñ Job.8°
c.Tu tñ si diluculo surrexer] ad dñz ⁊ oi
potētē fueris depcat⁹.si mūd⁹ ⁊ rect⁹
icesseris statiꝫ euigilabit ad te ⁊ paca
tū redolet habitaculuz iusticie tue.Et
iteꝝ xi° ca°dicit.Si inigtatē q̄ est i ma
nu tua abstuleris a te.⁊ nō ꝑmāserit i
tabernaclō tuo iiusticia:tūc leuare po
teris ad deū faciē tuā absqꝫ macula et
eris stabilis ⁊ nō timebis.

Tertiū ꝯsiliū dci dñi Alexādri de Ne
uo.reprobatoriū ꝯsilii mgri Saluani.
ordinis seruoꝝ.ꝯ iudeos fenerantes.

Inuocato auxilio gloriosis
simi redēptoris nr̄i eiusqꝫ pi
issime mr̄is sp xginis.glorio
si doc.Hieronymi.⁊ toti⁹ cu
rie celestis.Delata mihi fuerūt scripta
edita ꝑ quēdā mgrꝫ Saluanū ordinis
seruoꝝ.q postq̄ꝫ legi mirari nō cessaui
ꝙ vir religiosus tales ieptias ꝯ eccle
doctrinā ⁊ scribē ⁊ pdicare publice au
sus fuerit.Et p° dicit ꝙ ꝯducē fenerato
res ē pctm̄ bꝫ qd.Nescio vbi iuenit ꝙ
illud qꝺ de nā sua ē malū sit peccatuz
bm qd.Est.n.peccatū eēntialr non aūt
bm qd. Itē nōne ē ꝯclō hētica ⁊ peni
t⁹ falsa tā apꝺ theologos q̄ꝫ apꝺ canōi
stas dicē ꝙ sic iudei poterāt fenerari
ill' q ñ erāt ꝺ pplo suo.ita nob:qꝛ ñ su
m⁹ frēs eoꝝ.Vñdo ꝙ ꝯ° sit hētica bꝫ ca
nōistas.Si iude⁹ exigit vsas a xpiāis
illas dꝫ ꝯpelli restituē si exegit.⁊ si nū
dū exegit dꝫ ꝯpelli illas remittē.de h°
ē casus i.c.p⁹ mirabilē.ꝺ vsuris.Mō si

iudei licite recipent vsuras a xp̄iãis. ec
clia ñ cōpellēt eas remitti vel restitui.
Ecclia.n. que ē cultrix ⁊ mr̃ iusticie nō
auferret iudeis illud qḋ eis eēt debitū
imo poti⁹ mandaret eas solui. ad h° de
dona. ꝑ tuas. vbi dr̃ ꝙ eccl̃a i actib⁹ su
is ñ dꝫ aliq̄ꝫ fraudē adhibē. Uñ gl. fi. i. c
iudei. de ↄſe. di. 4. dicit ꝙ si iude⁹ vult
baptizari. ñ alit̃ dꝫ ad baptismū admit
ti nisi ꝑus vsuras restituat. Itē oēs ca
noniste nemine discrepāte tenēt ꝙ iu
dei peccēt fenerādo xp̄iãis. Idē dicūt i
c. ab illo. i 4. q. 5. Et hoc plane dixi i duo
b⁹ ↄsiliis ꝑ me i hac mã examinat̄ ⁊ ē
tex. q nō pōt cauillari i. d. c. p⁹ miserabi
lē. Uñ seqt̃ ↄcl̃o ꝙ iste frat̃ ē h̄etic⁹: qꝛ
nedū q male sētit de articul' fidei vl' ꝯ
sacris eccl̃e. ſꝫ ēt q ꝑuēsū hꝫ dogma vl'
nouas ⁊ falsas opiones gignit aut seq
tur. 24. q. 3. int̃ scisma ⁊ h̄esiꝫ. ⁊. c. h̄etic⁹.
Istud aūt ē ꝯ doctrinã eccl̃e. ut p3 i. d. c
p⁹ miserabilē. ⁊ p doct. vbi. s̄. ⁊ ē bona
glo. i cle. i. de vsuris. i glo. pl't. Uñ Aug⁹
de ciui. dei. li° 18° c. 51° sic inqt. Qui g° in
dei eccl̃a morbidū aliqd prauūq̄ꝫ sapi
unt. si correpti vt sanuꝫ rectūq̄ꝫ sapiãt
resistūt cōtumacit̃ suaq̄ꝫ dcā pestifera
⁊ mortifera dogmata emēdare nolunt
ſꝫ defensare ꝑsistūt. h̄etici fiūt ⁊ foras
exeūtes hñt in exercentib⁹ inimic̄. Et
de h° ē sil'is tex. 24. q. 3. q i eccl̃a. Et ꝯ h°
pleni⁹ scripsi i 2° ↄsilio meo qḋ de hac
mã edidi. Non obstat auc̄tas allegata
ꝑ eū s. nō feneraber̄ fri tuo: qꝛ vt dicit
scūs Tho. scḋa scḋe. q. 78. arti°. ꝑ. ⁊ the
ologi. illa fuit ꝑmissio ↄꝑatia q̄ ñ excu
sauit a pctō. Nã eodē mō Moyses per
misit libelluꝫ repudii. ⁊ tñ tal' ꝑmissio
ñ excusauit a pctō. 3i. q. i. hac rōne. Unḋ
scūs Tho. ↄcludit ꝙ nūq̄ꝫ fuit licitū iu
deis fenerari alieno. Ideꝫ dic̄ Alex. de
ales i tractatu septimi ꝑcepti. vbi dicit
ꝙ nūq̄ꝫ fuit licitū iudeis fenerari alie
no: ⁊ sic fenerādo peccabãt mortal'r: qꝛ
fuit eis ꝑmissū sicut libell⁹ repudii ne
pei⁹ facerēt. Idē cōit̃ tenēt oēs alii the
ologi vt Sco. ⁊ Ric. Uñ q̄rat thelogos
⁊ iuentat se i hoc passu theologiaꝫ vio
lasse ⁊ deū ꝑit̃ offendisse. Preterea. illa
ꝑmissio fuit reuocata iudeis ꝑ Moysē
vt p3 Deut° 28° ca° vbi sic dicit tex. Bñ
dicet de⁹ cūctis oꝑib⁹ manuū tuaꝝ et
fenerabis gētib⁹ multis. ⁊ ipse a nullo
fen° accipies. Et illud ꝟbuꝫ fenerabis
dꝫ exponi. i. mutuab̄. Sil'e Eccl̄. 19° Ml'
ti cã neqcie nō sūt fenerati. i. nō mutua
uerūt. ⁊ sic expōit scūs Tho. i loco ꝑal
legato illū tex. Eccl̄. Uñ forti⁹ ille tex.
Deut° dꝫ ita itelligi cū dicat. fenerab̄ ⁊
a nullo fen⁹ accipies. Nã dꝫ intelligi. i.
mutuab̄. ⁊ sic voluit ꝙ iudei recipent
fen⁹. i. vsurã a gētib⁹. Uñ illa ꝑmissio
fuit reuocata. vñ Hiere. 5° ca° dr̃ simpli
cit̃. Usuras non exigat̄. Et ꝑ℣. 28° vbi
sic dicit tex. Qui ↄgregat diuicias vsu
ris ⁊ fenore illib'ali. i paupes ↄgregat
eas. i. ꝯ paupes. Iteꝫ ps. 54° Uidi iniq
tatē ⁊ ꝯdictōeꝫ i ciuitate. ⁊. i. Et ñ defec
de plateis ei⁹ vs̄a ⁊ dol⁹. Et in ps. Dñe
qs hitabit i tabnacl'o tuo. vbi enūerãt
bona oꝑa iusti. ⁊ int̃ cet̃a dicit. Qui pe
cuniã suã nō dedit ad vsurã. vñ in his
auc̄tib⁹ nō dr̃ ꝙ liceat mutuare alie̅o
sub usuris. Itē Eusebi⁹ Cesariēsis eps
in 8° li° de ꝑparatōe euãgelica. c. 2. ubi
ponit ꝑcepta legis mosayce. simpl'r in
telligit Moysen ꝓhibuisse iudeis ne
fen⁹ exercerēt. Sic. n. inqt i fine illi⁹. c.
Non tollas qḋ nō deposuisti. nō tãgas
alienū. nō mutues fenore. Ecce hic vir
doctissim⁹ quē Hiero⁹ i tractatu de ec
clesiasticis tractatoribus clauē scriptu
raꝝ ⁊ custodē noui testamēti vocat. in
tellexit eē ꝓhibitū simpl'r ⁊ gnãlit̃ iu
deis ne fenus exercerent. Uñ sensit ꝙ
Moyses ꝑcepit ne vsuras exigerēt ul'
a iudeis vl' a gentib⁹. ⁊ hoc apte ꝓbat̃
Luce. 6° ca° in fi. vbi dr̃. mutuū date ni
hil inde sperãtes. Xp̄s. n. ibi loq̄bat̃ tur
bis iudeoꝝ. Uñ nō pōt dici ꝙ voluerit
ꝙ iudei possent mutuare s̄b usuris ēt
illis q nō essent frēs sui. ⁊ ꝑsertim xp̄ia
nis q ꝑ mortē xp̄i facti sunt liberi ⁊ iu
dei serui. vt dicit tex. in. c. ⁊ si iudeos. ꝯ
iudeis. ⁊ in capitl'o iudei. de testibus. et
scūs Tho. vbi supra. ⁊ Alexan. de ales

exp̄sse dicūt ꝙ iudei peccauerūt conti
nue mutuādo alieno: ⁊ sic ē eēntialit̄ ⁊
nālit̄ vsura ⁊ eēntialit̄ ⁊ nālit̄ peccatū
mortale. Jtez dū dic̄ ꝙ iudei pn̄t licite
ↄduci ſm qd i. nō intentiōe fenerādi et
vsurpādi bona xp̄ianoꝝ: ſ3 ut ꝑ eos rei
publice subueniat̄. cū reuerētia satꝭ su
pine loqt̄. Nemo. n. vult pctm̄ facē: sed
vlt̄ illō qd̄ sine pctō hr̄i nō pōt. de q̊ est
pulcher tex. Aug. i li° ↄōnu3 trāſſūptie
15. q. i. merito. ubi qrit an dicat̄ pctm̄ no
lētis qd̄ qs facē ↄpellit̄: q2 ille q ↄpelli
tur fac̄ ↄ̄ volūtatez suā. Et rn̄det Aug⁹
ꝙ tal̄ peccat ex volūtate: q2 vlt̄ illud
ꝓpt̄ qd̄ facit peccatū. Un̄ dato ꝙ nolit
ꝑiurare tn̄ ꝑiurat ne iterficiat̄: ⁊ sic vt
mortē euadat. vlt̄ g° facē pctm̄: q2 vlt̄
viuē. ⁊ l3 nō appetat ꝑ seip̄3 vt falsum
iuret: tn̄ appetit vt falsū iurādo viuat
Un̄ ↄcludit Aug⁹ ꝙ nemo peccās sciē
ter vlt̄ peccare. ſ3 vlt̄ illud ꝓpt̄ qd̄ pec
catū icurrit̄. Un̄ ↄcludit ꝙ oēs hoies q
faciūt scienꝰ illō qd̄ nō l3 ⁊ vellēt id li
cere: ⁊ sic nō appetūt pctm̄ ꝓpter pctm̄
ſ3 illō quod seqt̄ ex pctō. Un̄ n̄ pōt dici
peccatū nolentis nisi nesciētis. Un̄ oē
peccatu3 quod cōmittit̄ a sciēte. ēt si fi
at ꝓpter nccitatē vel ꝓpt̄ timorē mor
tis vitādū dr̄ peccatū volētis ⁊ cōsētiē
tis. Pō ad ꝓpositū l3 intētio cōitatꝭ n̄
sit fenerādi ſ3 reipublice subueniendi
tn̄ q2 illud qd̄ seqt̄ ex hac itentōe ē pec
catū. vn̄ dr̄ peccatū cōmittē sicut ille q
vlt̄ euitare mortē. ⁊ ut eā euitet cōmit
tit aliqd illicitū: dr̄ peccare l3 nō sit itē
tio sua peccādi. ſ3 mortē euitādi. Un̄ n̄
ē ↄsiderāda itētō: ſ3 an illud qd̄ seqtur
ex illa itentōe possit licite fieri: quēad
modū ē licitū cōitati ꝓuidē reipublice
ita licitū ē cuilib3 euitare mortē. Sed
null⁹ d3 cōmittē aliqd̄ illicitū ut euitet
mortē. ita coitas nō d3 cōmittē aliqd il
licitū vt ꝓuideat reipublice. Jtē mgr̄
sniaꝝ li° 3° di. 33. c. ⁊ q2 de timore. ubi po
nit quartā spē3 timoris allegat Cassia
nū vel Cassiodoꝝ sup ꝑs. vbi sic ingt.
Qn̄ timem⁹ pati ꝑicula carnis. vel per
dere bona mūdi ꝓpt̄ qd̄ delingm⁹. hic

timor mal⁹ est quē dn̄s i euāgelio ꝓhi
bet dicēs. Nolite timē eos q occidunt
corp⁹ ⁊c̄. Un̄ nō ē licitū delinquē ꝓpter
euitandū ꝑiculū mortis vel vt euitet̄
amissio bonoꝝ hui⁹ mūdi. Nemo aūt
pōt malo cōsentire absq3 pctō. Eque. n.
peccat cōsentiēs malo sicut ille q facit
Uerba sūt apl̄i. Ro. p̊. i fi. Un̄ tex. xi. q. 3.
q cōsentit. in fi. sic ingt. Si qs alteri⁹ er
rori cōsentit. sciat secū illo sili mō cul
pabilē iudicādū. Ad idē. 2. q. i. notū. i fi.
ubi sic dr̄. Faciētes ⁊ cōsentientes pari
pena cōstrigit. Jdē dr̄ in. c. 2. de offi. del̄.
⁊ doc. ibi. Consentiētes g° ꝙ iudei fene
rēt̄ seu faciētes pacta cū eis parit̄ deli
quūt ⁊ ꝑiter obligāt̄ ad restōe3 vsura
rū. Jtē scūs Tho. i pallegata. q. 78. arti
vltimo dicit ꝙ dās occasiōe3 vsurario
mutuādi ē ꝑnceps pcti. Et idē dicit de
eo cui placet ꝙ usurari⁹ feneret̄. S3 cō
ducētes p̄bēt occasiōe3 fenerādi. Jte3
ↄducens paciscit̄. g° ei placet ꝙ fenus
exerceat. Pactū. n. n̄ ē aliud nisi placi
tus cōsensus ul̄ qn̄ duo ul̄ plr̄es i una3
uolūtatē cōuenīūt. ut dicit tex. i. l. i. ff. d
pac. Un̄ negari n̄ pōt qn cōducēs p̄be
at occasiōe3 peccādi: ⁊ quin ei placeat
quod paciscit̄. ⁊ per ↄn̄s nccīo ei placet
mutuatio. Jtē dū dicit ꝙ iura n̄ loquū
tur de iudeis fenerātib⁹: ſ3 de xp̄ianis
ꝑpēdo ꝙ nescit ius canōicū: q2 de h° ē
cāus i ↄ̄riū i. c. p⁹ mirabilē. de usurꝭ. Et
qcqd dicat. canōiste dicūt ꝙ iura tā no
ua q̄3 ātiq̄ loquētia d̄ feneratorib⁹ iclu
dūt iudeos. Et q2 h° ē declr̄atū i utroq3
cōsilio meo nō repeto. Unū tn̄ n̄ omit
to ꝙ l3 iudei n̄ possint ligari ꝑ cēsura3
eccl̄asticā. tn̄ ꝑ eccl̄a3 pn̄t pūiri alia pe
na. s. denegādo coiōnē xp̄iāoꝝ eis. ut p3
i. c. p⁹ mirabilē. ⁊ i cle. i. de testi. Jte3 ec
cl̄ia poss3 eos pūire tꝑalit̄. s. icarcerādo
⁊ alit̄. Un̄ eccl̄a h3 electione3 an faciat
eos ↄpelli ꝑ p̄ncipes secl̄ares. an ꝑ̄o ꝑ
se uelit exercē iurisdictōe3 si de fcō pos
sit. vt dicit Jnn. i. c. qd̄ sup his. de uoto
ubi dicit ꝙ papa pōt punire iudeos ⁊
alios ifideles si deliquūt ↄ̄ legē nāe ul̄
ↄ̄ legē ꝓpriā. Et ibi dicit ꝙ qda3 papa

fecit ↄburi quosdā libros iudeorum q ↄti nebāt hēsim i lege sua. Et hoc seqt ibi Jo. an. ⁊ oēs scribētes. Et pluref auctes allegaui q̄ eccl'a possit se de hoc pctō i pedire i vtroqȝ ↄsilio meo. imo dixi q̄ eccl'a nullo modo dȝ tolerare.

Modo me ↄuerto ad cās q̄s allegat ppt' q̄s dic̄ talē ↄsēsuȝ nō esse pctm̄. Et p̄ dico q̄ iste cāe ñ sūt vere. sȝ antiqu⁹ hostis cui sunt mille cāe nocendi ⁊ noia mille: vt vtar vbis Hieronymi: illudit mētib⁹ hoiū ⁊ i eorum sensib⁹ istas cās fingit. Nā sunt plures q̄. 14. āni q̄ sunt expulsi ex ista ciuitate. ⁊ sūt pl⁹ q̄. 28. q̄ sūt expulsi d̄ ciuitate Vicētie. ⁊ tñ iste ciuitates rēanēt i eodē statu. Uñ scūs Bernardin⁹ i sermōe ferie scde p⁹ dñicā de passiōe. ar. 2° dic̄ q̄ vsura generat q̄tuor abhomiābiles ipietates ↄ deū: q2 facit aiaȝ blasphemare deū ex eo q̄ hodie inter xp̄icolas mētes repiunt' q credūt. imo poti⁹ māifeste asserūt ppl'ȝ siñ aliquo māifesto vsurario nō posse stare. Pria blasphēia terribil' ē ↄ deū dū sibi ipōitur ipossibilia p̄cepisse. cū i mltis locis scripture p̄uitas vsuraria oio ⁊ absolute ꝓhibeat'. Secūda blasphemia ē: q2 blasphemat' xp̄s q p̄cepit mutuū dari gratis. vt pȝ Luce. 6° ca°. Contra quos blasphemos clamat Hiero⁹ dicēs. Anathema sit q dixerit deū p̄cepisse aliqd ipossibile. 3° blasphemat' eccl'a scā q̄ tā acerrie i sacris canōib⁹ ⁊ decret] vsuras ꝑseqt' ⁊ ipugnat. Quarta blasphemia q2 blasphemāt' oēs sci doct. ⁊ mēdaces existimāt'. dū vsurā quā ipsi ↄdēnāt in ppl'is ncciaȝ eē affirmāt. Et ↄcludit q̄ qlibet xp̄ian⁹ q nō vlt ruere i tot blasphemias firmit' obligat' credē q̄ possibile ē hūano generi ⁊ cuilibȝ ppl'o stare absqȝ māifesto vsurario. Et hāc veraȝ fidē ꝓbat plurib⁹ rōnib⁹. de qb⁹ ꝑ eū Preterea. ēt si icōuenientia q̄ iste frat' allegat eēnt vera. adhuc nō licēt ↄducē iudeos ⁊ ↄducētes eq̄lit' peccarēt. Poti⁹ eni debem⁹ oia mala pati q̄ malo consentire. 32. q. 5. ita ne. ⁊ in. c. sacris. quod me. cā. Unde notabilis tex. Aug. 23. q. 4. ita plane. cū trib⁹ se. dicit q̄ duo q̄cūqȝ necessitate iteruenicte debēt iteg̃ atqȝ casta custodiri. s. malū nō facē nec malo ↄsentire. Sȝ non p̄nt ↄduci iudei qn ↄsentiat' pctō eorum. g° ꝓ salute reipublice ñ lȝ huic pctō ↄsentire. Ad idē. 22. q. 2. faciat hō. vbi dr̄ q̄ hō dȝ facē ꝓ salute tꝑali hoiuȝ illd̄ qd̄ pōt. Sȝ si nō pōt cōsulere sine pctō: debȝ estimare se ñ hr̄e qd̄ faciat. ex q̄ non pōt ↄsulē absqȝ pctō Uñ ꝓ salute tꝑali hoiuȝ nō ē ↄmittendū pctm̄. vt apte dicit ille tex. imo non ē licitū ↄmittē pctm̄ vēiale. vt hō libētur a morte: ut ē cāus. i. c. ne qs arbitretur. ⁊ i. c. si qs ad te ↄfugerit. 22. q. 2. ⁊ tñ tale mēdaciū solū ē peccatuȝ veniale cū sit officiosū. Eodē mō nō est licitū dicē mēdaciū ut hō libēt' a pctō mortali. vel vt qs defendat' ab imūdicia corporali: ut i. c. p̄mū. ea. q. Et sup ista rōe fūdat⁹ ē tex. i. c. sup eo. de vsuris. vbi dic̄ tex. q̄ cū scriptura sacra ꝓhibeat mētiri ꝓ vita alteri⁹. mlto magis ē ꝓhibēdū ne qs inoluat' crimine vsurarum ꝓ redimēda vita captiuorum. cū vsure sint ꝓhibite pagina vtriusqȝ testi. sup qbus papa nō pōt dispēlare. vt ibi dr̄. Unde nullum peccatū est ↄmittēdū ꝓ q̄cūqȝ necitate vitāda ēt si sit vēiale. ⁊ mlto min⁹ ē ↄsentiēdū vt ↄmittat' vsura: q2 tal' ↄsensus ē peccatū mortl'e: vt ꝓbat tex. i. d. c. sup eo. Ad idē ē bon⁹ tex. i. c. sacris. qd̄ me. cā. vbi dr̄ q̄ qs non dȝ ppt' timorē mortis vitandū ꝑticipare cuȝ excōicato. ⁊ tñ tal' ꝑticipatio exceptis aliqb⁹ cāibus ē pctm̄ veniale. ⁊ ex his ↄcludit' q̄ ꝓ aliq̄ nccitate vitāda in republica vl' in ppl'o nō ē licituȝ ↄsentire q̄ iudei fenerēt'. Uñ Sco. i 4° sniaruȝ di. 15. ⁊ Ricar. ibidē dicūt. q̄ dātes ↄsiliuȝ vl' fauorē iudeis. vl' statuētes q̄ super vsuris eis ius fiat. vel q̄ possint ea petē i iudicio. dicūt' ꝑticipare i crimie cū peccāte: q2 h° nō pōt fieri absqȝ peccato mortali. Uñ Jsaias cui⁹ tex. ponit' xi. q. 3. ve q dicit] sic ingt. ve q dicit] malū bonū. ⁊ bonū malum. ponētes tene

bꝛaſ lucē ⁊ lucē tenebꝛaſ. ꝓpt̃ea ductꝰ
ē ppl's meꝰ captiuꝰ: qꝛ ñ hũit ſciaʒ. ⁊ no
biles eiꝰ intierũt fame. ⁊ mlt̃itudo eiꝰ
ſiti exaruit. ꝓpt̃ea dilatauit iferiꝰ aiaʒ
ſuã ⁊ apuit os ſuũ abſq; vllo t̃ino. ⁊ de
ſcēderunt foꝛtes eiꝰ ſublimeſq; eiꝰ ad
eũ. Naʒ ꝓfcō ē magnũ pctm̃ ⁊ magnũ
mēdaciuʒ dicē ꝙ vtilitas ꝓuēiat ex iu
deis. imo mlt̃a dãna ſequunt̃ ex eis. ut
declarat ſcũs Bernardinꝰ i loco ꝑalt̃a
to. Uñ ēt tex. i. c. ꝑ. de vſur]. i 6° dicit ꝙ
vſuraꝝ voꝛago aias deuoꝛat ⁊ ꝑrimo
nia exhaurit. Et poſito ꝙ aliq̃ dãna in
curãt̃ ꝓpt̃ carētiã iudeoꝝ illa ſt̃ oia dã
na tꝑalia. vñ ñ dʒ ↄmitti dãnũ ſpũale
ꝓpt̃ euitãda dãna tꝑalia. ut. ſ̃. ꝓbaui.
Nã q̊tiēſcũq; iudeꝰ mutuat pecunias
ſub vſuris totiēs deũ offendit. ſicut di
cimꝰ de illo q mlt̃otiēs ↄmittit foꝛnica
tōeʒ ēt cũ eadē. Nã ſũt tot foꝛnicatōes
ſeu tot delicta q̊tiēs agit ēt cũ eadē: ut
i. c. imitare. 6. q. i. ⁊ i. c. ſicut. cũ i votis. ꝺ
teſt]. ⁊ qꝺ nōt Bar. i. l. ificiēdo. §. ifans.
ff. ꝺ furt]. Uñ cũ deꝰ tãto plꝰ offēdat̃ q̃
to magi] exercet̃ fenꝰ. ñ ꝑt ciuitas huic
malo ↄſētire ꝓ aliq̃ nccitate uitanda.
Deꝰ. n. curat de delictis infideliũ. vnde
Augꝰ li°5° de ciui. dei. c. iʒ° dicit q; deus
ↄceſſit romãis tã latũ iperiũ vt doma
rēt g̃uia mala mlt̃aꝝ gētiũ. Nō ſi deꝰ
vlt̃ mala ifideliũ coꝛrigi ꝑ alios infide
les. q̃ to magi] xp̃iãi q ſũt filii dei tenē
tur ꝑũire iudeos ⁊ alios ĩfideles cōmit
tētes vſuras ⁊ alia crimina. vñ ꝓpter
hec tꝑalia mala vitãda ñ ē cōſentiēdũ
ꝙ ↄmittat̃ vſura. cuʒ tot mala ſpũalia
ex ip̃a ſequãt̃. Et hoc dic̃ Jo. an. i regl̃a.
pctm̃. li°6° ⁊ ſcũs Bernardinꝰ i ꝑdcō ſer
mōe. ⁊ ꝓbat̃ i iuribꝰ ꝑalt̃atis aꝑtiſſime
Jt] dñ dicit dictꝰ frat̃ ꝙ ē magnũ dãnũ
huic ciuitati ꝙ iudei fenerent̃ i caſtris
cum maioꝛi dãno q̃ facerēt i ciuitate.
Jſta. n. ñ ē iuſta cã ↄducendi eos. cũ ta
lis ↄſenſuſ nō poſſit ꝑſtari a ciuitate ſi
ne pctō moꝛtali. ſʒ dʒ ſuaderi ciuitati
ꝙ mittat ad dñũ ⁊ ip̃m roget ꝙ expel
lat iudeos ēt ex caſtris. naʒ ad h° tenet̃
ciuitas ⁊ g̃uit̃ peccat ſi hoc nō facit: vt
i. c. erroꝛ. ⁊ i. c. qd. n. ꝓdeſt. ⁊ i. c. ↄſentire.
8ʒ. di. ⁊ i. c. facientes. ea. diſ. ⁊ i. c. ſicut di
gnũ. de hõici. Que iura aꝑte dicunt ꝙ
vbi qs pōt delictũ ipedire vl̃ ip̃ʒ facē
coꝛrigi. ſi h° nō facit g̃uit̃ peccat. Unꝺ
Cicero i ꝑ° li° de offi. i. c. de iiuſticia. dic̃
ꝙ ſi qs nō defendit ſociũ cui aliꝰ facit
iiuriã. taʒ ē i vicio q̃ ſi ꝑentes aut ami
cos aut patriã deſerat. Ad hoc. c. q̃te. ꝺ
ſen. excō. Sʒ qlibet magis tenet̃ defen
dere honoꝛē dei q̃ ſociũ ĩmo magis q̃
ſeip̃ʒ. Nec reputet̃ ꝙ iſta ciuitas pati
at̃ magnũ dãnũ ſi iudei ēt a caſtris ex
pellãt̃. exq̊ h° ↄuenit honoꝛi dino. Nul
lũ. n. dei mãdatũ dʒ ipoſſibile reputari
vt dicit ſcũs Bernardinꝰ allegãs ſcm̃
Hiero. vt. ſ̃. retuli. Et ꝺ hoc pulchꝛius
loquit̃ in ſcꝺa epl̃a ad Demetriadē in
ſeptima charta i ſcꝺa colũ.

Jrca ſcꝺm dubiũ an ſũmus
pōtifex poſſit diſpēſare. ꝓfe
cto non deſino mirari ꝙ iſte
frat̃ ita ſupine ita ignoꝛãter loqt̃. dubi
to ꝙ mercedē aliquã ſui cōſilii receꝑit
Nullũ. n. pctm̃ ſine cupiditate cōmitti
tur. ⁊ ois appetitꝰ illicitꝰ iſtiꝰ auiditat]
ē moꝛbꝰ. Amoꝛe pecũie vilis ē ois affe
ctio. ⁊ aia lucri cupida ēt ꝓ exiguo ꝑire
nō meruit. nulluq; ē in illo coꝛde iuſti
cie veſtigiũ in q̊ ſibi auaricia facit ha
bitaculũ. Ꝟba ſũt ſci Leonis i ſermone
9° de paſſione dñi. Uñ neſcio qs ſcũs ꝑ
ſuaſerit ꝙ papa poſſit diſpēſare i vſ̃a
Nã ē caſus i. c. ſuꝑ eo. de vſuris. ꝙ nō ⁊
ibi hoc firmãt oēs doc. ⁊ Jo. an. i regula
peccatũ. li° 6°. Et hoc dixi i ↄſiliis meis
Uſura. n. ē ↄ̃ius nãle. vt dicit phs ꝑ° po
lit]. q nl̃la lege ſcripta artatꝰ vl̃ edoctꝰ:
ſʒ ſola nãli rōe ductꝰ ↄ̃ctũ vſurariũ eſt
deteſtatꝰ. Sil̃r fecit Cicero i li° 2° de of
fi. i fi. vbi dic̃ ꝙ fenerari ē hoieʒ occidē
Uñ Geraldus odonis ĩ 4° ethicoꝝ. c. 9
q. pl̃t. dicit ꝙ ois vſura ꝑʒ ſe ē mala da
to ꝙ ñ eēt ꝓhibita. Precepta ãt nãlia
ſũt idiſpēſabilia. qꝛ ſt̃ imutabilia: vt i
c. his ita. 6. di. ⁊ ꝑ h° nulla ꝑcepta moꝛa
lia ꝑoꝛis teſti ſũt repꝛobata. ut dic̃ tex.
i. d. c. his ita. Et idē dicit ſcũs Leo i ſmo

ne.i4.° de passiōe dñi.Et ꝓ hoc ē bon⁹
tex.i.c.legat̄.24.q.2.vbi ꝓbat̄ ꝙ neqꝫ
eccl'a neqꝫ de⁹ pōt dare liniam peccādi
ꝛ hoc tenet Ricar.i 3° sniaꝝ.di.37.arti°
p̄.q.5.ubi dicit ꝙ precepta legꝭ eterne
sūt idispēsabilia adeo ꝙ nec de⁹ pōt i
eis dispēsare.sicut dic̄ apl's 2° Thimo.
2° ca°.Fidelis ē de⁹ negare seip̄ꝫ nō p̄t
ꝛ Aug⁹ ꝯ̄ Faustū.12°ca°.int̄ p̄ncipiuꝫ et
mediū.Lex et̄na ē rō dina:vel rō dine
volūtatis ordinē nālēꝫ ꝯseruare iubēs
Vñ idē Aug.in li°.83.q.q.63.dicit ꝙ lex
nālis ē trāscripta i aīa rōali ex ieffabi
li atqꝫ sublimi reꝝ admistratōe ꝑ dinā
potētiā.iō ius nāle ꝓcedit ab exordio
rōnalis creature nec variat̄ tp̄e sꝫ imu
tabile ꝑmanet.Idē dixit Inno.i.c.fi.ꝯ̄
trāsac.ꝛ ibi oēs doc.sequūt̄.vbi dicit ꝙ
papa nō pōt dispensare circa aliqḋ qḋ
sit peccatū ex lege veteris vel noui te
stam̄ti.Et plene dixi i secūdo cōsilio.Et
male dicit iste frat̄ dū dicit canonistas
tenere ꝙ fieri possit dispēsatio:qꝛ nō ē
veꝝ.imo oēs doc.tenēt ꝯtrariū ꝛ ē cāus
i.c.sup̲ eo.de vsurꝭ.vbi clare ꝓbatur ꝙ
papa nō pōt dispēsare vt exerceat̄ vsu
ra.ꝛ illū tex.iduxi i 2.° ꝯsilio. Nunc ad
do aliā rōēꝫ q̄re papa nō possit dispēsa
re.Nā vbi dispēsa° ē opprobriosa reli
giōi xp̄iane.nō ꝯcedit̄ dispēsatio pape
.i.q.7.ꝛ si illa.notāt doc.i.c.q̄to.de ꝯsue
De iure aūt dino ꝛ canōico iudei cēsen
tur serui xp̄iāoꝝ ꝓpt̄ passioneꝫ xp̄i q̄ il
los seruos effecit ꝛ xp̄iāos libos.vt i.c.
ꝛ si iudeos.de iudeis.Mō si xp̄iani de
bēt recip̲e pecūias sub vsurꝭ a iudeis.
efficiūt̄ quodāmō serui iudeoꝝ:qꝛ qui
mutuū accipit seru⁹ est fenerātis.ꝓ
22.°ca°ꝛ i.l.3.C.ꝯ̄ noua.Vñ ē opprobriū
xp̄iāe religiōi ꝙ ꝑ hāc viā illicitā xp̄ia
ni efficiāt̄ q̊dāmō serui iudeoꝝ.Nec ec
clesia dꝫ tolerare tale opprobriū:vt in
dcō.c.ꝛ si iudeos.ꝛ i cle.i.de testi.ꝛ in.c.
iudei.eo.ti.Vñ si papa vellet dispensa
re ꝙ iudei fenerent̄.cū nō possit fieri si
ne opprobrio xp̄iane religiōis.non ē to
lerādū.vt dicit Inno.in.c.quanto.ꝯ̄ cō
sue.ꝛ docto.ibi.multo min⁹ pōt ciuitas
ꝯsentire ꝙ iudei fenerēt̄.cū cedat i ma
ximū opprobriū xp̄ianoꝝ.Non obstāt
cāe q̄s dict⁹ frat̄ allegat.q̄ suadēt dispē
satōēꝫ:qꝛ illud ꝓcedit circa illa in q̄b⁹
pōt cadere dispēsatio.Sꝫ circa p̄cepta
moralia vel nālia nō pōt papa dispēsa
re.cū sint de nccitate salutis.Et ad hoc
pl'res auc̄tes allegaui i aliis ꝯsiliis.Et
hoc ēt sensit Bal.i.c.2° ꝛ i.c.ad nr̄aꝫ.de
ꝓba.vbi dicit ꝙ in iure dino q̊ ad ea q̄
sūt de nccitate salutis nō cadit dispēsa
tio nec iterp̄tatio.Vñ Hiero.ad Cellā
tiā.in q̄rta colū.ait.Duo āt sūt genera
mādatoꝝ in q̄b⁹ claudit̄ tota iusticia.
Prohibēdi vnū ē.Iubēdi alteꝝ.Vt.n.
ꝓhibēt̄ mala ita p̄cipiūt̄ bona.Nō ob
stat ēt qḋ dicit.ꝙ ē de ꝯsuetudie ꝙ to
lerēt̄ iudei ab eccl'a.s.ꝙ exerceāt vsu
ras.Nā ꝯsuetudo peccati nutritiua nō
valet:vt i.c.fi.de cōsue.ꝛ.c.mala.ꝛ.c.vi
tate.ꝛ.c.ꝯsuetudo.8.dis.ꝛ in ml'tis aliis.
c.eadē dis.Nō obstat ēt illud qḋ dic̄ ꝙ
furtū admittit̄ tp̄e nccitatis:ut i.c.pro
pter nccitatē.de furtꝭ.ꝛ i.c.discipulos.
de ꝯse.di.5.Nā tp̄e nccitatis oia sīt cōia
vñ desinit eē furtū.l.2.ff.ad.l.rod.ꝯ̄ iac
ꝛ.i.c.sicut hi.i fi.46.di.Sꝫ papa nō pos
set dispensare ꝙ q̄s absqꝫ nccitate res
alienas furaret̄:qꝛ nō pōt dare liniam
peccādi:ut dcō.c.legat̄.24.q.2.Et dū di
cit ꝙ papa possit dispēsare ꝙ q̄s ꝯmit
tat fornicatōēꝫ.in hoc male dicit:ꝛ est
penit⁹ hētic⁹.qꝛ papa nō pōt dare licē
tiā peccādi.Vñ pulcherrim⁹ tex.in.c.p̊
40.di.dicit ꝙ de⁹ nō ꝯcessit nec Petro
nec eius successoribus licentiā peccan
di.Modo si papa non habet liniaꝫ pec
cādi:nec alteri dare potest.Et i ista rōe
fūdat̄ tex.i.c.super eo.de vsuris.vbi ē
casus de hoc q̄ nō pōt cauillari.ꝛ h°cla
re deduxi i 2.° cōsilio per me edito.imo
de⁹ nō pōt dare.ut dicit Ricar.i loco p̄
allegato.Itē dū dicit ꝙ illud p̄ceptuꝫ.
Non occides ē diuinū:ꝛ tñ si fuerit fa
ctum ex necessitate vel defensione nō
ē peccatū.nec icurrit̄ excoīcatio.Ad h°
respondetur ꝙ illḋ nō est ꝯ̄ ius diuinū
imo consonat iuri diuino ꝛ naturali.

Nā qδ qs ob tutelā sui corpis fec̄ iure
fecisse vr̄:ut i.l.ut viȝ.ff.de iusti.ꝛ iure.
Uñ tal' q se defendendo occidit: nō dr̄
fecisse hoīcidiū exq̊ p̄ncipal' intētio fu
it se defendē. Nā illud p̄ceptū. Non oc
cides. itelligit' de eo qui uolūtarie ꝛ ex
odio aliquē occidit. Sȝ ꝙ fiat aliqd qδ
i se rētaneat pctm̄. ñ p̄t papa ɔcedē. imo
nec de'. Tñ q̄tū ad deū Bonauētura
in p̊ sniaꝝ. dis. 47. q. vlt̄. dicit ꝙ cū que
rim' an de' possit p̄cipe malū. pōt duo
b' mōis itelligi. Uno° an possit p̄cipe
malū remanēte ip̄o malo. Et dicit ꝙ ñ
qꝛ ē ipossibile. Et hoc mō loq̄t' Ricar. δ
q̊. s̄ feci mētōeȝ. Alio° an de' possit p̄
cipē malū faciēdo ip̄ȝ bonū. Et hoc mō
pōt p̄cipe sicut p̄cepit filios isrl' expoli
are egyptios. ꝛ nō fuit furtū. ut dic̄ Ale
xander de ales. i tractatu septimi p̄ce
pti. De'. n. q ē dñs oiuȝ trāstulerat dñiū
illaꝝ reꝝ i hebreos. Et hoc fecit mediā
te iusticia. qꝛ hebrei absqȝ mercede s
uierāt egyptiis. vñ ibi nō fuit furtum.
hoc ēt tenet Aug' in li. q. Exo. trāssūp
tiue. 14. q. 5. dixit dñs. vbi dic̄ ꝙ israhe
lite nō fecerūt furtū: sȝ deo iubente mi
steriū p̄buerūt. Sil'e ē in cāib' in qbus
de iure canonico licitū est recipe aliqd
vltra sortē: qꝛ i illis casib' desinit esse
vsura. Sȝ ubi remanēt vsura. ius cano
nicū nō posset cōcedē ex aliq̄ cā vel ex
aliq̄ nccitate ꝙ exerceret'. Uñ i illis ca
sib' in qb' vr̄ vsura nō ē vsura: lȝ vide
ant' hr̄e aliquā silitudinē cū usura i eo
ꝙ recipit' aliqd vltra sorteȝ. Et h° dicit
Jo. an. i dcā regula. pctm̄. li. 6° Ex qbus
cōcludo ꝙ i illis cāib' in qb' remanet
usura neqȝ desinit eē delictū. nō pōt fi
eri dispēsatio. nec p papā. nec p deum
qδ ē magis. Uñ cū iudeis fenerātibus
remaneat i eis crimen usure. nō pōt pa
pa dispēsare ꝙ ciuitates cōducāt iude
os ad fenerādū: qꝛ remanet peccatum
ex pte utriusqȝ. s. iudei fenerātis ꝛ ciui
uȝ q cōsentiūt ꝙ feneret'. Et ex his pȝ
ꝙ iste frat' temere ꝛ iniq̄ ɔ̄ doctrinā ec
clesie ausus ē p̄dicare ꝛ scribē: ꝛ nisi se
corrigat publice sicut publice deliquit
ip̄m denūciabo: vt puniat' tāq̄ hēretic'.

Consiliū quartū dicti dñi Alexādri de
Neuo contra iudeos fenerantes.

N noie dñi nr̄i iesu xp̄i glori
osissimi redēptoris nr̄i q est
ver' de' ꝛ ver' hō. inquātuȝ
deus equalis patri ꝛ spūi scō. tres pso
ne ꝛ vn' de'. a q̊ oia laudabilia opa p
cedūt. iuocato qȝ patrocinio gloriosissi
me ei' mr̄is sp v'ginis Marie. gloriosi
doctoris Hieronymi. totiusq̄ celestis
curie. Amen.

Esterno uespi mgr̄ Sal
uanus uenit ad me ꝛ di
xit se eē motū ad consu
lēdum ꝙ iudei possent
ɔduci ad fenerādū p v'ba sci Tho. secū
da scδe. q. 62. ar. 5° vbi dicit ꝙ nō ē pec
catū i extrema nccitate aliena auferre
ut pentib' subuēiat'. imo ēt ut subuēia
tur aliis si ē extrema nccitas. Adducit
ēt scm̄ Tho. i aliis locis q̄ ad idē tēdūt.
Sȝ mihi nō uidet' ꝙ ex hoc iferat' ꝙ p
pter nccitateȝ liceat cōducē iudeos ad
fenerandū. Nec obstant v'ba sci Tho.
Nā tpe nccitatis oia sūt coia. Et sic ille
q subtrahit ñ facit furtū. qꝛ nō subtra
hit rē alienā exq̊ subest extrema ncci
tas. Et hoc mō loq̄t' scūs Tho. ꝛ sua cō
clō pbat' tā p ius ciuile q̄ p ius canoni
cū. Nā lex dicit ꝙ tpe nccitatis oia sūt
cōia. ut i. l. 2. ff. ad. l. rodi. de iac. Et est op
tim' tex. de iure canonico. in. c. sicut hi.
i fi. 47. di. vbi tex. sic dicit. Esuriētium
panis ē quem tu detines. nudoꝝ ē indu
mētū qδ tu recludis. miseroꝝ redēptō
ē ꝛ absolutio pecūia quaȝ tu i terra de
fodis. Tātoꝝ g° te scias iuadē bona q̄
tis possis p̄stare q̄ velis. Uñ ille tex. p
bat ꝙ tēpe extreme necessitatis illa q̄
subtrahunt' efficiūt' ppa subtrahētis
nō aūt sūt illi' cui subtrahūt'. Et ppter
hoc tūc nō cōmittit' furtū: qꝛ furtū est
cōtractatō rei aliene fraudulosa iuito
dño fcā. l. i. ff. de furtis. Unde qñ subest

extrema nccitas nō dr̃ eē ablata res ali
ena sȝ ꝓpa. Et hoc mō dȝ itelligi. c. disci
pulos. d̄ ɔse. di. 5. vbi dr̃ ꝙ discipuli dn̄i
nr̄i: q̄ trāseūtes ꝑ segetes euellerūt spi
cas ⁊ comederūt. a xp̄o sūt reputati in
nocētes: q2 coacti fame h° fecerūt. Se
cus si fuisset nccitas nō extrema: q2 tc̄
n̄ excusaret a furto: lȝ pena deberȝ mi
nui ꝓpt̄ taleȝ nccitatē. Et de hoc ē tex.
i. c. si qs ꝓpter nccitatem. de furt]. vbi
tex. dicit ꝙ si aliqs furat̄ cibaria vł ve
stē vel pecus ꝓpter nccitatem famis
vł nuditatis dȝ penitere ꝑ tres hebdo
madas. Nā ille tex. dȝ itelligi qn̄ n̄ sub
erat extrema nccitas. Et ita intellexit
scūs Tho. in loc] p̄allegatis. Et ideȝ di
cūt doc. canoniste i dcō. c. si qs ꝓpt̄ nccī
tatē. Un̄ nō lȝ surripe rē ꝓximi nisi ꝓ
pter extremā necessitateȝ: q2 extrema
nccitas facit cessare furtū cum tūc res
sit ꝓpria subtrahētis. Ubi ꝟo remane
ret delictū furti. nullo° liceret ɔmittē.
vt dcō. c. si qs ꝓpt̄ necessitatē. Ad h° fa
cit pulcher tex. i 4. q. 5. c. forte. vbi sic di
cit. Forte aliqs cogitat ⁊ dicit. multi sc̄
xp̄iani diuites. auari. cupidi. nō habeo
peccatū si suū illis abstulero. ⁊ paupe
rib⁹ dedero. Unde. n. illi nil boni agunt
mercedeȝ hr̄e potero. Sȝ tex. ille rn̄det
ꝙ hi⁹ cogita° diabolica calliditate sug
gerit̄. ⁊ ꝙ si totuȝ tribuerit qđ abstule
rit potius pctm̄ addit q̄ȝ minuit. Et ille
tex. ē Aug. Et idē dicit i li° ɔ̄ mēdacium
cui⁹ ꝟba refert mgr̄ sniaruȝ. li.° 2° dist.
4 i. ca° 3°. Ex quo ifert̄ ꝙ nō lȝ facē ꝑuū
peccatū vt ex eo seq̄t̄ mai⁹ bonū. Unđ
apl's Ro. 3° ca° dicit ꝙ illi q̄ dicūt mala
eē faciēda vt ex eis eueniāt bona. sunt
ɔdēnādi tanq̄ȝ blasphēatores dei. Et ex
his ifero ꝙ vbi delictū remanȝ delictū
n̄ lȝ illđ ɔmittē stāte extrema nccitate
Un̄ doc. i dcō. c. si qs ꝓpt̄ nccitatē. dicūt
ꝙ qs nō excusat̄ ꝓpt̄ nccitatē si cōmit
tit fornicationeȝ: q2 fornicatio ē de se
mala. ⁊ poti⁹ qs dȝ mori q̄ȝ malo ɔsenti
re: ut i. c. sacris. qđ me. cā. ⁊. 32. q. 5. ita ne
Et ex hoc doc. canoniste reprobāt opio
nē Pe. ⁊ Cy. i. l. i. in pl't. q. C. vnđ vi. vbi
dicūt ꝙ si dn̄s mādat seruo ꝙ ei⁹ vxo
rem iterficiat alioqn ip̄m iterficiet. ꝙ
excusat̄ ab hōicidio si iterficiat dn̄am
suā ad mādatū dn̄i sui. Tn̄ Jacob⁹ de
Rauēna distinxit ꝙ aut mlier erat alr̄
peritura: vt q2 dn̄s oio eā iterfecisset. ⁊
tūc excusat̄ ab hōicidio. aut nō erat ꝑi
tura nisi seru⁹ ip̄aȝ iterfecisset: ⁊ tūc n̄
excusat̄ ab hōicidio. Pe. ꝟo dicit ꝙ idi
stincte excusat̄ ab hōicidio: q2 ē nccīuȝ
nō uolūtariū. Sȝ doc. canoniste. s. Joh.
cal. ⁊ dn̄s Car. in. c. significasti. de homi.
indistincte dicūt ꝙ ēt si dn̄s fuisset inf
fectur⁹ vxoreȝ ēt si seru⁹ eā non occidis
set. nihilo⁹ nō excusat̄ ab hōicidio etiā
si id fecerit timore mortis. Et sic nō lȝ
ꝓ ɔseruatiōe vite occidē illū q̄ oio erat
iterficiendus. Et hanc opioneȝ ēt secu
tus fuit dn̄s Abbas in. c. sacris. qđ me.
cā. Et ego ēt istaȝ opioneȝ fui secut⁹ in
dcō. c. si qs ꝓpt̄ necessitateȝ. de furt]. Et
hec opio ꝓbat̄ in. c. de occidendis. 23. q.
5. vbi dicit tex. ꝙ nō ē licitū aliquē oc
cidere nisi hēat ad hoc ptāteȝ ex publi
ca auc̄te. Un̄ ꝓ ɔseruatiōe vite ꝓprie
nō lȝ hoīem occidē. Pro q̊ etiā ē bonus
tex. 15. q. i. merito. vbi pȝ ꝙ qs non excu
sat̄ a pctō dato ꝙ ꝓpter timorē mort]
vł ꝓ ɔseruatōe uite illud ɔmiserit. vn̄
ēt scūs Tho. vbi. s̄ q. 64. ar. 7° dicit ꝙ
nō ē licitum ꝙ qs intendat hoīem occi
dere ēt ad suā defensionē nisi hēat pu
blicā auc̄tem: vt dcō. c. de occidēdis. De
bet g° ille q̄ se defendit itēdē ad suā de
fēsionē. n̄ āt hr̄e aiuȝ occidēdi aduersa
riū. alit̄ q̄ȝtū ad deū eēt re⁹ hōicidii. Sȝ
vbi solū intēdit se defendē. ⁊ p̄ter eius
intētōeȝ sequit̄ hōicidiuȝ. tūc ei nō ipu
tat̄: sȝ intfect⁹ poti⁹ dr̃ a seip̄o occisus
Et h° dcm̄ bti Tho. sequūt̄ dn̄s Car. i. c
significasti. de hōi. ⁊ ēt Jo. cal. ibi. Et ex
h° infero ꝙ vbi aliqd ē pctm̄ ⁊ remanȝ
pctm̄ ꝙ n̄ lȝ illud fieri ꝓpt̄ aliquā nccī
tatē ēt ꝓ ɔseruatiōe vite. Ad hoc facit
c. sacris. qđ me. cā. Naȝ ꝑticipare cū ex
cōicato reglarit̄ nō est peccatū mortłe
sȝ veniale. ⁊ tn̄ non excusat̄ qs aliq̊ me
tu ēt mortis vł cruciat⁹ corꝑis si ꝑtici

pa t cũ excõicato. Et sic pctm̃ veniale ñ ē ↄmittēdũ ꝑpt̃ ↄseruatiõez vite ꝓpe
Sꝫ vsura sꝑ ē mala nec vnq̃ꝫ pōt esse bona vel licita vbi ē ꝟa vsura. g° ꝑpt̃ aliquã nccitatē vitandã nõ ē licitũ ↄducere iudeos ad fenerandũ. Et h° voluit ꝑstringē ꝑ declaratõe eoꝝ q̃ mihi dixit p̃fatus mgr̃ Saluanus.

Ed qm̃ mlti dicunt ꝙ iudei fenerant̃ in hac ciuitate cũ grauissimis vsur̃. Uñ dꝫ eē licitũ ciuib⁹ Padue ipsos ↄducē ꝑ minori fenore: q2 nõ sunt cã ꝙ iudei fenerēt̃: sꝫ ip̃as vsuras restringũt seu minuunt. Sꝫ i fcõ ego nõ puto hoc eē veruꝫ. Nõ. n. i hac ciuitate publice tenēt fen⁹ ad exercēdũ vsuras. Uñ nõ ē dubium ꝙ si ciuitas paciscereſ cũ eis qn copiosius vsuras exercerēt. ⁊ vbi mutuãt cētũ vicib⁹ i hac ciuitate. si essent ↄducti ad tenenduꝫ hic fen⁹: mutuarēt mille vicib⁹: ⁊ sic lati⁹ ↄmitterēt fen⁹. vñ de⁹ magis offendereſ: q2 totiēs cõmittitur vsura q̊tiens fit mutuũ sub vsuris. Ad hoc facit qd̃ nõt scũs Tho. scd̃a scd̃e. q 78. arti° vlt̃. in fi. vbi dicit ꝙ siqs pecuniã suã ↄmittit vsurãio vt ide copiosi⁹ ꝑ vsurã lucreſ. dr̃ ei dare mãꝫ peccãdi: ⁊ ē ꝑticeps culpe ip̃i⁹. Ita in ꝓposito ñ ē dubiũ ꝙ si ↄducũt̃ iudei qn copiosi⁹ fenerabũt̃. g° ↄducētes dãt eis mãꝫ peccãdi. ⁊ ꝑ ↄñs sũt ꝑticipes delicti ip̃oruꝫ iudeoꝝ: q2 cupiũt ꝑ euitando tꝑali dãno icurrere dei offensam. cũ de⁹ ꝑ nullo tꝑali ↄmodo ↄsequēdo vel vitando debeat offendi: vt in. c. faciat. 22. q. 2. Et plura iura ad hoc allegaui i rñsionib⁹ q̃s feci ad allegationes mgr̃i Saluani. Uñ Jo. an. i regula pctm̃. i vlti. ar. ꝟ. ad qntũ. dicit ꝙ ↄ̃ct⁹ vsurari⁹ nõ dꝫ ꝑmitti. lꝫ ꝑ ip̃ꝫ multa mala euitent̃. s. dãnũ i reb⁹. p̃iculũ i ꝑsonis. vel ex ipso multa bona sequãt̃. s. paupeꝝ sustētatio. mercãtiaꝝ saluatio. Nã ↄ̃ctus vsurari⁹ nõ ē ꝑmittēdus. lꝫ ꝑ ip̃ꝫ vitent̃ mlta mala vl̃ sequãt̃ multa bona: q2. talia bona ⁊ talia mala cõit̃ sũt corꝑalia. Sꝫ maluꝫ sp̃ũale nunq̃ꝫ dꝫ ꝑmitti ꝑpt̃ aliqd̃ malũ corꝑale vitanduꝫ. nec ꝑpt̃ qd̃cunq̃ꝫ bonũ corꝑale ↄsequēdũ. Uñ nõ debet ↄduci iudei ad fenerãdũ copiosi⁹ q̃ꝫ faciãt ꝑpt̃ tꝑalia mala vitanda. vel propter tꝑalia bona ↄsequenda. q2 q̃ꝫto copiosi⁹ fenerãt̃ tãto magis de⁹ offendit̃. Uñ mgr̃ sniaꝝ li° 3° di. 33. c. ⁊ q2 de timore. vbi ponit q̃druplicē spēꝫ timoris. dicit ꝙ human⁹ timor ē mal⁹: ⁊ allegat Cassiodoꝝ sup ps̃. vbi sic inquit. Qñ timem⁹ pati p̃icula carnis vl̃ ꝑdere bona mũdi ꝑpt̃ qd̃ delinqm⁹. hic timor mal⁹ ē: quē dñs ꝓhibꝫ i euãgelio dicēs Nolite timē eos q occidunt corpus ⁊c̃. Uñ nõ ē licitũ delinquē ꝑpt̃ euitãduꝫ periculũ mortis: vel vt euiteſ amissio bonoꝝ hui⁹ mũdi. Plus dico ꝙ nõ ē licitũ tolerare malos simplici dissimulatõe ꝓpter euitandũ p̃iculũ mortis vl̃ bonoꝝ tꝑaliũ vl̃ ne icurraſ ifamia. Et hoc dicit Aug⁹ in p̊ li° de ciui. dei. c. 9° vbi dicit ꝙ si ꝑpt̃ istas cãs omittit̃ correctio maloꝝ. de⁹ tales omittētes correctionē facē flagellat penis tꝑalibus in hac vita. q̃ꝫq̃ꝫ eis vita maloꝝ displiceat. Ex quo iferſ ꝙ si ē pctm̃ omittē correctõeꝫ ꝓpter vitandũ p̃iculũ mortis vl̃ ꝑpt̃ amissionē fame vel bonoꝝ tꝑaliũ. mlto min⁹ lꝫ ꝑmittē vel tolerare ꝙ iudei fenerent̃. Ad hoc facit qd̃ notat scũs Tho. scd̃a scd̃e. q. 10. arti. xi° vbi dicit ꝙ nõ ē licitũ tolerare ea q̃ sũt mala nisi ꝑpt̃ vitãda mala sp̃ũalia: vel ꝑpt̃ bona sp̃ũalia ↄsequenda. de q̊ dicã. i. in sequēti dubio. Et qm̃ denuo mihi dictũ ē ꝙ xp̃iani nõ debēt curare de hoc peccato iudeoꝝ. imo ēt audēt dicē ꝙ ñ peccant. Sꝫ de hoc an peccēt vel ne. tetigi i rñsionib⁹ quas feci ad ↄsiliũ magistri Saluani. Nã scũs Tho. scd̃a scd̃e. q. 83 arti.° p̊. dicit ꝙ nũq̃ꝫ fuit licitũ iudeis accipere vsurã ab extraneis sꝫ fuit eis ꝑmissuꝫ ꝓpter mai⁹ malũ vitanduꝫ. ne. s. a iudeis deũ colentibus vsuras acciperent ꝓpter auariciã cui dediti erãt. Et sic scũs Tho. dic̃ ꝙ talis ꝑmissio nũq̃ꝫ excusauit iudeos a peccato mortali Et idē dicit Alexãder de ales in tracta

tu ſeptimi p̄cepti. Et hoc dixi in p̄dcis
rn̄ſionibus. Itē Io. an. ⁊ oīs doc. i. c. ꝯq
ſtus. de vſuris. ꝯcludūt ꝙ iudei peccāt
fenerādo xp̄iāis. Idē dicit Archi. ⁊ Io.
de fā. i. c. ab illo. 14. q. 4. Et hoc pꝫ. qꝛ ec
cl'ia ꝯpellit iudeos ad remittēdas vſu
ras xp̄iāis: vt pꝫ i. c. pꝰ miſerabilem. de
vſuris. Sꝫ eccl'a nō poſſet hoc facē ſi iu
dei nō peccarēt ī fenerādo xp̄ianis: cuꝫ
eccl'a neminē ledat. ut i. c. ꝑ tuas. de do
na. Aliq aūt dicūt ꝙ eccl'a hoc facit. nō
qꝛ nō curat de pctō iudeoꝝ: ſꝫ vt ꝓui
deat indēnitati xp̄ianoꝝ. Sꝫ iſta rn̄ſio
nō ē bona: qꝛ imo eccl'a dꝫ curare ō pec
cato iudeoꝝ. Nā ſi deꝰ ꝯceſſit latuꝫ īpe
riū romanis q erāt īfideles vt punirēt
mala mltaꝝ gētiū: vt dicit Augꝰ li. 5° ō
ciui. dei. ca° 13. mlto fortiꝰ xp̄iani q ſūt
filii ⁊ ſerui dei debēt corrigē pctā iude
orū. Itē eccl'a orat ꝓ iudeis ⁊ aliis infi
delibꝰ. qꝺ nō facēt niſi curaret de pctō
ipoꝝ. Oēs. n. hoīes dicūť nr̄i ꝓximi: qꝛ
ſūt nr̄e nāe ꝑticipes. vt dic̄ tex. nōbilis
i. c. ꝓxios. de pe. di. 2. Vn̄ oēs hoīes ſiue
iudeos ſiue īfideles debemꝰ tanꝗ̄ pro
ximos diligē: ⁊ deū ꝓ ipſis orare: vt di
cit tex. i dcō. c. ꝓxios. Ideꝫ dic̄ ſcūs Th.
ſcda ſcde. q. 78. arti° p̊. Dicit. n. ꝙ debe
mus oēꝫ hoīeꝫ hr̄e q̄i ꝓximū ⁊ frēꝫ. p̄ci
pue in ſtatu euāgelii ad qꝺ oēs vocāť.
Ad idē allego Origenē in omel'. euāge
lii Math. incipiētis. Audiſtis: qꝛ dictū
ē antiqs. Diliges ꝓximū tuū ⁊ odio ha
bebis inimicū tuū. qꝺ legiť in ſexta fe
ria pꝰ primā dn̄icam q̈dragesime. vbi
ſic ingt. Diligite inimicos vr̄os ſiue pa
ganos idoloꝝ cultores ſiue hēticos īfi
deleſ. Iſti. n. ſūt inimici nr̄i. iſti ſūt veri
tatis aduerſarii. Iſtos g° diligite mala
eis nō faciēdo nec aduerſa optātes: ſed
diligite eos vt ꝓxios ⁊ eoꝝ errorē ſper
nite ſicut abhoīatiōeꝫ. Iteꝝ propterea
orate ꝓ calūniātibꝰ vobis vt ipi a ma
lis ceſſent: vt deſinānt ab īpietate ⁊ iudi
ciū ꝯdēnatōis effugiant. Orate ꝓ illo
rū ꝯuerſione ⁊ vr̄a pace. illoꝝ remiſſio
ne ⁊ vr̄a tolerantia. Ecce ꝙ Origenes
vlt ꝙ teneamur diligē oēs hoīes ēt in
fideles ⁊ deū ꝓ ipſoꝝ ꝯuerſione orare.
Nec minuas auctoritatem ſeu fidē eo
ꝙ Origenes fuit hereticus. Nam illa
omel'. cōtineť int̄ oꝑa eiꝰ que ſunt ꝑ ec
cleſiaꝫ approbata. 15. di. ſcā romana ec
cleſia. ꝟ. itē Origenes. Et Hieroꝰ de ec
cleſiaſticiſ tractatoribꝰ. dicit ꝙ Orige
nes melior fuit oibꝰ in bonis. ⁊ peior i
malis. Vn̄ cū iſta omel'. ſit de bōis oꝑi
bus ipiꝰ: ē habenda in maxima auc̈te.
Hoc ēt firmat Augꝰ in li° de doc. xp̄ia
na. vbi dicit ꝙ ois peccator inꝗ̄tū pec
cator ē nō ē diligendus. ⁊ ꝙ ois hō inꝗ̄
tū ē hō diligēdꝰ ē ꝓpť deuꝫ. Iteꝫ Augꝰ
ſuꝑ. xi° p̊s. ⁊ in li° 8° de trini. ſic ingt. In
bono. n. diligēdꝰ eſt ꝓximꝰ. nō in malo
ꝓximū ꝟo oēꝫ hoīeꝫ oꝑꝫ ītelligi: qꝛ ne
mo ē de q̊ ſit ſperādū male. Qui ergo
amat hoīes. vl' qꝛ iuſti ſūt: vel vt iuſti
ſint amare dꝫ. hec Augꝰ. Itē ſcūs Tho
ſcda ſcde. q. 44. arti. 7°. vbi ponit ō tri
plici mō q̊ ꝓximū tenemur diligē. in 2°
mō qui eſt ex ꝑte regule dilectionis di
cit ꝙ regula q̈ ꝓximuꝫ debemꝰ dilige
re eſť vt nō condeſcendamꝰ ꝓximo in
aliquo malo: ſꝫ ſolū in bonis. ſicut ⁊ no
ſtre voluntati ſolum ſatiſfacere debe
mus in bonis. Et dic̄ ꝙ hoc requiriť ad
hoc vt dilectio ꝓximi ſit iuſta. Si g° in
fideles in q̄bus īcluduntť iudei amare
debemꝰ vt iuſti fiāt. nō debemus eē ꝑ
ticipes criminis ipoꝝ: qa nō amamꝰ il
los: tūc ut iuſti fiāt: ſꝫ i malo ipos ama
mus in quo ſecum ꝑticipamꝰ. Et de h°
habeť ꝑ magiſtrū ſn̄iaꝝ in 3° li° di. 27.
dum tractat de mō diligendi. Iteꝫ duꝫ
tractat an tenemur diligere angelos. ⁊
di. 29. c. p̊. ⁊ 2° in quibus ꝯcludit allegan
do alias auctoritates ꝙ deus nullum
homineꝫ excepit ab illo precepto. Dili
ges ꝓximum tuum ſicut teipſum. Ex
quibus ꝯcludo ꝙ eccleſia dꝫ curare de
peccato iudeoꝝ ⁊ alioꝝ infidelium. tuꝫ
ne deus offendať. tū etiam vt citiꝰ ad
deū ꝯuertanť. Deꝰ. n. faciliꝰ inclinatur
ad īfideles ꝯuertendos quo magis ſūt
imunes ab aliis criminibus. Et vbi iu
dei vl' alii īfideles ꝯmittūt aliqꝺ pctm̄

ꝯ ius nãle eccl'a dȝ hoc peccatũ punire
vt dicit Inno.in.c.qđ sup his.de voto.
Sȝ vsura ē peccatũ ꝯ ius nãle.vt pleñ
declarat Jo.an.in regl'a.pctm̃.i 2°.arti°
Uñ nec eccl'ia nec p̃ncipes xp̃iãi debēt
hoc peccatũ tolerare.Sȝ ut dissoluam
vnũ motiuũ qđ de nouo fuit allegatũ
lȝ putē dissoluisse i cõsilijs ꝑ me edit]
sȝ adhuc repetē non piget.Dicunt.n.ꝙ
quēadmodũ lȝ ꝓpter nccitateȝ recipe
pecũiaȝ mutuo sub vsuris:ita ēt lȝ pro
pter nccitatē iminēteȝ pacisci cũ iude
is vt fenerēt.Nã argum̃tũ ñ ꝓcedit ꝭȝ
ꝙ dicũt doc.i.c.sup eo de vsur].Et idē
scũs Tho.scđa scđe.q.78.arti° vltimo
vbi dicit ꝙ iducē hoieȝ ad peccanduȝ
nullo° lȝ.Uti tñ pctõ alteri⁹ ad bonũ li
citũ ē.q² de⁹ vtit̃ oibus pctis ad aliqđ
bonũ.Ex q̊libet.n.malo elicit aliqđ bo
nũ.vt dicit Aug⁹ in enchiridion.Et idē
Aug⁹ publicole querēti.vtꝝ liceret uti
iuramēto ei⁹ q ꝑ falsos deos iurat.rñ
det ꝙ si vtit̃ nõ ad malũ:sȝ ad bonum
nõ sociat se pctõ illi⁹ q̊ ꝑ demoniũ iura
uit.Sȝ tñ eũ iducēt iurare ꝑ falsos de
os peccaret.Et de hoc ē tex.trãssũptie
i.c.mouet.22.q.1.Jta ēt in ꝓposito dicit
scũs Tho.ꝙ nullo° lȝ aliquē inducere
ad mutuandũ sub vsuris.lȝ tñ ab eo q
parat⁹ ē exercē vsuras mutuuȝ accipe
sub vsuris ꝓpter aliqđ bonũ qđ ē sub
uētõ sue necessitatis vl'alteri⁹.sicut ēt
lȝ ei q icidit i latrões mãifestare bona
q̄ hȝ vt nõ occidat̃.que tñ bona latrões
diripiēdo peccãt.exemplo decē virorũ
q dixerunt ad Jsmael.noli occidē nos.
q² hēmus thesauꝝ i agro.vt dr̃ Hiere.
41.° Uñ cõcludit scũs Tho.ꝙ ille q ac
cepit ex necessitate pecũias mutuo sb̃
vsuris nõ peccat:q² nõ cõsentit i pecca
tũ vsurarii.nec ei placet vsuraꝝ accep
tio:sȝ mutuatio q̄ ē bona.Dicit ēt scũs
Tho.ꝙ ille q accipit pecuniaȝ mutuo
nõ dat vsurario occasionē peccandi ex
malicia cordis sui.Et ista sunt ꝟba for
malia sci Tho Ex quib⁹ tria noto.Pri
mũ ē ꝙ nullo° lȝ aliquē inducē ad mu
tuãdũ sub vsur].Sȝ illi q cõducunt iu

deos ad fenerãdũ eos iducũt:q² nõ au
derēt fenerari nisi ciues de hoc secum
paciscerent̃.Uñ talia pacta sũt cã feno
ris exercendi.2° noto ex ꝟbis sci Tho.
ꝙ is cui placet ꝙ fiat mutuatio sb̃ usu
ris.peccat:q² ꝯsentit i peccatũ usurarii
3.° ꝙ p̃stãs occasionē vsuras exercendi
peccat tãq̃ ꝑticeps culpe.Et multum
notãda sũt ista ꝟba:q² scũs Tho.ꝯpre
hēdit ēt iudeos sub feneratorib⁹:vt pȝ
ex ei⁹ ꝟbis.Uñ ꝯsentientes ꝙ iudei fe
nerent̃.vel iducētes eos ad fenerãduȝ.
vel p̃bētes eis occasionē exercēdi vsu
ras.sũt i pari crimine cũ eis.Et ideȝ di
cũt doc.i.c.sup eo.de vsuris.Et hec ꝟba
multũ faciũt ad ea q̄ infra dicent̃.

Ed p̃supponam⁹ sine p̃iudi
ꝟitatis ꝙ iudei ita publice
fenerēt̃ i ciuitate Padue.ꝙ
ex hoc nõ fiãt pacta cuȝ eis vt ꝑ hoc ex
erceãt vsuras copiosi⁹ seu freq̄nti⁹.nũ
qd liceat ciuib⁹ facē pactũ cũ iudeis ꝙ
ñ possint recipe vltra duos denarios ꝓ
libra i mēse vbi nunc accipiũt q̄tuor?
Uidet̃ ꝙ sic.Nã statuentes ꝙ null⁹ vl
tra duos denarios recipiat ꝓ vsura ꝓ
libra i mēse nõ incurrũt penã excõica
tõis.Sȝ tũc sic.Jllud qđ põt fieri ꝑ pa
ctũ põt fieri ꝑ statutũ:ut dic̃ gl.i rubri
ca.C.ꝯ decr.decur.⁊ i.l.i.C.q̄ sit lõ.ꝯsue.
Et sic p̃t argui ꝯ pacto ad statutũ l'eꝯ.°
Uñ sicut statuētes nõ icurrũt penã.ita
ēt paciscētes ñ debēt icurrē. 2° ad ideȝ
Paciscētes sup miorib⁹ vsur] soluen
dis ñ sũt cã ꝙ iudei fenerēt̃.nec ē eorũ
volũtas:sȝ eoꝝ volũtas ē restrigēdi seu
minuēdi exactiõeȝ fenoris.g° nõ dr̃ ꝯsē
tire ꝙ iudei fenerēt̃.Uolũtas.n.⁊ ꝓpo
sitũ distiguũt maleficia:vt i.c.cũ volũ
tate.de sen.excõ.⁊ i.l.q i iure.ff.de furt]
in p̃n.° Uñ cũ volũtas ciuiũ nõ sit ꝙ iu
dei fenerēt̃:sȝ soluȝ ꝙ minores vsuras
recipiant.non p̃nt dici ꝑticipes crimis
iudeoꝝ. 3° nedũ est magnũ dispēdiuȝ
sȝ etiam magnuȝ scandalum apud ple
beȝ ꝙ non fiat ꝓuisio ꝑ ciues ꝙ iudei
conducant̃ ꝓ minorib⁹ vsuris.Sȝ scã
dalũ ē magni effectus in quacunq̃ re.

Nā ꝓpꝫ scādalū vitandū pōt fieri dispēsatio: ut i.c.ut ɔstituerēt.z.c.dño scō.50 dis. Vñ cū anglicis fuit dispēsatū vt cōtraherēt mrīmoniū i gradu ꝓhibito ꝓpter mai⁹ malū vitādū: ut i.c.qđ scripsi.z i.c.q̄dā lex.35.q.3. Jtē ꝓpter scandalū delicta remanēt ipunita. vt i.c.ɔmessatiōes.44.di.z i.c.plurimos.87.di. z i c.qcūq̄.23.q.7.z i.c.latores. de cle.excō. Jtē ꝓpꝫ scādalū qs licite pōt renūciare dignitati. vt i.c.nisi cū p̄dez.§.ꝓ ḡui q̄z scādalo. de renū. Et ibi dicit Jnno.ꝙ ꝓpꝫ scādalū vitādū qs pōt p̄uari bñficio: ſʒ illđ scādalū ꝓcesserit absq̄ eius defectu vel culpa. Dicit tñ Jnn.ꝙ sibi dʒ ɔferri aliud bñficiū loco p̄mi. Et hoc seruatū fuit i ep̄o ferrariēsi tēpe pape Pii. Nā ꝓpꝫ vitādū scādalū Marchionis Ferrarien. papa coegit ip̄m renūciare ep̄atui Ferrariē.z cōtulit ei ep̄atū Feltrēsē. Jtē ꝓpꝫ ḡue scādalū uitāđ eccl'a pōt desistē a repetitōe iuriū suoꝝ Et sic ꝓpꝫ graue scādalū vitādū eccl'a pōt licite iura vl bona sua non repetē. vt i.c.nihil.z ibi ꝑ Jnn.z doc. de p̄scrip Et mlt'a tolerāt ꝓpꝫ scādalū vitadū q̄ longū eēt narrare. Sʒ his nō obstātib⁹ teneo firmiꝫ ɔ̄ꝛiū eē de iure ꝟi⁹. Nā potius qs dʒ oīa mala pati q̄ malo cōsentire: ut i.c.sacris.qđ me.cā.z in.c.ita ne.32.q.5.in q̄bus dr ꝙ qs dʒ poti⁹ oīa mala pati q̄ malo cōsentire. Naʒ agētes z ɔsentiētes sūt in pari crimine. z debēt pari pena puniri. vt i.c.notū.i fi.2.q.i.z i.c.p̊.de offi.del.z.xi.q.3. q cōsentit. imo nō ſʒ ɔsentire malo ēt si cōsensus inducat pctm̄ veniale ꝓ quocūq̄ malo vitando: ut i.c.p̄mū.z i.c.ne qs arbitreꝫ.z i.c.facit hō.z i.c.si qs ad te cōfugerit.22 q.2. Jn q̄b⁹ pʒ ꝙ nō ſʒ ɔmittē peccatuʒ veniale ꝓ q̊cunq̄ malo vitādo. nec ēt ꝓ salute vni⁹ ppl'i. Hinc mḡr sniaꝝ li.° 4.° di.34.ca.° 2° dicit ꝙ cōcubitus q fit cū vxore p̄ter nccitatē ḡnādi ob icontinētiā indulgeꝫ ſʒ ꝑmissiōeʒ: qꝛ ibi est aliq̄ culpa: ſʒ leuis. z ꝑ hoc dic̄ ꝙ tal' cōcubit⁹ nec iubeꝫ nec cōcediꝫ: ſʒ ꝑmittitur. qꝛ nō ē laudabilis ſʒ venial'. Et idē dicit Aug⁹ in li.° de bono ɔiugali. Si g° eccl'a nō potuit cōcedē cōcubituʒ cum vxore p̄ter nccitateʒ ḡnādi ꝓpꝫ bonū cōiugii z ꝓpꝫ vitādū maluʒ adulterii: ſʒ solū ꝑmittē simplici ꝑmissiōe penaʒ idulgēte. q̄q̄ talis cōcubit⁹ sit peccatū veniale tm̄. mlt'o min⁹ ſʒ cōsentire malo quod i se cōtinet peccatū mortale ꝓut in cāu nr̄o. Et ꝓ hoc i mā nr̄a ē optim⁹ tex.in.c.sup eo. de vsuris. vbi dr̄ p̊ ꝙ cū vsure sint ꝓhibite ꝑ vtrunqʒ testm̄ papa nō pōt dispēsare ꝙ exerceāꝫ. 2° dicit ille tex.ꝙ cū sacra scriptura ꝓhibeat mētiri ꝓ vita alteri⁹ cōseruāda. qđ tñ ē peccatū veniale tm̄. multo magis qs ē ꝓhibēdus ne ꝓ redimēda vita captiuoꝝ iuoluaꝫ crimie vsuraꝝ. Et notāda sūt multū ꝟba illi⁹ tex. inquātū dic̄ ꝙ qs ē ꝓhibēd⁹ ne ꝓ redimenda vita captiuoꝝ iuoluaꝫ crimīe usuraꝝ. Naʒ ꝓ quocūq̄ malo uitādo nō ē tolerādū crimē vsuraꝝ ēt simplici ꝑmissiōe que appellaꝫ toleratio seu dissimulatio. de q̄ i.c.deniqʒ.iūcta gl.i ꝟbo venia.4.di. z i.c.hac rōne.3i.q.i.z i.c.cū iā dudū.đ p̄bē. Crimē.n. vsuraꝝ ē grauissimū z maius ceteris criminib⁹ adeo ꝙ iura canonica ꝓpter aliqđ malū vel scādalū vitandū noluerūt tale crimē tolerare ēt simplici dissimulatōe: ut pʒ in.d.c.sup eo.z i.c.qꝛ i oīb⁹.z i.c.cū tu. de vsur.z i c.p̊.z 2.° de vsur. i 6.° z i.cle.i.de vsuris. Et hoc declarabo lati⁹.i. Nō si nō ſʒ tolerare feneratores simplici dissimlatōne. mlt'o min⁹ ſʒ cōsentire ꝙ fenerētur Nec obstat argumētū dū dixi ꝙ ille q paciscit ꝙ exigāt minores usuras nō ē cā ꝙ usuras exerceāt: ſʒ solū ē cā ꝙ minores exigāt. Jlle.n. q paciscit ꝙ exigātur minores vsure ɔsentit quo ad illas miores usuras ꝙ iudei fenerenꝫ: ſʒ nō cōsentiat maiorib⁹ vsuris. Ubi.n.ē pactū ibi ē ɔsensus.l.i.ff.de pac. Jtē illi dicunꝫ cōsentire q in unā uolūtatē cōcurrunt. ut dr̄ in dcā.l.i. Sʒ illi q paciscunꝫ ꝙ iudei exigāt minores vsuras in eandē uolūtatē cōcurrūt quo ad illas miores vsuras exigendas. g° consentiūt ꝙ

iudei fenerēť.ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯſentiunt malo.
ꝛ ſunt ꝑticipes criminis. Sꝫ pctō ſiue
malo qs nō dꝫ ꝯſentire.imo poti⁹ debꝫ
oīa mala pati ut ſupi⁹ dixi. Jō in fiñ p̄
cedētis dubii ſignaui ꝟba ſci Tho.dū
dicit ꝙ ꝓ aliq̄ nccitate non ē licituꝫ cō
ſentire i peccatū uſurarii.nec p̄bere oc
caſionē vſuras exercēdi. Nō obſtat gl.
in p̄allťato.c.in dcā cle.i.de vſuris. Naꝫ
ſtatuētes ꝙ nō pñt exigi vltra duoſ de
narios ꝓ libꝛa.negādo de plurib⁹ nō i
telligūť ꝯcedē de tāto. Vñ illa glo.loqť
qñ finis ſtatuētiū ē ꝓhibē de maioꝛi.ñ
tñ ꝑ hoc ꝑmittē de minoꝛi.14.diſ.c.p̄.ꝛ
ꝫ1.q.1.hac rōe. Sꝫ ſi intentio ſtatuētiuꝫ
eēt ꝙ poſſent exigē minoꝛē vſurā.icur
rerēt penā excōicatōis.ut ſentit illa gl.
ꝛ exp̄ſſe h⁰ firmat ibi laudiu⁹ ꝛ Paul⁹
ꝗ pōdēat illā lr̄aꝫ q̄ exigit ad hoc ut ſit
loc⁹ pene.ꝙ ſtatutū velit ꝙ uſure ſol
uanť. vel ꝙ ſolute non repetanť: ſꝫ ſta
tutū p̄dictū hoc nō vlt: qꝛ ꝟba non de
bēt ſumi a ꝯ̄ꝛio ſenſu. Et hec dicūt doc.
eē ꝟa dūmō ceſſat fraus. Nā ſi itentio
ſtatuētiū eēt ꝙ poſſent exigi vſure de
minoꝛi q̄ꝫtitate.icurrerent penaꝫ excōi
catōis. Et hoc ſeqť ēt dñs Car.i dcā cle.
i.de vſuris.in.22.q.1.ꝛ Jo. de Jmola ibi
i p̄allťata gl.i ꝟbo facē. Sꝫ i cāu nr̄o pa
ciſcētes volūt ꝙ iudei poſſint exigere
minoꝛes vſuras.g⁰ tale pactū nō excu
ſat eos a peccato. Nō obſtat tertiū ar
gumētū.ſ.ꝙ ꝓpter ſcādalū multa tole
ranť. Nā q̄ꝫuis ꝓpť ſcādalū lꝫ diſſimu
lare ſeu nō pūire delinquentes. qđ ap
pellať tolerātia.de q̄ in.c.hac rōne.ꝫ1.q
1.ꝛ i.c.cū iā dudū.de p̄bē. Et ē bona glo.
i.c.deniqꝫ.4.di.i ꝟbo venia.ꝛ i.c.ſi qua
mōachaꝝ.27.q.1.q̄ dicit ꝙ lꝫ ꝓpť ſcāda
lū poſſit ꝯcedi ipunitas deliquētib⁹.ñ
tñ pōt ꝯcedi lnia peccādi: qꝛ tal' lnia ñ
pōt dari ſine peccato. Ad hoc facit opti
me qđ nōt glo.ſingularis i.c.q.ſincera.
45.diſ.in ꝟbo lnia.q̄ dicit ꝙ eccľa non
poſſet dare lniaꝫ iudeis ꝙ ſeruēt ritus
ſuos circa ſacrificia.lꝫ eos tolēt. ꝛ vlťi⁹
ꝓhibeat eos ipediri.ut ibi. ꝛ i.c.ſicut.ꝯ̄
iudeis.ꝛ illā glo.ibi ſeqtur Arch. dicēs
ꝙ eccľa nō appꝛobat dū ꝑmittit iude
os ſuos rit⁹ obſeruare: qꝛ illđ qđ ꝑmit
tiť nō ꝯcediť.ꝫ1.q.1.hac rōne. Et dicit ꝙ
rit⁹ iudeoꝝ tolerať: qꝛ ex magna ꝑte ē
ſcūs ꝛ bon⁹.lꝫ i aliqb⁹ ſit mal⁹. Et iſta ē
rō q̄re eccľa tolerat ritus iudeoꝝ.ꝛ ꝓhi
bet eis fieri ipedimēta. Sꝫ Jo.and.i re
gula.peccatū.in p̄ ar.iux̄ pꝛicipiū.dicit
ꝙ eccľa tolerat rit⁹ iudeoꝝ ꝓpť bonuꝫ
qđ inde ſeqť.lꝫ i eis ſit moꝛtale pctm̄.
qꝛ nr̄e fidei ꝟitas i libꝛis ip̄oꝝ velata.
ꝛ i ritib⁹ figurata lucide demōſtratur
oculis nr̄is.ꝛ ſic fidei nr̄e teſtimonium
roboꝛať.allegat Aug.18.li⁰ de ciui.dei.c
45. Sꝫ ego nō memini me legiſſe iſta
ꝟba foꝛmalia.Aug|.lꝫ Aug. de ciui.dei
a capite vſqꝫ ad finē trāſcurreriꝫ. Sed
i li⁰.18⁰ ca⁰ 76⁰ dicit ꝟba q̄ ſūt eiuſdē ſen
ſus. Pꝛimo.n.dicit ꝙ ſufficiūt nobiſ co
dices iudeoꝝ ꝑ q̊s fides nr̄a ꝓbať.ꝛ ꝙ
deus ipſos diſꝑſit ꝑ oēs gētes vt eccľa
xp̄i dilatareť. Et dicit Dauid hoc ꝓphe
taſſe dū dicit. De⁹ me⁹ mia ei⁹ pꝛeueni
et me de⁹ me⁹ demōſtrauit mihi ꝯ̄ ini
micis meis.ne occidas eos ne qñ obli
uiſcāť legē meā.diſꝑge eos i ꝟtute tua
Poſtea Aug⁹ dicit hec ꝟba in fine illi⁹
c.46. Demōſtrauit g⁰ de⁹ eccľe in eius
inimic| iudeiſ.qm̄ ſicut dicit apľs. Deli
ctū eoꝝ ſal⁹ ē i gētib⁹. Et iō nō eos occi
dit.i.nō in eis ꝑdidit ꝙ ſūt iudei q̄ꝫuis
deuicti ꝛ oppꝛeſſi fuerit a romanis. ne
obliti legē dei ad hoc de q̊ agim⁹ teſti
moniū nō valēt. Jō paꝝ fuit vt ꝓphia
dicēt.ne occider| eos.niſi ēt addēt. diſꝑ
ge eos.qm̄ ſi cū iſto teſtimonio ſcriptu
raꝝ i ſua tātūmō terra.nō vbiqꝫ eēnt ꝑ
fecto eccľa q̄ vbiqꝫ ē eos ꝓphiaꝝ q̄ de
xp̄o p̄miſſe ſūt teſtes i oīb⁹ gentibus
hr̄e nō poſſet. De⁹ g⁰ diuiſit iudeos inť
oēs gētes ad hoc ut p̄berēt teſtimoniū
fidei nr̄e. Et eccľa tolerat eos i ritibus
ſuis ꝓpter magnū bonū ſpūale qđ iñ
ſeqť. Et tñ nō pōt dare lniaꝫ iudeis ꝙ
exerceāt ſuos rit⁹ ne appꝛobet malū lꝫ
tali malo magnū bonum ſpūale ſit ad
mixtū. Et hoc ēt tenet Jo.an.in dcā re
gula.peccatū.in 3⁰ ar. Et de hoc ēt per

ſcm̄ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.io.arti.ᵒ xi.ᵒ vbi di
cit ꝙ humanū gen⁹ deriuaꝶ a diuo re
gimine ⁊ ꝙ dꝫ ipꝫ imitari. Nā de⁹ quā
uis ſit oipotēs ⁊ ſūme bon⁹.tn̄ ꝑmittit
aliq̄ mala fieri in uniuerſo q̄ poſſet ꝓ
hibere ne eis ſublatis maioꝛa bona to
lereꝶ ul'ēt aliq̄ mala peioꝛa incurrāt.ſi
cut Aug⁹ dicit in ſmone de oꝛdine.Au
fer meretrices de reb⁹ hūanis. turbab̄
oia libidinib⁹. Ad idē glo. in.c.inꝶ oꝑa.
de ſpō.q̄ dicit ꝙ eccl'a tolerat mērtrices
ꝓpter maioꝛa mala vitāda.Sic igꝶ q̄ꝫ
uis infideles i ſuis ritib⁹ peccēt.tolera
ri pn̄t vel ꝓpꝶ aliqd̄ bonū qd̄ ex eis ꝓ
uenit vl' ꝓpꝶ aliqd̄ malū qd̄ vitaꝶ. Ex
hoc ꝙ iudei rit⁹ ſuos obſeruāt in qbus
oliꝫ pfigurabaꝶ ꝟitas fidei quam tene
m⁹.hoc bonū ꝓuenit ꝙ teſtimoniuꝫ fi
dei nr̄e habem⁹ ab hoſtib⁹:⁊ q̄i in figu
ra repn̄taꝶ nob̄ qd̄ credim⁹.Et id̄ i ſuis
ritib⁹ tolerāꝶ.Alioꝝ ꝟo infideliū ritus
q nihil ꝟitatis aut vtilitatꝭ cōferūt nō
ſūt aliq̄liꝶ tolerādi.niſi foꝛte ad aliqd̄
malū vitādū.ſ.ad uitādū ſcādalū vl' di
ſcidiuꝫ qd̄ ex hoc poſſet ꝓuenire.vel i
pedimētū ſalutꝭ eoꝝ q paulatiꝫ ſic tole
rari ꝯuertūꝶ ad fidē. Propꝶ h.ᵒn.eccl'ia
hēticoꝝ ⁊ paganoꝝ rit⁹ aliqn̄ tolerauit
qn̄ erat mag̃ ifideliū ml'titudo. Et iſta
ſunt ꝟba foꝛmalia ſci Tho.excepto ꝙ
allegani glo.in.c.inꝶ oꝑa.de ſpō.quā ſe
quūꝶ doc.Notāda aūt ſunt ꝟba ſancti
Tho.qꝛ declarat qn̄ mala ſeu pctā pn̄t
tolerari.ſ.qn̄ ſeqꝶ diſcidiū vel ſcādalū
qd̄ hꝫ impedire ſaluteꝫ ꝓxioꝝ.de quo
dixi.ſ.p⁹ pꝛincipiū ſcd̄i dubii.Jtē pon
derāda ſūt ꝟba ſci Tho.qꝛ nō dicit ꝙ
ſit dāda licētia faciēdi.malū.vl' ꝙ lice
at ꝯſentire malo:ſꝫ ſolū ꝙ pōt malum
tolerari ꝓpꝶ ꝯſequēdū bonum ſpūale
vl' vitādū malū ſpūale.Et ex ſuis ꝟbiſ
inferꝶ ꝙ nō liceat tolerare malū ꝓpꝶ
vitādū malū tꝑale:ſꝫ ꝓpꝶ vſurā ſi qd̄
malū vitaꝶ ſolū ē malū tꝑale.Vn̄ nō ē
tolerāda aliq̄ mō ēt ſimplici toleratōe
q̄ appellaꝶ diſſimulatō .Et hoc firmat
Jo.an.i regula.peccatū.in 3ᵒ ar.ubi diꝶ
ꝙ ē triplex ꝯceſſio .Quedā ſimplex to
lerātia:ut qꝛ delinquētes nō puniunꝶ.
Et hoc qn̄qꝫ fit ꝓpter mai⁹ malū vitā
dū.Et de hac loqꝶ.c.deniqꝫ.iūcta glo.i
ꝟbo venia.4.diſ.⁊.c.ſi q̄ mōachaꝝ.iun
cta glo.27.q.i.⁊ in.c.cū iā dudū.de pbē.
⁊ i.c.hac rōe.3i.q.i.⁊.32.q.7.c.qd aūt.ibi.
Nōnullos toleram⁹ q̊s coꝛrigē vel pūi
re nō poſſum⁹.Quedā eſt ꝑmiſſio non
ſolū penā indulgens:ſꝫ ēt impedimen
ta fieri ꝓhibens.Et iſto mō tolerantur
iudei in ritibus ſuis ꝓpter bonum ſpi
rituale qd̄ inde ſequiꝶ.Quedam eſt ꝑ
miſſio que pꝛeſtat iuuamen vel cōſen
ſum ad actum ꝑficiendum. Et iſta nul
lo modo poteſt fieri:qꝛ non licet cōſen
tire malo vel pꝛeſtare opus ad facien
dum maluꝫ. Jmmo nudus conſenſus
qui nullum iuuamen pꝛeſtat ad faciē
dum malum ⁊ dānabilis eſt ⁊ punien
dus:vt eſt tex. notabilis in.c.felicis.§.
illud de penis.in 6.ᵒ Et iſte ſunt conclu
ſiones quas ponit Jo.an.in regula.pec
catum.in 3.ᵒ arti.ᵒ Et hoc ꝓbabo ꝑ iura
que multum in hac mā ſtringunt iudi
cio meo. Primo adduco tex.in.c.quod
pꝛedeceſſoꝛ.in fi.xi.q.3.vbi tex.ſic dicit
Vel ſi oīo pꝛopter pꝛincipaleꝫ fauoꝛeꝫ
⁊ humanum gentis franchoꝝ dum ad
eos acceſſiſſes coꝛpoꝛaliꝶ abſtinere nō
valuiſti cogente eccl'iarum dei neceſſi
tate.⁊ tn̄ in eoꝛuꝫ conſilio ⁊ coionis cō
ſenſu aīa tua non ē coinquinata.Jtaqꝫ
ꝑ hoc ꝙ cum eis conuerſatus es nō cō
ſentiens iniquitati eoꝛum nullum ē ti
bi detrimentuꝫ coꝛam deo . Ecce ꝙ hu
manus fauoꝛ inducens neceſſitatē ali
quid faciendi ꝓpter ſcandalum vitan
dum non excuſat a peccato ſi pſtaꝶ cō
ſenſus malo.Ad ideꝫ.23.q.4.ita plane.
q eſt.tex.Aug̃.in li.2.ᵒ ꝯtra Permenia
nū.vbi tex.dicit.Qd̄ quis ſociaꝶ malis
duob⁹ modis.vel ꝯmittēdo maluꝫ cuꝫ
eis.vel fauendo cōmittentib⁹. Si aūt
neutꝝ facit nullo mō ſociaꝶ malis dū
modo addat tertiū.ut nō ſit piger i coꝛ
ripiendo.⁊ ſi eſt iudex non ſit piger in
puniendo.dūmō hec oia faciat cum di
lectione coꝛrigēdi ⁊ nō odio ꝑſequēdi.

Postea tex. sic in fine dicit. Ubi aūt ce
tera ipediūt. illa duo sp retēta incorru
ptum castūq3 custodiūt. ut nec faciat
malū nec approbet factū. Ille. n. dr̄ cō
mittē maluz vt dicit Aug⁹ q ē pticeps
mali. Ille autē dr̄ approbare malū fa
ctū q pstat ɔsensūz z approbatōez ma
lo iā fcō. Ex q̊ iferf ꝙ ciues nō pñt ɔsen
tire ꝙ iudei actualif exercent vsuras
lz ipas exerceāt cuz minori fenore. Ad
idē Aug⁹ in epl̄a ɔcilii fcā ɔ̄ donatistas
trāssūptie. 23. q. 4. si qs a catholica i fi.
vbi tex. sic dicit. Loio maloꝝ nō macu
lat aliquē pticipatōe sacroꝝ: sz ɔsensio
fcōꝝ. Nā si mal' fcis nō eis q̄sq3 ɔsenti
at. portat mal⁹ cām suaz. nec piudicat
alteri quē i ɔsensiōe mali opis sociū ñ
hz crimis. Ad idē Aug⁹ in fmone euan
gelii trāssūptie. 23. q. 3. a malis. vbi tex.
dicit. Loicaf qppe malo qñ fcō ei⁹ ɔsor
tiū volūtatis vl' approbatōis adiūgif.
Neq3 g° ɔsentiētes sitis mal' ut appro
betis. neq3 negligentes ut arguati͡ꝫ zc̄.
Ad idē Aug⁹ in fmone de ꝟbis euāge
lii trāssūptie. 23. q. 4. recedite. in fi. dic̄.
Hoc ē imūdū nō tāgē z volūtate non
ɔsentire z ore nō pcere. Et ex hoc pz ꝙ
ɔsentiētes ut iudei ɔtinuēt fenus ince
ptū cū minori fenore nō excusāf a pec
cato. qz ɔsentiūt malo vsuraꝝ z ipz ap
probāt paciscēdo ꝙ iudei fenerēf cum
minorib⁹ usuris. Und' nō ē dicēdū ꝙ ci
ues possint huic malo ppf aliquā cām
ɔsentire. Nā illd̄ qd̄ fz se ē malū nullo
bono fine fieri lz. ut dicit Aug⁹ in li° ɔ̄
mēdaciū z phs in 2° ethicoꝝ. z ei⁹ ꝟba
refert mgr̄ sniaꝝ li° 2° di. 4. i. c. 3. vbi dic̄
ꝙ oēs act⁹ fz itentōez z cāz iudicādi sf̄
boni vel mali pter q̄sdā q sunt ita ma
li vt nūq̄3 possint eē boni ēt si videanf
hr̄e bonā cāz. Infest. n. ingt Aug⁹ pluri
mū q̄ cā q̊ fine q̄ itentōe qd fiat. Sz ea
q̄ ɔstat eē pctā nullo bone cāe obtentu
nullo q̄i bono fine nulla velut bona in
tētōe faciēda. vt ponit Aug⁹ multa exē
pla de vtroq3. s. de his q̄ pñt eē bona et
mala. z de his q̄ fm se sūt pctā. Et ɔclu
dit ꝙ ea q̄ sūt pctā nulla. rōe bona. nul
lo bone cāe obtentu nullo q̄si bono fiñ
nulla velut bona intētōe faciēda sunt.
Et vtif Aug⁹ dictōe q̄i. z dictiōe velut.
qz peccatū non pōt fieri bono fine. nec
bona intentōe: qz nō pōt eē bon⁹ finis
nec bona irentio q̄ inducit ad peccatū
ɔmittēdū. lz aliqñ hoc videaf erronee
opioni hoiuz. Et cōcludit idē mgr̄ snia
rū in pallegato. c. 3. z. c. se. Et idē dic̄ scūs
Tho. scd̄a scd̄e. q. 44. arti. 2° Itē dicit
scūs Diony. i 4.° ca° de diui. no. ꝙ illud
qd̄ ē fz se malū ex genē. nullo° pōt esse
bonū z licitū: qz ad hoc ꝙ aliqd sit bo
nū reqrif ꝙ oīa recte ɔcurrant. Bonū
eni ex itegra cā. malū aūt ex singulari
b⁹ defectib⁹. Et idez dicit scūs Tho. se
cūda scd̄e. q. 110. ar. 3° Usura autē mala
ē ex genē. qz ē ɔ̄ ius nāle z ɔ̄ ius dinū. et
ɔ̄ ius canonicū. nec ē dare aliquē casuz
i q̄ vsura sit licita. Et lz repianf aliq ca
sus i qb⁹ lz aliqd recipe vltra sorte de
qb⁹ in. c. ɔquest⁹. z i. c. salubrif. de vsuri͡ꝫ
tñ i dcis cāib⁹ nō ē vsura. lz pma facie
hēant aliqd sil'e vsure. Ubi autem est
vera usura semp est mala. nec pōt per
mitti p ius nāle vel diuinum vel cano
nicū. ut dicit Jo. an. in dicta regula. pec
catuz. in 3° z 4.° ar. Lum g° vsura ex ge
nere sit mala nl'o mō pōt eē licita nec
aliquo bono fine fieri. Eadē rōne ɔsen
tire ꝙ iudei fenerētur est in se malum
vnde nullo bono fine fieri lz. nec est in
uenire aliquem casum in q̊ talis cōsen
sus possit esse licitus. Esset. n. heretic⁹
qui diceret ꝙ deus dederit nobis licen
tiam ipm offendendi ex aliqua causa.
Nam cū peccatum sit ɔtrariū deo tan
q̄3 malū bono. nccīuz ē ꝙ sp deo displi
ceat seu deum offendat. Und̄ Aug⁹ in
omel'. euāgelii Joh̄. incipiētis. Dicebat
Jesus ad eos qui crediderant iudeorū
Si vos manseritis in sermone meo ꝟi
discipuli mei eriti͡ꝫ qd̄ legitur in sabba
to ante dominicā in ramis palmarum
sic inquit. Non ergo deus quedaz pctā
dānat. quedā iustificat z laudat. Nulla
laudat. odit oīa. Et per hoc pōt patere
rñsuz ad tertium motiuuz sup factum

Nā lꝫ ꝓpter scādaluꝫ vitandū tolereť
malū nō tñ lꝫ ɔmittē aliqđ pctm̄ cā vi
tandi scādalū:ut i.c.q scandalizauerit.
de re.iurꝭ.vbi dr̄ ꝙ vtili⁹ scādalū nasci
ꝑmittiť ꝙ̃ ꝟitas relinquať Nā ꝟitas
dr̄ reling qñ de⁹ ꝓpť pctm̄ relingť. vñ
dicit ꝟsus. Est ꝟitas vite doctrine iusti
cieq̃. Primuꝫ sꝑ habe. ꝓpter scādala
linque duo. Nā ꝓpter scādalum vitan
dum lꝫ abstinere a delictis puniendis.
Itē ꝓpter scādalū licituꝫ ē desistē a ꝓ
dicatōe vel a doctrina. vt in.c.qñ.xi.q.3
Sꝫ ꝟitas vite q̄ ē vt qs non faciat ma
lū nūq̃ ē dimittēda ꝓpť scādalū. vt.d.
c.q scādalizauerit.ꝛ in.c. magne.§.plt.
de voto.ꝛ in.c.2.ad fi.de op.no.nū. Et d̄
hoc ē glo.ordiaria q̄ tradit dictā doctri
naꝫ.s.i.d.c q scādalizauerit.ꝛ i.c.2.de tē.
or.ꝛ in.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ graui q̊ꝫ scāda
lo.de renū.ꝛ i.c. cōmessatōes.43.dis.Et
eandē theoricā ēt tradūt doc.i locꝭ ꝑdi
ctis.Et de hoc hēť ꝑ Hosti. in sūma de
renū.§.cui ꝟ.ḡue scandalū. Hinc Hie
ronym⁹ ad Ruffinū. Peccātiū mltitu
do nō parit errori patrociniū. Plus di
xit Inno.i dcō.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ graui.
quoq̃.quē ibi seqtur But.dicit.n.ꝙ q̄
dā ē ꝟitas iusticie iurꝭ nālis vel euāge
lici.ꝛ hec nō ē relinquēda ꝓpť vitandū
scādalū.Quedā ē ꝟitas iusticie iurꝭ po
sitiui.ꝛ hec ē relinquēda ꝓpter vitādū
scādalū dissimulādo vel differēdo vel
penā iusta cā tēperādo seu relaxādo.ꝛ
ēt i certis cāib⁹ ɔ̄riū statuēdo.vt i.c.ꝓ
posuit de ɔces.ꝑbē.Et ibi ɔcludit But
ꝙ ꝟitas iusticie iurꝭ nālis vł euāgelici
nō ē dimittēda vel dissimulāda ꝓpter
scādalū vitādū.Et h⁰ ꝓbat But.isto⁰
Tollē ɔsuetudinē gnāt scādalūꝛ tñ cō
suetu⁰ ñ valꝫ ɔ̄ ius nāle seu ɔ̄ ius dinū
vt i.c.fi.de ɔsue. H⁰ āt ꝓ nūc nō dispu
to:qꝛ satis ē ꝙ nō liceat ɔsentire malo
vł ipꝫ appobare ꝓpter vitandū scāda
lū.Et hoc ēt tenet scūs Tho.scđa secū
de.q.43.arti.7⁰ vbi dicit ꝙ ꝓpť vitan
dū scādalū nō ē cōmittēduꝫ pctm̄ mor
tale.imo nec veniale.nisi scādalū tolēr
circūstāciā q̄ inducit pctm̄ veniale. sic
ē ꝟbū iocosū qđ est pctm̄ veniale q̃do
absq̃ nccitate vel vtilitate dr̄. Si autē
ex cā rōnabili ꝓferať.non ē ociosū nec
pctm̄. Vñ qñ ꝓpter vitādū scādalū ꝓ
ferť ꝟbū iocosū nō ē pctm̄ veniale. qa
nō absq̃ vtilitate ꝓferť. Ubi aūt non
desinit eē pctm̄ veniale.tūc nō ē cōmit
tēdū ꝓpť vitandū scādalū: qꝛ lꝫ ꝑ pec
catū vēiale nō tollať gr̄a ꝑ quā ē hois
salus.tñ peccatū veniale inquantū dis
pōit ad peccatū mortłe ɔmittēdū ver
git i detrimētū salutꝭ. Ita cōcludit scūs
Tho.i fi.ꝑallťari.c.7. Et sic vłt ꝙ pecca
tū mortale nō sit cōmittēdū ꝓpť vitā
dū scādalū:qꝛ de nccitate salutꝭ ē ꝙ ñ
cōmittať aliqđ peccatū mortale. Et ꝑ
h⁹ oē peccatū mortale ducit ad iteritū
salutis eťne. Itē ꝙ nō cōmittať pecca
tū veniale qđ ꝟgit i detrimētū salutis
eterne nisi sit peccatū veniale non sim
plr:sꝫ ꝓpť aliquā circūstātiā q̄ sublata
peccatū tolliť. Consentire autē malo ē
peccatū mortale simplr ꝛ ꝫm se. Unde
nō lꝫ ei cōsentire ꝓpť scādalū vitāduꝫ
vel ꝓpť aliquaꝫ aliaꝫ cām: vt.s̄.dixi.
Preťea.meo iudicio i cāu nr̄o nō ē scā
dalū de q̄ dēat hr̄i cōsideratio. Naꝫ inť
scādalū ꝛ scādalū faciēda ē dria. vt dic̄
tex.i.d.c.nisi cū ꝑdē.§.ꝓ ḡui q̊ꝫ scanda
lo.de renū. Vñ nisi sit ḡue scandalū de
eo nō ē curādū.ut ibi dr̄.ꝛ i.c.2.de op.no
nū. Diciť aūt scādalū ḡue qñ ex aliq̊ di
cto vel fcō vel signo multi offenduntť.
ita ꝙ ex ei⁹ occasione trahūť i cōsensū
pcti mortal.ut dicit Hosti. in sūma de
renū.§.cui.ꝟ.graue scādalū. Et tñ ꝓpť
tale scādalū uitādū nō lꝫ peccatū ɔmit
tere. In cāu aūt nr̄o ñ pōt dici ḡue scā
dalū ex eo ꝙ iudei nō cōducāť. Itē cri
mē vsuraꝝ ē adeo ḡue ꝙ ñ dꝫ tolerari
ēt simplici ꝑmissiōe ꝓpť aliqđ bonum
qđ inde oriať. vel ꝓpť aliqđ mai⁹ malū
qđ inde viteť Et hoc cōcludit Io.an.ꝑ⁹
quēdā fratrē Girardū de Senis q fuit
sūm⁹ theolog⁹ ꝛ canōista maxim⁹.i di
cta regła.peccatū.i 3⁰.ar.vbi ɔcludit ꝙ
ɔ̄ct⁹ vsurari⁹ non dꝫ ꝑmitti ꝓpť aliqđ
bonū qđ inde oriať. vel ꝓpter aliquod

mai⁹ malũ q̃ inde vitet̃. siue loq̃mur
ſm ius nãle vł diuinũ vł canonicũ. De
iure. n. nãli nõ põt aliquo° ꝑmitti ↄ̄ctus
vſurari⁹: qꝛ cũ vſura ſit ↄ̄ ius nãle: vt
pleñ declarat Jo. an. vt i p̄cã regł̃a pec
catũ. i 2°. ar. ꝛ ꝑ ſcm̃ Tho. ſc̃ða ſc̃ðe. q. 78
arti. p̄. Vñ Cicero i 2°. li° de offi. ad fi. di
cit ꝙ fenerari eſt hominem occidere
Cũ g° ↄ̄ct⁹ vſurari⁹ ſit ↄ̄ ius nãle. non
põtꝑ illud ius ꝑmitti: qꝛ nõ põt facẽ ↄ̄
ſeip̄ꝫ. Et ex hoc ẽt ſeq̃t̃ ꝙ ñ põt ꝑmitti
ꝑ ius diuinum. cũ ius nãle ſit deriuatũ a
iure diuo. vt ſit nec̃e ꝙ q̄cq̄d ẽ ↄ̄ ius nã
le ſit ẽt ↄ̄ ius diuinũ. Ad hoc ẽ bon⁹ tex.
6. di. §. 18 ita. Vñ ẽt ius diuinũ nõ põt per
mittere ↄ̄tractuꝫ vſurariuꝫ ꝓpt̃ aliq̃ð
bonũ q̃ð inde ſeq̃tur: qꝛ hoc eẽt ↄ̄ ſeip̄ꝫ
Sꝫ de⁹ nõ põt facẽ ↄ̄ ſeip̄ꝫ. Vñ aplus. 2°
Thimot. 2°. Fidel̃ ẽ de⁹: ſeip̄ꝫ negare
nõ põt. Et plene circa hoc allegaui i re
ſpõſiõib⁹ q̃s feci ad ↄ̄ſiliũ mgr̃ Saluãi
in q̃b⁹ ↄ̄cluſi ꝙ de⁹ nõ põt diſpẽſare ꝙ
exẽceat̃ ↄ̄tract⁹ vſurari⁹: qꝛ h°. eẽt facẽ
ↄ̄ ſeip̄ꝫ. De iure canõico ẽt ſilr̃ ẽ dicẽdũ
ꝙ ius canonicũ nõ dꝫ ꝑmittẽ ↄ̄tractuꝫ
vſurariũ ẽt ſimplici ꝑmiſſiõe q̃ appel
lat̃ diſſimulatio ꝓpt̃ aliq̃ð bonũ q̃ð i
de oriat̃. vel ꝓpt̃ aliq̃ð malũ q̃ð iñ vi
tet̃. Nã videm⁹ ꝙ ius canonicũ de fc̃õ
nullo° ꝑmittit ↄ̄tractũ vſurariũ qꝛ pe
nã ↄ̄minat̃ ꝛ iñfligit fenerãtib⁹: ut pꝫ in
c. qꝛ i oĩb⁹. de vſuris. ꝛ in. c. q̃ꝙ̃. de vſ̃is
i 6° ꝛ i cle. i. eo. ti. Plus dicit Jo. and. ꝙ
ius canonicũ nõ poſſet ꝑmittẽ ↄ̄tractũ
vſurariũ ẽt ſimplici ꝑmiſſiõe q̃ appel
lat̃ diſſimulatio vł tolerãtia: qꝛ hoc ẽ
ↄ̄ vet⁹ ꝛ nouũ teſtamẽtñ. Et hoc ꝓbat̃
in. c. ſuꝑ eo. de uſuris. vbi ↄ̄cludit̃ ꝙ q̃li
bet ẽ ꝓhibẽd⁹ ne ꝓ redimẽda vita ca
ptiui vſuraꝝ crimine iuoluat̃. cuꝫ tñ il
lud ſit potiſſimũ bonũ q̃ð poſſet ꝓue
nire ex vſuris. Vñ ibi ꝓbat̃ ꝙ nõ ẽ lici
tũ ceſſare a ꝓhibẽdo ne vſura exercea
tur. q̃ðcũq̧ bonũ ſit illð q̃ð ſeq̃t̃ ꝓpt̃
fen⁹ vel q̃ðcũq̧ malũ ſit q̃ð vitet̃ ꝓpt̃
fen⁹. Et ꝓpt̃ hoc ſeq̃t̃ ꝙ Archi. nõ bene
dixit i. c. har rõne. 31. q. 1. vbi colligit ar
gumẽtũ ꝙ q̃ñꝫ multi mali puta vſura
rii ꝛ alii q̃ nõ pñt coerceri ꝓpt̃ ſcãdalũ
ꝑmittẽdi ſũt. Nã non ẽ veꝝ ꝙ ſint per
mittẽdi ẽt ſimplici ꝑmiſſiõe. cũ talis ꝑ
miſſio ſit ↄ̄ ius nãle diuinũ ꝛ canonicũ. ꝛ
ↄ̄ vet⁹ ꝛ nouũ teſtamẽtũ. Et de h° ẽ tex
aꝑt⁹ i. d. c. ſuꝑ eo. Vñ frat̃ Girardus de
Senis. ꝛ Jo. an. veri⁹ dixere. Tñ Arch.
nõ ſe firmat ſꝫ tm̃ colligit argumẽtum
vt põt patẽ ex ei⁹ v̄bis q̃. ſ̄. retuli. Et cõ
cludit dict⁹ frat̃ Girard⁹ ꝛ Jo. an. ĩ dcã
regula. pctm̃. ꝙ in dcõ ↄ̄tractu nõ cadit
diſpẽſatio: qꝛ nõ põt vitari mai⁹ malũ
ſpũale q̃ꝫ ſit ↄ̄tract⁹ vſurari⁹. Naꝫ ẽ g̃
uiſſimũ crimẽ ꝓpter q̃tuor. Primum
qꝛ vſurari⁹ cõtẽnit deũ audaci⁹. 2° qꝛ
ↄ̄tẽnit nãꝫ exp̄ſſius. 3° qꝛ ↄ̄tẽnit ſcriptu
rã deteri⁹. 4° qꝛ ↄ̄tẽnit iura diuti⁹. Cõ
tẽnit nãq̧ vſurari⁹ deũ audaci⁹: qꝛ cũ
i oĩb⁹ pctis q̃ ſũt ↄ̄ mãdata dei hõ vere
cũdet̃ ꝛ erubeſcat. i iſto pctõ q̃ꝫtũcũq̧
ſit exp̄ſſe ↄ̄ mãdatũ diuinũ nõ vr̃ v̄ecun
dari: ſꝫ poti⁹ gloriari. vt i. c. qꝛ i oĩb⁹. de
vſuris. 2° dixi ꝙ ↄ̄tẽnit nãꝫ exp̄ſſi⁹: qꝛ
vlt̃ ꝙ nũerabilia ſicut denari⁹ ↄ̄ nãm
ſuꝑualeãt ſuo nũero. ꝛ põderabilia ſic̃
auꝝ ſuꝑualeãt ſuo põderi. ꝛ mẽſurabi
lia ſicut frumẽtuꝫ ꝛ vinuꝫ ſuꝑualeant
ſue mẽſure. Vñ bñ dictũ ẽ ꝙ ↄ̄tẽnit na
turã exp̄ſſi⁹. 3°. dixi ꝙ ↄ̄tẽnit ſcripturaꝫ
deteri⁹. qꝛ eã uidet̃ ↄ̄tẽnẽ ꝓpt̃ infideli
tatẽ q̃ ẽ oppoſita fidei quã i baptiſmo
ꝓfeſſus ẽ. Nã ſi ꝑfecte credẽt. ipoſſibi
le eẽt ꝙ ↄ̄ deũ ꝛ ſcripturã ip̄i⁹ ſic aꝑte
ꝛ iuerecũde ꝓcedẽt. Iteꝫ ↄ̄ ſcripturas
vtriuſq̧ teſti ſolẽt tales ꝑtinacit̃ aſſe
rere ꝙ vſura non ſit pctm̃. ↄ̄ q̊s emana
uit cle. i. de vſuris. Iſtud aũt põt adap
tari iudeis fenerãtib⁹ inq̃ꝫtũ exercent
uſuras ↄ̄ ꝓhibitõeꝫ ueteris teſti: ſꝫ ce
tera cõcernũt magis xp̄ianũ exercẽteꝫ
vſuras. 4° dixi ꝙ vſurari⁹ ↄ̄tẽnit iura
diuti⁹: qꝛ ↄ̄ ius nãle diuinũ ꝛ canonicũ cõ
tinue ꝑſeuerat in iſto crimine vſq̧ ad
mortẽ. Et ꝓpt̃ hoc ↄ̄cludit Jo. an. poſt
frẽꝫ Girardũ de Senis. in p̄allegata re
gula. peccatũ. in 3°. ar. in fi. ꝙ ius canoni
cum nullo mõ debꝫ ꝑmittere ↄ̄tractuꝫ
uſurariũ ẽt ſimplici ꝑmiſſiõe ſolaꝫ pe

nā ĩdulgēte ꝓpt aliqđ mai⁹ maluꝫ ui
tandū.qꝛ regularit loquēdo nullū est
maius maluꝫ contractu usurario qđ ꝑ
ip̃ꝫ ualeat uitari. Nō obstat ꝙ eccl̃a to
lerat ꝓstibula.vt in.c.inter opa.de spō
sa. Nā eccl̃a tolerat simplici ꝑmissiōe
eā uitandi maius malū spūale. Unde
Aug⁹ in sermone de ordie dicit. Aufer
meretrices de rebus humanis turbab̃
oīa libidinibus. Et ꝑ sanctū Tho. scđa
scđe.q.10.arti°.xi°. Sed maius maluꝫ q̃ꝫ
sit usura nō pōt uitari.qꝛ regularit nō
reꝑitur maius maluꝫ qđ ꝓpter ip̃am
possit uitari.ꝛ maxie qꝛ mala que vitā
tur ꝑ ꝯtractū usurariū ut plurimū sūt
tꝑalia.ꝛ similit bona que solent sequi
ex ꝯ̃ctu usurāio sunt tꝑalia. Sꝫ nō dꝫ ꝑ
mitti seu tolꝛari malū spūale ꝓpt uitā
dū malū tꝑal ꝛ ꝯseq̃ndū bonū tꝑal.ut
dic scūs Tho. scđa scđe.q.10.ar.xi°.ꝛ di
xi in p̃cedēti dubio post p̃ncipiū. Ex q
bus infero ꝙ si non est licituꝫ tolꝛare
iudeos sub dissimulatione. multo mi
nus licitum ē cuꝫ eis pacisci ut fenerē
tur ꝓ minoribus usuris. Uñ dñi tꝑales
grauiter peccāt sustinētes ꝙ iudei in
suis ciuitatib⁹ fenerent. Nā talis tole
rantia ē ꝯ̃ ius nāle ꝛ ꝯ̃ ius diuinum ꝛ ꝯ̃
ius canonicū.ꝛ de⁹ maxie offendit.qꝛ
illud crimē ualde copiose exercet ꝛ sꝑ
recipit reiteratiōeꝫ. Non gͦ mirꝫ si bel
lis affligimur:qꝛ deus solet corruptos
hominuꝫ mores bellis emendare atq̃ꝫ
cōterere ut dicit Aug⁹ in p̊ li°.ca° p̊.de
ciui.dei. Uñ hortādi sūt omēs ciues ut
huic tam graui crimini nullo pacto as
sensuꝫ p̃beāt.sꝫ oibus uiribus ꝛ oi inge
nio huic tā graui malo resistāt. Tūc.n.
deo cruentas uictimas cedim⁹ qñ usq̃ꝫ
ad sanguinē ꝓ ꝟitate certam⁹.ut dicit
Aug.li°.x°. de ciui.dei.ca° 4°. q̃ꝫ ꝟo deo
p̃ciosuꝫ sit hi⁹ sacrificiū ip̃e nobis de⁹
demōstrauit q ꝓ nr̃a redēptōe tale sa
crificiū eē uoluit. Itē Cicero li° p̊.de of
fi.dū tractat qūo in euertendis decipi
endisue urbib⁹ agendū sit.in fine sic i
qt. Oio iusticie honestatiq̃ꝫ adhereſcꝫ
ut eam conseruet quāuis grauiter of
fendat.morteq̃ꝫ appetat potius q̃ꝫ de
serat illa que dixi. Nec sibi aut sue ur
bi ꝓfuturum putent si iudeos condu
xerint aut ꝙ conducant consensuꝫ pre
buerint. Audi quid dicat sanctus Euse
bius de p̃paratione euangelica.li° 4°.
ca° 6°. Omne quod bonum ē non ꝓdes
se non potest.ꝛ econtra quod malum ē
.i.sicut bonuꝫ nō potest non ꝓdesse.ita
etiam malum non potest non nocē. Itē
eodem li°.ca°.plt. Nec bonitateꝫ nocē:
nec prauitateꝫ ꝓdesse seu iuuare unq̃ꝫ
posse. Nam ut non pōt caliditas ut ait
Plato frigiditatē inducere nec frigidi
tas caliditatem:sic nec iusticia nocere
potest. Item mgr sniarum li° 3° dis.38.
ca°.plt.in fi.inqt. Nonnullis errare ali
quādo ꝓfuit:sed in uia pedum non in
uia moruꝫ. Hoc est aliquādo ꝓfuit er
rare in uia pedum:quia quādoq̃ꝫ quis
ꝑ talem errorē euadit inimicū. uel ali
qñ casum sibi nociuuꝫ:sꝫ errare in mo
rib⁹ nunq̃ꝫ fuit utile:qꝛ peccatū ē. Sed
audi quid dicit Cicero in 3° li° de offi°.
sub ca° ubi ponit excusationes.cur tur
pia aliqñ fiāt ut turpia non uideantur
ubi sic dicit i fi. Nunq̃ꝫ igit ē utile pec
care:qꝛ sꝑ ē turpe.ꝛ qꝛ sꝑ est honestuꝫ
uirꝫ bonū eē sꝑ est utile. Itē i tria para
doxa peccare certe lꝫ nemini. Qđ aūt
non licꝫ id hoc uno tenet si arguit non
licere. Id siquidē nec maius nec min⁹
unq̃ꝫ fieri potest.qm̃ in eo peccatuꝫ ē si
non liceat.quod sꝑ unū ꝛ idē est nec ali
qñ lꝫ. Itē erubesce si credis unq̃ꝫ malū
esse utile. Non.n.peccatū potest nō no
cere:sꝫ ꝯsentire malo peccatū ē. Uñ nō
poterit tibi nisi nocē si consentis ꝙ iu
dei conducant. Uñ Aug⁹ li°. 5° de ciui.
dei.ca° xi° dicit ꝙ deus fecit hoiem ra
tionale animal.qui cū peccātem non i
punitum eē ꝑmisit nec sine mia dereli
qt. Item li° p̊ ca° 7° in fi.sic inquit. Pa
tientia dei ad penitentiam inuitat ma
los sicut flagellum dei ad patientiam
erudit bonos. Itemq̃ꝫ misericōdia dei
fouendos amplectitur bonos sicut se
ueritas dei puniendos corripit malos

Placuit qppe diuine ꝓuidentie prepa rare i posteꝝ bona iustis qbus nō fruē tur iniusti.⁊ mala impiis qbus non ex cruciabunt boni. Vn̄ ēt scūs Leo papa i sermōe sexto.de natiuitate dn̄i. Quid ē aūt dilectissimi pacē hr̄e ad deuz nisi velle quod iubet ⁊ nolle quod ꝓhibet Si.n.humane amicitie pares aios ⁊ si miles expetunt volūtates.nec vnq̄ȝ di uersitas moꝝ ad firmā pōt venire con cordiaȝ.quō diuine ꝑticeps erit pacis cui eā placēt que deo displicēt.⁊ hīs ap petit delectari qbꝰ illū nouit offendi? Iteꝝ. Naȝ si in progenie carnali ⁊ stir pe terrena claris parentibus genitos vitia male ꝯuersatiōis obscurāt.⁊ ipso maioꝝ suoꝝ lumine soboles idigna cō fundit.in quē exitum venient q ꝓpter amorem mundi a generatiōe xp̄i non metuunt abdicari. Si aūt ad humanā ꝑtinet laudē vt patꝝ decꝰ in ꝓle resplē deat.q̄to magis gloriosuȝ ē ex deo na tos i actoris sui imagine refulgē ⁊ illū i se qui illos generauit ōndere: hec ille Vn̄ si dei inimici eē nolumꝰ.si amici et filii eius ꝯsse desideramꝰ.id velimus ⁊ faciamꝰ quod vult.⁊ oīo fugiamꝰ que nō vult. In suꝑioribꝰ aūt allegationi bus i quibꝰ rn̄di ad ꝯsiliū mgr̄i Salua ni dixi ciues huiꝰ ciuitatis grauit pecca re.⁊ pro ꝯsentientibꝰ debere reputari nisi apud dn̄iu; istent ꝙ iudei ēt de ca stellis expellant: q2 error cui nō resisti tur approbat.⁊ ꝟitas cuȝ mime defen sat opprimit. Negligē qppe cū possis ꝑturbare ꝑuersos.nihil aliud ē q̄ȝ fauē nec caret scrupulo societatis occulte q māifesto facinori desinit obuiare. Ite rū. Cōsentire vr̄ errāti q ad resecanda ea q̄ corrigi debēt nō occurrit.83.dis.er ror.⁊.c.qd.n.ꝓdest ⁊.c.consentire.⁊.86. di.faciētis.⁊ in.c.sic dignum. de homi. Nunc dico ꝙ si aliq̄ casu ab illustrissi mo dn̄io Veneciaꝝ hoc nō possȝ impe trari.s.ꝙ iudei nō possint fenerari i ca stris.ꝑtores tenent eis prohibere sub magna pena ne mutuent ad vsuras in hac ciuitate.⁊ ꝙ nulloꝰ liceat h facere ꝯtum vel recipere pignus. Non.n.hn̄t liniam a dominio fenerandi in ista ciui tate. Si.n.illi q recipiunt pecunias ab eis mutuo mitterent ipimet pignora ꝑ nunciū ꝓpriuȝ.rarius mutuarent iu dei sub vsuris.⁊ sic deꝰ non tātuȝ offen deretur. Vn̄ pretores tenēt hanc inhi bitōem facere iudeis ⁊ ēt xp̄ianis cōue niētibꝰ de pignore in hac ciuitate.ex q̄ iudei non hn̄t liniam fenerandi hic.al's grauit peccant ꝑtores hoc non facien tes: ut i iuribus ꝑallegatis.⁊ i.c.ita pla ne.⁊ in.c.a malis.⁊ in.c.recedite.in fi.33 q.4. Ex q̄.n.ius nāle dinuȝ ⁊ canonicuȝ non ꝑmittit tales tolerari. illi qui tole rant cū possint ꝓhibere grauit peccāt ⁊ offendunt ius nāle diuinuȝ ⁊ canoni cum.

Laus Deo.

Ex litteris Reuerendissimi dn̄i Fran cisci Cardinalis Veneciaꝝ sancte Ro mane ecclesie vicecācellarii;⁊ ep̄i tunc Veronensis directiuis dn̄is duodecim ⁊ quinquaginta reipublice Veronen. deputatis.

Sed quo ad mām iudeoꝝ ꝓ quibꝰ cō ducendis liniam petitis vt fenꝰ exerce ant. Hoc ꝑ vestra prudētia scire debe tis nō eē in ꝑtāte nostra neq̄ȝ alteriꝰ vi uentis in ea re votis vestris satisfacē. obstante dei ⁊ dn̄i nr̄i ꝓhibitōe.cui ex necessitate salutis oīs aīa veluti eius sublimi ꝑtāti subdita obedire tenetur Qui lȝ forte i aliquibus ciuitatibꝰ ad admitti videant.id nō tā ex linia q̄ nun q̄ȝ dat q̄ȝ ex quadā dissimulatōe ꝑtran sit.sicut ꝯtingit in aliquibꝰ aliis i qbꝰ nullo iure nulla honestate linia tal' cō cedi pōt. Veꝝ auctēȝ absoluendi cōita tem suꝑ ea re de preterito vicario nr̄o transmittimus ⁊c̄.

Datū Rome.17.nouēbris.M.cccc.xli.

Incipit tabula capituloꝝ huius libri

Et pͦ de littera. A.

Testis p̄ quis non potest esse
Testis 2° de numero
Testis 3° quo ad actũ testificandi
Timor
Torneamentum
Transactio
Transitus siue translatio
Treuga
Tutela
Turpe lucr. R. elemosyna p̄. §. fi.

Ana gloria

R. gloria vana
Vasallus. R. feudum
Velatio virginum. R. virginum con secratio
Venatio
Venditio
Veneficium. R. maleficium. Jrez sor tilegium
Veniale peccatum. R. peccatum 3°
Verberatio. R. percutere
Vestis
Vicarius
Vidua
Vindicatio
Virginitas
Virginum consecratio
Vis ⁊ metus
Visitatio
Vitium
Viciatus corpore
Vnctio extrema
Voluntas
Votum p̄ cõiter
Votum 2° quis potest vouere
Votũ 3° de voto ꝯiugũ in cõmuni
Votum 4° de voto coniugum circa re ligionem
Votũ 5° quo ad ꝯmutationem
Votũ 6° qð soluitur per religionem
Usura p̄ cõiter
Usura 2° circa animalia
Usura 3° in emptionibus
Usura 4° de vsurariis manifestis
Usura 5° de seruitoribus fautorib' et familia vsurarii
Usura 6° de restitutione vsurarũ
Usus clauium p̄ q̃uo ad supplementũ excõicationum iur is
Usus clauiũ 2° q̃ ad formã absoluẽdi
Vxor

Ꝑũs

Ꝑocrisis

Jronia. R. in littera. J.
Ystrio. R. g. in littera. H.

Elus

Tabula abbreuiaturarum.

Ac. Accursius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albri. Albricus
An. Antonius de butrio
An. Angelus de ꝑusio
Auten. Autentica
Ar. Argumentum vel argumento
Archi. Archidiaconus
Az. Azo
Ber. Bernardus glosator decretaliũ
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholomeus glosator decreti
C. Codice
c. capitulum. seu capitulo. vel capituli vel centum
Cy. Cynus
Con. Confessorum. vel concordat. vel concordant
Conse. consecratione
Dy. Dynus
Dis. distinctione
Eo. eodẽ titulo. vel capitulo. vel. §
Ea. eadem lege. seu distinctione. seu cã vel questione
Ex. extra decretum. in decretalibus
ff. digestis
fi. finali. vel in fine
Glo. Glosa
Goff. Goffredus

Her. Hermānus
Hosti. Hostiensis
Hugl. Hugolinus
i. p̄ma. vel. i. idest
ī. infra
Insti. Instituta
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Johannes glosator decreti
Jo. an. Johannes andree
Ja. Jacobus de beluiso. vel ō Rauēna
l. lege
Li. libro
Lau. Laurentius
Nō. nota. vel notat. seu notatur
Op. opinio
Pe. Petrus
pl't. penultimo
Pla. Placentinus
q. questione
Ray. Raymundus
R. rn̄deo. vel respōsio. vel require
s. scilicet
se. sequenti vel sequentibus
s̄. supra
Sū. sūma. et in dubio intellige de summa confessorum
Tancre. Tancredus
Ti. titulus. vel titulo
Tho. Thomas
Ul. Uldricus
Guil. Gulielmus. s. glosator Ray. aliter Gulielmus
Guil. duran. Gulielmus duranti
Uin. Uincentius
§. paragrapho. seu paragraphus. vel paragraphi. seu paragraphis

Sūt et alie abbreuiature que ut discernātur hic inferius subrogabuntur

Rubrice iuris ciuilis et canonici. et p̄ rubrice. ffor. et p̄. ff. veteris

1 Doptionibus
4 Alienatione iudicii mutandi causa facta
9 Ad legem acquiliam
10 Ad exhibendum
11 Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iactu
14 Ad senatusc̄osultū macedonianū
16 Ad velleianum
19 Actionibus empti et venditi
1 Onstitutionibus p̄ncipum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Cōia prediorum
10 Cōi diuidundo iudicio
12 Condictione causa data
12 Condictione ob turpem causam
12 Condictione indebiti
12 Condictione sine causa
13 Condictione furtiua
13 Condictione ex lege
13 Condictione triticaria
13 Constituta pecunia
13 Cōmodati vel econtra
16 Compensationibus
18 Contrahenda emptione
1 Juisione rerum
4 Dolo malo
16 Depositi vel contra
20 Distractione pignorum
24 Donationib' int' vir et vxorē
24 Diuortiis
2 O per quē factum est
2 Edendo
4 Eo q' metus causa
4 Ex quibus causis maiores
13 Eo quod certo loco
14 Exercitoria actione
19 Extimatoria actione
21 Edilicio edicto
21 Euictionib' et duple stipulatiōib'
21 Exceptione rei iudicate et tradite
2 Erris et dilationibus
5 Fideicōmissaria hereditatis petitione
10 Finium regundorum
10 Familie herciscunde
22 Fide instrumentorum
23 Fundo dotali
11 Fugitiuis seruis
1 Js q sūt sui vel alieni iuris
3 His qui notantur infamia
9 His qui deiecerunt vel effuderunt

Rubrice. ff. noui

Rubrice Codicis

b 2

Rubrice Auctenticoꝝ

2 Lege falcidia
3 Legatis
3 Legitima agnatorũ successione
3 Litterarũ obligationibus
3 Locatione ꝛ conductõne
4 Lege acquilia
2 Ilitari testamento
3 Mandati
i Uptiis
4 Noxalibus actionibus
3 Bligationibus
3 Obligationibꝰ que ex q̃si ɔtractu nascunt̃
3 Obligatõibꝰ que ex ɔsensu
4 Obligatiõibꝰ q̃ ex delicto nascũt̃
4 Obligatõibꝰ que ex quasi delicto nascuntur
4 Officio iudicis
i Atria potestate
2 Pupillari substitutione
2 Per q̃s ꝑsonas nob̃ acqrit̃
3 Per quas ꝑsonas obligatio nobis acquiritur
4 Perpetuis ꝛ tꝑalibꝰ actiõibus
4 Pena temere litigantium
4 Per quas ꝑsonas agẽ possumus
4 Publicis iudiciis
i Uibus mõis ius patrie ptã tis soluitur
i Qui dari tutores i testamẽ to possunt
i Quibus mõis tutela finitur
2 Quibus alienare licꝫ vel non
2 Quibꝰ nõ ẽ ꝑmissuꝫ facẽ testm̃
2 Quibꝰ mõis testamenta ifirmant̃
3 Quibꝰ mõis ɔtrahit̃ obligatio
3 Quibꝰ mõis obligatio tollit̃
4 Qð cũ eo q i aliena ptãte
2 Erũ diuisione
2 Rebus corporalibus ꝛ icorporalibus
4 Replicationibus
i Atisdatione tutoꝝ ꝛ ĉuratorum
i Suspectis tutoribus ꝛ curatoribus
2 Seruitutibus prediorũ rusticoꝝ ꝛ vrbanorum
2 Singulis rebꝰ ꝑ fideicõissuꝫ relictꝭ
3 Senatuscõsulto terculiano
3 Senatuscõsulto orphiciano;
3 Successione cognatorũ
3 Seruili cognatione
3 Successione libertorum
3 Successionibus sublatis q̃ fiebãt ꝑ bonoꝝ venditionem
3 Stipulatione seruorum
3 Societate
4 Si q̈drupes pauperiẽ fecisse dicãt
4 Satisdatiõibus
i Utelis
2 Testamentis ordinandis
2 Testamento militari
2 Sufructu
2 Usu ꝛ habitatione
2 Usucapionibus ꝛ lõgi tꝑis ꝑ̃scriptionibus
2 Uulgari substitutõne
3 Uerboꝝ obligationibus
4 Ui bonoꝝ raptoꝝ

Sunt alie Rubrice in xͦ xiͦ ꝛ iz.ͦliͦ Codicis ꝛ i vsibꝰ feudoꝝ q̃ hic ꝑrarũ allegantur: iõ eas ponere non curo

Rubrice iuris canonici

Hic ꝑ̊ sciendũ ꝙ decretũ non distinguit̃ ꝑ Rꝛicas sꝫ i tres ꝑ̂ncipales ꝑtes q̈ꝝ ꝑ̂ma ɔtinet cẽtuꝫ ꝛ vnã distinctões ꝛ sub qualibꝫ distinctõe capitl'a. Scða ꝑs ɔtinet.36.cãs.ꝛ sub qualibꝫ cã qões ꝛ sub qõnibus capitl'a.ꝛ.33.cã a qõne.3. vsqꝫ ad qõnem quartã interponit̃ tractatus de pnia: q diuidit̃ in.7.distinctões.ꝛ sub q̃libet distinctõe capl'a. Tertia ꝑs est de ɔsecratione.q̃ diuidit̃ in.5. distinctões ꝛ sub qualibet distinctiõe capitula. Alii xͦo libri iuris canonici Rꝛicas ɔtinent que sequuntur

5 Ccusationibus inquisitionibus ꝛ denunciationibus
5 Adulterio stupro
i Alienatõe iudicii mutãdi cã facta
5 Apostatis

Diuiſio decretalis. ℞.

Prima creat cl̄icos: officia ꝑparat ide
Altera iudiciū cū requiſitis appellat
Tertia de vita ꝯtractibꝰ teſtaqꝫ mētis
Nubē q̄rta docet ꝛ q̄ ſpectant ad illud
Ultima crimibꝰ penas ſubiūgē curat

Rice libri. 6. decretaliū

365

Incipiunt canones pn̄iales extra
cti de verbo ad verbuꝫ de ſumma fra
tris Aſtenſis ordinis minoꝛuꝫ.libꝛo 5º.
titulo.52º.

Onſiderandū
eſt de canonibus peni
tentialibus.Ad quoꝛuꝫ
intelligentiaꝫ prenotā
dum eſt.ꝙ ſicut eſt in
ſcientiis practicis que verſantur circa
opera:ꝙ ſermo ĩ vniuerſali eſt ĩcertꝰ
⁊ dubius.ſed cum applicatur ad ſingu
laria incipit quodāmodo habere certi
tudinem:vt qui non conſiderat circun
ſtantias particulares potius deuiet ꝙ̃
ſe rectificet.vt patet in medicina ⁊ ſcie
tia moꝛali.Sic eſt intelligendum in ꝓ
poſito ꝙ canones inſtruunt in genera
li quomodo eſt penitētia imponenda
ſed deſcenſum ad ſingularia preſbyte
ris diſcretis relinquunt qui conſiderāt
circunſtantias perſonarum attenden
tes ad canones ſicut ad reglas directi
uas.quia ſi contra canones imponant
non recte imponūt.Nulli ergo preſby
tero licꝫ facere aliquid quod poſſit pa
truꝫ regulis obuiare.di.38.nulli. In ca
nonibus autem maxime determinatᷣ
penitentia quo ad tempus ⁊ magis ꝙ̃
quo ad modum.quia illa determinatō
eſt certioꝛ ⁊ ꝯmunioꝛ.hec Bonauentu
ra.Ut ergo ſcias qualiter debet proce
dere arbitrium preſbyteri non regula
riter ſicut dictuꝫ eſt.s̃.ſeptennis eſt ꝓ
peccato moꝛtali penitētia imponēda.
⁊ hoc non tm̄ propter tempoꝛis diutur
nitatem:ſꝫ magis ꝓpter ſignificatōeꝫ
In veteri.n.lege Maria ſoroꝛ Moyſi
lepra percuſſa ſeparata fuit extra ca
ſtra ſepteꝫ diebus.Numeri.12.Maria
ſignificat penitentem. Interpretatur
enim amaꝝ mare.Hec penituit ſeptē
diebus.ſed nunc penitet ſeptem annis
quod ſignificatum ē Ezech.4º Dieꝫ ꝓ
anno dedi tibi.Si queratur quare pe
nitētia ſit agguata.cuꝫ lex noua ſit lex
miſericoꝛdie:Rñº ꝙ hic eſt maioꝛ igra
titudo ꝓpt̃ maioꝛē grām.⁊ maioꝛ cōtē
ptus ꝓpter maioꝛeꝫ dignitatem noue
legis in qua xp̄i ſanguis eſt effuſus.⁊
grauius peccatum ꝓpter ſtatum pec
cantis qui debet eſſe perfectioꝛ.⁊ vlte
rius ſatiſfactio in lege noua debet eſſe
perfecta vt ĩ priſtinuꝫ ſtatuꝫ reducat.
⁊ qꝛ ſol ĩ vna die non redit in idem pū
ctū:ſꝫ in anno.ideo dies conuerſus ē in
annū.Rurſum.quia perfectuꝫ remedi
um ē in lege noua:iō ānus multiplica
ri dꝫ per ſeptem ꝓpter dona ſpūs ſci re
cuperanda.⁊ ꝓpter ſepteꝫ dotes.ſ.tres
aīe:⁊ quatuoꝛ coꝛpoꝛis obtinēdas.Hu
iuſmodi aūt pn̄ia non ē oībus ĩponēda
nec tñ eſt infirmanda:ſꝫ eſt inſinuāda
vt cognoſcatur ꝙ̃ grauis eſt culpa.hec
Bonauen.Licet auteꝫ ꝑ ſingulis pec
catis criminalibus ſit ſtatuta talis pe
nitentia.debet tamen imponi magꝭ vł
minus aſpera ꝑut maioꝛitas vel mi
noꝛitas criminis cum ceteris circūſtā
tiis hoc expoſcit.vt in ſequentibus pꝫ
A predicta nāqꝫ regula excipiunt̃ plu
rimi caſus ĩ quibus propter dignitatē
peccantis vel criminis enoꝛmitatem ĩ
ponitur penitentia maioꝛ aliquādo ēt
ex variis cauſis minoꝛ.Ad hoc ergo ꝙ
preſbyter circa penitentias diſponen
do cautius arbitretur notandi ſunt ca
ſus in quibus per canones certe peni
tentie imponuntur: quos.ſ.canones te
netur preſbyter ſcire.vt dictum eſt.s̃.
Sunt autem iſti.

Primus ē ꝙ ſi p̄ſbꝛ foꝛnicationem
fecerit.pn̄iam.x.annoꝛū faciat hoc mō
.ſ.ꝙ ſit incluſus ſiue a ceteris in aliq̃ lo
co remotus.ſacco indutus.⁊ humi pro
ſtratuſ miſericoꝛdiam dei iugiter iplo
rās.p̄mis tribꝰ mēſibꝰ ꝯtinuis a veſpe
in veſperā pane ⁊ aqua vtat̃ exceptis
dn̄icis diebꝰ ⁊ feſtis precipuiſ in quibꝰ
modico vino piſciculis ⁊ leguminibuſ
recreet̃.Elapſis aūt ſic tribꝰ p̄mis mē
ſibꝰ ō illo loco exeat nō tñ in publicuꝫ
ꝓcedat ne ppl's ĩ eū ſcādalizet̃.Et ꝑ hꝰ

vł ꝙ i publico crimine loqᷓ. ꝓ⁹ h° re sũptis virib⁹ aliquãtulũ vnũ ãnũ ⁊ di midiũ i pane ⁊ aq̃ expleat. except] dñi cis ⁊ aliis ꝑcipuis festis. i qb⁹ vino san guine. ouis. ⁊ caseo poterit vti. Finito sic ꝑ ãno ⁊ dimidio. ꝑticeps fit corporis dñi. ⁊ ad pacẽ veniat. ⁊ ad ꝓs cum aliis frib⁹ canẽdo s i choro vltim⁹ recipitur Ad cornu tñ altaris nõ accedat. ſ; mio rũ ordinũ tm̃ officia gerat. deinde vsq̧ ad ↄpletõe; septimi ãni tres ltimas fe rias. s. scd̃a; q̃rtã ⁊ sextã except] dieb⁹ pascalib⁹ q st. 50. i pane ⁊ aq̃ ieiunet. se cũdã tñ feriã vno psalterio vł denario si sit ogari⁹ redimẽ posit. Et sic cũ septi mũ ãnũ ↄpleuerit põt eũ ep̃s ad gradũ ꝓstinũ reuocare. ita tñ ꝙ i trib⁹ ãnis se quẽtib⁹ sine vlla redẽptõne oi sexta fe ria i pane ⁊ aq̃ ieiunet. Et eade; pnia i ponẽda ẽ ꝑsb̃ro de oib⁹ aliis pctis que depositõe; iducũt. Probãt ãt hec oia. 18. di. ꝑsb̃r si fornicatõe;. qd̃ intelligunt qdã de simplici fornicatione. alii forte meli⁹ ſm Ray. de adulterio vel incestu puta quia cognouit ↄiugata; ↄsangui neam vel affinem.

2⁹ casus ẽ si ꝑsb̃r cognouit filiã suã spũalẽ quã. s. baptizauit: vł i baptismo vł i ↄfitmatõe tenuit. vł que sibi ↄfessa fuit. d; pnia; agẽ. 12. ãnis. ⁊ ẽt d; deponi si crimẽ sit manifestũ ⁊ ꝑegrinando. 15 ãnis peniteat. ⁊ postea mõasteriũ itret tota vita sua moratur⁹ ibidẽ. Ep̃us ṽo q talia cõmisit. peniteat. 15. annis. Ipsa ṽo mł̃ier d; oia reliquẽ ⁊ res suas pau ꝑibus dare. ⁊ cõuersa vsq̧ ad mortẽ in mõasterio deo seruire. 30. q. i. si qs sacer dos. ⁊. c. non debet.

3⁹ ẽ ꝙ qcũq̧ filiã suã spũalẽ vł ma tre; cognoscit. 7. ãnis peniteat. ⁊ silr ei ↄsentiẽtes. 30. q. 3. non oportet.

4⁹ ẽ ꝙ q ↄ̃bit cũ aliq̃ alii despõsata ꝑ ṽba de pñti. ipa dimissa. 40. diebus ieiunet i pane ⁊ aq̃. ⁊ sequẽtib⁹. 7. ãnis. peniteat. ex̃ de spõ. duo. accepisti.

5⁹ ẽ ꝙ q cognoscit duas ↄmatres vł sorores. siue vxor viuat. siue non. admi nus. 7. annis peniteat. l; plus debe;. 30 q. 4. si presbyter.

6⁹ est ꝙ q cognouerit monialẽ siue deuotã. x. ãnis peniteat. ⁊ silr ipa ſ; for mã traditã. 27. q. i. de filia. ⁊. c. deuota;. In quoꝝ ꝑ. c. dr̃ ꝙ si filia ep̃i vel ꝑsb̃ri vel diaconi post votũ solẽne ↄtraxẽit m̃rimoniũ nõ admittaᷓ ad coione;. ni si marito defuncto pnia; egerit. Si ãt eo viuẽte decesserit ⁊ pniam egerit. et cõione; petierit. tm̃ in fiñ vite recipiet eã. In 2°. c. dr̃ ꝙ deuota peccãs nõ ẽ re cipienda i ecclesia: nisi peccare desierit ⁊ desinẽs egerit pniam. x. annis. postea recipiatur ad coionem. ⁊ ãteq̧ in eccle sia admittatur ad oratione; ad nulli⁹ ↄuiuiũ xp̃iane mulieris accedat.

7⁹ est de eo qui ignoranᷓ cognoscit duas sorores. vel m̃re; ⁊ filiam. vł ami tam ⁊ neptem. peniteat. 7. annis. Si ãt scienᷓ. ꝑpetuo ꝓuetur coniugio. 34. q. 3 Si quis cum duabus.

8⁹ est ꝙ q ducit in vxorẽ eã quã pol luit ꝑ adulteriũ peniteat. 5. annis. 31. q. i. si qua vidua.

9⁹ est ꝙ q ↄ̃ nãm peccauit si sit cleri cus d; deponi vel religioni tradi si cor rigibilis appareat ad perpetuam pẽi tentiã ꝑagendã. Si ṽo sit laicus a cetu fideliũ vsq̧ ad ↄdignã satisfactiõe; d; fieri alienus. ex̃ de exces. ꝑla. cł̃ici. Hoc eni viciũ mai⁹ est q̧ cognoscẽ m̃rem. 32. q. 7. adulterii. ⁊ ẽ Aug]. Adulterii in qt malũ vincit fornicatiõe;. vinciᷓ aũt ab icestu fornicatio. Pei⁹. n. ẽ cu; m̃re q̧ cũ aliena vxore concubere: ſ; oium hoꝝ pessimũ ẽ qd̃ ↄtra nã; fit. vt si vir membro mulieris non ad hoc conces so voluerit vti. hec Augu⁹. Quocunq̧ autem modo tale factum exerceatur preterq̧ inter virum ⁊ feminam ordi nate in vase debito. vicium contra na turam ⁊ sodomiticum iudicatur. vt di cit Ray.

x⁹ est ꝙ q coierit cu; brutis penite at plus q̧. 7. annis. ⁊ silr pro incestu. 32 q. 2 hoc ipm. ⁊. §. se.

xi⁹ ẽ ꝙ ꝑsbyter q interest clandesti nis nuptiis triennio suspẽdiᷓ. ⁊ si culpa

exegerit graui⁹ puniaꝛ. extra de clā. de spon. cum inhibitio.

12⁹ eſt ꝙ q votū ſimplex violauēit peniteat tribus annis. 27. diſ. ſi vir.

13⁹ eſt ꝙ qui excōicatus celebraue rit dꝫ triennio penitē. ꝛ feria. 2. 4. ꝛ. 6. a vino ꝛ carnib⁹ abſtinere. xi. q. 3. de his. De pena ꝯo degradati celebrantis. hꝛ di. 50. accedens

14⁹ eſt ꝙ homicida voluntari⁹ ſiñ ſpe reſtitutionis deponiꝛ. ꝛ peniteat. 7 annis. diſ. 50. miror.

15⁹ eſt ꝙ homicida caſualis penite at. 5. annis ꝛ hoc ſꝫ Ray. ſi culpa caſuꝫ ꝑceſſit. aliꝛ nō niſi forte ad cautelā. diſ. 50. eos. ꝛ duobus. c. ſe.

16⁹ eſt ꝙ ſi qs fecerit hōicidiū ꝓpꝛ nccitatē euitabilē. peniteat. 2. an. di. 50 c. de his clericiſ. q lꝫ ſi euitabil' eēt i nul lo ſibi iputareꝛ. 50. di. qꝛ te. Qđ veꝝ eſt quo ad culpā. ſꝫ bonuꝫ eēt ꝙ penitēt q̊ ad cautelā ꝛ inocentiā ſuā eccl'e oſtēdē dā. ex̄ de homi. c. 2°. §. vlti. Et ſm Ray. forte diſtingui pōt i homicidio neceſſa rio ſicut i caſuali. ſ. vtꝝ culpa ꝑceſſerit nccitatē vel nō. ar. diſt. 50. de his. nō. ex̄ de homi. interfeciſti. Sed ꝛ ſi qs ꝑ inſa niaꝫ ꝯmittat hōicidiū nō ei iputaꝛ. 3. q. 4. iudicas. qn ēt q intuitu diſcipline in caute ꝑcutiēdo occiderit deponiꝛ. ex̄ đ hōi. ꝑſbꝛꝫ. 15. q. i. ſi qs nō irat⁹. Sꝫ qui li gatū latronē iterficit deponiꝛ. extra de homi. ſuſcepim⁹. Qui autē latronē oc cultū occidit quē viuū ꝯphendē potu it. 40. dieb⁹ nō intret eccliaꝫ ꝛ al' peni tere dꝫ. ex̄ eo. c. 2° vbi đ hoc dꝛ. Qui ꝯo paganū vl' iudeū occidit peniteat. 40 diebus. di. 50. §. qui nō odii.

17⁹ ē ꝙ mr̄icida peniteat. x. annis ſꝫ formā ſatis apte traditā. 30. q. 3. latoreꝫ Uxoricide ꝯo grauior pnīa debꝫ iponi Tal'. n. ꝛ q dnīꝫ occidit nunq̄ꝫ eqtat nec vehiculo portaꝛ. nec mr̄imoniuꝫ cōtra hit vſqꝫ ad. x. ānos. carnes nō comedit. nec vinū bibit. ꝛ alia q̄ habēꝛ. 33. q. 2. ad monere. ꝛ. c. qcunqꝫ. Imponiꝛ aūt pnia maior vxoricide. nō qꝛ illud pctm̄ ſit g̃ ui⁹ iſto: ſꝫ qꝛ hoies ꝓniores ſunt ad oc cidendū vxores q̄ꝫ mr̄es'. Mai⁹. n. pctm̄ ē occidē mr̄em q̄ꝫ vxorē occidē. vt dicit Bona. in 4.° ſniaruꝫ. ꝛ cōiter oēs doct. Guil. ꝯo durā. tenet ꝯriū in reꝑtorio ꝓ eo ꝙ uxoricide iponiꝛ pnia maior. Mi hi aūt magis placet ſnia alioꝝ. Sꝫ qua lē pniaꝫ agē debēt q filios occidūt: R°. Aut ē certū ꝙ iꝑimet ſcienꝛ interfece rūt. ꝛ ſic dꝫ eis iponi pnia maior q̄ꝫ pro alio hoicidio. ar. ex̄ eo. c. vlt]. i tex. ꝛ glo ꝛ de homi. cū iuramēto. de pe. diſ. i. aut facta. In hoc tñ caſu vir vxorē recupe rat quā coact⁹ abiurauēat. ꝛ iꝑa pniaꝫ agit ſꝫ arbitriuꝫ epi. ita ꝙ ſi hꝫ alios fi lios pacifice gubnare poſſit eos vxor. ex̄ eo. itellexim⁹. Qđ ſi viꝝ nō hꝫ iduci dꝫ vt itret religionē. ad qđ ſi nō pōt in duci tuti⁹ eſt ei dare lniam nubēdi: vt ex̄ eo. veniēs. Et hoc qñ timeꝛ de icon tinētia. al' nō. vt pꝫ. 3i. q. 2. i adoleſcētia. Et ſi pr̄ ſit clic⁹ ab officio altar] dꝫ ꝑpe tuo abſtinē. ꝛ ei grauior q̄ꝫ laico: non tñ publica niſi veniat i publicū pnia dꝫ i poni. vt ex̄ de pe. q̄ſitū. Aut certū ē ꝙ ñ iterfecerūt ſpōte nec i culpa fuerūt: ſꝫ cāu fortuito ꝯtigit. ꝛ ſic de ſtricto iure i nullo teneṅꝛ. ar. ex̄ de hōi. ex lr̄is. 2° ꝛ. c Iohes. ꝛ. c. vlti. Niſi velint ad cautelā penitē. In dubio tñ ꝑſumiꝛ ꝙ nō h° ex certa ſcia: ſꝫ poti⁹ ex incuria ꝓuenerit. ex̄ đ ꝑſū. afferte. Aut certū ē ꝙ ñ exhi buerūt oēꝫ diligētiā quam potuerūt ꝛ debuerūt. ꝛ ſic culpa ꝑceſſit caſuꝫ. Et ſi ſit g̃uis clpa. vt ſi poſuit pueꝝ i medio vtriuſqꝫ ſꝫ arbitriū pniarii. ipōiꝛ pnia 5. vl'. 7. ānoꝝ. 50. di. ſi q̄ femina. ꝛ. c. ſe. ꝛ. c. ſi qs ſpōte. occulta ſi ſit occl'tū. publica ſi ſit publicū. ꝛ maior ſi i lecto ſuffoceꝛ q̄ꝫ ſi i cunis. ꝛ maiō ꝑſbro greco q̄ꝫ laico vt hꝛ ex̄ đ pe. q̄ſitū. Et lꝫ diſpēſeꝛ q̊ ad pniaꝫ q̄ ē arbitraria. vt dꝛ ibidē. nō tñ q̊ ad ordines ꝓpꝛ hōicidiū qđ ē delictuꝫ enorme ꝛ idiſpēſabile. di. 50. miror. Si aūt culpa q̄ ꝑceſſit caſuꝫ ſit leuis. vt ſi poſuit pueꝝ in eodē lecto longe tñ a ſe iponiꝛ pnia triū annoꝝ. Scđm hoc in tellige illđ. ex̄ eo. de ifantib⁹. Monēdi g° ſt ꝑentes ꝙ tā tenellos ſecū i vno ñ

collocēt lecto.ne qualibꝫ negłia īterue
niente oppmātur ⁊ ſuffocent̃.vt.2.q.5.
ꝯſuluiſti. Et hoc mō diſtinguit Hoſti.
⁊ Ber.ex̃ de infantibꝰ.Quid de illis q
filios vel ſeruos ſuos infantes vel ēt
adultos languidos relegata pietate ex
ponūt.i.ex̃ ſe ponunt añ eccłias: ut ali
qui moti miſericōdia colligāt eoſ:Rx°
Tales grauit̃ peccant:q2 cū ignoreſ ſe
pe ꝯſanguinitas expoſitoꝝ: ꝯhere poſ
ſent mr̃imoniū cū ſorore vel cuꝫ ꝯſan
guinea idō exponens tenet̃ de hoc pctō
penitē ⁊ eſt puniendus ſicut expoſitꝰ ſi
ſciēter cū tali ꝯtraheret puniret̃.extra
de peni.officii.ſcđꝫ Hoſti. talis.n.ſcđꝫ
Ray.ē tāq̄ hōicida iudicādus q hoīeꝫ
ſibi ita coniūctū ꝑiculo mortis expōit
Conſideratis tñ circūſtantiis ⁊ vtꝝ ob
hoc mors ſecuta fuerit vł nō fuerit.pe
nitentia moderāda erit.Erūt aūt taleſ
irregulares ſꝫ Ray.ſi mors inde ſit ſe
cuta.q2.ſ.fuerūt i culpa eos exponēdo
vel alimēta negādo. Tñ ſꝫ Ro.ſi i nul
la culpa fuiſſent:q2 forte nec elẏnas q̄
rendo.nec aliter eos alere poſſent.irre
gulares nō eſſent nec peccarent.

18ꝰ eſt ꝙ q preſbꝛꝫ interfecit penite
at.12.annis.extra de pe.⁊ re.c.2° De pēi
tentia ꝟo eiꝰ q occidit mōachū vel cle
ricū ſubdiaconū vel diaconū.habet̃.17
q.4.qui occiderit. De pnia aūt eiꝰ qui
machinat̃ i mortē dñi ſui vel i regimē
eiꝰ.habet̃.23.q.vlt.§.ſi quis.

19ꝰ ē q iiuſte aliū ad mortē accuſat.
40.diebus in pane ⁊ aqua ꝑ.7.an.ieiu
net ⁊ peniteat.⁊ hoc ſi accuſatꝰ ſit occi
ſus.Si aūt tm̄ mēbꝝ ꝑdiderit.triennio
peniteat.ex̃ de accu.accuſaſti. Hoſtiē.
ꝟo ⁊ Jo.de deo. i ieiunādo itellexerūt
ꝙ pm̄ꝰ peniteat ꝑ ſeptē ānos quolibet
anno ieiunādo.40.diebꝰ in pane ⁊ aq̄
2ꝰ ꝟo ꝑ tres ānos.Guil.ꝟo durā. itelle
xit ꝓut lr̃a magꝭ ſonat.ſ.ꝙ pm̄ꝰ ieiūa
bit.40.diebꝰ i pane ⁊ aq̄ ſiue ꝯtinue ſi
ue iterpollate.⁊ ꝑ ſepteꝫ annos ieiuna
bit ⁊ penitebit.nō tñ in pane ⁊ aq̄.ſꝫ ad
arbitriū pſbyteri.2ꝰ ꝟo per.3.q̄dragesi
mas pma añ natalē dñi.ſecūda āte pa

ſca ſilr̃a añ ſcm̄ Johēm. Has.n.iſtituit
beatus Petrus.vt habetur i cronicis.
Jeiunabit aūt tūc i pane ⁊ aqua. Pro
bātur hec ſꝫ Hoſtiē. 22.q.5.c.p̄.2° ⁊ 3°

20ꝰ ꝙ ꝑiurꝰ.40.diebꝰ in pane ⁊ aq̄
ieiunet:⁊ ſeptē annis ſequētibꝰ penite
at.⁊ ſꝑ debꝫ eē in pnia.ſ.interiori.6.q.1.
quicunq̄

21ꝰ ꝙ qui ꝯpulſus ꝯditiōalit̃ a dño
ſcient̃ ꝑiurat.ſi liber ſit.40.diebꝰ i pa
ne ⁊ aqua.⁊ hoc ſꝫ glo. itellige vel cōti
nue vel iterpollate peniteat.⁊ ſeptem
annis ſequentibus.nō tñ in pane ⁊ aq̄.
vt dicit glo.ſi ꝟo ſeruꝰ ſit eiꝰ q euꝫ coe
git.tribꝰ q̄dragesimis ⁊ łtimis feriis.ſ.
2.4.⁊.6.22.q.5.qui ꝯpulſus.

22ꝰ ꝙ q iurat in manu epi vel i cru
ce cōſecrata:peniteat tribus annis.Si
ꝟo i cruce nō ꝯſecrata vno anno. Qui
ꝟo coactus ⁊ ignorans ignorātia iuris
⁊ poſtea cognoſcit: peniteat tribꝰ qua
drageſimis.22.q.5.c.2° Qui ꝟo coactꝰ
ꝓ vita redimenda vel qualibet cā vel
neceſſitate ꝑiurat. q2 corpꝰ plꝰ q̄ aiaꝫ
dilexit.tribꝰ q̄drageſimis peniteat.ea
q.c.ſi qſ coactꝰ.Alii indicunt tres ānos
⁊ vnū ex his in pane ⁊ aqua.

23ꝰ eſt ꝙ qui falſuꝫ ſcient̃ iurat vel
aliū iurare cogit. diebꝰ.40. peniteat i
pane ⁊ aqua:⁊ ſeptē ſequentibꝰ annis
nunq̄ ſit ſine pnia.ſ.interiori. Alii ēt ſi
conſcii fuerint ſimilit̃ peniteant.22.q.
5.ſi qs conuictus.

24ꝰ ꝙ qui mēſurat in falſa mēſura
30.diebꝰ in pane ⁊ aqua ieiunet. ex̃ de
ꝯtra.emp.vt mēſure.De pena ꝟo falſa
rii lr̃aꝝ habet̃ ex̃ eo.ad audientiaꝫ.⁊.c.
dura.⁊.c.ad falſarioꝝ. ⁊ de ꝟbo.ſignifi.
nouimus.

25ꝰ eſt ꝙ q frangūt pniaꝫ ſolēneꝫ ſi
ue redeūdo ad crimina pora vel ſiłia
ſiue redeūdo ad negociatiōem vel mi
litiā ſecularē q̄ ſibi fuerāt iterdicta. ſo
la intra eccłiam fidelibꝰ orōne iungūt̃
a coı̄one ſuſpendunt̃.a catholicoꝝ ꝯui
uiis ſeparant̃.⁊ penitere debēt.x.an.⁊
coīcent i fine vite.33.q.2.de his ꝟo.⁊ de
pe.di.5.ſi quis ꝟo.

26ꝰ est ꝙ qui canit missam ⁊ nō cōicat dȝ vno anno penitere ⁊ interiȝ missas nō cantare. de ꝯse. di. 5. relatū.

27ꝰ ē ꝙ p̄sbr̄ q mortuū clicum iuoluit i palla altaris peniteat. x. annis: et mēsibꝰ. 5. Diaconꝰ xͦo triēnio ⁊ dimidio de ꝯse. di. i. nemo ꝑ ignorantiā.

28ꝰ ꝙ q ꝯmittit sacrilegiū eccl̄iam violādo vł chrisma siue calicē sacrum pollutis māibꝰ accipit vel silia sacrilegia ꝯmittit. peniteat. 7. annis. p̊ āno ex̄ cimiteriū qd̄ violauit ꝯsistat. scd̄o āno an̄ fores eccl̄e. 3º in eccl̄a. ⁊ i hoc triēnio carnes nō comedat. vinū nō bibat nisi i pasca vł natali. n̄ offerat nec cōionez accipiat. q̄rto āno cōicabit: ⁊ i illo ⁊ i 5º ⁊ i 6º. ⁊ i 7º tribꝰ feriis a carnibꝰ ⁊ vino abstineat ieiunādo. 12. q. 2. demon. Cōburēs aūt eccl̄iā. 15. ānis peniteat ⁊ eaȝ restituat. 17. q. 4. §. si qs. ⁊ in xͦsu. maiꝰ. De pena xͦo raptoris siue furis rei ecclesiastice. ⁊ d̄ pena fur] ⁊ effractor] tā clerici ꝗ̄ laici. hēt̄ ea. q. §. pctā. ⁊ c. si qs clericus.

29ꝰ ꝙ si ꝑentes frāgūt spōsalia filiorū a cōione triennio sepent̄. ⁊ silr̄ filii si sint i culpa. Si tn̄ filii b̄ȝ ꝓmissionez fcāȝ ꝯ̄xerit excusant̄ vtiq̄ȝ. s. q̊ ad penaȝ eccl̄e: sȝ nō quo ad reatū. ex q̊ dederūt operā in ꝯtrariū. 31. q. 3. si qui parentes ar. de pe. di. i. si cui.

30ꝰ est ꝙ q blasphemauerit publice deū vł aliquē scōꝝ ⁊ marie btāȝ virginē: illi dȝ ep̄s hāc pniaȝ iniūgere. s. ut septē diebꝰ dn̄icis pre foribꝰ eccl̄e i manifesto dū missa cantat̄ existat. ⁊ vltio illoꝝ dieꝝ dn̄icoꝝ palliū ⁊ calciamenta deponat ⁊ corrigiā ligatā circa collum hēat. ⁊ septē p̄cedētibꝰ sextis feriis i pane ⁊ aq̄ ieiunet eccl̄aȝ nullatenꝰ ingressurꝰ. ⁊ q̄libȝ p̄dcōꝝ dieꝝ tres pauꝑes vł duos vł saltē vnuȝ reficiat si pōt. Et si n̄ pōt hec pena i aliā ꝯmutet̄. Qd̄ si renuerit agē oīa sup̄dcā iterdicat̄ sibi ecclesia. ⁊ i morte p̄uet̄ eccl̄iastica sepultura. ex̄ de maledi. statuimus. Itē blasphemꝰ si diues fuerit. 40. aliogn. 30. vł 20. ⁊ si ad hoc nō sufficiat qnq̄ȝ solidoꝝ vsualis monete pena mulctet̄ nullā q̄ȝ miaȝ in hoc habiturꝰ. vt dr̄ ibidē. s. qn soluat qnq̄ȝ solidos. q̊s si n̄ hȝ currat ꝑ ciuitatē. vł ꝯmutetur i penā aliā tꝑalē Hec āt pena isoluet̄ ei q cōdēnat. i. ptāti secl̄ari. Hāc. n. penā tꝑalē p̄cepit papa iponi ꝑ ptātez tꝑalē. ꝙ si neglexēit ꝑ ep̄m p̄cipit̄ cogi. hec Hosti. Habȝ āt p̄dcā pēa locū b̄ȝ Gof. cū qs blasphēat nō ex ira vel ebrietate vł demētia: qa tūc cū eo benignꝰ ageret̄. 2. q. 3. si quis iratꝰ. §. notādū. Scd̄m xͦo Hostiē. hec pēa ē spālr̄ iducta ꝯ̄ eos q deū blasphemāt ex ira. Nō. n. aliqs de leui blasphemat deuȝ nisi iratꝰ. Tāta tn̄ posset esse iracūdia ꝙ eq̄pararet̄ demētie. ⁊ tunc illd̄ qd̄ dicit Gof. locum posset h̄re. hec Hosti. Quid si qs iuret ꝑ caput vel ꝑ vētrē vel corpꝰ vel capillū? Rn̄dȝ Hosti. si faciat hoc affirmādo vel iurādo. nō hȝ locū hec pena. Secꝰ est si faciat hoc detestādo vel vituperādo lȝ iratꝰ. Itē b̄ȝ Gof. ⁊ Hosti. hec q̄ dicunt̄ de pena tꝑali fiūt iudice ꝓ tribunali sedēte In iudicio aūt aīe p̄ibr̄ discretꝰ molliēdo rigorē dispēsare poterit ex cā circa penā spūalez supiorē. 25. q. 6. penitentibus. hec Hosti. Itē clericꝰ blasphemꝰ marie p̄sbr̄ cogat̄ ad veniā postulādā. ꝙ si noluerit degradet̄. di. 46. clericus. Notādū xͦo ꝙ blasphemͦ b̄m leges ē decapitandꝰ. vt in Autē. vt nō luxuriētur ꝯ̄ nām circa mediū. coll̄. 6. Scd̄ȝ xͦo canonē antiquū clericꝰ erat degradandus ⁊ laicꝰ excōicādus. 22. q. i. si qs ꝑ capillū. Hodie xͦo laicꝰ aget pniam sup̄dcāȝ. s. illiꝰ canonis statuimꝰ. ⁊ hͦ si publice blasphemauit. Si. n. occulte. non penitebit publice: vt puto. Clericꝰ xͦo hodie ē corrigēdꝰ pena arbitraria ⁊ occulta: non illa que ē publica. Clericꝰ. n. publice nō dȝ penitē. Si āt rebell̄ fuēit vel sepiꝰ hoc cōmiserit. locū hȝ pena legis. s. vt laicꝰ decapitet̄ i foro ciuili. ⁊ i canonico anathematizet̄. i. eccl̄ie igressus sibi iterdicat̄. ⁊ i morte p̄uet̄ eccl̄asticā sepultura. Clericꝰ xͦo degradetur hec Hosti. ti. de maledicis.

31ᵘˢ ē de p̄sb̄ro q̲ reuelat ɔfessionē ꝙ
de iure antiq̊ dꝫ deponi.⁊ oībus dieb⁹
vite sue ignominiosus peregrinari.de
pe.di.6.sacerdos ⁊c̄.vt.s̄.ɔfessiōis cela⁹
§.2° ꝑ totū.vsq̄ ad.§.3.

32⁹ ē ꝙ q̲ i dicēdis horis canonic[⁊
aliis officiis diuinis discrepat a ɔsuetu
dine ꝓprie metropolitane eccl'e.6.mē
sibus p̄uat coīone si hoc accidat ex cō
tēptu.12.di.de his.

33⁹ ꝙ ep̄s q̲ ordinat sine cā iusta cle
ricū inuitū aut reclamātē vel penit⁹ i
uitū absolute suspēdit anno vno.74.
dist.c.p̄.

34⁹ ꝙ ep̄s q̲ correctōes de vēditiōe
misterioꝝ dissimulat duob⁹ mēsibus.
p̄sb̄r.4.diacon⁹ trib⁹.subdiacon⁹ ⁊ ce
teri ad arbitriū iudicis penitē dꝫ.1.q.1.
quicquid inuisibilis.

35⁹ ꝙ sortileg⁹.40.diebus peniteat
ex̄ de sortil.requisisti.

36⁹ ꝙ q̲ videt in astrolabio peniteat
duob⁹ annis.ex̄ de sortil. ex tuaꝝ.

37⁹ est de stilla sanguinis altaris ca
dentis super terrā:vel aliquid aliud ꝓ
pter negl'iam p̄sb̄ri.dꝫ p̄sb̄r penitē.40.
dieb⁹.Si cecidit sup̲ pallio altar[peni
teat.4.diebus.de ɔse.di.2.c.si ꝑ negl'iā

38⁹ est ꝙ si aliq̲s euomit eucharisti
aꝫ ꝓpt' ebrietatē vel voracitateꝫ.si lai
cus peniteat.40.dieb⁹. Si cl'ic⁹ vl' mo
nach⁹ vel p̄sb̄r.vel diaconus. peniteat
70.dieb⁹.Si ep̄s peniteat.90.dieb⁹.Et
dꝫ euomitura cōburi ⁊ iux̄ altare collo
cari.Si v̄o cā infirmitatis euomerit.7
dieb⁹ peniteat.de ɔse.di.2.si q̲s ꝓpter
ebrietatem.

39⁹ est qn̄ mus corrodit vel comedit
corp⁹ xp̄i. De pnia h⁹ casus ingre vbi
sit nōta.de ɔse.di.2.circa finē.

40⁹ q̲ domū vel areā volūtarie suc
cēdit:sublata vl' incēsa oīa restituat et
trib⁹ annis peniteat. ex̄ de iniur[si q̲s
domū.Canon tn̄ dicit ꝙ si ex odio vel i
iuria hoc fecēit.excōicari dꝫ.nec absol
ui donec satisfecerit.⁊ iurauēit ꝙ ignē
decetero nō apponet. Imponit autē si
bi vt Hierosolymā vel i Hispaniā ua
dat i dei seruitō āno itegro ibi moratu
rus. Si q̲s aūt archiep̄us vel ep̄s hoc
relaxauerit.dānū restituat.⁊ ab officio
episcopali p̲ ānū abstineat.23.q.8. pes
simā. Hodie aūt postq̄ sunt denuncia
ti non possunt circa sedeꝫ ap̄l'icā absol
ui.ex̄ de sen.excō.tua nos.Inno.in tex.
loquit' de incendiariis indistincte post
q̄ sunt publicati. Et Ber. hoc ideꝫ dic̄
exp̄sse.⁊ Gra.ex̄ de sen.excōi.quicunq̄
⁊ Hof.lꝫ Ro.ɔ̄riuꝫ dicat. Scd̄m autē le
ges q̲ in ciuitate data op̲a incendiū fe
cerit:si sit hūilis subiicit' bestiis.si sit in
aliq̊ gradu decapitat' vel i insulaꝫ rele
gat'.ff.d̄ incē.rui.nau.l.fi.Qui v̄o alibi
vt i villis vel castris remissis ibidem
edes positis ɔbusserit.si h° dolo fecēit
ɔburit'.Et h° intelligēdū ſ̄ꝫ Host.si sit
hūilis.Si āt hoc ex sua negl'ia ɔtigerit
resartiet dānū.vl' si min⁹ idone⁹ sit.pa
rū vl' leuit' castiget'.Et noie ediū oē edi
ficiū ɔtinet':ut ibidē d̄r.l.qui edes.

41ᵘˢ est ꝙ q̲ dederit vel accep̲it cōio
nē ab hētico ⁊ nescit hoc eē ꝓhibitum
ab eccl'a ⁊ postea itelligit.pēiteat uno
anno.Si āt sciuit ⁊ neglexit peniteat.x
ānis.vel ſ̄ꝫ q̊sdam.7.vl' ſ̄ꝫ alios.5.Qui
v̄o ꝑmittit hēticū missaꝫ celebrare in
eccl'a catholica p̲ ignorātiā iuris peni
teat.40.dieb⁹.Si ꝓ reuerētia ei⁹.per
ānū peniteat.si ꝓ dānatōe eccl'e catho
lice.⁊ ꝓ ɔsuetudine romanoꝝ ꝓūciat'
ab eccl'ia sicut hēticus si sit ipenitens
alioq̲n peniteat.x.ānis. Si aūt relicta
eccl'a ad hereticos transierit.⁊ alios ad
hoc iduxerit.peniteat.12.annis.tribus
extra eccl'aꝫ.7.int' audientes.duob⁹ ex̄
coioneꝫ.⁊ sic.12.anno coionem siue ob
lationem percipiat.24.q.1.si quis de
derit.Cetera vero pertinentia ad here
sim.scisma.vel apostasiam require.s̄.
in 2° li°.

42⁹ ꝙ patron⁹ qui res eccl'ie dilapi
dat vno āno peniteat.16.q.7.c.filiis.

43⁹ ꝙ q̲ domū suā magicis ⁊ incan
tatorib⁹ lustrat vel aliud facit.⁊ qui ei
hoc cōsulit. annis.5.peniteat.16.q.5.qui
diuinatores.⁊.c.nō liceat.

44° ꝙ qui pacē cū proximo suo nō facē iurat anno vno peniteat ⁊ ad pacem redeat.22.q 2.qui sacro.

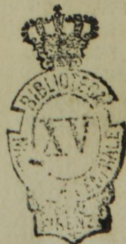
45° ꝙ ꝑ ꝑiurio.adulterio.homicidio dātur pro pnīa reglariter.7.anni.⁊ siliter pro fornicatione licȝ nō ita aspera penitentia iniungaẜ.22.q.1.p̄dicādū 33.q.1.hoc ipm.⁊.§.se.

46° ē ꝙ q scieter rebaptizaẜ.7.ānis peniteat ⁊ feria.4.⁊.6.i pane ⁊ aqua ieiunādo.3.q̄dragesimas faciat ⁊ hoc si fecit ꝓ heresi itroducenda. Si aūt ꝓ imūdicia.i.ꝓ salute corꝑis obtinēda.vt ex̄ de aposta.c.2° trib⁹ annis peniteat. de ↄse.di.4.q bis.⁊ talis q bis baptizatur vł ↄfirmaẜ fit de foro eccłe ⁊ cogiẜ fieri irregularis.di.84.dictū est. De pena aūt taliū habeẜ de ↄse.disti.4.eos Cui⁹.c.sniaȝ p̄termitto gr̄a breuitatis.

49° ꝙ q vxorē adulteraȝ cognoscit anteq̄ȝ peniteat.3.an. peniteat.21.q.1.si qs.2°. Qui ꝟo cognoscit eā penitenteȝ añ pniaȝ ꝑactaȝ peniteat.2.annis.ea.q. si qs p̊. Q̄uo ꝟo pnīa iniūgenda sit mulieri partū alteri⁹ supponēti vel etiam de nō suo viro ↄcipiēti habeẜ extra de pe.⁊ re.officii.

Ad regulas igiẜ predictas ispicien do pōt studiosus indagator ꝓcedē ad pnias ꝑ diuersis criminib⁹ ꝺm canōes iponendas:⁊ ex cā ↄsideratis circūstātiis:vt dictū ē.s̄.moderari poterit eas Et lȝ ab ipo oēs circūstātie sint diligenter attēdēde.p̄ncipaliter tñ qualitates ꝑsone ⁊ p̄cipue vtꝛ̄ sit ꝑsona obnoxia alicui aliquo vinculo seruitutis. Nam circa tales ꝑsonas cauē dȝ ꝑ posse presbyter ne talē pniaȝ eis iponat ꝑ quā illꝭ qbus sunt astricte p̄iudiciū fiat maxie circa coniugatos. Uñ si seru⁹ sit ⁊ timore peccauerit obediens dño suo in atrociorib⁹ est mitius puniendus.22.q.2.q ↄpulsus. Obedire tamen non tenebaẜ in talibus.11.q.3.si dñs. Si aūt volūtarie peccauerit corpore punietur etiam acrius q̄ȝ alius.24.q.1.qui contra pacē. Nec est seruo iniungēda peregrinatio per quam dominus eius qui non est i culpa.illius seruitio defraudeẜ.extra de sen.excōi.relatuȝ. Si ꝟo liber sit.totam pniam canonis si potest facere dȝ iponi.16.q.7.sacerdotes pniam. Sed ex cā poterit eaȝ p̄sbyter moderari. Considerādū ēt erit:vtꝛ̄ sit ꝑsona noua in fide:qꝛ nouis in fide mior dȝ ēt pnia iponi.extra de pꝛ.deus qui. Et silr̄ ↄsiderāde erūt alie ꝑsonaꝝ circūstātie de quibus ad presens supersedeo gr̄a breuitatis. Sciendū autem ꝙ in foro pniali dicūẜ legitime ferie.2.4.⁊.6.di.81.presbyter.de ↄse.dis.3.ieiunia. Aliqui tñ vt dicit Ro.ꝓ.2.feria ponunt sabbatum. Insuper notandū ꝙ si pnīa in pane et aqua imponatur non habēti panē.dōt loco panis leguminibus ⁊ pisciculis vesci ⁊ ēt aliis si necessitas illud requirat extra de pe.⁊ re.lȝ.in tex.⁊ glo.alꝭ non lȝ Notandū ēt ꝺȝ Jo.si pnia sit iposita a canone liberaẜ quis a ieiunio dādo denariū vel legendo psalteriū ꝓpria auctoritate. Inn.ꝟo dicit ꝙ ieiunia necessaria vt quatuor tēpoꝝ ⁊ hi⁹.non pn̄t redimi nisi subsit rōnabilis cā. Uoluntaria ꝟo redimi pn̄t ēt sine auc̄te superioris. Ad hoc ēt nō ꝙ vbi iponiẜ penitentia aliquot annoꝝ siue quadragesimaꝝ.nec addiẜ q̄uo qs dȝ penitere.h° relinquitur arbitrio presbyteri.cuȝ penitentie sint arbitrarie:vt dictum ē.s̄. Ip̄e.n.p̄sbyẜ arbitrabiẜ eā ꝑ ferias legitimas faciendaȝ ꝺm canones.50.dis.de his clericis.extra de homi.c.2.⁊ i mꝉtis aliis iuribus. Et sic itelligiẜ illud extra de accu.accusasti.⁊ de spon.dilect⁹ ⁊ similia ⁊c̄.

Impressum est opus hoc Uenetiis cura atq̄ȝ diligentia Leonardi Uuild de Ratisbona.M.CCCC.Lxxxix.

Laus Deo.

